

૨૬૦૮

શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજનાં
શ્રીમુખ સિદ્ધાંત
પ્રકરણ પેહેલું

ચુડાવાલા
ઓદ્યા ભગવાનજી લક્ષ્મિરામ
વિગેરે હરિભક્તોર

અમદાવાદમધ્યે

મામાની હોયતીમાં અમદાવાદ યુનાઈટેડ પ્રિન્ટિંગ એન્ડ જનરલ પાત્રન્સી કંપની "લિમિટેડ"ના
પ્રેસમાં

રણછોડલાલ ગંગારામ પાસે
છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યા.

સંવત ૧૯૩૪.

સને ૧૯૭૬.

अथ श्रीमुखसिद्धान्तप्रकरणपेहेलुंगारंभ.

२५०८

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥ ॥ अथ ॥ श्लोक ॥ लिख्यते ॥ ॥ रमापतिं भक्तजनैः सुसेव्यं
 वस्येद्रुद्रादिबृहणीयकीर्तिं ॥ सदाप्रसन्नास्यमनादिदेवं ॥ प्रेम्णा हरिकृष्णमहंनमामि ॥ १ ॥ उदारजीलंनयकं जनेनं
 भसिंहासनस्थं बहुगौरवर्णम् ॥ अनेकजन्मार्जितपुण्यगम्यं प्रेम्णा हरिकृष्णमहंनमामि ॥ २ ॥ अधर्मनाशाय कजौघो
 पिजातं सतां ज्ञानप्रकाशनार्थम् ॥ शुभस्य रूपं दिवि देवगीतम् ॥ प्रेम्णा ह ॥ ३ ॥ प्रफुल्लितपंकजकोशम् ॥ ध्ये स्थि-
 त्वा ससां नित्यविश्रुद्धभायम् ॥ विभूषितं फांचनकुंडलादैः प्रेम्णा ह ॥ ४ ॥ किरीटजुष्टं शुभपुष्पहारमाजानबाहुन
 वकंजमाजं ॥ सुनिजकेशाभि ॥ विरोचमानं ॥ प्रेम्णा ह ॥ ५ ॥ सुमासिकं कोटिदिनेशकांतिपितांबरं साधुजनोभि-
 युक्तं ॥ दिनेदिने दिव्यस्वरूपमायं प्रेम्णा ह ॥ ६ ॥ स्वमन्तमोक्षैकफलस्य हेतुमद्वैतरूपं नटराजवेशम् ॥ अनेक
 वारं प्रार्थय पुराणदक्षं प्रेम्णा ॥ ७ ॥ अखंडमूर्तिभुवरो गवैद्यं राजाधिराजं यदुरामनाथं ॥ अघाधबोधं भवमोचना-
 य प्रेम्णा हरिकृष्णमहंनमामि ॥ ८ ॥ कृतमुदेततयदुरामनाम्ना संभ्याष्टकं श्रीहरिकृष्णविष्णोः ॥ पठंति ये भूमित-
 ले सुभक्त्या सयांति ते ते हरिकृष्णलोके ॥ ९ ॥ ॥ इति संभ्याष्टकं संपूर्णम् ॥
 ॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥ ॥ प्रातर्नमामि हरिकृष्णमनंतरूपं ॥ सर्वास्फदंसकलदेवमुनिद्रभुषं ॥
 यन्याद नो स्थितिमतां भवनिरराशिं ॥ र्याया अघेनुपदतां सशिवंतनोतु ॥ १ ॥ प्रातर्भजामि हरिकृष्णसुराविंदं ॥
 भक्तामरभ्रमरगुञ्जितमुत्पलं ॥ यत्पश्यतां नयनमानसरोषराशिं ॥ दूरं प्रयाति दिननाथमिबप्रियादयं ॥ २ ॥
 तत्तुर्वदामि हरिकृष्णहरेः प्रसारं ॥ माधुर्यमोदितमहेशकरेशोषं ॥ नामैषनामिगतपापतमः प्रणाशं ॥ यद्वा-
 न्निज्वलनं जराहत् ॥ ३ ॥ स्वांते स्मरेहिकरूपाणि सधिप्रपूर्णं ॥ वेदोक्तमौक्तिस्तमालिकया
 ॥ स्वयानुपरंपरमहारपदं दिशंतं ॥ ४ ॥ यन्नाभिपद्यकृहरेभुव-
 ॥ स्वयानुपरंपरमहारपदं दिशंतं ॥ ४ ॥ यन्नाभिपद्यकृहरेभुव-

आपुस्तक धर्म ज्ञान चैराग्य महात्मे सहित प्रत्यक्ष हरिकृष्णमहाराजनी प्रेमलक्षणा भ-
 क्ति उत्पन्न થાય અને આત્મા પરમ પદને પામે એવા શુભ હેતુથી પરમાત્માનું પરમ રહસ્ય
 જ્ઞાન સનાતન સિદ્ધાંત છે માટે સર્વે હરિભક્તોએ મળીને ધર્મ અર્થ કામ મોક્ષને અર્થે ને
 આત્યંતિક જ્ઞાન પ્રત્યક્ષ હરિકૃષ્ણ પરમાત્માના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્ધિકલ્પ નિશ્ચય થા-
 યતેની સિદ્ધિને અર્થે આ શ્રીમુખ્ય સિદ્ધાંત ચુડાવાલા હરિભક્તોએ તથા વિજ્ઞા સમ-
 સ્ત હરિભક્તોની મદદથી ગામ રોડ શાલા તથા ચુડાવાલા ઓદ્યા ભગવાનજી લ-
 ક્ષ્મિરામ તથા સરવૈના ભક્ત દુદાજીવાએ છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. આપુસ્તક
 કોઈ ઘાંચે સાંભળે તેઓને પરમ પદની પ્રાપ્તિ થાઓ એવો અમારો ધ્યેય છે
 તેવી જ રીતે તમો અમને શ્રીહરિકૃષ્ણમહારાજ વિષે અરવંડુ વ્રતિ રહે એવો આશિ-
 રવાદ દેજો. આપુસ્તક અમૂલ્ય ચિંતામણી છે. પણ સ્વર્ચના રૂ. ૦૫ રાખ્યા છે. ॥

॥ शरणावबन्धां ॥ ५ ॥ श्रीशंकरेण जनतायुषतां प्रणिता ॥ इत्याजनात् जिनमतानुसृतानवन्धां ॥ काले पुनः
 कलिषुगेन हते स्वधर्मे ॥ यो भुत्स्वयं हि हरिं कृष्णमहं नमानि ॥ ६ ॥ नष्टं दृष्टं समधिगम्य पुनः प्रविष्टं ॥ बहो-
 चिषी सरगणो मुवीतो दिनादौ ॥ प्रित्याहिर्नादनयनैः कुसुमैः सिषेवैः ॥ तस्मै नमो भगवते हरि कृष्ण धाम्ने
 ॥ ७ ॥ जयशंकर मुनिरचितं ॥ रचितं हरि कृष्ण किर्तिरत्नौघैः ॥ प्रातः प्रित्या पठते स्तोत्रमिदं वै ॥ जमेत्स
 दृष्टा मुक्तिं ॥ ८ ॥ अधिगतं भूवि विप्रकुले मले ॥ स्वयचनामत तोजने ताजनिं ॥ अजनिमादधतं ददतं कृतं
 ॥ भजततां भजतां भजतां हरिं ॥ ९ ॥ इति श्री रेवाचारपानजब्धावमलबोधरामक्षेत्रियच्युतुर्विश्रतिज्ञा-
 तियगोविंदसरि श्री कृष्णात्मजजयशंकरयिबुधरचितं श्री हरि कृष्णस्वरूपस्तोत्रं ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥
 ॥ ॥ किरतन ॥ ॥ चीतडुंचोरे छे चीतडुंचोरे छे चीतडुंचोरे छे हो हरी कृष्ण तारि मूर्ति रे मारुंचितडुंचोरे छे रे हरि
 कृष्ण ॥ मूर्ति मनोहर जोई गर्भ का हिरविशंशि छो रे छे ॥ जे जन जुयै तेनां तर्त मनने होरे छे रे ॥ हरि ॥ हो प्रीतम पातला
 तारी ॥ हो बिठल बां कडा तारी ॥ पातलिया तारी मूर्ति प्यारी यणी गोरे भव ब्रह्मा जोई भूला पडे हेवी यर्या कशो
 रे छे रे ॥ हरि ॥ २ ॥ अप्रांख अणी आ जिने मुख रूढ मुछ फूटते दोरे छे कामणगारां कटाक्षतारां तेका जजुको
 रे छे ॥ हरि ॥ ३ ॥ कंठमां पुष्पनाहार शोभे तेनी सुगंधी फोरे छे ॥ जगं नाथ हेवी मूर्ति मां प्रित्ये चितने जोरे छे ॥ ह-
 रि कृष्ण तारी मूर्ति रे मारुंचितडुंचोरे छे रे हरि कृष्ण तारी ॥ ४ ॥ ॥ इति किरतनसंपूर्ण ॥ ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगपिशो ॥ १७ ॥ चौदनामदा शुदि १ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवा-
 नगाम श्रीनुडामध्ये सांजने समेरोजी घोडिये असवारयैने यज्ञशालामां पधाव्याहता ॥ अने ते यज्ञशालामध्ये सिंहासन ठपरविराज
 मानव्याहता ॥ अने सर्वे स्वेतवस्त्रधारण कस्याहता ॥ ने कंठमां गुलाब ने मोगराना पुष्पना द्वारधारण कस्याहता ॥ अने बेदाधने विषे पु-
 ष्पना बाजुने गजराधारण कस्याहता ॥ ने पागने विषे तोरा लटकताहता ॥ अने कर्ण ठपर गुलाबना पुष्पना गुच्छ धारण कस्याहता ॥ ने ज-
 मणा हस्त कमलमां रुमाल धारण कस्याहता ॥ अने पोताना मुखार्चिदनी आगलदेशे शना विद्वानहजारो ब्राह्मण तथा हरिभक्त साधुसं-
 न्यासि तेनी मोठी सभाभराईने बेठिहति ॥ पछे श्रीहरिकृष्ण महाराज कपाद्रष्टि करिने सर्वे सभाप्रत्ये बोल्याजे सर्वे सांभलो एकवाती क-
 रिये छेये ॥ जे पुरुष प्रकृतिथकी उत पन्नथयु एषुं जे पिंडब्रह्मांडादिक तथा देवमनुष्यादिक नां जे सर्वे शरिर ॥ अने ते शरिरना धारणना-
 करनारा देवमनुष्यादिक ना आत्मा ते जे ते पोताने अज्ञाने करिने स्वस्वरूपनी विस्मृतिथये छे ते प्रकृतिनुं कार्य जे त्रण गुण नो देह ते
 ने विषे अहंबुद्धिने करे छे ॥ अने ते देहोहंबुद्धिये करिने महा दुःखरूप जे जन्ममृत्यु तेने पामे छे ॥ हवे ते नन्ममृत्यु थकी निवृत्ति पामवा-
 ने अर्थे एने ज्ञान जोईये ते ज्ञान के बुंके जेणे करिने पोताने शांति थाय ॥ केम जे अज्ञांत पणुं छे ॥ एज जन्ममृत्युनुं कारण छे ॥ ते एषुं ज्ञा-
 न कि बुंछे तेने कहिये छेये ॥ जे स्वस्वरूप जे पोताना जिवात्मानुं ज्ञान तथा परमात्मा पुरुषो तमना स्वरूपनुं ज्ञान ॥ एवे ज्ञाने करिने जि-
 व जे ते जन्ममृत्यु ना दुःख थकि सुकाईने परमज्ञानिने पामे छे ॥ हवे प्रथम स्वस्वरूपनुं जे ज्ञान तेने कहे छे ॥ जे चो विसलत्वरूपमाया ते थ-
 कि थबुं जे आस्थावरजंगमरूपविश्व तेमां सर्वे जे स्तंब थी ते ब्रह्मा पर्यंत ते जे ते पोते पोताने मोटा थवाने इछे छे ॥ ते सेणे करिने मोटा थ-
 वाने इछे छे ॥ तो पंचविषय नां पदार्थे करिने मोटा थवाने इछे छे ॥ ते पदार्थ मले तोय पण सदाय अपूर्ण कामजर देछे ॥ केम के पंचविष-
 य थकि कोईने यथार्थ शांति थति जन थी ॥ केम के एक निआशा होय ॥ अने ते वस्तु मले तो वलि बिजा पावनी इछा थाया ॥ पण एम ज्ञा-
 न नरहे जे मारे एक निइछा हति ते प्राप्त थतां हवे संतोष राखुं ते तो जे मपदार्थ मलतां जाय ॥ तेम तेम आगल वधु वधु इछा थती जाय ॥
 पण तेणे करिने शांति थाय नहि ॥ हवे ते शांति न थाय तेनुं कारण इछे तो ॥ ते विषयने विषे रुख जे ते लेश मात्र न थिके मजे पोते सा मा-

ન્ય ગૃહસ્થનાજેનાવિષયને મોગવતો દોય ॥ તો તેને ઉત્તમ ગૃહસ્થનાવિષયને વિષે સારખ્ય લાગે ॥ અને ઉત્તમ વિષયવાળા ગૃહસ્થને રાજાદિક
નાવિષય સાર લાગે ॥ અને રાજાદિકને પણદેવાદિકનાવિષય તે સાર લાગે ॥ અને ઉપર કહ્યો તે સર્વેને પોતપોતાના વિષય કર્તો આ-
ગક અધિક વિષયને વિષે હિત જણાય છે ॥ અને મનુષ્યાદિક દેવાદિક વ્રહ્માદિક પુરુષાદિક સ્ત્રી સર્વેને પોતપોતાના વિષયનું સ્વ
જે તે કેવું લાગે છે ॥ કે જેમ પ્રથમ સામાન્ય કહેતાં દુર્બલ ગૃહસ્થ કયો તેને જેવું પોતાના વિષયનું સ્વ જણાય છે ॥ અને બીજા ઉત્તમ ગૃ-
હસ્થના સ્વરૂપને ઇચ્છે છે ॥ તેમજ પૂર્વે કહ્યા જેમ નુષ્ય તથા દેવ વ્રહ્માને પુરુષ્યાદિક સ્ત્રી સર્વે પણ તેને તે પૈકા સામાન્ય ગૃહસ્થ
નાવિષયનો સામાન્ય ગૃહસ્થને જેવો આનંદ છે ॥ તે વોજ તે સર્વેને પણ પોતપોતાના વિષયાં આનંદ માને છે ॥ પણ તેથી અધિક નહિ ॥ કે-
મ કે તે સર્વે પણ અપૂર્ણ પણે રહિને વીજાવિષયને મજે છે ॥ અને દુર્બલ ગૃહસ્થ પણે તેમજ મજે છે ॥ મારે આવા તત્વાસિ જોતાં એમ માલુમ પ-
ડ્યું જે ઉત્તરોત્તર સારાવિષયનું સ્વ મહે ॥ તથા એ શ્વર્ય પ્રાપ્ત થાય ॥ તોય પણ અશાંતિ જ રહે છે ॥ હવે જે અશાંતિ રહે છે તેનું કારણ એ-
છે કે એ વિષયને છે તે સર્વેને વિષે સ્વરૂપ જે તે લેષ માત્ર નથી ॥ અને તે વિષયને વિષે જે સ્વરૂપ જેવું જણાય છે ॥ તે તો સ્વસ્વરૂપ જે આત્મસ્વ
રૂપ તેનું સ્વરૂપ છે ॥ પણ તેને અવિદ્યાયે કરિને પોતાના આત્માને વિષે જે સ્વરૂપ રાંછે ॥ તેને જાણતો નથી ॥ અને વિષયને વિષે સ્વ માને છે ॥
તેને નીપેટે જેમ કસ્તુરીયો મૂગ છે ॥ તેને પોતાની નાભિને વિષે કસ્તુરિ છે ॥ પણ તેને જાણતાં તે કસ્તુરિની બાસ લેશા સારું મૂગ જે તે વ્રણને સં-
ધે છે ॥ અને તેણે કરિને સ્વ માને છે ॥ તેમ પોતાના આત્માને વિષે કસ્તુરિરૂપ સ્વરૂપ રાંછે ॥ પણ તેને શૂંઘીને વ્રણરૂપ જે પંચવિષય તેને મોગ-
વિને મૂગ નીપેટે સ્વ માને છે ॥ પણ જેમ વ્રણને વિષે કસ્તુરિ જેને લેષ માત્ર નથી તે કસ્તુરિ તો મૂગની નાભિમાં છે ॥ તેમ પંચવિષયમાં સ્વ
લેષ માત્ર નથી ॥ અને સર્વે સ્વરૂપ તો પોતાના આત્માને વિષે રાંછે ॥ કેમ કે જિહ્વાદંદ્રિયે તે પ્રથમનો ભાગ છે ॥ અને ચંદ્રસાદિક જે સર્વે-
વાધાનાં પદાર્થ છે ॥ તે પણ પંચભૂતનો ભાગ છે તેવાધાનાં પદાર્થનો કોલિયો કરિને જિહ્વારૂપ મુક્યો ॥ તારે તે જિહ્વાને કોલિયો તે બે-
ય જરૂ છે ॥ અને સ્વરૂપ તો વૈતન્ય જે આત્મા ॥ તેને આત્મ્ય કેમ કે સ્વરૂપ તો જ્ઞાનને વિષે રાંછે ॥ તે જ્ઞાન વૈતન્યમાં છે ॥ મારે સ્વ માત્રનું સ્થાન
કને મહાશાંતિ આપે એવું ॥ અને જેને વિષે પ્રિતિકરિને કરિને વિષયમાં પ્રિતિ થાય જ નહિ એવું ॥ ને જન્મ મૃત્યુને ટાલે એવું અને સત્યરૂપ એવું ॥

ને પ્રકાશ રૂપ એવું ॥ ને જ્ઞાન રૂપ એવું ॥ અને અજર અમર એવું ॥ જે અક્ષર બ્રહ્મ સ્વરૂપ તે જે તે સર્વ સ્વસ્થ નો સિંધુ છે ॥ ને તે સ્વ અપરમિત છે ॥
 ને તે સ્વચ્છ નાણિ વિપર છે ॥ એવું જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ તે જે તે મારુ સ્વરૂપ છે ॥ અને હું અક્ષર બ્રહ્મ છું ॥ એવું પોતાના જિવાત્મા ને જાણિને ત્રણ દેહ થ-
 કી પ્રથમ સમજિને ॥ બ્રહ્મ ને વિષે એકત્વ પશું કરિને કહેતાં હું બ્રહ્મ છું ॥ એવું જે જ્ઞાન તે પ્રાપ્ત થયે છે તે ॥ એ જિવાત્મા જે તે બ્રહ્મના ભાવને પામે
 છે કહેતાં બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ જેમ સતચિદને આનંદ એવું જે જિવાત્માનું સ્વરૂપ ॥ તેને મૂલિને જડ રૂપ ને મિથ્યા રૂપ એવો જે દેહ ॥ તેને વિષે અજ્ઞાને
 કરિને જોડાળો છે ॥ તો તે આત્મા દેહના ભાવને પામિ ગયો છે ॥ કહેતાં આત્મા કોઈ કાલે મરે એ ન થિતો યપ્ત કહેશે જે હું મરિ જાઉં છું ॥ અ-
 ને મને કોઈ કમારિ નારયશે ॥ રૂપાદિક દેહના ભાવ આત્મા ને વિષે આધિગયા છે ॥ તેમ જો હવે જિવ જે તે મન દારે બ્રહ્મ નો સંગ કરે ॥ તો તે બ્રહ્મ
 ના ભાવને પામે છે ॥ માટે એવું જ્ઞાન જાણિને સદાય શાંત રૂપ થઈને ॥ ભગવાન પુરુષોત્તમ નિરૂપાસના કરે ॥ તો તે સર્વોપરિ સ્વચ્છ ને પામે છે ॥ હ-
 વે તે પુરુષોત્તમ ભગવાન કે ના છે ॥ તો અક્ષરના આધાર છે તે અક્ષર કેવું છે ॥ તો જડ પ્રકૃતિ જે સ્થાવર જંગમ રૂપ સર્વ વિશ્વ એવા અનંત કોટિ બ્ર-
 હ્માંડ ને અક્ષરના એક રોમ ને વિષે અણુ નિપેદેડે છે ॥ એવું અક્ષર તો એક છે તે ॥ એવા એક અક્ષર જેવા અનંત કોટિ અક્ષરના કરતાં પ-
 ન ભગવાન પુરુષોત્તમ ને વિષે અધિક બલ ગુણ રૂપ ને સામર્થિ છે ॥ એવા જે પુરુષોત્તમ ભગવાન ॥ અને પૂર્વે કહ્યું જે પોતાના આત્માનું મૂલ અના-
 દિ બ્રહ્મ સ્વરૂપ તે ને ॥ પોતાનું સ્વરૂપ માનીને પછે ॥ પુરુષોત્તમ નારાયણ નો પ્રથમ પૂર્વે કહ્યો ॥ એવો પ્રદિમા જાણિને પરમાત્મા ને ભજે છે તે-
 આત્મા પરમાત્માના સરસ્વા સ્વચ્છ ને પામે છે ॥ ત્યાં શ્રુતિ ॥ નિરંજન ॥ પરમ શાંતિ મુપયાતિ ॥ અર્થ ॥ અંજન જે માયા દટલે અજ્ઞાન તેને રહિત થ-
 યો તે ભગવાનના તુલ્ય પણાને પામે છે ॥ વલિક કહ્યું છે ॥ મમ સાધર્મ માગતા ॥ અર્થ ॥ પરમાત્મા યે પોતે કહ્યું છે ॥ જે મુને જાણનારો મારા
 સાધર્મ્ય પણાને પામે છે ॥ કહેતાં પરમાત્મા જેમ કાલકર્મ માયાયે રહિત છે ॥ તેમ તે પરમાત્મા ને જાણનારો ॥ પરમાત્માનો ભક્ત તે પણકા
 લકર્મ માયાયે રહિત થાય છે ॥ વલિક કહ્યું છે ॥ બ્રહ્મ વિદ્ બ્રહ્મૈવ ભવતિ ॥ અર્થ ॥ બ્રહ્મ જે પરમાત્મા તેને જાણનારો બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ એવિ-
 રિતે પરમાત્મા ને ભજનારો જાણનારો ને પામનારો તે પરમાત્માના સરસ્વા સ્વચ્છ ને પામે છે ॥ હવે તે પરમાત્મા ને ક્યારે પમાય છે ॥ તો તે
 પરમાત્મા અનેક જિવોનો ઉદાર કરના સારુ મૃથવી ઉપરામક ણાદિક રૂપે પ્રગટ થાય છે ॥ તે પ્રગટ પરમાત્મા ભગવાન મધુપસ રૂપ તે

નો આશ્રયજેજે કરે છે ॥ તે પરમાત્માને સાક્ષાત્કાર પામે છે ॥ ને તેની આત્મિક મુક્તિ થાય છે ॥ માટે તે અતિ શ્રદ્ધાલુ ભક્ત સમયે ॥ આજ તમારે
સર્વેને આવ્યો છે ॥ તે તમારા ભામ્ય નો પાર નથી ॥ કેમકે પ્રગટ મહાત્મા પુરુષનો સંગ મલ્યો તે તો જેને અને કજન્મનાં પુન્ય હોય તેને મહે છે ॥
તે તમારે આજ યોગ વચ્ચે છે ॥ માટે તમારાં બહુ મોટાં ભાગ્ય છે ॥ એમ કહિને ઘોડિયે અસવાર થઈને ગામમાં પોતાના ઉતારાની મેદિયે પધાર્યા ॥ ॥
હૃદિશ્રી શુરવસિંધાંત ॥ ॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાચનમોનમઃ ॥ સંવત્ ૧૯૦૯ ઓગણિસે ચૌદના મહા શુદિ ૨ ને દિવસ સાંજને સમે મહારાજ શ્રી
હરિકૃષ્ણાચનવાન ॥ ગામ શ્રી ચુડા મધ્યેથી ॥ ઘોડિયે અસવાર થઈને પોતાની યજ્ઞ શાલા યે પધાર્યા હતા ને ત્યાં આવીને યજ્ઞ શાલામાં પાકના
કરનારા ને દરસન આપિને પછે ચોકમાં ચુરસિંહ પરચિરાજ માન થયા ॥ ને સર્વે સ્વેતવસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં ॥ ને પુષ્પના હાર કંઠમાં ધારણ કર્યા
હતા ॥ ને પુષ્પના બાજુ ગજરાતોરાને ગુછસો ભિરલાં હતાં ॥ ને લલાટને વિશે ॥ કેસરી અરબા અને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ॥ અને પોતાના
મુરવાર્વિદંતિ આગલ હજારો વિદ્વાન બ્રાહ્મણો નિસખા ॥ તથા દેશ દેશના હરિભક્તની સભા તથા સાધુ બ્રહ્મચારિ સંન્યાસિ ॥ તે સર્વે નિમીટીસ
ભાગ્યવાન થઈને બેઠિ હતા ॥ પછે ભારદવા બ્રાહ્મણે જો શ્રી પુરુષોત્તમનાથા એ મહારાજને પ્રણામ પુછ્યું ॥ જે હે મહારાજ પુરુષોત્તમ પ્રણવાનને સેત
પાયે કરિને પમાય છે ॥ અને સેસાધને કરિને સર્વે પરિસ્કરવ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ તે ક્રપા કરિને કહો ॥ પછે શ્રી હરિકૃષ્ણાચનવાન બોલ્યા જે શ્રદ્ધાલુ
પાસના થકિ પુરુષોત્તમને પમાય છે ॥ અને જ્યારે પુરુષોત્તમને પામે છે ત્યારે જ સર્વે પરિસ્કરવને પ્રાપ્ત થાય છે ॥ માટે શ્રદ્ધાલુ પાસનારા
સ્વી ॥ કેમકે જિવનું જે અપૂર્ણ પણું છે ॥ તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના વિષયના સ્કરવને ભોગ્યે ॥ તોય પણ જિવનું જે અપૂર્ણ પણું તે દલે નહિ ॥ એ
પણું જે જિવનું અપૂર્ણ પણું ॥ તેનું કારણ છે ॥ જે જો વિષયવાસના એકરિને ભોગ્યું જે સ્કરવ ॥ તે થિકા ગુણે પાપ તે પાપે કરિને જ જિવને
અપૂર્ણ પણું છે ॥ અને સ્કરવ એટલા વિષયમલે તોય પણ જિવને તે પોતે ત્રણ થતો નથી ॥ હવે તે ત્રણ થવા તુનથિ તેનું કારણ છે કે સર્વેને વિષય
મહે છે તે સર્વે પુરુષ પ્રકૃતિ થકિ થયેલા છે ॥ માટે તે સર્વે વિષયનો જિવને દ્રષ્ટા છે ॥ એટલે પોતે પોતાને જે વિષયમલ્યા હોય તેનું પરિ
ણામ કરે છે ॥ માટે તે સ્કરવને ભોગ્યતો થકો વિજા સ્કરવને ભજે છે ॥ અને જે સ્કરવને ભજે છે ॥ તે સ્કરવ જો પ્રાપ્ત થાય તોય પણ તે અપૂર્ણ કામ
જરે છે ॥ શા માટે જે તે નોપણ પોતે દ્રષ્ટા છે ॥ વાસ્તે તે સ્કરવનું પણ પરિમાણ કરે છે ॥ જે આતે આગું સ્કરવ છે ॥ એમ જાણિને ચલિતેથી વિ

જા અધિક વિષય સુખ ને છે છે ॥ પળ સુજે એટલા વિષય ને ભોગ વે ॥ તોય પળ પોતા ને દુઃખ રૂપિજે પાપ વલયું છે ॥ તે થકિ નિવૃત્તિ ને નથિ પમાતું ॥
 ત્યાં દ્રષ્ટાંત છે ॥ કે જે મકોઈ કહે કાળે લાયકાગિ હોય ॥ અને તે થિ છે તે પતંગિયા હોય ॥ તે પતંગિયા ને અજવાલુ ને તાપ થોડો હોય ॥ અને જે
 મજેમ તે પતંગિયો પ્રકાશ સુસ્વરૂપ લેવા સાફ કાંચ નિસમિપે આવતો જાય છે ॥ અગ્નિ નિકોરે ઢોટ કરે છે ॥ તેમ તેમ પોતા ને તાપ વળો ઢાગતો
 જાય છે ॥ અને તે અજવાલુ ને સુસ્વરૂપ જાણિને ॥ આગ માં પડિને પતંગિયો ચલિ મરે છે ॥ તે એટલું દુઃખ પડતાં પળ તેને આગ થિ છે તે રહેવું નગ
 મતાં પોતાના પ્રાણનો ઘાત કરે છે ॥ એ તો દ્રષ્ટાંત ને એનું સિધાંત તો છે ॥ કે આગ ને રેકાળે તો પુરુષ પ્રજ્ઞતિ થકિ થયા જે પંચ વિષય તે છે ॥ અને
 પતંગિયા ને રેકાળે વાસ નિકાજિવ છે ॥ અને તે જેમ પતંગિયા ને ॥ આગ સામુચાલતાં વિષે પતાપ લામે છે ॥ તેમ વાસ નિકાજિવ છે ॥ તેને જે
 મજેમ મોટા મોટા વિષય મલતા જાય છે ॥ તેમ તેમ વિશેષ તાપ ને પામે છે ॥ કહેતાં બહુ દુઃખ યોધાય છે ॥ પણ જ્ઞાન વિના કોઈ ને શાંતિ
 થતિ જ નથિ ॥ અને ચલિ બિનું દ્રષ્ટાંત છે ॥ જે જે મનિંદ્રા ને વિષે સુતો એવો જે પુરુષ ॥ તેને જામત અવસ્થા ને વિષે ક્ષુધા ॥ તથા ત્રણેયે ક
 રિ ને કસ્થા એવા જે ॥ પદાર્થ ના સંકલ્પ ॥ તે સંકલ્પ ને તિથે પાણિ તથા સ્વાધાના પદાર્થ તે સ્વપ્ના માં દેરવા દાવે છે ॥ હવે તે પદાર્થ દેરવા ના તે નુક
 રણ સંકલ્પ ॥ કે કર્મ ફલ પ્રદાતા એવા જે દુશ્વર ॥ તે જે તે જિવ ને સંકલ્પ રૂપિ કર્મ નુ ફલ આપે છે ॥ અને જે વસ્તુ સ્વપ્ના માં પ્રાપ્ત થાય ॥ તેને ભો
 ગવતો સુતો પળ અસંતુષ્ટ રહે છે ॥ ત્યારે કોઈ એમ કહેશે જે ॥ દુશ્વરે કર્મ ફલ આપ્યું ॥ તેને ભોગવતે સતે અસંતુષ્ટ રહ્યો ॥ તેનું કારણ શું
 હશે ॥ તો એનું કારણ છે ॥ કે ભૂસ્વતર સતો સ્થૂળ દેહ માં લાગિ છે ॥ અને દુશ્વર નુ આપેલું ફલ ઠોસ્વપ્ન દેહ ભોગવ્યું ॥ માટે સંતોષ ને
 નથિ પામતો ॥ અને તે સંતોષ ને તો ક્યારે પામે ॥ તો એણે જે સ્વપ્ન માં ભોગ તથા ભોગના સ્થાનક ॥ તથા રસ પ્રમાંદિતું ॥ એવું જ જગત્ ॥ રા
 જાર્ક પર્યંત સર્વે તે સ્વપ્ન વચ્ચે સત્ય માસે છે ॥ અને તેના ભોગ પળ તે વચ્ચે સત્ય મનાય છે ॥ પણ તેમાં છેષ માત્ર ॥ સંશય રહેતો નથિ ॥ અને સુજે
 એવો ડાહ્યો હોય ॥ અને તેને જામત અવસ્થા માં સ્વપ્ન ના પદાર્થ મિથ્યા છે ॥ એવો નિશ્ચય કન્યો હોય ॥ તોય પળ તે નિસ્યંનામાં સમૃતિ
 રહેતિ નથિ ॥ એવું દુશ્વરની માયાએ કરિને ॥ વિપરિત જ્ઞાન થઈ જાય છે ॥ કે વિપરિત જ્ઞાન ને તિથે સ્વોટા વિષય છે ॥ તેને અજ્ઞાને કરિને સુ
 જે એટલા ભોગ વે ॥ તોય પળ સ્થૂળ દેહની ભૂસ્વતર સમદે નહિ ॥ અને શાંતિ પળ થાય નહિ ॥ પછે અશાંતિ ને તિથે ચક્ષિય ધુવધુ વિષય માં

શ્રીકૃષ્ણ
સિંહ
॥૩॥

તળાતો જાય ॥ અને તેને કરિને વધુ વધુ તપને પામતો જાય છે ॥ અને મહા દુઃખ યો થાય છે ॥ હવે એ દુઃખ થકિ નિવર્તિને સ્કરવની પ્રાપ્તિ થાય ॥ કે જ્યારે જાગત અવસ્થાને પામીને ॥ અન્ન શ્વાદ ॥ તથા જલ પિયે ત્યારે ક્ષુધા ત્રશાના દુઃખ થકિ નિવર્તિને પામે ॥ ને સ્કરવિયો થાય ॥ હવે એનું કારણ શું છે ॥ તે સ્વપ્ન અવસ્થાનું જેમાં તિવ્રત સ્વપ્ન સ્વરૂપ ॥ તેનું અહં પણું જડને સ્પર્શ દેડે ॥ જાગત અવસ્થાનું જે પોતાનું સ્વરૂપ માન્યું છે ॥ તેને વિષે સ્થિતિ થાય ॥ અને સ્થુલ દેહ સંબંધી જે વિષય તેના ભોગને પામે ॥ અને ભૂચતરસને નિધારણ કરે ॥ એવા જે જાગત અવસ્થાના વિષય ॥ તેને ભોગવે ત્યારે ભૂચતરસ થિ નિવર્તિને પામે છે ॥ અને જ્યારે સ્વપ્ન અવસ્થાને પામ્યો હતો ॥ ત્યારે જાગત અવસ્થાને જો દેહ ॥ અને જાગત અવસ્થાનું માનેલું જે જગત ॥ એવિ જે સમૃતી તેનો નાશ થાય છે ॥ અને સ્વપ્ન અવસ્થાનું જ સત્યતા સે છે ॥ અને જ્યારે જાગત અવસ્થાને પામે છે ॥ ત્યારે તે સ્વપ્ન અવસ્થાનું જે જગત દેશાણું દનું ॥ તે સર્વ મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ તો યપણ જેનું સ્વપ્નમાં જાગત ના જગતની વિસમૃતિ થાય છે ॥ તે વિવિસમૃતિ સ્વપ્ન અવસ્થાને જાગત માથિ નિધિ ॥ કેમ કે સ્વપ્ન અવસ્થામાં તો જાગત લેષ માત્ર સાંભરતું નિધિ અમે જાગતને પામ્યા પછિ ॥ જે સ્વપ્નમાં રિહું હોય તે વૃક્ષાં દેશાયતો નહિ ॥ પણ દેશ્યું હોય તે વૃક્ષાં દેશાયતો નહિ ॥ તેનું કારણ એ છે જે જાગત અવસ્થાને વિષે સ્વપ્ન અવસ્થાના કરતાં વધુ જ્ઞાન હોય છે ॥ વાસ્તે કરિને સ્વપ્નની સમૃતિ જાગતમાં રહે છે ॥ એતો સર્વ દ્રશ્યં તને તેનું સિધાંત છે ॥ કે જેમ સ્વપ્ન અવસ્થા છે તે તે કાળે તો આજાગત અવસ્થાને જાણવી ॥ અને જેમ જાગત અવસ્થા છે તે તે કાળે તુર્યા અવસ્થા થિ પરનિર્ગુણ સ્વરૂપ છે ॥ અને જેમ જાગત ના વિષય છે તેને જ્યારે ભોગવે છે ॥ ત્યારે ભૂચતરસ જાય છે ॥ ને શાંતિને પામે છે ॥ અને તે વિના સ્વપ્નના સ્કરવે એટલા ભોગ ભોગવે ॥ તો યપણ પોતાને શાંતિ થતી નથી ॥ તે શાસારુ કે તે વિષય ચોરા છે ॥ એટલે સ્થુલ શારિર જે પોતાનું જાગત અવસ્થાનું શારિર છે ના દુઃખને નિષિદાલતા ॥ જેમ પાડા નિષિદા પચાકડાં ખેજાય નહિ ॥ તેમ જ્યારે મોહરૂપિ નિદ્રાને વિષે ॥ આજાગત અવસ્થા રૂપિ પોતાને સ્વપ્ન માન્યું છે ॥ તે જેમ સ્વપ્નને વિષે જે જે સેહેર કજાર માણસ વક્ષ પશિ રાજા દેવતા અને તે સર્વ ના વિષય અને તેમાં જે સ્કરવદુઃખ રાજી પોકુ રાજી પોકુને મારું એ સર્વ જાગતને વિષે લેષ નિધિ રહેલું ॥ અને તેનાં જે સ્કરવને દુઃખ તે સર્વ જામ્યો ત્યારે જેમ મિથ્યા થઈ જાય છે તે જાણિયે જે સંદ્યજન થિ ॥ તેમ ગુણ તિતપણા રૂપ જે અવસ્થા તેના આગલ ॥ આજાગત અવસ્થા જે તે સ્વપ્ન જેવી છે ॥ કહેતાં આજાગત અવસ્થાના જેમ

ચુડા.
॥૨॥

॥૩॥

નુષ્ય તથા દેવતા વૈગટાદિક જે પુરુષ તે સર્વે ॥ અસત્ય છે કહેતાં જાગત નું દુઃસ્વ સ્વપ્નના વિષય જેમ નથિ ઠાલતા ॥ તેમ પૂર્વે કહ્યા જે ॥ મનુષ્ય
 ની આયે દેઈ ને ઇંદ્ર ॥ તથા બ્રહ્માદિક દેવ ॥ તથા વૈગટાદિક ઈશ્વર ॥ એ સર્વેના વિષય તે જે તે જાગત અવસ્થાને વિષે ભાસે છે ॥ ષણ તે ગુણાતિ
 તરુષ જે પોતાનું આત્મ સ્વરૂપ ॥ તે નિશાંતિ ને અર્થ ॥ એવા અનંત કોટિ બ્રહ્માડના વિષય સ્ક્રુ ॥ તે આત્મા ને શાંતિ કરવાના ઉપયોગ માં ન-
 થિ આવતા ॥ અને સામા અશાંતિ જે અસંતોષ તે રૂપિ મહાદુઃસને આપે છે ॥ અને જ્યારે સ્વ સ્વરૂપ પોતાનું પોતાને ભાસે છે ॥ ત્યારે સ્વપ્નના સ્ક્રુ
 નો ॥ જેમ દર સ્વ શોક રહે તો નથિ તેમ આત્મ સ્વરૂપને પામે ॥ ત્યારે પુરુષ પ્રકૃતિ પર્યંત સર્વેના વિષયનું તુ છપ્પણું જાય છે ॥ અને અપરિમિત સ્ક્રુ
 જું જે પોતાનું સ્વરૂપ જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને જ્યારે પોતે પામે છે ॥ ત્યારે તે થકિ અન્ય જે પુરુષ પ્રકૃતિ આદિક ના જે વિષય તે સર્વેનો દ્રષ્ટા પોતે છે ॥
 એટલે તે સર્વેના વિષયનું પ્રમાણ કરે છે ॥ અને વિચારિને તે થકિ પાછો વલિને ॥ સર્વો પરિસ્ક્રુ જે બ્રહ્માનું ભવ સ્ક્રુ તેને પામે છે ॥ અને જ્યારે
 બ્રહ્માનું ભવ સ્ક્રુ ને પામે છે ॥ ત્યારે તે પોતાની વ્રત્તિ કેવી રાસે છે ॥ કે જેમ જાગત અવસ્થાને પામિને સ્વપ્ન અવસ્થાના વિષય નિમિથ્યા ભાવના થી
 જાય છે ॥ તેમ માઈક વિષયને સ્વપ્ન તુલ્ય જાણિને ત્યાગ કરે છે ॥ અને એજું જ્ઞાન રૂપ બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને પોતાનું રૂપ માનતો થકો ભગવાન
 પુરુષોત્તમ એવા જે ॥ પ્રગટ દરિ પરમાત્મા તેને ઉપાસે છે ॥ તે કેમ ઉપાસે છે કે જેમ ॥ જાગત અવસ્થામાં ॥ જેવા વિષય પામવાની ઇછા હિતિ ॥
 તેવા વિષય પ્રાપ્ત થયા ॥ અને તે વિષય સ્ક્રુ છે તો પ્રાકત ॥ ષણ તેનો અંત આવતો નથિ ॥ કેમ કે જુવો ને એવો કોઈ નથિ ॥ જે આથી મોટો નહિ હોય ॥
 એજું એ સ્ક્રુ સુંબદુ પ્પણાગે છે ॥ અને એજું માઈક સ્ક્રુ ॥ તે જે તે જેને આત્માનો અનુભવ થાય છે ॥ ત્યારે તેને એમ ભાસે છે ॥ કે આત્માના સ્ક્રુ
 આગલ એ માઈક સ્ક્રુ કે જે છે ॥ કે જે મદિવસ આગલ રાત્રિ ॥ એટલે કાંઈ એ જ નહિ ॥ તેમ એ બ્રહ્મ સ્વરૂપના સ્ક્રુ નો છાંરો ॥ એટલે લેષ માત્ર
 સ્ક્રુ પંચ વિષયમાં નથિ ॥ એજું બ્રહ્મ સ્વરૂપ તે જ સર્વ સ્ક્રુ થકિ અધિક સ્ક્રુ રૂપ છે ॥ અને અપરિમિત સ્ક્રુ છે જેને વિષે ॥ એજું બ્રહ્મ તેને
 પોતાનું સ્વરૂપ જાણિને ॥ તેનો વિષય જે પરબ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને પોતાના બ્રહ્મ સ્વરૂપ કરતાં ॥ અતિ અધિક સ્ક્રુ રૂપ સંમજિને તેને ભજે છે ॥ તે સ-
 ર્વો પરિસ્ક્રુ ને પામે છે ॥ જેમ જાગત અવસ્થા પાલા જે પુરુષ ॥ તે જે મ પંચ વિષયનું બહુ પણું ॥ માનિને તે સ્ક્રુ નિ ઉપાસના કરે છે ॥ તેમ તે જ્ઞા-
 નિ જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તે જે તે પોતાના બ્રહ્મ રૂપનો મદિમા ॥ અનંત અપાર છે ॥ ને પરિમાણમાં નથિ આવતો ॥ એવો જે પોતાના બ્રહ્મ સ્વરૂપનો મદિમા

તેને ભોગવતો છતો ॥ એ સુખને નથિ જાણિ રહ્યો ॥ જે મારે આટલું સુખ છે ॥ એમ છે તો યવળ એકાંતિક સંત થકિ સાંભલ્યો જે ॥ ભગવાન પ્રત્ય-
ક્ષ પુરુષોત્તમનો અપરમિત મહિમા ॥ એ બુદ્ધિ સનાતન અનાદિ પરબ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને વિષે મનનિસ્થિતિ રાખીને બ્રહ્મરૂપ થયો થકો ॥ એ પરબ્ર-
હ્મને ઉપાસે છે ॥ તે ભક્ત પરબ્રહ્મના સાધર્મ્ય પાળે પામે છે ॥ તે જેમ કોઈક પુરુષ હોય ॥ તે ભક્તિ કરતો થકો ઇંદ્ર જે વાજો ભગવાનને જાણે તો તે
ઇંદ્ર જે થયો છે ॥ અને બ્રહ્મા જે વાજો ભગવાનને જાણે તો તે બ્રહ્મા જે થયો છે ॥ તેમ જ જેમ જેમ દેહરૂપે ભક્તિ કરતો જાય તો તે દેહ સંબંધિ પદાર-
થે કરિને મોટા પામે ॥ અને તે પદાર્થને વિષે થી મમત્વ મટે નહિ ॥ એ વિરિતે દેહરૂપ વરતના પુરુષને પ્રકૃતિનું કાર્ય જે જગત ॥ તેથી ન-
હાર તેની દ્રષ્ટિ પહોંચે નહિ ॥ અને ભગવાનનો મહિમા વળ એથકિ ચંદુ તે દેહરૂપ વાલા ભક્તને સુજે નહિ ॥ કેમકે તેને આઘો અનુભવ નથી ॥
માટે ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ પણ જે દેહરૂપે વરતના હોય ॥ તે પાપે કરીને પોતાને વિષયમાં થિતિ ઉરવડે નહિ ॥ અને ભગવાન પ્રગટ પુરુષો-
ત્તમનો મહિમા ॥ પણ તેને જાણવો ઘણો કઠણ છે ॥ એ પુરમેશ્વર નિમાયાયે કરિને વિપરિત જ્ઞાન થી જાય છે ॥ અને વલિ જે વો જે મનુષ્ય દેવ
બ્રહ્માને ॥ પુરુષાદિક ફેર ॥ એ જે સર્વ છે તેમાં કોઈ એક સરસો નથિ ॥ એટલે ન્યુનાધિક પણુ ઘણું છે તેનું કારણ ॥ એ છે કે કોઈ જિવઈશ્વ-
ર નિ એક સરસી રૂચી નથિ ॥ વાસ્તે એમ થયું ॥ માટે જેની જેવી રુચિને જેવી ધર્મમાં જેણે જેવો માલ માન્યો ॥ એ કાળે તે તે જોડાણ છે ॥ તેમ હવે જો
પુરુષ પ્રકૃતિ થકિ પર ॥ એ બુદ્ધિ ચૈતન્ય બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તે વિષે અનંત કોટિ સુક્ત જે તે અનંત પ્રકારના છે ॥ કેમકે મુક્તિને તો એક
સરસિક દિ છે ॥ ને મુક્તમાં અનંત પણું કહેવાયું ॥ એ તો ઉપાસનાને ભેદે કરિને છે ॥ જેમ દેહરૂપ થયો થકો ભગવાનને ભજતો હતો ને ભ-
ગવાનનો જેવો મહિમા જાણતો હતો ॥ તો તે વો તે થયો ॥ તેમાં કેટલા એકે તો ભગવાનને રાજા જે વાજાળ્યા ॥ તથા કેટલા એકે તો ઇંદ્ર
જે વાજાળ્યા ॥ તથા કોઈકે તો બ્રહ્માદિક દેવ જે વાજાળ્યા ॥ તથા દેહરૂપ વાલે ભક્તે ભગવાનને અતિ શ્રી જાળ્યા હોય તો પુરુષ પ્રકૃતિ જે-
વા જાણે ॥ ત્યારે તે જાણિ રહ્યો કહેવાય ॥ કેમકે દેહરૂપ ભક્તની કઠુ ઉપાસના ॥ પુરુષ પ્રકૃતિના સાધર્મ્ય પાળે પમાડે છે ॥ તેમ અ-
નાદી અવિનાશી એ બુદ્ધિ બ્રહ્મરૂપ જે ભગવત ધામ ॥ તેને વિષે બ્રહ્મ જે આત્મા ॥ તે રૂપ થયે છે તે ॥ બ્રહ્મ જે અધર તેને વિષે સ્થિતિ પામીને
ભગવાન પુરુષોત્તમને જે વાજાળે છે ॥ તે વાસાધર્મ્ય પાળે પામે છે ॥ અને દેહરૂપ ભક્તને જેમ પુરુષ સ્વધી પ્રાપ્તિ થાય ॥ ત્યારે તે દેહરૂપ

ચાલાનિ શુદ્ધ ઉપાસના કરેવાય છે ॥ અને મધ્યમ ઉપાસના વૈરાગ્ય દિક નિ પ્રાપ્તિ કરાવે છે ॥ અને કનિષ્ઠ ઉપાસના રાજા તથા ઇન્દ્રાદિક ની પ્રાપ્તિ ॥
 કરાવે છે ॥ અને ઉત્તમ મધ્યમને કનિષ્ઠ જે ઉપાસના કહિ ॥ તે તો દેહ રૂપ ચાલા ॥ ભક્ત નિ છે ॥ અને એ વ્રજ્ય પ્રકારનો સવિકલ્પ નિશ્ચય છે ॥ તે-
 દેહ રૂપ ચાલા ભક્ત નો છે ॥ અને દેવો આત્મા રૂપ પળે વરતિ ને જે ઉપાસના કરે છે ॥ તેને સર્વોપરિ પ્રાપ્તિ એવિ થાય છે ॥ કેવો તે પુરુષોત્તમ ને વિષે ॥ અ-
 ત્યંત વિલક્ષણ પળે રહેને સર્વોપરિ શુદ્ધ સ્વરૂપ ગુણ એ શ્વર્ય સામર્થિ બલ આદિક ॥ અનંત પ્રકારના જે મહા ગુણ ॥ જેની ઉપમા કસિ નહિ ॥ એવા-
 ભગવાન ॥ પ્રતક્ષ પુરુષોત્તમ ને જાણિને ॥ તે પ્રગટ પુરુષોત્તમ થકિ જ ॥ પોતે પુરુષોત્તમના ઉપાસક જે સર્વે અક્ષરાદિક સેકક ॥ તેમાં અક્ષર થ-
 કિ વિજો કોઈ પુરુષોત્તમ ભગવાન વિના સમર્થ નથી ॥ એવા સ્ત્રી મુલ અઝાદિ અક્ષર ॥ તે જ અક્ષર હું છું ॥ એમ સમજિને ॥ હું થકિ એક પર તો પ્રગટ
 પુરુષોત્તમ વિના વિજો કોઈ મોટો નથી ॥ અને એ અક્ષર થકોઈ મોટો થાવા ને પળ સમર્થ નથી ॥ એવું જે અક્ષર સ્વરૂપ તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનિને ॥
 પોતા થકિ પર જે પ્રગટ પુરુષોત્તમ તેને ભજે છે ॥ ત્યારે તે નિરગુણ એવિ શુદ્ધ ઉપાસના ને પામિને ॥ પુરુષોત્તમ ને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ કહેતાં પુરુષો-
 ત્તમના ધામ ને પામે છે ॥ અને પુરુષોત્તમ જે ચોક્કસ વીચો ॥ તથા સ્વતંત્ર થાય છે ॥ અને મહા અદ્ભુત આનંદ ને પામે છે ॥ કેમ કે સજે એવો જિવ હોય તે
 પોતાને સર્વ કર્તી અધિક મોટું થું ॥ અને સર્વના કર્તી અધિક સ્થલે થું ॥ એવો પોતાને અનાદિકાલ નો નિશ્ચય સર્વ જિવ પ્રાણિ માન્ય ને છે ॥ તે-
 પોતા નિદ્રા પુરિ કરવા સારુ બહુ જગ ને અનંત કાલ થયા ॥ અનંત ફેર જનમ મૃત્યુ ને પામ્યો ॥ તો યપણ પોતા નિદ્રા જે ધારણા ॥ તેને જ્યાં સ્થ-
 વિ પ્રાપ્ત નથી થતિ ત્યો સ્થી એજિવ જે તે પોતાના નિશ્ચય ને છે ॥ હતો નથી ॥ ત્યારે એવિ પ્રાપ્તિ તો ઉપર કરતું ને સર્વોપરિ સ્થાન ઉપાસના તથા અક્ષર સ્વરૂપ થું તે વિના એતિ-
 વનો નિશ્ચય પુરો પડતો નથી ॥ ને એકાળે આવે છે ત્યારે શાંતિ ને પામે છે ॥ મોટે એ ઉપર થિત પાસિ જોતાં એમ માલમ પડે છે જે જાણિયે જિવ જે
 તે અનાદિનો અક્ષર હોય નહિ શું ॥ અને તેને અનાદિ નિ પુરુષોત્તમ નિ ઉપાસના પળ હોય નહિ શું ॥ એમ માસે છે ॥ તે શાંતિ ને અક્ષર ને અક્ષ-
 રાતિ સજે પ્રગટ પુરુષોત્તમ તેની પ્રાપ્તિ થઈ ॥ એટલે સર્વે વિજા સ્થાન પામવાના ઉપાય તેને મેલીને ॥ કેવલ પ્રતક્ષ પુરુષોત્તમ ને ભજે છે ॥ અને એવિ-
 પ્રાપ્તિ થયા વિના તો શાંતિ ને નથી પામતો ॥ કેમ કે એને શાંતિ પામવાનો ઉપાય તો એ છે જે ॥ આત્મા પરમાત્માનું જ્ઞાન થાધું ॥ પળ તે જ્ઞાન વિના
 કેવલ અજ્ઞાને કરિને ॥ અવલો માર્ગ જે વિષયા શક્તિ પળું ॥ તે થકિ પોતાને પુરણ કામ થાધા ને છે ॥ પળ તે કોઈ કલ્પે કરિને પુરણ કામ ॥

શ્રી મુરલિ
સિદ્ધાંત.
૫૫૫

ભાવનાને મનકે પૂર્ણ કરાવવાનો તો પૂર્વકર્યો. એમાં અચારાચરનો અને તે વિચાર સિદ્ધ કરવાને અર્થે પાત્રમકાર્યનિસ્ક્રિય કરીને રહે છે. તે શુદ્ધ કરિયે. ॥
સર્વ અક્ષરરૂપ ઉપદેશ. ॥ તથા શુદ્ધ પુરુષ પ્રકૃતિ થિપર. ॥ ને શુદ્ધ ચૈતન્ય એવો શુદ્ધ પાસક થઈને. ॥ શુદ્ધ સ્થાનક નિસ્કૃધિ જાણીને
અક્ષરના ઉપદેશ કરિને સિદ્ધ થયો એવો જ અક્ષર પુક્ત. ॥ તેની સોબનરૂપિ સંગ નિ શુદ્ધિ કરિને. ॥ અક્ષર તિત કહેતાં. ॥ ગુણરૂપ એ શ્વેદિકે કરિ
ને અધિક. ॥ અને અપરમિત છે મહિમા તે જેનો. ॥ તેમ મહિમાને અક્ષર. ॥ તથા પ્રગટ પુરુષોત્તમ. ॥ પંડે પોતે પોતાના મહિમાને કહેવાને સમર્થ ન થિ. ॥ એ
તું. ॥ મહિમાયે સહિત પરમ સ્વરૂપ જાણિને. ॥ તે પ્રગટ પુરુષોત્તમ મગવાન નિસ્ક્રિય પાસના કરવિ. ॥ અને એવા સ્વરૂપને જાણિને જે પ્રગ-
ટ મૂર્તિ ભગવાન. ॥ તેને ખજે છે. ॥ તેને કોઈ વાત નિ કસર રહેતિ ન થિ. ॥ ॥ ૬૩ ॥ શ્રી મુરલિ સિદ્ધાંત. ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય-
નમો નમઃ. ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૯ ગણિ શે ૧૪ ચૌદના મહા શુદિ ૬ છઠ્ઠને દિવસ. ॥ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી જુડામધે સાં-
જને સમે. ॥ રાયલ ખાદ્ગિય રામ કસલાને ઘેર. ॥ ઊગમને વાસ મેડિની આગલ. ॥ ચોકવચે પાટ ઉપર ગાદિ તકિયા ચિ છાપિને તે ઉપર વિરાજમા-
ન થયા હતા. ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં. ॥ અને કંઠને વિષે પુષ્પના હારધારણ કર્યા હતા. ॥ ને બેઠાથિને વિષે ફુલના ગજરાને બાજુ બં-
ધધારણ કર્યા હતા. ॥ અને પાગને વિષે બેઠોર ફુલના તોરાલ ટકતા હતા. ॥ ને વેકાન ઉપર સ્થગુલાબના પુષ્પના મુઠધારણ કર્યા હતા. ॥ અને પોતા
ના મુરવાર્વિદની આગલ. ॥ સાધુ તથા દેશદેશના હરિ મુક્તિ નિ સમાભરાઈને બેઠી હતિ. ॥ પછે મહારાજ કૃષ્ણ કરિને જ્ઞાન ઉપદેશ દેતા થકા
બોલ્યા. ॥ જે મુરુ પુરુષ જે પ્રકૃતિ પુરુષ. ॥ તેને અનાદિનો રાગાત્મક સંકલ્પ છે. ॥ મારે તે સંકલ્પે કરિને બધકહેવાય છે. ॥ અને તે રાગાત્મક સં-
કલ્પ ટલે ત્યારે તે મુક્ત થાય છે. ॥ હવે તે રાગાત્મક સંકલ્પને કહિ દેણિયે. ॥ જે તે પુરુષને વિષે રાગાત્મક સંકલ્પ છે. ॥ અને તે સંકલ્પને વિષે પુરુષ છે
એવિરિ તે અન્યો અન્ય ભાવ તેને શુદ્ધિ નિ કરિને જ્ઞાણવું. ॥ તે સંકલ્પ ટલવાનું કારણ છે. ॥ હવે તે વિચારને કહે છે. ॥ કે જે મનોરૂપને સ્વમ તાપુ દોયા.
અને બહિ તે સ્વમ માં બિજું સ્વ મલાધું. ॥ એવિરિ તે ઘણા કસ્ય મોપર સ્પર વિચિત્ર ભાવે. ॥ તારતમ્ય તાપને ઘણી તરેહ થી. ॥ અતિ ઘણિ વિચિત્ર શ્લિષ્ટિને પો-
તે એક છોદે રે. ॥ અને પોતે કોળ છે. ॥ એનું અને ખાન રહે નહિ. ॥ એવિ અવસ્થા થઈ જાય છે. ॥ તેમ એ પ્રકૃતિ પુરુષ છે. ॥ તેથી આ વિચિત્ર શ્લિષ્ટિ ઉત્તપ-
ન્ન કરનારો. ॥ પુરુષનો રાગાત્મક સંકલ્પ છે. ॥ તેમાં હરવને સૌક. ॥ સ્કવને દુઃસ્વ. ॥ માનને અપમાન. ॥ એ છ મોટી દુઃસ્વની નદિયો છે. ॥ તે-

ચુડા.
૥ ૩ ॥

૥ ૫ ॥

માં પુરુષના સંકલ્પે કરિને શ્રષ્ટિ માં આવ્યા એવા જે અનંત કોટિ જિવા ॥ તેનાં દિયો માં તળાડ જાય છે ॥ અને તેનાં દિયો જે તે ॥ અજ્ઞાન મોહને દુઃસ્વ
 તે રુપ જે સાગર ॥ તેને વિષે મહે છે ॥ અને જેમ સમુદ્ર નું જલ ॥ ને સૂર્ય ના કિરણ ॥ એ બેના યોગ થકે કરિને ॥ વરસાત થાય છે ॥ અને પૃથ્વી ઉપલી
 નદિયો ભરાડ જાય છે ॥ અને વરસાત ના યોગ થકે કરિને ॥ અનંત ઉત્પત્તિ થાય છે ॥ તેમ પુરુષ પ્રકૃતિના યોગે કરિને ॥ વિષય યોગ રુપિ
 શ્રષ્ટિ થઈને અનંત ઉત્પત્તિ થાય છે ॥ અને ષડુર્મિ રુપિ છ નદિયો ભરાડ જાય છે ॥ એ વિરિને અનંત જિવ માયાને વિષે રહ્યા થકા અજ્ઞાન શ્રષ્ટિ-
 થઈ કરિને ॥ અદ્ભુત મત્વ થકિ પ્રહાર કરે પામે છે ॥ અને તે દુઃસ્વ થકિ મુક્ત થવાનો ઉપાય તો એ છે ॥ જે શુદ્ધ જ્ઞાન રુપિ જ્ઞાન તત્વ અવસ્થાને પામવું ॥
 જેમ સ્વપ્નનું દુઃસ્વ જાગવા થિર છે ॥ તેમ જિવ જે તે ॥ પ્રકૃતિને પુરુષ એક થને વિષે ॥ પ્રિતિયે કરિને જોડાળો છે ॥ તે રુપિ જિવને સ્વપ્ન છે ॥ તે સ્વ-
 પ્રથકિ જાગવું ॥ કહેતાં પ્રકૃતિને પુરુષ ॥ તેનાં જે સ્વરૂપ ॥ તેની વાસનાનો જે સંકલ્પ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને તે સંકલ્પને ટાલવાને અર્થ ॥
 આત્મા રુપ પોતાને માનિને નિષ્કામ કર્મ જે ફલ નિર્દેશ થઈ ત કર્મ કરવું ॥ કહેતાં ફલના સંગને છોડિને પરમાત્માની નવધા પ્રાપ્તિ ॥ અ-
 શો શ્રદ્ધા થઈ કરિને કરવિ ॥ અને તે જ્ઞાન પ્રાપ્તિ ના વિરોધિ ॥ એવા જે પંચ મહાદોષ ॥ જે કામ લોભાદિક ॥ તેને પોતે આત્મા અનાત્માનો વિચાર પા-
 મીને જિતવા ॥ અને તે કામાદિક ના સંકલ્પનો વેગ તોર જત મને સત્ય એવા જે ગુણ તેને લિધે થાય છે ॥ તે ગુણ માં જો જિવ પ્રાપ્તિ જાય ॥ તો જિ-
 વને પરાણે ક્રિયા કરાવે છે ॥ ને અપાર દુઃસ્વ ને પમાડે છે ॥ અને જો તે ગુણ નો પોતે દ્રષ્ટા થાય ॥ ને તે સંકલ્પ થિયો તે જુદો પડે ॥ તો તે સંકલ્પનો વેગ ॥
 એ નિમેલે દુષ્ટ થઈ જાય ॥ ને જિવાત્મા પોતે નિર્વિગ્ન પળે રહે ॥ અને તે સંકલ્પ ને થયાનું કારણ પળ ॥ મનને પંચ જ્ઞાન ઇન્દ્રિયો તે જ છે ॥ કેમ કે જિવને
 વિષે જો રજો ગુણ વરત તો હોય ॥ ને તે સમય માં જો ઇન્દ્રિયો મોચર કોઈ સારુ વિષય પ્રાપ્ત થાય ॥ તો તે વિષયનો રાગ ॥ જિવ માં ચોટિ જાય ॥ અને તે
 વિષય તેને જિવ માં થિક હાથ ધરે ॥ અને જ્યારે જિવને વિષે ॥ તમો ગુણ કે સત્ય ગુણ વરત તો હોય ॥ ને તે સમેક જે એવા સારા
 વિષય ઇન્દ્રિયો મોચર થાય ॥ તોય પળ તેને વિષે જિવની વૃત્તિ ઘણી ચોટિ નહિ ॥ જેમ તિર્થી અણિ વાહુ બાળ હોય ને તેનો ખિંત માં ધાકરે ॥ તો તે-
 માં ચોટિ જાય ને પાછું સ્વપ્ન નિસરે નહિ ॥ અને જો તે વાળના ફલને કાઢિ લે દેને થોધાનો ધાકર્યો હોય ॥ તો ડુંકરને પાછું પડે ॥ તેમ ફલ-
 સંહિત વાળની પેઠે તોર જો ગુણ ના વેગનો સંકલ્પ છે એમ જાણવું ॥ અને તમને સત્ય નિવૃત્તિ તો થોધાને પેઠે વર્ષ માં ઘણી ચોટિ નહિ ॥ ત્યારે એમ જા

શ્રીમુર
સિદ્ધાંત
॥૬॥

ણવું ॥ જે સત્વગુણ કે તમોગુણનો વેગ વરતે છે ॥ મારે સંકલ્પ શાલના પુરુષને રજ તમને સત્વવાજે ત્રણગુણ તેને ઓઠરવવા ॥ અને તેને ઓઠરવિને તે ગુણનું કારણ જે અવિદ્યામાયા ॥ નેનો ખૂંકાજે પુરુષ ॥ અને એ સર્વે વિષય એવું જે અક્ષરબ્રહ્મ ॥ તેને પોતાનું સ્વરુપ સ્મરિને ॥ ગુણમાયાને પુરુષ ॥ તેથી કયોને સંકલ્પ તેને દ્રષ્ટાપણાના જ્ઞાને કરિને શલ્યો ॥ અને તે સંકલ્પને શલિને યછે તે વિચારને પોતાના આત્માને વિષે લય કરવો ॥ કહે તો જ્ઞાનરુપ સ્થિતિયે જુક્ત થઈને આકાશનિપેઠે નિર્લેપ ॥ નિરાયણી એ સ્થિતિયે જુક્ત ॥ જ્ઞાનરુપેરદિને ॥ તે જ્ઞાનરુપેરસને મધ્યે ॥ અલંકારપુરણને અદૈત ॥ એ જ પરમાત્માનું સ્વરુપ ॥ તેને જ્ઞાન સ્થિતિમાં ધારણ કરવું ॥ એ જ પરમમોક્ષનો અચલ સિદ્ધાંત છે તે એ જ જ્ઞાનસ્વારે ધાય છે ॥ તો પરમાત્મા પોતે સાક્ષાત્કારજિયને મહે ॥ અને કાંતેના એકાંતિક નિરવાસનિક સંત ॥ તે જિવને મહે ॥ ત્યારે તે એ જ જ્ઞાન આપે છે ॥ ત્યારે એ જ જ્ઞાન ધાય છે ॥ પણ તે વિના એ જ જ્ઞાન શાસ્ત્રમાંથી સાંભળીને ધાય નહિ ॥ કેમકે એ જ જ્ઞાન જેની પાસે હોય ॥ તેથી જ એ જ જ્ઞાન ધાય છે ॥ મારે તે સમો જ્ઞાનપામ્યાનો આજ તમારે આવ્યો છે ॥ તે સારુ સાવધાન થઈને પંચવિષયનાં પદાર્થને જ્ઞાન સ્વારુપ જાણીને ॥ પોતાના આત્માને ત્રણદેહ ॥ જે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ ॥ ને ત્રણ અપસ્થા જે જાગત સ્વપ્નને સ્પૃશ્તિ ॥ તેથી જ નુરો પોતાના આત્માને જાણીને ॥ ને આત્માને વિષે પરમાત્મા જે પોતાને પ્રતક્ષમ લ્યા છે ॥ તેને ધારવા અને તેની અલંકારભક્તિ કરવિ ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરવસિદ્ધાંત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ ॥ ॥

૪ સંવત ૧૯ ઓગણિશે ચૌદના મહાશુદિ ૩ સાતમને દિવસ મહારાજા શ્રી હરિકૃષ્ણભગવાન ॥ ગામ શ્રી નુગામધ્યે ॥ શ્વલભાઈ જિવરામ કસલાને ઘેર ॥ યુગમણે ચાર મેડિની આગલ ચોકવચે પાટુ પરગાદિત ક્રિયા બિછાવીને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વજરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને કુંઠમાં મુલાબના મોગરાના પુષ્પના દાર પહેલ્યા હતા ॥ અને હાથને વિષે બાજુબંધને ગજરાધારણ કર્યા હતા ॥ ને પાગમાં ફુલના તોરા હટકતા હતા ॥ ને ચેકાન ઉપર પુષ્પના મુઠ્ઠાધારણ કર્યા હતા ॥ અને લૂલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો ॥ ને પોતાના મુરવારિંદની આગલ ॥ સાધુ તથા યજ્ઞાકર્તા ભક્તિમોટિ સમાભરાઈને બેઠિહતિ ॥ અને સંતકિરતનગાતા હતા ॥ પછે મહારાજા બોલ્યા ॥ કિરતન રાવો ને એક થાર્તા કરવિ છે ॥ એમ કહિને કિરતન રાવાવીને બોલ્યા ॥ મરણિયામતિ-

ચુડા
॥૬॥

॥૬॥

સાગતિર્ભવેત ॥ એશ્વરિતાં એકદ્યુ છે ॥ જેમરણવસ્તેજેવીજિવનીગતિહોયતેવીગતિથાયછે ॥ માટેજ્યાં સ્કહિજિવનેપંચવિષયનિવાસના
 છે ॥ ત્યાં સ્કહિજિવનેજન્મમૃત્યુદલેનદિ ॥ કેમકેવાસનાહોયત્યાં સ્કહિજરુરવિષયમાંતિરહ્યાવિનારહેજનહિ ॥ તેસારુવિષયનિવાસનારુપજે
 મદ્દામાયા ॥ તેનેટાલવાપડેકરિનેમૃત્યુતરાયછે ॥ હવેતેમૃત્યુતરાવાનુંકારણછે ॥ કેપંચવિષયનિવાસનાછેતેજિવનુંકારણશરિરછે ॥ ૩૬
 નેત્રિજિવતેનવતત્વનુંસૂક્ષ્મશરિરછે ॥ અનેત્રિજુંપંદરતત્વનુંસ્થુલશરિરછે ॥ તેમાંસ્થુલનેસૂક્ષ્માતેકારણનેઆશરેરહ્યાંછે ॥ અનેકારણજે
 છે ॥ તેરાગાત્મકરૂપછે ॥ તેજિવનીમાંહિરહેલછે ॥ જેમતલમાંતેલ ॥ ફુલમાંબાસ ॥ તેમજિવમાંવાસનારદિછે ॥ અનેજિવાત્માજેતેકારણશ-
 રિરિયુક્તસ્થુલસૂક્ષ્મમાંરહ્યોછે ॥ એવિરિતેજિવનિમાયાયેજિવનેઆચરિલિધોછે ॥ જેમકરોલિયોજેતેપોતાનિલાઠમાંઅવરાયછે ॥ તેમ
 જિવજેતેમાયાનેવિષેઅવરાયોછે ॥ માટેતેમાયાજિવનેવિષેથિદુરકરવાનાત્રણઉપાયછે ॥ કેમકેમાયાપણસ્થુલસૂક્ષ્મનેકારણઅવ્યરૂપે
 થઈછે ॥ માટેત્રણઉપાયેમાયાટલેછે ॥ તેમાંપ્રથમસ્થૂલદેહરૂપમાયાનેફીતવાનોઉપાયકહિયેછિયે ॥ જેસ્થૂલદેહજેતેપાંચભૂતનેદશ
 દ્વંદ્વિયો ॥ એપંદરતત્વરૂપેછે ॥ તેનેતપનિયમનેત્યાગેકરીનેજિતાયછે ॥ અનેતેપછિસૂક્ષ્મદેહજે ॥ પાંચવિષયનેચારઅંતઃકરણ ॥ એન
 વતત્વનુંસૂક્ષ્મદેહછે ॥ તેનેઆત્મવિચારેકરિનેજિતયું ॥ અનેત્રિજુંજેકારણશરિરછે ॥ તેનેઆત્માનેવિષે ॥ પરમાત્માનેદેખવાપડેજિતા-
 યછે ॥ હવેતેઆત્માનેવિષેપરમાત્માનેદેખવાનોવિચારકહિયેછિયે ॥ કેપોતાનાકલ્યાણનેદૃષ્ટતોએવોજે ॥ મુમુક્ષુતેનેઆત્મવિચારેકરિ
 નેપ્રથમચિતનેસ્થિરકરયું ॥ અનેદૃઢઆસનપિનિશ્ચિત્પરજગ્યામાંબેસયું ॥ અનેપછીઆકાશનિપેટે ॥ પોતાનાઆત્માનેજ્ઞાનપ્રકા-
 શરૂપસ્થિરજોયો ॥ નેતેઆત્માનેમધ્યે ॥ અનાદિચૈતન્યમુર્તિભગવાનરહ્યાછે ॥ એષધારયું ॥ અનેતેપરમાત્માતુંધ્યાનકરતાંકરતાં
 મુર્તિનદેખાયતોપણધ્યાનકર્યાંકર્યું ॥ અનેતેમાંએકજ્ઞાનરૂપિવિચારરાખ્યો ॥ તેશ્યાસારુવિચારરાખ્યો ॥ તોકોદકમાદક
 વદાર્થનોસંકલ્પથાય ॥ તેનેદુરકરવારુવિચારરાખ્યો ॥ ત્યાંદ્રષ્ટાંતછે ॥ જેજેમદિવાનેઓલવનારાણાજેક્ષિણાપાંચોવાલાજંતુ ॥
 તેનેજેમદિપકમાપ્રકાશથિ ॥ ગરોળિજેતેનેજંતુનોનાશકરેછે ॥ તેમશુદ્ધવિચારેકરિનેસૂક્ષ્મસંકલ્પનેટાલવા ॥ અનેતેવિચા-
 રેકરિતેટાલ્યાનટલે ॥ નેષણાંકસંકલ્પનોવેગઠરુવાલાગે ॥ તોધ્યાનનેપહ્યુંમુકીને ॥ એવિચારનેબેપ્રકારેકર્યો ॥ તેમાંએકતોઆ-

શ્રીમુરુ
સિદ્ધાન
૧૭૧

ત્માનો વિચાર કરવો ॥ જે હું આત્મા તે અવિનાશિ હું ॥ સુખરૂપ હું સત્તારૂપ હું ચૈતન્ય હું સંકલ્પે રહિત આકાશની પેઠે સ્થિર અમર હું ॥ અને તે જે સ્ત્રિ મા
દિકનો સંકલ્પ થાય છે ॥ તે સ્ત્રિનો દેહ તો મલમુત્રના કોથલા રૂપ છે ॥ અને હાટ માં સનાડિયો ત્યજાવિર્યરોમાદિક માં અપવિત્ર વસ્તુ
રૂપ છે ॥ માટે આત્માને ને માઈ કપદાર્થને ઘણો જ વિકૃત ગણવે ॥ માટે દેહ આત્મા એ ને ઘટે છે ॥ કે તું સિંહ સરખો થઈ ને ચઢે રવાઈ શા ॥ એમ બે
એમ બે પ્રકારનો વિચાર કરિને પોતાના આત્માને ખોલો પાડવો ॥ અને લજ્યા એ વસ્તુ કરવો ॥ તો તેને કરિને તે વિરોધિ સંકલ્પ જે તે ॥ તત્કા-
લના શુભ થઈ જાય છે ॥ અને આત્માને શાંતિ થાય છે ॥ અને એકો વિવેક જો ન આવડે તો ॥ ધ્યાનના કરનારાને ॥ મોટિરત્વી ઉપદેશ થાય છે
જેમ કોઈ પુરુષ બહેરહિત હોય ॥ ને તે ઘણું કદવ્ય છે ॥ રણવગડામાં જાય ॥ તો તે દ્રવ્યને સહેજે જ ચોર લુટી જાય ॥ અને જો બલ-
વાન બલાયો ખેંચો હોય ॥ તો તે નિરક્ષા કરે છે ॥ તેમ પૂર્વે કહ્યો જે વિચાર ॥ તે સાંચ્ય રૂપ બલાયો છે ॥ અને અસક્ત કહેતાં સંકલ્પે ॥ યુક્ત
થઈ ને જો ધ્યાન કરે ॥ તો તેને શંકા વિગ્ન આવે ॥ તો જાગ્ય ત અવસ્થામાં યથાર્થ જ્ઞાન છે ॥ અને સ્વપ્ન અવસ્થામાં અયથાર્થ જ્ઞાન રહ્યું છે ॥ તો પણ
યથાર્થ જ્ઞાનને વિષે શ્રવણ કરે ॥ અને અયથાર્થ જ્ઞાન રૂપ જે સુક્ષ્મ દેહાતિમાં મનન કરે ॥ તો યથાર્થ જ્ઞાન થાય નહિ ॥ તેનું કારણ એ છે જે
સુક્ષ્મ દેહના સમિપે યાતનું પ્રમાણ નો કરનારો દ્રષ્ટા જે આત્મા તે રહ્યો છે ॥ માટે જિયમાં જે યાત દ્રઢ થાય છે ॥ તે યાત કાઠવી ઘણી
કઠણ છે ॥ તેમ ધ્યાન નો કરનારો એકાગ્ર વૃત્તિ કરિને પરમાત્માને સુક્ષ્મ દેહ જે ॥ અંતઃકર્ણ તેમાં ધારવા તે ધ્યાનને મૂલિને ॥ તે એકાગ્ર વૃ-
ત્તિયે કરિને ॥ માઈ કવિષયના પદાર્થના સંકલ્પ કરે ॥ તો તેને કરિને વિષયના પદાર્થ જિયમાં અતિ દ્રઢ થઈ જાય છે ॥ માટે તે તો ય-
દુ થયું કેમ કે વિષયના સનાટા લુપ્ત થઈ આત્માને વિષે પરમાત્માને દેશ્યમાં રૂપ ॥ તે યાત ન બંનતાં ॥ ધ્યાન યોગને વિષે મોટું વિધ્ય થયું ॥
માટે ધ્યાનના કરનારાને પૂર્વે કહ્યો જે વિચાર તે રાખવો ॥ જે વિચાર કરિને સંકલ્પ ને સ્થિર કરિને ॥ એકાગ્ર વૃત્તિયે આત્માને વિષે પરમા-
ત્મા પ્રત્યક્ષ વૃત્તિનું ધ્યાન કરવું ॥ અને એવિરિતે ધ્યાન કરે ત્યારે જ તેને પરમાત્માના ધ્યાનનું સુખ આવે ॥ જેમ રાજા રાજગાદિયે બેઠો હો-
ય ને તેને શત્રુ નડતા હોય તો તેને રાજ્યનું સુખ યથાર્થ ભોગવાય નહિ ॥ અને શત્રુ નો નાશ કર્યા પછિ સુખેથી રાજ્યના વૈભવને ભોગવે છે ॥
તેમ મુમુક્ષુને પણ ॥ રાજ સુખને ઠેકાણે મુક્તિ સ્થિતિ છે ॥ તેને અચંત સુખ દેવા સારું ॥ પરમાત્માના ધ્યાનમાં વિરોધિ ॥ એકાગ્ર વિષયના સંક

ચુડા
સિ. ૬

વ્યવસ્થાનુસારેનાલીનેઅરચંદુપરમાત્માનેજોવાતોતેનેપછીસેહેજાનંદરૂપેપુજેપોતાનુંસ્વરૂપઅક્ષરબ્રહ્મતેનેવિષેપરમાત્માપ્રગટભગવાનેતેનુંસ્વ
 રૂપતેનામદિમાયેસહિતથથાર્થજણાયછેઅનેતેપરમાત્માનાદરસનવડેકરિનેકારણદેહજેવિષયવાસનાતેસમુદીઉપરહીજાયછેત્યાંભગવદ્ગીતાનોશ્લોક
 છે॥જેવિષયવિનિયતેતોનિરાહારસ્વદેહિનઃ॥રસવર્જરસોવ્યસ્યપરંદ્રષ્ટાનિવર્તેતે॥અનોપૂર્વેકહ્યોએજઅર્થછેતેવોઅર્થકેવનાથિકેસિદ્ધથાય
 છે॥નેતેમાયાકેનાથિકેતરાયછેતોક્ષરઅક્ષરનેપાસ્યરહ્યાવ્યાજેપ્રત્યક્ષપરમાત્માતેજઅર્થનેસિદ્ધકરાયેછેઅનેમાયાનેપણતેજદૂરકરાયેછેત્યાં
 ભગવદ્ગીતાનોશ્લોકછેજેદેવીવેયાગુણમયિમમંમાયાદુરત્યયા॥મામેયયેપ્રપદ્યંતે॥માયામેતાંતરંતિતે॥અમાપણભગવાનેઅમજકહ્યુંછે
 જેત્રિગુણાત્મકઅવિનેમારિમાયાતેજિવનેદુઃસ્વકરિને॥તરવિષયકરુણછે॥પણજોહુંમનુષ્યદેહનુંધારણકરુછું॥ત્યારેજેમાણ
 રણનેપામે॥કહેતાંયુનેમાયાપરજાણિને॥મારોદ્રઠઆશ્રયકરે॥તોતેમાયાનેતરિનેપરમમોક્ષનેપામેછે॥માટેમાયાતત્યાનોએજઉ
 પાયછે॥જેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાનિરવાસનિકસંતનોદ્રઠઆશ્રયકર્યો॥નેતેનાથકેજ્ઞાનપામવું॥એનમાયાનેતરિનેમુક્ત
 થવાનોઉપાયછે॥પણતેવિનાશિજોમાયાનેતત્યાનોકોઈઉપાયનથી॥માટેતેમાયાનેતરવાનોસમોઆજતમારેઆવ્યોછે॥તેત
 મારંમોટાંભાગ્યછે॥ ॥ઈતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંત॥ ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥ ॥સંવત્૧૧૭૦ગણિસેં૧૬ચૌદના
 મહાશુદ્ધિ૭સાતમનેદિવસ॥મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન॥ગામશ્રીચુડામધ્યેમદનાળજિભગવાનજિનેધેરુગમણેબારંઓરડાનિ
 ઓસરિમાંઢોલિયાનીઉપર॥ગાદિતકિયાનરવાવિને॥રાત્રિનેસમેયિરાજમાનથયાદતાનેદિરકોરિસ્વેનધીતિયુંપદેસુંદતું॥અનેગુહ
 વિછીંટનુંઅંગરસુંધારણકર્યુંદતું॥અનેકસંબલતારાછેકેટોમસ્તકેબાંધ્યોદતો॥નેગુહાબિંદોરનોસ્વેસસ્વભેધારણકર્યોદતો॥અનેપો
 તાનામુખાર્ચિદનિઆગસાધુતથાધણકદરિમસ્તનિસામાભાર્દનેબેઠિહતિ॥પશ્ચિમહારાજાશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનબોલ્યા॥જેજિવનેનેયા
 તમજાણિછેતેવાતેનેવદુમોટીજણાયછે॥અનેતેવાતકરવિપણતેનેછણિપુશકરુપડેછે॥અનેજેવાતજાણિતિછેતેવાતતેનેસ્કગ
 મત્યાગેછે॥નેતેકર્યાનેચાયછે॥અનેતેકામકર્યામાંઘણુંકકષ્ટપડે॥તોપણતેકામકર્યાનેદુષ્ટેછે॥તેમજિવપ્રાણિમાત્રનેવિષે
 દેહનેઆત્માવેવસ્તુછે॥તેમાંજેદેહસંબંધિપંચવિષયછે॥તેનેઅનાદિકાલનોજિયભોગવતોઆવેછે॥નેતેવાતપોતાનિજાણિતિછેમા

શ્રીમુલ
સિદ્ધાન્ત
॥૮॥

ટેતેપંચવિષયનેપામવાસારુ॥જિવજેતેઅનાદિનોક્રિયાકરેછે॥અનેતેમાંઘણુકકરપડેછે॥તોપણતેકામકસાંકરેછે॥તેપોતાનેસ્ક્રિ
યોથવાકરેછે॥પણતેમાંથિકોઈનેત્રિસિથિતિનથિ॥જેમફુટેલોકુલડોદોયતેમાંસ્કજેઘટતુંપાણિરેડિયે॥તોપણતેકુલડોભરાયનહિ॥તેમ
દેહજેતે॥ફુટેલાકુલડારૂપછે॥તેદેહકરિનેસ્કજેઘટલાપંચવિષયનેભોગવેતોયપણશાંતિથાયનહિ॥અનેસામુચધુચધુચધુદુઃસ્વનેપા
મેછે॥જેમપતંગિયોતાપનેસ્કસ્વરૂપજાણિનેતાપસામોજાયછે॥તોતેપતંગિયોતાપમાંપડિનેવહિમરેછે॥નેમહાકણનેવામેછે॥તેમ
જિવજેતેપંચવિષયપામવાસારુ॥જેજેક્રિયાકરેછેતેમાંથિમહાદુઃસ્વજથાયછેપણસ્કસ્વજેતેલેષમાત્રથતુનથિ॥વહિજેમકોઈપુરુષને)
સ્વપ્રઆયુંદોય॥નેતેસ્વપ્રમાંરાજમલ્યું॥પણજાગ્યપછિમિથ્યાછે॥નેલેષમાત્રતેરાજ્યનુંસ્કસ્વરહેતુંનથિ॥તેમપંચવિષયનાસ્કસ્વજી
વસ્કજેતેદેહાભોગવે॥પણસ્વાલિનોસ્વાલિજરહેછેકેમકેજિભેકરિનેઘણાંકઘીમોલ્લેસાંદસાકરઆદિકઅનંતરસસ્વાધાદ્સે॥
તોયપણજિમદ્ધજિકોરિનેકોરિ॥પણલેષમાત્રત્રસથઈનથિ॥અનેજોએકદિવસુપગાસકરે॥તોજાણેજેકોઈદિવસસ્વાધુનથિ॥અને
મોરેસ્વાધુદોયતેનુસ્કસ્વપણજરાયેરહેનહિ॥અનેતેમજનેત્રેકરિનેઘણાંકરૂપજોયાંપણઆંચત્રસથઈનથિ॥અનેકાનેકરિનેઘણાંક
શબ્દસાંભલ્યાછેપણકામનેત્રસિથઈનથિ॥અનેત્વચાચેકરિનેસારાંસારાંવસ્ત્રાદિકઘણાંકસ્પર્શકસ્થાપણત્વચાત્રસથઈનથિ॥અનેના
સિકાચેકરિનેઘણાંકગંધસ્કંધ્યા॥પણનાકત્રસપયુંનથિ॥ઘરિરિતેજિનેઅનંતરાજાના॥તથાદેવતાનોદેહધરિનેઅનંતફેરાપંચવિષ
યભોગવ્યાછે॥પણજિવનેહજિલેષમાત્રત્રસિથઈનથિ॥અનેહજિઅનંતયુગસ્કધિવિષયભોગધિનેત્રસિથશૌપણનહિ॥માટેવિષયનાં
સ્કસ્વપામવાનીઆશાનોત્યાગકરિને॥પોતેઆત્માશુદ્ધરૂપથઈનેપરમાત્માનેભજે॥ત્યારેસ્કસ્વશાંતિનેપામે॥અનેજેદેહનિરવાહનેઅ
ર્થેઅન્નવસ્ત્રાવસ્યજોડ્યે॥તેતોભગવાનસૌનેઆપેછે॥એમજાણિનેભગવાનનુંઅરવંદભજનકરવું॥અનેજેભગવાનછે॥તેમહા
ચતુરછે॥માટેતેસર્વેજિવનેસરસુંજસ્કસ્વઆપેછે॥પણકોઈનેઅધિકન્યુન્યથાવાદેતાનથિ॥કેમકેજેવુંકુતરાનેકુતરિમાંસ્કસ્વછે॥
તેવુંજરાજાનેશાણિમાંસ્કસ્વછે॥અનેતેવુંજિંદ્રનેિંદ્રાણિમાંસ્કસ્વછે॥પણકોઈનેલેષમાત્રઓછુંવધતુંનથિ॥કેમકેકિટથિતેદેવબ્રહ્મા
પર્યંતસ્ત્રિપુરુષસર્વનાદેહજેતે॥પંચભૂતનોવિકારછે॥નેવિર્યરુધિરમાંથિવનેતુછે॥અનેહાડમાંસનાડિયોત્પચારોમ॥મલ્લમુત્રા

ચુડા
સિ. ૫

॥૮॥

દિકનકારિવસ્તુનાભરેલાસ્ત્રીપુરુષનાદેહસર્વનાસર્વથેમાટેસર્વેસ્ત્રીપુરુષરાજારંક॥દેવતાબ્રહ્માદિકર્દશ્વર॥તથાપશુપક્ષાદિકસર્વ-
નેજસરસ્વંજસ્કરવછે॥અનેસ્વાધાનાપદાર્થપણસર્વેનેસરસ્વાંજછે॥કેમકેરાંકદોયતેનેસેસ્અન્નરવાવાજોઈયે॥નેરાજાનેપણસેસ્અ-
ન્નજોઈયે॥માટેસૌનેર્દશ્વરસ્માપેછે॥નેરાંકદોયતેનેદિવસમાંબેવચતભૂસ્વલાગેછે॥નેરાજાનેપણબેવચતભૂસ્વલાગેછે॥પણભૂસ્વ-
મનથિજાણતિજેઆરાજાછે॥તેનેથોડિભૂસ્વલાગુ॥નેરાંકનેવધુલાગુ॥માટેરાજારંકબેયનેસરસ્વિભૂસ્વલાગેછે॥પણતેમાંકાંદત્તેષમા-
ત્રન્યુનાધિકનથિ॥અનેબલિસ્કજેએવુંસારુસ્વાયાનુંદોયતોપણ॥જેનેએકસેરનોઆદારદોયનેતેપોંચશોરચાયતો॥તેમહાદુઃસ્વને
પાયે॥નેચધુરચાયતોમરિપણજાય॥અનેસ્કજેએવુંસારુદોય॥પણમલેથિદેહુંઉત્તરતાવેતનરકથડજાયછે॥અનેજિભનેસારુનરસ્કંતા
મેછે॥તેતોરસનાદંદ્રિનેનેમનનેલાગેછે॥પણઆત્માનેતેષમાત્રતેનુસ્કરવદુઃસ્વનથિ॥માટેભગવાનેસર્વેનેસરસ્વંજસ્કરવઆપ્યુંછે॥અ-
નેજેઅધિકન્યુનજણાયછે॥તેતોમિથ્યાભ્રાંતિસ્વપ્નચત્તજણાયછે॥અનેબલિદેહદુર્બલથાયે॥તેણેકરિનેઆત્માદુર્બલોથતોનથિ॥નેદે-
હજાડોશયતેણેકરિનેઆત્માજાડોથતોનથિ॥અનેદેહનેમરચેકરિનેઆત્મામરતોનથિ॥નેદેહનેજનમેકરિનેઆત્માજન્મતોનથિ॥અને
અગ્નીયેકરિનેઆત્માબલતોનથિ॥અનેજલેકરિનેઆત્માકોવરાતોનથિ॥અનેવાયુએકરિનેઆત્માસ્કકાતોનથિ॥નેશદસ્ત્રેકરિનેઆત્મા
કષાતોનથિ॥નેકાલનોનાશકસ્ત્રોઆત્માનાશયતોનથિ॥અનેમાયાપણઆત્માનેપોતાનેવિષેલિનકરિશક્તિનથિ॥અનેકર્મપણઆ-
ત્માનેનાશકરિશક્તાંનથિ॥એવોમહાચમત્કારિજેઆત્માતેપોવાનુંસ્કરવછે॥અનેએવોચમત્કારિઆત્માતેનેવિષેપરમાત્માભિવાનતેઅસ્થ-
રહ્યાછે॥તેપરમાત્માકેવાછે॥તોઆપંચાસક્ષોડટ્થીતેએકલોકકહેવાય॥અનેએવાચીંદલોકનુએકબ્રહ્માડકહેવાયછે॥અનેએવાં
વાંઅનંતકોટિબ્રહ્માડછે॥તેનોકરતાયેકમૂલપુરુષછે॥નેએવાએવાઅનંતકોટિમૂલપુરુષછેતેપરમાત્માપુરુષોત્તમનું॥ધામજેઅક્ષરબ્ર-
હ્મા॥તેનાકોકએકદેષનેવિષેલિનથઈજાયછે॥અનેએવુંજેઅક્ષરબ્રહ્મતેનાકારણનેઆધારપરમાત્માછે॥અનેપરમાત્માએવાજેભગવાનતે
અનંતજિવનોમોક્ષકરવાસારુ॥પ્રર્થીઉપરમનુષ્યદેહનુધારણકરેછે॥તેભગવાનઆજમનેપ્રત્યક્ષમત્યાછે॥અનેતેજભગવાનમારા
આત્માનેવિષેરહ્યાછે॥એમસમજિનેવંચવિચયનેમહાપાપરૂપને॥દુઃસ્વરૂપજાણિને॥તેનોત્યાગ્યકરિનેભગવાનનોદૃઢઆશ્રયકર

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥ ૯ ॥

એને ઇંદ્રિયો અંતઃકર્ણના સ્વરૂપને અર્થે વિષય પામવા સારુ અનંત જન્મધરિને અનંત પાપ કર્યા છે ॥ માટે હવે તે પાપથી મુક્ત થવાને યે ॥ પોતા
ની ઇંદ્રિયો અંતઃકર્ણને ॥ ભગવાન નિસેવામાં જોડિ દેવી ॥ તેને શ્રેય કરિને ભગવાનનાં દરસન કરવાં ॥ અને તે પ્રગટ ભગવાનને સંતના દરસ-
ને કરિને ॥ નેવનાં પાપ સર્વે બહિને ભસ્મ થઈ જાય છે ॥ અને કાને કરિને ભગવાનને સંતના શબ્દ હેતે કરિને સાંભળવા ॥ તેને કરિને કાનનાં પા-
પ ભણાઈ જાય છે ॥ અને ત્વચાએ કરિને ભગવાનના ચર્ણનો સ્પર્શ કરવો ॥ અને મુરલે કરિને ભગવાનના ગુણ ગાવા ॥ તેણે કરિને શણિનાં પાપ
બહિ જાય છે ॥ અને પગે કરિને ચાલિને ભગવાનને ભગવાનના સંતને દર્શને જાયું ॥ ને હાથે કરિને ભગવાનને ભગવાનના સંત નિસેવા કર-
વી ॥ અને બુદ્ધિએ કરિને ભગવાન પ્રત્યક્ષના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરવો ॥ ને ચિત્તે કરિને ભગવાનની મુર્તિનું ચિંતન કરવું ॥ ને મન કરિને ભગ-
વાનના સંકલ્પ કરવા ॥ અને અહંકારે કરિને ભગવાનના દાસ ત્વપણાનું અભિમાન ધરવું ॥ જેહું ભગવાનનો દાસ છું ॥ એવિરિતે ઇંદ્રિયો અંતઃક-
ર્ણને ભગવાનને ભગવાનના સંતની સેવામાં જોડિ દેવા ॥ અને તે ભગવાનને સંતની સેવાએ કરિને સર્વે પાપ જે તેના શબ્દ જાય છે ॥ ને જિવાત્મા જેને
બ્રહ્મરૂપ પાપ છે ॥ ને ભગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને અસ્થંદુર ભગવાન નિસેવામાં રહે છે ॥ માટે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના ભક્ત હોય તેને તો સં-
સારથી જે દુઃસ્વરૂપ ક્રિયા તેનો ત્યાગ કરિને ॥ ભગવાનનું અસ્વરૂપ ભજન કરવું ॥ અને પોતાને મત્યાજે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના નિરપ-
સનિક સંત ॥ તેનિ આજ્ઞામાં દ્રઢવર્તવું ॥ પણ તે માં ફેર પાડવો નહિ ॥ કેમકે મોટા બ્રહ્માદિક જે નિઆજ્ઞામાં તત્ત્વ પર તે છે ॥ એમ જાણિને પોતા
ના કલ્યાણને અર્થે તે ભગવાનને સંતની આજ્ઞામાં વર્તવું ॥ અને દેહ તથા દેહ સંબંધિ પદાર્થ તેનું પ્રમાણ કરવું ॥ જૈં સો વર્ષ ઉપરના મનુષ્ય પશુ
કોઈ નથી ॥ કેમકે સર્વેને કાલ ભક્ષણ કરિ ગયો ॥ અને આજના પણ જે મનુષ્ય ॥ પશુ ઘણાક જનાય છે ॥ તે પણ સો વર્ષ કેટલેક નહિ રહે ॥ અ-
ને જિવે અનંત દેહધારણ કરિને ઘણાક સંબંધિ કર્યા છે ॥ અને આજગતમાં જેટલિ જાતની સ્ત્રી યો છે ॥ તે સર્વેને પેટ જન્મધર્યા છે ॥ અને જિવે
સ્ત્રીનો દેહ ધરિને જેટલિ જાતના પુરુષ છે તે સર્વેને પોતાના ધણિ કર્યા છે ॥ માટે તે સર્વે સંબંધીના શબ્દ ગયાં છે ॥ તેમ આજમાં સર્ગા સંધિધન્ય
માલ તે પણ જરૂર નહિ જરૂર ॥ માટે સર્વે પદાનિવાસનાનો ત્યાગ્ય કરિને પોતાના આત્માને ભ્રમરૂપ માનિને ભગવાનનું ભજન કરવું ॥ અને
જેમ પૂર્વના સંબંધિ અજ્ઞાને કરિને સાંભરતાં નથી ॥ તેમ આજના સંબંધિને જ્ઞાને કરિને વિસારિ દેવા ॥ અને જે એમ નથિ સમજતો ને કે ચક્રદેહને

ચુડા.
સિ. ૫

॥ ૯ ॥

દેહના સંબંધિને અર્થે ન ત્યાર થઈને મંડ્યો છે ॥ ને આત્માના સુસ્વને અર્થે ભગવાનને નથિ ભજતો તેને તો મહામૂર્ખ જાણવો ॥ ને તેને કતઘ્ની
 જાણવો ॥ અને તેને અતિ શેષ બુદ્ધિ હિણ જાણવો ॥ અને તે મરજગતમાં રાજા કે દેવા તો હોય ॥ કામદાર કહેવા તો હોય ॥ મોટો શેઠ શાહુકાર
 હોય ॥ પડિત પુરાણિ હોય ॥ પણ તે જો પંચવિષયની વાસના ટાલિને ભગવાનને નથિ ભજતો તો તેને પિછાર છે ॥ અને તેને નિમોટમ્ય તો એ-
 ક ક્ષણ માં માંના સપાં મિજાશે ॥ ને તેને પછે યમ પુરી ચોરા સિગર્ભ્યા સનાદિ ક્રુતા મહાદુઃસ્વ ભોગ્યયાં પહો ॥ અને ત્યાં કોઈ રાજધન્ય મા-
 લકુટુંબ પરિવાર સહાય કરતાં નથિ ॥ માટે મનુષ્ય દેહ પામિને ॥ વિષય વાસના તો ત્યાગ કરિને ભગવાનનું ભજન કરવું ॥ એજ પોતાના આ-
 ત્માનો મહાલાભ છે ॥ અને એલા ખલે છે તે જ બુદ્ધિ વાલા છે ॥ કેમ કે મનુષ્ય દેહ કરિને જેને ॥ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક સંત
 પ્રત્ને છે ॥ તેનો જ મોક્ષ થાય છે ॥ માટે તે સમોત્તમો આજ આવ્યો છે ॥ તે તમારાં બહુ મોટાં ભાગ્ય છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુસ્ય સિદ્ધાંત ॥ ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ સંવત્ ૧૯૦૮ ગણિ સેં ચૌદના મહાશુદ્ધિ ॥ ૧૧ ॥ એકાદશિને દિવસે ॥ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ચુડા-
 મધ્યે ॥ મટનારણજિ ભગવાન જિને પેરડુ ગમણે બારના ઓરડા નિઓસરીમાં પાટુપરગાદિત કિયા બિછાવિને વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે
 કસંબલ ચત્રધારણ કસ્યાં હતાં ॥ ને કંઠને વિષે મોગરાના પુષ્પના તથા ગુલાબના પુષ્પના દારધારણ કસ્યાં હતા ॥ અને હાથને વિષે પુષ્પના બાજુ-
 ગજરાને પોંચીયો ધારણ કસ્યાં હતાં ॥ અને હાથ નિઆંગલિયોમાં ફૂલ નિવિંદિયો પેરે રિહતિ ॥ અને કાન ઉપર પુષ્પના ગુહધારણ કસ્યાં હતા ॥ ને
 પાઘમાં બેકોરે પુષ્પના તોરાલટકતા હતા ॥ ને તલાટને વિષે કેસરી આઢ્યને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિની આગલ ॥
 સાધુતથા દેશદેશના હરિ ભક્ત નિમોદી સખા ભરદિને બેઠિ રહતિ ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન રૂપાદ્ર શી કરિને બોલ્યા જે જિવના ક-
 ત્યાણને અર્થે જે સિદ્ધાંત છે તે કહિયે છે ॥ જે અનંત કોટિ દ્વિસાંડનિ ઉત્પતિ સ્થિતિને પ્રલય ॥ તેના કર્તા એક ભગવાન છે ને સર્વના સ્વામિ છે ॥
 ને સર્વના આધાર છે ॥ એમ જે જિવ જાણતો હોય ॥ પણ તે ભગવાન વિના વિજા કોઈ કાલ કર્મ માયાદિક ॥ તેને કર્તા જાણે જાદિ ॥ અને એવા જે ભગ-
 વાંન તે જ આ પ્રત્યક્ષ છે ॥ એમ જે સમજો હોય ॥ અને જે યુ પૂર્વે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા તેનું મહાત્મ્ય સમજાય છે ॥ ને પૂર્વે થયા જે ભગવાન-
 ના સાધુ તેનું જે યુ મહાત્મ્ય સમજાય છે તેનું જે પ્રગટ ભગવાનનું મહાત્મ્ય સમજે ॥ તથા તે ભગવાનના સાધુનું મહાત્મ્ય સમજે તો તે જિવનો સાક્ષાત્

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત.
॥ ૧૦ ॥

કારમોક્ષથાય છે ॥ અને એટલો નિશ્ચય જ ને થયો ॥ તેને કાંઈ કરવું બાકિ રહ્યું નથી ॥ માટે આવા તજેંદા હાડે તે દહાડે સમજે જ છુટકો છે ॥ ને સૂજે તો
આજ સમજો ॥ ને સૂજે તો કોટિયુગ કેડે સમજો ॥ અને સૂજે તો એક શબ્દ કહ્યો સમજો ॥ ને સૂજે તો અનંત શબ્દ કહ્યો સમજો ॥ પણ એવા તસ-
મજે જ જિવનો મોક્ષ છે ॥ અને એવા તજાવ્યા વિના બિજા અનંત સાધન કરે તોય પણ જિવનું કલ્યાણ થાય નહિં ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન અને જિવને
મનુષ્યનો વેદ ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો મહાત્મ્ય સહિત દ્રઢ નિશ્ચય થાય ॥ તે જ અતિ શોભી ભ છે ॥ અને એ તો સમોજે ને પ્રાપ્ત થાય ॥ ત્યારે જ
તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને પૂર્વ પળ જે નાજેનાં કલ્યાણ થયા છે ॥ તે પળ પ્રગટ ભગવાન થઈ જાય છે ॥ માટે મોટા પુરુષો એ પળ શાસ્ત્ર
માં અને કયા તો ભરવાને ને પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ ભગવાનના સંત તેને જ કલ્યાણના કર્તા કહ્યા છે ॥ અને જેવું પરીક્ષ મગવાને પ્રોક્ષ સાધુ
નું મહાત્મ્ય છે ॥ તેવું જ પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ સાધુ ॥ તેનું મહાત્મ્ય સમજવું ॥ એમ જ મોટા પુરુષ કહિ ગયા છે ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન તે જ એક આત્મંતી
ક કલ્યાણના દાતા છે ॥ તે સારુ એટલો જ ને નિશ્ચય થયો તેને કાંઈ કરવું રહ્યું નથી ॥ ને તેને કાંઈ સમજવું બાકિ રહ્યું નથી ॥ એને તો સર્વોપરિમોક્ષ
નો માર્ગ દાખ્યા છે ॥ અને તેનું તો કલ્યાણ થઈ જ રહ્યું છે ॥ અને તે નિરવિઘ્ન થકા ભગવાનના અસરધા મને પામે છે ॥ અને મોરે પળ જેને જેને
પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ ભગવાનના સંત મલ્યા છે ॥ તેનાં જ વગર દારવ લે કલ્યાણ થયા છે ॥ અને પ્રગટ ભગવાનને સંત મલ્યા વિના તો ॥ જ પત પસા
ધન કરિ કરિને મરિ જાય ॥ તો પણ જિવનું કલ્યાણ થાય નહિં ॥ અને ગોપિગોવાલાં ॥ યાનરા એ આદિક જેને જેને પ્રગટ ભગવાન મલ્યા તેને કાંઈ-
યે સમજતાં નહોતો ॥ તો પણ તેને પ્રગટ ભગવાનને વિષે દૃઢ હેત થયું ॥ તો તે સર્વે સાક્ષાત્કાર પરમ પદને પામિ ગયા ॥ અને તેના ગુણ મોટા બ્રહ્માદિ
ક ગાય છે ॥ માટે તે સમો આજ તમારે આપ્યો છે ॥ તેને જ તન કરિને રારવ જો ॥ તો તમારાં કલ્યાણ સાક્ષાત્કાર થઈ રહ્યાં છે ॥ એમાં કાંઈ સંશ-
ય નથી ॥ પછે શયલ કશા ભૂત રૂપ જિ એમ હારાજને પ્રક્ષ પુછ્યું ॥ જે હેમ હારાજ પૂર્વે ક્રુણા અવતારમાં રૂષિ મહા હાસાને મળે લાહતા ॥ ને શા-
સ્ત્ર પૂર્ણ થાં ચતાહતા ॥ અને આજ પણ કેટલાં કશા રૂપ પૂર્ણ થાં મળેલા છે ॥ પણ તેને પ્રગટ ભગવાનનું સ્વરૂપ ઓલવા તું નથી ॥ તેનું શું કર-
ણ હશે તે કહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે શાસ્ત્ર પૂર્ણ થાં છે ॥ તો રવરા પળ એને ભગવાનનો આશરો નથી ॥ માટે કામ ક્રોધ ભોભાદિકે
કરિને એના જિવને દુરવિનારવ્યો છે ॥ અને કામાદિક શત્રુ એને માથું ઉપાડવા દેતા નથી ॥ પછે તે પંડિત પણ જે તે પોત્તે પેટે જ ભગવાનને ભગ

ચુડા.
સિ. ૫

યાનના ભગતને સમજે છે ॥ જે જે મ અમારા કામાદિક શત્રુની ઘટિ ન થિ પામતા ॥ તેમ એના કામાદિક નિઘટિ ન દિ પામતા હોય ॥ એમ સમજિ-
 ને ભગવાનને ભગવાનના ભક્તને વિષે દોષ સમજે છે ॥ માટે તે પાપે કરિને પ્રગટ ભગવાનનું સ્વરૂપ એને ઓઠરવામાં આવતું ન થિ માટે શાસ્ત્ર પૂરાણને વા-
 ચે છે ॥ પણ એને ભગવાનને ભગવાનના ભક્તનો જેમ છે તેમ મદિમા સમજાતો ન થિ ॥ તેણે કરિને પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થતો ન થિ ॥
 એતમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરય સિદ્ધાંતઃ ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિડો ॥ ૧૪ ॥
 મદ્દશુદિ ॥ ૧૨ ॥ દ્વાદશીને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી ચુડામધ્યે ॥ મરનારણિ જિ ભગવાન જિને ઘેર ડગમળા બારના ઓરડા નિઆ
 ગલ્લ ચોક ચે પાટ પરગાદિત કિયા બિઠાવિને ધિરાજ માન થયા હતા ॥ નેરા ત્તા કિનરવાપનો સ્તરવાલને ડગલિધારણ કર્યા હતા ॥ અને મસ્તક
 ઉપર સોનેરી પાઘલાંધિ દ્વિતી અને સોનેરી કોરે છેડા લોગુઠી રેડોધારણ કર્યો હતો ॥ અને કેદેડે કસંબલુસેલું બાંધ્યું હતું ॥ ને એક સેલું સ્વભેધાર-
 ણ કર્યું હતું ॥ અને કંઠને વિષે મોગરાને જાડેને ગુલાબના દારધારણ કર્યા હતા ॥ ને બેહાથને વિષે બાજુબંધને ગજરાધારણ કર્યા હતા ॥
 અને પાઘમાં તો રાલટકતા હતા ॥ ને કાંન ઉપર ગુલાબના પૂષ્પના ગુચ્છધારણ કર્યા હતા ॥ અને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હ-
 તો ॥ ને ડગમળે ફરવાર્ધિધિરાજ માન થયા હતા ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિદિનિ આગલા ॥ સાધુતથા ઘણાક હરિભક્ત નિમોદીસખાભરાઈ-
 ને બેઠિહતિ ॥ અને દિવસના ચારવાગતે સખાથઈહતિ ॥ પછે હરિ કૃષ્ણ ભગવાન બોલ્યાજે ॥ એકાદશી આદિકનું વૃતકરવું તેનું શુંકા-
 રણ છે ॥ તો આજિય નિજે વૃતિ ઓછે ॥ તે પંચવિષયમાં પ્રવર્તિગયું છે ॥ તેને તેને વિષયથકિ પાછિયાલિને ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડિ
 દેધિ ॥ એજ સર્વે વૃત્તરૂપવાસાદિકનું ફાલ છે ॥ અને તેદંદ્રિયો નિવૃત્તિ ઓવિષયમાં પ્રવર્તે છે ॥ તેણે કરિને જિયને જન્મમરણનાં દુઃખ
 ભોગવવા પડે છે ॥ હવે તે કેવિરિતે વિષયમાં દંદ્રિયો પ્રવર્તે છે તો શ્રોત્ર નિવૃત્તિ છે તે સદ્માં વસાઈ ગઈ છે ॥ ને ત્વચા નિવૃત્તિ છે તે સ્પર્શ-
 માં વસાઈ ગઈ છે ॥ ને નેત્ર નિવૃત્તિ છે તે રૂપમાં વસાઈ ગઈ છે ॥ ને નાસિકા નિવૃત્તિ છે તે ગંધમાં વસાઈ ગઈ છે ॥ એવિરિતે દંદ્રિયો ને ચાર
 અંતઃકરણ નિવૃત્તિયો જે તે પોતપોતાના વિષયમાં એકરસરૂપ થઈ ગયું છે અને તેણે કરિને જન્મમૃત્યુને પામે છે ॥ તે ઉપર વેદ નિશ્ચિતિ
 છે ॥ જે યામ નિસગતિ ભયેત્ ॥ માટે ભગવાનના ભક્ત હોય તેને તો એદંદ્રિયો અંતઃકરણ થિ નો રવોળયો જે સદ્દેવે તન્ય બ્રહ્મ આત્મા ॥

तेनेपोतानुंस्वरूपमानयुं॥अनेशब्दविषयनुंजेस्वरूपदुरयछे॥तितोशोत्रेइंद्रियनेनेएनादेवजेदेगपाछेतेनेनेमननेछे॥पणआत्मानेतेनुंस्वरूपदुरय
लेशमाचनथि॥अनेस्पर्शनुंजेस्वरूपदुरयतेत्यचाईंद्रिनेनेवायुदेयतानेनेमननेछे॥पणमारेआत्मानेनथिनेहुंतोसदायअसंगिछुं॥अनेरूप
कुरूपनुंजेस्वरूपदुरयतेतोचक्षुइंद्रिनेनेसूर्यदेयनेनेमननेछेनेहुंतोसदायस्वरूपरूपछुं॥अनेरपटरसादिकनुंजेस्वरूपदुरयतेतोरसनाइंद्रिने
नेयरूपदेयतानेनेमननेछे॥पणमारेआत्मानेनथि॥नेहुंतोसदायब्रह्मानंदरूपछुं॥अनेरूपगंधदुर्गंधनुंजेस्वरूपदुरयतेतोघ्राणइंद्रियनेनेअस्य
निकुमारदेवतानेनेमननेछे॥नेहुंतोअरूपएयोआत्माछुं॥अनेसारा नरसाबोलवानिविगतियेकरिनेजेस्वरूपदुरयतेतोवाकइंद्रिनेनेअग्नि
देयतानेनेमननेछे॥पणमारेनथिहुंतोसदायशान्तरूपछुंनेसर्वेनोजाणनारोछुं॥नेएतोसर्वेमायाकृतमिथ्याछेनेमंनिरूपछे॥नेहुंतोसदा
यअसंगिछुं॥नेहुंजेआत्मानेमारास्वरूपनाउपयोगमांमाईकपंचविषयतेकांईकाममाश्रावतांनथि॥अनेमाईकविषयतोदुरयरूपछे॥अने
ब्रह्मरूपएयोजेहुंआत्मानेमुनेजडएवाजेपंचविषयतेदुःस्वरूपदेनाराछे॥एतोनर्करूपजछे॥अनेहुंतोब्रह्मानंदछुं॥एयोजेहुंआत्मानेमने
तोपरमात्मानुंस्वरूपएजशान्तिउपजायेएमछे॥अनेतेणेकरिनेजहुंस्वरूपियोथाउं॥एयोछुं॥पणमाईकस्वरूपेकरिनेहुंस्वरूपियोथाउएयोन
थि॥नेहुंतोपरमात्मायतेजस्वरूपियोथाउएयोछुं॥माटेब्रह्मरूपपोतानाआत्मानेमांनिनेप्रगटप्रमाणएवाजेभगवानतेनुंभजनकरयुं॥तेभग
वानकेवाछे॥तोमनुष्यजेवादेरयायछेतोपणदिव्यरूपछे॥नेमायापरछेअनेमनुष्यजेवाछे॥तोपणजडनेचैतन्यबेनाआधारछेअनेमाराआ
त्मानेथिषेपणअरयंडविराजमानरह्याछे॥अनेजेवाप्रगटप्रमाणप्रत्यक्षदेरवायछे॥तेयानेतेयासाक्षात्कारसूतिमानमाराआत्मांमं
दायविराजमानछे॥माटेमारेइवेआषयुजयुंनथि॥नेजन्मभुंमरयुंनथि॥हुंतोब्रह्मरूपछुंनेकतारथेछुं॥एमरमजताहोयतेतोभगवाननाभ
क्तअंतरदृष्टिवालाछे॥अनेएवाजेअंतरदृष्टिवालाभगवाननाभक्तछे॥तेथिकितोभगवाननेभगवाननुंभामतेअणुंमात्रपणछेरेनथि॥अनेजे
यास्वरूपदृष्टिवालाछेतेथिकितोभगवानघणाजछेरेह्याछे॥नेतेतोनुछबुद्धिवालाछे॥अनेतेनेमाईकदृष्टिवालाजाणयातेतेनेकोईकालेशां
न्तिथायनहिं॥केमकेशान्तितोअंतरदृष्टिमांछे॥तेएमारगतोभूतिगयाछेतेक्याथिशान्तिथाय॥जेमकोईकेपुरुषनेउगमणेगांमजयुं
होयनेचाल्यामांछेआधमणुं॥तेजेमजेमचालेतेमतेमछेरुं पडतुंजाय॥पणतेगामआयेनहिं॥तेमबारदृष्टिवालापुरुषजेमजेमसाधनकरे

॥ तेम तेम तेने भगवानधिउत्तुं छेदुं थतुं जायछे ॥ केम केरणे तोपरमेश्वरनिदिशजदिठिनथि ॥ अनेपरमेश्वरनिदीश तो अंतरद्रष्टिमांछें ॥ ने एतो बा
 रद्रष्टिया लाछे ॥ माटेजे भगवानना भक्त होय तेने तो सदाय अंतरद्रष्टिरारिषने पोतानी दश इंद्रियो ने अगियारसुंमन तेने भगवानना स्वरूप
 मांजो डिदेवा ॥ तेकाने करिने भगवाननी कथा किर्तन सांभलवां ॥ ने तेणे करिने पोताने पूरण काम थायुं ॥ ने त्वया ए करिने भगवानना चरण
 नोस्पर्ध करिने ज आनंद पामयुं ॥ अने ने ने करिने भगवानने भगवानना संतना दर्शन करिने ज प्रथायुं ॥ ने रसना ये करिने भगवानना गुण
 गाया ॥ तेणे करिने परम आनंद मानयो ॥ ने नासिका ये करिने भगवानने चड्या जे चंदन पुष्प तेने सुगंधिये करिने ज स्वरूप मानयुं ॥ अने हाथे
 रिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनि सें या करिने ज स्वरूप मानयुं ॥ एषिरी ते दश इंद्रियो ने चार अंतःकरण तेणे करीने भगवाननी मूर्त्ति मां
 जो डायुं ॥ ने ते मां अतिशे आनंद पामयुं ॥ पण माई कपंच विषयनां स्वरूप तेणे करिने स्वरूप न मानयुं ॥ अने ते माई कविषय ने देखिने तो प्राप्ति
 पामयुं ॥ जेम विषयने देखिने प्राप्ति पामाय छे तेम माई कविषयने देखिने प्राप्ति पामयुं ॥ अने ते माई कविषय थ कि तो दूर ज भागी जायुं ॥ जेम सर्प
 थि भागिये छे ये तथा इडकाया कुतरा थि भागिये छे ॥ तेम माई कपंच विषय थ कि भगवानना भक्त ने पाछा भागयुं ॥ केम के विषयनां स्वरूप तो
 अतिषे दुःख रूप छे ॥ माटे अतिशे पाप रूप जाणिने ॥ तेनो त्याग करिने पोताने असुरूप मूर्त्तिने अंतरद्रष्टि करिने पोताना आत्माने विषे शांति
 पामयुं ॥ अने पोताने मत्स्या जे प्रत्यक्ष भगवान तेने स्वरूप रूप जाणिने तेनुं भजन करयुं ॥ अने एषि समजण्या लाजे भगवानना भक्त बाई
 अथया भाई ॥ त्यागि अथया भ्रष्ट ॥ ते सर्वे निवांसना टलि जायछे ॥ ने ते तो छति देहे ब्रह्म रूप छे ॥ ने एने काई करयुरे हेतु नथि ॥
 ॥ इति श्री मुरयसिद्धांत ॥ ॥ श्री हरिऋणाय नमो नमः ॥ संवत् ११ ॥ अंगणिसें ॥ १४ ॥ चौदना ॥ मद्राशुदितेरसने दिवसा ॥ म
 हाराज श्री हरिऋण भगवान गाम श्री चुडा मध्ये भटनारणजी भगवानजिने घेर उगमणे बार ओर डानि आगल चो कवचे पाट उपर गादित
 किया बिछाविने ते उपर विराजमान थया हता ॥ अने किनर थापनो स्वरुप लने डगलि पेखां हता ॥ ने कस्तूर वल्गु धारण करि हति अने के
 देडे गुठारे होपहेरी ने सोनेरी कस्तूर बलसे लुं बांध्यु हुतुं ॥ ने एक से लुरव भा उपर धारण करयु हुतुं ॥ अने सर्वे अंगने विषे सुगंधिमान पुष्पना
 आभूषण सो भिरखां हता ॥ अने ललाटेने विषे कुंकुना चांद सो कस्यो हतो ने पोताना मूरवा विदिनि आगल साधु तथा देश देवाना हरि भक्तनि

શ્રીમુર્ય
સિદ્ધાંત.
॥૧૨॥

સમામરાર્દનેબેદિદતિ॥પછેમહારાજબોવ્યાજેજિવનેખગવાનખજ્યામાંઅનંતઅંતરાયછે॥તેઅંતરાયમાંમુમુક્ષુનેમૂક્તબંધાયનહિ॥અને
જેઅંતરાયનારોક્ષ્યારોકાયછે॥તેતોપામરનેવિષયિછે॥નેતેતુચ્છબુદ્ધિવાલાછે॥અનેજેમાર્કપદાર્થનારોક્ષ્યારોકાયછે॥તેખગવાનનામ
રૂપદનેનથિપામતા॥જેમરામચંદ્રજિખગવાંનવનમાંથિઆવતાહતા॥તેસમેઅયોધ્યાનામનુષ્યદર્શનકરવાસર્વેસામાદોહ્યાં॥પછેરામ-
ચંદ્રજિયેરવરાંરબોટાનાપારવાંલેવાસારુમાયારચિ॥તેગામબારઆવ્યાત્યાંતોપૈસાનાદગલાજણાં॥પછેતેમાંકેટલાકલોભા-
ર્દનેલેવામંદિગયા॥નેતેમાંકેટલાકનલોભાણાંતેઆધેરાચાત્યાત્યાંસોનામોરનાદગલાદેરવાળાં॥ત્યારેતેમાંકેટલાકલોભાર્દનેર-
દિગયા॥નેત્યાંથિકેટલાકઆઘાચાત્યા॥ત્યાંપારસમણિયોનાદગલાદેરવાળાં॥તેમાંકેટલાકલોભાર્દનેરોકાદિગયા॥પછેતેમાંજે
રવરેરવરાંરામચંદ્રજિનાનિરવાસનિકખક્તહતા॥તેમગવાનનીપાસેપહોચ્યા॥નેતેનેખગવાનેઅમયપદઆપ્યું॥નેતેનાઉપરખગવા-
નઘણાંપ્રસન્નથયા॥તેમજેઆજપણખગવાનખજતાહોયા॥તેનેઆલોકનાસ્ત્રિછોક્રાંધન્યમાત્રગામગ્રાસલોકનિઝાજમતપંથાદિ
કઆલોકનાપંચવિષયસંબંધિસર્વેસ્વતેપૈસાનેઠેકાળેછેઅનેજેદેવલોકનાંસ્વચ્છેતેતોસ્વૈયાનેઠેકાળેછે॥અનેબ્રહ્માનાલોક
નાંજેસ્વચ્છેતેસોનામોરનેઠેકાળેછે॥અનેજેવંરારાનુંસ્વચ્છે॥તેતોમોતિદિરાનેઠેકાળેછે॥અનેપ્રધાનપૂરુષનાલોકનુંસ્વચ્છે॥
તેતોરત્નનેઠેકાળેછે॥અનેપ્રકૃતિપુરુષનાલોકનુંજેસ્વચ્છે॥તેતોમણિનેઠેકાળેછે॥અનેઅક્ષરબ્રહ્મનુંજેસ્વચ્છેતેતોપારસમણિને
નેઠેકાળેછે॥અનેએજેસર્વેસ્વચ્છેતેમાંજેનલોભાયતેજખગવાનનાચરણારપિંદનેવિષેજર્દનેઅમયસ્વચ્છેપામેછે॥નેમહાસ્ત્ર-
રિવિયાધાયછે॥તેમાટેજેખગવાંનનારવરેરવરાંઆકાંતિકખક્તહોયા॥તેતોમાર્કસ્વચ્છેનેનાસવંતનેદુરવરૂપનેપાપરૂપજાણિનેતેનો
ત્યાગકરિદેવો॥કેમકેસ્વચ્છેતોખગવાનનામાર્ગમાંવિઘ્નકરનારાછે॥અનેયદિએમાંસ્વચ્છેજેવુંજણાયછે॥પણતેમાંસ્વચ્છેતે
લેશમાત્રનથિ॥કેમકેમાર્કદ્રષ્ટિવાલાછે॥પણજેજાનીછેતેતોએમાર્કસ્વચ્છેનેમહાદુરવરૂપનેનાસવંતજાણેછે॥માટેમાર્કદ્રષ્ટિવા
લાજિયજેતેખગવાનનાખક્તનીનિંદ્યાકરેતેણેકરિનેખગવાનનાખક્તનીમોટમ્મઘટતિનથિ॥નેતેકદાપિવચાણકરેતેણેકરિને
કાર્દખગવાનનાખક્તનીમોટમ્મઘટતિનથિ॥કેમકેખગવાનનાખક્તનીમોટમ્મઘટેતેતોઅવિનસિછે॥તેતોકોઈકાસેવેધેઘટેવિ

ચુડા.
સિ. ૭

નથિ॥ જેમ પ્રહ્લદનિનિંદાદિરણ્યકર્યપુણ્યકરિણાપણતેણેકરિનેપ્રહ્લાદનિમોટમ્યરંચમાત્રઓઠિથઈનહીંાનેતેદિરણ્યકર્યપુને
 નાશથયો॥ અનેનરસેમેદેતાનીનાગરેતથામંડલિકેનિંદાકરિ॥ તેણેકરિનેપણમેદેતાજિનિમોટમ્યષ્ટદિનથિ॥ એવિરિતેપૂર્વેષ્ણાકભ
 ક્તોનિવિમૂર્યજિવોએનિંદાકરિછે॥ તેપણભગવાનનાભક્તનોજજયથયોછે॥ અનેનિંદાનાકરનારાઓનુંબુંદુંથયુછે॥ ત્યાંકસારિ
 છેજે॥ સંતસંતોષેજાતહે॥ ધર્મરાજ્યઅરુવંશ॥ દેરવ્યાનહોયતોદેરવત્યો॥ રાયણકૌરવનેકંસા॥ માટેવિમૂર્યજિવનાશબ્દસાંભલિનેમ
 ગવાનનાભક્તનેદરરણ્યશોકપામવુંનહિં॥ અનેસદાયઆનંદમારહેયું॥ અનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાનારદસનકારિકજેવાનિરવા
 સનિકપ્રત્યક્ષનાસંતતેનાયચનનાવિશ્વાસરાયિનેજેમભગવાનનીઆજ્ઞાહોયતેમાંમનક્રમવચનેસાવધાનવરતવું॥ પણલોચાપોચાન
 રહેયું॥ અનેધર્મસંબંધિલાજતથાભગવાનનીભક્તિનીજેલાજતેનેતોદ્રઢકરિનેરાયથિ॥ કેમકેવર્તમાનચુકિયેતોસતસંગમાંલાજ
 જાય॥ નેભગવાનનાભક્તપણામાર્યોટઆવે॥ નેભગવાનકુરાજિથાય॥ તેસારૂંએલાજતોસિરસાટેરાયથિ॥ કેમકેએલાજતોપોતા
 નાઆત્માનાકલ્યાણનેઅર્થેછે॥ અનેજેલોકીકલાજછે॥ તેતોઆત્માનુંબુંદુંકરેએથિછે॥ માટેભગવાનનાભક્તહોયતેનેજગતનાલો
 કનીલાજનોત્યાગકરીનેભગવાનનાસુરવનોલોભરાયથો॥ તેભગવાનનુંસુરવકેવુંછે॥ તોઅપરમિતછે॥ અનેભગવાનનાંઅકદરશ
 નકરે॥ તેતેમાંપંચવિષયનુંસુરવભેગુંઆવેછે॥ નેતેજિવપૂર્ણકામથાયછે॥ અનેમાઈકપંચવિષયતોસુજેએટલામોગવેતોપણતૃષ્ણામટેન
 હિં॥ માટેભગવાનનાભક્તહોયતેનેતોસ્થુલસૂક્ષ્મનેકારણએજેત્રણશરિરતેથકિપોતાનાઆત્માનેજુદોનેશુદ્ધચૈતન્યબ્રહ્માનિનેપ્રગટપ્ર
 માણજેભગવાનતેનોદ્રઢઆશ્રયકરીનેતેનાવચનમાંવરતિનેતેનુંભજનકરિનેભગવાનનાઅરવંડસુરવનેપામવું॥ એમનુષ્યનેદેહેઅવર્યજ
 રૂરકરવાનુછેઅનેપ્રગટભગવાનનેપોતાનેમનુષ્યનોદેહ॥ એસમોઅતિસેદુર્લભછે॥ માટેતેસમોદૃઢજાવાદેવોનહિં॥ નેભગવાનભજિલેવા
 ॥

॥ ઇતિશ્રીમુર્યસિદ્ધાંતસમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિઋણાયનમોનમઃ ॥ સંવત્ ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૧૪ ॥

ચૌદનામાહાશુદિ ૧૫
 ચૌદશનેદિવસસંધ્યાઆરતિથયાપછે॥ મહારાજશ્રીહરિઋણાભગવાનગામશ્રીચુડામથ્યે॥ મદનારણજિભગવાનજિનેધેરુમળેબારઓરડા
 નીઆગલચોકવચેપાટપરગાદિતકિયાબિછાવિનેતેપરવિરાજમાનથયાહતા॥ અનેસર્વેઅંગનેવિષેજરિયાનિવસ્ત્રધારણકર્યાહતાં॥

નેકંઠનેવિષેગુલાયનાદારવેદસ્થાહતા ॥ નેદ્વાથનેવિષેપુષ્પનાથાજુબંધનેગજરાધારણકસ્યાહતા ॥ નેફૂલનાતોરાનેગુચ્છશોભિરહ્યાહતા ॥ મ-
નેચાલરનેવિષે ॥ કેસરનિઅરચાનેકંકુનોચાંદલોકસ્યોદ્ધતો ॥ અનેપોતાનામૂર્યાર્ધેદનિઆગત્સાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિર્મોદિસખા
ખરાદનેબેઠિદ્ધતિ ॥ પછેમાદારાજબોલ્યાજેસાંભલો ॥ સર્વેનેએકયાત્તકરવીછો ॥ જેભગવાનનેદર્શનિઆવયું ॥ તેતોપોતાનાઆત્માનાક-
લ્યાણનેઅર્થેઆવયું ॥ પણજગતમાંજેમમથાયાતથાવેસાયોજોવાજાયછેતેમભગવાનનાંદરશનકરયાં ॥ એભગવાનનાંદરશનતોસ-
ર્વેદંદ્રિયોનિયમમાંરાશ્વિને ॥ કાચદ્વતિકરિને કર્યાપણફાટેલદ્રષ્ટિયેભગવાનનાંદરશનકરયાં ॥ કેમકેભગવાનપાસેજર્દનેતોપાપનો
ત્યાગકરવો ॥ પણત્યાંઆવિનેસ્ત્રિયાદિકનાકુદ્રષ્ટિયેકરિનેરુપજુવેતોતેનેડલદુંમહાપાપલાગેછે ॥ તેપાપકોર્ડકાલેકુટેનહિ ॥ તે-
કમુંછેજે ॥ અન્યક્ષેત્રેક્રતંપાપ ॥ તિરથક્ષેત્રેવિનસ્થતિ ॥ નિર્થક્ષેત્રેક્રતંપાપો ॥ વજ્રલેપોખવિષ્યતિ ॥ એશ્લોકમાંએમકમુંછેજે ॥ બિજેઠે
કાળેપાપકસ્યાં ॥ હોયતેપાપભગવાનનેભગવાનનાસંતનેદર્શનિકરિનેનાશપામેછે ॥ અનેભગવાનનેસંતપાસેજર્દનેભગવાનનીમૂ-
ર્તિનાંદર્શનમુકિનેઆડિઅવલિકુદ્રષ્ટિયેકરિનેજોવાયા ॥ તોતેપાપવજ્રલેપથાયછે ॥ કેત્યાંકોર્ડકાલેતેપાપટલેનહિ ॥ કેમકેભ-
ગવાનનેદર્શનિજેજેઆવેછે ॥ તેતોમોટાદેવજેવાછે ॥ નેબાર્દયોદ્ધરિભક્તછે ॥ તેતોરાધિકાલક્ષ્મિપારવતિદુષ્કિનાનકિગોપિયોમિ-
રાંબાર્દ ॥ એજેપિયોછે ॥ અનેપુરુષછેતેતોડહ્વજિસદામાઘંદાવનનાગોપા ॥ નારદસનકાદિકઅહીંનપ્રહ્લાદએજેવાછે ॥ એમજાગિ-
નેદંદ્રિયોઅંતઃકરણનિજેપ્રતિયોછેતેનેનિયમમાંરાશ્વિનેભગવાનનાસ્યરૂપમાંજોડિદેવાં ॥ કાનનીપ્રતિનેભગવાનનાશબ્દમાંજોડિ-
દેવિ ॥ નેત્વચાનિપ્રતિનેભગવાનનાચરણનાંસ્પર્શમાંજોડિદેવિ ॥ નેનેત્રનિદૃતિનેભગવાનનારૂપમાંજોડિદેવિ ॥ એવિતિદશદંદ્રિયોને ॥
આરંભંતઃકરણનિજેપ્રતિયોતેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનાસ્યરૂપમાંજોડિદેવિ ॥ અનેએમજેભગવાનપ્રત્યક્ષમાંજોડાયછે ॥ તેનોપાપસર્વેબલિ-
જાયછે ॥ નેતેભક્તબસ્યરૂપથાયછે ॥ એવોપ્રત્યક્ષભગવાનનેપ્રત્યક્ષભગવાનનાસંતનોપ્રતાપછે ॥ માટેઅમારિપાસેઆવિને ॥ એક
અમારાંજદરવાનકરયાં ॥ પણચપલદ્રષ્ટિરાશ્વિનહિતોતમારાંસર્વેનાંકલ્યાણથાડોગમાંકોર્ડવાતનોસંશયનથિ ॥ ॥
॥ ઇતિશ્રીમુર્યસિદ્ધાંતઃસમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોંનમોં ॥ સંવત્ ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૧૪ ॥ ચૌદનામહાપદિ ૧૫૬ ॥

વાનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન॥ગામશ્રીચુદામધ્યે॥ઢાલાભાવસિંગજિભાઈડુંગરજિભાઈનાદરબારમાંડુંગમખેબાર
ઓરડાનીઓસરિમાંઢોલિયાડપરગારીતકીયાબિછાવિનેતેડપરવિરાજમાનથયાહતા॥અનેસોનેરીસૂરવાલનેડંગલિધારણકસ્યાહ-
તાં॥અનેગુઢોરેડોનેસોનેરિસેલુંકેદેડેધારણકસ્યુંહતું॥નેએકસેલુંસ્વભેનારખ્યુંહતું॥અનેકઠનેવિષેગુલાબનેજાઈનાપુષ્પનાદારધારણ
કસ્યાહતાનેદાથનેવિષેબાજુબંધનેગજરાધારણકસ્યાહતા॥નેકાનડપરફૂલનાગુછશોભિરહ્યાહતા॥અનેપાઘમાંપુષ્પનાતોરાલ્ય
ટકતાહતા॥નેપોતાનામુરવારવિંદનિઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિમોરિસભાભરાઈનેબેઠિહતિ॥પછેશ્રીહરિકૃષ્ણમહા
રાજબોધ્યાજે॥આજિવનવારંમવારજન્મમરણથાયછે॥તેનુંકારણથુંછે॥તોજિવનેપોતાનામનનોઅતિશેવિશ્વાસછે॥તેમનજે
તેજિવનેવિષયમાંપ્રતિકરાવિનેજન્મમરણનેપમાડેછે॥જેમરાજોનેપોતાનોપ્રધાનનોવિશ્વાસદોય॥નેસાદુકારનેજેમવાળોતરતે
વિશ્વાસદોય॥પછેતેપ્રધાનતથાવાળોત્તરદગોકરિનેરાજાનેતથાસાદુકારનેમરાવીનરવાયે॥નેતેનારાજ્યધન્યનાધણિથાયછે॥તેમજે
મનછે॥તેતોસદાયદગાદારછે॥તેજિવનામહાશત્રુજેપંચવિષય॥તેનિજસદાયકલ્પનાકસ્યાકરેછે॥અનેતેવિષયથકેકોડીકા
લેહસથતુંજનથી॥અનેભગવાનનેમારગેતોમનજેતેચાલતુંજનથી॥અનેભગવાનનોમારગતોજેનેપ્રતિસેઅગમછે॥અનેપંચવિષયમાં
ચાલવું॥તેતોમનનોઅનાદિનોદાલછે॥કેમકેમનહેતમાયાથકિથયુંછે॥નેપંચવિષયછેતેપણમાયામાંથીથયાછે॥માટેતેમ-
નનેવિષયસનમુરચાલતાંઅનંતદુઃસ્વપડતાંદોયતોપણતેથકિમનજેતેપાકુંવલતુંનથી॥નેતેમાંથિમનકાયરથતુંનથી॥અનેજિવ-
નેતેમનનેતોઘણુંવિલક્ષણપણુંછે॥તોપણમનનેવસ્થઈનેપોતેઆનંદરૂપુંછે॥તોપણમહાદુઃસ્વનેભોગવેછે॥જેમચુલાડપરચોરવારા
પયામુકેત્યારેપ્રથમચુલાનેતાપલાગેછે॥નેપછેતપેલીનેતાપલાગેછે॥નેપછેતેમાંપાણિડુંનુંથાયછે॥નેપછેચોરવાનેતાપલાગેછે॥
તેચોરવાઘણાઅભિથકિજુદાછે॥તોપણતેઅગ્નિનેસંગેકરિનેતાપનેપામેછે॥તેમઆત્માજેતેપૃથ્વીજલતેજયાયુ॥આકાશઅદંકાર
મહતત્વનેપ્રધાનજેઅણચરણતેથકિપરછે॥નેચૈતન્યનીરાકારવ્યાપકછે॥તોપણપંચવિષયનિઆસક્તિયેકરિનેજેમનો
સંગકસ્યોછે॥તેપાપેકરિનેઅતિશેક્રેશનેપામેછે॥પણઆત્માવિષયભોગેકરિનેસુસ્વિયોથાયાવ્યોનથી॥અનેઆત્માતોસર્વથ-

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૪॥

કિંચિત્કષણછેનેઅસંગીછે ॥ ને સ્કર્યરૂપછે તો પણ અજ્ઞાન થકિ મનને સંગે કરિને દુઃસ્વપામે છે ॥ જે મધરનો રહે નારો પુરુષ ઘરથિનો રવો છે ॥
તો પણ તે ઘરના ઉપર કોઈ મોટા પથરો નારવે તો તે પુરુષ ઘરની આશક્તિયે કરિને મહાદુઃસ્વને પામે ॥ તેમ આત્મા જે તે દેહરૂપ ઘર થકિ જુદો છે ॥
તો પણ તે દેહની આશક્તિયે કરિને અતિ સે દુઃસ્વને પામે છે ॥ ને દેહને જન્મે કરિને જન્મ માને છે ॥ અને દેહને મર્યે કરિને પોતાને મૃત્યુ માને છે ॥ એ
સર્વે મનને સંગે કરિને આત્માને વિપરિત જ્ઞાન થઈ ગયું છે ॥ માટે સત્પુરુષનો આશ્રય કરિને શુદ્ધ જ્ઞાનને પામવું ॥ ને દેહને તો દુઃસ્વરૂપને ના સ્વ
ત જાણિને મનના સંગને છોડિને કે તાં વિષય નિવાસનાનો ત્યાગ કરિને દ્વિતિયો અંતઃકરણને પોતાના સ્વાધિન માં ત્યાગિને એ સર્વેને જાગ્યા
યાન નિનવધા ભક્તિમાં જોડિ દેવાં ॥ જેમ રાજા જે તે રાજ્યની તિને ભણિને સર્વે વસ્તિને વશ કરે છે ॥ તેમ ભગવાનના ભક્તને પણ રાજનીતિ
રૂપ જ્ઞાંતિ સિદ્ધ કરવું ॥ કે ત્યાં સ્થિત સુક્ષ્મને કારણાણા જે ગુણ દેહ ॥ તે થકિ પોતાના આત્માને નો રવો સમજીને તે આત્માને વિષે પરમા
ત્મા સદાય અરવંદ રહ્યા છે ॥ તે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ છે ॥ એમ જાણિને અંતરદ્રષ્ટિ કરિને નિરંતર પ્રત્યક્ષ મુર્તિ ભગવાનનું ધ્યાન કરવું ॥ અને દ્વિ
તિયો અંતઃકરણ થિ સદાય અસંગિ રહેવું ॥ અને એમ સમજવું જે દ્વિતિયો ॥ અંતઃકરણ તો જ હો છે ॥ ને હું આત્મા તો ચૈતન્ય છું ને શુદ્ધ છું ॥ ને દ્વિ
તિયો અંતઃકરણ તો પ્રકાશ છું ॥ જેમ ગર્ભામાં દીવો મુક્યો હોય ॥ ત્યારે તે ગર્ભો પ્રકાશવાન થાય છે ॥ તેમ દેહરૂપ ગર્ભો છે ॥ અને તે
માં આત્મા રૂપ દીવો છે ॥ તે આત્મા જે તે દેહ દ્વિતિયો અંતઃકરણરૂપ ગર્ભને પ્રકાશે છે ॥ અને આત્મા પોતે જ સ્કર્યરૂપ છે ॥ જેમ કસ્તુ
રિયામ્બુગનીનાં ભિમાં કસ્તુરિ રહે છે ॥ તેને ભુલીને કસ્તુરિ નિવાસ લેવા સારુ ગ્રણને સંકે છે ॥ ષણગ્રણને વિષે લેશમાત્ર કસ્તુરિ નથિ
॥ તેમ સ્કર્ય તો પોતાના આત્માને વિષે રહ્યું છે ॥ તેને ભુલિને ગ્રણરૂપ જે પંચવિષય તેમાં સ્કર્ય માને છે ॥ પણ વિષયને વિષે સ્કર્ય જે
તે લેશમાત્ર નથિ ॥ કેમકે વિષયનાં પદાર્થ તે જ હો છે ॥ તે જ હવે સ્તુ ચૈતન્યને શું સ્કર્ય કરે ॥ એ તો આત્માને અનાદિકાલનું અજ્ઞાન છે ॥
તેણે કરિને વિષયમાં સ્કર્ય માને છે ॥ માટે ભગવાનના ભક્તને તો ચૌદલોકનાં જે વિષયનાં સ્કર્ય છે તેને કાગવિષાતુલ્ય જાણ્યાં જો
ઈયે ॥ અને પોતાના આત્માને સ્કર્યરૂપ જાણિને તે આત્માના આત્મા આજે ॥ પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેનું અરવંદ ભજન સ્મરણ ક
ર્યા કરવું ॥ અને પોતાને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન નિપ્રાપ્તિ થઈ છે ॥ તે પોતાનાં અતિ સે મોટાં ભાગ્યમાનવાં ॥ કેમકે મોટા મોટા યોગિતપક્

ચુડા •
સિ • ૯

॥૧૪॥

રિકરિનેજેનાસારુમરિજાયછે॥તોપણતેનેસ્વપ્નામાંદરસનથતાંનથિ॥માટેજેનેઅનંતજન્મનાંશુભસંસ્કારહોયત્યારેતેનેપ્રગટભગવાંનમાદર
 સનથાયછે॥માટેઆજેઅતિશેદુર્લભભગવાનતેનેભજતાંદેહનેકદાપિસ્તુરવદુઃસ્વઆવેતોતેમાંદરસ્વશોકપામવુંનદિઅનેજિવછેતેણે-
 અનંતકુતરાંગધેડાંનાઅવતારધારણકર્યાછે॥અનેત્યાંઅનંતપ્રકારનાદુઃસ્વપામ્યોછે॥માટેભગવાનનાભક્તનેભગવાનભજવામાંકાંદી
 કષોદુંધણુંદુઃસ્વઆવેતોતેદુઃસ્વનેગણવુંનહિ॥અનેભગવાનનાભક્તનેતોનિત્યનયોરંગારસ્વયો॥કેમકેસર્વેદુઃસ્વમાત્રથકિહુટયાને
 સમોઆવ્યોછે॥તમજાણિનેપોતાનેમત્યાજેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતતેનેપોતાનુંમંનઅરપણકરવું॥અનેએવિરિત્યેજેભગવા
 યાનનાભક્તસમજિનેપ્રત્યક્ષમૂર્તિ ભગવાનનેભગવાનનાંઆકાંતિકસંતતેનાચરણમાંમનનેઅરપણકરેછે॥તેભક્તતત્કાલ
 બ્રહ્મરૂપથાયછેનેભગવાનનાંઅક્ષરધામનેપામછે॥ ॥ઇતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત॥ ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥
 સંવત્ ॥૧૧॥ઓગણિસે ॥૧૪॥ ચૌદનામાહાવદી ॥૨॥ બિજનેદિયસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીચુડામયે ॥ઘાતાભાયસંઘભ
 ર્દિંગરજિભાર્દનાદરબારમાંગમણેબારઓરડાનિઓસરિમાંદોલિયાડપરગાદિતકિયાબિહાવિનેતેડપરવિરાજમાનથયાદતાનેસર્વેસો
 નેરિયસ્થધારણકર્યાદતા ॥અનેકંઠનેવિષેગુલાબનેચંબેલિનાહારસોભિરસ્યાદતા ॥નેપુષ્પનાગજરાનેવાજુધારણકર્યાદતા ॥અને
 પાઘમાંબેકોરેતોરાલટકતાદતા ॥નેબેકાનેડપરગુછધારણકર્યાદતા ॥અનેજમણાદસ્તકમલનેવિષેફુલનોદડોફેરવતાદતા
 ॥અનેપોતાનામુરવાર્ધિદિનિઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિસખામરાર્દનેબેઠીદતિ ॥નેતેસમેભાયસંઘભાર્દયેષોડશુપચારત્વર્દ
 નેમહારાજનિપૂજાકરિ ॥પછેમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનરૂપાદ્રષ્ટિકરિનેસર્વેસખાપ્રત્યેબોલ્યાજે ॥આજિવછેતેદેહનેવિષેએકરસરૂપ
 થઈરહ્યોછેનેદેહનેસંબંધેકરિનેપાપકર્મનંકરેછે ॥તેપાપકર્મકિયાં ॥તોચોરિછિનાઝિજિવહિંસાજુદુંબોલ્યું ॥મિથ્યાઅપવાદનાસ્વ-
 વ્યો ॥સાધુબ્રાહ્મણનોદોષકર્યો ॥પરમેશ્વરનેનિરાકારકેહેવા ॥ઇત્યાદિકજેપાપકર્મ ॥તેદેહોદુંબુદિયેકરિનેથાયછે ॥અનેનેદુષ્ટકર્મેક
 રિને ॥અંતસમેઅતિશેક્રોડાનેજિવજેતેપામેછે ॥કેમકેજિવનેજ્યારેઅંતસમોઆવેછે ॥ત્યારેજેવાંજેવાંકર્મકર્મકર્યોદોશ ॥તેવાંતેવાંતેજિવનેદે-
 શ્વરફલપમાડેછે ॥તેમાંજેપરસ્થિનાસંગનાકરનારાછે ॥તેનેયમનાદુતજેતેલોઢાનીશ્ચિત્તાલચોલચલવલતિકરિનેવારંમવારવાથઅ

યો ॥ જે તે વસ્તુ સારિ લાગે છે ॥ તેને કરિને મારા જિવનું સારુ થાય એમ છે ॥ અને રવાધાના પદાર્થ સુજે આં સારાં હોય ॥ પણ તે સર્વ પ્રથમ જિજ્ઞાસિક પં-
 થ્ય ભૂતનો વિકાર છે ॥ અને રવાધા પછી પણ નરક થઈ જાય છે ॥ મારે તે રવાધાના પદાર્થમાં સુસ્વલેશ માત્ર નથી ॥ અને એ તો જિવે મુસ્વીદ્યે કરિને-
 સુસ્વે માનિ લિધું છે ॥ પણ એ પદાર્થ આત્માને સુસ્વ પમાડે એમ નથી ॥ અને રવાધાનાં પદાર્થ છે તે તો અભિને પ્રાણ વાયુનો આહાર છે ॥ પણ આત્મા નો આહાર
 નથી ॥ ને તેને કરિને આત્માને સુસ્વ દુસ્વલેશ માત્ર નથી ॥ ને આત્મા તો પોતે જ સુસ્વ રૂપ છે ॥ ને અધિનાશિ છે ॥ મારે રવાધાનાં પદાર્થ નમ છે તેણે
 કરિને આત્માના શપામેણ્યો નથી ॥ ને એ તો મનને રસનાદિને શ્રાંતિયે કરિને સુસ્વ જે વુજણાય છે ॥ અને તે પદાર્થ રવાધામોર સુજે આં સારાં સારાં
 પાસે પડ્યાં હોય ॥ પણ તેનું સુસ્વ જ રાય આવે નહિ ॥ અને તે પદાર્થ રવાદિ રહ્યા પછિ પણ કાઈ સારા નરસાનો ભેદ રહેતો નથી ॥ અને કંઠ થિદે હું હુત થી
 પછિ પણ નકારુ થઈ જાય છે ॥ અને ઘડિક જિભ પર દે ત્યાં સુધિ શ્રાંતિ માત્ર સુસ્વ જે વુજણાય છે ॥ તે પણ આત્મા વતે જણાય છે ॥ તે અત્તાને કરિને
 સારા સારા રવાધાને વિષે આશક્તિ રાણે છે ॥ પછે તેને અંતને વિષે કિડો થાવું પડે છે ॥ એમ સમજિને સ્વાદને જિતવો ॥ ને જેવે તેવે રવાયે કરિને ભગવાન
 ના મક્તને દેહ નિરવાહ કરવો ॥ કે ત્યાં સારાં રવાધાને વિષે પ્રિતિ નરણયિ ॥ અને સ્નેહને એમ જિતવો ॥ જે આ વિશ્વમાં જેટલિ જાતના જીય છે ॥ તે સર્વ
 જાતમાં જિવે અંત ફેરાજ ન્યથા છે ॥ અને વલ્લિ આ વિશ્વમાં જેટલિ જાતની સ્ત્રિયો છે ॥ તેને જિવે અંત અંત ફેરા પોતાની માયો કરી છે ॥ ને સ્ત્રિયો પ
 ણ કરી છે ॥ ને સ્ત્રિનો દેહ પરિને જમનમાં જેટલિ જાતના પુરુષ છે ॥ તે સર્વેને પોતાના ધણિ કહ્યા છે ॥ એવિરિને જોઈયે તો કોળ સગુ નથિ સર્વે સગાં
 જ છે મારે જે મત્તે ચોરાસિના સગપણને આજ નથિ માનતા ॥ તેમ જ આ દેહનાં સગાંને પોતાનાં સગાં માંનવાં નહિ કેમકે ચોરાસિનાં સગાં સર્વે નશા-
 પામિ ગયાં છે તેમ જ આજનાં સગાં સંબંધિ પણ જરૂર નાશ પામિ જશે ॥ અને જે આત્મા છે ॥ તે તો દેહ થકિ અનિશ્ચયિ વિકલ્પ છે ॥ ને આત્મા બ્રાહ્મણ
 નથિ ક્ષત્રિ નથિ ॥ આત્માની કોઈ નાત્ય નથિ જાત્ય નથિ ॥ ને એનું કોઈ સગુ નથિ ॥ ને આત્મા તો સર્વ થકિ અસંગિ છે ॥ જેમારણ હથોડા ઉપર અનંત ઘા
 ટ ઘડાય છે ॥ પણ તે ઇરણ હથોડો કોઈમાં ભલિ જતો નથી ॥ તેમ આત્મા અસંગિ છે ને નિરલેપ છે ॥ એવિરિતે પોતાના આત્માને સ્થુલ સૂક્ષ્મને કાર
 ણ એ જ્ઞાણ દેહ તે થકિ નોર્યો માનિને પંચ વિષય નિવાસના ટાલિને અરવંડ ભગવાન નિષ્કાર્તિનું ફેતાના આત્માને વિષે જાણ પણામાં ધ્યાન
 કરવું ॥ અને ભગવાનના આકાંતિક વિષયના ત્યાગિ સંતે તેના સમાગમમાં અરવંડ રહેવું ॥ ને તેની આત્મામાં વરતવું ને તે થકિ ધર્મ જ્ઞાન ઘેરાગ

नेमहात्म्ये सहित भक्ति तेने अतिशेद करयि ॥ एज जिवने मनुष्य देह पा मिने जरकरवानुछे ॥ अने एविरित नी समजण वा ला भगवानना भक्त
छे ॥ ते तो ब्रह्म रूप छे ॥ अने एषा भक्त ज्या रे देह पुके छे त्या रे भगवान तेने दिव्य एविने भागवतितनु ते बंधा विने पोताना अक्षर धाम ने पमाडे
छे ॥ एविरिते जे ने प्रत्यक्ष भगवान ने ते भगवानना संत मले छे ॥ ते अलौकिक स्वरूप ने पांमे छे ॥ माटे ते समो आज तमारे सर्व ने आयो छे ॥ मांटे पो
तपोतानुं काम सुधारि लेजो ॥ एम कहिने त्यां थिम दारा ज उरुया ते घोडिये अस्त्यार्थ ई ने पोताने उतारे पथाया ॥ इति श्रीमुख सिद्धान्त समाप्त ॥
॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥ संवत् १९१॥ ओगणिते ॥ १४ ॥ चौदना माहावदि ॥ ५ ॥ चौथ्य ने दिवस महाराज श्रीह
रि कृष्ण भगवान गाम श्रीचुदामध्ये ॥ द्वाला जसा भाई दुंगर जिभाई नादर बासमां ॥ दक्षणा देवार ओर डानी ओसरि मांढो लिया उपरगादित
किया नखा विने ते उपर विराजमान थयाहता ॥ नेकिन खापनो सरयालने डगलि धारण कत्याहता ॥ अने मस्तक उपर कमुबल सोने रिपाघवा
धिहता ॥ ने मुदारांग नोरेटो धारण कत्योहता ॥ अने कस्तुबल सेतुं के देडे बांधुं दतुं ॥ ने एक सेतुं खभेनारव्युदतुं ॥ अने सर्व अंगने विषे पुष्पनां अ
भूषण शोभिरह्याहतां ने के सरनी अरचाने कंकुनो चांद लो कखोहता ॥ ने पोताना भूषणार्थिनी आगल साधु तथा घणा कदरि भक्तनी सभा
भरार्ने बेठि हति ॥ पछे महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान बो त्याजे आसर्वे जिय मात्र छे तेने जे स्वरूपने दुख थाय छे तेनुं कारण शुंछे ॥ तेजे
जिव पोताना आत्मस्वरूपने भूखिने बाह्य दृष्टिये यूक्त वरते छे ॥ एज अतिशय दुखनुं कारण छे ॥ अने जे आत्माने पोतानुं स्वरूप जाणिने अंतरद
ष्टिये यूक्त वरते छे ॥ एज अतिशय स्वरूपनुं कारण छे ॥ जेम की ईक महावन ने भोगे एकोटो मालनो बंध कोठो होय ॥ अने ते कोठामां अन्नज
ल वस्त्रादिक सर्व पदार्थमा ब ॥ ते अखुट भरी होय ॥ अने ते कोठामां कोई कपुरुष रेहे तो होय ॥ अने ते कोठानि बास्य चारे कोरे लाह्य बल
ती होय ॥ तथा बलि कोठानि चारे कोरे सायज दिपडामोटा मोटा सर्प तथा मोटामोटा गांडा हाथि ॥ तेनां टोलां ने टोलां फरतां होय ॥ तेजे
कोठामां थि पुरुष बारनिसरे ॥ तो ते पुरुष लाह्यमा बलिमरे ॥ तथा सायज दिपडा सर्प हाथि ते पुरुषने खाई जाय जो कोठा थि बदारनि
सरे तो ॥ अने जो कोठामां ने कोठामारेहे तो ॥ ते महास्वरूपने भोगये ॥ केम के ते कोठानि मोहली कोरे लाह्य के सायज दिपडादिक
कोई प्रवेश करि शके एम नथि ॥ माटे ते पुरुष महास्वरूपने पांमे ॥ तेम एतो द्रष्टा ने सिद्धान्त एछे ॥ जे की गने ठेकाणे ताजियात्मान

आत्मस्थितिछे॥नेतेआत्मस्थितिनेविषेअरुवडानंदब्रह्मानंदरुपअपारमहासुखरहुंछे॥नेजेपुरुषआत्मस्थितिनेपामिनेअंतरद
 शिरारुंछे॥तेमहासुखनेपामेछे॥अनेजेपुरुषपोतानाआत्मस्वरुपिकोठानोत्यागकरिने॥कहेतोपोतानुआत्मस्वरुपभुक्तिने॥म
 हाचनरुपजेदेहतेमांप्रयर्तेछे॥कहेतांदेहनेपोतानुरुपमानेछे॥तेपुरुषजेतेपंचविषयनीवासनारुपिअभिनिताह्यमांबळ्याकरेछे॥अने
 पलितेदेहरुपिवननेविषेसायजदिपडारुपकामक्रोधलोभादिकतेजिवनेरुवाईजायछे॥नेतेणेकरिनेजियजेतेमहादुःखनेपामेछे॥
 अनेतेदुःखथकिमुकायानेअर्थेदेहनेपोतानुरुपमानिनेजेदलाजेदलाउपायजियकरेछे॥तेसर्वेउपायमाधिदुःखजथायछे॥नेतेस
 र्वजिवनीबहारद्रष्टिछे॥तेबारद्रष्टिमांतामहादुःखरहुंछे॥जेमकोठाथिबहारनिसरिनेलाह्यमांबलतोहोय॥पछेतेलाह्यनादुःखनेरा
 लवासारुआघोजाय॥त्यांतोसावजदिपडांसर्पगांडाहाथितैबारधईरहाहोय॥तेनेस्वार्जिजाय॥नेतेपुरुषउखरोषणदुःखपामे॥तेम
 जिवजेतेपोतानुआत्मस्वरुपिकोठानेमुकिनेदेहरुपिवनमांजायछे॥त्यारेतेजिवजेतेपंचविषयनिवासनारुपिअह्यमांबलवालागेछे
 ॥पछेतेवासनारुपलाह्यनेओलववासारुआघोजायछे॥त्यारेकामक्रोधलोभरुपिसावजदिपडातेजिवनेरुवाईजायछे॥कहेतांजियजेने
 देहनेपोतानुरुपमानिनेस्त्रीनीवासनारुपिलाह्यमांबलवामांडेछे॥त्यारेतेलाह्यनेदालवासारुआघोकहेतांवर्षाकथिस्त्रिनेपरणेता
 रैतेजिवनेकामरुपिसावजरुवाईजायछे॥कहेतांकामभोगेकरिनेदुःखितिनथिनेउल्लेखमहादुःखनेपामेछे॥अनेवल्लिदेहनेपोतानुरु
 पमानेछे॥त्यारेतेजिवजेतेद्रव्यनीवासनारुपिलाह्यमांबलवामांडेछे॥पछेतेलाह्यनेओलववासारुकाईकमेहेनतकरिदेहरानथईनेपे
 साकमायछे॥त्यारेतेजिवनेलोभरुपिदिपडासर्पनथागांडाहाथितेमारिनास्येछे॥एविरितेदेहनेपोतानुरुपमानिनेपंचविषयनेपाम
 यासारुजेजेउपायकरेछे॥तेमाधिजिवजेतेमहादुःखनेपामेछे॥नेतेसर्वेजिवनिबारद्रष्टिछे॥बतेबारद्रष्टिमांकोईकालेजिवनेस
 स्थथायजनहि॥एसिद्धान्वारताछे॥माटेबहारद्रष्टिनोत्यागकरिने॥कहेतांदेहनेपोतानाआत्माथिनोस्योजाणिनेदेहनांसुखषामव
 नीआशांमुकिनेअंतरद्रष्टिकरवी॥कहेतांआत्मानेपोतानुस्वरुपजाणिने॥तेनेविषेद्रष्टिस्थितिपामयु॥नेतेआत्मानेविषेपरमात्माभ
 गवानअरुबडरहाछे॥तेनेविषेप्रितिकरवि॥अनेतेआत्मानेपरमात्माविनापिंडबसांडादिकमायामांथिउत्पन्नथया॥जेआकारमा

तेनेनाशवंतनेदुरयरूपनेपापरूपजाणिने॥तेनोसर्वप्रकारेत्यागकरिनेपोतानेमल्याजेप्रत्यक्षभगवान॥तेनेआत्मानेविषेधारिनेते-
नीनयथाभक्तिकरयी॥अनेतेभगवानप्रत्यक्षछे॥तेभगवानसर्वस्वरचनासिंधुछे॥नेकृपानासागरछे॥एभगवाननेस्वरचनाधामजा-
णिनेतेनिजेजेआज्ञाहोय॥तेप्रमाणेद्रष्टृपणेवरत्तुं॥नेतेभगवाननुभजनस्मरणकथाकिर्तनादिकजेनयथाभक्तिकरयी॥तेसर्वेअं-
तरद्रष्टिछे॥नेतेअंतरद्रष्टिवालापूरुषजेतेमहाअलोकिकस्वरूपनेपायेछे॥माटेजेभेपरमस्वरिबियाथयुंहोया॥तेनेपूर्वेकहिएविजेब-
हारद्रष्टि॥तेनोत्यागकरिनेपोतानाआत्मानेविषेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिनेधारिने॥अखंडध्यानकरयुं॥अनेएमसमजयुंजेमार्कपंचवि-
षयमास्वरूपजेतेलेशमान्नथि॥अनेस्वरूपतोपोतानाआत्मानेविषेरह्युंछे॥तेआत्माकेबोछेतोअच्छेदछेअभेदछे॥स्वरूपछे॥चैत-
न्यछेज्ञानरूपछे॥तेज्ञानकेवुंछे॥तेजिममहासमुद्रनेविषे॥मघरमच्छरदेतोहोया॥तेनेकोईकमळिमारमारयाआये॥तोतेमघरमळस-
मुद्रमां॥डबकिमारिजाय॥एदलेतेनेकोईमारिशिकेनहि॥तेमज्ञानरूपिमहासमुद्रछे॥तेमांअंतरद्रष्टिकरिनेडबकिमारिजाय॥तेनेकाल-
कर्ममायरूपजेमळीमार॥तेमारवानेसमरथथायनहि॥नेतेअद्भुतआनंदमांवर्त्यिकरो॥माटेजेभगवाननाभक्तहोयतेनेतोनिरंतर-
अंतरद्रष्टिजरारवी॥अनेजेअंतरद्रष्टियेयुक्तवरतेछे॥तेनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनोमहिमापणअपारनोअपारजणातो-
जायछे॥नेतेनेपंचविषयनुअतिशेनुच्छपणुंथईजायछे॥नेदेहनेविषेतेनेअतिशेयैसगथायछे॥नेअज्ञानरूपिअंधकारटलिनेज्ञानरु-
पिप्रकाशथायछे॥जेमदिवसउगेनेसदेजेजरात्रिनोअंधकारटलिजायछेतेमज्ञानरूपिसूर्यप्रगटेछे॥त्यारेदेहनेविषेजेअहंबुद्धिनेदेह-
संबंधिपदार्थनेविषेममत्वबुद्धिनेरूपजेमहामाया॥नोअंधकारनेनोनाशथईजायछे॥अनेज्यारेज्ञानरूपिप्रकाशथायछेत्यारेतेनेएमज-
णायछेजे॥माटेविषेमायाकोईकालेहृतिजनहि॥एमतेनेजणायछे॥अनेएयोजेज्ञानीतेअखंडपोतानाआत्मानेदेखेछे॥अनेआत्मा-
नाप्रकाशकएथजेपरमात्माप्रत्यक्षमूर्तिज्ञानदाता॥भगवाननेभगवाननासंतनेनेपोतानाआत्मानेमध्येदेखेछे॥नेपरमात्माकेवाछे॥
॥तोसर्वेनाकारणछे॥नेस्वरुपनाआधारछे॥नेअनंतकोटिमुक्तेविंटाणथिब्यासदायमक्षरधाममांधिराजमानछे॥अनेतेजभगवा-
नप्रत्यक्षमुनेआजसाक्षात्कारमल्याछे॥नेतेमाराआत्मानेविषेअखंडरह्याछे॥अनेतेजभगवान्मनुष्यरूपधारणकरिनेअनंतजि-

યોનો ઉદ્ધાર કરવા સારુ સર્વેને દરસન આપે છે ॥ એમ જાણિને પ્રત્યક્ષ ભગવાન નિમૂર્તિને અંતરમાં ધારિને હા હતા ચાલતા સ્વાતાં પિતાં ડહતાં બેસ-
 તાં સર્વ ક્રિયાને વિષે ॥ અરવંડ ધ્યાન કરે છે ॥ અને અધિરિતના ધ્યાન યોગવાલા ભક્ત છે ॥ તેને બ્રહ્મ મય તનું બંધાય છે ॥ ને તે ભગવાનના સા-
 ધર્મ્ય પણાને પામે છે ॥ કે જે તો ભગવાન જે ધાસુ સ્વિયા છે તે વોજ તે મુક્ત પળ સુસ્વિયો થાય છે ॥ માટે પરમ સુસ્વનું કારણ અંતર દ્રષ્ટિ છે ॥ ને ય-
 પાર દુઃસ્વનું કારણ બાહ્ય દ્રષ્ટિ છે ॥ ॥ ૩૬ ॥ ૩૭ ॥ ૩૮ ॥ ૩૯ ॥ ૪૦ ॥ ૪૧ ॥ ૪૨ ॥ ૪૩ ॥ ૪૪ ॥ ૪૫ ॥ ૪૬ ॥ ૪૭ ॥ ૪૮ ॥ ૪૯ ॥ ૫૦ ॥ ૫૧ ॥ ૫૨ ॥ ૫૩ ॥ ૫૪ ॥ ૫૫ ॥ ૫૬ ॥ ૫૭ ॥ ૫૮ ॥ ૫૯ ॥ ૬૦ ॥ ૬૧ ॥ ૬૨ ॥ ૬૩ ॥ ૬૪ ॥ ૬૫ ॥ ૬૬ ॥ ૬૭ ॥ ૬૮ ॥ ૬૯ ॥ ૭૦ ॥ ૭૧ ॥ ૭૨ ॥ ૭૩ ॥ ૭૪ ॥ ૭૫ ॥ ૭૬ ॥ ૭૭ ॥ ૭૮ ॥ ૭૯ ॥ ૮૦ ॥ ૮૧ ॥ ૮૨ ॥ ૮૩ ॥ ૮૪ ॥ ૮૫ ॥ ૮૬ ॥ ૮૭ ॥ ૮૮ ॥ ૮૯ ॥ ૯૦ ॥ ૯૧ ॥ ૯૨ ॥ ૯૩ ॥ ૯૪ ॥ ૯૫ ॥ ૯૬ ॥ ૯૭ ॥ ૯૮ ॥ ૯૯ ॥ ૧૦૦ ॥
 ૧૧ ॥ ઔગણિસે ॥ ૧૨ ॥ ચૌદનામ હાવદિ ॥ ૧૩ ॥ પંચમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ચુડામધ્યે જાલા જ સાભારિ ડુંગર જિ-
 ભારિના દરબારમાં દક્ષિણ દેવાર મેડિ નિશ્ચો સરિમાં દોલિયા ઉપર ગાદિત ક્રિયા બિછાવિને વિરાજ માન થયા હતા નિહિર કોરિ સ્વેત ધોતિયું પે-
 દેસું હતું ॥ ને ગુલાબિરંગનું મુંગર રણુધારણ કર્યું હતું ॥ ને કસંબલ ફેટોમસ્તકે ધારણ કર્યા હતા ॥ ને ગુલાબિ કોરાલો રેસ સ્વભા-
 પરનાર ચોદતા ॥ ને કરુને વિદ્યો પુષ્પના હાર ધારણ કર્યા હતા ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિ દિનિ આગલ સાધુ તથા ઘણા કદરિ ભક્ત નિસખા ભરા-
 ર્ને બેઢી હતા ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ક્રપાદ્રષ્ટિ કરિને સર્વ સાધુ હરિ ભક્ત પ્રત્યે બોલ્યા ॥ જે આજ તો અમે મોહનું રૂપ વિ-
 ચાત્યું જે મોહ તેડું છે ॥ તો ભગવાન મા સ્વરૂપને યથાર્થ ન જાણ્યા પણ ॥ એજ મોહ છે ॥ અને તે ભગવાનનાં સ્વરૂપનું સાક્ષાત્ કાર જ્ઞાન થા-
 યા ॥ એજ મોહ દટણ્યાનો ઉપાય છે ॥ અને તે જ્ઞાન થાવામાં અંતરાય છે ॥ એજ મોહ છે ॥ તે મોહ પંચવિષય નિવાસના યે કરિને ચૌદલોકનું
 એક બ્રહ્માંડા ॥ એવાં અનંત કોટિ બ્રહ્માંડને વિષે છે ॥ જેમ વડનું વૃક્ષ જે તે નડવાઈને મુલે કરિને પ્રથ્વીમાં છપરાઈ રહે છે ॥ તેમ જિવજે
 તેવાસના રૂપિવડવાઈને મુલે કરિને પિંડને બ્રહ્માંડને વિષે છપરાઈ રહે છે ॥ અને પોતાના આત્મ સ્વરૂપને ભુલિ ગયો છે ॥ ને મોહે કરિ-
 ને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડને વિષે જોડાણો છે ॥ તે કેવિરિ તે જોડાણો છે ॥ તો ને ત્રિનિવૃત્તિયે કરિને જિવજે તે સર્વના લોક સ્થિજોડા-
 ર્ગિયો છે ॥ ને શ્રોત્ર નિવૃત્તિયે કરિને દિગપાલના લોક સ્થિજોડાઈ ગયો છે ॥ ને ત્વચાની વૃત્તિયે કરિને વાયુના લોક સ્થિજોડા-
 ર્ગિયો છે ॥ અને રસના નિવૃત્તિયે કરિને યરુણના લોક સ્થિજોડાઈ ગયો છે ॥ ને નાસિકાની વૃત્તિયે કરિને અસ્ય નિ કુમારના લો-
 ક સ્થિજિવજે તે જોડાઈ ગયો છે ॥ નથાણિની વૃત્તિયે કરિને અગ્નિના લોક સ્થિજોડાઈ ગયો છે ॥ ને હાથની વૃત્તિ એકરિને દંડના

લોકશુધિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ મેષગનીચતિયે કરિને વિષ્ણુના લોક સ્થાપિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને શિશુનિચતિયે કરિને પ્રજાપતિના લોક સ્થાપિ
જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને ગુદાનીચતિયે કરિને જિવજે તે જમનાના લોક સ્થાપિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને દેહમાં હાડકાંદિક પૃથ્વી છે. ॥ તેનીચતિયે કરિ
ને જિવજે તે ગંધમા જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને જલનિચતિયે કરિને જિવજે તે રસમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને અગ્નિનિચતિયે કરિને રૂપમાં જોડાઈ
ગયો છે. ॥ ને વાયુનિચતિયે કરિને જિવજે તે સ્પર્શમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને આકાશનિચતિયે કરિને શબ્દમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને અહંકારનિચ
તિયે કરિને જિવજે તે રુદ્રના લોકશુધિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને ચિત્તનિચતિયે કરિને વાસુદેવના લોક સ્થાપિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને મનનીચતિયે
કરિને જિવચંદ્રના લોકના સ્થાપિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને બુદ્ધિનિચતિયે કરિને જિવબ્રહ્માના લોક સ્થાપિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને અહંકારે કરિને જિ
વચૈરામ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને ચિત્તે કરિને જિવમહતત્ત્વમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને મને કરિને પ્રધાનપુરુષમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને બુદ્ધિયે કરિને
જિવપ્રકૃતિપુરુષમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ અધિરિતે જિવજે તે વાસનારૂપિવડવાઈને મૂલતેણે કરિને પિંડબ્રહ્માંડમાં એકચરથઈ રહ્યો છે. ॥ અને
તે જિવને આસનારૂપિવડવાઈનો જ આધાર છે. ॥ તેણે કરિને જિવજે તે ચાલે હાલે છે. ॥ અધિરિતે જિવને મોહ છે. ॥ અને તે મોહે કરિને જિવસ્વ
ર્ગમૃત્યુપાતાલને વિષે જાય છે. ॥ ને જન્મમરણને ગર્ભવાસનામહાદુર્ય તેને વારંવાર ભોગવે છે. ॥ હવે તે જિવને વાસનારૂપિમોહ વ્યારેટલે. ॥ તો
જેને વિષે કોઈ કાલે મોહ હતો જ નહિ. ॥ આજે સદાય નિરમોહિ. ॥ જે પરમાત્મા ભગવાન તે ભગવાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિરવિકલ્પ નિશ્ચય
થાય. ॥ ત્યારે જિવનિરમોહિ થાય. ॥ કેહે તે મોહટલિ જાણ. ॥ હવે તે પરમાત્માના સ્વરૂપનો નિરવિકલ્પ નિશ્ચય કેમ થાય. ॥ તો કર્તુમકર્તુને અન્ય
થાકર્તુ સમર્થ. ॥ આજે પરમાત્મા ભગવાન. ॥ તેજે તે અને તજિવોને નિરમોહિ કરિને પોતાના અક્ષરધામને પમાડ્યા સારું. ॥ મનુષ્ય સ્વરૂપનું ધ
રણ કરિને અધિઉપર આવે છે. ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ત્યારે ક્રપા કરિને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવે છે. ॥ ત્યારે જિવને ભગવાનના સ્વરૂ
પનો નિશ્ચય થાય છે. ॥ અને તે નિશ્ચય જ્ઞાને કરિને કરાવે છે. ॥ અને જિવને ત્યારે જ્ઞાને કરિને ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે ત્યારે જિવ
યનીજે કબુદ્ધિ રૂપિ. ॥ તેટલિને સબુદ્ધિ થાય છે. ॥ ને જિવને જે મોહ હતો તેનાં મૂલરૂપડિ જાય છે. ॥ ને બ્રહ્મરૂપથઈને પરબ્રહ્મને સાક્ષાત્કાર
પ્રત્યક્ષ દેવે છે. ॥ હવે આયું જ્ઞાન કેમ કરાવે છે. ॥ તો તે નિરવિકલ્પ કહિયે છે. ॥ જે પ્રથમ તો જિવને સાં રચ્ય શાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને આત્માને પરમા

ત્યાયિના સર્વે માર્ગ ક આકાર માત્ર તેને મિથ્યા કરિ દેવા ડે છે ॥ અને પછિ યોગ શાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને પોતાના આત્માને બ્રહ્મને વિષે
 એકત્વ પણું કરાવિને ॥ તે બ્રહ્મને વિષે પરબ્રહ્મની સ્થિતિ કરાવે છે ॥ અને ત્યાર પછિ વેદાંત શાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને તે પરમાત્માનો અપરમિત
 મહિમા કહિ દેવા ડે છે ॥ જે તે પરમાત્મા કેવા છે તે સર્વ કર્તા છે ॥ સર્વના પ્રાધાર છે ॥ ને સર્વ વ્યાપક છે ॥ નિરગુણ છે ॥ અંતરજામિ છે
 અદ્વિત છે ॥ પૂરણ બ્રહ્મ છે ॥ સર્વ સાક્ષિ છે ॥ ને કર્તા થકા અકર્તા છે ॥ નિરોપ ॥ અસંગીને ॥ કર્તુ મકર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ છે ॥ એવા પરમા
 ત્મા છે ॥ અને પછે પંચરાત્ર શાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને ॥ વેદાંતમાં કહ્યા એવા મહિમા યજુક્ત જે પરમાત્મા ભગવાન ॥ તે જ ભગવાન મનુષ્ય સ્વરૂપનું
 ધારણ કરિને ॥ જિવોનાં કલ્યાણ કરવાને અર્થે નવધા મક્તિ નું પ્રદાન કરે છે ॥ તે ભગવાન જે તે મૂલ્યાધાર્ય એવા નથી ॥ તે પણ પોતાના ભક્ત-
 જનનો થાલ જમે છે ॥ ને તસ્મ્યાધાર્ય એવા નથી ॥ તે પણ જલાપ્યે છે ॥ ને ડે એવા નથી ॥ તે પણ ડે છે ॥ ને પોતાને વિષે કામ નથી ॥ તે પણ કા-
 મ જેવું જણાવે છે ॥ ને પોતાને વિષે ત્રિકાલમાં ક્રોધ નથી ॥ તે પણ જિવોનાં કલ્યાણને અર્થે ક્રોધ જણાવે છે ॥ અને તે ભગવાનને વિષે ॥
 પોતાનું પારકું નથી ॥ તે પણ પોતાનું પારકું જણાવે છે ॥ ને પોતાને વિષે લોભ નથી ॥ તે પણ લોભ જેવું જણાવે છે ॥ એવી રીતે ભગવાન પોતેનો ॥ અ-
 ર્યંદાનંદને પૂરણ કર્યું છે ॥ તે પણ જિવોને પોતાને વિષે દે તથા યતેને અર્થે અને જિવોને વિષયની વાસના યે કરિને તે વિષયને ભોગ્ય વાસનાં
 ॥ અનંત પાપ કર્યાં છે ॥ તે પાપને પોતાની સેવા કરાવિને ॥ બાલવાને અર્થે સેવાનું પ્રદાન કરે છે ॥ અને એવિરિતે જિવોનાં કલ્યાણને અર્થે પ્રત્ય-
 ક્ષ ભગવાન જે તે પોતાને વિષે કામ ક્રોધ લોભ સ્વાદ સ્નેહ માંન ॥ પારકું પોતાનું પક્ષ પાત્ ॥ એ સર્વે ગુણ દેવા ડે છે ॥ તે ભગવાનના સર્વે
 દિવ્ય ગુણ છે ॥ ને જિવોનાં કલ્યાણને અર્થે જણાવે છે ॥ ને તે ગુણે કરિને અનંત જિવોનો મોક્ષ થાય છે ॥ તે સારું ભગવાન જે તે ગુણનું ધારણ
 કરે છે ॥ અને બલિ ભગવાન તો ॥ એ સર્વેથી અસંગી છે ॥ ને ગુણાતિત છે ॥ પણ ભગવાન જ્યારે જિવોનાં કલ્યાણ કરવાને અર્થે ॥ મનુષ્ય દેહનું ધારણ
 કરે છે ॥ ત્યારે મનુષ્યના જેવી જ ચેષ્ટા કરે છે ॥ તે પૂર્વે પણ ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા તેણે ચરિત્ર કર્યાં છે ॥ જે રામા અવતારમાં ॥ જાન-
 કિજિને રાવણ હરિગયો ॥ ત્યારે રામ ચંદ્ર જિદ્વાડ દ્વાડ પ્રત્યે રોતા પડ્યા ॥ અને મનુષ્ય પણ કોઈ ભેગાં ચાલ્યાં નહિ ॥ પછે વાંતરામે રાંક-
 ર્યા ॥ ને સમુદ્રને કાંઠે જઈ ને ત્રણ દિવસ સ્ફુપિ ભૂત્યારહ્યા ॥ ને લક્ષ્મણ જિને મોરછા થઈ ત્યારે રામ ચંદ્ર જિરોયા ॥ અને યતિ રામ લક્ષ્મણ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१९॥

वेयनं अदिरायणपातालमांहरिगयो॥त्यारेत्यांधिहनुमानजिमुकावीलाच्या॥अनेरामचंद्रजिनेदुंद्रजितेनागपासेबांध्या॥त्यारेतेथकिय
रुडजियेमुकाच्या॥अनेअयोध्यामांधोवियेनिंदाकरि॥केदुंदशरथनारामजेवोनथि॥जेकोईकलईगयेलीस्त्रिपाछीरारवुं॥एवुंसांमर्त्य
नेरामचंद्रजियेसिताजिनोत्यागकस्यो॥तेवाल्मिकिरूषिपासेवनमांजईनेसिताजिरद्दांअनेत्यांसिताजिनेवेपूत्रथया॥तेणेरामचंद्र
सामिलडाईकरि॥इत्यादिकरामचंद्रजिनांमनुष्यचरित्रछे॥अनेश्रीकृष्णमगवानजते॥जन्मधारणकरिनेमथुरामांथीगोकुलमां
गयानेत्यांछानारव्या॥अनेपोतानांमाबापजेवसरुदेवदेवकितेबंधिरवनिपड्यां॥अनेपोतेनंदजिनांदोरचास्यां॥निगोवात्सियानुंउचि
एजम्या॥नेदहिंदूधनिचोरियोकरि॥गोपियोसाथेविहारकस्यो॥गोपियोनांवसुद्धस्यां॥अनेजरासिंथजागलहास्या॥तेभागिनेस-
मुद्रनाबेटमांकर्या॥इत्यादिकजेचरित्र॥श्रीकृष्णभगवाननांमनुष्यचरित्रछे॥अनेमगवाननादिव्यचरित्रतोअनेतछे॥तेदिव्यचरित्र
नेतोभगवाननाएकांतिकभक्तहोयतेजाणेछे॥अनेजेमाईकबास्यद्रष्टिवालाछे॥तेनेमगवाननादिव्यचरित्रजाण्यामांनधिआवतां
॥अनेमगवाननांमनुष्यचरित्रतोसोनेजाण्यामांआवेछे॥माटेतेणेकरिने॥अज्ञानिजिवोनेमोदथायछे॥तेकृष्णाअवतारमांमगवान-
नांमनुष्यचरित्रजोईनेरुषिनेमोदथयो॥माटेतेनाओलरव्यामांभगवानआव्यानहि॥नेयादवोनाओलरव्यामांपणनआव्या॥नेरामा
अवतारमांपणकोई॥झाझेमनुष्येनओलरव्या॥माटेप्रत्यक्षभगवाननेओलरवयातेतोबहुजकठणकामछे॥केमकेजेनेवेदनेतिनेति
कहेछे॥नेमोटामोटायोगितेपणतपनेंध्यानकरिकरिनेसुकाईजायछे॥तोयपणजेनासुपेनामांदरशनथतांनथि॥एयामहादुर्लभजेम
गवानते॥मनुष्यजेवाथईनेमनुष्यनाजेविक्रियाकरताहोय॥तेभगवानजिवोनाओलरव्यामांकेमआवे॥नजआवे॥माटेतेमगवान
ओलरववानोएकउपायछे॥जेतेमगवानपृथ्विउपरप्रगटथयाहोय॥अनेतेमगवाननीपासेनारेहेनारातेमगवाननाएकांतिकसंततेनो
॥जेनेविस्वासहोय॥नेतेनोसमागमकरे॥तोतेमगवाननास्वरूपनुंज्ञानआपे॥त्यारेतेजियेनेप्रत्यक्षभगवानओलरवायछे॥पणतेवि-
नाप्रगटभगवाननेओलरववानोबीजोउपायनथि॥माटेप्रगटभगवाननासंतथकिजप्रगटमगवानओलरवायछे॥पछेजेनेप्रगटमग-
वानओलरवाणातेनांईद्वियोअंतःकरणादिकचोविसतत्वनिबूतियोछे॥तेपोतपोतानाविषयनुं॥प्रमाणकरिनेतेथकिपाछिबलि-

चुडा०
सि० १२

नेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिमांजोडायछे॥इवेतेकेविरितेजोडायछे॥तोश्रोत्रजेकांनतेनिरुतिछे॥तेराब्जनुप्रमाणकरेछे॥जेकोरिजुगथया
शब्दमांभल्याछे॥पणहजिकानतप्रथयोनथि॥एमजाणिनेपोते॥तेनोद्रष्टाथईने॥तेराब्जनेदिगपालदेवमांलयकरिनेतेकाननिरुति
जेते॥प्रत्यक्षभगवाननाशब्दमांजोडायछे॥अनेत्वचाइंद्रिनिरुतिछे॥तेस्पर्षनुप्रमाणकरेछेकहेतांअनंतकालथयांसारसारास्पर्ष
कर्याछे॥तोयपणत्वचाइंद्रीनीरुतिथईनथि॥एमजाणिनेतेस्पर्षनुप्रमाणकरिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईने॥तेस्पर्शनेवायुमांलयकरिने
॥तेरुतिजेतेभगवानुप्रत्यक्षतेनाचरणनास्पर्षमांजोडायछे॥नेनेत्रनीरुतिछे॥तेपणउपरकडुंतेप्रमाणे॥रूपविषयनुप्रमाणक
रिने॥पोतेआत्मातेनोद्रष्टाथईने॥तेरुणनेसूर्यदेवनेविषेलयकरिनेतेनेत्रनीरुतिजेतेप्रत्यक्षभगवाननांरूपमांजोडायछे॥अनेर
सनानिरुतिछेते॥रसविषयनुप्रमाणकरिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेरसनेवरुणदेवमांलयकरिने॥तेरुतिजेतेभगवाननागुणगावा
मांजोडायछे॥अनेनासिकानीरुतिछे॥तेगंधविषयनुप्रमाणकरिने॥पोतानेद्रष्टामानिनेगंधनेअस्वनिकुमारदेवमांलयकरिने॥तेरु
तिजेतेप्रत्यक्षभगवाननेचड्यांजेपुष्पचंदनादिकतेनास्रमांधमांजोडायछे॥अनेवाकइंद्रिनिरुतिछे॥तेवाणिनुप्रमाणकरिने॥पोते
द्रष्टारूपथईनेतेवाणिनेअग्निदेवतानेविषेलयकरिने॥भगवाननेविषेजोडायछे॥एविरितेपांचज्ञानइंद्रियोनेपांचकर्मइंद्रियोनेजिह
वतियोछे॥तेजेतेपोतपोतानाविषयनुप्रमाणकरिनेतेनोपोतेद्रष्टाथईने॥तेविषयजेमांथिजेउपज्याहतातेमांतेतेविषयनेलयकरिनेतेरु
तियोजेतेप्रत्यक्षभगवानुमांजोडायछे॥अनेजेदेहमांअस्तियादिकप्रथ्वीनीरुतिछे॥तेरुश्मिनुप्रमाणकरिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेरुश्मिने
जलमांलयकरिने॥तेरुतिभगवानमांजोडायछे॥अनेदेहमांलोहिआदिकजेजलनिरुतिछे॥तेजलनुप्रमाणकरिने॥तेनोपोतेद्रष्टा
थईनेजलनेअग्निमांलयकरिनेतेरुतिभगवानमांजोडायछे॥नेदेहमांजठरादिकअग्निनोभागछे॥तेअग्निनुप्रमाणकरिने॥पोतेतेनोद्र
ष्टाथईनेतेनेवायुमांलयकरिनेतेरुतिजेतेभगवानमांजोडायछे॥अनेदेहमांजेअबकारानिरुतिछे॥तेआकाशनुप्रमाणकरिनेपोते
तेनोद्रष्टाथईने॥तेआकाशनेअहंकारमांलयकरिनेतेरुतिजेतेभगवानमांजोडायछे॥अनेजेअहंकारनिरुतिछे॥तेअहंकारनुप्र
माणकरिने॥कहेतांअनंतकालथयां॥हुंहुंकरूंचुंपणतेमांथि॥कांईरुतिथईनथि॥एमजाणिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेअहंकारिने॥

॥ श्रीमुख॥
सिद्धांत
॥ २० ॥

महत्त्वमांलयकरिने॥पोतेजेतेप्रत्यक्षभगवाननिमूर्तिमांजोडायछे॥अनेजेचितछे॥तेजेतेचितबनादिकमहत्त्वनुं प्रमाणकरिने॥
आत्मापोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेमहत्त्वनेप्रधानपुरुषनेविषेलयकरिने॥पोतेआत्माजेतेभगवानमांजोडायछे॥अनेजेमनछे॥तेसंकल्पवि
कल्पादिकप्रधानपुरुषनुं प्रमाणकरिने॥पोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेमनेसहित॥प्रधानपुरुषनो प्रकृतिपुरुषनेविषेलयकरिनेपोतेआत्मा
जेतेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिमांजोडायछे॥अनेजेबुद्धिछेतेसंसेयनिश्चयसहित॥प्रकृतिपुरुषनुं प्रमाणकरिने॥पोतेआत्मातेनोद्रष्टा
थईने॥तेबुद्धियेसहिता॥प्रकृतिपुरुषनेअक्षरब्रह्मजेभगवान्ना अंगनोप्रकाशकहेतांआतंतिकज्ञानतेनेविषेलयकरिनेपोतेआ-
त्माशुद्धचैतन्यब्रह्मनिराकारव्यापकथयोथको॥भगवानपुरुषोत्तमनेविषेजोडाईजायछे॥पछेतेनिद्रष्टिमांभगवाननीमूर्तिवि
नापिंडब्रह्मांडादिकमाईकआकारमात्रआवतोनथि॥एविरितेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंत॥जिवनेज्ञानओपेछे॥त्यारेजि
घनिजेदृशद्विद्योनिवृत्तियो॥तथाचारअंतःकरणनिवृत्तियो॥तथापंचभूतनिवृत्तियो॥तथापंचतनमात्रानीवृत्तियोतेजेतेपोतपो
तानाविषयोनुं प्रमाणकरिने॥तेसर्वेनोपोतेआत्माद्रष्टारूपथईने॥तेतेतल्येजेमांथिजेउपज्यांइतांतेमांतेनेलयकरिने॥पोतेआत्माजे
तेशुद्धथईनेपछेभगवान्प्रत्यक्षमूर्तिनेनेविषेअंतरद्रष्टिकरिने॥तथाप्रतिलोमपणानुशुद्धाबुंजेतत्वज्ञानतेणोकरिने॥भगवाननिमूर्ति
नेविषेस्थितिपामेछे॥अनेएबुंज्ञानेजेनेथायछे॥तेनेप्रत्यक्षमूर्तिभगवाननेविषेसर्वोपरिपुरुषोत्तमपणानोउत्तमनिरविकल्पनिश्चयथा-
यछे॥अनेएवोउत्तमनिरविकल्पनिश्चयजेनथयो॥तेनेजसर्वजगतनेविषेथीवृत्तियोउरवाडिजायछे॥अनेतेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिने-
विषेथि॥सर्वप्रकारेमोहदल्लिजायछे॥कहेतांममेतेवांचरित्रभगवानकरे॥पणतेचरित्रमातेनेलेशमात्रसंशयथायनहि॥नेतेने
सर्वेचरित्रदिव्यजणाब॥अनेतेनेप्रत्यक्षभगवाननुंस्वरूप॥अनंतदृश्यसहितभासेछे॥अनेतेनेजसर्वोपरिकैवल्यपदप्राप्तिक
हेछे॥अनेएवोजेज्ञानिछे॥तेजनिर्मोहिछे॥अनेतेजसाक्षात्कारसिद्धदशनेपांभिरह्योछे॥अनेतेनेजतत्वदर्शिजाणवो॥
इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्त॥
॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥
॥ सवत् १९ ओगणिशे १४ ॥ चौदना माहाबरी
ईछठनेदिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानं गामश्रीचुडामध्ये॥व्यासभलुशंकरलिल्लाधरनेघेरआथमणे बारनाओरडानिओ

॥ चुडा ॥
सि १३

॥ २० ॥

सरिमांगादितकीयेनुक्तडोलियाउपरविराजमानथयाहता॥अनेकिनरवापनोसरबालनेडगलिधारणकस्यांहता॥नेगुदोरेटो
 पेरेनेकसंबलसेलुंकेडेबांधुंहतुं॥नेएकसेलुरयमेधारणकस्यांहतुं॥नेमुस्तकेसोनेरिकसंबलपाधबांधिहति॥अनेसर्वेअंगे
 विषेगुलाबनेजाईनेचमेलिनापुष्पनाआभूषणधारणकस्यांहता॥नेललाटेनेविषेकेशरनिअरचानेकंकुनोचांदलोकस्योहतो॥
 नेपोतानामूरवार्थिदनिआगलसाकतथादेशदेशनाहरिभक्तनीसमाभराईनेबेठीहति॥पछेमहाराजनिआरतिधून्यकरिनेसर्वेभ-
 क्तजनो॥महाराजनिस्तुतिइंदवतप्रणामकरिनेबेठापछेमहाराजबोल्याजेसर्वेसांभलो॥एकवातकरिणछिये॥जेआजगतनेवि-
 पेदेविनेआस्तरिवेप्रकारनीमायाछे॥तेमांआसुरिमायानाजजिबछे॥तेनेतोपोतानेपणभगवानमजवानहि॥अनेकोईकजोभ-
 गवानभजतोहोयतोतेनिनिंदाकरेछे॥अनतेआसुरिमायानाजीवहोयतेजेते॥चोरिछिनालिदारुमाटिजिबहिंसाचाडिचुगलि
 तेमांभरपूरहोय॥अनेएवाजिवनेजोहुकमदाथहोय॥तोजेनेसिक्षानकरविघटे॥तेनेसिक्षाकरे॥अनेजेनेसिक्षाकरविघटेतेनेन-
 करे॥एवाजेनालक्षणदाय॥तेनेआसुरिमायानाजिवजाणवा॥अनेजेआसुरिमायानाजिवछे॥तेजेतेदेहनेजपोतानुरुपमनिछे
 अनेतेदेहनेपोतानुरुपमानिने॥पंचविषयनेविषेलोलुपवरतेछे॥अनेवलिविषयनेविषेलोलुपवरतताथकापणअतिदायमहा-
 अज्ञानेकरिने॥अहंअहंसासमिनएवोमिथ्याबकवाकरेछे॥एवामिथ्याभरमकोदात्वहोय॥तेनेपणआसुरिमायानाजिवजाणवा॥
 अनेवस्तिप्रत्यक्षभगवाननाद्रोहनाकरनारा॥तथासतशास्त्रनेरयोटांकेहेनारातथासतधर्मनेमिथ्यामाननारानेत्येपरधिधर्मवाला
 जेवाजणात्ताहोय॥तोपणतेसर्वेअसुरिमायानाजजिवछे॥एमजाणवुं॥अनेहयेजेदेविसंपतिनाजिवछेतेनेतो॥आस्तिकमति
 होय॥माटेतेजियएमजाणेजेजोभगवाननुभजनकरसुनेभगवाननीआज्ञापालियुंतोआपणाआत्मानोउद्धारथसे॥अनेजोभगवा-
 नीआज्ञाप्रमाणेनहिवरतायातोआपणाआत्मानुअतिशेभुडुथ्यो॥नेजमपूरिमांजईनेजमनामाररवावापउशे॥तथाचोरासिमां
 जईने॥कुतरागघेडादिकनाअवतारधरिने॥महादुरवभोगववांपउशे॥नेतेदुरवकह्यांजायएवांनधि॥माटेजोभगवाननेनहिभ-
 जियेतो॥एकह्याजेसर्वेदुरवतेजरुभोगववांपउशे॥एमपोतानामनमांसमजिने॥जेदेविमायानाजिवछे॥तेभगवाननोद्रवआ-

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૧॥

શ્રયકરિને જે મહાયાન નિઆજા હોય તે મનક્રમવચને વરતે છે ॥ તે મહાયાનની શિઆજા છે તે ચોરિઢિના લિદારુમારી વદતુવું વટલ
સુવું ॥ જિઘિંસા ॥ અસત્યભાષણ ॥ ચાડિચુગલિ ॥ દંમકપટાદિક જે અધર્મનો સર્ગ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યને માહાત્મે
સદ્ગત મહાયાન નિભક્તિ તેને દ્રઢકરવિ ॥ ને તેને પ્રત્યક્ષ મહાયાન મલવાની ઇચ્છા વરત્યા કરે ॥ અને સત્યધર્મ સત્યશાસ્ત્રને ॥ સત્પુરુષ તેનો
દ્રઢવિશ્વાસ હોય ॥ અને એવલક્ષણે જુક્ત હોય ॥ તેને દૈવિમાયાના જિવજાણવા ॥ અને આ જિવદોષ તેને પ્રત્યક્ષ મહાયાન મલે છે ॥ પછે એ
દૈવિજિવ હોય ॥ તે પ્રત્યક્ષનો આસરો કરિને તે મહાયાન ॥ તથા તે પ્રત્યક્ષ મહાયાનના ભક્ત સંત ॥ તેમકદે તેમ કરવાને વિષે તત્કાલ ત્ર
ધાયે સદ્ગત સત્યમાનિ ને તેના યચન પ્રમાણે જ વરતવા માડે છે ॥ એવાં જેનાં લક્ષણ હોય ॥ તેને દૈવિજિવજાણવા ॥ અને આ દૈવિજિવ હો
ય તેને જ પ્રત્યક્ષ મહાયાને ને મહાયાનના સંતનો અચંડ સંબંધ રહે છે ॥ ને તેને મહાયાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિરવિકલ્પ નિશ્ચય પળતત્કા
લ થાય છે ॥ અને તે જન્મમરણના દુઃસ્વથકિ સુકાર્દને પરમ પદને પામે છે ॥ અને જે આસ્તરિજિવ છે ॥ તેને તો જોકે શાપિ પ્રત્યક્ષ મહા
યાનનો જોગ થયો હોય ॥ જોષ્ણે તેને મહાયાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય જ નહિ ॥ કેમકે જેમ શિંગડિયો વચ્ચનાગ હોય તેને મહાયાન
ના થાલમાં મુકિયે ॥ તો પણ શિંગડિયો વચ્ચનાગ તેણે સ્જરહે ॥ પણ પોતાના ગુણનો ત્યાગ કરે નહિ ॥ તેમજ જે આસ્તરિજિવ છે ॥ તે પણ
મહાયાનના સંબંધમાં આવ્યો હોય ॥ તો પણ પોતાના જે આસ્તરિસંપ્રદાયના જે ગુણ ॥ તેનો ત્યાગ કરતા નથી ॥ અને આસ્તરિજિવ છે ॥
તે તો નર્ક ચોરાસિમાં જ જાય છે ॥ ને જન્મમૃત્યુને ગર્ભાસનાં મહાદુઃસ્વથને પામે છે ॥ અને તે આસ્તરિમાયાના જિવનું કોઈ કાલે ક
લ્યાણ થતું જ નથી ॥ માટે જે મુમુક્ષુ જિવ હોય ॥ તેને દૈવિને આસ્તરિ ॥ એવ પ્રકારના જિવ તેને ઉપર કલ્યાણે લક્ષણે કરિને ॥ ઓલચિને ॥
આસ્તરિજિવ થકિ અતિશે દુર રહેવું ॥ ને તેનો સંગ કરવો નહિ ॥ અને જે આસ્તરિજિવનો સંગ કરે તેના જન્મને રવાબ કરિને પાપને માર્ગો
ચલાવિને ॥ પાપનિમૂર્તિ બનાવિ મુકે છે ॥ ને મહાદુઃસ્વથને પમાડે છે ॥ માટે એવું સમજિને ॥ જે મુમુક્ષુ કેહેતાં કલ્યાણના રવપલા હોય
તેને ॥ આસ્તરિના સંગને પાપરૂપ જાણીને ॥ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને મહાયાનને ॥ મહાયાનના સંત વિષયના ત્યાગિ તેને વિષે ॥ મનક્ર
મવચને સંગસોબતે કરિને જોડાઈ જવું ॥ ને તે સાથે લેવામાત્ર અંતરાય રાચવો નહિ ॥ અને તેને વિષે દ્રઢ આત્મશુદ્ધિ કરવિ ॥ અને તે મહ

ચુડા.
સિ. ૧૩

॥૨૧॥

ध्यानने भगवानना संतना बचनने विषे विश्वास राखीने ॥ भगवाननुं भजन स्मरण करेछे ॥ एवो जे मुमुक्षु ते तो नेत्र मिचिने च
 ल्यो जाय तो पण ते कल्याणना मारग थकि पडेय नहि ॥ ने आखडेय नहि ॥ अने एवो होय ते तो जरूर भगवानना अक्षर धामने जप
 मेछे ॥ ॥ इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्त ॥ ॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ अंगणिशे ॥ १४ ॥ चौदना महा
 बदि ९ सातमने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान ॥ गाम श्री चूडामध्ये व्यास भलुशंकर लिलाधरने घर ॥ आधमणा बारना
 ओरदानी ओसरि मां होलिया उपरगादित किया बिछा विने बिराज मोन थयाहता ॥ नेकिन रवापनो सरवालने जामो धारण कस्यां
 हताने सोने रिपाग मुस्तके बांधि दति ॥ ने गुंटी रटोने कसंबल सेलुं के डे धारण कस्यां दतां ॥ ने एक सेलुं खभे धारण कस्यां दतुं ॥ ने
 कठने विषे पुष्पना द्वार घणा कधारण कस्यां हता ॥ अने पुष्पना बाजुबंध मजरा तोरा गुच्छे ने पांचीयौ ॥ ते सर्वे अंगमां धारण कस्यां हतां ॥
 अने ललाटेने विषे कुंकुनो चांदलो कस्यां हतो ने पोताना मुरवा बिंदनि आगल साधु तथा घणा कदरि भक्तनि सभा भराईने बेठि दति ॥
 पछे महाराज सर्वे भक्त जनो प्रत्ये बोल्या जे ॥ दुर्लभो मानुष्यो देहो ॥ देहीनां क्षण भंगुर ॥ तत्रापि दुर्लभ्यं मन्ये ॥ वैकुण्ठ प्रियदर्शन ॥ एषो
 कमां एम कथं छे जे ॥ मनुष्यनो देह महा दुर्लभ छे ॥ पण ते देह क्षण मात्र माना शयई जाय एवो छे ॥ तो पण जो ते देह करिने प्रत्यक्ष भग-
 वानमले ॥ अने कां भगवानना एकांतिक संतमले ने तेनुं दर्श जथाय ॥ ते अति दुर्लभ छे ॥ पण ते भगवानने भगवानना संतमल्या-
 विना एकले ननुष्यनो देह ॥ ते कां ईये दुर्लभ नथी ॥ केम के देह तो मुत्रनो बिकार छे ॥ माटे देह मां कां ई सारवस्तु नथि ॥ अने ते दे-
 हनो पल मात्रनो निरधार पण नथी ॥ जे मपाणि मां परपोटा थाय छे ॥ ने नाश पा मि जाय छे ॥ तेम देह पण पाणिना परपोटा रूप छे
 ॥ माटे जेने कल्याणनो रय प होय ॥ ने पोताना आत्माने जन्म मरणना दुःख थकि मुकाबवो होय ॥ तेने देह नो पल मात्रनो निरधार न-
 राखवो ॥ अने देह सारो होय तेवामां सावधान थईने प्रत्यक्ष भगवान् ॥ तथा भगवानना संत ॥ तेनो समागम करिने ॥ धर्म ज्ञानवै-
 राग जे महात्मे सहिता ॥ भगवाननी भक्तिसिद्ध करिने ॥ पोताना आत्माने अनादिकालनुं मायानुं बंधन छे ॥ ते थकि मुकाबोने ॥
 निरवासनिक थईने ॥ परम मोक्षने पा मवुं ॥ ते पण मनुष्य देह करिने मोक्षने पमाय छे ॥ ते सारु मनुष्य देहने शास्त्रमां दुर्लभ कह्यो

छे॥ पणने मनुष्यदेह पा मिये जे विषय भोग वेछे॥ ने सत्पुरुष नो समागम न धि करता॥ ते तो महापापि छे॥ के म के स्त्रियादिक विषय-
भोग तो कुन राग धं डाने पण छे॥ माटे विषय भोग वा सा रुं मनुष्य नो देह नथि॥ अने मनुष्य देह ने देवता इछे छे॥ ते पण कां ई विषय भोग-
य वा सा रुं नथि ई छता॥ के म के मनुष्य ना करता तो देवता ने कोटि घणा विषय उत्तम छे॥ अने देवता ना विषय आगल तो मनुष्य ना विषय
ने नर्क जे बा क ह्या छे॥ जे म मनुष्य नु नर्क छे॥ ते कु तरां काग डानुं॥ रवाणुं छे॥ ते म मनुष्य ना विषय छे॥ ते देवता नु नर्क छे॥ माटे विष-
य भोग बधा सा रुं देव जे ते मनुष्य नो देह नथि ई छता॥ मनुष्य नो देह तो एटला सा रु इछे छे॥ जे ते देह करी ने प्रत्यक्ष भगवान् के भगवां
न ना संत पोताने मले॥ अने नो समागम करि ने॥ ज्ञान पाम वुं॥ अने ते ज्ञाने करि ने पंच विषय नी वासनानो त्याग करि ने भगवान् म
जिने जन्म मरण ना दुःख थ कि मुका ई ने भगवान् ना धाम ने पाम वुं॥ एटला सा रु देवता जे ते मनुष्य देह ने ई छे छे॥ अने मनुष्य देह पा-
प्या विना देवता ना लोक मां जिय नो मोक्ष थ तो नथि॥ तथा पशु पक्षादिक ना देह करि ने पण भगवान् भजता नथि॥ ने जिय नो मोक्ष
पण थ तो नथि॥ एटला सा रु मनुष्य नो देह दुर्लभ क ह्यो छे॥ माटे पोताने मनुष्य नो देह होय॥ अने प्रत्यक्ष भगवान्॥ तथा ते भगवा-
न ना संत॥ पंच विषय ना त्यागि॥ ते नो समागम पोताने मले॥ त्यो रे जिय नो मोक्ष थाय छे॥ पण ते विना एक लामनुष्य ने देह करि ने
जिय नो मोक्ष थ तो नथि॥ के म के जिय ने चोराशि फरतां फरतां अनंत वार मनुष्य ना देह आवि गया छे॥ तो पण ते मनुष्य ने देह क-
रि ने जिय नो मोक्ष थ तो नथि॥ के म के जो मोक्ष थो होत तो चोरासि मां जन्म मृत्यु ना दुःख सुं करवा पामे॥ माटे मनुष्य ना देह ने क ह्यो
ण करी नो संबंध॥ ते ने ज अति श दुर्लभ क ह्यो छे॥ ते माटे दुर्लभ समो आज तमारे प्राप्त थयो छे॥ माटे सावधान थ ई ने पोताना आ-
त्मानु का म स संग करि ने सुधारि ल वुं॥ अने स्त्रि छो कराने अर्थे जे रात दहा डो मे हे नत कर थि॥ ते नु तो कां ई फल नथि॥ अने ए तो-
सर्व को ई नु नथि॥ अने जे बने इ लैंटां बंधन नां कर नारा छे॥ अने जे भगवान् ने भगवान् ना संत ने प्रसन्न करवाने अर्थे सेवा भक्ति
करे छे॥ ते नु तो क ह्यो पथाय छे॥ अने अंत समे भगवान् ते ने मोटा भय थ कि रक्षा करि ने पोताना धाम ने पमा डे छे॥ ते पृथै पण जे-
ण जेणे प्रगट भगवान् ने भगवान् ना संत ने प्रसन्न करवाने अर्थे भक्ति सेवा करि छे॥ तो ते पण परम पद ने पांमि गया छे॥ अने तेनां

નામળણશાસ્ત્રમાં લેવાળાં છે ॥ માટે આસમેપણ જે જે અમને પ્રસન્ન કરવાને અર્થે અમારિ આજ્ઞા પ્રમાણે ॥ અમારી સેવા ભક્તિ કરશે ॥ તેના ભાગ્યનો પાર નથી ॥ અને તે સેવા ભક્તિના કરનારા દેહ છતાં જ બ્રહ્મરૂપ થઈ જશે ॥ અને તેને જન્મ મૃત્યુનો ભય દેહ છતાં જટલિ જશે ॥ અને તેને દેહનું નિમિત્ત આ વિરહેશે ॥ ત્યારે જેમ કોઈ કવચ શરિર ઉપરથી ઉતારીને કોરે મુકે ॥ તેમ બ્રહ્મરૂપ દેહ તેનો ત્યાગ કરીને ॥ દિવ્ય એ જો બ્રહ્મમય તનું ॥ તેનું ધારણ કરીને અક્ષરધામમાં ભગવાનની સામિપે અવરૂંડિ નિવાસ કરીને રહેશે ॥ કેમકે સર્વે અવતારનો અવતારિ એ જો દેહ ॥ તે આજ્ઞા મારો એવો સંકલ્પ છે ॥ જે જે મારા સંબંધને પામીને ॥ મારી સેવા ભક્તિ ધર્મ મારી દિને કરશે તેને મારા ધામમાં લેઈ જવા છે ॥ માટે આજ જેને મનુષ્યનો દેહ આવ્યો છે ॥ અને તે ધર્મ મારી દિને અમારિ સેવા ભક્તિ કરે છે ॥ તેના બહુ-જ મોટાં ભાગ્ય છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત ૧૯૦૭ ગણિ શેષ ૪૬ થોડના મહાવદિ ॥ ૮ ॥ અષ્ટમિ ને દિવસ ॥ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી ચુડામધ્યે મટ હરિ આદી જિવરામને પૈરુ ગમણા બારના ઓરડાની ઓસરિમાં દોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા બિછાવિને વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ॥ ને પુષ્પના ગુથેલા દ્વાર તો રાગજરા બાજુ પોંચીયો બિંટિયો છોગલાં તે ધારણ કરાવ્યા હતા ॥ અને લલાટને વિષે કેસરની આઢ્યને કંકુનો ચાંદ લોકર્યા હતા ॥ અને પોતાના મૂરવાર્ધિ દની આગલ સાધુ તથા દેશદેશના હરિ ભક્તની સમાભરાઈને બેઠિ રૂતિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે સર્વે સાંભલો ॥ એક તમારા હિતની વાર્તા કરું ॥ જે ભગવાનને દર્શને આવવું ॥ અથવા ભગવાનના સંતને દર્શને આવવું ॥ ત્યારે દર્શનને પ્રશ્ન બે કરવાં ॥ ત્યારે તેને દરશન પુરુક સુંકે દેવાય ॥ તેમાં દરશન તે સુંતો ભગવાનને ભગવાનના સંતના સ્વરૂપને અંગો અંગ નિરચિને ॥ અંતરમાં ઉતારવું ॥ તેનું નામ દર્શન કરું કે દેવાય ॥ અને હવે પ્રશ્ન તે સું ॥ તો જિવ જે તે પોતાના આત્મ સ્વરૂપને નથી જાણતો ॥ તથા પરમાત્માને નથી જાણતો ॥ અને તેણે કરીને દેહ મિથ્યા છે ॥ તેને સત્ય માનિને દ્વાક્ષવારૂપે આજે પંચ વિષય ॥ તેને પામવાની વાસનાયે ॥ કરીને ॥ વારમવાર જન્મ મૃત્યુને જિવ પામે છે ॥ તે રૂપિ જિવને મોટો સંશય છે ॥ તે સંશય ને દાલવાસારું ॥ સત્ય રૂપને પ્રશ્ન પુછવું ॥ પછે તે સત્ય રૂપ જિવને જન્મ મૃત્યુ રૂપ સંશય રહે ॥ તેને અર્થે જે જે વાર્તા કરે ॥ તે વાર્તાની આગ્રહતિ કરીને પોતાને સાંભલવી ॥ અને તે વાર્તા સાંભલીને પોતાના અંતર

श्रीमुख
सिद्धी
॥२३॥

मांधारिराखवि॥ अने ते वार्तानुं मनमां मनन करवुं॥ ने ते वार्ताने नित्य न विने न विराखवि॥ ने ते सत्पुरुषे॥ जे विरित्ये वर्तवानुं क-
हु होय॥ ते विरिते वर्तवानां डवुं॥ अने एवीरिति जे दर्शन प्रश्न करि ने यत्तया मांडे॥ तेने जन्म मृत्यु रूपि महारोग ते टलि जायछे॥ ने ते-
ने आत्मा परमात्मानुं साक्षात्कार ज्ञान थायछे॥ ने ते जियनो मोक्ष थायछे॥ माटे ए विरित्ये समजिने सत्पुरुषनां दर्शन करवा॥ एज-
मनुष्य देह नो त्यागछे॥ अने तेने ज दर्शननुं महाफल थायछे॥ अने तेने ज जन्म मृत्युनो संशय टलेछे॥ अने जन्म मृत्युने टाले एवा जे
सत्पुरुष तेनुं जे दर्शन ते पण अनिशो दुर्लभ छे॥ अने एवा सत्पुरुषनुं दर्शन थाय॥ त्या रे पोतानुं मोदुं भाग्यमान बुं॥ अने बलि जेने म-
हासुखिया थवुं होय॥ तेने एम समजवुं॥ जे माई कपंच विषय छे॥ ते तो स्वप्नाना सुख डा जेवा छे॥ जे म स्वप्नामा सुजे एटला पदार्थ
भोगिये॥ पण ते जाग्या पछि मिथ्या थइ जायछे॥ ते म पंच विषयने सुजे एटला भोगवे॥ पण अंत समो आवे छे त्या रे॥ ते एम जाणे जे
कोई दहाडे विषय भोग व्याज नथि॥ अने ते अंत समो तो सर्वने एक दिवस जरूर आवना रोछे॥ अने ज्या रे अंत समो आवेशे त्या रे पहेलां
॥ सुजे एटला विषय भोग व्याहरो॥ तेनुं सुख जे ते लेश मात्र रेहेशे नहि॥ एम जाणिने विषय निवासना नो त्याग करिने॥ पोता मे मत्या
जे प्रत्यक्ष भगवाना॥ तेने सुखे करिने सुख मानवुं॥ ने तेनो पोताने के फराखवो॥ जे अनंत कोटि ब्रह्मांड नापति॥ ने सर्वे ना कारण एवा
जे परमात्मा भगवाना॥ जेनी आज्ञा मासूर्य चंद्रात्यदहाडो फरे छे॥ अने काल कर्मने माया ते जेनि आज्ञा थि किन्यति स्थितिने प्रल-
य करे छे॥ अने जेने अर्थ मोटा मोटा राजा तेरा ज्यनो त्याग करिने वनमांत पकरे छे॥ एवा जे भगवान ते सुने आज प्रगट मल्या छे॥ माटे
मारा भाग्यनो पारनथि॥ एम महा अलमस्त थइने॥ विषयना सुखने तुच्छ जाणिने॥ तेनो त्याग करयो॥ अने एक भगवानने भगवान
नासत नासमागमना सुखे करिने ज महा आनंद मारहेवुं॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धीत समाप्तः॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो-
नमः॥ ॥ संवत् १९ ओगणिशे चौदना महावदि १॥ नवमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानुं गाम श्रीचुडामध्ये॥ व्यास
वेणिरामलिलाधरने घेर॥ आथमणा बारना ओरडानी ओसरि मांडोलिया उपर गादित कि या बिछाविने॥ बिजमान थयाहता॥
ने सर्वे स्वेत वस्त्रधारण कर्याहता॥ ने मुस्तक उपर कसंब लफेंटो बांध्योहतो॥ अने सर्वे अंगने विषे॥ पुष्पनां आभूषणधारण क-

चुडा
सि० ६

॥२३॥

સ્વાંદતાં ॥ નેપોતાનામૂર્વાર્ચિદનિઆગલસાધુતથાદેશદેવાનાહરિભક્તનિસખાભરાઈનેબેઠિહતિ ॥ અનેતેસમેસર્વહરિભક્તોયેમેદુ
 સામગ્રીજેવસ્ત્રઆમૂષણદ્રવ્યફલપુષ્પધૂપદિપેકરિનેમહારાજનિપૂજાકરિનેપછે ॥ સર્વેબેઠા ॥ પછેમહારાજસર્વેદારિભક્તપ્રત્યેવો
 વ્યા ॥ જેઆજગતનેવિષેબેપ્રકારનાજિવહે ॥ તેમાંએકદૈવિજિવહે ॥ નેએકઆસ્તરિજિવહે ॥ તેમાંજેઆસ્તરિજિવહેતેતોપોતેઅર્ધમે
 નેમાર્ગેચાલેહે ॥ અનેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાંકુટુંબિદોયા ॥ તેનેપણઅર્ધમેનેમાર્ગેચલાવેહે ॥ નેતેનેમુંડીમુંડીક્રિયાઓશિરવેહે ॥ અને
 પોતેપણનરસિજાક્રિયાકરેહે ॥ અનેઆજેઅર્ધમિદોય ॥ તેનેસત્પુરુષનોસમાગમકરયોગમેજનાઈ ॥ કેમકેઅર્ધમેકરિનેએનિબુદ્ધિ
 થઈગઈહે ॥ માટેતેણેધર્મનેમાર્ગેચલાયજનદિ ॥ જેમઅફિળનોબંધાણિહોયા ॥ તેનેએમકહિયેજેતુનેસાકરનાલાડવાઆપિયેજોઅ
 ફિળમુંકિદેતો ॥ ત્યારેતેબંધાણિઅફિળનોત્યાગકરિને ॥ લાડવાલેવાનોસંકલ્પકરેજનાઈ ॥ અનેતેઅફિળેકરિનેદેરાનથતોહો
 યતોપણતેઅફિળવિનાલાડવાનેમહાદુઃસ્વરૂપજાણે ॥ તેમઅર્ધમિજિવનેસત્પુરુષનોસંગકરવોગમતોનથિ ॥ અનેજેદૈવિજિવહે ॥
 તેતોપોતેપણધર્મનેમાર્ગેજચાલે ॥ અનેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાં ॥ સગાંસંબંધિતેનેપણધર્મનેમાર્ગેચલાવે ॥ અનેઆજેદૈવિજિવહોય ॥ તે
 જસત્પુરુષનોસમાગમકરેહે ॥ નેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાંસગાંસંબંધિદોયતેનેપણસત્પુરુષનોસમાગમકરવેહે ॥ અનેતેપોતાનાંસ્ત્રિછો
 કરાંજેમજેમસત્પુરુષનોબધુવધુસમાગમકરે ॥ તેમતેમજેદૈવિજિવહોય ॥ તેવધુવધુરાજિથાય ॥ પણતેમાંદરશાનકરે ॥ અનેપોતે
 ભગવાનનોઆશ્રયકરિનેમમવાનનુંમજનસ્મરણકથાકિરતનકર્યાકરે ॥ નેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાંનેપણમમવાનનુંમજનસ્મરણ
 કરાવે ॥ એવિરિત્યનાંલક્ષણજેનેવિષેદોયતેનેદૈવિજિવજાણ્યો ॥ અનેઆજેદૈવિજિવહોયતેનાઆત્માનોમોક્ષથાયહે ॥ અનેતેનો
 જેજેસંગકરે ॥ તેનુંપણરૂઢંથાયછે ॥ અનેઆજેદૈવિજિવહોયા ॥ તેનેપ્રત્યક્ષમમવાનનુંસ્વરૂપઓલરવાયછે ॥ અનેજેઆસ્તરિજિવહોય
 ॥ તેનાઓલરવામાંમમવાનનેમમવાનનાસંતા ॥ આવતાજનથિ ॥ અનેતેનોજેસંગકરેતેનેપણમમવાનનામાર્ગથક્રિપાડિનારવેહે
 ॥ માટેજેનેપોતાનાઆત્માનુંરૂઢંકરવાનીદૃષ્ટાહોય ॥ તેનેતોઉપરકદાંજેદૈવિઆસ્તરિનાંલક્ષણતેનેઓલરવાનેઆસ્તરિનાસંગનો
 સર્વપ્રકારેત્યાગકરવો ॥ અનેઆજેઆસ્તરિસ્વભાવવાત્સર્કોઈકપોતાનાકુટુંબમાંદોય ॥ તોતેનાસંગનોપણત્યાગકરવો ॥ અનેતેઆ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૪॥

સારિકોઈકસપાધિકરેતોષણતેનોભયરાશ્વબોનહિં॥કેમકેઅંતેજ્યાંત્યાંઆસુરિનોજનાસથવાનોછે॥નેભગવાનનાભક્તનીજજયથ
વાનીછે॥તેપૂર્વેપણભગવાનનાભક્તનેઆસુરિજિવેસપાધિયોકરિયોછે॥નેતેસર્વેનોનાસથઈગયોછે॥નેભગવાનનાભક્તનોજજયથયો-
છે॥અમજાણિનેભગવાનનાભક્તનેઆસુરિજિવનોડરતરણામાત્રપણનરાશ્વબો॥અનેઆસુરિજિવબહુબલવાનજણાતોહોય॥તોષણતે-
નોડરનરાશ્વબો॥કેમકેપૂર્વે॥પ્રહ્લાદનાદ્રોહનોકરનારોદિરણાકશિપુવ્યાંથોડોબલવાનહતો॥પણતેનોક્ષણમાત્રમાનાસથઈગયોછે
॥નેબિજાપણકેટલાકભગવાનનેભગવાનનાભક્તનાદ્રોહનાકરનારાકંઠશિશુપાલજરાસિંધાદિક॥મહાબલવાંનહતા॥પણતેસર્વેનોના
સથઈગયોછે॥નેભગવાનનેભગવાનનાભક્તનોજજયથયોછે॥અમજાણિનેભગવાનનાભક્તહોયતેનેઆસુરિજિવનોરંચમાત્રભયરાશ્વબોનહિં॥
તેઅલમસ્તપણરહિનેભગવાનનુંભજનસ્મરણનેસત્સંગકર્યો॥અનેતેઆસુરિનાસંગથિછેદેરેદેવું॥નેતેસાથેપોતાનેલેણદેણપણકરવુંન
હિં॥અનેપોતાનેવિષેઆસુરમાવનરાશ્વબો॥તેઆસુરભાવતેશું॥તોપ્રત્યક્ષભગવાનનાંચરિત્રનેવિષેસંશયથાય॥અજઆસુરભાવછે॥
માટેભગવાનનાભક્તનેકોઈકઆસુરિનેસંગેકરિને॥અથવાપોતાનામનનેસંકલ્પેકરિનેપોતાનેભગવાનનાચરિત્રમાંસંશયથયોહો-
યતોતેસંસયનેભગવાનનાસંતનોસમાગમકરિનેટાલિનાંશ્વબો॥અનેદૈવિયજેભગવાનનાભક્તતેનોસમાગમકર્યો॥અનેદિક
સેદિવસે॥ભગવાનનાચરણાબિંદનેવિષેપ્રતિકરવિ॥અનેઆસંસારનાસુરવતોસર્વેસ્વમ્નતુલ્યછે॥નેદ્વાંદ્વાનાજલજેવાંછે॥ને
અંતેમિથ્યાછે॥અનેસાચોલામતોપોતાનેભગવાનનેભગવાનનાસંતનિપ્રાપ્તિથાયજેછે॥જેજેણેકરિનેપોતાનાઆત્માનેજન્મમરણ
નાંદુઃખટલિજાયનેજિવમહાસુરવનેપામે॥અનેજેયુંભગવાનભજવામાંસુરવે॥તેયુંસુરવતોચૌદલોકનારાજ્યનેવિષેપણનથિ॥
અનેતેસુરવનેપામયાસારું॥પૂર્વેપણકેટલાક॥સ્વાયંભુમનુઆદિકરાજાતેણરાજ્યનાંત્યાગકરિનેવનમાંજડેનેભગવાનનુંભજનક-
ર્યાકરતા॥માટેસાચોભનેમનુષ્યદેહપામ્યાનુંફલાતોપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતમલે॥અનેતેનીઆજ્ઞામીરહીને॥તે
નુંભજનકર્યુંજેછે॥અનેજેસ્ત્રિહોકરાંછે॥તંતોજોભગવાનનહિંભજાય॥તોચોરાસિમાંકુતરાનોઅવતારઆવસે॥ત્યારેકુતરિ
યોઘણિયોમલશેનેકુતરિઓનોઅવતારઆવદોત્યારેકુતરાણાયમલશે॥અનેગનુડિયાનોપણપારનદિરદે॥અનેમુંડિયાનોઅક

ચુડા.
સિ.૧૬

તાર આવશે ત્યારે પળ ઘણાં કસ્તિ છોકરાં થાશે ॥ અને ખાલેક માં પળ રાજારંક સૌ સરવે માથે છે ॥ કેમ કે રાજાને પળ એક શેર અચરવા વાજો
 રીધે અને રાંકને પળ શેર અંન જો રીધે ॥ અને વધુ હોય તે તો પડ્યું રહેવાનું છે ॥ અને તેને મોઢે કરિને દેશિને રાજિયા છે ॥ કેમ કે સોમળ સ્તરવડું હોય ॥
 તો પળ તે માંથી એક સેર સ્તરવડું રવાય ॥ પળ વધુ રવાય નહિ ॥ અને જો રસનિ આશક્તિયે કરિને રમનાઈ દિને વસથ રીને વધુ રવાય તો ડલડું મહાદુ-
 ર થાય ॥ માટે દેહ નિરવાહને અર્થે પ્રવસ્ય જો રીધે તેટલું તો રાજારંક સરવેને સરવું મલે છે ॥ ને બાકિ તો મોઢે કરિને પંચ વિષયનાં પદાર્થને દેશિને દુ-
 રવે ને વિષે સ્તરવ મનાય છે ॥ પળ વિષયમાં સ્તરવ જે તે લેશ માં ન થાય ॥ માટે મગવાનના મક્ત હોય તેને તો સ્યુલ સ્ત્રક્ષ્મને કારણે એવળ દેહ ॥ અને જાગ્રત
 સ્વપ્નને સ્ત્રુપ્તિ એવળ અવસ્થા ॥ ને રજત મને સત્વ ॥ એવળ ગુણ ॥ તે થકિ પરાવું જે ગુણાતિત અક્ષર બ્રહ્મ ॥ તેને પોતાનું સ્વરૂપ જાણવું ॥ અને પંચ વિષ-
 ય નિજે અસ્ત્ર મવા સના ॥ તેનો ત્યાગ કરિને મગવાનને મગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ કરાવિ ॥ અને જે એવિરિતે સમજિને મગવાનને મગવાનના સંતને
 વિષે પ્રિતિ કરે છે ॥ તે તો દેહ છે તે બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ અને તેને પંચ વિષય ભોગ વ્યાનિ આશક્તિ રહેતી ન થાય ॥ કેમ કે એણે તો સર્વેનું પ્રમાણ કરિ રાખ્યું છે
 ॥ માટે તે કોઈ વિષયમાં મોહ પામે નહિ ॥ અને એવિ સમજળ વાલા મગવાનના મક્ત છે ॥ તે તો બિજા ઘણાક જિવોને ઉદાર કરે છે ॥ ॥ ૬૩ ॥ શ્રીમુ-
 રવ સિદ્ધાંત ॥ સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૧૧ ॥ ઓગણિશે ॥ ૧૪ ॥ ચૌદના ॥ માહાવદિ ૧૦ ॥ દર્શમેને દિવસ મા-
 હારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગવાન ગામથી ચુડામધ્યે વ્યાસ વેણિ રામ લિલાધરને ઘેર આથમણા બારના ઓરડાની ઓસરિમાં હોલિયા ઉપર ગાદિ તથા
 યાન સ્થાવીને વિરાજ માન થયા હતા ॥ અને સર્વેક સંબલ વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને સર્વે અંગે વિષે પુષ્પનાં આભૂષણ શોભિ રહ્યાં હતાં અને કંકુનો-
 ચાંદલો કપોદ હતો ॥ ને પોતાના મૂલ્યાર્થે દીની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના ઘણાક હરિ મક્ત નિસમા મરારીને વેઠી હતી ॥ પછે મહારાજ બોલ્યાં
 આજિવે કેટલાક તો ॥ રજો ગુણિકર્મે કરિને વિષય ભોગ વ્યા છે ॥ અને કેટલાક તો મોગુણિકર્મે કરિને વિષય ભોગ વ્યા છે ॥ અને કેટલાક સત્ય
 ગુણિકર્મે કરિને વિષય ભોગ વ્યા છે ॥ એવિરિત્યે જિવે ચોરામ્નિમાં વિષય વાસનાયે કરિને અનંત ભોગ ભોગ વ્યા છે ॥ તે વિષયના રાગરૂપિ જિવમાં
 કાંટો વામ્યો છે ॥ અને તે વિષયના રાગરૂપિકાંટાની પિડાયે કરિને જિવે તે જન્મ મૃત્યુ રૂપિ મહાકષ્ટને પામે છે ॥ અને એ રાગરૂપિકાંટો કોઈ દે-
 વ બ્રહ્માદિક કાઢવાને સમથ ન થાય ॥ કેમ કે જિવે તે અતિશે સૂક્ષ્મ છે ॥ અને તે જિવમાં વિષયના રાગરૂપિકાંટો વામ્યો છે ॥ માટે તે કાંટા-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२५॥

नेकादवानेकोइसमर्थनथि॥केमकेजिवतोसर्वेनोदृष्टाछे॥तेपस्यदृष्टानिपिडानेकेमटालिशके॥नजटालिशके॥अनेदृष्टाहोयतेपस्यनि
पिडानेठालेछे॥तेमपिंडब्रह्मांडादिक॥तथादेवब्रह्मादिक॥तथावैराटप्रधानपुरुषनेमुत्प्रकृतिपुरुषस्तपिनासर्वेआकारमान॥तेसर्वेआ
त्मानाप्रस्यपदार्थछे॥अनेआत्मानेनोदृष्टाछे॥माटेदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषनालोकमाहेनोकोईपुरुष॥तेजेतेआत्मानेरागरूपिजेकांटोतेने
कादवानेसमर्थनथि॥माटेतेजिवनेजेरागरूपिकांटोछे॥तेनेकादवानेतोतेजिवनादृष्टाएवाजेपरमात्माभगवान॥तथातेभगवाननासाध
र्म्यपिणानेपाम्याएवाजेनिवासिनिकसंतब्रह्मरूपमुक्ततेकादवानेसमर्थछे॥केमकेभगवाननेभगवाननासंततेतोजिवनाजिवनछे॥ने
आत्मानाआत्माछे॥नेअक्षरनाआधारछे॥नेसर्वेआत्मानाअंतरजामिछे॥नेसर्वनाआत्मानाप्रकाशकछेएवाजेभगवान्नेभगवाननासंत॥
तेजेतेजिवोनौउपरदयाकरिनेमनुष्यस्वरूपनुधारणकरिने॥पृथ्विउपरपधारेछे॥अनेजिवनेविषयनारागरूपिकांटोचैतन्यमांवाग्योछेतेनेज्ञां
नरूपिशस्त्रेकरिनेकाटेछे॥अनेज्यारेवासनारूपिकांटोजिवनाचैतन्यमांथिनिसारिजायछे॥त्यारेजिवजेतेमहाज्ञान्तिनेपामेछे॥नेजन्ममृत्यु
रूपिजेमहापिडातेटलिजायछे॥तेज्ञानरूपिवास्त्रकेबुंछेतोअतिशेसूक्ष्मथिपणसूक्ष्मछे॥नेसुध्यछे॥नेप्रकाशवानछे॥अनेतेज्ञाननाआ
धारनेप्रकाशकपणप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतछे॥पणतेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतविनाबिजाकोईपासेएबुंज्ञाननथि॥मा
टेआसमेजेनेमनुष्यनोदेदृष्टाव्योछे॥नेजेनेआसत्संगनोजोगमत्योछे॥तेनांबहुजमोटाभाग्यछे॥केमकेपोतानेमनुष्यनोदेदृ॥नेप्रगटभ
गवाननेभगवाननासंतनिप्राप्तिथई॥एजअतिशेदुर्लभलामछे॥माटेलाभनेअतिजतनकरिनेराखजो॥पणअणसमजणेकरिनेगाफलाईने
राखवि॥नेसत्संगनोजोगअखंडराखवो॥एजसर्वेजीवनीदितवातछे॥एमकदिनेमहाराजउठ्यातेपोतानेउतारेपधार्या॥
इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्त॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे१४चौदनामहावर्दी१९एकादशनेदि
वसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीचुडामध्येव्यासदयालजिलिलाधरनेघेरआथमणाबारनाओरडानीओसरिमांगादितकियेनुक्त
होलियाउपर॥विराजमानथयादताअनेसर्वेजरियानीवस्त्रधारणकर्यादता॥नेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांशोभिरह्यादता॥नेललाटेने
विशेकेसरनिअस्थानेकंकुनोचांदलोकसोहतो॥नेपोतानामूर्खार्थिदनिआगलसाधुतथादेशदेशनाहरिभक्तनिसभाभार्दनेवेठिदति॥

चुडा
सि०१७

॥२५॥

પછેમહારાજબોલ્યાજેસર્વેસાંભલજો॥એકવાર્તાકરિયેછિયે॥જેઆસર્વેજિવહે॥તેનેપંચવિષયનિવાસનાઅનાદિનીહે॥તેવાસનાયેકરિને
આત્માપરમાત્માનાસ્વરૂપનેભૂતિને॥તેવિષયનેપાંમવાસારું॥વીષયનીઉપાસનાકરેહે॥જેમભગવાનનામક્તભગવાનનેપાંમવાસારુંભગવાન
નિઉપાસનાકરેહે॥તેમવાસનાવાલાજિવવિષયનેપામવાસારુંવિષયનિઉપાસનાકરેહે॥તેકેવિરિતેઉપાસનાકરેહે॥તોકામભોગનેપામવા
સારું॥વેશ્યાઓનેમવાયાતેસારાંસારાંવસ્ત્રનેધોરેણાંપેદેરિનેજેનાનાપ્રકારનાંગાનતાનકરેહે॥નેતેનેજેજુવેહે॥તેકામનેજઉપજાવવાસારું
જુવેહે॥અનેજેવિવાદમાંસારાંવસ્ત્રધોરેણાંપેદેરેહે॥તથાસારાસારારસજમેહે॥તથાફટાણાંગાંણાંસ્ત્રિયોગાયહે॥નેતેનેપુરુષસાંભલેહે
॥તેસર્વેકામનેઉપજાવવાસારુંજસાંભલેહે॥અનેજેસોનિનાનાપ્રકારનાંધોરેણાંધડેહે॥તેપણકામનેજઉપજાવવાસારુંધડેહે॥અનેજેટલા
ચિત્તોડાબોલેહે॥તથાકોસનાંપડાંફરેહે॥તેસર્વેકામનેજઉપાસનાહે॥અનેદોલનગારાંસરણાંઆદિકવાજિંત્રવાજેહે॥તેપણકામને
જઉપજાવવાસારુંવાગેહે॥અનેલિલાપિલાદિકચિત્રવિચિત્રભાતનારંગબનાવ્યાહે॥તેપણકામનેજઉપજાવવાસારુંબનાવ્યાહે॥અનેરવાટા
સ્વારાતિરયાતમતમાગલ્યાચિકળાદિકરસબનાવ્યાહે॥તેપણકામનેજઉત્પત્તિનાંકારણહે॥અનેઅંતરચંદનાદિકસુગંધાંતેસર્વેકામ
નેજઉત્પત્તિસારુંહે॥અનેનાનાપ્રકારનિસેજાઓદોલિયાદિંડાલારવાટો॥મેડિયોબંગલાંઆદિકસર્વેપદાર્થતેપણકામનેજઉત્પત્તિકર
વાસારુંહે॥અનેઘોડાહાથિપાલસ્ત્રીઓમેંનાવેદોલોઆદિકસર્વેકામનેજઉપજાવવાસારુંહે॥આવિરિતેઆવિશ્વમાંપંચવિષયનાકામના
રુપિફાંસિયોરચિહે॥અનેતેફાંસિયોમાઅજ્ઞાનિજિવતેપડેહે॥નેતેમાંવિષયિજિવરચિપચિરહેહે॥જેમબોકડોકસાડનેધેરનિલિધોરવાઈ
નેરચિપચિરહેહે॥તેમજિવજેતેકાલરુપિકસાડનેધેરાનિલિધોરુપપંચવિષયનાપદાર્થનેભોગવિનેરચિપચિરહોહે॥પણજેમબોકડોકસાડને
સાઈહલાલકસારોહે॥તેનિબોકડાનેરવબરનથિતેમકસાઈરુપજેકાલ॥તેજિવનેહલાલકરશેકરેતાંકાલઅચાનકઉપાડિજાસે॥
પણતેનીબોકડાજેવાંજેઅજ્ઞાનિજિવતેનેરવબરનથિ॥અનેપંચવિષયનેભોગ્યવેકરિનેજિવનિવિપ્રિતભાવનાથઈગઈહે॥અનેતેવિપ્રિત
બનાયેકરિનેઆત્માપરમાત્માનેભૂતિનેવિષયરુપિફાંસિમાંજડાઈરહ્યોહે॥અનેતેજિવજેતેવિષયનેજિવનરુપમાંનેહે॥અનેજેમભગવાનને
મગવાનનાઆકાંતિકસંત॥પ્રગટથાયહે॥તેતોજિવનેવિષયથકિમુકાવિનેમાયાપરકરવાસારુંપ્રગટથાયહે॥તેમગવાનનેમગવાન

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૬॥

નાસંતજ્યારેપંચવિષયનુંસ્વંડનકરિનેતેથકિમુકાવ્યાનુંકરેછે॥ત્યારેજેદૈવિનેમુમુક્ષુજિવહોય॥તેતોઘણારવુશિથાયછે॥અનેતેજિવજે
તેભગવાનનીઆજ્ઞાએકરિને॥અધર્મઅનિર્તાફિલફિતુરાદિકનોત્યાગકરિને॥ધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યભક્તિશિલસંતોષાદિકજેરુડાગુણતેનેદ્રઢક
રિનેગરવેછે॥અનેપોતાનાંઈંદ્રિયોઅંતઃકરણનેવશકરિને॥પરમેશ્વરજેપ્રત્યક્ષમૂર્તિતેનેવિષેજોડિદેછે॥અનેતેનોમોક્ષથાયછે॥અનેજેઆસ્ત
રિજિવહોય॥તેનેતોજ્યારેભગવાનપ્રગટથાયત્યારેઉલટુંદુઃસ્વથાયછે॥નેતેતોઅમજાણેજેઅમારાકાલપ્રગટથયોછે॥તેક્રુષ્ણાઅવતારમાંકંસ
નેપણઅમજજણાણુંહતુંજેક્રુષ્ણતોમારોકાલ॥પ્રગટથયોછે॥અમજાણતો॥અનેભગવાનપણઆસ્તરિનાતોકાલછેઅનેઆસ્તરિજિવકોઈંદ
ઢાડેપરમેશ્વરનોભક્તથાયજનહિ॥જેમઅફિણતેસાકરથાયજનહિ॥તેમઆસ્તરિતેભગવાનનેભજેજનહિ॥નેતેઆસ્તરિજિવતોનર્કચોરાસિ
માંજઈંનેજન્મમૃત્યુનાદુઃસ્વનેભોગવે॥માટેજ્યારેજ્યારેભગવાનનાઅવતારથાયછે॥ત્યારેઆસ્તરિજિવતોમહાદુઃસ્વનેજપામેછે॥કેમકેપરમેશ્વર
વિનાબિજોકોઈંદ્રવાદુષ્ટોનેડંડડંબાનેસમરથનથિ॥માટેપરમેશ્વરજતેનેપ્રગટથઈંનેદંડુઆપેછે॥અનેજેદૈવિનેમુમુક્ષુજિવછેતેનેતોપરમેશ્વરપ્રગ
ટથઈંનેઅતિશેક્તવ આપેછે॥નેઆસરોનાભયથકિરક્ષાકરેછે॥તેગિતામાંકહ્યુંછે॥પરિત્રાણાયસાધૂનાં॥વિનાશાયચ્ચદુરુક્તાં॥ધર્મ
સંસ્થાપનાર્થયિ॥સંભવામિયુગેયુગે॥માટેઆજતમારેસર્વનેસ્ત્રવિયાથવાનોસમોઆવ્યોછે॥તેતમારાભાગ્યનોપારનથિ॥માટેઅધર્મઅનિતિ
નોત્યાગકરિને॥હરિક્રુષ્ણહરિક્રુષ્ણભજનકરુજો॥અજઅતિશેતમારાદિતનિવાર્તીછે॥અનેતમારેઆજસમોઆવ્યોછે॥તેસમોચુકવોન
હિ॥કેમકેજેમલેટાણેતેપછેનમલેસ્વસ્વેનાણે॥માટેઆદેહનોપલમાત્રનોનિરધારનથિ॥તેસારુતત્કાલપોતાનુંકામકરિલેવું॥અનેપૂર્વભગ
વાનનેપામવાસારુંભગવાનનાભક્તકેવાકેવાદાવરવઢાકરતા॥અનેતપકરવાનેબેસતા॥ત્યારેમાથેરાફઢાચડિજતા॥તથાકાનમાંસ્ત્રધરિ
ઓમાઢાઘાત્રતિ॥તથાવનમાંઆસનવાઢિનેબેસતા॥ત્યારેસાથલમાંદર્ભનિસલિઓસોસરિનિસરિજાય॥તોપણશરિનેચોરતાનહિં॥
આવાપરમેશ્વરભજવાનાઆગ્રહરાવતા॥અનેધ્રુવપ્રહ્લાદહરિચંદ્રગોપિચંદનમોરધ્વજઆદિકમોટામોટારાજાઓ॥તેણેપણભગવાનભજ
વાસારુંકેવાંકેવાંકષ્ટસહનકર્યાંછે॥ત્યારેભગવાનતેનાઉપરપ્રસન્નથયાછે॥અનેઆજતોઆવડોદાવરવઢોકરવોપડેઅમનથિ॥કેમકે
આજતોઅમારોઆવોસંકલ્યછેજેઅધર્મઅનિતિનોત્યાગકરિને॥જગતનાંમાનમોટપ્યથકિનિવર્તિપામિનેઅમારોનેઅમારાસંતનોસમાગમકરો॥

ચુડા
સિ.૧૯

॥૨૬॥

तो तेने अमे ज्ञान आपिने निर्यास निक करिने ॥ बहने बिषे स्थितिक राविने ॥ आत्यंतिक मूर्ति आपिये छिये ॥ माटे विषय भोग रूपिका मनानि
 उपासनानो त्याग करिने सत्संग करवो ॥ तो तेनो साक्षात्कार मोक्ष थरो ॥ ॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥
 ॥ संवत् १९११ अोगणिशे ॥ १४ ॥ चौदनामदाबदि ॥ १२ ॥ द्वादशिने दिवस महा राज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री चुडामध्ये व्यास दयाल जिरि-
 त्या घरने घेर आथ प्रणे बार ओर डानि ओसरि मां पात्य उपर गादित कियान राविने विराज मान थया हता ॥ अने सर्वेक संबल वस्त्रधारण कस्यां हता ॥
 ने पुष्पनाहार कंठ मां धारण कस्या हता ॥ अने फुलना बाजु गजरा तोरने गुच्छो भिर द्या हताने कंकुने चांद लोक स्यो हतो ॥ निपोताना मूर्या र्बिंद नि आगल
 साधु तथा देश देशाना हरि भक्त नि सभा भराई ने बेठि हती ॥ पछे माहाराज श्री हरि कृष्ण भगवान बोल्या जे जिवनि मूर्ति थयिते ज्ञान विना थाय नहिं ॥
 ते वेद मां कह्युं छे ॥ हते ज्ञानात् न मुक्तिः ॥ ए ॥ श्रुति मां पण ए मज्ज कहुं छे ॥ जे भगवानना स्वरूपना ज्ञान विना मूर्ति थाय नहिं ॥ हवे ते भगवानना स्वरूप
 नुं ज्ञान के मथाय तो ॥ भगवानना स्वरूप नुं ज्ञान भगवानने भगवानना संत थकि जथाय छे ॥ ते ज्ञानने कहिये छिये ॥ जे जे म आपंचास क्रोड जो जन
 पृथ्वि छे ॥ तेनुं ज्ञान करावुं होय त्यारे ते पृथ्विने यन परवत नदियो समुद्र द्विप खंड शेहे र परगणां सहित प्रथ्वीनी आकृतिका गल मां लखिने देखा-
 दि होय ॥ तो पृथ्विनुं ज्ञान थाय ॥ तेम भगवानना स्वस्मनुं ज्ञान सिद्ध करावया सारुं ॥ चार शास्त्र मां भगवानना स्वरूपनि ॥ आकृतितु खि छे ॥ ते ए चार-
 शास्त्रना ज्ञानने प्रत्यक्ष महात्मा पुरुष पासे थिसिद्ध करे ॥ तो भगवानना स्वरूप नुं ज्ञान साक्षात्कार थाय छे ॥ ते चार शास्त्र कियों ॥ तो एक निरबिज्ज्ञा
 रव्य ॥ ने बिजुं निरबिज्जयोग ॥ ने त्रिजुं सविज सारव्य ॥ अने चो थुं सविज योग ॥ ए चार प्रकारना सांख्य योगे करिने भगवानना स्वरूप नुं यथार्थ ज्ञान थाय
 छे ॥ अने ए चार प्रकारना ज्ञानने सत्पुरुष पासे थिसिद्ध करे ॥ तो निरबाध पणे सवलुं ज्ञान सम जथा ॥ पण जो असत पुरुष पासे थिसां भले तो तेने भग-
 वानना स्वरूप नुं ज्ञान मुदल थाय जनहिं ॥ अने असत्पुरुषने उपदेश करिने रंचमात्र वासना पण टले नहिं ॥ अने वास्माद व्याकिना ज्ञान थाय नहिं ॥ माटे पंचविषयना
 गव्यारे हले तो सत्पुरुष थकी सत्त्व संप्रदाय नुं ज्ञान ते शा ॥ तो प्रथम मुमुक्षुने एटलुं तो पोतानि मिले सम जनुं जो ईश ॥ जे जे जगत्ने विषे उपदेशा कहवा ता होय ते निप रिश
 क थिते शि परिक्षा करवि ॥ तो प्रथम तो जे पंचविषय नो मूल मां थि देहे कस्ति त्याग करता होया ॥ ने बिजा के टलाक मुमुक्षुने पंचविषयना त्याग करावता हो-
 या ॥ अने देह आत्मा नो विवेक करिने आत्मा पोतानु रूप म नावता होया ॥ अने आत्मा थी जुदा अने आत्माना प्रकाशकने सर्व जगत्ना कर्ता हती ॥ त्या पर

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२७॥

मात्माछे॥तेआत्माअनंतछे॥नेपरमात्माएकछे॥एमसमजिनेतेपरमात्मानिउपासनाकर्ताकरावताहोय॥नेतेनेधर्मपालवापडाववानोमम-
त्वहोय॥पणजगतनापदार्थनोममत्वहोयनहिं॥एवांतक्षणजेनेविचो जणायतेनोसमागमकरयो॥नेतंथकिज्ञानपामवुं॥तेमांप्रथमतो धर्मे-
करिनेइंद्रिओनाजरमणिकसारासाराविषयतेनो त्यागकरयो॥अनेज्यारेइंद्रिओविषयनो त्यागउपरथिनिमेकरिनेद्रष्टपणेकरेछे॥त्यारेअंतःकर-
णमांथिपणविषयपामवानासंकल्पबंधथइजायछे॥नेअंतःकरणनिवृत्तिपरथायछे॥पछेतेनेमहात्मापुरुषनुज्ञानजिवमांउतरेछे॥पणज्यां
स्तुइंद्रिओनाविषयनो त्यागकरेनहिं त्यांस्तुधितेनेज्ञानकोईकालेथायनहिं॥अनेज्ञानविनाआत्यंतिकमूर्त्तिजेअक्षरधामतेनेनपमाय॥
माटेज्ञानपामवानेअर्थेउपरथितोविषयनो त्यागकरयो अनेपछे तेनेमहात्मापुरुषजेतेइंद्रियोनोनियमकराविनेनिरबिजसांख्यनुज्ञानआपेछे
॥तेनिरबिजसांख्यनुज्ञानएमछे॥जेमायानाचोविसतत्वभ्रमकजेपिंडनेब्रह्मांड॥तेनाआकारमानत्रतेथिआत्मानोरयोछे॥नेचैतन्यछे॥नेनि-
राकारछे॥नेव्यापकछे॥नेतेआत्मापोतानुस्वरुछे॥अनेपिंडनेब्रह्मांडतेजरुछे॥नेमिथ्याछे॥नेदुःस्वरुपछे॥एमजाणिनेआत्मावेविषेस्थिति
पामवि॥तेनुंनामनिरबिजसांख्यनुज्ञानछे॥अनेपछेनिरबिजयोगनेज्ञानेकरिनेपिंडब्रह्मांडादिकनेचारप्रकारनाप्रत्ययवडेकरिनेनासप-
माडिनेपछेपोतानाआत्मानेअक्षरनेविषेएकत्वपणुंकरयुं॥कदेतांहुंअक्षरब्रह्म॥एमसमजिनेब्रह्मनेविषेस्थितिपामवि॥अनेज्यारेअक्ष-
रब्रह्मनेविषेस्थितिथायछेत्यारेपिंडब्रह्मांडादिकमाईकआकारमानत्रतेनिद्रष्टिमांरेहेतांनथि॥तेनुंनामनिरबिजयोगनुज्ञानछे॥अनेपछे
सबिजसांख्यनुज्ञानकरावेछे॥तेसबिजसांख्यनुज्ञानएमछे॥जेनिरबिजसांख्यनेनिरबिजयोगेकरिनेअक्षरब्रह्मनिस्थितिनेपाम्याएयाअनं-
तकोटिमूर्त्तछे॥तेएसर्वमूर्त्तनाआधारनेप्रकाशकनेतेनेमजवाउपासनाकरवायोग॥एवापरब्रह्मपरमात्माछे॥अनेतेपरमात्माअक्षरधामने-
विषे॥दीव्यसाकारमूर्त्तिअखंडविराजमानरहाछे॥एमसमजवुं॥तेनुंनामसबिजसांख्यनुज्ञानछे॥अनेहयेसबिजयोगनुज्ञानएमछेजे॥स-
बिजसांख्यमांकव्याएयाजेपरमात्माभगवांनूदिव्यमूर्त्तितेजेतेजिवोनेज्ञानआपवासारुं पृथ्विउपर॥मनुष्याकृतिनुंधारणकरिनेपोताना॥
आश्रितोनेज्ञानआपेछे॥एमजाणिनेप्रत्यक्षमूर्त्तिभगवानूतेनेविषेनवधाभक्तियेकरिनेजोडाईजवुं॥नेतेप्रत्यक्षभगवाननिमूर्त्तिविनाकाईस-
त्यदेखवुंनहिं॥तेनुंनामसबिजयोगनुज्ञानछे॥अनेएविरितेजेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरुपनुज्ञानथायछे॥तेनेकारणवासनाजेमूलाज्ञाना॥

चुडा-
सि०१९

॥२७॥

તેનાસપામિજાયછે॥નેભગવાનનાસાધર્મ્યપણાનેપોમેછે॥અનેકોઈકને૽વિરિતેસાંચ્યભોગનુંજ્ઞાનતોથયુંનહોય॥પણજોતેને૽વાજ્ઞાનનાઆપના
 રાપગટભગવાનઅને૽વાજ્ઞાનનેપામિનેસિદ્ધથયા૽વાજેતેભગવાનનાનિરવાસનિકલ્પંચવિષયનાત્યાગિસંતતેનોસંગમત્યાંછે॥અનેતેદેહકરિ
 નેપંચવિષયનોત્યાગરાવેછે॥તોતેનેપણતેવુંજ્ઞાનજેરૂપથશે॥અનેતેનેકદાપિજાડિબુદ્ધિહોય॥નેદેહપણંત૽વુંજ્ઞાનનથયુંતોતેનેઅંતસંમે૽વું
 જ્ઞાનભગવાનજેતેજરૂરકરાવેછે॥નેપોતાનાઅક્ષરધામનેપમાડેછે॥માટેજેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતમલ્યાછે॥નેજેનેભગવાનને-
 ભગવાનનાસંતનેવિષેપ્રિતિથઈછે॥અનેતેભગવાનનીઆજ્ઞાયેકરિને॥પંચવિષયનોત્યાગકરિનેભગવાનનેભગવાનનાસંતનેસેવાકરેછે॥
 નેતેઅર્ચવંડસમાગમમાંપડ્યોરહેછે॥તેનેપણતેજ્ઞાનનાબરોબરપ્રાપ્તિથાયછે॥ ॥૬૩॥શ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥ ॥શ્રીહરિક્ર્ષ્ણ
 યનમોનમઃ॥ ॥સંવત્ ૧૧૭૦ગણિશે॥૧૪॥ચૌદનામાહાવદિ॥૧૩॥તેરસનેદિવસમાહારાજશ્રીહરિક્ર્ષ્ણભગવાનગામશ્ચુડામ
 ધ્યેદવેમોનજિનથુરાંમનેઘેર॥આથમણેબારઑરડાનિઑસરિમાંઢેલિયાઉપરગાદિતકિયાનરવાવીનેબિરાજમાંનથયાહતા॥અનેસર્વેજરિયા-
 નિવસ્થધારણકસ્યાંદતાં॥નેસર્વેઅંગનેવિષે॥પુષ્પનાંઆમૂષ્ણશોભિરહ્યાંદતાં॥અનેપોતાનામૂર્વાવિંદનીઆગલ॥સાધુનથાણાકહરિમક્ત
 નિસમાભરાડનેબેઠિદતિ॥પછેધર્માનંદસ્વામી૽પ્રશ્નપુછ્યુંજેહેમહારાજ॥૽કાંતિકધર્મકેમપમાય॥પછેમહારાજબોલ્યાજે૽કાંતિધર્મના
 પમાડનારા૽વાજેમાયાથિપરપરમાત્માભગવાનતેજિવનેપ્રત્યક્ષમલે॥અનેતેભગવાનનોમનક્રમવચનેદ્વઆસરેકરે॥નેતેનીઆજ્ઞાપ્રમાણે
 વરતે॥અનેતેને૽કાંતિધર્મપામવાનેવિષેઉત્તમશ્રદ્ધાથાય॥તોતેનેપ્રત્યક્ષભગવાન૽કાંતિકધર્મપમાડેછે॥તેકેવિરિતે૽કાંતિકધર્મપમાડેછે
 તોપ્રથમતોજિવનેચોમિમાંઅનંતપ્રકારનાવિષયવાસના૽કરિનેદુઃસ્વભોગવચાંપડેછે॥તેનુંડંદ્રિયોઅંતઃકરણમાંઅનુભવેકરિનેસાક્ષાત્ક
 રજ્ઞાનકરાવેછે॥પછેતેનેપંચવિષયનેવિષેદુઃસ્વદેશિનેવૈરાગ્યથાયેછે॥ત્યારપછેજ્ઞાનદાતાતેનેસ્ક ધર્મનુંઆચરણકરાવિનેડંદ્રિઑઅંતઃ
 કરણનેનિયમમારવાવિનેધર્મનેવિષેસ્થિતિકરાવેછે॥જેતેકોઈરિતેદેશકાહેકરિનેપણધર્મથકિતેપડેનહિં॥પછેતેનેજડચૈતનનોવિવે
 કકરાવેછે॥નેમાયામાંથિથયાજેચોયિસતત્વ॥તેથકિઆત્માનેનોસ્યોપાડેછે॥તેઆત્માકેવોછે॥તોઅહેદહે॥અમેદહે॥અવિનાસિછે॥સ્વ-
 રુપછે॥જ્ઞાનરુપછે॥ચૈતન્યછે॥વ્યાપકછે॥અનેચોવિસતત્વનોજેદેહછે॥તેદેહજેતેજડછે॥દુઃસ્વરુપછે॥નાસવંતછે॥વિકારયાંનછે॥

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૨૬॥

એવિરિતે જડુચૈતન્યનો વિવેક કરાવિને દેહને વિષે વૈરાગ્યપમાદિને આત્માને વિષે દ્રઢસ્થિતિ કરાવે છે ॥ પછે તેને ભગવાનના સ્વરૂપનો મહાત્મ્યે સહિત ॥
ઉત્તમનિર્વિકલ્પનિશ્ચય કરાવે છે ॥ પછે ભગવાનના શ્રવણકર્તન સેવાદિક ॥ નવપ્રકારની ભક્તિ કરાવિને જિવંતે શુદ્ધ કરે છે ॥ તે ભક્તિ કે વિદ્યે ॥ નો
જિવંતે પાપનાં સમોદ્ધે ॥ તેને ના સકરિને જિવંતે તત્કાલ બ્રહ્મરૂપ કરે એવિ છે ॥ એવિરિતે વૈરાગ્યધર્મ જ્ઞાનને ॥ ભક્તિ એ ચાર સાધનની અડગસ્થિતિ કરા
વિને દ્વંદ્વીઓ અંતઃકરણનિવૃત્તિઓને પ્રતિલોમકહેતાં વિષયથકિ પાશ્વિવલાવિને ॥ આત્માને વિષે પોતા પણાનિદ્રઢતા કરાવિને ॥ તે આત્મામાં
પરમાત્માનિસ્થિતિ કરાવે છે ॥ તે અસંડસેદ જ સમાધિમાં લક્ષ્ય બંધાવે છે ॥ ને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની જે મૂર્તિ તેનું ધ્યાન કરાવે છે ॥ પછે ધ્યાનના કરના
રને માયાનું આવરણ ટલિ જાય છે ॥ અને તેને મદ્દાબ્રહ્માનંદ સ્વપ્રાપ્ત થાય છે ॥ અને તે મુક્ત થઈને અક્ષરના સાધર્મ્ય પણાને પામે છે ॥ ને તેને એકાંતિ
કર્મને વિષે સ્થિતિ થાય છે ॥ અને તે ભગવાનના અક્ષરધામમાં અચંડરહે છે માટે પ્રગટ ભગવાનને તેના એકાંતિક સંત તેથકિ જ એકાંતિક ધર્મપમાય
છે ॥ પણ પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના એકાંતિક સંતના સંગ વિના જ પતપદાન પુન્યયજ્ઞાદિક સાધને કરિને એકાંતિક ધર્મપમાતે નથી ॥ અને બીજા કેટ
લા કલોક વેદેવારમાં મોટા ગુરુ કેદેવાતા હોય તથા આચાર્ય કેદેવાતા હોય ॥ તો પણ તેને એકાંતિક ધર્મને ગમ પડતી નથી ॥ કેમ કે વેદશાસ્ત્રના અર્થ
ને જાણવે કરિને ॥ એકાંતિક ધર્મ ન થિ પમાતો ॥ અને કોઈ એકાંતિક ધર્મ નિવાત સાંભલિને કહેવા જાય ॥ તો કહેતાં પણ આવડે નહિ ॥ માટે જેને એકાં
તિક ધર્મમાં સ્થિતિ થઈ દોય તેથકિ જ એકાંતિક ધર્મ પમાય છે ॥ માટે મનુષ્ય દેહ પામિને ભગવાનને ભગવાનના સંતનો સમાગમ કરિને એકાંતિક ધર્મને
પામવું ॥ એજ મનુષ્યનો દેહ પામ્યાનું ફલ છે ॥ માટે તે એકાંતિક ધર્મ પામવાનો તમારે સમો આવ્યો છે ॥ ॥ ૬૩ ॥ શ્રીમુખસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥
॥ શ્રીહરિઋણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિશે ૧૪ ચૌદના મહાવદિ ૧૪ ચતુરદસિને દિવસ ॥ મદારાજ શ્રીહરિઋણામ
વાન ગામ શ્રીચુડામધ્યે દ્વાલા આસામાં ડુંગરજિને ઘેર ઓરડાની ઓસરિમાં હોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા બિઠાવિને બિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સ
ર્વજરિયા નિવરૂપ ધારણ કર્યા હતાં ॥ અને પૂષ્પના આભૂષણ સર્વે અંગમાં શોભિ રહ્યાં હતાં ॥ ને લલાટેને વિષે કેશરિની અરંચાને કંકુનો ચાંદલો કર્યો
હતો ॥ અને પોતાના મૂરવાર્ધિની આગલ સાધુતથા દેશદેશના હરિભક્તિની સમામરાર્ધને બેઠિ રહિ ॥ પછે મદારાજ શ્રીહરિઋણામ ભગવાન બોલ્યા
જિ આજગતમાં કેટલોક સમય થાય છે ॥ તથા મેલા થાય છે ॥ તથા કેટલાક તિર્થે જાય છે ॥ તે તિર્થમેલાને સમયે જાવાનો શો અર્થ છે ॥ તો જે સ્થાન કે-

॥ ચુડા ॥
સિ. ૨૧

॥ ૨૬ ॥

સત્પુરુષનોમેલાપથાય ॥ તેનુંનામમેલોકહેવાયછે ॥ અને જેઠેકાળેજિવેનેસત્પુરુષનોસમાગમથાય ॥ તેનુંનામસમૈયોકહેવાયછે ॥ અને જેઠેકાળે
 કલ્યાણકારીસત્પુરુષરહેતાહોય ॥ તેવેઠેકાળેતિર્થકહેવાયછે ॥ માટેપૂર્વેજેઠેકાળેસત્પુરુષવાજેપ્રગટભગવાંનું ॥ કેમગવાનનાઆકાંતિક
 સંત ॥ તેરહ્યાહોયતેઠેકાળેસમૈયામેલાનેતિર્થકહેવાયછે ॥ માટેસમૈયેજનું ॥ તથાતિરથેજનું ॥ તથામેલેજનું ॥ તેતોપોતાનાઆત્માનુંકલ્યાણકરે
 ॥ એવાસત્પુરુષનોસમાગમથાય ॥ અનેતેનેસમાગમેકરિનેપોતાનાકામક્રોધલોભાદિકદોષટલે ॥ અનેધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યભક્તિઆદિકકલ્યાણક
 રિ ॥ ગુણપોતાનેઆવે ॥ અનેતેગુણેકરિનેભગવાનનેભગવાનનાસંતનેવિષેપોતાનેપ્રિતિથાય ॥ નેપંચવિષયનિવાસનાટલિજાય ॥ તેનેઅર્થમેલેસમૈ
 યેતિર્થજનું ॥ પણતેવાગુણતોનશિરવે ॥ અનેમેલેસમૈયેતિર્થેજઈનેપાવાસરણાઈઓવગાડેછે ॥ તથાતેનેસાંમલેછે ॥ તથાડુવાકહેછે ॥ તથાકુદ્રષ્ટિ
 વેકરિને ॥ પરસ્ત્રિઓનાંમોંઢાંજુવેછે ॥ તથાસ્ત્રિયોપરપુરુષનાંમોંઢાંજુવેછે ॥ તથાહાંસિમરૂકરિઠઠઠેકડિઆદિકઅધર્મનેમાર્ગેચાલેછે ॥ તેનેતો
 મહાપાપલાગેછે ॥ કેમકેશાસ્ત્રમાંકહ્યુંછેજેઅન્યક્ષેત્રેક્રતંપાપં ॥ તિર્થક્ષેત્રેવિનસ્યતિ ॥ તિર્થક્ષેત્રેક્રતંપાપં ॥ વજ્રલેપોભવિષ્યતિ ॥ અર્થ ॥ જેબિજેઠે
 કાળેપાપકર્યાંહોય ॥ તોતેપાપતિર્થમાંગયેનાશથાયછે ॥ અને ॥ તિર્થમાંજઈનેજેપાપકરેછે ॥ તેપાપતોવજ્રલેપથાયછે ॥ કહેતાંતેપાપકોઈકાલે
 ટલતુંનથિ ॥ માટેસમૈયેમેલેતિર્થેજનુંતેતોપોતાનાજીવનાકલ્યાણનેઅર્થેશુદ્ધભાયેજનું ॥ પણસમૈયેજઈનેપોતાનાઆત્માનુંઅલુપ્તધૂંડુથાય ॥ એવિ
 મતિનરાશ્વવિવેમકેપહેલાંકાંઈકસક્રતકર્યુંહોયતેપણઅલુપ્તનાસપામિજાયછે ॥ માટેતેયિતોપોતાનેધેરબેશિરદેવુંતેસારુંછે ॥ અનેઅમારેઅન્ન
 કુટવસંતફુલડોલ ॥ રામનંદમિજન્માશ્મિ ॥ અમારાજન્મનિચતુરદશિઆદિકચતોનાઉચ્છવસમૈયાકરવા ॥ તેનુંપણાજકારણછે ॥ જેજિ
 વનેજ્ઞાનઆપિનેગમેતેવોકામિક્રોધિલોભિહોયપણતેનેઅધર્મનોમાર્ગમુકવિને ॥ ધર્મનેમાર્ગેચલાવિનેતેનાંઆત્માનોમોક્ષકર્યોજસમૈ
 યાઉચ્છવકરવાનુંપ્રયોજનછે ॥ પણતેસમૈયેઉચ્છવેકરિનેઅમારિમોટપ્યવધોઅનથિ ॥ અનેસમૈયાનકરીએતેણેકરિનેઅમારિમોટપ્યવધેએમપણ
 નથિકેમકેઅમારિજેમોટપ્યછેતેતોકોઈકાલેવધેવધેએવિનથિ ॥ તેઅમારિમોટપ્યનેતોજ્ઞાનિઆજેમાયાપરમુક્તસાધુ ॥ તેજાણેછે ॥ પણજેબા
 હારદ્રષ્ટિવાત્મામાક્ષનાજિવેછે ॥ તેનાજાણવામાંઅમારિમોટપ્યઆવતિનથિ ॥ માટેઅહિંઅમારિપાસેસમૈયેઆવું ॥ ત્યારેતોएकाग्रहચિત્તેકરિ
 નેઅમારાંજાણકદરશનકરવાંઅનેકાનેકરિનેઅમારિજવાતસાંમસ્તવિ ॥ અનેજેનિવર્તિપામિનેएकाग्रहમંનેકરિનેઅમારિજ્ઞાનવાતી

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૯॥

સાંભલસેતોતનાદોષમાત્રલિજશે ॥ અનેતેનાઉરમાંધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યાદિકજેરુદ્ધાગુણતેપ્રાપ્તયશે ॥ નેતેનાઅંતરમાંપ્રકાશયશે ॥ અનેતેપ્રકાશે
કરિનેપોતાનોઆત્માતેનેદેરવાશે ॥ અનેતેઆત્માનેવિષેપરમાત્માપ્રત્યક્ષઅમારિમૂર્તિસાક્ષાત્કારઅનંતપ્રતાપેજુક્તતેનેદેરવાશે ॥ અનેતેદેહહ્રદે
જન્મમૃત્યુનુંદુઃસ્વરલિજશેમાટેઅમારિજેજોનવાતીછે ॥ તેતોસર્વશાસ્ત્રનોસારછે ॥ તિસારુઅમારિજ્ઞાનવાર્તાનેસાવધાનથઈનેસાંભલવિ ॥ અનેજે
તેવાર્તાનેઅતિશેજતનકરિનેરાવશેતોતેનેકલ્યાણનામારામાંકોઈરિત્યનુંવિષનઆવશેનહિં ॥ અનેઆજેવિવેકછે ॥ તેનેપોતાનાઆત્માનાક
લ્યાણનેઅર્થેસર્વજરુરરાવજો ॥ ॥ ૬૬ ॥ શ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭-
ગિશે ॥ ૧૫ ॥ ચૌદનામદાવરિ ॥ ૩૦ ॥ અમાસનેદિવસ ॥ મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણમગવાનગામશ્રીચુડામયેમટવિરેશરજિવરામનેધરડગમણેબાર ॥
ઓરડાનિઓસરિમાંગાદિતકિયેજુક્તદોલિયાઉપરબિરાજમાનથપાદતાનેસર્વજરિયાનીવસ્ત્રધારણકસ્યાંદતાનેસર્વઅંગમાંપુષ્પનાંઆભૂષણો
મિરહાંદતાં ॥ નેલલાટનેવિષેકેશરનિઅસ્થાનેકુમકુમનોચાંદસોકસોદતો ॥ નેપોતાનામૂરવાર્વિદિનિઆગતસાધુતથાઘણાકદરિમક્તેનિ-
સમામરાઈનેબેઠિદતિ ॥ પછેમહારાજબોલ્યાજેજિવજન્મમૃત્યુનાદુઃસ્વનેપામેછે ॥ તેનુંગુણકારણછે ॥ તોજીવજેતેપોતાનુંસ્વરૂપજેઅરવંડાનંદનેબ
હ્યાનંદતેનેમૂલિનેનાસવંતનેદુઃસ્વરૂપપાવોજેપંચભૂતનોદેહ ॥ તેનેપોતાનુંસ્વરૂપમાનિનેવાસ્તવદ્રષ્ટિએકરિને ॥ માર્દકપંચવિષયનેમોગવેછે ॥ તે
નેકરિનેજન્મમૃત્યુનાદુઃસ્વનેપામેછે ॥ અનેદેહનેપોતાનુંરૂપમાનિનેજપતપાદિકજેજેસાધનકરેછે ॥ તેમાંથિડલદુંદુઃસ્વજથાયછે ॥ નેમગવાન
થિહેતુંપડતુંજાયછે ॥ જેમકોઈકપુરુષનુંમાથુંપફડુંહોય ॥ નેતેનેજબુંદોયઉગમણેગામા ॥ નેચાલવામાંડેઆથમણી ॥ તેજેગામજેબુંદોયતેગા
મનથિઆવતું ॥ નેતેજેમજેમચાલેતેમતેમડલદુંદુંપડતુંજાય ॥ તિમસરવનુંસ્થાનકાણુંજેપોતાનુંઆત્મસ્વરૂપતેનેજિવજેતેઅજ્ઞાનેકરિને
મૂલિનેમિથ્યાભ્રાંતિરૂપપાવોજેદેહ ॥ તેનેપોતાનુંરૂપમાનિનેવિષયનિવાસનાયો ॥ કરિનેજન્મમૃત્યુનેચોરાસિરૂપજેમહારણબોડોતેનેવિષેમ-
હાકષ્ટનેપામેછે ॥ અનેતેદેહનેપોતાનુંરૂપમાનિનેજેજેસાધનકરેછે ॥ તેમતેમમગવાનથિડલદુંદુંપડતુંજાયછે ॥ અનેમહાબનરૂપજેજન્મપરણેન્ન
ભવાસ ॥ નેચોરાસિનેજમપુરિતેનેવિષેમહાદુઃસ્વનેમોગવેછે ॥ માટેજેનેમનુષ્યનોદેહઆબ્યોછે ॥ તેનેતોદુઃસ્વથકિહુટવાનોઉપાયકરવો ॥ અને
તેદુઃસ્વથકિહુટવાનોજોઉપાયછે ॥ તોમાયાથિપરવાજેસત્યુરૂપતેનોસમાગમકરિનેતેથકિજ્ઞાનપામિનેતેમાંજિવનેજોડિસ્થિતોતેજિવજ-

ચુડા
સિ. ૨૨

॥૨૯॥

न्यमृत्युआदिकदुःखथकिमुबहुनिपरमसुखनेपांमे॥जेममाथाफरेत्पुरुषनेकोईकवगरमाथाफरेत्पुरुषमले॥नेतेपुरुषनेवळगिपडे॥तोतेपुरु-
 षतेने॥ठेकाणेपुगाडेनेसुखियोकरेतेमजिबजेतेमाथामांमटकेछे॥तेनेमाथाथिपरएवाजेपरमात्माभगवान्तथाभगवाननासंततेजिवनेमले
 नेतेनेविषेजिवनेनेइंद्रिओअंतःकरणेकरिनेजोडाईजायतोतेजिबजेतेमाथानेतरीनेपरमपदनेपांमे॥माटेजेनेमहासुखियाथबुहोयतेनेप्रत्य-
 क्षसत्यपुरुषनेविषेजोडाईजबु॥तेकरितेजोडाबु॥तोश्रोत्रमृदितियेकरिनेप्रत्यक्षमहात्मापुरुषनाशब्दमांजोडाईजबु॥कहेतांसत्युरुषजेजेव-
 चनकहे॥तेवचननेअंतरमांधारिनेतेप्रमाणेद्रवणेसमजिनेवरतवामांदबु॥अनेजेएविरितेप्रत्यक्षभगवाननेतेनासंतनाशब्दनेविषेजोडाबु
 ॥तेनेआत्मानेपरमात्मानाज्ञानरुपि॥तथाभगवाननामहात्मरुपिइंद्रियोअंतःकरणमांरवटाईचडिजायछे॥नेतेनेपछेदेहपोतानुरुपमानिनेइं-
 द्रिओअंतःकरणरुपडाढेकरिनेविषयरुपीचणाचथातानथि॥जेमसुजेएवोबलवानपुरुषहोयानेतेदांतेआखिसोपारिभांगिनारवतोहोय॥
 नेतेनेआंबानिकेरिनास्वाताभडदाखवराव्याहोय॥तोतेपुरुषपछेसेकेलाचणापणचवायनहि॥नेरांधेलाचोपवापणमांडमांडस्वाईशके॥तेम-
 जेनेआत्मानेपरमात्मानाज्ञानरुपितथामहात्मरुपिरवटाईचढे॥तेनेपंचविषयनांस्वरुपतेदुःखरुपथईजायछे॥नेतेविषयमोगवावानेसमर्थथा
 यजनहि॥माटेएविरितेजेभगवाननास्वरुपमांजोडायछे॥तेनेकाईकरबुरहेतुनथि॥अनेतेनाइंद्रियोअंतःकरणसर्वदिव्यभावनेपांमिजायछे॥
 अनेएवाभक्तादरशानेकरिनेबिजाअनंतजिवोनाकल्याणथायछे॥ ॥इतिश्रीसुरवसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायन-
 मोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणियो॥१५॥चौदनाफगणशुदि॥१॥पडवानेदिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीचुडामध्ये॥रा-
 कोरश्रीमहाराणाबेहेचरसंघजीरायसंगजिनादरबास्मांगमणाबारनिमेडिओनेओसरिमांगादितकीयानखाविनेटोलियाउपरविराजमानथया-
 हता॥नेसर्वैकसंबलयरुधारणकर्याहतां॥नेकंकुनोचांदलोकरुपोहतो॥नेपोतानामूरवाबिंदनिआगलसाधुतथादेशदेशनहरिभक्तनिसभाम
 राईनेबेठिहतिपछेमहाराजकिपाकरिनेबोल्याजेजेनेसत्संगकरबोतेनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेअर्थकरवो॥पणनासंवतपदार्थजेस्त्रि-
 छोकरांधनमात्रगामग्रासइत्यादिकजेमाईकपदार्थमुनेमलेएविईछाराखिनेसत्संगनकरबो॥नेसत्संगतोपोतानाआत्मानेअविनासिसु-
 खप्राप्तथाय॥तेसारुंकरवो॥पणजेपदार्थनेकाळनाशकरेएवापदार्थसारुं॥सत्संगनकरवो॥केमकेआजिबछे॥तिणेअनेतफेरादेवताथईनेदे

श्रीसुख
सिद्धांत
॥३०॥

वत्लोकनास्वरभोगव्याछे॥ तथा मृत्युलोकमापणकेत्लाकफेराचक्रयनिराजानादेहधरिनेअनंतराणियोभोगविछे॥ तथा विजास्वानपानादि
कपणअनंतभोगभोगव्याछे॥ तथा तेनेतेजिवेअनंतफेरास्त्रिनादेहधरिनेराजादेवादिकअनंतपुरुषकस्याछे॥ एविरितेआजिवेस्वर्गमृत्युनेपाता-
लाएवणेलोकमांजईनेअनंतवारविषयनाभोगभोगव्याछे॥ तोपणए॥ जिवनेविषयथकिजरापणत्रप्तिथईनथिकेमकेविषयथकिकोईकारे
कोईनेत्रप्तिथतिजनथि॥ तेराजादेवताइंद्रब्रह्मादिकसुद्धिकोईनेविषयथकित्रप्तिथईनथिअनेजेमजेमझाझाविषयनेभोगवेछे॥ तेमतेम
झाझासंतापनेपांमेछे॥ एविरितेचौदेलोकमांविषयनित्ठणारूपिअग्निमांजिव॥ प्राणिमात्रब्रह्माकरेछे॥ पणकोईजिवनेप्रकृतिनाकार्यमांशां
न्तिनधितोहयेआमनुष्यदेहनिअत्यआयुषतेमांवरसकेबेवरसकेपांचवरसकेदसवरस॥ जिववुं॥ तेमांविषयभोगविनेत्तप्रथवायएमनथि॥ के-
मकेविषयमांस्वरजतेलेवामात्रनथि॥ अनेविषयभोगव्याथकिजिवनेशान्तिथाय॥ एमपणनथि॥ केमकेजेमकोदपुरुषतरस्योथयोहोय॥ ने
तेनेभारेभारेवस्त्रपहेराविये॥ तथा सोनारुपाहिरमोतीनाघरेणापहेराचीएतथाजमवानाथात्तभरिनेमोंदाआगलमुकिये॥ तोपणतेजेजल-
विनाकोईपदार्थशान्तिकरेनहिं॥ नेएनेतोएकजलमलेतोशान्तिनेपामे॥ तेमजिवनेआत्मानेपरमात्मानेपामवारुपचर्याछे॥ तेनेभूलिनेवि-
जास्वरथवानाअनंतउपायकरे॥ पणआत्मापरमात्मानाज्ञानविनाकोईकारेजिवनेस्वरथवानुंनथि॥ माटेजिवनेप्रत्यक्षपरमात्मानेतेनासंत
मलेनेतेनोआसरोकरिनेतेथकिज्ञाननेपामेत्यारेजिवनेपरमशान्तिथाय॥ पणतेविनाजिवनेविषयभोगेकरिनेशान्तिथायनहिं॥ माटेआजत-
मारेशान्तिथवानोसमोआव्योछे॥ तेनासवंतनेदुःखरुपएवांजेमईकपदार्थतेनेभोगवयानिवासनानोत्यागकरिनेअमारोसत्संगकरबो-
अनेअमारोजेसत्संगकरवोतेतोएकपोतानाआत्मानोमोक्षथायः॥ नेपंचविषयनिवासनारुजिजाया॥ तेनेअर्थेअमारोसत्संगकरबो॥ अ-
नेएविरितेसमजिनेजेअमारोसत्संगकरेछेतेनेअलोकिकस्वरूपप्राप्तथायछे॥ अनेतेनोपायोसत्संगमांअचलथायछे॥ अनेएवानिष्कामभा-
ववात्तानेजअमारेविषेद्रुस्नेहथायछे॥ अनेएविसमजणवात्तानेकल्याणनामारगमांकोईविघ्नअवेजनहिं॥ माटेनिष्कामभावेभक्तिक
रवि॥ केमकेपंचविषयनास्वरनिवासनानोत्यागकरसे॥ त्यारेजअक्षरधामनेपामशोमांटेजेभगवानाभक्तहोयतेनेआलोकनांसांकोकुदुं
बीधन्यमालतेमांथिवासनातोदिनेएकभगवाननेभगवाननासंतनेविषेप्रितिकरवि॥ पणभगवाननाभक्तनेमाईकपदार्थमांवासना

चुडा
सि०२३

॥३०॥

રાગવિનહિ ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ કરે છે તેને જ જગતની વાસના તુટે છે ॥ ને તે પરમશાંતિને પામે છે ॥
 ॥ ૧ ॥ શ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્તઃ ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૬ ઓગણિશો ૧૬ સોલના શ્રાવણ શુદ્ધિ ૩ ત્રિજને દિવસ સાં-
 જને સમય મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીભાવનગમધ્યે મેદેના તેજ પાત્ર નિર્મલ ડિયોના ચોકવચ્ચે પાટદ્વારિને તે ઉપર ગારિત કિયાન-
 રવારિને વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સ્વેત સ્ફરવાલ્ય પેદે સ્વોદતોને ગુલાબિહિંદનું અંગારચુંધારણ કર્યું હતું ॥ અને મુક્તક ઉપર સોનેરિ શુદ્ધારંગ નિ પાઘ-
 વાંધિ હતી ॥ અને કેદેરે કસંબલ સોનેરિ સેલુંધારણ કર્યું હતું ॥ અને એક કસંબલ સેલું સ્વમેના ચુંધતું ॥ અને કેઠને વિષે પુષ્પના હારધારણ કર્યા
 હતા ॥ ને બેઠાથને વિષે પુષ્પના બાજુને ગજરાધારણ કર્યા હતા ॥ ને કાન પર પુષ્પના ગુચ્છ શોભિ રહ્યા હતા ॥ ને એક ગુહસ્તક મલમાં ધારણ કર્યો
 હતો ॥ ને પાઘને વિષે બેકોરે પુષ્પના તોરાલટકતા હતા ॥ અને ડગમળે મૂર્તિ વિરાજમાન હતા ॥ ને પોતાના મૂર્તિ દિનિ આગલ સાધુ તથા
 પળાક હરિ ભક્ત નિ સમામરાદેને બેઠિ હતી અને સર્વ હરિ ભક્ત ચકોર નિ પેઠે મહારાજના મૂર્તિ બિંદનિ સામું જોઈ રહ્યા હતા ॥ પછે શ્રીહરિકૃ-
 ણા ભગવાન કૃપા કરિને સર્વ હરિ ભક્ત પ્રત્યે બોલ્યા જે ॥ જિતં જગતકે નમનો હિયેના ॥ ૧ ॥ શ્લોકમાં એમ કર્યું કે જે પોતાનું મન જિત્યું ત્યે સ-
 ર્વ જગત્ જિત્યું ॥ માટે ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ તેને પોતાનું મન જ સુરવશ કરવું ॥ અને તેમન વશ કર્યાથિ સંસારને વિષે સુખદુઃસ્વમાન અપમા-
 ન હર્ષ શોક દ્વાનિ વદિ તે સર્વ સમર્થ જાય છે ॥ દુઃખે મન શોડ પાયે કરિને જિતાય છે તો જ્ઞાને કરિને મન જિતાય છે તે જ્ઞાન કેવું છે ॥ તો આત્મા પરમા-
 ત્માના સ્વરૂપને યથાર્થ જાણવું ॥ તેમાં પ્રથમ આત્મ નિષાદ્ર દ્રવ્ય ॥ તે આત્મા કેવો છે ॥ તો આકાશ નિ પેઠે વ્યાપક છે ॥ ને નિરલેપ છે ॥ તે જ-
 મ આકાશના ચાર ભેદ છે ॥ એક ઘટાકાશ ॥ બીજું મઠાકાશ ॥ ત્રિજું મહાકાશ ॥ અને ચોથું ચિદાકાશ ॥ અને તે ચિદાકાશ થકિ ત્રણ પ્રકાર-
 નો આકાશ થયો છે ॥ અને પાછો ત્રણે આકાશ ॥ ચિદાકાશમાં ત્રણ પામે છે ॥ અને તેમાં પ્રથમ ચિદાકાશ થકિ મહાકાશ થાય છે ॥ અને
 મહાકાશ થકિ મઠાકાશ થાય છે ॥ અને મઠાકાશ થકી ઘટાકાશ થાય છે ॥ અને જ્યારે ઘટો નાશ થાય છે ત્યારે ઘટારૂપ પાપાધિનો નાશ થયો
 અને ઘટામાં હતો જે આકાશ તે મઠાકાશમાં ત્રણ પામે છે ॥ કહેતાં ઘટાનો નાશ થયો ત્યારે તે આકાશ ઘટમાં મલિ જાય છે ॥ પણ ઘટને નાશો કરિને
 આકાશનો નાશ થતો નથી ॥ ૧ ॥ વિરિતે ઘટાકાશ મઠાકાશને મહાકાશ ત્રણે આવર્ણનાશ થાય ॥ ત્યારે એક ચિદાકાશ રહે છે ॥ અને ॥

श्रीगुरुव
सिद्धान्त
॥३१॥

त्रणे आवर्ण होय त्यां सृष्टि ते घटाकाशादिक त्रणे आकाशा ते चिदाकाशमां भले नहि ते मजे आत्मा छे ते तो वस्तु गते शुद्ध चैतन्य ब्रह्म छे ॥ पण ते
आत्माने विषे स्थूल सूक्ष्म ने कारण एव त्रणे देह रूप उपाधि वल गि छे ॥ त्यां सृष्टि ते आत्मा जन्म मरण सख दुःख मान अपमान दानि रूढि हरषो
कादिक जे इंदु ते ने पामे छे ॥ ते मां घटाकाश ने ठे काणे पंदर तत्त्व नुं स्थूल शरिर छे ॥ ते पंदर तत्त्व कियां तो पंचभूत पृथ्वि जल तेज वायु ने आकाश
॥ अने पांच ज्ञान इंद्रियो ॥ श्रीत्रय चाचक्षुर सना ने घ्राण ॥ अने पांच कर्म इंद्रियो ॥ वाक् पाणि पाद वायु ने उपस्थ ॥ एपंदर तत्त्व नुं स्थूल शरिर छे
ते घटाकाश ने ठे काणे छे ॥ अने मठा काश ने ठे काणे नव तत्त्व नुं सूक्ष्म शरिर छे ॥ ते नव तत्त्व कियां ॥ तो पंच विषय शब्द स्पर्श रूप रस ने गंध ॥ एपो च
विषय ॥ ने चार अंतःकरण ॥ मन बुद्धि चित्त ने अहंकार ॥ एनव तत्त्व नुं सूक्ष्म शरिर ते मठा काश ने ठे काणे छे ॥ अने महरा काश ने ठे काणे ॥ वास
ना कहे तां ॥ अज्ञान रूप कारण शरिर ते छे ॥ अने चिदाकाश ने ठे काणे शुद्ध चैतन्य जिवात्मा छे ॥ अने जे म चिदाकाश छे ॥ ते म महरा काश मठा काश
ने घटाकाश ने विषे उपाधिये करि ने रक्षो छे ॥ तो पण निर्लेप छे के म के घटो नाश पामे ॥ नेणे करि ने ते मां रक्षो जे आकाश ते ना स पाम तो नथि अने ज्यां
सृष्टि घटो नाश न पामे त्यां सृष्टि ते आकाश ने आवर्ण रदे छे ॥ अने ज्यो त्रणे आवर्ण रदे ॥ त्या रे ते आकाश चिदाकाश मां भले छे ॥ ते म जिवात्माने
स्थूल सूक्ष्म ने कारण ॥ एव त्रणे देह रूप जे आवर्ण छे ॥ ते आवर्ण ने अज्ञाने करि ने पोता पणुं माने छे ॥ त्यां सृष्टि जिवात्मा जे ते दिन ताने पाम तो थको जन्म
मृत्यु ने पामे छे ॥ जे म कोई कसिंह वन ने विषे अजाना समूह ने पामि ने ते ने संगे करि ने पोता निजाति नुं स्वरूप मूलि गयो ने पछे अजानी संघा ते त्रण रवा
वा त्याग्यो ॥ अने अजानी पेठे सिंहादिक थकी भय पामि ने ॥ पलायण करतो हवो ॥ पछे के रले कदिव से ते ने कोई बिजो सिंह मृत्यो तेणे कहु जे अ
जातो तारो भक्ष पदार्थ छे ॥ पछे ते ना विश्वास ते अर्थ ने दिना त्रटु पर उभो राखी ने ते नुं स्वरूप देखावुं ॥ त्या रे तेणे करि ने तेणे एम जाणुं ते दुं तो सम-
रथ छुं ॥ एम जाणि ने सिंहादिक रथो ॥ त्या रे बकरां भागि ग्यां ने पोते म हा धन ने विषे निर्भय थको फरया त्याग्यो ॥ ते म एतो दृष्टां त् ॥ ने एनुं सिंहां
त ए छे जे ॥ सिंहा नी पेठे जिवात्मा तो महा समरथ छे ॥ ने इंद्रियो अंतःकरण तो जड छे ॥ ते बकरा रूप इंद्रियो अंतःकरण ने संगे करि ने आत्मा ते रु-
प थई गयो छे ॥ पण जिवात्मा तो चैतन्य छे ॥ ने मगवान ना अंग नो प्रकाश छे ॥ ने निर्लेप छे ॥ ने आनंद रूप छे ॥ ने सद् छे ॥ ने अविनाशि छे ॥ अने देहादि
क जे पिंड ब्रह्मांड छे ते तो ना सवंत छे ॥ ने दुःख रूप ने जड छे ॥ ने नर करूप छे ॥ माटे एवो महा पाप रूप जे देह ॥ ते थिक पोताना आत्माने जुदो समजि

भावनगर
सि० २४

॥३१॥

ને અક્ષરબ્રહ્મને વિષે એકત્વ પળું કરવું ॥ કહેતાં મહાવાક્યને વિચારે કરિને સમજવું ॥ જે અક્ષરબ્રહ્મ તે જ હું ॥ ત્યાં વેદનું વાક્ય છે ॥ જે તત્ત્વમસિ ॥ અર્થ
 ॥ તે જે બ્રહ્મ તે તું છે ॥ એવિરિતે પોતાને અક્ષરબ્રહ્મ રૂપ થવું ॥ તે અક્ષરબ્રહ્મ કેવું છે ॥ તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિઃસ્પત્તિ સ્થિતિ ને નાશ ॥ તે અક્ષર નિલેશ
 સંતાયે કરિને થાય છે ॥ અને તે અક્ષરના સ્મરવનો લેશ પ્રકૃતિ પુરુષમાં આવ્યો છે તો તેણે કરિને પ્રકૃતિ પુરુષ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ સજવાનિ શક્તિ ને
 પામ્યો છે ॥ અને વલિ તે અક્ષરના લેશ સ્મરવે કરિને અનંત કોટિ પ્રધાન પુરુષ ॥ તથા અનંત કોટિ વૈરાટાદિકદેશ્વર ॥ તથા અનંત કોટિ બ્રહ્માદિક ॥
 તથા અનંત કોટિ દંદાદિક દેવરૂષિ પ્રજાપતિ ગોધર્વ ॥ અપસરાયો ॥ તથા રાજા પ્રજા ॥ પશુ પક્ષિ ॥ તે સર્વ અક્ષરના સ્મરવનો જે લેશ તેણે કરિને સર્વ
 સ્ત્રવિયા થયા છે ॥ અને એવું જે અક્ષરબ્રહ્મ ॥ તેને વિષે ભગવાન પુરુષો નમ સદાય અરવંડરહ્યા છે ॥ તે ભગવાન કેવા છે ॥ તો પિંડ બ્રહ્માદિક સ્મર
 ર અને તેથી પણ જે અક્ષર એવા આધાર છે ॥ અને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના પતિ છે ॥ અને રાધિકાને લક્ષ્મિ આદિક કોટિ શક્તિ યોના સ્વામિ છે ॥ અને
 ભગવાનના સ્મરવ આગલ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના જે વિષયના સ્મરવા ॥ તે તો નર્ક જેવાં છે ॥ અને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના વિષય સ્મરવ ભગવાનને તો
 પળ ભગવાનના રોમ સ્મરવા કોટિ મા ભાગ નિબરો વર થાય પળ નહિ ॥ અને ભગવાનના સ્મરવ પર તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના જે વિષયના સ્મરવ
 તેથી રિપેરિને ના સ્વિદેઈયે ॥ એવા જે ભગવાન તે મારા આત્માને વિષે અરવંડરહ્યા છે ॥ અને બહાર પળ કૃપા કરિને અનંત કોટિ જીવોનાં કલ્યાણ કરવાને
 અર્થ મનુષ્ય જેવા થઈને દર્શન આપે છે ॥ અને તે જ ભગવાન મારા જિવાત્મામાં રહ્યા છે ॥ ને તે જ સર્વના કર્તા હતાં ને પાત્ર કહે ॥ અને તે ભગવાન મૂને પ્ર
 ત્યક્ષ આજમત્યા છે ॥ તે મારે હવે કાંઈ કરવું રહ્યું નથી ॥ કેમ કે સર્વ સ્મરવા ધામને સર્વના આધાર તે જ મૂને આજ પ્રત્યક્ષમત્યા છે મારે એવા જે ભગ
 વાન તેને મુકિને મહાદુઃસ્વરૂપ જે સંસારના તુહાવા વિષયના સ્મરવ તેમાં હું પ્રિતરાયું ॥ અને સંસારના સ્મરવ તો અનંત દુઃસ્વેયુક્તને અનંત દુઃ
 શેયુક્ત ॥ ને અનંત પાપેયુક્ત છે ॥ અને વલિ સંસારના સ્મરવ નિકેદેય મપૂરિ ચોરાસિ ગર્જવાસાદિક અનંત દુઃસ્વરહ્યાં છે ॥ એમ સમજિને સંસારના
 સ્મરવ નિવાસનાનો સર્વ પ્રકારે ત્યાગ કરવો ॥ અને પોતાને મત્યા એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેનો દ્રઢ આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વરતવું અને એ
 રિને સમજિને જે ભગવાનને ભજે છે તેની વાસના ટલિ જાય છે ॥ ને તેને આત્મા પરમાત્માને વિષે પ્રીતિ થાય છે ॥ અને તે ભક્તને અરવંડ ભગવાન નિમૂ
 ત્તિનું ચિંત્વ ન થયા કરે છે ॥ અને તે તું જ મન વશ થાય છે ॥ મારે જેને પોતાનું મન વશ કરિને કલ્યાણને દૈષ્ટ્યું હોય ॥ તેને તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ

श्रीसुरय
सिद्धान्त
॥३२॥

आश्रयकरिनेतेनीआज्ञाप्रमाणेवरतवुं॥तोतेथकिआनुंकत्याणसाक्षात्कारथायछे॥माटेप्रथमकसुंजेआत्मापरमात्मानुंज्ञानतेणेकरिनेजेणे
मनवशकसुकहेतांप्रगटभगवाननोददआश्रयजेणेकस्योतेनुंकत्याणसाक्षात्कारथईरसुंछे॥माटेतेनोदेहसुंजेतोआजपडे॥नेसुंजेतोसोवर
सकेडेपडेनेसुंजेतोबोलतांचालतांदेहपडेनेसुंजेतोघणिकपिडाथईनेपडे॥नेसुंजेतोतिर्थादिकसारेठेकाणेदेहपडे॥नेसुंजेतोगमेतेठेकाणे
देहपडे॥पणजेनेज्ञानेसहितप्रत्यक्षभगवाननोददआश्रयथयोछे॥तेनोजिवात्मातोभगवाननाधामनेजपामेछे॥पणतेनेकोईजातनोसंसय
रह्योनथि॥एमजाणिनेआनंदमारहिनेअखंडभगवाननुंभजनकस्याकरवुं॥एमकहिनेश्रीहरिकृष्णभगवाननेवार्तीनीसमाप्तिकरि॥पछे
संतकिरतनगावालाग्या॥ ॥इतिश्रीसुरवसिद्धान्तसमाप्त॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे१६॥
लनाश्रावणशुद्धि॥बौधेनेदिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानुगामश्रीभावनगरमध्येमेहेतातेजपालनिमेडियोनाचोकवचेपाटहत्याधि
नेतेउपरगादितकियानंरवाधिने॥तेउपरबिराजमानथयाहता॥अनेगुढारंगनाकिनरवापनोसरवालपेहेर्योहते॥नेलिताकिनरवापनि
गलिधारणकरिनेकसुंबलसोनेरिपाघबांविहति॥अनेगुढोसोनेरिकोराखोरेटोपेहेर्योहते॥नेकेहेडेकसुंबलसेयुंबांधुंहुतुं॥अनेएकसेयुं
कसुंबलतारासुंरवभेनारव्युंहुतुं॥अनेकंठेनेविषेपुष्पनाहारधारणकस्याहता॥नेहाथेनेविषेपुष्पनाबाजुबंधनेगजराधारणकस्याहता
॥नेपाघेनेविषेबेकोरेतोराखटकताहता॥नेकानउपरपुष्पनागुच्छधारणकस्याहतानेहस्तकमअनेविषेलिंबुनुंएकफलधारणकरवुंहुतुं॥अ
नेएकमोगरानापुष्पनोगुच्छलेईनेसुंधताहता॥एविसोभानेधारणकरताथकानेपोतानाभक्तजनोनेअनदउपजावताथकाविराजमान
थयाहता॥अनेपोतानामूरवाविंदनिआगल॥परमहंसतथाहजारोहरिभक्तनिसभाभराइनेबेरिहति॥पछेमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानकृपा
करिनेबोल्याजेसांभलोसर्विनेएकप्रभपुष्टियेछिये॥जेएकदोषछेतेमांसर्वदोषरह्याछेअनेतेदोषनोत्यागकरियेतोसर्वदोषटलिजायबो
दोषतेकियोछे॥पछेतेनोउत्तरकोईयेथयोजमहि॥पछेमहाराजबोल्याजेएककृतघ्नपणारूपदोषछेतेमांसर्वदोषरह्याछे॥अनेकृतघ्न
पणारूपएकदोषनोत्यागकरेतोसर्वदोषटलिजायछे॥हवेकृतघ्नपणुंतेथु॥तोकरुणागुणनेनजाणवुं॥तिनुंनामकृतघ्नपणुंछे॥माटेभ
गवानजेतेजिवोनेअनादिकात्वथयामहाउपगारकरेछेतेउपकारनेभूतिनेजिवजेतेपोतानामननिस्वुशिप्रमाणेचाखेछेनेभगवाननेनथि

भावनगर
सि०२५

भजतो माટે ते पापे करि ने जिवनि बुद्धि ॥ भष्ट थई गई छे ॥ पछे ते भष्ट बुद्धिये करि ने प्रगट प्रमाण जे भगवाननुं स्वरूप ॥ ते एने ओ लखातुं नथि ॥ अने
 ते भगवानने विषे हेत पण ते ने थतुं नथि ॥ जेम सूर्य ने चंद्र मानुं ग्रहण थाय ॥ त्या रे ते तो प्रकाश ठंकाई जाय छे ॥ ते म-कत घि पणारु पदोषे करि ने जिव
 ने कल्याण नो मारग सज तो नथि ॥ अने ते कल्याण नो मारग न सज ये करि ने उलटो प्रत्यक्ष भगवान नो जिव जे ते दोह करे छे ॥ अने पछे महादु
 ख रूप जे यम पूरि चोरा सिने गर्भ वासादि कदुःख ते ने वारं म बार भोग वे छे ॥ ने हे रान थाय छे ॥ ते माटे जे ने पोताना आत्मानुं कल्याण कर-
 यानि इच्छा होय ते ने तो भगवान नो मोटो उपकार जाणि ते भगवाननुं भजन करवुं ॥ दंय ते भगवान ना किया उपकार छे ॥ तो ते श्री भागवत पूरण मां
 कह्युं छे ॥ ते व्यासि मा अध्याय मां दशम स्कंध ने विषे ॥ श्लोक ॥ २ ॥ बुद्धि द्वि यम न प्राणान् जनानां मस्तु ज त्प्रभु ॥ मा नार्थं च भ वार्थं च आत्म-
 ने कल्प नाय च ॥ २ ॥ एविरिते भगवान जे ते जिवो ना मोक्ष ने अर्थे इंद्रियो अंतःकरण जिवने सहजि आपे छे ॥ अने इंद्रियो अंतःकरणे करि ने जिव जे ते
 सर्व क्रिया करे छे ॥ अने सर्व पदार्थनुं ज्ञान थाय छे ॥ अने संत समागमे करि ने निरगुण भावने पामे तो ॥ एज इंद्रियो अंतःकरणे करि ने भगवान
 नुं ज्ञान पण थाय छे ॥ ते भगवाननुं ज्ञान भगवान बने ज थाय छे ॥ जेम सूर्य व ते सर्व पदार्थ देखाय छे ॥ अने सूर्य पण सूर्ये करि ने ज देखाय छे ॥ केम के
 सूर्य विना सूर्य देखाय जनहिं ॥ तेम भगवान ना स्वरूपनुं ज्ञान तो भगवान प्रगट धर्मे करावे छे ॥ त्या रे ज थाय छे ॥ पण ते विना भगवान ना स्
 रूपनुं ज्ञान थाय जनहिं ॥ अने वलि अन्न वस्त्र पण सर्व ने भगवान ज आपे छे ॥ केम के भगवान मेघ वसावे छे त्या रे अन्न वस्त्र नि पजे छे ॥ ने त्या रे सर्व
 जिवनो नि भाव थाय छे ॥ ते जेम कोई क काल पडे ने अन्न खावा क्याई न म लतुं होय ॥ ने ते काल मां कोई क अनं आपने काल मां जिव तो राखे ॥
 तो ते नो केरलो पाड माने ॥ ते नो तो गुलाम थई ने रहे ॥ ने जिव त पर्यंत ते नो गुण भूये नहिं ॥ तेम भगवान ते तो जिवो ने अनंत काल उतास्या छे ॥ केम-
 के वर सातन वर से तो सदाय काल ज छे ॥ माटे भगवान कृपा करि ने वर साद वर सावे छे ॥ त्या रे सर्व विश्व ना जिवो जिवे छे ॥ जेम कोई क रेहुं उनाले
 रवे तर मां सांति हाक तो होय ॥ ते ने गाम सांति भात आवे तो रयाय ॥ निकर भूरब्धे मरे ॥ तेम आलोक तो उनालाना रवे तर जेवुं छे ते भग-
 वान वर सातन वर सावे तो सर्व विश्व नो नाश थई जाय ॥ माटे दया करि ने वर साद वर सावे छे ॥ ने सर्व विश्व ना जिवो ने भगवान् नि भाषे छे ॥ राम जा
 णि ने भगवान नो मोटो उपकार मानि ने भगवान् नुं मखंड भजन कला करवुं ॥ ते शासां भगवाननुं भजन करवुं ॥ तो पोताना आत्माना

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥३३॥

स्वरुनेअर्थेकरबुंतेस्वरुव्यारेथाय॥तोसर्वोपरिस्वरुनेपामेत्यारेस्वरुथाय॥तेसर्वोपरिस्वरुतोभगवानपासेछे॥तेभगवाननास्वरुनेव्या
रेपमाय॥तोप्रत्यक्षभगवाननाशरणनेपामिनेमाईकस्वरुनोत्यागकरे॥त्यारेसर्वोपरिस्वरुनेजिवपामे॥अनेतेमाईकस्वरुनोव्यारेत्या
गथायछे॥तोसर्ववस्तुनुंप्रमाणकरेपछेजेवस्तुसत्यहोयतेनुंग्रहणथायछेनेजेवस्तुअसत्यहोयतेनोत्यागथायछे॥मादेदेहआत्मानिवि
वेककरवोतेमांजेदेहछेतेनोनाशथईजाणवोछे॥अनेतेदेहसंबंधिजेपदार्थछे॥तेपणनासवंतछे॥अनेतेपदार्थमांजेस्वरुजेबुंजणाय
छे॥तितोआत्मावतेजजणायछे॥अनेजोदेहमांथिआत्मानिसरिजाय॥तोसर्वपदार्थनकारांथईजायछे॥तेमोटोपृथ्विपतिराजाहोय
नेतेनेहजारोबाकरहोय॥तथाहजारोराणियोहोय॥तथालाखोगामगरासधन्यमात्तहाथीघोडापालखियोआदिकस्वरुपदार्थहोयपण
रेतेनादेहमांथिआत्मानिसरिजायत्यारेतेनेपछेकीर्पदार्थलेशामान्नकामावेनहि॥तेसर्वपदार्थनकारांथईजायछेमादेपोतेआत्मा
स्वरुवरुपछे॥अनेप्रकृतिनुंकार्यजेपिंडनेब्रह्मांडतेसर्वनाशयंतछे॥नेदुःखरुपछेअनेजडछे॥नेअंतेअपारदुःखनुंकारणछेजेमसोम
त्वरवारनारिवनेखांडनामोतियालाड्याकस्याहोय॥तेलाडवारवातांतोगत्यालागेपणपछेप्राणनेकादेयाछेतेमथिषयनांस्वरुभोग्य-
तिवरवतेतोसारांजेवाजणायछेचरांपणअंतेअपारदुःखनुंकारणछे॥अनेतेविषयमांजिवनेप्रितिहोय॥तेणेकरिनेजन्ममृत्युथायछे
॥एममाईकपदार्थनेपापरुपजाणिनेनेपिंडब्रह्मांडादिकसर्वपदार्थनोत्यागकरिनेसदायसत्यरुपएवोजेपोतानोआत्मातेनुंग्रहणकसि
कहेतांआत्मानेपोतानुंस्वरुपजाणिनेतेआत्मानासाचाहितकारि॥एवाजेपरमात्माभगवान्॥तेजसर्वस्वरुनासिंधुछेनेत्रिपानास
गरछे॥एमजाणिनेतेभगवाननोमहामोटोउपकारमानिनेतेभगवाननुंअरयंडभजनकरवुं॥अनेआजेविचारकह्योतेनेजेसमजेतेनेकत-
न्निपणारुपजेदोषतेटलिजायछे॥अनेतेनिबुद्धिमांप्रकाशथायछेअनेतेनेजप्रगटभगवाननुंस्वरुपओलखायछेअनेतेनेप्रत्यक्षभगवान
नेविषेद्रढहितथायछे॥अनेजेनेप्रगटभगवाननेविषेहितथुं॥तेनुंसाक्षात्कारकत्याणथायछेअनेतेआत्मापरमपदनेपामेछे॥तेपरमपद
तेशुंतोप्रत्यक्षभगवाननिप्राप्तिजिवनेथायतेजपरमपदछे॥तेएविप्राप्तितोजेनेअनेकजन्मनांशुभसंस्कारहोयतेनेजथायछे॥मादेआज
नेमनुष्यदेहआव्योछे॥तेनाभाग्यनोपारनथि॥केमकेआजभगवाननुंप्रगटपणुंनेपोतानेमनुष्यनोदेह॥अनेतेभगवाननेविषेद्रढेते

भावनगर
सि०२५

॥३३॥

हिततेनुंदरशना॥तेजअतिशेदुर्लभछे॥तेश्रीमद्भागवतमां॥दशमस्कंधनेविशेश्रीहृष्णभगवानेबलदेवजिप्रत्येकसुंछे॥श्लोक॥अ-
 होअपिदेववरामरार्चितं॥पदांबुजतेसुमनःफलार्हणनमस्तुपादायशिखाभिरात्मनः॥स्तमोपदत्यैतरूजन्मयत्कृतं॥अर्थ॥जेदे
 भाईआवदावननेविषे॥मृगत्यांतथागायोतथाझाडवांतलेआपणेवेशियेछिये॥तेसर्वमोटाभाग्यवालांछे॥एविरानेपोतानेमु-
 ष्यदेहनेकल्याणकारिनुंदरशनएवोसमोजिवनेआवयोप्रणोदुर्लभछे॥अनेपूर्वजेनेप्रगटभगवान्मल्याछे॥तेनाजसाक्षात्कारकल्याण
 थयांछे॥अनेतेनागुणमोटाब्रह्मादिकगायछे॥माटेतेसमोआजतमारेसर्वनेआव्योछे॥तेतमाराभाग्यनोपारनथि॥कैमकेजेसर्वी-
 परिभगवानतेजतमनेआजमल्याछे॥नेतेनुजसर्वेकसुंथायछे॥अनेमनुष्यदेहभगवानधारणकरेछेत्यारेमनुष्यजेवाजणाथरवरापण
 तेनेज्ञानेकरिनेजितवानेकोईसमर्थनथि॥अनेआजभगवानेज्ञानशक्तिधारणकरिछे॥तेणेकरिनेप्रणाकजियभगवत्परायणथी॥ते
 पणभागवतमांएकादशस्कंधनेविषेपांचमाअध्यायमां॥श्लोक॥३६॥कृतादिषुप्रजाराजन्॥कल्याविहंति संभवंम्॥कलौखलुभवि-
 ष्यंतिनारायणःपरायणाः॥अर्थ॥सुकदेवराजापरिक्षतनेकहेछेहेराजन्॥सत्ययुगनिआयेलेहनेमोटादेवछेतेकलियुगनेविषेजन्मने
 हछेछे॥शामाटेअकलियुगनेविषेरखलुकहेतांनिश्चेषणाकजीवनारायणपारायणथाशे॥एविरितेदेवतानेदुर्लभसमोतेआजतमनेप्र-
 मथयोछे॥कहेतांअनंतप्रतापेजुक्तजेभगवान्तेजतमनेआजप्रत्यक्षमल्याछे॥एमद्रवनिश्चयरखजो॥इतिश्रीमुखसिद्धांत
 समाप्त॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ संवत् १९१० गणिशे ॥ १६ ॥ शीतलनाश्रावणशुद्धि ॥ १५ ॥ पुन्यमनेदिवसमहा-
 राजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीभावनगरमध्येद्वेरणछोडजिनिबेहेनश्रीअमृतबानेधेरदोलियाउपरगादितकियाबिछाबिनेनेउपरवि-
 राजमानथयाहता॥नेकिनरवापनोसरवालनेजामोधारणकत्याहता॥नेमस्तकउपरकसंबलसोनेरिपाघबांधिहति॥अनेगुहोरटोनेकसं-
 बलसेतुंधारणकत्याहतां॥नेएकसोनेरीसेतुंखभेनाख्युंदतुं॥अनेकंठनेविशेगुलाबनेमोगरानाहारगुथेलाधारणकत्याहताअनेहाथने
 विषेगजराबाजुपोचायोनेबिटीयोफुलनांधारणकत्याहतां॥अनेकानउपरपुष्पनागुडधारणकत्याहता॥नेपाघमांतोराखटकतीहता
 अनेपोतानाभूरवारिंदेनिआगलसाधु॥तथाघणाकहरिभक्तानिमोटीसभाभराईनेबेठिहती॥पछेमाहाराजबोल्याजे॥जियनोमो

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥३५॥

क्षय्यारे थायछे ॥ तो साक्षात्कारप्रत्यक्षभगवानजिवने मत्ते ॥ अने ते भगवानना स्वरूपनो उत्तमनिरविकल्पनिश्चयथायत्यारे मोक्षयाया ॥
नेमाथानेतारिने भगवानना धामने पामे ॥ ए सर्वथा स्वनो सिद्धांत छे ॥ पछे मेहे तानि भोवन धनजिये महाराजने हाथ जोडिने प्रभुपुच्छुं ॥ जे
हे महाराज प्रत्यक्षभगवानना स्वरूपनो उत्तमनिरविकल्पनिश्चयथानो शो उपाय छे ॥ ते कृपा करिने कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे ॥ भ-
गवानना स्वरूपनो निश्चय तो भगवानथ कि जथाय छे ॥ ते भगवानप्रथविउपर प्रगट थाय छे ॥ त्यारे ते भगवानने सरणे आव्यो जे जिकने
ने आत्यंतिक प्रलयनुज्ञान आपि ने पोताना स्वरूपनो निश्चय करावे छे ॥ त्यारे निश्चयथाय छे ॥ पछे जे ने आत्यंतिक प्रलयनुज्ञान सिद्ध था-
य छे ॥ ते भक्त जे ते प्रत्यक्ष मूर्तिज्ञान दाता भगवान ते ने विषे सर्वोपरि पुरुषोत्तमपणानो निश्चय करे छे ॥ हवे ते ज्ञानने कहिये छीये जे ते भ-
गवान के वाछे ॥ के माया परायुं जे अक्षर धाम ॥ ते ने विषे सदाय विराजमान छे ॥ ने ते भगवान दिव्य स्वरूप छे ॥ ने साकार दिभुज मूर्ति छे
॥ ने अति श्रेष्ठ प्रकाशवान् छे ने मनोहर छे ॥ ने अनंत ऐश्वर्य युक्त ॥ ने अनंत शक्तियो अनंत पारस देविटाणाथ का विराजमान छे ॥ एवा जे
भगवान् पुरुषोत्तम ते कृपा करिने जिवोना मोक्षने अर्थ अत्यंतिक प्रलयमाह ता जे जिवो ते ने उत्पन्न करवासारुं सृष्टि करवाने समे अक्षर
सामि द्वष्टि करे छे ॥ ते अक्षर के युं छे ॥ तो सर्वाधार छे ॥ ने ते अक्षरना एक देशने विषे अनंत एवास बल ब्रह्मपुरुष रह्यो छे ॥ ते मांथी एक पु-
रुषने अक्षर जे ते प्रकाश छे ॥ ते पुरुष के वो छे ॥ तो प्रकृतिनो नियंता छे ॥ ने अखंड छे ॥ ने अनादि छे ॥ ने एने बस कहें छे ॥ ने ते कुटस्थ छे ॥
एवो जे पुरुष तेना अंगने विषे प्रकृति रहि छे ॥ ते ने पुरुष जे ते अक्षरना प्रकाश बडे करिने जायत करे छे ॥ पछे ते पुरुष प्रकृतिना संजोग क-
रिने अनंत कोटि प्रधान पुरुष उत्पन्न थाय छे ॥ ने ते प्रधान पुरुष थ कि महत्त्व थाय छे ने महत्त्व थ कि त्रण प्रकारनो अहंकार थाय छे ॥ ते
मांसत्व गुण थ कि चार अंतःकरण ॥ ने चौदह द्वियो ॥ अंतःकरण ना देवता थया छे ॥ अने रजोगुण थ की दश द्वियो थाय छे ॥ अने तमो-
गुण थ कि पंचभूतने पंचविषय थाय छे ॥ ए विरित्वे चो विशतत्व उत्पन्न थया ॥ पछे ते तत्वे करिने दशरने जियना देह ॥ जे पिंड ब्रह्मांड स-
रजाणा ए विरिते भगवान जे ते अक्षर रूपे सर्वे मां प्रवेश करिने ॥ अंतरजामि पणेर ह्यो छे ॥ पण भगवान बिना एक अणुरवालि नथि ॥ ते श्रुति
मां कह्युं छे ॥ जे सर्वे बल विदं ब्रह्म ॥ अने बलिते भगवान् सर्व मां रह्यो थ का पण जुदार ह्यो छे ॥ ते भगवान जे वा अक्षर मां छे ॥ ते वा पुरुष

भावनगर.
सि० २६

॥३५॥

માંનથિ॥ કેમકે ભગવાન તો અક્ષરમાં છે ॥ ને અક્ષર દ્વારે પુરુષમાં પ્રવેશ કર્યો છે ॥ માટે અક્ષર રૂપિયંડાડું આવ્યું ॥ અને જેવા પ્રકૃતિ પુરુષમાં પ્રગવાન છે ॥ તેવા પ્રધાન પુરુષમાં નથિ ॥ ને જેવા પ્રધાન પુરુષમાં છે ॥ તેવા મહત્ત્વમાં નથિ ॥ ને મહત્ત્વમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા ત્રણ પ્રકારના અહંકારમાં નથિ ॥ ને જેવા અહંકારમાં પ્રગવાન છે ॥ તેવા ચોવિશ તત્ત્વમાં નથિ ॥ ને તત્ત્વમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા ઘેરાટમાં નથિ ॥ ને વૈરાટમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા બ્રહ્માદિક દેવમાં નથિ ॥ ને બ્રહ્માદિક દેવમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા મનુષ્યમાં નથિ ॥ ને મનુષ્યમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા પશુપક્ષાદિકમાં નથિ ॥ એવિરિતે પાત્ર નિતાર તપ્પતાયે ॥ અનવય પળે સર્વમાં પ્રગવાન રહ્યા છે ॥ અને વ્યતિરેક પળે તો સર્વથિ જુદા રહ્યા છે ॥ જેમ સૂર્ય છે તે પોતાના મંડલને વિષે મૂર્તિમાન રહ્યો છે ॥ અને પોતાના પ્રકાશ કરિને સર્વ નાનેત્રમાં રહ્યો છે ॥ તેમ પ્રગવાન જે તે મૂર્તિમાન તો પોતાના અક્ષરધામને વિષે રહ્યા છે ॥ ને પોતાના અંગના પ્રકાશરૂપે અક્ષર બ્રહ્મરૂપ જ્ઞાન તેરૂપે કરિને તો સર્વે વિશ્વમાં રહ્યા છે ॥ તેકે વિરિતે પ્રગવાન સર્વમાં રહ્યા છે ॥ તો જેમ સૂર્ય જે તેનેત્રમાં રહ્યો છે ॥ તેનેત્રના ચાર ભેદ છે ॥ તે કિયા ॥ તો એક તો મોટિ આંચ્ય છે ॥ ને તે આંચ્યમાં રત્ન છે ॥ ને તે રત્નમાં માણસિયો છે ॥ ને માણસિયામાં પ્રકાશ છે ॥ તે પ્રકાશને ને સૂર્યના પ્રકાશને સ્ફુજાતિ પળું છે ॥ માટે તેનેત્રના પ્રકાશમાં સૂર્યનો પ્રકાશ આવ્યો ॥ ત્યારે દેરવાય છે ॥ અને સૂર્યનો પ્રકાશ નહોય ને આંચ્ય પોતાની પોતા પાસે હોય ॥ તો પળ કાંદે રવાય નહિ ॥ અને સૂર્યનો પ્રકાશ હોય તો પળ જો પોતાની આંચ્યમાં પ્રકાશ નહોય તો દેરવાય નહિ ॥ તેમ મોટિ આંચ્યને ઠેકાણે તો જિવનુસ્થુલ શરીર છે ॥ ને રત્નને ઠેકાણે સૂક્ષ્મ શરીર છે ॥ ને માણસિયાને ઠેકાણે જિવનુકારણ શરીર છે ॥ ને તેમાં જે પ્રકાશ તેને ઠેકાણે પોતે જિવાત્મા છે ॥ ને સૂર્યના પ્રકાશને ઠેકાણે પ્રગવાનના અંગના તે જરૂપે અક્ષર બ્રહ્મ તે છે ॥ અને સૂર્યને ઠેકાણે પરમાત્મા પ્રગવાન પોતે છે ॥ તે સૂર્ય જેમ એક છે ॥ તેમ પ્રગવાન પણ એક જ છે ॥ ને તેના અંગનો પ્રકાશ જે અક્ષર બ્રહ્મ તે પણ એક છે ॥ અને જિવ અનંત છે ॥ તે જેમ સૂર્ય વડે આંચ્ય સર્વે પદાર્થ દેસે છે ॥ ને સૂર્યને પણ સૂર્ય વડે રહે છે ॥ તેમ પ્રગવાન નું જ્ઞાન પણ પ્રગવાન વડે જ થાય છે ॥ જેમ હિરેક સ્તિને હિરોધિધાય છે ॥ ને મણિયે કરિને તમણિ વિધાય છે ॥ તેમ પ્રગવાન નો નિશ્ચય પ્રગવાન વડે જ થાય છે ॥ અને વલ્લિ જેમ દેહના દુઃસ્વને જિવ જાણે છે ॥ પણ જિવના દુઃસ્વને દેહ જાણિ શકે નહિ ॥ તેમ પ્રગવાન જે તે જિવને જાણે છે ॥ પણ જિવ પ્રગવાનને જાણવાને સમર્થ નથિ ॥ માટે આ જ્યારે પ્રગવાન રૂપાક

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૩૫॥

રિનેરામકૃષ્ણાદિકરૂપેમનુષ્યજેવાથડનેપોતાનાત્વરુપનુજ્ઞાનકરાવેછે॥ત્યારેજિવનેભગવાનનાસ્વરુપનોનિશ્ચયથાયછે॥નેજિવજેતેપંચવિ
ષયથકિમુકાર્દનેમાયાપરથાયછે॥નેબ્રહ્મરુપથડનેઅક્ષરધામનેપાંમેછે॥હવેતેભગવાનનાસ્વરુપનુજ્ઞાનજેતેપોતેએમકરાવેછે॥જેજેમરુત્પ
તિછે॥તેમજપ્રલયથાયછે॥તેપ્રથમજેમઆકાશમાંથીવાયુથાયછે॥નેવાયુથકિઅગ્નિથાયછે॥અનેઅગ્નિથકિજલથાયછે॥નેજલથકિ
પૃથ્વિથાયછે॥અગ્નિરિતેજેમરુત્પત્તિથાયછેતેમપ્રલયસમેપૃથ્વિજલમાંલયથાયછે॥નેજલઅગ્નિમાંલયથાયછે॥નેઅગ્નિવાયુમાંલય
થાયછે॥નેવાયુઆકાશમાંલયથાયછે॥અગ્નિરિતેરુત્પત્તિનેપ્રલયથાયછે॥તેમાંજિવજેતેવારંવારજન્મમરુત્યુનાદુઃખનેપામેછે॥માટે
જિવજ્યારેઆત્મનિકપ્રલયનાજ્ઞાનનેપાંમે॥ત્યારેજેજિવજેતેજન્મમરુત્યુનાદુઃખથકિમુકાર્દનેબ્રહ્મરુપથાયછે॥હવેતેજ્ઞાનપ્રલયનિ
રિત્યનેકહુકું॥જેજેમઆમનુષ્યનાદેહછે॥તેમચૌદત્તોકનુબ્રહ્માંડતેવૈરાજનાંમેદશ્વરનોદેહછે॥તેજેમમનુષ્યનાદેહમાંચોવિસતત્ત્વછે
॥તેમવૈરાજનાદેહમાંચોવિસતત્ત્વછે॥તેવૈરાજનાદેહમાંમહત્ત્વનેજિવનાદેહમાંઅલ્પછેઅનેજિવનેસ્થુલસૂક્ષ્મનેકારણાન્નદેહછે॥
નેવૈરાજનેવૈરાટસૂત્રાત્માનેઅવ્યાકૃતાન્નદેહછે॥અનેઅલ્પથકિજિવતથાદશ્વરનોઆત્માજુદોછે॥હવેતેઆત્માજુદોછેતેનેસમજવા
નિરિત્યકહિયેછિયે॥જેજિવનાદેહમાંઅસ્થિજેહાડકાદિકપૃથ્વિનોભાગછે॥તેનેમહતપ્રથવીમાંલયકરિનેપોતાનાઆત્માનેજુદો
પાડવો॥અનેમહતપૃથ્વિછેતેમહતજલનાએકઅંશમાંથિઉપજિછે॥માટેતેપૃથ્વિનેજલમાંલયકરિનેતેવૈરાજનાઆત્માનેજુદોસ
મજવો॥અનેજલનિદ્રણિયેજોર્દ્યૈતોએકલુંજલદેસ્વાય॥પણપૃથ્વિદેસ્વાયનહિ॥અનેજિવનાદેહમાંલોહોર્દઆદિકજેજલનોભા
ગછે॥તેમહતજલમાંથિયોછે॥તેનેતેમાંલયકરિનેતેજલથકિપોતાનાઆત્માનેજુદોપાડવો॥અનેજેજલછેતેઅગ્નિનાએકદેશ
માંથિઉપજુછે॥તેનેતેઅગ્નિમાંલયકરિનેતેમહતઅગ્નિથકિવૈરાજનાઆત્માનેજુદોસમજવો॥અનેજ્યારેઅગ્નિનિદ્રણિયેજોર્દ્યૈતો
લપૃથ્વિકાંર્દ્યેનથિદેસ્વાતું॥એકલોઅગ્નિદેસ્વાયછેઅનેજિવનાદેહમાંજઠરાગ્નિછેતેમહતઅગ્નિમાંથીઠપત્યોછે॥માટેતેનેમહતઅગ્નિ
માંલયકરિનેપોતાનાઆત્માનેજુદોપાડવો॥નેમહતઅગ્નિછેતેવાયુનાએકદેશમાંથિઉપજ્યોછે॥તેનેતેવાયુમાંલયકરિનોતેદશ્વર
નાઆત્માનેજુદોસમજવો॥અનેજિવનાદેહમાંપ્રાણવાયુછેતેમહતવાયુમાંથીઉપજ્યોછે॥તેનેતેમાંલયકરિનેપોતાનાઆત્માનેજુદો

માવનગર
સિ.૨૬

॥૩૫॥

હવો ॥ અને જે મહત્વાયુ છે તે મહદાકાશના એકદેશમાં થિયુપન્યો છે ॥ માટે તેને મહદાકાશ માં લય કરિને તે વૈરાજના આત્માને જુદો સમજ-
 વો ॥ અને જ્યારે આકાશની દ્રષ્ટી એ જોઈયે ॥ ત્યારે તો પૃથ્વી જલાદિ ચારે ભૂતનથિ દેવાતાં ॥ એકલો આકાશ જ દેવાય છે ॥ અને જિવન દે-
 હને ૫૭ ॥ પ્રાણાદિક નિમુંગલિયોનો અવકાશ તે મહદાકાશમાં થિયુપન્યો છે ॥ તેને તેમાં લય કરિને તે થિયોતાના આત્માને જુદો પાડવો
 ॥ અને જે મહદાકાશ છે ॥ તે અહંકારમાં થિયુપન્યો છે ॥ તેને તેમહંકારમાં લય કરિને ॥ તેદશ્વરના આત્માને જુદો સમજવો અને જિવન દે-
 માં જે અહંકાર છે ॥ તેમહત્ત્વ અહંકાર થિકિયુપન્યો છે ॥ માટે તેને તેમાં લય કરિને પોતાના આત્માને જુદો પાડવો ॥ અને જે અહંકાર છે તેમહત્ત્વ
 માં થિયુપન્યો છે ॥ તેને તેમાં લય કરિને તેમહત્ત્વ અહંકાર થિકિ વૈરાજના આત્માને જુદો સમજવો ॥ અને જે જીવનું ચિત્ત છે તેમહત્ત્વમાં થિયુ-
 પન્યુ છે ॥ તેને તેમાં લય કરિને ॥ તે થિયોતાના આત્માને જુદો પાડવો ॥ અને જે મહત્ત્વ છે ॥ તે પ્રધાન પુરુષમાં થિયુપન્યુ છે ॥ તેને તેમાં લય
 કરિને તેદશ્વરના આત્માને જુદો સમજવો ॥ અને જિવનું જેમન છે ॥ તે પ્રધાન પુરુષ થિકિ થયું છે ॥ તેમનને પ્રધાન પુરુષમાં લય કરિને પોતા-
 ના આત્માને તે થિયુ જુદો પાડવો ॥ અને જે પ્રધાન પુરુષ છે તે પ્રકૃતિ પુરુષ થિકિયુપન્યુ છે ॥ તેને તેમાં લય કરિને તેદશ્વરના આત્માને જુદો સ-
 મજવો ॥ અને જિવન જે બુદ્ધિ છે ॥ તે મૂલમાયામાં થિયુત્પન્ન થઈ છે ॥ તે બુદ્ધિને મૂલમાયામાં લય કરિને પોતાના આત્માને તે થિયુ જુદો સમ-
 જવો ॥ અને જે મૂલમાયા છે તે સબલ બ્રહ્મના એકદેશમાં થિયુત્પન્ન થઈ છે ॥ તે માયાને સબલને વિષે લય કરિને તેદશ્વરના આત્માને જુદો
 સમજવો ॥ અને એ વિરિતે જ્ઞાન પ્રલય કરિને પછે પોતાના આત્માને ને વૈરાજના મેદશ્વરના આત્માને ॥ અષ્ટાવરણ રૂપ માયા થી જુદા પા-
 ડિને તે માયાનું દ્રષ્ટાવણું ॥ ટાલિને ચુદ્ધ ચૈતન્ય રૂપ થઈને અક્ષર બ્રહ્મને વિષે એકત્વ પણુ કરવું ॥ કેહેતાં પોતાના આત્માને અક્ષર બ્રહ્મ મા-
 નવો ॥ અને તે અક્ષરના આધાર ॥ અક્ષર તિત પરમાત્મા ભગવાન છે ॥ એ વિરિતે જ્ઞાન સ્થિતિ તેમ પ્રલય કરિને પોતાના આત્માને સ્ફુટ રૂપ
 વું જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પોતાનું સ્વરૂપમાં નિને પ્રતિલોમ દ્રષ્ટિ કરિને પ્રત્યક્ષ એવા જે જ્ઞાન દાતા ભગવાન તેનું આત્માને વિશેધ્યાન કરવું ॥ એ-
 વીરિતે સમજિને જ્ઞાન કરે છે ॥ તેને સાક્ષાત્કાર દિવ્ય મૂર્તિ ભગવાન દેવાય છે ॥ ને તેને પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ ભગવાન તેના સ્વરૂપને ઉત્તમ નિર-
 વિકલ્ય નિશ્ચય થાય છે ॥ જેમ સૂર્યનો પ્રકાશ નિરાકાર છે ॥ પણ તેમાં દર પળ રાખિયે તો તેમાં મૂર્તિ માન સૂર્ય દેવાય છે ॥ તેમ પોતાના

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

आत्माने अष्टावरणधिपरसुख्यचैतन्यब्रह्मरूपमानिने तेने विषे पोताने मत्वा जे प्रत्यक्षमूर्ति भगवान तेनु ध्यान करयुं ॥ अने एविरिते जे
ध्यान करे तो तेने पोताना आत्माने विषे अनंत इश्वर्य ॥ अनंत पारसदने अनंत प्रताप युक्त जे भगवान ते मूर्तिमान प्रत्यक्ष देखाय छे ॥
अने एविरिते ध्यान करे करे भगवानना भक्तनि दिव्यमूर्ति बंधाय छे ॥ अने तेने भागवतितनुं केहे छे ॥ अने ते भक्त जे ते भगवानना
सरस्वाज आकारे पांमे छे ॥ ने अपार अद्भुत सुखने पांमे छे ॥ अने ते भक्त अखंड भगवाननि से बामो रहे छे ॥ अने तेने कोई कल्पे
छो जन्म धर बोपउ तो नथि ॥ एम कहिने महाराज बोल्या जे हवे किरतन बोले ॥ पछे साधु किर्तन गावा लाग्या ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धा
ंत समाप्त ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९११ शीतल आश्विन वदि ॥ ३ ॥ विजने दिवस ॥ माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवा
नगाम श्रीभावनगर मध्ये ॥ मेहेता ते जपालने घेर मेडियोना चोकवच्ये पाटुपरगादित किया बिछाविने ते उपर विराजमान थयाहता ॥ अ
ने सर्वजरिया निवस्वधारण कस्यां दतां अने कंठने विषे पुष्पनाहार घणा कधारण कस्यां दता ॥ अने कर्ण उपर गुच्छ शोभिरत्ना हता अने पा घमां
पुष्पना तो माने छोगलां धारण करीं दतां ॥ अने मुस्तक उपर उंचु फूलनुं मोटुं छत्र बांध्युं दतुं ॥ ने ललाटे विषे केसर नि आडपने कंकुनो चांदले
कसो दतो ॥ ने पोताना मूरवारि दनि आगल साधु तथा घणा कदरि भक्तनि सभा भ्रातृने बेढिहति ॥ अने साधु भागवत धर्मे निकथा करताह
ता ॥ पछे कथानि समाप्ति र्हरि हित्यारे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान बोल्या जे ॥ जीवने अशान्ति छे ॥ एज जन्म मृत्युनुं कारण छे ॥ अने जे
शान्ति छे ॥ ते ज मोक्ष नो हेतु छे ॥ हवे ते अशान्ति ते शुं छे ॥ तो जिव जे ते देहने विषे पोता पणुमानिने पंचविषयने भोग बवानि दुच्छार खे छे
॥ अने ते विषय सजे एतला भोगवे ॥ तो पण तत्तथवा तुं नथि ॥ एज अशान्तिनुं कारण छे ॥ अने ते विषय मां प्रिति होय ॥ ने देह मुके तो ते प्रितिये
करिने माछो देह धर्वा पडे छे एविरित्ये बारं बार जन्म मृत्युने पांमे छे ॥ अने हवे शान्ति ते शुं छे ॥ तो पंचविषयनि धासना मुकिने पोते श्रद्धा आत्मा
रूप थईने परमात्मा प्रत्यक्षने साक्षात्कार पांमे त्यारे जिव जे ते परम शान्तिने पांमे छे ॥ पण ते बिना चौदलो कनां विषय सुख भोगवे ॥ तो य
लेशमात्र शान्ति थाय नहि ॥ अने पंचविषयनां सुख तो केवां छे ॥ के जे मत पति लोडि उपर पाणिनुं टिपुं नारवे ते छमथइने पाछुं तप बालागे ते
मभूख्यो होयने अंनरवाय त्यारे घडिक शान्ति रहे ॥ ने बलि पाछो भूख्यो थाय ॥ अने तृष्यालागि होयने पाणिपिये त्यारे घडिक शान्ति रहे ॥

भावनगर
सि २७

॥३६॥

નેપછિચલિતરણલાગે॥૧૥વિરિતેદેહમાંઅનંતવ્યાપિયોરહિંછે॥માટેપંચવિષયતેળેકરિનેકોઈકાલેશાંતિથાયનહિં॥હવેશાંતિવ્યારેધાય
 ॥તોમૃત્યુરહેત્યારેશાંતિથાય॥તેમૃત્યુતોશુંછેતોઅજ્ઞાનેકરિનેમિથ્યાભ્રાન્તિછેતેજમૃત્યુછે॥કેમકેદેહનેઆત્માબેવસ્તુછે॥તેમાંઆત્મા
 છેતેતોઅવિનાસિછે॥અનેદેહતોજડછેજનેમિથ્યાછે॥માટેઆત્માઅવિનાસિછેતેતોકોઈકાલેમરતોનધિઅનેદેહતોજડછેતેજડયસ્તુને
 તોમૃત્યુહોયનહિં॥કેમકેજડ૬બોજેથામલોતથાપાઠાણાનિશત્યાતિમરિજાશે॥૧૬૥મકહેવાયનહિં॥તેમદેહતોથામલાવતજડછે॥અને
 જોદેહચાલેહાલેછે॥તેતોઆત્માઆમાંહિપ્રવેશકર્યોછેતેળેકરિનેચાલેહાલેછેજેમડાંપાંપગમાંપહેલાંહોયનેતેપુરુષવિશગાડચાલેતો
 તેભેલાંપગરણાંપણવિશગાડચાલેછે॥૧૭૥પણપુરુષવિનાપગરણાંકાંઈચાલવાનેસમર્થનધિ॥તેપગરણાંરૂપજેદેહતેતોઆત્માનિસન્તાયે
 કરિનેસચેતનથાયછેનેજોનેમાંધિઆત્માનિસરિજાયતોદેહથામલાવતજડથઈજાયછે॥અનેઆત્માદેહમાંછેતોપણદેહજડછેમાટે
 જડ૬બોજેદેહ॥તેતોસદાયમરેલોછે॥૧૮૥એકાંઈમરવુંનધિ॥અનેજેઆત્માછેતેતોકોઈકાલેમરતોનધિઅનેજેજડહોયતેમુબુંકહેવાય
 નહિં॥માટેમૃત્યુમૃત્યુકહેછેતેમૃત્યુતેશુંછે॥તેનોતપાસકરિનેજોઈયેતોત્રણેકાલમાંમૃત્યુજનનધિ॥નેએતોમિથ્યાભ્રાન્તિમાનછે॥
 માટે૧૬૬વિરિતેમૃત્યુનોવિચારકરેતોમૃત્યુજડલિજાયછે॥ત્યારેતમેકહેશોજેમૃત્યુકેનિછે॥તોઆત્માછેતેપોતાનાસ્વરૂપનેબુદ્ધિ-
 નેમાયાનાચોવિસતત્વરૂપજેદેહ॥તેનાભાવનેપામિગયોછે॥તેપૃથ્વિમાંપૃથ્વિરૂપથઈગયોછે॥નેજલમાંજલરૂપથઈગયોછે॥અનેઅગ્નિમાં
 અગ્નિરૂપથઈગયોછે॥અનેઆકાશમાંઆકાશરૂપથઈગયોછે॥નેઅહંકારમાંઅહંકારરૂપથઈગયોછે॥નેમનમાંમનરૂપથઈગયોછે
 ॥નેચિત્તમાંચિત્તરૂપથઈગયોછે॥અનેબુદ્ધિમાંબુદ્ધિરૂપઆત્માથઈગયોછે॥૧૯૬૧૬૬વિરિતેજિવાત્માજેતેમાયાનાતત્વોમાંલુબ્ધથઈરહ્યોછે
 ॥અનેજિવનેવિષેમાનિતાભાયવડેકરિને॥માયારહિંછે॥તેમાયાનેમહાકારણકહેછે॥તેમાયાયેકરિનેપ્રકૃતિનાકાર્યમાંઠત્પત્તિસ્થિ-
 તિ॥નેપ્રલયવડેકરિનેજિવાત્માજેતેજન્મમૃત્યુનેપામેછે॥માટેતત્વોનેનાશકરિનેપોતાનેમૃત્યુમાનેછે॥નેતત્વનેડપજવેકરિને
 જન્મમાનેછે॥માટેજિવનેજ્યાંસુધિઅજ્ઞાનછે॥ત્યાંસુધિભ્રાન્તિરૂપજન્મમૃત્યુતેરલતુંનધિ॥જેમસ્વપ્નામાંવાષેગ્રહ્યોહોયતેસ્ય
 પ્રમાંમુકાયનહિં॥અનેજ્યારેજાગેત્યારેજાણેજેવાઘજમુદલનધિ॥તેમઅજ્ઞાનછેત્યાંસુધિજિવનેજન્મમૃત્યુરૂપભ્રાન્તિરહતિનધિ

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥३७॥

॥ अने ज्यारे ज्ञान रुपि जायत अयस्थाने पामे छे त्यारे मुदल जाणे जे जन्म मृत्यु ह तुं जनहिं ॥ ने ए मजाणे जे ए तो मुने अमधि गलि भ्रांति हति ॥ मा
टे ज्ञान जरूपा मयुं ॥ हवे ते ज्ञान थानि रित कहुं छुं ॥ जे जड अने चेतन ए बेना आधार एवा जे परमात्मा ते जिवने प्रत्यक्ष मले ॥ अने ते परमा
त्मा जे ते पोताना स्वरुप नुं ज्ञान करावे ॥ अने जिवने ते ना आत्मानुं ज्ञान करावे पंच बंधिय ना सगने टखाये ने स्थूल सूक्ष्म ने कारण ए चण देह
थि जु दाण्डे ॥ त्यारे जिवने जन्म मृत्यु टले ने ते नो मोक्ष थाय ॥ पण ते विना माया तराय नहि ॥ जे मसो हाथनो उंडो कुबो होय ने ते मां धि क्याई
निकलवानो उपाय न होय अने ते कुवामां हजार पुरुष पड्या होय ॥ ने ते सृजे एवा बलवान होय ॥ तो पण ते मां धि ए नि मे ले ए के जणो नि-
सरि शके नहिं ॥ अने जो कोई एक जणो कुवा नि बहार होय ॥ तो ते पुरुष ह जारे जणाने उपरि दोर दुं मे लि ने काहे तो नि सरे ॥ पण ते विना
नि सरे नहिं ॥ ते म माया रुपितो सो हाथनो उंडो कुबो छे ॥ ते कुवामां मनुष्य देव ब्रह्मादिक सर्वे जिव प्राणिमात्र पड्या छे ॥ ते देव ब्रह्मा
दिक ने प्रकृति पुरुष सूक्ष्म कोई पोतानि मे ले नि सरवाने समर्थ नथि ॥ माटे माया रुपि कुब थि बहार कहे तां माया पर एवा जे परमात्मा
ते प्रगट्य ईने ज्ञान रुपि दोर डे करि ने काहे त्यारे माया रुपि कुवामां धि जिव नि सरे कहे तां माया ने तरि ने जिव जे ते ब्रह्म रुप थाय पण ते
विना जीवने माया तरवानो बिजो कोई उपाय नहि हवे ते माया धि पर थवानि रित कहुं छि ये जे आजिव जे ते पोताना स्वरुप ना अज्ञा
ने करि ने पृथ्वि मां पृथ्वि रूप थई गयो छे कहे तां हाड मां सादिक नो जे स्थूल देह ते दुं छुं ॥ ए म माने छे पछे ते जिवने देह थि जु दो पाडवाने अर्थ
सत्पुरुष जे ते जल नुं ज्ञान करावे छे ॥ जे पृथ्वि तो जल थकि थई छे ॥ ने पाछे जल मां लय पाम शे ॥ त्यारे जिव जे ते पृथ्वि नो त्याग करि ने ज-
ल मां प्रवेश करे छे ने जल ने पोतानुं रुप माने छे अने पृथ्वि नो जल ने विषे लय करि ने ॥ जल आकार द्रष्टि ने पामे छे ॥ पछे ते ने अग्नि नुं ज्ञान क-
रावे छे ॥ त्यारे जल जे ते अग्नि मां लय पामे छे ॥ पछे जिव जे ते जल ना अभिमान ने मुकि ने अग्नि मां प्रवेश करे छे ने अग्नि ने पोतानुं रुप माने छे
॥ पछे ते ने वायु नुं ज्ञान थाय छे ॥ त्यारे अग्नि जे ते वायु थकि थयो ह तो ते पाछो वायु मां लय पामे छे त्यारे जिव जे ते अग्नि नो त्याग करि ने वायु मां
प्रवेश करे छे ॥ ने वायु ने पोतानुं रुप माने छे अने पछे ते ने आकाश नुं ज्ञान थाय छे त्यारे वायु पण आकाश मां लय पामि जाय छे ने जिव जे ते
आकाशानि द्रष्टि ने पामे छे त्यारे ते ने पृथ्व्यादिक चार भूत द्रष्टा मां आवतां नथि ने ते नि द्रष्टि मां एक लो आकाश आवे छे ने ते आकाश

भावनगर
सि० २७

॥३७॥

ને પોતાનું રૂપ માને છે ॥ પછે તેને અહંકારનું જ્ઞાન થાય છે ॥ ત્યારે આકાશ જે તે અહંકાર થકિ થયો હતો ॥ તે તેમાં લય પામે છે ॥ કેમ કે જેમાં થિજે
 પચ્યું હોય તેમાં તેનો પાછો લય થાય છે ॥ માટે જિવ જે તે આકાશનો ત્યાગ કરીને અહંકારમાં પ્રવેશ કરે છે તેને તે અહંકારને પોતાનું રૂપ માને છે ॥
 અને પછે તેને મહતત્વનું જ્ઞાન થાય છે ॥ ત્યારે અહંકાર જે તે મહતત્વમાં લય થઈ જાય છે ॥ ત્યારે જાણ પણા રૂપ જે જિવાત્મા જે તે મહતત્વમાં પ્રવેશ
 કરે છે તેને મહતત્વને પોતાનું રૂપ માને છે ॥ અને પછે તેને પ્રધાન પુરુષનું જ્ઞાન થાય છે ॥ ત્યારે મહતત્વ જે તે પ્રધાન પુરુષને વિષે લય પામે છે ॥ અને જિ
 વાત્મા જે તે પ્રધાન પુરુષમાં પ્રવેશ કરીને તેને પોતાનું રૂપ માને છે ॥ અને પછે તેને પ્રકૃતિ પુરુષનું જ્ઞાન સત્ય પુરુષ જે તે કરાવે છે ત્યારે પ્રધાન પુરુષ જે
 તે પ્રકૃતિ પુરુષને વિષે લય પામે છે ॥ ને જાણ પણા રૂપ આત્મા જે તે પ્રકૃતિ પુરુષમાં પ્રવેશ કરીને તેને પોતાનું રૂપ માને છે ॥ અને તેને પછે અશરિર રૂ
 પાવું જે અક્ષર બ્રહ્મ તેનું જ્ઞાન થાય છે ત્યારે અણચરણ જે પ્રકૃતિનું કાર્ય પિંડ બ્રહ્માડ તે સર્વ લય થઈ જાય છે ને એકલિચૈતન્ય નિરાકાર વ્યાપક
 દરિ રહે છે ને તે અક્ષર બ્રહ્મને પોતાનું રૂપ માને ને અરબંડ સ્થિતિને પામે છે ॥ ને જન્મ મરણ ધિરહિત થાય છે અને એને ॥ સર્વે રવત્વીદંશ્ચહ્યાનેહ
 નાનાસ્તિકિંચન ॥ અશ્રુતિનો અર્થ તથા તત્ત્વમસ્યાદિક મહાવાક્યનો અર્થ ॥ પણ પૂરો થઈ રહ્યો છે ॥ અને તેને નિર્બિજ સારવ્ય ॥ ને નિર્બિજયો
 ગનું જ્ઞાન સિદ્ધ થયું જાણવું ॥ અને હવે સવિજ સારવ્યને સવિજયો ગનું જ્ઞાન કહિયેછીયે ॥ જે નિર્બિજ સાં રવ્યને નિર્બિજયોગે કરીને પિંડ બ્રહ્મા
 ડાદિકના આકાર ॥ તથા જિવઈશ્વર ॥ ને પુરુષાદિકના જે આકાર ॥ તે સર્વેનું નિરાકરણ પણું કરીને પોતાના આત્માને શુદ્ધ ચૈતન્ય નિરાકાર વ્યા
 પક જાણીને અક્ષર બ્રહ્મને વિષે એકત્વ પણું કરીને તેમાં દૃઢ સ્થિતિ પામીને પછે તે અક્ષર બ્રહ્મ નિરાકાર એકર સચૈતન ॥ તેના આધારે યા જે
 પરબ્રહ્મ પરમાત્માદિ વ્યમૂર્તિ ભગવાન તેને જાણીને તેમૂર્તિનું અક્ષરને વિષે ધ્યાન કરવું તે ધ્યાનશા સારું કરવું ॥ તો સાકાર મૂર્તિના આધાર વિના
 ચૈતન્ય બ્રહ્મ નિરાકાર પણે ॥ અધર્પ ધર રહેવાતું નથિ અને અનાદિ મૂલ અક્ષર બ્રહ્મ છે ॥ તે પણ દિવ્ય મૂર્તિ ॥ એવા જે પરબ્રહ્મ પરમાત્મા તેના અં
 નો પ્રકાશ છે ॥ અને જિવમાત્રનું વ્યતિરેક મૂલ સ્વરૂપ અક્ષર બ્રહ્મ છે ॥ પણ તે જિવને અનાદિનું અજ્ઞાને કરીને માયાનું આવર્ણ છે તેણે કરીને અ
 ક્ષર થિ જિવ જુદા રહ્યા છે ॥ અને જ્યારે જ્ઞાને કરીને માયાનું આવર્ણ દે છે ॥ ત્યારે અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ થઈને અક્ષરાતિત પરબ્રહ્મ પરમાત્માદિ વ્યમૂર્તિ
 ને સાક્ષાત્કાર દે રહે છે ॥ પછે તેને તો દિવ્ય મૂર્તિ વિના બિજું કાંઈ માસતું નથિ ॥ માટે તે મૂર્તિનું અરયંડ ધ્યાન કરવા કરે છે ॥ કેમ કે તે નિદ્રામાં

શ્રીમુગ્ધ
સિદ્ધાન
॥૩૮॥

ભગવાનનિમૂર્તિવિનાપિંડબ્રહ્માંશાદિકકોઈઆકારરહેતોનથિનેપ્રકભગવાનનેજદેવેએવાજ્ઞાનનેપામિનેસિદ્ધયોએવોજેમુક્તતેદેહ
નોત્યાગકરિનેઅક્ષરધામનેપામેછે॥નેતેપાછોકોઈકાહેજન્મનેધરતોનથિ॥તેએવુંજ્ઞાનવ્યારેથાયછે॥તોએઅક્ષરનાઆધારેવાજેઅક્ષરાતિ
તપરમાત્માભગવાનતેક્રપાકરિનેઅનંતજિવોનેમહાસુરવિચારકરવાસારુંપોતાનાસત્યસંકલ્પેકરિનેઆપૃથિવિષયમનુષ્યદેહધારણક-
રિનેજિવનેજ્ઞાનઆપેછે॥ત્યારેપૂર્વિકહુંએવુંજ્ઞાનથાયછે॥પણતેવિનાવિજાકોઈદેવબ્રહ્માનેપ્રક્રતિપુરુષાદિકથકિતથાપોતાનિમેલે
વુંજ્ઞાનથાયનહિં॥કેમકેદેવબ્રહ્માદિકતોસર્વેમાયામાપડદામારહ્યાછેઅનેબ્રહ્મનેપરબ્રહ્મતોમાયાથિપરછેમાટેમાયામાંહોય॥તેણેમાયા
પરનુંજ્ઞાનકેમઆપિશકાયા॥નજઆપિશકાયા॥અનેબ્રહ્મતોનિરાકારછેનેતેબ્રહ્મનીદ્રષ્ટિમાંતોજિવદ્વિધમાયાછેજનહિં॥અનેજોબ્રહ્મ-
નિદ્રષ્ટિમાંજિવદ્વિધમાયાહોયતોતેબ્રહ્મકેહેવાયનહિં॥માટેબ્રહ્મપણજ્ઞાનદેવાનેસમર્થનથિઅનેજ્ઞાનનેપામિનેબ્રહ્મરૂપથઈનેઅક્ષરધા-
મમાંગયોજેમુક્તતેપણપાછોમનુષ્યદેહધારણકરિનેજ્ઞાનદેવાઆવતોનથિ॥તેપણગિતામાંશ્રીકૃષ્ણેકહ્યુંછેજે॥શ્લોક॥નતદ્વાસયતે
સૂર્યોનશશાંકોનપાવકઃયદ્દત્વાનનિકર્તેતે॥તદ્વામપરમમમ॥તેનોઅર્થજે॥મારાધામનેપામ્યોતેપાછોપૃથિવિષયઆવતોનથિઅનેજિ-
વનેજ્ઞાનઆપવું॥તેપણકોઈકમનુષ્યજેવોસજ્ઞાતિથઈનેજ્ઞાનઆપશે॥ત્યારેજ્ઞાનથશેપણતેવિનાઅધરપધરજ્ઞાનથનુંનથિ॥માટે
વર્તુમવર્તુનેઅન્યથાકર્તુસમર્થેવાજેપરમાત્માભગવાનતેજેતેપોતાનાસત્યસંકલ્પેકરિને॥મનુષ્યસ્યરૂપનુંધારણકરિનેજિવનેમા-
યાપરજ્ઞાનકરાવેછે॥ત્યારેજિવનેજ્ઞાનથાયછે॥પછેજેનેજ્ઞાનથયું॥એવોજેજ્ઞાનિતેએમજાણેછેજેમાયાપરએવુંજેનિર્ગુણબ્રહ્મતેતોમારું
સ્યરૂપછેકહેતાંતેજ્ઞાનિછે॥એમજાણેછેજેદંબ્રહ્મહું॥એવુંજ્ઞાનથાયછેતેતોનિદ્રષ્ટિમાંમારુંકાકારજેદેવબ્રહ્માનેપ્રક્રતિપુરુષસ-
ધિનાઆકારઆવતાનથિ॥તોપણતેનેએમભાસેછેજે॥આવુંમાયાપરજેનિર્ગુણબ્રહ્મતેનુંજેજ્ઞાનતેમુનેજેણેઆપ્યુંવાજેપુરુષતેતોબ્ર-
હ્મનાપણઆધારછેકેમકેબ્રહ્મપરહોયતેજબ્રહ્મનુંજ્ઞાનકરાવિશકે॥પણતેવિનાબ્રહ્મપોતેપણપોતાનુંજ્ઞાનકરાવિશકતુંનથિ॥તો
બ્રહ્મથિઓરાહોયતેનેતોતેબ્રહ્મનાજ્ઞાનનીગમહોયજક્યાથિ॥નજહોય॥માટેપ્રત્યક્ષજ્ઞાનદાતાતેજસર્વોપરિપરમાત્માપરબ્રહ્મછેએમ
તેજ્ઞાનિજાણેછે॥માટેએમજાણિનેતેપ્રત્યક્ષમૂર્તિભગવાનતેનેઅક્ષરનાઆધારજાણિનેઅરબંધધ્યાનકરેછેનેતેપ્રત્યક્ષમૂર્તિનેધ્યાનેક

ભાવનગર.
સિ.૨૭

॥૩૮॥

रिनेते भक्तनिग्रहमयतनुबंधायछे॥नेतेमहाशान्तिनेपामेछे॥नेभगवाननासरखासखनेपामेछे॥कहेतांनेमभगवानकालकर्ममाया-
येरहितछेतेमतेभक्तपणकालकर्ममायायेरहितथायछे॥अनेएतुंज्ञानपाध्यायिनातोसर्वदेवब्रह्मादिकनेअशान्तिछे॥माटेमनुष्यदेहपा-
रिजिबमाचनेज्ञानजरूपामयुं॥एजमनुष्यदेहदोलाभछे॥अनेजेनेज्ञानपाध्यायिनिईच्छानधितेतोपशुतुल्यछे॥ ॥इतिश्रीमुख्य-
सिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे॥१६सोलनाश्रावणबदि॥२॥विजनेदि-
वसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीभावतगरमध्येत्रयादिप्रमादोकरनिकमजिनिबिदेनश्रीशामवानेचेरुगमणेबासओरहानि-
आगलचोकमां पाटउपरगादितकिष्णानयाविनेतेउपरविराजमानथयाहूतानेसर्वस्वेतयस्त्रधारणकस्याहूतानेमस्तकेकसुबलफें-
टोबांध्योहूतोनेउत्तादनेविषेकुमकुमनोचांदलोकरोहूतोनेसर्वअंगमांपुष्पनांआभूषणश्रीभिरहूतानेपोतानामूर्वाविंदनिआ-
गलसाधुतथापणाकहरिभक्तनिसभाभराईनेवेठिहति॥पछेधर्मानंदस्वामियेहाथजोडिनेप्रभपुछ्युंजेहेमहाराजआजगतनिउत्पत्ति-
केईरितेथायछे॥अनेजिवमायानाबंधनथकिमुकाईनेमुक्तथायतेनोशोउपायछेतेकदो॥पछेमहाराजबोल्याजेजगतनिउत्पत्तितथापु-
रुषप्रकृतितथाकालमायातथामहदादिकचोविसतत्वतथाप्रलयतेसर्वनारूपनेजाणेत्योरेजिवमायानाबंधनथकिमुकाईनेब्रह्मरूपमु-
क्तथायछे॥इवेतेसर्वनांरूपकहियेछियेतेनेसावधानथइनेसांभलो॥जेपुरुषोत्तमभगवानजेतेआत्यंतिकप्रलयनेअंतेअक्षरधामनेविषे
अस्वंडरह्याथकाउत्पत्तिसेअक्षरद्वारेपुरुषसामिद्रष्टिकरेछे॥अनेतेपुरुषजेतेजायतेनेपाणिनेमायानेविषेगर्भनेधरेछे॥अनेतेमायाथकि-
अनंतकोटिप्रधानपुरुषथायछे॥तेप्रधानपुरुषकेवाछेतोअनंतकोटिब्रह्मांडनिउत्पत्तिनाकारणछे॥इवेतेमाएकब्रह्मांडनिउत्पत्तिनि-
रितकहुंहुं॥अनेतेएकब्रह्मांडनिउत्पत्तिप्रमाणेसर्वब्रह्मांडनीउत्पत्तिनिरितजाणायि॥इवेतेप्रधानपुरुषथकिमहत्तत्त्वथायछे॥अनेमह-
त्तत्त्वथकिचणप्रकारनोअहंकारथायछे॥तेमांसात्विकअहंकारथकिचारअंतःकरणथायछे॥नेराजसामहंकारथकिदशदुंद्रियोयाय-
छे॥नेतामसाअहंकारथकिपंचभूतनेपंचतनमात्राएदलेपांचविषयथायछे॥एविरितेचोविसतत्वथयातेनांनाम॥एव्यिजलतेज-
वायुनेआकाशएपांचभूत॥शब्दस्पर्शरूपरसनेगंधएपांचविषय॥श्रोत्रत्वचाचक्षुरसनानेंघ्राण॥एपांचज्ञानइंद्रियो॥नेबाक

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાન્ત
॥૩૯॥

પાણિપાદવાયુનેઉપસ્થ ॥ આપાંચકર્મદ્વિયો ॥ અને મનબુદ્ધિચિત્તને અહંકાર આચાર અંતઃકરણ ॥ અધિરિતે ચોવિસ તત્ત્વનાં નામ કહ્યાં ॥ હ
વેપુરુષ પ્રકૃતિકાલને મહત્ત્વાદિક ચોવિસ તત્ત્વનાં લક્ષણ કહિયે છિયે તેને તમે સાંભરો ॥ તેમાં પુરુષનું લક્ષણ એ છે જે ॥ પુરુષ જે તે પ્રકૃતિ-
ના નિયંતા છે ॥ ને પ્રકૃતિ થકિ વિજાતિ ॥ ને અરબંડને અનાદિને અનંતને સ્વયં જોતિ ॥ ને સર્વજ્ઞને દિવ્ય વિગ્રહને સમગ્ર આકાર માત્ર નિપ્રવૃત્તિ
ના કારણને ક્ષેત્રજ એવો પુરુષ છે ॥ હવે પ્રકૃતિનાં લક્ષણ કહિયે છિયે ॥ જે પ્રકૃતિ જે તે ત્રિગુણાત્મક છે ને જડુચિદાત્મક છે ને નિત્ય છે ને નિર-
વિદોષ છે ॥ ને મહદાદિક સમગ્ર તત્ત્વ ॥ ને જિયમાત્ર તેનું ક્ષેત્ર છે ॥ ને ભગવાન નિશક્તિ છે ॥ તેને પ્રકૃતિ કહિયે ॥ ને હવે કાલનું લક્ષણ કહિયે
છિયે ॥ જે તે કાલ કેવો છે ॥ તે ગુણસાંમ્યને નિરવિદોષ અધિજે માયા તેનો જે ક્ષોભ કરે છે તેને કાલ કહિયે ॥ હવે તત્ત્વનાં લક્ષણ કહિયે છિયે
॥ તેમાં પ્રથમ ચિત્તનું લક્ષણ કહેવાશે ॥ ચિત્તને ને મહત્ત્વને અપેક્ષણે જાણવું ॥ અને તે મહત્ત્વને વિષે સૂક્ષ્મરૂપે કરિને સમગ્ર જગત રહ્યું
છે ॥ ને પોતે નિરવિકારી છે ॥ ને પ્રકાશવાન છે ॥ ને સ્વર્હદ છે ॥ કેહેતાં નિર્વિકારિ નિર્મલ છે ॥ ને સદ્ગુણ સત્ત્વ મય છે ॥ ને શાન્ત છે ॥ અચિત્તનું લક્ષ-
ણ કહ્યું ॥ હવે અહંકારનું લક્ષણ કહીયે છિયે ॥ અહંકાર જે તે ત્રિગુણાત્મક છે ॥ ને ભૂતમાત્રા દ્વિયો અંતઃકરણ દેયતાને પ્રાણ એ સર્વે નીડ-
ત્વનિત્તનું કારણ છે ॥ ને એને વિષે શાન્તપણું ધોરણનું નિમુદ્ધપણું રહ્યું છે ॥ એ અહંકારનું લક્ષણ છે ॥ હવે મનનું લક્ષણ કહે છે ॥ મન જે તે સ્ત્રિ-
યાદિક જે સમગ્ર કામના માત્ર તેની ઉત્પત્તિનું ક્ષેત્ર છે ॥ ને સંકલ્પવિકલ્પરૂપ છે ॥ ને સમગ્ર દ્વિયોનું નિયંતા છે ॥ એ મનનું લક્ષણ છે ॥ હ
વે બુદ્ધિનું લક્ષણ કહે છે ॥ બુદ્ધિને વિષે પદાર્થમાત્રનું જ્ઞાન રહ્યું છે ॥ અને સમગ્ર દ્વિયોને વિષે જે વિષે જ્ઞાન છે તે બુદ્ધિવતે છે ॥ ને બુદ્ધિને વિષે
સંસય નિશ્ચય નિશ્ચાને સ્મૃતિ આર્યા છે ॥ એ બુદ્ધિનું લક્ષણ કહ્યું ॥ હવે દ્વિયોનાં લક્ષણ કહે છે ॥ શ્રોત્ર દ્વિયે કરિને શ્રાવ્ય રૂપ કમ્પથાય છે ॥ ને
ત્વચાયે કરિને સ્પર્શનું જ્ઞાન થાય છે ॥ ને ચક્ષુ દ્વિયે કરિને રૂપનું જ્ઞાન થાય છે ॥ ને જિહ્વાયે કરિને રસનું જ્ઞાન થાય છે ॥ ને ગ્રાણે કરિને ગંધ
નું જ્ઞાન થાય છે ॥ આપાંચ જ્ઞાન દ્વિયોનાં લક્ષણ કહ્યાં ॥ હવે કર્મ દ્વિયોનાં લક્ષણ કહે છે ॥ વાણિયે કરિને વોહારૂપ કર્મ થાય છે ॥ ને હાથે
કરિને લેવાદેવારૂપ કર્મ થાય છે ॥ ને પગે કરિને જવા આવવારૂપ કર્મ થાય છે ॥ ને સિષ્ણુયે કરિને વિર્ય સૂત્રાદિક ત્યાગ કરવારૂપ કર્મ થાય
છે ॥ ને મુદ્રા દ્વિયે કરિને મહાદિક ત્યાગ કરવારૂપ કર્મ થાય છે ॥ આપાંચ કર્મ દ્વિયોનાં લક્ષણ કહ્યાં ॥ હવે આપાંચ માત્રનાં લક્ષણ

ભાવનગર.
સિ ૨૮

॥૩૯॥

कहे छे ॥ शब्द जे ते अर्थ माननो आशय छे ॥ ने व्यवहार माननो कारण छे ने बोल नारा निजाति ने स्वरूप ते नो जणावना छे ॥ ने शब्द ने आका-
 रा ने विषे रहे वापणु छे ॥ ने आकाशानि तनमात्रा छे ॥ ने श्रोत्र इंद्रिये करि ने ग्रहण कस्यामा आवे छे ॥ ए शब्द नुं लक्षण कहुं हवे स्पर्श नुं लक्षण
 कहे छे ॥ स्पर्श जे ते बायुनि तनमात्रा छे ॥ ने ते ने विषे को मलपणु ॥ कठणपणु सितलपणु उष्णपणु ॥ ने त्वचा ए करि ने ग्रहण करवापणु ॥ ए
 स्पर्श नुं लक्षण कहुं ॥ हवे रुप नुं लक्षण कहे छे ॥ रुप जे ते पदार्थ मानना आकार ने जणा विदेवा यणु ॥ ने ते पदार्थ ने विषे मौणपणे रहे वापणु ॥
 ने पदार्थ नीच नाए कस्ने परिणामपणु ॥ ने ते जत त्वनुं तनमात्रापणु ॥ ने चक्षु इंद्रिये करि ने ग्रहण करवापणु ए रुप नुं लक्षण कहुं ॥ हवे रस नुं
 लक्षण कहे छे ॥ रस जे ते मधूरपणु तिखापणु ॥ खारापणु रवाटापणु कडुवापणु कसाय वापणु गत्यचिकणापणु ने जल नुं तनमात्रापणु ॥ ने
 जिह्वा इंद्रिये करि ने ग्रहण करवापणु ॥ ए रस नुं लक्षण कहुं ॥ हवे गंध नुं लक्षण कहे छे ॥ गंध जे ते सगंधपणु दुर्गंधपणु ने ए ध्वि नुं तनमात्राप-
 णु ॥ ने नासिका इंद्रिये करि ने ग्रहण करवापणु ॥ ए गंध नुं लक्षण कहुं ॥ हवे पंचभूतना लक्षण कहे छे ॥ ए ध्वि जे ते जिह्वा माने धारण क-
 स्थापणु ने लोक रुपे करि ने स्थानपणु ॥ ने आकाशादिक चार भूत नुं विभाग करवापणु ने समग्र भूत प्राणिमात्रना शरिर नुं प्रगट कस्थापणु
 ॥ ए ध्वि नुं लक्षण कहुं ॥ हवे जल नुं लक्षण कहे छे ॥ जल जे ते पृथ्व्यादिक द्रव्य नुं पिंडिकर्म कस्थापणु ने पदार्थ ने कोमल कस्थापणु
 ने भीनुं करवापणु ने तृप्ति करवापणु ॥ ने प्राणिमात्र ने जिवा दुयापणु ने ताप ने टाल वापणु ने तृप्यानि निवृत्ति पमाड वापणु ने बहुपणु ॥
 ए जल नुं लक्षण छे ॥ हवे ते जनुं लक्षण कहे छे ॥ ते ज जे ते प्रकाशपणु ॥ ने अन्नादिक ने पचाव वापणु ने काष्ठ ने हुत द्रव्यादिक नुं ग्रहण कस्-
 थापणु ॥ ने टाहने हर वापणु ने शीषण करवापणु ने क्षुधाने व्रशा ए ते जनुं लक्षण छे हवे वायु नुं लक्षण कहे छे ॥ वायु जे ते वृक्षादिक ने क-
 पाव वापणु ॥ ने व्रणादिक ने भेला करवापणु ॥ ने शब्द स्पर्श रुप रस ने गंध ॥ ए जे पांच विषय ते ने श्रोत्रादिक पांच ज्ञान इंद्रियो प्रत्ये पमा-
 डि देवापणु ॥ ने सर्वे इंद्रियो नुं आत्मापणु ॥ ए वायु नुं लक्षण छे ॥ हवे आकाश नुं लक्षण कहे छे ॥ आकाश जे ते समग्र जिवमात्र ने आ-
 काश देवापणु ॥ ने भुत प्राणिमात्र नो जे देह नामा हेनो ये देह बार ने देह ने बहार नो ये देह बार ते नुं कारणपणु ॥ ने प्राण इंद्रियो अंतःकरण ने
 जिव ॥ ए सर्व नुं स्थानपणु ॥ ए आकाश नुं लक्षण छे ॥ ए विरिते चोबिस तत्त्व प्रकृति पुरुष ने काळ तेना स्वरूप ने जाणयापछे ते तत्त्व जे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४०॥

तेपरमेश्वरनिदृच्छायेपेस्यांथकां पोतपोतानां अंशो करिने इश्वरने जिवनादेहने सरजतां हवां ॥ तेमां इश्वरनोदेहजे वैराट्सुचात्माने अ-
व्याकृत ॥ अने जिवनोदेहजे स्थूल सूक्ष्मने कारण अने वैराट्नामे जे इश्वरतेनादेहनी द्विपारबधका लनि आयुष्यछे ॥ नेते वैराट्पुरुषना एकदिव-
समां च उदमन्यं तरथायछे ते जे चोएनोदिवसछे ॥ ते बडिज एनिरात्रिछे ॥ अने ज्यां सुधिएनोदिवसद्वोय त्यां सुधित्रिलोकिनि स्थिति रदेछे
॥ अने ज्यारे एनिरात्रिपडेछं त्यारे त्रिलोकनो नाश थाय छे ॥ तेने निमित्त प्रलय कहिये ॥ अने ज्यारे वैराट्पुरुषनो द्विपारबधका लपुरो थाय-
छे ॥ त्यारे ए वैराट्देहनो सत्यादिलोके सहित नाश थाय छे ने महाद्वादिक जे चौबिसतत्त्वने प्रधानपुरुषते सर्वे प्रकृतिने विषे लय थाय छे
॥ तेनो प्राकृत प्रलय कहिये ॥ अने जे प्रकृति छे ते पुरुषना एकदेशने विषे लय ईजाय ॥ अने ते पुरुष जे ते ज्ञानपामिने प्रकृतिनो त्याग
करिने अक्षर ब्रह्मरूप थईने पुरुषोत्तम भगवाननि सेवा मारहे ॥ तेने आत्यंतिक प्रलय कहिये ॥ ने तेने ज्ञान प्रलय कहिये ॥ अने देवदेत्यने
मनुष्यादिक नादेहनो जे क्षणक्षण प्रत्यं नाश थाय छे तेने नित्य प्रलय कहिये ॥ एविरिते बिश्वति उत्पत्तिने प्रलय थाय छे तेने जौ जिय जाणे
तो तेने संसारने विषे वैराग्य थाय छे ॥ ने माया नाबंधन थकि मुकाईने भगवानने विषे तेने भक्ति थाय छे ॥ ने तेनो मोक्ष थाय छे हवे एवुं ज्ञान
व्यार थाय छे ॥ तो ज्यारे प्रगट भगवानपो ते पोताने श्रीमुखे ज्ञान आपेतथा प्रगट भगवान थकि ज्ञानपामिने निरवास निक थई एवा जे एको-
निक तत्त्व वेता संत ॥ पंचविषयना त्यागि ॥ तेना थकि एवुं ज्ञान थाय छे ॥ पण ते विना विषयनि वासना वा ला थकि तथा एक ला शास्त्रने व-
चबे शां भलवे करिने एवुं ज्ञान नथि थतुं ॥ अने एविरित्य ना ज्ञान विना जिवनो मोक्ष पण थाय नहिं ॥ एसिद्धांत वार्ता छे ॥ ॥ इति श्रीमु-
खसिद्धांत समाप्त ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणिशें ॥ १६ ॥ शोलना श्रावण वदि ॥ ५ ॥ पंच-
मिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान् ॥ गाम श्रीभावनगर मध्ये जौ सिधन जिजाद्वजिने घेर आधमणा बारनि मेडि उपरगादित कि-
यानरवा विने होलिया उपर बिराज मान थया दता ॥ अने सर्वे जरिया निबस्त्रधारण कत्यां दतां ॥ अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरहा
दतां ॥ ने केशरनि आड्यने कंकुनो चांदलो कत्यो दतोने पोताना मूर्यार्थिं दनि आगल साधु तथा देवादेश ना हरि भक्तनि समाभराईने बेडि
हति ॥ पछे ते धनजिनि मातु श्रीमाणक बातेणे महाराजनि पूजां करिने पोते वरतमान लिधो ॥ ने महाराजनो द्रव आसरो कस्यो पछे म

भावनगर
सि० २९

॥४०॥

હારાજબોલ્યાજેસર્વેસાંભલો॥ એકવાર્ત્તકરિયેછિયેજેઆજગતનેવિષેમનુષ્યનેબેપ્રકારનોલાભછે॥ તેમાંએકઅબિનાસીલાભછેનેએક
 નાશથઈજાયવોલાભછે॥ તેમાંઅબિનાસિલાભતેકિયો॥ તોપોતાનેસત્યુરુષનોસમાગમથાયનેતેસમાગમેકરિનેપોતાનેઆત્માપરમાત્મા
 નાસ્વરુપનુંજ્ઞાનથાયતથાપોતાનેમહાદુઃસ્વનિદેનારિનેજન્મમૃત્યુનેગર્ભયાસનેચોરાસિમાંસ્વડાવનારિજેપંચવિષયનિવાસનાતેથકિ
 નિવૃત્તિપમાયકહેતાંજગતનિવાસનોટલિજાય॥ તથાદ્વિયોપોતાનેસ્વાધિનેધાયતથામનવશથાય॥ તથાત્રિયાસનિકપણેરહીને
 પ્રત્યક્ષભગવાનનુંભજનસ્મરણકથાકિરતનમેચાકરવિ॥ તથાપ્રત્યક્ષભગવાનઅનેતેભગવાનનાસંતતેવુંપોતાનેદરજ્ઞાનથાય॥ એસર્વે
 અબિનાસિલાભછેનેઅલોકિકદર્લભયાભછે॥ અનેદ્વેઅસત્યલાભતેકિયો॥ તોજિવનેમાર્કપદાર્થજેધન્યમાલુગાંમગરાસ
 સ્ત્રિછોકરાંસગાંકુદુંબિષ્ણાંકર્મલેતેસર્વેમિથ્યાલાભછેઅનેતેપદાર્થનેમલવેકરિનેથયોજેજિવનેદરણ॥ તેપણમિથ્યાદરણછે॥
 નેનાસવંતતેલાભછે॥ નેતેદરણપણનાસવંતછે॥ કેમકેતેપદાર્થઅંતેએકદહાડેજરુરનાસથઈજસે॥ અનેકદાપિતેપદાર્થપાંચદ
 હાડારહ્યાંતોપોતાનેતોએકદિવસદેહમુકિનેજરુરજવુંપડશે॥ ત્યારેપણકોઈપદાર્થભેગાંનહિંઆવે॥ માટેઆલોકમાંમાર્કપદાર્થ
 તોજેટલોજેટલોલાભછેતેસર્વેનાસવંતલાભછેઅનેવલિતેમાર્કપદાર્થનાલાભનિકેડેઅપારદુઃસ્વરહ્યાંછે॥ કેમકેતેપદાર્થપ્રાપ્તથા
 યા॥ ત્યારેજિવરાજિથાયછે॥ અનેતેપદાર્થનેતોનાશથવાનોધર્મછે॥ તેપાંચનાસથાયત્યારેતેજિવનેતેનુંદુઃસ્વથાયછે॥ એવિરિતેઅનંતપ
 દાર્થનાઅનંતદુઃસ્વથયાકરેછે॥ અનેતેએવિરિતેજિવનેમાર્કપદાર્થધણાકપેરાપ્રાપ્તથયાછેનેપાછાનાસપામિગયાછેકેમકેજિવેઝાં
 જ્યાંચોરાસિમાંજન્મધસ્યાછે॥ ત્યાંત્યાંસ્ત્રિછોકરાંકુદુંબપરિવારપ્રાપ્તથયાછે॥ નેપાછાનાશપામિગયાંછે॥ અનેવલિમનુષ્યદેહપામિનેપ્ર
 ભુનીભક્તિનહિકરે॥ તોતેનેચોરાસિમાંજેજેયોનિમાંજાસેત્યાંત્યાંસહેજેજવગરમેહેનેતેસ્ત્રિછોકરાંમલશેકેમકેકુતરાનોઅવતાર
 આવશે॥ ત્યારેજેટલિકુતરિયોતેસર્વેતેનિજસ્ત્રિયોછે॥ નેજોકુતરિનોઅવતારઆવશેતોજેટલાકુતરાછેનેટલાતેનાધણિથશે॥
 એવિરિતેદ્વાધિષોડાગધેડાંડપાડાબોકડાદિકસર્વેજાતનેવિષેઅનંતસ્ત્રિયોપુરુષતેતેજાતમાંરુપવાનનેજાબનવાનપરસ્પરજિયનેઅ
 નંતઅનંતમલ્યાછેનેવલીમલશે॥ પણતેણેકરિનેજિવનેલેશમાત્રત્રિધઈનધિ॥ નેત્રિધિથશેપણનહિં॥ માટેજેનેકાલરવાઈજાયા

શ્રીમુરુ
સિદ્ધાંત
॥૪૧॥

બોજેલાભતેસર્વેમિથ્યાલાખહે ॥ એમસમજિનેમનુષ્યદેહનેપાપ્યોએબોજેજિવતેનેતોમિથ્યાલાખનિઆશાનેમુકિનેઅબિનાસિએબોજેપોતા
નાઆત્માનામોક્ષનોલાભતેનેસાવધાનધર્મનેલેવો ॥ અનેનાસવંતલાખનેવિષેધિવ્રતિયોનેપાછિચાલિનેભગવાનનાસ્વરૂપનેવિષેજોદિ
દેવિ ॥ કહેતાંકનેકરિનેભગવાનનિકયાસાંખલવિ ॥ નેઆર્યેકરિનેભગવાનનુરુપજોવું ॥ નેરસનાપકરિનેભગવાનનાગુણગાવા ॥ એ
વિરિતેઈદિયોઅંતઃકરણનેભગવાનનાસંબંધનેપમાદિનેપોતાનેદ્રઢપણેધર્મનેવિષેરહિનેપરમેશ્વરતિનિષ્કામભક્તિકરવિઅનેતેનિકામ
ભક્તિયેકરિનેજિયનોમોક્ષથાયહે ॥ માટેદુર્લભએબોજેમનુષ્યનોદેહતેપરમેશ્વરેક્રપાકરિને ॥ ભગવાનભજવાસારુંઆપ્યોહેતેમનુષ્યદે
હનેનાસવંતનેઅસત્યએવાંજેઆજગતનાંસુખતેમાંગ્રથાર્યોબોનહિ ॥ અનેમનુષ્યદેહેકરિનેતોપરમેશ્વરભજિનેપોતાનાઆત્માનેજન્મમા
ણનાંદુઃખથકિમુકાવિનેભગવાનનાઅક્ષરધામનેજપામવું ॥ અનેએવિરિતેજેપોતાનાઆત્માનેમાયાનાબંધનથકિમુકાવેહેતેનેજમનુ
ષ્યનોદેહઆવ્યોપ્રમાણહે ॥ અનેજેએવિરિતેપોતાનાઆત્માનુંતોસારુંનધિકરતોનેકેવલપંચાથેષયમાંલોલુપથદેરહેહે ॥ તેનેતોપામર
જાણવો ॥ નેતેતોકેવલપશુતુલ્યહે ॥ માટેપશુપણાનોત્યાગકરિનેમનુષ્યદેહેતોભગવાનનુંભજનકરવુંઅનેવલિઆસમેતોપોતાનેમનુષ્યનેદે
નેકલ્યાણકારિનોસમાગમપ્રાપ્તયોહે ॥ એતોઅતિરોજદુર્લભલામહે ॥ માટેસાવધાનધર્મનેકલ્યાણનારખપવાલાનેએબોઠેરાવકરવો ॥
જેઆદેહેકરિનેતોએકભગવાનનેજમજવા ॥ પણનાસવંતનેદુઃસ્વરૂપનેજન્મમૃત્યુનેપમાડનારા ॥ એવાજેમાર્કમંચવિષયતેનેનધિભો
ગવા ॥ નેનિરવાસનિકપણોરહિનેજેવાતેવાઅન્નવસ્ત્રાદિકેકરિનેદેહનિરવાહકરવોહે ॥ પણસાતવિષયનેતોભોગયવાજનધિનેભ
ગવાનભજિનેભગવાનનાધામમાંજવુંહે ॥ એબોઠેરાવકલ્યાણનારખપવાલાનેકસ્યો ॥ અનેવલિએમચિત્તારકરવોજેમાર્કમંચવિષ
યનાપદાર્થનેભોગવેકરિનેદેજેઆત્માતેસુખિથાડુંએવોનથી ॥ કેમકેવિષયનાંપદાર્થતોનાસવંતહે ॥ નેહુંઆત્માતોઅબિનાસિહું
માટેનાસવંતપદાર્થઅબિનાસિનેશુસુસ્વકરો ॥ જેમરાંકહોયતેરાજાનેશુસુસ્વકરે ॥ તેમમાર્કપદાર્થતેઆત્માનેશુસુસ્વકરે ॥ કેમકે
આત્માતોપોતેજસુસ્વરૂપહે ॥ નેઅરવડાનંદહેઅનેતેઆત્માપોતાનુંસ્વરૂપહે ॥ એમસમજિનેઆત્મારૂપઈતેપહેઅપરમિતહેમહિમા
જેનોએવાજેપ્રત્યક્ષપરમાત્માભગવાનતેવેઅરવંડપોતાનાઆત્માનેવિષેજાણપણામાંમૂર્તિજેવિવસ્ત્રપુષ્પાદિકેસહિતદેરાવહે ॥ તે

માવનગર.
સિ.૨૧

॥૪૧॥

मूर्तिने धारिने ते भगवाननि अखंडस्मृति ये सहित भजन स्मरण कथा करवुं ॥ एज मनुष्य देह नो परमत्वा भळे अने ते विना ना बीजामाई
 कपटार्थनाला मळे ते तो केवळ मिथ्यात्वा मळे ने जिवन्मुक्त दुःख मुदु करे एवो ने जिवने बंधन करे एवो माई कला भळे ॥ माटे ते ते तो उरुटा अं-
 नानि पेटे त्याग करिने एक भगवाननुं भजन करवुं ॥ अने भगवाननो महिमा समजिने भगवानना चरणार्थि दने विषे पोताना मनने द्रव करि
 ने राखवुं ॥ जेम बज्जनि पृथ्विमां वज्जनि स्खिति चाडि देख्यते को ईरि ते उरुडे नहि ॥ तेम पोताना मननि घतिने भगवानना चरणार्थि दमांचो
 टाडि देवि ॥ अने एविसमजणने पाप्यो जे भक्त ते तो सर्व स्वरूपे पांमिर हो छे ने तेने को ई त्या भपामबो बाकिर खो नथि ॥ माटे ते त्यामने-
 ले बासां संतनो समागम अखंड राखवो ॥ ॥ इति श्रीसुरवासिदांत समाप्त ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसें १ ईशो लना भाद्रपद शुदि १० दशमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवानगाम श्री भंडारिया मध्ये
 भक्त शाहिरा बोधाने घेर आथमणे बार ओखानि ओसरिमां सांजने समे गादी तकि या थि छो वेला दोलिया उपर विराजमान थयावता ॥
 अने सर्वे जरिया निवत्त धारण कथां हतां ॥ ने पुष्पना आभूषण सर्वे अंगमां धारण करीं हतां ॥ ने कंकुनो चांद लोकर्यो हतो अने पोताना
 मूल्या विंदनि आगल साधु तथा देश देशाना हरि भक्त नि सभा भराने बेठिहता ॥ पछे महाराज बोल्या जे जिवने अति दुर्लभ त्या भते छ
 ति शो जसुल भके मथाय ॥ तो जिवने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संत मले ॥ अने भगवानने प्रत्यक्ष भगवानना संत तेने विषे जिवने आत्म
 बुद्धि थाय ॥ तो ते जिवने अति दुर्लभ जे मोक्षनो ला मते अति शो जसुल मथाय छे ॥ अने ते आत्म बुद्धि के विकर थि तो जे थि जिवने देहने
 देहना संबंधिमां आत्म बुद्धि थई छे ॥ ते वि भगवानने भगवानना संतने विषे आत्म बुद्धि करथि ॥ तो तेने मोक्षना माराण्य को ई विघ्न
 आवे जनहि ॥ केम के जिवने जो देहने देहना संबंधिमां आत्म बुद्धि थई छे ॥ तो ते देहने अनंतरो मथाय तथा देह पोतानो का लो लुलो
 बेहेरो बाडो होय तो पण ते देहनो लगारे पण अवगुण आवे नहि ॥ अने बिजानो देह मारो होय ॥ पण तेना करता पोतानो देह पोताने
 बहालो लागे छे ॥ ते शाने करिने बहालो लागे छे ॥ तो पोताना देहने विषे जिवने आत्म बुद्धि थई छे ॥ माटे बहालो लागे छे ॥ अने बहि
 देहना संबंधिने विषे जिवने जो आत्म बुद्धि थई छे ॥ तो ते नो पणा जिवने अवगुण नथि आवतो केम के पोतानो दि करो होय ॥ ने ते स-

श्रीमुख
सिंहोत्त
॥४२॥

रखहोय तथा कुफेलि होय ॥ तोपण पोतानुं गामगरा सघनमालघर खोरडा घरेणां वस्त्रादिक सर्वे पदार्थ तेने आपे छे ॥ तथा ते पोतानो
दिकरो क्पाई कजार कर्म करि आव्यो होय तो तेना छाना दंड भरे छे ॥ ने तेनी फजेनि थया देतान थिने तेनो अचगुण पण लेनहि ॥ कांके तेने दि
करा ते विषे आत्म बुद्धि छे ॥ तेम कत्याण नारख पवाशने भगवानने भगवानना संतने विषे आत्म बुद्धि करवि ॥ अने जेने भगवानने भगवा
नना संतने विषे आत्म बुद्धि थई ॥ तेने अति दुर्लभ जे मोक्ष नोलाभा ॥ ते अति शेज सुख भरणे प्राप्त थाय छे ॥ जेम समुद्र तरो ते अतिक
रण छे ॥ पण जो वहाण मो बेसि जाय तो से हे ज मां समुद्र तरि जाया ॥ तेम मोक्ष थो ते तो जप तपादिक अनंत साधन करे तो पण मोक्ष थाय नहि
॥ एवो मोक्ष महा दुर्लभ छे ॥ पण जो वहाण रूप एवा जे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना निरवासनिक संतने विषे जिवने आत्म बुद्धि था
या ॥ तो ते जिवनो से हे ज मां मोक्ष थाय छे ॥ हवे ते आत्म बुद्धि थानो शोउ पाय छे ॥ तो जे मदेह ने देहना संबंधि मां आत्म बुद्धि थई छे ॥ ते तेना भेगा
अखंड रे देवाने संबंधे करिने तेने विषे आत्म बुद्धि थई छे ॥ तेम ज भगवानने भगवानना संतनो अखंड संबंध राखे तो तेने भगवानने भग
वानना संतने विषे आत्म बुद्धि थाय छे ॥ अने ते भगवानने भगवानना संतनो संबंध के विरिते राखवो ॥ तो काने करिने भगवानने भगवा
नना संतना शब्द हे ते करिने सो भयथा ॥ अने आख्ये करिने भगवानने भगवानना संतना हे ते सहित दरशन करवाने जिभे करिने भगवा
नने भगवानना संतना गुण गाया ॥ तथा भगवानने भगवानना संतनि प्रसादि जमवि ॥ अने हाथे करिने भगवानने भगवानना संतनि
सेवा करवि ॥ तथा बे हाथ जोडिने माथुन माथिने भगवानने भगवानना संतने पगे भावे सहीत लागवुं ॥ अने पगे करिने बारि बारि भगवा
नने भगवानना संतना से चालिने दरशन करवा जवुं ॥ ने मने करिने भगवानने भगवानना संतने प्रसन्न करवाना संकल्प करवा
ने चित्ते करिने हात तां चाल तां भगवानने भगवानना संतनुं चितवन करवुं ॥ ने बुद्धिये करिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना स्वस्व
पनो द्रष्टव्य निश्चय करवो ॥ ने अहंकारे करिने भगवानने भगवानना संतना दासपणां अनुं अभिमान धरवुं ॥ जे दुं भगवानने संतनो दास
वुं ॥ एविरित्ये इंद्रियो अंतःकरणे करिने भगवानने भगवानना संतनो अखंड संबंध राखे तो तेने भगवानने भगवानना संतने विषे द्रष्टव्य
ये आत्म बुद्धि थाय छे ॥ अने जेने भगवानने भगवानना साधने विषे आत्म बुद्धि थई ॥ ते जिवनो साक्षात्कार मोक्ष थाय छे ॥ अने तेने

भंडारिभा.
सि० ३०

॥४२॥

पछे मोक्षनामारागमां कोई बिघ्न आवतुं नथि ॥ ते भागवतमां कसुं छे ॥ मह तसेवां ध्यामाहु ॥ विमुक्ते ॥ द्वारयोषितां मुं गि संगं ॥ ते-
 नो अर्थ ॥ जेने भगवानने भगवाननासाधुने विषे आत्मबुद्धिये कसिसेवा प्राप्त्यई ॥ ते जिवनो मोक्षथयो छे ॥ अने स्त्रिनासंगिनो जे संग तेनर
 कनो द्वार छे ॥ माटे भगवानने भगवाननासाधुने विषे जे आत्मबुद्धि करवि ॥ एयो कोई जिवने लाभ नथि ॥ केम के जेने जे निसाथे आत्मबुद्धि
 थाय छे तेना गुण तेमां आवे छे ॥ तेम भगवानने भगवाननासंतने विषे जेने आत्मबुद्धि थाय छे ॥ ते जिवतो ब्रह्मरूप थाय छे ॥ माटे भगवा
 नना भक्त जेने थवुं होय ॥ ते पोताना आत्माने जन्म मृत्यु ना दुःख थकि मुकावो होय ॥ तेने तो सर्व माई कएवा जे पंचविषयनां सुख
 तेनी आशाने मुकिने एक भगवानने भगवाननासंतने विषे द्रव्ये सर्व प्रकारे प्रतिकरवि ॥ एण कोई लोक लाजमां तथा मिथ्या
 सुखमां लोभावुं नहि ॥ केम के लो कनि लाजने संसारनां सुखती केवल मिथ्या छे ॥ नेना सबंत छे ॥ माटे तेमां लोभावुं नहि ॥ अने अ
 लोकिक लाभ जे भगवानने भगवाननासंतनो संबंध ॥ तेने अतिशो जतन करिने राखवो ॥ अने जगतना सुख थकि निरवास्तनि
 कथवुं ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना एकांतिक साधु ॥ जे सर्व प्रकारे पंचविषयना त्यागि ॥ तेने विषे कल्याणना स्वपबालाने
 मन क्रमवचने जोड़ाई जवुं ॥ अने जगतना सुख थि अतिशो वैरागपामिने पोताना इंद्रियो अंतःकरण निवृत्तियोने भगवाननि मूर्तिने
 विषे जोडि देवि ॥ ने जगतना सुखने तो उलटा अन्न जेवां जाणवां ॥ एम समजिने जे भगवाननुं भजन करे छे ॥ तेना भाग्यनो पारनथि
 ॥ अने एवा भक्तने भगवानने कांई अंतराय रहे तो नथि ॥ अने एवा भक्तना गुण तो मोटा ब्रह्मादिक पण गाय छे ॥ ॥ इति श्रीमु

खसिदांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ ओराणिशो १६ शौलना भादरवाशुदि १९ एका

दशमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान ॥ गाम श्री भंडारियामध्ये मेहेतागांडावजाने घेर उत्तरादे बार ओर डानि ओसरि आग
 लफलिमां होलिया उपरगादितकिया नखाविने विराजमान थया हताने सर्वे स्वेत बस्त्र धारण कस्यो हता ॥ ने मुस्तके सोनेर मोटिपा
 ष बांधि इती अने गुलाबने मोगराने जाईना पुष्पनां आभूषण धारण कस्यो हता ॥ ने लत्तादने विषे के शरनि भरचाने कंकुनां चांद लो
 कस्यो हतो ॥ ने पोताना मूखाविंदनि आगलसाधु तथा दिशदेशना हरि भक्तनी सभा मराईने बेठि इति ने साधु किरतन गाता हता

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४३॥

॥पछेमहाराजबो त्याजेकिरतनकिरतनरदेवाद्यो॥नेअमेवार्ताकरियेछिये॥जेभाविथमांजिवछेतेअवश्यपोतानुंकामजेभग-
वानभजवा॥तेनेभूतिनेजिवजेतेभुंकामकरेछे॥तोपोतानुंस्वरूपजेआत्मातेनंभूतिनेजेपोतानुंरूपनथिपद्येजेपंचभूतनोदे-
हतेनेदुंछुंएममानिनेतेदेहनेपालवोतेनाजउपायमांसर्वजिवप्राणिमात्ररात्यदहाडोतत्परथईनेमंड्याछेअनेतिमिथ्यादेहना-
क्षणसांस्केवांकेमांघरबारबनावेछेअनेतेमांकेवाकेवादायरवडाकरवापडेछे॥अनेतेदेहनाक्षणसारुंअन्नजोईयेतेसारूपण
केवाकेवाउपायजिवकरेछे॥तथादेहनाक्षणनेअर्थवरूपजोईये॥तेनासारुंणकेटलिकयुक्तिकोकरेछे॥तथारसनाइंद्रिना
स्वादसारुंगायभेंसनेराखेछेनेतेनिष्ठाकस्वासारुंकेटलाक्लेशकरवापडेछे॥अनेगोलचि रवांडसाकरआदिकअनंतप्रकार
नारसतेनासारुंणजिवकींटानकोटदाबरवडाकरेछे॥अनेत्वचानास्पर्श सारुंजिवजेतेस्त्रिनोगुलामथायछेनेस्त्रिंतेपुरुषनि-
दासिथईरेछे॥तेत्वचानास्पर्शसारुंदासिथायछे॥तथानेत्रइंद्रिनारूपसारुंअनंतप्रकारनाचित्रविचित्रभातनापदार्थनारंगव-
नावेछे॥नेतेमांणजिवकेवाकेवादायरवडाछे॥एविरितेजिवजेतेरयोटादेहनासरवनेपामवासारुंकोटिकोटिउपायकरेछे॥अ-
नेतेणेकरिनेजिवमहाकष्टनेपांमेछे॥तोपणतेमांजिवप्राणिमात्रमंड्याछे॥पणतेमांथिकोईजिवकायरथतो नथि॥तेकिडि-
थितेब्रह्मापर्यंतदेहनाक्षणमांमंड्याछे॥अनेअनंतप्रकारनियुक्तियोकरिनेप्रथीमांथिविषयनापदार्थरुपिधूळउत्पन्नकी-
नेजिवजेतेदेहरुपिराफडाउपरनाखेछे॥नेतेणेकरिनेदेहरुपिराफडोवृद्धिपामेछे॥अनेवलिदेहरुपिउकरडोछेतेमौविषयनांप्प-
थरवानपानादिकरूपपुंजोनारख्याकरेछे॥तेणेकरिनेदेहरुपिउकरडोवृद्धिपामेछे॥अनेवलिजिवमात्रछेतेभुंकामकरेछे॥तोभूळ-
मांथिधानउपजावेछे॥नेपाछुंधाननेखाईनेधूळकरेछे॥एविरितेझाझवा नाजरूपजेसर्वजगतनेनेविषेजिव प्राणिमात्र
जेतेमहादुःखनेभोगवेछे॥पणपलमात्रकोईजिवअंतरमांज्ञानिपामतानथिकेमकेजिवजेतेपोतानुंस्वरूपजेसरवरूपतेनेभूतिने
मिथ्यादेहनासरवसारुंप्रकृतिनाकार्यमांमोदपामिनेमहादुःखनेभोगवेछे॥पणतेमांकोईकालेजिवनेसरवयतुंनथि॥अनेधणुंन-
निणेजिवजेतेत्रणायकरिनेमहादुःखभोगवेछे॥अनेदेहनुंजफकतरक्षणकरवुंहोयतेनेतोदेहनेजेवुंतेवुंअन्नमात्रजोईवे॥नेज

मंडारिया
सि०३१

॥४३॥

हुं बह्वर्च जोईये तेणे करिने देह रदे छे ॥ पण जे खाटा खाटा गत्या चिकणादिक स्मते देहने नथि जोइतां ने देहने तो अहार मात्र जोईये छिये ॥ अने स्व
 रसे करिने आत्मा छे ते पण स्तस्थि थाय एवो नथि तथा बिजां हरे कमाई कपंच विषयनां पदार्थ तेणे करिने पण आत्मा स्तस्थि थाय एवो नथि ॥
 अने आत्मा तो पो ते जस्वरूप छे ॥ ने अविनाशि छे ॥ पण आत्मा जे ते पो तानुं स्वरूप अतो ने करिने भूति ने पो तानुं रूप नथि एवो जे पंच भूत वो
 देह ॥ तेने हंपणुं मानि ने द्वांद्ववाना जल जेवा जेशब्दादिक पंच विषयनां स्वरव तेने भोग ववा जाय छे ॥ पण तेणे करिने तृप्ति थति नथि ॥ के
 म के पंच विषयने विषे तो स्वरव जे ते लेश मात्र नथि ॥ जेम द्वांद्ववाने विषे जल एक रिपुं नथि ॥ ते म विषयमां स्वरव नो छांटो नथि ॥ अने ते विषय
 ना स्वरवने पामवाना उपाय करे छे ॥ ते मां थि तीउलटी महा दुःखने जपामि छे ॥ जेम स्वप्नामां कोईक सोना मोहो सुभसुं देष्टुं देखाणुं ॥ पछे ते
 देष्टाने उपाय वासा रुं खाटला नुं पांतर द्वालिने बहु बल कस्युं ॥ ते बळे करिने जाडे फरिजवाणुं ॥ ने आख्य पणुं घडिगई ॥ पछे जागिने जु
 मितां तो देष्टुं तो नमले ॥ अने जाडे फराणुं ने युगुं बगडिगयुं ॥ ते तो साचुं थयुं ॥ ते म स्वप्न रूप एवो जे संसार तेने विषे देष्टा रूप पंच विषयनां स्
 स्व ते स्वरवने पामवाना निर्दोष करे छे ॥ ने तेने पामवाना अनंत उपाय करे छे ॥ पण ते मां थि स्वरव तो रंच मात्र मल तुं नथि ॥ पण ते विषय निवा
 सनाये करिने कस्यां जे पाप ते जियने साचा थईने बल गे छे ॥ अने ते पापे करिने जन्म मृत्युने चोरासिने यमपुरिनां महा दुःख भोग ववा पदे छे
 ॥ ने ते दुःख मां थि पाछो छुट कोथ तो नथि एथि रिति जिव जे ते पो ताना आत्म स्वरूप ने भूतिने द्वास्व दृष्टीये करिने देहनां स्वरव सां विविधि
 ना ताप मां संतापने पाम्या करे छे ॥ मारे जेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना संबंध थयो छे तेने अज्ञानि जिवनि फेरे विषयनां स्वरव सा
 रुं कुं शाने पामवुं नई अने भगवानना भक्तने तो विषय थकि निवृत्ति पामवुं ॥ अने पो ताना आत्मा वा कल्याणन अर्थे तस्वरथयुं ॥ ने स्तस्मा
 म करिने धर्म ज्ञान बैरागने पामिने प्रत्यक्ष भगवाननि महात्मे साहिते भक्ति ॥ सेवा समरण अखंड कत्या करवुं ॥ अने मनुष्य देह पामीने भग
 वाननी भक्ति निष्काम भावे कराथि ॥ ए जमनुष्य देह नो उन्नाम ला भछे अने जे भगवाननि भक्ति करे छे ॥ तेने जमनुष्य नो अवतार आव्यो
 जाणवो ॥ पण इंद्रियोने आधिन थईने विषय भोग ववा ए मनुष्य देह नो व्याभनथि ॥ अने विषय भोग थिने जे स्वरव माने छे ते तो पामने पशु
 जिवो जिव छे ॥ पण जे भगवानना भक्त होय ते तो विषयने तुच्छ ने नरक जेवा जाणे ॥ ते भगवाननो स्वरी भक्त छे ॥ केम के भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४५॥

नो भक्तहोय ते तो एमजाणे जे मुने साक्षात्कर भगवानने भगवानना संतमत्या छे ॥ ते भगवानने संत सर्व स्वरवना धाम छे ने पोताना
भक्तने सर्व स्वरवना दाता छे ने अनंत कोटि ब्रह्मांडना पछिते ति छे ॥ ने गो लोक बैकुंठ स्ये त द्विप ब्रह्मपुर ॥ ए सर्व धामना अधिपति छे
॥ अने जे ना स्वर आग लदेवा दिक लोकना स्वरवने नर्क तुल्य मोक्ष धर्मने विषे क हा छे ॥ माटे एवा जे भगवानने भगवानना संत तेने
पामिने आलोकना जे दुःस्वरूपने नर्करूपने ना सबैत एवा जे विषयना स्वर तेमां भुं प्रितिराख्यु ॥ एमजाणिने ते जगतना स्वरविना
सना नो त्याग करिने पोताना आत्माने देह धिप्रथक जाणिने ते पोताना आत्माना साचा सगा एवा जे परमात्मा भगवानने भगवानना
संत पोताने मत्या ॥ तेने विषे निष्काम भाव राखिने तेने भक्तिकरवि ॥ अने अधिना सि एवुं जे भगवानना धामनुं स्वर तेने पामवुं ॥
एजमनुष्य देह पाया नो उत्तम त्या भ छे ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥
संवत् १९०८ गणिशो १६ शो लना भाद्रपद शुदि १२ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्री भंडारिया मध्ये देवेशां मणि
नरसिरामने घेस गमणे बार ओर शनि ओसरि मां होलिया त परधिराज मां नयया दता ॥ अने सर्वे स्वे तव स्वर धारण कर्या दता ॥ ने मुस्त कड
परक सं बल फेंटो बोध्यो दतो ॥ ने कंठने विषे पुष्पना हार धारण कर्या दता ॥ ने ललाटेने विषे कंकु नो चांद लो कर्यो दतो ॥ ने पोता
ना मुख बाईं दिनि आगल साधु तथा देश देशना दरिभक्त तिस भा भराईने बेठि दति ॥ पछे महाराज बोल्या जे आजगतना करता ते
कोण देश ॥ पछे ते गाम ना दरबार अमे संघ जिये क हा जे हे महाराज तमे ज आस र्व जगतना कर्त्ता छे ॥ एम अमे तो जाणिये छिये ॥ प
छे महाराज बोल्या जे जगतना कर्त्ता तो मायायी पर एवा जे परमात्मा ते छे ॥ अने अमे तो माणस जे वा छिये ॥ पछे बलि अमे संघ जिए क
हा जे ॥ जे बाया धि पर परमात्मा छे ॥ ते जतमे अनंत जियोने ज्ञान आपिने माया पर करवा सारुं तमारि दूछा ए करिने मनुष्य जे वा देखा
ओ छे ॥ पण तमे तो सदाय माया पर दिव्य मूर्ति छे ॥ माटे तमे ज जगतना कर्त्ता छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे ते जगत के विरि ते थाय छे
॥ ते कह्यो ॥ पछे ते नो उत्तर कोई येथयो नहि ॥ त्या रे पो ते महाराज बोल्या जे ल्यो अमे कहिये ॥ जे भगवान छे तेने अनंत शक्तियो छे
॥ ते शक्तियो द्वारे पोतानि दूछा प्रमाणे जगतनि उत्पत्ति करावे छे ॥ ते उत्पत्तिने कहे छे जे मखेदुर ये तरमां दाणा वावे छे ॥ अने ते थोडा क

भंडारिया
सि ०३२

॥४५॥

દાળાંવાળા દોયા ॥ તેમાં થિ ઘણા કરાળા થાય છે ॥ તે દાળાં રહેડું નિપજાવતો જણાય છે ॥ પળતેના કરતા સૂર્ય છે ॥ કેમ કે સૂર્યના પ્રકાશ
 કરીને રહેડું રહેડું કરે છે ॥ ને સૂર્યના પ્રકાશ કરીને રહેડું વિજાવે છે ॥ અને સૂર્યના કિરણ કરીને આકાશમાં જલ ચડે છે ॥ ને સૂર્ય વડે
 કરીને વરસાદ થાય છે ॥ અને છોરતુના મેદણ સૂર્ય વડે થાય છે ॥ અને બિજગવું વૃદ્ધિ પામયું ॥ ને તેને ફલ પાકવું તે સર્વ સૂર્ય વડે થાય
 છે ॥ અને તેમજ અનંત ઔષધિયો પળ સૂર્ય વડે પાકે છે ॥ ને તેમાં થિ મનુષ્ય અન્નરૂપિ ઔષધિ રચાય છે ॥ અને તે સૂર્ય નિ અધિયે કરીને પેદા
 પાવે છે ॥ અને તેમાં થિ વિર્ય થાય છે ॥ અને તે વિર્ય જીતે સૂર્ય કરીને સ્ત્રિના ઉદરમાં પકવતાને પામિને બાલક પડે ને જન્મે છે ॥ ઘણી રીતે
 સર્વ સૃષ્ટિના કર્તા સૂર્ય જણાય છે ॥ તો પળ સૂર્ય કાંઈ કરતો નથી ॥ કેમ કે સૂર્ય તો પોતાના મંડલને વિષે સરાયર્યો છે ॥ તેમ અક્ષર
 રાતિ તવાજે માયા થિ પરપરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન તે તો પોતાના અક્ષરધામને વિષે દિવ્ય મૂર્તિ થકા અનંત અક્ષરરૂપ મુક્તે
 વિદાળા થકા અચંડિરાજ માન છે ॥ તે ભગવાનને જ્યારે સૃષ્ટિ કરવા નિદુહા થાય છે ત્યારે અક્ષર સામિદ્ધિ કરે છે ॥ કહેતાં પોતાની
 જ્ઞાનરૂપિ પ્રકાશ કરે છે ॥ પછે તે જ્ઞાનરૂપિ પ્રકાશના કોઈક દેશને વિષે અનંત કોટિ માયા સબલ બ્રહ્મ કહેતાં રાગાત્મક સંકલ્પે જુ
 ક્તરાવાપુરુષ ઘણા કલિન હતા ॥ પછે તે અક્ષર બ્રહ્મરૂપ જ્ઞાન ॥ તેના પ્રકાશ વડે કરીને પુરુષ જ્ઞે તે જાગ્યે તે પામે છે ॥ ને પછે તે પુરુ
 ષ નિદુહા થકી કરીને પ્રકટિ જાગે છે ॥ અને તે પુરુષ પ્રકટિના સંબંધ થકિ અનંત કોટિ પ્રધાન પુરુષ થાય છે ॥ અને તે પ્રધાન પુરુષ થકિ
 મહત્ત્વ થાય છે ॥ ને મહત્ત્વ થકિ ત્રણ પ્રકારનો અહંકાર થાય છે ॥ અને તેમાં થિ એક અહંકાર થકિ ચૌદસ તત્ત્વ થાય છે ॥ તેમાં તા
 મસા અહંકાર થકિ પંચભૂતને પંચવિષય થાય છે ॥ ને રાજસા અહંકાર થકિ દશદ્રવ્યો થાય છે ॥ ને સાત્વિક અહંકાર થકિ ચાર અં
 તઃકરણને ચૌદ દેવતા થાય છે ॥ અને તે ચૌદસ તત્ત્વ થકિ ચૌદાદ થાય છે ॥ ને તે ચૌદાદ થકિ બ્રહ્મા વિષ્ણુ ને શિવ થાય છે ॥ અને બ્રહ્મા
 વિષ્ણુ શિવ થકિ મરિચ્યાદિક દેવ થાય છે ॥ ને મરિચ્યાદિક થકિ કશ્યપાદિક થાય છે ॥ ને કશ્યપાદિક થકિ દેવદિત્ય મનુષ્ય પ
 શુપક્ષિ વાદપદ્મ વનને વેલિ આદિક સર્વ થાય છે ॥ તે સર્વના કર્તા એક પરમેશ્વર કહેવાય છે ॥ તે કેવિરિત કર્તા કહેવાય છે ॥
 તો જેમ અંગ્રેજ સાહેબ છે તે બિલાયત મારત્યો થકો કોઈક ચાકર રાચિને તેને આજ્ઞા કરે છે ॥ પછે તે ચાકર જે તે સાહેબ નિ આજ્ઞા

શ્રીમુસ્ય
સિદ્ધાંત
॥૪૫॥

લેઈને કલકતા માં આવે છે ॥ પહે તે પળ કલકતા નો સાહેબ કહેવાય છે ॥ અને તે કલકતા વાલા સાહેબ નિઆજાયે કરિને તેનો વા
કલસુંબાર્દ માં આવે છે ॥ નિ તે પળ સાહેબ કહેવાય છે ॥ અને મુંબાર્દ વાલા નિઆજાયે કરિને અમદાવાદ આવે ॥ તિ પળ સાહેબ કહેવાય
છે ॥ અને ત્યાં પિરાજ કોટ આવે ॥ તે પળ સાહેબ કહેવાય છે ॥ અને તે સર્વ પોતપોતાના અસ્તિયારમાં હુકમ ચલાવે છે ॥ તેમ પુરુષોત્ત
મ ભગવાન તો સદાય અક્ષરધામમાં રહ્યા છે ॥ તે તો જેમ પ્રથમ કહ્યો જે બિલાયતનો સાહેબ તેને ઠેકાણે છે ॥ અને તેને પાસે અરવંડ
રહેનારા જે અક્ષરબ્રહ્મરૂપ મુક્ત તે દોલિયાના ચાકરને ઠેકાણે છે ॥ તે અક્ષરબ્રહ્મરૂપ મુક્ત દ્વારાયે પરમાત્મા જે તે પુરુષને પ્રેરણા કરે
છે ॥ તે પુરુષ જે તે કલકતાના સાહેબને ઠેકાણે છે ॥ તે જેમ બિલાયતના સાહેબ નિઆજાયે વિના બિજો કોઈ સાહેબ કહેવાય નહિ ॥
ને કોઈનો હુકમ રંચમાન ચાલે નહિ ॥ તેમ પુરુષ પ્રકૃતિ જે તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિ ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રત્યક્ષ કરે છે ॥ તે અક્ષરબ્રહ્મને પ્ર
કાશવડે કરિને કરે છે ॥ પળ અક્ષરના પ્રકાશ વિના પુરુષ પ્રકૃતિ જે તે કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી જેમ સૂર્યનો પ્રકાશ થાય છે ॥ ત્યા
રેરાધિમાં સૂતા હોય ॥ તે સર્વે મનુષ્ય જાગિને પોતપોતાનો ડચમકરવા મંડે છે ॥ પળ સૂર્યના પ્રકાશ વિના કોઈ ડચમકરિ શકતું નથી
॥ તેમ અક્ષરના પ્રકાશ કરિને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિ ઉત્પત્તિને ૧૬૦ પુરુષ જે તે કરે છે ॥ જેમ ૧૬૦ કરે હોય ॥ તે અનંત કરસડાને ઉપ
જાવે છે ॥ તેમ ૧૬૦ પુરુષ પળ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ ને ઉપજાવે છે ॥ તે જેમ ૧૬૦ સૂર્યને અજવાલે કરસડા ઉપજાવે છે ॥ પળ સૂર્યના પ્રકા
શ વિના સ્વેડું કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ તેમ પુરુષ પળ અક્ષરના પ્રકાશ વિના કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ અને તે અક્ષરબ્રહ્મના
પ્રકાશકને આધાર તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા છે ॥ માટે સર્વ કર્તાને સર્વ કરણ ૧૬૦ પરમેશ્વર છે ॥ અને બલિ કર્તા થકા પોતે તો કાંઈ નથી
કરતા ॥ અને પોતે તો પોતાનું અક્ષરબ્રહ્મરૂપ ધામ તેને ધિષે અરવંડ ॥ રહ્યા છે ॥ અને પુરુષ દ્વાસ્યે ઉત્પત્તિ કરાવે છે ॥ માટે ભગવાન કર્તા છે
અને એવા જે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જિવોના કલ્યાણને અર્થે તે જગત નિ ઉત્પત્તિને અર્થે અને એકાંતિક ધર્મના સ્થાપતને અર્થે
ને ધર્મનો નાશ કરવાને અર્થે ॥ બ્રહ્માંડ બ્રહ્માંડ પ્રત્યે ॥ ને યુગ યુગને વિષે પોતાની ઈચ્છા માનવે તેણે કરિને મનુષ્ય દેહને દેરવાડતા થકા
પૃથ્વીમાં ॥ અક્ષરમાં રહ્યા થકા હમેશા વિચરે છે ॥ તે અનંત જિવોને આત્યંતિક તાન આપિતે માયા પર કરે છે ॥ ને પોતાના અક્ષરધામમાં

ખંડારિયા
સિ. ૩૨

॥૪૫॥

સ્થિતિ કરાવે છે ॥ પુવાજે મહાઉપકાર્યે રૂપ ॥ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંતને જોને સંબંધ થયો છે ॥ અને જેના જિવમાં પ્રત્યક્ષ ભગવાન
 ને ભગવાનના સંતના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થયો છે ॥ તે તો સર્વાધારને સર્વ વ્યાપક એવું જ અક્ષર બ્રહ્મ ભગવાનનું ધામ તે રૂપ થઈ રહ્યો છે
 કેમકે અક્ષરમાં ભગવાન રહ્યો છે ॥ માટે જેને પંચવિષયનો ત્યાગ કરીને ॥ પોતે દેહધિ જુદો જ આત્મા તેને પોતાનું રૂપ જાણીને પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનનો દ્રઢ નિશ્ચય કરવો રહ્યો છે ॥ તેના ઉપર માં પણ ભગવાન નિવાસ કરીને રહે છે ॥ કેમકે તે તો અક્ષર રૂપ છે ॥ માટે તેને વિષે ॥
 ભગવાન અસ્વંદર રહ્યો છે ॥ માટે એવા નિશ્ચય બાલા ભગવાનના મક્ત થવું હોય તેને પણ સર્વે પ્રકારે ત્યાગ કરીને અલોકિ કરાવું જે પો
 તાના આત્માનું સ્વરૂપ ॥ તથા પરમાત્માના સ્વરૂપનું જ સ્વરૂપ ॥ તેનું અતિ શોજ તન કરવું ॥ અને તે સ્વરૂપમાં બાનિદ્વારા રાવિ ॥ અ
 ને આત્મા પરમાત્માના સ્વરૂપને પામવું હોય તેને આઈક સ્વરૂપને તો ઉલટ્યા અંચ જેવા ને વિષ્ણુ જેવા જાણી જોઈ ॥ કેમકે જેને
 પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો સંબંધ થયો છે ॥ તેને તો ભગવાનના સ્વરૂપ વિના વિજે વ્યાંટ સારથ્ય મનાય જ નહિ ॥ અને
 તેને વિજે સારથ્ય મનાય છે તો અતિ શોચોટ કહેવાય ॥ માટે જેને સ્વરા ભગવાનના મક્ત થવું હોય તેને ભગવાનને ભગવાનના સં
 ત વિના સર્વે આઈક પદાર્થને વસ્તુતા અધિ રૂપ દેવવું ॥ અને પ્રથમ કહ્યો જે ભગવાનને સંતનો અપરમિત મદિમા તથા પોતાના આ
 ત્મ સ્વરૂપનો મદિમા તેને જાણીને આત્મા રૂપ થઈ ને ॥ પ્રત્યક્ષ એવા જે પરમાત્મા ભગવાન ને તેના સંતને વિષે દ્રઢ પ્રિતિ કરવી ॥
 અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના નિરવાસનિક સંતને વિષે પ્રિતિ થઈ છે ॥ તેના તો સર્વે સાધન પુરાં થઈ રહ્યાં છે ॥ ॥
 इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संबत् ॥ ११ ॥ ओ गणिशे ॥ १६ ॥ शोलन
 मादरवासुदितेशनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीभंडारियामध्येभटअंवाशंकरविरेधरनेधर॥ उगमणे
 बारऔरशानिओसरिमादोलियाउपरगादितकियाबिछाविनेविराजमानथयाहता॥ नेसर्वेकसंबलबस्त्रधारणकस्याह
 ताअनेमोगरानापुष्पनाहारकंठमांघारणकस्याहतानेशुलाबनापुष्पनाबाजुनेगेजरानेतोरानेगुछेधारणकस्याहता
 निकंकुनोचांदलो कस्योहतो॥ अनेपोतानामुखाविंदनिआगलसाधुतथादेशदेशनाहरिभक्तिसभाभराईनेबेठीहति

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४६॥

॥पढीमहाराजरूपाकरिनेसर्वहरिजनप्रत्येबोल्याजे॥जेभगवाननाभक्तहोय॥तेनेतोधर्मनेअधर्मनोतपासकरबोतेमां
अधर्मनोएमतपासकरबोजेजेअधर्मकरेछेतेनेआलोकमांपणमहादुःखभोगवचांपडेछे॥केमकेजेव्यभिचारनुअधर्म
कर्मकरेछे॥तेनेवेदेवारमांपणघरवालियायछे॥नेतेनिजगतमाअपाकर्तिपणबहुथायछेनेतेनेदंडपणभरवापडेछे॥अ
नेतेपरस्त्रितीधणिभालेतोनाककानकापिलेछे॥तथामायुपणकापिनारवेछेनेतेव्यभिचारिपुरुषतथाव्यभिचारि
स्त्रिहोयतेनेकोईसारामाणसआगणेआववादेनहि॥नेजाणैअजाणैआवेतोकीईराजिथायनहि॥अनेतेनाअंतरमांप
णघुटिएकवान्तिरहेनहिनेतेरघवायाकुत्तानिपेछेफूरतोफुरेछे॥नेतेनोवेदेवारमांपणकोईअतबारकरेनहिनेतेमहाद
स्वनेजिवना॥पणपामेछे॥नेमरिनेपण॥घोरनकमांपडेछे॥अनेजेचोरकर्मनाकरताराछे॥तेपणमहासेतापनेपामे
छे॥नेतेनोअंतरिआलमोतथायछे॥नेमरिनेजमनामारखायछे॥अनेजेदारूनापिनाराछेतेनिबुद्धिपणकेफेकरिनेमलि
थईजायछेनेमरिनेतेरुरवन्मकमांपडेछे॥अनेजेमांसनारवानाराछे॥तेनिबुद्धिपणभ्रष्टथईजायछे॥अनेतेपापेकरि
तेआलोकमांपणमहादुःखनेपामेछे॥नेमरिनेयमपुरिनांकष्टनेभोगवेछेनेतेअधर्मनाकरताराजियजेतेगर्भवासनेचो
रासिनामहादुःखनेपामेछे॥नेतेअधर्मनाकरनारानुकल्याणकोईकालेथतुंनथिअनेजेधर्मवालाछेतेतोआलोकमांप
णरूखनेपामेछे॥अनेदेहनेमुकिनेभगवाननाधामनेपामेछे॥अनेजेधर्मवालाअनुष्यहोयतेनीजउपरभगवाननिपणअ
पाथायछे॥अनेएयाधर्मवालाहोयतेनीवेदेवारमांपणभगवानरक्षाकरेछे॥अनेतेनेअयकूदिहरक्षणसारुअन्वयस्त्र
जोईयेतेपणभगवानतेनेआपेछेमाटेजे॥भगवाननाभक्तहोयतेबेतोत्याधिपोतानिसत्संगथयोहोयत्याथितपासक
रबो॥जेदिवसेदिवसेभगवानभजवामांतथाधर्मपालवामांग्रह्मिपमायछे॥केकाईआलसरहेछे॥एमतपासकरिनेजीव
पढीजोआलसरहेतीहोयतोतेनोत्यागकरबो॥अनेधर्मज्ञानवैराग्यभक्तितेनेअतिशोददकरवांअनेएविसमजणवाला
प्रत्यक्षभगवाननाभक्तछे॥तेतोभगवाननिआज्ञायेकरिनेवेदेवारमारहिनेवेदेवारनुंकामकाजकरेछे॥तोपणतेनेबेह

मंडारिया.
सि०३३

॥४६॥

ચારમાં બંધન થતું નથી ॥ કેમકે જેમ નોલિયો દોય તે સર્પ સાથે લહે છે ॥ ને તે નોલિયાને સર્પ કરડે છે ॥ ત્યારે નોલિયો પોતાના
 દરમાં નોલિયે લદોય તેને સંધે છે ॥ ઘડલે તેને સર્પ તું ઘેર ચડતું નથી ॥ તેમ ભગવાનના ભક્ત છે તે તો નોલિયારૂપ છે ॥ અને સં
 સારનો વેદ વાર છે તે કાલા સર્પ જેવો છે ॥ તે સંસારમાં ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે જેટલા દેહનિરવાદને અર્થે વેદ વાર જરૂર ક
 ર્યો ઘટે તેટલો વેદ વાર કરીને પછે નોલિયાની પેઠે નોલિયે લરૂપ જે પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનદાતા સત્પુરુષ ॥ તેનો સમાગમ કરે છે ॥ ત
 થા ભગવાનની માને સિ પૂજા ॥ તથા નિમનિ માલા ફેરવવિ ॥ તથા ભગવાનની મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું ॥ એ રૂપ જે નોલિયે લા ॥ તે
 પો કરીને ભગવાનના ભક્તને સંસાર વેદ વાર તું ઘેર ચડ્યું દોય તે ઉતારિ જાય છે ॥ ને અંતઃકરણ શુદ્ધ થાય છે ॥ અને એ બિરિતે સમ
 જિમે જેણે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આસરો કર્યો છે ॥ તો તે નિવાસના સર્વે રલિ જાય છે ॥ અને તેને દેહ રાગ્યા સારું અર્થ રૂપ જોઈયે તે
 દલ્લા અન્ન વસ્ત્રાદિક તું ગ્રહણ કરે ॥ પણ તેણે કરીને તેને જન્મ ધરવો પડતો નથી ॥ જેમ સેકેલા ચળ્યા હોય તે રવાયતો મૂલ
 જાય ॥ પણ વાયે તો ઊગ નહિ ॥ તેમ ભગવાનના ભક્તને જન્મ ધરવિ એ વિવાસનાર દેતિ નથી ॥ અને દેહનિરવાદને અર્થે ઘટે તેટલો
 વેદ વાર કરે છે ॥ પણ દેહને સુકે ત્યારે ભગવાનના ભક્તને ભગવાનના ધ્યાને કરીને બ્રહ્મ મય તનું બંધાઈને ભગવાનના ધામ
 ને પામે છે ॥ ને તે ભક્ત અર્ચક સુરવને પામે છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯૦૧ ઓગણિતો ૧૬ શોલના શ્રાદ્ધવાશુદિ ૧૫ પુરણમાસિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ
 શ્રી મંદારિયામધ્યે ઠાકોર અમેશગજી કચાલાભાઈના દરબારમાં ડગળે બાર ભોરડાની ઓસરિયે હોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા
 બિછાવિને વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ ને પુષ્પના આભૂષણ સર્વે અંગને વિષે શોભિ
 ર્યા હતા ॥ ને પોતાના સુસ્વાર્વિદની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની મોરિસમામરાઈને બેઠિ દત્તિ ॥ પછે અમેશગ
 જિયે મહારાજની પૂજા કરીને આરતિ ઉતારિ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવનો મોક્ષ થવો ॥ ને જન્મ મરણ દલવું તે અતિ શો કઠણ
 છે કેમકે જ્યાં સુધિ જિવને ભગવાન અદ્રશ્ય છે ॥ ત્યાં સુધિ મોક્ષ થાય નહિ ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો કિય

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૫૭॥

ને સાક્ષાત્કાર સંબંધ થાય ત્યારે જ મોક્ષ થાય છે જેમ સમુદ્ર તરબોદોય ત્યારે નાવ મલે ને તે માં બેસે ત્યારે સમુદ્ર ને તરાય છે ॥ પ
ળ નાવ વિના સમુદ્ર તરાય નહિ ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતનો જિવને સંબંધ થાય ॥ ને તેનો દ્રઢ આસરો કરે ત્યારે
જ જિવ માયાને પાર થાય ॥ ને તેનો મોક્ષ થાય ॥ પળ પ્રગટ ભગવાન ને ભગવાનના સંત સંબંધ વિના બિજો જિવને માયા તરવાનો
ઉપાય નથી ॥ કેમ કે માયાના આઠ આવરણ છે ॥ ને તેથી પર ભગવાનનું ધામ છે ॥ માટે આઠ આવરણને ઓલંઘાય ત્યારે ભગવા
નના ધામ માં જવાય છે ॥ તે આઠ આવરણ કયાં ॥ તો એક પેદેલું પ્રધ્વીનું આવરણ છે ॥ તે પ્રધ્વિ જેને પંચાશ ક્રોડ યોજન
પોહોલિ છે ॥ અને તેથી કિદશ ઘણું જલનું આવરણ છે ॥ અને જલ થી કિદશ ઘણું અગ્નિનું આવરણ છે ॥ અને અગ્નિ થી કિદશ ઘ
ણું વાયુનું આવરણ છે ॥ ને વાયુ થી કિદશ ઘણું આકાશનું આવરણ છે ॥ ને આકાશ થી કિદશ ઘણું અહંકારનું આવરણ છે ॥
ને અહંકાર થી કિદશ ઘણું મહત્ત્વનું આવરણ છે ॥ ને મહત્ત્વ થી કિદશ ઘણું પ્રધાન પુરુષનું આવરણ છે ॥ અને પ્રધાન પુરુ
ષ થી કિદશ ઘણું પ્રકૃતિ પુરુષનું આવરણ છે ॥ અને તેથી પરથવાષ ત્યારે ભગવાનના ધામ માં જવાય છે ॥ માટે ત્યાં તો કોઈ દેવ
બ્રહ્માદિક નિપળ ગતિ પુણે પમ નથી ॥ તો મનુષ્ય નિતો ગતિ પુણે જવ્યાંધિન જ પુણે ॥ માટે તે આવરણથી પરથવાનો તો એ જ ઉ
પાય છે ॥ જે તે આવરણ થી પરથવા જે પરમાત્મા ભગવાન ને ભગવાનના સંત તે જે તે જિવો નિરુપક્રપા કરિને જિવો ને આવર
ણ પર કરવાને અર્થ પોતાના દિવ્ય ભાવને છુપાવિને પ્રધ્વિ પર મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે ॥ ત્યારે તે ભગવાન ને ભગવાનના
સંતનો જે જિવને સંબંધ થાય ॥ તે જિવનો મોક્ષ થાય છે ॥ કેમ કે માયાથી પરહોય તે જ માયાથી પર કરે છે માટે માયાથી પર તો એક
પરમાત્મા ને તેના સંત છે ॥ માટે પોતાની સ્વદૃષ્ટાએ કરિને જિવો ને મોક્ષ આપવા સારું મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરે છે ॥ પછે પ્ર
ત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતને દર્શણે જે જિવ આવે છે ॥ તે સર્વનો મોક્ષ થાય છે ॥ તે પૂર્વે રામા અવતારમાં પળવાનરાં તથા
ધોરાજા ભિલુ તેને જોરામ ચંદ્રજિનો સંબંધ થયો તો તેના સાક્ષાત્કાર મોક્ષ થાય છે ॥ અને કલ્યાણ અવતારમાં પળગાયોના
ચારનારાગો વલિયા તથા હાસનિવેચનારિગો પિયો તેને જોશ્રી દુષ્ણનો સંબંધ થયો તો તે પળમાયા પરજે ભગવાનનું ધામ તે

મંડારિયા.
સિ. ૩૫

॥૫૭॥

નેપામિચ્છાહે ॥ તથાધ્યપ્રવ્હાદાદિકજેજેભક્તોને ભગવાનને ભગવાનના સંતમત્યા છે તે સર્વનો મો સથયો છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનને સંત જિવને મલે ॥ અને તે નિમત્તિકરે ॥ ત્યારે જ જિવમાયા પરથાય છે ॥ પળ પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના સંતમત્યા
 વિના જિવમાયા પરથાય જ નહિ ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને મ્માવાનના નિરવાસનિક સંત પૃથ્વિ ઉપર નહોય ॥ ત્યારે તે ભગવાનને
 સંત સાક્ષાત્કાર મલવાનિ ડહારા વિનેયો તપોતાના ધર્મ મારહિને નિષ્કામ ભાવ રાખિને તે ભગવાનની શ્રવણ કિરતનાદિ-
 રુમત્તિકરે તેને એક જન્મે પળ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતમત્યે છે ॥ ને જ્યારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતમત્યે છે ત્યારે જિ-
 ળ્યાને તે રિને જન્મ મરણ ધિરહિત થાય છે ॥ તે પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના સંતમત્યા પળ કે ને કહેવાય છે ॥ તો જ માયા પર-
 ધ્ય સાકાર મૂર્તિ ભગવાનને ભગવાનના સંત છે ॥ તે જ ભગવાનને સંત આપ્રત્યક્ષ છે ॥ એવું જ જિવ જાણતો હોય ને એમ જા-
 ણિને પંચ વિષયનો ત્યાગ કરે તેને જ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતમત્યા છે ॥ ને તેનાં જન્મ મરણ ટલિ જાય છે ॥ ને તે જિવ બ્રહ્મરૂપ થઈ
 ને અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને જેને એવો નિશ્ચય નહોય ॥ અને તે પ્રત્યક્ષના સંબંધમાં તો આવ્યો છે ॥ તો તેને જન્મ મરણ તો રહે છે ॥ અવસ-
 પળ તે જિવ નર્ક ચોરાસિમાં તો જાય નહિ ॥ અને તેને એક બે જન્મે એવો નિશ્ચય થાય છે ॥ ને પહે તે જિવ મોક્ષને પામે છે ॥ એવો પ્રત્ય-
 ક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતના સંબંધને પામ્યા નો પ્રતાપ છે ॥ માટે આસમે જેને મનુષ્ય નો દેહ આવ્યો છે ॥ ને જેને અપારો સંબ-
 ધ થાય છે ॥ તેના ભાગ્ય નો પાર નથી ॥ કેમ કે તે મે સર્વે અમને મગવાન જાણી હો ॥ અને અમારે વચ્ચે કરિને અધર્મ થકિ દુરહિ-
 ને અમારું ભજન કરો હો ॥ માટે તમારે તો મહા અલોકિક લાભ પ્રાપ્ત થયો છે ॥ અને તમારા ગુણ તો મોટા શિવ સનકાદિકે
 બ્રહ્માદિક પળ ગામે ॥ માટે આજે અલોકિક લાભ મલ્યો છે તેને અતિ શો જતન કરિને રાખજો ॥ પળ કોઈ રિત નદિશ કાલે
 કરિને ॥ તથા ગાફલાયે કરિને તે લાભને વિસાર શો નહિ ॥ કેમ કે જે મલાલક ના હાથમાં ચિંતામણિ આપિ હોય તે બાલક
 ચિંતામણિ નો મહિમા ન જાણે ॥ એટલે જ્યાં ત્યાં ના રિવે ॥ અને જેણે ચિંતામણિ નો મહિમા જાણ્યો હોય ॥ ને તેને ચિંતામણિ આપિ
 થતે તો અતિ શો જતન કરિને ચિંતામણિ ને રાખે છે ॥ તેમ જેને મહાત્મે સહિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતના સ્વરૂપ

तो निश्चय यो होय ॥ ते तो भगवाननि मूर्तिने सिरसाटे जतन करि ने राखे छे ॥ अने तेने प्रत्यक्ष भगवानना भजन मां कोई
अंतराय करवा आवे तो तेने शत्रु जाणिने तेनो त्याग करि दे छे ॥ जे म कोई करा जाये ब्राह्मणने एम क ह्यु के काल सवार मां मा-
रि पासे आकजे ने मारे तुने एक परगणु ने लारव सोना मोरो ते दूह्यार पण आपवुं छे ॥ अने जो सवार मां दिवस उग्या मोर नहिं आ-
वि तो पछी बिजा ब्राह्मणने आपि देई श ॥ पछे ते ब्राह्मण सवार मां राजा नादर बार मां जवाने तैयार थये ॥ त्यारे तेने कोई क जज-
मान दूशे तेणो क ह्यु ॥ जे गोर मारे घरवा लीने मारे तमने पां चरु पैया आपवा छे ॥ ने सा करनुं चुर मुं जमा डिश ॥ अने जो अतार-
मां मारे घर नहिं आवे तो तुने अमे गोर नहिं राखिये ॥ ने बिजा ब्राह्मणने गोर करि श ॥ त्यारे ते ब्राह्मणने ते जजमान चा चुजे बो-
लाग्यो ॥ ने तेने एम क ह्यु जे तारा पां चरु पैया ने सा करनुं चुर मुं नधि जोई तुं ॥ एम कहिने तेनो तत् काल त्याग करिने चा छि-
निसस्यो ने राजा नादर बार मां दिवस उग्या नि मोर जई पुग्यो ॥ पण ते ब्राह्मणनुं मन ते मां लो भाणुं नहिं ॥ ने तेने तो ते जजमान
लटी शत्रु जेयो लाग्यो के म के ते ब्राह्मणे एम जाणुं छे जे पां चरु पैया ने सा करना चुर मा करता लक्ष सोना मोर ने ए क प्रगणानुं
राज्य ते तो घणोज अधिक लाभ छे ॥ ते म जेने भगवाननो संबंध थयो छे ॥ तेने तो लक्ष सोना मोर ने प्रगणानुं राज्य तो कुपण-
गे दि ब्रह्मांड नां सख पण ए भगवानना सख आगल कशि गणति मां नधि ॥ एवुं जे म हा अदुत सख ते बिआगल आ लोक
सख तथा देवलोक नां सख ते तो नरक जे वां छे ॥ माटे जेने प्रत्यक्ष भगवानने तेना संत मे त्या छे ॥ तेने तो आ लोक नां
पुच्छे जे वां ने ना संवत ॥ अने अंते अपार दुःखनुं कारणने भगवानना भजन मां अंतराय नां करनारां ए वां जे पंच विषय नां
सख तेनो तो म हा पापरुप जे जिबना शत्रु जाणिने त्याग करवो ॥ अने पो ताने म त्या जे प्रत्यक्ष भगवानने तेना संत ते नि-
मूर्तिने बिषे पो ताना मन निवृतिने अखंड राखवि ॥ अने ते मूर्तिने रवा तां पितां दाल तां चाल तां उठ तां बेस तां ना हा तां
पो तां ॥ सर्व क्रिया मां अखंड संभास्या करवि ॥ जे म कोई क अति शो लो भियो होय अने तेने पो तानुं द्रव्य होय तेने घर मां दा-
ह्युं होय पछे ते लो भियो पुरुष कामे का जे गाम गाम तरे जाय पण तेनुं मन द्रव्य मो अखंड रखा करे छे ॥ पण तेने घडि एक ते

पन्यविसरेनहिं॥ तेमजे भक्तने भगवानने भगवानना संतने विषे अखंड व्रतिरहेति होय तेनो तो साक्षात्कार मोक्षयई
 रसो छे॥ ने एने काई करबुरह्य नथि॥ अने एवा भक्तने तो मायाना आवर्ण सर्व रल्लि गया छे॥ अने ते भक्त ना देह मां माया
 ना आवरण देखाय रवरा॥ पण ते निरजिब पणे देखाय छे॥ कहे तां ते निवासनाये रहित देखाय छे॥ जेम सिद्धि रमि
 मां बलि गई होय तो पण ते सिद्धि ना बल देखाय रवरा॥ पण ते सिद्धि ये करिने सावरणि बंधाय नहिं॥ तेम प्रत्यक्ष भगवा-
 नने संतना स्व रूपना निश्चय वात्ता भक्त ना देह मां मायानां अष्टावरण देखाय छे॥ पण तणे करिने पाछो फुरिने देह भर
 यो पडतो नथि॥ अने ते भगवानना भक्त ना देह मां जे निरजिब आवरण जणाय छे॥ ते भक्त नो देह मुकवा समे देह मां जे
 ध्वेनुं आवरण छे॥ तेम हत प्रथिमां लय यई जाय छे॥ नेम हत पृथि छे तेम हत जल मां लय यई जाय छे॥ गविरि ते जे मां
 जे उपज्यां हतां॥ ते मां ते लय पामि जाय छे॥ अने भगवानना भक्तनि भगवाननि मूर्तिने ध्याने करिने॥ ब्रह्म मय तनु बं-
 धाय छे॥ ने ते भगवानना अक्षर धामने पामे छे॥ अने ते भक्त अखंड भगवाननि हजुर मारि दे छे॥ ॥ इति श्री सुख
 सिद्धांत समाप्तः॥ ॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः॥ ॥ संवत् १११० गणेशो १६॥ शोलना भादर्यावदि
 ॥ १॥ पडवाने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवाननाम श्री भंडारिया मध्ये जो सिद्ध तु विरे शरने घेरुग मणा बारना ओर-
 डानि ओसरि मां गादित कियान रचा विने दां लिया उपर विराज मान थया हता अने सर्व सो नरिव स्त्रधारण कस्यां हतां ने पुष्पना
 हार तो राग जराने गुच्छ सर्व अंग मां धारण कस्यां हतां ने केशरनि अरचाने कंकनो चांद लो कस्यो ह तो ने पोताना मूरखा धिरे-
 नि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनि सभा भराई ने बेठि हति पछे महाराज कृपा करिने सर्व सभा प्रत्ये बो ल्यो जे आ॥
 जिय छे ते॥ जे ते चार प्रकारे भगवाननि कृपा माने छे॥ ते मां जे ने धर्म ने विषे ज एक आस्ता होय तेने तो वरणा श्रमनो
 धर्म पालयो तथा न दाबुं धोबुं चो का पाटला अबो दियां दयादि कहे करिने ते गमाणे वरताय तेणे करिने भगवाननि
 कृपा माने छे॥ अने जे काम भोगनि आसक्ति वात्ता छे तेने तो स्त्रियो भोग वविखायां पिवां वस्त्र घरेणां पेरवां॥ चोडे पा

લાવિયે બેસવું ॥ દત્તાદિક સારાસારા ભોગભોગવાતેણે કરિને ભગવાનનિ ક્રપા માને છે ॥ અને કેટલાકને તો આ લોકમાં
 દ્રવ્યાદિક પદાર્થ પ્રાપ્ત થાય ॥ તેણે કરિને ભગવાનનિ ક્રપા માને છે ॥ એવિરિતે જૈને જૈવિવાસના હોય ॥ તેવિરિતે ધર્મ
 અર્થને કામતેણે કરિને ભગવાનનિ ક્રપા માને છે ॥ પળા ભગવાનનિ રવરે રવરિ ક્રપા નથિ કેમ કે એ તો સર્વે મિથ્યા સુરવ
 વતે કરિને ક્રપા માને છે ॥ માટે જૈના ઉપર ભગવાનનિ રવરિ ક્રપા થાય છે ॥ તે તો અધિના સિ સુરવને પામે છે ॥ અને તે જિવ
 કાલકર્મને માયા પિરહિત થઈને અમય પદને પામે છે ॥ અને તેને પંચવિષય નિવાસના ટલિ જાય છે ॥ અને ધર્મ અર્થને કા
 મતેનો ત્યાગ કરિને એક ભગવાનને વિષે દ્રઢ પ્રિતિ થાય તે જ ભગવાનનિ ક્રપા છે ॥ પછે અરવંદાનંદ સ્વામિયે પુછ્યું ॥ જો
 વિ ભગવાનનિ ક્રપા કેમ થાય ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા ॥ જો એવિ ક્રપા તો સત્સંગે કરિને પાય છે તે સત્સંગ તે જ ॥ તો સત્યનો
 સંગ કરવો ॥ તેનું નામ સત્સંગ છે ॥ હવે સત્ય તે જ છે ॥ તો સત્ય એક તો આત્મા છે ॥ અને બિજા પરમાત્મા સત્ય છે ॥ અને જિ
 જા ભગવાન પ્રત્યક્ષના એકાંતિક સંત ॥ તે સત્ય છે ॥ અને ચોથો ભગવાન નાશ્રી મુરખનાં વચન જે શાસ્ત્રમાં હોય તે શાસ્ત્ર
 સત્ય છે ॥ અને તે આત્મા પરમાત્મા સંતને શાસ્ત્રાચારમલિને સત્ય કહેવાય ॥ અને તેનો મન ક્રમ વચને સંગ કરવો ॥ તે
 નું નામ સત્સંગ છે ॥ અને તે સત્સંગે કરિને જિવનિ ઉપર ભગવાનનિ રવરે રવરિ ક્રપા થાય છે ॥ ને તેનિ મુક્તિ જો અક્ષરધામ તે
 ન પામે છે ॥ હવે તે ચારનો સંગ કેવિરિતે કરવો ॥ તો પ્રથમ આત્માનો સંગ એમ કરવો ॥ જો આત્મા છે તે જ તે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કા
 રણ ॥ એવા જ માયાના ચળદેહ ॥ તે થકિનો સ્વો છે ॥ અને એ જો દેહનો પ્રકાશક છે ॥ ને અછેદ અભેદને અમેર છે ॥ ને આત્મા
 અવિન્ન સિ છે ॥ ને સુર્યરૂપ છે ॥ ને દેહ છે તે નાશવંત છે ॥ જડ છે દેહનું મૂલ છે ॥ ને નર્કરૂપ છે ॥ એમ જાણિને તે દેહ માં
 થિ પ્રિતિનો ત્યાગ કરિને પોતાના આત્માને વિષે ॥ પોતા પણું મામિ ને તેને વિષે પ્રિતિ કરવિ ॥ કહેતાં હું આત્મા હું એમ સ
 મજિને તે આત્માનું જેમ રૂઢું થાય તેમ વરતવું ॥ અને માર્ક પંચવિષયના સુરવમાં તથા માન અપમાન માં લેવાવું નહિ ॥ કે
 હેતાં માન અપમાન કરિને તથા હાળ પ્રથે કરિને હર રવશો કને પામવું નહિ ॥ એવિરિતે સમજિને વરતે તેને આત્માનો સંગ

મંડારિયા.
 સિ ૦૩૫

થયો જાણવો ॥ કહેતાં તેને આત્મનિષ્ઠાદ્રવ્યર્થજાણવિ ॥ અને વિજો પરમાત્માનો સંગ થયો કેમ જાણવો ॥ તો જે પરમાત્મા છે
તે સદાય માયાધિ પર છે ॥ અને અષ્ટ પ્રકાર નિજે જડ પ્રકૃતિ અને તે જડ પ્રકૃતિને ધરિરદિ ॥ એ વિજે ચૈતન્ય પ્રકૃતિ ॥ એ બેના
આધાર છે ॥ અને એ બેના પ્રકાશના કરનાર છે ॥ ને સર્વ જગતના કારણ છે ॥ ને સર્વ જગતના કર્તા છે ॥ ને કરતા થકા અક-
રતા છે ॥ નિદિવ્ય સૂત્રિ છે ॥ ને અનંત અક્ષર રૂપ પારસદેવિટાળાથકા સદાય અક્ષરધામને વિષે રહ્યા છે ॥ અને એવા જે પરમા-
ત્મા ભગવાન ॥ તે જે કૃપા કરિને અનંત જિવોનાં કલ્યાણ કરવાને અર્થે આપૂર્ણિને વિષે પ્રગટ થાય છે ॥ તે પરમાત્મા આ-
જી મુને પ્રત્યક્ષ મલ્યા છે ॥ એ વિરિ તે મહાત્મે સહિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો જેને નિશ્ચય થાય ॥ તેને પરમાત્માનો સંગ થ-
યો જાણવો ॥ અને વિજો સાધુનો સંગ થયો કેમ જાણવો ॥ તો જેને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને મહાત્મે સહિત પરમાત્માની ભક્તિ ॥
અચારવાનો જેમાં સંપૂર્ણ હોય તથા સાધુનાં ચોસ મુલક્ષણ જેમાં સંપૂર્ણ હોય ॥ એવા જે સાધુ તેના વચન માં મન ક્રમ વચને
ચરતયુ ॥ અને તે સાધુને ગમે એવા જે કામ લોભાદિક દોષ તેનો સર્વ પ્રકારે ત્યાગ કરવો ને સ્વધાયે સહિત એવા સાધુને સેવા-
કરવિ ॥ ને જે વિદેહને દેહના સંબંધિને વિષે જિવને આત્મબુદ્ધિને દ્રઢ પ્રિતિ છે ॥ તે વિતે સાધુને વિષે આત્મબુદ્ધિને દ્રઢ પ્રિ-
તિ થાય ને તે સાધુ સાધે પોતાનાં જિવ જોડાઈ જાય એ વિરિ તે વૈરાગ્ય ત્યારે તેને સાધુનો સંગ થયો જાણવો ॥ અને હવે શા-
સ્ત્રનો સંગ થયો કેમ જાણવો ॥ તો જે શાસ્ત્રને વિષે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના શ્રી મુરવની વચન હોય ને જેમાં ધર્મ જ્ઞાન વૈરા-
ગ્ય ને મહાત્મે સહિત ભક્તિ તેનું પ્રતિપાદન કર્યું હોય ॥ તથા માયા પર એવા જે જગતના કર્તા કર્તા પરમાત્મા તે જ જિવો
ના કલ્યાણ કરવાને અર્થે રામકૃષ્ણાદિક રૂપનું ધારણ કરે છે ॥ એ વિરિ તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનું પ્રતિપાદન જે શાસ્ત્રમાં
ર્યું હોય ॥ તથા સત્ય એવા જે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના નિરવાસનિક સાધુ ॥ તેનું જે શાસ્ત્રમાં પ્રતિપાદન કર્યું હોય ॥ એવા જે
શાસ્ત્ર તે સત્ય સાસ્ત્ર કહેવાય ॥ અને તે શાસ્ત્રને સાંભલિને તે શાસ્ત્રમાં જે મંત્ર હોય તે પ્રમાણે વરતે વા માંડે ॥ અને
તેને નિત્યે વાંચવા સાંભલવાનો અભ્યાસ રાખે ॥ અને તે શાસ્ત્રનું પોતાને વ્યસન થાય જે તેને વાંચ્યા સાંભળ્યા વિના

રહેવાય જન હિંદુ ધિરિ તે જેને યરતાય તેને તે શાસ્ત્રનો સંગ થયો જાણવો ॥ અને ધિરિ તે સમજિને જે તે ચારનો સંગ કરે
 તેને સત્સંગ કહિયે ॥ અને તે સત્સંગે કરિને જિવનિ ઉપર ભગવાન નિમહા ક્રપા થાય છે ॥ અને તે ક્રપાયે કરિને જિવ જે તે
 માયાને તરિને અધિના સિપદા વૈ જે મગવાનનું અક્ષરધામ તેને પામે છે માટે આ કલ્પો જે સત્સંગ તેને ઓલુચિને તેનો જે
 સંગ કરશે તો તેને તત્કાલ પંચવિષય નિવાસના દલિ જશે ॥ અને તે જિવ દેહ છૂટો બ્રહ્મરૂપ થઈ જશે ॥ માટે સત્સંગ ક
 રિને પંચવિષય નિવાસનાનો ત્યાગ કરવો ॥ અને વાસનાનો ત્યાગ થશે ત્યારે જ જિવનું આત્મતિક કલ્યાણ થશે ॥ માટે
 જે દહાડે તે દહાડે વાસના મુક્યા વિન્યા છુટકો નધિ ॥ તે ગમે તો સંસારને મુકિને ત્યાગિયો દોય ॥ તો પળ પંચવિષય નિવા
 સના મુકશે ત્યારે જ ત્યાગિનું પળ કલ્યાણ થશે ॥ અને ગ્રહસ્થ ગ્રહો તે પળ પંચવિષય નિવાસના મુકશે ॥ ત્યારે તે ગ્રહસ્થનું
 પળ કલ્યાણ થશે ॥ પળ વાસના મુક્યા વિના ત્યાગિકે ગ્રહસ્થ કોઈ આત્મતિક મંદા જાઈ અક્ષરધામ તેને નહિ પામે ॥ એ સિ
 હાંત વારતા છે ॥ પછે તે ગામના મહેતા હાવા જ સમતે પ્રશ્ન પૂછ્યું ॥ જે મહારાજ ગ્રહસ્થને નિરવાસનિક કેમ થયાય ॥
 પછે મહારાજ બોલ્યા જે ગ્રહસ્થને પોતાના આત્માના કલ્યાણનો સ્વપદોય તો તેને અમારિ આજ્ઞા પ્રમાણે વરતવું ॥ તે અમા
 રિ શિ આજ્ઞા છે ॥ તો ગ્રહસ્થને પરણેલિ સ્ત્રિ દોય તે સ્ત્રિને તે વિના બિજિ સ્ત્રિ માત્ર તેને માંહે ન જોયિ જાણવિ ॥ અને પોતા
 ના હકમેહે નતનું જે દ્રવ્ય તેણે કરિને પોતાનો દેહ નિરવાહ કરવો ॥ પળ ચોરિ ન કરવિ ॥ તથા કુટક પટ વિશ્વાસ ઘાત
 ન કરવો ॥ તથા ચટલું વંદલ્યાવું નહિ ॥ તથા દારૂ માટિગાંજા અફિળ મફરમાજમ આદિક માદક વસ્તુ ॥ તથા અમ્હ
 વસ્તુ ન રવાવિ ॥ અને એ વાકે ફના કરનારા હોય ॥ તેના સંગનો પળ સર્વ પ્રકારે ત્યાગ કરવો ॥ અને ધિરિ તે દેહ કરિને સ
 દુષ્ણરહિને પછે પોતાના આત્માને તે દેહ થકિ જુદો જાણવો ॥ અને આત્માના આત્મા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે મુને
 પ્રત્યક્ષ મળ્યા છે ॥ એમ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ આસરો કરિને તે ભગવાનને સ્મરવા સિધુ જાણિને તે ભગવાન
 નિસૂત્તિ વિના માર્દક પદાર્થ માત્ર તેના સંવંતને દુઃસ્વરૂપ જાણિને તેને વિષે વૈરાગ્ય પામવો અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગ

મંડારિયા.
 સિ. ૦૩૫

याननासंतनेविषे महात्मे सहित द्रढ प्रतिकरवि ॥ एविरिते समजिने वर्ते तो ते प्रहस्य पण निरवास निक थाय ॥ ने अक्षर
 धाम ने पामे ॥ अने त्या गि होय ते पण त्या गि ना धर्म प्रमाणे निष्काम निर्लोभ निरस्वाद निरमान निरस्नेह तेने द्रढ करे ॥
 तथा आत्मनिष्ठाने वैराग तेने पण संधां द्रढ करि ने प्रत्यक्ष भगवाननि महात्मे सहित भक्तिकरे ॥ तो ते त्या गि पण निरवास
 निक थाय ॥ ने अक्षर धाम ने पामे ॥ माटे आवाती करि ते प्रमाणे त्या गि ने प्रहस्य बेते पोत पोताना धर्म कल्या तेने अंतर
 मांडतारि ने ते धिरिते धरते ॥ तो प्रहस्य पण आज भगवानने प्रतापे करि ने निरवास निक थाय ॥ अने त्या गि ना धर्म प्रमा-
 णे त्या गि बरते ॥ तो ते त्या गि पण आज प्रत्यक्ष भगवानना प्रतापे करि ने निरवास निक थाय ॥ पण प्रत्यक्ष भगवानने भग-
 वानना संतम त्या विना त्या गि के प्रहस्य कोई निरवास निक थाय नहि ॥ जे मराक होय ने ते स्वीरी जार निरवाटिरा बरवाते
 होय ॥ पछे तेने एम कहिये जे रवाटिरा बतो सारि नथि ॥ माटे नाखि दे त्या रे तेरांक एम कहे जे मारे तो ते रवाटिरा बअमृत जे
 धिबे ॥ केम के तेराबने रवाड नहि तो मरि जाइ ॥ माटे मारा धितेराबने नाखि दे थाय नहि ॥ पण तेरांक ने जो मोतैया लाडवा
 नो थाल भरि ने मोहा आगळ सुक्यो होय तो तेरांक जे ते रवाटिरा बने वगार कहे नाखि दे ॥ ने कांईक रव वाणि होय तेनो
 पण रवर रवो करे जे एविन कारिरा बक्यां थि रव वाणि ॥ ते मरांक जे वाजे वासनाया लाजिय ते रवाटिरा बरूप जे पंचविषय
 तेने भोग्ये छे ॥ तेने सुजे एल्लि विषय नारवंडन निवाती करे पण ते विषय ने तो जियन प्राण मान्या होय ते कोई रिते मुकिश-
 केन हि ॥ पण जो तेने मोतैया लाडवारूप प्रत्यक्ष भगवानने तेना संतनो महात्मे सहित निश्चय थाय तो तत्काल पंचविष-
 यनो त्याग करि दे ॥ ने निरवास निक थरुने प्रत्यक्ष भगवानमांजिय जो डाई जाय छे ॥ जे मरांक राबनो त्याग करि ने लाडवा
 जमयामंडि पडे छे ॥ ते मजि वजे ते पंचविषयनो त्याग करि ने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतने विषे द्रढ प्रतिकरे छे ॥ अ-
 ने ते निरवास निक थरुने अक्षर धाम ने पामे छे ॥ माटे आसमे जेने निरवास निक थरु होय तेने आकल्य ते प्रमाणे समजि ने च-
 रत से तो ते तत्काल निरवास निक थरो ॥ माटे आवाती छे ते सर्व शास्त्रनो सार छे ॥ पछे वळि पढे लपोला आबाये प्रसपु-

છુપું ॥ જે દે મહારાજ ॥ આ માણસ મરિજાય છે તેને તે પાછો માણસ નોને માણસ નો અવતાર આવતો હોય કે વિજો અવતાર આવતો હોય ॥ કે અવતાર ફરિને આવતો જ નહિ હોય તે અમને જ મહોય તે મકહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે સારુ પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ માટે સાં મ લોળનો ઉત્તર કરિયે ॥ જે જિવ છે તે તો અવિનાશિ છે ॥ અને તે જિવને માયાના ત્રણ દેહ છે ॥ તે કિયા ત્રણ દેહ તો ॥ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ ત્રણ દેહ છે ॥ તેમાં જે સ્થૂલ દેહ છે ॥ તેને મુકે છે અને સૂક્ષ્મને કારણ તો જિવ વિભેગને ભેગાં રહે છે ॥ પછે સ્થૂલ દેહ મુકવા સમે જિવને ॥ જીવિવાસના હોય ॥ તે વૃષ્ટિ પાછો દેહ ધરે છે ॥ જે મઆંબલિનો આંબલિયો હોય તેને વિષે આંબલિ રહે છે ॥ તે જો આંબલિયાને બાવે તો મોટું ઝાડ થાય ॥ તે મોટું ઝાડ થયું તે આંબલિયાનું સ્થૂલ દેહ છે ॥ ને આંબલિયો સૂક્ષ્મ દેહને ઢેકાળે છે ॥ ને તે આંબલિયા ઉપર જે ફોત રહે છે ॥ તે કારણ દેહને ઢેકાળે છે ॥ તેમાં જ્યાં સૂધિ આંબલિયા ઉપર ફોત રહેય ત્યાં સૂધિ તેમાં થિ ॥ ઝાડ થાય છે ॥ અને જો તે આંબલિયાને અગ્નિમાં શોકિને ફોત રહે તારિના રે તો તે આંબલિયામાં થિ પાછું ઝાડ થાય નહિ ॥ તેમ જિવને આંબલિયાના ફોતારૂપ કારણ દેહમાં વાસના હોય ત્યાં સૂધિ જન્મ મરણ ટલતું નથિ ॥ અને જ્યારે ફોતારૂપ જે વાસના તેને જ્ઞાનરૂપિ અગ્નિયે કરિને ॥ બાલિના રે ત્યારે તેને જન્મ મૃત્યુ ટલિ જાય છે ॥ ને તે જિવ અવાનના ધામને પામે છે ॥ પણ તે વિના જન્મ મૃત્યુ ટલતું નથિ ॥ અને જિવ છે તે સૂક્ષ્મને કારણ ॥ દેહમાં રહ્યો થકો જ્યાં જ્યાં વાસના હોય ત્યાં ત્યાં સ્થૂલ દેહનું વારે વારે ધારણ કરે છે ॥ જે મ ભરત જિને દેહ મુકવા સમે મૃગલા ના બચાં માદયાયે કરિને વાસના રહિહતિ ॥ તો તે મરત જિને મૃગનો દેહ ધર્યો પડ્યો હતો ॥ તેણે વામોટાને રામ થયું ને માણસમાં થિ મૃગ થયા તો વિજા જિવ જેને અનંત વાસના હોય ॥ તેને તે કયાં થિ પાછો ફરિને મનુષ્યનો અવતાર આવે ॥ ન જ આવે અને તે વાસના વાલા જિવો ને તો સ્થૂલ દેહનો ત્યાગ કરિને પ્રથમ તો યમ પુરિમાં જઈ ને કેટલાક યુગ સૂધિ તો ॥ છલાચને ચોરાસિંહ જાર નરકના કુંડ છે ॥ તેમાં મહાકર્ણને ભોગવ્યું પડે છે ॥ ને પછે ડ્રવચોરાસિમાં જાય છે ॥ ને તેમાં કુતરાગધેડા દિકના અનંત જન્મ ધરવા પડે છે ॥ અને જે મનુષ્ય દેહમાં પુરુષ હોય ને તે દેહ મુકવા સમે સ્ત્રિમાં બદલે ત હોય ॥ તો તે પુરુષ સ્ત્રિ થઈ જાય છે ॥

મંડારિયા.
 સિં ૩૫

નેસ્ત્રિનેપુરુષમાંપ્રિતિવહુહોય ॥તોતેસ્ત્રિનોપુરુષથાયછે ॥અનેજેમનુષ્યનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતનોસંબંધથાયછે ॥નેજેપ્રત્યક્ષભગવાનનાભક્તથાયછે ॥અનેતેનેકાંઈકબાસનારહીગઈહોય ॥તોતેનેપાછોફરિનેમાણસનોઅવતારઆવેછે ॥પણતેનર્કચોરાસિમાંજાયનહિ ॥નેતેપ્રત્યક્ષભગવાનનાભક્તનેથોડિઘણિયાસનારહીગઈહોય ॥તેનેતોભગવાનદેવતામાંનેમનુષ્યમાંજન્મધરાવેછે ॥અનેજ્યારેજ્ઞાનઅપ્રિયેકરિનેવાસનારુપકારણદેહનેબાલિનારવેછે ॥ત્યારેજિવજેતેબ્રહ્મરૂપથઈનેભગવાનનાઅક્ષરધામનેપામેછે ॥૧૮૧ ॥૧૮૨ ॥૧૮૩ ॥૧૮૪ ॥૧૮૫ ॥૧૮૬ ॥૧૮૭ ॥૧૮૮ ॥૧૮૯ ॥૧૯૦ ॥૧૯૧ ॥૧૯૨ ॥૧૯૩ ॥૧૯૪ ॥૧૯૫ ॥૧૯૬ ॥૧૯૭ ॥૧૯૮ ॥૧૯૯ ॥૨૦૦ ॥૨૦૧ ॥૨૦૨ ॥૨૦૩ ॥૨૦૪ ॥૨૦૫ ॥૨૦૬ ॥૨૦૭ ॥૨૦૮ ॥૨૦૯ ॥૨૧૦ ॥૨૧૧ ॥૨૧૨ ॥૨૧૩ ॥૨૧૪ ॥૨૧૫ ॥૨૧૬ ॥૨૧૭ ॥૨૧૮ ॥૨૧૯ ॥૨૨૦ ॥૨૨૧ ॥૨૨૨ ॥૨૨૩ ॥૨૨૪ ॥૨૨૫ ॥૨૨૬ ॥૨૨૭ ॥૨૨૮ ॥૨૨૯ ॥૨૩૦ ॥૨૩૧ ॥૨૩૨ ॥૨૩૩ ॥૨૩૪ ॥૨૩૫ ॥૨૩૬ ॥૨૩૭ ॥૨૩૮ ॥૨૩૯ ॥૨૪૦ ॥૨૪૧ ॥૨૪૨ ॥૨૪૩ ॥૨૪૪ ॥૨૪૫ ॥૨૪૬ ॥૨૪૭ ॥૨૪૮ ॥૨૪૯ ॥૨૫૦ ॥૨૫૧ ॥૨૫૨ ॥૨૫૩ ॥૨૫૪ ॥૨૫૫ ॥૨૫૬ ॥૨૫૭ ॥૨૫૮ ॥૨૫૯ ॥૨૬૦ ॥૨૬૧ ॥૨૬૨ ॥૨૬૩ ॥૨૬૪ ॥૨૬૫ ॥૨૬૬ ॥૨૬૭ ॥૨૬૮ ॥૨૬૯ ॥૨૭૦ ॥૨૭૧ ॥૨૭૨ ॥૨૭૩ ॥૨૭૪ ॥૨૭૫ ॥૨૭૬ ॥૨૭૭ ॥૨૭૮ ॥૨૭૯ ॥૨૮૦ ॥૨૮૧ ॥૨૮૨ ॥૨૮૩ ॥૨૮૪ ॥૨૮૫ ॥૨૮૬ ॥૨૮૭ ॥૨૮૮ ॥૨૮૯ ॥૨૯૦ ॥૨૯૧ ॥૨૯૨ ॥૨૯૩ ॥૨૯૪ ॥૨૯૫ ॥૨૯૬ ॥૨૯૭ ॥૨૯૮ ॥૨૯૯ ॥૩૦૦ ॥૩૦૧ ॥૩૦૨ ॥૩૦૩ ॥૩૦૪ ॥૩૦૫ ॥૩૦૬ ॥૩૦૭ ॥૩૦૮ ॥૩૦૯ ॥૩૧૦ ॥૩૧૧ ॥૩૧૨ ॥૩૧૩ ॥૩૧૪ ॥૩૧૫ ॥૩૧૬ ॥૩૧૭ ॥૩૧૮ ॥૩૧૯ ॥૩૨૦ ॥૩૨૧ ॥૩૨૨ ॥૩૨૩ ॥૩૨૪ ॥૩૨૫ ॥૩૨૬ ॥૩૨૭ ॥૩૨૮ ॥૩૨૯ ॥૩૩૦ ॥૩૩૧ ॥૩૩૨ ॥૩૩૩ ॥૩૩૪ ॥૩૩૫ ॥૩૩૬ ॥૩૩૭ ॥૩૩૮ ॥૩૩૯ ॥૩૪૦ ॥૩૪૧ ॥૩૪૨ ॥૩૪૩ ॥૩૪૪ ॥૩૪૫ ॥૩૪૬ ॥૩૪૭ ॥૩૪૮ ॥૩૪૯ ॥૩૫૦ ॥૩૫૧ ॥૩૫૨ ॥૩૫૩ ॥૩૫૪ ॥૩૫૫ ॥૩૫૬ ॥૩૫૭ ॥૩૫૮ ॥૩૫૯ ॥૩૬૦ ॥૩૬૧ ॥૩૬૨ ॥૩૬૩ ॥૩૬૪ ॥૩૬૫ ॥૩૬૬ ॥૩૬૭ ॥૩૬૮ ॥૩૬૯ ॥૩૭૦ ॥૩૭૧ ॥૩૭૨ ॥૩૭૩ ॥૩૭૪ ॥૩૭૫ ॥૩૭૬ ॥૩૭૭ ॥૩૭૮ ॥૩૭૯ ॥૩૮૦ ॥૩૮૧ ॥૩૮૨ ॥૩૮૩ ॥૩૮૪ ॥૩૮૫ ॥૩૮૬ ॥૩૮૭ ॥૩૮૮ ॥૩૮૯ ॥૩૯૦ ॥૩૯૧ ॥૩૯૨ ॥૩૯૩ ॥૩૯૪ ॥૩૯૫ ॥૩૯૬ ॥૩૯૭ ॥૩૯૮ ॥૩૯૯ ॥૪૦૦ ॥૪૦૧ ॥૪૦૨ ॥૪૦૩ ॥૪૦૪ ॥૪૦૫ ॥૪૦૬ ॥૪૦૭ ॥૪૦૮ ॥૪૦૯ ॥૪૧૦ ॥૪૧૧ ॥૪૧૨ ॥૪૧૩ ॥૪૧૪ ॥૪૧૫ ॥૪૧૬ ॥૪૧૭ ॥૪૧૮ ॥૪૧૯ ॥૪૨૦ ॥૪૨૧ ॥૪૨૨ ॥૪૨૩ ॥૪૨૪ ॥૪૨૫ ॥૪૨૬ ॥૪૨૭ ॥૪૨૮ ॥૪૨૯ ॥૪૩૦ ॥૪૩૧ ॥૪૩૨ ॥૪૩૩ ॥૪૩૪ ॥૪૩૫ ॥૪૩૬ ॥૪૩૭ ॥૪૩૮ ॥૪૩૯ ॥૪૪૦ ॥૪૪૧ ॥૪૪૨ ॥૪૪૩ ॥૪૪૪ ॥૪૪૫ ॥૪૪૬ ॥૪૪૭ ॥૪૪૮ ॥૪૪૯ ॥૪૫૦ ॥૪૫૧ ॥૪૫૨ ॥૪૫૩ ॥૪૫૪ ॥૪૫૫ ॥૪૫૬ ॥૪૫૭ ॥૪૫૮ ॥૪૫૯ ॥૪૬૦ ॥૪૬૧ ॥૪૬૨ ॥૪૬૩ ॥૪૬૪ ॥૪૬૫ ॥૪૬૬ ॥૪૬૭ ॥૪૬૮ ॥૪૬૯ ॥૪૭૦ ॥૪૭૧ ॥૪૭૨ ॥૪૭૩ ॥૪૭૪ ॥૪૭૫ ॥૪૭૬ ॥૪૭૭ ॥૪૭૮ ॥૪૭૯ ॥૪૮૦ ॥૪૮૧ ॥૪૮૨ ॥૪૮૩ ॥૪૮૪ ॥૪૮૫ ॥૪૮૬ ॥૪૮૭ ॥૪૮૮ ॥૪૮૯ ॥૪૯૦ ॥૪૯૧ ॥૪૯૨ ॥૪૯૩ ॥૪૯૪ ॥૪૯૫ ॥૪૯૬ ॥૪૯૭ ॥૪૯૮ ॥૪૯૯ ॥૫૦૦ ॥૫૦૧ ॥૫૦૨ ॥૫૦૩ ॥૫૦૪ ॥૫૦૫ ॥૫૦૬ ॥૫૦૭ ॥૫૦૮ ॥૫૦૯ ॥૫૧૦ ॥૫૧૧ ॥૫૧૨ ॥૫૧૩ ॥૫૧૪ ॥૫૧૫ ॥૫૧૬ ॥૫૧૭ ॥૫૧૮ ॥૫૧૯ ॥૫૨૦ ॥૫૨૧ ॥૫૨૨ ॥૫૨૩ ॥૫૨૪ ॥૫૨૫ ॥૫૨૬ ॥૫૨૭ ॥૫૨૮ ॥૫૨૯ ॥૫૩૦ ॥૫૩૧ ॥૫૩૨ ॥૫૩૩ ॥૫૩૪ ॥૫૩૫ ॥૫૩૬ ॥૫૩૭ ॥૫૩૮ ॥૫૩૯ ॥૫૪૦ ॥૫૪૧ ॥૫૪૨ ॥૫૪૩ ॥૫૪૪ ॥૫૪૫ ॥૫૪૬ ॥૫૪૭ ॥૫૪૮ ॥૫૪૯ ॥૫૫૦ ॥૫૫૧ ॥૫૫૨ ॥૫૫૩ ॥૫૫૪ ॥૫૫૫ ॥૫૫૬ ॥૫૫૭ ॥૫૫૮ ॥૫૫૯ ॥૫૬૦ ॥૫૬૧ ॥૫૬૨ ॥૫૬૩ ॥૫૬૪ ॥૫૬૫ ॥૫૬૬ ॥૫૬૭ ॥૫૬૮ ॥૫૬૯ ॥૫૭૦ ॥૫૭૧ ॥૫૭૨ ॥૫૭૩ ॥૫૭૪ ॥૫૭૫ ॥૫૭૬ ॥૫૭૭ ॥૫૭૮ ॥૫૭૯ ॥૫૮૦ ॥૫૮૧ ॥૫૮૨ ॥૫૮૩ ॥૫૮૪ ॥૫૮૫ ॥૫૮૬ ॥૫૮૭ ॥૫૮૮ ॥૫૮૯ ॥૫૯૦ ॥૫૯૧ ॥૫૯૨ ॥૫૯૩ ॥૫૯૪ ॥૫૯૫ ॥૫૯૬ ॥૫

શ્રીમુખ
સિદ્ધીત
॥૫૨॥

અને વેચ્યા સજી એક ધણિના વચન તે પરસ્પર વિરુદ્ધ આવે છે ॥ તે એક વચન સાચું કરિયે ॥ તો બિજું વચન ચોરું થાય છે ॥ મા
ટે તેનું કેમ દર્શાવે તે રૂપા કરિને કહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે ત્યો એનો ઉત્તર કરિયે ॥ જે એ બે પ્રકારના વચનને સાંભલિને કેટ
લ્યક જિવને શાસ્ત્રને વિષે નાસ્તિક ભાવ આવે જાય છે ॥ માટે તેનો ઉત્તર એમ છે ॥ જે જિવને ત્રણ દેહ છે ॥ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કા
રણ ॥ તેમાં કારણને સૂક્ષ્મ તો અનાદિના છે અને તે બે દેહ વાસનામય છે ॥ તે જે પદાર્થની વાસના હોય તે તે કાળે સ્થૂલ દેહનું ધાર
ણ કરિને તે પદાર્થને ભોગવે છે ॥ અને પદાર્થને ભોગવે છે ॥ ત્યારે જિવ જે તે સ્થૂલ દેહમાં મુખ્ય પળે વસે છે ॥ અને તે સ્થૂલ દે
હની આવરદા આવિરહે ॥ ત્યારે વાસના લિંગ એવો જે નવતત્ત્વનો સૂક્ષ્મ દેહ તેમો જિવ પ્રવેશી કરિને સ્થૂલ દેહને મુકિને ચમપુરિ
પ્રત્યે જાય છે ॥ અને નિત્ય નિમિત્ત પ્રલયમાં સ્થૂલ દેહનો નાશ થાય છે ॥ પણ સૂક્ષ્મને કારણ એ દેહનો નાશ થતો નથી ॥ અને ત્યાર
ે પ્રાકૃત પ્રલય થાય છે ॥ ત્યારે સ્થૂલ દેહને સૂક્ષ્મ એ દેહનો નાશ થાય છે ॥ અને કારણ દેહ એક દેહ છે ॥ અને તે કારણ દેહનો
નાશ કોઈ કાલે થતો નથી ॥ અને પ્રાકૃત પ્રલયને અંતે પાછી સૃષ્ટિ શ્રજાય છે ॥ ત્યારે સ્થૂલને સૂક્ષ્મ બે દેહ ઉત્પન્ન થાય છે ॥
અને જિવને જે વિવાસના હોય તે વાદેહનું ધારણ કરિને સ્થૂલ દેહના ભોગને ભોગવે છે ॥ ને પાપ પુન્યને કરે છે ॥ અને ચલિ સ્થૂલ દેહની
આવરદા આવિરહે છે ત્યારે સૂક્ષ્મ દેહમાં પ્રવેશ કરિને તે પાપ પુન્યના ફલને ભોગવે છે ॥ પણ દેહ વિના જિવ રહે તો નથી ॥ ત્યારે દેહ
ત છે ॥ જે જે મદિ બોધરની મધ્યમુખ્યો હોયા ॥ તે ધરબધામાં તેનો પ્રકાશ વ્યાપિરહે છે ॥ તે ધરમાં પ્રકાશ વ્યાપો તે દિવાનું સ્થૂ
લ શરિર કહેવાય ॥ અને દિવે રહેને વિશે ચલિને રહ્યો છે ॥ તે દિવાનું સૂક્ષ્મ શરિર છે અને દિવે લહે તે દિવાની આવરદા છે ॥
અને ત્યારે દિવે લા આવિરહે ॥ ત્યારે ધરમાં જે પ્રકાશ હોય તે સંકોચ પામિને કોડિયામાં આવે ॥ કહે તો સ્થૂલ દેહ સ્વધરનો
ત્યાગ કરિને સૂક્ષ્મ દેહ રૂપ જોતિને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ અને ત્યારે દિવો આલાર્જ જાય છે ॥ ત્યારે કારણ દેહ રૂપ વાયુ રૂપ ધુ
માડો તેમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ તેમ જિવને ત્રણ દેહ છે ॥ તે દેહ વિના જિવ જે તે રહે તો નથી ॥ તેમાં જે સ્થૂલ દેહની દૃષ્ટી બોલા છે
॥ તેને દેહનો નાશ થાય ત્યારે કહે જે મરિ ગયો ॥ અને વસ્તુ દેવે તો જ્ઞાન દ્રષ્ટિયે કરાને કહ્યું ॥ જે જિવ મરતો નથી ॥ અને

મંડારિયા
સિ ૦૩૬

॥૫૨॥

સ્થૂલને સૂક્ષ્મ એવે દેહ માર દિને જન્મ મૃત્યુ યમ પુરિને ચો રાશિ ગર્ભ યાસ તેને ભોગવે છે ॥ માટે જિવ મરતો નાથિ ॥ તે પળ સત્ય છે ॥
અને ત્યડ માં કડિ નિપેઠે સૂક્ષ્મ દેહ માં પ્રવેશ કરિને સ્થૂલ દેહ નો ત્યાગ કરિને યમ પુરિ નાં દુઃસ્વને ભોગવે છે ॥ તે પળ સત્ય છે ॥
એત મારા પ્રહ્ન નો ઉત્તર છે ॥ અને નિત્ય નિમિત્ત પ્રલય માં સ્થૂલ દેહ નો નાશ થાય છે ॥ અને વલિડુત્પત્તિ સમે ઉપજે છે ॥ અને જ્યારે પ્રાક
ત પ્રલય થાય છે ત્યારે સૂક્ષ્મને સ્થૂલ એવે દેહ નો નાશ થાય છે ॥ અને ઉત્પત્તિ સમે પાછાં ઉપજે છે ॥ અને ત્રિજો કારણ દેહ છે તે
તો અનાદિ નો છે ॥ ને તે નો નાશ થતો નથિ ॥ અને તે નો નાશ ક્યારે થાય છે ॥ તો જ્યારે જ્ઞાન પ્રલય થાય છે ॥ ત્યારે કારણ દેહ નો
નાશ થાય છે ॥ તે જ્ઞાન પ્રલય ક્યારે થાય છે ॥ તો જ્યારે જિવને મનુષ્ય દેહ હોય ॥ અને માયા પરણવા જે બ્રહ્મના આધાર પર બ્રહ્મ
દિવ્ય મુર્તિ ભગવાન તે પોતા નિસ્વદ્વચ્છા યે જિવો નો મોક્ષ કરવા સારુ પ્રધ્વીને વિષે ભાસ માં નરામક્રમ રૂપ મકપિલાદિ-
ક રૂપે થયા હોય ॥ તથા તેના સંત તે પ્રગટ થયા હોય ॥ પછે તે ભગવાન ને સંત તે ને શરણે જિવ આવે ॥ ને તે નિ આજ્ઞા પ્રમાણે મ-
નક્રમ વચને વરતે ॥ ને તેને વિષે સર્વ અંતરાય નો ત્યાગ કરિને દ્રઢ પ્રતિકરે ॥ તો તેને આત્મતિક પ્રલય નુ જ્ઞાન થાય છે ॥ કદ
તાં તે જિવને જ્ઞાન પ્રલય થાય છે ॥ ને તે આત્મતિક મોક્ષને પામે છે ॥ ત્યારે તેને કારણ દેહ નો નાશ થાય છે ને જિવ નું જિવ પ-
ળું મટિને બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ ને અક્ષરધામ ને પામે છે ॥ પળ ભગવાન ને ભગવાન ના નિરવાસ નિકર્પચ વિષયના ત્યાગિ સંત મ-
ત્યા વિના કોઈ સાધન કરે તો યતેને કારણ શરિર રૂપ જે મહા માયા તે ટલિ નથિ ॥ ત્યાં ભગવદ્વિતા નો ॥ શ્લોક ॥ દૈવિ-
ષા ગુણ મયિ મમ માયા દુરત્યયા ॥ મામેય વેયે પ્રપદંતે માયામેતાતરંતિતે ॥ અર્થ ॥ શ્રીકૃષ્ણ કહે છે ॥ જે દૈવિને ગુણ મયિ તથિ
જે મારિ માયા તે દુઃસ્વે કરિને તરવિ કરણ છે ॥ પળ મારા ચરણને જિવ પામે તો સુસ્વે કરિને તે માયા ને તરિ જાય ॥ માટે આસ-
મે જેને મનુષ્ય દેહ આવ્યો છે ॥ અને આસત્સંગ નો જોગ જે ને થાય છે ॥ તેના ભાગ્ય નો પાર નથિ ॥ કેમ કે આજ દેશ કાલ બહુ
સારો છે ॥ તે સારા દેશ કાલ માં સુસ્વે પ્રભુ મળાય છે ॥ અને પૂર્વે રામકૃષ્ણાદિક ભગવાન ના અવતાર થયા હતા ॥ ત્યારે ઉપાધિ
વધિ થતિ હિતિ ॥ તે મક્ત જનને પ્રભુ મળ્યા માં બહુ ભુંડા દેશ કાલ હતા ॥ અને આજ તો સર્વ પ્રકારે રુડા દેશ કાલ વરતે છે ॥

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૫૩॥

માટે જેને પોતાના આત્માના કલ્યાણને ઇચ્છવું હોય ॥ તેને તો દ્રઢ મન કરીને ભગવાનને સંતનો આસરો કરવો ॥ ને પોતાના આત્મા
નો મોક્ષ કરી લેવો ॥ એ જ મનુષ્ય દેહ પામ્યાનો પરમ લાભ છે ॥ અને આવો સમો આવ્યો છે ॥ જે સત્સંગ ન થીકરતા તે તો મહા મૂર્ખ છે ॥
ને આત્મ ઘાતિ છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રીમુખ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત ॥
૧૯ ॥ ઓગણિશો ॥ ૧૬ ॥ શોલના ભાદરવા વદી ॥ ૩ ॥ ત્રિજને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી મંડારિયા મધ્યે
પટેલ પોલા આંબાને ઘેર રૂગમણે ચાર ઓરડા નિઓસરિ માં ઢોલિયા રૂપર ગાદિ તકિયા ન રવાયિને વિરાજ માન થયા હતા ॥
અને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ॥ ને મસ્તક ઉપર કસંબલ ફેટો બાંધ્યો હતો ॥ અને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આભૂષણ શો
ભિરહ્યાં હતાં ॥ અને પોતાના મુસ્વાર વિંદનિ આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્ત નિસા મરાઈને બેઠિ હતિ ॥ પછે મહારાજ
કૃપા કરીને હરિ જન પ્રત્યે બોલ્યા જે આ સ્ફુરિ જિવ હોય ને તેને દ્રવ્ય મલ્યું હોય ॥ તો તે દ્રવ્ય તેને દુઃખ જ દે છે ॥ ને તે દ્રવ્ય ને પ્રથ
મીને મારો વાવે છે ॥ તે કેધિરિ તે વાવે છે ॥ તો વેશ્યા ઓને રવ વરાવે ॥ તથા ખર્ચે ચારમારો ॥ દારુ માં સરવાય ॥ એ આદિક ઘણા
ક પ્રકારના ફેલ ને મારો દ્રવ્ય ને વાવે છે ॥ ને તે પાપે કરીને ॥ પછે તે મહા દુઃખ ને પામે છે ॥ પણ એવા અધર્મિ પાસે દ્રવ્ય હોય તે સ્વ
પાત્ર ને ઢેકાળે વચરાય નહિ ॥ અને એવા આ સ્ફુરિ જિવ હોય ॥ તે ધર્મવાલા મનુષ્ય ને દેશિ ને બલિ મરે છે ॥ અને સાધુ અષ્ટ પ્રકારે
સ્ત્રિનો ત્યાગ કરાવતા હોય ॥ તથા સર્વ પ્રકારે દ્રવ્ય નો ને રસા સ્વાદ નો ત્યાગ રાવતા હોય ॥ તેને દેશિ ને આ સ્ફુરિ જિવ દાણે બ
લે છે ॥ પણ તેનો આ સ્ફુરિ જિવ ને મદિ માન સમજાય ॥ ને એમ ન સમજે જે આવા માયા પર ને પંચ વિષયના ત્યાગિ સાધુ તેનો તે
હૃદય નિયણ ઘણાં દુર્લભ છે ॥ અને એવા સાધુ ને દર્શન કરીને અનંત જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ એમ આ સ્ફુરિ જિવ ને સમજ્યા માં આ
ધિ નહિ ॥ અને આ સ્ફુરિ જિવ તો પંચ વિષયના રાગીને વેશધારિ એવા જે અધર્મિ તેને દેશિ ને રાજિ થાય છે ॥ પણ વિષયના ત્યાગિ
ને ધર્મવાલા સાધુ તેને દેશિ ને રાજિ થાય નહિ ॥ ને ઇલટાદુઃખ પામે ॥ કેમ કે જે ધર્મવાલા હોય તે અધર્મ ને રોવે ને વિષયનું
સ્વંડન કરે ॥ માટે અધર્મિ અવગુણ લે છે ॥ પણ એમ ગુણ ન લે જે એને ધન્ય છે ॥ જે સ્ત્રિ દ્રવ્ય રસાદિક પંચ વિષયનો ત્યાગ કરીને

મંડારિયા
સિ. ૩૭

॥૫૩॥

वरतेछे॥एयोअधर्मिनेगुणनआये॥अनेअधर्मिनेतोचोरकपटिकेलि व्यसनि एया मुंडा स्वभावया लागमे छे ॥अनेएबाअध
 मिनाअंतःकरणमापणमहादेववरत्याकरेछे॥कहेतांतेनेशान्तिथायनहिंअनेदेवनेमुकिनेमहाकष्टनेपामेछे॥माटेजे
 नेपोतानाआत्मानुरुडुंकरवुहोयतेनेतोएयाअधर्मिनासंगनोत्यागकरवो॥अनेधर्मवात्तानेविषयनात्यागिएयाजेभग-
 याननेविषेद्रहस्नेहवालाजेसाधुतेनोमनक्रमवचनेसंगकरवो॥अनेतेनिआज्ञाप्रमाणेवर्तवुं॥अनेएविरितेसमजिने
 ॥सत्यसाधुनिआज्ञाप्रमाणेवरतेछे॥तेनांअनंतजन्मनापापसर्वेबलिनेभस्मथईजायछे॥नेतेआनेआदेहेमायापरथईने
 भगवाननोधामनेपामे॥माटेअधर्मिनासंगनेतोहृदकायास्याननेसर्परूपजाणिनेत्यागकरवो॥पणकोईरित्येगाफत्या
 ईयेकरिनेअधर्मिनोसंगनकरवो॥अनेजोगाफत्याईराखिनेकहेतांमुनेतेवुंकरवो॥एमजाणिनेअधर्मिनोसंगराखतोते
 नुंकोईरित्येकल्याणथायनहिं॥अनेतेगाफलनेआवोअतिशुद्धममनुष्यनोदेहतेपशुनापाडमांजायछे॥अनेजेसाबधान
 छे॥तेतोपोतानेभगवानेकपाकरिनेआप्योजेमनुष्यनोदेह॥तेदेहेकरिनेअधर्मिनोतथाअधर्मनोत्यागकरिने॥धर्मज्ञान
 वैराग्यनेमहात्मेसहितभगवाननिभक्तिद्रवकरिनेपंचविषयनात्यागिसंततेनोसमागमकरिनेविषयनिवासनानेमुकिनेभ-
 गवाननाधामनेपामवुं॥एजमनुष्यदेहनोलाभछे॥अनेतेविनातोपशुनापाडमांमनुष्यनोदेहजायछे॥ ॥इतिश्रीम-
 स्वसिंद्धान्तसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्॥११॥ओगणिशे॥१६॥शोलुनाभाद-
 याथदि॥५॥चौथनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीटाणामध्येभटजदुरामजगजिवननेधरउगमणेधारमेडि
 निओसरिमांहोलियाउपरबिराजमानथयाहता॥अनेसर्वेस्येतवस्त्रधारणकस्याहता॥अनेकसंबलफेटोमस्तकेबांध्यो
 हतो॥अनेगुलाबनापुष्पनाहारधारणकस्याहता॥नेपुष्पनाबाजुगजरातोरानेगुछसोभिरहता॥अनेकंकुनोचांदलो
 कयोहतो॥नेपोतानासुरयार्विदनिआगलसाधुतथादेशदेशानाहारभक्तिसभाभराइनेबैठिहती॥पछेमहाराजश्रीहरिकृ-
 ष्णभगवानकपाकरिनेवोत्याजेजिवकेयोछे॥केजेवोपाणिनीउंओधरोहोय॥तथामधनोघरोहोय॥तथाहरणियोपरोहोय

॥ ते जेवो जिव छे ॥ ते जिव देह मां हृदय ने विषे रत्नो थको अनंत प्रकार नी व्रतियो द्वारे करि ने आविधना विषय ने भोग वे छे ॥ जेम
कान स्वजुरो पोताना सर्वे पग ने एक साथे चलावे छे ॥ तेम जिव पण हृदय मां रत्नो थको कान इंद्रि निवृत्ति द्वारे करि ने अनंत
प्रकार नाशब्द ना विषय ने भोग वे छे ॥ अने नेत्र इंद्रि निवृत्ति ये करि ने अनंत प्रकार ना रूप विषय ने भोग वे छे ॥ अने रस ना इंद्रि
निवृत्ति ये करि ने अनंत प्रकार ना रस विषय ने भोग वे छे ॥ ने नासिका इंद्रि निवृत्ति ये करि ने अनंत प्रकार ना गंध विषय ने भो-
ग वे छे ॥ एविरि ते जिव जे ते हृदय ने विषे एक ठे काणे रत्नो थको दश इंद्रियो ने चार अंतःकरण ने चौद देवता ए सर्वे ने प्रकाशे छे ॥
अने पो ते जिव जे ते विषय निभुक्ता बुद्धि ये करि ने भोग ने भोग वे छे ॥ अने ते विषय भोग निभुक्ता वृत्ति द्वारे ॥ ए के की व्रति मां अ-
पार ने अपार दुःख ने पामे छे ॥ एविरि ते जिव जे ते पोताना आत्म स्वरूप ने भूलि ने ॥ तथा आत्माने स्व स्व ना आपना एवा जे पर
मात्माने तेना संत तेना स्वरूप ने भूलि ने महा दुःख रूप जे पंच विषय ते मां स्वरूप मानि ने विषय ने भोग वे छे ॥ ने महा क्लेश ने पामे
छे ॥ ने विषय निवास ना ये करि ने जन्म मृत्यु ने वांछा पामे छे ॥ एविरि ते जिव जे ते अनादिका लनो अज्ञाने करि ने अपार क
ष्ट ने भोग वे छे ॥ ने ते दुःख थकि पोतानि मेले को ई जिव छुट्या ने समरथ नथि ॥ अने जिव ने पोतानि मेले क त्याण नो मारग प
ण को ई ने जड तो न थी ॥ अने विषय निवास ना पण को ई पोतानि मेले दाहवाने समरथ नथि ॥ माटे ते वासना के मटले ॥ ने क
त्याण नो मारग क्यारे सझे ॥ तो सदाय अनादि माया थि पर एवा जे परमात्मा भगवाने ने तेना संत ते जिवो निउपर कृपा क-
रि ने मनुष्य स्वरूप नुं धारण करि ने पोतानो संबंध कराधि ने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान करावे छे ॥ त्यारे जिव जे ते पंच विषय थ
कि मुकाय छे ॥ ने आत्मा परमात्माना स्वरूप ने साक्षात्कार जाणे छे ॥ ने जन्म मरण ना दुःख थकि मुकाई ने अविनाश स्व-
रूप ने पामे छे ॥ हवे ते परमात्माने तेना संत ते जिव ने केविरि ते ज्ञान आपे छे ॥ तो पोताना ज्ञान रूपि प्रकाशे करि ने ॥ नीत्य नि
मित्त प्राकृत ने आत्यंतिक प्रलय नुं रूप देखा दिने जिव ने ब्रह्म संघा ते एक ता भाव कराधि ने ते ब्रह्म ना प्रकाशे एवा जे
पर ब्रह्म तेना स्वरूप नो प्रत्यक्ष निश्चय करावे छे ॥ त्यारे तेना श्रोत्र निवृत्ति छे तेनो मार्जक भाव लने दिव्य भाव ने पामे छे

॥ अने ते विजरिते ते त्रिंशद्भिर्मांघ्रिमाई कआकारमात्रनो प्रलयकराविने पोतानुं प्रत्यक्षदरसन आपिने दिव्य भावने पमाडे छे ॥
 अने रसना इंद्रिनिव्रति छे तेने माई करसमात्रनो प्रलयकराविने पछि पोतानी प्रसादि जमाडिने ॥ तथा पोतानां चरित्रगवरा-
 विने दिव्य भावने पमाडे छे ॥ अने पोताने चड्पांजे चंदन पुष्पादिक ॥ तेने सुगंधिये करिने नासिका इंद्रिनिव्रतिने दिव्य भाव-
 ने पमाडे छे ॥ एविरिते दश इंद्रियोने चार अंतःकरण तेने भगवानने भगवानना संतजे ते पोतानो संबंध कराविने तेने ज्ञान
 आपिने इंद्रियोना माई कविषयनो प्रलयकराविने पोताना स्वरूपमाजो शविने दिव्य भावने पमाडे छे ॥ पूछे ते जिवने भगवा-
 नने संतना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ जेमहिरे करिने हिरो विंधाय छे ॥ ने मणिये करिने मणि विंधाय छे तम भगवानने भगवा-
 नना संतना स्वरूपनो निश्चय ते भगवानने भगवानना संत वते जथाय छे ॥ पण माई क इंद्रियो अंतःकरण नि समजण क-
 रिने भगवानने संतनुं स्वरूप ओ लख्यामां आयतुं नथि ॥ तेमाटे दश इंद्रियोने चार अंतःकरण ते निजे व्रतियो तेने भगवा-
 नने भगवानना संतना स्वरूपमां जोडि देवि ॥ अने अशुभ पंचविषयनो त्याग करवो ॥ अने एविरिते भगवानने संतना संबंधने
 जिव पामे छे ॥ तेना अंतरमां प्रकाश थाय छे ॥ ने ते प्रकाशने मध्ये भगवानने संतनुं स्वरूप अनंत प्रतापे युक्त देखाय छे ॥ अने
 ते जिवात्मा महाबलने पामे छे ॥ कहे तां मोटा ब्रह्मादिक ने कामादिक दोष लडथडियां लेखावे छे ॥ ते कामादिक निग-
 ण तरि ॥ भगवानना भक्तने रहति नथि ॥ ने तेने तौ तुच्छ करि जाण छे ॥ ने ब्रह्मानंद स्वरूपने पामे छे ॥ ने स्वतंत्र थाय छे ॥
 कहे तां माया नुं आवरण अनादि नुं हतुं ते टलि जाय छे ॥ ने माया नुं आवरण टल्युं त्यारितो ते आत्मा अक्षर ब्रह्म रूप थाय छे
 ॥ अने ते अक्षरमां तो भगवान अखंड रह्या छे माटे एया अद्भुत स्वरूपने पामे छे ॥ अने ते आत्मा पोताना स्वरूपनो पारि पामतो
 नथि ॥ अने पोता थकि पराक परमात्मा ते अधिक रह्ये ॥ ने ते परमात्माना स्वरूपे करिने जपरम आनंद पामे छे ॥ ते परमात्मा
 ने तेना मंतनो आजत मारे साक्षात्कार संबंध थयो छे ॥ अने जेने भगवानने भगवानना संतना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ते
 आत्मा तो अक्षर ब्रह्मना भावने पामे छे ॥

॥ इति श्रीसुर्यसिंहांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५५॥

नमः॥ ॥संवत् १९॥ ओगणिशे ॥१६॥ शोलनाभादरवायदि ॥५॥ पंचमिनेदियसमहाराजश्रीहरिकृष्ण
भगवानगामश्रीटाणामध्ये भटप्रभुरामनेघेर उगमणेबार ओरशानि ओसरिमां ॥ दोलियाउपरगादितकिया नरवायिने
तेउपरविराजमानथयाहता ॥ अनेसर्वेश्वेतवस्त्रधारणकस्याहता ॥ नेमुस्तकउपरगुढारंगनिपाघचाधिदति ॥ अनेकठमा
पुष्पनाहारधारणकस्यानेपाघमांतोराधारणकस्याहता ॥ नेपोतानामुखाविंदनिआगलसाधु तथाघणाकहरिभक्तनि
सभामगदनेबेठिहति ॥ पछिसंध्याआरतिथयापछि ॥ मद्दाराजबोल्याजेसर्वेसांमलो ॥ एकवारताकरविछे ॥ जेआजियस
वेछे ॥ तेत्रणगुणमामलिनेमाईकएवाजेपंचविषयनाभोगभोगवेछे ॥ अनेतेनाकर्मनाफलेकरिनेसरखदुखनेपामेछे
॥ तेमारजोगुणनीदशइंद्रिछे ॥ नेतमोगुणनांपांचभूतनेपांचविषयछे ॥ नेसत्यगुणनांचारअंतःकरण ॥ इंद्रियोअं
तःकरणनादेवताछे ॥ अनेतेइंद्रियोअंतःकरणेकरिनेजिवजेतेत्रिगुणात्मककर्मकरेछे ॥ अंततेकर्मानुसारकर्मनुफ
लआकाशपातालनेमृत्युलोकनेविषेरहिनेभोगयेछे ॥ अनेतेफलधर्मअर्थनेकामरूपछे ॥ तेमांसत्यगुणि कर्मनुफल
स्वर्गादिकछे ॥ नेरजोगुणनुफलमध्यलोकछेनेतमोगुणिकर्मनुफलपाताल लोकछे ॥ एविरितेविश्वनिउत्पत्तिस्थितिने
प्रलयतेनेविषेजिवजेते ॥ परमेश्वरनेनजाणवारूपमायायेकरिनेमोदनेपामतोयकोसरखदुखनेभोगयेछे ॥ अनेसर्वे
जिवजेतेधर्मअर्थनेकामपरवर्तेछे ॥ पणमोक्षनेमारगेचालवुंघणुंकठणछे ॥ अनेमोक्षनादाताजिवनेमलयाअतिरोज
दुर्लभछेअनेमोक्षनादाताभगवानके ॥ भगवाननाएकांतिकसंत ॥ तेनोसंबंधनेतेनिआज्ञापालयि ॥ तेणेकरिनेजिव
कतारथथायछे ॥ अनेजेनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनोसंबंधथायनेतेतमोगुणिजिवदोय ॥ तोपणतेजियनुक
ल्याणथायछे ॥ अनेतेनांजेतमोगुणिकर्मनेतेनुफलजेनर्कमांजवुंतेसर्वेभगवाननेसंतनासंबंधेकरिनेबलिनेभस्मथ
ईजायछे ॥ अनेसत्यगुणिकर्मकरिनेस्वर्गमांजवानोदोय ॥ नेतेनेजो कल्याणकारिएवाजेभगवानके भगवाननासंत
नोअवगुणआवे ॥ तोतेनेमोदुपापलागेछे ॥ नेतेनेसत्यगुणनुफलजेस्वर्गादिकमांजवुं ॥ तेनोनासथईजायछे ॥ नेते

टाणा
सि०३९

॥५५॥

મહાઅધોગતિને પામે છે ॥ માટે પોતાના આત્માના મોક્ષને ઇચ્છતા હોય તેને તો અતિ નિરમાનિ નિષ્કામાદિક ગુણ રાખીને પોતાના મનનું ગમતું મુકિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતના દાસાનું દાસ થઈને તેનો સમાગમ કરવો અને એમ સમજે છે તેને જ મનુષ્યદેહનો પરમ ત્વા મથાય છે ॥ અને તે થિ ઊલટું ચાલ્યું ॥ ને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંતનો અવગુણ લેવો ને દ્રોહ કરવો ॥ એજ મોટું પાપ છે ॥ કેમકે અન્ય ક્ષેત્રે ક્રતં પાપં ॥ તિર્થક્ષેત્રે વિનશ્યતિ ॥ તિર્થક્ષેત્રે ક્રતં પાપં ॥ વજ્રલેપો મવિષ્યતિ ॥ એશ્વર્યકનો એજ અર્થ છે ॥ જે બિજે ઠેકાણે પાપ કર્યાં હોય ॥ ને તે જો તિર્થરૂપ જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને જો ગુણ લેઈને તેને શરણે જાય તો તેના પાપ સર્વેના સથઈ જાય છે ॥ અને તેને જો દ્રોહ કરે તો તે પાપ કોઈકા લે છે નહિ ॥ માટે તિર્થરૂપ જે માહાત્મા પુરુષ તેને સદાય ગુણ લેવો ॥ ને અવગુણ તો વ્યારેય લેવો નહિ ॥ અને પોતાના દોશ જોવા ॥ ને તે દોશનો ત્યાગ કરવો ॥ એધિર તે સમજે તેનું જ કલ્યાણ થાય છે ॥ અને તે જ સાચો ભગવાનનો ભક્ત છે ॥ ॥ રૂતિશ્રી મુરલિ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

श्रीमुख
सिद्धीत
॥५६॥

ध्यायिनारुहेशोजनहिं॥ माटेतेदुःखथकिउगवानोउपायहमणांततकालकरयोकेमकेदेहनोएकपलनोपणनिरधा
रनधि॥ माटेहमणांततकालएवोउपायकरयोजेअंतसमेकामआवेनेदुःखनथायनेआत्माअविनामिसुखनेपामे॥ त्य
रेकोईएमकहेवो जेअंतसमो आवशेत्यारेउपायकहिं॥ तोतेवरतेउपायथतो नधि॥ जेमघरमांलहायलागेनेतेलहा
यनेओलवयासारुकुवो गालवामांडे॥ तेकुवानेपाणियेकरिनेघरओलायनहिं॥ नेजेकुवोघरसलग्यामोरगादिमु
क्योहोय॥ तेनेपाणियेकरिनेलाहायओलायछे॥ तेमअंतसमोआव्यासगाउहमणांततकालभगवानकेभगवानना
एकांतिकपंचविषयनात्यागिसततेनेखोलिकाहिनेतेनोआशरोकरयोनेतेनीपासेथीज्ञानपामिनेनिरासनिकष
ईनेदेहछतेपोतानाआत्मानामोक्षनोनिश्चयकरिलेवो॥ पणतेवातमांगाफलाईराखेनहिंतेजबुद्धियालोछे॥ अने
तेनेअंतसमोआवशेत्यारेदेहनेमुकिनेभागवतितनुंयेकरिनेभगवाननाधामनेपामशे॥ तेकोईरांकेहोयनेतेप्रगटभग
वाननेभगवाननासंतनोआशरोकरेनेआज्ञापाळे॥ तोतेनुपणसाक्षात्कारकल्याणथायछे॥ अनेराजाहोयतेनेपणप्रगट
भगवाननेतेनासंतमले॥ नेतेनिआज्ञापाळेत्यारेतेराजानुपणकल्याणथाया॥ अनेनिचवरणहोयनेतेनेजोप्रगटभग
वाननेसंतमलेनेतेनावचनमांवरतेतोतेनोपणसाक्षात्कारमोक्षथायछे॥ माटेउंचनिचनोकाईमेलनधि॥ कैमकेवां
रापशुजातिनेसर्वथिनगरिजातकेहेवाय॥ नेकोईनैवांदरोकह्योहोयतोतेनेवसमुंलागे॥ पणजोरघुनाथजिनासंब
धनेवांदरांपाम्यां तोतेसर्वनुंकल्याणथयुं॥ नेतेनाचरित्रनेकेटलाकगायछे॥ अनेहनुमानजिनेपणगामोगामपुजेछे
तेप्रगटभगवाननासंबधनोप्रताप॥ अनेऋष्ठाअवतारमां॥ रवारिभरवाड॥ छासनांकेचनारां॥ तेनेजोश्रीकृष्णभगवा
ननोसंबधथयोतोतेभगवाननाधामनेपामिगयां॥ अनेपंडितपूराणिसर्वतेनागुणगायछे॥ अनेकथावंचवानो
त्तारभकरेछे॥ त्यारेपणएमकहेछेजेगीपिजनबलुभायनमः॥ अनेश्रीकृष्णनासंबधनेपाम्याजेचंदावननिवृक्षये
लितेनेपणपरमपदनांअधिकारिकह्यांछे॥ माटेजेनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनोसंबधथायछे॥ तेनाभा

राणा
सि०४०

॥५६॥

त्यनोपारआवे एमनथि॥ अने जे आलोक निमोदयछे॥ ते तो सर्वनासवंतछे॥ ने मिथ्याछे॥ अने राजा हो के रांक होय पण
 जेने प्रत्यक्ष भगवानने संतनोसंबंधनथिथयो॥ तो ते सर्वेकालना को लियाछे॥ नेयमपुरिने चोरासिमांभटकरो॥ के
 मके आलोकनिमोदय तथा आलोकनांपदार्थ तथा देवधन्यमाल ए सर्वेने कालखाईजरो॥ माटेनासवंतबस्तुनिया-
 सनानो त्यागकरिने अविनासि एवोजे पोतानो आत्मा॥ तेना सारखासंजै जे जतन करवुं ते ज एकसाचो लाभछे॥ अने ते
 लाभकोईकालेना शपामतोनथि॥ माटे ते लाभ आजतमते आसमां सर्वेने प्राप्तथीछे॥ ते तमारा लाभना महिमा
 ने कोई ब्रह्मादिक पण कहवाने समर्थनथि॥ अने आलोकमांदिकरादिकरियो परणावधा सारु के टलाकर खरचक
 रेछे॥ तथा माबापमरि जायते ने बांसे पण के टलाकर खरचकरेछे॥ अने लोकनिमोदय सारु के टलाक ना तो जमाडेछे
 ॥ पण ते सर्वेनासवंतछे॥ ने तेनुं फल आलोकमांमोदय तथा किरति यधे पण तेणे करिने आत्मानुं कांई रुद्धुं नथि
 ॥ अने आत्मानुं रुद्ध तो प्रगट भगवानके भगवानना एकांतिक विषयना त्यागिसंत ते निसेवाने तेने सतसंगे करिने था
 यछे माटे तमारे औसमे महाअविनासिलामलेवानो समो मत्योछे॥ ते साधधान थईने ते लाभलेवो ने कालकर्ममा-
 यानो भयराखवोनहिं॥ अने तमे सेवाने सतसंग करुणो तो तमारां दरशने करिने कंई क बिजाजिबोनी कल्याणथ-
 रो॥ एवो प्रत्यक्ष भगवानने भगवान ना संत निसेवाने सतसंगनो प्रतापछे॥ माटे प्रगट भगवानने भगवानना एकांति
 क पंचविषयना त्यागिसंत ते निसेवाने तेनो सतसंगमले त्वारे तो पोतानु अति मोरुं भाग्यमानवु॥ ॥ इति श्रीमुख
 सिद्धांत समाप्तः॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥ ॥ सर्वत १९ ओगाणिशे॥ १६॥ शीलना भाद
 खावदि॥ ७॥ सातमने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीटाणामध्ये॥ सोनि गोविंदने घेर उत्तरादेवार
 ओरडानि ओसरिमाढो लिया उपरगादित कियानखाविने बिराजमान थयाहता ने सर्वे जरिया निवस्त्रधारणकस्था
 हता॥ जाईने गुलाबना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगने विषे धारण करीं हता॥ ने ललारने विषे कंकुनो चांदलो करीं

श्रीमुख
सिद्धोत्त
॥५७॥

हतो॥ नेपोतानामुखा विंदनि आगलसाधुतथा घणा कहरि भक्तानि सभाभराई नेबेठि दति॥ पछे महाराज श्रीहरिक-
ष्णुक्रपा करि नेबोल्या जे आजियने अनारिनु मायानुबंधन छे॥ नेते मज वैराज नामे जे इश्वर तेने पण मायानि उपाधि बल-
गिछे॥ तेमां जिवने के विरिते बल गिछे॥ ने वैराज ने के विरिते बल गिछे॥ तेने कहै छे॥ जे स्थूल सूक्ष्म ने कारण रूपे॥ जि-
वने बल गिछे॥ अने वैराज सूत्रात्माने अव्याकृत रूपे इश्वर ने माया बल गिछे॥ ते जे म स्थूल शरिर देखाय छे ते मज स्थूल नि-
मां हे सूक्ष्म शरिर स्थूल जे वडुज मूर्ति मान रह्य छे॥ अने सूक्ष्म शरिर मां कारण शरिर ते पण मूर्ति मान रह्य छे॥ अने जे म स्थूल
शरिर देखाय छे॥ ते म सूक्ष्म ने कारण देखाताने धि॥ पण स्थूल शरिर कर तां सूक्ष्म शरिर मां कोटि घणुं बल वधारे छे॥ के म के
स्थूल शरिर तो अनंत बदलाई जाय छे॥ ने सूक्ष्म तो एक नु एकर दे छे॥ अने ते नुं स्वप्ना मां मूर्ति मान देखाय छे॥ अने स्थूल
सूक्ष्म ने कारण॥ एत्रण शरिर रूपे अविद्या माया थई छे॥ तेमां स्थूल शरिर कर तां सूक्ष्म शरिर तो पास अति शी बलवान छे॥
अने ते थकि कारण शरिर तो पास ते तो अनंत कोटि घणो बलवान छे॥ ने ते पास वज्रसार जे बो छे॥ अने अज्ञान मय छे अने
विप्रित भावना थकि बने लो छे॥ एवो जे स्थूल सूक्ष्म ने कारण रूपि पास॥ तेमां जिव म हा कहने पा मे छे॥ अने जि वात्मा
तो अछेद अ भेद अविनासि स्वरूप सत्ता रूप एवो अरव ड छे॥ तो पण पोताना अज्ञाने करि ने जड रूप ने दुःख रूप ने ना स-
बत एवो जे देह तेना भेगो जन्म मृत्यु ने पा मे छे॥ ने म हा दुःख ने भोगवे छे॥ अने ते दुःख थकि जिव पोतानि मैले मुकावाने स-
मरथन धि॥ मोक्ष अविद्या माया थि पर एवा॥ अने जड ने चैतन बेना आधार एवा जे परब्रह्म परमात्मा भगवान ने भगवान ना संत
॥ ते ज पो ते जि वो उपर क्रपा करि ने मनुष्य रूपे जियो नां कल्याण करवाने अर्थ प्रथी ने विषे॥ प्रगट थई ने जिवने म ले॥ ने ते म ग-
र भगवान के तेना संता॥ ते आत्मा परमात्मा ना स्वरूप नुं ज्ञान करावे तथा जिवने बहार दृष्टिये करि ने देह मां व्रतियो जोडाई
गई छे॥ तेने चोपिस तत्व देह मां छे॥ ते नुं ज्ञान करावि ने ते धि जिवने जु दो पाडे छे॥ ते चोपिस कियो॥ तो पांच ज्ञान इंद्रियो॥
श्रोत्र त्वचा चक्षुरसनाने घ्राण॥ ने पांच कर्म इंद्रियो॥ या क पाणि पाद वायु ने उपस्थ॥ अने पांच भूत॥ पृथ्वि जल तेज वायु॥

राणा
सि० ५१

॥५७॥

आकाश अने पंचविषय ॥ शब्द, स्पर्श, रूप, सङ्ग, ध्वनि ॥ चार अंतःकरण ॥ मन बुद्धि चितने अहंकार ॥ एघिरिते जे मायानां चो विस
तत्य ते जुड छे ॥ माटे तेनुं यथार्थ जे मछे ते मज्ञान करावे ॥ ते के घिरिते ज्ञान करावे ॥ तो प्रथम निरबिज सारखे करिने आत्मनिष्ठा
ब्रह्म करावे ॥ ते निरबिज सारख्य ॥ एटले एक जुं जियात्मानुं ज्ञान पण ते मा दिव्य मूर्ति एवा जे परमात्मा पर ब्रह्म भगवान तेनुं
ज्ञान नहिं ॥ माटे निरबिज अने निरबिज सारख्य ने ज्ञाने करिने ॥ मायाना आकार जे नामरूप ते नो निषेध करिने पछे निरवा
सनिक थयो जे आत्मा तेने निरबिज योगनुं ज्ञान करावे छे ॥ निरबिज योग एटले ज्ञान ॥ तो दिव्य मूर्ति एवा जे परमात्मा तेना अं
गनो प्रकाश ॥ जे निरगुण निराकार एकर सचैतन्य एवुं जे ब्रह्म तेने विषे जियात्माने एकता करावे छे ॥ कहे तां आत्मा जे
ते ब्रह्मरूप छे ॥ निरगुण छे ॥ सर्वव्यापक छे ॥ पुरण छे ॥ स्वरूप छे ॥ आनंदरूप छे ॥ अक्षर छे ॥ एघिरिते निरबिज योगने ज्ञा
ने करिने ॥ आत्माने ब्रह्मना भावने पमाडे छे ॥ अने जेने प्रत्यक्ष भगवान के भगवानना निरवासनिक संत तेना मुख थकि निर
बिज सारख्य ने ॥ निरबिज योगनुं ज्ञान सिद्ध थयुं होय ते आत्मा जे ते पांचविषय नो त्याग करिने निरवासनिक थयने अखंड ब्र
ह्म स्थिति मां वरते ॥ कहे तां तेने स्वरूपदः स्वमान अपमान हाण्य वद्ध ॥ तेने विषे सम भाव थई जाय पण स्वरूपदुःखादिके करिने
दुःख शोक ने पामे नहिं ॥ अने एवो ब्रह्म भावने पाम्यो जे आत्मा तेने पछे ॥ सबिज एवुं जे सारख्य तेनुं ज्ञान करावे ॥ कहे तां ए ब्रह्म
ना प्रकाश कने दिव्य मूर्तिने ब्रह्मने विषे अखंड रह्या छे ॥ एवा जे परब्रह्म परमात्मा ॥ करतुम करतुने ॥ अन्यथा करतुं ॥ समर्थम
गवान तेने प्रत्यक्ष देखाडे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप नो उन्तम निरबिज कल्प निश्चय करावेने पछे तेने सबिज योगने ज्ञा
ने करिने प्रत्यक्ष परमात्मानि मूर्तिने विषे नवधा भक्तिये करिने जोडावे ॥ एघिरिते जिवने प्रत्यक्ष भगवान के भगवानना निर
वासनिक संत मलेने तेनो जिव निरमानि थईने आसरो करेने तेनि आज्ञा मां वरते पछे भगवानने भगवानना संत तेना उ
परह्म पाकरिने ॥ तेने निरबिज सारख्य ने निरबिज योग ॥ तथा सबिज सारख्य ने सबिज योग एचार प्रकारनुं ज्ञान करावे ॥
त्यारे ते जिवने त्रिपाशरिरूप जे अधिष्ठा मायानो पास अनादिका लनो छे ते टलि जाय छे ॥ ने तेने ब्रह्म मयतनुं बंधाय छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५८॥

॥ पछे ते मुक्तने एम भासे छे जे मारे विषे माया कोई का लेइति जनहि ॥ एवो अस्वंडा नंद अद्भुत आनंद ने पामे छे ॥ ने भगवानना
साधर्म पणाने पामिने स्वतंत्र थाय छे ॥ कहेतां भगवान जेम काल कर्म माया ये रहित छे ॥ तेम ते भक्त पण काल कर्म माया ये
दित थाय छे ॥ माटे एवो जे भगवानने भगवानना संतनो संबधनो मोटो त्या भतेने जाणिने तेनि आगल निर्मानि पणे दिन-
आधिन रहिने सेवाने समागम करबो ॥ तो तेने एवा अलौकिक स्वरुनि प्राप्ति थाय छे ॥ पण मान तथा कोई प्रकारनुं अभि-
मान राखिने सत संग करे तेने ते स्वरुनि प्राप्ति थति नथि ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥
॥ श्रीहरि ऋद्धिमायन मोनमः ॥ ॥ संवत् १९११ ओगणिशे १६ ॥ शोलना भादरवा वदि ॥ ८ ॥ अष्टमीने दि-
वस महाराज श्रीहरि ऋद्धिमायन गाम श्रीवरल मध्ये भटपरजारा मलाल जिने घेरुतरादे बार ओरडानि ओसरि मांगा दित कि-
यानरवा विने टोलिया उपर बिराजमान थयाइता ॥ अने सर्वे स्वेत वस्त्र धारण कस्याइता ॥ नेमस्त के सोने रिकस बल पाघवां धिइति
ने सर्वे अंगने विषे पुष्पनां आभूषण धारण कस्याइता ॥ ने पोताना मुखार्चिदनि आगल साधु तथा षण्ण कहरि भक्त नि समाभारिने बेठिइति पछे मह-
ाराज हरि ऋद्धिमायन बोल्या जे सर्वे स्वरुत देईने सो भलो एक यारता करिये छिये जे मकोई के नेम हारे गथयो होय अने ते कोई रिते टले तो नरोपपछेने
कोई भारे वैदम लेने ते वैद औषध खरावेने ते नि करि पाछे नहि कहे ते प्रमाणे करि पाले छेने सेगम रिजायने तेम हस्त खिचो थाय ॥ अने औष-
ध रवाय ॥ पण वैदना कट्या प्रमाणे करि पाले नहि ॥ तो तेनो रोग मटे नहिने उलटो विकार थाय ॥ तेनि श्रेमरे ॥ केम के एक तो
रोग ह तोने बिजुं करि न पालि ॥ ते विस्फुट कथाय ॥ माटे औषध रवायने ते नि करि न पाले तेनो रोग मटे नहि ॥ तेम सर्वे जिबन प-
च विषय निवासनाये करिने जन्म मृत्यु रुपि महारोग थयो छे ॥ ते रोग कोई रिते टले एम नथि ॥ ने कोई देव ब्रह्मादिक ॥ प्रकृति ना
कार्य मांहे नो ए रोग ने टालवाने समर्थ नथि ॥ अने ए रोग ने टालवा सारुं जे वैद रुपि गुरु मले छे ॥ ते सर्वे धन्य भूता तथा कामि-
लोमिस्वदियाम छे छे ॥ ते कोई ए रोग टालवाने समर्थ नथि ॥ केम के तेने पोतानो रोग टाल्यो नथि ॥ ते बिजानो रोग केम काटि-
वा के ॥ अने एयारोगिया वैदने औषध रुप उपदेवो करिने तो उलटो रोग बृद्धि पामे छे ॥ केम के पंच विषय निवासना रुपि रोग छे ॥ ते

वरस
सि० ४२

॥५८॥

જેજેઆલોકમાંગુરુમહેછે॥તેનેપોતાનીચાસનાટલિનહોય॥તેવિજાનિવાસનાશુંટાલે॥માટેતેથકિતોવાસનાહુલટિશુદ્ધિપા-
મેછે॥તેમાટેएरोगનેટાલવાનેતોમાયાધિપરएयाजेपरमात्माતેજएकसमरथછે॥કાતેपरमात्मानાજ્ઞાનનેપામિનેપંચविष-
यनोत्यागकरिनेनिरવાસનિકથયાહોય॥एयाजेपरमात्मानासंत॥तेएरोगटालवानेसमरथछे॥पणजेस्त्रिधन्यनाला-
लचुहोय॥तथासारासारस॥घिगोलदूधदहिंखांडसाकर॥तेनेखावानालालचुहोयएयागुरुथकिपंचविषयनिवास-
नारूपिरोगतेकोईकालेकोईनोटलेनहिं॥अनेसतगुरुएयाजेप्रगटभगवानकेभगवाननासंततेएरोगनेटालवानेसमर-
थछे॥तेकेविरितेरोगटालेछे॥तोजेमवैदऔषधआपिनेकरिपलावेछे॥अनेतेवैदनाकह्याप्रमाणेकरिपालेतोतेनोम-
हारोगरलेछे॥नेतेजियसरखनेपामेछे॥तेमप्रत्यक्षभगवान॥कાતેभगवाननानिरवासनिकसंततेमહેनेतेनोआसरो
करिनेतेभगवाननेसंततेजेजेआज्ञाबतावेतेप्रमाणेचतबुं॥तेरूपिकरिपाले॥अनेभगवाननिनवप्रकारनिभक्तिरूपिऔ-
षधरयाय॥कहेतांइन्द्रियोनेनियममाराखिनेपंचविषयनोत्यागकरिनेभगवाननिनवप्रकारनिभक्तिकरे॥तोतेनो
जन्ममृत्युरुपिजेमहारोगतेटलिजायछे॥नेतेजियब्रह्मरूपधरूनेभगवाननाअक्षरधामनेपांमेछे॥अनेभगवाननिभ-
क्तिरूपिऔषधरयाय॥पणविषयनात्यागरूपिकरिनेपाले॥तथाचोरिछिनालिदारुमाटिगांजोतुमाकुआदिकजेअधर्म
कर्म॥तेनोत्यागनकरे॥तोतेनोजन्ममृत्युरुपिरोगकोईकालेटलेनहिं॥नेसामुरोगशुद्धिपामेछे॥जिमरोगिऔषधखा-
यनेकरिनेपालेतेनोरोगशुद्धिपामेछे॥तेमभगवाननिभक्तिधर्मरहितकरिनेजन्ममृत्युरुपिरोगशुद्धिपामेछे॥अनेतेधर्मસદિતभगवाननिभक्तिकरेते
जन्ममृत्युरुपिरलेछे॥માટેજેનેજન્મમૃત્યુરુપિરોગનેટાલિનેમહાસુખિયાથવુંહોયતેનેપ્રત્યક્ષઅમારોકાઅમારાનિરવાસનિસંતતેનોદ્વંદ્વઆસનો
કરિનેસર્વેપ્રકારેઅધર્મનોત્યાગકરિનેમનક્રમવચનેઆજ્ઞાપ્રમાણેવર્તવું॥અનેજ્યારેઅધર્મનોત્યાગકરિનેધર્મનેમારો॥ચાલે-
છેત્યારેતેઆત્માનિસદવાસનારૂપિછે॥અનેઅસત્યવાસનાજેપાંચવિષયનારોગતેટલિજાયછે॥નેતેનેઅમારેવિષેને॥
અમારાનિરવાસનિકસંતતેનેવિષેઅતિરોપિતિથાયછે॥અનેમારાધિનાનેમારાસંતવિનાવિજામાઈકપંચવિષયના

॥ श्रीमुख
सिद्धी न
॥ ५९ ॥

पदार्थमां वैराग्यथायच्छे ॥ माटे जेने जन्म मृत्यु रूपा विरोग हल्लिने महा सुखिया थपुं दोय ॥ तेने धर्म सहित मारि भक्ति करवि ॥ ने
मारानिरवासनिक संतनि सेवाने समागम करयो ॥ अने धर्म सहित भक्ति सेवाने समागम करेछे ॥ तेना भाग्य नो पार नधि
॥ अने ते तो देहने मुक्तिने भगवानना धामने पांमशे ॥ अने जेने धर्म पालवामां कसर हशे ॥ के अमार अथवा अमारानिरवा
सनिक साधुनायचनमां विश्वास जेने नहि दोष तेने तोषणि जरयो टजरी ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समा
प्तः ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ सब त १९ ओगणिशे ॥ १६ ॥ शोलना भादरवावदि ॥ १ ॥
नवमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानना गाम श्रीचरल मध्ये ॥ भटगवरिचांकर लखमिरामने घेर दिवसना बारक
लाकवागते जमवा पधार्याहता ॥ ने त्याउतरादे बार ओर डानि ओसरि मारबुरसिउ परविराज मानथयाहता ॥ अने सर्वक
संबल जरिया निवस्त्रधारण कस्याहतां ने कंठने विषे पुष्पनाहार पहे स्याहता ॥ ने हाथने विषे बाजुबंधने गजराधारण
कस्याहता ॥ ने पाधमां तो रालटकताहता ॥ ने कानउपर गुलाबना पुष्पना गुच्छधारण कस्याहता ॥ ने कंकुनो चांदलो क-
स्योहता ॥ ने पोताना मुखार्चिदिनि आगल साधुतथा घणा कहरि भक्तनिसमाभराईने बेठिहति ॥ पछे भटहिरजिये द्वाथ जो डि
ने कहुं जेहे महाराज ॥ धर्म अर्थ कामनि मोक्ष तेनुं श्रुं रूपछे ॥ एक तो ए प्रश्नछे ॥ अने बिजुं प्रश्न एछे जे जिवथकि जिवमुक्त
थायछे ॥ एमको ईकवास्त्रमां कहुंछे ॥ तेनुं केम हशे ॥ अने त्रिजुं प्रश्न जे भगवान रवटरस के विरीते भोगवेछे ॥ ते सर्वे क
पाकरिने कहो ॥ पछि श्रीहरिकृष्ण महाप्रभु जिबो ल्याजे सांभलो तेनो उत्तर करिये छिये ॥ जे चरणाश्रमनो धर्म बराबर वा
स्त्रप्रमाणे पालयो ॥ तेने धर्म कहिये ॥ अने ते धर्म पालनाराने धनादिक पदार्थनि प्राप्ति थायछे ॥ तेने अर्थ कहिये ॥ अने ते प
दार्थने देहे करिने भोगवया ॥ तेने काम कहिये ॥ अने धर्म अर्थने कामे करिने माईक पंचविषयने भोगवबानि जे वासना तेबो
त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवाननि भक्ति करवि ॥ तेने मोक्ष कहिये ॥ अने हवे बिजा प्रश्ननो उत्तर करिये छिये ॥ जे जिवथकि
जिवमुक्त केम थायछे ॥ तो जे माईक पंचविषयनी वासना एकरिने जन्म मृत्युने पामेछे ॥ तेने जिव कहिये ते जिवने भग

बरल
सि ५३

યાનકે ભગવાન ના નિવાસ નિકસંત મહે ॥ ને તેનો આસરો કરિને તે થકિ જામને પામિને પંચ વિષય નિવાસના મુકિને ભગવાન નિ પ્ર-
ક્તિ કરે ॥ તો તે જિવ થકિ મુક્ત થાય છે ॥ કહેતાં જિવ હતા ॥ તે મુક્ત થયો માટે માર્ગ પંચ વિષય ભોગ વ્યાનિ જેને યાસના તે જિવ
અને જેને સત સંગી કરિને વાસના રાલિ ॥ તે જ જિવ થકિ જિવ મુક્ત થયો કહેતાં જિવ રૂપિ જે વાસના તે થકિ જિવ મુકા થો
॥ ત્યારે જિવ હતા તે મુક્ત થયો ॥ એનો એ જ ઉત્તર છે ॥ અને હવે ત્રિજા પ્રશ્નનો ઉત્તર એમ છે ॥ જે ભગવાન કે ધિરિ તે સ્વદરસ ભોગ
ચે છે ॥ તો ભગવાન સર્વેના કારણ છે ॥ ને સર્વેના કરતા છે ॥ ને સર્વેના આધાર છે ॥ ને સર્વે વિશ્વમાં વ્યાપિને રહ્યા છે ॥ અને ભગવાન ને
વિષે સર્વે વિશ્વ રહ્યું છે ॥ માટે તેને કરિને ભગવાન ને સર્વ રસના મુક્ત કહ્યા છે ॥ પણ ભગવાન તો સદાય સર્વ થિ અસંગિ છે ને નિ-
રલેપ છે ॥ ને નિરથિ કારિ છે ॥ અને ભગવાન તો પોતે પોતાને સ્તુતિ કરિને સ્તુતિયા છે ॥ અને તે ભગવાન જ્યારે કૃપા કરિને પ્રધિ
ઉપર પ્રગટ થાય છે ત્યારે અનંત જિવોને પોતાના સંબંધને પમાડિને તેને જ્ઞાન આપિને પંચ વિષય નિવાસના મુકા વિને બ્રહ્મ રૂપ
કરિને પોતાના ધામને પમાડે છે ॥ માટે તે અતિ શોદુર્લભ સમો તે આ જ તમારે સર્વેને આવ્યો છે ॥ તે તમારા ભાગ્યનો પાર ન થિ ॥
તે સારુ સાવધાન થઈને અધર્મનો ત્યાગ કરિને અમારિ આજ્ઞા પ્રમાણે વરત ચું ॥ અને આજ્ઞા પ્રમાણે વરત શો તો કાલકર્મ માયાને
ભય તે મટિ જશે ॥ અને દેહ મુકિને બ્રહ્મ રૂપ થઈને અમારું ધામ જે અક્ષર તેને પામ શો ॥ માટે ધર્મે સહિત અમારિ ભક્તિ કર શો ॥
તેના ભાગ્યનો પાર ન થિ ॥

॥ રૂતિશ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ છ ॥

॥ છ ॥

॥

श्रीभूख
सिद्धांत
॥६०॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे १६ शोलनाकारतकशुदि १२ द्वादशने दिवसम-

रोईशालु
सि०४४

हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीरोईशालामध्ये भगवानजितलक्ष्मिरामने घेरदक्षणादे बार ओरडानि ओसरिमां पिरा-
राजमानथयादताने सर्वजिरियानिवस्त्र धारणा कस्यां दतां अने पुष्पनां आभूषण सर्विअंगमां धारणा कस्यां दतां ॥ अने पोताना
मुखार्थि दनि आगल साधु तथा देशदेशना हरिभक्तनि सभाभराई नेवे ठिदति ॥ पछे महाप्रभुजी कृपा करि नेवो त्याजे ॥ जे विजि
वने ॥ परोक्ष भगवानने भगवानना संतने विषे प्रतिति छे ते पिजो प्रगट भगवानने भगवानना संतने विषे प्रतिति आये तो
ते जिचनुं साक्षात्कार कस्याण थई जाय पण ते चारता जाण विघणिज अटपरिछे ॥ केमके संस्कार बिना ते था त समजा-
तिन थि ॥ ए तो ज्या रे अनेक जन्मना शुभ संस्कार होय त्या रे ज ते या त जाण्या मां आवे छे ॥ ते शुभ संस्कार ते शुभ ॥ तौ पूर्वज
जन्मने विषे भगवान तथा भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संत तेना संबधे करि नेजे काई सेवा स्मरण नियम धर्म
तथा ते था कि ज्ञान पाया होय तेने ज शुभ संस्कार कहे छे ॥ पण शुभ संस्कार बिना पां मर के विषयि जिवने प्रत्यक्ष भगवान
ने भगवानना संतनां वचन समज्या मां आयतान थि ॥ केमके ए तो माया पराबद्ध छे ॥ ते पुणे कोई काले सां भत्या जन थि ॥
जेमकोई कपरदेश थिमनुष्य आवे ने तेना देशनि बो लि बोले ॥ ते ते बो लि ने तेना देशना होय ते समजे ॥ पण जेणे कोई द्वा
डे ते बो लि सां भलि न होय तेने काई समजाय नहि ॥ तेम अनंत जन्मना शुभ संस्कारि मुमुक्षु होय तेने ज प्रत्यक्ष भगवानने स
ना संतना वचन समजाय छे ॥ ने तेने ज तेनि प्रतिति आवे छे ॥ अने एया मुमुक्षुने ज्या रे प्रतिति आवे छे ॥ त्या रे तेना अंतर-
मां अतिशो आनंद प्रगटे छे ॥ अने ज्ञान रुपि प्रकाश तेने थाय छे ॥ ने तेने माया ना अंधकार टलि जाय छे ॥ पछे तेने भगवाननि
आज्ञा मां कोई रिते फेर पडत न थि ॥ अने एया भक्तने आठि पद्वीर भगवाननी सूति अत्यंत अंतर मां स्फुट्या करे छे ॥ कहेत
प्रत्यक्ष भगवानने अरवंड संभारे छे ॥ अने ते मक्तने अंत समो थाय छे त्या रे ॥ तेने जे वा प्रगट भगवानने भगवानना सं
तम त्या छे तेवाने ते था ज साक्षात्कार आवि ने उभार हे छे ॥ ने पोताना स्वरूप मां जोडा बिने भागवति तनुं धरा बिने पोता

॥६०॥

नाअक्षरधामनेपमाडेछे॥ माटेप्रत्यक्षभगवाननोनिश्चयराखिनेतेनावचनमांजेजेवरतेछे॥ तेनोजमोक्षथायछे॥ अनेपूर्व
 रामाअवतारमांवांदराओतथाघोराजाभिलतथाकृष्णाअवतारमां गोपिगोवालपांडवउद्धवआदिकभक्तजोभगवा-
 ननिआज्ञाप्रमाणेवरत्यातोतेसर्वमोक्षनेपामिगयामाटेप्रत्यक्षभगवाननिजेआज्ञापालविएजमोक्षपामवानुंमोदुं
 साधनछे॥ ते श्रीकृष्णभगवानेअर्जुननेकथुंछे॥ जेसर्वधरमानूपरितज्य॥ मामेकंशरणं व्रज॥ अहं त्यां सर्वपापेभ्यो-
 मोक्षयिष्यामि माधुच॥ १॥ एश्लोकनोएमअर्थछेजेसर्वअविद्यामयधर्मनोत्यागकरिनेमारांशरणजेतेनेपाम्यनेदु-
 जेतेतुजेतेनेसर्वपापथकिमुकाविशतुंशोककरिशमां॥ माटेप्रत्यक्षभगवाननावचनमांवरतवुंएजमोक्षनोअच-
 लसिद्धांतछे॥ अनेजेनेप्रत्यक्षभगवाननोआशरोनधिनेतेप्रत्यक्षनावचनमांप्रतितिजेनेनधिनेतेनोजेउलटोदोहकरे
 छे॥ अनेपरोक्षभगवाननेअर्थेज्ञासूत्रप्रमाणेधर्मपालेछे॥ तथाजपतपव्रतदानादिकअनंतसाधनकरेछेतोपणते
 साधनेकरिनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतविनाकल्याणकोईकालेथतुंनथि॥ केमकेपरोक्षपणेजेजेसाधन
 करेछे॥ तेसाधननामानेकरिनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनेओलखायतोउलटिमलिनमतिथईजायछे॥
 तेणेकरिनेप्रगटभगवाननेसंतनोदोहकरेछेतोणेकरिनेजपतपव्रतादिकसाधननुफलतत्कालनावापामीजायछे॥
 जेमदुधनेसाकरघणुंसारुंछेपणतेमांजोसर्पनिळाळपडेतोतेसर्वविरयरूपथईजायतेमसाधनतोसर्वसुरयरूपछे॥
 पणतेनामानेकरिनेप्रगटभगवाननेसंतनोओलखायनेतेनोदोहधायतेरूपसर्पनिळाळतेणेकरिनेउलटंभुंदुंथायछे॥
 अनेजोसाधनेकरिनेकल्याणथतुंहोयतोपूर्वरुषिघणायपरोक्षभगवानसारुयज्ञकरताहतापणप्रत्यक्षश्रीकृष्णनेनओ-
 लखातोतेदुरभागिकहेवाया॥ अनेरुषिपत्नियोतेकाईसमजतीनहोति॥ पणतेणेजोप्रगटश्रीकृष्णनेओलखातो
 तेनासाक्षात्कारमोक्षथयानेपरमपदनेपामिगई॥ अनेतेनाकुलनिस्त्रियोनीसेवारुषिहजुसुधिकरेछे॥ माटेप्रगटभ-
 गवाननेभगवाननानिरवासनिकसंतमळ्याविनाकोईकालेकल्याणथायनहिं॥ एसिद्धांतवारताछे॥ तेसारुं

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥ ६१ ॥

रोईशाखु
सि० ४५

पत्तपआदिकसाधनकरवां॥ पण प्रगट भगवानने भगवानना संतकाने संभलाय तो तत्काल ते निपासे जवुं ने ते नो समा
गम करि ने ते नो आश्रय करवो॥ पण पछि परोक्षने बांधिरहे वुं न हीं॥ अने जे परोक्ष भक्ति करे छे॥ ते भगवान तो एना एज छे॥
पण प्रगट विना ज्ञान कोण आपे॥ अने ज्ञान विना मोक्ष थाय नहिं॥ माटे प्रगट थकि ज मोक्ष थाय छे॥ ते सारुं आज तमारां भाग्य
नो पार नथि॥ एतलि वारता करि ने महाराज उताराना ओरडामां पधारपा॥ ॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः॥ ॥
श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥ ॥ संवत् १९ ओगणिशे १६ शोलना कार्तिक शुदि १३ तेर सने दिवस महाराज श्रीहरिकृ
ष्ण भगवान गाम श्रीरोई शाखामध्ये॥ ओझा भगवान जिलक्ष्मिरामने घेरदक्षणादे वार ओरडानि ओसरि मादो लिया उपरगा
दित कियानखा विने विराजमान थयाहता॥ अने धोलुं अंगरखुं ने स्मरवाल पहे स्योहतो॥ नेमस्तके कसंबल फेटो बांध्यो
हतो॥ अने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण धारण करवां हतां॥ अने पोताना मुख्या विंदनि आगल साधु तथा देशदेशना हरि भ-
क्तनि सभामाई ने बैठि॥ पछि महाप्रभुजिसाधु प्रत्ये बोल्या जे सामलो एक वारता करवि छे॥ अने ते या त समजाय तो अंत
रमां प्रकाश थाय॥ एवि वात छे तेने स्मरत देई ने सांभल जो जे महा मायाने विषे डत्य न थया एवा जे निश्चर ते मायाने विषे तार-
तम्प गतिये करि ने रह्या छे॥ ते अधोगति कहैयाय छे ने तेने बद्ध कह्ये छे॥ ते बद्ध नुं शुरुप छे॥ तो जे रागात्मक विषय नि क्रिया
तेने करे छे॥ ने ते क्रिया थकि बंधाणा छे॥ एवा जे बद्ध पुरुष ते पुरुष ते जे मोक्षने मार्गे चाल्युं॥ ते उरध गति ने मार्गे चाल्यो कहैयाय-
छे॥ ते उर्ध्व गति ते थुं॥ तो धर्मज्ञान वैराग्य ने महात्मे सहित भगवाननि भक्ति एचार साधन ने पुरां करि ने ते चारे थकि जे तत्त्व निकले ने
ते तत्त्व नुं अति द्रढ साक्षात्कार ज्ञान पोताने थवुं पज मोक्ष छे॥ हवे ते मोक्ष थयानुं कारण कह्ये छे॥ ते गितामां कबुं छे जे॥ विषया
विनिवर्त ते निराहार स्पंदे हिनः॥ रसवर्ज रसोप्यस्य परं द्रष्टुं निवर्तते॥ एश्वोक्तमां एम कबुं छे जे परमात्माने साक्षात्कार
जाणे थ्यारे विषय थकि मुक्त थाय छे॥ ने ते मुक्त थयो एम पण निश्चे कहैयाय छे॥ हवे ते परमात्मानुं ज्ञान के मथाय॥ तेने कहे
छे के ते परमात्मा के था छे॥ तो जिबई श्वरने महत त्यादिक॥ चो विसत त्व तथा प्रधान पुरुषने प्रकृति पुरुष एसबने पोताना

॥ ६१ ॥

સ્વરૂપના પ્રકાશરૂપ જે નિરગુણ બ્રહ્મ કહે તેનાં અમલ અચલરૂપ જે જ્ઞાન તેને પુષ્પાદિક માં દેહો જે પામે છે કહે તેને સર્વકારણનું
જ્ઞાન દ્રશ્ય કરે છે ॥ તે જ ઉદ્ભવગતિને સર્વોપરિપામિરહ્યો કહેવાય છે ॥ હવે ઉદ્ભવગતિને પામ્યો તે શા સિદ્ધાંતને સમજીને પામ્યો છે ॥ તે
જે સર્વોપરિઅક્ષરાતિત સર્વકારણ સ્વરૂપ જે ભગવાન તેના સ્વરૂપનો જે અર્થ તેને જાણવે કરીને પામ્યો છે ॥ અને તે ભગવાનના
સ્વરૂપને જાણવારૂપ જે અર્થ તે વાણિને પાસ્યરહ્યો છે ॥ ને વાણિયે કરીને બોલાય છે કે મને વાણિમાં અર્પરહ્યો છે ને અર્થમાં
વાણિરહ્યો છે ॥ તે અર્થને કહે છે ॥ અર્થરૂપ વાણિ છે ॥ તે વાણિયે કરીને સિદ્ધ સ્વરૂપનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ હવે તેના કારણ શબ્દ પ્રથ
મ કહે છે કે ॥ કર્તૃમ કર્તૃમન્યથા કર્તૃ ॥ સમરથાવા જે ભગવાન તે પોતાની જડને ચેતન્ય ॥ એવિ જે બે પ્રકૃતિયો તેણે કરીને
તે અક્ષરને પારરહ્યાથકા પોતાની સ્તાયે કરીને આસર્વ વિશ્વને ધરિરહ્યા છે ॥ ને સર્વે જે વિશ્વ છે તે પોતાને વિષે રાવેલું છે ॥ ને
પોતે વિશ્વયકિન્યારા છે હવે ન્યારાવા જે પરમાત્મા તે પોતે ને પોતાના સ્વરૂપને જાણનારાવા જે અક્ષરને અક્ષરના એકદેશ
થકિ થયો એવો જે પુરુષ તે પુરુષનું નામ મૂલ પુરુષ કહેવાય છે તે પુરુષ જે તે સમષ્ટિને વ્યષ્ટિ એ વિષે પ્રકારની સ્પષ્ટિ વડે કરીને સર્વ
જગતની ઉત્પત્તિ સ્થિતિને નાશ કરે છે ॥ તે પુરુષ પોતે પોતાની માયા સંગાથે ઉત્પત્તિ સ્થિતિને નાશ પહોંચા કરે છે ॥ અને તે
પુરુષને શાસ્ત્રને વિષે અનાદિ પુરુષ કહે છે ને તે પુરુષને ક્ષર કહે છે ને એથકિ પરને અતિ સદ્ધને પુરુષને વિષે વ્યતિરેક થકુ અનવય
વાળું જે અક્ષર તે પુરુષનું કારણ છે ॥ ને જિવન છે ને તે પુરુષને વિષે સર્વશક્તિયો ને એશ્વર્યને બલ તે સર્વનું અક્ષર પ્રકાશક છે ॥ ને પોતે
જે અક્ષર છે તેને વિષે બલ એશ્વર્યને અનંત સ્વરૂપ ગુણ એકાંદ પુરુષને પ્રકાશવાવડે કરીને લેશ ઓછું થતું નથી ॥ એવું જે અક્ષર
તેનું સ્વરૂપ બે પ્રકારનું છે ॥ તેમાં એક તો વ્યાપ્ય ને બિજું વ્યાપક છે ॥ તેમાં વ્યાપ્ય જે સર્વકારણદિવ્ય મૂર્તિ બ્રહ્મ સતનું મય છે ॥ અ
ને બિજું વ્યાપક જે તે દિવ્ય મૂર્તિના અંગનો પ્રકાશરૂપ છે ને એક સર્વેતન્ય છે ॥ એ અક્ષરનું કાર્ય સ્વરૂપ છે ને કાર્યકારણો સહિત
પુરુષને પ્રકાશ છે ॥ તે અક્ષરનું અન્યથા સ્વરૂપ છે ॥ અને તે કારણરૂપ અક્ષરને પામ્યો એવો જે પુરુષ તેને તત્ત્વ મસિ મહાવાક્યનો
અર્થ સિદ્ધ થયો કેમ કે ॥ તત્ત્વને અસિતે તત્ત્વ પદે કરીને અક્ષરનું કાર્ય સહિત કારણ સ્વરૂપને ત્વ પદે કરીને મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષ

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥६२॥

रूपजेस्थूलसूक्ष्मनेविराटसूत्रात्मानेअव्याकृतनेउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयनेजाग्रतस्वप्नसुषुप्तिनेतेनुंकारणएवुनेतेनेविषेअ-
हममत्वनुंकरनारुंएवुजेचैतन्य॥तेचैतन्यनुंकारणजेअन्वयअक्षरतेनीआश्रयकरिनेकहेतांतेनागुणनेग्रहणकरिनेपोता
नादोषनेटाळया॥तेपोतानादोषतेकिया तो कामलो भस्यादस्नेहनेमानंतेनेटाळिनेनिष्कामनिरलो भनिरस्यादनिरस्नेहनिरमा
नतेगुणनेद्रवकरिनेपछेजगतनुंकारणजेपुष्पप्रकृतिकालनेमहतत्वादिकचोविसतत्वतेनास्वरूपनेसाक्षात्कारजाण-
वांजेणेकरिनेचोविसतत्वनाबंधनथकिमुकायअनेतत्वथकिमुकायत्यारेतेअन्वयअक्षररूपथयो कहेवाय॥नेतेनेत्वपदमो
अर्थपुरोथयो जाणवो॥अनेअसिएटलेक्रियाछे॥तेक्रियानुंशरूपछे॥तो जगतनिकारणउत्पत्तिकारणस्थितिनेकारणप्रल-
यतेनेजाणिनेमायानेशुद्धअक्षरनेविषेत्यकरिनेमायानुंद्रष्टापणुंटाळिनेजेसर्वात्माजेव्यापकथवुंव्यतिरेकब्रह्मजेअना-
दिकारणचैतन्यतेनेअविनाशनेसत्यएममानिनेजगतनेनाशवंतनेमिथ्याएममानेछे॥अनेतेनेविषेयैराग्यनेपामिने
सत्यएवुंजेपोतानुंकारणरूपअनादिमूलअक्षरस्वरूपतेनेपामवुं॥एअसिपदमोअर्थछे॥अनेएविरित्येउपरकह्याप्रमाणेपो-
तानाआत्मानेनिर्दोषकरिनेकहेतांशुद्धब्रह्मरूपथईनेअखंडउपरमात्माएयाजेप्रत्यक्षभगवान् तेनेबाह्याभ्यंतरभेदेरहितस-
र्वव्यापकसर्वशक्तिमानपरमात्मा परब्रह्मतेनेकारणपणीभजेछे॥तेनेसर्वसिद्धांतएवुंजेवेदनुंपूर्णज्ञानतेसिद्धथयुंजाण-
वुं॥अनेतेज्ञाननेजेपुरुषपाम्योतेपूरणज्ञाननेपाम्योछे॥अनेजोएकलोआत्मारूपथईनेबेशिरहेनेजगतना आधारने
अक्षरातितएयाजेपरमात्मातेनुंज्ञानेजेआत्यंतिकज्ञानतथातेनिआज्ञाजेएकांतिकधर्मतेनेजेआत्मनिष्टपुरुषनथि
जाणतोतथानथिपालतो॥तेषणोजअधूरोछेएमजाणवुं॥

॥इतिश्रीमुरवसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमो नमः॥

॥संवत् १९ ओ गणिशी १६ शोलना कार्तग शुदि १४ चतुरद शनिदिद्यसमहा

राजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरोईशात्तामध्येभक्तओगभगवानजिलक्ष्मिरामनेधेरदक्षणादेबारओरडानिओसरिमा
मादितकियेयुक्तदोलियाउपरविराजमानथयाहता॥अनेसर्वेजरियानियस्वधारणकस्यांहता॥नेपुष्पनाहारकंठमां

रोईशात्ता
सि०४६

॥६२॥

શોભિરહ્યાહતા ॥ ને ભાલ માં કેશર નિ અરચા કરિ હતિ ને પોતાના મૂલ્યાર્થિ દનિ આગલ સાધુ તથા ષણા કહરિ ભક્ત નિ સમા
 મરાઈ ને બેઠિ દતી ॥ પછે ધર્મ નિંદ સ્વામિયે મહારાજ ને હાથ જોડિ ને એક પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ જે પ્રગટ ભગવાન મનુષ્ય જે યાજના તાહો
 ય ॥ અને મનુષ્ય ના જે વિક્રિયા કરતા હોય તેને કેમ ઓલવાય જે આ ભગવાન છે ॥ તે કહો ॥ પછે મહા પ્રભુ જિ બોલ્યા જે જે ને પૂર્વ જન્મ
 નિ વિષે અથવા આ જન્મ ને વિષે સત્પુરુષ નો સંગ પ્રાપ્ત થયો હોય ને તે યકિ ॥ અનંત શુભ સંસ્કાર જે ને લાગ્યા હોય તેને જ પ્રગટ ભ-
 ગવાન નું સ્વરૂપ ઓલવાય છે ॥ કેમ કે આલોક માં પળ માઈ ક પદાર્થ જે દ્રવ્ય દિરામણિ ઓમોતિ તેના પાર રચું પળ કોઈ
 ક ધિર લ્યા થોડા છે ॥ તો માયા પરાવા જે પરમાત્મા દિવ્ય મૂર્તિ ભગવાન તે પોતાનું શ્રેયસ્ક પાવિ ને અનંત જિયોના કલ્યા-
 ãને અર્થ મનુષ્ય જે યાચાય છે ॥ તેને અજ્ઞાનિ જિવ કેમ ઓલ રિયા કે ॥ માટે જે નું સ્ક્રમ સંસ્કાર કરિ ને અંતઃકર્ણ શુદ્ધ થયું છે
 ॥ તેને જ પ્રગટ સ્વરૂપ ઓલવાય છે ॥ હવે તેને ઓલવાય નિ રિત કહિયે છિયે જે તે કે ધિરિ તે ઓલ રહે છે ॥ તો આત્યંતિક
 જ્ઞાન જે નિ પાસે હોય ॥ તે જ્ઞાન ને સાંભલિ ને સાક્ષાત્કાર બ્રહ્મરૂપ થઈ જવાય કહેતાં અક્ષરના સાધર્મ પણા ને પામિ જવાય ॥
 તે જ્ઞાન ને સાંભલિ ને સ્ક્રમ સંસ્કાર વાલ્યાવા જે મુમુક્ષુ તેને મનુષ્ય મૂર્તિ ને વિષે સર્વોપરિ પુરુષોત્તમ પણાનો નિશ્ચય થાય
 છે ॥ કેમ કે એવું જ્ઞાન ભગવાન વિના બિજા કોઈ મનુષ્ય પાસે હોય નહિ ॥ હવે તે જ્ઞાન ને કહે છે કે ભગવાન ના સ્વરૂપ નું જ્ઞા-
 ન બે પ્રકાર વું છે ॥ તેમાં એક કારણ જ્ઞાન છે ॥ ને એક કાર્ય જ્ઞાન છે તેમાં જે કારણ સ્વરૂપ છે ॥ તે તો અસ્વરૂપ ને પૂર્ણ ને અદ્વૈત છે
 ને સદાય માયા પર છે ॥ અને તે જે ભગવાન છે તેના સ્વરૂપ ના જ્ઞાન ને જે પામે છે ॥ તો તે પામનારો જે જ્ઞાનિ તે માયા પર થાય છે
 ॥ અને માયા પર એવો જે મુક્ત તે ભગવાન ને વિષે સર્વ વિશ્વ ને જુવે છે ॥ ને સર્વ વિશ્વ ને વિષે ભગવાન ને જુવે છે ॥ તે કે ધિરિ તે જુ-
 વે છે તો ઉત્પત્તિ સ્થિતિ ને પ્રલય તે પ્રનાલિકા યે જાણે છે ॥ હવે તે જ્ઞાન કહે છે ॥ જે સૌના કારણ ને પરાત્પરાવા જે ભગવા-
 ન તે જે તે ઉત્પત્તિ સમે અક્ષરમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે અક્ષર રૂપ ભગવાન દેખાય છે ॥ ને પોતે નિધિ દેશા તા ॥ અને અક્ષર રૂપ
 ભગવાન જ્યારે પુરુષમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે પુરુષ રૂપ ભગવાન દેખાય છે ॥ ને ત્યારે અક્ષર ને પુરુષોત્તમ ભગવાન બે નિધિ દેશ

શ્રીમુર્ય
સિદ્ધાંત
॥ ૬૩ ॥

તાને એકલો પુરુષ જ દેવાય છે ॥ અને તે પુરુષ જે તે પ્રધાન પુરુષને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે એકલો પ્રધાન પુરુષ દેવાય છે ॥ અને પુરુષાદિક ભગવાનના સ્વરૂપ દેવાતાં નથી ॥ અને પ્રધાન પુરુષ રૂપ ભગવાન જે તે જ્યારે મહત્ત્વને વિષે પ્રવેશ કરે રહે ॥ ત્યારે મહત્ત્વ રૂપ ભગવાન દેવાય છે ॥ ને પ્રધાન પુરુષાદિક નથી દેવાતા ॥ અને મહત્ત્વ અહંકારને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ ને અહંકાર આકાશને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે અહંકારાદિક કોઈ દેવાતા નથી ॥ ને આકાશ એકલો દેવાય છે ॥ અને આકાશમાં વાયુ પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે વાયુ એકલો દેવાય છે ॥ ને આકાશાદિક નથી દેવાતા ॥ અને વાયુ થકિ અગ્નિ થાય છે ॥ ને અગ્નિ થકિ જલ થાય છે ॥ ને જલ થકિ પૃથ્વી થાય છે ॥ અને પૃથ્વી થકિ અનંત પ્રકારની ઔષધિ થાય છે ॥ અને તે ઔષધિ થકિ અનંત કોટિ પિંડુને બ્રહ્માંડ થાય છે ॥ એવિરિતે ત્યતિ નિ સમાપ્તિ છે ॥ એવિરિતે ॥ સર્વેના કારણને આધાર પળે ભગવાન સર્વ વિશ્વમાં રહ્યા છે ॥ અને તે વિશ્વમાં રહ્યા થકા સર્વ વિશ્વનો લય પોતાને વિષે કરે છે ॥ ત્યારે ભગવાનને વિષે વિશ્વ કારણ પળે રહે છે ॥ જેમ માતાના મળકાને વિષે દોરો રહ્યો છે ॥ અને દોરાને વિષે મળકાર રહ્યા છે ॥ તેમ અન્યો અન્ય ભાવે કરિને વિશ્વમાં અંતર્યામિ પળે ભગવાન રહ્યા છે ॥ અને ભગવાનમાં વિશ્વ કાર્ય પળે રહ્યું છે ॥ એવિરિતનું જે જ્ઞાન તે કાર્ય સ્વરૂપ ભગવાનનું છે ॥ ને તેનું જ્ઞાન જે ને સિદ્ધ થાય તે જે તે પુરુષના સાધર્મ્ય પળે પામે છે ॥ ને તે પુરુષ કેવો છે તો અક્ષર રૂપ ભગવાનનું કાર્ય સ્વરૂપ છે ॥ અને જગતનું કારણ રૂપ છે ॥ અને સર્વેના કારણના કારણને અક્ષર તિતે એવા જે માયા પરમાત્મા તેના સ્વરૂપનું જ્ઞાન સાક્ષાત્કાર થાય ત્યારે નિરગુણ અક્ષરના ભાવને પામિને સર્વોપરિકારણ રૂપ એવા જે પ્રત્યક્ષ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જ એક તેને દેવાય છે ॥ પળે તે વિના જમતનું કાર્ય કારણ કાંઈ દેવાતું નથી ॥ જેમ સૂર્ય વડે દ્વાંદ્વાં દેવાય છે ॥ તે દ્વાંદ્વાં મિથ્યા છે ॥ ને સૂર્ય સત્ય છે ॥ તેમ આત્મંતિક પ્રલયનું જે જ્ઞાન તેને જે જાણે છે ॥ તેને જગત મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ ને પરમેશ્વર સત્ય દેવાય છે ॥ અને એવિરિતના જ્ઞાનને પામિને પરમ સ્વસ્થાંભિને પામે છે ॥ હવે તેનું જ્ઞાન કોણ કરાવે છે ॥ ને તે જ્ઞાન કેમ છે ॥ તો જેમ હિરે કરિને દિરોધિ થાય છે ॥ તેમ ભગવાનના સ્વરૂપનું જ્ઞાન ભગવાન વતે જ થાય છે ॥ હવે તે કેમ જ્ઞાન કરાવે છે ॥ કે સર્વેના કારણ એવા જે ભગ-

રોઈ શાસ્ત્ર
સિં ૪૬

॥ ૬૩ ॥

વાનતેજેતેપ્રથમમુમુક્ષુનેપ્રથિનિદ્રષ્ટિકરાધિનેસર્વપદાર્થનેપૃથ્વીરૂપદેશ્યાહેછે॥જેપૃથ્વીછેતેજલનાએકઅંશથકિથઈછે॥
માટેતેપૃથ્વીતેજલનેવિષેલયકરિનેસર્વપદાર્થનેજલમયદેશ્યવું॥અનેજલઅગ્નિનાએકઅંશમાંથિઉપન્યુંછે॥તેજલનેઅગ્નિને
વિષેલયકરિનેઅગ્નિનિદ્રષ્ટિનેપામિનેસર્વપદાર્થનેઅગ્નિરૂપદેશ્યવું॥અનેઅગ્નિવાયુનાએકદેશમાંથિઉપન્યોછે॥તેનેવાયુમા
લયકરિનેવાયુનિદ્રષ્ટિનેપામીનેસર્વપદાર્થનેવાયુરૂપદેશ્યવું॥અનેવાયુઆકાશથકિઉપન્યોછે॥તેનેઆકાશમાંલયકરિને
આકાશનિદ્રષ્ટિનેપામિનેસર્વપદાર્થનેઆકાશરૂપદેશ્યવું॥અનેઆકાશઅહંકારથકિથયોછે॥તેનેઅહંકારમાંલયકરિ
નેસર્વપદાર્થનેઅહંકારમયદેશ્યવું॥અનેઅહંકારમહત્ત્વથકિથયેલોછે॥માટેતેનેમહત્ત્વનેવિષેલયકરિનેસર્વપદાર્થનેમ-
હત્ત્વમયદેશ્યવું॥અનેમહત્ત્વપ્રધાનપુરુષથકિથયેલોછે॥તેનેપ્રધાનપુરુષનેવિષેલયકરિનેસર્વપદાર્થનેપ્રધાનપુરુષરૂ-
પદેશ્યવું॥અનેપ્રધાનપુરુષમૂલપ્રકૃતિપુરુષથકિથયેલુંછે॥માટેતેનેપ્રકૃતિપુરુષમાંલયકરિનેસર્વપદાર્થનેપ્રકૃતિપુ-
રુષમયદેશ્યવું॥અનેપ્રકૃતિપુરુષછેતેજગતનાકારણછે॥તેકારણરૂપવાજેપ્રકૃતિપુરુષતેજેતેચિદાકાશચૈતન્યમય
આવુજેઅક્ષરબ્રહ્મરૂપભગવાનનુંધામતેવાઅનંતપુરુષનુંકારણછે॥તેપુરુષનેઅક્ષરનેવિષેલયકરિનેતેપુરુષનેઅક્ષરરૂ-
પદેશ્યવો॥અનેઆવુજેઅક્ષરબ્રહ્મતેનેપોતાનુંસ્વરૂપજાણિને॥પોતાનેમત્યાવાજેપ્રત્યક્ષપરમાત્માદિવ્યમુર્તિતેનાસ્વરૂપ
નુપ્રતિલોમદ્રષ્ટિકરિનેનિરંતરધ્યાનકરવું॥પછીતેધ્યાનકરતાંકરતાંતેનાદોષનાંબિજબલિજાયછે॥નેતેદિવ્યઅ-
વ્યયનેપામેછે॥તેદિવ્યઅવ્યયનુંશંલક્ષણછે॥તોવાહ્યતથાઆભ્યંતર॥અનેઅન્યયતથાવ્યતિરેકભેદરહિતજેદ્ર-
ષ્ટિતેજદિવ્યઅવ્યયનિદ્રષ્ટિજાણવિ॥અનેતેવિસિદ્ધદ્રષ્ટિનેજેપુરુષજેનાઉપદેશકરિનેપામ્યોછે॥આવીજેઉપદેશદાતા
પુરુષતેતોસ્વયંપરમાત્માછે॥અમસિદ્ધદ્રષ્ટિવાલોપુરુષદેશ્યેછે॥આવીરીત્યેપરમભક્તિ॥અથવાપરમજ્ઞાન॥અથવાપરમધર્મતે
જેનેપૂરાંથયાછે॥તેજમનુષ્યમુક્તિનેવિષેસર્વોપરિપુરુષોત્તમપણાનોનીશ્રયકરેછે॥નેબિજાજેછેતેનેતોજેનેજેટલિબુદ્ધિ
નેજેનેજેટલોધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યસિદ્ધથાયછે॥તેતેટલાભગવાનનેજાણોછે॥નેતેનેસાધનદસાચાલોજાણયો॥અને

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૬૫॥

પ્રથમ કહ્યો તેને સિદ્ધ દશાવાલો જાણવો ॥ એ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો નિશ્ચય થવાનિરિત્ય છે ॥ અને એવો નિ
શ્ચય જેને થાય છે ॥ તેને પંચવિષયનિવાસના તલિ જાય છે ॥ અને એ અમારો રહસ્ય છે ॥ ને એવા તજે જાણે છે ॥ તેને કાંઈ બાકિ
જાણવું રહેતું નથી ॥ એ સિદ્ધાંત છે પણ એમાં કાંઈ સંકાનથી ॥ ॥ ૬૫ ॥

શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૧૧ ॥ ઓગણિશે ૧૬ ॥ શોલના કારતગણુદિ ૧૫ ॥ પુન્યમને દિવસ મહા
રાજશ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી રોઈશાલા મધ્યે ॥ ઓઝા ભગવાન જીલ્લા હિમરામને પેર દક્ષણાદે બાર ઓરડા નિ ઓસરિ
માંગાદિ તકિયા નસ્વાધિને ઘોલિયા ડાપર વિરાજમાન હતા ॥ અને સર્વે જરિયા નિવસ્થાધારણ કર્યાં હતાં ॥ ને પુષ્પના દ્વારકે
ઠમાં ધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતાના મૂરવાર્ધિંદનિ આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્ત નિ સમાભરાઈને વર્ધિદતિ ॥ પછે મ-
હા પ્રભુ જિવો ત્યાજે મૂલ માયા છે તે જિય નિ બુદ્ધિ રૂપે થઈ છે તે જિવ બુદ્ધિ દ્વારાયે કરિને દ્વંદ્વિયો અંતઃકર્ણે કરિને આ વિશ્વના વિ
ષયને મોગવે છે ॥ તે વિષયવાસનાયે કરિને જન્મ મરણના દુઃસ્વને પામે છે ॥ અને એ ચિરિતે દેવતા પણ બુદ્ધિને વિષે જોડાણ થકાં
પંચવિષયનિવાસના એ કરિને જન્મ મૃત્યુને પામે છે ॥ અને બ્રહ્મ પણ બુદ્ધિને વિષે જોડાણો થકો જન્મ મરણને પામે છે ॥ અને વૈરા-
જ પુરુષ પણ બુદ્ધિને વિષે જોડાણો થકો પ્રાકૃત પ્રલયને વિષે નાશ પામે છે ॥ અને તે વિરિતે મહતત્વાદિક ચો વિજાત તત્વ તથા પ્રધા-
ન પુરુષ એ સર્વે બુદ્ધિને વિષે જોડાણો થકા સર્વે પ્રાકૃત પ્રલયમાં નાશ પામે છે ॥ અને પ્રકૃતિ પુરુષ પણ જ્યાં સૂધિ બુદ્ધિને વિષે જો-
ડાણો છે ત્યાં સ્કથિ સંતાપને પામે છે ॥ અને જ્યારે બુદ્ધિ થકિ પ્રતિભોમ દ્રષ્ટિ કરિને પોતાનું સ્વરૂપ જે આત્મા તે રૂપ થઈ ને પરમા-
ત્માને વિશે જોડાય છે ॥ ત્યારે જન્મ મરણના દુઃસ્વ થકિ મુકાય છે ॥ તે પરમાત્મા આત્માના પ્રકાશક છે ॥ તે જ પોતે પરમાત્મા ક્રપા
કરિને મનુષ્ય રૂપે થઈને પોતાને મહેતથા પ્રગટ ભગવાનના આકાંતિક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત તે મહેતે તે જ્યારે જ્ઞાન આપિને બુ-
દ્ધિને નિરગુણ ભાવને પામે છે ॥ અને જ્યારે બુદ્ધિ નિરગુણ ભાવને પામે છે ત્યારે દ્વંદ્વિયો અંતઃકર્ણમાં પ્રકાશ થાય છે ॥ ને માર્દ-
ક જે પંચવિષયનિવાસના તે તલિ જાય છે ॥ ને સદ્ સ્વરૂપ જે પોતાના અર્ચડાનંદ બ્રહ્માનંદાવુંજે અક્ષર બ્રહ્મ તે પોતાનું પો

રોઈશાલું
સિ. ૬૭

॥૬૫॥

તાનેદેરાયછે॥નેતેનાપ્રકારાવાજેપરમાત્માતેપોતાનેજેસાક્ષાત્કારમલિનેજ્ઞાનઆપ્યું॥તેજઆત્માનેવિષેદિવ્યરૂપમૂર્તિ
માનયકાદેરાયછે॥ત્યારેજજિવનોમોક્ષથાયછે॥નેજન્મમરણનેપામતોનધિ॥

૩૥ ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥

૥સંવત્ ૧૯૧૭ ૥ઓગણિશે ૧૬ ૥શોલનાકારતગવાદે ૧૫૬ ૥વાનેદિવસ

મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીરોડવાલામધ્યે ॥ઓદ્યાભગવાનજિલ્લાશ્રીમરામનેઘેરદક્ષણાદેવારચોરડાનિઓસરિમાંદો
લિયાડપરચિરાજમાનથયાદતા ॥નેસર્વસોનેરિવસ્ત્રધારણકર્યાંદતાં ॥અનેપુષ્પનીઆધૂષણધારણકર્યાંદતાં ॥અનેપોતાનાસુસ્થા
વિંદિનિઆગલસાધુતથાઘણાકદારિભક્તનિસમાભરાઈનેબેઠેદ્વિતિ ॥પછેઅક્ષરમુક્તાનંદસ્વામિયેપ્રભુપુણ્યું ॥જેદેમહારાજજિવ
નેજેવિપરોક્ષભગવાનનેવિષેપ્રતિતિહોય ॥તેવિપ્રત્યક્ષભગવાનનેવિષેપ્રતિતિહોય ॥તેનમ્નાંલક્ષણહોયતેરૂપાકરિનેકહો ॥
પછેમહાપ્રભુજિવોલ્યા ॥જેજેનેપરોક્ષનાજેવિપ્રતિતિ ॥પ્રત્યક્ષનેવિષેદોયતેનેપંચવિષયનિયાસનાનિરમૂલથર્દનેજાયછે ॥અનેમં
તરમાંસદાયતેનેજ્ઞાન્તિચરતે ॥અનેતેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનાજેમનુષ્યચરિત્રતેનેવિષેકોઈકાલેસંશયથાયનહિ ॥કેમકેમ
ગવાનનાચરિત્રસર્વેશાસ્ત્રમાંલખ્યાંછે ॥તેમતેવાંભગવાન ॥ચરિત્રકરેતેસર્વિતેનેકત્યાણકારિજમાસે ॥નેતેમનુ
ષ્યચરિત્રનેઅલોકિકજાણેઅનેઅર્મસમજેજેભગવાનતોસદાયઅસંગિછે ॥નેમાયાપરછે ॥પણતેતોરૂપાકરિનેજિવોનો
કલ્યાણનેઅર્થેભગવાનમનુષ્યનાજેવાંચરિત્રકરેછે ॥આવિરિતેભગવાનનોઅતિશેમહિમાસમજે ॥જેમડુદ્ધવજિનેપરો
ક્ષનાજેવિશ્રીકૃષ્ણનેવિષેપ્રતિતિહતિતોભગવાનજ્યારેકુબજાનેઘેરગયાત્યારેડુદ્ધવજિનેભેગાતેડિગયા ॥નેડુદ્ધવજિને
બાહારબેસાસ્યા ॥નેપોતેકુબજાનાઘરમાંત્રણદિવસસ્કધિરહ્યા ॥પણડુદ્ધવજિનેલેશોમાત્રસંશયથયોનહિ ॥અનેકુબજા
નોઅતિશેમહિમાજાણ્યોજેઅહોણનાંમોટાંભાગ્યજેભગવાનતેનેવશથઈનેતેનેઅલોકિકસ્ત્રવઆપ્યું ॥અનેજ્યાંજ્યાંશ્રી
કૃષ્ણજતાત્યાંડુદ્ધવજિનેભેગાતેડિજતા ॥અનેડુદ્ધવજિનેજ્યારેગોકુલમાંકલ્યાત્યારેગોપિયોસંગાર્થેભગવાનનેજેજેલિ
લાકરિહતિ ॥તેગોપિયોનામુરવથકિસાંમલિનેડુદ્ધવજિગદગદકંઠેથઈગયાનેગોપિયોનોઅતિશેમહિમાસમજ્યા ॥

श्रीसूर्य
सिद्धांत
॥६९॥

ने भगवाननोपपागोपियोनां वचनसां भलिने महिमा पणो समजाणो ॥ ने पो ते गोपीयोना चरणनीरजने माथे चढावि ॥ पण उद्धव
जिने भगवाननामनुष्यचरित्रजो ईने कोई दिवस संशय थयो नहिं ॥ अने पंचविषयना लिधा पण उद्धवजि लेवा तानहिं ॥ ऊ
ने श्रीकृष्णजरासिंधिनाठाने समुद्रना बेटमां जई नेरह्या ॥ अने द्वारका मां पण अनंत प्रकार नि लिखा करता ॥ ते कोई कनि
दिकरि ओहरण करी लायता ॥ तथा कोई कनि स्त्रियो लई आवता ॥ ए विरि ते घणाक प्रकार नि क्रिया ओखो कना दिठामा
अजोग्य जे विकरता तो पण उद्धवजिने लेखामात्र संशय थयो नहिं ॥ अने दिवसे दिवसे श्रीकृष्णने विषे अलौकिक महिमा समजता
गया ॥ अने ज्यारे यादवा स्थलिकरि ने श्रीकृष्ण स्वधाम जयाना थया त्या रे पण पो तानुं जेरहस्य ज्ञान हतुं ते उद्धवजिने आप्युं ॥
ने श्रीकृष्ण एम कहुं जे उद्धवजि छे ते अमारा अनन्य भक्त छे के म के मारा चारित्रने विषे कोई दिवस संशय थयो नहिं ॥ अने वली
रामा अवतार मां रामचंद्रजिने विषे शिवजिने परोक्ष नजेवी प्रतितिहति तो ॥ ज्यारे सिता नुं हरण थयुं त्या रे रघुनाथजिने वनमां
रोता दिठा तो पण शिवां जेने संशय थयो नहिं ॥ ने अलौकिक महिमा जाणिने जय सच्चिदानंद कहिने शिवजिये उद्धवतक स्या ॥
अने सतीने जो निश्चय न होतो तो संशय थयो पछे पारवुं लेवा सारु आग लजई ने बेग ॥ ते जो बिजा जिव जे वाहरो तो हुं मां मोह-
पामरी ॥ पण ए तो महाब्रह्मचारिना पण ब्रह्मचारि छे ॥ ते मोह पा म्या नहिं ॥ ने एम पुं छुं जे माता जि बेहेन तमे एक लां कयां थि ॥
पछे तो सति लाजु पामिने सिवजि पासे आयां ॥ त्या रे शिवजिये ते नो त्याग कसो ॥ पछे सति अतिशो संतापने पा म्या ॥ अने
षलिहनुमानजिने जो परोक्ष ना जे विप्रति ति रघुनाथजिने विषे हति तो ज्यारे पो ते हनुमानजि लंकामां गया त्या रे सिताजिने स्वो
लवा सारु अनंत प्रकार नि स्त्रियो जोई ॥ पण कोई रि ते ते स्त्रियो मां मोह पा म्या नहिं ॥ अने ज्यारे लक्ष्मणजिने मोरछा आवि ॥
त्या रे रघुनाथजि मनुष्यानि पेठे रोया पछे ते भेगि सर्वे संन्या पण रोया लागि त्या रे पण हनुमान रोया ने दुंगर मां जेने औषधि लावि
ने मोरछा उतारि ॥ तथा अधिराते अहिराघण आविने राम लक्ष्मण बेने हरि गयो त्या रे पण सर्वे संन्या बलो पात करवा
लागि ॥ ने भयभित थई गई पण हनुमानजि भयभीत थया नहिं ॥ पछे विभीषणने पुछुं त्या रे तेण कहुं जे एवो तो अहि

रोई शां
सिं ॥६९॥

॥६९॥

रावणागामां रंहे छे ॥ ते रंई गयो हूरो ॥ पछे हनुमानजि सो धता सो धता त्यां गफामां गया ने ते साधे युद्ध करि ने राम लक्ष्मण बेने
 मुकाव्या ए विरित नारघुनाथ जिना अनंत मनुष्य चरित्र दिठां ॥ पण हनुमानजि ने संशय थयो नहिं ॥ अने सर्वे चरित्र दिव्य जणायां
 अने एम समजता जे रघुनाथ जि ती सदाय असंगि छे ने माया पछे अने करता हरता छे ॥ ने एतुं ज क र्युं सर्वे थाय छे ॥ तो पण पोता
 ना दिव्य भावने छ पावने कृपा करि ने अनंत जियो ना कल्याण करवाने अर्थे मनुष्य निपेटे वर ते छे ॥ एम जाणि ने हनुमानजि
 सेवा करता हता ॥ अने रघुनाथ जि पण हनुमानजि उपर अति शो प्रसन्न थया ॥ अने वलि जे ने जे ने परोक्ष ना जे विप्रत्यक्ष ने वि-
 षे प्रति ति होय ॥ तो तेनु वचन की ईरिते लै शमात्र लोपाय नहिं ॥ अने तं नमं धनं सर्वे भगवानपरायण करिराखे ने भगवा-
 न ना जे जे आश्रित होय ते नो मदि माबहु समजे ने ते नो दास थई ने वर ते ते पण तुलसिदा से कह्य छे ॥ तुलसिदा के मुख से
 ॥ भूतै यनिक शेराम ॥ ता के पग कि पे निंया ॥ मेरे तन कि चाम ॥ १ ॥ ए विरित ना लक्षणे युक्त जे होय ते ने परोक्ष ना जे विप्रत्य-
 क्ष ने विषे प्रति ति वालो जाणवो ॥ अने ए विरिते जे ने परोक्ष ना जे विप्रत्यक्ष ने विषे प्रति ति आविते सर्व साधन ना अंत ने पा मि-
 र हो छे ॥ अने ते ना संग थकि अनंत जिय ना दुधार थाय छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धान्त समाप्तः ॥

श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥ संवत् १९ ओगणिशो १६ शोलना कार्तिक यदि २ विजने दिवस महाराज श्रीहरि
 कृष्ण भगवानगाम श्रीरोई शास्त्रामध्ये ॥ ओद्वा भगवानजि लक्ष्मिराम ने घेर दक्षणा देवार ओर शानि ओ सरि मां हो दिया
 पर विराजमान थया हताने सर्वे सो ने विस्त्रधारण कस्यां दतां ॥ ने कंठ मां पुष्प ना हार शो भिर ह्या हता ॥ ने पोताना मुखार्थि
 नि आगल साधु तथा घणा कह रि भक्त नि सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे महा प्रभु जि सर्वे हरि भक्त प्रत्ये बो ल्या जे बे प्रका-
 रनुं सरव छे ॥ ते मां एक अविनाशि सरव छे ॥ ने एक नाशवंत सरव छे ॥ हवे अविनाशि सरव ते कियुं ॥ तो आत्मा ने परमात्मा
 संबंधि जे सरव छे ॥ ते अविनाशि सरव छे ॥ ने ते सरव के युं छे तो अरयं शनंदा ॥ ब्रह्मानंद एयुं अद्भुत अलौकिक सरव छे
 ॥ अने जे माई क सरव छे ते तो नाशवंत छे ॥ ने तुच्छ छे ॥ ने कोटि कोटि क्लेश युक्त छे ॥ ने ते सरव ने जे वासना वाला जिव छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६६॥

ते सुख माने छे ॥ जेम विषयमां किडा होय ते विषयने खाईने आनंद माने छे ॥ तेम जे बासनावा लाजिब छे ॥ ते दुःख रूप जेम
रूक सुख तेने किडानि पेठे सुख माने छे ॥ पण जे निखासनिक छे ॥ ते तो तेने दुःखिया जाणे छे ॥ केम के ते माई के सुखानिके
उतो कोरा न कोरि महा दुःख रखा छे ॥ ते दुःख कीयां ॥ तो जे ते विषयने भोग कर्या पडे ॥ तेमां पण अनंत दुःख थाब छे ॥
अने ते विषय भोग व्याप छे ॥ पण यमपुरी ना दुःख भोग वा पडे छे ॥ तथा चोरासिनां गर्भ बासना दुःखा विषय वासनये
करिने जियने भोग वा पडे छे ॥ अने ते दुःख पकी सत्पुरुष मुकावे छे ॥ त्यारे ते अज्ञानि जिय ते सत्पुरुष नो भय गुण ले छे
जेम अण समजु बालक होय ते अग्निने तथा सर्पने द्वाला जाय त्यारे ते निमाना पाडे ॥ तो ते बालक एनि माउ पररिस
करे छे ॥ तेम सत्पुरुष विषय थकि मुकावे छे ॥ त्यारे अज्ञानि जिय बालक निपेठे सत्पुरुष उपररिस करे छे ॥ अने जेम बाल
कने एनि मा आग्नि सर्पने द्वाला वा दे तो ते बालक घणुं दुःख पामेने मरि पण जाय एम जाणिने तेने मा छे ते सुजे तेम यु-
क्तिकरिने ते थि मुकावे छे ॥ पण ते निमाने रिस न थि चडति ॥ केम के मा एम जाणे छे जे एतो अण समजु बालक छे ॥ ते
म बालक जे बाजे वासनावा लाजिब जे ते अज्ञाने करिने ॥ अग्नि सर्व रूप जे पंचविषय तेने भोगवे छे ॥ तेने सत्पुरुष एम-
जाणे छे जे एमा थि एने घणुं दुःख थरो ने एना आत्मानुं अति थो भुं थरो ॥ ने जन्म मृत्यु ना दुःख ने बारं मयार पामरो ॥ अनेम
नुष्य देह मा एने ज्ञान थरो ॥ पण पछे पशु पंखि झाउ पहाउ ना अवतार मा ज्ञान थाय एम न थि ॥ एम जाणिने तेने आग्रह क
रिने उपदेश आपिने विषय थकि मुकावे छे ॥ अने बासनावा लाजिबने तो विषय मुकया बहुज कठण पडे छे ॥ तो पण सत्
पुरुष अनंत प्रकार ना उपदेश आपिने मुकावे छे ॥ अनि पंचविषय थि जिबने मुकाववाने पण सत्पुरुष जसमर्थ छे ॥ पण
बिजा जिय कोई विषय मुकाववाने समर्थ न थि ॥ केम के सर्वे जिय छे तेने तो अनादि निज विप्रित भावना छे ॥ अने पर
मेश्वर निदिशा तो जिवे दोठि जन थि माटे ते मारगे कोई जिब पोतानि मेले चालवाने समर्थ न थि ॥ जेम नाना छे करा-
ओने पोतानि मेले विद्या भणवानि दीछा थति न थि ॥ ने तेने तो तेना मा बितर तथा विद्या नो भणाय नारो मेहे तो जि

रोई शांलु
सि० ४९

॥६६॥

તેજો છોકરાઓને આશ્વર્ય કરીને મળાવે ॥ ત્યારે જ છોકરાને વિદ્યા આવે છે ॥ ને વિદ્યાનું પાત્ર થાય છે ॥ ને ત્યારે તેને પ્રથમ ની અમળ પ
ગાનિ જે સ્થિતિ તેમ હાદુઃસ્વરૂપ જાણે છે ॥ અને વિદ્યા થાય કે જે જ્ઞાન પામ્યો તેને વિષે જ પરમ આનંદ માને અને એમ સમજે જે મારે વિ
દ્યાન આવડે હોત તો મૌરિ આયુષ્ય કેમ જાત ॥ માટે મેહ તાજિનો ને મારા માવિતરનો દુઃકેટલો એક પાડમાનું ॥ અને એ ઉપકાર
મારા થિતો કોઈ રિતે વાલિ શકાય એમ નથી ॥ તેમ મેહ તાજિને ઠેકાણે તો સત્યુરૂપ છે ॥ ને માવીતરને ઠેકાણે સત શાસ્ત્ર
નાં વાક્ય ॥ તેજે તે સત્યુરૂપના મેલા પનાં કરાવનારા છે ॥ અને વિદ્યાને ઠેકાણે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને ભક્તિ તે છે ॥ ને જેને
આત્મંતિક બ્રહ્મ વિદ્યા કહે છે તેજેને અનંત જન્મના સ્ક્રમ સંસ્કાર હોય તેને સિદ્ધ થાય છે ॥ કેમ કે વાસના વાલા જિવને
તેથી કોઈ બિજુ સાધન કરૂણ નથી ॥ અને આત્મંતિક જ્ઞાન જેને સીદ્ધ થયું તે નિજ વાસના રહે છે ॥ અને ત્યારે જ સકામ
પણું રહે છે ॥ ને ત્યારે જ અલોકિક સ્ક્રવને પામિ રહ્યો કહેવાય છે ॥ એવિરિતે જિવના સ્ક્રવને જે માયા પર સત્યુરૂપ છે તે
જાણે છે ॥ જે આવું સર્વોપરિ અલોકિક સ્ક્રવ છે ॥ તે મુમુક્ષુ જિવોને ભાગવત ધર્મના આચરણે કરીને પમાડે છે ॥ અને
જિવને તો નાના છોકરા નિશાલિયા નિપેટે જેમ પ્રથમ વિદ્યાનો લાભ ન થિજના તો ॥ ને વિદ્યા મળ્યામાં ઘણું કરૂણ પડતું હતું
॥ તેમ મુમુક્ષુને જ્યાં સ્ક્રધિ પોતાને ભાગવત ધર્મનું સ્ક્રવ ન થિ આવ્યું ત્યાં સ્ક્રધિ તેને કરૂણ જેવું જણાય છે ॥ પણ તે જ્યારે સ
ત્યુરૂપનો સમાગમ કરશે ત્યારે તેને દિવસે દિવસે વિષય નિવાસના ઘટતિ જશે ॥ ને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ વૃદ્ધિ પામતાં ॥
જશે એવિરિતે પંચ વિષયનાં મૂલને સદ્ગુરૂ રૂપ પ્રગટ ભગવાન કે ભગવાનના સંત છે તે દરવાડિને બ્રહ્મ રૂપ કરે છે ॥ જેમ
અફિળના બંધાણને અફિળે મુકાવ્યાનું કહિયે જે અફિળ રહેવાદે ॥ ને ધિગોલ રવાંડા કર આપી શું ॥ પણ તેને અ
ફિળ મુકવું ઘણું કરૂણ ॥ કેમ કે એણે અફિળ મોજ સ્ક્રવ માન્યું છે ॥ પણ જે બુદ્ધિ વાલા છે તે અફિળને મહાદુઃસ્વરૂપ જાણે
છે ॥ ત્યારે તે બંધાણને ધિરે ધિરે અફિળ મુકાવે છે ॥ તે વિષયી જિવને સત્યુરૂપ સ્ક્રવ નિસ્થિતિયે સત્સંગ મૌર હેવા થિ અ
તિશી કરૂણ એવો જે મોક્ષ તે સહેજે પ્રાપ્ત કરાવે છે ॥ ને તે મહા અદ્ભુત આનંદને પામે છે અને તે થિ તે સ્થિતિને પામ્યો એવો જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६७

महामुक्ततेपोतानासुखनिनेपोतानिस्थितिनेजाणिनेएममानेछेजेहुंजपरमेश्वरनिनेमोटासंतनिकृपावडैकरिनेम
हासुखियोथयोछुं॥अनेअविनाशिऐबुंजेअलोकिकसुखतेनेमेलिनेअसत्यएवुंजेलौकिकसुखतेनेमारेकोईका-
खेइछुंनथि॥एमजेज्ञाननिस्थितिनेपाम्योएबुंजेज्ञानितेपंचविषयनासुखनेइछुंतो नथि॥नेविषयनेदेखिनेग्ला-
निपामेछे॥जेमरणयगडामारहेनारोएयोकोईभिल्लकेबाघरिहोय॥तेकोठाबोरांखाताहोय॥तथाफाटेलांलुगडुं
नेज्यांत्यांपडिरेवुं॥एबाभुंडाहवालेरहेतोहोयनेतेनेकोईकराजामोजमाआधिनेराजआपे॥पछेतेराजनाबैभयने
भोगबेनेराजनेविषमहासुखपामिनेआनंदमाने॥पछेतेनेकोठांबोरांआदिकमोरनांसुखतेदुःस्वरूपलागेनेते-
नेसंभारेपणनहिं॥नेक्यारेकसांभरिजाय॥अथवाकोईसंभारिदियेतोअतिशोग्लानिपामिजाय॥तेमजेजेमुमुक्षुहोय॥
तेकोठांबोरांरूपजेमाईकपंचविषयतेनेसंभारेजनहिं॥नेतेनेकोईविषयनोसंबंधथायतोतेनेदेखिनेग्लानिपामिने
अतिउदाशथईजाय॥अनेआत्मारूपथईनेपरमात्माजिपोतानेमल्या॥प्रत्यक्षभगवाननेसंततेनासुखमांजमहागुल
तानरहे॥अनेपोतानेअलोकिकअविनासिसुखनेपमाड्या॥एवाजेसतरुतेनोमहामोटीउपकारमानेजेमुनेमहादु-
स्वरूपजेपंचविषयतेथकिमुकाधिनेअभयसुखआप्युं॥माटेमारापरमहितकारिछे॥एमजाणिनेअखंडभक्तिके
रेछे॥अनेतेजसत्यसुखछे॥नेतेविनानांजेमाईकसुखछे॥तेतोअतिशोदुःस्वरूपछे॥इतिश्रीमु-
खसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे१६शौलना
कार्तिकवदि६छठनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरोईशालामध्येभक्तकोठारियनमालिआणंदजि
नेघेरउत्तरादेबारऔरुआनिओसरिमांहोलियाउपरविराजमानथयाहता॥अनेसर्वजरियानिवस्त्रधारणकस्याहतांनेपुष्प
नांआमृषणसर्वेअंगमांशोभिरह्याहतांनेपोतानामुखार्चिदनिआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनिसभाभराईनेबै-
ठिहतिपेछेअखंडानंदस्यामियेपल्लपुष्पुजेहेमहाराजपामरजिवहोयतेआत्यंतिकमोक्षनेकेमपामेपछेमहाप्रभुजि

रोईशालुं
सि०५०

॥६७॥

बोल्याजे पामर जिव होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवान नो के भगवान ना एकांतिक पंचविषय ना त्या गि संत तेनो संबंध थाय ॥
अने ते मां तेनो जिव अति दृढ हेतु करिने जो डाई जाय तो ते पामर जिव नो अने आदे हे करिने आत्यंतिक मोक्ष थाय अने ते हे-
त पण के बुंधाय ॥ तो जे मसंसार मां देह ने देह नां संबंधी मां जीवने जे युद्धे त छे ॥ ने ते मां जे विआत्मा बुद्धि छे ते विग्राह्य बुद्धि
भगवान ने भगवान ना साधने विषे थाय ते तो ते जिव पामर मटिने मुक्त थाय छे ॥ ने आत्यंतिक मोक्ष ने पामे अने ए बुद्धे
सने आत्म बुद्धि नई होय तेनु तो जन्मांतरे कल्याण थाय छे ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद त्या मिये कहु जे हे महाराज शास्त्र-
मां तो ए म कहु छे जे ज्ञान विना मोक्ष थाय नहि ॥ अने तमे तो कहु जे हे ते करिने मोक्ष थाय ॥ तं के ईरि ते थाय ते क हो पछे म-
हाराज बोल्या जे पामर ने प्रथमतो ज्ञान थाय ए मन थी ने पामर ने तो अहार मैथुन निद्रा ने भय ए चार वा ना नुं ज्ञान होय प-
ण तेने सत्पुरुष ने विषे आत्म बुद्धि थाय ॥ ने ते आत्म बुद्धि ये करिने सत्पुरुष नि सेवा करे पछे ते नी सेवा ये करिने ए बुद्ध अंत-
करण सुध थाय ॥ अने सुध अंतःकरणे करिने सतगुरु नि सेवा करे छे तेणे करिने ए नो जिव बुद्धि ने पाम तो जाय छे ॥ प-
छे एने भगवान ना स्वर्य संबंधी तो भदेखाडिने पामर मां विषय करे छे ने विषयिने आत्म ज्ञान आपिने भगवान नो म हि
मादेखाडिने इन्द्रियो ने निम मां करा यिने मुमुक्षु करे छे ॥ अने मुमुक्षु ने भगवान नो आलोकिक महिमादेखाडिने पछे तेने ध-
र्म ज्ञान ये राग्य ने महात्मे सहित भक्ति सिध करायिने आत्यंतिक ज्ञान ने पमाडिने मोक्ष करे छे ॥ केनि पेठे के जे म बा ल क ने
चिंता मणि आवि होय ॥ तो ते बाल क चिंता मणि नो महिमा प्रथमतो काई समज तो न होय ने पछे एने चिंता मणि ना पार-
खुं म छे ॥ ते बाल क ने चिंता मणि नुं ज्ञान आपवा सा रु एने प्रथमतो बदा म नुं ज्ञान करावे छे ॥ पछे पेसा नुं ज्ञान करावे छे ॥
पछे पारस मणि नुं पारखुं शिरय वे पछे चिंता मणि नुं ज्ञान करावे छे ॥ त्या र तेने चिंता मणि नो महिमा जणाय अने ते महा-
स्तुथियो थाय छे ॥ ते म बाल क जे वा जे पामर जिव तेने चिंता मणि रुप एवा भगवान ने भगवान ना एकांतिक संत ते
जिवने प्रगट म छे त्या रे प्रथमतो काई महात्म समज तो न होय ॥ पछे ते भगवान ना महिमा ना जाण ना रा पंडे भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६८॥

तथा ते भगवाननामहिमानाजगन्नाशाय भगवानना एकांतिकसाधु ते एने ज्ञान करावे छे ॥ ते प्रथमतो वर्णाश्रमनाध-
र्मसंबंधितान आपि ने इन्द्रियो ने नियममा करावे छे ॥ पछे उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय तेनु ज्ञान करावि ने वैराग्य आपे छे ॥ ने पछे
आत्यंतिक प्रलयनु ज्ञान करावि ने तेने अक्षररूप करे छे ॥ अने पछे अक्षर ने विषे सदाय अखंड नित्य विराजमान रावजे
भगवान तेज आप्रत्यक्ष छे ॥ एम महात्मे सहित निश्चय करावि ने आत्यंतिक मोक्ष करे छे ॥ एविरित्ये पामर जिव होय
ने तेने प्रगट भगवान ने विषे अथवा निरयासनिक संत तेने विषे आत्मबुद्धि धाय तो तेनो मोक्ष थाय छे ॥ अने आत्मबुद्धि
न थई होय त्यां सुधि एने ज्ञान थाय नहि ॥ ने ज्ञान विना मोक्ष थाय नहि ॥ मारे प्रत्यक्ष ने विषे आत्मबुद्धि धाय ॥ एज मोक्ष
नु अचल साधन छे ॥ अने विषयि होय ॥ अथवा मुमुक्षु होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवानना संतनो संबंधन थाय
तो तेनो मोक्ष कोई का छे थाय नहि ॥ केम के केरोनु सरव लेवुं होय त्यां तो ते के रि प्रगट मले ने तेने ओखरि ने जमे ॥
त्यां ते के रिनु सरव आवे छे ॥ अने के रिनु टाणुं न होय ते आबामां तो कारण पणे के रि राह छे ॥ पण तेने सजे ते टलिवा तो
करिये ने संभार्या करिये तो यते के रि नो स्वाद आवे नहि ॥ केम के जे वस्तु मां सरव रह्युं छे ॥ ते तो ते वस्तु पासे होय प-
ण ते धिजु दु होय नहि ॥ तेम भगवान कारण पणे तो पिउ ब्रह्मांड मारहा छे ॥ पण प्रगट विना तेनु सरव आवे नहि ॥
मारे भगवान के भगवानना संत प्रथी उपर प्रगट थया होय ने तेने ओखरि ने तेने विषे निष्काम भावे प्रतिकरे त्या-
रे ज भगवानना सरव ने जिव पामे छे ॥ ते संस्कारि जिव होय अथवा चगर संस्कारि होय पण प्रगट भगवान ने भग-
वानना संतना जीगमां आवि जाय ने तेने ते माहे तथई जाय ॥ तो तेनो साक्षात्कार मोक्ष थई जाय ॥ अने परोक्ष नि-
मक्ति कर तो होया ॥ ने प्रत्यक्ष ने विषे हेतन थाय तो कोई का छे ते जिवनो मोक्ष थाय नहि ॥ केम के परोक्ष भक्ति तो उ-
मा ला निरखे छे पण चो मास आवि ने बिजन वावे तो निपज आवे नहि ॥ अने उना ले हलहा क्युं न होय ने जे निमासे
खबडदार थई ने हलहा क तो जाय ने बीज थाय तो जाय तो तेने निपज आवे अने उना ले तो बडु खेड्य करि होय पण चो

रोईशालु
सि० ५९

॥६८॥

માસેવાવેનહિતોતેનેનિપજઆવેનહિ॥વેતેભૂષેમરેતેમપરોક્ષભક્તિબહુકરિહોયપણપ્રગટનેનમાનેતોતેનુંકલા
 ણથાયનહિ॥કેમકેજેનિસારુંભક્તિકરતોહતોનેતેનેજનમાન્યામાટેકલ્યાણકોણકરેતેસારુંજેનેપોતાનાઆ
 ત્માનામોક્ષનોસ્વપ્રહોયતેનેપ્રત્યક્ષજ્ઞાનદાતાજેભગવાનનેભગવાનનાનિરવાસનિકસંવતેનોદૃઢઆસરોકરવો
 નેસાવધાનથઈનેપોતાનુંકામકરિલેયું॥કેમકેજિયનેસમોઆવયોષ્ણોજકઠળછે॥તેસમોઆજતમારેઆ
 ઘ્યોછે॥તેસારુંઅમારેતેપંચધિષયનાત્યાગિણ્યાજેઅમારાएकाંતિકસંતતેનોસત્સંગકરિનેવાસનારાલિને॥
 અમારિભક્તિકરશોતોઅક્ષરધામનેપામશો॥નેજોવાસનારહિજીતોતમારેનેઅમારેછેદુપડેછેનેદેરાનથશો॥
 અનેઅમેતોચિંતામણિરૂપછિયે॥જેમચિંતામણિપાસેજઈનેજેચિંતયેતેમથાય॥તેઅમારિનેઅમારાસંતનીપાસેઆવિ
 નેમાયાનેઈછે॥તોતેનેમહાદુઃસ્વથાયછે॥કેમકેમાયામાંતોદુઃસ્વજરતુંછે॥અનેજોઅમારિપાસેઆધિનેનિષ્કામ
 ભાષરાયિનેનિરવાસનિકર્પણુંઈછેતોમહાસ્કરિયોથાયછે॥કેમકેનિરવાસનિકથયોતેજભગવાનનિમક્તિએ
 અધિકારિથયોછે॥તેગીતામાંકહ્યુંછેજે॥બ્રહ્મસુત્રપસંનાત્માનસોસતિનકાંલક્ષતિસમર્થશુભુતેશુમદ્ભક્તિલ-
 મતેપરાં॥માટેનિરવાસનિકથવાનાસંકલ્પઅમપાસેઆધિનેકરશોતેનિવાસનાદલિજશેનેબ્રહ્મરૂપથઈનેઅરય
 ડસ્કસ્વનેપામસે॥

॥હૃતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

॥શ્રીહરિક્ષ્ણાયનમોનમઃ॥

સંવત્ ૧૧ ઓગણિશો ૧૬શોલનાકાર્તિકવદિ ૮ અષ્ટમિનેદિવસમહારાજશ્રીહરિક્ષ્ણભગવાનગામશ્રીરોડીશાલા
 મધ્યેભક્તકોઠારિવનમાલિઆણંદજિનેઘેરુત્તરાદેવારોરડાનિઔસરિમાંદોલિયાગુપ્તવિરાજમાનથયાહતાનેસ
 વેસ્વેતચસ્ત્રધારણકર્યાહતાં॥નેપુષ્પનાદારપદેસ્થાહતાનેપોતાનામુરવાર્વિદનિઆગલસાધુતથાષણાફહરિ
 ભક્તનિસમામરાર્દનેબેઠિદેતિ॥પછેમહાપ્રભુજિવોત્યાજેએકજિવનેમગવાનનેમારીચડાવયોતેમાંકેટલુંપુન્યથા
 થછે॥અનેએકજિવનેભગવાનનામારગથીપાડ્યોતેમાંકેટલુંપાપલાગેછેતોતેનેઅમેકહિયેછિયેજેએકજિવનેભગ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६९॥

यानसन्मुखकस्योदोयतोकोटिब्रह्मांडनाजिवमरिजतादोयनेतेनेजिवताराखियेनेतेनुंजेटलुंपुन्यथाय॥तेटलुंपु
न्यएकजीवनेभगवानसन्मुखकस्यानुंथायछे॥अनेएकजिवनेभगवाननामार्गमांथिपाछोपाड्योदोयतोतेपाडना
रानेकोटिब्रह्मांडनाजिवनेमारिनाखे॥निपापलागेतेटलुंपापलागेछे॥केमकेतेजिवनेकोटिब्रह्मांडनेविषेजन्मबुं
नेमरबुंपडो॥नेलखचोरासिमांमहाकष्टनेपांमसेतेपापसर्वतेभगवाननामार्गथीपाडनारानेलागेछे॥अनेभगवा
ननेमार्गेचडाव्योतेजिवनेलखचोरासिमांकोटिब्रह्मांडनेविषेजन्मबुंनेमरबुंपडततेदुःखसर्वमरिगयांतेपुन्यतेने
थायछेमाटेएकजिवनेभगवानसन्मुखकरबामांकोटिब्रह्मांडनाजिवउगास्यानुंपुन्यथायछे॥अनेएकजिवनेभग
वाननामार्गथीपाडनारानेकोटिब्रह्मांडनाजीवबधायनेमारिनाखेएटलुंपापलागे॥हवेभगवानसन्मुखकस्योते
नेभगवाननामार्गथीपाड्योते॥तोतेनोउत्तरएभछेजेजिवनेसंसारभोगववानोनेमाईकपंचविषयभोगववानो
उपदेशकरिनेविषयनेभोगवायेछेनेसंसारकरावेछे॥तेनेभगवाननामार्गथीपाड्योजाणवो॥नेएवाउपदेशनाक
रनारानेमहापापलागेछे॥अनेजेजिवनेसंसारनोअनेपंचविषयनोत्यागकराविनेभगवाननेभगवाननासंतविषय
नात्यागितेनेविषेकेतकरावेछेनेतेभगवानसन्मुखकस्योजाणवो॥अनेएवाउपदेशकरिनेविषयथकिनेसंसारथ
किएकजिवनेमुकावेछे॥तेनेमहामोदुपुन्यथायछे॥पछेमहाराजेप्रध्रसाधुनेपुछुंजेकोईकग्रहस्थदोयनेतेनेअ
मारास्वरुपनोनिश्चयदोयनेअमरंभजनकरतोहोयनेतेनोभाईकेदिकरोतेत्यागिथायत्यारेतेनेघेरलेईजबासा
रुंदायरवडोकरेतोपणतेतोवैराग्यनेपाप्मोदोयतेपाछोघेरजायनहिंकेमकेजेनेसंसारनिउलटिथईतेओकेलुं
पाछुरबधातुंनथिमाटेतेतोघेरजायनहिं॥पछेतेसारुंअमारोतेनेअचगुणआवेतथाकोईकपदार्थनेलिधादिधासारुं
भगवाननाभक्तनोअवगुणआवेतथापंचविषयनोएनेरोगदोयनेतेनेभगवानकेभगवाननासंतकहेतोदले
नहित्यारेतेनुंकल्याणथायकिनथायतेकहो॥पछेधर्मानंदस्वामितथाअक्षरमुक्तानंदस्वामियेकलुंजेतेनुंतोक

रोईशाखुं
सि०६१

॥६९॥

ત્યાગધાયનહિ ॥ પછે મહા પ્રમુજી બોલ્યા જે અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય છે તેને અમારું ભજન કરે છે તેના કલ્યાણ નિતમે કેમ નાપ
 ડોહો ॥ પછે ધર્માનંદ સ્વામિયે કહ્યું જે ભગવાનને ભગવાનના ભક્તના અવગુણનું એના પાપ તામે છે ॥ ને તે પાપે કરિને રાનિક બુદ્ધિ
 ધાય છે ॥ માટે કબુદ્ધિ વાલાનું કલ્યાણ ધાયનહિ ॥ પછે વલિ મહારાજ બોલ્યા જે એનું કોઈ રિતે કલ્યાણ ધાય કે ન ધાય પછે ધર્મ
 નંદ સ્વામિયે કહ્યું ॥ જે એને કોઈક ભગવાનના ભક્તનો વિશ્વાસ હોય તેને તેને સગે કરિને અવગુણ આવ્યો હોય તેટલો જાણે તો એનું ક
 લ્યાણ ધાય પછે મહારાજ બોલ્યા જે એ ઉત્તર તો સ્વરોપ પો બિજિરિત્યે એનો મોક્ષ ધાય તે કથિરિત્યે ધાય ॥ તો એને અમારા સ્વરૂપ
 નો નિશ્ચય હોય તે તે વિષય નિવાસનાયે કરિને અવગુણ આવ્યા કરે અને અંતરમાં નિશ્ચય હોય તેણે કરિને પરિતાપ પળ ધા
 ય પછે નિશ્ચયને પ્રતાપે કરિને પરિતાપ થતે થતે એ નિશ્ચયનું બુદ્ધિ ટલિ જાય છે ॥ પછે નિરમા નિયદેને સંગમાં આવિને જ્ઞાનને
 પામિને મોક્ષને પામે છે એવિરિતે નિશ્ચયને પ્રતાપે એનું કલ્યાણ ધાય છે માટે નિશ્ચય દ્વંદ્વા રાગિને ભક્તિ કરશે તેનું કલ્યાણ થશે
 ને નિશ્ચય વિના ભક્તિ સુજે એટલો કરશે પળ તેનું કલ્યાણ થશે નહિ ॥ અને નિશ્ચયનું શું લક્ષણ છે ॥ તે જેને નિશ્ચય હોય તે અ
 મારિ આજ્ઞા રૂપિ જે ધર્મ તે બરાબર પાલ તો હોય તેને એમ જાણવું જે નિશ્ચય છે ॥ અને જેને નિશ્ચય ન હોય તેને અમારિ આજ્ઞા રૂપિ
 ધર્મ તે બરાબર પાલ તો નથિ ત્યારે તેને એમ જાણવું જે એને નિશ્ચયમાં કસર છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯૧૭ ઓગણિશે ૧૬ શોલના કાર્તિક વદિ ૯ નવમિને દિ

વસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રોડે શાલામધ્યે ભક્ત કોઠારિ વનમાં લિખ્યાં દંડીને ષેર ઉત્તરાદાવારના ઓરડામાં
 ઓસરિમાં ઢોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતાને સર્વે સોનેરિ વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાને પુષ્પના આભૂષણધારણ કર્યા હતાને પો
 તાના મુરવાર્ચનિ આગલ સાધુ તથા હરિ ભક્ત નિસામરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે ધર્માનંદ સ્વામિયે પ્રણામ કર્યું ॥ જે હે મહારાજ
 જિવને પોતાની મેલે મોક્ષ નિર્દેશ ધાય કે ન ધાય પછે શ્રી મહારાજ બોલ્યા જે જિવને પોતાની મેલે તો કોઈ કાલે મોક્ષ નિર્દેશ
 ધાય જ નહિ ॥ કેમ કે જિવને તો અનાદિ નિપંચ વિષયની જડ હોય છે તેને કોઈ દિવસ ભગવાનને તો જાણ્યા જ નથિ માટે જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७०॥

वातजाणिनहोय ते निर्दुष्ठा के मथाय अने जिवने तो पंचविषय निवासनाये करिने जन्म मृत्यु नां अपार दुःख थया करे छे ॥ मारे ते-
जिवने तो सत्पुरुष रूपा करिने मोक्ष निर्दुष्ठा उत्पन्न करावे छे ॥ त्यारे निर्दुष्ठा थाय छे ॥ अने भरत जिनि पेठे जे ने पोतानि मेले मोक्ष नि-
र्दुष्ठा थाय ॥ ते पण पूर्वे सत्पुरुष ज करावे छी छे ॥ ते के धिरे ते सत्पुरुष मोक्ष निर्दुष्ठा करावे छे ॥ तो प्रथम जिवने चो विस तत्व ना-
जुदा जुदा विभाग करिने देहने नाशवंत दुःख रूप कहि देखावे छे ॥ ने ते देह संबंधि पदार्थ ने देह नां जे सगा संबंधि ते सर्व ने ज्ञाने क-
रिने खोटां करि देखावे छे ॥ अने चो विस तत्व धि जुदो एवो जे जियात्मा नास्य रूप नुं साक्षात्कार ज्ञान करावे छे ॥ ने ते आत्माने विषे
परमात्मा रखा छे ॥ ते नास्य रूप नुं ज्ञान करावे छे ॥ त्यारे ज जिवने मोक्ष निर्दुष्ठा उत्पन्न थाय छे ॥ अने जिवने तो जे म को ई क मां दोष-
ज्यो होय ते पोतानि मेले औषध करिने सा जो धवाने समर्थ न धि मारे ते ने तो को ई क वैद औषध आपि ने ते नो रोग मटावे त्यारे ते ने अ-
न्न उपर रुचि थाय छे ॥ ने पछे तो अन्न स्वातो पण धराय नहि ॥ ने प्रथम मां दो होय त्यारे तो अन्न न जरे दिठुं पण गम तुं न होय ते म जिव-
ने पंचविषय निवास ना रुपि रोग छे ॥ तेणे करिने मोक्ष निर्दुष्ठा थति न धि ॥ ने ते ने तो वैद रूपि सत्पुरुष म ले ने ते जिवने धर्म ज्ञान
बैराग्य ने भक्ति रूपि औषध आपि ने पंचविषय निवास ना रुपि रोग ने टलावे छे ॥ पछे ते ने भगवान् भजवाने विषे अतिषे रुचि-
थाय छे ने पछे को ई नो रोक्को रोका तो न धि ॥ जे म मां दो निरो गि थाय ने पराणे खाधानुं मागिले ॥ के म के देह नुं जिवन अभ्य छे ॥ ते
म निरवास नि कथो एवो जे जियात्मा ते ना ते जिवन तो परमात्मा छे ॥ अने ते परमात्मा विना क्षण मा न प ण तेणे रदे वाय नहि ॥
अने एवो जे श्रद्धावा लो थयो ते तो अक्षर रूप थ ई ने भगवान नी से वा मां अरव डर हे छे मारे प्रगट भगवान ने भगवान ना ए कां तिक
पंचविषय ना त्यागि संत ते ना समागम थ कि ज जिवने मोक्ष निर्दुष्ठा थाय छे ॥ ने ते जियनो मोक्ष थाय छे ॥ ॥ इति

श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९१॥ ओगणिशे १६ शो रूना

कार्तिक बदि १० दशमि ने दिवस मद्दारा ज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्रीरोई शाखामध्ये भक्त कोठारि धनमालि आण दजिने
धैर उत्तरादे बार ओर डानि सोसरि मां खुरसि उपर धिराज मान थया ह्म ने सर्व स्वैत वस्त्र धारण कर्त्ता हुतां ने पोताना मुखार्थ दनि

रोई शाखु
सि ५२.

॥७०॥

आगतसाधकतथाहरिभक्तनिसमाभराईनेबेठिहतीपछेबवाडिशंभुरामेप्रभपुछुंजेहेमहाराजजिवनेप्रगटभगवानमल्याहो
 वनेतेनोसंगथयोहोयतोपणभगवानभजवामांश्रद्धाथतिनधिनेमोखुनेमोखुरहेवायछे॥तेनुंशंकारणहरो॥पछेमहारा-
 जवोल्याजेएणेमनक्रमबचनेभगवाननोसंगनधिकस्यो॥नेएकलोइंद्रियोयेकरिनेसंगकस्योछेनेतेविषयनेरागेकरिने
 अंतःकरणमांअस्सरभावरहोछे॥माटेतेविषयनेज्यारेसत्युरुषमुकायेछे॥त्यारेतेनेअस्सरभावआविजायछे॥जेमभातदे
 शानोकुबोहोयतेनेउपरपाणिभीदुंदोयनेजोउदुंखोदेतोखारुपाणिआविजायतेमजेनेइंद्रियोमांभगवाननोसंगथयोहो
 यतेनेसत्युरुषजोविषयनेमुकायेतोअंतरनाअस्सरभावेकरिनेइंद्रियोमांसंगथयोहोयतेनेपणटालिनाखेछेमाटेइंद्रियोअंतः
 करणनेअनुभवएत्रणेकरिनेजेसंगथायतेजरखरेखरोसंगकयोकहेवायछे॥अनेतेमांइंद्रियोमांसंगथयोकेनेकहेवाय
 तोस्थूलवैराटजेवाभगवानेजाणयातेनेइंद्रियोमांसंगथयोजाणवोअनेअप्याकृतमायानेसुखात्मायातेनेजाणिनेतेथि
 परभगवाननुंज्ञानथयुंहोयतेनेअंतःकरणेकरिनेसंगथयोजाणवो॥अनेप्रकृतिपुरुषनांकार्यनेजाणिनेतेथिपरजेसुद्धचै
 तन्यब्रह्मजेअक्षरतेनेपोतानुंस्वरूपजाणिनेतेनेविषेसदायधिराजमानएवाजेपरमात्माभगवानतेनास्वरूपनुंजेनेज्ञा
 नथयुंतेनेअनुभवेकरिनेज्ञानथयुंजाणवुं॥अनेएवाजेअक्षरधामनाअधिपतिभगवानतेकृपाकरिनेमाराजिवात्मान
 कल्याणनेअर्थपोतानोदिव्यभाव्यछपायिनेमनुष्यजेवाथयाछे॥एमजेअनंतऐश्वर्यनेअनंतप्रतापेयुक्तभगवानतेजभा
 प्रत्यक्षमुनेमल्याछे॥एयुजेनेज्ञानथयुंतेनेसाक्षात्कारभगवाननोसंगथयोजाणवो॥माटेइंद्रियोअंतःकरणअनुभव
 नेसाक्षात्काराचारप्रकारनाज्ञानेकरिनेजेप्रत्यक्षभगवाननोसंगकरेतेनेजरखरेखरोसंगथयोजाणवो॥अनेएवोजेनेसंग
 थयोतेकोईनोरोक्योरोकायनहिं॥नेकोईनेशब्देकरिनेमोखोपडेनहिं॥अनेसगांसंबंधिनातजातलो कनिळाजआदि
 कजेअनंतप्रकारनिमायातेएनेकोईआवरणकरवानेसमर्थनधि॥नेतेभक्ततोसर्वोपरिस्वरवनेपामेछे॥
 ॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९११ओगणिशे॥

श्रीमुरख
सिद्धांत
॥७१॥

१६॥ शोलना कार्तिकवदि ११ एकादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् ॥ ॥ गामश्री रोईशाखामध्ये भक्तवन
मालिआणंदजिने घेर उत्तरादेवार ओरडानिओसरिमांदो लियाउपर विराजमान थया हता अने सर्वेभ्येत यत्नधारण करी
हता ॥ नेपा घमांतो राखटकताहता ॥ ने एक फुलनो गुच्छदस्तकमलमां धारणकस्यो हतो ॥ ने पोताना मुखाचें दनी आ
गलसाधु तथा हरिभक्तनि सभाभराईने बंढिहति ॥ पछे गामबलदाणा नाशा मुलजि भक्ते महाराजने प्रभुपुच्छुं जेहे
महाराज एकग्रहस्थ हरिभक्तछे तेने भगवानना स्वरूपनो निश्चय तो अडगछे तेने भगवाननि आत्मा प्रमाणे चरते छे ॥ ने
ते त्यागिनि बरोबर आत्यंतिक कल्याण माने छे ते एतु त्यागिनि बरोबर कल्याण पशे के नहिं थाय तेक हो ॥ पछे महाराज-
बोल्या जे एग्रहस्था श्रममारह्यो छे ते एने कोई कविषयमां रागछे तेणे करिने रह्यो छे ॥ केम के राग बिना तो प्रगट भगवा-
ननो संबंधमेलिने छे ते ग्रहस्था श्रममारहे वायनहि ॥ अने ते रागतो आत्यंतिक ज्ञान पा म्यायिनाटले नहिं माटे ग्रहस्थने पण
संतनो समागम करिने ज्ञानजरूपामवुंजोईये ॥ अने पंचविषयनि वासनाटलि गद्दी होय तेने कोई कप्रारद्व कर्मने जोगे करिने ग्र-
हस्थाश्रममारह्यो होय ते तो स्त्रियादिक पंचविषयनो त्याग करिने उदास थको रहे पण संसारमां लोपायनहि ॥ अने ते तो जे मृपुछ
लिखुं दोरहोय तेने सिंगडे पुछडे झालिने उभुं करे त्यारे थायने पाछे बेसे त्यारे पोतानि मेलिउठे नहि ते मजे निर्यास निकोय ते तो पु-
छले लादोरनिपेठे सत्संगमाधि पोतानि मेले तो संसारमांजवानो संकल्पण करे जनहि अने कोई कदेशकालने जोगे करिने प-
रमेश्वरअथवा मोटासंत ते संसारमां मेले तो ते जायपण तेणे संसारमारहे वायनहि ॥ अने जेने कोई कविषयनि वासना होय तेने
ते विषयनि वासनाटलया सारु संतनो समागम करिने ते विषयनक्षोष जोवा तेमां स्त्रिनो रोगजने होय तेने एमबिचार करयेजे
एखिछे ते कयांथिबनिछे ॥ ने तेना अंगमां शंभरपुछे ॥ तो दाडमां सनाडियो त्यचारो ममल मुचपरसे बोला लोई आदिक नकारि
वस्तु भरिछे ॥ ने यलि स्त्रीनो देहकेयो छे ॥ तो जे मलघुसंका करयां निर्याल होयने तेमां हजरो मनुष्य लघु करतो होयने ते रवाल
अतिशोगंघाती होय ॥ ने तेमां लघुकरनारी थायने करविपडे तो मोढे आडुं लुगडुं देईने अभाये जुक्त कर ते मजेने स्त्रिनो राग

रोईशालुं
सि० ५३

હોય તેને સમાયવા સારું અતિશેષાપરુ પને અનંત દોષે યુક્તને નરકમાં લેઈ જવા નિવારિ રૂપ જાણિને અભાષે સહિત રતુ સમે સ્થિનો
 સંગ કરે અને અંતે દેહ સુખ્યા મોર સ્થિનો ત્યાગ કરવો ॥ અને તે વિજરિ તે દ્રવ્યાદિ પદાર્થ તેમાં પળ અનંત દોષને દેરવે જે એક પૈસો ભેગો
 કરે તેમાં પળ પનર અનર્થ થાય છે ॥ ત્યારે એક પૈસો પાય છે ॥ અને તે દ્રવ્યને સાચવવું પડે તેમાં પળ કેટલા ભયને વચ્ચે રાતુ ત્યજ થાય
 છે ॥ અને પોતાને તો એક શેર અન્ન દેહ રક્ષણને અર્થે જોઈયું છિયે માટે મુને ધિક્કાર છે જે મગદ ભગવાન નો જોગમે લિને દ્રવ્યાદિક પદાર્થ
 માં બંધાઈ રહ્યો છે ॥ અને જો તે દ્રવ્ય માં મારેવા સનાર હિજ શે તો સર્પાદિક નો મારે દેહ ધરવો પડશે ॥ ને મારા આત્માનું અતિશે મુંઝવે ॥
 એમ સમજિને દ્રવ્ય નિવાસના નો ત્યાગ કરે અને તેમજ સારું સારું જે રવાવાનું તેમાં પળ અનંત દોષને દેરવે જે આજિ મને ગત પળ લા-
 ગે છે તથા રવા રવાનું મિટું મો લું લાગે છે ॥ તે જિ મનોમાં સનો રો ચો છે ॥ અને ગત્યા ચિકળા રવા ઢારવારા તેના પ્રમાણના કરનારાને
 તેના મુક્તા તો વરુણ દેવ છે ॥ અને જે હું આત્મા હું તે તો સદાય અસંગિ હું તે સારું સારું રવા વેકરિને સ્ફુલિયો થાડું એવો નથિ ॥ અને જે વું તે વું
 રવા વેકરિને દુઃસ્થિયો થાડું એવો નથિ અને દેહમાં જે પ્રાણ વાયુ છે તેને તો જે વું તે વું અહાર માત્ર જોઈયું છિયે ॥ માટે સારું સારું રવાવા સારું
 ધધા મારિ અણુષણ સારું રવોડું અને કોટિ વરસ સ્ફુધિગત્યા ચિકળા રવાડું તો પળ જિમ્યા દ્વિત્વ પ્રપાયાવિ નથિ ॥ અને જો મારે સા-
 રું સારું સ્વાવામાં ધાસનાર હેશે તો વિષામાં કિડોય વું પડશે એવિરિ તે વિચાર કરિને સારું સારું રવાધા નિવાસના નો ત્યાગ કરે છે
 અને તેમજ સ્નેહ માં પળ બંધ નરુપિકો ટાન કોટી દોષ દેરવે જે સ્ત્રી છોકરાં સગાં સંબંધિ તેમાં મારે સ્નેહે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સંબંધ
 મુકિને બંધાઈ રહ્યો છે ॥ માટે મુને ધિક્કાર છે ॥ કેમ કે પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સંબંધ છે તે તો અનંત જન્મનાં સક્રત હોય ત્યારે થાય છે તેમુ
 ને આજ પ્રાપ્ત થયો છે માટે મારા જેવો કોઈ અણ સમજુ નહિ જે આ જગતનાં સ્ત્રી છોકરાં સગાં સંબંધિ તે કોઈ ભેગું આવ્યું નથિ ને કોઈ ભેગું
 જતું નથિ ॥ એ તો સૌ સૌ ને સ્વાર્થ ભેગાં થયાં છે ને સૌ સૌ નો સ્વાર્થ સરિરે છે ત્યારે રાવ્યાં પળ રહેતાં નથિ ॥ અને આજ પળ મારામાં ધિસ્વાર્થ
 પડે તો મારું પળ વાંકુ બોલે ને તિરસ્કાર કરે ॥ માટે મુને અજાને કરિને તેમાં સ્નેહ રહિજ શે તો મારે તેના ભેગો ચોરા સિમાં જન્મ ધરવો પડ-
 શો ॥ ને એકુતરો થશે તો મારે પળ કુતરાનો અવતાર આવશે ને એ ગધેડાં થશે તો મારે પળ ગધેડાનો અવતાર આવશે ને તેવાં દરો થશે તો

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३२॥

मारेपणवांदरानोअवतारआवशे॥एविरितेतेनाभेगाचोरासिमांभुंडाभुंडाअनंतजन्मधरवापडशेकेमकेजेमभरतजीरुषभदेवभग
गवाननापुत्रहृताभैरुषभदेवथकिज्ञाननेपणपाम्याहता॥नेवैराग्येकरिनेराज्यनो त्याग करिनेवनमांगयाहतानेत्यांजोदयाये
करिनेमृगनांभयांमांस्नेहकसो तो मृगनेसंगेकरिनेमृगथपुंजुंमादेजोमारेस्त्रिछोकरांमांस्नेहेकरिनेसंसारमांस्त्रोछं तो
जरुरचोरासिमांतेनेसंगेजन्मधरवापडशे॥केमकेभरतजिनेतोवासनानहोति॥नेकेबलदयायेकरिनेस्नेहहृतो तोपणमृग-
नोअवतारधरीनेरवडस्यापुंजुं॥तोमारेवासनायेकरिनेस्त्रिछोकरांमांहुंजोडाणोछंनेतेमांस्नेहथायतेमांशुंकहेवुंएतोथायज
॥नेतेनाभेगाजरुरजन्मधरवापडशेनेमाराआत्मानुअतिभुंडंथरोएविरितेपापरुपजाणिनेस्नेहनो त्याग करेअनेतेमजमानमां
णकोटानकोटिकलेशदेखे॥जेमानेकरिनेमिथ्याजक्तमांकोकलाजेकरिनेहुंबंधार्द्रहीशतोमारोजन्मरयराबधशेकेमकेम
नुष्यआयुष्यनो तोपलमात्रनोपणनिरधारनथिअनेलोकांजेकरिनेहुंसंसारमांबंधार्द्रहिंशतेलोकांनिलाजतोमिथ्याछेके-
मकेआजगतनांस्त्रिछोकरांसांसांबंधिनातजातआदिकसर्वमनुष्यतेज्यांस्तुति तेनोस्वार्थसरेत्यांस्तुतिसारुंसारुंबोलशे
अनेएनोस्वार्थनहिंसरेत्यारेएनांएस्त्रिछोकरांसांसांबंधिसौवांकुबोलवालागशेमादेमिथ्यामोदम्यनामानमांमारोजन्मशा
सारुंअथारवरबकरुंअनेआजीवेजगतनेविशेकेटलाकफेराजानादेहधरिनेमोदम्यभोगविछेनेकेटलाकफेरादेवताथ
इनेदेवलोकांमोदम्यभोगविछे॥तथाकेटलाकफेराप्रसापईनेप्रसूलोकांमोदम्यभोगविछे॥मादेतेमोदम्यपणनरहिनेतेनुस्त
तेपणनरतां॥अनेतेणेकरिनेदृष्टिपणथईनथि॥तोआलोकांनितुंजेविनेअनंतदुरव्येयुक्तएविजेमोदम्यतेव्यांहेवानिछे॥रातेभाशेवतछे
नेमिथ्याभ्रान्तिमोदनेरागतेणेकरिनेमोदम्यलाजआबरुमानिछे॥मादेमिथ्यामानेकरिनेभगवाननासंबंधथीछेदेरहिनेमारोदेहपडेछे तोतेणे
करिनेमृतप्रेतनोअवतारधरवोपडशेनेहेरानथईश॥नेअतिदुरव्यपामिशएविरितेपंचविषयनेदोषेयुक्तविचारकरितेनेतेविषयनेपाप
रुपजाणिनेअनादिनाजिवनाशत्रूजाणनेतेनोसर्वप्रकारेत्यागकरवोनेनिरासनिकअवुंएसिद्धांतबारताछे॥केमकेनिर-
वासनिकथयाविनाआत्यंतिकमोक्षथायनहिं॥मादेजरुरनिरयासनिकथवुंतेसारुभगवाननाभक्तनेजगतथकिसदय

रोईशातुं
सि०५३

॥१३२॥

उदासरदेवुं॥ अने एविरित नोजे सतसंगि छे ते नि सर्व वासनानि रुपल धाय छे ने जो को ई जात नि वासनारहे ने देह मुके तो तेने जरूर
 जन्म धर्यो पउरो अने पूर्व जन्म नि जे परमेश्वर नि भक्ति नो निश्चय छे ॥ ते तो टल तो न धि ने तेणो करि ने पाछो साध धान धाय छे
 नि धर्म ज्ञान वैराग ने मदा त्मे सदित भक्ति तेने सिद्ध करे छे अने ते योग भ्रष्ट कहे वाय छे ॥ अने एवा योगि ने से हे जे एवा देश काल रु
 डामां जन्म होय छे जे देह ने देह ना संबंधि मां प्रिति होय जन हि अने सत्य साधु ने विषे तेने से हे जे ज प्रिति थया करे एविरित ना जे हो
 य तेने योग भ्रष्ट जाणवाने ते संसार नो त्याग करि ने भगवान ना संबंध मां अरब उरहे छे पण एवा योग भ्रष्ट संसार मां देह ने देह ना संब
 धि ना जो डा व्या जो डा तान धि अने तेने उपदेश ना करनारा साधु ते संसार मां जो डा ये तो पण एवा योग भ्रष्ट संसार मां जो डा य नहि ॥
 अने भगवान पो ते एम आत्मा करे जे तुं संसार मां रहे ने ता रुं कल्याण करि ॥ तो पण एवा योग भ्रष्ट संस्कारि निरवास नि कही य तेने
 संसार मां रहे या य नहि के म के जे जे ज्ञाने करि ने निषेध कस्यो तेनु पाछु गुहण धाय जन हि ॥ माटे संत नो संग करि ने सु जे तो हमणां
 तत्काल वासना टालो ने सु जे तो ग मे ते दिवस टालो पण वासना टालो त्यारे आत्यंतिक कल्याण त्यागि नि बरो बर धरो पण ते-
 धि ना धाय नहि अने आचार ता बाई ओ हरि भक्त होय तेने पण एविरिते बिषय मां होष दुःख देखि ने निरवास नि क धर्युं ॥ ॥
 ॥ ॥ इति श्री मुरय सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्री हरि कृष्णाय नमो ममः ॥ ॥ संवत् ॥ ११ ॥

ओगणि शे ॥ १ ॥ ईना कार्तिक वदि ॥ १२ ॥ हा दशि ने दिवस मदार राज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री बोटा दम ध्ये पदे व परम जि
 कल धियाने घेर उत्तरा दे वार ओर डा मां हो लिया उपर विराज मान धया हुता अते सर्व श्वेत वस्त्र धारण कत्या हुतां ने मस्त-
 के गुलाबि रंग नो के टो बांध्यो हु तो ने पोताना मुखा र्घि दनि आगल साधु तथा हरि भक्त नि सभा भराई ने बे ठि हति पछे मोरार जि
 व्या से प्रश्न पुछ्यु जे देम दारा जजिय छे ते ज्यारे भगवान ना अवतार धाय छे त्यारे तेनु भजन करि ने निरवास नि क धई ने अक्षर
 धाम मां जाय छे ते तो पाछा आवतान धिते के टलाक अवतार र्थ ईगया ते मां घणा कजिय धाम मां गया छे अने हाजि के टलाक
 भगवान ना अवतार थरो त्यारे पण तेनु भजन करि ने धाम ने पाम से एविरिते जिय ओ छा पता जणाय छे अने जिय न वा

યતાનધિનેઅનાદિનાહેનેઅવિનાશિહેનેઅજન્માહેતેાવિરિતેઓછાથતાથતાતેજિવસંસારમાંધિરવુદિરહેશેકેનહિરવુદિરહે
તેકહો॥પછિમહારાજબોલ્યાજેત્યોએનેહત્તરકરિયેજેભગવાનહેતેનિજડનેચૈતન્યેશક્તિયોહેતેવેશક્તિયોવડેકરિનેજગત-
નિરુત્પત્તિસ્થિતિનેપ્રલયકરેહે॥અનેતેમાંચૈતન્યશક્તિજેજિવશક્તિતેનેવિષેજડશક્તિજેમાયાતેકારણપણેરહિહેઅનેમા-
યાનેવિષેજિવઅનાદિનારહ્યાહે॥તેઅનંતરહ્યાહે॥જેમપૃથ્વીમાંબિજરહ્યુંહેતેમકારણમાયાનેવિષેશ્રુક્ષ્ણિઅવસ્થામાંસ-
ન્મમાર્ગઅનાદિનાજિવરહ્યાહેતેતોરુત્પત્તિમાંઆવ્યાજનધિ॥નેઆત્યંતિકપ્રલયમાંઅનાદિનાહે॥પણરુદયથયાજનધિકહે
તાંશ્રદ્ધિમાંઆવ્યા નધિનેએતોસદાયમાયામાંનેમાયામાંહેઅનેજ્યારેભગવાનરુત્પત્તિકરવાનિદ્રાધાયત્યારેઅક્ષરસા-
મિદ્રષ્ટિકરેહેકહેતાંપ્રત્યક્ષમનુષ્યસ્વરૂપબાજેભગવાનતેજેતેમનુષ્યદેહનેધારણકરિરહ્યોએયોજેપોતાનોઆત્મિકભક્ત
અક્ષરરૂપતેનેઆત્યંતિકજ્ઞાનઆપેહે॥પછેતેઅક્ષરમુક્તજેતેમુલપુરુષનેજાગડેહે॥કહેતાંવાસનાયાલાજિવહેતેનેજ્ઞાન-
આપિનેતેનેઅનાદિનુજેઅજ્ઞાનતેથકિજાગડેહેપછેતેપુરુષનેવિષેઅનાદિનિજેકારણમાયારહિહેતેજાગ્રતથાયહે॥પછેતે
માયાનેવિષેઅનંતજિવરહ્યાહેતેસર્વેપુરુષનેસંબંધેકરિનેરુત્પન્નથાયહેકહેતાંઅનાદિકાલનાશ્રુક્ષ્ણિરૂપકારણમાયાતેવિ-
ષેજિવરહતાતેનેજાગ્રતકર્યાકહેતાંદ્વિયોમંતઃકરણશ્રજીઆપ્યાંતેશાસારૂપજિઆપ્યાંતોધર્મઅર્થકામનેમોક્ષનેઅર્થેસ-
ન્નિઆપેહે॥હવેતેપ્રકૃતિપુરુષથકિઅનંતકોટિપ્રધાનપુરુષથાયહેકહેતાંપુરુષરૂપએયોજેવાસનિકભગવાનનોભક્ત
તેનોજેનેસંબંધથાયહેતેસર્વેજિવજાગ્રતનેપામેહેકહેતાંઅજ્ઞાનરૂપિતમજેઅંધકારરૂપમાયાથકિજાગિનેભગવાનનેભ-
જેહેઅનેતેપ્રધાનપુરુષરૂપજેભગવાનનાભક્તતેનેવિષેજેકારણમાયાહેતેમાયામાંઅનંતકોટિરહ્યાહેતેસર્વેજાગ્રતનેજ
મેહેાવિરિતેએકજિવભગવાન સન્મુરવથાયતોતેનેજેવાસનારૂપકારણમાયાતેમાંધિઅનંતકોટિજિવરહ્યાહેતેરુત્પન્ન
થાયહે॥મારેજિવતોહેાદલાનેાદલાહેપણજેજિવમુક્તથાયહેતોતેનીવાસનાપણમુક્તથાયહે॥ત્યરિતેવાસનારૂપ
જેકારણમાયાતેનેવિષેજેઅનંતકોટિજિવરહ્યાદીયતેસર્વેરુત્પન્નથાયહે॥જેમચડુંબિજહોયતેનેપૃથ્વીનેજલનોસંબંધ

થાય ત્યારે એક વિજય થકિ તેનાં ફોતરાં પજે કારણ માયા તેમાં થિવ્રક્ષ થઈને અનંત નવાં વિજય થાય છે અને તે વિજય મુક્ત થાય છે ॥
 કહે તો તે વિજય ફરિને યુગતું નથિ તેમ એક જિવ મુક્ત થાય છે ત્યારે તે નિકારણ માયામાં થિવ્રક્ષ થઈને અનંત જિવ રહ્યા હતા તે ઉદય થાય છે માટે
 અનંત કોટિ મુક્ત થઈ ગયાને અનંત કોટિ ભગવાન ભજિને મુક્ત થશે પણ જિવ કોઈ દિવસ રુચિર રહે એમ નથિ અને એમ ઓછા થ
 તા હો તો તો આજ રુચિર પળ રહ્યા હોત માટે અનંત મુક્ત થશે પણ જિવ કોઈ દહાડે રુચિર રહે એમ નથિ એ તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥ ૧
 છે અક્ષર મુક્તિ નાં દસ્વામિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે મહારાજ તમે પ્રથમ જે ઉત્પત્તિ કહિ તેને સારિ પેઠે સમજાણિ નહિ તે ફરિને કહો પ
 છે મહારાજ બોલ્યા જે પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ એવા જે મનુષ્યાક્રતિ ભગવાન તે જ સર્વના કારણ છે ને સર્વના આધાર છે ને સર્વના સ્વામિ
 છે અને તે ભગવાન નો જે ને દ્વિયો અંતઃકરણને અનુભવે કરિને સાક્ષાત્કાર સંબંધ થાય છે ॥ તે જિવ અક્ષર બ્રહ્મરૂપ મુક્ત થાય છે
 અને એવો જે અક્ષર મુક્ત તે અચંડ ભગવાન નિસેવા મારે છે ॥ અને ભગવાન પળ તેના ઊરમાં અચંડ નિવાસ કરિને રહે છે અને એવો
 જે અક્ષર મુક્ત તે ભગવાન નિદ્ધાને જાણે છે તે ભગવાન નિશિદ્ધ છે તે સર્વે જિવો નો મોક્ષક સ્વો એમ કહ્યા છે એમ જાણિને પુ
 રુષરૂપ જે વાસનાવાલા જિવ તેને અજ્ઞાન થકિ જગાડે છે ને જ્ઞાન આપે છે ॥ પછે તે પુરુષરૂપ જે ભક્ત તે પોતા નિવાસના રૂપ જે મુ
 લ પ્રકૃતિ તે વડે કરિને તે અક્ષર મુક્ત રૂપ સાધુ તે નિસેવા કરે છે ને તે સેવાયે કરિને વાસના રૂપ માયાને વિષે અનંત કોટિ
 જિવ રહ્યા છે તે સર્વે ઉત્પન્ન થાય છે ને તે મૂલ માયા થકિ ઉત્પન્ન થયા એવા જે અનંત કોટિ જિવ તેનું નામ પ્રધાન પુરુષ કહેવાય
 છે ॥ એવિરિ તે ઉત્પત્તિ થાય છે અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સાક્ષાત્કાર સંબંધ થાય કહે તો આત્યંતિક જ્ઞાન ને પામે તે સર્વ
 અક્ષરધામ માં જાય છે ને તે અક્ષર ને પામ્યો જે મુક્ત તે નિવાસના રૂપ જે માયા તેના શપામિ ત્યારે તેને વિષે હતા જે અનંત કોટિ
 જિવ તે સર્વે પ્રકૃતિ પુરુષના લોક ને પામે છે અને તે મુક્ત આલોક માં હોય ત્યાં સુધિ જે જે જિવને સંબંધ થાય તથા અન્ન આ
 દિક દેહ રક્ષણ સારું જેમ તથા નદિ તલાવ માં નદાય ને તે જલ માં માછલાં આદિક જિવ હોય તથા તે જલ ને જે જે પશુ પં
 ચિય મનુષ્યના આદિક પિય એવિરિ તે જે જે જિવને સંબંધ થાય તે સર્વે જિવ મોક્ષને મારગે ચાલે છે અને એવિરિ તે પ્રત્યક્ષ ભગ-

श्रीसुरव
सिद्धान्त
॥३४॥

યાનના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે જાય તે સર્વે મુમુક્ષુ થાય છે અને પુરુષ રૂપ જે વાસના વાલા ભગવાનના ભક્ત છે તેના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે છે ॥ ને સર્વે પ્રધાન પુરુષના લોકને પામે છે ॥ એવિરિ તે જગતનિરુત્પત્તિ થાય છે અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના એકાંતિક અક્ષર રૂપ સાધુ તેના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે છે ॥ તે સર્વે જિવ મીક્ષને માર્ગે ચાલે છે ॥ તેમાં મનુષ્ય છે ને તેને ભગવાનના નિવાસનિક સંતનો સંબંધ થાય ને તેમનું ક્રમવચન કરીને ભગવાનને ભગવાનના સંતનિસેવા કરે તો તે જ્ઞાનને પામીને વાસના દાલિને અક્ષરધામને પામે છે અને પશુ જે ઘોડાં બટક દ્વાદિ તે ભગવાનને ભગવાનના સંતનિસેવામાં આવે તથા ગાય મેંસનું દુધ જમાય તથા નદિ તલાવમાં નદાય ને તેમાં જે જિવ હોય તથા તે જલને જે જે પિયે તે સર્વે જિવે જન્મે મનુષ્યનો અવતારધારી ને ભગવાન ભજિને મીક્ષને પામે છે ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સકામ ભક્ત છે ને તેના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે છે ને તે ભક્ત જો જે જો સંકલ્પ તે તે લોકમાં કર્મ માર્ગે જિવ ચાલે છે અને તે ભક્તને દેવલોક નિવાસના હોય તો પોતે દ્વિધાય છે ને પોતાનિ જે કારણ માયા તેને વિષે અનંત જિવ રહ્યા છે તે સર્વે ઉત્પન્ન થઈ ને દેવલોક બધુ ભરાઈ જાય છે અને જૈને બ્રહ્માના લોક નિવાસના હોય તો એવિરિ તે બ્રહ્મ થઈ ને બ્રહ્મા લોક વસાયે છે ને જેને ચૈરાટના લોક નિવાસના હોય તે ચૈરાટનો લોક વસાયે છે ॥ ને પ્રધાન પુરુષના લોક નિજે ને વાસના હોય તે પ્રધાન પુરુષ પોતે થઈ ને તે લોક વસાયે છે અને જૈને પ્રકૃતિ પુરુષના લોક નિવાસના હોય તે પ્રકૃતિ પુરુષનો લોક વસાયે છે અને એ સર્વે સુસુણિ આધરદાર વુટે ત્યારે પાછા પ્રલયમાં જાય છે તેમાં નિત્ય પ્રલયમાં દેવદૈત્ય મનુષ્યના દેહનો જે ક્ષણક્ષણ પ્રત્યેના શ્વાસ તથા સ્પર્શમાં જાય તે પળ નિત્ય પ્રલય છે ને નિમિત્ત પ્રલયમાં બ્રહ્મા નિરાત્રિ પડે છે ॥ ત્યારે અગિયાર લોકનો નાશ થાય છે ॥ અને પ્રાકૃત પ્રલયમાં ચૈરાટના સર્વામિને પ્રકૃતિનું કાર્ય પ્રકૃતિને વિષે લય પામે છે આત્યંતિક પ્રલય જે જ્ઞાન પ્રલય થાય છે ત્યારે પ્રકૃતિ પુરુષનો લોક નાશ પામે છે ॥ ને તે પુરુષ અક્ષરને પામે છે કદેતાં પ્રત્યક્ષ ભગવાનને મલિને જીવે તે ભગવાન થકિ જ્ઞાનને પામીને મૂલ પ્રકૃતિ રૂપ જે વાસના તેને દાલિ તેને આત્યંતિક પ્રલય પુણ્ય ને તે ભક્ત અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને તે નિમાયામાં દતા જે જિવ તે સર્વે મુમુક્ષુ થાય છે ॥ અને તે જીવ એકબેન પળ ચાર જન્મે પળ

बोटाद
सि० ५४

119811

પ્રત્યક્ષ મગવાનને મલિને જ્ઞાનને પામિને અક્ષરધામને પામે છે માટે એક ભક્ત નિરવાસનિક થઈને અક્ષરધામને પામે છે તો તેને
 બાંસે અનંત કોટિ જિવનિરવાસનિક થઈને અક્ષરધામને પામે છે માટે ભગવાનનો સંકલ્પ જે ઘણા કજિવોનો ઉદ્ધાર કરવો તે એક
 ભક્ત થકિ ઘણા કજિવનો ઉદ્ધાર થયો તે સારું નિરવાસનિક ભક્ત ઉપર ભગવાન ઘણા ઘણા પ્રસન્ન થાય છે અને એવા નિરવાસનિક
 ભક્ત તો ભગવાનને પ્રાણ જેવા વહાલા છે અને પૂર્વે કહ્યા જે સકામ ભક્ત તે તો પોતે પણ ત્રણ પ્રકમના પ્રલયમાં કોટિ કોટિ
 ફેરા ઉપજે છે અને કોટિ કોટિ ફેરા નાશ પામે છે ॥ અને મહાક્લેશને પામે છે અને પોતે પોતાની માયામાં બિડુત્પન્ન થયા જે જિવ
 તે પણ તેને સંબંધે કરિને સર્વે વિષે ઈથાય છે ॥ ને તે મેઘા સર્વે જિવ ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલયમાં કોટિ કોટિ ફેરા આવે છે ને મહા
 કષ્ટને પામે છે માટે એક ભક્ત પ્રગટ ભગવાનના સંબંધને પામિને સકામ રહી કહે તાં વાસના નટાલિ તો તે નિવાસના રૂપે
 મુલ માયા તે થકિ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ ઉપજ્યા તે સર્વે જિવ વિષે ઈર્ષ્યા ઈગ્યા તે વારં વાર ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલયમાં આવ્યા કરે છે માટે
 એક ભક્ત સકામિ થયો તો અનંત કોટિ જિવોને સકામિકર્યા તેણે કરિને ભગવાન તેના ઉપર અત્યંત કુરાજિ થાય છે કે મને ભગ-
 વાનને પ્રગટ થયાનું કારણ શું છે તો જિવોને નિરવાસનિક કરિને અક્ષરધામમાં લેઈ જવા તે સારું ભગવાન પ્રગટ થાય છે તે તો તે
 ભક્તે ઉલટા અનંત જિવોને સકામિકરિને ભગવાન થિ છેટું પાડ્યું તે સારું ભગવાન તેના ઉપર અત્યંત કુરાજિ થઈને મૂલ પ્રકૃતિ પુ-
 રુષ કરે છે ॥ તે કોટિ કોટિ યુગ વહિ જાય તો પણ ત્યાં બિહુર કોથાય નહિ ॥ તે સારું પ્રત્યક્ષ ભગવાનને પામિને તે થકિ જ્ઞાન સિદ્ધ
 કરિને વાસના નટાલિને બ્રહ્મરૂપ થઈને અરવંડ ભગવાન નિસેવા મારે હેવું અને આજે વાર્તા તે અવશ્ય જરૂર સમજ્યા નિ છે અને એવા સારી
 અમારા અંતરનો ગલિ તા અર્થ છે તે તમને આજ કહ્યો છે તેને સત્સંગમાં પ્રવરતાવ જો ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિશો ૧૬ શો લુના કાર્તિક વદિ ૧૧ તૈરશને

દિવસ મદારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી બોટાદ મધ્યે પટેલ પરમજી કલથિયાને ઘેર રૂત્તરાદેવાર ઓરડાની ઓસરિમાં
 હોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સ્વેત સ્ફરવાલને અંગરવું પહેર્યા હતાં ને ગુદોરેટો ને સોનેરિ પાષધારણ કરિ રહિ તેને કસંબ

લસેલું એક કેદેડેને એક રવ મેધારણ કર્યું હતું ॥ અને સર્વે અંગને વિષે પુષ્પનાં આભૂષણ ધારણ કર્યાં હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કરતો હો
તો ને પોતાના મુરવા બિંદનિ આગળ સાધુ તથા દેશ દેશના દરિભક્ત નિસમા ભરાર્દને બેઠિદ્દતિ પછે મદારાજ બોલ્યા જે આજ તો
કામરુદેશ નિવાતક દેવિ છે જે કામરુદેશ માં એમ કહે છે જે તે દેશ માં સ્ત્રિયો નું રાજ્ય છે તે પુરુષને દિવસે બલદ કરે છે ॥ ને રા
ત્રિ પડે છે ત્યારે ધણિ કરે છે ॥ દેવે તે કામરુદેશ તે કિયો ॥ તો કામરુદેશ માં કામરુદેશ છે તે કામસ્ત્રિને વિષે છે ॥ અને કામને વશ
વાજે કામિ પુરુષ તે કામને વશ થયો પકો સ્ત્રિને આધિન થઈને દિવસે બલદ નિ પેડે તે સ્ત્રિ સારું રાત્રિ વસ કમાયા કરે છે
અને રાત્રિને વિષે સ્ત્રિ છે તે પળ કામને વસ થઈને પુરુષને ધણિ વીર છે અને બલદ ને તો કોઈ કહાક નારો રેડુ જોડી છે ઢિયે તે તેને
રાશો દો કરિ ને ધોસરા માં જોડિને જોતરવા લિને પોરોણો લેદી દાકે છે ॥ ત્યારે ચાલે છે તે પળ પદોરે પદોરે નિમીત્ત હોય ત્યાં
સ્ત્રિ પિદાકિને હોડિ મુકે છે ॥ અને કામને વશ વાજે કામિ પુરુષ તે તો કામનાયે કરિ ને સ્ત્રિને આધિન થઈને વગર પોરોણે ને વ
ગર રાશો ને વગર દાકે પુનિ મેલે રાત્રિને દિવસ વહ્યા કરે છે તે રાજારંક શોઠ સાદુકાર પંડિત પુરાણિ તથા ભારે ભારે બુદ્ધિવાલ
તથા યોગિય તિતપસ્ય સંન્યાસિ આદિક સર્વે વિષય નિવાસના રૂપી કામનાયે કરિ ને જે જે સ્ત્રિને આધિન થયા છે તે સર્વે કા
મરુદેશ માં છે તથા દેવલોક માં તથા બ્રહ્મલોક માં તથા પૃથ્વીલોક માં તથા પ્રધાન પુરુષના લોક માં તથા મૂલ પ્રકૃતિ પુ
રુષના લોક સ્ત્રિ સર્વે કામરુદેશ માં છે ॥ અને એક ત્યાં જે લોક ને તે તે લોકો માં પુરુષને સ્ત્રિની કામના છે તો તે કામરુદેશ
માં જ છે ॥ અને સ્ત્રિ નિજ્યાં સ્ત્રિ પુરુષ નિ કામના છે ત્યાં સ્ત્રિ પિતે સ્ત્રિ કામરુદેશ માં છે ॥ અને સ્ત્રિયો કામવશ થઈને પુરુષ નિદા
સિયો થઈ છે અને પુરુષ કામને વશ થઈને સ્ત્રિયો નાદાસ થયા છે ॥ માટે કામનાયે કરિ ને સ્ત્રિને વશ પુરુષને પુરુષને વશ સ્ત્રિ તે જ
કામરુદેશ માં છે ॥ પળ તે વિના કિજો કામરુદેશ નથી ॥ અને સ્ત્રિને પુરુષ એ જો આકાર બંધાણો છે ॥ તે પળ કામનાયે કરિ
ને બંધાણો છે અને જે આત્મા છે તે તો સ્ત્રિયે નથિ ને પુરુષે નથી ॥ અને કામના રૂપી જે માદામાયા તે થિ પર પબું જે અક્ષર બ્રહ્મ ત્યાં કા
મરુદેશ નથી ॥ અને ત્યાં સ્ત્રિ પુરુષ એ જો આકાર પળ નથિ અને અક્ષર ધામને વિષે તો બ્રહ્મ મય તનું વાલ્તા અનંત કોરિ મુક્તર

હ્યા છે ॥ અને એ સર્વેના આધારને સર્વેના સ્વામિને સર્વેને ઉપાસના કરવા જોગ્ય એવા જે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન તેને સરવે
કરિને સર્વે મુક્ત મહાસુરિયા છે અને તે સુરવ અધિના સિ છે ॥ ને અરવંડ છે ॥ ને તે સુસ્વ માયા પર છે અને એવા જે પરમાત્મા તે જ ક્ર-
પા કરિને મનુષ્યા ક્રતિનું ધારણ કરિને પ્રથ્વી ઉપર પધારે છે ત્યારે તે ભગવાન જે તે સ્ત્રિ પુરુષને મલેને તેને સરવે કરિને સર્વે મુક્ત મ-
હાસુરિયા છે ॥ અને તે સુરવ અધિના સિ છે ને અરવંડ છે અને તે સુસ્વ માયા પર છે અને એવા જે પરમાત્મા તે જ ક્રપા કરિને મનુષ્યા
ક્રતિનું ધારણ કરિને પ્રથ્વી ઉપર પધારે છે ત્યારે તે ભગવાન જે તે સ્ત્રિ પુરુષને મલેને તેને જ્ઞાને કરિને ભગવાન પોતાના સ્વરૂપનો
નિશ્ચય કરાવે છે ત્યારે તે નિજ કામરુદેશના રુપિવાસનાટલે છે ॥ અને તે જ કામરુદેશનો ત્યાગ કરે છે અને તે મક્ત અક્ષર બ્ર-
હ્મરૂપ મહા મુક્ત થાય છે માટે પૂર્વે કહ્યા જે દેવ બ્રહ્માને પ્રકૃતિ પુરુષ સ્થિતિ સર્વેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો સાક્ષાત્કાર સંબંધ થશે અ-
ને તે ભગવાનના સ્વરૂપના જ્ઞાને કરિને નિશ્ચય થશે ત્યારે તે સર્વે નિકામના રુપિવાસનાટલે તેને કામરુદેશનો ત્યાગ કરે છે ત-
થા તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકિ જ્ઞાનને પામિને સિદ્ધદશાને પામ્યા એવા જે ભગવાનના એકાંતિક સાધુ તે પળા જેને જ્ઞાન આપિને ભગ-
વાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવે છે તો તે નિકામના રુપિવાસનાટલે છે ને તે કામરુદેશનો ત્યાગ કરે છે ને બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષર
ધામને પામે છે માટે કામને વશ થઈને પુરુષ સ્ત્રિને વશને સ્ત્રિ પુરુષને વશ તે જ કામરુદેશ છે ॥ અને કામરુપિવાસના જે નિટલે તે
કામરુદેશમાં નથિ પળા એમ કોઈ કહે જે ક્યાં કિજા મુલકમાં કામરુદેશ છે એવા તર્યો વિ છે ને કોઈ એમ કહે જે દુજોઈ આવ્યો
છું ॥ તે એમ કહેનારો દંભિ છે ॥ ને પુત્તો છે ॥ પળા બિજે કાંઈ કામરુદેશ નથિ અને કોઈક મોટે પુરુષે કામરુદેશ કહ્યો હશે તે પળા
આ અમે કહ્યો જે કામરુપિ કામરુદેશ તે જ કહ્યો છે પળા બિજે ક્યાંઈ કામરુદેશ નથિ મારે તેમ હતુ પુરુષનો આશ્રય કરિને જ્ઞા-
ન પામિને કામરુપિવાસના ઠાલે તે જ કામરુદેશને તજે છે અને જે કામને વશ છે તે કામરુદેશમાં છે ને તે જ ન્યમરણના
દુઃરવને પામે છે માટે આજ કામરુદેશનો ત્યાગ કરવાનો સમો આવ્યો છે ॥ તે સાધવાન થઈને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દઢ આસરો
કરિને ધર્મમાં રહિને દેહ થિજુદા પોતાના આત્માને માનિને પ્રકૃતિનું કાર્ય સર્વેને નાશવંત જાણિને પંચધિષયની વાસના

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७६॥

रूपिकामरुदेशनो त्याग करिने भगवान भजिने अक्षर धामने पामयुं॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९११ ओगणिशे ॥ १६ ॥

शोलना कार्तिक वदि १४ चतुर्दशिने दिवस महा

राज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीबोटाद मध्ये पटेल बाई सोन बाने घेर जम बाप धार्या हिताने उगमणे बार ओर डानि ओसरि मांस
जने समे होलिया उपर विराजमान थया दूताने सर्व सोने रिक्ता धारण कथां दतां अने पुष्पनां आभूषण सर्व अंगमां धारण कथां दतां
ने पोताना मुखार्चि दनि आगल साधु तथा हरि भक्त नि सभा भराई ने बेठि दति पछे मद्दाराज नि आरति धून्व करिने सर्व सभा बेठि
पछे हररय चंदने मोती बे भाई बोल्या जे दे मद्दाराज जियनुं अतिशो सारुं के मथाय ते कृपा करिने कदो पछे मद्दाराज बोल्या जे जिय
ने सारुं ते शुं छे तो सरव थाय ते सारुं छे ॥ अने दुःख थाय ते भुं दुं छे ॥ माटे दुःख छे तो जिवने पंचविषय निवासना ये करिने जन्म
मृत्यु ने पामे छे ॥ एज मद्दारा दुःख छे ॥ जेम कोई क मनुष्य ने आलौक मां लाखो रुपिया नुं करज थदीगयुं होय ने ते जेम करज मां बंधाई
जाय ने ते महा दुःख ने पामे छे अने ते ने लाख रुपिया नुं करज छे ने सो रुपिया नुं घर मां रख छे ने पचास रुपिया नो कमाउ छे ॥ ते को
ई दिवस करज बद्दारा थाय जन हि माटे एने करज बद्दारा थवानो एक उपाय छे जे ते करज नो माग नारो जे शादु कार छे ते जो कोई रिते
राजि थई ने ते एम कहे जेतुं अमारा भेगो रद्दे ने अमारुं काम काज क हिये ते प्रमाणे कस ने तारे माथे करज छे ते सर्वे बालि नाखि शु
ने अचवरूपण आपि शु ॥ माटे ए विरिते न करजो थई ने सखियो थाया ॥ पण ते बिना सखीयो थाय नहि ॥ ए दृष्टांत नुं सिद्धांत
ए छे जे जिवे अज्ञाने करिने विषय वासना ये अनंत पाप कथां छे ॥ ते पाप रुपि जे करज ते मां जिय गुं थाणो छे ॥ अने ते पापे करि
ने जिय निबुद्धि अतिशो मलिन थई गई छे ॥ तेणे करिने सुकृत करवाने समर्थ थ तो नथि अने उलटो जिय दिय से दिवसे पाप कर्म क
रिने यधारे यधारे बंधा तो जाय छे ने तेणे करिने जन्म मृत्यु रुप मद्दारा कष्ट ने पामे छे ते कष्ट रुपि करज थ कि पोतानि मेले कोई जि
व मुकावाने समर्थ नथि ॥ ए तो सर्व कारण ए वाजे ॥ कर्तुं म कर्तुं मन्य था कर्तुं समर्थ जे हरिते जिय नि उपर कृपा करिने तेनां पा
परुषिकर्म ने ज्ञाने करिने बाले तारे ज ते जिय वासना रुपि महा करज थ कि मुकाय छे ने जियनुं अतिशो सारुं थाय छे ने म

बोटाद
सि ०९६

॥ ७६ ॥

હા સ્ત્રિયો થાય છે માટે પંચ વિષય નિવાસનાટલે તે જ જિવનું અતિશો સાં છે ॥ ને વિષય નિવાસના છે એ જ જિવનું અતિશો મું
 હું છે ॥ તે કે વિરિ તેવા સનાથ કિ જિવને મુકાવે છે ॥ તે પોતાને શરણ આવ્યો જે જિવ તેને અર્ધ મ કરિને દ્વિયો બ્રહ્મ ધર્મ ગયાં છે ॥
 તેને જ્ઞાન દાતા છે તે નિયમે કરિને ધર્મ મારવાવે છે ॥ તેણે કરિને દ્વિયો નાં પાપ બલે છે ॥ અને જ્ઞાને કરિને આત્માના સ્વરૂપને
 મુલિને દેહને વિષે અહં બુદ્ધિને દેહ સંબંધિ પદાર્થને વિષે મમત્વ બુદ્ધિ તથા દેહનાં સર્ગો સંબંધિ માં અજ્ઞાને કરિને જિવ એક સર્વ
 ગયો છે તેને શાસ્ત્ર શાહાસ્ત્ર ને જ્ઞાને કરિને આત્માને વિષે સ્થિતિ કરાવે છે ॥ ને દેહાદિક સર્વેથી જિવને જુદો પાડે છે તેણે કરિ
 નિઅંતઃ કરણ નાં પાપ બલે છે અને જિવને જે અનાદિ નિકારણ વાસના છે તેને ભગવાનનો અલોકિક મદિમા તથા મગવાન
 ના પામનું જે અલોકીક સ્વરૂપ તેનું જ્ઞાન કરાવિને પછે ભગવાનના સ્વરૂપનું દ્વિયો અંતઃ કરણ અનુમવને સાક્ષાત્કાર પ્રત્યક્ષ જ્ઞા
 ન કરાવિને કારણ વાસનાટલાવે છે ॥ તેણે કરિને જિવનાં સર્વે પાપ બલિ જાય છે ॥ અને એવો જે નિરવાસનિક ભક્ત થયો તે ભગવા
 નના સ્વરૂપમાં મદાત્મે જ્ઞાને સદિત જોડાય છે ॥ ને તે ભક્ત બ્રહ્મરૂપ ધર્મને ભગવાનના સાધર્મ્ય પાને પામે છે ને અપાર સ્ત્રીયો
 થાય છે ॥ માટે ભગવાન ભજિને વાસનાટાલિને ભગવાનના આકાંક્ષિક ભક્ત થવું એ જ જિવનું અતિશો સાં છે ॥

હિતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૧ ઓગણિશો ૧૬ શોલ

નાકાર્ત્તિક વદિ ૩૦ અમાં સને દિવસ મદારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી બોટાદ મધ્યે પટેલ સ્ત્રિ બાપુ તલિને ઘેર ગુત્તરાદા બા
 રોરડા નિઓ સરિમાં ઢોલિયા પર વિરાજમાન હતાને સ્વેત સ્ત્રવાલ ને અંગરચુધારણ કસ્યાદતા ॥ અને ગુડોરે ટોપદેરિને ઉપસ્ક
 સંબલ સેલું બાંધ્યું હતું ॥ ને એક સ્ત્રી ભેનાર બુદ્ધિ હતું ॥ ને સોનેરિ પાઘવાંધી હતિ ને તેમાં ફુલના તોરાલ દકતા હતાને કંકુનો ચાંદલો
 કસ્યો હતો ॥ ને કઠમાં ઘણાંક પુષ્પનાદાર ધારણ કસ્યાદતા ને વેકાન ઉપર પુષ્પના ગુચ્છ ધારણ કસ્યાદતા ॥ ને પોતાના મુરવા
 પિદિ નિ આગલ સાધુ તથા ઘણાંક હરિ ભક્ત નિ સમાભરાઈ ને વેદિ દ્વિતિ પછે જાલાજ સાભાઈ પ્રશ્ન પૂછ્યું જે મદારાજ ભગ
 વાન પ્રગટ થાય ત્યારે તે ભેગા મુક્ત પાળ કેટલાક જન્મ ધરતા હશે તે શાલક્ષણે કરિને ઓલસવા જોઈ મુક્ત છે તે કહો ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७७॥

पछे महाराज बोल्या जे जे मुक्ते देह धसो होय तेने यथार्थ तो भगवान एक जाणे छे प्रणविजोय थार्थन जाणे अने ते मुक्त ने पण ख
बन पडे जे हं मुक्त छे के मके भगवाने एनु ए थर्ष छु पाविराख्यु छे अने जे दे विने मुमुक्षु जि बहोय ते उपला आचरणे करिने ओ ल
खे छे ॥ ते उपला के को सुक्षण होय तो जे मुक्त होय ते संसार मां उदासरहे तो होय ने देह ने देह ना संबंधि मां बहु हे तन होय अने पंच
विषय मां पण लो लुपन होय ने भगवान निके थावार्ता सां भलवामां तेने हे त होय ने देव मं दिरे दरशने ज युं तथा साधु नि परिक्षा क
रिने धर्म वा ला होय ते नो समागम करिने ज्ञान पा मयानो ई सक होय अने तिर्थ व्रतादिक कर्मां स्तथा होय अने सर्व इंद्रियो तेने नि
यम मां होय अने मनुष्या क्रति एया जे राम कृष्णादिक भगवान ना अथ तार तेने विषे तेने अति शो आस्था होय अने पूर्व राम कृष्णादि
क प्रगट भगवान ने पा म्या जे भक्त तेने पण महिमा बहु सम जे अने पोताने प्रगट भगवान मलवानि अति शो मन मां आतुर ता होय
अने ते भगवान प्रगट थया ए युं काने संभलाय तो तत्काल संसार नो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान पास जाय ने तेने विषे ते करि
ने अति शो चो रि जाय पण को ई मत पंथ नो रो क्यो रो काय न दि ॥ तथा मा बाप नो रो क्यो रो काय न दि ॥ एया जे नो लक्षण होय ॥
तेने एम जाण युं जे आपूर्व नो मुक्त छे ते आधर्मानंद स्या मि तथा अक्षर मुक्तानंद स्या मि ने विषे एयां मुक्त ना गुण सर्व छे माटे ए
बे साधु पूर्व ना मुक्त छे ॥ अने ए बे साधु ने विषे को ई काले माया प्रवेश करि शा के एम न धि माटे ए बे साधु ने विषे जेने प्रिति पशे ॥
ते जिय माया धि मुकाई ने महामुक्त थर्ने मारा अविना सिधामने पाम शो एम उत्तर करिने पछि बलि महाराज बोल्या जे वि
दा काश छे तेने विषे पुरुष रखे छे ॥ ते पुरुष ना संकल्पे करिने अनंत ब्रह्मा उनि उत्पति थाय छे ॥ जे म आकाश ने विषे वायु रखे छे
ते एक एयो वायु बाय ते आकाश मां अनंत वाद लां उपजे छे ते बलि एक एयो वायु बाय ते सर्व वाद लां नाश थई जाय अने ज्यो रे वाद
रखा थाय छे त्यरि आकाश भराई जाय छे ॥ ने सूर्य पण हं काई जाय छे ॥ ने सूर्य नो प्रकार तो घणो छे तो पण वाद लां बडे करिने दे
खा तो न धि ते म सूर्य ने ठे काणे जिया त्मा छे ने वासना रूपि वायु छे ने वासना रूपि वायु ये करिने वाद लां रूपि देह उत्पत्ति थाय छे ॥
विदेह देखाय छे पण आत्मान धि देखा तो अने ज्यो रे शुद्धि चार जे ज्ञान ते रूपि वायु बाय तो वाद लां रूपि जे देह ते नो अहंकार रलि जा

बोलादः
सिद्धांतः
॥९७॥

॥७७॥

યહે ॥ ત્યારે સૂર્યરૂપજે આત્મા તે સાક્ષાત્કાર દેવાય છે ॥ ને તે આત્મા બ્રહ્મરૂપ થાય છે ને પરબ્રહ્મજે ભગવાન તે સાક્ષાત્કાર દેવા
 યહે ॥ ને તે ભગવાનના સ્વરૂપ માં હે તે કરિને જોડાઈ જાય છે મારે સ્કંદ વિચારરૂપિ વાયુ યે કરિને વાદલાં રૂપિ વાસના થકી ઉ
 પન્યોજે દેહ તેનો મહંકાર રહિ જાય છે ॥ તે શુદ્ધ વિચારરૂપિ વાયુ તો માયા પરજે ચિદાકાશ કહેતાં અક્ષર બ્રહ્મ તેમાં રહ્યો છે જેમ
 વાયુ આકાશમાં રહ્યો છે તેમ સ્કંદ વિચાર અક્ષર થકી અવિ છે પણ તે વિના સ્કંદ વિચાર આવે નહિ અને અક્ષર છે તે તો ભગવાન પુ
 રુષોત્તમના અંગનો પ્રકાશ છે કહેતાં પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો જે પ્રકાશ જે આત્મિક જ્ઞાન તે જેના આત્મામાં સાક્ષાત્કાર થયું એવા
 જે સંત તેને વિષે શુદ્ધ વિચાર રહ્યો છે અને તે સંતને ને ભગવાનને અરવંડ સંબંધ છે મારે ભગવાન પાસે જ શુદ્ધ વિચાર છે તે ભગવાન
 જ્યારે ક્રપા કરિને અનંત કોટિ જિવોનું દ્વાર કરવા સારુ પોતાના સંત સહિત મનુષ્યાકૃતિ નુંધારણ કરે છે પછે ભગવાનને મગ
 બાનના સંતને શર્ણિ જે જિવ આપે છે તેને સ્કંદ વિચાર આપિને અધર્મ થકી મુકાવિને ત્રણ દેહને ત્રણ અવસ્થાને ત્રણ ગુણને તે પુ
 ણ થકી થયાં જે ચોવિસ તત્ત્વ તે સર્વે વાદલાં રૂપિ માયા છે તેને ત્રાંરવ્ય વિચારરૂપી વાયુ યે કરિને નાશ કરાવિને સૂર્યરૂપિ
 જે આત્મા તેને સ્કંદ કરિને પોતાના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કરાવે છે ॥ ત્યારે તે જિવ માયાને તરિને બ્રહ્મરૂપ થઈને
 અક્ષરધામને પામે છે ॥ મારે કુવિચાર ને દુરાત્મ્ય જે તેનો ત્યાગ કરિને સદાચરણને સ્કંદ વિચાર રાશિને ભગવાન ભજવા
 જ જિવ નિ અતિ હિત વારતા છે ॥ ॥ રતિશ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિશે ૧ દશે રૂના માગસર શુદ્ધિ ૧૫ ઉવાને દિવસે મહારાજશ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ
 શ્રી બોટાદ મધ્યે મન્ત્ર રવિતાજિ નિસ્ત્રિજા મબાને ઘેર જમયા પધાસ્યા રૂતાને ત્યાં ઉગમણે બાર ઓરડા નિ ઓસરિ માંડોલિયાડુ
 પરધિરાજ માનહતા અને સર્વે જરિયા નિવસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પોતાના મૂર્વાર્ચિદા નિ આગલ સાધુ તથા દેશદેશના હરિ
 મન્ત્ર નિ સમાભરાઈને બેઠિ રૂતિ પછે મન્ત્ર રવે તો જિભાધિ મહારાજને પગે લાગિને એક જાઈના પુષ્પનો ગુછ કરેણ નિ કાંચ
 માં ગુંથેલો તેમ મહારાજના હસ્તકમલમાં આપિને સમામાં બેઠા પછે તેણે હાથ જોડિને પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ જૈ હે મહારાજ શાસ્ત્ર

॥सुख
सेदांत
१७८॥

मां एमकदे छे जे भगवानना धाममां अहिंथि पाधरुं नधि जवानुं ने प्रथम देव लोकमां जयुं पडे छे ने पछे बैराटना लोकमां जयाय
छे ने पछे प्रधानपुरुषना लोकमां जयुं पडे छे ॥ ने पछे प्रकृतिपुरुषना लोकमां जयाय छे ने पछे अक्षरधाममां जयाय छे मोटे त
मिअक्षरधामना अधिपति मत्याछो ने त्यां जयुं पडे त्यारे तो देवानथाय ते के मइशे ते कहो ॥ पछे मद्दाराज बोल्या जे जेम अहिंथी भा
वनमरजयुं होय त्यारे वचमां जे जे गाम आये त्यां थईने जजयाय पण ते विना पाधरा जयाय नहिं ॥ तेम भगवानना धाम आहां जिव
ने नव आवरण छे ते आवरण भेदीने भगवानना धाममां जयाय छे ॥ तेनव आवरण कियों तो पृथ्विजल ते जवायु आकाश अ
हंकार मइतत्व प्रधानपुरुषने प्रकृतिपुरुष एविरिते नव आवरण छे इये ते आवरण कहिये छिये जे जेम ब्रह्मांडमां आवरण कहा
ने ते थि पर भगवाननुं धाम छे ॥ ने तेमां भगवानरह्या छे ॥ तेम आपिंडमां पण नव आवरण छे ने ते थि पर जिवात्मा छे ने ते जिवात्मा
ने विषे भगवानरह्या छे ॥ ने ते भगवान आक्षरधामने विषेर ह्याय का अनंत कोरि ब्रह्मांडमां सर्वे जियो प्रत्ये अंतर्यामि पणेर ह्या
पण जिवने ज्यां सुधि माया नुं आवरण छे त्यां सुधि जिव भगवानने जाणतो नथि अने पंचविषय निवासनाये करिने जन्ममरण
ना कष्टने पामे छे ॥ ते कष्टने भगवान जाणे छे ते भगवान महादयालु छे ते कृपा करिने अनंत कोरि जियो नां कष्टालवासारुं
पृथ्वि उपर मनुष्या कृतिनुं धारण करे छे त्यारे ते भगवानने शरणे जे जिय आबे छे ते ने पोताना स्वरूपनो निश्चय कराबिने माया
नां आवरण भेदावे छे तेमां प्रथम इंद्रियोमां निश्चय करावे छे ने पछे अंतःकरणमां निश्चय करावे छे ने पछे जिवमां निश्चय क
रावे छे तेमां जेने इंद्रियोमां भगवानना स्वरूपनो निश्चय ययो होय तेने इंद्रियो सर्वे नियममां होय पण भगवाननि आज्ञा को
ईरिते लोपे नहिं कहें तां माई कठुत्तम पंचविषयनुं ग्रहण इंद्रियो करे नहिं त्यारे तेने देवलो कनुं आवरण दल्युं जाणवुं अने मगर
भगवानने शरणे आव्यो होयने न जनकर तो होय पण जो इंद्रियो नियममां न होय कहें तां माई कठुत्तम विषयनो त्याग कर्यो
न होय तो ते देवलो कमां जाय छे अने बैराटनुं आवरण दल्युं केम जाणवुं तो आदेहनो अहंकार टले तथा नात जातनो तथा वणो
अमनो तथा गामगरा समो टम्यमान छाज आबरुनो तथा मतपंथादिक सर्वेनो अहंकार मेलिने प्रत्यक्ष भगवाननो दास

बोटाद
सि० ५८

॥१७८॥

यद्ने ते नि आज्ञा प्रमाणे च ते तेने वैराटनु आवर्ण टल्युं जाणवुं अने अंतःकरणमां पोताने मत्याजे भगवान तेनुं चिंतव न थया कर
 रे अने पंचविषय ने दुःस्वरूप ने नाशवंत जाणी ने तेनुं चिंतव न करे न हि ॥ तेने महत्तत्त्वनु आवर्ण टल्युं जाणवुं अने प्रत्यक्ष भगवान
 गमे तेयां मनुष्य चरित्र करे तथा कोई ककु संगि नां गमे तेयां निखानां वचन सां भले तो पण कोई दिवस मनमां संषय थाय न दिं
 वो अउग शिर सारे प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप नो निश्चय होय अने कोई काले पंचविषय मां लेवाय न दि ॥ तेने प्रधान पुरुष नु
 वरण टल्युं जाणवुं अने त्रण देह ने त्रण अवस्था ते थि जु दो एवो जे बुद्ध चैतन्य आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप जाणि ने पछे अनंत कोटि
 ब्रह्मांड नि उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय थाय छे जेने विषे एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेने पोतानुं स्वरूप मा नवुं कहे तो अक्षर दृष्टं एम स मजिने
 ते अक्षर ना अधिपति एवा जे परमात्मा पुरुषोत्तम भगवान ते ज आ प्रत्यक्ष मुने मत्या छे ॥ एम जाणी ने ते भगवान नी महात्मै स हि
 त भक्ति करे छे तेने सर्व आवर्ण टलि गयां जाणवां अने ते छति देहे ब्रह्म रूप मुक्त थई रह्यो छे ने ते देह मुकिने अक्षर धाम ने पाम
 रो पण तेने क्याई बिजा लोक मां न हिं जवुं पडे केम के एने ज्ञाना दा ता महात्मा पुरुष तेणे अहिं ज्ञाने करिने सर्व लोक देखा
 डिने तेनो त्याग कराव्यो छे ते के विरिते लोक देखा डे छे ॥ तो जे इंद्रियो ना विषय छे ते देव लोक छे ते मां बे प्रकार ना भक्त छे एक
 निष्काम भक्त छे ने एक सकाम भक्त छे ॥ ते मां जे सकाम भक्त छे ते तो इंद्रियो ना विषय मां लोलुपवर्त छे पण ते नियम मां र हि
 ने विषय भोग वयाउ पर प्रीती होय ते देव लोक ने पामे छे अने देव लोक नि आव दी पुरि थाय त्यारे पछे वैराट ना लोक मां जा
 य छे ए विरिते सकाम भक्त ने सो ते ते लोक मां जवुं पडे छे ॥ ने ते सकाम भक्त तो अक्षर धाम ने पाम तो ज नु थि ॥ ए तो ज्यारे
 त्यारे प्रत्यक्ष भगवान ना चरण ने पा मिने ते नि निष्काम भक्ति करे तो त्यारे ज अक्षर धाम ने पाम ॥ माटे जे निष्काम भक्त
 छे ते इंद्रियो ना विषय मां न थि लेया ता त्यारे तेणे देव लोक नो त्याग कस्यो कहे वाय अने कोई प्रकार ना अहंकारे करिने भ
 गवान ना मार्ग थि मोलोन पडे तेणे वैराट ना लोक नो त्याग कस्यो जाणवो अने चित्त मां भगवान नुं जेने चिंतव न थया करे प
 ण विषय नुं चिंतव न थया तेणे महत्तत्त्व नो त्याग कस्यो जाणवो अने मन मां कोई दिवस प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां सं

॥મુરુ
સેદ્ધાંત
૧૭૧॥

શાયધાયનરિતેણે પ્રધાનપુરુષનો ત્યાગકસો જાણવો અને કોટિકોટિબ્રહ્માંડરચાંછે જેના કોકદેશને વિષે એવાજે-
શ્વરપ્રસૂ તેરૂપી તેથઈને તેઅક્ષરને વિષે એવા અનંત કોટિ અક્ષરમુક્તરચાંછે તે સર્વમુક્તના સ્વામિજી પુરુષોત્તમ ભગવાન તેજ
ભગવાન આ પ્રત્યક્ષમત્યાંછે એમ જાણિને આશ્રયકસો છે તેણે પ્રકૃતિપુરુષનો લોક ત્યાગકસો છે ને એવા અનંતને ક્યો
ઈજવું પડતું નથિ ને તેનાં સર્વસાધનપુરાં થઈ રચાંછે અને જે બિજા લોકમાં જવું પડે છે એમ કહ્યું છે એ તો જેમ કોઈક વેપુરૂ
ષકોશિ એવા ત્યાં તેમાં એક તો તિર્થ કરવાગયો ને એક તો રૂપૈયાકમાવાગયો તેમાં જ તિર્થ કરવાગયો તે તો વચમાં ક્યો
ઈરોકાયનદિને ઠેઠે કાશિયે પુગિરદે અને ક્યોઈક માંદો પડે ને પાંચદિવસ રહેવું પડે તો પળાડા સથકો રહે ને સાજો થાય કે તરત
ચાલિને કાશિયે જાય ॥ અને જે રૂપૈયાકમાવાચાલ્યો છે ॥ તેને તો જ્યાં જ્યાં કમાણિ મલે છે ॥ ત્યાં ત્યાં રહિ જાય ॥ પળ કાશિયે પુગે
નહિં ॥ તેમજે સકામચક્ત છે તે તો પંચવિષયને ભોગવવા સારું ભગવાન ભજે છે ॥ તે દેવાદિકમાં જાય છે ॥ અને જે નિષ્કામ
ભક્ત છે ॥ તેને તો એમ હોય તે પંચવિષય નિવાસનાટાલિને ભગવાનના ધામમાં જવું છે ॥ તો તે આને આદેહે બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરધા
મને પામે છે ॥ અને કોઈક ભક્ત અમારે શરૂ નિષ્કામ ભાવે આવ્યો હોય ને તેનો દેહ તરત પૂડ્યો અથવા કોઈક દેશ કાલે કરિને
વાસનાટાલ તાંટાલ તાં થોડિક વાસનારહિંગદેને તેનો દેહ પડ્યો તો તે ચક્ત યોગ ભ્રષ્ટકહેવાય છે ॥ તેને ભગવાન વિજોતત
કાલદેહ ધરાવે છે ॥ તેજે બ્રહ્માંડમાં ભગવાન પ્રગટ હોય ત્યાં જન્મ ધરાવે છે પછે ભરતજિ નિપેઠે તત્કાલ જ્ઞાનને પામિને બ્ર
હ્મરૂપ થઈને અક્ષરધામને પામે છે મારે ભગવાનનો આશ્રય કર્યો તે નિષ્કામ ભાવે પોતાના જિવના કલ્યાણને અર્થક
રવો ॥ અને પંચવિષય નિવાસનાટાલ વિ એમ દુહારારિને જે અમારે આશરે આવ્યા છે તેને તો ક્યોઈ નહિં જવું પડે ને તેને તો
કોઈક રવુરહ્યું નથિ અને અનંત જન્મનો જેને સ્કમ સંસ્કાર હોય તેને જ અમારો જોગ બને છે મારે પંચવિષય માંધિપ્રિતિ-
ટાલિને અમારું ભજન કરવું તે જ તમારા હિત નિચારતા છે એ વિરિતે મહારાજે તોષણિક બારતા કરિ છે ॥ પળ તેમાં ધિઆ તો-
લેશ માંત્ર લરિ છે ॥

॥ઈતિ શ્રીમુરુસિદ્ધાંતસમાપ્ત॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણ ચનમોનમઃ॥

બોરાદ
સિ૦૧૬

॥૭૧॥

॥ संवत् १९११ जोगनिशे १९६। शोलनामागशरशुदि २ बिजनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीबोरा
दमध्येशाकांहांनजिपिताम्बरनेधेरुगमणोबारमेडिनीओसरिमांढोलियाउपरगादितकियाबिछाबिनेधिराजमानयया
हताअनेसर्वजरियानियस्त्रधारणकर्षीहतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वअंगमांशोभिरह्माहतांनेकंकुनोचांदलोकस्योहता
॥ नेपोतानासुखाविंदनिआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसनाभराईनेबेठिहतिपछेशाखिलसिपिताम्बरमहाराज
नेप्रश्नपुछुं॥ जेभगवाननाधामनेपाम्याजेमुक्ततेनेत्यांयधारेस्वरवहशेकेतेभगवानप्रगटपृथ्विउपरपधार्याहोयतेते
भेगाभक्तहोयतेनेयधारेस्वरवहशेतेकहो॥ पछेमहाराजबोल्याजेएनोउत्तरएमछेजेभगवाननाधामनेपाम्याजेमुक्त
तेतीधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मसहितप्रगटभगवाननिभक्तिसिद्धकरिनेनिरवासनिकथईनेब्रह्मस्थितिनेपामिनेभग-
वाननाधाममांगया॥ तेनुंस्वरवतोअपरमितछेनेअविनासीछेनेतेस्वरवनेकोईउपमादेवायएमनयिजेमबिजोद्रव्यजे
रूपैयासोनामोरमोतिहीरामणियोतेसर्वनुंप्रमाणथायजेआदत्वानोमालछेपणचिंतामणिनुंप्रमाणथायनहिंतेमनु-
ष्यदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषनालोकस्फुधिसर्वलोकनास्वरवनुंप्रमाणथायपणएकभगवाननाअक्षरधामनास्वरव-
नुंप्रमाणथायनहिं॥ माटेअक्षरधामनेपाम्याजेमुक्ततेनुंस्वरवतोसर्वोपरिछेपणतेस्वरवनिबरोबरकोईस्वरवथायन
दिनेएबुंअक्षरधामतेनाराजाधिराजएवाजेपरमात्माभगवानतेपोतेअनंतजियोनोउद्धारकरवानेअर्थेत्यारहाथक
पोतानासत्यसंकत्येकरिनेपृथ्विउपरमनुष्यस्वरूपेप्रगटथायछेपछेतेभगवाननेशरणेआव्याएवाजेभक्तजनतेका
मलोभादिकदोषनेटालिनेधर्मज्ञानवैराग्यनेमहात्मसहितभगवाननिभक्तिसिद्धकरिनेनिरवासनिकथईनेप्रत्य-
क्षभगवाननेविषेजोडाणोहोयतेनेतोजेबुंअक्षरधामनामुक्तनेस्वरवछेतेबुंजस्वरवअहिंप्रगटभगवाननेविषेभक्तने
छतिदेहेस्वरवअविछे॥ केसकेअक्षरधाममानैअहिंएबेठेकाणेभगवानतोएकजछेपणभगवानबेनधिअनेअहिंने
त्यांएमजेकहेवायछेतेतोजेनेमायाबुंआवरणछेतेनिद्रष्टिनेभेदेकरिनेकहेवायछे॥ पणजेनीज्ञानेकरिनेनिवारणरहि-

મુલ્ય
દ્વાંત
૬૦૥

બોટાદ
સિં. ૫૧

થઈ હોય તેને અહિં ને ત્યાં એવો મેદર છે તો નથિ માટે જે નિજાને કરિને નિવારણ દૃષ્ટિ થઈ છે એવા જે પ્રગટ ભગવાનના ભક્ત સંત
તેને તો જે અક્ષરધામના મુક્તને અક્ષરધામમાં સુખ છે તેવું તેને પળ આવે છે અને બિજો સાધનદશાવાલા પ્રગટ ભગવા-
નના ભક્ત છે ॥ તેને તો જેને જેટલો ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય અને જેટલા જેને કામાદિક દોષટ્યા હોય તેટલું તેને
સુખ આવે છે કેમકે ભગવાન છે તે સમદૃષ્ટિવાલા છે તે જેટલો જેને વૈરાગ્યને જેટલો જેને શ્રદ્ધાને જેટલો જેને સેવા તેટલું
તે ભક્તને ભગવાન સુખ આપે છે તે ઉપર અતુલ સિદ્ધાસનિ સાચિ છે ॥ રામજરૂરે બેસકે ॥ સબકા મજરા લેત ॥ જા-
કિ જે સિંચા કરિ ॥ તાકું તે સદિત ॥ ૧ ॥ રાતમા રાપ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥ ઘણે વલિ શાક હાં નજિ અપ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ
અમારે તો તમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય જે તમે સાક્ષાત્કાર અક્ષરધામના રાજાધિરાજ પરમાત્મા છો પળાવિ જા માણસને કે
મ ભગવાન પળાવો તમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય ॥ અને શોલક્ષણે કરિને ભગવાન ઓલરવાય તે રૂપાકરિને કહો ॥ પ-
છે મહારાજ બોલ્યા જે જ્ઞાને કરિને ભગવાન ઓલરવાય છે પળ જેને જ્ઞાન ન હોય તેને ભગવાન કોઈ કાલે ઓલરવા તાન
થિ જેમ સૂર્ય ઉદય થાય ત્યારે જગતમાં પ્રકાશ થાય છે પળ તે પ્રકાશ ધુડું ને તથા આંધલિ ચાકોર ને તથા ચામાચિડિયા આ-
દિક જે દિવસ અંધા જિય તેને સૂર્ય દેસ્યા તો નથિ અને જે દેસ્યા તાપ્રાણિ હોય તેને સૂર્ય તથા સૂર્યનો પ્રકાશ દેસ્યા છે તેમ સૂર્ય-
ની પેઠે ભગવાન પૃથ્વી ઉપર પ્રગટ થાય છે ત્યારે જે દિવસ અંધા જેવા જે આસુરિ જિય તેને તો કોઈ કાલે પ્રગટ ભગવાન ઓલરવા
તાનથિ ॥ જેમ ધુડુ આદિક ને સૂર્યનો પ્રકાશ દેસ્યા તો નથિ તેમ આસુરિ જિવને ભગવાનનો અલોકિ કરાવો જે જ્ઞાન
પ્રકાશ ને જાણ્યોમાં આવતો નથિ ॥ તે ક્રહ્માવતારમાં પળરૂપિને વિષે વિદ્યાને ફુલના અભિમાનરૂપિ આસુર ભાવ હોતો
તો તેણે શ્રીક્રહ્મ ભગવાનને ઓલરવા નહિ અને જરા સંધને પળરાજને પરીક્ષ ભગવાન નિભક્તિ ને સદા પ્રત આપતો ॥
નિસતવાદિ પળું તેના માનરૂપિ જે આસુર ભાવ તેણે કરિને પ્રગટ શ્રીક્રહ્મ ભગવાનને ઓલરવા નહિ ને સુલોચનો કદોહ
કર્યો ॥ તેમ આજ પળ જેને મત પંથનું માન તથા પરીક્ષ ભગવાન નિભક્તિ નુરાજનું દ્રવ્યનું વિદ્યાનું દત્ત્યાદિકનું માન જેને દશે

૥ ૬૦ ॥

તેને પ્રગટ ભગવાન નહિ ઓલરવાય ॥ અને જે દેવિ જિ ચહો તેને મગવાન ઓલરવાય ॥ અને દેવિ જિ ચહોય તેને જ પ્રગટ ભગવાન-
નો જ્ઞાન પ્રકાશરૂપિ અલોકિક પ્રતાપ જાણ્યામાં આવે છે તે કેવિ રિતે જાણે છે તો પ્રગટ ભગવાન પાસે સર્વો પરિજ્ઞાન હોય
તથા સર્વ દેશિ જ્ઞાન હોય અને તે સર્વેના મતના સિદ્ધાંતને જાણ તો હોય અને જે નિપાસે સર્વે સાક્ષીનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન હોયને
બલિ અપાર જ્ઞાન હોય અને તે જ્ઞાનને જે જે મનઃક્રમચરને સાંભલે તો તે સાંભલ નારાના અંતરના સંઘર્ષમાં તરલિ જાય ॥
અને તેના અંતરમાં પરમ શાન્તિ થાય ॥ અને તેને પંચવિષય પામવા નિજે તૃષ્ણા તે રહિ જાય છે તેણે કરિને જે દેવિને મુમુક્ષુ-
જિ ચહોય તેને પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે અને જ્યારે ભગવાન પ્રગટ થાય છે ત્યારે કેટલાક મુક્તદેહધર
છે તે મુક્ત જે તે કામલો ભાવિક અંતરશાસ્ત્રનો ત્યાગ કરિને પ્રગટ ભગવાનને પ્રાર્થણા આપિને ભગવાન પાસે આત્મ વિક જ્ઞાન
સિદ્ધ કરિને અક્ષર બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાન નિસેધામાં અરવંડરહે છે અને એવા બ્રહ્મરૂપ મુક્ત તો જ્યાં પ્રગટ ભગવાન હોય ત્યાં જ
હોય છે પણ ભગવાન કિનારે જેઠે કાળે એવા પંચવિષયના ત્યાગિને આત્મતિક જ્ઞાનને પામિને સિદ્ધદશાને પામેલા સંત તે
પ્રગટ ભગવાન પિના હોય નહિ ॥ જેમ માનસરોવર હોય ત્યાં હંસ હોય અને જ્યાં હંસ હોય ત્યાં જ રુર માનસરોવર હોય તેમ જ્યાં પ્ર-
ગટ ભગવાન હોય ત્યાં જ એવા હંસરૂપ પંચવિષયના ત્યાગિને બ્રહ્મરૂપ સાધુ હોય ॥ અને જ્યાં એવા સાધુ હોય ત્યાં જ રુર ભગ-
વાન હોય એવિ રિતે જ્ઞાને કરિને પ્રગટ ભગવાન ઓલરવાય છે અને તે જ્ઞાન વીણે અનંત પ્રતાપને અનંત શ્રેયને અનંત શક્તિ
યોને અનંત સિદ્ધિ યોરહિ છે ॥ અને પૂર્વે જે જે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા તેણે પણ પોતાના ભક્તોને જ્ઞાન જ આપ્યું છે ॥ તે શ્રી
કૃષ્ણે યુધિજિને તથા અર્જુનને જ્ઞાન આપ્યું છે ॥ તે જ્ઞાને કરિને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવ્યો છે અને કપિલદેવ ભગવા-
ને દેવહૂતીને પણ જ્ઞાને કરિને નિશ્ચય કરાવ્યો છે ॥ અને રામચંદ્ર ભજિ ભગવાને પણ લક્ષ્મણને તથા ભરતજિને જ્ઞાન આ-
પિને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવ્યો છે અને રુષભદેવ ભગવાને પણ પોતાના પુત્રોને જ્ઞાન આપ્યું છે અને વૈદમાં પણ ભ-
ગવાનના સ્વરૂપને જાણવાને અર્થે જ્ઞાન જ કહ્યું છે અને શાસ્ત્રમાં પણ પરમાત્માને જાણવાને અર્થે જ્ઞાન જ કહ્યું છે માટે જ્ઞાને

।सुरख
सेहांत
॥८१॥

करिनेजप्रगटभगवानओलखायछे॥अनेजेणेज्ञानेकरिनेभगवाननेओलखायछेतेणेजनकिओलखायछेअनेतेनिजमु-
क्तिथायछेतेवेदमांपणकह्यछे॥जेरतेज्ञानातनुमुक्तिःएश्रुतिनोएमअर्थछेजेपरमात्मानास्वरूपनाज्ञानविनामुक्ति
थायनहिमाटेज्ञानेकरिनेभगवाननेजाणयाएसर्वसास्त्रनोतथाचारवेदनोसिद्धांतछेअनेतेज्ञानविनाजेपरचाममो
छे॥तेतोसुरखछेतेज्ञानहिणछे॥केमकेपरचाछेतेतोमायानोखोटोपरपंचछे॥तेदोंगिजगतनेधुतनाराहोयछेते
करेछेपणखरासस्युरुषएवाढोंगकरेनहिं॥अनेपुर्वजेजेसत्युरुषयईगयाछेतेणेज्ञानसिवायबिजोपचिआपवानोढोंग
कसोजनधि॥माटेज्ञानेकरिनेजप्रगटभगवानओलखायछेपणबिजेकोईप्रकारेभगवानओलखायतानधि॥त्यारेते-
मांकीईनेएमांशंकाथायजेभगवानविनाबिजाकोईपासेज्ञाननहिहोयतोतेनुएमछेजेभगवानविनाबिजामनुष्यदेवनेब्र-
ह्मादिकपासेपोतानाघरनुंवरशिख्युज्ञानकोईपासेनधिनेज्ञानकियुंतोजेज्ञाननेसमजवेकरिनेजगतमिथ्याथईजा-
यनेजिवात्माब्रह्मनाभायनेपामिनेसाक्षात्कारदेखेएबुंज्ञानभगवानविनाबिजाकोईपासेनधिकेमकेएबुंज्ञानजे-
नेप्रगटभगवाननासत्संगेकरिनेधुंतेदेहनेमुक्तिनेभगवाननाअक्षरधामनेपामेछेतेपाछोजन्मनेधरतोनधि॥अने
जेदेहधरेछेतेनेएबुंज्ञानथयुंनधिमाटेपोतानेज्ञानथयुंनहोयतेबिजानेज्ञानकेमआपिशकेनजआपिशकेतेसारुं-
कर्तुमकर्तुनैअन्यथाकर्तुसमर्थएवाजेपरमात्मातेजियोनेज्ञानआपिनेमुक्तकरवानेअर्थअक्षरधाममारह्याथकापो-
तानासत्यसंकल्पेकरिनेपृथ्विनेविषेमनुष्याकतिनुधारणकरेछेनेपोतानेआशरेआव्याएवाजेदेविनेमुमुक्षुजिब॥
तेनेज्ञानआपिनेनिरासनिककरेछेनेप्रगटपोतानुंभजनकरावेछेनेजियोनेब्रह्मरूपकरिनेअक्षरधामनेपमाउंछे
एविरितेजेनाज्ञानेकरिनेपंचविषयनिवासनाटलिनेब्रह्मस्थितिनेपमायनेजगतसंबंधिपंचविषयनांस्वरूपतेजेने
संगेकरिनेदुल्लूखाअन्नजेयांथईजायनेजेवेतेवेअन्नबस्त्रादिकेकरिनेदेहनिरवाहुकरेपणउत्तमभोगनुंतोस्वप्नामां
पणग्रहणकरतानहोयएवाजेनेज्ञानेकरिनेतेनाआश्रितनिरासनिकपणेघर्तताहोयनेतेभक्तजनसंततेनेआलो-

बोटाद
सि०६९

॥८१॥

કર્મા કોઈ જાતના પદાર્થ સંબંધિ સ્વરૂપામવાનિ દ્વિજાન હોય તો પણ તે જ્ઞાન દાતા નિ આજ્ઞામાં તત્પર રહેતા હોય ને તેનું જન
ન કરતા હોય ત્યારે એમ જાણવું જે તે જ સ્વરૂપ જ્ઞાન દાતા પરમાત્મા ભગવાન છે એમ પ્રગટ ભગવાન જ્ઞાને કરિને ઓલવાય છે ॥
પણ તે વિના વિજુ કોઈ ભગવાન ને ઓલવાય નું એધાણ ન થિ માટે આજ અથવા આગલ આવિરિ તે જિયો ને જ્ઞાન આપતા હો-
ય જે પરમાત્મા તો એક જ છે અને માથા પર દિવ્ય મૂર્તિ માન છે અને જિવ અને કહે ને અનાદિના છે ને તે અનાદિના માયામાં છે ને તે
આત્મા પરમાત્માના સ્વરૂપ ને જાણતા ન થિ માટે અજ્ઞાનિ છે તેને જ્ઞાન આપવા સારુ પ્રથમ ધર્મ પલાવે છે પછે દેહ આત્માના વિષે-
કરૂં પિ જ્ઞાન કરાવે છે પછે ચાર પ્રકારનો પ્રલય કરાવિને જગતના ભોગ સ્વરૂપ માં થિ વૈરાગ્ય કરાવે ને પછે તે આત્માને બ્રહ્માના ભા-
વને પમાડિને તે બ્રહ્માના આધારને પ્રકાશ કરાવે જે પર બ્રહ્મા તે નિમાદાત્મે સહિત ભક્તિ કરાવતા હોય અને એવા જ્ઞાનને જે પામ્યા
એવા જે જ્ઞાનિ પુરુષ તે જેનું પ્રગટ ભજન કરતા હોય એવી રિતનું ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને ભક્તિયે સહિત આત્યંતિક જ્ઞાન જે પુરુષ-
આપતા હોય ને પોતાનું જનન કરાવતા હોય તેને પરમાત્મા જાણવા અને તેનો આશ્રય કર્યા પછી નારવ પવાલાને કરવો
માટે જે જે જગતને વિષે કોઈ જ્ઞાન દાતા મહાત્મા પુરુષ પ્રગટ થાય ત્યારે તેની પાસે કર્યા પછી નારવ પવાલાને નિરમાન થિ
ઈને જવું ને તેનો દેતે કરિને સમાગમ કરવો ને તેનું જ્ઞાન સાંભલવું પછે પૂર્વે કહ્યું એવું સદ્ધર્મ સહિત આત્યંતિક જ્ઞાન
હોય તે જે જ્ઞાને કરિને જગતના પદાર્થ નિવાસનાટલ તિજા થિ ત્યારે એમ જાણવું જે તે થિ આપણું કર્યા પછી એમ
જાણિને તેનો આશ્રય કરવો અને જો પૂર્વે કહ્યું જે ધર્મ સહિત જ્ઞાન તે થિ થિ સ્વ જ્ઞાન કહેતો હોય તો તેના સંગનો ત્યાગ કર-
વો ॥ પણ કોઈનો દોહ તો કર્યા પછી નારવ પવાલાને કરવો નહિ અને જે દોહ કરવાનો સ્વ નાવ છે એ તો પોતાના આત્માના-
નાશનો કરનારો છે માટે દોહ કરવાના સ્વ નાવનો ત્યાગ કરિને પર્વ આપે તેને જુઠા જાણિને જે જ્ઞાન આપે તેનો સમાગમ
કરવો ને પોતપોતાના વર્ણાશ્રમનો ધર્મ પાલવો એ વિરિ તે નિરમલ પળે વરતશે તેને પ્રગટ ભગવાન ઓલવાશે અને તે વિના
જે મત પંથમાં બંધાઈ રહેશે ને અમારો પંથ સાચો ને બીજાનો ધર્મ રવોટો એમ સમજશે તેને કોઈ કાલે ભગવાન ઓલવાશે

।मुरव
वेदांत
॥२॥

नहि माटेजे अमारा आश्रित होय तेने अमारा पछि एषोरवोरो ममत राखवोनहि ने कोई सुद्धा नदा ता प्रगट्ठा यतो ते-
मिपासे सरवेधिज जोने ते रवो ज्ञान दाता जणा यतो तेनो सिरसाटे आश्रय कर जो अने तेनो आश्रय कर शो तेज अमारो आ-
श्रय छे के मके सत्युरुष तो तेना ते छे माटेजिबोने ज्ञान आपवासा रुवारंवार प्रगट्ठा यछे एविरिते समजे छे तेने कोई कदह छे
प्रगट्ठा भगवान ओख रवाशे ने तेनुं कल्याण थरो ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

यनमोनमः ॥ संवत् १९१९ ओगणिशे १६ शोलना माग शर शुदि ३ त्रिजने दिवसे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान्
म श्री बोटाद मध्य भक्त रवेता जिनी स्त्रि बा जामबाने घेर उगो मणा दे बार ओर डानि ओसरि मांडो लिया उपर विराजमान दत्ता अने
सर्वे श्वेत बस्त्र धारण कक्षां हता अने मुस्तक उपर गुलाबि रंगनी फेंटी बांध्यो हतो अने सर्वे अंगने विषे पुष्पनां आभूषण धारण
कक्षां हता अने पोताना मूरवा बिंदनि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्दने वेढि हति पछि महाराजे साधुने
प्रश्न पुछ्युं जे तत्वे करिने भगवाने जाणे तेने पछे कांई जाण बुंर हेतु न धि ते तत्वे करिने के मजाणवा ते कहो पछे अक्षर मु-
क्तानंद स्वामिये कहुं जे क्षर अक्षरने अक्षराति एव न जाणे त्यारे ते जाणिर ह्यो कहे वाय पछे महाराज बोल्या जे एपणा उत्त-
र खरो एम कहिने रखा ॥ त्यां मन्नाल थर्द पछे महाराज नि आर्त्ति धुन्य करिने सर्वे सजा बेठि पछे परम सिद्धानंद स्वामिये प्रश्न
पुछ्युं जे हे महाराज जिवर्द्ध श्वर ते माया तेना स्वरूपने जाणे त्यारे ते जाणिर ह्यो के तेने कांई बाकि जाण बुंर हे छे ॥ पछे महाराज
ज बोल्या जे जिवर्द्ध श्वर माया ने परमे श्वर तेना स्वरूपने तत्वे करिने यथार्थ जे मछे ते मसाक्षात्कार प्रत्यक्ष जाणे त्यारे ते
जाणिर ह्यो कहे वाय पण तत्वे करिने न जाण्युं होय ने अमधुं जाण्युं होय त्यां सुधिय थार्थ न जाण्युं कहे वाय ते तत्त्व ते श्रुं-
ती जे मछा श्रु करे ते मांथि मांथण नि सरे ते तत्त्व कहे वाय पण अमथि डरवो लिने छास करे ने माखण ननी सरे तो तेने ॥
छाभातो कहे वाय पण तत्त्व नि सूर्य ते मभगवान ना स्वरूपने तत्वे करिने जाण्युं हवे तेने जाणवानि रित कहिये छिये ॥
जे परापरने सर्वे ना कारणने सर्वे ना आधारने अक्षराति तेने दिव्य मूर्त्ति परब्रह्म पुरुषोत्तम भगवान ते अनंत ऐश्वर्य ने अनंत श-

बोटाद
मि० ६०

॥ ६२ ॥

ક્તિઓનેઅનંતપારસુદ તેળેવિંટાળાથકાસદાયઅક્ષરધામમાંવિરાજમાનહે॥અનેએવાજેભગવાનતેજેતેઅક્ષરધા-
મમાંરહ્યાથકાઆસર્વવિશ્વરૂપેથાયછેજેમસૂર્યપોતાનામંદુલમાંરહ્યોથકોબ્રહ્માંડમાંવ્યાપોછે॥તેભગવાનઅક્ષર
માંરહ્યાથકાવિશ્વમાંવ્યાપ્યાછેતેકેવિરિતેવિશ્વરૂપેથાયછેતોએવાજેપરાત્પરભગવાનતેજેતેઉત્પત્તિસમેઅક્ષરમાંપ્રવે-
શકરિનેઅક્ષરરૂપભગવાનથાયછેઅનેપછેઅક્ષરરૂપભગવાનપ્રકૃતિપુરુષમાંપ્રવેશકરિનેપ્રકૃતિપુરુષરૂપેથાય
છેનેપ્રકૃતિપુરુષરૂપભગવાનપ્રધાનપુરુષમાંપ્રવેશકરિનેપ્રધાનપુરુષરૂપેથાયછેનેપછેપ્રધાનપુરુષરૂપભગવાન
મહતત્ત્વમાંપ્રવેશકરિનેમહતત્ત્વરૂપથાયછેનેપછેચોવિશતત્ત્વમાંપ્રવેશકરિનેતત્ત્વરૂપભગવાનથાયછેનેપછેવૈરાટ
રૂપેભગવાનથાયછેનેપછેબ્રહ્માવિષ્ણુનેશિવરૂપેભગવાનથાયછે॥નેપછેદૈવદૈત્યમનુષ્યપશુપંચિજ્ઞાડપદાડસ્થાવ-
રજંગમસંચરાચરસર્વવિશ્વરૂપેભગવાનથાયછેતેશ્રુતિમાંકહ્યુંછે॥સર્વંસ્વલુદ્દંબ્રહ્મનેહનાનાસતિકિંચના॥એ
વિરિતેવિશ્વરૂપેભગવાનથાયછેજેમરાજાદિવાનબજિરકામદારપટેલચસ્તીરવેતરવાડીગામશેહેરઆદિકસર્વેરૂ-
પેથાયછેતેમતેભગવાનજેવાપોતેછેતેવાઅક્ષરનાશ્ચિ॥જેમજેવાસૂર્યપોતેછેતેવોતેનોપ્રકાશનાધિઅનેપ્રકાશસ-
ર્વંબ્રહ્માંડમાંવ્યાપ્યોછેતેળેકરિનેસર્વજિવમાત્રક્રિયાકરવાનેસમર્થથાયછેતેમભગવાનઅક્ષરરૂપેપુરુષમાંજ્યારે
આવ્યાત્યારેઅનંતકોટિપુરુષજાગ્રતનેપામ્યાનેતેમાંએકુકોપુરુષઅનંતસામર્થિબલેશ્ચર્યનેપામ્યોનેઅનંતકો-
ટિતેનાપારસદેસહિતતેનોલોકવસાવ્યોતેસર્વરૂપેપુરુષજથયાછેઅનેતેપુરુષરૂપભગવાનજ્યારેપ્રધાનપુરુષમાં
આવ્યાત્યારેતેપ્રધાનપુરુષજેતેઅનંતેશ્વરસામર્થિનેપામિનેઅનંતપારસદેસહિતતેનોલોકવસાવેછે॥અનેતેભગ-
વાનજેવાઅક્ષરમાંછેતેવાપ્રકૃતિપુરુષમાંનાધિનેજેવાપ્રકૃતિપુરુષમાંભગવાનછેતેવાપ્રધાનપુરુષમાંનાધિઅનેતેપ્ર-
ધાનપુરુષરૂપભગવાનજ્યારેમહતત્ત્વમાંઆવ્યાત્યારેમહતત્ત્વઅનંતેશ્ચર્યસામર્થિનેપામિનેઅનંતપારસદેસહિતપોતાનો
લોકવસાવ્યોઅનેમહતત્ત્વરૂપભગવાનજ્યારેચોવિસતત્ત્વમાંઆવ્યાત્યારેતેતત્ત્વજેતેઅનંતસામર્થિનેપામિનેપોતાનો

શ્રીમુર્ય
સિદ્ધાન્ત
॥૮૩॥

લોકચસાચો અને ચો વિશ તત્ત્વરૂપ ભગવાન જ્યારે વૈરાટમાં આવ્યા ત્યારે વૈરાટપુરુષ અનંતેશ્વર્ય ને પામિને તેનો લોક
ખરાડી ગયો અને વૈરાજપુરુષરૂપ ભગવાન જ્યારે દેવદૈત્યમનુષ્યપશુપંચિ સર્વવિશ્વમાં આવ્યા ત્યારે સર્વે પોતપોતાની ક્રિ-
યાઓ કરવાને સમર્થ થાય છે એવિરિતે એક ભગવાન છે તે જે તે અક્ષરરૂપે કરિને અનંતકોટિ બ્રહ્માંડમાં જિવજિવ પ્રત્યે
રહ્યા છે તે પાત્રનિતારતમ્યતાયે કરિને રહ્યા છે તે જે બું જે પાત્ર તેવા તેમાં ભગવાન રહ્યા છે ॥ જેમ જલનો રસ છે તે સર્વે પ-
દાર્થમાં રહ્યો છે તે જે બું જે પદાર્થ તેમાં તે તે રૂપે રસ રહ્યો છે તે કેરિમાં મધુર પળે રહ્યો છે ॥ અને શેરડિમાં ગલ પળે રહ્યો છે
ને આંબલિમાં સ્વટાસ રૂપે રસ રહ્યો છે ને મરચામાં તિલાશા રૂપે રસ રહ્યો છે ॥ અને એલચિમાં એલચિના ખાવને પામિને ર-
સ રહ્યો છે એવિરિતે અનંત ઐશ્વર્યોમાં અનંત રૂપે રસ રહ્યો છે તેમ ભગવાન પળે અક્ષરરૂપે કરિને પુરુષ પ્રકૃતિ થિલે
દૈને અનંતકોટિ બ્રહ્માંડને વિષે રહ્યા છે તે પ્રકૃતિ પુરુષમાં પ્રકૃતિ પુરુષરૂપે રહ્યા છે તે અનંતકોટિ બ્રહ્માંડ સ્વવાનિશક્તિને
આપે છે એવે પ્રધાન પુરુષને વિષે પ્રધાન પુરુષરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને વૈરાટને વિષે વૈરાજપુરુષરૂપે ભગવાન રહ્યા છે અને
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવને વિષે બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને દેવમાં દેવરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને દૈત્યમાં દૈત્યરૂપે ભગવા-
ન રહ્યા છે ને મનુષ્યમાં મનુષ્યરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને પશુમાં પશુરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ॥ ને દ્વાડમાં દ્વાડરૂપે ભગવાન રહ્યા
છે ને પક્ષિમાં પક્ષિરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને પરવતમાં પરવતરૂપે ભગવાન રહ્યા છે જેમ આકાશ વાયુમાં વાયુરૂપે રહ્યો છે ને
અગ્નિમાં અગ્નિરૂપે આકાશ રહ્યો છે તે અગ્નિ દેવાય છે પળે તેમાં રહ્યો એવો જે આકાશ તે નથિ દેવાતો ને જલમાં જલરૂપે
આકાશ રહ્યો છે તે જલ દેવાય છે પળે તેમાં રહ્યો એવો આકાશ તે નથિ દેવાતો અને પ્રથ્વીમાં પ્રથ્વીરૂપે આકાશ રહ્યો
છે તે પ્રથ્વી દેવાય છે પળે તેમાં રહ્યો એવો જે આકાશ તે નથિ દેવાતો તેમ ભગવાન સર્વવિશ્વમાં રહ્યા છે તે વિશ્વ દેવાય છે
પળે વિશ્વમાં રહ્યા એવા ભગવાન તે નથિ દેવાતા અને જેમ આકાશ ચાર ચૂત્તમાં આવ્યો છે તે પળે અસંગિ છે ને નોંચ્યો છે ॥
ને ચાર ચૂતના શાપામેળે પળે આકાશના શાનથિ પામતો તેમ ભગવાન વિશ્વમાં રહ્યા થકા અસંગિ ને ન્યારા છે ને વિશ્વને

બોરાદ.
સિ. ૬૦

॥૮૩॥

गवान नो नाश नयि धातो एव रिते भगवान अनंत कोटि ब्रह्मांडमां रह्या छे ते भगवान ने साक्षात्कार जाणवा ते के
म जाणवा तो सर्व व्यापक सर्वा धार सर्व कारण सर्व नियन्ता एवा जे अक्षर अतित पर ब्रह्म पुरुषोत्तम परमात्मा दिव्य मुर्ति
सदा यसिद्धम्य रूप जे नि एक लेख सतायाये करिने अनंत कोटि विश्व ने धरि रह्या छे एव जे भगवान ते जे ते कृपा
करिने पोतानुं स्वरूप जणाववा सा रुमनुष्य ने जांण्या मां आवे एवां मनुष्य जे वा थर्दने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान करा
वे त्या रेज जीव भगवान ने जाणि शके पण ते विना कोई काले जिय पोतानि मे ले भगवान ने जाणवाने समर्थ नयि
माटे ते भगवान मनुष्य जे वा थर्दने जिवने पोतानुं स्वरूप तत्व करिने जणावे छे ते तत्व ते शुं तो जे विरिते विश्व मां
भगवान जे ते अक्षर रूपे करिने रह्या छे ते विज रिते पिंड मां भगवान रह्या छे ते पिंड देखाय छे पण ते मां रह्या एवा भगवा
न ते न धि देखाता ते के विरिते रह्या छे ॥ तो जे मनानि भे संनि पाडि होय ते मां जे मधिर ह्यं छे ते धि जोई वुं होय ने पाडि मां
धि काढवा जईये तो एकटि धु धि नि सरे नहि अने पे ट चिरिने मां हैली कोरे जो वा जाये तो पण धि हाथ न आवे ने उलटि
पाडि मरि जाय ते पाछु कोई दिव स घी पाभिये ज नहिं ते म पिंड ने ब्रह्मांड मां भगवान रह्या छे ने ते अज्ञाने करिने शास्त्र
नाशब्द नाम रम ने जांण्या बीना अने असमर्थ ने देह ने ज पोतानुं रूप माने छे अने अज्ञाने करिने मति अवरार्द गर्द
जे नि एवा जे मिथ्या ब्रह्म ज्ञानि ते जे ते एम जाणे जे सर्व मां भगवान रह्या छे एम जाणि ने पोताने पण एम माने जे इ पण
भगवान छुं ते मारे हवे काई कर बुं नथि एम जे सम जे छे ते ने तो कोई काले भगवान मलतान धि अने ते नुं कल्याण पण को
ई काले थाय नहि अने ते ना तो जीव नो नाश थर्द जाय छे जे म पाडि मां धि विरिने धिकाढ तां पाडि मरि गई ते म सर्व मां
भगवान छे एम जाणि ने पोताने भगवान माने तो ते ना जिव नो नाश थर्द जाय छे के हे तां कोई काले ते ने फरिने मनुष्य ने
देह न आवे ने सदा य परवता दिक स्थावर मां पदु पोर हे पण ते ने जंगम जात मां जन्म नो आवे माटे जे रिते अक्षर रूपे करिने सर्व
मां भगवान रह्या छे ते ने साक्षात्कार जाणवा ते ने कहे छे जे जे म पाडि मां धिर ह्यं छे ते ने बुद्धिये करिने काढवु माटे प्रथम

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६४॥

तो ते पाडिने चाकरि करिने मोहि करवि पछे ते पाडिवियाय तेने दोईने दुधकादिने तेमां घटे तेर लुं मेखवण नाखिने तेने
चारपटोर राखिने तेद्विं थयुं तेने गो लिमांनाखिने रवैयेवली विने तेमां थिमांखणकादिने तेने ताविने धि करवुं ते धि
ने कुक्का मां भरवुं त्यारे ते धितरत जमाय एवुं थयुं पदृष्टांत नुं सिद्धांत एछे जे पाडिने ठेकाणे तो पिंडने ब्रह्मांड छे ने धिने ठेका
णे भगवान छे ते भगवानने साक्षात् कारपा मया सासुं प्रथमतो द्वियो अंतःकरणादिक चो धिसतत्वनिजे प्रति यो
तैने पंचविषय थकि पाछिवालिने नियममां करवि पछी आत्मविचार करवो जे जिव छे ते चो धिसतत्व करिने सर्वे क्रिया
करे छे ते तत्वजणा यछे ने जिवजणा तो नधि पण जिवधिना तत्व तो जड छे ते काई करवाने समर्थ नधि जे मसो निह थोडि-
ये करिने घाट घडे छे अने ते हथोडि सो निधिना घाट घडवाने समर्थ नधि ॥ ते म तत्व तो जड छे तेमां जिवे प्रवेशा करी छे
तेणे करिने क्रिया करवाने समर्थ छे ते जिवज सर्वे क्रिया करे छे जे मगर वामां दिवो मुख्यो होय ते गरबाना फाकोरामां
प्रकाशानि सरे छे ते दिवानो ज प्रकाशानि सरे छे पण ते दिवो देखा तो नधि ने गरबो देखा यछे ते म तत्व जे ते देह रूप गर-
बानां फाकोरां छे ते गरबारुप देह देखा यछे पण जिव देखा तो नधि ते जे म दिवाने गरबानुं आयरण छे त्यां सधि दिवो
साक्षात्कार देखा तो नधि अने गरबानुं आयरण टलि जाय तो दिवो साक्षात्कार देखा य ते म आत्माने देहा भिमानने धि
षे आशक्ति रूप आयरण छे त्यां सधि आत्मा साक्षात्कार देखा तो नधि ॥ अने जो देहा भिमाननो नाश थाय तो आत्मा
साक्षात्कार ब्रह्म रूप थाय छे माटे जे म पिंडने ब्रह्मांड नी उत्पत्ति छे ते म प्रलय करिने पोताने आत्माने विषे द्रव स्थिति
ने पा मवुं ते आत्मा केवो छे तो अरव उछे अधिनासि छे स्वरूप छे चैतन्य छे प्रकाशवान छे ने आनंद रूप छे सात रूप छे
ने अछे द अछे द छे ने पोताने स्वरुं करिने जसुं खियो थाय एवो छे पण नाश वंत एवां जे पंचविषय संबंधि माई कपदा
र्थ तेणे करिने स्वरुं थाय एवो आत्म। नधि अने ते माई कपदार्थने भोगवये करिने तो पोते स्वरुप छे तो पण जन्म
मृत्युने पामिने महा कष्टने पामे छे माटे ते पिंड ब्रह्मांडादिक सर्वे ने चार प्रकारना प्रलय करिने पोताना आत्माने

बोटाद.
सि० ६०

॥६४॥

विषेद्रदस्थिति पामवि ॥ कहेतां अक्षरब्रह्मनेविषेपोतानाआत्मानेएकत्वपणुंकरबुंजेअक्षरतेहंछुंएमसमजबुंतेअक्षरके
 बुंछेतीअनंतकोदिब्रह्मांडनिउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयतेजेनिदेवासातायेकरिनेअक्षरनाकोकदेशनेविषेथायछेएधुंजेअ
 क्षरब्रह्मतेनेपोतानुंस्यरूपजाणिनेतेअक्षरनाआधारायाजेअक्षरातितपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवानतेअक्षरनेविषेसदाय
 अखंडविराजमानछे ॥ तेजभगवानआप्रगटछेएमजाणिनेतेभगवाननेविषेद्विदोअंतःकरणादिकनिवृत्तियोनेनव
 धाभक्तियेकरिनेजोडिदेवांतोतेनांद्विदोअंतःकरणभगवाननेविषेजोडावेकरिनेभगवानरूपधईजायछेत्यारेतो
 तेभक्तएकभगवाननेजदेखेछेपछेतेभक्तभगवाननासाधर्मपणानेपामेछेकहेतांजेमभगवानकालुकर्ममायाने
 माईकपंचविषयनोत्यागकरिनेप्रगटभगवाननेभगवाननाएकांतिकसंतनासंगमांरहिनेअखंडब्रह्मस्थिविमावरतेछे
 अनेएवामुक्तदेहमांदोयतोपणब्रह्मनिजवृत्तिछे ॥ जेमकुलामाधिभर्युंदोयतेसाक्षात्पीकहेवायतेमजेणेपंचवि
 षयनिवासनाटादिनेतत्वेकरिनेभगवाननेजाण्याछेतेनेविषेतोसाक्षात्कारभगवानरह्याछेअनेबिजाजिबनेविषे
 जेभगवानरह्याछेतेतोजेमपाडिमाधिरह्युंछेतेमसर्वनेविषेभगवानरह्याछे ॥ माटेआधिरितेतत्वेकरिनेजेभगवानना
 स्वरूपनेजाणेतेजमायानेतरीनेमहामुक्तथायछेअनेआवार्तासर्वरास्त्रनोरहस्यछे ॥

॥ इति श्रीमुरख

सिद्धान्तसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९१ ओगणिशे १६ शीलुनामाग-

शरशुदिचोषनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीबोरादमध्यभक्तखेताजिनिस्त्रीबाजामवानेघेरउत्त
 रादेबारओरडानिओसरिमांगादीतकियानखायिनेदोलियाउपरविराजमानथयाहृतानेसर्वैकसंबलवस्त्रधारणक
 र्याहतांअनेकंठमागुलाबनापुष्पनाहारधारणकस्याहृतानेखलाटनेविषेकंकुनोचांदलोक्तोदतोअनेपोताना
 मुखार्थिदनिआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनिसभाभरार्दनेवेठिदतिपछेधर्मानंदस्वामियेप्रभपुछुंजेहेमहारा
 जभगवानतोसदायअक्षरधाममांविराजमानछेतेभगवान्नामकृष्णादिकरूपेमनुष्यदेहधारणकरिनेआपृथियुप

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८६॥

रक्षा सारुं पधारता हवो पछे महाराज बोल्या जे भगवद्गीता मां श्रीकृष्ण भगवाने कहुं छे ॥ श्लोक ॥ यदायदा हि धर्मस्य ग्लानि-
र्भवति भारत अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजामहं ॥ १ ॥ परित्राथाय स भवामि युगे युगे अणाय साधुना विनशाय च दु-
ष्कृतां धर्मसंस्थापना ॥ २ ॥ एव श्लोक नो अर्थ ए मछे जे ज्यारे ज्यारे एकांतिक धर्मनो लोप थाय छे ने अधर्मनो उदय थाय छे
त्यारे ते धर्मना स्थापनने अर्थे अने पवित्रावा जे एकांति पंचविषयना त्यागि एवा जे भगवानना भक्तजन संत ते निरक्षार-
या सारुं श्रीकृष्ण भगवानके हुं प्रगट थाउं छुं माटे एकांतिक धर्मनो ज्यारे ज्यारे लोप थाय छे त्यारे ते धर्मना स्थापनने अर्थे अ-
ने मुमुक्षु एवा जे जिय तेनां कल्याण करवा सारुं ते आसुरि एवा जे पापि जिय तेनां नाश करवा सारुं भगवान जे ते मनु-
ष्य देहनुं धारण करे छे पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिये प्रभु पुछुं जे हे महाराज भगवानने प्रगट थवानुं मुख्य कियुं निमित्त हरो ते
कहो पछे महाराज बोल्या जे आसुरि मां चार प्रकारना जिय छे ते मां केटलाक पामर जिय छे अने केटलाक विषयि छे ते केटला-
क मुमुक्षु छे अने केटलाक मुक्त छे ते मां जे मुमुक्षु ने मुक्त छे तेने जे भगवानने मलवा नो अतिशो विरहे ने ते विरहे क-
रिने भगवानने मल्या सारुं अंतर्मां अतिशो ताप ते तापने जाणिने भगवानपण तेनाउपर अतिशो प्रसन्न थईने तेने दरशन
आपवा सारुं उताब लायका दृष्टिउपर प्रगट थाय छे ने तेने दरसन आप्ति तेना अंतरना तापने राखिने शांति पमाडे छे अने ते-
ने बांसे बिजा विषयि पामर जिय छे तेनु पण कल्याण करे छे माटे अतिशो ब्रहेवाला एवा जे भगवानना भक्त तेना सारुं भ-
गवानने प्रगट थवानुं मुख्य कारण छे पछे बलि अक्षर मुक्ता नंद स्वामिये प्रभु पुछुं जे हे महाराज भगवानने अतिशो म-
लवा नी जे ये हे तेरो पुन्ये अथवा तेरो साधने करिने यतो दृशे पछे महाराज बोल्या जे अनंत जन्मना निष्काम भावे भगवान-
ने मलवा सारुं जप तप तथा अनंत जन्मना साधन तथा अनंत जन्मनि भगवान नि निष्काम भावे नवधा भक्ति तथा ते भ-
क्तिना पिरो धिया जे कामलो भादिक दोष तथा शब्दादिक पंचविषय तेनो सर्व प्रकारे त्याग करयो तेणे करिने सद्ध-
यां छे अंतःकरण जे मना एवा अने शील संतोष दया स्वदादिक जे सत्त गुण ते थकि थया जे सत्त संस्कार ते पुन्यने ते सा

बोलाव
सि० ६१

॥८६॥

ધનતેળેકરિનેણ્યો અતિશે ભગવાનને વિષે ગ્રેહે પ્રગટ થાય છે તે ભગવતીતામાં કહ્યું છે જે અનેક જન્મ સંસિદ્ધ તો યાંતિ
પરાંગતિ ॥ એશ્યો કર્મા માં એમ કહ્યું છે જે અનંત જન્મ ના સુખ સંસ્કાર થાય છે ત્યારે પરાંગતિને પામે છે કહેતા ભગવાનને વિષે અ
તિશે ગ્રેહે પ્રગટ થાય છે ને તેને પ્રગટ ભગવાન મલે છે ને તે ભગવાન થકિ આત્મંતિક જ્ઞાન પામિને અક્ષર બ્રહ્મરૂપ થઈને પ
રમૂપ હને પામે છે અને એવા ગ્રેહે બા પ્રેમિ ભક્ત જન છે તેને ભગવાન નિમૂર્તિ ધિના વિજું કોઈ શાંતિ પમાડે એમ ન થિ
ને તો આત્માના આત્મા એવા જે પરમાત્મા પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જ એક શાંતિ પમાડવાને યોગ્ય એવા છે માટે પર
માત્માને દરશને કરિને જ પ્રેમી ભક્ત અતિશે સાંતિ પામે છે તે સારું ભગવાન તેનો તપશ્રધા ભક્તિને પ્રેમ જોઈને તેને નિ
પરક્રપા કરિને તેને સ્વસ્થ આપવા સારું ભગવાન અક્ષર ધામ માં ધિપધારે છે અને પોતાના એકાંતિક ભક્તને સ્વસ્થ
આપે છે ને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને મહાત્મે સહિત ભક્તિ તેને સિદ્ધ કરાવે છે ને તેને આત્મંતિક મોક્ષ પમાડે છે અને તેના બેગું અ
નંત જિવોનું કલ્યાણ કરે છે માટે નિષ્કામ નાચે પોતાના જિવનાં કલ્યાણને અર્થે પંચવિષયનો ત્યાગ કરિને ભગવાન
નિનવધા ભક્તિ કરે છે તેને ભગવાનને વિષે ગ્રેહે રૂપિ પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ પ્રગટ થાય છે પછે જિવરામ નાદિયે પ્રભુ છું
જે હું મહારાજ ગ્રહસ્થને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશરો ધર્યો હોય તેનો ભગવાન નિક્રપાયે કરિને કેટલો મોક્ષ થાય છે ॥
અને તેને સાધન શાંતિ કરવા પડે છે અને તે ગ્રહસ્થને કેદી રિતે નિરવાસનિક થઈને આત્મંતિક મોક્ષને પામે પછે મહારાજ
બીલ્યા જે જિવને અનંત જન્મનાં પાપ છે તે પાપ થકિ મુકાધિને ભગવાને પોતાનો આશ્રય કરાવ્યો અને અધર્મનો મારગ
મુકાધિને ધર્મને માર્ગે ચલાવ્યો એ સર્વે ભગવાનની ક્રપા છે તથા અંતરના જે તપ તેને જ્ઞાને કરિને શાન્ત પમાડે તે સર્વે
ભગવાનની ક્રપા જાણવી જેમ કોઈ કગુને ગારને કાલિદે કરિયે મુકતા હોય અને તેને કોઈ કપા છો વાલે ને એમ કહે જે
તું ને પુછ્યું છે ને તું હમણાં તારે ઘેર જા ત્યારે તે ગુને ગાર એમ જાણે જે મારું તો મોત આપ્યું હું તું પળ હમણાં તો યુગ ર્યો તેમ જિ
વને તો જો પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક સંતનો આશ્રય થાય તો કાલિદે કરિ રૂપ નરક ચોરાશિમાં જાય

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६६॥

बोटा
सि०६६

नेजमनामाररयातांखातां पारआवत नहि माटेजेने प्रगट भगवान नमत्याछे नेते भगवान नानिरवासनिक संतनो आश्रयजेणे
कर्योने मोक्षनिआशा थर्द एज भगवान नीक पाजाणधि अनेजे भगवाने कृपा करिनेजेजे आत्ता आपि होय ते आत्ताने मग धान
निक्रिपाजाणिने अतिशो दूढ करिने पालधि अने ते आत्ता मां लेखामात्र पण फेर पडवा देवो नहि ॥ ते क्रियासाधन कहे या छे
अने निरवासनिक थयुं ते तो पंचविषयनो त्याग करे त्यारे ज निरवासनिक थाय पण विषयनो त्याग कस्याबिना कोई काले
निरवासनिक थाय नहि ते ब्राह्मण होय ते पण पंचविषयनो त्याग करे त्यारे ते निरवासनिक थाय तथा क्षत्रिहोय वैश्य होय
शूद्र होय तथा त्यागि कहे या तो होय भेरय लिधो होय अपवागमे ते आश्रमि ॥ कहे या तो होय पण ते सर्व ज्ञान पामिने प
चविषयनो त्याग करे त्यारे ज ते निरवासनिक थयो अनेजे आत्यंतिक मोक्षने पामबुं ते पण निरवासनिक थयाबिना कोई
काले पमाय नहि ॥ माटे वासना तो सर्व नेजरु रटाल बिजोई शो अने ग्रहस्थने त्यागि ते तो श्रधाना भेद छे माटेजेने बलि श्र
धाउत्पन्न थाय ते तत्काल विषयनो त्याग करिने त्यागी थाय अनेजेने मंद श्रधा छे ते ग्रहस्था श्रम मारत्या छे ते ग्रहस्था श्र
मवाला जे स्त्रिपुरुष ते सर्व ने पण पंचविषयनिजे वासना तेनो त्याग करे छुटको छे ॥ जे मतिरथे जाय छे ते जे वधारे चाल
ल नारा होय ते वेहे लापुगे छे अने जे थोडुं थोडुं चाल नारा होय ते द्वादसे दिवसे पुगे छे पण सीने तिर्थे पुगे छुटको छे ॥ ने सर्व ने
सररवो ज पंथ पडो ते मजे श्रद्धा वा त्या छे ते तो वेहे लापंचविषयनो त्याग करिने निरवासनिक थर्द ने भगवान ना अलोकि
क सरय ने पामे छे अने जेने थोडि श्रधा छे तेने द्वादसे दहाडे वासना टलु शे ने वासना टले छे त्यारे भगवान ना अलोकी क सरय
ने पामे छे अने ज्यासु धिकामलो भस्वाद स्नेह ने मान एजे पांच शत्रु ते जेने विषे अतिशो होय तेने अंतरमां सरय आय बार न
हि ॥ ने तेने दुःख आपे छे ॥ के मके जेने जेने विषयमां आशक्ति होय ने ते विषयनु कोई काये खंडु न करे त्यारे ते मजिने
जरुर को थ थाय अने ज्यारे को थ थाय त्यारे ते मां थिमो दू थाय अने मोद थकि बुद्धि नो नाश थाय छे अने ज्यारे बुद्धि नो ना
श थाय छे त्यारे करवान करवानो तेने बिबे करहे तो नहि अने ते पशुपणाना भोषने पामि जाय छे माटे पंचविषयनिजे

॥६६॥

વાસનાતેને સ્વરકોરાચિને જરૂર ટાલવિ અને પંચવિષય નિજે વાસના જે જે મુકે છે તેને જ અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે ॥
 અને જેને પંચવિષયના રાગ છે તેને તો અમારો પણ જરૂર અવગુણ પ્રાપ્તિ છે જે મહારાજને આદરિ ભક્ત ઉપર બધારે દેત છે ને મા
 રા ઉપર થોડું દે તરાય છે એ વિરિતે વિષય નિવાસના વાલા અમારો પણ અવગુણ લે છે ને અમારો તો વાર્દ ભાર્દ ગ્રહસ્થ ત્યાગિ
 સર્વે ઉપર સમ દૃષ્ટિ છે તેને અમારા નિવાસનિક ભક્ત સંત છે તે જાળે છે જે મહારાજને કોઈના ઉપર પક્ષપાત નથી અને ॥
 જેને જેને મહારાજ કાંઈ કહે છે તે તો તેના ઉપર ક્રપા કરિને કહે છે એવી રિતે નિવાસનિક ભક્ત સમજે છે અને અમારો જે
 ક્રપા તે પણ નિવાસનિક ભક્ત ઉપર જ થાય છે મારે ભગવાનના ભક્તને તો સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણે જે ત્રણ દેહ તે થકિ
 નો રચી એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનવું અને એમ સમજવું જે દુઃખ સ્વરૂપ છે ને સુખ રૂપ છે અને અહેદ અમેદ અ
 પિનાસિ ચૈતન્ય તે જાળનારો ને અમર અચંડ આત્મા છે માટે દુઃખ રૂપને નાશવંત ને તુલ્ય ને જડ એવા જે માઈક પંચવિ
 ષય તે મુને શું સુખ કરે એ તો દુઃખ રૂપ છે તે એ તો મુને પ્રીતિ થકિને અજ્ઞાન થકિ સાર પ્યમના તિહતિ પણ હવે મારે સ
 ક્ષાત્કાર જ્ઞાન થયું માટે હવે મારે પાપ રૂપ એવા જે પંચવિષય તેને શત્રુ જાળિને ત્યાગ કરવો છે અને જે નિર્ણય સમજણ છે
 જે દુઃખ દસ્થ છે અને આત્મા ગિ છે તે ત્યાગિ હોય તે વિષયનો ત્યાગ કરે ને ગ્રહસ્થ ને તો ત્યાગ થાય નહિ એમ જે સમજે તે નિવાસના
 કોઈકા લે રહે નહિ અને જે આત્મા છે તે તો ગ્રહસ્થ નથિ ને ત્યાગિયે પણ નથિ અને આત્મા તો અધિનાશિ છે ને ગ્રહ છે ને ગ્ર
 હર છે મારે ભગવાનના ભક્તને તો ધરણા શ્રમ નિજે મિથ્યા ભાવના તેનો ત્યાગ કરિને નિરમાની થઈ ને સત્સંગ કરિને ધ
 મ જ્ઞાન ચૈરાગ ને મહાત્મે સદિત ભક્તિ સિદ્ધ કરિને પંચવિષય નિજે વાસના તેનાં મૂલ ડરવાડિને નિવાસનિક થવું અને
 આત્મા રૂપ થઈ ને પ્રત્યક્ષ એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તેના સ્વરૂપમાં જોડાવું પ્રભે જ્યારે ભગવાનના સ્વરૂપમાં જિવ જોડાય
 છે ત્યારે તે નિવાસના સર્વે બલિ જાય છે અને તેને ગ્રહ સમય એવો દિવ્ય દેહ બધાય છે અને તે આત્યંતિક મોક્ષને પામે છે ॥
 ને અચંડ ભગવાન નિહ જુરમારે છે ॥ ॥ દતિ શ્રી મુરચ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ યનમો

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६७॥

नमः॥ ॥संयत् ॥१९॥ओगणिशे १६ शोलनां मागशरशुदि ५ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभग
वानगाम श्रीबोटादमघ्ये भक्त रवेताजिनी स्त्रिबाजामयाने घेर उगमणे बार ओरडानि औसरिमां होहिबाउपरगाहितकि
नसबाधिनेधिराजमान थयाहता अनेसर्वेकसुबल बस्त्रधारण कस्यां हतां ने कंकुनो चादलो कस्यो हतोनेपोतानामुरवा
धिंदनि आगलसाधुतथाषणा कदूरिन्न क्तनी सभाभराईनेबे ठिदती पछे धर्मानंदस्वामिये प्रभपुछुपुजे हे महाराज मो
क्षने अर्थे शास्त्रमां अनंतसाधन कल्यां छे पण तेमां एवुं कियुं एकसुलभसाधन छे जे जेणे कारिने तत्काल थोडे कदाहा
डे जिवनी मोक्षथाय छे महाराज बोल्या जे जिवनी मोक्षथवो ते अतिशोकठण छे अने जिवनी मोक्षने मारगे चालवुं
ते पण घणुं कठण छे अने अग्निमां बलिमरवुं ते धिपण जिवने मोक्षने मारगे चालवुं ते कठण छे केम के जगतमां के टलाक
ने स्त्रिने पुरुषमां हेत होय तो ते पुरुष मरेत्यारे तेने चां से स्त्रि अग्निमां बलि मरे छे पण तेने मोक्षने मारगे न धिचलातुं
अने कुवामां पडवुं ते धिपण मोक्षने मार्गे चालवुं ते अति कठण छे केम के कुवामां पण घणाय बुडिमरे छे अने माधुं कपावि
ने मरवुं ते धिपण मोक्षने मार्गे चालवुं ते कठण छे केम के पैसाने लोभे करिने घणाय माथां कपावे छे माटे सर्वे करतां मो
क्षने मार्गे चालवुं ते घणुं कठण छे अने तिर्थव्रतगुप्तदान पुन्य इत्यादिक साधन करिने मोक्षथवो घणो क कठण छे ॥ केम
के मोक्षतो पंचविषय नीवासनानो त्याग करेत्यारे ज जिवनी मोक्षथाय ते वासना टल विषय कठण छे केम के वासना
तो जिवने अनादिकाल निछे अने एव्रण देहमां जिव एकर सथ दीरह्यो छे माटे जिव ते देह तेने संगे करिने जन्म मृत्यु नांदु
रखने बारं बार पाप्या करे छे माटे जे पंचविषय निवासना टले छे ते नो ज मोक्षथाय छे अने ते वासना क्या रेटले छे तो परमा
त्माना स्वरूपने साक्षात्कार पामे छे त्यारे वासना टले छे तेगीतामां कहुं छे ॥ श्लोक ॥ विषयाधिनिबर्त्तते निराहारस्य दे
हिनि ॥ रसवृजं रसोपस्य परं द्रष्टव्यं निवर्त्तते ॥ अर्थ ॥ जे परमात्माने देखि त्यारे वासना टले अने ते परमात्मा तो मायापर
छे ॥ अने जिवमात्र मायामां छे माटे तेनां दंदि यो अंतःकरण पण माई क छे ते माई क दंदि यो अंतःकरणे करिने मायापर

बोटाद
सिद्धांत
६२

॥६७॥

एवाजे परमात्मा भगवान्तेषां जाण्यामां आवतानधि तेषां कस्युं छे जे ॥ यतो याचो निवर्त्तते अप्राप्य मनसा सह ॥ अर्थः ॥
जिबनां द्विद्वयो अंतःकरणना जाण्यामां परमात्मानधि आवता अने ते भगवानने जाण्यादिना जिबनो मोक्ष धायनहि ते
पणवेदमां कस्युं छे जे ॥ रते ज्ञानात्तनमुक्ति ॥ अर्थः ॥ जे भगवानना स्वरूपना ज्ञानविना जिबनि मुक्ति यतिनधि माटे भग
वानना स्वरूपनुं साक्षात्कार ज्ञान धायत्यारे जीबनो मोक्ष धाय हवे ते भगवानने जिय के मयामे तो माया पर एवाजे भगवा
नते कृपा करिने जिबनां द्विद्वयो अंतःकरणना जाण्यामां आवे एवा मनुष्यरूपे जिबोना कल्याणने अर्थे आपृथ्वि उपर प
धारेत्यारे जियने काने करिने ते भगवानना शब्दसांभल्यामां आवे छे ॥ अने त्यचाए करिने भगवाननो स्पर्श कर्यामां आवे
छे ॥ नेने करिने जियने भगवाननरूप जोया मां आवे छे अने रसनाये करिने भगवाननो प्रसाद जमाय छे तथा भगवान
निलिखण पाय छे तेना शिकाये करिने भगवानना हारचंदना दिकनो सुगंध लेवाय छे ॥ अने हाथे करिने भगवाननि सेवा
कल्यामां आवे छे एविरिते द्विद्वयो अंतःकरणे करीने जाण्यामां आवे एवा मनुष्यस्वरूपे भगवानज्यारे पृथ्वि उपर प्रगट
बिराजता होय अने ते भगवानने विषे जेने आत्मबुद्धि धाय तेने आत्मबुद्धिये करिने अतिशो हेत थई जाय जे मयापने दिक्
रा उपर हेत धाय छे तो ते दिकरानो एके अथ गुण नजरे आवतो नधि ते मजेने भगवानने विषे आत्मबुद्धि धाय तेने प्रगट
भगवानना मनुष्यचरित्रने विषे दोष भांसे जनहिने तेने तो भगवानजे जे चरित्र करे ते अलौकिकने दिव्य जाणेने क
ल्याण कारि जाणे अने जेने जेने विषे आत्मबुद्धि धाय छे तेना गुण तेमा आवे छे माटे जेने भगवानने विषे आत्मबुद्धि धा
य छे त्यारे भगवानने विषे रह्याजे कल्याणकारी दिव्य गुण ते सर्व भगवानना भक्तने विषे आवे छे अने ते भगवानना गुण
भक्तमां आवे छे त्यारे ज ते निवास नारले छे जे मसूर्य उगे छे त्यारे नेत्रने सूर्यनो संबंध धाय छे ते संबंधे करिने सूर्यनो गुण
जे प्रकाश ते नेत्रमां आवे छे नेरात्रिनो जे अंधकार ते नेत्रमां पिनास पा मि जाय छे ते मजेने प्रगट भगवानने विषे आत्मबुद्धि
ये करिने संबंध थयो तेने विषे भगवानना गुण आवे छे त्यारे महा अंधकार रूप जे पंचविषय निवासना ते रलि जाय छे तेने

श्रीमुरप
सिद्धांत
॥८८॥

जिवात्मा ब्रह्मरूप था यछे ने परममोक्षने पांमे छे मोटे सर्व साधन मां एक साधन मोक्षनुं सगम एज छे जे प्रत्यक्ष भगवान जि-
बने मले अथवा ॥ ॥ प्रगट भगवान ना एकांतिक पंचविषय ना त्यागि संत मले ने तेने विषे आत्मा बुद्धि थाय एज सर्व विमोक्ष
नो मारग सुलभ छे जे मयहाण मां बेशिने समुद्र तरयो तेमां काई पैदा रब डोप डे नहिने बेडा बेडा ने सुतां सुतां समुद्र तरिज
थाय तेम प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत ने विषे आत्मा बुद्धि ये करिने बगरे दा रब डे करिने सगम रिने मोक्ष थाय छे अने जे
साधने करिने मोक्षने पांम बुंते तो जे मतुं बडा बांधिने समुद्र तरयो ते बुं कठण छे अने मिथ्या ज्ञान नी ओ थले दे ने धर्म रही तने
प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत मल्या विना अमधि नक्ति ये करिने मोक्ष माने छे ते तो जे मकठ मां पथरो बांधिने समुद्र तरवा
ज एवा जाणवामाटे प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत ने संबंधे करिने ज जिबनो मोक्ष थाय छे ए सर्व शास्त्र नो ने सर्व सत्य
रुष नो सिद्धांत छे पछे रये ते भाई ये प्रश्न पुछ पुं जे हेम हाराज सर्व ना कारण तो तमे एक ज भगवान छो अने जिवनु कल्या-
ण पण तम ने ओ लर ये त्यारे ज थाय पण तमे प्रगट मल्या विना कल्याण थाय नहि ने एम सर्व शास्त्र कहे छे जे भगवान ने भ-
गवान ना निरवास वि क संत मल्या विना मोक्ष थाय नहि अने बिजा जे सर्व मत पंथ छे तेमां सौ सौ नाम तमां सौ बे एम क
हे छे जे अमारा गुरु छे ते द श्वर छे अने ते थ कि कल्याण माने छे तेनुं के म सम ज्युं पछी महाराज बोल्या जे सर्व मोटे विराम
कहे ता हरो जे अमारा कल्याण थयुं ने अमने अमारा गुरु द श्वर छे पण एना अंतर मोर वरे रवरो निश्चय कल्याण नो नधि अने
गुरु ने पण यथार्थ द श्वर मान तानधि अने बलि सउ सउ नाम तना जे गुरु छे ते णे पण पो तपो ताना मत मां राख बासां ने पो ता
निसे वा क राब वा सां रयो दु रयो दुं बहे म ब ता थि ने राजिराखे छे जे म कोई कर राजाना दिकराने ने रुषि ना दिकराने मित्रा-
दी धई हति पछे राजाने दिकरे रुषि ना दिकराने पुछु जे तमे शुं ज म्या त्यारे रुषि ये कतुं के जब नि रोर लि ने भाजि ज म्या
पण तमे शुं ज म्या त्यारे राजाने दिकरे कतुं के अमे तो दुध सा करने चोर बाज म्या पछी रुषि ने दिकरे घेर जई ने ए नि माने क
तुं के मारो भाइ बंधरा जानो दिकरो दुध सा करने चो र बाज मे छे ते मुने पण दुध सा करने चो र बा आप तो ज मि श निक

बोटाइ
सि० ६१

॥८९॥

रनहिंजमुं पछे ते निमाये ते नो सनो भांगया सारुजबनां मिजका हिने धाप्याने जवना लोरुं पोखुं पाणि कसुं अने बडागरा
 मिठाने वादिने साकस्जे बुकसुं पछे ते छोकरीने समजा व्योजे जवना मिजहता तेने कसुं के चोरवा छे ने धोला पाणिने
 कसुं के दुध छे ने मिठाने कसुं के साकर छे पछे ते तो दुध साकर चोरवाने ओ लखतो नथि ते जमिने राजि धरने राजाना विक
 रापो से गयो त्यारे राजाने दिकरे पुछुं के आज रजम्या त्यारे तेणे कसुं के दुध साकरने चोरवा जम्या एविरिते पांच सात दिव
 स सुधि पुछुं तो पण रुषिने दिकरे तेनुं ते कसुं त्यारे राजाने दिकरे भिचासुं जे एने तो दुध साकरने चोरवा कोई कारे मले ए
 मन धिने कहे छे जे दहाडि दुध साकरने चोरवा जमुं छुं ते बात मनाति नथि पछे ते नीपरिक्षा लेबा सारुं राजाने दिकरे ब्राह्म
 पासे रसोई करविने जमया ते दिगयो पछे तेने दुध साकरने चोरवा पिरस्या ते जमया मांडुं त्यां तो रुषी नो दिकरो अतिशे ल
 जा पा मिने ते निमाउपर कोपाय मान धरगयो पछे ते निमाने कसुं जे मुंने खोदुं खोदुं कहिने जे ते खबर रायति के पछे ते
 निमाये कसुं जे दुध साकरने चोरवा तो आपणे मले नहिने एम तारो सनो न भागु तो तुमारि चाकरि करेन हि॥ ते सारुं
 एम कसुं तेम एतो दृष्टां तने एनुं सिद्धांत तो एछे जे ज्यां सुधि माया पर एवा जे परमात्मा भगवान ने भगवान ना संत ते प्र
 त्यक्ष मत्या नथि ने तेना मुरवा विंद ध कि तान सां न त्युन थि त्यां सुधि जे भगवान नथि तेने विषे भगवान पणु मानी
 ने मोक्ष निदुछा राखे छे पण ज्यारे माया पर एवा जे साक्षात् भगवान ने भगवान ना संत जिवने मले ने ते निपासे थिता
 न सां भलिने अंतर मां उत्तरे त्यारे तेने रुषि ना दिकरा निपेठे गलानि पार्मीने तेने अतिशे परिताप पाय जे अमे तो अज्ञाने करि
 ने सउसउना गुरु ने विषे दृश्यर भाय ठे राव्यो दू तो पण जो साक्षात्कार भगवान ने भगवान ना संत निप्राप्ति धरि दू तो तुरु
 यम पुरि मां जातने यमना मार ख्यात एविरिते ज्ञान थाय त्यारे सर्व मत नो ने सर्व गुरु नो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान ने भ
 गवाने ना संत ने विषे दृष्ट प्रितिकरे छे माटे अज्ञाने करिने जिव जे ते मत पंथ मां बंधाई रखा छे ने ते मां मोक्ष नथि तो पण
 मोक्ष नि आशारा विबेठा छे के मके जिवने ज्यां सुधि अज्ञान छे त्यां सुधि जिव जे ते ज्या त्या बंधाई रहे छे एवो जिवनो

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥६९॥

हालछे माटे मतपंथमांनातजातमांदेरागाममांसगांसंबंधिस्त्रिछोकरांमांज्यांज्यांने दूथायछे त्यांबंधाईरहेछे अनेजेनेयि
षे जिवबंधायछे तेनादोषतेनेस्तजतानथिमाटेअज्ञानेकरिने जिवमतपंथमांबंधाईरहेछे अनेकोईनाअंतरमांखेरखरा
निश्चयनथिजेअमांसकल्याणथयुंअनेजेखेरखरासत्यस्वरूपभगवानने भगवाननासंतछे तेनास्वरूपनोजेनेज्ञानेकरि
नेनिश्चयछे तेनेतोपंचविषयनिवासनानांमूलउरवडिजायछे अनेतेधर्ममांपणअतिशेदृढपणेरहेछे अनेदेहनेपोतुंरूप
मानतानथिअनेदेहथकिनोरखोने ब्रह्मरूपपोतानाआत्मानेमानेछे अनेजगतमांधिवासनातेनेटलिजायछे अनेतेनेतोका
मकाजकरतांपणभगवाननिमूर्तिअरबंदसांभस्थाकरेछेअनेबलिप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनानिश्चयवालाजेभगवान
नाभक्तछे तेएमसमजेछेजेमाराअंतरमांसदायभगवानरह्याछेतेभगवानविनामनमांविजोभुंडोसंकल्पथशेतोमारा
उपरभगवाननोअतिशेकुराजिपोथईजशेअनेभगवानविनाविजाअथुभपदार्थनोबुद्धिमांनिश्चयथईजशेतोमाराउपर
भगवाननिप्रसन्नतारदेशेनहिं॥अनेचित्तेकरिनेजोभगवानविनाविजापदार्थनुंचितवनकरिसतोमाराउपरभगवाननो
कुराजिपोथशेराधिरितेदशइंद्रियोनेचारअंतःकरणनिरुतियोतेजोभगवानविनामार्दकपदार्थमांजशेतोमाराआत्मा
नुंभुंडंथशेराधिरितेजेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोउत्तमनिर्विकल्पनिश्चयछे तेनेमार्दकपंचविषयनिवासनाटलिजा
यछे॥एजप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतमल्यानुंणारुंछेअनेजेअज्ञानेकरिनेमतपंथमांबंधाईरह्याछे तेनेतोविषयनि
सनाटलतिनथिअनेतेमिंद्रियोपणवशथतिनथिअनेतेणेकल्याणमान्युंदोयतेपणमिथ्याछेअनेजेजगतमांदेहाभिमा
निजिवछे तेनेकोईचरतमानपालवानिपणश्रद्धानथितथाधर्मपालवानिपणश्रद्धापणनथिअनेदेहाभिमानिनेतोतेकेव
लसिछुनेउदरपरायणव्रतिहोय॥अनेशिछुउदरपरायणवर्तताएयाजेपामस्नेविषयीजिवतेजेतेदभेकरिनेएमकहेछे
जेसर्वभगवानछेभगवानविनाविजुकाईनथिएमकहेछे तेनेतोअतिशेनिचनेपापिनेचंडालजाणवाकेमकेजोसर्व
भगवानहोयतोकुतरांगधेडांतथामाबेहेनस्त्रिछोकरांतथाबसदपोडिघोडोएसर्वभगवानठस्यात्यारेबसदनेहाकयो

बोटाद
सि०६९

॥६९॥

પડે તથા ઘોડિયો રાઉપર ચઢવું પડે મારે તેનું માદા પાપ ત્રાણે અને વેદ શાસ્ત્ર પુરાણ તથા તિર્થ વ્રતાદિક સર્વે સ્વોટાં થાય અને કત્યાણ
 કારિ જે ભગવાનના અવતાર રામ ક્રહ્માદેક તે પળાયા દુષ્ટને મતે સર્વે ઘોટા થઈ જાય મારે યાજે પેટ ભરા પામર જિવ છે તે મોઢે
 કરિ ને રામ કહેતા હોય જે સર્વે ભગવાન છે તો તેને નારકિ ને પામિતે યમ પુરિના અધિકારી જાણવા અને રામ ક્રહ્માદિક ભગવાન
 ના અવતાર થાય છે તેના સંબંધે કરિ ને તો જિય માયાના બંધન થકિ મુકાદેને પરમ પદને પામે છે તે શાસ્ત્રમાં પળાવ્યા છે ॥ અને ભગ
 વાનના અવતાર વિના વિજા સર્વ જિવને સંબંધે કરિ ને જિવલ રવચોરાશિમાં જાય છે તે જો સર્વે ભગવાન હોય તો રામ શું કરવા થાય
 મારે વિજા જિયમાં ને ભગવાનના રામ ક્રહ્માદિક અવતારમાં તો ઘણો ભેદ છે કેમ કે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને અશ્રયે કરિ ને જિવ નિ
 વાસનાટલિ જાય છે અને વાસનાટલે છે ત્યારે જ જિવનો મોક્ષ મળે ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરુગ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૧૧ આગ ॥

૬ ॥ જો તુલના માગશર શુદિ ॥ ૬ ॥ છૂઠને દિવસ મહારાજ

શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ચોટાદમથે મન્ત્ર રવેતા જિનિ સ્ત્રિયા જામલા ને ઘેર ડગમળે બાર ઓરડા નિશ્રો સરિમાં સાંજ ને સમે
 દિત કિયા વિહાવેલા દોહિયા ઉપર ચિરજ માન થયા હતા અને સર્વે સ્વેત વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને મુસ્તકે કસુંબલ પેટો બાંધ્યો
 હતો અને કંઠમાં ગુલબિપુષ્પના હાર ધારણ કર્યા હતા અને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ॥ ને પોતાના મુરવા વિંદિ નિ આગલ સાપુ
 લ ધણા કદારિ મન્ત્ર નિ સમાભારાદેને બેઠિ ઇતિ પછે ધર્માનંદ સ્યામિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ વેજળાત મારે દર્શનિ આપ્યો
 હોય તેમાં એક જળાને વાતો સાંભલિને તમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે અને એક જળાને નથિ થતો તેવું શું કારણ હશે પછે
 મહારાજ બોલ્યા જે જેને ભગવાન પળાનો નિશ્ચય થાય છે તેને પૂર્વ જન્મના સ્મૃતિ સંસ્કર છે અને જેને નિશ્ચય નથિ થતો તેનું
 અંતઃકરણ વિષયને યોગે કરિ ને ડોલિ ગયેલું છે મારે તેણે કરિ ને તેને નિશ્ચય નથિ થતો અને જો એ ને રવચોરાશિમાં જાય
 ને દેવિ જિવ હોય તો સત્સંગે કરિ ને તેને નિશ્ચય થાય અને જો જિવ આસ્તરિ હોય તથા કોઈક સત્યુત્પન્નો ણે દ્રોહ કર્યો
 હોય તો તે પાપે કરિ ને તે નિદોષિત શુદ્ધિ થઈ ગઈ હોય ને તે ભગવાન ને સંગે રહ્યો હોય ને નિત્ય જ્ઞાનવારતામાં ભલતો હોય ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९०॥

तोपणतेनेनिश्चयथाय नहिजेमसूर्यनेराहु आवेछे त्यारेतेनोप्रकाशकाईजायछे तेमदोषितबुद्धिवाला नेज्ञानरूपि
प्रकाशकाईजायछे माटेदोषितबुद्धिवाला ने निश्चयन धिथतो ॥ पछे बलिधर्मानंदस्याभियेपुछुं जेहेमहाराजतेनी
दोषितबुद्धि केमटलेछे पछेमहाराजबोल्या जेएणे जेजेसत्पुरुषनोद्रोह कस्यो होयतेविआगलविरमानिथईनेतेनिपा
र्थनाकरेनेतेनेप्रसन्नकरेअनेतेदोषनुंजेमशास्त्रमांकसुं होयतेयिरितेतेनुं प्रायश्चित्तकरेतोतेनिदोषितबुद्धिरलेपणते
बिनाकोईरितेरलेनहिपछे बलिधर्मानंदस्याभियेपुछुं जेएणेपूर्वजन्मनेविषेकोईकसत्पुरुषनोद्रोह कस्यो होयअथ
याआजन्मनेविषेकस्यो होयतेनेतेनेरखबरनहोयतेनिदोषितबुद्धि केमटले पछेमहाराजबोल्या जेएविदोषितबुद्धिर
त्यानोएकगायछे जेएनेसत्पुरुषनेविषेकोईकरितेहेतथाय नेसत्पुरुषनो विश्वास आवेतोतेनाउपरसत्पुरुषरूपाकरि
नेटालेतो टलिजायजेमकोईकनेमहारोगथ्यो होयनेतेरोगकोईरितेरलतो नहोयपछेतेनेकोईरखरेखरोवैदमलेने
श्लोषधआपिनेतेनोरोगमटाडे त्यारेतेनिरोगिथायछे तेमदोषितबुद्धिवाला निउपरसत्पुरुषरूपाकरिनेपोतानिसेवाक
राविनेतेनेज्ञानआपिनेतेनिदंष्ट्रियोसर्वे नियममां रंवाचिनेतैनिदोषितबुद्धिरालिनेतैनेपोतानास्वरूपनो निश्चयक
रावेछे त्यारेतेनिदोषितबुद्धिरलेछे नेतेप्रत्यक्षभगवाननुंभजनसमरण किरतनध्यानकरिनेब्रह्मरूपधईनेभगवान
नाअक्षरधामनेपामेछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ छ ॥

॥ छ ॥

॥

बोटाद
सि० ६२

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥ संवत् १९ ओगणिशे १६ सोलनापोषसुदि ९ नवमिने दिवस महारा
 ज श्री हरिकृष्ण भगवान गामश्री उगामेडिमध्ये रावल माधवजिने घेसुत्तरादे वारओरडानी चोसरिमां होलिया उपरसां जने
 समेधिराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे जरिया निबलधारण कस्यां हतां अने कंठमां पुष्पनाहार सोभिरह्याहता ॥ नेपाघमां
 तोरालटकताहता ॥ नेबेकान उपर पुष्पना गुच्छधारण कर्याहता ॥ अने जमणादाथमां एक लिंबुनुं फलधारण कर्युं हतुं ॥
 नेललारने विषे कंकुने चांदलोक र्यो हतो नेपोताना मुखार्विंद निआगल साधु तथा घणाक हरि भक्त नि सभा भराई नैबे-
 रिहति पछे महाराज बोल्या जे अमारि भेगारहे नाराहरि भक्त सर्वे सांभलो तमने वात करवीछे ॥ पछे सर्वे हरि भक्त दाथ जोडि
 ने बोल्या जे कहो महाराज ॥ पछे महाराज बोल्या जे जेने अमारि पासे रहे बुंदोय तेने तो निष्काम भाव राखि ने अतिशो साध
 न रहे बुं के मके अमारे तो निष्कामि निर्लोभिनि स्थादिनि त्वेहि निर्मानि एवा जे साधु ते साधे जबने छे माटे तमारे पण तेना जेया
 जगुण शिखवा ॥ तो जे अमारा भेगारहे वासे ॥ अने आगलना जे जे स्वभाव होय तेने दिवसे दिवसे त्याग करवा अने अमारा
 दर्शन हे जारो बाई भाई आवेत्यारे तेने विषे द्दियोने अतिशो नियम मां राखि ने बाईयोने विषे माबे हेन दि करि नो भाव राख
 वो पण कुदृष्टिये करि ने आहुं अबलुं जो बुं नहि ॥ अने हमे यारता करता होईये के कथा वंचाति होयत्यारे एकाग्रमने करि ने सां
 भलुं वुं पण तेमां पोताने बोलुं नहि अने कोई कबोले तो तेने हल बेरहि ने छानुराखवुं अने अमारां दर्शन थतां होयके क
 थायारता थति होयत्यारे अमारा होयतेने सगदिये तापवुं नहि ॥ अने वगर प्रयोजने अमारा ने संतनां दर्शन मुकि ने आहुं अब
 लुं जो बुं नहि ॥ तथा ज्या त्या फरवुं नहि अने परस्पर भेगारहि ने सेवा करवानो स्वभाव राखवो ॥ पण भगवानना भक्त पासे
 सेवा कराविने राजिन थवुं अने देहनि सेवा भगवानना भक्त पासे जे कराविने राजि थाय छे तेने तो मोदपाप लागे छे माटे
 देहनि क्रिया तथा सेवा ते तो पाताने दाथे जकर विजेम कोई कतिर्थ करवा जाय त्यारे तेने सोई करवि पडे त्यारे कोई क-
 सिधु लावे कोई कबल तण लाणा लावे कोई कपाणि भरि आवे कोई कर सोई करे कोई कवासण उरके दत्तादि कपर

स्पर्शमेगाथर्दनेदेहनिर्वाह यथा निश्चयाकरेछे नेतेमांकोईकोईनेपाडनधिचडावता तेमतमारेसर्वेनेरवापुंजोईयेछे
एतेपरस्परहाथोहाथनिश्चयाकरविपणआलसुथर्दनेबेसिरहेयुनहिं केमकेआवाचस्यदेवतासाधुब्रह्मचारिकेहरिम
क्त तेनिपासेरसोईकराबिनेरवापुंजोनेदेहाभिमानेकरिनेबेशिरहेरोंतोउलटिबुद्धिभ्रष्टथर्दजशोमाटेसर्वेनेएआज्ञाछे
जेरसोईआदिकजेजेसेवाभक्तिहोयतेनेतोपोतानुमोदंभाष्यमानिनेदेहेकरिनेनिश्चयाकरविपणबेसिनरहेयुंअनेमोटे
रासाधुहोयतेनेनित्येहाथजोडिनेकहेबुंजेमुनेजेजेसेवाभक्तिहोयतेकहेजोअनेपरस्परएकविजानेकामबतावेतेतत्
कालसुधायेसहितकरवुंनेतेनियारनलगाडुबिअनेतेनिनापणपाडुबिनहिंएवीरितेभगवाननाभक्तनोमहिमासमजबो
केमजेआलोकमांकोईकराजाहोयतोतेनामाणसतेजेमराजाकहेतेमहाजरउभारहेछेअनेतेराजातोनासबंतपदार्थ
आषेणयोछेनेतेपदार्थदेहनेस्वरबकरे॥तेदेहतोपड्योरहेयानोछेनेमरिनेतोजमपूरिमांलेईजायएयोछेतोपणतेराजा
नाहजुरमांउभारहेछे॥तोआतोजिबनाअतिशोसाचाहितकारिएवाजेभगवाननाभक्ततेनुबचनकेमलोपायएमज
णिनेअतिशोनिरमानिथर्दनेभगवाननाभक्तजेजेआज्ञाकरेतेनेराजिथर्दनेकरवुंअनेपोतेघेरराजमुकिनेआध्योहोय
अथवाप्रासपादिकउंचकुलनाहोयतथाशास्त्रनाभणेल्लाहोयतोपणभगवाननाभक्तगरिबहोयनेजातिथेकरिनेउ-
तरताहोय॥नेकांईभणेल्लापणनहोयतोपणजोतेनेअमारास्वरूपनोनिश्चहोयनेअमारिआज्ञाद्रष्टपणेपालताहोय
तोतेनोमहिमासमजिनेतेनिआगलनिरमानिथर्दनेतेनिसेवाकरविपणभगवाननाभक्तआगलरंचमात्रमानरा
खयुनहिं॥अनेजिवेचोरासिमांप्रारब्धवशथर्दनेबलदनाअथतारआव्याहरोत्यारेखेदुनीआज्ञापालिहरोअनेगधे
रांनाअथतारमांकुंभारनिआज्ञापालिहरोएविरितेअनंतजन्मधरिनेनिरमानिथर्दनेअनेतजिवनिसेवाकरीछेएमजा
णिनेकोईजातनुंमानभगवाननाभक्तआगलराखयुनहिंअनेकर्मकापनिअनंतनिसेवाकरिछेतोआतोआवाब्रह्मवे-
ताप्रगटभगवाननाभक्तसंततेनिसेवातोजेनेअनंतजन्मनांपुन्यहोयतेनेमलेछेपणथोडापुन्ययालानेप्रगटभगवानने

પ્રગટભગવાનનાસંતનિસેવામલતિનથિ કેમકેતેનિસેવાયેકરિનેપામરજિવહોયતેબ્રહ્મરૂપમુક્તયદ્જાયછે॥અનેપ્રગ
 ટભગવાનનાભક્તનોમહિમાજોબ્રહ્માયેજાણ્યોતોગોપિગોવાલ્મજેપ્રગટનાભક્તતેનાચરણનિરજમાથેચઢાધિમાટેપા
 ધગવાનનાભક્તનિસેવાતોઅતિશેહેતેકરિનેકરયિનેઆમસમજયુંજેઓહોમારાંમોટાંભાગ્યજેમુનેપ્રત્યક્ષભગવાનને
 તેનાભક્તનિસેવામલિછેઆમસમજિનેઅમારાપાસેનારહેનારાઅમારાભક્તતેનેદેહેકરિનેજિવંતપરથતભગવાનનાભક્ત-
 નીસેવાકત્યાકરયિ॥આવિરિતેસમજિનેજેસેવાકરશેતોતેનોજિવઅતિશેવૃદ્ધિનેપામશેઅનેજેવાસાધુનાસ્યભાયછે
 તેવાસ્યભાયસર્વનેશિરચવાકેમજેજેનાભેગારહેવુંહોયત્યારેતેનાજેવાગુણહોયત્યારેજતેભેગુબનેછે॥પણતેબીનાતેભે
 ગુરહેવાયનહિજેમશાહુકારભેગારહેવુંહોયત્યારેશાહુકારનાજેવાગુણશિરચેત્યારેતેભેગુરહેવાયતેમભગવાનનેભગ-
 વાનનામાધુભેગુરહેવુંહોયેતેનેતેનાજેવાતિષ્કામીનિર્લોભેનિસ્વીદિનિર્સ્તદિનિર્માનિયવાગુણશિરચવા॥અનેવાગુણશિ-
 રચેત્યારેતેનેનિર્વિષ્ણપણેસત્સંગમારહેવાનોઅનેતેઅતિશેમોરિપદવિનેપામશે॥પછેગામચુડાનાદયેમોનજિયેપ્રશ્રપુછુંજે
 દિમદારાજભગવાનનેભગવાનજાણતાહોયતેમાંતેકોર્દજાતનોસંશયનહોયતોપણસંસારનિવાસનાઅંતરમાંથિટલતિન
 થિતેનુંકુંકારણદશેપછેમદારાજબોલ્યાજેસંસારનોજિવનેઅનાદિનોસંબંધછેતેજ્યાંજ્યાંજિવજન્મધરેછેત્યાંથિજતેને
 સંસારનાશબ્દસાંમલ્યવિનેતેનારૂપજોવાંતેતેનોસ્પર્ષકરયો॥આવિરિતેસંસારનેભેલિસારેકરિનેજિવજેતેસંસારમાંઆક
 રસથર્દગયોછેતેઆસંસારમાંથિજિવનેછુરયુંતેતોઅતિશેકઠણછેકેમકેતેસંસારનોજિવમાંઅતિશેપાસલાશિરચોછે
 ॥માટેસંસારનિવાસનાદાલથિતેયળીકઠણછેતોપણતેવાસનાદાલવાનોઆકરૂપાયછેતેનોરૂપાયછેતોપ્રત્યક્ષવા
 જેઆત્યંતિકજ્ઞાનનાઆપનારાપરબ્રહ્મપરમાત્માભગવાનનેતેનાઆકાંતિકનિરવાસનિકસંતતેનાસ્વરૂપનોમહા-
 ત્મજ્ઞાનેસહિતરૂપનિર્વિકલ્પનિશ્ચયથાયત્યારેસંસારનિવાસનાનાંમૂલપુરવડિજાયમાટેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતન
 સ્વરૂપનોનિશ્ચયથાયતોતેનેસંસારનિવાસનાદલિજાયકેમકેભગવાનનેસંતથિજિવનુંકોળસગુબધારેછેઅનેકિયુ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૨॥

પદાર્થજિવનિભેગુંઆવેણુંછેસર્વેપદાર્થપડતરરહેવાનાંછેઅનેસંસારપણસર્વેસ્વાર્થિયોછેકેમકેસંસારિમાનનેજ્યાં
સ્કધિપોતપોતાનોસ્વાર્થસરેત્યાંસ્કધિદેતરાચેનેસ્વાર્થનસરેતોકોઈકોઈનેઆંગણેપણુભારહેવાદેનહિં॥અનેજિવછેતેમ
ચીંછેનેઅજ્ઞાનિછેતેણેકરિનેસંસારમાંહેતરાચેછે॥અનેજેભગવાનનેભગવાનનાસંતછેતેતોજિવનાસાચાહિતકારિછે
નેજિવનેઅનાદિનિરક્ષાભગવાનજકરેછેઅનેસર્વેસ્કચનાધામતેતોએકભગવાનજછેઅનેજિવછેતેતોસર્વેસ્વાર્થિયાછે
નેએકબિજાનેદુઃખનાઆપનારાછે॥અનેભગવાનનેસંતછેતેતોમહાપરમાર્થિછેનેઅનંતકોટિબ્રહ્માંડનાપતિછેઅને
જેનાસ્કચઉપરઅનંતકોટિબ્રહ્માંડનાંજેથિષ્યનાંસ્કચતેનેવારિફેરિનેનારિષદેદેએઅનેઆપરમીતસ્કચનાઆપનારાજે
ભગવાનતેભગવાનનોમહિમાજ્યારેભરતરાજાનેજનાણોતોતેણેસર્વેરાજ્યવૈભવસંબંધિસ્કચનોત્યાગકારિનેવનમાંજ-
દેનેભગવાનનુંભજનકર્ચુંઅનેગોપિચંદરાજાનેજ્યારેભગવાનનોમહિમાજનાણોત્યારેસર્વેસંસારનોત્યાગકારિનેભગવા-
નભજ્યામાટેભગવાનનેસંતનાસ્વરૂપનોમહાત્મેસદ્ધિતુત્તમનિર્ધિકત્મનિશ્ચયથાયતોતેનેસંસારનીવાસનાટલિજાય
નેસંસારનીગણતિપણરહેનહિં॥અનેજેમપૂર્વેજન્મધર્યાહતાનેતેનાંસગાંસંબંધિધનમાલુતેસર્વેનીયાસનાઆજટલિગ
દીછેનેતેકોઈદિવસેપૂર્વેનોસંસારસાંભરતોનથિતેમજોભગવાનનેભગવાનનાસંતનેમહાત્મજ્ઞાનેસદ્ધિતસાચાસગાજા
ણોતોતેનેજેમપૂર્વનાસંસારનિવાસનાટલિગદીછે॥તેમતેનેઆજનાસંસારનિવાસનાપણટલિજાયમાટેભગવાન
નાસ્વરૂપમાનિશ્ચયમાંકસરછેત્યાંસ્કધિસંસારનિવાસનારહેછે॥અનેજોનિશ્ચયથાયતોવાસનાટલિજાયતેસારુંસંત
નોસમાગમકરીનેનિશ્ચયકરિલેવોઅનેનિશ્ચયથયાનોઆપાયછેજેભગવાનનાસંતનોમહિમામમજિનેતેનિનિષ્ક
મભાવેસેવાકરથિનેતેમાંપોતાનાજિવનેજોડિદેયોતોતેનેસંસારનિવાસનાનોમૂલુરવડિજાય।તેપામરજેવોજિવ
હોયતેમહામક્તથદીજાયઅનેતેનેઅમારાસ્વરૂપનોનિશ્ચયપણથાય॥આતમારાપ્રશ્નનોઉત્તરછે॥
॥હિતશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥

॥સંવત્ ૧૧૭૦ ॥

ગંગામેડિ
સિં ૬૪

॥૧૨॥

૧૬ સોલના પોસ શુદ્ધિ ૧૦ દશમી ને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ગામે ડિમધ્યે ભક્ત શાપું જાને ધેર ગાદિ
 તકિયે ચુક્ત દોલિયા ઉપર ચિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે શ્વેત વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતા અને ગુલાબિરંગનો ફેટો મુસ્તકે બાંધ્યો
 હતો ને જમણા હાથ માં રુમાલ ધારણ કર્યો હતો ॥ અને પોતાના મુરવાં વેદનિ આગલુ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્ત નિ સમાભ
 રાઈ ને બેઠિ હતિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવને કલ્યાણના દાતા મલયા તે અતિ શ્રેયદુર્લભ છે અને જ્યારે કલ્યાણના દાતા પો
 તાને મલે ત્યારે તો પોતાનું અતિ મોટું ભાગ્ય માનિને તેનો દ્રઢ આસરો કરવો કેમકે કોઈ દિવસ જિવને કલ્યાણના દાતા પ્રગ
 ટ ભગવાનને ભગવાનના સંત મલ્યા નથિ અને જો મલ્યા દોય તો જિવ ચોરાસિમાં શું કરવા મટકે ॥ અને બિજાં સ્ત્રિ છોકરાં સ
 ગાં સંબંધિના તજાત ધન માલ ગામ ગ્રાસ રાજ પાટ આદિક અનંત ફેરા ચોરાસિમાં જિવને મલ્યા છે ॥ ને તે સર્વે નાસ પામિ ગયા
 છે ને આજનાં જે છે તે પણ સર્વે નાશ થઈ જશે ॥ અને જિવના સાચા સગાને અવિનાસિ સ્મરણના આપનારા વાજે કલ્યા
 ણના દાતા ભગવાનને સંત તે આજિત મને પ્રગટ મલ્યા છે માટે સાવધાન થઈને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો દ્રઢ આસરો કરિને
 તે નિ આજા જે ધર્મ તે માં રહિને તે ભગવાનને ભગવાનના આકાતિક નિરવાસ નિકસા ધુતે થકિ જ્ઞાન પામિને પોતાના આ
 ત્માનું કામ કરિ લેવું અને અધર્મ અનિતિના ચાલનારા વાજે અસત્ય પુરુષ તેના સંગ થિ છે તે રહેવું ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવા
 નના આસરા વાલા વાજે નિષ્કામી નિર્ભીભિ નિર્ભાંદિ નિર્ભીંદિ નિર્માનિ વાજે સાધુ તેનો સમાગમ કરવો ને તેના વચ
 નમાં દ્રઢ પળે ચરતવું ॥ અને જગત નિમિથ્યા મોટમ્ય માનમાં લેવાવું નહિ ॥ અને જગતના અધર્મિ જિવ ચરવાળે તેણે કરિ
 ને પોતાને મોટમ્ય માન થિ અને તે જગતના જિવ નિંદ્યા કરે તેણે કરિને પોતાને નાનમ્ય માન થિ ॥ અને જગત નિજેના
 નમ્ય મોટમ્ય છે તે તો મિથ્યા છે ને નાસવંત છે માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંત મલ્યા છે તે જ અવિનાસિ સ્મરણના આપનારા
 છે અને સર્વોપરિ મોટમ્યના આપનારા છે ॥ અને અંત સમાના બેલિને રક્ષાના કરનારા તે પણ ભગવાન છે માટે અતિ શ્રેય
 ર્લભ જે ભગવાનને ભગવાનના સંત તે પ્રત્યક્ષ મલ્યા છે ॥ તે ભગવાનને સંતનો દ્રઢ આસરો કરિને ભગવાનના ભક્તને

શ્રીમુર્ય
સિદ્ધાંત
॥૧૧॥

મહાઅલમસ્તરહેવું ॥ અનેદેહધિનોચો પોતાનાજિવાત્માનેમાનિનેતેઆત્માનેવિષેપરમાત્માઅરબંડરણાછે ॥ તેજપરમાત્માભ-
ગવાનનેસંતપ્રત્યક્ષમત્યાછે ॥ એમજાણિનેદાલતાંચાલતાંચાતાંપિતાંસર્વક્રિયાનેવિષેભગવાનનુંઅરબંડમજનકત્યાકર-
વું ॥ ॥ ૬૮ ॥ શ્રીમુર્યસિદ્ધાંતસમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૭૦ ॥
ગણિશે ૧૬ સોલના પોસથુદિ ૧૪ ચતુરદસિનેદિવસમાદારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીગામેડિમધ્યેપટેલપરમજિ-
નેધેરુગમણેચારઘોરહાનિઓસરિમારુરસિઉપરવિરાજમાનથયાદતાઅનેસૂર્યશ્વેતવસ્ત્રધારણકત્યાદતાંઅનેકંઠમાંદ-
જારિપુષ્પનાદારપેદેસ્યાદતાઅનેપુષ્પનાગુચ્છનેતોરાધારણકત્યાદતા ॥ અનેલલાટનેવિષેકેશરિઆડ્યનેકંકુનોચ-
દલોકેસ્યોદતોઅનેપોતાનામુરવાર્બિદનિઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિસમાભરાદેનેબેઠિદિપછેતેગામનાસેવે-
દારિભક્તેમહારાજનેદાથજોડિનેકત્યુંજેહેમહારાજઆજતોરંગકત્યોછેતેકૃપાકરિનેરંગોરમો ॥ અનેઆજઉચ્ચકર-
વોછે ॥ પછેમહારાજબોલ્યાજેબહુસારુંલાવોરંગામકહિનેઉત્પાનેચારવડિયોપેદેરિનેપલવટવાલિનેએકફેટોરબ-
આડસોડેનારિનેકેડસપાતેતાણિબાંધિનેદાથમાંલાલછડિલેદેનેરજપુતદમલનાફલિમાંગાડાઉપરઢોસિયોબિછાવ્યો
દતોતેઉપરવિરાજમાનથયાપછેરંગલાલ્યાતેરંગરબૂબડાડ્યોનેદારિજનનેઅતિશેઆનંદપમાડ્યાપછેમહારાજસર્વદારિ-
જનસહિતનાદાધ્યાપધાસ્યાતેનાદાર્દનેજરિયાતિથસ્થધારણકરિનેભક્તકાશીરામબેદેચરનેધેરઉતરાદેવાસોરહાનિ
ઓસરિમાંરુરસિઉપરવિરાજમાનથયાઅનેપોતાનામુરવાર્બિદનીઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિસમાભરાદેનેબે-
ઢેરિપછેમહારાજબોલ્યાજેઆજગતનેવિષેજેઅતિશેપંચવિષયનારાગિઅનેઅરવત્તરડાત્યાનેઅજ્ઞાનિજિવછેતેતોભગ-
વાનનાઅવતારનિલિલાજોડેનેપોતેપણવિષયભોગયવાસારુંતેવિલિલાઓકરેછેતેનેતોઅતિશેનિષ્ણનેપાપિજાણવા ॥
અનેતેલિલાનાકરનારાનેતેનાજોનારાધેયનારકિથાયછેનેતેનેજમનાદુતઅતિશેમારેછેઅનેજેભગવાનછેતેતોસદાયમા-
યાપરછેપણભગવાનનેમાયાનુંકાર્યબંધનકરિશકેએમનથીમારેભગવાનજેજેલિલાકરેછેતેનોઅનંતજિવોનામોક્ષરે

ગામેડિ
સિ-૬૯

॥૧૧॥

અર્થે કરે છે પળ પોતાના સ્વરસારુ તથા વિષય ભોગ વ્યાને અર્થે નધિકરતા ॥ અને ભગવાન તો સદાય માયા પરને પુરણ કામ છે ॥
 ને સદાય સ્વરચના ધામ છે ॥ અને ભગવાન ના ધામને સ્વરચે કરિને તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના બ્રહ્માદિક દેવ મનુષ્ય સ્ત્રિયાદિ
 ॥ માટે ભગવાન જે જે સારાં વસ્તુ તથા ઘરેણાં તથા સારાં સારાં ભોજન તથા પુષ્પના હાર તથા ઘોડે પાલકિયે બે સર્વ તથા કોર્દક
 ને બોલાવવું કોર્દક સામું જોવું તથા રંગે રમવું રૂંદિયાદિક જે જે સેવા અંગિકાર કરે છે તથા જે જે લિલ્લા કરે છે તે તો જિવોના ક
 ત્યાણને અર્થે કરે છે કે મર્કે ભગવાન જ્યારે મનુષ્ય દેહનું પારણ કરે છે ત્યારે પોતે ભગવાન એવા સંકલ્પ ધારિને આવે છે જે મરે અ
 નંત જિવોનો ઉદ્ધાર કરવો છે માટે પોતાનો સંકલ્પ સત્ય કરવા સારું જે જે ભક્ત જન ભાવે કરિને જે જે સેવા કરે છે તે સેવાને તેના
 કત્યાણને અર્થે અંગિકાર કરે છે ॥ અને અમે જે આજ રંગડાડ્યો તે રંગ જેના ઉપર પડ્યો હશે તે જિવને માયાનું બંધન દલિ જશે ॥
 અને જેને જેને અમારિ રંગ મરે લિ મૂર્તિનાં દસાન થયાં હશે તેને તે મૂર્તિ નિ અંત સમે તેને સમર્પિ થૈ આવશે ને તે જિવ મદાપા પિદ્યો
 તો પળ તે જિવ અમારા ધામ તે પામિ જશે માટે અમારિ જે જે લિલ્લા છે તે જિવોના કત્યાણને અર્થે છે ને અમારિ જે મૂર્તિ આલોક
 માં દેરવાય છે તે પળ જિવોના મોક્ષ સારુ દેરવાય છે પળ અમારે આલોકમાં વિજું પ્રયોજન નથિ અને અમારે એકાલિક સંત છે તે
 તો અમને સદાય અક્ષર ધામને વિષે દેરવે છે ॥ અને જેને જેને અમારો સંબંધ થાય છે તેનો મહિમા પળ અમારા સાધુ જાણે છે પળ તમા
 રો મહિમા તમે જાણવાને સમર્થ નથિ ॥ જેમ બાલકને ચિંતામણિ હાથ આપિ દોય તો પળ તે ચિંતામણિનો મહિમા બાલકને જ
 ણાય નહિ ને તેનો પોતાને આનંદ પળ આવે નહિ અને એ ચિંતામણિના પારવું છે તે જાણે જે બાલકને બહુલા ભમવ્યો છે અને
 તે બાલકને પળ જ્યારે સમજળ આવશે ત્યારે ઘણે આનંદ પામશે તેમ બાલકને પેટે ચિંતામણિ રૂપ જી અમારિ મૂર્તિ મલિ છે ॥
 તે જ્યાં સુધિ જિવને સ્વરે સ્વરું જ્ઞાન થયું નહોય ત્યાં સુધિ તેને અમારો મહિમા જાણ્યામાં આવતો નથિ ને અમારા મહિમાના જા
 ણનારા એવા જે સાધુ તેનો સમાગમ કરિને તે થકિ જેમ જેમ જ્ઞાન થતું આવશે તેમ તેમ અમારો અલોકીક મહિમા જ
 ણાતો જશે અને અતિશે આનંદને પામશે અને તેને ચૌદ લોકનાં જે વંચવિચરનાં સ્વર છે તે સર્વે કાગવિણ તુલ્ય થઈ જશે

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४॥

मादेअमारो महिमासमजायते साहसं साधुनो समागम करवो अने ज्यारे महिमासमजायेत्यारे अंतरमां प्रकाश थरो अने ते
नाउरमां अमेनिया सकरिने रहीव ॥ अने तेने मायानुं आचरण टलिट जशे ने ते भूक्त देह छतां ब्रह्मरूप थरो ॥ अने बिजो
कीर्ति जिय होय ने ते अमारो वाद लेई ने रंगे रमशे के सारां सारां वस्त्र धरेणां पहरो तथा सारां सारां भोजनना थाल जमरो
ने अमारा जेवुं आचरण करशे तो ते घोर नर्कमां पडवो अने तेने जे जे संग करवो तेनुं पण अतीशे भुरुंधरो ॥
॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ ओग पिशे १६
सो लनापो सधुद १५ पुन्यमने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीउगामेडि मध्ये रावल भाण जिवे वरने घेर उत्त-
रादे बार ओरडा निओसरि मार्गादित कियान रय विने हो लिया उपर विराजमान थयाइ ता अने सर्वे जरिया नियस्त्र धारण कर्वा
हुतां ने कंठमां पुष्पनादार पहे स्थाइ ता अने बेकान उपर गुच्छ धारण क स्थाइ ता ने पाघमां तोरा लटकताइ ता अने कंकुनो चाद-
लोक योइ तो ॥ अने पोताना मुरवाधिं दनि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्त नि सभा भरई ने बे ठिइति ॥ पछे महाराज कृपा
करिने बोल्या जे जे ने भगवान ने प्रसन्न करवा होय तेने पंचविषय निवासना नो त्याग करवो अने पंचविषय निवासना नो त्या-
ग करे छे तेना उपर भगवान अत्यंत राजियाय छे के मके पंचविषय निवासनां आर्यो विश्वबंधाणो छे ॥ अने अधर्म अनिति-
आदिक जे जे पाप थाय छे ते पण पंचविषय निवासनाये करिने थाय छे अने तेणे करिने जिय जे ते जन्म मृत्युने चोराशिनां महादुः-
खने भोगवे छे माटे रादुःख थकि जियेने मुकाबिने पोताना अक्षर धाममां लेई जबा साह भगवान कृपा करिने प्रगट थाय
छे ॥ ते भगवान ने जे जिय आसरो करिने पंचविषय निवासना मुके छे ते जन्म मरण नादुःख थकि मुकाय छे अने तेना उपर
भगवान अत्यंत प्रसन्न थाय छे माटे जे ने भगवान ने प्रसन्न करवा होय तेने पंचविषय निवासना जरूर मुकवि ए सर्वे सास्त्र
नो सिद्धांत छे ॥ इये ते वासना श्रुती का मल्लो भस्मेह स्वादने मान ते मां जे जिय प्रितिये करिने बंधाणो छे एज वासना
छे ॥ अने पंचविषय प्रितिये जे ने दरे छे ते जिय मुक्त थाय छे ॥ अने तेने ज भगवान ने विषे अचल प्रिति थाय छे अने

उगामेडि
सि. ६६

॥१४॥

સત્યુરુપેશાસ્ત્રમાંજેજેજપતપદ્મતસાધનકલ્યાંછેતેપણાપાંચદોષનેદાહિનેનિર્યાસનિકધર્મનેભગવાનમાંપ્રિતિથાય
તેસારુંકલ્યાંછેમાટેઆજઅમારિઆજ્ઞાયેકરિનેપાંચવર્તમાનદુરારાચિનેજેગ્રહસ્થહોયતેનેકામલોભનેસ્નેહાચળને
જતનકરિનેજિતવાંઅનેઅચળનેજિતેતેગ્રહસ્થપણનિર્યાસનિકધાયનેશ્વરધામનેપામેઅનેજેત્યાગિહોયતેનેત્યાગિના
ધર્મમાદુરદિનેસ્વાદનેમાનએબેનેજતનકરિનેદ્વિતેતોતેત્યાગિનિર્યાસનિકધાય॥કેમકેત્યાગિનેકામલોભનેસ્નેહ
નોસંબંધથોડોછેનેસ્વાદનેમાનનોસંબંધધણોછેઅનેગ્રહસ્થનેકામલોભનેસ્નેહનોસંબંધધણોછેનેસાદનેમાનનોસંબંધગ્રહસ્થનેબહુધિ
અનેજેજેવિષયનોબહારથિસંબંધધાયછેતેતેવિષયનિઅંતઃકરણમાંધારેવાસનાંબંધાયછેઅનેજેજેવિષયનોબહારથિત્યાગધાયછેતેતેવિષય
અંતઃકરણમાંધિવાસનાદાહિજાયછેમાટેગ્રહસ્થનેસ્વાદનેમાનનોસંબંધથોડોછેતોતેનેજ્ઞાનનધિજાણતાતેકેમથોડોસંબંધછે॥તોકેમકરિને
ગ્રહસ્થસંસારમાંરહ્યોછે॥તેગમેતેવોગ્રહસ્થમોરોહોયતોપણતેગ્રહસ્થત્યાગિનેનમેનેનિરમાનિરદે॥અનેલોભેકરિનેસ્વા
દરુપિવિષયનધિભોગવતો॥કેમકેગ્રહસ્થનેતોરવાધનિપણનિવૃત્તિઆવતિનધિએવોવ્યવહારનોપાસલોછે॥માટે
રુવેડુંછેતેરાતદહાડોમેહેનતકલ્યાકરેછેતોપણતેનેરોટલોહોયતોશાકનહોયનેશાકહોયતોછાશનહોયનેછાસ
હોયતોઅથાળુંનહોયઆવીરિતેરવોર્દમારોટલોનાચિનેલુરવાપારવારવાયછેનેમેહેનતકલ્યાકરેછે॥પણતેનેસ્વાદનુભા
નરહેતુનધિઅનેબલિશાહકારછેતેપણવેપારવણજમાંસાંજપડિજાયતોપણરવાધાનિનવરાઈઆવતિનધિઅનેદાહ
અનાનોપણમેલરહેતોનધિ॥અનેલોભેકરિનેધિગોલરવાંડસાકરતેપણસાક્ષરવાયનહિ॥માટેગ્રહસ્થનેદેવિષયસ
હેજેથોડાછેઅનેઅજ્ઞાનેકરિનેકામલોભનેસ્નેહમાંગ્રહસ્થબંધાળોછે॥માટેતેનેજ્ઞાનથાયત્યારેતેબંધનથકિમુકાયછે
અનેતેજ્ઞાનપણસત્યુરુપથકિથાયછે॥માટેજેનેપોતાનાઆત્માનોમોક્ષકરવાનિર્દેહાહોયનેજન્મમરણનાંદુઃખયકિ
મુકાબુહોયતેનેતોપ્રત્યક્ષભગવાનતથાતેનાનિર્યાસનિકદવાજેસાધુતેનોસમાગમકરિનેતેનોદ્રઢાશરોકરવો॥
તોતેયકિવિષયનોઅતિશોકઠળપાસલોછે॥પણતેસહેજેકપાઈજાયછે॥તેસત્યુરુપકેવિરિતેવિષયથકિમુકાયેછે

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૨॥

॥તો એમ જ્ઞાન આપે છે જે તે તું આત્મા છે તે તો ચો ચિત્ત તત્ત્વ નો જે જડ દેહ તે થકિ નો રચો છે અને જે આત્મા છે તે તો અવિનાશિ છે
પણ જડ આયો જે માર્ક દેહ તે આત્મા નું સ્વરૂપ નથિ અને તે દેહ ને સ્પર્શ કરિને આત્મા ને સ્પર્શ નથિ ॥ ને દેહ ને દુઃસ્વ કરિને આત્મા
ને દુઃસ્વ નથિ ॥ અને જે સ્પર્શ દુઃસ્વ જણાય છે તે તો મોહ રૂપિ નિંદ્રા ને વિષે અજ્ઞાન રૂપિ સ્વપ્ના માં ભ્રાંતિયે કરિને જણાય છે જે મલો
ઈકે પુરુષ નિંદ્રા માં સુતો હોય ને તેને સ્વપ્ન આવે ને તે સ્વપ્ના માં ઘણું દુઃસ્વ થાય અથવા ઘણું સ્પર્શ થાય ને અતિ શો આનંદ પામે
પણ તે પુરુષ જાગે ત્યારે તે સ્વપ્ના નું સ્પર્શ દુઃસ્વ સર્વ મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ અને સ્વપ્ના માં પણ સ્પર્શ દુઃસ્વ લેશ માત્ર નહોતું ને આ
ન્તિયે કરિને જણાતું હતું ॥ તે મજે જ્ઞાન રૂપિ જાગ્રત અવસ્થા ને પામે ને મોહ રૂપિ નિંદ્રા લે ત્યારે જ્ઞાન રૂપિ સ્વપ્ના માં જે સ્પર્શ દુઃ
સ્વ પામે તો હોતો તે સર્વ ટલિ જાય છે ॥ જે મજાગ્રત અવસ્થા ને પામ્યો તે ને સ્વપ્ન નું સ્પર્શ દુઃસ્વ રવો દુઃસ્વ થઈ જાય છે ને તે સ્વપ્ના નાં સ્પ
ર્શ દુઃસ્વ નો દુઃસ્વ સો કલેશ માત્ર રહેતો નથિ ॥ તે મજાન રૂપિ જાગ્રત અવસ્થા ને જે પામે છે તે ને અજ્ઞાન રૂપિ સ્વપ્ના માં જે પંચ વિષ
ય સંબંધિ દેહ નું સ્પર્શ દુઃસ્વ તે મિથ્યા થઈ જાય છે જે મજ ન કરાજા જ્ઞાન રૂપિ જાગ્રત અવસ્થા ને પામ્યા હતા તો પ્રાદૂર કરિને રા
જ્ય માં રહ્યા તો પણ રાજ્ય સંબંધિ જે પંચ વિષય નાં સ્પર્શ તે ને ભોગ્યા નહિ ॥ અને સત્પુરુષ નો સમાગમ ને ભગવાન નિકથા વાસ્તા
કિત્તિ ભજન સ્મરણ તે નો અતિ શો અભ્યાસ નિરંતર રાખતા અને સંસાર થકિ રૂડા સરહ્યા અને પોતે કથા સાંભલવા ને બેઠા હતા
તે સમે પોતા નિમિથિ લાપુરિ બલવા લાગી ત્યારે જ ન કરાજા એમ બોલ્યા જે મારું કાર્દ નથિ બલવું એવિરિ તે જ્ઞાન રૂપિ જાગ્ર
ત અવસ્થા ને પામ્યા હતા ત્યારે રાજા જ ન કરાજા દેહિક દેહ વાળા તે મજા નિવાજે ગ્રહસ્થાશ્રમિ ભગવાન નામ ક્ત તે ને વિચારિ
ને જોવું ॥ જે હાડ માં સનો લોચે જે દેહ તે મારું રૂપ નથિ અને એમ સમજવું જે મુને તો પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાન ના સંત મલ્યા
છે મારે દેવે તો હું બ્રહ્મ રૂપ થયો છું તે સારું નરક માં થિ બનિ એવિ જે નરક નિપુત લિલ્લિતે માં હું લોભાડું એવો નથિ ॥ અને એમાં
તો સ્યાન ને સ્ફર્ક જેવા જે પામર જિવ તે લોભાય છે ॥ અને બાર્દયો દ્વારિ ભક્ત હોય તે ને પળ પૌતાને આત્મા રૂપ માનવું ॥ અ
ને વિર્ય ને રૂપિ થકિ બન્યો એવો જે પુરુષ નો દેહ તે માં મોહ પામવો નહિ તે પૌતાને મલ્યા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાન ના

ગામેડિ
સિંદ્દ ૬૬

॥૧૨॥

સત્તેનાચરણાર્થિદમાંદ્રપ્રીતિકરવી અનેસ્ત્રિપુરુષબેનેકામરુપિવાસનાનો દિવસેદિવસેઘવિરિતેસમજિનેત્યાગકરવો॥
 અનેપૂર્વેપણજેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતનો॥ સંબંધથયોછેતેનેસંસારમાંથિપ્રિતિટલિગર્દીછેતેગોપિયોનેશ્રીકૃષ્ણભ
 ગવાનનોસંબંધથયોનેસંસારમાંરહિતોપણસંસારસંબંધિસ્કરવભોગવ્યાંનહિં॥અનેતેનેગમેતેવોરુપાલોપુરુષદેશ
 યતોપણતેનેહારમાંસનેનર્કતુલ્યજાણતીતેમઘવિરિતેવિચારિનેઅમારાઆશ્રિતઘવાજેગ્રહસ્થહરિમક્તબાર્દભાર્દ
 સર્વેનેકામનિવાસનાનોત્યાગકરવો॥અનેદ્રવ્યાદિકપદાર્થનોજેલોમતેનોઘમવિચારકરવોજેદુઃખવ્યોત્યારેશુભાવ્યો
 હતોનેજદૃશત્યારેશુંભેગુંઆવ્યાનુંછેસર્વેપડપુરંદેરો॥અનેતેદ્રવ્યાદિકપદાર્થપણમિથ્યાનાસૂતેતેએમસમજિનેલો-
 મનોત્યાગકરિનેઅર્ધમઅનિતિકુડકપટ્તોરિઆદિકથિદુરરહિનેપોતાનોજેધર્મતેનેદ્રહરાચિનેજેજેદુકમેદેનતથિ
 કંમાવુંતેમાંથિપણપોતાનાઆત્માનુંરુઢુંથાયતેનેઅર્થેભગવાનનોભાગકહાડવોઅનેએમસમજવુંજેમારેતોએકશેર
 અન્નદેહરક્ષણનેઅર્થેજોર્દ્યેછિયેતથાજાડુંમોટુંવસ્ત્રજોર્દ્યેતેપણભગવાનઆપનારાછેમારેએમસમજિનેલોમનોત્યાગ
 કરિનેગ્રહસ્થનેપણસંસારમાંથિદિવસેદિવસેડાસથવુંઅનેસ્નેહનેદાલવાનોઘમવિચારકરવોજેમારેઆત્માનેનાતજા
 તનથિઅનેદેહનેદેહનાસંબંધિછેતેતોસર્વસ્વાર્થિયાંછેમારેસ્વાર્થેભેગાથયાછેજેમચ્છાડવેપંચિભેગાંથાયછેનેસવારેપા
 છાંડડિજાયછેતેમસર્વદેહનાસંબંધિસ્વાર્થેભેગાંથયાંછેનેપાછાંસડસડનેમાર્ગેવયાંજાયછે॥પણકોર્દકોર્દભેગુંઆવ્યુંનથિ
 નેકોર્દકોર્દભેગુંજતુંનથિ॥અનેજિવેવૈસસિમાંઅનંતસગાંસંબંધિકત્યાંછેઅનેતેસર્વેનાસપામિગયાંછેતેમઆજનાંસ-
 ગાંસંબંધિપણજરુરનાસપામિજશેઅનેજોતેમાંસ્નેહરહેશેતોતેનેવિષેઅવતારધરવોપડશેનેમહાદેરાનર્થેશ્રામવિ-
 ચારિનેજેહનાંજેસગાંસંબંધિમાંથીસ્નેહજેપ્રિતિતેનોત્યાગકરિનેજિવનાસાચાસગાંજેભગવાનતેમાંદ્રપ્રીતિકરવિ
 તથાતેપ્રત્યક્ષભગવાનનાપંચવિષયનાત્યાગિસત્તેનેવિષેપ્રિતિકરવિઘવિરિતેગ્રહસ્થસમજેતોતેનિરવાસનિકર્થદ
 નેઅક્ષરધામનેપામે॥અનેજેણેસંસારનોત્યાગકર્યોહોયતેનેસ્વાદનેમાનઘવેવિષયવત્તવાનરહેછેઅનેકામલો-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९६॥

भूनेस्नेह एत्रणविषयगोणपणे रहे छे केमके त्यागिने कामतो अष्टप्रकारे स्त्रि संबंधि नियम होय जे त्यागिने आप्रकारे स्त्रि
नो त्याग करयो अने द्रव्यनोपण त्यागिने संग्रह न करयो ने द्रव्यने अडवुपण नहि एविरिते अष्टप्रकारे द्रव्यना त्याग संबंधि-
नियम होय तेज त्यागि कहे वाय अने देहना संबंधिने घेर त्यागिने नजवुं अने ते नो संगपण न करयो एविरिते त्यागिने-
नियम होय माटे एत्रणविषय त्यागिने तथि अने स्वादने माननो त्यागिने वधु संबंध थाय छे केमके जे त्यागि थयो ते तो ग्रह
स्थने पुजवाजो गथयो माटे ते नुं महात्मजाणिने तेने धिगो लखांडसाकर दुध दहि आदि क अनंत प्रकार नारस ते त्यागि
ने आप्र ते जो त्यागिरसनानो स्या दियो होय तो रसनाने वसथर्दने जरुधर्म मांथि भ्रष्ट थाय केम के रसना दंदि छे ते सर्वे दं
दियो नुं मूल छे जे मझाडस काई ज तु होय ने तेने मूल मां पाणि रेडि ये तो ते द्याड पाछं लि लुं हि म थाय ने डालि डालि पा लेवे
तेम त्यागि जे ते त्यागे तपे करिने द्याड ना पेढे स्क काई गयो होय ने दं दियो सर्वे नियम मो करि होय तो पण जो रसनाने वसथर्द
ने रस रचाय तो जे मझाड उडाले डाले को दामु के छे तेम त्यागिने पण काम लोभ स्या द स्नेह मान रूपि कोटा फुटिने दं दियो सर्वे
विकार पा मिने धर्म मांथि भ्रष्ट थर्द जाय छे अने कोई एम कहे जे पाणी मां मे लाविने रस जमे तो विकार न करे तो एवा तरवो
दि छे केमके जे मबाहार पाणि मां मे लावे ते म सर्वे मनुष्य मो दामां भेगुं करिने दाढे चाविने एकर स करिने ग ल्या हे वुं उतारे छे
अने पेढ मां गया के डे पण को र्द नो खुर रहे तुं नथि तो पण जे वस्तु नो जे योगुण होय ते जणा या यि नारहे नहि माटे पाणी मो मे-
लाविने सारा सार रस जमे तो रसना दंदि नो स्या द कां ई क ओ लो थाय एरो पण बिजि दं दियो सर्वे विकार पा मिने भ्रष्ट
थर्द जाय एसिद्धांत वारता छे ॥ माटे जेणे संसार नो त्याग करी होय तेने रसरसनो त्याग न करयो एज त्यागि नो धर्म छे
केमके जे ग्रह स्थर स रचाय तेने तो स्त्रि होय माटे तेने धर्म रहे छे ॥ पण त्यागि थर्दने रसरचाय तो तेने चिर्य पात थया यि-
नारहे श्रो ज नहिं ॥ केमके रसनाने ने री सुने एकता छे ते रसन ये रसरचाय तो शि सु दंदि मां जणा या यि नारहे ज नहिं
एसिद्धांत वारता छे अने ग्रह स्थने तो स्त्रि होय तेणे करिने तेने धर्म रहे छे पण त्यागिर स रचाय तो तेने ग्रह चर्य ग्रत

उगामेडि
सि० ई६

॥९६॥

नरदेने कामपण जितायनहि अने ते नो सनातन त्यागि नो धर्म पण रदे नहि ॥ ते सारुं त्यागिने रसविषय नो विशेषे त्याग
करवो अने त्यागिने मान नो घणो संबंध थाय छे ॥ माटे मान नो पण विषे त्याग करवो ॥ केम के जे त्यागि थयो ते तो सर्वे ने न
मवाजोग ने पुजवाजोग थयो माटे जो मान ने वश थाय तो भगवानना मारग थकि जरूप डिजाय अने तेना जपतपादि
क साधन पण सर्वे विकार रूप थर्द जाय छे ॥ जेम दुध ने साकर मां सर्प नी लाल पडे तो ते दोर थर्द जाय ने तेने जे पिथे तेना
प्राण जाय तेम जपतपादिक सर्वे साधन तो दुध सो कर जे वा छे ते मां सर्प नी लाल रूप मान भळे तो ते साधन अकल्याण
कारि थर्द जाय छे ॥ अने ते मां निनो जे जे संग करे तेना जिवनु पण मुं दुं करे ॥ केम के जे मानि होय तेने कोई मद्वात्मा पुरुष
कल्याण कारि प्रगट थया होय ते ओ लखायनहि ते कृष्ण अथवा रामां माने करिने रुषिने भगवान ओ लखायानहि ॥
एआदिक जे जे मानिद ता तेने प्रगट श्री कृष्ण भगवान ओ लखायानहि ॥ अने जे मानिने स्वादियो होय तेने प्रत्यक्ष
भगवान नो संबंध थाय ज नहि माटे त्यागिने स्यादने मान नो चधारे संबंध छे ते सारुं राबेने जतन करिने विशेषे क्षित-
वा केम के त्यागि नै अण विषय नो तो संबंध नथिने स्यादने मान नो समजिने त्याग करे तो ते निरवास निक थाय अ-
नै अमने पण निरवास निक भक्त चाला छे माटे ग्रह स्थने काम लोभने स्नेह मां प्रिति छे तेने साधु नो समागम करिने प्रि-
ति टालि नारयथि ॥ अने भगवान ने भगवानना एकांतिक निरवास निक साधु ते मां प्रिति करथी अने एविरि ते सम-
जिने ज्ञान ने पामे तो ते ग्रह स्थपण निरवास निक थर्द नै अमारा अक्षर धाम ने पामशे नै तेम हास खिया थाय छे ॥ अने जो ग्रह-
स्थने काम लोभने स्नेहनुबंधन छे ने बलि स्यादने मान जे अतिशय राखशे ते तो अस्तरक हे बाय अने ते साधे अमारे बने जन
हि ॥ अने जे त्यागि थयो होय तेने स्यादने मान नो संबंध ने बलिकाम निवासना राखे तथा द्रव्यादि पदार्थ मां प्रीतिकरे ॥
अथवा देहना संबंधि मां हे तराय तो ते त्यागिने पण अस्तरजाणवो अने तेनु कल्याण पण को ई काले थायनहि अने जे ते
नो संग करे तेने पण भ्रष्ट करे अने जे पांचे विषय नो त्याग करीने अमारि मक्ति करशे ते ज अमारा खरा त्यागि भक्त छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९७॥

अने तेने ज अमारो अखंड संबंध रहे तो अने तेने ज आत्पंतिक ज्ञान धरो ने अमारा अक्षय धाम ने पावरो ॥
इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ ओगविश्वी १६ सोल
ना पो सब दि २ बिजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीउगामेडि मध्ये पटे लबे हे चर ने धुने घेर ओर उनिओ-
सरि मांगा दित किये जुक्त हो लिया उपर विराज मान थया दता ॥ अने सर्वे जरिया निबल्लु धारण कर्या दता अने पो ताना
मुखाविंदनि आगल साधु तथा घणा कह रि भक्त निसभा भराई ने बे ठिहति पछे महाराज बोल्या जे ने पो ताना आत्मा-
नो मोक्ष करवाइ द्या होय ने अतिशो स्तुति या यवुं होय तेने तो अतिशो विवेकार बबोपण आविबेकि नथवुं के मके अविबेकि
छे तेने सत्पुरुष नो संग सारो लाग तो नथि अने भगवान नुं स्वरूप पण तेने नथि ओ लखातुं अने जे विवेकि छे तेने ज सत्पुरु-
ष नो समागम गमे छे अने तेने ज अमारुं स्वरूप ओ लख्यामां आवे छे अने जे अविबेकि छे तेने तो कोई कफु लाये ने यत्थाण
करे तो तेने बराथ दी जाय छे अने पो तानुं द्रव्यादिक पदार्थ पण तेने आपि दे छे ने पो ते हेरान मले छे अने ते संत असंतने ओ
लखे नहि ॥ अने पो ते मत पथमां ज्यां ज्यां बंधाणो होय तेने मुकिश के नहि माटे अविबेकि नुं कल्याण कोई काले थाय न
हिं ॥ अने जे विवेकि होय तेने तो जे विरिते पो ताना आत्मानुं रुडुं थाय ते मज करतां आवे अने ते संत असंतने पण ओ ल-
खे ते जे संत होय ते नो संग करे ने असंत होय ते नो त्याग करे अने जगत नाजिब बरयाणे तेणे करि पो तानि मोट म्यन माने
॥ अने जगत नाजिब निंदा करे तेणे करि ने पो तानि नानम्य नमाने के मके जे विवेकि छे ते एमसम जे छे जे एतो सर्वे माया-
नाजिब छे ॥ अने जमपुरि ना अधिकारि छे ॥ अने मुने तो भगवानने भगवानना संत मल्या छे माटे हुं तो ब्रह्मरूप यो छुं ॥
ते मारे अज्ञानि जियनी पेटे माया ना पुरमां नथि वेहे वुं ॥ अने ते सत्पुरुष नां आपे लाजे नियम तेमां कोई काले फेर पाडे न
हिं ॥ अने साधु नो समागम करि ने संसार निवास ना ने दिवसे दिवसे घटाउते जाय अने भगवानने भगवानना जे ए-
कांतिक साधु तेमां प्रितिकरे ए विरिते जे नी समजण होय तेने विवेकि जाणयो अने बलि जेने प्रत्यक्ष भगवान मल्या

उगामेडि
सि० ६७

॥९७॥

દોયને તે ભગવાનનો આસરો કસો દોય તેને તો અધિનાસિ એયું જે ભગવાન નુધામ તે નિપ્રાપ્તિ થઈ રહિ છે ॥ અને તેને એવું
 અરવંડાનંદ સ્ફુરવમેલિને માર્દકને નાશવંત એવા જે સંસારના સ્ફુરવ તે નિર્દુહાર દેહે છે કે તેમાં પ્રિતિ રાવે છે તેને પણ
 વિવેકિ જાળવો મારે અમારા જે જી આશ્રીત હોય તેને તો સંતનો સમાગમ કરિને ના સંવંત ને અનંત દુઃરવેયુક્ત એવા જે
 માર્દક સ્ફુરવ તે નિર્દુહાનો ત્યાગ કરિને પોતાને ત્રણ દેહને ત્રણ અવસ્થા થકિ નોરવો ને અછેદ અભેદ અમર અજર અધિનાસિ
 એયો જે આત્મા તે રૂપમાનવું અને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને મહાત્મે સહિત ભક્તિ તેને સિદ્ધ કરિને બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના સ્વરૂપ
 પમા જો હાવું અને એવિરિતે સમાજિને ભગવાનને ભગવાનને ભગવાનના સંતમાં પ્રીતિ કરે છે તેને જ વિવેકિ જાળવો ॥ અ
 ને તે વિના બિજા સર્વે અવિવેકી છે ને મૂર્ચ છે અને તે અતિ શો દુઃરવને પામે છે ॥ અને જે વિવેકી છે તે જ મહાસ્ત્રિયા ધાય
 છે ॥ અને તે ભગવાનના ધામને પામશે મારે વિવેક રાવવો ને અવિવેકનો ત્યાગ કરિને આત્મારૂપ થઈને ભગવાનનું ભજન
 કરવું ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

સર્વ ત્રૌ ૧૧ ઓગણિશે ૧૬ ત્રો લના પો સવદિ દિ આષ્ટમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રવો પાલામ મધ્યે
 પટેલ ધરમસિ કેશવને ઘેર ઓસરિ માંગાદિત કિયે જુક્ત દોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે જરિયા નિવરૂપારણ
 કસ્યાંદતાં ને ગુલાબના પુષ્પના હાર કંઠમાં ધારણ કર્યા હતા ને પોતાના મુરવા બિંદનિ આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્ત
 નિ સભા મરાઈને બેઠિ રહિ પછે મહારાજ કૃપા કરિને બોલ્યા જે આજ તો પ્રશ્ન પુછો તો વારતા કરીયે પછે ધર્મ નિંદસ્વા
 મિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે ત્યાગિનું ને ગ્રહસ્થનું હારે કલ્યાણ કે મથાય પછે મહારાજ બોલ્યા જે આત્મા છે તે તો ત્યાગિયે નથિ ને ગ્રહસ્થ
 નથિ ॥ અને આત્મા તો ચૈતન્ય બ્રહ્મ છે ને આકાશ નિ પેઠે નિરલે પછે ને ગ્રહસ્થ ને ત્યાગિ એ તો સર્વે દેહનો વ્યવહાર છે અને જે
 આત્મા દેહમાં ખાંસે છે તે તો મિથ્યા ભ્રાંતિયે કરિને પોતાના સ્વરૂપને ભૂલિને પંચ વિષય નિવાસનાયે કરિને જન્મ મૃત્યુના
 દુઃરવને પામ્યા કરે છે અને જો પોતાના સ્વરૂપને વિચારિને જુવે તો લેલો માત્ર દુઃરવ રહે નહિ ॥ ને પરમ જ્ઞાન્તિ ને પામે ॥

જેમુલ્યપ્રમાણમજળાયજેકોણેકતરવારોનાઘામાસ્યાનેતેનિપિડાબદ્ધથતિહોયપણતેસ્વપ્રમાણિજાગેતોલેશમાત્રપિ-
ડારહેનહિતેમજિવનેમોહરૂપિનિંદ્રાનેવિષેપંચવિષયમાંઆસક્તિરૂપિઘાવાયોછેતેનેકરિનેઅનંતપ્રકારનાકરેશને
પામેછે॥પણજોજિવજ્ઞાનરૂપિજાગ્રતઃસ્થાનેપામેતોપંચવિષયમાંઆશક્તિરૂપઘાવાગ્યાહોયતેનીપિડાટલ્કિજાયછે
નેપરમશાન્તિનેપામેઅનેબ્રહ્માનંદઅધિનાસિસ્થનેભોગવેપણેયુક્તાનક્યાંથાયતોપણજ્ઞાનનાઆપનારાણવાજેપ-
રમાત્માભગવાનતેક્રપાકરિનેપોતાનોદિવ્યભાવછપાવિનેમનુષ્યજેવાસજ્ઞાનિથર્દનેજિવનેમલેનેજ્ઞાનઆપેત્યારે
જિવમોહરૂપિનિંદ્રામાંધિજાગેછેતેભગવાનકેધિરિતેજ્ઞાનઆપેછેતોજિવનેવિષેઅનાદિકાલ્પનિમાયાવત્સગિછે
તેમાયાજેતેત્રણદેહનેત્રણઅવસ્થારૂપેથર્દછેતેમાંસ્થૂલસૂક્ષ્મનેકારણત્રણદેહનેજાગ્રતસ્વપ્નનેસિસોપતિરાત્રણ
અવસ્થાતેત્રણદેહનેત્રણઅવસ્થાધિજિવનેજ્ઞાનેકરિનેનોરોપાડેછેતેજ્ઞાનનેકહેછેજેઆદેહછેતેજડછેઅનેતું
તોઆત્માહોતેચૈતનહોનેબ્રહ્મહોઅનેદેહતોનાસંવંતછેનેદુઃસ્વરૂપછેઅનેતુંઆત્માતોઅધિનાસિહોતેઆનંદરૂ-
પહો॥અનેઆદેહનેદેહનાંસગાંસંબંધિતથાદેહસંબંધિપંચવિષયનાભોગનાંપદાર્થતેતોસર્વેધિધ્યાછેનેતુંછેછે॥
અનેજિવનેઅજ્ઞાનેકરિનેસાચાજેવાંજળાયછેપણેસર્વેભાન્તિમાત્રછેનેઅસત્યછેપણકોઈસત્યનથિઅનેજિવનેમોહ
કરિનેઉલટાંદુઃસ્વનાંદેનારાંછેમાટેતેસર્વેનુંપ્રમાણકરિનેદેહાદિકમાયાનાપરપંચથકિઅસંગિપણેરહેનેતારુંજેતે
માનેતુંતનમનધન્યતેભગવાનનેઆરપણકરઅનેભગવાનનિઆજ્ઞાપ્રમાણેવર્ત્યેવિરિતનીસમજણનેપ્રત્યક્ષભગ-
વાનઆપેતેનેગ્રહણકરિનેતેત્યાગિથાયતોયતેબ્રહ્મરૂપછેઅનેએવિસમજણનેપામિનેભગવાનનિઆજ્ઞાએઅથવા
પ્રારબ્ધેકરિનેગ્રહસ્થાશ્રમમારહોહોયતોપણતેનેબ્રહ્મરૂપજાણવોકેમકેપૂર્યેપણજનકાદિકરાજાકેટલાક
એવિરિતનીસમજણનેપામિનેગ્રહસ્થાશ્રમમારહ્યાહતાઅનેવ્રજનીગોપિયોપણેવિરિતનીસમજણનેપામિનેસંસાર
વ્યવહારમારહિપણતેનેલેશમાત્રસંસારવ્યવહારઅહોનહિમાટેજેનેપ્રત્યક્ષભગવાનમત્યાહોયનેતેભગવાનના

સ્વરૂપનો જ્ઞાનેસદ્વિતુત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચયથાય છે તેનાં અનંત જન્મનાં પાપના સમુદ્ધતે સર્વે બલિને ભસ્મ થઈ જાય છે ॥
 પછે તે ભક્ત ભગવાન નિદ્ધાએ કરિને ત્યાગિ થાય અથવા દુઃખાએ કરિને ગ્રહસ્થાશ્રમમાં રહે પળતે બેનો મોક્ષબરો વર છે ॥
 ॥ ત્યારે તમે કહે શો જે ત્યાગિ થયા તેને શુર્યોટ રવાધિ જે કામલો ભસ્વાદ સ્નેહને માન એ જે પંચ વિષય તેનો ત્યાગ કરિને અ-
 તિશો અસંગિ પળે વરતે છે અને કોઈ પ્રકારની વાસના રાચતા નથિને દેહદ્વિયોને દમ્યા કરે છે ને ગ્રહસ્થ તો કાંઈ યોદા સ્વડો
 કરતા નથિ તે બેનો મોક્ષબરો વર કેમ થાય એમ કહે શો તો ત્યાં કદિયે છિયે જે ત્યાગિ છે તે તો અમારિ પ્રસન્નતાને અર્થે અનંત
 જિવોનાં કલ્યાણ કરવા સારું એવિરિતે વરતે છે પળ એને કોઈ જાતનો સંઘરણો નથિ અને એવા નિરવાસ નિકસાધુ છે તે તો
 દેહ છતાં ગ્રહાનિ મૂર્તિયો છે અને તેના સંબંધે કરિને અનંત જિવોનો મોક્ષ થાય છે અને ગ્રહસ્થ છે તેને એના મોક્ષમાં તો સં-
 ઘન થિ પળ એથકિ ઘણા જિવો મોક્ષ થતો નથિ ॥

॥ હિતિ શ્રી મુરલિ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત ૧૯૦૭ ગણિત્રો ૧૭ સત્તરના ચૈત્રવદિ ૧૧ એકાદશિને દિવસે મહારાજ
 શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી ટિંબામધ્યે પોતાના મંદિરમાં દિડો લારવાર ઉપર વિરાજમાન થયા હતાને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધારણ
 કર્યા હતાં અને કંઠમાં ગુલાબને મોગરાના પુષ્પના દારધારણ કર્યા હતાને વૈકાન ઉપર ગુહ્યોગીરિયા હતા અને મુસ્તકે
 ગુલાબિરંગના ફેટામાં તો રાલટકતા હતા અને લલ્હારને વિષે કેશરિ આડુ ને કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો ને પોતાના પુ-
 રવાધિંદનિ આગલ સાધુ તથા ઘણા કદરિ ભક્ત નિસામ ભરાઈને બેઠિ હિતિ પછે ગામ અંકે વાલિયાના રાણા સ્વસિંધ અમરસિંધે પ્રશ્ન
 પુછ્યું જે જિવનું શુરુ પછે ॥ દૈશ્વર્યું શુરુ પછે ॥ માયાનું શુરુ પછે ॥ બ્રહ્માનું શુરુ પછે ॥ તે દે મહારાજ ક્રપા
 કરિને કહો પછે મહારાજ બોલ્યા જે સારાં પ્રશ્ન પુછ્યો ॥ સાંભળો એનો ઉત્તર કરિયે ॥ જે જિવનું રૂપ તો એવું છે જે સ્થૂલ સૂક્ષ્મ
 મૂને કારણ એ ત્રણ ગારિને જાગ્રત સ્વપ્ન ને સુષોપ્તી એ ત્રણ અવસ્થા તેને વિષે અહં ગ્રતિયે કરિને રહ્યો ને તેના સુરવદુરયની-
 ભોક્તા તેને જિવકદિયે ॥ અને દૈશ્વર્ય કેવો છે તો માયાનો નિયંતા છે ને માયાથકિ વિજાતિને અનાદિને સત્ય ને સ્વયંજ્યો

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९९॥

तिने सर्व तने दिव्य विग्रहने समग्र आकार मात्र निप्रव्रतिना कारणने क्षेत्रज्ञ एवोर्दृश्य छे ॥ अने बलि विरार सत्ता त्याने अ-
व्याकृत एवा त्रण शरिरे उत्पत्ति स्थितिने प्रलय एव त्रण अथवा तेने विषे अहं भावनी धरनारोने तेनो भोक्ता तेने पण द-
श्वर कहिये ॥ अने माया जे ते त्रिगुणात्मक छे ॥ जउ चिदात्मक छे ने नि त्य छे ने निरविषे पछे ने मद दारिक समग्र तत्वने जिव
मात्र तेनु क्षेत्र छे अने भगवान निभना दिशक्ति छे तेने माया कहिये ॥ अने ब्रह्म जे ते माया थकि पर छे अने अखंड छे सर्व-
व्यापक छे ने सर्वाधार छे ने सर्वना आत्मा छे अने सर्वमां अन्वय थका व्यतिरेक छे ने परब्रह्मना अंगानो प्रकाश छे ने परब्र-
ह्मने रत्नानुं ठे काणुं छे ॥ तेने ब्रह्म कहिये ॥ अने परब्रह्म जे ते केया छे तो ते जो मय एवुं जे दिव्य सिंहासन तेना उपर सदाय दि-
व्य मूर्ति मान थका विराजमान एवाने अनंत त्रैश्वर्य अनंत शक्तियो ने अनंत पारस देवि दणा थका सदाय पोताना ए-
कांतिक भक्तने अग्रे किक अखंड स्वरूप आये छे ॥ अने वेद जे तेने तिने तिक हे छे ॥ ने कर्तुं म कर्तुं ने अन्यथा कर्तुं समु-
छे एवा जे परब्रह्म ते जे ते पुरुष प्रकृतिने काल एवि जे पोतानी शक्तियो ते बडे करिने अनंत कोटि ब्रह्मांड नि उत्पत्ति स्थिति
ने प्रलय तेने कराये छे ने पोते तो पोताना अक्षर धामने विषे सदाय विराजमान रहे छे तेने परब्रह्म कहिये ॥ एवि रि ते जिव
दुश्चर माया ब्रह्मने परब्रह्मनां रूप छे ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय न
मोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिशे १७ सत्तरनाचैत्र वदि १२ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान
गाम श्रीदिंभामध्ये पोताना मंदिर मांढिं उलारवाट पर विराजमान थया हता ॥ अने सर्वे जरिया निबस्त्रधारण कस्मां ह-
तां अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सोभिरद्धां हतां ॥ अने कंकुनोर्चादलो कस्मां हतो ने पोताना मुख बांदिनि आगल सा-
धुतथापणा कहरि भक्त नि सभा भारद्ने बेठि हति ॥ पछे राणा देवी सिंगे सोल प्रभु लखिने पोताने उत्तरेथी तेना गोर
कान जिने तथा रवास बसरामने माहाराज पासे मोकल्या ते पो आविने हाप जोडिने महाराजने कछुं जे आसो लप्रभ
नोखर उलखिने दरबारे आप्यो छे तेना उत्तर कपा करिने करो पछे महाराज ते प्रभु यांच्या ते तेनां नाम जे परम शक्ति

रिं बा.
सि. ७०

॥९९॥

केनेकहिये १ शक्तिकेनेकहिये २ विद्याकेनेकहिये ३ अविद्याकेनेकहिये ४ ब्रह्मकेनेकहिये ५ पुरुषोत्तमकेनेकहिये ॥
 ६ धर्मकेनेकहिये ७ अधर्मकेनेकहिये ८ ग्रहस्थकेनेकहिये ९ त्यागिकेनेकहिये १० मुक्तकेनेकहिये ११ बंधकेनेकहि
 ये १२ परमार्थकेनेकहिये १३ स्वार्थकेनेकहिये १४ क्षत्रिकेनेकहिये १५ ब्राह्मणकेनेकहिये १६ एविरितेयिनतिमहारा-
 जाधिराजमहाराजश्री ७ सातहरिकछजिमहाप्रभुतमेरूपाकरिने आसोलप्रभनोउत्तरकरो तेधिसंषयमरुओ अने आ
 पतोदयातुंछोतेमाराउपरश्रीपारायजोपछेमहाराजकागलवांचिनेहसता थकाबोत्याजेबहुसाराप्रभलरव्यांछेतेस्योए
 नाउत्तरकरिये तेसूर्यसामलो ॥ जेपरमशक्तितोतेनेकहियेजेपरमेश्वरनुकर्तुमकर्तुनेमन्यथाकरतारूपजेऐश्वर्यतेषामा-
 क्तिछे १ अनेशक्तितोएजेमूलमायाकहेतां त्रिगुणात्मकछे ने जडचिदात्मक छे ॥ नेनीत्यछेनेनिरधिषवछे तेने
 शक्तिकहिये २ अनेविद्यातोएनेकहियेजेजेणेकरिने आत्मापरमात्मानुंज्ञानधाय तेमांविद्याओअद्वारछे तेकैरलिक
 व्यवहारसाधकछे नेकैरलिकमोक्षसाधकछे तेमांआलोकमांफलमलेतेव्यवहारसाधकनेपरलोकमांफलमले
 तेमोक्षसाधकछे ॥
 ॥ तेमोक्षसाधकमांपणएककर्मविद्याछेनेएकब्रह्मविद्या-
 छे तेकर्मविद्यापापक्षयनेकरेछेनेब्रह्मविद्यामोक्षआपेछे तेनेविद्याकहिये ॥ ३ ॥ अनेअविद्यातोएनेकहियेजेपंच
 विषयनीप्रवृत्तिनीजेजेकथावारता तेअविद्याकहेतां आत्मापरमात्मानाज्ञानमांविरोधितेनेअविद्याकहिये ॥ ४ ॥
 अनेब्रह्मतोतेनेकहियेजेपरब्रह्मपुरुषोत्तमना अंगनोप्रकाशातथाज्ञाननेपामिनेनिरवासनिकथयाएयाजेमुक्तते
 पणब्रह्मछे ५ अनेपुरुषोत्तमतोतेनेकहियेजेअक्षरातितएयाजेअक्षररूपपुरुषतेमध्येउत्तमएयाजेपरमात्मा तेनेपु-
 रुषोत्तमकहिये ६ अनेधर्मतोतेनेकहियेजेदंद्रियोअंतःकरणनोनिग्रहकरयो तथाश्रुतिस्मृतियेप्रतिपादनकर्योतेध-
 र्मछे ॥ ७ ॥ अनेअधर्मतोएजेसतशास्त्रनावचनधिविरुद्धवरतवुंतेनेअधर्मकहिये ८ अनेग्रहस्थतोएजेपंचविषयने
 भोगबतोछतोस्त्रिछोकरायालोनेवेदनाधर्मनेपालतोतेनेग्रहस्थकहिये ॥ ९ ॥ अनेत्यागितोतेनेकहियेजेपंचवि-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१००॥

वयनो त्याग करिने तथास्त्रि छोकरीं नो त्याग करिने आत्मारूप धर्मेने परमात्माने भजे तेने त्यागि कहिये ॥१०॥ अने मुक्त तो ते
ने कहिये जे पंचविषय निवासना थकि मुकाईने ब्रह्मरूप धर्मेने परब्रह्मने साक्षात्कार पाव्या तेने मुक्त कहिये ॥११॥ अने बध
तो एजे पंचविषयने विषे आसक्त कहे तां विषयनो भोग वनारो तेने बध कहिये ॥१२॥ अने परमार्थ तो एजे परने उपगारक
रयो तथा पोताना आत्माने मायाना बंधन थकि मुकाय वासारुं सत्पुरुषनो समागम करवो तथा जे जे सुभकर्मरूप साधन
कर्यां ते सर्व परमार्थ छे ॥१३॥ अने स्वार्थ तो एजे देहने देहना संबंधिना पोषणने अर्थे जे जे उपाय करवो तेने स्वार्थ कहिये
॥१४॥ अने क्षत्रि तो एजे ब्राह्मण साधुने गायते निरक्षारविने सूरविपणुं राखवुं धिरजरा खविने उदारपणुं राखवुं ने प्रजावुं
पालण करवुं तेने क्षत्रिक कहिये ॥१५॥ अने ब्राह्मण तो एजे समदम संतोष्यादिक दशलक्षणे युक्त तथा ब्रह्मरूप धर्मेने परब्रह्म
ने जाणे तेने ब्राह्मण कहिये ॥१६॥ एविरि ते उत्तर करिने पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिने आज्ञा करिके जे तम ए सो थ प्रश्नने उ
त्तर लखि आपो पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिने कथु जे बहु सारुं महाराज दुं लखि आपिना ॥ इति श्रीमु-
खसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ सवंत ११९ ॥ ओगणिसे १८॥ अद्वारना थाव
ण शुद्धि ६ छठने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीधुफणिया मध्ये पट्टे ल राणा भक्तने घेर उगमणे बार ओ
र डानि ओसरि मां गादित कीये जुक्त दोलिया उपर विराज मान थया हता अने सर्वे जरिया निवस धारण कस्यां हतां ने पु
ष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिर हतां ॥ अने पोताना मुखार्थि दनि आगल साधु तथा षणा कहरि भक्तनि सभो भराई
ने बेठि इति पछे श्रीहरिकृष्ण भगवान कृपा करिने बोल्या जे सांभलो एक चारता करी एछिये जे आज क्त मां बेवस्तु छे एक
ल्याण रुप छे ने एक अ कल्याण रुप वस्तु छे ते मां ज्ञानादिक वस्तु छे ते कल्याण रुप छे अने अज्ञानादिक छे ॥ ते अकल्या
ण रुप छे अने ज्ञानादिकने विषे अपार स्वरसुं छे ने अज्ञान मां अपार दुःख रसुं छे माटे एवुं सुखदायक जे ज्ञान तेनुं
हण करवुं ॥ ते एवुं ज्ञान क्यो छे ॥ तो माया पर एवा जे परमात्मा भगवान तेनि पोसे एवुं ज्ञान छे ते भगवानने जिवनी उपर

धुफणिया
सि० ७१

॥१००॥

ક્રપા કરિને મનુષ્યાક્રતિધારણ કરિને જિવને મલે અને તે ભગવાન નો જિવ આસરો કરિને તે પાસે થિજ્ઞાન સિદ્ધ કરે ત્યારે
 જિવને વિષે જે અનાદિનું જ્ઞાન રહ્યું છે તે ટલિ જાય છે અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે પણ તે વિના બિજા અનંત ઉપાય કરે
 તો પણ જિવનું કલ્યાણ થાય નહિ ॥ ને અજ્ઞાન દલે નહિ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મલ્યા વિના જ્ઞાન થાય પણ નહિ ॥ માટે જેને કલ્યા
 ણનો રચપદોય તેને માયા પરણ્યા જે કલ્યાણ કારિ સદુરુ તે જ રુરચો લવાપડશે ॥ તે પણ મનુષ્ય દેહે કરિને સત્પુરુષ ઓ
 લસ્યા થાય છે અને મનુષ્ય દેહે કરિને જ આત્માનું કલ્યાણ થાય છે માટે તે સમો આજ તમારે સર્વેને આવ્યો છે અને પોતાને મનુ
 ષ્યનો દેહને માયાના પારણવા જે પ્રગટ સત્પુરુષ જ્ઞાન દાતા તેનો સંબંધ તેતો અતિ શોદુર્લભ છે માટે તે દુર્લભ વસ્તુ પ્રાપ્ત થઈ
 છે તેનું અતિ શોજ તન કરિને તેનો આસરો રાખિને પોતાના આત્માનું કામ સુધારિ લેવું અને સાવધાન થઈને મનઃક્રમ વચ
 ને સત્સંગ કરવો અને તે સત્સંગ થકિ જ અજ્ઞાન દલે છે ને આત્માને મોક્ષ થાય છે માટે જે જે મુમુક્ષુ હોય તેને પોતાના આત્મા
 નું રુદુ થાય તે સારું અધર્મ અનિતિ નો ત્યાગ કરિને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ આદિક જે રુડાગુણ તેને સત્સંગ કરિને શિશ્વ વા
 પણ આલસેને પરમાદનં રાચવો અને મનુષ્ય દેહ નિઆવરણ થયા જવા દે વિનહિ અને મનુષ્ય દેહે કરિને જ્ઞાન પામિને અજ્ઞા
 નને ટાલિને પોતાના આત્માનું કલ્યાણ કરે છે એજ બુદ્ધિવાલો છે અને એને જ મોટા મોટા સંતને શાસ્ત્ર વાચાણ છે ॥

इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओषणिशे १६

અદારના શ્રાવણ શુદ્ધિ ૭ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ધૂપળિયામધ્યે શાગો પાલ્લજિને ઘેર ગારિ
 ત કિયે યુક્ત હોલિયા ઉપર વિરાજ માન થયા દતાને સર્વે કસં વલસો ને રિચ સ્પર્ધારેણ કર્યાં હતાં અને કંઠ માં પુષ્પના હાર સો
 ધિર હા દતા ॥ ને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કસો દતો ॥ ને પોતાના મુરવાર્ધિંદનિ આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભ
 ક્ત નિમોરિ સખા ભરાઈને બેઠિહિતિ પછે મહારાજ ક્રપા કરિને બીલ્યા જે જેને મનુષ્ય દેહ પરમેશ્વર આવ્યો છે તે મનુષ્ય
 દેહે કરિને ભગવાન નું ભજન સ્મરણ સેવા કરે છે ॥ તેના ઉપર ભગવાન પ્રસન્ન થાય છે ને તેનું કલ્યાણ થાય છે અને તેનું

શ્રીસુરપ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૧॥

દિવાનકદેયાય છે અને જે મુરવ છે તે તો મનુષ્યદેહ પામિને પોતાના આત્માનું રૂંધું થાય તેને અર્થે કાંઈ સૂક્ત નથિ કરતો ॥
તેના ઉપર ભગવાનનો કોપ થાય છે ॥ અને તે જિવને પછે જન્મ મૃત્યુ પ્રભવાસને ચોરાસિનાં મહાદુઃસ્વ મોગવવાં પડે છે ॥ જેમ
રાજા છે તે પોતા નિજમિન રવેડું ને આપે છે તે જે બુદ્ધિવાલા રવેડું છે તે રવ ચડવાર પડીને રવેતર રવેડીને ઘણા કદાળા નિપજા-
યે છે ॥ ને રાજાને વજે વેરો આપે છે ॥ ને તે રાજા તેના ઉપર ઘણા રાજિ થાય છે ને તેને ગોમ નિપટલાઈ આપે છે ને પછે પોતા નિપા
સે રાવે છે ॥ અને જે રવેડું બુદ્ધિહિણ ને આલશુ છે તે તો રવેતર રવેડું તો નથિ ને રવેડુ યાવિના માં દેબિજ યાયે છે તેને મિપજ
આવતી નથિ ને રાજાનાં માણસ વજે વેરો લેવા આવે છે ત્યારે ઘણો પસ્તાવો થાય છે ને વેરો વજે આપિ શકાતો નથિ પૂછે
તે રાજા તેના ઉપર કોપાય માન થઈ ને તેનું ઘર લુટિ છે છે ને તે મહાદુઃસ્વ ને પામે છે ॥ તેમણે તો દૃષ્ટાંત ને યં સિદ્ધાંત તો
છે જે રાજાને ઠેકાણે તો ભગવાન છે ॥ અને રવેડું ને ઠેકાણે જિવાત્મા છે ॥ તેને ભગવાને રૂપા કરિને પોતાની જમીન રૂપ
જે માયા તેમાં થિ રવેતર રૂપ મનુષ્યનો દેહ આપ્યો છે ॥ તે દેહ આપ્યાનું પ્રયોજન છે ॥ તો તે મનુષ્યના દેહ રૂપ જે ક્ષેત્ર તેને ધ
ર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યાદિક જે સાંતિ તેણે કરિને રવેડીને દેહ રૂપ ક્ષેત્રને સદ્બુદ્ધિ કે દેતાં નિરવાસનિક થઈ ને તેમાં ભગવાન નિભત્તિ
રૂપિ અન્ન નિપજાવવું ॥ ને પોતાના આત્માને માયાના બંધન રૂપિ કરજ થાકિ મુકાથિને ભગવાનની સેવા રૂપી વિરોધ જે તે આ
રવંડુ આપ્યો કહેતાં ભગવાન નિસેવામાં અરવંડુ રહેવું તે સારું ભગવાને મનુષ્યનાં દેહ સ્વજિ આપ્યો છે તે ભગવતમાં કહ્યું છે
જે બુદ્ધિદંદિમનઃ પ્રાણાં જનાનાં શ્રજત પ્રભુમા ત્રાર્થે ચ ભવાર્થે ચ આત્મને કલ્પનાય ચ ॥ ૧ ॥ શ્લોકમાં એમ કહ્યું છે જે બુદ્ધિરંદિ
મનપ્રાણાદિક દેહ જિવને ભગવાને સ્વજિ આપ્યો છે તે વિષય ભોગાદિક દેહ રક્ષણ કરિને જ્ઞાન પામિને અત્યે મોક્ષ પામવો
તે સારું મનુષ્યદેહ ભગવાને સ્વજિ આપ્યો છે માટે એવો પરમેશ્વરનો ઉપકાર તેને ભૂલિને અજ્ઞાને કરિને બુદ્ધિરંદિ ભોને કેવ
લુ વિષયને માર્ગે પ્રવર્તાવે છે ને ભગવાનને પામવા સારું ધર્મજ્ઞાનાદિક માં નથિ પ્રવરતાવતો તેના ઉપર ભગવાનનો અતિ
કોપ થાય છે ને તે જિવમાહાકહને પામે છે અને તેને મનુષ્યદેહ ગયા પછિ ક્યાંઈ ઠરવાનું ઠેકાણું નથિ રહે અને જ્યોજ્યાં

ધૂમ્રણિયા
સિં. ૭૨

॥૧૦૧॥

जन्म भर जो त्या त्या अपार दुःखने पांमशो केम के परमेश्वर छे ते तो सर्व कारण ने सर्वाधार ने सर्वोपरि राजा भिराज छे अने ए
वुंज सर्व कसुं थाय छे ते एवा क्रतु जिब ने म्याई सरव आववा देतान थि ॥ अने जे मुमुक्षु ने दै धि एवा जे बुद्धि वाला जिब
छे ते तो बुद्धि वाला खेडुनि पेटे जेतानि साधु तथा ब्रह्मस्थ छे ते जे ते पोताना आत्मानो मोक्ष थाय ते सारुंद द्वियो अंतः क
रण ने पंचविषय थकि पाछां वाति ने धर्म मोदु राखे छे अने भगवान निभक्ति ने विषे प्रवर्ता छे तेन एपर परमेश्वर अ
तिशो प्रसन्न थाय छे अने तेने अपार सरव आपे छे अने ते जिब अतिशो मोदम्य ने पामे छे माटे जेणे अमारो आसरो कयो
होय तेने पण सत्संग करि ने ज्ञान ने पांमि ने दुराचरण नो त्याग करि ने देह छुतां देह धिनो खो एवो जे जिब आत्मा तेने पोत
नुं स्वरुप जाणि ने देह द्वियो अंतःकरण ने भगवान सन्मुख करवा ॥ ते के बिरि ते भगवान सनमुख थाय छे तो कोने कीर
ने भगवान नि कथा वारता किर्तन सां भलवानुं नित्ये नियम राखवो अने हाथे करि ने भगवान ने भगवान ना संत नित्ये
वात थामा ला फेरववानो नियम राखवो अने नेत्रे करि ने भगवान ने भगवान ना संत नांदरसन नो नित्ये नियम राखवो
अने मोद करि ने पण भगवान ना कीरतन तथा नाम रटण तेनुं पण नित्ये नियम प्रमाणे करवु ए बिरि ते द्वाद्वियो ने चार
अंतःकरण नि व्रतियो ने भगवान ना स्वरुप मां जो डि दिये तो ए जिब ने अनंत जन्म नां पाप बल ग्यां छे ते सर्व नाश पा मिज
य छे ॥ ने तेने अंतर मां प्रकाश थाय अने तेने भगवान ना स्वरुप नो उत्तम निर्धिकत्य निश्चय थाय ने ते जिब ब्रह्मरुप धर्मे
भगवान ना साधर्म पणाने पामे छे जे म आलोक मां बुद्धि वालो खेडु होय तेने राजा प्रसन्न धर्मे गाम निपटे लाई सौ पे छे
अने ते धिवधारे बुद्धि वालो जणा य तो प्रगणानो पटे ल करे छे अने ते धी पण य धारे बुद्धि वालो जणा य छे तो तेने सर्व पोत
नाराज्य नुं काम सां पि दे छे तेम भगवान नो भक्त छे तेने विषे धर्म ज्ञान बैराग्य ने भक्ति आदिक रुडा गुण सत्संगे करि ने आ
बता जाय छे ने पंचविषय निवास ना टल ती जाय छे तेम तेम भगवान ए भक्त ने मोदम्य पमा उता जाय छे ते जे भक्त द्वा
यो ना विषय नो त्याग करे छे त्यारे तेने बैराग्य ना साधर्म पणाने पमाडे छे अने अंतःकरण ना विषय नो त्याग करे छे तेने

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૨॥

સૂત્રપ્રકૃતિપુરુષનાસાધર્મ્યપણાનેપમાડે છે અને જ્યારે કારણમાયા જેવા સનાતેનો ત્યાગ કરે છે ત્યારે અક્ષર બ્રહ્મ જે ભગવાન
ના અનન્યદાસ તેના સાધર્મ્યપણાને પમાડે છે અને અસ્તંબુ ભગવાન પોતાની સેવામાં રહે છે અને પોતાના અનંત એશ્વર્યને અ-
નંત શક્તિયો તેણે સર્વે એ ભક્તને ભગવાન આપિ દિયે છે અને પોતાના જેવો જ સ્વરૂપોને સ્વતંત્ર કરે છે ॥

॥ હવે શ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯૭૦ ગણિશ્રી ૧૮૩

હારના પોસવદિ ૯ નવમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રવો પાલા મધ્યે પટેલ ધર્મસિ ભક્તને ઘેર
ઉગમણે વાર ઝોર રાત્રિઓ સરિમાં ઢોલિયાપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સ્વેત્વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા અને મુસ્તકે-
કસંબલ ફેરો બાંધ્યો હતો તે પોતાના મુરવાર્ષિ દનિ આગલ સાધુ તથા ધણાક હરિજનની સમાભરાઈને બેઠિહતિ પછે મ-
હારાજ બોલ્યા જે ભગવાનના ભક્ત હોય તેને એમ વિચારવો જે પરમેશ્વરે આજ ક્ત્વના ચું છે તે શાસારું કર્યું હશે અને
તેમાં હું તે કોણ છું ને ક્યાંથી આવ્યો છું ને પાછો ક્યાં જઈશ તેનો પોતાને તપાસવો અને બલિ આમનુષ્ઠનો દેહ તે પરમે-
શ્વરે શાસારું આવ્યો છે ॥ અને તેને કરિને શું ત્વાભલે વાય છે તથા સર્વે દ્વિયો અંતઃકરણે કરિને શું ત્વાભલે વાય છે અને દેહ
દ્વિયાદિકનો કોણ પ્રકાશક છે ॥ કેમકે દ્વિયો અંતઃકર્ણ તો જડ છે ને એ તો ગોલકમાં છે એમ અંતરદ્રષ્ટિ કરિને જો-
ઈયે તો પોતાને સ્વંર પડે જે એ દેહ દ્વિયાદિકનો પ્રકાશક તો હું જિવાત્મા છું ॥ અને મારા પ્રકાશક પમીત્મા ભગવાન છે
પણ હું સ્વંતંત્ર પ્રકાશક નથી કેમકે દ્વિયો અંતઃકર્ણ ભગવાન સ્વજિ આપે છે અને તે દ્વિયો અંતઃકરણે દેવરૂપે ક-
રિને પ્રકાશ છે ॥ તેને કરિને હું જિવાત્મા પ્રકાશવાન થયો છું ને દ્વિયો અંતઃકરણે કરિને જે જે કરવું હોય તે થાય એમ છે ॥
માટે એ જો ભગવાનનો ઉપકાર તે ભગવાનના ભક્તને વિચારવો અને પોતાને ભગવાન પરાયણ થાયું પણ કૃતપ્તિ મથવું
અને જે ભગવાનના ઉપકારને નથી વિચારતો તે જિવને તો અતિશો મોટું પાપ ત્યાગે છે અને તે જિવનો રાસીમાં જન્મ મરણનો ચ-
રમવાર દુઃસ્વપામે છે માટે જેને સ્વરૂપ થવું હોય તેને અધર્મ અનિતિનો ત્યાગ કરિને ધર્મે કરિને દ્વિયોને નિયમમાં કરિને

સ્વોપાલા
સિ. ૭૧

॥૧૦૨॥

કાનેકરિનેભગવાનનાગુણસાંભલ્યાનેનેત્રકારનેભગવાનનેભગવાનનાજનનાંદર્શનકર્યાંનેવાણિયેકરિનેભગવાનના
 ગુણગાથાવિરિતેદશદ્વિયોનેચારઅંતઃકરણનીગ્રતિયોતેનેભગવાનનાસ્વરૂપમાંજોડિદેતોજિવનેઅનંતજન્મનાં
 જિણાપવલમાંછેતેસર્વેનાશપામિજાયછેઅનેતેનેઅંતરમાંજ્ઞાનરૂપિપ્રકાશથાયછેઅનેઆવિશ્વનાકરતાજેપરમાત્મા
 તેનાસ્વરૂપનોઉત્તમનિર્વિકલ્પનિશ્ચયથાયછેઅનેતેજિવબ્રહ્મરૂપર્ષિનેભગવાનનાઅક્ષરધામનેપામેછે॥માટેઆજેવિશ્વ
 પરમેશ્વરેકર્ચુંછેતેજીવોનાકલ્યાણનેઅર્થેકર્ચુંછે૫મર્મનેજિવસમજેતોતેનેપંચવિષયનિજેવાસનાતેસેદ્વેજેટલિજાય
 નેભગવાનનોસ્વરૂપમાંઅતિશેસ્નેહથાયછે॥અનેતેભક્તદેહનેમુકેત્યારેભગવાનનાધામનેપામેઅનિણ્યોભક્તહોયતે
 નેમાયાનુંપદાર્થકોઈબંધનકરવાનેસર્મથનથિ॥

॥દતિશ્રીમુરલિદ્વાતસમાપ્તઃ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણયનમોનમઃ॥

॥સંવત્૧૧૦૧ઓગણિત્રો૧૬અટારનાપોષવદિ ૧૦દશમિત્રેદિવસમહારાજશ્રીહરિ-

કૃષ્ણભગવાનગામશ્રીરવોષાલામધેપટેલસબજીભક્તનેઘેરુગમણેબારઓરહાનિઓસરિમાંગાદિતકિયાનરવાધિનેરોલિ
 યાઉપરવિરાજમાનથયાદતા॥અનેસર્વેસ્વેતવસ્ત્રધારણકસ્યાદતાંનેમસ્તકઉપરકસંબલફેટોબાધ્યોદતોનેપોતાનામુ
 ર્યાર્ચિદનિઆગલસાધુતથાહરિભક્તનિસમાભારદીનેબેઠિહતિ॥પછેમહારાજબોલ્યાજેજિથિમાત્રસરવનેદહેછેઅનેદુ
 રવનેકોર્દીછતુંનથીતેમનુષ્યપશુપંચિકીડીમંકોડીઆદિકસર્વેપ્રાણીમાત્રસરવનેચહાયછેનેદુઃરવનેકોર્દીચહાતુંન-
 થિતોપણપૂર્વનેપ્રાર્દકરિનેસરવનેદુઃરવબેયઆવેછેતેસરવદુઃરવઆવેછેતેનુંકારણશુંછેતોજેજેસરવઆવેછેતેસ
 ત્સંગેકરિનેઆવેછેઅનેજેજેદુઃરવથાયછેતેકુસંગેકરિનેથાયછેમાટેપૂર્વેજેણેસત્યુરુષનોસમાગમકર્ચોછેનેસત્યુરુષની
 સેવાકરિછેઅનેતેનીઆજ્ઞાજેણેપાલિછેતેનેસરવપ્રાપ્તથયુંછેઅનેપૂર્વેજેણેઅસત્યુરુષનોસંગકર્ચોદશેતેનેદુઃરવ
 પ્રાપ્તથયુંછેઅનેઆજપણજેજેસત્યુરુષનોસત્સંગકરશેઅનેજેતેનિસેવાકરશેઅનેજેસત્યુરુષનીઆજ્ઞાપાલશેતેનેમ-
 હાસરવપ્રાપ્તથશેઅનેજેકુસંગકરતાદસેતેનેમહાદુઃરવજસરપ્રાપ્તથશેમાટેજેનેમહાસરવિયાથવુંહોયતેનેસત્યુરુષ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०३॥

नो समागम करवो अने सत्पुरुष नो सेवा करवीने ते नि आत्ता पात बिअने कुसंग नो संग करवो नहिं ने ते कुसंगिनी सेवा पण
न करवीने ते नी आजाये पात नहि ॥ केम के जे भगवान नी आजा पात तान थि ते नुं नाम कुसंग छे ते भगवान नी शी आजा छे
तो माई करवा जे पंचविषय ते नो त्याग करवो अने निरवास निकुं ए ज भगवान नी अनादी अचल आजा छे ते जे जे पंचविष
य नो त्याग करता होय ने त्याग करावता होय अने आत्मारूपो ताने जाणिने परमात्मा नी उपासना करता होय ते पुरुष
नो जे समागम करवो ते नुं नाम सत्संग कहैवाय ॥ अने जे पुरुष पंचविषय ने विषे आवाक्त होय अने पोतानो जे संग करे ते ने
विषय भोग तावता होय ॥ अने त्यागि धर्म स्त्रियो ने उपदेश करता होय अने द्रव्य नो संग्रह करता होय अने सारां सारां भोजन क
राबिने रया ता होय ने आत्मारूप धर्मे ने परमात्मानि उपासनान करता होय ते सर्वे ने कुसंगि जाण बाअने ते नी जे संग करे ते ने
आलोक परलोक मां महादुःख थाय छे अने जे सत्संग करे छे ते ने आलोक परलोक मां महासुख थाय छे अने सत्संगे करि
ने बुद्धि मां प्रकाश थाय छे अने ते बुद्धि ने प्रकाश करिने आत्माने सुख थाय एविक्रिया कराय छे अने कुसंगे करिने बुद्धि मां अ
ंधकार थाय छे ने ते अंधकारे करिने जिवने दुःख थाय एविक्रिया कराय छे जे मआं धलो चालवा जाय ते ज्या त्यां रया रामां
कांटा मां पडिने दुःख पामे ते मकुसंगे करिने जे जे काम करे ते मां दुःख जथाय छे अने जे मदेरुव तो पुरुष चाले छे ते दुःख ने
नथि पाम तो ते मसत्संगे करिने जे जे काम करे छे ते ने महासुख थाय छे केम के बुद्धि ना प्रकाश करिने आलोक परलोक मां
सुख थाय छे अने बुद्धि ने अंधकारे करिने आलोक परलोक मां दुःख थाय छे केम के आलोक मां पण जे जे बुद्धि ना प्रकाश बा
ला छे ते टाढ़े छांये बेग बेग कोई सो रुपिया नो मद्दिनो रयाय छे ते कोई पांच से रुपिया नो मद्दिनो रयाय छे अने कोई हजार रुपैया
नो मद्दिनो रयाय छे ॥ अने जे बुद्धि हिण छे ते तो दिवस आरवो रबरे तउ के को दाहि लेइने खेडुं काम करे त्वारे एक दिवस
रवाय एरखुं अंनम ले मादे बुद्धि अंधकार बी जे सत्संग ते सदाय करवो ॥ अने सत्संग नो मद्दिमा घणो मोटी छे अने सत्संगे क
रिने जे सुख प्राप्ताय छे ते सुख कोई काले ना शपाम तुं नथि ते सारु मोटे मोटे पण सत्संग माग्यो छे ते राम कथामां वीष

स्वोपात्ता
सि० ७४

॥१०३॥

જીનાં વચન છે જેવારવાર વસ્ત્રમાઢુંદર ત્યદિયો શીરંત પદ સરોજ અનુપાયની ભક્તિ સદાયે સત્સંગ ॥ માટે જેને સ્તુતિયા પશુ દોય તે
 ને જરૂર સત્સંગ કરવો અને સત્સંગ થકી વીવેક આવે છે અને વીવેકે કરિને ધર્મ પ્રાપ્ત થાય છે અને ધર્મે કરિને જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય છે અને
 જ્ઞાનને વિષે સર્વ સિદ્ધિ રહિ છે કેમકે જ્ઞાન છે તે તો ભગવાનના અંગનો પ્રકાશ છે તે ભગવાનના જ્ઞાનરૂપિ પ્રકાશે કરિને
 ચૈરામ્ય પ્રાપ્ત થાય છે અને ચૈરામ્ય થકી ભગવાનની આકાંક્ષા ભક્તિ પ્રાપ્ત થાય છે અને તે જિવનું જિવનું મદિને બ્રહ્મરૂપ
 થાય છે ॥ અને તે અચંદ્ર સ્વરૂપને પામે છે અને તે સ્વરૂપને કાલ કર્મને માયા કોઈના સપમાડિ શકતાં નથી માટે જેને મનુષ્ય દે
 હ આ વ્યોદય તેને અવશ્ય જરૂર સત્સંગ કરવો તે સર્વકામનો ત્યાગ કરિને સત્સંગ કરવો અને પૂર્વે પળના રદ સનકાદિક
 શુક જિજ્ઞાસુ ભરતાદિક જે જે મોટિ પદ વિને પામ્યા છે તે સત્સંગે કરિને પામ્યા છે માટે આ જ પળ જેને મોટિ પદ વિને પામવું દોય
 તેને મન ક્રમ વચને કરિને સત્સંગ કરવો ॥

॥ દતિશ્રી મુખસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃ-

ષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિશે ૧૮ અઢારના પોષ વદિ ૧૧ આકાદસિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ

ભગવાન ગામ શ્રી અમરેશ્વિનાદિવાન સવજીદે સાર્દને ઘેર ઓરડાની ઓસરિ માંડો લિયા પરવિરાજમાન થયા હતા અને
 સ્વેતધોતીયું પહેરું હતું ને કિન રાપનિડગલિધારણ કરિ રૂતીને મુસ્તકે કસંબલ ફેંટો ધારણ કર્યો હતો ને ગુલાબિરંગી-
 શાલ ઓઢિ દતિને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો અને પોતાના મૂરવાર્થિ દની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહારિ ભ-
 ક્તની સમાભારાર્દને બેઠિ રૂતી પછી મહારાજ બોલ્યા જે આશરિ રહે તેમાં સર્વે દ્વિયો અંતઃકરણ છે તેમાં બુદ્ધિ સર્વે થી ઉત્તમ છે
 ને તે થી ઉતરતું મન છે ને મન થી ઉતરતું ચિત્ત છે ને ચિત્ત થી ઉત્તરતો અહં કાર છે ને તે થી ઉતરતા કાન છે ને તે થી ઉતરતી ત્વ-
 યા છે ને તે થી ઉતરતાં નેત્ર છે ને તે થી ઉતરતી રસના છે ને તે થી ઉતરતી નાસિકા છે ને તે થી ઉતરતી વાણિ છે ને તે થી ઉતરતા હાથ છે
 ને આ સર્વે થી ઉત્તરતા પગ છે માટે સર્વે અંગમાં થી માદાત્મા પુરુષના ચરણનો મહિમા બહુ કહ્યો છે ॥ અને જેને ભક્ત જન છે તે પળ-
 ભગવાનના ચરણ ને પુજે છે ને ચરણને ધોઈને તેનું જલ પીયે છે અને ભગવાનની સ્તુતી કરિને આમ માગે છે જે તમારા ચરણાંથી

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०४॥

दमांराखजोएबिरीतेसर्वेशास्त्रमांनोटेमोटेपणचरणनोजमहिमाबहुकह्योछेतेनुंभुंकारणहरोएसर्वेनेअमेपुछियेछिये
तेकहोपछीकोईकदरिभक्तेकहुंजेचरणमांभगवाननोनिवासछे॥पछेमहाराजबोल्याजेबीजाकोईअंगमांनीवासन
हिनेएकचरणमांभगवाननोनीवासकेमदोयएवाततोसंभवेनहिं॥माटेतमनेउत्तरआवड्योनद्विहवेअनेएनोउतरकरि
येछियेजेजिवनेजन्ममरणनेचौरासिनांजेमहादुरयतेथकिमुकाबवानेप्रथवीउपरचालतुंएवुंजेमदत्मापुरुषनुंचरणार्थिद
तेसमर्थछे॥पणप्रगटसत्युरुषनाचरणार्थिदनांआसराविनाबिजाअनंतउपायकरैतोपणजन्ममरणनेचौराशिदलेनहिं॥
केमकेजन्ममरणतोज्ञानेकरिनेदखेछेतेज्ञानतोप्रथ्वीउपरविचरताएवाजेप्रत्यक्षपरमात्माभगवानतेनीपासेछे॥तेभ
गवाननाचरणमांजिवनेप्रीतिथायअनेतेनीसेवाकरैत्यारेतेनेभगवानज्ञानआपेतोजिवनेज्ञानथायनेजन्ममरणदलिमाटे
चालताएवाजेमदत्मापुरुषतेनाचरणार्थिदनोमहिमाबहुकह्योछेअनेतेप्रगटभगवाननाचरणनीसेवामोटेमोटेमागि
छेअनेप्रगटभगवाननाचरणनेधोईनेचरणामृतपिधानुंकहुंछेअनेचालतुंएवुंजेप्रगटभगवाननुंचरणार्थिदतेज्यांज्यां
फस्युहोयतेसर्वेतिर्थकहेषायछे॥अनेबलिबिजुंजेभगवाननोमहिमातोअतिशेअपारछे॥तेजेनेमायानाबंधनथकि
मुकावुंदोयतेनेअतिशेहीनथईनेतेप्रत्यक्षभगवाननाचरणार्थिदनेसेवैतोतेनाउपरभगवाननीअतिशेदयाथायछेपछे
तेनेपोतानोदासजाणिनेज्ञानआपिनेब्रह्मरूपकरेछेअनेभगवानतेभक्तनेपोतानाजेवोसुखियोकरेछेकेमकेनिरमा
नीभक्तभगवाननेबहुयहालाछेतेनिरमानिनुंएत्तक्षणछेजेतेनेभगवाननाचरणनीसेवाकरवीबहुगमेअनेजेमांनोहोय
तेणेचरणनीसेवाथायैनहिंमाटेभगवाननीकृपानुंपात्रएवुंजेनीरमानीपणुंतेनेप्रगटकरवासारुचरणनोमहिमाबहुकह्योछे
॥

॥इतिश्रीसुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

संवत् १९ अगणीशे १८ अठारना माह शुद्धि ९ नवमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीचुडामध्ये भट्टारिने
विरफलियामांगादितकीयानरवाविनेढीलियाउपरउगमणे सुखार्थिदेविराजमान थपा इताने श्वतपोतियुं हिरकोरि

चुडा.
सि०७६

॥१०४॥

પેદે સુદ તું ॥ નેમસ્ત કેશુલાચિરંગ નોફેરો પારણ કર્યો દહતો નેચુતાદારે સમિશ્રંગરચું પદે સુદ તું ॥ અનેગુલાચિરંગનીચાર-
 ઓઢિહતી અને સર્વેશ્રંગમાં પુષ્પનાં આભૂષણધારણ કર્યાં દહતાં ને કંકુનો ચાંદરો કર્યો દહતો અને પોતાના મૂરચાર્વિંદની આગ
 લસાધુ તથા દેશદેશના દરિભક્ત નિસંભા અરાર્દને બેઠિહતી પછે મહારાજ બોલ્યા જે સર્વે સાધુને તથા દરિભક્તને અમે
 આપણે યેછીય જે સર્વે દોષમાં મોટો દોષ તે કયો છે અને તે દોષથી અતિદોષ તે કયો અને સર્વે ગુણ છે તેમાં મોટો ગુણ કયો છે ॥
 તે ગુણથી પણ અતિગુણ તે કયો હશે તે કહો ॥ પછે ધર્મ નિદેશ્યા મિયેકહ્યું ॥ ભગવાન નોદ્રોહ કરે એવી કોઈ દોષનાથ અને
 ભગવાનની સેવા કરવિ એવો કોઈ ગુણ નથી પછે મહારાજ બોલ્યા જે અમે પુણ્ય તે પ્રમાણે ઉત્તર નથયો પછે અક્ષર મુક્તા નંદસ્યા
 મિયેકહ્યું જે કામલો ભસ્વાદ સ્નેહને માનવો તો મોટો દોષ છે અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન નોદ્રોહ કર્યો તે અતિ દોષ છે અને ધ-
 મજ્ઞાનવૈરાગ્યને ભક્તિ તે તો મોટો ગુણ છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિશે મહાત્મજ્ઞાને સદિત જે અતીષે પ્રીતિ કરવિ તે અતિ ગુ-
 ણ છે પછે મહારાજ બોલ્યા જે એ ઉત્તર સ્વરોપણ હવે હું ઉત્તર કરું છું જે આ સર્વે દેહદેહ પ્રત્યે આત્મા રહ્યો છે તે આત્મા દેહધિનો સ્વ-
 છે તે આત્મા પોતાનું સ્વરૂપ છે તે પોતાના સ્વરૂપને ભૂલિને આદેહ તે જહું છું એમ જે માને છે અને તે દેહને સ્પર્શ સ્પર્શને દેહને
 દુઃસ્વેદુઃસ્વમાને છે અને દેહને પુષ્ટ કરે એવા જે પંચ વિષય તેને ભોગવિને આનંદ પામે છે અને તે વિષયનાં પદાર્થના સપામે તે
 ભોગો પોતે પણ મહાદુઃસ્વિયો થાય ॥ અને ચર્ણાશ્રમના તજાત તેનો જ અહંકાર હોય પણ દેહથી નોર્યો જે આત્મા તેને જે ગોતા-
 તું સ્વરૂપ નથી જાણ તો તેજ સર્વે દોષમાં મોટો દોષ છે અને જે એમ સમજે જે સ્ત્રિનુરુધિરને પુરુષનું ધિર્ય તે થકી બન્યો એવો જે દે-
 હ તે મારું સ્વરૂપ નથી અને હું તો દેહનો પ્રકાશક એવો ને અસ્વંડ અવિનાશિ ને ચૈતન્ય બ્રહ્મ તે છું અને દેહ તો જડને પંચ
 ભૂતાત્મક છે અને તે દેહ તો પંચ ભૂતના પીણ થકિ રહે છે અને પંચ ભૂતમાંથી એક ભૂતનો બંધ થાય તો તે દેહના સપદ જાય ॥
 કેમ કે અન્નજલાદિકે કરિને દેહનું પીણ થાય છે એવી જે દેહ તેથી આત્મા જુદો છે ॥ તે આત્મા કેવો છે તો ચૈતન્ય છે જાણ
 નારો છે વ્યાપક છે ને નિરાકાર છે ને દેહ તો દ્વિયો ને અંતઃકરણ તેનો પ્રકાશક છે અને અજ્ઞાને કરિને દશદ્વિયો ને

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१०६॥

रश्मंतःकरणनाजेविषयतेने भोगबनारोछे ॥ पणतेमार्दकएवाजेपंचविषयतेणेकरिनेआत्मानेसरवथायएमनधिअनेआ
त्मातेपोतेजसरवरुपछेनेअवीनासीछेएविरितेदेइयकिनोरबोनेअसंगिण्योजेथेतन्यप्रसजानरुपआत्मातेनेपोता
सुंस्वरुपमानंतेनेगुणकहियेअनेसर्वेनाकारणनेसर्वेनाआधारएवाजेदिव्यस्वरुपभगवानतेपोतानाअसरधामने
विषेसदायविराजमानछेतेभगवानउत्पतिसमेजिबोनाकल्याणनेअर्थेइंद्रियोअंतःकरणसरजिआपेछे॥ बुद्धिइंद्रि
मनप्राणाजिनानंश्रजतप्रभुमात्रार्थेचभवार्येचआत्मनेकल्पनायच॥ एअशोकर्मकह्योएवोजेभगवाननोउपकारअने
आजपणसर्वेजिबोनेभगवानजजिबाडेछेकेमकेभगवानवरसादवरसावेछेत्यारेसर्वेजिवजिवेछेअनेजोपांचवर्ष
मेघनवरसेतोकोईराजारंककोईजिवेनहिअनेझाझावरसबसदिनथायतोयिंधनोपणनासथईजायमादेसर्वेजि
नीनिरंतरभगवानजरक्षाकरेछेएवोजेभगवाननोउपकारवेनेजाबनथाजाणतोतेअतिदोषछेअनेकर्तुमकर्तुनम
त्यथाकर्तुएवाजेभगवानतेनीजेअनादिआज्ञाजेषणाश्रमधर्मतेमांद्रवपणेरदिनेपरउपकारिएवाजेप्रत्यक्षभगवानते
थकिधर्मजेइंद्रियोनुनिबमकरयुअनेज्ञामजेदेइयकिनोरबोएवोजेआत्मातेनेपोतानुंस्वरुपमानंतेअनेबैरागजेप्रकृति
नाकार्यनेविषेअरुचिअनेभक्तिजेभगवाननुंसाकारपणुंनेनिराकारपणुंनेसगुणनेनिर्गुणपणुंनेकरतापणुंनेअक
रतापणुंअनेदिव्यभावननेमनुष्यभावएआदिकजेभगवाननाअनंतऐश्वर्यतेनुंज्ञानेकरिजाणिनेभगवाननास्वरुपनो
उत्तमनिर्विकल्पनिश्चयनेपामबुंपछेएभक्तनेनेभगवाननेकाईअंतरायरदेतोअनेभगवाननास्वरुपमांअति
शोहेतेकरिनेजोडाईजाय॥ नेएभक्तभगवाननासाधर्मपणानेपामेतेदुंनामअतिशोजगुणछेअनेआकह्योएवोजेअति
गुणतेतोप्रत्यक्षभगवानहोयत्यारेजजिवनेप्राप्तथायछेपणतेविनाएगुणपमायनहिं॥

सिद्धांतसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥ संवत् १९ श्रोगणी से १६ अठारना महाशु

दि १० दसमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवान गाम श्रीचुडामध्ये भट नारणजिभक्तने घेर फलिसा गादित कियेजु

चुश.
सि. ७७

॥१०६॥

ક્તદોલિયાઉપરઉત્તરાદેમુરવાર્થિદેવિરાજમાનથયાદતાનેસર્વેજરિપાનીચસ્ત્રધારણકર્તાદતાંઅનેપુષ્પનાંઆશ્રુષણસર્વે
અંગમાંશોભિરહ્યાંદતાંઅનેપોતાનામુરવાર્થિદનીઆગલસાધુતથાધણકહરિભક્તનીસમાભરાદનેચેદિદતીપછે
મહારાજનીઆરતિધુનકારિનેસર્વેદરિભક્તપગેલામિનેબેગપછેમહારાજેસાધુનેપ્રશ્નપુછુંજેસર્વેસ્રવનાધામને
કપાનાસિંધુઆજેભગવાનતેનેજિવનધિભજતોઅપારદુઃખનુંમૂલઆજેપંચવિષયતેમોજિવરચિપચિરહ્યોછે
તેનુંશુકારણદ્વરોતેકહોપછેધર્માનંદસ્વામિયેકહ્યુંજેજિવેભગવાનનોમારગકોર્દકાલેદિઠોનધિમાટેએનેભગ
વાનભજવાકઠણપડેછે॥પછેમહારાજબોલ્યાજેપંચવિષયમાંતેસ્રવછેકેદુઃખછેપછેધર્માનંદસ્વામિયેકહ્યુંજે
પંચવિષયમાંસ્રવતોછેપણદુઃખેસહિતછેપછેમહારાજબોલ્યાજેપંચવિષયમોતોલેરામાત્રસ્રવનધિઅનેજેસ્રવ
જિવુંજણાયછેતેતોઅજ્ઞાનિકારિનેઆનિમાત્રજણાયછેઅનેસ્રવરૂપતોપોતેઆત્માજછે॥તેઆત્માપોતાનુંસ્વરૂપનુંસ્ર
વમુલિનેવિષયમાંસ્રવમાનેછેજેમકસ્તુરીયામૃગનીનાભિમાંકસ્તુરિછેતેકસ્તુરિનેભૂલિનેતરણનેસૂધીનેસ્રવમા
નેછેપણઅણનેવિષેકસ્તુરિલેરામાત્રનપીતેમકસ્તુરિનીપેઠેસર્વેસનાધામઆજેપરમાત્માતેઆત્માનેવિશેરહ્યાં
તેનેજીવનધીજાણતોપછીતેપરમાત્માનુંજેસ્રવછેતેદંદ્રિયોઅંતઃકરણદ્વારેચુદ્દિજાયછેતેનેભોગથીનેજીવસ્રવમાને
છેપણતેવિષયમાંતોસ્રવજનધિકેમકવિષયતોજડુછેતેચૈતનવોજેઆત્માતેનેશુસ્રવઉપજાવેઅનેસ્રવતોજ્ઞા
નનેવિષેરહ્યુંછે॥તેઆવુંજ્ઞાનતોપરમાત્માપાસેછે॥પણતેવિનાબિજાકોર્દજીવનીપાસેઆવુંમાથાપરજ્ઞાનનધિઅનેજીવને
વિષેપરમાત્મારહ્યાંછે॥પણજિવપોતાનીમેલેપરમાત્માનેજાણવાનેસમર્થનથીથતોમાટેએતોપરમાત્માપોતેક્રપાકરિને
જિવનેદંદ્રિયોઅંતઃકરણનેઅનુભવેકરિનેજાણ્યામાંઆવેઆમનુષ્યરૂપેથઈનેપોતાનુંસ્વરૂપજણાવેછે॥ત્યારેજજીવ
જાણિશકેછેપછેપરમાત્માનુંજેસ્રવદંદ્રિયોઅંતઃકરણદ્વારેપથકપ્રથકપંચવિષયમાંરહિછેઅનેતેનેવિષેધુન્તાબુદ્ધિ
માનિછે॥તેનેટલાવવાસારુંવિષયનુંપ્રમાણજ્ઞાનેકરિનેકરાવેછેઅનેજ્યારેજીવનેવિષયનુંપ્રમાણજેમછેતેમદંદ્રિયો

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०६॥

अंतःकरणने अनुभवे करिने थाय छे त्यारे अनंतदुःखदोषने क्लेशने देखे छे पण ते विषयमां स्वरूपलेखामा न धिदेखा तो पछे
ते विषयमां धि जीव वैराग ने पामे छे ॥ अने इंद्रियो अंतःकरण नी जे ग्रतियो छे ते भगवानना स्वरूपमां जो डाय छे पछे तेने भग-
वाननुं अलोकिक स्वरूपने अपरमित मदिमा ते अधिक अधिक जणातुं जाय छे अने भगवानमा जे दिव्यगुण रखा छे ते गुण जे
मजे ममदिमा समज तो जाय छे ते मतेम ते गुण जियने विषे आयता जाय छे माटे जेने जेने मदा स्खिया थवुं होय तेने पंचविष-
यनी वासनानो त्याग करवो अने भगवानने भगवानना नीरवा सनीक संत तो मां जो डायुं अने एविरिते समजीने जे भगवान
मां जो डाय छे ते जसर्व स्वरूपना पारने पामे छे अने ते जीव ब्रह्मदस्याने पामे छे ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्त

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९११ अगणिशु १८ अष्टारना मदा बदि एकादसि

ने दिवस मदाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम्भीर्यवैमथ्ये पटेल दुदाभक्तने धेर उत्तरादि बार ओरदानी ओसरिमां गादित
किया बिछाविने होलिया उपर विराजमान थया दता अने सर्वे जरियांनी वस्त्रधारण कस्या दताने कठमां जाईना पुष्पना दारधा-
रण कस्या दता ॥ अने कानु परगुछरवो स्यादताने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा हरिभक्तनी मोटी सभा भरईने वे-
ठिहति पछे मदाराजनी आरति धून्य करिने सर्वे सभा बेठि पछे मदाराज बोल्या जे मूल कारण माया छे तेने विषे अपरमित जि-
वरहा छे जे मपृथ्विमां बिजरहा छे ते वरसातने जोगे करिने उगिनी सरे छे ते ममायामां जीव छे ते मूल पुरुषने संबधे करिने माया
धिजन्मने धरे छे ते चार प्रकारनी योनिमां जन्म थाय छे ते चार प्रकारनी योनि जे ईउज उदभिज स्वदजने जरायु ज ए चारखाण-
ने विषे जिव जे ते महाकष्टने पामे छे ॥ अने एक कष्ट कि जिव पोतानी मेले कौदे काले छुटवाने समर्थ नथि अने रादुःख थकि जि-
व क्यारे छुटे तो परमेश्वर कृपा करिने जीवने मनुष्यनो जन्म आपे अने ते मनुष्य देहे करिने प्रगट कल्याण कारि एबा जे सत्पुरु-
ष तेनो समागम जिव करे तो ते सत्पुरुष एने ज्ञान आपिते जन्म मरण नाकष्ट थकि मुकावे छे अने जो मनुष्यनो देह पामिने अध-
र्मि पुरुषनो संग करे तो अति अमूल्य एवो जे मनुष्यनो देह ते खरा बथर्द जाय छे माटे अधर्मिनो संग करवो नहि अने मनुष्य-

सरबै
सि०७८

॥१०६॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०७॥

बोल्या जेजे भगवानना भक्त थया दोय तेने हाड मांस नो देह पोतानुं रूपमान बुंनहिने ते देह थकि नोरखोने चैतन ब्रह्म
अविनाशि एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूपमान बुंनहिने जे देहने पोतानुं रूपमाने छे ते तो अतिबो अज्ञानी छे अने
तेने निच जाणवो अने ते देहने पोतानुं रूपमाने छे तेने जन्ममरणनां दुःख को दीकाले टल तांन थिके मके आत्मा अ-
विनासि छे ने देह नाशवंत छे ते देहने संगे करिने आत्मा मृत्युने पामि छे ॥ अने आत्मा अविनासि छे ते पाछो जन्मने पामे छे
के मके आत्मानो घणीक आवरदा छे पण देहने संगे करिने मरीगयो कहे वाय छे अने देहने संगे करिने जीवतो कहे वाय
छे एवीरी ते देहने संबंधे करिने कट के कट के आयुष्यने भोगवे छे ने जिय अपार क्लेशने पामे छे माटे भगवानना भक्तने
सत्पुरुषनो आसरो करिने सुधर्म मारहिने ज्ञान पामिने दिवसे दिवसे देह मांषी प्रीति टालीने आत्मारूप थबुं अने ते
आत्मा साचा हेत कारि एवा जे भगवान तथा भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि निरवासनिक साधु तेनी संघाते
पोताना आत्माने प्रीतिथे करिने जो डि देवो अने तेना वचन मां मन क्रम वचने बर्तबुं अने ते भगवानने भगवानना साधु-
थकि ज्ञानने पामिने पंचविषयनी वासना टालिने देह थकी नोरखो एवो जे पोतानो आत्मा तेने साक्षात् कार पामिने ते आ-
त्माने विषेर ह्या एवा जे परमात्मा भगवान तेना प्रत्यक्ष स्वरूपमां अखंड स्थिति पामि एज मनुष्य देह नो ला भछे ॥ अने तेने
जन्ममरणनां दुःख टलि जाय छे ॥ अने ते ज अविनासि एवु जे भगवाननुं अक्षर धाम तेने पामि छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे

१८ अटारना फागण शुदि ९ नयमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्रीरो जिद मध्ये पटेल काला भक्त
नेषेर उत्तरादे वार ओरडानी ओसरि मांडो लिया उपगादित कियानखा विने विराजमान थया इताने किनखा पने स्तर
बालने डगलि पहे स्या इतां अने मुस्तक उपर कसंबल सोने रिपा घबाधि दति अने गुहोरे टोपहेरीने के देडे सोनेरी को-
रा छुं कसंबल शेलुं धारण कसुं हुतुं अने एक कसंबल शेलुं खभेनारबुं हुतुं अने के सरनी अरचा करिने के कुनी

रोजिद
सि० ८०

॥१०७॥

આંદલોકવેદિનોનેપોતાનામૂર્યાર્થિદનીઆગલસાધુતથાદેશદેશનાહરિભક્તનીસમાભરાઈનેબેઠીદતીપછે
સંજ્યાઆરતિથયાપહીમહારાજબોલ્યાજેતેનેઅતિશેસુખિયાથયુંહોયતેનેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાલેશમાત્રલોપયિ
નહિં ॥ અનેજેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાપ્રમાણેચરતશેતેઆલોકમાંનેપરલોકમાંઅપારસ્ફુર્યનેપામશેઅનેજેપરમેશ્વર
નીઆજ્ઞાલોપેછેતેતોઆલોકમાંપણમદાકણનેપામેછેઅનેમરિનેજમપુરિમાંજઈનેઅપારસ્ફુર્યનેપામશેજેમઆ
લોકમાંરાજાનોકાયદોલોપેછેતેનેરાજાદડાપેછેતેનેમદાદેરાનથાયછે ॥ તેમસર્વકારણનેસર્વાધારણાજે
ભગવાનતેનીજેઆજ્ઞાલોપેછેતેજિવકોટિકોટિકણનેપામેછેમાટેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાજેવર્ણાશ્રમનોધર્મતેમાંઅતિ
સૌંદર્યપણેવર્તયુંઅનેભગવાનનોઅતિશેઉપકારમાનયો ॥ જેજલનાબિંદુમાથિમહામનોહરદેહતેમુનેસરજિ
આપ્યોતેજેદેહેકરિનેપોતાનોજિવઅતિશેવૃદ્ધિનેપામેછેનેમાયાનાબંધનથકિછુટિનેમુક્તથાયછેઅનેમાયા
નાદોષજેકામલૌભસ્તેહસ્યાદમાનદંભકપદાદિકજેઅધર્મનોસર્ગતેસર્વનાશપામિજાયછેઅનેભગવાનનિતેજિ
વનાઉપરકથાથાયછે ॥ અનેધર્મજ્ઞાનવૈરાગસિલસંતોષ્યાદિકજેરુડાગુણતેતેનાઉપરમાંનીવાસકરેછેમાટેભગ
વાનનાગમતાપ્રસાણેચરતતાવર્તયતાદોયણાજેસત્પુરુષતેનોમનક્રમચચનેસમાગમકરવોઅનેતેથકીજ્ઞા
નપામવુંઅનેજેભગવાનનામારાગથકીપાડેણાજેઅધર્મતેનાસંગથીછેટેરહેવુંઅનેવલિકેટલાકજક્તમાંદૃષ્ટ્યા
વાલાજિવછેતેપોતાનેપ્રભુભજવાનહિનેકોઈકપ્રભુભજતાદોયતેનાઉપરદૃષ્ટીકરિનેતેનેભગવાનનામારાગથીપાડ
વાનાઅનંતઉપાયકરેછેમાટેઆપાપિનાશબ્દભગવાનનાભક્તનેસાંમલવાનહિંઅનેઅમારેતોકોઈનાઉપર
વૈરનથિનેપક્ષપાતપણનથિઅનેજેજેઅધર્મઅનિતિનોત્યાગકરિનેઅમારેશરણેઆવેછેતેનેજ્ઞાનઆપિનેમાયાના
બંધનથકિમુકાધિનેતેનોમોક્ષકરિયેછીયેનેતેજીવમહાસુખિયોથાયછેઅનેઆધર્મવાલાદોયતેઅમનેભાવેક
રિનેતેનેઘેરતેડિજાયત્યાંજઈયેછીયેપછેજેનેતેનાઉપરદૃષ્ટીદોયતેમકહેજેએનેઘેરમહારાજઉતર્યાછેતેઅ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૮॥

મેમહારાજપાસેનહિજડ્યેમજાણિનેજે અમારિપાસેનથીઆથતાતેનેતોબહુજરચોટજશે॥ અનેજેમસમજેતેને
તોમહાપાપિજાણ્યોઅનેતેજિવનુંકોઈકલેકલ્યાણથાયનહિં॥ કેમકેજેનાસમાગમેકરિનેજિવનુંકલ્યાણ
થાયતેનીજપાસેનજાવુંત્યારે વિજિ કલ્યાણનુંઠેકાણુંવ્યામલરોજેમતરણાગિદ્યોયનેતેપાણીસાથેરૂષણ
ચેતેમજિવનુંકલ્યાણકરેવાજિસત્યુરૂષતેનીપાસેજવનહિનેઉલટોતેનોદ્રાહકરેતેનુતોબહુજખુબુથાયછેમાટેપોતાના
જિવનાકલ્યાણસારૂંયોદ્ધર્ષાનોત્યાગકરિનેજેનેઘેરમહાત્માપુરુષઆધ્યાહોયતેનેઘેરનિરમાનીથઈનેજવુંઅનેદ્ધર્ષા
કરવીતોઆવિકરવિજેજેનાઉપરદ્ધર્ષાહોયતેનાજેવારૂડાગુણશિરવ્યાઅનેજેમતેણેસત્યુરૂષનેતેડિઆવનેઆકલિયસ
રાવ્યાદ્યોયતોપોતેપોતાનેઘેરતેડીઆવિનેબેદિવસરાચિયેકેમકેજેથકિપોતાનાઆત્માનુંકલ્યાણથાયપણહુડું
થાયઆવિદ્ધર્ષાનકરવી॥

॥દ્વિતીશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત॥

॥શ્રીહરિક્ષ્ણાયનમઃ॥

॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિશો ૧૬ અઘારના પાગણ શુદ્ધિ ૧૯ પુનમને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિક્ષ્ણ ભગવાન ગામ
શ્રી વરયાલા મધ્યે વિપ્રવજે રામ મેદે તાને ઘેર ઉગમણે બાર ઓરડાની આગલ પાટ ઉપર ગાદિ તકિયે યુક્ત દો લિયો નરવા
વિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સોને રિયત્ત ધારણ કર્યા હતા અને કંઠમાં હજારી ગોટાનાં પુષ્પના દારધારણ
કર્યા હતાને કંકુનો ચાંદલો કર્ણોદ્ધતો ને પોતાના મુરવાર્ધિદની આગલ સાધુ તથા દેશદેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈ
ને બેઠિ હતી ॥ પછે સંજ્યા આરતિ થયા પછી વજે રામ મેદે તે પ્રશ્ન પુછ્યું જે મહારાજ પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જીવને સંષય
થાય છે તે સંષય મરિને નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કેમ થાય છે તે કહો પછે મહારાજ બોલ્યાં જે સતશાસ્ત્રને સમજવે કરિને પ્રગટ ભગ
વાનના સ્વરૂપનો નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય થાય છે તે કહ્યું છે ॥ જે યથા યથા હિં પુરુષ શાસ્ત્ર સંબંધિ ગચ્છતિ તથા તથા યિજ્ઞા
નાતિ વિજ્ઞાનં ચાસરોચતે ॥ એ શ્લોકમાં આમ કહ્યું છે જે પુરુષ શાસ્ત્રનો અભ્યાસ જેમ જેમ કરે છે તેમ તેમ તેને જ્ઞાન જ
રૂચે છે ને જ્ઞાનેકરિને અંતરમાં પ્રકાશ થાય છે અને તે પછે તેને પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય થાય છે અને

વરયાલા
સિદ્ધાંત

॥૧૦૮॥

જેને શાસ્ત્રનું જ્ઞાન નથી તેની મતિમાં સંષય થાય છે કે મકેશાસ્ત્રમાં ભગવાનને ક્યાંદે કર્તા કહ્યા હોય ને ક્યાંદે અકર્તા કહ્યા હોય ને ક્યાંદે સાકાર કહ્યા હોય ને ક્યાંદે નિરાકાર કહ્યા હોય ને ક્યાંદે સગુણ કહ્યા હોય ને ક્યાંદે નિર્ગુણ કહ્યા હોય તે જેને સર્વે શાસ્ત્રમાં દ્રષ્ટિ પહોંચી હોય તે તો એમ જાણે જે કરતા અકરતા સગુણ નિર્ગુણ સાકાર નિરાકાર આદિક એવા અનંત ગુણ તે સર્વે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને જ કહ્યા છે કે મકે ભગવાન નિદ્રા વિના ક્યાંદે જ થતું નથી માટે ભગવાન કરતા છે અને પ્રકૃતિ પુરુષ દ્વારા અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિરુત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલય કરાવે છે ને પોતે તો અચર્ય અક્ષરધામને વિષે પોતાના એકાંતીક ભક્તને સ્તવ આપે છે પણ પોતે ક્યાંદે કરતા નથી માટે અકરતા છે અને દિવ્ય અવયવે કરિને ભગવાન મૂર્તિ માને છે માટે સાકાર છે અને સર્વે જિવોને જેમ માયાના આકાર બંધાણ છે તેમ ભગવાનને વિષે માયાનો આકાર નથી માટે ભગવાનને નિરાકાર કહ્યા છે અને ભગવાનને વિષે માયાના ગુણ જે રજ તમને સત્ય તે નથી માટે ભગવાનને નિર્ગુણ કહ્યા છે અને ભગવાનને વિષે અનંત કલ્યાણકારી ગુણ રહ્યા છે માટે ભગવાન સગુણ છે એવી રીતે જે મુમુક્ષુને દૈવિ જિવ હોય ને જેણે અનંત જન્મ થયા ભગવાન સારું જ પત પવિત્રતાદિક નિષ્કામ ભાવે સાધન કર્યા હોય તેને જ શાસ્ત્રના અર્થ સમજાય છે અને તે જ પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરે છે પણ જેની મતિ કામલોભાદિક દોષે કરિને અવરોધ ગર્હ હોય એવા જે ભ્રષ્ટ મતિવાલા હોય ને તે ચારે બેદના મળેલા હોય ને રવટ શાસ્ત્રના પાઠ કરતા હોય તો પણ તેને શાસ્ત્રના મર્મ જેમ છે તેમ સમજાતા નથી ને ઝલટા ભર માર્દ જાય છે તે પણ પૂર્વે મોટા મોટા નેશ્વર થયા છે ॥ અને જે દૈવિને મુમુક્ષુ હોય તેને જ પ્રગટ ભગવાન શ્રોત્ર રહ્યામાં આવે છે ॥ અને આજ પણ જે દૈવિને મુમુક્ષુ હોય તેને જ અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થશે પણ મતવાદિ તથા ભ્રષ્ટ મતિવાલા હોય તેને અમારું સ્વરૂપ નહિ શ્રોત્ર વાચ અને જે સકામિ હોય ને તે અમારા સમિપ સંબંધમાં રહ્યા હોય તો પણ તેને અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય નહિ ॥

॥ ઇતિ શ્રી પુરુષ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ચ નમો નમઃ ॥

॥

॥ સંવત્ ૧૧૧ ઓગણિશોર્દ અઢારના ફાગણ વદિ ૩ ત્રિજનેદિવસ મહારાજે શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૯॥

શ્રીવરવાલામધ્યેમેહેતાવજેરામનેધેસગમણેબારઓરડાનીઓસરિમાંદોલિયાપરગાદિતર્કીયાનરવાબિનેવિરાજમાન
ધયાહતાઅનેધોલોસુરવાલનેરાતિડગલિપદેસ્યાંદતાંનેમસ્તકેમલમલનોતારાલોફેંટોબાંધ્યોદતોઅનેગુદારંગ
નોરેટોપદેરિનેઉપરકેહેડેકસંબલસેલુંધારણકસુંદતું॥અનેધોલિશાલરવમેનારિવહતીનેપોતાનામુરવાર્ધિદ
નીઆગલસાધુતથાદેશદેશનાહરિભક્તનીસમાભરાદૈનેબેઠિદતીપછેઆરતિધૂન્યકરિનેપછીમહારાજપોતાનીમે
લેબોલ્યાજેએકપ્રશ્નપૂછીયેછીયેજેએકનિરબિજમુક્તિછેનેએકસબિજમુક્તિછેતેમુક્તિપક્ષેતોઅમેદહેનેનિરબિજને
સબિજપક્ષેતોમેદહેમાટેતેનારૂપકહોઅનેતેનાઉપદેષ્ટાકોણછેનેતેનાંશાંલક્ષણછેતેકહોપછેધર્માનંદસ્વામિયે
કહ્યુંજેનિરબિજમુક્તિતોનિરબિજસારંચનેનિરબિજજોગેકરિનેથાયછેઅનેતેનાઆચાર્યસંકરાચાર્યછે॥અનેનિર-
બિજસારંચનેનિરબિજયોગતેનેસિદ્ધકરિનેપૂછેસબિજસારંચનેસબિજયોગનેસિદ્ધકરેત્યારેસબિજમુક્તિનેપામે॥
અનેતેનાઆચાર્યતમેહોપછેમહારાજબોલ્યાજેઆતમાંકાંદૈઆશ્ચર્યજેયુંજાણુંનહિંઅનેનિરબિજમુક્તિવેપ્રકારે
પમાયછેતેમાંએકતોકર્મમાર્ગેકરિનેપમાયછેઅનેએકનિરબિજસારંચનેનીરબિજયોગેકરિનેપમાયછેપણએસર્વ
આત્માનીસદ્ધિકહિંછેઅનેદેવાદિકલોકનેપામવુંતેનીઆગલતોનિરબિજમુક્તિઉત્તમછે॥જેમકોડિબદામનેપૈસો
તેનીઆગલપૈયોઉત્તમછેપણચિંતામણિઆગલતોરૂપૈયોઅતિશીતુછેતેમકોડિબદામનેપૈસાનેઠેકાળેતોદેવાદિ
કનાલોકછેનેરૂપૈયાનેઠેકાળેનિરબિજમુક્તિછેઅનેસબિજમુક્તિછેતેતોચિંતામણિનેઠેકાળેછેઅનેકપિલદેવસંકરા
ચાર્યનેગૌતમતેણેજેનિરબિજમુક્તિનોબોધઆપ્યોછેતેતોઉપાસકનિસદ્ધિસારુઆપ્યોછેઅનેતેબોધેકરિનેતેમાં
આશ્ચર્યજપામિનેસતોષપામેછેતેનેતોઘણીરવોટરહેછેકેમકેએકાંદૈગૌતમનેસંકરાચાર્યનાઅંતરનોઅભિપ્રાય
નધિઅનેએનોઅભિપ્રાયતોએમહતોજેનિરબિજસારંચનેનિરબિજયોગનેજાનેકરિનેજિવજેતેબ્રહ્મરૂપથાયછે
અનેજેબ્રહ્મરૂપથયોતેનેપછેસબિજસારંચનેસબિજયોગસિદ્ધકરિનેપરબ્રહ્મઆજેપ્રત્યક્ષભગવાનતેનેસા-

વરવાલા
સિ ૦૬૨

॥૧૦૯॥

શાત્ત્વકાર પામવું ને બ્રહ્મરૂપ થયો હોય તે જ પરબ્રહ્મને પામે છે ને તે જ સર્વોપરિ સુખને ભોગવે છે ને તે દિવ્યમૂર્તિ માન થ-
 યો થકો અનાદિ દિવ્યમૂર્તિ એવા જે પરમાત્મા પરબ્રહ્મ તે નિસેવા અક્ષરધામને વિષે અરવંદુ કરે છે અને જે નીરવિજય મુક્તિ
 પામિને એ સિરહે છે એવા જે શુસ્ક વેદાંતિ તથા જે કર્મને જ કરતા કહે છે એવા જે જૈન મતના સિદ્ધાંતને ન જાણનારા
 અને અતિ ગ્રેહાલસુને પરમાદીતે ને મોટિરવોટ જાય છે જેમ મેં હતાં જી મળવાં વેગે હોય તે અરધિવિદ્યા ભણિને આલ
 સિંબે સે તે મુરખ કહેવાય કેમ કે અરધિવિદ્યા કાંઈ ઉપયોગમાં આવતી નથી ને તે દેરાન થાય છે તેમ જે નિરવિજય સાં
 રવ્ય ને નિરવિજય યોગ તેળે કરિને આત્મારૂપ થઈ ને પરમાત્મા એવા જે દિવ્યમૂર્તિ ભગવાન તેને આત્માનાં આધાર જા
 ણિને નથિ ભજતો તે તો બ્રહ્મશુસો પતિને વિષે સ્થિત થાય છે ને ઊડો મહાકંડે શને પામે છે પણ તેને પરમાત્મા પરબ્રહ્મનું જે અલો-
 કીક સુખ તે આવતું નથિ અને જે રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તેને ભજિ ભજીને મોક્ષને પામ્યા એવા જે પ્રહ્લાદ
 નારદ નવયોગેશ્વર અમરિષ અર્જુનાદિક તે તો એમ સમજતા જે સર્વેના કારણને સર્વેના આધાર એવા જે પરમાત્મા ભગવા
 ન તે જે તે દિવ્યમૂર્તિ માન છે અને તે નિર્દોષા કરિને અનંત કોટિ શ્રદ્ધાંડની ઉત્પત્તિ થાય છે અને જે નીશક્તિ કાલ
 છે ॥ માયા છે પુરુષ છે અને જે નીશક્તિ અક્ષર છે એ વિઅનંત શક્તિ યે ચુકત એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે જ આપૃથિ ઉપર
 કૃપા કરિને મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે તે ભગવાન નો જે જે જીવ આસરોં કારિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વરત્યા છે તે જ સ-
 વિજય એ વિજે આત્યંતિક મુક્તિ તેને પામ્યા છે મારે સવિજય મુક્તિને પમાય ત્યારે જ જિવઠારિને સે પળ તે વિના જિવને
 ઠરવાનું કે કાણું વિજે ક્યાં નથિ ॥ તે સારું જેને સુખિયા થવું હોય તેને સવિજય મુક્તિને જરૂર પામવું તે સવિજય મુક્તિ
 કેમ પમાય છે તો સવિજય મુક્તિના પમાડનારા એવા જે પ્રત્યક્ષ સત્ગુરુ રૂપે દરિ તેને શરણે જઈ ને તે થકિ નીરવિજય સ-
 વિજય સાં રવ્ય યોગ ને સિધ કરવા તેમાં નિરવિજય સાં રવ્ય ને વિચારે કરિને દેદૂથકિ આત્માને નો રવો દેરવાડિને પછે નિ
 રવિજય યોગે કરિને આત્માને વિષે સ્થિતિને પમાડે છે અને ત્યારે આત્માને વિષે સ્થિતિને પામે છે ત્યારે જિવનું જિવનું પુનર્મતિ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૦॥

જાય છે અને તેને પંચવિષ્ણુની પિડાટલિ જાય છે ને તે જિવજ્ઞાંતિને પામે છે અને પરમાત્માને ભજવાનો અધિકારી થાય છે
પછે તેને સબિજ સાં રવ્યેકારિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો મહાત્મજ્ઞાને સહિત ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિષ્કલંક રાવે છે ને પ
છી સબિજયોગેકારિને આત્મા નિજે દિવ્યવૃત્તિયો છે તેને પરમાત્માના સ્વરૂપમાં જો રાવે છે અને તે પરમાત્માને વિષે જો રાવે
કારિને ભુક્ત જે તે પ્રક્ષરાતિત દિવ્યરૂપ થાય છે અને પોતાથી પરણ્યા પરમાત્મા તેને સાક્ષાત્કાર દે રવે છે અને તેનું સ્કરવ
મનવાણીના કહ્યામાં આવે એમનથિ ને તે સ્કરવ અલોકિક છે ને અવિનાસિ છે અને એને સબિજમુક્તિકહે છે ને તેને આ
ત્યંતિક જ્ઞાન કહે છે ॥ ॥ હૃતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિસે ૧૬ અદારના પાગળ વદિ ૪ ચોથને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવા
નગામશ્રીલારવેણિમધ્યે વિપ્રઆશારામને ઘેર ઉતરા દેવાર ઓરડા નિઓસરિમાં ગાદિતકિયાન રવાબિને ડોલિયા ઉપર
ધિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ને પોતાના મુરવાર્વિંદનિઆગલ સાધુતથા ઘણા હરિભક્તની
સમાભાર્દને બેઠિહતિ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવને ભગવાન ભજ્યામાં જે જે અંતરાય કરે તે જોઈ કોઈ શત્રુ નથિ અને
કોઈ કપોતાનું ધન્યમાલ લેઈ જાય તથા ગામ ગ્રાસ લેઈ જાય તથા પોતાનું માથું વાદિના રવે તે સર્વે કરતાં પૂર્ણ ભગવાન
ભજવામાં અંતરાય કરે તે વધુ શત્રુ છે કેમ કે શરિરદિકતો બિજાં પદાર્થતો ના સંવત છે તેના સંવતને કોઈક નાશકો
અથવા લેઈ જાય તેનો તો કોઈ જ રવરવરો નહિ પૂર્ણ અવિનાસિ એવું જે ભગવાન ભજ્યાનું સ્કરવ તેમાં જે અંતરાય કરે તે
તો જિવનો મોટો શત્રુ છે માટે જે ને પોતાનાં આત્માના મોક્ષનો રવપદોય તેને તો જે જે ભગવાન ભજ્યામાં અંતરાય કરે તે
ને માદામોટો શત્રુ જાણીને તત્કાલ ત્યાગ કર્યો તે માણ્ય અંતરાય તો તેનો ત્યાગ કર્યો તથા સગાં સંબંધિના તજા
ત સ્ત્રિ છોકરાં ધન્યમાલ ગામગરાસ આદિક જે જે પદાર્થ ભગવાન ભજ્યામાં અંતરાય કરે તેનો ત્યાગ કર્યો અને પૂ
ર્વે પૂર્ણ ભગવાનને ભક્તે ભગવાન ભજ્યામાં જે જે અંતરાય કર્યા છે તેના ત્યાગ કરિદિધા છે તે પ્રહ્લાદજિને તેને

લારવેણિ
સિ ૦૮૩

॥૧૧૦॥

बापे अंतराय कर्यो तो ते नो त्याग करि दिधो तथा भरथजिये पोतानी मातानो त्याग कर्यो तथा विभिषणे भाई नो त्याग कर्यो ने रुषि पत्निये पोताना पति नो त्याग कर्यो ने नारद सनकादिक भुक्त देवादिक घणायेक भगवान भजवामा-
अंतराय करे ते सारुं सर्वे संसार नो त्याग करि ने अभय पद न पाय्या छे माटे जे ने जे ने पोताना आत्मानुं रुडुं करवानी
इच्छा होय तेने तो संसार नां जे सख्य ते मां लो भावुं नहि ॥ अने मनुष्य देहे करि ने तो अविनासिए वुं जे भगवान ना धा-
मनुं सख्य तेने पामवुं अने जे पंचविषय संबंधि सख्य छे ॥ ते तो ना सवंत छे ने दुःख रुप छे केम के जीव छे तेणे राजानो
जन्म पामि ने घणा क फेरा भारे भारे अनंत भोग भोग व्या छे ने देव लोक मां जे ईने देवताना भोग पण जिये घणा क
भोग व्या छे तथा ब्रह्मा पद ने ब्रह्म लोक ना जिये घणा क भोग भोग व्या छे तो पण हजि जिय ने तृप्ति थई नथी तो हवे
आमनुष्य देह निजे अत्म आवरदा तेणे करि ने क्यां तृप्ति थवानी छे अने बलि जो जीव मनुष्य देह पामि ने भगवान नहि
भजे तो अति शो भुडा भुडा अवतार गधे डाकु तरा बो कडा पाडा बांदराना आवसे अने ते ते अवतार मां सगां संबंधि
स्त्रि लोक रा घणा कथा शो पण तेणे करि ने आत्माने वा न्ति थाय एम नथि अने शान्ति तो सत्यु रुष नो आशरो करि
ने काम लो मस्वाद स्नेह ने मान ए जे पांच अंतरात्रु ते नो त्याग करे त्यारे थाय पण ते विना विषय ना पदार्थ करि ने
आत्माने सांति कोई काले थाय नहि ॥ अने बलि एम समज चुं जे मा बाप सगां संबंधि ए सर्वे देह नां संबंधि छे पण आ-
त्मानां सगां कोई नथी अने आत्माना सगा तो एक भगवान छे केम के जिय ने ग्रभया समां अति शो पिडा थाय छे त्यारे
पां भगवान रक्षा करे छे अने आज पण भगवान जिय ने जिवा डे छे त्यारे जिये छे पण जो भगवान रक्षा न करे तो एक
पलवार पण जिय ने सख्य रहे नहि अने जो एक लघु सरख्या बंध थाय तो देह न रहे अने ज्या रे अंत समी थ शो त्यारे पं-
या जो भगवान नहि भज्या होय तो एक एक रुं वाटे कोटान कोटि विंछि नीचे दना थ शो त्यारे पण ते समे कोई मा बाप
सगां संबंधि सहाय नहिं करे अने कोई नु त्यां बल पण चाले एम नथि अने एटाणे तो एक भगवान सहाय करे त्यारे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१११॥

एदुःखथकि छुटायपणबिजो कोईउपाय नथि माटे साचाहितकारीने साचा सगातो जिवनाएक भगवानज छे ते-
शास्त्रमां पण के छुं छे जे तमेव मासाच पिताच तमेवा तमेव बंधुच सखाच तमेवा तमेव विद्याच द्रव्यं तमेवा तमेव स-
र्वं मम देव देवा १ माटे जे जन्म मृत्यु नांदुःखथकि मुकावे एज आत्माना अतिशो जहितकारि छे अने ते ज माता पि-
ता बंधु सखा विद्या द्रव्य ने सर्व देव छे माटे आत्मानुं रुं करे तेने जहितकारी जाणवा अने ते बिना सां सर्व जिय नां
रात्रु छे ॥ ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥

संचत् १९ ओगणिशो १६ अद्वारना फागण बदि ७ साते मने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री लाखेणि
मध्ये सतार थिराने घेर उगमणे बार ओर डानी आग लफलि मोटो लिया उपर गादित कियान स्वाधिने विराज मान थया
हता अने सर्वे जरियानी बस्त्रधारण कर्यो हतां ने कंठ मां पुष्पना हार धारण कस्या हता अने कंकुनो चांद लो कर्यो हतो
ने पाषमांतो राने कान उपर गुच्छ धारण कस्या हता ने पोताना सुखार्थि दनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्त नीस
भा भराई ने बेठि हति पछे संज्या आरति थया पछी महाराज कृपा करि ने सर्व हरि भक्त प्रत्ये बो ल्या जे परमेश्वरे जे दि-
वस थि स्मृति करि छे ते दिवस थि विद्याने ने अविद्याने लडाई थया जकरे छे ते शासारु लडाई थाय छे तो अविद्या
मायाये जियो ने अनादिना आयरि लिखा छे ने ते मां जिय जन्म मरण नांदुःख पाप्मा करे छे ॥ ते दुःख ने देखि ने सत्पुरु-
ष कृपा करि ने एदुःख थकि जियो ने मुकाव्या नुं करे छे तयारे अविद्या माया संतापने पामे छे के मके ज्यारे सत्पुरुष ने
आसरो करे तयारे जिय अविद्या माया ना बंधन थकि बहार थाय छे ने अविद्या माया नो जिय रलि जाय छे अने ते जि-
ब ब्रह्मरूप थई ने भगवान ना घामने पामे छे ते जिय पा छो कोई काले अविद्या माया ना बंधन मां आवती न थि ते सा-
रु अविद्या ने दास थाय छे माटे विद्या ने ने अविद्या ने लडाई थाय छे के मके विद्या अविद्या ने भेगुं की ई कासे बने ज-
नहि ॥ जेम दिवस ने ने रात्रि ने भेगु बने नहि ने जेम चोर ने ने साहुकार ने भेगु बने नहि ते मविद्या ने ने अविद्या ने ब-

लाखेणि
सि० ६४

॥१११॥

नेनद्वितेविद्यानुंशुरुपछेनेअविद्यानुंशुरुपछे तो कामलोभस्वादस्नेदमानदंभकपटईर्ष्याअसूयामछरादिकजे
अधर्मनोसर्गतेसर्वेअविद्याछे तथागाजोभांग्यअफिणमफरमाजमलित्यागरदारुमादिआदिकजेजेकेफादिक
व्यसनतेसर्वेअविद्यामायाछे अनेधर्मज्ञानवैरागभक्तिशिलसंतोषक्षमादयाधीरजयिवेकविचारश्रद्धाशान्तिआ-
दिकजेधर्मनोसर्गतेसर्वेविद्याछे ॥ तथा निष्कामनिर्लोभनिर्स्वादनिर्स्नेहनिर्मानतेपणविद्याछे तेनिष्कामिनेने
कामिनेकोईकालेभेगुंवनेजनहि ॥ तेमजलोभिनेनेनिर्लोभीनेभेगुबनेनद्वितथास्वादिनेनेनिर्स्वादनेवनेनद्वि
एविरितेधर्मनेनेअधर्मनेभेगुवननुंजनधिकेमकेधर्मनासर्गनेविषेवर्तताएवाजेजिवतेनेविषयनोत्यागकरवोजगमेछे ॥
अनेअधर्मसर्गनेविषेवर्तताएवाजेजिवतेनेपंचविषयभोगवबागमेछे माटेत्यागिनेनेरागिनेबनेनहीं एविरितेएबेनेअ-
नादिनोकजियोचाल्योआवेछे तेप्रल्हादेपंचविषयनोत्यागकरिनेप्रभुनुंभजनकसु तोविषयनोएजेदरणाकंसतेणे
प्रल्हादनोद्रोहकस्योअनेविभिषणेविषयनोत्यागकरीनेभगवानमज्यातोरावणेतेनोअतिशोतिरस्कारकस्योएआ-
दिकघणाकभक्तोनेनेअभक्तोनेलडाईथतिआवेछे माटेजेनेपोतानाआत्मानुंकल्याणदूछुंहुं होयतेनेतोअभक्तजे
आस्तरिजिवतेनोसंगकरवोजनहि ॥ नेतेआस्तरिनिकोईजातनथिएतोआस्तरिस्वभावेकरिनेओलरवायछेतेएवा
आस्तरिसाधुमांपणहोयतेतिलकमालानुंधारणकरेतथाकिर्तनपणस्त्रियोनेरीसंबासारुंगाताहोयतथाद्रव्यसारु
नेसारुंसारुंरवावासारुंकथावांचताहोयपणएवापंचविषयनारागिहोयतेनेसाधुजाणवान्हि तेनेतोअसाधुजाणवा
नेएवाअसाधुहोयतेनोविश्वासनकरवो अनेब्राह्मणमांएवाआस्तरिस्वभावहोयतोतेनेब्राह्मणनजाणवो तथापंडि
तहोयपूराणिहोयतपस्विहोयत्यागिहोयसंन्यासिहोयब्रह्मचारिहोयतोपणपूर्वेकस्योजेअधर्मनोसर्गतेजेमांहोय
तेनोसंगकरवोनहि अनेजेअष्टप्रकारेस्त्रिनोत्यागरारयताहोयनेसर्वेप्रकारेद्रव्यनोपणत्यागकरताहोयतथारवटरस
नोसर्वेप्रकारेत्यागकरताहोयतथादेहनेपोतानुंरुपमानतानहोयनेकोईजातनुंमानहोयनहि एवाजेपंचविषयना

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૨॥

ત્યાગિસાધુતે નો મનક્રમવચને સંગ કરવો તથા ભગવાન જિવો ઉપર ક્રપા કરિને પોતે પૃથ્વી ઉપર પધાર્યા હોય તો તેનો સંગ કર
થો કેમ કે જે નિરવાસનિક હોય તે જ નિરવાસનીક કરે છે પણ રાગિને સંગે નિરવાસનિક થવા પનહિં એ સિદ્ધાંત વારતા છે ॥
કેમ કે જે વાગુણ ગુરુમાં હોય તે વાગુણ શિષ્યમાં આવે છે માટે કલ્યાણકારિ ગુણવાન એવા જે સત્યુરુપ તેનો સંગ કરવો અને
અકલ્યાણકારિ ગુણયુક્ત એવા જે અસત્યુરુપ તેનો સંગ ન કરવો અને પૂર્વે પળ જેના જેના મોક્ષ થય છે તે પળ સત્યુરુપને સ
ંગ કરિને જ થાય છે એ ચાર વેદને સ્વદશાસ્ત્રને જે જે મોટા પુરુષ થઈ ગયા તે સર્વેનો એ સિદ્ધાંત છે ॥ ૬ ॥ ઇતિ શ્રીમુ
રવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિત્રો ૧૬ અઢારના ફાગણ
વદિ ૮ અષ્ટમિને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીલાલેણિ મધ્યે વિપ્ર જે ઠારાવલુને ઘેર ગમળે બાર આરડા
ની ઓસરિમાં ગાદિ તકિયે યુક્ત દોલિયા ઉપર વિરાજમાન હતા અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં તે સર્વે આગમાં
પુષ્પનાં આશુષ્ણા સોભિરહ્યાં હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કદાર ભક્ત
ની સભા ભરાઈ ને બેઠિ હતી પછે મહારાજની આર્તિ ધુન્ય કરિને પછી ગામસિદ્ધોરના ભક્ત ભિમભાદૃયે મહારાજને પ્રશ્ન પુ
છ્યું જે પરમેશ્વર ભજવાનું તો જિવ પ્રાણિ માત્રને મનમાં છે પણ તેમાં કેટલા એક પ્રભુ ભજે છે ને કેટલા કતો મુદલ પ્રભુ ભજતા
જ નથી ॥ તેમાં કોઈ ભજે છે ને નથી ભજતા તેનું શું કારણ દર્શો ॥ અને વલિ જિવ ભગવાન ભજિને મુક્ત થાય તેનું મુરવ્ય સાધ
ન શું છે તે ક્રપા કરિને કદો પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવ માત્રને મગવાન ભજ્યાનું તો માન જ નથી ॥ અને જિવને તો આદિ
નું પંચ વિષયનું જ જ્ઞાન છે તે કાને કરિને સ્ત્રિયાદિક ના શબ્દમાં જિવ આશક્ત થઈ રહ્યો છે ॥ ને નેત્રે કરિને સ્ત્રિયાદિક ના
રૂપમાં જિવ જો હાઈ રહ્યા છે અને રસનાયે કરિને સારુ સારુ રવાવાને વિષે જિવ આશક્ત થઈ રહ્યા છે માટે તેને કરિને જિવ
ભગવાન ને નથી ભજતા અને ભગવાન પળ તે વિશે શાલારહે છે ત્યાં શ્લોક છે ॥ પરાં મુરવાનાં ગોવિંદો વિષયાશક્ત ચેતસાં તે
સાંતત્પરં મ્મદુરાદુરેસ્થીતાં ૧ ॥ એમાં એમ કહ્યું છે જે પરમેશ્વર થી વિમુક્ત થઈને વિષયને વિષે આશક્ત થાય છે તે થકિ પ

લારણેણિ
સિ ૦૮૬

॥૧૧૩॥

રમેશ્વરધર્માજીવેગલારહેછે અને જેનાથિ પરમેશ્વરવેગલારહેછે તેને મોક્ષનું સાધન કોઈ હાથ આવતું નથી અને તે જિવસ-
હાય જન્મમૃત્યુને પામ્યાં છે અને જે દેવિને સંસ્કારિ એવા જે ભગવાનના ભક્ત છે તે તો ચિત્તમાંથી વિષયનો ત્યાગ કરીને પરમે-
શ્વરને વિષે જોડાઈ જાય છે તેના સમિપે પરમેશ્વર થાય છે ત્યાં શ્લોક છે જે તન્મયત્વેન ગોવિંદોતેનરા

આમાં ગુપ્તકહ્યો એ ભાવ છે માટે એ વિરિતે વિષયનો ત્યાગ કરીને પરમેશ્વરને મજતા એવા જે સંસ્કારી ભગવાન
ના ભક્ત તેને સમીપે થવા સારું પરમેશ્વર મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે પછે તે સંસ્કારી એવા જે ભક્ત જ ન હોય તે તો પરમેશ્વ-
રને ઓછા રિતે અસ્વસ્થ સંવાસબંધ મારે છે અને તે પ્રત્યક્ષ પરમેશ્વર થકિ જ્ઞાનને પામીને વસ્તુરૂપ થઈને અક્ષરધામને પા-
મે છે અને તે મુક્તને વાંસે વિજા પૂરવે કહ્યા જે વિષયને વિષે આશક્તિવાળા જિવ તે પરમેશ્વરને માર્ગે ચાલે છે જે મગોષિયો
ને અર્થે શ્રીકૃષ્ણ પ્રગટ થયા હતા તો તે ગોષિયોને સંગે કરીને રૂષિપત્નિયોનું પૂજન કર્યા પછી ગયું અને રામાશ્રવતારમાં
સ્વક્ષ્મણ જાનકિને હનુમાનજી આદિક સંસ્કારિ ભક્ત સારું રામચંદ્રજી પ્રગટ થયા હતા તો તેની કેડે ઘણાં એકબાંદ-
રાં આદિક જિવોનું કલ્યાણ થયું એ વિરિતે સંસ્કારિ ભક્ત જે જે દેશમાં અથવા જે જે ગામમાં રહેતા હોય તે તે દેશના તથા
તે તે ગામના જે વિજા જિવ તેને પૂજાતેની વાતે ચિત્તે કરીને ભગવાનનો મદિમાકદિ દેરવાડિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો સંબ-
ધ કરાવે છે પછે તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંબંધે કરીને તે જિવની મલિનતા દલિ જાય છે અને જિવે વિષયની આશક્તિ પે-
કરીને જે સ્ત્રિયાદિક નારૂપ જોયાં કીધે તેને કરીને જે પાપલાગ્યાં હોય તે જિવ જ્યારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તે ભગવાનના
એકાંતિક પંચવિષયના ત્યાગિ નિરવાસનિક સાધુ તેનાં દરશન કરે તે પો કરીને તેના નેત્રનાં પાપના સપાંમે છે અને
ભગવાનને સાધના શબ્દ સાંભળવે કરીને કાનનાં પાપના સપાંમે છે અને ભગવાનને સંતની પાસે ચાલિને જાય તે
ને કરીને પગનાં પાપ બલિ જાય છે એ વિરિતે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંબંધે કરીને પાપના સપાંમે છે તે શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે જે ॥
અન્યક્ષેત્રે કૃતં પાપં તિર્થક્ષેત્રે વિનસ્યતિ તિર્થક્ષેત્રે કૃતં પાપં યજ્ઞલેપો ભવિષ્યતિ ૧૧ શ્લોકમાં એમ કહ્યું છે જે ભગવા

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૩॥

નને ભગવાનના મક્તવિના બિજેઠે કાળે જે જે પાપકર્યાં હોય તે જો પ્રત્યક્ષ મગવાનને ભગવાનના સંત તેની પાસે જઈ ન
તેનો ગુણ ગ્રહણ કરે તે તે જિવનાં આગલાં પાપના સપામિ જાય છે અને જો મગવાનને સંત નિપાસે જઈ ને તેનો અષ્ટગુણ લિ
યે તો તેનું એવું પાપ લાગે તે કોઈ કાલે ના સપામતું નથિ અને આજ ક્તને વિષે કે પ્રકારના જિવ છે તેમાં એક આસ્તરિ જીવ છે
ને એક દૈવિ જીવ છે તે જે દૈવિ જીવ છે તે તો માહાત્મા પુરુષ પાસે જઈ ને ગુણ લે છે અને તે એમ જાણે છે જે મહાત્મા પુરુષ તો ક
પા કરિને આપણને સ્તુતિ ચાકરવા સારુ દરશન આપે છે અને ક્રપા કરિને જ્ઞાનની વાતો કરે છે અને આપણા કલ્યાણને
અર્થે સેવા અંગિકાર કરે છે અને મહાત્મા પુરુષ તો સદાય પૂરણ કામ છે અને એમ સમજીને દૈવિ જીવ છે તે મહાત્મા પુરુષની
સેવા કરે છે અને જો આસ્તરિ જીવ હોય તે તો એમ જાણે જે અમોરે જેમ વિષયની આશક્તિ છે તેમ મોટા પુરુષને પણ આશક્તિ
હશે તે અને તે આશક્તિયે કરિને સારાં ચત્ર પદે રતા હશે અને ફલના દ્વારને ગાદિ તકિયે બેસતા હશે તે મોટ મ્ય જણાયવા સા
રુ બેસતા હશે અને સારાં સારાં ભોજન કરાવિને જમે છે તે પણ તેમાં પ્રિતિ હશે ત્યારે જ મતા હશે અને મુલક માં ફરે છે તે કમા
વા સારુ ફરતા હશે એથિરિ તે આસ્તરી જિવ છે તે મહાત્મા પુરુષનો અષ્ટગુણ લે છે ને પોતાના આત્માનું મુકું કરે છે અને અમારે
તો ચૌદ લોકનાં જે પંચ વિષયનાં સ્તરવ છે તે કાગ વિષ્ણુ તુલ્ય છે અને જે સારાં સારાં વસ્ત્ર છે તે તો અમને બલતા અગ્નિ જેવાં લા
ગે છે ને પુષ્પના દાર તે તો સર્પ જેવા લગિ છે અને સારાં સારાં ભોજન તે તો દ્યોર જેવાં લગિ છે અને દ્રવ્યને તો અમે વિષ્ણુ તુલ્ય
જાણિયે છિયે ત્યારે કોઈ એમ આશંકા કરે જે જો ગમતું નહોય તો એનું ગ્રહણ શું કરવા કરતા હસે ॥ તો એનું એમ છે જે અ
મારું પ્રગટ પળું છે તે જિવો ના કલ્યાણને અર્થે છે પણ અમારા સ્વાર્થને અર્થે નથી અને અમારા સ્વાર્થને અર્થે જણાય તો તેનો વિ
ષ્ણુની પેઠે ત્યાગ કરિ દેવે અને કોઈ આસ્તરિ જીવ હોય ને તે એમ જાણે જે મહારાજને કોઈ કજો તુલ્ય હોય એમ જાણીને કોઈ કપ
દાર્થ લાવેને અમને આપે તો તે અમને ગમે નહિ અને જે એમ જાણે જે મહારાજને તો કાંઈ નથિ જોઈ તું પણ મારા આત્માના કલ્યા
ણને અર્થે મહારાજ ક્રપા કરિને સેવા અંગિકાર કરે છે એમ સમજે તેની સેવા ગમે છે તે કલ્યાણ અવતારમાં દુરજો ધને સો કલ્યા

ચારણેણિ.
સિ. ૮૬

॥૧૧૩॥

जे करिने श्रीकृष्णने जमवानुं नो तरुं आप्यं दत्तुं तो ते नो त्याग करिने भाविक एवाजे विदुर जी तेनी भाजिन म्या माटे दै विजिब
होय ते नो ज भगवानना भक्तने संगे करिने मोक्ष थाय छे पण भगवानना भक्तना संगे विना जियनुं कल्याण थाय नहिं॥ अने
भगवानना भक्तने विषे जे जे जियने हेत होय ते सर्वे जीवनुं कल्याण थाय छे के मके भगवानना भक्त साथे जे ने हेत होय तो ते
ने भगवान साथे हेत करावे छे जे मन्त्रावजे राम मेहेताने विषे जो करवान पटेलने हेत दत्तुं तो ते वजे रामे करवान पटेलने
अमारे विषे हेत कराव्युं अने तेनुं कल्याण थयुं माटे भगवानना भक्तने विषे जिके हेत थाय एज कल्याणनुं मुख्य साधन
छे अने जे ने भगवानना भक्त माहेत न होय तेनुं कल्याण कोई काले थाय नहिं॥ ॥ इति श्रीमुरविसिद्धांत समाप्त

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः॥

॥ संवत् १९९ श्रीगणिशे १८ अक्षरना फागणवदिर्नय-

मिने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री लारवेणी मध्ये पटेल नथुने घेर रात्रि पाछलि घडिचार हतीं स
मे जागिने दातण करिने स्नान करिने शरिर मांगर मिजे वुं दत्तुं ते टाढक्य करया सारुं सांकर दईने भात जम्या पछे उगम-
णे बार और डानी ओसरि मां होलियो बिछा विने ते पर विराजमान थया ने स्वैतरये सपहेरिने धोलुं अंगर वुं धारण कसुं
दत्तुं अने गुला बिरंगनो फेंटो मुस्त के बांध्यो दत्तो अने स्वैत चादर ओढि दत्ति अने पोताना मुरवारि दनी आगल साधु ते
था हरि भक्ती सभा भराईने बेठि दत्ति पछे महाराज बोल्या जे आज तो भिम भक्तने एक प्रश्न पुछीये छिये जे परम विवे-
कनुं शुरु पछे तेने शाहास्त्र प्रमाणो कहो पछे भिम भक्ते कह्युं जे त्रण प्रकारनो विवेक छे ते मां एक तो विवेक एजे वर-
णा श्रमने विषे अवि रुद्ध पणे निरबाध वर्तवुं तेनुं नाम विवेक छे अने बिजो विवेक एजे सत्ता हास्त्र प्रमाणे भागवत थ
र्म प्रमाणे वर्तवुं अने पोताना आत्मानी सुद्धि सरल स्वभावे करि होय तो पण तेने विषे तत्पर रहेवुं पण ते मां तृप्ति पांमि
नहिं॥ ने नित्य नविश्रद्धा राखबिके मके ते तो हजि सर्वे साधन छे एम समजवुं तेनुं नाम बिजो विवेक छे अने बिजो वि-
वेक जे प्रत्यक्ष भगवानने ओस्त्र विने तेनो आसरो करवो ने तेना क्यन प्रमाणे बर्तवुं अने ते प्रगट भगवान जेम कहे

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત.
॥૧૧૪॥

તેમમનક્રમવચને કરવું પળતે માંકોર્દરિતે લેશમાત્રસંષયથાયનહિ. ॥ કેમજે સત્યસંકલ્પને જિવનાપરમેત્વને આ-
ત્યંતિકમીક્ષનાદાતાતી પ્રત્યક્ષભગવાનછે માટે તેના વચનમાં મનપ્રાણને આરોપ કરવાં અને પોતાના મનમતાને મુ-
કિદેવો એવિરિતે સમજવું તેનું નામ પરમવિવેક છે પછે મહારાજ બોલ્યા જેણે પળઉત્તર સ્વરોને દ્વેષે એનો ઉત્તર પમે કરિયે
છિયે જે પરમવિવેક તેણે તીર્થભગવાનનો દિવ્યભાવને મનુષ્યભાવ તેને જેમ છે તેમ નિરબાધ પળે અભિરુદ્ધ યથાર્થજ્ઞાણ
બો અનેકોર્દદાહે ભગવાનનાં મનુષ્યચરિત્રજોર્દને લેશમાત્રસંષયથાયનહિ તે પરમવિવેકનું રૂપ છે પછે વલિમહારા-
જે બિજું પ્રશ્ન પૂછ્યું જે ભગવાન શબ્દનો શો અર્થ છે પછે તેનો ઉત્તર પોતે જ કલ્પો જેણે મહારાજેને વિષે દોષ તેને ભગવાન કહિ-
યે તેણે મહારાજે તો ત્યાં શ્લોક છે. ॥ જે ઉપતિ વિના સંચલો કાના માંગતિ ગતઃ વેતિ વિદ્યામવિદ્યાં ચ સવાચ્યો ભગવા-
નર્હતિ ॥૧॥ એમાં એમ કહ્યું છે જે જન્મનિઉત્પત્તિ જેમ થઈ છે તેમ યથાર્થજ્ઞાણે તથા નિત્યનિમિત્તપ્રાકૃતને આત્યંતિ-
ક એચાર પ્રકારના પ્રલયને પણ યથાર્થજ્ઞાણે તથા ગતિને નૈઋગતિને પણ યથાર્થજ્ઞાણે તથા વિદ્યાને નૈઋવિદ્યાને પણ
જેમ છે તેમજ્ઞાણે એ છવાનાં નૈઋયથાર્થજેમ છે તેમ પ્રત્યક્ષજ્ઞાણે નૈકહિ દેશોડે તેને ભગવાન કહિયે અને એ છવાનાં
યથાર્થજ્ઞાણવાને નૈકહેવાને પણ ભગવાન જ સમર્થ છે. ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૧ ઓગણિતે ૧૮ અદ્યારના ફાગણ વદિ ૧૦ દશમિને દિવસ મહારા-
જશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન ગામશ્રી તારવેળિમધ્યે ફુલાભક્તને ઘેર જમવાપથા સ્નાહતાને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણક-
ર્યાં હતાં અને પુષ્પનાદાર તથા બાજુગજરાતોરાને ગુહધારણ કર્યા હતાને ધર્મશાલામાં કુદીપર ઢોલિયો વિદ્યા-
વિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો નૈપોતાના મુરવાર્કિની આગલ સાધુ-
તથા ધણક દરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ દ્વિતિ પછે મહારાજની સંજ્યા આરતી થયા પછી મહારાજ બોલ્યા જે આસ-
સાર છે તે ધૂલ જોયો છે અને ભગવાન છે તે તો ચિંતામણિ રૂપ છે અને જેમ ધૂલ માંધિ ધાન્ય નિપજે છે તેમ સંસારમાંધિ

તારવેળિ
સિ. ૮૭

॥૧૧૪॥

मुमुक्षुजियथायच्छे अने ते मुमुक्षु होयने तेने चिंतामणि रूप एवाजे अरिदंत परमात्मा ते प्रत्यक्ष मले तो ते मुक्त थाय छे ॥
कर्मके संसार न होय तो आध्यात्मिक नंद स्यामि तथा अक्षर मुक्ता नंद स्यामि जे वामदा मुक्त कथा थी थाय ॥ अने जे मधुक्क मां
मां थी धान्य थाय छे ते मधान्य पणुं क आपेत्यारे एक रुपैया आवे अने घणा करुपैया आपेत्यारे एक सोना मोर आवे ॥
अने घणीक सोना मोरो आपेत्यारे एक मोति आवे अने घणां क मोति आपेत्यारे एक पारसमणि मल्लबी घणीक ठ-
ण छे अने घणिक पारसमणियो आपिये तो पण एक चिंतामणि मले नहिं ॥ एते दृष्टांतने एनुं सिद्धांत तो ए छे जे आ-
आलोकना पंचविषयनां स्वरूप छे ते धुळने ठे काणे छे अने दैवलो कनां स्वरूप ते दाणा तथा रुपैया ने ठे काणे छे अने
ब्रह्मादिकनां स्वरूप मोना मोहोरने ठे काणे छे ने वैराटनां स्वरूप मोतिने ठे काणे छे ने अक्षर रूप जे केवलिते नुं स्-
वरूप पारसमणिने ठे काणे छे ॥ अने भगवान् पुरुषोत्तम नुं स्वरूप छे ते तो चिंतामणि तुल्य छे एवी रीति प्रमाण करि ने ज-
क्त छे ॥ आदेने प्रकृति पुरुष छे अंते ते नीयासनानो त्याग करि ने ते थी पर एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेने पो तो नुं स्वरूप जाणीने
ते वाज्ञानना आपनारा एवाजे अरिदंत परमात्मा भगवान् ते नुं अखंड ध्यान करवुं ते कहुं छे जे ॐ नमो अरिदंताणुं ॐ
नमो सिधाणुं ॐ नमो आरियाणुं एमां एमकहुं छे जे ॐ कहे तां परमात्मा अने अरि कहे तां जियना अंतरात्रा जे काम-
लो भस्यादस्मिह मान तेना नासना करनारा एवाजे अरिदंत भगवान् तेने नस्कार करवो अने जेना अरि जे शत्रु तेना शपा-
म्या होय एवाजे सिद्ध पुरुष जे केवलिते ने नमस्कार करवो अने आलोकने विषे अथवा परलो कने विषे जे जे केवलित
होय ते सर्वे ने नमस्कार करवो अने एवाजे महात्मा पुरुष तेनो सत्संग करवो तो ते थकि जिय जे ते केवल पदने पा-
मे छे हचे ते केवल पदने सत्पुरुष के विरिते पमाडे छे तो जीव पंचविषयनी वासनारूपी महाकुर्म अनादि नुंचल ग्युं
ने ते थकि जीव जे ते जन्म मृत्यु रूपि कष्टने पाम्या करे छे ते कष्टने टालवा सारु भगवाने जिवने इंद्रियो अंतःकरणसु
जि आप्यां छे ते इंद्रियो अंतःकरणे करीने भगवानना स्वरूप ने जाणे तो ते जिव मुक्त थायने महास्वरूपने पामे जे म

श्रीमुख
सिंहांत
॥११६॥

मनुष्यघरकरेछे तेथकिउनाला नातापनुदुःखटलेछेनेचोमासानाचरसादनादुःखनेराखेछेनेशियाखानीरा
हनुदुःखटलेछेनेसरुखनेपामेछे तेमदेहरूपिघरछे तेणेकरिने त्रिविधीनातापरूपीजेदुःखतेदंद्रियोअंतःकरणे
भगवानसन्मुखचलावे तोटलिजायअनेजोभगवाननोमारागबंधकरिनेदेहमांआसक्तथायतो तेजिवमहादुः
खेपामेजेमघरबांधिनेतेनुंवारणुबंधकरे तो तेनेदुःखटलेनहिं॥ तेमजियजे तेदेहरूपिघरमारहिनेस्त्रियादिक-
नाशब्दशांभछेछेतेपापेकरिनेश्रवणदंद्रिनुंवारणुभगवाननीकोरेबंधथईजायछेअनेनेत्रेकरिनेस्त्रियादिक
नांभुडांभुडारुपजुवेछे तेपापेकरिनेभगवाननिरवारापिबारणुबंधथईजायछेअनेत्वचायेकरिनेस्त्रियादिकना
भुडांभुडांस्पर्शकरेछे तेपापेकरिनेभगवाननाचरणनोस्पर्शकरवारापिबारणुबंधथईजायछेअनेदारुमाटिगांजा
दिकभुडांभुडांअसुभरसजमेछे तेपापेकरिनेभगवाननागुणचरित्रगावानीकोरनुंवारणुबंधथईजायछेएविरितेअ
धर्मनेमार्गचालवेकरिनेदंद्रियोअंतःकरणादिकचोविसतत्यरूपिबारणांभगवाननीकोरेबंधथईजायछेपछेते-
जिवनेसतपुरुषनोसंबंधथायतो तेनेप्रथमसत्यरुषजे तेनिमरुपितपेकरिनेदंद्रियोरुपबारणांमांथीपापरुपिक-
चरणेकटाविनखायेछेअनेज्ञानरुपिदयायेकरिनेअंतःकरणरुपबारणांमांथीपापरुपिकादवनेकटावीनरवाबेछे
अनेवैरागरुपिसीलिकरिनेकारणरुपिबारणांमांथीपापरुपिकादवनेकटाविनखायेछेत्यारेएजिवसुद्धथाय
छेनेभगवाननेभजवानोअधिकारीथायछेपछेएवाज्ञाननाआपनाराएवाजेअरिद्वंद्वपरमात्माभगवाननेबुभ
वेकरिनेध्यानकरवुंवेतेध्यानकरवानीरीतकहेछेजेप्रथमकतुंतेवितेसहुरुनेशरणेजईनेतेथकितपदयासि
लनेभावतेनेसिद्धकरिनेपछेएकांतजगादोयत्यांजईनेपृथ्वीउपरधाबळिनुंआसननारिनेतेउपरबेसिनेशि
रायमानथईनेध्यानमांवेसवुंअनेध्यानमांवेसिनेप्रथमतोचोविसतत्यनीजेव्रतियोछेतेनेपिंडब्रह्माडादिकसर्व
पदार्थमांथीपाछिवालिनेतेसर्वेनोपोतेद्रष्टारुपथईनेतेव्रतियोनेआत्मानेविषेलयकरीनेतेगुरुरुपअरिद्वंद्व

लारवेणि
सि०८७

॥११६॥

નુંધ્યાન કરેછે તે કેવલ પદને પામે છે અને તેને સાત મિનેનો સિદ્ધાંત કહેછે માટે આજ પળ જેને કેવલ પદને પામવું હોય તેને સ્ત્રગમરિતે સત્સંગમાં રહેવા થકિ પમાડિયે છિયે ॥

॥ દતિશ્રી મુરબસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિતો ૧૮ અઢારના ફાગણ વદિ ૧૧

एकादशने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्री सरवे मध्ये पटेल कात्यागिगाने घेरउतरादा बारना और
डानी ओसरिमां सांजने समे गादि तकि या बिछा यिने विराजमान थया दताने सर्वे सोने रि वस्त्र धारण कर्या दतां अने
कंठने विषे घणा कपुष्प नाहार धारण कस्या दताने पाघने विषे तोराने कान उपर गुच्छ शोभिर द्या दताने कुंकुनो चांदलो
कस्यो दतो अने पोताना मुखार्चि दनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्चने बे ठिहति पछे गाम वं लेना
विप्र लक्ष्मिरामे महाराजने प्रभु पुछुं जे हे महाराज तमारा स्वरूप मां तो संषय नथि तो पण तमने मुकिने बे हे बारमां
व्रतियो जाय छे तेनुं गुं कारण दशे अने ते संसार वे हे बारमां थि व्रतियो उरवडिने तमारि सेवामां अरवंडर हे ते नो शो उपा
य छे ते कृपा करिने कहो पछे महाराज बो ल्या जे माया नुं रूप जगवुं छे ते सत्पुरुष नो समा गम मुकीने व्यबहारमां जोड
य छे तो ते मां जियनी दृष्टियो जस्त्र चो टिजाय जे मजे दारु पिये तो ते ज्ञानि दाय के अज्ञानी होय ते बेय गां डायाय छे ॥
ते मजे बे हे द्यारु पि माया मां वसे तो ते मां चो ल्या बिना रदे ज नदि माटे वे हे बारना संगनो सर्व प्रकारे त्याग करिने निरव
स नि कएवा जे भगवानना एकांतिक साधु तेना संगमां अरवंडर रहे बुं अने जे बिदेह ने देहना संबंधि मां जियने आत्म
बुद्धि छे ने द्रढ प्रिति छे ते बि भगवानने भगवानना साधुने विषे आत्म बुद्धिने द्रढ प्रतिकर वि अने ए विरिते करते तो
तेने थोडा क काल मां जग तनि वासना रलि जाय छे अने ते ज भगवाननी अरवंडर सेवानो अधिकारी छे अने मुक्त मुमुक्षु
विषयीने पामर ए चार प्रकारना जिव होयने तेने भगवानना एकांतिक साधुमां द्रढ प्रिति थाय तो ते निरवासनी कथ
हेने महा मुक्त थाय अने मुक्त मुमुक्षु हीय ने ते प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना सेतमां प्रातिन थाय तो ते आत्यंतिक मोक्षने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥११६॥

नपामेअनेविषयीनेपामरजिवहोयतोपणजोतेनेभगवाननेभगवाननासंतनेविषेदृढप्रतिथायतोतेमहामुक्तथायछे॥
नैआत्यंतिकमोक्षनेपामेछेमाटेतेमेंपणसर्वेउपाधिनोत्यागकरिनेधर्मानंदस्वामितथाअक्षरमुक्तानंदस्वामि
नामंडलमारहोतोकोईयातनीकसररहेशोनहिं॥एतमाराप्रभनोउत्तरछेपछेलक्ष्मीरामेकबुंजेहेमहाराज
मारेपणएमजकरबुंछेअनेस्वामिपथमायीमारुंमनउदासथयुंछेमाटेकपाकरिनेतमारिसेवामांमुनेअरबडरा-
खाएजबिनतीकरुंछुं॥

॥इतिश्रीमुरवसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोन-

मः॥ संवत्१९ओगणीसे१६अठारनाफागणवदि०२द्वादशिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगा
मश्रीसरवैमध्येपटेलबस्तादेयजिनेघेरउत्तरादेबारओरडानिओसरिमागादितकियेजुक्तहोलियाउपरविराजमानथ
यादताअनेसर्वेजरियानीवस्त्रतथापुष्पनाघणाकद्वारधारणकस्यादताअनेकंकुनोचांदलोकस्योदतोनेपोता-
नामुरवार्विंदनीआगलसाधुतथाघणाकद्वारभक्तनीसभाभराईनेबेठिदतीपछेमहाराजबोल्याजेओजतोभयानी
शांकरनेप्रभपुछीयेछियेजेनिरबिजसारव्यनेनिरबिजयोगसबिजसारव्यनेसबिजयोगतेनंशांलक्षणछेतेकहोपछे
भयानीशांकरभाईबोल्याजेचोबिसतत्वनारूपयथार्थजाणिनेतेथकिनोरयोनेअरबडनेअबिनासीएवोजेपोतानेअ
त्मातेनास्वरूपनेसाक्षात्कारजाणवुंतेनिरबिजसारव्यकहेवायअनेएवोजेआत्मातेनेअक्षरब्रह्मसाथेअभेदपणे
समजिनेतेअक्षरनेपोतानुस्वरूपमानीनेतेनुनीरंतरमननक्षरवुंनेतेपोतानाआत्मानोसाक्षात्कारथायतेनेनि
रबिजयोगकहियेअनेएअक्षरथकिपरनेअक्षरनाआधारनेसर्वेनाकारणनेकर्तुमकर्तुनेमन्यथाकर्तुंएवाजेपरमा
त्माभगवानतेनुंस्वरूपजेमछेतेमजाणवुंतेनेसबिजसारव्यकहियेअनेसबिजयोगअनेकहियेकेएवाजेपरमा-
त्मातेनाअनंतऐश्वर्यनेअनंतदिव्यगुणएविरितेभगवाननोअपरमितअलोकीकमहिमाजाणीनेअक्षरब्रह्मएवुं
जेपोतानुंस्वरूपतेनेविषेध्यानेकरिनेनीरविकल्पस्थितिपामवितेनेसबिजयोगकहियेपछेवलिमहाराजबो-

सरवे
सि० ६९

॥११६॥

ત્યાં ઉત્તરવરોપણ હવે તમે અમને પ્રશ્ન પૂછો પછે ભવાનીનાં કર્મો દ્વિયે પ્રશ્ન પૂછ્યું જે આત્યંતિક મોક્ષ કેમ પામી શકે ॥
પછે મહારાજ બોલ્યા જે તમે કહ્યું જે નિરબિજ સાર્વયોગને સબિજ સાર્વયોગને નેયથાર્થ જેમ છે તેમ પ્રત્યક્ષ અથવા જે
પરમાત્મા ભગવાન તેથી કિંઈ કરવા અને તેમાં કોઈ રિતનો અંતરાય નરહે અને જાગ્રત સ્વપ્ન સિદ્ધિ પ્રાપ્તિ એ અવ
સ્થાને વિષે સાક્ષાત્કાર પરમાત્માનું સ્વરૂપ દેખાવા કરી તેને આત્યંતિક મોક્ષ કહિયે ॥ ॥ દુતિ શ્રી મુસ્
સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિઋષિ આય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત ૧૯ ઓગણિશો અઠારના

ફાળગણ વદિ ૧૩ તેર શને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિઋષિ ભગવાન ગામ શ્રી રતન પુર મધ્યે ત્રવાડિરૂપ જિનેશ્વર દક્ષણાદેવા
રશ્ચોરડાની શ્રી સરિમાં ટોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સોનેરિવસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં અને પુષ્પનાદાર તો
રાને ગુહ ધારણ કર્યા હતા ને કંકુનો ચાંદલો કર્ણો હતા ને પોતાના મુર્યાવિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્ત
ની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી પછે મહારાજ સર્વે સભા પ્રત્યે બોલ્યા જે પરમાર્થ તે કેને કહિયે અને સ્વાર્થ તે કેને કહિયે એ પ્રશ્ન
ચિને પૂછીયે છિયે પછે તેનો ઉત્તર પોતે જ કહ્યો જે પરમાર્થ તે શું છે તો પોતાના આત્માના મોક્ષને અર્થે જે જે નિષ્કામ ભાવે
દાન્ય પુન્ય સેવા સ્મરણ તપ તિર્થ વ્રત કરવાં તથા સત્પુરુષનો સમાગમ કરવો તથા ભગવાનની નવધા ભક્તિ કરવી એ સર્વ
પરમાર્થ છે અને દેહને સારુ જે જે કાર્યું તે સર્વે સ્વાર્થ છે ત્યારે કોઈ એમ આશંકા કરે જે પોતાના આત્માનું સારું કરે તેમાં
તે શું પરમાર્થ છે તો એનું એમ છે જે જે પોતાના આત્માનું સારું કરે છે તે તો આર્યાવિશ્વનું સારું કરે છે કેમ કે જે પોતાના આ-
ત્માને સુદ્ધ કરીને ભગવાનને સાક્ષાત્કાર પામ્યો એવો જે મુક્ત તેની સેવાયે કરીને તથા એવા મુક્તને દર્શન કરીને તથા
સમાગમે કરીને અનંત જીવોનું સારું થાય છે કેમ કે પૂર્વે પણ પ્રહ્લાદનારદ અમરિચ આદિક ઘણાક ભગવાનના ભક્ત તે
ણે પોતાના આત્માનું સુદ્ધ કર્યું તો તેને સમાગમે કરીને પણ ઘણાં કાજીવોનું સારું થયું છે અને આજ પણ તેનાં વચન સાંભલિ
ને કેટલાં કાજીવ મોક્ષને માર્ગ ચાલે છે માટે મોક્ષને અર્થે નિષ્કામ ભાવ રાખીને સત્પુરુષનો આશરો કરીને તેથી

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૭॥

આત્મા પરમાત્માનું સદ્દેશ્ય જો આત્મતિક જ્ઞાન તેને સિદ્ધ કરવું ને તેને વિષે દ્રઢ સ્થિતિ પામવું તેનું નામ પરમાર્થ છે અને એવું
જ્ઞાન સિદ્ધ કરીને પછે બિજા જિવોને એ જ્ઞાન સિદ્ધ કરાવવું તેનું નામ પરમ પરમાર્થ છે અને તે દેહને પોતાનું રૂપ માની-
ને જે જે જ્ઞાન પુણ્ય તપ તિર્થ વ્રતાદિક કરવાં તે સર્વે સ્વાર્થ છે માટે સ્વાર્થિયો તો સર્વે સંસાર છે અને સ્વાર્થિયા સંસારમાં
પરમાર્થિ થાય છે જેમ ધૂલ માં થિ ધાન્ય નિપજે છે તેમ સંસાર માં થિ મુક્ત થાય છે અને જે સ્વાર્થિયો હોય તેનું કલ્યાણ કોઈ કા-
લે થાય નહિ અને તેને આસ્તરિસંપ્રદાયના જિવ જાણવા અને અમે તો આના દિ પરમ પરમાર્થિ છીએ અને પરમ પરમાર્થને અર્થે
અમારું શરિર અર્પણ કરિ રાખ્યું છે અને આધર્માનંદ સ્વામિ પળ પરમાર્થ સિદ્ધ કરિને પરમ પરમાર્થને અર્થે સ્વધ્યાન થઈને
મડ્યા છે અને અક્ષર મુક્તાનંદ સ્વામિ પળ પરમાર્થ રૂપ તો થયા છે પણ પરમ પરમાર્થમાં કસરા રહે છે માટે એ એટલિ રવોટ
છે તે એ રવોટ રાવ ચિઘટે નહિ કેમ કે પરમ પરમાર્થ કર્યો એજ અમારિ રવે રવરિ સેવા છે અને તે પરમ પરમાર્થ કરે તો થાય એમ છે
પછે અક્ષર મુક્તાનંદ સ્વામિ એક જુજે હેમ્દારાજ એટલિ હું માર્યોટ છે તે હવે જેમ માદારાજ ની મરજિ હોય તેમ કરવું છે
પછે મદારાજ બોલ્યા જે પરમ પરમાર્થ કર્યો એજ આપણું કામ છે પણ એકામ બિજા કોઈ થી થાય એમ નથી ॥
હૃતિ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃશ્નાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત ૧૯૦૭ ઓગણિ સે

૧૮ અઢારના ચૈત્ર શુદ્ધિ ૧ પડવાને દિવસ મદારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રતન પુર મધ્યે ત્રવાડિ ભચ્ચાની ત્રાંકર કુબેર
જીને ઘેર ગમળે બારીઓ રડાનિ ઓસરિ માંદો લિયા ઉપર ગાદિ તકિયા નરવાવિને વિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે જરિયાની
વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં અને સર્વે અંગને વિષે પુણ્યનાં આશ્રૂષણ સોભિરહ્યાં હતાં અને લલાટને વિષે કેસરની અરચાને કંકુને
ચાંદલો કસોઈ તો અને પોતાના મુરવાર્થે દની આગલ સાધુત થાયના કદ્દારિ ભક્તની સમામરાર્થેને બેઠિ હૃતિ પછે મદારાજ
બોલ્યા જે અવિવેકી મનુષ્ય છે તે સ્વરૂપામવાના ઉપાય કરે છે પણ તેમાં થિ ડુંદુર થાય છે તે કે વિરિતે સ્વરૂપના ઉ-
પાય કરે છે તો દેહને પોતાનું રૂપ માનીને દ્વિયોને પ્રિય લાગે એવા જે પંચ વિષય તેને ભોગ વિને સ્વરૂપ માને છે તો પણ તે ચિષ-

રતન પુર
સિ ૦૯૧

ય મોગે કરિને ત્રિપ્રિથતિ નથિ અને ચલિ એ વિષય નું સ્ફરવ છે તે આત્માને અપાર સ્ફરવ જે પ્રસારવ તેને ના સકરના હું છે ॥
જેમ સોમલ રવાના રથીને સાકરના લાડવા કસ્યા દોષ તે લાડવા રવા તો ગલ્યા છાગે પળ જે રવા રતેના પ્રાણ જાય
તેમ માર્દક પંચ વિષયનાં સ્ફરવ મોગ વતી વરવ તે તો સારા જે બુંલાગે છે પળ તે નીકેડે જન્મ મૃત્યુ પ્રભવા સચીરા સિને
યમ પુરિનાં અપાર દુઃસ્વ મોગ વવાં પડે છે ને તે અવિવેકિ જિવમ હાદ્દિ રાન થાય છે અને જે વિવેકિ છે તે માર્દક પંચ વિષય
યના સ્ફરવ ની દૈર્ઘ્ય નથિ અને અવીના સી એવું જે ભગવાનના ધામ સંબંધી સ્ફરવ તેનું જ તન કરે છે તો તેને દુઃસ્વ માન ટાલિ-
જાય છે ને અપાર સ્ફરવ ને પામે છે માટે જેને અવિના સિ સ્ફરવ પામવું હોય તેને તો અવિવેકને અસત્ય રુષ નો સંગ તેની ત્યા
ગ કરવો અને સત્ય રુષ એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા પંચ વિષયના ત્યાગિ એવા જે નિરવાસ નીક પ્રગટ ભગવાનના સાધુતનો
સમાગમ કરવો અને તે પાસે થિજાન પામિને દ્વિયોને પંચ વિષય થકિ પાછાં વાલિને અંતઃકરણને વસ કરવું અને દેહને
દેહનાં જે સંબંધિ તે માધિ પ્રિતિને ટાલિને તે દેહ થકિ નોર્યો એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ જાણીને પોતે સ્ફરવ રૂપ થ
ઈને માર્દક એવાં જે જક્તનાં પંચ વિષયનાં મિથ્યા સ્ફરવ તેની વાસનાનો ત્યાગ કરિને નિરવાસ નીક થવું અને પછે જેને કરિ
ને ભગવાન પ્રસન્ન થાય એવાં જે સિલ્લ સંતોષ દયાક્ષમાશ્રધા સત્ય ચો સાદિક જે સુભગુણ તેનું ગ્રહણ કરવું તથા તપ જે શારૂ
વિદિત મોગનો ચંકો સતથા વ્રત જે એકાદશી રામનવમિ જન્માષ્ટમિ જન્મચતુરદશી આદિક ઉપવાસ આસ્તિક ભાવ
રાસિને આત્માના મોક્ષને અર્થે નિષ્કામ જાવે કરવા જે મરવેદુ પરમેશ્વરનો વિશ્વાસ રાસિને રવેતરમાં અન્નવાલી આવે
છે તો તે એક દાળામાં થિ સદસ્ત્રદાળા થાય છે એમ ભગવાનનો દ્રઢ વિશ્વાસ રાસિને પોતાના જિવંતકલ્યાણને અર્થે જે જે જપ
તપ વ્રત દાન પુન્યાદિક કરે તેને કષ્ટ દેઈને કરે છે તેને અપાર એવું જે અવિના સિ સ્ફરવ તે પ્રાપ્ત થાય છે તે ઉપર એક સારિ રહે
જે ઘર બાલે ઘર ઉગરે ॥ ઘર રાવે ઘર જાય ॥ એક અચંબો મેં સળ્યો ॥ મઢા કાલ કું રવાય ॥ ૧ ॥ એમાં એમ કહ્યું છે જે દેહ રૂપિ
ઘર છે તેને તપને જ્ઞાન રૂપિ અગ્નિયે કરિને બાલે છે તેને આત્મા રૂપી ઘર ઉગરે છે તેને અભય પદને પામે અને દેહ રૂપી ઘર જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११८॥

प्रितियेकरिनेराखेछेनेद्विद्योनेखुसिपडेएमचालेछेतेनेआत्मानामोक्षरूपिघरजायछेकहेतांतेआत्माक्याईहरि
नेबेसतोनथिअनेमडारूपकहेतांबासनायेरहितआत्मारूपथयाछेतेतोकालनापणकालछेमाटेअविवेकअनाचर
णनेअसतपुरुषतेनोत्यागकरिनेसुखिवेकसदाचरणराखीनेसतपुरुषनोसंगकरिनेपरमेश्वरनुंभजनकरेछेतेमहा
सुखनेपामेछे॥ ॥ईतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

संवत् १९ ओगणिसैं १८ अहारनाचैत्र शुद्धि बिजने दिवसमाहाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरतनपुरमध्येत्रवाडि भू
यानिसंकारकुबेरजिनेघेरुगमणेबारओरडानीओसरिमांगादितकियाचिछावीनेढोलियाउपरविराजमानथयाहताअने
सर्वेजरियानीवस्त्रधारणकस्याहतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांसोभिरह्याहतांअनेल लारनेविषेकेसरचंदननी
आज्यकरिनेकंकुनोचांदलोकस्योहतोअनेपोतानामुखाविंदनीआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसमाभराईनेबे
गिहतिपछे महाराजश्रीहरिकृष्णभगवानकृपाकरिनेपोतानाभक्तजनप्रत्येबोल्याजे॥कोवाहिविषयानुरागेको
वाहिमुक्तोविषयेविरक्तः॥एभ्योकरिनेमकसुंछेजेविषयनेविषेआवाक्तिवालोजिथतेबधछेअनेविषयनेविषेजे
नेप्रितिनहि तेमुक्तछेपणतेमांसर्वेनेएरलुपुछीयेछियेजेबधनेमुक्तबेयविषयनेतोद्विद्योद्वारेसरखाभोगवेछे
केमकेबधहोयतिकानेकरिनेवाब्दसांभलेछेतेमजमुक्तहोयतेपणकानेकरिनेवाब्दसांभलेछेएविरितेआखेरूप
त्वचायेस्पर्शरसनायेरसनासिकायेगंधतेबधनेमुक्तबेयसरखाग्रहणकरेछेपणतेमांकाईभेदछेकेनथितैकहो॥
पछेतेनोउत्तरपोतेजकस्योजेबधनेमुक्तबेयद्विद्योद्वारेविषयनेतोभोगवेछेपणतेमांभेदघणोछेकेमकेजेबधछेते
अविवेकेकरिनेविषयनेभोगवेछेअनेजेमुक्तछेतेविवेकयडेकरिनेविषयनेभोगवेछेकेमकेमुक्तहोयतेनेपणदेहनि
रवाहसारुंविषयभोगव्याविनादेहरदेजनहिंमाटेबधनेअज्ञानिजिबछेतेजेतेकानेकरिनेयेक्यायोनांतथाभवयाया
शब्दसांभलवामांआसक्तथायछेतेपोकरिनेआत्मानेविषेपापकादवभरायछेअनेत्वचायेकरिनेस्त्रियादिकनास

रतनपुर
सि० १२

॥११८॥

ષ્ઠાશક્તિયાય છે તેનો કરિમે આત્માને વિષે પાપકાદય ભગાય છે એથી રિતે અજ્ઞાનને બધ જિવજે તે દશાંદ્રિયોં ચાર અંતઃ
 કરણ તેને વિષયને વિષે આશક્તિ યે કરિને આત્માને વિષે પાપકાદય ભરે છે તે આત્મા શબ્દે કરિને આઠે કાળે અંતઃકરણ
 ને જાણવું તે માર્દક અસ્થિ વિષયને ભોગવે કરિને અંતઃકરણ ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે અને અંતઃકરણ ભ્રષ્ટે કરિને ભગવાનની અ-
 ત્યંત વિસમૃતિ થાય છે અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય નહિં અને જે મુક્તને જ્ઞાનિ એવા જે ભગવાનના ભક્ત છે તે તો એ મજાળે
 છે જે ભગવાનના સ્વરૂપ વિના બિજે મારાંદ્રિયોની વ્રતિયો જશે તો મારું અંતઃકરણ ભ્રષ્ટ થઈ જશે ને કલ્યાણના માર્ગથી
 પડિ જઈ શામ જાણિને કાને કરિને માર્દક સ્ત્રિયાદિકના શબ્દનો ત્યાગ કરિને ભગવાનની કથા બારતા સાંભળિને આનંદ
 પામે છે અને ત્વચા યે કરિને ભગવાનનો સ્પર્શ કરિને આનંદ પામે છે અને નેત્રે કરિને ભગવાનના ભગવાનના આકાંતિક નિરવા-
 સનિક સાધુ તેનાં ભાવે સહિત દરશન કરિને પરમ આનંદને પામે છે અને રસના યે કરિને ભગવાનની પ્રસાદિ જમિને આનંદ-
 પામે છે એવી રિતે ભગવાન સંબંધી પંચ વિષયને ભોગવિને દેહ નિરવાહ કરે છે પળ પાપિને અસત પુરુષના સંબંધને પામે છા
 એવા જે પંચ વિષય તેને નથિ ભોગવતા અને કોઈ ક જાતિયે કરિને ઉત્તમ હોય ને તે વિષયને વિષે આશક્ત હોય તો તેનું એકું-
 ભગવાં નના ભક્તને રવાવું નહિં કેમ કે પાપિનું એકું જમવે કરિને અંતઃકરણ ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે તે સારું અહાર સદ્ધ કરવો ॥
 અને અહારની સદ્ધિયે કરિને અંતઃકરણ સદ્ધ થાય છે અને અંતઃકરણની સદ્ધિયે કરિને ભગવાનની અરવંડ સ્મૃતિ રહે છે
 અને તેને કલ્યાણના માર્ગમાં કોઈ વિઘ્ન આવે નહિં ॥ મારે સદ્ધ અહાર કરવો અને જોકુ સંગનો સંગ કરિને વિષયને ભોગવે નો
 તે ગમે એવો મોટો કહેવા તો હોય તો પળ તે વિષયમાં બંધાણા પિનાર હે જનહિં ॥ મારે કુસંગથી છેટે રહિને માર્દક વિષયનો
 ત્યાગ કરે તે જ મુક્ત થાય છે અને અમે તો કુસંગમાં જઈયે તો જ્ઞેનું કુસંગી પળું રાલિ જાય અને વિષયમાં રહિને નિરતે પરદેવા
 ને તો એકદં સ્મૃથ છું અને અમારિ જે સર્વે ક્રિયા છે તે ભક્ત જનના કલ્યાણને અર્થે છે અને અમને માર્દક પદાર્થ મોહુપ
 જાવે એમ નથિ અને અમે તો સદાય માયા પરછિયે અને આજે જરિયાની વસ્ત્ર પહેરિયે છિયે કે થાલ કરાવીને જમીયે છીયે ॥

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૧॥

તથાગાદિતકિયેબેસીયેછિયેતેપ્રણભગવાનનાભક્તનેનિરવાસનિકકરવાસારંગ્રહણકરિયેછીયેપણઅમારાસુરવ
સારુનધિગ્રહણકરતાઅનેઅમારેતોસારાંચત્રતથાફાટાંતુટાંચિધરાંતથાભારેભારેપકવાનતથાટાઢાદુકડાતથા
ગાદિતકિયેબેસવુંતથાભોંચેસુદૂરદેવુંતથાભારેભારેહવેલિયોતથાતરણનીદ્વંપડિણસર્વેઅમારેસમવરતેછેમાટેઅપ્પને
કોર્ડપદાર્થબંધનકરેઅમનધિઅનેકોર્ડઅમારિક્રિયાજોડેનેતેપ્રમાણેકરવાજરોનેતેમોટોમુક્તદુરોતોપણતેઅપ્પ
થયાવિનારહેજનદિણસિદ્ધાંતવારતાછેતેસારુજેનેપોતાનાઆત્માનામોક્ષનોચપહોયતેનેઅમારિઆજ્ઞાપ્રમાણે
રતવુંઅનેજેઆજ્ઞાપ્રમાણેવરતરોઅનેતેજેયોતેયોજીવદુરોતોપણતેનેકોર્ડપદાર્થબંધનકરવાનેસમર્થનધિઅનેતે
નેભગવાનનિઅરબંડસ્મૃતિરહેરોમાટેભગવાનનાભક્તહોયતેનેઅર્ધમિનાસંગનોત્યાગકરિનેસાચાસાધુનોસ
માગમકરવોઅનેસંતનાસમાગમથકીઅદારસદ્ધાયછેઅનેઅદારનીસ્થિતિજીઆત્માનોઆત્મંતિકમો-
ક્ષથાયછે॥

॥ દ્વિતીશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રીહરિકૃશ્ણનમોનમઃ ॥

સંવત્૧૯૧૯ઓગણિશ્રો ૧૮અદારનાચૈત્રશુદ્ધિચોથનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃશ્ણભગવાનગામશ્રીરોડશાલામધ્યેઓ-
દ્ધાભગવાનજિલ્લક્ષ્મીરામનેપેર સાંજનેસમેગમણેવારઓરહાનીઆગલફલિમાંદોલિયાપરધિરાજમાનથયા
હતાઅનેસર્વજરિયાનીચરુધારણકર્યાદતાંઅનેસર્વેઅંગમાપુષ્પનાંઆભૂષણસૌભિરદ્યાંદતાંઅનેલુલારનેબિષ
કંકુનોચાંદલોકસ્પોહતોઅનેપોતાનામુરવાર્ધિંદનીઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનીસમાભરાઈનેવેઠિહતિ॥
પછેમહારાજેસાધુનેપ્રશ્નપુછ્યુંજેનિષ્કામવ્રતકેમદ્રઢથાયતેકહોપછેધર્માનંદસ્વામિયેકત્યુંકેનિષ્કામીણાજે-
સાધુતેનોસમાગમનેતેનાંઆપેલાંજેનિયમતેનેદ્રઢપણેપાલવાંતેણેકરિનેનીષ્કામવ્રતદ્રઢથાયછેપછેમહારાજબો-
લ્યાંજેનિષ્કામવ્રતદ્રઢથવાનોહુપાપછેતેમાંએકતોપ્રત્યક્ષભગવાનનિદ્રઢપાસનાકરવીઅનેપ્રત્યક્ષભગ-
વાનનીપાસનાઘાલાણવાજેસાધુતેનોસંગસારવોઅનેપોતાનાગુરુજેજેનિયમધરાવ્યાહોયતેનેદ્રઢકરિવેવાલં

રોડશાલું
સિદ્ધાંતઃ
૯૧

॥૧૧૧॥

अनेस्त्रिनादेहनो तथापुरुषनादेहनो वस्तुविचारकरयो जेस्त्रिपुरुषनोदेह छे तेविर्यनेरुधिरथकिबन्यो छे अनेहाडमां-
सनाडियो त्यचारोममलमुचनो भरेलो स्त्रिपुरुषवेनोदेह छे माटेएधिनकारिवस्तुमांहुंभुंमोहपामुं अनेएविवस्तुमां
तोअतिशो निचनेचंडालहोय तेमोहपामेनेतेमांस्वरवमानेतथास्वाननेस्करद्वोय तेमलमुत्रपरुपाचमांलो भाय॥
पणमनुष्यतेमांलो भायजनहि तेमलमुत्रपरुपाचरुपजेस्त्रिपुरुषनोदेह तेमांभगवानना भक्तहोय तेमोहपामे
नहिं॥ अनेस्यानस्करजेवाजेआस्करिजिवहोय तेमोहपामेहे॥ एमद्रढविचारकरिनेस्त्रिपुरुषनादेहनीअरुचि
करविअनेआत्माअंनात्मानोद्रढविवेककरवोकहेतांअंनात्माजेदेह तेथकिआत्माजेचेतन तेनोरवो छे अनेतेआ
त्मापोतानुस्वरुप छे पणदेहपोतानुंस्वरुपनथिएमसमजिने देहनास्वरवनो त्याग करवो अनेआत्मानेस्करवेकरिने
स्वरवमानवुं तेआत्माकेवो तोअरवंडछे ब्रह्म छे स्वरवरुप छे पणजउएवो जेदेह तथाजउएवां जेमाईकपदार्थ तेणे-
करिनेआत्मास्करिवयो थायएवो नथि अनेएतो भगवाननेस्करवेकरिनेमहास्करिवयो थायएवो छे॥ एमद्रढसमजवुं
अनेआस्करिएवाजेकामिपुरुष तथाकामिस्त्रियो तेनासंगुनो सर्वप्रकारे त्याग करवो तथाकामनेउपजावेएवांजे
शास्त्र तथाकामनेउपजावेएवां किरतन तथातेविचारताओ तेनो पणसर्वप्रकारेत्याग करवो तथाकामनेउपजावेए
वाजेरस तेनोपण त्याग करवोएवीरीतेआकह्याजेछउपाय तेनेजेद्रढकरे तो तेद्रढनिष्कामिथाय छे अनेतेमां बेप्रकार
छे तेएकवरणनेएकआश्रम तेनाधर्मनोखानोखा छे तेमांजेत्यागिथयोहोय तेनेतो अष्टप्रकारेस्त्रिनो त्याग करवो
त्यांश्लोक छे श्रवण कर्तन केंद्रिपेक्षांगुह्य भाषण संकत्यो ध्यवसायस्य क्रिया निवर्तिरेवच॥१॥ एतत्तुमैथुनमष्टांगं
प्रबर्द्धतिमनिशि णः विपरितं ब्रह्मचर्यं मेतदेवाष्टलक्षणं॥२॥ एविरितेआष्टप्रकारेस्त्रिनो त्याग करे तेनुं नाम त्यागिनुं
ब्रह्मचर्यं व्रतकहेवाय छे अनेअंतरमां वासना छे जेनेएवांजेग्रहस्थाश्रमिस्त्रीयोपुरुषतेमनेपण ब्रह्मचर्य कसुं छे तेजे
सधवास्त्रिहोय तेनेपोताना पतिविना बिजापुरुषमात्रनेभाई बापनेदिकराजवाजाणवा अनेजेनेस्त्रिहोयएवां

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२०॥

जे पुरुष तेने पोतानी परणे लिखि होय ते लिखि अने ते विना बिजी लिखि यो मात्र तेने माबे देन ने दि करि तुल्य जाणवीतो
ते ग्रहस्थनु ब्रह्मचर्य व्रत कथुंछे अने तेने ज भगवाननो संबंध थाय छे त्यां सारि वछे ॥ जे ॥ परधन पथ्य करि जाणे परस्मि
मात समान एता पा ले हरि नमस्ते तो तेना नुखशी दासजमान ॥ १ ॥ माटे जेने भगवानने पामवुं होय तेने एधिरि ते ब्रह्मच
र्य व्रत द्रढ राखवुं अने जे विधवा लिखि होय तेने अष्ट प्रकारे पुरुष मात्रनो त्याग करवो अने बलि जिवनी स्वधानापण अण भेद छे
उत्तम मध्यम ने कनिष्ठ ते मां जेने उत्तम श्रद्धा होय तेने तो वासना टालवा सारु लिना कामनु प्रमाण करि ने एक के बे पुत्र पु
त्रि थाय तयार पछि स्त्रिनो त्याग करि देवो अने जे मध्यम श्रद्धा वाला होय तेने अरधि अवस्था थाय तयारि स्त्रिनो त्याग जरुर क
रवो अने कनिष्ठ श्रद्धा वाला होय तेने पण देह मुक्या मोर लिनो त्याग करि ने निरवासनी कथवुं माटे आवि समजण वाला जे
भगवानना भक्त ग्रहस्था श्रमि होय तेने नीष्काम व्रत द्रढ थाय छे ने ते देहने मुकिने अक्षर धामने पामे छे अने जेने ब्रह्मचर्य व्रत
द्रढ होय त्यां संधिते त्यागि कहे वातो होय अथवा ग्रहस्थ होय तथा वै रागवान जणा तो होय पंडित होय तपसि होय तो पण
तेनो आत्यंतिक मोक्ष थाय नहि एसिद्धांत वारता छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९०९ गणेशोत्तरार्धनाचैत्र शुद्ध ६ पांचमने दिवस महाराज श्रीह

रि कृष्ण भगवानगाम श्रीरोईशालामधे ओझा भगवानजी लक्ष्मिरामने घेर उगमणा बार ओर हानी ओसरि मांगा दि
त कियान खाविने हो लिखा उपर विराजमान थाय ता अने सर्वे जरि यानी बस्त्रधारण कसां हातां अने पुष्पनां आभूषण सर्वे
अंगमां शोभिरहा हातां ने कंकुनो चांद लो कसो हातो ने पोताना मुख विंदनी आगल साधु तथा घणा कदरि भक्तनी स
भा भरई ने बेदि हति पछे मद्दाराज बो त्याजे एक अविनासि पुंन्य छे ने एक नासवंत पुंन्य छे अने बलि एक अविनासि पा
प छे ने एक नासवंत पाप छे ते मां नासवंत पुंन्य ते कियु तो धर्मार्थ काम संबंधी जे जे सकाम पुंन्य छे तेना सवंत पाप
पछे के मके सकाम पुंन्य नुं फल देहे करि ने भोग वाय छे माटे ते देह नास थाय तयारि ते देहे प्राप्त थयुं जे पुंन्य नुं फल ते

रोईशालु
सि०

॥१२०॥

पण नाशपां मे छे ते कसुं छे जे क्षणे पुंन्य मृत लोक वसंति एमां एम कसुं छे जे सकाम पुंन्य करि ने देव लोक मां जाय ॥
 ने ते पुंन्य रयुरे तयोरे ते जिब पाछो चोरा सिमां जन्म मृत्यु ने भोग वे छे माटे देह ने पोतानुं रूप मानी ने जप तप व्रत यत्न दान दी
 क जे जे पुंन्य करे छे ते पुंन्य सरवे ना संवत छे अने भवना सि पुंन्य ते कियुं तो निष्काम भावे आत्माना मोक्ष सां भगवा
 न नी भक्तिये सहित जप तप व्रत दानादिक पुंन्य करि ने निवास नी कथाय अने धर्मार्थ काम रूप फल नो त्याग करि
 ने आत्यंतिक ज्ञान पा मिने प्रत्यक्ष भगवान नो स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय करि ने जे मोक्ष ने पा म्यो होय ते
 पुंन्य अविनासि छे ने ते पाछे कोई काले ज जन्म मृत्यु ने पा मतो नथि ते गिता मां कसुं छे जे न तत् भासय ते सूर्य निश
 सां को नया कः यद्वा न निवर्तते तत्तद्वा म परम मम ॥ १ ॥ एक्षो क मां श्री कृष्ण भगवाने अर्जुन ने कसुं छे जे ह
 र्जुन मारि निष्काम भक्ति करि ने जे मारा धाम ने पा म्या ते पाछा आयतान थि ते मारुं धाम के वुं छे ती जे ने सूर्य चंद्र
 माने अग्नि प्रकाश करि शक तां नृथी कहे ता ते धाम स्वयं प्रकाश छे अने ते धाम ने पा म्यो जे मुक्त ते फेर जन्म मृ
 त्यु ने पा म तो नथि माटे देह धि नो रयो एवो जे आत्मा ते ने पोतानुं स्वरूप जाणि ने निष्काम भाव राखी ने प्रत्यक्ष भग
 वान नी भक्ति संबंधि जे जे पुंन्य करे छे ते अविनासी पुंन्य छे अने ना संवत पाप ते कियुं छे तो गौह त्या करि दोष ब्रह्म
 त्या स्निह त्या बाल हत्या अने पांच मि धर्म वा ला पुरुष नो नाश करे एपांच महा पाप क र्यां होय पण ते ने जो प्रत्यक्ष
 भगवान के ते भगवान ना एकांतिक संत ते नो संबंध थाय ने ते नो गुण ग्रहण करि ने ते नी आज्ञा प्रमाणे चरते तो ते नो प
 य महा पाप ते सर्वे ना स पा मि जाय छे अने जे ना स न पा मे ते कियुं पाप छे तो प्रत्यक्ष भगवान ने प्रत्यक्ष भगवाने ना सा
 धु ते नो दोह करे ते नु ए बु पा प लागे छे जे आगत परोक्ष भगवान नी भक्ति करि होय जप तप कस्यां होय तथा व्रत
 दानादिक करि ने देव लोक मां जवानो होय ब्रह्म लोक मां जवानो होय अथवा प्रकृति पुरुष मां लोक स्थिति जवानो
 होय तो पण ते पुंन्य सर्वे ना स पा मि जाय ने ते न क चोरा सिमां जाय अने प्रत्यक्ष भगवान ने ते ना संत ना दोह नुं पायुं

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१२१॥

पापलागे छे जे ते पाप कोई काले जाशपामे जनहिं ते कहुं छे जे अन्यक्षेत्रे कृतं पापं तिर्थक्षेत्रे विनश्यति ॥ तिर्थक्षेत्रे-
कृतं पापं वज्रलेपो भविष्यति ॥ १ ॥ ए श्लोक मां पम कहुं छे जे बिजे ठेकाणे अनंत पाप कृपां होय ने तेने तिर्थरूप
वा जे प्रत्यक्ष भगवान ने तेना भक्तनो जो गुण आवे तो तेना सर्वे पाप नाशपामे छे अने अनंत पुन्य करिने तथा ज-
प तप यज्ञादिक करिने भगवानना धामसां जाय ए पुन्य कस्तु होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना भक्ततेनो
अबगुण आवे तो तेनां सुकृत सर्वे नासपामि जाय छे ने तेनो नरक मां निवास थाय छे अने ते पाप वज्रलेप थाय छे कहे
तां कोई काले भगवानने ते भगवानना भक्तना द्रोह नुं पापनाशपाम तुं नथि के मके ते पापे करिने तो जिवनो नास गई
जाय छे अने ते पापनासपाम वानुं बारणुं ज तेणे बंध कयुं जे मकाने करिने संभलाय छे पूण तेना देव उठि जाय तो सं-
भलाय नहिं ते मजिवने भगवाननो आधार होय त्या सुधि जिवजिवे छे अने जो भगवानपो तानी सत्ताने हरि ले तो
ते जिवनो नास गई जाय छे ते बिजा कोई पापे करिने जिवनो नास थो नथि अने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना भक्त-
ना द्रोहे करिने जिवनो नास थाय छे ते के धिरिते जिवनो नास थाय छे तो जे मदेह मां सर्वे अवयवो होय पण तेना देव
उठि जाय तो पछे ते अवयवो कांई जउपयोग मां आवे नहिं ते मप्रत्यक्ष भगवानने तेना भक्तना द्रोहे करिने आत्मा
ने सुकृत थवानां उपकरण सर्वे नासपामि जाय छे अने ते जियमायाने विषे सदाय लिन थदूर हे छे माटे जे ने पोता-
ना आत्मानुं रुनुं करवानी दिछा होय तेने तो प्रत्यक्ष भगवानने तेना भक्तनो कोई काले कोई रीते द्रोह करयो जनहिं
के मके तेना द्रोह नुं पापते बिजा को रिउपाय करे तो पण ते पापनाशपाम तुं नथि माटे ए पापपि अतिशो विहिवुं ने द्रोह
मकरयो ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् १९ श्रीगणेशो ९ अहोनाचन शुद्धि ६ छठने दिवस महा राज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री रोईशालामधे श्री
श्री भगवान जित्स्मिरामने धेर उगमण बार श्रीरुडानी आगल फं लिमांढी तियाउपर विराजमान थयाहता अने सर्वे

रोईशालां
सि० १९

॥ १२१ ॥

जूरियानी बस्त्र धारण कस्यां दत्तां ने पुष्पनाहार कंठमां धारण कस्यां दत्तां ने कंकुनोचां दत्तो कस्यो दत्तो ने पोताना मुस्या
 विंदनी आगल मुनि मंडल तथा हरिभक्तनी सभा भरार्द्धने वैरिद्विपद्ये गामरतन पुरना भरवाउरामो तथारजपुत
 संघ भार्द्धतेणे महाराजने हाथ जोडिने कथुं जे हे महाराज अमने तमारा शरण मां राख जो पद्ये महाराज बोल्या जो॥
 अमे तो भारण मां राखी गुं पण तमे शरण मां हो एवा गुण शिख जो केम के जे ना भेगुर देवुं द्योय तेने गमे एवा गुण शिखिये
 त्यारे ते भेगुर देवाय जे मत्राहु कार भेगुर देवुं द्योय त्यारे तेने गमे ते या गुण शिख्या जो ईये तो ते शाद कार भेगुर देवाय
 ते म अमने गमे एवा गुण शिखे त्यारे अमार शरण देवाय ते अमने के या गुण गमे छे तो अमने धर्म गमे छे ते धर्म ते
 शुती अमारी आज्ञा प्रमाणे वरतवुं तेनु ना म धर्म छे जे म राजा नो काय दोहोय ते प्रमाणे वरते तेने गमे छे अने ते काय दाने
 लोपे तेने राजा दंड आपे छे ते म भगवान नो काय दोवेद छे ते वेद प्रमाणे वरते ते अमने गमे छे अने जे वेदने लोपे तेने अ
 मारा भेगुर देवाय नहि तेने ते अमने गमे पण नहि हये ते वेद मां शुक थुं छे तो चार वरणने चार आश्रमना जे मनुष्य तेने वर
 तवानी रीत कहि छे ते चार वरण किया तो ब्राह्मण क्षत्रि वैश्य नैशुद्र ए चार वरण अने ब्रह्म चारि ग्रह स्थवान परस्थने
 संन्यासि ए चार आश्रम ते पोत पोताना धर्म प्रमाणे वरते तेने अमने गमे छे अने ते उत्तरति जाती नो दोय के उत्तम जाति नो हो
 यने राजा दोय के रांक दोय पण जे धर्म मां वरते तेने ते अमारा भेगुर दे तो होय अथवा अमारी आज्ञाये करिने छे टेर दे तो
 दीय तो पण ते अमार शरणे छे अने अमारी भेगुर दे तो होय ने जो तेने धर्म मां द्रव तान होय तो ते अमार शरणे नथि मारे
 तमे पण धर्म मां द्रव र है जो ते धर्म बे प्रकार नो छे ए क त्यागिनो धर्म छे ने एक ग्रह स्थनो धर्म छे ते मां जे त्यागि छे तेने तो
 निष्कामि पणुं निर्लोभि पणुं निरस्वादि पणुं निरस्तेहि पणुं ने नीरमान पणुं ए पांच व्रत मानने द्रव पणे राख बांते त्या
 गिनो धर्म कहै बाय अने ग्रह स्थाश्रमि होय तेने वेदनी साखे करिने परणीने स्त्रि राखे अने ते बिना नाथि जी स्त्रि माच
 तेने मा बेदेने दि करि जे बीजाणवी अने स्त्रि होय तेने वेदनी साखे करिने पोताना मा बापे परणा व्यो जे पुरुष ते पति

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૨॥

અને તે વિના બિજા પુરુષ માત્રને માર્ગ બાપને દીકરા જેવા જાણવા અને ગ્રહ સ્થને દેવ કે મેદને તે કરીને જે દ્રવ્ય પ્રાપ્ત થાય તેને કારિને દેહ નિરવાહ કરવો તથા તેને કારિને દાન્ય પુણ્ય કરવું પળ ચોરિ ન કરવિ થાપણ ન ઓલવ બીલાં ચન લેવી કુડક પટ વિશ્વાસ ઘાત ન કરવો અને રસનાયે કરિને દારુ માટિ ગાંજો ભાંગ મફર માં જમ અફિણાદિક જેને કરિને બુદ્ધિ શ્રષ્ઠ્ય ર્જા યતે ને રવા બુનદિ અને દેહને દેહના સંબંધી માં અતિ શો પ્રિતિ રાવવી નહિ કે મ કે દેહને દેહના સંબંધી થકિ આત્માને રવો છે ને આત્મા અવિનાશિ છે ને દેહને દેહના સંબંધીના સવંત છે માટે ના સવંત પદાર્થ માં પ્રિતિ ન રાવવિ અને ચરણ નું આશ્રમ નું નાત જાત નું દ્રવ્ય નું રાજ્ય નું કુલ નું જોબન નું વિદ્યા નું ર્જિત્યાદિક કોઈ જાત નું માન ન રાવવું અને એ સર્વે થકિ પોતાના આત્માને ને રવો જાણિ ને એ આત્માના આધાર ઘાજે પરમાત્મા ભગવાન તેને વિષે દ્રઢ પ્રિતિ કરવિ એ વિરિતે સમજિ ને જે અમારે ત્રારણે આવે છે તેને અમે અરવંદુ ચરણોમાં રાવિયે છે અને એ વિરિતે સમજિ ને નિરવાસની કથઈ ને બ્રહ્મરૂપ થાય તે જ અમારા અક્ષરધામને પામે છે પળ તે વિના અક્ષરધામને પામે નહિ ॥

॥ દ્વિતીય શ્રીમુરવસિ

દ્વાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિ ક્ષમાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિ શે ૧૯ અદાર-

ના ચૈત્ર શુદ્ધિ ૭ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિ ક્ષમાય નમો નમઃ ગામ શ્રી સાપુરમધ્યે પટેલ સવજિ ષાણી ને ઘેર ગામ ન ઘાગામના સંઘ વિરાઘ વજિયે માહારાજ ને રસોઈ આપિ દતિ તે મહારાજ થાલ જમિને સંજને સમે ફલિ માં સમાકરિને હોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા અને પુષ્પનાં આશુષ્ણ સર્વે અંગમાં શોભિ રહ્યા હતા અને પોતાના મૂર્વાર્ચિ દિનિ આગલ સાધુનું મંડલ તથા ઘણા કહરિ ભક્ત નિ સમાભે રાઈ ને બેઠિ દતિ પછે ગામ મારદના જોડી પુરુષો તમ માર્દયે પ્રશ્ન પુછ્યું હું મહારાજ કેટલાક એમ કહે છે જે રામચંદ્ર જિયે સકરકર્યો હતા તે ક્ષત્રિને પળ સીકાર કરવો એમ કહે છે તેનું કેમ હશે પછે મહારાજ બોલ્યા જે જે ભગવાનની ક્રિયા જોઈને તે પ્રમાણે કરવાનું બિજા જિવને જે કહે છે તેને તો મહાપાપી જાણવા અને ભગવાનના વાદ લેઈને જે તે પ્રમાણે કરે છે તેના

સાપુર
સિ. ૧૬

॥૧૨૨॥

आत्मानुं अतिशो भुङ्धाय छे ॥ अने ए तो आजक्त मां छ प्रकारना गुरु छे ते मां पांच प्रकारना असत गुरु छे अने एक
प्रकारना सत गुरु छे ते मां जे असत गुरु छे ते असत मार्गना प्रवर्ताव नारा छे अने अने ते असत गुरु नी कोई नात
जात वरण आश्रम नथि ए तो त्यागि मां पण असत गुरु होय नेग्रह स्थमां पण होय अने ते असत गुरु मां ठों गिहोय
ने कपटि होय ते उपरणी तो ना हां बांधो वांति लुक माला ठाको रजिनी पुजायो करथि तथा शास्त्रना पाठ करे अने
उपरथि भक्तियो आराटो पकरि नै जक्त ना भो लालो कने धूते छे अने ते पांच प्रकारना असत गुरु कीया तो एक
कामि बिजो लोभित्री जो स्वादिचो थो स्नेहि ने पांच मो मानी ते मां जे कामी गुरु छे ते स्त्रियो ना काम भोगवे छे ॥
अने जे लोभि गुरु छे ते धन्य धुते छे अने जे स्वादिया गुरु छे ते नाना प्रकारनार स भोगवे छे अने जे ने देहने बिषे
स्नेह होय ते देहनी चा करि करावे छे अने जे मानी गुण होय ते ढोंग करिने पोतानि कीर्त्ति बधारे छे तथा मोटम्य
पावे छे ॥ हवे कामी गुरु छे ते केविरिते काम भोगवे छे तो जे ने सत्शास्त्रनुज्ञान न होय एथा जे भो स्त्राने पामर छो कते ने
भक्तियो भाव जणा बीने ते ने एम कह जे तमे भगवान ने जाणो छो त्या रे जो लो लोक कह जे अमे तो भगवान ने
नथि जाण तां मारे ते कृपा करिने जणा वो त्या रे ते ढोंगि गुरु कह जे ए वात अमे कां त मां कह बाय मारे रा ते आवजो
पछे ते रा ते पो ते ढोंग करि दुगं मरथई ने बेगो होय त्यां भो लामनुष्य होय ते आवे ने ते ने पगे लागि ने कह जे मद्
राज मुने भगवान नां दरशन करावो पछे ते असत गुरु कह जे सां भलो भार्द आद्य रषटमां बोले छे ते ज भगवान छे
पण बिजो कोई नथि अने वर्णा आश्रम ना त जात काई नथि सर्व मां भगवान स भर भस्था छे अने पाप पुन्य पण काई
छे नहिं अने जे ने पाप पुन्य नी भान्ति रसिगई छे अने जे निषक थई ने विषयने भोगवे छे ते नुं कल्याण थई रसु छे पछे ते भो
लां लो कने पण संषय थाय तं हाथ जोडिने कह जे शास्त्र मां तो वरण आश्रम ना धर्म कहा छे ते जे धर्म ने पाले छे ते नुं
कल्याण थाय ने ते भगवान ना धाम मां जाय अने जे अधर्म ने मार्गे चाले ते ना आत्मानुं भुङ्धाय ने ते जिबन

શ્રીમુલ
સિદ્ધાંત
૧૧૨૩૧

રુકમાંજાયમસર્વે સાસ્ત્રમાંસંભલાયછે તેનુંકેમસમજવું પછે અસતગુરુ કહેજેમેંતમનેતત્ત્વકહ્યુંતેનોવેદશાસ્ત્ર
નેપૂણાધિબહારછેપણાતત્ત્વનીવેદશાસ્ત્રનેગમનથિઅનેવેદશાસ્ત્રતોવ્યાસેબ્રાહ્મણોનેષ્ટમરોડનીકમાણીસા
કરિઆપ્યાંછેમાટેઆસનોસંષયરાવિશ્વાનરિઅનેમાણ્યચનનોવિશ્વાસરાવેપછેઅસતગુરુનોશિષ્યકહેજેદેમહા
રાજતમેતોમારાગુપ્તકરિનેસર્વેસંષયરાલ્યાઅનેસુનેતોતમેન્યાત્ત્વકથોઅનેહંતોઆટલાદહારાપાપથીબિ
બિનેમરિજતોમાટેદેવેદંતિસંકથયોપછેઅસતગુરુબોલ્યોકેદેવેદંતારાગુપ્તરાજીયયોમાટેદેવેતનેપરમેશ્વરનું
સ્વરૂપસાક્ષાત્કારદેવાડુંપણાકયોગમાયાજોસેમાટેતારિમાવેદંતિકરિબહુજેહોયતેનેતેદિઆવપછેતેમુરચ
શિષ્યતેડિઆવેત્યારેતેનેઅસતગુરુપદેશકરેજેબાઈમાઈસાંમસોજેજેપેદાકરેતેનુંનામ્મભગવાનછેમાટેસ્ત્રિ
ષનાસંગથકિયયુંજેબિર્યતેથકિસર્વેપેદાથાયછેમાટેતેજમગવાનછેઅવિરિતનાઅવલાપદેશઆપીનેતેસ્ત્રિયો
નાસંગકરિનેપુરુષનીદંત્રિનેસ્ત્રિનીયોનિધોઈનેતેનુંચરણામૃતકરિનેપાયછેતેસર્વેનેબ્રહ્મકરેછેઅનેવલીકામિ
રુકેવિરિતેસ્ત્રિયોભોગવેછેતોઆમપદેશઆપેછેજેપરમાર્થતેશુંછેતોસ્ત્રિયોનુંદાનકર્યુંતેજપરમાર્થછેઅનેસ્ત્રિ
નોસંગકરિનેતેનુંચરણામૃતલેવુંતેમોટુપુન્યછેઅવિરિતેમહાપાપીઆજેકામીગુરુતેવિષયનેભોગવેછેઅને
કામિગુરુનેતેનાશિષ્યતેનરુકમાંપડેછેનેમહાદુઃસ્વનેપાંમેછેઅનેજેલોભિયાગુરુછેતેજેતેમહાલોભિયાજેપાંમ
રમનુષ્યતેનેધેરુતારાકરેપછેતેનેધિરવવાસારુઆકસોનામોહોરુદોહિમાંથિકાદીનેઆપેપછેતેલોભિશિષ
ણોગદગદથઈજાયનેતેનિસેવાકરવામંહેપછેવલિતેનેસારિપેતેપોતાનોવિશ્વાસઅણાવવાસારુઆકસોનાનિ
ર્દેશકાદિનેદેશવાડેઅનેપોતેશાસ્ત્રનાંપાનાંચોટાંચોટાંફેરવેઅનેભોલાશિષનેકહેજેઆજતોહંતારાગુપ્તરાજીથ
યોછુંમાટેરુપુલાવતોતેનુંસોનુંકરિઆપુંઅનેસોનુંલાવતોતેનુંસોલઘણુંકરિઆપુંપછેતેલોભીશિષ્યપોતાના
શરમોજેટલુંસોનુંરુપુંહોયતેધૂતાગુરુનેઆપેતથાઆડોસિપાડોસિનાધરમાસોનુંરુપુંહોયતેપણતેનેઆણિઆપેપછે

સાપુર
સિ.૧૬

૧૧૨૩૧

તેઠોંગિગુરુજેતેશિષ્યપાસે ભાઠિ સ્વડકાચેનેરોટિરોટિબુટિસ્વંહાવિનેતેસોનારુપાનેચો પડાવેઅધિરિતેઅનંતપ્રકારે
કપટકરિનેતેનુદ્રવ્યહાથકરિનેતેભોલાશિષ્યનેકહેજેચારદહાડે ભાઠિપાકશેઅમલતાવિનેરાતમાંસર્વદ્રવ્યનોગોટો
બાલિનેસગરેકહેજેહુંબગડામાંએકબુટિલેવાજાઉંછુંઅમકહિનેસટકાવીમુકેપછેતેલોભિશિષ્યસાંજસાધિતેની
વાટજુવેપણઆવેનાદિત્યારેતેનેબગડામાંસોધવાજાયતેભાટકિભાટકિનેમરેપણહાથઆવેનહિપછેઘેરઆવિને
ભાઠિસંભાલેત્યારેતેમાંથિતોરાચનીસરેપણસોતુરુપુંકાઈનિસરેનહિત્યારેતેલોભિયોઅમકહેજેહાથહાથ
મારુંઘરગયુંઅનેમુનેબાબોકર્યોઅમકહિનેમાથુંકુદિનેઘણીપસ્તાયોકરેછેમાટેકિમિયોરોટોછેઅનેબાલિલોભિગુરુજેતે
જેનેદિકરાનોલોમહોયતેનેકહેજેહુંતુનેદિકરોઆપુંનેતારાસારુંદેવનીઆરાધનાકરુંછુંમાટેતેદેવનીપૂજાજોદેવો॥
પછેપૂજાનુનામલેઈનેકેટલાકરૂપિયાનુચરચકારાવિનેતેનોલોટોલેઈનેરાતમાંઉઠિનેનાસીજાયછેઅનેદિકરો-
તોથનારોહોયતોથાયઅનેનથનારોહોયતોકોઈનોકસોથતોનથિમાટેજેનેપરમેશ્વરનોવિશ્વાસનથિતેચાલાવું
થેછેઅનેબાલિજેનેપારકારાજ્યનોલોમહોયઅવાજેલોભિરાજાતેનેલોભિઅવાજેઅસત્યુરુષતેઅમકહેજેમારો
તોસર્વદેવઆધિનછેમાટેતુનેરાજ્યઅપાવુંપછેજેનેરાજ્યનોઅતિશેલોમહોયતેનેઅવાપારવંડિનોવિશ્વાસઆવે
છેતેજેમકહેતેમકરેપછેતેપારવંડિઅમકહેજેતારાસારુંમંત્રકરુંછુંમાટેતારોશત્રુરાજાનાસપાંમનોનેતારેરાજ્યઆ-
વશેપણદેવનીપૂજાસારુંનેમંત્રજપવામાંવેત્રણચારહજારરૂપૈયાવુંચથશેપછેતેપાસેથિદ્રવ્યસેઈનેજેનેમાચો
હોયતેનાટોલિયાનોચાકરહોયતેનેકેટલુંકદ્રવ્યઆપિનેતેનેરુટવિનેતેનેકહેજેતુંદરબારનેજમવામાંછાનુંસેર
આપજેઅનેતેકાંમથશેતોતારામવનીભાવઠકાઢીશુંઅમકરિનેતેનોબંદોબસ્તકરિનેજેનેરાજ્યનોરાજ્યનોલોમ-
હોયતેનેઅમકહેજેહુંતારામંત્રજપુછું॥તેતારાશત્રુનેનાશપમાડિશપછેપોતેદભિગુરુરોટારોટામંત્રજપેઅનેઓ-
લ્યારાજાનોચાકરલાગપડેત્યારેછાનુસેરઆપીનેરાજાનેમારિનાચેપછેહુંભિગુરુકહેણતોમેમંત્રજપ્યાતિમ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२४॥

रिगयो एमजुक्ति करिने मारे छे पण एमंत्र जपे मरे नहिं अने जो मंत्र जपे मरतां होय तो मोटा मोटा राजा लारवोरु पैयानां
रथारच करिने लुटाई शुं करवा करे अने पूर्व पण रामचंद्र जिये रावण ने मास्यो ते पण दधियारे करिने मास्यो छे अने पांडु वे
कौरव ने मास्यो ते पण नृसिंहे करिने मास्यो छे पण मंत्रे करिने मास्यो नथि अने मंत्र जपे मरे पण नहिं ए सिद्धांत वारता छे ॥
मारे मंत्र ने मुग्गे विरते सर्वे रवां छे ॥ अने वेदना मंत्र छे ते साचा छे ते एमंत्रे करिने आत्मानुं कल्याण थाय पण जिवता
ने मारबुं के मुवाने जिवतुं करबुं ते तो एक भगवानना हाथ मां छे पण बिजा को ई मनुष्य ना हाथ मां नथि मारे लोभिएवा
जे असत पुरुष त एवा दोंग करिने धन्य धुते छे अने बलि द्रव्य नाली भसारुं के टला क समाधियोरयो टिरवोरि करिने सा
करो काहे छे ओल चिलु विंग सो पारि ओना लिएर जुक्तीयो करिने काहे छे ते सर्वे परपंच छे पण सत्य नथि अने के
टला क कहे छे जे अमारे तो अग्नि देव वना छे ते वगर देवता ए अग्नि प्रगट करिये छिये पण ए सर्वे परपंच छे के मके
एतो अग्ने ज सरकार छे ते एवो अरघ काहे छे ते अरघ ने तपे लिने त छे चो पडिने ते मां खिचडिने पाणी ना खिने अग्नि
वगर ना चुला उपर तपे लीने मुके तो तत्काल खिचडि जाय अने ए विरीते पाणि छारिने अग्नि करे छे ते पण जु
क्ति करे छे अने जे एवा परपंच ने माने छे ते ने मदात्मा पुरुष को ई काले ओल रयता नथि अने तेनुं कल्याण पण था
य नहिं अने जे स्वादिया गुरु छे ते सारुं सारुं रवा बा सारुं तथार सना दंदिने थस थईने अनंत जुक्तियो करिने दारु
मारि गांजा भांगादिक के फ करे छे ने पो ते भ्रष्ट थाय छे अने बिजा अनंत ने भ्रष्ट करे छे ते के विरीते भ्रष्ट करे छे ॥ तो
पो ते दारु पितो होय तथा मां सरवा तो होय पछे बिजा भोला लोक ने भ्रष्ट करवा सारुं धर्म नी ओथ्य लेईने दंभे क
रिने ते भोला लोक ने धिरववा सारुं भक्ति नो भाव बहु जणा बे पछे ते तो घणा मनुष्य विश्वास करे छे पछे ते दंभि
गुरु जे ते भोला मनुष्य ने उपदेश करे जे तमे करताने जाणो छो करता तो जोग माया आद्य शक्ति छे मारे ते ने प्रसन्न
करवा दारु ने मारि जो ई शीप छे ते मां को ई क संष्य करे जे ते मां तो पाप लागे त्यारे कपटि स्वादियो कहे जे सां भलो-

सापुर
सि० ५६

॥१२४॥

भाई एतो आचशक्ति नो प्रतापछे तेदारुनुदुधथई जायछे ने मांसनो पकवानथायछे माटे पापलागे नहि पछे तेनां पा
 रखां लेवा सारुदारु अने मांस लावे तयारे ते कपटिपुरुष जे ते प्रथम थि जएवा दोंग करवा सारु एक क्षिणुं वस्त्रनुं गरणुं
 दुधसाकर मांस पलालिने सुकवीरारख्य होय पछे तेदारु माटि लावनाराने कहे जे जुवो आदारु के धोछे अने पछे आचश
 क्तिने नैवेद्य धूसापछी केवो थनो माटे एक लगारे कचारि जुवो पछे ते चारि जुवे तयारे तो बिजी जातनो होय पछे
 स्वादियोगुरु जे ते पडवो बंधायिने मांहे नीतरफ पोता जे बीरुही होय तेने बेसोर पछे दारुने माटियां देनी तरफ लेई
 जईने दुधसाकरवा लुं गरणुं होय तेने दारु मांस बो लिने मांहे नीतरफ निचो वेष्टले ते मांस दुधसाकरनो पास लागि जाय
 अने मांटी मांस पणधोय लि साकरनारखे अने पछे असतगुरुने विभिचारणि स्थिते बेय जणां दारुने माटिनुं भक्षणक
 रेने ते विभिचार पणकरे पछे तेदारु माटि लेईने बहार आविने कहे जे जुवो जोगमायानो प्रताप दारुनुदुधथयुने
 मांसनां पकवानथयो पछे भोला लोक तेने जुवे तयारे आगलना करतां वान पणधो लो जणायने पछे वाट को भरि
 ने तेने पाय तयारे पणभागलना करतां गत्यो लागे तयारे तो राजि थायने कहे जे आतो साक्षात्कार पर छो देखा
 ओ पछे दारु पिबे करिने मत्तिथई भ्रष्ट माटे मांस पण खवराये तेखाय पछे असतगुरु कहरो जोगमायानां दर्श
 नकरवांछे तयारे ते त्यां वाटज जोई रह्यो होय पछे असतगुरु एमजाणे जे दारु पिधोछे ने माटि रवाधिछे ते स्त्रिने दे
 खिने रहि नहि शके पछे ते भोला शीष्यने कहे जे भाई आवतुने एक मंत्र आपुं ते मंत्र कहि श तयारे जोगमायानां दर्
 शनथशे जे चडतां पुरुष दुतरतां भाई पडदारु लोसति माई पछे ते भ्रष्ट मतिवाली जे ते एधिरिते कहे तयारे ते तो दारु
 माटि भक्षण करिने तैयार थई रहि होय पछे मांहे नीतरफ जईने भ्रष्ट थायछे अने एधिरिते स्वादिया एया जे असतगुरु
 रुषते केटला कने भ्रष्ट करेछे अने पछे नाक बढाना पंथनी गाडे चालेछे जे भएक नाक बढोदतो ते पोएमजाण्यु जे
 मांस दुध एक जना कवढो छुं माटे पण कने नाक बढा करुं पछे पोतानो मुख कमुकिने बिजा मूल कमां जईने भक्त ब

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२६॥

निनेवेगो पछे भोला लोक होय तेने कहे जे हंतो साक्षात्कार भगवानने देखुं छुं पछे ते लोक कहे श्रेष्ठ अमने भगवान-
नांदरशन करावशीत्यारे तेना कवढो कहे जे हंकहु एमकरी तो दरशन थाय पण एकामकठण छे पछे ते भोलांम
नुष्य होय ते कहे जे हेमद्वारा जतमो जेम कहे शो तेम करि सुं जो भगवाननांदरशन थाय तो पछे ते कपटिएम कहे जे
भगवाननांदरशन तो थाय पण जरा कनाक आडुं आवे छे अने मारे पण नाक आडुं आवे तुं ह तुं ते सारुं यदा व्युछे
पछे भोलांने विश्वासि होय तेना कवढायेने जुवे तो पण भगवाननांदरशन तो थाय नहि पछे ते कपटिने कहे जे भगवान
नांदरशन तो नथि थतां त्यारे ते कपटि कहे जे बो लिशु मांनिकर तारी ठे कडी करुं पछे ते पण तेम जकहे जे अहो
हो साक्षात्कार भगवाननांदरशन थाय छे पछे तो के टला कवढायेने ते पंथमां भत्यानेना कवढा नो पंथ चाल्यो
तेम एविरिते जत्तमां एके दारु पिधो माटिरवाधि बीजे दारु पिधो माटिरवाधि एम पंथ चाल्यो छे त्यारे कोई कएम
आशुं करे जे के टला कबुद्धिवाला छे ते के मदारु माटी रवाता पिता हशे तो प्रथम बुद्धिवाला होय पण तेने एवा
दारु माटिना स्वादियानो संग थाय पछे ते दारु माटिना गुणने महिमा कहि देखाडिने जरा क दारु माटी चरबाउ पछे
चारवतां बेस बुद्धिवाला नीपण बुद्धि भ्रष्ट थई जाय छे अने ज्यारे बुद्धि भ्रष्ट थाय त्यारे करवान करवानो विवेकरहे नहि
त्यां एक बारता छे जे एक ब्राह्मण काशियेथी भणिने चाल्यो आवे तेने एयो नियम जे ज्यो शिवनुं स्थान क होय त्या
शिवनी पूजा करिने अन्न जमवुं पछे मारग मांउ जा उ आवि ते न्नण दिवस सुधि शिवनुं स्थान क आव्युनहि पछे चोथे दि
वसे एक चार बारणांवाली शिवनी देरि आवी त्यारे ते ब्राह्मण चोथे उपवास स्नान करिने शिवनी पूजा करवा गयो
त्यां तो एक कसाई मांस लेईने वेगो ह तो तेणे कहुं जे आमांस खाय तेने आबारि एचा लवादे द्ये छीये पछे ते ब्राह्मण
बो ल्यो जे हाय हाय मांस ते खवातुं हशे एम कहिने बिजिबारीये गयो त्यारे त्यां एक स्त्रि बेठि हति तेणे कहुं जे मारो
संग करे तेने जवादे ऊं छुं पछे ब्राह्मण बो ल्यो जे अरर एवा तमां तो शास्त्र मांघणुं पाप कहुं छे एम कहिने नीजीबा

सापुर
सि० १६

॥१२६॥

रिये गयो त्या एक ब्राह्मण बेठो दतो तेणे कलुं जे मुने मारी नारवे तेने जया देउं छुं पछे ब्राह्मण बो ल्यो के एतो ब्रह्म हत्या ला-
 गे एक मथाय एक दिने चोथी बारिये गयो त्या एक कला ल दारु नो प्यो लो भरि ने बेठो दतो तेणे कलुं के दारु पिथे ते-
 ने जया दीधानो हुकम छे पछे ब्राह्मण बो ल्यो जे दारु पिधानुं तो बहु पाप छे माटे ते तो पिबो नहिं एक दाने चा लिनि स-
 स्यो पण चार उपवास थया ते मन मां विचार थयो जे मृत्युं आव्युं होय ने आफत काले थोडुं कपा पथये जिव तुं रवे वा तुं होय-
 तो ठीक छे माटे दारु पिथे पछे दारु पिने शिवनी पुजा करवा बेठी त्यां तो क्षुधा व्यापिने दारु पिवे करिने मती पण भ्रष्ट थई
 पछे मां सपण रवा धु पछे दारु ने मां सनो के फच चड्यो त्या रे काम वाष्यो पछे स्त्रिनो संग करवा गयो त्या रे ब्राह्मण आ-
 डो आव्यो ते ने मारि नारवीने स्त्रिनो संग कस्यो एवी रीते ते ब्राह्मण महा भणे लो ने बुद्धि वालो ने धर्म वालो हतो पण जो
 एक दारु पिधो तो मति भ्रष्ट थई गर्दने पछे चारे पाप कस्यां माटे जक्त मां बुद्धि वाला होय पण एविरिते प्रथम थोडुं कपा प-
 करे पछे मति भ्रष्ट थाय ते को ई पाप थि बिये नहिं पछे एवा स्वादिया गुरु थर्दने पो ते पण दारु माटि गां जा लिं लागर
 रवाय पिथे ने तेना संगिने पण दारु माटि गां जादिक रव रवेने पिब रावे माटे दारु माटिने गां जा नारवाना राने पिना
 नारा एवा जे स्वादिया गुरु ते जे ते स्योटा रयोटा शास्त्र ना अर्थ करिने तथा रयोटा रयोटा श्मोक बनाविने केर लाक मनु-
 ष्य ने भ्रष्ट करे छे अने ते पापे करिने एवा गुरु ने तेना शिष्य बेय रु रु रु नर्क मां पडे छे अने ते स्वादिया गुरु जे ते मोटा
 मोटारा जाओ ने ने मोटा मोटा आचार्यो ने मां सादिक ने के फादे के करिने भ्रष्ट करे छे ते के विरिते भ्रष्ट करे छे तो क-
 हे दो मृगिया करिने मां सखावुं एक्षत्रि नो धर्म छे तथा यज्ञ करिने मां सरवावुं ए पणरा जानो धर्म छे एवी रिते जे अती
 नीच ने पापि एवा जे रसनाना स्वादिया ब्राह्मण तथा बाया ते कहे छे अने एवा उपदेश ने पण जे आसुरि ने भ्रष्ट मति
 चाला जिय छे ते माने छे पण जे देवि ने सद्धक्षत्रि छे ते एवा उपदेश ने नथि मानता अने मां सतो चंडाल ने पापि नुरवा
 णुं छे तथा हेड्या पडा वाघ रिथोरि तथा सावज दिपडाना हार जर रव तथा कुतरो कागडा एआदिक निच जाति

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત.
॥૧૨૬॥

યા

હોય તેને માંસનો આહાર છે પણ માંસ રવાયું તે સદ્દક્ષિણનો ધર્મ નથી અને જે અણમતિવાલા એવા જે પંડિત પૂરાણિ એમ કહે છે
જે રામચંદ્રજિ મૃગિયા કરતા તે દક્ષિણને પણ મૃગિયા કરવા એમ જે કહે છે તે તો રસનાના સ્વાદિયાને મહાપાપિ છે તે કહે છે
કેમ કે રામચંદ્ર તો ભગવાન છે ને સર્વે ના કરતા હતા છે અને કોટિ બ્રહ્માંડના જિવને ઉપજાવે છે ને સર્વે નો નાસ કરે છે
તે ઉપજાવે છે તેનું તે ભગવાનને પુન્ય નથી અને નાશ કરે તેનું પાપ નથી અને ભગવાનનું સ્વરૂપ છે તે તો અવિરુદ્ધ છે માટે
ધર્મિક હિયે પાપી સાથે વિરુદ્ધ આવે ને પાપી કહિયે તો ધર્મિ સાથે વિરુદ્ધ આવે અને કર્તા કહિયે તો અકર્તા સાથે વિરુદ્ધ
આવે ને અકર્તા કહિયે તો કરતા સાથે વિરુદ્ધ આવે ને નિરગુણ કહીયે તો સગુણ સાથે વિરુદ્ધ આવે ને સગુણ કહીયે તો
નિરગુણ સાથે વિરુદ્ધ આવે ને સાકાર કહિયે તો નિરાકાર સાથે વિરુદ્ધ આવે ને નિરાકાર કહિયે તો સાકાર સાથે વિરુદ્ધ
આવે માટે ભગવાન તો પાપી નથી ને પુન્ય નથી ને કરતા નથી ને અકર્તા નથી ને કર્તા પણ છે ને અકર્તા પણ છે અને ભગવાન
નિરગુણ નથી ને સગુણ નથી ને નિર્ગુણ પણ છે ને સગુણ પણ છે અને સાકાર નથી ને નિરાકાર નથી અને સાકાર પણ છે ને નિ
રાકાર પણ છે એવી રીતે ભગવાન જે વાતો એક ભગવાન જ છે પણ બિજો કોઈ તે જે વોથવાને સમરથ નથી અને તે ભગવાનની
ક્રિયા જોઈને તે પ્રમાણે ક્રિયા કરે છે તે તો મહાપાપિ ને અસ્ફર છે અને જે ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે ચરતે છે તે તો દૈવિ ને ભ
ગવાનના ભક્ત છે માટે રામચંદ્રજિનો વાદ છે ને જે માંસ રવાય છે તે તો અસ્ફર ને પાપિ છે અને લોકમાં પણ પ્રસિદ્ધ છે
જે પાપિ જિવ હોય તે જહારુ માટિનું ભક્ષણ કરે છે અને એવો પાપિ હોય ને તેને કોઈ સત્પુરુષનો જો સંગ થાય ને ભગવાન
નો ભક્ત થાય તો તે તરત જહારુ માટિનો ત્યાગ કરે છે માટે જો રામચંદ્રજિને એવા તગમતિ હોય તો તેના ભક્ત જેટલા જ
ક્ત માં છે તે સર્વે જહારુ માટિનો ત્યાગ કરે છે તે ત્યાગ શું કરવા કરે અને જો ત્યાગ કરે છે તો એવા તગમતિ ભગવાનને નહિ
તગમતિ હોય ત્યાં કોઈ એમ આશંકા કરે જે ભગવાનને એવા તગમતિ નથી ત્યારે પોતે જાસારુ એવું આચરણ કસ્યું હશે
તો તેનું એમ છે જે સર્વે જિવમાન દોષવાન છે માટે તેના દોષને ટાલવા સારુ પોતાને વિષે દોષ જણાવીને તે જિવોના દોષ

સાપુર.
સિ. ૦૬૬

॥૧૨૬॥

નાંસૂઝરવાડિનાચવાસારુંતેવુંઆચરણકરેછેજેમકોઈકનાપગમાંકાંટોવાગ્યોહોયત્યારેતેકાંટાનેકાઢવાસારુંબિજો
 પુરુષજેનેકાંટોનથિવાગ્યોતેકાંટાનુંગ્રહણકરિનેતેનાકાંટાનેકાઢિનેપછેબેયકાંટાનોત્યાગકરેછેતેમભગવાનપણ
 કામિજિવનીકામકાઢવાસારુંકામનુંગ્રહણકરેછેઅનેલોભિનોલોભકાઢવાસારુંભગવાનલોભનુંધારણકરેછે॥
 તેવલિરાજાનોલોભકાઢવાસારુંપોતેભગવાનેઅતિશેલોભકરિનેતેનુંસર્વસુદૃઢિધુંઅનેગોપીયોનોકામઠા-
 લવાસારુંશ્રીકૃષ્ણભગવાનેકામનુંગ્રહણકરિનેતેનેનીષ્કામિકરિમુકિયોઅનેપોતેભગવાનપણવલિબ્રહ્મચારિકહે
 વાળાવલિરિતેપોતાનાભક્તનેનિરદોશકરવાસારુંપોતાનેવિષેભગવાનદોષજણાવેછે॥પણભગવાનનેવિષેતો
 કોઈદોષમાનનથિજેમદરપણછેતેનેવિષેતોકોઈવિકારમસ્યકચરોનથિપણતેદરપણનેજોનારાનામોઢાનેવિષે
 જેજેવિકારમસ્યકચરોબલ્લગ્યોહોયતેનેદેશ્યાડવાસારુંદરપણમાંવિકારજણાયછે॥તેનેજેબાલકઅણ-
 સમજુહોય॥તેતોએમજાણેજે॥દરપણમાંમસકચરોબલ્લગ્યોછે॥અનેજેસમજુહોયતેતોદ-
 રપણમાંજોઈનેપોતાનામોઢાઉપરસમંજીનેતેવિકારનેજલેકરિનેધોઈનેટાલિનાચવાસારુંતેપછેદરપણમાંજુવેતોકોઈ
 વિકારજણાયનહિતેમભગવાનનેવિષેતોકોઈદોષનથાપણબિજાજિવનેવિષેજ્યાંસુધિદોષછેત્યાંસુધિતેજિ-
 વભગવાનનેવિષેદોષનેદેરવેછેપણતેમાંજેદૈવિજીવછેતેતોએમસમજેછેજેભગવાનનેવિષેજેજેકામલોભસ્યાદ
 સ્નેહમાંનઆદિકજણાયછેતેતોઅમારાકલ્યાણલેઅર્થેજણાયછેપણભગવાનનેવિષેકાંઈજુદોષનથીનેભગવાન
 તોસિદ્ધસ્યરૂપછેનેઅરવંદાનદનેપૂરણકામછેએમજાણિનેભગવાનનીઆજ્ઞાપ્રમાણેચરતિનેપોતાનાદોષનેટાલિને
 ભગવાનનાસ્વરૂપનેજુવેછેતેનેભગવાનનુંસ્વરૂપઅતિસુદૃઢનેનિદોષનેઅવિરૂદ્ધજણાયછેઅનેજેબાલકજેબાળ
 સ્ફરિનેપાપિજીવછેતેભગવાનનેવિષેદોષનેદેરવેછેતેમાંમોઢનેપામેછેઅનેપોતાનાદોષનેટાલતાનથિનેવલિ
 ભગવાનનુંઆચરણજોઈનેતેવુંઆચરણકરેછેતેતોકોટિસુરુરુનરકમાંપડેછેમાટેઆસ્ફરિજિવેભગવાનના

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૨૭॥

દિવ્યગુણજાળવામાં આવતા નથિ કેમ કે આકારિ જીવની મતિ અસ્કમ અહારે કરિને બ્રહ્મર્ષિ ગઈ છે અને જે જે અસ્કમ અ
હાર કરે છે તેને પ્રગટ ભગવાન બોલ્યા તા નથિ માટે દારુમાદિને ગાંજાદિકની પ્રવૃત્તિ થઈ છે તે તો સ્વાદિયાદિવાજે અ
ષ્ટાપિગુરુ તથા બ્રહ્મવાજે પંડિત પુરાણિ તેની કરેલિ છે પણ સત્શાસ્ત્રને સત્પુરુષની કરેલિ એવિ દારુમાદિને ગાં-
જાદિકની પ્રવૃત્તિ નથિ અને જેને દેહને વિષે પ્રિતિ હોય તે એવા ઉપદેશ કરે છે જે સર્વે માં ભગવાન બોલે છે અને સ્ત્રિ પુ-
રુષની જોડે તે તો રાધે માધવની જોડે એધિરિતે મિથ્યા ઉપદેશ આપિને નિધિ નિષેધને તોડિને નિષંકય ર્ષિને પોતે વિષયને ભોગવે છે ને બોલા મ-
તુષ્યને બ્રહ્મ કરે છે ને દેહની સેવા કરાવે છે અને એવા બ્રહ્મગુરુ છે તે પોતાના શિષ્યને એમ સમજાવે જે ગુરુને ભગવાન રૂપ
જાળવા અને કામિ ગુરુ હોય તેને કૃષ્ણજિવા જાળવા અને લોભિ ગુરુ હોય તેને વામન જેવા જાળવા અને ક્રોધિ ગુરુ હો
ય તેને નૃસંધ જેવા જાળવા પણ ગુરુનો કોઈ પ્રકારે દોષ ન લેવો એવી રિતના અવલાઉપદેશ આપીને દેહની સેવામાં
તત્પર રચાવે છે અને દેહની સેવામાં ફેરવે છે તો તે દેહમાં મિમાની ગુરુ જે તે અતિ શેક્લે રાને પામે છે ને મહાદુઃસ્વિયા
થાય છે એવિ જાતના જે ગુરુ તથા પંડિત પુરાણિ તેને દેહમાં મિમાનિ જાળવા અને એવા દેહમાં મિમાનિને તેના સંગિ બેય ઘોર
નર્કમાં પડે છે અને જે માનિ ગુરુ છે તે પોતાનું માનવધારવા સારુ રવોટા રવોટા પરછાવે રવાડિને ટોંગ કરિને જન્તમ
પુજાય છે ને બોલા લોકોને બ્રહ્મ કરે છે તે કેધિરિતે ટોંગ કરે છે તો પ્રથમ ભક્તિનો આથ લે ર્ષિને ભક્ત બનિને સદા વ્રત
આપવાનો મસલે ર્ષિને તથા ઠાકોરજિનું મંદિર કરવાની નિયમ તે કરીને બોલાવાણિયાનું નામુ કરે પછે બેક દહાડા
તેને પુરાણિ સારું આટા રવરાયે ને પછે એક દિવસ પોતા જે વોટો ગિ શિષ્ય હોય તેને મેગો લે ર્ષિને રાતે વાણિયાને ઘેર
જઈને તેને રૂપેયા આપિને નામુ વલાવિ પછે બિજે દિવસ દસ દસ માણ સમેગો લે ર્ષિને તે વાણિયાને હાટે જઈને કહે જે સે
ઉતમારું નામું જુઓ કેટલા રૂપેયા માગો છો તે જે માગતા હોય તે ત્યારે તે વાણિયો કહે જે ભક્ત તમે ને તમારો સેવક
બેય જળાકાલ આવીને રૂપેયા આપિને નામું વલાવી ગયા છો ને ર્ષિ ॥ ત્યારે માનીવો જે ટોંગિ તે કહે જે અમે તો

સાપુર
સિંદ ૬॥

॥૧૨૭॥

एवातमांजाणतानधिअनेअमारासेबकनेपुछो जोआव्याहैयेतोपछे तेसेबकण होंगिनाहोंगिदोय तेकहेजेअमेतोए-
वातमांजाणतानधिपछे वाणियोकहेजेअमारा तोरुपैयापहोचीरहाछे त्पारेहोंगिनेमहामानीतेपोतानुमानवधारवा
सारुंकहेजेएतोमारोवालोभक्तनीभिरुटाव्यासारुं भगवान आपिगयाबिजोकोईनहि ॥ त्पारेतो जक्तनांभीलांलो
कआश्चर्य णामिनेतेनापगमांपडेनेएमजाणेजेओहोआभक्तनेतोभगवानेपरछो आप्योएवाहोंगकरिनेमानि
गुरुजेतेजक्तमांपूजायछेअनेबलिमानीजेतेमानवधारवासारुकहेजेफलाणाशेहेरमांएकपाटिदारनोदिकरो
मरिगयोहतोतेनेजिवतोकरुणोएमसौबसेगाउनुं नामरयोतुंरयोतुंलेईनेभीलांलो कनेपरछो मनावेछेपणएवा
तुकोईथीबनेजनहि केमकेश्रीकृष्णभगवानेपणनापाडिछेजेमुवानेजिवतुं तोपणनधिकरतो तेक्यारेकत्युछे
तोपोतेश्रीकृष्ण द्वारिकाथीहसनापूरगयाहताअनेवांसेधिसतभामा नोबापमारिगयो त्पारेसतभामाएकत्युकेमा
रोस्वामिभगवानछे तेआबशो त्पारे माराबापनेजिवतो करुणोपछे तेनेतेलनीकोठी माराखिमुक्योपछे श्रीकृष्ण
भगवानेपरआव्या त्पारेदरवाजेथिरोतारोताआव्यातेछानारदेनहि पछेसतभामायेकह्युंजेतमेरुबोमांमाराबापनेतो
राखिमुक्याछे तेजिवताकरोपछे भगवानबोल्याजेद्वष्टपरतेनेवाल्लिदियो नहितोसंडिजशेअनेमुवानेजिवतुं क
रवानीरितनधिकेमकेअनादिनीजेरितवाधिछे तेनेहुंफेरयतो नधितोबिजाथीफरेकेम मादेश्रीकृष्ण भगवानेपण
मुवानेजिवतुं करुणं नधिअनेबिजाजिवकहेजेमेमुवानेजिवतुं करुणं तेनेतोमहामानिनेहोंगिजाणयोअनेमुबुजि
वतुंकोईकालेथायनहिअनेएवातनेमानेछे तेपण मुरखछेनेपापिछेअनेएवा मूरखनेसाचासत्पुरुषकोईदबाडे
ओल्लखायनहिअनेतेनुकल्याणपणथायनहि केमकेतेनेतोमानिनेहोंगिपुरुषनीप्रतितिआबि मादेतेमानितो न-
र्कमांजशे तेभेगा तेनाशिष्यपण जरुनरकमांजशेअनेबलिमानीहोयतेकेबाहोंगकरेछेतो जक्तमांमनावेसा
रुंरातमांछानिछापोकराविनेपोतानेहाथेआपिनेपछे सवारेकहेजे मुनेतोआज भगवानेदरशनदिधाअने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१२६॥

मनेछापोआपिगया ॥पछेजेभोलांलोक होयतेकहेजेओहो भक्तने भगवानेपरछोआप्योएवाएवापणाकढोंगमानिगु-
रुजेतेकरेछे नेजक्तमां पुजायछे ॥नेभोलांलोकोनेभ्रष्टकरेछे ॥विस्तारना भयथकिझाझाढोंगकदेतो नधिपणजेका-
भिगुरुछे तेअनंतप्रकारनाढोंगकरिने स्थियोभोगवेछेअनेजेत्योभिगुरुछे तेपूर्वकह्याएप्रकारनाअनंतढोंगकरिनेद्व-
वनेहरेछे ॥अनेजेस्वादियागुरुछे तेअनंतप्रकारनाढोंगनेयुक्तियो करिनेअनंतप्रकारनारसजेदारुमादिगांजोभां
गमफरमाजमआदिकरसनाईदिनेबसधईनेखायछेअने तेनासेबकोनेपणखबरावेछेअनेएवाभ्रष्टमतिचाला
गुरुछे तेएमकहेछे जेक्षत्रिनेतोदारुमादिखायांअनेजेधर्मवात्याएवाजेसत्पुरुष तेनथिकहेताजेक्षत्रिनेदारुमादिखा
यां ॥अनेसत्पुरुषनेसत्शास्त्रतोएमकहेछेजेब्राह्मणक्षत्रिनेवैष्ण्वएत्रणवरणनेतोदारुमादिगांजोमफरमाजमखा
यांपिवांजनहिअनेजोब्राह्मणक्षत्रिनेवैष्ण्वतेदारुमाटीनुंएकजवारभक्षणकरेतो तेनोजिवदशादृजारवरससुधिस्व
रदुनामेनर्कमांपडेछे माटेजेनेपोतानाआत्मानुंकल्याणईछुवुंहोयतेनेएवास्वादियागुरुनोसंगकोईकालेकरवोनहि
अनेजेदेहाभिमानीगुरुछे तेअनंतप्रकारनाअधर्मकरिनेदेहानिसेवाकरावेछेअनेजेमानिगुरुछे तेअनंतप्रकारना
ढोंगकरिनेपोतानिमौटम्यवधारवासारुअनंतप्रकारनांपापकर्मकरेछेअनेएपांचप्रकारनागुरुजेते भगवाननामा
रगथकिविरुद्धछे ॥अनेजियने भगवानथकिधिमुरवकरनाराछे केमकेकामलो भस्वादस्नेहनेमानतेनोत्यागकर-
वोएजभगवाननेपामवानो मार्गछे एसिद्धांतचारताछेअनेहबेछुवाजेसाचासत्गुरुछे तेतोनिष्कामिछे निरलो-
भिछे ॥निरस्वादिछे निरस्नेहिछे तेनिरमानिछेअनेजेसत्गुरुछे तेनुं तोसत्यस्वरूपछे माटेतेनेतोसत्यएवोजेसुध
र्मतेअतिशोगमेछेपणअसत्यमार्गतेनेगमतोनथि ॥तेसत्यकोनेकहियेनेअसत्यकोनेकहियेतो धर्मज्ञानवैरागने
महात्मेसहितपरमेश्वरनी भक्तिकरवितेसत्यमार्गछेअनेतेनेवेदशास्त्रनेमोरापुरुषसुत्संगकहेछेअनेतेणेकरि
नेजिवनोमोक्षथायछेअनेकामलो भस्वादस्नेहनेमानएजेपांचदोषतेअसत्यमार्गछेअनेतेमार्गेकरिनेजिब

सापुर.
सि०१६

॥१२६॥

જે તે અધોગતિને પામે છે ॥ અને જે સત્ગુરુ છે તે એવાં ચદોષનો નાસ કરવા સારું પ્રગટ થાય છે અને એવાં ચદોષના ઉપાસક એ
 વાજે કામિલોભિસ્વાદિ સ્તોત્રોદિને માનિ તે એવા સત્ગુરુને દેશિને બલિ પુઠે છે જેમ મેષને વરસવે કરિને જવા સો સ્કર્કારી
 જાય છે તેમ સત્ગુરુના ઉપદેશ રૂપિમેષ્ય તે જ્ઞાનરૂપિજલ વરસાવે છે ત્યારે જવા સારુપ જે અસત્ગુરુ તે નાસ પામે છે ॥
 કેમકે સત્ગુરુની આજિવકા જે પંચવિષય તેનો ત્યાગ કરાવે છે મારે જેની આજિવકા જાય તે સેહે જે નાસ પામે ॥
 અને જે મુમુક્ષુજિવ હોય તે તો સત્ગુરુને દેશિને રાજિથાય છે તે સત્ગુરુ શીલક્ષણે કરિને ઓલવાય છે તો પાંચદોષે
 રહિતરૂપ તો પોતાને વિષે ધર્મ દ્રુહોય અને અહિંસાને વિષે દ્રુવર્તતા હોય કહેતાં કોઈ જિવને પીડા થાય એમ કરે જન-
 હિં ॥ અને જ્ઞાન જે દેહધિ નોરવો ને સ્ફુદરૂપને અરવંડ અવિનાશીને આનંદરૂપ જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનિને નિ-
 રવાસનિક પળેવે તે અને વૈરાગ જે ભગવાન નિમૂર્તિ વિના અનંત કોટિ બ્રહ્માડનાં જે વિષયનાં સુરવ તેને કાગધિષ્ઠાતુલ્ય
 જાણે કહેતાં ભગવાન વિના સર્વે પદાર્થને વિષે વૈરભાવ વરતે ॥ અને મહાત્મે સહિત ભક્તિ જે પોતે બ્રહ્મરૂપ થઈને કહે
 તાં અનંત કોટિ બ્રહ્માડરહ્યા છે એના રોમના છિદ્રને વિષે એકું જે અક્ષરબ્રહ્મ તે હં હું એમ જાણિને એવા અનંત કોટિ અક્ષ-
 રરૂપ સુક્ત તેના સ્વામિ એવા જે અક્ષરાતિત પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન જે પ્રત્યેક્ષ મૂર્તિ તેના પોતાને અત્યંત પ્રિતિયે
 સહિત અરવંડ સ્મૃતિ રહે તેને મહાત્મે સહિત ભક્તિ કહિયે અને આકાશ જે લક્ષણ તેને વિષે હોય તે સત્ગુરુ કહેવા
 ય અને તેનો જે સમાગમ કરે તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥

॥ રૂતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિઋક્ષાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯૧૬ ॥ આગણિશો ॥ ૧૯૬ ॥ અટારના ચૈત્રવદિ ૧૦ દશમિને દિવ

સમહારાજ શ્રી હરિઋક્ષ ભગવાન ગામ શ્રીચલેમધ્યે ઠાકોરમેષરાજ જિનાદરબારમાં ઊત્તરાદેવાર મેડિઉપર ગાદિન
 ક્રિયા નરવાધિને તે ઉપર ધિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે જરિયા નિવસ્થાધારણ કર્યાં હતાં અને સર્વે અંગમાપુષ્પનાં આ-
 ખૂષણધારણ કર્યાં હતાં અને લલાટને કેશરની આડને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો અને પોતાના મૂરવાર્ધિની

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२९॥

आगतसाधुतथाघणाकदरिभक्तनीसभाभरार्त्तनेबेठिदतिपछेसंज्याआरतिथयाकेडेमद्वाराजेबोल्याजेविनविबे
कसंसारसब ॥ भवभटकतमतिमंदा ॥ सारअसारविवेकनेहि ॥ सोहिसाधुजगबंद ॥ १॥ एमांएमकहुंजेविनाविवेके
करिनेसंसारजेतेलखचोरासिनेविषेभटकेछेकहेतांअगतिनेपामेछेअनेजेसारअसारनेजाणेछेतेसुगतिनेपां
मेछेकहेतांपरमपदनेपामेछेहूयेतेदुरगतिनेसुगतिनाचालनारानेतेनाचलावनारानांलक्षणकहेछेजेजेपुरुष
मननेवसवरतेछेतेदुरगतिनेमार्गेचाल्योकहेवायछेअनेजेमननेपोतानेवस्यकरिनेवरतेछेतेसुगतिनेमार्गेचा-
ल्योकहेवायछेतेमांप्रथमदुरगतिनेमार्गेचलावनारानांलक्षणप्रथमकहियेछियेजेएकतोइंद्रियोअंतःकरण
नेवशचर्तताहोयअनेदेहनेपोतानुरूपमानताहोयअनेपंचविषयमांअतिशेमलिनवासनाबर्ततिहोयअनेतेम-
लिनवासनायेकरिनेशास्त्रनीपणमरजादाराखेनहिएवांलक्षणजेमांहोयतेनेदुर्गतिनाचलावनाराजाणवाअने-
आविश्वनाकर्त्ताएवाजेपरमेश्वरतेनुंभानजेनेनथिएवाअनेवेदशास्त्रनिजेमरजादपरमेश्वरेबांधिछेतेनिपणरब
रजेनेनथिएवाजेपामरजिवतेअसत्गुरुनेद्वारेजायछेतथाजेनेधर्मअधर्मपापपुण्यस्मरअसारनिपणरबबरनथि
अरुारमैथुननिंदानेभयपरायणवर्तताएवाजपश्रुतुल्यमनुष्यतेपणअसत्गुरुनेद्वारेजायछेअनेतेजिवदुरगतिने
पामेछेअनेसुगतिनाचालनाराएवाजेमुमुक्षुजिवतेतोसुगतिनाचलावनाराएवाजेधर्मज्ञानधैरागनेभक्तितेणेपु-
क्तएवाजेसत्गुरुतेनेद्वारेजायछेअनेतेजिवनुंकल्याणथायछेमादेजेनेमनुष्यनोदेहप्राप्तथयोहोयतेनेतोविनेक
राखिनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेअर्थेजरुरअसत्पुरुषनासंगनोत्यागकरिनेसत्पुरुषनोसमागमकरबो ॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥

संबत १९ अगणिशे १८ अठारनाचैत्रवदि १२ हादशिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवाभगामश्रीबलेमध्येठाके
रमैघराजजिपधुभानादरबारमाउत्तरावाबारनीमेडिउपरमांहेनीकोरेगादितकियाउपरधिराजमानथयाहताअने

बले
सि० १६

॥१२९॥

सर्वेजरियानीबलधारणकल्यां हतां अने गुलाबनेबबेदि ना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सोमिरत्यां हतां अने ललाट नेविषे केनार
निअस्थाने कंकुनोचां दलोक स्यो हतो ॥ नेपोतानामूखाविंदनी आगल संतमंडल तथाग्रहस्थहरिभक्तनीमोटीसभाभराईनेबेदि
हतिपछेठाकोरमेघराजजियेकांईकबस्तुमुठिमां राखिने महाराजने हाथजो दिने कथुंजे मारिमुठिमां शिवस्तु छे तेकहेपछे
महाराजबोल्याजे एतो दुंकहिवातेमां कांई आश्चर्य नथिपण एमकल्या नो मारो धर्मनथि के मके एतो जक्तमां के दला कटो गिछे
तेपण कहे छे तेणे करिने तेनीकांई प्रभुताई कहेवातीनथिअने एका मतो गिडियानटडापाखंडि ना छे पण कोई ज्ञानादातानुं
एकामनथि ॥ अने एबुतो दुं तमने शिखबुतो तमेपण वणकालनुं जाणो एवा थाओ अने भूत भविष्यने वर्तमाननुं कहिदेखाहोप
णतेमां पां पां कांई तेणे करीने आत्मानो मोक्षथायनहि अने एतो सर्वे तंत्रव्यालछे पण साचुंनथि मारे एमारो धर्मजनहि अने
एमां तो उलटी अमारी अतिहलकांई कहेवाय मटि एवुकाम अमेकरता नथिअने एविअने त कल्याओ ते नाणिये छिये ॥
पण एकहिदेखाडवा जोगनर्थजिमकोई कशाहुकारना घरमां ओडरुपैयानी स्मृद्धि होय अने चिंतामणि पणतेना घरमां होय
तेने कोईक एमकहे जे तमारा घरमां स्मृद्धि होय तो अमने दशविशफुटे लां हांडलां देखाडो तो जाणिये जे शाहुकार तमे
खरात्यारे ते शाहुकार जो तेने फुटे लां हांडलां देखाडो तो तेणे करिने ते शाहुकार निपरिक्षा थायनहि अने उलटी ते मूरख
कहेवाय के मके फुटे लां हांडलां तो हेडुआपडना घरमां पण होय मारे एमां कांई आश्चर्य नहि ते मभगवानपासे तो आग्रहां
हमां जेरल्लिकलाओ छे ते सर्वने जाणे छे अने तेथीपरपण अनंत कलायो ने भगवानजाणे छे तेमां आलोकनी जेटलां क
लाओ छे ते तो फुटे लां हांडलां जेवीछे अने देव लोकनी कलाओ छे ते को डिओ ने ठेकाणे छे अने ब्रह्मादिकनी कलाओ छे
तेबदामजेवीछे ॥ अने बैराजपुरुषनी कलाओ छे ते पै साजेवीछे अने प्रकृतिपुरुषनी कलाओ छे ते सोना मोहोरजेवि
छे अने अक्षरनी कलाओ छे ते पारसमणिजे विछे अने भगवानपुरुषोत्तमनी कलाओ छे ते तो चिंतामणीजेवीछे माटे
चिंतामणिरुपजे आत्यंतिक ज्ञान ते एक अमारिपासे छे पण बिजा को रूपासे आत्यंतिक ज्ञान नथि ते सारु अमारीप-

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૦॥

રિક્ષાતો જ્ઞાને કરિને છે ॥ અને જ્ઞાનને વિષે તો નવનિધિને અષ્ટમાસિદ્ધી રહિ છે પળ નવનિધિને અષ્ટમાસિદ્ધિને વિષે જ્ઞાન નથિ માટે
અમારિ મોર પ્યતો જ્ઞાને કરિને છે તે જ્ઞાન કેલું છે કે જેને પામિને કાઈ બાકિ પામવું નહિ અને સર્વે શાસ્ત્રનો સારને સર્વે મહા
ત્મા પુરુષ જે જ્ઞાનને સાંભલિને હાપાડે અને વલિ અધિ રુદ્ધ ને વેદનું તત્ત્વ સારણું જે જ્ઞાન તે એક અમારિ પાસે છે માટે જ્ઞાને ક
રિને અમારિ પરિક્ષા જેને લેવી હોય તે સુરવેથી રિયો અને જ્ઞાને કરિને જે નિશ્ચયાય તે નિશ્ચયરૂપ છે અને જ્ઞાને કરિને જે
નિશ્ચય થાય તે નિશ્ચય કોઈ નોટાલ્યો દલે નહિ અને જ્ઞાન વિના બિજા કોઈ ચાતે કરિને નિશ્ચય કસો હશે તો તેને નિશ્ચયરૂપે
વાનો નથિ તે સારું ભગવાનના સ્વરૂપ નો નિશ્ચય તો જ્ઞાને કરિને કરવો અને જિવનું કલ્યાણ પળ જ્ઞાને કરિને જ થાય છે તેવે
દમાં કલ્યું છે જે ॥ રતે જ્ઞાન તન મુક્તિઃ ॥ શ્રુતિ માં એમ કલ્યું છે જે ભગવાનના સ્વરૂપના જ્ઞાન વિના મુક્તિ થાય નહિ તે સારું
મહાત્મા પુરુષ પાસે જઈને જ્ઞાન પામવું અને જ્ઞાન વિના જે પરછો પરછો માગે છે તે તો મૂરવ છે અને તેનું કલ્યાણ કોઈ કા
લે થતું નથી અને જે આસારિ જિવ હોય તે પરછો માગે છે તે પળ સેહે જાનંદ સ્વામિના સાધુ મુક્તાનંદ સ્વામિ તેણે કિત્તે નમાં
કલ્યું છે જે પરછોઈ છે તેને પામર જાળવો માટે દૈવી જિવ હોય તે પરછો માગે નહિ અને પૂર્વે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા
તેણે પળ કોઈને પરછો આપ્યો નથિ અને શાસ્ત્રમાં રાવણાદિક માયા તથા ગોવરધનાદિક તોલ્યા સમુદ્રમાં પાજબાંધી
મલરવ્યું છે તે પળ જ્ઞાન જલરવ્યું છે અને દેહની ક્રિયા તો બિજા મનુષ્યના જેટલિ જ ભગવાન પળ કરે અને બિજા મનુષ્ય
ને જે મૂરવ તરશટાહ તડકો લાગે તે મભગવાને પળ મનુષ્યાક્રતિધારણ કરિ હોય તેને મૂરવ તરશટાહ તડકો લાગે પળ
એને વિષે જ્ઞાન છે તે જ્ઞાન બિજા કોઈ મનુષ્ય તથા દેવ બ્રહ્માદિક પાસે નથિ માટે અમારિ પરિક્ષા તો જ્ઞાને કરિને છે ॥ ॥

॥

॥ રૂતિ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥

સંવત ૧૯૭૦ ગણિશો ૧૮ અહારના ચૈત્રવદિ ૧૫ ચતુરદશિ ને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીવલેમધે
દવેલક્ષ્મિરામને ઘેરુ ગમળે બાર આરશની આગલ ફલિ માં દોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા ન રવા વિને ધિરાજ માન થયા

વલે
સિ ૦૧૯

॥૧૩૦॥

હતા અને સર્વે સો ને રિક સંબલ વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને પુષ્પના હારકંઠમાં ધારણ કર્યા હતા અને હાથને વિષે બાજુ બંધને ગ-
જરાધારણ કર્યા હતા અને કે સર નિ અરચાને કંકુનો ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના સૂર્યાર્ચિ દની આગ લગુ નિ મંડલ
તથા ઘણા કહરિ ભક્ત નિ સમાભરાઈને બેઠિ હતી પછે મહારાજની સંજ્યા આર્તિ ધૂન્યડું વત્કરિ ને પછે દવે લક્ષ્મિ
રામે હાથ જોડિ ને એક પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ આ સર્વે મનુષ્ય ઘણા કપકારનાં આવી છે તેમાં કેટલાં કતો તમને ભ-
ગવાન જાણિ દરશન કરવા આવી છે અને કેટલાં કતો મોટા પુરુષ જાણિ ને આવી છે ને કેટલાં કતો જગની પુરુષ-
જાણિ ને દરશને આવી હશે ને કેટલાં કતો તમને જ્ઞાની જાણિ ને આવી હશે ને કેટલાં કતો તમને બહુ રૂપાલા જાણિ
ને જોવા આવી હશે મારે એ સર્વેને શું લાભ થશે અને તેને કેટલું ફલ છે તે કહો પછે મહારાજ બોલ્યા જે બહુ સારું પ્રશ્ન પુ-
છ્યું હવે સાંભલો તેનો ઉત્તર કરિયે જે ભગવાનનું સ્વરૂપ છે તેને વિષે તો લેશ માત્ર ભેદ ન થિ અને સદા એકરી તનું જ ભગ-
વાનનું સ્વરૂપ છે ને અચંડ છે ને પૂરણ છે ને અદ્વિત છે ને સત્ય છે અને જત્ત છે તે મોહિત છે મારે તેના મોહને દાલવા સારું
ભગવાન પોતાને વિષે મોહડ પજાય છે તેમાં જેને જેટલો મોહ હત્યો હશે તેટલો તે અમારો મહિમા સમજતો હશે અને
આજત્ત ને વિષે ચાર પ્રકારના જિવ છે પાંચર વિષયી મુમુક્ષુ ને મુક્ત ॥ તેમાં જે મુક્ત એટલે નિરમો દિ પુરુષ છે હવે જે પામ-
ર છે તે તો ઠપરથી ફૂલના હાર તથા વસ્ત્ર તથા રૂપ જોઈ ને રાજી થાય છે ને દરશન કરે છે તેને તો એટલું ફલ થાય છે જે અ-
નંત જન્મધરિ ને વિષયવાસનાયે કરિ ને વેસ્યાઓ આદિકના રૂપ જોઈ ને જે પાપ લાગ્યાં હોય તેને ત્રનાં પાપ પ્રત્યક્ષ ભ-
ગવાન ને દરસને કરિ ને નાશ પામે છે અને એ વિરિતે અમારા શબ્દ સાંભલિ ને કાનનાં પાપ નાશ પામે છે અને ચાલિ ને
અમારી પાસે આવે તેણે કરિ ને પર્ગનાં પાપ નાશ પામે છે અને અમારા સનસુરવ પગે લાગવા હાથ જોડે છે તેના હાથનાં પાપ
નાશ પામે છે ને માથું નમાવે તેથિ મુક્ત કનાં પાપ નાશ પામે છે એ વિરિતે અમારે દરશને કરિ ને પાંચર જિવનાં દ્વિયો અં-
તઃકરણનાં પાપ દૂર થાય છે પછે તેને અંતઃકરણમાં દિવસે દિવસે પ્રકાશ થતો જાય તેણે કરિ ને અમારિ જ્ઞાન ચાલો માં

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૧॥

દેવતાય અને તે જ્ઞાન તે ના અંતરમાં તરે તેણે કરિને તે જિવનો મોક્ષ થાય છે અને જે વિષયી જિવ હોય તેને તો પ્રત્યક્ષને
વિષે રાગે કરિને પ્રીતિ થાય છે અને તે પ્રિતિયે કરિને તે નાંદ્રિયો અંતઃકરણની વ્રતિયો ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડાય છે ॥
પછે તે સંસારના સુખમાં થિડા સથાય છે અને તેનો પળ મોક્ષ થાય છે જે મગોષિયો એક જુએ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનના ચ
રણનો સ્પર્શ થયો તે દિવસથી સંસારનાં સુખ સ્થેર જેવાં થઈ ગયાં છે તેમ વિષયી જિવને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો સંબંધ થાય
ત્યારે તે નાંદ્રિયો અંતઃકરણ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડાઈ જાય છે પછે તેને ભગવાનના જગદ્દેવ સારાલાગે તેણે કરિને
તેને જ્ઞાન થાય છે ને જ્ઞાને કરિને મોક્ષ થાય છે અને જે સુમુક્ષ હોય તે તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની જે જ્ઞાનવાર્તા તેને સાંભલિ
ને ભગવાનમાં પ્રીતી કરે છે અને તેણે કરિને તેનો મોક્ષ થાય છે અને મુક્ત છે તે તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનને નજરે જોઈને તરત
તે ભગવાનને વિષે પ્રિતિ કરે છે ને સર્વે અંતરાયનો ત્યાગ કરિને ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ચોટિ જાય છે અને તેને તો ભગ
વાન સારાં વસ્ત્ર પેહેરે અથવા જે બાંતે વાં પેહેરે અથવા ભગવાન સમર્થ પળે વરતે અથવા અસમર્થ પળે વરતે તો પળ જે મુ
ક્ત છે તેને તો અલોકિક મૂર્તિ દેવાયા કરે તે રામા અવતારમાં શિવ જિજો મુક્ત હતા તો રામચંદ્ર જિને વનમાં સિતા
જિ સારું રોતા દિઠા તો પળ રામચંદ્ર જિનો અલોકિક મહિમા જાણિને દડવત્ક ત્યા તેમ જે મુક્ત હોય તે તો પ્રત્યક્ષ
ભગવાનને સંબંધ માત્રે જ ભગવાનને વિષે જોડાઈ જાય છે માટે જે દૈદિ જિવ હોય અને તે જે જે ભાવે અમારિ પાસે આવશે
તે સર્વે નુંકલ્યાણ થશે અને જે આસુરિ જિવ હોય તે તો અમારિ પાસે આવે જ નહિ અને કદાપિ આવે તો પોતાના પાપ
નું ફલ લેવા સારું આવે ને આધિને જે તે પ્રકારે અમારો અવગુણ લેઈને મહાદુઃખને પામતો થતો ચાલ્યો જાય છે પળ
તેને અમારે વિષે દેવ તથા નથી જે મન્વો માસું આવે ત્યારે સર્વે વનસ્પતિ નિષાંપાલ વથા થ છે પળ એક જ વાસો સુકાઈ
જાય છે તેમ ભગવાન પ્રત્યક્ષ થાય છે ત્યારે દૈવિયા જે પામર વિષયી મુમુક્ષુને મુક્ત તેનું તો ભગવાનને સંબંધ કરિને
કલ્યાણ થાય છે પળ એક આસુરિ નુંકલ્યાણ થતું નથી અને તે આસુરિ તો ભગવાન પ્રગટ થાય ત્યારે ઊલટા દુઃખ

વહે
સિ. ૧૦૦

॥૧૩૧॥

याथायछे मादे जे जे भाषे अमारि पासे आवे ने गुण लेई ने दर्शन करे छे ते सर्वे नुं कल्याण थरो ॥

॥

इति श्री सुरसिद्धी त समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९९ श्री गणि

सै १९ अठारना चैत्र यदि ३० अमांवास्या ने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री बले मध्ये ठाकोर मधराज जि
ना दरबार मां उत्तरादावारना बंगला मां ठुपले माले गादित किया उपर बिराजमान थया हता अने सर्वे जरिया नीक
संबल बस्त्र धारण कस्या हतां ने पुष्पना हार कंठ मां धारण कस्या हता अने पाघ मां फूल ना तो रा लटकता हता ने कुमकुम
नोचांद लो कस्यो हतो अने पोताना मूरवारिंदनी आगत्य संत मंडल तथा हरि भक्त नीस भाभराई ने बेढि हति पछे
महाराज ते हरि भक्त ने घणी कज्ञान चारता करि ते मां ए सिद्धांत आब्यो जे निरयासनिक थायत्यारे जिवनो आत्यंति
क मोक्ष थाय पण ते बिना अक्षर धाम ने नपा मे पछे गाम रवे रालिना परता पसिंघ जिये महाराज ने प्रश्न पुछ्यु जे हे महा
राज निरयासनिक थवानो उपाय छे ते कहो पछे महाराज बोल्या जे जे मकोई नानो बालक होय तेने अधारिको
दडि मां पुरिराखे अने त्यां कोई मनुष्यनो प्रवेश थवादे नहि अने छे टेथि अन्न जल आपे ए बिरिते बीसवर सनो बाल
क थाय तेने पछे बहार काहे त्यारे तेने मनुष्यना व्यवहार नी रयबर कांई जपण पडे नहि अने लुगडां पहेर तां पण आव
डे नहि ते मजक्त ना जियने भगवान नामा राग नी रयबर ज नथि अने जे मबिजा बालको ने जेवो जेने संग थाय ते वा गुण
ति मां आवे छे ते ब्राह्मणनो बालक होय तेने नाहावां धोवां विद्याभ्यास करयो संध्या गायत्रि करवाई त्यादिक गुण ते मां
आवे छे अने वे पारि नो बालक होय ते वे पारकर वा शिखे छे अने रवेरुनो बालक होय ते रवेरु करवा शिखे छे नैसुतार
नो बालक होय ते लाकडां घडवा शिखे छे ने सोनिनो बालक सोनुं रुधुं घडवा शिखे छे अने ते सर्वे एक गाम मां रहेता
होय तो पण ब्राह्मण ना छो करांनी बो ल चानो खि होय अने गरासिया नी बो ल चानो खि होय ने को लिनां छो करांनी
बो लि नो खि होय ने चारण ना छो करांनी बो ल चानो बिजी जातनी होय ने मुसलमान ना छो करांनी बो लि नो रबी

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३२॥

होय॥नेहेडनाछोकरांनीबोलिबिजीरीतनीछे॥तेमांजेमप्रथमकह्योजेअंधारिकोटडिमांपुरेलाबाखकनेजेमकोई
जक्तनाव्यवहारनीखबरनथितेमजक्तनाजियोनेभगवाननामारगनीखबरनथि॥माटेतेनेखबरकरवासारुंभगवा
नपीतेतेजेचासुजातिथईनेपृथ्विउपरमनुष्याकृतिनुंधारणकरेछेपछेतेभगवाननिभेगाकेटलाकसंस्कारिजिव
छेतेपणजन्मधरेछेतेसंस्कारिजिवनेभगवाननोसंबंधथायतेतेजिवनिरवासनिकथायछेपछेजेनेनिरवासनिकथया
नीईच्छाहोयतेनेतेनिरवासनिकपुरुषनोसंगकरयोतोतेनिरवासनिकनेसंगेकरिनेनिरवासनिकथवायछेमाटेनि
रवासनिकपुरुषनोसमागमहृदकरिनेकरवोएज्जनिरवासनिकथयानोउपायछेपणतेबिनाबिजोउपायनथिएमउत्तर
करिनेमहाराजत्यांथिउरुपातेठाकोरमेघराजजिनोहाथझालिनेबंगलेथिदेठाउतरिनेलिमडानादृक्षहेठेएकशिवनो
ओटोहतोत्यांजईनेघडिकउभारहिनेपछेमहाराजघोडियेचटिनेपधात्यातेगाममांनानजिराजगरनेघेरपधात्याने
आथमणाबारनिभेडिनीओसरिमांगादितकियाबिछाविनेटोलियाउपरविराजमानथयाहताअनेपोतानाभूरवार्धि
नीआगलसभाभरार्हनेबेठिदतिपछेसंज्याआरतीथयाकेडेमहाराजबोल्याजेपरमेश्वरछेतेअपारमहिमावालोछे
जेमआलोकमांएकगामनोधणिहोयतेथीपांचगामनाधणिनोमहिमावधारेकहेवायछेनेपांचगामनाधिपचि
सगामनाधणिनोवधारेमहिमाकहेवायछेअनेपचिसगामवाल्यानाकरतांसोगामवाल्यानोवधारेमहिमाकहेवा
यछेअनेसोगामनाकरतांदजारगामनाधणिनोवधारेमहिमाकहेवायछे॥नेदजारगामवाल्यानाकरतांलाखगाम
नाधणिनोवधारेमहिमाकहेवायछेअनेलाखगामनाकरतांकोडगामवाल्यानोवधारेमहिमाकहेवायछेनेकोड
गामवाल्यानाकर्ताचक्रवर्तिराजानोवधारेमहिमाछेनेतेचक्रवर्तिराजानोएकलोककहेवायनेएवांचौदलोकनु
एकब्रह्मांडकहेवायछेनेएवांचनंतकोटिब्रह्मांडतेनाकर्त्ताप्रकृतिपुरुषछेनेएवांचनंतकोटिपुरुषतेअक्षरनाए
करोमनेविषेअणुनीपेठेदेरवायछेअनेएवाजेअक्षरब्रह्मतेनासाधर्मपणानेपाम्याएवांचनंतकोटिमुक्ततेअ

वले
सि०१०१

॥१३२॥

क्षरधाममां रक्षाधका परमेश्वरनिद्रदुपासना करे छे ते परमेश्वर के बाछे तो अनंत को वि अक्षर रूप मुक्त तेना स्वामि छे ॥
 नितेना आधार छे ॥ ने ते सुक्तीने अखंड स्वरुपना आपना राछे ॥ माटे एवा जे परमेश्वर तेना महिमानो अंत आवे एम नथि अ
 ने जे भक्त जे टलो ए परमेश्वर नो महिमा जाण छे ते वो ते भक्त पो ते थाय छे अने परमेश्वर तो ते थी परने अपार महिमा ये बुक्त
 र हे छे एवा जे अपार महिमा वाला परमेश्वर तेनु जे अक्षर धाम तेने पामवाना बे मारग छे ते मां एक सदा चरणने बिजु
 ज्ञान एवमार्ग करिने अक्षर धाम मां जाय छे ते मां सदा चरण तेथुं तो धर्म ज्ञान बैराग ने महात्मे सहित भक्ति तेने विषे जे
 म क लु होय ते प्रमाणे मन क्रम वचने दृढ पणे वर्तवुने ते मां कोई दिवस फेर पाडवो नहि तेनु नाम सदा चरण छे ॥ अने
 ते धर्म ज्ञान बैरागने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवान नी भक्ति तेना स्वरूप ने यथार्थ जे म छे तेम सत्पुरुष थकि जाणवुं ॥
 ने ते मां कोई दिवस संषय थाय नहि तेनु नाम ज्ञान छे हवे ते मां धर्म तेथुं तो दं द्वियो नी प्रतियो ने माई कप च विषय थकी
 पाछि वालिने भगवान नी भक्ति मां जो डि देवियो तेनु नाम धर्म छे अने ज्ञान नु रूप ए छे जे बेद धिनो रवो जे आत्मा तेने
 पोतानु रूप जाणिने भगवान नी दुपासना करवि अने बैराग जे प्रकृति ना कार्य ने काग विष्टा तुल्य जाणीने भगवान ने
 विषे अबल प्रित्तिकरवि ने महात्मे सहित भक्ति नु ए रूप छे जे सर्वे जक्त ना कर्ता इर्ताने पालक ने सर्वे ना आधार
 एवा जे परमात्मा भगवान ते प्रत्यक्ष मुने मत्या छे एम जाणिने ते भगवान नी श्रवण किर्तनादिक नवधा भक्तिये स
 हित प्रत्यक्ष भगवान नी मूर्ति ने विषे अनंत प्रित्तिये सहित जो डई जुवुं तेनु नाम माहात्मे सहित भक्ति कहे बाय
 ए धिर ते समजिने भगवान नी भक्ति करे ते भगवान ना अक्षर धाम ने पामे छे ॥

॥ इति श्री मुरव

सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥ अगणिश्री ॥ १९

॥ अगणिसना अषाढ शुदि २ बिजने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री कम तेज मधे जो श्री जेठाने
 दिरुग मणे बार ओर डानी ओ सरि मां हिंडो लारा यादु परगा दित किया बिछा विने बिराज मान थया दता अने अने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३३॥

तरवेसपेहेस्योहतोनेमधरासियानुंअंगरखुंधारणकसुंहतुंअनेगुलाविरंगमौफेंतोमुस्तकेबाध्योहतोनेकसंबल
पटकोरबभेनारव्योहतोनेपुष्पनाहारतोरा नेगु छधारणकस्याहता नेपोतानामूषाविंदनिभागस साधुतथाघणाक
दरिभक्तनीसभाभरार्दनेबठिहतीपछेधर्मानंदस्वामियेप्रश्नपुछ्नुजेहेमहाराजपूर्व रामकृष्णविक्रमगवानतथा
नारदसनकादिकसंततथाजेजेमहात्मापुरुषथर्दगयातेणेएमकसुछेजेदेहरवोटोछेनेदेहसंबंधीपदार्थतेपणना-
संबतछेअनेपंचविषयछेतेहलादलविरयछेनेतेनेभोगक्वेकरिनेजिवनेजन्ममृत्युचोरासिगर्भवासादिकना
अपारकष्टभोगबचांपडेछेअनेसर्वप्रत्यक्षपणदेखेछेजेदेहपणसर्वेनानासथर्दजायछेअनेपदार्थपणनासपामी
जायछेतोपणजिवनेदेहमांथिप्रितितलतिनथिनेपंचविषयनोत्यागथतो नथिअनेदेहनेकांईकरोगथयोहोयअ-
थवाकोईएमकहेजेतारोदेहपांचदिवसमांपडिजशेतोतेनिघणिकचिंताथायअनेतेनाअनंतनुपायकरवामंडिप
हेपणआत्मानेपंचविषयनिवासनारूपिमहारोगथयोछेतेंनेटालवानोउपायजिवकरतो नथि॥तेनुंशुंकारण
हशेतैकहोपछेमहाराजबोल्याजेएजिवनेअनादिकालथि विपरितभावनाथर्दछेतेंनेसतपूरुष मोहकहेछेमाया
कहेछेअनेतेमोहनेमायातेनेजिवपोतानिमेलेकोईकालेटा लवानेसमर्थनथिमाटेएमोहनेमायाटलवानोतोए
कजउपायछेजेमायापरएवाजेपरमात्मातेप्रथीउपरप्रगटथयाहोयअनेतेपरमात्मानेशरणेजेजेजिवआवेतेनपर
मात्मापोतेपोतानेश्रीमुखेकरिनेजिवनेदेहनामिथ्यापणानुंज्ञानकरावेतथापंचविषयनुदुःखरूपपणानुंज्ञान
करावेतथाआत्मानास्वरूपनुंज्ञानकरावेतथापरमात्मापोतानास्वरूपनुंज्ञानकरावेत्यारेजजिवनेसाक्षात्कारज्ञा
नथायछेपणतेविनाएकलेशास्त्रनेसाभलवेकरिनेतथावाचवेकरिनेज्ञानथायनहितथापंचविषयनारागिएवा
जेअसत्पुरुषतेनेसंगेकरिनेचढायएतलांशास्त्रसांभलेज्ञानसांभलेसाधनकरेपणज्ञानथायनहिअनेएम
ब्रिजाकोईथकिज्ञानथतुहोयतोभगवाननेवारमवारप्रगटथवानुंभुंकामपडेअनेअसत्पुरुषनोसमागमपण

कमलेज
सि०१०२

॥१३३॥

શાસ્ત્રમાં અતિશે દુર્લભ કહ્યો છે અને પૂરવે પળ જેને જેને પ્રગટ પરમાત્મા મત્યા છે તેનાં જ કત્યાં ગથયાં છે માટે એવા માયા પરસ્થિતિ
વાલા જે મહાત્મા પુરુષ તેનો સમાગમ કરિને જ્ઞાન પામે ત્યારે જિવને મોહને માયાટલે અને દેહ દેહાદિક સર્વ પદાર્થ માં વૈ
રાગ થાય અને જિવને મગવાન માં પ્રિતિ થાય ત્યારે તે જિવનો મીઠા થાય હવે તે પ્રગટ એવા જે પરમાત્મા તે કે વિરિ તે જિવ-
ને જ્ઞાન કરાવે છે તો પ્રથમ માયાનો ભાગ જે ચોવિસ તત્ત્વ તેનો વિવેક કરાવિને તે થકિ આત્માને નોરવો પાડિને દેહ-
રૂપિ માયાટલાવે છે અને જ્યારે દેહ રૂપિ માયાટલે છે ત્યારે જ જિવ પોતાના સ્વરૂપને જાણવાને સમર્થ થાય છે અને પર
માત્માને પામવાનો અધિકારિ પળ ત્યારે જ થાય છે અને તે પરમાત્માનું જ્ઞાન જ્યારે ઈન્દ્રિયોમાં થાય છે ત્યારે સ્થૂત ગારિ
ના વિષય સર્વે નિવરતિ પામે છે અને તેને ધર્મ પળ દ્રઢ થાય છે અને જ્યારે અંતઃકરણમાં પરમાત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન
થાય છે ત્યારે સૂક્ષ્મ ગારિમાંથી પંચવિષય નિવાસના રૂપી માયાટલે છે અને અનુભવિ જે આત્મા તેને વિષે પરમાત્માના
સ્વરૂપનું જ્ઞાન થાય છે ત્યારે કારણ ગારિની વાસના રૂપ જે માહામાય તેના સપામે છે એ વિરિ તે ઈન્દ્રિયો અંતઃકરણને
અનુભવમાં પરમાત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન સાક્ષાત્કાર થાય છે ત્યારે જ તેને ચતુર્થ જે મહે તેમ પોતાના સ્વરૂપનું જ્ઞાન થા
ય છે અને યૈચ વિષયના રાગ પળ નિવરતિ પામિ જાય છે અને પ્રત્યક્ષ એવા જે પરમાત્મા તેના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ
નિશ્ચય થાય છે તે એવો નિશ્ચય આત્માનંદ સ્વામિને હૃતો તથા ભાષુને પળ એવો નીશ્ચય હૃતો તો જ્યારે અમારિ દૃષ્ટા યે
કરિને મુંડો દેશ કાલ આવ્યો તો પળ તેનો રંગ એવો ને એવો રહ્યો પળ તેને લેશ માત્ર મનમાં શોક મથયો અને અદ્ભૂત
આનંદમાં અરવંડર હ્યાં અને શ્રી ઠિવામાં ડોસિયો ને એવો અડગ નિશ્ચય હૃતો તો તેને જ્યારે ગારિ રવાયેર હિગયું ને ગ-
રિરમાં પિઠા થવામાં ડિ ત્યારે અમે કહ્યું જે પિઠા કે વિકથાય છે ત્યારે અમને કહ્યું જે એ તો દેહને પિઠા થાય છે પળ હૃતે
આત્મા તેમારે રંચ માત્ર પિઠા નથિકે મકે દેહનું તો પ્રમાણ કર્યું છે જે દેહ તો જડને દુઃસ્વરૂપને ના સંવંત છે અને જો સ
મજળમાં કોઈ રિતની કસર દોય તેનો સ્વરસ્વરો થાય પળ તે તો તમે કૃપા કરિને સર્વ કસર કાઢિ ના સ્થિ ના સ્થિ છે

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૪॥

માટેદેહમાંરંચમાનસ્યાર્થનથિતે સમંદેહતોગમેત્યારેપહે પળતે નોદરણ શો કનથિ અને પૂર્વે પળ જેજે ભગવાનના ભક્ત
થઈ ગયા તેને જેટલો જેને નિશ્ચય તેટલો તેને દેહનો અનાદરને તેટલિ તેને પંચવિષયનિવાસનાટલિ છે એ સિદ્ધાંત
વારતા છે અને જેને જે વિસ્થિતિ તે પ્રમાણે તેનાં વચન પળ શાસ્ત્રમાં લેવાળાં છે તેજે બુદ્ધિવાલા હોય તેને જાણ્યામાં આ
વે છે એટલિ વારતા કરિને પછે સંતકિરતન ગાયાલામ્યા ॥

॥દ્વિતીશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ॥

॥સંવત્ ૧૯ ઓગણિ શ્રી ૧૯ ઓગણિ સના અષાઢ

શુદ્ધિ ૧૧ એકાદશિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી કમલેજ મધે જો શિ જેઠાને ધેર યુગમળે બાર ઓ
રડાની ઓ સરિમાં હિંડો લારવા રડપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં ને સર્વે અંગને
વિષે મોગરાને જાડનાં પુષ્પનાં આભૂષણ શોભિત્યાં હતાં અને લટાટને વિષે કે સરચંદ નનિ અરચાને કુમકુમનો ચાંદ
લોક સ્પોહતો ને પોતાના મૂરવાર્ધિંદની આગ લમુની તથા ઘણાક હરિ ભક્ત નિસામ ભાર્દને બેઠિહતી પછે મહારા-
જ નિસંજ્યા આર્તિ થયા કેહે શ્રી ભાવનગરના હરિ ભક્ત જો શિ અમૃતલાલ તેણે હાથ જોડિને કહ્યું જે હે મહારાજ એકબ્રા-
હ્મણે ચાર પ્રશ્ન પુછ્યા છે તેનો ઉત્તર ક્રપા કરિને કહો અને તે પ્રશ્નનાં નામ જે એક તો એમ પુછ્યું છે જે ભગવાનનો અવતાર
ધર્મ સ્થાપન કરવા વાસ્તે થાય છે તથા સાધનાં રક્ષણને અર્થે તથા દુષ્ટને હંડુ આપવાને અર્થે થાય છે એમ ગિતામાં ક
હ્યું છે તે હજુ સુધિ ધર્મ સ્થાપન તથા સાધન પિડાની નિવૃત્તિ કે મથઈ ને થિતે નું શુંકારણ ૧ એક તો એ પ્રશ્ન અને બલિ ભગ-
વાનનો અવતાર ગંગા યમુનાદિક મહા નદિને તીરે થતો એયુ ભાગવતના દ્વાદસ સ્કંધમાં કહ્યું છે અને તે વિના અવ-
તાર થયો તેનું શુંકારણ ૨ બિજુ પ્રશ્ન અને ભગવાન નિમૂર્તિ જેટલા અવતાર ધારણ કરે છે ત્યારે સંસ્કૃત ઘાળી
યે ચાર વેદનો અર્થ પ્રકાશ કરે છે અને આ અવતારમાં પ્રાકૃત ઘાળિ થિવ્યા રખાંન કરે છે તેનું શુંકારણ ૩ બિજુ પ્ર-
શ્ન અને ભગવાનનો અવતાર થાય છે ત્યારે અતિમાનસિક પ્રાકૃત પ્રકાશ કરે છે તે હજુ સુધિ કહ્યું નહિ તેનું કારણ

કમલેજ
સિ. ૧૦૩

॥૧૩૪॥

भुंए५ चोपुं पशुछेपछेएप्रभसांभलिनेमहाराजबोत्याजेसांभलोएनोउत्तरकरिषेजेधर्मस्थापवाअवतारथायछेतेधर्म
कियोतोएकांतिकएवोजेभागवतधर्मतेनेस्थापवाअवतारथायछेतेभागवतधर्मनुंभुंरूपछेतेधर्मज्ञानवैरागि
महात्म्येसहितभक्तितेभागवतधर्मनुरूपछेइयेतेमाधर्मतेभुंतोश्रुतिस्मृतिमांकह्याजेवर्णाश्रमनाधर्मतेमां
द्रष्टव्योरहिनेपंचविषयथकिइंद्रियोनेपाछांवालिनेभगवाननीसेवाभारारववांतेनुंनामधर्मकहेवायअनेता
ननुंरूपएछेजेचोविसतत्वरूपजेमायानुंरोलुंतेनोरूपजेमछेतेमयथार्थजाणिनेतेथकिनीखीनेसद्धरूपनेप्रका
शवाननेजाणपणेजुक्तनेअमरअजरस्वरूपसत्तारूपएवोजेआत्मातेनेविषेद्रष्टस्थितिपामिनेमायानारोला
नेक्षोभपमाडेएवाजेमाईकपंचविषयसंबंधिस्वरवदुःखतेमांसंमभावअखंडरहेकेहेतांमाईकस्वरवदुःखेकरिने
तथामानअपमानतथाहानीलाभनेविषेलेशमाअहरखशोकनेपामेनहिंतेनुंनामज्ञानकहेवायअनेवैरागनुं
एरूपछेजेदेहदेहादिकमांयामांथीउपन्याजेआलोकपरलोकसंबंधिपिंडब्रह्मांडतेनेचारप्रकारनाप्रत्येकरिने
नासवंतजाणिनेतेनोअंतरमारागजेप्रितितेनोत्यागकरिनेतेतेपिंडब्रह्मांडादिकनेअतिशेमहादुःखरूपने
कागविष्टातुत्यजाणिनेतेथकिअतिशेउदासथईनेपोतानेमत्युंजेभगवाननुंस्वरूपतेनेविषेअखंडप्रितिरहेक
हेतांप्रगटमहात्मापुरुषजेनेमलेअनेअनंतजन्मनोजेनेसभसंस्कारहोयतेनेजएवोवैरागप्रगटेछेतेपूर्वदेहति
नेप्रगटभगवानमर्यातोतेनेएवोवैरागप्रगटोहतोतोतेणोकपिलदेवनेकह्युंकेहेमहाराजइपंचविषयेनंदुः
खरूपजाणिनेतेनोत्यागकरिनेतमाराचरणनेपामीछुंएविरितेचणाकभक्तगोपियोतथाप्रदेहादिकतेप्र
गटभगवाननेपामिनेपंचविषयनोत्यागकरिनेभगवानपासअखंडएकांतिकभक्तिमागिछेपणतेभगवान
निभूर्त्तिनीसेवारूपजेएकांतिकभक्तितेचिनाबिजुकाईमाग्युंनधिएमजेनेवरतेतेनुंनामवैरागकहियेअने
धर्मज्ञानवैरागनेद्रष्टकरिनेअनंतकोटिब्रह्मांडउडेछेजेनाएकदेशनेविषेएवुजेअक्षरब्रह्मतेरूपपोतेथईने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१३६॥

ते अक्षरना आधार एवाजे परब्रह्म पुरुषोत्तम पोताने मत्याजे प्रत्यक्ष भगवान् तेने विषे महात्मे सहिते अतिशो प्रिति
तेने भक्ति कहे छे अने तेने एकांतिक धर्म कहे छे तथा आत्यंतिक ज्ञान कहे छे मारे ते धर्म स्थापवा साकं भगवान् ना अ
वतार थाय छे पण ते धर्म सत्संग कृपाविना जाण्या माने प्रावे एम नथि अने दुष्टने दंड देवाने अर्थे अवतार थाय छे
ते दुष्ट कोण छे तो जिवने दुःख आपे ते दुष्ट छे ते जिवने दुःख कोण आपे छे तो जिवना अंतरा शत्रु जे काम लो भस्वाद स्नेह
ने मान ते अनादिका लथया जियने दुःख आपे छे मारि काम लो भादिक ते ज दुष्ट छे पण बिजो कोई जत्तने विषे दुष्ट
नथि मारे ते दुष्टने भगवान् नाश करे छे ते भगवान् प्रगट थाय छे त्यारे तेने शरणे जे जिव आपे तेने पूर्व कृत्यो जे एका
तिक धर्म तेने दृढ कराये छे त्यारे ते भक्त जन एवाजे साध तेने आ लोक परलोकने विषे कोई दुष्ट रहै तो नथि ते पण
श्रीमद् भागवतने विषे कपिल देव भगवाने माता देवदुतिने कह्युं छे जे हे मात साध केवा छे तो नथि उतपन्न थयो
शत्रु ते जे मने एवा छे मारे जेने शत्रु जे कोई जत्त मानम ले त्यारे तेने पिडा पण होय जनाहं अने जे लो किक दृष्टि पाव
छे ते पिडा देखे छे अने जे साध छे ते तो एम जाणे छे जे अमारा शत्रु जे कामादिक तेना शत्रु जत्तना जिव छे मारे
शत्रुना शत्रु ते तो मित्रो कहवाय अने जे जे अक्षर कहवाय छे ते पण जेने विषे कामादिक अतिशो वृद्धि पाव्या छे
तेणे करिने अक्षर कहवाय छे मारे एकामादिक दुष्टने ज्ञाने करिने भगवान् नास करे छे अने भगवान् ना अ
वतार नीरित पण जुदि जुदि छे केम के रामा अवतार निजुदिरिति हतिने कपिल देव नीजुदिरित हतिने रुष भदेव
निजुदिरित हतिने वामन जिनीजुदिरित हतिने श्री कृष्ण नीजुदिरित हति मारे भगवान् छे ते तो स्वतंत्र छे ने कर
तुम करतुने अन्यथा करतुं छे ते पोतानी दीछा मां आये तेम करे छे अने पूर्व कृत्यो जे एकांतिक धर्म ते तो सर्वे अवतार
स्थापन करे छे अने गौरक्ष करवुं कह्युं ते गायो चार विष्णु नथि केम के कृष्ण अवतार विना बिजे किये अवतार
गायो चारि छे त्यारे तेनो एम अर्थ छे जे वरसा तादिके करिने पण रक्षा करे छे अने बलिगौ कहै तां पोताने शरणे

कमलेज
सि ०१०३

॥१३६॥

आव्याएवाजेदै विनेसुसु क्षुजिव तेने कामादिकशानुयकिरक्षाकरेछे अने बिजाप्रभनोउत्तरजे गंगा यमुना नीतिरेअवतार
थरो ते तो ज्यो भगवान प्रगट्थाय त्यांज सर्वे तिर्थ आ विने निवास करेछे एम जाणिने व्यासजिये लख्युंछे अने शास्त्रनाम
र्मने पण जाणिशकाय एम नथि ते भगवत मां व्यासजिये कहुंछे जे अहंवेतिशुंकोवेति संजयोवेति वानया भक्तिया भा-
गवतं शास्त्रनस बुद्धि नटिक बा माटे जे जे अवतार थाय छे तेने एधाण राखिने कोणे यओ लख्या नथि केम के सर्वे ने भ-
गवान ओ लखवानो तो रचपछे ते कृष्णवतार मां रुषिय तकर तावता अने शास्त्रनापण भणे लाहता माटे तेणेशुं एधाण
नहिं राख्यां होय जे श्री कृष्ण अन्न लेवागयाने न आणुं माटे सो वात नि एक वात जे प्रगट् भगवान सभागम कस्यार्थी ओ-
लखाय छे ते पण जेदै विने संस्कारि होय ते ज्ञाने करिने ओ लखे छे हवे बिजाप्रभनोउत्तरजे भगवान ना अवतार जे जे थया
तेणे चार वेदनो अर्थ प्रकाश कस्यो हेने आ अवतार मां प्राकृत वाणिये करिने व्याख्या न कस्यो छे ते तो समज्या फेर छे केम
के प्रथम तो प्राकृतने संस्कृत सव्दने जाण्यो जोर्दये ते जे प्रकृतिना कार्य मां मोहपामिने चार वेद कंठे धिमुख पाठे कहि जाय
तो पण ते प्राकृत वाणि छे अने ते पुरुष माया पर स्थिति मार द्या थका जियो ना कल्याणने अर्थे ज्ञान बोध आपता होय ते गमे
तो संस्कृत वाणिये बोध अपि अथवा गूजराति वाणिये आपे अने गमे तो हिंदु स्थानि वाणिये बोध आपे अथवा आरबि मु-
सलमानि अंग्रेजि काष्ठिया वाडि बाला कि गमे ते वी वाणि बोधिने ज्ञान उपदेश आपे पण जो माया पर स्थितिये रहिने माया पर
रत्तान आपे छे तो ते सर्वे संस्कृत वाणी छे ने वेदनु ज व्याख्यान करेछे अने ते बिना जे जे बोले छे ते सर्वे प्राकृत वाणी छे
माटे ते पण बो तकरे सत्संगा तब होय संषय कामगा अने श्री कृष्ण भगवाने अरजुनने तथा उपयजिने वात करिने जे ज्ञान आपुं छे
अने राम चंद्र जिये पण पोताना भक्तोने वाते करिने ज्ञान आपुं छे तथा रुष भदेवे तथा कपिल देवे पोताना भक्तो
निवालो करिने ज्ञान आपुं छे अने शोक बांधिने शास्त्र तो पछे व्यासजिये कस्यो छे ए बिजाप्रभनोउत्तर छे हवे चौथा प्रभ-
नोउत्तर छे जे भगवान अतिमानसिक प्राक्रम अवतार धारण करिने करे छे ते तो जे ए भगवान ना एकांतिक भक्त्यैस

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१३६॥

तेजाणेछेपण बिजाने प्रगट भगवाननां अद्भूत प्राक्रम तेजाण्यामां आवतांनथिअने भगवाननुंअतिमोदुंप्राक्रम
छे तो जिवनेतानआपिनेपंचविषयनीवासनामुकाविने ब्रह्मरूपकरिने जिवनेपोताना धामनेपमाइवो एकामए-
क भगवानविना बिजाकोई थियायएमनथिअने ते विना जेश्रीकृष्णदेवैत्य मास्या तथा गोवरधनतो ल्यो एवांकांमक
रवां एकाई भगवाननुं कामनथिके मके एवां कामतो बिजामनुष्यपणकरेछे तेरा मा अवतारमां हनु मान जिदंगरोला
बताइताते मां थिकटकोपडिग यो तेनुं नाम गोवरधन तेने उच्यो कस्यो तेणे करिने शुं भगवान कहे बायअने तेणे करि
ने जो भगवान कहे वाता होय तो तो हनुमान निपण भगवान कहे घाय मारे भगवान ना प्राक्रमने तो भगवान ना एकां
तिक संतछे ते जाणे छे विस्तारना भयधी द्वा सुंदरव्युंन थिअने कल्याण नोरवप होय तो समागम करवा आबहो तो
तमारा मनना संषय मात्रने टालिने निरसंषय करिअं ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे १९ अोगणि सना श्रावण शुदि १३ ते रशने दिव

समहाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्रीकमलेज मध्ये जो सिजेठाने घेर उगमणे बार ओरहानि ओसरि मां हिंडो
लारवार उपर विराजमान थयाइताने सर्वे स्वेत वस्त्रधारण कस्यां हतां ने मुस्तक उपर कसं बल फेंदो बांध्यो हतो ने
कुमकुमनोचांद लो कस्यो हतो अने पोताना मुरया विंदनि आगल संत तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराईने
बैठि हति पछे महाराज नी आर्त्ति धून्य करिने सर्वे सभा बैठि पछे महाराज बोल्या जे सर्वे ने एक प्रश्न पुछे छुं जे तप
करयो ते देहाभिनी होय तेने करयो के देहाभिमाने रहित होय तेने करयो ते कहो पछे धर्मानंद स्वामिये कस्युं जे जेने
कल्याण नोरवप होय अने जेने देहाभिमान नो त्याग करयो होय तेने तप करयो पछे महाराज बोल्या जे ते तपमां काई भेद
छे केन थि पछे बलि धर्मानंद स्वामिये कस्युं जे तपमां त्रण भेद छे ते भेद कियातो उत्तम मध्यम ने कनिष्ठ एया अज्ञाना
त्रण भेद छे पछे महाराज बोल्या जे हवे ते भेदने कहिये छी जे प्रथम जिव सतगुरु पास आवे छे त्यारे तेने अशर्म-

सि० १०४

॥१३६॥

नात्यागरूपितपकरावेछे पछे तेनियमरूपीतपजेमजेमकरेछे तेम तेम तेजिब बलनेपामतो जायछे अने देहाभि
मानपण तेने ओछुं थतुं जायछे पण तपकस्याविना देहाभिमान टल तुंन थि माटेजेने भगवानने प्रसन्नकरवा होय
नेपोताना आत्माने अविनासि सरव पमाडुं होय तेने तो देहने दुःख थाय तो पण तपजरुर करवो अने जे जे सतगुरुनी
आज्ञा प्रमाणे बरते छे तेनो तपधर्मे करिने जाणवो अने ज्ञानी छि तेणे तो देह थकि पोताना आत्माने नोरवो मान्यो छे
ने देहने दुःख रूप जाणे छे ने ते देहने तपे करिने सदाय दंड दिधा करे छे केम के देहनु तो एणे प्रमाण कसुं छे जे देहनु अ
ने क्रमि विष्णुने भस्म एत्रण संज्ञा थनारि छे पण देह मांथि कांई सारवस्तु नि सरवानि नथि अने बलि ज्ञानि एमजा
णे छे जे देहने जो पुष्ट करि शुं तो ते मांथि काम क्रोधादिक अंतराशु जागरी एमजाणिने ज्ञानि जे ते सावधान थकीत
पद्मतादिके करिने देह दंडियो ने दुम्या करे छे अने जो ज्ञानने माने करिने भोलम्य राखिने तपन करिने पंचविषयमां
थि मांथि के विषयनो संबंध राखे तो ते ब्रह्मस्थिति मांथि जरूर पडि जाय ए सिद्धांत थारता छे माटे एमजाणिने ज्ञानी
छे ते भोलम्य राखिने विषयनो संबंध राखे जनहि अने तपद्मतादिक नियमने दृढ करिने राखे ने ते तपने विषे ज अरखंड
स्थिति रहे ने ते तपमांज आनंद पांमे ते तपाने करिने जाणवो अने एविरिते ज्ञानिनो तपधर्म या लाना करतां थणो
ज श्रेष्ठ छे अने हवे त्रिजो तपजे ते वैरागे करिने छे अने ते तपज्ञान करतां पण अति उत्तम छे केम के जे वैराग करिने
पिंड ब्रह्मांडनो चार प्रकारना प्रलये करिने नासवं तपणानो दृढ ठराव कस्यो छे ते माटे वैरागवानने देह दंडियो उपर
सदाय वैराग्य बरत्या करे छे अने वैरागनु पण एज रूप छे जे सदाय देह दंडिने तपद्मतादिके करिने दंड दिधा करवो
पण ते देह दंडियो ने कोई रिते विषयनो संबंध थवा दिये जनहि ने तेने देह दंडियो उपर शत्रु भाव ज बरत्या करे एथि
रितना वैरागवाननो तप ते तो अति उत्तम कष्ट करवने पमाडे एवो छे अने हवे चो थो तपजे ते भक्तिये करिने थाय छे अ
ने ते तपतो अदभूत एवुं जे अलोकिक अविनासि सरव तेने आपे एवो छे केम के भक्तितो ब्रह्मरूप थाय तयारे प्राप्त

श्रीमुरय
सिद्धांत
॥१३७॥

थायएविछेअनेज्यारेभक्तिप्राप्तथईत्यारेतेभक्तब्रह्मरूपथयोधकोपरमात्मानेविषेध्यानेकरिनेसलगुजोडाईजाय
छेमाटेएविरितनिभक्तिवात्मानोजेतपछेतेतोअतिशोअपारस्वजनोआपनारोछेमाटेजेनेपोतानाआत्मानामो
क्षकरवानोस्वप्नदोयतेनेतोपोतपोतानाधर्ममारहिनेतपजरुरकरयोअनेजेतपकरेछेतेनेजमोक्षनोमारगजडेछे
पणतपकस्याविनामोक्षनोमारगजडतो नथिअनेतपविनाकेटलाकदेहाभिमानीछेतेचारवेदनेस्वदशास्त्रने
अद्वारपूराणादिकद्विहासतथामाहावाक्यनामंत्रतेनेनिरंतरपाठकरेअनेआत्मापरमात्मानास्वरूपनुंनिरूप
णकस्याकरेतोपणतपविनासर्वेवृथाछेकेमकेज्यांस्फुटितपेकरिनेपंचविषयनोत्यागनथिकस्योअनेद्वंद्वियोजि
तियोनथिनेजिभेकरिनेएमकदेछेजेहुंब्रह्मछुं तोपणतेनेतपविनाब्रह्मनादेशनीगमपडतीजनथिअनेतपवि
नानेपंचविषयनोत्यागकस्याविनाकदेछेजेहुंब्रह्मछुं तेनेतोब्रह्मवकवाथयोजाणवोअनेतेनेतोदेहाभिमानी
जिषकहियेअनेजेअतिशोदेहाभिमानीहोयतेनेजेतपनेत्यागथतो नथिमाटेदेहाभिमानजेहुंकोईमोदुंपापनथि
अनेतपनेत्यागेरहितपुरुषनेतोचंडालतुल्यजाणिनेकल्याणनारवपवात्मानेतेनोसंगकरवोजनहिअनेतपने-
त्यागेजुक्तएषाजेसंततेनोसंगकरवोअनेमोक्षनारवपवात्मानेएमसमजवुंजेमाराआत्मानेविषेभगवानस्त्याछे
माटेजोमाराधिभगवाननीआत्तामाफेरपडरोतोमाराउपरभगवाननिकुमेहेरबानिथशोएमजाणिनेभगवाननी
आत्ताद्रष्टृपणेपालवितेभगवाननीआत्ताशिछेतोधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मेसहितभक्तितेनेद्रढकरवांअनेतेध
र्मज्ञानादिकपणतपेकरिनेनिर्विघ्नपणेसिद्धथायछेअनेतपविनातोजेमविधवास्त्रिशाणगारसजेतेशोभेनहि
नेउलटुंकलंकलागेतेमक्षपविनानाबिजाअनंतगुणोहोयतेसर्विकलंककुरुपथईजायछेअनेतेगुणतपत्यागवि
नानाहोयतेविधवानाशाणगारनिएकेशोभेनहिमाटेजेनेभगवाननाअक्षरधाममांजयानीईच्छाहोयतेनेत
पनेत्यागजरुरकरवोअनेतपनेत्यागजेनेहरोतेजभक्तनिर्विघ्नपणेभगवाननाधामनेपामशो॥

कमलेज
सि०१०४

॥१३७॥

इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे

१९ अोगणिशानाश्रावणशुद्धि १५ पुन्यमनेदिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगामश्रीकमले जमध्वेजोसिजेगने
घेरुगमणे बारओरुदानी ओसरिमांदिंडो लाखापर विराजमान थयाहता ने सर्वे जरिया नीवस्त्रधारण कस्योह
तां ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशोभिरह्योहतां अने हस्त कमल ने विशेषो लरना पुष्पनो गुच्छ धारण कस्योह
तो ने ललाट ने विषे के सरचंदन नी अरचा ने कुमकुमनो चांदलो कस्योह तो ने पोताना मूर्वा बिंदनी आगलसाधु
तथा देश देशना हरि भक्त नी सभा भराई ने बैठि दति पछे महाराज नी आरति धून्य करि ने सर्वे भक्त जन बेठा पछे
भक्त जेठे प्रभु पुछु जेहे महाराज के टलाक जिव भूत प्रेतादिक तथा डाकेण बिरादिक नुनाम लेई ने धूणे छे ने जि
वहिंसा तथा दारु मादी आदिक नु भक्षण करे छे ने पापनि प्रवृत्ति जे बुजणाय छे ते एते साचु हरी के खोदुं हरी ते कहां
पछे महाराज बोल्या जे एतो आ विश्व मां बे प्रकार ना जिव छे ते मां एक दै विजिष छे ने एक आ स्फुरि जिव छे ते जे आ-
स्फुरि जिव छे ते तो अस त गुरु ने शरणे जाय छे ते अस त गुरु के बाछे तो कामि को धिलो भिस्यादि मानि छे अने ते अ-
स त गुरु ने मते विधना करता भगवान जननि अने काल कर्म स्वभाव तेणे करि ने विधाएनि मेले थाय छे एम अस त
गुरु सम जे छे अने वलि पारवडि एवा जे अस त गुरु ते जे ते भोला लोकोने धुत वासारु ने पोताने वारु मादि नु भक्षण
करवुं होय ते सारुं क्षुद्र एवा जे देव तेने विषे भोलाने विश्वासिने आस ताव धावे छे ते क्षुद्र देव के बाछे तो के बल बे
हेम माछे पण सत्य नथि जे मनाना बालक ने कहे जे धरमां बाघ डप छे एम क हिने बिबराये छे ने ते बालक पण भ
यने पामे छे पण बाघ डप वस्तु गते नथि ते म पारवडि एवा जे अस त गुरु तेणे देखाया एवा जे मे लडी ने सिको तरने भूत
ने प्रेत ने डेण ने डाकेण ने वीरने चुरेलने एआदिक ते सर्वे ते मिथ्या छे पण बालक जे वाजे भोलाने मूरख ने अज्ञानि
तेने धुत वासारु खोरां रयोरां वै हेम नारव्यां छे पण एसत्य नथि तो पण पारवडि एवा जे अस त गुरु ते जे ते भोला-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३६॥

लोकोनेतेनीआस्ताबंधावेछेअनेतेनीउपासनाकरावेछेत्यारेकोईएमकहेजेएवापापरूपपंथजन्तमांकेमबईआह
तोतोकाभीएवाजेआसरिगुरुतेनेकामभोगबवासारुएवाखोटावैहेमनांनमलेईनेएबिजेपापणिस्त्रियोजेनेएक
पुरुषथकिधरपत्यथतिनदोयतेएवाफेलकरिनेआसरिपुरुषनासंगकरेछेअनेवलिअतिलोभिआवाजेअसत
गुरुतेधन्यभूतयासारुविसवासिनेभोलालोकोनेआगलअसत्यदेवोनांनमलेईनेपापनेमार्गेचहावेछेतैकेविरि
तेपापकरेछेतोपाखंडमारागनेविषेप्रतितियालाएवाजेअज्ञानीजिवतेनेपूर्वनांपापेकरिनेकाईरोगथायत्यारे
तेआसरिआवाजेअसतगुरुतेपासेजायपछेतेलोभिगुरुएमकहेजेएनेतोबलगाडवलग्योछेतैमातानिमानताक
रोअनेभूवापासेदाणाजोवरादोपछेभूयोदाणाखोटाखोटाजोवनीकहेजेडाकलामंडाबबाजोईशेअनेतेनीआवर-
दातोआविरहिछेएणमाताएमकहेछेजेमारांनिवेदकरोनेएनाजिवसाटेएकजिवआपोनेमारापोठियानेएक
उतारआपोतोतेनेसारुथायपछेतेपापिनांपापभेगांथयांदोयतेणेकरिनेअसतपुरुषनीप्रतितिआवेछेनेतेयां
पापकर्मकरेछेअनेआसरिगुरुतेनुद्वयसर्वभेगाथईनेधुतिजायछेअनेयलिकेरलिएकपापणिस्त्रियोदोय
तेचारप्रकारेबलगाडनुतथालोतरविरडाकेणचुडेलादिकनुनामलेईनेकेवलदोगकरेछेतैमांएकतोभो लि
स्त्रिदोयनेतेनेकाईरोगथायत्यारेएमकहेजेमुनेतोकोईकवल्लग्युंछेएमभोलपणेकरिनेमानिलियेछेअने
बिजिजेस्त्रिआलसहोयतेकामकस्यानिआलसेकरिनेएमकहेजेमुनेतोयलगाडवलग्योछेतैमाराजिवनेसुखा
णारदेवादेतुनथिएमपरंपंचकरिनेबेतिरहेअनेकोईघरनामाणसकहेतोदोगकरिनेपडिजायनेबोलेचाछे
नहिनेबलिअप्यारेकरवोटखोदुंधूणेनेघरनामाणससर्वेनेबिबाषेएविरितेकपटकरिनेबेठिबेठिरयायअनेनि
जिस्त्रिछेतैसोखेकस्निधूणेछे॥नेचोहयायधारिनेबिजापुरुषनेदेखाडेछेअनेकेरलाकदेवदेविआनां
खोटाखाटानामलेईनेजन्तमांभूर्बकहेवाईनेपूजायछेएयोसोखकरेछेअनेजेचोथिस्त्रिछेतैनेकांतो

कमलेज
सि०१०५

॥१३६॥

पोतानो पुरुष होय ते गम तो न होय ने कां नानो होय ने पोते मस्तानि होय अने पोताने विभिचार करवो होय पछे बलगाडनुंत
 थालो तरनुं नाम लेईने विभिचारिया एबाजे असत गुरु ने तेना संगिते नि साधे विभिचार करे छे अने ते विभिचारिया पुरु
 षने जो दासपियो होय के मांस खावुं होय तो पोते खो दुं खो दुं धुणिने कहे जे माताने दासुमादिनो भोग आपो निकर कोई क
 माणस नो घात थो एमबिक देखाडिने दासुमादिना भोग धराबिने ते असत पुरुषने भक्षण करावे छे अने जो तेने लो भहो
 य तो पोते एमक हे जे आरलो उत्तार जीर्दो ते आपो एमक हिने तेना घरनां माणसोने देरान करे छे अनपोते विभिचार
 करेने जे विभिचारणि स्त्रिहोय तेने पोताना घरनी खेवना होय नहि माटे एविचार प्रकारनि स्थियो अने आस्तरि एवजेका
 मित् लोभित्यादि मानि गुरुने तेना शिष्य ते भेगा थईने एबां भूतप्रेतादिक नां नाम लेईने अधर्म कर्म करे छे माटे एवाक
 र्मना करनाराने खोटा भूतप्रेतादिक बेमने माननारा ते आलोक मां पण मदादः खने पामे छे अने मरिने घोरन कर्मा
 पडे छे अने तेने जमना दूत माथा मां मुदगलना मार मारो अने तेनो कीई काले छुट की थतों नथि के मके अधर्म कर्म कर
 बासारु केवल जे वस्तु भूतप्रेतादिक त्रण काल मां सत्य नथि तेनुं नाम लेईने जक्त मां के दलांक भोलां लोकोने हेरान
 करे छे ते पापे करिने जमना दूत तेने नर्क मां थि पाछा काढतान थि माटे जेने पोताना आत्मानुं रुं करवानि ईच्छा
 होय तेने एबा अधर्म पुरुषो नो संग करवो नहि अने दैविएबाजे धर्म तान बैरागने भगवाननि भक्तिये युक्त जे संत ते
 नो समागम मनक्रम बचने करवो अने तेनि आता प्रमाणे वर्तवुं ते एबासत गुरुनि शिआज्ञा छे तो वेद मां कहा जे व
 रणाधमना धर्म ते प्रमाणे दृढ प्रणे वर्तवुं अने अधर्म जे चो गिछिना लिदा रुमादि बटल बुं बटलाव बुं ते नो त्याग कर
 रवो अने पोताने देह धिनो खो एवो जे आत्मा तेने पोतानुं रूपा मानवुं अने माई क एबाजे पंचविषय तेनियासनो
 त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवाननि नवधा भक्ति करविएबाजे नो कल्याण ध्यानो उपाय छे ॥

॥ इति श्री मुरबसिद्धान्त समाप्तः ॥

॥ ५ ॥

॥ ६ ॥

॥ ७ ॥

॥ ८ ॥

॥ ९ ॥

गीमुरव
सेद्वांत
१९३९॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥ संवत् १९०९ अगणितो १९ अगणितानां भावणवदि ॥ २ ॥ विजो जे मूर्च्छा

हाराज श्रीहरिकृष्णपरमात्मा गाम श्रीकमले जमध्ये त्रयाडिगगलनधुराने घेर उत्तर द्वार ओर डानिरवेनामां गादितकि
याबिच्छाविनेहो लिया उपर बिराज मानथयाहता ॥ अने सर्वे जरिया निवस्त्र धारण कस्यां हतां ॥ पुष्पनां आभूषण सर्व
अंगमां शोभित्याहतां नेक कुनोचांदलो कर्योह तो नेपोतानामूरवाविंदनि आगल साधु तथा हजरो हरिभक्त नीस
भाभराईने बेठिहति ॥ पछे महाराज बोल्या जे आज अमे एक चार्ता करि शु ते चार वेदने सरवेशा स्वनो सार कहे वाशे ॥
माटे तेने जे समजशे तेने परमात्माना स्वरूप नुं ज्ञान यथार्थ थशे ने तेने मोक्षनो मार्ग सुद्ध समजाशे माटे ते वात कहि
ये तेने सर्वे चित्त देईने सां भलजो जे आज क्तने विषे केटलांक मनुष्य छे ते परमात्माने निराकार कहे छे ने केटलांक साकार
जाणि ने भजे छे ने केटलांक अकरता कहे छे ने केटलांक करता कहे छे एविरि ते एक भगवाने ने जुदा जुदा समजे छे ॥
अने चार वेद छ शास्त्रने अद्वैत पूराणने भारतादिक इतिहास तेने विषे तो एक भगवाननुं प्रतिपादन कस्युं छे तथा जे
भगवानना अवतार राम कृष्णादिक थई गया तथा नारदादिक संत तथा व्यास वाल्मिकिादि रूषियो तेणे पण एक ज परमा-
त्मानुं प्रतिपादन कस्युं छे तो पण जे अतिशे अज्ञानि छे ते परमात्माने जुदा जुदा जाणे छे ने एक बिजा वाद बिबाद करे छे
जे मआं धला पुरुषोदाधिने जोईने पछे एक बिजा परस्पर लडाई करे ते मजे अज्ञानी छे ने परमात्माना स्वरूपने यथा
र्थ जाण्याविना परमात्माने जुदा जुदा कहे छे अने जे तानि छे ते तो एम समजे छे जे साकार निराकार करता अकर-
तादिक अनंत गुण कथा छे ते सर्वे गुण एक मनुष्या कृतिने धारण करता एवा जे राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवान तेना ज
गुण कथा छे पण राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवान निमूर्ति विना बिजो कोई भगवान नथि अने साकार निराकारादिक
जे अनंत गुण ते तो प्रत्यक्ष भगवान नां ऐश्वर्य छे अने ते प्रत्यक्ष भगवान छे ते तो ऐश्वर्यवान छे जे मएक राजा छे ने ए
करा जानुं राज्य होय ते मराजाने ठे काणे तो राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवान छे अने जे मराजानुं राज जे रोहेर गामडां देश

कमले ज
सि० १९६

॥ १९३९ ॥

मूलकप्रगणां पदत्वकामदारदिवानहाधिघोडाआदिकराजानुं राजछे तेमपरमात्मानुं राज्यजेसगुणनिर्गुणकर-
ताअकन्तीएकदेशिसर्वदेशि साकारनिराकारादिकअनंतशक्तियोछे तेसर्वेप्रत्यक्षभगवाननांऐश्वर्यछेएम-
जाणिनेजेज्ञानिछे तेप्रत्यक्षभगवाननिजद्रवउपासनाकरेछेअनेजेवेदादिकशास्त्रछे तेपणसर्वप्रत्यक्षभगवान-
नीमूर्तिनुं जवरणनकरेछे तेजेमराजेकरिनेराजानुं नामपडेछे जेमघोलवाइयनोराजातेगोदखकहेवायछेआत्मा-
वाइनोराजातेआलोकहेवायछे काठियावाइनोराजा तेकाठिकहेवायछेमारवाइनोराजातेमारुंकहेवायछे तेम
भगवाननीजडचैतनादिकशक्तियोछे तेशक्तियोयेकरिने भगवाननांघणांकजुदांजुदां नामपड्यांछे तेणेकरि-
नेअज्ञानिजिवभरमायछे जेमएकपुरुषनांबेनामहोय तेएकनामहोयगोविंदनेबिजुनामहोयगिगोपछे बेनामनेन
जाणतोएवोजेपुरुषतेने तेगोविंदनेसगेकहुंकेगोविंदनेघेरजईआएकपदार्थ तेनेआपजेत्यारे तेपुरुषगीविंदनुं
घरपुछतोपुछतो तेनेघेरजईनेपुछुंकेगोविंदघेरछे त्वारेतेगोविंदपोतेजमत्योनेतेणेकहुंकेमारुं नामगोविं-
दछेएमकहिनेतेनेआसनबेसवाआसु तेबेठो तेटलामांकोईबिजोपुरुषआव्योतेणेकहुंकेगिगामाराघरसुधि
चालनेघडिकनुं तारुं कामछे पछे तेतो त्यागयोत्यारेपेलापुरुषनेसंषयथयोजेआपुरुषनुं नामतो गोविंदनहिंने
आनुं नामतो गिगोछे मारेचालोआपणोघेरनिकरआपणानेछेतारिनेआपदार्थलिईलेशेएमसमझिनेतेतोचा-
लतोथयो॥ तेमभगवाननांअनंतनामनेअनंतगुणछे॥ तेमाथिएकनामसाकारकेनिराकारादिकसमद्गार्ह
गयुं होयतेनेपकडिरारवे॥ पछे बिजुनामकेबिजोगुणकोईकहेतो तेमांतेनेभरमथायनेतेसाथेलडाईकरे॥ अनेजे
भगवाननास्वरूपनेयथार्थजाणनाराछे तेतोएमजाणेंछे जेरामरुल्लादिकप्रत्यक्षभगवानछे तेजसर्वनामनामि
छे नेसर्वगुणनागुणिछे॥ तेश्रीरुल्लभगवानेगोवरधन तोत्योतेणेकरिनेभगवाननुं नामगिरधारिपड्युंछेअनेसुरु
नामादैत्यभगवानेमार्योतेणेकरिनेमूरारिनामपड्युंछे॥ बलितेमभगवाननिजडचैतनएविबेप्रकारनिशक्तीये

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४०॥

छे तेमांजडशक्तिजेमाया ते साकारगुणादिकछे ॥ अनेचै तन्मशक्तिजेआत्मा ते निर्गुणनिराकारछे ते एवैशक्ति
योएकरिने भगवानने सगुणनिरगुण साकारनिराकारादिक अनंतरूपेवेदमां कल्याछे ॥ जेमराजानां बरवाणरा-
ज्येकरिनेकरायछे ॥ तेमभगवाननो महिमापोतानिजिबद्धरूपचै तनशक्ति तथापीड ब्रह्मांडादिकजडशक्ति
तेनीउपमादेईने भगवानने साकारनिराकारसगुणनिर्गुणकर्त्ताअकर्त्तादिक अनंतरूपेप्रत्यक्ष भगवाननेवेदगा-
यछे ॥ जेमराजसमर्थियेकरिनेराजानां बरवाणचारणभाटकरेछे तेमभगवाननो महिमापणपोतानिजडचै तनादि
कशक्तियोयेकरिनेकहेवायछे माटेवेदमां परमात्मानो महिमा संपूर्णकह्योछे अनेतेवेदअनादिनाछे एटलेपरमा
त्माना स्वरूपनुं ज्ञानजे तेनुं नामवेदछे माटेतेवेदपरमात्मापासेछे ॥ केमके परमात्माना स्वरूपनुं जे ज्ञान तेनुं नाम
वेदछे ॥ तेपरमात्मा पोतेपोताने अनादिनाजाणेछे ॥ माटेवेदअनादिनाछे ॥ अनेतेवेदआपृथ्वीपरक्योरप्रग-
टथयाछे ॥ नेकीणेप्रगटकल्याछे ॥ ते आत्यंतिकप्रलयने अतेपरमात्मायेपोते जगतनिउत्पत्तिकरिने जिवीनेपो
ताना स्वरूपनुं ज्ञानआपवासां प्रथमपोते लक्ष्मिनारायणना अंबतारधारण करिने वेद रूपपोताना स्वरूपनुं ज्ञान
तेजिवीनेआपवासां प्रथम ब्रह्माना हृदयने विषे परमात्माये वेदप्रस्थाएटले ज्ञानआप्युं पछे ते ज्ञानब्रह्मा एमरिन्व्यादि
करुषियोसे आप्युं ॥ एविरितेवेदरूपजेपरमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान तेजगतमां प्रवर्त्युंछे माटेवेदमां परमात्मानो महिमा
संपूर्णकह्योछे ॥ केमकेपोताना स्वरूपना ज्ञाननेय थार्थकहेवाने तो पोते परमात्माजसमर्थ छे पणबिजोकोईदेव
ब्रह्मादिक पणपरमात्माना महिमानेकहेवाने समर्थ नथि तो मनुष्यनि तो शिग णति तेपणभगवद्विज्ञानाअध्याय
१५मांश्लोक ॥ १५ ॥ मामां वैदैश्वर्यैरहमेववेद्योवेदांत रूद्रैर्विदेवचादम ॥ १५ ॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्णभगवानकहेछे ॥
सर्ववेदेकरिने जाणवायोग्यतेह ॥ अनेवेदनो करता अनेवेदनो बेत्ता एटलेवेदनो जाणनारोतेहुंजहुं एविरितेपरमा
त्मापोतेपोतानेजाणनाराने वैदेना करताछे ॥ अनेपोतेपरमात्मा रूपाकरिनेपोतानुं स्वरूपजणवैछे त्यारेणनाराको

कमलेज.
सि०२०६

॥१४०॥

તિક મન્ત્રદોયતે જાણિશકે છે ॥ તે આવા ત્તા તે એમ જ છે પણ એમાં કાર્દસ ષય નધિકે મકે જે નિવાત જે મદોયતે નિવાત તે
જ જાણે છે ॥ મદિ વેદ પણ વેદના કરતા થકી જ સવલ્લા સમજાય છે ॥ તે સારુ વેદ માં જે વિરિત નુ નિરવાધ ણે શુદ્ધતા-
ન કદ્દ છે તેને કુંકદું છે ॥ શામારે જે જ્યારે વેદના જ્ઞાનરૂપ જે એકાંતિક ધર્મ તેનો લોપ થાય છે ત્યારે તે વેદ ધર્મના
સ્થાપનને અર્થે પરમાત્મા જે તે પૃથ્વી પર પ્રગટ થાય છે તે પણ મગવદ્દિતાના અધ્યાય ॥ ૪ ॥ ચોથાના શ્લોક ૭ સાતમામાં
કદ્દ છે ॥ યદા યદા હિ ધર્મસ્ય ગ્વાનિ ભવતિ ભારત ॥ અભ્યુત્થાન મધર્મસ્ય તદા ત્મામસ્ટ જામહમ ॥ ૭ ॥ પરિત્રાણાય
સાધુનાં વિનાશાય ચ દુષ્કૃતાં ॥ ધર્મ સંસ્થાપનાર્થાય સંભવામિ યુગે યુગે ॥ ૮ ॥ અર્થ ॥ જે જે સમયને વિષે ધર્મની ગ્વા-
ની થાય છે ॥ અને અધર્મનું પ્રાચલ્ય થાય છે તે સમયને વિષે શ્રીકૃષ્ણ કહે છે હું આજ તમાં પ્રગટ થાઉં છું ॥ એ વોદુ યુ-
ગ યુગને વિષે એટલે વારે વારે સાધુના રક્ષણને અર્થે ॥ અને દુષ્કૃત એટલે મોરા અવતારને મારા બાંધેલા ધર્મ તેને ન
માનનારા એવા જે અસર તેના મતનો નાશ કરવાને અર્થે અને ધર્મના સ્થાપનને અર્થે અવતારને ધરું છું ॥ ૮ ॥ એ વિરિતે પ-
રમાત્મા પોતે વેદના જ્ઞાનને આપવાને અર્થે પ્રગટ થઈને જ્ઞાન આપે છે ત્યારે જ્ઞાન જિવોને થાય છે ॥ મદે તે વેદના જ્ઞાન
નિયથાર્થ કદ્દ છે ॥ જે પરમાત્માનું અનાદિ સ્વતસિદ્ધ સ્વરૂપ કહેવું છે ॥ તો દ્વિભૂજ છે ને મનુષ્યા કાર છે ને મનોહર છે
ને પુરુષાકૌર છે દિવ્ય મૂર્તિ છે અને તે પરમાત્મા સત્ય સંકલ્પી છે ॥ તે જે જે સંકલ્પ ધારે છે તેમ જ તતકાલ થાય છે ॥ તે પરમાત્મા
પ્રથમ પોતે એક ત્વાહતા ને બિજો કોઈ આકાર નહતો ॥ અને પોતાના આગનો પ્રકાશ એટલે પોતાનું જ્ઞાન જેને બ્રહ્મ કહે
છે ॥ તે પ્રકાશ ચિદાકાશરૂપ જે આકાશ તેને વિષે સર્વે ઠેકાણે વ્યાપિતે રહ્યો હતો અને તે પરમાત્માને કોઈ જાણતું નહતું ત્યાં
॥ શ્લોક ॥ સવેતિ વેદં નચ તસ્ય વેન્તા ॥ અર્થ ॥ પરમાત્મા સર્વને જાણે છે ॥ પણ પરમાત્માને કોઈ જાણતું નથી ॥ તે
નો સારાંષ જે મન્ત્રાદિક વૃક્ષાદિક માં અનેક જિવો છે તે સર્વે જિવોને મનુષ્ય જાણે છે ॥ પણ મનુષ્યને વૃક્ષાદિકના આ-
ત્મા તે કોઈ જાણતા નથી ॥ તેમ ચિદાકાશરૂપ જે આકાશ તેને વિષે ચાર ભૂતના પરમાણો રહ્યા છે ॥ તે પરમાણો-

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४१॥

एषां मां अनेक जिवर ह्या छे ॥ ते जिव अनादि नार ह्या छे ॥ ते सर्वे जिवने परमात्मा जाणे छे ॥ पण ते जिव कोई परमात्माने जा
णतान थि ॥ एविरिते परमात्मा सर्वेने अगम्यने अगोचर छे ॥ एवा जे परमात्मा तेणे ते जिवो उपर दया करिने तेने पोता-
ना स्वरुपनु ज्ञान आपिने पोता जे बा सुखिया करवाने अर्थे पोते प्रथम संकल्प कर्यो के ॥ एको हुं बहु स्यां इति श्रुतिः
॥ अर्थ ॥ परमात्मा कह्ये छे ॥ एक हुं छुं ते मारा साधर्म्य पणाने पामे एवा बहु थाओ पछे पोताना सत्य संकल्पे करिने तत्
काल जगत नि उत्पत्ति थर्द ॥ त्यां श्रुतिः ॥ स ईक्षत् ईमान् लोकान् सृजेति ॥ अर्थ ॥ स ईक्षत् एटले परमात्मा जे
ते जो ताहवा के हे ताई च्छा रुप परमात्मा ये दृष्टि करि ॥ एटले जगत नि उत्पत्ति थति हवि ॥ ते उत्पत्ति निरिते करितो-
चिदाकाशने विषे चार भूतना प्रमाणो एसहित अने क आत्मा अनादिकालना अज्ञान रुपे र ह्या दता ते आत्मा ओने
परमात्मा ये पंच भूत ॥ ना देह सृजि आप्या तेशा सारु देह सृजि आप्या तो ते देहे करिने धर्म अर्थ कामने मां क्ष ए चारे पु
रुषारथ नि सिद्धिने पामवाने अर्थे परमात्मा ये जिवोने देह सृजि आप्या छे ॥ त्यां श्रीमद्वागवतना दशमा स्कंधना
सत्यासिमा अध्याय मां कथ्युं छे जे श्लोक ॥ बुद्धिं द्वियमनः प्राणान् जनानाम सृजत्यभुः ॥ मानार्थं च भैवार्थं च आत्म
न कल्पनाय च ॥ २ ॥ अर्थ ॥ प्रभु जे हरि ते जे ते जनने जिव ते ममां बुद्धिं द्वियो मन अने प्राण ते मने सृजना ह्या शमा
दिके विषयादिकना भोग भोगववाने अर्थे अने वारे वारे जन्म लेवाने अर्थे अने जन्म लेईने कर्म करवाने अर्थे अने पर-
लोकने विषे जवाने अर्थे एटले परलोक मां जईने भोग करवाने अर्थे बिजुं अंते जे पोताना मन नि कल्पना तेनो नार
थवाने अर्थे एटले मोक्षने का जे परमात्मा सृजे छे एविरिते जिवो नो अज्ञानने टालिने मोक्ष करवाने अर्थे परमात्मा
ये जगत सृजु छे मा दे आत्माने अनादिनुं अज्ञान छे ॥ एज जगत उपजवानुं कारण छे ते पया वेद मां कह्युं छे ॥ ऋतिः ॥
आत्मा ज्ञानात् जगत् भाति ॥ अर्थ ॥ आत्मा जे ते पोताना अज्ञाने करिने जगत् रुप शो भे छे के हे तां जन्म मरणने पामे छे
॥ बलि विजि श्रुतिः ॥ तस्मादात्मनः आकाशः संभूतः आकाशाद्वायुः वायोरग्निः अग्नेरापः अपद्वा पृथिवी थिव्या ॥

कमलेज.
सि० १०६

॥१४१॥

ओषधयः ओषधिभ्यो नञ् अत्रात्युरुषाः ॥ अर्थ ॥ परमात्मानिर्द्धाये करिने चै तन्यरूप आत्मा थकि आकासरूप अंतः क
 र्ण निकल्य नाउत्पन्न थई छे अने अंतः कर्णरूप आकाश थकि वायु उत्पन्न थ तो हवो ॥ वायु थकि अग्नि उत्पन्न थ तो हवो ॥
 अग्नि थकि जल थ तो हवुं ॥ जल थकि पृथ्वी थई ॥ पृथ्वी थकि ओषधियो थ ति हवि ओषधियो थकि अन्न थ युं छे ॥ ने अ
 न्न थकि देह थ या छे एविरिते परमात्मा ये पोता नी जड चै तनादिक शक्ति वडे करिने जग तनि उत्पत्ति करि छे ते एवेश
 क्तियो ना आधार प्रेरक कारण ने प्रकाशक परमात्मा छे ॥ अने जगत परमात्मानुं कार्य छे माटे कार्य ने नामे नाम कार
 णनुं पड़े छे ॥ जे मघोडे बड़्यो होय ते अस्वारक हे वाय छे अने जे बंधु क बांधे ते बंधु कियो क हे वाय छे ने जे तरवार बांधे ते
 तरवारियो क हे वाय छे ते परमात्मा जे ते जड चै तनादिक शक्तियो ना कारण छे माटे ते निउपमा देई ने वेद मां परमात्मा
 ने गाय छे पण ते शक्तियो विना परमात्मा क हे वा जाणवामां आवतान थि ते पण वेद मां कस्युं छे ॥ यतो वाचो निवर्त्त
 ते अप्राप्य मनसा सह दूति श्रुतिः ॥ अर्थ ॥ मन संग थे वाणि जे ते परमात्माना स्वरूपनुं प्रतिपादन कर्त्ता स्वरूप ने पा
 म्या विना पा छि बले छे एटले मन आदिक इंद्रि अंतः करण थि परमात्मा पर छे क हे तां जड चै तनादिक शक्तियो नुं
 वर्णन थाय छे पण परमात्मा वर्णन कस्या मां आवतान थि पण परमात्मानो महि मा तो अनंत अपार छे पण ते कोई
 ना कस्या मां आवतान थि ॥ माटे वेद पण परमात्मानो महि मा क हे तां क हे तां पछे मे ति ने ति क हे छे ॥ एटले जे जे मन
 वाणि आदिक इंद्रियो अंतः कर्णे करिने वर्णन कस्या मां आवे ते परमात्मान हि क हे तां वेदे प्रथम परमात्मानुं वि
 श्वरूपे वर्णन कस्युं के विश्वरूप परमात्मा छे पछे बलिकस्युं के ने ति एटले विश्व परमात्मान हि परमात्मा तो विश्व ना
 आधार ने कारण छे ने विश्व थि पर छे ॥ पछे जि बई श्वरादिक ना चै तन रूपे परमात्मानुं वर्णन कस्युं के जि बई श्वर ना
 आत्मा ते परमात्मा छे ॥ पछे बलिकस्युं के ने ति एटले जि बई श्वर ना आत्मा ते परमात्मान हि परमात्मा तो जि बई श्व
 र मां प्रकाश क छे ॥ ने जि बई श्वर थि पर छे पछे ब्रह्म रूपे परमात्मानुं वर्णन कस्युं के ब्रह्म परमात्मा छे पछे बलिकस्युं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४२॥

केनेति एतत्ते ब्रह्मपरमात्मानहिपरमात्मा तो ब्रह्मना प्रकाशकछे ने ब्रह्मधिपरछे । एषा सर्वनाकारणसर्वना आ-
धारसर्वना प्रकाशकने सर्वथी परदिव्यमूर्त्तिपरमात्मा छे पछे ते परमात्मा को ईना कह्यामां आवतानधि माटे वेद-
ने तिनेतिकहे छे ॥ जेमचिंतामणि ने हिरामोति आदिक द्रव्यनिउपमा आपिने चिंतामणि नोमहि मा कहियो । पणचिं-
तामणि मा जे द्रव्यरहं छे तेना को डमां भागनुं द्रव्य पणक हे वायनहिं केमके चिंतामणि मां थितो जे टलुं जे टलुं द्रव्य
चिंतविये ते टलुं द्रव्य तो एक फेरे प्रगटथाय ते एबु अने कवार चिंतविये तो अने कवार प्रगट थाय तो पणचिंतामणि मा-
थि द्रव्यखूटे नहिं एबि अपार द्रव्यरूप चिंतामणि छे ते द्रव्यनु प्रमाण थाय नहिं जे चिंतामणि आटलुं द्रव्य छे ते म-
परमात्मानो महिमा पण अनंत अपार छे ते पोतानी दृष्टा माने करिने परमात्मा जे ते अनंत कोटि विश्वने एक क्षणमां
मां प्रगट करे छे ते एषा अनेक विश्वने अनेक वार उत्पन्न करे ॥ तो पण जेना सामर्थनो पार आबे बहि एषा अपार महि-
बाला परमात्मा छे ते जे नो महिमा कह्यामां आबतो नथि ॥ माटे परमात्माने वेद ने तिनेतिकहे छे तो पण जियो ने परमा-
त्माना स्वरूपनुं ज्ञान कराववा सारुं परमात्माने जड चैतनादिक शक्तियो निउपमा देदने परमात्मानुं वर्णन करे छे ॥ पण
परमात्मा तो ए सर्वथी परछे पण ते कह्यामां नथि आवता ॥ माटे जेमचिंतामणिनुं ज्ञान कराववा सारुं तेने हिरामोति निउ-
पमा आपे छे ॥ ते मचिंतामणि रूप एषा जे परमात्मा ते जियो ने पोतानुं स्वरूप जणाववा सारुं रामकृष्णादि कर्पचंद्रवरूपे
पृथ्वि उपर प्रगट थाय छे ॥ ते परमात्मा उपर थि बास्य द्रष्टिये जो यामां तो बिजां मनुष्य छे ते जे वा जाणता होय माटे ते नो म-
हिमा देरवाडवा सारुं त प्रत्यक्ष परमात्माने जड चैतनादिक शक्तियो निउपमा वेदशास्त्र आपे छे ॥ तेणे करिने प्रत्यक्ष
परमात्माने विषे जियो ने प्रतिथाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष रामकृष्णादिकने विषे जे जिवने प्रीति थई ते जिव परमात्माना धाम
निषामे छे ॥ ते पण वेदमां कतुं छे ॥ मरणे या मति सागति भवेत् ॥ इति श्रुतिः ॥ अर्थ ॥ जे निमति जेने विषे होय त्यां ते निग-
ति ॥ एतले त्यां ते जाय छे ते जिवने ज्यां कृधि पिंड ब्रह्मांडादिक मायाना पदार्थमां मति होय केहे तां माई कपदार्थमां

कमलेज
सि० १०६

॥१४२॥

સજ્ઞા હોય ત્યાં સ્થપિતે ને માયા માં ગતિ થાય છે કે હે તાં જ ગત માં જન્મ મરણ ગર્ભ વાસ ને ચોરાસિ માં જાય છે અને જે ને મા
 ર્દ ક પદાર્થ માં થિ પ્રિતિ ટલિને માયા થિ પરવાજે પ્રત્યક્ષ રામ કૃષ્ણાદિક જ્ઞાન દાતા મનુષ્ય સ્વરૂપ પરમાત્મા તે ને વિષે
 પ્રતિકહે તાં પ્રિતિ થઈ તે આત્મા પરમાત્માના ધામ ને પામે છે ને તે નિમૂક્તિ થાય છે કે મકે આત્મા જે તે પરમાત્માના સ્વ
 સ્વરૂપ ના અજ્ઞાને કરિને જન્મ મરણ ને પામતો હતો ॥ તે પરમાત્માને જાણિને તે ને વિષે પ્રિતિ કરિ એટલે તે નિમૂક્તિ થા
 થાય છે માટે ચાર વેદ ને સર્વ સાસ્ત્રના જ્ઞાને કરિને તે જ્ઞાન ના આપનારા એવા જે સદ્ગુરુ રૂપ રામ કૃષ્ણાદિક પરમાત્મા
 જે પોતાને મલ્યા હોય તે ના સ્વરૂપ નો નિશ્ચય કરિને તે ને વિષે પ્રિતિ કરિ એટલો જ સર્વ શાસ્ત્ર નો સાર છે માટે વેદ શા
 સ્ત્રનું જ્ઞાન સદ્ગુરુ પાસે થિ પામવું હવે તે વેદ શાસ્ત્ર માં જે ધિરિ તે પરમાત્માના સ્વરૂપ ને જાણવા સારું જ્ઞાન કહ્યું છે તે ને કહે છે ॥
 સત્ય જ્ઞાનં તે બ્રહ્મ ઇતિ શ્રુતિ ॥ અર્થ ॥ પરમાત્મા કેવા છે તે સત્ય છે ॥ એટલે અસત્ય જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયા તે થિ પર છે ॥
 અને જ્ઞાન રૂપ છે એટલે દ્રશ્ય દ્રવ્ય ભેદ રહિત છે ॥ અને અનંત રૂપ એટલે જિવર્દ શ્વર માયા બ્રહ્મ એ સર્વ ના પ્રકાશક આધારકા
 રણ પ્રેરક ને એ સર્વે થિ પર ને જે નામ હિ માનો અંત ન થિ એવા બ્રહ્મ એટલે પરમાત્મા છે ॥ તે માં કોર્ડ ને શંકા થાય જે બ્રહ્મ ના પ્રકા
 શક પરમાત્મા છે ॥ પેદે હું એમ કહ્યું ને બલિકહ્યું કે બ્રહ્મ એટલે પરમાત્મા એમ કહ્યું તેનું કેમ સમજવું તો તેનું એમ સમજવું જે
 પરમાત્મા તો નામ રૂપ થિ પર છે પણ તેના જે અનંત નામ પડ્યાં છે તે પોતાની જડ ચૈતનાદિક શાક્તીયી છે ॥ તે શાક્તિ યોના
 કારણ પરમાત્મા છે ॥ માટે કાર્ય ને નામે નામ કારણ નું કહેવાય છે ॥ માટે બ્રહ્મ ના કારણ પરમાત્મા છે ॥ તે બ્રહ્મ ને નામે
 કરિને પરમાત્મા ને બ્રહ્મ કહ્યા છે એમ સમજવું પણ પરમાત્મા તો બ્રહ્મ ના આધાર ને બ્રહ્મ થી પર છે ॥ તે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ છે
 એમ વેદે પ્રથમ પ્રતિજ્ઞા કરિ છે તે વેદનું મહાવાક્ય ॥ ઊં સોહં ॥ અર્થ ॥ પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા જ્ઞાન દાતા કહે છે ઊં એટલે દેહ
 ચતુષ્ઠિયાતિત કહે તાં જિવર્દ શ્વર માયા થિ પરવાજે પરમાત્મા તે સોહં એટલે તે હું હું એ ધિરિ તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા એ કહ્યું
 પ છે તેવા તની સિદ્ધિ કરિ આપવા ને અર્થ ॥ સત્ય જ્ઞાનં તે તત્ત્વ બ્રહ્મ તેના અર્થ ને પ્રકાશ કરે છે ॥ જે સત્ય જ્ઞાન અનંત ને બ્રહ્મ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४३॥

एवा चारपदे करिने परमात्माने कल्या ॥ पण तेणे करिने परमात्माना स्वरूपनुज्ञान यथार्थयुनहिं पछे ते चारपदनाचा
रविभाग जुदा जुदा करिने तेना चार वेद कल्या एटले चार प्रकार परमात्माना स्वरूपनुज्ञान कल्या छे ते चार वेद मां चार
प्रकारे परमात्माने कल्या छे ते चार वेदनां नाम ॥ रुग्दे १ यजुर्वेद ॥ २ ॥ सामवेद ॥ ३ ॥ निअर्थर्वेद ॥ ४ ॥ ए चार वेदनुपोते
परमात्मा ये लक्ष्मि नारायण नामि अवतार धारण करिने प्रथम ब्रह्माने ज्ञान आप्यु छे पछे ब्रह्मा ये ते प्रत्यक्ष परमात्माना
स्वरूपनुज्ञाने करिने निश्चय करिने ते प्रत्यक्ष सूर्तिने पोताना आत्माने विषे ध्यान मां राखिने ते चार वेदनुज्ञान ब्रह्मा ये म
रिच्यादिक रूषियो ने आप्यु ॥ पछे रुषीओ ए पण एवीरी ते प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनु निश्चय करिने ते
निभक्तिये सहित थईने पछे ते प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनुज्ञान सर्वने सेहे छि रिते थाय तेने अर्थे चार वेद नि सिद्धि करि
आपवा सारु छ शास्त्र कल्या छे ॥ ते उपर शास्त्र प्रकार नो श्लोक ॥ द्वौ तर्कौ चैव मिमांसा द्वौ योगा विधिषडु बुधः ॥ वेदार्थ
दर्शकत्वेन दर्शनानि प्रपच्यते ॥ १ ॥ अर्थ ॥ बेतर्क दर्शन एक न्याय शास्त्र ने बिजु बैषे कि शास्त्र अने बै मिमांसा
॥ एक पूर्व मिमांसाने बिजु उत्तर मिमांसा पूर्व मिमांसा एटले धर्म शास्त्र ॥ अने उत्तर मिमांसा एटले वेदांत शास्त्र
॥ अने बै योग ॥ एक सांख्य शास्त्र अने बिजु पातांजलि शास्त्र ए छ शास्त्र वेदना अर्थे ने देखाडे छे माटे तेने पडित
एटले ज्ञानि पुरुष षट् दर्शन कहे छे अने ए छ शास्त्रे करिने वेदनुज्ञान साक्षात्कार थाय छे कहे तां प्रत्यक्ष परमात्मा
ना स्वरूपनुज्ञाने श्रय थाय छे अने ए छ शास्त्र मोक्षि सारका टिने तेनां कपिल नारदादिक मुनीयां परमात्माना स्वरूपनु
ज्ञान सेहे छि रिते सर्वने थाय तेने अर्थे बिजां चार वेद उपर चार शास्त्र कल्या छे ते शास्त्रनां नाम ॥ १ ॥ एक सांख्य शास्त्र
॥ २ ॥ बिजु योग शास्त्र ॥ ३ ॥ त्रिजु वेदांत शास्त्र ॥ ४ ॥ निचोथु पांचरात्र शास्त्र ॥ ए चार शास्त्रे करिने चार वेद नि सिद्धि
करि आप्यु छे ते मां शांख्ये रुग्देदनी सिद्धि करि आप्यु छे ॥ अने योगे यजुर्वेदनी सिद्धि करि आप्यु छे ॥ अने वेदांते
सामवेद नि सिद्धि करि आप्यु छे ॥ अने पंचरात्रे अथर्वेद नि सिद्धि करि आप्यु छे ॥ ए विरिते चार शास्त्रे चार वेद नि सि

कमलेज
सि० १०६

॥१४३॥

द्विकરिआपિछે॥माटेचारशास्त्रने जाणवे करिनेचारवेदनुज्ञानथायछे॥कहेतांपरमात्मानास्वरूपमांजिवजोदायछे
 अनेएचमशास्त्रे करिनेचारवेदनाज्ञाननेसिद्धकरिनेतेज्ञानएकनेविषेसमजवुंतेनुनामआत्यंतिकज्ञानकहेवायछे॥
 केहेतांचारवेदनेचारशास्त्रेकरिनेप्रत्यक्षज्ञानदातारामकृष्णादिकनुंस्वरूपतेने विषेपरमात्मापणानो निश्चयकरयो
 तेनुनामआत्यंतिकज्ञानछेनेतेनेएकांतिकभक्तिकहेछेतथातेने भागवतधर्मपणकहेछे॥अनेतेआत्यंतिकज्ञाने
 करिनेजिवनिआत्यंतिकमुक्तिथायछेपणप्रत्यक्षपरमात्माभल्याबिनेचारवेदेकरिनेतेनास्वरूपनोनिश्चयकस्या
 विनाआत्यंतिकमुक्तिथितिनधिकेमकेचारवेदेकरिनेजाणवायोग्यएवाजेपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेतेंगेकरिनेजिव
 नेमरदाकाशरूपअंतःकरणतेउत्पन्नथयुंछे॥अनेरुग्वेदेकरिनेजाणवायोग्यएवजेआत्मानुव्यतिरेकस्वरूपब्रह्म
 तेनेजिवभूत्येछे॥तेथिजिवनेमनउत्पन्नथयुंछेअनेयजुर्वेदेकरिनेजाणवायोग्यएवजेपरमात्मानुअवयवस्वरूप
 पजेजिवईश्वरमायारूपजडचैतनादिकराक्तीयोएकरिनेकोटिब्रह्मांडनिउत्पत्तिस्थितियेकरिनेसर्वनाआधारका
 रणप्रकाशकप्रेरककर्मफलप्रदाताएवाजेवैराटरूपेईश्वरजेपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेकहेतांनथिजाणतोतेथि
 जिवनेचित्तउत्पन्नथयुंछे॥अनेसामवेदेकरिनेजाणवायोग्यएवाजेदृष्टादृश्यभेदेरहितब्रह्मनाप्रकाशकदिव्यसू
 र्तिपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेकहेतांनथिजाणतोतेथिजिवनेबुद्धिउत्पन्नथईछे॥अनेअथर्ववेदेकरिनेजाणवायो
 ग्यएवाजेज्ञानदाताप्रत्यक्षभगवानपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेकेहेतांप्रत्यक्षभगवानजिवनेनर्थाभल्यातेथिजिवने
 अहंकारउत्पन्नथयुंछेएविरितेपरमात्मानास्वरूपनाज्ञानेकरिनेजिवनेअंतःकरणमनबुद्धिचित्तनेअहंकारने
 रूपमायाउत्पन्नथईछे॥तेद्वेचारवेदनाज्ञाननेसिद्धकरेतोतेमायाटलिजायुंछे॥तेमांप्रथमरुग्वेदनेसारव्यनेज्ञाने
 करिनेमननीमायाटलेछे॥अनेयजुर्वेदनेयोगनेज्ञानेकरिनेचित्तनिमायाटलेछे॥अनेसामवेदनेवेदांतनेज्ञानेक
 रिनेबुद्धिनिमायाटलेछे॥अनेअथर्ववेदनेपंचरात्रनेजाणवेकरिनेअहंकारनीमायाटलेछे॥अनेएचारवेदनुएक

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१४४॥

पणुं एवुं जे आत्यंतिक ज्ञान कहे तां प्रत्यक्ष भगवान् पोताने मलेने तेना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय धायत्यारे पांच
मुञ्चतः करण रूप जे सत् अज्ञान जे महदाकाश रूप वासना तेना ज्ञापामे छेने जियात्मा ब्रह्म रूप थईने परम पदने सा-
क्षात्कार पामे छे हवे ते परम पदने पाम धुने चार वेद नु तान सिद्ध करवुं तेने अर्थे चार साधन सिद्ध करवा जो ईये छिये ॥
ते चार साधन किय तां एक तो धर्म एटले इंद्रियो नो नियम राखवो कहे तां वर्णाश्रमता धर्म जेने जे म वेद मां कहे तां दोय
ते मां द्रष्टव्य रदेवुने देव निरवाह थि अधिक एवा जे इंद्रियो ने प्रिय रमणि क विषय भोग ते थ कि इंद्रियो ने पाछां वा लवो
कहे तां उत्तम विषय नो त्याग करवो तेनु नाम धर्म कहे बाय छे ॥ अने बिजुं साधन ज्ञान ते ज्ञान एटले श्रुती स्थूल सूक्ष्म ने कार-
ण ए जे त्रण देह ते थ कि पोताना आत्माने जु दो जाणवो ॥ अने त्रण देह ने त्रण देह ना विषय भोग ते माराने थिए म समजिनि
ते विषय भोग नो त्याग करवो अने सरव दुःख मान अपमान हा एव दृष्टि तेणे करि नै हर खनो कने पाम वुं नहि तेनु नाम ज्ञान
छे ॥ अने बिजुं साधन वैराग ते वैराग एटले श्रुती चार प्रकार ना प्रलय नो विचार करि नै पिंड ब्रह्मांडादिक अनंत कोटि
विश्व तेने नाश वंत ने दुःख रूप ने स्वप्न वत् जाणिने तेनो ते लोक भोगादिक नो अभिभाव करवो तेनु नाम वैराग छे ॥ अने
चोथु साधन भक्ति ॥ भक्ति एटले धर्म ज्ञान वैरागादिक शुभ गुण आपिने विषय निवासना त जाधिने ब्रह्म स्थितिने
पमांडना राएवा जे प्रत्यक्ष ज्ञान दाता माहात्मा पुरुष सद्गुरु रूप परमात्मा तेनि प्रेम पूर्वक नव प्रकारे सेवा करविने ते
नि आज्ञा पालु वि तेनु नाम भक्ति छे ॥ एविरि ते धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्ति ए चार साधन सद्गुरु रूप प्रत्यक्ष परमात्मा
थ कि सिद्ध करे छे तेने धर्म अर्थ काम ने मोक्ष ए चार फल नि प्राप्ति थाय छे ॥ त्यां वेदनी श्रुति ॥ यस्य देवपरा भक्ति य
था देवे तथा गुरौ ॥ तस्यै ते कथिता ह्यर्था प्रकाशं ते महात्मनः ॥ अर्थ ॥ जे देव नि उत्तम प्रकारे भक्ति करता है ते बि-
जरिते सद्गुरु ने विषे भक्ति राखे छे तेने गुरु जे वेद मां कहे तां धर्म अर्थ काम ने मोक्ष ते रूपी सर्व अर्थ तेने प्रकाश को छे
एटले आ पे छे माटे एवा जे पूरण ज्ञान दाता सद्गुरु ते थ कि चार साधने सहित चार वेदने सिद्ध करवा अने चार वेद

कमलेज
सि-१०६

॥१४४॥

करिनेचारसाधनसिद्धथायछे॥तेमांरुमेदनेसारंवेकरिनेतानसिद्धथायछे॥कहेतांपिंडब्रह्मांडादिकमायाथकिपोतानोआ
 त्माजुवोजणायछे॥तेआत्मासत्यछे॥नेअविनाशिछेअनेपिंडब्रह्मांडादिकमायातेअसत्यछेनेनाशचंतछेएयुतानसंवे
 दनेशास्त्रशास्त्रथकिथायछे॥अनेयजुर्वेदनेयोग्यशास्त्रथकिधर्मसिद्धथायछेकहेतायजुर्वेदनेयोगशास्त्रेआत्मा
 रूपथर्दनेपरमात्मानिमूर्त्तिनुंध्यानकरवानुकळछे॥माटेध्यानकरतोजेजेपदार्थआडांआवेतेनोत्यागकरिनेतेथकि
 इंद्रियोनेपाछावालेत्यारेतेनेपरमात्मानुंअखंडुधानथायछेअण्णियनोत्यागवाविनाध्यानयतुनधिमाटेध्यानवाकर
 नारानेधर्मजरारखवोजोईयेछियेमारियजुर्वेदनेयोगशास्त्रथकिधर्मसिद्धथायछे॥अनेसामवेदनेवेदांतशास्त्रे
 करिनेवैरागरूपिसाधनसिद्धथायछे॥कहेतांसामवेदनेवेदांतशास्त्रमांएमकळछे॥जेसर्वखल्विंदब्रह्मनेहना
 नास्तिकंचनइतिश्रुति॥अर्थ॥सर्वखल्विंदब्रह्मएरलेप्रत्यक्षपरमात्मानीमूर्त्तिछेतेसर्वब्रह्मछेकहेतांप्रत्यक्षस-
 हुरुनिमूर्त्तिंसाकरनानालियेरनिषेवेपरमात्माछे॥अनेतेपरमात्मानीमूर्त्तिविनाबिजुंनानाप्रकारनुंकांदनथिकहे
 तांपिंडब्रह्मांडादिकमायानाआकारमात्रतेनानाएरलेद्यांझवानुंजलतथास्यप्रनिमृष्टितेममिथ्याछे॥एमजाणीने
 पिंडब्रह्मांडादिकआकारमात्रनाअत्यंतभावकरिनेतेथकिप्रतियोनेप्रतिलोमकहेतापाछीयाळिनेपोतेआत्माशुद्ध
 ब्रह्मरूपथर्दनेप्रत्यक्षपरमात्मानिमूर्त्तिनेविषेजोडाईजायकेहेतांनेत्रओआदिकइंद्रियोअंतःकरणमांएकप्रत्य-
 क्षभगवाननिमूर्त्तिनुंध्यानअखंडुथयाकरेपणतेकिनाविजुंकाईसांभोजनणिआदिरितेजेनेयारतेतेनेसामवेदने
 वेदांतशास्त्रेमीकह्याप्रमाणेसर्वखल्विंदब्रह्मनेहनानास्तिकंचनएश्रुतिनोअर्थसिद्धथयोजाणवो॥माटेशास्त्र
 वेदनेवेदांतशास्त्रनुंज्ञानपामवार्थकिवैराग्यरूपिसाधनसिद्धथायछे॥अनेअथर्ववेदवेपंचरात्रशास्त्रेकरिनेभ-
 क्तिसिद्धथायछे॥तेभक्तिएरलेशुंतोब्रह्मरूपथर्दनेप्रत्यक्षभगवाननेविषेप्रितिकरविकहेतांधर्मज्ञानवैरागे
 करिनेब्रह्मरूपथर्दनेप्रत्यक्षज्ञानदातासहुरुपरमात्मातेनिप्रेमेसहितनयथाप्रकारेसेवाकरवितेनुंनामभ-

श्रीमुरय
सिद्धांत
॥१४५॥

क्ति छे ॥ अने एवि भक्ति तो जेने अनेक जन्मना कर्मसंस्कार होय तेने प्राप्त थाय छे ॥ पण ते भंगवद्गीताना अध्याय ॥
१८ ॥ अद्वारमामांशोक्त ॥ ५४ ॥ चोपनमामांक हं छे ॥ ब्रह्मभूतः प्रसन्नात्मा न शोचति न कांक्षति समः सर्वभूतेषु
मद्वक्तित्वभते पराम् ॥ अर्थ श्रीकृष्ण परमात्मा कहें छे के ब्रह्मरूपने प्रसन्न छे आत्मा कहें तां मनादिक अंतःक
र्ण ते जे नुं ॥ ने हर रवने शोक ते गया छे जे नानि भूत प्राणि मानने विषे समान छे दृष्टि ते जे नि ॥ ते उत्कृष्ट एवि जे मा-
रि भक्ति तेने पामे छे ॥ एटले तेने जे मारा स्वरूप नानि चय यथार्थ थाय छे ॥ ने मारे विषे प्रिति थाय छे माटे एवि जे भ-
क्ति ते अर्थ वेदने पांचरात्र शास्त्र थकि सिद्ध थाय छे ॥ अतिचार वेदने सर्व शास्त्र नो सार एटलो ज छे के क्षर अक्षर वि-
पर एवा जे परमात्मा तेरा मन्त्रादिक रूपे प्रगट थाय छे ते नि मूर्ति नुं प्रेमे सहित ध्यान करबुं सर्व सास्त्र नो सार छे ॥
तेना उपर अर्थ वेदना उपनिषद मां भक्ति प्रकरण नो श्लोक ॥ आलो क्य सर्व शास्त्राणि विचार्य च पुनः पुनः ॥ ६ ॥ दुर्मेकं
सुनिष्पन्नं ज्ञेयो नारायणसदा ॥ १ ॥ अर्थ ॥ सर्व शास्त्र जोईने तथा बारे बारे विचार करिने ॥ आ एकज सिद्धांत निकल्यो छे
के प्रत्यक्ष सद्गुरु रूप परमात्मानि मूर्ति नुं भक्तिये सहित ध्यान करबुं ॥ एवि रिते अर्थ वेदने पांचरात्र शास्त्र प्रत्यक्ष भगवान-
नि भक्ति रूपि साधन सिद्ध करि आयुं छे अने धर्म ज्ञान बैराग्ये सहित प्रत्यक्ष परमात्मानि भक्ति जेने सिद्ध थई ते आत्मा-
नो आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ अने चारे साधने सहित चार वेद जाणवामां कांई पण अफरु होय त्यां सुधिते नो आत्यंति-
क मोक्ष थ तो नथि ॥ के हे तां जन्म मरण टल तुं नथि अने चार साधने सहित चार वेदने जाणवाते जिवे पोतानी मेले को-
ई दहाडे जाणिवा का तुं नथि जे मप्रभण छोकरा ओ मेहे ताजि बिना पोतानि मेले चो पडियो भणि शकतान थि ते मजिब
प्रत्यक्ष माया पर सद्गुरुना आश्रय बिना पोतानि मेले परमात्माना ज्ञान रूप जे वेद शास्त्र नां पुस्तक तेने वांचवे सां भलवे
करिने ज्ञान थ तुं नथि ॥ माटे मेहे ताजि रूप एवा जे परमात्मा कर्तुं मकर्तुं ने अन्यथा कर्तुं समर्थ ॥ ते जिवोने पोताना स्वस-
पुं ज्ञान आपवासा प्रगट थईने ज्ञान आपे छे त्यारे जिवोने ज्ञान थाय छे ने ते नो मोक्ष थाय छे ॥ पण ते बिना पोतानि मे-

कमलेज.
सि. १०६

॥१४५॥

ले आपो आप को दहाड़े मोक्ष तो जनधि माटे मोक्ष ना रवपवाला ने प्रत्यक्ष ज्ञान दाता पासे जईने ज्ञान सां भलवुं ॥ प-
ण ते मां प्रथम ज्ञान दाता नि परिक्षा कर विजे ते ज्ञान नो आपनारो ते पोताना द्विष्यो ने धर्म ज्ञान वैराग्य ने परमेश्वर नि भक्ति
ये सहित ज्ञान आपे छे के धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्ति विना विषय भोग नि दुष्ट मुक्ति ने ज्ञान आपे छे एट लो बिचार जिबे पोता
नि मेले करयो ॥ पछे जे धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्तिये सहित विषय भोग नो त्याग करा बीने ज्ञान आप ता होय तो ते नो द्रष्टवि
श्वास आणि ने ते नो समाग म करयो ॥ अने धर्म ज्ञानादिक साधन कस्य विना विषय भोग नि मोक्ष मुक्ति ने ज्ञान आप ता हो
य ने ते सर्व शास्त्रना भणेल होय लोक मां मोटा कहैया ता होय तो पण ते नु ज्ञान सां भलवुं नहिं ॥ एविरित नो विवेक जाणि ने
जे ठे काणे धर्म ज्ञान वैराग्य सहित द्दियो ने विषय भोग थकि पाछां बला विने ज्ञान आप ता होय ते ठे काणे जईने ते नु ज्ञान
अद्याये सहित सां भलवुं ॥ अने एविरित ना सुद्ध ज्ञान आपनारो तो आजगत मां मल बाधणा ज दुर्लभ छे एतो जे ने घ-
णा क जन्मनां सुकृत होय ते ने मले छे ने ते ने ज ते नो विश्वास आवे छे ॥ एविरिते तपास करि ने ज्यां सुद्ध ज्ञान दाता जणा
य ते नि पासे वेदादिक शास्त्र नु ज्ञान सां भलवुं तो ते ने परमात्माना स्वरूप नु ज्ञान साक्षात्कार थाय छे ने ते आत्मा मोक्ष
नि पा मे छे ॥ हवे ते वेद नु जे सुद्ध ज्ञान ते ने कह छुं ॥ ते मां प्रथम रुग्ने दने सांख्य शास्त्र नु ज्ञान कहैया ॥ जे रुग्ने द मां प-
रमात्माने माया परक ह्या छे ॥ ते निश्चुत्ति ॥ ये तो बाचो नियर्तते अप्राप्य मनसा सह ॥ अर्थ ॥ मन संधा ते वाणि ते जे न
स्वरूप नु प्रतिपादन कर तां स्वरूप ने पाया विना पाछे वले छे एट ले मन आदिक द्दियो अंतः कर्ण ना ग्रहण कस्यामां
आवे एवा परमात्मानधि ॥ एविरिते रुग्ने द मां आठ शाखाये करि ने परमात्मानुं वर्णन कस्य छे जे परमात्मा कहैया ॥
तो कानना सां भल्या मां आवे एयानधि ने त्यचाना स्मृती मां आवे एयानधि ॥ ने नना जोय मां आवे एयानधि ॥ रसना
ना वर्णन मां आवे एयानधि ने नाशिकाना संघमां आवे एयानधि ॥ मन ना संकल्प मां आवे एयानधि ॥ बुद्धि ना निश्चय
मां आवे एयानधि अहंकार ना अभिमान मां आवे एयानधि ॥ ॥ एविरिते रुग्ने द मां सत्य पदे करि ने माया पर परमात्मानु

श्रीगुरुव
सिद्धांत
॥१५६॥

यर्णनकत्पुंछे तेमां रुग्वेदने सांख्यशास्त्रनो सार एतलो छे के ज्यां सुधि जिवने इंद्रियो अंतःकरण रूपमाया नुं आवर्ण होय त्वा
सुधितेने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय थ तो नथि कहे तां इंद्रियो अंतःकरण मां मार्दक पंचविषय भोगव वानिवास
ना होय त्यां सुधितेने प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप ओलखातुं नथि अने ज्यारे रुग्वेदने सांख्यशास्त्रने ज्ञाने करिने पिंड ब्रह्मां
दादिक माया नुं निराकरण करिने कहे तां नित्य निमित्य प्राकृतने आत्यंतिक प्रलय करि पिंड ब्रह्मांडने नाश वंत जाणिने
ते निवासना नो त्याग करिने पोते आत्मा शुद्ध ब्रह्म रूप थाय छे ॥ तेने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय थाय छे के मके
माया पर एवुं जे निरगुण ब्रह्म तेने विषे परमात्मा अस्वंदस्वाधिका पोताना संकल्प माने करिने मनुष्य स्वरूपे प्रगट थाय छे मा
रे बाह्य दृष्टि वा लाने परमात्मा प्रगट ते मनुष्य जे वाजणाय छे अने जे ज्ञाने करिने मार्दक भाव मिथ्या करिने निरावरण रूप ब्र-
ह्म दृष्टिने पा मे छे तेने प्रत्यक्ष परमात्मा दिव्य रूपे देखाय छे ॥ के मके जेने ज्ञाने करिने पोतानि जिवदशा रत्निने ब्रह्मदशा-
प्राप्त थई तो ते ज्ञान दाता मनुष्य के म होय एतो मारा ब्रह्म स्वरूपना प्रकाश कर ब्रह्म छे ॥ ए म तेने ज्ञान दाता ने विषे पर ब्र-
ह्म परमात्माना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ पण ते बिना प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निर्विकल्प निश्चय थ तो नथि अने एवो
निश्चय थयो नथि ने ते प्रत्यक्ष भगवाननो समागम करवा आवे छे ॥ तेने तो प्रथम ए म विश्वास होय जे कोई कमोटा पुरुष तो छे
खरा ए म जाणिने तेनुं ज्ञान सां भले छे ने ते नि आत्मा रूपि धर्म पाले छे पछे धर्म करिने तेनुं अंतःकरण शुद्ध थाय छे ॥ अने अ-
तः कर्ण शुद्ध थाय छे त्यारे तेने ज्ञान सम जाय छे ॥ पछे जे टलुं जेने ज्ञान थाय छे ते टलो ते ज्ञान दाता ने जाणे छे ते प्रथम पोते
जिवदशा मां वर्त्ततो होय त्यारे ते सद्गुरु ने देव जे वा जाणे छे ॥ अने पोते ज्यारे तेना ज्ञाने करिने देवना जे विस्थितिने पा मे छे ॥
त्यारे सद्गुरु ने ब्रह्म जे वा जाणे छे ॥ अने पोते ज्यारे ब्रह्म रूप थाय छे त्परे तेने सद्गुरु पर ब्रह्म जणाय छे तेना ऊपर शंकर स्वामि
नुं वचन ॥ श्लोक ॥ गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः ॥ गुरुरेक पर ब्रह्म तस्मै श्रीगुरुवे नमः ॥ १॥ अर्थ ॥ प्रथम जिवदेह रूप
वर्त्ततो होय त्यारे ते सद्गुरु ने ब्रह्मा विष्णु शिव जे वा जाणिने ते निउपासना भक्ति सेवा समागम करे छे ॥ अने ज्यारे ते सद्गु-

कमलेज
सिः १०६

॥१५६॥

रुनो समागमने ज्ञानसां भलतां सां भलतां पोते आत्मा ब्रह्मरूप थाय छे ॥ त्यारे तेने प्रत्यक्ष सद्गुरुने विषे परब्रह्मपणानो
 निश्चय थाय छे ॥ माटे प्रथम जियने ब्रह्मरूप करवा सारु रुग्वेदने सां रव्यशास्त्र परमात्मानुं ब्रह्मरूपे वर्णन करे छे के मके प-
 रमात्माने जे बाजाणे छे ते वो ते जाणनारो थाय छे ॥ ते वेदमां कहुं छे ॥ श्रुति ॥ ब्रह्मविद् ब्रह्मैव भवति ॥ अर्थ ॥ ब्रह्मने जाण-
 नारो ब्रह्मरूप थाय छे ने ब्रह्मरूप थाय छे तेने परब्रह्मना स्वरूपनो साक्षात्कार अनुभवे सहित निश्चय थाय छे माटे जि-
 वने ब्रह्मरूप करवा सारु रुग्वेदने सां रव्यशास्त्रमां परमात्मानुं ब्रह्मरूपे वर्णन कसुं छे तेनो प्रत्यक्ष अनुभव कहुं छे ॥ जे
 ब्रह्म एटले ज्ञान ॥ ज्ञानविना बिजो ब्रह्मनो अर्थ नथि माटे ज्ञान जेने थाय तेने ज्ञान दाता ओल स्वाय ते सारु प्रथम ज्ञानदा
 तानां बरवाणन करवा ॥ प्रथमतो ते सद्गुरुना ज्ञाननो महिमा कहेवो के मके ज्ञाननुं महात्मजाणिने ज्ञानसां भलशे ने ज्ञा-
 ने समजशे तो पछे ते सद्गुरु जेवा छे तेवा तेने वगर कहे जणाशे माटे परमात्माये ब्रह्माने प्रथम कहुं के ॥ ई सोइं कहेतां हुं ब्रह्म
 रूपहुं ॥ एम परमात्माये कहुं त्यारे ब्रह्माने संषय थयो के हुं के मजाणुं जे तमे ब्रह्मरूप छे ॥ त्यारे परमात्माये कहुं के तु मां
 ज्ञानसां भल एटले ज्ञाने करिने मारु स्वरूप तुने साक्षात्कार जणाशे पछे ब्रह्माने परमात्माये ज्ञान आप्युं ॥ तेमां प्रथम-
 ब्रह्मरूपे परमात्मानुं वर्णन रुग्वेदमां कहुं छे ते ब्रह्म केवुं छे ॥ तो सत्य छे माया परछे निर्गुण छे ॥ एटले रजतमने सत्य
 एव गुण जेमां नथि निराकार छे एटले मायानो आकार नथि अकर्त्ता छे एटले पो ते जगत कर्तुं छे ने एने कोणिय कर्त्ता
 नथि ने सर्व व्यापक छे ॥ एटले पो ताना प्रकाशे करिने सर्व ठेकाणे रह्या छे एवा ब्रह्म छे ॥ ते ब्रह्मनी उपमा देईने परमा-
 त्माने निरगुण कहे छे निराकार कहे छे सर्व व्यापक कहे छे अकर्त्ता कहे छे ॥ एम रुग्वेदने सां रव्यशास्त्र परमात्माने
 ब्रह्मरूपे कहे छे पण परमात्मा तो ब्रह्म थि परछे ने ब्रह्मना आधार छे ने ब्रह्मना प्रकाश कहे ॥ जे मग्नि छे ते अग्नि प्रका-
 शनो आधार छे ॥ ते अग्निनां बरवाण करवा होय त्यारे तेना प्रकाशनां बरवाण कराय छे जे अग्निनो प्रकाश बहु सारो
 छे ॥ जे घरना अंधाराने दूर कसुं एवो प्रकाश छे ॥ ते प्रकाश तेज अग्नि छे एम कहेवाय के मके अग्निने अग्निनो प्रकाश ए

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४७॥

कांई बेनधि एकजछे ॥ केमके अग्निबिना प्रकाश एक लो होबनहि माटे अग्नि ते प्रकाशने प्रकाश ते अग्नि एमकहेवा
यरवरुं तो पण अते ते प्रकाशानो आधार छे ते परमात्माना अग्निनो प्रकाश जे ब्रह्म कहै तां ज्ञान ते ज्ञान जिवीना अतः क
रणरुपि धरमां धि अज्ञानरुपि अंधाराने नाश करे छे ॥ एवो प्रत्यक्ष परमात्मानो ब्रह्मरुपि ज्ञान प्रकाश छे ते ब्रह्म निउपमाप
रमात्मानेरुग्वेद तथा सारव्यशास्त्र आपे छे पण परमात्मा तो ब्रह्मना आधार छे ने मूर्ति मान छे ते मूर्ति माई कनधि ॥
दिव्यमूर्ति परमात्मा छे ते परमात्मा एकदेशि थका पोताना ब्रह्मरुपि ज्ञान प्रकाश करिने सर्व देशमां प्रकाश करे छे कहे-
ता कोटि ब्रह्मांड ने बिषे जिवधर तथा देव ब्रह्मादिक सर्वने प्रकाश करे छे माटे पोताना ब्रह्मरुपि ज्ञान प्रकाश करिने
परमात्मा सर्व देशि कहै बाय छे ॥ तेथि परमात्माने निर्गुण निराकार व्यापक कहे छे माटे रुग्वेदने सारव्यशास्त्रमां
एकत्र ब्रह्मरुपि ज्ञान प्रकाश रूपे परमात्माने कह्य छे पण दिव्यमूर्ति मान परमात्मा छे ते मूर्ति रुग्वेदमां कहिनधि ॥
केमके जिवने माई कआकारने बिषे वासना छे ते वासना तजावया सारु आकार माननो निषेध करिने जिवने ब्रह्मरुप
करयो छे ते तो ब्रह्मरुप निश्चिनि पाय्या मोक्ष जिवने मूर्ति मान परमात्मा छे एमकहे तो ते जिवने माई कआकारमां धि
वासना रले नहि ने वासना हत्या बिना ब्रह्मरुप थाय नहि अने ब्रह्मरुप थया बिना परमात्मानि मूर्तिनो निश्चय पण थतो
नधि अने प्रत्यक्ष परमात्मानो निश्चय थया बिना परमात्माने पमातुं नधि केमके परमात्मा तो ब्रह्म थिपर छे ॥ माटे ब्रह्मरु
प थाय छे ते जे परब्रह्मने पामे छे ॥ ते सारु जिवने ब्रह्मरुप करवाने अर्थे रुग्वेदने सारव्यशास्त्रने बिषे ब्रह्मरुपे परमा-
त्माने निर्गुण निराकार कह्य छे ॥ पण परमात्मा तो ब्रह्मना आधार छे ने दिव्यमूर्ति मान छे ॥ ने कर्तुं मकर्तुंने अन्यथा क
र्तुं समर्थ छे इवेर ब्रह्मना आधार एवा जे परब्रह्म परमात्मा ते जिवीने पोताना स्वरुपनुं ज्ञान आपवा सारु पो ते प्रगट थईने
चार वेदनुं ज्ञान आपे छे तेने चारे वेद सबला समजाय छे ने ते जिव परमात्माना स्वरुपने पामे छे अने जे प्रगट परमात्माना
सत्संग बिना अथवा ते प्रगट थकि ज्ञान पामिने ब्रह्मरुप थया एवा जे संत तेना सत्संग बिना पोतानी मेले व्याकरणभ-

कमलेज
सि. १०६

॥१४७॥

णिने पछे एकलुं रुग्देने सांख्यशास्त्रनां पुस्तको वांचे अथवा सांभले तो तेने परमात्मानुं स्वरूपउल्लुं अवलुं समजाई-
ने नास्ति कथई जायछे ते केधिरिते अबलुं समजे छे तो तेने परमात्मानुं स्वरूप एकलुं निर्गुण निराकार समजायछे ॥
अने तेने कोई एम कहे जे परमात्मा तो मूर्त्तिमान छे ॥ तो तेने माने नहि ॥ ने तेने एम कहे जे चारवे व मां पेहे लो रुग्दे दथो
छे ॥ माटे ते रुग्दे मां परमात्माने निर्गुण निराकार कहा छे ॥ माटे ते वात रवरि छे ॥ अने यत्तु वैदने अथ वैद तो पछे
थयाछे माटे ते मां मूर्त्तिमान परमात्मा कहा द्वोषण तेनुं प्रमाण नहि ने रुग्दे मां कहे ते रवरि छे एम समजिते आध-
रु पुरुषो ना बाधिनी पेढे एक वात निर्गुण निराकार पकड़ी राखे ते आसमे ए वा निर्गुण निराकार कहे नारा बह थयाछे
शामाटे के निर्गुण निराकार कहे बा मां ठिक पढे छे ॥ केमके जे म परमात्मानि निर्गुण निराकार छे ते म आत्मा पण निर्गुण नि-
राकार छे ॥ माटे आत्मा एज परमात्मा छे ॥ पण जिवो ताने एम निर्गुण निराकार जाण तो नथि माटे जिव कहे बायछे
॥ अने जो जिवने एवुं ज्ञान थाय तो ते जिव ज परमात्मा छे ॥ एम अवलुं समजिने भित्था ब्रह्मवादि थईने पो ताने परमात्मा रयो दुं
खो दुं मानिने पछे वेद मां कहा जे वर्णाश्रमना धर्म जे विधिने निषेध ते नो त्याग करिने निःशंक थईने कामादिक विषयने भो-
गवे छे ने भ्रष्ट थाय छे ॥ एधिरिते सत्पुरुष ना समागम विना रुग्दे ने सांख्य अवलुं समजिने पापने मार्गे चाले छे अने
बलि रुग्दे मां थी के टट्टा क एम समज्या छे जे हजि आपणेने एवुं ज्ञान थयुं नथि त्याग स्तुति आपणे धर्म नियम अहिंसा-
अव्यचर्यादिक साधन करवां रबरां ॥ अने साधन करतां करती एवुं ज्ञान प्रगट परो त्यारे आपणे पण परमेश्वर थईशुं ॥
पछे धर्म नियम पात्रवानिने विधिनिषेध राखवानि कांई ज रू नथि एम समजिने धर्म नियम उपरिपाले छे पण अंतर
मां एम समज नारा नास्ति कछे ने भूला पड्या छे ॥ ने ते निभूक्तिकोई काले थवानि नथि के मके परमेश्वरने निराकार
समजे छे पण ते एटलो विचार नथि करता जे निराकार एकलुं साकारना आधार विना शिरिते अधर रहि के नजरही
शके ॥ जे म निराकार जियात्मा छे तो ते जिव जे ते स्थूल सूक्ष्मने कारण त्रण देह रूपी आकार विना अधर रहि शकतो

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४६॥

नथि ॥ बलिजेमसूर्यनोप्रकाशानिराकारछे तोतेप्रकाशसूर्यगोलनाआधारविनाएकक्षणमानपणअधरहेतो न
थिबलिदिवामशालनोप्रकाशानिराकारछे तोतेदिवामशालरूपिमूर्तिनेआधारेरहेछेपणतेविनाएकक्षण
मानपणअधरहेतो नथि माटेनिराकारआकारनाआधारविनाअधरपधरहोयनहिंए सिद्धांतवार्ताछेतेमाटेनिर्गुण
निराकारव्यापकएयुंजेब्रह्मतेपरमात्मानिमूर्तिनोप्रकाशछेपण मूर्तिविनानिर्गुणनिराकारअधरपधरहोयनहि
माटेपरमात्मादिव्यमूर्तिमानछे अनेतेनाअंगनोप्रकाशजेज्ञानतेनिराकारछे तेनुं नाम ब्रह्म छे ॥ तेब्रह्म सर्वव्याप
कछे माटेतेब्रह्मनुंज्ञानजिवोनेआपवासारुं दिव्यमूर्तिएवाजेपरमात्मातेरामकलादिकपंचदेवरूपेप्रगटथायछेनेजि
वोनेज्ञानआपेछेत्यारेजिवपरमात्मानाज्ञानेकरिनेज्ञानरूपथायछेकेहेता ब्रह्मरूपथायछेनेब्रह्मरूपथईनेप्रत्यक्षपर
मात्मानिमूर्तिनेविषेजोडायछे ॥ त्यारेतेआत्मानिआत्यंतिकमुक्तिथायछेअनेतेमूच्छनीपरमात्मानिमूर्तिने ध्याने
करिने दिव्यमूर्तिबंधायछे ॥ तेमूर्तिनेभागवतितनुंकहेछेअनेज्यारेभागवतितनुंबंधायछेत्यारेतेजिवमायानाअण
देहरूपिआधारेतेनोत्यागकरेछेपणदिव्यमूर्तिबंधायाविनाजिवनेमार्दकआकाररेलतो नथि माटेप्रथमरुग्वेदने
सारव्यनेज्ञानेकरिनेमायानोनिषेधकरिनेजिवनेनिरासनिककरिनेब्रह्मरूपकरवासारुंपरमात्मानुं ब्रह्मरूपेज्ञान
आयुंछे ॥ पणपरमात्मादिव्यमूर्तिमानछे एमसमजेतेनेरुग्वेदनेसारव्यशास्त्रसबलुंसमजायुंजाणबुंतेप्रत्यक्षपरम
त्मानामूरयथकिजसबलुंसमजायछेपणतेविनातोअबलुंसमजायछेतेजैनमतवाला श्रावकलोकोएकत्वारुवे
दनाज्ञानमांभीपोतानिमेलेअबलुंसमज्याछेतेशुंअबलुंसमज्याछेतोरुग्वेदमांजियनिमायाटालवानेअर्थेआ
कारनोनिषेधकरिनेपरमात्मानेब्रह्मरूपेनिर्गुणनिराकारअकर्ताकहाछेतेवातनेसमज्याविनाजैनमतवालेते
नेपकडिरारव्युंजेपरमात्मातोनिर्गुणनिराकारअकर्ताछेमाटेकांईकरतानथिअनेआजगततोकरमेनेमाया
येकरिनेएनिमेलेथायछेपणएनोकरतापरमेश्वरनथिमाटेसाधनकरिनेकर्मक्षयावसु ॥ त्यारेआपणेपरमेश्वरथ

कमलेज
सि०१०६

॥१४६॥

शुं॥ एविरिते जैनमतवाला अनेक परमेश्वरने माने छे पण ते नि समजण मां कोई अनादि जगत कर्ता परमेश्वर नथि॥
 अने कर्म करिने मोक्षने माने छे पण एक ले कर्म करिने मोक्ष थतो नथि माटे तेना न्ना॥ स्त्रमां एमलख्युं छे जे मोक्षनुं बाहुं
 तो दमणे बंध छे माटे मोक्ष थतो नथि॥ एविरिते दिव्य मूर्ति एवा जे राम कृष्णादि क जगत् कर्ता परमेश्वर तेना आश्रयने
 भूत्या छे माटे रुग्दे तेने अवलो समजाणी छे॥ अने पोतानी मेले एम समज्या छे जे चार वेद मां पहेलो रुग्दे गणाय
 छे माटे ते रुग्दे अनादि नो छे अने बिजा न्न वेद तो पछे वांसे धि माण से कत्पा हरो माटे तेनु प्रमाण नहिं अने एक
 रुग्दे मां क ह्छे ते खरुं छे एम जाणिने एक वात पकडि राखि छे॥ पण ते मां तो घणिर्यो ट छे॥ केम के चारि वेद ए
 क वरवते ज परमेश्वरे पोते ज कत्पा छे॥ केम के परमेश्वरे प्रथम ब्रह्मने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान आप्युं त्यारे ब्रह्मने
 क ह्छे॥ सत्य ज्ञानंत द्रष्टा ईति श्रुतिः॥ अर्थ॥ परमात्मा परमेश्वर के बाछे तो सत्य छे एटले माया पर छे अने ज्ञानरु
 प छे एटले दृष्टा द्रव्य भेद जे जीव ईश्वरने माया ते थि परदिष्य मूर्ति छे ने अनंत एटले जिव ईश्वर माया ना कारण आ-
 धारने प्रकाश क छे ने जेना गुण महि माने सामर्थ्य नो अंत नथि एवा परमेश्वर छे एविरिते चार वेद नुं बिज एक श्रुति मां क
 ह्युं छे अने तेनो विस्तार कत्पो त्यारे सत्य पद नो रुग्दे थयो ज्ञान पद नो सामवेद थयो अनंत पद नो यजुर्वेद थयो अने ब्रह्म
 पद नो अथर्वेद थयो॥ एविरिते एक वेदना चार भाग कत्पा तेनु नाम चार वेद कहे वाय छे पण चार वेद एक ज छे ने ते एक
 हारे ज थया छे पण कोई मोक्ष कहे वा शो थयान थिने एतो एक वेद नो चार अंग छे तेनु नाम चार वेद कहे वाय छे ते चार
 अंग ने जाणे त्यारे पुरो वेद जाण्यो कहे वाय अने एक ने जाणे तो पा वेद जाण्यो कहे वाय अने वेने जाणे त्यारे अर्धो-
 वेद जाण्यो कहे वाय॥ अने न्न ने जाणे त्यारे पोणो वेद जाण्यो कहे वाय अने चार वेद ने सत्य रुष थकि जाणे त्यारे
 पुरो वेद जाण्यो कहे वाय छे अने चार वेद के कारेने सत्य रुष थकि परमात्मानुं स्वरूप जाणे छे त्यारे तेनो मोक्ष थाय छे॥
 पण एक वेद ने जाण्यो मोक्ष थतो नथि माटे जैनमतवाले खरुं क ह्युं छे जे अमार मोक्षनुं बाहुं बंध छे केम के अमार एक

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४९॥

रुवेदनाजज्ञाननीथोडिघणिगमछेअनेबिजात्रणवेदनाज्ञाननेतोअमेजाणतानधिअएतलेअमारापूर्वजोकोई
कहिया नधिमाटे बिजात्रणवेदनुज्ञानअमारामानधिमाटेअमारेमोक्षनुबारुबंधछे॥एमजैनवालेकह्येतेखरुंक
हेछेपणतेमाएएलोतपासकरिनेकोईजोज्ञानधिनेगाडुरियाप्रवाहनिपेठेचाल्याजायछे॥अनेएकवेदनुज्ञानतो
केबुंछेकेजेमहो लियो करावयो होयत्यारेतेनेअर्थेहो लियानो एकपायो कयाई कथित्वावेतो ते एकपायहो लियो था-
यनहिंअनेकदापिचारेपायानेचारेउपलांलाव्यो होयपणजो ते सुतारपासे लेईजईने ते निमेलवणिकराबिनहो-
यत्यां सुधिपणतेहो लियो काईकाममांआवेनेहिं तेम आत्यंतिकज्ञानरूपिहो लियो छेनेचारवेदतेज्ञाननाचा-
रपायाछे॥नेचास्त्रास्त्रछे तेज्ञाननाचारउपलांछेनेसद्गुरुतेना कारिगर सुतारछे ते सद्गुरुपासेजईनेचारवेदनेचार
शास्त्रनिमेलवणिकराबिने आत्यंतिकज्ञाननेपाप्मो नहोय त्यां सुधितेआत्मानी मुक्तिथतीनधिजेमहो लियानो एक
पायो काईकाममांआबतो नधितैम एकवेदेकरिने आत्यंतिकज्ञानथतुंनथीअनेतेमजचारवेदनेचारिशास्त्रनेजाण्यां
होयपणजो तेनिसिद्धीनाकरावना राएयजिसद्गुरु परमात्माते मल्या नहोयत्यां सुधिपण सर्वजांखुं तेवथाछेअने
प्रत्यक्षरामरुद्रादिकज्ञानदाता परमात्माते नो आश्रयकरिनेतेना श्रीमुरवथकिजेवेदादिकशास्त्रनाज्ञाननेसिद्ध
करेछेतेनेसर्वेचातनिसिद्धिथायछेपणप्रत्यक्षपरमात्मानाचरणना आश्रयविनावेदादिकशास्त्रनेभणेसांभलेतथा
जपतपादिकसाधनकरेपणतेसर्वेतेनांसाधनव्रथाछेपणतेनांकरस्वामियेगुरुअएकमांकह्युंछे॥श्लोक॥शङ्का-
दिबेदोमुरवेद्यास्त्रविद्या कवित्यादिगद्यंरूपं करोति गुरोरंघ्रीपद्मे मनश्चेन्नदत्तं ततः किंततः किंततः किं॥१॥अर्थी॥
छअंगेसहिवेदशास्त्रनिविद्यामुरवपाठेकरिजाणतोहोयतथाकवित्यादिकगुणेकरिनेरुडां गद्यनेपद्युक्तश्लो-
कबाधिजाणतोहोयपणतेणेजोसद्गुरुरूपपरमात्माना चरणनेविषेमनअर्पणनकरुं होय तोतेणेवेदजाण्यातो
यशु॥अनेशास्त्रजाण्यां तोयशुअनेकविधईनेगद्यपद्यादिकेकरिनेरुडाग्रंथबाधतांआबड्यातोयशुकोईतेणेकरि

कमलेज
सि०१०६

॥१४९॥

नेतेनाच्चात्मानुं श्रेय यतुं नथि ॥ माटे वेदशास्त्रने भणवांसां भलवां विचारवां नेतेमां कसुं होय ते प्रमाणे जपतपसाधन
 करवाच्चेने तेणे करिने आत्मानि शुद्धि करवि कहे तां विषय थकि निवर्त्ति पामवुं पण तेणे करिने प्रत्यक्ष परमात्मा मत्या
 विना एक ले साधने करिने पूर्ण पणुं न मानवुं अने प्रत्यक्ष परमात्मा मत्या विना पूर्ण थयातुं पण नथि के मके आत्यंति-
 क ज्ञान पाव्या विना पूर्ण थयाय नहिं ॥ अने प्रत्यक्ष परमात्मा विना बिजा कोई नीपासे आत्यंतिक ज्ञान पण नथि ॥
 माटे प्रथम वेदशास्त्रना ज्ञाने करिने जे शुद्ध निरवास निक थाय छे तेने पछे परमात्मा प्रगट थईने जरूर दर्शन आये
 छे जे मपूर्वे ध्रुवने तथा प्रल्हादने दर्शन आप्या दतां ते मदर्शन आये छे माटे प्रथम वेदशास्त्रना ज्ञाने करिने निरवास
 क थचा सोरु वेदशास्त्रने भणवांसां भलवां अने प्रत्यक्ष परमात्मा पोताने मलवानि मनमां घणीई छारा खबी एम समजि
 ने जे वेदशास्त्रने समजो तेने जे टलो वेद समज्यो ह्यो ते टलो तेने उपयोगमां आवरो ने जे एम नहिं समजे तेने वेदशास्त्र
 निष्फल छे जे मरवेतुरवे तरने शुद्ध करे पण जो तेमां बिज नवावे तो तेने निपज्य थाय नहिं ॥ तेम वेदशास्त्रना ज्ञाने करि
 ने मायाना आकार नुं निराकरण करिने चैतन दृष्टिने पां मे तथा अहिं साने ब्रह्म चर्यादिक धर्मे करिने द्वाद्वियो नियममा
 करे तथा श्रवण मननादिक साधने करिने ब्रह्मना स्वरूप नो स्तुक्ष करे पण तेणे जो पोताना आत्माने विषे प्रत्यक्ष परमात्मा
 राम कृष्णादिक तेना स्वरूप नो निश्चय न कस्यो होय तो तेनां साधन सर्वे ग्रथा छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप नो नि
 श्चय पण ब्रह्म रूप थया विना थतो नथि जे मरवे तरने शुद्ध कथा विना तेमां बिज बावे तो ते बिज पण फले नहिं ते मसां रव्य
 विचारादिक साधन करिने शुद्ध थया विना प्रत्यक्ष भगवानने ओलख बाजाय तो पण तेने प्रत्यक्ष नो निश्चय थतो नथि ॥
 माटे बेसाधन सिद्ध करे तेने सर्व वातनि सिद्धी थाय छे ॥ एक आत्मानि शुद्धि करविने बिजुं प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूप
 नो निश्चय करवो ए बेसाधन पूरां थाय छे त्यारे आत्मानि मूर्त्ति थाय छे अने ए बेसाधन मां एके अक्षरुं होय त्यां स्तुधि
 जिवने जन्म मरण टलतु नथि ॥ माटे मोक्ष नाखपया खाने ए बेसाधन जरूर सिद्ध करवा अने ए साधन पण जिवे

श्रीमुर
सिद्धांत.
॥९५०॥

पोतानिमेले सिद्धयतां नथिजे मएकरानिनुं अंधारुं टाल बुंदोयने बिजुं सूर्यनुंदर्शनकर बुंदोयते एवेयकामएकसूर्यनादर्शनथकि थायछे पणसूर्यनादर्शनथयाविना आरव्यपोतानिमेले अंधाराने टालवाने पण समर्थनथि अने सूर्यविना सूर्यने पणदे रचवाने पण समर्थनथि माटे सूर्य उदय धर्दने प्रकाश करे त्वारे अंधारुं पण नाश धर्द जायछे अने सूर्यनुंदर्शनपण त्वारे थायछे ते मआत्माने दुःखनिदे नारि एवि अंधकार रूप बासनाछे तेने टालिने शुद्ध थनुं अने परमात्माना स्वरूपनो निश्चय करवो ते परमात्मा पोते प्रगट धर्दने सूर्यनीपेठे ज्ञान प्रकाश करे त्वारे अज्ञान रुपि अंधकारनो पण नाश धर्दने आत्मा शुद्ध थायछे ॥ अने तेने पछे ज्ञानदाता प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय पण थायछे ॥ माटे प्रत्यक्ष परमात्माना आश्रय विना जिवनो मोक्ष थतो नथि ते सारुं चार वेदने विषे त्रण त्रण कांडु क ह्या छे ॥ एक कर्मकांड ॥ बिजो उपासना कांड ॥ अने त्रिजो ज्ञान कांड ॥ ए त्रणे कांड चार वेदने विषे क ह्या छे ॥ माटे वेद त्रैक हे वा य छे ॥ ह वे कर्म कांड एट ले शुं तो आत्मानि शुद्धिने अर्थे प्रत्यक्ष सद्गुरु परमात्मा जे ते इंद्रियोने यश कर बा सा रुं जे जे अहिंसाने ब्रह्मचर्यादिक धर्म पालवानुं बचावे ते प्रमाणे ते नि आत्ता पालविते नुं नाम कर्म कांड छे ॥ अने उपासना एट ले धर्म पलायिने आत्मानि शुद्ध कर ना राजे सद्गुरु ते नि प्रे मे सहित सेवा कर थि ते नुं नाम उपासना छे ॥ अने ज्ञान एट ले सद्गुरु जे चिरिते आत्मा परमात्मानुं स्वरूप बचावे ते धिरिते समजिने तेना स्वरूपनो निश्चय करवो ते नुं ज्ञान कांड छे ॥ ए वि रिते चारे वेदने विषे कर्म उपासना ने ज्ञान ए त्रणे साधन क ह्या छे ॥ ते त्रणे साधन एक प्रत्यक्ष सद्गुरु रूप परमात्मा ते थकि सिद्ध थायछे ॥ माटे त्रणे साधने सहित वेदनुं ज्ञान सांभले छे तेने शुद्ध ज्ञान थायछे पण ए त्रण साधन मां एके साधन अधूरुं होय त्यां सुधि तेने वेदनां पुस्तको भणे सांभले परिपूर्ण ज्ञान थतुं नथि अने ए त्रणे साधन क्यारे पूरा थायछे तो उपासना करवा योग्य एवा जे परमात्मा ते ज सद्गुरु रुपे एधि उपर प्रगट थया होय त्वारे ते नि पासे त्रणे साधन संपूर्ण बर्त्त तां होयछे तेना आश्रय थकि त्रणे साधन सिद्ध थायछे ॥ माटे ते आसमयने विषे त्रणे साधने सहित चारे वेदनुं

कमलेज
सि० १०६

॥९५०॥

त्यतिकतानते प्रगटवर्त्ते छे ते सारु चारे वेदनु ज्ञान सर्वे ने से लिरिते थाय कहे तां सर्वे ने समज्या मां आवे तेने अर्थे नर्मगद्य
नु भाषण करिने सर्वे ने समजाविये छिये ॥ ते मां रुग् वेद ने सांख्यशास्त्रनो एतलो सार समजवानो छे जे सांख्यविचारे क
रिने माया नो निषेध करिने आत्माने ब्रह्म संपाते एक करवाने अर्थे रुग् वेद मां ने सांख्य मां मायानु निराकरण कर्तुं छे ॥
अने ब्रह्म ने ने परमात्मा परब्रह्म ने एक कहा छे माटे जिवने प्रथम सद्ब्रह्म करवाने अर्थे ब्रह्मनु ज्ञान आप्युं छे ते ब्रह्मनु
ज्ञान सिद्ध थाय तयार पछे परब्रह्मनु ज्ञान थाय छे ते परब्रह्मनु ज्ञान कराववा सारु बिजो यजुर्वेद छे ते एक पेला वेद
थि बिजा वेद मां ज्ञान वधारे समजवानुं छे ने बिजा वेद थि त्रिजा वेद मां ज्ञान वधारे समजवानुं छे ने त्रिजा वेद थि चोथा
वेद मां ज्ञान वधारे समजवानुं छे जे मसरकारी निशाली मां सात चोपडियो भणवानि छे ॥ ते मां पेहेली चोपडि ना
करतां बिजि चोपडि मां वधारे समजण छे ॥ अने बिजि ना करतां त्रिजि चोपडि मां समजण वधु होय छे ॥ अने त्रिजि ना क
रतां चोथि मां वधारे समजण होय छे अने सातमी चोपडि मां तो सर्वे थि वधारे समजण होय छे पण पेहेलि बिजि त्रिजि ए
म छु ये चोपडियो प्रथम भणे छे तयार पछे तेने सातमि चोपडिनुं ज्ञान थाय छे पण पेहेलि बिजि त्रिजि चोपडि भण्या बिना
सातमि चोपडिनुं ज्ञान थाय नहिं अने पेहेलि बिजि त्रिजि एम छु चोपडियो भण्यो होय पण सातमि चोपडि ने जोर्दन होय
तो ते पुरि विद्या भण्यो कहे वायनहिं ते म सात चोपडियो ने ठे काणे चारे वेद छे ते मां पेहेलि चोपडि ने ठे काणे रुग् वेद ने ज्ञा
न छे ॥ ने बिजि चोपडि ने ठे काणे यजुर्वेदनुं ज्ञान छे ॥ अने त्रिजि चोपडि ने ठे काणे साम वेदनुं ज्ञान छे अने पाचमि छ
ठि ने सातमि एप्रण चोपडियो ने ठे काणे अथर्व वेदनुं ज्ञान छे माटे अथर्व वेद तो अने वेद नो सार छे ॥ ते म के अथ
र्व वेद मां प्रत्यक्ष परमात्माने देखाडि ने तेने विषे भक्तिये करिने आत्माने साक्षात्कार छे लि स्थिति पमाडि छे माटे अथ
र्व वेद तो सर्वे नो सार छे पण जे म पेहेलि चोपडि भण्या बिना सातमि चोपडि भणतां आवडति नथि ते म रुग् वेद रिक अ
ण वेद ने जाण्या बिना अथर्व वेद करिने जाण बायोग्य ए वा जे प्रत्यक्ष परमात्माने नास्य रूपनो निश्चय थती नथि ॥

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१५१॥

अनेप्रत्यक्षपरमात्माना स्व रूपनो निश्चय थया विना आत्मानि मूर्ति यतिनधिमादे सद्गुरु नो आश्रय करिने तेथ कि
चारे वेदने सिद्ध करे छे तेनो मोक्ष थाय छे मादे सद्गुरु जे ते प्रथम रुग्णे दनुं ज्ञान आपिने आत्माने शुद्ध करिने पछे परमा
त्माना स्व रूपनुं ज्ञान करावया सां विजो यजुर्वेदने योगशास्त्रनुं ज्ञान करावै छे ते यजुर्वेदमां शुं क बुद्धे तो परमात्मा
जे ते जिह्वा श्रमायाने ब्रह्म ए सर्वना प्रकाशक छे ने सर्वना आधार छे ने सर्वना प्रेरक छे ने मूर्तिमान छे ने सर्वना कर्ता
छे ने सर्वना अंतर्गामी छे ने सर्वने कर्म फलदाता छे ने सर्वने ध्यान करवा योग्य छे एवापर ब्रह्म परमात्मा छे ॥ श्लोक ॥
हो संपूर्णो स यो जौ स रवा यौ समान वक्षे च तिष्ठतौ ॥ अर्थ ॥ देह रूपि ब्रह्म छे तेने विषे बे पक्षि छे ॥ एटले एक जिवने
बिजो ईश्वर ए बेर ह्या छे ते बेय स युज एटले अनादि छे ने सरवा एटले मित्र छे ते मां जिव कर्म करिने तेना फल ने ई छे छे ने ई
श्वर कर्म करतानधि ने जिवने फल आपे छे ॥ ए विरिते देह रूपि प्रक्षने विषे बे पक्षि रूप जीवने ईश्वर र ह्या छे ते मां जिव दे
हने विषे अहं प्रतिये करिने रह्यो छे ॥ कहे तां देह दुं छुं एम माने छे ॥ अने ईश्वर अंतर्गामी पणेर ह्या छे ते जिव देह देह
प्रत्ये जुदा जुदा अने कछे ने ईश्वर सर्वना अंतर्गामी एक छे ॥ जेम जिवनि आंख्य सर्वे निजुदि जुदि अने कछे ॥ अने ई
श्वर नी आंख्य सूर्य ते एक छे ते सर्वे जियोनि आंख्योने प्रकाश करे छे ते मजीव देह देह प्रत्ये अने कछे ने ईश्वर सर्वनो प्र
काशक एवो वैरा रूपे एक छे से एक थको अने तने प्रकाशे छे ॥ ए विरिते परमात्मा एक थका बहुरुपे छे त्यां श्रुति
॥ एको हं बहु स्यां ॥ अर्थ ॥ ईश्वर कहे छे ॥ हं एक छुं ते बहु रूपे थयी छुं ॥ बहुरुपे एटले सर्वना कारिण आधार प्रकाश
क परमात्मा छे एम परमात्माने जोरी तेने परमात्माना स्व रूपनुं ज्ञान थरो ॥ ए विरिते यजुर्वेदमां परमात्मा ईश्वरने
बहुरुपे क ह्या छे ॥ पण बहुरुपे क ह्या ते सर्वे जिव परमात्मा छे एम न समज बु ॥ सर्वरूपे ईश्वर छे एम क हं त्यां एम स
म जे वुं जे ईश्वर सर्वना प्रकाशक छे ने सर्वने ध्यान करवा योग्य छे ने सर्व थि पर छे ने मूर्तिमान छे ॥ ते परमात्मा जे ते
पोतानुं अनवयस्वरूप जे सबल ब्रह्म एटले पोताने जगत करवा निर्द्वार रूप जे सबल पणु ते ईडाये करिने जिव

कमलेज
सि० १०६

॥१५१॥

ईश्वरमाया सर्वे प्रकाशवान् थयां छे माटे परमात्माने अनंतरूपे कत्या छे एमस मजबुं माटे यजुर्वेदमा एविरिते छ्या
 शिशा रवाये करिने परमात्मानुं वर्णन कत्पुं छे जे परमात्मा के वा छे तो सर्वे ने कर्णद्विष्टे करिने शब्द सं मलावे छे ॥
 ने सर्वे ने त्वचाये करिने स्पर्श करावे छे ने सर्वे ने नेत्रद्विष्टे करिने रूप जो बरावे छे ॥ ने सर्वे ने जिह्वाद्विष्टे करिने रस
 चरवाडे छे ने सर्वे ने नासिकाद्विष्टे करिने गंध ले बरावे छे ॥ ने मनने चंद्रदेव के करिने सर्वे ने संकल्प करावे छे ने सर्वे ने
 बुद्धिने ब्रह्मादेव के करिने निश्चय करावे छे ने सर्वे ने चित्तने वासुदेव के करिने चित्त बन करावे छे ॥ ने सर्वे ने
 अहंकारने रुद्रदेव के करिने अभिमान धरावे छे ॥ एविरिते परमात्मा जे ते ईश्वररूपे एटले बैराट रूपे करिने व्य
 ष्टिसमष्टिरूप सर्व जगतने प्रकाश छे ॥ माटे यजुर्वेदने योगशास्त्र जे ते परमात्माने अनंतरूपे गाय छे तथा शाकार कहे
 छे सगुण कहे छे कर्त्ता कहे छे ॥ एकदे शि कहे छे ॥ ईत्यादिक उपमा आपे छे पण परमात्मा तो जिव ईश्वरमाया थी पर
 छे जे म दिवाना प्रकाश करिने घरनां पदार्थ प्रकाशवान् थाय तेने दिवारूप कहे वाय के म के दिवाना प्रकाश विनारा
 त्रिमां एकै पदार्थ देखातुं नथि ॥ अने दिवाने प्रकाश प्रकाशवान् थयां माटे दिवारूप कहे वाय पण दिवो ते पदार्थ थ
 किनो रयी छे ते म परमात्मा जिव ईश्वरमाया दिक व्यष्टिसमष्टिरूप सर्व जगत्ना प्रकाश कहे माटे तेने परमात्मा रूप क
 हे छे पण परमात्मा तो जिव ईश्वरमाया थी पर छे ने जु दो छे एविरिते यजुर्वेदने योगशास्त्रने विषे परमात्माने सर्वरु
 प सर्वना प्रकाश क सर्वना कर्त्ता आधार प्रेरक कर्मफलना आपनारा मूर्त्तिमान् अंतर्यामि सर्वना साक्षिने सर्वने
 ध्यान करया योग्य एवा क ह्या छे ॥ इये रूग्देवमां निरगुण निराकार व्यापक रूपे परमात्माने गाया ॥ अने यजुर्वेदमां
 सगुण साकार कर्त्ता कहिने परमात्माने गाया ॥ पण तेणे करिने परमात्माना स्वरूप जु तान साक्षात्कार थयुं नहि पण ते
 वेवेदे करिने एटलुं तान थयुं जे परमात्मा जक्त कर्त्ता सर्वना आधार कर्मफलना आपनार जे नि अनंत शक्तियो छे ॥ ए
 वा समर्थ परमात्मा छे रवरा एटलो निश्चय थाय छे ॥ पण ते परमात्मा के वेरुपे छे ने क्यां छे ॥ एम निश्चय थी नहि ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५२॥

केमके एक वेदमां सगुण साकार कल्या ने निर्गुण निराकार कल्या माटे परमात्मा सगुण साकार छे के निर्गुण निराकार छे ॥
एमकाई निश्चय थयो नहिं ते मां आजिगत मां जे रुग्वेदने यजुर्वेद एवने जाण नारा छे ते तो एमक हे छे जे परमात्मा सा
कार छे के निराकार छे एमतो ए के वात नो निश्चय थो न थि पण परमात्मा जगत्कर्ता छेरवरा ने ते जगत्थि परछे एट-
लो निश्चय छे ॥ एमक हे छे ॥ अने जे एक रुग्वेदने जाण नारा छे ते एमक हे छे जे परमात्मा तो निर्गुण निराकार अकर्ता
छे ने एतो कोई करतान थि ॥ माटे जगत्परमात्मा येन थि क्युं ने जगत्थि तो परमात्मा परछे एमक हे छे अने जे एक यजुर्वे
दना जाण नारा छे ते परमात्माने साकार गुण कर्ता ए क देवी एमक हे छे ॥ माटे पछे एक बिजा तान समज्या बिना बा
द विवाद करे छे पण ए बाद विवाद अण समजण नो छे ॥ माटे बुद्धिमान ने पुरुत्तान शिरवया सारु माहात्मा पुरुष नो स-
त्संग करयो माटे महात्मा पुरुष प्रथम वेदनुं ज्ञान सिद्ध कराबि ने पछे त्रिजा साम वेदनुं ज्ञान करावे छे ते साम वेद
ने वेदां तत्रा स्म मां परमात्माने के वा कल्या छे तो ॥ सर्व रव लु दं ब्रह्म इति श्रुतिः ॥ अर्थः ॥ सर्व ब्रह्म एटले रुग्वेदमां पर
मात्माने निरगुण निराकार कल्या ॥ अने यजुर्वेदमां सगुण साकार कल्या ॥ ए बेय प्रकार ना ज्ञान नि सिद्धि कराबि ने जि-
वने ब्रह्म रूप करना एवा जे प्रत्यक्ष सद्गुरु ते ब्रह्म छे ॥ एटले साक्षात् परमात्मा छे ॥ अरबंड मूर्ति छे दिव्य मूर्ति छे अने
ते मूर्ति मे रुग्वेदमां निर्गुण कहि छे ॥ केमके तेने विषे मायाना रजत मने सत्व एवा जे त्रण गुण ते मूर्ति ने विषे न थि मा
टे ए मूर्ति निर्गुण छे ॥ तेनुं प्रमाण थुं तो पो ताना आश्रित छे तेने विषे त्रण गुण रूप जे जगत् छे ते नो निषेध कराबि ने निर्-
गुण ब्रह्म रूप निरवासनिक करे छे तो पो ते निर्गुण होय एमां थुं कहेबुं ॥ अने तेने विषे कल्याण कारि जिवने ब्रह्म रूप फ-
रयाने अर्थे ब्रह्म विद्याना अनंत गुण रहा छे ॥ अने ते मूर्ति ने विषे पंच भूतात्मक मार्दक आकार न थि माटे निराकार
कल्या छे ॥ अने यजुर्वेदमां साकार कल्या छे ते दिव्य मूर्ति छे माटे साकार कल्या छे ॥ अने बलि निरगुण ब्रह्म रूप जे आ-
त्यंतिक ज्ञान ते जे निशक्ति छे ॥ अने सगुण शक्ति जे जगत् सृजयारूप अनवयस्वरूप जे प्रकृति पुरुषादिक सबल ब्रह्म

कमलेश
सिं ०१०६

॥१५२॥

तेषां जे निशक्ति छे एवा जे शक्तेश्वर परमात्मा सहस्रते दिव्यमूर्ति छे ॥ अने ते मूर्ति ने विषे अन्यव्यतिरेक भेद न धि
कहे तां प्रत्यक्ष परमात्मानि मूर्ति ने विषे देह दे दिए वो भेद न धि माटे परमात्मानि मूर्ति एक छे ते ब्रह्म छे अने प्रत्यक्ष स
हस्रनि मूर्ति विना बिजा आकार मात्र जे देव ब्रह्माने प्रकृति पुरुष स्थिति ना आकार सर्व मिथ्या छे एटले माया छे कहे तां
परमात्माने न जाण वारुप अज्ञान छे माटे मिथ्या छे ॥ अने एक प्रत्यक्ष परमात्मा ज्ञान दाता नि मूर्ति ते सर्व ब्रह्म छे एटले
सत्य छे ॥ ते परमात्मानु सामवेद ने विषे एक सदस्य शाखा ये करि ने वर्णन कयुं छे ॥ जे परमात्मा के वा छे तो सर्व शब्द रूप
छे ॥ सर्व स्पर्श रूप छे ॥ सर्व रूप रूप छे ॥ सर्व रस रूप छे ॥ सर्व गंध रूप छे ॥ सर्व मन रूप छे ॥ सर्व बुद्धि रूप छे ॥ सर्व चित्त रूप छे
सर्व अहंकार रूप छे ॥ एविरिते अन्यव्यतिरेक भेद रहित ने अन्यव्यतिरेक ना कारण आधार प्रेरक प्रकाश क सर्व श-
क्ति मान सर्वत्र पूरण अद्वैत एटले ए जे वो बिजो कोई न धि ॥ अने अखंड अनादि एवा दिव्यमूर्ति मान परमात्मा छे ॥ जे म
आकाश थकि चार भूत उपजे छे ॥ अने पाछां चार भूत आकाश मां लिन धाय छे ते म परमात्मा नी दुछाये करि व्यष्टि समष्टि
यादिक अनंत कोटि ब्रह्मांड उत्पन्न धाय छे ने बलि पाछां परमात्मा नी दुछाये करि ने सर्वे नो लय थई जाय छे ते जे म आ-
काश नि द्रष्टिये जोई ये तो चार भूत द्रष्टि मां आवतां न धि ने एक तुं आकाश जे देखाय छे ते म परमात्मानि द्रष्टिये जोई ये तो
व्यष्टि समष्टि यादिक कांई देखा तुं न धि ने एक परमात्मा जे देखाय छे ॥ के म के परमात्मानि सगुण निर्गुणादिक शक्ति छे
तेणे करि ने परमात्मा सगुण निर्गुण कहे वाय छे ॥ एष परमात्मानि मूर्ति ने विषे सगुण निर्गुण पणुं कांई न धि ॥ के म के सा-
कार सगुण तो पिंड ब्रह्मांडादिक माया छे ते माया परमात्मानि मूर्ति ने विषे न धि अने निर्गुण निराकार तो आत्मा छे ते आ-
त्मा एष परमात्मा पर छे माटे परमात्मानि मूर्ति ने विषे धी माया नो निषेध करयनि अर्थ परमात्मा साकार न धि सगुण न
धि ॥ करत न धि ए म वेद मां कस्य छे ते परमात्मा साकार सगुण न धि त्यारे आत्मा जे वा निर्गुण निराकार समजाय ते मटे
आत्मा जे वा निर्गुण निराकार पण न धि ॥ माटे परमात्मा नी मूर्ति ने विषे धि निर्गुण निराकारादिक भाव निषेध कर-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५३॥

वानेअर्थेपरमात्मानिर्गुणनथिनिराकारनथिदत्त्यादिकवेदमांकत्तुछे पणपरमात्मानिमूर्तिनेविषेपिंडब्रह्मांडा-
दिकमायातथाजिवद्भरनाचैतनरूपनिर्गुणनिराकारब्रह्मतेएकेनथिनेपरमात्मातोएवेयनाअप्राधारछेनेतेनाप्रका-
शकछेनेएवेथिजुदाछेनेदिव्यमूर्तिमानछेनेकर्तुमकर्तुनेअन्यथाकर्तुसमर्थछे॥मारेपरमात्मानिदृष्टियेजो-
ईयेतोपरमात्मानिमूर्तिविनाविजुपिंडब्रह्मांडतथाजिवद्भरकाईनथिएकपरमात्माजछे॥एमकदेवायपणपरमा-
त्मातोजिवद्भरतथापिंडब्रह्मांडतेथीजुदाछेनेपरमात्माजेवातोएकपरमात्माजछे॥पणपरमात्माजेवोतोकीईथ-
तोजनथि॥मारेपरमात्मानिमूर्तिनेविषेपिंडब्रह्मांडादिकमायानोभावटालिनेतथाजिवद्भरादिकआ-
त्मानोभावनिषेधकरिनेपछेसोमवेदनेवेदातशास्त्रजेतेपरमात्माप्रत्यक्षनिमूर्तिनेसगुणकहेछेएटलेकल्याण-
कारिगुणयुक्तपरमात्माछे॥अनेनिर्गुणकहेछेएटलेमायानाजेरजतमनेसत्यएवाजेअणगुणतेपरमात्मानि-
मूर्तिनेविषेनथि॥अनेसाकारकहेछेएटलेदिव्यमूर्तिमानपरमात्माछे॥अनेनिराकारकहेछेएटलेपरमात्मा-
निमूर्तिनेविषेमायानोआकारनथि॥अनेकर्ताकहेछेएटलेपरमात्मानिर्दृष्टायेकरिनेअनंतकोरिब्रह्मा-
ंडनीउत्पत्तिथायछे॥अनेकर्ताकहेछेएटलेउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयतेप्रकृतिपुरुषकालमायादिकपासेकरावेछेपणपोते
काईनथिकरता॥एविरितेसामवेदनेवेदातशास्त्रनेविषेपरमात्मानिदिव्यमूर्तिसिद्धकरिआपिछे॥इवेअणवेदे
करिनेमहिमायेसहितदिव्यमूर्तिमानपरमात्मानेसिद्धकृत्यानेप्रत्यक्षतानदातापरमात्माछे॥एमनिश्चयथ-
योपणतेतोजगतमाकेटलाएकगुरुकदेवायछेनेज्ञानपणआपेछेमारेतेमांथिकेनेपरमात्माकहेवानेकेनेन
कहेवा॥एमकाईनिश्चयथयोनहिं॥पछेतेप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूपनुंसाक्षात्कारतानकराववासारुंचोथो
अथर्वेदनेपांचरात्रशास्त्रछेतेअथर्वेदनेपांचरात्रशास्त्रनेविषेपरमात्माप्रत्यक्षनेओलखाववासारुंकळं
के॥अथमात्माब्रह्मदतिश्रुति॥अर्थ॥आज्ञानदाताप्रत्यक्षपरमात्माछे॥केहेतांसतचिदनेआनंदतेनि

कमलेज
सि० १०६

॥१५३॥

पूर्णता जेने विषे छे एटले आत्यंतिक ज्ञान सिद्ध तारुप गुण साक्षात्कार जेने विषे छे एवा जे ज्ञान दाता ते परमात्मा छे ॥ जे जेना
सुरवथ कि ज्ञान ने मन क्रमवचने सांभले तो ते सांभल नारा निअपूर्ण ताटलिने ब्रह्मरुप थर्द जाय छे ॥ माटे एबुं ज्ञान जे ना
थ कि थाय ते परमात्मा छे ॥ ने ते बिना ना बिजा सर्व जिव छे ॥ एम प्रत्यक्ष परमात्माने ओलख बा दवे एवा जे प्रत्यक्ष परमा-
त्मा तेनुं अर्धवेदने विषे नव शारवाये करिने वर्णन कसुं छे जे परमात्मा के बा छे ॥ तो जे नो पूर्ण शब्द छे एटले जेना शब्द ने
सांभल वे करिने सांभल नारो जिवात्मा ते पूर्ण काम थर्द जाय छे ॥ एवो जे नो शब्द छे ने जे नो पूर्ण स्पर्श छे एटले जेना चर-
णने स्पर्श करिने अपूर्ण जिव ते पूर्ण काम थर्द जाय छे एविरि ते जेनुं पूर्णरुप छे एटले जेना दर्शन करवाधि पूर्ण काम थाय छे
ने जे नो पूर्ण रस छे ने जे नो पूर्ण गंध छे ने जे नो पूर्ण अहंकार छे ने जे नो पूर्ण मन छे ने जे नो पूर्ण चित्त छे ने जे निपूर्ण बुद्धि छे केहे तां
प्रत्यक्ष ज्ञान दाता परमात्मानां अंग अवयवो सर्वे साकरना नाखियेर निपेटे परमात्मारुप छे ॥ जे मसाकरनुं नाखियेर होय त
नांका चलि चोटलि ने गोलो सर्वे साकरनुं छे पण ते मांथिकां दं त्याग करवा जे बुं नथि ते म प्रत्यक्ष ज्ञान दाता परमात्मानां मूर्-
त्तिने विषे त्याग भाग करवा योग्य नथि ॥ परमात्मानां मूर्त्ति तो परमात्मा ज छे ने तेना संबंधने जे जे जिव पा मे छे ते जिव
ह्मरुप थाय छे ॥ एवा राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष परमात्मा छे ॥ माटे तेना संबंध करिने ब्रह्मरुप थाय एवा जे नारद सनकादिक
नैशुक जिजे वा महा मुक्त तेणे पोतानो देह ने देह संबंधि पदार्थ तेनो निषेध करिने प्रत्यक्ष परमात्मा राम कृष्णादिक ज्ञा-
न दाता तेनि मूर्त्तिनुं गानवर्णुं छे ने ते मूर्त्तिनुं ध्यान कसुं छे ने तेनां लिता चरित्र बोलुं बुं सवुं रस बुं दार बुं जित बुं शुभ क्रिया अशु-
भ क्रियादिक सर्वे ने परमात्मारुप जाणिने गान कसुं छे ने तेना चरित्र ने गान करिने अधम जिव होय तेनो उद्धार थाय छे एवा
आत्यंतिक ज्ञान ना आपनारा ते परमात्मा छे ॥ एविरि ते चारे वेदे करिने परमात्मानुं स्वरूप ईद्वियो अंतःकरण ते अनुभ-
व मां साक्षात्कार करायो छे ॥ ने तेणे करिने आत्मानि मूर्त्ति थाय छे ॥ अने ए चारे वेदने चारे शास्त्र ने जो जुदा पाडिने सा-
भल शो तो ते चारे मां एक एक गुण छे ने एक एक दोष छे ने एक एक गुण सम जाओ ने एक एक दोष सम जाओ ॥ माटे ते

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५४॥

गुणदोषने जाण्याविना जो असत पुरुष एवाजे नास्तिक एतत्वे परमात्माना अथवा तारेने न मान नाराजे पाखंडितेना पा-
सेधिसां भविषी तो ते चार वेद मांजे चार दोष छे ते दोषे करिने चार गुण छे तेने दोष रूप करिने परमात्मा ना स्वरूपने
विषे नास्तिक भाव कराविने भ्रष्ट करी ते आस मा मांके टलाक जगत मां एक एक वेदने एक एक शास्त्रने असत पुरु-
षासेधिसां भविने नास्तिक धर्द गया छे माटे वेद शास्त्रने सत्पुरुषासेधिसां भविने सिद्ध करे छे तो ते आत्मा ब्रह्म रूप
धर्दने प्रत्यक्ष परमात्माने साक्षात्कार पामे छे ॥ हवे ते मांजे गुण दोष छे तेने समजवा निरित कहूं छुं ॥ जे प्रथम रुग्वेदने
सारव्य मांजे गुण दोष छे तेने कहूं छे ॥ जे ते रुग्वेदने सारव्ये करिने पिंड ब्रह्मांडादिक मायानुं निराकरण करिने यो ताना
आत्माने ते धि नो रयी पाडिने तेने चैतन निराकार व्यापक ज्ञान रूप जाणवोने ते आत्मा ये करिने आत्मा मां परमात्मा
ने जो वा कहें तां ध्यान करवुं ॥ एतोरुग्वेदने सारव्य मां गुण छे पण पिंड ब्रह्मांडादिक मायाना आकारनुं निराकर्ण कर-
वुं कहें तां मिथ्या जाणवा ते ममाया पर एवाजे ज्ञान दाता सह रूप परमात्मा दिव्य मूर्ति राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवा-
न ते निमूर्तिनुं निराकर्ण पणुं समजाय कहें तां मारो देह मिथ्या छे ते मते नो देह पण मिथ्या छे एम समजाय ए रुग्वेद-
ने सारव्य मां मोटो दोष छे ॥ हवे ते मांजे गुण छे तेनुं ग्रहण करिने कहें तां पिंड ब्रह्मांडादिक आकारनो निषेध करिने पोते
आत्मा शुद्ध धर्दने एतत्वे पंचविषय निवास नानो त्याग करिने पछे ते रुग्वेद माने सारव्य मांजे दोष आवे छे ते दोषने-
तालवाने अर्थे बिजोय जुर्वेदने योग शास्त्र मांजे गुण छे ते गुणने रुग्वेदने सारव्य मां मेखविने ते मां दोष छे तेने टालिना
रवचो हवे य जुर्वेदने योग शास्त्र मां गुण कियो छे तो य जुर्वेदने योग शास्त्र मां छवि सत त्व कत्या छे ॥ ते चो विस तत्व मा-
मायानां कत्या छे ते चो विस तत्व नां नाम ॥ पंच भूत पृथ्वि जल अग्नि वायुने आकाश अने पांच ज्ञान इंद्रियो कान चा-
मडि आरव्य जिभने नासिका ॥ अने पांच कर्म इंद्रियो ॥ याणि हाथ पाणि सुने गुद ॥ अने पांच विषय शब्द स्पर्श रूप र-
सने गंध अने चार अंतःकरण ॥ मन बुद्धि चित्तने अहंकार ॥ एचो विस तत्व मायानां छे ने पंच विस मो आत्मा छे ॥

कमलेज.
सि० १०६

॥१५४॥

ने छविसमो परमात्मा छे ते जे आत्मा छे ते मायाना तत्व नो त्याग करिने शुद्ध निर्गुण निराकार थर्दने छविसमा परमात्मा दि
 व्यमूर्ति ने पांमे छे ॥ एम योगशास्त्र ने यजुर्वेद मां कहुं छे ते गुण छे ते गुण ने सांख्य मां समज बोए दले सांख्य मां जे
 दोष छे ते टलि जाय छे ॥ ते सांख्य मां शुक ह्म छे तो सांख्य मां पंचवि सतत्व कहुं छे ते पंचवि सतत्व ने जाणे ते मुक्त थाय
 छे ॥ त्या श्लोक ॥ पंचविंशति तत्वतो तत्र यत्राश्रमे रतः ॥ शिखिमुद्रिज टिवापि मुच्यते नाभ्य संशयः ॥ अर्थ ॥ पंचविंश
 तत्व ने जाणनारो मुक्त थाय छे ते मां कांई संषय न धि ते गमे ते आश्रमी होय एम कहुं ए सांख्य नो सिद्धांत छे त्या रे त्या-
 म समज बुं जे सांख्य मां पंचवि सतत्व की थां छे ते मां चो वि सतत्व मायानां कहुं छे ते मायानां तत्व तो जड छे ने मिथ्या
 छे ॥ ने पंचवि समा परमात्माने कहुं छे ते परमात्मा सत्य छे ते मायानां तत्वो ने मिथ्या जाणि ने परमात्माने सत्य जाणे ते
 मुक्त थाय एम कहुं त्या रे त्या एम विचार करवो के मायानां तत्व तो जड ने मिथ्या छे अने परमात्मा तो सत्य ने सदाय मा-
 या पर छे ॥ माटे माया त्याग करिने परमात्माने पांमे छे कीण ते नो तपास करवो ॥ के म के परमात्माने तो कांई पामुं
 न धि के देतां परमात्मा तो माया परने पूर्ण काम छे ॥ माटे तेने तो कांई करवुं न धि अने जे सांख्य मां अहिंसा ने ब्रह्म च-
 र्या दिक धर्म पालवानुं कहुं छे ॥ तथा श्रवण मनादिक साधन करवानुं कहुं छे ते केने करवानुं कहुं छे के म के माया-
 नां चो वि सतत्वो जड ने मिथ्या छे ने परमात्माने तो कांई करवुं न धि ॥ माटे त्या योग मां जे छविस तत्व कहुं छे ते योग
 नो गुण सांख्य मां समजवो त्या रे सांख्य नि शुद्धि थाय छे पण योग नो गुण तिधा बिना सांख्य अबलुं पडे छे जे म आप
 णे एक बल द होय ने एक बल द आपणा पाडो शिने होय ते आपणे कांई कगाडि जो डिने गाम ज बुं होय त्या रे ते पाडो शि
 नो बल द मागि लेई ये त्या रे गाडि जो डिने गाम ज बाय ने पाडो शिने गाम ज बुं होय त्या रे आपणो बल द ते मागि जाय ॥
 त्या रे ते ने पण गाडि जो डिने गाम ज बाय ने बेनुं काम थाय पण जो एक बिजानो बल द न मागि ले तो बेमां ए के ने गा-
 डिजु ते नहि ने काम थाय नहि ॥ ते म सांख्य मां योग भेलवे ने योग मां सांख्य भेलवे त्या रे परमात्माना स्वरुप नुं शुद्ध ज्ञा

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१५५॥

नथापणतेविनाएकलेसारखेकेएकलेयोगेकरिनेपरमात्मानुंस्वरूपसमजातुंनधिमाटेसारख्यनेशुद्धकरवानेअर्थ
योगनो गुणलेवोतेयोगमांछविसतत्वकह्याछेतेमांचोविसतत्वमायानांकह्याछेतेजडनेमिथ्याछेअनेपंचविस-
माजिवर्द्धश्वरनेकह्याछे॥अनेछविसमापरमात्मानेकह्याछेतेमांजिवनेर्द्धश्वरलेतेनेविषेचोविसतत्वरूपमायावलमि
छे॥अनेपरमात्मा मायापरछेनेनिर्दोषछेनेतेपरमात्माजिवर्द्धश्वरमायानाआधारनेप्रकाशकछेमाटेजिवर्द्धश्वरले
तेमायानाचोविसतत्वनोत्यागकरिनेपंचविसमोंपोतेआत्माब्रह्मरूपवर्द्धनेछविसमादिव्यमूर्तिपरमात्मानेपामेछे
एमयोगशास्त्रमांकह्याछेतेनेसारख्यमाणसमजवुंजेसारख्यमांपंचविसतत्वकह्यातेमांचोविसतत्वमायानांक-
ह्याछेतेमायानातत्वभेगाजिवर्द्धश्वरनेतत्वरूपगण्याछेअनेपंचविसमापरमात्मानेकह्याछेएमसमजवुंकेम-
केजिविनानांतत्वएकलाजुदाहोयजनहिमाटेसारख्यमांचोविसतत्वकह्यातेभेगांजिवर्द्धश्वरनेतत्वरूपगण्या
छेअनेपंचविशमापरमात्माकह्याछे॥माटेजिवर्द्धश्वरजेतेमायानांचोविसतत्वथकिनोखांपाडिनेपरमात्मा
नेपामेछेएमसमजिनेमायामांथिथयांजेपिंडब्रह्मांडादिकआकारमात्रतेनुनिराकर्णकरवुंकहेतांमिथ्याजाण
वुंपणसदायमायापरनेदिव्यमूर्तिएवापरमात्माप्रत्यक्षज्ञानदातारामकृष्णादिकभगवाननाअवतारनीमूर्तिने
नुंनिराकरणनकरवुअनेतेमूर्तिनुंतामायानोनिषेधकरिनेपोतेआत्माशुद्धब्रह्मरूपथरनेतेनेविषेपरमात्मानि
मूर्तिनेधारिनेतेनुंध्यानकरवुअनेजोमायानोनिषेधकरिनेकेवलआत्मारूपेपोतानेमानत्रोपणतेमांप्रत्यक्षपर-
मात्मारामकृष्णादिकनिमूर्तिनुंध्याननहिकरेतोतेनेमायाकोईकालेछुटतीनथि॥तेपणगीतानाअध्याय २
विज्ञानोक्षोक ५९ओगणसारमांकांकह्याछे॥श्लोक॥विषयाविनिवर्त्ततेनिराहारस्यदेहिनः॥रसवर्ज्यरसोप्य-
स्यपरंदृष्टानिवर्त्तते॥५९॥अर्थ॥केवलविषयनोत्यागकरवाथकिंद्वियोविषयथकिनिवर्त्तिपामेछेपणाराग
जेवासनातेनथीनिवृत्तिपामतितेक्यारेनिवृत्तिपामेतोप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूपनेदेखेकेहेतांप्रत्यक्षपरमा-

कमलेज
सि०२०६

॥१५५॥

त्पारामक्रष्णादिक तेनास्वरूपनो निश्चयथाय त्पारे ते मूलवासना जे जन्म मृत्युनुं बिज ते नाशपामे छे अने जो माया ने त
 जिने केवल आत्मारूपे मानी ने प्रत्यक्ष परमात्मानि मूर्तिनुं ध्यान करणे नहिं तो ते शुद्ध ज्ञानि छे केहे तां तेने मिथ्याता-
 निजाण बो माटे मिथ्याता ने करि ने जन्म मरण टलतुं नथि के म के परमात्मा नी मूर्तिना आधार बिना निराकार पणे
 आकाश मां अधर रदेवा तुं नथि माटे प्रत्यक्ष भगवान नि मूर्तिना आधार बिना पिंड ब्रह्मांडनुं आधार पणुं ने तेने विषे
 वासना ते कोई ने टलति जन थि माटे सांख्ये करि ने पींड ब्रह्मांडनुं निराकरण करवुं पण ते मां एक सद्गुरु तान दाता
 प्रत्यक्ष परमात्पारामक्रष्णादिक भगवान नि मूर्ति तेनुं निराकरण न करवुं अने ते मूर्ति ने तो दिव्य रूप जाणि ने तेनुं पो
 ताना आत्मा मां ध्यान करवुं एम सम जे तेने रुखे दने सांख्य शास्त्रनुं दुसम जाणुं जाणवुं अने एम सम जिने जे प्रत्यक्ष भ
 गवान नि भक्ति कर छे ते नो ज मोक्ष थाय छे अने रुखे दने सांख्य नि मूल मत लव पण ए ज छे जे इंद्रियो अंतःकरण ना
 ग्रहण कस्या मां आवे तेने मिथ्या जाणि ने ते नो त्याग करवो अने ए मायो नो त्याग करा बिने अनुभव ज्ञान ना आपना
 रा अनुभवि सद्गुरु तेनुं ध्यान करवुं माटे जिवने ज्यां सुधि माई कदं द्रियो नी सम जण होय केहे तां माई क पंच विषय-
 मां इंद्रियो अंतःकरण ने वासना होय त्यां सुधि तेने माया पर एवा जे सद्गुरु परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान तेना स्वरूपनो
 निश्चय थ तो नथि अने ज्या रे अनुभव रूप कहे तां निरावास निक आत्मा थाय छे तेने प्रत्यक्ष परामक्रष्णादिक भ-
 गवान ना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ते उपर गीतानुं वचन ॥ श्लोक ॥ ब्रह्म भूत प्रसन्नात्मानो च तिनकांक्षति ॥ स-
 मः सर्वेषु भूतेषु सद्गुक्ति लभते पराम् ॥ १५ ॥ ना अध्याय मां ५४ मोक्षोक्तः ॥ अर्थ श्रीकृष्ण परमात्मा कहे छे ब्रह्म रूप
 ने प्रसन्न छे आत्मा कहे तां मन ते जेनुं ने हरखने श्लोक ते गया छे जे नाने सर्व भूत ने विषे समान छे दृष्टि ते जे नि ॥
 एवा जे आत्मा ते मारि भक्ति ने पामे छे केहे तां तेने मारा स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ ए बिरीते ब्रह्म रूप थर्दने प्रत्यक्ष-
 परमात्मा नी मूर्तिनुं ध्यान करवुं ए रुखे दने सांख्य नो अंतर भेद गति तार्थ छे ॥ अने ह वै योग मा जे गुण दोष छे ॥

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१५६॥

तेनेसमजानीरितकहेछेजेयोगमांपरमात्मानेसगुणकह्याछेसाकारकह्याछेकर्त्ताकह्याछेएकदेशिकह्याछे
एविरितेदिव्यमूर्तिपरमात्माछेनेतेमूर्तिध्यानकरवायोग्यछे॥नेसर्वेनाअंतर्गामीछेनेसर्वेनाप्रकाशकछे
नेजिबईश्वरथीपरछे॥नेसर्वेनेकर्मफलनाआपनाराछे॥नेजिबईश्वरनिध्यानकरवायोग्यछे॥अनेतेपरमात्मा
प्रत्यक्षछे॥एमकह्यंएतोयोगमांगुणछेपणजोमाईकआकारनोनिषेधकरिनेआत्माशुद्धपयाविनाइंद्रियो-
अंतःकर्णसहितप्रत्यक्षभगवाननुं ध्यानकरेतोतेनेभगवाननीमूर्तिनेविषेप्रकृतिपुरुषादिकनोभाबरहेछे
तथाभगवाननेविषेएकदेशिपणुंसमजायछे॥एयोगमांदोषछेतैदोषनेराखवानेअर्थयोगमांसारव्यजोग-
णलेईनेयोगनेनिर्दोषकरवुंमाटेसारव्यमांजेविरितेपींडब्रह्मांडादिकनुंनिराकरणकरवानुकह्युछेतैपिरी
तेनिराकरणकरवुंएटलेमीथ्याजाणिनेपोतानाआत्मानेशुद्धनिर्गुणअखंडअविनाशिब्रह्मरूपजाणिनेते
मांस्थितिपामवुंपछेयोगमांकह्याजेसाकारसगुणकर्त्ताएवाप्रत्यक्षरामकृष्णादिकभगवाननिमूर्तिनेनेब्रह्म
नाआधारनेब्रह्मनाप्रकाशकजाणीनेतेनुं ध्यानकरवुं॥त्यांश्रुतिः॥घटवत्स्वर्गादिविनस्यति॥१॥सर्वेख-
ल्विदंब्रह्म॥२॥अर्थसारव्यमांकह्याप्रमाणेसमजवुंजेघटवत्एटलेघडोजेमनाशथायछेतैमपिंडधितेस्व-
र्गादिकअनंतकोटिब्रह्मांडतेसर्वेनासछेएमसमजिनेपछेयोगमांकह्याप्रमाणेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिने
सर्वेखलुईदंब्रह्मएटलेपरमात्मानीमूर्तिब्रह्मछेकेहेतांपरमात्माछेएमजाणिनेतेमूर्तिनुंपोतानाआत्मा
ध्यानकरवुंपणजेमजिबईश्वरनोआत्माछेअनेपींडब्रह्मांडरूपतेनोदेहछेनेएबेजुदाजुदाछेतैमआत्मास-
त्यछेनेतेनोदेहमिथ्याछे॥तेमप्रत्यक्षभगवानरामकृष्णादिकनिमूर्तिनेविषेत्यागभागकरवायोग्यनधि॥
केहेतांतेनेविषेदेहजिवएवीभेदनधि॥परमात्मानीमूर्तिनोएबेधिनोखिछेनेएबेनेप्रकाशनीकरनारिछे॥
माटेपरमात्मानीमूर्तिजिएकपरमात्माछे॥एमसमजिनेपोतानाआत्मानेनिर्गुणब्रह्मरूपजाणिनेपरब्रह्म

कमलेज.
सि०१०६

॥१५६॥

एवाजे ज्ञानदाता प्रत्यक्ष भगवाननीमूर्ति ते तु ध्यान करवुं एमसमजवुं ए योगनो सिद्धांत शुद्धे ने एमसमजे ते नो मोक्ष
थायुछे एतत्वे जन्म मरण नां दुःख निवृत्ति पामुछे हवे शांमवेदने वेदांत शास्त्र मां जे गुण दोष छे ॥ तेने समजवानी रित
कहि पछीये जे सामवेदने वेदांत शास्त्र जे ते एमक हे छे जे परमात्मा सगुण छे निर्गुण छे साकार छे निराकार छे
कर्ता छे अकर्ता छे एक देशि छे सर्व देशि छे एविरिते परमात्मा सर्व कारण सर्व करता सर्व ना आधार सर्व व्यापक सर्व-
रूप संपूर्ण निर्लेप असंगि सर्वे श्री परमात्मा प्रत्यक्ष ज्ञानदाता राम कृष्ण आदिक छे एमक हूँ एतो सामवेदने वेदांत
शास्त्र मां गुण छे एण ते मां एमसमजाय जे सर्व रूप कल्यामाटे पिंड ब्रह्मांड तथा जिवद्भूत श्वर सर्व परमात्मा छे ॥ एमसमजिने
पछे पोताना जिवने परमात्मा मनाय जे हुं परमात्मा छे एमसमजाय ए वेदांत मां मोदो दोष छे माटे ते दोषने टालवाने अ-
र्थ वेदांतने विषे सांख्यने योग एवेशास्त्र नी समजण लिवि ते के विरिंतेरी ते समजवुं तो प्रथम प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्ण
आदिक निमूर्तिने विषे मार्दक भाव समजाव ते मार्दक भाव टालवाने अर्थ अने जिवद्भूत श्वर ना आत्माने विषे पिंड ब्रह्मा-
ंड रूप माया टालवाने अर्थ सांख्य मां कल्याप्रमाणे घटवत् स्वर्गादि बीन स्यतिक हे तां प्रकृति पुरुष थकिउ त्यन्त थयुं जे
नाम रूप पिंड ब्रह्मांड ते मिथ्या छे ॥ एमजाणिने पोतानो आत्मा ते थिजु दो समजिने शुद्ध निराकार व्यापक निर्गुण अ-
कर्ता असंगि ब्रह्म रूप मानिने पछे योग मां कल्या जे परब्रह्म परमात्मा ब्रह्म ना आधार ने ब्रह्म ना प्रकाश क एवा दिव्य मू-
र्ति छे ते परमात्मा प्रत्यक्ष वस्तु देव देव कि ना पुत्र जे श्री कृष्ण भगवान ते ते ज कल्या छे ॥ माटे वेदांत मां एमसमजवुं जे वेदो-
ते निर्गुण निराकार कल्या ते तो सांख्य माया नो निषेध करवाने अर्थ परमात्माने पोताना अंगना प्रकृति रूप जे नि-
र्गुण निराकार व्यापक ब्रह्म ते रूपे कल्या छे माटे ते ना ते भगवान न वेदांत मां निर्गुण निराकार व्यापक कल्या छे ॥
एमसमजवुं अने मायाना नाम रूपने मिथ्या करिने आत्मा ब्रह्म थईने पछे योग मां प्रत्यक्ष भगवान नी दिव्य मूर्ति ब्र-
ह्म रूपने ध्यान करवा योग्य ते नि सिद्धि करि आपी छे ॥ के हे तां प्रत्यक्ष भगवान नि दिव्य मूर्तिने योग मां साकार स-

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૫૭॥

ગુણકર્તા એકદેશિ કહ્યા છે માટે યોગ માં કહ્યા તેના તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને બેદાંતમાં સગુણ સાકાર કર્તા એકદેશિ
કહ્યા છે એમ સમજવું માટે સાંખ્યે પરમાત્માને બ્રહ્મરૂપે નિર્ગુણ નિરાકાર કહ્યા અને યોગે પરમાત્માને દિવ્ય મૂર્તિ
રૂપે સગુણ સાકાર કહ્યા ॥ અને સાંખ્યને યોગ એ સાસ્ત્રના જ્ઞાનને એક કરીને પરમાત્માનું વર્ણન કરીએ ત્યારે
એમ વર્ણન થાય જે પરમાત્મા સગુણ છે નિર્ગુણ છે સાકાર છે ॥ નિરાકાર છે કર્તા છે અકર્તા છે એકદેશિ છે સર્વદેશિ
છે દિવ્યાદિક પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ દિવ્ય મૂર્તિનું વર્ણન થાય છે માટે સાંખ્યને યોગ એ બેય ભેગાં કરીને પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ દિ
વ્ય મૂર્તિનું વર્ણન કરવું તેનું નામ જ સામવેદને બેદાંત શાસ્ત્ર છે માટે બેદાંતમાં ને સામવેદમાં કહ્યું છે જે સર્વસ્વ સુંદર
બ્રહ્મ નેદના નાસ્તિકિચન ॥ અર્થ ॥ એક પ્રત્યક્ષ પરમાત્માની મૂર્તિ તે સર્વે બ્રહ્મ છે ॥ અને તે બિના નાના પ્રકારનું કા
ઈ નથિ કેદેનાં પરમાત્માની મૂર્તિ બિના બિજું નામરૂપિંડુ બ્રહ્મ ડુંમિથ્યા છે ॥ જેમ દ્વાંદ્વવાનાં જલ સ્વપ્નની સ્પૃષ્ટિ મિ
થ્યા છે તેમ પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ ઉત્પન્ન થયું જે નામરૂપિંડુ બ્રહ્મ ડુંમિથ્યા છે ॥ અને પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ પર એવા જે બ્રહ્મ
ને પરબ્રહ્મ તે સત્ય છે ॥ અને તે બ્રહ્મ જે પરમાત્માનો પ્રકાશ એટલે પરમાત્માનું જ્ઞાનને પરબ્રહ્મ એટલે પરમાત્મા નિમૂર્તિ
તે જ્ઞાને સહિત એવિ જે પરમાત્માની મૂર્તિ તે રામકૃષ્ણાદિક રૂપે પોતાના સ્વરૂપનું જ્ઞાન આપવા સારૂ પ્રગટ થાય છે ॥
માટે તે મૂર્તિ સત્ય છે ને તે બિના બિજું મિથ્યા છે એમ સમજવું તેનું નામ બેદાંત શુદ્ધ સમજાયું જાણવું માટે સાંખ્ય યોગ
ને બેદાંત એ વળે શાસ્ત્રને વિષે એક મૂર્તિ એવા જે પ્રત્યક્ષ રામકૃષ્ણાદિક ભગવાન તેને જ કહ્યા છે એવિ રિતે સમજવું
તેનું નામ જ્ઞાને શાસ્ત્રને જ્ઞાને વેદ શુદ્ધ સમજાયું જાણવા અને એમ સમજીને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની ભક્તિ કરે છે તે
ને જન્મ મરણ દલિ જાય છે ॥ ને તેનું કલ્યાણ થાય છે હવે અર્થવેદને પાંચરાત્ર શાસ્ત્ર માં જે ગુણ દોષ છે તેને સમજવાની
રીત કહું છું જે પાંચરાત્રને અર્થવેદમાં પરમાત્માને કેવા કહ્યા છે તો પરમાત્મા સગુણ છે નિર્ગુણ છે કર્તા છે અ
કર્તા છે સાકાર છે નિરાકાર છે એકદેશિ છે સર્વદેશિ છે ॥ યલિ નિર્ગુણ નથિ સગુણ નથિ કરતા નથિ અ-

કમલેજ
સિ ૦૦૬

॥૧૫૭॥

कर्त्तानधिसाकारनधिनिराकारनधि॥बलिसाकारथका निराकारछेनेनिराकारथकासाकारछे निर्गुणथका
 सगुणछेसगुणथकानिर्गुणछे एकदेशिथका सर्वदेशिछेनेसर्वदेशिथका एकदेशीछे॥एवाप्रत्यक्षपरमात्माछे
 ॥तेउपरश्लोक॥अपाणिपादोऽयवनोऽष्टहीतामस त्यचक्षुःसश्रणोत्यकर्णः॥सवेसिवेद्यानचतस्यवेत्तातमा-
 हरयुं पुरुषपुराणम्॥१॥अर्थ॥परमात्माकेवाछे तोपगनधिनेपगेकरिनेचालेछे॥हाथनधिनेहाथेकरिनेग्रहण
 कैरेछे॥नेपरमात्मानेआखनधिनेजुयेछे॥नेकाननधिनेकानेकरिनेसांभलेछे परमात्मासर्वनेजाणेछे॥
 तेनेकोईजाणतुंनधि॥नेपरमात्मा मायापरछे एटलेअज्ञानथीपरछेनेपुराणएटले अनादिछे एविरितेपरमात्मा
 नेमायानां इंद्रियो अंतःकरणनधिपणदिव्यमूर्तिमानपरमात्माछे एविरिते प्रत्यक्षपरमात्माथकिज्ञानपामिने
 सिद्धदशानेपा म्योएबोजेब्रह्मरुपमुक्ततैबो ल्यो छेके आप्रत्यक्षरामकृष्णादिक ज्ञानदाता भगवाननिमूर्त्तितेपरब्र-
 ह्मछे परमात्माछे परमेश्वर छे पुरुषोत्तमछे सर्वना आधारछे सर्वना कारणछे सर्वशक्तिमानछे सर्वना प्रकाशक छे॥
 सर्वनेकर्मफलना आधारना राछे नेसर्वथीपरछे पणतेधिपरकोईनधि एटले एनाउपरकोईबिजोसमर्थईश्वरनधि
 एविरिते सर्वत्रपूर्णने अद्वैतकहेतां एजेवातो एजछे पणतेजेवोकोई थतो जनधि एवापरमउपगार एरुपप्रत्यक्षरा-
 मकृष्णादिक छे एमअथर्वेदमा कहेछे एतोअथर्वेदतथापंचरात्रशास्त्रमां गुणछे पणतेप्रत्यक्ष भगवाननीनव-
 प्रकारनि भक्तिकरवानुंकहेछे॥तेमांप्रत्यक्ष भगवानभूरव्याथायतरव्याथायराहाडुवायतदुकोलागे मांदाथाय
 बालकथाय जुवानथाय रुद्रथाय कामजणाय क्रोधजणाय लोभजणाय स्वादजणाय स्नेहजणाय मानजणाय हारवुं
 जणाय जितवुं जणाय पारकुज्जणाय पोतानुं जणाय हसताजणाय रोताजणाय दुःखादिकअनंतप्रकारनां प्रत्य-
 क्षपरमात्मानां लिताचरित्रतेनेजोईनेतेप्रत्यक्ष भगवानने विषे मनुषभाव आवेतथाएकदेशिपणुं समजायत-
 था माईकभावपरहाय एअथर्वेदनेषां चरात्रमां मोरो दोषछे तेदोषने रालवानेअर्थ पांचरात्रनेविषे सांख्ययो

श्रीसुख
सिद्धान्त
॥१५६॥

गनेवेदांतएत्रणेशास्त्रनो गुणमेतवयो त्पारेतेपंचरात्रशुद्धथायछे ॥ तेसांख्यनोएमगुणलेवोजेसांख्यमां-
परमात्मानेव्यतिरेकपणेचैतन्यशक्तिज्ञानरूपेनिर्गुणनिराकारादिककल्याछेअनेसाकारसगुणनथिएमकह्छे
अनेयोगमांपरमात्मानेअनवरूपेसगुणसाकारछे निर्गुणनिराकारनथिएमकह्छेअनेवेदांतमांअनवरूपेव्य-
तिरेकभेदेरहितकह्छेकेपरमात्मासगुणछे निर्गुणछे साकारछे निराकारछे कर्त्ताछेअकर्त्ताछेएविरितेसांख्य
योगनेवेदांतएत्रणेशां कल्याजेपरमात्मातेनातेपरमात्मानेअथर्वेदमांकह्छे ॥ तेअथर्वेदमां प्रत्यक्षपरमात्मा
नेकह्छेके निर्गुणछेसगुणनथितेसांख्यमांकह्छेजामायानागुणतेपरमात्मानीमूर्तिनेविषेनथिमाटेसगुण
नथिनेनिर्गुणछेअनेवलिअथर्वेदमांकह्छेकेपरमात्मा प्रत्यक्षसगुणछेनेनिर्गुणनथिएमकह्छेतेयोगमांक
ह्छेजैअनवरूपेप्रकृतिपुरुषादिकसर्वनाप्रकाशकआधारकर्त्तानेसर्वनेध्यानकरवायोग्यमूर्तिमानएद
लेसाकारछे निराकारनथिसगुणछे निरगुणनथिएविरितेयोगमांकह्छेतेनातेअथर्वेदनेपंचरात्रमांसमजवा-
जेपरमात्मासगुणछेएदलेअनतकल्याणकारिगुणयुक्तपरत्यक्षपरमात्माछेअनेनिर्गुणनथिएदलेआत्मा-
जेबोनिरगुणछेतेबानिर्गुणनथिमाटेदिव्यगुणयुक्तपरमात्माछेअनेवेदांतमांदृष्टाद्रूपभेदेरहितदिव्यमूर्ति
परमात्मानुवर्णनकह्छेजेसगुणछेनिर्गुणछेसगुणएदलेकल्याणकारिगुणयुक्तछेअनेनिर्गुणछेएदलेमायाना
गुणरहितछे ॥ साकारछे निराकारछे ॥ साकारछेएदलेदिव्यमूर्तिछे ॥ ने निराकारछेएदलेमार्दकआकारे-
रहितछेएविरितेप्रकाशेसहितदिव्यमूर्तिनुंवरणनवेदांतमांकह्छे ॥ तेनातेपरमात्मानेपंचरात्रमांप्रत्यक्षक-
ह्छे ॥ माटेपंचरात्रमांकह्छेकेपरत्यक्षपरमात्मासगुणछे निरगुणछे कर्त्ताछेअकर्त्ताछे साकारछे निराकारछे
एविरितेप्रकाशवानदिव्यमूर्तिप्रत्यक्षपरमात्माछेएमकह्छेद्वेएत्रणेशास्त्रेकरिनेप्रत्यक्षमूर्ति
सिद्धकरित्यारेतेकेवाथयातोप्रत्यक्षभगवानसगुणथकानीर्गुणछेनेनिर्गुणथकासगुणछे ॥ सगुणथकानि

कमलेज
सि०१०६

॥१५६॥

गुणहेराटले कल्याणकारि गुणयुक्त थका माया ना गुणे रहित छे अने साकार थका निराकार छे एटले दिव्य मूर्ति ये युक्त
 थका माईक आकारे रहित छे कर्ता थका अकर्ता छे ने अकर्ता थका कर्ता छे एटले पोतानि ईछाये करिने अनंत को-
 रि ब्रह्मांडने कर्ता थका पोते काई नधिकरता प्रकृति पुरुष पासे करावे छे माटे एवा अनंत अवगुणे युक्त जे परमात्मा-
 ते पोताना चैतन रुप जे अक्षर धाम तेने बिषे अखंड रखा थका अनंत जिवोने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान कराविने माया
 ना बंधन थकि मुकाबिने पोताना अक्षर धामने पमाडवाने अर्थे पोताना सत्य संकल्पे करिने सर्व मनुष्यने प्रत्यक्ष द्रष्टि
 गोचर थाय छे ॥ कहे तां प्रत्यक्ष मनुष्या कृतिने धारण करे छे अने ते प्रत्यक्ष भगवानने शरणे जे जिव आबे छे तेने पोता
 नी भक्तिक स्थापिने तेनां अनंत जन्मनां पाप तेने नाश करवाने अर्थे तेनी सेवानुं ग्रहण करवा सारुं पोते दिव्य रूप थ-
 का मनुष्यनि पेरे बरते छे माटे पोते प्रत्यक्ष परमात्मा परिपूर्णने स्वरुपना धाम छे ॥ तोपण पोताना भक्तने परिपूर्णने-
 स्वरुप करवाने अर्थे कृपा करिने भक्तना सेवानुं ग्रहण करे छे तेपोते भूरव्याथाय एया नथि तोपण भोजनना था लज
 मे छे ने तरनूया थाय एया नथि तोपण जल पिये छे ने जेने निद्रानथि तोपण निद्रा करे छे अने पोते सर्वे सो भारुप छे
 तोपण भक्तना भावप्रमाणे बस्त्र धरेणां पुष्प धारण करे छे अने पोते प्रत्यक्ष परमात्मा सर्वना आधार छे तोपण घो-
 डेगा डियेया लखिये बे से छे अने पोते तक्षिमा पति छे तोपण पोताना भक्तजनो नां तनमन धनादिक सर्व पदार्थ
 तेपोताने शरणे अर्पण करावे छे तेनामन जिमगवाने बहिराजानु तनमन धनादिक सर्व पदार्थ तेई लीधुं एविरि
 ते दिव्य मूर्ति थका मनुष्यनी पेरे वर्त्ते छे अने तेणे करिने अनंत जिवोनी मोक्ष थाय छे केमके परमात्मा पोते पूर्ण काम
 छे माटे तेना संबंधने जे जे जिव पा मे छे ते जिव पण पूर्ण काम थाय छे माटे प्रत्यक्ष परमात्मा मनुष्य थका दिव्य रूप छे
 कहे तां जे नो पूर्ण शब्द छे ने जे नो पूर्ण स्पर्श छे ने जे नो पूर्ण रूप छे ने जे नो पूर्ण रस छे ने जे नो पूर्ण गंध छे दृश्यादिक प्रत्य-
 क्ष परमात्मानि सर्वत्र पूर्ण मूर्ति छे ॥ माटे ते प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक परमात्माना शब्दादिक ने जे जे जिव पोताना

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५९॥

आत्मा मां धारे छे तो ते धार नाराजिबनि अपूर्ण तादनिने पूर्ण काम थाय छे अने ते प्रत्यक्ष परमात्माने कोणै पूर्ण करी
नथिए तो पोते पोतानि मेले से ज अनादि पूर्ण काम छे अने ते नां जन्म कर्म ने चरित्र सर्व दिव्य छे एह ले कल्याण कारि
छे ॥ माटे ते नां जन्म कर्म ने चरित्र ने जे दिव्य जाणे छे तो ते जाण नाराणां पण जन्म कर्म दिव्य भावने पामि जाय छे अ-
ने ते आत्मा परमात्माना साधर्म्य पणाने पामे छे एविरिते चारे वेद ने चारे शास्त्रना ज्ञाने करिने प्रत्यक्ष भगवानने
जाणे छे तेने अथर्वेदने पंचरात्र शुद्ध समजा युं जाणवुं अने तेने प्रत्यक्ष भगवाननि मूर्ति ने विषे कोर्द दिव्य समुष्प-
भाव आवे जनहिं कैम के तेना ज्ञाने करिने तेने जाण्या माटे तेने प्रत्यक्ष मूर्ति ने विषे अखंड दिव्य भावरहे छे ने ते भ-
क्त पछे प्रत्यक्ष परमात्माने दिव्य रूप जाणिने तेना गुण गाथ छे अने तेने से गुण नी गुण साकार निराकार कर्त्ता अ-
कर्त्ता एक देशि सर्व देशि आदिक अनंत गुण रूपे श्रुते प्रत्यक्ष तान दाता सद्गुरु रूप राम कृष्ण आदिक मनुष्या
कृति भगवाननि मूर्ति तेने विषे सर्वे देखाय छे अने तेने सर्व शास्त्र तथा चार वेद तथा सर्वे पूराण ते सत्यने सब-
दा समजाय छे माटे आचिरिते प्रत्यक्ष भगवान लक्ष्मि नारायण तेना मुख थकि तान सां भलिने तेना स्वरूप नो नि-
श्चय करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानना गुण दिव्य रूप जाणिने ब्रह्माये चार वेदे करिने गुण गाथा छे अने गौतमादिक
रुषीयो पण प्रत्यक्ष भगवानना श्रीमुख थकि एविरिते ज्ञान पामिने प्रत्यक्ष ना स्वरूप ने दिव्य रूप जाणिने ते-
ना गुण छे शास्त्रे करिने गाथा छे अने ते बिज रिते व्यासजिये प्रत्यक्ष परमात्मा श्रीकृष्ण भगवान तेना मुख थकि
ज्ञान सां भलिने तेना स्वरूप नो निश्चय करिने ते प्रत्यक्ष ना गुण व्यासजिये चार वेदे करिने गाथा छे तथा अष्टा-
रषाणे करिने गाथा छे तथा भारता दिक दत्तिदासे करिने गाथा छे माटे चार वेद छ शास्त्र ने आटार पूराण ने ते-
विना बिजारुषीयो नी स्मृतियो उपनिषदो एसर्वे मा प्रत्यक्ष परमात्मा पंचदेवरूपे प्रगटराम कृष्ण आदिक भगवा-
न तेना ज गुण गाथा छे पण ते विना बिजो कोर्द परमात्मान थिए म समजिने जे प्रत्यक्ष नी भक्ति करी ते नो

॥ कमल ज.
सि० १०६

॥१५९॥

मोक्ष तत्काल था यछे अने तेनो जगतना पदार्थ उपरथी मोह टलि जाय छे ने तेनी इष्टि निरावरण थईने एक प्रत्यक्ष भगवान नीस-
 र्त्तिने जअखंडदेखे छे मोटे ज्ञान चक्षुवाला एवाजे प्रगट महात्मा पुरुष तेनो जेने सत्संग थाय छे तेने जशुद्ध स्वरूप एवाजे परं
 मात्मा तेना स्वरूप नुं यथार्थ ज्ञान थाय छे पछे जे ज्ञान थयु एवो जे प्रगट भगवाननो भक्त ते जे ते प्रत्यक्ष परमात्मा नी प्रार्थ
 ना करे छे जेहे प्रभु तमारो मारा उपर अनुग्रह नो तो कहे तां तमे सुने प्रगट न हो ता ओ तखाया त्यां संधि दुं तमने पाम वा सां
 मै रूखे दमां तमारा स्वरूप नुं ज्ञान सां भल्यु ते मां थि मुने एम सम जायुं जे पिंड ब्रह्मांडादिक नाम रुप मी थ्या छे एम जाणि
 ने तमारा अवतार निमूर्त्ति यो ते ते पण मे तमारा अनुग्रह विना मिथ्या जाणिने जे पिंड ब्रह्मांडना आकार मायाने मिथ्या छे ॥
 तेम प्रगट भगवान निमूर्त्ति नो आकार पण मायानो ने मिथ्या छे एम सम जतो दतो एमारो मोटो अपराध छे तेहे प्रभु एमारा
 अपराधने माफ करो अने एवि रिते रूखे दना ज्ञाने करिने तमने निराकार रजाणीने घणा कयुग संधि पिंड ब्रह्मांड नुं निराक-
 रण करिने ते थि वैराग पामिने तमने पाम वा सां रुं इंसो इंसो इंसो इंसो एम जप कस्यापण हे प्रभु तमारा अनुग्रह विना कहे तां तमे
 प्रगट मल्य विना ते मां मुने लेना मात्र शान्ति थई नहि पछे बलि बिजो यजुर्वेद मे तमने पाम वा सां रुं सां भल्यो तयारे ते मां थि
 तमारा अनुग्रह विना एम सम जायुं जे भगवान मूर्त्ति मान छे ने ते नुं कसुं सर्व थाय छे ने तेना हलाव्या विना पां दंडुं हास
 तुं नहि मोटे जे जे इंसो कुरुं ते भगवान करावे छे ते इंसो कुरुं एम जाणिने विषय भोग करवा आशक्त थई गयो ए तमा-
 रो मोटो गुन्हो थयो छे के मुके कामादिक विकार तो जिवनो पर छे ते विकारने दाखवा एत नारि आता छे तेमें तमारा अ-
 नुग्रह विना सम जायुं नहि ने विषय अनियम पणे भोगव्या एमो टो अपराध तमारो थयो छे तेहे प्रभु ए अपराधने माफ करो ॥
 अने बलि एक बिजो तमारो गुन्हो थयो छे के तमारा अनुग्रहने पामे ला एवाजे तमारा भक्त संत तेणे तमारा विना सर्व माई
 कपदार्थनो त्याग करिने वैराग्यने पाम्या एवा तमारा भक्त संत तेनो मे उल्लो अवगुण लिधो जे एतो कोई समजतान-
 थि जे भगवान जगतना कर्त्ता छे ने प्रेरक छे मोटे भगवाने जे जे पदार्थ उत्पन्न कस्या छे ते सर्व भोग वा सां रुं कस्या छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६०॥

मारे तेनो त्याग करे छे तेणे तो भगवाननी आता खोपिएम समजीने तमारा संतनो अवगुण लिधो अने में निजां कथदे
ने विषय भोग व्याएवे तमारा मोटा गुन्हा थया छे माटे दे प्रभु एगुन्हा माफ करो ने एविरिते तमारा प्रत्यक्ष स्वरूप नि प्राप्ति
विना यजुर्वेद मां अवतुं समजीने घणा कजुग सुधि विषय भोग व्याअने ते विषय भोग नी वासना ये करि ने जन्म मरण ग
र्भवासने लक्ष चोरा शिमां मद्दा दुःख पा म्यो पण तमारा अनुग्रह विना एटले दं प्रभु तमे प्रगट मल्या विना क्यां ई द्वा न्ति ने
ठरि ने बेडो नहिं पछे वलित मने पोम या सारुं चि जो साम बेद तेनुं ज्ञान सां भल्युं त्वारे ते मां एम कहुं छे जे सर्व परमात्मा
प्रत्यक्ष छे ते निश्चिं ॥ सर्वे स्वत्विंदं ब्रह्म ॥ अर्थ ॥ आप्रत्यक्ष सर्वे ब्रह्म एटले परमात्मा छे ते वेद मां तो एम कहुं छे जे ए
क प्रत्यक्ष राम कृष्ण दिकनी मूर्ति यो छे ते सर्वे परमात्मा छे पण ते तो तमारि रूपा विना अवतुं समजाणुं जे पिंड ब्रह्मोद
तथा जिव प्राणि पशु पक्षी सर्वे परमात्मा छे एम समज्यो दतो एतमारो मद्दा मोटो अपराध थयो छे ते अपराधने माफ करो
अने ते साम बेदने अवलो समजीने में एम जाणुं दतुं जे सर्वे परमात्मा छे ते भेगो दं पण परमात्मा छुं एम समज्यो ते पाप
दतुं माटे दे प्रभु दवे मारा उपर तमारो खरो खरो अनुग्रह ने कपा थई छे जे मारा सर्वे अपराधने कण्ठ यां कहे तां तमारा स्वरूप
नी मुने प्राप्ति थई एटले जाणे मारे को ई दहाडो दुःख दतुं जनहिं माटे दे प्रभु मारा उपर तमे घणिक पा करि घणि में हेर
करि मुने कतार थकतार्थ कसो एविरिते जे ने परमात्मा प्रत्यक्ष स्वरूप नी निश्चय थाय छे ते मद्दा आनंदने पा मिने पर
मात्मा नी प्रार्थना ने स्तुति करे छे पछे ते ना उपर परमात्मा घणा घणा प्रसन्न थईने तेने दिव्य तनुं आपे छे ने पोताना अ
क्षर धामने पमाडे छे ॥

॥४॥ इति श्रीमुखसिद्धांत १०६ संपूर्ण ॥

॥४॥

॥४॥

कमलेज
सि० १०६

॥१६०॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् १९१९ योगिनिशे १९ योगिनिशना भाद्रपदशुद्धि २ विजने दिवस महारा-

ज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसरवै मध्ये पदं वस्ता देवजिने घोरुत्तरादेवार ओरु निओसरिमां हिंदोला रवाट उपर वि
राजमान थपादता ने सरवे स्वेत वस्त्र धारण कस्यादता ने गुलाबिरंग नोफिटो मुस्तके बांध्योदतो ने कंठमां पुष्पना हार सो-
भिर ह्यादता ने कंकुनो चांद लो कस्योदतो ने पोताना मूखाविर्दनी आगत साफ तथा हरी भक्तनी सभा भगवद्ने बेठी ह-
ति पछे महाराज बोल्या जे सर्वे ने एक प्रश्न पुछिये छिये जे भगवानना भक्त ने ला भनो दिवस ते कियो छे ने नकामो दि-
वस ते कियो छे ॥ ते कहो पछे कोर्दना र्थी उत्तर थयो नहिं त्या रे महाराज बोल्या जे ल्यो ए नो उत्तर अमे करिये जे एक योग
निष्ठा छे ने एक सांख्य निष्ठा छे ते ए बे निष्ठा ने जे परिपूरण करि राखे छे ते भगवाननो भक्त पुरो छे अने ते भक्त ने आ दे प-
दोर ला भनो दिवस छे अने बे निष्ठा माथि एक निष्ठा जे ने होय ते ने अरधो दिवस ला भनो ने अरधो दिवस नकामो छे अने
ते मां जे ने एक लि सांख्य निष्ठा दीयतो ते सून्य भावने पामी जाय छे ने भगवान निमूर्त्ति प्रत्यक्ष तेने विषे सस्क भा-
व आविजाय छे केम के सांख्ये करिने पिंड ब्रह्मांडादिक आकार माचनुं निराकर्ण पणुं करिने भेगु प्रत्यक्ष भगवान निमूर्त्ति
तेनुं पण निराकर्ण पणुं समजाय माटे प्रत्यक्ष मूर्त्ति ने विषे एक ली सांख्य निष्ठा या लाने सस्क भावरहे छे ने पोताने पण
अपूरण तारहि जाय तेणे करिने सून्य भाव बरते अने जे ने एक लियोग निष्ठा होय तो तेने भगवान निमूर्त्ति ने विषे मनु-
ष्य भाव आविजाय ने एक दे निपणुं समजाय पण दिव्य भावन रहे माटे योग ने सांख्य बेने सिद्ध करे तेने कोर्दयात
नी कसर रहे तिनथि अने जे ने सांख्य ने योग सिद्ध थया ते तो अक्षर ब्रह्म रूप थाय छे ने ते भक्त तो भगवान ने रत्नानुं
धाम रूप थयो केम के सांख्ये करिने पिंड ब्रह्मांडादिक मार्दक आकार माचनुं निराकरण पणुं करिने पोते ब्रह्म थाय छे
ने पछे योगे करिने पोताने म ल्या एवा जे ज्ञान दाता प्रत्यक्ष परमात्मा तेना स्वरूप ने पोताना आत्माने विषे धारीने अ-
खंड ध्यान करे छे तेनुं नाम सांख्ये सहित योग कहिये अने एयो सांख्ये सहित योग जे ने सिद्ध थयो ते तो पुरो ज्ञानी छे

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१६१॥

अने सांख्ययोगने अभेदपणे समजवुं तेनुं नामवेदांत छे अने सांख्ययोगने वेदांत एवणे सहित प्रत्यक्ष मूर्ति भगवान
तेनीनवधा भक्तिये करिने सेवा करवी तेनुं नाम पांचरात्र छे माटे अमारा आश्रीत होय तेने अभ्यास करिने सांख्येस-
हित योग सिद्ध करवो अने जे एविरिते योग सिद्ध करी ते अपार सखने पांमशे अने तेमां जेदलो परमादके आत्मस-
रेशे तेदलितेने रयोदर द्विजशे माटे आत्मसके परमादसखवो नहि अने भगवानना भक्तने निवृत्ति पामिने योग
सिद्ध जरूर करवो अने कदापि कोईक भक्तने प्रादुर्भूते जोगे करिने अनंत प्रकारनी प्रवृत्ति होय तो पण रात्रिने वि-
षे एकांतमांवेशिने एकाग्रवृत्ति करिने सांख्य विचारे करिने पिंड ब्रह्मांडादिकनुं निराकर्ण करिने सुद्ध चैतन्य
आत्मारूप धर्दने पछे योगविचारे करिने पोताने प्राप्ति युं जे प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप तेने आत्मा जे जाणपणुं तेमां
धारिने ध्यान करवुं अथवा प्रत्यक्ष भगवाननि मूर्ति चरणां धिंदनी पूजा करवाने समेपण पूर्वक ह्यो एवो विचार करि-
ने ध्यान करवुं अने एविरिते जे ध्यान नो अभ्यास करवी तेने भगवाननि मूर्ति नो साक्षात्कार थरी अने तेने पंचवि-
षयनी वासनासे दे जे ओछि धर्द जशे ने मायानुं आवर्ण ते निद्रा छि मां थिदलि जशे अने एवा भक्त होय तेनो देह पडे-
त्यारे तेने एक भगवाननि मूर्ति अखंड देखाया करे अने तेने तो जेम अंग उपर थि व रूप डि जाय तेम एवा भक्त नो देह प-
डे तेनी तेने खबर पडती न थि ने ते तो एम जाणे छे जे हं आत्माने परमात्मा भगवान ते अनादिना अखंड आमने आम
छे एव बुधर ते छे पण तेने पिंड ब्रह्मांडादिक काईसां भरतुं न थिके मके लेणे देह छ तां पण एवो जनि श्वय कर्षो ह तो जे
आत्माने परमात्मा बिना पिंड ब्रह्मांडादिकने स्वप्न तुल्यने द्वा द्वार रूप जाणुं ह तुं ने एक प्रत्यक्ष मूर्ति भगवान तेने विषे
जुट्टा प्रितिदुति माटे बेदमां कसं छे जे यामति स्या गति भवेत एनो अर्थ देह छ तां ज्यामति होय त्या देह मुकिने गति
कई तां त्या तेनो निवास थाय छे माटे जे निमतिमां आत्माने परमात्मा बेज छे तो ते देह मुकिने तेने जपामे छे अने
जेने एविरिते ध्यान करवानो अभ्यास नहि होय तेने मोदिरयोदर द्विजशे के म के जे ध्याने करिने भगवाननि मूर्ति

सरवै
सि० १०७

॥१६१॥

मांजोडाणोनहिं होय तेने अंतसमानीवरयत आवेछे त्वारे सर्वे दिशाओ तेपण भयंकर लागेछेने अनंत प्रकारना भयप्रा-
प्तथाय छे अने भगवाननी मूर्त्ति सां भस्माविना तेने देह मुकवास मे ब्रह्मांड फाटे एवा कडका थाय छे माटे जेणे अभ्यास भगवा-
नना स्वरूप नोनधिकस्यो तेने अंतसमे भगवानक्या पीसां भरशो तेने तो नहिं जसां भरे अने जेणे जेणे आलसने परमाद-
नो त्याग करिने अभ्यासे करिने प्रत्यक्ष भगवाननि मूर्त्तिनुं ध्यान सिद्ध कसुं होशो तेने अंतसमे पण भगवाननि मूर्त्ति साक्षा-
त्कार देखाशो अने अंतसमानी जे व्याधि निषिडा ते एने तेना मान जणाति न धिमाटे भगवानना भक्त होय तेने सारख्य
विचारे तान सिद्ध करिने योगे करिने ध्यान नो अभ्यास नीत्ये जरूर करयो अने ते ध्यान पण समाविना थातुं न धिमाटे आज
तमारे समो आव्यो छे ते लोक मोपण कहेवत छे जे जे मलेटाणे ते पछे न मलेखरचे नाणे माटे आज तमारे टाणु आव्युं छे नेव
गरदारवडे साक्षात्कार ध्यान मां मूर्त्ति आवे एम छे अने प्रत्यक्ष मूर्त्ति भगवानन होय त्वारि तो ध्यान करि करि नैस काई
जाय तो पण स्वप्नामां क्यारे पण भगवाननि मूर्त्ति देखाय नहिं केम केजे वस्तु दिगि न होय ते क्यो धि ध्यान मां आवे एतो न
ज आवे माटे प्रत्यक्ष भगवान होय त्वारे ज ते ध्यान सिद्ध थाय छे ते सारुं जे जे प्रगट भगवानना भक्त बाई भाई होय तेने
तो पोताने मल्या जे भगवान तेनां दरशन करिने अंगो अंगमां प्रति परोईने पोताना अंतःकरणमां धारिराखिने पछे का
मका अस करतां हालतां चालतां उठतां वेसतां सर्व क्रियाने विषे पोताना मन नी वृत्ति भगवानना स्वरूप मां अखंड राख-
बी अने जे राख धान थईने एविरिते अभ्यास राखशो तेने पंचविषय निवासना नां मूल उरविडिजशो अने आत्माने विषे पर
मात्माना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय पशो तेने ब्रह्मरूप थईने आत्यंतिक मोक्ष जे अक्षर धाम तेने पामशो पछे भक्त
जेठे प्रश्न पुछुं जे हे महाराज ए ध्यान नो अभ्यास अखंड रहे ते नो शो उपाय छे ते कहो पछे महाराज बोल्या जे एवो अभ्यास
नो उपाय तो ए छे जे जेने एवो अभ्यास द्रव्ययो होय एवा जे संत ते नो मन क्रमवचने समागम करे त्वारे पोताने पण एवो
ध्यान नो अभ्यास द्रव्य थाय अने जे पांच दहाडा तो अभ्यास राखेने पछे बलि पांच दहाडा न राखे तो तेने ध्यान सिद्ध थाय-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६२॥

नहिं॥ जेमविद्याभणवावेसे ते पांचदिवस अभ्यास करे ने पांचदिवस न करे तो तेने विद्या आचडे नहिं ने पांचदिवस शि
रव्यो होय ते पण भूति जाय ते मजे ध्यानि ना संग मार हि ने ध्यान नो अभ्यास निरंतर राखे तो तेने अखंड ध्यान सिद्धि पा
य छे ॥ ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९ ओगणिशो १९ ओगणिशना भादरावदि ६ छठवे दिवस माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसरवैमध्ये
पदे लउदा भक्तने घेरउतरादा बारभा ओरडानी श्रीसरिम गादित किये जुक्त हो लिया उपर विराजमान थया दताने स
र्वे कर्माचल वस्त्रधारण कस्यां दताने पुष्पनाहार कंठमां धारण कस्या दताने कंकुनो चांद लो कस्यो दताने पोताना मु
खाविंदनी आगल संत मंदल त था घणा कद्वरि भक्तनी सभा भराई ने बैठि इति पछे महाराज बोल्या जे आज तो वेद
वेदांतादिक सर्व साहास्र नो सिद्धांत कहिये तेने सरत देई ने सा भल जो जे द्रष्टा द्रव्य थि पर एवा जे परमात्मा तेना स्व
रूप नुं जे ज्ञान पाम बुं ए ज मोक्ष नो हे तु छे अने ते परमात्मा जे ते माई कए बां जे इंद्रियो अंतःकरण तेणे करि ने जणाय ए वा
न थि तेने जाण बाह्ये तेने जाण बा मा मुख्य कारणो एटले कारणो ये करि ने समजायो एवो जे ते ज्ञान नो प्रकार तेने क
हिये छिये जे प्रथम कारण पांच छे तेनां नाम तेने नो अर्थ जे एक तो सत्य ने बिजुं असत्य ने त्रिजुं सत्या असत्य ने चो धुं
असत्या सत्य ने उपर क ह्यां जे चार कारणो तेना आधारे तेना आत्माने ते चार थि पर जे कर्तृ म कर्तु ने मन्थ कर्तु जे प
रमात्मा ते परम सत्य पांच मुं कारण छे तेमां प्रथम क ह्यां जे चार कारण तेने अर्थे सहित पांच मुं कारण जे परमात्मा तेने जा
ण वा अने वा किक कारण चार सत्यादिक छे तेनो अर्थ ए छे जे सत्य एटले प्रकृती पुरुष थि पर जे अक्षर ब्रह्म ते सत्य छे ॥
अने असत्य एटले सत्य थि उलटि ए बिनिगुणात्मक माया ते असत्य नो अर्थ छे अने असत्य रूप जे माया ते पो ते विकार
पामिने स्मष्टि रूप शरिरे थई ने ते शरीर नो धारण नो कर नारो ईश्वर आत्मा महत उपाधिये युक्त ते सत्या सत्य नुं रूप छे
अने ते जे सत्या सत्य रूप जे स्मष्टि तेनो विकार रूप जे कार्य जे व्यष्टि एटले स्थूल सूक्ष्म देहादिकने विषे कारण जे वासना

सरवै
सि० १०८ ॥

॥१६२॥

તેણે કરિનેરહો એવાજે અત્યબુદ્ધિ આત્મા તેને પોતાની સ્થૂત્યાદિકરૂપાધિયે યુક્ત એવુંજે જિવ ચૈતન્ય તે અસત્યાસત્યનું
 રૂપ છે હવે કારણો થકિ જાણવાયોગ્ય એવોજે જ્ઞાનનો પ્રકાર તેને કહિયે છિયે જે મૂલકારણોથી થયોજે જ્ઞાનનો પ્રકાર
 રતેમાં મૂલ્યત્રણ કારણો છે તેનાં નામ જે શ્રોતાવક્તાને વેદાદિક શાસ્ત્રાત્રણે કરિને જાણવાયોગ્ય તેને જાણિને તે ત
 ત્વને સાક્ષાતકારણમે છે એ સનાતનને સત્ય સિદ્ધાંત છે હવે તેને પામવાનો પ્રકાર કહે છે તેમાં શ્રોતાદિક ત્રણ કાર
 ણા સંયુક્ત તે પ્રકાર છે ને તે નિ સિદ્ધર્ત એમ છે જે શાસ્ત્રને સિદ્ધ વક્તા તેણે કરિને શ્રોતાની સિદ્ધતા પાય છે અને સિદ્ધ શ્રો
 તાને શાસ્ત્ર તેણે કરિને વક્તા સિદ્ધ થાય છે અને સિદ્ધ વક્તાને સિદ્ધ શ્રોતા તેણે કરિને શાસ્ત્ર સિદ્ધ થાય છે માટે સત્ય
 રૂષના સત્સંગે કરિને શ્રોતાવક્તાને શાસ્ત્રની સિદ્ધતા તેને સિદ્ધ કરવિતેનું નામ સિદ્ધાંત છે એટલે પરમાત્માનો પૂર્ણ
 બોધ છે તે બોધે સદિત પરમાત્માનું તત્વરૂપ જેને સાક્ષાત્કાર જ્ઞાનરૂપાસનાયે કરિને જેણે સિદ્ધાંત સિદ્ધ કર્યો તે સિદ્ધ છે કહે
 તા તે પૂર્ણ તત્વ જ્ઞાનદાતા સદ્ગુણપદેષ છે અને તેનાથી શાસ્ત્રનો અર્થ જાણવો તેજ સદ્ગુણ છે અને એ વિરીતે સદ્ગુણ
 દેશદાતા થકિ સિદ્ધાંતરૂપ એવુંજે પરમ તત્વ તેને સિદ્ધ કર્યું તે સિદ્ધ છે અને તત્વને નથિ જાણતો તે અસિદ્ધ છે હવે મ
 સિદ્ધને સિદ્ધ કરવો તેની રિત્યન કહે છે જે અસિદ્ધને સિદ્ધ કરવો તે નિ સિદ્ધતામાં સિદ્ધાંત સાધક સાધનને સાધ્યને
 ણે કરિને સિદ્ધ સ્થિતિને પામે છે અને એ સ્થિતિને પામ્યો તે સર્વ સિદ્ધાંતને પામ્યો છે હવે તે સિદ્ધાંતરૂપ જાણવાપા
 મવા યોગ જે પરમાત્મા તેને શાબ્દત્રયે કરિને પૂરણ એશ્વર્યની સિધતાયે કરિને સિદ્ધ કરે છે તેને વિજ્ઞાન કહિયે વિજ્ઞા
 કહિયે કહેતાં અધોને ઉપર એવુંજે જિવ તથાઈ શ્વાચે નન જેનો પરમાત્માથી વિરુદ્ધ વ્યવહાર છે તે વ્યવહારમાં વર્ત
 નારા પુરુષનું રૂપ જ્ઞાન વિરુદ્ધ છે અને એવો અધોને ઉપર મેં દનથિજન વિષેને સર્વ વ્યાપકને ઠકરમ ચૈતન જે જ્ઞાનરૂપ
 તેજનો સમુદ્ભૂત સમુદ્ભૂત મધ્યે તે પ્રકારનો આધાર જે પ્રકાર માન પરમાત્મા તેનું તંત્રમાં તે જે કરિને તેજરૂપ થઈને
 કહેતાં તે જે અક્ષર બ્રહ્મ આત્મા તે આત્મામાં આત્માયે કરિને આત્મારૂપ થઈને રદ્યાકારની મધ્ય જાળ પળા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६३॥

रूपद्वारते द्वाराये जे परमात्मा परब्रह्म प्रत्यक्ष भगवान् तेनुं दरशन थाय छे ने तेने जन्म मरण नुं कारण जे पंचविषयने विषे
राग जे प्रीति ते रूप अविद्या माया तेना राग मिजाय छे तेगीता मां कछे विषया विनिवर्तते निराहारस्य देहिनः र
सबर्जरसोपस्य परं दृष्ट्वा निवर्तते द्वारे रदित प्राणि जे तेना विषय निवृत्ति पामे छे राग निवर्ज ने राग जे ते पण परमात्मा-
न जोईने निवृत्ती पामे छे अर्थ जे आत्माने विषे परमात्मानुं दरशन थाय त्या रे अविद्या रूप माया नि निवृत्ती थाय माये
ए विरिते आत्माने विषे परमात्माने अन्य व्यतिरेक ने जाणिने व्यतिरेक थईने ते मां तत्व जे परमात्मा तेनुं अखंड से
हे ज समाधिरूप ज्ञान निर्विकल्पक पामे बुं ते ज वेद वेदांत सर्व शास्त्र सर्व मदात्मा पुरुषो नो पूर्ण मत छे हवे ते पूर्ण ज्ञा-
न जे व्यतिरेक आत्मा ते मां तत्व सिद्धांत ने स्थितीने बुद्धि मां आपयो ते नीरित नै कहि छे जे परमात्मा के बाछे तो अमा
यारूप छे तेने माया जे बुद्धि ते मां जुदि जुदि सारवाये करिने गुणात्मक बुद्धि मां निर्गुण नुं कला कौशल करिने माया
थि मूक्त थईने पूर्ण विद्या मय एवा जे परमात्मा तेने परम सत्य ना आधार ने आत्मा तेने देखे छे ने ते स्वरूप ने बुद्धि पर आ
त्मा तेनुं ज्ञान जे अनुभव ते मां परमात्माने अखंड अनुभवे छे हवे ते सारवाओने कहे छे ते मां चार सारवा नि कला कौ-
शल करिने सिद्धि देखावे छे जे ते परमात्मा के बाछे तो काने करिने शब्द ना सांभत्या मां आवे एवानधि ने त्वचा न
स्पर्श मां आवे एवानधि ने नेत्र ना जोया मां आवे एवानधि ने रस ना ना चरण न मां आवे एवानधि ने नासिका ना गंध मां-
आवे एवानधि ने मन ना संकल्प मां आवे एवानधि ने बुद्धि ना निश्चय मां आवे एवानधि ने चित्त ना चिंतन मां आवे
एवानधि अने अहंकारे करिने अभिमान मां आवे एवानधि ए विरिते ए सांख्य नि सारवा कहे वाणि अने ते व्यतिरेक-
आत्मा जे अक्षर ब्रह्म तेणे करिने परमात्मानुं वरणन थुं ए मजाण बुं ने हवे बिजि योग नी सारवा कहिये छै ये जे परमात्मा
के बाछे तो जे काने करिने सब्द ने संभत्यावे छे ने त्वचा ये करिने स्पर्श करावे छे ने नेत्रे करिने रूप देखे वाडे छे ने रस ना
ये करिने रस धरवाडे छे ने नासिका ये गंध लेब रावे छे ने मने संकल्प करावे छे ने बुद्धि ये निश्चय करावे छे ने चिते चि

सरवे
सि० १०२

॥१६३॥

तचनकरावेछे ने अहंकारे अभिमान धरावेछे एवा परमात्मा छे आ योग मां अन्ययरूपे परमात्मानुं वर्णन करुं एमजाण
बुद्धवे त्रिजिशाखा वेदां तनिक हेवाशे परमेश्वर केवा छे तो सर्वशब्दरूप छे ने सर्वस्पर्शरूप छे ने सर्वरूपमय छे ने सर्वरस
रूप छे ने सर्वगंधरूप छे ने सर्वमनरूप छे ने सर्वबुद्धिरूप छे ने सर्व चित्तरूप छे ने सर्वअहंकाररूप छे एवा परमात्मा छे ॥
आशास्वामां सांख्यने योग ते जे ना ऐश्वर्य छे एवा जे ऐश्वर्यवान ते रूपे परमात्मानुं वर्णन करुं केहे तां अद्वैत एतले ए
जेवा तो एज एक ने द्वंद्वियो अंतःकरणने अनुभवमां आवे एवा जे ना ऐश्वर्यनेणे करिने जाणवा योग्य एवा जे परमात्मा ते
नुं वर्णन वेदां तमां करुं छे एमजाण बुद्धवे पांचरात्रनि चौथिशाखा कहेवाशे जे परमेश्वर केवा छे तो जे नो पूर्णशब्द छे
ने जे नो पूर्णस्पर्श छे ने जे नुं पूर्णरूप छे ने जे नो पूर्णरस छे ते जे नो पूर्णगंध छे ने जे नुं पूर्णमन छे ने जे निपूर्ण बुद्धि छे ॥
ने जे नुं पूर्ण चित् छे ॥ ने जे नो पूर्णअहंकार छे ॥ इतिशाखा संपूर्ण ॥ आशास्वामां वेदां तमां कहेवा जे अद्वैतने अक्षरा-
तित परब्रह्म पुरुषोत्तम परमात्मा तेज प्रत्यक्ष रामकृष्णादिक ज्ञानदाता उपगार्यरूप ते नुं वर्णन करुं छे एमजाण बुं ॥
एविरिते चारशाखा रूप कलाओ छे द्वये ते चारशाखानो मूलमत खव प्रथम कहे लिछे ते ने दर्शाववा सांख्य
योगादिकहुं जे चारशाखाओ ते निशोलकलाओ करवी ने पछि ते शोलकलानुं कौशल्य धरो त्वारे परमात्माना स्वरूप
रूपनुं पूरणज्ञान ते असिद्धनी बुद्धिमां उतरशे त्वारे ते पण सिद्ध ताने पामशे द्वये प्रथम कहुं जे चारशाखाओ ते नीशोल
कलाओ धाय छे ने ते शोलकलाओ एक ने विषे समजविते नुं नाम कौशल्य छे अथवा शास्त्रनो पूर्णबोध छे द्वये
ते शोलकलाओ ने तेनां नामो सहित कहेवा से जे ते परमात्मा केवा छे तो एक छे अद्वैत छे अनादि छे अनंत कहेतां
जे नो अंतनधि ने सर्वव्यापिथका व्यतिरिक्त छे ने सर्वशक्तिमान ते निकलापहेलि सांख्ययोग निछे जे परमात्मा
केवा छे तो जे शब्दनासां भव्यामां आवे एवा नधि तेज सर्वने शब्दसंभवावे छे ने जे त्वचाना स्पर्शमां आवे एवा न
धि तेज सर्वने स्पर्शकरावे छे ने जे नेत्रनाजो यामां आवे एवा नधि तेज सर्वने रूपजो बरावे छे ने जे रसनाना बरणन

श्रीमुर
सिद्धांत
॥१६४॥

मां आवे एवानधि तेजसर्वनेर सचखाडे छे ने जे नाशिकाना गंधमां आवे एवानधि तेजगंधले वरावे छे ने जे मनना संक
ल्पमां आवे एवानधि तेजसर्वने संकल्प करावे छे ने जे बुद्धिना निश्चयमां आवे एवानधि तेजसर्वने निश्चय करावे छे ॥
ने जे चित्तना चितवनमां आवे एवानधि तेजसर्वने चितवन करावे छे ने जे अहंकारना अभिमानमां आवे एपुं नधि
तेजसर्वने अभिमान धरावे छे एबीरि ते जे योगमायापर छे तेजसर्वने शब्दादिकना दाता छे इति पेहेलिकला १॥ ॥
हवे सांख्यने वेदांतनी कहें बाशे ॥ जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि तेजसर्वशब्दरूप छे
ने जे त्वचाना स्पर्शमां आवे एवानधि तेजसर्व स्पर्शरूप छे इत्यादिक सांख्य वेदांतनी बिजिकला २ ॥ हवे सांख्यने
पांचरात्रिनी कहें बाशे जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि तेनो जपूर्णशब्द छे ने जे स्पर्श-
मां आवे एवानधि तेनो जपूर्णस्पर्श छे ने जे नेत्रना जो यामां आवे एवानधि तेनो जपूर्णरूप छे इत्यादिक बिजिकला छे
३ ॥ हवे सांख्यमां सांख्य चरणन थरी जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि तेनो जशब्द ते-
बिज्ञाना जे योनधि इत्यादिक सांख्य सांख्यनिचोषिकला छे ४ ॥ हवे योगसांख्य चरणन थरी जे परमात्मा के बाछे
तो जे सर्वने शब्दसंभलावे छे तेजशब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि ॥ इत्यादिक पांचमि कला छे ५ ॥ हवे योगने
दांत जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दसंभलावे छे तेजसर्वशब्दरूप छे इत्यादिक छठमि कला छे ६ ॥ हवे योगने पांचरात्र
जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दसंभलावे छे तेनो जपूर्णशब्द छे इत्यादिक सातमि कला छे ७ ॥ हवे योगमां योगवर्णन
जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दने संभलावे छे तेने कोई शब्दनधि संभलावतुं कहें तां तेने कोई नाशब्दनी अपेक्षा
नधि इत्यादि आठमि कला छे ८ ॥ हवे वेदांतने सांख्यवर्णन परमात्मा के बाछे तो जे सर्वशब्दरूप छे ते शब्दपर छे
इत्यादि नवमि कला ९ ॥ हवे वेदांतने योग परमात्मा के बाछे तो जे सर्वशब्दरूप छे तेजसर्वने शब्दसंभलावे छे इत्या-
दिक दशमि कला छे ॥ १० ॥ हवे वेदांतने पांचरात्र जे परमात्मा के बाछे ॥ तो जे सर्वशब्दरूप छे तेनो जशब्दपूर्ण छे

सरवै
सि० १०८

॥१६४॥

નેતેનોજસ્પર્શપૂર્ણછે નેતેનુંજરૂપપૂર્ણછે નેતેનોજરસપૂર્ણછે નેતેનોજગંધપૂર્ણછે નેતેનોજઅહંકારપૂર્ણછે નેતેનુંજ
 મનપૂર્ણછે નેતેનુંજચિત્તપૂર્ણછે નેતેનિજબુદ્ધિપૂર્ણછે દત્યાદિઅગિયારમીકલાછે ૧૧ ॥ હવેવેદાતમાંવેદાંતવર્ણન
 પરમાત્માકેવાછે તોજેસર્વશબ્દરૂપછે તેજપૂર્ણશબ્દછે નેતેજપૂર્ણસ્પર્શછે નેતેજપૂર્ણરૂપછે નેતેજપૂર્ણરસછે ને
 તેજપૂર્ણગંધછે નેતેજપૂર્ણમનછે નેતેજપૂર્ણચિત્તછે નેતેજપૂર્ણબુદ્ધિછે નેતેજપૂર્ણઅહંકારછે કહેતાંપરમાત્માના
 શબ્દસ્પર્શદિકસાકરનાનાલિયેરનીપેઠેત્યાગકરવાજોગનથી નેસર્વેપરમાત્મારૂપપરિપૂર્ણછે નેતેજેવાણક
 જછે ॥ ૧૨ ॥ દત્યાદિબારમિકલાછે ૧૨ ॥ હવેપંચરાત્રનેસોચ્ચવરણનજેપરમાત્માકેવાછે તોજેનોપૂર્ણશબ્દછે તેશબ્દ
 વરજિતછે કહેતાંજેનાસ્વરૂપનેવિશેશબ્દાદિમાયાનોભાગતેશમાત્રનધિાવારામક્રમાદિકપ્રત્યક્ષપરમાત્મા
 છેદત્યાદિતેરમિકલાછે ૧૩ ॥ હવેપંચરાત્રનેયોગવર્ણનજેપરમાત્માકેવાછે તોજેનોપૂર્ણશબ્દછે તેજશબ્દસંમ
 તાવેછે કહેતાંપરમાત્માનાંમુરયનિવાણિજેવેદતેથકિજવ્યશિસ્મષ્ટિરૂપબ્રહ્માંડમાંશબ્દાદિકસર્વવ્યવહાર
 નીપ્રજ્વલ્લિષદ્છે દત્યાદિકચૌદમીકલાછે ૧૪ ॥ હવેપંચરાત્રનેવેદાંતવર્ણનજેપરમાત્માકેવાજછે તોજેનોપૂ-
 રણશબ્દછે તેજશબ્દરૂપછે દત્યાદિકપંદરમિકલાછે ૧૫ ॥ હવેપંચરાત્રમાંપાંચરાત્રવર્ણનજેપરમાત્માકેવા
 છે તોજેનોપૂર્ણશબ્દછે નેતેસર્વનેસંભતાવેછે કહેતાંઆત્યંતિકજ્ઞાનઆપેછે દત્યાદિસોતમિકલાછે ૧૬ ॥
 હવેતેસોતેકલાઓનીમેલવણકરિતેનુંકૌશલ્યકરયુંતેપરમાત્માકેવાછેતોજેશબ્દનાસાંભત્યામાંઆવે
 ણવાનધિતેશબ્દનેસંભતાવેછે નેતેશબ્દરૂપછે નેતેનોપૂર્ણશબ્દછે તેણેકરિનેઅપૂર્ણનેપૂર્ણકરેછેદત્યાદિ-
 સાંચ્ચનુંકૌશલ્યથયુંત્યારેસાંચ્ચનીસુદ્ધિથર્દજાણવિકહેતાંસાંચ્ચવળપ્રત્યક્ષભગવાનનેજ્ઞાયછેહવેયોગ
 નીસુધિજેપરમાત્માકેવાછેતોજેસબ્દસંભતાવેછે તેશબ્દનાસાંભત્યામાંઆવેણવાનધિ નેતેજપૂર્ણશબ્દ
 રૂપછે નેતેનોશબ્દપૂર્ણછે તેણેકરિનેમપૂર્ણનેપૂર્ણકરેછેદત્યાદીકયોગનુંકૌશલ્યથયુંત્યારેયોગનિસુદ્ધિ

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१६५॥

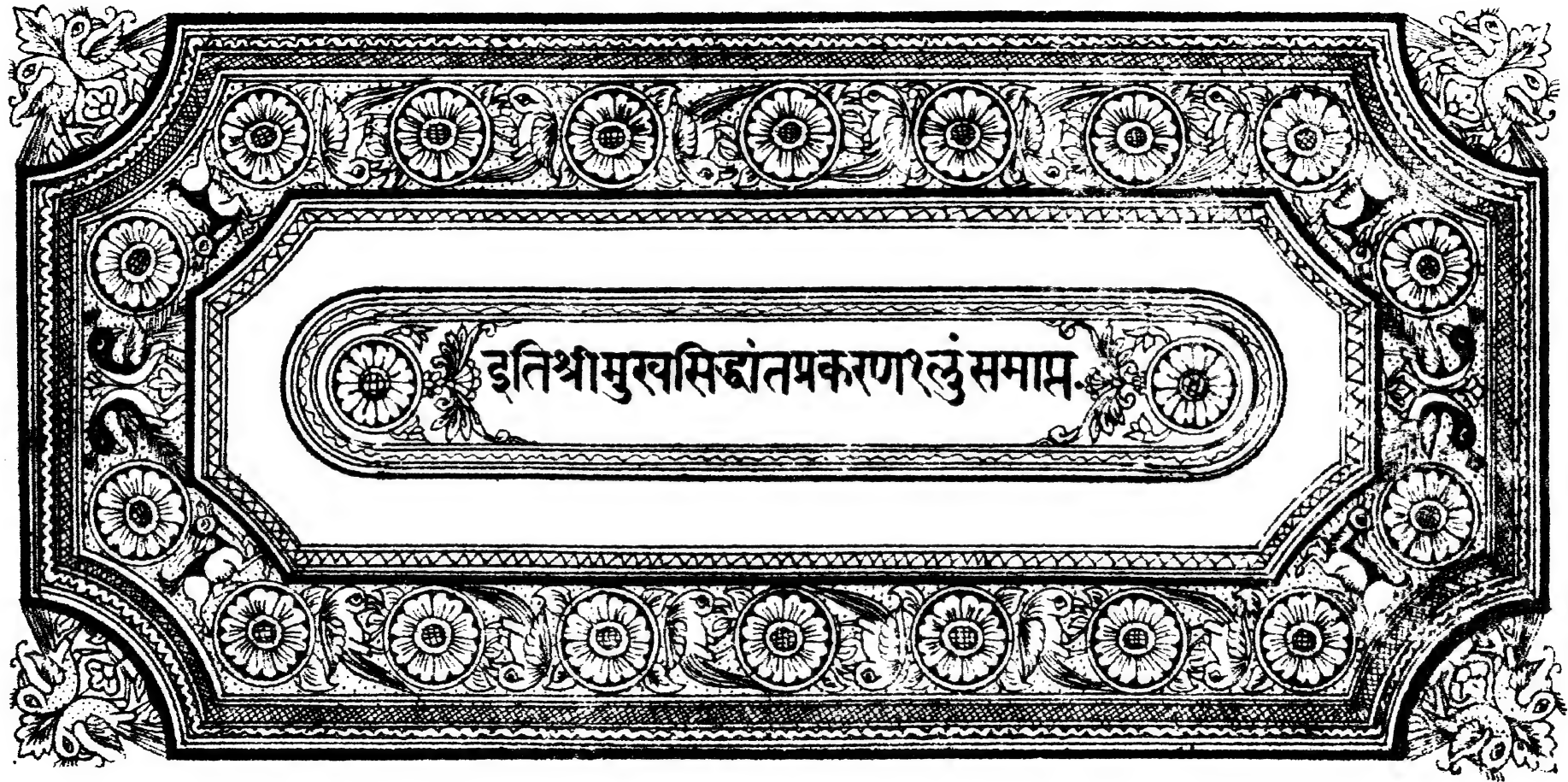
थई कहै तां योगपण प्रत्यक्ष मनुष्याकृति भगवान तेने जगाय छे हवे वेदांत निरुद्धि जे परमात्मा के बाछे तो जे सर्व
शब्द रूप छे ते शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि ते जशब्दने संभलावे छे ने ते तो पूर्ण शब्द छे ने ते ज अपूर्ण ने पूरण
करे छे इत्यादि वेदांतनुं कौशल्य थयुं त्यारे वेदांत निरुद्धि थई कहै तां वेदांत मां पण प्रगट पर्मात्मानुं वरणेन कसु छे
हवे पांचरात्र नीरुद्धि जे परमात्मा के बाछे तो जे तो पूर्ण शब्द छे ते ज शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि कहै तां श-
ब्दादि माया नो भाग्याने विषे दोष त्यां सुधि प्रत्यक्षनु स्वरूप तेने जाणवामां आवतुं नधि अविरीते शब्दना सांभ-
ल्यामां आवतानधि ॥ ने ते ज सर्व शब्दने संभलावे छे ने ते ज पूर्ण शब्द छे ने ते ना शब्दादि ने जे धारे ते नु अपूर्णता
रहित ने पूर्ण काम थाय छे माटे प्रगट भगवान ते ज सर्व कारण सर्वाधारने मोक्षना दाता छे अने सर्व शास्त्र पण प्रगट
भगवान ते ज गाय छे माटे अज अथवा अनंत युगे पण प्रगट भगवान मलशे ने ते नो आसरो करशे त्यारे ज जिवनो
मोक्ष थशे ॥

॥ इति श्रीसुरवसिद्धांत संपूर्ण समाप्तः ॥१०८॥

॥ ५५ ॥

॥ ५५ ॥

सरवे
सि० १०८

अथश्रीमुखसिद्धान्तप्रकरणविजुं
प्रारंभः

श्रीहरि कृष्णमहाराजनां
श्रीमुखसिद्धांत

प्रकरणबीजं

चुडावाळा.

ओशा भगवानजी लक्ष्मिराम
विगेरे हरि भक्ताए

अमदावादमध्ये

मामानी हवेली मां अमरावाद युनाईटेड प्रिंटिंग अने जनरल एजन्सी कंपनी "लिमिटेड" ना प्रेस मां

रणछोडलाल गंगाराम पासे

छपाविप्रसिद्ध कर्यो.

संवत् १९३४

सने १९७६

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९६९ अगणितो ॥ १९६९ ॥ अगणितानाभादरवावदि ॥ १२ ॥ द्वाद-

शिने दिवसमहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री पिपलिमये चुहा सामा मुत्तु भाई बेचर जिनादरवार मां उगमणे
वार ओरडा निष्ठी सरि मां टो लिया उपर गादित किया बिछा विने विराजमान थया दत्ता ने सर्वे जरिया निवस्त्रधारण
कस्या दत्ता ने पुष्पनां आ भूषण सर्वे अंगमां सो भिरह्या दत्ता ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आ गल संत मंडल त थादेश
देशाना हरि भक्त नि सभा भराई ने बेठी दत्ति ॥ पछे संध्या आर्ति थया के डे महाराज बोल्या जे आजगत ने विषे बे प्रका
र ना वेष धारि छे ॥ ते मां एक सत्य वेश छे ॥ ने एक असत्य विस छे ॥ ते ने जाणवां जो दीये पण ते जाणवुं बड़ कठण छे के
मके उपरि थितो बे सरखा वेष जणा ता होय पण ते ना अंतर ना आ समय मां पणा भेद छे ॥ हवे ते ने ओ लै खवानी रि
त्य छे जे जे असत्य वेष धारि छे ते उपरि धर्म नी ओ थ्य लेई ने साफ ना वेश बना विने पछे पंच विषय ने भोग वे छे ॥
ने अत्तानि लोको मां पूजाय छे ॥ एवा जे असत्य वेष धारि ते ना उपर भगवान नी अति शोको प थाय छे ॥ ने ते ना जिव
ने चौराशि मां जन्म मरण ना अपार कष्ट थाय छे के मके एणे धर्म नी ओ थ्य लेई ने अधर्म ने मार्गे प्रवर्त्तिक रि कहे तां
साफ ने तो पंच विषय नो त्याग कर्यो जो दीये ते ज साफ कहे वाय ॥ ते तो तेणे उलटा विषय ने निसंक धर्मे ने भोग व्यामा
टे ए जे बो को दी पापि नहि ॥ ते सारु जे ने पोतानुं कल्याण दछ बुद्धोय एवा असत्य वेष धारि ना संग नो त्याग करि ने
वेद मां कत्या जे सुउ सुउ नावर्णाश्रम ना धर्म ते ने द्रढ करि ने पालवा ते मां जेत्या गि थया होय ते ने तो पंच विषय नो त्या
ग अति शो द्रढ पण देह पर्यंतरा खबो पण को ई रि ते विषय नो संबधन करवो अने जो त्या गि थई ने गाफ लाई राखे
तो ते नो धर्म को ई रि ते र हे नहि ॥ अने ते गाफ लने खर खरो देश काले पंच विषय नो जो ग थाय तो ते जरुअष्ट
थया विना रहे नहि ॥ ते पूरवे पण गाफ लाईये करि ने मोटा मोराने कलंक लाग्या छे माटे सत्पुरुष ना आपे
लाज नियम ते ने शिर सांटे करि ने राखवा ते मां जे ग्रहस्थाश्रमि होय ते ने ब्राह्मण ना धर्म वेद मां कत्या होय

શ્રીમુચ
સિદ્ધાંત
૥૧૥

તે પ્રમાણે બ્રાહ્મણને વર્તવું ॥ ને ક્ષત્રિના ધર્મ પ્રમાણે ક્ષત્રિને વર્તવું ને ષેઠના ધર્મ પ્રમાણે વૈશ્યને વર્તવું ॥ એવિરિતે જેને જેમ આ-
તા હોય તે પ્રમાણે તેનો વેશ પળતે યોજરાચરવો ॥ અને જો તે વેશને બદલાવે તો તેને દોષ તાગે છે ॥ જેમ મવાયા છે તે પુરુષનો વે-
શ બદલાવિને સ્ત્રીનો વિષયારણ કરે છે ॥ તો તેને જોયાનું શાસ્ત્રમાં ઘણું પાપ કહ્યું છે ॥ તે માટે સડ સડના ધર્મ પ્રમાણે પોતા પોતા
નો વેશ રાચવો ॥ અને જે વિધવા સ્ત્રી હોય તેને તો સાધુ જેમ પંચ વિષયનો ત્યાગ રાચે છે તેમ વિધવા સ્ત્રીને પંચ વિષયનો સા-
ગદ્દપ્પો રાચવો ॥ તો જ તેનો ધર્મ રહેશે ને તેનું કલ્યાણ થશે ॥ અને જો વિષમનો ત્યાગ નહિ રાચે ને સારાં સારાં વસ્ત્ર પહેશે
ને રવટરસાદિકર સજમશે ને પોતાના ભાઈ બાપને દિકરા વિના બિજા પુરુષને અડશે ॥ કે તે સાથે વાલનો ॥ તથા વિવાદમાં-
જશે કે ફટાળાં ગાળાં ગાશે ॥ તથા હોતિર મશે તો તે વિધવા સ્ત્રીનો ધર્મ નહિ રહે ને તે જ સ્ત્રી અથશે ને તેનું કલ્યાણ કોઈ
કાલે થશે નહિ ॥ માટે જે વિધવા સ્ત્રી હોય તેને તો કોઈ પુરુષને ને અભરિને જોવો પળ નહિ ॥ અને પરમેશ્વરની કથા કિર-
તન સેવા સ્મરણ આદિક જે નવધા ભક્તિ તે પરાયણ વર્તવું ॥ અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મળ્યા હોય ॥ તેને તે મૂર્તિનું અરવંડ
ધ્યાન કરવું ॥ એવિરિતની સમજણ વાલિ મોજે વિધવા સ્ત્રી હોય ॥ તેનો સાક્ષાત્કાર મોક્ષ થાય છે ॥ અને જે સ્ત્રી સણિ-
સ્ત્રી હોય તેને પોતાના પતિ વિના બિજા કોઈ પુરુષ સામું જોવું નહિ ॥ અને હોંસિ મચ્છકરિ પળ કોઈ પુરુષ સાથે ન કર-
વિ ॥ અને કોઈ સ્ત્રી જે તેવા મોરા સાધુ પુરુષ કહેવાતા હોય તો પળ પોતાનો ધર્મ ચુકિતે તે સાથે અથથું નહિ ॥ અને પોતાના ધર્મ
થિચુકિત જવાય એવો ઉપદેશ કોઈ કરે તો તેને ચંડાલ તુલ્ય જાણી ને તેને આગળે પળ ઊભો રહેવા દો નહિ ॥ ને જે સત્પુરુ-
ષે પોતાને જે જે નિયમ આપ્યા હોય તેને દ્રઢ કરિને પાલવા ॥ એવિરિતે સમજિને ભગવાનનું મજન કરશે તો તે સ્ત્રી સણિ બા-
દ્દોનાં કલ્યાણ થશે ॥ અને જે ગ્રહસ્થાશ્રમિ પુરુષ હોય તેને પોતાની પરણેલિ સ્ત્રી હોય તે વિના બિજા સ્ત્રી માત્ર ને વિષે-
મા બેઠે ન દિકરિને ભાંચારાચરવો ॥ અને પોતાની માંબેઠે ન સાથે પળ આપતકાલ વિના એકાંતમાં ન રહેવું ॥ ને કોઈની ચો-
રિ ન કરવિ તથા હારુ માઠિ ગાંજો તમાકું આદિક અધર્મ તેનો ત્યાગ કરિને પરમેશ્વરનો દ્રઢ આસરી રાચિને તેનું મજન

પિપ્પલી
સિ. ૨

स्मरण कामकाज करतां पण कस्या करवुं ॥ अने आसंसारनां जे सुख छे ते तो सर्वस्व तुल्य मिथ्या छे ॥ केमके अनंत
को दिजुग थयां जिवते सुख भोगवतो आवे छे तो पण हजि कोई जिवने ए सुखमां थि न सिधई न थि ॥ मारे जरू
स्वप्न तुल्यने मिथ्या छे ॥ अने सत्यने अविनाशि सुख तो परमात्माना चरणार्विंदने विषे रह्युं छे एविरिते समजिने
संसारना सुखनिवासना नो त्याग करिने पोताना देह थिनो रवो आत्मा जाणिने ते आत्माना आधार जे परमात्मा ते नि
भक्ति करथि ॥ अने एवि समजण वात्सजे ग्रह स्थहरि भक्त होय तेनो परम मोक्ष भाय छे अने बलिते मां कोईने
ए आसंकाथाय जे महाराज बिजाने तो विषय सुका व्यानिवा तो करे छे ने नियम रखावे छे ने पोते तो सारां सारां व
स्त्र पुष्पनां आभूषण ॥ भोजन तेनुं ग्रहण करे छे तथा स्त्रियो साथे बोले छे ॥ सामुज्ये छे पगे लगा दे छे ते शुकं व
रता दशे ॥ एम कोईने दोष जणाय ॥ तो तेनुं एम छे जे ए बात तो अतिशो समज विअरपरि छे अने ए वातना मर्मने तो
अमारा एकांतिक संत छे ते जाणे छे ॥ अने अमारुं स्वरूप तो एवुं छे जे सारां वस्त्र पहेरिये तेणे करिने अमारी मोदम्य घटे एम न थि ॥ अने सारां भोज
न जे मारा जिथई येने रादा दुकडा जमिने कुरा जिथ वाय एम पण न थि ॥ अने रूप बान स्त्रिने दे खिने ते मां मोह पा
मिये एम न थि अने दू तो देव ब्रह्मादिकनी स्त्रियो ने पण विष्टा मां दे स्त्री पडियो दीय तेवत देखुं छे पण प्रकृति जे मा
या तेना कार्य मां क्योई मोह थाय एम न थि ॥ अने अमारुं भजन करिने सिद्ध दशाने पाम्या एवां जे निरवास भिक्ख
मारा एकांतिक संत ते पण प्रकृतिना कार्यने काग बिष्टा तुल्य जाणे छे ॥ अने एवा भक्त जन संत छे ते एम जाणे छे ॥
जे एक महाराजने कोई बंधन करे एम न थि ॥ एम जाणिने जियोना मोक्षने अर्थे वस्त्र तथा पुष्पना हार पहेरावे छे ने ते ए
म जाणे छे जे कोई पापि दशे तथा कामी क्रोधि लोभि स्वादि मानि दशे ने ते महाराजनां दरबान करिने वस्त्र पुष्पादि
कने जोईने राजि थईने सूर्ति मां घति राखिने काने करिने जो प्रत्यक्षना शब्द प्रितिये करिने सांभल्यो तो ते नि श्री चंद्र

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ २ ॥

द्वितीयावृत्तिस्फुटतानेषामशो ॥ कहेतांतेशब्दनेसां भववेकरिने ॥ प्रत्यक्ष भगवानने विषे दोष बुद्धिना शब्दसां भ-
व्यां होयते निरदोषतानेषामेछे ॥ अनेनेत्रेकरिने मूर्तिमांजोडावतो तेणे करिने नेत्रद्वितीयावृत्तिना पापसर्वनासपांमे एविरिते
इंद्रियोऽन्तःकरणे करिने जे जे जिवस्त्रितथापुरुषते प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपमांजोडावतो तेने माया नुं आचरण टलि
जायछे ॥ नेदेह छु ताते जिव ब्रह्मरूपधर्मेने अभयपदनेपामे ॥ एममहामोहो उपकार जेथकी थायछे एमजाणिनेअ
माराएकांतिक भक्तसं तछे तेअमारिसेवाकरेछे ॥ तेनेपर उपकारमाटेअमेपणग्रहण करिये छिये अनेअमविना
बिजो तो सिद्धदशानेषाम्योहोय तोपणतेपोतानो धर्मचुकिने कहेतां साधुहोय तेसाधुनो वेनामुकिनेअमरुं
आचर्ण जोईने तेप्रमाणेअचर्णकरेतो तेने सिद्धदशा थकि पड्यो जाणवो तेनेने धर्म भ्रष्ट थयो जाणवो ॥ माटे
साधुने साधुनो वेषने देवाराखिने भगवान भजवा ॥ अनेगृहस्थने गृहस्थनो वेवाराखिने भगवाननुं भजन करवुं ॥
पणपोतपोताना वर्णाश्रमना धर्मनो जेवेष ते थकि भ्रष्ट थवुं नहिअने एविरिते समजिने जेद्र दणणेआ ज्ञा मां व
रतेछे ॥ तेनाउपर भगवान अतिषे प्रसन्न थायछे नेतेनुं कल्याण थायछे ॥ ॥ दांत श्रीमुखसिद्धांत
समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ ओगणिसे १९ ओगणिशा
ना भादरवावदि १३ तेरशने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री पिपलिमध्ये नवाडिपीताम्बर गो
वन जिनेघेर आथमणा बारना ओरबानि ओसरिमां गादितकिया नरवा विनेहो लिया उपर विराजमान थयावता
नेसर्वेजरिया निबस्त्रधारण कस्यां हतां नेकंठमां पूष्यना हार पहेस्यावता नेपाघमां तोराधारण कस्यावता ॥
नेबेकानउपर गुच्छरयोस्यावता नेहाथने विषे बाजुनेगेजराधारण कस्यावता ॥ नेलजाटने विषे केदारनी अस्थाने कंकु
नोचांदलो कयीद तोनेपोतानासूर्यार्चिदनी आगलसंतमंडल तथाघणाक हरिभक्तनी सभाभरार्चनेवेदिहति ॥
पछे महाराज बोल्याजे आजगतने विषेजियोमां एकसजन छे ने एकदुरिजन छे तेमांजे दुरिजन छे तेतो जिवने

पीपलि.
सि० २

દુઃસ્વપ્નજાવેઆણે ॥ ને પોતે પણ દુષ્ટ મનુષ્ય જે ચોર શાહિના ત્વચા તથા ખુંડા ખુંડા વ્યસનિતે નો સંગ કરિને અણથાય છે ॥
 નિમદા દુઃસ્વને પામે છે ને તેના ધરનાં મનુષ્ય જે ભ્રિ છો કરાં તથા તેનો જે જે સો બતિ હોય તેને પણ અણકરે છે ॥ ને તેને પછે
 રચાવા અન્નપણ રહેતું નથી ॥ અને તે મરિને પણ જમ પુરિમાં તથા ચોરા સિત્તારવયો નિમાં જાય છે ને ત્યાં અપાર દુઃસ્વને
 ભોગવે છે ॥ અને જે સજન મનુષ્ય છે તેનો જિવને સુરવથાય તેમ પોતે પણ વરતે છે ને તેના ધરનાં મનુષ્યને પણ સુરવથાય
 એવે મારગે ચલાવે છે ॥ અને પોતે સત્યુરુષ્ણવા જે કલ્યાણ દાતા ભગવાન ને ભગવાનના સંત તેનો સમાગમ કરિને ધર્મ
 જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ શિલ સંતોષ્યાદિક જે રૂડા ગુણ તેને શિરવે છે ને પોતે મદાસુ સ્થિયો થાય છે ને તેનાં જે જે સંબંધિ
 તથા તેના જે સો બતિ હોય તેને પણ રૂડે મારગે ચલાવે ને તેને પણ મદાસુ સ્થિયા કરે અને આલોકમાં પણ તેની આબ-
 રુ કિર્તિ વૃદ્ધિ પામે ને વેદે વારમાં પણ તેણું સુરવ પામે ॥ અને દેહને મુકિને પણ તેને ભગવાનના ધામ નિ પ્રાપ્તિ થાય છે
 ॥ માટે જેને અતિ શ્રે સુસ્થિયા થવું હોય તેને તો પોતાને વિષે કાર્દ દૂરિ જન પણ હોય તો તેનો ત્યાગ કરિને વિજાણવા-
 દૂરિ જન મનુષ્ય હોય તેના સંગ થિ છે દેરહિને સજન આજે ભગવાન તથા ભગવાનના આકા નિક ભક્ત સંત તેનો દ્રઢ પણે
 મૈનક્રમ વચને સમાગમ કરવો અને જે ણે કરિને આત્માનો મોક્ષ થાય આધર્મ જ્ઞાનાદિક રૂડા ગુણ તેને શિરવયા અને
 પોતાના સંગાં સંબંધિ હોય તેને પણ તે વિજરિતે ઉપદેશ આપવો જે ભગવાન ને ભગવાનના સંતનો આસરો કરનાં તો
 જ સુસ્થિયા થશે ॥ પણ તે વિના બિજે કાર્દ સુરવ નથી ॥ અને પૂર્વે પણ જે જે મોટિ પદવિને પામ્યા છે તે પણ અધર્મ
 ને દૂરિ જન મનુષ્યના સંગનો ત્યાગ કરિને સજન આજે સતપુરુષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતના આશ્રય થકિ જ
 પામ્યા છે માટે મનુષ્ય દેહે કરિને જે જે આત્માના મોક્ષનું સાધન કરશે તેનો મોક્ષ થશે ॥ પણ પછે મનુષ્ય દેહ ગયાકે
 ઉચોરા સિમાં વિજાકોર્દ અવતારમાં આત્માનું રૂઢુ થાય એમ નથી ॥

॥ દતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમા

મઃ ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણ યનમોનમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિ શ્રો ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિ સના

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥३॥

भादरवावदि ॥१४॥ चतुरदशिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपिपलीमध्ये ॥ चुहासामानाण
जिगेमाभाईनादरबारमांआधमणाबारनाओरुनिओसरिमांदोलियाउपरविराजमानथयाइतानेसर्वेजरि-
यानिवस्त्रधारणकस्यांइतानेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांशोभिरह्याइतानेपोतानामूरवाविंदनीभागसंतमंड-
लतथाघणाकहरिभक्तनिसभाभराईनेबेठिहती ॥ पछेसंआआर्तिथयाकेडेमहाराजेबोल्याजेजेनेमनुष्य-
देहआप्योछेनेतेमांकोईएमकहेजेअमारेतोधर्मनियमपलेनहिं तोतेनेतोपापजाणवुं ॥ केमकेमनुष्यदेहक-
रिनेजधर्मनियमपलेएमछे ॥ पणपछेपशुपक्षिनाअवतारमांपलेएमूनथितेकुतराछे तेआदिपहोरनबरांवेगं
छे ॥ पणतेनेपरमेश्वरभजवानुंनेबरतमानपालवानुंभाननधि ॥ अनेतेणेमनुष्यदेहभगवानभज्यानधिनेबरत-
मानपाल्यानधि ॥ तेहवेचोरासिमांप्रारब्धवशथईनेवर्तमानपालवांपडेछे ॥ तेकुतरानेकडकाकडकारोट्या
सारुंघरोघरभटकवुंपडेछे तोपणपुरुंपेटभरातुंनधि ॥ अनेबलधनाअवतारमांगोपत्याकरिनारवेछे ॥ त्यारेसेहे
जेनिष्कामिब्रतपालवुंपडेछे ॥ अनेरयाधापिधानुंपणनियमप्रमाणेधणिरवबरावेपिवरावेत्यारेखवायपिवा-
यपूणपोतानिमेलेखवायपिवायनहिं ॥ अनेबलिभारपणअणतोत्योतणावेतेटलोताणवोपडेपणतेमो-
हाकेनाकहेवायनहिं ॥ अनेझाडनाअवतारमांपणराहतडकानुंसहनकरेछे ॥ नेकुहाडोलेईनेकोईकापेछेतो
पणतेनेनापाडिशकतांनधि ॥ एविरितेमुनिब्रतपालेछेतथाविजाघणाकजिवकर्मबराथईनेअपारकएनेभोग
वेछे ॥ एविरितेप्रारब्धवशथईनेनियमपालवापडेछे पणतेणेकरिनेजिवनुंकल्याणथतुंनधी ॥ केमकेपरमेश्व-
रकृपाकरिनेजन्ममरणनादुखथकिसुकावयासारुंनेपोतानुंअविनासिधामनेअविनासिसुरवतेनेपमाडवा
सारुंजिवनेमनुष्यनोदेहआप्योहतो ॥ पणतेअमूल्यएवोजेमनुष्यदेहतेणेकरिनेकोईभगवानकेभगवानना
निरयासनिकएकांतिकसंततेनांवरतमानपाल्यानधि ॥ नेभगवाननुंभजनकसुंनहिंनेनाशवंतनेस्वप्नतुल्य

पिपलि.
सि०३

॥३॥

एवांजे संसारनां खोटां सूरबते मां रचि पचिरहिने मिथ्या एविजे लोकनि लाज ते मां बंधाईने मनुष्यदेह बंधा खोयो ॥ पछे
 परमेश्वर तेना उपर को पायमान थईने तेने चोरा सिजारा खजातना अवतार धरावे छे ॥ ने ते ते अवतार मां अपार अपार जिबने
 कष्ट भोग वयां पडे छे ॥ ते सा रुं जेने मनुष्यनो देह आव्यो होय तेने तो सावधान थईने महात्मा पुरुषने शरणे जवुं ॥ अने ते पोत
 ने जे जे आत्मा करे तेने अंतरमां उतारिने ते प्रमाणे दूर पणे वर्तवुं ॥ अने मनुष्य देहे करिने जे जे करवानुं धारे ते थईश के एमछे
 ते पण आज थीज चेतिने सावधान थईने पोतानुं तन मन धन भगवानने भगवानना संतने अर्पण करे त्यारे काम थाय ॥ अने
 गाफलाई राखेने एम जाणे जे दमणां तो वरतमान पालवानी नवराई नधि ॥ ने बे एकदिय सपछि वरतमान पालिनुं ने भग-
 वाननुं भजन करि शु ॥ एमक देने एम सम जे ते तो महा मुरब छे ॥ ने पापि छे ॥ केम के देह नो तो क्या पलमात्र नो नीरधार छे
 ॥ ते भागवत मां जनक राजा येक स्रं छे ॥ जे दुर्लभो मानुष्यो देहो देहिनां क्षणुं भंगुर ॥ तत्रापि दुर्लभं मन्ये ॥ वैकुण्ठ प्रिय द-
 रशनं ॥ १ ॥ अर्थ ॥ जे मनुष्यनो देह दुर्लभ पण क्षण भंगुर के हेतां पलवार मां ना सपामि जाय एबो छे ॥ तो पण ते देह छुतो
 प्रगट भगवान के भगवानना निरवो सनिक संत तेनुं दरशन ने ते नो समागम थाय ते अतिशो दुर्लभ छे ॥ माटे एबो स-
 मो आव्यो होय तेने तो तत काल भगवान परायण थवुं ॥ ने सत्संग करिने पंच विषय नीचा सनां टालिने ज्ञान पामवुं ॥
 ने पोताने देह थिनो खोने अखंड अविनाशिने अछेद अभेद एवो आत्मा जाणिने ब्रह्मरूप थईने प्रत्यक्ष भगवाननी
 भक्ति करवी ॥ एज जिबने अतिशो मोटो लाभ छे ने सर्वे शास्त्रनो पण एतलोज सार छे ॥ ॥ इति श्री सुस-
 सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संबत् १९ ओगणिसे १९ ओगणिसना

आसो थुदि २ बिजने दिय सम हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम्भी पिपलि मध्ये व्यास शिवराम अंबाराम ने पेर उग-
 मणे बार और डानी ओ सरि मां हिंडो लाखा उपर विराजमान थया दता ने सर्वे कसंबल सोने रिवरू धारण कस्यो
 दता ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सो भिरत्या दता ॥ ने कंकुनो चंद्रलो कस्यो दतो अने पोताना मूरवारिंदनी-

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત.
॥૪॥

આગલ મુનિમંડલ તથા ઘણા કહરિ ભક્ત નિસામ ભાર્દને બેઠિ દ્વિતિ ॥ પછે મહારાજની સંઘ્યા આર્તિ થઈ તે સમે આર્તિ ધૂવ્યક-
રિને દ્વિ ભક્ત સર્વે ઠા ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે આજ અમે વાત કરીશું તેમાં જેને જે બુદ્ધિ હશે તે વિતેને સાક્ષાત્કાર જાણ્યામાં
આવશે ॥ તે વાત કહિયે તે સાંભલો જે આ સર્વે ઘણા ક પ્રકારનાં મનુષ્ય છે તેમાં જે જે બુદ્ધિવાલા હશે તેનો તો એવો ઠરાવ હશે જે
આપણે મહારાજનાં તથા મહારાજના સંતનાં દરશન કરિને તેને નરવશિરવની રચિને અંતરમાં ધારિ રાચવા છે ॥ અને મહા-
રાજને સંત જે જે વચન બોલશે ॥ તે વચનને આપણા મોક્ષને અર્થે જ તન કરિને ધારિ રાચીશું એમ સમજિને જે બુદ્ધિવાલા
હોય તે વાતમાં સ્ફુરત રાચિને એમ વિચાર કરે જે આજ મહારાજે આટલિ વાત કરિને તેમાં આટલો સાર કહેવાળો ॥ અને
કાલ આવાત થઈ દ્વિતિ ॥ ને પરમદહાડે આવાત થઈ દ્વિતી ॥ અને તેમાં આટલું તો આપણે જરૂર કરવાનું છે ॥ ને આટલું કરિ-
શું તો જ આપણા ઉપર ભગવાનને સંત પ્રસન્ન થશે ને આપણા આત્માનો મોક્ષ થશે પણ તે વિના જિવનો મોક્ષન જ પામ ॥ એમ
વિચારિને જે જે ધર્મ સંબંધિ વાત થઈ હોય તેને સાંભલિને જે વિરિતે વરતવાનું કહ્યું હોય ॥ તે પ્રમાણે ચર્તવાનો મનમાં દ્વંદ્વ
રાવ કરે ॥ અને દેહ આત્માના વિવેકની વાત કરિ દોય તે પ્રમાણે સમજિને દેહના ભાવધિ જુદો પોતાના આત્માને જાણિ
ને ॥ આત્મા રૂપે વર્તવાલાગે ॥ અને ચાર પ્રકારના પ્રલયની વાત સાંભલિને પ્રકૃતિના કાર્ય જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક સર્વ પદાર્થ
તેને વિષે વૈરાગ્ય પામે ॥ અને ભગવાનને ભગવાનના સંતનો મહિમા કહ્યો હોય તેને સાંભલિને તેને વિષે નયધા ભક્તિ ચેક
રિને અતિ શોભિતિ કરે ॥ અને પોતાના મનમાં નિરવાસ નિકથવાનિ દ્વિતિ કરે ॥ એવિરિતની સમજણ જેને હોય તેને બુદ્ધિ
વાલા જાણવા ॥ અને એવિ સમજણ જેને હોય તે જ્ઞાન સાંભલિને તત્વ ગ્રહણ કરે છે ॥ કેમકે પરમેશ્વરે તો જિવના મોક્ષ સા-
રું સર્વને બુદ્ધિ સ્પૃજિ આપિ છે ॥ પણ તેમાં જે સ્ફુટિ જિવ છે તે તો બુદ્ધિ ચેકરિને સાર-અસારનો વિવેક કરિને તેમાં જે
અસાર હોય તેનો ત્યાગ કરિને સારનું ગ્રહણ કરિને પોતાના આત્માનું કામ સુધારિ લે છે ॥ અને જે કબુદ્ધિવાલા હોય ॥
તે તો અહિં અમારિ પાસે આ વિનેષણ દ્વિયો નીચ્છિયો ને નિયમમાં રાચતા નથિ ને કબુદ્ધિવાલા પુરુષ છે તે સ્ત્રિયોનાં

પીપત્રી.
સિંહ

॥૪॥

मोहांजुवेनेस्त्रियोकबुद्धिवालिहोयतेपुरुषनांमोहांजुवेनेमनमांमूंडाभूंडासंकल्पकरेपछेतेपापेकरिनेतेनाआत्मा
 वुंअतिशोभुंडुथायछे॥अनेअमेजेज्ञानवार्ताकरियेतेनीपणतेकबुद्धिवालानेभांनरहेनहिंजेज्ञावातकरि॥माटेए-
 विरितेसउसउनामनमांतपासकरिनेजोअ्योतोसाक्षात्कारखबरपडो॥जेआपणमांतेसुबुद्धिनागुणछेकेकबुद्धि
 नागुणछे॥एमविचारिनेसुबुद्धिनागुणपोतामांहोयतोतेनेद्रढकरिनेराखवानेबलिसत्संगकरिनेतैयुणनेयुद्धिपमा-
 दुया॥अनेकुबुद्धिनागुणपोतामांजणायतोतेनेपापरुपजाणिनेतेनोत्यागकरवो॥एतमारासर्वनीहितवारताछे
 ॥तेनेनित्यप्रत्येसंभारिराखजो॥

॥इतिश्रीमुरवसिदातसमाप्तः॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संवत्॥१६॥ओगणिश्री॥१६॥ओगणिसनाआशोशुद्धि॥३॥त्रि-

जनेदिवस॥महाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपीपलिमध्येभक्तविरजिस्त्रिमानेघेरुगमणेबारओरुडानि-
 ओसरिमांगादितकिचाबिल्लोवेलाटोलियाउपरविराजमानथयाहता॥नेसर्वजरियानीबस्त्रधारणकस्यांहता॥
 नेकठमांहारनेपाघमांतोराधारणकस्याहतानेकंकुनोचांदलोकयौहतीनेपोतानामुरवारिंदनीआगतसंवमंडुल
 तथाघणाकहरिभक्तनीसभाभरादनेबैठिहतिपछेमहाराजबोल्याजेआजअभवातकरिसुतेनेजेज्ञानिहरो
 तेसमजशे॥नेतेनाअंतरमांघणोप्रकाशथरो॥नेतेनासंषयमात्रटलिजशे॥अनेजेअज्ञानिहरोतेनेमोदथरो
 तेवातअहियेतेनेसांभलोजेपूर्वेजेजेसत्पुरुषथयाछेतेबेप्रकारनासत्पुरुषथयाछे॥तेमोएकतोभगवानसत
 पुरुषकहेवायछेनेएकभगवाननाभक्तएकान्तिकसततेपणसत्पुरुषछे॥तेमांनारदादिकजेभगवाननाभक्त
 साधुतेतोधर्मज्ञानवैराग्यनेमहात्मेसहितभगवाननीभक्तितेणेयुक्त॥एवांजेसाधुनाचोसठलक्षणतेणेसहि
 तहोया॥नेनिरवासनिकपणेअरबुंदवरतेतोतेसत्पुरुषकहेवायअनेतेजोखगारेणभगवाननिआज्ञातो
 वेतोतेअष्टयर्दजायनेतेसत्पुरुषकहेवायनहिं॥माटेतेनेतोभगवाननिआज्ञामोदहपणेवर्तयुं पडेछे॥तो

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥५॥

ते सतपुरुषकहेबायछे नेतेपोतेपण महामुक्तथायछे नेतेनोजेजेआसरोकरेतेनेपण ब्रह्मरूपकरिमुकेअनेबिजाजे
भगवानसतपुरुषछे ॥ ते भगवाननुबेप्रकारनुंस्वरूपछे तेमांएकतोदिव्यस्वरूपछे ॥ नेएकभगवाननुंमनुष्यरूपछे ॥ ते
मांदिव्यरूपेतोदंष्ट्रियोअंतःकरणथकिअणोचरथकासदायमक्षरधाममां विराजमानछे ॥ अनेतेस्वरूपनेवेदपणने
तिनेतिकहेछे ॥ अनेतेस्वरूपने कोर्दजोवाने समरथनथि ॥ केमकेतेस्वरूपतोमायापरछे ॥ अनेजिवमात्रतोमा
यामाविंदायाछे ॥ माटेमाईकदंष्ट्रियोएकरिनेतेदिव्यरूप भगवाननुजोयामांआवेनहिं ॥ अनेतेस्वरूपनारोमरोम
प्रत्येकोदिसूर्यनाप्रकाशनेदांरवोकरेतेबोतेनोप्रकाशछे ॥ अनेतेसर्वनाकर्ताछे ॥ नेसर्वनाआधारछे ॥ नेस
र्वनापालकछे ॥ अनेअनंतऐश्वर्यनेअनेतपारसदनेअनेतदिव्यगुणतेणेजुक्तथकाअक्षरधाममांपोतानाएकां
तिकभक्तनेअखंडस्वरूपछे ॥ एबाजेपरमात्मापरब्रह्मपुरुषोत्तमदिव्यमूर्तिभगवानतेजिवोउपरकृपाकरिने
पोतानुंस्वरूपजणाववासारुंपोतानोजेदिव्यभावतेनेछुपाधिराखिनेतेजपोतेमनुष्याकृतितुंधारणकरेछे ॥ ने
मनुष्यनाजेविजक्रियाकरेछे ॥ केमकेसजातिथयाविनाजिवनेस्नेहथायनहिं ॥ अनेस्नेहथयाविनाजिवनेज्ञानथा
यनहिं ॥ अनेज्ञानविनाजिवनोमोक्षथायनहिं ॥ माटेभगवानपणजिवोनेज्ञानआपवासारुंमनुष्यनापेठेजभू
रवतरशाटाहतडकोपोतानुंपारकुंएआदिकमनुष्यनास्वभावतेजिवोनाकल्याणनेअर्थेपोतानेविषेजणावेछे
पणपोतानुअलोकिकऐश्वर्यतेनेनथिजणावताअनेजोअलोकिकऐश्वर्यनेजणावेतोजिवोनेठिकपडेनहिं ॥ ने
तेनुंकल्याणपणथायनहिं ॥ केमकेविजातिभावथाय ॥ तेविजातीमांजिवनेस्वरवथायनहिं ॥ तेश्रीकृष्णभगवानेअ
र्जुननेविश्वरूपदेखाड्यु ॥ तोतेनेजोर्दनेअर्जुनआकुलव्याकुलथर्दगयो ॥ नेतेरूपजोवाने समरथनथयो ॥ पछेश्री
अर्जुनेकहं ॥ जेहेमहाराजतमारुंमूलरूपजेमनुष्याकृतितेमुनेदेखाडोतोस्वरवथाय ॥ माटेतेसारुंभगवा
नज्यारेज्यारेअवतारधारणकरेछे ॥ त्यारेमनुष्यनाजेबीजचेष्टाकरेछेपणादिव्यभावजणावतानथि ॥ त्यारेको-

पीपलि
सि०५

॥५॥

ई एमकहे जे कृष्ण अवतार मां गोवरधन तो ल्यो ॥ कुबजाना वां कटा ल्यो ॥ रामा अवतार मां ससुद्र मां पाग्य बां पि ॥ एवा एवा
दिव्य भावं जाणाव्या ते नुं के मसमज बुं ॥ तो ए नुं तो एम छे जे भगवान तो मनुष्य नीपेठे जवर त्या छे ने देह नी क्रिया पण ॥ स
र्व मनुष्य ना जे टलिज करता ॥ अने एने विषे सर्व मनुष्य ना करतां विषे भाव तो एक ज्ञान हतुं ॥ ते ए बु भगवान ना जे बुं ता
न को ई मनुष्य त था दे ब्रह्मादिक या से पण नथि माटे जाडि बुद्धि बा ला जे जिव तेने सूक्ष्म ज्ञान मां गम पडे नहि ते सारु
शास्त्र मां भगवान नो दिव्य भावने मनुष्य भाव ने अभेद पणे वरणन करि ने भगवान नो महि माटे खाडि ने ते मनुष्य मूर्ति
ने विषे जाडि बुद्धि बा ला मनुष्य ने प्रिति थाय ते सारु मोटे पुरुषेशास्त्र मां मर्म स्वरुप्या छे के मके भगवान तो दिव्य स्वरु
प ने मनुष्य स्वरुप बेय ते एक ज छे ॥ पण ते दिव्य ने मनुष्य स्वरुप मां एको मनोय फेर नथि ॥ जे म को ई कर जा होय ते को
ई कार्य ने अर्थे फकिर नो वेष लेई ने एक लो पर दै शा मां जाय त्या रे ते देश ना मनुष्य को ई एम न जाणे जे आरा जा छे
ते तो एम जाणे जे बिजा जगत मां फकिर फरता फरे छे ते बोज आ फकिरण हरो पण ते देश नो जाणितो मनुष्य आवे तो
ते एम जाणे जे ॥ आ फकिर ने वेषे जणा य छे ॥ ते तो मुलक नो पादशा ह छे ॥ पण ते फकिर ने पादशा हने जुदा न सम जे
ने जुदा छे पण नहि ते मराजा ने ठेकाणे तो दिव्य स्वरुप भगवान नुं छे ॥ ने फकिर ने ठेकाणे मनुष्य स्वरुप भगवान नुं छे
ते वेष एक छे ॥ तेने ते भगवान ना देशि जे भगवान ना एकां तिक ब्रह्म स्वरुप मुक्त साधु ते भगवान नुं दिव्य स्वरुप ने मनुष्य स्वरु
प तेने अभेद जाणे छे मादेशास्त्र मां बे स्वरुप ने एक करि ने भगवान नुं वरणन करु होय ते सारु सत्पुरुष थकि जशास्त्र
ना मर्म सम जाय छे ॥ पण ते विना पोतानि मे लेशास्त्र ने भणे सां भले सम जाय नहि ॥ ते पण शास्त्र मां ज व्यास जिये कसं
छे जे ॥ अहं वेति शुको वेति संजयो वेति वानवा ॥ भक्त्या भागवतं मशास्त्रं ॥ न बुध्या न न च दिकया ॥ मादेशास्त्र ना मर्म ने
न जाणता एवा नै पंचविषय नीचा सनाये करि ने दग्ध थई गयां छे ॥ अंतः कर्ण जे ना एवा अने देहाभि मानी ने मिथ्या मा
न ना धराव बा ला एवा जे अज्ञानी मनुष्य तेने तो प्रत्यक्ष भगवान नुं स्वरुप को ई काले सो लया तुं नथि ॥ अने पूर्वे पण

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६ ॥

जेनेजेनेप्रत्यक्ष भगवानओत्तरवायाछे ॥ तेपणगोपिगोवालादिके निरमानिपणेआसरोकस्योछे तेनेजओत्तरवाया-
छे ॥ पणमानिएवाजेरुषि ॥ तथा मानिएवाजे राजा तेणेप्रगट भगवाननेओत्तरव्यानथि ॥ मांटे मनुष्याकृति भगवान-
धारणकरेछे ॥ त्यारेमनुष्यनाजेविजचेष्टाकरेछे ॥ पछेजेजिवनिरमानिथईनेतेप्रत्यक्षभगवाननेशरणे आवेछे तेनेभ-
गवानज्ञानआपिनेतेनेनिवारणद्रष्टिकराविनेपोतानोअ त्त्वोक्तिकप्रतापतेनेज्ञानेकरिनेदेखाडेछे त्यारेतेजिवनेमनु-
ष्यमुर्ति भगवानतेनेविषेसर्वीपरिपुरुषोन्नमपणानेनिश्चयथायछे पछेतेनाआत्माने विषेप्रकाशथायछे त्यारेतेभक्त
प्रत्यक्षएवाजेमनुष्याकृति भगवानतेनोअपरमितमहिमाने ॥ अनंतरोश्वर्य तेनेदेखेछेअनेतेभक्तनेमायानुंआवर-
णदलिजायछे ॥ अनेजेनेनिश्चयथयोनथि तेतो भगवानने बिजामनुष्यजेवाजदेखेछे ॥ पणतेनेकोईदहाडेदिअभा-
वदेखातो नथि ॥ मांटेप्रत्यक्षभगवाननुंस्वरूपज्ञानेकरिनेओत्तरवायछे ॥ पणबिजिकोईरितेप्रत्यक्ष भगवानओत्त-
रवातानथि ॥ तेसारुंजेनेपोतानाजिवनुंकल्याणदृष्टवुंदोय तेनेतो निरमानिथईनेजेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनि-
श्चयहोय तेनोविश्वासराखिने तेनो समागमकरवो ॥ तोतेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनो निश्चयथायनेतेनुंकल्या-
णथाय ॥ पणतेचिनामानिथईने भगवाननानिश्चयवालाजे भगवाननाभक्त तेनीसाधेपितार्द्धताबोरारबेतेने
कोईदहाडेनिश्चयथायनहिअनेतेनुंकल्याणपणथायनहि ॥ केमके भगवानसत्पुरुषछे ॥ तेतोस्वतंत्रपणेवरतेछे
पणतेनेमाथेकोईनीआज्ञानथि ॥ मांटेजेअज्ञानिहोयतेनेप्रत्यक्षभगवाननि क्रियानंविषेदोषभासेछे ॥ तेणकरि-
नेतेनुंकल्याणथायनहि ॥ तेसारुसत्संगकरिनेज्ञानेकरिनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनिश्चयकरवोएजसर्वेजिव-
नीहितवारताछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायममोनमः ॥

॥

॥ सवत् १९९९ ओगणिदी १९९९ ओगणिशानाआसोशुदि ॥ ८ ॥ अष्टमिनेदिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभ-

गवानगामश्रीपीपलिमध्येभक्तविरजिखिमानेघेरउगमणाबारनाओरदानीओसरिमांगादितकियेजुक्तहो। तया

विपदि-
सि० ६

॥ ६ ॥

उपरविराजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया निवस्त्रधारण कस्यां हता ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशोभिरहता ॥ ने
 कुमकुमनोचोदलो कस्योदतो ॥ ने पोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणा कट्टरि भक्तनी सभा भराई ने बेठिहति ॥ प
 छेम हाराजनी आर्ति धून्ध करि ने सर्वे हरि जन बेरा ॥ पछेम हाराज कपोद्रष्टिकरि ने बोल्या जे पंचविषय नुबंधन जिवने छे
 पण ते मां कियो विषय जिवने टाल बो अतिशोक ठण छे ॥ एप्रस साधुने पुछिये छिये ते कहो पछे धर्मानंद स्यामिये कस
 जे सर्वे विषय करतां आबरु नुबंधन टाल्युं ते जिवने कठण छे पछे महाराज बोल्या जे एउत्तर खरो छे ॥ के मके विजा वि
 षय छे ते तो निरबिज सारथ्य ने निरबिज योगे करि ने टले छे पण आबरु टल बीषणी कठण छे ॥ अने ते लौकिक आबरु
 तो ब्यारे हले तो प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप नी उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय ॥ त्यारे ज ते ने लोकनी आबरु द्रष्टि
 मान थि आवति ॥ अने निश्चय मां जे ने लगारे पण कसर होय त्यां स धिलो कनी आबरु तथा मत पंथनी जे आबरु
 ते न थि टलती ॥ ते पुर्वे पण मोटा मोटाने लोक नि आबरु मुक वि कठण पडि छे ॥ ते कल्ला अवतार मां भिस्म पिता महा
 तानिहता ॥ तो पण लौकनी लाजे ने आबरु ये करि ने कौरव ना पक्ष मां स्था ॥ ने श्री कल्ला सांयुद्ध कस्युं अने श्री कल्ला ने
 भगवान जाण ताहता ॥ पण उत्तम निर्विकल्प निश्चय न हो तो तेणे करि ने आबरु मुकाणी नहि ॥ अने शंकराचार्य ना
 शिष्य हता ते रामानुज ने सत्पुरुष जाण ताहता ॥ तो पण मत पंथ नि लाजे करि ने ते नो द्रोह कस्यो ॥ अने वैष्णवा
 केटला कसे दे जानंद स्यामि ने एम जाण ता जे मोटा पुरुष तो छे ॥ तो पण केटला कला जे करि ने तेणे ते नो द्रोह क
 र्यो ॥ अने आज पण केटला कस दे जानंद स्यामि ना शिष्य छे ते अमने एम जाणे छे जे भगवान छे ने कल्याण करे
 वा छे ॥ तो पण मत पंथ नि लाज तथा आबरु तेणे करि ने बंधाई रखा छे ॥ अने ते छानुं छानुं अमारु भजन करे छे ॥
 ने कल्याण अमथ कीर्ति छे छे ॥ तो पण आबरु रुपि आवरणे करि ने अमारि पासे अवातुं न थि ॥ माटे काम तो भस्वा द
 स्नेह मान ने आबरु ते जिवने मुक वा अति कठण छे ते मां प्रथम काम नुं जिवने आवर्ण छे ते काम नो त्याग करे तो पण ते ने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७॥

लोभमुकदो रुठणछे ॥ केमके केट लाकलो भसारु घरने स्त्रिने त्याग करिने परदेश मां कमावा जायछे ॥ अने लोभकरतां स्वादनु बंधन कठणछे ॥ केमके कामलो भनो त्याग करिने त्यागिथया होय तो पण तेणे स्वादमुकातो नथि ॥ ते केट लाक भेरवधारिछे ते स्त्रिद्वयधिछे ते रहेछे ॥ पण ते स्वादसारु दे रानथायछे ॥ अने लोभकामने स्वाद करतां पण स्त्रिदनु बंधन भारिछे ॥ केमके लोभे करिने परदेश मां जाय न त्याको ईक निचा करि करिने दे रानथईने रुपैया कमाईने स्त्रिदे करिने ते रुपैया स्त्रिछो कराने सारु घेर मोक ले छे ॥ अने स्त्रिदे करतां माननु आवण घणुं बलवान छे ॥ अने मानकरतां जे लोकनी आबरुछे ते तो जिवने अतिदो दुखनी देनारिछे ते पोताना अंतर मां जाणतां होय जे आपणा मतमां तो हवे धर्म नथि ॥ ने पंचविषयनी वासना पण दिवसे दिवसे बधति जायछे माटे आपणा आत्मानुं कल्याण नहि थाय ॥ अने कल्याण तो माया पर एवा जे प्रत्यक्ष भगवान ने तेना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संत ॥ तेना संग यकि थाय एम जाणे ॥ तो पण आबरु ने बंधने करिने समागम करथा आवातुं नथि ॥ अने ग्रह स्थहरि भक्त छे ॥ तेने कामलो भस्वाद मानमुका विये तो तेने कां ई कठण पडे नहि ॥ पण तेने एम कहिये जे तुगडां भगवां करिने साधु भेगार हो ॥ तो जेने उत्तम निर्विकल्प निश्चय मां कसर होय ॥ तेने कठण पडे ॥ अने जेने उत्तम निर्विकल्प निश्चय होय ॥ ते तो अतिशोरा जिथईने जेम कहिये ते म करे ॥ ने एम सम जे जे मारी उपर क्रपा करिने मुने मायाना फंद थकि मुकाव्यो माटे प्रत्यक्ष भगवान नो महात्मे सहित उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय त्या रेज लोकनी आबरु रुपिमहाबज्रपासलो ते टले ॥ पण ते बिना बिजा कोटि साधन करे तो पण ते आबरु रुपिपासलो टले नहि ॥ ते सारु संत नो समागम करिने उत्तम निर्विकल्प निश्चय करयो ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिऋष्याय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९८५ अश्विनी

श्री १९ अश्विनी शीना आसो शुद्धि ९ नवमिने दिवस महा राज श्रीहरिऋष भगवान गाम श्रीपिपलि मध्ये भक्त विरजि रिमाने घेर उगमणे बार ओर डानी ओसरि मां हो लिया उपर विराजमान थया हुता ॥ ने स्वेत स्तूर वात ने रै समिदु गलि

पिपलि.
सि०७

॥७॥

धारण कस्याहतां ॥ नेमस्तकउपरमलमलनो सोने रिकोर छेडानो फेटा बांध्यो हतो अने गुडोरेयो नेक संबल से लुंकेडे
 धारण कस्याहतां ॥ अने पुष्पनाहार तो राने गुच्छ धारण कस्याहतां ॥ नेक कुनो चांद लो कसो हतो नेपो ताना मुरया विंद-
 नी आगल साधत था घणा कह रि भक्त नी सभा भरार्दने बे ठिदति ॥ पछे महाराज नी आर्ति धुन्य थया केडे महाराज बो-
 त्याजे सर्व सांभ लो एक बात कर विछे ॥ अने आवात करी शुंते छे तो थो डिक पण ते मां चमत्कार घणो छे ॥ नेते वात
 समजाय तो अंतर मां अपार सरय थाय ते वात कहिये छीये जे एक एक जिवने विषे कोटान कोटि ब्रह्मांड नी स्पृद्धि भ-
 रिछे ॥ जेम एक बडना एक बिज मां अनंत कोटि बडर त्या छे ॥ ते एक बिज ने बांधीये ने ते नो मोटो बड थाय ने ते बडने पैषा
 थाय ने ते मां थि घणा क अपार बिज थाय ॥ ने ते बिज मां थि बडनो पार रहे नहि ॥ तेम एक एक जिवने विषे जे कारण मा-
 यारूप बिज छे ॥ ते थकि अनंत कोटि ब्रह्मांड उपजे छे ॥ जेम चिंता मणि ने पृथ्वि मां उंडिडा दि होय ने ते उपर पार समणि
 यो नाखि ने ते उपर हिरामोति निपूरणि पुरि होय ॥ ने ते उपर सोना मोरो नो धरा बोदेई ने ते उपर रूपैयानी पूरणी पुरि
 होय ने ते उपर चांबानो धरा बोदेई ने ते उपर लोहानी पाटो नाखि ने ते उपर धूल बाछि होय पछे ते चिंता मणि ने काढ वि-
 होय ॥ त्यारे प्रथम धूल निसरे ॥ ते धूल ने काढि नाखे त्यारे लोह नी सरे ॥ ने ते लोह ने काढि नाखे त्यारे चांबु निसरे ॥ ने चा-
 बाने काढि नाखे त्यारे रूपैयानि सरे ॥ ने रूपैयाने काढि नाखे त्यारे सोना मोहोरो निसरे ने सोना मोहोने काढि नाखे
 त्यारे मोति हिरानि सरे ॥ ने ते मोति हिराने काढि नाखे त्यारे पार समणियो निसरे ॥ ने ते पार समणियो ने काढि नाखे
 त्यारे चिंता मणि हाथ मां आवे ॥ पण ते विना बगर दाखडे चिंता मणि पृथ्वि मां होय पण हाथ आवे नहि ॥ तेम जिवने वि-
 षे चिंता मणिरूप परमात्मा भगवान रत्ना छे ॥ पण जिवनि उपर हिरामोति सोनारूपा चांबा लोहादिक रूप माया नां पडच
 ह्या छे ॥ ते माया नो त्याग करे त्यारे जिव परमात्माने साक्षात्कार पावे ने महा सरियो याय ते मां जिवने पहे लुं माया नु
 पड आ लो कना सरय छे ॥ ते सरय धूल ने ठे काणे छे माटे आ लो कना सरय नो जिव त्याग करे त्यारे जिवने देव लो

श्रीसुख
सिद्धांत
॥६॥

कनां सुखप्राप्तिं प्राप्य ॥ ते देवलोकां सुखलोकां ने ठेकाणे छे ॥ ते ते देवलोकां सुखनिवासना नो जिव त्याग
करे ॥ त्या रे ते ने ब्रह्मना लोकना सुखनि प्राप्तिं प्राप्य ॥ ते ब्रह्मना लोकना सुखना बाने ठेकाणे छे ॥ अने सत्संग करि
ने जिव जे ते ब्रह्मना लोकना सुखनि वासना नो त्याग करे ॥ त्या रे ते ने वैराजना सुखनि प्राप्तिं प्राप्य ॥ अने ते सुखरु
पैयाने ठेकाणे छे ॥ ने ते वैराजपुरुषना सुखने समजिने त्याग करे ॥ त्या रे ते थकी कोटिगणा जिवने प्रधानपुरुषना लो
कना सुखनि प्राप्तिं प्राप्य ॥ ने ते सुखसोना महोरने ठेकाणे छे ॥ अने ते सुखनि वासना नो त्याग करे ॥ कहेतां म
नमां थि पंचविषयनि वासना नो जिव त्याग करे ॥ त्या रे ते ने ते थकी अनंतकोटिगणा प्रकृतिपुरुषना सुखनि प्राप्ति
प्राप्य ॥ ने ते सुख हिरामोतिने ठेकाणे छे ॥ अने ते सुखनि वासना नो त्याग करे ॥ कहेतां सारं व्यविचारे करि
ने भिंड ब्रह्मांडादिक मार्दक आकारमात्र नुं निराकर्णपणं करिने बुद्धिमां थि पंचविषयनी वासना नो त्याग करे ॥
त्या रे ते ने अक्षरब्रह्म नुं सुखप्राप्तिं प्राप्य कहेतां पो ते जिव जे ते ब्रह्मरूप प्राप्य ॥ ने ते सुखपारसमणिने ठेकाणे छे
अने ते केवलब्रह्ममात्र प्रिनाप्ये ॥ त्या रे ते ने आत्माना आत्मा एवा जे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान तेना सुखनी
प्राप्तिं प्राप्य ॥ ने ते सुख सर्व परिचिंतामणिने ठेकाणे छे ॥ ते जे मविजां सर्व द्रव्य नुं प्रमाण प्राप्य ॥ पण पारसमणि नुं प्रमा
ण प्राप्य नहि ॥ अने अमृत एवि जे पारसमणियो ते एक चिंतामणीमां अने तत्तिन थर्द जाय ॥ ते मूर्ख कदा जे मनुष्य देव
ब्रह्मने प्रकृतिपुरुषसुधिसर्व लोकना सुख ते सर्व नुं प्रमाण प्राप्य ॥ पण अक्षरब्रह्मना सुख नुं प्रमाण प्राप्य नहि ॥ अने
ते अक्षर नुं सुख पण परमात्मा परब्रह्मपुरुषोत्तमना सुखना ते शमांतीन थर्द जाय एवा जे परब्रह्मपुरुषोत्तम भग
वान ॥ तेना सुखने क्यारे पमाय तो पूर्व कदा जे सर्व राजा देव ब्रह्मने प्रकृतिपुरुषसुधिनां सुख ते निवासना नो
त्याग करे ॥ त्या रे भगवानना सुखने जिय पाये ॥ पण ते विना भगवानना सुखने पमाय नहि ॥ जे मखांण मोक्षित
मणि होय तेने काढवि होय त्या रे ॥ ते उपदा बाजे धूळ लोडुं नां बादिक सर्व ने काढि नारबे त्या रे चिंतामणि मत्ने ॥

पिपत्ति.
सि०७॥

॥६॥

तेमचिंतामणिरूपआत्माने विषे परमात्मारह्या छे ॥ तेने न्यारे पमायतो ॥ आत्मानि उपरदा बा रूपजे कामलो भ-
स्वादस्नेहने मान ॥ तथा शब्दस्पर्शरूपरसने गंधते नो त्याग करे त्यारे परमात्माने पमाय ॥ अने त्याग कस्याविना
तो कोई स्वरुने पमातुं नथि ॥ जेम खेतु छे ते जो घरमां धिएक गां गडिदाणा खेत रमां वा विआवे छे ॥ तो ते मां धिगा-
शं भरिआवे ॥ ने एक गां गडि मां धि हजार गां गडि सोमते ॥ अने जो एक गां गडिदाणा नो लो भकरे ॥ कहे तां वावे नहिं
नी ते गां गडिदाणा पांच दहाडा पुगे ने पछे भुखे मरे ॥ तेम जे जे विषय नो त्याग करतो जाय छे ते मतेम जिव जे ते उरधग
तिने पामतो जाय छे ॥ कहे तां मोटम्यने पा मे छे ॥ ते जे टलो जिव विषय नो त्याग करे छे ॥ ते थि को टिगणि मोटम्य पा-
मे छे ॥ अने जे कामादिक दोष तथा शब्दादिक विषय ते नो त्याग करिने आत्मारूप थाय छे त्यारे तेने आत्माने विषे र-
ह्या एवा जे परमात्मा ते प्रगट रईने साक्षात्कार प्राप्त थाय ने ते अविनाशि स्वरुने पामे ॥ अने जे जे विषय नो त्याग नथि
करता ॥ ते दिवसे दिवसे निचिनि चिगतिने पामता जाय छे ने ते जिव मूढा कहने पा मे छे माटे विषय नो त्याग करयो ॥
एज जिवने स्वरु थवानो उपाय छे अने विषय नुग्रहण करवुं एज जिवने दुःख थवानो उपाय छे ॥ अने सर्व विषय नो त्या-
ग करयो ते अति स्वरु थवानो उपाय छे ने सर्व विषय नुग्रहण करवुं ते अति दुःख थवानो उपाय छे माटे पिंड ब्रह्माडादि
क सर्व विषय नो स्वरु नो त्याग करवो ॥ एज सर्व जिवनि हित वारतो छे पण सर्व नो एक सामतो त्याग करवो ते जिवने ब-
हु कठण पड़े छे ॥ ते सारुं महात्मा पुरुष छे ते जे ते जिवने स्वरु नो ला भदे खाडिने धिरे धिरे त्याग करवे छे ते सारुं वे-
दमां कह्युं छे ॥ जे आयां कर्म करे त्यारे तेने आवुं स्वरु मले ॥ अने एक घणुं दान करे तो तेने हजार घणुं फल मले ॥ अ-
ने जे यज्ञ करे ते देव लोक मा जाय ॥ अने तिर्थ मां जईने स्नाने दान करे ब्रह्म भोजन करे ॥ अथवा कोई परवणि
नो दिव स होय ने ते दिव स स्नान जोई ने दान्य पुण्य के ब्रह्म भोजन करे ॥ तो तेने बहु ज फल थाय ने तेने बिजे अवता-
रे आजना करतां घणुं क स्वरु मले ॥ पछे जिव जे ते स्वरु नो तो लो भियो छे ॥ माटे ते लो भे करिने दान पुण्य व्रत

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૬॥

તપતિરથયજ્ઞકરે ॥ પછે એમ કરતાં કરતાં ત્યાગ કરવાનો દેવાયો થાય છે ॥ પછે જે સકામિ જિવ છે તે ધર્મ અર્થ કામ ને પામે છે ॥ અને જે નિષ્કામ ભક્ત છે ॥ તે જે તે મોક્ષ ને પામે છે ॥ તેમાં જ્યાં સુધિ જિવને સકામ પળું હોય ત્યાં સુધિ જે જે સુખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ તે સુખ દુઃખેયુક્ત પ્રાપ્ત થાય છે ॥ કેમ કે દાન્ય પુન્ય કરિને ભોગ વગાની દુહાર છે ॥ ત્યાં સુધિ જન્મ મરણ તત્તુ નધિ ॥ અને જે જે સુખ મલે છે ॥ તે સુખ દેહે કરિને ભોગ વાય છે તે દેહ રહે ત્યાં સુધિ તે સુખ ભોગ વે ॥ ને દેહ ના સપામે ત્યારે ॥ જે જે દેહ સંબંધિ સુખ હોય તે સર્વે ના સપામિ જાય છે અને જે નિષ્કામ ભક્ત છે તે તો જે જે દાન પુન્યાદિક કરે છે પળતે ના ફલ ને નધિ દુહા તો તો તે ભક્ત જે તે અવિનાશિ એવું જે ભગવાન નું ધામ તે ને પામે છે ॥ મારે જે ને મહા સુખિયા થવું હોય તે ને તો પોતાનું જે સર્વ તન મન ધન તે નો ત્યાગ કરી દેવો અને જે માર્દક સુખ છે તે તો ભગવાનના ધામ આગલ નર્ક જેવું છે ॥ મારે નર્ક તો ત્યાગ કરવા યોગ્ય છે ॥ પળ જ્યાં સુધિ જિવને અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધિ તેમાં માલ માત્યો છે ॥ જે મંબાલક હોય તે નરક ને સુખ રૂપ જાણિ ને તે ને ચુંપે છે ॥ અને તે નાં માવિતર તે નર્ક ને મુકાવે છે ॥ ત્યારે તે બાલક રૂવે છે તે ને ધુધરાદિક બિજું પદાર્થ આપિ ને નર્ક નો ત્યાગ કરાવે છે ને જ્યારે પોતે મોટો ને સમજુ થાય ત્યારે તો ને નર્ક ને તો અડે જ ને દિને દે રિવે ને ગ્તા નિ પામે ॥ અને તે તો ધુધરાદિક રમકડાં તે નો પળ ત્યાગ કરે ॥ તે મંબાલક જેવા જે અજ્ઞાનિ જિવ તે નર્ક રૂપ જે આલોકના પંચ ધિષ્યનાં સુખ તે ને ભોગ વે છે ॥ અને તે ને સત્પુરુષ ત્યાગ કરાવે છે ॥ તો તે અજ્ઞાનિ જિવ ને માથું બાહ્યા જેવું લાગે છે ॥ પછે તે ને ધુધરા રૂપ દેવાદિક ના સુખ નો લાભ દેવાડિ ને ॥ આલોકના સુખ નો ત્યાગ કરાવે છે ॥ અને પછે તે ને આત્મા પરમાત્મા સ્વરૂપ નું જ્ઞાન કરાવિ ને દેવાદિક ના સુખ ના ચાર પ્રકારના પ્રલયે કરિ ને ના સર્વંત દેવાડિ ને તે નિવાસ ના તો ત્યાગ કરાવે છે ॥ ને જિવ ને બ્રહ્મ રૂપ કરિ ને અક્ષર ધામ ને પમાડે છે ॥ ત્યારે જિવ મહા સુખિયો થાય છે ॥ મારે જે ને મહા સુખિયા થવું હોય તે ને તો જરૂર સંસારના સુખ નો ત્યાગ કરવો ॥

॥દતિશ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્તઃ॥

॥શ્રીહરિક્ષાય નમો

પિપતિ-
સિ ૦૭

॥૬॥

नमः॥

॥ संवत् १९९९ योगिनिशो १९९९ योगिनिशना आशोवदि १ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भग-
वान् गाम्भीर्यपिपत्तिमध्ये ॥ भक्तविरजि श्विमानेषे रउगमणा वारना ओरडानि श्रीसरिमांगादितकिये युक्त होलि
याउपर विराजमान थयाद ताने सर्वे सोने रिकसंबलबस्त्रधारण कर्याहतां अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशो-
भिरत्था हतां ने लत्ताटने विषे कंकुनी चांदली कयो हतो ने पोताना सुरवाविंदनी आगल सत मंडल तथा घणा
कहरि भक्तनी सभा भराद् ने बेरि हति पछे महाराज बो त्याजे आ लोक मां एक सत्य मार्ग छे ने एक असत्य मार्ग
गछे ते मां सत्य मार्ग ना प्रवर्तयि नारा सत्यरुष छे ने असत्य मार्ग ना प्रवर्तयि नारा असत्य पुरुष छे ते मां जो जिवने
असत्यरुष नो संगथई जाय तो काम लो भस्वाद स्नेह मानमां ॥ तथा दारु मादि गां जात मां अफिणा दिक् अध-
र्म ने विषे जाडा विने अष्ट करे छे ने ते जिवन र्क मां जाय छे ॥ अने जो जिवने सत्यरुष नो संगथई जाय तो धर्म तान बेरा
ग्य शिख संतोषादि कजे रुडा गुण ते वृद्धि पां मे ने ते जिव महापवित्र थई ने भगवान ना धाम ने पां मे अने ते सत पुरुष ना
अवतार पण बे प्रकार ना थाय छे ॥ ते मां एक तो कारण अवतार थाय छे ॥ ने एक कार्य अवतार थाय छे ॥ जे म कोई क
मोरो साहकार होय ते ना व किल परदेश मां माल ले ई ने जाय ॥ त्यारे त्यां ना मनुष्य एम कहै जे शोठ आख्या छे ॥ प
ण ते पं देश ठ नथि ॥ ने ए लो से रनु कार्य स्वरूप कहै तां आ ज्ञा कि तछे ॥ माटे ते शोठ पण कहै वाय ॥ अने ते ब किल
मां पण घणा क भेद छे ॥ ते कोई क ब किल बे रुपैया ना महिना वालो होय ने कोई क पांच रुपैया ना महिना वालो
होय ॥ ने कोई क विस रुपैया ना महिना वालो होय ॥ ने कोई क सो रुपैया ना महिना वालो होय ॥ ते मां जे बुज्यां का-
म होय ते ने ते वा काम मां प्रेरे छे ॥ विस रुपैया नो माल बहोर वो केवे चो होय के विस रुपैया नी उघराणि होय ॥ तो
ते काम मां बे रुपैया वाला ने मो कले ॥ ने सो रुपैया नुं काम होय ॥ तो त्यां पांच रुपैया वाला व किल ने मो कले ॥
ने हजार रुपिया नुं काम होय त्यां विस रुपिया वाला ने मो कले ॥ ने लाख रुपैया नुं काम होय त्यां सो रुपि-

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०॥

यावालावकिलनेमोकले ॥ अनेकोडनुंकामपडेत्यारेतोपोतेपंडेशेठजाय ॥ अनेजेसर्वेवकिलछे तेतोशेठेजे-
नेजेरलिआत्ताकरिहोयतेरलुंतेकामकरे ॥ पणतेथिवधारेकामथायनहिं ॥ अनेजेपंडेशेठहोयतेतोपोतानि
इच्छामांआवेतेमकरे ॥ तेमएतौदृष्टांत ॥ नेतेनुंसिद्धांतएछेजेसेठनेठेकाणेतौसर्वकारणरुपएवाजेपरमात्मापुरु-
षोत्तम भगवानतेछे ॥ अनेतेनावकिलनेठेकाणदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषसुधितेछे ॥ तेमांबेरुपीयानावकिलने
ठेकाणेतौब्रह्माविभुनेशिवछे ॥ नेपांचरुपियावालातेठेकाणेतौबैराजपुरुषछे ॥ अनेविसरुपीयावालावकिल-
नेठेकाणेप्रधानपुरुषछे ॥ अनेसोरुपियावालातेठेकाणेमूलप्रकृतिपुरुषछे ॥ नेजेमशेठनोदिकरोहोयतेनेठेका-
णेतौ भगवाननाएकान्तिकसंतअक्षररुपमुक्ततेछे अनेजेमशेठनेलेईनेसर्वेवकिलशेठकहेवायपणशेठकोईन-
धि ॥ नेशेठेतौएकजछे ॥ तेम भगवान् पुरुषोत्तमनेलेईने ॥ सर्वेभगवानकहेवाय ॥ पणभगवानबिजाकोईनधि
॥ ने भगवानतौएकजछे ॥ अनेबिजासर्वेतौए भगवाननाभक्तछे ॥ अनेतेनेतौभगवानेजेरलिआत्ताकरिहोय-
तेरलुंकामतैथकिथायपणवधारेथायनहिंअनेसर्वेकारणरुपएवाजे भगवानतेतोचदायतेमकरवानेसमरछेजेम
कोईकनेमाथे ॥ साहुकारनुंलाखरुपियानुंदेवुंहोयनेतेनेवालिनारखवुंहोय ॥ तौबिजाकोईवकिलथिवले-
नहिं ॥ अनेपंडेशाहुकारवालेतोतत्कालतेनेमांथेथिदेवुंबलिजाय ॥ तेमजिवनेजन्ममरणरुपिकरजछे
तेनेबालुवुंकहेतांजन्ममरणरालवुंहोयनेजिवनेआत्यंतिकमोक्षआपचोहोय ॥ तेतोपरमात्माएवाजेसर्व-
कारणरुपप्रत्यक्षभगवानने भगवाननासंततैथकिजन्मपायछे ॥ पणबिजाकोईथेजिवनेआत्यंतिकमोक्ष
आपायनहिं ॥ अनेभगवाननेसंतयिनाविजातोजेजिवनेजेवाजेवामलेतेरलेतेनेपुगाडे ॥ अनेजेनेजेमलेते
पोतानेविषेजोडावीनेपोतपोतानालोकमांलेईजाय ॥ अनेजेजिवजेमांजोडायछेत्यातेजिवनोनिवासथा-
यछे ॥ जेमभरथजिमृगलीनावचामांजोडाणातोपोतेमृगलुथया ॥ तेमजोब्रह्मायेअवतारधर्योहोयनेतेमां

पिपलि
सि०९

॥१०॥

जे जिवजोडाय ॥ तो ते जिव ब्रह्मा लोकोकने पामे ॥ एविरिते बैराज मद्दत त्वप्रधान पुरुष ने प्रकृति पुरुष सृष्टि नो जे नो
अवतार थयो होय ने ते मां जिव जोडाय तो ते ना ते ना लोकोकने जिव पामे ॥ अने सर्व कारण एवा जे परमात्मा भगवान ते
णी पृथ्वी उपर मनुष्या कृति नुं धारण कसुं होय ॥ ने ते मां जिव जे जे जोडाय अथवा भगवान ना निरवास निक संत मां जो
डाय ॥ तो ते जिव माया पर एवुं जे अक्षर धाम ते ने पामे ॥ माटे बिजा सर्व मां धि प्रितितो डि ने एक भगवान ने भगवा-
न ना संत मां जोडाय ॥ अने जे भगवान ने संत मां जोडाय छे ॥ ने ते कांई न समज तो होय तो पण ते जिव अक्षर धाम ने
पामे ॥ जे म गोपि गोवाल कांई समज तां न हो तां ॥ ने कांई भणे लां पण न हो तां ॥ तो पण जो सर्व कारण एवा जे श्री कृ-
ष्ण भगवान ते मां जोडाया ॥ तो ते ते ना धाम ने पाम्यां ॥ अने बां दरां राम चंद्र जिने विषे जोडायां तो ते पण ते ना धाम-
ने पाम्यां ॥ अने रुषि पत्नियो जो श्री कृष्ण मां जोडाया तो ते पण भगवान ना धाम ने पामियो ॥ ने रुषि घणा भणे ला ने
डा ह्या हता ॥ पण जो श्री कृष्ण मां न जोडाया तो ते दुर भागि कहे बाया ॥ माटे प्रगट भगवान ने भगवान ना संत ना स्व-
रूप मां मन क्रम वचने जोडाया ॥ ए ज कल्याण नुं मु रव्य अचल साधत छे ॥ माटे जे ते प्रकारे भगवान ने संत मां जोडाया
॥ अने ते भगवान ने संत मां क्यारे जोडाया छे ॥ तो भगवान ने भगवान ना संत पंच विषय ना त्यागि ते नो देहे करि ने
अखंड संबंध राखे तो ते थकि भगवान ने संत मां जोडाया छे ॥ के म के अखंड संबंधे करि ने जिव ने ॥ भगवान ने भग-
वान ना संत ने विषे प्रिति था य छे ने प्रितिये करि ने भगवान ने संत मां से दे जे जिव ने जोडाई जयाय छे ॥ जे म सं सा-
र मां जिव मात्र जोडाया छे ॥ ते सं सार ने नित्य अखंड संबंधे करि ने जोडाया छे ॥ ते म जो भगवान ने भगवान ना सं-
त नो जिव अखंड संबंध राखे तो जिव जर भगवान ने संत ने विषे जोडाया छे ने ते जिव नी मूर्ति थाय छे ॥ अने ज्यारे जि-
व भगवान ने भगवान ना संत ना स्वरूप मां जोडाया छे त्यारे ते ने पंच विषय निचास ना रलि जाय छे अने ते ने संसा-
र ना स्वर मात्र ने विषे अरु चि थई जाय छे ॥ के म के भगवान ने संत ना जे वो को ई नो वा ब्द नथि ॥ अने भगवान ना-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११॥

जेवो कोर्द नो स्पर्शनधि ॥ अने भगवानना जेवुं कोर्द नुं रूपनधि ॥ ने भगवानना जेवो कोर्द नो रसनधि ॥ ने भगवानना
जेवो कोर्द नो गंधनधि ॥ अने भगवानना बिना बिजां जे मार्दक पंचविषयनां सरव छे ते तो प्रथक प्रथक छे ॥ ने नाशवंत छे
ने अनंतदुःखे युक्त छे ॥ अने ते मार्दक सरव निके डे अपारदुःख रत्नां छे ने ते संसारना सरव भोग व्यापछि पण स्व
प्रयत थर्द जाय छे ॥ कहे तां भोग व्यापछि बिजो दिवस थाय त्थो रे जाणे जे कोर्द दिवस सरव भोग व्युं जनधि ॥ अने भ
गवाननुं सरव छे ते तो अखंड पूरणे अबना शि छे ॥ अने भगवानना एक शब्द मां ॥ पंचे विषयनुं भेगु सरव आवे
छे ॥ ने जिव पूरण कां थर्द जाय छे ॥ ने फरिने कोर्द मार्दक विषय सरव पामवानि दुछार हे ति नधि ॥ ते गो पियो ए
भगवानने क हू छे जे हे महाराज जे दिवस थी तमा राचरणा बिदि नो स्पर्श थयो छे ते दिवस थी संसारनां सरव अ
मने स्वारां दोर जे वां थर्द गवां छे ते मजे जे जिव प्रत्यक्ष भगवानने संत ने विषे जो डाय छे ते ने माया नुं कार्य सर्वे तु छ
थर्द जाय छे ॥ अने ते दिव्य ए बिजे भागवति तनुं ते ने पामे छे अने ते भक्त देह ने मुक्ति ने भगवानना अक्षर धाम ने पा
म छे ॥ अने देह मां छे तो पण जे भक्त प्रगट भगवानने भगवानना संत ना स्वरूप मां मन क्रमवचने जो डाणा छे ते तो
स्त्रि अथवा पुरुष ते सर्वे भगवानना धाम मां ज छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् १९९ अोगणि नो १९ अोगणि नाना आशो

व दि ३ चिजने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवानना गाम श्रीपिपलि मध्ये भक्त का आखि माने घेर उगमणे बार ओ
र डानि ओ सरि मां टो लि या उपर गादि त किया बिछा विने विराज मान थया दता ॥ ने स्वेत स्वे सने अंगर वुं धारण कत्ता
दतां ॥ ने मस्तक उपर गुला बिरंग नो फेटो बां धो दतौ ॥ ने धो लिचा दू ने चकमो भेगा करि ने ओट्पां द तां ने पोताना
मुख बा बिदि नी आगल साधत था घणा कहरि भक्त नी सभा भराई ने देरी हति ॥ पछे महाराज बो ल्या जे आ जतो
तमे हरि भक्त मां हो मां हे प्रह्म उत्तर करो ॥ पछे ठा कोर करन न सींगे ॥ शा काला भक्त ने प्रह्म पुछुं जे एक तो

पिपलि.
सि. ११०

॥११॥

भगवाननास्वरूपनो निश्चय के मथाय ॥ अने बिजुं भगवानना मारग थकि कोई दिवस पाछुं पडाय नहि ते कहो ॥
पछे कालो भक्त घडिए कविचारिरह्या ने पछे कह्युं जे भगवानना स्वरूपनो नी श्रय तो बुद्धिये करिने थाय छे ते जेने
बुद्धि होय ते प्रगट भगवानने संतना मुख थकि वात सां भलिने एम निश्चय करे जे आवुं माया परतान कोई पासे न
थि अने ते तान सां भलिने पोताने पंच विषय निचासना ओ छि थति जाय ने पोताना अंतर मां दिवसे दिवसे शान्ति
थति जाय ॥ त्वारे एम जाणिये जे भगवान छे ॥ के म के भगवान बिना बिजा कोई ने ज्ञाने करिने वासना टले नहिं ॥
ने अंतर मां शान्ति पण थाय नहि ॥ माटे एम बुद्धिये करिने निश्चय थाय छे ॥ अने भगवानना मारग थकि के म पडाय न
हि ॥ तो शास्त्रे करिने भगवानने जाण्या होय जे ॥ ते भगवान गमे ते बां चरित्र करे ने गमे ते बुं आचर्ण करे ने प्रगट भगवा
न समरथ पणे वरते ॥ अथवा असमरथ पणे वरते तो पण ते ने जोई ने भगवानना मारग थकि पडे नहि ॥ के म के सर्व चरि
त्र भगवानना शास्त्र मां लख्या छे ॥ माटे शास्त्रे करिने भगवानने जेणे जाण्या होय ते भगवानना मारग थकि कोई
रिते पडे नहि एम जणाय छे ॥ पछे कर शान सिंग जिथे कह्युं जे पुत्तर तो थयोर वरो पण थो डोक फेर रह्यो छे ॥ अने आ
निरीते समजे तो भगवाननो निश्चय थाय ॥ ने भगवानना मारग थि पडाय नहि जे एक तो धर्म मां इहर हेवुं ॥
ने पोताने आत्मारूप मानवुं ॥ ने बैराग पण इटारव बो ने देह ने देहना संबधि मां प्रितिराख विनहि ॥ अने प्रत्यक्ष
भगवानने भगवानना साधु मां अतिशो प्रितिराख वि ॥ अने भगवाननो मही मा बडु समज बो ने भगवाननि आ
ता कोई दिवस ले शा मा चलो प वि नहि ॥ एटला गुण जे मां होय तो तेने भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय ॥
ने ते भगवानना मारग थकि पडे नहि पछे महाराज बोल्या जे बेजणाना उत्तर तो दिश उपर छे पण हवे अमे तेना
उत्तर करिये ते सां भलो ॥ जे भगवानना स्वरूपनो निश्चय तो भगवान बते ज थाय छे जे महिरो तो दिरे करिने
ज विं थाय छे ॥ ने मणिये करिने मणि वीं थाय छे ॥ ते म भगवानना स्वरूपनी निश्चय भगवान बते ज थाय छे ॥

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२॥

केमके प्रगट भगवान् होय त्यारे जनिश्चय थाय छे ॥ पण प्रगट न होय त्यारे कोनो निश्चय करयो ॥ जेम केरिनो स्वाद
लेबो होय ॥ त्यारे केरि होय तो केरिनो स्वाद लेबाय ॥ पण ते विना केरिनो स्वाद आवि नहिं तेम प्रगट भगवान् पृथ्वि उपर
होय त्यारे तेना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ तथा ते प्रगट भगवानना निश्चय बाळा एबा जे भगवानना एकांतिकसा-
धु तेने समागमे करिने पण भगवाननो निश्चय थाय छे ॥ ते पूर्व पण गोपिगोवाल वांदरादिके जेने जेने प्रगट भगवान्
मल्या छे तेने ज निश्चय थाय छे माटे भगवान थकि ज भगवाननो निश्चय थाय छे अने भगवानना मारग थकि पढाय
नहिं तेनो एज उपाय छे ॥ जे भगवानना नामां मोटां बचन तेने कोई दिव सलोपे नहिं ने निरंतर भगवानना बचन उ-
पर खट करहे ॥ अने लैना मान बचन लोपाय तो अंतरमां अतिशे परिताप थायने तेनु ततकाल प्रायश्चित्त करेत्या-
रे निरांत थाय एषुं जेने बर्ल तुं होय ते भगवानना मारग थी कोई दिव सपडे नहिं ॥ एत मारा प्रसन्नो उत्तर छे ॥ पछे गा-
म श्री धोतु काना जो शिंदे वश करे महाराजने प्रश्न पुछुं ॥ जेमन मां एक एवो संकल्प थाय जे पाप करिये ॥ ने बलि बि-
जो एवो संकल्प थाय जे पाप तो न करवुं ने परमे धुर भजवा ॥ माटे ते पाप करवुं कहे छे ते कोण हरो ॥ ने पाप न करवुं कहे
छे ते कोण हरो ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे एक देवि माया छे ॥ ने एक आसुरि माया छे ॥ ते एबे प्रकार निमाया
अनादिनी छे ॥ तेमां धर्म तान वैराग्य भक्ति शिल्प संतोष दया क्षमा तथा निष्काम निर्लीं भनि स्वादि निर्सी हनि मां
नादिक जेरुडा गुण ते देवि संपत्ति ना गुण छे ॥ अने काम लोभ स्वाद स्नेह मान ॥ रंभक पद हिंसा क्रोधादिक जे दुष्ट
गुण ते आसुरि माया ना गुण छे ॥ तेमां धर्म तान वैराग्यादिक गुण जेने विषे वर्तता होय ते देवि जिव कहै बाय ॥ अ-
ने काम लोभादिक दोष जेने विषे वर्तता होय ते आसुरि जिव कहै बाय छे ॥ अने बेय प्रकार नीमाया कारण पण
विजरूपे तो सर्वे जियोने विषे रहि छे ॥ पण बहारी जो काम लोभादिकने विषे वर्तता एबा जे आसुरि जिव तेनो
संगथई जाय तो मनमां पाप करवा ना संकल्प बुद्धि पा मे छे ॥ अने बहारी धर्म तानादिकने विषे वर्तता एबा जे

विपनि-
सि० १०

॥१२॥

દૈવિ ભગવાનના સંતતંનો સંગ થાય ત્યારે પાપ થાકે પાછુ વલિને પરમેશ્વર ભજવામાં શ્રદ્ધા થાય છે અનંત જિવે જગતમાં પિંકેટલાક
 આસ્કરિના શબ્દ સાંભળ્યા છે કેટલાક જિવેરે પિનાશ સાંભળ્યા છે તેવેનાશ હરુ પિંજિત અંતઃકરણમાં ભરાણ છે જ્યારે બહારથી આસ્કરિનો સંગ થાય ત્યારે
 અંતઃકરણમાં આસ્કરિના શબ્દ રૂપિં બિજતે દૃષ્ટિ પામે છે ત્યારે અધર્મને વિષે પ્રવર્તાય છે ॥ અને બહારથી દૈવિનો સંગ થાય છે ત્યારે
 પાપ થાકે ભય પમાય છે ॥ ને પરમેશ્વર ભજવામાં પ્રિતિ થાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માનું રુડું કરવા નિર્દોષ હોય તેને અ
 ધર્મિ એવા જે આસ્કરિ જિવે તેનો સંગ કોઈ દિવસ કરવો નહિ ॥ અધર્મ ચાલ્યાને ભગવાનના ભક્ત એવા જે દૈવિ જિવે તેનો નિ
 ત્ય પ્રત્યે સંગ કરવો ॥ અને એવિરિતે આસ્કરિના સંગ નો ત્યાગ કરિને દૈવિનો સંગ કરે છે તેને ધર્મ જ્ઞાનાદિક ગુણ દૃષ્ટિ પામે છે ॥
 ને કામત્વો ભાદિક દોષ તેનાં વિજનાશ પામિ જાય ॥ ને તેને અંતઃકરણમાં પ્રકાશ થાય ॥ પછે તેને માત્રા સંતુષ્ટ ઓચરવા
 ય ત્યારે તે થકિ આત્યંતિક જ્ઞાનને પામિને ભગવાનના અધિનાશિ ધામને પામે છે ॥

॥ દતિશ્રી મુરવસિ -

હાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિનો ૧૯ ઓગ -

નિસના આસો વદિ ॥ ૪ ॥ ચોથને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પીપલિમધ્યે ભક્ત કાલા રિમાને ઘેરુ ગમ
 ણે બાર ઓર શાનિ ઓસરિમાં હોલિયા ઉપર ગાદિલકિયા નરવા વિને વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની બસ્ત્ર ધારણ કર્યા
 હતાં ને કંઠમાં પુષ્પનાદાર ધારણ કર્યા હતા ને પાષમાં બેકોરે તોરાલટકતા હતા ને બેકાન ઉપર પુષ્પના ગુચ્છ રોચ્યા હતા ॥
 ને લલારને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો ॥ ને પોતાના મૂરવાર્વિંદની આગલ સાધ તથા ષણાક હરિ ભક્તની સમાભરાદીને
 બેઠિહતિ ॥ પછે મહારાજની સંધ્યા આર્તિ ધૂન્ય સ્તુતિકારિને ભક્ત જન સર્વે બેરા ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે આજ તો એક
 પ્રશ્ન સાધુને પ્રમે પુછિયે છિયે ॥ જે જગતને વિષે કેટલાક પાપ કરે છે ॥ ને કેટલાક પૂન્ય કરે છે ॥ તે પાપને પૂન્ય તેના સ
 પામે કે નનાશ પામે તે કહો ॥ પછે ધર્મ નિંદસ્વામિયે કહ્યું કે ના સપામે છે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એનો ઉત્તર રચશે પળ તે પા
 પને તતકાલ નાશ કરે એવું કિયું પૂન્ય દશે ને જિવે અનંત પૂન્ય કર્યા હોય ॥ તે પૂન્યને તતકાલ નાશ કરે ॥ એવું કિયું પાપ દશે

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત.
॥૧૩॥

॥ અને વલિ એક એવું કિયું પુન્ય છે ॥ જે તે પુન્ય પાછું નાશ પામતું નથી ॥ અને એક એવું કિયું પાપ છે ॥ જે તે પાપ પાછું નાશ પામતું નથી ॥ તેનો ઉત્તર જેને જેમ આબડે તેમ તે કહો ॥ પછે અક્ષરમુક્તાનંદ સ્વામિયે કહ્યું જે જિવે બિજાં અનંત પાપ કલ્યાણોય તો પાપ તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંત તેનો ગુણ આપે તો તેનાં સર્વે પાપ તત્કાલ નાશ પામિ જાય ને તે જિવ પરમ પવિત્ર થઈને ભગવાનના ધામનો અધિકારી થાય છે ॥ અને તે પુન્ય કોઈ કાલે નાશ પામતું નથી ॥ અને જિવે બિજાં અનંત પુન્ય કર્યો હોય ને તેને જો પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંત તેનો અવગુણ આપે તો તેનું પુન્ય સર્વે વલિને મસ્મદ્ જાય ને એના અવગુણનું એવું પાપ ત્યાગે જે તે પાપ કોઈ કાલે નાશ પામે નહિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એનો એજ ઉત્તર છે પણદેવે હું એજ વાત નિષ્કૃષ્ટ કરું છું ॥ જે કોઈ એમ કહેશે જે ભગવાનના ગુણ લિધામાં એવું શું પુન્ય થતું હશે ॥ અને અવગુણ લિધામાં એવું શું પાપ લાગતું હશે ॥ જે સર્વે પાપને પુન્ય તત્કાલ નાશ પામિ જાય ॥ તો તેનું એમ છે જે જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો ગુણ આપે છે ॥ તે તો એમ સમજે છે જે ભગવાનના જન્મને કર્મને ભગવાનનાં જે જે ચરિત્ર તે દિવ્ય છે ને અલોકિય છે ॥ એમ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંત તેને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાઈ જાય છે ॥ પછે તે ભગવાનને સંતને વિષે જોડાય છે ॥ ત્યારે તેના ગુણ તેમાં આવે છે ॥ જેમ જે અગ્નિમાં જોડાય છે તો તેનું શિત લપણું મરિને તપવા લાગે છે ॥ અને જે જલમાં જોડાય તો તેનું તપ તપણું મસ્તિસિ તલ થાય છે ॥ તેમ જે ભગવાનને સંત તેના ગુણને ચરિત્ર તેને દિવ્ય જાણિને ભગવાનને સંતમાં જોડાય છે ॥ તો તે પણ દિવ્યરૂપ થઈ જાય છે અને તેને વિષે થી માયાર લિ જાય છે ॥ પછિ તેને વિષે ઉત્કૃષ્ટ એવિ જે ભક્તિ તેડુ દય થાય છે અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંત નિજે ભક્તિ છે ॥ તે તો અનંત પાપને નાશ કરે એવી છે ॥ તે જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો ગુણ આપે છે ॥ તેનું એજ લક્ષણ છે ॥ જે જેને ગુણ આપે તેનાં દ્વિયો અંતઃકરણને જિવ તે ભગવાનને ભગવાનના સંત નિ સેવામાં જોડાઈ જાય છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંત નિ સેવા છે તે તો અક્ષર ધામમાં જવાનો ધકધોરંધર મારગ છે ॥ તે સારું ભગવાન પળ પોતા નિ સેવા કરાવવા સારું મનુષ્ય જેવા સજાતી થાય છે ને સજાતિ થઈને ભક્ત જન પાસે સેવા કર

વિપલિ.
સિ. ૨૧

॥૧૩॥

રાવે છે ॥ અને તે સેવાયે કરિને જીવનાં અનંત જન્મનાં જે પાપ તેના શપા મિજાય છે અને તે જિવ ભગવાનના ધામને પામે છે ॥
 મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો ગુણ લેવો એજ સર્વે પાપને તતકાલના સકરવાનો ઉપાય છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભ-
 ગવાનને સંતનો ગુણ લેવાય તેનું એવું પુન્ય થાય છે ॥ જે તે પુન્ય કોઈ કાલે પાછું ના સપામે જ નહિં કેમકે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને
 સંતના ગુણ લિધા થકિ તો ભગવાનના અક્ષરધામમાં જવારુપ પુન્ય થાય છે ॥ તે અક્ષરધામમાં જે ગયો તે પાછો આપૃષ્ઠિ ઉપ-
 ર આવતો નથી ॥ અને તે તો અવિનાશિ સુખને પામે છે ॥ તે પળ મિતામાં કહ્યું છે ॥ જે ભગવાનના અક્ષરધામમાં ગયો તે
 પાછો આવતો નથી ॥ અને વિજાં અનંત પુન્ય કર્યાં હોય તેને તેને દેવલોકમાં જવાનું હોય અથવા પ્રકૃતિ પુરુષના લોક સ-
 ધિ જવાનું હોય ॥ અથવા પરોક્ષ પળે ભગવાનની સુજે દલિ ભક્તિ કરિ હોય કે વૈરાગ્ય પામિને સંસારનો ત્યાગ કરિને મે-
 રવ લિધો હોય અને અનંત જપ તપ તિર્થવ્રત દાન યજ્ઞાદિક ઘણાં કશુ મકર્મ કર્યાં હોય પણ જો તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંત-
 નો અવગુણ આવે તો તેનાં સર્વે શુભકર્મ કરવારુપ જે પુન્ય તે તતકાલના સપા મિજાય છે ॥ કેમકે ભગવાન પ્રગટ પાય છે ॥
 તે તો પોતા નિસેવા કરાવિને અનંત જિવોનાં પાપનાશ કરવા સાહ ॥ ને અનંત જિવોયે પોતાના કલ્યાણને અર્થે શુભકર્મ કર્યો
 હોય તેને પણ પોતા નિસેવા કરાવિને અક્ષરધામમાં લેઈ જવા સારુ ભગવાન પ્રગટ પાય છે તે સેવાતો ન કરિને તો તો અવગુણ
 લિધો ॥ મારે તેને એવું પાપ લાગે છે જે તે પાપ કોઈ કાલે ના સપામતું નથી અને તે પાપે કરિને તેનાં શુભકર્મ કરવારુપ જે સર્વે
 પુન્યમાત્ર તે તતકાલના શપા મિજાય છે ॥ જેમ કોઈક મોટો રાજા હોય ને તે મેહેરબાની કરિને પોતાના મૂલ્યકમાં જાય જે
 મારા રાજ્યમાં જે મારિ વસ્તિ છે ॥ તેને મોજ આપું ॥ ને સર્વેને સુખિયા કરું ॥ એમ જાણિને વસ્તિ દુઃખન પાંમે તે સારુ વેચા-
 ર માણસ મેમાં લેઈને પોતાના ગામોમાં ચોરો હોય ત્યાં જઈને ઉત્તરે ને પછે સર્વે વસ્તિને તેડાવિ કહે જે અમે તમારા રાજા
 છીએ ॥ મારે તમને સર્વેને સુખિયા કરવા આવ્યો છું ॥ તે જોને જો દૂંધે તે માગો ॥ તેને કુંકાગલમાં લેવકરિ આપું ॥
 તે મારે ઘેર જઈને મોકલા વિશા ॥ અને જે ગુનેગાર બંધિ રવાને હોય તેને અમારી પાસે લાવો ને તેને બંધી રવાને થી મુકાવિ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१५॥

ये ॥ नेतेने ससुना बरो बरस्सखिया करिये ॥ एमरा जाये कसं ॥ त्यारे जे डाह्याने बिबेकिहता तेणे तो एमजाण्युं जे आप-
णने स्वरव्यापवाच्या छे ॥ माटे आपणने जे जे र्दछामां आवे ते मागो एमसमजिने जे ने जे र्दछा हतिते माग्युं ने ते
राजानी दे ते करिने सेवा करि ॥ अने जे मूर्खने अरवतरडाह्याहता ॥ तेणे तो कांई माग्युं नहिं ने तेनुं सन्मान पणन-
कस्युं ॥ नेउलद एम कस्युं जे एतो को र्दकपो लंडिने धूतारो छे ॥ माटे एने तो गाममां थिकादि मुको एवो द्वेष कर्यो ॥
अने जे कांई स मजतान होता तेणे तो कांई माग्युं पणने हिं ॥ ने कांई द्वेषे न कस्यो ॥ पछे ते राजा एविरिते मूल कमां फ-
रिने पोताने घेर जर्दने जेणे जे जे गाम गरास धन्यमालमाग्युं हतुं ते ममाणे मो कलि दिधु ॥ अने जे ना जे जे गुनाइहता ते प-
ण माफ कस्या ॥ ने तेनुं दलिद्वपणुं सर्वे कादि मुक्युं ॥ ने ते सर्वने अबिचलपटे गाम गरास आपि दिधा ॥ अने जेणे द्वेष
कर्यो हतो तेने सिपाई मेलिने जे साहु कारहता तथा पटेल कामदारहता तेनां घरबार सर्वे लुटि लिधां अने जे टला
द्वेषना करनाराहता तेने पांचमोडियो बाधिने पोताना नो हेरमां लाविने केदरवाना मां पूरि दिधा ॥ ने एवो दुकमक
र्यो जे तेने को र्द दिवस काढवानहि ॥ शा सा रुं के मारे सर्वने स्वरव्या करवाहता ते एमस्वरवपो ते पणस्सखियो नथ्या
॥ ने बिजाने पणस्सखिया केदला कने नथवादिधा ॥ माटे तेने को र्द दिवस केदमां थिकाहवानहि ॥ अने जेणे का
र्द माग्युं नहिं ने द्वेषे न कर्यो ॥ तेने तो कांई लाभे नथयो ने खोदे नगर्द ॥ धनवानहता ते धनवान रखा ने दा लिदिहता
ते दलि दीरखा ॥ अने जेणे राजा ना विस्वास आणिने ते निचा करिते को र्द दा लिदिहताने को र्द गुने गारहता ॥ प-
ण तेनुं दाखिइने गुनाते तत कालनाशपामिने लखे सरिथर्दगया ॥ अने जेणे राजानो द्वेष कर्यो ने ते लखे सरि
हता ते सर्वे तत कालनाशपामिग्युं ॥ नेउलदिजन्म केदमलि ॥ ते मराजाने देकाणे भगवान छे ॥ ते भगवान
कृपा करिने अनंतजिवोने अभयदान आपवा सा रुं मनुष्याकृतिनुं धारण करे छे ॥ पछे ते भगवान नो गुण लेईने
जे सेवा करे छे ॥ तेनां अनंतपापतेने नास करिने अभयपदने पमाडे छे अने जे अबगुण लेईने दोह करे छे ॥

पिपलि
सि० ११

॥१५॥

तेनां अनंत सकृत् तथा परोक्ष भगवाननी भक्ति करि होय तथा जपत पद्यत यत्त दान पुन्य तिर्थादिक सर्व सकृत् ते तत्
 काल नासपामि जायछे अने तेने पाछो भगवानदेह मुकाविने जन्म पावतानधि । तेने तो अक्षरना कीर्तक देशने
 विषे ब्रह्मशि सोपतिने विषे लिन करि मुके छे ने तेने कीर्तस्विस पाछो काह तानधि अने ते प्रत्यक्ष भगवानना होह नो-
 करना रोए वो जे आसर ते ब्रह्मशि सोपतिने विषे पण मद्दा संतापने पामे छे ॥ जे मरा जाना हे विजन्म केहने विषे क
 छेने पामे छे ॥ तेम भगवानना होहना करना राएवा जे आसर ते पण ब्रह्मशि सोपतिमां मद्दा क्लेशने पामे छे ॥ त्यारे
 कीर्तक एम आसंका करे जे ॥ पूर्ब भगवाननो आसरे होह कस्यो तो पण तेने भगवाने भूक्ति आपि छे एम शास्त्रमां ल-
 रयुं छे ॥ तेनुं केम होहो तो एनै एम छे जे शास्त्रने करवा बाले ते निहांसि करि छे ॥ जे मे कैदरवाना मोपया एवा जे गुने
 हगार ॥ तेनि कीर्तक मश करि करे ॥ जे हाथमां डढ़ कलां ॥ होय तेने कहे शो कडां पड़े स्यां छे के ॥ अने पगमां बेदि
 यो होय तेने कहे शो के पगमां तोडा पड़े स्यां छे के ॥ अने बजिक हे शो के तमारे तो मजो दिसे छे ॥ जे काम काज करवुं
 नहिने बेठां बेठां रोटला रवावा ॥ एम मश करि मां थी कहे ॥ तेम रावणादिक अक्षरनी भूक्ति शास्त्रमां लखि छे ॥
 अने यलि जिवोने भगवाननी भक्ति ने सेवामां जोडवा सारु भगवाननो महिमा कह्यो छे ॥ जेम कीर्त राजानो चाकर
 होय ॥ ने तेने राजानो विश्वास न होय जे हुं राजानी चाकरि करुं लुपण मने काई आपनो के नहि आपे ॥ पछे जे ते राजा-
 ना पुणनी रब बर छे ॥ ते कहें जे राजा तो बहुज मोजि छे ॥ तेपो तो ना हे शिदता तेने पण बेठां बेठां वस्त्रने रोटला असे
 छे ॥ तो तुंचा करि करि शतेने केम नहि आपे ॥ आपनो ज ॥ तेम पामर एवा जे अज्ञानि जिव जेने भगवानना महात्मनि
 रब बरनधि ॥ तेने विश्वास अणा बवा सारु शास्त्रमां पोषण वचन छे ॥ जे भगवानतो अधम उधारणने पति तपावन छे
 ॥ जे रावणने दूरण्य कशिपुने त्रिशुपा लादिक अक्षरे भगवाननो होह कस्यो ॥ तो पण भगवाने तेने भूक्ति आपि ॥ तो
 जे प्रितिये करिने भगवाननी सेवा करशो तेने भगवान केम भूक्ति नहि आपे ॥ आपनो ॥ एम कहिने जिवोने भगवा

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१५॥

ननिभक्ति कराविने अखंडस्वरूपने पमाडवा ॥ पण भक्तनि मूर्ति मांने अस्करनी मूर्ति मां तो घणोज भेद छे ॥ जेम एकराजाना-
हो लिया नो चाकर ॥ ने एकराजानो द्वे द्वि केदमां पड्यो होय ते बेयना स्वरूपमां केदो भेद छे ॥ तेम भगवानना भक्तना स्वरूपमां
ने अस्करना स्वरूपमां भेद छे ॥ अने ए अस्करना करतां तो जन्ममरण ने पामतो एवो जे जिवते नो कोई कदहाउ रखडतां रखडतां
प्रगट भगवानने भगवानना संतनो जोगथरो ॥ त्यारे ते निभक्ति करिने भगवानना धामने पामनो ॥ पण जे अस्कर छे तेने तो
प्रगट सत्यरूपना द्रोहना पापनुं फलजे ब्रह्मसंश्रुति मां लिन थवुं ॥ ते कोई दिवस छुटको थ तो न धिमांरे प्रगट भगवानने सं-
तनो गुणलेवो ते जेवुं बिजुं कोई मोटुं पुंन्यनधि ॥ अने प्रगट भगवानने संतनो अवगुण लेवो ते जेवुं बिजुं कोई मोटुं पापनधि
ते सा रुसद जानंद स्वाभिये पण शिक्षापत्रि मां लख्युं छे जे ॥ अहिंसा धर्म छे ते सौ धिमो दो धर्म छे ॥ ते अहिंसा धर्म ते श्रुतो
मन्ने वचने कर्म करिने कोई जिवने दुभवो नहिं ॥ त्यारे कोई जिवने दुभवो नहिं ॥ तो कोई मोटा पुरुष कहे या ता होय ॥ तेने
तो दुभाय जकेम ॥ नज दुभाय ॥ अने बलिसदुजानंद स्वाभिये वचनामृतमां कहुं छे जे ते पो ते श्रीकृष्ण भगवाननी पूजा
करिने नित्ये पांचदंड वत करता दता ॥ ने एक दिवसदंड वत कखा त्यारे शुक मुनिये कहुं जे नित्ये तमे पांचदंड वत करता ते
आज छुटुं वत केम कखा ॥ त्यारे सदुजानंद स्वाभिये कहुं जे अमे नीत्ये तो भगवानने एम कहे ता जे अमारा कामादिक
शत्रुनाश करजो ॥ अने आज तो अमने एम विचार थयो जे जाणे अथवा अजाणे भगवान के भगवानना संतनो मन्ने वचने
देहे करिने श्रोह थई गयो होय ॥ तो ते अपराधने माफ कराववा साहुं एकदंड वत यधारे कस्यो छे ॥ केम के बिजां पापनो कोई
काले छुटको थाय ॥ पण भगवानने भगवानना संतना अपराधना पापनो कोई काले छुटकी थ तो नधि अने बलिये जैनम-
तना शास्त्रमां पण लख्युं छे जे जिवमात्र पासे नित्य क्षमा मागवि ॥ जे जाणे अजाणे कोई जिवनो द्रोह थई गयो होय तो ते
अपराधने माफ करजो ॥ माटे ए विरिते सर्वे जिवनो गुणलेवानो स्वभाव होय तो कोई मोटा पुरुष भगवान के भगवा-
नना संत होय ते नो पण गुणलेवाय ॥ अने ते नो गुणलेवा थकि ॥ आत्मानुं कत्याण थाय ॥ अने जो अवगुण लेवानो स्व-

पिपत्ति.
सि०११

॥१५॥

भावहोय ॥ तो तेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो अवगुण पण लेचाय ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवानने तेना संतना द्रोहे करिने तो
 आत्मानुं अतिशो मुदुं थाय छे ॥ माटे जेने पोताना आत्मानुं रुदुं करवानि ईछा होय तेने तो कोईनो अवगुण न लेवो ॥ ने सर्वे नो गुण
 ज लेवो ॥ तो तेने कोई कदिस प्रगट भगवानने भगवानना संतमल्लो ॥ तो तेनो गुण लेबाओ ॥ त्यारे ते जिवनुं कल्याण थओ ॥ ते
 सारु प्रत्यक्ष सत्पुरुषनो अवगुण कोई काले लेवो जनहिं ॥ अने जे ते प्रत्यक्ष भगवानने संतनो अवगुण ले छे ॥ ते जे वो तो कोई पा
 पि नथि ॥ ने ते जे वो कोई निचने दुष्ट नथि ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो अवगुण ले छे ने ते जे वो तो कोई पापि
 नथि ॥ ने प्रगट भगवानने संतनो गुण ले छे ते जे वो कोई पुन्यवान न थि ॥ अने जे प्रगट भगवानने संतनो गुण ले छे तेणे ज
 अहिं साधर्म सपूर्ण पाव्यो छे ॥ अने जे प्रगटनो अवगुण ले छे ॥ अने तेणे बिजा अने त अहिं साधर्म पाव्या होय ते सर्वे तेना
 धर्म मिथ्या छे ॥ केम के जेना सारु अहिं साधर्म पावता हता तेने जहिं साकरि ॥ माटे तेना अहिं साधर्म ते सर्वे मिथ्या
 छे ॥

॥ इति श्री मुरवसिदांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् १९ ओगणिशो १९ ओगणिशाना आसोवदि ६ छठने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवानगाम श्री पिपलिकये
 गकोर करशन संघजिना दरबारमां ऊगमणे बार और उनि ओसरिमां हिंडो लाखाद उपर विराजमान थया हता ॥ ने
 सर्वे जरिया निवल्नधारण कत्या हतां ने कंठमां हजारि पुष्पना दारणा कसो भिरह्या हता ॥ अने पाचमां बेकोरे पुष्प-
 ना तोरा लटकता हता ॥ ने बेकान उपर पिला पुष्पना गुच्छ धारण कत्या हता ने ललाटने विषे कंकुनो चांद लो कसो हतो
 ने संध्या आर्ति थया पछि पोताना मुरवार्दिनी आगत साधु तथा देशदेशाना हरि भक्ती सभा मराईने बेठि हती ॥ पछे
 महाराज बोल्या जे सर्वे सां भक्ता एक वार्ता करवि छे जे आजगत मां के टला कजिव सुख माने छे ॥ बेके टला कदुःख
 माने छे ते सुख भुंछे ने दुःख भुंछे ॥ तो जिव जे ते मनने गम तुं भोगवे तेने सुख माने छे अने मनने अणगम तुं भोगव तुं
 हे तेने दुःख माने छे हे तेने दुःखने सुख शायि थाय छे तो बुद्धिने विषे सद्गुण आवधे करिने सुख थाय छे ने बुद्धिने विष

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६॥

दुर्गुण आये करिने दुःख थाय छे जे म आ लोक मां विशाल बुद्धि वात्ता होय छे ते बेठा बेठा वंगरदार बड़े कीर्द करानी चाकरी करि
ने दुकम चलाव ता थका कीर्द सो रुपिया नो महीनो रयाय छे ॥ ने कीर्द पा चरें रुपिया नो महीनो ले छे ॥ ने कीर्द हजार रुपैया
नो महीनो रयाय छे ॥ अने जे निमंद बुद्धि होय ते घणो कदार बड़ो करे त्यारे मांड मांड पेट भराय ॥ अने कीर्द खेदु मां चाकर रहिने रात
दहाडो राह तइका बुंसहन करिने वरस दहाडा कूडि दार बड़ो करे ॥ त्यारे विसके पधिस रुपैया पामे ने महाहरान थाय छे ॥ ते म पर
लोक मां पण जे नी सदगुणे भरे लि बुद्धि होय ते सरु ने पामे छे ॥ अने जे निदूर गुणे भरे लि बुद्धि होय ते दुःख ने पामे छे ॥ ते बुद्धि मां सद-
गुणे दुर्गुण शाधि आवे छे ॥ तो पंचविषय नारागिने देहाभिमानि एवा जे असत्य रुष ॥ तेने संगे करिने दुर्गुण बुद्धि मां आवे छे अने पं-
चविषय ना त्यागिने निरवास निक ने जे ने कीर्द जात नो अहं ममत्व न होय एवा जे भगवान ना एकांतिक संत अथवा प्रत्यक्ष प-
रमात्मा भगवान तेना संग थाकि बुद्धि ने विषे सदगुण आवे छे ॥ अने जे ने बुद्धि मां सदगुण आव्या होय तेने अंतःकरण मां प्रकाश
थाय छे ॥ पछे ते सत्यने असत्यने साक्षात्कार देखे जे माया ते असत्य छे ॥ ने आत्मा ते अविनाशी छे ने भगवान आत्मा ना आधा-
र छे ॥ ते एम ज्ञाने करिने ए सर्व ना स्वरूप ने साक्षात्कार देखे ॥ जे म अंधारा घर मां दिवो करे ॥ त्यारे सर्व वस्तु देखाय ॥ पछे जे वस्तु स-
त्यने सरवर्द होय तेनु ग्रहण कराय छे ॥ ने जे वस्तु दुःख दर्द होय तेनो त्याग कराय छे ॥ ते म जेने ज्ञान थाय ते एम जाणे जे माया
छे ते दुःख नि आपनारि छे ॥ अने कोटिकल्प थया जिवने जन्म मृत्यु ने पमाडनारि छे ॥ अने बलि स्वप्न बत छे ॥ जे म स्वप्ना मां
अनंत पदार्थ देखाय तो पण मिथ्या छे के म के मुवा पछि ए के पदार्थ साथे आवतुं नथि ॥ जे म द्वा द्वयानां जल देखाय तो पण जल
वस्तु गते नथि ॥ ते म माया नां पदार्थ अज्ञाने करिने देखाय छे ॥ पण माया मिथ्या छे एम जाणीने ते निवास नानो त्याग करे छे ॥ अ-
ने पोताने देह धिनो रबो आत्मा माने छे ते आत्मा के वो छे ॥ तो सरवरूप छे ने अविनाशि छे ने चैतन्य छे ॥ ने ज्ञान रूप छे ॥ ने प्र-
काशवान छे ॥ ने व्यापक छे ॥ एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप मानिने ए आत्मा ना आधार एवा जे प्रत्यक्ष परमात्मा भा-
वान तेने विषे प्रितिकरे छे ॥ ते परमात्मा के वा छे ॥ तो आपंचास क्रीड योजन पृथ्वि छे ॥ ते एक लोक कहै वाय ॥ अने एवां

पिपस्वि
सि० १५

॥१६॥

વાંચી દલોકનું એક ચઢ્યાંડ કહેવાય છે ॥ ને એવાં એવાં અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ અણુ નિપેટે રહે છે ॥ જેના એક રોમના રવાડાને વિષે એવા
 જે સર્વાત્મા બ્રહ્મ અક્ષર અને તે અક્ષરના આધાર પરમાત્મા છે ॥ અને એ પરમાત્માને ભજિ ભજિને અનંત કોટિ મુક્ત તે જ્ઞાનને પામીને
 ॥ સર્વાત્મા એવા જે અક્ષર બ્રહ્મ તે જેવા થાય છે ને પરબ્રહ્મની સેવામાં અર્ચવંદરહે છે ॥ એવા જે પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જ કૃપાક
 રિને અનંત જિવોને જ્ઞાન આપવા માં રૂમનુષ્યાન્કતિનુધારણ કરે છે ॥ તે જ ભગવાન આજ મુને સાક્ષાત્કાર મત્યા છે ॥ અમ્મા-
 ણિને તે ભગવાન નિભક્તિ કરિને અભયપદને પામે છે ॥ અને જે જિવ અસત્યુરુષનો સંગ કરે છે ॥ તે જિવ આલોકમાં મહાદુઃખ
 ને પામે છે ॥ અને મરિને પરલોકમાં અપારકષ્ટને ભોગવે છે ॥ માટે જેને સુખિયા થવું હોય તેને અસત્યુરુષ એવા જે કામિલો-
 મિસ્વાદિ માનિ કોધિ તેના સંગનો ત્યાગ કરિને સદ્ગુણ એવા જે નિષ્કામિ નિર્દોષિ નિર્વાહિ નિર્માની સંત તેનો સંગ કરવો
 ॥ તે એવા સદ્ગુણિ હોય તો જ્યાં આત્યંતિક જ્ઞાનના આપનારા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે પ્રત્યક્ષ હોય ત્યાં જ એવા સદ્ગુણિ
 હોય ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના જ્ઞાન વિના પંચવિષયના ત્યાગિ સંત હોય જ નહિ ॥ જેમ આંબા વિના કેરિ થાય જ નહિ ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનના જ્ઞાન વિના પંચવિષયના ત્યાગિ સંત હોય જ નહિ ॥ માટે પંચવિષયના ત્યાગિને નિરવાસનિક એવા જે સદ્ગુણ તેને ઓ-
 લસિને તેનો સંગ કરવો ॥ અને જે એવા સદ્ગુણનો સંગ કરે છે ॥ તે જિવ મહા અલૌકિક સુખને પામશે ॥

દ્વિતીશી મુરવસી દ્વાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ચ નમો નમઃ ॥ સંવત્ ૧૯ શ્રોમણિ શ્રો ૧૯ શ્રોમણિ સના આસો વ

દિ ૭ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી પિપલિ મધ્યે ઠાકોર કરશન સિંહજિના દરબારમાં ઊગમણા
 બારના ઓરડા નિઓસરિમાં હિંદોલારવાડ ઉપર વિરાજમાન થયા હતાને સર્વે સ્વેતચત્વરધારણ કર્યા હતા ॥ નેમ સ્તક ઉપર
 લાલિંગનો ફેરો બાંધ્યો હતો ને ધોલિચાદરને લાલ ચક્રમો ઓઢ્યા હતાં ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાફ તથા પ-
 ણાક હરિ ભક્તની સમાભારદને બેઠિ હતી ॥ પછે ગામ પછ મનાગદ વિઅલુયે પ્રસ પુછું જે હે મહારાજ તમને કેટલાક મનુ-
 ષ્ય છે તે તો સાક્ષાત્કાર ભગવાન જાણે છે ॥ અને કેટલાક મનુષ્ય તો તમને બિજા મનુષ્ય જેવા દેરે છે તેનું કેમ દશે તે ક

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१७॥

पाकरिनेकहां ॥ पछे महाराज बोल्या जे सांभलो एनां मुत्तर करिये ॥ जे बे प्रकार नीजि बनि दृष्टि छे ॥ ते मां एक अंतर दृष्टि छे ॥
ने एक बहार दृष्टि छे ॥ ते मां जे अंतर दृष्टि वाला छे ॥ ते अमने भगवान जाणे छे ॥ अने जे बहार दृष्टि वाला छे ते बिजा माणस जे
याज अमने पण देखे छे ॥ केम के बिजामनुष्य ने जे म बेहाथ छे ॥ तेम अमारे पण बेहाथ छे ॥ अने बिजामनुष्य ने जे म भूखत
रश त्यागे छे तेम अमने पण भूखत रश त्यागे छे ॥ एविरिते देहना भाव तो बिजा सर्व मनुष्य ना जे बाज देखाय छे पण कोर्द बि
जा माणस ने बेहाथ छे ने अमारे चार हाथ छे एम तो नथि ॥ के बिजां मनुष्य खाय छे ने अमे खातानथि ॥ एम पण नथि माटे ब
हार दृष्टि वाला होय ते तो अमने बिजा माणस जे बाज देखे छे ॥ अने जे अंतर दृष्टि वाला छे ते तो ज्ञाने करिने जुबे छे ॥ माटे
अमने भगवान जाणे छे ॥ जे म राजा निकचेरि बेठि होय तेने उपर थि मनुष्य पक्षे जुबे तो सर्व मनुष्य सरखा देखाय पण को
र्द नानो मो हो देखाय नहि ॥ अने अंतर मां बिचारिने बुद्धिये करिने जोईये त्यारे तो एम जणाय जे गादि उपर बेठो छे ते राजा
छे ॥ अने ते निपासे बेठा छे ते राजा ना हो लिखाना चार छे ॥ अने तेथी पासे बेठा छे ते राजा ना कारभार छे ॥ अने तेथी न
जिक बेग छे ते गामडाना पटे ल छे ॥ एविरिते बुद्धिये करिने जुबे त्यारे तो सर्व सरखान देखाय ॥ घणो भेद जणाय ॥ तेम
जे बहार दृष्टि वाला छे ते तो अमने बिजा माणस जे बाज देखे छे ॥ अने जे अंतर दृष्टि वाला छे ते तो अमने ज्ञाने करिने जु
बे छे ॥ तेपो ते एम बिचार करे जे आवुं ज्ञान मारि पासे तो नथि ॥ त्यारे हुं करतां तो मोटा छे ॥ पछे बिजामनुष्य ने ज्ञाने करिने जु
बे तो एम जाणे जे महाराज ना जे बुजान बिजा कोर्द पासे नथि ॥ एविरिते जे अमारे ज्ञान सांभले छे ॥ त्यारे तेने तो एम जण
य छे जे बिजा माणस जे बाज देखे ॥ माणस करतां तो मोटा खरा एम तेने जणाय छे माटे एविरिते ज्ञान दृष्टिये करिने
जुबे तो तेने अमारे सब पनो निश्चय थाय छे ॥ पण बहार दृष्टि वाला ने अमे ओ दरव्या मां आवतानथि ॥ माटे जगत ना
सर्व जियो नीतो बहार दृष्टि छे ॥ पण जे जिबुने अमारो संबंध थाय छे ॥ ने ते दै बिजिब होय तेने अमे बाजो करिने अमारी पासे
जे अकल छे ते एना अंतर मां उतारिथे छिये ॥ त्यारे ते अमारि अकले करिने अमने जुबे छे त्यारे तेने अमे जे बाजो छे ते बाजो

पिपली.
सि० १३

लखाईये छीये ॥ माटे अमारा थकि जन्म मे ओलखाईये छीये ॥ के म के जेद लो जेद लो ताने करिने हुं तेना अंतर मां उतरुं छुं ॥
 तेद लो तेद लो ते मुने ओलखे छे ॥ अने जे आसुरि जिव होय ने ते अमारु ज्ञान तो अंतर मां उतारे नहिं ॥ तेने तो अमे
 की ई काले ओलखाता नथि ॥ माटे बहार दृष्टि बाला जे आसुरि जिव छे ते अमने बिजा माण सजे बाज देखे छे ॥ अने तेनु
 कल्याण पण कोई काले थनुं नथि ॥ अने अंतर दृष्टि बाला एवा जे दैवि जिव छे ते मुने भगवान जाणे छे ने तेने आसुरिने दै
 वि थयानुं कारण पण एज छे जे बहार दृष्टि बाला एवा जे कामिलो भिस्वादिमानि असत्य रुष तेने संगे करिने आसुरि थवा
 य छे ॥ अने अंतर दृष्टि बाला एवा जे निष्कामिनि लोभिनि स्वीदि निर्मानि संत तेने संगे करिने दैवि थवाय छे ॥ माटे बहार
 दृष्टि बाला एवा जे अस्फुरि पुरुष तेना संगि छे ॥ ते अमने बिजा माण सजे बाज देखे छे ॥ अने अंतर दृष्टि बाला एवा जे संत
 तेना संगि छे ते अमने भगवान जाणे छे ॥ एत मारा प्रश्नो उत्तर छे ॥ एम कहिने पछे थालथयो ते महाराज जमवाप धार्या ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९८५ अगणिते ॥ १९८५ अगणिते सना आसो बदि ८८ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपि-
 पलि मध्ये चुडा सामा के सा भाई कला भाई नादर बार मां आथमणा बार ना और डानी ओसरि मां हो लिया उपर विराजमान
 थया दताने किन रापनो सरवा लने डगलि धारण कसा दता ॥ अने गुहोरे दोने कस्त बल से लुं के हूँ धारण कसा दता
 ने मुस्त के कस्त बल सोने रिपा घ बांधि दतीने कस्त बल से लुं एकरव भेनारुं हुं ॥ अने ललारने विषे कंकुनो चांद लोक
 यो हतो ने कंठ मां पिला पुष्प ना दार धारण कसा दता ॥ ने फूल ना तो रापा घ मां बे कोरे लटकता दता ॥ ने बे कान उपर
 पुष्प ना गुच्छ धारण कसा दता ॥ ने जमणा हस्त कमल ने विषे रुमा लक्षो भिरखो हतो ॥ ने पोताना मुरबा र्चिंदनी आग लसा
 फतथा घणा कहरि भक्त नीस भा भराई ने बे ठिहती पछे महाराज नी आर्ति धून्य थया पछी महाराज पोतानी मे ले बो-
 ल्या जे जे ने घणा कज नमना स भसंस्कार होय तेने ज प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरुपनो निश्चय थाय छे ने तेनुं कल्याण थाय छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६॥

एवमसर्वशास्त्रमांकल्युच्छेते सत्यछे ॥ पण ते संस्कार नावे भेद छे ॥ ते भेद किया तो एकदरषे युक्त संस्कार छे ॥ ने एक शोके युक्त
संस्कार छे ॥ ते संस्कार ना भेद शाने करि ने यहु छे ॥ तो पूर्व जन्मने विषे अथवा आ जन्मने विषे भगवान तथा भगवान ना निरवा
सनिक एवा एकांतिक संत तेना संबंधमां प्रथम जे जे जिव आवे छे ॥ तेमां जे जिव निष्काम भावे निष्कपट पणे आवे छे तेने दारषे युक्त
संस्कार बंधाय छे ॥ अनै जेने दारखे युक्त संस्कार बंधाय छे तेने साधुनापेठे भगवानने विषे अखंड सेवानो संबंध रहे छे ॥ अने जे
सकाम भाव राखिने भगवानना संबंधमां आवे छे ॥ तेने शोके युक्त संस्कार बंधाय छे ॥ अने जेने शोके युक्त संस्कार बंधाय छे ॥ तेने
भगवाननो अखंड सेवानो संबंध रहे तो नहि ॥ ते एने भगवानसे वामां राखे तो पण तेने सकाम भाव होय ते सेवामां रहे वाय नहि ॥ प
छे तेने बिजो जन्म आवे तारे भगवाननि सेवामां रहे वुं होय तो रहे वाय नहि ॥ एवे ठेकाणे तेने भगवान जन्म धरावे छे ॥ ते जे मकुडुला
वालि बाईने अमारि सेवामां अखंड रहवुं पण तेने पूर्व जन्मनो शोके युक्त संस्कार दू तो तो सेवानो जोग बन्धो नहि ॥ अने
बिजियो पण केरलिक लोसियोने अमारि सेवामां रहे वानुं होय तो पण रहे वाय नहि ॥ पछे तेने सेवामां न रहे वाय ते वातनो पणो
क परितो पथाय तेणे करिने तेनो सकाम भाव तेर लि जाय छे ॥ पछे बिजे जन्मे तेने भगवाननी सेवामां अखंड रहे वाय ॥ ने तेने
आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ अने जेने दारषे युक्त संस्कार बंधाय छे ॥ तेने तो एने ए जन्मे आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ माटे जेने प्र
त्यक्ष भगवाननो संबंध थयो होय ॥ तेने तो निष्काम भाव राखिने पोताना आत्माना कल्याणने अर्थे अखंड सेवा करे ॥ प
ण तेने सकाम भाव राखयो नहि ॥ अने जे सकाम भाव राखिने प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा करे छे ॥ तेने अंतर मांदु खर खां क
रे छे ॥ अनै जे निष्काम भाव राखिने प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा करे छे तेने अंतरमां अखंड सखर खां करे छे ॥ अने जेने प्रत्य
क्ष भगवानने भगवानना संतनी सेवा करे छे तेनो एवो संस्कार बंधाय छे जे ते जिव न कंचोरा सिमां तो जाय ज नहि ॥ अ
ने ज्यां संधि आत्यंतिक ज्ञानने पाभिने निरवासनिक न थाय त्यां संधितेने देवमांने मनुष्यमां जन्म भगवान धरावे छे ॥
अने ते ज्यां ज्यां जन्म धरे छे त्यां त्यां धर्ममां रहिने भगवाननि भक्ति ज करे छे ॥ पछे ज्याने निरवासनिक थाय छे तारे भग-

पिपलिः
सि. १॥

॥१६॥

याननाअक्षरधामनेयामेछे ॥ माटेजेनेपोतानाआत्मानुंकल्याणईछबुंदोय तेनेतोवर्णाश्रमनाधर्ममांरहिनेपंचविषयनो त्या-
ग करताकरावताहोय एवाजे भगवानने भगवाननासंततेनासेवा मनकमवचने करवि ॥ तेनिसेवायेकरिने सभसंस्कार
बंधाय छे ॥ अनेतेसंस्कारे करिनेआत्मानुंकल्याणथाय छे ॥ माटेजेने भगवानने भगवाननासंतनिसेवामलिछे तेनाभा-
ग्यनो पारनथि ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्त संपूर्ण ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसं १९ ओगणिसना कारतगशुद्धि ५ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगा-
म श्री पिपति मधेशालतु बरजपालने घेसुतरादे बारनाओरडानी ओसरि मांगादित किये जुक्त दोलिया उ पर विराजमान थ
याहताने सर्वकसंबल वस्त्रधारण कस्याहतां ॥ नेकंकुनो चांदलो कस्योहतो ॥ अनेपोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा
घणा कहरि भक्तनी सभाभरार्चनेवेडिदती ॥ पछे सुखु भाईये महाराजने हाथ जोडिने प्रसन्न पुछुं जेहे महाराज केदला कजिव छे ते
भगवानना नामनी मात्ता ओफेर व्या करे छे तो पण ते निवास नारंच मात्र टलति नथि ॥ नेत्र श्रातो दिवसे दिवसे वधति जाय
छे ॥ माटे तेनुं अंत समेकल्याण पण नहिं जथ तुंदोय ॥ केमके त्हाटल्या विना कल्याण थाय नहिं ॥ माटे भगवानना नामनी
मात्ता फेरये छे तो कल्याण थ तुंनथि तेनुं शुंकारण इशे ॥ तेकहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे ते माता तो फेरये छे पण भगवानना
आशरा विना बहार दृष्टिये करिने लोकमां भक्त जणा वासारुं मात्ता फेरये छे ॥ तेणे करिने तेनुं कल्याण थ तुंनथी ॥ जेमसि
पाईर जपूत होय ते धणि पासे लेख मंडाव्या विना नेगाम निचो किपोरो कस्या करे ॥ पण तेनेमहि नो पुरो थये लेख नारुपियाम
लेनहिं ॥ अनेजो साचि निनिये करिने चोकि करे तो तेनां सर्व लोक वखाण करे खरा ॥ पछे एविरिते घणा क दिवस संधि
साचेद लेचो किपोरो कस्या करे तो तेनेगामनो धणि होय तेमेहेरबानिकरिने लेख करिआपे ॥ त्यारे तेनेमहि नो पुरो थंय रु
पैयाम ले ॥ अनेजो मन धारे चोकि कर तो कर तो त्याग पडे त्यारे कीर्द कना घरमांरवा तर पाडे ॥ तो ते गामना धणि नेहाथ
आवेत्यारे तेनेपांचमोडियां बांधिने हुंदुमांनारखेने तेनुं उलटुं घरबार लुटिले ॥ तेमएतो दृष्टांत ॥ ने एनुं सिद्धांत तो एछे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६॥

जे भगवान तथा भगवान ना एकांतिक निरवासनिक संत तेना आसरा विना ने ते नि आत्ता विना सुजे ए टलि मा ला फेरव्या
करे तो पण तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥ जेम लेख मंडा व्या विना रुपैया म ले नहिं तेम महात्मा पुरुष नी आत्ता विना ने तेना आ-
सरा विना मा ला फेरवे जप तप करे ॥ पण तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥ अने तेनां जगत मां तो वरवाण थाय जे फलाणी भक्त मा ला
ओ बहु फेरवे छे ॥ तथा जप तप व्रत बहु करे छे ॥ एधिरिते वरवाण थाय ॥ पण कल्याण थाय नहिं ॥ अने बलि मा ला फेरवतो
होय पण जो अधर्म ने मार्गे चाले तो ते मा ला फेरवतो थको पण नर्क मां जाय ॥ जेम चौ की करना रो चौकि करे ते हेड मां पडे ॥
तेम भक्त कहें चार्दने अधर्म करे ते नर्क मां जाय छे ॥ अने जो अधर्म नो त्याग करि ने पोताना जिवना कल्याण ने अर्थे मा ला
फेरवतो होय ॥ तो तेने कोईक दिवस प्रगट भगवान म ले छे ॥ ने ते मा लानो फेरवना रो ते भगवान नो आसरो करि ने तेनी
आत्ता प्रमाणे वरति ने दंड्रियो नियम मां करि ने भगवान नी मूर्ति जे पोताने मलि होय तेने उर मां धारि ने जे भक्त मा ला फेरवे
छे ॥ ते एधिरिते समजि ने एक के बे के पांच मा ला फेरवे छे तो तेनी परमेश्वर षणिक मा ला मानि ले छे ने तेनुं कल्याण थाय
छे ॥ अने दंड्रियो ते नियम मां कल्या विना ने परमेश्वर नी मूर्ति ने उर मां धारि विना घणीक मा ला फेरवे तो ये पण परमेश्वर ते
नी एके मा ला मानतान थि अने एधिरिते भगवान ना आसरा विना ने दंड्रियो ने नियम मां कल्या विना जप तप व्रत दान पुत्या
दिक जे जे साधन करे छे ॥ ते सर्वे साधन तेनां खोटा थई जाय छे ॥ माटे जगत मां के टला क मा ला फेरवे छे तथा जप तप तिर्थ
व्रत करे छे ॥ पण कोईनी दंड्रियो नियम मां न थि ॥ तेणो करि ने कोईनुं कल्याण थतुं न थि ॥ अने जे ने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवा
न ना संत म ले छे ॥ ते नि दंड्रियो नियम मां थाय छे ने तेनुं ज कल्याण थाय छे ॥ ते पूर्व पण जे ने जे ने प्रगट भगवान ने भगवान ना
संत म ल्या छे तेनां कल्याण शास्त्र मां वरवाणां छे ॥ केम के ना मिये सहित नाम लिखे तो ज काम थाय ॥ पण नामि विना
एक तेना म लिधे रंच मा च अर्थ सरे नहिं ॥ जेम अन्न विना अन्ननुं नाम लिधा करे पण भूरव जाय नहिं ॥ अने सूर्य आथ म्याप-
छि सूर्यनुं नाम लिधा करे पण रात्रिनुं अंधा संट ले नहिं ॥ तेम सर्व नाम ना नामि एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेना स्वरूप ने

पिपत्ति-
सि०

॥१६॥

साक्षात्कार जाण्याविना नेते नाचरण बीसेवाविना एकलुं नाम लिधा करेने मात्साफे रव्याकरे तो पण तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥
माटेना मिये सहित नाम लेईने मात्साफे रवेतेनुं कल्याण थाय छे ॥ पण नाम विना नाम सज्जे एद त्यां लि धां करे तो पण
कल्याण थाय नहिं ते सांरुं नाम मिये सहित नाम लेबु ॥ पछे बलि मुलु भाईये प्रभु छुं जे हे महाराज आ ज तो सर्व नाम ना
नामित मे प्रगट भगवान छो माटे आस मे तो जेने भजन करवुं होय तेने ठिक छे ॥ नेतेनुं कल्याण पण थाय ॥ पण स्यारे क
तमे प्रभु उपर प्रगट न हो ॥ त्यारे मनुष्य ने भजन विरिते करवुं तेक हो ॥ पछे महाराज बोल्या जे भगवान प्रगट न होय त्या
रे प्रगट भगवान ना एकां तिक पंच विषय ना त्यागि निरवास निक संत तेनो आश्रय करिने तेनी आज्ञा मांरहिने आसां
भजन करे तो तेनुं कल्याण थाय छे ॥ अने ते वा संत पण न होय त्यारे तो ते प्रगट भगवान ने भगवान ना संत पोताने मले एवि
र छारा खिने पूर्व भगवान ना अवतार धई गया होय तेनी आज्ञा शास्त्र मां लखि गया होय ते आज्ञा प्रमाणो वर्तवुं ने ते भगवा
न ने संत पोताने मले ॥ एवा साधन करता जवुं ने तेनुं नाम लिधा करवुं ॥ एविरिते भजन करे तेने पछे प्रगट भगवान के भग
वान ना संत मले छे ॥ ने त्यारे तेनुं कल्याण थाय छे ॥ जे मणोताना घर मां अन्न न होय ने भूरव त्यागि होय त्यारे ते अन्न पोताने
मले एविद छारा खिने अन्ननुं नाम लेताथ कां ते अन्न जेरिते पोताने प्राप्त थाय ते बाउ पाय करवा ते घर मां पैसा होय तो वेवा
थुं अन्न लेवुं ने पैसा न होय तो कोई कनो करज कटारो लेवोने ते मणन मले एम होय तो कोई कनीचा करि करिने पैसा कमाई
ने तेनुं अन्न लाविने जमवुं त्यारे भूरव जायने स्वरय थाय पण उपायन करेने अस थुं अन्ननुं नाम लिधा करे तो भूरव जाय नहिं ॥
ने स्वरय थाय नहिं ॥ तेम ज्यारे प्रगट भगवान ने संत न होय त्यारे तो ते भगवान ने भगवान ना संत ने पाम बासां तेना उपा
य करवा ॥ ते शोउ पाय छे ॥ तो जेने पूर्व जन्मना घणा कस भसंस्कार होय तेने तो पंच विषय नो त्याग करिने जपत पने व्रत तेने
रय बउदार थईने द्रष्टणे करां ॥ तो तेना सांरुं भगवान तत काल प्रगट थाय छे ने तेने दर्शन आ पिने तेनुं कल्याण करे छे ॥
अने जेने पूर्व जन्मना संस्कार न होय तेणे पंच विषय नो त्याग तो थाय नहिं ॥ पण एवा पंच विषय ना त्यागि भगवान ना भक्त

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२०॥

होय तेनीसेवामनक्रमवचनेकरवि ॥ तोतेजिवनासंस्कारघणावधिपामिनेजिवमहाबलनेपामेछे ॥ पछेतेनेपण भगवानने
भगवाननासंतप्रगटमलेछे ॥ नेतेनुंकल्याणथायछे ॥ अनेएवासंस्कारिभक्तपृथ्विउपरनहोयसारेतो भगवाननाअवतार
नीमूर्तिनोआसरोकरिनेपोतपोतानाधर्ममारहिनेअधर्मअनितिनोत्यागकरिनेपोतानामनमां प्रगट भगवाननेभग-
वाननासंतमखानीदछाराखिनेभगवाननुंभजनकसाकरवुं ॥ तोतेनेपण कोईकदिवसप्रगट भगवाननेसंतमलेछे ॥ के
मकेभगवानतोअंतरजामिछे ॥ तेजेनिजेवीदछाहोयतेईछानेपूरिकरेछे ॥ पण जेम भगवानेकह्होय तेमकरेतेनीदछा
पूरिकरेछे ॥ मारेघणाकजिवोनीदछाभेगिथायछेत्यारेभगवाननेभगवाननासंतप्रगटथायछे ॥ नेसर्वेनीदछापूरिकरेछे
नेतेजिवोनांकल्याणथायछे ॥ मारेतेसमोआजतमारेसर्वेनेआओछे ॥ तेतमाराभाग्यनोपारनथि ॥

इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसे

१९ ओगणिसनाकारतगशुद्धिद्वारनेदिवसमहाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपिपल्लिमध्येचुडासामामुखुभाईबे-
चरजिनादरवारमांउगमणावारनाओरडानिओसरिमां गादितकियेयुक्तदोत्रियाउपरविराजमानथयाहूतानेसर्वे
जरियानिवस्त्रधारणकस्यांहतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांओभिरह्यांहतांनेकंकुनोचांदलो कसोहूतोनेपोताना
सुखाविंदनिआगतसाधुतथाघणाकदरिभक्तनीसभाभराईनेबेढिहति ॥ पछेसर्वेसभाप्रत्येकपाकरिनेमहाराज
बोल्याजेमायानेविषेजिवमहादुःखणामेछे ॥ नेसदायमरेलाजेवापड्याछे तेनेजिवताकरवासारुंनेसुखियाकरवा
सारुं परमेश्वरजेतेआजगतनीउत्पत्तिकरेछे ॥ तेपरमेश्वरकेवाछे तोसदायमायापरछे ॥ नेसर्वेनेसुखनादाताछे
नेसर्वनाआधारछे ॥ नेसर्वनानियंताछे ॥ अनेपरमेश्वरजेवातोएकपरमेश्वरजछे ॥ अनेजिवअसंख्यछे ॥ नेतेजि
वपरमेश्वरथिघणाजुटाछे ॥ हयेतेजिवनेसुखियाकरवासारुं ॥ अनेजिवपरमेश्वरनेजाणतानथितेनेपोतानुंस्वरु
पजणाववासारुं ॥ नेपोतानोजेअलोकि कप्रतापतेनेप्रगटकरवासारुं ॥ पोतेजगतनेउपजाविनेतेनेविषेनितिक

पिपलि-
सि०

॥ २० ॥

રિછે ॥ તેનિતિનેજેપાલેછેતેભગવાનનાસ્વરૂપનેપામેછે ॥ નેતેનેભગવાનનોઅલોકિકમહિમાસમજાયછે ॥ અનેતેજિવબ્ર-
 હ્મરુપથર્દનેભગવાનનાઅરવંડસુરવનેપામેછે ॥ હવેતેનિતિતેશુંછે ॥ તોવરણનેઆશ્રમનાંજેનેજેમકલ્યાંદોયધર્મતેપ્રમા-
 ãેસડસડનેદ્રુપણેવર્તવુંતેનુંનામનિતિછે ॥ નેતેપ્રમાણેવરતેતેનિરૂપરભગવાનપ્રસન્નથાયછે ॥ જેમસ્ત્રિહોયતેનેપોતાના
 પુરુષનાઆજ્ઞામાંવર્તવું ॥ અનેવસ્ત્રિહોયતેનેપોતાનાગામનોધણિહોયતેનિઆજ્ઞામાંવર્તવું ॥ એવીરિતેએકબિજાનિઆ-
 જ્ઞાપાસવી ॥ અનેજેઆજ્ઞાપાલેછે ॥ તેસુરિથાયછે ॥ અનેજેઆજ્ઞાલોપેછેતેદુઃસ્થિથાયછે ॥ એવિરિતનોવિધિનિષેષ
 નોમારગકરેલોછે ॥ અનેતેમાંવર્તનારાજેજિવતેનેસુરચથાયછે ॥ અનેતેવિધિપ્રમાણેજેનથિવર્તતાતેજિવનેદુઃસ્થા-
 યછે ॥ તેરૂપરથિસાફજણાયછેજેવિધિતેપરમેશ્વરનિજઆજ્ઞાછે ॥ અનેએવોજેવિધિતેનેપરમેશ્વરપરોક્ષપણેરહિનેઘણાક
 કાલસુધિજિવનેપલાવેછે અનેતેવિધિયેકરિનેસિધથયોએવોજેપુરુષતેસિધિનેપામેછે કહેતાંપરમાત્માનેજાણવાનો
 અધિકારિથાયછે ॥ અનેજેપરમાત્માનેપામવાનુંઅધિકારીપણુંથાયછે ॥ તેપણપરમાત્માનેજાણનારોએવોકોઈકપુરુષ
 મલેત્યારેતેનાસંગથકીજથાયછે પણતેવીનાપોતાનીમેલેકોઈજિવપરમાત્માનેજાણવાનોઅધિકારિથતોજનથિ ॥
 જેમકોઈકઘરઘોડિયાગરાસિયાનિદિકરિહોયતેનુંમોટારાજાનેઘેરસગપણકસુંહોય ॥ પછેતેરાજારિદ્વોએવાગુણશિ-
 રવવાસારુંરાજાનાગુણનેજાણનારિએવિજેતેરાજાનિદાસીતેનેસંગેરહિનેતેગુણનેશિરવેત્યારેતેમાંરાજારિજેએવાગુણ-
 આવેછે ॥ પણતેવિનાપોતાનીમેલેરાજારીદ્વોએવાગુણઆવેનહિ ॥ તેમપરમાત્માનાસ્વરૂપનેજાણનારાએવાજેનાનાકાંતિ
 કસંતહોયતેનેસંગેકરિનેજપરમાત્માનુંસ્વરૂપજણાયછે ॥ હવેતેપરમાત્માનેજાણવાનીરિતકહેછેજેજેમપતિવ્રતાસ્ત્રિ
 પોતાનાસ્વામિવીનાસર્વેપુરુષનોત્યાગકરેછે ॥ નેજેમવસ્ત્રિછેતેપોતાનારાજાનાજહુકમમાંવરતેછેતેમભગવાનનાભ-
 ક્તનેભગવાનનીમૂર્તિવીનામાયામાંથિરૂપન્યાંજેમાયાનાઆકારમાત્રતેનોત્યાગકરવો ॥ કેમકેભગવાનનિમૂર્તિછે
 તેજએકસત્યસ્વરૂપનેસુરવનાધામછે ॥ નેસર્વેજિવોનાસાચાસ્વામિછે ॥ અનેભગવાનનિમૂર્તિવિનાબિજાજેદેવ

श्रीसुरय
सिद्धांत.
॥२१॥

ब्रह्माने प्रकृतिपुरुषसूधिना आकारमान्त्रछे ॥ ते चार प्रकारना प्रत्यमां ना सपामिजायछे अने भगवाननुं जे स्वरूपछे
ते तो अखंडने अविनासिछे ॥ अने सर्वेना आदिकरताछे ॥ माटे ते परमात्माने पामबासारुं विधिबतायिछे अने ते विधिप्रमा
णेषणा कका लसूधि जियवरतेछे ॥ तेने सर्व कारणना कारण एवाजे परब्रह्मपरमात्मा भगवान ते प्रत्यक्षदरानअपेछे
॥ पछे जेने प्रत्यक्ष भगवाननां दर्शनथयां तेने विधि सर्वे पुरोषदर्हो छे ॥ अने तेने पछे सर्वे मतपंथ तथा नातजात तथा
वरण आश्रमतथा लोकनि लाज आदिक जे आबरण तेनो त्याग करिने प्रत्यक्ष मनुष्याकृति जे भगवान तेने विषे सर्व-
भावे जोडाईजवुं ॥ पण प्रत्यक्ष भगवाननि मूर्तिने विषे कोई जातनो अंतराय तथा विधिनिषेध तेरा रबो नहिं ॥ जेम पतिव्र-
ता स्त्रिहोय ते पोताना पतिविना बिजा सर्वे पुरुषने विषे लाज मरजादाराखेछे ॥ तेना सारुं लाज मरजादाराखेछे ॥ तो पो-
ताना पुरुषने राजी करबासारुं लाज मरजादाराखेछे ॥ अने कोई पुरुष साधेदुनो बोले नहिं ॥ ने पोतानो पुरुष गमगयो-
होय तो पोते सारां वस्त्रधरेणापण पड़ेरे नहिं ॥ ने सारां भोग जे स्वाभंषिवां तेने भोगवे नहिं ॥ ने ते सर्वे नो त्याग करे पछे पति
व्रता स्त्रिउपर तेनो पुरुष राजी थायछे ॥ अने ते पुरुषने विषे पतिव्रता स्त्रिजंवे लाज मरजादनो त्याग करिने जोडाई जायछे
पण पोताना पुरुषने विषे लाज मरजादाराखति नथि ॥ अने जो जेम बिजा पुरुषने विषे लाज मरजादाराखिने छेदेरेदेछे
॥ तेम पोताना पतिने विषे लाज मरजादाराखिने छेदेरेदे तो तेउपर तेनो पुरुष राजी थाय नहिं ॥ अने तेने पुअरूप फल
पण थाय नहिं ॥ अने तेनुं पतिव्रतापणुं पणखो दुंधई जायछे ॥ तेम भगवानने प्रसन्न करबासारुं विधिनिषेधने पाल-
वो ॥ अने जे विधिनिषेधने पालेछे तेनीउपर भगवान प्रसन्न थायछे ॥ अने ज्यारे भगवान प्रसन्न थईने पोताने प्रगट मले
त्यारे तेने विषे लाज मरजादनो तथा विधिनिषेधनो त्याग करिने भगवानना मूर्तिने विषे जोडाईजवुं ॥ अने प्रगट भ-
गवानने विषे जोडावबासारुं तो पूर्वना कवियोखे भगवाननां रास्यपंचाध्यायदिक रसिकशास्त्रकस्यांछे ॥ तथा प्रगट भ-
गवाननां रसिक किरतन कस्यांछे ते शुकदेवजिजे वा मद्वा त्यागिहोय ते पणपणतेर सिकचरित्रमां भगवानगायाछे

पिपति
सि०

॥२१॥

अनेयलिगितामां पण श्रीकृष्णभगवाने अर्जुनने कहुं छे जे ॥

॥ सर्वधर्मान्परितज्य मामेकशरणं व्रज ॥ अहं त्वां स-

र्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥

॥ अर्थ ॥ जे विधिनिषेधनो जे धर्म ते नो त्याग करिने श्रीकृष्ण अर्जुनने कहे

मारे शरण आब्य नेहुं जे म कहुं ते म कर ॥ तोहुं तेने सर्वपापथकिसुकाबिदा ॥ एविरिते भगवाने कहुं त्यारे अर्जुन वचन मानि

ने विधिनिषेधनो त्याग करिने गुरुगोरेने कुलनो ना सकसो ॥ तो पण ते भगवानना एकांतिक भक्त कहे बाया ॥ ने रुषिपत्नियो

ये लाजमरजादने मुकिने श्रीकृष्णभगवानने धातजमाडुवागई तो ते भगवानना धामने पा मिगई अने रुषिये जो लाजमरजा

दने विधिनिषेध राख्योने भगवानने अन्न ॥ जे यत्तनो हवनपुरोषया अगाउ बिजा मनुष्यने अन्न अपायनहिं ते म भगवान

ने पण अन्न आप्युं नहिं ॥ तो ते रुषिदुर भागिक हे बाया ॥ अने गंधारिये पतिव्रतानो धर्म पाखबासारु आखे सातपारा बांधा

हता ॥ तो पण जो तेने प्रगट श्रीकृष्णसाथे अंतराय राख्यो तो ते दुरभा गणिक हे बाणिछे ॥ अने दूषदिये पांच पतिकस्य ॥ तथा

माताकुंताजिये पण पांचदेव थकि पांचपुत्र उपजाव्याहता ॥ तो पण जो तेने श्रीकृष्ण प्रगट भगवाननी लाजमरजादमे लि

ने भन्याने भगवाननी सेवा करि ॥ तो ते महासतियो कहे बाई ॥ ने ते भगवानना धामने पा मिगई ॥ अने गोपिओए कुलनो ध

र्मीने लाजमरजादनो त्याग करिने प्रगट श्रीकृष्ण मांजो डार्दयो ॥ तो ते गोपिओ येद निश्चुतियो कहे बाई ॥ अने जरासंध तो

तेवेदना धर्म प्रमाणे बर्त तो हुतोने विधिनिषेध यथार्थ पाखतो हुतो ॥ अने परोक्ष भगवाननी भक्ति पण कर तो हुतो ने महा

सतयादि पण हुतो ॥ अने पोताना राज्यने विषेगामो गाम सदा व्रत बांधां हतां ॥ अने साधुके ब्राह्मण आंगणे प्राविने

जे मोदे धिमांते आप तो तो पण जो तेने श्रीकृष्णसाथे अंतराय राख्यो तो ते महा अस्तर कहे बायो छे ॥ के म के जं ना सारु

विधिनिषेधने जपतपादिक साधन करबां ॥ ने ते ज भगवान प्रगट मल्या ने ते साथे ज अंतराय राख्यो तो तेनां साधन स

र्वे खोटां थई जाय छे ॥ जे म पतिव्रतास्त्रि बिजा पुरुषनो त्याग करे छे ॥ ते म पोताना पुरुषनो पण जो त्याग करे तो ते स्त्रि अ

भागणिक हे बाय ॥ ने तेने पुत्ररूप फल थाय नहिं ॥ ते म जे भगवानना भक्त होय तेने भगवानने साक्षात्कार पा म या

श्रीगुरुव
सिद्धांत.
॥२३॥

सारुपंचविषयनो त्याग करवो ॥ अने एविरिते साधन करतां करतां भगवान प्रसन्न थायने पोताने प्रगट थईने मले पछे ते प्रगट भगवा
न साथे पण लोक त्याजे करिने तथा विधिनिषेधे करिने तथा मतपंथ निव्यादे करिने अंतराय रारवे तो तेनां साधन सर्वे खोटा
थई जाय छे ने ते जिबदूर भागियो कहे बाय ॥ ने ते तो महा पापि कहे बाय ॥ के मके जे ने पो म बासारुं परोक्ष भगवान नी भक्ति कर
ता हता ॥ तथा वरणाश्रमनो धर्म पावता हता अने ते ज भगवान तेना साधन ना फलने आपवा सारुं प्रगट थायने रूपा करिने द
रशन आपे त्यारे ते न जाण तां ए वां जे अज्ञानी मनुष्य ते कहे शे जे अमे तो वैष्णव धर्म मां छिये ॥ ते बिजाग मे तो मोटा पुरुष होय तो
पण ते ने मानिये नहि ॥ तथा बलि कहे शे जे अमे तो स्वामि पंथ मां छिये ॥ तथा जिन धर्म मां छिये तथा मारगि छिये ॥ तथा कहे शे
के अमे तो शिव पंथि छिये ॥ तथा कहे शे के अमार तो ओज तुं छे ॥ मारे अमे तो अमारो धर्म ने कुल निरित मुकिने बिजा कोई पासे जू
ईये नहिने बिजाने मानिये नहि ॥ एम जे समजिने प्रगट भगवान ना संबंध धिने तेना आशारा छे देर हे छे ॥ ने प्रगट भगवान साथ
अंतराय रारवे छे तथा बिजाने अंतराय रारवे छे ॥ ते जे वो तो कोई पापि अने अधर्मि नहि ॥ अने तेना अनंत साधन नु फल
सर्वे ना थई जशे ने ते तो मरिने जरूर य मूरि भांजशे के मके सर्वे जग तना करता हताने सर्वे मत पंथ बा त्याजे नुं भजन करे छे
ए बाजे भगवान ते एक ज छे पण भगवान कोई ना जुदा नथि माटे ते भगवान जिबो उपर कपा करिने प्रगट थायने ते भगवान ने
नमाने अने ते प्रगट भगवान थकि छे देर हे ते जे वो तो कोई दूर भागियो नथि मारे जे ने पोताना आत्मानु रुंदुं करयुं होय ते ने ज्या
सुधि प्रगट भगवान मत्या न होय त्यां सुधि वरणाश्रमना धर्म ते जे ने जे मक त्या होय ते प्रमाणे वर्तवुं ॥ अने ज्या रे भगवान
प्रगट थया एम संभवाय तो तत काल सर्वे अंतरायनो त्याग करिने प्रगट भगवान ने शरणे जुयुं पण भगवान प्रगट थया पछे
मत पंथ मां तथा लोक त्याज मां कोई ठे काणे बंधाई रहवुं नहि ने ते प्रगट भगवान जे मक हे ते प्रमाणे वर्तवुं अने ते प्रगट भ
गवान नी मूर्ति ने विषे त्याज मर जाव नो त्याग करिने अतिशे हे ते करिने जोडाई जवुं अने ते प्रगट भगवानी ज एक सेवा करवि
॥ अने प्रगट नी सेवामां जे अंतराय करे ते नो तत्काल त्याग करि देवो जे मरु बिनी स्त्रियो ये शिद्व भनी सेवामां अंतरा

पिपत्ति
सिद्ध

॥२३॥

यनाकरनारापोतानापुरुषतथा लोकनी लाज तेनो त्याग करिने प्रगट भगवानने भात लेईने जमाडुवा गर्ह्यो पण कोई नीरो
किरो काणियो नहिं ॥ अने बलिराजाने पोतानो गुरु शुक्राचार्य तेणे वामनजिने प्रथवि आ पवानी नापाडि तो पण तेना वचन
ने याग करिने प्रगट वामनजिने प्रथि अपरण करिने पछे पोतानुं तनमन धनसरबस अपरण कस्युं ॥ तो ते बलिराजा उपर वा
मनजि भगवान घणा प्रसन्न थया ॥ अने रुषिपलियो उपर श्रीकृष्ण भगवान पण घणा प्रसन्न थया ने बलिराजा तथा रुषिपलि
यो ते भगवानना एकांतिक भक्त कहेवाणा अने जे लोक लाजमां तथा मतपंथमां बंधार्द ने प्रगट भगवानधी जे छे देर ह्या छे ॥
ते सर्वे दूर भागी कहेयाया छे माटे चार वेदने छनास्त्रने अहार पूरणने भारता दिक इतिहास ए सर्वे नो एज सार छे ॥ जे प्रगट
भगवान मत्स्या न होय त्यां सु पि अनंत साधन करवा ॥ अने ते साधन करतां करतां प्रगट भगवान मत्से त्पारे ते प्रगटने विषे
जोडाई जयुं ॥ एतलो सर्वे सास्त्रनो सार छे ॥ अने अमारो पण एज सिद्धांत छे जे प्रगट भगवाननी भक्ति माने तेने से बा मां ने
तेना समागम करवा मां जे जे अंतराय करे कहेतां प्रगट भगवान पासे जतां रो के तेने चंडाल जे बो जाणिने तेनो त्याग क
रि देयो पण कोई ना रो क्या रो कायुं नहिं अने प्रगट भगवानने नारणे जयु ॥ तथा जो परोक्ष मतपंथना पोताना गुरु होय
अथवा आचार्य होय ने ते लो भे करिने प्रगट भगवानने नारणे जातो रो के ने कहेतो जे त्यां जशी तो गुरु द्रोहि छो वचन
द्रोहि छो ॥ एमसे वकने लो भे करिने कहे तो पण तेनुं वचन नमानवु ने तेने तो पापिने अस्फुर जाणिने तेनो त्याग करयो
त्यार तमे कहेतो जे मा बाप गुरु आचार्यनुं वचन लोपि मे तो पाप लागे नहिं तो तेनुं पाप न लागे के मके बलिराजा ये गुरु
ने आचार्य जे शुक्राचार्य तेना वचननो त्याग कस्यो तो पण पाप लाग्युं नहिं ने सा सु भगवान प्रसन्न थईने बलिराजाने व
श थया ॥ अने रुषिपलियो ए पोताना पुरुषनो त्याग कस्यो तो पण तेने पाप न लाग्युं ने तेनुं कल्याण थयुं ॥ एविरिते प
णा क भक्तो ये परोक्ष मतपंथना गुरु आचार्यनो त्याग कर्यो छे ॥ तथा मा बाप आदिक देहना संबंधिनो त्याग कर्यो छे ॥
तो पण ते सर्वे उपर भगवान प्रसन्न थईने तेने अभय पद आप्यां छे ॥ पण कोईने पाप लाग्युं नहिं माटे प्रगट भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२३॥

पासे जतां जे जे ना पाडे तें तो त्याग करवो ने त्याग थाय एमन होय ने संसार मां भेगार देवुं पडे तो तेनुं बचन मानवुं नहिं अने ते कोर्दक भगवानना भक्त ने निंद्यानां बचन कहे जे तमारि त्याज जरो ने फजे ति थरो एमक देतो ते भगवानना भक्त ने है ये धरवुं नहिं ॥ अने पूर्वे जे प्रगट भगवान ने शरणे गयां छे तेनी आसुरि जिबे निंद्या करि छे ॥ तो पण भगवानना भक्त नि कोर्दनी त्याज गर्दन थि ने फजे ति पण थर्द नथि ॥ माटे एबा अस्सरि जिबना संगनो ने तेना बचन नो त्याग करवो ॥ अने जे प्रगट भगवानने विषे जोडाये ते नो समागम करवो ॥ अने एधीरिते समजिने सर्व अंतराय नो त्याग करिने प्रगट भगवानने विषे जोडाये छे तेनां सर्व साधन पुरां थर्द रहा छे ॥ अने जिवने प्रगट भगवानने विषे जोडाववा सारु धर्मानंद स्वामिये प्रगट भगवानना रसिक कीर्तन कस्यां छे जे ॥ हरिकृष्ण रंगिले मेरु चित्त बोखुरे ॥ ॥ एयां किरतन गावा थकि दैवि जिवने भगवानने विषे प्रिति थाय छे ॥ अने ज्या रे प्रगट भगवानने विषे जेने प्रिति थर्द तेने भगवानने विषे कोर्द जात नो अंतराय रहे तो नथि जे मपति वृता स्त्रियो ताना पुरुष साथे अंतराय राखती नथि ते सर्व स्वरुने पा मे छे ॥ ते मजे प्रगट भगवानने विषे जोडाई जाय छे ते भक्त बाई अथवा भाई जे ते अक्षर धाम रूप फलने पा मे छे ॥ अने ते भक्त जे ते ब्रह्म रूप थर्दने महा स्वरुने भोग वे छे ॥ अने प्रगट भगवानने सुकिने परोक्ष मां बंधाई रहे छे ने एम जाणे छे जे अमे भक्ति करिये छिये ॥ पण ते तो सर्वे कुसकार वांढे छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिसें

॥ १९ ॥ अोगणिसना कारतग शुद्धि ॥ ७ ॥ सातमने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलिमध्ये चुडा सामा मुखु भाई बेहे चर जिना दरबार मां उगमणे बार ओर डानि ओसरि मांगा दित कियान खाबिने डोलिया उपर विराजमान थया हता ने सर्वे जरियानि वस्त्रधारण कस्यां हतां ॥ ने पुष्प माहार कंठ मां धारण कसा हता ॥ ने लतारने विषे कंकुनो चाद लोक सोहतो ॥ अने पोताना मुखार्चिदनी आगत साधु तथा घण कहरि भक्तनी सभा भाराई ने ठिदती ॥ पछि अक्षर मुक्तानंद स्वामिये प्रभु पुछुं जे हे महाराज आशरा नुं शुरुं छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे आशरो ते श्रुं तो आधार नुं नाम आशरो छे ॥ ते जेने भगवाननो आश-

पिपलि
सि-१५

॥ २३ ॥

રોધાય છે ॥ તેને ભગવાન વિના વિજે ક્યાંદ પ્રિતિ રહેતિ નથિ ॥ અને તેને ભગવાનના મારગમાં કોઈ રોકવાને સમર્થ નથિ ॥ જે મન દિશે
 ને સમુદ્રનો આશરો છે તો તેન દિયો કોઈ નીરો કિરો કાતિયો નથિ ॥ ને સમુદ્રમાં ગયે જ રહે છે ॥ તેમ જેને ભગવાનનો દ્વંદ્વ આશરો હો
 ય તે પળ ભગવાનના મારગમાં અંતરાય રૂપ જે કામલો ભાદિક દોષ તથા શબ્દાદિક પંચ વિષય તથા દેહાભિમાન તથા દેહનાં સગાં સંબંધિ
 આદિક માયા તેનો કોઈ નોરો ક્યો રો કાષ્ઠ નહિ ॥ અને જેને ભગવાનનો એવો દ્વંદ્વ આશરો હોય તેને કાલકર્મને માયાનો પળ ભયમ
 દિજાય છે ॥ અને જેને એવો ભગવાનનો દ્વંદ્વ આશરો નહોય તે તો કાલકર્મને માયાને ચશર્થને જન્મ મૃત્યુને પામે છે ને મહાદુઃખ
 ને ભોગવે છે ॥ જેમ ઘંટિને વિષે દાણા દલાય છે તેમાં જે દાણા ઘંટિના સ્થિલ ડાનો આસરો કરિને સ્થિલ ડાની પાસે પડ્યા રહે છે તે દાણા
 ને ઘંટિ દલિ શક્તિ નથિ ॥ અને જે તે સ્થિલ ડાનો આશરો મુકીને છેડે જાય છે ॥ તેને ઘંટિ દલિને લોટ કરિના રહે છે તે જેમ ઘંટિને
 સ્થિલ ડાનો આધાર છે તેણે કરિને ઘંટિ ફેરે છે ॥ તેમ આ જગત રૂપ ઘંટિ છે ॥ ને તેના આધાર પર માત્રા ભગવાન છે ॥ તે ભગવાનના
 આધારે કરિને નુત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલય રૂપ ફેરેને વિષે અનંત જિવ જે તે જન્મ મૃત્યુ રૂપિ મહાકણ રૂપિ પીલાયા કરે છે અને જે જિવ જ
 ગતના આધાર એવા જે ભગવાન તેને આશરે રહે છે અને ભગવાન વિના વિજે કાંઈ સો ભાતા નથિ ॥ તે જિત જે તે કાલકર્મ માયારૂપ
 ઘંટિના પાસમાં આવતા નથિ ॥ અને તે ભક્ત તો નિર્ભય થઈ રહ્યા છે ॥ અને જે જિવ ભગવાનનો આશરો મેલિને પંચ વિષયમાં લોભા
 ય છે ॥ તે જિવ જગત રૂપ ઘંટિમાં દલાય છે કહેતાં જન્મ મૃત્યુને ભોગવે છે માટે ભગવાન વિના વિજે ક્યાંદ પ્રિતિ નરહે ને એક ભગ
 વાનને વિષે દ્વંદ્વ પ્રિતિ રહે ॥ એજ આશરાનું રૂપ છે ॥ માટે જેને મહાસુખિયા થયું હોય તેને સર્વે માયાના પરપંચનો ત્યાગ કરિને એ
 ક પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશરો રાખવો ॥ એજ જિવનિ અતિ દિત વારતા છે ॥

॥ દતિ શ્રી મુરલિ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

મઃ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯૯૯ ઓગણિત ૧૯૯૯ ઓગણિતના કારતક મુ-

દિ ૮ ॥ અષ્ટમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પિપલિમધ્યે ચુડા સામામોતિ ભાઈ વેહે ચરજિનાદર બારમાં ડગમ-
 ણે બાસ્ય ઓર ડાની ઓસરિમાં હોલિયા પર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પુષ્પના આશુષ્

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥२४॥

ण सर्वे अंगमांशोभिरत्नां हतानेपोतानामूर्वाविंदनी आगतसाधुतथाधणा कहरिभक्तनिसभाभरार्दनेबेठिदिति पछे परमसि
द्धानंदस्यामिये प्रप्नपुच्छुं जे हेमवाराजशास्त्रमां एमकलुं छे जे ॥ जे निकुशाग्रबुद्धि होय ॥ तेने ब्रह्मनी प्राप्तिथाय छे ॥ ते कुशाग्र
बुद्धि ते ॥ त्यागिथयो होय तेनी कहे बाय ॥ के ग्रहस्थाश्रममा बकुडा होय तेनी कुशाग्रबुद्धि कहे बाय ॥ अने ते कुशाग्रबुद्धि के
सथाय ते कहो ॥ पछे महाराज बो त्या जे बुद्धि वेषकार नी छे ॥ ते मां एक तो धर्म अर्थने काम परम बुद्धि छे ॥ ने तेनी बुद्धि बहु जणा
ति होय ने ते बुद्धिये करिने आखाविश्वनुं कारखानुं चलावे एवो होय ॥ तथा देवताना जे बिबुद्धि होय तथा वैराज पुरुषना जे बि
बुद्धि होय ॥ तथा अनंत कोरि ब्रह्मांड उपजावे एवा जे मूलप्रकृति पुरुष तेना जे बिबुद्धि होय तो पण ते स्थूल बुद्धिवाला छे ॥ केम
के ए सर्वे सकामभावे करिने बहार दृष्टिये वरते छे ॥ ते बहार दृष्टिवा लाने ब्रह्मनी प्राप्तिथिति नथि ॥ केम के बहार दृष्टिवा ला जे म
जेम मोदम्यने पामता जाय छे ॥ ते मते मतेने ब्रह्म जे परमात्मा ते थि छे दुंपडतुं जाय छे ॥ जेम कोई ने ज बुं होय उगमणुं ने चाल
वामाडे अथ मणो ॥ ते जे मजेम चाल तो जाय ॥ ते मतेम वधारे वधारे छे दुंपडतुं जाय ॥ तेम अंतर रति जे आत्मा तेने विषेर त्या जे प
रमात्मा परमह्म तेने भूलिने देह दुं छुं एम मानिने बहार दृष्टिये करिने जे जे साधन जपत पद्यत दान पून्यादिक करे छे तो पण ते स
र्वे स्थूल बुद्धिवाला छे ॥ अने ते चार वेदने खदशास्त्रना अर्थ मोटे करिने कहि जता होय तथा संसार नो त्याग करिने भेखलि
धो होय ने पातापा सेधातुं पण कांई न राखतो होय ॥ तथा एकांत पकडिने बेठो होय तो पण त्यां संधिपंचविषयनी वासनाये करि
ने बहार दृष्टिये वरते छे ॥ तो ते सर्वे जाडि बुद्धिवाला छे ॥ अने ज्यो संधिपंचविषयनी वासनाये करिने देहना सरवसां क्रिया
करे छे ॥ त्यां संधितेने ब्रह्मनी प्राप्ति कोई काले थनि नथि ॥ अने जे पोताना आत्माना मोक्षने अर्थे निष्कामभावे करिने सत्पु
रुषनो समागम करे छे ॥ ने ते सत्पुरुषना समागमे करिने एम सम जे तो होय जे स्थूल सूक्ष्मने कारण एवण देह तथा जाग्रत
स्वप्नने सृष्टि ॥ एवण अयस्था वधार जतमने सत्त्व एवण गुण ते सर्वे थकि बिलक्षण कहे सां गथिनो रवो एवो जे आत्मा तेने
पोतानुं स्वरूप जाणिने पंचविषयनो त्याग करिने ते आत्माने विषेर त्या एवा जे परमात्मा भगवान तेने पाम वासां जपत पद्यत

पिप लि.
सि० १६

दान पुण्यादिक जे जे साधन करे छे तेने ब्रह्म नी प्राप्ति पाय छे ॥ अने ते शास्त्र नो भणे लो होय अथवा यगर भणे लो होय ने ते नी द्वा द्वी बुद्धि
 जणा ति होय अथवा थो डि बुद्धि जणा ति होय ॥ अने ते त्या गि थो होय अथवा संसार मां र होय होय पण जो ते निष्काम भावे आत्माना-
 मोक्ष ने अर्थे प्रवर्त छे ॥ ने सर्व कुशाग्र बुद्धि वाला छे ॥ अने ते विनाना सुजे एवा मोटा कहे वा ता होय तो पण ते जा डि बुद्धि वाला छे जे म
 कोई क अति उंचो मोटो पर्वत होय ने तेना उपर दिपडां के सावज च ह्वां होय तो पण ते भुं चर कहे वा य कहे तां पृथ्वि उपर र हे नारां छे ॥
 अने मारव अथवा मत्सर ते पृथ्वि थकि एक हाथ उंचा उडे तो पण ते रे चर कहे वा य कहे तां आकाश मां र हे वा वा लां छे ॥ ते म जे सका
 म भावे करि ने देह ना सुख सारु क्रिया करे छे ॥ ने ते नी घणी बुद्धि जणा ति होय तो पण ते नी जा डि बुद्धि जाण वि ॥ अने जे निष्काम भावे
 आत्माना मोक्ष ने अर्थे जतन करे छे ने ते नी थो डी बुद्धि जणा ति होय तो पण ते नी कुशाग्र बुद्धि जाण वि ॥ अने ते ने ज ब्रह्म नी प्राप्ति पा-
 य छे ॥ अने ते कुशाग्र बुद्धि थवानो पण ए ज उपाय छे ॥ जे जे नी कुशाग्र बुद्धि छे एवा जे प्रत्यक्ष भगवान अथवा ते भगवान ना उपदेशो
 करि ने कुशाग्र बुद्धि ने पा म्या एवा जे भगवान ना एकांतिक संत ते नि सेवाने तेने समागमे करि ने कुशाग्र बुद्धि पाय छे अने तेने
 ब्रह्म नी प्राप्ति पण पाय छे ॥ एत मारा प्रश्नो उत्तर छे ॥

॥ इति श्री मुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९६९ योगिनिशे ॥ १६ ॥ योगिनी सना कारत कश्चिद् नवमिने दिवस म-

हाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्री पिपलि मध्ये सो नी जे चंद मन जिने घेर उत्तरा दावार ना ओर दानी ओसरि मांगा दित कि
 येयु क्त हो लिया उपर विराज मान थया हता ने सर्व जरिया नी वस्त्र धारण क ह्वां हतां ने कंठ मां गुला बना पुष्प ना हार तोराने गु-
 छ धारण क ह्वां हता ॥ ने ललाट ने विषे क कुनो चांद लो क ह्वां हतो ने पोताना मुखार्चि दनी आगत साधु तथा घणा क हरि भक्त नी
 सभा भरार्चि ने बे विदती पछे गाम पिपली ना व्यास गि बलाने महाराज ने हाथ जोडि ने एक प्रभु पुछ्युं जे हे महाराज जेने
 प्रगट भगवान ना स्वरूप नो निश्चय अहं होय अने तेनुं भजन कर तो होय अने पोताने आत्मा रूप मान तो होय ने पंच वि-
 षय नी वासना टलि गर्द होय तेने फरि ने जन्म धरयो पडे के न धरयो पडे ते कहो ॥ पछे महाराज बो त्या जे तेने तो जन्म धरयो प

श्रीसुरव
सिद्धान्त
॥२५॥

डेनाहिं ॥ जेमबिजनेअग्निमांनोअयुं होय ते बिजपाछुं उगे नहिं ॥ तेमबिजरुपजेवासना तेनेआत्मानेप्रत्यक्षपरमात्मा तेनास्वरूपना
तानरुपिअग्नियेकरिनेजेनीवासनानोकाईगईवोय ॥ कहेतांजेनेज्ञानेकरिनेवासनादलिगईहोय तेनेपाछोफरिनेजन्मधरवो
पडेनहिं ॥ अनेजेनेवासनाहोय तेनेजन्मधरवोपडेछे ॥ एतमाराप्रश्नोउत्तरछे ॥ पछेवलिमहाराजवोल्याजे ॥ जेनेप्रत्यक्षभगवान-
मल्याहोयनेभगवाननेभगवानजाणतोहोयनेतेनुंज्ञानसांभलिनेएमसमजतोहोयजेदेहतथादेहसंबंधीपदार्थतेपणसर्वेमिथ्या
छे ॥ अनेएदेहथकिनोखोएवो जेआत्मानेआत्मानेविषेरह्याएवाजेपरमात्मा तेसत्यछे ॥ अनेतेमांजेआत्माछेनेमाहंस्वरूप
छेनेआत्मानासाचाहितकारिएवाजेपरमात्मा तेमुनेप्रत्यक्षमल्याछेएमसमजतोहोयतोपणतेनेप्रमादरहिजायछे ॥ हवेप्र
मादतेनुं ॥ तोकरवानुंनकरवुंनेनकरवानुंकरवुंतेनुंनामप्रमादकहेवायछे ॥ नेकरवानुंशुंछेनेनकरवानुंशुंछे तोभगवानने
भगवाननासंतनीमनेवचनेदेहेकरिनेअखंडसेवाकरविएमनुष्यदेहेकरिनेअवश्यजरकरवानुंछे ॥ अनेभगवाननेभग
वाननासंतनीसेवाविनाबिजीजेजेक्रियाधायछे तेसर्वेनकरवानुंछे ॥ माटेकेटलाकहरिभक्तछे तेएमजाणेछेजेआत्मानेपरमा
त्मा तेसत्यछे ॥ अनेदेहनेदेहसंबंधिजेपदार्थछे तेमिथ्याछे ॥ एमजाणेछे तोपणतेनेप्रमादरुपिदोषेकरिनेअसत्यनोत्यागक
रिनेसत्यएवाजेआत्मानेपरमात्मा तेमांजोडावातुंनथिअनेरातदहाडोसंसारमांनेसंसारमांकुटाणाकरेछे ॥ नेवेवेबेनुंदल्याक
रेछे ॥ केमकेकोरानकोटिकुथयाजिवमानजतेसंसारकरताआवेछे ॥ नेतेनेविषेजन्ममृत्युनेगर्भवासनांमहाकष्टभोग
चताआवेछे ॥ तोपणतेनोपाख्याव्योनथि ॥ नेतेमांथीसरवपणकोईजिवनेथयुंनथि ॥ अनेकोईदेहाडेसंसारभोगव्याधि
सरवथायएमपणनथि ॥ अनेप्रत्यक्षपणएमदेखायछेजेराजारंकशोडशाहुकारसर्वेगाजाआव्याछे ॥ नेभूत्याआत्याजा
यछे ॥ पणकोईकाईभेगुंलाव्यानथिनेकोईकाईभेगुंखेईजतानथि ॥ तोपणतेसंसारनोत्यागकरिनेभगवाननीसेवामांर
हेवातुंनथि ॥ तेनुंनामप्रमादछे ॥ एवाजेमहापापरुपजेप्रमादतेनेटालवोतेबहुकठणछे ॥ एतोअपारेदछे तोजेनेघणाकज
न्यनांशुक्रतहोय ॥ तेनेसंसारनांत्यागकरिनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनीसेवामांरहेवायछे ॥ अनेज्यारेप्रत्य-

पिपत्ति.
सि. १७

॥२५॥

क्ष भगवानने संतनी सेवामां अखंड रहे छे त्पारे तेने प्रमाद रुपि दोष होय तो पण त्यां सद्धि आत्यंतिक ज्ञान थयुंन होय त्यां सद्धि
 ने पापिने संसार नो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान ना संबंध मां रह्यो होय तो पण त्यां सद्धि आत्यंतिक ज्ञान थयुंन होय त्यां सद्धि
 तेने आलस रुपि दोष रहि जाय छे ॥ कहे तां जे मप्रमादे करिने न करवानी कियारा तददाओ कर तो हतो ॥ ते नो त्याग करिने ते
 विजरिते करवा योग्य जे प्रत्यक्ष भगवान नीन वधा भक्ति रूप कियारे तेने त्याग पणाने माने करिने सीध तपणुं वरते तेनुं नाम आल
 स रुपि महामोरो दोष कहे बाय ॥ अने जे मां आलस रुपि दोष होय तेना उपर भगवान प्रसन्न थतान थि ॥ मादे जे त्यागि थयो हो
 य तेने आलस रुपि दोष रहि जाय छे ॥ अने ज्यां सद्धि आलस रुपि दोष होय त्यां सद्धि ते आत्यंतिक मोक्ष जे अक्षर धाम तेने
 पामे नहि ॥ अने जिवमात्रने विषे चार दोष रह्यो छे ॥ ते चार दोष जे नेटले ते अक्षर धाम ने पामे छे ॥ ते चार दोष कियारे एक
 मां ह ॥ मोह अटले सत्यने असत्य मानवुं ने असत्यने सत्य मानवुं ॥ अने बिजो दोष महामोह छे ॥ महामोह एटले सत्य असत्य
 कोई यात नी खबर जेने न थि ॥ अने बिजो दोष प्रमाद छे ॥ प्रमाद एटले करवानुं न करवुं ने न करवानुं करवुं ने चो थो दोष आ
 लस छे ॥ आलस एटले न करवानुं छे ते नो त्याग कस्यो होय तो पण जे करवानुं छे ते न थि थतुं ॥ तेने आलस जाणवो अने जे
 ने विषे ए चार दोष वर्तता होय ते पामर जिव कहे बाय ने तेने पापनी के पुन्य नी खबर होय नहि तेनुं नाम महामोह कहिये ॥
 अने ते महामोह ने टाल्यो नो ए उपाय छे जे ॥ कोई महात्मा पुरुष नो समागम करिने कर्म कांड ना आस्तिक ग्रंथ सां भलवा ॥ ते कर्म
 कांड मां शुभ कथुं छे ॥ तो विधि निषेध कस्यो छे ॥ तथा स्वर्ग ने नर्क कथुं छे ॥ तथा पापने पुन्य कथुं छे ॥ ते मां जे निषेध कर्म करे छे ॥ क
 हितां न करवानुं करे छे ॥ तेने महा पाप लागे छे ॥ ने ते जिव नर्क मां जाय छे ने महा दुःख तेने भोगववा पडे छे अने जे विधि नि प्रमा
 णे वरते छे ॥ तेने महा पुन्य थाय छे ॥ ने ते जिव स्वर्ग मां जाय छे ॥ ने महा सुख तेने भोगववा पडे छे ॥ पछे जिव मात्रने सुख तो सारुं ला
 गी छे ॥ ने दुःख भुंनुं लागे छे ॥ मादे निषेध कर्म नो त्याग करिने स्वर्ग दिक् ना लो भसारुं विधि प्रमाणे पुन्य कर्म ने करवामां
 दे ॥ पछे तेने धर्म ने विषे आस्था बेसे छे ॥ ने ते जिव ने महा मोह टले छे ॥ अने महामोह टल्यो होय तो पण तेने मोह रहे छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२६॥

नेतेजिवपामरमदिनेविषयिथायछे॥अनेजेविषयीजिवहोयतेनेपंचविषयनांस्वरूपसत्यछे॥तेनेविषेसत्यतारहेछेअनेआ
त्मानेपरमात्मानेविषेअसत्यभावरहेछे॥अनेजेविषयिजिवहोयतेदेहनेजपोतानुंरुपमानेछे॥तेनुंनाममोहजाणवो॥
अनेतेमोहनेदालवानोउपायछेजे॥प्रत्यक्षभगवानतथाभगवाननाएकांतिकपंचविषयनात्यागिसंततेनामुखथकि
ज्ञानकांडुनुंअवणकरवुं॥कहेतांशांख्यशास्त्रनेज्ञानेकरिनेदेहआत्मानोविवेकजाणिनेपिंडब्रह्मांडादिकप्रकृतिनुंकार्यसर्व
मिथ्याजाणिनेतेसर्वेनोधारणनोकरनारेजेआत्मातेसत्यछेएमसमजिनेआत्मारूपेवरतेकहेतांनिरासनिकपणेवर्तते
नेमोहटलेछे॥अनेज्यारेमोहटलेछेत्यारेतेजिवविषयीमदिनेमुमुक्षुथायछे॥अनेमुमुक्षुथयोहोयतोपणतेनेप्रमादरहेछेअने
तेप्रमादनेदालवानोउपायछेजेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंततेनेद्वारेजर्दनेतेनामुखथकिचारप्रकारनाप्रलयनोवि
चारसंभलिनेपिंडब्रह्मांडादिकनेअसत्यनेदुःखरूपनेपापरुपजाणीनेतेथकिचैरागनेपाभिनेतेनोत्यागकरेत्यारेतेनेप्र
मादरूपीदोषटलिजायछे॥अनेजेनेप्रमादटलेछेतेमुमुक्षुमदिनेमुक्तथायछे॥अनेजेजिवमुक्तथयोतेजेतेदेहनास्व
रूपसंबंधिसर्वेकियाथकिउदासथायछे॥अनेतेजेमपोतानादेहनास्वरूपसंबंधिक्रियामांडासथयोतेमतेनेभगवाननेभ
गवाननासंतनीसेवानेविषेपणउदासपणुरहेछेतेउदासपणुंज्ञानेकरिनेरहेछेतोआलसरूपीदोषेकरिनेरहेछे॥तेआलसरु
पिजेमहादोषतेक्यारेटलेतोजेनेआत्यंतिकज्ञानेकरिनेआलसरुपिगर्हहोयएवाजेएकांतिकसंततेनोसमागमकरिनेतेथ
किभगवाननेभगवाननासंतनीसेवानोजेअलोकिकमहिमानेतेनोजेअपरमितलाभतेनेसमजेनेआत्यंतिकज्ञानपाभिने
पोतानाआत्मानेअक्षरब्रह्मरूपजाणिनेएअक्षरनाआधारएवाजेपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवानतेमुनेप्रत्यक्षमल्याछे॥एम
समजिनेतेनास्वरूपनोउत्तमनिर्विकल्पनिश्चयथायत्यारेतेनेआलसरुपिदोषटलेछे॥नेतेनीउपरभगवानअत्यंतप्रस
न्नथायछे॥अनेतेआत्यंतिकमोक्षनेपांमेछे॥हयेएवाजेचारेदोषतेक्यारेटलेछे॥तोआत्यंतिकमोक्षनादाताएवाजे
सर्वेअवतारनाअवतारिपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवानतेप्रत्यक्षमले॥तथाभगवाननासंतमलेनेतेभगवाननेसंतनो

विपत्ति.
सि०१३

॥२६॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२७॥

पछे महादुःखरूपजाणे ॥ ते मजिबने प्रथम तो पंचविषयनो त्याग करिने संतना समागम मारहे वुं पडे ते कठण जे वुं जणाय छे ॥ पण
जो तेने सहनशक्ति राखिने समागम मां पड्यो रहे तो तेने दिवसे दिवसे अंतर मां आनंद उपज तो जाय ॥ अने तेने विषयने बिषेदु
ख दोष देखा तो जाय ॥ अने पछे ज्यारे ते मां दुःखने दोष जणाणा त्यारे तो तेने पंचविषय दिठा पण गमे नहिं ॥ ने एता पंचविषयनो
त्याग करिने संतना समागम मारहे वुं ॥ तेने जपरम आनंद माने छे ॥ माटे विषयनो त्याग करयो ते मां प्रथम तो कठण जे वुं ज.
णाथरुं पण पछे तेने महासुखने शांति थाय छे ॥ ने अद्भुत आनंदने पामे छे ॥ पण जो प्रथम सहनशक्ति राखिने वलात्कारे
विषयनो त्याग करे त्यारे सुखने पामे जे मआलोक मां कोई सुख पा मवुंदोय तो ते पण जे जे प्रथम दारवडो करे छे त्यारे तेने ते सु
ख मले छे ॥ पण दाखडो कस्या विना तो माई क सुख पण मल तुनधि ॥ तो अलोकिकने अविनाशिए वुं जे मायापर सुख ते दा
खडा विना कपाम ले एम छे ॥ अने पूर्वे पण जे जे देहना सुखनो त्याग करिने भगवानने पाम बासा रुं महातप कस्या छे ने दे
हनांदमन कस्या छे तेनी उपरज भगवान प्रसन्न थाय छे ॥ पण ते बिना घर दारवडे को ईनी उपर भगवान प्रसन्न थाय नधि ॥ ते प
ण निष्कुलानंद स्यामिना किर्तन मां करुं छे जे ॥ तन सुख चायरा मरि जाय ॥ एतो बात देवू ॥ बंदे कुपाये परदू
र ॥ माटे देहना सुखनो त्याग करे ॥ त्यारे जे तेना उपर भगवान राजि थाय छे ॥ पण पंचविषयनी काम नारुपि वासना
नो त्याग कस्या विना भगवान राजि थाय नहिं ॥ ते पण तुलसिदासे करुं छे ॥ जे ॥ कां म त्यां राम नहिं ॥ राम त्यां नहिं
काम ॥ तुलसि रविरजनि ॥ दो वुं नहिं एक ठो म ॥ माटे एवीरिते पंचविषयनो त्याग कस्या विना भगवानना पद
ने पमा तुनधि ते सां सहनशक्ति राखिने पंचविषयनो त्याग करिने संतना समागम मां अखंड रहे वुं अने ते संतने समागमे
करिने जिवने तान थाय छे ॥ ने ताने करिने भगवानना धामने पमाय छे ॥

॥

॥ श्रीहरिकृष्णनमोनमः ॥

॥ संवत् १९९९ अश्लेषा ॥ १९ अश्लेषा ॥ सना कारतग

शुद्धि ११ एकादशिनै दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगान श्रीपीपति मध्ये व्यास चतुरद्विजिने घेर उगमणा वारना

पीपति.
सि. १६

॥२७॥

ओरडानी आगत फलिमां हो लिया उपर विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे सोनेरि वस्त्रधारण कस्याहतां ॥ ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आ-
 धूषण सोमि रस्यां हतां ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगत साधु तथा घणा कहि भक्त नीस भाभराई ने बेरिहती पछे महा राज बो-
 ल्या जे जिवने एक स्वतंत्र पणुं छे ॥ ने एक परतंत्र पणुं छे ॥ तेमां जे जिव परतंत्र कहें तां आत्ता मां वरते छे ते सुखि थाय छे ॥ कहे-
 तां पोताना मननुं गमतुं मुकिने सतशास्त्रने सद्गुरु नायचन प्रमाणे वरते छे ने धर्ममां दृढ़ पणे रहें छे ॥ ते महा सुखने पांम छे
 अने जे सतशास्त्रने सद्गुरु नायचन नो त्याग करिने पोताना मननी खुशि प्रमाणे स्वतंत्र वरते छे ॥ ते तो आसोक मां ने परलोक-
 मां महा दुःखने पांम छे ॥ जे मधुनिया तुं हो रह्यो ते सुखि थाय छे ने निधुनि दुहा रह्यो ते दुःखि थाय छे ॥ केम के निधुनिया हो
 रने शिया ले चोमा से उनाले टाढ़ तढ़ को वरसादनुं दुःख भोग वुं पड़े छे ॥ ने कोई कनाखे तरमां पड़े तो ते नाधुनि नाधो कारव
 य छे ॥ तेम जे मननी खुशि प्रमाणे स्वतंत्र वरते छे ॥ ते जिव जे ते जन्म मृत्यु गर भवासने चो राशिनां महा कष्ट भोग वे छे ॥
 अने ज्यां सुधि जिव पोताना मननी खुशि प्रमाणे स्वतंत्र वरते छे ॥ त्यां सुधिते जिवनुं कल्याण कोई काले थतुं नथि ॥ अने
 जे जिव पोताना मननुं गमतुं मुकिने निरमानि थईने प्रगट भगवान के ते भगवान नाएकां तिक पंचविषय ना त्यागि रावा
 जे साधु सैनी पासे थिवर्तमान लेईने ते नी आत्ता मां वरते छे के देतां भगवान ने भगवान ना संतने आधिन वरते छे तेनुं ज
 कल्याण थाय छे ॥ ने ते महा सुखने पांम छे ॥ अने कोई कहें जे अमे तो बर्तमान पले नही ॥ तो तेने तो महा पापि जाणवो ॥
 केम के प्रारब्ध बश थईने बल दनो अबतार अबशे त्यारे केम वरतमान पाल बां पडशे तथा गंधे दाना अबतार मां तथा उंटिया
 अबतार मां के भारादिक धुनि नी आत्ता पाल बिपडशे ने महा हेराज थवुं पडशे ॥ अने कर्म बश थईने पराधिन पणे जे मध-
 णिक हेरो तेम बर्तवुं पडशे तो पण जिवनुं कल्याण नहिं थाय ॥ माटे जे नेमनुष्य देह आव्यो छे ने ते एम कहें छे जे अमं तो
 वरतमान पले नहिं ॥ तेने तो महा पाप जाणवुं अने तेने तो अस्फुरि जिव जाणवो ॥ अने जे दैविजिय होय तता वरतमान नी-
 ना पाड़े जनहि ॥ अने जे दैविजिय होय ते धर्म तो पालता जहोय ॥ तो पण ते महा आ पुरुष पासे थीराजि थईने वरतमान ले छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२६॥

ने ते जीवसुं कल्याण थाय छे ॥ अने जे महात्मा पुरुष वरत मान लेवावे छे ॥ तेमां कांई तेने स्वार्थ न पि ॥ ने एतां केवल पर
उपकार माटे उपदेशा आपे छे ॥ केम के चोरि छिना ॥ लिदारुमा दिवटलवुं ॥ बटलाववुं तेनो त्याग करावे छे ॥ तेमां महात्मा पुरुष
ने शोसार्थ छे ॥ केवल परमार्थ माटे दारवडा करिने अधर्म थकि मुकावे छे ॥ माटे जे ने पोताना आत्मानुं रुडुं करवा निई छा
होय तेने तो सत पुरुषनो उपकार मानिने पोताना मननुंग मतुं सुकिने सत्पुरुषनी आत्मा मां मनक्रमवचने यतवुं एज जि
वनी अति दोहितारता छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण-

यनमो नमः ॥
॥ संवत् १९ अोगणिशे १९ अोगणिसना कारतगमुदि १२ द्वादसिने दिवस महाराज श्री
हरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलि मध्ये व्यास परसोतम बोधाना ओरहानी ओसरिमां गादि तकि यानरवायिने दोलियाउ
परबिराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया नीबल्लधारण कस्याहतां ने सर्वे अंगने विषे पुष्पना आभूषण सोभिरहतां ॥
ने जलाटने विषे कंकुनो चांदलो कस्योह तो ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधुतथा घण कहरि भक्तनी सभा भराईने बे
ठिहति ॥ पछे गाम पिपलि ना व्यास देव करवान वैदे महाराजने प्रश्न पुछुं जे हे महाराज पंचविषयनी चासना रात्यानो शो
उपाय छे ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे विषयनी वासना राखवानो मुख्य उपाय तो ए छे जे प्रथम तो आत्मा ना कल्याणने
अर्थ निष्काम भावे करिने भगवानने भगवानना संतनो दृढ आसरो करवो ॥ अने जे ने वासना रलि गई होय एवा जे भगवा
न ना एकांति क संत तेनो मनक्रमवचने समागम करवो ॥ अने संतना समागम मारहिने यत्न करवा ॥ अने यत्नने विष
वासनारुपि बिजने हो मिदे बुअने एविरिते यत्न करवा थकि वासना रलि जाय छे ॥ जे मझाडना बिजने अग्नि मां शोकि
ने बावे तो ते बिज उगे नहि ॥ तेम यत्नरुपि अग्निने विषे वासनारुपि बिजने बालि नाखे तो तेने वासनारुपि बिज मां थिउप-
न्युं जे पिंड ब्रह्मांड तेनी सत्यतारुपि द्वादनी नास थई जाय छे ॥ माटे वासना राखबी होय तेने यत्न जरूर करवा ते मां यत्न
बे प्रकार ना छे ॥ एक बाहार यत्न छे ॥ ने एक आभ्यंतर यत्न छे ॥ तेमां देहे करिने अधर्म अनीतिनो त्याग करिने भग

पिपलि
सि० १९

॥२६॥

बानने भगवानना निरवासनीक संत तेनी सेवा करिने तेने जमा उवा ॥ तथा बख्ख ओढाडवाने तेने जल पावुं ॥ पत्रफल कुल आदि-
 कजे जे पदार्थ अरण करवुं ते सर्वे बहार यत्त छे ॥ अने इंद्रियो अंतःकरण नीयतियो ने पंचविषय ना पदार्थ मांथी पाछि वालिने भ-
 गवानना स्वरूप मां जोडि देबियो ॥ तथा सांख्य विचारे करिने देह आत्मानो बिबेक करयो तथा भगवाननी कथा किरत
 ने भजन स्मरण ध्यान पुजन जप तप व्रतादिक जे जे करवुं ते आभ्यंतर यत्त छे ॥ अने एविरिते निष्काम भावे यत्त करतां कर्ता
 पोतानुं स्वरूप जे आत्मा ते साक्षात्कार देखाय छे ॥ ने आत्माने बिषेखा एवा जे परमात्मा भगवान ते तेने प्रगट थईने साक्षात्
 कार दर्शन आपे छे ॥ अने तेने भगवानना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय छे ॥ त्यारे तेनी वासनानां बिज बलि
 जाय छे ॥ मारे कत्या एवा जे यत्त ते कत्या थकि वासनार लि जाय छे ॥ ते सारु जेने वासना टाल बिहोय तेने यत्त जरूर करवा ॥
 अने यत्त कत्या बिना वासना टले नहि ॥ ने वासनार ल्या बिना जिवनुं कल्याण थाय नहि ॥ ते सारु भगवानने भगवानना संत
 नो द्रव आसरो करिने यत्त करवा ॥ एज वासना टालवानो उपाय छे ॥

॥ इति श्रीसुरवसिदांतसमाप्र

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसं १९ ओगणिसना कारतग

बदि ॥ २ ॥ बिजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलिमधेशा देव सिमेराजने धेरुगमणी बार और दा-
 नी ओसरिमां गादि त किये बुक्त हो लिया उपरि राजमान थया हता ॥ ने सर्वे जरिया नी बख्ख धारण कत्सां हतां ने पुष्पनादा
 र कंठ मां सो भिर ह्या हता ॥ ने पोताना मुखार्थिंदनी आगल साधु तथा घणा कह रि भक्त नी सभा भरार्दने बेरिहती ॥ पछे
 विरजि भक्ते महाराज ने प्रस्त पुछुं जे हे महाराज आते त्रिसकोड देवता थया छे ॥ ते शुं पुन्ये करिने थया हरो ॥ अने नवनाथने
 चोरासि सिद्ध थया छे ते शुं साधने करिने थया हरो ॥ अने तमारि भक्ती करे छे तेने शुं प्राप्ति थयो ते क हो ॥ पछे महाराज बो
 ल्या जे सां भलो एनो उत्तर करियो छिये जे ॥ ते त्रिसकोड देवता थया छे ते तो सकाम भाव राखिने धर्म अर्थने कामरूप फ-
 लने पामवा सारु अर्थ अनिति नो त्याग करिने भगवाननी रूपासना करि छे तेणे करिने ते त्रिसकोड देवता थया छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२९॥

अनेनवनाथनेचोरासिसिद्धययाछे तेनो निष्कामभावराखिने धर्मअर्थकामरूपकलने त्यागकरिने प्रत्यक्षएवाजेरूपमदेव भगवान्
नतेनी भक्तिने उपासना करिछे ॥ तेणे करिने नवनाथनेचोरासिसिद्धययाछे ॥ अने अमारि भक्ति करे छे तेने एविप्राप्तिथायछे ॥ जे
अमारो आसरो करिने जे अमारुं भजन करे छे तेने वेदवेदांतादिक सर्व सास्त्रनो सार एवुं जे आत्यंतिक ज्ञान तेने आपिने ब्रह्म-
रूप करिने अक्षरधामने पमाडिये छिये ॥ ते आत्यंतिक ज्ञाननुं शुरुपछे ॥ तो धर्म ज्ञानवैरागने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवान्-
नी भक्ति सिद्धथाय तेनुं नाम आत्यंतिक ज्ञान छे ॥ तेमां धर्म ते शुरुं तो श्रुति स्मृतिमां कल्याजे वरणाश्रमना धर्म ते प्रमाणे दृढपणे
वरतवुं ॥ अने इंद्रियो अंतःकरणनी वृत्तियांने विषयधकि पाछि वालिने भगवान् नीनवधा भक्तिने विषे जोडि देबियो ॥ तेनुं न
म धर्म कहै वाय ॥ अने ज्ञाननुं ए रूप छे जे जडचैतननो विवेक करवो कहै तां जड एविजे माया ते धकि थयो जे चो विसतत्यनो दे-
ह तेने मिथ्या जाणिने ते देहने विषे रह्यो एवो जे चैतन आत्मा तेने पो नानुं स्वरूप जाणवुं ॥ अने आत्मारूप धर्मेने स्वरुदुःख
न अपमान हाण्य दृढ आदिक जे देहनाभाव तेने असत्य जाणिने अखंड अविनासि एवो जे ब्रह्मरूप आत्मा तेने बीषे दृढ स्थिति
पामवुं तेनुं नाम ज्ञान कहिये ॥ अने वैरागनुं रूप छे जे प्रकृति पुरुष धकि उत्पन्न थयुं जे पिंड ब्रह्मांडादिक सर्व पदार्थ तेने नि-
त्यनिमित्त प्राकृतने आत्यंतिक एचार प्रकारना प्रत्यये करिने नास पमाडिने तेने दुःखरूपने पापरूप जाणिने तेनी अंतरमां
अत्यंत अरुचि करिने पो ते केवल आत्मारूप धर्मेने भगवान् ने विषे अत्यंत प्रीती करवी ॥ तेने वैराग जाणवो ॥ अने भक्ति
नुं रूप छे जे ॥ चौदलोकनुं एक ब्रह्मांड छे ॥ एवा एवा अनंत कोटि ब्रह्मांड तेनी उत्पत्ति स्थितिने प्रलय ते थाय छे जे धकि
एवा एक प्रकृति पुरुष छे ॥ ने एवा एवा अनंत कोटि प्रकृति पुरुष ते अक्षर ब्रह्मना एकरो मनारवाडाने विषे लिन थई जाय छे
अने एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेना साधर्म पणाने पाय्या एवा अनंत कोटि अक्षर रूप मुक्त छे ते सर्व मुक्तना स्वामिने आधारने सर्व
मुक्तने स्वरुदुःखना आपनारा एवा जे परब्रह्म पुरुषोत्तम भगवान् दिव्य मूर्तिने रूपा करिने जिवोना कल्याण करवाने अर्थ
पृथ्वि उपर पधारे छे ॥ ने मनुष्याकृतिनुं धारण करे छे ॥ ते भगवान् आजे मुने प्रत्यक्ष मत्वा छे ॥ एम जाणिने तेने विषे अत्यं

पिपत्ती
सि० २०

॥२९॥

तस्नेहेकरिने जादाई जवुने नुनाम महात्मसहित भक्ति छे ॥ ने तेने आत्यंतिक ज्ञानपण कहवाय ॥ अने एविरितना ज्ञान नी प्रवृत्ति
 छे ते प्रमाणे समजिने जे अमारि भक्ति करे छे तेने अक्षर धाम नी प्राप्ति थाय छे ॥ अने जे सकाम भाव राखिने धर्म मारहिने
 जे अमारि भक्ति करता दशे ॥ ते देवादिक लोकने पामशे अने देव मांथि पाछे भुष्य थरो ने मनुष्य थईने ज्ञानने पामिने निरवास
 निक थईने पण अंत ज तो अक्षर धामने पामशे ॥ अने जे अमारि पासे आविने ता लियो पाड तो दशे पण जो ते धर्म थकि अष्ट दशे
 तो ते यमपुरि मांजरो ॥ अने धर्म मारहिने जे अमारि भक्ति करे छे तेने अक्षर धाम नी प्राप्ति यरो ॥

इति श्रीसुरवासिदा त समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ भोग -

णिसे १९ भोग सना कारतिक वदि ६ छठने दिवस महा राज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री पिपलि मध्ये शा देव जि मन्त्र जति
 घेरु गमणे बार ओर दानी ओसरि मागा दित कियान रवा विने दो लिया उपर विराज मान थया दताने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण
 कत्पां दतां ॥ ने सर्वे अंगने विषे पुष्प नांथा भूषण दो भिर द्या दतां ॥ ने लज्जाटने विषे कंकु नो चांद द्यो क र्यो द तो ने पोत ता
 सुरवा र्विंदनी आगल साधु तथा घणा कह रि भ क्त नी सभा भगई ने वेदि हति ॥ पछे महा राजे साधुने एक प्रसन्न पुछ्यु ॥ जे भ
 गवान छे ते तो पूरण काम छे ने अरबंडान द छे अने सर्वने स्वरवनादा ता छे ॥ पण भगवानने बिजो कोई स्वरव आपे ए मन
 धि ॥ अने भगवान तो पो ते पोताने स्वरवे करिने जमहासु खिया छे ॥ अने बिजा अनंतने पो ते सुखिया करे छे ॥ अने भग
 वानने कोई वस्तु जोई तिन थि एवा भगवान छे ॥ तो पण सर्वे शास्त्र तथा सर्व जे जे महात्मा पुरुष ते एम कहे छे जे भगवानने
 तन मन धन अरण करो तो तमारुं सारुं थाय ॥ अने बलि जे जे आपे छे ॥ तेनुं भगवान लिये पण छे ॥ अने पो ते भगवान पण
 एम कहे छे जे तमारुं सारवस जे जे होय ते मुने अपण कर अने शास्त्र मां पण एम कह्युं छे जे दान्य पुंन्य द्रत तपय जे जे कर
 बुं ॥ ते सर वे अक्षार्पण कर बुं ॥ अने ब्राह्मण तथा साधु तपण सर्वने एम उपदेश आपे छे जे भगवानने अर्थ आपो ते तमा
 रुं सारुं थाय ॥ एविरिते सर्वेनुं भगवान ग्रहण करे छे ॥ त्यो ते एम जोतां भगवान भूरव्याख्याने सौकर्त्ता अक्षावाला म-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३०॥

गवान कहवाय ॥ माटे तेनुं के म हरो ते कहो ॥ पछि धर्मनंद स्वामि ॥ तथा अक्षरमुक्ता नंद स्वामि ये उत्तर करवा मांडो पण
थयो नहिं ॥ पछे महाराज बोल्या जे सां भलो अमे एनो उत्तर करिये जे भगवान तो भूख्यानथि ॥ नेत्रलाया लापण नथि ने
भगवान तो पूरण काम छे ॥ अने जे जिव छे ते अपूर्ण छे ॥ माटे ए अपूर्ण ए वा जे जिवो ने पूरण करवा सारुं पूर्ण काम ए वा जे
प्रत्यक्ष भगवान ते जिवो नीपेठे अपूर्ण जे वास जाति थई ने ते जिवो नी सेवाने ग्रहण करे छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान नी
सेवाये करि ने अपूर्ण ए वा जे जिवो ते पूर्ण काम थाय छे ॥ केम के भगवान छे ते जिव मात्रना आदिकारण छे ने सर्वे जिव
ना भगवान जिवन छे ॥ माटे जे जे भगवान ने आपे छे ॥ ते आपनारो पो ते जर्पा मे छे ॥ जे म ब्रक्षना मूल्य मां पाणिरे डे तो ते
पाणी वृक्ष निडा लेडा ले ने पां द डे पां द डे चट्टि जाय छे ने ते वृक्ष वृद्धि ने पा मे छे ते म वृक्ष रूप जे जिवो ते नामूल्य रूप भगवा
न छे ते भगवान ने जीव जे ते भावे करि ने जे जे अपर्ण करे छे ते अपर्ण नो करनारो जिवो ते ज ते सरवने पा मे छे ने ते जिव म
हा सरवियो थाय छे ॥ वजि जे मखे दुखे तर मां बिज वावे छे ॥ ते वावनारो खे दु जे ते एकदाणाना दजार गणा दाणा पा मे
छे ॥ ने ते माखे तर ने कां ई ले बुं दे बुं नथि ॥ ने जे जे खरी मे हेन त थिर खे तर मां वावे छे ॥ ते ने निपज आवे छे ॥ ते मरुद्ध भा
वे करि ने जे जे जिव भगवान ने संत नि सेवा करे छे ॥ तथा जे जे अपर्ण करे छे ते जे ते अपर्ण नो करनारो ने सेवानो
करनारो पो ते ज सरवने पा मे छे ॥ अने भगवान ने तो ते मां लेवा देवानथि ॥ ने भगवान जे जे ग्रहण करे छे ॥ ते तो केव
ल दयाये करि ने ग्रहण करे छे ॥ जे म मोटो चक्रवर्ति राजा होय ते ने कोई क गरि बसुद्ध भावे करि ने जमवानुं नो तरुं
आपित्यारे ते ने घेर मे हेर करि ने राजा जमवा जाय ते रांक ने घेर तो जारनां दो कलां कसां होय ते ने जमे ॥ ते शुराजा कांई
जारनां दो कलां नो भूख्यो ह तो ते जमवा गयो ॥ जे भारे भारे पो ता ने घेर मे वाहता ते ने मे लिने रांक ने घेर गयो माटे
राजा भूख्यो तो न हो तो तो पण ते रांक उपर मे हेर बानी करि ने ते रांक ने घेर राजा जमवा जाय छे ॥ अने ते राजा ने जमनां
हो कलां भावे ए म तो नथि ॥ तो पण ते रांक नो भाव जोई ने ते ने मां ज आपवा सारुं ने ते ने सरवियो करवा सारुं रांक

पिप लि
सि० २१

॥३०॥

નાંદોકલાંજમેછે ॥ તેમ ભગવાન તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના રાજાધિરાજ છે ॥ ને લક્ષ્મિના સ્વામિ છે ને સુરવના તો સાગર છે ॥ એવા
જે ભગવાન તે પોતાના સુરવમાં પિણક સુલિ ભરિને પ્રકૃતિ પુરુષને આપ્યું છે ॥ તે સુરવકરિને પ્રકૃતિ પુરુષને તે અનંત કોટિ બ્રહ્માં
ડ ઉપજાવવાની શક્તિને પામ્યો છે ॥ અને તે બ્રહ્માંડ ॥ બ્રહ્માંડ પ્રત્યે પ્રધાન પુરુષ મહત્ત્વે રાજ પુરુષ તથા બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવ ॥
તથા દૃઢાદિક દેવ રુષિ ગાંધર્વ રાજારંક પશુ પક્ષિ આદિક સર્વે જે તે ભગવાનના સુરવમાં પિણક સુલિ ભરિને દિપું નારણું ॥ તે-
ણે કરિને સુરવિયા થયા છે ॥ ને તે સુરવપણ અપાર જેવું જણાય છે ॥ તો ભગવાનના સુરવનો તો પાર કેમ આવે ॥ અને ભગવાનના
ધામનું જે સુરવ છે ॥ તેની આગલ દેવાદિકના સુરવને તો નર્ક જેવું કહ્યું છે ॥ મારે દેવાદિકના સુરવને તો નર્ક જેવું કહ્યું ॥
ત્યારે મનુષ્યના સુરવની તો ગણતરી જીતી ॥ એ તો ભગવાનના સુરવ આગલ કાંઈ જ નહિ ॥ એવા જે ભગવાન તે તો કેવલ જિવોના
ઉપર દયા કરિને સેવાનું ગ્રહણ કરે છે ॥ તથા જે જે અર્પણ કરે છે ॥ તેને દયા કરિને ગ્રહણ કરે છે ॥ અને તે જીવને જે જે દુઃખ
હોય તે તે સુરવને પમાડે છે ॥ તે પ્રાંજે નિષ્કામ ભાવે સેવા ભક્તિ કરે છે ॥ તેને તો ભગવાન જે તે પોતાના અક્ષરધામને પમા
ડે છે ॥ અને જે સકામી છે ॥ તેને જે જે દુઃખ હોય તેને તે તે આપે છે ॥ અને એવા જે ભગવાન તે જે તે સર્વેની સેવાને ગ્રહણ કરતા પદ્મ
કોઈ માં બંધાતા નથી ॥ ને નિર્ઘી પરે છે જે મરાજા જે તે રોકનાં જારનાં દોકલાંમાં સુરવમાં નિ બંધાય નહિ ને એ તો રાંક ઉપર
દયા કરિને જમવા જાય છે ॥ તેમ ભગવાન જે તે રાજા દેવ બ્રહ્મા ને પ્રકૃતિ પુરુષ સુધિનાં સુરવ તેને જારનાં દોકલાંનું લ્યે-
વે છે ॥ મારે કેવલ દયાયે કરિને જિવોની સેવાનું ગ્રહણ કરે છે ॥ અને તે જીવોની સેવાને ગ્રહણ કરિને તેને જ સુરવિયા કરે
છે ॥ તે સારું જેને મહા સુરવિયા થવું હોય તેને શુદ્ધ ભાવે કરિને અતિ દિન પર્દને તનમન પને કરિને ભગવાનની સેવા કરવિ
તો તે જિય મહા સુરવને પામશે ॥ અને પૂર્વે પણ જે જે ભગવાનની સેવા કરિ છે ॥ તે જ મહા સુરવને પામ્યો છે મારે ભગવા
નને જે જે અર્પણ કરશે ॥ તે જ સુરવિયા થશે ॥ અને જે ભગવાનને અર્પણ નહિ કરે ॥ તે કોઈ કાલે સુરવિયા થવાના નથી ॥ જે
મદારિ સાંઢા પગાદિક દ્વિયો છે ॥ તે જે કામ કાજ કરિને રલિને પેદને તવરાવે છે અને પેદ તો કાંઈ કામ કાજ કરે

નહિં ॥ નેવેદુંવેદું રવાય ॥ ત્યારે હાથ પગાદિકે ધિચાર કર્યો જે પેટતો કોઈ કામ કાજ કરે નહિં ॥ નેવેદુંવેદું રવાય છે ॥ મારે આજ
આપણે પેટને રવાવા આપ્યું નહિં ॥ પછે પેટને રવાવા ન આપ્યું ॥ નેજ્યાં બપોર થયા ત્યાં તો હાથ પગ દિલ્લા પડવા માંડ્યા ॥ ને સાં
જ પડી ત્યારે હાથ પગ માંથી ચેતન્ય જતું રહ્યું ॥ ત્યારે હાથ પગે કહ્યું જે પેટ ભાઈ અમને તે શું થયું ॥ ત્યારે પેટે કહ્યું જે શું થયું તે શું ॥ મ
ને તમે રવાવા આપ્યું નહિં ॥ તેણે કરિને તમે ને દુઃસ્વ થયું છે ॥ મારે મુને જે તમે રવાવા આપો છો ॥ તે તો તમારા સ્વ સાથે આપો
છો ॥ કેમ કે મુને જે જે રવાવા આપો છો તેનો રસ સર્વે હાથ પગાદિકે દ્વિયોમાં નો રવો નો રવો નીડિ જાય છે ॥ તેણે કરિને તમે જ
સ્વ રિયાયાઓ છો ॥ તેમાં મારે લેવું દેવું નથી ॥ તેમણે તો દ્રષ્ટાંત ને એનું સિદ્ધાંત રાખે જે ॥ ભગવાનને જિવ જે જે અરપણ કરે છે
॥ તે અરપણ નો કરનારો પોતે જ સ્વ રાખે પામે છે ॥ તેમાં જેટલું જે જીવ ભગવાનને અરપણ કરે છે તેટલું તે સ્વ રાખે પામે છે
અને જેટલું જીવ લોભે કરિને પોતે રાખે છે ॥ તેટલું તેને દુઃસ્વ રહે છે ॥ કેમ કે જે જે આપે છે તે દુઃસ્વ જ આપે છે ॥ અને દુઃસ્વને સા
રે ભગવાન તેને સ્વ આપે છે ॥ અને જેટલું જે રાખે છે ॥ તેટલું તેને દુઃસ્વ રહે છે ॥ ત્યારે કોઈ કહેશે જે દુઃસ્વ શું કરવા રાખતા
દેશે ॥ તો જ્યાં સુધિ જીવને અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધિ જિવ દુઃસ્વને રાખે છે ॥ જેમ બાલક દોષ તે સોમલ રચારને મોદામાં ના
રે ॥ ત્યારે તેનાં માવિતર તેને કહે જે મોદામાંથી સોમલ રચારને કાદિના રવા ॥ નીકર મરી જઈ શ ॥ એમ કહે તો પણ તે બાલ
કને મુવાની તો રવ ચર નથી ॥ મારે સોમલ રચારને મોદામાંથી કાદિના રવે નહિં ॥ પછે તેની માદોષ તે તેને ફોસના વિને એમ ક
હે જે સોમલ રચાર તું મને આપે તો હું તને દૂધને શા કર રવ ચરાયું ॥ પછે તે બાલક જો બધાય સોમલ રચારને મોદામાંથી
કાદિને તેની માને આપી દે તો તે બાલક જીવ તો રહેને દૂધને શા કર રવાયને સ્વ રાખે પામે ॥ અને જો અણ સમજણે
કરિને જેટલો સોમલ રચાર પોતાના મોદામાં રાખે તો તેટલું તેને દુઃસ્વ થાય છે ॥ તેમ સોમલ રચાર રૂપ જગતના પંચ વિ
ષય છે ॥ તે જગતના વિષયને બાલક જેવા જે અજ્ઞાની જીવ છે ॥ તે વાસનાયે કરિને પંચ વિષયને ભોગવે છે ॥ અને તે વિ
ષયને ભોગવે કરિને જન્મ મૃત્યુ ગર્ભ વાસને ચોરાશિમાં મહા દુઃસ્વને ભોગવે છે ॥ તે દુઃસ્વને ભગવાન જાણે છે ॥

પણ જીવ જાણતો નથી ॥ જેમ સોમલ સ્વાર માં દુઃખ છે ॥ તેને જાણે નહિ ॥ અને સુખ જાણીને સ્વાધ ॥ તેમ અજ્ઞાની જીવ પંચ વિષ-
ય માં દુઃખ છે તેને જાણતા નથી ॥ ને સુખ જાણીને વિષયને ભોગવે છે ॥ તે પંચ વિષયને માવિતર રૂપ ભગવાનને ભગવાનના
સંતતે સુકાવે છે ॥ તો તેને બાલક જેવો જે અજ્ઞાની જીવ છે તે હસાહસ વિષય પંચ વિષય તેને ત્યાગ કરતા નથી ॥ પછે તે
અજ્ઞાની જીવોને દેવાદિકના સુખનો લોભ દેવાદિને વિષયનો ત્યાગ કરાવે છે ॥ અને તે જીવો પંચ વિષયના પદાર્થમાં મા-
નમાન્યો છે ॥ મારે જ્યાં ત્યાં તો નાચિ દિયે નહિ ॥ તે સારું તેને ભગવાનને સંતતે તેમ લોભ દેવાડે છે જે જોતું ભગવાનને
અર્પણ કરે તો તે માંથી તને ભગવાન મહા સુખ આપશે ॥ પછે જે દલું ભગવાનને અર્પણ કરે છે તે દલું તેને સુખ થાય છે ॥
અને જે દલું જે અજ્ઞાને કરિને વાકી રાવે છે ॥ તે દલું તેને દુઃખ રહે છે ॥ અને જે પોતાનું સર્વ સતત મન ધન ભગવાનને અર્પણ
કરે છે તે જીવ જે તેની વાસનીક બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના અક્ષરધામ ને પામે છે ॥ અને જે દલિ જેને વાસના રહે છે ॥ તે દલું તે
ને જન્મ મૃત્યુ રૂપિ મહા દુઃખ રહે છે ॥ મારે ભગવાનને ભગવાનના નીરવાસનીક સંતતે જે જે અર્પણ કરે છે તે પોતાના સુ-
ખ સારું કરે છે ॥ પણ ભગવાનને ભગવાનના સંતતે તેમાં રંચ માત્ર સ્વાર્થ નથી ॥ અને એ તો જેમ બાલક પાસે થી એની માસો
મલ સ્વાર માગિ લિયે ॥ તેમ ભગવાન જે તે કેવલ દયા કરિને સર્વે જીવોની સેવાનું ગ્રહણ કરે છે ॥ અને ગ્રહણ કરતા
થકા પણ તેમાં ભગવાન બંધાતા નથી ॥ ને નિર્લેપ થકા વર્તે છે ॥ જેમ કમલનુપાન છે તે જલમાં રહ્યું થકું જલમાં લોપા-
તું નથી ॥ તેમ ભગવાન છે તે પણ મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરિને સર્વે મનુષ્યની સેવાનું ગ્રહણ કરતા થકા પણ નિર્લેપ રહે છે
॥ અને દેવમાં ભગવાન દેહનું ધારણ કરે છે ॥ ત્યારે સર્વ દેવની સેવાને ગ્રહણ કરતા થકા પણ તેથી પરચરે છે ॥ અ-
ને વિજા જીવ જો ભગવાનનો ચાહલે હને સેવા કરાવે ॥ અથવા કોઈનું કાંઈ પદાર્થ ગ્રહણ કરે ॥ તો તે સેવાનો કરાવના
રો પદાર્થનું ગ્રહણ કરનારો પુરુષ જે તે તેમાં લોભાદિને ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે ॥ તેમ સુજે એવો મોટો દેવ બ્રહ્માદિક જેવો
હોય તો પણ તે પંચ વિષયનું ગ્રહણ કરિને ઊગરવાને કોઈ સમર્થ નથી ॥ જેમ બાલકના મોઢામાંથી સોમલ સ્વાર કાઢિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३२॥

लेईने बिजुंबालकरवावाजाय ॥ तो ते बालक ना प्राण जाय ॥ ते मज्यां सुधिजेने पंचविषयनी वासना छे ॥ त्यां सुधिते पंच
विषयनु ग्रहण करवा जरी तो ते जरूर भ्रष्ट थया विनार हेरी नहि ॥ माटे सेवा करवा योग्य अने सर्व जीवमात्रने सर्व सत्त्वरपण क
रवायो ग्यावा तो एक भगवान ज छे ॥ कैमके भगवान एक कोई विषयमां लो भाय एवा नथी ॥ जे म बालक नी जे मा छे ॥
ते बालक ना मोढा मांथी सोमजरवारने लेईने पोते तेने नाखि दिये छे ॥ पण तेने खातिनथी ॥ कैमके तेनी मा ए सो
मजरवारमां मृत्युं जाण्युं छे ॥ ते म सोमजरवार रूप जे पंचविषयनां पदार्थ तेने बालकरूप एवा जे अज्ञानी यासना वा
ळा जीव ॥ तेनी पासेथी लेईने भगवानने भगवान ना संत जे ते जिवने नीर बासनी क करिने महा स्वरूपने पमाडे छे ॥ अने भग
वानने संत पोते मायापर निरले पयका असंगि वरते छे ॥ पण पोते तेमां कांई त्यो भातानथी ॥ माटे भगवान तो जियो
उपर कृपा करिने मनुष्य जे वास जाति धईने सर्व जीवोनी सेवानुं ग्रहण करे छे ॥ अने जे जे जिव सेवा करे छे ॥ ने जे पोतानुं
सर्व सत्त्वरपण करे छे ॥ ते जिव महा सुखियो थाय छे ॥ माटे भगवान तो पूरण कामने अखंडा नंद छे ॥ ने पोते पोताने
सुखे करिने ज सुखिया छे ॥ पण बिजा जियोने पोतानुं सुख पमाडवा सारु सर्व जीवोनुं सर्व ग्रहण करे छे ॥ माटे
जेने महा सुखिया थनुं होय तेने पोतानु तन मन धनादिक सर्व स भगवानने अर्पण करवुं ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

सर्वतः ११ श्रीगणिते ११ श्रीगणितसना कारन गद्यदि अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान ॥ गाम श्री पिपलि
मध्ये शा त्रिक म द्वावेरने घेर आथ मणें वार श्रीर डानी श्रीसरि मांगादित किये युक्त बो लिबा उपर धिराज मान थया हता
॥ ने सर्वे स्वे तयत्त्व धारण कर त्यां हतां ॥ न मुक्त के गुल्हा बिरंगानो फेटो बांध्यो हतो ॥ ने पोताना मूरवा र्थिदनी आग-
ल साधु तथा घणा क हरि भक्तनी स भा भराईने बैठि हति ॥ पछे शा देवसी मेरा जे महारा जने प्रहस पुच्छुं जे ॥ हे म-
हाराज ॥ आज गतमां मनुष्य मरि जाय छे ॥ तेनी चांसे केट लाक आद्धादिक क्रिया करे छे ने केट लाक नथी करतो ॥

पिपलि
सि ॥२२॥

॥३२॥

माटे ते श्राद्धादिक करेछे ते एमरनारानो जीव पामतो हरो के नहिं ॥ पामतो होय ते कहो ॥ पछे महाराज बो ज्यजे श्राद्धादिक क्रिया करी ते सत्य छे ॥ अने ते मरनारानो जीव पण सर्वे पामे छे ॥ ते पण सत्य छे ॥ केमके श्राद्धादिक कर्म सर्वे वेदमां क हे छुंछे ॥ अने जे वेद छे ते भगवानना सुख नीवाणि छे ॥ माटे जे जे जियने वांसे वेद विधि प्रमाणे करे छे ॥ तेना फलने भगवान पहां चाहे छे ॥ केमके भगवान छे ते सर्वे जियेना कर्मना फलना आपनारा छे ॥ ते जे जीवनां जेवां कर्म होय तेने तेवुं फल पमाडे छे ॥ केमके जो एम फल आपता न होय तो दान पुन्य जप तप व्रतादिक साधन उकरवाकरे ॥ माटे दान पुन्यादिक जे जे करे छे ॥ तेनुं फल मुवाकेडे बिजे जन्मे जरूर भगवान पमाडे छे ॥ ते जो न पमाड ता होय तो उंकरवाकरे ॥ माटे जे जे करे छे ॥ ते ते जीव जरूर पामे छे ॥ ते सारुं सर्वेना धर्ममां जप तपादिक साधन क ह्यांछे अने ते क ह्या प्रमाणे जे जे करे छे ॥ तेनुं जरूर क ह्या पथाय छे ॥ माटे मुवाने वांसे पण जे जे श्राद्धादिक करे छे तेना फलने पण भगवान पहां चाडवाने समरथ छे ॥ जे म अग्रज सरकारे तार बांध्यो छे ॥ ते हजारे गाउनी वात ते जे नी जे प्रमाणे होय तेनी ते प्रमाणे एक पल चारमां तारमां पहां चाहे छे ॥ ते म भगवान सर्वेना अंतरजा मिछे ॥ ते जे जीव जेवां कर्म करे छे ॥ तेने तेवुं फल आपे छे ॥ माटे जे जीव मरे छे ॥ तेनी वासना ज्यां थि सुयो होय त्यां रहे छे अने ते मरनारानो पण ते घरने विषे तथा धन माल गा मगरासने विषे भाग छे ॥ तथा सगा कुटुंबिने विषे पण तेनी वासना छे ॥ ते सारु तेने वांसे जे जे करे छे ॥ ते ते मरनारो जरूर पामे छे ॥ अने जे कोई क शास्त्रमां श्राद्धादिक नीना पाडि हरो ॥ ते तो एमना पाडि हरो जे कोई क भगवाननो भक्त होय ॥ तेणो भगवानने शरणे जईने धर्म ज्ञानने वैरागने महात्मे सहित भगवाननी भक्तिसिद्ध करिने पिंड ब्रह्मांडादिक सर्व पदार्थने विषे थी वासना टालिने पो ते ब्रह्मरूप थईने सिद्ध दशाने पाम्यो होय ने तेनो देह पडे त्यारे तेनो आत्मा तो महा मुक्त छे ॥ माटे ते तो भगवानना अक्षर धामने पामे छे ॥ अने तेने कांई बाकि पामवुं रेहुं नथी ॥ माटे तेने अर्थ श्राद्धादिक नीना पाडी छे ॥ जे एवा मुक्त थया होय तेने कांई पामवुं रेहुं नथि ॥ केमके वासना बाला जिवने पामवानी लालच होय ॥ पण

श्रीमुरप
सिद्धांत
॥३३॥

जे निरवासनिक थयो होय तेने आलोकना करव पामवानी दछा होय नहिं ॥ अने एवो जे सुक्त होय तेने बांसे कोई श्राद्धादि
क कर्म करे एम पण होय नहिं ॥ केम के ए तो वैरागने पामिने सर्व संबंधिनो ने सर्व धन माल नो त्याग करिने भेख लेई ने
बिजाजियो ना कल्याणने अर्थे पुथीने विषे फरता होय तेने कोण श्राद्धादिक करे ॥ अने तेने कराव्यानुं पण काई बा-
कि रह्युं नथि ॥ माटे ए वा सुक्त नी बांसे श्राद्धादिक करवानी ना पाडि छे ॥ अने जेने वासना होय तेने बांसे तो श्राद्धादिक ज-
रु करवुं ॥ अने ते जिय पामे छे ए वात पण खरि छे ॥ अने जे भगवान भजिने निरवासनी क थयो होय तेने कांई करवुं रख्युं नथि
॥ माटे शास्त्रना मर्मने जाण्या विना एक कहेरो जे श्राद्धादिक करवुं ने एक कहेरो जे न करवुं ॥ ते सम ज्या विना वाद विवाद
करे छे ॥ पण श्राद्धादिक करवुं तेज सत्य छे ॥ अने ए विरी ते जे जे पि धिनिषे धने पाले छे तेनुं ज कोई क दहाडे कल्याण थाय
छे ॥ अने जे विधिनिषे धने खोराक हिने तेने पालतान थि ते तो महापापि छे ॥ ने ना स्तीक छे ॥ अने तेनुं कल्याण पण
कोई का लेथतुं नथी ॥

॥ इति श्री मुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्ण -

य नमो नमः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिस १९ अंगणिस ना कारतगवदि १२ द्वादशीने दिवस महाराज श्री ह-
रि कृष्ण भगवान गाम श्री पीपलि मध्ये व्यास भगवान घालजीने घेर उगमणे बार श्री रडानी श्री सरिमां हिंडोला रवाट
उपर विराज मान थवा हता ॥ ने सर्वे जरिया नी यत्न धारण कत्यां हता ने पुण्यां आभूषण सर्वे अंगमां शो भिरत्यां हतां
ने ललारने विषे कंकुनो च्चां दलोक स्यो हतो ॥ अने पोताना मुर्या बिंदनी आगल संतमंड ल तथा घणाक हरि भक्तनी
सभा भरार्ने बढि हती ॥ पछे महाराज बोल्या जे जिवमान ने बेवात नोरप छे ॥ एक तो देह नी र पाहने अर्थे द्रव्य जो
ईये ॥ ते द्रव्य नो मनुष्य मात्र ने खप छे ॥ अने विजुं आत्माने जन्म मृत्यु ने गर्भ वासरुपि महा कष्ट छे तेने रालने अर्थे
ने आत्माने कल्याणने अर्थे जिवने भगवान नोरप छे ॥ अने ते द्रव्यने अर्थे ने भगवानने मलवाने अर्थे उद्यमप-
ण जिव सर्वे करे छे ॥ पण तेमां जे रीते द्रव्य मलवानो उपाय छे ॥ ते रीते उद्यम करे तो तेने द्रव्य मले छे ॥ अने ते उपायने

पिपलि.
सि० २३

॥३३॥

मुकिने बिजीरीने द्रव्य नी ईछा करे छे ॥ तेने कोई काले द्रव्य मल तुं नथि ॥ हवे ते द्रव्य मल वा नो शो उपाय छे ॥ तो पोता
 नाकुसने घटित कहे ता ॥ गियाने वे पार करवी ॥ खेडुने खेड करवी ॥ ब्राह्मणने बिद्या भणिने यज्ञादिक करावुं ॥ क्षत्रि
 ने पौतानो गामगरास होय तं मांथि ॥ अथवा कोई क नीचा करि मंडाववी ॥ ने शुद्धने त्रणवर्णनी सेवा करवि ॥ एबीरीते
 सउ सउ नो उद्यम क ह्यो होय ते प्रमाणे करीने द्रव्य क मावुं ॥ तो तेने द्रव्य मले छे ॥ ने तेने देह निखाह सरये थि पाय छे अने जे
 एबीरितनो सत्य उपाय छे तेने पड़ो मुकिने कोई कीमियो सो धे छे ॥ जे मुने किमियो मले तो दुंधन वान थाउं ॥ अने कोई
 कहे से जे देवदेवियो नी उपासना करुं ने ते मादारे सहाय थाय ते मुने द्रव्य आपे ॥ तथा कोई क हेरो जे मुने अंजन बिद्या मले
 तो प्रथमि मां द्रव्य होय तेने दुंधन भालुं ते त्यां थिरयो दिला विने धन वान थाउं ॥ तथा कहेरो के मुने कोई क योगि मले ते कचन आ
 पे तो मारो भंडार भराई जाय ॥ एबीरीते सत्य उपाय ने मुकिने खोटे चाले कीमियादिके करिने द्रव्य ने ईछे छे ॥ तेने कोई काले
 द्रव्य मल तुं नथि ॥ ने ते महादेवान थाय छे ॥ माटे एवा अस तउ पायने मेलीने सत्य उपाय जे वरणाश्रमने घटित एवो उद्यम
 करिने द्रव्य क मावुं ॥ ने तेने करिने देह नीरवाह कर्यो ॥ एज सरये थी देह निरवाह थवानो उपाय छे ने तेने द्रव्य पण मले छे
 ॥ ने सरयने पा मे छे ॥ अने हवे आत्माना कल्याणने अर्थ सत्पुरुषनो आशरो करिने ते थकि ज्ञान पामवुं ॥ ने धर्म ज्ञान कै
 राग्ये सहित भगवाननी भक्ति करवि ॥ अने एबीरीते धर्म ज्ञानादिके सहित जे भगवान राम कृष्णादिक नी द्रउपासना
 करे छे तेने भगवान प्रत्यक्ष मले छे ॥ ने तेनुं कल्याण थाय छे ॥ अने एबीरीते धर्म ज्ञानादिक साधन विना ने प्रत्यक्ष राम
 कृष्णादिक भगवाननी उपासना विना अस तपुरुषना संगे करिने कहेरो जे सर्व भगवान छे ॥ ने दुंधन भगवान छु एमस
 जिशु एटले आपणुं कल्याण थरो तथा के टला क कहेरो के सर्व मां ब्रह्म भालिने वरणावरणिनो संषय टालि शुं एटले क
 ल्याण थरो तथा कहेरो के भैरव जय तथा कमल पुजारवाईये तो कल्याण थाय ॥ एबीरीते अस तउ पायने मारो
 चाले छे ॥ तेने कोई काले भगवान मल तानथि ॥ ने तेनुं कल्याण पण कोई काले थतुं नथि ॥ माटे एवा अवला मारगने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३४॥

मेलिनेसत्यउपायजेयेदशा॥रूपप्रमाणेसत्यरुषनासंगथकिधर्मज्ञानादिकसाधननेद्रवकरिनेरामकृष्णादिकप्रत्यक्षभग-
वाननी निष्कामभावेभक्ति करविनेसत्संगकरयो तोतेणेकरिनेतेनीउपर भगवानप्रसन्नथईनेतेनेदरशनआपेछे॥
नेतेजिवनुंकल्याणथायछे॥ ॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृ-
ष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिसं१९ओगणिसनापोस्त्वुदि॥१॥पडवानेदिवसमहाराजश्री
हरिकृष्णभगवानगामश्रीपछममध्येपटेल्मुलानेघेरउगमणाबारनाओरडानी ॥ओसरीमांभादितकियान-
रवाबिनेहोलियाउपरविराजमानथयाहूतानेसर्वेजरियानीबस्त्रधारणकस्यांहतांनेपोतानामुरबाबिंदनीआगलसा
धुतयाषणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेदिहती॥पछेमहाराजनीआर्त्तिधुन्यथयापछीमहाराजबोल्याजेजेने
कांईपुछुं होयतेपुछो॥पछेमुलेपटेलेपुछुजेहेमहाराजजेनेआलोकमांसारुंहोयतेनुं परलोकमांपणसारुंथाय
छे॥केनथितुं॥अनेजेनेआलोकमांभुहुंहोयतेनेपरलोकमांभुहुंथायछे॥एमदरोजेकेनहिहोय॥अनेअलुगद्विने
नेअमारेतोआलोकमांपणवेन्नणपेठिथयांलाजआबरुंनेबेवारमांसारुंनेसारुंछे॥अनेपरलोकमांपणतमेसाक्षात्का
रमल्यातेथिसारुंथयुं॥एमजोतां तोजणायछेजेसारुंसारुंजथायछे॥पणहयेतेनुंतमेकहोतेखरुं॥पछेमहाराजबो
ल्याजेतेयाततोखरीछे॥केमकेप्रथमजिवज्यारे मोक्षनेमार्गेचालेछे॥त्यारेतेनेपेहेलो धर्मइदथायछे॥अनेतेधर्म
करिनेअर्थप्राप्तथायछे॥अनेअर्थकरिनेकामभोगबेछेकहेतांआलोकमांदेहनीरवाहनो व्यवहारतेसरिधीतेने
चालतोहोय॥अनेतेनेजमोक्षनादातातेप्रत्यक्षमलेछे॥माटेधर्मअर्थनेकामेकरिनेआलोकमांपणलाजआब-
रुंनेबेदेवारमांसारुंहोयअनेतेनेप्रत्यक्षज्ञानदाता मलेतेणेकरिनेपरलोकमांपणसारुंथायछे॥अनेबलिभगवा
नछे॥तेजेरितेजिवनुंसारुंथायतेमकरे॥एवाछेमाटेकेटलाकनेतोआलोकनांसारामांनरसंहोयनेकेटलाक
नेनरसामांसारुंहोय॥तेसारुंकोईजियसुमुक्षुहोयनेतेनेधन्यस्त्रियादिकपदार्थबंधनकरेएमहोयतोतेपदार्थ

पछम.
सि०२४

॥३४॥

नो नासकरेछे ॥ त्पारे आलो कमां तो ते नुं भुडुं कहे बाय ॥ पण ते ना आत्मानुं अतिवो सारुं छे ॥ माटे ए विरिते भुडुं ते पण
 सारुं छे ॥ पछे बलिमुले पटेले बिजुं प्रभु छुं जे आत्माने साक्षात्कार देखावो ते मां भुं आहुं आवे छे पछे महाराज बोल्या जे
 आत्माने देखावो ते मां प्रथम तो देहा भिमान आहुं आवे छे ने देहा भिमाने करिने पंचविषय नुं आवरण छे ॥ अने विषय नी
 आना क्तिये करिने काम लो भस्वाद स्नेह मान तेने विषे जिव अवरार्ग यो छे ने तेणे करिने आत्मा अतिवो बहार इष्टिने
 पाभिने स्थूल भावने पाभिगयो छे ॥ माटे आत्माने देखावो ते मां देहा भिमाने करिने पंचविषय मां आना क्ति तथा कामा-
 दिक दोष ते आडा आवे छे ॥ जेम को ईक तलाव मां अतिशो क्षिणिवस्तु पडि होय ने ते तलावने भें सो तथा पाडा तेणे मोह
 पडिने डोलि नारव्युं होय ॥ तो ते वस्तु देखाय नहिं ॥ तेम अंतःकरण रूप तलाव छे ॥ ते मां अतिसूक्ष्म थापण सूक्ष्म एवो जे
 आत्मा ते अनादिकाल नो पड्यो छे ॥ पण ते अंतःकरण रूप तलावने पंचविषय रुपि भें सो तथा काम लो भादिक दोष रुपि पा-
 डा तेणे डोलि नारव्युं छे ॥ माटे ते डोले करिने आत्मा देखातो नथि ते अंतःकरण नो डोल मटि जाय ने अंतःकरण निर्मल था-
 य ॥ त्पारे आत्मा साक्षात् देखाय ॥ जेम तलाव मां थो भें सो तथा पाडा तेने काढि मुं के तो तलाव निर्मल थाय ॥ ने त्पारे ते मां
 जे वस्तु होय ते देखाय ॥ तेम पंचविषय मां आना क्ति रुप भें सो तथा काम लो भादिक दोष रुप पाडा तेनो त्याग करे त्पारे अंतः-
 तःकरण शुद्ध निरमल थाय ॥ अने त्पारे अंतःकरण शुद्ध निर्मल थाय छे त्पारे ॥ तेने पोतानो आत्मा साक्षात्कार देखाय
 छे ॥ अने आत्माने विषेर खाए या जे परमात्मा भगवान ते पण देखाय छे ॥ माटे आत्माने देखावो मां देहा भिमाने करिने पंच-
 विषय नी बासना आडि आवे छे ॥ माटे बासना दले तो आत्मा देखाय एतमारा प्रश्नो उत्तर छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संबत् १९९०-
गणिते १९९० गणित सना पोष शुदि २ बिजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपछम मध्ये कोलिसयजि

भक्तने घेर आथ मणा बारना और डानी ओसरि मां विराजमान यथाहता अने सवे जरिया नी बरु धारण कर्त्ताहता ॥

श्रीसूर्य
सिद्धांत
॥३५॥

नेपुष्पनांभ्राभूषणसर्वेअंगमांशोभिरत्यां हतानेपोतानासुरवाविंदनीआगलसाधुतथापणाकहरिभक्तनीसभाभराईने
बेठिहतिपछेमहाराजनीआर्त्तिधून्यथयाकेडेमूलेपदेलेमहाराजनेप्रलपुछुपुजेहेमहाराज॥अमनेएमजणायछेजे
पूर्वेभगवाननाअवतारथईगयाछेतेनुंज्ञानशास्त्रद्वारायेसांभल्युंछे॥नेआजपणतमारुंज्ञानसांभलियेछिये॥तेआ
खुंमायापरसुद्धआत्यंतिकज्ञानबहुधाकोईआप्युंजणातुंनपि॥केमकेबिजाअवतारमांतोज्ञानविनाबिजाकार्य
कत्सांछे॥अनेज्ञानतोकोईअवतारमांएछभक्तनेआप्युंछे॥नेकोईअवतारमांवेभक्तनेज्ञानआप्युंछे॥नेकोईअव
तारमांदसजणानेज्ञानआप्युंछे॥अनेआजतोकेवलमायापरसुद्धज्ञाननिबहुप्रहतिछे॥तेनुंकेमहरोतेकहो॥
पछेमहाराजबोल्याजेभगवाननाअवतारजेजेथायछे॥तेजियोनेमुक्तिआपवासांरुंथायछे॥तेमुक्तिआपवासांजि
बनेचोविसतत्यन्याहांआवरणकरेछे॥तेचोविसतत्यनाआवरणनेटालवासांरुंभगवाननाचोचासअवतारथायछे
तेमांजेनेचोविसेतत्यनुंआवरणहोयतेनेपेहेतुंप्रथवीनुंआवरणरलावचासांरुंपृथ्वीनुंरुपदेखाडीनेपृथ्वीनुंआवर
णरलावेछे॥अनेतेसमेतेवाज्ञाननीप्रवृत्तिहोयछे॥नेतेपछेजलनुंआवरणरलावचासांरुंजलनुंरुपदेखाडिनेतेनुं
आवरणरलावेछेनेतेसमेतेवाज्ञाननीप्रवृत्तिहोयछे॥अनेतेकेडेअग्निनुंआवरणरलावचासांरुंअग्निनुंस्वरुपदे
खाडिने॥अग्निनुंआवरणरलावेछे॥नेतेसमेतेवाज्ञाननीप्रवृत्तिहोयछे॥एविरीतेचोविसतत्यनाआवरणनेटाल
वासांरुं॥चोविसतत्येकरिनेज्ञानआपेछे॥अनेजेनेचोविसतत्यनुंआवरणरलिगयुंहोयतेनेआत्मानुंस्वरु
पदेखाडिने॥आत्मायेकरिनेआत्यंतिकज्ञानआपेछे॥त्यारेतेसमेआत्यंतिकज्ञाननीजप्रवृत्तिबहुहोय
छे॥तेमांजेनेएकआवरणरल्युंहोय॥तेपणमुक्तकहेयायछे॥अनेजेनेवेआवरणरल्यांहोयतेपणमुक्तकहेवा
यछे॥अनेजेनेचोविसेतत्यनुंआवरणरल्युंहोयतेमुक्तकहेयायछे॥अनेजेनेसर्वेआवरणरलिनेआत्यंतिकज्ञा
ननेपांमिनेअक्षरब्रह्मरुपथइने॥परब्रह्मनेयाम्यातेखरांमुक्तछे॥अनेतेनेजन्ममरणरलिजायछे॥अने

पछम
सि०२५

॥३५॥

बिजामुक्तकत्वातेतो जेदलो जिवजे तत्त्वधिसुकायो होय तेदलो ते मुक्त कहे वाय अने बिजां बाकि जे आवर्ण रत्ना होय ते एक
रिने जन्म धरो पडे छे ॥ अने ते मुक्त देह धरे त्यारे तेना देह मां चो विसे तत्त्व तो देखाय खरा पण जेने जे आवरण टल्यु होय तेनी
वासना तेने होय नहिं ॥ ने ए विरी ते जेने चो विसे तत्त्व नु आवर्ण टलि गयु होय तो पण ज्यां सुधि आत्यंतिक ज्ञान धन होय त्यां
धिते जन्म धरे छे ॥ अने तेने विषे चो विसे तत्त्व देखाय खरा ॥ पण तेने तेनी वासन होय नहिं ॥ नै ते तो आत्मा हूँ वसे छे ॥ ३
नै ते सज भगवान प्रगट थया होय तेने विषे पण चो विसे तत्त्व देखाय छे ॥ तो पण ते तो कैवल्य मूर्ति छे ॥ अने ते प्रगट भ-
गवान नीपासे तो आत्यंतिक ज्ञान छे ॥ पण जे समे जे वासुक्त नो समुदधणी होय ते समे ते वात्तान नी प्रवृत्ति होय छे ॥ अने
बलि जेने एक तत्त्व नु आवरण टल्यु होय तेने वेत तत्त्व जेने टल्यां होय ते ज्ञान आपे छे ॥ अने तेने वेत तत्त्व नु आवरण टल्यु होय
तेने चण तत्त्व नु आवरण जेने टल्यु होय ते ज्ञान आपे छे ॥ ने ते तेनो गुरु कहे वाय छे ॥ अने जेने चो विसे तत्त्व नां आवरण
टलि गया होय ते तो सर्वेने ज्ञान आपे छे ॥ नै ते सर्वेनो गुरु कहे वाय छे ॥ माटे क्यारेक भगवान पो ते अवतार धारण करिने
ज्ञान आपे छे ॥ ने क्यारेक भगवान नी आत्ताये करिने जेने चो विसे तत्त्व तु आवरण टलि गयु होय ॥ तेने अवतार धारि-
ने ज्ञान आपे छे ॥ ते पण भगवान नो भक्ता अवतार कहे वाय छे ॥ अने ज्यारे चो विसे तत्त्व नु आवरण टलि गये ला एया
जे मुक्त ते पृथ्वी उपर घणाक जन्म धरिने आ व्या होय ते समे तो सर्वे अवतार ना अवतारि एया जे अक्षराति त परब्रह्म
पुरुषोत्तम भगवान ॥ ते प्रगट थाय छे ॥ ने कैवल्य आत्यंतिक ज्ञान नो ज बोध आपे छे माटे बिजा अवतार थई गया छे ॥
तेने तत्त्व नां आवरण टलाव्या नी प्रवृत्ति बहुधा करि छे ॥ ने आज तो कैवल्य आत्यंतिक ज्ञान नी ज प्रवृत्ति छे ॥ अने आ-
त्यंतिक ज्ञान ने विषे तत्त्व नां आवर्ण रालवानो पण बोध आ बीजाय छे ॥ अने तत्त्व ना आवर्ण टाल्या नो बोध होय ते मां
आत्यंतिक ज्ञान आवतुं न धि ॥ जे म चिंता मणि मां सर्वे द्रव्य रतुं छे ॥ पण बिजा द्रव्य ने विषे चिंता मणि न धिरोइ ते म
आत्यंतिक ज्ञान ने विषे चो विस तत्त्व नु ज्ञान रतुं छे ॥ पण चो वी स तत्त्व ना ज्ञान ने विषे आत्यंतिक ज्ञान म धी रतुं ॥

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥३६॥

आ

अने वसिजेममेहे ता जिछो कराओ ने भणावे छे त्वारे प्रथमतो सर्वे छो कराओ ने पो तेज भणावे छे ॥ ने पछे जे मजेम छो-
करा भणता जाय ॥ ने वलि बिजान वा छो करा भण बावे से छे ते म ते म पो ते पैला बर्ग ने भणावे छे भेपेहे ला बर्ग ना छो
करा बिजाय र्ग वा लाने भणावे छे अने जे ने जे भणावे छे ते ते नो मेहे ता जि के हे वाय छे ॥ अने ज्या रे सर्वे छो करा परि पूरण
भणि रहे छे त्वारे तो जे सर्वो परि मेहे ता जि छे ते परिक्षा लेरो ॥ त्वारे ते नी विद्या नु प्रमाण थरो ॥ ते म प्रथमतो आत्यंतिक
प्रत्यने अंते जि वो ने चो विस तत्व नु तान पो ते भगवान ज आपे छे ॥ अने आत्यंतिक ज्ञान पण पो ते ज आपे छे ॥ अने पछे
तो पो ता थ कि ज्ञान ने पा म्या ए वा जे मुक्त साधु ते द्वारे चो विस तत्व नु तान करावे छे ॥ अने ते पण भगवान ना भक्ता अब-
तार भगवान क हे वाय छे ॥ अने ज्या रे आत्यंतिक ज्ञान आप बुद्धोय ॥ ने आत्यंतिक ज्ञान ना अधीकारी पणा क मुक्त ज
न्या होय ॥ त्वारे तो ते समे पंडे भगवान ज्ञान आपे छे ॥ अने मुख्य पणो आत्यंतिक ज्ञान नी ज प्रसूतिकरे छे ॥ माटे आ-
त्यंतिक ज्ञान नी प्रसूतिकर वा सा रुं भगवान नो सर्वो परि पूर्ण अवतार थयो छे ॥

सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीदरिद्र ल्हाय नमोनमः ॥

॥ इति श्रीमुरव
॥ संवत् १९९९ आगणि से १९९९ आ

गणिसना पो पशु दि ३ त्रिजने दिवस मद्दारा ज श्रीदरिद्र ल्हा भगवान गाम श्रीपछम मध्ये सुक लकरान जि ने घेर उ-
त्तरादे बार ओर डानी ओ सरि मा गा दित किये युक्त हो लिया उपर विराज मान थया दताने सर्वे जरियानी बत्सधारण
क त्यां द तां ॥ ने पुष्प नादार कंठ मां पहे स्या द ता ॥ ने ललाट ने विषे कंकु नो चांद लोक स्थो द तो ने पो ताना मुर बा र्धि द नी
आम ल सा फ त था घणा क दरि भक्त नी स भा भराई ने बेठि द ती पछे मद्दारा ज नी आर्त्ति धून्य करि ने भक्त जन हाथ जो
डि ने बेठा द ता ॥ पछे अलु ग द बिये मद्दारा ज ने प्रल्ल पुछुं जे हे मद्दारा ज के टला क माण स तो त म ने भगवान जाणि ने दर्शने
आवे छे ॥ ने के टला क तो त म ने ब्रा ह्मण जाणि ने त मारे दर्शने आव तां द रो ॥ माटे ते सर्वे ने भुं फ ल थरो ने ते ने के ट लो ला
भ छे ॥ ते क हो ॥ पछे मद्दारा ज बो त्या जे जे अ म ने भगवान जाणि ने अ मारे दर्शने आवे छे ॥ ते ने तो अ मारे विषे द द स्ने द थो

पछम.
सि० २६

समे

॥३६॥

॥ इति श्रीमुख्यसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ संवत् १९८० गणितसे १९८० गणितसना पोसवदि ३ निजने दिव-

समहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपञ्चममध्येपटेलकाळानेघेरउत्तरादाबावनाच्योरडानीच्योसरिमां

श्रीसुख
सिद्धांत
॥३७॥

गदितकियाबीछावेलाहोलीयाउपर बिराजमानथयाहता ॥नेसारवेजरियानीबस्त्रधारणकत्सादतांनेकरमापुष्पनाहा
रसोभिरह्याहता ॥नेपाघमांबेकोरेतीराजदकताहतानेबेकानउपरपुष्पनामुच्छधारणकत्सादतानेपोतानामुखावि
दनीआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेठिदति ॥पछेगामश्रीपिपलिनाशाबिरजिभक्तेमहाराज
नेप्रश्रपुत्तुंजेदेमहाराजआत्मानुंसाक्षात्कारदर्शनकेमथायअनेआत्मानेविषे तमेरहाछोतेतमारुंदर्शनआत्मा
नेविषेकेमथाय ॥तेकहो ॥पछेमहाराजबील्याजेआत्मानुंदरशनतोज्ञानेकरिनेथायछेतेज्ञाननेकहियेतेसाम
लो ॥जेआत्मानुंप्रथमतोस्वरूपजाण्युंजोईयेतेआत्माकेबोछे ॥तोचैतन्यछेव्यापकछेजाणनारोछे निराकार
छे ॥हवेनिराकारचैतनजाणनारोनेव्यापकएवाजेआत्मातेनेतेआत्मानास्वरूपनुंज्ञानकराववासारुआत्माने
विषेरहाएवाजेपरमात्माभगवानतेमूर्तिमानछे ॥नेकर्तुमकर्तुनेमन्यथाकर्तुसमर्थछेतेभगवानजेतेजिबीने
इंद्रियोअंतर्कर्णसरजिआपेछे ॥अनेबलिपंचभूतात्मकनानाप्रकारनांपदार्थजेपरमेश्वरेउपजाव्याछेतेपण
आत्मानास्वरूपनेसाक्षात्कारदेखाडुवासारुबनाव्याछेजेमपोतानामुखनेजोवासारुदर्पणकत्सुंछे ॥तेदर्पण-
मांजुवेतोजेबुंपोतानुंमोदंदोयतैबुंसाक्षात्कारदेखायछे ॥तेदर्पणमिथ्याछेनेदर्पणेकरिनेदेखायुंजेपोतानुंमु
खतेसत्यछे ॥केमकेएकवारदर्पणमांजोईनेनिश्चेकरेजेमारुमुखतेआयुंछे ॥पछेदर्पणबिनापाणपोतानुंमु
खदेखायाकरे ॥जेमारुमुखतेकालुंछेकेधोलुंछे ॥पछेपोतानुंमुखधोलुंहायनेकोईकएमकहेजेमारुमुख
तोपिलुंदेखायछे ॥त्यारेपोतानामनमांएमविचारथायजे ॥मारुमुखतोधोलुंछेपणकांईहलदिकेचलगिहशे
एमजाणिनेपोतानामुखनेजलवतिधोईनेपछेतेआगलापुरुषनीआंखजो निरविकारिहोबतोतेएमकहेजे
हवेमारुमुखधोलुंदेखायछे ॥अनेजोतेनीआंखमांकमलोहीयतोतेनुंमुखपिलुंनथीतोपणपिलुंदेखेत्यारेपो
तानामनमांएमजाणेजेएनीआंखमांकमलोह्ये ॥तेणेकरिनेमारुमुखपिलुंदेखेछेपणमारुमुखपिलुंनथी

प्रथम
सि०२७

॥३७॥

॥ तेम एतो दृष्टान्ते एनું सिद्धं । त ए चे जे पोताना मुखने वेकाणे तो आत्मा छे ॥ ते आत्माने साक्षात्कार देखाइया सारु
 दरपणने ठेकाणे इन्द्रियो अंतःकरण भगवाने सर्जि आयां छे ते इन्द्रियो अंतःकरण रूप दर्पणे करिने पोतानो आत्मा साक्षात्कार देखाइये ते के विरिते पोतानो
 आत्मा देखाय छे ॥ तो नेत्र इन्द्रिये करिने रूप पदार्थ देखायुं तारे ते नेत्रने तो फकत देखायानो धर्म छे पण तं मां जे वि
 भक्ति करि वि ते तो आत्मा करे छे जे आपदार्थ आयां छे ॥ ने आपदार्थ आयां छे ने ते पदार्थ ना आवा गुण छे एषुं जे जाण
 बुं ते जाण पणामां जणाय छे ॥ ते जाण पणुं आत्मानुं स्वरूप छे ॥ मादे आत्मा सत्य छे ने पदार्थ मिथ्या छे जे मंदरपण
 मां मुख बहार देखायुं हतुं ते मिथ्या देखायुं हतुं ॥ पण बहार जोई ने पोताना मुखनो निर्णय थाय छे ॥ ने मन मां पण पो
 ताने ए मखचित जणाय छे जे बहार जणातुं हतुं ते मारुं ज मुख जणातुं हतुं ॥ पण बहार कांई नथि ॥ ते म बहार पद
 र्थ जे जे देखाय छे ॥ ते जाण पणा मादे देखाय छे ते जाण पणा रूप आत्मा ज देखाय छे अने ए विरिते कान इन्द्रिये क
 रीने शब्द सां भत्यो ते कानने फकत सां भलवानो धर्म छे पण ते शब्द मां जे वि भक्ति करि वि ते तो जाण पणा रूप आ
 त्मा बते थाय छे ते शब्दने कान इन्द्रिये मिथ्या छे ॥ अने जाण पणा रूप आत्मा सत्य छे ॥ ए विरिते दश इन्द्रियो ने च
 र अंतःकरणे करिने जणाय जे बहार पदार्थ ते सर्वे मिथ्या छे ॥ ने तेने विषे जे जाण पणुं छे ते सत्य छे ने ते जाण पणुं
 आत्मानुं स्वरूप छे ॥ अने वलिते जाण पणा रूप आत्मानुं स्वरूप जणाय या सारु पदार्थ ने विषे ताना प्रकार ना जुदा जुदा
 गुण परमेश्वरे देखाइया छे ॥ ते अनंत पदार्थ ना जे जुदा जुदा गुण तेने जे जाण बुं तेणे करिने जाण पणारूप जे आ
 त्मानुं स्वरूप ते साक्षात्कार देखाय छे ॥ अने बिजुं आत्मानुं व्यापक स्वरूप छे तेने साक्षात्कार देखाइया सारु प
 रमेश्वरे केटलां क पदार्थ केटलां जणायां छे ॥ ने केटलां क पदार्थ छे ते जणायां छे तथा अडखे पडखे ने हेरां उंचां
 चारे कोरे जणायां छे ॥ तेणे करिने आत्मानुं व्यापक स्वरूप जणाय छे ॥ केम के सर्वे पदार्थने विषे ने सर्वे दिशाओ
 ने विषे ॥ जाण पणुं रहुं छे ॥ अने जाण पणाने विषे आत्मारह्यो छे ॥ मादे तेणे करिने आत्मानुं व्यापक स्वरूप-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

साक्षात्कारदेखायछे ॥ तेछेदेहुकडांपदार्थमिथ्याछे नेजाणपणारूपआत्मासत्यछे ॥ अनंनिजुं आतमानुंचैतन्यस्वरूपछे तेनेजणा
वयासारुंपरमेश्वरेहालतांचालतां ॥ शरिरादिकपदार्थकर्याछे ॥ नेतेपदार्थउपजेछेनेवृद्धिपामेछे तेआत्मावतेहादेवाछे नेवृद्धिपा
मेछे ॥ अनेआत्मातेमांथिनिसरिजायतो तेपदार्थहालेवालेनेवृद्धिपामेनहिं ॥ माटेहालवुं चालवुंने वृद्धिपामवुंतेणे करिने
चैतन्यस्वरूपआत्मानुंसाक्षात्कारदेखायछे तेहालतांचालतांपदार्थमिथ्याछे नेतेमांजाणपणुंनेचैतन्यताजेआत्मा
तेसत्यछे ॥ अनेचोथीआत्मानोनिराकारगुणछे तेनेजणावयासारुंपदार्थनान्नाकारपरमेश्वरेबनाव्याछे तेणेकरिनेजाण-
पणुंतथाव्यापकपणुंतथाचैतन्यपणुंतेसाक्षात्कारदेखायछे ॥ जेमवायुनिराकारछे तेनेजाणवासारुंसाकारएवाजेवृ
क्षादिकतेनेजोईनेवायुनुंस्वरूपसाक्षात्कारदेखायछे ॥ कैमकेजाडवानां डालरवां डालेछे तेवायुए करिनेहालेछे पण
वायुविनाहालेनहिं ॥ एविरितेनेत्रेकरिनेवायुदेखातो नथितोपणवायुनास्वरूपनुंसाक्षात्कारज्ञानथायछे पण तेमांजे-
शमात्रसंषयरहेतो नथि ॥ तेमआत्मानिराकारनेमायापरछे तेमाईकएवांजे इंद्रियोअंतःकरण तेणेकरिनेदेखायएवो
नथितोपण इंद्रियोअंतःकरणेकरिनेवृक्षादिकरूपजणाणा जेपदार्थ तेनेविषेजाणपणुं व्यापकपणुंनेचैतन्यताजणाय
छे ॥ तेआत्मावतेजणायछे ॥ एविरितेअनुभवेकरिनेआत्मानुंस्वरूपसाक्षात्कारदेखायछे ॥ अनेतेआत्मानेविषेजा-
णपणादिक अनंतगुणरहाछे तेनेजणावयासारुंपरमेश्वरेअनेतणुंयुक्त अनंतपदार्थदेखायांछे ॥ जेमपोताना
मुखनीसो भाजोवासारुंदरपणकस्युछे तेदरपणमांजुवेत्यारेमुखनीसो भातथाकुरूपतथाकांईविकारमस्यकचरोवल्-
ग्युंदोयतेदरपणमांसांमुंदेखायछे ॥ तेसांमुंतोकोईनथि ॥ पणदरपणमांएवोगुणरह्योछे जेजेवुंपदार्थदरपणआगलराखिवेतेबुने
तेवुंसाक्षात्कारसांमुंपदार्थदेखायछे ॥ पछेजेसमजुमनुष्यहोयतेदरपणमांजोईनेएमजांणेजेसांमुंपदार्थजणायछे ॥
तेतोमारामुखउपरजेजेछे तेदेखायछे ॥ पणआगलदरपणमांकांईनथि ॥ एमजाणीनेपोतानामुखउपरजेमस्यकचरादिक
विकारहोय ॥ तेनो त्यागकरेछे ॥ अनेजेसो भाहोयतेनेरारयछे अनेजेअणसमजुबा लकहोयतेतोदरपणमांजोईने

पञ्चम
सि० २७

॥३६॥

એમજાણે છે જે દરપણ ચાંસે કોઈ છે એમજાણિને તેને તે લેવા સારું લાંબા હાથ કરિને મુઠિ ભરવા જાય છે ॥ પળ કાંઈ હાથમાં
 આવતું નથિ તો પળ આવતાં માસ્ય કરે છે ॥ તેમ જિવને વિષે પંચવિષયની વાસના રૂપિ વિકાર મસ્યો છે તે વિકાર કરિને
 જિવજે તે જન્મ મૃત્યુને પામે છે ॥ ને વિકારને દેશ્વાદુવાસારું પરમેશ્વરે જિવનંદરપણ રૂપ દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણ સ્ત્રિ આપ્યાં
 છે ॥ તે દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણ રૂપ દરપણને વિષે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની રચના જિવમાં રહિ છે તે બહાર દેશ્વાય છે પળ બહાર કાંઈ
 વસ્તુ નથિ ને સર્વ આત્માને વિષે દેશ્વાય છે તેને જે જ્ઞાનિ છે તે જે તે ધર્મ જ્ઞાન વેરાગને મહાત્મે સહિત પરમેશ્વરની ભક્તિ ॥
 તેણે કરિને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની વાસના રૂપો તાને વિષે વિકાર હોય તેને દાલિ નાચે છે ત્યારે તે પછે જ્ઞાનિ પુરુષ જે તે
 એક સદ્ આત્માને જ દેશ્વાય છે ॥ પળ તે વિના તે નિદ્રામાં બિજું પિંડુ બ્રહ્માંડાદિક કાંઈ આવતું નથિ અને દેશ્વાય છે તો પ-
 ણ જેમ દ્વાંદ્વાંદેશ્વાય છે તેમ દેશ્વાય છે તે દ્વાંદ્વાંદેશ્વાયને જાણ તો એવો જે પુરુષ તે જલની ઈચ્છા રાચિને જલ ભરવા જતો ન-
 થિ ॥ અને દ્વાંદ્વાંદેશ્વાયને જાણ તો નહોય તે જલની ઈચ્છા રાચિને જલ ભરવા જાય છે તો પળ તે જલ મલતું નથિ ॥ તેમ જે જ્ઞાનિ પુ-
 રુષ છે તે જે તે પંચવિષયના પદાર્થને દ્વાંદ્વાંદેશ્વાય રૂપ જાણિને તે પદાર્થ ભોગવવાની ઈચ્છા નથિ રાચતા ॥ ને તે તો એક આત્માને
 જ સાક્ષાત્કાર દેશ્વાય છે ॥ અને જે બાલક જેવા અજ્ઞાની જિવ છે ॥ તે તો પોતાના આત્માને વિષે પંચવિષયની વાસના રૂપ વિકાર
 રમ્યો છે ॥ તે વિકાર દરપણ રૂપ દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણે કરિને બહાર દેશ્વાય છે ॥ તેને સત્ય જાણિને તેને પામવા સારું બાલ-
 કની પેઠે આવતાં મારે છે ॥ તો પળ કાંઈ હાથમાં આવતું નથિ ॥ ને તેમાં ત્રિપળ તેને થતિ નથિ ॥ કેમ કે બહાર પદાર્થ વ-
 સ્તુગતે છે જ નહિ ॥ ને એ તો આત્માને વિષે પંચવિષયની વાસના છે ॥ તેનો આભાસ બહાર જણાયો છે ॥ તે વાસનાનો ત્યાગ
 કરે ત્યારે આત્મા સાક્ષાત્કાર દેશ્વાય છે ॥ તે કેથિરીતિ આત્મા દેશ્વાય છે ॥ તો પ્રથમ જિવજે તેનાના બાલકની પેઠે કાં-
 ઈ સમજતો નથિ ॥ જેમનાના બાલકને દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણ હોય તો પળ કોઈ મનુષ્યને કે કોઈ પદાર્થને આગ્રહ નહિ તે-
 મ જિવજે તે કોઈ આત્માના સ્વરૂપને જાણતો નથિ ॥ તે જેમ બાલકને તેનાં માવિતર સર્વે બહાર પદાર્થનું જ્ઞાન કાગે છે ત્ય-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

रिते बावक सर्वपदार्थने ओखवे छे ॥ तेम अज्ञानि जिव जे ते बहार पदार्थने देखे छे पण आत्माने देखतो न थिहवे तेने-
सतगुरु रूपदरि छे ते ज्ञाने करिने आत्माने साक्षात्कार देखे छे ते आत्मा के बो छे तो जाण पणारूप छे माटे जेटला मां जा
ण पणुं छे ॥ ते टला मां आत्मा रह्यो छे ॥ ते जाण पणुं तो सर्व ठे काण अनंत कोटि ब्रह्मांडने विषेर ह्छे नै ते धीपर पण अपा
र जाण पणुं रह्यो छे ॥ ते जाण पणाने जिव जाण तो न थि ए ज जिवनुं जिव पणुं छे अने ते जाण पणारूप जे आत्मानुं स्वरूप ते
ने जिव जाणो ॥ तो ते जिवनुं जिव पणुं मटिने अक्षर ब्रह्मरूप थाय छे ॥ इये जाण पणारूप जे आत्मानुं स्वरूप तेने जणा-
वे छे ॥ जे आदेहने विषे ॥ नख थिते सिख संधि रोम रोम प्रत्ये जे जाण पणुं रह्यो छे ते आत्मानुं स्वरूप छे अनंदेह तो
जड छे ॥ ने पंचभूतनो धिकार छे ॥ पण ते जिवने ज्या संधि अज्ञान छे त्या संधि जिव जे ते देहने पोतानुं रूप माने छे ॥
पण देह आत्मानुं स्वरूप नयी ॥ केम के देह मां थि जाण पणुं एक जाय छे त्यारे ते मरि गया कहे बाय छे ते जो देह आ-
त्मानुं स्वरूप होय तो ते देह तो नख सिख पड्यो रहे छे ॥ ने जाण पणुं एक जाय छे त्यारे ते मरि गयो कहे बाय छे माटे देह जे
आत्मानुं स्वरूप होय तो मरि गयो एक कहे बाय नहि ते उपरधी प्रत्यक्ष एम देखाय छे जे जाण पणुं छे ते ज आत्मानुं स्वरु-
प छे ॥ ते आत्मानुं जाण पणुं जे मदेहने विषेर ह्छे ते मदेह थि पांच हाथ छे ते कोई क पदार्थ देखाय तेने विषे पण जाण प-
णुं रह्यो छे ॥ अने तेम ज एक गामने विषे पण जाण पणुं रह्यो छे ते गामने पदार्थ ते आत्मानुं जे जाण पणुं तेने विषे देखाय
छे ॥ केम के एक ठे काणे बेठां थकां पण एम साक्षात्कार देखाय जे आगाम मां ब्राह्मणनो पर आटलां छे ने बाणि यानां
घर आटलां छे ॥ ने कण विनां घर आटलां छे ॥ ने आनुं घर आठे काणे छे ने आनुं घर आवहार छे अने आटलां बरस
आगा उ एक गाम मां ब्राह्मण के कण थि के बाणि यो हतो तेना आवा गुण हता अने ते पुरुष तो नास पा मिगयो तो प
ण तेने विषे जे आत्मानुं जाण पणुं हतुं तेना सपाम्यु नहि ॥ माटे आत्मानुं स्वरूप साक्षात्कार देखे बासां परमे-
श्वरे पदार्थ जणाव्या छे ॥ ते पदार्थ मिथ्या छे ॥ ने ते पदार्थने विषेर ह्यो जे जाण पणुं ते सत्य छे अने ते जाण पणुं आत्मानुं

पञ्चम-
सि. २७

॥३६॥

स्वरूपछे अने जे म एक गामने विषे जाण पणुं रसुं छे ॥ ते म ह जार ह जार गाउने छे फरतां फरतां चारे कोरे जे जे गाम शेरने मु
 लक तेने विषे पण जाण पणुं रसुं छे ॥ ते गाम शेरने मु लक तेने मिथ्या छे ॥ ने जाण पण रुप जे आत्मा ते सत्य छे अने ते जे म
 ह जार ह जार गाउ पर जाण पणुं रसुं छे ते म ज चार लार पगाउ उंचो सूर्य छे तेने विषे पण जाण पणुं रसुं छे ते सूर्य सधि जे जा
 ण पणुं जणायुं ते सूर्य रुप पदार्थ करिने सिद्ध थयुं ते म ज ते रसुं ते रसुं अउर पे पडर पे ने हे दे पण जाण पण रुप आत्मा रसो छे
 अने ते सूर्य सधि जे जाण पणुं जणायुं ते इंद्रियो ए करिने जणायुं छे अने ते म ज अंतः कर्णे करिने सत् गुरुने शत शास्त्रना श्र
 वण थकि सां भलि जे एक ब्रह्मांड नीरचना एवां एवां अनंत कोटि ब्रह्मांड तेने विषे जे जाण पणुं रसुं छे ॥ ते अंतः करणे करि
 ने रसुं छे ॥ अने वलि ते थी दि जां अनंत कोटि ब्रह्मांड तेने विषे पण जाण पण रुप आत्मा रसो छे ॥ अने एवां एवां को रान
 कोट ब्रह्मांड ते तो जाण पण रुप आत्माना को क एक देवाने विषे जणाय छे ॥ अने ते थी आत्मानुं जाण पणुं तो अपारने
 अपार छे ॥ कहे तां जाण पण नो पार नधि ॥ अने ते जाण पणाने कोई आवरण नधि के म के को रान कोट ब्रह्मांड ते एक निमे
 प्य मात्र मां जाण पणाने विषे देखाई जाय छे जे म अहिं थी सो गाउ पर ह जार गा डां के रियो नो दुग लो पड़ो होय ते मां थि
 एक के रि कोई क लायीने देखाडे ने एम क हे जे आ एक के रि जे वि ह जार के रियो नो दुग लो सो गाउ पर पड़ो छे तो ते
 सां भलतां बांत ह जार गा डां के रियो नो दुग लो ते जाण पणाने विषे साक्षात्कार देखाई जाय छे ॥ ते म अनंत कोटि ब्र
 ह्मांड ज्ञाने करिने जाण पण रुप आत्माने विषे साक्षात्कार देखाई जाय छे जे म ह थलि मां जलनुं टिपुं देखाय ते म जाण
 पण रुप आत्माने विषे को रान कोट ब्रह्मांड देखाय छे ॥ अने ए धिरी ते अनंत कोटि ब्रह्मांडने विषे जे जाण पणुं रसुं छे ॥ त
 था ते थि पर पण अपार अपार कहे तां जाण पणानो पार नहिं एबुं जे जाण पणुं ते आत्मानुं अन्यय स्वरूप छे अने ए विरी ते जे
 अन्यय स्वरूप नां ज्ञानने सिद्ध करे ते नो आ आत्मा अति मो म ह तताने पामे छे ॥ कहे तां तेने पंच विषय नुं तु छ पणुं थई
 जाय छे ॥ जे म चिंता मणि जे ने म ले छे त्या रे तेने बिजां द्रव्य मात्र सर्वे तुच्छ थई जाय छे ते म जाण पण रुप जे आत्मानुं

श्रीसुर
सिद्धांत
॥४॥

अन्यस्वरूपतेनेसमजवेकरिनेराजादेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषरूपाधिनाजेजेकरय तेसर्वे तु छ मात्रथईजायछेअनेअनंतके
ब्रह्मांडनेविषेरह्यजेजाणपणुं तेनो त्यागकरिनेकहेतां ए ब्रह्मांडनेचारप्रकारनाप्रलयेकरिनेनासपमाहिनेप्रतिश्राम
प्रतिकरिनेपछेएवाज्ञाननाआपनाराएवाजेप्रत्यक्षभगवान्तेनीसृष्टिअत्मानेविषेध्यानकरयुं तेनुं नाम आत्मानुं ज्यति
रेकस्वरूपकहेयाय छेअनेएविरितेज्ञानद्रष्टिनेजोपाम्योहोय तेतोपोतानाआत्मानेसाक्षात्कारदेखेछेनेआत्माने
विषेपरमात्मानेपण साक्षात्कारदेखेछेअनेएविरितेआत्मानेपरमात्मानास्वरूपनेदेखवुं तेपणप्रत्यक्षपरमात्माजि
वनेमलेछेनेतेथकिज्ञाननेपामे छे त्यारेआत्मानेपरमात्मादेखायछेपणतेपरमात्माप्रत्यक्षमत्याविनाआत्मादेखाय
नहिं॥ नेपरमात्मापणदेखायनहिं॥ माटेआविरितनाविचारनेपंचविषयनो त्यागकरिने सिद्धकरेत्यारेतेनेपोतानेआ
त्मापण साक्षात्कारदेखाय छे॥ अनेआत्माने विषेअमाहं स्वरूपपणतेनेसाक्षात्कारदेखायपणपंचविषयनो त्या
गकर्याविनानेप्रत्यक्षभगवान्मत्याविनातोआत्मादेखायनहिं नेआत्माने विषेरह्याएवाजेपरमात्मातेपणदेखाय
नहिं॥ जेमसूर्यउग्याविनारूपपदार्थपणदेखातुंनधि॥ अनेसूर्यविनासूर्यपणदेखातो नधिनेएतो सूर्यउदयपामिने
प्रकाशकरेनेपोतानिआंख्योउपरलुगडांकेगोदडांओढ्यां होय तेनेकोरेकरिनेआंख्योउघाडिनेजुवेत्यारेतेबिजापद
धनेदेखेअनेसूर्यनेपणत्यारेदेखेअनेसूर्यउग्याहोयपण आंख्योउघाडे तोपणकांईभालेनहिंअनेआंख्योउघा
डिनेजुवे॥ तोपणजो सूर्यउग्यानहोयतोपणकांई भलायनहिं तेमजेआत्मानेदेखयो तेपण आत्माना आत्माएवा
जेपरमात्माभगवान्तेप्रगटथईनेज्ञानरूपिप्रकाशकरेअनेजिबपणआंख्योआढांगोदडांरूपपंचविषयनो त्याग
करिनेसमागमकरेत्यारेपोतानाआत्मानेदेखेछे॥ अनेआत्माने विषेरह्याएवाजेपरमात्मातेनेपण साक्षात्कारदे
खेछे॥ अनेभगवान्प्रगटथईनेज्ञानप्रकाशकरताहोय तोपणजो जिबआंख्योआढांगोदडांनीपेठेपंचविषयमांआ
शक्तथईरह्योहोय तोतेनेपोतानोआत्मापणदेखायनहिंअनेपंचविषयनो त्यागकस्योहोयतोपणजो प्रत्यक्षभग

पञ्चम.
सि. २७

॥४॥

याननात्तानरूपिप्रकाशयोनोयत्यांस्तुधिपणआत्माकेपरमात्मादेखायनहि॥ माटेपंचविषयनो त्यागकरिनेप्रत्य-
क्षभगवाननामुखथकिअथवाप्रत्यक्षभगवाननेपामीनेसिद्धयाएवाजेएकोतिकपंचविषयनात्यागिभगवानना
संततेनामुखथकिपूर्वकत्योएवोजेविचारतेनेजेसिद्धकरेतोतेपोतानाआत्मानेसाक्षात्कारदेखिछेनेआत्माने
विषेपरमात्मानेपणसाक्षात्कारदेखिछे॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्त॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संवत्१९ओगणिसं॥२०॥वि सनाप्रथमश्रावणशुद्धिअष्टमिने

दिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपिलिमध्येपोतानामंदिरमांमासउपरदिंडोलाखाटेविराजमानथया
हता॥नेसर्वेश्वेतवस्त्रधारणकत्पांइतांनेपोतानामुखाधिदनीआगलसाधुतथाहरिभक्तनीसभाभराईनेवेठिद-
ति॥पछेतेसमेव्यासभाईशंकरश्रीरवभातथिआव्यातेणेमहाराजनेपगेलागिनेकत्थंकेएकरवभातमां ब्राह्मणछे
॥तेणेत्रेविसप्रश्ननुंएककिर्तनलखिनेतमनेमोकल्युंछेअनेतेब्राह्मणनेकल्याणनोघणोरवपछे॥नेतेणेघणा
कमतपंथमांजईनेकल्याणसारुत्तानसांमत्स्युंपणकांइतेनेशान्तिथतिनथि॥अनेशास्त्रमात्रतेणेसांभल्यांने
जोयां॥अनेसंसारमांथीपणउदासथईनेबेगोछे॥तोपणअंतरमांकोईवातेशान्तिथतिनथी॥पछेमेंतेनेतमारी
बातकरित्यारेतेब्राह्मणवातसांभलिनेघणोराजिथयोनेतेणेएमकत्थंजेहुंतोएवाकल्याणदातानेजरयो लुंछे
अनेतेसारुंतोस्यामिपंथमांजईनेबधायसाधुनेजोयानेसमागमकर्यो॥तथागोसांईजिआदिकसर्वधर्मजोयापण
माराअंतरनासंषयकोईनेठाल्यानहि॥माटेआकिर्तनमांत्रेविसप्रश्नछे॥तेनाउत्तरमहाराजकरिनेमुनेमोकले-
तोमाराअंतरमांशान्तिथाय॥नेपछेहुंमहाराजनेशरणेआयुं॥एधिरितेभाईशंकरमहाराजनेकत्थंनेकिरतननो
खरडोमहाराजनाहस्तकमलमांभायो॥पछेतेकिरतनमहाराजेवांचिनेकत्थंजेएनाउत्तरत्योअमेकरियेछिये
॥दवेपेहेतुंप्रश्नएछेजे॥अनादिनोजिबछे॥केअनादी शिवछेएप्रभा॥द्वयेतेनोउत्तरजे॥जोशिवअनादिक

श्रीसुरव
सिद्धान्त
॥४१॥

दिये तो शिव ते जिव के मथाय ॥ अने जो अनादि जिव कहिये तो जिव जिव नीम ले शिव थई शंके नहिं ॥ मोटे एनो उत्तर एम छे जे जि
व शिव ने परम शिव एवा अनादि अण भेद छे ॥ हवे ते मां जिव ने थुं तो जे ने पंच विषय नीवा सना छे ने ते वासना ये करि ने जन्म मृ
त्यु ने पा मे छे ॥ ते नुं नाम जिव कहिये ॥ ते एवा जिव अने त अण छे ॥ अने जे परम शिव छे ते तो एक छे ने ते अनादि माया पर छे
॥ ने जिव शिव ना आधार छे ॥ ने ते ने परमात्मा कह छे पर ब्रह्म कह छे पुरुषोत्तम कह छे नारायण कह छे ॥ भगवान कह छे ॥
प्रभु कह छे ॥ एवा जे माया पर परम शिव ते अनादि एक छे ॥ अने ते जे बो बिजो कोई थवाने समर्थ नथि एवा जे परम शिव
रूप परमात्मा ॥ ते परमात्मा जे ते जियो ना उपर दया करि ने पो ते माया पर रखा थ काम नुष्या कति नुं धारण करे छे त्यारे ते पर
मात्मानो जे जिव ने संबंध थाय छे ॥ ने जे जिव ते नो आश्रय करे छे ॥ ते जे ते जिव मरि ने शिव रूप थाय छे ॥ केम के परम
शिव रूप एवा जे परमात्मा ते नुं जे ज्ञान ते शिव रूप छे ॥ ते ज्ञान परमात्मा पा से अनादि नुं छे ॥ ने ते ज्ञान ने जे जे जिव पां मे
छे ॥ ते जीव मरि ने शिव थाय छे ॥ पण परम शीव कोई थ तो जन थि ॥ अने ते जिव शिव रूप थयो ते परम शिव एवा जे परमा
त्मा ते नो द्रवदा सथाय छे मोटे जिव शिव ने परम शिव एव अणे अनादि ना छे ॥ एप्र अना एज उत्तर छे ॥ हवे बिजुं प्रस जे जय
ने पृथ्वी मां पेदे लुं थुं ॥ ते मां पृथ्वी पेदे लिसं भवति नथि ॥ अने जल पात्र विना शा मारहे ॥ एप्र हवे ते नो उत्तर ॥ जे जे म
विज मां वृक्ष रह छे ॥ ते म आकाश मां चार भूत रह्यो छे ॥ ते जे म वड नुं बिज ना नुं होय पण ते मां मोटो बड रह्यो छे ते म पृ
थ्वि जल ते जवा यु ते आकाश मारहां छे अने ते आकाश थ कि उपजे छे ने ते चारे भूत ने कारण पणे आकाश नी ज आ
धार छे ॥ ते मां प्रथम उत्पत्ति समे आकाश थ की वायु थाय छे ॥ अने वायु थ कि अग्नि थाय छे अने ते अग्नि वायु ने आधार
हे छे ॥ ने अग्नि थ कि जल थाय छे ॥ ने जल थ कि पृथ्वी थाय छे ॥ एविरि ते आकाश थ कि चार भूत उपजे छे ते तो सर्व शास्त्र
मां पण प्रसिद्ध कह लुं छे पण ते मां तम ने एद लि आशं का थाय छे जे ॥ पात्र विना जल के मरहे ॥ तो ए आशं का तो अति
शीज स्थूल द्रष्टिवाला नी छे ॥ पण सूक्ष्म द्रष्टिवाला नी ए आशं का होय नहिं ॥ केम के ए तो प्रसिद्ध देवा य छे जे जल नुं क

पिपली
सि २६

॥४१॥

રણઅગ્નિ છે ॥ તે અગ્નિનું સ્વરૂપ સૂર્ય છે ॥ તે સૂર્યના કિરણોને વિષે જલ અપાર ભસ્યું છે તે માં થિ ચો મા સું આ વે ત્યારે પરમેશ્વર
 ની ઈછા પ્રમાણે ઘટે તેટલું જલ વરસે છે ને બાકિ કિરણો માં જલ અપાર ભસ્યું છે પણ પૃથ્વીને આધારે જલ ન થિ રહ્યું ॥ અને
 વલિ પાત્ર માં જલ રહે છે તે પળ જે પાત્રને અગ્નિ નો સંયોગ થાય છે ॥ ત્યારે પાત્ર જલને રાખિ શકે છે ॥ પણ જો અગ્નિ એ પક-
 વ્યાધિના કાચા પ્રધ્વીના ઘડા માં જલ ભરે તો તે માં જલ રહે તું ન થિ અને તલાવ કુવા માં જે જલ રહે છે તે પળ જે પૃથ્વી માં જે-
 વું અગ્નિનું જોર હોય તે પ્રમાણે તે માં જલ રહે છે ॥ અને જે પૃથ્વી માં અગ્નિ થોડો હોય તે માં જલ રહે તું ન થિ તે મારવાડે રાની
 પૃથ્વી માં અગ્નિ થોડો છે માટે તે દેશ માં જલ ઘણાં ઊડાં છે ॥ માટે જલ તે અગ્નિને આધારે રહ્યું છે અને જલ પછી પૃથ્વી થાય છે
 એ સિદ્ધાંત છે ॥ એ પ્રશ્ન નો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે ત્રિજું પ્રશ્ન જે પહેલું બિજ કે પહેલું દૃક્ષ તે નો ઉત્તર ॥ જે બિજને દૃક્ષ એ વે પ કાર્ય
 છે ॥ અને તેનું કારણ રૂપ તો પેદે લિ પૃથ્વી છે ॥ તે પૃથ્વી ગંધ વલિ છે ॥ માટે તેને વિષે સર્વે ઔષધિનાં બિજ રહ્યાં છે તે પેલિ
 પૃથ્વી માં થિ સર્વે ઔષધિ યોગ્ય ઉત્પન્ન થાય છે ॥ ને તે પ છે બિજ માં થિ ॥ દૃક્ષને દૃક્ષ માં થિ બિજ એ ધીરિ તે ઉત્પન્ન થાય છે ॥ પ
 ણ પહેલું બિજ કે પહેલું દૃક્ષ એ મ કહેવાય નહિ ॥ ને એ સર્વેનું કારણ બિજ રૂપ પૃથ્વી તે પહેલિ છે કે મ કે રવર સાળિ થો રત
 થા હાડ સાંકલિ ॥ તથા અમર વેલ તેને મુદલ બિજ જ ન થિ ॥ માટે તેનું બિજ પૃથ્વી છે ॥ અને તે મ જ સર્વે આ કાર માત્ર નું પહે-
 લું બિજ પૃથ્વી છે ॥ ને પૃથ્વીનું કારણ જલ છે ॥ ને જલનું કારણ અગ્નિ છે ને અગ્નિનું કારણ વાયુ છે ને વાયુનું કારણ આકા-
 શ છે ॥ ને આકાશનું કારણ અહં કાર છે ને અહં કારનું કારણ મહત્ત્વ છે ॥ ને મહત્ત્વનું કારણ પ્રધાન પુરુષ છે ને પ્રધા-
 ન પુરુષનું કારણ પ્રકૃતિ પુરુષ છે ॥ ને પ્રકૃતિ પુરુષનું કારણ અક્ષર બ્રહ્મ છે ॥ ને અક્ષર બ્રહ્મના આધારે ને કારણ પરબ્રહ્મ
 પરમાત્મા છે ॥ અને જે પરમાત્મા ભગવાન છે ॥ તે સત્ય સંકેત્યા છે ॥ માટે વદાય તેમ કરવાને સમરથ છે ॥ અને તે પરમા-
 ત્મા થિ પરકોઈ ન થિ ॥ ને પરમાત્મા સર્વેના બિજ રૂપ છે ॥ માટે પેહેલું જે જે થયું તે પરમાત્મા થિ કિ થયું છે ને ત્યાર પછિ બિ-
 જ માં થિ દૃક્ષને દૃક્ષ માં થિ બિજ એ ધીરિ તે પરંપરા ચાલ્યું જાય છે ॥ એ પ્રશ્ન નો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે ચોથું પ્રશ્ન જે પેદેલો દિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४२॥

वसकेपेहेलिराततेनेउत्तरजेएकज्ञानछेनेएकअज्ञानछेतेमांज्ञाननुंस्यरूपप्रकाशछेनेअज्ञाननुंस्यरूपअंधकारछेअनेते
ज्ञानपरमात्मानेविषेअनादिनुरखुंछे॥नेअज्ञानजिवनेविषेअनादिनुरखुंछे॥तेजिवसदायघोरसुकृतिनेविषेमहा
प्रलयमांलिनथयाहता॥तेनेज्ञानआपवासाहं परमात्मायेउत्पत्तिकरिनेतेनेविषेज्ञानअज्ञाननारूपदेखाडवा-
साहं दिवसनेरात्रिपरमेश्वरेकत्थांछे॥माटेदिवसनेरात्रिबेयदारेथयांछे॥पणकोईमोक्षकेबांसेथयुंनधिअने
तेमांकार्यउत्तरएछेजे॥जेजीवनोदिवसेजन्मथयोहोयतेनोपहेलोदिवसछे॥अनेजेनेरात्रिनेविषेजन्मथयोहोय
तेनेपेहेलिरात्यछे॥अनेकारणपणेतोरात्यदिवसकहेतांज्ञानअज्ञानबेअनादिनुंछे॥एप्रश्ननो एजउत्तर
छे॥इवेपांचमुंप्रश्नजे॥पेहेलिस्त्रिकेपेहेलोपुरुषतेनोउत्तर॥जेस्त्रिनेपुरुषबेअनादिनाछे॥कैमकेएकलापुरु-
षथकिपणउत्पत्तिथायनहिं॥नेएकलिस्त्रिथकिपणउत्पत्तिथायनहिं॥माटेजीवनेमायावे अनादिनाछेतेजिव
नेविषेमाया रहिछे॥नेमायानेविषेजिवरखोछे॥अनेजेपरमेश्वरछेतेतोमायापरछेनेजिवनेमायाबेयनाआधार
छे॥तेपरमेश्वरेजेतेउत्पत्तिसमेपोतानोअनादिसेवकजेअक्षरब्रह्मतेद्वारायेमायानेविषेलिनहतोजेपुरुषतेने
जाग्रतकरेछे॥पछेतेपुरुषजागतांवेतपोतानेविषेजेप्रकृतिरहिछे॥तेनेजगाडेछे॥माटेप्रकृतिनेपुरुषबेय
सर्वजगतनांकारणछे॥एधिरितेस्त्रिनेपुरुषबेअनादिनाछे॥एप्रश्ननोएजउत्तरछे॥इवेछठुंमुंप्रश्नजेगुणपेहे-
लोकेअबगुणपेहेलोएप्रश्न॥तेनोउत्तरजेजिवमाबनेविषेपहेलातोअबगुणजभरेलाछे॥अनेजेपरमेश्वर
एवाजेपरमात्माछे॥तेनेविषेसदायगुणजभरेलाछेतेपरमात्मानेजिवनेसंबंधथायत्यारेतेपरमात्माजेतेजिव
नेज्ञानआपिनेतेनादोषमुकाविनेधर्मज्ञानधैरागादिकगुणआषेछेत्यारेजिवनेविषेगुणआवेछेनेदोषटलिजा
यछे॥एप्रश्ननोएजउत्तरछे॥इवेसातमुंप्रश्न॥जेपेहेलुंशरिरकेपेहेलिछायातेनोउत्तरजेशरिरनेछांया॥वि
बेयभेगाजथयाछे॥कैमकेआकारउत्पन्नथयोतेभेगीछायापणउत्पन्नथायछे॥जेमदृक्षनानुंहोयत्यारेतेनी

पिपली.
सि०२६

॥४२॥

છાયા પળના નીહોય છે ॥ અને હજી મેં મોટું થતું જાય છે તે મેં તેની છાયા પળ મોટિ થતી જાય છે ॥ તે મશ્ગારને છાયા તે
 એક હારે જડત્વ થાય છે ॥ એ પ્રસનો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે આઠ મું પ્રશ્ન જે ધર્મનો ત્યાગ કરીને કુકર્મ આચરે છે ॥ તે અધિમતિ શા
 પિ થતી હશે ॥ કેમ કે અધર્મ થકી તો જિવને દુઃખ થાય છે ॥ તે કોઈ જિવ પોતાને દુઃખ થવાને તો ચહાતો નથી ॥ ને પ્રભુ કો
 ર્ને દુઃખ દેતા નથી ॥ માટે જિવને દુઃખ શા થિ થાય છે ॥ એ પ્રસ હવે તેનો ઉત્તર ॥ તેવા તગિતામાં કહિ છે ॥ જે જિવ પાપકર્મને
 વિષે જોડાયે છે ॥ તે કોળ જોડતું હશે ॥ એમ અર્જુને પુછ્યું ॥ ત્યારે સ્ત્રી કલ્પ ભગવાને કેલું કે કામ ક્રોધને તો ભણે અંતર
 શ ચુ છે ॥ તે જિવને બત્તાત્કારે અધર્મને વિષે જોડાયે છે અને ચલિ જીને કામાદિક દોષ અતિશે શુદ્ધિ પામ્યા હોય એવા જે આ
 સુરિ જિવ તેનો જે સંગ તે થકી પળ અધર્મને વિષે જોડાય છે અને પછિ જિવ જેવાં જેવો કર્મ કરે છે તે બું તે બુલ્લે તેને પરમેશ્વર
 આપે છે ॥ અને તે કર્મ પ્રમાણે જીવ જે તે ક્રિયાને વિષે જોડાય છે એ પ્રસનો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે નવમું પ્રશ્ન ॥ જેનાં દબુંદમાં
 પ્રાણ પ્રગટે છે ॥ તે ક્યાં થિ આપે છે ને ક્યાં જાય છે ॥ ને તે સુર છે કે કાર છે ॥ અને તેનું સ્વરૂપ જડ છે કે ચૈતન્ય છે ॥ એ પ્રસ
 હવે તેનો ઉત્તર જે પંચકોશાત્મક આત્માના ત્રણ શરિર છે ॥ તે પાંચ કોશ કિયા તો એક અન્યય કોષ ॥ બિજો પ્રાણમય કોશ
 ॥ ત્રીજો મનોમય કોશ ॥ ચોથો ચિત્તાનમય કોશ ॥ પાંચમો આનંદમય કોશ ॥ એ પાંચ કોશ ॥ તેમાં પ્રથમ જિવ જે તે આ
 ત્મક પ્રલયને વિષે મહાકારણરૂપ જે આનંદમય કોશ તેને વિષે લિન હતો તે જિવને પરમેશ્વર તત્ત્વ સમે બુદ્ધિ
 યોમનને પ્રાણ તે સુરજિ આપે છે તે ભાગવતમાં પળ કલ્પે છે ॥ ॥ બુદ્ધિ દ્વિય મન પ્રાણાન્ ॥ જનાનાં મસૂજ ત્ત્વ
 મુ ॥ માત્રાર્થ ચ મવાર્થ ચ ॥ આત્મને કલ્પનાય ચ ॥ ॥ અધિરિતે ભગવાને જે તે જિવને આનંદમય કોશમાં થિ જગાડિ
 તે પ્રથમ બુદ્ધિ સ્વજિ આપે છે ॥ ને પછે મન સ્વજિ આપે છે ॥ ને પછે પ્રાણ સ્વજિ આપે છે ॥ ને પછે અન્નમય કોશ જે સ્થૂલ શરિ
 રિત થાદ્રિયો તે સ્વજિ આપે છે ॥ તેમાં જિવ જે તે પદે તો આનંદમય કોશમાં રહ્યો થકો ચિત્તાનમય કોશરૂપ જ બુદ્ધિ
 તેમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ ને પછે આનંદમયને વિષે જ્ઞાનમય કોશ સદિત મનરૂપ જે મનોમય કોશ તેમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ અને પછે

શ્રીમુચ
સિદ્ધાંત
॥૪૩॥

અન્ય કોશો સદિત જિવજે તે પ્રાણમય કોશ માં પ્રવેશ કરે છે ॥ અને પછે એ ચારે કોશો સદિત અન્યમય કોશ જે સ્થૂલ શરિર
તેમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ તેમદશાંદ્રિયોને પાંચ ભૂત તેનું નામ સ્થૂલ દેહ કહેવાય છે ॥ અને પ્રાણમય મનોમયને વિજ્ઞાનમય અન્ય
કોશ મલિને સૂક્ષ્મ શરિર કહેવાય છે ॥ અને આનંદમય કોશ રૂપિ જે સ્પષ્ટિ તેનું નામ કારણ શરિર કહેવાય છે ॥ તેમાં પ્રાણે
સદિત જિવજે તે સ્થૂલ દેહમાં આવે છે ॥ અને તે સ્થૂલ દેહની આયુષ્ય આવી રહે છે ત્યારે પ્રાણે સદિત જિવજે તે સૂક્ષ્મ દેહમાં પ્રવે
શ કરે છે ॥ અને જિવે સ્થૂલ દેહ કરિને જેવાં જેવાં કર્મ કસ્યાં હોય ॥ તે વિ તે વિગતિને જિવ પામે છે તે વેદમાં કહ્યું છે જે ॥
મરણેયા મતિ સાગતિ મયેત્ ॥ ૬ ॥ તિશ્રુતિઃ ॥ ॥ અર્થ ॥ જે જે સ્થૂલ દેહ મુકતિ વરવતે જિવની મતિ હોય છે તે વિગતિને
નિધાય છે ॥ કહેતાં જેને પંચવિષયની વાસના હોય છે ॥ તે જીવને જ્યાં અધિક પ્રિતિ હોય ત્યાં પાછો સ્થૂલ દેહ ધરિને પ્રાણે
સદિત જિવજે તે પ્રવેશ કરે છે ॥ એવિરિતે સ્થૂલ દેહને વિષે પ્રાણ આવે છે ને જાય છે ॥ પણ પ્રાણનો જીવ ક્યારેય ત્યાગ કરતો નથી
અને પ્રાણ તો જિવને મેળાને મેળા એમ ને એમ સદા ચરે છે ॥ અને તે ॥ જિવને જ્યારે પ્રગટ ભગવાન મલે છે ને તેમ ભગવાન થ
કિ જિવ આત્મંતિક જ્ઞાનને પામે છે ॥ ત્યારે તે જિવજે તે પ્રાણમય મનોમય વિજ્ઞાનમયને આનંદમય એ જે પાંચ કોશ રૂપિ
માયા તેનો ત્યાગ કરિને બ્રહ્મરૂપ મહામુક્ત થાય છે ॥ અને તે પ્રાણાદિક પાંચે કોશ જે તે જડ છે ॥ પણ જ્યાં સુધિ જિવે તેમાં પ્રવે
શ કરી છે ॥ ત્યાં સુધિ તે પાંચે કોશ ચેતન્ય જેવા જણાય છે ॥ અને જે જીવ ભગવાન થકિ વિમુક્ત છે ॥ તે જિવનાં પ્રાણ જે તે કાંમ
લોભાદિક દોષે કરિને કાયરને દિન પળે વરતે છે ॥ મારે તેના પ્રાણ ક્યાંઈ ચપ્પિ પામતા નથી ॥ અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ
આસરો થાય છે ॥ તેના પ્રાણ તો સંતોષિને સ્મરવિરપળે વરતે છે ॥ એ પ્રભુનો એ જડ નીચર છે ॥ હવે દશમું પ્રભુ જે જિવાત્મા દેહ કરિ
ને કર્મ કરે છે ॥ તે દેહને તો બારિ નાચે છે ને આત્મા તો અબંધ છે ॥ ત્યારે તે કર્મનું ફલ કોણ ભોગવે છે ॥ એ પ્રભુ તેનો ઉત્તર ॥ જે
આત્મા જે જિવ તેને અન્ય દેહ છે ॥ તેમાં એક સ્થૂલ દેહ છે ॥ ને વિજો સૂક્ષ્મ દેહ છે ને વિજો કારણ દેહ છે ॥ અને તે કારણને સૂક્ષ્મ
એ દેહમાં જે વિજિવને વાસના હોય તે સ્થૂલ દેહ પરમેશ્વર તેને ધરાવે છે ॥ અને તે વાસના પ્રમાણે સ્થૂલ દેહ કરિને કર્મ કરે-

વિપતિ.
સિ ૦૨૬

॥૪૩॥

છે ॥ અને તેનું ફલ પળ જિવાત્મા જે તે સૂક્ષ્મ દેહમાં ને કારણ દેહમાં રહિને ભોગવે છે ॥ અને જે સ્થૂલ દેહ છે તે તો વસ્ત્ર કહેતાં
 તુગડાં પહેલાં દોય તેને ઢેકાળે છે તે જે મકોઈક પુરુષે કાલાં તુગડાં પહેરીને ચોરિકરિ આવીને પછે પોતાને ધેર જડીને કા-
 લાં વસ્ત્ર તારિને ધોલાં વસ્ત્ર પહેરે ॥ અને પછે તેને વાંસે પગિરુ આવેને તે ચોર હાથ આવે તો તે કાલાં તુગડાં કાઢિને બિજાં
 ધોલાં પહેલાં છે તો પળ તે ચોરને મુકશે નહિ ॥ ને તેને દેહમાં નારવશે તે મજીય જે તે સ્થૂલ દેહ જે વાંસે વાંસે કરે છે તેનું ફલ
 સૂક્ષ્મને કારણ દેહમાં રહિને ભોગવે છે ॥ અને જિવને જ્યાં સુધિ પંચ વિષયની વાસના છે ॥ ત્યાં સુધિ જિવ જે તે બધા પળે ચરે છે
 અને જ્યાં સુધિ જિવ બધા પળે ચરે છે ॥ ત્યાં સુધિ જિવ જે તે નર સાંજ કર્મ કરે છે ॥ અને જે ને સદ્ગુણને સંગે કરિને પંચ વિષયની
 વાસના રહિ જાય છે તે પુરુષ મુક્ત કહેવાય છે ॥ કહેતાં તે આત્મા અબંધ છે ॥ અને જે આત્મા અબંધ થયો છે તે મુક્ત જે તે મ-
 ગવાનની ભક્તિ વિના બિજું કોઈ કર્મ કરે જ નહિ ॥ માટે વાસના વાલા જિવ છે તે બંધ છે ॥ અને તે બધા પુરુષ જે જે કર્મ કરે છે ॥
 તે કર્મનું પાપને પુન્ય બેય જિવ મેગુને મેગુ સૂક્ષ્મ દેહમાં ને કારણ દેહમાં રહે છે અને તે કર્મનુસારે સ્થૂલ દેહ નવાન વાધા
 રણ કરિને તે તે કર્મના ફલને ભોગવે છે ॥ અને જે આત્મા મુક્ત છે તે તો મગવાનની ભક્તિ સંબંધિ જે જે કર્મ કરે છે તે કર્મ
 તો ॥ અકર્મ રૂપ છે ॥ કહેતાં જ્ઞાન રૂપ છે ॥ માટે તેને તો કોઈ પાપ પુન્ય છે જ નહિ ॥ અને તે તો સ્થૂલ દેહનો ત્યાગ કરિને મ-
 ગવાનની ઈચ્છા યે કરિને તેને ભાગવતિતનું બંધાઈને મગવાનના અક્ષર ધામને પામે છે ॥ એ પ્રસન્નો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે અગિય-
 રમું પ્રસન્ન જે વિષયમાં પ્રિતિ થાય છે ॥ તે મન થકિ થાય છે કે ને આદિક ઈન્દ્રિયો થકિ થાય છે ॥ એ પ્રસન્ન હવે તેનો ઉત્તર જે જિવને
 જે જે વિષયની વાસના દોય છે તે તે વિષયમાં મન બુદ્ધિ ચિત્ત આદિ કારણે ઈન્દ્રિયો સર્વે મલિને જિવે સહિત મેગાં થઈને પ્રિતિ કરે
 છે ॥ જે મકોઈક રાજા દોય ને તે રાજાને જે જે પદાર્થમાં અથવા જે જે સ્ત્રિયાદિક મનુષ્યમાં અતિ સ્નેહ દોય તો તે રાજાના આ-
 કરમાત્ર તે પળ તેને વિષે પ્રિતિ કરે છે ॥ તે મજિવ જે તે કાયાન ગરનો રાજા છે ॥ અને ઈન્દ્રિયો અંતઃકરણ તેનાં ચા કરે છે ॥ તે-
 જિવને જે જે વિષયમાં રાગ દોય તે તે વિષયમાં તે જિવનાં ઈન્દ્રિયો અંતઃકરણ પળ પ્રિતિ કરે છે ॥ એ પ્રસન્નો એ જ ઉત્તર છે હવે

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥४४॥

चारमुंप्रसन्न॥ जेअग्निन बलिशके एवुं कियुं पदार्थ छे ॥ एप्रश्न तेनो उत्तर ॥ जेअग्निवालिशके नहि एयो तो एक आत्मा छे ॥ ते-
पण गितामां कहुं छे जे ॥ ॥ नदहति पावक ॥ ॥ मारे आत्मा एक अग्नि थकि बलेन हि एयो छे ॥ अने आत्मा
विना बिजा पिंड ब्रह्मांडादिक सर्व पदार्थ तेने माहा प्रलयनो अग्नि छे ॥ ते बालिने भस्म करि नारखे छे ॥ एप्रसन्नो एजउ
त्तर छे ॥ हवे तेर मुंप्रसन्न ॥ जेशब्द बोलाय छे ते आत्मा बोले छे के जिभ बोले छे ॥ एप्रसन्न तेनो उत्तर ॥ जे बोलबुं छे ते तो
जिभनो धर्म छे ॥ पण आत्मा नी सत्ता ये करिने बोले छे ॥ अने आत्मा नी सत्ता विना तो जिभ एक सि बोलवाने समर्थ
नथि ॥ ते जिभ तो जड छे ॥ जेम सारंगि सरोदो ने सरणाई तेने कोई कपुरुष बोलावे छे त्यारे बोले छे ॥ अने पुरुष ने न-
बोलावे तो एनि मेले बोले नहि ॥ अने बोलावना रो पुरुष होय पण ते वाजु न होय तो पण बोले नहि ॥ ते मंदह मां जिवात्मा-
होय अने जिभ पण सारि होय तो बोलाय छे ॥ अने देह मां जिब होय पण जो जिभ न होय ने जिभ होय ने जिब देह मां थि
नि सरि जाय ॥ तो पण बोलाय नहि ॥ एप्रसन्नो एजउ उत्तर छे ॥ हवे चौ दमुंप्रसन्न जे माया जे ने विषे नथि एयो कोण पुरुष
छे जे मायाने देखतो ज नथि ॥ एप्रसन्न तेनो उत्तर ॥ जे माया र्था पर तो सदाय अनादि एक परमात्मा छे ॥ अने ते परमात्मा ने
ने प्रगट मले छे अने ते जिब परमात्मानो इह आसरो करे छे पछे ते जिब जे ते परमात्मा थकि निरबिज सांख्यने निरबिज
योगने सिद्ध करे ने पछे स बिज सांख्यने स बिज योग भे वा चार प्रकारना ज्ञानने सिद्ध करे छे ॥ ते पुरुष पण माया पर थाय
छे ॥ अने तेनी इष्टि मां माया आवति नथि ॥ हवे ते निर्बिज सांख्य ते थुं ॥ तो देह आत्मानो विवेक करिने देह ने मिथ्या न
सवंत जाणिने आत्माने पोतानु स्वरूप जाण बुं तेनुं नाम निरबिज सांख्य कहवाय छे ॥ अने निरबिज योगनुं ॥ रूप एछे
जे ॥ कौटिको टि ब्रह्मांडनी उत्पत्ति स्थितिने प्रलय थाय छे ॥ जेना को कदेशने विषे एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेने विषे पोताना
आत्माने एक त्यपणुं करिने ते अक्षरने पोतानुं स्वरूप माननुं ॥ कहे तांहुं अक्षर ब्रह्म छुं ॥ एम समजवुं ॥ तेनुं नाम नि-
रबिज योग जाणयो ॥ अने स बिज सांख्य नुरुप एछे जे एवा एवा अनंत को टि अक्षर रूप मुक्त ते अक्षर धामने विषे

पिपलि.
सि० २६

॥४४॥

હ્યા છે ॥ તે સુક્તના સ્વામિ એવા જે પરબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન તે જે તે સર્વે ના પ્રકાશ કહે ॥ ને સર્વે ને સ્કરવનાદાતા ને કર્મક-
 લના આપના રા છે ને માયા પર છે ॥ ને અનંત એ શ્ર્વ સામર્થ્ય બલગુણ તે જ પ્રતાપ તે નાધામરૂપ એવા ભગવાન તે દિવ્યમૂર્તિ-
 માનથકા અશ્વંડ અક્ષરમાં રહ્યા છે ॥ એમ સમજવું ॥ તેનું નામ સવિજસાં રચ્ય છે ॥ અને સવિજયોગનું એ રૂપ જે એવા અપારમ
 દ્વિમાયાલા જે પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે પોતાની સ્વૈચ્છાએ કરિને અનંત જિયો નો ઉદ્ધાર કરવાને અર્થે રામક્રસ્માદિક
 રૂપે અવતારધારણ કરિને પ્રગટથાય છે ॥ તે પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કરિને પોતે આત્મા બ્ર-
 હ્મરૂપ થઈને તે ભગવાન નિમૂર્તિ ને વિષે ધ્યાને કરિને જોડાઈ જવું તેનું નામ સવિજયોગ કહેવાય છે ॥ અને એ વિરિતે ચા-
 રસાધન ને સિદ્ધ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જે પુરુષ જોડાણો છે ॥ તે પુરુષ પળ માયા પર છે ॥ અને તે પુરુષ માયાને
 દેવતો પળ નથિ ॥ એ પ્રશ્નનો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે પંદરમું પ્રશ્ન ॥ જે શબ્દાદિક પંચવિષય છે ॥ તે જ્ઞાનીને પળ વિકલ કરિ-
 ના રહે છે ॥ માટે એ તે વિષય ચરવાળવા યોગ્ય છે કે આત્મા ચરવાળવા યોગ્ય છે ॥ કહેતાં વિષય બલવાન છે કે આત્મા બલવાન
 છે ॥ એ પ્રશ્ન તેનો ઉત્તર ॥ જે પૂર્વે ઉપલ્યા પ્રશ્ન ના ઉત્તરમાં કત્યાં જે ચાર સાધન ॥ તેમાં થિ એક નિરબિજસાં રચ્ય ને સિદ્ધ કરે
 છે ॥ તે પુરુષ પળ જ્ઞાનિક કહેવાય છે ॥ પળ તેને જો વિષયનો સંબંધ થાય તો તેને વિષય જે તે વિકલ કરિના રહે છે ॥ અને
 એવા જ્ઞાનીની આગલતો વિષય ચરવાળવા યોગ્ય છે કહેતાં એકલે નિરબિજસાં રચ્ય ને જ્ઞાને કરિને તૃપ્તિ પામિને વેમિરે
 છે ॥ તે પુરુષ થકિ તો વિષય ઘણા બલવાન છે ॥ અને જે પુરુષ ચારે સાધન સિદ્ધ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડા
 યો છે ॥ તે પુરુષને વિષયની ગણતિ નથિ ॥ અને તે પુરુષ તો વિષય આગલ ચરવાળવા યોગ્ય છે કહેતાં ઘણો બલવાન છે તેમો
 પિયો એ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને કહ્યું છે જે હે મહારાજ ॥ અમને તો તમારા ચરણનો દ્રઢ આસરો થયો છે તે દિવસથી સંસાર
 સંબંધિ પંચવિષયનાં સ્કરવ તે સ્વારાંદ્રો રજે બાંધી ગયાં છે ॥ તેમ જે પુરુષને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મલે છે અને તે ભગવાનના શ્રી
 મુખ થકિ આત્મંતિક જ્ઞાન ને સિદ્ધ કરે છે ॥ તે પુરુષની આગલતો વિષય તો તુછ માત્ર છે ॥ અને તે વિના ના બિજા તો ચા-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४५॥

चकत्तानेकरिनेचारवेदनाभणेलाहोय॥अद्वारपूराणसूखपाठेकस्याहोयनेछुशास्त्रनाअर्थनेजाणताहोय॥नेभारतादि-
कइतिहासमांप्रविणहीयअनेदेवब्रह्मादिकजेवामोठाकदेवाताहोयतोपणएसर्वेपंचविषयभागलरांकजेवाछेतैपूर्वे
देवब्रह्मादिकनेपणविषयेफजेतकस्याछे॥मारेतेनीआगततोविषयबरयाणवायोयछे॥कहेतांबलवानछे॥एप्रस
नोएजउत्तरछे॥हवेसोलमुंप्रस॥जेअक्षरआद्यकेब्रह्मअनादितेनोउत्तर॥जेअक्षरनेब्रह्मएबेएकजछेनेबेअ-
नादिछे॥एनोएजउत्तरछे॥हवेसत्तरमुंप्रस॥जेआद्यपुरुषेजगतकर्युं॥तेमांपवनशाधिकस्योछे॥एप्रश्न॥तेनोउत्त-
र॥जेपूर्वपेहेलाचरणनाबिजाप्रसमांसर्वनीउत्पत्तिकहिछेजेआकाशथकिपवनजेवायुतेथयोछेएनोएजउत्तरछे
हवेअद्वारमुंप्रस॥जेपाणिशाथिथयुंछे॥एप्रसतेनोउत्तरजेपाणिअग्निमांथीथयुंछेएनोएजउत्तर॥हवेओगणिसमुं
प्रसजेपृथ्विशायीथईछे॥उत्तरजेपृथ्विजलथकिथईछे॥हवेविसमुंप्रस॥जेअंडशायीथयुंछे॥उत्तरजे॥आद्यपुरु-
षजेपरमात्मातेणेज्यारेप्रथमउत्पत्तिकरित्वारेपोतेअक्षरधाममांएकहतातेपोतानेउत्पत्तिकरवानिईछाथईत्या-
रेपोतेअक्षरसामुंजोयुं॥त्यांसृष्टिथई॥तेवेदनीश्रुतिमांपणकह्छेजे॥ससक्षतइमानंलोकाननुंसृजंइ-
ति॥एधिरितेपरमात्माएअक्षरसामुंजोयुंत्यारेअक्षरेपोतानाएकदेशानेविषेप्रकृतिपुरुषलिनहतोतेने
जगाड्यो॥पछेतेपुरुषजागृतनेपामिनेपोतानेविषेप्रकृतिइतितेनेजागृतकरिनेप्रकृतिपुरुषथकिप्रधानपुरुषथ
या॥नेप्रधानपुरुषथकिमहतत्वथयुं॥नेमहतत्वथकित्रणप्रकारनोअहंकारथयो॥राजसतामसनेसात्विकअने
तेअहंकारथकिचोविसतत्वथयां॥तेमाराजसाअहंकारथकिदशइंद्रियोथईछे॥नेतामसाअहंकारथकिपांचभूत
नेपांचविषयथयांछे॥अनेसात्विकअहंकारथकिचारअंतःकरणनेइंद्रियोअंतःकर्णनादेवताथयाछे॥एधि-
रितेचोविसतत्वथयां॥पछेपरमेश्वरनीइच्छायेकरिनेचोविशतत्वएकगंमलिने॥तैनुब्रह्मांडनाउदयरूपजेअंड
तेथयुंछे॥नेतेअंडथकिवैरादथयोछे॥नेवैरादथकिदेवमनुष्यादिकसचराचरसर्वेबिषयथयुंछे॥एधिरितेउत्पत्ति

विपत्ति
सि०२६

॥४५॥

थईछे ॥ एप्रमनो एजउत्तरछे ॥ हवे एक विसमुं प्रभजे ते जशा थिथयुं ॥ ते नो उत्तर ॥ जे ते जतो वायु थिथयुं छे ॥ ते पण पूर्व उत्पत्ति-
 मा कहै छुं छे ॥ एनो एज उत्तर छे ॥ हवे बा विसमुं प्रभजे ॥ चंद्रमा शा थिथयो ॥ ते नो उत्तर ॥ जे जलना सत्व अंश थिथि कहै चंद्रमा थयो छे
 ॥ एनो एज उत्तर छे ॥ हवे बै विसमुं प्रभजे सूर्य शा थिथयो उत्तर जे सूर्य तो अग्निना सत्व अंश थिथि कहै थयो छे ॥ एधिरी ते सर्व प्रभना-
 उत्तर करिने पछे महाराजे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिने आता करि जे आप्रभना उत्तर तमे लखजो ॥ ने ते मा एट लुं लखजो ॥
 विस्तारना भयथी संक्षेप मात्र उत्तर लख्या छे ॥ अने बाकि तमे ने अमे भेगा थयेथी तमारा अंतरना संषय मात्र हरो तं दलिज-
 शो ॥ पण रयरो कल्याण नोरय पद हो तो सर्व वातनी सिधिय हो ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिये कहुं के बहु सारुं महाराज दुं
 लखि श ॥ ॥ इति श्री मुर्यासिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९०८ गणित २० विसना जेष्ठ वदि ६ नवमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्री
 पीपली मध्ये ॥ पोताना मंदिर मां आथ प्रणा बानी में डि नीओ सरि मां द्विडो लारवाट उपर बिराज मान थया हताने सर्व जगि
 यानी वस्त्रधारण कस्याहतां ॥ ते कठ मांगु लाबना पुष्पना हार धारण कस्याहता ॥ ने कान उपर पुष्पना गुच्छे शो भिर द्याहता
 ने पाघ मां डाबिकोरे पुष्पनो तोरो लदक तोह तो ॥ ने ललारने विषे कंकुनो चांदलो कस्याह तो ॥ ने संध्या आर्ति थयाण छे
 पोताना मुर्यासिद्धि नीओ गल साधु तथा धण कहरि भक्तनी सभा भराईने बैठि हति ॥ पछे महाराज कृपा करिने बोला
 जे जियने बे प्रकारनो कुसंग छे ते कुसंग नो संग करे ॥ तो जियनुं मुंडुं थाय छे ॥ अने बे प्रकारनो सत्संग छे ॥ ते सत्संग
 नो संग करे तो जियनुं रुंडुं थाय छे ॥ ते मां बे प्रकारनो कुसंग कियो ॥ तो एक प्रत्यक्ष कुसंग छे ॥ ने एक परोक्ष कुसंग छे ॥
 परोक्ष एट ले जियथी छे ॥ अने प्रत्यक्ष एट ले भेगार द्या छे ॥ ते मां परोक्ष कुसंग ते शुं तो भगवान ने भज तो जे अंत
 राय करे ॥ ते बहारनो कुसंग छे ॥ ते मां बाप ॥ सगां संबंधी नात नात गुरु गोपमनुपंथादिक जे जे बहारना मनुष्य भ
 गवान भज्या मां ने विषय नो त्याग करया मां रोकेने अंतराय करे ते सर्व बहारनो परोक्ष कुसंग छे ॥ अने प्रत्यक्ष कुसंग

श्रीसुर
सिद्धांत
॥४६॥

पिपली
सि०२९

॥ तो कियो ते जिवने भेगार दे नार । एया जे इंद्रियो अंतःकरण ते कुसंगि छे ॥ ने भगवानना मारग माथि जिवने पादु नारा-
छे ॥ के मके जिव ज्यारे भगवानने मारगे चाल छे त्यारे इंद्रियो अंतःकरण ना बिषय बंध थाय छे ते सारु जिवने भगवानने मा-
रगे चाल या दे तां नथि ॥ माटे जेने पोताना आत्मानुं रुडुं कर बुंदोय तेने इंद्रियो अंतःकरण आदिक मां हे लोक संगने संग
संबंधि आदिक बहारा नो कुसंग ए वेय गोविश्वास करयो नहि ने ते थि छे टे र हे वुं अने जे भो लपराखिने कुसंगि नो संग
करो ते नो सत्संग र हे वानो नथि ॥ अने के टलाक ए भक हे छे जे अमने तो कुसंगनो संगन लागे ते वानर लो रि छे ॥ के म
के कुसंगनो संग तो लाग्या विनार हे ज नहि ॥ अने एक भगवानने कुसंगन लागे जे मे कपिल देवे माता ॥ दे दु ति प्रत्ये क
सुं छे जे ॥ कुसंग मार दिने निर लेष र हे वाने तो एक हरि समर थ छे ॥ अने धर्मानंद स्वामि जे बा त्या गि होय ने जो
कुसंगनो संग करे तो भ्रष्ट थई जाय तां विजा जियो ने तो जर कुसंग लागे ॥ जे म ह ड कायु कुतरु जे ने कर दे ते ने ह
ड क बा दाले ते म जे कुसंग करे छे ॥ ते नो सत्संग र हे वानो नथि ॥ अने कुसंगनो कर नारो सत संग मां आव तो हरी ॥ तो
पण ते ने सत संगि न जाणवो ॥ के म के तेने ज्यारे को ई क देश काल आवरो ॥ अथवा भगवानना मनुष्य चरित्र ने दे र सो
सां म ल शो त्यारे तेने मो द थ शो ने भगवानना मारग थी पडि जशे ॥ जे म ह ड काया ना कर ड बा वालने ॥ वा यु अग्नि ज-
लादिक तो जोग थाय त्यारे तेने रगे रगे ह ड क बा चरि जाय छे ने तेना प्राण जाय छे ॥ ते म जे कुसंग कर तो होय तेने ज्या
रे देश काल आवे त्यारे तेने कुसंगि ना स द रुपित्वाळ रगे रगे प्रवृत्ति जाय छे ॥ ने ते भगवानना मारग थ कि पडि जाय छे ॥
माटे जेने पोताना आत्मानुं रुडुं कर बुंदोय तेने बे प्रकार ना कुसंगनो त्याग करयो त्यारे को ई क हेवो जे बहारा ना कुसंग थि
तो कदापि छे टे र हे बायबरु ॥ पण मां हे ना कुसंगि जे इंद्रियो अंतःकरण ते थि छे टे के म र हे बाय ॥ तो ते थि छे टे नि य-
मे करि ने र हे बाय छे ॥ ते नि य म थुं तो काने करि ने अशु भ शब्द सां भ ल वा नो त्याग करयो ने भगवानने भगवानना भक्त ना
शब्द सां भ ल वा अने त्व चाये करि ने अशु भ स्पर्श नो त्याग करि ने भगवानना चरण नो स्पर्श करयो ने ने त्रे करि ने मा-

॥४६॥

ईकरूपजोवानो त्याग करिने भगवाननी मूर्ति नादरशन करवां ॥ अयेविरिते इंद्रियो अंतःकरण नां जे माई कअशुभविष-
 यना अहार तेनो त्याग करिने भगवानना स्वरूपमां राखवा ॥ अने ज्यारे अशुभविषय नो त्याग करिने भगवानना स्वरूप-
 मां जोडा यछे ॥ त्यारे तेनां इंद्रियो अंतःकरण सुद्ध भावने पामे छे ॥ ने तेने मादे नो कुसंग नाशार्थ जाय छे ने तेने प्रत्य-
 क्षसत्संग चृद्धि पामे छे ॥ ने तेने जिव भगवानना मारग थिको ईकाले कोईनो पाड्यो पडे नहिं ॥ अने परोक्षने प्रत्यक्षसत्सं-
 ग ते शुंछे ॥ तो भगवानने भगवानना भक्तसंत बहार थी ज्ञान आपे ते परोक्षसत्संग छे ॥ अने ते भगवानने भगवानना
 संतनी करे लि ज्ञानवार्ता तेने शुद्ध भावे करिने इंद्रियो अंतःकरण ग्रहण करे ने ते प्रमाणे सावधान थईने वरते ते प्रत्य-
 क्षसत्संग छे ॥ अने एविरिते परोक्षने प्रत्यक्षबैधप्रकारना सत्संग नो जो गहोय त्यारे जिवनु कल्याण थाय छे केम-
 के बहार थी भगवानने भगवानना संत ज्ञान आपता होय पण जो मादे नां इंद्रियो अंतःकरण ते ज्ञाननु ग्रहण करे
 तो ते ज्ञान तेने लागतुं नथि ॥ अने इंद्रियो अंतःकरण ज्ञाननु ग्रहण करे एबां होय पण जो ज्ञानना आपनारा भगवान
 के भगवानना जनन होय तो तेने ज्ञान थाय नहिं ॥ माटे बहार थी भगवानने भगवानना जन ज्ञान आपनारा होय ने ते ज्ञानने
 पोताना आत्माना कल्याणने अर्थ सुद्ध भावे थी उत्तम थद्वारा खिने ग्रहण करयुं अने ते ज्ञान मादे हे करिने वर्तयानु क-
 ल्ह होय ॥ ते प्रमाणे दूढ़ पणे वर्तयानो ठराव करयो ॥ अने अंतःकरण मां समजवानुं कल्ह होय ते प्रमाणे समजवानो ठराव
 करयो ॥ अने देहे करिने वर्तयाना ॥ ने अंतःकरणे करिने समजवानो ठराव करयो होय ॥ तेने श्रवण मनने निदध्यासक-
 रीने जिवमां साक्षात्कार करयुं ॥ तो ते जिव ब्रह्मरूप थईने भगवानना धामने पामे छे ॥ अने ते भक्त कोईनो पाड्यो भगवा-
 नना मारग थकि षडतो नथि ॥ अने जेने समजवा मांने बरतया मां कसर रहे छे तेने उत्तम मध्यमने कनिष्ठ एवा भेद रहे-
 छे ॥ तेमां जे जिव भगवानने भगवानना संतनी ज्ञानवा तो काने करिने सा भुलता होय पण ते वातनुं मनन मनमांनक-
 रे ॥ तो तेने कनिष्ठ आधार रहे छे ॥ अने जे ज्ञान सां भलिने मनमां मनन करे छे ॥ एणज्या सुधि जिवमां निदध्यासक-

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૪૭॥

રિને સાક્ષાત્કાર થયું નહોય ॥ ત્યાં સ્કથિતેને મધ્યમશ્રદ્ધા રહે છે ॥ અને જે શ્રવણ મનને નિદધ્યાસ કરિને જિવમાં -
સાક્ષાત્કાર કરે છે તેને ઉત્તમશ્રદ્ધા ઉપજે છે ॥ અને જેને ઉત્તમશ્રદ્ધા ઉપજે છે તે જિવ આત્યંતિક મોક્ષને પામે છે માટે ઉ-
ત્તમશ્રદ્ધા પામવાનો સમો આવ્યો છે ॥ તે સાવધાન થઈને પોતાના આત્માનું કામ સ્કધારી લેવું ॥

इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯

બોગણિસં ॥ ૨૦ ॥ વિસના જોષ્ઠવદિ ૧૦ દશામને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી પીપતી મધ્યે વ્યાસ ॥
અંબારામવાલજિને ઘેર ઉગમણે બાર આરડાની આસરિ માં દિંદોલા સ્વાદુપર વિરાજમાન થયા હતાને સર્વે જરિયાની
વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાને કંકુનો ચાંદ જો કર્યો હતો ॥ ને ગુલાબના પુષ્પના હાર ધારણ કર્યા હતાને પોતાના મુરવાર્ધ
દની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સુભાભાઈને વેઠિદતિ ॥ પછે વિરજિ ભક્તે મહારાજને પ્રણમ પુછ્યું જે દેમ-
હારાજ ભગવાનનું સ્વરૂપ છે તેને વિષે તો દેહદેહિ એવો મેદન થિ ॥ અને ભગવાન તો દિવ્ય સાકાર મૂર્તિ અણંદ અધિ-
નાશ્રીને માયા પર છે ॥ અને એ ભગવાન વિજાજિવની પેઠે દેહ ધરતા નથી ॥ ને વિજાજિવની પેઠે દેહ મુક્તા પણ નથી ॥ એવા
પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ રામકૃષ્ણાદિક ભગવાન છે ॥ એમ સર્વ શાસ્ત્રને સર્વ મહાત્મા પુરુષ કહે છે ॥ અને મનુષ્યના જોયામાં તો એમ આ-
વે છે ॥ જે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને વસ્ત્રદેવદેવકીને ઘેર જન્મધસ્યોને વલિ તેણે પાછો દેહ મુક્યો એધિરી તે સર્વે ભગવાનના અ-
વતાર થઈ ગયા તેના દેહનો અવધાર તો વિજાજિવના જેવો દિઠામાં આવે છે ॥ માટે ભગવાન દેહ ધરતા નથી ને દેહ મુક્ત-
તા નથી ॥ તેનું પ્રમાણ શું ॥ જે જેણે કરિને જિવને હાપડે ॥ જેવા તરવરિ ॥ જે ભગવાન તો દેહ ધરતા નથી ને દેહ મુક્તા
નથી તે ક્રૂપા કરીને કહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જ્યાં સ્કથિ જિવની માઈ કદ્રિ છે ત્યાં સ્કથિ જિવને ભગવાનનું
સ્વરૂપ યથાર્થ જાણ્યામાં આવતું નથી ॥ અને જ્યારે જિવને મહાત્મા પુરુષને વિષે પ્રિતિ થાય છે ત્યારે તે જિવને તેનું જ્ઞાન
અંતરમાં ઉત્તરે છે ॥ પછે તેની દ્રષ્ટિમાંથી માયા દલિ જાય છે ને તો જિવ બ્રહ્મરૂપ મુક્ત થાય છે ॥ પછે એવો મુક્ત થયો ॥

વિપત્તિ
સિં ૩૦

॥૪૭॥

तेषां ताने विषे पणमायाने देखे नहिं ॥ तो ब्रह्मधिपर एवाजे परब्रह्मपरमात्मा तेने बिषे तो मायाने देखे जकेम अने बलिते
 तानि एम जाणे जे ॥ जेने ज्ञाने करिने हं मायापरने जन्ममरणरहित थयो तो ने ज्ञानदाता एवाजे प्रत्यक्ष भगवानने ने बिषे
 तो मायाने जन्ममरण होय जकेम ॥ ते ज होय ॥ ने ए तो सदाय मायापरने जन्ममरणरहित छे ते मायापरने जन्ममरण
 रहित तो एक परमात्मा छे ॥ पण बिजो तो कोई प्रकृतिना कार्य मां दे नौ ॥ मायापरने जन्ममरणरहित नथि ॥ अने जे माया
 परन होय ते मायानुत्तान आपिके मना के ॥ नज आपिश के ॥ अने ते प्रत्यक्ष परमात्मा थकि ज्ञानने पामिने एक वार मा-
 यापर थाय छे ॥ तेषां छो पृथ्वि उपर जन्मधारण करतो नथि ॥ ते गितामां कहं छे ॥ न तद्भासयते सूर्यो न शशांको न पा-
 वक ॥ यद्वत्पाननिवर्तते तथामपरममम ॥ ॥ अर्थ ॥ जे भगवानना धामने पाम्यो ते फरिने पृथ्वि उपर जन्मधारण
 करतो नथि ॥ माटे परमात्मा ज एक स्वतंत्र छे ॥ ते ब्रह्म तेम करवाने स्मर्थ छे ते सांजिबोना कल्याण करवाने अर्थ
 वारं मवार पोतानी स्वई छाये करिने प्रथवि उपर प्रगट थईने मनुष्यने जो यामां आवे ॥ एवा मनुष्य स्वरूप धारण करिने
 ज्ञान आपे छे ॥ एम तानी जाणे छे ॥ अने बलि प्रत्यक्ष भगवानने ओलखवानुं एक बिजुं एधाण छे जे मकोई मनुष्य एक
 गाम्भीर बिजे गामर देवा जाय तारे तेना गुण विद्या स्मृद्धि ते तेना भेगुं एमने एम तेनी भेगुरहे छे ॥ अने ते मनुष्य जो मरि
 जायने बिजे ठेकाणे जन्म धरे तो तेने पूरवना गुण स्वभाव धनमा लविद्या ते कांई भेगुं आवे नहिं ने पालुं फरिने दारबडो
 करिने मे लवे ॥ तोम ले ॥ केम के तेने देह बाद लो थाय छे ॥ अने जे एक गाम्भीर बिजे गामर देवा जाय ॥ तेने देह तेनो
 ते रह्ये छे ॥ तो तेने सर्व सृद्धि तेना भेगुरहे छे ॥ नेम सर्व देव मनुष्यने ब्रह्मादिकने जन्ममरण थाय छे तां तेने पूर्व नुत्तान
 रहे तुं नथि ॥ माटे तेने बिजागुरु करवा पडे छे ॥ अने जे परमात्मा पृथ्वि उपर प्रगट थाय छे तेने जन्ममरण नथि ॥ माटे ते-
 नीपा से बगर शिख्य अनादिनु अखंड ज्ञान रह्ये छे ॥ अने ते प्रगट भगवानने कोई नीपा से थि ज्ञान शिख्य बुंदतुं नथि ॥
 केम के भगवानने देह बाद लो थतो नथि ॥ एम प्रत्यक्ष प्रमाण भगवानने ओलखवानुं एधाण छे ॥ अने जेने देह बाद लो-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४६॥

थायछे तेनीपासे वगरशिख्युं तान होय नहिं ॥ अने जे भगवान होय तेनीपासे तो वगरशिख्युं सर्वमत सिद्धांत तान होय
छे केमेके भगवान ने देह बाद लोथ तो नथि ॥ एम भगवान अज न्याने अखंड मूर्ति छे ॥ एविरिते ताने करिने प्रगट भग-
वान ना स्वरूप नो निश्चय थाय छे ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिक

स्वाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ ओगणि से ॥ २० ॥ विसना जेष्ठ वदि ॥ ११ ॥ एकादशि ने दिवस महाराज
श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलिन अये भक्त विरजि खिमाने घेर उगमणे बार ओर डानी ओसरि मांगा दित किये युक्त-
हो लिया उपर विराज मान थपाह ता ॥ अने स्वेतर ये स पहे सोह तो ॥ नेस्वे त अंगार खुने गुलाबि फेंदो धारण क स्यां द तां ॥ ने
पोताना मुखार्थि दनी आगत साधु तथा हरि भक्त नीस भाभराई ने बेठि हति ॥ पछे महाराज बोल्या जे ॥ जेने निर्विकल्प
स्थिति थई होय ॥ तेनां शांलक्षण छे जे जेणे करिने एम जाणिये जे एने निर्विकल्प स्थिति थई रवरि ॥ एप्रह संत मंडल ने
पुछिये छै ये ते कहो ॥ पछे अक्षरमुक्ता नंद स्वामि ये कहूं जे जेने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय
थाय ने ते प्रत्यक्ष नाचरि ने विषे कोई दिवस लेना मात्र संषय थाय नहिं ॥ त्यारे एम जाणिये जे एने निर्विकल्प स्थिति थई छे
॥ एम जणाय छे पछे महाराज घडि क्वार विचारी ने बोल्या जे निर्विकल्प स्थिति थई होय तेनां तो एलक्षण छे जे प्रत्यक्ष
भगवान नी आता प्रमाणे द्रष्टु पणे वरत ॥ अने भगवान जे जे आता करे ॥ तेने विषे रंच मान मन मां संषय करे नहिं ॥ अने भगवा
ने जे मकल्य होय तेम राजि थको करे ॥ पण तेमां वार लगडे नहिं ॥ एम जे वरत तुं होय ॥ तेने निर्विकल्प स्थिति थई जाण
थि ॥ अने जे ने एवि निर्विकल्प स्थिति थाय छे ॥ तेनी उपर भगवान नी कृपा अखंड रहै छे अने तेने अंतर मां पण सदाय स-
ख वर त्या करे ॥ अने जे ने तेमां जे दली कसर होय तेने तेद खुंदु रवरि रहै छे ॥ पछे अक्षरमुक्ता नंद स्वामि ये पुछु जे हे महारा
ज मन मां तो एम होय जे जे महाराज कहै शो तेम करुं छे ॥ ते तमे एम आता करो जे आज तो उपवास कर जा ॥ त्यारे ते
ने राजि थको उपवास करे ॥ अने पोताने जाणे उपवास करवा मां ड्यो होय ॥ ने ते उपवास नी तमे ना पाडो ॥ त्यारे मन मां एम-

पिपली
सि० ३१

॥४६॥

विचारथायजे ॥ महाराजतो छोनापाडे ॥ पण आपणेतो उपवासकरयो ॥ केमके तप त्यागकराव्यामां तो महाराज नोराजि
 पोछे ॥ एमजाणिने तेवचननपालेने नापाडी होय तो पण उपवास करे तेनुं केमसमजयुं ते क्रपा करिने कही ॥ पछेमहाराज
 बोल्याजे उपवासकरयानुकही तेमां कळणपडे ॥ नेउपवासनीनापाडे त्यारेराजिथाय नेवाटजुवेजे उपवासनीनापाडे तो
 ठीक ॥ एवासंकल्पनो त्यागकरीने ॥ जेमआत्ता करे ते प्रमाणेराजिथकां करुं ॥ अने ते आत्ताने विषे योग्य अयोग्य के ठिक
 अधिक एवो कांई कुतर्क कर्वो नहिं ॥ अने जे जे आत्ता करे तेने ततकालराजिथकां करुं ॥ एविरिते वरते तेनाउपर अमा-
 मारो बहुराजिपोथायछे ॥ अने तेने जे अमारो अखंड संबंध रहे छे ॥ अने जे एवो खरे खरो आत्ता प्रमाणे परतनारो भक्त
 दीयते नेतो जेदलुं जरुख राखवानुं होय तेदलीज तेने अमे आत्ता करिये छिये ने जेने आत्तामां फेर पडे छे ॥ ने आत्ताने
 विषे ठिक अधिक समजे छे ॥ तेने अमे पण यथार्थ आत्ता करतानधि ॥ केमके यथार्थ आत्ता पाखवानो अधिकारथयोन
 धि ॥ माटे अमारो खरे खरो राजिपोथवानो ने खरे खरी अमारी कपाथवानो तो एज उपाय छे जे अमे जे जे आत्ता करीये ते प्र-
 माणे निरसंघय पणे ततकाल श्रपाये सहित करुं ॥ अने ते आत्ताने विषे पोतानुं मोदुं भाग्यमानयुं ॥ एविरिते जे आत्ता
 पाते छे ॥ तेनाउपर अमारो बहुराजिपोथायछे ने तेनाउपर जक्रपाथायछे ॥ अने तेने मां थेंधि जन्ममरणनां दुःखदलित्ताय
 छे ॥ अने एवा भक्त थातो अमे क्षणुं माच पण बेग लारहे तानधि ॥ अने ते भक्त तो छति देहे अक्षरधाममां बेग छे एदली वा-
 रता करिने पछे वलि महाराजे साधुने एक प्रसपुलुं जे भगवान नाराम कृष्णादिक अवतार ईगया ते सर्वे सरखा ह्दो
 के कांई भेद ह्दो तेकही ॥ पछे साधुये उत्तर करवा मांडो पण थयोनहिं ॥ पछे महाराज बोल्याजे सांभलो अमे तेने उ-
 त्तर करिये ॥ जे भगवानना अवतार बेप्रकारना थायछे तेमां एक तो भगवानना अवतार कहे थाय छे ॥ अने एक-
 तो सर्वे अवतारना अवतारि अक्षराति त पुरुषोत्तम प्रगट थाय छे ॥ तेमां जेदला अक्षराति त अवतारी प्रगट था-
 छे ॥ तेने विषे तो जगारे पण भेदनधि ॥ अने ते अवतारि अवतार जेदला थाय छे ॥ ते तो सर्वे एक ज छे ॥ पण तेमां

શ્રીમુર્ય
સિદ્ધાંત
॥૪૯॥

રંચમાત્રભેદનથિ ॥ અને તેમાં જે ભેદ સમજે છે ॥ તે તો અતીની છે ॥ ને તેને સત્પુરુષ નો સિદ્ધાંત સમજાવે જ નથિ ॥ માટે જે દેવા
અવતારિ અવતાર થયા છે તે તો સર્વે એક જ છે ॥ જેમ મવાયો એક દોય તે વેષ અનંત કાંદે છે ॥ તેમ પરમાત્મા અસરાતિત એક
છે ॥ તે જિવોને આત્યંતિક જ્ઞાન આપવા સારું અનંત ચાર પ્રગટ થાય છે ॥ માટે તેમાં ભેદ નથિ અને તે અવતારિ અવતારનું આ-
ત્યંતિક જ્ઞાન જેના અંતરમાં ઉતસું એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના ભક્ત તે સર્વે ભગવાનના અવતાર કહેવાય છે ॥ અને તે અવતાર
રને વિષે ભેદ છે રવરો ॥ કેમ કે જ્ઞાનના ત્રણ ભેદ છે ॥ તે ત્રણ ભેદ કયા તો ઉત્તમ મધ્યમ ને કનિષ્ઠ ॥ એ ત્રણ પ્રકારના ભેદ છે
॥ તે સર્વે ભગવાનના અવતાર કહેવાય છે ॥ અને એ સર્વેને આત્યંતિક જ્ઞાનના આપનારા એવા જે પરમાત્મા તે સર્વે અવતાર-
ના અવતારિ છે ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા થી જે ભક્ત ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ જ્ઞાનને પામ્યો દોય તે તો તેને તે દેહ બ્રહ્મરૂ-
પ થઈને અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને તેને ફરિને જન્મધરવો પડે તો નથિ ॥ અને જેને નિર્વિકલ્પ જ્ઞાનમાં થોડિ ઘણિક સરાર હિ
હોય ॥ તેને પાછો ફરિને જન્મધરવો પડે છે અને તે ભક્ત ભગવાનનો અવતાર કહેવાય છે ॥ અને તે અવતાર જે તે ધર્મ જ્ઞા-
ન ચૈરાગમ ક્તિનું પ્રતિપાદન કરે છે ॥ અને કેટલાક જિવોને મોક્ષને માર્ગે ચઢાવે છે ॥ તેમાં જેમ મધ્યમ જ્ઞાનવાલા ભક્ત
નો અવતાર થયો દોય તો તે અવતાર વિષે પે જ્ઞાનની પ્રવૃત્તિ કરે છે ॥ અને કનિષ્ઠ જ્ઞાનવાલા ભક્તનો અવતાર થયો હોય-
તો તે થોડિ જ્ઞાનની પ્રવૃત્તિ કરે છે ॥ અને તે સર્વે ભગવાનના અવતાર કહેવાય છે ॥ અને તે અવતારને વિષે ભેદ છે રવરો ॥ પ-
ણ અવતારિ અવતારને વિષે ભેદ નથિ ॥ અને જેને અવતારી અવતાર મલે છે ॥ તે જ આત્યંતિક ભોક્ષ જે અક્ષરધામ તેને
પામે છે ॥ પણ તે વિના અક્ષરધામ ને પમાય નહિ ॥ તેમાં રામ કૃષ્ણ તે અવતારિ મૂર્તિયો છે ને તેના સંબંધમાં જે ભક્ત આ-
વ્યાને તે મૂર્તિયોને વિષે મનકર્મ ચર્ચને જોડાયા તે સર્વે અક્ષરધામને પામિ ગયા છે ॥ માટે આ સમે જેને મનુષ્ય દેહ આવ્યો
છે ॥ ને જેને આ સત્સંગનો સંબંધ થાય છે તેનાં બહુ જ મોટાં ભાગ્ય છે ॥ કેમ કે પોતાને મનુષ્યનો દેહને અવતારિ અવતાર-
નો સંબંધ એ તો ઘણાક જન્મનાં જેને સ્ક્રત્ત હોય તેને જોગ મલે છે માટે તે સમો આજ્ઞા તમારે સર્વેને આવ્યો છે ॥ ॥

પિપ્પલી
સિ. ૩૯

॥૪૯॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥

संवत् १९ अोगणिसैं ॥ २१ ॥ एकविसना अशाडवदि ४ चोधने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीपिपलामध्ये भ-
 क्तविरजिस्विमाने घेरउगमणे बहार औरानी ओसरि मांगादि तकिये युक्त हो लिया उपर विराजमान थया हुता ॥ अने
 सर्वे जरियानी बस्त्रधारण कसांइतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशों भिरह्यांइतां ने कंकुनो चोइलो कयेहि तो ॥
 ने पोताना सूरायिंदनी आगल संतमंडल तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बैठिहुती ॥ पछे महाराजनी संध्या-
 आर्ति थया केडे ॥ महाराज सर्वे पोताना भक्तजन प्रत्ये कृपा करि ने बोल्या जे सात्वत सखे ते तो भगवानना स्वरूपने-
 ओलखा बवा साहं सत्पुरुष कसांछे ॥ तथा जिवने पंचविषयनी बालनाटला बवा साहं कसांछे ॥ पण ते मांजे सत्य
 रूपना संगिछे ॥ ते शास्त्रने सबलां समजेछे ॥ अने जे असत्य रूपना संगिछे ते शास्त्रने अवलां समजेछे ॥ ने शास्त्र-
 तो सर्वे एक रितनां सरयां ने स्वरदाईछे ॥ ते सबलां समजेछे ॥ तेने महासख थायछे ॥ अने जे शास्त्रने अवलां समजे
 छे ॥ तेने महादुःख थायछे ॥ जेन पृथ्विने जल तो एक सरयां होय ॥ पण ते मांजे बुं बिजबाये ते प्रमाणे तेनी चृद्धि था-
 यछे ॥ पण ते मांजे बुं जे बिजहोय ते प्रमाणे तेनी चृद्धि थायछे ॥ ते भिंडानुं बिजहोय तेने पृथ्वी जलादिकनो जोग
 थाय ॥ त्यारे ते मांथि भिंडानुं वृक्ष थाय ॥ ते प्रथमतो बहु वृद्धि पावतुं जणाय ॥ पण अते हिंचण जेरले थई ने बेमास्था
 य त्यारे ते सुकाई जायछे ॥ ते मां पृथ्वि जल तो संपूरणहतां ने चृद्धि करतांइतां ॥ पण भिंडानुं बिजएबुंन कारुं ह-
 तुं ॥ माटेना सपामिगयुं ॥ अने बडनुं बिजहोय ने तेने प्रथवी जलादिकनो योग थाय त्यारे ते मांथि मोटावड थायछे
 ॥ ने ते बड हजारे वरस सुधिरहेछे ने तेनी छाया मां अनंत जिवसुखि थायछे ॥ अने बल एक शेरडिनुं बिजछे ॥ ने
 तेने पृथ्वि जलादिकनो योग थाय ॥ त्यारे ते मांथी मीठि शेरडि थई ने तेनो गो लखांडरा कर आदिक सुखदाईरस-
 निपजेछे ॥ अने जो सिंगडिया बसनागनुं बिजहोय ने तेने प्रथवी जलादिकनो जोग थाय ॥ त्यारे ते मांथी शेरनिप-

जे छे ॥ ने ते ने जे रयाय ॥ तेना प्राण जाय छे ॥ अने प्रथवी जल तो सर्वे मां सरखाइ ता पण जेवुं जे बिजइतुं तेनुं ते मां भी फल पा
य छे ॥ तेम शातशास्त्र तो सरखाने स्वरु इछे ॥ पण जे वा जे वा पुरुष ना संगरु पि बिजपडे छे ॥ ते प्रमाणे ते जियने स्वरु
दुरव रुपि फल थाय छे ॥ ते मां अ सत पुरुष ना मुरव थकि शास्त्र ने सां भले छे ॥ तेने दुःख रुप फल थाय छे ॥ अने जे सतपु
रुष थकि शास्त्र ने सां भले छे ॥ तेने स्वरु रुपने अविनाशी फल थाय छे ॥ ते मां सतपुरुष ना संगि शास्त्र ने के म सम जे
छे ॥ ने अ सत पुरुष ना संगि के म सम जे छे ॥ तो जियने जन्म मरण गर्भ वास ने चोरासि नां महा कष्ट छे ॥ तेने राखाने
अर्थ ने जियने स्वरु रिया करवा सां शास्त्र मां भगवाननु स्वरु पजणा व्युं छे ॥ के म के भगवान ना स्वरु रुपने जिव जाण
ती नथि ॥ एज जिवने जन्म मरण ने गर्भ वास नुं कारण छे ॥ ते भगवान के बाछे तो अपार महिमा बाला छे ॥ अने ते भग
वान ना एक एक रोम प्रत्ये कोटान कोटि सूर्य ना जेवो प्रकाश छे ॥ ते जे म आंख ना अंधाराने सूर्य टाले छे ते म जीवना
अज्ञान रुपि अंधाराने प्रत्यक्ष भगवान टाले छे ॥ ते जे म सूर्य आंख ना अंधाराने टाले छे ॥ पण जे नी आंख ने पड लबलि
ने विकार वा नथई गइ होय ॥ तेने सूर्य नो प्रकाश जणा तो नथि ॥ ते तेने अंधार पण दल तुं नथि ॥ अने जे नी आंख नि
र्विकारि होय ॥ तेने सूर्य नो प्रकाश जणाय छे ॥ तेने तेने अंधार दलि जाय छे ॥ तेम कोटि सूर्य नां कर्त्ता अपार प्रकाश वा
न एवा जे परमात्मा भगवान ने भगवान ना संत ते जिवो ना अज्ञान रुपि अंधाराने टाल बासां प्रगट थाय छे ॥ पण जे
ते अ सत पुरुष ने संगे करिने काम लोभादिक विकार जिय मां दृष्टि पा म्यो होय ते जिवना जाण्या मां प्रत्यक्ष भगवा
न ने संत नुं स्वरु पआय तुं नथी ॥ अने जे जीव सत पुरुष नो समागम करिने ते थकि ज्ञान पाभिने काम लोभादिक वि
कार ने टालिने स्वरु थया होय ॥ तेने भगवान ने संत नुं प्रत्यक्ष स्वरु अपार महिमा ते ज प्रताप गुण ने ऐश्वर्य सहित
साक्षात् कार भासे छे ॥ अने तेने माया नो अंधकार रुप जे पंचविषयी वासना ते दलि जाय छे ॥ ते जन्म मरण गर्भ
वास ने चोरासि नां जे महा दुःख ते सर्वे नाश पा मि जाय छे ॥ अने ते जिय प्रसरु पईने अपार स्वरु ना सागर रुप-

एषु जे अक्षर धाम तेने पाમે छे ॥ माटे सतपुरुषे जिवोनी उपर कृपा करिने कामादिक दोषने टालया साहुं शास्त्रमां तेनो उपदेश
 लखि गया छे ॥ माटे ते शास्त्र प्रमाणे जे वरते छे ॥ तेना विकार टलि जाय छे ॥ ने तेने प्रत्यक्ष भगवानने संतनुं स्वरूप ओ लखा-
 य छे ॥ अने जेने असतपुरुषनो संग थई जाय छे ॥ तेने शास्त्र अवलां सम जाय छे ॥ ने तेने कामादिक विकार वृद्धि पांमे छे
 दुबे ते शास्त्रमां सतपुरुषे कामरूपि दोष टालया साहुं नियम क ह्या छे ॥ जे ग्रहस्थ होय तेने परस्त्रिनो संग करयो नहि ॥ अ
 ने पोतानी मा बेहे नने दिकरी तेनुवान अवस्था बालि होय तो तेनी संगाये आपत काल पड्या विना एकलां बेजणाने ए-
 कांत मार देबुं नहि ॥ अने जे त्यागि होय तेने स्त्रि मात्र अष्ट प्रकारे त्याग करयो ॥ एवीरी ते नियमने दृढ़ करिने राखे तो-
 तेने कामरूपि दोष टलि जाय छे ॥ ने तेनु कल्याण थाय छे ॥ अने जे ते नियमने चुके छे तेनु मन भ्रष्ट थाय छे ॥ तेनारहे
 त्यागिनो धर्म चुकिने राजानी कंन्या नो दाथ जोयो तो मन भ्रष्ट थयुं ॥ ने फजे तिथई अने शिवजिबे मोदनी स्वरूप जोयुं
 तो विर्य पात थयो ॥ ने योगमार्गमां थि पडि गया ॥ अने ब्रह्माये तेनी दिकरि तुवान अवस्था बालिनुं एकांतमां मोद
 जोयुं ॥ तो मन विकारने पास्युं ॥ ने तेनि पण मोदि फजे तिथई ॥ एवीरी ते नियम चुके छे तेनु मन भ्रष्ट थाय छे ने जे नियम
 मराखे छे तेना कामादिक दोष टलि जाय छे ॥ एम समजिने सतपुरुषना संगि छे ॥ ते शास्त्रमां जेने नियम क ह्या होय
 तेने दृढ़ करिने पावे छे ॥ ने कामनी वासनानो त्याग करे छे ॥ अने तेनुं ते शास्त्र जो असतपुरुषपासे थिसां भले छे त्या-
 रिते असतपुरुष के म समजावे छे ॥ तो कहेनो के शास्त्रमां एम क ह्य जे मोटा मोटा नारद शिव ब्रह्मा जेया ते पण जो काम
 ने जित बागया ॥ तो ललिते नी फजे तिथई ॥ माटे काम तो कोई थी जिताय नहि ॥ एम पापिएवाजे असतपुरुष ते पोता-
 ना शिष्योने अवलुं समजाविने पोते पणनिसंकथई ने काम भोगवे छे ने तेना शिष्योने काम भोगयावे छे ने गुरु शिष्ये
 नारकि थाव छे ॥ अने वलि पापि छे ते केम अवलुं समजावे छे तो श्री कृष्ण भगवाने कृपा करिने गोपियोनो कामरूपि दोष
 टालयाने अर्थ ॥ ने तेना मननी वृत्तियो पोताने विषे जो डाविने ब्रह्मरूप क ह्या साहुं भगवान गोपियो साथे रासरम्या छे

गुरव
सिद्धांत
॥५१॥

नेपोतेउर्ध्वरेताब्रह्मचारीरह्या॥ नेकामनोमदुत्तार्यो॥ नेगोपियोनेपणनिष्कामिकरिमुकियो॥ तेमर्मनेतोसत्पुरुष-
समजेछे॥ अनेजेअसत्पुरुषछे तेतोएवामहानिष्कामिनेकृपानासिंधुश्रीकृष्णभगवानतेनेविषेकामरूपिदोषपरठेछे
नेतेप्रमाणेपोतेपणस्त्रियोपुरुषभेगांथईनेरासरमेछे॥ नेविभिचारकरेछे॥ अनेतेपापिअसत्पुरुषएमकहेजे भगवान
पणस्त्रिसाथेरम्याछे॥ तोआपणेशुंछेएमकहिनेपोतेभुंडांकर्मकरेछे॥ नेविजानेभुंडांकर्मकरायेछे नेतेपापेकरिनेपो
रनर्कमांजायछे॥ अनेबलिभगवानेबलिराजानोलोभकादवासारुंनेतेनेअवीनासीसरयपमाडवानेअर्थभगवाने
कृपाकरिपातेयाम नजिनुंरुपधारणकरीनेबलिराजानेयाचिनेतेनुंसर्वसलेईलिधुं॥ ने बलिराजानेनिर्लोभिकरिने
पोतानाअविनाशिस्वरूपनेयमाड्यो॥ तेवातनेतोसत्पुरुषसमजेछे॥ जेभगवानतोअतिकृपायुंछे॥ तेबलिराजाने
फकतलोभटाखवासारुंजतेनुंसर्वसलीधुंछे॥ नेपोतेतोपूरणकामछेनेलक्ष्मिनातोपोतेस्यामिछे॥ नेस्वरुपनासागरछे
तेपोतानास्वरुपमांथिएकसलिभरिनेप्रकृतिपुरुषनेस्वरुपआयुं॥ तोतेणेकरिनेप्रकृतिपुरुषअनंतकोदिब्रह्मांडरु
जवानीशक्तिनेपाम्योछे॥ अनेतेनाखेशस्वरुपेकरिनेअनंतकोदिब्रह्मांडनादेवब्रह्मादिकतथाराजामनुष्यपशुप-
क्षादिकसर्वेजियतेस्वरुपेकरिनेस्वरुपियांथयांछे॥ एवाजेअपरमितस्वरुपनाधामभगवानतेतुछजेनुंजेबलिराजानुं
राज्यतेमांशुलोभाया॥ नजलोभाय॥ एमसत्पुरुषनेसत्पुरुषनाशिण्यछेतेसमजेछे॥ नेएमसमजिनेपोतेलोभनोत्या-
गकरेछेनेसंसारथकिवैरागनेपाभिनेभगवाननेतेनासंतमांप्रितिकरेछेअनेएविरितनीभगवाननीकृपानेनजाण
ताएवाजेअसत्पुरुषतेभगवाननेविषेलोभरुपीदोषपरठेछेनेपोतानाशिष्योनेकहेजेसांभलोभाईभगवाननेपणयो
भछे॥ तेबलिराजानुंसर्वसलेईलिधुं॥ तोआपणेतोलोभहोयजतो॥ एमसमजिनेइव्यादिकपदार्थनेविषेमहालोभ
पवर्त्तकिछे॥ नेमरिनेघोरनर्कमांजायछे॥ अनेबलिभक्तजनभावेकरिनेसारांसारांभोजनभगवाननेजमाडेछे
तेनेकृपाकरिनेपोतानाभक्तनास्यादरुपिदोषनेटाखवानेअर्थेथालतेजमेछेनेतेभक्तनेनिस्व्यादिकरिनेअविनाशि

पिपलि
सि० ३२

॥५१॥

સુરવનેપમાડેછેઃ૧૫૧૨૩૪૫૬૭૮૯૧૦૧૧૧૨૧૩૧૪૧૫૧૬૧૭૧૮૧૯૨૦૨૧૨૨૨૩૨૪૨૫૨૬૨૭૨૮૨૯૩૦૩૧૩૨૩૩૩૪૩૫૩૬૩૭૩૮૩૯૪૦૪૧૪૨૪૩૪૪૪૫૪૬૪૭૪૮૪૯૫૦૫૧૫૨૫૩૫૪૫૫૫૬૫૭૫૮૫૯૬૦૬૧૬૨૬૩૬૪૬૫૬૬૬૬૭૬૮૬૯૭૦૭૧૭૨૭૩૭૪૭૫૭૬૭૭૭૮૭૯૮૦૮૧૮૨૮૩૮૪૮૫૮૬૮૭૮૮૮૯૯૦૯૧૯૨૯૩૯૪૯૫૯૬૯૭૯૮૯૯૧૦૦૧૦૧૦૨૧૦૩૧૦૪૧૦૫૧૦૬૧૦૭૧૦૮૧૦૯૧૧૦૧૧૧૧૨૧૧૩૧૧૪૧૧૫૧૧૬૧૧૭૧૧૮૧૧૯૧૨૦૧૨૧૨૨૧૨૩૧૨૪૧૨૫૧૨૬૧૨૭૧૨૮૧૨૯૧૩૦૧૩૧૩૨૧૩૩૧૩૪૧૩૫૧૩૬૧૩૭૧૩૮૧૩૯૧૪૦૧૪૧૪૨૧૪૩૧૪૪૧૪૫૧૪૬૧૪૭૧૪૮૧૪૯૧૫૦૧૫૧૫૨૧૫૩૧૫૪૧૫૫૧૫૬૧૫૭૧૫૮૧૫૯૧૬૦૧૬૧૬૨૧૬૩૧૬૪૧૬૫૧૬૬૧૬૭૧૬૮૧૬૯૧૭૦૧૭૧૭૨૧૭૩૧૭૪૧૭૫૧૭૬૧૭૭૧૭૮૧૭૯૧૮૦૧૮૧૮૨૧૮૩૧૮૪૧૮૫૧૮૬૧૮૭૧૮૮૧૮૯૧૯૦૧૯૧૯૨૧૯૩૧૯૪૧૯૫૧૯૬૧૯૭૧૯૮૧૯૯૨૦૦

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥५२॥

पिदोषपरंछे ॥ तथा आसुरो ने भगवाने माया एवुं शास्त्रमांथितां भलिने असत पुरुष एम समजे छे जे भगवाने ने प
ण मानने को धछे ॥ तो आपणो मानने को धके मटछे ॥ एम समजिने उलटा मानि को धि अति नो थाय छे ॥ अने जे स
त पुरुष ने तेना शीष्य छे ते तो भगवानना चरीत्रन शास्त्रमांथी सां भलिने ते चरित्रने दिव्यने अलोकिक ने परम
उपगारीये रूप जाणे छे ॥ ने ते चरित्रने सां भलिने माया मांथी अतिशे चैरागपामिने भगवानने सतमां इह प्रिति
करंछे ॥ ने देह धिनां खो पोताना आत्माने जाणिने अक्षर पथ ईने परब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेनी प्रेम लक्षणा भक्ति करिने
अभय पद एवुं जे अक्षर धाम तेने पामे छे ॥ अने जे असत पुरुष ने तना शीष्य छे ने शास्त्रने सां भलिने उलटा विषयी थईने नरक
मांजाय छे ॥ माटे जे ने पोताना आत्मानो मोक्ष करवाना ईछा होय तेने असत पुरुषना मुख थकि शास्त्र सां भलवां नहि अने ते
नो संगण को ई देहाडे करवो नहि ॥ अने ते सत पुरुष एवा जे प्रत्यक्ष भगवानने ॥ भगवानना पंचविषयना त्यागि तेना मुख
थकि शास्त्र सां भलवां अने तेना नित्य प्रत्ये समागम करवो तो ते थकि जिवने माया नां पडल टलि जाय छे ने तेने भगवाननु
स्वरूप साक्षात्कार जणाय छे ॥ ने ते जिवनो मोक्ष थाय छे ॥

॥ इति श्री मुखसिद्धान्त महाप्र

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनम ॥

॥ संवत् १९ अोगणिसं २१ एव विसना अषाढ वदि

पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीषीपत्नीमध्ये भक्त विरजिषिणने घेर उगमणे बार ओरुदानी ओ स रिमां
गादित क्रिया नखाविने दोलि पाउपर विराजमान थयाहता ॥ ने सर्वजरीयानी चस्त्रधारण कस्याहतां ने कठमां पुष्पनाहार
नो भिरसाहता ॥ ने पाषमां फूलना तोरा बेकोरे लटकताहता ॥ ने बेकानउपर पुष्पना गुच्छधारण कस्याहता ॥ ने हाथ
ने विषे बाजुने गजरा बांध्याहता ॥ ने ललाटेने विषे कंकुनो चाद लोक सोह तो ॥ ने जमणाहस्त कमलमां रुमा लधारण
कस्याहता ॥ ने पोताना मूरवारिंदनी आगल साधुतथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराईने बेठिहती ॥ ने महाराजनी
संध्या आर्त्ति थयापछि अक्षर मुक्ता नंदस्यामिये प्रक्षुब्ध जे हे महाराज जे नो चंचल स्वभाव होय तेने शांन्त के मथवाय

पिपलि
सि० ३३

॥५२॥

॥ अने जे अति शान्त होय तेने चंचल के मथवाय ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे चंचल ने तो शान्त थवानो तो उपाय छे-
 ॥ जे पोताने आत्मारूप मानीने भगवान नी मूर्ति नुं ध्यान करवुं ॥ ने भगवान नी अखंड स्मृती राखवि ॥ एरिते भगवान नुं ध्या-
 न ने स्मृति राखवानो अभ्यास करे तो चंचल होय ते शान्त थाय छे ॥ अने शान्त ने चंचल थवुं होय तेने भगवान ने भगवा-
 न ना संतनो महिमा समजयो ने तेनी सेवा मन क्रम बचने करिने करायि ॥ तो तेने चंचल पणुं आवे छे ॥ एम उत्तर करिने
 पछे महाराज बोल्या जे दवे अमे तमने सर्वने एक प्रपुछिये छैये ॥ जे भगवान ना भक्त होय तेने जपत पत्रत धर्म ज्ञान
 बैराग भक्ति आदिक सर्व साधन करिने पछे छे लायारे वुं करवुं ॥ ने भुं पामवुं ॥ पछे तेने उत्तर को ई थिय थार्थ थयो नहि ॥
 पछे महाराज बोल्या जे त्यो अमे तेने उत्तर करिये ॥ जे सर्व साधन करीने अं ते भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति करायि
 ॥ ते भागवत मां पण कह्युं छे जे ॥ ॥ एतावान् शांख्य योगाभ्यास धर्म परिनिष्ठा जन्म त्रा नः परः पुंसां मे ते
 ना रायण स्मृतिः ॥ ॥ अर्थ ॥ शांख्यने योग शास्त्रे करिने ने पोताना धर्म ने विषे जे निष्ठा जे आस्था ते करिने पुरु-
 ष जे तेने एतलो जन्म नो ला भशो तो अने कहेतां सर्व साधन करिने सुद्ध ब्रह्म रूप थई ते मुक्त दशाने पाय्यो होय तेने
 भगवान ना स्वरूप मां अखंड स्मृति राखवि ॥ अने एयो मुक्त थाय छे तेने भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति रहे छे
 ॥ अने वनिजे भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति राखवानो नित्ये अभ्यास करे छे ते जमहा मुक्त थाय छे अने भ-
 गवान ना स्वरूप नी स्मृति पण केने रहे छे ॥ ती जे अहार शुद्धे करे छे तेने अखंड स्मृति रहे छे ॥ ते पण शास्त्र मां क-
 ह्युं छे जे ॥ ॥ अहार शुद्धे अंतःकरण शुद्धे ने अंतःकरण शुद्धे ॥ ॥ क्वानी स्मृति ॥ ॥ अर्थ जे इंद्रियो ना अहार
 शुद्ध करवा थि अंतःकरण शुद्ध थाय छे ॥ अने अंतःकरण शुद्ध थाय छे त्या रेंज भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति रहे छे
 ॥ माटे भगवान ना भक्त होय तेने अहार शुद्ध करवो ॥ ते के विरीते अहार शुद्ध करवो ॥ तो काने करिने भगवान ना स्वरूप
 सां भल वा पण अधर्मिने विमुख ने दुराचारी ना शब्द कान मां पे सवा देवानहि ॥ अने को ई कदेश का ले करिने अध-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५३॥

भिनाशब्दसांभलवापडे तो जेमकोईकपोतानेमावेहेनसामिगाळो देते तेजेबुंवसमुंत्वा रोनेतेनेशुजेवोजाणिनेते-
नीसाथैवैरभाबथायछे ॥ तेमअधर्मिनेविमुखनाशब्दनेशत्रुरूपजाणिने ते शब्दने अंतरमां पेसवादेवानहिं ॥ अने
ते शब्दे करिने मनमां हरखशोकनेपांमयुंनहिं ॥ अने आखे करिने भगवाननां दर्शनहे ते करिने करवां ॥ अने विमु-
खने अधर्मिनां दर्शन करवां नहिं ॥ अने ईश काले अथवा जाणे अजाणे अधर्मिने विमुखनां दर्शन थई जाय तो जेम
सडेलकुतरुके विष्टानोदगलो देखाय तेम अधर्मिने देखा ॥ अने त्वचाये करिने भगवाननो देते करिने स्पर्शकर
वो ॥ ने विमुखना स्पर्शने का ला सर्परूपजाणिने तेनो स्पर्श करवो नहिं ॥ अने रसनाये करिने भगवाननी प्रसादि महा-
त्म करिने जमवि ॥ ने विमुखजिवनु एदुरवायुंनहिं ॥ एरिते इंद्रियो अंतःकरणे करिने भगवाननो अखंड संबंध राखये
ने अधर्मिने विमुखना संगनो सर्व प्रकारे त्याग करवो ॥ अने एविरिते सावधान थईने जेवरते छे तेनु अंतःकरण शुद्ध थाय
छे ॥ ने तेने पंचविषयनी वासना टलि जाय छे ॥ अने जेने वासना टले छे ॥ तेने जे भगवानना स्वरूपनी अखंड स्मृति रहे
छे ॥ अने जेने भगवानना स्वरूपनी अखंड स्मृति रहे वा मां डि ते तो वाई अथवा भाई त्यागि अथवा ग्रहस्थ सर्व हरि भक्त
करतां मोटेरो भगवान नो भक्त छे ॥ अने जेने भगवाननी अखंड स्मृति रहे छे ॥ तेने कांई करवुंरहूं नथि ॥ ने तेने तो हर
शाने करिने अनंतजिवीनो उद्धार थाय छे ॥ अने एवो अखंड स्मृति वालो भगवाननो भक्त छे ते तो जे जे धारे ते थाय छे
जेम चिंतामणि होय ते मां थि जे जे चिंतये ते थाय छे ॥ तेम भगवाननी मूर्ति चिंतामणि रूप छे ते जेना उरमां भगवान
ना स्वरूपनी अखंड स्मृति रहे ति होय तेना तो संकल्प सत्य थाय छे ॥ अने एवा भक्त तो जगतना आधार रूप छे ॥ अने तेनो
महिमा तो कल्यामां आवे एमनथि अने जेने भगवानना स्वरूपनी अखंड स्मृति रहे छे ॥ तेणे तो भगवाननी संपूर्ण सेवा
करि छे ॥ अने तेनां जपतयादिक सर्व साधन पूरां थईरह्यां छे ॥ अने जे भगवानना स्वरूपनी अखंड स्मृति छे ॥ ते तो अनं
तपापने ततकाल नाश करे एवि छे ॥ अने जेने अखंड स्मृति रहे छे ॥ तेने अंतरमां आठे पोहोर आनंदना फुवारा खुल्या

पिपलि.
सि. ३३

॥५३॥

करेछे॥अनेएवो भक्त तो छति देहे भगवानना धामने पाभिरह्यो छे ॥ ते कहं छे जे ॥ ॥ यामतिमागति भवेत् ॥

॥ ॥ अर्थ ॥ जे जे निजे विमति ते नी ते विगति पाय छे ॥ माटे जे ने भगवानने विषे अखंड मति रह्ये छे ॥ ते नी गति-
भगवानना धाम पायाय छे ॥ माटे एवा भक्त ना आत्माना मोक्ष मां लेना मात्र संषरहे तो नथी ॥ अने जे ने भगवानना
स्वरूप नी अखंड स्मृति रह्ये ति होय ते तो सर्व भक्त मां उत्तम भक्त छे ॥ अने एवा भक्त ना दरशने करि ने तो अनंत जियो
तुंक त्याग पाय छे ॥ अने एवि भगवान नी अखंड स्मृति पण क्यार रह्ये छे ॥ तो प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना निरवा
स नि संत जे ने मले छे ते ने ज भगवानना स्वरूप नी अखंड स्मृति रह्ये छे ॥ पण ते विना जे वस्तु दिठिन होय ते नी स्मृति के-
म रह्ये ॥ नजर रह्ये ॥ माटे जे ने प्रगट भगवानने ते ना संत नो संबंध पाय छे ॥ ते ने ज अखंड स्मृति रह्ये छे ॥ ने ते ना भाग्य नो
पण पार नथि ॥ के म के एवो प्रगट भगवानने ते ना संत मत्या नो प्रताप छे ॥ ते पूर्व गोपि गोपालादिक तथारामा अ-
वतार मां चां दराओ ने भगवान प्रगट मत्या ह ता तो ते ने अखंड भगवान नी स्मृति रह्ये ति इति अने ते सर्वे नां साक्षा
त्कार क त्याग थई गयां छे ॥ माटे ते समो आज तमारे आव्यो छे ॥ ते तमारा भाग्य नो पार नथि ॥

इति श्री मुराय सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९ अोगणि से ॥ २१ ॥ एक वि सना अषाड बुदि ६ छठने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री पिपल मध्ये भु-
क्त विरजि विमाने घेर गुग्गुलु बाण आरु डानी आं सरि मां गाहित किया नखा विने दो लियाउ पर विराज मान थपा ह ताने स्व
तरये सपे हे स्पोहतो ॥ ने धो लुं अंगरखुं धारण कसुं हतुं ने पि लो बुढा दार रुमा लनो फे दो मस्त के बांध्यो ह तो ॥ ने पौ ताना
मुरवारि दनी आग ल साधु तथा हरि भक्त नी सभा भराई ने बैठि ह ती ॥ पछे धर्मानंद स्वामि ये हरि भक्त ने कहं के त-
मे मां हो मां हे प्रसन्न उत्तर करो त्यारे महाराज बो ल्या जे ल्यो अमे हरि भक्त ने प्रसन्न पुछी ये छिये ॥ ते मां प्रथम गामरो ईशा
लाना भगवान जी लक्ष्मिराम ने पुछुं छुं ॥ जे जे मुक्त होय ते पो ताने विषे दोष ने के मदे रये छे ॥ ने ते बिजा जियो ने वि-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५४॥

विदोषनेकेमदेखेछे॥तेनेउत्तरकरो॥पछेभक्तभगवानजिबोल्या॥जेजेमुक्तहोयतेनेतोपोतानेविषेएमबरतेजेरखेमा
रेविषेकीईदोषप्रवेशकरेनहिं॥एमजाणिनेधर्मनियमनेविषेतथासत्शास्त्रनीमर्यादानेविषेद्रष्टपणेवरतेछे॥अनेपो
तानाउपरभगवाननीकृपाथईछेतेणेकरिनेअद्भुतआनंदमारेदोथकोपोतानेविषेकीईदोषनोतथाकीईविषयनो
प्रवेशाथवादेतो नथि॥तथाकीईविषयनोसंबंधपणराखतो नथि॥अनेअवश्यदेहनिरावाहनेअर्थअन्वयत्यादिक
जोईयेंतेतलुंग्रहणकरेछे॥नेबिजासर्वपदार्थनो त्यागकरिने भगवाननीजेमआज्ञाहोय॥तेप्रमाणेनिसंकथकोव
रतेछे॥अनेपोतानेविषेकीईदोषमाननथि॥नेबिजानेविषेजेनेजेदलोदोषहोयतेनेयथार्थजाणेछेअनेतेनिउप
रदयाकरिनेतेनादोषनेराखवानाउपायकरेएविरितेमुक्तवरेतेछे॥पछेमहाराजबोल्याजेठिकउत्तरकस्यो॥नेहवेक
रानसंघजिनेपुछियेछैये॥जेमुमुक्षुजिवहोयतेकेविरितेपोतानेविषेदोषनेदेखेनेबिजानेविषेकेमदोषनेदेखे॥ते
कहो॥पछेकरानसंगजियेउत्तरकरवा मांड्योपणथयो नहिं॥पछेमहाराजबोल्याजेसांभलोअमेउत्तरकरिये॥जे
जेमुमुक्षुहोयतेनेएमबरतेछे॥जेपोतानेविषेजेजेदोषहोयतेनेजाणिनेतेदोषनेराखवानाउपायमांमंड्योपदे अने
सत्पुरुषेजेजेनियमआप्याहोय॥तेनेद्रष्टपणेपाळे॥नेपंचविषयनोत्यागकरयोपोतानेगमेनेविषयना त्यागिएवाजे
भगवाननासंततेनासमागमकत्याकरे॥अनेपोतानादोषटालयासारुंभगवाननेभगवाननासंतनिनिरंतरप्रा
र्थनाकत्याकरेअनेबिजाभगवाननाभक्तहोयतेनेविषेजेजेदोषहोयतेनेयथार्थजाणे॥नेतेनेविषेभिन्नभावरा
खिनेतेनादोषनेराखेतेबोउपायकरेनेतेबोउपदेशकरे॥नेतेनुंहितकरे॥पणकीईउपरतेनेईरव्यानहोयएविरि
तेमुमुक्षुनेवरतेएनोएजउत्तरछे॥पछेबलिमहाराजेकालाभक्तनेप्रसन्नपुछुंजेजेविषयीजिवहोयतेकेविरिते
पोतानेविषेदोषनेदेखेनेबिजानेविषेकेमदोषनेदेखेतैकहो॥पछेतेनोउत्तरकालाभक्तनेआवड्यो नहिं॥पछे
महाराजेउत्तरकर्योजेजेविषयीजिवहोयतेनियममारहिनेविषयभोगवबाउपरप्रतिहोयनेपोतानेविषेदोष

पिपत्ति
सि० ३४

॥५५॥

होय तेने देखे नहिं ॥ अने बिजाने विषे जे दोष होय तेने देखे ॥ अने तेना दोषने इराध्याये करि ने कदिदेखाडिने तेनी फजेति करेछे
 एविरिते विषयि जिवने वरतेछे ॥ पछे जबजिभक्तने प्रभुपुछुं जे जे पामरजिब होय तेके विरिते पोताने विषे दोषने देखेछे
 ने बिजाने विषे के म दोषने देखेछे ॥ पछे तेनो उत्तर जबजिभक्तने आचड्यो नहिं ॥ पछे महाराजे उत्तर कर्यो जे जे पामरजिब होय
 ते तो पोताने विषे कोई दोषने देखे नहिं ॥ अने बिजाने विषे पण दोषने देखे तो नधि ॥ अने कोई कबिजाना दोषने कोई कहने ते
 दोष ते मां होय तो पण जे पामर होय ते एम कहें जे भाई आपणे कोई ना दोष कहें वा नहिं ॥ तेना सां एम कहें ॥ तो पोता मां सर्व
 दोष भर्या होय ॥ माटे पोताना दोष उघाडा थाय ॥ ते सां एम कहें जे कोई ना दोष जीवा नहिं ॥ एवुं जे वर्ततुं होय तेने पामरजि-
 व जाणयो ॥ एविरिते समाधान चारे प्रसन्न करि ने बलि महाराज बोल्या जे चारे जणाने बिजां चार प्रभु छीए छैए ॥ जे जे मुक्त
 होय ते भगवान नो महिमा के वो समजे छे ॥ अने मुमुक्षु होय ते भगवान नो महिमा के वो जाणे छे ॥ अने विषयि जिव होय ते भगवा-
 नने के वा जाणे छे ॥ अने पामरजिब होय ते भगवानने के वा जाणे छे ॥ ते कहो ॥ पछे तेनो उत्तर हरिभक्ते करवा मांड्यो पण
 थयो नहिं ॥ पछे महाराजे तेनो उत्तर कस्यो ॥ जे मुक्त छे ते तो एम समजे छे जे ॥ पोताने मल्या जे प्रत्यक्ष भगवान ते जे जे लि-
 ला चरित्र करे ॥ तेने दिव्यने अलौकिक जाणे छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवान समर्थ पणे बर्ते ॥ अथवा असमर्थ पणे बर्ते ॥ तो पण तेने
 तेना मात्र शंशय थाय नहिं ॥ ने सदाय अखंड आनंद मां वार त्या करे ॥ ने ते सर्व चरित्र लिखाने गाईसां भजिने परम आनंद पा-
 मे ॥ ने एम सराजे जे प्रत्यक्ष भगवान छे ॥ ते जसर्वना करता हर्ता छे ॥ माटे जे जे थाय छे ते प्रत्यक्ष भगवान नी ईछा प्रमाणे था-
 य छे ॥ एम जाणिने प्रत्यक्ष भगवान नाना द्रव उपासना भक्ति सेवा स्मरण ध्यान कस्त्यो करे छे ॥ एविरिते मुक्तने प्रत्यक्ष भग-
 वानने विषे सदाय अलौकिक भावरहे छे ॥ अने जे जे मुमुक्षु छे ॥ तेने पण ते प्रत्यक्ष भगवानना सर्व चरित्र लिखाने विषे
 अलौकिक भावने दिव्य भाव वार त्या करे ॥ अने भगवान नुं स्मर्थ पणुं असमर्थ पणुं ने कोई नीनिद्यास्तुति पणुं तेने विषे प-
 ण तेने सम भावरहे ॥ अने ते मां हरखशोकने पाम तो नधि ॥ पण तेने कोई दिवस भगवान ते भक्तन ॥ द्रवता जो वा सां

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५५॥

नेपोतानीईछायेकरिनेअतिशेभुंडोदेशकाखदेखाडे॥त्यारेमुमुक्षुनेलगारेकमनमांसंशयथायजेमसितानुंदरणययुंनेरा-
मचंद्रजिसितासाहंरोवात्ताग्या॥त्यारेसतिनेशंशयथयो॥तेममुमुक्षुनेएवांप्रत्यक्षभगवाननांमनुष्यचरित्रजोईनेसंशयथा
य॥पछेतेसंशयनेमुक्तसंतनोसमागमकरिनेटाखिनाखे॥एविरितेमुमुक्षुनेबरतेछे॥अनेजेविषयिभक्तहोयतेनेतोएम
वरतेछेजे॥प्रत्यक्षभगवाननीउत्कृष्टतादेखेत्यारेघणोआनंदपामे॥अनेघणामनुष्यप्रत्यक्षभगवाननुंभजनकरे॥तथा
पूजापधरामणिथाय॥तथाभारेभारेबस्त्रधरेणांधारणकरेत्यारेतेविषयिभक्तहोयतेघणोआनंदपामे॥अनेज्यारेभग-
वानमनुष्यचरित्रकरे॥नेकोईमाणसनिंयाकरेअथवाभगवानक्याईकथकिनासे॥जेमश्रीकृष्णजरासिंधधिनाम्निने
द्वारकामांगया॥तेमकोईकसमेनासेतथाकोईकभगवाननेमानताहोयतेमानताआलसिजायत्यारेविषयिभक्तहोय
तेमोलोपडिजाय॥नेएमकहेजेभगवानआमशिदकरताहरो॥एमसंसयकरे॥अनेतेनेमोरासंतज्ञानआपे तोपणते
विषयिनेसंशयटलेनहिं॥अनेबलियारेभगवानपोतानीईछायेकरिनेसारीदेशकाखवरतावे॥त्यारेविषयिभक्तपा
छो॥आनंदपामेएविरितेविषयिनेबरतेछे॥एमउत्तरकरिनेपछेमहाराजबोल्याजेपामरभक्तहोयतेभगवानने
केमभजेछे॥तेनोउत्तरलवजिभक्तकरे॥पछेलवजिभक्तेकह्यंजेपामरहोय॥तेनेतोएमवरतेजेघणाकम
नुष्यएमकहेजेभगवानप्रगटयपाछे॥तेकल्याणकरो॥त्यारेतेभेगोपोतेपणएमकहेजेभगवानछे॥एमजाणिने
प्रत्यक्षभगवाननुंभजनकरबामंडिजाय॥अनेबलिकोईकएमकहेजेएतोभगवाननधित्यारेपोतेमोलोपडे॥नेए
मजाणेजेभगवाननहिहोयएयोहीयतेनेपामरजाणबो॥पछेमहाराजबोल्याजेठिकउत्तरकसो॥अनेआचारेप्र-
श्ननाउत्तरनेविचारिनेजोशो तोजेनाजेवागुणहरो तेवातेनासाक्षात्कारदेखावो॥जेमदरपणमांमोदुंदेरायछे तेमआ
वार्तादरणजेविछे॥तेजेनाजेवागुणहरो तेनातेवासाक्षात्कारदेखावो॥पछेपोतानेविषेपामरनाजेवागुणजणाय
तोतेगुणनोत्यागकरिनेविषयिनाजेवागुणशिखवा॥अनेविषयिनाजेवागुणपोतानेविषेजणायतोतेगुणनोत्याग

पिपत्ती.
सि०३४

॥५५॥

करिने मुमुक्षुना जे वा गुण शिरववा ॥ अने पोताने विषे मुमुक्षुना जे वा गुण जणाय तो ते गुण नो त्याग करिने मुक्त ना जे-
 वा गुण शिरववा ॥ अने मुक्त ना जे वा गुण पोताने विषे जणाय तो ते गुण ने द्रव करिने राखवाने पोताने कतार्थ मानवु ॥
 अने ते वा गुण विजाने दया करिने आपवा ॥ अने जे ने मुक्त ना जे वा गुण आव्या छे ते तो सर्वे साधनना पारने पा मीरही
 छे ॥ अने ते ने समागमे करिने तो अनंत जिबो नो उद्धार थाय छे ॥ मादे सावधान धई ने मुक्त ना जे वा गुण शिरववा ॥ ते
 ए वा गुण क्यारै आवे छे तो जे ए वा मुक्त नो द्रव विश्वास राखिने ते नो अखंड समागम करे ॥ ते ने मुक्त ना गुण आवे छे
 मादे आसमे धर्मानंद स्यामिनो तथा अक्षर मुक्तानंद स्यामिनो विश्वास राखिने अखंड समागम करे तो ततका-
 ल मुक्त थाय ॥ ने तेनु आत्यंतिक कल्याण थाय ॥

॥ इति श्रीसुरब सिद्धांत समाप्तः ॥

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संबत् १९ अोगणि सें २१ एक विसना ॥

अषाढ वदि ७ साते मने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपीपली मध्ये भक्त विराजि विमाने घेर उगमणे बहारा
 मेडिनी ओसरि मांगा दित किया नखा विने दोलिया उपर विराज मान थया हता ॥ ने सर्वे जरिया नी बस्त्र धारण कक्षां
 हतां ने कंठ मांजाई ने गुलाब ना पुष्प ना दार धारण कक्षा हता ॥ ने बेकान उपर गुलाब ना पुष्प ना गुच्छ रयो स्या हता ॥
 ने ललार ने विषे कंकु नो चांद लोक्यो हतो ने संध्या आर्ति थया पढी पोताना मुखार्चि दनी आगल साधु तपा घणा-
 कह रि भक्त नि सभा भराई ने वेडि हति ॥ ने मशाल नो प्रकामा धई रह्यो हतो ॥ पछे महाराज सर्वे सभा उपर कपाद धिक
 रि ने बो ल्या जे सर्वे ने अमे प्रसन्न पुछिये छिये जे आस्तिक होय तेनां के बांलक्षण होय ॥ अने नास्तिक होय तेनां के बांल
 क्षण होय ॥ अने अर्थी नास्तिक होय ने अर्थी आस्तिक होय तेनां के बांलक्षण होय ते क हो ॥ पछे जे ने जे म आब उपुं ते-
 ने तेम कह्युं ॥ पण यथार्थ को ई नाधि उत्तर थयी नहि ॥ पछे महाराज बो ल्या जे सांभलो अमे उत्तर करिये जे ने नास्ति
 कह्यो ते तो ए मजाणे जे आजगत नो कर्ताज को ई नथि ॥ अने जगत तो ए निमै ले थाय छे ॥ पण को ई करतान थि ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५६॥

एमसमजेछे तेनेअतिशोनास्तिकजाणवो ॥ अनेजेअर्थोआस्तिकनेअर्थोनास्तिहोयतेएमसमजेछे जेआजगतनोकर्ता
तोकोईक भगवानछेखरोपणअहीआवतो नथि ॥ नेकोईनाज्ञाप्यामां पण आवतो नथि ॥ एमसमजेतेनेअर्थोआस्तिक
नेअर्थोनास्तिकजाणवो ॥ अनेजेआस्तिकहोयतेएमजाणेछेजेमायापरनेअजन्म्यानेअकर्ता निर्गुण सर्वकर्ता सर्व
कारणसर्व व्यापक निराकार अंतरजामिनेजेनाएकएकरोमनेविषेकोटानकोटि सूर्यनाप्रकाशनेझारोकरेएवैतो
जेनोप्रकाशछे ॥ एवाअक्षरधामनाअधिपति भगवान तेज भगवान कृपाकरिने अनंतकोटिजियोनांक त्याणकरवा-
नेअर्थमनुष्याकृतिनुधारण करिने पृथ्विउपरपधारिछे ॥ अनेतेप्रत्यक्ष भगवाननोआशारेकरेछे तेनुंजक त्याण थायछे
अनेतेप्रत्यक्ष भगवाननुंकसुं थायछे ॥ माटेमनबाणिनेपारकह्या तेजआप्रत्यक्षछे ॥ अनेसर्वव्यापक अंतरजामिनिर्गु-
णकर्ताअकर्तानिराकारअद्वैतपूरण ब्रह्म एआदिक अनंतदिव्यगुणेसहित एवाजेपरब्रह्मपुरुषोत्तमपरमात्माभ-
गवान तेज भगवान आप्रत्यक्षमुनेमल्या छे ॥ पण तेविनाबिजोकोई भगवाननथिनेबिजाकोईनुंकसुं थवुंनथि एमजे
समजेछे ॥ तेनेअतिशोआस्तीकजाणवो ॥ अनेजेएवोआस्तिकहोयतेनोजआत्यंतिकमोक्षथायछे ॥ नेतेजअक्षरधाम-
नेपामेछे ॥ अनेजेएवोआस्तिक थयोछे ॥ तेतोसर्वसाधननापारनेपामिरह्योछे ॥ अनेतेनेकांईकरवुंरह्यं नथि ॥ ए-
मकहिनेचलिमहाराज बोल्याजेव्योएकबिजुं प्रभपुछुंछुं जे भगवाननोसतसंगिहोयतेनांकेबोलुक्षणछे नेसा-
धुनोसत्संगिहोयतेनांकेबागुणहरीनेसत्संगिनोसत्संगिहोयतेनांशां लक्षणहोयतेकहो ॥ पछे तेनोउत्तरपणकोई
विधयो नहिं ॥ तेपोतेकरी ॥ जेजेभगवाननोसत्संगिहोयतेनांआवांलक्षणछे ॥ जेतेएमजाणे जेसर्वनाकारण
नेसर्वनाआधारनेदिव्यस्वरूपएवाजेपरात्पर भगवान तेज भगवान आप्रत्यक्षमुनेमल्या छे ॥ एमजाणिनेप्र-
त्यक्ष भगवाननेविषेसर्वप्रकारेजोडाईजायछे ॥ अनेप्रत्यक्ष भगवाननी सर्वक्रियानेविषेदिव्यभावदेखेछे ॥
अनेतेनेप्रत्यक्ष भगवाननीपासेरदेबुंगमेछे नेप्रत्यक्षनांज दर्शनकरवांगमे नेतेनेप्रत्यक्षपोतानेमल्याजेभग

पिपली.
सि०३५

॥५६॥

યાન તેનો જ સ્વભાવ ગમેને તેનાં જે વચન તે અમૃત જે બાંભળે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો જ સ્પર્શ કરવો સારો ભાગ અને તે પ્રત્યક્ષ
ભગવાન પોતાને જે આજ્ઞા કરે તેને સત્ય માનીને તે પ્રમાણે તત્કાલ કરવા મંડે ॥ પળ તેમાં લેના માત્ર સંઘ્ય કરે નહિ ॥ અને તે પ્ર-
ત્યક્ષ ભગવાનને હજારો મનુષ્ય માનતા હોય ॥ અથવા કોઈ માનતા ન હોય ॥ ને કોઈ આંગણે ઉભારે હોય ॥ તે પ-
ળ તેનો જે પ્રેમને આનંદ તે લેના માત્ર ઓછો થાય નહિ ॥ અને ભગવાન જે જે લિલાચરિત્ર કરે છે ॥ તેને ગાઈ સાંભળીને પરમ
આનંદને પામે ॥ એવો જે ભક્ત હોય તે ભગવાનનો સત્સંગિ છે એમ જાણવું ॥ અને જે સાધનો સત્સંગિ હોય તેને તપ ત્યાગ કરવો
તથા ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને વિશેષ તર્કવું ॥ તથા આત્મરૂપઈને ભગવાનનું ધ્યાન કરવું ॥ તથા તપ ત્યાગાદિક લક્ષણે યુક્ત એવા
જે સાધુ ॥ તેનો સંગ કરવો ગમેને તેવા સાધને વિશે તેને પ્રિતિ હોય અને પોતાને પણ સાધુ થવાનું મન માં હોય પણ તેને એટલે
સંકલ્પ રહે જે મહારાજ તો સાક્ષાત્કાર ભગવાન છે ॥ ને તેના ચરણાંચિંદમાં જ અરવંડ સ્થર રહ્યું છે ॥ મારે આપણે પણ
સાધુ થવું ॥ પણ બેઠાં વધારે સાધુ થાય તો સાધુ થવું ॥ પણ હમણાં ન થવું કેમ કે કદાપિ થોડા કાલ સાધુ છે તે આલસિ જાય કે-
ભગવાનની ઈચ્છાએ કરીને સાધુ સ્થાપનામાં જાય તો આપણે ઠીક ન પડે ॥ અને કદાપિ એવો સંકલ્પ કરતો કરતો સાધુ થા-
ય ॥ ને તે વેદેશકાલુ આવે તો તે પાછો સાધુ આલસિ જાય ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય તો અડગ હોય
પણ તે સાધુનો સત્સંગિ જાણવો ॥ અને જે સત્સંગિનો સત્સંગિ હોય તે અમારિ પાસે આવતો હોય ને અમને ભગવાન જા-
ણતો હોય તો પણ તે એમ કહે જે અમારે વરત માન લેવા ॥ પણ અમારા દોસદાર પાંચ સાત જણા છે તે વરત માન લેશે ત્યારે
મારે વરત માન લેવાં છે ॥ પછે પોતે તે દોસદારને વાતો કરીને અમારી પાસે તે ડિ આવે ॥ ને તેને વરત માન લેવરાવીને સત્સ-
ંગિ કરે ને પોતે પણ સત્સંગિ થાય એવિરિતે ઘણાક સત્સંગિ થાય ત્યારે તેને બહુ દુલાશ થાય અને કોઈક સત્સંગિ આલ-
સિ જાય ત્યારે તેને મનમાં શોક થાય ॥ એવાં જેનાં લક્ષણ હોય તેને સત્સંગિનો સત્સંગિ જાણવો મારે આવા તર્કને ચિન્તા
રિને સર્વેને જોવું ॥ જે આપણે તે ભગવાનના સત્સંગિ છીએ કે સાધુના સત્સંગિ છીએ કે સત્સંગિના સત્સંગિ છીએ ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५७॥

एतत्पासिजोबुं पछे जो पोते भगवानना सत्संगि थया होय तो पोतानुं मोदुं भाग्यमान बुं अने ते बा गुण पोताने विषे न होय
ने साधना सत्संगि है ये के सत्संगि ना सत्संगि है ये तो पोताने विषे घणी खोट जाण वि ॥ अने एम खोट जाणि ने ते खीटने
राज्याने अर्थे जे भगवानना सत्संगि एवा जे साधु तथा प्रत्यक्ष भगवान ते नो मन क्रम बचने समागम करिने ते खीटने
राजिना रबि ॥ ने भगवानना सत्संगि थबुं ॥ अने जे भक्त भगवाननो सत्संगि थाय छे ते तो अक्षर ब्रह्म रूप परीख्यो छे
ने ते तो भगवानने रत्नानुं धाम छे ॥ सादे एवा भगवानना सत्संगि करवा सारुं तो अमे पण रात दहाडो ज्ञान वार्तानो
दारबडो करिये छिये ॥ अने ते सारुं तो को ई कने बटि पछे छिये ॥ को ई कने काटि मुकि ये छिये को ई कथी रि साई ये छी ये
को ई कने हसिये छिये को ई कने मान आपिये छी ये इत्यादिक सर्वे भगवानना सत्संगि करवा सारुं करिये छिये अने स
र्वे साधन करिने तथा सर्वे ज्ञान सांभलिने सर्वे सेवा करिने भगवानना सत्संगि थबुं ॥ अने जे भगवाननो सत्संगि थयो
छे ॥ ते सर्वो परिसरवने पांमि रह्यो छे ॥ ते भगवानना सत्संगि थवानो शोउ पाय छे तो भगवानना सत्संगि थया होय ॥
एवा जे संत पंचविषयना त्यागि निरवासनीक तेने समागमे करिने भगवानना सत्संगि थयाय छे ॥
इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत्
१९०७ गणितसे २१ एक विसना अषाढ वदि १० दशमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपली मध्ये
भक्त बिरजि बिमाने घेरुगमणे बार ओरुदानी ओसरि मांगादि त कियान खाबिने दोलिया उपर विराजमान थया ह-
ताने सर्वे जरियानी बस्त्र धारण कस्या हताने कंठ मांगुला बने जाईना पुष्पना हार धारण कयो हताने कान उपर गुला बन
पुष्पना गुच्छ धारण कस्या हता ॥ ने ललाटने विषे कंकुनो चांदलो कसो ह तो ने संध्या आर्ति थया पछि पोताना मुखान
विंदनी आगद साधु तथा घणाक हरि भक्त नीस भा भराईने बेठि हति ॥ पछे महाराज बोल्या जे सो भजो सर्वे स-
भाने अमे प्रसन्न पुछिये छिये ॥ ते नो उत्तर जेने आवडे ते कर जो ॥ ते प्रसन्न छे जे के दलां कम नुष्य छे ते जे वा ते वाञ्छ

पिपलि
सि० ३६

॥५७॥

रताविषयने भोगविने आनंदमाने छे ॥ ने ते ने सारा नरसा विषयनुं भाननधि ॥ ने जे वा विषय मले ते ने प्रीतिये करिने भोगवे छे
 ने ते मां थि मुष्टि अन्नपण कर्इने आपतो नधि ॥ एवो होय ते ने केवो जिवजाणवो अने एवा जिवनो देह छुटो त्यारे ते शिगति
 ने पामरो ॥ अने ते मुंढपण एबुं शाउपाये टले ते कहे बुं ॥ अने एक बिजो मनुष्य छे ते ने तो सारा सारा विषय उपर प्रिति छे
 ने ते ने न रसा विषय तो गमता नधि ॥ ने सारा विषयने भोगविने आनंद पामे छे ॥ अने बलि अधिक सारा विषय नी प्राप्ति
 थाय ते ने अर्थे दान पुन्य यज्ञादिक शुभकर्म करे छे ॥ ते ने केवो जिवजाणवो ॥ अने ते नो देह पडो त्यारे ते जिव शिगति
 ने पामरो ॥ अने ते ने सारा विषय उपर प्रिति छे ॥ ते प्रिति टलि जायने सारा नरसा विषय सामान्य थई जाय ते नो दोउपा-
 य छे ते केह बुं अने बलि एक बिजो मनुष्य छे ते ने तो सारा नरसा विषय सामान्य पणे बरते छे ते जिवने केवो जाणवो ॥ अ-
 ने ते नो देह पडो त्यारे ते शिगति ने पामरो ॥ अने ते ने सारा विषय ते नरसा थई जाय ने जे वे ते बे पदार्थे करिने देह नि-
 बह करे एबुं शाउपाये करिने थाय ते कहे बुं ॥ अने एक चो थो मनुष्य छे ते ने तो सारा विषय ते अति नो नरसा लागे छे ते ने के-
 वो जाणवो ॥ ने ते देह ने मुकरो त्यारे शिगति ने पामरो ॥ अने ते नो साधने करिने एवो थयो छे ॥ ते कहे बुं ॥ एविरि ते चार प्र-
 कारना जिवनारूपने ते शिगति ने पामरो ॥ अने ते नो उपाये करिने उर्धगति ने पामे ॥ एविरि ते चार ते रिबार प्रसथयां
 ते नो उत्तर करो ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्यामिये उत्तर करवा मांडो पण थयो नहिं ॥ पछे महाराजवो त्याजे त्यो एनी उत्त-
 र अमे करिये ॥ जे जे नरसा जे वा ते वा विषयने मुंढपणे भोगवे छे ॥ ने ते मां थि कोई ने मुष्टि अन्न आपतो नधि ते ने तो पा-
 मर जिवजाणवो ॥ ने ते नो देह छुटो त्यारे ते चो राशि मांजरो ने ते ने कागडा कुतराग धंदादिक नो अवतार आवरो ॥
 केम के ते ने मनुष्य देहे करिने मुंढा विषयने प्रितिये करिने भोगव्या छे ॥ ने ते मां थि कोई ने दान्य पुण्य पण कसुं नधि ॥
 मां दे ते ने परमेश्वर कागडा कुतरादिक नो देह धरावरो ॥ अने ते देहे करिने पण विष्ठादिक नकारा विषयने सारा मानीन
 प्रितिये करिने भोगवरो ॥ ने ते मां आनंद मानरो ॥ अने एवा जे पामर जिव तेनुं पामरपणुं र त्यानो एउपाय छे जे ते ने भ-

श्रीशुचि
सिद्धांत
॥५६॥

गवानके भगवानना संतनो संबंधथाय ॥ नेतेना मुख्यथकि कर्म कांडुनुं श्रवण करे ॥ नेते कर्मनां फलशास्त्रमांक हां छे ते-
नो लोभदेखाडिने कर्मने विषे आस्था बंधावे तो ते जिव पामर मदिने विषयि थाय छे माटे सत्पुरुषना संगे करिने कर्म कांड
ने विषे निष्ठा बेसे तो तेनुं पामरपणुं टलि जाय ॥ नेते कर्म फलने लोभे करिने विषयी थाय छे ॥ अने जे जिवने नर सा वि-
षय गमतान होय ॥ ने सारा विषय उपर प्रिति होय ने सारा उत्तम विषयने भोग दिने आनंद पाम तो होय ने बलिसारा वि-
षय पोताने प्राप्त थाय ॥ तेने अर्थे दान्य पुन्य जपतपा दिक साधन कर तो होय तेने विषयि जिव जाणवो ॥ अने तेनो दे-
ह छुटो त्यारे ते देवा दिक लोकने पामरो ॥ अने कां आ लोकमां मोटा राजाने घेर अथवा मोटा ग्रहस्थ शाहुकारने घेर
तेनो जन्म परो अने तेने जे सारा विषय उपर प्रिति छे ते प्रिति दलिने सारा नर सा विषय सामान्य थाय तेनो उपाय तो ए छे जे
सत्पुरुषना संगथकि देह आत्मानो बिबे कपामे ॥ नेपो ताने आत्मारूपमाने ते आत्मा केवो छे ॥ तो अखंड छे पूरण छे
अधिनाशि छे अमर छे ॥ अजर छे अछेद छे अमेद छे ॥ स्वरूप छे सत्तारूप छे प्रकाशवान छे ज्ञानरूप छे ने आपक छे ॥ ए-
वो आत्मा छे ते आत्माने पोतानुं रूपमानिने ते आत्मा धि नोरवो एवो जे देह ॥ नेते देह संबंधि पदार्थ तथा पंचविषय तथा
देवा दिकनां लोक भोग ते सर्व नित्य निमित्तने प्राकृत प्रलयमां नाश पई जाय छे ॥ ने मिथ्या स्वप्रवत छे ॥ माटे तेमां
प्रितिकरवा यो ग्यनधि ॥ एबिरीते विचार करिने सत्पुरुषने शतशास्त्र थकि ज्ञानने द्रष्ट करे तो तेने सारा नर सा विषय
सामान्य पई जाय ॥ अने जेने सारा नर सा विषय सामान्य पणे बर्तता होय तेने मुमुक्षु जाणवो ॥ अने ते मुमुक्षु ज्यारि
देह मुक्तो त्यारे ते बदरिकाश्रममां तथा स्वेतद्वीपादिक धामने पामरो ॥ अथवा आ लोकमां पंचविषयना त्यागिने
आत्मारूप पईने परमात्मा नी एकांतिक भक्ति करता होय एवा जे संत तेना समुहमां देह धरे छे ॥ अने ते मुमुक्षुने मु-
क्त थवानो ए उपाय छे ॥ जे तेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो संबंधथाय ॥ नेते थकि ज्ञानने पामे ॥ ने प्रत्यक्ष
भगवानना स्वरूपनो उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय छे ॥ नेते प्रत्यक्ष भगवानने संतना मुख्य थकि चार प्रकारना प्रज-

पिपलि-
सि० ३६

॥५६॥

यनो विचार सांभलिने उत्तम वैरागने पामे ॥ अने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवानने विषे प्रेम लक्षणा भक्ती दृढ करे तो
 ते आत्मा महा मुक्त थायछे ॥ ने तेने माई कुत्तम पंचविषय ते अतिशेन कारणे दुःख रुप थई जायने ॥ उतरता विष-
 य थकि पण उतरता थई जाय ॥ केम के जे वा ते बा विषय करिने तो देह निरवाह करेछे ॥ ने उत्तम विषयने तो भक्ति-
 मां विघ्न कर नारा जाणिने तेने विषेश वृषण थई जायछे ॥ ने ते उत्तम पंचविषयने पापरुप जाणिने तेवुं कोई दह
 ग्रहण करे जनहि ॥ अने भगवानने भगवानना संतनो अतिशे महि मा समजिने पोते त्यागी थयो होय तो पण देह
 करिने मन क्रमवचने भगवानने भगवानना संतनी सेवामां जोडाई जाय अने ग्रहस्थ होय तो पोतानुंतन मन
 नादिक सर्व पदार्थ करिने भगवानने भगवानना संतनी सेवा जे मघटे तेम करेने भगवान परायण वरते तेम हा मु-
 क्त थायछे ॥ अने एवो जे मुक्त ते तो छुति देहे ब्रह्म रुप थईने अक्षर धामने पाभिर सोछे ॥

इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमः ॥

संवत् १९९९ अगणिसं ॥ २९ ॥ एक विसना अषाढ वदि ॥ १३ ॥ तेराने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री-
 पिपल मध्ये भक्त विरजि खिमाने घेर उगमणे बार और डानी ओसरि मांदो लिया उपर गादित कि या बिछाव निविरा
 जमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया नीय स्वधारण करीहतां ॥ ने गुलाबना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां दो भिर ह्याहतां नीपोताना
 मुरवा विंदनी आगल साधु तथापणा कहिरि भक्तनी सभा भराईने बेविहती पछे महाराज बोल्याने सर्वे ने एक प्रस पुछियेछे
 ये जे ॥ एक परोक्ष पणे भगवाननुं भजन करेछे ॥ ने एक प्रत्यक्ष भगवाननो आशरी करिने तेनुं भजन करेछे ॥ ते बेबरो-
 वार छे के काई फरछे ॥ पछे विरजि भक्ते कसुं जे फेरतो घणो कछे ॥ केम के प्रत्यक्ष विना ज्ञान कीण आपे ॥ अने ज्ञान विना
 मीक्ष पण थायनहि ॥ ते शास्त्रमां कथंछे जे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संत मत्या विना कल्याण थायनहि ॥ अने
 जो परोक्ष पणे कल्याण थतुं होय तो बारेवारे भगवानने अवतार शास्त्रा कृतै वापडे अने परोक्ष भगवान थायछे त्यों तो पंच

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥५९॥

विषयनीप्रवृत्तिअतिशयथायछे॥नेविषयनीप्रवृत्तियेकरिनेकल्याणनोमारागबंधथाईजायछे॥नेजिवनीमतियोअसुथ
ईजायछे॥अनेमुमुक्षुजिवहोयतेनेएदलिआस्थारहेछेजे॥भगवानछेतेमनुष्यअयतारधारणकरेछे॥अनेतेनेजोशा
स्वानुंज्ञानहोयतोधर्ममारहे॥नेजोगबडगंडहोयतोविषयीजिवएनेधर्ममांथिपाडिनावेछे॥माटेप्रत्यक्षभगवाननुभ-
जनकरेतेषणोश्रेष्ठछे॥पछेमहाराजतोत्याजेठिकउत्तरकस्यो॥केमकेप्रत्यक्षभगवाननेतेनासंतथकिजजिवनुंकल्या-
णथायछे॥केमकेमायापरएयुंजेअक्षरशामतेनेपामेत्यारेसोक्षथायछे॥तेतोमायापरसत्गुरुमलेत्यारेमायापरथवा-
यछे॥पणतेविनामायापरथियायनहिं॥एसर्वशास्त्रनोसिद्धांतछे॥अनेपरोक्षपणेजेजेआस्थारारिवनेभगवाननु
भजनधर्ममारहिनेकरेछेतेनेजप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतओत्तरवायछे॥पणपापिकेअस्सरिजिवनेप्रत्यक्ष
भगवाननेसंतओत्तरवातानधि॥नेएतोजेणेघणाकजन्मसुधिपरोक्षभगवाननीभक्तिकरिहरोतेनेजप्रत्यक्षभ
गवाननेसंतनोसंबंधथायछे॥जेमउनालेखेतरमांखेउकरेछेनेखातनाखेछेतेनेजचोमासेनिपजेछे॥तेमअनेक
जन्मनाशुभसंस्कारजेनेहोय॥तेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनिश्चयथायछे॥एमकहिनेबलिमहाराजेप्रसन्नपुछुंजे
प्रत्यक्षभगवाननेविषेकेविसमजणेकरिनेजोडावुं॥जेतेनेकोईरितेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोविजोगकोईकाले-
थायजनहिं॥पछेतेनोउत्तरपोतेजकस्यो॥जेजिवनेपोतानाकल्याणनोस्वार्थमनायजेप्रत्यक्षभगवाननेभगवान
नासंतविनाजिवनुंकल्याणविजाकोईथकिथायनहिं॥अनेजोमनुष्यदेहेकरिनेमाराआत्मानुंकल्याणनहिंथायतो
चोराशिमांजन्ममरणनाअपारदुरवभोगववांपडोमाटेप्रत्यक्षभगवाननेसंतमांदरप्रितिकरिशुं तोजएसर्वदुःखद
लिनेपरममोक्षनेपामीशुं॥एविरितेकल्याणनोस्वार्थजेनेमनायछेतेनेप्रत्यक्षभगवानमांजोडावुंकांईकठण
पडतुंनधि॥जेमप्रमत्तानेशस्वमांसमनाणोछेतोतेनेपारधियंटाजगगाडीनेप्राणनेकाटेछे॥तोपणतेज्ञान
नेमुकिशकतो नधि॥तेनपिडेप्रत्यक्षभगवाननेसंतमांशस्वमांभगवाननाभक्तनेजोडावुंकेमकेपारधीनीधं

पिपति
सि०३७

॥५९॥

रावतनोराब्द तो भगवाना प्राण काटे एवो छे तोपण तेने सुकिशक तो नधि ॥ तो प्रत्यक्ष भगवानने संतनाशब्द तो जन्म
 मरण नामहादुःखने मटाडिने अवीनासिएवुं जे पोतानुं अक्षरधाम तेने पमाडे एवा छे माटे भगवानने संतनाशब्द मां
 तो अतिशो जोडाई जवुं ने अति जतने करिने अंतरमां उतारिने राखवा अने ते मज प्रत्यक्ष भगवानना चर
 णाविंदना स्पर्शमां अतिशो जोडावुं ॥ केमके पूर्वी पण मोटा मोटामुनि तेणे पण चरणार्षिंदनी सेवामा गिछे ॥ ते भगवा
 नना स्पर्शमां के विरिते जोडावुं ॥ तो हाथिने जे मस्पर्शनी विषय छे ॥ ते स्पर्शनी आवाकिये करिने अजाडि मां पडिने
 प्राणने खुवे छे ॥ तेम भगवानना भक्तने भगवानना स्वरूपमां जोडावुं ॥ केमके जे भगवानना स्वरूपमां जोडाव
 छे ते तो ब्रह्मरूप थई भगवानना धामने पामे छे ॥ अने ते विरिते भगवाननारूपमां जोडावुं ॥ केमके भगवानना दर्शन
 ना एक निमेषना स्वरूप नी बरोबर अनंतकोटि ब्रह्मांडना स्वरूप भेगो करिये तोपण ते स्वरूपना लेखनी बरोबर थायनहिं
 ते भगवाननारूपमां के विरिते जोडावुं ॥ तो जे मप तंगियाने रूप विषयमां प्रिति छे ॥ ते अग्निमां पडिने पोताना प्रा
 णने काटे छे पण ते रूप विषयने देखिने रहि शक तो जनधिते नी पेठे भगवानना भक्तने भगवाननारूपमां जोडावुं ॥ अ
 ने बलि प्रत्यक्ष भगवाननो जन्म ले जे महाप्रसाद ते नारसमां अतिशो प्रितिये करिने जोडावुं केमके भगवाननी प्रसाद
 छे ते तो अनंत जन्मना पापने ततकालनाश करे एवो छे ॥ माटे बिजा सर्व रसनो त्याग करिने भगवानना ज एक रसमां
 जोडावुं ॥ अने ते विजरिते जगतना गंधनो त्याग करिने भगवानने भगवानना संतने चह्यां जे चंदन पुष्पादिक नो
 सुगंध तेमां प्रिति करवि ॥ अने जे प्रत्यक्ष भगवाननी प्रसाद चंदन पुष्पादिक नो सुगंध तेमां जोडाय छे ॥ तेने मा
 यानुं आवरण टलि जाय छे ॥ ने छति देहे ब्रह्मरूप थई जाय छे ॥ ते के विरिते भगवाननी प्रसाद सुगंधमां जोडावुं ॥
 तो जे मभमरो कमलनी सुगंध लेबा सारु कमलमां पेसे छे ॥ पछे ते कमल बिडाई जाय छे तेणे करिने भगराना प्रा
 ण जाय छे ॥ पण ते गंधने सुकिशक तो नधि ॥ ने ते भमरो समरथ तो केवो छे के मोटां ताकडां फाडि नारये एवो छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६०॥

तोपणगंधनीवासनायेकरिनेप्राणनेखुवेछे ॥ तेमतेविरितेभगवाननाभक्तने भगवाननाप्रसादिसुंगंधमांजोडाबुं
अनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरुपमांजोडातांकोईनीनांकारारखवीनहिं ॥ त्यारेकोईकनेएमरांकाथायजेएचिरीतेप्र
त्यक्षभगवानमांजोडाईयेतो लोकनिंघाकरेतकेमखमाय तोतेनुंएमछेजो तमेभगवानमांनहिंजोडाओ तो
चोराशिमांजो ॥ नेत्यांभूडाभूडाअवतारधरबापडरो ॥ नेतेअवतारमांअपारदुःखसेहेबांपडरो ॥ तेकुतरानोअव-
तारआवरो त्यारेकुतरिनापेटमांरहेबुंपडरो ॥ नेकुतरिनुंधावणधावबुंथरो नेकुतरिनाकहेबाशो नेकुतरोबापभो
नेतेमजगधेडिनेपेटजन्मलेबोपडरो त्यारेगधेडिनाकहेबाशो ॥ एआदिकषणांकदुःखसेहेबांपडरो ॥ तोप्रत्य
क्षभगवाननोआशरोकरतांकोईकपापिजिवकांईकजीनिंघानाशब्दबोलरोतेनाभयथकिडरिनेभगवानना
स्वरुपथकिशासारुंछेदेरहियेअनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतजिवनेमलयातेतोअतिदुर्लभछे ॥ ते
दुर्लभसमोपोतानेप्राप्तथोनेजेछेदेरहेछे ॥ तेतोअतिशुभांगियोछेनेतेनेगबडगंडजाणबोअनेजेजेप्रत्य
क्षभगवाननेभजतांतेनेबारेतेजेबोकोईजिवनीशुचुनथि ॥ केमकेबिजाभाचुतोदेहनासरखनीनाशकरो ॥ अनेभ
गवाननेभजतांबारेतेतोआत्मानाअविनासिसरखनेनाशकरेएवाछे ॥ माटेपोतानागुरुकहेवाताहोय ॥
तथासगांसंबंधिहोय तेकोईनुंबचनभगवानभजवामांबारेतेनुंनमानबुं ॥ नेसर्वप्रकारेप्रत्यक्षभगवानमां
जोडाबुं ॥ एमसमजेतेबुद्धिमानछेनेतेविनानासर्वेमुखरखछे ॥

मासः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिसं २१ एकवि

सनाश्रावणशुदि ९ पडवानेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीषीपलीमध्येभक्तविरजिखिमाने
पेरउगमणाचारनाओरडानीओसरिमांहिंडालाखाटउपरविराजमानथयाइता ॥ नेसर्वजरियानीबस्त्रधार-
णकथाइतांनेपुण्यांआभूषणसर्वेअंगमांओभिरथाइतांनेककुनोआदलोकसोइतो ॥ नेपोतानामुस्वार्थिदना

षीपली.
सि. २६

॥६०॥

आगल साधु तथा षणा कहरि भक्त नीस भाभर ईने बेठि हति ॥ पछे महाराज नीसं ध्या आर्ति पया पछी सर्व भक्त जनो उपर
 कृपा दृष्टि करि ने महाराज बोल्या जे अति शय अगम्य ने अति शय दुर्लभ एवि जे वात ते अति शय सका गमने सुख भय ईज
 यते वात कहिये छिये ॥ तेमां अगम्य ते भुंछे तो जिवने तृष्णा टाल वि ॥ अने भगवान ना धाम मां ज बुं ॥ एज अति शो करण का
 म छे ॥ अने भगवान ना धाम मां ज तां एक तृष्णा ज आदि आबे छे ॥ अने जो एक तृष्णा र ले तो जिव भगवान ना धाम ने साक्षा
 त्कार पा मि जाय ॥ ते तृष्णा के विछे ॥ तो अति शो क्षिणि छे ने सुख छे ॥ नै बलि तुच्छ जे विछे ॥ पण जिवने अज्ञाने करि ने जे
 जे विषय नी तृष्णा होय ने ते विषय तेने नम ले तो तेने ते विषय नी कल्पना पया मां डै ते आरवा ब्रह्मांड ना विषय नी क-
 ल्पना करे तो पण तेने तृप्ति पाय नहि ॥ पछे ते जिव महा दुःखियो थयो थको रच बायो फर तो फरे ॥ अने तेने कोई ए-
 म कह जे तुं तृष्णा मु कि दे तो महा सुखियो थई शत्यारे ते एम कह जे आरवा ब्रह्मांड ना विषय ने भोग बुं तो पण मारे ब्रह्मि
 यन हिं ॥ एवि मारे तृष्णा छे तेनो में के म त्याग थाय ॥ एम जाणि ने कायर य ईने भगवान ना धाम ने पाम या मां जिव नि-
 राश य ईने बे सै छे ॥ एबुं अति शो करण तृष्णा तुं आ करण छे जे म कोई क महा वज्र नो मीटो गद होय ते गदुं चो आका
 श ना छे डास धि होय ॥ अने देहो गेव पाता रु सुधि उंदो होय अने लांबो पण पृथ्वि ना छे डास धि बे कोरे होय अने पोहो-
 लो तो पांचहाथ नो पायो होय पण ते गद को ईरि ते पद के कपाय के रयो दाय एवी न होय अने ते गद नी मां दे नि कोरे अग्नि
 नी लास बल ति होय ने वलिते मां मोटा मोटा सिंदूर सर्प गां डादा धि रहे ता होय ने तेमां जिव महा दुःख पा म तो होय ॥ ५
 छे ते दुःख ने टालवाने अर्थ जिवना सबा बुं करे ते गद ने उंचुं जुव तो आकाश सुधि ॥ अने देह र्यो दे तो सरु आवे नहि
 अने वे कोरे अदुरवे पडरवे ना सबा जाय तो तेनो पार आवे नहिं ॥ पछे ते जिव महा दुःख ने पाम तो थको निरास य ईने पृथ्वि
 उपर पडे ॥ पछे तेने कोई क ईश्वर ईला से करि ने ते गद नी बहार नो पुरुष त्यां आधि ने एम कह जे हे भाई तुं महा दुःख मां
 निद पडो छुं ॥ चालने आ गद नी बहार ने त्यां तो महा सुख छे ने दुःख नो तो त्यां ले शान थि ॥ अने छे दुं पण कां ई न थि

श्री. सु. त.
सिद्धांत
॥ ६९ ॥

पांचहाथनोगदजआडोछे ॥ अनेतेगढमांएकगडकबारिछे तेबारिमांगडकीनेगढनिबहारनिसरिजापछे तेबारिमांग
डकिनेगढनीबहारगयोएरले तेपुरुषमहासुखियोधयो ॥ एतोदृष्टांतनेएनुंसिद्धांतएछेजेजियनेपंचविषयनीत्
कारुपितोभगवाननाधामआडोवजरनोगदछे ॥ अनेतेतृष्णाएकरिनेविषयनीकल्याणाथायछे ॥ तेमांस्त्रिनीत्
ष्णाहोयनेस्त्रिपीतानेनमलेत्यारेतेनेस्त्रिनीकामरुपिकल्याणाधामांडेतेकल्याणानासंकल्पेकरिनेजिवनीमति
अंधधंधसरस्विधईजायछे ॥ जेमलित्तागकेदारुपियेनेतेनेकेफेकरिनेपीतानुंभानभूलिजबायछे ॥ तेमस्त्रिनी
कल्याणायेकरिनेआत्मानेपीतानास्वरूपनभानरहेतुंनधिं ॥ तथाधर्मअधर्मनुंपणतेनेभानरहेतुंनधिं ॥ अनेतेक
मनारुपिकल्याणायेकरिनेबधाविश्वनीस्त्रियोनीकल्याणकरवामांडेनेमहापातकिनेचंडालनाभाबनेपामिजाय ॥
अनेतेभिजरितेस्त्रिनेपुरुषनीतृष्णाहोयनेतेनेपुरुषनमले ॥ तोतेनेपुरुषनीकामनारुपिकल्याणाधामांडेतेकल्याण
करिनेबधाविश्वनापुरुषनीकल्याणकरेनेधर्मअधर्मकांइजुबेनहिं ॥ नेतेबेस्यानाभाबनेपामिजायछे ॥ तोपणतेने
तृप्तिथायनहिं ॥ अनेएविकल्याणायेकरिनेस्त्रिपुरुषबेघोरनकीमांजायछे नेमहादुःखनेपामेछे पछे तेजिवनेजो
सत्पुरुषनोआशरोथायनेतेनीआत्ताएकरिनेकामनीकल्याणानोत्यागकरिनेसंतोषरुपिबारिनुंग्रहणकरेतो
तेजिचसर्वदुःखथकिमुकाईनेअपारसरवनेपामे ॥ तेकेविरितेकामनिकल्याणानोत्यागकरेतोजेनेवासनाहो
यतेनेपरमेश्वरेएकएकपुरुषनेएकएकस्त्रिनीआत्ताआपिछे ॥ अनेस्त्रियोनेपणएकएकपुरुषनीआत्ताआपिछे
अनेतेएकपुरुषनेएकस्त्रिहोयतोतेनेबिजिस्त्रिनीइछारहेतिनधिं ॥ अनेजिवनेकामनापणएरलिजछेजेएकपुरु
षनेएकस्त्रिजोईये ॥ नेएकस्त्रिनेएकपुरुषजोईये ॥ अनेतेणकरिनेकामनीकल्याणसमिजायछे अनेतेमांपणजेने
आत्मानाकल्याणकरवानोरवपहोयतेनेतोपीतानीएकस्त्रिहोयतेनोपणग्रतादिकनेदिवसत्यागकरवी ॥ अने
तेमांसंतोषरारववोजेकोदियुगधयांजिवेपुरुषनादेहधरिनेअनंतस्त्रियोभोगविछे ॥ नेस्त्रिनादेहधरिनेअनंतपु

पिपजी.
सि. ३६ ॥

॥ ६९ ॥

પુરુષ ભોગ વ્યાહે ॥ તો પળતે થકિ જિવને ત્વિ કામ ભોગની સ્થિને કે પુરુષને થઈ નથિ ॥ અને દ્વિજોરિ પુનઃ સ્થિ ભોગ
 જોગવડો ॥ તો પળત્વિ થયાની નથિ ॥ એમ જાણિને સંતોષ રાખિને કામની કલ્પનાનો ત્યાગ કરવો ॥ અને જૈને સ્થિન
 હોય એવા જે બ્રહ્મસ્થાશ્રમિ પુરુષ તથા જૈને પુરુષ નહોય એવિ જૈ વિધવા બાઈયો ॥ તેને પળ પૂર્વે કસ્યો જે વિચાર તેને દ્રઢકર
 વો ॥ ને મનમાં થિકામનાની કલ્પનાનો ત્યાગ કરવો ને સંતોષને પામવું એવિ રિતે સમજે તો તેને કામનાની ત્વણા રૂપિ
 દુઃસ્વરસિ જાય છે ॥ અને સર્વે કામનાને વધારનારી કલ્પના છે ॥ મારે ભગવાનના ભક્તને ભગવાનના પામમાં જવું હોય
 તેને સાવધાન થઈને કલ્પનાનો ત્યાગ કરવો ॥ અને સંતોષ રાખિને ભગવાનની આત્મામાં રહિને ભગવાનનું ભજન કરવું
 ॥ અને તેમ જ જિવને દ્રવ્યની કલ્પનાનો ઉદય થાય છે ॥ તે પ્રથમ તો સો બસે રૂપેયાની વાસના હોય ને પછે તો હજાર વેદ-
 જાર તારવ દસ તારવ કરોડ સો કરોડ તથા અબજ રવર્વ સ્થિની કલ્પના કરે તો પળત્વિ થાય નહિ ॥ અને તે કલ્પના
 થે કરિને જિવમહાદુઃસ્વને પામે છે ॥ પછે તેને કોઈક એમ કહે જે તું દ્રવ્યની વાસનાને મુકિદેને નિરલોભિ થા ॥ તો તું મ-
 હા સ્વરવને પામિ શા ॥ ત્યારે તે દ્રવ્યની કલ્પના બાલો એમ કહે જે મારે તો આરવાબ હાંડના દ્રવ્યની ત્વણા છે ॥ તે મેકે મસુકાવ
 ॥ એમ જાણિને મહાદિનતાને પામિને હારીવે સે છે ॥ એમ સમજિને ત્વણાની ત્વણામાં જિવ બલ્યા કરે છે ॥ અને તેને પરમે-
 સ્વી દિસાતો સ્તુતિ નથિ ॥ અને વિચારિને જોઈયે તો મનુષ્યને એક શોરશ્વનનો રવ પછે ॥ ને જાડા મોટા વસ્ત્રનો રવ પછે ॥ તે
 ભૂસ્વભાગે ત્યારે એક શોરશ્વનનો ભૂસ્વ હોય ॥ પળતે ઘડિક નમલે ત્યારે તેની કલ્પના કરવા માટે તે આશ્વિનાદના શ્વનિકલ્પ-
 ના કરે તો પળત્વિ થાય નહિ ॥ અને તે એમ જાણે જે કુતો કોઈ દહાડે ધરાઈ જાનહિં એવો ત્વણા થે કરિને કલ્પનાનો મોટો
 ગઢ જણાય છે ॥ ને તે ઘડને ઊલંઘવાને સમરથ થતો નથિ ને તે જિવમહાદુઃસ્વને પામે છે ॥ પછે એવા દુઃસ્થિયા જિવને
 જોઈને ભગવાનને ભગવાનના સંતને દયા આપે છે ॥ ને તેને કલ્પના રૂપિગઢને ઓલંઘવાને અર્પે સંતોષ રૂપિવારિ
 વતાયે છે ॥ તે કેવિ રિતે વતાયે છે ॥ તો એમ જ્ઞાન આપે છે જે તારે ભૂસ્વભાગિ છે તે સ્વાવાને અર્પે એક શોરશ્વનનો જોઈયે તે-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६२॥

सारुं उद्यम कर ॥ तो तुने अन्न मलशो ने तुं कोई दिवस भूख्यो न हिं रहै ॥ अने उद्यम कत्वा बिना तुं कल्पना करि करि ने म-
रिजईश तो पण तुने अन्न मलशो न हिं ॥ ने तू प्रि पण थरो न हिं ॥ अने कमाई ने एकदोर अन्न खाई शएट ले तारि भूख म-
रिजरो ॥ ने तू प्रि पण थरो ॥ माटे संतोष राखि ने उद्यम करयो अने कल्पना नो त्याग करयो एविरिते समंजे तो ते जि-
बने लो भनी वासना टलि जाय ने जिव म हासु खियो थाय ॥ अने जे ने काम लो भादिकनी वासना टले छे ॥ तेने आत्मा
परमात्माने विषे प्रिति थाय छे ॥ ने ते जिय ता न ने पामि ने भगवान भजि ने भगवान ना धाम ने पामे छे ॥ माटे भगवा-
न ना भक्त होय तेने कल्पना नो त्याग करयो ॥ ने सदाय संतोष राखि ने भगवान नुं भजन करयुं ॥ अने बलिजि ने सारुं
सारुं खावानी वासना होय तेने ते रस खावानी कल्पना उत्सु थाय छे ॥ अने तेने आखा विषय नारसने भोग बखानो
वृष्णारु पि द्वा ल वृद्धि पामे छे ॥ ने जिय नीमति अंध धंध धई जाय छे ॥ ने सारुं नरसुं धर्म अंधर्म ने कोई गणे नहिं ने
बे भान धई जाय छे ॥ अने ते जिय जो सत्पुरुष नुं शरणुं लेई ने संतोष रुपि गुण तुं ग्रहण करे ॥ तो ते जिय अपार सुख ने
पामे ॥ केम के आत्मा तो देह धिनो रबो छे ॥ ने पो ते ज सुख रूप छे ॥ ने अखंडानंद ने ब्रह्मानंद छे ॥ अने प्राण वायु तो
जे बुं ते बुं अहार माने करि ने तृप्त थाय छे माटे इश्वरानी इच्छा ये करि ने पो ताना प्रारब्ध प्रमाणे जे प्राप्ताय तेणे करि ने
संतोष पामे ॥ अने बहाय ते वासारार सखाय तो पण ते गला थी हेतुं तरतां वेत विष्टा धई जाय छे माटे भगवान
ना भक्त ने एवि नकारी वस्तु मां प्रिति नो त्याग करि ने भगवान ना स्वरूप मां प्रितिक रबी ॥ अने भगवान मां जे प्री-
तिकरे छे ते जीव अपार सुख ने पामे छे ॥ अने ते मज देह ने देह ना संवधि ना स्नेह रूपि कल्पना उदय थाय छे ॥ अने ते
स्नेहनी कल्पना ये करि ने जिव अतिशो संताप ने पामे छे ॥ केम के जीव ने जे जे पदार्थ मां अतिशो प्रिति होय ने ते ते प-
दार्थ ना सपामि जाय त्यारे ते ने सारुं जिव अतिशो कल्पना करे ते जो पो तानि स्त्रिम रिगई होय ॥ तो ते ने दी से ला-
ज मर जादने मुकि ने निरलज धई ने रीया करे छे ॥ अने ते मज स्त्रि पण पो ताना धणी नी केडे निरलज धई ने रीया करे छे

पिपली.
सि. ३६

॥६२॥

अनेनेमजमाचाय सगांसंबंधीआदिकजेमांजे मां प्रितिदोयतेनेचांसेरोयाकरंछे॥नेछातीकुटिकुटिनेअविश्रीसंताप
 नेपामेछे॥अनेमतिमां पणतेनेभ्रमणाथइजायछेअनेजांतेजिरमतपुरुषथकिज्ञाननेपामिनेसंतोषनुग्रहणकरेतोतेअप
 रस्तरवनेपामे॥अनेकल्पनारुपिजाखसर्वसमिजायतेकेधिरितेसतपुरुषसंतोषरुपीगुणआपेछे॥तोआत्मानेकोईस
 गुंसंबंधिनधि॥अनेएतोसौसौनेस्वार्थभेगांथयांछे॥अनेसौसौनीआधारदाआर्यारहेतोत्यारेतेकोईनाराय्यारहेतान
 धि॥अनेमारापणआयुष्यनोक्यांनिरधारछे॥एमसमजीनेकल्पनानोत्यागकरिनेसंतोषनुग्रहणकरिनेभगवाननेसा
 चाआत्मानाहितकरिजाणिनेअखंडभगवाननुभजनकरयुं॥अनेमाननीपणजियनेकल्पनाउदयथायछे॥त्यारेते
 जिकअपारकेशनेपामेछे॥जेहुंउत्तमकुलबालोहुं॥दुर्पंडितथाउं॥दुराजाथाउं॥एविरीतेकोटिब्रह्मांडनामानमल
 यानीजिषकल्पनाकरेछेअनेतेमलवानुंतोछेनहिं॥माटेजियमहादुरवनेपामेछे॥अनेभगवाननोमारगतोतेनेस
 जतो नधि॥केमकेभगवाननेमारगेचालतां तो कामलोभस्यादहोदमान तेनीवासनानोत्यागकस्यो जोईयेछिये॥
 त्यारेभगवाननेमारगेचलायछे॥तेतो जेजिय कामादिकनी कल्पनाकरेछे॥तेजीवतो एमजाणेछेजे में ते कामादि
 कनो के मत्याग थाय॥एमजाणिनेमहाकायरथइजायछे॥माटेजेनेपोतानाआत्मानाकल्याणनीइछाहोयतेने
 तोसतपुरुषनोआश्रय करिनेतेथकिज्ञानपामवुं॥अनेजेज्ञाननेपामेतो तेकल्पनारुपिएवोजेबुज्जसारगदतेने
 संतोषरुपिदारियेकरिनेओखेधिजायछे॥अनेतेनेदुरवसर्वमदिजायछे॥नेअपारस्तरवनेपामेछे माटेजेनेम
 हासुखियाथयुंहोयनेभगवाननापदनेपामवुंहोयतेनेतोपंचविषयनिकल्पनानोत्यागकरवो॥अनेसदायसंतोष
 राखवो॥अनेभगवाननीआज्ञामारहिनेभगवाननुभजनकरयुंअनेभगवाननाएकांतिकसंतनोअखंडस
 मागमकरवो॥नेविषयनिवासनावत्साहोयतेनासंगनोत्यागकरवो॥एजजिवनीहितचारताछे॥

॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

श्रीसुर
सिद्धांत
॥६३॥

॥ संवत् १९ ओगणिसे २१ एकविसनाश्रावणशुद्धि ॥३॥ त्रिजनेदिवसमहाराज श्रीहरिकृष्णभगवान्
गामश्रीपीपलमये भक्तविरजिस्वीमाने घेरउगमणे बाह्यओरदानीच्योसरिमां हिंदोलारखाउपरविराजमान थयादता
नेसर्वेजरियानीबलधारणक स्यादता ॥ नेकंरमां पुष्पनाद्वारधारणक स्यादता नेकानउपर गुच्छसोभिरत्यादताने पाषमां
तोरालुटकतादता ॥ नेकंकुनोचांदलोक स्योदतो ॥ अनेपोतानामुखार्थिंदनी आगलसाधुतथापणा कद्विभक्तनी
सभाभराईनेबेठिदति पछेमहाराजनीसंध्याप्रार्तिथयाकेडेमहाराजबोल्याजेसर्वनेअमेपुछियेछेये ॥ जेकालेनहिंने
विजेदियसआवरवनेशिवात करिदति तेकदो ॥ पछेअक्षरमुक्तानंदस्वामियेकत्कंके कल्पनानो त्याग करयोनेसंतो
षनुंमदणकरबुएवार्ताथईदति ॥ पछेमहाराजबोल्याजे कल्पनाजेबुंकोईदुःखनधिअनेसंतोषजेबुंकोईसरखनधि
॥ जेमरात्रिनुअंधारुअपारछे ॥ अनेतेअंधारामां दिवसनोप्रकाशलेशमात्रहोयनहिं ॥ अनेअपारएधुंजेरात्रिनुअं-
धारु ॥ तेज्यारेदिवसउदयथायत्यारेतेअंधारुलेशमात्ररहे तुनधि तेमरात्रिनाअंधारारूपजेकल्पनानुंदुःखते
अपारछे ॥ नेतेकल्पनानेविषेसरखजेतेलेशमात्रनथीएषि ॥ अपारदुःखनुमूलकल्पनाछेपणजेजिवसत्पुरुष
नोआश्रयकरिनेसंतोषनेपामेछे ॥ तेनेकल्पनानुंदुःखलेशमात्ररहेतुनधि ॥ हयेएविजेकल्पनातेदलिजाय ॥ ने
संतोषआयेतेनोशोउपायछे ॥ अनेबलिसंतोषअ्यायीनेपाछिकल्पनाउदयथायलेशानेकरिनेथायछे ॥ तेकविस-
मजणनेसमज्योदतो ॥ अनेएकनेसंतोषआयेतेपाछो संतोषकोईकालेटलेनहिं ॥ नेतेनेकल्पनाउदयथाय
जनहिं ॥ तेनीशोउपायछे तेकदो ॥ पछेधर्मानंदस्वामियेकत्कंजे ॥ देहरूपधईने कल्पनानो त्याग करे छे नेसंतो
षरारखेछे ॥ तेनेपाछिकल्पनाउदयथायछे ॥ अनेजेधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मेसहितभगवाननी भक्तिनेनेसिद्ध
करिनेब्रह्मरूपधईनेजेकल्पनामो त्याग करे छे नेसंतोषनेपामेछे तेनेपाछीकल्पनाकोईकालेउदयधतिजनधि ॥
पछेमहाराजबोल्याजे एउतरतोखरोनेदेहाभिमानीकल्पनानो त्याग करेनेसंतोषरारखे ॥ तीपणतेनेपाछि

पीपली.
सि०३९

॥६३॥

कल्पना उदयथाय ॥ एतो विकपण जे पोताने देह धिने रवो आत्मारूप मान तो होय जे हं आत्मा छुं ॥ अखंड छुं सरवरूप छुं ते मोरे
काई जी ईतुं नथि ॥ एम समजिने कल्पना नो त्याग करिने संतोष पा म्या होय ॥ पण जो तेने भगवान प्रत्यक्ष राम कृष्ण दिकनी
उपासनाने भक्ति न होय तो ते आत्मनिष्ठ पुरुषने पण पाछि कल्पना उदयथाय छे ॥ ते के धि कल्पना करे छे तो जगत ना
देहा भिमानी जियो ना करतां लारव पणिवधारे कल्पना करे छे ॥ के म के देहा भिमानी जिव होय ते तो काई कपा पथ कि बिने
थो डि कल्पना करे ॥ अने उपासना बनानी एवो जे आत्मनिष्ठ पुरुष ते तो एम जाणे जे हं आत्मा छुं ॥ ते आत्माने काई अडुतुं
नथि ॥ एम जाणिने संतोष रारवे त्यां सुधितो सारुं ॥ पण तेने अते जा तां उपासना धिना संतोष रहे तो नथि ॥ ने तेने
विषयनो संग थाय तो पाछि कल्पना उदय थाय छे ते ए धि कल्पना करवा मां छे ते धर्म अधर्म पाप पुंन्य कां ई गणे नहि ॥
ने ते महा पात कि थई जाय छे ॥ अने ते पछे की ई दहाडे कल्पना नो त्याग करवाने समरथ थतो नथि ॥ ने ते मरिने घोर नर्क
मां जाय छे ॥ माटे जे नै पोताना आत्माना कल्याण नी ईच्छा होय तेने भगवान नी उपासना दृढ करिने राख विअने भगवान
नी भक्ति करवि ॥ अने विषयना संग नो त्याग करवो ॥ अने पोताने आत्मारूप मान बुं एचिरी ते समजिने ते प्रमाणे बरा
ते तो तेने कल्पना दलि जाय छे ॥ ने महा सरव न पामे छे ॥ ते शास्त्र मां पण कहं छे जे ॥ ॥ संग त्यागि सुखि भवेत्
॥ ॥ माटे विषयना संग नो त्याग करवो ॥ अने जे विषयना संग नो त्याग करे छे तेने से हे जे कल्पना दलि जाय छे ॥
अने तेने अंतरमां महा संतोष उदयथाय छे ॥ ने चौद लो कनां सरव तेने काग बिष्टा तुल्य थई जाय छे ॥ के म के जे जे पदार्थ
नो आपणे संग छे ॥ तो ते ते पदार्थ नी कल्पना थाय छे ॥ पण जो आपणे दारु मादि आदि कदुरा चरणना संग नो त्या
ग कस्यो छे ॥ तो तेनी कल्पना की ई दहाडे थति नथि ॥ ते म जे जे त्यागि साधु छे ते ए देह पर्यंत गत्या चिकणा दिकर सने
खाद्याना संग नो त्याग कस्यो छे ॥ तो तेने ते रसने खाद्यानी कल्पना की ई दहाडे थति नथि ॥ अने बिजाग्रदस्थने प-
ण एका दशि राम नवभि आदि क व्रतने दिवस पण अन्न खावानी कल्पना थति नथि ॥ अथवा चतुरमासमां मास

श्रीमुरख
सिद्धांत
॥ ६४ ॥

बेमासगत्या चिकणाना जेणे नियम लीपा होय तो ते रत्ना दिवस तेने कल्पनाथतिनधि ॥ अने जेने जे पदार्थ नो संग हरो ने को
ईयात नुं नियम मदिं होय तेने अनंत कल्पनाथया करति हरो ॥ अने जेणे नियम लीपां होय तेने कल्पना करे छे तेने तो महा
पापि जाणवो अने तेना नियम पण रहेवाना नधि ॥ अने कदापि कल्पना नो त्याग कसो होय पण जो ते विषय नो संभर
वामां देतो तेने पाछि कल्पना उदयथाय छे ॥ तैगीता मां भगवाने कळं छे ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ संगत संग जायते
कामात् ॥ कामात् क्रोधी भिजायते ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जे विषय ना संगथ कि काम जागे छे ॥ ने काम थकी की थथाय
छे ॥ ने क्रोध थकि मोह थाय छे ॥ ने मोह थकि बुद्धि नो नाश थाय छे ॥ अने बुद्धि ने नासे करि ने आत्मानो नाश थाय छे ॥ क
हेता ते आत्मा कल्याण ना मारग थकि पडि जाय छे ॥ माटे जेने पोताना आत्मानुं रुद्धुं छे बुंदोय तेने पोतपोताना वर्ण
श्रमना धर्म वेद मां कल्या होय तेने दृढ करि ने पालवा ॥ अने विषय ना संग नो त्याग करयो ॥ अने जे ते मां भोज्य रारवरो
ने विषय नो संग कसो तो तेनो धर्म जरूर रहे नदि ॥ अने ते कल्याण ना मारग थकि जरूर पडि जरो ते उपर एक वाती
छे ॥ ॥ एक नानी बाल कि हति तेने एक ब्राह्मण साथे हेत थयुं ॥ ने ते ब्राह्मण अचस्थाये ने बुं पंचाणुं वर सनो हतो ॥
ने वन मो नदि नीतारे तप करतो हतो ॥ ते पासे ते बाल कि रहि ने तेने रुषिये तान आयुं ॥ ने तेने बैराग उपन्यो ते परणि न
दि ॥ ने विशा वर सनी थई पछे ते बाल कि मां दि थई ते मरण तुल्य थई गई ॥ पछे ते रुषिये साजि करवा सारुं वैदने ते डाव्यो ॥
ते वैद पण अचस्थाये विस वर सनो हतो ॥ अने ते बाल कि पण विस वर सनी थई त्यां संधिको ई पुरुष नो स्पर्श करे लोन
दि ॥ अने पो ते मरण तुल्य थई हति ॥ तो पण ते वैदे दाथ मां ना डिजो वा सारुं कांडुं द्याव्यु त्यां तो ते बाई ने मन मां काम
उत्पन्न थयो ॥ ने तेने एम विचार उठ्यो जे आदला दिवस मे पुरुष न कसो ते रबो दयाधि ॥ अने सख तो पुरुष मां ज छे ॥
एम विचार करतां करतां तेनो देह छु टिगयो ॥ पछे तेने कल्पना ने पापे करि ने वैष्णाने घेर जन्म थयो ॥ ने तेने घणा कपुरु
ष कल्या ॥ माटे विषय नो संग छे ए जे काम नानी कल्पना नुं कारण छे ॥ ते सारुं अमारा आश्रित होय ने जेने पोताना

पिपलि
सि० ३६

॥ ६४ ॥

आत्मानो मोक्षकरयो होय ॥ तेने बुद्धि राखयि ॥ अने जेने बुद्धि राखयि होय तेने को ई माई कपदार्थ मां मोद पा मवुं नहिं ॥
कहे तां प्रितिकरयि नहिं ॥ अने जेने मोद टालु बो होय तेने को ई विषय पदार्थ नी भंग थाय तो पण क्रोध करयो नहिं ॥ अ
ने जेने क्री पटालु बो होय ॥ तेने कामादिक भोगनो त्याग करयो ॥ अने जेने कामादिक भोगनो त्याग करयो होय तेने विष-
यना संगनो त्याग करयो ॥ अने जे विषयना संगनो त्याग करे छे तेने विषय नी कल्पना मा चरलि जाय छे ॥ नेम हा संतोषने
पामिने परम सुखियो थाय छे ॥ माटे ए विरिते समजिने प्रत्यक्ष भगवान नी उपासनाने भक्ति दृढ करिने पो ते आत्मा
रूप ईने धर्म मां दृढ रहिने वै रागने पामिने सर्व लोक भोगादिक पदार्थ थकि संतोष पा मवोने जेणे करिने काम लो-
भादिक उदय थाय एवा जे पदार्थ तेना संगनो त्याग करिने कल्पना नो त्याग कसी छे ॥ तेने पाछि को ई काले कल्पना उ-
दय थति जनयि ॥ माटे अमा रात्रा श्रीत होय तेने विषयना संगनो त्याग सर्व प्रकारे करयो ॥ ते माजे ग्रहस्थाश्रमि
पुरुष होय तेने पोतानी स्त्रि विना बिजी को ई स्त्रि साथे तथा पोतानी मा बैहे नदि करि साथे बे जाणाने एकांत मान
हेवुं ॥ अने बाईओ हरि भक्त होय तेने पण पोताना पुरुष विना को ई पुरुष साथे तथा पोताना भाई बाप दिकरा संगाय
बेजु एणाने एकांत मान रहेवुं ॥ तथा मंद बाउ थाय ने नारि रद बाबुं पडे ॥ तो पुरुषने पुरुष पासे दबावुं ने स्त्रिने स्त्रि
पासे चा करि करावयी ॥ पण पुरुषने पोतानी स्त्रि विना बिजी को ई स्त्रि पासे तथा पोतानी मा बैहे नदि करी पासे नारि
रद बाबुं नहिं ॥ ने स्त्रि होय ते को ई पुरुष पासे सजे एवो मंद बाउ थयो होय ॥ तो पण नारि रद बाबुं नहिं ॥ ए विरिते
नियमने जे दृढ करिने राखो तेनो ज धर्म दृढ रह्यो ॥ अने धर्म सहित अमारि उपासनाने भक्ति करयो ॥ तथा अमारा
चरित्रनुं श्रवण कीरतन करयो ॥ ने पोते देद थि नो खो आत्मारूप ईने प्रत्यक्ष परमात्माने विषे जो डाई जशे ते ज भ-
गवान नी मा याने तरिने भगवान ना अक्षर धामने पामयो ॥ अने जे धर्म रहित भगवान नी उपासना भक्ति करे छे ॥
तेनुं कल्याण को ई काले थाय नहिं ॥ अने धर्म पालवो होय तो पण तेने भगवान नी उपासनाने भक्ति न होय तो तेनुं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६५॥

पण कल्याण थाय नदि ॥ ते पण सहजानंद स्वामि ये बचना सूत मां क हं छे जे भगवान नी उपासनाने भक्ति बिना एक ते धर्म क-
रिने कल्याणने ई छे छे ॥ ते तो जे म बहाणनो त्याग करिने तुं बडां वते समुद्र तरवाने इ छे ॥ ते जे बो जाणवो ॥ अने भगवान नि
उपासना भक्ति करतो होय ॥ पण तेने धर्म न होय तो तेने जे म कंठ मां पथरो बांधिने समुद्र तरवा जाय ए बो जाणवो अने जे ध-
र्म मारहिने भगवान नी भक्ति करे ॥ ते भगवान ना जिला चरिनुं श्रवण किरतन करे छे ते भगवान ना नीर वासनी क संत-
नो समागमने सेवा करे छे तेने तो जे म बहाण मां बे सिने समुद्र तरवाने ई छे ए बो जाणवो ॥ मारे अमारा आश्रित बाई भा
ई सखे ने धर्म मां दूर दिने अमारि उपासना भक्ति कर बिने अमारा जिला चरिनुं श्रवण किरतन करवुं ने संतनो समागम
करवो ॥ एज कल्याणनो अचल सिद्धांत छे ॥ ने सर्वे परिस्वरुपाम बानो उपाय छे ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९०१ गणिते ॥ ११ ॥ एक विसना श्रावण वदि ४ चो धने दिवस म हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपीपली म
थे पोताना मंदिर मां द्विंडो लाखा रुपर विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे सीने रिवस्त्र धारण कत्पां हतां ने सर्वे अंग मां पुष्प-
नां आभूषण सो भिरयां हतां ॥ ने कंकुनो चांद लो क सो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चिंद ना आग ल साधु तथा पणा क हरि भक्त
नी सभा भराई ने बे विहति ॥ पछे महाराज बो त्याजे ॥ जिव छे ते अखंड ने अविनासि छे ने स्वरुप ने चैतन छे ॥ पण ते
ने ज्यां सुखित मने सत्य ए चण गुण तेनो संबं पछे ॥ के दे तां चण गुण मां जो डाणो छे त्या सु धिते जिव जन्म मरण ने चो
राशिनां अनंत दुःख तेने भोग वे छे ॥ माटे चण गुण एज दुःख नुं कारण छे ॥ के म के चण गुण थकि दे हरु पिरु क्षुत्स न्थयो
छे ॥ ने वासनारु पिते नां मूल छे ॥ अने पंच विषय रुपि जले करिने ते दे हरु पीरु क्षुत्स रुदि पामे छे ॥ अने ते दे ह पा छो जे मां थो
उपन्यो छे ॥ ते मां नाश थाय छे ॥ के म के जे मां थो जे उपन्युं होय ते मां ते लय पां मे अने ज्या रे देह नाश थाय छे ॥ त्या रे ते देह भे
गो आत्मा यण नाश पां म्यो ॥ ए म जणा य छे ॥ अने ते आत्मा मरे ए वो तो न थितो पण देह नाश थाय त्या रे ते आत्मा ए म

पिपली.
सि०४०

॥६५॥

जाणेजेहं मरिगयो ॥ नेसुनेदुःख थायछे ॥ एममानतोपकोबारंवार जन्ममरण नेचोरासिमां भटक्या करेछे नेअनेतहै शने
पामेछे ॥ अनेतेआत्मा कालकर्ममायानो नास कर्यो नाश थाय एवो तथी ॥ तोपण कालकर्म दिक जेअणगुण तेथकि बन्धो
जेदेह तेनेविषे जीव जोडा यो छे ॥ त्यासपितेआत्माने कालकर्म जन्ममृत्युनेपमाडेछे ॥ अनेजोअणगुण थकि बन्धो जेदे-
ह तेथकि असंगिधईने पोतानुं स्वरूप जेअक्षर ब्रह्म तेरूप पो तेथईने तेअक्षर ब्रह्मना प्रकावा एवा जेपरब्रह्म प्रत्यक्ष भ-
गवान तेनास्वरूपने विषे जोडाय तो तेआत्मा कालकर्म नो नाश कर्यो नास थाय नहिं ॥ नेतेथकि तो कालकर्म पण थरथर
कंपेने तेतो कालनो पण कालछे ॥ नेतेनेजन्ममरण टलिजायछे ॥ जेमअग्नि थकि जल थयुं छे नेतेजलने पाछुं अग्निनासक-
रेछे ॥ पण जल अग्निनेनाश करिवा केनहिं ॥ एवो जल करतां अग्नि घणो बलवान छे ॥ नेमोटा मोटा तलाबने नदियो ते
ने सूर्यनो अग्नि छे तेसकविनाखेछे ॥ नेतेसूर्यना अग्निने जलनाश करिना कतुं नधि ॥ एवो महाबलवान अग्नि छे तोपण
जो तेअग्नि सूर्यना संबध थी जु दोपडिने पोतानुं कार्य जेजलने जलनुं कार्य जेकाष्ठा दिक पृथ्वी तेमां अग्नि जोडायछे ॥
तो तेअग्निने जलनाश करेछे ॥ अनेतेअग्नि जो कष्ठादिक पृथ्वीनो त्याग करिने पोतानुं सुद्धस्वरूप जे सूर्य तेना भावने
पामे तो जलनो नाश कसो तेअग्निनाश थाय नहिं ॥ तेमआत्मानुं सुद्धस्वरूप जे ब्रह्म तेथकि अणगुणात्मक कालकर्म
मायादिक सर्वे विश्व उपन्युं छे ने पाछुं तेविश्व ब्रह्मना एकदेशने विषे नाशायछे ॥ पण कालकर्म मायादिक कोई ब्र-
ह्मनेनाश करवाने समर्थ नधि ॥ अेबु ब्रह्म जे तेआत्मानुं स्वरूप छे ॥ पण तेपोताना ब्रह्म स्वरूपने भूलिने तेब्रह्म थकि उपन्यु
जे त्रिगुणात्मक पिंड ब्रह्मांडादिक मायानो मिथ्या परंपर तेने विषे अज्ञाने करिने जोडायो छे ॥ तीवेआत्मा दिनताना
भावने पाम तो पको बारंमवार नाश पामे छे ॥ नेउपजे छे ॥ तेचोराशिमां अपारदुःख भोगयेछे अने जो सतपुरुषनेश-
रणे जिय जायने तेथकि ज्ञानने पामिने अणगुणात्मक जे पिंड ब्रह्मांड तेनी वासनानो त्याग करिने पोतानुं स्वरूप जे
अक्षर ब्रह्म तेरूप थईने परब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने विषे जोडाय तो तेने जन्ममरण टलिजायछे ने भगवानना

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६६॥

धामने पांमे छे ॥ अने ते पिंड ब्रह्मांडादिक नी वासनानो त्याग करे थाय छे ॥ तो ते वासनाने वधारनास एवाजे माईक
शब्दादिक पंचविषय तेनो त्याग करे ॥ तथा विषयनी वासना वाता एवाजे असत पुरुष तेना संगनो त्याग करे तो तेनी वासना ट-
लि जाय छे ॥ जेम वृक्षने ने तेना मूलने वृद्धि करनारुं जल छे ॥ ते जल जो मूल मां पावुं बंध करे तो वृक्षनो नाश थई जाय तेम
वृक्षरूप देह छे ने तेना मूलरूप वासना छे ने जलरूप पंचविषय छे ॥ ते विषयने भोगवये करिने देह रूपि वृक्षने वासनारूपि मू-
लियां वृद्धि पांमे छे ॥ माई वासनानी वृद्धि करे एवाजे माईक जगत संबंधि पंचविषय तेनो त्याग करवो ॥ अने पोताना
आत्माने ब्रह्मना भावने प्रमादे एवाजे प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप संबंधि जे पंचविषय तेने भोगवयां कहेतां माईक विषय
नो त्याग करिने भगवानने भगवानना संतनाश्वसां भलवाने भगवानना चरणनो स्पर्श करवो ने भगवानने भग-
वानना संतनां दर्शन करयां ने ते भगवानने संतनी प्रसादिरस जमवो ॥ ने भगवानने भगवानना संतने चहुं जे चंदन पु-
ष्पादिक तेनी स्तुति धिले वि ॥ एविरिते माईक विषयनो त्याग करिने भगवानने भगवानना संत संबंधि पंचविषय भोगव-
वा तेणे करिने भगवानना स्वरूप मां जिव जो डाय छे ॥ अने तेने व्रण गुण थकि उपन्यां जे पिंड ब्रह्मांड तेनी वासनारुं लि जा-
य छे ॥ ने ते आत्मा प्रत्यक्षरूप थईने भगवानना अक्षर धामने पांमे छे ॥ ने महा स्तुति थी थाय छे ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९९

योगिसे ॥ २१ ॥ एक विसंता आचरण वदि ५ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीपीपलि मध्ये पोताना
मंदिर नी जग्या मां आथमणाधारनी मेडिनी आ सारि माहिंडो लाखाट उपर विराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया-
नी वस्त्रधारण कस्याहतां ने पुष्पनां आ भूषण सर्वे अंगमां शोभिर ह्याहतां ॥ ने ललाटने विषे केसरनी आचाने कंकु-
नो चांदलो कर्णो हतीने पोताना मुखार्चि दनी आगल साधत थायणा क हरि भक्तनी सभा भराईने बेठि हति पछे म-
हाराजनी संभ्या आर्ति थया केहे महाराज कृपा करिने सर्वे सभा प्रत्येवो त्याजे जिय छे तेने स्वर्ग नृत्युने पाता लने

पिपली-
सि० ४१

॥ ६६ ॥

વિષેજીવું પડે છે ॥ ને જન્મ મરણ ગર્ભ વાસને ચોરાંસિમાં મટકયું પડે છે ॥ ને મહાદુઃખને પામે છે તેનું કારણ તે શું હશે ॥ તે સર્વે જેને જે-
 મ સુજે તેમ તે કહો ॥ પછે ચિરજી મક્તે કહું કે ઘાસનાયે કરિને જવું પડે છે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે વાસના તો સર્વેને-
 સુખ પામવાનિ છે ॥ પળતે માંદુઃખ થાય છે ॥ તે રોગે કરિને થાય છે ॥ પછે ધર્માનંદ સ્વામિયે કહું કે કર્મ કરિને સુખ
 દુઃખ થાય છે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એ તો ઠિક પળતે કેવાં કર્મ કરે તે સ્વર્ગ માં જાયને કેવાં કર્મ કરે તે નર્ક માં જાય ॥
 પછે અક્ષર સુક્તાનંદ સ્વામિયે કહું કે પુણ્ય કર્મ કરિને સ્વર્ગ માં જાય છે ॥ ને પાપ કર્મ કરિને નરક માં જાય છે ॥ પછે મ-
 હારાજ બોલ્યા જે એ નો ઉત્તર એમ નહિ ॥ એનું તો એમ છે જે જે સત્ત્વ ગુણિકર્મ કરે તો સ્વર્ગ માં જાય છે ને જે રજો ગુણી કર્મ કરે છે
 ॥ તે મૃત્યુ લોકને પામે છે ॥ અને જે તામસિક કર્મ કરે છે તે પાતાલ કહેતાં નર્ક લોકને પામે છે હવે એ ધિરિ તે કર્મ કરિને જી-
 વજે તે સુખ દુઃખને પામે ને તેમાં બંધાય એ તો ઠિક પળતે કર્મ કરિને બંધાય નહિ એ ચો કોઈ હશે પછે તે નો ઉત્તર કોઈ ના પિથ-
 યો નહિ ॥ ત્યારે મહારાજ બોલ્યા જે એ નો ઉત્તર અમે કરિયે છે એ જ ॥ જે જિવદેહને પોતાનું રૂપ માનિને તે દેહને અહંકારે કરિ
 ને જે જે કર્મ કરે છે તે તે કર્મ માં જિવ બંધાય છે ને તે તે કર્મનું ફલ સ્વર્ગ મૃત્યુને પાતાલને વિષે જડેને ભોગવે છે ॥ અને તે ક-
 ર્મ સત્ત્વ પુરુષની આત્મામાં રહેને કરતો હોય તો પળજ્યાં સુધી દેહને પોતાનું રૂપ માનીને કરે છે ત્યાં સુધિ તે કર્મ તેને વં-
 ધન કરે છે અને જે દેહને પોતાનું રૂપ માનતો હોય ને તે કર્મ કાંઈ ન કરતો હોય તો પળતે ને કર્મ થયા જ કરે છે ॥ કેમ કે
 દ્વંદ્વિયો અંતઃકરણ છે તે પોતપોતાના અહાર કર્યા વિના રહેતા જ નથી ॥ તે શુભ અથવા અશુભ અહાર કરે છે તે કાંને શ-
 બ્દ સાંભળે છે ॥ ત્યજા સ્પર્શ કરે છે ॥ આર્ય રૂપ તુલે છે ॥ રસનારસ ચાખે છે ॥ નાસિકા ગંધ લે છે ॥ ચિત્ત ચિંતન કરે છે
 બુદ્ધિ નિશ્ચય કરે છે ॥ અહંકાર અભિમાન ધરે છે ॥ એ ધિરિ તે દ્વંદ્વિયો અંતઃકરણ પોતપોતાના વિષયને ભોગવે છે ॥ તેળ
 કરિને જિવને કર્મ ત્યાગે છે ॥ અને તે કર્મ કરિને જિવને વંધન થાય છે ॥ અને તે સ્વર્ગ મૃત્યુને પાતાલમાં રહેને સુખ-
 દુઃખને ભોગવે છે ॥ કેમ કે દેહ છે તે આત્માનું સ્વરૂપ નથી ॥ તે દેહ પોતાનું સ્વરૂપ માત્યું માટે જિવમાત્ર પોતાનું સાઠું

શ્રી મુસ
સિદ્ધાંત
॥ ૬ ॥

દહે છે તે સત્પુરુષની આત્મામાં રહેને સારું છે તે પોતાને સરવથાય છે ॥ અને સત્પુરુષની આત્માથી વિરુદ્ધ વરતિને સારું છે તેને દુઃસ્વથાય છે ॥ પણ તેમાં સત્પુરુષની આત્મામાં રહેને પોતાનું સારું છે છે તે સારું દેહનું થાય છે ॥ તે દેહના શયંત છે માટે દેહના શયંત ત્યારે તે સરવથાય નાશ થઈ જાય છે ને પાછો જન્મ મરણના દુઃસ્વને પામે છે ॥ જેમ્મે પારિષરને વિષે આશક્તિ કરિને રસોદીયને તે વેપાર કરિને દ્રવ્યક્રમાય તો તે દ્રવ્યને વિષે સરવે કરિને બંધાય છે ॥ અને તે વેપારમાં રયોટ જાય તો તેના કરજ રૂપી દુઃસ્વે કરિને બંધાય છે ॥ અને તે કરજને દુઃસ્વે કરિને ઉદાસ થઈને વેપાર કરવો પડ્યો મુકિને ઘરમાં સ્થિતો કરાં ભેગો બેસિ રહે ॥ તો પણ તેને અન્નવસ્ત્રાદિક દેહરક્ષણ સારું જોઈયે તેણે કરિને કરજ થાય છે ॥ ને તે કરજે કરિને દુઃસ્વ પામે છે ॥ તેમજે જિવદેહને પોતાનું સ્વરૂપ માનિને સત્ગુણિ કર્મ કરે તે સ્વર્ગી દિકના સ્વમાં બંધાય છે ॥ અને જે રજોગુણિકર્મ કરે તે મૃત્યુલોકના સરવદુઃસ્વમાં બંધાય છે ॥ અને જે તમોગુણિકર્મ કરે તે પાતાત્યાદિક દુઃસ્વમાં બંધાય છે ॥ અને તે કર્મોદિકના સરવદુઃસ્વ થકિ ઉદાસ થઈને કર્મનો ત્યાગ કરિને ભેરવતેઈને એકાંત પકડિને બેસિ રહે તો પણ જે દેહને પોતાનું રૂપ માને છે ॥ તેને સ્થિતો કરાં રૂપ જે હિંદિયો અંતઃકરણના અહારરૂપકર્મ થાય છે તે કર્મે કરિને જિવને બંધન થાય છે ॥ અને તે દેહના અહંકારનો ત્યાગ કરિને પોતાને આત્મારૂપ માને અને આત્મારૂપ થઈને તે આત્માના આધારને પ્રકાશક એવા જે પરમાત્મા ભગવાન ॥ તથા તે ભગવાનના એકાંતિક સંત તેનો આશ્રય કરિને ભગવાનને સંત તેની આત્મા પ્રમાણે વરતે છે તેને કર્મ બંધન કરતાં નથી ॥ જેમ ગ્રહસ્થ જે તે સ્થિતો કરાં ધરની આસક્તિનો ત્યાગ કરિને કોઈ ભારે શાદુકાર હોય તે ભેગો જઈને રહે ને તે શાદુકાર કહે તે પ્રમાણે વેપાર કરે તેમાં રયોટ જાય કેહાં સત્વ આવે તેની દાણ્ય ત્યાગના સરવદુઃસ્વમાં છેલ્લા માત્ર બંધાતો નથી ॥ અને તે શાદુકાર એમ કહે જે તારે કાંઈ કરવું નહિ ને વેગો વેગો રોટલા રવાને વસ્ત્ર પેહેર ॥ તો તે વેગો વેગો દેહનિવાદ કરે તો પણ તેને કોઈ વાતે દાણ્ય દુઃસ્વનું સરવદુઃસ્વ થાય નહિ તેમજે દેહના અહંકારનો ત્યાગ કરિને આત્મારૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા ભગવાનને તેના સતનો આશ્રય કરિને તેની આત્મા પ્ર-

પિપતી.
સિંધી.

॥ ૬ ॥

માળેજેજે કર્મ કરે છે તે કર્મ તેને બંધન કરતાં નથી ॥ અને તે કર્મ તો તેને ભક્તિરૂપ થાય છે ॥ અને જે ભક્તિ છે તે તો અકર્મ
 રૂપ એટલે જ્ઞાનરૂપ છે ॥ ત્યાં ભગવદ્દીતાનો શ્રોક છે ॥ ॥ કર્મણિ કર્મયો પસ્યેતઃ ॥ ॥ એનો એમ અર્થ
 છે જે દેહના અહંકારનો ત્યાગ કરીને આત્મારૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ આશ્રય કરીને તે ભગવાનની પ્રસંતાને અર્થે
 ભગવાનને ભગવાનના સંતની આજ્ઞાએ કરીને જે જે કર્મ કરે છે તે કર્મને અકર્મ જે જ્ઞાન તે રૂપ દે રહે છે ॥ અને દેહને પોતાનું
 રૂપ માનીને અકર્મ પળે રહે તો દોષ તો પળે તે કર્મમાં ભરપૂર છે એમ જે દે રહે છે તે મનુષ્યમધ્યે શ્રેષ્ઠ છે ને બુદ્ધિવાલો છે ને
 જ્ઞાની છે માટે એવા સમજવી સુધિ અટપટિ છે ॥ કેમ કે ઉપરથી જોવામાં તો દેહના અહંકારે સહિત પુરુષની ક્રિયાને દે
 હને અહંકારે સહિત પુરુષની ક્રિયા તો સરખી જણાય છે ॥ પળે તેના અંતરના આશ્રયમાં ઘળી ફેરે છે ॥ કેમ કે દેહના અ
 હંકારે સહિત કરે છે ॥ તે દેહના સ્વરસાંકરે છે ॥ અને જે આત્મારૂપ થઈને કરે છે તે તો આત્માને અવિનાશિ સ્વર
 પ્રાપ્ત થાય તેને અર્થે ॥ અને ભગવાન પ્રસન્ન થાય તે સારું કરે છે પણ દેહના સ્વરસાંકરે કરતો નથી ॥ માટે તે ભગવાનને સં
 તની આજ્ઞાએ કરીને રજોગુણિ તમોગુણિ સત્ત્વગુણિ કર્મ કરે તો પળે તે કર્મ તેને બંધન કરતાં નથી તે પૂર્વે અર્જુને દેહના
 અહંકારનો ત્યાગ કરીને આત્મારૂપ થઈને પછે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની આજ્ઞાએ કરીને ષણાંક પ્રકારનાં કર્મ કર્યાં તો પ
 ણે તે કર્મ તેને લેશમાત્ર બંધન કરવાને સમર્થ થયાં નહિં ને ભગવાનના એકાંતિક ભક્ત કહેવાળા અને ગંધારિય આ-
 ર્યે સાત પાટા બાધ્યા હતાને અકર્મ પળે રહે તિહી પળે તેને ભગવાનની ભક્તિને ભગવાનનો આવારોનો હોતોને
 પોતાને દેહનો અહંકાર દલ્યોનો હોતો તો તે દુર્ભાગી કહેવાઈ માટે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના ભક્ત છે તે દેહના અહંકારને
 મેહેલિને પોતે આત્મારૂપ થઈને ભગવાનને ભગવાનના સંતની પ્રસંતાને અર્થે આજ્ઞાએ કરીને ॥ જે જે કર્મ કરે છે તે
 ને કાંઈ કર્મ બંધન કરતું નથી અને તે તો ભગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥ માટે જેને સર્વે બંધન પકિ છુટવું દોષ તેને
 દેહના અહંકારનો ને દેહના સ્વરસાંકરે ॥ ઇછાનો ત્યાગ કરીને અસ્વરૂપ અવિનાશિને સદ્બૈલન આત્મા તેને પોતાનું સ્વ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६६॥

रूपजाणिने प्रत्यक्षपोताने मल्याजे भगवानने भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संततेनो द्रष्टा सरोकरिने
तेनी आत्ता मां मनक्रम बचने वरतयुं अने एमजे वरतशे तेने कोई जातनुं बंधन थरो नहिं ने ते अक्षरधामने पा मत्री ॥

॥

॥ इति श्रीसुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् १९ श्रीगणिते २१ एकविसना श्रावणवदि ८ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभ

गवान गाम श्रीपीपलिमध्ये पोताना मंदिरमां आथमणा धारनी मेडिनी श्रीसरिमां हिंडो लाखाटउपर विराजमान थयाहता
ने सर्वकसंबल सोनेरिवस्त्रधारणक त्याहतां ॥ ने कंठमां पुष्पना हारधारण कर्याहता ने पाषमां डाबिकोरे फूलनो तो रो
लटकतो धारण कसोहतो ॥ ने कानउपर गुच्छ धारण कसोहता ने कंकुनी चांदलो कसोहतो ने पोताना मुखार्चिंदनी
आगत्य साधु तथा देशदेवानादरि भक्तनी सभा भराई ने बेठिदति पछे संध्या आर्ति थया केडे महाराज बोल्याजे सर्वने
एकप्रभ पुष्टि येष्टिये जे जिवजे ते जन्ममृत्युने पामे छे ॥ एयो जे अहंकार ते वधे घटे छे के वधतो घटतो नथि ॥ अथवा टले-
छे के टलतो नथि ॥ अथवा टल्यो होय तेनां शालक्षणने ते शो उपाये करिने टले छे ॥ तेने आयडे ते उत्तर करो पछे तेनो
उत्तर की ईथी थयो नहिं ॥ त्यारे महाराज बोल्याजे ल्यो अमे एनो उत्तर करिये जे कुशंगने जोगे करिने अहंकार वृद्धि पामे-
छे ॥ अने सत्संगने जोगे करिने घटि जाय छे ॥ पण मूलमां थी अहंकार टलवो घणो कठण छे के मके मुक्त थयो होयने का
मलो भादिक नीवासना दसिगई होयने सर्वे संसारनो तथा पंचविषयनो सर्व प्रकारे त्याग कर्यो होयने केवल एक भग-
वाननी निष्काम भावने नवधा भक्ति करतो होय तो पण तेने देह नो अहंकार रह छे ने देहना अहंकारिना देह नुरक्ष-
ण थाय नहिं ॥ ने रक्षण न करे तो देह रह पण नहिं ॥ अने देह पडि जाय तो भगवाननी भक्ति करविने आत्पंतिक ज्ञान पाम-
बुं ॥ ते के मज्ञान देह विना पमाय ॥ ने भगवाननी भक्ति पण देह विना थाय नहिं ॥ माटे एमसमजिने मुक्त कहे वातो
होय तेने पण देह नो अहंकार रहि जाय छे ने ज्यां कथितान भक्ति नो उपयोगि देह छे एम हे तुमानीने अवश्य घटे तेद

पिपलि.
सि० ४२

॥६६॥

लुपणरक्षणकोछे तेने देह नो अहंकार कोई का लेट ल तो नथि ॥ अने देह नो अहंकार छे त्यां स धि जन्म मरण पण ट ले नहिं
 भने देह नुरक्षण सुद ल न करे ने देह ने पाडि नारये ने ज्ञान मां अ धू हं हो य तो पण जन्म मरण ट ल तुं नथि माटे देह नो अहंकार
 तो मुक्त थयो हो य तेने पण ट ल बो षणो क ठण छे अने ज्वां स धी देह नो अहंकार रं च माने हो य त्यां स धि सर्व माया उ भि छे
 जे म झा ड स का ई ग युं हो य पण ते मुं धि ज छे ते तो बिज मा धि पा लुं वृक्ष थरी ते म काम ली भादिक दीष तथा शब्दादिक
 बिष य द लि ग या हो य पण जो ज्ञान भक्ति नो उपयो गि जाणि ने ते नो गुण मा नी ने देह नुरक्षण करे तो तेने सर्व माया ना बि
 जरु प ए बो जे देह नो अहंकार ते ट ल तो नथि ने तेने पाछो जन्म धराये छे के म के ते देह ने बिषे तेणे गुण मान्यो माटे जे
 नो गुण म नाय ते नो अहंकार ट ले नहिं ॥ अने जेने बिषे गुण बुद्धि हो य ने ते नर रक्षण नुं को ई कर व ड न करे तो ते नो पण अथ
 गुण जरु र आवे माटे ए वा त सम ज बी घ णि क ठण छे के म के आत्मा रूप थयो हो य तेने पण देह नुरक्षण तो कसुं जो ई ये
 अने रक्षण करे त्यारे अहंकार धि ना रक्षण थ तुं नथि हवे ए बो जे अहंकार तेने जे ट ले तेने जन्म मरण ट ले छे ॥ अने ते
 अक्षर धाम ने पा मे छे ॥ माटे ते देह ना अहंकार ने ट ल बा नो एक उ पा य छे ॥ ते शो उ पा य छे ॥ तो जेने ते देह ने बिषे अति श्रे
 श्वा नु भाव थाय ने श्वा नु देह ने जाणि ने पछे तेने ज्ञान भक्ति नो उप योगि छे ए म जाणी ने श्वा नु भाव राख तां थ का घटे ते र लुं
 अन्न य स्वादि के करि ने देह नुरक्षण करे पण ते नो गुण मान वी नहिं ॥ जे म एक शा दू कार द तो ते नो दिक रो बी स ब र स
 नो द तो तेने चो रे मारि नार व्यो ॥ पछे ते चो रे न राजा ये वे डियो मां नार व्यो ने कोर डी मां पू स्यो ॥ पछे ते शा दू कार पण कांई
 क राजा ना वां क मां आव्यो ने तेने पण पग मां वे डियो ना खि ने ते चोर भे गो को र डि मां पू स्यो पछे ते शा दू कार तो जा ते
 स बा लुं माण स नी को ई दि य स भार उ पा डे लो नहिं ते दि सा ए ज युं प डे त्या रे बे डि उ पा डि श के नहिं त्या रे ते चो र ने क ल्क के
 मारि बे डि उ पा डि श त्या रे तेणे क ल्क के बे डि तो उ पा डुं पण तुं मु ने तारा खा वा मां धि बे क र वा वा आ प्य तो उ पा डुं पछे ते शा
 दू कारे पो ता ना माण स भा त आ प वा आव तां द शे तेने क ल्क के बे क र वा वा नुं ब धारे ला ब जो ॥ आ चो र ने मारे आप वुं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६६॥

छे ॥ पछे ते शाहु कार तेने खावानुं आपेने बेडि उपड़ाये ॥ पछे ते वातने शाहु कारना घरने माणसे जाणि त्यारे ते एमक देवा ला-
गां जे ते चोरे तो आपणादिकराने मारिना ख्यो छे ने तेने शुं करवा खावा आपता दशे ॥ अने ते शाहु कार पण एमजाणे छे जे
ते चोर खरिखरो मारो पाको वाचु छे एम वाचु भावराख तो थको पण पोतानी बेडि उपड़ाववा सारु तेने खावानुं आपतो
अने ते चोरने को ईक मारिना खे अथवा तेने को ईक दुःख दे तो ते मां ते शाहु कार राजि थाय ॥ पण तेना उपर दया आवेन
हिं ॥ तेम जेने देहने विषे वाचु भावर दे तेने देहने अहंकार टले छे केमके देह छे तेज जिबने जन्म मरणने चोरा निमो र-
खदाव नारो छे नेमहाकष्टने पमाडनारो छे ॥ एमजाणिने देहने विषे अतिशो वाचु भावराखिने पछे बेडि उपाडु वारु
पज्ञान भक्तिने सिद्ध करवा सारु ते देहने अन्न वस्त्रादिक अन्न कष्ट ते टलुं आपवुं पण तेनो गुणन मानयो ॥ अने जो
ज्ञान भक्तिनो उपयो गिछे एमजाणिने देहने गुणमानशो तो ते देहने अहंकार को टिका ले टले नहिं ॥ अथवा वाचु-
भाव विना बिजांको हिसाधन करे पण टलवानो नथि ते सारु जे भगवानना भक्त होय ने जेने आने आजन्मे देहना अ-
हंकारनो त्याग करिने अक्षर धामने पाम बुंदोय तेने तो देहने विषे सुदाय वाचु भावराखयो ने वाचु भावराखतां थको
शाहु कारनी पेठे अन्न वस्त्रादिक घटे ते टलुं आपवुं ॥ एमसम जे तेने देहने अहंकार टलि जाय छे ॥ अने जेने देहने
विषे वाचु भाव थयो होय तेना देहने कांई क रोगादिक कष्ट आवि पडे तो तेमां राजि थाय ॥ तथा तेने भगवानके भग-
वानना संत कांईक भक्ति सेवा मां कार सो आपे तथा ब्रत उपवासादिक तप करथानी आत्ता करे तो तेमां यणो राजि
थाय त्यारे तेने एमजाणवुं जे देहने अहंकार टल्यो ॥ ते उपर निष्कृत्यानंद स्वामिनुं किर्तन छे जे ॥
दुःखि देरवे आदेहने ॥ रहे राजि ते मन जि ॥ अनरथ नुरे आगार छे ॥ जाणिन करे जतन जि ॥ दुंदुबल दारि एवै रागने ॥
॥१॥ ॥ माटे जेने देहने विषे वाचु भाव होयने जेने देहने अहंकार टल्यो होय तेने सहे जे देहने अनादर
वर त्याकरे ॥ एज अहंकार टल्यानुं एथाण छे ॥ एमसम जिने देहना अहंकारनो त्याग करे ते बुद्धिवाला छे ने ते

पिपलि
सि० ६३

॥६६॥

विनानासरवेसुर्वस्त्रे नेआत्मघातिछे ॥

॥ इति श्रीसुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९८५ अश्लेषा मास २१ एकविंशति तारावर्ष १४ चौदसने दिवस ॥

महाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगामधीपीपक्षिमध्येपोतानामंदिरमांआधमणेबारमेडिनी ॥ ओसरीमांदिंडोला
रयाटउपरविराजमानथयादृतानेसर्वजरीयानीबस्त्रधारणकस्याहतांनेगुलाबनापुष्पनांआधूषणसर्वग्रामां
रणकस्याहतां ॥ अनेपोतानामूर्याविंदनीआमलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेठिदति ॥ नेसं-
ध्याआर्तिथयापछिमहाराजबोल्याजेसर्वसाधुतथासर्वहरिभक्तनेअमेएकप्रह्मपुछियेछियेजेकेटलाकभग-
वाननाभक्तपंचविषयनोत्यागकरिनेवरततोहोपतोपणतेनेविषयनोसंबंधथायत्यारेनेमाबंधाईजाय
छे ॥ माटेतेनेशिकसरदशे ॥ अनेकेटलाकविषयनासंबंधमांरह्याथकापणविषयमांबंधातानथिनेतेनेदेहमुकिने
फरिजन्मधरयोपडतोतथिनेतेतोअक्षरधामनेपामेछेतेपूर्वेजनकादिकराज्यमांरह्यातोपणबंधननेपाम्यान-
हिं ॥ माटेतेकेविसमजणेकरिनेबंधननेपाम्यानहिं ॥ अनेमरथादिकराज्यवैभवादिकपंचविषयनोत्यागकरि
नेवनमांगयादतातोपणतेनेसृगनाबद्धामांस्नेहथयोनेतेणेकरिने ॥ तेनेजन्मधरयोपड्योमाटेतेनीजातनी
समजणदशेतेकहोपछेतेनीउत्तरसाधुतथाहरिभक्तेकरवामांड्योपणथयोनहिं ॥ पछेमहाराजबोल्याजेएनो
उत्तरएमछेजेचारप्रकारनाअभावछे ॥ तेमांचणप्रकारनाअभावेकरिनेविषयनोत्यागकर्योहोयतेनेज्यारेवि-
षयनोसंबंधथायत्यारेतेविषयमांबंधायछेअनेजेणेचारेप्रकारनाअभावनेजाणिनेअंतरमांथीत्यागकर्योदीय
तेकोईविषयमांबंधायनहिं ॥ तेचारप्रकारनाअभावतेकियातोएकतोप्रागभावनेबिजोअन्योअन्याभाव ॥
नेत्रिजोप्रभंसाभावअनेचोथोअत्यंतभाव ॥ हवेप्रागभावतेभुं ॥ तोजेममादिमांघडोरह्योछे ॥ तेमादिदेखाय
छेपणघडोनथिदेखातोमाटेघडानोअभावछे ॥ पणज्यारेमादिमांधडोथरोत्यारेपाछोभावधरोतेम-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७॥

प्राकृतप्रलयनेविषे जगतनोअभावछेने मायानेविषे जगतरह्यछे ॥ तेज्यारे प्राकृतप्रलयनेअने पाछिउत्पत्तिथरो
त्यारे पाछो जगतनो भावथरो तेनुं नाम प्रागभावकहेवाय ॥ अनेअन्योअन्यभावतेभुंतो जेमघडो तेसुगडुं नहिं ने
लुगडुं ते घडो नहिं तेनुं नामअन्योअन्यभावकहे वाय ॥ तेमआत्मा ते देदनहिं ॥ अनेदेद ते आत्मानहिं ॥ तेअन्योअं
न्या भावकहेवायछे ॥ तेअन्योअन्याअभावना ज्ञाने करिने विषयनो त्यागकस्यो होय तेने पाछो विषयना संबंधेक-
रिनेबंधनथायछे ॥ अने त्रिजो प्रध्वंसा भावछे ते प्रध्वंसा भावतेभुंतो जेमकोईने दिकरो होयने तेम रिजायत्यारे
तेने दिकरानी पछी आवबानी तो आशानहिं पण दतो तेनाद्यापामिगसो माटे तेनो नूको क पायरबरो ॥ तेनुं नाम
प्रध्वंसा भावकहे वाय तेम जस्त दतुं ते प्राकृतप्रलयने विषे नासपामिगसुं पण दतुं तेनाद्यापाम्युं माटे तेसांभ
रेखरुं ने तेनी मूलमां धिवासना दले नहिं ॥ अने प्रलय होय त्यां संधितो तेने अभावरहे पण ज्यारे पाछिउत्पत्तिथा
यत्यारे तेमां तेबंधाणा विनारहे नहिं ॥ माटे एवण प्रकारना अभावे करिने जेणे पंचविषयनो त्यागकस्यो होय तेने पा-
छाविषयबंधन करेछे ॥ अने तेने जन्ममरण धरवो पडेछे ॥ तेम सर्व प्रकारे विषयनो त्याग करिने त्यागीथयो होय ॥
भेरवली हो होय वनमां एक लोरहे तो होय तो पण तेने जरूर जन्म धरवो पडेछे ॥ अने जेने चौथो अत्यंता भावथयो होय ॥
तेकोई विषय भोगये नहिं ॥ अने ते अत्यंता भाववालो भक्त जे ते स जे तो त्यागिथयो होय ने स जे तो ग्रहस्थाश्रममां
रह्यो होय पण ते विषयमां बंधायनहिं ने तेने फरिने जन्म धरवो पडे नहिं ॥ हय ते अत्यंत भावतेभुंतो जेममसत्त्वानासिं
घडा तथा काचवानारोम तेनो जेमअभावछे तेम जेणे आत्यंतिक प्रलयने ज्ञाने करिने विषयनो त्यागकस्यो होय ॥
तेनेकोई विषयबंधन करे नहिं ते आत्यंतिक प्रलय तेभुंतो त्रणकालमां मायाछे जन हिं जेमझांझवाना जल तथा
स्वप्न नी शृष्टि तेवस्तुगते नथि तेम अत्यंता भावने विषे त्रणकालमां माया तथा जगत छे जन हिं ॥ अने ते अत्यं-
ता भावना ज्ञानने पांम्यो होय तेकोई विषयमां बंधायनहिं ॥ ने तेकोई विषयनो संबंध पण करे जन हिं ॥ अने ते

पिपली.
सि०४३

॥७॥

सदाय विषय थकि असंग पणे वरते नेजे ते नो समागम करे तेना अंतर मां थि पण विषय नी वासनानां मूलियां कादि नारवे
ते सदाय अखंड बस स्थिति मां वरत्या करे ने तेने फरिने जन्म थरयो पडतो न थि ने ते तो अक्षर धामने विषे अखंड भग
वान नी सेवा मां रदे छे ॥ अने ते अत्यंत भावतुं जे ज्ञान ते जेने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान न्य निरवास नी क संत मजे
छे ॥ तेने जथाय छे ॥ पण ते बिना थतुं न थि ॥ ॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् १९९० गणिते ॥ २१ ॥ एक विसना माग नार भुदि ॥ ७ ॥

सा तेमने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गा म श्री भडियाद मध्ये भक्त पदे लुगणेश जखमण ने घेर आथ
मणे बार ओर डानी ओसरि मां विराजमान थया हता ॥ ने सर्व स्वेत वस्त्र धारण क स्यां हतां ने मु स्त के गुला विरंगनो
फेंदो बां ध्यो हतो ॥ अने पोताना मुखार्चि दनी आगल सा धुत था घणा क हरि भक्त नी सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे
धर्मानंद स्या मिये प्रह्लाद पुच्छु जे आ जगत मां बे प्रकार ना जिव छे ते के द ला क दै वि छे ने के द ला क आ स्फुरि छे ते दै
विने आ स्फुरि के मथया ह्यो ॥ पछे महाराज बोल्या जे एक तो अनादि ना आ स्फुरि जिव छे ॥ तितो कोई काले दै वि थ
य जन हिं ॥ जेम लिं मडो ने मर चां ते कोई काले मिठां थाय न हिं ॥ के म के ते नुं थि ज ज एयुं क डयुं ने तिरयुं छे ॥ तेम जे
अनादि ना आ स्फुरि जिव छे ते नां तो मर चां ने लिं मडानी पेठे बिजज भुं डां छे ॥ जेम लिं मडाने ने मर चाने सा कर नुं प
णि पाई ये तो पण ते कडवां ने तिरयां मटे न हिं ॥ तेम अनादि ना जे आ स्फुरि जिव छे ते ने ग मे ए द लुं सत पुरुष ज्ञान
आपे तो पण ते अ स्फुर भाव मु के जन हिं अने बलि जे ने काम लो म स्वा द स्नेह ने मान ते ने विषे जे द ली जे द लि प्रीति
हरो ते द ली ते द ली ते ने विषे अ स्फुर भाव छे अने जे दै बिजिब छे ते तो प्रत्यक्ष भगवान तथा भगवान ना एकां तिक
संत ते नो आसी करि ने वासना दालि ने मोक्ष ने पामे छे अने जे आ स्फुरि जिव छे ते ने तो सत पुरुष नो समागम गमे जन
हिं ॥ जेम चो रने पुं न्य म नो चंद्र मा गमतो न थि ॥ अने जे साहु कार होय ते ने तो चंद्र मा अती दोग मे छे तेम आ स्फुरि जि

श्रीमुख
सिद्धंत
॥७१॥

वने तो सत्पुरुषनो समागम दुःखरूप लागे छे के मके अस्तरि जिवने तो चोरि छि ना लिदरु मादि आदिक भुडां
पापकर्म करवां होय माटे अस्तरिने सत्पुरुषनो समागम के मगमे तेने तो सत्पुरुष उलटा कायरूप भासे अने जे दै-
वि जिव होय तेने ज सत्पुरुषनो समागम सारो लागे छे ॥ ने ते तो एम सम जे जे अमारां अतिशो मोटां भाग्य जे अमने
प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संत मल्या ते मद्दा दुःख थकि मुकाव्या ॥ अने जो भगवानने भगवानना संत नम्य
होत तो गर्भवासनां तथा चो रासिना मद्दा दुःख भोगवया पडत ॥ एम सम जिने अतिशो कृतारथ मानिने अधर्मनो
जे सर्ग काम लोभ स्यादस्नेह मान तेनो त्याग करिने धर्म तान बैराग भक्ति तेने सत्संगे करिने सिद्ध करिने पोताना
आत्मानुं रुडुं करि ले छे तेने दैवि जिव जाणवा ॥ अने अधर्मनो त्याग न थिकरता ने उलटो सत्पुरुषनो द्वेष करे छे
तेने अस्तरि जीव जाणवा ॥ पछे बलि धर्मानंद स्वामि ए पुछ्छुं जे हे महाराज अस्तरि जिव होय ते दैवि थाय के न थाय
पछे महाराज बोल्या जे जे अनादिना अस्तरि जिव छे ॥ ते तो कौई काले दैवि थाय जनहि अने जे अस्तरने संगे करिने
अस्तर भाधने पाप्मो होय ते तो सत्पुरुषनो समागम करे तो दैवि थाय छे ॥ पछे बलि धर्मानंद स्वामि ये कहं जे हे
महाराज तमे एवा अस्तरि जिव के मक स्या ॥ पछे महाराज बोल्या जे आबि श्व छे तेमां अनंत प्रकार नी नृपि छे ने ते-
मां सौ सौना गुण जुदा जुदा छे ॥ अने तेमां के टलुंक सारुं कहै वाय छे ॥ ने के टलुं नर सुं कहै वाय छे ॥ अने जो सर्व साक
सारुं ज होय ने नर सुं न होय तो सारुं के मक देवाय ॥ जे मलिं मडो कडु बो छे तो साकर मिठि कहै वाय छे तेम जो अ-
स्तरि जिव छे तो दैवि कहै वाय छे ॥ ने तेनां वरवाण थाय छे ॥ अने तेनी किर्ति नार अमां लखाय छे ॥ माटे दैविने आ-
स्तरि बे भेगा उपजा व्या छे ॥ जे मक हबुं चि भडुं मिडुं चि भडुं एक रवे तरमां भेगां थाय छे ॥ तेम दैविने अस्तरि बे य भेगा
थया छे पछे अरवंडानंद स्वामि ये प्रश्न पुछ्छुं जे हे महाराज भगवानना भक्तने विषे अनंत गुण रह्या छे ॥ पण तेमां
के वो गुण एक एवो श्रेष्ठ छे जे एक गुणे करिने सर्व गुणने शो भाडे पछे महाराज बोल्या जे दया मित्रने विनय ए गुण स

भडियाद
सि० ४४

॥७१॥

मां श्रेष्ठ छे ॥ अने सर्व गुणने शोभा दे एबो ए गुण छे ॥ अने सर्व ने सरव उपजावे एबा ए गुण छे ॥ ते मां दया ते भुं तो पोता थीना
नो होय तेना उपर दया राखिने तेना दोष सुका विने तेने रुडा गुण शिखववा ॥ अने बिजा सर्व जिव प्राणिमात्र उपर यथा
योग्य जे मघटे ते मद्यारारबवि ॥ अने मित्राई जे पोताना बरो बरीया होय तेनी साथे मित्र भाव राखिने पोतानुं ने मि-
त्रनुं जे मसारुं थाय ते विक्रिया करवि ॥ अने ते वैमारे चाखुं ॥ पण पोतानुं के बरो बरियानुं भुं थाय ए मन करवुं ॥
अने जे पोता थि मोटो होय एबा जे सद्गुरु धर्मवाना सत तेनो विनय करवो ॥ अने तेनी महात्मे सहित सेवा करवि ॥ अ-
ने तेनी पासे थी पोताना आत्मानुं रुं थाय एबा गुण शिखवा ॥ एबि रिते दया मित्रने विनयरूप गुण छे ते सर्व गुण करतां
श्रेष्ठ छे ने सर्व गुणने शोभा दे एबो गुण छे ॥ अने ए गुण न होयने बिजासु जे एटा गुण होय पण एके गुण सोभे नहि
॥ अने दया मित्रने विनय जेने न होय तेना उपर सत पुरुषनी कृपा पण यतिन थिने सत पुरुषनी कृपा बिना जिवनुं क-
ल्याण पण थाय नहि ॥ ते सारुं भगवानना भक्तने ए गुण जरुर शिखवो ॥

त समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अगपिसें २१ एकविस-

नामागशरभुदिष्ट अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री भडियाद मध्ये भक्तपटे लगणे रा-
खरवमणने घेर आथमणे बार और डानी ओ सरि मां हो लिया उपर विराजमान थया हता ॥ अने सर्व स्वेत वस्त्र धा-
रण कस्यां हतां ॥ अने मुस्तके कसंबल तारा लोफें टो बांध्यो हतो ने कंकु नो चांद लो कयी हतो ने पोताना मुरया थि
दनी आगल साधु तथा हरि भक्त नीस भाभराईने बे ठिदति ॥ पछे महाराजे अक्षर मुक्तानंद स्यामिने प्रधन पुछ्युं
जे जिवसाकार छे के निराकार छे ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामि एकलं जे जिवतो साकार छे ॥ पछे महाराजे पुछ्युं
के जिवनो के बोआकार छे ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्यामिने एकलं के जिवनो दिव्य आकार छे ॥ ते माई क द्रष्टिये
करिने जो वामांन थि आवतो ॥ पछे महाराजे धर्मानंद स्यामिने पुछ्युं के तमे भुं क हो छो जिवसाकार छे के निराकार

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥७२॥

छे ॥ पछे धर्मानंदस्वामि एकद्वंजे जिववस्तुगतेतो निराकारछे ॥ अने जिवने वासनाए करिने माईकदेहबंधा-
णोछे ॥ पछे जिवने प्रत्यक्षमारो संबंधथाय त्यारे माईकदेह तो नासथईने दिव्यआकारने जिवपामेछे ॥ पछे महा-
राजैकद्वंजे तमाराबैयनो उत्तरसाचोछे ॥ केमकेअक्षरमुक्तानंदस्वामिये जिवने साकारकह्योते सुक्तदशानी
स्थितिमां बोल्याछे ॥ अने जिवने ज्यां संधिमायानो संबंधछे त्यां संधिजिववस्तुगते निराकारछे अने परमेश्वरए-
ने माईकइंद्रियो अंतःकरण सरजिआपेछे त्यारे जिवरूने करिने साभलिवाके त्वचाये स्पर्शकरिवाके नेत्रे क-
रिने रुपजोईशके ॥ इत्यादि कइंद्रियो अंतःकरणे करिने क्रीयाकरवाने समर्थथायछे पणते बिनाजिवकांईक
रवाने समर्थनधि ॥ केमकेजोआंखो फुटि जायनेदेहमां जिवहोयतो पण रुपजोवाने समर्थथायनहिं ॥ ते
मआंखनुं काम काने करिने थायनहिं ने कानफुटि जायतो आंखे करिने संभलायनहिं एधिरिते जिवपराधि
नछे ॥ पण जिवपोतानीमे लेस्वतंत्रनधि ॥ माटेजिव निराकारछे ॥ नेवस्तुगतेचैतनछे अने ज्यारे जिवने परमेश्वरना
स्वरुपनुं ज्ञान थायछे त्यारेते जिवने मायाने आकारदलिने दिव्यस्वरुपने पामेछे ॥ अने परमेश्वरना स्वरुपनुं ज्ञान तो परमे-
श्वरने तेना संतपोते जिवनीउपर कृपा करिने पोताना स्वरुपनुं ज्ञान करावे त्यारे थायछे ॥ अने पोताने संबंधे करिने ई-
ंद्रियो अंतःकरणमांथि जिवने मायानो भावदलिजायछे अने ज्यारे माईक भावदलिजायछे त्यारे माईकशब्दसांभ-
लवामां तेने आशक्तिरदेतीनधि अने भगवानना स्वरुपने जिवजाणेछे त्यारे माईकरुपजोवानी जिवने ईछारदे-
तीनधि ॥ एधिरिते दशइंद्रियोने चार अंतःकरण ते जैते भगवानना संबंधने पामिने भगवान रुपथईजायछे माटे भ-
गवान थकिज भगवाननुं ज्ञान थायछे अने ज्यारे भगवाननुं ज्ञान थायछे त्यारे ते जिवपूरण कामथायछे अने तेनो
वासना बलिजायछे ॥ नेब्रह्म रुपथायछे अने भगवानने ध्यानै करिने जिवनुं पण दिव्य स्वरुपबंधायछे ॥ पछे गा-
मपिपत्नीनाका ले मक्ते प्रह्म पुछ्युंजे आदेहने विषेके ईरिते जिवरह्योछे अने जिवने विषे भगवान के धिरितेरह्योछे

भडियाद
सि० ४५

॥७२॥

॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે દેહમાં ચોવિસ તત્વ છે અને પચિસમો માંદો જિવાત્મા રહ્યો છે તે તત્વ જડ છે તે તેને વિષે જિવજેને અહંમ-
 મતા એકરિને રહ્યો છે ॥ અને જિવની સત્તાયે કરિને દેહ જે તે ચાલે હાલે છે ॥ અને જિવને વિષે ભગવાન સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે ॥
 તે જિવ જેવાં જેવાં કર્મ કરે છે તેવાં તેવાં કરમનો ફલ ને ભગવાન પમાડે છે ॥ તે જિવ જ્યારે સત્વ ગુણિકર્મ કરે છે તેનું ફલ દેવ-
 લોકમાં ભોગવાયે છે ॥ અને રજોગુણિકર્મ કરે છે તેનું ફલ મૃત્યુલોકમાં ભોગવાયે છે ॥ અને તમોગુણિકર્મ કરે છે તેનું
 ફલ અપોગતિ જે નર્ક તેમાં ભોગવાયે છે ॥ એવિરિતે જિવમાં ભગવાન સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે પછે બલિ કાલા ભક્તે પુણ્ય જે
 જિવ નરકમાં જાય છે ત્યારે પરમેશ્વર જિવમાં છે કે નથિ ॥ પછે મહારાજે કહ્યું કે જિવમાં ભગવાન છે ॥ પછે કાલે ભક્તે
 પુણ્ય જે જિવને તે નરક રચાવું પડે છે ત્યારે પરમેશ્વરને કેમ સમજવું ॥ પછે મહારાજે કહ્યું જે રચાવું છે એ તો પ્રાણ વાયુનો પ-
 મ છે ॥ ને આત્મા તો કાંઈ રચાતો પીતો નથિ ॥ ને એ તો સદાય સ્વરૂપ છે ને અસંગિ છે ॥ અને પરમાત્મા તો તે થિ પર છે ને સ-
 દાય અક્ષર ધામમાં જ રહ્યા છે અને અક્ષરમાં રહ્યા થકા જિવ જિવ પ્રત્યે સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે જેમ સૂર્ય છે તેમ સૂર્યમાં ન તો પો-
 તાનામંડલ ને વિષે રહ્યો છે ॥ અને પ્રકાશરૂપે સર્વે જિવના ને ત્રને ત્ર પ્રત્યે રહે છે ॥ તેને ત્રને દુઃખે કરિને સૂર્ય ને દુઃખ ન-
 થિ થતું ॥ ને ત્રને નાશો સૂર્યનો નાશ ન થિ થતો ॥ તેમ સૂર્યની પેઠે ભગવાન પણ ભગવાન પણ અક્ષર ધામને વિષે રહ્યા થ-
 કા સર્વ જિવ પ્રાણિ માંત્રમાં સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે ॥ તે જિવને દુઃખે કરિને પરમેશ્વર ને દુઃખ નથિ ॥ અને જિવને જન્મ મર-
 ã કરિને પરમેશ્વરને જન્મ મરણ નથિ થતું ॥ અને પરમેશ્વર તો સદાય માયા પર છે ને સદાય અક્ષર ધામમાં જ રહ્યા છે ॥ જેમ
 સૂર્યનો પ્રકાશ સૂર્ય ભેગો જ છે ॥ તેમ સૂર્યમાં નથકા સદાય અક્ષર ધામમાં છે ॥ અને અન્યય પળે કરિને સર્વે વિશ્વમાં
 છે ॥ અને અન્યય વ્યતિરેક એક જ રૂપ છે ॥

॥ ૬ ॥ તિશ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્તઃ ॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિ સે ૨૧ એકવિસના માગશર શુદ્ધિ ૧૧ વર્ષ મિને

દિવસ માહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ભડિયાદ મધ્યે પદે તમે ઘાડુ ઘાને ઘેર ઉગમણે ચાર ચાર ડાનીઓ સ-

श्रीमुरव
सिखात
॥१३॥

रीमां हो लिया उपर विराजमान पयाहता अने सर्वे जरियानी बख्श भारण कर्यो हतां प्रने कंठ मां पुष्पना दार धारण कर्यो हताने ललाटे बिबेक कुनो चांदनी
कर्यो हतो ने पोताना मुरवारिंदनी आगल सा धुतथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई मे बेगिदती पछे विरजि भक्ते
प्रसपुछुं जे हे महाराज भगवानना धामने पाम्या जे मुक्त ते फरिने जन्म धरे छे के नथि धरता ॥ पछे महाराज बोल्या
जे धर्म ज्ञान वैराग ने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति सिद्ध करिने आत्यंतिक ज्ञान पामिने ब्रह्मरूप धईने
अक्षर धामने पाम्यो जे मुक्त ॥ ते तो को ई काले जन्म धरता नथि ते गिता मां श्रीकृष्ण भगवाने कह्यु छे जे ॥
नत द्वासय ते सूर्यो ॥ नराणां को न पावकः ॥ यद्गत्वा न निबर्ते ते तत्तु धाम परमं मम ॥ ॥ ए श्लोक मां एम क
कह्यु छे जे जे मारा धामने सूर्य चंद्र ने अधि ते प्रकाश नथी करि सकतां कहें तां स्व प्रकाश छे ॥ ए बुं जे अक्षर धामने जे मुक्त
पामे छे ॥ ते फेर पाछो जनमने नथि धरतो ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवान थकि ज्ञान पामिने निवासनी कथईने जे भगवान
ना अक्षर धामने पामे छे ते पाछा जन्मने नथि धरता ॥ पछे बलि विरजि भक्ते पुछुं जे हे महाराज एम कहें छे जे आमुक्त
ने तो भगवान भेग तैडि आब्या छे ॥ तेनुं कैम दूरी ॥ पछे महाराज बोल्या जे ज्यारे ज्यारे भगवान जीवो ना कल्याण
ने अर्थ कृपा करिने पृथ्वि उपर मनुष्य देह बुं धारण करे छे त्यारे पोताने दारणे आब्या जे जिव तेने ज्ञान आपे छे ॥ ते मांचार प्रकार
ना जिव छे ॥ मुक्त मुमुक्षु बिषयिने पामर ॥ ते मां जे मुक्तने मुमुक्षु छे ते तो प्रत्यक्ष भगवान थकि धर्म ज्ञान वैराग ने भक्ति सि
द्ध करिने निवासनी कथईने आत्यंतिक मोक्षने पामे छे ॥ अने ते तो को ई काले पृथ्वि उपर जन्म धरता नथि ॥ अने जे बिषयि
ने पामर छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवानने दारणे आब्या होय तो पण तेने तत काल आत्यंतिक ज्ञान थतुं नथिने आत्यंतिक ज्ञान वि
ना निवासनी कथाय नहि ॥ पछे भगवानने भजतां भजतां जे एने एदे हे करिने निवासनी कथाय ते तो अक्षर धामने पा
मे छे ॥ अने जे ने वासना टालतां टालतां थो डिघणि वासनारहि जाय ने ते नो देह पडे तो ते अक्षर धामने नपामे ॥ अने ते
बिनानां बिजा भगवानना धाम जे बद्रिका श्रम स्वेत द्विपत धावै कुंठा दिक घणा कछे तेने पामे छे ने ते पण सर्वे मुक्त

भडियाद
सि. ४५

॥१३॥

કહેવાય છે ॥ પછે તે મુક્તને જ્યારે ભગવાન ફરિને પૃથ્વી ઉપર પધારે છે ત્યારે તેને ભગવાન જન્મ પધારે છે ॥ ને તે મુક્તને ભગવા-
ન ભેગા લાવ્યા એમ કહેવાય છે ॥ પછે વલિ ભક્ત વિરજિયે પ્રભુ પુણ્ય જે હેમ હારાજ ભગવાન પૃથ્વી ઉપર જ્યારે પધારે છે ॥
ત્યારે અક્ષરધામમાં રહે છે કે નધિરહેતા પછે મહારાજ બોલ્યા જે ભગવાન તો સદાય અસ્વંડ અક્ષરધામમાં રહે છે ॥ પળ
વ્યારે અક્ષરધામનો ત્યાગ નધિ કરતા અને ભગવાન છે તે તો સત્ય સંકલ્પી છે તે અક્ષરધામમાં રહ્યા થકા એમ સંકલ્પક
રહે જે પૃથ્વીને વિષે મનુષ્ય સ્વરૂપે રવાડું ॥ તો તે ભગવાન અક્ષરધામમાં રહ્યા થકા પૃથ્વી ઉપર મનુષ્ય જેવાં રવાડે ॥ ને
જ્યારે જ્યારે પૃથ્વી ઉપર આંતિક ધર્મનો લોપ થાય છે ॥ ત્યારે તે ધર્મના સ્થાપનને અર્થે ને અનંત જન્મ થયાં ભગવાનની ભક્તિ
કરતા હોય એવા જે મુક્ત તેને આત્યંતિક મુક્તિ આપવા સારું ચારંબાર પ્રગટ થાય છે અને તે ભગવાન પોતાની ઈચ્છાએ કરિ
ને અક્ષરધામમાં અસ્વંડ રહ્યા થકા પૃથ્વી ઉપર મનુષ્યના જેવા પોતાના દેહના ભાવજનાં રહે છે ॥ તે જે મનુષ્ય સ્થિત થકિ
દેહ ધો છે ॥ ને બાલક જેમ રહે છે ને જેમ બાલક રવાડે પિયે ને રમે તેમ ભગવાન પણ બાલક નિપેટે પોતાને વિષે ભાવે રવાડે
છે ॥ અને જેમ મનુષ્ય જવાં ન થાય છે ને તેને જેમ રાગ દ્વેષ પક્ષ પાત પારકું પોતાનું હરખશોક ઈત્યાદિક જેમ મનુષ્યમાં
હોય તેમ ભગવાન પણ રાગ દ્વેષ મક્ષ પાત પારકું પોતાનું હરખશોકાદિક ભાવ પોતાને વિષે જનાં રહે છે ॥ અને જેમ મનુષ્ય દે
હ મુકે છે ॥ તેમ ભગવાન પણ દેહનો ત્યાગ કરે છે ॥ એધિરીતની જે ભગવાનની લિલા તેને ભગવાનના આંતિક નિરવા-
સની કસાધુ છે તે જાણે છે જે ભગવાન તો જન્મ્યા જ નધિને ભગવાન બાલક જુવાન વૃદ્ધ થયા નધિ અને ભગવાનને પા
રકું પોતાનું હરખશોક તે છે જ નહિ ॥ અને ભગવાન તો સદાય અક્ષરધામમાં અસ્વંડ વિરાજે છે અને અહિં પૃથ્વી ઉપર દે-
રવાડે ॥ તે તો જિવોની ઉપર કષા કરિને પોતાના સત્ય સંકલ્પી કરિને દરશન આપે છે ॥ એમ આંતિક સંત જાણે છે ॥ અ
ને વલિ બ્રહ્મરૂપ એવા જે સાધુ તે પણ દેહને જન્મે કરિને જન્મ નધિ માનતા ॥ અને દેહને મરવે કરિને મરવું નધિ માનતા ॥
એધિરિતે જેને ભજને કરિને બ્રહ્મરૂપ થયા એવા જે સાધુ તેને આવકું જવું રહેતું નધિ તો તેના સ્વામિ એવા જે પરમાત્મા પર

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૭૪॥

જાણે તેને વિષે આવયું જવું કેમ હોય ॥ એ તો અક્ષરધામમાં રહ્યાથકા અહિં દેવાય છે ॥ અને જે માઈકદ્વષ્ટિવાલા છે તે ભગવાનને
આવ્યા ગયા દેરે છે ॥ અને આજ પળ જેના જેવા જેવા ભાવ દર્શો તે તે રૂપે અમને દેરવતા દર્શો ॥ અને જે એકાંતિક ભક્ત છે તે અમને
દિવ્ય રૂપે દેરે છે ॥ અને જે આસ્કરિ જિવ છે તે તો અમને શાનુને કાલ રૂપે દેરે છે ॥ અને જે લોભિયા છે તે અમને લોભિ દેરે છે
॥ અને જે કામિ છે તે અમને કામિ દેરે છે ॥ અને જે સ્વાદિયા છે તે અમને સ્વાદિયા દેરે છે ॥ અને જે માનિ છે તે અમને માનિ
દેરે છે ॥ એવિરિતે જે નો જે ચો અંતરનો ભાવ તે તે માંવે અમને દેરે છે ॥ જે મચિંતાનણિ દોય તેને વિષે જે જે ભાવે સંકલ્પક
રે તે તે પદાર્થને દેરે ॥ તેમ ભગવાન ચિંતામણિ રૂપ છે ॥ તેને વિષે જે જિવ જે બો જે બો ભાવ રાખે તે વાતે વા ભગવાન તેને દે
રવાય છે ॥ અને ભગવાન તો અક્ષરધામમાં દિવ્ય સિંહાસન ઉપર અને તકો દિ મુક્તે વિરાળાથકા વિરાજમાન છે ॥

॥

॥૬૬૥ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિક્રમ્નાય નમો નમઃ ॥

॥

સંવત્ ૧૯૬૯ ઓગણિસે ૨૧ એકવિનાના માગશર શુદ્ધિ ૧૬ દશમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિક્રમ્ન ભગવાન ગામ શ્રી મહિયાદમ
ધ્યે પટેલ રવોડાને ઘેર રુગમળે બાર ઓરડાની ઓસરિમાં સાંજને સમે ઢોલિયા ઉપર વિરાજ માંન થયા હતા અને સર્વે સ્વે
તવસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને કંઠમાં પુષ્પના હાર સોભિયા હતા તે કંકુનો ચાંદ લોક સ્પોદતો ॥ ને પોતાના મુખ
વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિભક્તની સભા મરાઈને બેઠિહતી ॥ પછે ગામધોલેરાના શામોબર ભૂતે પ્રભુ-
હ્યું જે હેમ મહારાજ અમે તો તમને ભગવાન જાણિયે છિયે ॥ અને રામક્રમ્નાદિક અવતાર થઈ ગયા છે તેને પળ સાક્ષાત્કાર
ભગવાન જાણિયે છિયે ॥ પળ આ એક સાચિ છે તેનું કેમ સમજવું ॥

॥ જે સાહેબ સત્ત્વિકા બાપહે ॥ બેટાકિ

સિકા નહિ ॥ બેટા હો કર અવતરે ॥ સો તો સાહેબ નહિ ॥ ૧ ॥

॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે ભગવાન છે તે તો સર્વે

ના બાપ છે ॥ ને કોઈના દિકરા થતા જ નથી ॥ અને એ તો બે પ્રકારના જિવની અષ્ટિ છે ॥ તેમાં એક દૈવિ જિવની અષ્ટિ છે
ને એક આસ્કરિ જિવની સ્પષ્ટિ છે ॥ તે આસ્કરિ અષ્ટિવાલા જિવ છે તે જે તે ભગવાનને જન્મ્યા એમ દેરે છે અને બેલિ કોઈ

મહિયાર
સિં ૪૬

॥૭૪॥

नादिकराथयाने बालजोबन बृहद्बलाजाडा का लाधोला साजा मांदा ब्राह्मण क्षत्रिईत्यादिक भेदे युक्त अम्भ रिभृष्टि-
नाजिवछे ॥ ते भगवानना अवतारने देखे छे ॥ केम के ते नीद्रष्टि सां मायानु आवरण छे ॥ जेम जे नीआं रवमां कम लो होय ते
धो लाने पण पितुं देखे ने पिलाने पण पितुं देखे ॥ ते सजे निद्रष्टि मां कम लारुप मायानु आवरण छे ते पिला वस्त्ररुप ज
क्त नाजिव ते तो मायामां छे तेने मायामां देखे छे ॥ अने धोला वस्त्ररुप भगवानना अवतार मायापर छे तेने पण कम लारु
प माई कद्रष्टिये करिने मायामां देखे छे ॥ अने जे दैविश्रष्टि नाजिव छे तेने तो निरावर्ण द्रष्टि छे ते तो भगवानने सदाय मा
यापरने सर्वना कारणने सर्वना आधारने अजन्म्या एम देखे छे पण भगवानजन्म्या के कोई नादिकराथया एम न-
धि देखता ॥ अने माई कद्रष्टिवाला भगवानने आख्या गया जन्म्या बालजोबन बृहद्जणाय छे ते तो नदनी रमत नीप
ठे छे जे मन र होय ते पिछनुं पारे बुं मनुष्यने देखे छे पण ते पारे बुं पिछनुं थायनहिं केम के जो पिछनुं पारे बुं थतुं हो
य तो ते नदपोताना माणसोने शिंदमरवादे केम के जे मपिछु मां थिपारे बुं करे ते ममनुष्यना कोई एक अंग मां थि मनु
ष्य करे पण ते तो थतुं नधि ॥ अने पीछनुं पारे बुं पण रयो दुं रवो दुं देखे छे पण ते नदनी रमत कोई नाजाणयामां
आवती नधि ॥ तो मायापर एवा जे परमात्मा भगवान तेनी योगमायाने कोण जाणिना के भादे भगवान तो सदाय
अक्षरधाम मां रह्याथका दैविश्रष्टिवाला एवा जे मुक्तने मुमुक्षु जिव तेने आत्यंतिक ज्ञान आपिने निरावरण द्रष्टि
कराव वा सां पोतानी स्वईच्छाये करिने आप्थिउपर प्रगटथाय छे ॥ पछे मुमुक्षुने मुक्त एवा जे दैविश्रष्टि नाजिव
ते भगवानने शरणे आवे छे ॥ तेने भगवान शांख्यने योगे करिने आत्यंतिक ज्ञान करावे छे ॥ हवे तेमां प्रथम शांख्यनु
ज्ञान कहे छे जे भगवान के बाछे ॥ तो मायापर छे निरगुण छे अकर्ता छे नीराकार छे अद्वैत छे आपक छे अने ते
भगवान जे ते माई क एवा जे इंद्रियो अंतःकरण तेणे करिने जाण्या मां आवे एवानधि ॥ ते अनुभवे करिने जणाय
एवा भगवान छे अने योगमां एम कहुं छे जे एवा परां त्पर भगवान ते जे ते आत्यंतिक प्रलयने अते उत्पतिसमे पोते

श्रीसुख
सिद्धांत
॥७५॥

एकहता ते अक्षरमां रक्षा थका अक्षरमां प्रवेश करिने अक्षर द्वारे अनंतकोटि प्रकृति पुरुषमां प्रवेश करिने तेने जाग्र
त कहे छे ॥ अने एक एक पुरुष जे ते अनंतकोटि प्रधान पुरुषमां प्रवेश करिने तेने उत्पन्न करे छे ने प्रधान पुरुष थकि म
हत्त्व थाय छे ॥ अने महत्त्व थकि अण प्रकारनो अहंकार थाय छे अने अण प्रकारना अहंकार थकि चो विस तत्व था
य छे ॥ अने चो विस तत्व थकि वैराटरूप ब्रह्मांड थाय छे अने ब्रह्मांड थकि देवदैत्य मनुष्य पशु पक्षादिक नांश रिर थाय
छे ॥ एवीरिते माया पर एवा जे भगवान ते जे ते अक्षर रूपे करिने अनंतकोटि ब्रह्मांडमां प्रवेश करिने सर्वेना आधार प्रे
रक ने साक्षि रूपे अंतर जामि सर्वने विषेर ह्या छे ॥ अने जे मत्त्व ति थई ते मपा छो प्रलय थाय छे त्यारे एक भगवान र हे
छे ॥ ते भगवान थकि ज प्रलय थाय छे ॥ अने ए वा सर्वेना कारण जे भगवान ते जे ते पोताने नरणे आ व्याप्ते वा जे दैवि
अष्टि ना जिव तेने ज्ञाने करिने प्रलय करावे छे ॥ जे जिवना देह मां प्रथी जल ते ज वायु आकाश एवां जे अल्प पंच भूत
ते जे ते वैराटरूप ब्रह्मांड ते मां महत्त्व पंच भूत छे ते थकि उपज्यां छे ॥ ते अल्प पंच भूतने मूल पंच भूत मां लय करिने पो
ताना आत्माने ते थी जु दो सम जिने द्रष्टा रूप थई ने एक वैराट् ने द्रष्टि ने पा म बुं कहे तां सर्वत्र एक वैराट् छे पण वैराट्
बिना बिजुं कांई नथि ॥ अने ए विरिते वैराट् जे ते थकि जिवी अहंकार उपज्यो छे तेने वैराट् मां लय करिने वैरा
ट् ने महत्त्व मां लय करवो ॥ अने जिवनुं चित जे ते महत्त्व थकि थयुं छे तेने ते मां लय करवुं ने महत्त्व ने प्रधान
पुरुषमां लय करवुं अने जिवनुं मन छे ते प्रधान पुरुष थकि थयुं छे ॥ तेने तेने विषे लय करवुं अने प्रधान पुरुष छे ते
मूल प्रकृति पुरुष थकि थया छे तेने ते मां लय करवा ॥ अने जिवनी बुद्धि छे ते मूल माया मां थि थई छे तेने ते मां ल
य करिने मूल प्रकृति पुरुष छे ते अक्षर ना को क देवा मां थि थ एला छे तेने ते मां लय करवा ने पोताना आत्माने ने मू
ल पुरुष ना आत्माने एक करिने सर्व माया ना भावने ज्ञान प्रलय करिने द्रष्टा रूप थई ने सर्व व्यापक ने सर्वाधारण
एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेनी द्रष्टि ने पा म बुं अने अक्षर नी द्रष्टि ने जे पां मे छे ते तो एक लुंचै तन मय देर ने छे ॥ अने तेने मा

मडियाद.
सि० ४६

॥७५॥

યાનું આચરણ દલિ જાય છે ॥ ને તેની દ્રષ્ટિમાં માયા આવી નિષિ અને જે ચૈતનની દ્રષ્ટિને પામે છે ॥ તે તો સર્વેના આત્માને ચૈતન
 રૂપ દેરવે છે ॥ અને એવિરિ તે જેને જ્ઞાન પ્રલય કરાવિને ચૈતન દ્રષ્ટિ કરાવિ એવા જે સદ્ગુરુ રૂપ જ્ઞાન દાતા તે જ પરમાત્મા પરબ્ર
 હ્મ ભગવાન છે ॥ અને સર્વ વ્યાપક એવું જે અક્ષરબ્રહ્મ તેના આધાર છે અને તેના સ્વરૂપનું પોતાના ચૈતનરૂપ આત્માને વિષે
 ધ્યાન કરે છે તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન અરવંડ આત્માને વિષે તે જોમય અરવંડ અક્ષરધામ ને વિષે દેરવ્યા કરે છે મારે જેને ભજને ક
 રિને તથા જેને જ્ઞાને કરિને માયાનું આચરણ દલિ જાય છે એવા જે પરમાત્મા પરમેશ્વર તેને જન્મધસ્યો એમ કેમ કલપાય અને
 જનમકર્માદિક મનુષ્ય ભાવ જણાય છે તે તો નરની રમતની પેઠે છે ॥ તે જે અણસમજુ બાલક હોય તે નરની રમત માં મો
 દ પામે ॥ પણ જે સમજુ મનુષ્ય હોય તે તો નરની સર્વે રમતને રવો દિ જાળે છે ॥ તેમ ભગવાનના જન્મને કર્મ તે તો નરની માયા
 ની પેઠે દેસ્યાય છે ॥ પણ ભગવાન તો મનુષ્ય જે વાજણાય છે તો પણ દિવ્ય મૂર્તિ જ છે ॥ અને ભગવાન કોઈના દિકરા નથી થતા
 તથા ભગવાનને સગું સંબંધિના તજાત કોઈ નિષિ અને ભગવાન તો સદાય અજન્યા છે ॥ અને એવા જે ભગવાન તેને દરસાવ
 માં કરિને માયાનું આચરણ દલિ જાય છે ॥ ને જન્મ મરણ માં ફિરામ દિ જાય છે અને બ્રહ્મરૂપ ષડ્વિંશતિ અક્ષરધામને પામે છે ॥
 અને ફરિને તેને જન્મધર વોપડ તો નિષિ ॥ અને એવા બ્રહ્મરૂપ સુક્ત તેના સ્વામિ જે પરબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન તેના જન્મને ચ
 રિત તે તો સર્વે દિવ્ય છે ને અનંત જિવો નાકલ્યાણને અર્થે છે ॥

॥ રૂઢિશ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમા-

પ્રઃ ॥

॥ શ્રી હરિક્ષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯૬૬ ઓગણિસે ॥ ૨૧ ॥ એકવિસના

માગશરશુદ્ધિ ॥ ૧૨ ॥ દ્વાદશિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિક્ષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી મડિયાદ મધ્યે પટેલ ત્રાધાને ઘેર દોલિયા
 ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં અને કંઠમાં પુષ્પનાદાર ધારણ કર્યા હતાં ને પા
 ધમાં ફૂલના તોરા લટકતા હતા ને બેકાન ઉપર ગુહુરો સ્થાપતા અને વેહાથને વિષે પુષ્પના વાતુને ગજરા ધારણ કર્યા
 હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના મૂર્તિ દીની આગલ સાધુ તથા ધણાક હરિભક્તની સભા ભરાઈને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७६॥

वेदिहति ॥ पछे गामचुहाना हरि भक्त भटनारणजिये महाराजने हाथ जोडिने कहुं जे तमारी मूर्ति अंतरमां थिविसरे नहि
ने अखंड सांभला करे ते नो दोउपाय छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे संतने समागमे करिने भगवाननो मद्दिमा समजे तेने
अंतरमां थि मूर्ति थिसरे नहि ॥ केम के धन होलत स्त्रि लोकरां राजपाट आदिक जे चौद लोकरां स्वरव छे तेने भगवानना
धामना स्वरव आग लुकाग विष्टा दत्य कहुं छे ॥ माटे भगवाननो मद्दिमा जो समजाय तो ते भगवानने विषे सेहे जे जग
रराखि वरि रखा करे जे मकोई क लो भियो होयने तेणे द्रव्यने प्रथी मांदा टपुं होय ती तेनी बर्ति ते द्रव्यमां अखंड रखा
करे ते म भगवानने विषे महात्मे सहित प्रीति थाय तो तेने भगवान विना बिजुं कांई सांभरे नहि ने ते नि अखंड द्युति भ-
गवानमां रखा करे अने भगवान विना बिजे बरति जाय छे तो तेनी समजणमां कचास छे ते कचासने राखवा सारु मन
मबचने करिने संतनो समागम करे तो तेनी कचास सर्व मदि जाय छे अने भगवाननी मूर्ति तेना अंतरमां निवास क-
रिने रहे ॥ जे मतमारा गामना केदाव जितेणे जो मनक्रम बचने सत्संग क लो तो तेने महात्मज्ञाने सहित प्रत्यक्ष भग-
वानना स्वरूपनो निश्चय थयो ने तेहवे भगवान विना बिजुं कांई जसां भरतुं नथि ॥ अने वगराखि भगवानमां अखंड
दबर्ति रखा करे छे ने महा ब्रह्मदक्षाने पामि गया छे ते मजे जे पोताना आत्माना मोक्षनो खपरखिने सत्संग करे तेने
पण भगवानना स्वरूपनो महात्मे सहित निश्चय थायने तेने भगवाननी मूर्ति अंतरमां थिविसरे नहि ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् १९

ओगणिसे २१ एकविसना मागशर शुदि १२ तेरशने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपली मध्ये व्यासदलुने धे-
र आथमणे बारओ रडानी ओसरिमां गादित किया नखाविने दो लिया उपर विराजमान थयाइताने सर्वे कस्त लव कधारण
कत्पांइतां ॥ ने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधुत पाधणा कहरि भक्तनी सभाभराईने वेदिहति ॥ पछे गाम बलदाणा
पीतामर मामे प्रह्लपुछुं जे महाराज आजगतनो फंद जिबने बलायो छे ते केम छुटे ते कहो पछे महाराज बोल्या जे-

पीप
सि०

॥७६॥

कंदर्पकीजेनेमुकावानीदेहाहोय तेनेएमविचारकरवोजेआमनुष्यदेहरूपिमुडिपरमेश्वरेआपिछे॥तेअतिशोभा
राउपरकपाकरिनेआपिछे॥केमकेजिवनेमाथेजन्ममरणग्रभयासनेचोराशिफरवीतेरूपिमहाकष्टछेतेकष्टनेदाल
वासारुंजोमनुष्यदेहरूपिमुडियेकरिनेसत्पुरुषनोसंगकरेनेतेथकिज्ञानपामिनेकामलोभस्यादस्तेहमानतेनो
त्यागकरेतोतेजिवनुंकल्याणथायनेतेनेषांथेपिकष्टमानचटलिजायनेमहासुखियोजिवथायअनेभगवाननीए
कांतिकभक्तिकरिनेनिरवासनीकथईनेभगवाननाअक्षरधामनेपामेअनेजोतेमनुष्यदेहरूपिमुडियेकरिनेस
त्पुरुषनोसमागमतोनकरेनेकामलोभादिकमांग्रवर्तेतोतेदेहनीआवरदारूपिसुडिरबूटेत्यारेमरिनेलखबो
राशिमांजईनेकुतरागधेडादिकएवाघणाकभूडाभूडाअवतारपामिनेमहाकष्टनेभोगवेजेमकोईकराकवा
णियोहोयनेतेनेकोईकभारिश्राद्धकारमेहेरबानीकरिनेदसविसदजाररुपैयानीमुडिआपीनेतेनेकहेजेते
मांथिहजारबेदजारताराछोकरानेआपजेनेबाकिसुडिलेईनेपरदेशमांवेपारकरवाजजे॥पछेतेवाणियो
परदेशमांजईनेवेपारकरेतोकमाणीकरिनेपोतेलखबेदारिथायनेदालिद्वपणुंमदिनेसाहुकारकहेवायनेस
खनेपामे॥अनेजोतेसुडिनेकुफेलमांरखनेसारंसारंखावानांकरावीनेपोतेखायनेकोईकरादुराखिने
तेनेरखवरावेनेतेनेअर्थघरनेरखोरडानेवरुनेघरेणांकरेनेतेकुफेलेकरिनेमुडितेमांवावरिनाखेतोपछेजेरांड
राखिहोयतेपणतेनोत्यागकरेनेतेनेअन्नपणखावामलेनदिनेघणोदुखनेपामे॥तेमएतोदृष्टानेएनुसिखो
तएछेजे॥रांकवाणिजाजेवोतोजिवछेअनेश्राद्धकारनेडेकाणेभगवानछेतेभगवानेजिवउपरकपाकरिनेम
नुष्यदेहरूपिमुडिआपिछे॥नेएमआत्ताकरिछेजेतेदेहनीआयुष्यरूपिमुडिमांथीअवस्यजेदलुंघटेतेटलुं
देहनिखाहनेअर्थवावरवुंकहेतांदेहनिखाहपायएदलोसंसारवेहेबारनोउद्यमकरवोनेवाकिआयुष्यरु
पिमुडिछेतेनेभगवाननीनवधाभक्तिमांवावरवि॥एविरितनीभगवाननीआज्ञाछेपछेजिवमृत्युलोकरुपि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७७॥

परदेशमां आचिने पंचविषयरूपी कुफेलने मारगे चालेने स्त्रिछो कराने अर्थे देहपर्यंत कमाया करे अने भगवाननी भक्ति न करे तो ते नी आशुष्यरूपि मुडि आचिरहे ॥ त्पारि ते अयोगतिने पामेने स्त्रिछो करां को ई सहाय करे नहि ॥ अने मेगां पण आवे नहि ॥ अने जो पंचविषयनो त्याग करिने भगवाननी भक्ति करे तो ते जिव महासुख पामे माटे जेस मजुंदोय तेने तो मनुष्य देहे करिने माया नाफंदनो त्याग करिने भगवाननी सेवा मां अखंड रहिने पोताना आत्मानुं काम करि लेंबुं ॥ अने जे मूरख छे ते तो अतिअमृत्य एवो जे मनुष्यनो देह तेने स्त्रीछो करा मां यथारवुवे छे ते तो महासूर्य छे अने जे समजुंदोय ते तो एमविचार करे जे स्त्रिछो करां धनमाल ते मारा आत्माने अंत समेशुकाम आवे छे ॥ अने जो द्रव्य मां मारे वासनारहे तो मारे सर्पनो अबतार धरवो पडवो ॥ तथा स्त्रिछो करा मां तथा धनमाल मां कां ई मारे वासनारहे तो भूतप्रेतना अबतार धरवा पडवो ॥ ने महादेवान थईश ॥ एविरि ते समजिने मायाना परपंचनो त्याग करे छे ते महासुखने पामे छे ॥ अने बलि जेने प्रत्यक्ष भगवान मल्या होय तेने तो एमविचार बुं जे जो भगवाननो संबंध थयोन होत तो जरुज मपुरि मां जात ॥ मादे प्रत्यक्ष भगवान मल्या छे ने जो माई कपदार्थ मां वासनारहे तेने तो अतिशो मोटिरोटक देवाय छे ॥ केमके प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध छे ते तो अतिशो दुर्लभ छे ॥ ने जपे तपे ब्रते साधने करिने प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थती नथि ॥ जेने अनंत जन्मनो सुभसंस्कार होय तेने थाय छे ॥ मादे दुर्लभ लाभ पामिने जगतनां नाशवंत एवां जे विषयनां सुख ते मां छो भावुं नहि ॥ अने सर्व मायानाफंदनो त्याग करिने भगवान भजिने पोताना आत्मानुं काम करि लेंबुं एज सर्व शास्त्रनो सिद्धांत छे ॥

ईति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् १९ अयोगिसे २१ एकविसना मागशर शुदि १४ चतुर्दशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपीपसि मध्ये व्यासमगन करशन ई बने घेर फलिया मां टोलिया उपर चिराज मान थयाइता ॥ अने सर्व स्वैतबल

विपक्षि
सि० २९

॥७७॥

ધારણ કર્યાં હતાં ॥ ને પોતાના સુર્યાર્ધિંદની આગલ સાધુ તથા ધણા કહરિ ભક્તની સમાભરાઈને વેળીદતિહતિપછે વ્યાસક
 રાજાને દેવે હાથ જોડિને કહ્યું જે મહારાજ કરાજાન સંગ જીના ભાઈને શારિમાં રોગ છે તેને તમે રાત્રી પછે મહારાજ બોલ્યા જે સાં
 ખડો તે રોગ દાલિયે જે શારિર છે તે તો પુરુષનું વિર્ય ને સ્ત્રિનું રુધિર એ વસ્તુ માંથી બન્યું છે ॥ તે અતિ રોગ ન કારું છે ॥ કેમ કે બાલ
 અવસ્થામાં કેટલાક રોગ થાય છે ॥ અને જુવાન અવસ્થા આવે છે ત્યારે પળ કામ લોભ સ્વાદ સ્નેહ માન આદિક અંતર
 શત્રુ હિંસા પામિને જિભને પિડે છે અને સ્ત્રી અવસ્થામાં પળ અનંત પ્રકારના રોગ પ્રગટ થાય છે ॥ અને તે રોગે કરિને અને ત
 પ્રકારની વ્યાધિને વ્યાધિ અતિ રોગ થાય છે ॥ અને મૃત્યું સમે પળ અપાર કષ્ટ થાય છે ॥ મારે જે શારિર છે તે જ દુઃખનું મૂલ છે
 અને તે શારિરમાં જે પ્રિતિ છે એ જ મોટો રોગ છે ॥ મારે રોગનું મૂલ વિચારિને રોગ ને રાત્રી તે રોગ દલે પળ તે વિના રોગ દલે
 નહિ ॥ જે મજાડ ને ઉપર ધિકા પીના રવે તો પાછું મૂલ માંથી કોરાફરિને મોટું દ્વાડ થાય ॥ અને જ્યારે મૂલમાં પેરબોદિ
 નારવે ને મૂલના રવાડામાં અગ્નિ ભરિને બાલિ મુકે તો પાછું ફરિને દ્વાડ ઊગે નહિ ॥ એ તો દ્રષ્ટાંત ને એનું સિદ્ધાંત છે જે દુઃખ
 નું સાડતો દેહ છે ॥ અને બલિ ધોર નરક કહેવાય છે તે પળ દેહ જ ધોર નરક છે ॥ તે પળ મણિ રત્ન માલામાં કશું છે જે ॥
 ॥ કો વાસ્તિ ધોરો નરક સ્વદેહ ॥ ॥ એમાં એમ કહ્યું છે જે પાપ રવાના દિકતો નરક કહેવાય અને
 તેમાં જે જિવ પડ્યો હોય તે નરકમાં પડ્યો કહેવાય છે ॥ અને જે દેહ છે તે તો ધોર નરક છે ॥ અને તેમાં જે જિવ પ્રીતિયે કરિને
 રહ્યો છે તે તો ધોર નરકમાં પડ્યો છે ॥ મારે ધોર નરકમાં તે કોઈ કાલે સુરવ હોય જ નહિ ॥ અને બલિ નરકનો દગલો હોય
 તેને કોઈ કમોટા માણસને કહિયે જે તે નરકને સારું ગંધાય નહિ એવું કરો ॥ અને તેમાં જીવડા પડ્યા દેશો નહિ ॥ એવી
 દયા કરો ॥ પળ તે વિદ્યાનો દગલો કોઈ કાલે ગંધાતો આલસે નહિ ॥ અને જિવડા પળ પડ્યા વિના રહે નહિ કેમ કે એવા ત
 બને જ નહિ ॥ એ તો ગંધાય જ ॥ અને બલિ જિવડા પળ જ રૂપડે જ ॥ અને બલિ એવું ન કારું કામ પળ મોટા માણસને સિધા
 થ ન જ સિધાય ॥ તેમ દેહ જે તે નરકનો દગલો છે અને તેમાં અનંત રીતે ગરુડિંગ ધડકા કરે છે ॥ અને તેમાં કોઈ કાલે

શ્રીમુરવ
સેદ્ધાંત
॥૭૬॥

સુરવદ્યોયજનદિ ॥ અને એ દેહથી નોરવો આત્મા તે પોતાનું સ્વરૂપ છે તે આત્મા સુરવરૂપ છે ને દેહ દુઃસ્વરૂપ છે અને આત્મા અચિના
શિ છે ને દેહ નાશવંત છે અને આત્મા ચૈતન્ય છે ॥ ને દેહ જડ છે ॥ અને આત્મા આનંદરૂપ છે ને દેહ દુઃસ્વરૂપ છે ॥ અને આત્મા તો
દેહ થકિ સર્વ પ્રકારે અસંગિ છે ॥ પણ જિવને અત્તાનરૂપિ આન્તિયે કરિને પોતાનું સ્વરૂપ મૂલિ ને દેહ દુઃસ્વરૂપ મયનાઈ ગયું છે ॥
અને આ દેહ થિ નોરવો છે તો પણ દેહ માં દેરવાય છે ॥ જે મકુવાને કાંઠે દ્વાડ હોય તે કુવાના જલ માં દેરવાય છે પણ તે કુવા માં
દ્વાડ નથી ॥ ને જ્ઞાંડ તો વહાર કાઠે છે ॥ ને તે નોષડ છાયો કુવા માં દેરવાય છે ॥ તેમ આત્મા દેહ થી અત્યંત વિલક્ષણ છે ॥ અને
આત્મા તો આકાશની પેઠે નિરલેપ છે ॥ જે મઘડા માં આકાશ આવ્યો છે તે ઘડાને ફૂટવે કરિને આકાશનો નાશ થતો ન
થી ॥ તેમ દેહ રૂપ ઘડા માં આત્મા રહ્યો છે તો પણ દેહને નાસે આત્માનો નાશ થતો નથી ॥ અને દેહ માં જિવને વાસના છે ॥
તે પો કરિને મદાદુઃસ્વને પામે છે ॥ માટે દેહ જડ દુઃસ્વનું મૂલ છે અને તે માં પંચ વિષયની વાસના કરિને બંધાઈ રહ્યો છે ॥ તે
પો કરિને દુઃસ્વ ભોગવે છે ॥ અને દેહના દુઃસ્વને ટાલવાના ઉપાય કરે છે ॥ તે તો જે મદ્વાડવાનાં ડાલરવાં કાપે તે પાછાં વ-
મણાં ડાલરવાં પાડ્યો વે ॥ અને જો મૂલ માં થી દ્વાડને રવો દિક્કદાડે ત્યારે દ્વાડ પાછું ઊગે નહિ ॥ તેમ દેહના સુરવને ટાલવા
નું કરે છે તે તો દ્વાડના ડાલરવાં કાપવા જેવું છે તે દેહ માં થિ એક દુઃસ્વ મટે તો બિજાં વલિ અનંત દુઃસ્વ ઉત્પન્ન થાય છે અને
જ્યારે દેહ માં થિ વાસના તો ડિને નિરવાસની કંઈ ને પોતાના આત્માને બ્રહ્મરૂપ માનિને પરબ્રહ્મ એવા જે પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન રાતા
ભગવાન તે ની એકાંતિક ભક્તિ કરે ત્યારે મદા નિરોગી થાય ॥ અને પાછું કોઈ કાલે દુઃસ્વ આવે જ નહિ માટે રવો રવરા
નિરોગિને સુરવિયા થવાનો તો એ ઉપાય છે જે સત્પુરુષ પ્રગટ ભગવાન કાંતે ભગવાનના મલે ત્યાં એવા એકાંતિક નિર-
વાસની કને પંચ વિષયના ત્યાગિ સાધુ તે નો દેહ આસરો કરિને અધર્મ નો ત્યાગ કરવો ॥ અને દેહિયો ને નિયમ માં કરવાં
અને શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસને ગંધ તેનું પ્રમાણ કરવું જે કોટિયુગ થયાં જિવ પંચ વિષયને ભોગવે છે ॥ તો પણ દજિરંજ માં
જિવ ધરાણો છે ? ॥ નથી ધરાણો ॥ માટે પંચ વિષયનું સુરવતે મિથ્યા છે ને સ્વપ્રપત છે ॥ માટે સ્વપ્ને સુરવડે કોઈ-

પિપલ્લ
સિ ૦૪૯

॥૭૬॥

धरायनहि ॥ एमजाणिने पंचविषयनीयासना मुकिदेवी अने जे देह छे ते तो जिवे कोटां न कोटि पस्या छे ॥ अने ज्या ज्या देह प
 स्या छे त्यां त्यां कोटां न कोटि सगां संबंधी मा बाप क त्यां छे ते सर्व देह ने देह नां संबंधि ना सपामि गया छे ॥ ते म आ देह ने देह ना
 संबंधिते पण जरूर ना सथ ईजरो ॥ अने जे आत्मा छे ते कोई का लेनाश थाय एवो नथि अने ते आत्मा पोतानुं स्वरूप छे ॥
 एमजाणिने आत्मारूप थ ईने देह ने देह ना संबंधि मां थि प्रिति टालिने प्रत्यक्ष भगवाननुं भजन अरबंड हाल तां चाल
 तां रया तां पितां उर तां बे सतां न हातां पोतां क त्या करुं ॥ अने ए थिरिते जे प्रत्यक्ष भगवाननुं भजन करे ते ना दुःख मा
 न टलि जाय छे ॥ ने ते जिव भगवान ना धाम ने पामे छे ॥ ने महा सुखियो थाय छे ॥ माटे भगवान भजनि संत नो समा
 गम करयो ॥ एज दुःख टालवानो उपाय छे ॥ पण ते बिना बिजो उपाय नथी ॥ इति श्री मुरयसि द्वांत
 समाप्तः ॥ ॥ श्री हरी कृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ अंगो गणिसें २१ ए क

विसना माग नार थुदि १५ पुने मने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री पिपली मध्ये भक्त विरजी खिमाने
 घेर फलिमां दो लिया उपर गादित कियानखाविने विराजमान थयाहता ॥ अने सर्व जरियानी वस्त्र धारण क त्यां हता ॥
 तथा पुष्प ना द्वार धारण क त्याहता ॥ अने पोताना मुख बाँदनी आग लसा धुत था घणा क हरि भक्त नीस भा भरा
 ईने बे ठिहति पछे महाराज कृपा करिने बोल्या जे पंचविषय छे ते हलाहल विष छे ॥ अने पंचविषयने भोग ववे क-
 रिने जिवने जन्म मरण रुपि महारोग थयो छे ॥ ते रोग को ई का लेट ल तो नथि ने जिव महा पिडा पाम्या करे छे ॥ माटे
 ते रोग क्यारे टले तो ए रोग ने टाले ए बा तो एक परमात्मा भगवान छे ने कांसे भगवान ना ए कां तिक संत छे ॥ ते भग-
 वान ने संत जिवो नी उपर कृपा करिने मनुष्य देहनुं धारण करे छे ॥ अने ते स मे जे जे जिव ते भगवान ने संत नो आसरो क
 रे छे ॥ ते ते जीव नो रोग टले छे ॥ ते भगवान के विरिते रोग ने टाले छे ॥ तो पंचविषयरुपि रोग छे ॥ तेने विषयरुपि
 षय आ पिने टाले छे ॥ जे म बस्त्रमां मे ल रुपि धूळ भराई होय ते मां रयार रुपि धूळ ना खिने जल मां धुवे तो वस्त्रमां

श्रीगुरुप.
सिंहान्त
॥७९॥

धि मलनिसरिजाय छे ॥ तेम जिवने माईक पंचविषयमा आराक्ति रूप रोग छे ॥ तेने भगवाने पोताना संबंध रूपि पंचविषय
आपिने माईक विषयनो त्याग करावे छे ॥ पछे भगवाननाशब्द सांभलबा भगवाननो स्पर्श करबे भगवाननुरुप जीवुं
भगवाननि प्रसादिनोरस लेबो भगवानने चक्षुं जे चंदन पुष्प तेनो गंध लेबो ॥ मने करिने भगवाननाशब्द सांभलबा तेनुं मन
न करबुं ॥ चिते करिने भगवाननी मूर्तिनुं चिंतवन करबुं ॥ बुद्धिये करिने भगवाननानि श्रय करबो ॥ अहंकारे करिने
हुं भगवाननो दासबुं ॥ एबुं अभिमान धरबुं ॥ एबिरी ते भगवान संबंधी विषयने भोग बे छे ॥ तेने जगत संबंधि जे माईक
पंचविषय तेनां मूल उखडि जाय छे ने जन्म मृत्यु रूपि महारोग तेर लिजाय छे ॥ अने वलि जे मजेने अतिशो महारोग थयो
होय ने बिजाकोई औषधे करिने टल तो न होय तेने सिंगडियो वसनाग खबरावे छे ॥ तेजो तेने कचो खबरावे तो प्राणने
काहे एबो छे पण तेने वैदमारि जे खबरावे छे तो रोगने टाले छे ॥ तेम जेने पंचविषयनी अतिशो वासना रूपि महारोग थयो
होय ॥ तेने वैद रूपि सत्पुरुष छे ते सिंगडिया वसनागरूपि पंचविषयने भोगवावे छे ॥ ते विषयने पोतानी आतारूपि
औषधिमां मारिने भोगवावे छे तेणे करिने विषयमां अतिशो भित्तिरूपि महारोग तेर लिजाय छे ॥ अने आतारूपि औष
धिमां मास्पा विना पंचविषयने भोगवे तो वासनारूपी रोग रहि पाये छे ॥ तेके धिरी ते सत्पुरुष आतारूपी औषधि आ
पे छे ॥ तो कामनो एमनियम आपे छे जे कामनी जेने अतिशो वासना होय तेने वैदनी शांखे करिने पराणिने स्त्रि राख्यवी
ने तेनो वत उपवास तथा अमास पुन्यम एकादशी भगवानना जनम दिवस तथा चत्रमासामा श्रावणमास तथा पूर
णमास मास ईत्यादिक जे उत्तम दिवस ते दिवसे परणो लिस्त्रिनो पण त्याग करबो ॥ अने परस्त्रितो मा बेहे न जे बिजा
णवी ॥ अने एबिरी ते नीयमने द्रष्टारविने ते पोतानी स्त्रिमां पण जे दोष रह्या छे ॥ तेने जो बाजे ते स्त्रिनो देह केयो छे
तो हाडमां सत्तोई परुषाच मल मूत्रादिक अतिशो नकारि वस्तुनो भरे लो छे अने ते स्त्रिमां जेने वासनारहे छे
ते पोरन कर्मां पडे छे ॥ अने कोटानकोट युग थयां जिव जे ते चो राशिमां पुरुषमां देह धरिने अनंत स्त्रियो भोग

विपलि
सि. ५०

॥ ७९ ॥

वीयो छे अने स्त्रिनो देह धरिने जिवे अनंत पुरुष भोग व्याछे ॥ तो पण स्त्रिने के पुरुषने कां मथ की तृप्ति थई नथि ॥ अने हजि पण
 कां ति युग स्रुधि काम भोग वशे तो पण तृप्ति थशे नहिं ॥ अने उलटुं काम भोगे करिने जिवनुं भुंहुं थाय छे ने महादुःखने पांमे छे
 एम विचारिने काम नीवास नानो त्याग करवो ॥ अने ज्यारे वासना टले त्यारे तो पोतानी परण लिं स्त्रि होय तेनो पण त्याग कर
 वो ॥ ने स्त्रिने वासना टले तो पोताना पुरुषनो त्याग करवो ॥ जेम रोगीने रोग होय त्यां स्रुधि मारे लो सिंगडियो वसना गखा
 वो पण ज्यारे रोग टले त्यारे तो मारे ला वसना गनो पण त्याग करवो ॥ तेम ज्यां स्रुधि कामनी वासना होय त्यां स्रुधि आ
 ज्ञाये करिने परणिने स्त्रि राखवी ॥ अने ज्यारे वासना टले त्यारे तो तेनो पण त्याग करिने अखंड भगवाननी भक्ति कर
 बी ॥ पण तेने आज्ञाये करिने ते स्त्रीने न भोग वधि ॥ जेम निरोगी थयो होय तेने वैद मारे लो वसना गणन थिख वराव
 तो ॥ तेम जे भक्त निरयासनी कथयो होय तेने सत पुरुष काम भोग व्यानी आज्ञा करता जन थि ॥ अने तेम जे लो भरुपि
 वसना गने आज्ञा रुपि ओषधि मां मारिने लो भभोग वाविने लो भनी वासना रुपि रोगने टा ले छे ॥ ते के विरी ते लो भनी
 आज्ञा आपे छे ॥ तो जेने द्रव्यनी वासना होय तेने पोताना हक मेहे न ते द्रव्य कमावुं ॥ ने तेणे करिने देह निरयाह करवो ॥
 अने अणह के जे चोरि कुड कपट दगो विश्वास घात तथा थापण ओ लववी ॥ जुडि साह दि पूरवि ॥ तेनो त्याग करवो अने
 हक मेहे न ते कमावुं तेमां थी पण भगवानमे अर्थे वावरवुं ॥ अने ए विरि ते द्रव्यने भोगव तां थकां पण तेना दोष जो वा जे शा
 स्त्र मां एम क हं छे जे पंदर अनर्थ थाय छे त्यारे एक पैसो थाय छे ए विरि ते पैसा कमावामां पाप थाय छे ते पैसा तो स्त्रि हो
 करां सगां संबंधी रवाई जाय छे ॥ अने तेनुं जे पाप ते तो जे कमाय तेने एक लाने भोगव चुं पडे छे ॥ ने ते पापे करिने जन्म
 मरण नेग भूवासनां महादुःख भोग ववां पडे छे अने बलि एम समजवुं जे आसर्व रवावुं पिबुं वस्त्र घरेणां तथा सगां संबं
 धिनो जे वेहे वार छे ते तो देह नो छे ॥ अने हुं तो आत्मा छुं ॥ ते तो देह थकि नीरवो असंगी छुं ॥ ने ब्रह्म रूप छुं अने हुं आ
 व्यो त्यारे कां ई ला व्यो नथि ने जईश त्यारे कां ई भेगु आवशे नहिं ॥ एम विचारिने लो भनी वासना नो त्याग करवो

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૬૫॥

અને તેમજ સ્વાદરુપિ વસનાગને આત્મારુપિ શ્રીષધિમાં મારિને ભોગવાયે છે તેને રસાસ્વાદને વિષે અતિશય પ્રિતિદીય તેને પોતાના પ્રારબ્ધકરિને પ્રાપ્ત થયો જે ષિગોલુઆંડ સાકરદુધદહિંઆદિકરસતેને જમવોપણ અભક્ષ્યસ્તુ જેદારુમાટિઅફિળગાં જોલિલાગરતાડિમાજમતમાકુદોકોદત્યાદિક જેકેફતેનો ત્યાગકર્યો ॥ અને ષિગોલાદિકરસને ભોગવતાં થકાં પળ તેમાં જોદોષછે તેને જોવાજેરસમાં એકતો અનંતરોગરહ્યા છે અને તેરસને મેળાકરવાપડે તેમાં પળ અનંત ક્લેશાથાય છે ॥ ને તેમાં પ્રીતિરહે તો વિષામાં કિહોથવું પડે છે ॥ અને રસજમ્યાપછિ પળનું જાણ્યું છે ॥ અને જિહ્વાદંદ્રિય પરધારિ રહે ત્યાં સુધિ સારું ત્યાગે છે મેળાત્રે વુંડતર્યાપછી તો કાંઈ સારું નરસંજનાતું નથિ ॥ અને જિહ્વાદંદ્રિય તો કોઈ કાલે વૃક્ષયાય અધિનથિ ને આત્મા છે તેતો દ્વિયે અંતઃકરણથકિજુદો છે ॥ ને આત્માને રવાવું પિવું જોઈતું નથિ ॥ ને રવાવું પીવું તો પ્રાણવાયુનો ધર્મ છે એમ વિચારિને રસની જે વાસના તેનો ત્યાગકર્યો ॥ અને તેમજ સ્નેહરુપી સિંગડિયો વસનાગ પ્રાણને કાંદેયો છે પળ તેને સત્પુરુષ આત્મારુપિ શ્રીષધિમાં મારિને સ્નેહરુપી વસનાગને ભોગવાયે છે ॥ તેણે કરિને દેહને દેહસંબંધિ પદાર્થમાં સ્નેહની વાસનારુપિ રોગતેટલિ જાય છે તેકે ધિરીતે નિયમ આપે છે ॥ તો દેહનાં સગાં સંબંધી તથા દેહસંબંધી પદાર્થ તેમાં જેને અતિશય વાસનાદોય ત્યાં સુધિ તે મેળું રહેવું પળ તેનો નાસથાય તો શોકનકર્યો ને તે પ્રાપ્ત થાય તો તેનો હરરવનકર્યો ॥ અને એવિરી તે હરરવ શોકનો ત્યાગ કરિને એમ વિચારકર્યો જે હું આત્મા છું ॥ તે આત્માનું સગું કોણ છે એમ તપાસિને જોઈયે તો પરમેશ્વર વિના આત્માનું સગું કોઈ નથિ ॥ એક ભગવાનને ભગવાનના સંત આત્માના સગા છે ॥ અને બિજાં જે સગાં સંબંધિ છે તેતો સર્વે દેહનાં સગાં છે ॥ ને આત્માનાં સાચા સગા તો ભગવાનને ભગવાનના સંત છે મરિ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે દ્રઢ પ્રતિકરવિ ॥ અને જો ભગવાન વિના વિજે પ્રીતિ થશે તો જન્ય મરણનાં દુઃખ ભોગવવાં પડશે જેમ મરણને મૃગલામાં ભેદ થયો તો મૃગલું થવું પડ્યું ॥ તે વેદની શ્રુતિમાં પળ કહ્યું છે ॥

॥ યામતિસાગતિમયેત ॥

॥ એમા એમ કહ્યું

પિપલી
સિ. ૫૦

॥૬૫॥

छेजे जियने ज्यां प्रितिजे स्नेह रहे छे त्या तेनो निवास थाय छे कहे तां त्यां जन्म परबो पड़े छे ॥ एम समजिने भगवानने भगवा
 नना निवास निकसंत बिना बिजे कोई प्रितिन राखवि ॥ अने भगवानने भगवानना एका तिक पंचविषयना त्यागिने नि
 वासनीक साधु ते मां स्नेह करयो ॥ अने ए विरीतनो विचार सत्पुरुष थकि समजिने दृढ़ करे तेने देहने देह संबंधि पदार्थमो
 स्नेह रुपि रोग ते दलि जाय छे ॥ ने जिव महा सुखियो थाय छे ॥ अने ते बिज रिते मान रुपि बसना गणप्राणने का दे ए बो छे
 तेने वैद रुपि सत्पुरुष छे ते मारिने खवराये तो मान रुपि रोगने दालि नारवे छे ॥ ते मानने के विरिते मारे छे ॥ तो एम बि
 चार करवो जे आत्मा छे ते तो अछे द अ भेद अविनाशि छे ने सदाय सुख रुप छे ॥ अने मान छे ते तो आकाशनी मात्रा छे ॥
 अने कुंजे आत्मा ते तो मान थकि असंगि छुं ॥ अने आत्माने तो सुख दुःख मान अपमान कां ई नथि ॥ तथा आत्मा ब्राह्मण
 क्षत्रि वैश्य शुद्र नथिने आत्माने नात जात वरण आश्रम कां ई ये नथि ॥ एम समजिने माननो त्याग करयो ॥ अने पोताना
 धर्म मां दृढ़ रहे बुं अने कोई आसुरि जिव तथा दुष्ट जिवना दबा व्यापोताना धर्म थकि पड बुं नहिं ॥ अने सत्पुरुषनां आपे तां
 एयां जे नियम तेने अति नो दृढ़ करिने पा लवा अने सत्पुरुषनो समागम राखवो ॥ अने भगवान बुं भजन स्मरण कथा कर बुं
 अने ए विरीते समजिने प्रगट भगवानने तेना संतनो आसरो करिने नियम रुपी करिने पा ले तो अनंत जन्मे काम नथय
 ते थोडा क दहाडा मां थाय छे ॥ अने आने आदेह छे तेज पंचविषयनी बासना रुपी रोग दलि जाय छे ॥ अने ब्रह्म रुप थईने
 अक्षर धामने पा मे ॥ ने जिव अपार सुखियो थाय ॥ अने जे निवासनीक थया एया जे पंचविषयना त्यागि भगवानना
 भक्त तेने तो पंचविषय रुपी सिंगडियो बसनाग रवावो जनहिं ॥ कहे तां विषयने भोग बयाज नहिं अने जे विषयने भोग ये
 नहिं ॥ ते ज निवासनीक छे ॥

॥ इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्त ॥

श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अयोगिसे २१ एकविसना फागण बदि १ पडवाने दि

बसम हाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री पिपडिमथ्ये पोताना मंदिर मां खुर शिउपर विराजमान थया हता ॥

श्रीसुर्य
सिद्धांत
॥६॥

ने सर्वे स्वे तब ह्य धारण क त्यां द तां ने पो ता ना मू र्वा बिं द नी आ ग ल सा धु त था घ णा क ह रि भ क्त नी स भा भ रा ई ने बे डि ह ति ॥
प छे का री भ क्ते प्र ष्ण पु ष्णु जे हे म हा रा ज आ जि ब ते के व डो मो टो छे ॥ अ ने ते जि ब नुं रु प के बुं ह रो ने ते के म ज णा तो न थि ॥ ते क
हो ॥ प छे म हा रा ज बो त्या जे जि य छे ते तो अ ति रो मो टा पि प ण मो टो छे अ ने ब लि जि ए ण थि ॥ द्वि णो छे ॥ ते जि ब जे वो जे वो दे ह
धार ण करे छे ॥ त्यां ते व डो जि ब ज णा य छे ॥ जे म आ का श छे ते अ ति रो मो टो छे ॥ प ण घ र मां आवे छे त्या रे घ र जे व डो आ का श
ज णा य छे ॥ त था को ढी मां आवे त था गो त्या मां आ का श आवे त था घ डा मां त था कुर डा मां आ का श आवे त्या रे त्यां त्यां ते क
डो आ का श ज णा य छे ॥ ते म जी व छे ते की डि ना दे ह मां हो य त्या रे कि डि जे व डो जी व ज णा य ने ते ना जे ट लुं ब ल हो य ॥
अ ने ए नो ए जि व हा थि नो दे ह धार ण करे त्या रे हा थि जे व डो जि व ज णा य ने ते ना जे ट लुं ब ल हो य ॥ अ ने चौ द लो क नो जे वै
रा ट ते नुं धार ण करे त्या रे ते व डो जि व ज णा य ने ते ट लुं ऐ श्व र्य ॥ त था चौ द लो क ने ध रिर हे ते ट लुं ब ल हो य ॥ अ ने मू ल पु रु ष
नो दे ह ध रे छे त्या रे ॥ अ नं त को टि ब्र ह्मां ड ने जि व ध रिर हे छे अ ने ए नो ए जि व सा क्षा त्कार प्र त्य क्ष भ ग वा न ने भ जि ने पं च
वि ष य नी वा स ना टा ली ने ब्र ह्म रु प था य छे ॥ त्या रे ते ना एक एक रो म प्र त्ये अ नं त को टि ब्र ह्मां ड ने ध रिर हे छे ए य डो मो टो छे
॥ मा रे ए जि व नुं ब ल त था ऐ श्व र्य त था मो ट म्य ते क ह्या मां आवे ए म न थि ॥ अ ने सा क्षा त्कार भ ग वा न ना स्य रू प ने पा
म्या ए वा जे भ ग वा न ना ए का ति क सा धु ते जि व ना रु प ने त था ऐ श्व र्य ने त था ब ल ने य थार्थ जा णे छे ॥ अ ने जे अ ज्ञा नी जि
व छे ॥ ते तां ज्यां ज्यां ज न्म ध रे छे त्यां त्यां ते दे ह ने पो ता नुं रु प मा ने छे ॥ अ ने बा हार दृ ष्टि ये करि ने मा ई क रु प ने दे रे य छे ॥
प ण ब हा र दृ ष्टि वा ला ने आ त्मा नुं स्वरू प दे र घा मां आव तुं न थि ॥ मा रे ए ने आ त्मा नुं स्वरू प क्यारे दे र वा य तो आ त्मा
ना आ त्मा ए वा जे पर मा त्मा भ ग वा न ते रू पा करि ने म नु ष्य दे ह नुं धार ण करि ने जि व ने आ त्मा पर मा त्मा ना स्य रू प वुं त्तान
आ पे ॥ अ ने जि व ने प ण ते ज्ञा न सा क्षा त्कार आ त्मा पर मा त्मा नुं धा य ॥ त्या रे जि व पो ता ना रु प ने जा ण वा ने स्म र्थ था
य छे ॥ प छे आ त्मा रु प थ ई ने प्र त्य क्ष पर मा त्मा नुं ध्या नुं ध्या न करे छे ते णे करि ने जि व जे ते दि व्य स्वरू प ने पा मै छे ॥ जे म

पिपली.
सि० ५९

॥६॥

કિડો ભમરીનું ધ્યાન કરિને તે ભમરી જેવો થાય છે તેમ જિવ પણ ભગવાનના સ્વરૂપના ધ્યાને કરિને ભગવાનના સાધર્મ પંણાને પામિ
જાય છે ॥ અને પોતાના સ્વરૂપને જાણવાને સમર્થ થાય છે ॥ અને ભગવાનનો સંબંધ જો જિવને થાય નહિ ॥ તો જિવ કોઈ કરવાને તે કોઈ
જાણવાને સ્મર્થ નથી ॥ અને તે જિવ અલપત્ત છે ॥ અને જ્યારે જિવને સંતના સમાગમે કરિને ભગવાનના સ્વરૂપનું જ્ઞાન થાય છે
ત્યારે અપાર બલને પામે છે ॥ તથા મોટમ્યને પામે છે ॥ અને દિવ્ય મૂર્તિ માનવર્ષને ભગવાનની અરબંડ સેવામાં રહે છે ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણ ચનમોનમ ॥

સંવત ૧૯ ઓગણિસે ॥ ૨૧ ॥ એક વિસના ફાગણ વદિ ॥ ૨ ॥ વિજને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી વિપલોમ એ
ભક્ત વિરજી રિવાને ઘેર ઉગમણે બાર ઓઠાની ઓસરિમાં દો લિયાપર ગાદિત કિયા નરવાવિને વિરાજ માન થયા હતા ॥
અને સર્વે જરીયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને કંકુનો ચાંદલો કસો દતો ॥ અને પોતાના મુરવાર્ચેની આગલ સાપુ
તથા ઘણા કહરી ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી પછે મહારાજ બોલ્યા જે સર્વે સાંભલો એક ચારતા કરિયે જે આ જિવ છે
તે સ્વયનેઈ છે છે ॥ ને સ્વયના ઉપાય કરે છે ॥ તે જાણુપાય કરે છે ॥ તો સ્વયના સારું દાણાનો સંગ્રહ કરે છે તે વરસ બે વરસ પાં
ચ વરસ પુગેને પછે રવુડિ જાય ને વસ્ત્ર ભેગાં કરે તે પળ ફાટિ જાય તથા દ્રવ્યનો સંગ્રહ કરે તે પળ કોઈ કરદ હાડે રવુડિ જાય ત્યારે
વલિ પાછું દુઃસ્વ થાય ॥ કેમ કે જે જે પદાર્થ ભેગાં કરે છે ॥ તે સર્વે પદાર્થ નાશવંત છે અને એ પદાર્થ દેહને કામ આપે એવાં છે
તે દેહ પળ નાશ પામે એવો છે માટે દેહ પડે ત્યારે કોઈ પદાર્થ કામ આવે નહિ ॥ અને પોતાનું સ્વરૂપ તો આત્મા છે ॥ તેને માઈ
ક પદાર્થ કોઈ સ્વય કરે એમ નથી ॥ ને આત્માને તો માઈ ક પદાર્થ ડુલ્લહાં દુઃસ્વનાં પમાડનારાં છે અને આત્માને સ્વય પમાડે
આવા તો પરમેશ્વરને પરમેશ્વરના સંત છે તે પરમેશ્વરને પામવા સારું જે જે જતન કર્યું તે જ અવિનાશિ સ્વય પામવાનો ઉપાય
છે ॥ અને તે સ્વયને કાલકર્મને માયા પળના સ્વયને સમરથ નથી અને જે માઈ ક સ્વય પ્રકૃતિનું કાર્ય માનતે ચાર પ્ર
કારના પ્રલય માંના સપડિ જાય છે માટે ભગવાનના ભક્ત હોય તેને માઈ ક સ્વયનીઈ જ્ઞાન રાવયિ ॥ અને માઈ ક સ્વય

धीमुख
सिद्धांत
॥६२॥

निश्चंतरमां वासनाहोय तेने सत्पुरुषनो समागम करिने टालि नारबधि ॥ अने ज्यां सुधि जिवने पंचविषयनी वासनाहोय
त्यां सुधि जिवने शांति थति नधि ॥ अने भगवाननुं पण तेने सरव आवेनहि अने ज्यां सुधि वासनाहोय त्यां सुधितेने
भगवाननुं स्वरूपहोय पण ओलख्यामां यथार्थ आवतुं नधि माटे जे दैविने मुमुक्षु जिवहोय तेने तो अतिशय टको राखि
ने प्रत्यक्ष परमेश्वरने तेना संतनो आशारो करिने अधम अनी तिनो त्याग करिने भगवान भजया अने देह छे ते ज पंचविषय
नी वासना टाली नारबधि के मके मनुष्य देहे करिने जइ हि ओ नियम मां थाय छे ॥ ने भगवाननुं स्वरूप पण मनुष्य देहे ज
ओलखाय छे ॥ ने जियनो मोक्ष थाय छे ॥ पण पशु पक्षि कुतरामी नडाना जिस्म मां जियनो मोक्ष थतो नधि ॥ माटे मनुष्य
जन्म छे ते अतिशो दुर्लभ छे ॥ ते भाग्यत्मां जन करा जा एक संछे जे ॥ ॥ दुर्लभो मानष्यो देहो ॥ देहिनी क्ष
ण भंगूर ॥ तत्रापि दुर्लभं मन्ये वैकुण्ठं प्रियदर्शनं ॥ ॥ ए श्लोक मां एम के संछे जे मनुष्यनो देह दुर्लभ छे
पण क्षणमात्र मां नाश थई जाय एवो छे तो पण ते मनुष्य देहे करिने भगवान के भगवानना एकांति क पंचविषयनो त्या
गी संत तेनुं दर्शन थाय ॥ ए अतिशो दुर्लभ छे ॥ जे जेणे करिने आत्मानुं कल्याण थाय माटे पोताने मनुष्यनो देह नै प्र
त्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो साक्षात्कार संबंध ते तो जेने अनंत जन्मनां सुकृत होय तेने ज थाय छे ॥ अने ज
गत मां पण कहे बस छे जे ॥ जे मछे टाणे ते नमले रवरचे नाणे ॥ माटे आज जेने मनुष्य देह आव्यो छे तेने टाणुं आव्युं छे ॥
अने बलि जेना सारुं मोटा सुनी जपत पक त्या करे छे तो पण तेने स्वप्ना मां जे नां दर्शन थतां नधिते स्वरूपने तेम सा
क्षात्कार दे रवो छे माटे तमारां भाग्य कत्या मां आविएम नधि ॥ के मके जेने प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थाय छे तेनो म
हिमा तो मोटा ब्रह्मादिक गाय छे ते पूर्वे ब्रजनी गोपियो मरयाडणो हति पण तेने प्रत्यक्ष भगवान श्री कृष्णनो संबंध थ
योहतो तो ते वेदनी श्रुतियो कहे बाई ॥ अने ब्रह्मा पण तेना चरण नीरजने इच्छा माटे प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थ
णो दुर्लभ छे ॥ अने एवो जे लाभ मल्याय छे ना सर्वत सरवनी इच्छारा खबी घटेन हिने पोतानुं अतिशो मोदुं भाग्य

पिपली.
सि० ५२

॥६२॥

मानीनेते प्रत्यक्ष भगवानने तेना साधनो समागम करिने धर्म ज्ञान वैराग ने महात्मे सहित भगवाननी भक्ति द्रष्ट
करिने ब्रह्मरूप धर्मेने परमपद एवुं जे भगवाननुं अक्षरधाम तेने पामवुं ॥ ने महासखिया थवुं ॥ माटे मनुष्य देहे करि
ने भगवान भजया एज एक स्वरुप ध्यानो उपाय छे ॥ ने ते विना ना जे जे उपाय जिव करे छे ते दुःख ना उपाय छे पण ते
मां सरुख नथि ॥ ॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ श्रीगणिते २१ एकविसवा चैत्र शुदि १० दशमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान
गाम श्रीगोलाणामध्ये भक्त कुबेर नथुने घेर उगमणे बार और डानी श्रीसामिगां हस्त किष्कंधाधिने हिंडोला उपरि राजमान थया
हता ॥ ने सर्वे स्वेत बस्त्रधारण कत्था हता ॥ ने मुस्त के कसंब लसोने रिपाय बांधि दति ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण सोभि
रत्था हता ॥ ने ललाटन विषे कंकुनो चांद लो कत्थो हतो ने पोताना मूरवा धिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्त नीस
भा भराई ने बेठि हती ॥ पछे महाराज बोल्या जे सर्वे साधन करतां प्रगट भगवानना स्वरूप नो निश्चय करवो अतिशो कवण
साधन छे ॥ अने ज्यारे प्रगट भगवानना स्वरूप नो अडग निश्चय थयो त्यारे तेनां सर्वे साधन पुरां धर्इ रत्था छे अने तेने मोक्षना
मारग मां कांई अंतराय रहे तो नथि ॥ पण एवो नीश्चय थयो बहु कठण काम छे ॥ अने जपतप चां द्रायणादिक वृत्त करवां तथा वि
र्धय ज्ञान ए सर्वे करवां ते कांई कठण नथि ॥ पण ए सर्वे करतां प्रगट भगवानना स्वरूप नो निश्चय करवो एक कठण पडे छे
केम के एसा धन जगत मां के टलाक करे छे पण प्रगट भगवानना स्वरूप नो निश्चय करवो तेने कठण पडे छे ॥ ते पूर्व रुपि
यत्न करता हताने चार बेदना भणे लाह ताने महा समरुप हताने त्रण काल ना जाण नाराहता तो पण तेने प्रगट श्री कृष्ण
भगवानना स्वरूप नो निश्चय करवो घणो कठण पड्यो ॥ अने रामा अवतार मां रावण हतो तेणे के टलांक तो मां धांका
पिने शिषने चडाव्या हता ॥ ने शरिर मां धिर गो कादिने रावण हथो करिने शिब जिआगलुगां न कसुं हुतुं ॥ तो पण तेने
प्रगट भगवान जे राम तेना स्वरूप नो निश्चय थयो नहि ॥ ने पोताना प्राण गया तो पण निश्चय न थयो ॥ अने राजा क

श्रीगुरु
सिद्धांत
॥६३॥

रणहृतो ते नित्ये सबाभारसो नातुं दान आपतोहतो ॥ अने सूर्यनो पुनहृतो तोपण तेने प्रगट श्रीकृष्णनास्वरूपनो निश्चय
थोनहिं अने राजा जरासिंधहतो ते एवो धर्मवा जोहतो ने सत्यवादिहतो जे सबापोहोर दिषसचव्या सुपितो परोक्ष भगवान
निसे वामां रहे तो अने जेटला मां पो तातुं राज्याहृतुं ते सर्वे मां बार बार गाउउपर सदा व्रतबंधाव्यां हतां अने पो ताने आंगणे
आविने ब्राह्मण के साधु ते जे मोढे थी मागे ते आपतो ॥ एवोहतो तोपण तेने प्रगट श्रीकृष्णनास्वरूपनो निश्चय थयो नहिं
त्यारे को ई एम आशंका करे जे एतो दैत्यहता ते एने क्याधि निश्चय थाय तो प्रगट भगवानने न ओलरव्या त्यारे केडे थी
शास्त्रमां लरव्या त्यारे दैत्य कहे बाया छे ॥ पण ते दिवस को ई जाणतुं नहिं जे आदैत्य छे ॥ माटे प्रगट भगवानने जे न ओ-
लरये ते पा मरजिब कहे बाय ॥ ने जे प्रगटनो द्रोह करे ने ते नरासिंधनी पेठे परोक्ष भगवाननी सुजे एदलि भक्ति करतो
होय ॥ सप करतो होय सदा व्रत आपतो होय ॥ तोपण तेने शास्त्रमां दैत्य लरवाय छे अने मोठामोटा जे पंडित पूराणीतप
स्वित्यागी संन्यासि आदिक सर्वे ने प्रगट भगवाननो निश्चय थयो ते घणो कठण छे अतो जेने अनंत जन्मना सुभ संस्कार
र दोयने जे नाउपर भगवाननी कृपा थाय छे ॥ तेने ज प्रगटनो निश्चय थाय छे ॥ पण बिजाने प्रगट भगवाननो निश्चय
थतो नधि ॥ अने परोक्ष भगवान थाय छे त्यारे तो सर्वे ने निश्चय थाय छे ॥ ने ते मां को ई ने संषय थाय नहिं ॥ ते चोरने
शाहुकारने धर्मिने पापिने सर्वे ने परोक्ष भगवाननो निश्चय थाय छे ॥ तोपण तेणे करिने को ई तुं कल्याण थतुं नधि
॥ अने ज्यारे परोक्ष भगवान थाय छे त्यारे वांसे थी ते ज्यां ज्यां विचर्या होय ते ठे काणे जईने हजारी रूपीयानां रबरक
रे छे ॥ ने त्यां जईने तेनी धुळ मां थें चडा बे छे ॥ तोपण तेणे करिने को ई नी बासना दलति नधि ॥ अने बासना दल्यो
ना कल्याण थाय नहिं ॥ अने ज्यारे प्रगट भगवान होय त्यारे तेने अर्थे करवुं ॥ ते जिबने कठण पडे छे ॥ पण जे प्रगट भग
वानने अर्थे करे छे तेनां ज साक्षात्कार कल्याण थाय छे ॥ अने तेनां शास्त्रमां पण नाम लरवाय छे ॥ ते सुदामे श्री
कृष्ण प्रगटने मुडितां दुख जमाइया तो तेनो साक्षात्कार मोक्ष थयो ॥ ने ते कुंदा शास्त्रमां नाम लरवाय ॥ अने बिहारे प्रग-

गोलापुं
सि०५३

॥६३॥

दने भाजिजमाहि तो ते पण शास्त्र मां लखवाइ छे ॥ अने सखीर भिल्लहिनां बोर ते पण शास्त्र मां लखवायां छे ॥ अने परेक्षेने
 अर्थ तो पण कर रच करे छे पण तेनां कोई ना मजाणतानधि ॥ माटे प्रगट थकि ज जिबनो मोक्ष थाय छे एसि हांत वा
 रता छे पछे न धुपरमारे प्रत्यक्ष जे हे प्रगट तमारा स्वरूपनो निश्चय थायानो उपाय छे पछे महाराज बोल्याजे
 प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय बे प्रकारना मनुष्यने थाय छे ॥ एक तो ज्ञाने करिने जेने सर्वे सास्त्र मां द्रष्टि पुग-
 ति होय तेने थाय छे ॥ अने बिजो जे विश्वासि होय तेने निश्चय थाय छे ॥ अने जेने विश्वास नथिने ज्ञान पण नथि अने कोई कहे
 शे जे भगवान छे ॥ त्वारे ते भेगो पो ते पण कहे जे भगवान छे ॥ अने कोई कहे जे भगवान नथि ॥ सो ते भेगो पो ते पण एम कहे जे
 भगवान नथि ॥ एबाजे अधरिया होय तेने कोई काले प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय नहि ॥ अने छे शने पामे छे ॥
 त्यां श्लोक छे ॥ ॥ यस्य सुदे तमो लोके यस्य बुद्धि परांगति ॥ ॥ एमां एम कळुं छे जे विश्वासिने
 ज्ञानी एबे स्फुरिया छे ॥ अने ते बिना ना अधरिया ते छे शने पामे छे ॥ अने जे विश्वासि होय तेने निश्चय थाय छे ॥ ते विश्वा-
 स पण कोनो करवो ॥ तो जेने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय होयने पंचविषयना त्यागी रावा जे निरवासनीक
 साधु तेनो विश्वास करवो पण जे पंचविषयनी आशक्ति बाला होय ॥ ने जेने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय न हो-
 य अने उपरधी धर्म वा त्याजणा ता होय ॥ तो पण तेनो विश्वास न करवो अने निरवासनीकने प्रत्यक्षना निश्चय बाला
 नो विश्वास करवो ॥ एबिरीतना जे विश्वासि होय तेने ज प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ अने जे ज्ञानि हो
 य ते तो भगवानना दिव्य चरित्रने जाणे अने मनुष्य चरित्र शास्त्र मां लख्यां छे ॥ ते सर्वे ने जाणे ॥ ते भगवानगमे ते बांचरि
 न करे ॥ अने आस्फुरि जिबगमे ते वां निंशानां बचन कहे ॥ तो पण तेने प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय मां संशय थाय न-
 हि ॥ अने जे विश्वासि होय तेने तो एम विश्वास होय जे आवा पंचविषयना त्यागिने महा वैराग्यवान अने जेने कोई जातनो
 स्वार्थ नहि ॥ एबाजे साधु ते कोई जातना पर पंचने तो माने ज नहि ॥ तेणे जे भगवानपणानो निश्चय कस्यो हशे ॥ ते स-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६५॥

त्यजहरो ॥ एमजाणिने ते नो द्रष्टविश्वासराविने प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चयकरेछे ॥ ते तेने निश्चयथायछे ॥
अने ते नो निश्चय को ई नो डगाव्यो डगतो नथि ॥ अने एवाजे ज्ञानी ने विश्वासिते परमपदने पा मे छे ॥ अने महासखियथायछे ॥
॥ ६६ ॥ ति श्री मुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् १९ ओगणिसे २१ एक विसना चैत्तरशुदि ११ एकादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीगोलाणाम
अभक्तनथुकरानने घेर उगमणे बारओरडानी ओ सरिमां होलियाउपरविराजमान हता अने सर्वे जरिया नी बरुधारा
एकत्पां हतां अने पुष्पनां आभूषणधारण कत्पां हतां ॥ अने पोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि
भक्तनी सभा भराईने बेटिहति ॥ पछे महाराज बोल्या जे सांभत्यो एक बार ता करिये छिये ॥ जे आजिबनो मोक्ष
थवो ते अतिशोक रणछे ॥ केमके पंचविषयनी वासना रुपि अविद्यामाया अनादिनी जिवने बल गिछे ते टालु विषज
सार जे बिछे ॥ अने ते वासना रुपि अविद्यामायाने टाले त्यारे जिवनो मोक्षथाय ॥ पण ते विना कोई काले मोक्षथाय
नहि ॥ पछे अरबडानंद स्वामी ए प्रह्मपुच्छुं जे हे महाराज ते अविद्यामायाने टालवानो शो उपायछे ॥ पछे महाराज बो
ल्या जे ते अविद्यामायाने टालवानो तो एक उपायछे ते अतिशोक रणछे पण ज्यारे मोक्षदाता एवाजे सत्यरुष ते क
पा करिने प्रगट थायछे ॥ त्यारे जिवने अविद्यामाया थकि मुकावे छे ॥ ते के विरीते मुकावे छे तो देविने मुमुक्षु एवाजे
जिब जेने वासना थकि मुकावचानी ईछा तेने पोतानो आशरो क राविने तेने नियम रुपि शास्त्र कहे तां हथियार
बंदावे छे तेणे करिने वासना रुपि अविद्यामाया बज्रसार जे बिछे पण ते क पाई जायछे ॥ अने नियम रुपि शास्त्र
नातो कोई काले वासना रुपि अविद्यामाया टले नहि ॥ ते मजगनमां सजे एवा मोटा कहे वा ता होय त्यागी कहे वा
ता होय तपस्वि होय संन्यासि होय परमहंस कहे वा ता होय पण जो सत्यरुषना आपे ला नियमने न राखे तो ते सर्वे अ
धर्ष थायछे ॥ ते नारद मुनि महामोटा हता पण जो सत्यरुषना नियम अने सतत्वा स्मनी जे मरजादा जे साधुने स्मि

गोलाणुं
सि० ५५

॥६५॥

सम्पुनजोबुं ॥ तेमरजादाने तोडिने तेणे राजानीदिकरि नो हाथ जोया तो तेनी बुद्धि भ्रष्ट थई गई ॥ अने मांकडानुं मोदुं थयुं ॥ नेमहा
फजेति थई ॥ अने शिवजिमहा मोटाह तापण जो नियम चुकिने मोहनि स्वरूप जोयुं तो मन भ्रष्ट थई गयुं ॥ ने चिर्य पात थयोने
फजेति थई ॥ अने सिताजिमहा मोटाह तापण जो नियम रुपि आत्ता लोपि तो तेने रावण हरि गयो नेमहा हेरान थयां ॥ एवि
रीते केटलाक मोटामोटा सत्पुरुषना नियम चुकिने भ्रष्ट थयाछे ॥ अने जो सत्पुरुषना आपे ला नियम तेने द्रष्टणे पाळे तो ते
जेयो तेयो जिवद्दोय तो पण तेनी बासना रुपि अविद्यामाया टलि जायछे ॥ जेम कुबाना कांवा उपर काल मिढ पथरानी सत्या
नाखि होय पण तेने नरम दोर डिये करिने नित्ये पाणि सिंचे छे ॥ तो ते पथराने कापीने बरद पाडे छे ॥ तेम काल मिढ पथर रुप अ-
विद्यामाया महा वज्र सार जे विछे ॥ तो पण नियम रुपी दोर डिजे नित्ये भगवाननुं भजन स्मरण माला पूजा किरतन कथा वारता
कर या ॥ तथा चौरि छिना लिदारु माटि वट लबुं बट लावयुं तेनो त्याग करवो अने जे त्यागी होय तेने अष्ट प्रकारे स्त्रिनो अने द्र-
व्यनो त्याग करवो तथा रसा स्वाद ने स्नेह ने मान तेनो पण त्याग करवो तो तेणे करिने तेनी बासना रुपि अविद्यामायानो ना-
स थई जाय छे ॥ माटे सत्पुरुषना आपे ला जे नियम तेने द्रष्ट करिने श्रीरसाटे राखयां ॥ अने देह धिनो रवो जे पोतानो आत्मा
तेने अखंड अविनाशी स्वरूप सत्तारूप प्रकाश रूप ज्ञान रूप जाणिने आत्मारूप कहेतां ब्रह्म रूप थई ने परब्रह्म एवा जे प्रत्य-
क्ष भगवान तेनो द्रष्टा शरीर करिने तेना आपे ला जे नियम ते प्रमाणे वरते छे ॥ तेनी अविद्यामाया महा वज्र सार जे विछे पण स-
सृष्टि नाश थई जाय छे ॥ अने देह छे तेमहा मुक्त थई जाय छे ॥ ने देह मुकिने अक्षर धाम ने पांमे छे ॥ एवो प्रत्यक्ष सत्पुरुषना नियम
जे आत्ता तेनो प्रताप छे ॥ पण प्रत्यक्ष सत्पुरुषना आशरा विना तेनी आत्ता विना बासना रुप अविद्यामाया कोई का लेटल
तीन थि ॥ अने केटलाक अरवत रडा त्या जगत मां होय ते एम कहे जे अमे अमारि मेले नियम पा लिये छैये एम कहे नारो
सूरय छे ॥ अने सत्पुरुषना संग विना ने भगवाननी भक्ति विना पोतानी मेले कोई का छे नियम स्वेज नहिं ॥ अने कोई पा-
ल तो दूरो तो पण तेना नियम रवोटा छे ने ते नियम करिने अविद्यामाया रुप वासना टले नहिं ॥ केम के सत्पुरुषना ज्ञान विना ने भ-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६५॥

गवान प्रगटनिउपासनाबिनापंचविषयनो अभावथायजनहिं ॥ अनेपोतानीमेले नियम पाळे छे तेनानियमकेवाछे
तो जेमबलदने गोथलो करे ने ते ब्रह्मचर्य व्रत पाळे छे तथा झाउवां जेम दूतडकानुं सहन करे छे ने क्यांई आवेजा यनहिं
तथा बलि जेम ब्राह्मण होयते दोको नपीवानानियम मारवे छे तेमपोतानीमेले मननी खुशि प्रमाणे पाळे छे ते तो एवानि-
यम छे ॥ अने तेणे करिने रंचमानवासनारूप अविद्यामायाटले नहिं ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो आश-
रो करिने तेना आपे लाजे नियम तेने दृढ करिने पालवा एज एक यासनारूपी अविद्यामायाने टालवानो मोटो उपाय छे
अने वासनारूपी अविद्यामायाटले त्यारे जजिवस्सखियो थाय पणते विना कोई काले जिवस्सखियो थाय नहिं ॥
माटे पोताना ईष्टदेवे आप्याजे नियम तेने शिरसाटे राखवा ॥

प्रः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समा-
॥ संबत् १९ श्रोगणि से २१ एकविस

ना चैतर शुदि १२ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्री गाव्याणा मध्ये कल्याण नधुने घेरउभम-
णे बारओ रडानी ओसरि मांदो लियाउपर गादितकीया नरवाविने बिराजमान थयादता अने सर्वजरिया नी बख्खा-
रण कल्याह तां अने कंठमां पुष्पनाहार धारण कल्याह ताने पागमांडाबिकीरे फूलनो तोरो लटकतोहतो ने कंकुनो
चांदलो कसोहतो ॥ अनेपोताना सूर्यार्चिदनी आगलसाधु तथा घणाक हरि भक्तनी सभा भराई ने बेठिहति ॥ पछे
परमसिद्धानंद स्वामिये प्रह्मपुच्छुजे हे महाराज पंचविषय छे ते जिवमारह्या छे के जीवविषय मारह्यो छे ते कढो ॥ प-
छे महाराज बोल्याजे सां भयो एनो उत्तर करिये जे जिवमां विषयरह्या छे ने विषयमां जिवरह्यो छे अने ते विषयते शुं
छे तो जेने वासना कहे छे ने जेने प्रकृति कहे छे ॥ अने जे जिव छे ते पुरुष छे ते पुरुषनेने प्रकृतिने अनादिकालनो सं-
संबंध छे ॥ अने ते जिव प्रकृतिने मुकतो नयिने प्रकृति जिवने मुकति नधि एधिरिते परस्पर अन्यो अन्य भावे करि-
ने रहे लां छे ॥ जेम आकाशने विषे चार भूत कारण पणेरह्या छे अने ते आकाशमां थीयायु थाय छे ने ते वायुने वि-

गोलापुं.
सि. ५५

॥६५॥

વિશ્વાકાશ રહે છે ॥ અને વાયુ થકિ અગ્નિ થાય છે ॥ ને તે અગ્નિ માં વાયુ ને આકાશ બે રહે છે ॥ અને અગ્નિ થકિ જલ થાય છે ॥
 અને તે જલ માં અગ્નિ વાયુ ને આકાશ ગળે રહે છે અને જલ થકિ પૃથ્વી થાય છે ને તે પૃથ્વી ને વિષે આકાશાદિક ચાર ભૂત ર-
 હે છે ॥ અને પ્રત્યય કાલે પાછા ચારે ભૂત આકાશ માં રહે છે ॥ અને ચારે ભૂત ને વિષે આકાશ રહ્યો છે તેમ આકાશ ને ઠેકા-
 ણે જિવ છે ॥ ને ચાર ભૂત ને ઠેકાણે પંચ વિષય છે ॥ તે કારણ પપો વાસના રૂપે કરિ ને જિવ માં વિષય રહ્યા છે ॥ અને કાર્ય
 રૂપે કરિ ને વિષય માં જિવ રહ્યો છે ॥ એ વિરિતે જિવ માં વિષય રહ્યા છે ને વિષય માં જિવ રહ્યો છે ॥ અને તે જિવ ચૈતન્ય છે ને પં-
 ચ વિષય જડ છે અને તે જિવ ને વિષય ની વાસના છે તે ણે કરિ ને બહાર પંચ વિષય ને ધૃપ જાણિ ને તે માં સ્વર માની ને તે ને ભો-
 ગવે છે ॥ ધણ તે વિષય માં લેશ માત્ર સ્વર ન થિ ॥ અને સ્વર રૂપ તો પોતે આત્મા છે તે પોતાના સ્વરૂપ ના ભાન ને ભૂલિ
 ને જડ રૂપ ને નાશ થંત ને દુઃસ્વરૂપ જે વિષય તે ને વિષે સ્વર માને છે ॥ જેમ સ્વાન સ્વ કાઠાડ કાને કરડે ને તે ણે કરિ
 ને પોતાનું મોઢું છોલ્ય ત્રે ણે કરિ ને હાડ કું ત્રોહિ વાલું થાય ॥ પછે તે હાડ કાને ચારિ ને સ્વર માને છે તેમ પંચ વિ-
 ષય તો હાડ કાની પેઢે જડ છે ॥ અને તે માં જે સ્વર જે બુજણાય છે તે તો આત્મા બતે જણાય ॥ માટે સ્વર રૂપ તો પોતા
 નો આત્મા જ છે ધણ અજ્ઞાને કરિ ને પોતાના સ્વરૂપ ને ભૂલિ ને પંચ વિષય માં સ્વર માની ને તે સ્વર ને પામવા સારું
 જન્મ મૃત્યુ ને ચારંવાર પામે છે ॥ ને મહાદુઃસ્વ ને ભોગવે છે ॥ માટે સ્વરિયો તો જિવ ક્યારે થાય જ્યારે પંચ વિષય ની વા-
 સના ઠલે ત્યારે સ્વરિયો થાય ॥ અને તે વાસના ક્યારે ઠલે તો જ્યારે આત્માના સ્વરૂપ તું જાન થાય અને આત્મા ને વિષે પરમા-
 ત્મા સાક્ષાત્ કારે રવાય ત્યારે વિષય ની વાસના ઠલે છે ॥ હવે તે આત્મા રૂપ ધર્મ ને પરમાત્મા ને કેમ દેરે તો જ્યારે પંચ વિ-
 ષય ની વાસના ઠલે ત્યારે આત્મા રૂપ ધર્મ ને પરમાત્મા ને દેરે ॥ માટે વાસના ઠલ ધિ તે ધણિ જ કરણ છે ॥ ધણ ધિ જે વાસના તેને
 ટાલ્યાનો એક ઉપાય છે ॥ તે કિયો ઉપાય છે તો પોતાને પ્રત્યક્ષ મગધાન મલે અને કાંતે ભગવાનના આકાંતિક સાધુનિ
 રવાસની ક પંચ વિષય ના દ્રવ્ય ત્યાગી તેમ લે પછે તે ની આત્મા યે કરિ ને પંચ વિષય ના ત્યાગ સંબંધિ નિયમ ને દ્રવ્ય કરિ ને

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૬૬॥

રાયે ॥ અને ઇંદ્રિયો અંતઃકરણની જે વૃત્તિયો છે તેને પ્રત્યક્ષ સત્ગુરુને નાસ્વરૂપને વિષે જોડિ દિયે તો તે જિવને પ્રત્યક્ષ
સત્પુરુષને વિષે દ્રઢ સ્નેહ થાય છે પછે જે સાર્થે જેને સ્નેહે કરિને સંબંધ થાય છે તેના ગુણ તેમાં આવે છે ॥ મારે જેને સત્પુરુષ
નો સ્નેહે કરિને સંબંધ થયો ॥ તેની ઇંદ્રિયો અંતઃકરણ દિવ્ય ભાવને પામિ જાય છે ॥ અને તેની વાસના પણ નિવૃત્તિ પામિ જા-
ય છે ॥ અને તે જિવ બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મને સાક્ષાત્કાર દેરે છે ॥ જેમ સૂર્ય ડગેને તેનો નેત્રને સંબંધ થાય છે ॥ ત્યારે અં-
ધારું સર્વે દલિ જાય છે ॥ અને તેને સૂર્ય પણ સાક્ષાત્કાર દેરવા થ છે ॥ તે સૂર્યના સંબંધ થાકિ અંધારું પળટલ્યું ॥ અને
સૂર્ય થકિ સૂર્ય દેરવાયો તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના આકાંતિક સંત તે સૂર્ય રૂપ છે તે જિવને પ્રગટ મલેને તેને
વિષે સ્નેહે કરિને સંબંધ થાય ॥ તો તે જિવને વાસના રૂપિ અંધારું નાસ પામિ જાય ॥ અને તે જિવ બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મ-
વાજે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેના સ્વરૂપનો મહાત્મે સદિત ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય થાય ॥ જેમ ઘડામાં વાયુ ભસ્યો હોય ॥
તેમાં જેમ જેમ જલ ભરાતું જાય તેમ તેમ ઘડામાં થિ વાયુ નિકલતો જાય છે ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ કલ્યાણકારિ ભગવાનનો જેટ
લો જેટલો સંબંધ થતો જાય તેટલા તેટલા વિષય દલતા જાય છે ॥ તેમાં પ્રથમ ઇંદ્રિયોમાં સંબંધ થાય છે ત્યારે ત્રીયમે
કરિને ઇંદ્રિયોના વિષયની વૃત્તિ પામે છે ॥ અને ત્યારે અંતઃકરણમાં ભગવાનને સંતનો સંબંધ થાય ત્યારે અંતઃકરણના
વિષય નિવૃત્તિ પામે છે અને ત્યારે જિવમાં પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો સંબંધ થાય ત્યારે જિવમાં જે અનાદિની વાસના
છે તે નિવૃત્તિ પામિ જાય છે ॥ કહેતા નિર્યાસનિક થઈને બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ સત્પુરુષનો સંબંધ થાય
ત્યારે જ વિષયની નિવૃત્તિ થાય છે ॥ અને બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મને દેરવા તે પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંત થ
કિ જ દેરવાય છે ॥ અને જિવ અક્ષરધામને પામે છે ॥

॥૬૬૥ શ્રીમુખ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯૦૭ ગણિ સે ૨૧ એકવિ

સનાચૈતરશુદિ ॥૧૩ ॥ તેરસને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ગોલાળા મધ્યે ભક્ત કરવાન નથુને ઘેર

ગોલાળુ
સિં ૫૬

॥૬૬॥

उगमणे बारओर डानीआ गल फलिमां दोलीया उपरि राजमान थया हता ॥ अने सर्वे स्वतवस्वधारण कस्मां हता ॥ अने फू
 लनाहार कंठमां धारण कस्मां हता ॥ अने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधु तथा घणा कहारि भक्त नीस भाभराई ने बेठिद
 ती पछे महाराज बो ल्वाजे कल्याण एवो चण अक्षर तो शब्द जगतमां प्रवर्त्यो छे पण ते कल्याण के बुंछे ॥ एम कोई ने खब
 र नथि ॥ माटे कल्याण ते बुंछे तो रुढानुं नाम कल्याण छे ॥ ते मांजे ने पंचविषय नीवासना छे ॥ ते ने बीषय भोग मजे तो ते
 ए करि ने ते रुढुं माने छे ॥ पण ए रुढुं नथि ॥ अने वलि के टला क जपे तपे दान पुण्ये करि ने कल्याण रयो ले छे ॥ अने के टला क
 तिर्थ व्रत यज्ञ याग पुजा दिके करि ने कल्याण रयो ले छे ॥ पण तेणे करि ने कल्याण कोई ने यथार्थ जडुं नथि ॥ के म के क
 ल्याण नो मारग तो अतिशे अटपटो छे ॥ ने घणो अगम छे ॥ कहे तां कोई ने गम नथि माटे कल्याण तो क्यारे थाय ज्यारे
 पंचविषय नीवासना जिवमां अनादिनी छे ते वासना टलि जाय ॥ अने जिव ब्रह्मरूप थई ने परब्रह्म ने पामे त्यारे क
 ल्याण थाय ॥ अने ते विना तो बिजां सर्वे कल्याण नां उपकरण छे अने अंतःकरण ने शुद्ध करनारा छे ॥ अने कल्याण
 तो क्यारे थाय ज्यारे माया पर एवाजे सत्पुरुष ते जिव ने प्रगटमले ॥ अने ते सत्पुरुष नो विश्वास आवे त्यारे ते जिव ने ज्ञान
 आपे ॥ त्यारे कल्याण थाय पण ते बीना कल्याण थाय नहि ॥ हवे ने सत्पुरुष के विरी ते ज्ञान आपे छे ॥ तो अष्ट प्रकार नीजे
 जड प्रकृति ते नां रूप नो रयां नो रवां दे रगडि ने साक्षात्कार ते नुं ज्ञान करावे ॥ अने ए जड प्रकृति ने धरि रहि ए विजे चैतन प्रक
 ति जे जिव ईश्वर्य रूपे ते नां स्वरूप नुं ज्ञान पण यथार्थ जे मछे ते म करावे ॥ अने ए जड ने चैतन एबे ना आधारे एवाजे परमा
 त्मा भगवान ते नां स्वरूप नुं ज्ञान साक्षात्कार करावे ॥ अने ए विरी ते ज्ञान थाय त्यारे ज जिव नीवासना टले ॥ अने आत्म
 तिक मोक्ष ने पामे ॥ पण ते विना एकले साधने करि ने पूरण थई बेसे छे ते तो अतिशे आविचे किछे ने मानी छे ॥ ने मन मु
 खि छे ॥ पण एने सत्पुरुष नो सिद्धांत मज्यामां आव्यो नथि ॥ के म के तप व्रत आदिक साधने करि ने अंतःकरण शुद्ध था
 य छे ॥ ने ज्ञान पामे वा नो अधिकारी थाय छे ॥ ते सारुं सत्पुरुष साधन बताव्यां छे ॥ ते ज्ञान ने तो न पामे अने साधने

श्रीसुरव
सिद्धान्तः
॥६७॥

करिनेजेदृष्टिपामे ॥ तो ते मिथ्यादृष्टिछे ॥ अने ते ज्ञानविमा साधने करिने दृष्टिपामे छे तेने आत्यंतिक मोक्षमां विषमरु
पछे ॥ केमके ज्ञानविना संतोष छे ते अतिशोक त्याणनो निरोधि छे ॥ माटे विवेकि थबुं ॥ ने अतिशो अक्षराखिने निर
मानि थईने सत्पुरुष पासं थि ज्ञानपामबुं ॥ अने ज्ञानपामे त्पारेज वासनाटले ॥ ने वासनाटले त्पारिज आत्यंतिक मो
क्ष थाय ॥ एज एक साचुंक त्याणछे ॥

॥ ईति श्रीसुरवसिद्धांतसमाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १६ ॥ अोगणिसं ॥ २१ ॥ एकविसनाचैतरशुदि ॥ १४ ॥

चौद नाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीगोलाणामध्ये परमार मोटा भाईने धेर आधमणे बार ओर डा
नी ओसरिमा गादित कियान रवा विने दो लियाउपर बिराजमान हता अने सर्वे जरिया नी बस्त्र धारण कस्यां हतां ॥
अने कंठमां पुष्पनाहार सोभिर ह्याहता ॥ अने कंकुनो चांदलो कसोदतो ॥ अने पोताना सुरवा र्धिदनी आगलसा
धुतथा घणाक हरिभक्त नी सभा भराईने बे गिहती ॥ अने संध्या आरति थया पछी महाराज बो त्याजे बे प्रकार नी संप
त्तिना जिवछे ॥ ते एकद्वै विसंपत्तिना जिवछे ॥ ने एक आसुरी संपत्तिना जिवछे ॥ अने ते बे प्रकारना जिवोने परस्पर
अनादिनो बिरूद्ध भावछे ॥ ते मां द्वै विसंपत्तिना जिवछे तेने तो आस्तिकमति होय ॥ अने ते एमसमजता होय जे सर्वना
कारणने करता एक भगवान छे ॥ अने प्रकृति पुरुष तथा ब्रह्मा विश्वशिव तथा सूर्य चंद्रमा काल आदिक जे मोटा मोटा
ते भगवान नी आत्ता मां थर थर कंपे छे ॥ अने ते लेशमात्र पण भगवान नी आत्ता लोपतान थि ॥ तोहुं अलपजे बो ते मे के
म भगवान नी आत्ता लोपाय ॥ एमजाणिने शास्त्रमां सत्पुरुष ना बांधे लाजे धर्म तेने ददपणे पाले पण अधर्म अनीति
ने मारो चा ले जनहिं ॥ एधिरीत नां जे नां लक्षण होय तेने द्वै विसंपत्तिना जीव जाणबा ॥ अने जे आसुरी संपत्तिना जि
व होय ॥ तेना अंतःकरणमां तो नास्तिक भाव होय अने जगतना करता काल कर्ममाया नें जाणे ॥ तथा स्वभावे
करिने जगत थाय छे ॥ एमसमजे ॥ पण नास्तिक होय ते भगवानने करता नमाने अने तेनुं अंतःकरण धृष्ट होय तेणे

गोला पुं.
सि० ५७ ॥

॥ ६७ ॥

करिने माबेहेनदि करि नो पण ते नास्तिक संग करवाने ईछे तथा मनुष्य ने मारिने द्रव्य लेवुं को ई कनी थापण ओलखवी ॥ चि
 श्वास घात करवो ॥ चोरि करवि ॥ ईत्यादिक अधर्म करिने द्रव्य भेळुं करवुं ॥ तथा अभक्ष जे मद्यमांस आदिक नुं भक्षण
 करे ॥ तथा वेद्या ओ आदिक ना भूंडा भूंडा रुप जुवे ॥ तथा अधर्म नी क्रिया करवि ॥ ते मां अस्सरि संपत्ति ना जिव नै प्रिति
 होय ॥ पण एवा दुष्ट अस्सरि होय ते परमेश्वर नो डर राखे नहिं ॥ अने एवा अस्सर होय ते वरणाश्रम नो धर्म तो उपरधी लो
 कने भये करिने पा ले ते पण को ई क भाले एद लि घ डिराखे ॥ पण एना अंतर मां तो एम सम जे छे वरणाश्रम नो धर्म ते
 तो मिथ्या छे ॥ अने एवा जे आस्सरि मदापापी अधर्मीने ने धर्म युक्त एवो जे दै वि संपत्ति ना जिव एबेने को ई काले भेगुं
 बने जनहिं ॥ जे म दिवसने ने रात्रिने भेगुं बने नहिं ते म दै विने ने आस्सरिने भेगुं बने जनहिं ॥ माटे जे मुमुक्षु होय ते ने
 तो एवा आस्सरीनां लक्षण जो ई ने ते थी छे टे र हेवुं ॥ अने एम कं ई न सम जवुं जे ग्रहस्थ मां आस्सरि होय ने त्यागि मां न
 होय एतो काल निमिरा दूरावण जे वा वे स धारि त्यागि मां पण आस्सरि होय तथा ब्राह्मण मां पण होय ॥ ते भो ला लोके
 ने धिरव वा सारु वेष ले ई ने भक्ति नो भाव जणावीने जे ते नो संग करे तेने अष्ट करिने मोक्ष ना मारग थी पाडिना रेवछे ॥
 अने तेना आत्मानुं अतिशो अनहित करे छे ॥ माटे अस्सरि नो जे संग ते जेवुं को ई जिवने भूडुं करे एवुं बिजुं को ई पाप नथि
 ॥ अने धर्म ज्ञान वैराग ने भक्ति तेना दाता एवा जे सत्पुरुष तेना संग जेवुं को ई जिवने रुडुं करे एवुं बिजुं पुंन्य नथि ॥ के
 म के आस्सरि संपत्ति ना जिवने अधर्म करिने कल्याण कारि सत्पुरुष ओ लखाय नहिं ॥ तेणे करिने तेनो जे जे संग करे
 तेने पण कल्याण कारि नो दोष देखाडिने बिमुख करे ॥ अने जे दै वि जिव होय तेने कल्याण कारी ओ लखाय छे ॥ अ
 ने तेनो जे संग करे तेने पण ते कल्याण कारी नो गुण देखाडिने तेना स्वरूप नो निश्चय कराविने भगवान सनमुख करेने
 तेना आत्मानुं अतिशो रुडुं करे माटे प्रगट कल्याण कारि नो आशरो करवो ॥ ते जेवुं बिजुं को ई रुडुं नथि ॥ अने ते जे
 वो बिजो को ई लाभ नथि ॥ अने प्रगट कल्याण कारी नो अवगुण लेवो ॥ ते जेवुं को ई बिजुं भूडुं नथि ने ते जे वि जिवने बिजि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८८॥

हाण्यनधि ॥ ते सांख्यपरमरज्याजे देवि अस्फुरिना गुण तेने ओष्ठ खिने अस्फुरिना संगनो त्याग करवो ॥ अने देवि एवाजे भग-
वानना भक्त संत तेनो संग करवो ॥ अने तेना संग पकि प्रगट कल्याण कारिने आशरी करिने तेनी आज्ञा प्रमाणे वर्तिने पोता
ना आत्मानुं रुडुं करवुं अने तेमां अतिशे श्रद्धाराखिने ज्ञान पामवानो अभ्यास करवो ॥ अने जेने श्रद्धा माकसर होय तेने ब-
हुजरयो टरहि जायछे ॥ अने जे श्रद्धाराखिने सत्पुरुषता वचन प्रमाणे अभ्यास करे छे तेने तत्काल ज्ञान पायछे ॥ ने-
बे ह्यरुप थईने अक्षर धामने पामे छे ॥ माटे मनुष्य देहे करिने अधर्म आनेतिनो त्याग करिने प्रगट सत्पुरुषनो आसरो क-
रिने श्रद्धाराखिने तेना वचन थकि ज्ञान पामवुं ॥ ए सर्वेश्वरानो सार सिद्धांत छे ॥ अने एज सर्वोपरि जिवने लाभ छे
॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अगणिशे ॥ २१ ॥ एकविंशतौ चैतारशुदि १५ पुने मने दिवस महाराज श्रीहरिक-
ृष्ण भगवानगाम श्रीगोलाणामध्ये परमारदाजि भाईने घेर उगमणे बारभोरडानी ओसरि मांदो लियाउपर विराजमान
थयाहता ॥ अने सर्वेश्वे तव स्वरधारण कक्षांहेतां ॥ नेमुस्तके गुह्याबिरंगनो फेंदो बांध्योहतो ॥ अने जमणा हाथ मारु
मालधारण कक्षोहतो ॥ अने पोताना मुखार्विंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि नक्तनी सभा भराईने बे विद्वति ॥ प-
छे करान भक्ते प्रक्षपुछुं जेहे महाराज एक तो तमारे हाथे व्रतमान धराविने सत्संगि थयो होय अने एक तमारा सा-
धुने हाथे व्रतमान धराविने सत्संगि थयो होय ते एबेनां कल्याण बरो बर पाय के कांई फेर रहे छे ते कदो पछे महाराज
बोल्या जे अमथकि धर्मज्ञान बैरागने महात्मे सहित भक्ति सिद्ध करिने आत्यंतिक ज्ञानने पा म्या एवाजे अमारा ए-
कांतिक साधु तेने हाथे व्रतमान धराविने जोय थार्थ तेनी आज्ञा प्रमाणे वरते तो तेने अमारे हाथे व्रतमान धरावे क-
ल्याण पाय तेवुं जे साधुने हाथे व्रतमान धरावे कल्याण पायछे ॥ अने अमारे हाथे व्रतमान धरायां होय अभवासा
धुने हाथे व्रतमान धराया होय पण जो आज्ञा प्रमाणे न वरते तेने अमारा धिना बिजे क्योई वासनारहे तो तेना कल्याण

गोलाणुं
सि० ५८

मां फेर रहे छे ॥ अने हरि भक्त ने अमारां दरशन नथयां होय ने अमारा मले लाधर्म युक्त साधु तेने हाथे ब्रत मान धरायिने नि
 रवास निकथाय ॥ तो तेनुं पण कल्याण साक्षात्कार थाय ॥ अने साधु ने अमारां दर्शन नथयां होय ने हरि भक्त ने पण अमारां
 दरशन नथयां होय ॥ अने परोक्ष पणे भक्ति करता होय ने त्यागिने ग्रहस्थना जे अमारा बाधे लाधर्म ते प्रमाणे यथार्थ व
 र्तता होय ॥ तो तेने एक बेजन्मे अमारो प्रत्यक्ष संबंध थाय छे ॥ ने ते अमथ कि ज्ञान ने पापिने निरवास नीक थई ने आत्यं
 तिक मोक्ष ने पा मे छे ॥ पण प्रगट अमारा संबंध यिना आत्यंतिक मोक्ष थाय नहि ॥ केम के आत्यंतिक ज्ञान यिना आत्यं
 तिक मोक्ष थाय नहि ॥ अने आत्यंतिक ज्ञान तो एक अमारि पासे छे ॥ अने कां अमथ की ज्ञान ने पाप्याए वा जे अमा
 रा एकांतिक ब्रह्म वेत्ता निरवास नीक पंचविषयना त्यागि साधु तेनी पासे आत्यंतिक ज्ञान होय ॥ पण ते बिना बिजा को
 ई स्त्रियादिक पंचविषयनी वासनाया लापासे आत्यंतिक ज्ञान होय नहि ॥ माटे माया परय कि ज आत्यंतिक मोक्ष था
 य छे ॥ एतमारा प्रह्ननो उत्तर छे ॥ पछे बलिकरान मक्ते प्रह्नन पुछुं ॥ जे हे महाराज साधु जे बीरि ते बर ते छे ने गल्याचि
 कणादिक रत्न रस नो त्याग राखे छे ते घिरि ते अमारे वर्तमान नथि ॥ अने सहे जे जै रसोई थाय छे ते स्वाय छे ने मनमां आ
 राक्ति तो नथि ॥ तो पण एमजाणीये छीये जे अमारां ते साधुना बरोबर कल्याण धनो के नहि थाय ॥ एमसं थय थाय छे ते क
 हो ॥ पछे महाराज बोल्या जे बे आश्रम छे ॥ ते मां जेणे संसारनो त्याग करिने भेरय लिधो होय तेने तो पांचे विषयनो
 अति द्रष्टु पणे त्याग करवो ॥ तो तेनुं कल्याण थाय ॥ अने ते जो पांचमां थिए के विषयनो संबंध राखे तो तेनुं कल्याण थाय न
 हि ॥ अने जे ग्रहस्थाश्रममां रह्यो होय अथवा अमारी पासे धोले लुगडे रह्यो होय ॥ तेने पण अंतरमां तो त्यागिनी पेढे जपं
 चविषयनी अरु चिरायवि ॥ अने उ परधीतो सहे जे अमारी आज्ञाये करिने गल्युं चिकणुराय ॥ अथवा आज्ञाये करिने
 प्रयोजन वसस्त्रियो साथे बोलाय ॥ तो तेनो बाध नथि ॥ पण मनमां कोई जातनो संकल्प नथाय तो तेनुं त्यागीना बरो
 बर कल्याण थाय ॥ अने जो कोई विषयमां राग होय ने सारुं सारुं खावामले त्यारे राजि थाय ॥ ने जे पुते पुं मले त्यारे

श्रीमुख
सेद्धांत
॥६९॥

कुराजिथाय ॥ ने कोईकनोअवगुण ले ॥ अने भगवानने भगवानना भक्त करतां देहने देहनां सगां संबंधिमां बधारे
हेतवारखे तो तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥ अने ते सत्संगमां रह्यो होय तो पण ते जे दहाडे ते दहाडे जरूर धिमुख थाय माटे
सारानरसानी भावनाटा लिने देहने देहना संबंधी मां थि प्रितिमो त्याग करि ने अमारि आत्ता प्रमाणे बरते तो ते
नुं त्यागिना बरो बर कल्याण थाय छे ॥ एमां कांई संषय नथि ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समा

प्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९३९ श्री गणिते २९ एकविंश

नाचईतर बदि १ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीगोत्याणामध्ये मेहेताजि भाईने घेर आथमणे बारओ
खानीओ सरिमा दोलियाउपर विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे स्वैतवस्त्र धारण कल्यांहेतां ॥ ने पोताना मुखार्थिदनी आग
ल साधु तथा घणाक हरिभक्तनी सभाभराईने बेरिहती पछे महाराज बोल्याजे आजिवछे ते जे ते बहार द्रष्टिये करिने न
गुणनावेगथकी विप्रितक्रिया करेछे ॥ ने तेणे करिने महादुःखने पामेछे ने जन्ममृत्युने वारंवार भोगवेछे अने जो अंतरद
ष्टि करिने गुणने ओलखे ॥ तो तेथी सारिकीया थाय ॥ ने जीवस्त्रयियो थाय ॥ अने ते अंतर द्रष्टिपण सत्पुरुषने संगे थायछे
ने गुणपण सत्पुरुष थकि जओ लखायछे ॥ पछे गाम पाटडिना भरदूर गोविंदे प्रसन्नपुच्छुजे हे महाराज ए नगुणके मओ
लखाय ॥ ते कह्यो ॥ पछे महाराज बोल्याजे ॥ ए गुण तो एनां लक्षणने जाणवे करिने ओ लखायछे ते लक्षण ने कहिये जे
देह मांज्यारे सत्वगुणवर्त तो होय त्यारे ज्ञानवरते ॥ प्रकाशपणुं वरते ॥ प्रसन्नपणुं वरते ॥ सुखसंगिपणुं वरते ॥ आरो
ग्यवरते ॥ उदरेकवरते ॥ संतोषवरते ॥ श्रद्धावरते ॥ क्षमावरते ॥ उदारपणुं वरते ॥ धृतिवरते ॥ तंद्रापणुं नवरते ॥ आ
नंदवरते ॥ अहिंसापणुं वरते ॥ सत्ववरते ॥ रणकरवापणुं नवरते ॥ अनारजवनवरते ॥ अकार्य करवाने विषे लज्यावरते
मारदववरते ॥ कठणपणुं नवरते ॥ मांहे बहार पवित्रपणुं वरते ॥ धर्मवरते ॥ आरजववरते ॥ इन्द्रियोने विषे जो लुप
पणुं नवरते ॥ ने सारां करमकरे ॥ नरसां करमकरे पण कोईने कहिनदेखाडे ने पदार्थ मानने विषे ईशानवरते ने दा

गोलाणुं
सि० ५९

॥६९॥

ने करिने अनुग्रह करवापणुं वरते ॥ ने सर्व भूत प्राणिमात्रने विषे दया वरते ॥ ने परमार्थपणुं वरते ॥ ने संश्रमपणुं वरते ॥
 एविरिती सत्यगुणनां त्रिशत्यक्षणां जाणवां ॥ हवेरजोगुणदेह मांज्यारे वरते त्यारे ॥ नाना प्रकारनारसने विषे ईछा वरते
 ने चंचलपणुं वरते ॥ ने रूपजे विषयनिरुपण करवापणुं वरते ॥ विग्रहपणुं वरते ॥ करुणा करवापणुं वरते ॥ अत्याग
 णुं वरते ॥ ने वादविवादसेवने विषे प्रीति वरते ॥ ने परनी निंद्याने विषे प्रीति वरते ॥ ने क्षणक्षण प्रत्ये स्वरवने सेववाप
 णुं वरते ॥ ने क्षणक्षण प्रत्ये दुःखने सेववापणुं वरते ॥ ने तंद्रापणुं वरते ॥ ने बैर करवापणुं वरते ॥ ने बैरने सेववापणुं वरते
 ॥ ने अंतःकरण मां परिताप वरते ॥ को ई कनुंदरिले वापणुं वरते ॥ ने लज्यानुं नासवंत पणुं वरते ॥ ने अनाचारपणुं
 वरते ॥ ने मांही मांहे भेदपाडवापणुं वरते ॥ ने कठणपणुं वरते ॥ हिंसा वरते ॥ काम वरते ॥ क्रोध वरते ॥ लोभ वरते ॥ भव
 रते ॥ मद वरते ॥ ने हांसि ठे कडि करवापणुं वरते ॥ ने विषयभोगविने तृप्तिपणुं वरते ॥ एविरिती रजोगुणनां त्रिशत्यक्षणां
 जाणवां ॥ दवेत मोगुणदेह मां वर्त तो होय त्यारे तम वरते ॥ तामस वरते ॥ अधतामस वरते ॥ मोह वरते ॥ महा मोह व
 रते ॥ परमाद वरते ॥ करवान करवानुं अविषेक्षपणुं वरते ॥ बुधा वरते ॥ भय वरते ॥ दिनपणुं वरते ॥ अस्मृद्धि वरते ॥ शोक
 वरते ॥ निद्रा वरते ॥ रवेद वरते ॥ आलस वरते ॥ दिवसे सुवाने विषे रुचि वरते ॥ ने गंधवासविहारने विषे प्रीति वरते ॥ पु
 ष्पासयनने विषे रुचि वरते ॥ ने अतानथकि नृत्यने जोषु ॥ बाजां सांभलवां ॥ गायणुं सांभलवुं एवणने विषे श्रद्धा वर
 ते ॥ ने धर्मदेहि विशेषण कहेतां पोताना भंडास्य भाव होय तेणे करिने धर्मवाला पुरुषनुं आचर्ण नगमे ॥ एविरिती त-
 मोगुणिनां त्रिशत्यक्षणां जाणवां ॥ ने एमगुणनारूपने जाणीने जे जे गुण वरत तो होय ते ते थकि पोताना आत्माने जु
 दोदृष्ट मानवो ॥ ने ते गुणना वेगमां पोताने भलवुं नहिं ॥ पछे चिरजि भक्ते प्रथम पुछुं जे हेमद्वारा ज्ञान गुण थकि
 जिव के समुकाय ॥ पछे महाराज बो त्याजे एगुण थकी मुकाया होय एवाजे पंचविषयना त्यागी मोक्ष संतते नो मल
 क्रम वचने समागम करवो ॥ ने ते थकि आत्मविचार पामिने देह थकि असंगिपणे वरते ॥ ने आत्मा रूप ईने पर-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२०॥

मात्मानुंध्यानकरे ॥ नेदेहेकरिने पंचविषयनो त्यागकरे ॥ त्यारे ब्रणगुणप कि मुकाईने ब्रह्मरूपयईते अक्षरधामने
पामे ॥ ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥
॥ संवत् १९ अगणि सै ॥ २१ ॥ एक विसना चैतर यदि ॥ १ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण
भगवानगाम श्रीगोलाणामध्ये भक्त का लुभाईने घेर आधमणे बार श्रीरदानी श्रीसरिमां हो लिया उपर विराजमान थ-
या हता ॥ अने सर्वे स्वेत वस्त्रधारण कत्वां हतां ॥ ने मुस्तक उपर गुलाबि रंगनी फेंटी बांध्यो हुतो ॥ अने पोताना सुखा विंद
नी आग लसाधु तथा घणा कहरि भक्त नी सभा भराईने बैठि हति ॥ पछे महाराज बो त्याजे जिवने बे प्रकारनु बंधन छे
॥ तेमां एक सत्य बंधन छे ॥ ने एक असत्य बंधन छे ॥ ते सत्य बंधन थकी जिवनु रुं धाय छे ॥ ने असत्य बंधन थकी जिव-
नु भुं धाय छे ॥ तेमां सत्य बंधन ते कियुं तो प्रत्यक्ष भगवान ॥ तथा ते भगवान ना एकांतिक पंच विषयना त्यागि साधु
तेने विषे स्नेहे करिने जे जीव बंधाय छे ॥ ते सत्य बंधन छे ॥ ने ते थकी जिव भगवान ना धामने पामे छे ॥ अने काम लोभ
स्वाद स्नेह मान तेनेने विषे होय तेने विषे पंचविषय नी वासनाए करिने जे जिव बंधाय छे ते असत्य बंधन छे अने ते थ
की जिव जे ते जन्म मृत्यु भवास चोरासिने यमपुरि आदिक नां महादुःखने पामे छे ॥ हवे ते असत्य बंधनने विषे जि
व के ईरि ते बंधाणो छे ॥ तेने कहिये ॥ जे जिवने कामरुपि वासना छे ते एकरिने पुरुष स्त्रिमां बंधाणो छे ॥ ने स्त्रियो पु-
रुषमां बंधाईयो छे ॥ केमके ते थकी तेने कामरुपि विषय मले छे ॥ अने ते स्त्रिमहान कारिने नरकना कोथलारुप-
छे ॥ ने कोटिकल्पया जिवने चोरासिमां कुतरांगधेडा बो कडा पाडा आदिक नकारा देह धरिने ॥ तथा राजा देवता आ-
दिक अनंत जन्म धरिने अनंत स्त्रियो रूपवान शोषनवान जिघंमात्रे भोग बियो छे ॥ अने जिघं स्त्रियो ना देह धरिने चो-
रासिमां कुतरांगधेडादिक तथा राजा देवादिक अनंत पुरुष भोग व्याछे तो पण हजि सुधि ॥ स्त्रिने के पुरुषने काम थ
की लुप्ति थई नथि ॥ अने कोटि युग सुधि पण काम भोग विने त्रिप्ति थाय एम नथि ॥ जेम अग्निमां धि जे मजेम व-

गोलायुं
सि ६०

॥२०॥

धारेषधारेहोमे तेम तेमवधारेयधारे भडकाथाय पणअग्निओत्थायनहिं॥ तेमकामजेस्त्रिभोगतेने भोगबिनेकोईजिवचप
थयोनधिने थगोपणनहिं॥ अनेकामरुपीविषयेकरिने पुरुषजेते स्त्रिनोरासथयोछे॥ तेवगरपैसे नेवगरासेनेवगरपरेणो
नेवगरहाकेबलदनीपेरेरातदिवसस्त्रिसांरुंसांरुंसाकरेछे॥ अने स्त्रिछेतेपण कामरुपीवासनायेकरिने पुरुषनीगोलि
थईनेवगरपैसेनेवगरकहेरातदिवसगोलिपुकरेछे॥ नेएषीरीते स्त्रिपुरुषकामे करिने बंधाणाथकाजन्ममृत्युने
चोराशिनामहाकणने भोगयेछे॥ अनेबिजुजिवनेलो भनुबंधनछे॥ तेलोभनीवासनायेकरिने द्रव्यादिकपदार्थनाआप-
नाराजेपुरुषतेनेविषेबंधाईने तेनुगोलिपुकरेछेनेतेनोदासथईनेवरातेछे॥ नेतेथकिजन्ममृत्युनेपामेछे॥ अनेभि-
जुंजिवनेस्यादनुबंधनछेतेजेकोईसांरुंसांरुंसावाआपे तोजीवतेनेविषेबंधायछेनेस्वादरुपीविषयेकरिने तेनेआ-
धिनथईरहेछे॥ नेतेथकिजन्ममृत्युनेपामेछे॥ अनेचोथुंजिवनेछेदनुबंधनछे॥ तेदेहनेदेहनासंबंधिनेविषेस्नेहेकरिने
बंधाणोथकोरात्यदिवसअसत्यएवोजेदेहनेअसत्यएवांजेदेहनांसंबंधितेनोदासथईनेतेनीसेवाकरेछे॥ ने
तेथकिजन्ममृत्युनेपामेछे॥ अनेपांचमुंमाननुं जिवनेबंधनछे॥ तेअसत्यएवोजेदेहनेअसत्यएवोजेवरणनेआ-
अमतेनेमानेकरिनेतेनेजेकोईवरवाणेनेमानआपे तेमांफुलिनेतेनेवसथईनेतेमांबंधाईरहेछे॥ नेतेथकिजि-
जेतेजन्ममृत्युनेपामेछे॥ अनेतेबंधनथकिजिवपोतानीमेलेकोईकाळेछुटवानेसमरथनधि॥ केमकेअनादि-
नोज॥ जिवजेतेपोतानुं ब्रह्मस्वरूपधूलिनेनासवंतएवांजेमाईकपंचविषयतेमांअसत्ययासनाएकरिनेबंधाईर-
होछे॥ तेअसत्यनेसंबंधेकरिनेजन्ममरणनादुःखनेपाम्याकरेछे॥ अनेअसत्यबंधनेकरिनेसत्पुरुषतेनेओल-
ख्यामानथिआवता॥ केमकेज्यांसुधिजिवनेमाथानुबंधनहोयत्यांसुधितेनेसत्पुरुषओलख्यायनहिं॥ जेम
जेनीआरवमांकमलोहोयतेसर्वनेपीलादेखे॥ तेमजेसकामिहोयते॥ सत्पुरुषनेसंगेरहोहोयतोपण तेसका
मरुपिकमलेकरिनेपीताजेवासत्पुरुषनेपणजाणे॥ पणतेसत्पुरुषनोमहिमाजाणिहाकेनहिं॥ अनेज्या

॥सुर
नेहांत
९३॥

गोलापुं
सि०६०

जिवनिष्काम भावे प्रथमथिजपोतानाआत्मानाकल्याण सारुं सत्पुरुषनोसंगकरे ॥ अने नवधा भक्तिये करिने
निष्काम भावे सत्पुरुषने विषे जिवजोडाई जाय ॥ नेते सत्पुरुषने विषे दृढ बंधाय त्यारे जिव असत बंधन थकि मुका
ईने ब्रह्मरूपथाय ॥ अने ज्यां सुधिसकाम भावरारिने सत्पुरुषनोसंग करे त्यां सुधितेने कोई काले मायानुं बंधन दल
तु नथि ॥ अने सकाम भावे करिने सुलगु दिवसे दिवसे जिवने मायानुं आवरण बंधतुं जायछे ॥ नेते सकाम भाव
वाली पुरुष अंते जतां विमुख थायछे ॥ ने अतिशो जिवनुं भुङ्करे जे ॥ माटे जेने पोताना आत्माने मायाना बंधन थ
कि मुकावो दोयने महासुखियाथ बुंदोय तेने तो निष्काम भावे कल्याण कारि सत्पुरुषनोसंग करवो ॥ तो तेने
सत्पुरुषनो महिमा यथार्थ जणाय छे ॥ अने जिव अनादिकाल थया सकाम भावे करिने पंचविषय भोगवे छे ॥ तो प
णह जित् प्रथयो नथि ॥ अने अतिशो दुर्लभ एवाजे कल्याण कारि सत्पुरुष तेने संगे रहिने जे सकाम पणुराखे छे
तेने तो महापाप जाणवुं ॥ के मके जेठे कोणे वासनाट लविजोईये ते जठे कोणे वासना बांधि माटे एने एज मोटु पाप
छे ॥ ते सारुं जेने पोताना आत्मानुं कल्याण ईच्छवुं दोय तेने पोतानी श्रद्धा प्रमाणे निष्काम भावे भगवानने भग
वानना संतनि सेवा करवि ॥ पण भगवाननी सेवाने विषे सकाम भावरारि नहि ॥ अने सकाम भावे करिने विष-
यनी क्रिया थकि जिव जे ते अनादिनो असत्य मां बंधाणो छे ॥ ते हवे प्रत्यक्ष कल्याण कारिने विषे निष्काम भावे ईद्रि
यो अंतःकरणे करिने नवधा भक्ति बडे जिव दृढ बंधाय ॥ तो असत्य मायाना बंधन थकि जिव मुकाईने ब्रह्मरूप थई
ने अक्षर धामने पा मे छे ॥ अने पूर्वे पण जेणे जेणे निष्काम भावे प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति करिछे ते जमायाना बंधन
थकि मुकाया छे ॥ नेते मोटि पदविने पा म्या छे ॥ ते प्रल्हादे निष्काम भावे भगवाननी भक्ति करि त्यारे तेनी उपर
भगवान प्रसन्न थया ने कहुं जे दे प्रल्हाद तुं वर माग्यु ॥ जे मागे ते आपुं ॥ पछे प्रल्हाद बोल्या जे हे महाराज तमा-
रा भक्त थईने ॥ तमारी सेवा विना जे कांई तमारी पास बिजुं मागे छे ॥ के मन मां कांई ईच्छा राखे छे ते तो तमारी

॥९१॥

भक्तजनधि ॥ ने एतो माया नो भक्त छे ॥ अनेहु तो तमारो निष्काम भक्त छुं ॥ माटे तमारिसे बाबिना बिजुं का ईछ तो न-
धि ते मजेने पोताना आत्मानुं कल्याण ईछ बुंदो य तेने तो निष्काम भावे भगवानने भगवानना संतनी सेवा भक्ति कर-
वि ॥ अनेजे निष्काम भावे भगवानने संतनी सेवा भक्ति करो तेने कल्याणना मारगमां कोई बिघन आवरो नहिं ॥
अनेजे सकाम भावराखिने भगवानने संतनी सेवा करो तेने जरूर कल्याणना मारगमां बिघन आवरो ॥ एसिं
तबारताछे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण ब-
न-

मोनमः ॥

॥ संबत् १९ अगणसे २१ एकविसना चैतार यदि ३ विजने दिवस महाराज श्रीह-

रि कृष्ण भगवानमम श्रीगोलाणामध्ये भक्त प्रमार्दाजि भाई ने घेर आथमणे बार और डानी ओसरिमां गादित किये
युक्त दोलिया उपर विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे जरियानी बस्त्र धारण कस्याहतां ने कंठमां मोगरानां पुष्पनाहार
सोभिरहताहता ॥ ने बेकान उपर पुष्पना गुच्छ धारण कस्याहता ॥ ने पोताना मुखार्थिंदनी आगल साधु तथा घण कद
रि भक्तनी सभा भराई ने वेठिद ती पछे महाराजनी आर्त्ति धून्य करिने सर्वे सभा बेठि पछे विराजि भक्ते प्रक्षुब्ध जे हे
महाराज ज्ञानिनां शालक्षण छे ने अज्ञानीनां शालक्षण छे ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्याजे ज्यां सुधि देहने देहना संबं
धिना पोषणने अर्थे जे क्रिया करे छे ॥ अने ते पुरुष बहु बुद्धि बालो जणा तो होय ने ते ब्रह्मांडनु कारखानुं च त्याये-
यो होय पंडित होय पूराणि होय ॥ ने सर्वे शास्त्रना अर्थने जाणतो होय तथा त्यागिक देवा तो होय ने भेरय लिधो होय तो प
ण ते सरये अज्ञानी छे ने ते मूरख छे ॥ के मके नासवंत एवो जे देहने नासयत एवां जे देहना संबं धि तेना स्वरुने अर्थे जे
बुद्धि वाये छे ॥ तेज महा मूरख छे ॥ ने तेज अतिशे अज्ञानी छे ॥ अने जे जे पोताना आत्मानामोक्षने अर्थे जतन करे छे
ने ते जो नथि भण्यो ने तेनी थोडि बुद्धि जणाति होय ॥ अने लोक बेवारमां पण मोरो न कहैवा तो होय तो पण तेज अ-
तिशे ज्ञानी छे ॥ के मके अविनासि एवो जे पोताना आत्माने परमात्मा संबं धी स्वरुने मां तेनी दृष्टि पुगे छे ॥ अने

શ્રીમુસ્ત
સિદ્ધાંત
॥૧૨॥

તેને અર્થે ભગવાનની આજ્ઞા દ્રવ્ય પ્રણેષા લે છે ને ભગવાન ભજવા માં કોઈ નો દાવ્યો દવાતો નથી ॥ અને તે લોકને દેવા રમાંજ્ઞા
હુ સમજતો હોય અથવા ન સમજતો હોય ને આત્મનો ભણે લોકો હોય અથવા બગર ભણે લોકો હોય પણ તે જ બુદ્ધિવાલો છે ॥
ને તે જ અતિશોક્તા ની છે ॥ અને તે વિના ન સર્વે મૂર્ચ છે ને અજ્ઞાની છે તે દ્વાસિ બુદ્ધિવાલા હોય અથવા થોડિ બુદ્ધિવાલા
હોય પણ જે દેહ ને દેહના સંબંધીના સ્પર્શને અર્થે જતન કરે છે તે સર્વે મૂર્ચ છે ને અજ્ઞાની છે ॥ અને જે પોતાના જીવના
કલ્યાણને અર્થે નિષ્કામ ભાવે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને આલિખિને તેનો દ્વંદ્વ આસરો કરે છે અને તે થકિ
પંચવિષયની યાસના ટાલવાનો ડગલ કરે છે તે જ જ્ઞાની છે ॥ એ તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥

इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ॥

સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિસે ॥૨૧॥ એક વિસના ચૈત્રવદિ ૪ ચોથને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ગાલાણામ
અથે ભક્ત કરાન નથુને ધેરડગમણેવાર આરડાની આસરિમાં રવુરશિ ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધાર
ણ કસાંદતાં ને મુસ્તકે ગુલાબિરંગનો ફેટો બાંધ્યો હતો ॥ અને પોતાના મુસ્વાર્ચિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિભ
ક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જીવને એક નિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ છે ॥ ને એક અનિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ
છે ॥ તેમાં જેને જ્યાં સુધિ અનિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ હોય ॥ ત્યાં સુધિ તે અનંત પ્રકારના બંદેશને પામે છે ॥ જેમ કોઈકની ખું
ડિન ઘારિ સ્ત્રિ હોય તે પોતાના પતિને અનંત પ્રકારે કરિને પદાર્થ સારું દુઃસ્વદિષા કરે અને કોઈ વસ્તુ થકી તપ્તિ
પામે નહિ ॥ ને સ્વાતાં પિતાં રાત દિવસ આપદાર્થ ત્યાગ્ય આપદાર્થ ત્યાગ્ય ॥ એમ ને એમ કલ્યાંત કર્યા કરે ને પુરુષને
સ્પર્શ આવવા દે નહિ ॥ તેમ જેની અનિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ હોય તે ને પણ પંચ વિષયની યાસના એકરિને અનંત પદાર્થ
ની કલ્પના કર્યા કરે છે ને તે થકિ જીવને અર્ધ મેં મારગે ચલાવિને મહાકષ્ટને પમાડે છે ને જન્મમૃત્યુને ચારંચાર ભો
ગવાયે છે ॥ અને જેને નિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ હોય તેના જીવને અતિશો સ્પર્શની પમાડનારી છે જેમ પતિવ્રતા ત્યાગ્ય હોય તે પો

ગોલાણું.
સિ. ૬૧

॥૧૨॥

तानापतिमीरुद्धिरीते सेवाकरे अने ते पतिनी जेमच्या ता होय ते मक्रिया करे पण ते पतिनुं वचन लेखामात्र लोपे नहिं ते म
 जेनी निश्चात्मक बुद्धि होय ते तो जिवनुं जेम हित थाय ते विरीते धर्म ज्ञान वैराग भक्तिसंबंधि निश्चय करे छे ॥ अने जे
 विरीते आत्मानुरुद्ध थाय ॥ एवा पंचविषयना त्याग्रपणाना निश्चय करिने निरवासनीक जिवने करे छे ने महासरवने
 पमाडे छे ॥ अने जेने निश्चात्मक बुद्धि होय तेने जप्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ने तेने ज भगवान —
 नीच्या ताद्रूपणे पत्थाय छे ॥ माटे जेने निश्चात्मक बुद्धि थाय छे तेने ज अमारा स्वरूपनो निश्चय थाय छे अने निश्चात्म
 क बुद्धि थवि ते पण प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना साधु तेनी सेवाने तेनुं दारान ने तेनी अंतूर मांगुण लेबो ने तेनो स
 मागम करवो ॥ तेणे करिने निश्चात्मक बुद्धि थाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान ने संतना द्रीढ बडे करिने अनी श्चात्मक
 बुद्धि धर्द जाय छे माटे जेने पोताना आत्मानुरुद्धुं करवुं होय तेने तो सावधान थईने अनी श्चात्मक बुद्धिनो त्याग करि
 ने निश्चात्मक बुद्धिराखिने इद्रपणे अमारा स्वरूपनो निश्चय करिने धर्म मां द्रद वरत वुं ने अनी श्चात्मक बुद्धि थाय
 ते वा संगनो ने ते वास्य भावनो त्याग करवो ॥ तो तेना जिवनो साक्षात्कार मोक्ष थाय छे ॥ एमां कांई संषय नयि ॥ पछे
 गाम बरुना भटलक्ष्मी रामे महाराजने प्रसन्न पुछुं जे धर्म ज्ञान वैरागने भक्तिनुं शुरुप छे ते कही ॥ पछे महाराज
 बो ल्या जे ल्यो एनो उत्तर करिये जे धर्मनुं रुप तो ए छे जे भगवाननी आता इद्रपणे पाववी अने ते आता कोई देवा
 काळे पण लेखामात्र लोपाय नहिं ॥ ए विरीते वरते तेनुं नाम धर्म कहे थाय छे ॥ अने ज्ञाननुं ए रुप छे जे जण देईने भ
 गवस्थाने जण गुण ते थकि नो खो एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूपमान वुं ते आत्मा केवो छे तो अछे द्रव्य भेद स
 खरूप सत्तारूप अविनाशी एवो छे ॥ एमजाणिने वरण आश्रमना तजातना मानने मुकिने सरवदुःख मान अ-
 पमानने विषे समभाव राखवो तेनुं नाम ज्ञान छे ॥ अने वैरागनुं रुप ए छे जे भगवाननी मूर्ति विना पीडने मत्स्या
 डारिक प्रकृतिनुं कार्य मात्र तेने विषे अत्यंत अरुचि वारते ॥ कहें तां तेने विषे वैराभाव वरते अने माई कसरव

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९३॥

मात्रनेकागविष्टा तुल्यजाणे तेने वैराग कहिये ॥ अने भक्तिनुं एरूप छे जे पोताना आत्माने ब्रह्मरूप मानीने कहे तां ब्रह्मरूप
पथईने परब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने विषे मद्वात्मज्ञाने सहित जे अत्यंत स्नेह तेने पराभक्ति कहिये अने ते
प्रत्यक्ष भगवाननी प्रसन्न ताने अर्थे निष्काम भावे देहे करिने तवधाभक्ति करे छे ॥ अने जे पराभक्तिने पा मे छे ॥ ते
पण पराभक्ति छे ॥ अने जे परोक्षपणे भगवान प्रगटन होय ने निष्काम भावे नवधाभक्ति करे छे तेने साधनभक्ति क
हिये ॥ ते एविरिते साधनभक्ति करतां करतां प्रत्यक्ष भगवान तेने मले छे ॥ पछे ते पराभक्तिने पा मे त्पारे ज तेनो आ
त्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ मारे जेने निष्काम भावे अनंत जन्म थयां परोक्षपणे साधनभक्ति करि रहो ॥ तेने ज प्रत्यक्ष भ
गवाननो संबंध थाय छे ॥ ने ते ज पराभक्तिने पा मे छे ॥ पण ते बिना सकाम भाव राखिने स जे एदलि भक्ति करे ॥
तो तेने प्रत्यक्षने विषे पराभक्ति थाय नहिं ॥ ते सारु निष्काम भावे पोताना आत्माना कल्याणने चार्थे अमारीने य
मारा संतनी से वा करवी ॥ ए ज पराभक्ति छे ॥ ने एने कांई करबुं रहे तुं नधि ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९ आगणिसें ॥ २२ ॥ बाविसना अषाढ सुदि ॥ २ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री
सोजिं चामध्ये पटेल अजु भाई वसंतदासने धरुत्तरादा बारी मे डिनी आगल चोक मांगा दित किये युक्त
होलिया उपर विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण क ह्या हता ने कंठ मां घणा क धोला पुष्पना
हारधारण क ह्या हता ॥ ने कान उपर पुष्पना गुच्छ धारण क ह्या हता ॥ ने पाषमां तोराल दकता हताने ललाट
ने विषे कंकुनो चोदलो क र्यो हतो ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथापणा क हरिभक्तनी सभा भूरा
ईने बेठिहती ॥ अने महाराजनी संध्या आरति थया पछी महाराज बोल्या जे सर्वेनां भलो एक वाता करिये
छे ये जे केदला क अधर्मि छे ते एम कहे छे जे ॥ वेद तो ब्रह्माये क ह्या छे पण वेद अनादिना नधि ॥ एम कहिने वेद

सोजिं चामध्ये
सि० ६२

॥ ९३ ॥

માં કહ્યા જે વર્ણાશ્રમનાધર્મ તેથી વિપ્રિત ચરતે છે ને વિજાને અષ્ટ કરે છે ને પોતે પળાવ્યા હાય છે ॥ ને એવા અધર્મિ એમ કહે છે જે અમા
 રું જ્ઞાન તો વેદથી પર છે ॥ ને તે જ્ઞાનની તો વેદને ગમન થિ એમ પા પિછે તે કહે છે ॥ પણ જે વેદ છે તે તો અનાદિના છે ॥ કેમ કે આ-
 ત્યંતિક પ્રત્યયને અંતે વેદે પરમાત્માની સ્તુતિ કરી છે ॥ ત્યારે પરમાત્માયે તે વેદની સ્તુતિને સાંભલિને જગતની ઉત્પત્તિ કર
 વા સારું અક્ષરમાં પ્રવેશ કરિને અક્ષર દ્વારે મૂલપુરુષ સામું જોયું ત્યારે પુરુષ જાગ્રતને પામિને પોતાને વિષે દ્વિતિ જે પ્રકૃતિ તેને
 જગાડિ અંતે તે પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ પ્રધાન પુરુષ થયા ને પ્રધાન પુરુષ થકિ મહત્ત્વ થયું ને મહત્ત્વ થકિ ત્રણ પ્રકારનો અદ્વંક
 રથયો ને ત્રણ પ્રકારના અદ્વંકાર થકિ ત્રો વિરાટ ત્વ થયા ॥ ને ત્રો વિરાટ ત્વ થકિ ત્રે રાટ થયો ॥ ને ત્રે રાટ થકિ બ્રહ્મા થયા છે ॥
 માટે બ્રહ્મા થકિ વેદ થયા કેમ કહેવાય કેમે કે પ્રથમ વેદે સ્તુતિ કરિ ત્યારે જગતની ઉત્પત્તિ થઈ છે ને ત્યાર પછિ બ્રહ્મા તો થ-
 યા છે ॥ માટે વેદ અનાદિના છે ॥ અંતે જે વેદ બ્રહ્માયે કહ્યા એમ કહેવાય છે તે તો વેદની કવિતા બ્રહ્માયે કરી છે ॥ તેણે કરિને
 દ્વે બ્રહ્માયે કહ્યા એમ કહેવાય છે ॥ જેમ કોઈ કવિ હોય તે કોઈ ભાગવતાદિક ગ્રંથ ઉપર પોતે નવિકાવ્ય કરે ત્યારે તે ગ્રંથ
 તે કવિનો કરેલો કહેવાય છે ॥ તેમ બ્રહ્માયે મૂલ અનાદિના વેદ હતા તેના ઉપર ફક્ત કાવ્ય કરી છે તેણે કરિને બ્રહ્મા-
 યે વેદ કહ્યા કહેવાય છે ॥ પણ વેદ તો અનાદિના છે ॥ તે વેદ શું છે તો પરમાત્માના સ્વરૂપને પરિપૂર્ણ પામવાનું જે જ્ઞાન તે
 નું નામ વેદ છે ॥ અંતે તે પરમાત્માના સ્વરૂપના જ્ઞાનને જે પરિપૂર્ણ પામે છે ॥ તે વેદ સૂત્તિક કહેવાય છે ॥ માટે પરમાત્મા-
 ના સ્વરૂપને તોષથાર્થ પરિપૂર્ણ પોતે પરમાત્મા એક જાણે છે માટે પરમાત્માના મુખની યાણિ તેનું નામ વેદ છે ॥ તે પરમાત્મા-
 એ પોતે પ્રથમ ત્વક્ષિનારાયણનામે અવતાર ધારણ કરિને પોતાના સ્વરૂપનું વેદ રૂપ જ્ઞાન આપ્યું છે ॥ માટે જગતમાં પણ પ્રથ-
 મ પરમાત્મા થકિ જ વેદની પ્રવૃત્તિ થઈ છે ॥ ને પછે તે ઉપર બ્રહ્માયે કવિતા કરી છે ॥ ને બલિ ત્યાર પછિ વ્યાસ જિયે પણ વેદ-
 ની કવિતા કરી છે ॥ ને તે વેદના જ અર્થ સારિ રીતે સર્વને સમજાય તેને અર્થે છૂના સ્ત્રક કહ્યાં છે ॥ ને તે શાસ્ત્રના જ અર્થ સા-
 રિ રીતે સરલ પળે સરવને સમજાય તે સારું શ્રીમદ્ભાગવતાદિક પૂરાણ કહ્યાં છે ॥ માટે વેદના સ્ત્રને પૂરાણ તેનો એક જ

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥९४॥

अर्थछे ॥ नेते सखे सत्य छे ॥ नेते थीपर कोई ज्ञान नथि ॥ दवे ते वेदमां शुकं छे तो ते परमात्माना स्वरूप ना ज्ञान ने पाम
वासा रुं कर्म उपासनाने ज्ञान कळं छे ॥ ते सत्पुरुषना मुख थकि कर्म उपासनाने ज्ञान ने सिद्ध करे तो ते आत्मा परमा-
त्माना स्वरूप ना ज्ञान ने पामे छे ॥ नेते निमुक्ति थाय छे ॥ अने जो असत्पुरुषना मुख थकि कर्म उपासनाने ज्ञान ने सांभज
शे तो तेना स्तिक भावने पामशे नेते जिवन कर्मांजशे ॥ हवे सत्पुरुष जे ते कर्म उपासनाने ज्ञान ने के विरति सिद्ध करावे
छे ॥ तो प्रथम कर्म कांड नुं ज्ञान आपे छे ॥ ते कर्म नण प्रकार नुं छे ॥ कर्म अकर्म ने विकर्म एव नण प्रकार नां कर्म छे ते मां कर्म
ते शुं तो सकाम भावे वेद विहित एतले वेद मां कक्षा प्रमाणे कर्म करवां ते नुं नाम कर्म कहे बाय अने वेद नी मर जादाने तो डि
ने जे कर्म करवुं ॥ ते नुं नाम अकर्म कहे तां अधर्म कर्म कहे बाय छे अने कर्म तो वेद विहित शुति स्मृति मां कळं छे ते प्रमा-
णे करवुं ॥ पण तिना फल नी ईछान राख वि ॥ कहे तां निष्काम कर्म करवुं ते नुं नाम विकर्म छे माटे सत्पुरुष जे ते मुमुक्षु ने
अधर्म कर्म नो त्याग करावे छे ॥ नेतेना आत्माना मोक्षने अर्थ निष्काम कर्म करावे छे ॥ अने ते निष्काम कर्म करिने अंतःक-
रण शुद्ध थाय छे ॥ पछे तेने ज्ञान आपे छे ॥ कहे तां देह आत्मानो विवेक कराबिने देह ने मिथ्या करि देखाडे छे ने आत्मा-
ने सत्य कहि देखाडे छे ने ते आत्माने अक्षर ब्रह्म साधे एकता करावे छे ॥ ते नुं नाम ज्ञान छे ॥ अने एवुं ज्ञान ने निष्काम
कर्म एवे ने सीद्ध कराव नारा पुरुष ज्ञान दाता ते नी उपासना करबि कहे तां ते नी सेवा करबि ते नुं नाम उपासना छे ने ते
ज्ञान दाता जे ते आत्मा बतावे ते प्रमाणे मन कर्म बचने वरतवुं ते नुं नाम कर्म छे ॥ अने ते निष्काम कर्म ने ज्ञान एवे उपास-
ना थकि सिद्ध थाय छे ॥ अने ते उपासना विना तो जिवनो मोक्ष थतो ज नथि ॥ अने ते उपासना विना कोई बात मी सिद्धि
ति नथि ॥ अने उपासना तो प्रथम थिठे रुच्य क्षर धाम ने पामे तो पण दृढ करिने राख बायोग्य छे ॥ ने ते उपासनाने राख शे
त्यारे जे ते अखंड स्वरूप ने पामशे ॥ पण ते विना कोई स्वरूप ने पमातुं ज नथि ॥ जे मघर ने माळे छे त्यारे प्रथम ते मां मो-
भना रे छे ॥ ने ते मो भने आधारे बे पडाल ना बलियो बांसडा ने नलियां रहे छे ने ते घर मार हेनारो स्वरूप ने पामे छे अने

सोजिना.
सि० ६२

॥९४॥

જો મોભનેકાદિના રહેતો તે ઘરમાં રહેનારો દર્બાર મરે ॥ ને વેપડાલનાં બલિયોવાં સહાને નલિયાના મૂકાનિકલિ જા-
 ય ॥ ને તેમાં રહેનારો મહાદુઃસ્વને પામે ॥ તેમ ઉપાસના છે તે તો મોભને ઢેકાળે છે ને કર્મ ને જ્ઞાન છે તે તે વેપડાલને ઢેકાળે
 છે ॥ તેમો મરુપ ઉપાસનાને આધારે કર્મ ને જ્ઞાન રહ્યાં છે ॥ અને જો ઉપાસનાનો ત્યાગ કરે તો કર્મ ને જ્ઞાન બેનો નાશ પ-
 ઈ જાય છે ॥ મારે જેને મોક્ષને પામવું હોય તેને તો પ્રથમ પીતે ઢેકાળે સુધિ ઉપાસના દ્રઢ કરિને રાવ વિપુળ ઉપાસનાનો કોઈ
 દહાડે ત્યાગ કરવો નહિ ॥ અને એકલિ ઉપાસનાને રાખે ને કર્મ ને જ્ઞાન નો ત્યાગ કરે તો પળ તે જિવનો મોક્ષ થાય નહિ
 ને મહાદુઃસ્વને પામે ॥ જેમ ઘર ઉપર મોભ એક ના રહે ને બલિયોવાં સહાને નલિયાં ન ચડાવે તો તેને સ્ત્રવ થાય નહિ ॥ તેમ
 ઉપાસના રાખે પળ જો કર્મ કાંડુરુપ ધર્મની દ્રઢ તાન હોય તો તેનું અંતઃકરણ કોઈ કાલે સુધ થાય નહિ ॥ અને અંતઃ-
 કરણ સુધ થયા વિના પોતાના આત્મ સ્વરૂપનું ॥ જ્ઞાન થાય નહિ ॥ ને આત્માના જ્ઞાન થયા વિના પરમાત્માનું સ્વરૂપ જ-
 ણાય નહિ ॥ ને પરમાત્માને જાણ્યા વિના મુક્તિ થાય નહિ ॥ એવિરીતે સત્પુરુષ જે તે કર્મ ઉપાસનાને જ્ઞાન સિદ્ધ કરાવિને
 જીવને મુક્ત કરે છે ॥ અને હવે જે અસત્પુરુષ છે તે જે તે કર્મ ઉપાસનાને જ્ઞાન તેમાં વિરુદ્ધ પળું દેરવાડિને જીવને નાસ્તિક
 ભાવ દ્રઢ કરાવે છે ॥ તે અસત્પુરુષ કેવિરીતે નાસ્તિક ભાવ અગાવે છે ॥ ને વિરુદ્ધ પળું કેવિરીતે દેરવાડે છે તો વેદમાં-
 જિવેશ્વર બ્રહ્મ જે પરબ્રહ્મ જે પરમાત્મા તેના ગુણ કહ્યા છે તે થા કર્મ ઉપાસનાને જ્ઞાનના ગુણ કહ્યા છે તે એક વિજાના
 ગુણ સ્વરૂપાલ દે છે ॥ કેહેતાં અવલ્યા છે તે કેવિરીતે અવલ્યા ગુણ છે તો જિવ જે તે કરતા છે ને અકર્તાય છે ॥ અને શ્વ-
 ર પળ કર્તા છે ને અકર્તા છે ॥ તેમાં જે ઢેકાળે જિવ કરતા છે તે ઢેકાળે શ્વ અકર્તા છે ॥ ને જે ઢેકાળે શ્વ કરતા છે
 તે ઢેકાળે જિવ અકર્તા છે ॥ તે જિવ કીયે ઢેકાળે કરતા છે તો કર્મ કરવાં તે ઢેકાળે જિવ કરતા છે ॥ અને કર્મના ફ-
 લને પામવું તે ઢેકાળે જિવ અકર્તા છે કેહેતાં કર્મના ફલને જિવ પોતાની મેલે પામિરાક તો ન પિમારે ફલ પામવા-
 માં જિવ અકર્તા છે ॥ અને શ્વ છે તે જે તે જિવ જેવાં જેવાં કર્મ કરે છે તેવાં તેવાં તેને ફલ આપે છે મારે જીવને ક-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥९५॥

मर्ना फल आषवांतेने विषे ईश्वर करताछे ॥ अने ईश्वरने कांई कर्म करवुं नथि माटे कर्म करवाने विषे ईश्वर अकरताछे ॥
अने ब्रह्मछे ते तो केवल अकरताछे ॥ केमके जिव ईश्वरने विषे माया नो संबंधछे त्यां सधि करता अकर्ता पणुं कहे या
यछे ॥ अने जो जिव ईश्वरने विषे धि माया दलि जाय तो तेने विषे धि करता अकर्ता पणुं पण दलि जाय ने केवल अक-
रतारुप अक्षर ब्रह्म थायछे अने जे परमात्माछे ते तो ॥ ॥ कर्तुं मकर्तुं ने अन्यथा कर्तुं समर्थछे ॥ ॥
हवे जीव के बोछे ॥ तो कर्म करे खरो पण तेनुं फल पामवुं ते जिवना हाथमां नथि ॥ माटे जिव पराधिनछे ॥ अने ईश्वरछे
ते जिव जेवां कर्म करेछे ॥ तेवुं फल ईश्वर आपिना के पण तेथी आछुं के बधारे अपाय नहिं माटे ते पण स्वतंत्र करता नथि
अने ब्रह्म तो केवल अकरताछे ॥ माटे ते थकि पण को ईनुं काम थाय नहिं ॥ अने जे परब्रह्म परमात्माछे ते तो कर
ताछे ॥ ते स्वतंत्र करताछे ॥ कहे तां जिव ईश्वर माया पुरुषने अक्षर ते सर्वे परमात्मा नीज ईछा होय तेम करवाने स
मर्थछे ॥ पण परमात्मा नी ईछा धिना कांई करवाने समर्थ नथि ॥ माटे परमात्मा स्वतंत्र करताछे ॥ अने बलि अक
र्ताछे कहे तां काल माया पुरुषादिक पास जगत नी उत्पत्ति स्थितिने प्रलय करावेछे ॥ पण पोते कांई नथि करता ॥
जेम राजाछे ते पोताना चाकर पास राज्यवुं काम चलावेछे ॥ पण पोते कांई नथि करतो तेम परमात्मा जे ते काय मा-
यादिक पास जगत नी उत्पत्ति स्थितिने प्रलय करावेछे ॥ पण पोते नथि करता ॥ माटे परमात्मा अकरताछे ॥ अने
बलि चहाय तेम करवाने समर्थछे ॥ कहे तां जिवने ब्रह्मरूप करवाने समर्थछे ॥ अने ब्रह्मना भाषने पाम्या होय
पण ते जो प्रत्यक्ष परमात्माना बचन थि वीरूद्र चरते तो तेने जिव करवाने समर्थछे पण बिजा को ई जिव ईश्वर ब्रह्म
ते थकि एकाम थाय नहिं ॥ जेम राजाछे ते पोतानी ईछामां आवे तो रंक जेवो जिव होय तेने पोताना दो लियानों चाक
र करिने राखे तो को ईनापी हाकेना कहे बाय नहिं ॥ अने दो लियानों चाकर होय ने ते जो राजा नी मरजिलो पे तो तेने रांक
जेवो करि मेले ॥ तेम परमात्मा जिवने ब्रह्म करिने ब्रह्मने जिव करे एवा समर्थछे माटे अन्यथा कर्तुंछे ॥ हवे ते जभ

सोजिना
सि० ६२

॥९५॥

गवानपरमात्मा पोताना स्वरूपनु ज्ञान जिवने आपिने ब्रह्मरूपकरवासां मा याने पार अक्षरमां रखाथ कामनुष्यस्वरूपनुधारणक
रेछे ॥ अने ते प्रत्यक्ष परमात्माने तो कांई कर्म करवुं नथि ने कांई पामवुं नथि ने तेने कोई कर्म बंधन करे एम नथि ॥ तो पण विज जि
वोने ज्ञान आपवासां मनुष्यनी पेदे सजाति पणे बरते छे ने जिवोने ज्ञान आपिने मायापर करे छे ॥ पछे जे अस तपुरुष छे ते अ
ज्ञानी मनुष्योने एम उपदेस करे छे जे सांभलो भाई कर्म करयां ते कर्म फलु ने भोग व्याधिना छुट को थाय नहि एम वेद मां कहुं
छे ॥ माटे रामकृष्णादिक भगवान तेणे दैत्य मा ह्या तथा जे जे कर्म करयां तेने भोग वयां पडरो ॥ एम अस तपुरुष कहें छे ॥
ते जिवने कर्म बंधन करे ते रयं पण जे नी आज्ञाये करिने कर्म करे तो पहे त्यानां अनंत जन्मनां कर्मनां बंधन ते थकि छुटि
ने जिव माया परथ ईने अक्षर धाम ने पामि जाय ॥ एवा जे प्रत्यक्ष परमात्मा तेने अस तपुरुष छे ते एम कहें छे जे ते कर्म करे छे ते
बंधन कररो ॥ एम जाणिने मायापर करे ॥ एवा जे परमात्मा तेने विषे दोष देखाडिने जिवने अस तपुरुष जे ते नर कना कुंड
मां नारवे छे ॥ पण एम अस तपुरुष न समजे एतो बध जिवोने मायापर करवासां सजाति भाव देखाडे छे ॥ पण ते
ने विषे मायानो लेखानथि एम अस तपुरुष जाणिश केनहिं ॥ माटे अस तपुरुष जे ते पणा क जिवनुं भुङ्करे छे ॥ अने व
लिकेट लाक तो एम कहें छे जे कछने करवुं होय ते करे ॥ जिवतुं सोचना शिदने धरे ॥ ॥ एम समजिने शुभक
र्मादिक भगवान नी प्रसन्न ताना साधन तेने पण त्याग करे छे ॥ पछे एवा नास्तिकने साधन कराववासां अस तपुरुष एम
कहुं के जो तु कर्म करि शतोज सरवने पामिना ॥ पण कर्म कथा विना कोई सरवम लरो नहिं ॥ माटे कर्म ज सरवना रा
ताछे ॥ एविरि ते कर्मने विषे आस्था बंधाववासां कर्म नी पुष्टि करि छे ॥ पण पछे अस तपुरुष कर्मने ज करता ठाया
एम अवतुं समजाविने अनादिक रता एवा जे परमात्मा तेने विषे पी आस्था उहाविने नास्तिक भाव अणाव्योने मो
क्षनो मारग बंधक स्यो ॥ एविरि ते अस तपुरुष जे ते कर्मने ज कर्ता जाणो छे ॥ अने ते कर्मना फलुना आपना रा एवा जे
परमात्मा उपासना करवा योग्य ने जे थकि आत्मानुं कल्याण थाय तेने त्याग करे छे माटे एम समजे तो मोक्ष जरखे

॥ श्रीगुरु
सिद्धांत
॥ ९६ ॥

होयईजायछे ॥ केमके जिवकर्मकरे खरोपणतेकर्मनुं फलपामबुं ते जिवनेपोतानाहाथमांनधिजे मखेदुखेतरमांखेद
करेखरोपणवरसादवरसाधिनामूलनिपजेनहिंतेवरसादइश्वरनाहाथमांछे तेमपरमात्मानीउपासनाने भक्तिवि-
नाजिवपोतानीमेले कर्मसजेएहलां करे तोपण तेनुंकल्याणथायनहिं ॥ अनेकदापिएकलिउपासनानेभक्तिहोय
नेतेनेकर्मकांडरूपधर्मनहोय ॥ नेदेहआत्मानेतुदाजाणिनेआत्मापोतानुंस्वरूपसमजतो नहोयतो तेनुंपणकल्याण
थायनहिं ॥ केमकेजेनेज्ञाननहोय ते भगवाननीसेवाकरतो करतोदेहनीपणसेवाकरवामांडो ॥ अनेतेदेहनेकोईसा-
सारापदार्थआपत्रो ॥ तोतेभगवाननेपद्मासु किनेतेनीसेवाकरवामांडो ॥ माटे तेनुंकल्याणपण नहिंथायतेसाहंभग-
वाननीउपासनानेतेनीआत्मारूपिकर्म ॥ नेआत्मापरमात्मानास्वरूपनुंज्ञानएत्रणेसंपूर्णजेनेहोतेनुंजकल्याणथरो ॥
माटेजेनेपोतानाआत्मानुं कल्याणकरबुंहोय तेनेदेहपर्यंतकर्मउपासनानेज्ञानएत्रणेधानां द्रवकरिने राखवां ॥ अ-
नेएत्रणेधानां संपूर्णक्यारे सिद्धथायछे ॥ नेसबलांक्यारेसमजायछे ॥ तोज्यारे एधिउपरपरमात्मापोतेप्रगटथायहोय
॥ तथापरमात्मानाएकांतिकपंचविषयनात्यागिसंततेप्रगटहोयनेतेनोआश्रयकस्तोत्यारेजतेनीसिद्धिथायछे ॥
नेसबलांसमजायछे ॥ नेतेजिवनो मोक्षथायछे ॥ माटे सर्वेवातनीसिद्धिध्यानोसमोआजतमारेआव्योछे ॥ तेसम-
जुहरोतेचेतरो ॥ नेसूर्यनेआसुरिहरो तेगोथांखात्रो ॥

॥ इति श्री गुरु सिद्धांत समाप्तः ॥

॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९ अोगुणिसं ॥ १२ ॥ बाविसनाश्र

षाडशुदि ॥ १२ ॥ द्वादशिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीसोजितरामध्येपटेवनधुभाईगिरधरभा-
ईनेचेरगादितकियेयुक्तपलंगउपरविराजमानपद्माद्वतानेसखेजरियानीवस्त्रधारणकस्याहतांनेललाटनेविषेककु-
नोचांदलोकस्योहतो ॥ नेसर्वेअंगमांपूषांनाआभूषणधारणकस्याहतां ॥ नेपोतानासुरबाषिदिनाआगलसाधुतथा
पणाकद्विभक्तनीसभाभराईनेबेरिहति ॥ पछेसर्वेहरिभक्तप्रत्येमहाराजबोल्याजेमनुष्यदेहनेपाम्योजेजिव

सोजितरा
सि ॥ ६३ ॥

॥ ९६ ॥

તેને સત્સંગ જરૂર કરવો ॥ અને સત્સંગ છે તે અતિ શુદ્ધ છે ॥ અને સત્સંગે કરિને જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ હવે સત્સંગ તે શું તો સત્યનો સંગ કરવો તેનું નામ સત્સંગ છે ॥ ને સત્ય શું છે ॥ તો એક આત્મા સત્ય છે ॥ ને વિજા પરમાત્મા રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તે સત્ય છે ॥ ને વિજા તે ભગવાનના એકાંતિક પંચ વિષયના ત્યાગિ નિવાસની કસંત તે સત્ય છે અને ચોથું એ અંગે નું પ્રતિપાદન જેવા સ્વામી દોય તે શાસ્ત્ર સત્ય છે ॥ અને એ ચારેનો મનઃક્રમ વચને સંગ કરવો તેનું નામ સત્સંગ કહિયો ॥ અને એ સત્સંગ થકિ પુત્ર દોષ દલે અસત્ય છે ॥ ને તે અસત્યનો સંગ કરવો તેનું નામ કુસંગ છે તે કુસંગે કરિને જિવનું ખુંડું થાય છે ને સત્સંગે કરિને જિવનો મોક્ષ થાય છે ॥ તે સત્સંગ ક્યારંદો છે ॥ અને કુસંગ ક્યારંદો છે ॥ તો માયા પરણાજે પ્રત્યક્ષ સત્ય રૂપ તેના સંબંધમાં સત્સંગ રહ્યો છે ॥ અને માયા પર કરે એવા જે સત્ય રૂપ તેને વિષે દોષના દેરાડના રાને પંચ વિષયને ભોગ્ય નારાને ધિજાને ભોગ્યાવનારા એવા જે અસત્ય રૂપ તેના સંગમાં કુસંગ રહ્યો છે ॥ હવે સત્ય પુરુષ કોણ છે ને તે કેવા છે ॥ તો ક્ષરને અક્ષર એવા આધાર એવા જે પરમાત્મા તે જે તે જિયોની ઉપર રૂપાકરિને પોતાનું સ્વરૂપ જનાધિને જિયોને માયા પર કરવા ને અર્થે ને પ્રથિ ઉપર એકાંતિક ધર્મનું સ્થાપન કરવાને અર્થે ને અધર્મનો ને અસ્તરનો નાશ કરવા ને અર્થે પોતાની સ્થિતિ ઇચ્છાએ કરિને પોતાના અક્ષર ધામમાં અરવંદર દ્વારકા પ્રથિ ઉપર રામ કૃષ્ણાદિક અવતારનું ધારણ કરે છે ॥ તે જ એક સત્ય રૂપ છે ને તેને સદ્ગુરુ કહે છે ॥ ને તેનાં જન્મ કર્માદિક સર્વે દિવ્ય છે ॥ ને કલ્યાણ કારિ છે ને અવતારાદિકના જન્મ કર્માદિકને દિવ્ય જાણીને તેનું ગાન કરે છે ॥ તે આત્મા માયાને તરિને બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ ને તે અક્ષર ધામને પામે છે ॥ હવે તે પ્રત્યક્ષ એવા જે સદ્ગુરુ રૂપ પરમાત્મા તે જે તે દયા કરિને વેદનું તત્ત્વ સાર એવું જે આત્મંતિક જ્ઞાન તે પોતાને ચરણે આવ્યા એવા જે જિવો તેને આપે છે ॥ તે જ્ઞાનનાં ચાર અંગ છે ॥ એક ધર્મ ॥ વિજ્ઞાન ॥ ત્રિનું વૈરાગ્ય ને ચોથું ભક્તિ એ ચારેમાંથી પ્રથમ મિલને ધર્મનો ઉપદેશ આપે છે ॥ તે ધર્મ તે શું તો અનાદિકાલ થયાં ઈન્દ્રિયોની રૂતિયો અનિયમ પળેવત્યાં છે તેને કરિને જિવને ધર્મનાં કાપણ્યાં છે ॥ તે પાપને બાલ્યને અર્થે નિયમ આપે છે ॥ તે નિયમ શું તો કાન ઈન્દ્રિયે કરિને ભગવાનની કથાવારતા

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૭॥

લિલાચરિત્ર તેનું શ્રવણ કરવું ॥ અને જગતનાં પાંચ વિષયનો ભોગ સંબંધિ જે ગ્રામ વારતા તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને તે વચાંદિ
યે કરિને ભગવાનના ચરણાર્ચિદનો સ્પર્શ પ્રિતિયે કરિને કરવો ॥ અને તે વિના વિષયા શક્તિયે કરિને સ્ત્રિપુરુષાદિકના
સ્પર્શનો ત્યાગ કરવો ॥ અને નેને કરિને ભગવાનને ભગવાનના ઇકોતિ ક વિષયના ત્યાગિ સંત તેનાં દરશન કરવો ॥ અને
સ્ત્રિયાદિકનાં રૂપજોવાં નહિ ॥ એવિ રિતે ઇંદ્રિયોની વૃત્તિયોને જગતના માં ઇંક વિષયને પાપરૂપજાણિને ત્યાગ કરિને તેને
ભગવાનના સ્વરૂપમાં રાચવા તેનું નામ ધર્મ કહેવાય છે ॥ અને તે ધર્મે કરિને ઇંદ્રિયોનાં પાપ સર્વના સપામિ જાય છે ને અંતઃક
રણ શુદ્ધ થાય છે ॥ અને એવિ રિતે ધર્મને વિષે દ્રઢતા વ્યારે થાય છે ॥ તે સત્ ગુરુરૂપે પરમાત્માને તેના સંત પ્રત્યક્ષ મલે છે ॥
ને તેનો આશ્રય જિવ કરે છે ત્યારે ધર્મને વિષે નિષ્ઠા વેસે છે ॥ પળ પરમાત્માને સંતમ વ્યાપિના કોઈને ધર્મ દ્રઢ થતો જ નથી
માટે ધર્મમાં દ્રઢતા થયે ॥ તે પળ ભગવાનની કૃપા જાણવી ॥ અને જેને ધર્મને વિષે નિષ્ઠા નથી ॥ અને જે મનની રચુશિ મોઝા
વે તેમ વાળે છે ॥ તેને ભગવાનનો કોપ જાણવો ॥ માટે જેને પોતાના આત્માનું કલ્યાણ ઇંછવું ॥ તેને પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન દ્વાતા એવા જે પ
રમાત્માને પરમાત્માના સંત તે નિઆત્તા બરાબર પાલવે ॥ અને જેને ધર્મની દ્રઢતા થઈ હોય તેને જ્ઞાન પાય છે ॥ પછે તેને સત્પુ
રુષ જ્ઞાનનો ઉપદેશ આપે છે ॥ જે દેહને આત્મા વેજુદા છે ॥ અને તેમાં જે આત્મા છે તે પોતાનું સ્વરૂપ છે ને તે આત્મા દેહાદિકનો
દ્રષ્ટા છે ॥ ને તે આત્મા સત્ય છે ને અવિનાશિ છે સ્વરૂપ છે પ્રકાશવાન છે જ્ઞાનરૂપ છે ॥ અને જે દેહ છે તે મિથ્યા છે ને જડ છે
દુઃસ્વરૂપ છે નર્કરૂપ છે અધકારરૂપ છે ॥ એવિ રિતે દેહાદિક પિંડ બ્રહ્માંડ તે પાપરૂપ જાણવું ॥ અને જેને જે જાણે તેથી તે જાણ
નારો જુદો હોય છે ॥ કેમ કે જ્યાં જાણ નારો હોય ત્યાં જાણવાયોગ્ય પદાર્થ હોય નહિ ॥ અને જ્યાં જાણવાયોગ્ય પદાર્થ હોય
ત્યાં જાણનારો હોય નહિ ॥ તેમ દેહને જાણનારો આત્મા તે દેહ નથી ॥ અને જાણવાયોગ્ય જે દેહ તે આત્મા નથી માટે દેહ
ઇંદ્રિયોને પાંચ ભૂત ॥ એ જે પંદર તત્ત્વનો સ્થૂલ દેહ તેને જાણનારો આત્મા છે ॥ તે આત્મા દેહથી જુદો છે ॥ અને તેમ જ ચાર અં
તઃકરણ ॥ મન બુદ્ધિ ચિત્ત ને અહંકાર ॥ અને પાંચ વિષય ॥ શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસ ને ગંધ ॥ એન વતલનો સૂક્ષ્મ દેહ તેને જા

સોજિંઆ
સિ. ૬૩

॥૧૭॥

णनारोआत्माछे॥ माटेतेथिपणआत्मानोखोछे॥ हवेस्थूलनेसूक्ष्मएबेदेहधीआत्माजुदोतोखरोपणतेआत्माकेबोछेएमपोते
 पोतानेजाणतो नथि॥ तेनजाणवारुपजेअज्ञान॥ तेअज्ञाननेपणआत्मायेजाण्युत्यारेतेअज्ञानथकिपणआत्मानोखो
 द्यो॥ केमकेअज्ञाननेपणआत्मायेजाणुमाटेजेनेजेजाणेतेथि तेजुदोहोय॥ एविरितेन्नणशरिधीनोखोपड्योएवोजेआत्मा
 तेकेबोछे॥ तोन्नणदेहनेजाणिनेतेथिनोखोपड्योएवोजेआत्मातेनएमअनुभयथायछे॥ जेदुअज्ञाननदिंत्यारेदुज्ञानछुं
 ॥ कहेतांदुब्रह्मछुं॥ नेदेहादिकसर्वमिथ्याछे॥ एमजाणिनेतेदेहादिकनाअभिमानवेछोडिनेपोतानाआत्मानेविषे
 द्रष्टस्थितिथायछे॥ एविरितेन्नणदेहातितथईनेआत्मानेविषेजेदुपणमानुं॥ तेनेतुरियापदकहेबायछे॥ अनेतेनेम-
 हाकारणदेहकहिये॥ माटेतेमहाकारणनेजाणनारोपणआत्माछे॥ माटेतेथिपणआत्माजुदोछेएविरितेदेहआत्मानोवि-
 चैककराबिनेतेदेहधीनोखोपाडिनेआत्मसत्तानेपमाड्योएवाजेप्रत्यक्षसद्गुरुतेवैरागकरायछे॥ अनेवैरागविनामा-
 पादछतिनथि॥ केमकेएककोरेपोतेआत्माछे॥ नेएककोरेदेहादिकमायाछे॥ माटेमायादृष्टिमांज्यांसुधिआवे
 त्यांसुधितेनेकोईकदहाडेबंधनकरेवरीमाटेतेमायानेदालषानेअर्थचारप्रकारनाप्रलयनोविचारन्यापेछेजे॥
 नित्यप्रलय॥ निमित्तप्रलय॥ प्राकृतप्रलय॥ तेआत्यंतिकप्रलय॥ एचारप्रकारनाप्रलयघडेकरिनेपिंडब्रह्मांडा-
 दिकनासपामिजायछे॥ अनेजेनेएषुज्ञानथायतेनेजगतदृष्टिमांआवतुंनथि॥ अनेतेनेजगतदेखायछेतोपणजे
 मझांझयांदेखायछेतोमदेखेछे॥ पणजेमझांझयांमिथ्याछेतोमजगतमिथ्याछे॥ नेबस्तुगतेकांईनथि॥ अनेते
 मिथ्याभ्रांतियेकरिनेजोवासनारद्विजशेतोकोटानकोटियुगसुधिजन्ममरणनेपामधुंपडशेएविरितेमहापाप्म
 पजाणिनेपिंडब्रह्मांडादिकसर्वपदार्थनेविषेअत्यंतअरुचिकरवि॥ कहेतांतेनेविषेवैराभावकरवो॥ अनेजेने
 जगतपदार्थनेअभोवथयो॥ तेनेवैरागकहियेअनेएवाज्ञाननाआपनाराएवाजेप्रत्यक्षपरमात्मानेतैनाएकां-
 तिकसंततेनेविषेप्रितिकरवितेनुंनामभक्तिकहेवायछेहवेतेपरमात्माकेकाछेतोचौदलो कनुंएकब्र-

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥९६॥

झांड ॥ ते चौदह लोकनां नाम ॥ अतल, वितल, सुतल, तला, तल, रसा, तल, महातल, नेपाताल ॥ एषां सात लोक कहे ठांछे ॥ ने
भूर्लोक, भुवर्लोक, स्वर्गलोक, मर्लोक, जनलोक, तपलोक, सत्यलोक ॥ एसात लोक उंचां ॥ ए चौदह लोकनु एक
ब्रह्मांड कहे वायछे ॥ अने एवां एवां अनंतकोटि ब्रह्मांड छे ॥ तेनो करताने कारण एक सबल ब्रह्म रूप प्रकृति पुरुष छे ॥
अने एवां अनंतकोटि प्रकृति पुरुष छे ॥ अने ते सर्व प्रकृति पुरुष अक्षर ब्रह्मना को कहेवाने विषे लिखि नथई जायछे ॥
जे म दिवसने विषे रात्रि लिखि नथई जायछे ॥ तेम अक्षर ब्रह्मना प्रकाशना को कहेवाने विषे अनंतकोटि प्रकृति पुरुष-
रूप सबल ब्रह्मते लिखि नथई जायछे ॥ अने एवुं जे शुद्ध चैतन्य ब्रह्म अक्षर तेनो आत्मानुं स्वरूप छे ॥ अने एवि स्थितिने पाया
ते ब्रह्म रूप मुक्त छे ॥ अने एवां अनंतकोटि अक्षर ब्रह्म रूप महा मुक्त तेना स्या भिने तेना आधार ने ते सर्व मुक्तने अ-
खंड स्वना आपनारा परब्रह्म परमात्मा छे ॥ ते परमात्मा जे ते अत्यजे वाजिबोने पोताना स्वरूपनुं तान आपिने
अक्षर ब्रह्म रूप महा मुक्त पद विने पमाडवा सारुं पोते अक्षर धाममां अखंड रक्षाधका स्वईच्छाये करिने आपथि उप-
र मनुष्याकृतिनुं धारण करे छे ॥ अने ते प्रगट भगवान ने भगवानना संत मुक्तनो जे जिष आश्रय करे छे ॥ तेने अभ-
य पदनुं दान आपे छे ॥ एवां अद्भुत महिमा वा त्याजे भगवान ने भगवानना संत ते आज प्रगट छे ॥ अने एयो जे प्रत्य-
क्ष परमात्माने संतनो महा मोटो उपकारने द्याने कृपा तेने जे जिय जाणे छे ते तो प्रत्यक्ष भगवान ने भगवानना संतनो
आश्रय तत्काल करे छे ॥ नेपोताना जिवात्मानुं काम सुधारि ले छे ॥ अने एवां रवरा प्रत्यक्ष परमात्मानो तो सर्वने ए-
कधार रख छे ॥ बाईने रख छे ॥ भाईने रख छे ॥ ब्राह्मणे रख छे ॥ क्षत्रिने रख छे ॥ वैश्यने रख छे ॥ शुद्रने रख छे ॥ ब्र-
ह्मचारिने रख छे ॥ यान प्रस्थने रख छे ॥ संन्यासिने रख छे ॥ एविरिते चार वर्णने चार आश्रमवाला सर्व मनुष्योने
प्रत्यक्ष सुदृष्टान दृष्टानो रख छे ॥ केम के ते सर्वने मांथे अहंनि करिने जन्म मरण रख छे ॥ ते प्रत्यक्ष परमात्मानो ज्ञा-
न विना बिजा को दिसा धन करे तो पण जन्म मरण टले नहि ॥ त्यारे की ईएम आसंका करे जे परमात्मा विना बिजा को

सोजिना
सि० ६३

ईसत्पुरुषमले तो तेने ज्ञाने करिने सुत्युदले केनदले ॥ तो त्यांकदिये छे ये जे प्रत्यक्ष परमात्माना श्रीमुरषना ज्ञान बिना तो
 सुत्युदले जनहिं ॥ केमके आत्माने परमात्माना स्वरूपना साक्षात्कार ज्ञान बिना सुत्युदल तुं नधि ॥ अने आत्माने परमात्मा
 तो मायाधिपरछे ॥ माटे जे जे मायामांदोय तेणे मायापरनु ज्ञान साक्षात्कार करा बिना काय नदि ॥ केमके जे नुं ज्ञान पो
 ताने परिपूर्ण थयुं नदीय ते नुं ज्ञान बिजाने केम आपिद्रा काय ॥ न आपिद्रा काय ॥ ते मजेने आत्मा परमात्मानु ज्ञान थयु
 नधि ॥ ते बिजाने आत्मा परमात्मानु ज्ञान केम आपिद्रा के अने जे ने एक चार आत्मा परमात्माना स्वरूपनु साक्षात्कार
 ज्ञान थाय छे ॥ ते आत्मा देह मु किने भगवानना धामने पा मे छे ॥ ते पछे पाछो फरिने पृथ्वि उपर देह धरिने ज्ञान आपवा
 आवतो नधि ॥ अने जे जन्म धरे छे ॥ तेने हजि परिपूर्ण ज्ञान थयुं नधि ॥ माटे पो ताने हजि परिपूर्ण ज्ञान थयुं नदीय ते बि
 जाने काय ज्ञान आपिद्रा के ॥ न ज आपिद्रा के ॥ माटे परमात्मा बिना बिजा कोई थकि आत्मा परमात्मानुं आत्यंति-
 क ज्ञान आपा तुं नधि ॥ ते सारुं ॥ ॥ कर्तुं म कर्तुं ने अन्यथा कर्तुं समर्थ ॥ ॥ एबा जे परमात्मा पर ब्रह्म
 ते पो ते जिबोनी उपर कृपा करिने ज्ञान आपवा सारुं पो तानी स्वई छापी अक्षर धामने विवेदिष्य मूर्तिमान रक्षाथ के
 पृथ्विने विषे मनुष्यने दृष्टि गोचर थाय एबा रूपनुं धारण करे छे ॥ पछे पो ताने चरणे आब्या एबा जे दै विजिनी ते ने पूर्व कसो
 जे धर्म तेने विषे बराबर वरताये छे ॥ अने ते धर्म माथि कोईने तुगारे फेर पडे छे तो तेने परमात्मा पो ते शिक्षा करे छे ॥ ते
 चार चरणे चार आश्रम वात्सा सर्व मनुष्योने माथे परमेश्वर नो बांधे लो धर्म रूपी काय हो छे ॥ अने ते एक परमात्माने मांथ
 कोईनो काय हो नधि ॥ केमके परमात्मा तो मायापर छे ॥ अने बिजा जिबो तो सर्व मायामां छे ते जे मायामांदोय ते मा-
 यामां मोह पा मे छे ॥ अने परमात्माना दृष्टि मां तो माया छे जनहिं ॥ माटे परमात्माने कोई का छे मोह था तो ज नधि ॥ ते
 सारुं एक परमात्माने माथे विधि निषेध नधि ॥ अने परमात्मा बिना बिजा देव ब्रह्मादिक सर्व ते मांथे विधि निषेध छे
 अने जे परमात्मानो वा दृष्टिने विधि निषेधने तो डिने वरते छे ते तो महा पापि छे ने तेने नास्ति कजाणवो ॥ अने ते तो

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९९॥

जेसंगतेकुसंगछे॥तेकुसंगिकेवाछे तो सतपुरुषे जिवोना कल्याणनेअर्थेधर्मज्ञानवैरागादिकसाधनबताव्यांछेतेसाधनने
कुसंगिअबलाप्रवर्तविछे॥केहेतांसतपुरुषधर्मकरिनेइद्वियोनेनियममांरखावेछे॥त्यारेतेनेअसत्पुरुषएमउपदेश
करेजेभाईकोईनियमराखवोजनहिं॥अनेजेनियमराखेछेतेतोअपूराछे॥एमकहिनेनियमनेतोडावेछे॥नेजिवोनेअ
धर्मनेमार्गेचलाविनेनर्कनाकुंडमांनारखेछे॥अनेसत्पुरुषजेतेजिवोनेआत्मानुज्ञानकराववासारुंदेहआत्मानोधि
बेककराविनेआत्मानेपोतानुस्वरूपसनावेछेनेदेहनास्तरयनो त्याग करावेछे॥त्यारेतेनेअसत्पुरुषशुकहेछेकेभाई
सांभलोआत्माकोणेदीदो छे॥माटेखाधुपिधुओत्पपेहेसुतेजरखंछे॥एमसमजाविनेदेहनास्तरयनोजुपायक
रावेछे॥अनेतेमां धर्मअधर्मपापपुंन्यनेगणतानधिनेमहाअधर्मनेमार्गेचलावेछेनेकेटलाकभोला लोकोनेअ
ष्टकरेछे॥अनेसत्पुरुषजेतेचारप्रकारनाप्रलयनोविचारआपिनेसर्वेमाईकपदार्थनेविषेधिवैरागपमाडेछे
नेपदार्थनोत्यागकरावेछे॥नेएकभगवाननेविषेप्रितिकरावेछे॥त्यारेतेनेअसत्पुरुषशुकहेछेकेभाईआगल
कोणजोईआव्युछेमाटेआजस्तरभोगव्युतेरखंछे॥एमकहिनेकेवलपदार्थनेविषेलोलुपकरावेछेअनेसत्पु
रुषजेतेसर्वजगतनाकरताहर्ताएवाजेपरमात्माभगवानतेनीमहात्मेसहितभक्तिकरावेछेतेनेअसत्पुरुषशुकहे
छेजे॥भाईघटघटमांबोलेछेतेपरमात्माछे॥बलिबिजोकोणपरमात्माछे॥एमकहिनेअसत्पुरुषजेतेसत्शा
स्त्रनेसत्पुरुषनासत्सिद्धांतथकिअबलावाक्योबोळिनेकेवलचोरयोनर्कनोमारगप्रवर्तावेछेमाटेएवीजात
नांवचनबोलताहोयतेनेअसत्पुरुषजाणया॥अनेतेनेचंडालद्वयजाणिनेतेनासंगनोत्यागकरवोअनेसुध
धर्म॥सुधज्ञान॥सुधवैरागनेसुद्धमहात्मेसहितपरमात्मांनीभक्तिएचारसाधननेदृढकराविनेब्रह्मनेविषेस्थिति
करावनाराएवाजेसत्पुरुषतेनेसद्गुरुजाणया॥नेतेनेकल्याणदाताजाणया॥अनेएवासद्गुरुपरमात्मानेतेनासं
ततेनेजिवनप्राणजाणिनेतेनोद्वंद्वआश्रयकरवोनेतेनीआत्मांमनक्रमवचनेवर्तवुं॥अनेएवाप्रत्यक्षभगवान

सोजिंजा
सि-६९

॥९९॥

ने भगवानना संतनो आश्रय करे ॥ त्पारे जजिवनुं कल्याण थरो ॥ अने ते भगवानपण सर्व जिवनुं कल्याण करवा सा
 रुं प्रथी उपर प्रगट थाय छे ॥ माटे ते प्रगट भगवान तो त्या गि गृहस्थ बाई भाई सर्वे ना गुरु छे ने सर्वे ने उपदेश आपवाने
 समर्थ छे ॥ ने सर्वे नी सेवाने ग्रहण करे छे ॥ ते दया करि ने सेवानुं ग्रहण करे छे ॥ ने दया करि ने उपदेश आपवे छे ॥ ते कोई
 बाई भाणस होय ने ते एमक देजे मारे भावे करि ने थाल करि ने अथवा करावि ने जमाडुवा छे ॥ तो ते नो थाल दया करि ने जमे
 छे ॥ ने ते ने ज्ञान आपवे छे ॥ ने ते नाकामादिक दोष नो नाश करे छे ॥ अने स्त्रियो ने उपदेश आपि ने ते नी सेवानुं ग्रहण क
 रि ने निरले परदेवाने तो एक प्रत्यक्ष परमात्मा जस मरथ छे ॥ अने ते स्त्रियो ने पण एक प्रत्यक्ष परमात्मानि ज सेवा कर
 वा योग्य छे ॥ ने ते प्रत्यक्ष परमात्मान उपदेश थकि ज स्त्रियोनुं तो कल्याण थाय छे पण ते परमात्मा बिना बिजा कोई ने उपदे
 श करि ने के बिजा कोई नी सेवाये करि ने स्त्रियोनुं कल्याण थाय नहिं ॥ ने ते प्रत्यक्ष भगवान बिना स्त्रियो बिजा पुरुष नी सेवा
 करे छे के बिजा कोई नो उपदेशा सां भले छे ॥ तो ते स्त्रि पुरुष बेय भ्रष्ट थाय छे ॥ ते सुजे एवामोटा कहे वाता होय ॥ पण
 स्त्रियादिक विषय नी वासना वा त्या होय ते नी सेवा करे के तेनुं ज्ञान स्त्रियो सां भले तो ते भ्रष्ट थाय ने ते स्त्रि पुरुष बे
 कल्याण ना मारग थकि पडि जाय छे ॥ ते पूर्व के रत्ना क नारदादिक मोटा मोटाने ॥ स्त्रि पुरुष ने परस्पर संबंधे करि ने भ्र
 ष्ट थाय छे ॥ ने ते ने कलंक लग्या छे अने परमात्माना अवतार जे राम कृष्णादिक ते तो स्त्रियो ने उपदेश करि ने ॥ ने स्त्रि
 यो नी सेवाने ग्रहण करि ने निरले परदा छे ॥ अने ते स्त्रियोनुं पण साक्षात्कार कल्याण थयुं छे ॥ माटे एवाम्हा उपकार्य
 रुप जे प्रत्यक्ष परमात्मा भगवान ते ने विषे जे दोष परठे छे ॥ ते तो महा पापी छे अने ते नो जे जे संग करे ने ते नी जे वात सां भ
 ले ॥ ने ते नी वात ने माने ते जिय नर्क मां जाय छे माटे जे ने पोताना आत्माना कल्याण ने ईच्छुं ॥ ते ने एवाम कृष्णादिक ने
 विषे दोष ना देखाडनारा जे आसर ते नो संग करयो नहिं ॥ ने तेनुं कलुपण माननुं नहिं ॥ ने ते निना कालेना भान धर
 तां प्रत्यक्ष सहुरु रुप हरि ते नो आश्रय बाई भाई सर्वे ने दृढ करयो ॥ अने बिजा पोताना सगा संबंधि स्त्रियो पुरुष होय

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૦॥

તે સર્વેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશ્રય કરવો ॥ ને સેવા કરાવવી ॥ અને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંત જિવને મલવાવણા જરૂર મ
છે ॥ અને તેવો સમો પોતાને પ્રાપ્ત થાય ત્યારે તો પોતાનું અતિ મોટું ભાગ્યમાનીને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો અર્ચનું સેવાને સમાગમ
રાવવો ॥ અને તે સેવાને સમાગમમાં જે જે અંતરાય કરે તેને નાશુ જાણિને તેનો તત્કાલ ત્યાગ કરવો ॥ ને પોતાનાં માં બાપ ત
થાનાં તંજા તકુલ કુદુંબ તથા કોઈ પોતાનો સ્વભાવ રૂપાદિક જે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા તથા સમાગમ કરવામાં અંતરા
ય કરે તેનો તત્કાલ ત્યાગ કરવો ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્વંદ્વ આશ્રય કરવો ને પોતાના આત્માનું કામ સ્પષ્ટારિ લેવું ॥
જમનુષ્યદેહનો ઉત્તમ લાભ છે ॥ અને એમ જે નિષિ પ્રજાતાને પ્રગટ ભગવાનને ભગવાન થી જે જે છેદેર દેહે તે તો મહા મુરવ
છે ॥ ને તે તો આત્મચાતિ છે ॥ ને તેનું કલ્યાણ કોઈ કાલે થવાનું નથી ॥

॥ ૬૬ ॥ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમા
પ્રત્યક્ષ ॥
॥ શ્રીહરિઋણાય નમો નમઃ ॥ ૨૨ ॥ વાવિસ
ના આષાઢ શુદ્ધિ ॥ ૧૫ ॥ પુરણ માસિ ને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિઋણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિંતરા મધ્યે વ્યાસ કુબેર જિશ્વર
ને પેર દક્ષણાદેવાર આરડાની આગલ ચોકમાં ગાદિ તકિયે યુક્ત પલંગ બિછાવિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વ
જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ ને કંઠમાં આરાના પુષ્પના ઘણા કદાર સોભિરહ્યા હતા ॥ ને હાથને વિષે વાજુને ગજ
રાધારણ કર્યા હતા અને બેકર્ણ ઉપર પુષ્પના ગુચ્છ સોભિરહ્યા હતા ને પાદમાં બે કોરે તોરાલુ દકતા હતા ને પોતાના મુરવ
ર્ષદિની આગલ સાધુ તથા ઘણા કદાર ભક્તની સભા મરાઈને બેઠિદતિ ॥ પછે પટેલ કાશિ ભાઈ પ્રાગ ભાઈ યે મહારાજ
ને પ્રણામ પૂજું જે દેવિને આસ્કરિ બે પ્રકારના જિવ જોને કરિને થયા હશે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે દેવિને આસ્કરિ બે પ્રકાર
ના જિવ અનાદિના છે તે બ્રહ્માયે પ્રથમ સૃષ્ટિ કરિ તે દિવસ થિજ આસ્કરિને દેવિ બે પ્રકારના જિવ રૂપ નાથ યા છે એમ જા
ણમાં પળવ્યું છે ॥ માટે બે પ્રકારના જિવ અનાદિના છે કેમકે બ્રહ્મા ને વિષે ત્રણ ગુણ રહ્યા હતા ॥ તે તમો ગુણે ક
રિને જે અષ્ટિકરિ તેમાં આસ્કરિ જિવ રૂપ નાથ યા છે ॥ ને જે રજો ગુણે કરિને અષ્ટિકરિ તેમાં દેવિ આસ્કરિ મિશ્રિત જિ

સોજિંતરા
સિદ્ધાંત
॥૧૦૦॥

॥૧૦૦॥

૩૪૮૩ થયા છે ॥ અને જે સત્વગુણે કરિને શ્રદ્ધા કરિ તેમાં દૈવિ જિવિ થત્યથા છે ॥ મારે દૈવિને આસ્કરિ બે પ્રકારના જિવ અનાદિ
 ના છે ॥ પછે બલિકાશિભાઈએ પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ એ આસ્કરિ જિવનું કલ્યાણ થાય કે ન થાય પછે મહારાજ બોલ્યા જે આ
 સ્કરિ જિવનું કલ્યાણ તો કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ અને કલ્યાણ તો દૈવિ જિવનું જ થાય છે ॥ અને જે બ્રહ્માના રજોગુણ થકિ શ્રદ્ધામાં
 આવી આવજે દૈવિ આસ્કરિ ॥ મિશ્રીત જિવ તેને જો આસ્કરિ જિવનો સંગ થાય તો તે જિવ આસ્કરિ થઈ જાય છે ॥ અને જો તેને
 દૈવિ જિવનો સંગ થાય ॥ તો તે જિવ દૈવિ થાય છે ॥ ને તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જે અનાદિના દૈવિ જિવ છે ॥ તે તો આસ્કરિ
 નો સંગ કરતા નથી ॥ ને તે કોઈ કાલે આસ્કરિ થાય જ નહિ ॥ અને જે અનાદિના આસ્કરિ જિવ છે તે કોઈ કાલે દૈવિ થતા નથી
 ને તેનું કલ્યાણ થતું નથી ॥ અને જે દૈવિ આસ્કરિ મિશ્રીત જિવ છે ॥ તેને આસ્કરિને સંગે કરિને ॥ આસ્કરિ ભાવ આબ્યોહોય ॥
 અને તેને પાછો સત્પુરુષનો સંગ થાય તો તે જિવ દૈવિ થાય છે ॥ અને તેનું કલ્યાણ થાય રવતું પણ જે અનાદિના આસ્કરિ જિવ છે તેનું
 તો કલ્યાણ થતું જ નથી ॥ હવે આલોકમાં દૈવિને આસ્કરિ બે પ્રકારના જિવ છે ॥ તેને સ્મૃત રવવાની ઇરિત છે જે દૈવિ જિવ
 હોય તે અંતઃકરણને પોતાને વસવરતા છે ॥ અને જે આસ્કરિ જિવ છે તે અંતઃકરણને વસવો તે વરતે છે ॥ તે જે દૈવિ જિવ છે
 તે તો પોતાના આત્માના કલ્યાણને અર્થે ઈંદ્રિયો અંતઃકરણને ભગવાનના ભજનમાં જોડે છે અને જે આસ્કરિ જિવ છે ॥
 તે ઈંદ્રિયો અંતઃકરણને વસવઈને માયાનું કાર્ય જે સ્થિ છે તેને ભજે છે ॥ તે દૈવિ જિવ ભગવાનને ભજિને ભગવાનના અક્ષ
 રધામમાં જાય છે ॥ અને આસ્કરિ જિવ સ્થિને ભજિને નરકમાં જાય છે ॥ તેમાં ભજન કરવાનાં ગુણ અંગ છે ॥ એક પ્રિતિયે
 કરિને ભજે છે ॥ ને બિજું સ્કરિ વિરપણે ભજે છે ॥ ને બિજું જ્ઞાને કરિને ભજે છે ॥ તેમાં જે દૈવિ જિવ છે તેને પ્રિતિ તુ અંગ દોય
 તે પ્રિતિયે કરિને ભગવાનનું ભજન સેવાસ્મરણ ધ્યાન કરે છે ને ભગવાનને આધિન થઈને ભગવાનની આજ્ઞામાં વરતે છે
 તથા ભગવાનના આકાંક્ષિક નિરવાસની કસંત તેની આજ્ઞામાં વરતે છે ॥ પણ દૈવિ જિવ ભગવાનને ભગવાનના સં
 તની આજ્ઞા કોઈ દીવસ લોપે નહિ ॥ અને ઈંદ્રિયો અંતઃકરણને ભગવાનની સેવામાં જોડે છે ॥ એવિરિતે ભગવાન

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૧॥

ની આત્મામાં વરતે છે તેને પ્રિતિવાલોદૈવિજિવજાણયો ॥ અને આ સ્ફુરિ જિવને પ્રિતિવું આંગ હોય તે માયા રૂપ જે સ્થિતે ને વિ
ષે પ્રિતિયે કરિને જોડાય છે અને તે આ સ્ફુરિ જિવ સ્થિતિ આગ લગ્ન પ્રિતિયે કરિને દિન આધિન પળે વરતે છે ॥ અને તે સ્થિતિ થકિ
થઈ જે પ્રજા તેને વિષે પળ અતિશો પ્રિતિયે કરિને વશ થઈ જાય છે ॥ અને તે પ્રજાને કાંઈ કવિ દ્વિતીયે છે ॥ ત્યારે તે આ સ્ફુ-
રિ જિવ અતિશો પરિતાપને પામે છે ॥ અને તે સ્થિતિ ને સ્થિતિ થકિ થઈ જે પ્રજા તેની સેવામાં હાજરુ મોરદે છે અને તેનું વચન લે-
શ માત્ર લોપે નહિ ॥ એવિરિતે સ્થિતિ ને સ્થિતિ થકિ થઈ જે પ્રજા તેને આધિન વરતે છે તથા બુદ્ધિ રૂપ જે સ્થિતિ ને તે બુદ્ધિ રૂપ સ્થિતિ થકિ
ઉત્પન્ન થઈ જે ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણ રૂપ પ્રજા તેને આધિન વરતે છે ॥ અને તે ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણના વિષયમાં લો લુપ વરતે છે ॥
એવિરિતે આ સ્ફુરિ જિવ માયાને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાય છે ॥ અને દેવ જે દૈવિ જિવ ને સૂરવિરપણાનું અંગ હોય તે સૂરવિર-
પણે ભગવાનને વિષે જોડાઈ જાય છે ॥ અને ભગવાનની સેવા કરવામાં ને આત્મા પાલવામાં કોઈ અંતરાય કરવા આવે તો તે-
નો સૂરવિરપણે નાસ કરે છે ॥ ને કોઈ નોરો અધોરો કાચ નહિ ॥ અને તેનાં ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણ ભગવાનની આત્માને વિષે થરથર
કંપે છે જે રથે ભગવાનને મગાવવાના સંતની આત્મા લો પાચ નહિ ॥ એવિરિતે દૈવિ જિવ સૂરવિરપણે ભગવાનને ભગવાનના
સંતની સેવાને ભક્તિ કરે છે ॥ અને આ સ્ફુરિ જિવ હોય તે સૂરવિરપણે માયામાં થિ ઉત્પન્ન થઈ જે બુદ્ધિ તથા સ્થિતિ ને ભજે છે
અને તે સ્થિતિ આત્મામાં થરથર કંપે છે ને જેમ સ્થિતિ કહે તેમ કરવાને સૂરવિરપણે તત્પર રહે છે ॥ અને ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણ તે
બુદ્ધિ રૂપ જે સ્થિતિના છોકરા છે તેની સેવામાં તત્પર રહે છે કહેતાં ઇન્દ્રિયો જે જે વિષયની ઇચ્છા કરે છે તે તે વિષય તેને ભોગ
વાવે છે ॥ અને તે વિષય ભોગ વગામાં ધર્મ નિયમ નિતિ અનિતિ તથા વેદ લોક તેની મર્યાદા આદિ જે જે અંતરાય કરે તેનો
તતકાલ ત્યાગ કરે ॥ અને અનિયમ અનિતિ અધર્મ માં પ્રવર્તે તેને આ સ્ફુરિ જિવ જાણયો ॥ અને જે દૈવિ જિવ જાણે તે-
જાણે કરિને ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક સંત તેને ભજે છે ॥ અને દૈવિ ભક્ત જાણે કરિને જિવના રૂપને જાણે ॥
સ્થિતિના રૂપને જાણે ॥ માયાના રૂપને જાણે ॥ બ્રહ્માના રૂપને જાણે ॥ પરબ્રહ્માના રૂપને જાણે ॥ ભગવાન કરતા છે ॥ અકર

સો જિવા
સિદ્ધિ

॥૧૦૨॥

ताछे तेनेजाणे ॥ सगुणकहेबायछे तेनेजाणे निरसुणनेजाणे साकार भगवानछे तेनेजाणे निराकारकहे तेनेजाणे ॥
 एकदेशिपणुंजाणे ॥ सर्वदेशिपणुंजाणे ॥ एविरितेसर्वना रूपनेजाणिने मायानापरपंचनो त्यागकरिनेपोतेब्रह्मरु
 पयइने ॥ प्रत्यक्षएवाजे ज्ञानदातापरमात्मा भगवान तेनीसेवाभक्तिषेकरिने तेनेविषेजोडाईजायछे नेते भगवानभि
 ना बिजेक्याई तेनेबासनाकेप्रितिहोयनहिं ॥ एषोहोयतेनेज्ञानीदैविजिबजाणयो ॥ अनेजेआस्सरिजिवहोय
 तेज्ञानेकरिनेमायानेभजेछे तेकेविरितेभजेछे तोतेविषयभोगबवाने विषेरसनाणगारादिकने विषेकुशलहो
 य ॥ अनेमायानापदार्थनेमेलविबहुजाणतोहोय अनेजगतमांराजनीतियोने नानाप्रकारनी कामदारियो तथाफो
 जदारियो तथावकिलातो तथापटलाईयो तेनेबहुकरिजाणतोहोय अनेतेमां धर्मअधर्म पापपुंन्यनीतिअनीति
 कांईनगणतां मायानापदार्थ मेलविनेपोताने घेरगाम ग्रासकरिजाणेने पोतानीस्त्रिछोकरानेअर्थमेडियोह
 वेळियो कराविजाणे तथा स्त्रिछोकराने घरांणांवत्सपहेराववां ॥ तथाछोकरांओनेपरणाववां तेणेकरिनेस्त्रिछो
 करानेलाडलडाववां तेमांडहापणदारहोय ॥ अनेपोतेपंचविषयने भोगविने देहेकरिने स्वरिरहेवुं ॥ नेस्त्रिछोक
 राने विषयभोगबावीने स्तरवीरारववां तेने विषे कुशलकेहेतांदाह्याहोय पणतेआस्सरिजिव भगवान भजवामां
 केसंतनासमागम करवामां के तेनीसेवा करवामां के धर्म नियमपालवामां समजताहोयनहिं ॥ जेमदैविजिबजा
 नेकरिनेमायानेमीथ्याजाणिनेतेमाईक विषयनेभोगबवामां समजतानधि ॥ केहेतांसाईकविषयनेकोईदिवस
 भोगबतानधि ॥ तथासाईकपदार्थ भोगां करवामां पणसमजतानधि ॥ तेमआस्सरिजिव भगवान भजवामां नेधर्म
 पालवामां समजेनहिं अनेएवाआस्सरिवुंकल्याणकोईकालेथतुंजनधि ॥ केमकेआस्सरिजिवहोयतेसत्पुरु
 षकल्याणदाता प्रगटथाहोय तेनीपासेसमागम करवाआवेजनहिं ॥ अनेकदापिआस्सरिजिव सत्पुरुषपा
 सेजाणेअजाणेआवे ॥ तोतेसत्पुरुषनेविषेथी दोषनुंजग्रहणकरीने उटलोपाभोजपोटलो चांधेछे ॥ जेमकाग-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०२॥

डो छे ते गायनाउपर बे शिने छांदा जखो ले छे तथा बगलो छे ते गंगा जिमां जईने मांछलां मारे छे तेम आस्सरि जिव होय ते सत्
पुरुष पासे जईने दोष ने जखो ले छे ॥ पण अस्सरि जिव भगवान के भगवान ना निरवासनीक संत ते नो गुण ले जनहिं मारे भा
स्सरि नुं कल्याण थुं नथि ॥ अने एवा अस्सरि स्वभाव जे ने विषे जहाय ॥ ते नो संगक ल्याण नाख पवाला ने कर्यो नहिं ॥ अने
विषय ना त्यागि ने धर्म ज्ञान वैराग ने प्रत्यक्ष भगवान नी भक्तिये युक्त एवा जे भगवान ना भक्त संत ते नो समागम ने तेनी
सेवा करवि ॥ अने जे दैवि जिव होय ते तो सत्पुरुष नो अवगुण लिये जनहिं ॥ अने दैवि जिव तो सत्पुरुष नो आशरो करि ने
तेनी आज्ञा मां रदि ने पोताना आत्मानुं काम संधारि ले छे ॥ अने जे एवा अनादि दैवि जिव होय ते ने सत्पुरुष नो समा
गम थया अगाउ कांई क धर्म नियम ने विषे थो डिघणि गाफला ईये करि ने रवो दुंदोय पण ते ज्यारे मगर भगवान के भग
वान ना निरवासनीक पंचविषय ना त्यागि संत मले छे ॥ त्यारे ते दैवि जिव तत काल ते अधर्म अनियम नो त्याग करि ने
सत्पुरुष ने विषे प्रितिये करि ने तथा ज्ञाने करि ने तथा स्वरुपि रपणे जो डाई जाय छे ॥ ने धर्म नियम नी दृढता करे ने तेनुं अं
तः करण इंद्रियो भगवान ने संत नी प्रसंता होय ते मकरेवा लागे छे ॥ एबिरी ते जे अनादि ना दैवि जिव होय ते नो लक्षण
छे ॥ मारे जे ने कल्याण ने ईछुं ते ने दैवि जिव ना गुण जोईने ते नो समागम कर्यो ॥ अने जे जिव आस्सरि ना स्वभाये युक्त
होय ॥ ते नो संग कर्यो नहिं ॥ एबिरी ते समजि ने जे जिव अमारि भक्ति करवो ने अमारी आज्ञा पालवो तथा अमारा एक
तिक संत पंचविषय ना त्यागि ने निरवासनीक तेनी सेवा करवो ने तेनी आज्ञा मां वरतवो तेनुं साक्षात्कार कल्याण प
रो ॥ अने अमारी ने अमारा संत नी सेवाने आज्ञा पाल्या पिना को ईनुं कल्याण थुं नथि ने थनो पण नहिं अने जे अनादि
ना दैवि जिव छे ते प्रत्यक्ष मुने ओलखे छे ॥ ने अमारी आज्ञाने अमारा संत नी आज्ञा मां दैवि जिव यथार्थ वरते छे ॥ ने तेनुं
कल्याण थाय छे ॥ अने जे आस्सरि जिव होय ते परो क्षपणेशात्म मां क ह्या प्रमाणो धर्म नियम जप तप करता होय ने वि
षय ना रागि ने पारव दि एवा जे बैराधारि साधु संन्यासि तेनी सेवा करता होय पण तेणे प्रत्यक्ष अमारी आज्ञा मां रदे

सोजिंवा
सि० ६४

॥१०२॥

દેવાયનહિ ॥ તથા મુને ઓલચિ પળાકેનહિ ॥ તથા મારા નિરવાસનિકસંત તેને પળતે આસરિ જિવ ઓલચિ શકેનહિ તથા તે-
 ની આજ્ઞા પળતે પાલિ શકેનહિ ॥ ને તેનું કલ્યાણ પળ થતું નથિ ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના નિરવાસનીકસંત તેની આજ્ઞા ય-
 થાર્થ પાલે છે ॥ તેજ દૈવિ જિવ છે ॥ ને તેનું આને આજ્ઞા કલ્યાણ થશે ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને અમારા નીરવાસનિક પંચવિષ-
 યના ત્યાગિ ધર્માનંદ સ્વામિ તથા અક્ષર મુક્તાનંદ સ્વામિ જેવા સંત તેની આજ્ઞા લોપે છે તેજ આસરિ જિવ છે ને તેનું કલ્યાણ કો-
 ઈ કાલે થતું નથિ ॥ માટે રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તેની આજ્ઞા પાલે છે ને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સંત તેની આજ્ઞા પાલે
 છે તેનું જ કલ્યાણ થાય છે ॥

॥ ૬૬ ॥ શ્રીમુખ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિક-

ણાયનમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૨ ॥ બાવિસના આષાઢવદિ પડવાને દિવસ મહારાજ શ્રી

હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી સોજિંત્રામથે વ્યાસકુબેરજી દેશ્વરને ઘેર દક્ષણાદેવાર ઓરડાની રવેશમાં ગાદિતકિયા બિ-
 છાવિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આભૂષણ સો-
 મિરત્યા હતા ॥ ને કેકુનો ચાંદલોક સોહતો ને પોતાના મુરવાર્વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિભક્તની સભા ભરાઈ ને
 બેઠિહતિ પછે મહારાજ સર્વે હરિભક્ત પ્રત્યે બોલ્યા જે સર્વે ને અમે પ્રણપુષ્ટિ ચે છે એ તે જેને ઉત્તર આવડે તે કરજો ॥ તે પ્રણ-
 છે જે ત્રણ પ્રકારના ભગવાનના ભક્ત છે તે ત્રણ પ્રકારકિયા સોઉત્તમ મધ્યમને કનિષ્ઠ ધણ પ્રકારના ભક્ત છે તેમાં ઉત્તમ ભક્ત
 નાં કેવાં લક્ષણ છે ॥ અને મધ્યમ ભક્તનાં કેવાં લક્ષણ છે ને કનિષ્ઠ ભક્તનાં કેવાં લક્ષણ છે તે કહો ॥ પછે તેનો ઉત્તર હરિ
 ભક્તે કરવામાં ડ્યો પળ કોઈને આવડ્યો નહિ ॥ પછે સર્વે હરિભક્તે કહ્યું જે મહારાજનો ઉત્તર તો તમે કરશો ત્યારે થશે
 પછે મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ મહાપ્રભુ જિ બોલ્યા જે કનિષ્ઠ ભગવાનનો ભક્ત હોય તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા ભક્તિ સમાગ-
 મ કરે ॥ પળ પોતાના મનની રુશિ પ્રમાણે કરે ॥ અને તેના મનના ગમતાથી બિજિરિતે અમે પંડે કરાવિયે તો તેને કરે નહિ
 ને તેમાં દરેક પ્રકારની યુક્તિ કરિને અંતે જતા પોતાના મનના ધાત્યા પ્રમાણે કરે ॥ પણ તે પિયધારે કરે નહિ ॥ એવી રીત-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१०३॥

नांजेनांलक्षणहोय तेनेकनिष्ठभक्तजाणवो ॥ अनेजेमध्यमभक्तहोय तेभगवाननेसंतनागमताप्रमाणे भगवाननीसेवा-
भक्ति समागमकरेपण तेमांड्रियोनेप्रीयलागेएबिसेवाभक्तिहोय तेकरवामांबहुराजिथाय ॥ नेतेनेउमंगेथिकरेअने
द्वंद्वियोने प्रियनहोय तेमाराजिनथाय ॥ अनेतेसेवानेकरेतोरवरोपणश्रद्धायेरहित अणमणतोथको करे तेद्वंद्वियानेप्रीयेने-
अप्रियतेशुंतो अमनेजलनोप्यालो भरिनेपावोहोय तोदोडिनेराजिथकोपाय ॥ तथाअमनेकांईक मिठामेवाफलफला-
दिकजमाडवुंहोय तोउमंगेथिजमाडे ॥ अनेजोअमारो दिसाएजवानो लोटोउटकयोहोय तथाअमारिपिचदा निउटक
वीहोय ॥ तोतेबेक कठणपडे ॥ नेअणमणतोथकोउटके ॥ एविरितेप्रीयअप्रिय माराजिपो नेकुराजिपो जेनेहोय अनेतेने
अमेजेआत्ताकरिये तेमकरेतोरवरोपण तेनेसेवानेविषे सारोनरसो भावरह्योहोय तेनेमध्यमभक्तजाणवो ॥ अनेजेउत्तम
भक्तहोय ॥ तेतोप्रत्यक्ष भगवाननीसेवानेविषे सारोनरसो भेदसमजेजनहिं ॥ अनेतेनेतो भगवानीजेजेसेवाभक्तिहोय
तेनेपोतानुंमोदुं भाग्यमानिने राजीथकोकरे ॥ अनेबलिजेउत्तमभक्तछे ॥ तेने निचिसेवामलेत्यारेतो मनमांघणोरा-
जिथाय ॥ कैमके भगवाननीसेवाछे तेनेविषे तोउंचोनीचो भावनथि ॥ अनेप्रत्यक्षभगवानने प्रत्यक्ष भगवाननीसर्पजे जेसे
वाहोय तेतोजिषवीअनंतजन्मना पापनेवालिनेभस्मकरिनेजिवने तत्कालब्रह्मरूपकरे एबिछे तोपण द्वंद्वियोनाजोवा
मांउंचोनिचो भावआवेछे ॥ तेमाटेउंचाभावने विषे मननेकांईकमानरहेछे अनेनिचाभावनेविषे निरमानिपणुरहेछे ॥
जेमजेअमारो थालकरतोहोय तेना आगलअमाराथालनां वासणउटकतोहोय तेनिरमानीरहेछे नेथालकरनाराने
मानरहेछे ॥ माटेजेउत्तमभक्तछे तेभगवाननीसेवानेविषे उंचोनिचो भेदनथी समजता ॥ तथापिनिचिदे लमलेतो
पोते आनंदनेपामेछे ॥ अनेतेतो जेमअमारिआत्ताहोय तेप्रमाणेजकरे ॥ नेतेमांज परमआनंदनेपामे एथांजेनांल-
क्षणहोय तेनेउत्तमभक्तजाणवो ॥ एविरितेउत्तममध्यमने कनिष्ठभक्तनांलक्षणछे ॥ पण हबेतमनेएकबिजुंम-
श्रपुछुंछुं ॥ जेकनिष्ठभक्तछे तेनेमध्यमथवानोशोउपायछे ॥ अनेजेमध्यमभक्तछे तेनेउत्तमथवानोशोउपायछे तेकहे

सोजिज्ञा
सि०६५

॥१०३॥

पछे तेनो उत्तर कोई धी धयो नहिं ॥ पछे महाराज बोल्या जे सांभलो अमे तेनो उत्तर करिये ॥ जे कनि एने मध्यम बेय भक्त
ने उत्तम थवानो उपाय एछे जे तेने उत्तम भक्त ना जेबा गुण पोताने बिषे धारवा ते केविरिते गुण धारवा तो जे मउत्तम भ
क्त भगवान नीसे वाखदा महात्मे सहित देहे करिने करे छे ॥ तेविरिते भगवान नीसे चाकरवानो पोताने मनमां भाव
धारवो ॥ अने भावे करिने प्रथम तो जे बीरिते उत्तम भक्त देहे करिने भगवान नीसे वाकरे छे ॥ तेविरिते पोताने भगवा
न नीसू तिनिं दैया मां धारिने भगवान नी मान सि पूजा करवि ॥ ते एकवार सवार मां स्तना उदिने आसन उपर बैसिने जेबा
भगवान ने पोते दिठा दोय तेवाने तेया दैया मां धारिने कहे तां मनमां भगवान ने संभारिने तेने एम जाण बुजे भगवान
पोह्या दता ॥ ते जाग्या पछे ते भगवान ने बेदाथ जोडिने माथुं चरणार्थि दमां नमाविने पगे लगवुं ॥ पछे को मलदातण
प्रभूजिने आपवुं ॥ ने सो नानी पीचदानी पासे मुकवि ने एक गर्भ जलनो लोरो भरिने आगल मुकयो पछे एम जाण बु
जे प्रभूजिये दंत धायन करिने दातण चिरिने उलुतारि तेने पछे पोते जलनो लोरो लेईने दातण नीचि र धोवराविने
ते चिरो ने प्रभूजिना दाथ मां थिलेई लेबी ॥ पछे प्रभूजिने मुख मंजन करावुं ॥ पछे मुखार्थि दलुवा सारुं एक स्वे तरु
माल आपवो ॥ पछे मुख लुईर ह्या एटले चारवडियो प्रभूजिने पेहेरवा आपवी ने एक जलनो लोरो भरिने बैर भोमिये
प्रभूजी जायत्यां पोताने भेगा जवुं ॥ पछे जलनो लोरो मुकिने पोताने पाछुं बलवुं ने प्रभूजि बहिर भोमिये गया छे ए
म मनमां धारवुं पछे जाण बुजे बहिर भोमिये जईने प्रभूजि आब्या ते सामा दोडिने लोरो प्रभूजीनो हाथ मां थिलेई ले
वो ॥ पछे बाजोठउपर रेसम नो चाक लोबि छाविने तेउपर प्रभूने बिराज मान करवा ॥ पछे बिजोगरम जलनो लोरो
भरिने मटोडिलेईने प्रभूजिना हस्त कमल धोवराववा ॥ ने कोग लाकराववा ॥ चरणार्थि दधोईने ते प्रभूजिना चरणार्थि
दने कोरे स्वेत वस्त्रे करिने लोवा ॥ पछे फूले लते ल अंतर दूध दहिं इत्यादिक पंचाभूते करिने प्रभूजिनुं अंग चो छिने प
छे उना पाणिनी कुंडियो भरिने लोरा बते प्रभूजिने नवराववा ॥ ने पछे एक स्वेत वस्त्रे करिने शरिर लुईने पछे एक स्वेत

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१०४॥

धोयेलो कोरोखे सप्रभुजिने पड़ेखा आपवो ॥ ने एक बिजो गुलाबि को रालो स्वेतरखे स ओदया आपवो ॥ पछे रुपानी चाखडियो पहे
रवा मोटा आगत्त मुकवि ॥ ने एक रुपानी छडि प्रभुजिना दस्त कमलमां आपवि ॥ पछे एमजाण बुंजे प्रभुजि चारख डियो उपर
चडिने पधाखा ॥ ते एक सुंदिर मंदिर मां से ज पदंग तथा हिंडो लाखाट बिछा विने ते उपर प्रभुजिने विराजमान करा ॥ पछे
केशर चंदन नी आड प्रभुजिना ललाटने विषे क रवि ॥ ने कंकु नो चंदलो करवो ॥ पछे भारे भारे वस्त्र धारण करावयां ॥ अनेर तु
प्रमाणे पुष्प सुवर्णादिक ना आभूषण प्रभुजिने धरावयां ॥ पछे दुध घें डाबर फिटो परा पाक गुंदर पाक दुध पुरीयो साकर आ
दिक अनंत प्रकार ना मेवामिठाई ते प्रभुजिने जमवा आपवुं ॥ पछे जलपान कराविने ॥ पछे सो पारी एले चि काथो चुनो
पान आदिक सुखवास जमवा आपवो ॥ पछे धूप दिये करिने आरति उतारवि ॥ ने पछे दंडवत् परकं मा करिने पछे प्रभु
जिनी स्तुति करवि ॥ जे हे दीन बिं धुंदया सिंधु हे भक्तवत्सल ॥ हे अधम उधारण ॥ हे पतित पावन ॥ हे चरणंगत प्रति
पाल ॥ हुं तमारे शरणे आब्योछुं ॥ ते हे प्रभु मारा अंतराचुजे कामलो भस्वाद स्नेहने मानते थकि मारि रक्षा करजो ॥
तथा शब्द स्पर्श रुप रसने गंध ॥ एजे पांच विषय नी वासना ते थकि मारि रक्षा करजो ॥ के हे तां विषय नी वासना टालजो
॥ अने तमारा चरणार्थि दने विषे मारे प्रितिथजो ॥ तथा तमारा संतने विषे प्रितिथजो ॥ अने देहने विषे अद बुद्धिने देह
संबंधि पदार्थने विषे ममत्ता बुद्धि ॥ ते नो नास करजो अने तमारा चरणानीने तमारा संतनी मुने अखंड सेवा आपजो ने ते से
वाने विषे मारे अतिशो भावथजो ॥ अने तमारा संत पंचविषय ना त्यागि तेने विषे प्रितिथजो ॥ एद लां वाना मुने दया
करिने आपजो ॥ एविरिते मन बडे करिने सवारमां भगवाननी मूर्तिने संभारिने मानसि पूजा करवि ॥ ने ते भगवान जाणि
ये आपणा उपर मसन्न थया ते उभाथईने आपण ने बाधमां घा लिने मर्या ते एक बार मलबुं ॥ बे बार मलबुं ॥ एविरिते जे ट
लो पोताने प्रेम उपजे ॥ ते टली बार भगवानने मलबुं ॥ पछे पोतानुं काम काज नाहावुं धोवुं पोतानी देह क्रिया करवि ॥ अने
त्यार पछि बिजिबार भगवाननी मानसि पूजा करवि ॥ ते मां मोटा भात भातना पाक शाकादिक पकवान करिने थालज-

। सो जिं चा
सिद्ध ५

॥१०४॥

માડવો ॥ ને ધૂપદિવ્યાર્તિસ્તુતિદંડવત્ પ્રક્રમા કરવું ॥ ને પછે પ્રભુજિને મુરબાસજલપાન કરાવિને પછે યોદ્ધાડવા બિંજળો લે-
 ર્દને વાળો નાચવો ॥ પગચંપિકરવિ ॥ ને એમ જાણવું જે માતા આત્મારૂપિ મંદિરમાં ભગવાન અરયંડરદ્યા છે અને તે જ ભગવાન બહાર
 રામકૃષ્ણાદિક રૂપે મનુષ્ય સ્વરૂપે દરજાન આપે છે એમ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની માનસિ પૂજા મહાત્મે સદિત ગદગદકં
 ઠેથઈને કરવિ ॥ અને તે વિજરી તે જે મઘદે તે પ્રમાણે સાંજની વરવતે ભગવાનની મૂર્તિને મનમાં સંભારિને માનસિ પૂજા કર-
 વિ ॥ અને જે એવિરિ તે ભગવાનની માનસિ પૂજાનો અભ્યાસ કરે તો તે ભક્તનું કનિષ્ઠપણું અને મધ્યમપણું મદિને તે ઉત્તમ ભક્ત
 થાય છે અને તે ભક્તને પછે દેહે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવાને વિષે અતિશોભદ્વાદ્દિ પામે છે અને તે ભક્તને વિષે ઉત્તમ ભ-
 ક્તના ગુણ આવીને નિવાસ કરે છે ॥ અને તેને કનિષ્ઠપણું ને મધ્યમપણું ટલિ જાય છે ॥ ને ઉત્તમ ભક્ત થાય છે કેમ કે જે જે કામક-
 રવું હોય ॥ તે કામનો પ્રથમ મનમાં ઠરાવ થાય છે ॥ પછે તે કામ દેહે કરિને થાય છે ॥ અને મનમાં જે કામ પાંચું હોય તે કામ દેહે ક-
 રિને થતું નથી ॥ માટે ઉત્તમ ભક્ત થવાનો એજ ઉપાય છે ॥ જે પ્રથમ તો ઉત્તમ ભક્ત ના જેવા ગુણ પોતાના મનમાં ધારવા ॥ કહે તો
 ઉત્તમ ભક્ત જેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા દેહે કરિને પ્રત્યક્ષ કરે છે ॥ તે વિરિ તે પોતાને મનમાં ભગવાનની મૂર્તિને ધારિને ભ-
 ગવાનની માનસિ પૂજા કરવા માટે ત્યારે તેને પછે દેહે કરિને ભગવાનને ભગવાનના નિર્યાસની કસંતની સેવા કરવાની
 અડચણ રહેતી નથી ॥ માટે જે ને ભગવાનનો ઉત્તમ ભક્ત થવું હોય તેને ભગવાનની માનસિ પૂજાની ત્યે નિયમે સદિત કર-
 વી ॥ અને તે ભગવાનની માનસિ પૂજા કરે છે તેનો જિવ અતિશોભદને પામે છે ને તેને ભગવાનને વિષે અતિશો પ્રેમ થાય છે ॥
 અને જેને ભગવાનને વિષે પ્રેમ થાય છે તેને ભગવાનની સેવાને વિષે કોઈ જાતનો અંતરાય રહેતો નથી ॥ અને તે ભક્ત ભગવા-
 નનો ઉત્તમ ભક્ત થઈને ભગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥ માટે જે ને ભગવાનના ઉત્તમ ભક્ત થવું હોય તેને ભગવાનની માન-
 સિ પૂજા કરવિ ॥ એજ ઉત્તમ ભક્ત થવાનો ઉપાય છે ॥ માટે ભગવાનના ભક્તને ભગવાનની માનસિ પૂજા કરવિ ॥ અને ભગ-
 વાનની માનસિ પૂજા કસ્યા વિના ભગવાનના ઉત્તમ ભક્ત કોઈ કાલે થવાવું જ નથી માટે જેને ઉત્તમ ભક્ત થવું હોય તે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०५॥

अखंडस्वरूपने पामयुं होय तेने अमारि मूर्तिने संभारिने तेजमूर्तिनी मानसि पूजा प्रथम कबुं ते प्रमाणे नित्ये करवी ॥ अने
जेने भगवानने विषे खरो प्रेम होय तेना थकि जमानसि पूजा थाय छे अने जेने भगवानमां प्रेम न होय तेना थकि भगवा-
ननि मानसि पूजा थति नथि ॥ माटे जेने अमने प्रसन्न करवा होय ॥ तेने देहे करिने पोतानी श्रद्धा पोच प्रमाणे अमारिने
अमारा निरवास निक संतनी सेवा करवि ॥ अने मानसि पूजा तो नित्ये प्रेमे सहित करवि ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् ॥
१९ ॥ ओगणिसे ॥ २२ ॥ बाविसना अषाढवदि ॥ २ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसोजितरा
मध्ये व्यासकुबेर जिईश्वरने घेर दक्षणादे बाह्यार डे लामां गादिये युक्त पलंग उपर विराजमान थया इताने सर्वे जरि
यानी बस्त्रधारण कस्यां इतां ॥ ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण सो भिरह्यां इतां ने ललाटे ने विषे कंकुनां चांद लोक-
योहि तो ने संध्या आर्तिने समे पोताना मुखार्चि दनि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बेगी हति
पछे महाराजनी आर्ति धून्क स्या केडे ॥ पढे ल नरसिंह भाई द्वारकां दासे प्रह्म पुछुं जे हे महाराज प्रत्यक्ष भग-
वानपृथ्वी उपर विराजतो होय त्यारे तेनो आसरो करवामां जिवने लोकनी त्याज नुं मान ॥ तथा मत पंधनुं मान
आहुं आवे छे ॥ माटे ते साने करिने प्रत्यक्ष भगवाननो आसरो थतो नथि ॥ अने सर्वे शास्त्र एमक दे छे जे साक्षात्क-
र प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्ण आदिक नो द्रष्टव्यो आसरो कस्या विना जिवनुं क त्याग थतुं नथि ॥ माटे प्रत्यक्ष महात्मा
पुरुषनो ॥ आश्रय करवामां आहुं आवना हं एवुं जे मानते के मंदले ते कपा करिने क हो ॥ पछे महाराज बो त्याजे मा-
नट लवानो तो एउपाय छे जे बहार द्रष्टि नो त्याग करिने अंतर द्रष्टि करे कहे तां सत्य असत्यनो विचार करे तो मान ले-
ना मात्र हे नहिं ॥ अने जिवने बेप्रकारनी द्रष्टि छे ॥ एक बहार द्रष्टि छे ॥ ने बिजि अंतर द्रष्टि छे ॥ ते मां प्रथमतो जिवमा-
त्रनी बहार द्रष्टि छे ॥ ते बहार द्रष्टि मां मान रसुं छे ॥ अने अंतर द्रष्टिने विषे लेना मात्र मान रहे तुं नथि ॥ हवे बहार द्रष्टि ते

सोजितरा-
सि० ६६

॥१०५॥

भुं तो मिथ्या पदार्थने सत्य मानवुं ॥ तेनुं नाम ब्रह्म द्रष्टीछे ॥ केहे तां मिथ्या एवो जे स्थूल देह तेने जिब जे ते पो तानुं रूप मानीने इहि
 यो अंतःकरणे करिने पिंड ब्रह्मांडादिक जे जे देखायछे ॥ तेने विषे सत्यता भावे करिने तेने भोग बबानी वासनाछे एज जिब
 नी बह्म द्रष्टीछे ॥ माटे ते मिथ्या खो रिद्रष्टीछे जे मरे लये नी गाडि मां बेग होय तेने एम भासेछे जे मारगने कदि ब्रह्म होय ते चाल
 जायछे ॥ कहे तां चालती तो होय गादि ॥ पण ते गाडि मां बेस नाराने जो बा मां एम आवे जे मारगने कारे आ बा राग्यो बाव लिखा
 दृष्ट्यादिक ब्रह्म होय ते दोह्यां जायछे ॥ एम गाडि मां बेग होय तेनी दृष्टि मां आवेछे पण ते मिथ्या द्रष्टीछे एने एतो जो बामान
 बह्म द्रष्टीछे ॥ पण दृष्ट को ईद बाडो चाले नदि ॥ एम अंतर द्रष्टि करिने जुबे केहे तां विचार करे तो एम खबर पड़े जे एतो आप-
 णी गाडि चालि जायछे ॥ तेणे करिने ते दृष्टादिक चालतां देखायछे ॥ पण ते चालतां नथि ॥ अने बलि गाडि मां बेस नारो
 विचार करे तो तेने एम अनुभव थाय जे अमरा बावणी गाडि मां बेग होय तेने थोडिक वार त्यागेत्यारे नडि याद आवेछे ने प
 छे थोडिक वार थायत्यारे बड़ो दर्द आवेछे ने त्यार पछि बलि सरत आवेछे ॥ ने पछे मुं बार्द आवेछे ॥ माटे जो गाडि चाल
 जति न होय ॥ तो ते तेनो हेर के म आवे ॥ न आवे ॥ माटे विचार करे तो एम जाणे जे आपण बेग छैये ते गाडि ज चालेछे पण
 ब्रह्म चालतां नथि ॥ एम विचार द्रष्टी करिने जुबे तेने द्रष्ट अनुभव थायछे ॥ ते म ए तो द्रष्टां तने तेनुं सिद्धांत छे जे जि-
 ब जे ते अतने करिने देह रूपि चालति गाडि मां वासनाये करिने बेग छे तेणे करिने मिथ्या रूप जे पिंड ब्रह्मांडादिक ने विषे
 सत्यता भासेछे तथा मत पंथनुं बंधन रहेछे ॥ तथा लोक नीला ज आवेछे ॥ तथा वरणाश्रमनुं मान ॥ दृष्ट्यादिक कथने-
 कथकारनुं मान ते देहा भिमानि निद्रष्टि मां आवेछे पण ते सर्व मान मिथ्या छे जे म गाडि मां बेस नारो ने दृष्टादिक
 मिथ्या चालता देखायछे ॥ तेम देह रूपी गाडि ने मिथ्या अहंकार करिने पिंड ब्रह्मांडादिकनुं मान द्रष्टी मां आवेछे तथा म
 तपंथादिकनुं मान तथा वरणाश्रमादिकनुं मान ते देहा भिमानि निद्रष्टि मां आवेछे ॥ पण जो पो तानुं सत्य सत्य रूप जे आत्मा
 तेनो विचार करिने अंतर द्रष्टि करे तो तेने एम भासे जे हुं तो आत्मा छुं ॥ हुंचै तन्य छुं अविनासि छुं ॥ अमर छुं ॥ स्वरूप छुं

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત.
॥૧૦૬॥

તેમારેઆત્માનેમતપંથવરણઆશ્રમનધિ ॥ તથાનાતજાતદેશગામઆત્મા ને હેજનહિં ॥ અનેનાતજાતવરણઆશ્રમતથા
મતપંથાદિકતોદેહનાઆચહે ॥ તેદેહતો મિથ્યાહેમારેદેહનેલેઈનેજેજેમાનમોટમ્ય લાજઆબરુંમાનીહેતેતોસર્વેમિ
થ્યાહે ॥ કેમકેદેહમિથ્યાહેતોદેહસંબંધિજેદરુંજેદરુંમાનમોટમ્યતેપણસર્વેમિથ્યાહેઅનેણુંજેમિથ્યામાનતેમાન-
જોપ્રત્યક્ષભગવાનનોઆશ્રયકરવામાંઆડુંઆવેતોતેમાનનેમહાપાપરુપજાણવું ॥ કેમકેમાનેકરિનેમહાત્માપુરુષ
નોઆશ્રયકરોનહિં ॥ તોતેનેચોરાસિમાંજવાનુંથશે ॥ પછેતેનેચોરાસિમાંકુતરાનાશ્રવતારઆવશે ॥ ગધાડાનાકાળઢા-
નાઅવતારઆવશે ॥ ત્યારેનિરમાનીપણેઘરોઘરમટકવુંપડશે ॥ નેમહાદુઃરયભોગવવાંપડશેઅનેતેમાંકાંઈઅર્થસરોન-
હિં ॥ અનેપૂર્વેપણઅનંતવારનિચાનિચાચંડાલાદિકનાદેહધરિનેધણફનીઆગલનિરમાનિપણુંભોગચુંહેનેતેમાં
કાંઈઆત્માવુંસારુંથયુંનથિઅનેઆજમહાત્માપુરુષપાસેનિરમાનીથવાનોસમોઆવ્યોહે ॥ જેજેનેકરિનેજિવનુંક-
લ્યાણધાય ॥ નેચોરાસીનેગર્ભવાસનાંદુઃરવમટિજાય ॥ તેઢેકાળેમાન ॥ રહેતેમાનનેતોમહાપાપરુપજાણવું ॥ મારેજેને-
આત્માનાકલ્યાણનીઈછાહોયતેનેતોમહાત્માપુરુષસદ્જ્ઞાનદાતાપ્રગટથયાહોયતેમારેચમાત્રમાંનરાચવુંનહિં ॥ ને
મતપંથનુંતથાજાતિવરણઆશ્રમાદિકનામાનનોત્યાગકરી ॥ નેમહાત્માજ્ઞાનદાતાપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનના
નિરવાસનીકસંતતેનીઆગલનિરમાનીથઈનેતેનોઆશ્રયકરવોનેતેનીઆગલરંચમાત્રમાનરાચવુંનહિંઅનેજે
નીપાસેસદ્જ્ઞાનદોષનેસદ્નિયમેસહિતધર્મદોષનેસદ્વ્યાગેસહિતચૈરામ્લહોય ॥ અનેસદ્સંવાયેસહિત
ભક્તિદોષેવાચારગુણધર્મજ્ઞાનવૈરાગનેમહાત્મેસહિતપ્રત્યક્ષરામકૃષ્ણાદિકભગવાનનીભક્તિકરતાકરા-
વતાહોય ॥ એવાજેપ્રત્યક્ષમહાત્માપુરુષતેનેવિષેસર્વેમાનમોટમ્યમુકિનેહેતેકરિનેદ્રઢપણેજોડાઈજયું ॥ પણત્યાં
માનરાચવુંઘટેનહિંઅનેએવામહાત્માપુરુષનેવિષેજેનેદોષભાસેહેતેતોપોતાનેવિષેદેહાભિમાનેકરિનેદોષદોષ
તેદોષસત્પુરુષનેવિષેભાસેહે ॥ જેમબહાણમાંબેસનારાનેપોતાવુંબહાણચાલતુંહોયતેણેકરિનેકાંઠેચક્ષાદિક-

સોજિંચ.
સિ.૬૬

॥૧૦૬॥

होय तेने चालतां देखे छे ॥ अने जो पोतानुं बादाण चालवुं आलखो तो पछे काठे वृक्षादिक चालतां देखतां इतां ते दरिने जे म
 छे ते म स्थिरायमान देखाय ॥ ते म चालता वदाण रुप जे पोताने विषे देहाभिमाने करि ने दोष दोय ते दोष प्रत्यक्ष सत्पुरुष ने वि
 षि भासे छे ॥ ते बहार दृष्टि ये करि ने मिथ्या दोष भासे छे ॥ अने जो अंतर दृष्टि ये करि ने देहाभिमान नो त्याग करि ने आत्माने पो-
 तानुं स्वरूप जाणे ॥ तो आत्माने विषे दोष कोई नथी ॥ तो आत्माधि पर एया जे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान तेने विषे दोष होय
 ज के म ॥ न ज दोय ॥ एम तेने प्रत्यक्ष मदात्मा पुरुष ने विषे निरदोष बुद्धि थाय छे ॥ अने तेने सत्पुरुष आग ज लेना मात्र मान
 र हे तुं नथि ॥ के म के मान तो देहाभिमाने करि ने रह्युं छे ॥ पण अंतर दृष्टि रुप जे आत्मा तेने विषे मान छे जन दिं ॥ के म के ते-
 ने आत्माने परमात्मा विना ॥ बिजुं कांई तेने निद्रा मांस त्य देखा तुं नथि ॥ माटे को नी साधे मान राखे ए विरिते विचारि ने अं
 तर दृष्टि ने पामे ॥ कहे तां सत्पुरुष कि ज्ञान ने सिद्ध करे तो तेने मान दलि जाय छे ने तेने सत्पुरुष नो आचारो कर बा मां ले-
 रामात्र अंतराय र हे तो नथि ने ते आत्मानो मोक्ष थाय छे ॥ माटे जे ने कल्याण नो राख प होय तेने पूर्व क सो ए बो विचार करि ते जग
 त नी मिथ्या मान मोक्ष प त्याज आबरु तेनो त्याग करि ने सुद्ध तान दाता सत्पुरुष जे पंचविषय थकि मुकावि ने निरचास
 निक करे ॥ तेनो द्रष्टा श्रय कर वो ॥ एज मनुष्य देह नो परम ला भ छे ॥ माटे ते ला भ पाम घानो समो आज्ञा त मारे आ यो छे ॥
 माटे त मारा भाग्य नो पार नथि ॥

॥ इति श्रीसुखसिंहांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् १९६५ गणिते ॥ २२ ॥ बाबिसना अषाढ वदि ॥ ८ ॥ अष्टमि

ने दीवस महा राज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामथी सो जिआ मध्ये व्यास कुबेर जिई श्वर ने घेर गादि त किये सुक्त पलंग
 बिछावि ने ते उपर विराज मान थया दता ॥ ने सर्वे सोने रिबल धारण कत्थां इतां ने पुष्पनां आभूषण सर्व अंग मां शो-
 भिरत्थां इतां ॥ ने ललाटे विषे कंकुनो चंदलो कत्थो इतो ॥ ने पोताना मुखार्चिंदनी भागल साधु तथा घणा कहरि
 भक्त नी सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे संध्या आर्ति थया केडे म दाराज बोल्या जे सर्वे सभाने अमे एक प्रभु छिये छिये

श्रीगुरु
सिद्धांत
॥१०७॥

जे जिवना कल्याणने अर्थे शास्त्रमां भनंत साधन बताव्यां छे ते साधन करवा मांडे तो ते नो पार आवे नहिं ॥ अने ते साधन करवां ते प
ग घणां करण छे ॥ मांटे ते मां एक एवुं किं सुख भसाधन छे ॥ जे एक साधन करे तो सुगम रिते जिवनुं तत्काळ कल्याण थाय ॥
एप्रभ छे ॥ ते नो उत्तर जे ने जेम आवडे ते मते कहो ॥ पछे गाम पि पलि ना व्यास भाईनां करे कहुं के पंचविषय नो त्याग करे त्पारे
जिवनुं कल्याण थाय ॥ बलि पटे ल मुख जि भाई अ जु भाई ये कहुं के आत्मारूप यई ने तमारी भक्ति करे तो कल्याण थाय ॥ पछे
महाराज बोल्या जे आत्मारूप यहुं ने विषय नो त्याग करी ने निवासनी कथुं ॥ एतो घणुं करण छे पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामि
ये कहुं के माया पर एवा जे परमात्मा भगवान ते प्रथि उपर प्रगट विराजता होय ॥ अने कां ते भगवान ना संत निवास नि
क पंच विषय ना त्यागि तेने विषे द्रव दे तथाय ने ते नो विश्वास आवे ॥ तो ते जिवनुं साक्षात्कार कल्याण थाय ॥ ने ते जिव अक्षर
धाम ने पामे ॥ पछे महाराज बोल्या ए उत्तर बरो ॥ अने प्रत्यक्ष सत् पुरुष ने विषे जिव ने प्रिति थाय तो ते प्रिति रुपि एक सा
धने करि ने जिवनुं कल्याण थाय छे ॥ अने सर्पे थी ते सुख भसाधन छे ॥ अने प्रत्यक्ष सत् पुरुष ने विषे तो जिवने प्रिति से दे जमां था
य छे ॥ ते सत् पुरुष ने विषे प्रिति सम जु ने थाय ॥ अण सम जु ने थाय नाने थाय मो राने थाय ॥ बाळ कने थाय बूढ़ ने थाय ॥ स्त्रिने
थाय ॥ पुरुष ने थाय पण ते प्रत्यक्ष सत् पुरुष ने विषे प्रिति के विषय जिो ईये ॥ तो दृढ विश्वासे सहित प्रिति थाय त्पारे आने आ
दे दे करि ने कल्याण थाय ॥ ते विश्वास के बोहोय ॥ तो जेम एक की ईक बे मित्र हता ॥ ते परदेना मां धि घणा कपे साक मा
ई ने आवता हता ॥ ते पो तानुं गाम गाउ बैरहुं त्यां रातरा ॥ पछे राते एक जण सुई गयो ते एक जण बो कि करवा बे
छे ॥ ते वा मा एक सर्प आवो तेने जाग नारे पुरुषे सर्प आडि लाकडि करि ॥ त्पारे सर्प ने चाचा उपनी ॥ ते सर्पे कहुं के
ते सु ते ला पुरुष ना गलानुं रुधिर मारे पीवुं छे ॥ एवुं मारे ते नीषा से पूर्व जनम सुं बैर छे पछे ते जागते पुरुषे कहुं के तेना
गलानुं रुधिर तुने आपुं तो तारुं बैर बलिर दे ॥ त्पारे सर्पे कहुं के दा मारे तेना गलाना रुधिरनुं का मछे ॥ पछे ते पुरुषे छारि
जे ईने ते सु ते लो इ तो जे पो तानो मित्र तेनी छाति उपर चढ़ी ने छुरि गले मांडि ॥ त्पारे ते सु ते लो पुरुष जाग्यो ने आ-

सो छितरा
सि ६७

॥१०७॥

खउ घाडिने जोयुं त्यांतो पोतानो मित्र दिरो ॥ एदले पाछि आव मित्रि ने सुई गयो ॥ पछे तेना गलानी चामडिकापी ॥ ने
 रुधिरकारिने पडिबामा घालिने सर्पनी भागल मु क्युं ॥ एदले विने सर्पचा ल्योग यो ॥ पछे ते बेय मित्र सवारे पोताने गाम
 आविने सौ सौ ने घेर गण ॥ पण तेजे नुंग लु बराणुं छे तेथे तेना मित्रने कांई कसु नहिं ॥ पछे ते गलु वादनारे पुछुं जे भाई
 आजत मारे गले नुं थपुछे ॥ त्यारे तेणे कसुं के ॥ आपणे पेले गामरात रया हता त्यारे तमे छरिने लेईने कंई करता हता
 तेच स्वत नुं थपुछे ॥ पछे तेने कसुं केहुं तां ग लु बरा तो हतो तेनी लुने चबरा हती तो पण कांई केम बो ल्यो नहिं त्यारे मि-
 त्रे कसुं जे हुं करवा तुंने कांई कहुं ॥ केम के तुं जे म करतो हे स ते माहुं साहुं थाय ते म करतो हे स ॥ एविरिते ते मित्रनो
 तेने द्रुट विश्वास हतो ॥ जे ते माहुं भुहुं करो ज नहिं ॥ एवो ते नुंग लुं वा द तो हतो तो पण तेने संषय थयो नहिं ॥ तेम जे
 जिवने प्रत्यक्ष सत्पुरुषने विषे विश्वास होय ते सत्पुरुषने ते वाचरे काढी मेले तिरस्कार करे तो पण तेने दि तकारि
 माने ॥ नेरा जिथाय ॥ केम के जेने सत्पुरुषने विश्वासे सहित प्रिति दीय ते एम जाणे जे जे करता हरो ते माहुं साहुं थाय
 तेम करता हरो ॥ एम एक तो पको सत्पुरुषनो विश्वास होय अने एवे मिश्वासे सहित सत्पुरुषने विषे प्रिति थाय ॥ तो
 ते जिवनुं साक्षात्कार कल्याण थाय छे ॥ पण तेमां सत्य स्वरूप एवा जे अक्षराति त परमात्मा भगवान पृथ्वी उपर प्रगट हो
 य ॥ तेने विषे जे ते भावे प्रिति जिवने थाय ॥ तो ते जिवनां सर्व साधन पु रां थईर त्यां छे ॥ अने ते जिवतेने ते जन्मे अक्षर धा-
 मने पा मे छे ॥ ते प्रिति के विथाय तो कोईने पुन भावे प्रिति थाय ॥ ते एम जाणे जे मारा पुत्र तो खरा पण आवो बिजो कोईनो
 पुत्र होय नहिं ॥ एविरिते पुत्रमां पण सर्वो परि पुत्र जाणिने भगवानने विषे प्रिति करे ॥ तो तेने कोई साधन फरिने करवुं
 पडतुं नथि ॥ ने तेने फरिने जन्मपण भरो पडतो नथी ॥ केम के जेने एवो प्रत्यक्ष भगवानने विषे प्रितिये सहित द्रुट विश्वा
 स आव्यो तो तेने विषे भगवान कोई जातनी कसर रदेवा देता नथि केम के भगवान तेने जे जे वचन कहरो ते ते वचन तेने
 तेना जिवमां चोटि जरो अने जे जे भगवान तेने आज्ञा करो तेने पोताना शिरसाटे पावरो ॥ केम के जे ने विषि जेने विश्वासे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०८॥

सहितप्रति होय तेनुं बचन तेणे लेशमात्र लोपाय नहिं ॥ एजप्रितिनुं लक्षणछे ॥ माटे भगवानने विषे विश्वासेसहित
प्रितिजेने थई तेने विषे भगवान दोषरहे वादे नहि ॥ ते माता देहुतिने कपिलदेव भगवानने विषे पुत्रभावे प्रिती थई ॥ तो
तेनुं साक्षात्कार कल्याण थई गयुं ॥ ऋषभदेव भगवानना पुत्रोने पिताभावे ऋषभदेवने विषे प्रिति थई तो तें सर्वेनुं कल्या
ण थयुं ॥ अने लक्ष्मणजिने रामचंद्रजिने विषे बंधव भावे प्रिति थई तो तेनुं कल्याण थयुं ॥ अने हनुमानजिने भगवानने विषे
दासभावे प्रिति थई ॥ तो तेदनु मानजिनुं कल्याण थई गयुं ॥ अने अरजुनने सरवा भावे भगवानने विषे प्रिति थई ॥ तो
तेनुं कल्याण थयुं ॥ अने गोपियोने पति भावे भगवानने विषे प्रिति थई तो ते गोपियो सर्वेनुं कल्याण थई गयुं छे ॥ माटे एधि
रीते जे ते भावे प्रत्यक्ष भगवानने विषे विश्वासेसहित प्रिति थाय तो तेनुं कल्याण एने एहे देखाय छे अने एवि असाधार
ण प्रिति थई न होय ॥ ने साधारण थई होय ॥ जंम बिजाना भाई छे ते मते भगवान पण मारा भाई छे ॥ अने बिजाना दिक
रा ते मते भगवानने पण दिकरा जाणे ॥ ने बिजाना बाप ते ममारा पण बाप छे ॥ ने बिजाना पति ते ममारा पण भगवानप
ति छे ॥ एमसाधारण पणे प्रत्यक्ष भगवानने विषे देखाय ॥ तो ते जिब नकी चोराशि मां तो न जाय ॥ अने तेनुं एक बेज
न्मे देव मनुष्य मां देह धर्या पछि असाधारण प्रीति भगवानने विषे थाय छे त्यारे तेनो आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ माटे
प्रत्यक्ष भगवान पृथ्वीउपर होय ॥ ने तेने विषे विश्वासेसहित प्रितिकर वि एज एक मोक्षनुं सुलभ साधन छे ॥ अने भग
वान प्रत्यक्ष पृथ्वीउपर न होय त्यारे ते प्रत्यक्ष भगवानना भक्त संत पंचविषयना त्यागिने निरवासनिक आत्यंतिक ज्ञा
नने पामेला तेने विषे पोत पो जाना धर्म मारहिने विश्वासेसहित प्रितिकर वि तो तेथकि पण तेनो साक्षात्कार मोक्ष
थाय छे ॥ अने ते विनानां बिजां अनंत साधन करे तथा भगवानने भगवानना निरवासनिक संत ते बिना बिजा वासना वा
ला होय तेने विषे प्रिति करे ने तेनी सेवा करे तेणे करिने कोई जिवनुं कल्याण थलुं नहि ॥ ते सारु भगवानने भगवानना नि
रवासनिक पंचविषयना त्यागि संत तेने विषे विश्वासेसहित प्रीतिकर वि एज मोक्षनुं सुलभ साधन छे ॥ माटे आसमे

सोजितरा
सि० ६७

॥१०८॥

बाई भाईने आसतसंगने विषे प्रिति थई छे ॥ तेना तो साक्षात्कार कल्याण थई रह्या छे ॥ ने तेना तो भाग्यनो पारनधि ॥
 इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ भोगणिसें
 ॥ २२ ॥ बायिसना अशाडवदि ॥ ६ ॥ नवमिने दिवस ॥ महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् ॥ गाम श्री सोजित्रामध्ये ॥ व्याससदा
 राम स्वरत्नालने घेर आपमणे बास ओर डानि आगल ॥ चोकमांगादि त किये युक्त पलंग बिछा विने ते उपर विराजमान थया
 हुता ॥ अने सर्वे जरिया निचस्त्र धारण करीं हुता ॥ अने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण शोभिरह्या हुता ॥ अने ककुनो चांदलो कर्णें हु
 ताने पोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराईने बेठी दति ॥ पछे महाराज श्री हरिकृष्ण महाराज कृपा
 करिने बोल्या जे ॥ आजिवने बे प्रकार नो रोग छे ॥ अने ते रोगे करिने जन्म मृत्यु रुपि मदा कष्टने पा मे छे ॥ ते रोग कियो ॥ तो ए
 क तो अज्ञान रुपि रोग छे ॥ अने बिजो महा अज्ञान रुपि रोग छे ॥ तेमां अज्ञान ते सुं ॥ तो पोतानुं स्वरुप जे आत्मा तेने भुलिने
 ॥ देहने विषे अंद केहेतां देह दुं ॥ एम देहने पोतानुं रुप माने छे ॥ तेनुं नाम अज्ञान रुपि रोग छे ॥ अने ए आत्माना साचा हि
 तकारि ॥ एया जे परमात्मा भगवान तेने भुलिने ते आत्माने दुखनां देनारा ॥ एवा जे देहनां संबंधि ॥ तथा देह संबंधि परार्थ
 तेने पोताना माने छे ॥ एम जाणिने ते पदार्थने विषे ममत्व बुद्धि तेनुं नाम ॥ महा अज्ञान रुपि रोग छे ॥ ए बे प्रकार नो रोगे करि
 ने जिव जे ते अनादिका तनो महा पिडाने पा मे छे ॥ हवे ते रोग क्यारे टले तो ॥ ए आत्माना प्रकाश कने आत्माना आत्मा एया
 जे परमात्मा भगवान ते कृपा करिने जिवनारोगने टालवाने अर्थ ॥ पोतानी स्वइच्छाये करिने मनुष्या कृतिनुं धारण करिने
 जिवनारोगने टाले छे ॥ त्यारे रोग टले छे ॥ तेना उपाये करिने रोगने टाले छे ॥ तो जिवने अज्ञान ने महा अज्ञान रुपि बे प्रकार
 नो रोग छे ॥ तेने ज्ञान विज्ञान रुपि बे प्रकारनुं औषद्ध आपिने रोगने टाले छे ॥ हवे ज्ञान ते सुं तो ॥ आदेहने विषे वासानाये
 करिने आत्मारह्या छे ॥ ते देह मिथ्या छे ॥ ने आत्मा सत्य छे ॥ अने ते आत्मा पोतानुं स्वरुप छे ॥ ए विरिते देहने मिथ्या जाणि
 ने आत्मा जे पोतानुं स्वरुप जाणनुं ॥ तेनुं नाम ज्ञान केहेवाय छे ॥ ते आत्मारुप किये विचारे करिने थवाय छे ॥ तो सांख्य

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०९॥

विचारे करिने आत्मारूपथवायछे ॥ तेसांख्यविचारतेशुं तो प्रकृतिपुरुषथकि उत्पन्नथयुजे पिंडब्रह्मांडादिकविध ॥ तेना
आकारमात्रतेने मिथ्या जाणिने तेनीवासनानो त्याग करिने ते पिंडब्रह्मांडधिजुदोए योजे आत्मा अखंडअविनाशि तेनेपो-
तानुं स्व रूपजाणवुं ॥ तेनुं नाम सांख्यविचारछे ॥ एविरिते आत्मारूपथवायछे ॥ ने पंचविषयनो त्याग करेछे तेने अज्ञानरूपि
रोग रलेछे ॥ एण तेने महाअज्ञानरहेछे ॥ तेमहाअज्ञानने राखवाने अर्थे सहुरुजे ते विज्ञानरूपि औषद्ध आपेछे ॥ ते विज्ञान
शुं तो ॥ जेम देहने विषे आत्मारह्योछे ॥ तेम आत्माने विषे परमात्मा भगवानरह्योछे ॥ ते परमात्माने साक्षात्कारजाणिने तेने वि-
षे नवधा भक्तिये करिने जोडार्ईजवुं ॥ तेनुं नाम विज्ञान कहेवायछे ॥ अने एविरिते ज्ञान विज्ञाने करिने ॥ अज्ञानने महाअज्ञानरु-
पिबे प्रकारनारोग रलि जायछे ॥ ने ते आत्मांनी आत्यंतिक मुक्ति पायछे ॥ ने जन्म मरण रलिने अक्षरधामने पांमेछे ॥ त्यारे
को ईनि एम आशंका थायजे ॥ आत्माने विषे परमात्मारह्योछे ॥ तेने पांमथा कयांछे ॥ एतो पांमेलाछे ॥ तो तेनुं एमछे जे ॥ जेम
दूधमां घीरह्युंछे ॥ अने एक कुल्ला मां घि भर्युंछे ॥ ते एवे मां घणो भेदछे ॥ तेम आत्माने विषे परमात्मारह्योछे ॥ ते तो जेम दू-
धमां घीरह्युंछे ॥ तेम आत्मा मां परमात्मारह्योछे ॥ अने जे अक्षरधाम मां परमात्मारह्योछे ॥ ते तो जेम कुल्ला मां घीरह्युं-
छे ॥ तेमरह्योछे ॥ माटे जे कुल्ला मां घिछे ॥ ते दूधमां घी निसरे लुंछे ॥ पण चुरमा मां के कंसार मां नारब वासारुं घी जोई तुं होय
तो ते दूधमां घिछे ते काम आवे नहिं ॥ अने ते दूधमां घीछे ॥ तेने किंमति मलेने तेमां रयरासना खिने ॥ तेनुं दहिं करिने तेने
बलो चीने घी काढे त्वारे ते घी जमवाना काम मां आवे ॥ अने जो तेनो किंमति नमले तो ते दूध बगडि जाव ॥ ने पछि ते मां-
घी घीपण नीसरे नहिं ॥ ने ते बगडे आ दूधने तो उकरडे नारि दिधुं जोईथे ॥ तेम आत्मा मां परमात्मारह्योछे ॥ ते तो दूधने ठेका
णेछे ॥ ते जेम दूधमां घीछे ते जमणना काम मां आवतुं नथि ॥ तेम देह मां आत्माने आत्मा परमात्मारह्योछे ॥ तेणे करिने आ-
त्मानो मोक्ष थ तो नथी ॥ अने जेम दूधना किंमति ये ॥ दूधमां घि घी काढ्युं ॥ तेम आत्माना किंमति एवाजे परमात्मा भग-
वान् राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष सहुरु ते जे ते सांख्यने योगना ज्ञानरूपि राखे से करिने ॥ आत्माने विषे परमात्मारह्योछे ॥

सोजिंत्रा-
सि० ६६

॥१०९॥

તેનો સાક્ષાત્કાર કરાવે છે ॥ ત્યારે તે આત્માનો મોક્ષ થાય છે ॥ અને જે મદૂધમાં છાસ પાણિનો ભાગ કહાડિ ન રાચે ॥ ને ધીને ગ્રહ
 ણ કરાય છે ॥ તેમ આત્માને વિષે છાસ પાણિ રૂપે પિંડ બ્રહ્માંડાદિકની વાસના તેનો ત્યાગ થાય છે ॥ ને ધીરૂપે પરમાત્મા તેને
 વિષે પ્રિતી થાય છે ॥ અને જો પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનો આશ્રય ન કરે તો તે આત્માનો મોક્ષ થાય નહિ ॥ જે મદૂધને કિંમતિ ન મલુતા
 દૂધ બગડિ જાય છે ॥ ને તે દૂધ કોઈ કામમાં આવતું નથી ॥ તેમ મનુષ્ય દેહધારિ એ જો આત્મા તે દૂધ રૂપ છે ॥ તેને પ્રત્યક્ષ પ
 રમાત્મા ॥ ને તેના આકાંતિક સંતનો આશ્રય ન થાય ॥ તો તે આત્મા નર્ક ચોરસિમાં જાય ॥ ને જન્મ મરણના મહાદુઃખને ભો
 ગવે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા ભગવાન જિવને મલે ॥ ને તેનો આશ્રય કરે ॥ ત્યારે તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ તે દેહ મનુષ્યને
 પ્રકૃતિ પુરુષ સ્થિતિ સર્વેને ॥ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનો સંબંધ થસે ને તેનો આશ્રય કરશે ત્યારે તે સર્વેનો મોક્ષ થશે ॥ એ સિદ્ધાંત વાર
 તા છે ॥ કેમકે દેવ બ્રહ્માદિકને વિષે માયા રહિ છે ॥ અને એક પરમાત્માને વિષે માયા નથી ॥ તે પણ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે જે ॥
 નિરદોષે મેકો હરિઃ ॥ અર્થ ॥ એક હરિ એવા જે પરમાત્મા ॥ પ્રત્યક્ષ ભગવાન ॥ રામ કૃષ્ણાદિક તે નિરદોષ છે ॥ માટે માયા પર
 હોય તે થકિ જમાયા પર થાય છે ॥ તે સારું પરમાત્મા જે તે દયા કરિને જિવોને માયાના બંધન થકિ મુકાવિને પોતાનું જે અ
 ક્ષરધામ તેને પમાડવાને અર્થે કૃપા કરિને મનુષ્યને સર્વે પ્રકારે ગ્રહણ કરવામાં આવે ॥ એવા રામ કૃષ્ણાદિક મનુષ્ય મ્
 રૂપધારણ કરે છે ॥ તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન જોવામાં તો મનુષ્ય જેવા જણાય છે ॥ પણ તે મૂર્તિને વિષે માયાનો લેશ નથી ॥
 ને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની જે જે ક્રિયા સિદ્ધિને ચરિત તે સર્વે દિવ્ય રૂપ છે ॥ કહેતાં જિવોનાં કલ્યાણને અર્થે છે ॥ અને જિવેઈશ્વરને વિ
 ષે માયા છે ॥ તે માયાનો ત્યાગ કરાવવાને અર્થે ॥ સારવ્ય શાસ્ત્રનો બોધ કહ્યો છે ॥ ત્યાં વેદની શ્રુતિ છે ॥ ઘટ વત સ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિઃ
 ॥ અર્થ ॥ ઘડાની પેઠે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક સર્વે મિથ્યા છે ॥ ને ના સવંત છે ॥ માટે તે પિંડ બ્રહ્માંડાદિકનો નિષેધ કરિને પોતે આત્મા
 શુદ્ધ ચૈતન્ય રૂપ થઈને ॥ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માની મૂર્તિને દિવ્ય રૂપ જાણિને તેને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાયું ॥ તે પણ વેદમાં કહ્યું છે
 ॥ સર્વે રવત્વિદં બ્રહ્મ ॥ અર્થ ॥ પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાનની મૂર્તિ છે ॥ તે તો સર્વે બ્રહ્મ છે ॥ કહેતાં પ્રત્યક્ષ

શ્રીમુલ
સિધાંત
॥૧૧૦॥

મગવાનના અંગ અવયવો ક્રિયાલિલાને ચરિત્ર સર્વે પરમાત્મારૂપ છે ॥ પળતેને વિષે ત્યામ ભાગ કરવા જોગ નથિ ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ મગવાનની મૂર્તિને વિષે ત્યાગ ભાગ કરે છે તે તો મુશ્કેલ છે ॥ અને તેને શાસ્ત્રમાં મર્મ સમજાયા જ નથિ ॥ તે શાસ્ત્રના મર્મ છે તો વેદમાં એમ કહ્યું છે જે ॥ ઘટવતસ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિ ॥ તથા ॥ સર્વં રચત્વિદં બ્રહ્મ ॥ એવિરિતે વેચન સત્ય છે ॥ અને બોલવામાં ઠટપાલર જણાય છે ॥ તે સત્પુરુષના મુખથી સમજે તો સઘલું સમજાય છે ॥ અને જો અસત્પુરુષના મુખથી સમજે તો અવલું સમજાય છે ॥ તે અસત્પુરુષ કેમ સમજે છે ॥ તો અસત્પુરુષ જો ॥ ઘટવતસ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિ નો અર્થ કરે છે ॥ તે સર્વ પિંડ બ્રહ્માંડના આકારનો નિષેધ કરે છે ॥ તે મેગુ દિવ્યમૂર્તિને સદાય માયા પરેવા જે રામકૃષ્ણાદિક પ્રત્યક્ષ મગવાનનો આકાર તેનો પણ નિષેધ કરે છે ॥ એમોટું પાપ છે ॥ અને એવિરિતે સમજનારાનું કોઈ કાલે કત્યાણ થાય નહિ ॥ અને વલિતે અસત્પુરુષ જો ॥ સર્વં રચત્વિદં બ્રહ્મ નો અર્થ કરે છે ॥ તો તે શ્રુતિમાં તો એક પ્રત્યક્ષ મગવાનની મૂર્તિનાં સર્વ અંગ અવયવો બ્રહ્મ છે ॥ એમ કહ્યું છે ॥ તે મગવાનની મૂર્તિ એકને બ્રહ્મ સમજતાં પિંડ બ્રહ્માંડાદિક સર્વ બ્રહ્મ છે ॥ એમ સમજિને પોતાને પણ બ્રહ્મા માને છે ॥ ને પછિ કોઈની ઉપાસના ભક્તિ કરતા નથિ ॥ અને ધર્મ નિયમ પણ પાલતા નથિ ॥ ને તે અસત્પુરુષ પોતે ભ્રષ્ટ થાય છે ॥ ને તેનો જે સંગ કરે છે ॥ તેને પણ ભ્રષ્ટ કરે છે ॥ અને એમ સમજનારા વેશ નાશ થાય છે ॥ મારે શ્રુતિયોનો સ્વર્ગો અર્થ કેમ છે ॥ તો જિવદ્ધિશ્વરને વિષે જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાના આકાર છે ॥ તેનો ઘટવતસ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિ ॥ પ્રમાણે નિષેધ કર્યો ॥ અને માયાના આકાર સર્વે ને પાપરૂપ જાણવા ॥ અને તેમાં કાંઈક આકારને વિષે અત્યંત અભાવકરિને પોતાના આત્માને તેથી જુદો સમજિને ॥ પછી સર્વ પ્રકારે જ્ઞાન આપિને માયાને દૂર કરાવીને બ્રહ્મને વિષે સ્થિતિનાકરાયનારા એવા જે પ્રત્યક્ષ રામકૃષ્ણાદિક મગવાનની મૂર્તિ તેને વિષે ॥ સર્વં રચત્વિદં બ્રહ્મ પ્રમાણે પ્રત્યક્ષ મગવાનને વિષે માયાનો લેશ નથિ ॥ અને તે મૂર્તિ તો કેવલ્ય બ્રહ્મ રસ દિવ્યરૂપ છે ॥ ને અસ્તંડ મૂર્તિ છે ॥ ને અભિનાસિ મૂર્તિ છે ॥ અને તે મૂર્તિને વિષે પંચભૂતાત્મક માયાનો લેશ નથિ ॥ અને તે મૂર્તિનાં જન્મ કર્મને ચરિત્ર તે સર્વ દિવ્ય છે ॥ અને અસ્તં

સો જિંત્રા
સિંદ્

॥૧૧૦॥

कि कछे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिनां ॥ अंग अवयवोने तेनां चरित्र तेने चिंतवने करिने पामर जे बो जिव होय ते ब्रह्म
रूप महा मुक्त थई जाय छे ॥ अने बिजा जिवोना देहने तेनि किया ॥ तेने चिंतवने करिने आत्मा अधोगतिने पांमे छे ॥ माटे प्र-
त्यक्ष भगवाननी मूर्तिमां अने बिजा जिवोना देहमां तोषण भेद छे ॥ ते पण भागवतादिक शास्त्रमां प्रसिद्ध लखे लु छे ॥
जे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्णादिक नि मूर्तिने चिंतवने करिने गोपि गोवा लादिक अनंत भक्त मायाने तरिने परम पदने
पामि गया छे ॥ अने ते मूर्तिनुं भजनने सेवा जीव जे ते पोताना कल्याणने अर्थ कस्यो करे छे ॥ पण ते बिना कोई जि-
वनी मूर्तिनुं भजनने सेवा कल्याणने अर्थ कोई करतुं नथि ॥ अने कोई प्रत्यक्ष भगवानना भक्त माया परथया हूं तेनुं तो
भजनने सेवा भगवानने संबंधे करिने करवा जोग छे ॥ पण प्रत्यक्ष भगवानना संबंधिना ना जे बिजाना जियो छे ॥ तेने
सेवा के तेनो संबंध छे ॥ ते तो केवल नर्क मां जावानो मार्ग छे ॥ ते सारुं तो सुकदेव जिसरखा महायोगि परमहंसो ॥ तेणे पो-
ताना देहने ॥ देह संबंधि पदार्थ ॥ तेने महापाप रुप जाणी ने तेना जतनने ने तेना संबंधनो सर्व प्रकारे ॥ त्याग करिने तेथ कि
अंते वैराग्यने पामिने पोताना आत्माने विषे दृढ स्थिति पामिने ब्रह्म रूप थईने ॥ पछे प्रत्यक्ष भगवान जे राम कृष्णादिक
नि मूर्ति तेने विषे महात्मे सहित जोड़ाणा छे ॥ अने तेना गुणने चरित्रने लिखा ॥ तेनुं हरखे करिने गांन कस्युं छे ॥ अने
तेखे पोताना देहनो ने देह संबंधि पदार्थनो बारम्बार निषेध कस्यो छे ॥ जे जिवनि आरख्यो छे ते महापाप रुप छे ॥ ने
मांसनो लोचो छे ॥ ने जिवने मोह उपजाबिने नर्क मां नाखनारि छे ॥ अने जे प्रत्यक्ष भगवाननि आरख्य छे ते तो जिवना अनंत
पापने नास करे एवि छे ॥ ने मनो हर छे ने कमल सरखि छे ॥ ने कामण गारि छे ॥ ने कौशक्ष मात्रे करिने जिवने ब्रह्म रूप करे ए-
वि छे ॥ एम सुकदेव जिसरखे प्रत्यक्ष भगवाननी आरख्योनुं अतिशो प्रितिये करिने वरणन कस्युं छे ॥ अने तेज प्रमाणे जि-
वोनां सबै अंगनो निषेध करिने ॥ पछे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्णादिक नि मूर्तिनां सर्व अंगनुं ॥ हे ते करिने महास्वरूपाम-
वाने अर्थ महात्मे सहित वर्णन कस्युं छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननी लिखने तेनां सर्व चरित्रने तेनि सर्व क्रियाने तेनुं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१११॥

सर्वे बोलवुं ॥ तेनुं बंसवुं ॥ तेनुं रखावुं ॥ तेनुं जोवुं ॥ तेनुं रमवुं ॥ ने ते निशुभ क्रिया ॥ अशुभ क्रिया ॥ आदिक जे जे प्रत्यक्ष भगवाने कस्युं ॥ ते सर्व महात्म सहित गांन कस्युं छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान नीलि लाचरित्र ने गांन करिने अनंत जिवोनां कल्याण थयो छे ॥ माटे एवा जे भगवान तेनो आकार ॥ अने बिजा जिवोना आकार ॥ तेमां तो घणोज भेद छे ॥ अने से बेयने जे सरखा जाणे छे ॥ ते तो महापापि छे ॥ ने तेने सूरख जाणवा ॥ अने जे भगवान नो आकार ॥ ने बिजा आकार ने सरखा कहें तो होय ॥ तेने तो दूष्ट ने महा अस्तर जाणि ने तेना संग नो त्याग करवो ॥ केम के एम समज नारासर्व नर्क मां जाय छे ॥ माटे माटे जे ने पोताना आत्मानु कल्याण ईच्छवुं होय ॥ तेने एम समजवुं जे जिय ईश्वर नाशिरना आकार जे पिंड ब्रह्मांड तेनो निषेध करिने तेनो अभाव करिने तेथ कि वेंराग ने पापिने तेनी वासना नो त्याग करिने ॥ पो ते शुद्ध आत्मा ब्रह्म रूप ईने पछे ए ब्रह्मना आधारने ॥ ब्रह्मना प्रकाशक ॥ एवा जे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्ण आदिक जे पोताने मल्या होय ॥ ते मूर्ति ने विषे सर्व प्रकारे नवधा भक्ति ये करिने जोडाई जवुं ॥ अने तेनां चरित्र ने तेनी लिखा तेनुं निरंतर हायला चालता ॥ रयातां पितां ॥ सर्व क्रियाने विषे गांन करवुं ॥ ने तेनुं चिंतव न करवुं तेनुं नाम विज्ञाना कहें वाय छे ॥ ने ते आत्मानो मोक्ष थाय छे ॥ अने ए ज जिवना कल्याण नो अचल सिद्धांत छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥ अगणिसे ॥ २२ ॥ आविस

ना आचण शुद्धि ॥ १५ ॥ पूरण मासिने दिवस ॥ माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीसोजितराम ध्ये ॥ व्यास सदा-
राम सूरख लायने घेर आधमणे बारना ओर डानि रवेसमां ॥ गादित किये युक्त पलंग उपर विराज मान थयाहता ॥
अने सर्व जरिया नी बस्त्र धारण कस्यां हतां ॥ ने सर्वे अंग ने विषे पुष्पनां आभूषण शोभिर ह्यां हतां ॥ ने कंकु नो चांद
यो कसोहतो ॥ ने जमणा दाथने कांडे हिर निराखडियो बांधी हति ॥ ने पोतानो मुखार्थि दनी आगल साधु तथा घणक
हरि भक्त नी सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे संध्या आर्ति थया केडे ॥ भक्त ॥ पटेल मथुर भाई काय्दी दासे महाराज ने

सोजिं ना
सि० ६९

॥१११॥

दाधजोडिनेप्रसपुछुजेदे महाराजअमारे तमारि मूर्तिनुं ध्यानकरवुं ॥ तेनोकोईदे शकालहशेजे आवेसमे ध्यानकरिये तो ध्या
 नसरवेथाय ॥ अने आवेसमे ध्यानथाय नहिं ॥ के ज्यारे ध्यानकरिये त्यारेथाय ॥ समानो कांई मेल नहिं ॥ तेनुंके महशे तेकहो
 ॥ पछेमहाराज बोल्याजे ज्यारे भगवाननो भक्तप्रथम ध्यानकरवा बेसे छे ॥ त्यारे अंतःकरणमां संकल्पविकल्प थाय छे ॥
 ने ध्याननुं सरवबरो बर आवतुं नथि ॥ तोपण जो एमने एम श्रद्धाराखिने ध्याननो अभ्यास थोडो थाडो नित्ये षडि षडि बबे ष
 डिकरवा मां डे ॥ तो तेने संकल्पविकल्प रलि जाय छे ॥ पछि तेने सरवेधि ध्यान थाय छे ॥ अने तेने ध्यानमां अतिशो सरवके
 आनंद आवे छे ॥ अने प्रथम ध्यानकरतां ॥ संकल्पविकल्प थायने ध्यानमां सरव आवे नहिं ॥ त्यारे कायरथ ईने ध्यानने
 पड्युं मुकीदे ॥ ने एम समजेजे आपणे तो ध्यान थाय नहिं ॥ तो तेने ध्यानको ईदहा डे थनुं नथि ॥ माटे जेने भगवाननुं ध्यानक
 रिने निरवासनिक थईने भगवानना एकांतिक भक्त थवुं होय ॥ तेने तो श्रद्धाराखिने ॥ पोताने मल्याजे भगवान ॥ तेनि
 मूर्तिने संभारिने तेनुं ध्यान नित्ये करवुं ॥ अने ध्यानकरतां संकल्प थाय तो ॥ तेने विचारे करिने संकल्पने राखतां ज
 नुं ॥ ने ध्यान कसा करवुं ॥ पण संकल्प थाय त्यारे कायरथ ईने ध्याननो त्याग करवो नहिं ॥ अने श्रद्धाराखिने ध्यान
 तो कसा करवुं ॥ एविरिते श्रद्धाये सहित प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिनां ध्याननो अभ्यास करे छे ॥ तो तेना उपर भगवाननि
 कृपा थाय छे ॥ अने भगवाननि कृपा थाय छे त्यारे तेने संकल्पमात्र रलिने निर्विकल्प स्थिति थाय छे ॥ ने त्यारे तेने प्रत्यक्ष
 भगवानना स्वरूपनो उत्तम निर्विकल्प निश्चय पाय छे ॥ पछे तेने वगर कस्युं अरबंड भगवाननुं ध्यान थया करे छे ॥ ने ते
 ने पंचविषय निवासना रलि जाय छे ॥ अने तेज भक्त भगवानना अक्षरधामने पा मे छे ॥ माटे प्रगट भगवाननुं ध्यानकर
 वुं ॥ तेमां समानो कांई मेल नहिं ॥ ए तो ज्यारे निवृत्ति आवे त्यारे एकांतमां बेसिने ॥ जे वि भगवाननि मूर्ति दिदि हो
 य ते मूर्तिने अंतरमां संभारिने अंगो अंगनुं ध्यान करवुं ॥ अने ध्यानपण केने थाय छे ॥ तो जेने प्रगट भगवान मळे छे ॥
 तेने ज ध्यान थाय छे ॥ पण भगवान प्रगट मल्या बिना कोईने भगवाननुं ध्यान थतुं नथि ॥ के मके जे वस्तु दिठिन होय ॥

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૨॥

તેવસ્તુધ્યાનમાંશિરિતેઆવે॥નજઆવે॥અનેવસ્તુદિદિહોયતેવસ્તુસેહેજમાંધ્યાનમાંઆવેછે॥માટેજેનેપ્રગટભગવા-
નનોસંબંધથાયછે॥તેનેધ્યાનકરેતોસુખેથીધ્યાનથાયછે॥માટેઆસમેતમારેધ્યાનકરવાનોસમોઆવ્યોછે॥તેત-
મારાભાગ્યનોપારનથિ॥
॥ઈતિશ્રીમુખસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥
નમોનમઃ॥
શ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીસોજિંત્રામધ્યેવ્યાસસદારામસુરવલાલનેઘેરઆથમણાબારનાઓરડાનિરવેસમાં॥
ગાદિતકિયેયુક્તપલંગબિહાવિનેતેડપરવિરાજમાનપથાદ્વતા॥અનેસર્વજરિયાનિવસ્ત્રધારણકર્તાહતા॥અનેસ
ર્વશ્રંગમાંપુષ્પનાંઆભૂષણશોભિરહ્યાંદતાં॥નેકંકુનોચાંદલોકર્યોદ્વિહતાં॥નેપોતાનામુરવાવિંદનિઆગલસાધુ
તથાપણાકહરિભક્તનીસભાભરાઈનેબેઠિહતિ॥પછેભક્તબારોટબેચરલરવમિદાસેપ્રહ્મપુછ્યુંજેદેમહારાજભગવા
નનાધામનોસુરવનોપ્રત્યક્ષઅનુભવકેમથાયજેભગવાનનાધામમાંઆવુંસુરવચે॥તેકહો॥પછેમહારાજબોલ્યાજે
તેનોએમઅનુભવથાયછેજેભગવાનનાધામસંબંધિસુરવચે॥તેસમજણેકરિનેજાણવામાંઆવેછે॥તેસમજણએમછે
જેભગવાનનાધામનુંસુરવચારપ્રકારેકરિનેપમાયછે॥તેચારપ્રકારપુરાસિદ્ધથાયછે॥ત્યારેઅક્ષરધામનુંસુરવસંપૂર
ણછતિદેહેપ્રત્યક્ષઅનુભવમાંઆવેછેઅનેએચારપ્રકારમાંજેદલુંઅધૂરુંહોય॥તેદલોતેનેસુરવમાંફેરરહેછે॥હવેતે
ચારપ્રકારકિયાતોએકધર્મ॥વિજુંજ્ઞાન॥ત્રિજોવૈરાગ્ય॥નેચોષિભક્તિ॥એચારસાધનસિદ્ધથાયછેત્યારેતેનેભગવા
નનાઅક્ષરધામનુંસુરવસાક્ષાત્કારદ્રષ્ટિમાંઆવેછે॥અનેતેસુરવનેપામિનેબ્રહ્મરૂપમદાસુક્તથાયછે॥અનેતેનેપ
છેજોદલોકનાંજેપંચવિષયનાંસુરવતેકાગવિષ્ણુતુલ્યથર્દજાયછે॥હવેધર્મેકરિનેભગવાનનાધામનોઅનુભવથા
યછે॥તેનેકહિયેછેષે॥જેધર્મતેશુંતો॥નિર્લોભનિષ્કામનિર્વ્યાદનિર્મોહનિરમાનએપાંચગુણનેધર્મકહેવાયછે॥
અનેએપાંચગુણરૂપધર્મજેનેવિષેહોય॥તેનેઆલોકમાંસૂચલદેહેકરિનેઅરવંડસુરવવરતેછે॥પણતેનેકોઈ

સોજિંત્રા
સિંહ૭૦

॥૧૧૨॥

दहादेदुःखआवतुं नथि ॥ अने ए पांचे गुण मां थिए के गुण ओछो होय ते टलुं तेने दुःख रहे छे ॥ जेम एक पोताना हक मेहेन
तनुं द्रव्य होय ॥ तथा पोताना बतननुं द्रव्य होय ॥ ते द्रव्य ने खरचे वावरे ॥ ते मां जे बुं निरभय पणुं रहे छे ॥ ने शान्ति ने सुख
रहे छे ॥ अने एक निर्लोभ रूप गुण नो त्याग करि ने कोई कनुं चोरि ने द्रव्य लेई आवे ॥ तो ते ने केरलो भय त्यागे छे ने अ
तः करण मां तेने परिताप थाय छे ॥ अने ते चोरि कोई कना जाणवामां आवे तो तेनुं घर लुटि ले छे ॥ ने तेने पांच मो डि
यां बांधि ने हेड मां पुरि ने मार मारे छे ॥ अने ते महा दुःख ने पामे छे ॥ अने अधर्मे करि ने आ लो क मां जे दुःख पायो ते जिव
पर लो क मां पण जम पुरि चोरा सि गर्भ वा सादिक नां महा दुःख पामे छे ॥ अने ते अज वेद निशारखे करि ने ॥ परणि ने
स्त्रि घर मां रारवे ॥ अने स्त्रि होय ते पण कुल ने घटित प्रमाणे परणि ने पुरुष करे ॥ तो ते स्त्रि पुरुष बेने निर्भय पणुं रहे छे
अने तेने अंतर मां पण निसंक पणुं रहे छे ॥ अने तेने कोई दहाडे फजे ति पण थति नथि ॥ अने तेने कोई दहाडे दंड प
ण भयो पडतो नथि ॥ अने ते आ लो क मां महा सुख ने पामे छे ॥ अने जे पुरुष परस्त्रि नो संग करे छे ॥ तथा जे स्त्रि परपु
रुष नो संग करे छे ॥ तेने अनंत प्रकारना भय ने फडकराव विपडे छे ॥ अने महा दुःख ने पामे ॥ अने ते स्त्रि नां सगां संब
धि ने ते वात जाणवामां आवे तो ते पुरुष नुं माथुं वाटे ॥ ने स्त्रि तुं ना क कापे ॥ अने राजा ने खबर पडे तो तेनुं घर लुटि ले ॥
अने जगत मां पण तेने फजे ति थाय छे ॥ अने ते विभिचारी स्त्रि पुरुष बे आ लो क मां महा दुःख ने पामे छे ॥ अने मरि
ने घोर नर्क मां पडे छे ॥ ने महा हेरान थाय छे ॥ अने ते मज जे स्वाद छे ॥ ते पोताना कुल ने घटित प्रमाणे खपतुं होय
तेना घर नुं रवाय तथा जे वस्तु ख पति होय ते रवाय ॥ तथा अभक्ष्य वस्तु ॥ तथा के फ वस्तु नो त्याग करे तो ते मां तेने
निर्भय पणुं रहे छे ॥ अने ते महा सुख ने पामे छे ॥ अने जे नुं खपतुं न होय तेना घर नुं अन्न रवाय ॥ तथा मद्य मां सादि
क अभक्ष्य वस्तु रवाय ॥ तो तेने अनंत प्रकारना भय प्राप्ताय छे ॥ अने ते ने नात बहार मुके छे ॥ अने दारु मां दिने
के फादिके करि ने बेसुद्ध ई ने बुद्धि भ्रष्ट ई जाय छे ॥ ने तेने घर नां मनुष्य पण तिरस्कार करे छे ॥ ने ते आ लो क मां महा

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૩॥

દુઃસ્વનેપામેછે ॥ અને મારિને કુંભિપાક નામે જે રુરુ નર્ક તેમાં પડે છે ॥ માટે અધર્મનો ત્યાગ કરિને જે ધર્મમાં દ્રુપણે રહિને પ
રમેશ્વર નિઆજ્ઞામાં વરતે છે ॥ તે આલોકમાં પળ મહાસુસ્વનેપામેછે ॥ અને પરલોકમાં જઈને પળ સુસ્વનેપામેછે ॥ માટે ધ
ર્મ કરિને જે આલોકમાં સુસ્વથાય છે ॥ તે પળ ભગવાનના ધામના જ સુસ્વનો અનુભવ છે ॥ અને વિજોજ્ઞાને કરિને ભગવાનના
ધામના સુસ્વનો અનુભવ થાય છે ॥ તે જે મનુષ્ય દેહ આત્માનો વિવેક કરિને દેહને મિથ્યાને ના સવંત જાણિને તે દેહથી નોરવો
ને શુદ્ધ ચૈતન્ય અચંદ્ર અવિનાસિ એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપમાનિને પંચવિષય થકિ અસંગપણે વરતે છે ॥ કહેતાં-
આત્મારૂપ થઈને માર્કયંચ વિષયનો ત્યાગ કરે છે ॥ તેને મહાસુસ્વને શાન્તિ વરતે છે ॥ અને દેહસંબંધિનું પ્રકારના તાપ
જે અધ્યાત્મ અધિભૂતને અધિદૈવાદિકના જે મહાદુઃસ્વ તે મટિ જાય છે ॥ જેમરામલક્ષ્મણને રાવણ સાથે યુદ્ધ કરતાં શૂ-
રિરમાં બાળલાગ્યાં હતાં ॥ તેણે કરિને મોરછા થઈ ગઈ હતી ॥ પછિ હનુમાનજિયે વિશાલકરણિ ઔષધિ લાવિને પાડી ॥
ઘટલે શરિરમાં જેટલાં સત્યવાગ્યાં હતાં તે સર્વે એનિમેલે બહાર નિસરિ ગયાં ॥ અને મોરછા મટિ ગઈ ॥ તેમજે દેહને પો
તાનું રૂપમાનિને પંચવિષયને ભોગવવાને વિષે આશક્તિ કરે છે તેને કામલોમાદિકરૂપિ જે શત્રુતે શબ્દ સ્પર્શરૂપર
સાદિકરૂપિ જે બાળ તે મારે છે ॥ પછે તે વિષયના બાળરૂપિ શલે કરિને અચેત થઈને મોક્ષના મારગ થકિ પડિ જાય છે ॥
પછિ તેને વિસલકરણિ ઔષધિરૂપ આત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન થાય છે ॥ ત્યારે તેને વિષયનિ આશક્તિરૂપિ જે ઘાળના
સલતે સરવે નિસરિ જાય છે ને તેને પરમસુસ્વશાન્તિ થાય છે જેમકોઈકેનો દિકરો પરેશમાં ગયો હોય અને તેને એકજ દિકરો હોય પછે તેને કોઈક
આવિને એમકે દેકે તે તમારો દિકરો મરિ ગયો ॥ ત્યારે તેને મહાદુઃસ્વ થવા લાગે અને તેને સુસ્વનો તો લેશરહે નહિ ॥ ને
તે અતિશે કલ્યાંતને કરતો હોય ॥ પછે તે વચ તમાંતેના દિકરાના હાથનો કાગલ લેઈને તેની પાસે થિમનુષ્ય આવિને
તે કાગલ આપે ॥ ને તે એમકે જે તમારો દિકરો દિમસિ મહે ॥ અને આજથિત્રિજે દહાડે તમારે ઘેર આવશે ॥ એમસ-
માચાર આપ્યા તેનિ ઘડિયે તેને દુઃસ્વમાન ટલિ ગયું ॥ ને તેને દિકરાના મરણની મિથ્યા આંતિનું મહાદુઃસ્વ હતુ તે

સોજિંત્રા
સિ ૭૭

॥૧૧૩॥

ટલિને પરમશાન્તિ થાય છે ॥ તેમ જે દેહને પોતાનું રૂપ માનિને પંચવિષયમાં આગ્રાન્ત થાય છે ॥ તે જીવ જે તે અધ્યાત્માદિક ત્રણ
પ્રકારના તાપમાં મહાસંતાપને પામે છે ॥ પછે તેને પોતાના આત્માના સાચા સગા અને આત્માને સમિપે રહેનારા એવા જે પ્રત્ય
ક્ષ ભગવાનને તે ભગવાનના નિરવાસનિક વિષયના ત્યાગિ સંત તે જિવને મલ્લે ને તે આત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન કરાવે ॥
ત્યારે તેને દેહસંબંધિ જે અધ્યાત્માદિક ત્રિવિધિના તાપનાં જે મહાદુઃખ તે સર્વે મરિજાય છે ॥ ને તે આત્મા પરમ સુખમાં
ન્તિને પામે છે ॥ તે એ વિરીતે જ્ઞાને કરિને જે જિવને સુખ થાય છે ॥ તે પછી ભગવાનના ધામના સુખનો જ અનુભવ છે ॥
અને ત્રિજું વૈરાગે કરિને ભગવાનના ધામના સુખનો અનુભવ થાય છે ॥ તે કે વિરિતે વૈરાગે કરિને સુખનો અનુભવ થ
ય છે ॥ તો જેને સત્પુરુષના મુરવથકિ ચાર પ્રકારના પ્રલયનો વિચાર સાંભલિને પિંડબ્રહ્માંડાદિક ને નાસવંત ને સ્વપ્ન
વત્ જાગિને તેથી કે વૈરાગને પામિને ભગવાનને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ ત્યારે તે આત્મા મહા સુખને પામે છે ॥ ને તેને
વિષયને વિષે રાગ જે પ્રિતિ તે ટલિ જાય છે ॥ અને વિષયને વિષે રાગે કરિને જે મનનું અસ્થિરણું હતું તે વૈરાગે કરિને
મનસ્થિર થાય છે ॥ અને તે વૈરાગવાનને બ્રહ્માનું ભવ સુખનો અનુભવ થાય ॥ અને તેને જગતને વિષે મહાદુઃખ મા
ન અપમાન ને હાણ્ય વ્રહ્માદિક ને વિષે સમભાવ થઈ જાય છે ॥ અને હર રવશો કાતિત થઈને મહામુક્તદગાને પામે
છે ॥ એ વિરિતે વૈરાગને પામે છે ॥ તેને એક ભગવાનની મૂર્તિનું જ ચિંતન થાય છે ॥ અને અદ્ભૂત સુખને પામે છે
માટે એ વૈરાગે કરિને જે આલોકમાં છતિદેહે સુખ થાય છે ॥ તે ભગવાનના ધામના સુખનો જ અનુભવ થાય છે ॥ અને આ
લોકમાં દેહ છતાં જ વૈરાગવાનને દુઃખ માત્ર ટલિ જાય છે ॥ અને બોધું ભગવાનને ભક્તિયે કરિને ભગવાનના ધામના સુ
ખનો અનુભવ થાય છે ॥ તે ભગવાનને ભક્તિ કેવિ છે ॥ તો જિવને અનંત જન્મનાં પાપ હોય તેને તત્કાલ બાલિને
મસ્મકરિને જિવને સદ્બ્રહ્મરૂપ કરે એવિ છે ॥ તે ભક્તિ તેનું તો સર્વકારણ ને સર્વાધારને દિવ્ય મૂર્તિ માનને સર્વ સુ
ખના સિધું ને શર અશરથી પર એવા જે અક્ષરાતિત ભગવાન તે ભગવાન જિવોના કલ્યાણ કરવાને અર્થે દુષ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११४॥

करिने पृथ्विउपर मनुष्यस्वरूपनुं धारण करे छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूपने विषे ॥ महात्मज्ञाने सहित प्रितिये क-
रिने जोडाई जवुं ॥ तेनुं नाम भक्ति छे ॥ अने एबिरीतनी भक्तिये करिने तो एबुं स्वरूप प्राप्त थाय छे ॥ जे ते स्वरूप मन बाणिना
क ह्यामां आवतुं नथि ॥ केम के जे प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूपमां जोडा य छे ॥ तेने तो जेद लुं भगवान ना धाममां स्वरूप छे
ते सर्व स्वरूपते भक्तने प्राप्त थाय छे ॥ जे म को ई चक्रवर्ति राजा दोष ते राजा ने घेर दि करो आय्यो ॥ ते दि करो राजा
ना सर्व स्वरूपने पामे छे ॥ ते म भगवान ने विषे प्रितिये करिने जे आत्मा जोडाई जाय छे ॥ तेने पण जेद लुं भगवान ना धा-
मनुं स्वरूप छे ॥ ते सर्व स्वरूपते भक्तने प्राप्त थाय छे ॥ केम के धर्मज्ञान बैरागे करिने माई क एवा जे स्वरूपने दुख ते मोक्षा
ग करिने ब्रह्मरूप थाय छे ॥ तेने पछि भक्ति प्राप्त थाय छे ॥ अने भक्तिये करिने भगवान ने विषे जोडा य छे त्यारे भगवा-
न पण ते भक्त नाउ र मां निवास करिने रहे छे ॥ माटे जे ने विषे भगवान निवास करिने रहे छे ॥ तेनुं स्वरूप तो क ह्यामां आवे
एबुं नथि ॥ एबुं अपरमित स्वरूप छे ॥ ने अविनाशि स्वरूप छे ॥ अने ए भगवान ना स्वरूप मि आग ल तो मोटा मोटा देवता
ना स्वरूप तेने पण न क जे यां क ह्यां छे ॥ अने ते भगवान ना स्वरूपने को ई उपमा दे वाय एम नथि ॥ माटे धर्मज्ञान बैरागने
भक्ति एचार साधन सिद्ध करिने जे भक्त भगवान ने विषे जोडाई जाय छे ॥ ते भक्तने छु ति देहे भगवान ना धाम ना
स्वरूप नो प्रत्यक्ष अनुभव साक्षात्कार थाय छे ॥ अने तेने दुःख नो तो गं धरहे तो नथि ॥ अने ते आठे पोहो रने बत्रिसे
घडि स्वरूप ना फुहारा छु त्या करे छे ॥ अने जे ने भगवान ना धाम ना स्वरूप नो अनुभव थाय छे तेनुं प लक्षण छे जे तेने भ-
गवान नी भक्ति विना बिजा माई क पंच विषय ना स्वरूप मात्र ते तेने रवारां घेर जे बां थई जाय छे ॥ अने तेने भगवान मि
मूर्ति विना बिजा को ई स्वरूप पाम बा नि ई छार दे ति नथि ॥ माटे एवो जे भक्त छे ॥ तेने भगवान ना धाम ना स्वरूप-
नो प्रत्यक्ष अनुभव थाय छे ॥ ने ते अनुभव क्यारे थाय छे तो जे ने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना निरास निक
संत महे छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान ने संत नो दृढ़ आश्रय करे छे ॥ तेने ज ए स्वरूप नो प्रत्यक्ष अनुभव थाय छे

सो जिं बा.
सि. ७०

॥११४॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥ संबत ॥ १९

॥ योगिसे ॥ २२ ॥ बाविसनाश्रावणवदि ॥ ८ ॥ अष्टमीने दिवस ॥ महाराज श्रीहरिकृष्णभगवान् गामश्रीसोजिं आमये बारोद
 भक्तबेचरदासलक्ष्मिदासनेधेसुगमणा बारनाश्रीरडानी आगल पुष्पनो मंडपकरिने तेमां गादित किये सुक्तपलंग बिछा
 विने ते उपर बिराजमान थयाइता ॥ अने निलाकिनखापनो सरबालधारण कस्योइतो ॥ नेजरियानी लपेटा ना किनखापनी
 सुगलिधारण करिइति ॥ अने रेसमिगुहोरेटो पेहेस्योइतो ॥ ने ते उपर कसंबल सेछु केहेडे धारण कस्युंइतुं ॥ अने एकज रि
 यानिसेलुं रयमेनारख्युंइतुं ॥ ने सुत्तक उपर कसंबल सो नेरि पाषधारण करिइति ॥ अने सर्वे अंगने विषे मोगराना पु
 ष्पना आभूषण शोभिरह्योइतां ॥ ने ललाटेने विषे केशरनि अरचाने कंकुनो चांदलो कस्योइतो ॥ अने पोतानामुखायि
 नि आगल साधु तथा घणाक हरिभक्तनिसभा भराईने वेठिइति ॥ पछे व्यासईछाराम सरयला ले प्रहस पुछ्युं जे हे महारा
 ज ॥ जे दिवस भगवान् नो जन्मथाय ॥ ते दिवस तो सर्वेने अतिशो आनंद थवो जोईथे ॥ अने आतो सामुं ते दिवस तो उत्तरो
 उपवास करयो पडेछे ॥ तेनुं केसदशे ॥ पछे महाराज बोल्या जे तेनुं तो एमछे ॥ जे जगत नाजिनो सर्वे पंचविषय मांजर चि
 पचिरह्याछे ॥ अने पंचविषय छे ते ब्रह्मसरय पामबा मां अंतराय ना करनारां छे ॥ माटे ते जिबोने ब्रह्मसरयने प. माळबा साहं
 भगवान् प्रगटथाय छे ॥ पछे भगवान् प्रगटथा ते जदिवस पंचविषयनो त्याग करा विने ब्रह्मसरय ले बरावे छे ॥ माटे रस
 ना इंद्रिनो विषय जे रस तेनो त्याग करा विने ते रस ना इंद्रिये करिने प्रगट भगवान् माजन्म कर्मचरित्रने लिखा तेनुं गानकरयुं
 ते रुप रसनाये करिने ब्रह्मसरय ले बरावे छे ॥ अने ते जिजरीने ने ब्रह्मद्रिना विषय जे माया मां पिथया जे स्त्रियाई कनाओ
 कारमात्र तेने जोयानो त्याग करिने ॥ प्रत्यक्ष भगवान् ने भगवान् ना संत तेनां दर्शन करां ॥ ते रुपिआं रेवे करिने ब्रह्म
 सरय ले बुं ॥ अने काने करिने जगत ना विषयादिक ना शब्द सां भलवानो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान् निकथाया तीगु
 णचरित्रने लिखा तेनुं श्रावण करवारुप ब्रह्मसरय ले बुं ॥ अने त्यचा इंद्रिये करिने माईक स्पर्शिनो त्याग करिने भगवान्

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११५॥

ननाचर्णनोस्पर्श करवो ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेनासिकायेकरिने माईक गंधविषयनो त्याग करिने भगवाननि
प्रसादिपुष्पनाहारचंदनादिकनो सुगंधलेवो ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेमनेकरिने विषयभोगवबानासंकल्पनो त्याग
त्याग करिने भगवाननीनवधाभक्ति करवानासंकल्पकरा ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेचित्तेकरिने विषयभोगवबा-
नांचितवननो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवाननीमूर्तिनां अंगोअंगनुचिंतवनकरवुं ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेअहं
कारेकरिनेदेहनेदेहसंबंधिपदार्थनोअहंकारछे ॥ तेनो त्याग करिने भगवाननादासत्वपणानुअभिमानेधरवुंनेदुभ
गवाननोदासछु ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेबुद्धियेकरिनेमाईकपदार्थना निश्चयनो त्याग करिने प्रत्यक्षभगवानना
स्वरूपनो निश्चय करवो तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेहाथेकरिने विषयनिक्रियानो त्याग करिने प्रत्यक्षभगवानने
भगवाननानिरवासनिकसंत तेनिसेवाकर्वि ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ एविरिते भगवाननाजन्मदिवसने विषेदुःखरु
पने पापरूपने ब्रह्मस्वरवने विषेअंतरायना करनारा एवाजेमाईकपंचविषय तेना त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरु
पसंबंधि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेइंद्रियो अंतःकरणमाईकपंचविषयने पामबानिक्रियामां ज्यांस्तुधिप्रचर्तैछे त्यांस्तु-
धितेने ब्रह्मस्वरवप्राप्तथतुंजनधि ॥ अनेज्यारेमाईकविषयना स्वरवपामवानी क्रियानोइंद्रियो अंतःकरण त्यागकरेछो ॥
त्यारेजतेने ब्रह्मजेपरमात्मा भगवान तेनुं स्वरवप्राप्तथायछे ॥ मारे भगवाननुं प्रगटपणुं जेदिवसथियुंदोय ॥ तेदिवसथि
जइंद्रियो अंतःकरणना माईक विषयनो ॥ त्याग कराविने तेइंद्रियो अंतःकरणने भगवाननास्वरूपमांजो डिदेबां ॥ अने
एविरिते विषयनो त्याग करिने भगवाननास्वरूपमांजो डायछे तेनेज ब्रह्मस्वरवप्राप्तथायछे ॥ अनेजेविषयनो त्याग
कत्याविना भगवाननी भक्ति करेछे ॥ तेने ब्रह्मस्वरवकोईकालेपमातुंनधि ॥ मारेपंचविषयनो त्याग कराविने ब्रह्म
स्वरवजिवनेपमाडवासारुं मोटेपुरुषे भगवानना जन्मदिवस तथाएकादशिनोउपवास तथाचांद्रायणव्रतकरवो
तथाधारणाणां आदिकव्रतकस्तो छे ॥ तेसारुंजेने ब्रह्मस्वरवनेपमबुंदोय तेनेभगवाननाजन्मदिवसनाउपवास

सोविंवा
सि०७१

॥११५॥

तथा एकादाशी आदिक व्रतना उपवास ते जरुर करवा ॥ अने ते दिवस विषयनी क्रियानो त्याग करिने भगवानना भव-
 ण किर्तनादिक नवधा भक्ति करवि ए ज जिवना मोक्षनो अचल सिद्धांत छे ॥ ए तमारा प्रह्ननो उत्तर छे ॥ ॥
 इति श्रीसुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संबत् ॥ १९ ॥ ओगणिसे ॥
 ॥ २२ ॥ बाविसना भादवा शुद्धि ॥ ५ ॥ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसो जिंआमथे ॥ बारोट ॥
 भक्त बेहेधरदास लक्ष्मिदासनै घेरु गमणे बार ओर डानिरवेसमां गादित किया बिछावे ला पलंग उपर बिराज मानथ
 याह ता ॥ अने सर्वे जरिया निवस्त्र धारण कत्वां दतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरहाह तां ॥ ने कंकुनो
 चांदरो कर्णो दतो ने पोताना मुरघा विंदनी आगत साधु तथा षणा कह रिभक्त नीसभा भराई ने वे विदति ॥ पछे महा
 राज बोल्या जे आकाशमां ते कोई भेद दशे के अभेद छे ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंदस्यामिये कलुं के आकाश वस्तु गते तो अ
 भेद छे ॥ पण स्थान कने भेदे करिने ॥ चार प्रकारना भेद कहै वाय छे ॥ ते चार भेद किया ॥ तो एक मूल अनादिस-
 त्यने अखंड चिदाकाश छे ॥ अने ते चिदाकाश थकि महदाकाश थयो छे ॥ अने महदाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥ अने महाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥ अने महाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥ अने महाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥
 किछटा काश थयो छे ॥ विरिते आकाशमां भेद पछे पछे महाराज बोल्या जे आकाशमां भेदो ने करिने पछे ना जे भनादि एक चिदाकाश छे ॥ पछे दकाश
 रुप एवा जे आत्मा ते अमंतर ह्य छे ॥ अने ते आत्मा श्रीने विषे कारण पणे वांसना रुप सूक्ष्म रुपे आकाश रह्यो छे ॥ ते
 आकाशनुनाम महदाकाश कहै वाय छे ॥ अने ते वासना रुप महदाकाश थकि ॥ चार अंतःकरणे पांच विषय थ-
 या छे ॥ ते अंतःकरणानां नाम ॥ मन बुद्धि चित्तने अहंकार ॥ अने पांच विषयानां नाम ॥ शब्द स्पर्श रुप रस नै गंध ॥
 ए पांच विषय ॥ ते मांशब्द थकि आकाश उत्पन्न थयो छे ॥ ते आकाशनुनाम महाकाश कहै वाय छे ॥ अने ते आका-
 श त्रिगुणात्मक छे ॥ ते गुणानां नाम ॥ रजोगुण ॥ तमोगुण ॥ सत्वगुण ॥ ते मां तमोगुण रुप तो पो ते महाकाश छे ॥
 अने ते मां एक एक गुणमां त्रण त्रण गुण रह्यो छे ॥ ते तमोगुणमां जे सत्व गुणनो भाग छे ॥ ते थकि श्रीचंद्र दिग्दर्श छे ॥

નેજેતેમાંરજોગુણનોભાગછે ॥ તેથકિવાકદંદ્રિયઈછે ॥ અનેજેસ્પર્શવિષયછે તેથકિવાયુથયોછે ॥ તેવાયુપોતેતમોગુણ-
રુપછેઅનેતેમાંજેસત્યગુણનોભાગછેતેથકિત્વચદંદ્રિયઈછેઅનેતેમાંજેજોગુણનોભાગછેતેથકિહસ્તદંદ્રિયઈછેઅનેજેરુપવિષયછેતેથકિતેજપુછે ॥ અનેતેમાં
જેસત્યગુણનોભાગછેતેથકિચક્ષુદંદ્રિયઈછે ॥ અનેતેમાંરજોગુણછે ॥ તેથકિપાદદંદ્રિયઈછે ॥ અનેરસવિષયછેતે-
થકિજલથયુંછે ॥ અનેતેમાંસત્ત્વનોભાગછે ॥ તેથકિરસનાદંદ્રિયઈછે ॥ અનેતેનારજઅંશથકિશિષ્ણુદંદ્રિયઈછે ॥ અ-
નેજેગંધવિષયછે ॥ તેથકિપ્રાણિયઈછે નેતેમાંસત્ત્વનોભાગછે ॥ તેથકિનાસિકાદંદ્રિયઈછે ॥ અનેપૃથ્વીનારજઅં-
શથકિગુદાદંદ્રિયઈછે ॥ અંશરિતેપાંચવિષયથકિપાંચભૂતથયાછે ॥ નેપાંચભૂતથકિદશદંદ્રિયોથઈછે ॥ તેદંદ્રિયો
ભૂતનેવિષય ॥ તેસર્વમલિનેવિસતત્ત્વથયા ॥ અનેચારઅંતઃકરણછે ॥ એટલેચોવિસતત્ત્વથયાછે ॥ અનેતેચોવિસ
તત્ત્વમલિનેતેથકિબ્રહ્માંડથયુંછે ॥ અનેતેબ્રહ્માંડથકિપિંડુથયાછે ॥ અંશરિતેપિંડુનેબ્રહ્માંડનીઉત્પત્તિથઈછે ॥
તેપિંડુબ્રહ્માંડરુપજેમાયાતેળેચિદાકાશરુપજેઆત્માતેનેઆછાદનકરિરાવ્યોછે ॥ તેઆછાદનેકરિનેપોત
નુંસ્વરુપજેઆત્માઅનેઆત્માનાપ્રકાશકેવાજેપરમાત્માભગવાનતેનેભૂલિનેતેઆત્માજેતેજેવાજેવાદેહનુંધારણકરેછે ॥
તેનેતેટલુંબલહોયછે ॥ કહેતાંજેટલોઆકાશનોઅવકાશજેદેહનેવિષેહોયછે ॥ તેટલિતેનેવિષેગુરુત્વઆકર્ષણશ-
ક્તિઆવેછે ॥ તેઆત્માકિડિનાદેહનુંધારણકરેછે ॥ ત્યારેતેનેવિષેઆકાશથોડોહોયછે ॥ તોતેઆત્માકિડિનોદેહુપાડિ
શકેએટલિશક્તિતેનેહોયછે ॥ અનેતેકિડિનોઆત્માછેતેકિડિનાદેહનોત્યાગકરિનેતેનોતેઆત્માદ્ધિનાદેહનુંધારણ
કરે ॥ તોતેનેવિષેઆકાશાણોહોયછે ॥ તોતેઆત્માદ્ધિનેદેહુપાડિનેચાલે ॥ તથાતેથિવિજોપણવિસયચિસમણભાર
ઉપાડિનેચાલે ॥ એટલિતેનેવિષેઆકર્ષણશક્તિરુપઆકાશહોયછે ॥ અનેઆત્માતોતેનોતેદોષપણકિડિનાદેહમાં
હોયત્યારેએકપાસેરનોભારપણુપાડિશકેનહિં ॥ અનેતેનોતેઆત્માજોબૈરાદેહનુંધારણકરેતોતેનેવિષેચોટલો
કર્તુબ્રહ્માંડુપાડિચાલે ॥ એટલોઆકર્ષણશક્તિરુપઆકાશઆવેછે ॥ અનેતેઆત્માજોમુલપ્રકૃતિપુરુષનરિહુને

ધારણ કરેતો તે એક આત્મા કો દિ બ્રહ્માંડને તોલિ રાચે ॥ એટલો તેને વિષે ગુરુત્વ આ કર્ષણ શક્તિ રૂપ આકાશ આવે છે ॥ અને
 તેનો તે આત્મા જો મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો આશ્રય કરિને ॥ તે થકિ આત્મતિક જ્ઞા
 નને પામેતો આત્મા અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ તે અક્ષર બ્રહ્મ કેવું છે ॥ તો કો દિ બ્રહ્માંડનો આધાર એવો જે મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષ છે
 ॥ તે એવા અનંત કો દિ પ્રકૃતિ પુરુષ તે અક્ષરના કોક દેરાને વિષે લિન થઈ જાય છે ॥ કહેતાં અનંત કો દિ મૂલ પુરુષ તે અક્ષર
 બ્રહ્મની દ્રષ્ટિમાં આવતા નથી ॥ જેમ દિવસને વિષે અનંત કો દિ તારા મંડલ દ્રષ્ટિમાં આવતા નથી ॥ તથા જેમ કોઈ કદના
 બિના ગાડું ચોપર વત્તોય તે નાડુ પર ॥ ચડ્યું હોય તો તેને દ્રષ્ટિમાં પૃથ્વી ઉપલ્યામનુષ્ય પશુ પક્ષ આદિક કોઈ આવે નહિ ॥ તે
 મ આત્મતિક જ્ઞાનને પામીને અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ થયો જે મુક્ત ॥ તેને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાનો આકાર માત્ર તે દ્રષ્ટિમાં આવ-
 તો નથી ॥ અને તેને તો ચિદાકાશ રૂપ એવું જે પોતાનું વિવેક સ્વરૂપ અક્ષર બ્રહ્મ તે એક દ્રષ્ટિમાં આવે છે ॥ તે એવી દ્રષ્ટિ ક્યારે
 થાય છે ॥ તો જ્યારે દ્વંદ્વિયો અંતઃકરણ રૂપ માયાનો ભાવ જ્ઞાને કરિને દલિ જાય છે ॥ ત્યારે તે નિરાવરણ રૂપ બ્રહ્મ દ્રષ્ટીને
 પામે છે ॥ અને જેને દ્વંદ્વિયો અંતઃકરણનો ભાવ દલ્યો ન હોય ॥ તેને તો પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાનો વિવેક રહે છે ॥ કેમ-
 કે શ્રોત્ર દ્વંદ્વિય છે ॥ તેને શબ્દને વિષે શ્રુત અશ્રુતનો વિવેક રહ્યો છે ॥ અને જો કાન દ્વંદ્વિય ન હોય તો તેને શબ્દને વિષે શ્રુત
 અશ્રુતનો વિવેક હોય નહિ ॥ કેમ કે શબ્દને પેસવાનું દ્વાર નાશ પામે છે ॥ ત્યારે તે શબ્દનું સ્વરૂપ ધર પણ ક્યાં ધિપેસે ॥ નજ
 પેસે ॥ અને જ્યારે શબ્દનું સ્વરૂપ દુઃસ્વપ્નાપાસું ॥ ત્યારે તેને રાગને દ્વેશ રૂપિ જે જન્મ મૃત્યુનું બિજ તે પળ દલિ જાય છે ॥ કેમ કે જે પ
 દાર્થમાં રાગ હોય તો તે પદાર્થમાં રાગે કરિને જન્મ મૃત્યુનો પડે છે ॥ અને જે પદાર્થ ઉપર દ્વેષ હોય તો તે પદાર્થને વિષે દ્વેષે કરિને પ
 ણસ્મૃતિ રહે છે ॥ તો તેને વિષે પળ જન્મ મૃત્યુનો પડે છે ॥ માટે જેને જ્ઞાને કરિને દ્વંદ્વિયો ના ભાવ રૂપિ વિવેક દલિ ગયો હોય તેને જ-
 ન્મ મૃત્યુ દલિ જાય છે ॥ અને જ્યાં સુધિ વિવેકને પોતાનું રૂપ માનિને દ્વંદ્વિયો નારાગ દ્વેષાદિકને વિષે વરતે છે ॥ તે તેને કરિને સ્વરૂપ
 દુઃસ્વને પામે છે ॥ ત્યાં સુધિ તેને પીંડ બ્રહ્માંડાદિક રૂપિ જગત ખોલે છે ॥ જેમ કુવાને જલે કરિને વાડિ પિચે છે ॥ ત્યાં સુધિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१९७॥

तेवाडिमां क्यारापा ला रुपि भासे छे ॥ अने ज्यारे वरसादने जले करिने वाडि पिये छे ॥ ने सर्वे वाडिपडां स मथल जल
भराई जाय छे ॥ त्यारे ते वाडि मां पछि क्यारापा लानो विवेकरहे तो नथि तेम आत्मा रुपि जे जल छे ते अंतःकरण रुपकु
वा द्वारे धईने इंद्रियो रुप निकी मां प्रवरते छे ॥ त्यारे तेने क्यारापा ला रुप पिंड ब्रह्मांडादिक माया ना आकार ते द्रष्टि मां आ
पे छे अने ज्यारे वरसाद रुपि ॥ प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना ज्ञान रुपि जल ॥ वरसे छे त्यारे तो तेनो इंद्रियो रुपि
निको तथा पंचविषयने विषे सत्यता ॥ अने तेने सत्यता ये करिने ॥ जगतने विषे रागने द्वेषादिक रुप जे क्यारापा ला
ते सर्वे दलि जाय छे ॥ अने तेने चिदाकाश रुप जे पोतानुं ब्रह्म स्वरुप ॥ अने ब्रह्मने विषे रक्षाने ॥ ब्रह्मना प्रकाशक एवा जे
परब्रह्म ते द्रष्टि मां रहे छे ॥ एण आत्माने प्रत्यक्ष परमात्मा विना बिजुं काई तेने द्रष्टि मां ॥ माया कृत पिंड ब्रह्मांडादिक को
ई आकार रहे तो नथि ॥ अने ते आत्मानि प्रत्यक्ष परमात्माना ध्याने करिने दिव्य मूर्ति बंधाय छे ॥ ते मूर्तिने भागवति त
नुं कहे बाय छे ॥ अने ते आत्मा स्मृत देह नो त्याग करिने भगवानना धामने पामे छे ॥ ते पाछो फेर जन्म ने धरतो नथि ॥
अने जेने एबु ज्ञान थयुं न होय ॥ ते आत्मा जन्म मरणने पामे छे ॥ माटे जे प्रत्यक्ष परमात्माना अवतार राम कृष्णादिक भग
वानने तेना संत तेनो आश्रय करे छे ॥ तेने एबु ज्ञान थाय छे ॥ ने ते आत्मानो मोक्ष थाय छे ॥ माटे ते समो आज त मारे आ-
व्यो छे ॥ ते त मारा भाग्य नो पार नथि ॥ एम कहिने महाराजै वारतानी समाप्ति करि ॥ पछी संत किरतन गावा लाग्या ॥
॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अोगणीसे ॥ २२ ॥ बाविसना ॥ भादरवा शुद्धि ॥ १० ॥ दशमिने दिवस ॥ महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम
श्रीसो जिंआ मध्ये ॥ बारोट भक्त बेहेरदास लक्ष्मिदासने घेर उग मणे बारओरडा निरवेशां ॥ गादित किये युक्त पलंग
बिछाव्यो हतो ॥ ने ते उपर विराजमान यथाहता अने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कत्याहता ॥ ने पुष्पना द्वारकड मां शोभिर
ह्याहता ॥ ने पात्रमां पुष्पना तोरा लटकता धारण कत्याहता ॥ अने पुष्पना गुच्छं बेकान उपर शोभिर ह्याहता ॥ अने

सो जिंआ
सि ७७३

॥ १९७ ॥

पोतानामुखाविंद आगल साधुतथावणा कहिरि भक्तनि सभा भराईने बेठिहति ॥ पछे महाराज नि सं आचारि थया केहे मइश
 ज बो ल्याजे स वैसरत देईने सां भलो ॥ जे एक वारता कर विछे ॥ अने आजे वारता कहि सुं ते मां बे वात आबरो ॥ एक बा
 हार द्रष्टि कहे वाशो ॥ अने ते बहार द्रष्टिये करिने जणा से जे पदार्थ ते कहे वासे ॥ अने ते बहार द्रष्टिने बहार द्रष्टिये करिने
 जणा से जे पदार्थ ते नुं मिथ्या पणुं कहे वासे ॥ अने बिजि अंतर द्रष्टि कहे वाशो ॥ अने ते अंतर द्रष्टिये करि जणा से जे पद
 र्थ ते पण कहे वासे ॥ अने ते अंतर द्रष्टिने अंतर द्रष्टिये करिने जणा से जे पदार्थ ते नुं सत्य पणुं कहे वाशो ॥ अने अंतर
 द्रष्टिये करिने जे निर्विकल्प स्थिति थाय छे ॥ ते कहे वाशो ॥ अने आवात कहि सुं ते कोने समजाशो ॥ तो जे वात कहि
 सुं ते वात प्रमाणे पोताना मन निवृत्ति कर तो जशो ते ने ए वात समजाशो ॥ ते वृत्ति ने के बिरिते कर बिती आ अप्रमारा
 हाथ मां पुष्प नो गुच्छ छे ॥ ते ने ए म कहिये जे आगु छ ने जुबो ॥ त्यारे ते गुच्छ ने जो बो ॥ ने ते मां वृत्ति ने ठेर बवि ॥ अने ते गुच्छ जे
 बो छे ते बो वृत्ति मां राखि ने पछे कहिये जे आ थिजा हाथ मां रुमाल छे ते जुबो ॥ त्यारे ते ने पण सारि पेठे जो बो ॥ ने ते रुमा
 ल ने पण वृत्ति मां राख बो ॥ ए बिरिते वृत्ति ने विकास पमाड वि ॥ अने ते ते पदार्थ ने वृत्ति मां राख बां ॥ ए बिरिते जे जे वात क
 रिये ते ते वात ने वृत्ति मां राखो ते ने आवात कहि सुं ते समजाशो ॥ अने ते ने निर्विकल्प स्थिति थारो ॥ अने ते ने महा अद्भूत आनंद
 थरो ॥ हवे ते वात कहिये ते सां भलो ॥ जे बहार द्रष्टि ते सुं तो आ देहे ने पोतानुं रूप मा नीने ॥ स्थूल सूक्ष्म ने कारण ए व्रण देहे क
 रि ने जे टलुं जे टलुं ग्रहण करवा मां आवे छे ॥ ते ने सत्य मा नीने ते ने विषे वासना ये करि ने भोग बवानि जे ईछा छे ॥ ते नुं ना म
 बहार द्रष्टि छे ॥ ते द्रष्टि कल्पना मय मिथ्या द्रष्टि छे ॥ ते मां स्थूल देहे करि ने तो जाडा पंच भूत जे ॥ पृथ्वि जल तेज वायु ने आका
 श ते द्रष्टि मां आवे छे ॥ अने ते सूक्ष्म देहे करि ने विराट् सूक्ष्मात्मा ने अव्याकृतरूप जे ॥ सूक्ष्म पंच भूतात्मक जे समष्टि स्ष्टि ॥ ते
 जो बा मां आवे छे ॥ अने कारण शरिरे करि ने जगत नुं आदि बिजरूप एवो मूल प्रकृति पुरुष अने ते नो विस्तार ते सर्व
 द्रष्टि मां आवे छे ॥ अने ते द्रष्टि सर्व कल्पना मय मिथ्या बहार द्रष्टि छे ॥ अने ते बहार द्रष्टि थी पर ए वि अंतर द्रष्टि रूप

શ્રીમુચ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૬॥

અક્ષરબ્રહ્મદ્રષ્ટિ છે ॥ અનેને અક્ષરબ્રહ્મરૂપજે અંતરદ્રષ્ટિ તે ગ્ણેદેહધિપર એવોજે આત્મા ॥ તે આત્માયે કરિને દેરવાય છે ॥ પ
ણ ત્યાં સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ રૂપજે માયાની બહાર દ્રષ્ટિ તે પદોં ચી શક્તિ નથિ ॥ જેમ કોઈક રાજા દોય ॥ ને તેને ઘેર સો બસે ઘો
ડા દોય ॥ તેમાં કેટલાક ઘોડા તો મોટા જ બરામતવાલા દોય ॥ અને કેટલાક તો ઘોડા સાધારણ દોય ॥ અને કેટલાક ઘોડા
નાના ટંકળ દોય ॥ પછે રાજાને ગામની ભાગોલે બાગ બગિચે જવું દોય ॥ ત્યારે નાના ટંકળ ઘોડા ઉપર ચડિને જાય છે ॥ અને પાં
ચગાઉ છેટે જવું દોય ॥ ત્યારે સાધારણ ઘોડો દોય તે ઉપર ચડિને જાય છે ॥ અને જ્યારે કોઈક શત્રુ સામિલ દાર્દ કરિને પોતા
નિજિત કરવિદોય ત્યારે તો મોટામતવાલા ઘોડા દોરતે ઉપર ચડિને જાય છે ॥ ને પોતાની જીત કરે છે ॥ પળતે રાજાને દેવલોક
તું રાજા છેદે ને દેવલોકનું સુખ પામવું દોય ॥ ત્યારે તો ત્યાં ત્રણ પ્રકારના ઘોડાનું જોર ચાલતું નથિ ॥ અને ત્યાં તો ત્રણ પ્રકાર
ના ઘોડાનો ત્યાગ કરિને પોતે પંડે જપતપયજ્ઞાદિક સાધન કરે ॥ ત્યારે દેવાદિકના લોકના સુખને પામે ॥ જેમ ગજને જુડે ઘ-
સોદ તો ॥ ત્યારે તે ગજને મુકાવવાને અર્થે ભગવાન ગરુડ ઉપર ચડિને ચાલ્યા ॥ પળ પોતે ગરુડ પુગિ શક્યો નહિ ને જાને જુડે બુડા
ડવામાં હ્યો ॥ પછે ભગવાને ગરુડનો ત્યાગ કરિને પગવાલા દોડ્યા ॥ ને ગજને મુકાવ્યો ॥ તેમ એ તો દૃષ્ટાંત ને તેનું સિદ્ધાંત એ છે જે
આત્માને ત્રણ પ્રકારના ઘોડારૂપ ત્રણ દેહ છે ॥ તે આત્મા જે તે બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને ટંકળ ઘોડારૂપ દ્વિયો ઉપર અસ્વાર થઈને આ
લોકનાં પદાર્થને જાણિલે છે ॥ અને સાધારણ ઘોડારૂપ અંતઃકરણ ઉપર સ્વાર થઈને મૂલમાયાનું કાર્ય જે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ તેને
જાણિલે છે ॥ અને જાણવા રૂપજે કારણદેહ તે રૂપમતવાલા ઘોડા તે ઉપર અસ્વાર થઈને મૂલમાયાનું કારણ જે મહાઅંધકાર ત્યાં
સુષિપ્રવેશ કરે છે ॥ પળ તે અંધકાર ધિપર એવોજે પ્રકાશ ત્યાં દ્વિયો અંતઃકરણાદિક રૂપજે ઘોડા તેનું જોર ચાલતું નથિ
॥ અને ત્યાં તો તે દ્વિયો અંતઃકરણાદિક રૂપજે ઘોડાનો ત્યાગ કરિને પોતે પંડે આત્મા એકલો શુદ્ધ ચૈતન્યરૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ
દગુરુનો આશ્રય કરિને તેષકિર્મજ્ઞાનવૈરાગને મહાત્મે સહિત ભક્તિ સિદ્ધ કરે ત્યારે તે પ્રકાશને પામે છે ॥ અને તેનું નામ અંત
રદ્રષ્ટિકહેવાય છે ॥ અને તે દ્રષ્ટિ સત્ય છે ॥ ને સુખદાર્દ છે ॥ અને જે બહાર દ્રષ્ટિ છે ॥ તે અસત્ય ને દુઃસ્વદાર્દ છે ॥ હવે જે જિય

સોજિના
સિ. ૭૩

॥૧૧૬॥

છે તે બહાર દ્રષ્ટિને પણ જાણતો નથી ॥ અને અંતર દ્રષ્ટિને પણ જાણતો નથી ॥ એ બોજિવ અનાદિનો અજ્ઞાન છે ॥ તેને સદ્ગુરુ રૂપ
 પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંત છે તે અંતર દ્રષ્ટિને બહાર દ્રષ્ટિનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ તેમાં પ્રથમ બહાર દ્રષ્ટિને જાણાવિને આત્માને વિકા
 શ પમાડે છે ॥ કેમકે અજ્ઞાને કરિને આત્મા જે તે અતિ શો સંકોષને પામિ ગયો છે ॥ મારે તે બહાર દ્રષ્ટિને જ્ઞાને કરિને વિકાશને
 પામે છે ॥ પછે તે બહાર દ્રષ્ટિ રૂપ જે મિથ્યા દ્રષ્ટિ તેનો ત્યાગ કરાવિને ॥ તેને વિષે અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ જે અંતર દ્રષ્ટિ તેનો આરોપ કરા
 વે છે ॥ પછે તે અંતર દ્રષ્ટિ કરિને આત્મા નિ દિવ્ય મૂર્તિ બંધાઈને પરમાત્માના ધામને પામે છે ॥ જેમ ધાતુની મૂર્તિ કરવિ હોય ત્યારે
 પ્રથમ મિણનું પુતલું કરે છે ને તે ઉપર કચરો દાવે છે ॥ પછે તે મિણને અગ્નિયે તપાવિને કાઢી નાચે છે ॥ ને તે પોલા કચરાના બિલા
 માં ધાતુનો રસ રેડે છે ॥ ત્યારે તે નિમૂતિ ધાય છે તેમ આત્માને બ્રહ્મ રૂપ કરવાને અર્થે મહાત્મા પુરુષ જે તે મિણ રૂપ બહાર દ્રષ્ટિ
 યે કરિને આત્માને વિકાશ પમાડે છે ॥ પછે તે મિણ રૂપ જે બહાર દ્રષ્ટિ તેનો ત્યાગ કરાવિને તે આત્માને વિષે જે જાણપણું છે તે જા
 ણપણાને વિષે અંતર દ્રષ્ટિ રૂપ જે બ્રહ્મ રસ તેનો આરોપ કરાવે છે ॥ કેહેતાં તેને આત્મા પરમાત્માનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ ત્યારે તે આ
 ત્માની બ્રહ્મ મય મૂર્તિ બંધાય છે ॥ હવે બહાર દ્રષ્ટિને વિકાશ પમાડે છે તેમાં પ્રથમ પ્રથિનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ જેમ પ્રથમ વન પર્વતને
 સમુદ્રે સહિત એવિ જે પંચાશ ક્રોડ યોજન પૃથ્વી ॥ તેને શાસ્ત્રના કહ્યા પ્રમાણે જાણપણામાં જોવિ ॥ પછે તેમાં વ્રતિને ઠેરવવિ
 ॥ પછી તે પૃથ્વીને વ્રતિમાં રાખિને તે પ્રથ્વી કરતાં દશાણું બધારે જલ છે ॥ તે જલ પૃથ્વીની ચારે બાજુ યે વિંદાયે લું છે ॥ તે જલ
 ને જાણપણામાં જોવું ॥ અને તે જલ અને પૃથ્વી એ બેને દ્રષ્ટિને ઠેરાવિને ॥ પછે તે જલ થકિ દશાણું અગ્નિ મોટો છે ॥ તે અગ્નિ જ
 લને ફરતો ચારે બાજુ યે વિંદાયે લો છે ॥ તે અગ્નિને જાણપણા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવો ॥ અને તે પૃથ્વી જલને અગ્નિ એ ત્રણને
 ત્તિમાં રાખવીને ॥ પછે તે અગ્નિ થકિ ચારે દશાણું વાયુ છે ॥ તે વાયુ તેને અગ્નિને ફરતો ચારે બાજુ યે વિંદાયે લો છે ॥ તે વાયુ
 ને જાણપણા રૂપ દ્રષ્ટિમાં જોવો ॥ અને પ્રથ્વી જલ અગ્નિને વાયુ એ ચારે ભૂતને વિષે વ્રતિને ઠેરાવિને ॥ પછે તે વાયુ થકિ દશા
 ણું બધારે આકાશ છે ॥ તે આકાશ વાયુને ફરતો ચારે બાજુ યે વિંદાયે લો છે ॥ તેને જાણપણા રૂપ દ્રષ્ટિમાં જોવો ॥ અને તે

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૯॥

માંચે મૂતને વિષે વ્રતિને ઠેરાવિને ॥ પછે તે આકાશ થકિ વધારે દશગણો અહંકાર છે ॥ તેને જાણવળા માં જોવો ॥ અને તે અહંકાર
થકિ દશગણો મહતત્વ વધારે છે ॥ તે મહતત્વને પળ જાણવળા માં જોવું ॥ અને તેમાં વ્રતિને ઠેરાવિને તે સર્વે પૃથ્વી આદિકને
વ્રતિમાં રાખિને પછે તે મહતત્વ થકિ સદૃશ ગણો વધારે પ્રધાન પુરુષ છે ॥ તે પ્રધાન પુરુષને જાણવળા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવો ॥
અને તે પ્રધાન પુરુષ થકિ અનંત ગણો વધારે મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષ છે ॥ તે પ્રકૃતિ પુરુષને પળ જાણવળા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવો ॥ અ
ને તે પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ પર અનંત કોટિ ગણ વધારે અંધારું છે ॥ તે અંધારું પ્રકૃતિ પુરુષને ફરતું ચારે બાજુયે વિંટાયેલું છે ॥ તે
અંધારાને પળ જાણવળા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવું ॥ તે તે સર્વેને વ્રતિમાં રાખવું ॥ ને તેમાં વ્રતિને ઠેરાવવી ॥ એવિરિ તે પૃથ્વી આદિક
આણવાળા રૂપ અનંત કોટિ વિશ્વને તે થિ પર અંધકાર તેને જાણવળા માં જોવું ॥ ને તે સર્વેને વ્રતિમાં રાખવું ॥ તેનું નામ બહાર
દ્રષ્ટિ કહેવાય છે ॥ અને એ સર્વે બહાર દ્રષ્ટિ રૂપ અનંત કોટિ વિશ્વને તે થિ પર અંધકાર છે ॥ અને અંધકાર થિ પર એકલો પ્રકાશ
છે ॥ અને તે પ્રકાશને ચિદાકાશ કહે છે ॥ તથા તેને બ્રહ્મ કહે છે ॥ તથા અક્ષર ધામ કહે છે ॥ અને તે પ્રકાશને મધ્યે પ્રકા
શના આધાર એવા જે પર બ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન તરફ છે ॥ અને તે પરમાત્મા દિવ્ય મૂર્તિ માન છે ॥ અને તે ચિદાકાશ રૂપ
જે બ્રહ્મને બ્રહ્મના આધારને બ્રહ્મના પ્રકાશક એવા જે પર બ્રહ્મ તેને આત્માયે કરિને જોવા ॥ અને તેમાં ચિદાકાશ રૂપ જે બ્ર
હ્મ તેને પોતાનું સ્વરૂપ જાણવું ॥ અને તેને વિષે દિવ્ય મૂર્તિ માન પરમાત્મા અરવંડાર છે ॥ એવિરિ તે પોતાના આત્માને વિષે પરમા
ત્મા ને જાણિને તે પરમાત્માના સ્વરૂપ વિષે પોતાને દ્રઢ સ્થિતિ પામવું ॥ અને તે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મને જે જોવા તેનું નામ અંતર દ્રષ્ટિ કહેવા
ય છે ॥ અને તે જે અંતર દ્રષ્ટિ છે તે સત્ય છે ॥ અને તે દ્રષ્ટિયે કરિને જાણવા અબ્રહ્મને પરબ્રહ્મને પળ સંત્ય છે ને અરવંડ છે ને અધિનાશી છે
॥ અને બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક જે જે દેવાયું તે સર્વે અસત્ય છે ॥ ને નાશવંત છે ને મિથ્યા માંતિવંત છે ॥ જેમ
એક સ્વપ્નમાં શી હેર બજાર આદિક અનંત પદાર્થ દેવાય ॥ તે સર્વે મિથ્યા છે ॥ અને એક જાગૃતમાં શી હેર બજાર ॥ આદિ
ક જે જે પદાર્થ દેવાય તે સર્વે સત્ય છે ॥ તેમ બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને જે જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક દેવાય છે ॥ તે સર્વે સ્વપ્નવત્ મિથ્યા

સો જિંના
સિ ૦૭૩

॥૧૧૯॥

છે ॥ અને અંતર દ્રષ્ટિયે કરિને જે બ્રહ્મને પર બ્રહ્મ દેવાય છે ॥ તે જાગત નિપેઠે સત્ય છે તે જેમ કોઈક પુરુષને નિંદામાં સ્વપ્ન આ-
 વ્ય હોય તે સ્વપ્ન સૃષ્ટિનાં અનંત પદાર્થને એકલો દેવ તો હોય ॥ અને તે પદાર્થને લિધાદિ ધાને વ્યવહારે કરિને સ્વપ્નમાં બરલ
 તો હોય ॥ પછે તેને બરલ તો સાંભલિને કોઈક જાગતો પુરુષ હોય તે સ્કતેલા પુરુષને બાંચડે દ્વાલિને સ્વપ્નમાં ધિજગાડે ॥
 ત્યારે તેને સ્વપ્નનાં પદાર્થ સર્વે મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ ને તેને પછે જાગતનાં પદાર્થ દેવાય છે ॥ અને તે પુરુષ જ્યારે સ્વપ્નમાં હો તો
 ત્યારે તેને પોતાના ધરનાં પદાર્થની પળ રવર રહેતિ નથિ ॥ તથા પોતાનું ગામ તથા પોતાની નાત જાત કુલ કુંડું બંદીત્યા
 દિક કોઈ લેશ માત્ર પળ સ્વપ્નમાં સાંભરતું નથિ ॥ અને તે સ્વપ્ન રવરતે તો તેને સ્વપ્નનાં પદાર્થ તે સત્ય માં સે છે ॥ તે મજિવ
 જે તે મોહ રુપિ નિંદાને વિષે અજ્ઞાન રુપિ સ્વપ્ન કરિને બહાર દ્રષ્ટિ વડે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક જગતનાં મિથ્યા પદાર્થને દે રવે છે ॥ પળ
 તેને સત્ય એવું જે પોતાનું આત્મરુપ ॥ અને આત્માના પ્રકાશ કાળા જે પરમાત્મા તે લેશ માત્ર તેને શો ભરતાં નથિ ॥ અને અ-
 જ્ઞાન રુપી સ્વપ્નને વિષે સ્વપ્ન સૃષ્ટિ રુ પ જગતનાં પદાર્થના વ્યવહારને વિષે બરલ્યા નિપેઠે આશક્ત થાય છે પછે એવાં ભા-
 નિજિયોને જોઈને સદાય જાગતા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન ને ભગવાનના સંતા ॥ તે કૃપા કરિને અજ્ઞાન રુપિ સ્વપ્નમાં-
 ધિજિવને જ્ઞાન આપિને જગાડે છે ॥ ત્યારે તેને મોહ રુપિ નિંદા ટલિ જાય છે ॥ પછે તે પુરુષ જે તે આત્માને પરમાત્માને સાક્ષાત્
 કાર દે રવે છે ॥ અને બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને સ્વપ્ન વત્તે રવાતું હતું ॥ જે જગત તે સર્વે મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ તે એવું જ્ઞાન ક્યારે થાય
 છે ॥ તો જેને પ્રત્યક્ષરામ ક્રાદિક રુપે પરમાત્મા મલે છે ॥ અને કાં તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા થકિ જ્ઞાન પામિને સિદ્ધ થયા એવા જે
 નિરવાસનિક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત મલે અને તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંતનો આશ્રય જિવ કરે છે ॥ ત્યારે તેને એનું જ્ઞાન
 થાય છે ॥ પછે એવા જ્ઞાનને પામિને જે મુક્ત થયો ॥ તે મુક્ત પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના સ્વરુપને વિષે નવધા ભક્તિ વડે કરિને જો
 ડાઈ જાય છે ॥ અને તેને આત્માને પરમાત્માને વિષે દ્રુસ્થિતિ થાય છે ॥ અને પ્રથમ બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને પૃથ્વી જોઈ પછે
 જલ જોયું ॥ પછે અગ્નિ જોયો ॥ પછે વાયુ જોયો ॥ પછે આકાશ જોયો ॥ પછે અહંકાર જોયો ॥ પછે મહતત્વ જોયું ॥ પછે

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२०॥

प्रधानपुरुषजोयो ॥ पछे अनंत कोटि ब्रह्मांडे युक्त जे मुल प्रकृति पुरुष तेने जोयो ॥ पछे तेथि परजे अंधकार तेने जो-
यो ॥ अने ते अंधकार थि पर एवो जे प्रकाश तेने जोयो ॥ अने ते प्रकाशने मध्ये प्रकाश मान ॥ ने प्रकाश ना आधार ए-
वा जे परमात्मा परब्रह्म दिव्यमूर्ति तेने जोया पछे ॥ ते परमात्माने जोईने विचार करवा लाग्यो ॥ त्यारे तो तेने अंतरद्रष्टि
थई गई ॥ पछे जे अगमने अतिशो पर ॥ ने अतिशो प्रोक्षदतुं ॥ ते प्रत्यक्ष प्रकाशने विषे परमात्मानुंदर्शन थयुं ॥ प-
छे ते परमात्मानुंदर्शन थता येत ॥ त्यांथि एवो दाबलाग्यो ते बह्मरद्रष्टिने बह्मरद्रष्टिये करिने देखातुं हवुं जे प्रथिज ला-
दिके सहित अनंत कोटि ब्रह्मांडने तेथि अनंत कोटि गणो अंधकार तेसर्थे दडफलईने जिवनि रति मांथि निसरि जा-
यछे ॥ केहे तां ते एम जाणे छे जे कोई दिवस पिंड ब्रह्मांडादिक अष्टावरण रुपमाया दृतिजनई ॥ अने तेने पिंड ब्रह्मा-
ंडादिक अतिशो परोक्ष थई जायछे ॥ अने जे सर्व थि पर प्रकाश होतो ॥ ते तो पोतानुं स्वरुप देखायुं ॥ अने ते प्रकाशने
मध्ये जे मूर्ति दृति ते जे मूर्ति प्रत्यक्ष पोताने ज्ञानदाता रुपे देखायछे ॥ एथि रि ते जे परोक्ष दतुं ते प्रत्यक्ष थयुं ॥ ने प्रत्य-
क्ष दतुं ते परोक्ष थई गयुं ॥ जे मरतुने भेदे करिने शिया लोउना लोने चो मासुं आवे छे ॥ ते शिया ला मां शितनुं प्रत्यक्ष पणुं
होयछे ॥ अने चो मासुं ने उना लानुं परोक्ष पणुं होयछे ॥ अने ज्यारे उना लो आवे छे त्यारे तापनुं प्रत्यक्ष पणुं होयछे ॥ अने शि-
या लानुं ने चो मासानुं परोक्ष पणुं होयछे ॥ अने ज्यारे चो मासुं आवे छे त्यारे वरसादनुं प्रत्यक्ष पणुं होयछे ॥ ने शिया लानुं
ने उना लानुं प्रत्यक्ष पणुं थायछे ॥ तेम एक बह्मरद्रष्टि छे ॥ ने एक अंतरद्रष्टि छे ॥ ते बह्मरद्रष्टिमां जिवचर्त तो होय त्यारे
तेने पिंड ब्रह्मांडादिक जगत ते प्रत्यक्ष भासमान थायछे ॥ अने तेने आत्माने परमात्मा ते परोक्ष थायछे ॥ केहे तां ते नि-
द्रष्टिमां आवतान थि ॥ अने ज्यारे अंतरद्रष्टि थायछे ॥ त्यारे तेने आत्माने परमात्मा प्रत्यक्ष देखायछे ॥ अने तेने जगतरु-
पमाया तेनुं परोक्ष पणुं थई जायछे ॥ वलि जे मदिसने विषे रात्रिनुं परोक्ष पणुं थई जायछे ॥ अने जे मजायतने विषे स्वप्न-
नुं परोक्ष पणुं थई जायछे ॥ ने वलि जे मकोईनां माबाप मरि गयां होयने तेने जे मतेना माबापनुं परोक्ष पणुं थई जायछे

सोजिआ-
सि०७३

॥१२०॥

તેને
 તેમાપાપાછાંદેરવાતાનથિ॥ તેમજ્યારેઅંતરદ્રષ્ટિથાયછેત્યારેતેનેબહારદ્રષ્ટિયેકરિનેદેરવાતુંહવુંજેજગતતેસુંપરોક્ષપણુંથઈ
 જાયછે॥ કેહેતાંતેનેકોઈદિવસજગતપાછુંદ્રષ્ટિમાંઆવતુંનથિ॥ અનેજેમદિવસનેવિષેસૂર્યનુંપ્રત્યક્ષપણુંહોયછે॥ તેમઅંતરદ્ર
 ષ્ટિનેવિષેઆત્માનેઆત્માનાપ્રકાશકેવાજેપરમાત્માતેપ્રત્યક્ષદેરવાયછે॥ અનેતેનેવિષેતેનેદૃઢસ્થિતિથાયછે॥ અને
 સ્થિતિપાછીકોઈદિવસટલતિનથિ॥ અનેએવિસ્થિતિજેનેથાયછે॥ તેજઅક્ષરધામનેપામેછે॥ માટેજેનેઅંતરદ્રષ્ટિયેકરિ
 નેનિરવિકલ્પસ્થિતિનેપામવુંહોય॥ તેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાનિરવાસનિકસંતનોઆશ્રયકરવો॥ અનેજેણે
 પ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતનોઆશ્રયકલ્યોછે॥ તેતોઅંતરદ્રષ્ટિનેપામિરહ્યોછે॥ કેમકેક્ષરઅક્ષરથીપરેવાજેપરબ્રહ્મપર
 માત્માતેનુંદર્શનતેનેસાક્ષાત્કારથાયછે॥ માટેપ્રત્યક્ષભગવાનનેતેનાસંતનોઆશ્રયકરિનેતેનીઆજ્ઞાપ્રમાણેવર્તિ
 નેનવધામક્તિસંબંધિજેજેક્રિયાકરેછે॥ તેસર્વેઅંતરદ્રષ્ટિછે॥ અનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતનાઆશ્રયચિનાનાં
 જેજેસાધનકરેછે॥ તથાજેજેક્રિયાકરેછે॥ તેસર્વેબહારદ્રષ્ટિછે॥ માટેજેનેપાતાનાઆત્માનોમોક્ષકરવાનીદૃઢાહોષ
 તેનેઆસમેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતનોઆશ્રયકરિનેતેનીઆજ્ઞાપ્રમાણેવર્તવું॥ અનેતેપ્રમાણેવરતશોતોતમારોસાક્ષા
 ત્કલ્યાણથશે॥ એમાંજરાયસંબંધનથિ॥ એમકહિનેમહારાજેવારતાનીસમાપ્તિકરિ॥ પછેબોડિયેઅસ્વારથઈને॥
 ગાજતેવાજતેમહારાજપોતાનેમંદિરઉતારેગોધિનીધર્મશાલામાંપધાત્યા॥

પ્રઃ॥ ॥શ્રીહરિક્રિષ્ણયનમોનમઃ॥

॥સંવત્ ૧૧૧૥ ૥ઓગણિસેં ૥૨૨ ૥વાયસનામા
 દરવાશુદિ ૥૧૩ ૥તેરસનેદિવસમહારાજશ્રીહરિક્રિષ્ણભગવાનગામસોજિંત્રામધ્યે ૥બારોટ ૥મક્તબેદેચરદાસલક્ષ્મિ
 દાસનેઘેરઆથમળાવારનાઓરડાનિરવેશમાંગાદિતકિયેયુક્તપલંગબિછાવિનેતેઉપરવિરાજમાનથયાદતા ૥ને
 સર્વજરિયાનીવસ્ત્રધારણકસ્વાદતા ૥નેપુષ્પનાહારકઠમાંધારણકસ્વાદતા ૥અનેપાદમાંતોરાત્વકતાદતાનેવેક
 નુપરપુષ્પનાગુહધારણકસ્વાદતા ૥નેકંકુનોચાંદલોકસોદતો ૥અનેપોતાનાધૂર્યાર્થેદનીઆગલમાપુતધા

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૧॥

ષણાકદરિભક્તનિસમાભરાઈનેબેઠિદતિ ॥ પછેમહારાજબોલ્યાજે સર્વેનેએક પ્રભુ પુછિયેછેયે ॥ જેવે પ્રકારનીબુદ્ધિછે ॥
 ॥ તેમાંએકનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિછે ॥ નેએકઅનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિછે ॥ તેમાંઅનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિસ્વાધિઉપજિછે ॥ અનેતેની
 સ્થિતિ ક્યાંછે ॥ અનેનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિ ક્યાંધિઉપજિ છે ને તેનુંસ્થાનક ક્યાં છે ॥ તેકહો ॥ પછેતેનોઉત્તર કરવામાંહ્યો ॥
 પળકોઈધીથયો નહિં ॥ પછેમહારાજબોલ્યાજે સાંભલો તેનોઉત્તરઅમેકરિયેછેયે ॥ જેઅનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિછે ॥ તેતો
 મૂલમાયાધકિઉપજિછે ॥ અનેતેનુંસ્થાનક શ્રુષુપતિછે ॥ અનેનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિછે તેતોપ્રત્યક્ષભગવાનને ભગવાન
 નાસંતનોઆશ્રયનેતેનાજ્ઞાનધકિઉપજે છે અનેતેનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિનુંસ્થાનક બ્રહ્મનેપરબ્રહ્મછે ॥ અનેતેબુદ્ધિએક
 પ્રકારનિછે ॥ અનેજેઅનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિછે તેઅનંતશાસ્વાલાલીછે ॥ અનેતેએકએકસારવાનેવિષેઅનંતભેદરહ્યા
 છે ॥ અનેતેઅનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિનેવિષેઅનંતદુઃસ્વરોષનેકેશરહ્યાછે અનેઅનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિવાલાજેજિવતેજન્મમરણ
 ગ્રમવાસનેચોરાશિમાંમહાદુઃસ્વરોષનેપામેછે ॥ માટેતેજિવોનાદુઃસ્વરોષનેટાલવાનેઅર્થેજગતકર્તાએમાજેપરમાત્માતેરા
 મઋત્ત્યાદિકરુપેગઢથાયછે ॥ પછેતેપ્રત્યક્ષપરમાત્માનેતેનાસંતનોજેજિવઆશ્રયકરેછે તેનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિ
 નેપામેછે ॥ અનેતેઆત્માનેબ્રહ્મનેપરબ્રહ્મનેવિષેસ્થિતિથાયછે ॥ નેતેનોઆત્મંતિકમોક્ષથાયછે ॥ અનેજ્યાંસ્કધિઅનિશ્ચા-
 ત્મકબુદ્ધિહોય ત્યાંસ્કધિજિવનોમોક્ષથાયનહિં ॥ અનેપ્રત્યક્ષપરમાત્માનેતેનાસંતમલ્યાબિનાઅનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિકો
 ઈજિવનિટલ્લતીનધિ ॥ નેનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિધતિનધિ ॥ માટેનિશ્ચાત્મકબુદ્ધિશ્વાનોઆજતમારેસમોઆખ્યોછે તેતમાર
 ભાગ્યનોપારનધિ ॥ ॥ઈતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ ॥ ॥ શ્રીહરિરુદ્ધાચનમોનમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૧ ઓગણિસે ૨૨ વાવિસના શરદવાસદિ
 ૨ વિજનેદિવસ મહારાજ શ્રીહરિરુદ્ધાચનમોનમઃ ॥ શ્રીજિનામધ્યે ॥ શ્રીરોટા ॥ ભક્તબેચરદાસનેષેરુગમણેવારચોરડાનીઆગલગાદિતકિ-
 થાનરયાધિનેપલંગુપરધિરાજમાનથયાહતાનેસોનેરિકસંબલયસ્ત્રધારણકત્યાંહતાંનેપુષ્પનાદારકંઠમાંગોભિરહ્યાહતાનેપાશમાંતોરાલરકત્યાહ
 તાનેબેકાનપરફૂલનાગુલધારણકત્યાહતા ॥ નેકંકુનોચાંદલોકસ્યોદતો ॥ નેપોતાનામુરવાર્વિંદનીઆગલસાધુ તથા ॥

સોજિના
સિ ૭૫

॥૧૨૧॥

ષણકદરિભક્તનીસખાભરાર્દનેબેઠિહતિ ॥ અને મુત્તકઉપર પાઘમાંકેબડાનો હોડો ધારણકસ્યોહતો ॥ અને સંધ્યાઆર્તિ
 થયાકેડે મહારાજસર્વે પોતાના ભક્તજનપ્રત્યે રૂપાદૃષ્ટિકરિને બોલ્યાજે શાસ્ત્રમાં એમકહ્યું છે જે વીસંગ કરે તે વોરંગ
 ચડે છે ॥ અને તે શાસ્ત્રનો શબ્દ જગતમાં પ્રવર્ત્યો છે જે સંગ તે વોરંગ ચડે ॥ ષણ તેમાં અમને એમ જણાય છે જે સંગ કરે તો ષણ
 રંગ ચડે નહિ ॥ એવા ષણજિવ છે ॥ જેમ જે લોહાઉપર કાટચઢિગયો હોય તો તે લોહાને પારસ મણિનો સ્પર્શ થાય ॥ તો ષણ
 તેનું સૌનું થાય નહિ ॥ તેમ જેનું કામલો ભાદિકને વિષે અતિ શ્રો આશ્ચર્યકરિને મલીન અંતઃકરણ થઈ ગયું હોય તેને
 સત્સંગનો રંગ ચડતો નથી ॥ અને તે સત્સંગમાં આવતો હોય ॥ સત્પુરુષના ભેગો રહેતો હોય ॥ તો ષણ જો તેને કામાદિક
 દોષના સંકલ્પનો વેગ અંતઃકરણમાં વરતતો હોય ॥ તો તેને સત્પુરુષના સંગનો રંગ ચડે નહિ ॥ કેમકે તેના અંતઃકરણમાં
 કામાદિક દોષના સંકલ્પરૂપિકુ સંગ રહ્યો છે ॥ તે સત્સંગનો રંગ લાગવારે તો નથી ॥ જેમ રાજાનિરાણિની ગોલિ હોય તે રા
 ણિ ભેગો રાતદહાડો રહેતો હોય ॥ તો ષણ તેને તે રાણિનો સંગ લાગતો નથી ॥ કેમકે રાણિને તો એક પોતાના પુરુષને વિષે જ
 રહ્યો હોય ॥ અને તે પોતાના પુરુષને રાજિકારવાસાં લાજમરજાદરાવે છે ॥ નેકોર્દ બિજા પુરુષ સાથે દાસિમરકરિ કરે
 નહિ ॥ અને તે રાણિ એક પોતાના પુરુષને વિષે પતિવ્રતાનો ધર્મ પાલે છે ॥ અને તે રાણિના સંગમાં તેની ગોલિ રહેતો હોય
 ષણ તે તો ષણક પુરુષને ચિંતવ્યા કરે ॥ ને તેને વિભિચારનો તો નિમજ નહિ ॥ અને તે તો પરપુરુષ સાથે દાસિમરકરિ
 કર્યા કરે ॥ ષણ તે ગોલિને રાણિનો સંગ લાગતો નથી ॥ અને તેમજ તે ગોલિના ધણિગોલા હોય તે ષણ રાજાના સંગમાં રાતદ-
 હાડો રહેતો હોય ॥ ષણ તેને રાજાનો સંગ લાગતો નથી ॥ તેમ એવા ગોલાને ગોલિયો ના જેવા આકારા કામાદિક દોષે ક-
 રિને અંતઃકરણ ભ્રષ્ટ થઈ ગયાં હોય ॥ એવા જે પાપિજિવ તેને સત્સંગનો રંગ ચડતો નથી ॥ કેમકે તે સત્સંગમાં આવતા
 હોય તો ષણ તેનું મન તો કામાદિક દોષે કરિને વિકાર પામિને વિકલ્પસરખું બનતું હોય ॥ માટે તેના અંતઃકરણમાં જ્ઞા-
 નવાર્તા તો ઉત્તરે જ નહિ ॥ અને જ્ઞાન અંતઃકરણમાં ઉત્તર પાવિના રંગ ચડતો નથી ॥ જેમ એક ફુલેનું કુડલું હોય ને એક સખા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२२॥

जुकुडलुहोय॥तेबेकुडलामांतेलरेडे तो साजा कुडलामांतेलरेडे छे॥अनेफुटेलाकुडलामांतेलरेडे तुंनधि॥तेमकामादि
कदोषेकरिनेफुटेलाकुडलानीपेरेजेनाइंद्रियोनीब्रतियो नियममांनहोयतेनाअंतरमांसतपुरुषनुंआपेलुंज्ञानरहेतुंनधि
॥अनेजेनिइंद्रियो नियममांनहोयछे॥नेजेनेकामादिकदोष टालवानीईछाहोयतेनेसत्संगनाज्ञाननो रंगचडे॥अनेजेने
कामादिकदोष टालवानीतोईछानहोय॥नेसामुंएमहोयजे चालोनेमहाराजपासेजईये॥अनेत्यांस्त्रियोपुरुषघणाक
भेगाथाय छे॥माटेतेनांमोहांजोईरुं॥अनेत्याग आवरो तोहांसिमरकरिपणकरिशुं॥एवासंकल्पवालाजेपापीपुरु
ष॥तथाएवासंकल्पवालिजो जेम पापणि स्त्रियो तेनेतोकोईदहाडेसत्संगनोरंगचढतो नधि॥नेतेतो मरिनेपोरनर्कमांजाय छे॥
अनेजेएविरिते पापद्रष्टियेकरिने स्त्रिपुरुषएकविजानांमोहांजुयेछे॥तेनेतो जमनादुत लोहाना सोयारना करिनेतेनि
आंखोमांपरोवेछे॥नेतेनेकालि चिसोनखावेछे॥माटेसत्संगकरताहोयपणएबिदुष्टबुद्धिराखिनेकरे तो तेनेकोईकालेस-
त्संगनोरंगचढतो नधि॥नेतेनुं कल्याणपणकोईकालेथतुंनधि॥अनेसाजा कुडलानीपेरेजेनीइंद्रियो नियममांनहोयछे
अनेजेनेकामादिकदोष टालवानीईछाहोयछे तेनेतत्कालसत्संगनोरंगचडेछे॥नेज्ञानरुपितेजेकरिनेकुडलारुप
अंतःकरणभराईनेतेआत्मापूरणकामथायछे॥अनेतेनेप्रगटभगवाननास्वरूपनोनिश्चयथायछे॥नेतेनुंसाक्षात्कार
कल्याणथायछे॥जेमराजानीराणिनेसंगेतेनीदिकरियोहोय॥तथाबीजाराजानाभाईभत्रिजानीदिकरियोहोय॥तथाते
राजानाकारभारिउमराबोहोय॥तेनीबहुदिकरियोहोय॥तेसर्वेनेराणिनो संगलागेछे॥नेतेकोईभेगारहेताहोयनेकोई
राणीपीजुहारहेताहोय॥तोपणतेनेराणिनो संगलागेछे॥अनेराजानेसंगेषणजेकुलवानएवाजेतेराजानाकारभारी तथा
तेनाभाईभत्रिजातेकोईभेगारहेताहोयअथवाकोईनोरवाआव्याग्यारहेताहोय॥पणतेनेराजानोसंगलागेछे॥नेतेनेरु-
डागुणआवेछे॥अनेतेजेगोलानेगोलियो॥तेराजानेराणिनाभेगारातदहाडोरहेताहोय॥तोपणतेराजानोकेराणीनोर-
मानसंगलागतोनथी॥नेतेनेविषेरुडागुणआवतानधि॥अनेजेजातवंतनेकुलवानहोयतेनेसंगनोरंगचडेछे॥कैमके

सोजिंवा-
सि०७६

तेने रुडा गुण शिख बा नो रखपछे ॥ तो तेने गुण रुडा आवे छे ॥ अने गो लानेने गो लिने तो रुडा गुण शिख बा नो रखप नधि ॥ मा-
 टे तेने रुडा गुण आवतानधि ॥ अने तेने तो एमसा भुं होय जे राजा के राणि ते आपणे बड़ा थाय ॥ तो तेने पण भुं डा कर्म शिख बा-
 डिये ॥ अने जो मुरख राजा के राणी होय ॥ तो ते गो लाने गो लीने बड़ा थाय ॥ तो तेने भुं डां कर्म शिख बेने भ्रष्ट करे ॥ तेम एवा गो
 ला गो लियो जे बाजिब होय ते काम जो भस्वादा दिक दोष ना संकल्पे युक्त थका सत्संग करवा आवे तो तेने सत्संग नोरंग चड
 तो नथी ॥ अने ते सत्पुरुष ना भेगोर दे तो होय तो पण जे नी इंद्रियो नियम मां न होय ॥ ने जेने काम जो भस्वादा दिक दोष टाल-
 बानी ईछानथी ने निवासनी कथ बा नो विचार जेने नधि तेने कौई का ले सत्पुरुष ना संग नोरंग लाग तो नधि ॥ अने जेनी
 इंद्रियो नीयम मां होय छे ॥ अने जेने कामा दिक दोष टालवाने निवासनी कथ बा नी ईछा होय छे ॥ ने जेने पोताना कल्याण ने भ-
 र्थे भगवान ने भगवान ना संत ने प्रसन्न करवा होय छे ॥ तेने ज सत्पुरुष ना संग नोरंग चडे छे ॥ अने एवो सुद्ध अंतःकरण
 बा जो होय मे जेनी इंद्रियो नियम मां होय ने सजे तो सत्पुरुष ना भेगोर दे तो होय ने सजे तो ग्रहस्थाश्रम मां नो रखो आव्यो
 गयो रहे तो होय तो पण तेने सत्पुरुष नोरंग चडे छे ॥ ने तेना कामा दिक दोष टालि जाय छे ॥ ने तेनी वासना टलिने निवासनी कथाय
 छे ॥ अने ते आत्मा प्रत्यक्ष भगवान ना निश्चय ने पामिने असर धाम ने पामे छे ॥ जे मदेड को छे ते कमल नाथ डुमारे दो होय तो पण
 तेने कमल ना पुष्प नी सुगंधी आवति नधि ॥ के म के तेने सुगंधी नी ईछानथी ने तेने कादवखा बा नो स्वभाव छे ॥ अने भमरो छे
 ते कमल थो छे दे रहे तो होय ॥ पण तेने कमल ना पुष्प नि सुगंधी नी ईछा होय तो ते कमल नी सुगंध ने ले छे ॥ तेम कामा दिक दोष
 युक्त थका तथा पंच विषय ने भोग बानी ईछाये युक्त पाप बुद्धिये करिने जे सत्संग मां आवता होय एवा जे स्त्रियो पुरुष ते
 ने सत्संग नोरंग चड तो नधि ॥ ने ते सत्पुरुष ना भेगोर दे तो होय तो पण तेनुं कल्याण थतुं नधि ॥ अने जेनी इंद्रियो नियम
 मां होय ने जेने कामा दिक दोष टालवाने ईछा होय एवा जे स्त्रियो पुरुष ते अमारो सत्संग करवो ॥ तो तेने सत्संग नोरंग चड
 रो ने तेनुं कल्याण साक्षात्कार थरो ॥ अने जे पाप बुद्धिये आवता हो तेनुं कल्याण को ई का जे नहिं थाय ॥ माटे जेने पो-

श्रीमुरख
सिद्धांत
॥१२३॥

ताना कल्याणनीईछ होय तेनेपांचवरतमानराखिने इंद्रियोने नियममां करिने अमारिने अमारा संतनीपासे आयजो ॥ तो
तमारांकल्याणथरो ॥ ने इंद्रियोने नियममांकल्याविना नेवर्तमानपाल्याविना कल्याणथरो नहिं ॥ अने ते अमारिपासेपण
आयजो नहिं ॥ पछे बारोट घेलजीये महाराजने दाधजो डिने कह्युजे हे महाराज तमेसो अधमओधारणछेने पतितपावनछे
॥ मोटे तमारिपासे आयजो तेनुं कल्याण तमेके मनहिं करो ॥ करसो ॥ पछे महाराज बोल्याजे अधमओधारणने पतितपाय
नछै ये तो खरा ॥ तेसुजे एबो जिव अधम होय ने निचकुलमां जन्मपाव्यो होय ॥ अने जन्मपीज अनंतपाप कर्मां होय ॥ पण
तेजिष अमारिपासे आवीने पछे ॥ अमारि आज्ञाये करिने ते पाप कर्म ने क्रिपानो त्याग करिने इंद्रियोने नियममां राखिने ॥
अमारि भक्ति करे तो ते अधमनुं पण कल्याण थायछे ॥ ते पण गितामां कह्युंछे ॥ अपिचे तसो दुराचारी भज तेमां मन-
न्यभावे ॥ ॥ अर्थ ॥ निचकुलमां जन्म पाव्यो होय ॥ ने तेणे घणाक दुराचरणे कर्मां होय ॥ पण तेजो अनन्यभावे प्रत्यक्ष
भगवाननुं भजन करे ॥ तो तेजियसा धुनी गतिने पायेछे ॥ ते अनन्यभावे तेसुं तो प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना आश्र-
यविना ने तेनी आज्ञाविना बिजो कोई आधार नरहे ॥ ने एक भगवानने संतनोज आधारजेने होय ॥ तो एबा अधमनो उद्धार
थायछे ॥ अने एमन होयने प्रत्यक्ष भगवानने संतना आश्रय विना तेनी आज्ञा रुपि धर्म पाल्या विना कल्याण करता हो-
यतो ॥ अवतारो अवतारमां बेकनां कल्याण थायछे ॥ ने बेकनां कल्याण नथी थतां ॥ तेनुं कारण एजछे जे आज्ञा मां वरते
छे तेनुं कल्याण थायछे ॥ ते अधम होय तेनुं पण कल्याण थायछे ॥ ने धर्मवालो होय तेनुं पण थायछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान
ने संतनी आज्ञाने आश्रय न करे अने ते धर्मवालो जिव होय ने उंचकुल बांन होय ॥ तो पण तेसुं कल्याण कोई काले थतुं
नथी अने अधम जिव होयने ते अमारि आज्ञा प्रमाणे वर्ते ॥ अने ते बिजुं कांई समजतो न होय तो पण तेनुं कल्याण थरो ॥

॥

॥ इति श्रीमुरखसिद्धांतसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसं ॥ २२ ॥ बाविसना भादर्या वदि ॥ १ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरि

साजीश
सि ०९ ई

॥ १२३ ॥

કલ્પભગવાનગામશ્રી સોજિત્રામખે પટેજનરસિંહાર્દે હારકાં દાસને ઘેર ઉત્તરાદે વાર ઓરડાની પડસાલ માંગાદિતકિયે પુક્તપલંગ
 ઉપર વિરાજ માનથયાદતાને સર્વે જરિયાની ચત્રુધારણ કર્યાં દતાં ॥ ને વેકાનુપર ગુહુ શોભિરહ્યાદતા ॥ ને કંઠમાં પુષ્પના હારધાર-
 ણ કર્યાદતા ॥ ને પાઘમાં તોરાલટકતાદતાને કંકુનો ચાંદલો કર્યોદતો ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિંદની આગલ સાધુતથા ઘણુંક
 હરિભક્તની સમાભાર્દને બેઠિહતિ ॥ પછે બારોટ ભક્ત બેચરદાસ લખમીદાસે મહારાજને પ્રભુ પુછ્યું જેદે મહારાજ કુસામ
 ચતારમાં મગવાને મોરના પિંછુનો મુગદધારણ કર્યો ॥ અને ગુજાની માલા ઓપેદેરી ॥ અને યાંસડાની મોરલિલગાડિ ॥ અને
 રખમેકામલિને હાથમાં લ્યા કહિ લેઈને ગાયો ચારિ ॥ અને આહિરને ઘેર મોઠાથયા ॥ તે એવા મોટાને સર્વના કર્તાદર્તા મગવાન
 તેણે એવિલિલાકે મંકરિ ॥ તેકહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે મગવાન છે તે તો અનંતકોટિ બ્રહ્માંડના પતિ છે ॥ ને જક્ષિના તો
 સ્વામિ છે ॥ ને સુરવના તો સાગર છે ॥ અને એ મગવાનના સુરવભાગલ તો દેવાદિકનાં સુરવપણ નર્કજે બાંધે ॥ તો આલો-
 કનાં સુરવ તો શિગળતિમાં ॥ માટે મગવાને તો મોરના પિંછુનો મુગદ અને દિરામોતિમણિ આદિકે જડાવ મુગદ ॥ એ બે બરોબર
 છે ॥ અને ગુજાની માલા ॥ અને મોતીની માલાઓ ॥ એ બે બરોબર છે ॥ અને ગાયો ચાર વિને રાજ્ય કરવું ॥ તે બે બરોબર છે ॥ મા-
 ટે આલોકનાં પદાર્થમાં મગવાનને કોઈ સારું નરસું નથિ ॥ અને મગવાન જે જે પદાર્થ ગ્રહણ કરે છે ॥ તે તો જિવોના કલ્યાણક-
 રવાને અર્થે ગ્રહણ કરે છે ॥ તે જે જે જિવનો જેવો ભાવદોય તે વિતે વિસેવાનું ગ્રહણ કરે છે ॥ અને તે જિવોનું કલ્યાણ કરે છે ॥ માટે
 જે જિવને પ્રત્યક્ષ મગવાનનો સંબંધ થાય છે ॥ તે જિવને તે પોતાના ઘરમાં જે જે સ્મૃદ્ધિ દોય તેણે કરિને મગવાનની સેવા કરે છે
 પછે મગવાન જે તે ભક્તનો ભાવજોડીને તે ભક્તને અલોકિક સુરવ આપવા સારું તેના પદાર્થને અતિશોરવાળા તથાકા તેની
 સેવાને ગ્રહણ કરે છે ॥ અને તે ભક્તને વિષે પોતાનો સજાતિ ભાવદેવાડિને તેને પોતાને વિષે પ્રિતિકરાવે છે ॥ અને તે ભક્તનો
 ને પોતાને વિષે કોઈ જાતનો અંતરાય નરહે ॥ તે ધિરિતિ પોતે મગવાન વરતે છે ॥ યજ્ઞ ભક્તજનને વિષે મગવાન વિજાતિભા-
 વરં ચમાન નથિ જણાવતા ॥ અને મગવાન વિજાતિભાવજણાવે તો કોઈ જિવને મગવાન માંદે તથાચ નહિ ॥ ને કોઈનું કલ્યા

શ્રીસુસ્વ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૪॥

જાપથયાનદિં ॥ મારેશ્રીકૃષ્ણભગવાનજે તે વ્રજવાસિજેગોપગોવાજ તેને વિષે સજ્ઞાતિભાવે વરત્યા છે ॥ અને તેના ભાવપ્રમાણે ॥ તેની
સ્મૃદ્ધિજે દૂધદહિં તેને જમ્યા ॥ તથા ગુજાની માલાયો તથા મોરના પીંછો નો યુગલ તથા વાંસડાની વાંસડા લિખમે કાંબલિદાથમાં જાક-
ડી ગાયો ચારવી ॥ રૂપાદિક ક્રિયા કરિ ॥ તથા સેવા તેને ભગવાને તે ભક્તજનોને સુખ આપવા સારું અતિશે વરવાણતા થકા પ્રદાનક
રિછે ॥ અને તે વ્રજવાસિયોને સજ્ઞાતિભાવે દેશ્યાદિને સર્વે અંતરાયનો ત્યાગ કરાવિને તેની વ્રતિયોને પોતાને વિષે જોડાવિને ભગવા
ને પોતાના સાધર્મ્ય પણાને પમાડ્યાં મારે એ શું અલોકિક કામ ભગવાને કર્યું ॥ તે સારું તે મોરના પિંછાંને ને ગુજાની માલાઓને ને
કાંબલિને ને વાંસડાને ને દૂધદહિંને શાસ્ત્રપૂરાણને મોટે પુરુષે અતિશે વરવાળ્યાં છે ॥ અને વલિ પોતાના ભક્તોને અતિશે ગરિબજેવાં
રહારિ ભરવાડ કર્યાં ॥ તેનું પણ એ જ પ્રયોજન છે ॥ જે જે ગરિબ હોય તેને પ્રગટ સત્યુરુષનો સમાગમ કરવામાં કોઈ જાતનો અંતરાય
રહે તો નથિ ॥ અને જો પ્રગટ ભગવાનનો સમાગમ કરવામાં ને સેવા કરવામાં જો જરાય લોક લાજે કરિને અથવા મોટમ્પ માને કરિને
તથા કોઈવાતે અંતરાય રહે તો તેનું આત્મતિક કલ્યાણ થાય નદિ ॥ મારે જેને લોક વેહેવારમાં દ્વાદ્વીલાજ આઠ મોટમ્પ માન ત
થા દ્રવ્ય કુલ કુંડું વાદિક વર્ણુક દોષ ॥ તો તેને સર્વ અંતરાયનો ત્યાગ કરિને ગરિબની પેઠે પ્રત્યક્ષ સત્યુરુષ ભગવાનને ભગવાન-
ના નિરવાસનિક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત તેની જે સેવામાં જોડાઈ જવા તું નથિ ॥ અને જો અંતરાય રહે તો તે જિવનું કલ્યાણ થાય ન
દિ ॥ મારે ભગવાને પોતાના ભક્તોને ગરિબ કર્યાં હતાં ॥ અને તેના ભાવપ્રમાણે તે ભક્તજનો એ જે સેવા કરિ તેને ભગવાને બહુ જ વરવાણિ
વરવાણિને પ્રદાન કરિ મારે તે પ્રગટ ભગવાનની સેવામાં જે જે વસ્તુકામ આવે તે વસ્તુ જ અતિશે વરવાણવાયોગ્ય છે ॥ અને તે વીના નાં સ
ર્વે પદાર્થ નં શા કરવા જોગ છે ॥ ને પાપ રૂપ છે ॥ એ તમારા પ્રહ્નનો ઉત્તર છે ॥

॥ ૬તિશ્રીસુસ્વસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિશો ॥ ૨૨ ॥ શ્રીવિસનાભાદરવા

વદિ ॥ ૬ ॥ છ ક્યને દિવસ મદારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન ગામ શ્રીસોજિત્રામધ્યે ॥ પટેલ નરસિંહાર્દ દ્વારકાંદાસને ઘેર ઉત્તરાદાવા
રના ચોરડાની આગલ ચોકમાં ગાદિ તકિયે યુક્ત પલંગ વિદ્યાવિને તે ઉપર વિરાજમાન થઈ હતા અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા

સોજિત્રા
સિ ૦૭૭

॥ ૧૨૪ ॥

દતાં ॥ ને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આશ્રયણ શોભિ રહ્યાં દતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસોદતો ને પોતાની મૂર્તિ દેવીની આગલ સાપુ તથા ઘણાક
 હરિમત્કની સમાભરાર્દને વેઠિદતિ પછે સંધ્યા આર્તિ થયાં કેડે મહારાજ બોલ્યા જે જિવ છે તે દેહને પોતાનું રુપ માનિને વિષયને ભોગ
 વિહે ॥ પળ તેણે કરિને જિવ ત્વિને પામતો નથિ ॥ અને દેહે કરિને સુખિયો થયાને રૂંછે છે ॥ પળ તેમાં કોઈ કાલે જિવને સ્વરૂપ તું
 નથિ ॥ અને ઉલટો જિવ વિષય ભોગ વચે કરિને વધારે વધારે દુઃસ્વપામતો જાય છે ॥ કેમ કે દેહ છે તે આત્માનું સ્વરૂપ નથિ અને મા-
 ર્ક પદાર્થ છે તે પળ આત્માને લેશ માત્ર સ્વરૂપ કરે એમ નથિ ॥ અને માર્ક પદાર્થ તો આત્માને ઉલટાં મઢાદુઃસ્વનાં દેનારાં છે ॥ પળ
 જિવને જ્યાં સ્કપિ અહ્યન્દેય ત્યાં સુખિકાને કરિને સ્ત્રિયાદિક નાશ બ્દ સાંભલિને સ્વરૂપ માને છે ॥ અને ત્યંચાયે કરિને સ્ત્રિયાદિક ના
 સ્પર્શમાં સ્વરૂપ માને છે ॥ અને નેત્રે કરિને સ્ત્રિયાદિક નાં રુપ જોઈને તેમાં સ્વરૂપ માને છે ॥ રૂપાદિક ઇન્દ્રિયોયે કરિને માર્ક વિષય
 ભોગ વિને સ્વરૂપ માને છે ॥ પળ તે માર્ક પંચ વિષયને સુખે કરિને જિવને અંતઃકરણમાં ત્વિ થતિ નથિ ॥ અને સ્થૂલ દેહમાં ભૂરૂપ જા
 ગિ હોય ॥ અને પોતાના આદાર પ્રમાણે અન્ન રચાયા તો સ્થૂલ દેહની ભૂરૂપ નિવર્તિ પામે છે ॥ અને તરસ લાગી હોય ને જલ પીયે તો ત્રસા
 નિવર્તિ પામે છે ॥ રૂપાદિક આલોકનાં પદાર્થે કરિને સ્થૂલ દેહ રુપિ રવાડો ભરાય છે ॥ પળ સૂક્ષ્મ દેહ જે અંતઃકરણ તે રૂપી મહ-
 દાકાશનો રવાડો ॥ તે ભરાતો નથિ ॥ કેમ કે સ્થૂલ દેહ પ્રથ્વી થકિ થયો છે ॥ અને પંચ વિષયનાં પદાર્થે તે પળ પ્રથ્વી થકિ થયાં છે
 મારે પ્રથ્વીમાં રવાડો પડ્યો હોય તે રવાડો તો પ્રથ્વીની માટિ પથરે કરિને ભરાય છે ॥ પળ જે આકાશની પોલનો રવાડો તે પ્રથ્વીનાં પ-
 દાર્થે કરિને ભરાય નહિ ॥ તેમ અંતઃકરણ તો મહદાકાશ રુપ આકાશનો રવાડો છે તે રવાડો પ્રથ્વી રુપ જન્તનાં પંચ વિષયનાં પદ-
 ર્થે તેણે કરિને કોઈ કાલે ભરાય નહિ ॥ કેમ કે આકાશના દશમા ભાગમાં થિવાયુ થયો છે ॥ અને વાયુના દશમા ભાગમાં થિ અગ્નિ
 થયો છે ॥ તે આકાશના સોમા ભાગમાં થી અગ્નિ થયો છે ॥ અને અગ્નિના દશમા ભાગમાં થિ જલ થયું છે ॥ અને તે જલ અગ્નિના દશમા
 ભાગમાં થીને વાયુના સોમા ભાગમાં થીને આકાશના દશમા ભાગમાં થી જલ થયું છે ॥ અને તે જલના દશમા ભાગમાં થી પૃથ્વી
 થઈ છે ॥ તે પૃથ્વી આકાશના દશમા ભાગમાં થી થઈ છે ॥ અને પ્રથ્વીના કેટલાક થોડાક ભાગમાં થી જગતના પંચ વિષયનાં

શ્રીમદ્
સિદ્ધાંત
॥૧૨૫॥

પદાર્થયાંહે ॥ મારે એવડો મોરો જે આકાશ તે પ્રણી થકિ યયાં જે પદાર્થ તેને કરિને કેમ ભરાય ॥ ન જ ભરાય ॥ જેમ દસ દુજાર મ
ળદાણાનો કોઠાર દોષ ॥ તેમાં એક શોરદાણાના લીયે તેને કરિને તે કોઠાર ભરાય નહિ ॥ તેમ આકાશરૂપ અંતઃકરણનો તુલ્હારૂ
પિમદ્દાકાશનો રવાડો તે જગતનાં પદાર્થ જેટલાં છે તેટલાં બધાં પદાર્થને ભોગવિ ॥ તો પણ તે તુલ્હારૂ પિઆકાશનો રવાડો
ભરાય નહિ ॥ અને માઈક પંચ વિષયનાં પદાર્થ મે તો જિવ જેમ જેમ ભોગવે છે તેમ તેમ તુલ્હારૂ વધારે વધારે થતિ જાય છે ॥ પણ તેને ક
રિને તુલ્હારૂ જિવને થતિ નથિ ॥ તે પણ કહ્યું છે જૈ ॥ ॥ જ્યું જ્યું બુક્ત તમોગ્યું ॥ તુલ્હારૂ બદત અપાર ॥ મુક્ત કદે પાવક
વિષે ॥ જ્યું હોમ તદ્વતધાર ॥ ॥ અર્પ ॥ ॥ જેમ જેમ વિષય ભોગને જિવ ભોગવે છે ॥ તેમ તેમ તુલ્હારૂ વધતી જાય છે ॥
કોની પેઠે કે જેમ અગ્નિમાં ધિજેમ જેમ હોમે છે ॥ તેમ તેમ અગ્નિની જ્વાલા વધતિ જાય છે ॥ પણ વિષય ભોગે કરિને તુલ્હારૂ મદતિ
નથી ॥ કેમ કે જિવે આગ્રહાંડને વિષે જેટલિ જાતના જિવ છે તે સર્થ ને પેટ પોતે એક ટ્યે જન્મધરૂ છે ॥ અને સર્વ જીવોને પોતે સ્ત્રિ
નો દેહધરિને પોતાના પુરુષ કહ્યા છે ॥ અને તેને તે જિવે પુરુષના દેહધરિને સર્વે જાતની સ્ત્રિયોને ભોગવિ છે ॥ તો પણ જિવને
રંચમાત્ર તુલ્હારૂ નથિ ॥ કેમ કે જિવે કેટલાક ફેરા દંદ્ર થઈને દેવલોકમાં જઈને દંદ્રાણી આદિક ઘણિક અપસરાઓ ભો
ગવી છે ॥ ને બિજા ભોગ પણ અનંત ભોગ્યા છે ॥ અને તે જિવ પાછો પુન્યરૂપે ત્યારે મૃત્યુરૂપે કામાં આધિને તે જિવ કુતરાનો જન્મ
ધોર છે ॥ ત્યારે તે કુતરિને વિષે પણ આશક્ત થાય છે ॥ પણ તેને એમ જાન નથિ રહેતું જૈ ॥ દંદ્રલોકમાં જઈને દંદ્રાણીયોને ભોગવિ
છે ॥ તે દેવે કુતરિયોને નહિ ભોગ્યું ॥ એમ તેનામયમાં તુલ્હારૂ થતિ નથિ ॥ અને જૈવો દંદ્રાણિને વિષે આશક્ત થતો હોતો ॥ તેવો ને તે
વો કુતરિને વિષે પણ જિવ આશક્ત થાય છે ॥ તેમ જ અનંત પ્રકારના રસવાધા છે ॥ તો પણ જિવને તુલ્હારૂ નથિ ॥ એવીરી તે પાંચે
વિષયને જિવે અનંત ભોગ્યા છે ॥ તો પણ વિષય ભોગવવાની તુલ્હારૂ પિઆકાશનો રવાડો તે અધૂરી છે જેમ મૂઠે તો કુંડડો દોય તેમાં સાત સમુદ્રનું જલ રહેતો
પણ તે કુંડડો રંચમાત્ર ભરાય નહિ તેમ જગતનાં પદાર્થ જેટલાં ભોગવે તો પણ ફુટે જાકુરડારૂપે અંતઃકરણ તેમાં તુલ્હારૂ થતિ નથિ ॥ અને તે અંતઃકરણ
રૂપિ રવાડો તે જિવને મહાપીડા કરે છે ॥ અને તે તુલ્હારૂ પિઆંતઃકરણનો રવાડો તે જિવને કાંઈ ધરિને વેસવાદે તો નથી તે પરણક કનિત દ્રષ્ટાંત છે

સોજિના
સિ ૦૭૭

॥૧૨૫॥

एक वाणियाने घेर पोताने काम घणुं कहरो ॥ ते काम कराव वासारुं ते वाणिये भूतने वश कर्युं ॥ पण ते भूत वाणियाने कस्युं के मुने का-
 म नहिं बसावे तो हुं तुंने खाईश ॥ पछे ते वाणिये भूतने काम बताव या मांड्युं ॥ ते जे जे काम बतावे ॥ ते ते कामने घणा कभूत भे-
 गा करिने घडि कमा करि नारवे ॥ ते भूत तो काम मांनर बुदाड्युं ॥ पछे वाणियाने कस्युं के काम बताव्य निकरतुने खाईश ॥ पछे-
 वाणियो तो मुझाणो ॥ अने ज्या वाणिया जाय त्या भूतयां से फरतुं फरे ॥ अने ते वाणिये भूतने सरवसारुं वश कस्युं हुं ॥ पण ते मां-
 णी तो उल्लुं महा दुःख थयुं ॥ पछे तो ते वाणियो रषयायो धर्मे फरतो फरतो एक संत नीपणं कुरि हति ॥ त्या जे चड्यो ॥ त्या रे-
 त्यां ते भूत आषिशा क्युं नहिं ॥ पछे ते वाणिये विचार कस्यो जे आसाधु मारुं दुःख दाखरो ॥ एम जाणिने ते साधुने वाणिये हाथ
 जोडिने कस्युं जे हेमदा राज आ एक भूत मारि वांसे थयुं छे ॥ ते मुने एम कदे छे जे काम बताव्य निकरतुने खाईश ॥ ते जे दलुं का-
 म बतावुं ते काम तो एक घडि कमा करि नारवे छे ॥ ते काम मांनर बुदाड्युं ॥ ने हये मुने खावा ते थार थयुं छे ॥ मारुं कपा करिने ते थ-
 कि मारि रक्षा करो ॥ पछे ते साधु ये कस्युं के हुं कहुं एम कर ॥ जे ते भूत पासे एक मोदी वांसे मंगाव्य ॥ ने ते वांसेने तारा फलिवने
 खोडाव्य ॥ पछे ते भूतने एम के ह ॥ जे ते वांसे डाउपर चड्युं ने उतर एमने एम कस्या कर ॥ एमारे काम छे ॥ पछे ते काम खुट से नहिं
 ने तुंम दास करियो थईश ॥ पछे वाणिये ते प्रमाणे कस्युं ॥ त्या रे ते भूत हार पा मिने वाणियाने वसथेने पगे लाग्युं ॥ ने ते वाणि-
 याने भूत कस्युं के हये तुंने को ईद दाडो नहिं रखाउं ॥ एषि रिते संत नाउ पदे शो करिने वाणियो महा करियो थयो ॥ ते मजिबने
 अंतःकरण रुपि भूत वश थयुं छे ॥ ते भूत हुं करवाव सकस्युं छे ॥ तो जिवने अज्ञान मोहने पंच विषय नीचासना छे ॥ ते वा-
 सना ये करिने जे तत्सा रुषि महेश काशानो खाडो तेने भयाने अर्थ धर्म ज्ञान वैरागने महात्म संहित भक्ति सिद्ध करिने ब्रह्म
 रूप थईने परब्रह्मने साक्षात्कार पाव्यारुप जिवने माथे घणुं के काम छे ॥ ते काम कराव वासारुं परमात्मा ये दया करिने जि-
 योने अंतःकरण रुपि भूत वश करि आण्युं छे ॥ ते जे जिव धर्म ज्ञान वैरागने भक्ति रुपि कांम अंतःकरण रुपि भूतने न बतावे
 तो ते अंतःकरण रुपि भूत जिवने खावा ते थार थयुं छे ॥ केहेतां धर्म ज्ञानादिक साधन जिव नथि करतो ॥ ते जिवने अंतःक

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२६॥

रणजेतेविषयनुचिंतयनकराविनेजिवनेपापकर्मकराविनेनर्कमांजेईजायछे॥नेजमपुरिचौरासिनेग्रभवासादिकनांमहा
दुरूपमाडेछे॥अनेजिवनय्यांईठरिनेबेसबादेतुनथि॥पछेजिबछेतेएबिरिनेस्वर्गमृत्युनेपातालमेपातालनेवि
षेभटकतांभटकतांतेनेमनुष्यनोदेहआयेनेतैमनुष्यदेहमांकोईप्रत्यक्षभगवानकेभगवाननाएकांतिकनिरयासबिक
पंचविषयनात्यागिसंतमले॥अनेतेनोआश्रयजिबकरेत्यारेतेनेअंतःकरणरूपिभूतशांन्तिपामेछे॥नेतेजिवमहा
सुरूपनेपामेछे॥पछेतेजिवसत्पुरुषनीप्रार्थनाकरेछे॥जेहेमहाराजअंतःकरणरूपिभूतमुनेबहुदुःखआपेछे॥ने
तेणेकरिनेमुनेस्वर्गमृत्युनेपातालनेविषेअनंतफरानेबहुकालभटकाव्येछे॥माटेतेथकिमारिरक्षाकरो॥पछेमत्पु
रुपजेतेरूपाकरिनेजिवनेअंतःकरणरूपिभूतवसकरवानोउपायबतावेछे॥तेशोउपायबतावेछे॥तोपंचविषयने-
भोगवानीईकारुपजेसर्वकामतनोत्यागकरिनेनिरुतिनेपामिनेवांसडारुपभगवाननिमूर्तितेनेआत्मारूपिपोता
नीफलमारोपयि॥केहेतांप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिनेपोतानाआत्मानेविषेधारिनेतेमूर्तिनीनवधाभक्तियेसहितमू
र्तिनुंध्यानकरवुं॥नेतेमूर्तिनुअंगाअंगनुचिंतयनरूपिबासंडेअंतःकरणरूपिभूतनेचंदाबचुंनेउतारवुं॥एबिरिनेजेप्र
त्यक्षभगवाननीमूर्तिनुंध्यानकरेछेत्यारेतेनुअंतःकरणशांन्तथायछे॥अनेतेनुअक्षाररूपिदुःखमरिजायछेअनेते
जिवनुंकल्याणथायछे॥केमकेजेमहदाकाशरुपजेअंतःकरणनोखाडोतेप्रखीथकिउत्पन्नयेयांजेजगतनांपदार्थतेणे
करिनेतोतेखाडोभगयनहिं॥पणतेमहदाकाशरुपिपरएवुंजेचिदाकाश॥तेचिदाकाशानाकोकदेशनेविषेमहदाका
शतोतिनथईजायछे॥एवोजेचिदाकाशतेनेपोतानुंस्वरूपजाणवुं॥केमकेजिवात्मानुंअतिरेकस्वरूपचिदाका
शरुपजेअक्षरब्रह्मतेछे॥तेचिदाकाशरुपअक्षरब्रह्मरुपपोतानाआत्मानेजाणीनेचिदाकाशरुपजेअक्षरब्रह्मते-
तोजेनाअंगनोप्रकाशछे॥एवाजेपरमात्मापरब्रह्मप्रत्यक्षभगवानतेनिमूर्तितेनुपोतानाआत्मानेविषेध्यानकरवुं
एबिरिनेचिदाकाशरुपजेअक्षरब्रह्मतेरुपथईनेप्रत्यक्षभगवाननुंध्यानकरेछेत्यारेतेनेमहदाकाशरुपजेअंतःक

सोजिंवा.
सि०७७

॥१२६॥

રણનો તુલ્હારુપિરવાડો તેભરાઈને છલ્લકિજાયછે ॥ નેતેનીદ્રષ્ટીમાંથિત્રણપ્રકારનાઆકારનાભેદતેદલિજાયછે ॥ અનેચિદા-
 કાશરુપપોતાનોઆત્માઅનેઆત્માનાપ્રકાશકઅવાજેપરમાત્માઅવેતેનીદ્રષ્ટિમાંરહેછે ॥ અનેતેપૂરણકામથાયછે ॥ નેતેને
 ચૌદલોકનાંપંચવિષયનાંમાઈકસરવતેકાગવિષ્ણુતુલ્યથઈજાયછે ॥ અનેએવિરિતનાજ્ઞાનનેજેઆત્માપામેછેતેઆત્માજિ-
 વનમુક્તકહેવાયછે ॥ તેએયુંજ્ઞાનવ્યારેથાયછે ॥ તોપ્રત્યક્ષપરમાત્માનેતેનાએકાંતિકપંચવિષયનાત્યાગિસંતજિવનેમલેછે
 ત્યારેએયુંજ્ઞાનથાયછે ॥ તેપણપૂર્વેજેનેજેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતમલ્યાછે ॥ તેનેજેએયુંજ્ઞાનથયુંછે ॥ અનેતેનાજમૂર્તિથઈછે ॥
 માટેઆજપણજેનેઅમારોપ્રત્યક્ષસંબંધથયોછે ॥ તેનેતોપોતાનાઆત્માનેચિદાકાશરુપજાણિનેપ્રત્યક્ષમૂર્તિનુંધ્યાનકરવુંતો
 તેનેધ્યાનેકરિનેઅંતઃકરણરુપિમહાદાકાશનોતુલ્હારુપિરવાડોતેભરાઈનેપૂરણકામથશે ॥ અનેતેજિવનમુક્તનીસ્થિતિનેપામ-
 શે ॥ પણતેપ્રત્યક્ષભગવાનનીમૂર્તિનાધ્યાનવિનાબિનાઅનંતસાધનકરે ॥ નેઅનંતજ્ઞાનકથે ॥ ભેરબલિયે ॥ બૈરાગરાવે ॥ સં-
 ન્યાસિથાય ॥ પરમહંસથાય ॥ તોપણતેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનીમૂર્તિનાધ્યાનનેમક્તિકત્યાવિનામહાદાકાશરુપઅંતઃકરણ
 નોતુલ્હારુપિરવાડોતેકોર્ડકાલેતુપ્રથાયનહિં ॥ જેમકોર્ડકનેમાંથેસરકારનુંકરજહોય ॥ તેકરજનેલેવાસારુસરકાર
 રતેનાઉપરધારમોશલમુકે ॥ તેકરજનુંબસલકરેજહિંત્યાંસધિસેમોશલતેનેદુઃખઆપેછે ॥ અનેજ્યારેતેસરકારપાસેજઈને
 કરજનુંબસલકરેત્યારેતેરાજામોશલઉઠાદિલેછે ॥ પછેતેનાઉપરસરકારનિમેદરબાનીથાયતોતેનાતેસિપાઈચાકરિ
 કરવાલાગીછે ॥ જૈમજિવનેમાથેઆત્માનેપરમાત્માનાસ્વરુપનેજાણવારુપીપરમાત્માનુંકરજછે ॥ તેઆત્માનેપરમાત્માના
 સ્વરુપનેજાણવાસારુપરમાત્માયેઅંતઃકરણરુપિઆરમોશલજિવનાઉપરમૂક્યાછે ॥ તેજ્યાંસધિજિવકઆત્માનેપરમા-
 ત્માનાસ્વરુપનેજાણતો ॥ ત્યાંસધિતેજિવનેઅંતઃકરણરુપિમોશલતેજન્મમૃત્યુગ્રભવાસનેચોરાસિમાંઅપારદુઃખદિ-
 ધાકરેછે ॥ નેતેજિવનેબ્યાંઈઠારિનેબેસવાદેતાંનથિ ॥ અનેજ્યારેજિવજેતેસદ્ગુરુનેશરણજાયછે ॥ ત્યારેતેઅંતઃકરણકાદકશાં-
 ન્તિપામેછે ॥ પછેતેજિવજેતેસદ્ગુરુનાજ્ઞાનેકરિનેઆત્મારુપથઈનેપ્રત્યક્ષપરમાત્માનોદ્રઢઆશ્રયકરિનેતેપ્રત્યક્ષભગવાનનિ

શ્રીમુસ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૭॥

મૂર્તિનેરમાં રાખે છે ॥ ત્યારે તે પરમાત્માને પોતાના જ્ઞાનરૂપિ હુકમે કરિને અંતઃકરણરૂપિ ચારમો સત્તેને ડાડિ લે છે અને તે
જિવને બ્રહ્મરૂપ કરિને તેને પોતાની સેવા કરાવવા સારું તેના તે અંતઃકરણરૂપિ ચારમો નાલ તે જિવને દુઃખ દેતા અલસા વિને તે જિવને
સુરવદેવા સારું તે જિવને પરમાત્માની ભક્તિમાં સદાય કરવાને અર્થે તે જિવની સેવામાં સોંપે છે ॥ પછે તે અંતઃકરણરૂપિ પરમાત્માના સિ
પાઈ તે જિવાત્માના ચાર પઈને રહે છે ॥ ને જિવાત્માને મહાઅલોકિક એવું જે બ્રહ્માનંદ સુરવતેને પમાડે છે ॥ માટે જેને પ્રત્યક્ષ ભગ-
વાનનો સંબંધ થાય છે તેને જ અંતઃકરણરૂપિ ચારમો નાલ રહે છે ॥ અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ માટે આ સમે જેને મહાસ્ત્રિયા
પવું હોય ને અંતઃકરણરૂપિ ચારમો નાલ રહેવા હોય ને ભગવાનના ધામને પામવું હોય તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ આશ્રય કરવો
અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશ્રય કરશે તે બુદ્ધિ વાલા છે ને તેનું કલ્યાણ થશે ॥ અને જે આયોદુર્લભ સમો ચુકશે તે તો અતિ મુ-
રચ દશે ॥ ને તે જિવનર્કમાં જશે ॥ માટે આ સમે જેને મનુષ્યદેહ આવ્યો છે તેને અમારો સમાગમ કરિને અથવા અમારા નિરવા-
સનિક પંચવિષયના ત્યાગિ સાધુ તેનો સમાગમ કરિને પોતાના આત્માનું કામ સુધારિ લેવું ॥

ઈતિ શ્રીમુસ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૧૯ ॥

ગણિસે ॥ ૨૨ ॥ બાવિસના ભાદરવા ચદિ ॥ ૧ ॥ નવમિને દિવસ મહારાજ શ્રી મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિંત્રામ-
ધ્યે ભક્ત નરસિંભાઈ દ્વારકાંદાસને ઘેર ઉત્તરાદેવાર આરડાની આગલ ગાદિ તકિયા નરવા વિને દોલિયા ઉપર ધિરાજ માન થયા
દતા ને સર્વેક સંવત્સર ધારણ કર્યા હતા ॥ ને કંઠમાં પુષ્પના હાર ધારણ કર્યા હતા ॥ ને પાઘમાં તોરાને કેંચડાનો ડોડો ધાર-
ણ કર્યા હતા ॥ ને કંકુનો ચાંદલો લલાટને વિષે શીભર્યો હતો ॥ અને પોતાના મુલાધિરની આગલ સાધુ તથા ધણાક હરિભક્ત
ની સમાભારાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે પટેલ લલુભાઈ દેશાઈ ભાઈ ચૈપ્લ પુછ્યું જે ॥ દે મહારાજ ॥ એક સ્ત્રિ પુરુષ બેજનાં છે ॥ તેમાં જે
પુરુષ છે તે તો નિરવાસનિકને નિષ્કામિને ભગવાનનો ભક્ત છે ॥ માટે તે પુરુષ તો દેહ મુકિને ભગવાનના અક્ષરધામમાં જશે
॥ અને તે તો પાછો જન્મને નહિ ધરે ॥ અને જે સ્ત્રિ છે તેને તો પુરુષને વિષે અતિ શોખિતિ છે ॥ અને પતિવ્રતાનો ધર્મ પાલે છે ॥

સોજિંત્રા
સિ ૭૬

॥ ૧૨૭ ॥

પળતે સ્ત્રિને તે પુરુષને વિષે કામની વાસના છે ॥ મારે તે સ્ત્રિને તો જન્મધર્યો પડે ॥ પળતે સ્ત્રિને તેના પુરુષને વિષે અતિશે પ્રિતિ છે ॥ મારે જેને વિષે પ્રિતિ હોય તેને વિષે તેને જન્મધર્યો પડે છે ॥ એમ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે ॥ જે ॥ ॥ ચામતિ સાગતિ મંવેત્ ॥ ॥
 એશ્વર્યનો અર્થ ॥ જે જ્યાં મતિ કેહેતાં જેને જ્યાં પ્રિતિ હોય તેને ત્યાં જન્મધર્યો પડે છે ॥ મારે તે સ્ત્રિને તેના પુરુષને વિષે પ્રિતિ છે ॥ અને તે પુરુષને તો જન્મધર્યો પડે એમ નથી ॥ મારે તે સ્ત્રિને તે પુરુષને શિરીતે સંબંધ થશે ॥ તે કહ્યો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એનો ઉત્તર તો એમ છે જે ॥ જેને વિષે જેને પ્રિતિ હોય ॥ તેના જેવા ગુણ અને તેના જેવું શરિર ને તેના જેવું બુદ્ધિ ને તેને તેને પ્રાપ્તિ થાય છે ॥ પળ કાંઈ તે ને પેટ જન્મધર્યો પડે એમ નથી ॥ અને જેને વિષે જેને પ્રિતિ હોય તેના જેવા ગુણ ને તેના જેવો સ્વાચર્ય તેને પ્રાપ્ત થાય છે ॥ મારે તે સ્ત્રિને બિજો જન્મ આવશે ત્યારે તેને તેના પુરુષના જેવા નિષ્કામાદિક ગુણ આવશે ॥ અને તે પુરુષને જેમ સત્પુરુષને વિષે ને સત્સંગ ને વિષે પ્રિતિ છે ॥ તેમ તે સ્ત્રિને પણ પોતાના પુરુષના જેવો દેહ આવશે ને તેને સત્પુરુષને વિષે સત્સંગ ને વિષે પ્રીતિ થશે ॥ અને તે પુરુષ જેમ જ્ઞાનને પામિને ભગવાનના ધામને પામ્યો ॥ તેમ તે સ્ત્રિ પણ બિજે જન્મે જ્ઞાનને પામિને ભગવાનના ધામને પામશે ॥ પણ કાંઈ તે પુરુષને તે સ્ત્રિ સારું જન્મ ધર્યો પડે એમ નથી ॥ મારે એવા નિર્યાસનિક ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ તેને વિષે જેને પ્રિતિ થાય છે ॥ તો તે જિવનું એક વે જન્મે કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ તો તેનું કલ્યાણ તેને તે દેહે કરિને થાય છે તે ગમે તેવે ભાવે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે પ્રિતિ કરે તો તેનો સાક્ષાત્કાર મોક્ષ થાય છે ॥ તે કુસ્મા અવતાર માંગો પિયો એકામ ભાવે ભગવાન માં પ્રીતિ કરિ તો તે સર્વનો મોક્ષ થઈ ગયો છે ॥ અને પાંડવે સ્નેહ ભાવે ભગવાન માં પ્રિતિ કરિ તો તેનો મોક્ષ થઈ ગયો છે ॥ અને રામા અવતાર માં વાંદરાં એમુટ્ટ પળે ભગવાન માં પ્રિતિ કરિ દતિ તો તે સર્વનું કલ્યાણ થઈ ગયું છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે જેને જે તે ભાવે પ્રીતિ થાય તો તે સર્વ જિવોનાં કલ્યાણ થાય છે ॥ પળતે ભગવાનને ભગવાનના ભક્તને વિષે કોને પ્રિતિ થાય છે ॥ તો પરમાત્મા જે જિવોનાં કલ્યાણ કરવાને અર્થે ॥ ધર્મરૂપિ નિતિ બાંધે છે ॥ તે ધર્મરૂપિ નિતિને જે પાલે છે તેને જે ભગવાનને ભગવાનના ભક્ત સંતને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને ધર્મરૂપિ નિતિને જે નથી પાલતો ॥ અને અધર્મ કરિને

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૬॥

અનિતિમાંયરતેછે ॥ તેજિવને ભગવાનને ભગવાનના સંતમાં પ્રિતિ પતિ જ નથી ॥ ને તેનું કલ્યાણ પળ થતું નથી ॥ મારે જેને પોતાના આત્માનું
કલ્યાણ કરવાનું ઈચ્છા હોય અને આલોકમાં ને પરલોકમાં મહાસુખિયા થવું હોય ॥ તેને પરમેશ્વરની આજ્ઞા રૂપિ જે ધર્મ તેને વિષે દ્રવ્ય
ભેદ હોય ॥ અને જે ધર્મ રૂપિ નિતિમાં રહેશે ॥ તેને ભગવાનને ભગવાનના ભક્ત સંતને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ અને તે જિવ ભગવાનના ધામને
પામશે ॥ અને આલોકમાં પળ જે ધર્મ રૂપિ નિતિમાં યરતે તે તેને અચાનક વગર ધાતુ સુરવ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ અને તેને દુઃખ દલિ જાય
છે ॥ અને જે અધર્મ કરિને અનિતિમાં યરતે છે તે જિવને અચાનક દુઃખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ અને તેને સુખ માનના સપામિ જાય છે ॥ તે વગર
ધાતુ નિતિવાનને સુરવ ॥ ને અનિતિવાનને દુઃખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ જે મનાલિયેરિ નિરૂપરું નાલિયેર હોય છે ॥ ને તે નિકાચલિ અતિ શો
કરણ હોય છે ॥ ને તેમાં ક્યંઈ થઈ ને જલ પ્રવેશ કરિ શકે એમ નથી ॥ તો પળ તેમાં જલ ભરાઈ જાય છે ॥ તેમ ધર્મ રૂપિ નિતિવાન છે તેને
કોઈ સુરવનું સાધન ન હોય ॥ કહેતાં તેને ગામ ગરાસ ન હોય તો પળ તેને વગર ધાતુ સુરવ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ અને જે મકોઠાને દાધિ આ-
ર્યું ગલિ જાય છે ॥ અને તેને પાણું પુંડે આર્યું ને આર્યું કાઠિ ના રહે છે ॥ પળ તેમાંથી તેનો ગર્ભ નાશ પામિ જાય છે ॥ તેમ અનીતિવાન
ને અનંત પ્રકારનાં સુરવનાં સાધન હોય કહેતાં તેને ગામ ગરાસ ધન્ય માલ હોય પળ તે સર્વે તેનું અચાનક તત્કાલ નાશ પા-
મી જાય છે ॥ અને તેને મહા દુઃખ આવિ પડે છે ॥ મારે જેને મહાસુખિયા થવું હોય તેને ભગવાનની આજ્ઞા રૂપિ ધર્મ પાલ્યો ॥ ત્યો એક
સારિ છે ॥ ॥ જ્યાં સુમતિ ત્યાં સંપતિ નાનાં ॥ ને જ્યાં કુમતિ ત્યાં વિપતિ નિધાનાં ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ સુમતિ એટલે
નિતિ રૂપ ધર્મ જ્યાં છે ॥ ત્યાં નાના પ્રકારની સંપતિ ભેગિ થઈ છે ॥ અને કુમતિ એટલે જ્યાં અનિતિ રૂપિ અધર્મ છે ॥ ત્યાં વિપતિ એ
ટલે નાના પ્રકારનાં દુઃખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ મારે જેને મહાસુખિયા થવું હોય ॥ ને જન્મ મરણનાં દુઃખ દલિને ભગવાનના ધામને પામ
વું હોય ॥ તેને પરમેશ્વરની આજ્ઞા રૂપિ જે ધર્મ તેને દૃઢ કરિને પાલ્યો ॥ અને જે ધર્મ રાવશે તેને જ અમારે વિષે પ્રિતિ થશે ॥ ને તે આત્મા
નું કલ્યાણ થશે ॥ એ તમારા પ્રભુનો ઉત્તર છે ॥ પછે મશાલ થઈ તે ભક્ત જનન મહારાજની આરતિ કરવા લાગ્યા ॥ ॥
इति श्रीसुरवसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संबत १९ ओगणिसं ॥ १२ ॥ बा

સોઝિંઝા
સિ ૦૭૧ ॥

॥ ૧૨૬ ॥

વિસના ભાદરવાવદિ ॥ ૧૦ ॥ દશમિને દિવસ મહારાજશ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી સોજિંત્રામધ્યે સુતાર ભક્ત છુગનને ઘેર ડગમળે બા
 રચોરડા નિઓ સરિમાં ઢોળિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયા નિવલ્લધારણ કર્યા હતાં અને પુષ્પનાં આશૂષણ સર્વે અંગ-
 માં શોભિરહ્યાં હતાં ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિ દની આગ લસાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે
 જેને પોતાનું કલ્યાણ હુલ્લુ હોય તેને તો અમારાં ને અમારા નિરવાસની કસંતના દરશન કરવા આવવું ત્યારે છેરથિજ એવો વિચારક-
 રિને ચાલ્યું ॥ જે મારે તો ભગવાનને સંતને નિરખિને અંતરમાં ઉતાર્યા છે ॥ અને તે ભગવાનને સંતના દરશને કરિને મારા અને તુજન્મ
 નાં જે પાપ તેના સથઈ જશે ॥ માટે મારે એક ભગવાનને સંતનાં જ દરશન કરવાં છે ॥ પળત્યાં જઈને આડું અબલું મોટું કરિને બિજા કોઈ
 નાં મોટાં નથિ જોયાં ॥ અને મહારાજને સંત જે જે થાતો કરશે તેને એકાગ્રચિત્ત કરિને સાંભલ્યો છે ॥ ને તે થાતોને અંતરમાં ઉતાર્યો છે
 ॥ અને કથાકિરતન માં વચે મારે બોલ્યું નથિ ॥ ને એક ભગવાનને ભગવાનના સાધુના જ શબ્દ સાંભળ્યા છે ॥ એમ સમજિને સંસાર વે-
 હેરના ડોળનો ત્યાગ કરિને જેદર્શને આવે છે ॥ તેને જ દર્શનનો લાભ થાય છે ॥ ને તેને ડગલે ડગલે ચક્ષુનું ફલ થાય છે માટે એવિરિતે મ-
 હાત્મ સમજિને અમારાં ને સંતનાં દરશન કરિને જગત નિમાન મોટમ્ય મુકિને ભગવાનના ભક્ત આગલ નિરમાની થઈને સમામાં જ્યાં
 માગમ છે ત્યાં બેસિ જવું ॥ કેમ કે આસમા તો અક્ષરધામ નિ છે ॥ અને અમારા ભક્ત છે તે તો મોટા બ્રહ્માદિક ને પળ પૂજવા જોગ્ય છે
 ॥ અને અમારિને અમારા સંતની ચાર્તા પળ શિવસનકાદિક નારદવ્યાસવાલ્મિકિ ને પળ સાંભળવાને છે ॥ ને સાંભલિને અહ
 ત આનંદને પામે છે ॥ માટે એવિ સમામાં તો અતિ નિરમાની થઈને વારતામાં ચિન્તેલું ॥ એમ સમજિને દરશને આવે છે ॥ તેને અલોકિકે
 લાભ થાય છે ॥ ને તેને જ્ઞાન પળ થાય છે ॥ અને તેને ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ અને તે અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને
 જે અધિ સમામાં બેસિને જગતનો ડોલ કરે છે ॥ અને પુરુષસ્ત્રિયોનાં મોટાં જુલે ॥ ને સ્ત્રિયો પુરુષનાં મોટાં જુલે ॥ તે તો મહાપાપિ છે ॥ અને
 તેને અસ્કરિ જિવ જાણવા ॥ પળ તેને દરશનનો લાભ કે જ્ઞાન ચાર્તાનો લાભ થતો નથિ ॥ અને તેના આત્માનું તો ડગલું ધૂંધું થાય છે ॥ કે
 મ કે જગતના જેવિ અહિં રિત નથિને અહિં તો માથા પર રિત છે ॥ અને જગતમાં જે કથા ચાર્તા કિરતન થાય છે ॥ ને ત્યાં સ્ત્રિયો પુરુષ ભ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२९॥

गांथईने स्त्रियो पुरुषए कविजानां मांदां जुवेछे ॥ नेहां सिमशकरिकरेछे ॥ तेविरिते अमारिपासे नथि ॥ अने अमारिपासे आविने तोका
मक्रोधलो भस्वाद स्नेहमान आदिक जे जिवना अंतराशू तेने टालबा ॥ अने धर्मज्ञान वैराग्य भक्ति आदिक जे कल्याण कारिगुण
ते शिरवबा ॥ अने पंचविषय नीवास नानो त्याग करवो ॥ अने जे निरयासनिक थायछे ॥ तेने ज अमारो ने अमारा संतनो अखंड संबं
ध रहेछे ॥ ने ते अमारा अक्षरधाम ने पामेछे ॥ ते सारुं सायधान थईने सत्संग करवो ॥ एहीरिते महाराजे पोताना भक्तने शिक्षानां
वचन कहां ॥ ॥ इति श्रीमुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥
संवत् ॥ १९॥ आगणिसे ॥ २२॥ बाविसना भादवा वदि ॥ १२॥ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीसोजिनाम-
धे ॥ सुतार भक्तविरल कल्याणने घेरउत्तरादेवार श्रीरडानि श्रीसो रिमां दोलिया उपर विराजमान थया हता अने सर्वे जरिपानी
वस्त्रधारण कहां हतां ॥ अने कंकुनो चांदलो कस्यो हतो ॥ अने पोताना मूरवा विंदनी आगल साधुतथा देशदेशना हरिभक्तनी समा
भराईने बेठि हति ॥ पछे पटेल जे संग भाई दुश्शरदासे हाथ जोडिने प्रक्षुब्ध ॥ जे दे महाराज आदेहने विषे जिवके मरह्यो ह्यो ॥ अ
ने जिवने विषे भगवानके विरिते रक्षा छे ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे प्रथमतो देहनुं स्वरूप जानवुं ॥ ते देह केवो छे ॥ तो मायानां
जे बोविसतत्व तेना देह छे ॥ ते तत्व किंयां तो दश इंद्रिये ने पांच भूत ने पांच विषयने चार अंतःकरण ॥ एचो विसतत्व तेनो देह छे
तेमां जिवना देहने पिंड कहेछे ॥ ने दुश्शरना देहने ब्रह्मांड कहेछे ॥ ते जे दलि ब्रह्मांडमां वस्तु छे ॥ ते दलि पिंडमां पण वस्तु छे ॥ अने
पिंडमां रह्यो जे चैतन तेने जिकरहेछे ॥ अने ब्रह्मांडमां रह्यो तेने दुश्शर कहेछे ॥ अने ए जिवने ईश्वर ए बेचना आधार अक्षर ब्रह्म छे
अने ते अक्षर ब्रह्मना आधार परमात्मा परब्रह्म भगवान छे ॥ जे मगर बामां दिवो मुक्यो दोय ते मजिब देहमां रह्यो छे ॥ अने जे मगर बा
नां फां कोरां मां थईने दिवानो प्रकाश बहारनिसरे छे ॥ ते मचो विसतत्व नीचतियो तेणे करिने जिय जे ते बहार क्रिया करेछे ॥
अने जे मरिदो गरबामां रह्यो छे तो पण गरबा थकि जुदो छे ॥ ते मजिब देह थकि जुदो छे ॥ एविरिते देहमां जिव रह्यो छे ॥ अने जिव
मां भगवानके मरह्यो छे ॥ तो जे मनेत्रमां सूर्य रह्यो छे ॥ ते मजियमां भगवान रह्यो छे ॥ ते जे मसूर्यना प्रकाश यिनाने नकां ईदेखबा

सोजिना
सि० ६०

॥१२९॥

ને સમરથ નથિ ॥ તેમ ભગવાનના અંગનો પ્રકાશ જે અક્ષર બ્રહ્મજ્ઞાન તે થિના જિયજે તે કાંઈયે કરવાને સમરથ નથિ ॥ એવિરિતે જિવમાં
 ભગવાન રહ્યા છે ॥ પળ જિવને જ્યાં સુધિ અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધિ એ જિવ ભગવાનને જાણતો નથિ ॥ અને પંચથિય પનિવાસનાયે કરિને
 દેહમાં જિવબંધારી રહ્યો છે ॥ તેણે કરિને જન્મમૃત્યુને પામે છે ॥ જેમદીયો જે તે દીવેટને વિષે બલગિરહે ॥ ત્યાં સુધિ દિવાનો અગ્નિ
 જે તે પોતાનું સ્વરૂપ જે સૂર્ય તેને પામતો નથિ ॥ અને જ્યારે દિવેટ કો હિયુંને ગરબાનો ત્યાગ કરે ત્યારે પોતાનું કારણ સ્વરૂપ જે સૂર્ય તે-
 ને પામે છે ॥ તેમ જિવજે તે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ એ વળદેહની જે વાસના તેનો ત્યાગ કરે ત્યારે પોતાનું કારણ સ્વરૂપ જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને
 પામે ને જિવ બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ ને તેને જન્મમૃત્યુનાં દુઃખટલિ જાય છે ॥ ને સર્વો પરિમોદમ્યને પામે છે ॥ જેમદિવો દિવેટ કો હિયુંને
 ગરબાનો ત્યાગ કરે ॥ તેને કોઈ આવર્ણ રહે તું નથી ને પોતાના સુધ્ય સ્વરૂપને પામે છે ॥ ને તેને બધું પડતું તેમ ટિજાય છે અને જ્યાં સુધિ-
 દિવો પોતાના સદ્ સ્વરૂપને પામે નહિ ॥ અને તે દિવાના અગ્નિમાં કોઈ કંઈ ઘણું કં બલતળનારે તે તે અગ્નિ વૃદ્ધિ પામે ને બલતળના-
 રે ત્યારે પાછો તે અગ્નિ ઘટિ જાય છે ॥ પળ તે વૃદ્ધિ અગ્નિની અરબંડ રહે નહીં ॥ તેમ જીવને જ્યાં સુધિ વાસના હોય ત્યાં સુધિ તેને કોઈ
 કમોટા પુરુષ મલે તેનો આશ્રો જિય કરે ને તે પાસેથી જેટલું જેટલું જ્ઞાન પામે છે તેટલિ તેટલિ મોદમ્ય ને જિવ પામે છે ॥ પળ માઈ
 ક પદાર્થ કરિને જેટલિ મોદમ્ય છે તે સર્વે અંતેના સપામવાની છે ॥ જેમ અગ્નિ તે લઘીને લાકડાં તેણે કરિને વ્રધિ પામે છે
 અને તે બલિરહે ત્યારે પાછો તે અગ્નિ ઘટિ જાય છે ॥ તેમ જીવજે તે વાસનાયે કરિને માઈક મોદમ્યને પામે છે ને બલિ તે મોદમ્ય
 નાસ પડી જાય છે ॥ ને જન્મમૃત્યુને ભોગ્યે છે ॥ અને જ્યારે માઈક મોદમ્યની દુહાનો ત્યાગ કરિને નિરવાસનિ કથઈને પોતા
 નું સુધ્ય સ્વરૂપ જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પામે છે ॥ ત્યારે સર્વો પરિને અવીનાસિ મોદમ્યને જિવ પામે છે ॥

॥ઈતિશ્રીમુચ્ચસિદ્ધાંત

સમાપ્તઃ ॥
 ॥શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥
 ॥સંવત્ ॥૧૬૬॥ ઓગણિસે ॥૨૨॥ વાલિસના ભાદર
 વાવદિ ॥૧૩॥ તેરસને દિવસે મહારાજ શ્રીહરિ કૃષ્ણમગવાન ગામશ્રી સોજિંનામથે કાઠિયા ભક્ત દુરબજિમાથય રાસને ઘેર ઉગ
 મળે બાર ઓરડાની ઓસરિમાં દોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સ્વેતરવેશને અંગરચુંધારણ કર્યો હતો ને મુસ્તકે ગુલા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११०॥

वीरंगनो फेटो बांधो दतो ॥ नेपोतानामुखाविंदनी आगल साधु तथा घणाक दूरि भक्तनी सभा भरार्इने वेगि दति ॥ पछे महाराज बो-
ल्याजे ॥ जेने परमेश्वरे मनुष्य देह आप्यो छे ॥ तेने एम विचार कर बोजे मुने दुर्लभ ए बोजे मनुष्य देह ते प्राप्ति थो छे ॥ माटे तेणे करिने
मारे गुं करवानुं छे ॥ एवो विवेक विचार करिने जो ईषेतो ॥ आरेह ना जे धन्यमा लस्थि छो करा राज्य ए सर्वे ना सवंत छे ॥ अने ए-
स-
र्वे माई कपदार्थ छे ॥ तेकोई एमांथि जिवना मेगुं आवे एम नथि ॥ माटे ते साहुं भुंजतन करुं ॥ एम समजिने ते माई कपदार्थ नी
प्रमता मुकिने पोताने अविनासी आत्मा समजिने ते आत्माना साचा सगाने अविनासि करवना आपनारा भगवान छे ॥ तेमां प्रि-
तिकरवि ॥ एज जिवने अविनासि करवना मवानो उपाय छे ॥ पण ते विना आत्मा माई करवने करिने सुखियो पाय एवो नथि ॥ माटे
अधर्मनो त्याग करिने आत्माना आत्मा एवा जे परमात्मा भगवानने भगवानना संत तेनो आसरो करिने भगवाननुं भजन समरण
करे त्यारे जजिवने करवथाय ॥ पण ते बिना बिजा अनंत उपाय करे तो पण पंचयि पयमां जीव कोई काले तृप्ति पामे नहि ॥ माटे पं-
चविषयनो त्याग करिने भगवान भजे त्यारे जजिवने करवथाय ॥ माटे अमारा आ श्रीतथ्या होय तेने तो अविनासि एवुं जे भग-
वानना धामनुं करव तेने पामवा निई छारारवयी अने तेनुं जतन करयुं ॥ अने ते करवने अतिशे लोभ राखयो ॥ अने ते करव सत्
संगे करिने पमाय छे ॥ ते सत्संग आज त्मने प्राप्ति थो छे ॥ माटे आलसने परमाद नो त्याग करिने देह छु ते ज पंचविषयनी चा-
सना नो त्याग करिने निरवासनिक यईने अक्षर धामने पामबुं ॥ पण मनुष्य देह करिने पशुनी पेदे विषय भोग वधानहि ॥ मनुष्य
देह करिने तो सर्वे इंद्रियोने पंच विषय थकि पाछि बालिने नियम माराखीने तेथी पोताना आत्माने जुहो असंगि समजबो ॥ अ-
ने प्रतिशो मद्रष्टि करिने पोताने प्रत्यक्ष मल्या एवा जे भगवान तेना स्वरुपनुं ध्यान करयुं ॥ अने पोताना धर्ममां द्रवणे वर्तबुं
॥ पछे भगवाननी ईच्छा होय त्या सधि देहरहे ॥ अने देह पडरो त्यारे भगवान पोताना धामने पमाडरो ॥

ईति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसं

॥ १२ ॥ बाविसना भादरवावदि ॥ १४ ॥ चतुर्दशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीसोजिना मध्ये ॥ काछिया भक्त

सोजिना
सि० ६२

॥ १३ ॥

રણછોડનરોતમનેધેરુતરાદેવારઔરડાનીઔસરિમાંગાદિતકિયેયુક્તદોલિયાઉપરચિરાજમાનથયાદતાનેસર્વેસ્વેતવસ્ત્રધાર-
 ણકસ્યાંદતાં॥અનેપોતાનામૂરયાવિંદનીઆગલસાધુતથાષણાકહરિમક્તનીસમાભરાઈનેબેઠિહતિ॥પછેપટેલરણછોડભાઈ
 ગિરધરભાઈયેહાથજોડિનેપ્રસપુષ્પું॥જેદેમહારાજએમકહેછેજેસર્વેનાઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યાછે॥માટેઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યા
 હોયત્યારેતેભગવાનનેપામવાસારુંજપતપવ્રતઉપવાસાદિકકરવાનુંશુંકામ॥તથાતિર્થેજિયાનુશુંફલ॥અનેગુરુકસ્યાનુંશુંફા
 મ॥તથાજન્મમરણનોભયકોને॥અનેપૂર્વેતોનારદસનકાદિકભગવાનનામક્તસંતથઈગયાછેતેણેતોભગવાનનેપામવાસારું
 બહુજપતપાદિકકષ્ટસદ્ગનકસ્યાંછે॥તેકષ્ટશુંકરવાકસ્યાંદશે॥કેમકેઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યાછેતેજેનેપામયુંછેતેતો
 જિવનીભેગાછે॥માટેદેદનેમુકશેત્યારેતેજિવભગવાનભેલાભગવાનનાધામનેપામશે॥એવાતઅમનેમહારાજસમજાતિન-
 થિ॥તેકૃપાકરિનેસમજાયો॥પછેમહારાજબોલ્યાજેઆત્માનેવિષેજેભગવાનરહ્યાછે॥તેણેકરિનેજિવનુંકલ્યાણથતુંનથિ
 ॥અનેએતોકર્મનાફલનેઆપવાસારુંસાક્ષિરુપેભગવાનરહ્યાછે॥અનેભગવાનતોસાક્ષિરુપેરહ્યાથકાન્યારાછે॥દ્વેન્યારા
 ઇયાજેભગવાનતેનીજડનેચૈતનબેપ્રકૃતિયોછે॥અનેજડપ્રકૃતિતેમાયાછે॥નેચૈતનપ્રકૃતિતેજિવછે॥તેજડનેચૈતનએબેનાપ્ર-
 કાશકસાક્ષિરુપેભગવાનરહ્યાછે॥તેભગવાનસાક્ષિરુપેરહ્યાથકાજિવજેતેશુભનેઅશુભજેવાંજેવાંકર્મકરેછે॥તેવાંતેવાંકર્મ
 નાંફલનેભગવાનપમાડેછે॥પણએસાક્ષિરુપેઆત્માનેવિષેરહ્યાછેતેણેકરિનેજિવનુંકલ્યાણથતુંનથિ॥અનેજિવનુંકલ્યાણ
 તો॥પ્રત્યક્ષરામકૃષ્ણાદિકમનુષ્યરુપેભગવાનજિવનેમલે॥અનેપોતાનાસ્વરુપનોજ્ઞાનેકરિનેનિશ્ચયકરાવેત્યારેજિવનુંકલ્યા
 ણથાયછે॥પણસાક્ષિરુપેઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યાછેતેણેકરિનેજિવનુંકલ્યાણથતુંનથિ॥અનેજેભગવાનસાક્ષિરુપેઆત્મા
 નેવિષેરહ્યાછે॥તેજિવસુખઅસુખક્રિયાકરેતેનેદાકેનાકહેતાનથિ॥કેમકેજગતમાંકેટલાકજિવચોરિછિનાલિદારુમાર્તિ
 આદિકથુંડાંકર્મકરેછે॥નેતેણેકરિનેઅનંતપ્રકારનાસંતાપનેપામેછે॥પણતેનેસાક્ષિરુપેરહ્યાજેભગવાનતેથુંડાકર્મનીના
 પાડતાનથિ॥અનેસાક્ષિરુપેભગવાનરહ્યાછેતેનેજિવપોતાનિમેલેજાણતોપણનથિ॥કેમકેદ્રસ્યહોયતેદ્રષ્ટાનેજાણવાનેસ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૧॥

મરથનથિ ॥ માટે જિવદ્રસ્ય છે ને જિવના દ્રષ્ટા ભગવાન છે જેમદેહદ્રવ્ય છે ને તેનો દ્રષ્ટા જિવ છે ॥ તે જિવદેહને જાણે પળદેહ જિવને જાણે
શા કેન હિં ॥ તેમ જિવના દ્રષ્ટા ભગવાન છે ॥ તેમ જિવનાને જિવ જાણે શા કેન મરથિ ॥ જેમદેહને સુરવદુઃસ્વથાય છે ॥ તેને જિવ જાણે છે
॥ અને જિવને સુરવદુઃસ્વથાય છે તેને દેહ જાણવાને સમરથનથી ॥ તેમ જિવને સુરવદુઃસ્વથાય છે તેને ભગવાન જાણે છે ॥ પણ જિવ ભગ
વાનને જાણવાને સમરથનથી ॥ અને જિવ તો પરત્ર છે ॥ કેમકે જિવ જ્યારે સુસુપ્તિમાં જાય છે ॥ ત્યારે ચોર આધિને તેના ઘરમાં થિ
સર્વે લેઈ જાય છે ॥ તથા કોઈ કસરવારે માથું કાપી નાંખે છે ॥ તો પણ તેનું જિવને ખાંનરહેવું નથી ॥ માટે જિવ તો પરાધિન કાલકર્મ
ને વસ છે ॥ અને ભગવાન છે તે જડને ચૈતન્ય દિજે બે પ્રકૃતિયો તેથી સદાય પર છે ॥ ને સ્વતંત્ર છે ॥ અને તે ભગવાનને કોઈનો આ-
ધાર નથી ॥ ને ભગવાન તો સ્વયં આધાર છે ॥ ને રૂપાસિંધુ છે ॥ તે રૂપાકારિને જિવના કલ્યાણને અર્થે જુગજુગને વિષે પૃથ્વી પર પંથા
રે છે ॥ ત્યારે તે ભગવાનને જિવદેશિ શાકે છે ॥ પણ ભગવાન તો સદાય અક્ષરધામને વિષે છે ॥ તેમ મર્મને તો અમારા એકાંતિક મ-
ક્ત સાધુ જાણે છે ॥ અને જિવ છે તે અધર્મનો ત્યાગ કરિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશરો કરે ત્યારે જન્મ મરણના દુઃસ્વથાકિ મુકાય ॥
ને જિવનો મોક્ષ થાય ॥ પણ તે ધિના જિવનો મોક્ષ થાય નહિ ॥ એધિરિ તે સર્વે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા ॥ તેનો સિદ્ધાંત છે ॥ ને અમા
રો પણ એ જ સિદ્ધાંત છે ॥ અને જે શાસ્ત્રના મર્મને નથી જાણતા એવા જે બ્રહ્મકોદાલ આકરિ જિવને ઉપર ધિસાધુના વેસ ધારિ
વા જે લુપ્ત પાપિ તે એમ કહે છે જે ષટ્ઘટમાં ભગવાન રમિ રહ્યા છે ॥ અને પાપપુન્ય પણ કોને છે ॥ અને ઘલિ વિધિ વિષે ધતું પણ શું કા-
મ છે ॥ અને જપતપત્રતાદિકે કરિને કોને પામવું છે ॥ અને જિવ જે તે બ્રહ્મમાં ધિ આપ્યો છે ॥ તે દેહને મુકશે ત્યારે બ્રહ્મમાં બ્રહ્મ
લિ જશે ॥ અને જન્મ મરણના દુઃસ્વથાકિ મુકાઈ જશે ॥ એમ અતિ નિચને પાપિ છે તે કહે છે ॥ અને એવા પાપિ છે તે એમ સમજિને નિસં
કથઈને વિષયને ભોગવે છે ॥ ને માંબેદેન નો પણ ટાલો રાખતા નથી ॥ અને મોટે ધીએમ કહે છે દ્વિયો દ્વિયોનાં કામ કરે છે ॥
અને અમે તો અસંગિ છીએ ॥ એધિરિ તેના જ્ઞાનના કથનારા ને તેને માનનારા બેય દેહને મુકિને અતિ શોદુઃસ્વથાકિ પામશે ॥ અને તેના
કોતેર પરિયા સહિત નરકમાં પડે છે ॥ અને એવા જે નિચને પાપિ તેના વચનની જેને જેને પ્રતિભિઆવે તેના પણ આત્માનું શુદ્ધ થાય

સિદ્ધાંત
સિ. ૨૧

॥૧૩૧॥

છે ॥ ને અધોગતિને પામે ॥ માટે જેને કલ્યાણને દુઃખું તેને એવા પાપિનો સંગ કર્યો નહિં ॥ અને વેદાંત શાસ્ત્રમાં ચોવિસ તત્ત્વ કહિને
 પચિસમા ભગવાન કહ્યા છે ॥ તે તો વેદાંત શાસ્ત્રને કરનારે એમ સમજિને કહ્યું છે જે જિવ વિનાનાં તત્ત્વ હોય નહિં ॥ માટે તત્ત્વ ભેગો જિવ
 ને ગણ્યો છે ને પચિસમા ભગવાનને કહ્યા છે ॥ અને યોગ શાસ્ત્રમાં ચોવિસ તત્ત્વને પચિસ મોજીયને કહ્યો છે ને છવિસમા પરમાત્માને
 કહ્યા છે ॥ માટે શાસ્ત્રના અર્થ મૂલિને જગતમાં અજ્ઞાનિયુ છે તે મૂંડાં કર્મ કરે છે ને નિસંકથઈને વિષયને ભોગવે છે ॥ અને પરમેશ્વર
 ની લેશ માત્ર પળ શંકા ધરતા નથી ॥ અને મનમાં એમ સમજે છે જે એમ પરમેશ્વર છે એ ॥ માટે એમ કહેનારા તે તો મહા પાપિને ચંડાલ છે ॥
 તેમ હાદુ રવને પામશે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માનું કંડું કરવું હોય ॥ તેને એવા અધર્મના સંગ પિછે રહેવું ॥ અને વલિ એમ સમજવું જે
 વેં જે ભગવાનના અવતાર પડ્યા છે તથા નારદ સનકાદિક જે ભગવાનના ભક્ત સંત પડ્યા છે ॥ તેના વચન તે સત્ય છે ॥ એ
 મજાણિને પોતાના ધર્મ માર્ગને જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિને પામિને પંચવિષયની વાસના થકિ મુકાવવું ॥ અને જે વાસના મુકે છે ॥ તે
 ને જ જન્મ મરણનાં દુઃખ લે છે ॥ અને તેના આત્માનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને ડંધિ સમજણ વાલા જે અજ્ઞાનિ બ્રહ્મ કો દાલ તેને મતે
 તો મોક્ષ પળવ્યો યો યાય છે ॥ કેમ કે પરબ્રહ્મ પરમાત્મા એવા જે ભગવાન તેને જન્મ મરણ ટેરાવ્યું જે સર્વે રૂપે ભગવાન થયા છે ॥ મા
 રે ભગવાનને પળ જન્મ મૃત્યુ ટાળું અને એ પળ સમજિ સમજિને સમજશે તો પોતાને ભગવાન માનશે તો પળ જન્મ મરણ તો રહેશે ॥
 માટે એમ જોતાં પળ એનો મોક્ષ સ્વો યોરે છે ॥ અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને વિષે જે જે માંહે જિવ જોડાયા તો તે સર્વે જન્મ મરણનાં દુઃખ
 થકિ મુકાઈને ભગવાનના ધામને પામ્યા ॥ અને રૂપ ભદેવ ભગવાનના પુત્ર જે ભરથજિ તે અતિ શ્રી વૈરાગ્યવાન હતા અને ભગવાન
 ને પ્રસન્ન કરવા સારું ભરથજિનું રાજ્ય ત્યાગ કરિને બન માંગ્યા હતા ॥ તો પળ જો દયાયે કરિને મૂગલામાં સ્નેહ કર્યો તો તેને મૂગ
 લીને પેટ જન્મ ધરવો પડ્યો ॥ ને નારદે મોલ પે કરિને રાજાની દિકરિનો હાથ જોયો તો તે પાપે કરિને માંકડાનું મોટું થયું ॥ અને જ
 ગતમાં પળ અપકિર્તિ થઈ ॥ ને મોટું લંછન લાગ્યું ॥ અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને ગોપિયો સંગે વિદ્યારૂપો તો પળ બ્રહ્મચારી કહેવા
 યા ॥ અને ગોપીયોયે પતિ માંહે કરિને શ્રી કૃષ્ણમાં સ્નેહ કર્યો ॥ તો પળ તે ગોપિયો વેદની શ્રુતિયો કહેવાઈ ॥ અને દેવને મુકીને પ

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३२॥

रमयदने पात्री ॥ माटे श्रीकृष्ण सदाय माया परदता तो तेना भक्त माया परथया ॥ अने ते भगवानने माया नुं कार्य मोह पमाडवाने
समर्थनधि ॥ अने ए भगवाने तो कृपा करिने गोपीयोने पोताना दास जाणीने तेने अलोकी कसुरवेदा सारु लिखाकर ता माटे श्रीकृ
ष्ण भगवान जेयो कोई थवाने समर्थनधि ॥ अने एने भजने करिने जन्ममरण नादुखयकि मुकाईने अविना सिसुखने पायेछे ॥
पण बिजा जिय जिवने भजने करिने कोई नो मोक्ष थतो नधी ॥ नेगुरु शिष्य बेयन की मां पडेछे ॥ अने जेम श्रीकृष्ण मां गोपियो जोडा
ई मोदती तेम जस बे स्त्रियो पोतपोताना पतिने विषे जोडाईयो छे ॥ तो पण तेनो गोपियो नी पेटि मोक्ष थतो नधि ॥ अने ए तो तेना प
तिसहित घोर नर्क मां पडेछे ॥ माटे परमात्मा पुरुषोत्तम भगवान तो एक ज छे ॥ अने ए जेयो कोई थवाने समर्थनधि ॥ अने जिवते
असंख छे ॥ ने ते मां धिजे जे जिवने प्रत्यक्ष भगवान नो आसरो थाय ते ते जिवनो मोक्ष थाय छे ॥ अने ते जिव जन्ममरण ना कष्टने
नधी पा मतो ॥ ने तेने माई कदेह पण नधि धरयो पडतो ॥ अने ते जिव तो सदाय अक्षर धाम मां भगवानने समिपे अलोकिक
सुखने लेछे ॥

॥ ईति श्रीसुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९१ ॥ अगणिते ॥ २२ ॥ बाविसना ॥ आश्वी शुदि ॥ १॥ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण
भगवान गाम श्रीसोजिना मध्ये काछिया गोविंदने घेर उत्तरादेवार ओरडानी ओ सरिमांगादित किये युक्त पलंग बिछावि
ने ते उपर विराजमान थया दता ॥ अने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कत्यां हतां ॥ अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभि
त्यां हतां ॥ अने ललाटने विषे कंकुनो चंदलो कसो हतो ॥ अने पोताना मूखा बिंदनी आग लसाधु तथा घणा कदरि भक्त
नी सभा भाराईने वेदिदती ॥ पछे महाराज श्रीहरिकृष्ण महाप्रभु जिबोल्या जे आज अमेयात करिं तुं ते चार वेद षट् शास्त्रने
अटारपूराण एसर्वे नी सारक हेबावो ॥ माटे जे बुद्धिमान हवो ने जे ना उपर भगवान नी कृपादूरो तेने आवात समजवामां
आवो ॥ अने तेने अंतरमां प्रकाशवो ॥ अने तेने कल्याणना मारग मां कांई समजवुं बाकिर हेवो नहि ॥ अने आवातमां
चार प्रकारनो विवेक कहेबावो ॥ तेमां एक धर्मनो विवेक कहेबावो ॥ बिजो ज्ञाननो विवेक कहेबावो ॥ श्रीजो बैरागनो विवेक

सोजिना
सि० ६३

કહેવાસે ॥ ને ચોથો ભક્તિ નો વિવેક કહેવાયો ॥ તેમાં પ્રથમ ધર્મનો વિવેક કહિયે છિયે ॥ જે તે ધર્મ વિપ્રકાશો છે ॥ એક સકામ
 ધર્મ છે ને બિજો નિષ્કામ ધર્મ છે હવે સકામ ધર્મ તે શું ॥ તો દેહના સ્વરને અર્થે જે જે અપત પ્રવ્રત્તન પુત્ય તથા ભગવાનની સેવા પ્રત્તિકરિને ॥ દેવાદિક લોકના
 સુખ પામવાની ઈછા પ્રાપ્તિને જે જે ધર્મ પાલવો તેનું નામ સકામ ધર્મ છે ॥ કેમ કે તે સુખ સર્વે નાશવંત છે ॥ માટે જે સકામિને તુલ્યુ-
 હિવાલા છે ॥ તે એમ ઈક સ્વરની ઈછા રાખે છે ॥ કેમ કે તે સ્વર તો નિત્ય નિમિત્તને પ્રાકૃત પ્રલયમાં નાસ પામિ જાય છે ॥ માટે તે સ્વર
 ની ઈછાનો ત્યાગ કરિને નિષ્કામ કર્મ કરવું ॥ કહેતાં અધિનાસિ જે ભગવાનના પામવું સુખ જે કોઈ કાલે નાસ પામે નહિ ॥ તે સ્વરના
 સારું નિષ્કામ ભાવે ભગવાનની પ્રસન્નતાને અર્થ ધર્મ પાલવો ॥ તે ધર્મ તે શું તો ॥ ઈદ્રિયોના નિયમ જેને જે મકહ્યા હોય વર્ણાશ્રમના ધર્મ
 પ્રમાણે ॥ તેમ તેને દ્રઢ પળે વર્તવું ॥ પણ તેમાં કોઈ દિવસ ફેર પડ્યા દેવો નહિ ॥ તેનું નામ ધર્મ કરિને વિવેક જાણવો ॥ અને હવે બિજો જ્ઞાન
 કરિને વિવેક છે ॥ તેને સમજવાની રીત કહિયે છિયે ॥ જે દેહને વિષે જિવ એક રસ થઈ ગયો છે તેને નો સ્વોપાડવો ॥ જેમ ફલમાં સ્ફગંધ
 કષ્ઠઈ ગઈ છે ॥ તલમાં તેલ એક રસ છે ॥ જેમ દૂધમાં ઘિર છું છે ॥ તેમ જિવ દેહમાં દેહરૂપ થઈ રહ્યો છે ॥ તે જિવાત્માને જ્ઞાનરૂપિ વિવેકે
 કરિને દેહધિનો સ્વોપાડવો ॥ હવે જ્ઞાન તે શું તો ॥ ચોવિસ તત્ત્વરૂપ જે માયા તે થકિ આત્માને નો સ્વો સમજવો ॥ જેમ તલને ઘાળિમાં પિલી
 ને તેમાં ધિ તેલને જુદું કાઢે છે ॥ તેમ ચોવિસ તત્ત્વરૂપ જે માયા તે થકિ જ્ઞાનરૂપ જે ઘાળિ તેળે કરિને આત્માને જુદો કરવો ॥ તે કેવિ રિતે જુ-
 દો કરવો ॥ તો શાબ્દ સ્પર્શરૂપ રસને ગંધ એજે પંચ વિષય તે થકિ આત્મા જુદો છે ॥ અને શ્રોત્ર ત્વચાચક્ષુ રસનાને ઘ્રાણ એજે પાંચ જ્ઞાન ઈ-
 દ્રિયો ॥ તે થકિ પળ આત્મા જુદો છે ॥ અને વાક્ય પાળિ પાદ વાયુને ઉપસ્થ ॥ એજે પાંચ કર્મ ઈદ્રિયો તે થકિ પળ આત્માને જુદો સમજવો ॥
 અને પ્રથ્વી જલ તેજ વાયુને આકાશ ॥ એજે પાંચ ભૂત તે થકિ પળ આત્માને જુદો સમજવો ॥ અને મન બુદ્ધિ ચિત્તને અહંકાર ॥ એજે ચા-
 ર અંતઃકરણ તે થકિ પળ આત્મા જુદો છે ॥ અને ઈદ્રિયો અંતઃકરણના જે ચૌદ દેવતા તે થકિ પળ આત્મા જુદો છે ॥ તે દેવતાનાં નામ ॥
 મનનાદેવ ચંદ્ર ॥ બુદ્ધિનાદેવ વ્રહ્મા ॥ ચિત્તનાદેવ વાસુદેવ ॥ અહંકારનાદેવ રુદ્ર ॥ શ્રોત્રનાદેવ દિગ્પાલ ॥ ત્વચાનાદેવ વાયુ ॥ ચક્ષુના-
 દેવ સૂર્ય ॥ રસનાનાદેવ વરૂણ ॥ નાસિકાનાદેવ અસ્વિનિકુમાર ॥ વાકનાદેવ અગ્નિ ॥ હાથનાદેવ ઇન્દ્ર ॥ પગનાદેવ વિશ્ણુ ॥ શિશુ

શ્રીમુર
સિદ્ધાંત
॥૧૩૩॥

નાદેષપ્રજાપતિ॥ગુરનાદેવયમ॥એજેચૌદેવતેયકિ પળઆત્માજુદો છે ॥ તેમાં પાંચભૂતનેપાંચવિષયતેતમોગુણયકિ થયાછે॥અને
દરાઈંદ્રિયોરજોગુણયકિ થયાં છે ॥ અનેચારઅંતઃકરણનેચૌદેવતાતેસત્વગુણયકિ થયાં છે ॥ માટેત્રણગુણનુંકાર્યજેમ્બોવિસત
ત્યાત્મકજે પિંડબ્રહ્માંડાદિકરુપજે માયા તેથીદુંચૈતનઆત્માજુદો છે ॥ એમસમજવું ॥ તેઆત્માકેયો છે ॥ તેઓઠ્ઠાંકારેરહિતઆ
ત્માતે અચંડ છે ॥ અવિનાસિતે સ્વરુપ છે ॥ અનેપીંડબ્રહ્માંડાદિકજે માયા છે તેદુઃસ્વરુપ છે ॥ પાપરુપ છે ॥ નાસવંત છે ॥ સ્વપ્નવત
છે ॥ એમસમજિને માયાના પદાર્થને પામવાની ઈછા નોત્યાગકરિને પોતાનેશુદ્ધચૈતનઆત્મામાંનીને સદાય હાલતાંચાલતાં-
ચાલતાંપીતાં સર્વેક્રિયામાંદેહયકિ પોતાનાઆત્માનેજુદોસમજવો ॥ કેહેતાંપંચવિષયનાપદાર્થમાંઆગ્રાક્તિ ક્યારેયકરવિનહિ ॥
એવિરિતેવિજોવિવેકજ્ઞાનેજાણવો ॥ દ્વેષિજોવિવેકવૈરાગેકરિનેકહિયેછીયે ॥ જેવૈરાગવીવેકપામવાનેઅર્થે ॥ ઉત્પત્તિસ્થિતિ
નેપ્રલયઅગ્રણનાંરુપજાણવાંજોઈયેછીયે ॥ માટેતેનેજાણવાની રિતકહિયેછીયે ॥ જેભગવાનનીઈછાજેઉત્પત્તિકરવી ॥ તેઈછા
નેઅક્ષરેજાણી ॥ પછેતેઅક્ષરનીઈછાએકરિને પ્રકૃતિપુરુષજાગ્રતથયો ॥ નેતેપ્રકૃતિપુરુષના યોગેકરિને પ્રધાનપુરુષથયા ॥
નેપ્રધાનપુરુષથકિ મદતત્વથયું ॥ તેમહતત્વથકિવૈરાટથયો છે ॥ નેવૈરાટથકિબ્રહ્માદિકદેવથયા છે ॥ નેબ્રહ્માદિકદેવથકિમ
નુષ્યાદિકપશુપક્ષિજ્ઞાંડપાદાડાદિક સર્વવિશ્વથયું છે ॥ એવિરિતેતપાસિનેજોઈયેતોભગવાનનો સંકલ્પ ॥ કહેતાંભગવાન-
નાધામના સ્વરુપનો એકલેશગંધતે પ્રકૃતિપુરુષમાંઆવ્યો છે ॥ અનેતેપ્રકૃતિપુરુષના સ્વરુપમાંધિલેશપ્રધાનપુરુષમાંઆવ્યો છે
એવિરિતેઉત્તરતાંઉત્તરતાં મનુષ્યનેતોતેભગવાનના ધામનાસ્વરુપનોલેશપળનથી ॥ અનેતેમાંજિવસ્વરુપજેવુંમાને છે તેતોમિ-
થ્યાઆંતિ છે ॥ જેમજ્ઞાંડવાનાંજલદેસ્વાયસ્વાય ॥ પળતેનેઉડુંકે છિદ્રુકેસ્વાયકેમોલુંકેદેવાયનહિ ॥ કેમકેતેજ્ઞાંડવામાં
સુદલજલજનથિ ॥ તેમપ્રકૃતિનાકાર્યમાંસ્વરુપજેવું ॥ જણાય છે ॥ પળજ્ઞાંડવાનાંજલનીપેઠેમિથ્યા છે ॥ અનેવલિસૂર્યઅસ
પામ્યાપ્રિ ॥ જેમજ્ઞાંડવાંદેસ્વાતાંનથિ ॥ તેમપ્રલયસમેજગતદેસ્વાતાંનથિ ॥ માટેજગતનાંસ્વરુપમિથ્યા છે એવિરિતેસમજિને
માયાનુંકાર્યજે પંચવિષયનાંપદાર્થતેથકિવૈરાગનેપામવું ॥ અનેરામકૃષ્ણાદિક પ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતતેમાંપ્રિતિ

સોજિંત્રા
સિંદ્ર
૧૦૮૩

॥૧૩૩॥

કરવિ ॥ એચિરી તેવૈ રાગે કરિને ત્રિજો વિવેક કહ્યો ॥ હવે ચોથો વિવેક ભક્તિયે કરિને કહિયે છિયે ॥ જે પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ ઉત્પન્ન થયા
 જે દેવ પ્રાણી તે માં તારતમ્ય તો છે ॥ કહેતાં એક થી એક ઉતરતા છે ॥ માટે આલોક માં કોઈ મોટો ચક્રવર્તિ રાજા હોય તે જેમ આપણા
 પરાજિ થાય ॥ તેમ તેની આજ્ઞા માં વર્તવું ॥ અને તે રાજાની આજ્ઞા પાલતાં ને રાજા પ્રસન્ન થતાં વિજિવસ્તિ કુરાજિ થતો હોય ॥
 તો પળ તે સર્વેનો ભય ન રાખતાં રાજાનો પક્ષ રાખવો ॥ ને રાજા જે રિતે રાજિ થાય તે રિતે ધરતવું ॥ કેમ કે જેના ઉપર રાજાની મહેર-
 બાની હોય તો તેને વસ્તી કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ અને રાજાના કરતાં જો કોઈ દેવ પ્રસન્ન થતા હોય તો તે રાજાનો ભય ન રા-
 ખતાં ॥ દેવ પ્રસન્ન થાય તેમ કરવું ॥ અને દેવના કરતાં બ્રહ્મા પ્રસન્ન થતા હોય તો ॥ ઇંદ્રાદિક દેવનો પક્ષ મુકિને બ્રહ્માના પક્ષ-
 માં રહેવું ॥ અને બ્રહ્માના કરતાં વૈરાજ પુરુષ પ્રસન્ન થતા હોય તો તે બ્રહ્માનો પક્ષ પડ્યો મુકિને તેનો ભય ન રાખતાં વૈરાજ પુરુ-
 ષના પક્ષમાં રહેવું ॥ અને વૈરાજ કરતાં મહત્ત્વ પ્રસન્ન થતા હોય તો વૈરાજનો પક્ષ મુકિને મહત્ત્વના પક્ષમાં રહેવું ॥ અને પ્ર-
 ધાન પુરુષ રાજી થતા હોય તો મહત્ત્વનો પક્ષ મુકિને પ્રધાન પુરુષના પક્ષમાં રહેવું ॥ અને પ્રધાન પુરુષના કરતાં પ્રકૃતિ પુરુ-
 ષ રાજી થતા હોય તો પ્રધાન પુરુષનો પક્ષ મુકિને પ્રકૃતિ પુરુષનો પક્ષ રાખવો ॥ અને પ્રકૃતિ પુરુષના કરતાં અક્ષર બ્રહ્મરૂપ
 મુક્ત પ્રસન્ન થતા હોય તો પ્રકૃતિ પુરુષાદિક સર્વેનો પક્ષ મુકિને તેનો ભય ન રાખતાં અક્ષર બ્રહ્મરૂપ મુક્તનો પક્ષ રાખવો
 અને એ રાજાથી તે અક્ષર બ્રહ્મરૂપ મુક્ત એ સર્વેના સ્વામિને સર્વેના આધાર એવા જે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાન તે પ્રસન્ન થતા હોય
 તો તેને ને અક્ષર થી લેઈને દેવ મનુષ્યાદિક સર્વેનો પક્ષ મુકિને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનો પક્ષ રાખવો ને તેની આજ્ઞા પાલવિ ॥
 ને તેને પ્રસન્ન કરવા ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન મનુષ્યા પછે ॥ તે વિના વિજ્ઞા સર્વે મત પંથ તથા વિજા દેવ ॥ તે સર્વેનો ત્યાગ કરિને
 પ્રત્યક્ષ મનુષ્યાકૃતિ ભગવાન તે જેમ પ્રસન્ન થાય તે વિરીતે વર્તવું તેનું નામ એકાંતિક ભક્તિ કહેવાય છે ॥ અને તે એચિરી તની
 એકાંતિક ભક્તિયે કરિને જિવની આત્મંતિક સૂક્તિ થાય છે ॥ અને એ ભક્તિયે કરિને ચોથો વિવેક જાણવો અને એચિરી તે પ્ર-
 ત્યક્ષ ભગવાનને વિષે દ્રઢ નિષ્ઠા થઈ તેને કાંઈ કરવું રહેતું નથી ॥ અને તે તો દેહ છૂટાં જ અક્ષર બ્રહ્મરૂપ મુક્ત થઈ રહ્યો છે ॥ તે અને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११४॥

एवाजेमुक्तते तोजेनुंअन्नजमेछे ॥ तथातेनेकोईजलपायछे ॥ तथातेनेकोईबस्त्रओढाडेछे ॥ तोतेसर्वेनुंकल्याणथायछे
तथातेमुक्तनदितलावमान्हायछे ॥ तथाजेजेस्थानकमांनिवासकरेछे ॥ तेस्थानकसर्वेतिर्थकहेवायछे ॥ अनेएवामुक्त
तोभगवाननेपणअतिशेदुर्लभछेकहेतांबहालाछे ॥ मारेघणाकजन्मनासुभसंस्कारहोयछेतेनेजएवासंतनोसंगमले
छे ॥ नेजिवनुंसाक्षात्कारकल्याणथायछे ॥ एटलिवातीकरिनेपछे महाराजघोडिघेअस्वारथईनेपोतानामंदिरमांपधा
र्या ॥ ॥ईतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥

संवत् ॥११॥ अगणिते ॥१२॥ बाविसनाआसोशुदि ॥४॥ चतुर्षिनेदिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवान् गामश्रीसोजिन्ना
मध्येपरेलशंकरभाईझवेरभाईनेघेरउत्तरादेबारओरडानीआगलचोकमांगादितकियेयुक्तपलंगउपरविराजमान
थयाहता ॥ नेसर्वेजरियानीवस्त्रधारणकत्यांढतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांशोभिरेत्यांढतां ॥ नेकंकुनोचांदलोक-
त्योदतोनेपोतानामुखाधिंदनीआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेरिदति ॥ पछे श्रीहरिकृष्णमहारा-
जबोदयाजेसर्वेसांभलोएकवार्ताकरयिछे ॥ अनेआवातकरैरुतेमांएकअक्षरेकरिनेप्रथमसमजवानीरीतकहेवासे
॥ अनेतेएकअक्षरनोअर्थवाणिपरछे ॥ तेअर्थवाणियेकरिनेप्रथमकहेवाशे ॥ अनेतेवाणियेकरिनेएकअक्षररूपजेअ-
र्थतेनेसिद्धकराविनेपछेतेवाणिनोत्यागकरावशे ॥ अनेएकअक्षररूपजेवाणिपरअर्थतेनेविषेस्थितिकरावशे ॥ हवे
तेवातकहियेतेनेसुरतराखिनेसांभलजो ॥ जेएकअक्षररूपजेसर्वेनुंकारण ॥ उंकारछे ॥ उंकारएटलेसुतोदेहचतुष्टि
यातित ॥ देहचतुष्टियातितएटले ॥ स्थूल ॥ सूक्ष्म ॥ कारणनेमहाकारण ॥ एजेचारदेह ॥ तेथिपर एवाजेब्रह्मनेब्रह्मना
प्रकाशकएवापरब्रह्म ॥ तेनुंनामदेहचतुष्टियातीतकहेवायछे ॥ मादेतेदेहचतुष्टियातित एवाजेब्रह्मनेपरब्रह्मतेनेसाक्षा-
त्कारजाणवी ॥ नेतेनेजाणीनेतेनेपामवातेनुंनामदेहचतुष्टियातित एवोजेएकाक्षररूपजे ॥ उंकार ॥ तेनोअर्थसिद्धथयो
जाणवो ॥ हवेउंकाररूपजेब्रह्मनेपरब्रह्मतेनेसाक्षात्कारक्यारेपमायछे ॥ तोएचारदेहनारूपनेजाणीनेतेथीपरथवायछे

सोजिन्ना
सि०८४

॥१३४॥

ત્યારે તે ઈકાર રૂપ જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તેને પમાય છે ॥ હવે તેને પામવાની રીત કહિયે છિયે જે ઈકાર રૂપ જે એક અક્ષર તે થકિ ચાર અક્ષર
 થયા છે ॥ અને તે ચાર અક્ષર થકિ બાબન અક્ષર થયા છે ॥ અને તે બાબન અક્ષરની પાછી મેલવણિ કરિયે તો ઈકાર રૂપ એક અક્ષર રહે છે
 ॥ તેમ ઈકાર રૂપ એવા જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તે થકિ ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહુત્પન્ન થયા છે ॥ કેહેતાં ઈકાર રૂપ જે પરમાત્મા તેણે જિયોને
 પોતાનું સ્વરૂપ જનાવવાને અર્થે ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહુત્પન્ન કરિ આપ્યા છે ॥ અને તે ચાર દેહે કરિને આત્મા પરમાત્માનું
 સ્વરૂપ જનાવિને ॥ પછે તે ચારે દેહનો લય કરાવે છે ॥ પછે તે આત્માને વિષે ઈકાર રૂપ જે પરમાત્મા તે એક રહે છે ॥ અને તે આત્માની
 મુક્તિ થાય છે ॥ કેહેતાં તે જન્મ મરણે રહિત થઈને પરમાત્માના સરવા સ્વરૂપને પામે છે ॥ હવે ઈકાર રૂપ જે એવો જે એક અક્ષર તે
 થકિ ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહ થયા છે ॥ તે ચાર દેહને જનાવિયે છિયે જે ॥ ઈકાર રૂપ જે એક અક્ષર તે સર્વે અક્ષરનું વિજ છે ॥ પણ તે એક
 અક્ષરે કરિને જ્ઞાન થાય નહિ ॥ તેથી એક અક્ષર રૂપ જે ઈકાર તે થકિ ચાર માત્રા રૂપ ચાર અક્ષર થયા છે ॥ તે ચાર માત્રા રૂપ ચાર અ-
 ક્ષરનાં નામ ॥ એક અકાર ॥ બિજો ડકાર ॥ ત્રિજો મકાર ॥ અને ચોથો અર્ધમાત્રા ॥ એ ચાર અક્ષર ઈકારમાં થિ થયા છે ॥ અને એ-
 ચાર અક્ષરને પાછા વ્યાકરણમાં સાંધે છે ॥ ત્યારે તેનો પાછો ઈકાર એક અક્ષર થાય છે ॥ તેમ ઈકાર રૂપ જે પરમાત્મા ॥ તેણે પોતાના
 સ્વરૂપને જનાવવાને અર્થે ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહ જિયોને સરજિ આપ્યા છે ॥ તેમાં અકારને ઠેકાણે જાડા પંચભૂતનો સ્થૂલ દે-
 હ છે ॥ અને ડકારને ઠેકાણે સ્પિણા પંચભૂતનો વિજો સૂક્ષ્મ દેહ છે ॥ અને મકારને ઠેકાણે ત્રિજો વાસના મયકારણ દેહ છે ॥ કાર-
 ણે ઇલે સ્થૂલને સૂક્ષ્મ જે માંથિ ઉપજ્યા છે એવો જે વાસના મય જિયે તન તેનું તામકારણ દેહ છે ॥ અને ચોથો અર્ધમાત્રાને ઠેકાણે
 એત્રણ દેહ થી જુદો એવો જે આત્મા તે આત્માને વિષે અદ્વંતિ તેનું નામ અર્ધમાત્રાને ઠેકાણે ચોથો મહાકારણ દેહ છે ॥ અદ્વંતિ
 ઇલે ત્રણ દેહનું વિજ છે ॥ કહેતાં અદ્વંતિ રૂપ જે આત્મા તે થકિ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ ॥ એત્રણ દેહુત્પન્ન થયા છે ॥ હવે અદ્વંતિ
 ઇલે શું તો પરમાત્માને જાણ્યા વિના પોતાના આત્માને વિષે જે હું આત્મા હું બ્રહ્મ ॥ એમ સમજવું તેનું નામ અદ્વંતિ રૂપ
 મહાકારણ દેહ છે ॥ એ અદ્વંતિ રૂપ જે મહાકારણ દેહ તે થકિ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ એત્રણ દેહ ॥ અને ત્રણ દેહે કરિને માત્રમાં

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૫॥

નથયું ॥ એવુંજે અચિત્તવિશ્વતે ઉત્પન્નથયું છે ॥ માટે એ સર્વેના રૂપને જાણિને તેની જેમ ઉત્પત્તિ થઈ છે ॥ તેમ તેને પાછું લય કરવું ॥ અને
પછિ તે ત્રણ દેહથી જુદો પોતાના આત્માને જાણિને તે આત્માની અદ્વંત્તિ જ્યાં થિ ઉત્પન્ન થઈ દતિ ॥ એવા જે ઉંકાર રૂપ પરમાત્મા તેને વિ
ષે લય કરિ દેવી ॥ કહેતાં પરમાત્માને જાણ્યાનો તો તેથી આત્માને અદ્વંત્તિ ઉત્પન્ન થઈ દતિ ॥ માટે તે પરમાત્માને જાણિને તે અદ્વં
ત્તિ પરમાત્માને વિષે જોડિ દેવિ ॥ કહેતાં પરમાત્માનાં રાસત્વ પળાનિ અદ્વંત્તિ ધરવિ જે હું બ્રહ્મ રૂપ એવો જે પરમાત્માનો રાસ છે ॥ એ
વિરિતે ચાર દેહથી જુદો પડિને પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન રાતા સદ્ગુરુની મૂર્તિને વિષે જોડાય છે ॥ તેને ઉંકાર રૂપ જે દેહ ચતુષ્ણિતિ
પરમાત્મા તેનો અર્થ સિદ્ધ થાય છે ॥ અને તેની મૂર્તિ થાય છે ॥ દેવે ચાર માત્રા રૂપ ચાર દેહ ॥ તેનું જ્ઞાન કરાવિયે છિયે જે અકાર માત્રા
રૂપ જે જાડા પંચ ભૂતનો સ્થૂલ દેહ તેને પ્રથમ જળાવિયે છે ॥ જે અકાર માત્રા રૂપ જે જાડા પંચ ભૂત ॥ એટલે પૃથ્વી જલ તેજ વાયુ
આકાશ ॥ એ પાંચ ભૂતનો સ્થૂલ દેહ છે ॥ તે પાંચ ભૂતની પચીસ પ્રકૃતિ થઈ છે ॥ તેમાં પૃથ્વીના પાંચ ભાગ ॥ ઢાડ માં સનાહિત્વ ચાને
રોમ એ પાંચ ભાગ દેહમાં પૃથ્વીના છે ॥ અને જલના પાંચ ભાગ ॥ વિર્ય મૂત્ર સ્વેદ જાલ ને જોડી એ પાંચ ભાગ દેહમાં જલના છે ॥ અને
અગ્નિના પાંચ ભાગ ॥ ક્ષુધા તૃશ્ના નિદ્રા આલસને કાન્તિ ॥ એ પાંચ દેહમાં અગ્નિના ભાગ છે ॥ અને વાયુના પાંચ ભાગ ॥ ચલન ॥
વલન ॥ ધાવન ॥ પસાર્ન ॥ ને આકોચન ॥ એ પાંચ દેહમાં વાયુના ભાગ છે ॥ અને આકાશના પાંચ ભાગ ॥ કેદેહ ॥ ઉદર ॥ દ્રવ્ય
કંઠને મુસ્તક એ પાંચ દેહમાં આકાશના ભાગ છે ॥ એ વિરિતે જાડા પાંચ ભૂતની પચિસ પ્રકૃતિનો સ્થૂલ દેહ થયો છે ॥ અને દૈશ્વર
નો સ્થૂલ દેહ વૈરાટ તેને વિષે મહત્ત્વ પંચ ભૂત છે તેમોટિ પ્રથ્વી મોટું જલ મોટો અગ્નિ મોટો વાયુ મોટો આકાશ એ પાંચ ભૂત
દૈશ્વરના દેહમાં મહત્ત્વ છે ॥ અને તે દૈશ્વરના દેહને બ્રહ્માંડ કહેવાય છે ॥ અને એમ મહત્ત્વ પંચ ભૂત થકિ સર્વ જિવોના દેહ થયા છે ॥ તે જો
વોના દેહોને પીંડ કહેવાય છે ॥ અને તે જિવોના દેહને વિષે અત્યંત પંચ ભૂત કહેવાય છે ॥ માટે એ પાંચ ભૂત થકિ પિંડ બ્રહ્માંડાદિક
જે જે ઉત્પન્ન થયા જે પદાર્થ માત્ર ॥ તે સર્વે અકાર માત્રાનું કાર્ય છે ॥ અકાર માત્રાનું કાર્ય એટલે મિથ્યા છે ॥ માટે મિથ્યા રૂપ જે
પંચ ભૂતાત્મક પીંડ બ્રહ્માંડાદિક સર્વ પદાર્થ માત્ર તે થકિ આત્માને જુદો જાણવો ॥ કેમ કે જેને જે જાણે છે તેથી તે જાણનારો

સોજિત્રા
સિ. ૮૪

॥૧૩૫॥

जुदो होय मारे पंचभूतात्मक पिंड ब्रह्मांडने आत्माये जाण्युं ॥ मारे ते पिंड ब्रह्मांडने जाण नारो आत्मा ते पिंड ब्रह्मांडची जुदो छे ॥ ए विरिते आत्मा
 ने निश्चय थयो ॥ ने पिंड ब्रह्मांडादिक नीयासनानो त्याग कस्यो ॥ एद ले पिंड ब्रह्मांडादिक ने मीध्या जाण्युं ॥ पछे बिजो उकार मात्रा
 कि क्षिणा पंचभूसनो बिजो सूक्ष्म देह उत्पन्न थयो छे ॥ ते सूक्ष्म देह मां सूक्ष्म पंचभूतानि पचिस प्रकृति थई छे ॥ ते मां सूक्ष्म आका-
 शना पांच भाग ॥ अंतःकरण मन बुद्धि चित्तने अहंकार ॥ ए पांच देह मां सूक्ष्म आकाशना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म वायुना पांच
 भाग ॥ प्राण अपांन व्यान उदान ने समान ॥ ए पांच देह मां सूक्ष्म वायुना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म अग्निना पांच भाग ॥ श्रोत्र त्वचा च
 क्षुरसनाने घ्राण ॥ ए पांच ज्ञान इंद्रियो ते देह मां सूक्ष्म अग्निना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म जलना पांच भाग ॥ वाक् पाणि पाद वायुने
 उपस्थ ॥ ए पांच कर्म इंद्रियो ते देह मां सूक्ष्म जलना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म पृथ्वीना पांच भाग ॥ शब्द स्पर्श रूप रसने गंध ॥ ए पांच
 विषय देह मां सूक्ष्म पृथ्वीना भाग छे ॥ एरिते उकार मात्रा थकि उत्पन्न थयो एवजे सूक्ष्म देह ते मां पांचभूतानी पचिस प्रकृतिने
 बिजो सूक्ष्म देह तेने पण आत्माये जाण्यो ॥ मारे ते थकि पण आत्मा जुदो छे ॥ केम के जे ने जे जाणे ते थिते जुदो होय ॥ मारे सूक्ष्म दे-
 हने पण आत्माये जाण्यो ॥ मारे ते ने जाण नारो आत्मा ते सूक्ष्म देह थि जुदो छे ॥ हवे अकार उकार ए बे मात्रा भेगी थई ॥ त्यारे तेनो
 ओ एक अक्षर थयो हवे त्रिजि मकार मात्रा छे ॥ ते मकार मात्रा नो त्रिजो कारण देह थयो छे ॥ ते कारण देह के वो छे ॥ के आत्माने
 पोताना स्वरूप तुं अज्ञान छे ॥ तेनुं नाम कारण देह छे ॥ के हे तां स्थूलने सूक्ष्म ए बे देह थो तुं जुदो रयरो ॥ पण तुं के वो छुं ॥ एम मु-
 ने मारा स्वरूप नीख बरन थि ॥ एचुं जे पोताना स्वरूप तुं अज्ञान रूप अंधारु ॥ तेनुं नाम मकार मात्रा रूप त्रिजो कारण देह छे ॥
 ते कारण देह एद ले अज्ञान ते अज्ञानने पण आत्माये जाण्युं ॥ त्यारे सद्गुरु ये जणा व्युं के तुं अज्ञान नहिं ॥ तुं तो अज्ञानने जाण-
 नाना हे अज्ञान थि जुदो छे ॥ केम के जे ने जे जाणे ते थिते जुदो होय ॥ मारे अज्ञानने पण आत्माये जाण्युं ॥ मारे अज्ञान आ-
 त्मानहिं ॥ त्यारे आत्मा के वो छे ॥ के अज्ञान थि विलक्षण छे ॥ एद ले ज्ञान रूप आत्मा छे ॥ जेम कहुं के फलाणो माणस चो-
 र नहिं ॥ त्यारे ते शत्रु कार ठस्यो ॥ तेम आत्मा अज्ञान नहिं ॥ मारे आत्मा ज्ञान रूप छे ॥ ए विरिते सद्गुरु ये अनुभव करा-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३६॥

व्यो ॥ त्वारे ते आत्माने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान पयुं ॥ केहुं स्थूल देह नहिं ॥ सूक्ष्म देह नहिं ॥ कारण देह जे अज्ञान ते पणहुं नहिं
॥ अनेहुं तो त्रण देह ने जाण नारो ॥ त्रण देह नो साक्षी ने तेथी जु दो एवो आत्मा खुं ॥ हुं ब्रह्म खुं ॥ एवो अनुभव त्रण देह ने जाण नारो
थाय छे ॥ ए विरी ते मकार मात्रा नो जो पथ्यो त्वारे अकार ने उकार बे मजिने ओथयो ह तो ते ओने मांथे मकार नो अनुस्वार च
ओ त्वारे अकार उकार ने मकार त्रण मात्रा भेगी पर्द ॥ तेनो एक अक्षर ॥ उं ग थ यो ॥ दये चो थि अर्द्ध आकार दि एट ले चो थो मदा कारण
देह छे ॥ मदा कारण एट लेहुं आत्मा हुं ब्रह्म एवु जे आत्माने विषे अहं पणुं तेनु नाम अर्ध मात्रा रूप चो थो मदा कारण देह छे ॥
दये ते मांजे दुपणुं छे ते माया नो भाग छे ॥ माटेहुं पणा ये रहित ब्रह्म रूप थया य छे त्वारे मकार ले छे पण ज्यां सुधिहुं पणुं दोष त्यां संधी नम्य मण ट
लनुं नथी ॥ ते आत्माने विषे जेहुं पणुं ते क्यारे एट ले छे तो अहं कारे रहित एवा जे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्ण दिक तेने विषे दृढास
पणुं थाय छे ॥ त्वारे अहं कार टलि जाय छे ॥ अने ते आत्मा अहं कारे रहित ब्रह्म रूप मुक्त थाय छे ॥ पण प्रत्यक्ष भगवान नादा सथ-
या विना बिजां को दिसा धन करे ॥ भेख ले ॥ संन्यासि थाय ॥ परम हं स थाय ॥ उं धे मांथे तप करे ॥ तो पण प्रगट भगवान नादा
सथया विना अहं कार रूप जे माया ते कोई का लेट लति ॥ ते उपर गीताना ॥ ५ ॥ पांचमा अध्याय मां ॥ १४ ॥ चौदमो ॥
श्लोक ॥ ॥ दैविये वा गुण मयि ॥ मम माया हर त्यया ॥ मामेव प्रपद्यंते ॥ मायामेतां तरंति ते ॥ ॥ अर्थ ॥
श्री कृष्ण भगवान् कहे छे ॥ ॥ जे दैविने गुण मयि एट ले सत्त्व गुण नी संपत्ति जे धर्म ज्ञान बैरागे करिने आत्माने विषे स्थि-
तिये करिनेहुं ब्रह्म ॥ अने तेनुं कार्य जे स्थूल सूक्ष्म ने कारण ते रूप जे मारि माया ॥ कहे तां सने नथि जाण्यो ते रूप जे माया ॥
ते मुने जाण्यो विना दुःखे करिने पण तराय नहिं ॥ अने मुने पामे कहे तां मारो आश्रय करे ॥ तो ते माया तत्काल टलिने मा-
रा धाम ने पामे ॥ बलिक ह्युं छे गीताना अष्टाव मात्रा अध्याय मां ॥ ६६ ॥ छः सवमो ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ सर्व धर्मान्प-
रित्य ॥ मामेकं शरणं ब्रज ॥ अहं त्यां सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ श्री कृष्ण भग-
वान् अर्जुन ने कहे छे ॥ ॥ के तारामन कल्पित एवा जे सर्व धर्म ॥ तेनो त्याग करिने मारा चरण नो आश्रय कस्य ॥ ते

सो जिं चा-
नि ०८४

॥१३६॥

हुं तने सर्व पापपिमु काविशकहे तां स्थूलसूक्ष्मने कारणने महाकारण ॥ ए चारदेह रूपजे सर्वपाप ते थकिमु काविस ॥ हवे
 ॥ तेमां भगवाने शु कखुं छे ॥ के जेम कोई पुरुष अंधारे घरमां बेरोहोय ॥ ते पुरुष सूर्यने एमकहे जे हे सूर्य तुं मांरुं अंधारुं रा त्य
 त्पारे ते सूर्ये कखुं के नुषरमां थी बहारनिसरीने मांरुं दखानक सपछी हुं तांरुं अंधारुं दूरकरिा के हे तां सूर्य नुं दरान करी एटले मूले अंधारुं जन थो पछी
 अंधारुं का दुखुं छे ॥ अने सूर्य ना दशन विना तो सर्व अंधारुं जछे ॥ मोटे टले के म तेम ए तो ह्वां तने ते नुं सिद्धां त ए छे जे भगवाने अर्जुनने कखुं के भारा आ-
 श्रय विना सर्वे माया छे ॥ माटे तरिने जयुं क्यां ॥ अने मने पास्यो एटले माया जन थि ॥ माटे तरुं थुं छे ॥ ते सांरुं प्र त्यक्ष भ-
 गवानना आश्रय थकि जमदा कारण रूपजे अहं व्रत्ति ते टले छे ॥ अने ते आत्मा ब्रह्म रूप थईने मोक्षने पामे छे ॥ अने ज-
 न्म मरणेरहित थाय छे ॥ ने अखंड स्थितिने पामे छे ॥ अने ते मुक्त चारदेह नां रूपने जाणिने ते थी अ संगि पणे चरते छे ॥ ते चा-
 रे देह ना रूपने जाणवानि रित कहुं छुं ॥ जे प्रथम स्थूल देह पचि रा प्र कतिनो छे ॥ ते नी जाग्रत अवस्था अने विश्वाभिमानि-
 जिवने ने त्रस्थानक ॥ तेना स्थूल भोग ॥ तेनी चैखरीयाचा ॥ रजोगुण अकारमात्रा ॥ ए विरी ते स्थूलाभिमानीना आठ स्थान भोगादि
 कछे ॥ माटे तेने जाणनारो आत्मा ते थी जु दो छे ॥ अने थि जो सूक्ष्म देह ॥ १॥ तेनी स्वप्न अवस्था ॥ २॥ ते जसाभिमानी आत्मा ॥ ३॥
 कंठ स्थानक ॥ ४॥ वासना मय भोग ॥ ५॥ मध्यमावाचा ॥ ६॥ सत्व गुण ॥ ७॥ उकार मात्रा ॥ ८॥ ए विरी ते लिंगाभिमानीना आठ-
 स्थान भोगादिक छे तेने जाणनारो आत्मा ते थी जु दो छे ॥ अने थि जो कारण देह ॥ १॥ सुषुप्ति अवस्था ॥ २॥ प्राज्ञाभिमानी आत्मा ॥
 ३॥ हृदय स्थानक ॥ ४॥ आनंद भोग ॥ ५॥ पश्यंति वाचा ॥ ६॥ तमां गुण ॥ ७॥ मकार मात्रा ॥ ८॥ ए विरी ते कारणभिमानीनां आठ
 स्थान भोगादिक छे ॥ तेने जाणनारो आत्मा ते थी जु दो छे ॥ अने चो थो महा कारण देह ॥ १॥ तुरिया अवस्था ॥ २॥ प्रत्यंगात्मा-
 भिमानी आत्मा ॥ ३॥ मूर्ध्नि स्थानक ॥ ४॥ परमानंद भोग ॥ ५॥ परावाचा ॥ ६॥ शुद्ध सत्व गुण ॥ ७॥ अर्ध मात्रा ॥ ८॥ ए विरी ते
 महाकारणाभिमानीना आठ स्थान भोगादिक छे ॥ माटे तेने जाणनारो आत्मा ते महाकारण देह थी पणनारो छे ॥ ए विरी ते
 अकार ॥ उकार ॥ मकार ॥ ने अर्ध मात्रा ॥ एटले त्रण मात्रा ज थकि थई छे ॥ ए विजे अर्ध मात्रा ॥ ते मात्राने अहं ब्रह्मा स्मि ॥

श्री मुख
सिद्धांत
॥१३७॥

नाभिमानी आत्मा जाणवो ॥ माटे ए सर्वे ने जाणिने ते चार देह धी पोताना आत्माने जुदो जाणीने शुद्ध ब्रह्म रूप थईने पछे जेणे ए विरीतनुं
ज्ञान आपिने शुद्ध ब्रह्म रूप नी स्थितिने पमाळो ॥ एया सद्गुरु प्रत्यक्ष परमात्मा भगवान राम कृष्णादिक तेनी मूर्तिनुं पोताना ब्रह्म
स्वरूपने विषे ध्यान करवुं ॥ अने ते नो आश्रय ध्यानने सेवा तेणे करिने अहं व्रत्ति रूप जे महा कारण देह ते नो लय थई जाय छे ॥
अने ते आत्मा अहं व्रत्ति येर दित सुद्ध ब्रह्म रूप महा मुक्त थाय छे ॥ अने ते अखंड स्थितिने पामे छे ॥ अने वाणि परजे उंकार रु
प देह चतुष्टया तित अक्षर ब्रह्म ॥ तेने विषे परब्रह्मने अखंड देखे छे ॥ अने ए विरीतना ज्ञानने पामिने ब्रह्म रूप थईने प्रत्यक्ष
परब्रह्मने पाम्यो जे मुक्त ते पछे कोर्द दहाडे मायाने देखतो नथि ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवान नादास थईने तेनी आज्ञा मां व
र्तवुं ॥ ने तेनी भक्तिने ध्यान करवुं ॥ एज महा कारण देह टल्यानो उपाय छे ॥ माटे ते विना महा कारण देह रूप महा माया टल
ती नथी ॥ अने ते महा कारण रूप माया टल्या विना जन्म मरण पण टलतुं नथि ॥ ते महा कारण ते शु ॥ तो प्रत्यक्ष परमात्मा
राम कृष्णादिक भगवान ना अवतार तेनी उपासनाने भक्ति बिना तत्त्व मस्यादिक ॥ महा वाक्य माया च्यार्थ नी सीदीये करिने
अहं ब्रह्मास्मीन ॥ अहं ब्रह्मास्मि न एम जे वचन बो लवा शिखवुं ॥ तेनुं नाम महा कारण देह छे ॥ माटे जे ने ते महा कारण रूप माया टलवि
होय ने जन्म मरण रहित थवुं होय तेने तो क्षर अक्षर धी पर ए बाजे प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक परमात्माने तेना संत ते नो आश्रय करवो
॥ तो ते आत्मानो आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ अने कोर्द सम परमात्माने तेना एकांतिक पंचविषय ना त्यागि संत प्रथी उपर प्रत्य
क्ष न होय त्यारे तो ए प्रत्यक्ष भगवान ना अवतार नी मूर्ति होय ॥ ते नो आश्रय राखिने ॥ शास्त्र मांक सु होय ते प्रमाणे धर्म मां वरत
वुं ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान पोताने मले ए बिदुच्छाराखीने परोक्ष पणे परमात्मा नी नवधा भक्ति करवि अने ते भक्तिने वि
बि निष्काम भाव राखवो ॥ कहे तां पोताने प्रत्यक्ष भगवानने संत मले एटली ई छाराख विपण ते विना माईक पंचविषय ना पदा
र्थने पामवानी ई छान राखवि ॥ अने जे पंचविषय नो त्याग करता होय ने बिजाने विषय नो त्याग करावता होय ॥ अने राम
कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवान नी उपासना करता होय ने बिजाने उपासना करावता होय ॥ ए बाजे साधु तथा ब्राह्मण ते नो समा

सो जिंजा.
सि०८७

॥१३७॥

गमक रथो ॥ अने जे भगवान ना अवतारने मानतान होय अने जे पंच विषयने भोगवता होयने बिजाने विषय भोगवतानी मोकल्प
मुकता होय ॥ एवा जे पापि मीथ्या ज्ञानी ब्रह्म को दाल तेना संगनो त्याग करिने प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिक भगवान ना अवतार तेनुं भ-
जन करयुं ॥ एबिरी ते समजिने भजन करेछे तेने पछे अंतर्जामि भगवान छे ते रूपा करिने प्रगट थईने दर्शन आपे छे ॥ जेम प्रह्ला-
दने भगवाने दर्शन आप्युं हतुं ॥ तथा धृवने दर्शन आप्युं हतुं ॥ इत्यादिक घणाक भक्तो ये निष्काम भाव राखिने भक्ति करिछे
तेने अर्थ भगवाने प्रगट थईने ततकाल दर्शन आप्यां छे ॥ माटे निष्काम भाव राखिने जे भगवान नी भक्ति करी तेने जरूर भग-
वान दर्शन आपवो ॥ अने ते आत्मानो मोक्ष थरी ॥ माटे ते अतिशे दुर्लभ समय ते आजत मारे सर्वने प्राप्त थये छे ते तमारा भाग्यनो पार-
नथि ॥ पण समजरी तेने लाभ छे ॥

॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९१॥ ओगणिसें ॥ २२ ॥ बाविसना आसो शुद्धि ॥ ६ ॥ छवने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवा-
न गाम श्री सो जिंत्राम घ्ये पटेल नारण भाई रामदासने घेर दक्षणा देवार ओर डानी आगल गादित किये युक्त पलंग बिछाविने ते उ-
पर विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कस्यां हता ॥ अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सो भिरह्यां हतां ने कंकुनो
चांद लो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मूरवारिंदनी आगल साधु तथा घणाक हरि भक्त नी सभा भरार्ई ने बेठिइति पछे महाराज बो-
ल्या जे जिवने एक स्वरनुं साधन छे ॥ ने एक दुःखनुं साधन छे ॥ ते स्वरनुं साधन कियुं छे अने दुःखनुं साधन कियुं छे तो एक पारस
द्रोह करवो ॥ अने बिजुं पंच विषय भोगवतानी ब्रह्माराव वि ॥ एबे दोषने विषे मद्दा दुःख रतुं छे ॥ जेम रात्रिने विषे अपार अंधार रतुं छे
ने ते अंधाराने विषे लेशमात्र पण दिवसनो प्रकाश होय नहिं ॥ तेम द्रोहने ब्रह्मार्थि विषे अपार दुःख रतुं छे ॥ अने ते द्रोहने ब्रह्मार्थी
लापुरुषने स्वरनो तो छांटो रेहे तो नथि ॥ अने एक जेने संतोष होय ॥ अने बिजुं अद्रोह पणुं होय ॥ केहे तां को ई जिवने दुःखनो
न होय ॥ एबे गुणने विषे अपार स्वर रतुं छे ॥ जेम सूर्यना प्रकाशने विषे लेशमात्र रात्रिनु अंधार रेहे तु नथि ॥ तेम संतोषने
अद्रोहने विषे अपार सुस्वर रतुं छे ॥ अने ते स्वरने विषे दुःखनो तो लेशानथि ॥ अने ते संतोषने अद्रोह पुरुष स्वरना समुद्र

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१३८॥

मां अखंडं क्षित्या करेछे ॥ अने द्रोह नो करनारो नेत्र ललावालो पुरुष दुखना दरियामां सदा यबुद्ध्या करेछे ॥ अने ते द्रोह नेत्र लला
असत पुरुष ना संगने विषे रखांछे ॥ अने अद्रोह ने संतोष ॥ असत्पुरुष ना संगमां रखांछे ॥ दुबै ते सत्पुरुष नां के बां लक्षण होय ॥
ने असत्पुरुष नां के बां लक्षण होय ॥ तो सत्पुरुष ने विषे चार गुण होयछे ॥ ते चार गुणे करिने सत्पुरुष ने ओ लखवा ते चार गुण
कि या ॥ तो एक तो सत्पुरुष ने विषे वर सादना जे वो गुण होयछे ॥ अने बिजो हीराना जे वो गुण होयछे ॥ अने बिजो सूर्य ना जे वो
गुण होयछे ॥ अने चो थो सो नाना जे वो गुण होयछे ॥ द्वे ते मां वर सादनो गुण के वो छे ॥ ते ज्यारे वर्षाद वर से छे त्यारे सर्व जिव
प्राणि मानना मन प्रफूलित थायछे ॥ अने वनस्पति सर्व नय पल्लव थायछे ॥ ते मज्यारे प्रथी उपर सत्पुरुष प्रगट थायछे ॥ त्यारे
ते सत्पुरुष ज्ञान रुपि वर साद वर सावेछे ॥ तेणे करिने मुमुक्षु जिय जे ते मोटो दुल्लाहाने पामेछे ॥ ने ते सत्पुरुष ना ज्ञान रुपि जलेक
रिने अद्रोह ने संतोष रुपि रसावले करिने जिव त्रस थई जायछे ॥ ने मुमुक्षु जिव मात्र जे ते महा सुख ने पामेछे ॥ अने जे असत्पु
रुष ना संगि छे ॥ तथा जे अस्करि जिय छे ॥ ते सत्पुरुष ना ज्ञान रुपि जले करिने उलटा संताप ने पामेछे ॥ जे मयर्षाद ना जलेक
रिने बिजि सर्व वनस्पति तो छिदीने प्रफूलित थायछे ॥ पण एक जया सो सुकाई जायछे ॥ ते मसत्पुरुष प्रगट थईने ज्ञान रुपि
रसाद वर सावेछे ॥ त्यारे जे मुमुक्षु ने दै पि जिय होयछे ॥ ते तो मोटा उल्लास ने पामेछे ॥ अने संतोष ने अद्रोहादिक गुणे करिने
पूरण काम थई जायछे ॥ अने जे जिव अस्करिने असत्पुरुष ना शिष्य छे ते तो सत्पुरुष ना ज्ञान रुपि जले करिने उलटा जवासा नी
षे बलिने रयाय थई जायछे ॥ पछे ते अस्करि जिय जे ते सत्पुरुष नो द्रोह करेछे ॥ अने ते द्रोह करिने नेत्र लला अति श्रेष्ठ पामेछे
॥ ने ते द्रोह ने नेत्र ललाये करिने असत्पुरुष ना संगि अस्करि जिय मदादुःख ने पामेछे ॥ अने जे मुमुक्षु ने दै पि जिय छे ते तो सत्पु
रुष ना ज्ञान रुपि वर सादे करिने महा आनंद ने पामेछे ॥ अने तेनां कल्याण थायछे मां एक तो वर्षाद ना जे वो सत्पुरुष ने विषे गु
ण होयछे ॥ ते सत्पुरुष जे ते सर्व मनुष्य ने ज्ञान आपिने महा सुखी पाकरि मुक्त होय ॥ अने बिजो सत्पुरुष ने विषे हीराना
जे वो गुण छे ॥ तो हीरानो के वो गुण छे ॥ तो हीराने दोहानी एरण्य पर मुकिने एक मोटो अधमण नो घणलेईने ते हीरा उपर

सोजिना
सि० ८५

॥१३८॥

મારે તો પળતે દિરોરંચમાન ભાગે નહીં ॥ ને ચપટાય પળ નહીં ॥ અને બહુ ચલિયો આદમી હોય ॥ ને તે તાળીને ઘા કરે તો તે દિરોરંચ-
 માં ને ઘણમાં પેસી જાય પળ ભાગે નહીં ॥ તે દિરોરંચો કહેવાય છે ॥ તેમ સતપુરુષ પ્રગટ થાય છે ત્યારે તે સત્પુરુષને અસતપુરુષ જે તે નિ-
 શા દ્રોહાદિકે કરિને અનંત પ્રકારની ઉપાધી કરે છે પળ તેની ઉપાધિયે કરિને સત્પુરુષનો પ્રતાપ સામું વધતો જાય છે ॥ જેમ દિ-
 રાઉપર ઘણના ઘા મારે છે ॥ ત્યારે તે દિરાનું રૂપ પ્રમાણ થાય છે ॥ અને તે દિરોરંચ મૂલ્ય કહેવાય છે ॥ તેમ સત્પુરુષનો દ્રોહ જેમ જે
 મ અસ્ફુરિ જિવ કરે છે ॥ તેમ તેમ સતપુરુષનો પ્રતાપ વધિ પામતો જાય છે ॥ ને મુમુક્ષુને દૈવિ જિવ છે તે સત્પુરુષનો દ્રવ્ય શ્ર-
 ય કરિને શિરસાદે ભજન કરવા લાગે છે ॥ જેમ દિરાઉપર ઘણના ઘા પડ્યાને દિરોરંચો નહીં ॥ તે દિરાને જેમ શાહુકાર અતિશ-
 જતન કરિને રાચે છે ॥ અને તે દિરાને વિષે કોઈ દિવસ સાચા રવોટાનો સંબંધ કરે નહીં ॥ તેમ અનંત પ્રકારની ઉપાધિયો અસ્ફુરિ જિ-
 વ કરે તો પળ જેનો પ્રતાપ રંચમાન ઓછો થતો નથી ॥ અને તેને કરિને સામું પ્રતાપ વધિ પામતો જાય છે ત્યારે એમ જાણ્યું
 જે તે સત્પુરુષ સ્વરા એમ જાણિને મુમુક્ષુ જિવ જે તે શાહુકારના દિરાની પેઠે સતપુરુષનું અતિશય જતન કરે છે ॥ અને જેમ દિરાઉપર
 તાળિને ઘણના ઘા મારતાં તે દિરોરંચમાં ને એરણમાં પેશીને તેમાં રવાડો પાડે છે ॥ તેમ સત્પુરુષનો જે અસ્ફુરિ જિવ અતિશય દ્રોહ
 કરે છે ॥ તે દ્રોહના કરનારાનો ચેલો નાશ થાય છે ॥ તે પૂર્વે રામચંદ્ર જિનો રાવળે દ્રોહ કર્યો તો તેનો કુલકુટુંબ સદિત નાશ થઈ
 ગયો છે ॥ અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનનો કંસે તપાજા સિંધ સિંધુ પાત્તાદિક જે જે અતિશય દ્રોહ કર્યો તે સર્વેનો સમૂલો નાશ
 થઈ ગયો છે ॥ ને સત્પુરુષનો પ્રતાપ વધિ પામ્યો છે ॥ એથી તે દિરાના જેવો ગુણ સત્પુરુષને વિષે છે ॥ તેને કરિને સત્પુરુષને
 ઓલસવા ॥ અને ત્રિજો સૂર્યના જેવો ગુણ સત્પુરુષને વિષે હોય છે ॥ અને અસત્પુરુષને વિષે દિવાને મશાલ ના જેવો ગુણ હોય છે
 તે દિવા મશાલનો ગુણ કેવો છે ॥ તો દિવાને થોડો કવાયુ લાગે તો તે વિચો ઓલ્હાઈ જાય છે ॥ અને મશાલને પળ સાથે લા-
 યુ લાગે ॥ તો મશાલ પળ ઓલ્હાઈ જાય છે ॥ અને તે દિવા મશાલનો પ્રકાશ પળ રાત્રિને વિષે અંધારામાં સારો લાગે છે પ-
 ન દિવા મશાલ સૂર્યના પ્રકાશ ત્રોભે નહીં ॥ અને સૂર્યને તો ગમે તેટલો વાયુ લાગે ॥ તો પળ તેનો પ્રકાશ ઓલ્હાય નહીં ને -

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३९॥

झांखोपणथाय नहिं॥ ते भसूर्यरूप जे सतपुरुष ते प्रगट पायछे॥ त्वारे दिवा मशाल रूप जे भसतपुरुष ते झांखा थई जायछे॥ पछे ते असत
पुरुष जे ते सतपुरुष पीछे देरहिने॥ ते नीनिं द्या करे छे॥ ने पोताना शिष्यो ने एम कहे छे जे तमे कोई सतपुरुष नी पासे जशो नहिं॥ एम
कहिने सतपुरुष पी पोताना शिष्यो ने छे दे राखे छे॥ अने तेना शिष्यो आगल पोतानो खो दो खो दो होंग करिने प्रताप देखावे छे॥ जे
दिवो मशाल रात्रिने बिषेशो भवा होय॥ पछे सूर्य उगे त्वारे झांखा पडवा लागे॥ त्वारे ते दिवा मशाल ने घरमां अंधासे होय त्यांल
ई जाय॥ पछे एम कहे जे जुबो दिवानो प्रकाश के बोछे॥ अने बजिदिवो एम कहे जे तमे कोई बहार सूर्य ने अजवाले जाशो नहिं॥ केम
के सूर्य अमारी निं द्या करे छे॥ अने अमारो प्रकाश झांखो करी नारखे छे॥ माटे सूर्य ने अजवाले बहार जवुं नहिं॥ त्वारे ते दिवाने कोई
एम कहे जे दिवा भाई चालो ने सूर्य ने अजवाले आपणे जईये॥ अने ते सूर्य तमारी निं द्या नहिं करे॥ ने सूर्य तो उलरो आपणे ने च-
धारे प्रकाश आपणो पण सूर्य कोई नो प्रकाश अल सावतो नहिं॥ एम कोई कहे तो पण काई दिवाने हापडे जे सूर्य ना अजवा
मां मारो प्रकाश रहेशे॥ तेम सूर्य रूप एवा जे सतपुरुष ते प्रगट थाय होय त्वारे तो दिवा मशाल रूप जे असतपुरुष जे ते अज्ञान-
रुपिरात्रीने बिषे प्रकाश जणावे छे॥ पण तेने वायु रुपि बिषयनो संबंध थाय छे॥ त्वारे तेनो प्रकाश ओलाई जाय छे केहे तां बिष-
यमां भ्रष्ट थाय छे॥ पछे तेने जगतमां पण कोई माने नहिं॥ जेम दिवो ओलाई जाय त्वारे तेनो रात्रिमां पण प्रकाश देखाय नहिं॥
तेम असतपुरुष बिषयने संबंधे करिने भ्रष्ट थाय छे॥ तेने पछे अज्ञानि जिषयण माने नहिं॥ तो सूर्य रूप सतपुरुष प्रगट थाय त्वारे
तो तेने माने जकोण॥ नजमाने॥ पछे ते असतपुरुष पोताना शिष्यो ने एम कहे जे सतपुरुष पासे जशो नहिं॥ अने जो तेनी पा-
से जशो तो आपणो धर्म रहेशे नहिं॥ माटे आपणे तेनी पासे जवुं नहिं॥ अने ते सतपुरुषनु मोहुं पण जोवुं नहिं॥ अने जो तेनुं मोहुं
जोशो तो तमारा धर्ममां थी पाडी नारखेशे॥ एबिरी ते तेनी पासे कजाछे॥ माटे तेनी पासे जवुं नहिं॥ जेम दिवो एम कहे जे सूर्यनुं मोहुं
जोवुं नहिं॥ निकर आपणो प्रकाश झांखो करि नारखेशे एबि सूर्य पासे जादु बिद्याछे॥ तेम असतपुरुष जे ते सतपुरुष प्रगट थाय॥
त्वारे एम कहे जे एनी पासे जशो नहिं॥ निकर तेनी पासे एबि मोहनी बिद्याछे जे तमे एना थई जसो॥ माटे तेनी पासे जवुं नहिं॥

सोजिंवा
सि० ८५

॥१३९॥

એમકહિને અસતપુરુષ જે તે પોતાના શિષ્યોને રોકી રાખે છે ॥ તો પણ તેમાંથી કોઈ જો સતપુરુષના જ્ઞાનરૂપિ પ્રકાશમાં અભિજાય ॥
 ને તે દેવિ જિવદોષ તો તે જિવ સતપુરુષને વિષે પ્રિતિ કરે છે ॥ પછે જે સતપુરુષ પાસે આપ્યા નહોય તેને અસતપુરુષ એમ કહે જે જુઓ ॥
 માર્દ અમે કહે તાનહો તા જે સતપુરુષ પાસે જશો નહિ ॥ અને જો પેલો આપણો સેવક ગયો તો તેને આપણા જ્ઞાનરૂપિ ધર્મમાંથી પાડિ
 ને જ્ઞાનિકરિ મુક્યો ॥ મારે હવે તે આપણને માનનારો નહિ ॥ તે સારું તમે હવે જે દલા અમારા સેવક છો તે દલા ષષાસમરવાઓ ॥
 જે કોઈને તે સતપુરુષની પાસે જવું નહિ ॥ પછે તેના સેવક સમરવાય છે ॥ ને માલાડ પાડે છે ॥ એવિરી તે અસતપુરુષ જે તે પોતાના
 સેવકોને સોગનચરાયે છે તો પણ જે દેવિને મુમુક્ષુ જિવદોષ તે તો સૂર્યરૂપ જે સતપુરુષનો જ્ઞાનરૂપિ પ્રકાશ તેને દેવિને રહિ
 શા કે નહિ ॥ મારે તે તો સતપુરુષની પાસે જાય છે ને તેનું જ્ઞાન સાંભળીને સતપુરુષનો આશ્રય કરે છે ॥ અને તે જિવમદા સ્ત્રિઓ
 ધાય છે ॥ અને જે આંચવિનાના આંધલા પુરુષની પેઠે અસ્કરિ જિવદોષ તે તો અસતપુરુષમાં બંધાઈ રહે છે ॥ પછે તે પુરુષ દોડને
 અસ્તા વડે કરિને મદાદુઃખને પામે છે ॥ અને તે જિવે કાંઈક સુકુતક સુહોય ॥ જપતપતિર્થચત્તક સુહોય તથા પરોક્ષ મગવાન
 ની ભક્તિ કરિ દોષ તે સર્વે નાસ પામિ જાય છે ॥ અને તે સતપુરુષના દોહનો કર્ણારો મરિને ધોરનર્કમાં જાય છે ॥ અને સૂર્યરૂપ
 એવા જે સતપુરુષ તેનો પ્રતાપરંચમાત્ર ઓછો થતો નથી ॥ એવિરી તે સૂર્યના જે બોગુણ પ્રત્યક્ષ સતપુરુષને વિષે દોષ છે તેણે કરીને પ્રત્ય
 ક્ષ સતપુરુષ ઓલચાય છે ॥ અને હવે ચોથો સોનાના જે બોગુણ સત્પુરુષને વિષે દોષ છે ॥ તે સોનાનો કે બોગુણ છે તો સોનાને
 સુજે દરલાંચરસ પૃથ્વીમાં દાટી મુકે ॥ પણ તે સોનાને પૃથ્વીનો ઢાગ અડે નહિ ॥ અને બિજિ ધાતુને પૃથ્વીમાં ઘણાં વર્ષદાટિ મુકે
 તો તે ધાતુ ધૂણ મેળી ધૂણ પડી જાય ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાન છે ॥ તે તો સોના જેવા છે ॥ તે ભગવાન જે તે ધૂણરૂપ જે પંચવિષય તે માસ
 જે દરલાંદહાં ડારહે ॥ તો પણ ભગવાનને વિષયનો ગંધ અડે નહિ ॥ મારે પ્રગટ ભગવાન રામ રુક્ષાદિક તેને વિધિનિષેધ કાંઈ પાલ
 બુંડતું નથી ॥ કેમકે ભગવાનની દ્રષ્ટિમાં તો સ્ત્રીકે પુરુષ એવો પ્રેદનથી ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાન સ્ત્રિયો પુરુષ બેયને જ્ઞાન આપિને
 કલ્યાણ કરવાને સમરથ છે ॥ અને ભગવાન વિના બિજા કુજે એવા મોટા દેવ બ્રહ્માદિક જેવા દોષ કે મોટા અક્ષર બ્રહ્મરૂપ મુક્ત

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४॥

थया होय ॥ तो पण ते जो विषय नो संबंध राखे तो ते भ्रष्ट थई जाय ॥ ते पूर्वे नारद महामोटा मुक्त होता अने भगवान नुं मन कहे बावा
हता तो पण जो तेणे राजा नीदी करी ना हाथ नो स्पर्श कसो ॥ तो त्यां पोतानुं मन विकारने पाभ्युं ने पोताने परणयानुं मन थयुं
ने मोटी फजे ती थई ॥ अने ब्रह्माये जो पोताना दिकरि नुं मोटुं एकांत मां जोयुं त्यां तो कामे व्याकुल थई ने बां से दोड्याने कलंक
लाभ्युं एआदिक घणामोटा मोटाने विषयने संबंधे करि ने कलंक लाग्यां छे ॥ अने श्री कृष्ण भगवान गो पियो साषे रासरम्या
अने षणिक स्त्रियो भेगार हिने अनंत प्रकार नी लिखा करि तो पण ते श्री कृष्ण ब्रह्मचारि केहे बायाने ते स्त्रियो नुं पण सर्व
नुं कल्याण थई गयुं ॥ माटे एबिरी ते स्त्रियो पुरुष बेमां रहि ने ते बेनुं कल्याण करवाने ने निरले परे देवाने एक भगवान समर्थ
छे ॥ माटे एबिरी ते चार गुण जे ने विवे होय ते ने सत पुरुष जाणवा ॥ अने एवा सत पुरुष ना सत्संगे करि ने द्रोह ने ब्रह्मारुपि महादोष ते
रजिने पूरण काम थवाय छे ॥ अने ते आत्मा महा सुख ने पामे छे ॥ अने ज्या रे ते सत पुरुष नुं परोक्ष पण थाय छे ॥ त्या रे महा दुःख ना देना
रा एवा जे द्रोह ने ब्रह्माना वधारनार असत पुरुष ते नुं बल रहि पामे छे ॥ अने ते ना सगि जिवो महा दुःख ने पामे छे ॥ पछे ते जियो ना दुः
ख वाटवाने अर्थ बलि सत पुरुष प्रगट्ठा य छे ॥ अने प्रगट्ठ थई ने असत पुरुष नाम तनुं रवंडन करे छे ॥ अने ज्ञान रुपि जल वर सा
यी ने द्रोह ने ब्रह्मानो नाश करे छे ॥ अने अद्रोह ने संतोष रुपि गुण आपि ने जिवने महा सुखिया करे छे ॥ माटे जे ने महा सुखिया
थयुं होय तो ते ने असत पुरुष ना संग नो त्याग करि ने प्रत्यक्ष सत पुरुष नो द्रष्टव्या श्रय करवो ॥ एज सर्व जिवनी दित वां छे ॥

॥

॥ इति श्री मुखसिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥

संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिसें ॥ २२ ॥ बाविसना आसो शुदि ॥ ७ ॥ सात मने दिवस महा राज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री सो जिंवा
मध्ये ॥ गांधी मनोरनी धर्मशालामध्ये पाटुपर गादित किये युक्त पंजग उपर विराज मान थया दता अने सर्व सोनेरी कसंब
सवरूप धारण कस्वां हतां ॥ अने सर्वे अंग मां पुष्पनां आभूषण सोभिर द्यां हतां ॥ ने पोताना मूरबार्दिनी आगल साधु तथा घणा क
दरि भक्त नी सभा भरोई ने बेविहती ॥ पछे महाराज नी संभ्या आर्ति थया केडे सर्वे सभा प्रत्ये महाराज श्री हरि कृष्ण महाराज बो

सोजिंवा
सि. ६६

॥ १४ ॥

ત્યાજે જિવ જેવો જો સંગ કરે છે ॥ તેવો તેવો જિવ ને રંગ ચડે છે ॥ તે જો પામર જિવનો સંગ કરે તો પામરના જેવા ગુણ આવે છે ॥ અને
 વિષયીનો સંગ કરે તો વિષયી પડી જાય છે ॥ અને મુમુક્ષુનો સંગ કરે તો તેને વિષયનો ત્યાગ કરવાની રીત ધાવે છે ॥ અને મુક્તનો
 સંગ કરે તો તેને માયાનું આચરણ રિતે બ્રહ્મને વિષે પરબ્રહ્મના સ્વરૂપનો સાક્ષાત્કાર અનુભવ થાય છે ॥ ને તે આત્માની આત્યં-
 તિક મુક્તિ થાય છે ॥ હવે એવા મુક્ત પણ કે પ્રકારના છે ॥ તે કે પ્રકારના મુક્ત કિયા તો એક જિવન મુક્ત છે ॥ ને બિજા વિદેહિ મુ-
 ક્ત છે ॥ હવે વિદેહિ મુક્તનાં ચાર લક્ષણ છે ॥ અને જિવન મુક્તનાં ચાર લક્ષણ છે ॥ તો જે જિવન મુક્ત હોય તે તો સર્વ પ્રકારે માયા-
 નો ત્યાગ કરિને પંચ વિષયની વાસના યે રહિત વરતા હોય ॥ પળ માઈક પંચ વિષયને ક્યારેય ભૂલ્ય માં પળ ભોગે નહિ ॥ અને
 બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મને સાક્ષાત્કાર દેવતા હોય ॥ અને પરબ્રહ્મનું ભજન ને ધ્યાન કરતા હોય ને એ સ્થિતિને ક્યારેય કતા ન-
 હોય ॥ જેમ કમલનું પાન હોય ॥ તે જલની ઉપર ને ઉપર રહે ॥ પળ ક્યારેય જલમાં બુડે નહિ ॥ ને બલિ જેમ માંછ લું હોય તે જ-
 લમાં ને જલમાં રહે છે ॥ પળ ક્યારેય જલની બહાર જાય નહિ ॥ તેમ જિવન મુક્ત છે તે માઈક પંચ વિષયમાં કોઈ દિવસ લે-
 વાય નહિ ॥ ને કમલના પાનની પેઠે સદાય માયા પર વર ત્યા કરે ॥ અને માછલાની પેઠે જલરૂપ જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તેના સ્વ-
 રૂપને વિષે અરવંડ વર ત્યા કરે ॥ પળ એ સ્થિતિને ક્યારેય ભૂલે નહિ ॥ અને તે જિવન મુક્ત પુરુષ જે તે સંસાર વ્યવહારનો ત્યાગ કરિ-
 ને પોતા જેવા વિરક્ત મુક્ત હોય ॥ તેની મંડલીમાં ધિને રહેતા હોય ॥ અંધાં લક્ષણ જેને વિષે જણાય તેને જિવન મુક્ત જાણવા ॥
 અને જે વિદેહિ મુક્ત છે ॥ તે તો માયામાં રહ્યા થકા પળ મોયાથી વિરક્ત વરતે છે ॥ જેમ જલકુકડિ છે તે જલમાં પ્રવેશ કરિને
 પાછો આકાશમાં ઉડિ જાય છે ॥ તેમ વિદેહિ મુક્ત છે તે માયામાં પ્રવેશ કરિને અનંત જિયોનો કલ્યાણ કરિને પાછા આકા-
 શરૂપ જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તેને વિષે અરવંડ વર ત્યા કરે છે ॥ અને તે વિદેહિ મુક્તને જિવન મુક્ત બેય ભેગાર હતા હોય ॥ પળ જે જિ-
 વન મુક્ત છે ॥ તે તો માયાનો ત્યાગ કરિને બ્રહ્મને પરબ્રહ્મના સ્વરૂપને વિષે અરવંડ વર ત્યા કરે છે ॥ અને જે વિદેહિ મુક્ત છે ॥
 તે માયામાં પ્રવેશ કરિને તેથી નિર્લેપર હિને બ્રહ્મ પરબ્રહ્મના સ્વરૂપમાં અરવંડ વર ત્યા કરે છે ॥ જેમ જલકુકડિને માછલું બે-

ય

ય

श्रीसुर
सिद्धीत
॥१४१॥

गांजलमारेदेतांदोय ॥ पणजलकुंकडिजलमारदिनेपाछिआकाशमार्गेउडवानेसमरथछे ॥ अनेमाछलुंतोजलनेत्यागकरिनेआ
काशमांजघानेसमरथनधि ॥ अनेजोमाछलुंजलकुंकडिनोवादलेईनेजलथीबहारनिसरयाजायतोतेमांछलानाप्राणनासपामे ॥ अनेजलकुंकडिनेतोजलमांनेआकाशमांवेबठेकाणेजावानीगतिछे ॥ अनेबिजांपक्षिछे ॥ तेपणवृक्षउपरजेजलकु
कडिनेभेगांरहेतांदोय ॥ तोपणतेपक्षीजलकुंकडिनोवादलेईनेजलकुंकडिभेगांजलमांप्रवेशकरवाजायतोतेपक्षी-
नाप्राणनाशपामे ॥ तेमजेविदेहिमुक्तछे ॥ तेनेमाथेविधिनिषेधनथी ॥ नेतेतोचहायतेमकरवानेसमरथछे ॥ अनेजेजि
वनमुक्तछे ॥ तेतोमायानोत्यागकरिनेब्रह्मनेपरब्रह्मनास्वरूपनेविषेगुजतानकरेछे ॥ पणतेजोविदेहिमुक्तनोबार
लेईनेमायानुंग्रहणकरवाजाय ॥ केहेतांविषयनेभोगवेतोतेतत्कालब्रह्मस्थितिमांथीपडिजायजेममाछलुंजलकु
कडिनोवादलेईनेजलथीबहारजायतोतेनाप्राणनासपामे ॥ तेमजिवनमुक्तविधिनिषेधनोत्यागकरिनेविषयनेभोगवे
॥ तोतेब्रह्मस्थितिमांथीपडिजायछे ॥ माटेजिवनमुक्तछेते ॥ अखंडमाईकपंचविषयनोत्यागकरिनेदेहनात्यागपर्यंत
विधिनिषेधनाधर्ममांवर्तेछे ॥ अनेदेहनात्यागकरिनेविदेहिमुक्तनासाधर्मपणानेपामेछे ॥ अनेतेजिवनमुक्तदेहमुक्तिने
भगवाननाधाममांजायछे ॥ नेतेविदेहिमुक्तनीस्थितिनेपामेछे ॥ तेपाछोफेरपृथ्वीउपरजन्मनेधर्त्तानधि ॥ अनेआलो-
कमांजेविदेहिमुक्तछे ॥ तेतोस्वयंपातेपरमात्माछे ॥ अनेजेजिवनमुक्तछे ॥ तेतोविदेहिमुक्तरूपजेपरमात्मातेनाभक्त
छे ॥ अनेजेविदेहिमुक्तरूपजेपरमात्माछे ॥ तेतोजिवोनाकल्याणकरवानेअर्थपोतानीस्वईछायेकरिनेपृथ्वीनेविषे
वारंमवारप्रगटथायछे ॥ अनेतेविदेहिमुक्तरूपजेपरत्यक्षपरमात्मातेनोआश्रयजेजिबकरेछेतेजीवनेज्ञानआधिनेजि
वनमुक्तनीपदवीनेपमाडेछे ॥ तेएवाविदेहिमुक्तकोणछे ॥ अनेजिवनमुक्तकोणछेतोरामकुल्लादिकभगवानना
अवतारकेहेवायछे ॥ जेतुंभजनथायछे ॥ तेविदेहिमुक्तछे ॥ अनेनारदसनकादिकशुकजिभूवप्रल्हादअपरिषअर्जु-
नजनकादिकतेसर्वजिवनमुक्तछे ॥ माटेविदेहिमुक्तरूपजेप्रत्यक्षभगवाननेपृथ्वीउपरदोयतेनाआश्रयथकि

सोजिंवा.
सि०८६

॥१४१॥

जजिबनमुक्त थवायछे ॥ पण ते बिना जिवन मुक्त थवातुं नथि ॥ माटे ते जिवनमुक्त थवानो आज तमारे समो आव्यो छे ॥ माटे तमा-
रा भाग्यनो पार नथी ॥ ॥ इति श्रीसुखसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवल १९ ओगणीसे २२ बाविसना आसो शुद्धि ॥ टी ॥ अष्टमीने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान नाम
श्री सो जिनाम ध्ये पटे ललाजिक सिधा भाईने घेर उत्तरादेवार ओरडानी आगल चोकमां गादित कियान खाबीने दो जीयाउ
परधिराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे ज रियानी वस्त्र धारण कत्वां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरत्नां हतां ॥ ने कंकु
नो चांद लोक स्यो दूतो ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराईने बेठिदती ॥ पछे महाराजनी
संख्या आरति थया केडे पटे वरण छोड भाई रुगना थदा से प्रह्ल पुछ्युं जे हे महाराज ॥ क्षर अक्षर ने अक्षरा तित ए वणना शुंरुप
छे ॥ ते कृपा करिने कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे ल्यो एनां रुप कहिये ॥ ते सांभल्यो ॥ जे क्षरनुं तो ए रुप छे जे दस द्द्वियो ॥
ने चार अंतःकरण अने द्द्वियो अंतःकरण ना ग्रहण करवामां जे जे पदार्थ आवेछे ते सर्वे क्षर छे ॥ एर लेना शवंत छे कहै तां
प्रकृति पुरुष की उत्पन्न थयुं जे पिंड ब्रह्मांडादिक मर्दक आकार मात्र ते सर्वे क्षरनुं रुप छे ॥ अने द्द्वियो अंतःकरण रुप जे
मायाचुं टोलुं तेथी परने तेना द्रष्टा एवो जे चैतन निराकार जाणनारो ने व्यापक आत्मा ते अक्षर छे ॥ अने ते अक्षर रुप एवो
जे आत्मा तेने अनादिनुं पोताना स्वरूपनुं अज्ञान छे ॥ ते अज्ञान ने टालवाने अर्थे त आत्माने धर्मज्ञान वैरागने भक्ति सिद्ध
कराविने जगतनो भास मिथ्या करावीने पंचविषय नीचा सुनार जायीने आत्माने ब्रह्मस्थितिना पमाडनारा एवा जे प्रत्य
क्ष सद्गुरु रुप हरिते अक्षरा तित छे ॥ परमात्मा छे ॥ परब्रह्म छे ॥ ते अक्षरा तित लेण छे ॥ तो राम कृष्ण दिक भगवान ना
अवतार ते अक्षरा तित परब्रह्म परमात्मा छे ॥ पण ते बिना बिना कोई अक्षरा तित नथी ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप
नो आश्रय करिने तेने विषे भक्तिये करिने जो डाय जे जे मुक्त ते सर्वे अक्षर छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान ने प्रत्यक्ष
भगवान ना भक्त ते बिना पिंड ब्रह्मांडादिक प्रकृतिनुं कार्य मात्र ते सर्वे क्षर छे ॥ कहै तां मिथ्या छे ॥ एविरिते क्षर अक्षर

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४२॥

ने अक्षराति त तेनां प्रत्यक्ष रूपछे ॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणीसे ॥ २२ ॥ बाविसनापो सशुदि ॥ ११ ॥ एकादसिने
दिवसमहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीपेटे लाइमये काछियावनमात्तीने घेर आधमणा बारना ओरडानी आगल चो-
क मां गादित किषेयुक्त हो लियो विछाविने तेउ पर विराजमान थयाहता ॥ अने सरवे कसुं बल जरियानी वस्त्र धारण कस्थां ह-
ता ॥ अने चपाने गुलाबना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरहाइतां ॥ अने के सरनी आचाने कंकुनो न्चा दलो ललाटेने विषे
कस्थां हतां ॥ नेपो ताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा घणा कहिरि मक्तनी सभा भराईने बेठिहती ॥ पछे सं ध्या आर्ति थयाप-
ही ॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण महाप्रभु जिबो त्याजे आजगतने विषे चार प्रकारना जिय छे ते कि या चार प्रकारना जिय तो ॥ पांम
र ॥ विषेई ॥ मुमुक्षु ॥ ने मुक्त ए चार प्रकारना जिय छे ॥ द्वे ते चार प्रकारना जियनां लक्षण कहूं छु ॥ जे पांमर जिय छे ते तो आहा
र मैथुन नींद्रा ने भय ते मांज मुढ पणे भरपुर वर्तता होय ॥ कहे तां आहार जे सारा सारा खाषणां बहु प्रीती होय ॥ अने मैथुन एटले
स्त्रिभोगमां प्रीति होय ॥ अने निंद्रा एटले शुभकर्म करवामां आलस घणी होय ॥ केहे तां सुंदर देवामां प्रीति होय ॥ अने भय
एटले रवे कोई मारा पदार्थ लै जाय नहिं ॥ अथवा मुने कोई मारी जाये नहिं ॥ इत्यादिक भय बहु चरत्या करे एविरितनां लक्षण
जिने विषे होय तेने पांमर जिय जाणयो ॥ अने जे विषेई जिय छे तेने उत्तम पंचविषय पामवानी इच्छा बहु होय ॥ पण ते शास्त्रनी
मरजादामां रहिने विषय ने भोगये ॥ अने तेने लोकनी लाज मोटम्य किरती वधारयानी ईच्छा वर्तै ॥ अने जे मुमुक्षु छे तेने तो आ-
स्तिक पणुं होय ॥ अने ते अधर्म अनीतिनो त्याग करीने धर्म मां दृढ़ होय ॥ अने तेने शास्त्रने संत्पुरुषनो विश्वास होय अने
एकादशि आदिक व्रत तप करवामां श्रद्धा होय ॥ अने तेने विषयनो त्याग करवोगमेने विषयना त्यागि एवा जे भगवानना सं-
त तेनो समागम करवोगमे अने तिर्थ जवुं तथा भगवानने दरशने जवुं ॥ तेमां श्रद्धा बहु होय ॥ अने बलि तेने एमविचार थाया ॥
जे जन्म मरण थकि कोई मुने मुकावे एवा पुरुषमने क्यारे मले छे ॥ एविरिते तेने बहु इच्छा वर्तै एवां लक्षण होय तेने मुमुक्षु जाण

पेटलाद
सि० ६६

॥१४२॥

बो ॥ अने जे मुक्त होय ॥ तेने तो आसंसारनां स्वरुप मेज नहिं ॥ अने ते प्रारब्ध कर्मने जो जोगे करिने संसार मार होय होय तो पण
ते उदास पकोरहे ॥ अने तेने संसार मां सदाय अरु चिबते अने धर्म ज्ञान वैराग्य भक्ति तेने दृढ करिने राखे ॥ पण तेमां कोई
काले उगे नहिं ॥ अने ते मुक्त होय ते भगवानने प्रगट थया एमकाने करिने सांभले तो ते तत्काल जगतना अने तब धने
होय तेने तो डिने ॥ तथा मत्पंथना बंधनने तो डिने प्रगट ॥ भगवान पासे नई युगे ॥ पण कोई आवरण नो रोख्यो रोकाय
नहिं ॥ तेने मुक्त जाण बो ॥ रावीरी ते चार प्रकारनां जिवोनां लक्षण कह्यां ॥ तेमां पामरने विषई जिव होय ते तो भगवान
ने मार्गे चाले ज नहिं ॥ अने ते जो कोई करी ते जो भेला लचै करिने सत्संगमां आवतो होय पण तेनो सत्संग भाळ देना
कुवा जे बो धाय ॥ ते भाल देना कुवा मां उपपाणी मीतुं होय ॥ अने उंडुं खोदे तो तेमां रवारुंदेर पाणी निसरे ॥ तेम विषयीने पा
मर जिव सत्संगी थया होय ॥ ने तेना गमता प्रमाणे विषयने भोग वयादेईये ॥ त्यां सुधिते सारो रह ॥ ने सत्संगमां हे तराखे अने जो
तेना हितने अर्थ सतपुरुष विषय नुं रवंडन करे तो तेने भालना कुवा नीये तरत सतपुरुषनो अवगुण आवेने ते अधर्मने मा
र्गे चाले ॥ ने सत्यरुषना संगनो त्याग करिने उलटो सतपुरुषनो द्रोह करवा लागे अने जे मुक्तने मुमुक्षु होय तेने तो भगवानने भ
गवानना निवासनिक पंचविषयना त्यागि संत तेना संगविना बिजुं कांई गमेज नहिं ॥ अने भगवानने संत तेने स्तुते यावदे
ने भिडामां लिये ॥ तो पण ते कोईरी ते पाछापडे नहिं ॥ अने ते मुक्तने मुमुक्षु जे तेकांने करिने भगवानना गुण चरित्रने महिमा
सांभलिने परम आनंद पा मे ॥ अने त्वचाये करिने भगवानना चरणनो स्पर्श करिने परम सुख माने छे ॥ अने ने त्वे करिने भग
वानने भगवानना संतनां दर्शन करिने व्रत पाय छे ॥ अने जिभाये करिने भगवाननो महाप्रसाद जमिने तथा भगवानना ज
सगाईने सुख माने छे ॥ एधिरी ते मुक्तने मुमुक्षु जे ते दशद्वंद्वीयोने चार अंतःकरण तेणे करीने भगवानमां जोडाय छे ॥ पण
ते भगवानविना बिजे कयांई लोभाय नहिं ॥ अने जे पामरने विषयी होय ते तो द्वंद्वीयां जे माई कपंच विषय तेमां लोखु प
ते छे ॥ अने तेने कोईरी तनुं नियम होय नहिं ॥ माटे जेने भगवान भजया होय ॥ तेने पामरने विषई जिवना संगनो त्याग

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४३॥

करिनेमुमुक्षुनेमुक्तनोसंगकरिनेपोतानाआत्मानुंकामसुधारीलेबुं॥अनेआसमेतो जोअमनेनेअमारानिरासनीकसंतनेमन
अरणकरे॥तेतेपांमरजिबहोयतथाविषईजिबहोयतेनुंसाक्षात्कारकल्याणथाय॥अनेतेनुंअनेआदेहेपांमरणुंनेविषई
पणुंमदिनेब्रह्मरूपपईनेअक्षरधामनेपामे॥माटेजेनेआसमेमनुष्यदेहआव्योछेनेआसत्संगमांजेनेप्रतितिआपीछे॥
तेनाभाग्यनोपारनथि॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णाय

नमोनमः॥

॥संवत्॥१९॥ओगणितें॥२२॥बाविसनापोषशुदि॥१२॥

हरिकृष्णभगवानगामश्रीपेटळादमध्ये॥काष्ठियावनमालीनेघेरआथमणाबारनाऔरडानीरयेसमांगादितकि-
थानखाविनेहोलीयाउपरविराजमानथयाहता॥अनेसर्वेसोनेरीबस्त्रधारणकत्थाहतांअनेकंठमांचंपानेगुलाब
नापुष्पनाहारधारणकत्थाहता॥अनेबेकणउपरगुलाबनापुष्पनागुछधारणकत्थाहता॥पछेघोडीतैयारकरिनेहरिभक्त
लाव्यानेतेणेमहाराजनेहाथजोडीनेकथुंजेहेमहाराजआजसभाकरवीछे॥नेदेशदेशनाविद्वानब्राह्मणघणाकआव्याछे
माटेकालकामातानीधर्मशास्त्रां पधारो॥पछेमहाराजघोडियेअस्वारपईनेगाजताबाजता त्यांपथाव्या॥नेतेधर्मशास्त्रा
मांउगमणीकोरनीपरशालनेविषेगादितकियाजुक्तपलंगबिछावीहतीतेउपरविराजमानथयाहता॥अनेपोतानासुरवा-
विंदनीआगलसाधुतथाशास्त्रिजेशंकरगोविंदरामतथापुराणियेदियाब्राह्मणोतथादेशदेवानाहरिभक्ततेसर्वनीमो-
रीसभाभराईनेबोहती॥पछेशास्त्रीपुराणिवेदीयाब्राह्मणोयेअणीवारसुधिपरस्परप्रश्नउत्तरकत्थापणतेणेकरि-
नेकोईनेशान्तिपईनीपछेमहाराजेवातीकरित्यारेसर्वेसभानेघणोआनंदथयो॥नेतेसर्वेनेअंतरमांपरमशान्ति
पई॥पछेमहाराजअतिशो कृपादृष्टीकरिनेबोल्याजेअमारीजेवातछेतेतोमोरामोरादेवब्रह्मातथाशिवसनकारिक
सरस्वानेपणअतिशो दुर्लभछे॥केमकेदेवब्रह्मादिकनालोकमांपणआविमावापरअलोकिकवारताथतीनथी
॥अनेप्रकृतिपुरुषपीआणीकोरेसर्वेलोकमांतथासर्वेअममांपंचविषयपामवानीजवारताओपावछे॥अने

पेटळाद
सि० ८९

॥१४३॥

નાનારેવાદિકને થોડાવિષયનુંબંધનછે॥અને મોટાદેવાદિકનેમોટાવિષયનુંબંધનછે॥કેમકેજુવાનેબ્રહ્માતથાશિવતથાઈંદ્ર
તથાષંદ્ર॥તેસર્વથીમોટાકહેવાયછે॥પણતેકામનેવશથઈનેવ્યાકુલ્લથયાનેલાજરયોઈ॥અનેમનુષ્યકોઈનકરેએવુંકા
મકરું॥માટેદેવબ્રહ્માદિકમોટાતોતેનાકામાદિકપણમોટાછે॥માટેસ્વર્ગમૃત્યુનેપાતાલઅન્નલોકમાંધર્મઅર્થનેકા
મનીર્જિવાતથાયછે॥પણમોક્ષનીવાર્તાક્યાઈંધતીજનથી॥અનેમોક્ષતોપ્રગટભગવાનનેસંગેકરિનેજથાયછે॥તથાપ્રગટભગ
વાનનાએકાંતિકસંતપંચવિષયનાત્યાગિનિરવાસનીકતેનેસંગેકરિનેમોક્ષથાયછે॥માટેજેનેમોક્ષનીદૃષ્ટાદોયતેનેપ્ર
ગટભગવાનનેભગવાનનાએકાંતિકસાધુવિષયનાત્યાગિતેનોસમાગમકરવો॥અનેપ્રગટભગવાનનેભગવાનનાસંતતે
નોસંગમલવો॥તેતોઅતિશોદુર્લભછે॥અનેએવોસત્સંગજ્યારેપોતાનેપ્રાપ્તથાય॥ત્યારેતોપોતાનાંઅતિશોજમોટાંભા
ગ્યસમજવો॥અનેતેનીજ્ઞાનવાર્તાસાંભલવામાંઅતિશોશ્રદ્ધારાખવિ॥અનેજેનીશ્રદ્ધાનહોય॥તેનેતોસત્સંગકરવામાંધ
ર્મારવોટરહિજાયછે॥અનેમોક્ષમાંપણઘણોફેરરહેછે॥જેમસમુદ્રમાંસ્વાતિવરસેછે॥ત્યારેછિપોપાણીઉપરઆવિનેતે
સ્વાતિનાબિંદુનેફિલેછેતેમાંજેછિપાંચીઉછલીનેબિંદુનેફિલેછે॥તેછિપમાંઅમૃત્યમોતીથાયછે॥અનેજેછિપથોડિક
ઉછલિનેજિલેછેતેનુંમોતિકિમતનાઆવેએવુંસોબસેરુપિયાનુંપાયછે॥અનેજેછીપપાણીઉપરપડિપડિબિંદુનેફિલેછે
તેનાંતોરવોરાંફટકિયાંમોતીપાયછે॥કેમકેતેમાંસ્વારાપાણીનોભેગમલેછે॥માટેતેમોતિતોટકાનાંઘણસેવેવાયછે
તેપ્રગટઅમારીજ્ઞાનવાર્તાછે॥તેસ્વાતિનાબિંદુજેવીછે॥અનેસંસારરુપિસમુદ્રછે॥અનેછિપરુપિસમુક્તુજિવછે॥માટે
જેસ્વરેચરીઉન્તમશ્રદ્ધારાખિનેઅમારીજ્ઞાનવાર્તાસાંભલસે॥તેતોઆનેઆદેહેબ્રહ્મરુપથઈનેઅમારાઅક્ષરધામને
પામવો॥અનેજેમધ્યમશ્રદ્ધારાખિનેસાંભલશેતોતેમોટાપ્રકૃતિપુરુષનાલોકનેતથાપ્રધાનપુરુષનાલોકનેતથા
વૈરાટબ્રહ્માદિકઈંદ્રાદિકનાલોકનેપામેછે॥અનેજેકનિષ્ઠશ્રદ્ધાવાલાદશેતેતોઆલોકમાંકોઈકમોટોરાજાથશે॥
તેમાંઉન્તમશ્રદ્ધાવાલાનેતોઅક્ષરધામનીપ્રાપ્તિથશે॥તેનેતોફરિજેજન્મધરવોનહિપડેનેતેતોઅવિચલસુરવનેપામશે

શ્રીસુરભ
સિદ્ધાંત
॥૧૪૪॥

અને જેમ અમશ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તેને ત્રણ ચાર જન્મ ધરવા પડશે ॥ પછે ધર્મ જ્ઞાન ચૈરાગને પ્રતિ સિદ્ધ કરિને ઉત્તમ શ્રદ્ધાને પામિને
તે અક્ષરધામને પામશે ॥ અને જે કનિષ્ઠશ્રદ્ધાવાલા હશે ॥ તે તો દેવતા માંને મનુષ્ય માં ઘણાક જન્મ ધરશે ॥ પછે જ્યારે તે ઉત્તમ
શ્રદ્ધાને પામશે ॥ ત્યારે તે ભક્ત બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરધામને પામે ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન મહત્વા દ્વોષ તો પણ સ્ત્રદ્ધા માં ઘણો ફેર
રહિ જાય છે ॥ અને આલોક માં ઘણાં પ્રકારના જિવની સ્થિતિ છે ॥ તેમાં એક અસુરિ જિવની સ્થિતિ છે ॥ ને બિંદિદૈવિ જિવની સ્થિતિ છે
તેમાં અસુરિ સ્થિતિના જિવ છે ॥ તે તો દેહ બુદ્ધિયે યુક્ત થઈને છે ॥ અને દેહનાં સર્ગાં સંબંધીના તજાત હું મારું ॥ તેમાં હુશીરો કહાણ્ય શુદ્ધ
તેમાં જિવ કુરારને પામે છે ॥ ને ત્રિવિધિ તાપ માં થત્યા કરે છે ॥ કેમકે માર્દક પદાર્થ છે તે તો નાં સંપત્તિ છે ॥ મારે નાં સંવત્ પદાર્થ માં
કોઈ કાલે સુખ હોય જ નહિં ॥ અને જે દૈવિ સ્થિતિના હોય તે તો એક પરમેશ્વરને જ સત્ય માને છે ॥ અને પોતાને આત્મારૂપ માનીને
દેહને મિથ્યા દેખે છે ॥ અને જાતિ વરણજે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રી વૈશ્ય શુદ્ર તે પણ દેહના ભાગ છે ॥ તે જન્મ ધર્યા પછે ॥ માં બાપે સમજાવે
જે આતારિ જાત ॥ આતારું નામ ॥ આતારું ઘર ॥ આતારું ગામ ॥ इत्याદિક જે આલોક બેદે બારના શબ્દ તે તો ઉપર પિમા બાપે ચોત
ડ્યા છે ॥ અને જે આત્મા છે તે તો અજન્મ્યા છે ॥ અવિનાશિ છે ॥ અને તે આત્માયે વાસનાયે કરિને જેટલા ચોરા સિમાં જિવ છે ॥ તે
સર્વેના દેહને વિષે જન્મ ધર્યા છે ॥ અને જિવે પુરુષના દેહ ધરિને સર્વે ચોરા સિમાં પોતાની સ્ત્રિયો કરિ છે ॥ અને સ્ત્રિના દેહ ધરીને
ચોરા સિમાં સર્વે જિવને પોતાના ધણિકર્યા છે ॥ એવિરીતે દૈવિ સ્થિતિવાલા છે તે એમ સમજીને જે મચોરા સિલાં જાતના સ
ગપણને હમણે નથિ માનતા ॥ તેમજ આ દેહના સંબંધીને પણ પોતાના સંબંધી માનતા નથી ॥ અને પોતાને સ્થૂલ સૂક્ષ્મને
ક્ષારણ એ ત્રણ દેહધીનો રાષો અને સુદ્ધરૂપ એ જો આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનીને જેમ પરમેશ્વરે વર્ણાશ્રમનો ધર્મ કર્યો છે
તે ધર્મ પ્રમાણે રહિને પરમેશ્વરનું ભજન સ્મરણ કરે ॥ અને જે એવિરીતે પોતાના આત્માનો મોક્ષ થાય ॥ તેણે ઉપાંચ માં નિરંતર
વરત્યા કરે ॥ અને જગતનાં સ્વરૂપ દુઃખ દાણ્ય શુદ્ધ તે તેને સમપણે વરતે છે ॥ કેમકે તે તો એમ જાણે છે જે દર્શનની રહ્યા હશે તે
મથશે ॥ એમ સમજીને હરચરો કાદિક તો ધણી થતી નથી ॥ અને આ જગતનાં નાશ વંત પદાર્થને તે પદાર્થ સંબંધી જે સ્વરૂપ

પેરલાદ
સિં ૮૧

॥૧૪૪॥

તેપણના સવંત છે ॥ એમ જાણીને તેની દૃઢતા નથી રાખતા ॥ કેમ કે આલોકનાં સ્કરવ છે તે તો જ્યારે ત્યારે જ રુના સથઈ જશે ॥ મારે દૈવિ સ્પષ્ટિ
 ચાસ્યા એવા જે ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ તેમાં કંઈ સુખને દહે નહિ ॥ અને ભગવાનના ભક્ત તો અધિનાશિ એવું જે અક્ષર ધામ ॥ તથા અભિ-
 નાસી એવું જે ભગવાનના સ્વરૂપ સંબંધી સ્કરવ તેને જ દહે છે ॥ અને તે સ્કરવ તે અતિ શોદૂર્લભ છે ॥ પણ આસમે આસત્સંગમાં જેને જ-
 ને પ્રતિતિ આપે છે ॥ તેને એ સ્કરવ અતિ શોભામય પ્રાપ્ત થાય છે ॥ કેમ કે એ સુરવનાદાતા આસમે પ્રગટ તમને દર્શન આપે છે ॥ મારે પ્રત્ય-
 ક્ષ સત્પુરુષની આજ્ઞાએ કરિને અર્ધમનો ત્યાગ કરિને ધર્મ માર્ગ દિને ભગવાનનું ભજન કરે તો તે આલોકમાં પણ સુરવને પામે ॥ અને દેહને
 મુકિને ભગવાનના અક્ષર ધામને પામે છે ॥ અને તે આત્મા અપાર સ્કરવને પામે છે ॥ કેમ કે જેને પ્રગટ ભગવાનનો સંબંધ થાય છે ॥ તે જે તે અક્ષર
 ધામના સ્કરવને પામે છે ॥ તે પૂર્વે ગોપિગોવાલ તથા ધોરાજા મિલ તથા ચાંદરા તેને પ્રગટ ભગવાનનો સંબંધ થયો ॥ તો તે પણ મોરિયદશીને પા-
 મી ગયા છે ॥ મારે પ્રગટ ભગવાનનો સંબંધ જેને થયો છે ॥ તે તો ભગવાનના પારસદર્શન દ્વારા છે અને તેના મોક્ષમાં પણ કાંઈ ભેદ માત્ર અપૂરું નથી
 અને તેને દેહનું નિમિત્ત હોય ત્યાં સુધી તે દેહ મારે છે ॥ અને જ્યારે દેહને મુકશે ત્યારે તેને બ્રહ્મમય દેહ ધરાવિને ભગવાન પોતાના ધામને પમાડ
 શો ॥ મારે પોત પોતાના ધર્મ માર્ગ દિને જે અમારિ ભક્તી કરશે તેના સાક્ષાત્કાર કલ્યાણ થશે ॥ એમ કહિને મહારાજ ઘોડિયે અસ્થા થઈ
 ને પોતાને ઉતારે પથાર્યા ॥
 ॥ હિતિ શ્રી સુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥
 મ ॥ ॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ યોગ શિવે ॥ ૨૨ ॥ ચાલિસના ચૈત્ર ચરિ ॥ ૪ ॥ ચેતુર્થિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કલ્પા-
 મવાન ગામ શ્રી ધોલકામધે પંડ્યા અર્ચવાણ કર હર સ્વરામને પેર સ્વગમના બારના ઓરડાની આગલ પાટુ પરગાદિ તકિયે જુક્ત પલ-
 ગ બિંદ્યા વિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણા કર્યા હતા ॥ ને પિલા પુષ્પનાં આધૂષણ સર્વે અંગમાં શો-
 ભિર હાંદતા ॥ ને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલોક છોડ્યો હતો ॥ અને પોતાના મુરખાં ર્ધિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સ-
 ખા પ્રાર્થનાને બેઠિ હિતિ ॥ પછે પંડ્યા અર્ચવાણ કરે મહારાજને પ્રણામ પૂજું જે હે મહારાજ જિવને શુભ સંસ્કાર બંધાય છે ॥ તે પોતાને પુરુષા-
 ર્થે કરિને બંધાય છે ॥ કિંતે નોં બિજો કો દીડુ પાય હશે ॥ તે કૃપા કરિને કહો ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિ કલ્પામહા પ્રભુની બોલ્યા જે જિવને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४५॥

पोतानीमेलेतोकोईवातनीसिद्धिथतीजनथी॥माटेसतपुरुषनेसतशास्त्रथकिजिवनेसुभसंस्कारबंधायछे॥तेरास्वपणसत्य
रुषपासेथीसांभले॥तोजेवेदमांकल्याप्रमाणेकर्मकांडज्ञानकांडउपासनाकांडतेसबलांसमजायछे॥अनेतेजिवनेसुभसं-
स्कारबंधायछेनेतेनुंकल्याणथायछे॥पणसतपुरुषनाआशाराबिनापोतानीमेलेशास्त्रबांचिने॥अपवाअसत्पुरुषमासेथीसां
भलशेतोतेनेअबलुसमजासे॥पछेतेकर्मनेजकरताजाणीनेकर्मकरेछे॥तेणेकरिनेतेनेकांईजपणशुक्रतथतुंनथी॥अने
तेनुंकल्याणपणथतुंनथी॥अनेजेभगवानकेभगवाननानिरवासनिक्कसंततेनोआसरोकरिनेतेनावचनप्रमाणेयतैछे॥
तेनेशुभसंस्कारथायछे॥तेएमवर्ततांवर्ततांपणकशुभसंस्कारभेयाथायछे॥त्यारेतेनेप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूप
नोउत्तमनिर्विकल्पनिश्चयथायछे॥नेतेआत्माब्रह्मरूपईतेभगवाननाअक्षरधामनेपामेछे॥माटेभगवाननेभगवानना
भक्तसंततेनाआसराबिनाएकलेखास्त्रेकरिनेतथाजपतपसाधनेकरिनेतथादान्यपूज्ययज्ञादिकेकरिनेपोतानानननेधा
रिकांईपणशुभसंस्कारथतोजनथी॥माटेप्रगटभगवानकं॥भगवाननानीरवासनिकसंततेनोआसरोकरिनेतेनीआ-
ताप्रमाणेशुभकरमकरशेतोनुंकल्याणधरो॥पणतेबिनाकोईवातनीसिद्धिथतिनथी॥त्यारेकोईएमकहेरोजेपोताने
जाणेशुभसंस्कारथायछे॥एमकोईकहेतोतेएमकहेनारानेसूरखजाणवो॥अनेकांतोएमकहेनारोनास्तिकछे॥अ
नेकांतोतेअतेजतांनात्तिकथरो॥केमकेजेमकोईकएमकहेजेसूर्यउग्याबिबारात्रिजायछे॥तोएमकहेनारोसूरख
जाणवो॥नेसूर्यउग्याबिनाकोईकालेरात्रिजायनहिं॥तेमभगवाननेभगवाननाजननाआसराबिनाकोईकालेशुभसंस्का
ररूपिआत्मांमांप्रकाशथतोजनथी॥नेतेनुंकल्याणपणकोईकालेथायनहिं॥वल्लिजेमबरसादवास्याबिनानेनदितलावने
कुवानाजलबिनारवेतरमांमोलनिपजेनहिं॥तेमभगवाननेभगवाननाभक्तनासत्संगबिनाकोईजिवनुंकल्याणथतुं
नथी॥नेधरोपणनहिं॥तेछोनेपोतानेजाणेधर्मपालजपकरेतपकरेव्रतकरे॥तिथीकरेसंसारो त्यागकरिनेभैरव-
लेईने॥वनमांएकस्त्ररहे॥अनेवेदांतादिकशास्त्रमांथीसांभलिनेएमकहेवाविराग्योदोयजेहुं ब्रह्मछुं॥हुंआत्माछुं

धोलका-
सि०९०

॥१४५॥

दुःखं अखंडानंदं ॥ एमकहे तो होय तो पण प्रत्यक्ष भगवानने भगवाननी इट उपासना वा लाने पंचविषयना त्यागि भगवानना भक्त
 संत तेना सत्संग विना कल्याण थाय नहिं ॥ अने भगवानने भगवानना भक्तना संग विना ने तेना आशरा विना तेना साधन स
 र्व प्रथा छे ॥ अने उलटा बंधन कारि थाय छे ॥ जे मखे तर मांजल विना जेटलि जेटलि मेहे नत करे ते टलि छुटि पडे ने तेनुं खरच थयुं
 होय तेणे करि ने तेना करज मां बंधाय छे ॥ तेम जिव पोतानी मेले सत पुरुषना आशरा विना शास्त्र भणेशे भले ॥ तथा जपत पतिर्ष
 व्रत यज्ञादिक साधन करे ॥ ने तेना माने करीने कोई प्रत्यक्ष भगवाने के भगवानना भक्त नो द्रोह करे ॥ तो तै द्रोह करि ने उलटुं ते
 जिवनुं अतिशो भुंडुं थाय छे ॥ ते कृष्णा अबतार मां रुषि पोतानी मेले यज्ञ करताहु ता ते यज्ञने माने करि ने भगवानने अन्न जमवा
 आप्युं नहिं ॥ ने उलटो भगवानने भगवानना भक्त गोवालि यात था तेनी स्त्रियो जे रुषि पत्नियो तेना द्रोह कस्यो ॥ मारे ते रुषिदुर
 भागिया के हेबाया छे ॥ ते सारु पोतानी मेले तो कोई पण सुकृत मेल विसका तुं नधि ॥ मारे मथ ममाथाना पेट मां थी जिवने बहा
 र काढा त्यां पण भगवानज करता छे ॥ अने मध्यस्थिति मां पण भगवानने भगवानना भक्त नो संग दोष त्यारे जस भसं स्का
 रे करि ने जिष उर्ध गतिने पामे छे ॥ मारे मध्ये पण भगवानकर्ता छे ॥ अने अंतें पण प्रत्यक्ष भगवान आत्यंतिक ज्ञान आपणे त्या
 रे ज जिव ब्रह्मरूप धर्मे अक्षर धामने पामे ॥ मारे उत्पत्ति स्थितिने प्रलय एवणे ना करता एक भगवान छे ॥ पण बिजो कोई क
 रतान थी ॥ अने भगवान जे ते जिबोने महा माया मां थी बहार कादिने मुक्ति आपे छे ॥ तेमां उत्पत्ति स्थितिने प्रलय करे छे ॥
 मारे सर्व करता एक भगवान छे ॥ पण बिजो कोई करतान थी त्यारे कोई एमक हे शे जे भगवान सर्व करता छे ॥ त्यारे सर्वे नाशु भसं
 स्कार के मकरायतान थी ॥ एमकोई कहे तो तेनुं एम छे जे जे मकोई ने छो करो ना नो होय ते छो करो ने तेना बापे जन्म आप्याने तेने
 मोटो पण तेना बापे कस्यो ॥ अने तेने निशाले बे सारिने बिद्या भणावे ॥ ते पण जीन भणे तो तेनो बाप छो कराने नानो होय त्यां स
 धि मारिने भणावे ने रुडा गुण शिखये ॥ ते छो करो ना नो होय त्यां सधितेना बाप नो मार रवाय जे जे मकहे तेम करे ॥ केम के
 ते छो करो तेना बापने पुगिरा के तेम न थी ॥ मारे मार रवाय ॥ ने जे मकहे तेम करे ॥ अने ज्यारे ते छो करो जुवान थाय ॥ ने तेना

શ્રીમુરખ
સિદ્ધાંત
॥ ૧૪૬ ॥

વાપના કરતાં ચોગળો બલિયો પાય ॥ ત્યારે જો તે છો કરો સજન મનુષ્યનો સંગ કરિને રૂઢા ગુણ શિરવ્યો હોય ॥ તો તે છો કરો તેના
વાપની આજ્ઞા મારંદે ॥ ને જેમ કહે તેમ કરે ॥ અને જો દૂરિજન માણસનો સંગ કરિને મૂંડા સ્વભાવ શિરવ્યો હોય તો તે છો કરો તેના
વાપનું કહ્યું કરે નહિ ॥ ને દ્વાસુ બોલે તો તેના વાપ સામો પાય ॥ પણ તે છો કરો તેના વાપનું કહ્યું કરે નહિ ॥ તેમ પ્રથમ જિવને માયા-
માંથી ભગવાન બહાર કાઢે છે ॥ ને પછે તેને ભગવાનને ભગવાનના જનધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને ભક્તિ રુપિ ઉપદેશ આપે છે ॥ તે જ્યાં સુ-
ધીનાના બો કરાની પેટે સુમુક્ષુતા હોય ત્યાં સુધી તે જિવ ભગવાનને ભગવાનના જનના ઉપદેશને માને છે ॥ પછે તે ઉપદેશને સાંભલ
તો સાંભલ તો જે જિવ ભગવાનના ભક્તને સંગે કરિને ધર્મ જ્ઞાનાદિક રૂઢા ગુણ દૃઢ શિલિને મુક્ત પાય છે ॥ તે આત્મા ભગવાનની આ-
જ્ઞા યથાર્થ પાલે છે ॥ ને તેને જ સ્ક્રમ સંસ્કાર બંધાય છે ॥ અને તે આત્માનું કલ્યાણ પાય છે ॥ અને જે જિવ ભગવાનના દ્વોદિ એવા જે
અસ્કરિ જિવ તેના સંગે કરિને અસ્કર ભાવને પામિને પ્રજ્ઞ થયો હોય ॥ તે જિવ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો ઉપદેશ માનતો નથી
॥ અને એવાંને ભગવાનને ભગવાનના સંતનો સંગ કરવો ગમતો નથી ॥ માટે એવા અસ્કરિ જિવના ઉપર ભગવાનને ભગવાનના સંતનો
ઉપદેશ નથી ॥ અને તેના ઉપર શાસ્ત્રની મર્યાદા પણ નથી ॥ માટે અસ્કરિ જિવને શુભ સંસ્કાર બંધાતો નથી ॥ ને તે જિવનું કલ્યાણ
પથ તું નથી માટે જે દૈવિ જિવ હોય ॥ તેને ભગવાનને ભગવાનના સંતને સંગે કરિને શુભ સંસ્કાર યદ્દિ પામે છે ॥ અને તેનું જ કલ્યાણ
પાય છે ॥ માટે માયાના પેટમાં જિવ હોય ત્યાં પણ ભગવાનને ભગવાનના સંતને સંબંધે કરિને શુભ સંસ્કાર બંધાય છે ॥ તેણે કરિને
જીવ માયામાંથી બહાર નિસરે છે ॥ અને પછી જેમ જેમ સ્ક્રમ સંસ્કાર બંધાતા જાય છે ॥ તેમ તેમ જિવ કલ્યાણને મારગે ચાલ્યો જાય છે
॥ તેમાં કોઈને એમ આજ્ઞાં કાપાયે જે માયાના પેટમાં જિવ હોય તેને શિરિતે સંસ્કાર લાગતા હશે ॥ તો ત્યાં સંસ્કાર લાગે છે ॥ તેનો વિ-
શ્વાસ અણાવવા સારૂ તો સ્ત્રિના પેટમાં ગર્ભ હોય ત્યાંથી જન્મને વિષે ગર્ભાધાનાદિક સોજ સંસ્કાર કરવા કહ્યા છે ॥ તેમાં જેને સો-
લે સંસ્કાર પૂરા પાય છે ॥ તે બ્રાહ્મણ કહેવાય છે ॥ અને જેને તેમાં કાંઈક ઓછા સંસ્કાર રહે છે તે ક્ષત્રિય કહેવાય છે ॥ અને તેથી ઓછા
સંસ્કાર રહે છે ॥ તે વૈશ્ય કહેવાય છે ॥ અને તેથી ઓછા સંસ્કાર રહે છે ॥ તે શુદ્ર કહેવાય છે ॥ અને જેને મૂંડલ સંસ્કાર નથી ॥ તે

ધોલકા
સિ. ૧૦

॥ ૧૪૬ ॥

તો અતિ શુદ્ધ કહેવાય છે ॥ કહેતાં ચંડાલાદિક કહેવાય છે ॥ તેના ઉપર ॥ ॥ શ્લોક ॥ ॥ જન્મના જાય તે શુદ્ધ ॥
 સંસ્કારાદિ જન્મ્યે ॥ વેદાભ્યાસે ભવેદ્વિષ ॥ બ્રહ્મજાનંતિ બ્રાહ્મણા ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ જન્મને પામ્યો ત્યારે તો
 જિવશુદ્ધ જોયો છે ॥ કેમકે તેને સંસ્કાર નથી ॥ અને જ્યારે જનોઈ આદિક સંસ્કાર કસો ત્યારે દ્વિજ કહેવાય છે ॥ અને વેદ મ
 ણે છે સર્વે વિધિ થાય છે ॥ અને બ્રહ્મજે આત્માને આત્માના પ્રકાશકણથી પરમાત્મા તેના સ્વરૂપના જ્ઞાનને સાક્ષાત્કાર
 પામે છે ત્યારે તે બ્રાહ્મણ કહેવાય છે ॥ માટે જીવ જેમ જેમ સંસ્કારને પામતો જાય છે ॥ તેમ તેમ મોટ મ્યને પામે છે ॥ પછે જ્યારે
 સંસ્કાર સર્વે પૂરા થાય છે ॥ ત્યારે તે આત્મા પરમ પદને પામે છે ॥ તે ઉપર ગિતાનો ॥ ॥ શ્લોક ॥ ॥ અનેક જન્મ-
 સંસિદ્ધ ॥ તતો યાંતિ પરાં ગતિ ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ ભગવાનને ભગવાનના સંતને સંગે કરીને અનેક જન્મના શુભ સંસ્કાર
 મેળાયાય છે ॥ ત્યારે તે આત્મા પરમ પદને પામે છે ॥ તે પરમ પદ એટલે શું તો પ્રત્યક્ષ ભગવાન રામ કૃષ્ણાદિક મનુષ્ય સ્વરૂપ તે પોતાને-
 મલે ॥ ને તેની મૂર્તિને વિષે સર્વોપરિ પુરુષોત્તમ પણાનો ઉત્તમ નિરવિકલ્પ નિશ્ચય થાય ॥ એજ પરમ પદને પામી રહ્યો છે ॥ માટે આજ-
 અથવા અનેક જન્મે ભગવાનને ભગવાનના સંતનો સત્સંગ કરીને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કર્યો એજ કલ્યાણ
 છે ॥ એમ સમજે તે બુદ્ધિવાળા છે ॥ અને એમ સમજે તેનું જ કલ્યાણ થશે ॥ અને જે એમ નહિં સમજે તેનું કલ્યાણ કોઈ કાલે ન
 હિં થાય ॥ ને તેને મુર્ખ જાણવો ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકિ કલ્યાણને દે છે છે ॥ તેને મહા બુદ્ધિવાળો જાણવો ॥ અને પૂર્વે
 જેનાં જેનાં કલ્યાણ થયાં છે ॥ તે પણ જેને પ્રગટ ભગવાન કે ભગવાનના સંત મળ્યા હશે તેનાં જ કલ્યાણ થયાં છે ॥ અને તેનાં જ શાસ્ત્ર-
 માં નામ લેવાયાં છે ॥ માટે પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ ભગવાનના સંત ના સંગે કરીને જિવને શુભ સંસ્કાર બંધાય છે ને તે જિવનું ક-
 લ્યાણ થાય છે ॥ માટે તે અતિ શયદૂર્લભ સમય તે આજ તમારે પ્રાપ્ત થયો છે ॥ ને તમારા સંસ્કાર સર્વે પૂરા થઈ રહ્યા છે ॥
 રૂંતિ શ્રી મુરલિ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સવત્ ॥ ૧૯ ॥ ઓગણીસે ॥
 ૨૨ ॥ બાવિસના ચર્દતર વદિ ॥ ૧૨ ॥ દ્વાદશિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી ધોલકા મધ્યે માલિ આચાર્ય-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४७॥

रामजेगनेधेरगादितकियेयुक्तपजंगविद्याविनेतेउपरविराजमानधयाहता॥अनेसर्वेकसंबलजरियानीचस्वधारणकस्त्रा
हता॥अनेपुष्पनाम्नाभूषणसर्वेअंगमांशोभिरहाहता॥अनेलललनेविषेकेसरनीआखनेकंकुनोचांदलोकस्त्रोहतोनेपो
तानामूरवारिंदनीआगलसाधुतयाषणाकद्वारप्रक्तनीसभाभरार्दनेबेरिहती॥पछेमहाराजश्रीहरिकृष्णमहाप्रभूजीकी
संख्याआर्तिषयाअक्षरमुक्तानंदस्वामियेहाथजोडिनेमहाराजनेप्रभुपुच्छुंजेहेमहाराजएकआचार्यकहेवायछे॥
अनेएकगुरुकहेवायछे॥तेबेएकछेकेबेजुदाजुदाछे॥अनेतेबेनोधर्मशोछे॥नेतेनागुणकेवाछे॥तेह्णकरिनेक-
हो॥पछेमहाराजबोल्याजेआचार्यनेगुरुएबेएकजछे॥जेमचोरवाछे॥तेनांनामबेकहेवायछे॥एकचोरवाकहेवायछे
॥नेएकबिर्जुचाबलकहेवायछे॥तेनामबेनेबस्तुएकछे॥तेमकल्याणदातासतपुरुषतेनांनामबेछे॥एकआचार्यक
हेवायछे॥नेतेनातेआचार्यतेगुरुकहेवायछे॥पणतेआचार्यनेगुरुबेजुदानधि॥हवेआचार्यशब्दनोशोअर्थछे॥अनेगु-
रुशब्दनोशोअर्थछे॥तेआचार्यएरजेभुजुआचरणनेविषेद्रवणेवर्तु॥नेबिजानेवर्तवितेनेविषेसमर्थहोय॥
तेनेआचार्यकहिये॥हवेआचरणएटलेछे॥तोधर्मज्ञानबैरागनेमहात्मेसहितप्रत्यक्षभगवाननीएकांतिकभक्तिसिद्धकरिने
परमपदआपवारूपआत्मंतिकज्ञानतेजेनीपासेसाक्षात्कारहीय॥अनेपोतेमायापरस्थितिमांवरतताहोय॥नेपोतानाशि
ष्योनेज्ञानआपीनेमायापरवर्तावताहोय॥तेनेआचार्यकहिये॥पणजेनेयासनाहोयअनेयासनायेकरिनेविषयनेभोगय
ताहोय॥नेपोतानाशिष्योनेविषयभोगववादेताहोय॥तेआचार्यकहेवायनहि॥मदिब्रह्मपरब्रह्मनेसाक्षात्कारपाम-
वाहुंजेभुजुआचरणतेजेनीपासेहोय॥अनेजेनेविषयचविषयभोगववानीवासनारूपीमायातेद्वाराहोयतेनुंनामआचा-
र्यकहेवायछे॥अनेएवाजेमायापरस्थितिवालासुद्धआचरणीपुरुषतेनेजसहकृत्वाछे॥हवेगुरुशब्दनोशोअर्थछे
तोगुएटलेमाया॥मायाएहजेआत्मापरमात्मानेनजोणवाह्यअज्ञानअंधारुं॥तेनुंनामगुरुहोय॥तेअंधारानेराजवा
नेअर्थरुएटलेज्ञानरुपिप्रकाशतेज्ञानरुपिप्रकाशतेजेनीपासेहोय॥तेनेगुरुकहिये॥कहेतांगुरूपजेमायातेनेनाश

धोलका
सिद्धांत
॥११॥

॥१४७॥

करवाने अर्थे रुरुपजे आत्यंतिक ज्ञान एवमेव धर्मज्ञान वैराग्य ने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवान् नी एकांतिक भक्ति सिद्ध क-
 रायीने ब्रह्मरूप करिने परब्रह्मने साक्षात्कार परमाडवारूप गुणजेने विषे होय ॥ तेने गुरु कहिये ॥ तथा तेने आचार्य क-
 हिये ॥ अने जेने विषे कामलो भस्वादस्नेह मानरूपि दोष होय ॥ तथा वाद्स्पृहीरूपरसने गंध तेनी वासना जेने होय ॥
 तेने आचार्य तथा गुरु जाणवानहिं ॥ अने जेने विषे माया नोले दान होय तेने आचार्य जाणवा तथा तेने जगुरु जाणवा ॥
 अने एवा माया पर स्थिति बाल्या गुरु ॥ तथा आचार्य होय ॥ तेना आश्रय थकि जजीवनो तत्काल मोक्ष थाय छे ॥ इवे
 ते आचार्य तथा गुरु तेपण बे प्रकार ना छे ॥ एक तो क्षर अक्षर धी पर एवा जे परमात्मा परब्रह्म ते जिवो ना कल्याण करवाने
 अर्थे पोतानी स्वइच्छाये करिने राम कृष्णादिक अवतारानुधारण करे छे ॥ तेपण गुरु तथा आचार्य कहे वाय छे ॥ अने बिजाए
 परमात्मारूप आचार्य तथा गुरु थकि ज्ञान पामिने सिद्ध दशा नै पामे छे ॥ तेपण आचार्य तथा गुरु कहे वाय छे ॥ पण ते बे
 ना वृत्तांत मां घणो भेद छे ॥ जे परमात्माना अवतार होय तेने भाषे विधि विषे धन धी ने ते तो चहाय तेम पोतानी इच्छा मां आ-
 वे ते मवर ते छे ॥ ने पोताना सेवक जनो ना भाष प्रमाणे तेनी सेवानु ग्रहण करे छे ने ते तो पोतानुं प्रत्यक्ष भजन करावे छे ॥ ने
 पोताना भक्त नो सेवानु ग्रहण करता थका निर्ले परहे छे ॥ ने पोताना सेवकोने बराबर धर्म नियम मां रखाबिने निरवास-
 निक करे छे ॥ अने बिजाए प्रत्यक्ष परमात्मा थकि ज्ञान पामिने ॥ निरवास नी कथर्दने ब्रह्म स्थितिने पाम्या होय एवा जे
 भगवान् ना संत ॥ तेपण गुरु तथा आचार्य के हे वाय छे ॥ अने ते जे आचार्य तथा गुरु ते पोते परमात्मा नी उपासना ने भक्ति
 ये सहित थर्दने पंचविषय नो त्याग करिने ॥ पोते पोताना धर्म नी यम शास्त्र मां कर्त्ता होय तेमां द्रष्टव्यो वर्तता होय ॥ पण ते-
 नियम ने कदिचुके नहिं ॥ अने पोताना सेवकोने धर्म नियम मां बराबर रखावता होय ॥ एवा गुण जेने विषे होय ॥ तेने आ-
 चार्य तथा गुरु जाणवा ॥ अने जे धर्म नियम नो त्याग करिने विषय भोगवता होय ॥ अथवा धर्म मां रहिने पण विषय ने भो-
 गवता होय ॥ तेने आचार्य तथा गुरु न जाणवा ॥ अने जे पंचविषय ना त्यागिने कामलो भादिक दोषे रहित ॥ कहे तां

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४६॥

अष्टप्रकारे स्त्रिनो त्यागराखता होय तथा द्रव्यने अडतान होय ॥ तथा दूधदहि घी गोल खांदने शाकर एजे छ रस तेने खाता
न होय ॥ ने देह ने देहना संबंधी मां प्रिति जेने न होय ॥ अने कोई जातनु मान जेने न होय ॥ अने राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवा
न नीउपासना करता होय ॥ ने जेनी पासे आत्मा परमात्मानुं शुद्ध ज्ञान होय ॥ अने सत्पुरुषनां जे अचो सठ लक्षण कहां
छे ॥ तेणे युक्त होय माटे आक ह्या जे गुण ते सर्व संपूर्ण जेने विषे होय तेने आचार्य तथा गुरु जाणवा ॥ अने तेना आश्रय थ
कि जिवने कल्याण थाय छे ॥ पछे पंड्या अंबादां कर हर खरामे महाराज ने हाथ जोडि ने कस्यु जे हे महाराज ॥ आपणा धर्म मां
गुरू स्थापन करयो ॥ ते त्यागि होय तेने करवो ॥ के ग्रहस्थ आचार्य करयो ॥ पछे महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान बोल्या जे
मारा धर्म मां तो माया परने ब्रह्मरूप मुक्त पंचविषयना त्यागि एवा जे साधु ते जगुरु करवा योग्य छे ॥ अने ग्रहस्थ आचार्य
तो करवो जननी ॥ अने अमे पण त्यागी रह्या छिये ॥ ने संग पण त्यागी नो जग मे छे ॥ माटे अमारा धर्म मां गुरू करवा योग्य
ने धर्म ना चलावना रातो त्यागी ने करवा ॥ अने जेने स्त्रिनो धन्य नो संग छे ॥ ते मोक्षने अर्थे गुरु तथा आचार्य करवा योग्य नथी ॥ अने
स्त्रि द्रव्यने रसास्वाददिक विषयने भोगवे छे ॥ अने ते गुरू धर्दने फरे छे ॥ के आचार्य कहेवाय छे ॥ ते तो पाखंडि छे ॥ ने जिव
ने बधन करनारा धर्म घात कि छे ॥ के मके पोते माया थकि मुकाणानथी ॥ ते बिजाने के ममुका बीदा के ॥ माटे आपणा धर्म मां
त्यागी होय ते जगुरू तथा सत्संगि ने मंदिर मालिक छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण भगवान मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसं ॥ २९ ॥

॥ बाबीसना बैत्रवदी ॥ १९ ॥ ते राने दिवस म
हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामधी पिजमथे जोशि गणपत भाई जगजिवन ने घेर ॥ उगमणे बार ओर डानी आगल चोक मांगा
दित कि ये युक्त पलंग बिछाव्यो दतो ॥ ते उपर बिराज मान थया दता ॥ अने सर्व सोने रिवस्त्र धारण कत्पां दतां ॥ अने कंठ मां पु
ष्पनाहार पेहे स्वादता ॥ अने पाषाणे विषे फूलना तोरा लटकता हता ॥ अने बेकर्ण उपर गुलाबना पुष्पना गुच्छ धारण कथो
हता ॥ अने पाताना मूरवारिदनी आगल संतमंडल तथा देवा देवाना घणाक हरि भक्त नीमोटी सभा भसदने बेढिहति ॥

पिज
सि० १२

॥१४६॥

पछे गणपत भाई नो दिक्करोहर नारायण तेणे महाराजने प्रह्लपुछुं जे हे महाराज भगवाननुं मनुष्यस्वरूप ते केम ओलखा
आवे ॥ जे आभगवान छे ॥ ते कृपा करिने कह्यो ॥ पछे महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान कृपा दृष्टि करिने बोल्या जे ॥ भगवान
नुं स्वरूप तो भगवान थकी ज ओलखाय छे ॥ अने कां ए भगवान ना ए कां तिक संत ॥ ते थकी भगवान ओलखाय छे ॥
पण ते बिना मनुष्यस्वरूप भगवान ते ओलखाय नहिं ॥ जे मकोई क परदेश मांथी मनुष्य आख्युं होय ॥ ने तेने ओलखवुं
होय ॥ तो ते मनुष्य पंडे ए मकड़े जे मारि फलाणि जात छे ॥ अने कां तेना भेग तेना देश मांथी मनुष्य आख्युं होय ते ओलखाये त्यारे ते
परदेशी मनुष्य ओलखाय ॥ पण ते बिना ते परदेशी मनुष्य ओलखाय नहिं ॥ ते म भगवान पण परदेशी मनुष्य नी पेठे अष्टभा
वरण थी पर ए बुं जे अक्षर धाम तेना पासि छे ॥ मारे ते भगवान पो ते पंडे कृपा करिने पो तानुं स्वरूप ओलखाये त्यारे ज ते मनुष्य
स्वरूप भगवान ओलखाय छे ॥ अने कां ते भगवान पो ताना धाम मांथी पो ताना संत ने भेगा ते डि आख्या होय ॥ ते भगवान
ना भक्त संत ॥ ते प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखावे त्यारे प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखाय छे ॥ पण ते बिना कोई बुद्धि
ले करिने ॥ तथा शास्त्र ने जाणवे करिने तथा अनंत प्रकार नी विद्याये करिने ॥ प्रगट भगवानने ओलखावा जाय पण तेने
भगवान नी ओलखाता ॥ केम के बुद्धिये करिने जो प्रगट भगवान ओलखाता होय तो कृष्ण अम्ब तार मां ब्रह्मा के बाबु
द्धि बाला हता ॥ पण ते प्रगट श्री कृष्ण मनुष्य स्वरूप पो तानी बुद्धिये करिने ओलखिना क्या नहिं ॥ अने उलटो भगवा
नना मनुष्य चरित्र जोई ने मोह थयो ॥ तथा दूने पण मोह थयो छे ॥ इत्यादिक घणाक मोटा मोटा ने प्रगट भगवानना स्व
रूप ने पो तानी मैले ओलखाया गया छे ॥ तो ते सर्ये ने मोह थया छे ॥ पण पो तानी बुद्धि बले करिने कोई प्रगट भगवान ओ
लखाणानी ॥ अने जे ने ते प्रगट भगवान तथा ते भगवान नी भेगार हे नारा ए ना ए कां तिक पंच बिषय ना त्यागि संत तेनो
जेने विश्वास होय ॥ तो ते प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखावे छे ॥ त्यारे ज तेने ओलखाय छे ॥ पण ते बिना प्रगट भगवान
ओलखाय नहिं ॥ केम के ब्रह्मादिक ने प्रगट भगवानना मनुष्य चरित्र ने बिषे मोह थयो छे ॥ तो बिजामनुष्य ने मोह थयते

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४९॥

मांशुकहेतुं ॥ मारे तेने तो मोह धाय ज ॥ ते सारुंगट भगवानना स्वरूपनो विश्वम ते तो प्रगट भगवानने ते भगवानना भक्त संत
ते करावे छे ॥ त्या रे ज निश्चय धाय छे ॥ ए सिद्धांत गारता छे ॥ ते के विरी ते भगवानने भगवानना संत प्रगट मनुष्य स्वरूप
भगवान ओलखावे छे ॥ तो ज्ञाने करिने निश्चय करावे छे ॥ ते ज्ञान शुं तो धर्म ज्ञान वैरागने महात्मे सहित भगवाननी भ-
क्ति सिद्ध कराव वारूप अष्टांग योग सधावे छे ॥ अने अष्टांग योगे करिने जीवने ब्रह्म रूप करिने ब्रह्मने विषे परब्रह्मनुसा-
क्षात्कार दर्शन करावे छे ॥ ने जिवई श्रमा या ना भेद रत्ना विने ॥ ब्रह्मने परब्रह्म ए बेज ते नी दृष्टि मार हे छे ॥ त्या रे तेने प्र-
त्यक्ष मनुष्य स्वरूप भगवानने विषे सर्वा परि पुरुषोत्तम पणानो निश्चय पाव हे ते अष्टांग योग ते शुं ॥ तो यम ॥ नियम ॥ आ-
सन ॥ प्राणायाम ॥ प्रत्याहार ॥ ध्यान ॥ धारणा ॥ ने समाधि ॥ ए आठ साधन नुं नाम अष्टांग योग कहे वाय छे ॥ हवे तेना लक्षण
कहुं छुं ॥ ते मां पेहे लु यम ते शुं ॥ तो अधर्म अनिति कुडक पटादिक जे दूष्ट कर्म तेनो त्याग करिने पो तपो ताना वर्णाश्रमना
धर्म मार हिने ॥ भगवान भज वा ॥ अने अधर्म कोई दिवस कर बो नहि ॥ तेनुं नाम यम कहे वाय छे ॥ अने बिजुं नियम ते शुं तो
उत्तम पंचविषय भोगनो त्याग कर बो ॥ तेनुं नाम नियम कहे वाय छे ॥ अने बिजुं आसन एट ले शुं ॥ तो पवित्र स्थान के रहे वुं
॥ केहे तां भगवानना ए कांतिक पंचविषयना त्यागि संत ज्यार हे ता हो स त्याद्रि मन करिने रहे वुं ॥ तेने आसन कहिये ॥ अने चो शुं
प्राणायाम एट ले शुं तो ॥ आहार विहायादिक युक्त करिने प्राणने स्थिर कर बो कहे तां सर्व माईक पंचविषय धकि संतोष
पाम वुं ॥ तेने प्राणायाम कहीये ॥ अने पांच मु प्रत्याहार एट ले शुं ॥ तो देह आत्मानो विवेक करिने देहने मी ध्या जाणिने आत्म
ने सत्य जाण बो ॥ ने स्थूल सूक्ष्म कारण वण देहनी जे चो बिस ब्रतियो ॥ तेने आत्माने विषे लय कर वि अ ने आत्माने अक्ष-
रने विषे ॥ एक कर बो ॥ अने ते अक्षरने पो तानुं स्वरूप मान वुं तेनुं नाम ॥ प्रत्याहार कहे वाय छे ॥ अने छुं ध्यान एट ले ॥ ए ब्र-
ह्मना प्रकाशने ब्रह्मना आधार ए या जे प्रत्यक्ष भगवान ज्ञान दा ता रा मरु ह्मादिक तेनी मूर्ति नुं ध्यान कर वुं अने ते ध्या-
न कर तां जे जे पदार्थ मां व्रति जाय ते ते पदार्थनो चार प्रकारना प्रलयनो विचार करिने ना संयंत ने दुःख रूपने स्य प्रव-

पिज.
सि. १२.

॥१४९॥

જાણિને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક પદ્ધતિ વૈરાગ્યને યામિને ભગવાનના સ્વરૂપમાં પ્રાપ્તિને રાશિને અંગો અંગનું ચિંતન કરવું ॥ તેનું નામ આ
 નકહિયે ॥ અને સાત મુંધારણા એટલે શું ॥ તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિમાં મનની પ્રતિભા રવંડર સાકરે પળ ભગવાનની મૂ-
 ર્તિ વિના પ્રતિભા રવંડર જાય નહિ ॥ તેને ધારણા કહિયે ॥ અને આરમ્ભી સમાધિ એટલે શું ॥ તો પોતાના આત્માને વિષે પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કરિને દ્રઢ સ્થિતિ થાય ॥ ને તે ભગવાનની મૂર્તિને અરવંડ દેર્યા કરે ॥
 પળ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપ મનુષ્ય ચરિત્રને વિષે કોઈ દિવસ સંપડ થાય નહિ ॥ ને દ્વિયો અંતઃકરણની પ્રતિભા ભગવાન-
 ના સ્વરૂપમાં લિન થઈ જાય ॥ ને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક પંચ વિષયનો સંકલ્પ ન થાય ॥ જેમ સૂષુપ્તિમાં દેહની વિસ્મૃતિ થાય છે ॥
 તેમ પિંડ બ્રહ્માંડાદિક પંચ વિષયની વિસ્મૃતિ થઈ જાય ને એક ભગવાનના જ સ્વરૂપની સ્મૃતિ રહેત્યારે ચિત્તનો નિરોધ
 થાય છે ॥ અને એવિરિતે ચિત્તનો નિરોધ થઈને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનું સ્વરૂપ ઓલરયાય છે ॥ તે જ રવંડ ઓલરયાય છે ॥ અને તેનો
 નિશ્ચય રહતો નથી ॥ તેને સમાધી કહિયે ॥ તેમાં યમનિયમ આસનને પ્રાણાયામ ॥ એ ચાર સાધને કરિને તો એક ધર્મ સિ-
 દ્ધ થાય છે ॥ અને પ્રત્યાહાર એક સાધને કરિને આત્મ નિષ્ઠા રૂપ જ્ઞાન સિદ્ધ થાય છે ॥ અને ધ્યાન રૂપિ એક સાધને કરિને વૈરાગ્ય સિદ્ધ
 થાય છે ॥ અને ધારણા રૂપિ એક સાધને કરિને નવધા ભક્તિ રૂપિ સાધન ભક્તિ સિદ્ધ થાય છે ॥ અને સમાધિ રૂપિ એક સાધને ક-
 રિને ॥ પ્રેમલક્ષણા રૂપિ સિદ્ધ ભક્તિ સિદ્ધ થાય છે ॥ એવિરિતે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા પ્રત્યક્ષ ભગવાનના એકાંતિક પંચ વિષ-
 યના ત્યાગી નિર્વાસનિક સંત તે અષ્ટાંગ યોગ રૂપ સાધને કરિને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય સહિત પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ સિદ્ધ કરાવે છે
 અને ભક્તિયે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મનુષ્ય સ્વરૂપને વિષે સર્વોપરિ પુરુષોત્તમ અક્ષરાતિત પણાનો નિશ્ચય થાય છે ॥ અને
 તે જિવ બ્રહ્મરૂપ થઈ અક્ષર ધામને પામે છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો વિશ્વાસ ને તેને વિષે પ્રિતિ જેને હોય ॥
 તેને જ મનુષ્ય સ્વરૂપ ભગવાન ઓલરયાય છે ॥ અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના નિરવાસનિક સંત તેનો વિ-
 શ્વાસ ને હેત ॥ નહોય તેને કોઈ કાલે પ્રગર ભગવાનનું સ્વરૂપ ઓલરવાતું નથી ॥ મારે એવિતે ભગવાનને ભગવાનના સંત

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૫૦॥

ધકિજ્ઞાનપામે છે ॥ તેને જ પ્રગર ભગવાનનું સ્વરૂપ ઓલ રવાય છે ॥ ને તેનો નિશ્ચય કોઈ કાલે ડગતો નથી ॥ અંને તે જ્ઞાન વિના
જે દોંગ કરિને કેટલાક સમાધિયો કરિને કંકુ કાઢે છે ॥ તથા સાકરો કાઢે છે ॥ તથા ધિંગ કાઢે છે ॥ તથા સમાધિમાં
લાલાવે છે ॥ તથા ફૂલના દાર લાવે છે ॥ દત્તાદિક વસ્તુ સમાધિ કરિને દેવાડે છે ॥ તે સર્વે કપટ છે ॥ પણ તે કોઈ કાલે સ
ત્ય નથી ॥ માટે પરપંચ છે ॥ ને તે પાપિ છે ॥ તે એવા દોંગ કરિને જગતના પોલા લો કોને વિશ્વાસ અણા વિને તેના પાસે થી અભિ
દ્રવ્યને રસાસ્વાદ રૂપિ વિષ્ણુને ભોગવે છે ॥ ને પો તે પણ અષ્ટ થાય છે ॥ ને તેનો જે વિશ્વાસ કરે ॥ તેને પણ અષ્ટ કરે છે ॥ અંને તે વેમ
ને ધોર નર્ક માં જાય છે ॥ માટે તે સમાધિયો રવોરિ છે ॥ અંને આગલ કહિજે જ્ઞાન સમાધિ તે સત્ય છે ॥ તે સમાધિ પ્રગર ભગ
વાનને પ્રગર ભગવાન થકિ જ્ઞાન પામિને પંચ વિષયનો ત્યાગ કરિને નિરવાસની કથા એવાજે ભગવાનના સંત તેની પા
સે જ હોય છે ॥ પણ તે વિના બિજા મનુષ્ય દેવ બ્રહ્માદિક કોઈ પાસે તે સમાધિ હોય નહિ ॥ માટે પ્રગર ભગવાનને ભગવાન
ના સંત થકિ જ ભગવાનનું મનુષ્ય સ્વરૂપ ઓલ રવાય છે ॥ તે જ સત્ય છે ॥ એ સમાર પ્રણનો ઉત્તર છે ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमो ॥

॥ संवत् ॥ ૧૯ ॥

ગણિસે ॥ ૨૨ ॥ વાથિ સના ચૈત્ર પદિ ॥ ૧૪ ॥ ચતુર્દશિને દિવસ ॥ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી લિબાલિ મધ્યે મા
હા દેવ શ્રી ભિમનાથનાડે હેરાની આગલ ચોકમાદ ક્ષણાતે મૂર્વાર્ધિ દે વિરાજમાન થયા હતા ॥ અંને સર્વે શ્વેત ચત્રધારણ
કલ્યાહતા ॥ ને મસ્તકે કસુંબલ ફેટો ધારણ કર્યો હતો ॥ અંને સર્વે અંગને વિષે પુષ્પના આશ્રુક્ષણ ધારણ કર્યો હતો ॥
અંને પોતાના મુરવાર્ધિની આગલ સાધુ તથા દેવાદેવોના હરિ ભક્તની સમાધાઈને બેઠિ હસિ ॥ પછે માહા પ્રભુજી પવાતી
કરિજે જેને આત્યંતિક મોક્ષ પામવો હોય તેને પંચ પ્રકારની શુધિ થાય તો તત્કાલ બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષર ધામને પા
મે ॥ તે પંચ પ્રકારની શુધિ તે કોઈ તો સર્વોપરિ અક્ષરાતિત્ત જે પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જગ્યારે જગ્યારે પ્રથ્વી ઉપર પધારે
છે ત્યારે તે થકિ ઉપદેશ પામવો ॥ અથવા તે ભગવાન થકિ જ્ઞાનને પામિને સિદ્ધ દેવાને પામ્યા હોય ॥ એવાજે બ્રહ્મરૂપ

લિબાલિ
સિ. ૧૩

॥ ૧૫૦ ॥

एकांतिकसाधु तेथकिउपदेश पामबोएनुंनामउपदेशानीसुधिकहिये॥अनेउपासना करवायोग्यतो सर्वकारणसर्वआ-
धार॥एखाजेपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवान्तेनीउपासनाकरवी॥तेउपासनानीशुधिकहेवाय॥अनेउपासनामीकरनारोजेउपा-
सकतेनेप्रथीजलतेजवायुआकाशअहंकारमहतत्वनेमूलप्रकृतिजेमाया॥तेथीपरजेअक्षरब्रह्मतेअक्षरब्रह्मतेने
पोतानुस्वरूपमानिनेशरीरमांजेहाडकांआदिकजेप्रथीनोभागछे॥तेप्रथीमांलयकरिनेपछेप्रथीमांजलनेलयकरिने॥अने
जलनोभागजेशरीरमांरुधिरादिकतेनेमहतजलमांलयकरिनेतेमहतजलनेअग्निमांलयकरवुं॥अनेशरीरजेजरगअ-
ग्निनोभागछेतेनेमहतअग्निमांलयकरिनेतेमहतअग्निनेवायुमांलयकरवो॥अनेअग्निनेविषेप्राणवायूनोभागछे॥ते-
नेमहतवायुमांलयकरवो॥नेमहतवायुनेआकाशमांलयकरवो॥अनेशरीरनेविषेपोल्यादिकआकाशनोभागछे॥
तेनेमहदाकाशमांलयकरिदेवो॥अनेमहदाकाशनेअहंकारमांलयकरवो॥अनेशरीरमांजेअहंपणुंतेनेबैराटमांलयक-
रिनेबैराटनेमहतत्वमांलयकरिदेवो॥अनेशरीरमांजेचित्तछेतेनेमहतत्वनेविषेलयकरिनेमहतत्वनेमूलमायानेवि-
षेलयकरवुं॥अनेशरीरमांजेबुद्धिछे॥तेनेमूलमायामांलयकरिनेपछेमूलमायानेअक्षरनाप्रकाशनेविषेलयकरवि-
अनेएगिरितेज्ञानप्रलयेकरिनेअक्षरब्रह्मनाभावनेपामिनेमाहात्मज्ञानेयुक्तनबधाभक्तियेकरिनेतेभगवानमांजेडावुं
तेनेउपासकनीशुधिजाणवि॥अनेशुद्धउपदेशकीज्ञाननेपाम्याएवाजेधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मेयुक्तभक्तियेकरिनेप्र-
त्यक्षभगवाननेविषेजोडायाएवाजेसुद्धसंप्रदायवालाभगवाननाभक्ततेनोजेमनक्रमवचनेसंगकरवोतेनेसंगनीसुद्धि
जाणवी॥अनेनिवृत्तिपरएवुंजेभगवंतधामजेनेविषेकोईप्रकारनाउपद्रवैरहितअनेमहामायानापासनेकायेएवी॥नेज्ञान
प्रकाशाएषिजेभगवाननीकथातेजेस्थानकनेविषेयताहोय॥अनेभगवाननांकिरतनथताहोय॥तथाभगवाननेप्रसकर-
वासारुघ्रतउच्छवतेजेस्थानकनेविषेयताहोय॥तेस्थानकेद्रवमनेकरिनेरहेवुंतेनेस्थानकनीशुधिजाणवी॥तथा
अष्टावरणरूपजेअक्षरब्रह्मतेविषेरेहेवानीभयनायेकरिनेमायानुंआवरणराजवुं॥नेब्रह्माकारदूषिधर्दनेएकरसचैतन

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૫૧॥

રુપઅક્ષરબ્રહ્મતેસ્થાનકનેવિષેરજ્ઞાનીભાવનાઅરંડારાવયિ॥જેમઆકાશનીદ્રષ્ટીનેપામ્યો તેનેચારભૂતદ્રષ્ટિમાંઆવ-
તાનથી॥તેમચૈતનીદ્રષ્ટિઅણ્ણવરણજેઅક્ષરબ્રહ્મતેનીસ્થિતિનેપામ્યો તેનેપ્રકૃતિનુંકાર્યકાર્દનજરમાંઆવતુંનથી॥તેનેસ્થાન
કનીસદિકદિયે॥અધિરિતેપંચપ્રકારનીશુદ્ધિનેજેજેમક્તજનપામેછે॥તેસિદ્ધદશ્વાનેપામિનેઆત્યંતિકમોક્ષજેઅક્ષ
રભામતેનેપામિનેઅરંડભગવાનનીસેવામારહેછે॥

॥દ્વિતીશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥

॥સંવત ॥૧૧૭॥ઓગણિસે ॥૨૨॥વાવિસનાચૈત્રવદી ૩૦॥અમાંવાસ્યાનેરિવસ ॥

મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીદેવાતજમધ્યેપૂરાણિજગનનાથરાજીભાર્દનેપેરઉત્તરાદાવારનાચોકમાંવિરાજમાનથ્યા
હતા॥નેસર્વેજરિપાનીચસ્ત્રધારણકત્યાંહતાં॥અનેપૂષ્પનાંઆભૂષણધારણકત્યાંહતાં॥અનેલત્તાટનેવિષેકંકુનોચાંદલો
કત્યાંહતો॥અનેતમળાદાથનેવિષેમોગરાનાપુષ્પનોગુચનેરુમાલધારણકત્યાંહતાં॥અનેપોતાનામૂરચાર્વિદનીઆગલસા
ધુતથાદેશદેવાનાદરિભક્તનીસમાભાર્દનેવેરિદતી॥પછેમહારાજબોલ્યાજેસર્વેસાંમલોએકવાતકરવીછે॥અનેઆવાતક
હિશુંતેમુંનામબ્રહ્મવિધાકહેવાય॥અનેતેબ્રહ્મવિધાનેસમજવેકરિનેમાયાનોજેઅંધકારતેજિવનેતતકાલટલિજાયુ॥જેમ
સૂર્યગેનેરોત્રીટલિજાયુ॥તેમઆકદિશુંજેબ્રહ્મવિધાતેનેસમજવેકરિનેજ્ઞાનરુપિપ્રકાશાયુ॥અનેબ્રહ્મરુપપોતાનોઆ-
ત્યાસાક્ષાત્કારદેવાયઅનેતેબ્રહ્મનેવિષેપરબ્રહ્મજેમગવાનતેદેવાય॥તેબ્રહ્મવિધાનેકહિયેછિયેજેઆસ્થૂલશારિરછે॥તે
અન્નમયકોશછે॥તેઅન્નમયકોસમાંપ્રાણમયકોશરહ્યોછે॥તેજેયોઅન્નમયકોષમનુષ્યનેઆકારેછેતેયોજેતમાંપ્રાણમય
કોસછે॥તેમનુષ્યનેઆકારેછે॥જેમએકમનુષ્યનેઆકારેપોલુંધાતુનુંપુતલુંકત્યુહોય॥અનેતેમાંએકબિજુંપુતલુંમુ-
ક્ત્યુહોય॥નેતેમાંનીજુંપુતલુંમુક્ત્યુહોય॥નેવલિએકચોધુમુક્ત્યુહોય॥નેવલિપાંચમુમુક્ત્યુહોય॥તેમાંએકઅન્નમયકોસ
છે॥તેઅન્નથકિજરુપજ્યોછે॥નેઅન્નથકિબ્રહ્મીપામેછે॥અનેતેઅન્નમયકોસનેપ્રાણમયકોસનોઆધારછે॥તેપ્રાણરુપ
ત્યાંસુપિઅન્નમયકોસબ્રહ્મીપામે॥અનેજોપ્રાણવંધયાયતોઅન્નમયકોસજેસ્થૂલદેહતેનાસથઈજાયુ॥અનેપ્રાણમય

દેવાતજ.
સિ.૧૪

॥૧૫૧॥

જ

कोसने मनोमय कोसने आधार छे केमके मन संकल्प करे ॥ तेद लुंज प्राण वायु एकरिने हरया फरयाने क्रिया करधाने स
मर्थ थाय ॥ केमके अन्ननो कीलियो तेने हाथे करिने मोढा मांसुके पण जो मनने गम तुं होय तो प्राण तेने गलाहेउ तारे
अने जो मनने गम तुं होय तो पांछु को लियाने काढि नारये ॥ अने प्राणने तो आहार मात्र जेबुं तेबुं जे दीये ॥ अने सांख्य
रसुं जो मनने छे ॥ ते जेणे मन जीत्युं होय तेने तो जेबो तेबो आहार आपीने प्राणने संतोष पमाडे ॥ अने जेणे मन न धिजि-
त्युं तेना प्राण कोई काळे संतोष पामतानधी ॥ माटे प्राणमय कोसने मनोमय कोसने आधार छे ॥ अन्नमय कोसने वि-
ज्ञानमय कोसने आधार छे ॥ ते विज्ञान बुद्धि मां रहुं छे ॥ केमके मन तो हजारो संकल्प करे ॥ पण ते मां पी बुद्धि जे निश्चय
करे ते काम कराय छे ॥ ते मां जेणे सत्पुरुषनो आशरो करिने अधर्म ना त्यागनो बुद्धि मां निश्चय करी होय तेनुं मन कोई
दिवस अधर्मनो संकल्प करे ज नहि ॥ अने जेने सत्पुरुषनो आसरो नधी तेनुं मन अनंत अधर्म ना संकल्प करे छे ॥ माटे
मनोमय कोसने विज्ञानमय कोसने आधार छे ॥ अने एक करतां एक घणो बलवान छे ॥ ने सूक्ष्म छे ॥ अने विज्ञानमय
कोसने आनंदमय कोसने आधार छे ॥ अने आनंदमय कोसने ते अति से स्वरूप छे ॥ केमके कोई ने द्वाका ना घावा ग्या होय
ने ते स्तोपति मां जाय तो द्वादका ना घावानी पीडा टल्लि जाय छे ॥ अने ज्ञाने करिने देह धीनो स्वो आत्मा जाणिने स्वरूप दुःखने समक
रु होय तो पण स्वरूप दुःख आयें ते जणाया चि नारहे नहि ॥ अने स्जे एद लुं दुःख होय ने आनंदमय कोसने सुषुप्ति मां जाय ते जे
मात्र दुःख जणाय नहि ॥ माटे विज्ञानमय कोसने आनंदमय कोसने आधार छे ॥ अने ते आनंदमय कोसने ते सर्वे धी बलवा
न छे ॥ ने अति ने सूक्ष्म छे ॥ ने अनादिनो छे ॥ अने आनंदमय कोसने आदिक पांचे कोसने जिवात्मानो आधार छे ॥ ने ते जि-
वात्मा स्वरूप छे ॥ अने जिवात्मा पांचे कोस मां रहो थ को ते सर्वे ने प्रकासे छे ॥ पण जिव बिना पांचे कोस कांई एकरयाने
समर्थ नधी ॥ ने जिव बिना पांचे कोस जुं छे ॥ अने जिवात्मा अविनासि छे ॥ ने चैतन छे ॥ ने जाण पणे युक्त छे ॥ अने जिवात्मा
ना प्रकाशक अक्षर ब्रह्म छे ॥ जे मने नना प्रकाशक सूर्य छे ॥ तेने ननो प्रकाश पोता पासे होय ने जो अधारी राख होय तो

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૫૨॥

ને

પોતાનું શારિર પળદે રાવ નહિ ॥ તેમજિવાત્માના અક્ષર બ્રહ્મ પ્રકાશક છે ॥ અને અક્ષરના પ્રકાશક પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન છે ॥
અને જે આત્મંતિક જ્ઞાન તેજ અક્ષરનું સાક્ષાત્ સ્વરૂપ છે ॥ અને તે આત્મંતિક જ્ઞાન ભગવાન પુરુષોત્તમની પાસે છે ॥ મારે તે ભગ-
વાન કૃપાકરિને અનંત જિવના ઉદ્ધાર કરવા સારુ પ્રથ્વી ઉપર મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરે ॥ અને તે ભગવાન જો જો સંબંધ પા-
ને તે ભગવાન થકી આત્મંતિક જ્ઞાન પામે તે જ સાક્ષાત્ કાર અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ અને જિવાત્મા તો કારણ પળે વસ્તું તા એ અ-
ક્ષર છે ॥ પણ તેને જ્યાં સુધિ પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સંબંધ ન થયો હોય ત્યાં સુધિ જિવ કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાન
જોને આત્મંતિક જ્ઞાન આપે તે અનંત એશ્વર્ય સામર્થિને પામિને સર્વજ્ઞ થાય છે ॥ તેથી જ અનંત જિવ જ્ઞાનને પામીને ભગવાનને મારગે ચાલે
છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેજ અક્ષરના પ્રકાશક છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકી જે આત્મંતિક જ્ઞાનને પામ્યો તેજ અક્ષર સાક્ષાત્ છે
॥ ને તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ કરતાં જે સૂલ પુરુષ તેના આધાર છે ॥ ને તેના પ્રકાશક છે ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકી આત્મં-
તિક જ્ઞાન પામ્યા એવા જે પ્રત્યક્ષ અક્ષર મુક્ત તેજ સર્વના આધાર છે ॥ ને સર્વના કારણ છે ॥ ને સર્વના પ્રકાશક છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવા-
નને પ્રત્યક્ષ અક્ષર રૂપ મુક્ત તેના સંબંધ થકી સામર્થિને પામિને પુરુષ જે તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ કરે છે ॥ તે પુરુષ કેવા છે ॥
તો જેમજિવ જે તે આનંદમય કો સમારંદ્યો થકો પાંચે કો સૂત્ર કાશે છે ॥ તેમ પુરુષ છે તે પોતાના ધામમાં રક્ષા થકા માયાના કાર્ય જે
અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ તેમાં રક્ષા જે જિવ તે જીવ જીવ પ્રત્યે જે જીવનો જે વોદેહ તે બુંબલ તથા તેવી તેને બુદ્ધિ તે સરજી આપી છે ॥ તે દાષી
ના જિવને દાષીના સ્થૂલ પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ આપે છે ॥ અને એનો એ જિવ કિડીના શારિરને ધારણ કરે ત્યારે કિડીના જેટલું બલને કિ-
ડીના જેવી બુદ્ધિને સરજી આપે ॥ અને ઘિંઈને બિજા ઘણાક પ્રકારના જીવ એ સર્વેને બુદ્ધિને બલ સરજી આપે છે ॥ અને મનુષ્ય ને મનુષ્ય
પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ સરજી આપી છે ॥ એવી રીતે અનંત કલાઓ એ પુરુષમાં રહી છે ॥ પણ એ સર્વે બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને પુરુષ માયામાં જોડા-
યા થકો કલેશને પામે છે ॥ જેમ પાણિના લોટા તપેલી ભોમીમાં નારવે ॥ તો તે પાણીના સપામી જાય છે ॥ તેમ એ પુરુષ માયામાં જો-
ડાયો થકો બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને દુઃખને પામે છે ॥ અને જ્યારે સર્વેથી પ્રતિલોમ દ્રષ્ટિ કરિને પોતાને પ્રકાશક જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પો-

દેવા તજ.
સિ ૦૧૪

॥૧૫૨॥

તાનું સ્વરૂપ માને તે તે અક્ષર ભાવને પામે ॥ અને પછે અક્ષરના પ્રકાર ક જે પુરુષોત્તમ ભગવાન તે માં જોડાય તો એ પુરુષને સ્વરૂપ માયાનું આવ
ર્ણ દલિ જાય ॥ અને તેમ જીવ પળ પાંચ કો દામાં અનવચણે જોડાયો છે ॥ તેણે કરિને જન્મ મરણના દુઃખને પામે છે ॥ અને જ્યારે અ
ક્ષર ભાવને પામ્યા એ વાજે મુક્ત જે પરમાત્માને પમાડે એ વાજે કાંતિક સાધુ તે જિવને મળે તથા પરમાત્મા ભગવાન તે પ્રત્યક્ષ જિવને
મળે ॥ અને તેમાં જીવ જોડાય ॥ પછે અનવચકો સદ્ધા પ્રાણમય કો સર્વે કો સને સત્પુરુષના આપે સ્થાનિય થત પાત્યાગ તથા
તપ તેણે કરિને જીતવા અને આત્મજ્ઞાને કરિને તથા ચેરો કરિને મનોમય કો સતથા વિજ્ઞાનમય કો સર્વે વ્યજિતાય છે ॥ અને
પ્રતિજો મદ્રષ્ટિ કરિને અક્ષરના ભાવને વામિને પછે તે અક્ષરને વિષે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન સાક્ષાત્કાર દેરવાય ત્યારે જી
વને અણ પ્રકારની માયા પાંચ કો સરુપે બલ્લી છે ॥ તે સર્વે દલિ જાય અને કેવલ પદને પામે છે ॥ અને ભગવાનના સાધર્મ્ય પાને પા
મે કહેતાં જે ભગવાન કાલકર્મને માયા થકિ રહિત છે ॥ તેમ તે ભક્ત પળ કાલકર્મને માયા રહિત થાય છે ॥

इति श्रीसुरबसिदात्तसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥

॥ संवत् १९९॥ अोग-

णिसे ॥ २२ ॥ बाविसना बैशाख भुदि ॥ १ ॥ पडवेने दिवस महराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीदेवात जमये पूराणी जगन्ना
थ दाजी भाईने घेर उत्तरादा बारना चो कमां विराजमान थयावता ॥ અને સર્વે જરિયાની બસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતા ॥ અને પુષ્પના હા
ર ધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતાના મુરવાર્ષિ દની આગળ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની સભા ભરાઈને ઘે ઠિઠી ॥ પછે મ-
હારાજની ગાડીના સારથી ભક્ત જવેર ભાઈ ઘે પ્રણામ પૂછ્યું જે હે મહારાજ ત્રણ પ્રકારનાં કર્મ જે સંચિત પ્રારબ્ધને ક્રિયે માણ તે
નાં શું રૂપ છે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એનાં રૂપ કહિયે ॥ તે સાંભલો ॥ જે કર્મ તે શું કહેવાય ॥ તો દશ દ્વિયોને ચાર અંતઃ કર
ણ તેણે કરિને શુભ અથવા અશુભ જે ક્રિયા કરાય છે તેને કર્મ કહિયે ॥ તે કે વિરિ તે કર્મ થાય છે ॥ તેને કહે છે ॥ જે કાને ક
રીને મૂઢા મૂઢા સ્ત્રિયાદિક વિષયના વાદ સાંભલે તેણે કરિને મૂઢાં કર્મ થાય છે ॥ અને જો કાને કરિને ભગવાનના જસ સાંભલે
તો રૂઢાં કર્મ થાય છે ॥ અને ત્યચાયે કરિને સ્ત્રિયાદિક ના સ્પર્શ કરે તો મૂઢાં કર્મ થાય છે ॥ અને જો ત્યચાયે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગ-

જે

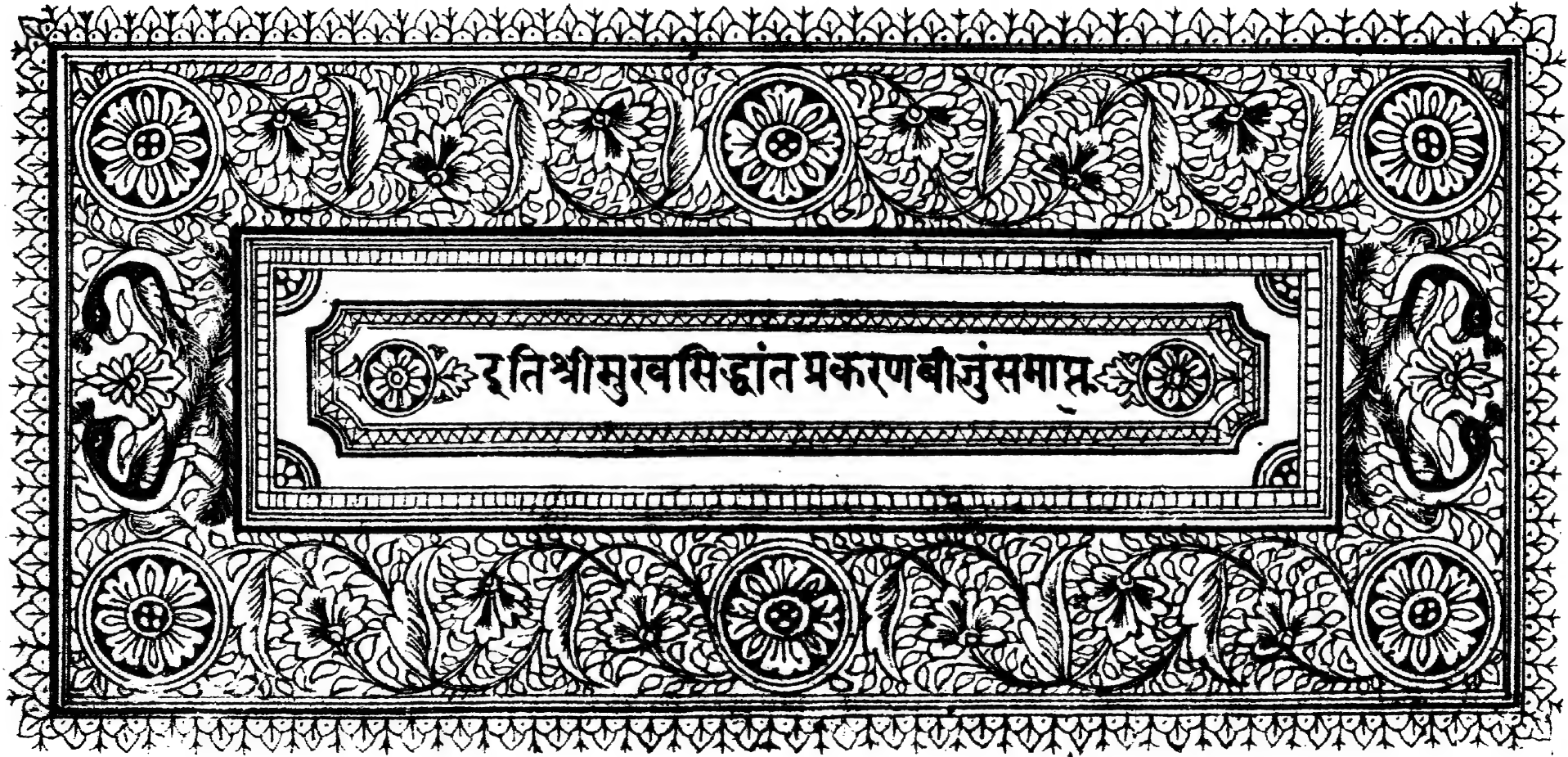
श्रीसुर
सिद्धांत
॥१५३॥

यानना चरणनोस्पर्शकरे ॥ तथा ते भगवानना एकांतिकपंचविषयना त्यागिसाधु तेनां चरणनोस्पर्शकरे तो रुडां कर्म
थायछे ॥ अने नेत्रे करिने स्त्रियादिकनां भूडां भूडां रूपजुवे तो भूडां कर्म थायछे ॥ अने भगवानने भगवानना साधुपंचविषयना
त्यागि तेनां दर्शने करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने जिभ्याये करीने दारुमांस आदिक भूडां भूडां अशुभरसजमे तो भूडां कर्म
थायछे ॥ अने जो भगवाननो प्रसाद जिभे करिने जमे तो रुडां कर्म थायछे ॥ अने बाणिये करिने भगवाननुं भजनस्मरणना
मकिर्तन कथावार्ता करे तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने जो भूडाशब्दजे कोर्दक नेवसमुंलागे तथा स्त्रियादिकनाना
मलेर्दने भूडाबोलवा तेणे करिने भूडा कर्म थायछे ॥ अने हाथे करिने असत्पुरुषनी सेवा करे तथा जिवहिंसा आदिक अशुभ
क्रिया करे तेणे करीने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो सत्पुरुषनी सेवा करे तो रुडां कर्म थायछे ॥ अने पगे करिने स्त्रियादिक
नाविषय सारुंचालिने जाय तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने भगवान तथा भगवानना भक्त साधु तेने दर्शने चालिने जा
य तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने सिंघुदंष्ट्रिये करिने स्त्रियादिकना स्पर्शथकी विर्यपात तथा कोर्दक वेष मंहरि आदि
कपवित्रजग्यामां त घुकराय तेणे करिने अशुभकर्म थायछे ॥ अने खट्वासादिकनो त्याग करिने बांधुदंष्ट्रिये करिने विर्यपा
त भवानदेवो ॥ तेणे करिने शुभकर्म थायछे ॥ अने गुदादंष्ट्रिये करिने घणाअहार करिने सत्पुरुषपासे तथा देवमंदिमां वायु छुट तेणे
करिने अशुभकर्म थायछे ॥ अने सूक्ष्मअहार करवो ॥ तथा वायु करे एवाजे रवाधानां फरसा रवारो रवाटो तेनो त्याग करिने शुभ
कर्म थायछे ॥ गुदादंष्ट्रिये वायु न छुटवा देवो ॥ तेणे करिने शुभकर्म थायछे ॥ अनमने करिने स्त्रियादिकपंचविषयना संक
त्य करे तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने धर्मज्ञान बैरागभक्ति संबंधिजे मनमां संकत्य करे तेणे करिने शुभकर्म थायछे ॥
अने बुद्धिये करिने मोर्दकपदार्थनो जे निश्चय करवो ॥ तेणे करिने भूडा कर्म थायछे ॥ अने जे आत्माना स्वरूपनो निश्चय करवो
अथवा भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो ॥ तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने चित्ते करिने स्त्रियादिकपंचविषयनुं चिंत
वन करे ॥ तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो भगवाननी मूर्तिनुं चिंतवन करे तथा भगवानने भगवानना संतसेनि सेवा संबंधि

देवातज
सिं० १५

॥१५३॥

अथश्रीमुखसिद्धान्तप्रकरण-

— ❧ त्रीजुं प्रारंभ. ❧ —

શ્રીહરિદક્ષ મહારાજનાં
શ્રીમુખ સિદ્ધાંત

પ્રકરણ ત્રીજું.

ચુડાવાળા

ઓસા ભગવાનજી લક્ષ્મિરામ
વિગેરે હરિભક્તોળ

અમદાવાદમધ્યે

મામાની દેવેલીમાં અમદાવાદ યુનાઈટેડ પ્રિન્ટિંગ અને જનરલ એજન્સી કંપની "લિમિટેડ"ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામપાસે

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યાં

સને ૧૯૦૬.

સંવત ૧૯૨૪

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संयत ॥ १९ ॥ ओगणिसे ॥ २३ ॥ त्रेविसना श्रावणशु

दि ॥ २ ॥ विजने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीखंभात मध्ये ॥ परे ल बे चर कु बेर ने घेर उत्तरादा वारना चोक-
मां बिराजमान थया हता ॥ ने सर्वे स्वित वस्त्र धारण कसो हता ॥ ने मस्त के सोने री पाघ धारण करि दति ॥ ने पुष्पना आ भूषण
सर्व अंग मां शो भिर ह्या हता ॥ ने लजाटने पिषे के शर नी अर चाने कंकु नो चांद लो कसो हतो ॥ अने पोताना मूखार बिंदनी
आग ल्य साधु तथा घणा कहरि भक्त नी मोदिस भाभरार्द ने बेदि दती ॥ पछे महा प्रभु जी कृपा करि ने सर्वे ने पोताना स्वरूप
नो अङ्ग निर विकल्प निश्चे थाय ते सारु वा र्ता कर ता हवा ॥ जे जे आधी री ते भगवान् ना स्वरूप ने सम जे तो ते ने कोर्द
री ते भगवान् ना स्वरूप मां संशय थाय नहि ॥ ने तेना अंतर मां प्रकाश थाय ॥ ने तेने मोक्ष ना मारग मां कांई अंतराय रहे
तो नथि ॥ हवे ते भगवान् के या छे ॥ तो जे म आ जो क मां कोर्द क चक्र वृत्ति राजा होय ॥ ने ते पोतानी राज गादिये बेगो थको
कामदार पासे अनंत प्रणाना काम करावे छे ॥ ने सर्वे प्रजानी रक्षा करावे छे ॥ ने सर्वे ने पोताना हु क म प्रमाणे भर तावे छे
॥ ने पोतानी आत्ता लोपे तेने दंड आपे छे ॥ ने सर्वे र दूष त राजाने जमे भरे छे ॥ ते म राजाने ठे काणे तो भगवान् पुरुषोत्तम छे ॥
ते सदाय पोताना अक्षर धाम मां दिव्य सिंहासन उपर अनंत मुक्ते बिंटाणा थका अखंड बिराज मान छे ॥ ते भगवान् के पा
छे ॥ तो दिव्य मूर्ति मान छे ॥ ने अनंत ऐश्वर्य ॥ अनंत प्राक्रमे युक्त छे ॥ अने पोतानी दुछाये करि ने पुरुष प्रकृति ने काल
ते द्वारा ए अनंत कोरि ब्रह्मांड नी उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय करावे छे ॥ माटे भगवान् ने कर्ता क ह्या छे ॥ अने जे म राजा
पोते नथि करता ॥ ने कामदार पासे करावे छे ॥ ते म भगवान् पुरुषोत्तम पोते नथि करता ॥ अने कामदार ने ठे काणे
पुरुष प्रकृति ने काल ते हारे उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय करावे छे ॥ पण पोते नथि करता ॥ माटे भगवान् ने अकर ता
ब ह्या छे ॥ अने पुरुष प्रकृति प्रधान पुरुष रहत ल्य वैराट पुरुष ब्रह्मा विष्णु शिव रुषि प्रजापति देव दैत्य मनुष्य पशु प-
क्षादिक जिव प्राणि आत्र सर्वे मां तारतम्य ताये ॥ अंतर जामि भगवान् रक्षा छे ॥ माटे भगवान् ने स गुण क ह्या छे ॥ अने व

लीअनंतजिवोना कल्याण कल्याणने अर्थे पृथ्विउपर प्रगटथायछे ॥ त्वारे सत्यशौचादिक अनंतजीवोना कल्याण करवाने
अर्थे दिव्यगुणानुधारण करेछे ॥ माटे भगवानने सगुण कल्याण ॥ अने तेज भगवानना स्वरूपने विषे रजतमने सत्य एजे मा
ईक गुण ते बिजाजियो नीपरे नथी ॥ अने भगवानने विषे रजतमने सत्य गुण जणायछे ॥ ते तो अनंत जिवोना कल्याणने अ
र्थे जणायछे ॥ ने अनंत जीवोने निर्गुण करवासारु भगवान पण ए गुणधारण करेछे ॥ जेमकोई कनापगमा कांटावाग्याहो
य ॥ पछे ते कांटो जेईने कांटाने काढिनायछे ॥ तेमजीवोने अणगुणरूपि चैतनमां कांटो बाग्यो छे ॥ तेकांटाने काढवा
सारु भगवानने विषे गुण जणायछे ॥ पण भगवानने विषे तो माईक गुण नथि ॥ ने भगवानमनुष्यजेवा जणायछे ॥ तो
पण निर्गुणने दिव्यमुर्तिछे ॥ माटे भगवानने निर्गुण कल्याण ॥ अने ए भगवानने साकार कहेंछे ॥ ते के बिरीते कहें
छे ॥ तो नित्य प्रलयमांदेयदैत्य मनुष्यादिक ए सर्वे तो नाशथायछे ॥ अने निमित्तप्रलयमां ब्रह्मानी सश्रुति तेमां द
श लोक नो नाश थईजायछे ॥ अने प्राकृतप्रलयमां चौदलोकनु ब्रह्मांड सर्वे तथा महत्तय तथा प्रधान पुरुष ए सर्वे
प्रकृतिनु कार्य प्रकृतिमां लिन थईजायछे ॥ अने आत्यंतिक प्रलयमां प्रकृतिजेते पुरुषमां लिन थईजायछे ॥ ने पुरुष
पण अक्षरना प्रकाशमां लीन थईजायछे ॥ पछे एक अक्षर रहेछे ॥ ने ते अक्षरमां भगवान सदाय अखंड मूर्तिमान थ
कारहेछे ॥ तथा अनंतकोटि अक्षरधामने पाया एयाजे अक्षरमुक्त ते रहेछे ॥ माटे भगवानने साकार कल्याण ॥ अ
ने ए भगवाननी मूर्तिने विषे मायामां थी थयाजे चो बिसतत्व ते नथी ॥ ने भगवानमनुष्याकृति धारण करे त्वारे मनुष्य
जेवा जणायछे ॥ तो पण दिव्यमूर्तिछे ॥ अने जेने जेने ते भगवाननी मूर्तिनो संबंध थायछे ॥ ते पण दिव्य भावने पा मिजाय
छे ॥ माटे भगवाननी मूर्तिने विषे माईक आकार नथी ॥ ते सारु भगवानने निराकार कल्याण ॥ माटे आवीरीतना शास्त्र
ना मर्मने नथि समजता ॥ पछे विवाद करेछे ॥ अने तेणे करि बुद्धिमतिन थईजायछे ॥ पछे तेने प्रगट भगवानओ
लख्यामां आवतानथी ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

यनमोनमः॥

॥संवत् १९ श्रीगणेशे॥ २३॥ नेपिसना श्रावणशुदि ॥ ३॥ त्रिजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवानग
मश्रीस्वंबातमध्ये परे जालभाईकानदा सने घेरउत्तरादा वारनाचो कमां विराजमानधयाहता॥ नेसर्वे सोने रियल्लधारणक
स्थांदतानेकंठने विषे पुष्पना घणाकंदारधारणकस्थाहता॥ नेपुष्पना गजराबाजुने तोरानेगुछधारणकस्थाहता॥ अनेपोता
ना मुस्यार्विंदनी आंगल साधूतथादेवा देवाना हरिभक्तनी सभा भरादने बे विदती॥ पछे यदुराम भटे महाप्रभुर्जने
हाथ जोडिने प्रहसपुछ्युं जे आदिश्वनो प्रलय ते के मथायछे॥ अने जीव नो मोक्ष के मथाय ने माया ना बंधन थकि मुकाईने
भगवानना धामने जीव के मपामेछे॥ ते कहो॥ पछे महाराज बोल्या जे सारुं पुछ्युं॥ सांभजो ते नीवात करिये॥ जे जेम स
सुद्रमां मोदुं मांछुं होय ते ह्रीणाजीवने गलिजायछे॥ अने तैथी बलि मोरा मघर मछ होय॥ ते मो दामो रा मांछ जाने ग
ली जायछे॥ अने महामछ छे ते तो अनंत मघर मछने पण गली जायछे॥ एद्रष्टांतनुं सिद्धांत एछे जे॥ विश्वना प्रलयने
समे मोरा माछ लाने ठे काणे बैराटछे॥ ते देव दतरुषि प्रजाप्रति मनुष्य पशु पक्षादिक सर्वेने बैराट गलिजायछे॥ अ
ने मो दामघर मछने ठे काणे प्रकृति पुरुषछे॥ ते पोतानुं कार्य जे चोरी सतत्व प्रधान पुरुषादिक अनंतने गली जायछे
॥ अने महामछने ठे काणे अक्षरछे ते एवा अनंत कोटि प्रकृती पुरुषने गलिजायछे॥ अने एवा जे अक्षर तेने विषे दिव्य
मूर्ति थका भगवान सदाय विराजमान छे॥ अने ते भगवानना साधर्म्य पणाने पाया एवा अनंत कोटि पारषदने अ
स्वेंदु भगवाननी सेवामां हजुर रह्याछे॥ पछे उत्पत्ति समे रा भगवाननी ईछाये करिने अक्षर अनय थका पुरुष प्र
कृति द्वारे अनंत कोटि प्रधान पुरुष महत्त्व तथा अनंत कोटि बैराट॥ तथा अनंत कोटि ब्रह्मा विष्णु शिव देव दे
त्यने मनुष्यादिक ए सर्वेनी उत्पत्ति करे छे॥ पछे ते ब्रह्मांडमां सर्वोपरि सर्वा कारण सर्वा तित एवा जे भगवान पुरुषोत्त
म॥ ते जियो उपर कृपा करिने मनुष्याकृतिनुं धारण करे छे॥ त्यारे ते भगवान नो जे जे संबंध थायछे॥ ने ते भगवानने वि
षे नवधा भक्तिये करिने जे जे जीव जो डायछे॥ ते सर्वेनां कल्याण थायछे॥ ने मायाने तरिने भगवानना धामने पामेछे॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२॥

पणते विना जिवकोई का ले मायाने तरे नहिं ॥ ने जिवनुं कल्याण थाय नहिं ॥ माटे जीवनुं कल्याण तो प्रत्यक्ष भगवान्
मांजो डाय त्पारं थाय छे ॥ एस र्वै शास्त्रनो सिद्धांत छे ॥ अने अमारो पण एज सिद्धांत छे ॥ माटे तमारां मोटां भाग्य छे ॥
॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥
संवत् ॥ ११ ॥ अोगणिसैं ॥ २३ ॥ त्रे विसना आबण शुदि ॥ ४ ॥ चोथने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्री खंभात
मध्ये पटे जखु शा ज आशाराम ने घेर दक्षणा दा बारना घरमां विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे श्वेत वस्त्र धारण कृत्यां हतां ॥
ने पोताना मुखार्चिंदनी आगज साधु तथा हरिभक्तनी सभा भराई ने बैसिहती ॥ पछे श्रीहरिकृष्ण भगवान् बोल्या जे सां
भजो ॥ एक तमारा अतिहित नी चारता करिये ॥ जे जे भगवानना भक्त होय तेने भगवानने विषे प्रतिकरवी ते आत्मा
रूप थईने करवी पण देह रूप थईने न करवी ॥ केम के जेम कोईक मज मुन्नो भस्यो थको देवनी पूजा करेतो ॥ तेनी उपर
देव प्रसन्न थाय नहिं ॥ ने नाडी थोईने पूजा करेतो ते देव प्रसन्न थाय ॥ तेम पंच भूतनो विकार जे हाड मांस जोही नाडियोत्व-
चारो मपरुपाच आदिक महामजिन वस्तुनो भरे जो एवो जे देह ते रूप थईने भगवाननी भक्ति करे छे ॥ तेना उपर अतिदो
भगवान प्रसन्न थाता नथि ॥ माटे भगवान मां प्रतिकरवि ॥ तेतो आत्मारूप थईने करवी ॥ ते आत्मा केवो छे ॥ तोस्थ
ज सुक्ष्मने कारण ए नण देह अने जाग्रत स्वप्नने सुशुप्ति ए अण अवस्था ॥ ने रजत मने सत्त्व ए अण गुण तेथ कि आत्मा
नो रवो छे ॥ ने देहादिक सर्वे जड छे ॥ ने नाशवंत छे ॥ ने नरक रूप छे ॥ अने आत्मा छे तेतो अमेद छे ॥ अछेद छे ॥ अविना
सि छे ॥ स्वरूप छे ॥ तेने पोतानुं स्वरूप मानबुं ॥ पण मार्दक एवो जे पंच भूतनो देह तेने पोतानुं रूपमानबुं नहिं ॥
अने आत्मा छे ते पंच विषयने स्वरूप करिने स्वरूपी थाय एवो नथि ने ए तो पोते ज स्वरूप छे ॥ सबुं पोताना स्वरूपने जाणि
ने मार्दक जे पींड ब्रह्मांडादिक तेने नाशवंतने दुःखरूप जाणिने तेने विषे वैराग्य पाभिने तेनी वासनानां मूल उखाडिने
॥ ब्रह्मरूप थईने भगवान मां प्रतिकरवि ॥ तो तेना उपर भगवाननी कृपा थाय छे अने अमेवात करि ते वातने समजि

खंभात
सि०३

॥२॥

નેતે પ્રમાણે અમારે વિષેને અમારા સંતને વિષે દેત કરશે ॥ તો તે સાથે અમારે અરવંડ સંબંધ રહેશે ॥ અને અમારે પાતેના ઉપર
 અતિશોક પાથા છે ॥ પણ દેહરૂપ પદને જે અમારે વિષે દિત કરે છે ॥ તો તે અધિનાસી એવું જે અમારું ધામ ॥ તથા અધી-
 નાસી એવું જે અમારું સ્વરૂપ તેને નથિ પામતો ॥ તથા અલોકિક એવો જે અમારો મહિમા ॥ તથા અલોકીક એવું જે મારું
 સ્વરૂપ તે પણ દેહબુદ્ધિવાલાને જાણ્યામાં નથિ આવતું ॥ કેમકે દેહબુદ્ધિવાલો અતિશો ભગવાનનો મહિમા જાણે તો
 પુરુષ પ્રકૃતિ જેવા ભગવાનને જાણે ॥ અને દેહબુદ્ધિયે કરિને ભગવાનમાં પ્રીતિ કરે ॥ તો તે પ્રકૃતિ પુરુષના ધામને પામે
 ॥ પણ આત્મંતિક મોક્ષ જે અક્ષર ધામ તેને દેહબુદ્ધિવાલા પામતા નથી ॥ અને નિર્ધિકલ્પ નિશ્ચય પણ ભગવાનના સ્વરૂપનો
 દેહબુદ્ધિવાલાને થતો નથી ॥ માટે નિત્ય પ્રલય નિમિત્ત પ્રલય ॥ પ્રાકૃત પ્રલયને આત્મંતિક પ્રલય ॥ આચાર પ્રકારનો
 જ્ઞાન પ્રલય કરિને પછે પોતાના આત્માને ને અક્ષરને અભેદ પણે માનીને તે અક્ષરને વિષે ભગવાનની મૂર્તિને ધારિને પ્રતિ
 જોમદ્રષ્ટિ કરિને ભગવાન પ્રગટ જે પોતાને મહ્યા હોય તેને ધીષે પ્રતિકરવિ ॥ અને એવિરિતે સમજીને જે જે અમારે વિષે દેત
 કરશે ॥ તેને જ અમારો અરવંડ સંબંધ રહેશે ॥ અને એજ અમારો સાચો ભક્ત છે ॥ ને એકાંતિક ભક્ત છે ॥ અને એવાને દેશિ
 ને અમે અતિશો રાજી થઈ ચે છિયે ॥

॥ ઇતિ શ્રી સુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણ યનમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥ આગણિશો ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસના શ્રાવણ શુદ્ધિ ॥ ૫ ॥ પંચમીને

દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સ્વંભાત મધ્યે પટેલ આચારામરણ છોડાઈને ઘેર ઉત્તરાદાવારના ધરમાં હિંદો
 જાડપર ગાદિતકિયા નંરવાવિને ધિરાજ માન થયા હતા ॥ ને સર્વેક સંબલવલ્લ ધારણ કર્યાં હતાં ॥ ને પુષ્પનાં આભૂષણ ધા-
 રણ કર્યાં હતાં ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ચવની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતિ ॥ પછે મદશિષ-
 શકરે પ્રભુ પુછ્યું જે દે મહારાજ ॥ જીવને સંસાર વલગ્યો છે ॥ ને તેમાં જન્મ મરણના દુઃખને પામે છે ॥ તેથી કેમ સુકાય ॥
 ને જીવનું કલ્યાણ કેમ થાય તે કહો ॥ પછે માહા પ્રભુ જીવો લ્યા જે જીવનું કલ્યાણ તો સત્સંગે કરિને થાય છે ॥ ને સંસાર

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥३॥

थकिपणसत्संगेकरिनेमुकायछे॥नेजनममरणनादुरवदजिजायछे॥इयेतेसत्संगतेभुंतनेकहेछेजेसत्यएवाजे
भगवाननाएकांतिकनीरवासनीकपंचविषयनात्यागीसंततेनोमनक्रमवचनेसंगकरवो॥तेनुनामसत्संगछे॥मा
टेतेनोसत्संगनिरंतरकस्याकरवोअनेसर्वेसरवनाधामएवाजेभगवानतेनास्वरूपनोज्ञानेसहितनिश्चयकरवो॥वृ
थातेनाचरित्रनुंश्रवणकिरतननितेसत्पुरुषएवाजेसंततेनामुखधकिसांभल्युं॥नेतेमांनित्यनित्यनयोपेमराखवो
॥अनेसेवाआदिकनवधाभक्तिमहात्मेसहितनिष्कामभावेकरिनेकरवी॥कहेतांधर्मअर्थनेकामतेनीवासनानोत्य
गकरिनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेअर्थे॥भगवाननीप्रसन्नतानेअर्थे॥भगवाननीनवधाभक्तीकरवि॥तोतेनाअनंत
जनमनामाहापापहोय॥तेसर्वेभक्तिनेसत्संगरूपिअभिषेकरिनेबजिजायछे॥नेतेनेभगवाननाधामनिप्राप्तिपाय
छेमाटेआसमेतमनेजेसत्संगमल्योछे॥एवोसत्संगमलयोघणोजदुर्लभछे॥अनेजेबुंसत्संगेकरिनेजिवनुंरुंछा
यछे॥तेषुंतोजपतपव्रतादिकसाधनेकरिनेथनुंनथि॥अनेआवोसत्संगतोअनंतजन्मनासुभसंस्कारहोयछे॥
तेनेमलेछे॥अनेसर्वसाधननुंफलआवोसत्संगमलयोतेजछे॥अनेआजेवार्ताअमेकरीछे॥नेसर्वेराखनोरेहे
स्यछे॥केमकेपूर्वपणजेजेभगवाननापदनेपामिगयाछे॥तेपणआवेसत्संगेकरिनेपामिगयाछे॥अनेआजपण
जेजेभगवाननापदनेपामरो॥तेपणसत्संगेकरिनेपामरो॥माटेजेनेआजसत्संगमांप्रतितिउगवीछे॥कहेतांआ
धर्मानंदस्यामितथाअक्षरमुक्तानंदस्यामिनेविषेजेनेप्रीतिथईछे॥तेनाभाग्यनोपारनथि॥अनेतेतोसर्वेसा
धनननापारनेपामिरखाछे॥

॥इतिश्रीसुरवसिद्धांतसमाप्तः॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संबत्॥१९॥अोगणिसं॥२३॥त्रिविसनाआघणशुदी॥५॥पंचमीने

दिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीखंबातमध्येबवाडिबेचरभाईउत्तमभाईनेघेरउगमणादाबारनाचो
कमां विराजमानथयादता॥नेसर्वेश्वेतवत्प्रधारणकस्यां हतां॥नेसस्तकेसोनेरीपाघधारणकरिदति॥

खंबात
सि०५

॥३॥

नेपुष्पना आभूषण सर्वे श्रंगने विषे धारण कत्सां हतां ॥ नेपोताना मुरया विंदनी आगल साधु तथा धरा क हरि भक्त नी सभा
भराई ने बे गिहती ॥ पछे श्री हरि कृष्ण भगवान कृपा करि ने बोल्या जे ॥ आजियने शत्रु कोण छे ॥ तो काम को धजो भस्वा
दस्ते हने मान एछ शत्रु छे ॥ ते जीवने महा दुःख दे छे ॥ अने ते मां कामने जो भए बे जन्म धरावे छे ॥ अने स्वादने स्नेह ॥
एबे शत्रु जे ते हाड मांस नो लोचो ॥ एबो जे देह ते मां स्थिति करावे छे ॥ अने मानने को धए बे मृत्यु ना दुःखने पमाडे छे
॥ एबि रीते एछ शत्रु जिवने अनादिकाल ना दुःख देता आवे छे ॥ अने बारं बार जिवने जन्म मृत्यु ना दुःखने पमाडे छे
॥ ने तेणे करि ने जीव अती से संतापने पामे छे ॥ अने ते संताप थकि जीव पोतानि मेजे कोई काले छुटवाने समर्थ न थी थतो
॥ पछे धर्मानंद स्वामि ये पुछ्यु जे दे महाराज एछ शत्रु थकि जीव के ममूकाय ॥ त्यारे महा प्रभू जो बोल्या जे ॥ एछ श-
त्रु नां नाशना करनारा भगवान ने भगवान ना संत छे ॥ ते ज्यारे जिवने कृपा करि ने प्रगट मजे ॥ ने ते आत्माना स्वरू-
प नुं तथा परमात्माना स्वरूप नुं ज्ञान आपि ने ॥ अधर्म नो त्याग करावि ने दं द्वियो नियम मार खावे ॥ अने ज्ञाने करि ने
सूक्ष्म शरिराने कारण शरिरना विषय तेने बाजिनारवे छे ॥ त्यारे ज जीव जन्म मृत्यु ना दुःख थकि मुकाय छे ॥ प-
राजो को दूये एके दं द्विने मो कलि मेजे तो बिजी सर्वे दं द्वियो जीवने जरूर दुःख दे छे ॥ ॥ त्यां दृष्टांत छे ॥ ॥
जे मबीस कोसनो प्रवाह चाल्यो जतो होय ने ते मां छिद्र पडे नंतर तबंध करे तो पाणि ठेका
लो पुगे ॥ अने जो छिद्र पडे ने बंधन करे तो पाणि सर्वे बहारा अवर्ये जाय ॥ ने पाछु बंध कस्यु ॥ पाण बंध पाय नहि ॥ तेम
त्यागि ने तो सर्वे दं द्वियो नियम मां होय ॥ ते ज तागि नुं कल्याण थाय छे ॥ ने भगवाने ना धामने पामे छे ॥ अने जो एके दं द्वि
मो कलि मेजे तो तेनो बेग विषय उपर अति आकलां घिस कोसनो थाय छे ॥ के म के अज्ञानी जीवनी दं द्वियो नी वृत्ति
यो नो रवी नो रवी जती होय ॥ त्यारे तेनी वृत्ति मां चल होय नहि ॥ जे म अरधा कोश नो के पा कोसनो प्रवाह होय ॥ तेमा
तो कांई ये बेग होय नहि ॥ तेम अज्ञानी जीवनी वृत्ति यो तो फादे ली नो रवी नो रवी जती होय ॥ तेमां बेग होय नहि ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५॥

नेएनी वृत्तियोतो सदाय अएहोय ॥ तेनेकोई कहेतुंनथी ॥ अनेत्यागिनीदं द्विद्योनि यममांदोय ॥ माटेतेजो एकेदं द्विने
मोकलिमेलेतो तेमांवेग भरायछे ॥ तेजोनारदे त्यागिनो धर्म चुकिने कन्या नोदाथ जोयो त्यारे अष्टमन धर्दगुं ॥ अ
ने सौभरिये ने नदं द्विये करिने माछली माछ लानो संग जोयो तो अष्टबुद्धि धर्दगई ॥ अने सिंगिरुषिये जा एकर स-
नादं द्विये करिने रसचारव्यो तो योगधकि पड्यातो बिजा जिघनीशी गणाती ॥ माटे भगवानना भक्तनेता एबो
ठेराय करवो ॥ जे स्थिछे ते पापरूपछे ॥ नेजीघने बंधन कारिशत्रु छे ॥ माटे कोई शत्रुनो संग करनो नहिं ॥ अने ते विज
रीते ॥ लोभ स्वाद स्नेह मानने क्रोध एपांच दोषने पणाना बुरूपजाणिने तेनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना
संतनी आज्ञाप्रमाणे वरतरो तो तेना शत्रुनो तत्काल नाराधर्द जरो ॥ ने ब्रह्मरूपधर्दने उतिदेहे मुक्तथरो ॥ तेदे
दने मुकिने भागवतितनु ये करिने भगवानना धाम मारहेरो ॥ ने अरवंडु सरवने पामरो ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९

॥ आगणिसं ॥ २३ ॥ त्रैवि सना अषाढवदि ॥ १० ॥ दशमीने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीखंभात
मध्ये अवाडि पिता मरउत्तमरामने घेर गादित किये युक्तपलंग उपर विराजमान थयाहता ॥ अने किनरवापनो सर
वालने डगलिपेहे स्थाहता ॥ नेमस्तके सोनेरिपाय बांधिहती ॥ नेगुहारंगनो ॥ रेटोपेहे स्थाहता ॥ नेकसंबल
सेजुं केहे बांध्युहतुं ॥ ने एक खभे सेलुंनारव्युहतुं ॥ नेकठमां पुष्पनाहारपेहे स्थाहता ॥ अने गुलाबनापुष्पनाबाजु
बंधने गजराधारणक स्थाहता ॥ नेपाषमांतो राधारणक स्थाहता ॥ ने कानउपरगुछधारणक स्थाहता ॥ नेकंकुनो
चांदलोक स्थाहता ॥ नेपोताना मूर्याविंदनी आगज साधुतथादेशदेशनाहरिभक्तनी सभा भराईने बैठिहति ॥ पछे
श्रीहरिकृष्ण भगवान ॥ बो ज्यो जे तानी नाकरतां अज्ञानी नीदं द्वियो अतिरो विप्रीतभावे वरतेछे ॥ तेके विरीते व
रतेछे तो अज्ञानीने श्रीत्रे करिने उजडुं बंधनथायछे ॥ एबाशब्दने शांभलेछे ॥ नेत्यचाये करिने पोतानुं भुं

खंभात
सि० ६

॥ ५ ॥

હુંથાય એ સ્પર્શ કરે છે ॥ ને નાશી કાચે કરીને જીવને ગંધ લેતાં આવડતો નથી ॥ એવિરિતે અજ્ઞાની જીવની દશદ્વિયોને ચાર
 અંતઃકરણની વ્રતિયો વિપ્રિતભાવે થતે છે ને જીવને શત્રુની પેઠે દુઃખ દે છે ॥ અને જન્મ મરણના દુઃખને ભોગવાયે છે ॥ અને
 પરમેશ્વરે તો પોતાને ભક્તિયા સારુ જીવને દ્વિયો અંતઃકરણ કૃપા કરી સરજી આપ્યા છે ॥ તે ભગવાનનો મહા ઉપગાર તેને
 જીવ ભૂતિને પોતાના આત્માનું સ્વરૂપ ભૂતિને પહેલું સંગે કરીને ॥ દ્વિયોને વસથઈને પંચવિષયની આશક્તિ થે કરીને આ
 સંસારમાં ॥ જન્મ મૃત્યુને વારંવાર પામે છે ॥ તેમાં કેટલાક તો ગર્ભમાં માતાના ઉદરમાં દુઃખ થાય છે ॥ તથા જનમ સમા
 ના દુઃખ પણ કહ્યાં જાય એવાં નથી ॥ અને બાલ અવસ્થાનાં દુઃખ પણ અપાર છે ॥ અને જો બન અવસ્થામાં કામ લોભા
 દિક શત્રુ પણ જીવને અતિ દુઃખ દે છે ॥ અને અંત સમે પણ અનંત પ્રકારના રોગ પ્રગટ થાય છે ॥ તે સમે પણ જીવને મહા કષ્ટ પા
 ય છે ॥ તે કષ્ટો કોઈથી કહ્યાં જાય એવાં નથી ॥ તે દુઃખને તો એક ભગવાન વિના બીજો કોઈ ટાલવાને સમર્થ નથી ॥ જેમ કો
 ઈ એક પુરુષ બલવાન હોય ॥ તેને દશ વિસ પુરુષ ભેગા થઈને તે એક લાને ઘાલિને તેને રૂબમારિને તેના બલને ઘટાડિને
 લે છે ॥ પછે તે પુરુષ પુગવાને સમર્થ થતો નથી ॥ તેને તો કોઈક એ સર્વેને મારે એ સમર્થ રાજા હોય ॥ તે સહાય કરે ત્યારે તે દશ
 શત્રુ થકિ સુકાય તેમ એક લા પુરુષને ઠેકાણે તો આત્મા છે ॥ અને દ્વિયો અંતઃકરણ પંચભૂતને પંચવિષય તે તો આત્માને ઠે
 કાણે છે ॥ તેણે જીવને કામ ક્રોધ લોભાદિક શસ્ત્રે કરીને દૂર વિનાશ્યો છે ॥ મારે દ્વિયો અંતઃકરણને પુગવાને સમર્થ થતો ન
 થી ॥ એ તો રાજાને ઠેકાણે તો એક ભગવાન છે ॥ તે સુકાષવાને સમર્થ છે તે જીવને મલેને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ રૂપિ મહા બલ આ
 પે ॥ ત્યારે જીવ દ્વિયો રૂપી શત્રુનો પરાજિત કરીને ॥ અપાર સામ્રાજ્યને પામે છે ॥ ત્યારે જીવ બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના ધામ
 ને પામે છે ॥ મારે જેને પોતાના કલ્યાણનો રવપ હોય તેને તો પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા ભગવાનના આકાંતિક સાધુ તે થકિ જ્ઞાન
 ને પામિને દ્વિયો નિયમમાં કરીને અંતઃકરણને વશ કરીને ॥ એ સર્વે થકિ વૈરાગ્યને પામિને પોતાના આત્માને બ્રહ્મરૂપ
 માનીને ભગવાનનું ભજન કરે છે ॥ તે જ સાક્ષાત્ આત્યંતિક મોક્ષજે અક્ષર ધામ તેને પામે છે ॥ પણ તે વિના ભગવાનના

श्रीमुरख
सिद्धांत
॥५॥

धामने पामवानो बिजो उपाय नधि ॥ ते सृजे तो आज करो ने सृजे तो कोटि जुग के डे करो ॥ अने सृजे तो एक बार कहे करो
॥ ने सृजे तो लाख बार कह समजो ॥ पण ज्यारे त्यारे समज सो त्यारे मोक्ष थरो ॥ ॥ इति श्रीमुरख
सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसें ॥
२३ ॥ त्रैविंसना चै तरश्रुदि ॥ ४ ॥ चोथने दिवस महराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री खं भात मध्ये शरण छोड भाई मो
रलो दासने पेर दक्षणा दा बारना चो कमां गादि तं किया बिछायिने विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे सो ने रिचस्त्रधारण क
स्यां हतां ने पुष्पनां आभूषण शोभिर ह्यां हतां ॥ अने ललाटे ने विषे के नारनी अरचाने क कुनो चांद लोक स्यां हतो ॥ अने पो
ताना मूरवारिं दनी आगे लसाधु तथा देवा देवाना हरि भक्त नी सभा भराई ने बेठि हती ॥ पछे शरण छोड भाई मोरली
दास तथा बाई पारवति बाए बेजणे महराज नी पूजा चंदन तथा पुष्प तथा धूप दिपे करिने आरति उत्तारिने भेट सामग्री
मुकिने पगे लागीने हाथ जोडीने महराज ने क ह्मजे हे मारा आतमानुं कल्याण करजो ॥ पछे महराज बोल्या जे कल्याण तो
माया पर भगवान नो मनक्रम वचने समागम करवो ॥ एज कल्याण नो मारग छे ॥ ने ते बिना चौद लोक मां कांई मोक्ष नो मा
रग नथी ॥ ने देव ब्रह्मादिक ने पुरुष प्रकृति आदिक सृष्टि सर्ष लोक मां कामनीज यार्ता थाय छे ॥ पण मोक्ष नी यार्ता न-
थी ॥ मोक्ष तो प्रगट भगवान ने संगे करिने जथाय छे ॥ तथा तेना एकान्तिक साधु पंचविषय ना त्यागि तेनो समागम तेज अ
ति शोई लभ छे ॥ अने एयो सत्संग ज्यारे पोताने प्राप्त थाय त्यारे पोताना अति शो ज मोरां भाग्य समज बां ॥ अने तेनी ज्ञान बा
र्ता सो भजयामां अति शो ज श्रद्धा राख बि ॥ अने जेने श्रद्धानथी तेने तो सत्संग करवामां पण रिवोट जाय छे ॥ अने मोक्ष-
मां पण घणो फेर रहि जाय छे ॥ जे मसमुद्र ने विषे स्वात वर से छे ॥ त्यारे छिपो उपर आविने ते स्वातना बिंदु ने झी ले छे
तेमां जे अति शो उंचि उडिने ले छे ॥ ते अमूल्य मोति थाय छे ॥ ने जे थोडिक उडिने ले छे तेनुं मोति किंमत मां आवे एवु पां
चरो सात सें हजार बेइजार रुपैयां मुति थाय छे ॥ अने पाणि उपर पडि पडि झि ले छे ॥ तेनां तो खोरां फटकियो मो

खं भात
सिद्धांत
॥७॥

તીથાય છે ॥ તે તો દકાનાં ત્રણ સેંચયે ॥ તેમ પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના સંતની જ્ઞાનપાર્તી તે સ્યાત ના બિંદુ જે જીવ છે ॥
ને સંસાર રૂપી સમુદ્ર છે તેમાં મુમુક્ષુ જીવ છે ॥ તે છીપને ઠેકાણે છે ॥ તેમાં જે સ્વરે સ્વરી શ્રદ્ધા રાખિને જે અમારી ચાર્તી
સાંભલશે તે તો આ દેહે પ્રસરુપ થઈને અક્ષર ધામને પામેશે ॥ અને જે મધ્યમ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તે તો મોટા પ્રકૃતિ પુરુષ
ના લોક પીઠોરા પ્રધાન પુરુષના લોક તથા ચૈરાદ બ્રહ્માદિક દંદ્રાદિકના લોકને પામે છે ॥ અને કનિષ્ઠ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥
તે તો આ લોકમાં કોઈક મોટો ચક્ર સ્થિતિ રાજા થાય છે ॥ અને મધ્યમ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તે તો ત્રણ ચાર જન્મે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય
ને મહાત્મે સહિત ભગવાનની ભક્તિ સિદ્ધ કરિને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ અને કનિષ્ઠ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તે તો દેવ માને મનુ-
ષ્ય માં ઘણાક જન્મ ધરે છે ॥ ને જ્યારે ઉત્તમ સ્ત્રદ્ધાને પામે ત્યારે બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન મ-
લ્યા હોય ॥ તો પણ શ્રદ્ધામાં ઘણો કફેર રહે છે ॥ અને આ લોકમાં પણ બે પ્રકારની સ્થિતિ છે ॥ તેમાં એક જિવ સ્થિતિ છે ॥ ને
એક હશ્વર સ્થિતિ છે ॥ તેમાં જીવ સ્થિતિવાલા છે ॥ તે તો દેહ બુદ્ધિ વેવર્તે છે ॥ અને દેહના સગાં સંબંધિના તજાતું માતું ॥
તેમાં હર સ્વરૂપ કલાણ બ્રહ્મ ॥ તેમાં જીવક લેશને પામે છે ॥ ને ત્રિવિધિતાપમાં બલ્યા કરે છે ॥ કેમકે માઈક પદાર્થ છે
॥ તે તો સર્વેના સંવંત છે ॥ માટે નાશવંત પદાર્થમાં કોઈકાલે સ્થાય હોય જનહિ ॥ અને જે અંતરદ્રષ્ટિવાલા છે તે તો
કપરમેશ્વરને જ સત્ય માને છે ॥ અને પોતાને આત્મારૂપ માનીને દેહને મિથ્યા રહે છે ॥ અને જાતિવરણે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિ-
વૈશ્ય શુદ્ર તે પણ દેહ જન્મ્યા પછી માબાપે સમજાવ્યો જે આત્મારૂં નામ ॥ આત્મારૂં ઘર ॥ આત્મારૂં જાત ॥ આત્મારૂં ગામ ॥ આ-
ત્મારૂં સગાં ॥ આત્મારૂં કાકો ॥ આત્મારૂં બેહેન ॥ આત્મારૂં સ્ત્રી ॥ આત્મારૂં દિકા જે આ લોકના બેહેવારના બદલે તે તો ઉપરથી
માબાપે ચોટાડ્યા છે ॥ અને આત્મા તો ॥ અજન્મ્યા ॥ અરૂપ ॥ અધિના સિ છે ॥ અને જીવે ચાસનાયે કરિને જેટલા ચોરા
સીમાં જીવ છે ॥ તે સર્વેને પેટ જન્મ ધર્યા છે ॥ અને જિવે પુરુષના દેહ ધરિને સર્વે ચોરા સિમાં પોતાની સ્ત્રિયો કરિ છે ॥ અને
સ્ત્રિના દેહ ધરિને ચોરા સિમાં સર્વે જીવોને પોતાના ધણિ કહ્યા છે ॥ એવી રીતે અંતરદ્રષ્ટિવાલા સમજીને જેમ ચોરા સિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६ ॥

लारवजातना सगणने ह मणांनथी मानता ते मज आदेहना संबंधीने पण पोताना संबंधी मानतानथी ॥ अने पोते स्थूल
सूक्ष्मने कारण ॥ एवण देह धकि नोखोने सूध्य एवो जे आत्मा तेने पोतानु स्वरूप मानीने परमेश्वरे वरण आश्रमना धर्म के-
ह्या छे ॥ ते धर्म प्रमाणे रहिने परमेश्वरनु भजन स्मरण करे ॥ अने जे ए विरीते पोताना आत्मानो मोक्ष पाय ॥ ते वा उपाय मां
निरंतर वर त्या करे ॥ अने जक्त नां सख दुःख हर रव शो क हा एव दृढ ते समर्थ जाय ॥ के म के ए तो ईश्वरी ईछा इरो ते
मथशो ए म समजी ने दरख शो काविक नो धणी थतो नथी ॥ अने आजगत नां नारावंत पदार्थ ते पदार्थ संबंधि जे सख
ते पण नारावंत छे ॥ ते नी ईछान थी राख ता के म के आलोक नां सख छे ते तो ज्यारे त्यारे जरुर ना सर्थ ईजरो ॥ माटे परमे
श्वर ना भक्त ते माई क सख ने न थी ईछता ॥ ने भगवान ना भक्त तो अविनासी एवुं जे अक्षर धाम तथा अविनासी एवुं जे भग-
वान ना स्वरूप संबंधी सख तेने जई छे छे ॥ अने ते सख ते अति शो दुर्लभ छे ॥ पण आस मे आस त्संग मां जे ने जे ने प्रति-
ति आविछे ॥ तेने ए सख अति शो सगम छे ॥ के म के ते सख ना दाता आज प्रगट छे ॥ तेनी आज्ञा ये करीने ॥ अधर्म नो त्याग
करिने भगवान भजे ते तो आलोक मां पण सखिया थाय छे ॥ अने देह ने मुकिने ॥ भगवान ना धाम ने पा मे छे ॥ ने अपार सख
ने पा मे छे ॥ के म के जे ने प्रगट भगवान ने भगवान ना संत नो संबंध थाय छे ॥ ते ज ते सख ने पा मे छे अने पूर्व गोपि गोवा-
ल गो राजा भील तथा बांदरां ॥ तेने प्रगट भगवान नो संबंध थयो तो ते पण मोटि पदवी ने पा मिगया छे ॥ माटे प्रगट
भगवान ने भगवान ना संत नो संबंध थाय छे ॥ ते तो भगवान ना पारसद थईर ह्या छे अने ते ना मोक्ष मां पण कां ई जेना
मात्र अधुन नथी ॥ अने देह नु निमित होय त्यां सखि देह रहे छे ॥ अने ज्यारे देह ने मुके छे त्यारे ब्रह्म मय देह धराविने
भगवान ना धाम ने पमाडे छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय

नमोनमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥ अगणि सं ॥ २३ ॥ त्रेविसना भावण शुदि ॥ ६ ॥ छठ्यने दिवस महाराज श्री

हरिकृष्ण भगवान गाम श्रीखंभात मध्ये द्वा-रण छोड भाई मोर जिह्वा सने घेरइ क्षणा दा बार ना ओर डानी रवेश मां

खंभात
सि० ६

॥ ६ ॥

विराजमानथयाहता ॥ अने सर्वे कसंबलवस्त्रधारण कस्यां हता ॥ ने मुस्तके गुदारंगनी पाषाणं धीहती ॥ अने पुष्पनाहारधार
 कस्याहता ॥ ने फूलनगजराने बाजुबंध धारण कस्याहता ॥ अने पाषाणं तोरा जटकताहताने कानउपर गुलाबना पुष्पना
 गुच्छधारण कस्याहता ॥ ने ललाटेने विषे कंकुनो चांदलो कस्योह तो ॥ अने पोताना मुरवारिंदनी आग ल साधुतथादेवा-
 देशमाहरिभक्तनी मोरीसभाभराईने बेरिहति ॥ पछे सर्वे सभाप्रत्वे श्रीहरिकृष्ण महाराज कृपा करिने बोल्याजे ॥
 अमे आज वात करवुं ते वातने समजाय तो तेने कोई काले प्रगट भगवान नाचरित्रने विषे संषय थाय नहिं ॥ अने तेने भ-
 गवान नास्वरूपनो निश्चय देखे पण नहिं ॥ ते वात करिये छिये ॥ तेने स्मरत देईने सां भलो जे भगवान ना दिव्य स्वरूपने जा-
 णे छे तो तेने प्रगट भगवान नाचरित्र मां संषय थाय नहिं ॥ हवे भगवान नुं दीव्य स्वरूप के बुंछे ॥ तो आनेत्रे करिने देख्या मां
 आवे एबुं नथी ॥ अने याणिये करिने बरण्या मां आवे एबुं नथी ॥ अने त्वचा ये करिने स्पर्श कस्या मां आवे एबुं नथी ॥ अने
 नासिका ये करिने सूंघ्या मां आवे एबुं नथी ॥ ने पगे करिने त्यांजवाय एम नथी ॥ ने मनना संकल्प मां आवे एम नथी ॥
 ने चित्तना चिंतयन मां आवे एम नथी ॥ एविरिने माई कइंद्रियो अंतःकरणे करिने दिव्य स्वरूप नुं प्रमाण थाय एम नथी ॥
 त्यांश्रुति छे ॥ यतो वाचो न विरतं ते ॥ अप्राप्य मनसा च ह ॥ एबुं भगवान नुं स्वरूप इंद्रियो अंतःकर-
 ण थकि अगोचर कया छे ॥ अने तेज भगवान सर्व कारण छे ॥ सर्व आधार छे ॥ ने सर्व नियंता ॥ ने सर्वे परिमहाराजाधि-
 राज छे ॥ जे म आ लोक मां कोई क मोरो चक्रवर्ती राजा होय छे ते राजानी संपत्ती धन माज हाथी घोडा गामशेहेर प्रग-
 ण तेनी गणति थाय नहिं ॥ अने तेना गामनी पण गणती थाय नहिं ॥ ने ते ते गामना पटे ज पण अपार होय ॥ ने गामनी यस्ती
 सर्वे पटे लने कजे वेरो आपे ॥ ने पटे ल राजाने आपे ॥ अने पटे ल राजाने एम प्रार्थना करे जे तमे अमारे गाम पधारो ने अ-
 माराधि जे वितमारी चा करिथो ते वि करवुं ॥ ते म राजाने ठेकाणे तो भगवान पुरुषोत्तम पुरण ब्रह्म अक्षरा तित ॥
 दिव्य मूर्ति थका सदाय अक्षर धाम मां छे ॥ ने अनंत कोटि पार सदे बिटाणा थका ने अनंत रोश्वर्य ॥ अनंत शक्ति यो

શ્રીમુલ
સિદ્ધાંત
॥૭॥

ને અનંતરિવ્ય અલોકિક પ્રતાપે જુક્ત થકા વિરાજમાન છે ॥ અને પોતાના મંત્રજનને સદાય સ્વરૂપ આપે છે ॥ અને ॥
કર્તુમ કર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ છે ॥ અને અનંતકોટિ બ્રહ્માંડના અધિપતિ છે ॥ અને જે મરાજાને રોલિયાનો
આકર દોષ તેને ઠેકાણો તો અક્ષર છે ॥ ને પ્રગણાદિયાનને ઠેકાણો તો પ્રકૃતિ પુરુષ છે ॥ અને પટેલને ઠેકાણો તો બ્રહ્મા
વિષ્ણુને શિવ છે ॥ અને તે બ્રહ્માંડ બ્રહ્માંડ પ્રત્યે એક એક બ્રહ્મા વિષ્ણુને શિવ છે ॥ અને મનુસદૃષી પ્રજાપતિ દેવદેવ એ સર્વ
બ્રહ્મા વિષ્ણુને શિવને મજે છે ॥ અને બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવ છે ॥ તે સૂત્ર પ્રકૃતિ પુરુષને મજે છે ॥ ને પ્રકૃતિ પુરુષ અક્ષરને મજે છે
॥ અને અક્ષર બ્રહ્મા દ્વારે એ સર્વ ભગવાન પુરુષોત્તમને મજે છે ॥ ને ભગવાનની પ્રાર્થના કરે છે જે હે મહારાજ કૃપાકર્ષિ અ
મારા બ્રહ્માંડમાં પધારો ॥ નિદયા કરિને અમને દરશન દો ॥ પછે તે ભગવાન પુરુષોત્તમ કૃપા કરિને પોતાના અલોકિક પ્રતાપ
ને છુપાડિને જ્યાં જે બુંકારજત્યાં તે વાદેહ મુંધારણ કરે છે ॥ અને જે વાદેહ નુંધારણ કરે છે તે પ્રમાણે ચેષ્ટા કરે છે ॥ પણ વિ
જીરી તે નષિ કરતા ॥ અને જો દેવમાં દેહ નુંધારણ કરે તો દેવના જેવી ચેષ્ટા કરે છે ॥ અને મનુષ્ય દેહ ધારણ કરે ત્યારે મનુ
ષ્યના જેવી જ ચેષ્ટા કરે છે ॥ અને પશુમાં દેહ ધરે તો પશુના જેવી ચેષ્ટા કરે છે ॥ તે નર સિંહ અવતાર થયો ત્યારે સિંહના જેવી
ચેષ્ટા કરિને મહાકહાદિક નુંધારણ કરતું ત્યારે જલમાં જ ફસ્યાને મહાકહાના જેવી ચેષ્ટા કરિ અને મનુષ્યમાં ભગવાન દે
હ ધારણ કરે છે ત્યારે મનુષ્યના જેવી ચેષ્ટા કરે ને મનુષ્યના જેવી જ અવરદા બલ તેનું ભગવાન ધારણ કરે છે ॥ પણ અધિક
પણ નવરતે તે જો સતજુઠામાં દેહ નુંધારણ કરે તો સતજુઠાની આયુષ્ય પ્રમાણે દેહ રાખે ॥ અને સતજુઠાના મનુષ્ય જે મદેહ નિ
ક્રિયા કરે તેમ ભગવાન પણ દેહની ક્રિયા કરે ॥ અને ત્રેતાયુગમાં દેહ નુંધારણ ભગવાન કરે ત્યારે ત્રેતાયુગના મનુષ્યની પેઠે
જ સર્વ ક્રિયા બલ ને આયુષ્ય તે ધારણ કરે છે ॥ અને દ્વાપરમાં દેહ ધારણ કરે ત્યારે દ્વાપરના મનુષ્ય પ્રમાણે દેહ નુંબલ આયુષ્ય
ને ક્રિયા તે પ્રમાણે જ કરે છે અને કલિમાં દેહ ધારણ કરે છે ત્યારે કલિ પ્રમાણે આયુષ્ય ને કલિ પ્રમાણે બલ દોષ ને કલિના
મનુષ્યને જે મકામ ક્રોધ લોભ માન સ્વાદ સ્નેહ પક્ષપાત પારકું પોતાનું દોષ તેમ ભગવાન પોતાને વિશે જણાવે છે ॥ પણ

સ્વંભાત
સિંદ

॥૭॥

ભગવાનના એ સર્વે દિવ્ય ગુણ છે ॥ અને અનંત જીવના કલ્યાણને અર્થે છે પણ કિજા મનુષ્યની પેઠે કામ ક્રોધાદિક ભગવાનને
વિષે નહોય ॥ અને ભગવાનના સંબંધને જે જે પામે તેના પણ કામ ક્રોધ લોભાદિક સર્વે દોષ માત્ર જાણાય છે ॥ તે બ્રહ્મરૂપ થઈ-
જાય છે ॥ તેને દિવ્ય દ્રષ્ટિ વાળા એકાંતિક સાધુ જાણે છે ॥ તે કામ ભોગે કરિને ઘૂંજની ગોપિયો શ્રીકૃષ્ણ માં જોડાણિયો તો બ્ર-
હ્મરૂપ થઈને ભગવાનના ધામને પામિ ગઈ ॥ માટે કામ ભાવે સ્નેહ ભાવે લોભ ભાવે સ્વાદ ભાવે જે જે ભાવે ભગવાન માં જોડાય તો તે
સર્વે ॥ બ્રહ્મરૂપ થઈ જાય છે ને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ માટે ભગવાન તો મનુષ્ય જે બાજણાય છે ॥ અને દિવ્ય ભાવ જણાયે
તો કોઈ જિવ ભગવાનનું દર્શન કરવાને પણ સમૃથ થાય નહિ ને જો મનુષ્યના સંકલ્પ કે હેવામાંડે તો કોઈ મનુષ્ય પાસે મોપણ
રહે નહિ અને જો પોતાના એશ્વર્ય દેવાડે તો કોઈ સેવા કરવા પણ દુકડું આપિ શકે નહિ ॥ માટે ભગવાનને તો પોતાના દિવ્ય ગુણ
છે ॥ તેને છપાડવા પરજ નિરંતર દ્રષ્ટિ રહે છે ॥ અને હરે ક કોઈ કૌરજ માંડતા થઈ જાય તો પોતાને વિષે દિવ્ય ભાવ જણાઈ
આવે છે ॥ અને કોઈક સમે પોતાના ભક્તને કૃપા કરિને જણાય છે ॥ જેમ શ્રીકૃષ્ણે અર્જુનને વિશ્વરૂપ દેવાડ્યું ત્યારે તે અર્જુ-
ન જોવાને સમર્થ થયો નહિ ॥ ને આકુલ વ્યાકુલ થઈ ગયો ॥ માટે દિવ્ય સ્વપણે ભગવાન દેવાડે તો જિવને ઠિક ન પડે ॥ ને સ્વરૂ-
પ ન આવે ॥ અને કોઈને પ્રિતિ પણ ન પાય ॥ ને કોઈ જીવનું કલ્યાણ પણ થાય નહિ ॥ કેમ કે આ સૂચે ॥ તેને શાસ્ત્રમાં નારાયણ ક-
હાય છે ॥ પણ સૂર્યના દર્શન કરિને કોઈનું કલ્યાણ પતું નથી ॥ અને રામ કૃષ્ણ ભક પિલ દેવાદિક મનુષ્ય સ્વરૂપ ભગવાન તથા
નારદ સનકાદિક સાધુ તે તો મનુષ્ય જે બાજણાય છે ॥ અને તેમાં પ્રકાશ પણ કાંઈ દેવાતો નથી ॥ અને જો અંધારામાં બિઠા હોય ત્યારે
દિવો મશાલ હોય ત્યારે દર્શન થાય પણ તેના દર્શન થકી અનંત જીવનાં કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જે જે એ બંધને કરિને અધર્મનો
ત્યાગ કરિને ધર્મને માર્ગે ચાલે છે ॥ તે સર્વેના મોક્ષ થાય છે તથા જે જે નવધા ભક્તિયે કરિને એ મનુષ્ય મૂર્તિની સેવા કરે છે ॥
તે દિવ્યરૂપ થઈ જાય છે ॥ ને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ માટે દિવ્ય સ્વરૂપ મનુષ્ય સ્વરૂપ તે એક જ છે ॥ તે મનુષ્ય જે બાજણાય છે ॥
તે તો અનંત જીવોના કલ્યાણને અર્થે કૃપા કરિને જણાય છે ॥ પણ સદાય દિવ્ય રૂપ જ છે ॥ માટે દિવ્ય રૂપ ને મનુષ્ય રૂપ ને જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८॥

जाणोतो तेने को ईरिते भगवानना स्वरूपमां संषयथायनहिं ॥ अने सृजे एवा भगवान चरित्रकरे तोपणको ईरीते संषयथायन-
हिं ॥ ने एने भगवानना सर्वे चरित्रदिव्य जणाय ॥ अधिक अधिक भगवाननो महिमा जणातो जायने भगवानमां दिवसे दिवसे
स्नेहयथतो जायछे ॥ अने पोताना हृदामां प्रकाशपण दिवसे दिवसे अधिक थतो जाय छे ॥ माटे आविरीते दिव्य भायने मनुष्यभा-
वने जाण्याविना भगवानना स्वरूपनो निश्चयछे ॥ तोपणदेवाकालने जोगे करिने संषय थयाविनारहेनहिं ॥ माटे भगवानना भ-
क्तने आवात जरुर समजवानीछे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरि-

कृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितें ॥ २३ ॥ त्रेविसना आसो शुदि ॥ ५ ॥ पंचमीने दिवस महा-

राजश्री हरिकृष्ण भगवान गामश्री रवंभातमध्ये सोनी किलाभईने घेर उत्तरादा बारना ओरडामां हिंडा लाखाट उपर विरा-
जमान थयाहता ॥ अने सर्वे कसंबल बस्त्रधारण कस्याहता ॥ ने कंठने विषे पुष्पना दारधारण कस्याहता ॥ अने बेहाथने वि-
षे पुष्पना बाजुबंधने गजराधारण कस्याहता ॥ ने पाघमां तोराधारण कस्याहता ॥ ने बेकान उपर गुच्छधारण कस्याहता
॥ ने लजाटने विषे केसरनी आड करिहती ॥ अने पोताना मुखार्थि दनी आगज साधुतथा देवा देवाना हरिमक्तनी सभा भराईने वे-
ढिहति ॥ पछे माहाप्रभुजी कृपा करिने बोल्याजे भगवानना स्वरूपने जाणवुं घणुं दुर्लभछे ॥ एतो पंडे भगवानने भगवानना
निरवासनी कएकांतिक संत तेजेने समजायेत्यारे समजायछे ॥ ते समजवानीरीत कद्विये ते सांभलो ॥ जे जेमशे देरनो राजाछे
ते पणगरासियो कहेवायछे ॥ अने गामां गामोटी द्योय ते पणगरासियो कहेवाय ॥ ने दोरनो चारनारो ते पणगरासियो कहेवा-
य ॥ ने बाघरी पणगरासियो कहेवाय ॥ ने झापडो पणगरासियो कहेवायछे ॥ एदृष्टांतुं सिद्धांत एछे जे राजाने देकाणो तो सर्व
काय ॥ सर्वाधार एवा जे पुरुषोत्तम भगवान ते छे ॥ अने प्रकृति पुरुष पण भगवान कहेवायछे ॥ अने प्रधान पुरुष पण भग-
वान कहेवाय ॥ अने वैराट पण भगवान कहेवाय ॥ अने ब्रह्माधिष्णु ने शिचनुं पण धणिपणुं कहेवायछे ॥ तथा इंदुनं पण
धणिपणुं कहेवायछे ॥ ए सर्वे कत्या ते मां एक सर्वोपरि पुरुषोत्तम भगवानविना निजा अधिधामायात्मक अधिरियाग-

रवंभात
सि०९

॥८॥

રાસિયા છે ॥ ને સાચા ગરાસિયા ને સાચા ભગવાન તો એક જ પુરુષોત્તમ ભગવાન છે ॥ અને બિજા કત્યા તે તો જીવને આ વરણના
કરનારા છે ॥ ને જીવને પોતામાં જોડાવનારા છે ॥ તે જીવના ઢાંચુ છે ॥ ને સકામિ છે ॥ અને જે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના રાજાધિરાજ
વાજે પુરુષોત્તમ ભગવાન છે તે તો અતિ નોક્ર પાલું છે ॥ તે જીવની ઉપર દયા કરીને જીવને અવિધા માયાથી મુકાવવા સારું પોતે
થી ઉપર પધારે છે ॥ ત્યારે જે દૈવિ જીવ હોય તે તો સર્વે ભગવાનને આસરે આવે છે ॥ અને ચોરિ છિનાલિદારુ માટિ આદિક જે અવિ
ધા માયા ॥ તે નો ત્યાગ કરીને પરમેશ્વરનું ભજન સ્મરણ કરે છે ॥ પછે તેને દેશિને જે અવિધા માયાના જીવ છે તે અતિ નો દુઃરંધ્ર પામે
છે ॥ અને મુમુક્ષુને ભગવાનના મારગથી પાડવા સારું અનંત ઉપાય કરે છે ॥ અવિધા માયા છે ॥ તે પ્રથમ ગામના પટેલ માં તથા
બિજા ગામના મનુષ્ય માં તથા માબાપ માં માયા પ્રવેશ કરીને ભગવાનના મારગથી પાડવાના ઉપાય કરે છે ॥ પણ તે નો પાડ્યો
જો ન પડે તો નાતિલામાં અવિધા માયા પરવેસ કરે છે ॥ અને નાતિલા નો પાડ્યો ન પડે તો ॥ પછે સગા ભાઈ મા તથા સાસુ સસરો
તથા સ્ત્રિ છોકરાં તે માં પ્રવેશ કરે છે ॥ પણ તે નો પાડ્યો ન પડે તો પછે અવિધા માયા છે તે દાથ ઘસિને અતિ નો કલ્યાંત કરે છે
જે દ્વાય મારા દાથ માં થી ગયો ॥ માટે ભગવાનના રવરે રવરા મન્ત્ર હોય ને જેને પોતાના જીવાત્મા નો મોક્ષ કરવો હોય તેને તો પિંડ
ને બ્રહ્માંડ સર્વેને અવિધા માયારૂપ જાણીને સ્થૂળ સૂક્ષ્મને કારણે અણદેહ થકિ પોતાના આત્માને નોર્યો સમજીને તે આત્મા
ને વિષે પરમાત્મા એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના એકાંતિક વિષયના ત્યાગિ સંત તેને જ એક સાચા દ્વિતકારિ માનીને તેની
જ આજ્ઞા પ્રમાણે ચરતું ॥ જે મરાજની તિનો ભણે જો રાજા હોય તો પોતાના રાજ્યમાં પોતાના હુકમ પ્રમાણે સર્વેને ચર્તાવે છે ॥ પણ કો
ઈ નો દાખ્યો દબાતો નથી ॥ તેમાં રાજાને ઠેકાણે તો ભગવાનના મન્ત્ર છે ॥ તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકિ અથવા તે ભગવાનના એકાંતિક
ક સાધુ તે થકિ રાજનીતિ શિરવીને દસ દ્વિયો તથા ચાર અંતઃકરણ સર્વેને અધર્મનો મારગ ત્યાગ કરાવિને તે સર્વેને ભગવાન
ની સેવામાં જોડિ દે છે ॥ તે કાને કરીને ભગવાનની કથામાં મળે ॥ અને ને વેકારીને ભગવાનને સંતનાં દરશન કરે ને મોઢે કરીને ભ
ગવાનના જસ બોલે ॥ ને દાથે કરીને ભગવાનની સેવા કરે એથી તે દસ દ્વિયોને ચાર અંતઃકરણ સર્વેને ભગવાનની સેવામાં

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ९ ॥

जोडिदेते एविरिते त्यागिहोय ने ते भगवानमां द्रियो अंतःकरणजोडिदेते तेना अनंत जन्मनां पापबलिजायछे ने ब्रह्मरूपथायने भगवानना धामने पामेछे ॥ अने ग्रहस्थ होय ने ते पण इंद्रियो अंतःकरण भगवानमां जोडिदे तो ग्रहस्थनां पण पापसर्वे वली जायछे ॥ ने ब्रह्मरूपथ ईने अक्षरधामने पामेछे ॥ माटे जेने भगवानने प्रसन्नकरवा होय तेने तो पोताना वरणा श्रमना धर्ममार्हिने इंद्रियो नियममां करवां ॥ अने ज्ञाने करिने देह थकिनो रवो एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूपमानवुं ते आत्मा ब्राह्मण नपी क्षत्री नपी वैश्य नपी शुद्र नथिने आत्माने देशगाम नथी ॥ ने आत्मा तो असंगीछे ने देह तो डगसाने ठेकाणेछे अने सगां संबंधीना तजावदे-
शागामनाम ग्राम एसर्वे देह रुपिडगजानाछे ॥ पण आत्मानुं को ई नथी ॥ एविरिते आत्मनिष्ठा दृढ करिने अंतःकरण बस करवुं अने वैरागे करिने परमेश्वर बिना प्रकृतिनुं कार्य ॥ सर्वे नाशवंतने दुःखरूपजाणवुं ॥ अने महात्मे सहित भगवानमां अतिरो स्नेह करवो ॥ अने एविरिते धर्मज्ञान वैरागने भक्तितेने दृढ करिने भगवानने भजे ते तो भगवानना एकांतिक भक्त कहेवाय ॥ ने अन्य भक्त कहेवाय ने तेने ब्रह्मरूपजाणवा ॥ जेमशा करनुं नालील होय तेनो गोरो चोरलीने काचली सर्वे शा करनुं ने ते सर्वे खबाय पण ते मां त्याग भाग करवाजेवुं नथी ॥ ते मभगवानजीवोना कल्याणने अर्थे मनुष्य देहनुं धारण करेछे ते मनुष्य जे वाजणाय तो पण भगवानुं दिव्यसृष्टिछे ॥ पण भगवानना स्वरूपमां कां ई ये माई कभाष परबो नहि ॥ ने भगवानतो दिव्यरूप जछे ॥ अने ते मज धर्मज्ञान वैराग्यने महात्मे सहित भक्तिये जुक्त एवा जे एकांतिक साधु तथा एवा जे हरिभक्त सर्वे दिव्यरूप ॥ अने ते बिना सर्वे नभावंतछे ॥ अने एवा जे भगवानना एकांतिक भक्त ते देहमुकिने भगवानना धाममां जायछे ॥ त्यारे ब्रह्मादिक देव तथा वैराट् पुरुष तथा प्रधानपुरुष तथा सूक्ष्मप्रकृतिपुरुष एसर्वे जेम भगवानसारं भेद्य सामग्री लाबे ते मज एवा जे भगवानना एकांतिक भक्त ते सारुं पण भेद्य सामग्री लाबेछे ॥ अने ते भक्त भगवानना धाममां जायछे ॥ त्यारे अद्भुत आनंदने पामेछे ॥ ने सर्वो परिसरवने पामेछे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

मोक्षमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसं ॥ २३ ॥ त्रेविसना आसो शुदि ॥ ६ ॥ छत्रने दिवस महाराज श्रीहरि

स्वभात
सि० ९

॥ ९ ॥

ऋक्ष भगवानगमश्रीखंभातमध्ये ॥ शाश्वं बालाल रणछोडभाईनेघेर आथमणा बारना और डानी रवेस मांगा दित किषान रवा वि
ने विराजमान थया हता अने सर्वे स्वे तय स्रधारण क स्यां हता ॥ नेमस्तक उपर क सं बल पाष बांधी हती ने पुष्प नाओ भूक्षण धारण
क स्यां हता ॥ ने पोताना सुरया विंदनी आग लसाधु तथा देवा दे शना हरि भक्त नी सभा भराई ने बे दि हति पछे महा प्रभु जी नी आर्ति
धुन्य करि ने सर्वे सभा बेगी ॥ पछे भक्त बेहे चर ज क्षिमा से माहा राज ने प्रह्न पुष्पुं जे श्री कृष्ण भगवान अरजुन ने वस थया ॥
ते पुर्व जन्म नो को ई संस्कार हरी के आजन्म नो संस्कार ते गो करि ने वस थया हरी ॥ पछे श्री हरि ऋक्ष महाराज बोल्या जे सां
भलो ते नी पात करिये जे भगवान तो को ई ने वश थाय एवान थी ॥ ने एतो सदा य पूरण काम छे ॥ ने अरयंडानं द छे ॥ ते पोतानुं भा
सु करे एवा छे ॥ ते भगवान आपृथ्वी ने विषे ज्यारे ज्यारे अधर्म बुद्धि ने पामे छे अने धर्म नो लोप थाय छे त्यारे भगवान ना अवता
र थाय छे ॥ ते बे प्रकारे अवतार थाय छे ॥ ते मां रावण कुं भ करण कंस सि सपा लजरा संधहरण कंस आदिक राजा मां राक्षस प्रगट
थाय छे ॥ ते धर्म नो नाश करे छे ॥ अने साधु ने कष्ट आ पे छे तेना ना सने अर्थे भगवान ना अवतार राजा मां थाय छे ॥ अने काल नी
मी आदिक तथा अस्य स्थामा आदिक के टला क धर्म घात कि गुरु रुपे प्रगट थाय छे ॥ अने अधर्म नो सर्ग एवो जे काम लो भस्वा
द स्नेह मान मोह को धंद भ कपट छल असि या ईर्ष्या मत्सर ए आदिक जे अधर्म नो सर्ग ते प्रगट थाय छे ॥ त्यारे एकांतिक धर्म नो
नास करे छे ॥ ने धर्म तान वैराग भक्ति तेने कष्ट आ पे छे ॥ त्यारे भगवान नी अवतार थाय छे ॥ ते अधर्म ना सर्ग ने नास करवा सा
रुं तान रुपी आ स्रधारण करे छे ॥ ने अधर्म ना सर्ग ने तान रुपी आ स्ने करि ने कापि नारवे छे अने एकांतिक धर्म नुं स्थापन करे छे
ते भगवान जे जे समे अधर्म नो नास करवा सारुं प्रथवि उपर पधारे छे ॥ ते भगवाने जे जे संकल्प धाख्यो होय ते ते समे भ
गवान ना उपयोग मां जे जे आवे छे तेनी उपर भगवान प्रसन्न थाय छे ॥ ते ऋक्ष अवतार मां कंस जरा संध सी सपा लजरा जोध
न दु सासन करण अे आदिक महा दुष्ट हता ॥ तेने मारवा हता ते मां अरजुन उपयोग मां आय्यो ॥ माटे ते पोतानो संकल्प
सत्य करवा सारुं अरजुन ने वश थया ॥ अने अरजुन मां भगवाने प्रवेश क गी ने अस्तर नो नाश कख्यो ॥ अने अरजुन पाण

भगवानना भक्त होता ॥ ने अनंतजनमना अरजुनने सकृत् भेगाथया होता ॥ ते पोतानो संबंधकराविने अरजुननो मोक्षक सो ॥
त्यारे कोई कहे सो जे अरजुन भगवानना भक्त पूर्वना होय तो भगवाने अद्वार अध्यापिताना दुंकरा करवावे तो ए तो बिजाजीवो
नाक ज्या एने अर्थे कथा छे ॥ अने कलि मुक्तने पण भगवाननी ईछाविना पोतानी मेलेतान पायनहिं ॥ केम के एक भगवान ज
पोते स्वतंत्र छे ॥ अने बिजाजे पोताना भक्त छे ॥ तेने तो पोते भगवान जे टुंज एणवे ते टुंज एण शके ॥ पण पोताने जाणे जण
वाने कोई समर्थ नथी ॥ ते पण श्रीकृष्ण भगवाने अरजुनने कसुं छे जे हुं तो अनादि स्वतः सिद्ध छुं ॥ ने सर्वनो करता छुं ॥ अने अनं
त कोटि ब्रह्मांडनी उत्पत्तिने प्रलेते मारी ईछाये थाय छे ॥ अने सूर्य चंद्रमां सर्वे मां राज कथा थया छे ॥ अने तुं पण अनादि नो
छे ॥ पण तुंने तुं जाणतो नथी ॥ अने हुं तो तुंने पण जाणुं छुं ॥ अने सर्वे जीव प्राणिमात्रना अंतरने प्रकाशुं छुं ॥ माटे भगवानने
अर्थे जपत पद्यत दान तथा नवधा भक्ती तेनी सकाम भावे अनंतजनमना करता होय ॥ तेने भगवानपोतानो संबंधकराविने
पोताना स्वरूपनु तान आपिने तेनो मोक्ष करे छे ॥ तेनात्ममां कसुं छे जे ॥ ॥ अने कजन्म संसितस्त तो यांन्ता परांग
तिमाटे भगवानज्यारे ज्यारे पृथ्वी उपर पधारे छे ॥ त्यारे मुमुक्षु तथा मुक्त तेने भगवानजन्म धरावे छे ॥ अने ते द्वारे पोते जे जे
समे जे धासुं होय ते विसेवा भक्तजन पासे करावे छे ॥ ते रामा अवतारमां बांदरा ओपासे तथा हनुमानजी आदिक नलनी
जाबुवान सु ग्रिव आदिक पासे सेवा करा वि ॥ अने कृष्ण अवतारमां पांडवो पासे सेवा करा वि ॥ माटे ज्यारे ज्यारे भगवान-
नो अवतार थाय छे ॥ त्यारे भगवान भक्त पासे जे जे पोतानी आताये करिने सेवा करावे छे ॥ ते समे भक्ति रूप थाय छे ॥ ते भगवा
ने अरजुनने कसुं जे ॥ ॥ सर्व धर्मान परितज्य मामेकं ॥ ॥ ए श्लोकमां एम कसुं छे जे सर्व धर्मनो त्याग करिने ॥
माराचरणे पाय्य तो हुं तुंने सर्व पाप थकि मुक्ता विवा ने हुं कहुं एम कसुं ॥ एम अर्जुनने श्रीकृष्ण भगवाने कसुं पछे ते प्रमा-
णे अर्जुने निसंकथ ईने कसुं तो भगवान अरजुनने वरा थया ॥ माटे जे समो अरजुनने आब्यो होतो ॥ ते समो आज तुमारे
आब्यो छे ॥ ते समाने ओलखी लेवो ॥ ने भगवाननी जेम मस्ती होय तेम करुं ॥ अने पोते भगवानने वरा थाय तो भग-

वानपणपोताने वरा थायछे ॥ तेसाबधान थईनेपोतानसरुसारु आदेहेकरिने तो भगवाननीजसेवा करी ॥ नेजीवेछो क-
रां छिने अर्थे लोकनी मोटप्यने अर्थे घणा एकवरचकत्या छे ॥ अने तेनु फलपणाना राखंत छे ॥ अने भगवानने अर्थे तो कोई
क संस्कारी छे ते करे छे ॥ अने जेणे जेणे प्रगट भगवानने अर्थे कत्या छे ते तो अविनाशी थई गवाछे ॥ तेरा ह्मां पण लखा छे
॥ माटे मने वचने करमे करिने जे भगवान संबंधी सेवा थाय एज मनुष्य जन्म नो ला भे छे ॥ अने पोताना आत्माना मोक्षमां एर
लुंज काम आये छे ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

यनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ आगणिसं ॥ २३ ॥ त्रैविशना ॥ श्रावण शुद्धि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस माहाराज

श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीखंभातमध्ये स्त तार रणछोड भाईने घेरुगमणो बार घरनाचो कमां गादित कियानयाविने
ते उपर धिराज मान थाय हाता ॥ अने धोलो सरवालने अंगरखुं धारण कसुं हुतुं ॥ ने गुढारंगनी पाघ बांधी हती ॥ ने गुढारेटो
पेहे स्त्रो हतो ॥ ने केहे डे कसं बल से लुं बांधुं हुतुं ॥ ने पुष्पना आभूषण सर्वे अंगने विषे धारण कसुं हातां ॥ ने ललारने विषे
कं कुनो चांदलो कसुं हातो ॥ ने जमणा हाथने विषे रुमाल धारण कसुं हातो ॥ अने पोताना मुरचारिंदनी आगल साधुत
थादेश देशना हरि भक्तनी सभा भराईने बेठि हती ॥ पछे मद्रा प्रभुजी कृपा दृष्टिकरिने सर्वे सभा प्रत्ये बोल्याजे सर्वे राखने
सर्वे सत्पुरुष नो रह स्यते आज अमे वात करशुं ॥ ते वात समजाय तो कल्याणने अर्थे कांई बाकिस मज बुरं हे बुं नथी ॥ ते सर्वे
एका ग्रचित्ते करिने सां भलो ॥ जे माया माया कहें छे ॥ ते मायानुं शुरुप छे ॥ तो देहने विषे अहं बुद्धि ने देह संबंधी पदार्थने वि
षे ममत्व बुद्धि एज बायानुं रूप छे ॥ ते मायाने टालयी ते देहने विषे अहं बुद्धि के मटले ने पदार्थने विषे ममत्व बुद्धि के मटले
तो आत्माने ताने करिने देहने विषे अहं बुद्धि टले छे ॥ अने बैरागे करिने भगवानना महिमाये करिने पदार्थने विषे ममता बुद्धि
रलि जाय छे ॥ अने ज्यारे अहं ग्रंथाने ममत्व ग्रंथी रलित्यारे मायाने तरिरत्यो छे ॥ अने पूर्वे पण जे जे मोक्षने मारगे चाल्या छे
तेणे पण भगवानपासे प्रार्थना करिने एज मायुं छे ॥ जे देहने विषे अहं बुद्धि ने देह संबंधी पदार्थने विषे ममत्व बुद्धि एजे मा-

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૧॥

યા તેથકિરક્ષાકરજો ॥ અને તમારા ચરણાં વિંદને વિષે પ્રિતિથજો ॥ અને તમારે સેવાને વિષે મમત્વથજો ॥ અને તમારાં કાંતિ
ક સાધુ તેનો સંગદેજો ॥ ને તેને વિષે આત્મબુદ્ધિ થાઓ એમ પૂર્વે ભગવાનને ભક્તે ભગવાન પાસે માગ્યું છે ॥ મારે આજ પણ જેને
જેને પોતાના આત્માના મોક્ષની ઇચ્છા હોય તેને એવિરીતે જ ભગવાન પાસે માગવું ॥ અને જેને ભગવાનને ભગવાનના સાધુને વિષે
આત્મબુદ્ધિ થાય ત્યારે જ તેને દેહને વિષે થી અદંબુદ્ધિ રહે ॥ અને પદાર્થને વિષે થી મમતા રહે પણ તે વિના કોઈકાલે રહે નહીં
॥ અને ભગવાનને ભગવાનના જે સંત તેમાં આત્મબુદ્ધિ ક્યારે થાય તો ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યને ભક્તિ એ ચારવાનાં રૂઢ થાય ત્યારે ભગવાનને ભ
ગવાનના જનને વિષે આત્મબુદ્ધિ થાય છે ॥ હવે એ ચારનાં રૂપ કહે છે જે પ્રથમ ધર્મે કરિને તો હૃદયો અંતઃકરણને વિષયથકિ પાછા
વાલીને નિયમમાં કર્યા ॥ અને આત્માને વિચારે કરિને જેમ આજ ગતની તથા દેહની જેમ ઓત્પત્તિ છે ॥ તેને સારવ્યશાસ્ત્રને જ્ઞા
ને કરિને સર્વેનું ચાર પ્રકારના પ્રલય થકે કરિને સર્વેનું નિરાકરણ કરવું ॥ અને એક અક્ષરબ્રહ્મ એવા જે સત્ત્વીદને આનંદ
રૂપ જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનવું ॥ અને તે આત્માને વિષે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ તે સદાય સાકાર મૂર્તિ માનથકા ચિરા
જમાન છે ॥ અને તે જ ભગવાન પુરુષોત્તમ સર્વકારણ સર્વાધાર તે અક્ષરધામમાં રહ્યાથકા અનંત જીવોનાં કલ્યાણને અર્થે પ્રા
ટથાય છે ॥ તે ભગવાનની મૂર્તિને દ્વદશમાંધારીને તે મૂર્તિને વિષે એકાગ્રદ્વચિત્ત કરિને તેને વિષે જોડાઈ રહેવું ॥ અને જ્યારે એ ભ
ગવાનની મૂર્તિમાં જોડાણો ત્યારે તેનાં સર્વે સાધનસંપુર્ણ થઈ રહ્યાં છે ॥ અને જપતપવ્રતદાન એ સર્વેનું પણ એજ ફલ છે ॥ જે જ્ઞાન
પ્રલેકરિને આત્મારૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિમાં જોડાવું ॥ અને એવિરીતે ભગવાનની મૂર્તિમાં જોડાય છે ॥ ત્યારે નિરાકાર
રણો જે આત્મા તે ભગવાનના ધ્યાને કરિને બ્રહ્મમય દેહ બંધાય છે ॥ જેમ પારેયાનાં ઇંડામાં જલની રાકાર છે ॥ પણ તેને સાકાર
પારેયું સેવે છે ॥ તો તેનો આકાર બંધાઈને તે પારેયા જેવું થાય છે ॥ અને પારેયું ન સેવે તો ઇંડો રસપ્રધ્વીમાં લય થઈ જાય
તેમ ભગવાનની મૂર્તિમાં જોડાય ત્યારે જ સાકાર બ્રહ્મમય તનું બંધાપને ભગવાનના સાધર્મ્યપણાને પામે ॥ અને જો જ્ઞાનપ્રલ
ય કરિને ભગવાનની મૂર્તિમાં જોડાય તો બ્રહ્મસુશ્રીમાંલીન થાય છે તે પાછો કોઈકા જેની સરતો નથી ॥ જે મઈંડુ ફુલ્યું તેનું

સ્વંભાત
સિં ૧૧

पाछું पारेવું થાય નહિને ગર્ભમાં હોય ત્યાં સુધી પારેવું પયાની લાલ ચંદ્રને ગર્ભમાંથી બાહાર પણ તે પારેવાનો આધાર હોય તો સાકાર પા
 રેવું થાય છે ॥ તેમ જીવ પણ માયાને વિષે છે ॥ ત્યાં પણ ભગવાનનો આધાર છે ॥ કેમ કે દેહ ભગવાન સર્જિ આપે છે ॥ અને જ્ઞાન
 પણ ભગવાન થકિ જ પામે તો માયાને તરિને બ્રહ્મ મય દેહ બંધાઈને અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને જો પ્રત્યક્ષ સાકાર મૂર્તિ માન જે ભગ
 વાન તેના આસરા વિના જ્ઞાન પ્રલેકરિને કહે છે જે હું બ્રહ્મ છું ॥ તે તો બ્રહ્મના પ્રકારમાં લીન થઈ જાય છે ॥ મારે સત્યુરુષનો સમાગમ
 કરિને સુધુ પાસના પામિને જો ભગવાનને વિષે જોડાય તો આસમે અહં મમત્વરૂપ માયાને તરવી તે કાંઈ કઠણ નથી ॥ તેમ પ્રગટ ભ-
 ગવાનનો આસરો એ તો નાચમાં બેસિને સમુદ્ર તરિવો એવું સુગમ છે ॥ અને પરીક્ષણે ભગવાન ભજવા તે તો જેમ બાહુ બલે કરિને
 સમુદ્ર તરવો તે કોઈ કાલે તરાય નહિને વચમાં પ્રાણ જાય ॥ તેમ પ્રગટ મુકિને પ્રોક્ષ ભગવાનને ભજે છે તેનું કલ્યાણ થતું નથી ॥ કેમ-
 કે પ્રોક્ષણે તો અસત્ પુરુષ રહે છે ॥ તે તો ઝડા વિષયને ચાલે ચડાવે છે ॥ મારે મનુષ્ય દેહ તે તો ઘટા જાય છે ॥ ને સંસાર રૂપી સમુ-
 દ્રમાં જન્મ મૃત્યુને ચોરાસીમાં જાય છે ॥ મારે જ્યારે ત્યારે પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના એકાંતિક નિરવાસનીક સંત તે મલે ને તેના-
 સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય ને તે ભગવાનની મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું ॥ તેણે કરિને માયા તરવી ॥ તે કાંઈ કઠણ નથી ॥ એ સર્વે જ્ઞા સ્વનો સિદ્ધાંત
 છે ॥ ને અમારો પણ એજ સિદ્ધાંત છે ॥

॥ ઈતિ શ્રી સુરવસી દ્વાંત સમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રી હરિ ક્ર

ષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ આગણિ સેં ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસના શ્રાવણ વદ ॥ ૧૦ ॥ દસમીને દિવસ મહારાજ શ્રી

હરિ ક્રુષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રવંભાત મધ્યે સુતાર લલ્લમીરામ દેવ ચંદને ઘેરુગમણે બારણે ઓરડાની આગળ ચોકમાં ગાદિ તકિ
 યા બિહાવિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે કસંબલ ચત્રધારણ કર્યાં હતાં ॥ અને પુષ્પના દારકંબમાં ધારણ કર્યા હતા
 ને પાદમાં તો રાલટકતા હતા ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિની આગળ સાધુતથા ધણાક હરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે
 સંધ્યા આર્તિ થયા પછે ॥ મહા પ્રભુ જી બોલ્યા જે આજ ગતમાં ચાર પ્રકારના જીવ છે તે કિયા ॥ તો પામર વિષયી સુમુશુને મુક્ત
 તેનાં લક્ષણ કહિયે તે સાં મલો ॥ જે જે પામર છે તેને તો આહાર મૈધૂન નિંદ્રાને ભય તેમાં જ મૂંઢપણે भरપૂર હોય ॥ અને જે વિષય

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२॥

छे॥ तेतो पंचविषयने भोगये पण शास्त्रनी मरजादा मां रहिने भोगये ॥ अने लोकनी लाज मोटम्य किर्ति वधारवानी ईछा बरते ॥ अने
जे मुमुक्षु छे तेने तो आस्तिक पणुं होयने अधर्म धी डुरिने चाले ॥ अने धर्म मां दृढ रहेने सत्शास्त्रनो विस्था सारये ॥ अने एका-
दशी आदिक घत उपवास करे ॥ अने विषय मो त्याग करवोगमेने विषयना त्यागी जे साधु तेनो समागम करे ॥ अने तिर्थे जवुं
॥ तथा भगवानने दरशने जवुं ते मां त्वद्वा होय ॥ अने बलि एम विचार करे जे जन्म मरणनो दुःख थकि मुकाषे एवा सत्पुरुषने
खोल्या करे ॥ एमु मुक्षुना लक्षण कखा ॥ अने जे मुक्त होय तेने तो आसंसारनां सुख गमे जनहिं ॥ अने प्रारब्ध कर्मने जोगे संसा-
रमारो होय तो पण उदास थको रहै ॥ तेने संसार गमे नहिं ॥ अने धर्म ज्ञान वैरागने भक्ति तेने दृढ राखे पण कोई काजे दुगे नहिं
॥ अने प्रगट भगवानने श्रवणे सांभले तो ततकाल जगतना अनंत बंधनने तो छिने तथा मत्तपंथना बंधनने तो छिने प्रगट भगवान
पासे जई भुगे ॥ पण कोईनो रोक्यो रोकयनहिं तेने मुक्त जाणयो ॥ अने एचार प्रकारना जीवोनां लक्षण कखां ॥ ते मां पावने
विषई ते तो भगवानने मार्गे चाले जनहिं ॥ अने जो कोई करी ते लोभे लालचे करिने सत्संग थाय तो पण भालना कुबाजे बाधा-
य ॥ ते भालना कुबामां उपर पाणी मीतुं ने उंडुर बोदे तो खारुं झेर पाणि नीसरे ते मविषईने पासर जीव सत्संगी पया होय ॥
ने तेना गमता प्रमाणे विषय भोगयचा देखे त्यां सुधितो सत्संगी रहै पण जो विषयनु खंडन करिये तो भालना कुबानी पेठे ॥ तर
तहे देखी खारु पाणि आविजायने अधर्मने मार्ग चालेने सत्पुरुषनो द्रोह करे ॥ अने जे मुक्तने मुमुक्षु छे तेने तो भगवानना बिना
कुं कांई गमे जनहिं ॥ अने भगवानने सुजे एवा भिडा मां छे तो पण कोईरी से पाछापडे नहिं ॥ अने ते तो काने करिने भगवानना
जस सांभलीने जपरम आनंदने पांमे ॥ अने त्वचाये करिने भगवाननो स्पर्श करिने जस खमाने ॥ अने नेत्रे करिने भगवानना द-
सने करिने जस तृप्त थाय ॥ अने जीभ्याये करिने भगवाननी प्रसादितथा भगवानना जस गाईने सुख माने ॥ एविरी ते दस इंद्रि-
यांने चार अंतःकरण तेणे करिने भगवान मां जोडाय पण भगवानना बिना बिजे क्यांई ये लोभाय जनहिं ॥ अने पावने विष-
ई ते तो इंद्रिना जे माई कपंच विषय ते मां लोप होय अने तेने कोईरी तनो नियम होय नहिं ॥ मारे जेने भगवान भजवा होय ॥

रवंभात
सि० १२

॥१२॥

तेने पामरने विषई जीवना संगनो त्याग करिने मु मुक्षुने मुक्त तेनो संग करिने पोताना आत्मानुं काम सभारी जेयुं ॥ अने आसमे
तो आसने मन अर्पण करे तो ते पामर होय तथा विषई होय तेनुं पण साक्षात्कार कल्याण पाय ॥ ने आने आ देहे पामर पणुं
वेणी विषई पणुं मदिने अक्षर रूप पईने अक्षर धामने पामे ॥ माटे जेने आसमे आसत संगमा प्रतिति आधी छे ॥ तेना भाग्यनो पार
नथी ॥

॥ इति श्री सुरष सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संघत ॥ १९ ॥ ओगणिते ॥ २३ ॥ त्रेविसना आयण वदि ॥ ११ ॥ एकादशने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री रव-
घात मध्ये ॥ द्वा नाथा भाइ गबडनी बडु दिवाली बाने घेर दसणा देबारना आगज चोक मांदो जीया उपर चिराज मान थया हता
ने श्वेत हरिकोरी पोतियुं पेदे त्पुं हतु ॥ ने श्वेत अंगार पणुं पेदे त्पुं हतु ॥ ने गुजा बिकोरा जो श्वेत रवे शरष भे नारव्यो हतो ॥ ने मस्त
के कसंबल तारा जो फेरो बांध्यो हतो ॥ ने कंद मांगुजा बनावार पेदे त्याहता ॥ ने कान उपर गुजा बनावुष्य नागुच्छ धारण क
त्याहता ॥ ने कुंकुनो चांद जो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चिंदनी आगज साधु तथा देश देशाना हरि भक्तनी सभा भराईने
बेसिद्धति ॥ पछे महा प्रभु जी बोल्या जे जगत मां मनुष्य एम कहें छे जे पोतानो धर्म मे जीने पर धर्मनुं आचरण न करबुं ॥ ते पर
धर्म ते भुं तेने कहिये ते सांभलो ॥ जे आ जगत अण गुण थकि उत्पन्न थयुं छे ॥ ते मां रजो गुण तीद स इंद्रियो अने तमो गुणना
पंच भूत ने पंच विषय अने सत्व गुणनां चार अंतःकरण ने चौद देवता ए बिरी ते नण गुणात्मक विश्व छे ॥ अने आत्मा छे ॥
ते तो जे मदेह मां चो विसतत्व छे ॥ ते म पंच विसमो जिवात्मा छे ॥ ते पोतानुं रूप छे ॥ ने देह नो प्रकाशक छे ॥ ने जाण नारो छे ॥
ने ज्ञान रूप छे ॥ ने हृदय ने विषेर ह्यो थको सरय दुःख मान अपमान हर खशीकादिक ए सर्वे नो कर नारो दृष्टा छे ॥ अने व
ली ते आत्मा केवो छे ॥ तो सरयरूप छे ॥ ने देह तो दुःख रूप छे ॥ अने आत्मा छे ते तो अविनासि छे ॥ ने देह छे ते तो नाशवंत
छे ॥ माटे आत्माने ने देह ने घणो ज बिरुद्ध भाव छे ॥ ते आत्मा जे पोतानुं स्वरूप तेने भुजीने ने ना सयंत जे देह ते ना सरय
सारुं जे कांई क्रिया करे छे ते सर्व पर धर्म छे ॥ अने स्थूल सूक्ष्म ने कारण ए अण देह अने जाग्रत स्वप्न ने सपुप्ति ए त्रण

અવસ્થા તેને જ્ઞાન પ્રલયે કરિને પછે શુદ્ધ સ્વરૂપ ઇયોજે આત્મા અક્ષર પ્રસ્ય ॥ તે રૂપ ધર્મને પરમાત્મા ઇયાજે પુરુષોત્તમ ભગવાન તે
નું ભજન સ્મરણ ધ્યાન પુજન વંદનાદિક જે જો મોક્ષને અર્થે કરવું ॥ તે પોતાનો ધર્મ છે ॥ મારે જે ભગવાનના ભક્ત હોય તેને તો આ પ્ર
કૃતિનું કાર્ય જે પિંડને પ્રસ્યાંડ તે સર્વેનું પ્રમાણ કરવું ॥ અને માઈક સ્વરૂપ છે તે સર્વેને તપાસિ જોયાજે ॥ આમા આત્માને સું સ્વરૂપ
કરે ॥ તેનું પ્રમાણ કરિને જોવું ॥ પછે ના સંવંત ને દુઃખ રૂપ ઇયું જે માઈક સ્વરૂપ તેનો ત્યાગ કરિને અધિનાસી ॥ એવું જે ભગવા
ન સંબંધી સ્વરૂપ તેને જ પામવાની ઈચ્છા રાખ્યાજે ॥ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને દેહાદિક ના ભાવ જે વિષે યાચાતી તે થકિ મુકા વેને આ
ત્માનો સાક્ષાત મોક્ષ કરે તે જ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને વિષય ભોગ પતા હોય ॥ ને તે બાપ દાદાનો ધર્મ કહેવાતો હોય તો પણ તે પ
ર ધર્મ છે ॥ ત્યારે કહેજો જે બાપ દાદાનો ધર્મ કેમ મુકાય તો જીવના બાપ દાદા તો ભગવાન ને ભગવાનના આકાંતિક સાધુ જે નાર
દસન કાદિ શુભ જીજડ ભરત તે છે ॥ અને બિજા તો દેહના બાપ દાદા છે તે તો ચોરા સિમી અનંત બાપ દાદા કહ્યા છે ॥ તે કયા બાપ
દાદાનો ધર્મ પાલવો ॥ અને દેહનો સંબંધ તો મિથ્યા છે ॥ મારે તે દેહનો ધર્મ તે પોતાનો ધર્મ નથી ॥ અને પંચ વિષય થી મુકા વિ
ને આત્માનો મોક્ષ કરે તે જ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને જે અધર્મને માર્ગે ચાલે છે તે તો મદાપાપિયા છે ॥ ને મદાદુષ્ટ છે ॥ ને પરમેશ્વ
રના દ્રોહિ છે ॥ કેમ કે પરમેશ્વરની આજ્ઞાને લોપીને અથલે માર્ગે ચાલે છે ॥ અને વેદમું વરણાશ્રમના ધર્મ બાંધેલા છે ॥ તે પણ પર
મેશ્વરના બાંધેલા છે ॥ તે પણ પરમેશ્વરના કચનને લોપે છે તે તો પરમેશ્વરના દ્રોહિ કહેવાય તે તો અતિ દોષ રાખે પામે છે ॥
અને જે પરસ્ત્રિના સંગના કરનારા છે ॥ તેને તો જમદુત અતિશો લોહાની સ્ત્રિની કરિને બાથ ભરાવે છે ॥ એવી રીતે અધર્મની
જમદુત અતિશો કષ્ટ આપે છે ॥ ને મદાચી સોનાર છે ॥ મારે જે દૈવિ જિવ હોય ॥ ને જેને પોતાના આત્માનું રૂઢું કરવું
હોય તેને તો અધર્મનો ત્યાગ કરિને પરમેશ્વરની આજ્ઞા પ્રમાણે ચરતું તે જ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને જે જે પરમેશ્વરની આજ્ઞા
પ્રમાણે વરત્યા છે ॥ તે જ સ્વરૂપને પામ્યા છે ॥ અને જે જે પરમેશ્વરની આજ્ઞા લોપીને અધર્મને માર્ગે ચાલ્યા છે ॥ તે જમદુઃખ
વે પામ્યા છે ॥ મારે આવાર્તા એક વાર કહે સમજો કે લાચ વાર કહે સમજો ॥ કે આજ સમજો ॥ કે લાચ વાર કહે સમ-

जो ॥ ने ज्यारे अधर्मनो मारग मुकीने धर्मने मारगे चालो त्यारे ज ॥ खय थरो ॥ ने त्यारे ज आत्मानो मोक्ष पत्रो ॥ पण ते विना को ई का
जे कर थाय नहिं ॥ मारे धर्म मार दिने भगवान भजवा ॥ ने विषय नी घासना मुकवी ॥ एज पोतानो धर्म छे ॥ ने विषय भोग ब्या
एज पर धर्म छे ॥ एसर्वे शास्त्रनो सिद्धांत छे ॥

श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत ॥ १९१॥ अगणिते ॥ २३॥

॥ ईति श्री मुखसी दुर्गा तसमाप्तः ॥

दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री खं बात मध्ये परे लखु शास्त्र आशारामने धैर दक्षणादा धारना और डाना
चोक मां बिराजमान थया हता ॥ अने कि नायापनो कर बालने डगली धारण कर्यां हता ॥ ने गुदो रेटो पे हेत्यो हतो ने सोनेरी
पाषां पीडुतीने कस्तूर बल से जुं एक के डे बांध्युं हतुं ॥ ने एक से खुं खभे नारख्युं हतुं ॥ अने ललाटने विषे कै शरानी अर-
चा करिने कंकुनो चांद लोकरा हतो ॥ अने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा देशा देशाना हरि भक्तनी सभा भरा-
ईने बेठि हति ॥ पछे श्री हरिकृष्ण महाप्रभु जी बो ज्यजे एक वार्ता करिये ते सर्वे सांभ लोजे ब्राह्मण थपुं तेवो करण छे
॥ के म के ज्यारे जन्मने पामे छे ॥ त्यारे चारे वरण सर र्यां छे ॥ के मजे सर्वे जन्मे त्यारे आ भड छे रलागे छे ॥ पण कां ई बिजा
वरणने लागेने ब्राह्मणने नलागे एमन थी मारे जन्मे त्यारे तो शुद्ध के देवाय ॥ अने ज्यारे संस्कार ते पामे त्यारे द्विज थाय छे
ते संस्कार तो चारे वरणने फ ह्या छे ॥ अने वेद भणो त्यारे विप्र के देवाय ॥ अने आत्मा परमात्माने जाणे त्यारे ब्राह्मण थाय छे
के हेता ब्रह्म रूप ईने पर ब्रह्म पुरुषोत्तम एवा जे भगवान तेने साक्षात्कार पामे ॥ तेने ब्राह्मण जाणवा ॥ ते उपर श्लोक छे
जे ॥

॥ जनमना जायते शुद्ध संस्कार द्विज युचते वेदाभ्यासे भवे विप्र ब्रह्म जानाति ब्राह्मण ॥

॥ एबिरी

ते साक्षात् प्रत्यक्ष भगवानने माहात्मे सहित ओज खिने तेनुं भजन करे ते जसुद्ध ब्राह्मण छे ॥ हवे ते भगवाननुं महा-
त्मके मस मजबुं तो जे नी राखि प्रथी अधर रहि छे ने डोलायी डोले छे ने जे नी सक्ति मोया छे ॥ ने जे भगवानना वर साव्या
मेश्वर से छे ॥ अने जे नी आजाये करिने औसदियो रतुने पामीने फले छे ॥ ने समुद्र पाल विनानो मरुता दान थि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४॥

लोपतो॥नेजेनीशक्ति काजछे॥नेजेनीशक्ति मायाछे॥नेनीशक्ति पुरुषछे॥नेनीशक्ति अक्षरछे॥एआदिक अनंतशक्ति
यो॥नेअनंत ऐश्वर्य युक्त एवासर्वकारणजे भगवान ते कृपा करि आज अनंत जीवोनां कल्याण करया सारु मनुष्यजे
बाधुईने स्वरूप आपेछे॥अने ए म समज युंजे मारा भाग्यनो पारनधी नेहुं तो कृतारथ थयो छुं॥अने मारा जे पतप सर्व पूरा
धई रह्यो छे॥अने हवे मारे काई करवुं रह्युं नधी॥ए म समजीने प्रगट भगवान नो आशरो दृढ राख्यो॥तो ते सर्वेशास्त्रने भाणी
रह्यो छे॥ने सर्वेशास्त्रना अर्थने पण जाणिरह्यो छे॥अने ए धिरी ते प्रत्यक्ष भगवानने नओल खेने जपतप वृतादिक अनंत साध
न करे॥ते ए करिने कल्याण पतुं नधी॥कल्याण तो प्रत्यक्ष भगवानना आशराव ते थायछे॥ते गीता मांक हुं छे॥
जे॥॥दैवि देवी गुण मयि माया दुरतया॥॥ए श्रु को कर्मापण पूर्व कहुं एज अर्थ छे॥मादे आसमे आ भरत
खंड नामनुष्यना भाग्यनो पारनधी॥अने पूर्व जे जे गोपिगोबाल ने जोग बन्धो हु तो तेथी आज त मारो कोटि गणो जोग बन्धो छे
॥केमके आस मानी जे घात छे॥ते तो अलो कि कछे॥ते मर्मने तो अमारा खरे खरा एकांतिक भक्त छे ते जाणो छे॥पण बास्य
दृष्टि बालाने समज्या मां आये नहिं॥अने पूर्व पण जे जे भगवानना अवतार थपा छे॥तेने पण बास्य दृष्टि बाला जे लोक बेचार
मा बुद्धि बाजा तेने ओलरणा मां नधी आवता॥ए तो जेने अनंत जन्मनां सकत उदेथा॥तेने ज प्रत्यक्ष भगवान ओलखाय
छे॥अने ते ज अर्धमनो त्याग करिने प्रगट भगवाननो आशरो करे छे ने तेनां ज भगवान कल्याण करे छे॥ने तेनां ज शास्त्र मां
नाम लखाय छे॥॥इति ति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः॥॥श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥
॥संचत्॥११॥ओगणितें॥२३॥त्रेधिसना श्रावण यदि॥१२॥द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरि
कृष्ण भगवान गाम श्रीखैबात मध्ये परे लकुबेर तथा दरगोबनने बेर आध मणा बारनाचो कमां बिराज मान थया हुता॥
अने सर्वेश्वेत वस्त्रधारण कत्था हुता॥ने मस्तके कसं बल फें दो बां प्यो हुतो॥ने कंठ मां गुलाबना पुष्पना हार पेदे त्या हुता
॥ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा हरिभक्तनी सभाभराईने वेगिहती पछे गाम सरबईना भक्त दुदाभाईये प्रसन्न

खं बात
सिद्धांत
॥१४॥

॥१४॥

પુછુંજેદે મહારાજ આપૃથી છે ॥ તેશને આધારે રહિ છે ॥ અને ભગવાનનું ધામ કેવું છે ॥ ને કેને આધારે રહ્યું છે ॥ તે કહો ॥ પછે મહા
 પ્રભુજી બોલ્યાં જે એવા ત છે તે તો અજો કી કહે ॥ તેજે માઈક દ્રષ્ટિવાલા છે તેને સમજ્યામાં આપતિ નથી ॥ અને જેને સાક્ષાત્કાર
 ભગવાનનો સંબંધ થયો છે ॥ ને તે થકિ જ્ઞાન પામિને દિવ્ય દ્રષ્ટિ જેની થઈ છે ॥ તેને અમે પાત કહિ શું ॥ તેને સાક્ષાત્કાર જ્ઞાને કરિ
 ને દેશો ॥ તેવા ત કહિયે તે સાંભળો જે આપૃથી છે ॥ તેજ ખત માંથી થયું છે ॥ ને તે પ્રધ્વીને જલનો આધાર છે ॥ અને જલ છે
 તે અગ્નિ થકિ થયું છે ॥ ને તે જલને અગ્નીનો આધાર છે ॥ અને અગ્ની છે તે વાયુ માંથી થયો છે ને તે અગ્નિને વાયુનો આધાર છે ॥ અને વાયુ
 છે તે આકાશ માંથી થયો ને તે વાયુને આકાશનો આધાર છે ॥ અને આકાશ અહંકાર માંથી થયો છે ॥ મારે આકાશને અહંકારનો
 આધાર છે ॥ અને અહંકાર છે તે મહત્ત્વ માંથી થયો છે ॥ ને તે અહંકારને મહત્ત્વનો આધાર છે ॥ અને મહત્ત્વ છે તે પ્રધાન પુરુ
 ષ માંથી થયું છે ॥ મારે મહત્ત્વને પ્રધાન પુરુષનો આધાર છે અને પ્રધાન પુરુષ છે ॥ તે સૂત્ર પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ થયેલો છે ॥ મારે પ્રધા
 ન પુરુષને મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષનો આધાર છે ॥ અને અક્ષર છે ॥ તે ભગવાનના અંગનો પ્રકાર છે ॥ મારે અક્ષરને ભગવાનનો આધાર
 છે ॥ તે સારુ સર્વીધાર એક ભગવાનને કહે છે ॥ અને જે અક્ષર છે ॥ તેનાં બે સ્વરૂપ છે ॥ તે એક તો ચૈતન્ય પ્રકાર છે ॥ તેને બ્રહ્મ
 કહે છે ॥ ચીદાકાશ કહે છે ॥ અક્ષર કહે છે ॥ અને તે ભગવાનને રહ્યાનું ધામ છે ॥ અને તેજ અક્ષર બિજે રૂપે કરિને મૂર્તિ
 માન થકા ભગવાન પુરુષોન્ત મની સેવામાં રહે છે ॥ જે મંબરુણદેવ સૂર્તિ માન છે ॥ ને તેનું કાર્ય જે જલ તેની રાકાર છે ॥ તે
 જ્યારે રામચંદ્રજી સમુદ્રને કાંઠે જઈને ચાણ સાધુ ત્યારે સમુદ્ર સૂર્તિ માન આવીને હાથ જોડિને ઉભો રહ્યો ॥ અને બલી સૂર્ય
 સૂર્તિ માન છે ॥ ને તેનો પ્રકાર નિરાકાર છે ॥ અને દિવ્યો મૂર્તિ માન છે ને તેની જ્વાલા નિરાકાર છે તેમ અક્ષરનાં પણ બે સ્વરૂપ છે
 ॥ એક તો ધામરૂપે નિરાકાર છે ॥ અને બલી બિજે રૂપે કરિને ॥ ભગવાનની સેવામાં સૂર્તિ માન થકાર દે છે ॥ પછે બલી ગામરું
 ખાતના મટ પ્રાણશંકરે પ્રહ્ન પુછુંજે દે મહારાજ એ અક્ષર ધામના પતિ એવા જે પુરુષોન્ત મ ભગવાનને તે ભગવાનના સાધર્મ્ય
 પાળાને પામ્યા એવા જે અનંતકોરી મુક્ત ॥ તે શું ત્યાં જ મતા દશે ॥ પછે માહા પ્રભુજી બોલ્યાં જે એજ મવાની વાસના છે ॥ તેજ

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१५॥

पापछे ॥ नेतेपापधकिमुकायुं एजमुक्तथयोछे अनेज्यां सुधिजमवानीयासनाछे तेनेजन्ममरणपण रलतुंनथी ॥ अनेजेजमयुं
छे ते तेतोमाईकएवैजेदेहतेनो भावछे ॥ पणआत्मानथीजिमतो ॥ अनेस्वरवदुःखमानअपमान सुधापिपासा आदिक
सर्वदेहना भावछे ॥ पणआत्माना भावनथी ॥ अनेआत्मातो अछेदअभेदअविनाशीने सत्तारूपनेस्वरवरूपनेजाणना
रोद्रष्टाछे ॥ अनेज्यारेमाईकगुणरहितथायछेत्यारेजभगवानना धामनेपामेछे ॥ अनेज्यारे भगवानना धामनेपाम्यो
त्यारेते अलो किकस्वरवनेपाम्यो ॥ नेतेस्वरवने प्रमाण माईकद्रष्टिवालाथीथायएमनथी ॥ अने माईकद्रष्टिवालाने तोए
स्वरवजाणसामांपणआयतुंनथी ॥ जेमविष्टामां किडापड्याहोय ॥ तेविष्टामां स्वरवमानीने कलोक्षकरे नेएमसमजेजे अमे
सर्वस्वरवनेपाम्याछिये ॥ पणएनेमनुष्यनास्वरवजाणसामां नआवे ॥ केमकेएनीकोईकालेमनुष्यनास्वरवमां द्रष्टिपुगेज
नहिं ॥ तेममाईकद्रष्टिवालानी भगवानना स्वरवमां द्रष्टिपुगतीनथी ॥ एतोत्तानेकरिनेजेनीनीषारणद्रष्टिईहोय ॥ तेभग
वाननास्वरवनेजाणे ॥ नेभगवानना धामनुं स्वरवतो अलो किकछे ॥ तेएस्वरवबुंद्रष्टांत आलोकमां देईयेएमनथी नेतेस्वर
नालेरागंध प्रकृतिपुरुषनेआवेछे ॥ तेणकारिनेअनंतकोटिप्रसांडकरवानीनास्तिनेपामेछे ॥ अने
तेप्रकृतिपुरुषनास्वरवतेअनंतकोटिप्रसांडमां अनंतकोटिप्रधानपुरुष अनंतकोटिचैरायादिक ईश्वरतथाअनंतकोटि
ब्रह्माविष्णुशिवदेवदेत्यरूपिगांधर्वमनुष्यपशुपंखिणसर्वस्वरवपामेछे ॥ मारेपूर्वमोटा मोटा राजानेसर्वराजनेबेभ-
दनोत्यागकरिनेवनमांतपकरवनेजताने नारद सनकादिफश्चुकजी जडभूतआदिक केहलाक भगवानना स्वरवनेपाम
साहं देहनो अनादरकरीनेअतिवोतपकरता तेमवं भगवाननी धामना स्वरवसाहंसमर्जनेकरता ॥ अने आनेपणजे-
नेजेनेस्वरवीयापयुंहोय ॥ नेअमारे संगेरहेवानीईछाहोय ॥ तेनेस्थूल सूक्ष्मनेका रणएवणदेहधकिनोखोएवोजेआ-
त्मातेनेपातानुं रुपमानीने माईकएवाजेपंचविषयना स्वरवतेमात्याग करे ॥ तेनेजअमारो अरवंडुसंबंधथावछे ॥ अ-
नेजेनेमाईक पंचविषयनीवासनाहोयनेतेअमारा भेगोरहेतोहोय तापणअमधकि कोउगाउछेरेछे ॥ अनेजेणेपंच

रवभात
सि १४

॥१५॥

विषयनो त्याग कस्को छेने चमारी आजाये करिने अमथ कि छे टे जाय तो पण अमथ कि अणुं मात्र छे टे नपीने एनाउ ॥ १३ ॥ अमां अमे
अरवडं नीपास करिने रहिये छे ये ॥ एअमारो सिद्धांत छे ॥ ॥ इति श्री मुरय सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगो गणितें ॥ २३ ॥ त्रेविसना आव

एवदि ॥ १३ ॥ तेरशने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री रयं बात मअपटे भगत बेचर कुवेर ने घेर उत्तरादा बार
ना परना चौक मां विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे जरिया नीष रूपाय कत्थाह तां ॥ ने पुष्पना आभुषण सर्वे अंग मां शो भी
रत्थाह तां ॥ ने पोताना मुरवारिंदनी आगज साधुतथा देवादेशाना हरिभक्तनी सभा भराईने बेहिदती ॥ पछे कृपा करिने म-
दाप्रभुजी बोल्याने तमारा सर्वेना अतिहितनी चार्ता छे ॥ ते करिये छे ये जे ॥ ॥ अन्यक्षेत्रे कृतं पापं तिर्थक्षेत्रे विनश्यति ॥

॥ तिर्थक्षेत्रे कृतं पापं यज्ञक्षेत्रे भविष्यति ॥

॥ एश्वरो कनो एम अर्थ छे जे बिजे स्थान के पाप कत्थां होयने ते तिर्थ

जायने अधर्मनो त्याग करिने धर्म मां देह पर्थ तघरते तो मोरनां पाप सर्वेना सपामे ॥ ने तिर्थ मां जईने पाप करे तो ते पाप को
ईका ले छुटे नहिं ॥ ने यज्ञि एनो बिजो अर्थ छे जे चौरासी मां अनंत देह ॥ साषज दिपडा आदिक ना देह धरिने अनंत पाप कत्था छे ॥ ते
मनुष्य देह पा मिने अधर्मनो त्याग करिने धर्म मां रहिने सतपुरुषनो आसरो करिने भगवान भजे तो सर्वे पापना स धई जाय ॥ अने
मनुष्य देह पा मिने जो पाप करे तो ते पाप को ईका ले छुटे नहिं ॥ अने बजि बिजो अर्थ छे जे अ सतपुरुषने संगे करिने चो रिछि
नाजी बरल पुं बरलान पुं ॥ आदिक अयला उपदेशो करिने जे पाप कत्था होय ते भगवान के भगवानना एकांतिक पंध विषय
ना त्यागी एवाजे साधुतेना संगे करिने अधर्मनो त्याग करिने तेनो आशो करे तो पूर्य ना पाप सर्वेना सपामे ने भगवान के भग-
वानना भक्त तेनो जो द्रोह करे ॥ तो तेनुं एवुं पाप लागे ते मोरे परोक्ष भगवान नी भक्ति करि होयने धर्म पा ल्यो होय ते रूफ
त सर्वेना स धई जाय ॥ ने प्रगट भगवानने तेना भक्तना द्रोहनुं एवुं पाप लागे ते को ईका ले छुटे ज नहिं ॥ ने कुसंगना पाप प्रत्य
क्ष भगवानने भगवानना संतने संगे करिने ना सपामे छे ॥ ते कुसंगे करिने शुं पाप लागे छे ॥ तो विभिचारि बरले ला

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१६॥

एयाजेअसतपुरुषतेनाजेसब्दसोभज्यादोषतेणेकरिनेकानइंदिनीघृतिभ्रष्टथायछे॥नेअसतपुरुषबास्पर्शकरिनेत्वचाइंदि-
नीघृतिभ्रष्टथायछे॥नेअसतपुरुषनीप्रसादिजमयेकरिनेजिभ्याइंदिनीवृतिभ्रष्टथायछे॥अनेअसतपुरुषनेचड्याजेचंद
नपुष्पतेनीस्रगंधियेकरिनेनासिकाइंदिनीघृतीभ्रष्टथायछे॥एधिरितेअसतपुरुषनेसंगेकरिनेदसइंद्रियोनेचारअंतकर
एतेभ्रष्टथायछे॥तेकोईकालेभगवानसनसुखचाततांनपी॥नेविषयवासनायेकरिनेजीवनेचोरासीमांयारंवारजनममर
एनेयमाडेछे॥माटेअसतपुरुषनोजेसंगतेजेबोकोईजीवनेदुःखनोपमाउनारोनपी॥तेअसतपुरुषकेबाहोयतोउपरपी
धर्मबालाजणाताहोयनेकरियोडोकमांनारवताहोयनेजीवनेधिरवयासारुतिलककरेतथारुद्राक्षनीमालाओकरंमां
नारवनेएबाठगाराअसतपुरुषहोयतेमिथ्याधर्मीनीओथ्यलेईनेतथामिथ्या॥स्वनीओथ्यलेईनेउपरपीभक्तिनोआटायेप
जखाविनेपछेजेनेरास्त्रनुताननपीतथासतपुरुषनोसमागमजेनेनपीमल्योएयाजेभोलालोकतथापीसवासीलोकतेने
प्रथमभक्तिनोभाषजणावीनेपछेछानाउपदेशकरिनेधर्मथकिपाडिनारवछे॥तेछानाउपदेशकेविरीतेकरेछे॥तोकहे
श्रीतमेकालमारोनेसउमांअस्त्रभाजो॥नेउंचनीचकोणछे॥सोभेगांबेसिनेरवाओअनेचलिकदेशेजेभगवाननेजाणो
छोपेदाकरेतेभगवानछे॥तोधिर्यपीसर्वपेदाथायछे॥माटेधिर्यतेजभगवानछे॥बिजोकोईभगवाननपी॥एवीजातना
महाअधाधुमखोराउपदेशनेकरेछे॥नेएवाअवलाउपदेशदेईनेपरस्त्रियोनासंगकरिनेतेनुंमहातमदेखाडिनेइंद्रियोधो
ईनेचरणामृतकरिनेपायछे॥नेभोलालोकोनेभ्रष्टकरेछे॥तेनुकारणएछेजेविषयभोगवयासारुकेवलमीथ्याभक्तिनीओ
थ्यलेईने॥जुक्तिकरेछे॥केमकेअसतपुरुषनुंलक्षणएजछे॥जेसारुसारुखावुंनेस्त्रियादिकविषयभोगवयाएजअसतपुरुष
नुंलक्षणछे॥अनेजेएवाअसतपुरुषछे॥तेनोजेजेसंगकरेतेनाएकोत्तरपरिया नरकमांजायछे॥अनेअधर्मनोसर्गछे॥
तेकुटुंबेसदितअसतगुरुनाविषे॥तथातेगुरुनेविषेनिवासकरिनेरहेछे॥अनेआलोकनेविषेतेघणाकहेरानथायछे॥
नेमरिनेयणतेरुउरुनरकमांपडेछे॥नेमहादुःखनेपामेछे॥नेभयंकरएवाजेजमनादुततेनेप्रहारकरिनेकालिचिस्वो

खंभात
सिद्धांत
॥१५॥

॥१६॥

નરયાણે છે ॥ રૂપાદિક મહાકર્ણને અસત ગુરુને તેના શીષ્ય પામે છે ॥ ને બેઠા લખાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માનું કલ્યાણ ઇચ્છું
હોય તેને પણ અસત પુરુષનો ત્યાગ કરીને સત પુરુષનો સમાગમ કરવો ને પૂર્વે નારદ સનકાદિક શુક્રજીજીડુ ભ્રત તથા કપિલદે
વદતા ત્રિયરુષભદેશ તથા રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તેનો શ્રીમત છે તે પણ સર્વે સત્ત્વાત્મામાં લખેલો છે ॥ તેનો ત
પાસ કરીને જોવું ॥ અંતે જો વિષય ભોગ વિને કલ્યાણ થતું હોય તો પૂર્વે મોટા મોટા રાજા સત પુરુષનો ઉપદેશ ગ્રહણ કરીને
રાજ્યનો ત્યાગ કરીને વનમાં તપ કરવા શુક્રવાજા અંતે નારદ સનકાદિક આદિક અનંત તે મહાજ્ઞાનને પામીને ભગવાન
ની પ્રસન્નતાને અર્થે નિરંતર તપ કર્યા છે ॥ માટે વિષય ભોગને કલ્યાણ થતું હોય તો સુંકરવા તપ કરે અંતે વિષય તો કુતરાગ ખેડા
વાંદરા ચોકડા પાડા ॥ એમાં ક્રિયા માં બેઠા દિકરી ને કોટા લોર દે છે ॥ ને ચટલ પુંચટલા વડું તેનો કિયો મેલ રહે છે ॥ માટે ધર્મ થકિ
અષ્ટથઈને સર્વેને ભેગા થઈ રવાવું તથા વિભિચાર કરવો તે તો અસત પુરુષનો ધર્મ છે ॥ પણ સાચા માર્ગી તથા સાચા બ્રહ્મતાની ત
થા સત્તા ધૈર્ય વહે ॥ તેનો ધર્મ સ્થાપન કરે જો એવો નથી ને સાચા સત પુરુષનો મત તો પંચવિષયનો ત્યાગ કરીને ભગવાનને માર્ગે
ચાલવું ॥ અંતે જો અજાણો સ્ત્રીનો શબ્દ સંભારી જાય તો યુવવા સ્વકરિને કાનને દંડ દેવો ॥ અંતે અજાણો સ્ત્રીનો હાથ અડિ
જાય તો તે હાથને કાપી નાંચવો ને અજાણો સ્ત્રી સામી દ્રષ્ટિ જાય તો તે આંચને ફોડી નાંચવો ॥ અંતે જે કાજ મારવાનું કહ્યું છે ॥
તે કાજ તો મૃત્યુનું નામ છે ॥ તેને પંચવિષયની વાસના ટાલીને જન્મ મૃત્યુ રૂપિકાલને મારવો કહેતાં જન્મ મૃત્યુ રૂપે ત્યારે કાલ
મુખો કહેવાય ॥ અંતે બ્રહ્મ ભાજવાનું કહ્યું છે તે તો એમ કહ્યું છે જે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણે અણદેહીનો રવો ને સ્પર્શરૂપને પ્રકાશ
વાન એ જો બ્રહ્મરૂપ આત્મા તેને અંતર દ્રષ્ટિ કરીને ધ્યાનમાં લે સિને જોવો પછે તે પ્રકાશરૂપ આત્મા દેશવાય ને તે આત્માને વિ
ષે પરમાત્મા દેશવાય તેને જન્મ મરણનાં દુઃસ્વપ્ન દિજાય ત્યારે બ્રહ્મ ભાલ્યો કહેવાય ॥ અધિરીતે બ્રહ્મ ભાલવાનું કહ્યું છે પણ ભે
ગાંબે સિને અંધારે વરણને રવાવું એમ નથી કહ્યું ને સાચા માર્ગી તથા સાચા બ્રહ્મજ્ઞાત્રીનો મત તો એમ છે જે ચોરિ સિંહાલી નાંચવો ॥
તથા ચટલ પુંચટલા વડું નહિ ॥ જિવદિંસા ન કરવો હારુ માદિ નરવાવા ॥ તથા કુડકપદ આદિક અધર્મના સર્ગનો ત્યાગ કરવો

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१७॥

ने केवल आत्मारूप थईने परमात्माने भजवा एज साचा भारगीनो ॥ तथा साचा ब्रह्मज्ञानीनो मतछे ने ते अमने एवा अतिशे वा
लाछे ॥ माटे आज पण जेने जेने कल्याणनो खप होय ते अमारे वचने करिने अधर्मनो त्याग करे तो ते माहा पापिहोय ने मढा दुष्ट
कर्म कस्यां होय तो पण एजो अमारे वचने करिने दुष्ट कर्मनो त्याग करिने नियम धारण करे तो तेने ब्रह्मरूप करिने अमारा
अक्षर धाम मां लेई जईये ॥ माटे आसमे तो कोटि जन मे जपे तपे करिने पण कामनथाय ते जो आज अमारि वात मां सरत
राखिने सां भले तो तेने श्रवण मान्ने करिने पंचविषयनो राग उरषडी जायछे माटे जेने जेने अनंत जन्म नासकृत्य भेगा थायछे
तेमे जे अमारो संबंध मलेछे ॥ पण थोडा पुन्य आलाने नधी मलतो ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्तः ॥

वदि ॥ १४ ॥ चौदसने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीखं बातमध्ये पटेन बेचर कुट्येने घेर उत्तरादा बारना
घरनाचो कर्मा विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वेश्वत वस्त्रधारण कस्यांइता ॥ नेमस्तके कस्तूबल फेरो धारण कस्योइतो ने पुष्प
नाहार धारण कस्याइता ॥ ने कंकुनो चांद लो कस्यो इतो ॥ ने पोताना मुरया विंदनी आगल साधु तथा देवादेश नाहरि भक्त
नी सभाभराईने बेठिइति ॥ पछे महाप्रभुजी बोल्याजे ॥

मधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहं ॥

॥ एश्वो कर्मा एम कस्य छे जे ज्यारे ज्यारे धर्म ग्लानी पामेछे ॥ ने अधर्म बुद्धि पामेछे

त्यारि श्रीकृष्ण भगवान कहे दुं प्रगटथाउं छुं ॥ ने अधर्मनो नावा करुछुं ने धर्मनुं स्थापन करुछुं ॥ अने बलि अरजुन ने एम
कस्य छे जे ॥

॥ सर्वधर्मान परित्यज्य मामेकं शरणं गृह्ये अहं त्यांहे सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मासु च ॥

एश्वो कर्मा एम कस्य छे जे सर्व धर्मनो त्याग करिने मारे शरणे आय ॥ हुं तने सर्व पाप धर्मा मुका पित्रा ॥ माटे एकठे कारो कस्य जे
धर्म स्थापवा प्रगटथाउं छुं ने बली कस्य जे धर्मनो त्याग करिने हुं कहुं एम कस्य माटे परस्पर विरुद्ध आब्यो एके महशो ए प्रस-
व साधुने पुछिये छिये ॥ पछे रापुण उत्तर करवामां ह्यो पण थपौनहि ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिने हाथ जोडिने कस्य जे देमहारा

संभात
सि० १६

॥ १७ ॥

जतमेउत्तरकरशोत्यारेथो॥पछे महाप्रभुजीबोल्याजेधर्म तो बे प्रकारनो छे एक तो अजौ किक धर्म छे ॥ ने एक जौ किक धर्म छे ते मां
 जे जौ किक धर्म छे ॥ तेनुं फल तो नाशवंत छे ॥ ने अव्य छे ते सारु भगवानना अवतार नथीयता ॥ भगवानना अवतार तो अलौ किक जे
 भागवत धर्म जे साक्षात्कार भगवानना धामने पसादे ते सारु भगवानना अवतार प्रगटथईने ते भागवत धर्मनुं स्थापन करे छे ॥
 मादे गुणाने विषय ततो एवो जे अरजुन तेने लौ किक धर्म नी दृष्टिये करिने भागवत धर्म सम ज्यामांनो तो आयतो ॥ अने भागव
 त धर्मना नाश करनाराने अविद्या एकरिने मदो न्यमत्त एवाजे कौरव तथा जे कौरवना पक्षना ते मनो भगवानने नाश करयो हतो ॥
 अवेसाधु जे धर्मज्ञान बैराग्यने महा त्ये सहित भक्ति ईत्यादिक गुणो जुक्त जे भगवानना भक्त साधु जे जक्तना उद्धार रुप तेनी जेरक्षा
 करवी तेने अर्थ भगवाननुं प्रगट पाए छे ते पण गितामां कथ्यु छे जे ॥ परित्राणां यसाधुनां ॥ बिनाशाय च दुष्कृता
 धर्मसं स्थापनारथाय संभवामी युगे युगे ॥ टी ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ए श्लोकनो पूर्व कथ्यो ए अर्थ छे ॥ मादे प्रगट भगवा
 ननुं जै बचन तेने जे ग्रहण करयुं ए ज परम भागवत धर्म छे ॥ अने तेमां जे संप्रकरण ए ज भागवत धर्मनो दोह छे ॥ मादे जेने पो
 ताना आत्मानुं कल्याण ईछु बुं तेने तो प्रगट भगवानना बचनमां ज दृढ विश्वास राखे ॥ त्यारे ज मोक्ष थाय ॥ अने बिजा जे अन्य
 धर्म छे तेने तो को रिजगस्तु धिया ल्या करेने भगवानना स्वरूपने भगवानना बचन थकि तो विरुद्ध वर्तते तो तेने मीधेथी जन्म मर
 णाने चोरासिते को ई काले टलतानथी ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्यामिये पुछुं जे हे महाराज ए भागवत धर्मने दृढ के मपमाय ॥ पछे
 महाप्रभुजीबोल्या जे जे मको ई क विद्या भए बिहोय ॥ त्यारे ज नीपासे ते विद्या होय ॥ एवाजे मेहे ताजी तेनी पासे जायने तेनी सेवा
 करेने ते मेहे तो कहते प्रमाणे अभ्यास करे त्यारे ते विद्या जे टली मेहे ताजीनी होय ॥ ते निशालिया मां आये छे ॥ तेम भागवत धर्म भ
 गवानने भगवानना एकांतिक विषयना त्यागी संत तेनी पासे छे ॥ ते भगवानने संतनो मन क्रमवचने रट आसरो करेने ते भगवा
 नने संतनो विश्वास राखेने जे मकहे तेम करे ॥ ने तेने बचन करिने अधर्मनो त्याग करिने भगवानने संतनी आता प्रमाणे बरते
 तो ते भागवत धर्मने पासे छे ॥ ने तेने कल्याणना मारग मां को ई विघन आवे नहि ॥ ॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्त समाप्त ॥

॥सुर
सेद्धांत
॥६॥

॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संवत् ॥१९॥ओगणिते ॥२१॥चेयिसनाश्रावणवदि॥

रसभान
सि०१७॥

॥अमायास्थानेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरसभानमध्येपदेखवेचरकुवेरनेघेरउतरादाबारनाघरनाचोकमा
विराजमानथयादता॥नेसर्वेजरियानीयत्तधारणकत्यादता॥नेकंठमां पुष्पनाहारपेहेत्यादता॥नेपार्थमांतोराजहकताद
ता॥नेकानउपरफूलनागुछुधारणकत्यादता॥नेपोतानासुरवार्धिदेनीआगलसाधुतथादेशदेवानादुरिभक्तनीसभाभ
राईमे बेरिहति॥पछेमाहाप्रमुजिबोल्याजेभगवानछेतेपोतानीजडनेचैतनएषीजेशक्तियोतेणेकरिनेआजगतनेविषे
समष्टीअनेवष्टीबेप्रकारनीसृष्टिनेसज्जिछे॥तेमांसमष्टीजेघैरादसुत्रात्माअव्याकृततेनेसृजेछे॥नेवष्टीजेस्थुजसु
क्ष्मनेकारणतेनेसरजतादया॥तेमांसमष्टिनेविषेपंचभूतछे॥तेनीमहतएविसंगनाछे॥नेवष्टिनेविषेपंचभूतछेतेनीअ
त्यएविसंगनाछे॥अनेसमष्टिसृष्टियालानेईश्वरकहेछे॥अनेतेसर्वज्ञछे॥अनेवष्टिदेहोनेविषेपंचभूतछे॥तेअप्यछे॥
नेतेअप्यतछे॥नेतेव्यष्टिदेहानोधारणकरनारोतेनेजीयकहिये॥अनेएजेसमष्टीनेविष्टीएजेदेहछेतेनेएषिरीतेसरजेछेजे
अनादिनेअस्वंडनेसर्वज्ञनेअनंतनेस्वयंजीतीनेसर्वआकारमावनीप्रघर्तिनाकारणएवाजेप्रकृतिपुरुषतेनेविषेभगवान
अक्षरब्रह्मरूपेप्रवेशकरिनेप्रधानपुरुषकलनेमहतत्यादिकचोविसतत्वतेणेकरिनेईश्वरनादेहजेघैरादसुत्रात्मानेअव्या
कृततेनेप्रगटकरेछेएविरीतेसमष्टीनेव्यष्टीनेउत्पन्नकरेछे॥अनेप्रलयकरेत्यारेएसर्वतत्वप्रधानपुरुषएसर्वजेथकिउप
ज्याछे॥एषिजेमूलमायातेनेविषेप्रलयकरेछेनेमूलमायानेपुरुषनेविषेप्रलयकरेछेनेपुरुषनेअक्षरनाकोकरकदेशनेविषे
प्रलयकरेछे॥अनेवलितेजरीतेउत्पन्नकरेछे॥अनेउत्पन्नकरेलीएषीजेसमष्टी॥तेथकिव्यस्तीदेहानीसृष्टीनेसज्जिछे॥
तेनीरीतकहेछेजेमहतभूतमांजेमहतप्रपचीछेतेप्रपचीअनरयडआदिकरूपेपईनेतेसर्वव्यष्टिजीवोनादेहानेविषेअस्तिआ
दिकपृथीनेपोषणकरेछे॥नेतेतेदेहानोनासबरवतेअलपपृथीतेमहतपृथीमांलयणामेछे॥एविरीनेमदनपंचभूत
तेव्यष्टिजीवोनादेहनेपोषणकरेछे॥अनेसमष्टीनुंजेमहतजलतेव्यष्टिदेहोनेविषेरुधिरादिकरूपेकरिनेपुष्टिकरेछे॥

॥१६॥

નેતેદેહોનાનાસનેસમેઅજપજલમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીજોમહતઅમ્મીતેળોકરિનેવ્યષ્ટીદેહોમાંજરાગ્નિરુપેકરિનેઅન્નાદિક
 નેપચાવેછે નેતેદેહનાનાસનેચરયતેમહતશ્રગ્નિમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીદેહનોજેમહતયાયુતેળોકરિનેવ્યષ્ટિદેહોમાંપ્રાણા
 યુધેકરિનેસર્વદેહનેસ્થિતિરાવેછે ॥ અનેતેદેહનાનાસનેસમેમહતયાયુમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીદેહનોજેમહદાકાશ
 તેળોકરિનેવ્યષ્ટિદેહનાચારીરનાઅવકાશરુપઆકાશમાંઆવેછે ॥ તેદેહોનાનાસનેસમેમહદાકાશમાંલયપામેછે ॥ અને
 સમષ્ટીદેહનોજેચૈરાદનોધારણનોકરનારોઅહંકારતેળોકરિનેવ્યષ્ટિદેહોમાંઅહંકારરુપેકરિનેધરિરહોછે ॥ નેતેદેહોના
 નાશનેચરયતેમહતઅહંકારમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીદેહનોજેમહતત્વતેમાંથીવ્યષ્ટિદેહોમાંચિત્તરુપેકરિનેચિંતવન
 કરેછે ॥ નેતેદેહોનાનાસનેચરયતેમહતત્વમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટિદેહવાલોજેપ્રધાનપુરુષતેવ્યષ્ટિદેહોનેવિષેમનરુપેક
 રિનેજીવનેસંકલ્પવિકલ્પકરાવેછે ॥ નેતેદેહોનાનાસનેસર્વપ્રધાનપુરુષમાંમનલયપામેછે ॥ અનેઅનાદિઅવિજેમૂલમા
 યાતેસર્વજીવોનીબુદ્ધિરુપેકરિનેરહિછે અનેમૂલમાયાનોનિયંતાજીવછે ॥ અવિરીતેસમષ્ટીનેવ્યષ્ટીએવેઅષ્ટીનેપોતેભગવા
 નઅક્ષરાતિતપુરુષોત્તમતેપોતાનીજેજડચૈતન્યબેદાક્તિયોતેળોકરિનેતેનાઆધારથઈનેસર્વેવિશ્વનેપોતાનીસત્તા
 યેકરિનેધારણકરિરહ્યાછે ॥ તેનેજેમુધુજાણેછેતેમુક્તયાયછે ॥ દેવેતેનેજાણવાનીરીતકહેછે ॥ જેસ્થૂલસૂક્ષ્મનેકા
 રણનેજાગ્રતસ્વપ્નનેક્ષુપ્તિઅવિજેત્રણજીવનીઅવસ્થાઓનેચૈરાદસુઆત્માનેઅવ્યાકૃતઅણશ્ચરનાદેહનેઉત્પત્તિ
 સ્થિતિનેપ્રલયઅણશ્ચરનીઅવસ્થાતેસર્વથકિપરનેસર્વેનાકારણપણેઆધારરુપજેભગવાનનોબ્રહ્મરુપપ્રકાશવ્યાપકસ્વ
 રુપ ॥ તેનેસર્વમાયાથકિપરજાણીનેતેબ્રહ્મસંઘાતેપોતાનાઆત્માનેમનદ્વારેઅકલ્પપણુંકરિનેપછેજગતનીજેમરુપતિછે
 તેમપ્રલેકરિનેમાયાથકિઅસંગીપણેજાણ્યામાંપ્રકાશરુપતેસ્વર્ગોપરિદ્રશસ્થિતિયેરહિનેતેચૈતનનીદ્રષ્ટિનેપામીનેપોતાની
 માયાનુઆવરણદૂરકર્યું ॥ જેમઆકાશનીદ્રષ્ટિનેપામ્યોતેનેચારભૂતનીરૂપાધિદ્રષ્ટિમાંઆવતીનથી ॥ તેમમૂલપ્રકૃતિપુ
 રુષથકિપરણુંજેસર્વવ્યાપકઅક્ષરબ્રહ્મતેનીદ્રષ્ટિનેપામ્યુંતેતેનુંઆવરણજેમૂલપ્રકૃતિપુરુષતથાપ્રધાનપુરુષતેકાલને

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१९॥

महत्त्वादिक चोचिसतत्त्व ए सर्व माया नी उपाधितं न व्यापक ब्रह्म द्रष्टव्य दे करिने राशिना खयी ने सर्व व्यापक एवुं जे ब्रह्म स्वरूप तेने पोतानुं स्वरूप मानवुं ने जे ब्रह्म स्वरूप छे तं को दिब्रह्मादना द्रष्टा छे ॥ ने ते ब्रह्मा उमां अणुं अणुं प्रत्ये जे मरहे जा छे ॥ ते म अक्षर ब्रह्म ना अणु अणु ने विषे परि पूरण ने दिव्य मूर्ति एवा जे सनातन परब्रह्म जे पुरुषोत्तम स्वरूप ते रह्या छे ने जे ए सिद्ध करे जी जे ब्रह्माकार द्रष्टि ते सर्व तने पूरण का म एवा जे एक परमात्माने ने देखे छे ते सर्व साधन ना अंत ने पा म्यो छे ॥ ने ए ज अमारो परम रे हे स्थ छे ॥ ॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણાચનમોનમઃ॥ ॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસનો ભાદરવાશુદ્ધિ ॥ ૧૧ ॥ પડવાને દિવસ મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન ગામશ્રીરવંબાતમધ્યે પધાનવાનીદિકરિઓમાવાનેઘેરગમણારાબારનાઘરનાચોકમાંવિ-
રાજમાનથયાહતા॥નેસર્વેકસંવલચસ્ત્રધારણકત્યાહતાનેપુષ્પનાહારપેહેસ્વાહતાનેતોરાનેમુછધારણકત્યાહતા॥ને
વાજુબંધનેગજરાધારણકત્યાહતા॥નેકંકુનોચાંદલોકસોહતોનેપોતાનામૂરવાર્ધિદનીઆગલસાધુતથાદેશદેશનાહરિ
ભક્તનીસમાભરાઈનેબેઠિહતી॥પછેમહાપ્રભુજીકૃપાકરિનેબોલ્યાજેજેનેપોતાનામોક્ષનોરચપહોય॥વેનેતોતપાસીને
જોયુંજેઆમનુષ્યાદેહમાંશુંજામછે॥આમનુષ્યાદેહકરિનેહુંશુંકરુંછું॥નેશાસ્ત્રમાંતોમનુષ્યદેહનેઅતિશોદુર્લભકલ્યોછે॥
અનેદેવતાપણમનુષ્યદેહનેઈછેછે॥અનેદેવલોકમાંસૂર્યતોમનુષ્યનાકરતાંઘણાંછે॥અનેદેવલોકમાંજેઅતિઉતરતેઅધિ
કારેદેવછેતેનેઆલોકમાંચક્રઘટીરાજાહોયતેનાકરતાંકોટિગણાવધારેસૂર્યછેપણમાઈકસૂર્યજેતુછનેનાસંવતતેને
પામયાસારુંદેવતામનુષ્યદેહનેનથીઈછ્છતાનેમનુષ્યાદેહનોજામતોઅધિનાસિણબુંજેભગવાનનાધામનેપામવુંનેફરિને
જન્મમૃત્યુનાદુઃરચનપાયેજમનુષ્યાદેહનોજામછે॥માટેભગવાનનાભક્તનેતપાસીજોયુંજેઆશ્રોત્રભગવાનેસરજીઆ-
પ્યાછે॥તેશ્રોત્રેકરિનેશુંકરવાનુંછે॥અનેનૈત્રભગવાનેસરજીઆપ્યાંછે॥તેનેત્રશુંજોવાસારુંઆપ્યાંછે॥અનેજીભ્યાભય-
વાનેશાસારુંસરજીઆપીછે॥અનેહાથભગવાનેસરજીઆપ્યાછેતેતેહાથેકરિનેશુંકરવાનુંછે॥અથિરીતેદસદ્વિયો

खंभात
सि० १६

119011

नेचार अंतःकरण सर्वनेतपासिने जेवुं ॥ अने भगवान भज्या मांशुं लाभछे ॥ अने विषय भोगयवामांशुं लाभछे ॥ एधिरिते प्रमा
 णाकरिने पछे विषय स्वरुने नासयंत जाणीने तेनो त्याग करिने इंद्रियो अंतःकरण ने भगवानना स्वरुपमां जोडि देवा ॥ एज
 मनुष्य देह नो लाभछे ॥ पण नासवंत नेदुःख रुपने कोटि कोटि क्लेश जुक्त एवा जे पाप रुप पंच विषय भोगयवा ते साहुं मनुष्य दे
 हने नरयो बो ॥ केम के आमनुष्य देह बारम बार सजतो नथी ॥ एतो चोरासि लारवयो नीज जन्म धरी धरीने कोई का ले पार आये न
 ही ॥ केम के झाडना तथा पाहाडना अयतार आवे जेनी घणी क आवरदायो तेनो कोई का ले पारन आवे माटे मनुष्य देह तो अ
 ति नो दुर्लभ छे ॥ तेने अज्ञाने करीने तथा अधर्मिने संगे करिने रपोटा विषय भोगविने मनुष्य देह ने वृथान रयोवी ॥ अने जे
 जे इंद्रियो अंतःकरणे करिने विषय भोगवे छे ॥ तेने मारजमपुरि मां अपार रषावा पड़े छे ॥ ने चोरासि मां बारम बार जन्म मृ-
 त्युने पामे छे ॥ माटे जेणे करिने पोताना जीवात्माने बंधन थाय ॥ ते मारग नो त्याग करयो ॥ ने तेना संग नो पण त्याग करयो
 ॥ अने जोतपास एमन करे तो मनुष्य देह नो अमृत्यु आयुष्य छे ॥ ने पलनो पण नीरधार नथी ॥ तेमां जे भोलय्य रारवे छे ॥ ते
 अज्ञाने करिने रारवे छे ॥ केम के राजा जनक जेवा महाज्ञानी भगवानना भक्त तेणे तो एमक हफुं छे जे ॥

दुख भो मानुष्यो देहो देहिनां क्षण भंगुर तत्रापि दुःख भंमने बैकुण्ठ प्रीये दरसनं ॥ माटे आदेह नो पल मात्र नो पण
 निरधार न करयो ॥ अने अति नो सावधान थईने परमेश्वर भजीने पोताना आत्मानुं कामसु धारी लेवुं जे म विजली ना ज बका
 रामां मोती परोधी लेवुं ॥ तेम आमनुष्य देह छे ते तो विजली ना ज बका रजे विछे ॥ तेणे करिने पोताना आत्मानुं कामसु धारी लेवुं ॥
 ने प्रत्यक्ष भगवाननो आसरो करिने धर्म ज्ञान वैरागने भक्ति सिद्ध करिने पंच विषय नीचासनाने ठाळीने ब्रह्मरुप थईने भगवा
 ना धामने पामवुं ॥ एज मनुष्य देह नो लाभछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धा त समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणित ॥ २३ ॥ अघिसना भादरवाशुदि ॥ २ ॥ विजने

दियसम हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीरवंभात मध्ये बारोट जसवाने घेर दक्षणादा बारना घरना चो कर्मा विराजमा

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥२०॥

नययादता ॥ नेत्येतवत्प्रधारणकस्याहतां ॥ नेमस्तकेकसं बजकेंरोबां ध्योदनो ॥ नेपोतानामुखाविर्नीआगलसाधुतथादेवा-
देरानाद्विरभक्तनीसभाभराईनेबेठिहती पछेमहाप्रभुजीबोल्याजेने भगवाननाभक्तहोयतेनेतोदेहआत्मनोविवेककरिनेभा-
वानभजवा ॥ तेकेबिरीतेविवेककरयो ॥ तोआचारिमांहाडकांछे ॥ तेतोपृथ्वीनोभागछे ॥ अनेदेहमांरुधिरछेतेतो जज-
नोभागछे ॥ अनेआदेहमांजरामिछे तेतोअग्निनोभागछे ॥ अनेदेहमांप्राणवायुछे तेतोवायुनोभागछे ॥ अनेदेहमां
आकाशछे ॥ तेतोमहदाकमानोभागछे ॥ अनेवाय्वस्पर्शरूपरसनेगंधएपंचतनमात्रानेपंचभूततेतमोगुणनोभागछे
॥ अनेदसइंद्रियोछेतेरजोगुणनांछे ॥ अनेचारअंतःकरणछे ॥ नेचौदइंद्रियो ॥ अंतःकरणनादेवताछे ॥ तेसत्त्वगुणनाछे
॥ अनेएसर्वेधीआत्माछे ॥ तेतोतोस्पोछे ॥ केमकेआत्मादेहमांथीच्याल्योजाय ॥ त्यारेदेहकांईकरवानेसमर्थनथीनेदे-
हतोजडछे ॥ नेनासवंतछे ॥ मारेतेथीनोरबोपोतानाआत्मानेमानीनेब्रह्मरूपथईनेपरब्रह्मजेप्रत्यक्षपोतानेमल्याजे
भगवानतेनुंभजनकरेतोतेनोमोक्षथायछे ॥ अनेदेहरूपथईनेजेजेजपतपवृतादिककरेछे ॥ तेनांसर्वेसाधनब्रथाथई
जायछे ॥ अनेजेब्रह्मरूपथईनेभगवाननीभक्तिकरेछे ॥ तेजअविनासिस्वरूपनेपामेछे ॥ अनेजेउपरधीधर्मपालेछे ॥
नेकोईकथोडुकपुन्यकरेअनेएममानेजेउपरधीधर्मपालेछे ॥ अनेएमजाणेजेमांरुंकल्याणथईरखूंछे ॥ जेमकोईकने
हजदरनोगारियोजडेनेतेपोतेएममानेजेहुंगाधिरुं ॥ तेमअल्पज्ञाननेपामीनेमोक्षमानेछे ॥ तेतोअज्ञानीछेकेम
केमोक्षतोपंचविषयथकिमुकायत्यारेथायछे ॥ तेपंचविषयथकिकेममुकायतोज्यारेप्रत्यक्षभगवानमलेनेतेनास्व-
रूपनोनिर्विकल्पउत्तमनिश्चयथायत्यारेपंचविषयथकीमुकायछे ॥ पणकोईएमजाणेजेवाल्मीकीसिखिनेतथाज-
पेतपेघतेसाधनेकरिनेमुक्तथायतेसाधनेमुक्तथवातुंनथी ॥ मुक्ततोमायापरनेसर्वकारणएवाजेभगवानतेज्यारेमनु-
ष्यरूपेथईनेपोतानेमलेनेतेज्ञानआपीनेपंचविषयनांमूलउरषाडिनारये ॥ नेपोतानास्वरूपनुंज्ञानकराये ॥ त्यारेज
जीवमुक्तथायछे ॥ पणपरोक्षथकिकोईनोमोक्षथतो नथी ॥ केमकेभगवाननास्वरूपनातानविनाकोईकालेमोक्ष

स्वभावा
सि०१९

॥२०॥

થાય નહિ ॥ અને પરોક્ષ પણે રામકૃષ્ણાદિક અવતાર ધર્મ ગયા તે રામચંદ્ર જીએ તા જુ ગમાં થયા તે કેવડાં ડાંચા હતા ॥ ને કેવું સ્વરૂપ હતું ॥ અને કૃષ્ણ અવતાર દ્વાપરમાં થયો ॥ તે કેવા હતા ને કેવડાં ડાંચા હતા ॥ ને પ્રોક્ષ ભગવાન નો કેવિરી તે નિશ્ચય થાય ને કેમ કરિ ધ્યાનમાં આંચે ॥ મારે પ્રોક્ષ પણે કરિ ને કોઈ રિતે કલ્યાણ થાય નહિ ॥ અને અંતરજામી પણે કરિ ને સર્વે માં આત્મામાં રહ્યા છે ॥ તે કેવિરી તે રહ્યા છે ॥ તો કર્મના ફલ આપવા રૂપે રહ્યા છે ॥ પણ તે અંતરજામી રૂપે ભગવાન રહ્યા છે તેણે કરિ ને કોઈ નો મોક્ષ થો નથી ॥ જેમ પાણી છે તે પ્રથ્વીમાં રહ્યું છે ॥ તે પીવાના ઉપયોગમાં તપી આંચતું ॥ પીવાના ઉપયોગમાં તો પ્રગટ પાણિ તલા ચમાં કે નદિમાં કે કુવામાં હોય તે પીવાના ઉપયોગમાં આંચે ને બલિ બિજું દૃષ્ટાંત જેમ દિવાના પ્રકાશમાં છે તે દારુ અથવા કાંઠાના ઉપાડા તે મુક્યા હોય પણ તે કોઈ કાં છે બલે નહિ ॥ ને તે દિયો પ્રગટ જો લગારે કઅડ્યો હોય ॥ તો સર્વે દારુ તથા કાંઠા તે બલિ ને ભક્તિ થઈ જાય ॥ તેમ પ્રગટ ભગવાન મલેત્યારે જ જીવનો મોક્ષ થાય છે ॥ અને તે ભગવાન પણ જીવોના કલ્યાણને અર્થે કૃપા કરિ ને પ્રગટ થાય છે ॥ અને તે ભગવાનના સ્વરૂપને જેને જેને નિશ્ચય થાય છે ॥ અને જે આસરો કરે છે તે સર્વેના મોક્ષ થાય છે ॥ તે ચહાય તો ડંચ કુલના હોય ને ચહાય તો નિચ જાતિના હોય ને ચહાય તો બ્રાહ્મણ હોય ચહાય તો ક્ષત્રી હોય પણ સર્વેનો મોક્ષ પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપના નિશ્ચયે કરિ ને થાય છે ॥ અને જેને જેને પ્રગટ ભગવાન નો આસરો થયો હોય તેને કોઈ રિતે મોક્ષનો સંસય રાચ્યો નહિ ॥ ને એને તો એમ સમજવું જે મારાં દરસન કર્યો તેનાં કલ્યાણ થયો ॥ ને રામા અવતારમાં કૃષ્ણ અવતારમાં જેને જેને મલ્યા તેના સર્વેના મોક્ષ થયા ॥ તે જ આજ મુને પ્રત્યક્ષ મલ્યા છે મારે હૃતો કૃતાર્થ થયો છે ॥ અને મુને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન મલ્યા છે તે ભગવાનની આજ્ઞાએ કરિ ને જલ ઉપર પૃથ્વી રહિ છે ॥ ને મુને મલ્યા જે ભગવાન તેની આજ્ઞાએ કરિ ને સૂર્ય ચંદ્ર માં ઉદે અસ્ત પણે પામે છે ॥ અને આ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના વરસાવ્યા મેઘ પણ ચરસે છે ॥ ને તેમાં ગાજ બિજાય છે ॥ એવા અનંત આચર્ય છે તે સર્વે મુને મલ્યા જે ભગવાન તેના જ કલ્યાણ થાય છે ॥ પણ તે વિના બિજા કોઈ આશિશ્વનો કરતા સમજે જ નહિ ॥ ને અનંત કોટિ બ્રહ્માડની ઉત્પત્તિ સ્થિતિ ને પ્રલય એ સર્વે મુને મલ્યા એવા જે ભગવાન

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२१॥

तेनीजईअंयकरिनेथायछे॥णविरातेजेनेभगवाननोमहातमेसदितनिश्चयथाय॥तेनाकामक्रोधजोभस्यादस्नेहमानआ-
दिकअंतरात्रुतेसर्वेदलिजायछे॥नेपंचविषयनारागणतेनादलिजायछे॥जेमकोईकनेदसविसकागदिलिबुचुसा
व्यादोयतेनादीतअंबाईजायछे॥तेथीकाईचवायनहिं॥तेमभगवाननामहात्मरुपिरवटाईजेनेचरेछे॥तेपणगोपीयो
येकहुंछेजेअमनेश्रीकृष्णभगवाननाचरणनोस्पर्शथीछेतेदियसपीआसंसारनांस्तरवतो नरकत्वल्पथईगयाछे॥
माटेप्रगटभगवाननासंबंधेकरिनेजमोक्षथायछे॥अनेआजपणजेनेजेनेप्रत्यक्षमल्याछेतेसर्वेनांकल्याणथईजरखा
छे॥नेतेसर्वेब्रह्मनीमूर्तियोछेनेतेसर्वेअक्षरधामनावासिछे॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संवत्॥११॥ओगणीसे॥२३॥त्रेविसनाभाद

रवाशुदि॥३॥त्रिजनेदियसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीखंभातमध्येसोनीकिलाभाईनीदिकरिकासीबानेघेरउ-
गमणेबारघरनाचोकमांविराजमानथयादता॥नेसर्वेसोनेरिवत्प्रधारणकस्यांदतां॥नेपुष्पनाहारनेबाजुबंधधारण
कस्यांदता॥नेललारनेविषेकंकुनोचांदलोकस्योदतो॥नेपोतानामूरबाबिंदनीआगलसाधुतथादेनादेनानाहरिभक्त
नीसभाभराईनेवेदिदती॥पछेमहाप्रभुजीबोल्याजेआजीवनेएककबुद्धिछे॥नेएकसबुद्धिछे॥तेकबुद्धिकेमथईछे
॥नेसबुद्धिकेमथईछे॥तोजियेअनंतकोटिकल्पथयांविषयमोगयाछे॥तेणेकरिनेकबुद्धिथईछे॥अनेआजीवेसत्य-
रूपनोसमागमकरिनेपरमेश्वरनेअर्थेदान्यपुन्यभजनस्मरणजेजेसुकृतकस्यांछे॥तेणेकरिनेजीवनेसबुद्धिथईछे॥तेणां
जेदेविजीवछे॥तेनेतोप्रगटभगवाननोतथाप्रगटभगवाननासंतनोसमागमथायतोतेसमगमंकरिनेआस्करिबुद्धि
नोत्यागकरिनेसबुद्धिराखिनेरुढाधर्मपालिनेपरमेश्वरनोदृढआसरोकरिनेपोतानाआत्मानुंकामसुधारिनेछे॥अने
जोआस्करिजीवछेतनीतोकोईकालेसबुद्धिथतीजनथी॥अनेज्यांसुधिएनुं गमनुं सत्तपुरुषकरवादेत्यांसुधिसारो रहे
पणतेनीकबुद्धिनेसत्तपुरुषमुकावेतोउलटोदोदकरे॥जेमभालदेनानोकुबोउपरसारोहोयनेजोउडोखोदेतोखारुंक्षे

खंभात
सि०२०

॥२१॥

पाणीनीसरे तेमसतपुरुषज्यारे कबुद्धि मुकाये तो तेने चधारे कबुद्धि थाती जाय ॥ माटे कबुद्धि वा छाजे आसुरि जीय तेने कोई
 काले संग करवो नहिं ॥ अने सतपुरुषनो समागम करि कुबुद्धि मो त्याग करिने भगवाननुं भजन करवुं ॥ अने आजगत तो सर्व
 स्वार्थि छे ते ज्यां सुद्धि स्वार्थ सरी त्यां सुद्धि सउने प्रितिरहे अने ज्यारे स्वार्थ टले त्या रेवा चुथाय छे ॥ अने से विसबर सनी स्त्रि
 होयने तेने पित्तनि सरे के कोड निसरे तो ते स्त्रि वा चुजेयी जागे ॥ अने पुरुष षणजो विसबर सनो होयने तेने कोड के पतथा
 तो स्त्रिने पण वा चुजेयो पुरुष जागे ॥ तेमज सारां सारां रवा यानां पदार्थ पण जिभ्या उपर रहे एटली घडी सारुं जागेने पछे ते
 समां अनंतरोग रहा छे ने घणा क दुःख रहा छे ॥ ने जीभ्या इंद्रिने अज्ञाने करिने सारुं जागे छे ॥ पण आत्माने तो दुःख ना देन सा
 छे ॥ ने जन्म मरण ना कष्ट पमाडनार छे ॥ एथिरी तेद स इंद्रियो ने चार अंतःकरण ए सर्वे ना विषयनुं प्रमाणा करवुं ॥ ने ए सर्वे थो
 नोखो ए योजे जिघात्मा तेने पोतानुं रुप मानवुं ॥ ते आत्मा के यो छे ॥ तो सुख रुप छे ने अविनासि छे ने अछेद अमरने अ
 मरने प्रकृति रुप ए युजे अक्षर ब्रह्म ते मारुं स्वरुप छे ॥ एमजेने प्रगट भगवान मत्वा होय ॥ तेने मानवुं ॥ ने जड ए बाजे पंचविषय
 पंचभूतनो विकार रुपने त्रण गुणनुं कार्य ए योजे देह तेने स्वरुपे करिने दुं सुखियो थाउं एवो नथीने दुं तो एक परमात्मा पुरुषोत्तम
 प्रगट भगवान तेने स्वरुपे करिने स्वरुपी पोथाउं एयो छुं ॥ माटे पंचविषयनी आवाक्तिनो त्याग करिने श्रवणे करिने भगवान ना
 शब्द मां लो भावुं ॥ अने त्वचाये करिने भगवान ना स्पर्श मां लो भावुं ॥ अने नेत्रे करिने भगवान ना स्वरुप मां लो भावुं ॥ अने र
 सना ए करिने भगवान ना मदा प्रसाद मां लो भावुं ॥ अने नासिकाये करिने भगवान ना हार चंदन ना सुगंध मां लो भावुं ॥ अने
 एथिरी तेद स इंद्रियो ने चार अंतःकरण तेणे करिने एक भगवान मां ज मां लो भाव तेज साचा भगवान ना भगत छे ॥ अने जे जे ए
 थिरी ते प्रत्यक्ष भगवान ना अवतार ज्यारे ज्यारे थाय छे ॥ ते मां जे लो भाव छे ते सर्व परम पदने पामे छे ॥ पण तेने जन्म मरणनो फे
 रोरहे तो नथी ॥ एतो ब्रह्म रुप थईने भगवान ना धामने ज पामे छे ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धांत समाप्तः

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९ अगोपित्सि ॥ २१ ॥ त्रेविसना भाद्रपदा

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥२२॥

भुदि ॥ ४ ॥ चोथ्यने दिवसमाहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गामश्रीखंभातमध्वेपदे जकुबेररणछोदने घेरया बमणा बार
नाघरनाचोकमां यिराजमान थयाहूता ॥ नेसर्वेभ्वेतयस्त्रधारणकस्याहतां ॥ नेमस्तकेकसंबजफेरोबांओदतो ॥ नेकसं
बलखेसरखभेधारणकस्योदतो ॥ नेललादनेविषेकंकुनोचांदलो कस्योदतो ॥ नेपोतानामुर्याविंदनीआगलसाधुतथादे
शदेशनादरिभक्तनीसभाभराईनेवेरिद्वतीनेरात्रिपोहोएकगईहति ॥ पछेमहाप्रभुजीबोल्याजेसर्वेसांभलो ॥ एकवार्ता
करियेहिये ॥ जेआगतनेविषेएकअभिनासियस्तुछे ॥ नेएकनादावंतछे ॥ तेमांजेमायाकृतप्रकृतिनुंकार्यसर्वेनास
वंतछे ॥ नेतेसर्वेनोधारणकरनारोआत्मातेअविनासिछे ॥ माटेभगवाननाभक्तनेनासवंतमांमोहनपामबो ॥ अनेअविना
सिमांलोभाबुं ॥ हबेनासवंततेथुं ॥ तोदेदनासगासंबंधीतथाधनदोलतराजपादआदिकआलोकनां सर्वेवैभवतथादेव
लोकनासर्वेवैभवतथाब्रह्मलोकनावैभव ॥ तथाचैराटपुरुषना तथाप्रकृतिपुरुषनावैभव तथामूलपुरुषआदिकप्रकृति
नुंकार्यसर्वेनासवंतछे ॥ तेनासवंतपदार्थनीईछा भगवाननाभक्तनेनरारयविनेजोभगवाननाभक्तनीनासवंतपदार्थ
नीईछाहोयतोतेनेमोरीरयोडजाणवी ॥ केमकेजेमकोईकरांकनेपाझाहप्रसन्नथईनेकदेजेतुंमाग्यजेमाग्यतेआपुंत्यारे
तेणेदुंगलिनागांठिया माग्या ॥ पछेपादशादेजाण्युंजेमाहामूर्यनेपापिछे ॥ जेगामगरासधनमालकाईनमाग्युंजेदुंगली
मागीएमकहिनेअतिकुराजीथईनेकादिमुक्यो ॥ तेमजेनेसाक्षात्कारप्रगटभगवानजोआशरोथयोतेनेरांकनीपदेमाईक
नासवंतपदार्थनीईछानरारयविनेतेनेतोअविनासिजेपोतानाआत्मातथाअविनासिएबाजेपरमात्मातथाअविनासि
एचुंजेभगवाननुंधाम तथातेभगवानसंबंधीजेसरयतेनीईछाराखवि ॥ अनेसर्वेनाकारणएबाजेभगवानतेआमनेसाक्षा
क्षात्कारमल्याछे ॥ अनेतमेपणतेमजसमजोछो ॥ माटेतमाराभाग्यनोपारनथी ॥ नेतमारोमहिमाकेहेवानेकोईसमर्थ
नथी ॥ अनेतमाराचरित्रतोगाईगाईनेअनंतजीवोनोमोक्षथरोकेमकेपूरयेजेनेजेनेभगवाननोसंबंधथयोछे ॥ अनेधर्मीप
णदृढपालवानांनियमलीधांछे ॥ अनेभजनस्मरणपणसर्वेकरोछोमाटेतमारामहिमानोकोईपारपामेएमनथीअनेत

खंभात
सि-२१

॥२२॥

मारोमहिमासाईकद्रष्टिवात्तानेज्जण्यमांआवे॥एमपणनथी॥तमारोमहिमातोआअमारासाधुजाणेछे॥माटेजेने
 अमारोयोगथयोछे॥तेआजन्मनेपूज्येकरिनेनथीथयो॥एतोअनंतजन्मनां सुकृतभेगांथायछे तेनेजअमारोसंबंधथा
 यछे॥नेतेनेजअमारिआज्ञापालविगमेछे॥पणपामरपशुनेअमारिआज्ञानथीगमतीनेपामरपशुनेतोशिखुनेउदरपरा-
 यणप्रीतिहोयनेआगततोदैविनेमुमुक्षुनेगमेछे॥माटेजेमचिंतामणिहोयतेनेअनंतप्रकारनुजतनकरिनेराखे॥तेम
 आजेअमारिआज्ञाछे॥तेनेसिरसादेरापवि॥केमकेशिरजाघतेनोखरखरोनहिंपणआज्ञालोपायएथीमोटीदाणव
 बिजीनथी॥अनेप्रत्यक्षभगवाननीआज्ञापालवीएजेबोकोईजाभनपी॥केमकेपूर्वेपणजेजेभगवाननीआज्ञाप्रमाणे
 वर्त्तयछे॥तेजमोदिमोटिपदवीनेपाम्याछे॥नेजेणेजेणेआज्ञालोपीछे॥तेसर्वेअतिशोकष्टनेपाम्याछे॥माटेजेजेपोताना
 सगाहोयतेनेपणएमकहेवुंजेअधर्मनोत्यागकरिनेपरमेश्वरनीआज्ञाप्रमाणेवरतशो तोजसखियाथशो॥अनेजोफ
 मेश्वरनीआज्ञाप्रमाणेनहिंवरतो तोजमपुरिनांतथाजन्मभरणनादुःखनेपामशो॥अनेपणहेरानथशोएविरितेसर्वेने
 शिखामणदेवि॥अनेपोतानेपणद्रष्टपणेवरतवुं॥अनेजेनेजेनेप्रगटभगवाननोसंबंधथयोछे॥तेनेतोअतिशोमहानि
 रभयरहेवुं॥अनेजन्ममरणनीसंकाराखयिनहिं॥अनेअंतसमोथरोत्यारेजेनिरवासनिकटरोतेनेतोकांईवेअंतरमां
 पिडानहिंथाय॥अनेजेनेकांईजगतनीआज्ञास्तिछे॥तेनेप्रथमआसक्तिनेतोडावयासारुंधोडिकपिडाजेवुंजणाचिनेप-
 छेअमारास्वरूपनुदर्शनआपीनेतेजोमयएवुंजेदिव्यदेहतेनेपमाडिनेअमाराअक्षरधाममांलेईजईशुं॥अनेअविनासिरू
 खनेभ्माडीरुं॥तेकोईकाजेपाछुंजन्ममरणनादुःखनेनपामेतेगितामांकह्छेजे॥नततभासयतेसूर्योनिस्
 सांकोनपावकयतगत्वानिबरतंतेतत्थाममम्॥एश्लोकमांएमकह्छेजेपूर्येकवुंएमजअर्थछे॥मा
 रेहयेतोनासबंतसरखनीईछानोत्यागकरिनेप्रत्यक्षभगवाननाजबचनमांविश्वासराखिनेअधिनासिस्करणीईछा
 राखवि॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२३॥

॥ संवत् ॥ ११ ॥ योगागिसे ॥ २३ ॥ त्रेविसनाभादरवाधुदि ॥ ५ ॥ पांचमनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभ
गवानगामथीसोजिंमामध्येरनेसभरायशंकरजीनेघेरआधमणाबारनाचोकमां विराजमानथयादता ॥ नेसर्वे श्वेतवस्त्रधा
रणकस्यां हता ॥ नेमस्तकेकसंबलफेटोबांध्योदतो ॥ नेपोतानामुखाविंदनीआगजसाधुतधादेसदेसनाहरिभक्तनीसमा
भराईनेबेरिहती ॥ पछे महाप्रभुजीकृपाकरिनेएमबोल्याजेजगतमां केदजाएकएमकहेछेजेमनहोबदाधतो जायहारिनेसा
पएबोजेशाचछे तेसत्पुरुषनोनथि एशब्दतो असतपुरुषनोतथाविभीचारिअतिपापीनोछे ॥ अनेनारदनेतथाब्रह्मानेतथा
शिवएआदिककेदलाकमोटा मोरानेतो मनदाधनरत्न ॥ नेमननोविश्वासकस्यो लोकलंकजाग्या ॥ तेकलंकशास्त्रमां प्रसि
द्धजरच्यांछेअनेजेणेजेणेमनजीत्यां होय तेतो जीवपरयंत सतपुरुषनाआपेजाजेजीयमतेनेदृढपाजेछे ॥ पणतेनियमथकि
धृष्टयतानथी ॥ अनेजेजेसतपुरुषनीआज्ञानुंउलंघनकरेछे ॥ तेतो जरुरभ्रष्टपायछे ॥ अनेतेसतपुरुषनीआज्ञातेकुंछे ॥
तोचोरिछिनालिदारुमाटि वरलबुं वदलायबुं एसर्वेनो त्यागकरवो ॥ अनेदंभकुडकपटादिकनो त्यागकरवो ॥ अनेपोता
नीमाबेनदिकरितेजवानअवस्थाबाखिहोय ॥ तेनीसंघातेपणआपतकालपड्याविनाएकांतमांनरहेयुं ॥ नेएकला
भेगाचाजबुनहि ॥ अनेजोसतपुरुषनीआज्ञालोपीनेकुसंगकरिनेअधर्मनेमार्गेचालेतो जेमभांगनेदारुपियेतोडाहो
होयअथवासूर्यहोयतेबेयगांडाथाय ॥ तेमपंडितहोयतथाज्ञानीहोयतथाइंद्रिजीतहोयतेसर्वपरमेश्वरनीजोआज्ञा
लोपेतोतेनीमतिभ्रष्टिथयाविनारहेजनहि ॥ एसर्वेशास्त्रनोसिद्धांतछे ॥ तेकोईकालेपणमिथ्याथायनहि ॥ जेमकोईकसा
हुकारबहाणमांमालभरिनेकमायासारुसमुद्रमध्येजतोहोयतेजोचमकनाडुंगरसमुद्रमांछेतेथीछेटेरदिनेमारगेचालेतो
निरविघ्नसमुद्रपारजायनेजोमारगभूलिनेचमकनाडुंगरपासेजायतोबहाणनारिखलासर्वेचमकसामांतएाईजाय ॥
तेभेलुंबहाणसर्वेमालसहिततणाईजायपछे ॥ नेलोहानारवीलाचमकनेजोगेकरिनेगलिजायछेत्यारेबहाणनांपारि
यांविखराईजायने ॥ मालपणसर्वेसमुद्रमांबुडिजाय ॥ नेतेशाहुकारपणसमुद्रमांबुडिजाय ॥ एदृष्टांतनुंसिद्धांतएछे

सोजिंमामध्येरने
सि० २२

॥२३॥

જેશાહુકારનેઠેકાણેતોજીવછે ॥ અને મગવાનની ભક્તિરૂપિતથાભગવાનનાનિશ્ચયરૂપીમાલછે ॥ અને ધર્મજ્ઞાનવૈરાગનેભક્તિ
 નેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞારૂપિયદાણ ॥ અનેચિજ્ઞારૂપિંદ્રિયોછે ॥ અનેસંસારરૂપિસમુદ્રછે ॥ નેશબ્દસ્પર્શરૂપરસનેગંધરૂપિચમક
 નોહુંગરછે ॥ તેપચિષયનોઈંદ્રિયોનેસંબંધથાયછે ॥ ત્યારેતેઈંદ્રિયોચિષયમાંતણાઈજાયછે ॥ નેઈંદ્રિયોજ્યારેચિષયમાંજાય
 ત્યારેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાજેધર્મતેરૂપિજેવદાણતેનાંપાટિયાંસર્વેચિચ્ચરાઈજાયછે ॥ નેપરમેશ્વરનોનિશ્ચયનેજ્ઞાનવૈરાગ
 ભક્તિતેરૂપિજેમાલતેપણસર્વેનાસપામિજાયછે ॥ અનેજીવરૂપિજેશાહુકારતેપણસંસારરૂપીસમુદ્રમાંબુડિજાયછે ॥
 અનેચોરાસિમીઅપારદુઃખનેપામેછે ॥ તેજ્ઞાડપાહાડનામુંડામુંડાઅવતારઆવેછે ॥ તેકોઈકાલેપાછોછુટકોથતોનપિ ॥ મા
 રેજેમુમુક્ષુહોયનેજેનેપોતાનાજીવાત્માનામોક્ષનીદીઠાદોયનેજન્મમરણનાદુઃખકિમુકાબુંહોયતેનેતોઅનાદિજેસતત્રા
 ઢાસ્ત્રનીમરજાદાતથાવેદમાંકલ્પછેજેચરણાશ્રમનાધર્મતથાપ્રત્યક્ષરામક્રસ્નાદિકભગવાનનાઅવતારતેનામુરખનાંજેવ
 ચનતેપ્રમાણેદ્રુપણેચરતયુંપણમોરાઓનીમર્ષાદાઉલઘનનકરવિ ॥ તેતેનુંજકલ્યાણથાયછે ॥ મારેઆચ્ચમારુંવચન
 છે ॥ તેતમારાઆત્માનુંઅવિહિતનેકરેણુંછે ॥ મારેતેનેજતનકરિનેરાચજોતોતમનેકલ્યાણનામારગમાંકોઈચિદ્ધ
 નહિંથાય ॥ તેસારુંધર્મમાંરહિનેઅમારીભક્તિકરજોઅમારોરેહેસ્યસિદ્ધાંતછેતેતમનેકલ્યો ॥

ઈતિશ્રીમુર્યસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ ॥

॥શ્રીહરિક્રમ્માયનમોનમઃ ॥

॥સંવત્ ॥

૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસનાભાદરવાશુદ્ધિ ॥ ૬ ॥ સ્વર્ગનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીસોજિત્રામખેદે
 ભક્તબાપુજીમયારામનેધેરુત્તરાદાબારનાચોકમાંગાદિતકિયેયુક્તપલંગડપરચિરાજમાનધણદ્ધતાનેકિનરવાપનો
 સ્કરવાલનેડગણિપેત્વાંહતાં ॥ નેકસ્ત્રબલપાષ્ણાંધીહતી ॥ નેમુદોરેટોપેહેત્યોહતો ॥ નેકસ્ત્રબલસેલુંકેડેબાંધુંદતું ॥
 નેએકસેલુંસ્વખેનારવ્યુંદતું ॥ નેસર્વેઅંગનેવિષેપુષ્પનાંઆધૂષણધારણકત્વાંદતાં ॥ નેલજાટનેવિષેકંકુનોચોંદતો
 કત્યોહતો ॥ નેપોતાનામુરચાવિંદનીઆગલસાધુતથાદેશદેશહરિભક્તનીસમાભરાઈનેબેઠિદતિ ॥ પછેમહાપ્રભુ-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२४॥

जीवो ल्याजेसां भलो एकवात करिये जे आजीवनी बुद्धि त्रिगुणात्मक छे ते गुणने बेगे करिने बुद्धिनो एक गारे तो ॥
नथि ॥ ने तेने भगवानना स्वरूपना नीश्वयनो पण एक ठारे हे तो नथि ॥ ते जे जो जे बोसंग करे ते वो ते घोरंग चडे छे ॥ जेम
देपु होय ते गंगा जले पल जे ते लघु संख्याने जले पण पल ते ते मजे नी त्रिगुणात्मक बुद्धि होय तेने सत्संगनो जोग होय त्या
सुषिसारो रवे अने कुसंमनो जोग थाय त्यारे अतिशोन कारा थई जाय ॥ एघिरी ते त्रिगुणात्मक जे नी बुद्धि होय ते ते जो चार वे
द भण्यो होय तथा लुशा अणो लो होय ॥ तपसि होय तथा त्यागि होय पण त्रिगुणात्मक बुद्धि वा जानो गारे तो नथी के मके तेने
जीव परवस छे ॥ ते त्रिगुणात्मक बुद्धि वा ला छे ॥ ते तो बार दृष्टि वाला छे ॥ ते बार दृष्टि वाला ने पोताना आत्मानुं रुडु थाय एवुं
सुजे नहिं ॥ अने त्रिगुणात्मक बुद्धि वा ला तो जन्म मरणाना दुःखने पास्या करे छे ॥ अने जे त्रिगुणाति त बुद्धि वा ला छे ॥ तेने
तो प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय करिने तेनो दृढ आसरो करे छे ॥ अने जो कोई कुसंगने जोगे करिने थोडोक अधर्म
अनितिकरि होय तो पण भगवान तथा भगवानना एकांतिक साधु तेने संगे करिने अधर्म अनितिनो त्याग करिने भग-
वाननो दृढ आसरो करे छे ॥ अने आशरामां पण नण भेद छे ॥ ते मां एक तो मुद पणे करिने जे प्रत्यक्ष भगवान छे ते जमारा
आत्माना साचा हित कारि छे ॥ अने मारा कल्याणना दाता छे ॥ एघिरी ते मुद पणे करिने अंतरमां गाठवाले ते तेने कोई सु-
जे एकात्म तथा दिनी श्वेमां थी उगावया आवे पण तेनो डगाव्यो डगे नहिं ते मुद पणानो निश्चय कदे माय ॥ अने बिजो जे
ने प्रितिनो स्वभाव होय तेने भगवानने विषे प्रिति थाय तो भगवान पोताने मल्या तेने विषे एघि प्रिति होय जे ते भगवा-
ननी मूर्ति यिना बिजुं कांई गमे नहिं ॥ ने स्वातां पितां हा जतां चा लतां कामकाज करतां सर्वे क्रिया मां एक भगवान ज-
सां भस्था करे ॥ पण भगवान यिना बिजे कयांई वृत्ति जाय नहिं ॥ तेने प्रितिये करिने भगवानना स्वरूपनो निश्चय जाण-
वो ॥ अने श्रीजो ज्ञाने करिने निश्चय थाय छे ते तो जीवना रूपने जाणे ॥ तथा मायाना रूपने जाणे तथा ईश्वरना रूपने जा-
णे ॥ तथा ब्रह्म स्वरूपने जाणे तथा परब्रह्मना स्वरूपने जाणे ॥ अनव्ययीतिरेक पणे भगवान रखा छे तेने जाणे ॥

सोजिंजा.
सि० २३

॥२४॥

तथा कर्तृश्रकृती पणुं जाणे ॥ तथा दिव्य भाष जाणे ॥ तथा मनुष्य भाष जाणे ॥ तथा भगवाननुसाकार पणुं जाणे तथा निरा-
 कार पणुं जाणे ॥ तथा निर्गुण पणुं ने सगुण पणुं जाणे ॥ ईत्यादिक भगवानना अणंत अश्रय ने जाणे तेने ज्ञाने करिने निश्च-
 य जाणवुं ॥ अने एव प्रकारे नो निश्चय कर्यो ॥ ते गुणाति त बुद्धिवाला ने थाय छे ॥ ते गुणाति त बुद्धिवालो उत्तम जाति नो होय
 ॥ चहाय तो उत्तर ती जाति नो होय ॥ ने चहाय तो भणो लो होय ॥ ने चहाय तो बगर भणो लो होय ते नो को ई मेल नथी ॥ एतो
 जु ओने गोपि गोवा ल पां दरां आदिक ते श्रुं शास्त्र भएया इता ॥ अने रुषि तथा इंद्र तथा ब्रह्मा ते चार वेद ने निरंतर पाठ करे छे
 ॥ तो पण विगुणात्मक बुद्धि दती ॥ तो भगवानना मनुष्य चरित्र जो ईने बुद्धि मां ठार हो नहिं ॥ माटे ज्यां सुधि विगुणात्मक बुद्धि छे
 त्यां सुद्धि ते नानिश्चय नो ठार हे तो नथी ॥ एतो निर्गुण बुद्धिवाला छे ॥ ते ने ज अदग निश्चय थाय छे ॥ ने ते ने को ई का जे भगवान
 नां मनुष्य चरित्र मां संषय थाय नहिं ॥ जे म गोपि यो भेग भगवान रास रम्या तथा जमना जीना धरामां पीन मू बहार कादीने
 पगे जगा डियो तो पण गोवालो ने संषय नथयो ॥ अने ते ते चरित्र ने सांभलिने परिक्षत राजाने संषय थ जो जे धर्म रक्षक भग-
 वाननो अयतार तेणे परदारानो संग केम कस्यो ॥ पण जे निर्गुण बुद्धिवाला जे चजना गोप तेने संषय नथयो माटे गुणात्मक
 बुद्धि होय तेने पोताना जीवना कल्याण नी ईछा होय तो निरगुण एवा जे प्रगट भगवान तथा भगवानना संगथ कि निर्गुण
 भावने पा म्या एवा जे साधु तेनो मन क्रम बचने संग करे तो गुणात्मक बुद्धि हति पछे शुक्र जीने संगे करिने गुणात्मक बुद्धि म-
 तिने निर्गुण भावने पा मि गया ते म आज पण जे ने जे ने गुणात्मक बुद्धि होय तेने पां च दहा डा तथा दस दहा डा मन क्रम बच-
 ने शुद्ध भावे अमारो संग करे तो तेनी निर्गुण बुद्धि थाय ॥ माटे पोताना कल्याण ने अर्थे सत्संग करिने गुणात्मक बुद्धि
 ने सुधारि लेवी ॥ पण पोताना ॥ जीवात्माना मोक्ष मां विघ्न आवे एवी बुद्धि न राखवी ॥ अने आस मो तो एवो आवो
 छे जे को ई पामरने पशु जे वोजीय होय ते पण जो मन क्रम बचने करिने सत संग करे तो आने आदे दे करीने ब्रह्म रूप थ
 ईने भगवानना धामने पा मे छे ॥ माटे आज आस भा मां यात थाय छे ते वि को ई लो क मां तथा को ई धाम मां नथी थति अने

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૨૫॥

બ્રહ્માદિકદેવ પણ અંત્રિસથી આવીને સાંભળે છે ॥ મારે તમારા પુન્યનો પાર નથી ને તમારા મહિમાને કોઈકે હેવાને સમર્થ નથી
અને તમારાં જેને જેને દરસન થયો ॥ તેનાં પણ કલ્યાણ થયો ॥
॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥
વિસના ભાદરવા શુદ્ધિ ॥૭॥ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીસોજિત્રામધેડો જિયા મક્તકાશિ
નાથ સોમે સરનેધેર ઉત્તરાદા બારના ચોક માંગાદિત કિયેયુક્ત પલંગ ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ॥ ને સર્પે સોને રિચત્ત્રધા
રણક સ્વાંદતાં ॥ ને પુષ્પનાં આશુક્ષણ સર્પે અંગને ધિયે ધારણક સ્વાંદતાં ॥ ને કંકુનો ચાંદ લોક સ્વોદ્દતો ॥ ને જમણા હાથને
ધિયે રુમાલ ધારણક સ્વોદ્દતો ॥ ને પોતાના મુરચાધિંદની આગલ સાધુતથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની સભા માર્ગને બેરિહતિ ॥
॥ પછે અરણંડાનંદ સ્વામિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ કલ્યાણનું શુરુ પછે ॥ અને કલ્યાણ કેમ થાય તે કહો ॥ પછે મહાપ્ર-
ભુજીબોલ્યા જે કલ્યાણ તો અનંત પ્રકારનું છે ॥ તે કેટલાક તો લોટની ચપટી દિધે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ અને કેટલાક
તો પાંચ બ્રાહ્મણ જમાડે કલ્યાણ માને છે ને કેટલાક દાન પૂન્યે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક વરણા શ્રમના ધર્મ પા-
લવે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક નાત્યો જમાડિને કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક તિર્થરણ કરિને કલ્યાણ મા-
ને છે ॥ ને સદાગ્રત આપિને કેટલાક કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક ઉપચારાદિક ઘટે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ પણ સર્પે
કલ્યાણના ઉપકરણ છે ને સાચું કલ્યાણ તો એ છે જે પંચવિષયની વાસના ટાલીને બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મને ભજવા ॥ અ-
ને અનંત સાધન કરે પણ વાસના હોય ત્યાં સ્કધિ જન્મ મરણ ટલે નહિ ॥ મારે પંચવિષયની વાસના ટાલીને ભગવાન ભજવા એક
લ્યાણનું રૂપ છે ॥ અને તે પિના પિજાં કલ્યાણ છે તે તો માર્ગ ફલને આપે તે ફલના સયંત છે ॥ અને લોકમાં રુડાનું નામ ક-
લ્યાણક હે છે પણ સાચું કલ્યાણનું રૂપ તો પંચવિષયની વાસના ટાલિને આત્યંતિક મોક્ષને પામવું ॥ તે જ એક કલ્યાણનું
રૂપ છે ॥ હવે તે કલ્યાણ કેમ થાય તો આત્યંતિક જ્ઞાનના આપનારા યજ્ઞે મહાત્મા પુરુષ તે જ્યારે જિવને પ્રગટ મલે ને

સોજીત્રા
સિદ્ધાંત
૨૪

॥૨૫॥

तेनोद्भवा सरो करे ॥ ने ते महात्मा पुरुष कृपा करिने धर्मज्ञान वैराग ने महात्मे सहित भक्तिसिद्ध कराविने वासना रक्षाविने
ब्रह्मरूप करे त्यारे आत्यंतिक कल्याण थाय ॥ माटे माया पर एवा जे भगवान के भगवान ना एकांतिक नीर वासनीक साधु
ते जीवने प्रगट मले त्या रेज कल्याण थाय पण ते बिना थाय नहि ए सिद्धांत वा त्ति ॥

ईति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ श्री

गणितें ॥ २३ ॥ त्रैविशना भाद रवा शुद्धि अष्टमी ने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री सो जिंत्रा मध्ये देव मल
कार चंद गंगा दत्तनी बेहेन बाई बेणी बाने घेर ओत्तरादा बारना चोक मां गादित किये युक्त पलंग उपर विराज मान
थया दत्ता ॥ ने सर्व सो नेरि बस्त्र धारण कत्वा दत्ता ॥ ने पुष्पना द्वार पेह स्या दत्ता ॥ ने पोताना मूर्खार्थि दनी आग ज साधुत-
था देश देशाना हरि भक्त नीस भा भराई ने वे रिहती ॥ पछे महाराज भुजी ओ ल्या जे सांभलो एक वाते करिये जे सत पुरुष ने अ-
सत पुरुष बेयना दे दतो अण गुण ना थये लाछे ॥ ते मार जो गुण थकि दस इंद्रियो थई छे ॥ अने त मो गुण ना पंच भूत ने पं-
च विषय थया छे ॥ अने सत्त्व गुण ना चार अंतःकरण ने चौद देवता थया छे ॥ ए विरी ते चो विसत त्वना देह सत पुरुष ने अ-
सत पुरुष ना देह ए बेयना थया छे ॥ पण सत पुरुष मां ने असत पुरुष मां तो अतिशो भेद छे के मके सत पुरुष छे ते तो मत्वा
पर वर ते छे ॥ अने अण गुण नो जे देह ते ने पोतानुं रूप मान तान धी ॥ अने अदभूत आनंद मां सदा ये वर त्या करे छे ॥ अने
जं असत पुरुष छे ॥ ते तो देह ने ज पोतानुं रूप माने छे ॥ अने पंच विषय मां जो लुप वर ते छे ॥ जे मार कनां ने राजानां बेयनां घर धु-
ड्य पाणाना होय ॥ पण जे रांकनां घर छे ॥ ते मां तो राखना दग लात था फुटे ला हांड जां ते होय तथा दुटे ला रवा दत्ता ने फाटे ला
गोद डाना गा भा होय ॥ ने ओर डा उपर छा ज होय ॥ अने जे राजाना घर मां तो भारे भारे अनंत प्रकार नी रिद्धि सिद्धि होय
ए दृष्टांत ए नुं सिद्धांत ए छे जे सत पुरुष ना ने असत पुरुष ना देह तो अण गुण ना छे पण असत पुरुष छे ते ना अंतर मां का
मको धलो भ स्या द स्तेह मान आदिक अनंत दोष भ स्या होय ॥ ने पंच विषय ने भोग्यता होय अने जे सत पुरुष छे ॥

श्रीसुरप
सिद्धांत
॥२६॥

तेमांतोअनंतशुभगुणरह्याहोय ॥नेपंचविषयनीवासनायेरहितचर्तताहोयनेमायापरस्थीतिवेषुक्तधकादेहमांरहि-
नेभगवाननीभक्तिसंबंधिक्रियाकरे ॥अथवाअनंतविजाजीवोनाकल्याणनेअर्थेक्रियाकरे पणअज्ञानीबारद्रष्टिवा-
लाछे ॥तेनाओलख्यामांआवतीनथी ॥कमकेजेमअसतपुरुषमोढेकरिनेखाय ॥तेमसत्पुरुषमोढेकरिनेखाता
होयअनेजेमअसतपुरुषनेनेकरिनेजुवे तेमसतपुरुषपणनेनेकरिनेजुवेअथी ॥रीतेअसतपुरुषनेसतपुरुषवेयइंदि
योयइंकीया करताहोयतेणेकरिनेबाह्यद्रष्टिवालाअज्ञानीजीवओलखिराकेनहि ॥अनेजेअसतपुरुषक्रियाकरे
छे ॥तेतोदेहनेपोतानुरूपमानीनेविषयनेविषेआशक्तियेकरिनेक्रियाकरेछे ॥अनेजेसतपुरुषछेतेतोअधर्मीनो
नासकरवानेअर्थेनेअनंतजीवोनामोक्षनेअर्थेक्रियाकरताहोयपणदेहनेममतेकरिनेसतपुरुषनीकोईक्रीयानहो
य ॥अनेजेअसतपुरुषहोयतेतोश्रोत्रनीव्रतियेकरिनेराष्ट्रमांएकरसथईरह्याहोय ॥अनेत्वचानीव्रतियेकरिनेस्प
र्शमांआशक्तियेकरिनेजोडाईरह्याहोय ॥अनेनेत्रनीव्रतियेकरिनेरूपमांजोडाईरह्याहोय ॥एविरितेअसतपुरु
षनीइंद्रियोअंतःकरणतेपंचविषयनेजोगेकरिनेविकारनेपामिनेतेमांएकरसथईजायछेजेमश्वेतवस्त्रनेगलि
नारंगमांबोलेत्यारेश्वेतमटिनेनामथईजायछे ॥तेमजीयछेतेतोश्वेतवस्त्रजेयोस्तध्यछे ॥पणपंचविषयरूपिगली
नेरंगेकरिनेअष्टयईगयोछे ॥अनेवजितेउपरपंचविषयनापटदेतोरहेछे ॥जेमकोईकद्रव्यनेउडुंदाहिनेतेनाउपरपाणा
नीसलामुकीनेउपरचुनानोधाबोआपिनेवजीतेउपरसिस्काळे ॥नेतेउपरवलिषुनानोधाबोआपे ॥तेमअसतपुरुषछे
तेअनंतपापेजुक्तछे ॥नेवजितेनाउपरअशुभसब्दनेसांभलयेकरिनेतथाअसुभस्त्रियादिकनारूपनेकुमतिथेकरि-
नेजुवेछे ॥तेणेकरिनेअसतपुरुषनेतेनासंगनाकरनारा ॥तेजन्ममरणनामहाकष्टनेपामेछे ॥अनेश्रोत्रइंद्रिछेतेआ
काशधकिथईछे ॥नेत्वचाइंद्रियायुथीथईछे ॥अनेनेत्रइंद्रिछेतेअग्निथीथईछे ॥अनेरसनाइंद्रिजलधकिथईछे
॥एविरितेपांचज्ञानइंद्रियोविषेपांचभूतरह्याछे ॥अनेतेमाश्रोत्रइंद्रिनेनेवाकइंद्रिनेएकताछे ॥कमकेसांनरसं

सोजिना
सि०२५

॥२६॥

मोढे बोलाय तेने श्रोत्रे करिने ग्रहण करे छे ॥ अने त्वचाने ने इस्त इंद्रिने एकता छे ॥ केम के त्वचानी रक्षा हस्त करे छे अने ने-
त्रने ने पगने एकता छे ॥ केम के पग छे ते रुपने पमा डे छे ॥ अने रसनाने ने सिंछुने एकता छे ॥ केम के रघारा रवा राग त्या-
चिकणा जेर सजमे तो सिंछुने एकता छे ॥ ने इंद्रिमां चायुमां भरायने विषया तथ्यापिना रहे जनहिं ॥ एसिद्धांत वा-
ता छे ॥ अने घ्राणने ने गुदाने एकता छे ॥ ते गुदानी दुरगंध घ्राणने जणाय छे ॥ एविरी ते पांच कर्म इंद्रियोने ने पांच ज्ञान इंद्रि-
योने परस्पर संबंधे करिने पंचविषयने भोगव छे ॥ एविरी ते अनादि नो जीवने इंद्रियो छे करिने पंचविषय भोग्या नो हाल छे ॥
एज असत पुरुष पण छे ॥ माटे जे ने पोताना जियात्मानो मोक्ष करायनी ईछा होय तेने प्रथमतो सत पुरुषनो समागम करिने पछे
तेने वचने करिने इंद्रियोने नियम मां करवां ॥ केम के इंद्रियोने अनादि कालनो विषयनो संबंध छे ॥ ते घडिकमां निरासनी
कषाय नहिं ॥ जेम आं के लारबुट्टा ने तरत सां तिडे जोडे तो कोई काले चाले नहिं ॥ एतो प्रथमत रिलामां नारवे ने पछे घिहे
पलोटे ने हलवे हलवे अभ्यासे करिने सांति डागाडा भरतियां ताणे छे ॥ तेम प्रथमतो नियमे करिने इंद्रियोने वस करवां
॥ अने जेनी इंद्रियो नियम मां नथी ने कह छे जे दुंसि दुदृशाने पाम्यो छे ॥ ते तो महादं भी छे ॥ ने धर्म घात की छे ॥ अने एवा दु-
ष्ट पापिने तो शास्त्रे करिने मां थुकापी नारवीये तो अतिशो मोटुं पुन्य थाय छे ॥ केम के एवा जे दुष्ट गुरु ते तो अनंत जीयोनां भु-
डां करे छे ॥ माटे एवा अधर्मी थकि मुमुक्षुने जरूर दूर देयुं ॥ अने जे जे अधर्मि नो संग करे तो तेनुं जरूर मुहुं थाय ॥ जेम भांग
केदारु पीये तो जरूर गांडो थाय तेम अधर्माने संगे करे ॥ पण जरूर भुडूं धई जाय ॥ माटे अमारो तो एज सिद्धांत छे ॥ जे
पंचविषयनो रागी होय तेना संगनो त्याग करिने इंद्रियोने नियम मां करिने आत्मारूप धईने अंतर द्रष्टि करिने भगवान
नुं स्वरूप हृदया मां धरिने निरंतर अखंड रयातां पितां सर्व क्रिया मां जाण पणामां रहिने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनी अखं-
द स्मृति राखवि ॥ अने एविरी ते सर्व इंद्रियोनी व्रतियो भगवानना स्वरूप मां जोडाय त्यारे ते भगवानना स्वरूपने विषे
जोडावे करिने इंद्रियो निर्गुण भावने पामि जाय छे ॥ पछे ते इंद्रियो मां ज्ञानरूपि प्रकाश थाय छे ॥ ने पंचविषयनी वासना

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૭॥

નામૂલુરવડિજાયછે ॥ પછે અરવંડુએક ભગવાનનું સ્વરૂપજેરવાયછે ॥ તેને સિદ્ધદશાવાલો જાણ્યો ॥ તથા બ્રહ્મરૂપ
જાણ્યો ॥ અને જ્યાં સુધિ વિષયનો રાગદ્વેષ ॥ ત્યાં સુધિ તેનું આત્મતિકકલ્યાણ થાય નહિ ॥ એતો વિષયનો રાગરત્વે ત્યારે
તેનો મોક્ષ થાયછે ॥ ॥ ૬૮ ॥ શ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિક્રિષ્ણ
યનમોનમઃ ॥ ॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૩ ॥ ચે વિસના ભાદરવાશુદ્ધિ ॥ ૧ ॥ નવમિને દિવસમહા-
રાજશ્રીહરિક્રિષ્ણ ભગવાનગામશ્રી સો જિત્રામધ્યે પટેલલાલાજી કિસાભાઈને ધેરુગમણે બારના ઘરના ફજિયામાંગા
દિવકિયે યુક્તવિરાજમાનથયાહતા ॥ ને સર્વે જરિયાનીયસ્ત્રધારણકસ્યાંદતાં ॥ ને પુષ્પનાહારકંડમાં ધારણકસ્યાહતા
ને કાનઉપરગુહધારણકસ્યાહતા ॥ ને પાપમાં તોરાલટકતાહતા ॥ ને કંકુનો ચાંદલોકસ્થોહતો ॥ ને પોતાનાસૂરવાર્ધિ
દનીઆગલસાધુતથાદેરાદેશના હરિમન્તની સભાભરાઈને બેઠિહતિ ॥ પછે માહાપ્રભુજીબોલ્યાજે આજજૈનમતનો સિ-
દ્ધાંતકહિયે ॥ પછે ગામશ્રીપીપલીનાવીરજીભક્તે કહેબહુસારુંવાતકરોપછે મહારાજબોલ્યાજેજીવછે તે સ્થૂલ
સૂક્ષ્મનેકારણેવાજેત્રણદેહતેનેખરિરહોછે ॥ તેમાંસ્થૂજદેહછે ॥ તેનીપુષ્ટિ તેવિષયની ક્રિયાકરિનેછે ॥ અનેસ્થૂજનીપુષ્ટિ
થાયછે ॥ તેનોરાગસૂક્ષ્મદેહમાંરહોછે ॥ માટેજેથીવાસનાદ્વેયતેવીક્રિયાનો સંકલ્પ થાયતોતેને ભોગધ્યામાંજીવપા-
પપૂન્યજોતોનથી ॥ અનેપોતાનોસંકલ્પજેવોછે ॥ તેનેપુરોપાડ્યો ॥ એસૂક્ષ્મદેહની પુષ્ટિછે ॥ અનેજેકારણદેહછે તેની
પુષ્ટિછે જે અસિજતાકેહેતાંકોઈકાજેવાસનાટાલવાનો સંકલ્પનથીકસ્યો અનેવાસનાનેવિષેસદાયભરપૂરરહાકરેછે ॥
અનેવજિજીવનેજાગ્રતસ્થપ્રનેસ્કષ્ટિત્રણઅવસ્થાછે ॥ તેમાંજાગ્રતઅવસ્થાતેકેઈતો પંચવિષયસંબંધીજેજ્ઞાનયથાર્થરહે
॥ અનેસ્વપ્નઅવસ્થામાંતો પંચવિષયનુંજ્ઞાનછેતોરવરૂપણઅજથાર્થપણરહેછે ॥ અનેસ્કષ્ટિત્રણઅવસ્થામાંતોઅન્યભાવને
પામિજાયછે ॥ એવિરીતેજગતનાજિવત્રણદેહમાંનેત્રણઅવસ્થામાંવરતેછે ॥ અનેમોહરૂપીનિંદ્રામાંજન્મમરણનાદુરવને
પામેછે ॥ અનેજેજ્ઞાનીછેતેતોત્રણઅવસ્થાથકિનેત્રણદેહથકિવ્યતિરેકવરતેછે ॥ એવિજેનિર્ગુણસ્થિતિતેનેપામ્યાછે

સોજિત્રા.
સિ.૨૬

॥ अने ते मोहरूपिनिंद्रा मां नथि आबता त्यां श्लोक छे ॥ जे ॥ ॥ यानी सा सर्व भुतानां तस जाग्रतिसयमी ॥ ॥
 एने एम अर्थ छे जे जगत नाजिय भगवान नी कोरे सुता छे ॥ के हे ता भगवान ने नथी भजता ॥ अने ज्ञानी पुरुष छे ते भगवान
 नी कोरे जाग्या छे के हे तां निरंतर भगवान नुं भजन करे छे ॥ अने जगत ना जीव छे ॥ ते पंचविषय नी कोरे जाग्या छे ॥ कंद नां वि-
 पयने भोग वे छे ॥ अने ज्ञानी पुरुष छे ते पंचविषय नी कोरे उंच्या छे ॥ के हे तां विषय ने नथी भोगयता अने जेने भगवान ना स्वरूप
 नुं ज्ञान नथी ते ने तो सदाय सुषुप्ति अवस्था जाणवी ॥ अने एनी दस इंद्रियो ने चार अंतःकरण आदिक चो विसत त्वरा सर्व
 मां मोहरूपितम व्यापिरह्यो छे ते एो करि ने एने सर्व कारण सर्व नियंता सर्व आधार ने अलोकि च अपरमिता प्रताप ते जेने
 एवा जे प्रगट भगवान तथा ते भगवान ना एकांतिक संत ते मोहरूपिनिंद्रा ये करि ने ओ जरा ता नथी ॥ अने जे मको इ कप
 रुष ने स्वप्न लायुं होय ते जाण्ये क्यां ई कंदे हर्षो ने त्यां अनंत प्रकार ना विषय भोग व्या ते जाग्रत अवस्थाने भुजने भोग व्या
 ॥ ते म मोहरूपी नींद्रा मां आत्मा ना स्वरूप ने भूलि ने एना ओघ नी प्रति स्त्रियादिक ना वाय मां जोडाणि छे ॥ अने त्व चार्ना व्र
 ती स्त्रियादिक ना स्पर्श मां जोडाणी छे ॥ अने नेत्र नी प्रति स्त्रियादिक ना रूप मां जोडाणी छे ॥ अने र मनानी वृत्तिसार सार
 रवा या मां जोडाणि छे ॥ एविरिते दस इंद्रियो ने चार अंतःकरण ते एो करि ने पंचविषय मां ए जिब लां लुपथ ई रह्यो छे ॥ जे म
 दूध ने पाणि एकर स थ ई जाय ॥ ते को ई री ते नो खुं पडे नहिं ॥ एण हं स होय तो ते दूध पाणि ने नो खुं कर के म के हं म नी चां-
 च मां खटा स्थ होय ते एो करि ने दूध ना को कडां वली जाय पछे ते दूध नां को कडां हं स रवा ई जाय ने पाणि पड्युरहे ॥ ते म जीव
 पंचविषय मां एकर स थ ई गयो छे ॥ ते को ई री ते नो खो थ ई श के नहिं ॥ ते एने तो हं स एवा जे माया पर परमात्मा ते ज्या रे मनु
 ष्य रूप थ ई ने प्रथी उपर विचर तां होय ते जीव ने मले प छे ॥ ते ज्ञान रुपि खटा से करि ने स्थूल सूक्ष्म ने कारण ते मां जीव एकर
 स थ ई गयो छे ते थ कि नो खो प माडे छे ॥ ने के चल पद ने प माडे छे ॥ ते के धिरी ते के चल पद ने प माडे छे ॥ तो त पद वा सिल ने भाष
 ए चार साधन करा विने के चल रूप करे छे ॥ ते मां प्रथम तो त पे करि ने स्थूल देह रुपी जे माया ते ने ट ला वे छे ॥ ते त प ते शुं तो ५

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२६॥

द्वियोने विषयभागवयादेवाजनहिं॥तेनुं नाम तपकहेवाय ॥ ते तपे करिने दसइ द्वियोने पंचभूतने निषममां करावेछे ॥ अने ते-
तपस्यत्वापुरुषने दयाराख्यही ॥ अने तपस्य पुरुषने जो दयान होय तो तेथ कि पणामनुष्यने ताप थाय तेथ कि हिंसा थायछे ॥
यादेस र्वे जीव प्राणिमात्रने विषे आत्मानो भाव राखिने ते नीउपर दया राखीने यथायां ग्य रक्षा करवि ॥ पण कोई जीव उपत्कूरद
धिन करवी तेणे करिने सूक्ष्माशरि जीतायछे ॥ अने सीलजे अंतःकरणना सूक्ष्म राग कहे तां पंचविषयनी वासना तेने
त्याग करिने ध्यानमां बेसारेछे ॥ तेके विरीते बेसारेछे ॥ तोनी वरती परजाया होय त्यां पवित्राबाजीनुं जे आसन तेउपर स्थि
आसन वजाविने भाय बडे करिने चो विस आहार करावेछे ॥ हबेश्रोत्रइंद्रिनी घट्टिछे ॥ नेनी प्रतिलोमद्रष्टि करिने तेना विष
यनो त्याग करिने पो ते द्रष्टाथईने प्रतिने आत्माने विषे जो डिदेबि अने त्वचा इंद्रिनी प्रतिछे ॥ तेने स्पर्श विषयनो त्याग करिने
पो ते द्रष्टा थईने ते प्रतिने आत्माने विषे प्रति लोमद्रष्टि करिने ते प्रतिने आत्माने विषे लय करवि ॥ अने चक्षुं इंद्रिनी प्रतिछे
तेने रूपविषय थकि पाछी वा जीने पो ते द्रष्टाथईने प्रति लोमद्रष्टि करिने ते प्रतिने आत्माने विषे लय करवि ॥ अने रसनाइं
द्रिनी प्रतिछे ॥ तेने नाना प्रकारना जे रस विषय तेथ कि पाछी वालीने तेने द्रष्टाथईने प्रति लोमद्रष्टि करिने ते प्रतिने आत्मा
ने विषे लय करवि ॥ अने घ्राणइंद्रिनी प्रतिछे ॥ तेने गंधविषयनो त्याग करिने पो ते तेने द्रष्टाथईने प्रति लोमद्रष्टि करिने प्रति
ने आत्माने विषे लय करवि ॥ एविरिते दसइ द्वियोने चार अंतःकरण पांच विषयने पांचभूत एव्यो विस तत्त्वनी जे प्रति
यो तेने पोत पोताना विषय थकि पाछायास्तिने तेने पोते द्रष्टाथईने प्रति लोमद्रष्टी करिने ते प्रतिने आत्माने विषे लय करवि
॥ पछे पो ते एक लोके बल रख्यो ॥ तेनुं नाम केवल कहेवाय ॥ ने ते केवल पदने पांम्यो कहेवायछे ॥ अने चो विस तत्त्वनी प्रति
योने प्रति लोमद्रष्टि करिने आत्माने विषे लय करबुं ॥ तेनुं नाम चो विस आहार कहेवायछे ॥ एविरिते तप दया भावने शील
तेने सिद्ध करिने चो विस तत्त्वनी प्रतिने प्रति लोमद्रष्टि करिने आत्माने विषे लय करिने चो विस आहार करिने केवल
थईने पछे ध्यानमां बेसारेने पोताना आत्माने विषे एवा ज्ञानना करावना रा एवा जे परमात्मा भगवान तेनुं भावे करिने या

सोजिंत्रा
सि०२६

॥२६॥

નકરવું ॥ પછે એવિરીતે ધ્યાન કરતાં કરતાં આત્માને વિષે પરમાત્મા સાક્ષાત્કાર દેસાય છે ॥ પછે પરમાત્માને વિષે ભાષેકરિને જોડાય છે ॥ ત્યારે પોતે પણ તદાકાર ભાવને પામિ જાય છે ॥ અને અરવંડ અધિનાસિ સ્મરણે કેવલ પદ તેને પામે છે ॥ ને એને સાતમીને નો સિદ્ધાંત કહે છે ॥ અને કર્મ કરિને જે કેવલિ થાય એમ કહ્યું છે ॥ તે પણ આ કહ્યું જે તપશ્ચાસિલ નો ભાવ તેને સિદ્ધ કરવા રૂપ જે કર્મ તેણે કરિને કેવલિ થાય ॥ અને ચલિ કર્મ નો ત્યાગ કરે ત્યારે કેવલિ થાય એમ પણ કહ્યું છે ॥ તે તો વિષીયાના ક્તિ રૂપ જે કર્મ તે નો ત્યાગ કરે ત્યારે કેવલિ થાય કહેતાં યા સના રૂપી કર્મ ॥ રવ પાવે જે વાસના ટાલે ત્યારે કેવલિ થાય ॥ અને કર્મ કરિને જીવ બંધાણો છે ॥ તે પણ અનાદિકાલ નો જે પંચ વિષયની વાસના જીવ ને છે ॥ તે વાસના રૂપી કર્મ કરિને બંધાણો છે ॥ એવિરીતે કેવલ પદને પમાડનારાને સર્વેના મતના સિદ્ધાંતને જાણનારાને સર્વે જગતના કરતા દરતા ને સર્વેના આધાર એક જ ભગવાન છે તે જ ભગવાન આજ તમને પ્રત્યક્ષ મળ્યા છે ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत

समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ श्रीगणेश ॥ १३ ॥

ત્રેવિસના આદર વાંધુદી ॥ ૧૦ ॥ દશમીને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિંત્રા મધ્યે વા માલિ વાઈ વાં વાની ભાણી વાને ઘેર ગાદિ સંકિષે યુક્ત રોજિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે કસંબલ ચત્રધારણ કત્યાં હતાં ॥ અને પુષ્પનાદાર કંઠમાં ધારણ કત્યા હતા ॥ ને પાશમાં તો રાજટકતા હતા ॥ ને કાન ઉપર ગુલ્લાબના પુષ્પનારુ છરચો સ્યા હતા ॥ અને પોતાના મુરવાર્ધિની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની મોટિસ ભારાદિને બેઠિ દતી ॥ પછે મહા પ્રભુ જીની આર્તિકરિને સાધુ કિરતન બોલી રહ્યા ॥ પછે શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ બોલ્યા જે સાંભલો એક વાત કરિયે જે જેવું કુસંગે કરિને જીવું શુદ્ધ થાય છે ॥ તેવું બિજું રોને કરિને નથી થતું ॥ કુસંગ કિષો તો ત્રણ કારનો છે ॥ તેમાં એક તો બહારનો કુસંગ છે ॥ ને એક સત્સંગમાં કુસંગ છે ॥ અને એક હંદ્રિયો અતઃ કરણનો કુસંગ છે ॥ એ ત્રણ કુસંગે કરિને જીવ જે તે જન્મ મરણના દુઃસ્વને પામે છે ॥ હવે બહારનો કુસંગ તે કિયો તો સ્પર્શ પુરુષ નો જે સિદ્ધાંત તેને ભૂતિને વિષયની આશક્તિયે કરિને શાસ્ત્રના અર્થ અચલા સમ-

श्रीमुख
मिद्वान्त
॥२९॥

जाविने धर्मथकि अष्टकरंछे ॥ अने वलिते कुसंगी केवाछे ॥ तो उपरतीतो विश्वासि जीयांने धिरबवा सारुं करियो मालार
खेने तिलकरुडा बनावेने उपरतीवे ससारारखे ॥ पण सत पुरुष तथा सद्धर्म तेना तो एकसंगी द्रोह नाकरनाछे ॥ तेने
ओलखिने तेनो त्याग करयो ॥ अने पूर्वे रायणपण पुनस्त रुषीना दिकरानो दिकरोह तो ॥ नेवेदनी जरायो करिने पोताने हा
थेमा थांकापिने सीचने चदाव्याह तो तो पण जौ प्रत्यक्ष प्रमाण एवा जेरा मचंद्रजी तेनो जो द्रोह कर्यो तो अतिशो दुःखपाम्यो
॥ अने कुदुंबे सहित नारापाम्यो ॥ अने जरा संधकंस सिमुपालदुरजो धन करण एसर्वे प्रोक्षपणे भगवाननी भक्ति करतां ॥
अने सदाग्रत आपताने दान पुन्य बहु करता ॥ ने ब्राह्मण साधु तो मोढे मागे ते आपता ॥ पण प्रत्यक्ष श्रीकृष्णने नओ खरख्या तो
मर्षे अस्तर भावने पाम्या ॥ मारे प्रगट भगवानना द्रोहि होय ॥ तेने तो दुष्ट जाणिने तेनो त्याग करयो ॥ अने सत्संग मां कुसं
गते कियो तो जे ने पंचविषय मां थी एके विषय जे जो भकाम स्वाद स्नेह मान ॥ एपांच मां देलो एके जे मां होयने ते सत्संग
मां होय तो पण तेनो सत्संग ज्यारे त्यारे टलिजशे ॥ अने तेने तो ज्यां सुधि मोटा पुरुषन भाये त्यां सुधि नभे अने ज्यारे ते
ना स्वभावने नमुकि राकेने मोटा पुरुषनो अवगुण ले ॥ अने सत्संगने मुके ॥ जेम भालदेरा मां कुबो होय तेने उपरती पाणी
मिदुं होय ॥ ने जो उडुं र्यो दे तो पाणि खारुं द्वेर नि सरे ते मपंचविषयना लालची सससंगी थया होय तेना विषयनुं जो
मोटा पुरुष र्यंडन करे तो सामा द्रोह करे ॥ मारे एवा पंचविषयना लालचि सतसंग मां होय तेने कुसंग जाणयो ॥ के
मके एनो जे जे संग करे तेनुं पण भुंडुं करे ते के ईरी ते भुंडुं करे छे ॥ तो पोताने विषयनी आशक्ति होय ते आशक्तिने दंभे
करिने को ईने विसवासि भोलाने जणा ववादे नहिं ॥ अने भगवानना महात्मनी ओथ्य ले ईने पोते पण विषयने भोग
वेने बिजा विसवासिने विषे भोगवावेने धर्मथकि नष्ट करे ॥ मारे जे जे पंचविषयनारागि छे ते सत्संग मां कुसंग छे ॥ अ
ने अंतरनो कुसंगते कियो तो इंद्रियो अंतःकरण मां जे पंचविषय नाकस्मराग ते अंतरनो कुसंग छे ॥ तेने ज्यारे हि
नो संबंध थाय तथा द्रव्यनो संबंध थाय ॥ तथा सारुं सारुं खाद्यानो जोग थाय ॥ तथा स्नेह मान आदिक पदार्थनो एकांत मां

सोजिंचा
सि० २९

॥२९॥

સંવંધ થાય ॥ ત્યારે જે જે અંતરમાં રાગ હોય તેનું અંતઃકરણ ભ્રષ્ટ થયા વિનાર હે જ નહિં ॥ માટે જેને જેને પોતાના કલ્યાણની રૂઝ
 હોય તેને તો હંદ્રિયો અંતઃકરણને પરમેશ્વરની આજ્ઞા રૂપિજે નિયમ તેને અતિશોદ્ધ કરિને રાગ વાંપણ કોઈ કાલે તે નિયમને
 મુકવા નહિં ॥ અને જેનાં હંદ્રિયો નિયમમાં નથી તે અમારા નથી ॥ અને અમારા જોગમાં રહ્યા છે ॥ તો પણ અમથકિ જારગાડ
 હેતે છે ॥ અને જે જે અમારા વચન પ્રમાણે ચરતે છે ॥ ને તે આજ્ઞાએ કરિને હજાર ગાડ હેતે જાય તો પણ અમારી સમીપ માં છે ॥
 અને અમે તો અનંત બ્રહ્માંડના જિયોના અંતઃકરણને રૂંદંગ દેશીયે છે એ જેમ હથેલીમાં પાણિનું ટિપું ॥ દેસ્વાય તેમ સચરાચર સ
 ર્વે જીવ માં અને અમે જાણિયે છે એ ॥ અને અમારી કૃપા જે નાહુ પર થઈને સિદ્ધ દ્રવ્યને પામ્યા હોય એવા જે સાધુ તે પણ સર્વના અ
 તઃકરણને જાણે ॥ અને જે જે પુરુષ અમારા દરશન મુકિને સ્ત્રિયોના માં સામુજુવે છે ॥ તેને તો અતિશો નિચ્ચને ચંડાલ તુલ્ય
 જાણવો ॥ કેમ કે ચંડાલને નિચ્છ હોય તે જ સ્ત્રિયો મોહ પામે છે ॥ કેમ કે સ્ત્રિનો દેહ છે ॥ તે તો હાડકામાં સનાહિયો ત્વચાલો હી
 વિર્ય મૂત્ર વિષાદિક જે નકારિયસ્તુ તેનો ભરેલો છે ॥ માટે એ વિનરાયસ્તુ માં મોહ પામે છે તેને પણ નારાજાણવા
 અને જે સ્ત્રિ છે ॥ તે પણ અમારાં દરશન મુકિ પુરુષના દરશન કરે છે ॥ તે સ્ત્રિયોને પણ અતિ નિચ્છ જાણવી ॥ કેમ કે પુરુષના
 દેહ છે તે પણ મુંડિ મુંડિં વસ્તુ માંથી થયા છે ॥ અને પુરુષના દેહમાં પણ વિષાદિ રુધિર લોહી પરુપાચ આદિક નકારીયસ્તુ ભરી છે
 અને ખોલિયામડિને દેશિને સ્ત્રિ પુરુષમાં મોહ પામે છે ॥ અને પુરુષ સ્ત્રિમાં મોહ પામે છે ॥ એ બેયને મહાદુષ્ટ જાણવા ॥ અને જે
 ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ તેને તો હાડ માં સનો લોચો જે દેહ તેને પોતાનું રૂપ માં નવું જ નહિં ॥ ને પોતાનું રૂપ તો અછેદ અભેદ અવિ
 નાસિ એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનીને પોતાના દષ્ટદેવ જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેની આજ્ઞા પ્રમાણે નિરંતર થતી વું ॥ અને
 એમ સમજવું જે જેની આજ્ઞામાં ચંદ્ર મા સૂર્ય નિરંતર ફરે છે ॥ અને જેની શક્તિ કાલ છે ॥ માયા છે ॥ પુરુષ છે ॥ અક્ષ છે ॥ એવા અ
 નંતરેશ્વર્યેયુક્ત જે ભગવાન તેમને પ્રત્યક્ષ મળ્યા છે ॥ અને તે મા આત્માને વિષે પણ મૂર્તિ માન થવા આરવંદુર રહ્યા છે ॥ અને વ
 લિ એવા જે ભગવાન તેનું જો વચન લોપસે તો મુને મોટું દુઃખ થયો ॥ ને જન્મ મરણને ગર્ભમાં સનાદુઃખને ઘણી કવાર પામી

श्रीसुरस
सिद्धांत
॥३०॥

शरधिरिते भगवाननो अलोकिकमहिमा ममर्जने पोतासुं मां धुजाय तोपण आजा जो पधिनहिं ॥ मारं जेने जे मां अमारि
आज्ञा प्रमाणो घरत रोतेने तो कांई कर्युं रसुं नथि ॥ केम के एना प्रारब्ध तो अमे छैये ॥ ते एना अण्य प्रकारना जे कर्म सं-
चित प्रारब्ध किये माण ते सर्वे टलि जाय छे ॥ अने ते त्यागि छे ॥ तथा ग्रह स्थ छे ॥ तोपण ब्रह्म रूप ज जाणवो ॥ ने एने दर
सन करिने करिने बिजा जीवनांक त्याग थाय छे ॥

॥ इति श्रीसुरस सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसे ॥ २३ ॥ अ

धिसना ॥ भादरवाशुदि ॥ ११ ॥ एकादशीने दिवस म हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री सोजीना मध्ये दवे हरिदांकर
रगनाथने घेर आथमणा बारनाचोक मांगादि त किये युक्त पलंग उपर बिराज मान थया हता ॥ ने सर्व सोने रिब स्त्रधारण
कथां हतां ॥ अने ललाटने विषे केशरनी अरचा करिने कंकुनोचां दलोक खो हतो ॥ अने पोताना मूखा र्थिंदनी आगल
साधु तथा देश देशाना हरि भक्त नीस भाभराईने बे दिहती ॥ ने घणा कदी बादी वीयो करिने महाराजनी मोटी आर्तिक
री धून्य करिने सर्व सभा बेठि ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामिये प्रह्म पुज्युं जे हे महाराज निवृत्ति मार्ग ते केने कहिये ने प्रवृत्ति
मार्ग ते केने कहिये ॥ ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे निवृत्ति मार्ग छे ॥ ने प्रवृत्ति मार्ग छे ॥ तेने ज्ञानि छे ते जाणे छे ॥ एण
जो बाह्य द्रष्टि वाला होय तथा लोकी कद्रष्टि वाला छे ॥ ने अज्ञानी छे ॥ तेने तो निवृत्ति मार्गने प्रवृत्ति मार्ग ते ओज स्वा-
तानथी ॥ मारे निवृत्ति मार्ग ते कियो तो निष्काम भावै करिने भगवाननी प्रसन्न ताने अर्थ करिने प्रवृत्तिनी क्रिया क
रे छे ॥ तोपण तेने सदाय निवृत्ति मार्ग बाला जाणया ॥ अने पोतामे मन ने जाणे करिने तथा माने करिने जो एकांत मां बेसि
ने ध्यान करे ॥ तोपण तेने प्रवृत्ति मार्ग बाला जाणया ॥ केम के सत पुरुषना समागम विना को ई काले पंचविषय नारा
गटल तानथी ने विषय नारागतो ज्ञाने करिने टले छे ॥ ते ज्ञान तो सत पुरुष थकि पमाय छे ॥ एण ते बिना पोताने जा
णे ज्ञान थाय नहिं ॥ जे म मेहे ता जीविना निशालियाने धिष्टी आवे नहिं ॥ ते म माया पर एवा जे ज्ञान दाता ते विना

सोजीना
सि० २६

॥ ३० ॥

કોઈ જીવજ્ઞાનને પામે નહિં ॥ અને જો તેને કારિને ગમે એટલો નિવૃત્તિ પરાયણ રહે તો દોષ તો પણ તેને પ્રવૃત્તિ મારગમાં બુદ્ધિ
 જાણવો ॥ અને જન્મમાં કેટલાક બ્રહ્મ કોણ છે ॥ તે મિથ્યા જ્ઞાનની આશ્ચર્યને બ્રહ્મના સ્વરૂપને જાણ્યા વિના કેવળ
 દેહાભિમાને કારિને નિવૃત્તિ મારગ પકડિને બેઠો દોષને મનમાં એમ સમજે જો અમે કર્મ થકિ સુકાણા છે એને સાધન સર્વે
 મારાં પુરાં થઈ રહ્યાં છે ॥ એમ જ કહે છે તે તો મહાપાપી છે ॥ અને વાસના નટલિ દોષને મનમાં એમ સમજે જો મારે માં જે જન્મ
 મરણ નથી ॥ એમ સમજીને આજ સુધીને પરમાદરૂપિ માયાને વિષે વજ્ર પાસમાં બંધાય છે ॥ માટે એ વિષય સમજણે ક-
 રિને નિવૃત્તિ માને છે ॥ તે તો મહાસૂચ છે ॥ કલ્યાણના સાચા મારગ થકિ ભૂલા પડ્યા છે ॥ ને કરમ મારગને વિષે સદા
 બુદ્ધિ છે ॥ અને એવાં છે તેને મોલાલોકની વૃત્તિ માર્ગવાલા જાણિને તેમાં જોડાય છે ॥ તે પણ પોતાના આત્માનો ના
 શી કરનારા છે ॥ અને તેને પણ દેહાભિમાની સૂચ જાણવા ॥ અને એવાં જો દેહાભિમાની જીવ છે ॥ તે તો દેહસંબંધી જે ક્રિયા
 તેમાં તો અતિ સેતત્વાર રહેતા દોષ ॥ ને અને તજન્મના પાપકર્મને બાલિને ભસ્મ કરેને જીવને બ્રહ્મરૂપ કરે ॥ એ જો ભ
 ગવાન પ્રગટ પુરુષોત્તમની નવધા ભક્તિ તેને પણ દુષ્ટ પ્રવૃત્તિ માને છે ॥ ને તેમાં દોષને દેરે છે ॥ તેનું કારણ શું છે ॥ તે એને દેહ
 ભિમાન છે ॥ તે કોઈ કરતા નથી ॥ ને દેહાભિમાને કારિને એકાંત પકડિને બેસી રહે તો દોષ પણ તે પ્રવૃત્તિ માર્ગવાલો છે
 ॥ અને પંચવિષયની આશ્ચર્યને દેહાભિમાન મુકીને ભગવાનની આજ્ઞાએ કારિને ભગવાનની ભક્તી સંબંધી જે ક્રિયા
 કરે છે ॥ તે સર્વ નિવૃત્તિ માર્ગવાલો છે ॥ મારે જે જે અમને પ્રસન્ન કરવા દોષ તેને તો દેહકારિને વિષય શક્તિનો ત્યાગ કરિ
 ને નવધા ભક્તિ કરવિ ॥ અને નવધા ભક્તિ છે તે તો અને તજન્મના પાપકર્મને બાલિને ભસ્મ કરે એ છે ॥ માટે એ તો
 અને તજન્મના સુકૃત ઉદેશાય છે તેને જ અમારી સેવા મળે છે ॥ તથા અમારા સંતની સેવા મળે છે ॥ પણ થોડા પૂન્યવાલાને
 સેવા મળતી નથી ॥ અને જેના જેના ઉપર અમે કૃપા કરિયે છે ॥ તેને જ અમારી સેવા આપિયે છિયે ॥ તથા અમારા સા-
 ધુની સેવા આપિયે છે ॥ અને જેને સેવા અંગીકાર કરિયે છે ॥ તેને જ અમારી સેવા આપિયે ॥ અને એ જ અમારી કૃપા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३१॥

छे ॥ अनेपूर्वे भगवान ना भक्त जे जेमो टम्यने पाय्या छे ॥ ते पण प्रगट भगवान नी से पाये करिने जेमो टि पद विने पाय्या छे ॥
अने ते जनि वृत्ति मारग वाला कहे याया छे ॥
श्रीहरिक्रष्णाय नमोनमः ॥
॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणसे ॥ २३ ॥ आदरवा शुदि ॥ ११ ॥ द्वादशिने दिवस ॥
महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीसोजी आमघे बाई भटि बाने घेर आधमणे बार ओर डानी ओ सरि सांगादित कि
ये युक्त पलंग उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वे जरिथानी वस्त्रधारण कत्थाइता ॥ ने पुष्पनां आभूषण धारण करिने रो
जी घोडिये अस्वारथई ने टोलन गारां दारणाई गाजते याजते गाम बहार ए कवडनुं ब्रह्म त्यां हिडो लो बां ओइतो ॥ तेउ
परमहाराज उगमणे मुखार्चि दे विराजमान थयाइता ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा दे शदेशना हरिभक्त
नी मोहि सभाभराई ने बैठिइती ॥ पछे महाराज बां ल्याजे सर्वे सां भलो एक वात करिये ॥ जे जीवनी दुराचरणे करिने भ
ष्ट बुद्धि थई गई छे ॥ ते भष्ट बुद्धिये करिने पोतानुं स्वरूप जे अछे दअ भेद स्वरूप सत्तारूप ॥ अक्षररूप कहे तां अवि
नासी तेने भूलिने जडदुःखरूप ने ना सवंत एवो जे देह तेहुं ने ना सवंत एवा जे देह संबंधी पदार्थ ते मारां ए विरीते मिथ्या
अहंममता भष्ट बुद्धिये करिने थई गई छे ॥ तेणे करिने देहने ना मे जीव अविनासि छे तो पण देह भेगो ना सपामे छे ॥ अने जी
व स्वरूप छे तो पण पदार्थ ना सपामे त्यारे पण महादुःखियो थाय छे ॥ ने संतापने पामे छे ॥ ए विरीते अनादिकालनो
वारमवार जन्ममरणने पामे छे ॥ ते के विरीते पोतानी मे जे ते जीव जन्ममरणना दुःख थकि मुकावाने समर्थ नथी थतो
॥ मादे एने तो दया ना सिंधु एवा जे परमात्मा ते पोते कृपा करिने मनुष्यरूपे थई ने एने ज्ञान आपीने अज्ञाने करिने जे भ
ष्ट बुद्धि थई गई इति ॥ ते ज्ञाने करिने स्फुट बुद्धि थाय छे ॥ ते तान के विरीते आपे छे ॥ तो प्रथमतो नियमे करिने विषयनो
त्याग कराये छे ॥ अने पछे चोधिसत्त त्वनां जे रुप तेने नोर्यां नोर्यां देरवाडिने ते थकिनो रसो एवो जे पचिस मोजी वात्मा
तेनुं स्वरूप देखाडिने पछे एने वैरागे करिने देह संबंधि जे पदार्थ तेमांथी प्रीति तोडाये छे ॥ अने पोतानी जे नब धाम भक्ति

सोजिंत्रा
सि० २९

॥ ३१ ॥

તેને કરાવિને જીવને અનંત જન્મના અષ્ટબુદ્ધિયે કરિને પાપ જાગ્યાં છે તે સર્વે ના સપમાદે છે ॥ પછે એને ભગવાનના સ્વરૂપને વિષે એને અતિ શો પ્રીતિ થાય છે ॥ ત્યારે જ જિવનો મોક્ષ થાય છે ॥ પણ તે વિના કોઈ કાલે જીવનો મોક્ષ થતો નથી ॥ માટે મોક્ષ તો સત્પુરુષ જ્યારે પોતાના સ્વરૂપનું કૃપા કરિને જ્ઞાન કરાવે છે ત્યારે જ થાય છે ॥ તે જીવોને પૂર્વે પણ જેને અવતાર થઈ ગયા ત્યારે તેનો જેને જેને જોગ થયો છે ॥ ત્યારે તે સર્વેનાં કલ્યાણ થયાં છે ॥ તે શાસ્ત્રમાં લખાયાં છે ॥ પણ તે વિના વિજાકોઈનાં કલ્યાણ થયાં નથી ॥ અને શાસ્ત્રમાં પણ નથી લખાયાં ॥ માટે જેને પૂર્વે જે સત્પુરુષનો સંબંધ થયો હતો ॥ તે જ આજ તમારે સંબંધ થયો છે ॥ તે તમારા જિવના મોક્ષનો સમો આજ આવ્યો છે ॥ માટે પૂર્વે ભગવાનના અવતાર થયા છે ॥ તેની લિખા આશા શાસ્ત્રમાં લખી છે ॥ તે લિખાને વિચારિ જીવો તો આજ પ્રત્યક્ષ અમારા સ્વરૂપમાં અતિ શો દેતથ શો ને અંતરમાં પ્રકાશ થો ॥ અને તમારા આત્મા સ્વરૂપ પણ તમને દેવાશે ॥ અને તે આત્માને વિષે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ અમારું સ્વરૂપ તે પ્રકાશમાં દિવ્ય મૂર્તિ દેવાશે ॥ અદ્ભુત આનંદને પામશો ॥

॥ ઈતિ શ્રી મુરુષ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥

આગણિ સે ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસના આદરવા શુદિ ॥ ૧૩ ॥ તે સ્થા

ને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિત્રામ ધ્યે દવે મંછારામ તથા કાશિરામ ને ઘેર આથમણ વાર ની આંસરિમાં ગાદિ તકિયે જુક્ત દોલિયા ઉપર ચિરાજ માન થયા હતા ને સર્વે જ રિયાની વસ્ત્રધારણા કર્યાં હતાં અને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આશૂક્ષણ ધારણ કર્યાં હતાં ॥ અને પોતાના મુરચાર્વિંદની આગળ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની સભા ભરાઈ ને બેઠિ હતી ॥ પછે શ્રી કૃષ્ણ ભાઈયે પ્રભુ પુછ્યું જે પંચ વિષયની વાસના કેમ રહે છે ॥ પછે મહારાજે તેમને કહ્યું જે તમે વર્તમાન દ્રહાર ચો છો તો સ્વરા ॥ વર્તમાનની સ્વર તો નથી પછે મહારાજ બોલ્યા જે મકોઈ કયા યતને ચમક થયો હોય પછે તેને પડદા બાંધિને કોઈને દેશ વાદિયે નહિ ॥ ને જો મોકલો મેલે તો ચમક બધારે થાય ॥ ને મરિ જાય ને પડદામાં ને પડદા મારે તો સાજો થાય ॥ તેમ જીવને પંચ વિષયના ઘાજાગ્યા છે તેણે કરિને ચમક ચાલ્યો છે ॥ તેને સત્પુરુષ પોતાના સ્વરૂપના

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३२॥

निश्चय रूपिपाटा बंधावे छे ॥ अने नियम रूपि पडदो बंधावे छे ॥ अने कोई विषय नो पडद्यायो पड्यादेतानथी ॥ ने कोई विषय
दुकडा आवयादेतानथी ॥ अने ते नियम रूपि पडदो के बिरी ते बंधावे छे ॥ तो स्त्रियादिक नाश धन सांभलवा ॥ अने रागरंग
वाजीत्रादिक पणन सांभलवा ॥ अने खाकू खादुंगल्युं चिकणुं आदिक खररसनो त्यागराखवो ॥ अने आदिक अनंत प्रका
रनी करि पलावे छे ॥ त्यारे ते ना पारुहाय छे ॥ अने ब्रह्मा रूपि चमक मटे छे ॥ अने वासना रूपी महापीडा ते ना पा मे छे ॥
अने यति ॥ त्वचये करिने स्त्रियादिक ना स्पर्शानो त्याग करवो ॥ अने नेत्रे करिने स्त्रियादिक ना रूपनो त्याग करवो ॥ अने र
सनाये करिने अयो ग्यरसनो त्याग करवो ॥ अने नासिकाये करिने अयो ग्य गंधनो त्याग करवो ॥ ए बिरी ते पंचविषयना त्या
गरूपि पडदा बंधाविने सत्पुरुष पोताना स्वरूप ना निश्चय रूपि पाटा बंधावे छे ॥ तो एक भगवानना स्वरूप विना प्रकृति
नुं कार्य कांई सत्य न देखे ॥ ने एक भगवानने जसत्य देखे पछे तेने पंचविषयना पारुजाई जाय छे ॥ अने तेनो धर्म अतिशो
दृढ थाय छे ॥ अने ते पछे ब्रह्मादिक नो पाड्यो पण भगवानना मार्ग थकि पडे नहिं ॥ अने ज्ञान रूपि तेना अंतरमां प्रकाश
थाय छे ॥ अने जीय ईश्वर माश ब्रह्मने परब्रह्म तेना स्वरूपने इंद्रग देखे छे ॥ अने एस र्वे ना रूपने जाणिने पो ते ब्रह्म रूप थई
ने ॥ परब्रह्म पुरुषोत्तम एवाजे प्रत्यक्ष भगवान ते विना प्रकृतिनुं कार्य मात्र ते सर्वेने विषे तेने अनंत वैराग थाय छे ॥ अने
अमारा स्वरूपने विषे अतिशो प्रीति थाय छे ॥ मारे अमारा नियमने अति दृढ करिने राखवो तो तमारे कल्याणना मार्गमां
कांई ये विषय नहिं थाय ॥ ने संसार रूपी जे समुद्र तेने सेहे जे तरिज शो ॥ अने पूर्वे जे मोटि पद्मीने पाम्या छे ॥ ते पण
मोटा ओनी आता पालये करिने पाम्या छे ॥ मारे ते पद्मीने आज पण मारे वचनै करिने पाम्या छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९॥ ओ

गणिते ॥ २३ ॥ त्रेविसना भादवा शुदि ॥ १९ ॥ चौदसने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीरोणाजमये
जो शिदेवशांकर कुबेस्तीने धेर आथमगाहा बारनी ओसरिमां गादित किये सुक्त पलंग उपर विराजमान थयाइता ॥

रोणाज
सि० ११

॥ ३२ ॥

अने सर्वे जरियांनी वस्त्रधारण कत्यां दुतां ॥ अने कंकुनो चांद जो कसो हतो ॥ अने पोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा
देशदेशना हरिभक्तनी सभा भराई ने बढि दति ॥ पछे सारथी द्वाबेर भक्ते महाराजने हाथ जोडिने कहुं जे केटलाक मुमुक्षु
छे ॥ ते मतपंथनी आडे करिने तमारी पासे अवातुं नथी ने तमारा स्वरूप नो नीश्चय थतो नथी ॥ अने तेने अंतरमां हत छे अने
नकि निश्चय थया पिनाशान्ति थति नथि ॥ माटे आमारे निश्चय के मथाय ॥ ने आमारे साहं के मथाय ॥ एधिरि ते कोई मुमु-
क्षु एमुने के हे वरावुं छे ॥ ते तेनुं साहं के मथाय ने निश्चय के मथाय ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे जे मुमुक्षु तथा मुक्त
जीव होय ते जे ते भगवानने ज्ञानने करिने ओलखे छे ॥ ते साहं महात्मा पुरुष प्रगट थया होय तेनुं ज्ञान कल्याण नाराखपवा-
लाने जरूर सांभलवुं ॥ अने जे मुक्तने मुमुक्षु जीव होय ॥ तेने परोक्ष भगवाने नी आस्ता होय ॥ अने तेना शास्त्रपणा
तेणे सांभल्या होय तेणे करिने ज्ञान मां पणा ते समजे ॥ जे मकोई कनो कागल परदेशार्थी ग्राव्यो होय ॥ तेने बांन्धिने
जे बुद्धिवाला होय ते कागल नालखनारानी बुद्धिनुं प्रमाण करे छे ॥ ते मजे मुमुक्षुने मुक्त होय ॥ ते पण सत्पुरुषनुं ज्ञान सां-
भलीने ते सत्पुरुषने ओलखे छे ॥ ते माटे कल्याण नाराखपवालाने सत्पुरुष पासे जईने ज्ञान सांभलवुं ॥ अने दैविने मुमुक्षु
जीव होय ने ते जो कोई कमतपंथमां तथा मोटम्यमान मां बंधाई रहे ॥ ने सत्पुरुष प्रगट थया होय ॥ ने तेनुं ज्ञान न सांभले
तो तेने सत्पुरुष कोई काळे ओलखाय नहिं ॥ अने मतपंथना अहंमत्वे करिने सत्पुरुष नो अवगुण आये तो तेणे बुद्धि
दुसित थई जाय छे ॥ अने पूर्वनुं सकृत्त होय ते पण दिवसे दिवसे नासपामतुं जाय ॥ अने दैविने मुमुक्षु होय ते अंतरमां
जाया करे ॥ माटे एमसमजीने बुद्धिमान थईने महात्मा पुरुष ना अवगुण नो त्याग करिने तेना गुणानुं ग्रहण करवुं ॥ अने
अवगुण तो क्यारे लेईये तो कोई कअधर्म करता करावता होय ॥ तो तो अवगुण लेवो ॥ पण ते तो कोई यात न होय ॥ ने
मथो अवगुण लेवो ते तो अस्मरनी स्वभाव छे ॥ अमपिचारिने तेना अवगुण नो त्याग करिने तेनुं ज्ञान सांभलवुं ॥ त्या-
रे तमे के हे श्पो जे बिजुं तो सर्वे साहं छे ॥ पण भगवानक हे छे ॥ एटलुं है ये बे सतुं नथि ॥ तोरानुं तो एम छे जे आलोक मां प-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३३॥

ण को ईक सारुमनुष्य होय ॥ तेखोदुं बोलतानधि ॥ तो मोटा पुरुष जेने हंजारी लोक मांनता होयने जेने विषे परि
पूर्ण ज्ञान होय तेखोदुं बोले नहिं ॥ एतो न बोले ॥ जेम होय तेमज कहे ॥ अने को ईक अप्रमिदूष होय ॥ तेने भगवा
न न होयने कहेवा जाय केहु भगवान छुं ॥ तो तेने जीय को ई माने नहिं ॥ अने तेनी तो फजेति थाय छे ॥ ते तो को ई ने प
ण मोदुं देखाडिने नहिं ॥ अने तेनी पासे सर्व मतना सिद्धांत ने ज्ञान पण होय नहिं ॥ अने जे भगवान होय ते तो सर्व
मतना सिद्धांत ने जाणता होय ॥ अने ते पासे जे जे देखिने मुमुक्षु जीव आवे तेने ज्ञान आपीने तेना अंतरना संषय मानने
टाळिने पंचविषय नाराग उखाडिने रां न्ति पमाडे ॥ अने जे आसुरि जीव होय ते उलरो भगवान नो द्रोह जकरे ॥ तो पूर्व षण
जुवोने क्यां सर्व मनुष्ये प्रगट भगवान ने ओलखा छे ॥ अने आज तो भगवान नी ईछाये करिने घणुं सांछे ॥ अने पू
र्व तो घणा घणा उपद्रव्य हता एम विचारिने क्षण भंगुर एवो जे मनुष्य नो देह तेमां भगवान प्रगट थया छे ॥ ने तेने नहिं ओल
खाय तो बहुज भुडुं थरो ॥ केम के भगवान प्रगट थया छे ॥ ने तेने ओलखाय नहिं ॥ केम के भगवान प्रगट थयान होय
॥ ने परोक्ष नी भक्ति करतां करतां को ईक दिवस प्रगट भगवान मलरो ॥ एम लालच होय जे परोक्ष भक्ति करतां क
रतां को ईक दिवस पण तेज प्रगट भगवान थयाने तेने न ओलखायने उलटो द्रोह थाय ॥ तो तेमां थी बहुज भुडुं थाय ॥
एम विचारीने कल्याण ना स्वप्न बालाने अति शोची चार करयो ॥ तयारे तमे कहे शो जे जो भगवान न होय तो अमजे को ई
क चमत्कार देखाडिने निश्चये कराये तो मानिये ॥ तो एम तो को ईक अवतारादिक नीरीत नथी ॥ ते तो मनमां विचारी
ने जुवो तो स्वपद शो ॥ मारे जे मुमुक्षु ने दे विजीव होय तेने ज्ञान करिने प्रगट भगवान नो निश्चय थाय छे ॥ तयारे तमे
कहे शो जे भगवान ते तो समाधी करावे ॥ तो समाधि बे प्रकाश नी छे ॥ तेमां एक तो ज्ञान समाधि छे ॥ ते समाधिसत्य
छे ॥ ते मुक्त तथा मुमुक्षु जीव होयने तेने प्रगट भगवान ना संषय थाय ॥ पछे ते भगवान तेने ज्ञाने करिने अष्टावर्ण भेदा

रोणज.
सि० ३१

॥३३॥

યોને આત્માને વિષે અક્ષરની સ્થિતિ કરાવે છે ॥ પછે તે અક્ષરને વિષે જે ભગવાન રહ્યા છે તેને સાક્ષાત્કાર દેર્યાડિને દિવ્ય
 દ્રષ્ટિ કરાવે છે ॥ ત્યારે તે ભક્ત અક્ષરધામને વિષે દિવ્ય મૂર્તિ થકા અનંત શ્રદ્ધા નૈ અનંત પ્રતાપ ને અનંત પારસદે સુક્ત
 થકા પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને દેરે છે ॥ પછે તે ભગવાને અક્ષરધામને આંહી એયો મેદર હેતો નથી ॥ અચિરીતની સમાધિ પ્રગ
 ટ ભગવાન કરાવે છે ॥ અને શાસ્ત્રમાં પણ અચિરીતની જ સમાધિ કહી છે ॥ અને તે જ્ઞાન સમાધિ વિના વિજી સર્વે પરંપ
 મિથ્યા સમાધિયો છે ॥ તે બોલા જો કોને ધીર વચાનાયા સલા છે ॥ તે મારે જ્ઞાન સમાધિ છે ॥ તે જ સત્ય સમાધિ છે ॥ અને
 જ્ઞાન સમાધિ પે કરિને જ આત્મતિક મોક્ષ થાય છે ॥ અને જ્ઞાન વિના તો નાડિ પ્રાણ તણાતાં હોય ॥ તથા પાંચ સાત દિવ
 સ સ્કંધિરવાધા પિધા વિના પડ્યો રહેતો પળડે ત્યારે વિષયની વાસના રહે નહિ ॥ ને વાસના ટળ્યા વિના મોક્ષ થાય ન
 હી ॥ અને કેટલાક સરકારી લોક છે ॥ તે એવી શ્રીષ્ઠિ સ્વચર સંવે છે તે દેહ શુન્ય થઈ જાય છે ॥ પછે દેહને કાપે તો પણ
 સ્વચર ન પડે ॥ ને બે ચાર દિવસ પડ્યો રહે ત્યાં સ્કંધિ ભૂસ્વત રજા લાગે નહિ ॥ અને ચલિકેટલાક ટોંગી જન્મના બોલા જો
 કોને ટુંગના રાતે યુક્તિયો કરિને સાકરને કાઢે છે ॥ તથા લલિંગાલચિ સોપારિયો નાલિયેર પણ આદિક અનંત ॥
 યુક્તિયો કરિને કાઢે છે ॥ તે માં કેટલાક કહે છે જે આતો ભગવાનના ધામમાંથી પ્રસાદિ આપે છે ॥ તે ચાતર્યો છે
 કેમ કે ગુણાતિસ ભગવાનનું ધામ છે ॥ ત્યાં તો ધૂડ્યનો વિકાર જ સ્તુ હોય નહિ ॥ મારે સર્વે પરંપર છે ॥ અને જ્ઞાન છે તે જ
 એક સત્ય છે ॥ અને ગિતા ભાગવત વૈશદિશાસ્ત્રમાં પણ જ્ઞાન જ કહ્યું છે ॥ ને જ્ઞાને કરિને જ સમાધિ કહી છે ॥ તે સા
 રું સત્પુરુષનો સમાગમ કરિને કલ્યાણના સ્વપલાને જ્ઞાન જ રૂર સૌ મલબું ત્યારે તમે કેહેશો જે અમે તો લોક લાજમાં
 તથા મત પંથમાં બંધાણા છે ॥ તે સમાગમ કરવા તો અવાય નહિ ॥ અને જો નકિ ભગવાન જાણાય તો લોક લાજનું ત
 થામત પંથનું બંધન તો ડિને આપિયે પણ તે વિના તો અવાય નહિ ॥ તો ત્યાં કહિયે છે જે ॥ પોતાના કલ્યાણને અર્થ
 થી કોઈક ઉપાય કર્યો ॥ કેમ કે દૂર્લભ મનુષ્યનો દેહ તેની અલ્પ આવરદા તે ઘડિનો નિરધાર નહીં ॥ ને આતો દિવસે દિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३४॥

यसे वृद्धिपाम तुं जायछे ॥ अने आपणे धारता दता जे आतो रयो दुखे दुखे ना द्रो ते मतोन हिने आतो सांचा वेप जाणायछे ॥ मा
दे रखे भगवान होय ॥ एम विचारि ने न कि करया सारुं कोई क उपाय करयो ॥ ते गो उपाय करयो तो ज्ञाने करि ने न कि
करयुं जे आते भगवान छे के नथी ॥ एम न कि करया सारुं निरमानी थई ने तेनी ज्ञान यातो करे जीघणी क लखाणी छे
तेने कोई क पासे मंगा विने बांच विने तेनी परिक्षा करवी ॥ त्यारे तमे कहे गो जे एतो यातो शिखि शिखिने लखि द्रो
तो ते पण रव घर पड्यो जे आते शिखि शिखिने लख्युं छे ॥ के आते एना अंतर गो रहे स्यछे ॥ त्यारे तमे कहे र्यो जे
ते वातो अमने के म आपे ॥ एतो दया लु होय ॥ माटे एने सर्व जीव प्राणि मात्र ने उपर सम दृष्टि छे ॥ पण एने कोई उपर रावरो
स होय नहि ॥ अने एतो सर्व जीव प्राणिनुं सारुं करया प्रगट थाय छे ॥ पण कोईनुं भुडुं तो करे जन हिं अने कोई क जीव
द्रोह करता द्रो ते तो अज्ञानी छे ॥ अने तेने भगवान तो अलोकिक महिमा ते जाण्यो मां आध्यो नथि ॥ अने भगवान
ने पण तेनी गणतरी नथी ॥ जेम कोई क बालक होय ने तेने कोई क वस्तु चोरि ने रखा बि होय ते सारुं ते बालक एम जा
णे जे आसूर्यनुं अजय लुं छे ॥ ते सुने कोई क भाजरो ॥ एम जाणि ने तेने हांक या सारुं धुड्यनी फाट भरि ने सूर्य साभि
नाखे ॥ त्यारे तेने सूर्यने तो गणति होय नहि ॥ अने उलटि ते नारय नारा बालकनी आर्यो भराई जायछे ॥ ने ते महा
दुःखने पामे छे ॥ तेम बालक जे वाजे अज्ञानि जीव होय ते जे ते पंच विषय नी वासना ये करि ने एम जाणे जे आपुरुष
प्रगट थाय छे ॥ ते हवे रखे अमारि आजीवका बुटि जाय ॥ एम जाणि ने निंदा करे छे ॥ तेणे करि ने तो पोतानुं भुडुं करे छे
॥ अने सूर्यनी पैदे भगवान ने तो तेनी गणतरी होय नहि ॥ एम तो भगवान तो महा दया लुं छे ॥ अने चलि भगवान ने प्रग
ट थायनुं कारण छे ॥ तो जीवने अनादिका लनी मूल कारण माया वलगी छे ॥ तेने आत्यंतिक ज्ञान आपी ने तेनो नारा क
रि ने पंच विषय नी वासना टला विने जीवने ब्रह्म रूप करया एज भगवान ने प्रगट थायनुं प्रयो जन छे ॥ माटे पोताना
कल्याण ने अर्थ जो कोई क ज्ञान यातो मगाविये तो आपे एवा छे ॥ ते तमने पण आपनो त्यारे तमे कहे र्यो जे तमार

रोणज.
सि० ३१

॥३४॥

आवडुं बंधुं के म के हे वुं पडे छे ॥ तो अमे सर्वे वात जाणिये छिये ॥ मारे कोई जीव नुं सारुं थाय तो ठीक एवो क ज्याण कारि
नो से है ज धर्म छे ॥ मारे अमारे तो तमारा जीव नुं सारुं थाय एज म्यार्थ छे ॥ पण बिजो कोई जात्य नो रं च मात्र स्वार्थ न थी
त्यारे तमे क हे ज्यो जे अमारुं सारुं थ ईर हूं छे ॥ तो साराने तो ह जी घणि वार छे ॥ ते अमे साक्षात्कार दे खिने कहि
ये छिये ॥ अने तमे पण जो अंतर दृष्टि करि ने जुबो तो खबर पडो ॥ ते साक्षि मां न कि हान हि पडे जे हवे आपणे सर्वो परि
सारुं थ ईर हूं छे ॥ ए विरी ते तपास करि ने जाग वुं कहे तां ज्यारे ज्यारे भगवान प्रगट थाय छे ॥ ते नीरी त्य तपास वि अ
ने सर्वे वार्ता लखी छे ते के बिछे ॥ तो तमारा अति शराने करे ए बिछे ॥ ते सारुं ए ने बांधी ने तेनो मन मां तपास करि जो
शो तो अंतर मां प्रकाश थो ने जीव मां शान्ति थो ॥ अने तमे पण जाणो तो छे जे ज्ञान तो सर्वो परि छे ॥ ने शान्ति करे ए वापण
छे ॥ तो पण आपणे ठीक न पडुं ॥ जे म सूर्य उगे ने तं नो प्रकाश थाय ॥ त्यारे ते प्रकाश को ई कने आरख्य दुखी होय ते नगम तो
होय ॥ पछे ते आरख्यो आडा पारा बांधी ने घर मां अंधारे बे से ॥ पछे पो ताने सूर्य नुं स्वरूप आये नहिं ॥ ते सारुं ए म क हे जे सूर्य
न थि उग्यो ॥ ए म क हे ॥ तो पण कां ई सूर्य नुं प्रकाश ओ छो थाय नहिं ॥ ते म ज्यारे ज्यारे प्रगट भगवान थाय छे ॥ त्यारे सूर्य ना प्र
काश नी पे दे नगम वा रूप जे मत पंथ वाला ते अविद्या करता ज आन्य छे ॥ तो पण सूर्य रूप जे प्रगट भगवान तेनो प्रताप तो
रं च मां ओ छो थ तो न थी ॥ ते म आरख्यो आडा पारा रूप मत पंथ नी आडे करि ने जे छे रे रहे छे तेने प्रगट भगवान नुं स्वरूप
आवतुं न थी मारे मत पंथ रूपि महा वज्र पास ला छे ॥ ते पास ला मां थी तो रये रवराख पवाला होय ते बहार नि सरे छे
॥ मारे जीव नो आत्यंतिक मोक्ष करवो ते तो सर्वो परि मोटु काम छे ॥ मारे ए मां अनंत विघ्न छे ॥ ते सारुं जे मुमुक्षु होय तेने
तो अति रोख पने अति रो आतुरता राखि ने न कि निरणय करि लेवो ॥ पण गा फला ई राखी नहिं अने कोई कने ए म
क वण पड तुं हरो जे ए तो ए म क हे छे जे सर्वे अयतार ना अयतारि छे ॥ तो ए म हरो त्यारे क हे ता हरो ॥ अने सर्वो परि हरो
ते मां तो सा मुं विषे लो भ छे ॥ पण ते मां शुं खोख छे अने जे होय ते आ लो न हिं ॥ अने ते पी छे रे जे रहे तेने बहु ज खो र जाय

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३५॥

॥ माटे आवात लिखि छे ते भागवत् धर्मनो रेहे स्य छे ॥ अने मुमुक्षु जनने अति से हित कारि वार्ता छे ॥ अने नित्य प्रत्ये पाठ
करयो ॥ ने जीवने सांभलवा जेवी आवात छे ॥ अने महामोक्षना मारग मां विवेक आपे एधि छे ॥ अने एकांतिक धर्मेना
अंतराय रुपि पासलाने काषवाने अर्थ यम तुल्य छे ॥ माटे मुमुक्षु जनने चिंता मणिरुप छे अने आस्तरि जीवने तो आवा-
तां गमे नहिं ॥ माटे मुमुक्षु ने जतन करवा जोष छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २३ ॥ त्रेविसना ॥

भाद्रवा शुदि ॥ १५ ॥ पुन मने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री सोजिं त्राम ध्ये पेटे लनर सिं भाई द्वार को दा
सने पेर उत्तरादावारना चौक मां गादित किये युक्त हो लिया उपर विराज मान पया हता ॥ अने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण
कत्था हत्ता ॥ ने पुष्पना द्वारकं द मां धारण कत्था हता ॥ अने पा घमां तो ए जदे कता हता ॥ अने पोताना मुरवारि रनी आगल
साधु तथा देश देशना हरि भक्त नी सभा भराई ने बेरि हति ॥ पछे धर्मान दत्त्या मिये प्रहस पुछुं जे हे महाराज ॥ आत्माना
स्वरूप तुं तान के मथाय ॥ अने आत्मा रूपे वरताता होय तेनां शांलक्षण छे ॥ अने देहा भिमानी नां शांलक्षण छे ते कहो ॥
पछे महाराज बोल्या जे आत्मानुं तान तो ए म पाप जे जे आत्माना स्वरूप ने साक्षात्कार पाय्या एवा जे आत्म निष्साधु ते
नौ मन क्रम यचने करिने संघ को ॥ अने आत्माना स्वरूप ने पाय्या एवा जे आत्म निष्साधु तेने अति रोशुद्धा होय ॥ अने आ-
त्म निष्साधु जे साधु तेनी से बा मां अति रोशुद्धा राखयि ॥ अने ते साधु जे जे वचन कहे ते ते यचने विषे अति रो विश्वास रा-
खवो ॥ अने ते सत पुरुष जे ते जे धीरी ते ज उचे तन्य नो विवेक आपे ते पिरि दृढ समजवुं ॥ ते मां जे जे देहे ते तो पुरुष तुं
विर्य ने स्त्रि नुरुपिर एवे यस्तु मायी च न्यो छे ॥ ते क्षण मात्र मां ना सध र्जाय एवो छे ॥ अने दुरावरुप छे ने नर करुप छे ने अनंतरोग
नो भरे लो छे ॥ एवी जे देहे ते तां स्वरूप नयी ॥ अने तां स्वरूप तो अविनासि छे ॥ ने सशय करुप छे अने अखंडानंद
एवु जे अक्षर ब्रह्म ते तां स्वरूप छे ॥ ए विरी ते सत गुरु बतावे ते धीरी ते तेनुं मनन करवुं ॥ अने ते ज्ञान नो नित्य अभ्यास

सोजिं त्राम
सि० ३२

॥ ३५ ॥

करयो ॥ अने ते ज्ञान नो साक्षात् कार करवो ॥ केहे तां चण संभारे एमने एम निरंतर अखंड सांभत्या करे त्यारे ते आत्माना स्वरूपने
पामेछे ॥ अने ह्ये आत्माना स्वरूपने पाया एवाने देहाभिमाने रहित एवाजे ब्रह्मरूप मुक्त तेना इंद्रियो सर्व निममां होय ॥ अने
धर्ममां अतिशो दूरहे तो होय ॥ पण कोर्द काले भगवाननी आज्ञा लेशपण लोपे नहि ॥ अने वैराग स्फुटो दूर होय ॥ अने प्रकृति
नुं कार्यमात्र ते मां अतिशो अरुचि वर्तती होय ॥ अने ग्रहस्थ होय तेने पोतानी स्त्रि अने बिजी स्त्रि मात्र तेने माबेन जेयी जाणे
अने पोताना देह निरबाह सारुं पोताना धर्म मां रहि ने जे मघटे तेर लोचे चार करे ते पण पंचार मां लो सुपथाय नहि ॥ अने प्राणवा
युने अहारमात्र आपे ॥ पण सारुं सारुं खावा मां लो सुपथाय ॥ अने जातिवरण नुं तथा कोर्द रीत नुं लेशमात्र पण मान होय
नहि ॥ अने भगवाननी जे एकांतिक भक्ति तेने महात्मे सहित अतिशो प्रेमे करीने करतो होय अने पोतानी माबेन दिकरि
आदि जे बाईयो ते जुयान अवस्था बालि होय तेनी संगे एकांत मां रहे नहि ॥ अने कोर्द आपत काले रंहे चुपडे तो पण को
ईरी ते धर्म मां फेर पडे नहि ॥ एविरी तना जे जे ग्रहस्थ हरि भक्त होय तो तेने पण आत्मारूप जाणवा ॥ अने जेत्या गि होय ते
ने अष्ट प्रकारे स्त्रि द्रव्यादिक सर्व पदार्थ नो दृढ त्याग होय ॥ अने प्राणवायुने जे अहार देवो तेने पोताना धर्म मां कसुं होय ते
म आपे ॥ पण रसादिक जे ब्रह्मचर्य व्रत नो नाश करे एचो जेर सते त्या गिने नजमवो ॥ अने देहने देहना संबंधि तथा देहसं
बंधी जे पदार्थ ते मां कोर्द काले कोर्द रीते प्रीति न रमये ॥ अने चहाय तो कोर्द कमान आपे ने चहाय तो कोर्द अपमान करे
ने चहाय तो कोर्द पूजा करे ने चहाय तो कोर्द धूड्य नाये ॥ तो पण लेशमात्र मन मां हरषशोक ने पामेन हिं अने एमस
म जे जे पूजा करे छे ते एना कल्याण सारुं करे छे ॥ अने जे धूड्य नाये छे ते अने रयो टजो अने हुं तो अग्रं डानं दने ब्रह्मानं
द एवो अधिनाश्रि जे आत्मा ते मारु स्वरूप छे एविरी त्यनी ज्ञान स्थितिने पाया होय तो पण भगवाननी प्रसन्नताने अ
र्थ देहे करिने नवधा भक्ति तेणे अतिशो दृढ पण करिने कस्यां करता होय ॥ अने एमस मजता होय जे आप्रत्यक्ष भगवान
नी सेवाम लिछे ॥ तथा भगवानना जे जे भक्त तेनी सेवाम लीछे ते माराउपर भगवाननी अतिसे कृपा एविरी त्यनी समज

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

एहोयपण एवाजे ब्रह्मरूप साधुते ए भक्तिने प्रवृत्तिमाने ॥ अने देह संबंधी जे पदार्थ जोई तेने प्रवृत्तिमाने छे पण तेमां पोताना चित्तने न जोडे अने कोई क भगवानना भक्तने रोगादिक संबंधि पिडापतिहोय तो तेनी सेवा अतिसे तत्पर थईने करे ॥ अने तेना सा रुं कोई क पदार्थ जोई तुं होय ॥ ने ते पदार्थ लेया मां कांई क लोक मां त्यागिना धर्म मां धिरो ध जेयुं होय तो पण भगवानना भक्तनी सेवा मां दोष न माने केम के ग्रह स्थळे तेने पोतानां स्त्रिछोकरां सगा संबंधि तेमां जो आत्म बुद्धि छे ॥ तो तेने अर्थे अनंत प्रकारना अधर्म कर्म करिने तेने स्वचराये छे ॥ पण ते तेमां दोष मणातानथी ॥ अने ते संबंधी अनंत प्रकारना भूडांक र्म करे एवा होय तो पण तेनो अवगुण लेईने तेनो संग मुकतानथी ॥ अने ते सगां संबंधि अतिशो भूडां शब्द बोझिने तिरस्कार करे तो पण ते सगां संबंधि मां आत्म बुद्धि छे ॥ तो तेनो तेने दोष नथी आयतो ॥ ने तेना संगनो त्याग करवानो संकल्प नथी थतो ने जे जे ज्ञाने करिने भगवाननो महिमा समज्या होय एवाजे ब्रह्मवेता साधुते तो भगवान तथा भगवानना भक्तने तेने जे सेव प्रवृत्ति मां रहिने करवि पडे तेने जमो टोला भमाने छे ॥ अने भगवानने भगवानना साधु ते पोताने वगर्घा के ग मे एट लो तिरस्कार करे ॥ तो पण पोते लेया मात्र पण मुंजाय नहिं ॥ अने तेनो अवगुण पण लेनहिं ॥ ने एम माने जे मारा उपर कृपा करिने मारा मां दोष हुता ते मुने ओ लरयाव्या ॥ माटे मारा आत्माना अतिशो हितकारि छे ॥ एम समजीने भगवानना भक्तनो अति महिमा समजे एधिरीतनी समजण चाला जे साधु होय तेने आत्माना स्वरूपना ज्ञान पा मे ला जाणया ॥ अने एवाजे ब्रह्मरूप साधु तेना देह ने टाट पण वायने तडको पण लागेने भूरष तरा पण लागे ॥ अने दास्मिमां रोग दुःख पण थाय ॥ पण ज्ञाने करिने तेथी पोतानुं स्वरूपनो खुं मानेने टाट तडको भूरष तरा स्वरु दुःख एसबे देहना भाव छे ॥ अने हुं ता देहथी नो खो सदाय असंगि छुं ॥ जेम निलिका चनी कोरि होय ॥ तेमां कोई क पुरुष श्वेत वस्त्र पहरीने पेगी होय ॥ तेने बिजा बहारना मनुष्य ते देखे निलो पण ते पंडे पोते एम कोई काले सम जे जे हुं निलो छुं ॥ ते तो एम सम जे जे हुं तो श्वेत वस्त्र या जो छुं ॥ अने नि जष्य जणाय छे ॥ ते तो को रिना भाव छे ॥ ने हुं तो

सो जिंवा
सि० ३२

॥३६॥

કોઠિનીનોસ્વેચું ॥ એદ્રશાંતનું સિદ્ધાંત એ છે જે આત્મની જ્ઞાનેષામ્યા એવા જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ સાધુ તે તો સર્વ દુઃખ માન અપમાન
 એ સર્વે દેહના ભાષ છે ॥ અને હું જે આત્મા તે તો સદાય સર્વરૂપ છે ને અક્ષર હું ॥ એ વિરીતે દેહ કે સદાય અસંગી જે બ્રહ્મ
 રૂપ સાધુ તે નો જે જે મન ક્રમ વચ્ચે સંગ કરે તેને પણ બ્રહ્મરૂપ કરે છે ॥ એ સર્વે જીવ પ્રાણિ માત્ર ઉપર તે સદાય દયા રાખે ॥ અ-
 ને યથા યોગ્ય પોતાના ધર્મને અનુસારે તેના આત્માનું રૂંડું કરે એ આત્મા રૂપ વરતા હોય તેના ગુણ છે ॥ અને જે વેસધારી
 દેહાભિમાની ઉપરથી તો સાધુના વેસ સો ભાષ માન રાખતા હોય ॥ અને તલક પળ સારાં બનાવ્યાં હોય ॥ અને કંઈયોને માલુખો
 સારિ રાખતા હોય ॥ ને તું બંડિયો તથા કઠારિયો સારી રંગદાર રાખતા હોય અને લુગડા પળ રૂડાં ભગવાચર કિદાર રંગીને પેહે
 તા હોય ॥ અને મોઢેકરિને આત્માના સ્વરૂપનું નિરૂપણ નિરંતર કરતા હોય પણ જો અષ્ટ પ્રકારે બ્રહ્મ ચર્ચ વ્રત ન રાખતા હો-
 ય ॥ અને કોઈક પ્રકારે સ્ત્રિનો સંબંધ રાખતા હોય ॥ તથા દ્રવ્યાદિક પદાર્થ રાખતા હોય ॥ તથા સારાં સારાં ભોજન જમતા
 હોય ॥ તથા દેહની સારું જો ગ્રહસ્થમાં સ્નેહ કરતા હોય ॥ અને દેહનું જ અતિશે જતન કરતા હોય ॥ તથા ત્યાગ પણાનું માન
 રાખતા હોય એવા જે પંચ વિષયના રાગી તેને દેહાભિમાની જાણવા ॥ અને તેને મહા નિષ્ઠને પાપિ જાણવા ॥ પણ તેને ત્યાગિ
 ન જાણવા ॥ અને જો વેદાંત શાસ્ત્ર મોઢેકરિ જતા હોય ॥ તથા યોગ શાસ્ત્ર પળ મોઢેકરિ જતા હોય ॥ અને ચાર મહાવા-
 ક્યના શબ્દનો નિરંતર શ્રવણ કરતા હોય ॥ અને એકાંત જગ્યામાં બેસીને ધ્યાન કરતા હોય ॥ તો પણ જો પંચ વિષયનો
 ત્યાગ ન રાખતા હોય ॥ ને પંચ વિષયથી એકે વિષયનું ગ્રહણ કરતા હોય તો તેને દેહાભિમાની જાણવા ॥ અને રાગી
 જાણવા ॥ અને જે પોતાના જીવના કલ્યાણને ઈચ્છતા હોય તેને એવા દુષ્ટના સંગનો સર્વે પ્રકારે ત્યાગ કરવો ॥ અને
 જો તેને સાધુ પ્રાણિને તેનો સંગ કરે તો તેને ધર્મમાંથી ભ્રષ્ટ કરે અને તેના ઘરની સ્ત્રિયો તેને પણ વિભિચારિણિયોને ભ્રષ્ટ કરે
 માટે પંચ વિષયના જે ગણિયા જે વેસધારી સાધુ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ગ્રહસ્થ હોય તેને આત્માના ભાષે કરિને કોઈ
 શ્રુત્યો હોય તેને અન્ન આપવું ॥ તે પણ પુરુષને હાથે કરિને આપવું ॥ પણ બાઈયોને તો તે સાધુ સામી દ્રષ્ટિ કરવી જ નહિ ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३७॥

अने बाईयोने तो ए बा दुष्टनो संग थपादे योजन हिं के मके पंच विषय नोजे राग छे ते ज जीवने बंधन छे ॥ अने पंच विषय नाराग-
धी जे सुकाय ते नोज मोक्ष थाय ॥ अने ते ज जीवने बंधन छे ॥ अने पंच विषय नारागे करिने जन्म मृत्यु नादुःखने पामे छे के म
के आत्मा छे ॥ ते तो अविनासी छे ॥ अने देह छे ते ज ड छे ॥ एण पंच विषय मां ज्यां सुधिराग छे त्यां सुधिराजन्म मृत्यु नादुः
खने पामे छे ॥ जेम निजा काष्टने बलवानो स्वभाव नथी तो पण जो सुका काष्ट भेगुं दोरडिये बांधिने बाले तो सुका का
ष्ट भेलुं निलुं काष्ट पण बलै ॥ ते म अविनासी एवो जे आत्मा ते एण ज्यां सुधिरा सुका काष्ट रुप जे देह तेने विषे पंच विष
य नी बासना रुप दोरडिये करिने बंधाणो छे ॥ त्यां सुधिरा जन्म मृत्यु नादुःखने पामे छे ॥ अने ज्या रे धर्म ज्ञान वैरागने माहा
त्मे सहित मक्तिये करिने पंच विषय नारागने उखाडे ते ज ब्रह्म रुप थाय छे ॥ ने आत्यंतिक मोक्षने पामे छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओग

णिसें ॥ ३३ ॥ ने विषना भादरवा यदि ॥ १ ॥ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीरांराज मध्ये जोशी बेदे च-
रदाजी रामने घेर आय मणा दा बारना चो कमां धिराज मान थया हता ॥ ने सर्वे जरिषा निवस्त्रधारण कसां हतां ॥ अने पुष्प-
ना हार धारण कसां हता ॥ ने पाद्य मां फूल ना तोरा लटकता हता ॥ अने पोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा देवा देवा-
ना हरि भक्त नीस भाभार्चने बे ठिहति ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामिये प्रश्न पुछ्युं जे हे महाराज गुरु ते केने कहिये ॥ पछे
महाराज बोल्या जे गुरु तो तेने कहिये जे गो कहै तो दं द्रियो तेने अधर्मनो त्यागे करिने भगवान ना स्वरुप मां जे जोहा
वे ॥ अने पंच विषय नी बासना टलाविने जिवने ब्रह्म रुप करे ॥ ते तुं नाम गुरु कहै वाय ॥ ते एवा गुरु तो एक सर्वो परि
परमात्मा भगवान गुरु छे ॥ ते भगवान जे ते अक्षर नामुक्तने उपदेश करे छे ॥ अने अक्षर मुक्त छे ते मूल प्रकृति पुरुष वै
रागना गुरु छे ॥ अने वैराट ब्रह्मा विष्णु शिवना गुरु छे ॥ अने ब्रह्मा विष्णु शिव छे ते मरिच्यादिक ना गुरु छे ॥ ने मरिच्यादि
क छे ते इंद्रादिक देवना गुरु छे ॥ अने देव छे ते मनुष्यादिक ना गुरु छे ॥ अने ते सर्वे गुरु कहा ॥ ते जे ते आ मृत्यु जोक

रांराज.
सि. ३३

॥ ३७ ॥

માંદેદ પો છે ॥ પછે તે સર્વે ગુરુ રૂપે થઈને જીવોને ઉપદેશ કરિને પોતે પોતાના લોકને પમાડે છે ॥ જેમ આલોક માં જે વિદ્યાના ભણ-
 વનારા મેહેતા જી છે ॥ તે જે તે મોટા નિદાહિયાને ભણાવે છે ॥ એધિરી તે એક બિજા ઉતરતા ઉતરતાને ભણાવે છે ॥ અને જે રટ્ડી જે-
 ની વિદ્યા તે રટ્ડી તે ભણાવે છે ॥ પળ પોતા પી અધિક વિદ્યા આપવાને સમર્થ નથી થતા ॥ અને સર્વે વિદ્યા આપવાને તો એક મેહેતા
 જી સમર્થ છે ॥ તેમ સર્વો પરિગુરુ તો એક અક્ષરાતિત પુરુષોત્તમ ભગવાન છે ॥ અને બિજા ગુરુ તો એ ભગવાન ને બજીને તથા એની આ-
 જ્ઞાએ કરિને એથકિ જેટલી જેટલી સામર્થ્ય ને પામ્યા હોય ॥ તે રત્નું તે રત્નું તાન શિષ્યને આપી શકે ॥ પળ આત્યંતિક જ્ઞાન તથા આત્યં-
 તિક મોક્ષ તે ગુરુ ન આપી શકે ॥ આત્યંતિક મોક્ષ તો એક સર્વો પરિપુરુષોત્તમ ભગવાન કાંતે ભગવાન થકિ જ્ઞાન પામે
 જા સાધુ તે આપવાને સમર્થ છે ॥ મારે તે ભગવાન જ્યારે મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરે છે ॥ અને પ્રથ્વી ઉપર અનંત જીવોના કન્યા
 એને અર્થે વિચરતા હોય ત્યારે તેને ત્રારણે જે જે જીવ આવે તેને આત્યંતિક જ્ઞાન આપીને તેનો આત્યંતિક મોક્ષ કરે છે ॥ અને
 બિજા જે ગુરુ છે ॥ તે તો જ્યારે આત્યંતિક મોક્ષના પમાડનારા નહોય ॥ ત્યારે તે ગુરુ કરવા ॥ જેમ કાલ પડે ત્યારે જેવાં તે
 રાણા રવાઈને કાલ ઉતારવો ॥ પણ જ્યારે સગાલ થાય ॥ ને કોઈક દુષ્પાકને જલે બિઆદિક સારાં સારાં ભોજન જ
 માડનારો મલે ॥ ત્યારે તે નાપાડે જેદું નહિં સારાં સારાં ભોજન જમું ॥ અનુહંતો મોહની મારિજારની રાચડિ રાઈરા ॥ એમ
 કહે તે મૂરખ કહેવાય ॥ અને બુદ્ધિવાલા તેને પાપિને અભાગિયા જાણે ॥ તેમ કૃપા કરિને સર્વો પરી પરમાત્મા પુરુષોત્તમ
 ભગવાન પ્રગટ થયા છે ॥ તે દયા કરિને અધર્મનો સર્ગ જે કામલો ભાદિક જે દોષ તેથકિ મુકાવિને એના મોક્ષ સારું દંડિયોને
 નિયમમાં રચાવિને ભગવાન સત્મુરખ ચોટાડીને જન્મ મરણના દુઃસ્વથકિ મુકાવેથીને એના મોક્ષ સારું દંડિયોને મોક્ષ
 કરવો ॥ એજ અમારે અહીં આપ્યાનું કારણ છે ॥ પણ અમને કોઈ દ્રવ્ય આપે કે ઘરેણાં આપે તથા સારી સારી રસોઈયો
 આપે ॥ તો પણ જે અધર્મનો ત્યાગ કરિને એના મોક્ષને અર્થે જતન ન કરે તો તે ઉપર પ્રસન્ન થતા નથી અને એના મોક્ષને
 અમારી આજ્ઞા પ્રમાણે ॥ વર્તે તેની ઉપર અમે પ્રસન્ન થઈએ છીએ ॥ મારે અમે તો તમારા આત્માના હિતકારી છીએ ॥ અને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

अमारेतो पंचविषययकि जीवने मुका विने ब्रह्मरूप करिने अक्षर धामने पमाडुना राज सिद्धांत छे ॥ मारेजे सुमुखु होय
तेने तपास करिने सर्व अंत रायनो त्याग करिने प्रत्यक्ष हरि साक्षात् तेनो द्रष्टव्या सरोकर वो एज बुद्धि घाला छे ॥ अने प्रत्यक्ष
ने मुकिने परोक्ष मांब धाई रहे छे ॥ ते तो पशु छे ॥ ने महासूर राखे ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥
॥ श्रीहरि कृष्णाय नमोनमः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणितें ॥ २३ ॥ अवि सना
भादर्या चदि ॥ २ ॥ विजने दिवस महराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्रीलिबालि मध्ये महादेव श्रीभिमनाथ नाटोरा-
रानी आगल चोक मांद क्षणादे मुरवारि दि विराजमान थया हता ॥ अने सर्व श्वेत वस्त्र धारण क त्यां हता ॥ नेमस्तके
कसंबल फेंटो धारण क त्यो हतो अने सर्व अंगने विषे पुष्पना आभुक्षण धारण क त्यां हता ॥ अने पोताना सुखा विंदनी आग
ल साधु तथा देश देशाना हरि भक्तानी सभा भराई ने बेठि हती ॥ पछे महाप्रभु जीये वार्ता करिजे ॥ जेने आत्यंतिक मोक्ष पा
मयो होय तेने पंच प्रकारनी शुद्धि थाय तो ततकाल ब्रह्मरूप धईने अक्षर धामने पामे ते पंच प्रकारनी शुद्धि ते केई ते सर्वोप
रि अक्षराति तजे पुरुषोत्तम भगवान तेज ज्यारे ज्यारे पृथ्वी उपर पधारे छे ॥ त्यारे ते थकि उपदेश पामयो ॥ अथवा ते भगवान
थकि तानने पामिने सिद्ध दाने पाम्या होय एवाजे ब्रह्मरूप एकांतिक साधु ते थकि उपदेश पामये एनुं नाम उपदेशानी
स्तुति कहिये ॥ अने उपासना करवा जो ग्यतो सर्व कारण सर्व आधार एवाजे पर ब्रह्म पुरुषोत्तम भगवान तेनी उपासना क
रपी ते उपासना नी शुद्धि कहे वाय ॥ अने उपासनानो करना जो उपासक तेने पृथ्वी जल तेज वायु आकाश अहंकार
महतत्वने मूल प्रकृति जे माया तेथी पर जे अक्षर ब्रह्म ते अक्षर ब्रह्म तेने पोतानुं स्वरूप मानीने शरिर मांजे हाडका आ
दिक प्रथीनो भाग छे ॥ तेने पृथ्वी मां लय करिने पछे पृथ्वी मां जलने लय करिने ॥ अने जलनो भाग जे शरिर मां
रुधिरादिक तेने महत जल मां लय करिने ते महत जलने अग्नि मां लय करयुं ॥ अने शरिर मां जे जठराग्नि मो भाग छे ॥
तेने महत अग्नि मां लय करिने ते महत अग्निने वायु मां लय करयो ॥ अने शरिरने विषे प्राण वायुनो भाग छे तेने महत वा-

लिबालि
सि० ३४

॥३६॥

पुमां लय करयो ॥ नेम ह त वा यु ने आकाश मां लय करयो ॥ अने शरि ने विषे पोल्यादिक आकाशानो भाग छे तेने महदाका
 श मां लय करि देयो ॥ अने महदाकाश ने अहंकार मां लय करयो ॥ अने शरि मां जे अहं पणुं तेने ये राट मां लय करि ने ये राट
 नेम ह त त्व मां लय करि देयो ॥ अने वारी मां जे चित्त छे ॥ तेने मह त त्व ने विषे लय करि ने मह त त्व ने मूल माया ने विषे
 लय करुं ॥ अने शरीर मां जे बुद्धि छे तेने मूल माया मां लय करि ने पछे मूल माया ने अक्षर ना प्रकाश ने विषे लय कर
 यी ॥ अने ए विरी ते ज्ञान प्रले करि ने अक्षर ब्रह्म ना भावने पा मिने महात्म ज्ञाने जुक्त न पधा भक्तिये करि ने ते भगवान मां
 जोडावुं ॥ तेने उपासक नी शुधि जाणवि ॥ अने शुद्ध उपदेष्टा थकि ज्ञान ने पा म्या एवा जे धर्म ज्ञान वैराग ने महात्मे जुक्त भ
 क्तिये करि ने प्रत्यक्ष भगवान ने विषे जोडाणा एवा जे सद्ध संप्रदाय या ला भगवान ना भक्त तेनो जे मन क्रम बचने संग
 करवो तेने संग नी सद्धि जाणयी ॥ अने निष्पत्ति पर एवुं जे भगवंत धाम जेने विषे कोई प्रकार ना उपद्रवे रहित अनेम
 हा माया ने कापे एवी ने ज्ञान प्रकासे एवी जे भगवान नी कथा तेने स्थान कने विषे थति होय ॥ अने भगवान नां किरत न
 पता होय तथा भगवान ने प्रसन्न करवा सारुं व्रत उछव तेने स्थान कने विषे थता होय ते स्थान के द्रढ मने करि ने रे हेवुं ॥
 तेने स्थान कनी शुद्धि जाणयी ॥ तथा अष्टावरण पजे अक्षर ब्रह्म ते विषे रे हेवानी भावना ये करि ने माया नुं आवरण राख
 लवुं ॥ ने अस्माकार द्रष्टि ई ने एकर स चैतन रूप अक्षर ब्रह्म ते स्थान कने विषे रे हेवानी भावना आवंड राखि ॥ जे म
 आक्षरानी द्रष्टि ने पा म्यो होय तेने चार भूत द्रष्टि मां आवतानयी ॥ ते म चैतन नी द्रष्टी अष्टावरण जे अक्षर ब्रह्म तेनी स्त्री
 तिने पा म्यो तेने प्रकृति नुं कार्य काई नजर मां आवतुं नयी ॥ तेने स्थान कनी शुद्धि कहिये ॥ ए विरी ते पंच प्रकार नी शुद्धि ने जे
 जे भक्त जन पा मे छे ॥ ते सिद्ध दशाने पा मिने आत्यंतिक मोक्ष जे अक्षर धाम तेने पा मिने आवंड भगवान नी सेषा मां रे छे
 ॥

॥ ईति श्री मुरय सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ योगिसे ॥ २३ ॥ त्रैविजना भादर या वदि ॥ ३ ॥ त्रिजने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री दे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३९॥

यातजमध्ये पूराणिजगन्नाथदाजीभाईनेघेरउत्तरादाबारनाचोकमां विराजमानथयाहता ॥ नेसर्वेजरियानीयस्त्रधार
णकस्यांहतां ॥ अनेपुष्पनांआभूषणधारणकस्यांहतां ॥ अनेललाटनेविषे कंकुनोचांदलोकस्योहतां ॥ अनेजमण
हाथनेविषे मोगरानापुष्पनोगुच्छनेरुमालनेधारणकस्यांहतां अनेपोतानामूरवारिंदनीआगलसाधुतथादेश
देवानाहरिभक्तनीसभाभराईनेवेरिइति ॥ पछेमहाराजबोल्याजेसर्वेसांभलोएकयातकरवीछे ॥ अनेआ
यातकहेश्रुंतेनुंनामब्रह्मविद्याकहेबाय ॥ अनेतेब्रह्मविद्यानेसमजयेकरिनेमायानोजेअंधकारतेजिवनेतत्
कालटलिजायछे ॥ जेमसूर्यउगेनेरात्रिटलिजायतेमआकहिभुंजेब्रह्मविद्यातेनेसमजयेकरिनेज्ञानरूपिप्र
काशथाय ॥ अनेब्रह्मरूपपोतानोआत्मासाक्षात्कारदेखायअनेतेब्रह्मनेविषेपरब्रह्मजेभगवानतेदेखाय ॥
तेब्रह्मविधानेकहियेछियेजेआस्थूलचारिछे ॥ तेअन्नमयकोशछे ॥ तेअन्नमयकोसमांप्राणमयकोसरह्योछे
तेजेवोअन्नमयकोसमनुष्यनेआकारेछे ॥ तेवोजतेमांप्राणमयकोसछे ॥ तेमनुष्यनेआकारेछे ॥ जेमएकमनुष्य
नेआकारेपोलुंधातुंनुंपुतलुंकस्युंदोय ॥ अनेतेमांएकबिजुंपुतलुंसुस्युंदोयनेतेमांत्रिजुंपुतलुंसुस्युंदोया ॥ ने
बलिकचोथुंसुस्युंदोय ॥ नेबलिपांचमुंसुस्युंदोय ॥ तेमांएकअन्नमयकोसछेतेअन्नमयकिजउपज्योछे ॥ नेअन्नम
यकिजबृद्धिपामेछे ॥ अनेतेअन्नमयकोसनेप्राणमयकोसनोआधारछे ॥ तेप्राणहोयत्यांस्तुधिअन्नमयकोसग्र
द्धिपामेअनेजोप्राणबंधथायतोअन्नमयकोसजेस्थूलदेहतेनासथईजाय ॥ अनेप्राणमयकोसनेमनोमयको
सनोआधारछे ॥ केमकेमनसंकल्पकरेतेटलुंजप्राणचायुएकरिनेहरवाफरवानेक्रियाकरवानेसमर्थथाय ॥
केमकेअन्ननोकोलीयोतेनेहाथेकरिनेमोहासांमूकंपणजोमननेगमतुंदोयतोप्राणतेनेगलाहेरेउतारे ॥ अनेजोमनने
नगमतुंदोयतोपाछुंकोलियानेकाटीनारये ॥ अनेप्राणनेतोआहारमात्रजेवुंतेवुंजोईये ॥ अनेसाहंनरसंतोमननेछे ॥ ते
जेणेमनजीत्युंदोयतेनेतोजेयोतयोआहारआपानप्राणनेसंतोषपमाडे ॥ अनेजेणेमननथीजीत्यु ॥ तेनाप्राणकोईका

देयातज
सि० ३९

ले संतोषपामता नथी ॥ मारे प्राणमय को सने मनोमय को सने आधार छे ॥ अन्नमय को सने विज्ञानमय को सने आधार
 छे ॥ ते विज्ञानबुद्धि मारल्लं छे ॥ केमके मन तो हजारी संकल्प करे ॥ पण ते मांथी बुद्धि जे निश्चय करे ते काम कराय छे
 ॥ ते मांजेणे सतपुरुष नो आसरो करिने अधर्माना त्यागने बुद्धि मां निश्चय कर्यो होय ते नुं मन कोई दिवस अधर्मी नो संकल्प
 करे जनहिं ॥ अने जेने सतपुरुष नो आशरो नथि ते नुं मन अनंत धर्माना संकल्प करे छे ॥ मारे मनोमय को सने विज्ञानम
 य को सने आधार छे ॥ अने एक करता एक बलवान घणो छे ॥ ने सूक्ष्म छे अने विज्ञानमय को सने आनंदमय को सने
 आधार छे ॥ आनंदमय को सने ते अतिशे स्वरूप छे ॥ केमके कोईने झार काना घायाग्या होय ने ते सुसोपति मां जा
 ब ॥ तो झार काना घानी पीडा टलि जाय छे ॥ अने ज्ञाने करिने देह धी नो खो आत्मा जाणीने सुख दुःख ने समक खुदोय तो प
 ण सुख दुःख आवे ते जणाया विनार हेनहिं ॥ अने सुजे एतलुं दुःख होय ने आनंदमय को सने सुसोप्रीमा जाय ते लेश
 मात्र दुःख जणाय नहिं ॥ मारे विज्ञानमय को सने आनंदमय को सने आधार छे ॥ अने ते आनंदमय को सने ते सर्वे धीव
 जयान छे ने अतिशे सूक्ष्म छे ने अनादि नो छे ॥ अने आनंदमय को सने आदिक षांचे को सने जीवात्मानो आधार छे ॥ ने
 ते जीवात्मा स्वरूप छे ॥ अने जीवात्मा पांच को समां रह्यो थको ते सर्वे ने प्रकारो छे ॥ पण जीव विना पांचे को सकां
 ईये करवाने समर्थ नथी ॥ ने जीव विना पांचे को सजड छे ॥ अने जीवात्मा अविनासि छे ने चैतन छे ने जाण पणे जुक्त छे ॥
 अने जीवात्माना प्रकाशक अक्षर ब्रह्म छे ॥ जे मनेत्रना प्रकाशक सूर्य छे ॥ तेनेत्रनो प्रकाश पोतापासे होय ॥ ने जो अंधा
 री रात्य होय ॥ तो पोतानुं शरिर पण देखाय नहिं ॥ तेम जीवात्मान अक्षर ब्रह्म प्रकाशक छे ॥ अने अक्षरना प्रकाशक
 प्रगट पुरुषोत्तम भगवान छे ॥ अने जे आत्वंति कज्ञान ते ज अक्षरनुं साक्षात् स्वरूप छे ॥ अने ते आत्वंतिक ज्ञान भग
 वान पुरुषोत्तम नीपासे छे ॥ मारे ते भगवान कृपा करिने अनंत जीव नो उद्धार करवा सां प्रथी उपर मनुष्य देह नुं धारण करे
 अने ते भगवान नो जेने संबंध थाय ने ते भगवान थकि आत्वंतिक ज्ञान ने पामे ते ज साक्षात्कार अक्षर ब्रह्म रूप थाय छे ॥

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥ ૪૦ ॥

અને જીવાત્માનો કારણ પળે યસ્તુ તાયે અક્ષર છે ॥ પણ તેને જ્યાં સુધિ પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો સંબંધ ન થયો હોય ત્યાં સુધિર્જાતિ કા
ર્ત્તી કરવાને સમર્થ નથી માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાન જેને આત્મંતિક જ્ઞાન આપે તે અનંત એશ્વર્યને સામર્થિને પામીને સર્વજ્ઞ થાય છે
તેથી કિ અનંત જીવજ્ઞાનને પામીને ભગવાનને મારગે ચાલે છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તે જ અક્ષરના પ્રકાશક છે ॥ અને પ્રત્ય
ક્ષ ભગવાન થકિ જે આત્મંતિક જ્ઞાનને પામ્યો તે જ અક્ષર સાક્ષાત્ છે ॥ ને તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના કરતા જે મૂલ પુરુષ તેના
આધાર છે ને તેના પ્રકાશક છે ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકિ આત્મંતિક જ્ઞાનને પામ્યા એવા જે પ્રત્યક્ષ અ
ક્ષર મુક્ત તે જ સર્વના આધાર છે ને સર્વના કારણ છે ને સર્વના પ્રકાશક છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ॥ પ્રત્યક્ષ અક્ષર રૂપ
મુક્ત તેવા સંબંધ થકિ સામર્થ્યને પામીને પુરુષ જે તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની રૂપ ત્વંતિ કરે છે ॥ તે પુરુષ કેવા છે તે જ મર્જી
વ જે તે આનંદ મય કોશ મારહ્યો થકો પાંચે કોસને પ્રકાશક છે ॥ તેમ પુરુષ છે તે પોતાના ધામ મારહ્યા થકો માયાના કાર્ય જે અનં
ત કોટિ બ્રહ્માંડ તેમાં રહ્યા જે જીવ તે જીવ જીવ પ્રત્યે જે જીવનો જેવો દેહ તે યું બલ તથા તેવી તેને બુદ્ધિ તે સરજી આપે છે ॥ તે દ્વાર
ના જીવને દ્વારના સ્થૂળ પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ આપે છે ॥ અને એનો જીવ કિંદિના શરિર નિધારણ કરે ત્યારે કિંદિના જે
રતું બલને કિંદિના જેવી બુદ્ધિને સરજી આપે ॥ અને વિંછિને વિજા ઘણાક પ્રકારના જીવ એ સર્વેને બુદ્ધિને બલ સરજી
આપે છે ॥ અને મનુષ્યને મનુષ્ય પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ સરજી આપે છે ॥ એવિરી તે અનંત કલાઓ એ પુરુષ મારહિ છે ॥ પણ
એ સર્વે બાર દ્રષ્ટી એકરિને પુરુષ માંયામાં જોડાણો થકો કલેશને પામે છે ॥ જેમ પાણીના કલશિયા તપેલી ભોમિમાંના
સેતો તે પાણીના પામિ જાય છે ॥ તેમ એ પુરુષ માયામાં જોડાણો થકો બાર દ્રષ્ટિયે કરિને દુઃસ્વને પામે છે ॥ અને જ્યા
રે સર્વેથી પ્રતિલોમ દ્રષ્ટિ કરિને પોતાને પ્રકાશક જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પોતાતું સ્વરૂપ માને તો તે અક્ષર ભાવને પામે ॥
અને પછે અક્ષરના પ્રકાશક જે પુરુષોત્તમ ભગવાન તેમાં જોડાય તો એ પુરુષને મૂલ માયાનું આચરણ દલિ જાય
॥ અને તેમ જ જીવ પળે પાંચ કોસમાં અનવય પળે જોડાણો છે ॥ તેને કરિને જન્મ મરણના દુઃસ્વને પામે છે ॥ અને જ્યારે

દેવાતજ.
સિ. ૩૫

॥ ૪૦ ॥

अक्षर भावने पाप्मा एवाजे मुक्त जे परमात्माने पमाडे एवा एकांतिक साधु ते जीवने मले तथा परमात्मा भगवान ते प्र
त्यक्ष जीवने मले ॥ अने ते मां जीव जो डाय ॥ पछे अन्नमय को स तथा प्राणमय को स ए बे को स ने सत्पुरुष ना आपे लाजे नि
यम तथा त्याग तथा तप तेणे करिने जीतवा अने आत्मज्ञाने करिने तथा वैराग्ये करिने मनोमय को स तथा विज्ञानमय
को स ए बेय जीताय छे ॥ अने प्रतिलो मद्रष्टिये करिने अक्षर ना भावने पाप्मिने पछे ते अक्षर ने विषे परमात्मा पुरुषोत्तम
भगवान साक्षात्कार देखायत्यारे ए जीवने जे अष्ट प्रकार नीमाया पांच को सरूपे बल गी छे ते सर्व द विजाय ॥ अने के
कन पदने पा मे छे ॥ अने भगवान नो साधर्म पणाने पामे कहे तां जे भगवान कालकर्मने माया थकिरहित छे ते मते भ
क्त पण कालकर्मने माया रहित थाय छे ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्त समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥

॥ ओगणिते ॥ २३ ॥ त्रैविस्वना भादरावदि ॥ ४ ॥ चोथने

दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीदेवान जमध्ये ॥ पुराणि जगन्नाथ दाजी भाई ने घेर उत्तरादाबार नाचो क
मां विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे जरिया नीच स्त्रधारण कस्याहता ॥ अने पुष्पनाहार भारण कस्याहता ॥ अने पोताना मु
खार्थिदनी आगज साधु तथा देशदेश ना हरि भक्त नी सभा भराईने बेठिइति ॥ पछे महाराज नी गाडिना सारथी भक्त
द्वयेर भाईये प्रह्मपुज्युं जे हे महाराज त्रण प्रकार ना कर्म जे संचित प्रारब्ध ने क्रिये माणा तेनां भुंरुप छे ॥ पछे महाराज
बोल्या जे एनां रूप कहिये ते सांभलो जे कर्म ते शुंके देवाय ॥ तोद स इंद्रियो ने चार अतः करण तेणे करीने स भय थवा अ
थवा अस्त भजे जे क्रिया कराय छे तेने कर्म कहिये ॥ ते के विरीते कर्म थाय छे तेने कहे छे ॥ जे काने करिने भुंडा भुंडा श्रि
यादिक विषय ना राब्द सांभले तेणे करिने भुंडां कर्म थाय छे ॥ अने जो काने करिने भगवान ना जस सांभले तो रुडां क
र्म थाय छे ॥ अने त्वचाये करिने स्त्रियादिक ना स्पर्श करे तो भुंडां कर्म थाय छे ॥ अने जो त्वचाये करिने प्रत्यक्ष भगवा
न ना चरण नो स्पर्श करे ॥ तथा ते भगवान ना एकांतिक पंचविषय ना त्यागि साधु तेना चरण नो स्पर्श करे तो रुडां कर्म

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ४१ ॥

थायछे ॥ अने नेत्रे करिने स्त्रियादिक नां भूडां भूडां रूप जूवेतो भूडां कर्म थायछे ॥ अने भगवानने भगवानना साधुपंच
विषयना त्यागितेना दरशने करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने जीभ्याये करिने दास मांस आदिक भूडां भूडां अस्त भरसज
मेतो भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो भगवाननो प्रसाद जीभे करिने जमेतो रुडां कर्म थायछे अने पाणिये करिने भगवाननु भ-
जन स्मरण नाम किर्तन कथा वारता करे तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने जो भूडां दाब्द जे को ईकने वस मुं लागे
तथा स्त्रियादिक नाना मले ईने भूडां बोलवो तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने हाथे करिने असत पुरुष नी सेवा करे
तथा जिबहिं सा आदिक अस्त भक्रिया करे तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो सत पुरुष नी सेवा करे तो रुडां कर्म थायछे ॥
अने पगे करिने स्त्रियादिक ना विषय सा रुचा लिने जाय तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने भगवान तथा भगवानना
भक्त साधु तेने दरशने चालिने जाय तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने शिष्नु इंद्रिये करिने स्त्रियादिक ना स्पर्ष थ
कि विर्य पात तथा को ईक देय मंदिर आदिक पवित्र जग्या मां लघु कुराय तेणे करिने अशुभ कर्म थायछे ॥ अने रचर
सादिक नो त्याग करिने शिष्नु इंद्रिये कि विर्य पात थवान देवो ॥ तेणे करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ अने गुदा इंद्रिये करिने
घणा अहारे करिने सत पुरुष पासे तथा देव मंदिर मां वायु छुटे तेणे करिने अस्त भ कर्म थायछे ॥ अने सूक्ष्म अहार करवो
तथा वायु करे एवाजे रखा धाना फर सारया राखाटा तेनो त्याग करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ गुदा इंद्रिये कि वायु न छुटवा दे
वो ॥ तेणे करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ अने मने करिने स्त्रियादिक पंचविषयना संकल्प करे ॥ तेणे करिने भूडां कर्म
थायछे ॥ अने धर्म ज्ञान वैराग भक्ति संबंधि जे मन मां संकल्प करे तेणे करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ अने बुद्धि बे करिने
माई कप दार्थ नोजे निश्चय करवो तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जे आत्माना स्वरूपनो निश्चय करवो ॥ अ
थवा भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने चित्ते करिने स्त्रियादिक पंचविषयनु
चितवन करे तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो भगवाननी मूर्तिनु चितवन करे तथा भगवानने भगवानना

देवातज.
सि० ३६

संततेनीसेवासंबंधिचितवनकरे तेणेकरिने शुभकर्मथायछे ॥ अने अहंकारे करिने देहने देहसंबंधि पदार्थ तेनीजे अहं वृत्ति
तेणे करिने भूटां कर्मथायछे ॥ अने जो पोताना आत्मा संबंधी अहं पण धरे ॥ तथा परमात्मा भगवाननादासत्यपणानी अहं वृ
त्ति ॥ धरे कहे तोहुं आत्मा खुं ने भगवाननोदास खुं ॥ एवुं अभिमान धरे तेणे करिने सुभकरमथायछे ॥ एधिरी तेदसई द्वियोने
चार अंतःकरण तेणे करिने जे सुभअथवा अशुभ क्रिया करवी तेने क्रियमाण कर्म कहे घाय ॥ ते आजिये अज्ञाने माया
मां अनादिकालवो अवराणो छे ॥ अने सतपुरुषनो संग कोई दिवस थपोनथी ॥ अने कुसंगे करिने अनंत पाप असुभकर्म
करतो जआव्यो छे ॥ केम के सावजनो अवतार आ ज्यो हरो त्यारे अनंत जीवमार्ग हरो ॥ तथादि पडाना बगलाना सर्पना अ
वतार आव्या हरो ॥ त्यारे पण अनंत पापक त्यां हरो ॥ अने मनुष्यमां राजा नो अवतार आवेने जो अधर्मीनो संग होय तो घणा
कपापकरे छे ॥ ते एधिरी ते जिये घणाक क्रियमाण पाप कर्म करी छे ॥ ते सर्वे कर्म भेगां थयां तेने प्रारधकर्म कहिये ॥ अने
ते कर्मना भोगना भोगवायनारा परमात्मा भगवान् छे ॥ ते सर्वे कर्म जो जीवने भोगवावे तो जीवभोगवीराके नदि ॥ ने अ
तिरो दुःख पामे ॥ अने देह नो पणना सथई जाय ॥ माटे परमेश्वर कृपा करिने जे टला जीव स्वमीराके ते टला प्रारधनो देह ब
धावे छे ॥ अने बिजा कर्मने संची तारावे छे ॥ जेम रवे दुहोय ते घणाक दाणानि पजावे छे ॥ ते क्रियमाण कहे घाय ॥ अने ते दा
णाने कोटि मां नारिने नित्ये रवाय तेने प्रारधक हेवाय ॥ अने रवातां रवातां बाकि यधे तेने रवाणमां नारवे तेनी संचित
कहे घाय ॥ तेम जीव जे ते एधिरी ते क्रियमाण प्रारधने संचित त्रण प्रकारना कर्म करिने जन्म मृत्युना दुःखने पामे छे ॥
अने स्वर्ग मृत्युने पाताल एत्रण लोकमां त्रण प्रकारना कर्म जे रजोगुण तमोगुणने सत्यगुण तेणे करिने जिय जे ते त्रिभि
षितापमां बद्धा करे छे ॥ अनं ते त्रिविधिताप थकि जीव जे ते पोतानी मेले कोई का ले सुकावाने समर्थ थतोनथी ॥
अने त्रिविधितापमां रक्षा एवा जे गुरु तेना उपदेश थकि पण जीव जे ते त्रिविधिताप थकी सुका तो नथी ॥ माटे एतो त्रिवि
धिताप थकि पर एवा जे परमेश्वर तथा परमेश्वरना एकांतिक संत ते कृपा करिने अनंत जीवोना कल्याण करवा साहं

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥ ૪૨ ॥

પ્રથ્વીપર પ્રગટ થયા હોય ને તેનો જીવને સંબંધ થાય ॥ અને તેનો દ્રઢ આસરો કરે ॥ તો તેથી જીવ જે તે ત્રિવિધિના તાપથી મુકાય છે તેને કહે છે જે ॥ જે જીવ પોતાને આસરે આપે તેને પ્રથમ તો નિયમ કરીને અધર્મ જે અસુખકર્મનો ત્યાગ કરાવે છે ॥ અને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય ને પોતાનું ભજન તથા ધ્યાન તેણે સંચિત કર્મને બાજી નાચે છે અને જે પ્રારંભ છે તેને ભોગવા વિને દેહને મુકાવે ને જીવને બ્રહ્મરૂપ કરીને અક્ષરશામને પમાડે છે ॥

॥ રૂતિશ્રીમુખ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥

આગણિસે ॥ ૨૩ ॥

ત્રેવિસના

ભાદરવા

બદિ ॥ ૫ ॥

પંચમિને

દિવસ મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન ગામશ્રી દેવાત્મજમધ્યે પુરાણી જીવરામદાજીભાઈને ઘેર ઉત્તરાદાબારના ચોકમાં વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતાના મુરખાર્ષિ દની આગલ સાધુ તથા દેશાદેશના હરિભક્તની સમાભરાઈને બેઠિ દત્તિ ॥ પછે અક્ષરમુક્તાનંદસ્વામિયે પ્રજ્ઞપુછ્યું જે હે મહારાજ જીવનો આત્મંતિકમોક્ષ થાય તેનું મુખ્ય શું સાધન છે અને પછે મહારાજ બોલ્યા જે જીવને પ્રથમ તો સત્યરૂપકલ્યાણકારીનો સંબંધ થયો જોઈયે ॥ પછે તે નિરવિજસાંખ્યને નિરવિજયોગ તથા સવિજસાંખ્યને સવિજયોગ એ ચાર પ્રકારના જ્ઞાને કરીને જીવનો આત્મંતિકમોક્ષ થાય છે ॥ અને જે એકલો નિરવિજસાંખ્યનું જ્ઞાન હોય ને વિજાત્રણનું જ્ઞાન ન હોય તો તે પાજ્ઞાની કહેવાય તેણે કરીને આત્મંતિકમોક્ષ ન થાય ॥ અને નિરવિજસાંખ્યને નીરવિજયોગ એ બેનું જ્ઞાન હોય તો અરધો જ્ઞાની કહેવાય ॥ અને નિરવિજસાંખ્યનિરવિજયોગ ને સવિજસાંખ્ય એ ત્રણ જ્ઞાન થાય તો તે પુણો જ્ઞાની કહેવાય ॥ અને ચારેનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન થાય તારે તે પૂરો જ્ઞાની કહેવાય ॥ હવે તે ચાર પ્રકારના જ્ઞાનને કહે છે તેમાં પ્રથમ નિરવિજસાંખ્યના જ્ઞાનને કહે છે ॥ તેમાં પ્રથમ બે પ્રકારની સૃષ્ટિ છે ॥ તે એક દેશ્વર સૃષ્ટિ છે ॥ અને બીજી જીવસૃષ્ટિ છે ॥ તેમાં દેશ્વર સૃષ્ટિ કે રૂંદ તો આ ચૌદલોકનો ચૈરાટ તે દેશ્વર સૃષ્ટી કહેવાય છે ॥ અને જીવના સ્થૂળ સૂક્ષ્મને કારણ એવા ત્રણ દેહ કહેવાય ॥ અને દેશ્વરના ચૈરાટ સ્વાત્માને અવ્યાકૃત ત્રણ દેહ છે ॥ અને જીવના દેહમાં અવ્યભૂત છે ॥ અને દેશ્વરના દેહમાં મહત્ત્વભૂત છે ॥ અને દેશ્વરના દેહના માહાપંચભૂત છે તેથી

દેવાત્મજ
સિ ૩૭

॥ ૪૨ ॥

जीवनादेह उपज्याछे ॥ अने पृथ्वी जल ते जवायु आकाश अहंकार महतत्व प्रधान पुरुष ने मूल प्रकृति ए अष्ट आवरण रूप
 उपाधि ज्यां सुधि द्धर ने वल गिछे ॥ अने जीवने ज्यां सुधि द्धर ने पृथ्वी जल ते जवायु आकाश अहंकार चित्त मन बुद्धि
 अष्ट प्रकार नीजे माया ते मां जीव जोडा एो छे ॥ त्यां सुधि जीवने द्धर बेय बंधक हे वाय छे ॥ ने जन्म मृत्यु ने पामे छे ॥
 अने ते जीव नादेह मां जे आ अल्प आवरण छे ते ने ज्ञान प्रले करि जे मां पी उपज्या छे ते मां जय करि ने सत्ता रूप थवुं ॥ अने
 इंद्रियो अंतःकरण ना जे विषय ते नो त्याग करयो ॥ अने द्धर नादेह मां जे महत आवरण छे ते ने चार प्रकार नो प्रलभ
 करि ने ते पी ईश्वर नादेह मां जे महत आवरण छे ते ने ते पी ईश्वर ने जुदा समजया ॥ अने अष्ट आवरण रूप जे माया ते द्ध
 हि मां न आवे ते ने निरबिज सांख्ये ज्ञान सिधय जुाणयुं ॥ हवे निरबिज योग ने कहे छे ॥ जे ज्ञान रुरी प्रलभे करि
 ने सर्व ने नाश पमाडि ने प छे ज्ञान रूप पोताना आत्माने मानी ने प्रतिलो मद्रष्टा करि ने स्थिरावमान आस ने बेसी ने ब्रह्म
 रूप जे अक्षर ते रूप धई ने ए अक्षर हुं छुं ॥ एम धारवुं पछे ॥ ज्ञान रूप पोताना आत्माने एम अक्षर ने विषे एकत्व पणुं क
 रवे करि ने अक्षर ना तदाकार भाव ने पामे छे कहे तां अक्षर ना गुण ते ने विषे आवे छे ॥ अने सध्य ब्रह्म रूप थाय छे ॥
 अने भगवान ने पाम बानी अधिकारी थाय छे ॥ ते उपर श्लोक छे ॥ जे ॥ ॥ ब्रह्म भूत प्रसन्नात्मान सो सतिन कां
 सति ॥ सम सर्वे सुभूते सुमद्भक्ति लभते परा ॥ ॥ एनो एम अर्थ छे ने पंच विषय नी बासना मु कि ने
 सर्व भूत ने विषे सम दृष्टि करि ने कहे तां कोई माई कपदार्थ मां माहने न पी पाम तो ने प्रसन्न थको ब्रह्म रूप थयो छे
 ते ज भगवान नी भक्ति नो अधिकारि छे ॥ माटे ए विरी ते पंच विषय नी बासना मु कि ने ज्ञान प्रले करि ने अक्षर ने वि
 से एकत्व पणुं करि ने ब्रह्म रूप थयो छे ॥ ते पुरुष जे ते नीरबिज सांख्य ने नीरबिज योग ने पाम्यो कहे वाय छे ॥ इवे
 सबिज सांख्य ने कहे छे ॥ जे नीरबिज सांख्य ने निरबिज योग ना ज्ञान ना पमाडि ना रा ए वा जे प्रत्यक्ष सत पुरु
 ष परमात्मा भगवान ते नो मद्दि मा जाणवो ॥ जे ते भगवान के वा छे ॥ तो क्षर ने अक्षर ए बेय ना आधार छे ॥

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત
॥૪૩॥

અને તે ભગવાન મનુષ્ય જે વાજળાય છે તે પણ દિવ્ય મૂર્તિ છે ॥ અને અનંત એશ્વર્યને અનંત પારસદને અનંત શક્તિ યોતે તે યુક્ત
છે ॥ અને અનંત કોટિ બ્રહ્માડના કરતા છે ॥ જે પ્રકૃતિ પુરુષ તેના આધાર છે ॥ અને જેની શક્તિ કાલ છે જેની શક્તિ માયા
છે ॥ જેની શક્તિ અક્ષર છે ॥ એવા અનંત પ્રતાપે યુક્તને કરતા થકા અ કરતા છે ॥ અને જે સગુણને નિરગુણને અનવય
ને વ્યતિરેક દિવ્ય ભાવને મનુષ્ય ભાવને સાકારને નિરાકાર એવા અનંત એશ્વર્ય છે ॥ એવા જે ભગવાન તેજ આપ્રત્યક્ષ
યુને મલ્યા છે ॥ એવિરીતે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો મહાત્મ જ્ઞાને સહિત જે નિર્વિકલ્પ ઉત્તમ નિશ્ચે થાય તેને
સચિજ સાં રચ્ય કહિયે ॥ અને હવે સચિજ યોગને કહે છે જે તે ભગવાન પોતાને મલ્યા તેની મૂર્તિને પોતાના આત્માને વિષે
ધારિને પ્રતિભોમદૃષ્ટિ કરિને તે સ્વરૂપનું ધ્યાન કરવું ॥ તેવિરીતે મહાત્મ સહિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનું ધ્યાન કરે ॥
તેને અનંત પ્રકારો જુક્ત પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ તે પોતાનો આત્મા જે અક્ષર તેને વિષે દેખાય છે ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ મૂર્તિને ધ્યાન કરિ
ને કરિને તદાત્મક ભાવને પામે છે ॥ અને અપાર સ્વને પામે છે ॥

॥ इति श्रीसुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणि सं ॥ २३ ॥ ने विसना

ભાદરવા વદિ ॥ ૬ ॥ સ્થળને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી દેવાતજ મધ્યે પુરાણિ જગન્નાથ દાજી
ભાદને ઘેર ઉત્તરાદાબારના ચોકમાં બિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વ જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતા
ના મુરવાર્ધિની આગલ સાધુ તથા દેવાદેવાના હરિ ભક્ત ની સભા ભરાઈને બેઠિહતિ ॥ પછે કૃષ્ણ ભાદે પ્રહ્લપુછ્યું
જે હે મહારાજ જે જીવ છે ॥ તે દ્વાડ પહાડ પશુ પંચ મનુષ્યાદિક ના દેહમાં કે બિરીતે આવતા હશે ॥ ને કે બિરીતે તે
ભાવને પામતા હશે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે સાં મલો નો ઉત્તર કરિયે જે પુરુષ પ્રકૃતિ રૂપ બે ભગવાનની શક્તિ છે ॥
તે સર્વે જીવ પ્રાણિ માત્રના કર્મના ફલને પમાડે છે ॥ તે પુરુષને પ્રકૃતિ બે મલિને પુરુષોન્તમ ની દેહાયે કરિને જીવો
ની જે વાસના તે તે જીવની તેવી બુદ્ધિને જેવા જેના કર્મ તે તે રૂપને તે તે જાતિને પમાડે છે ॥ તે જો પાડામાં જન્મધરાવે-

देवातज
सि० ३६

॥ ४३ ॥

तो पाडांना भावने तथा रूपने पमाडे छे ॥ अने हाथी मां देह धरावे तो हाथी ना भावनेने रूपने पमाडे छे ॥ अने झाड मां देह धरावे तो झाड ना साधर्म पणाने पमाडे ॥ अने कि डि मां देह धरावे तो कि डि ना भावने ते नुरुपने ते प्रमाणे बलने ते ना जेद सो अहार ने ते ना जे वी बुद्धि ते भावने पमाडि आपे छे ॥ ए विरिते पशु पंखि मनुष्य तथा देव ब्रह्मादिक तथा चोराशि मां जे ना जे वां कर्म ते प्रमाणे ज्यां ज्यां जन्म धरावे त्यां त्यां ते वा ते वा रूपने ते ते पि ते पि बुद्धि ने पमाडे ए वी अनंत कलाओ प्रकृति पुरुषने पुरुषोत्तम भगवाने आपी छे ॥ तेणे करि ने अनंत कोटि ब्रह्मांड ना वेह वार पुरुषोत्तम नी ईछाये करि ने पुरुष प्रकृति कसां करे छे ॥ अने ए पुरुष प्रकृति ना कारण ए वा जे परमात्मा पुरुषोत्तम भगवान् ते ना स्वरूप नुं जीवने ज्ञान थाय त्पारे ते जीवने चोरासी मां अनंत जन्म धरवा ते रूपि मायानुं आवरण दळे ॥ अने गर्भ वासने मृत्यु समाना जे महादुःख ते थकि सु काई ने मोक्ष ने पामे ॥ ते परमात्माना स्वरूपने ज्ञान के मथाय ॥ तो जीव नो मनुष्य नो देह होय ॥ अने भगवान पण कृपा करि ने अनंत जीवो नो उद्धार कर वासारुं पृथ्वी उ पर प्रगट थया होय ॥ अने ते भगवान पोताना स्वरूप नुं ज्ञान कराये कां ते ना स्वरूपने जाण ना रा ए वा जे एकांतिक साधु तथा हरि भक्त ते थकि परमात्मानुं ज्ञान पमाय ॥ राज मोक्ष ने पामवानो मारग छे पण ते भिना धि जो मोक्ष ने पामवानो मारग न थी ए सिद्धान्त या त्ता छे ॥ अने बिजा जे जे परोक्ष पणे मोक्ष ना मारग राख मां क त्या छे तथा तिर्थ मां मोक्ष ना मार्ग क त्या छे ते तो जीवने ओधार दि था छे ॥ पण ते थकि को ई बो मोक्ष थयो न थी ॥ अने ते सत राख मां लयाणा पण न थी ॥ अने पूर्व जे जे प्रगट सत पुरुष ने पाप्मा छे ते नां ज कल्याण थयां छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धान्त समाप्तः ॥

॥

॥

श्रीसुरय
सिद्धांत
॥४४॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥ ॥ संबत ॥ १९ ॥ अोगणिसं ॥ २३ ॥ नेविसनाअंशो
वदि ॥ १९ ॥ दशमीनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीसोजिनामध्येपोतानामंदिरमाउत्तरादावारनाबंग
लानीरवेशमा ॥ सहजवटउपरगादितकियेयुक्तपलंगबिछावीनेतेउपरविराजमानथयाहता ॥ नेसर्वेस्थेतव
त्वधारणकस्याहता ॥ नेमुस्तकउपरकसंबलफेटोबांध्योहतो ॥ नेकंठनेविषेमोगरानापुष्पनाहारधारणकस्या
हता ॥ नेवेदाथनेविषेबाजुनेगजरासोभिरह्याहता ॥ नेपुष्पनातोरानेगुच्छधारणकस्याहता ॥ नेजलाटनेविषेकंकु
नोचांदलोकस्योहतो ॥ नेपोतानामुरवारिंदनीआगजसाधुतथाघणाकद्वारिभक्तनीसभाभरार्दनेबेठिहती ॥ नेसं
ध्याआर्तिथयापछे ॥ महाराजश्रीहरिकृष्णभगवानबोल्याजे ॥ श्रीमद्भागवत्पूराणनेविषे ॥ शुकदेवनेपरिक्षत-
राजायेप्रक्षपुछुंछे ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ ब्रह्मन्ब्रह्मण्यनिर्देश्ये ॥ निर्गुणोगुणवृत्तयः ॥ कथंचरंतिशु-
तयसाक्षात्सदसतः परे ॥ १ ॥ ॥ श्रीशुकउवाच ॥ ॥ बुद्धिद्वयमनःप्राणान् ॥ जनानामस्तजत्पशु-
॥ मात्रार्थंचभवार्थंच ॥ आत्मनेकल्पनायच ॥ २ ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ शुकदेवनेप्रिक्षतराजापुछेछेजे ॥
गुणमयिराधियेवेदनीश्रुतियो ॥ तेगुणातितएवाजेपरमात्मातेनुंवरणनकेमकरिवाके ॥ पछेतेनोउत्तरशुकदे-
वेकस्योछे ॥ पणतेयथार्थकोईनेसमजातेनथी ॥ माटेतेनोउत्तरअमेसर्वेनेसेहेलीरीतेसमजापरमकरियेछेये
॥ तेमांप्रथमदृष्टांतकहुंछुं ॥ जेकोईकएकजंगलीमनुष्यहतो ॥ तेणेमोतिनेकोईदहाडेदिहेलुनहिं ॥ तेणेमोति
नेजाणनारेकहंके ॥ मोतीमकार्दनादाणाजेबुंदोय ॥ त्वारेतेजंगलियेकहंकेमकार्दजेबुंदोय ॥ त्वारेतेमोति
नारोटलाथताहसे ॥ खरात्वारिकहंकेरोटलातोनाथमोतीतोमकार्दजेबुंधोय ॥ पाणकाजेबुंदकणहोय
॥ माटेरोटलाथायनहिं ॥ पछेतेजंगलीकोईकमोटाशेहेरमांगयोतेणेकोईकनागलामांमोतिनीमाजादिरी ॥ त्वारे
तेणेएमजाण्युंजेमनेएकपुरुषेमोतीनुंएधाणाआप्युंहतुं ॥ तेआपुरुषनागलामांमासाछेतेमोतिनीहरो ॥ एमजा

सोजिना
सि० ३९ ॥

॥४४॥

एणीने तेने पुछ्युं के आत्मामा गलामां माळाशी नीछे ॥ त्यारे तेणे कल्युं के मोतीनी माळाछे ॥ पछे ते जंगली पुरुषने मोति
 नी स्वरेखरी ओळखाए पडि ॥ ते मोति नी ओळखाए मकाईने पाणके करीने थई ॥ पण ते मोतिने विषे मकाई के पाण-
 को एके नथी ॥ ते मए तो दृष्टांत ॥ ने तेनुं सिद्धांत एछे जे मोतीने ठेकाणे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान्छे ॥ ते परमात्माना
 स्वरूपने को ई जीव जाणतो नथी ॥ ने जीव माया मांछे ॥ ने परमात्मा मायाछे ॥ माटे जीवना जाण्यामा परमात्मा आवे एष
 नथी ॥ ते सारुं परमात्माना स्वरूपने जाणनारा एवा जे सद्गुरु ते जीवोने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान चारदुर्ध्व्य करिने
 करावे छे ॥ ते जे ममकाईने पाणके करिने मोतीनुं ज्ञान थयुं ॥ ते मन्चार ईश्वरने जाणवे करिने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान
 साक्षात्कार थाय छे ॥ ते चारदुर्ध्व्य कियां तो एक माया ॥ बिजो जीव ॥ त्रीजो दुश्चर ने चोथा ब्रह्म ए चार ऐश्वर्य छे ॥ ते
 मां प्रथम माया ये करिने परमात्माने जणावे छे ॥ के परमात्मा के बाछे ॥ तो परमात्मा साकार मूर्ति मां नछे ॥ ते मूर्तिके
 विछे ॥ तो मनुष्याकार द्विभूज मूर्ति छे ॥ त्यारे ते मांश का थई के परमात्मा मनुष्य जे बाछे ॥ त्यारे मनुष्य जे मम रिजाष
 छे ते मपरमात्मा मरिजता द्रो ॥ त्यारे तानीये कल्युं के परमात्मा मनुष्य नी पेढे मोरे एवा नथी ॥ ने परमात्माना मूर्ति तो
 मनुष्य ना सरखी आकारे छे ॥ पण मनुष्य ना शरीर मां आत्मा अखंड ॥ अविनाशि छे ॥ ते बिअखंड अविनाशी मूर्ति छे
 त्यारे वलिअज्ञानीने संषय थयो जे परमात्मा आत्मा जे वा अखंड अविनाशी तो खरा पण त्यारे जे ममात्मा सरख
 दुःखने पामे छे ते मपरमात्मा सरख दुःखने पामता द्रो ॥ त्यारे तानीये कल्युं के आत्मा जे वा अविनाशी छे ने ईश्वर जे
 वा परमात्मा समर्थने सर्व तछे ॥ त्यारे ते मां बलिनां का थई के ईश्वर जे वा समर्थ तो खरा पण ईश्वरने जे मवै राट सत्तात्म
 ने अघ्याक्र तरुपी महत्तमाया बलगी छे ॥ ते परमात्माने पण माया बलगी द्रो ॥ त्यारे तानीये कल्युं के परमात्मा ईश्व
 र जे वा समर्थने ब्रह्म जे वा निरले पछे ॥ ने ते नीदृष्टि मां तो माया ज नथी ने परमात्मा तो ॥ ॥ कर्तुं मकर्तुं ने अ-
 था कर्तुं समर्थ छे ॥ ॥ अने ते परमात्माने मायाना जे वो आकार छे ॥ कहे तां मनुष्य ना जे पी परमात्माना मूर्ति छे ॥ प-

શ્રીમુખ
સિદ્ધાન્ત
॥ ૪૫ ॥

પાતેમૂર્તિને વિષે મનુષ્યપશું નથી ॥ એટલે મનુષ્ય જેમ મરિજાય છે ॥ તેમ પરમાત્માની મૂર્તિના રૂપામેને મરિજાય એવી નથી ॥
અને પરમાત્માની મૂર્તિ તો જીવાત્મા જેવી અવિનાશી છે ॥ ને અચ્ચંદ્ર છે ॥ પણ જીવ જેમ પરાધિન છે ને સૂર્યદુઃસ્વને પામે
છે ॥ તેમ પરમાત્મા પરાધિન નથી ને સૂર્યદુઃસ્વને પામતા નથી ॥ અને પરમાત્મા તો આત્મા જેવા અવિનાશી છે ॥ ને ઈશ્વર જે
વા સમર્થ છે ને સ્વતંત્ર છે ને સર્વજ્ઞ છે ॥ પણ ઈશ્વરને વિષે જેમ મહત્તમાચાર હિ છે ને ઉત્પત્તિ સ્થિતિ પ્રલય કરવા રૂપ ડા
ખી ધલગી છે તેમ પરમાત્માને વિષે માયાનો લેશ નથી ને પરમાત્મા તો ઈશ્વર જેવા સમર્થ છે ॥ ને બ્રહ્મ જેવા નિરત્લે પને
નિરંજન છે ॥ કેહેતાં અજ્ઞાન જે માયા તેણે રહિત છે ॥ પણ બ્રહ્મ જેમ નિરાકારને અક્રિયેવાનું છે ॥ તેમ પરમાત્મા નિ-
રાકારને અક્રિયેવાનું નથી પરમાત્મા તો ॥ ॥ કર્તુમ્ કર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ છે ॥ ॥ માટે જેમ મોતિને ઓલ
ચાવવા સારુ મકાઈને પાણકાની ડાળાદિ ધિહતી ॥ પણ મકાઈને પાણકાથી મોતી જુદું છે ને મકાઈ પાણકે કરિને
મોતીની ઓલવાણ પડી તેમ મકાઈ પાણકા રૂપ જીવ ઈશ્વર માયાને બ્રહ્મ તેને જાણવે કરિને પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા નુસ્ત
રૂપ ઓલવાય છે ॥ પણ પરમાત્મા તો એ સર્વેથી જુદા છે ॥ માટે માયાનો ભાવ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માની મૂર્તિને વિષે જણા-
યતો પણ માયાનો લેશ પરમાત્માની મૂર્તિને વિષે નથી કહેતાં મનુષ્ય જેમ મરિજાય છે ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા મરિજતા
દેશાયતો પણ પરમાત્મા મરતા નથી ॥ ને એ તો અચ્ચંદ્ર મૂર્તિ છે ॥ અને જીવના જેવા ભાવ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને વિષે જણાવ
તો પણ જીવ પણાનો લેશ પરમાત્માને વિષે નથી ॥ અને ઈશ્વરના જેવો ભાવ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને વિષે જણાવતો પણ ઈશ્વર જે
વૈરાટરૂપ તેથી પરમાત્મા ઘણા જુદા છે ॥ અને બ્રહ્મનો ભાવ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને વિષે જણાવતો પણ બ્રહ્મ તો જેનો પ્ર
કાશ છે ॥ ને પરમાત્મા તો બ્રહ્મના પણ પ્રકાશક છે ॥ ને બ્રહ્મના આધાર છે ॥ માટે જીવ ઈશ્વર માયાને બ્રહ્મ પરમાત્મા
ના ચાર ઈશ્વર્ય છે ॥ તેને જાણવે કરિને અંચમા પરમાત્માના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે ॥ અને તે માયાદિક ચાર ઈશ્વર્યને જ
ણાવવા તેને અર્થે ચાર યાગિના બેદ પડ્યા છે ॥ તે ચાર યાગિ કેઈ છે પરાપસ્થિતિ અમાને વૈશ્વરિય ચાર પ્રકારની

સોજિત્રા
સિ. ૩૯

॥ ૪૫ ॥

णिछे ॥ ते मांजे प्रथम मायानुं वरणन करवुं तेनुं नाम वैखरि वाणि कहे वायछे ॥ अने जीवात्मानुं वर्णन करवुं तेनुं नाम मध्य
 मावाणी कहे वायछे ॥ अने वैखररूपस्थानुं वर्णन करवुं ॥ तेनुं नाम पस्यंती वाणि कहे वायछे ॥ अने ब्रह्मना स्वरूपनुं वर्णन
 करवुं तेनुं नाम परावाणी कहे वायछे ॥ अने एचार वाणि ये करिने चार ईश्वर्य जणायछे ॥ ने चार ईश्वर्य ने जाणवे करिने
 पांचमा परमात्मा जणायछे ॥ ते पांचमा परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्णादिक तेनां लिळाचरित्रने सहिमाना गु
 णाववा ॥ ते तो चारे वाणि थी पर एधी पांचमी अनुपम वाणी कहे वायछे ॥ माटे गुण मयी एधि जे वेदनी श्रुतियो ते चार
 वाणी ये करिने गुण मय एवा जे परमात्माना चार ईश्वर्य तेनुं वरणन करेछे ॥ ते ए करिने निर्गुण एवा जे परमात्मानेना
 स्वरूपनो साक्षात्कार निश्चय थायछे ॥ अने परमात्माना स्वरूपनो साक्षात्कार निश्चय थबो ॥ एटले चारे वाणि न
 यपा भिजायछे ॥ जेम मोति ओलरवा एण एटले पछे मकाईने पाणको एकां ई कहे वापणुं रहेतुं नथी ॥ तेम प्रत्यक्ष पर
 मात्माना स्वरूपनो निश्चय थयो एटले पछे जीव ईश्वर माया ब्रह्म तेना स्वरूपने जणाव वा रूप जे चार वाणि तेनुं कांई क
 हे वापणुं रहेतुं नथी एवी रीते गुण मयी एयी जे वेदनी श्रुतियो ते गुण थी पर एवा जे परमात्मानेना स्वरूपनुं साक्षात्कार
 प्रतिपादन करेछे ॥ केम के ज्यां सुधि प्रत्यक्ष परमात्मान थी जाण्या त्यां सुधि वेदनी श्रुतियो गुण मयी कहे वायछे
 अने त्यां सुधि चार वाणि ना भेद कहे वायछे ॥ अने एचार वाणी ये करिने चार ईश्वर्य ने जाणिने प्रत्यक्ष परमात्मां
 स्वरूपनो निश्चय थयो एटले गुणानो लयईने तेनी ते श्रुतियो निर्गुण भावने पा भिजायछे ॥ माटे वेदनी श्रुतिये क
 रिने प्रत्यक्ष परमात्मा श्रीकृष्णना स्वरूपनुं वरणन करवुं ते तो चार वाणि थी पर एधि निर्गुण रूप पांचमी अनुपम वा
 णीछे ॥ अने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपने जाण्या थिना एक ली मायानुं वरणन करवुं तेनुं नाम वैखरि वाणि कहे वाय
 छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपने जाणिने पछे ते भगवाननी सेवा मांजे जे मायानां पदार्थ काम भावेने तेनुं परमा
 त्माना पूर्ति नुं वर्णन करवुं ॥ ते तो अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना संबंध बिना एक ला जीव चतननुं वर्णन

॥ श्रीगुरुव ॥
सिद्धांत
॥ ४६ ॥

न करवुं तेनुं नाम मध्यम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना संबंधने पाम्या एवाजे जीव भगवानना भक्त गोपी गोवालादिक ते
तेनुं वरणन करवुं ते तो अनुपम वाणिछे ॥ अनुपम एरछे एनो कोई उपमा देवाय नहि ॥ एविअमुत्पत्तिना मणिरुप वाणिछे
अने प्रत्यक्ष भगवानना संबंधिना एक ला वैरारुप ईश्वरनुं वर्णन करवुं तेनुं पश्यंति वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना
स्वरुपने जणावधाने अर्थ ईश्वरनुं वरणन करवुं ॥ ते तो अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना संबंधिना एक लुं ब्रह्म
नुं वरणन करवुं ॥ तेनुं नाम परावाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना साक्षात्कार स्वरुपने पामिने ब्रह्मरुप थईने पछे ते
क्त जे ते बिजाजीवाने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरुपने जणावधाने मायानुरुप कहि देखाडे छे ॥ ते पण अनुपम वाणिछे
जीवनुरुप कहि देखाडे ते पण अनुपम वाणिछे ॥ ईश्वरनुं स्वरुप कहि देखाडे ते पण अनुपम वाणिछे ॥ ने ब्रह्मना स्व
रुपने कहि देखाडे ते पण अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरुपनुं वरणन करे छे तथा प्रत्यक्ष भगवान
ना जन्म कर्मने चरित्र तेनुं वरणन करे छे ते सर्व अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरुपने पाम्या विना ने जाणया
विना ॥ तथा प्रत्यक्ष भगवानने जाणवानी इच्छा विना स्वार्थने मादे वास्तव्य भुविने तथा वेदपूराणने भुविने जे पुरुषमा
यानुं वर्णन करे छे ॥ ते पण वैखरियाणिछे ने जीवनुं वर्णन करे छे ते पण वैखरियाणिछे ॥ ने ईश्वरनुं वर्णन करे छे ते
पण वैखरियाणिछे ॥ ने ब्रह्मना स्वरुपनुं वर्णन करे छे ॥ ते पण वैखरियाणिछे ॥ अने तेनी वाणिये करिने कोई जी
वनुरुं वरणन करी ॥ माटे प्रत्यक्ष परमात्माने जाणवा पाम्याने अर्थ प्रथम मायानुरुप जाणवुं जोई येछिये ॥ पछे जीव
नुं स्वरुप जाणवुं जोईये ॥ पछे ईश्वरनुं स्वरुप जाणवुं जोईये पछे ब्रह्मनुं स्वरुप जाणवुं जोईये एविरी ते जीव ईश्वरमा
ने ब्रह्म एवारेना स्वरुपने प्रथम जाणछे ॥ तेने पछे प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरुपनुं जाणवाय छे ॥ एविरी ते वेदनीशु
तियो चार ईश्वरनुं वरणन करे छे ते भेगु परमात्माना स्वरुपनुं वरणवाय छे ॥ पण ते चार ईश्वर विना वेद परमा
त्मानुं वरणन करी शकता ॥ माटे जे मम काई भेषाण काने जाणये करिने मोतिनुं तान जंगली माणसने थयुं

सोजिना
सि० ३९

॥ ४६ ॥

॥ ते मजी बईश्वर मायाने ब्रह्म तेना स्वरूपने जाणवे करिने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनुं साक्षात्कार ज्ञान थाय छे ॥ अने प्र
त्यक्ष भगवानना स्वरूपने ज्ञाने करिने जीवनुं आत्यंतिक कल्याण थाय छे ॥ ॥ इति श्री मुरारि सिद्धांत स-

मासः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसै ॥ ११ ॥ त्रैवि सना आसो वरि ॥ ११ ॥ एकादशिन दीप स ॥ मदा

राज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री सोजी नाम ध्ये ॥ भक्त व्यास कुबेर जी ईश्वरने घेर दक्षणादा बारना और डानी आगल
चोक मांगा दित किये बुक्त प्रसंग बिछावनि ते उपरि राजमान बसाहता ॥ ने सर्वे कसंब लजरिया नी वस्त्र धारण कस्य
हता ॥ ने सर्वे अंगने बिषे गुलाबने चंपाना पुष्पनां आभूषण दो भिरह्यो हतां ने ललाटेने बिषे केसरनी अरचाने कंकु-
नो चांदलो कस्यो हतो ने पोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बे ठिहठी पछे म
हाराज श्री हरिकृष्ण मदा प्रभु जी कृपा दृष्टि करिने बोल्याजे बे प्रकार नामनुष्य नावरगछे ॥ ते मां एक बुद्धि वाला म-
नुष्य नावरगछे ॥ ने बिजो बुद्धि हिण मनुष्य नावरगछे ॥ इये ते मां जे बुद्धिमान मनुष्य होय तेने तो कोई कथो डीक बात
करे तो ते मां धी घणो क अरथ समजी जाय ॥ अने जे बुद्धि हिण मनुष्य होय तेने तो घणीक बात करे तो ते मां धोडो क
अर्थ मांड मांड समजी नाके ॥ ए विरीते बुद्धि वालाने बुद्धि हिण बे प्रकार नामनुष्य मां घणो भेद छे ॥ अने ते मज कल्या
ण नामा रा मां पण बुद्धि वालाने बुद्धि हिण बे प्रकार नामनुष्य छे ॥ ने ते मां जे बुद्धि वाला मनुष्य होय ते सत्संग करवा आ
बे त्या तेने अमे पंडिक ज्ञान वारता करिये ॥ तो ते घात नो घणो क अर्थ समजीने ते प्रमाणे वरतवा नो मन मांड राय करि
ने ते विरीते वरतवा लागे छे ॥ पण पछे ते मां लेना मात्र फेर पडवा दीये नहि ते पोतानुं दीर जाय तो पण अमे करि जे आ-
ज्ञा ते मां फेर पडवा दीये नहि ॥ अने ते मां जे विरीते समजवानुं कस्यो होय ते विरीते दृढ़ पणे समजवानी मन मां गांठ्याले
पछे ते समजणने मोटा ब्रह्मादिक फेर वा आवे तो पण तेनी समजण फेर नहि ॥ ए विरीतनां मनुष्य होय तेने बुद्धि बल
कहिये ॥ अने जे मुरारि मनुष्य होय ॥ तेने तो अमे घणिक ज्ञान वारता करिये पण ते तो ज राय समजी नाके नहि ॥ अने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ४७ ॥

तेनेधर्मनियमनोपणदेगवरहेनहिं ॥ नेसमजणनोपणतेनेगरहेनहिं ॥ एवजेमनुष्यदोयतेनेमुरखनेबुद्धिहिणक-
दियेअनेएवामुरखदोयतेमहादुःखनेपामेछे ॥ अनेजेबुद्धिवालाहोयतेमहाअद्भुतसरखनेपामेछे ॥ जेमउत्तम
वरणजेब्राह्मणवाणिज्याकेपाटिदारतेनीबहुदिकरियोहोयनेतेबालअवस्थामोयीविधवाथाय ॥ त्यारेतेनेम
मनांएमदेरावथायजेमारेदवेआसंसारमांकोईपुरुषकरबाजोगनथी ॥ एमसमजीनेपोतानावरणाश्रमनोधर्मज्ञा
नमांकह्योहोय ॥ तेमांद्रढपणेरहिनेपरमेश्वरनीभक्तिकरे ॥ नेतेउत्तमकुलनीविधवाबाईहोयतेएकवरयत्त
अन्नखायनेगत्युचिकणुंकाईखायनहिं ॥ अनेचोमासानेविषेधारणांपारणांतथाचांद्रायणादिकघ्नकरे
॥ अनेकोईसाथेहोसिमस्करिकरेनहिं ॥ अनेविभिचारिएवजेपुरुषतथास्त्रियोतेमनीसोबतक्योरेयपण
करेनहिं ॥ अनेपोतानांमाबापसासुससरोआदिकसमिपसंबंधिहोयतेनीआज्ञामांवरतेअनेधर्मबालाने
भगवाननाभक्तबाईसोहरिजनहोयतेनोसमागमकरेनेपरमेश्वरनीभक्तिअरबंडकत्याकरे ॥ एधिरीतनीसमजण
बालीजेविधवाबाईहोयतेनेबुद्धियानकदिये ॥ अनेतेआलोकमांमहासरखनेपामेछे ॥ अनेतेनेकोईकसत्पुरुष
नोसत्संगथायतोपरलोकमांतेनाआत्मानुंकल्याणथायछे ॥ अनेउत्तमकुलमांजेबुद्धिहिणनेमूर्खहोयनेते
विधवाथायतोपणतेतोधर्मनीयममांकाईरहेनहिं ॥ अनेतेनेसौदेखतांतोपुरुषथायनहिं ॥ पछेछानोपुरुषक
खानामनमांसंकल्पकरेअनेजेमूर्खरांडेलिहोय ॥ तेसारांसारांखावानांघिगोलखांडसाकरदुधरहिंतेनेपेटभरि
भरिनेखाय ॥ पछेतेविधवाबाईयोमचेलापाडाजेवीथायछे ॥ अनेतेनांमाबापपणजेमुरखदोयतेएमजाणेजेदि
करिनानीथीरांडिछे ॥ माटेकाईबापडिकहीहाणीमाणिनथी ॥ तेसारुंतेनेसारुंसारुंखवरावियेपिवराविये ॥
अनेतेनेहवेचुडलोतोपहेरायनहिं ॥ माटेतेनेसोनारुपानीचिपोकराविनेहाथमांनखावेछे ॥ नेकोटमांहांस-
डियोनखावेछे ॥ नेआंगलियोमांवींटीयोनखावेछेअनेवलिनानीथीरांडिहोयतेबेकदाहाडामांयेचोरला-

सां जिंभ्रा
सिं. ४०

॥ ४७ ॥

रखावेछे ॥ अने जे सुरख रांडे लीयो होय ते एषा कने तिथया नाशण गार करेछे ने ते नीअंति जतां फजे तीपण जरूर थायछे
ने ते सुरख ने बुद्धि बिना नी रांडे लीयो छे ते आलोकमां महादुःखने पामेछे ॥ ने परजो कमां तेनुं कल्याण कोई काले थायनहिं
॥ अने ते तो मरिने बेसुयाने घेरजन्मने पामेछे ॥ तथा कुतरीयो नो अवतार परेछे ॥ तथा कुं भारने घेर घपुडियो थायछे ॥ मा
रे जगतमां जे सुरख रांडे लीयो होय तथा ते सुरख विधवा बाईयो ना मायाप होय ते बेस महादुःखने पामेछे ॥ अने जे बुद्धिवा
लियो विधवा बाईयो होय ॥ ते तो एवां फजे तीनां काम करे जनहिं ॥ अने ते बुद्धिवालि विधवा बाईयो जे ते महासुरख
ने पामेछे ने तेनुं कल्याण थायछे ॥ अने ते मज्जे पुरुष भगवानना भक्त होय तेने पण धर्म नियम दृढ करिने राखवाजो
ईये ॥ ने पंचविषयनो त्याग पण जरूर करयो जोईये ॥ अने ते मां वलि जे संसारनो त्याग करिने भेखलि धोवोय तेने विषे
दृढ पणे पंचविषयनो त्याग करयो जोईये ॥ अने जे पंचविषयनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवाननुं भजन करेछे ॥ ते जत्यागीनुं क
ल्याण थायछे ने परमपदने पामेछे ॥ अने एवा त्यागि साधु संन्यासी ब्रह्मचारि परमहंस होय ॥ तेनाउपर अमे पण घणा
घणा प्रसन्न धईये छीये ॥ अने जे त्यागिने विषयने भोगने छे के विषय भोगयवानी मनमां ईछा राखेछे ते तो त्यागीपु
रुष तथा विधवा बाईयो ते बेय सुरख छे ने बुद्धिहिणने पापी छे ॥ ने ते तो चंडाल तुल्य छे ॥ अने तेने अमारो सिद्धांत
रंच मात्र समजाणो जनयी ॥ अने जे जे ग्रहस्थ हरिभक्त मोक्षनारख पवाला होय ॥ तेने पण निरवासनीक तो जरूर
थवुं ॥ अने कोई जगतनां मादक पदार्थमां मोद पामवो नहिं ॥ के मके जगतनां पदार्थ सर्वे मिथ्या छे ॥ ने महापापक
र्वानां कारण छे ॥ के मके अविनासि सुरखना पमा उनारा एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेना भजनमां जगतनां पदार्थ अंता
यनां करनारा छे ॥ अने ते जगतनां पदार्थ सर्वे एक सरखा छे ॥ ने दुःख रुपने पाप रुप छे ॥ जे म बिष्टा तथा काखना
वान ते बेय नठारा छे ॥ ने त्याग करवाजो गछे पण ते राखवाजे वानथी ॥ ते म जगतना पदार्थ बिष्टा जे वांजना काख
ना वाल जेवा छे ॥ ते अही बिष्टाना कीडार्थी ते ब्रह्मापर्थ तनां सुरख ते सर्वे एक सरखा छे ने नरक रुप छे ॥ मारे नर

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४६॥

कते त्याग करवा जोगछे ॥ ते सारुं भगवाननो भक्त धर्मे ते नरकरूप जगतना पदार्थने पामवानी दुखारारवेछे ते तो महासु-
खछे ॥ ने पशुतुल्यछे ॥ अने जे विवेकीने बुद्धिवाला भगवानना भक्त होय ते तो भगवाननी भक्तीने भगवानने विषे प्रेम्मे
भगवानना संतनो समागम ते पना बिजुं कोई मनमांदछे जनहिं ॥ ते जखरो भगवाननो भक्त कहे वाय अने तेना उपरज
अमारि खरो खरी कृपा पायछे ॥ मारे भगवानना भक्त ने एक भगवान जवाला राखवा ॥ ने जगतना पदार्थनी वासनो
त्याग करवो ॥ के मके भगवान क्योने जगतना पदार्थ क्यो ॥ एबे मांतो घणो जभे छे ॥ मारे ते बे पजे सरखा माने छे ॥ ते
महासुखछे ॥ के मके जे भगवानने विषे पण प्रितिराखे छे ॥ ने जगतना पदार्थने विषे पण प्रितिराखे छे ॥ तेने जो हजी
काई समज्या मां आखुं जनथी ॥ अने ते तो अविचेकिछे ॥ ने सुखछे ॥ के मके पूर्ये पण जे जे भगवानना भक्त धई गयाछे
॥ ते ए पण भगवानने पामवाने अर्थने भगवानने प्रसन्न करवा सारुं जगतना सर्व पदार्थनो त्याग करिने यनमां जईने महात्प
कखाछे ॥ ते चित्रके तुराजाये क्रोड स्थियोने ने पोताना सर्व राज्याने ने देहना सुखनो त्याग करिने यनमां जईने भगवान
भज्याछे ॥ अने प्रह्लादे पण भगवान भजवा सारुं के दलीक कष्टि सदन करिछे ॥ अने धुजीये भगवानने पामवा सारुं के बुं
कटा तपक सुंछे ॥ अने मोरध्वजे भगवानने प्रसन्न करवाने अर्थे माये करवत मुकायुं बुतु ॥ ने हरिचंद्रराजाये पण भगवा-
वानने प्रसन्न करवाने अर्थे ॥ निचने घेरये चाणा हता ॥ ए धिरीते भगवानने पामवाने अर्थे पणा क भगवानना भक्तोये पोता-
नाराज्यनो ने देहना सुखनो ने जगतना माई क पदार्थनो त्याग करिने भगवान भजीने अभय पदजे भगवाननुं धाम तेने
मीगयाछे ॥ मारे आजपण जे जे बुद्धिवाला भगवानना भक्त हवोने जेने आने आदेहे करिने अक्षर धामने पामवुं होय ॥
तेने तो पोताना देहना सुखनोने जगतना पदार्थनो त्याग करवोने निरवासनिक धईने एक मारे विषे अबल प्रीति
करवी ॥ अने जे ए धिरीते समजीने आमारे विषे प्रिति करिछे तेनुं तो साक्षात्कार कल्याण धईरखुंछे ॥ तेने तो
काई करवुं रहुं नथी ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

सो जिंन्रा
सि० ५०

॥

॥४६॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ ११ ॥ ओ गणिसें ॥ २३ ॥ त्रेविसना आ सोचदि ॥ १२ ॥ द्वादशीने दि

यस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गामश्री सोजी त्रामध्ये ॥ भक्त बेहे चर दास लख भिदासन घेर उमणा बा रना ओखानी आ
गल चोक मां गादि त किये युक्त पखंग बिछावीने ते उपर बिराज मान थयाइता ॥ अने सर्वे श्वेत वस्त्र धारण कर्त्ताइता ॥ अने
मस्तके कसुं बल तारा लोफें रोवां ध्योइता ॥ नेकं रने विषे गुलाबना पुष्पना द्वार धारण कर्त्ताइताने पोताना सुर्या विंद
नी आगल साधु तथा पाणाक हरि भक्त नीस भाभराईने बेडिइती ॥ पछे महाराज पोतानी मेले कृपा करिने बोल्या
जे ॥ जे अज्ञानी जीव छे ते जे ते पूर्वै सत्पुरुष थई गया छे तेना सिद्धांतने भुलिने जीय जे ते एक बिजाना धर्मने नंदे छे ॥
ने एक बिजायाइ विवाद करे छे ते मां जे जैन मतवाला छे ॥ ते श्रीकृष्ण भगवाननी निंदा करे छे ॥ अने श्रीकृष्ण भगवा
न तो केवा छे तो सदाय अनादि मायापर छे ॥ ने अधम उधारण छे ने पतित पावन छे ने भक्त बत्सल छे ॥ अने ते श्रीकृष्ण
भगवानने विषे घजनी स्त्रीयो पति भाये करिने जोडाणियो तो ते मायाने तरिने भगवानना धामने पा मिगईयो
ने वेदनी श्रुतियो के हेवाणियो ॥ माटे एबा जे सर्व जगत ना करता हरता भगवान श्रीकृष्ण तेने जैन मतवाला अज्ञानी
छे ॥ ते एमक हे छे जे एतो त्रिजानर्क मां पड्या छे ॥ अने जे वैष्णव मतवाला छे ते जैन मतने नंदे छे ॥ तथा केट लाक अ
ज्ञानी छे ते शिवने नंदे छे ॥ अने शैवि छे ते बिष्णुने नंदे छे ने ब्रह्मज्ञानी छे ते विधिनिषधने खोटा कहे छे ॥ तथा
व्यासजीना भागवतादिक शास्त्रने खोटा कहे छे ॥ अने उपासनावाला छे ते येदांतने खोटा कहे छे ॥ तथा ब्रह्म
ज्ञानने पण खोटा कहे छे ॥ अने शंकराचार्यवाला छे ते रामानुजने नंदे छे ॥ अने रामानुजना छे ते शंकराचार्यना मत
ने नंदे छे ॥ अने हिंदु छे ते मुसलमानने नंदे छे ॥ ने मुसलमान छे ते हिंदुने नींदे छे ॥ अने ते मां कोई एक एमक हे छे
जे भगवान तो निराकार छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान साकार छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान सेजना बिंब जेवा छे ॥
ने कोई कहे छे जे भगवान सगुण छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान निरगुण छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान करता छे ॥

શ્રીમુગ્ય
સિદ્ધાંત
॥૪૧॥

નેકોઈકહેછેજે ભગવાન અકરતાં છે ॥ અનેકોઈ કહેછેજે અદ્વૈતમતસાચો છે ॥ નેકોઈકહેછેજે દ્વૈતમતસાચો છે ॥ નેકોઈ
કહેછેજે વિશિષ્ટાદ્વૈતમતસાચો છે ॥ નેકોઈકહેછેજે સ્કન્ધાદ્વૈતમતસાચો છે ॥ ને એવિરીતે સડસડના મતના પોતપોતાના
સતપુરુષના અંતરના સિંદ્ધાંતને ॥ મૂલિને અત્તાને કરિને સતપુરુષના બાંધેલા જે ધર્મતેની નિંદા કરે છે ॥ અને તેની નિંદા યે
કરિને જીવની બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે ॥ કેમકે સર્વેના કારણને મોક્ષના દાતા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે તો સર્વેના એક
જ છે ॥ પણ કોઈ એમ તો નથી જો જૈનમતના ભગવાન જુદા છે ॥ ને વિષ્ણુમતવાલાના ભગવાન જુદા છે ॥ નિર્ગકરાચાર્યના
મતવાલાના ભગવાન જુદા છે ॥ નેરામાનુજનામતના ભગવાન જુદા છે ॥ ને હિંદુના ભગવાન જુદા છે ॥ ને મુસલમાનના ભગ
વાન જુદા છે ॥ એવિરીતે સર્વેના જુદાં જુદાં તો ભગવાન કોઈ જણાતા નથી અને સર્વે જીવ પ્રાણી માત્રના ભગવાન તો એક જ
જણાય છે ॥ કેમકે સર્વે જીવનાં જન્મ પૃથ્વીાદિકે કરિને સર્વોજ નિભાય થાય છે ॥ મારે જો સર્વેના નોરવા નોરવા ભગ
વાન હોય તો ॥ એકની એક સ્થિતિ સર્વેની રહેત નહિ ॥ તે સારું સર્વેના ભગવાન એક જ છે ॥ અને તે ભગવાન સર્વેને મજબાપા
મવાડ પાસના કરવાને સંવચા યોગ્ય છે ॥ અને અલિજો સર્વેના નોરવા નોરવા ઘણાક ભગવાન હોય તો ॥ આજગત નિ
સ્થિતિ એકરીતની રહેત નહિ ॥ કેમકે એક ભગવાન કહેશે હું ઉત્પત્તિ કરિશ ॥ ને બિજો ભગવાન કહેશે હું પ્રલય કરિ
શ ॥ ને બલિ એક ભગવાન કહેશે જે હું ડુનાલે શિયાલો કરિશ ॥ ને એક ભગવાન કહેશે જે હું ચોમાસે ડુનાલો કરિશ ॥
ને એક ભગવાન કહેશે જે હું દિવસની રાત્રિ કરિશ ॥ ને બિજો ભગવાન કહેશે જે રાત્રિનો દિવસ કરિશ ॥ એવિરીતે
જો ઘણાક ભગવાન હોય તો પરસ્પર એક બિજાને લડાઈ થાય ॥ અને આજગતની એકરિત્યની સ્થિતિ રહેત જ નહી ॥
અને આ તો જુવોને સર્વ જગતની સ્થિતિ યે કરિતની બરાબર રહે છે ॥ પણ તેમાં રંચમાત્ર ફેર પડતો નથી ॥ કેમકે સર્વ ક્રિયાના
પ્રવરતાવનારાને સર્વેના કારણ એક જ ભગવાન છે ॥ અને તે જ ભગવાનને માયાનો આકાર નથી ॥ મારે વેદાંત શાસ્ત્ર
ભગવાનને નિરાકાર કહે છે ॥ અને અક્ષરધામને વિષે દિવ્ય સાકાર મૂર્તિમાન ભગવાન સદાય વિરાજમાન છે ॥

સોજિંના
સિં-૪૧

॥૪૧॥

માટે યોગશાસ્ત્ર ભગવાનને સાકાર કહે છે અને માયામાંથી થયા એવા જે રજત મને સત્ય ત્રણ ગુણને ભગવાનને વિષે નથી
 ॥ માટે નિર્ગુણ કહ્યા છે ॥ અને ભગવાનને વિષે અનંત કલ્યાણ કરાવી ગુણ રહ્યા છે ॥ માટે ભગવાનને સગુણ કહ્યા છે ॥ અને
 પ્રકૃતિ પુરુષ દ્વારા અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલય કરાવે છે ॥ પણ પોતે નથી કરતા ॥ માટે ભગવાનને અ-
 કરતા કહ્યા છે ॥ અને પ્રકૃતિ પુરુષ જે તે ભગવાન નિદુષ્ટા વિના કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ માટે ભગવાનને કરતા
 કહ્યા છે એ વિરતે સર્વે ગુણના ગુણીને સર્વે ને ભજવા યોગ્ય ને સર્વે ને ઉપાસના કરવા યોગ્ય એક જ ભગવાન છે ॥ અને પૂર્વે જે
 ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા અથવા સત્ પુરુષ થઈ ગયા તે પેણ વાસના વાત્તા જીવોને પંચ વિષય થકિ મુકા વિને તે
 નાં કલ્યાણ કરવા સારું નો રવાનો રવા ધર્મ બાંધ્યા છે ॥ તેનો રવાનો રવા ધર્મ બાંધ્યાનું શું કારણ તો ત્યારે જ્યારે સત્ પુરુષ
 પ્રગટ થઈને ઘણા ક જીવોને જ્ઞાન આપિને પંચ વિષય થકિ મુકા વિને તેનો મોક્ષ કરિને પછે તે સત્ પુરુષ સ્વધામ માં જાય છે
 ॥ ત્યારે પછે તેના મતમાં અસત પુરુષ પ્રગટ થાય છે ॥ કેમ કે સત્ પુરુષના પ્રતાપે કરિને ઘણા ક મનુષ્ય તેને આતારે આવ્યા
 દોષ ॥ ને તે મનુષ્ય તે સત્ પુરુષનો મહિમા જાણિને અન્નધન્યવસ્ત્રાદિ કે કરિને પૂજા બહુ કરે ॥ તે સત્ પુરુષ તો માયા પર હો-
 ય ॥ તે પોતે કોઈ પદાર્થ માં બંધાય નહિ ॥ ને પોતાના આશ્રિતોને પણ પોતે પ્રગટ હોય ત્યાં સુધિ બંધાયા દિયે નહિ ॥ અને
 પછે તો પદાર્થનો જોગ થયે કોઈ દેવ દ્વિત્વાદિક પળ ઉગરવાને સમર્થ નથી ॥ તો મનુષ્યની ત્રી ગણતી ॥ જે પદાર્થનો જો-
 ગ થાય ને ન લેવાય ॥ એ તો લેવાય જ ॥ માટે પદાર્થના જોગે કરિને સત્ પુરુષ ગયા કેડે અસત પુરુષ જ રૂર થાય છે ॥
 તે અસત પુરુષ જે તે વિષય વિષે જો સુખ થાય છે ॥ ને વિષયને ભોગ્યે છે ॥ ને ધર્મને અણકરિના સ્યે છે ॥ પછે તે સત્માં કલ્યા
 ણ થતું નથી ॥ ત્યારે ભગવાન જે તે જીવોના કલ્યાણ કરવાને અર્થ ॥ ને ધર્મને શુદ્ધ કરવાને અર્થ કરિને પ્રગટ થાય
 છે ॥ ને પ્રગટ થઈને વિષયનું સ્વંડન કરે છે ॥ ત્યારે મોરના પોતાના જ ધર્મના હતા ॥ પણ તે તો પદાર્થને જોગે કરિને ॥
 પંચ વિષયના બંધાણ થઈ ગયા છે માટે તે તો તે પ્રત્યક્ષને માને જ નહિ ॥ કેમ કે જો તે પ્રત્યક્ષ સત્ પુરુષને માને તો પોતા-

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥५०॥

ना विषयनुं ग्वंडन करे ॥ अने पो ते तो ते विषयने जीवन प्राणमान्या होय ते मुकी सकायन दि ॥ माटे ते तो ते प्रत्यक्ष कल्या
एकारिना उल्लो अतिरो द्रोह करे छे ॥ पछे ते सतपुरुष तो समरथ छे ॥ माटे बिजा धर्मनुं स्थापन करे छे ॥ ते अनंत बिजा
जियो नां कल्याण करे छे ॥ पणजे मोर पोताना ज धर्मना हुता तेनुं कल्याण थनुं नथी ॥ केम के घणा कपरा धर्मे म
लये करिने विषयना अतिरो रागी थई ग्या छे ॥ माटे ते एो करिने ते थकि प्रगट सतपुरुष नी आत्ता मारे हे बावुं जन थ
पछे तेने धर्म या लाने विषयना त्यागितेनुं आचरण गमनुं नथी ॥ अने ते सत्पुरुषने प्रगट सत्पुरुषना शिष्य ते ज्या
रे विषयना खंडन नी वात करे छे ॥ त्यारे ते विषयना रागीने ते सतपुरुषना उपरा बीदा द्वा थायजे ते नो नाश करिना
खुं एवो द्रोह करे छे ॥ तो माने तो नो ना ॥ एतो न जमाने ॥ माटे सतपुरुष जे ते बिजा धर्मनुं स्थापन करे छे ॥ अने ध-
र्म जे जे सतपुरुष बांधे छे ॥ ते धर्म कां ई खोदा नथी ॥ एतो सतपुरुष गया केडे असत्पुरुषनां ई द्वियो अंतः करण वि
षयने भोग वयं करिने अष्ट थई जाय छे ॥ ते एो करिने पो ते जेनुं भजन करता होय ॥ ते नो जे सिद्धांत ॥ ते पण समज्या
मां आवे नहिं ॥ माटे पछे अज्ञाने करिने एक बिजाना मतने नंदे छे ॥ ने साम सामा वाद विवाद करे छे ॥ ने एक बि
जानो द्रोह करे छे ॥ अने ते द्रोहे करिने पोत पोताना इष्ट देवना ज द्रोहना करनारा ते थाय छे ॥ अने ते जे जेनुं भज
न करे छे ॥ ते नो पण तेना उपर कोष थाय छे ॥ माटे जेने पोताना आत्मानुं कल्याण ई छुं तेने मत पंथना मम ते क
रिने को ई शुद्ध ज्ञान दाता सतपुरुष प्रगट थया होय ॥ ते नो लगारे पण द्रोह न करयो ॥ ने तेने विषे प्रतिकरिने
ते नो समागम करयो ॥ माटे आस मे सर्वेना कारण ने सर्वेने उपासना करया जोग्य ने सर्वेने भज बा पूजया सेव्या
योग्य ने सर्वेने मोक्षना दाता एवा जे सर्व अयतारना अयतारि भगवान ते आज प्रगट थया छे ॥ माटे अमारे को ई
मत पंथ नथी ॥ अने बलि सर्वे धर्म पण अमारा छे ॥ केम के सर्वे सतपुरुषे सर्वे परिजे भावान तेने पाम वा साहुं
धर्मनुं स्थापन कर्तुं छे ॥ माटे सर्वे धर्म अमारा छे ॥ अने अमे जे नमन नो सिद्धांत कहि देरवा डिये छे ॥ तथा वै

सोजिंत्रा
सि० ४१

॥५०॥

छयनो सिद्धांत कहि देखा डिये छिये ॥ तथारामानुजनो तथा शंकराचार्यनो तथा वेदांतिनो ॥ तथा हिंदु मुसलमान आ
 दिक सर्वना सिद्धांतने कहि देखा डिये छिये ॥ अने सर्वने मोक्षनो मारग एक ज प्रतिपादन करि आपिये छिये ॥ अने सर्वना
 वाद विवाद तथा बढवा ड अलसाविये छिये ॥ केम के ज्ञान मां बढवा ड नथी अने बढवा ड तो अज्ञानने विषे रहि छे पण
 ज्यां परि पूर्ण ज्ञान छे ते ठे काणे बढवा ड नथी ॥ मारे आसमे तो आत्मेंतिक ज्ञाननी प्रवृत्ति छे ते जेने सांभलीने बाकि
 तेने कांई समज बुरहे तुंनथी ॥ मारे जेने पोताना आत्मा ना मोक्षनो खप होय ने जे दैविने मुमुक्षु जिय होय ॥ तेने अमारा
 साथे बने छे ॥ ने तेने अमारी साथे अतिशो प्रितिपाय छे ॥ ने तेनुं कल्याण पण थाय छे ॥ अने जेने मोक्षनो खप न होय ने जे अ
 स्मरि जीव होय ॥ तेने अमारा साथे कोई काले बने ज नहि ॥ अने तेनुं कल्याण पण कोई दाहा डो थाय जनहि ॥ मारे आजे अ
 मेवार्ता करि छे तेने जे पूर्वा पर चित्त देई ने समजने ने ते यातने विचारने तेने मोक्षना मारग मां कोई विघन आवशो नहि ॥
 अने तेना अंतर मां ज्ञान रूपी प्रकाश थरो ॥ अने ते ज्ञान प्रकाशो करिने तेने अमारा स्वरूपनो निश्चय थरो ॥ ने तेने पंचवि
 षय नीवासना टलिजरो ॥ ने तेने जन्म मरण नादुःख टलिने परम शान्ति थरो ॥ मारे आवा र्ताने सर्वे संभारी राखजो ॥

॥

॥ इति श्री मुरय सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९॥ ओगणिसै ॥ २३॥ ने विसना आसो चदि ॥ १३॥ तेरशने दिवस महाराज श्री हरि कृ

ण भगवान गाम श्री सोजी चाम अये पंटे लभक्त नरसिंभाई द्वारकांदाशने घेरउत्तरादे बार और डानी ओसरि मांगादि
 तकि ये युक्त दो लिया उपर विराज मांन थया हता ॥ अने सर्वे जरि मानी वस्त्र धारण कत्थां हतां ने गुलाबने चंपाना पु
 ष्पना आभूषण धारण कत्थां हतां ॥ ने पाघरा के बडानो डोडो धारण कत्थो हतो ॥ ने ललाटने विषे के सरनी अरचाने
 कंकुनो चांद लो कत्थो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चि दर्नी आग लसाधु तथा देशदेवाना हरि भक्तनी सभा भराईने बेठि ह-
 ति ॥ ने संत किरतन बोखता हता ॥ पछे महाराज बोल्याजे किरतन राखो ॥ ने अमे एक बार्ता करिय छिये ॥ तेने सु

श्रीसुरव
सिंहान
॥५१॥

रत्यदेर्दने सांभलजो जे जेमकोई कत्रात्रुतरचार काढिने मारवासां आवतो होय त्वारे तेना जीवने के वो भय लागे छे ॥
ने ते थकि भागि जाय छे ॥ ते मपंच विषय छे ते जीवनाम हानात्रु छे ॥ के मके विषय नीवा सनाये करिने ॥ तथा विषयने मो
गयवे करिने जिवजे ते कोटि कोटि फेरा जन्म मृत्युने पायो छे ॥ ने महादुःखने भोगवे छे ॥ पण ते शत्रुनी जीवने रचबन-
थी ॥ के मके बिजो बहानो शत्रु होय ते तो एकवार माथुं कापे छे ॥ पण बिजे जन्मे ते शत्रु माथुं कापवा आ विराक तो नथी ॥
तो पण तेनो के वो भय राखे छे ॥ ने तेना लागमां आवतो नथी ते मपंच विषय छे ॥ ते एतो जीवने अनंत फेरामार्यो छे ॥
ने बलिमारवाने तर्दयारथ ईरह्यो छे ॥ ते जो विषयने जीव शत्रु जाणेतो ते थकि ततकाल भांगवुं जोईये पण ते जीवि
विषयने शत्रु जाएयानथी ॥ ने भागतो पणनथी ॥ माटे ते जीव अतानी छे ने गफल छे ॥ ते विषयनो संग राखे छे ॥ अ
ने ते विषयनो केवा छे ॥ तो एक विषयनो संग करे तेना प्राणने तत्काल नाश करे ॥ एवा बलवान छे ॥ तो जेने पंच वि
षयनो संबध होय ॥ तेना तो अतिशो भुंडा जहाल थाय छे ॥ के मके मृग लाने एक शब्द नो विषय छे ॥ तो तेने पातधि
घंटा बलवगाडे छे ॥ त्वारे ते शब्दमां मोह पा मिते मृगलां पाराधिनी पासे आवे छे ॥ पछे तेने पाराधिजे ते तिरबंधु
के करिने मारिना रखे छे ॥ माटे एक शब्दने विषये करिने मृगलां जे ते प्राणने रघुवे छे ॥ अने दूधिने स्पर्शनो एक वि
षय छे ॥ तो तेने कागलनी हाथणी दिखाडे छे ॥ त्वारे तेमां मोह पामीने स्पर्श करवा जाय छे ॥ पछे पाराधिये अजडि सो
हि मुकि होय तेमां पडिने प्राणने रघुवे छे ॥ ने ते रषाईमां राखो नारखी नारखीने जीव जाय छे ॥ अने पतंगिषाने जोरुपनो
एक विषय छे ॥ तो ते अग्निमां पडिने बलिमरे छे ॥ अने माछु लाने जो रसनो एक विषय छे ॥ तो तेने हिमा छतनी
कणिक लोढाना आं कडियामां चोटाडिने पाणिमां नारखे छे ॥ त्वारे माछुलां जे ते रसनी आशक्ति ये करिने ते कलि
कने रवावा जाय छे ॥ पछे ते लोढाना आकडी याग लामां सो सरा निसरि जाय छे ॥ ने तेना प्राणने रघुवे छे ॥ अने भ
मराने जो एक गंधनो विषय छे तो ते भमरो जे ते रुगंधले वा सांठ कमलना पुष्पमां पे से छे ॥ पछे ते कमल बिडाई-

सोजिंचा
सि०४२

॥५१॥

जायछे ॥ त्यारे तेणं भमरो जे ते मुझाईने सृत्युने पामेछे ॥ एधिरीते एपांचेने एक एक विषयनी आशक्ति छे ॥ ते ते भूडे हाले सृ-
 त्युने पामे छे ॥ तो जेने पांचे विषयनी आशक्ति होय ॥ तेना तो राहा जथाय ॥ एतो अतिशो महा कष्टने जणामे ने तेने तो काधि-
 चि बास्युं नाखतां पण ते कष्टनो पार आवशो नहिं ॥ मारे जेने महा सुखिया थपुं होय ॥ तेने तो जीवना अनादिका जनामदा राबु-
 जे पंचविषय ॥ तेनो देहे करिने त्याग करयो ॥ अने अंतरमां जेने पंचविषयना राग होय ॥ तेने टालवाने अर्थे आत्माने परमा-
 त्माना स्वरूपनुं ज्ञान सिद्ध करयुं ॥ अने ज्यारे आत्माने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान साक्षात्कार पायछे ॥ त्यारे अंतरमां थो पं-
 चविषयनी वासना दलि जायछे ॥ ने जन्म सृत्युपकि मुकाईने महा सुखने पामे ॥ ने ते जिय मोक्षने पामे छे ॥ हबे ते आत्मा-
 ने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान के मथाय ॥ तो ज्यारे आत्माना आत्मा एवा जे परमात्मा भगवान ते ज्यारे कृपा करिने जीवने प्र-
 त्यक्ष मले ॥ अने कांते परमात्माना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संत ते मले ॥ तो ते जियने ज्ञान करावे त्यारे आत्माने
 परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान पायछे ॥ अने ज्यारे ज्ञान जियोने पायछे त्यारे सर्वे इंद्रियो अंतःकरणनी वृत्तियो भगवानना
 स्वरूपमां जोडाई जायछे ॥ अने ते आत्मा परमशान्तिने पामे छे ॥ ने पांचविषयना रागदलने अक्षर ब्रह्म रूपसुक्त थाय
 छे ॥ मारे मुक्त थवानो समो आज तमारे आय्यो छे ॥ के मके पोताने मनुष्यनो देह ने भगवानने भगवानना संतनुं प्रागट-
 पणुं ॥ एतो घणक जन्मनां महा सुख होय त्यारे तेनो जोग बने छे ॥ मारे एवो महा दुर्लभ लाभ जाणिने अमारा जे
 आश्रित होय तेने पंचविषयने महा राबु जाणिने त्याग करया ॥ अने ज्यां विषयनो बहु जोग होय त्यां थो भागी छुठ-
 जो ॥ ए अमारी आज्ञा छे ॥ ते जे अमारा होय ते पालजो ॥ अने ए आज्ञा पालशे तेनेने अमारे अखंड संबंध रहेनो ॥
 अने जे ते आज्ञान हिं पावे तेनेने अमारे घणुं छे दुंधरो ॥ अने ते महा दुखने पामशे ॥ मारे जेने महा सुखिया थपुं
 होय तेने पंचविषयनो त्याग करिने पंचविषयना त्यागि वा जे संत तेना समागम मार हिने मारी भक्ती करवी ॥
 ए सर्वे जिवनी हित याती छे ॥ ॥ इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५२॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥
सनेदिक्स ॥ महाराजश्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीसोजिना मध्येव्यासकुबेरजीनीबेन बाईजान कबानेघेरउग-
मणाबारनाओरडानीआगल गादिताकये युक्तपलंगबिछावीनेतेउपर विराज मानथयाहता ॥ नेसर्वेजरियानी
वस्त्रधारणकस्यांइतां ॥ नेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांगोभिरह्मांइतां ॥ नेपोतानासुरगर्विंदनीआगलसाधु
तथादेशदेशनाहरिभक्तनीसभा भरार्इनेबेठिइति ॥ नेसंध्याआर्तिथयांपछे ॥ महाराजकृपाकरिनेबोल्याजे
भगवाननीमूर्तिनेविषेअहंकारनथी ॥ अनेतेभगवानवीनाबिजासर्वेनेविषेअहंकाररह्योछे ॥ नेअहंकारछेएज
मायाछेनेजन्ममरणतुंकारणछे ॥ अनेअहंकारजेनेटलेछेतेमुक्तथायछे ॥ तेअहंकारक्यारेटलेछे तो निरअ-
हंकारिप्याजेपरमात्मानेतेनाएकांतिकसंत तेनेविषेजीवजोडायछे ॥ त्यारेतेनोअहंकाररह्यिजायछे ॥ पणप्र-
त्यक्षपरमात्मानेतेनासंतनेविषेजोडाणाविनाबिजांकोटिसाधनकरे ॥ तीयअहंकाररलेनाई ॥ अनेप्रत्यक्ष
परमात्मानेतेनासंतमल्याविनातोजेमजेमसाधनकरतो जायछे तेमतेमअहंकारयधतो जायछे ॥ तेजीवसाधनेक
रिनेजेमजेममोटम्यनेपामेछे तेमतेम तेनोअहंकारयधतो जायछे ॥ तेजेमयस्तिनाकरतांराजानेअहंकारवधारेहो
यछे ॥ नेराजानाकरतांदेवतानेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेदेवतानाकरतां ब्रह्मानेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेब्रह्मानाक
रतां वैराटनेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेवैराटनाकरतां प्रधानपुरुषनेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेप्रधानपुरुषनाकरतां
मूलप्रकृतिपुरुषनेवधारेअहंकारहोयछे ॥ अनेमूलप्रकृतिपुरुषनाकरतां तुरियापदनेपाम्योएयोजेआत्मनिष्ठपुरु-
षतेनेवधारेअहंकारहोयछे ॥ अनेजेनेजेरलोअहंकारछे ॥ तेरलुतेनेबंधनछे ॥ तेबंधनथकि कोईपोतानीमेले
छुटवानेसमर्थनथी ॥ अनेअहंकाररल्याविना जन्ममरणरजिनेअक्षरधामनेपमातुंनथी ॥ माटेजेनेअहंकाररा
लीनेअक्षरधामनेपामबुं होय ॥ तेनेशुद्धज्ञानदाताएयाजेपरमात्मानेतेनासंत तेप्रत्यक्षपृथ्वीउपर होयतेनोआ

सोजिना
सि०४३

॥५२॥

श्रय करिने तेनी आत्ता मां वरत बुं ॥ एज अहंकार रुपि महा माया नेट लवानो उपाय छे ॥ पण प्रगट भगवाने संतना आश्रय
बिना बिजा को रिसाधन करे तो पण ते अहंकार रुपि माया रत्ने नहिं ॥ ते उपर गीतानो श्लोक ॥ ॥ दैवि स्नेषा गुणमयि
मम माया दुरत्यया ॥ मामेव ये प्रपद्यन्ते ॥ माया मे तां तं रंतिते ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ श्री कृष्ण भगवाने कह्यो के ॥
दैवि ने गुणमयि ए बिजे मारी माया ॥ केहे तां मारा स्वरूप ने जियन थी जा एतो ते रुप मारी माया ते सुने जा एयो बिना
दुःखे करिने तराय नहिं ॥ ने सुने पामेतो ते तत का ल मायाने तरि जाय ॥ माटे प्रगट भगवाने भगवान ना संतनो
आश्रय कर वो एज एक अहंकार रुपि मायाने तरवानो उपाय छे ॥ माटे ते मायाने तरवानो समो आज तमारे आव्यो
छे ॥ ते तमारा भाग्यनो पारन थी केम के ते समो जियने मलवो घणो दुर्लभ छे ॥

इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ ओगाणिसें ॥ २३ ॥ त्रेविसना आसो वदि ॥ ३० ॥ अमांसने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गा म श्री
सोजीं आमध्ये पटेल भक्त मधुर भाई का ज़िदा सने धेर दक्षणा दे बार ओखानी ओसरिमां संख्या आर्तिसमे गादित किये
युक्त पलंग उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण कस्यां इतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभि
रह्यां इतां ॥ ने कंकुनोचां दलोकस्थो इतो ने पोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा घणाक हरि भक्तनी सभा भरा
ईने बेठिहति ॥ पछे महाराजे सर्वे साधु तथा हरि भक्तने प्रहस्य पुछ्युं जे आलोकमांतो सर्वे मनुष्य तथा चोरा सिलक्ष
यो नियोछे ॥ ते सर्वेना आकार देखाय छे ॥ पण जे भगवानना धाममां जाय छे तेनो केवो आकार हनो ने ते साकार पणेरे
हेता हनो ॥ के निराकार पणेरे हेता हनो ॥ ते कहो ॥ पछे तेनो उत्तर को एोय थयो नहिं त्यारे महाराज बोल्या जे एनो उत्तर
अमे करिये छिये जे जे भक्त भगवानना धाममां जाय छे ॥ ते भगवानना साधर्म पणाने पाभिने जे भगवान दिव्य मूर्ति मान
छे ॥ ते दो ते भक्त दिव्य मूर्ति मान बको भगवानने बिषे अद्वैत पणाने पाभिने भगवाननी उपासना करे छे ॥ अने भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५३॥

ने विषे अद्वैत यथाविना तो भगवानना धाममां जवा तुं जमैथी ॥ अने चार वेदमां तथा छ शास्त्रमां तथा अदार पुराणमां ए सर्वेमां
एम कर्तुं छे जे परमात्माने विषे अद्वैत यईने परमात्मा नी उपासना करवी ॥ एज मुक्ति छे ॥ एम प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ नेरा-
कर स्यामि ये पण केवल अद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ ने रामानुजे विशिष्टाद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ ने वल्लभाचार्य
सुधाद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ ने मधवाचार्य द्वैताद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ माटे सर्वेनो एज मत्त छे जे परमात्माने वि-
षे अद्वैत पणाने पामिने परमात्मा नी उपासना करवी ॥ एज मुक्ति छे ॥ पण ज्यां सुधि परमात्माने विषे द्वैत भाव दोय त्यां
सुधि आत्यंतिक मोक्ष जे परमात्मानुं अक्षर धाम तेने पमाय नहि ॥ माटे भगवाननो भक्त भगवान रु पयईने केहे तां भ-
गवान जे वा सर्वे दोषे रहित छे तेवो निर्दोष यईने भगवान ने भज छे ॥ ने जे वा प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक मूर्तिमान भगवा-
न छे ॥ तेवाने ते वा अनंत कोटि मुक्ते बिटाणा थका अक्षर धाममां भगवान रह छे ॥ ने सर्व सुक्त भगवान नी मूर्ति सा-
मुं जोई रह छे ॥ ने अपार स्वरुने पामे छे ॥ ते स्वरुनुं वरणन थाय एम नथी एनुं अपरमित स्वरु छे ॥ माटे जे जे परमात्मा
ने विषे अद्वैत पणे जोडाय छे ॥ ते जे ते स्वरुने पामे छे ॥ ते वेदमां पण कर्तुं छे जे ॥ ॥ देवो भुत्वा देवान् भजेत् ॥
अर्थ ॥ ॥ जे देव रुप यईने देवने भज वा केहे तां देव जे परमात्मा ते जे वा वासना ये रहित ब्रह्म रुप यईने परमात्माने
भज वा माटे परमात्मारुप यईने परमात्माने विषे जोडाय छे ॥ त्यारे ते भक्तनो भगवानना सरयो दिव्य आकार बंधा-
य छे ॥ ने भगवानना ध्याने करिने जे आकार बंधाणो छे ते ते नी ज उपासना करे छे ॥ पण ते बिना ते रहि सकतौ नथी ॥
जे मपरमेश्वरने न जाणाता एवा जे अज्ञानी जीवो ते एो अज्ञान रुपी जे माया ते माया रुप यईने मायानुं ध्यान कर्तुं तो ते
जीवने मायानो आकार बंधाणो छे ने ते माया पीजीव छे तो नो रवो ॥ पण मायाने विषे अद्वैत पणाने पामी गयो छे ॥ ते
देह पीनो रवो छे ॥ तो पण जे देहमां जिय पो ते रह तो दोष ते देहने कह्यो जे आदेह ते दुं छुं ॥ ने देहनां सगां ते मारां सगो छे
ने देहनी जात ते मारि जात छे ॥ एम देहने पोतानुं रुपमानीने जे ने ध्याने करिने देह बंधा णो छे ॥ एवी जे माया ते मायानी

सोजीत्रा
सि० ४४

॥५३॥

उपासना करेछे ॥ नेमायाना पदार्थने पामवासारुं अनंत उपाय कसा करेछे ॥ नेतेविनाक्षणमात्रपणजीवर हिवाक तो न-
 थी ॥ केमके तेमायाने विषे अहैतपणे जोडावे करिने तेमायानो देह बंधाईने मायारुप थई गयोछे ॥ माटे मायाना पदार्थने भ-
 जेछे ने मायाना पदार्थने भजेछे त्वारे जतेने मायानो अखंड संबंध रहेछे ॥ नेजो मायाना पदार्थनो त्याग करे तो तेनेमा-
 याने विषे एकता भावछे ते टलि जायने परमात्माविना सर्वे मायाना पदार्थमात्र नो अभाव करिने प्रत्यक्ष भगवान नी सु-
 र्तिने विषे जोडाय तो तेने भगवानना सरस्यो आकार बंधायछे ॥ नेतेने भगवाननी मूर्ति विना बिजे कथाई वृत्ति जायन हिं-
 ने अखंड ते भगवाननी उपासना कसा करेछे ॥ अने जे प्रत्यक्ष परमात्माने विषे द्रष्टु उपासनाये करिने नथी जोडाई जतो
 तेने मायानो आकार कोई का लेटल तो नथी ॥ माटे मायानो अभाव करिने प्रत्यक्ष परमात्माने विषे जोडायछे ॥ तेने भग-
 वानना सरस्यो दिव्याकार बंधायछे ॥ ने ते दिव्याकारने पामिने मूर्ति मानथका अनंत को दिमूक्त ते अखंड भगवाननी
 उपासना कसा करेछे ॥ पण ते उपासनानो त्याग करता नथी ने उपासनानो त्याग कोई का ले यतो पण नथी ॥ एसिद्धांत
 वार्ताछे ॥ माटे जेने अविनासिमाहा स्मरणे पामबुं होय ॥ तेने माईक पंचविषयनो त्याग करिने पोताने अखंड अविना-
 सिआत्मा मानिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना एकांतिक निवासनीक पंचविषयना त्यागि धर्मानंद स्वाभिजे वा-
 संत तेने विषे प्रितिये करिने जोडाई जयुं ने तेनी आत्मा मावर्तयुं ॥ अने जे पंचविषयनो त्याग करिने भगवानने भगवान-
 नना संतने विषे प्रिति करेछे ॥ तेनी भागवतीतनु बंधायछे ॥ नेते अक्षरधामने पामशे ॥

इति श्रीसुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ ओगणिसें ॥ २३ ॥ नेविसना कारतग बुद्धि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगा-
 मश्रीखंबातमध्ये ॥ महादेवश्रीहरकेश्वर महादेवनीधर्मशास्त्रा मां पाटउपर गादितकियेयुक्त दोजीबाउपर वि-
 राजमान थयहता नेकिनखाणनो स्मरवाल पेहेस्योहतो ॥ नेसोने रिलपेदानीडगजीधारण करिइति ॥ नेमस्तक

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૫૪॥

ઉપર કસંબલસોનેરિમોટિપાઘધારણકરિહતિ ॥ નેકંરમાંપુષ્પનાથણાકહારગોભિરહાદતા ॥ નેકંકુનોચાંદલોકસ્યો
હતો ॥ નેપોતાનામુખાવિંદનીઆગલસાધુતથાપણાકહરિમક્તનીમોટિસમાભરાઈનેબેઠિહતી ॥ પછેમહારાજની
સંધ્યાઆર્તિથયાપછેકૃપાદૃષ્ટિકરિનેમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણપરમાત્માબોલ્યાજેસર્વેસાંભતો ॥ આજેકવાર્તા
કરીશુંતેનેજેસમજશેતેનેપછેકાંઈસમજયાનુંબાકિરહેશેનહિ ॥ અનેતેવાતપરાનેપારકદેવાશે ॥ પણતેવા
તસમજવામાંઅતિશેશેલિછે ॥ અનેતેપ્રમાણેચાલવુંનેપાલવુંતેપણસુગમછે ॥ અનેપૂર્વેજેજેમુક્તથઈગયાંછેતે
પણઆવાતકરશુંતેનેસમજવેકરિનેજથયાછે ॥ પણઆવાતસમજ્યાવિનાકોઈમુક્તથયોનથીનેથશેપણનહિ ॥ અ
નેતેવાતનેવિષેચારબેદનેહુશાસ્ત્રનોસિદ્ધાંતકદેવાશે ॥ પણશાસ્ત્રનાજેમમીછેતેમાયાપરણબાજેપરમાત્માનેતેના
સંતતેનાસમાગમવિનાપોતાનીમેજેકોઈદેવબ્રહ્માદિકનેપણસમજતાનથી ॥ અનેપ્રત્યક્ષસત્પુરુષનાસમાગમવિ
નાતોવેદશાસ્ત્રાઉલટાઅચલાપડેછે ॥ મારેજીવનામોક્ષનેઅર્થેસત્પુરુષનુંજરૂરકામપડેછે ॥ હવેવેદશાસ્ત્રમાંજેમમી
છે ॥ તેનેકહુંછું ॥ જેવેદશાસ્ત્રનેવિષેઅમકહુંછેજેબારદ્રષ્ટિનેત્યાગકરિનેઅંતરદ્રષ્ટિકરેતેઆત્માનોમોક્ષથાયછે
તેઅંતરદ્રષ્ટિતેશુંતેબારદ્રષ્ટિતેશુંતોપ્રકૃતિપુરુષથકિઉત્પન્નથયુંએવુંજેપિંડબ્રહ્માંડાદિકનામરૂપતેનેવિષેજેવા
સનાયેકરિનેપ્રિતિકરવિતેનુંનામબહારદ્રષ્ટિછે ॥ અનેતેમાર્દકનામરૂપનુંનિરાકર્ણકરિનેકહેતાંનામરૂપપિંડબ્રહ્મ
ડનેમિથ્યાજાણિનેતેનીવાસનાનોત્યાગકરિનેતેપિંડબ્રહ્માંડથીનુદોંએવોજેઆત્માતેનેપોતાનુંસ્વરૂપજાણિનેતેઆત્માના
આત્માઆજેપરમાત્માતેનુંઆત્મામાંધ્યાનકરવુંતેનુંનામઅંતરદ્રષ્ટિછે ॥ અમવેદશાસ્ત્રમાંકહ્યુંછેતેનેસત્પુરુષ
નાસમાગમવિનાપોતાનીમેજેશાસ્ત્રમાંથીસાંભળીનેબારદ્રષ્ટિરૂપજેમાયાનાંનામરૂપતેનોત્યાગકરવાજાયછે ॥ તેમે
ગુમાયાપરનેઆત્માનેવિષેરેદેવાવાલાઆજેરામકૃષ્ણાદિકભગવાનપરમાત્માતેનીમૂર્તિતેનોપણત્યાગકરેછેપછે
અંતરદ્રષ્ટિકરવામાંઆંચ્છોમિચિને ॥ પોતાનાદેવાસામુંઉધુંચાલીઠ્ઠેછે ॥ નેતેમનમાંઅમજાણોછેજે ॥ અમેઅંતર

રયંભાત
સિં ૪૫

॥૫૪॥

दृष्टि करिये छैये ॥ अने तेणे करिने अमारी मृत्ति थरो ॥ पण ते तो केवल धार दृष्टि छे ॥ अने तेना तो आत्मानु अतिशे भुंदुषा
 य छे ॥ केमके प्रकृति पुरुष थकि उत्पन्न थया एवाजे मायाना आकारना मरुप तेना त्याग करयो कहे तो माई क नामरुपने मि
 थ्या जाणवुं ॥ एतो ठिक पण ते भेगु प्रकृति पुरुष थपर एवुं जे आत्मानु व्यतिक स्वरु अक्षर ब्रह्म अने एअक्षर ब्रह्मना आध
 ने अक्षर ब्रह्म सां अखंड रहे नारा एवाजे परमात्मा परब्रह्म प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक नीमूर्ति तेने विषे मिथ्या जाणीने तेना त्या
 ग करे छे ॥ एमो दुं पाप छे ॥ केमके ते तो भाषा पर रह्या थका पोतानी इच्छाये करिने जीवीने पोतानां स्वरु पनुं ताब करा थि
 ने तेने ब्रह्म रूप करवाने अर्थे राम कृष्णादिक मनुष्य स्वरुप तुं धारण करे छे ते मूर्तिनुं तो ध्यान भजन ने सेवा कर थितेनुं
 नाम अंतर दृष्टि छे ॥ एमचे दशास्त्र मां तो कह्युं छे ॥ ते पोतानी मेले मायाना नामरुप मिथ्या जाणिने त्याग करवा जा
 य छे ॥ ते भेगी माया पर प्रत्यक्ष भगवान नीमूर्ति तेने पण मिथ्या जाणिने त्याग करे छे ॥ एमो दुं पाप छे ॥ मारे ते तो मायानो
 त्याग करिने राक लोचन मां रहे तो होय तो पण ते नीतो बहार दृष्टि छे ॥ अने ते तो ध्यान करे छे ॥ त्वारे है यामां केवल अं
 धारुं शोर देखा अछे ॥ पाण तेने कोई दहाडे पतंगिया जेर लोपण प्रकाश देखा तो नथी ॥ अने तेने कल्याणनो मारग
 पण स्तब्ध तो नथी ॥ केमके कल्याणना मारगना बताय नारा एवाजे प्रगट भगवान तेनो तो त्याग करे छे ॥ मारे एमसमज
 नारा केवल बार दृष्टि बाला छे ॥ ने भूला पड्या छे ॥ जेम कोई क पुरुष नी गायने धी थोडुं कथतुं हवा ॥ पछे तेणे कोई कने
 पुंज्युं के ॥ मारि गायने धी वधारे थाय तेनो कोई उपाय हवा ॥ त्वारे ते पुरुषे कह्युं के ते गायने आठ दिवस संधि अद्वार
 अद्वार धी नित्ये पायते तारी गाकने धी वधारे थाय ॥ पछे ते गायने धणिये पोतानी मेले एमविचार कस्यो जे ते गायरो
 ज अद्वार धी करे छे ॥ मारे आठ दिवस संधि गायने दोई नदि ॥ पछे नव मेस्विस गायने दो वागयो पण गाबना आंचल
 मां तो दुध स काई गयुं ते दुध मुदल टिपुं थनिस त्थुं नदिने अद्वार धी वतुं हवुं ते पण उलटुं नत्रा पा थ्युं ॥ पछे पेलाब
 ताचना रापुरुषने तेणे कह्युं के मारी गायने तो ते उलटि वस का थि त्वारे तेणे कह्युं के मे कथुं हवुं ते प्रमाणे ते गायने धि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५५॥

पायुं त्यागे तेणे कल्युके द्वामारीगाय गेज अदशोरधीकाती हती माटे में आठ दिवस कृपिगायने दोई नहिं॥ माटे गाय नापेट मां घी
रल्युके नहिं॥ एथिरी ते में तो कल्यु॥ पछे तेणे कल्युके एते ते अय लोउपाय कल्यो॥ माटे गाय वस्तु कि गई॥ अने घी तो ते नुं ते
पण ते घीने बहार धीनाले करि न पायुं हो ततो नारी गायन धीवधारे थात॥ माटे अचले उपाये जे म गाय वस्तु कि गई ते म
शास्त्र कल्युके आत्माना मोक्षने अर्थे बहार द्रष्टि रुप जे माया ना पदार्थ ते नो त्याग करि ने कहे तां माई कपदार्थ ने पिषे आरा
क्ति रुप जे बहार द्रष्टि ते नो त्याग करि ने आत्माने पिषे रहे वावाला एवा जे राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवान नामूर्ति ते नुं॥
आत्मा मां ध्यान करयुं ते नुं नाम अंतर द्रष्टि छे॥ एमवे दशास्त्र मां कल्यु॥ पछे ते मर्म ने जाण्यो विना पोतानी मेले एष सम जे
जे बहार जे जे देखाय छे ते सर्वे मिथ्या छे॥ अने आत्मा मां जे देखाय ते सत्य छे एम जाणि ने माया ना पदार्थ नाम रुप ते नो त्या
ग करे छे॥ ते भेगां प्रत्यक्ष भगवान ननां अय तार राम कृष्णादिक ते नो पण त्याग करे छे॥ एमो दुं पाप छे॥ अने एम सम ज
नाराज मपुरि ना अधिकारी छे॥ केम के क्षर अक्षर धी पर एवा जे परमात्मा पर ब्रह्म ते ज प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक नी मूर्ति
यो छे माटे ते नो जे त्याग करे छे॥ ते तो महा पापि छे अने ते ते तो अस्तर जाणया॥ ने ते नुं कल्याण कोई का ले यतुं नधी॥
केम के जे ने पामवे करि ने मुक्ति पाय एवा जे प्रत्यक्ष भगवान ते नो त्याग करे छे एपाप छे जे म गकोर जीना मंदिर मां झाडु
कादवा जाय ते झाडु भेगा गकोर जीनी मूर्ति ने काढी नारवे ते के बो मूरख कहवाय॥ ते म परमात्मा ना मंदिर रुपि जे आ
त्मा ते ने पिषे झाडु रुप जे माई कपदार्थ नी वासना ते वासनो त्याग करयाने अर्थे शास्त्रे कल्युके नाम रुप ने मिथ्या जाणि
ने ते नो त्याग करवा एम सत्य रुपे शास्त्र मां लख्युं छे॥ ते शास्त्र ने सां भलि ने माई कपदार्थ नी निषेध करवा जाय छे॥
ते भेगुं प्रत्यक्ष भगवान नी मूर्ति नो पण निषेध करे छे॥ एमो दुं पाप छे॥ माटे सत्य रुप ना मुरवधकि सम जे त्यारे शास्त्र मां
कहा प्रमाणो अंतर द्रष्टि ने बार द्रष्टि नी खबर पडे छे॥ माटे केम सम जे ते नुं नाम अंतर द्रष्टि छे ने के नुं नाम बहार द्रष्टि
छे॥ ते ने कहे छे जे काने करि ने माई क जगत नाश ब्द सां भलवा ते सर्वे बहार द्रष्टि छे॥ अने ते द्रष्टि पाप रुप छे॥ अने ए

खं भात
सि० ५५

॥५५॥

बाह्यद्रष्टृरूपजे जगतना जीवोना बधाय द्वाव्यो तेने मिथ्याने पापरूप जाणिने तेनो त्याग करिने पछे माया पर एपाजे ज्ञानदाता प्र-
त्यक्ष भगवान तेना मुखना द्वाव्यो तेने प्रितिये करिने एकाग्रहृथर्दने पोताना कानमां भरवा कहेतां प्रगट भगवान जे जे शब्द बो-
ले तेने प्रितिये सहित सां भलवा तेनुं नाम अंतरद्रष्टिछे ॥ अने आंखे करिने मार्दक आकार जे पिंडब्रह्मांडादिकना आका-
रने देखवा तेनुं नाम बहारद्रष्टिछे ॥ ने ते द्रष्टिपापरूपछे ॥ मारे ते मार्दक पिंडब्रह्मांडादिकना आकारने मिथ्याने पापरूप
जाणिने तेनो त्याग करिने सधप्रतिकरिने पछे प्रत्यक्ष भगवान नीमूर्तिने आंखे करिने तदाकारपणे जो ईरदेवुं कहे-
तां एकाग्रहृथिये करिने प्रगट भगवान नीमूर्तिनुंदर्शनकरवुं तेनुं नाम अंतरद्रष्टिछे ॥ अने जिह्वाए करिने मार्दक ख-
रसादिक रसखावा तेनुं नाम वास्यद्रष्टिछे ने ते पापरूपछे ॥ मारे ते बधाय तेनो त्याग करिने तेनो अभाष आणिने पछे
प्रत्यक्ष भगवान नाथा लनी प्रसादिनोरस तेने प्रितिये करिने जमबो तेनुं नाम अंतरद्रष्टिछे ॥ अने त्वचाये करिने
स्त्रियादिक मार्दक पदार्थना स्पर्शकरवा तेनुं नाम बहारद्रष्टिछे ने ते द्रष्टिपापरूपने नर्क मांजीवने नाखनारिछे ॥ अ-
ने ए सर्वे स्त्रियादिक मार्दक पदार्थना स्पर्शना अभाव आणिने तेनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान नीमूर्तिनो प्रितिये क-
रिने स्पर्शकरवो तेनुं नाम अंतरद्रष्टिछे ॥ अने नासिकाये करिने मार्दक पदार्थ जे अन्तर तेल फूले लादिकनो सुगंध ॥
लेवो तेनुं नाम बहारद्रष्टिछे ने ते द्रष्टिपापरूपछे ॥ अने ते मार्दक सुगंधनो त्याग करिने तेनो अभाव आणिने पछे प्रत्यक्ष
भगवान नीमूर्तिने चक्षुजां जे चंदन पुष्पादिक तेनो प्रितिये करिने सुगंध जेवो ने ते मां प्रिति जो डिदेवी ॥ तेनुं नाम अंतरद्रष्टि-
छे ॥ अने बाणिये करिने जगतवे हेवार संबंधिजे बो लवुं ते सर्वे बाह्यद्रष्टिछे ॥ ने ते द्रष्टिपापरूपछे ॥ अने जगतवे वा-
रसबंधी बोलवानो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवान नाबाणिये करिने गुणगावा तेनुं नाम अंतरद्रष्टिछे ॥ अने हाथे करि-
ने जगतवे वारसबंधिजे लेवा देवानी क्रिया करवी तेनुं नाम बहारद्रष्टिछे ॥ अने ते जगतवे हेवारना लेवा देवानी क्रियानो
त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानने प्रत्यक्ष भगवानना भक्त तेनी सेवा हाथे करिने करवी तेनुं नाम अंतरद्रष्टिछे ॥ अंतर

श्रीमुर
मिद्धांत
॥५६॥

द्रष्टि एतत्ते ब्रह्मद्रष्टि ॥ ब्रह्मद्रष्टि एतत्ते परमात्मानं तेष्वानीद्रष्टि तेनुं नाम अंतरद्रष्टि कहेवाय छे ॥ अने पंग करिने माईक पदार्थ नेपा
मवासां जयुं तेनुं नाम बहारद्रष्टि छे ॥ बाहारद्रष्टि एतत्ते मिथ्यास्यो रिद्रष्टि खोरी एतत्ते सांख्यानं जज स्वप्ननुं सरयुं ते मकाईन
ही तेनुं नाम बहारद्रष्टि छे ॥ माटे ते बहारद्रष्टि मां कोईने नृसिधतीनथी ॥ माटे ते माईक पदार्थ नेपा मवासां जवा आबवानो
त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानने प्रत्यक्ष भगवानना संतने दरवाने चा जिने जयुं आययुं तेनुं नाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने मने
करिने माईक पंचविषयने पा मवाना संकल्प करवा तेनुं नाम बहारद्रष्टि छे ॥ अने मनमार्थी माईक पदार्थ नेपा मवाना संकल्प नो त्या
ग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानने प्रसन्न कर्वा ना संकल्प करवा तेनुं नाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने बुद्धिये करिने माईक पंचविषयनां पदार्थ
नो निश्चय करयो तेनुं नाम बहारद्रष्टि छे ॥ अने ते बुद्धि मार्थी माईक पदार्थना निश्चय नो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानना
स्वरूप नो बुद्धिये करिने निश्चय करयो तेनुं नाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने चित्ते करिने माईक पंचविषयनुं चिंतयन थाय छे तेनुं
नाम बाहारद्रष्टि छे ॥ ते माईक पंचविषयना चिंतयन नो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानना मूर्तिनुं चित्ते करिने चिंतयन
करयुं तेनुं नाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने हंकारे करिने नात जात्ययणी श्रमादिकनुं अभिमान धरयुं तेनुं नाम बाहारद्रष्टि छे ॥ अने ते
अभिमान नो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानना दासत्व पणानुं अभिमान धरयुं तेनुं नाम अंतरद्रष्टि छे ॥ एषिरीते बाहार
द्रष्टिने अंतरद्रष्टि ने जाणिने बाहारद्रष्टि नो त्याग करिने कहेतां जगत संबंधी पंचविषयनी बासनानो त्याग करिने प्रत्य-
क्ष भगवान राम कृष्णादिकनी मूर्तिनी सेवा लिलाने चरित्र तेने विषे जोडाई जयुं एज अंतरद्रष्टिने पाभिरखो छे कहेतां तेनो
मोक्ष साक्षात्कार पाय छे ॥ अने तेनां साधन सर्वे पुरां थईर ह्या छे ॥ अने सर्वेशा स्वनो एज सिद्धांत छे ॥ अने वेदनो पण ए-
ज सिद्धांत छे ॥ तेना उपर वेदनां प्रमाण ॥ ॥ घटयत् स्वर्गा दिवि नस्यति ॥ १ ॥ सर्व एष त्विदं ब्रह्म इति श्रुतिः ॥ २ ॥
॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ घटयत् स्वर्गा दिवि नस्यति ॥ एतत्ते प्रकृति पुरुष थकि उत्पन्न थयुं एयुं जे स्वर्गा दि सर्व जग
त ॥ ते सर्वे घटनी पेदे नासयंत छे कहेतां ॥ मिथ्या आति यत् बहारद्रष्टि छे ॥ माटे ते सर्वे माईक नामरूपनुं निरा-

खंभान
सि० ५५

॥५६॥

કર્ણકરિનેકહેતાં નામરૂપને મિથ્યાજાણિને તે થકિનિરવાસનિકપદનેપછે સર્વત્વત્વિદં પ્રહ્મ એલે પ્રત્યક્ષરામકૃષ્ણાદિક
 ભગવાનની મૂર્તિનાં અંગ અવયવો સહિત સર્વે બ્રહ્મ છે કહેતાં પ્રત્યક્ષ ભગવાનના હાથ તે પાપપરમાત્મા છે ॥ અને પરમા
 ત્માનાં પગપણ પરમાત્મા છે ॥ પરમાત્માની આંખપણ પરમાત્મા છે ॥ ને પરમાત્માની ચાણી તે પણ પરમાત્મા છે ॥ ને પ
 રમાત્માના કર્ણ તે પણ પરમાત્મા છે ॥ ને પરમાત્માનાં મનબુદ્ધિ ચિત્તને અહંકાર તે પણ પરમાત્મા છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનના ચત્ત્ર આભૂષણાદિક ટાણગાર તે પણ પરમાત્મારૂપ છે ॥ અને તેના સંબંધને પામ્યા જે જે મુક્ત તથા જે જે
 સ્થાનક તથા જે જે સદાર્થ તે સર્વ પરમાત્મારૂપ છે એટલે કલ્યાણકારી છે ॥ માટે જે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિની સે
 વાને વિષે જોડાણા છે ॥ તે અંતર દ્રષ્ટિને પામિ રહ્યા છે ॥ અને તેની જ આત્મતિક મુક્તિ પામ્ય છે ॥ અને જે એમ નિષિ
 મજતાને સતપુરુષના સમાગમ વિના પોતાની મેલે શાસ્ત્રને સમજવા જાય છે ॥ તે તેને શાસ્ત્ર અવલું સમજાય છે ॥ તે કે
 મ અપલું સમજાય છે તો જીવને માર્દક પદાર્થની વાસનાત જાણવા સાહચર્યેદમાં કહ્યું કે નામરૂપ સર્વે જે જે દંડિયો અંતઃક
 રણના પ્રહ્લણકલ્યાણમાં આવે તે મિથ્યા છે ને અનુભવરૂપને આત્મા તેમાં દેવાય તે સત્ય છે ॥ એમ શાસ્ત્રમાં ધોમાં ભણી
 ને પછે તે પોતાની મેલે કહેતો કે બાહ્ય દ્રષ્ટિ એકરિને જે જે દેવાય તે તો મિથ્યા છે અને જે આત્મામાં દેવાય તે સત્ય
 છે ॥ એમ જાણિને માર્દક આકારનો નિષેધ કરે છે તે મેઘમાયા પરણા જે દિવ્ય મૂર્તિ પરમાત્મા જિવોના કલ્યાણક
 રવાને અર્થે પ્રગટ થયારામકૃષ્ણાદિક ભગવાન તેનો પણ નિષેધ કરે છે ॥ ને તે એમ કહે છે જે જે બાહ્ય દેવાય છે તે તો
 મિથ્યા છે ॥ અને આત્મામાં દેવાય તે સત્ય છે ॥ એમ જાણિને પ્રત્યક્ષ રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતારની મૂર્તિ
 તેનો આકારને વિજો આકારને સરવામાને છે ॥ તે તો મહાપાપિ છે ને અતિશો અજ્ઞાની છે તે એમ કહે છે જે બા
 હાર જે જે દેવાય તેનું તો અમે ભજન કરીએ નહિ ॥ એમ સમજીને પાપબુદ્ધિ યાજા છે તે દિવ્ય મૂર્તિ એવા જે રામકૃ
 ણાદિક પ્રગટ ભગવાનની મૂર્તિયા તેની સેવાદેવાન કે નામ લેતા નથી ॥ અને ભગવાન વિના વિજા માર્દક પદા-

श्रीसुख
सिद्धांत
॥५॥

धनुं तो रात दिवस नाम लिखा करे छे के म के मिथ्या ज्ञाने करिने वासना नो दलि होय नहि ॥ माटे पोताना दिकरा नुं नाम ले छे ॥ भाई नुं नाम ले छे ॥ बाप नुं नाम ले छे ॥ सूर्यो थाय त्यारे रोद ला नुं नाम ले छे ॥ तरा लागे त्यारे पाणि नुं नाम ले छे ॥ लुग डानुं नाम ले छे ॥ बल दनुं नाम ले छे ॥ भैं सनुं नाम ले छे ॥ गाडि नुं नाम ले छे ॥ घो डानुं नाम ले छे ॥ अने त्यागि होय तो पण तेनुं बडि नुं नाम ले छे ॥ कोपिन नुं नाम ले छे ॥ कठारि नुं नाम ले छे ॥ टोपी नुं नाम ले छे ॥ नाचा धोचा खाया पिया पेदेरवा ओढ़वा दिक माई क परार्थ नां तो रात दहाडो ॥ नाम लीधा करे छे ॥ पण एक जे एो करिने आत्मानुं क ल्याण थाय एवा जे प्रगट भगवान राम कृष्णादिक जेने भजने करिने पाप मात्र बलिने भस्म भई जाय ए कतेनुं नाम समरण के भजन करतानथी ॥ माटे ते तो महापापी छे ॥ ने ज्ञान हिण छे ॥ के म के खरा ज्ञानी तो नारद ने सनकादिक ने सकदेय ने जड भरत ने व्यास बालमीकादिक मुनियो ते तो माई क आकार मात्र जे पिंड ब्रह्मांडादिक तेनो निषेध करिने पोते निर्वासनिक धरुने ब्रह्म स्थितिने पाप्मिने पछे प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक भगवान नी मूर्तियो तेनुं नाम मरण पूजन वंदन अरवंड कस्युं छे अने प्रगट भगवान नी शिला चित्रने तेनी सर्वे चेश तेनुं प्रितिये करिने गांन कस्युं छे अने ते प्रत्यक्ष मूर्ति भगवान तेने विषे अंतर प्रतिये करिने ध्यान मां सल ग्रपणो जो डाईया छे ॥ अने जे जे पूर्व मुक्त भई गया छे ते पण प्रत्यक्ष भगवान नी मूर्ति ने विषे जो डावे करिने जंथया छे ॥ पण प्रत्यक्ष भगवान नी भक्तीने ध्यान बिना कोई मुक्त भयो जनथी ॥ के म के ते बिना कोई मुक्त भयो होत तो ॥ तेनुं शास्त्र मां नाम होत ॥ माटे राम कृष्णादिक भगवान ना भक्त बिना बिजा कोई नी शास्त्र मां मुक्ति भई लखिनथी ॥ अने चार वेद छ शास्त्र ने द्वार पूरण ने बिजारुषियो नी के टलिक स्मृतियो तेने विषे तो राम कृष्णादिक प्रगट भगवान ना स्वरूप ना जगुण महिमाने चरित्र गां छे ॥ अने जे आज ना सूर्य मिथ्या ज्ञानी पया छे ते गम कहे छे जे बहार देखाय ते तो मिथ्या छे ॥ अने आत्मा मादे खाय ते तो सत्य छे ॥ पण सूर्या राम नथि ची चार करता जे बाहार तो कोई छे जनहि ॥ अने जे बाहार देखाय छे ते तो आत्माने विषे जे देखाय छे ॥ पण ज्यां स्तुति आत्माने पोताना स्वरूप नुं अज्ञान छे

खंभात
सि० ४५

॥५॥

त्यां स्मृतिने बाह्यारमांही एवो भेद समजायछे पण बाह्यार तो कांई वस्तु न थी के म के जीवात्मा नुं स्वरूप तो सर्व व्यापक छे ॥
ने ते आत्मा विना तो एक अणु पण क्यां देखाखी न थी ॥ मारे जे जे पदार्थ देखायछे ॥ ते सर्व आत्मा ज देखायछे ॥
पण जिवने पोताना स्वरूप नुं अज्ञान छे ते अज्ञाने करिने उत्पन्न थयुए नुं जे मिथ्यास्य प्रवत जगत् तेने विषे जीवने सत्य
पणा नी प्रतिती छे राज जीवनी बहार दृष्टि छे ॥ अने ज्यारे जीवने प्रत्यक्ष रामकृष्णादिक रूप जे परमात्मा मले छे ॥ ने ते
जीवने आत्मा परमात्माना स्वरूप नुं ज्ञान करावने बाह्य दृष्टि रूप जे जिवमां जगत् नी सत्यता छे ॥ तेने मिथ्या कराये छे ॥ अने
आत्मा परमात्माने विषे नास्तिक भाय छे ॥ तेने मटाडिने आत्मा परमात्माना स्वरूप नी सत्यता दृढ़ कराये छे ॥ तारे ते आत्मा
जे ते माया ना पदार्थ नी पोताना जीवमां सत्यता ये करिने या सनाद ती तेनो त्याग करे छे ॥ केहे तां जगत् ना पदार्थ ने मि-
थ्यास्य प्रवत जाणिने ते मां भार्द कपिंड ब्रह्मांड थी पोताना आत्माने जुदो मानीने ते आत्माने विषेर ह्य ॥ अने आत्माना प्रका-
शक कहै तां अज्ञान रूपी अंधकारमां जीब ह तो तेने ज्ञान आपीने प्रकाशक सो एवा जे आत्माना प्रकाशक ज्ञान दाता प्रत्यक्ष
भगवान तेने विषे नवधा भक्तिये करिने जोडाई जाय छे ॥ तेनुं नाम अंतर दृष्टि छे पण ते विना बिजी अंतर दृष्टी न थी ॥ अने प्रत्य-
क्ष रामकृष्णादिक भगवान नी मूर्ति ने मुक्तिने जे एम कहै छे जे कोई क बिजो निरंजन निराकार मगवान छे ॥ एम मां निने
उपुं घालीने आख्यो मिचिने ध्यान करवाबे से छे ॥ तेनो महा मूरख छे ॥ ने अतिरो अज्ञानी छे ॥ अने एम समज नाराने
अस्तर जाणवा ॥ अने तेने कोई काले पतं गिया जेट लोपण प्रकाश देखा तो न थी ॥ अने तेनुं कोई दहाडे क ज्याण पण
थतुं न थी ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान नी मूर्ति नो त्याग करिने आख्यो मिचिने एकांत पकडिने बैसि रहै तो होय ॥ परमहंस
कहै वा तो होय साधु कहै वा तो होय पण ते सर्व बाह्यार दृष्टिवाला छे ने अज्ञानी छे अने जे एम समज तो होय जे नीरंजन
ने माया पर एवा जे परमात्माने बेद जेने तिने तिक कहै छे ते परमात्मा रामकृष्णादिक प्रत्यक्ष छे ॥ एम जाणिने प्रत्यक्ष भ-
गवान नी मूर्तिने आख्यो उधारिने जोई रहै छे कहै तां दरवान करे छे तो ते पण अंतर दृष्टि छे ॥ अने ते मूर्तिने सभारि-

।सुर्य
सिद्धांत
॥५६॥

ने आरव्यो मिचिने ध्यान करे छे ॥ तो ते पण अंतर द्रष्टि छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननां छि ला चरित्र गुण महिमा तेनुं श्रवण कि
रतन करुं ते पण अंतर द्रष्टि छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा स्मर्णादिक जे जे नयन भक्ति करवि ते सर्वे अंतर द्रष्टि छे ॥
अने एवा अंतर द्रष्टि वा जानुं जसाक्षात्कार कल्याण थाय छे ॥ अने अमने पण एवा अंतर द्रष्टि वा लाक देतां प्रत्यक्ष भग-
वान राम कृष्णादिक ने विषे दृढ उपासना वाला भक्त ते जग मे छे ने ते ने देखी ने हुं पण प्रसन्न थाउं छुं ॥ अने ते ने हुं वारे
वारे बोलायुं छुं ॥ ने ते मने कांई कपुछे तो हुं ते ने तत्काल ते ने उत्तर आपुछुं ॥ अने ते ना उपर मारी बहुत कृपा थाय छे ॥
अने ते मुने कांई कफल पुण्यादिक पदार्थ आपवा आवे तो हुं ते ने राजी थको लऊं छुं ॥ अने एवाने कदापि संपत्ति न हो
यने ते मुने कांई आपे नहिं ॥ अने उलटुं मारि पासे थी अन्न वस्त्रादिक देह निरया हने अर्थे मागि जिये ॥ पण जो ते ने प्रत्य-
क्ष भगवान ने विषे दृढ परमात्मा पणानी प्रतिति होय तो ते ने मारी संपूर्ण सेवा करि एम हुं मानुं छुं ॥ अने ते नुं हुं साक्षात्का-
र कल्याण करुं छुं ॥ अने जे ने प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक ने विषे जगत्कर्ता पणानी प्रतिति नथि ॥ अने ते मुने कांई क-
पदार्थ आपवा आवे ॥ अथवा मारी कृजे ते टली सेवा करे पण ते मुने गमे नहिं ॥ अने एवा पुरुष सा मुजो तां तो मारी
आरव्य कलवा मांढे छे ॥ अने ते साथे तो मारे बोलवातुं मन जथाय नहिं ॥ अने ते मुने कांई कप्रलपुछे तो हुं ते ने अवलोज-
वाव देऊं छुं ॥ ने ते मारी पासे बेठो होय तो हुं एम जाणुं जे हवे क्यारे अहिं थी उठि जशे एवो ते ना उपर मारे अभाव वर्त्त छे ॥
अने ते कोई क मारां वरयाण करे ॥ ते ने हुं एम जाणुं जे ते मुने गालो दिये छे ॥ एम प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक ने विषे सर्वे परिप-
रमात्मा पणानी प्रतिति जे ने नथी ते ना उपर मारे अभाव वर्त्त छे ॥ ने अभाव वा सारुं वर्त्त छे ॥ तो कांई स्वार्थ माटे अभा-
व नथी वर्त्त तो ॥ पण ते एना आत्मानुं भुंडुं करे छे ॥ अने ते नोजे जे संग करशे ते नुं पण ते भुंडुं करशे ॥ अने ते तो पोताना आ-
त्मानो घातना करनारो आत्मघाति छे ॥ माटे एवा आत्मघाति नास्तिक साथे अमारे बने जे नहिं ॥ केम के ते नुं कल्याण को-
ई काले थतुं नथी ॥ माटे पोताना कल्याण नोजे ने खपनथी ते नुं अमारे कामथुं ॥ एवा पापितो छे दे सारा ॥ अने एवा

खंभात
सि० ४६

॥५६॥

नास्तिक होयते ज्ञान कथे त्या रे एमकडे जे जगत नो कर्ता तो अर्ही आबतो नथी ॥ ने कोई ने देखा तो नथी अने एतो क्योई
 कउंचो आभल्या मां छे एम समजे छे तेज बहार दृष्टिवालो छे ॥ ने ते महापापि छे ॥ ने नास्तिक छे ॥ माटे मोक्ष नारव पवा
 लाने एवा नास्तिक नो संग करवो नहि ॥ अने जे प्रत्यक्ष रामकृष्णादिक ने विषे जगत कर्ता पणानी प्रतिति छे ॥ अ-
 ने ते प्रत्यक्ष ने भजने करिने मूर्ति माने छे ॥ अने प्रत्यक्ष रामकृष्णादिक बिना बिजो कोई करतानथी ॥ एम समजी
 ने प्रत्यक्ष पोताने मल्यजे भगवान तेनी उपासना भक्ति सेवा स्मरणादिक जे जे नवधा भक्ति करे छे ॥ ते ज अंतर दृष्टि
 वाला छे ॥ अने तेनु जसाक्षात कार क त्या एथाय छे ॥ माटे आवाता सर्व शास्त्र नो सार छे अने के हे वा समज घामा से लाज
 बी छे ॥ पण वात पराने पाव छे ॥ अने आवात कहिए एतुं समज्यो तेने पछे कोई समजवानुं बाकि नथी ॥ माटे माया
 ना आकार माननुं निराकर्ण पणुं करिने के हेतां मि आजाणीने पछे माया पर एवा जे आत्माने परमात्मा तेने सत्य जा
 एवा तेमो आत्माने पोतानुं स्वरूप जाणवुं ने रामकृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवानना अवतार तेने परमात्मा जा एवा ॥
 एज अंतर दृष्टि छे ॥ अने चार वेदने सर्व शास्त्र नो एतलो ज सार छे ॥ अने ते बिना बिजी सर्व बहार दृष्टि छे ॥

॥

॥ इति श्रीमुरयसि द्वांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९१॥ अगणित ॥ २३॥ त्रेविसना मागवार शुदि ॥ ३॥ भिजने दिवस महराज

श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्री पिजमथ्ये जो सीगा एयत भाई जगजीवनने घेर उगमणो बार मेडा उपर गादित
 किये युक्त पलंग उपर बिराजमान थयाहता ॥ ने किन रयापनो सरवालने डगलि धारण कत्यां हतां ने गुदारंगनो
 रेडो केड उपर पेहेत्यो हतो ॥ ने ते उपर कसंबल सेलुं तारालुं बांधुं हतुं ॥ ने एक सेलुं रबभा उपर धारण कयुं हतुं ॥
 अने कंठने विषे पुष्पना हार शो भिरह्याहता ॥ ने गुलाबना पुष्पना बाजुने गज राधारण कस्याहता अने पाधमा बैको
 रे फूलना तोराल दकताहता ॥ अने बे कर्ण उपर पुष्पना गुच्छ धारण कस्याहता ॥ अने ललाटेने विषे कंकुनो चांद-

શ્રીમુરખ
સિદ્ધાંત
॥૫૧॥

લોકત્યો હતો અને પોતાના મુખાર્વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સભા મરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ શ્રીહરિ
કૃષ્ણ ભગવાન કૃપાદૃષ્ટિકરિને પોતાના ભક્ત જન પ્રત્યે ચોલ્યા જે જ્ઞાનીને અજ્ઞાની તથા બેયની ક્રિયામાં ઘણો ક ભેદ છે ॥ કેમકે
જ્ઞાની કરતાં અજ્ઞાનીનાં દ્વિયો ઘણા ક અતિશે વિપ્રિત ભાવે વર્તે છે તે કે વિરીતે વીપ્રિત ભાવે વર્તે છે ॥ તો અજ્ઞાની જે
તે કાને કરિને પોતાનું ઉલ્લુ અતિશે ભુંડ થાય ને જિવને પાપ ત્રાગે ॥ એવા શબ્દ શાં મલે છે ॥ અને ત્યચાચે કરિને પોતાનું
ભુંડું થાય એવો સ્વર્ગ કરે છે ॥ અને આ રવે કરિને પણ જિવનું ભુંડું થાય ॥ એવાં રૂપ જુવે છે ॥ અને રસનાચે કરિને પણ પોતા
ને વંધન થાય ને મહા પાપ ત્રાગે એવા રસ રવાય છે ॥ એવિરીતે દુઃશ્ચંદ્રિયો ને ચાર અંતઃકરણે કરિને અજ્ઞાની જીવ જે તે
પોતાનું ભુંડું થાય એવિ ક્રિયા કરે છે ॥ અને તે પાપે કરિને અજ્ઞાની જીવ જન્મ મરણ ને ચો રાસિનાં મહાદુઃસ્વપામે છે ॥ અને
પરમેશ્વરે તો જીવની ઉપર ઘણી ક કૃપા કરિને જીવને દ્વિયો અંતઃકરણ સરજી આપ્યાં છે ॥ કેમકે તે દ્વિયો અંતઃકર
ણે કરિને પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા પુરુષો તમનો આશ્રય કરે ને તેની આજ્ઞામાં દ્વિયો ને ચરતાયે ॥ અને માઈક પંચ વિષયનો
ત્યાગ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનું ભજન કરે ॥ તો તે જીવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને તે જીવ મહા અવિનાસી સ્તરવને
પામે છે ॥ માટે એવો જે ભગવાનનો મહા માંદા પ્રકાર ને ભગવાનની કૃપાને ને જીવ ભૂલિને પછે કુસંગે કરિને તે દ્વિ-
યો ચે કરિને પંચ વિષયમાં આત્રાક્ત થાય છે અને તે પાપે કરિને જીવ જે તે સંસાર ને વિષે જન્મ મરણ ને ગર્ભાસનાં ચારંચા
ર મહાદુઃસ્વને પામે છે ॥ તે દુઃસ્વ કહ્યાં જાય એવાં નથી ॥ અને બાલુ અવસ્થામાં જિવને બહુ દુઃસ્વ થાય છે તથા જો બ
ન અવસ્થામાં પણ કામલો માદિક અંતર રાત્રુ જીવને દુઃસ્વ આપે છે ॥ અને અંત સમે પણ અને તપ્રકારની યાધિ વ્યાધિ
ના રોગ પ્રગટ થાય છે ॥ અને અંત સમે જીવને મહાદુઃસ્વ થાય છે ॥ તે દુઃસ્વ તે કોઈથી કહ્યાં જાય એવાં નથી ॥ અને તે દુઃસ્વ
ને તો એક ભગવાન ને ભગવાનના નિરયાસનિક સંત તે વિના વીજો કોઈ રાલવાને સમરથ નથી ॥ જેમ કોઈ પુરુષને
દશ વિશ્વ રાત્રુ હોય તે રાત્રુ એને ને મારિ પકડિને કેદ માં ના રચ્યો હોય પછે તે એક લો પુરુષ તે રાત્રુને પુગી રાકે નહિ ॥

પિંજ
સિ-૪૬

॥૫૧॥

पण ते एक लावुरुष नो जे षणी राजा होय ॥ ते राजाने पोकार करे ॥ ने ते राजा तेने शत्रु पकी म काये तो ते पुरुष शत्रु थकि
मुकायने ते स्तखियो थाय ॥ पण ते बिना एक लो पुरुष दश विस शत्रु थकि मुकायने समर थन थी ॥ के म के एक ला पुरुष
ने ठे काणे तो जीवात्मा छे ॥ अने दश विस शत्रु ने ठे काणे इंद्रियो अंतःकरण छे ॥ ते इंद्रियो अंतःकरण जे ते जीवने काम
क्रोध लोभादिक दोषरुपि शस्त्रे करिने मारिने के दक स्यो छे ॥ अने पंच विषयरुपी देउमा पुरी दीधो छे ॥ ने ते एकरिने
महादुःखने पामे छे ॥ माटे एवा महादुःखीया जीवना पोकारने सांभलिने राजाने ठे काणे जगत्कर्ता भगवान् छे ॥ ते
भगवान् ब्रह्म जीवना उपर करिने ते शत्रु थकि मुकायने अर्थे राम कृष्णादिक रुपे प्रगट थाय छे ॥ ते प्रगट भगवान्
ने ते भगवान् ना निरवासनीक संत ते जीवने मले ने ते नो आश्रय जे जाय करे ॥ ते जीवने भगवान् ने भगवान् ना संत
॥ ते धर्मज्ञान वैराग्यने भक्तिरुपि महाबल आपीने जीवने महाबलने पमाडे छे त्यारे ते जीव जे ते इंद्रियो अंतःकरणरुपी
शत्रु नो प राजय करिने पो ते ब्रह्म रुप थईने महासुखने पामे छे ॥ ने भगवान् नी एकांतिक भक्ति करिने अक्षर धामने पा-
मे छे ॥ माटे जे ने महाशत्रु थकि मुकाईने परमपदने पामवुं होयने अविनासि सुखने पामवुं होय तेने तो प्रत्यक्ष भगवान्
ने भगवान् ना निरवासनीक संत ते नो आश्रय करवो ॥ ने ते नी आत्ता मां बराबर वरतवुं ॥ अने ते थकि ज्ञानने पामीने इंद्रियो
रुप शत्रुने नियम मां करिने अंतःकरणने वदा करवुं ॥ अने ए सर्वे थकि वैराग्य पामीने पोताना आत्माने ब्रह्म रुप मानि
ने भगवान् नुं भजन करवुं ॥ अने ए बिरीते सम जे ने जे भगवान् नुं भजन करे छे ॥ ते जीव जे ते ब्रह्म रुप थईने आत्यंतिक
मोक्ष जे अक्षर धाम तेने पामे छे ॥ पण प्रगट भगवान् कां ते भगवान् ना निरवासनीक संत तेना आश्रय बिना ने ते नी
आत्ता पात्या बिना जियनुं कल्याण थवानो ने भगवान् ना धाम मां जवानो बिजो कोई उपाय न थी ॥ ते स जे तो आज प्र-
गट भगवान् ने भगवान् ना संत नो आश्रय करो ने आत्ता पा लो ॥ अने स जे तो कोटि जुग के डे समजो ॥ अने गमे तो ए-
क्यार कहे भगवान् ने भगवान् ना संत नो आश्रय करो ॥ ने स जे तो लाख बार कहे करो एतलुं कर्मा बिना जीवने छु-

रको नथी ॥ माटे पोताने मनुष्यनो देह ॥ अने प्रगट कल्याणकारी भगवान के भगवान ना निरवासनी कपंच धियय ना
 त्यागी संत ते तो संग मल बोधणो दुर्लभ छे ॥ ते पण संदर विलास मां कहुं छे ॥ ॥ मात मले पुनि तात मले ॥ सुत
 भ्रात मले जुचति सरवदाई ॥ राज मले गज बाज मले ॥ सब साज मले मन मां चित्त पाई ॥ भूर लोक मले सर लोक
 मले ॥ विधिलोक मले बैकुंठ हि जाई ॥ और तो साज मले सब संदर ॥ पण संत समागम दुर्लभ पाई ॥ ॥
 एविरि ते भगवान ने भगवान ना संत नो समागम अति नो दुर्लभ छे ॥ माटे ते समो आजत मोरे प्राप्ति यो छे ॥ माटे तमा-
 रा भाग्य नो पार नथी ॥ माटे सावधान थईने पोताना आत्मानुं कल्याण करि लेवुं ॥ एजत मारा हित नीषा र्ता छे ॥ एम
 कहि ने महाराजे चार्ता नी समाप्ति करि ॥ पछे ते गणपत भाई ना घर नां सर्वे मनुष्ये महाराज नी पूजा करि ने ॥ महाराज-
 नो आश्रय कसो ॥

॥ इति श्रीसुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृ-

ष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९१॥ अंगणसिं ॥ २३ ॥ त्रेविंशता मागशर शुद्धि ॥ ५ ॥ चतुर्विंशे दिव

वस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्री पित्र मध्ये जो श्रीगणपत भाई जगजीवनने घेर उगमणो बार और डानी
 आगल चो कमां गादि त किये युक्त पलंग बिछाव्यो हुतो ॥ ते उपर विराज मान थया हुता ॥ अने सर्व सोने रि व-
 क्त धारण कस्यो हुतां ॥ अने कंठ मां पुष्पना हार पेहे स्था हुता ॥ अने पाषेने विषे फूल ना तो रा लरकता हुता अने बे
 कर्ण उपर गुलाबना पुष्पना गुच्छे धारण कस्यो हुता ॥ अने पोताना मुख पार्वी दुनी आंगल संत मंडल तथा देवा देवाना
 घणा कहि रि भक्त नी मोटि सभा भाई ने बेबिहति ॥ पछे गणपत भाई नो दि करो हर नारायण तेणे महाराज ने प्रघ्न यु-
 छुं जे हे महाराज भगवान नुं मनुष्य स्वरूप ते कै मओ लख्या मां आवे जे आ भगवान छे ॥ ते कृपा करि ने कहो ॥
 पछे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान कृपा इष्टि करि ने बोल्या जे भगवान नुं स्वरूप तो भगवान थकी जओ लखाय छे
 अने कां ए भगवान ना एकां तिक संत ते थकि भगवान ओ लखाय छे ॥ पण ते विना मनुष्य स्वरूप भगवान ते ओ ल-

रवायनहि ॥ जेम कोई कपरदे रामां थी मनुष्य आबुं होय ॥ ने तेने ओलखवुं होय ॥ तो ते मनुष्य पडे एमकहे जेमारी फलाणि
जात्यछे ॥ अने कांतेना भेगु तेना देरामां थी मनुष्य आबुं होय ॥ ते ओलखावे त्यारे ते परदेशी मनुष्य ओलखाय पण ते बिना ते परदे
शी मनुष्य ओलखायनहि ॥ ते म भगवानपण परदेशी मनुष्य नीपेठे अष्ट आचरण थी परावुं जे अक्षरधाम तेना वासी छे ॥ मने
ते भगवान पोते पंडे कृपा करिने पोतानुं स्वरूप ओलखावे त्यारे ज ते मनुष्य स्वरूपे भगवान ओलखायछे अने कांते भगवा-
न पोताना धाममां थी पोताना संतने भेगा ते डिआव्या होय ते भगवानना भक्त संत ॥ ते प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखावे
त्यारे प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखायछे ॥ पण ते बिना कोई बुद्धि बले करिने तथा शास्त्रने जाणवै करिने तथा अनंत
प्रकारनी विद्याये करिने प्रगट भगवानने ओलखावा जाय ॥ पण तेने भगवानन थी ओलखाता ॥ केमके बुद्धिये करिने जो
प्रगट भगवान ओलखाता होय तो कृष्ण अवतारमां ब्रह्मा के वा बुद्धिवाला हता ॥ पण ते प्रगट श्री कृष्ण मनुष्य स्वरूपो
तानी बुद्धिये करिने ओलखाया कयानहि ॥ अने उलटो भगवानना मनुष्य चरित्र जोईने मोहथयो ॥ तथा इंदने पण मोहथ
यो छे ॥ इत्यादिक घणाक मोटा मोटाने प्रगट भगवानना स्वरूपनो पोतानी मेले ओलखावा गया छे तो ते सर्वेने मोहथ
या छे ॥ पण पोतानी बुद्धि बले करिने कोईने प्रगट भगवान ओलखाणान थी ॥ अने जेने ते प्रगट भगवान तथा ते प्रगट भ-
गवाननी भेगारहे नारा एना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संत तेनो जेने विश्वास होय तो ते प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओ-
लखावे छे त्यारे ज तेने ओलखायछे ॥ पण ते बिना प्रगट भगवान ओलखायनहि ॥ केमके ब्रह्मादिकने प्रगट भगवा-
नना मनुष्य चरित्रने विषे मोहथया छे तो बीजामनुष्यने मोहथाय तेमां शुं कहेवुं ॥ माटे तेने तो मोहथाय ज ॥ ते सारु प्रगट
भगवानना स्वरूपनो निश्चय ते तो प्रगट भगवानने ते भगवानना भक्त संत तेकरावे छे त्यारे ज निश्चय थायछे ॥
एसिद्धांत वारता छे ॥ ते के धिरी ते भगवानने भगवानना संत प्रगट मनुष्य स्वरूप भगवान ओलखायछे ॥ तो ज्ञाने करिने
निश्चय करावे छे ॥ ते ज्ञान शुं ॥ तो धर्म ज्ञान वैराग्यने महात्मे सहित भगवाननी भक्तिसिद्ध कराववा रूप अष्टांग योग सधा

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥ ६५॥

वेछे ॥ अने अष्टांगयोगकरिने ॥ जीवने ब्रह्मरूप करिने ब्रह्मने विषे परब्रह्मनुं साक्षात्कार दसान करावे छे ॥ ने जीर्णदुर्ध्वमा
यानामे दृढलाबीने ब्रह्मने पर ब्रह्म ए बेज तेनी द्रष्टिमां रहे छे ॥ त्पारे तेने प्रत्यक्ष मनुष्यस्वरूप भगवानने विषे सर्वेपरि
पुरुषोत्तम पणानो निश्चय थाय छे ॥ हवे ते अष्टांगयोग ते श्रुं तो ॥ यम ॥ नियम ॥ आसन ॥ प्राणायाम ॥ प्रत्याहार ॥ ध्यान ॥
धारणाने समाधि ॥ ए आठ साधननुं नाम अष्टांगयोग कहेवाय छे ॥ हवे तेनां लक्षण कहं बुं ॥ तेमां पै हे लुं यम ते श्रुं तो ॥ अध-
र्म अन्याय कुडकपटादिक जे दुष्ट कर्म तेने त्याग करिने पोत पोताना वरणाश्रमनाधर्ममां रहिने भगवान भजया ॥ अने अध-
धर्म को दृष्टि बस करवो नहि ॥ तेनुं नाम यम कहवाय छे ॥ अने विजुं नियम ते श्रुं तो ॥ उत्तम पंचविषयना भोगनो त्याग करवो
॥ तेनुं नाम नियम कहवाय छे ॥ अने त्रिजुं आसन ए दले श्रुं तो पवित्र स्थान कमां रहं कहेतां भगवानना एकांतिक पंचविष-
यना त्यागी संत ज्यां रहे ता होष ॥ त्यां दृढ मन करिने रहं ॥ तेने आसन कहिये ॥ अने चो थुं प्राणायाम ए दले श्रुं तो ॥ अहार
विहायादिक जुक्त करिने प्राणने स्थिर करवो ॥ कहेतां सर्वे मायिक पंचविषय थकि संतोष पामबु ॥ तेने प्राणायाम कहि-
हिये ॥ अने पांचमुं प्रत्याहार ए दले श्रुं तो ॥ देह आत्मानो विवेकरिने देहने मिथ्या जाणिने आत्माने सत्य जाणवो ॥ ने स्थू-
ल सूक्ष्मने कारणत्रण देहनी जे चो विस व्रतियो तेने आत्माने विषे लय करवि ॥ अने आत्माने अक्षरने विषे एक कर-
वो ॥ अने ते अक्षरने पोतानुं स्वरूप मानबुं ॥ तेनुं नाम प्रत्याहार कहवाय छे ॥ अने छुं ध्यान ए दले ब्रह्मना प्रकाशक
ने ब्रह्मना आधार ए वाजे प्रत्यक्ष भगवानज्ञानदाता राम कृष्णादिक तेनी मूर्तिनुं ध्यान करबुं ॥ अने ते ध्यान करतां जे
जे पदार्थमां व्रति जाय ते ते पदार्थनो चार प्रकारना प्रलयनो चित्त करिने नासवंत नेदुरव रूपने स्वप्न बत जाणिने
पिंड ब्रह्माडादिक थकि बैरागने पामिने भगवानना स्वरूपमां व्रतिने राखिने अंगो अंगनुं चितवन करबुं तेनुं नाम ध्यान कहि-
ये ॥ अने सातमुं धारणा ए दले श्रुं तो ॥ अत्यक्ष भगवाननी मूर्तिमां मननी व्रति आखंड रह्या करे ॥ पण भगवाननी मूर्तिपिना
व्रति क्वां ई जाय नहि ॥ तेने धारणा कहिये ॥ अने आठमी समाधि ए दले श्रुं तो पोताना आत्माने विषे प्रत्यक्ष भगवान-

पिज
सि० ४७

॥ ६५॥

नास्वरूपनोऽन्तमनिर्विकल्मनिश्चयकरिनेद्रदृष्टिस्थितिथायनेते भगवाननीमूर्तिने अरथंडदेखाकरे ॥ पणप्रत्यक्षभ-
गवानना स्वरूपना मनुष्यचरित्रने विषे कोर्द दिवस संषय थायनहि ॥ नेइंद्रियोऽन्तःकरणनी व्रतियो भगवाननास्व-
रूपमांलिनवर्द्धजाय ॥ नेपिंडग्रहांडादिक पंचविषयनो संकल्पन थाय ॥ जेमसुषुप्तिमां देहनी विस्मृति थायछे ॥ तेम-
पिंडग्रहांडादिक पंचविषयनी विस्मृति थुर्दजाय ॥ ने एक भगवानना स्वरूपनी स्मृतिरहे ॥ त्यारे चित्तनो निरोध था-
यछे ॥ अने एविरीते चित्तनो निरोधर्दने जे प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप ओ लखायछे ॥ तेज स्वरूप ओ लखायुंछे ॥ अने
तेनो निश्चय रल तोनथी ॥ तेने समाधिक हिये ॥ तेमांयम ॥ नियम ॥ आसन ने प्राणायाम ॥ एचार साधने करिने वो
एक धर्म सिद्ध थायछे ॥ अने प्रत्याहार एक साधने करिने आत्मनिष्ठारूप तान सिद्ध थायछे ॥ अने ध्यान रूपी एक साधने क-
रीने बैराम सिद्ध थायछे ॥ अने धारणारूपी एक साधने करिने नवधा भक्ति रूपि साधन भक्ति सिद्ध थायछे ॥ अने समा-
धिरूपी एक साधने करिने प्रेम लक्षणारूपी सिद्ध भक्ति सिद्ध थायछे ॥ एविरीते प्रत्यक्ष भगवान तथा प्रत्यक्ष भगवानना
एकांतिक ॥ पंचविषयना त्यागि निरवासनिक संत ते अष्टांग योग रूप साधने करिने ॥ धर्मज्ञान बैरागे सहित प्रेम लक्ष-
णा भक्ति सिद्ध करावे छे ॥ अने भक्तिये करिने प्रत्यक्ष भगवानना मनुष्य स्वरूपने विषे सर्वोपरि पुरुषोत्तम अक्षराति त पणा-
नो निश्चय थायछे ॥ अने ते जीव ब्रह्मरूप थर्दने अक्षर धामने पोमेछे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो विश्वासने
तेने विषे प्रीति जेने होय तेने ज मनुष्य स्वरूप भगवान ओ लखायछे ॥ अने जेने प्रत्यक्ष भगवानने प्रत्यक्ष भगवानना नि-
रवासनी क संत तेनो विश्वास नेहे तन होय ॥ तेने कोर्द काले प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओ लखायुंनथी ॥ माटे एविरीते भग-
वानने भगवानना संत थकिज्ञान पोमेछे ॥ तेने ज प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओ लखायछे ॥ ने तेनो निश्चय कोर्द काले दुग-
तो नथी ॥ अने तेज्ञान बिना जे ढोंग करिने केरलाक समाधियो करिने कंकु काटे छे ॥ तथा साकरो काटे छे ॥ तथा लविं-
ग काटे छे ॥ तथा समाधिमां माला लावे छे ॥ तथा फूलनाहार लावे छे ॥ इत्यादिक वस्तु समाधिकरिने देखाडे छे ॥

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥६९॥

ते सर्वे कपट छे ॥ पण ते कोई का ले सत्य नहीं ॥ माटे परपंच करे छे ॥ ते पापि छे ॥ ते एबादों ग करिने जगतना भोला लोकोने
विश्वास अणायिने तेना पासे धी स्निद्र व्यने रसा स्वाद रूपि विषयने भोगे छे ॥ नेपो ते पण अष्टपाय छे ॥ ने तेनो जे बिम्बा
स करे तेने पण अष्ट करे छे ॥ अने ते बेय मरिने न की मां जाय छे ॥ माटे ते समाधियो रयो छे ॥ अने मोहोरे कहि जे ज्ञान
समाधि ते सत्य छे ॥ ते समाधि प्रगट भगवानने प्रगट भगवान थकि ज्ञान पा मिने पंच विषयनो त्याग करिने निरवास
निक थया एबा जे भगवानना संत तेनी पासे ज होय छे ॥ पण ते बिना बिजामनुष्य देव ब्रह्मादिक कोई पासे ते समाधि
होय नहि ॥ माटे प्रगट भगवानने भगवानना संत थकि ज भगवाननुं मनुष्य स्वरूप ओलरयाय छे ॥ ते ज सत्य छे ॥
एत मारा प्रह्ननो उत्तर छे ॥

श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगोणिसे ॥ २३ ॥ त्रे विसना मागवार शुदि ॥

॥ पंचमिने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवानगाम श्री पीज मध्ये ॥ जो श्री गणपत भाई जगजीवनने धेर उगमणे बार ओ
र डानी ओसरि मां गादित कीये युक्त पलंग उपर विराज मान थया इता ॥ ने सर्वे सोनेरी बल्लधारण कत्यां इतां ने सर्वे अ
गने विषे पुष्पना आभूषणधारण कत्यां इतां ॥ ने केदारनी आड्य जलाटने विषे करि इतिने पोताना मुरवारिदनी आग
लसा धुतपायणाक हरिभक्तनी सभा भरार्दने बे ठिहति ॥ पछे गाम सोर्जी नाना व्यास कुबेर जीदश्वरे महाराजने
प्रह्न पुछ्युं जे तमने अमे सर्वे परि पुरुषोत्तम जाणिये छिये ॥ अने क्यारे क मनुष्य चरित्र जोईने संषय थई जाय छे तेनुं
शुंकारण दरो ॥ अने ते संशय मटिने कोई कति संशय न थाय एयो निश्चय के मथाय ते कृपा करिने कहो ॥ पछे महाप्रभु
जी बो त्याज प्रथम यथार्थ उत्तम निर्विकल्प निश्चय थयोजन थी अने भगवाननो दिव्य भावने मनुष्य भाष जाण्यो न
थी ॥ तथा निरगुण पणुं ने सगुण पणुं जाण्युं नथी ॥ तथा साकार पणुं ने निराकार पणुं जाण्युं नथी ॥ तथा भगवानना अनं
त ऐश्वर्य अनंत शक्तियो तेने जाण्यो नथी ॥ तथा भगवाननो अपरमित महिमा छे तेने जाण्यो नथी माटे निश्चयमां

पिंज
सि० ४६

॥ ६२ ॥

संशयथायच्छे ॥ अने एतो श्रवण मात्र ज भगवान पणानो निश्चय थयोछे ॥ जेम कोई कपुरुषे क हंजे कोई कदेरा मां केरीछे
 त्यारे तेने सांभलितेने केरीनुं जथार्थ ज्ञान थाय नहिं ॥ एतो एक श्रवण द्द्विनुं ज्ञान थयुं जे के रिएबु नाम जाणुं पणना
 नीछे के मोटिछे के काळीछे के धोलिछे के पाणीजेवीछे के पाणाजेवीछे के लोटजेवीछे के जार बाजरीजेवीछे के
 एमकाई खबरन पडिएतो पांचेदं द्रिये तथा सिजुवेत्यारे खबर पडे ते काने करिने सांभलेत्यारे केरीएबु नाम जाणे ॥
 नेनेने करिने जुवेत्यारे नानी मोटिका जिधो लिखबर पडे ने हाथे करिने अडेत्यारे टाढी उनी नरम कण जणायने नाके
 करिने संषेत्यारे स्र गंध दुर्गंध जणाय ॥ अने जीभ्याये करिने चारवेत्यारे खाटि खारी गजिमोजिति खिकड विजणाय
 मारे पांचेदं द्रिये तथा सेत्यारे केरिनुं यथार्थ ज्ञान थायच्छे ॥ पण एक श्रवण मात्रे करिने केरिनुं यथार्थ ज्ञान थाय नहिं ॥ ते
 म भगवाननो सर्वे प्रकारे महात्मज्ञाने सहित निश्चय थायत्यारे यथार्थ निश्चय थयो केहेवाय अने त्यारे भगवाननो
 मनुष्य चरित्र जोईने संसय थाय नहिं ॥ अने यजि निश्चय पण बे प्रकारनोछे ॥ एक निरधिक त्यने विजो सविकल्प
 तेमाउत्तम मध्यमने कनिष्ठ भेदछे ॥ ते बे मलिने छु भेद थया तेमां कनिष्ठ सविकल्प निश्चय जेने होय तेने भगवान
 मनुष्यना जेवी क्रिया करे त्यां स्र धिनिश्चय र हे पण मनुष्यनां कर्ता अधिक यर्ते तो कनिष्ठ सविकल्प निश्चय बाल
 ने संसय थाय ॥ अने मनुष्यना कर्ता ॥ बमणात्रमणा कामक्रोधलोभादिकने विषे भगवान प्रवर्ते त्यां स्र धिनिश्चय
 रहे ॥ अने तेथी अधिक जणाय तो संशय थाय तेने मध्यम सविकल्प निश्चय बालो जाणयो ॥ अने भगवानने सर्वे कर्ता
 सर्व भूक्ता जाणे तेने उत्तम, म, विकल्प निश्चय बालो जाणयो ॥ अने भगवानने सर्वे कर्ता भूक्ता जाण्याने सवीकल्प
 पणुं केम केहेवाणुं ॥ तो एणे वैराट जेवा भगवानने जाण्या मारे सविकल्प एवो भेद आव्यो अने एम समजे तेने पंचविष
 यना राग टले नहिं ॥ अने तेना विषयनुं भगवान रयंडन करे तो ते भगवान नानिश्चय मां संशय थायने अय गुण आवे
 ॥ अने जे निर्विकल्प मां कनिष्ठछे ॥ ते तो भगवानने सर्वे कर्ता थका अकर्ताने भुक्ता थका असंगीने निर्लेप जाणेने प्र

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६३॥

स्वरूपसमजे ॥ अने जे जे भगवानना संबंधने पामे ते पण ब्रह्मरूप निर्गुणभावने पामे ॥ एम समजे तेने निर्विकल्पमां क-
निष्ट निश्चयवालो जाणवो ॥ अने एक निष्ट निश्चय केम कहवाणो तो एणो भगवानने सबल ब्रह्म जे बाजाण्या माटे क-
निष्ट पणुं कहवाणुं छे ॥ अने मध्यम निर्विकल्प निश्चयवालो भगवानने अक्षर जे बाजाणे ते अक्षर केवुं छे ॥ तो सर्व व्याप
क सर्वाधार अने सर्व नाउरमां वासुदेवरूपे अंतरया मिरहा छे ॥ एम जाणो ॥ अने पोते पण प्रति लोमट्ट छि करिने वासुदेव-
नी उपासना करे तेने मध्यम निर्विकल्प निश्चयवालो जाणवो ॥ ते मां मध्यम एवो भेद केम पड्यो तो एणो अक्षर जे बाभ-
वानने जाण्या ॥ तेणे करिने मध्यम एवो भेद पड्यो ॥ अने जे उत्तम निरविकल्प निश्चयवालो छे ते ते सर्व व्यापक सर्वाधार
एवा जे अक्षर ब्रह्म जे ना एक एकरोम रोम प्रत्ये अनंत कोटि ब्रह्मांड अणुनी पेढे उडे छे ते अक्षरने तो पोतानुं रूप माने ॥ अ-
ने सर्व कारण सर्व परिने जे ना महिमा अपरमित छे एवा जे पुरुषोत्तम भगवान ॥ ते अक्षर एवो जेद ते मारे बिषे अखंड
दिव्यमूर्ति मान रखा छे ॥ अने ते ज भगवान अनंत जिवोना कल्याण कर बासां कृपा करिने मायापर अक्षरमां अखंड
रहाथका पृथ्वी उपर प्रगट थाय छे ॥ अने ते ज भगवान मारा आत्माने बिषे र हाथका बहार सर्वे न दर्शन आपे छे ए बिरीत
नी समजणवाला जे होय तेने निर्विकल्प उत्तम निश्चयवाला जाणवा ॥ अने ते भक्त भगवानना साधर्म्य पामे छे
॥ अने आ लोकमां छे तो पण तेने माया नुं आचरण नथी ॥ अने एना दरशने करिने तथा तेनी सेवाये करिने अनंत जि-
यो नो उद्धार थाय छे ॥ माटे आ विरीते समजीने निश्चय करे तेने भगवानसु जे एवा अखिर करे तो पण तेने कोई काले
संशय थाय नहि ॥ ते सारुताने करिने इद निश्चय करवो ॥ एज तमारा हित नी वारता छे ॥

इति श्रीसुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसं ॥ २३ ॥ त्रै विसना ॥ पौष वदि ॥ ५ ॥ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीधोल
कामध्ये सोनी बाई काशीबाने घेर गादित किये युक्त हो लिया उपर विराजमान थया हताने सर्वे जरियानी कसबल

धोलवा.
सि० ४९

॥६३॥

ચત્વરધારણકર્યાંદતાં ॥ નેપિત્તાપુષ્પનાઆ ભૂષણસર્વેશ્રમમાંશોભીરહ્યાંદતાં ॥ નેપોતાના મુરવાપિંદની આગત્વ સાધુતથા
 પથા કહરિ ભક્તની સમાભરાઈને બેઠિહતિને સંધ્યાઆર્તિને સમેમહારાજની આગલ મશાલનો પ્રકાશ થદરહ્યોદતો ॥ ૧-
 છેમહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણમહાપ્રભુજી બોલ્યાજે સર્વેસમાને અમે પ્રાણ પુહીયે છીયેજે આજીવજીવકદે છે તેજીવ છે કેન
 ધિએકતોએ પ્રાણ છે ॥ અનેકદાપિતમે એમકહેજોજે જીવ છે તેતો જીવએક છે કે અનેક છે ॥ એવિજું પ્રાણ છે ॥ અવે
 પરમાત્મા ભગવાન જગકર્તા છે તેના અવતાર પૃથ્વીઉપર થાય છે કેનથીયતા એવિજું પ્રાણ છે ॥ અનેશંકરસ્વામિએએમ
 કહ્યું છેજે જીવનથી ને સર્વેએક બ્રહ્મ છે વિજું કાંઈ નથી ॥ અનેરામાનુજેએમકહ્યું છેજે જીવદેશ્વર માયા બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ
 એવાપાંચભેદ છે ॥ માટેશંકરસ્વામિએકહ્યું કે જીવનથી ને પરમાત્માના અવતાર પણ પાતાનથી ॥ તેકેઈ સમજણેક
 હ્યું કે જીવનથી ॥ અનેરામાનુજેકહ્યું કે જીવ છે ને પરમાત્માના અવતાર થાય છે તે કેઈ સમજણેકહ્યું છે ॥ અનેશંકર
 નેરામાનુજ્યબેયસત્પુરુષ છે ॥ માટેજેકહ્યું છે તે ઠીકજકહ્યું હશે ॥ પણજીવપોતાનીમેલેશાસ્ત્રને સમજવાજાય છે
 તોબુદ્ધિનોઠારહેતો નથી ॥ નેભમીજવાય છે ॥ માટેકેમસમજેતો બેયતું બોલતું સંયતું સમજાય નેબુદ્ધિભમેનહિં
 ॥ તેકહો ॥ પછે તેનોઉત્તર કોઈથીયયોનહીં ॥ પછે મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણમહારાજબોલ્યાજેહ્યોઅમણો ઉત્તર
 કરિયેછિયે ॥ જેબેપ્રકારનીદ્રષ્ટિ છે તેમાંએકસિદ્ધદ્રષ્ટિ છે ॥ નેએકઅસિદ્ધદ્રષ્ટિ છે તેસિદ્ધદ્રષ્ટિવાલાતોબ્રહ્મરુપ
 મુક્ત છે અનેઅસિદ્ધદ્રષ્ટિવાલાસર્વેજીવો છે તેજીવઅનંત અપાર છે ॥ અનેતેજીવઅનાદિના છે નેઅનાદિના અ-
 જ્ઞાની છે ॥ કહેતાંપરમાત્માનેઅનાદિનાજાણતાનથી ॥ તેપરમાત્માનેનજાણવારુપજે અજ્ઞાનતેણેકરિનેજીવોને
 જગતનોભાસથયો છે ॥ તેઉપરવેદનુંવચન ॥ ॥ આત્માજ્ઞાનાત્જમત્ભાતિદતિશ્રુતિ ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥
 આત્માજેજીવ તેનેપરમાત્માનાસ્વરુપનુંઅજ્ઞાન છે ॥ તેણેકરિનેજગતનીતુત્પત્તિ થઈ છે ॥ માટેઅસિદ્ધએવાજેજીવો
 તેનેસિદ્ધકરવાનેઅર્થે સિદ્ધએવાજે પરમાત્મા તેપોતેપોતાનાઅક્ષરધામમારહ્યાથકાપોતાનીસ્વદેહાએકરિને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६४॥

जगतने विषे प्रगट थायछे ॥ अने प्रगट थईने असिद्ध एवाजे जीवोत्तेने सिद्ध करवा सारुं वेदोक्त धर्मना ज्ञाने करिने उपदेश
अपेछे ॥ ते कर्म उपासनाने ज्ञान एव ननुं प्रतिपादन करेछे ॥ अने जीव ईश्वर माया ब्रह्मने परब्रह्म पांच भेद देखाडे
छे ॥ ते मांजीवने ईश्वर ॥ एवे नीदृष्टि माया छे ॥ पष ते मां ईश्वर समरथ छे ॥ ने सर्व त छे अने जीव असमरथ छे ने अत्य-
त छे ॥ माटे जीव असमरथने अत्यत छे तेने ज्ञान आशीने ईश्वर जे वो समरथने सर्व त करवा सारुं प्रत्यक्ष एवाजे सद्गु-
रु रूप परमात्मा ॥ ते उपदेश निमित्ते पोते ईश्वर रूपे बोल्या के हे शिष्य ॥ ॥ ई सोहं तत्व मसि ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥
परत्यक्ष परमात्मा सद्गुरु कहेछे के हुं ईश्वर बुं ॥ ते मारात्रण शरिर जे वैराट सूत्रात्माने अव्याकृत तेथी जु दो हुं ब्रह्म बुं
॥ अने तुं पण जो तारात्रण शरीर धि जु दो था तो तुं पण ब्रह्म रूप छो पछे शिष्ये कहुं के हुं मारात्रण शरिर थकि शरीर तेजु
दो थई शकुं ॥ पछे सद्गुरु एकहुं के तुं मारिसेवा भक्ति कत्व ॥ अने हुं कहुं ते प्रमाणे धर्म पाव्यने जीव ईश्वर माया ब्रह्म
ने परब्रह्म ते नारूप बं तावुं ते प्रमाणे ज्ञान समज्य एव त्रण शरिर थी जु दो थईने तारा ब्रह्म स्वरूप ने तुं पामीश ने तारी
मुक्ति थरी ॥ पछे शिष्ये पोताना आत्माना कल्याणने अर्थ ते ईश्वर रूप प्रत्यक्ष परमात्मा तेनी सेवा भक्ति रूप उपास-
ना करवा मांडि ॥ अने त्रण शरिर थकि जु दो थयाने अर्थ ते सद्गुरु ये बं तावुं जे ॥ अहिंसाने ब्रह्म चर्यादिक अंतःकरण
नी शुधिने अर्थ धर्म तेने पालवा मांड्यो ॥ अने सद्गुरु ये कहां जे जीव ईश्वर माया ब्रह्मने परब्रह्म नारूप तेनुं श्रवण म-
ननादिक साधन तेने करवा लाग्यो माटे सद्गुरु नी सेवा भक्ति करवि तेनुं नाम वेदने उपासना कांड छे ॥ अने अं-
तःकरण नी शुधिने अर्थ सद्गुरु ना क ह्या प्रमाणे काम लो भादिक दोषने टालवा तथा शब्दादिक पंचविषय नो त्या-
ग करयो ॥ तथा अहिंसाने ब्रह्म चर्यादिक धर्म पालवो तथा सद्गुरु ना उपदेशानुं श्रवण मननादिक साधन करवुं ॥
ते सर्वे नुं नाम कर्म कांड छे ॥ अने जीव ईश्वर माया नारूपने जाणिने मायाने मिथ्या करिने जीव ईश्वर नो भेद टालिने
ब्रह्मदृष्टिने पामवुं ॥ ने ते ब्रह्मने पोतानुं रूप जाणिने तेने विषे स्थिति पामविने ब्रह्म ना प्रकाशक एवाजे परब्रह्म ते-

धोलका
सि० ४९

॥६४॥

नास्वरूपनोसाक्षात्कार करवो तेनुं नामवेदनोचिजो ज्ञानकांडछे ॥ पछे ते प्रत्यक्षसद्गुरु थकि कर्मउपासनाने ज्ञानजे
णो सिद्ध कर्या तेने ब्रह्मने परब्रह्मनास्वरूपनो साक्षात्कार थयो ॥ अने ते नीदृष्टिमांयी जीवदश्वरमायाना भेद टलि
जायछे ॥ केहेतां तेने जीवदश्वरमाया जगत कांड देखातुं नथी पछे ते स्थितिने पामिने शिष्य बो ल्यो केहे स्वामि नूत-
मारिकी पाथ कि अहं ब्रह्मास्मि नू कहे तां हुं ब्रह्मरूप एवो तमारो दास छुं ॥ अने एवुं ज्ञान थयुं त्यारे तेने जीवदश्वरमा-
या जगत कर्मउपासना सर्व टलि जायछे ने ब्रह्मने जाणनारो ब्रह्मरूप थाय छे ॥ ते पण वेदमां वेदमां कह्य छे ॥ ॥
ब्रह्मविद् ब्रह्मैव भवति ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ब्रह्मने जाणनारो ब्रह्मरूप थाय छे एविरिते ब्रह्मस्थितिने आत्मापा-
म्यो तेनी दृष्टिमां जगत मिथ्या छे ॥ जीवमिथ्या छे गुरु मिथ्या छे ॥ शिष्यमिथ्या छे ॥ कर्म मिथ्या छे ॥ उपासना मिथ्या छे
॥ ते केने के जेने एबी स्थिति थई तेने सर्व मिथ्या छे ॥ मारे संकर स्वामिये कह्य के 'जिवदश्वरमाया कांड नथी ने सर्वत्र ए-
क ब्रह्म छे ॥ तेनां कर स्वामि सिद्ध स्थितिमां बो ल्या छे जे जीव तथा जगत तत्रणे कालमां नथी ॥ एम कह्य ते पण सत्य ज-
कह्य छे ॥ अने रामानुजे कह्य छे के जीवदश्वरमाया ब्रह्म परब्रह्म पांचे भेद प्रनादिना छे एम कह्य ते पण सत्य कह्य छे
के मके जो जीवन होय ने सर्व एक ब्रह्म होय तो उपदेश केने करवोरह्यो ॥ मारे जीव छे माया छे ॥ माया एटले अज्ञान
ते अज्ञान जीवने अनादिनुं छे ते अज्ञानने टालवासारुं संकर स्वामिये पोताना शिष्योने अहिंसाने ब्रह्मचर्यादिक
धर्म पलाय्या छे ॥ ने श्रवणमननादिक साधन कराव्या छे ॥ अने जे एोपोतानी आत्मा पालिनहि तेनेनां कर स्वामि
ये विसुख करिने कारि मुक्या छे मारे जोनां कर स्वामिनी समजणमां जीवन होय ने सर्व एक ब्रह्म होय तो धर्म निय-
म केने पलावे ॥ ने विसुख केने करे ॥ मारे जीव छे एवात सत्य छे अने सद्गुरुनी कृपाये करिने ज्ञान जीवने थाय त्यारे ते ब्र-
ह्मना भावने पासे छे ॥ अने जे ब्रह्म स्थितिने पाम्यो तेनी दृष्टिमां जीव तथा जगत नथी कहेतां ब्रह्मरूप जे आत्मा थयो तेने पोता
नु जीव पणुं टलि जायछे ने तेने जगत ना लो क भोगनी वासना टलि जायछे ॥ जे म कोई कदरि द्वि होय पछे तेने कोई राजा

श्रीमुख
सिंहात
॥६५॥

मेहेरवानी करिने लारव बे लारव रुपैया आपे तो तेनुं दारिद्र्यपणुं ना स्यामे छे ॥ ते मजीवने अज्ञानरुपी दारिद्र्य अनादिनुं छे ते
णे करिने दिन पर्दने चोराशिमां जन्म मरणने प्रामे छे ने मिथ्या एवां जे माई क पंचविषयनां स्वरवते मां वासनाये करिने
आसक्ति राखे छे ॥ पछे तेने सदगुरु रूपे प्रत्यक्ष परमात्मा मलेने ते कृपा करिने धर्म ज्ञान वैराग भक्तिरूपि संपत्ति आये
छे ॥ त्यारे ते जीवनुं जीवपणुं दलि जाय छे ॥ ने अज्ञाने करिने मिथ्या जगतनां माई क पदार्थने वासनाये करिने भोग ब्रतो
ह तो ते ज्ञानरूपि संपत्तिये करिने पूरण काम थाय छे ॥ ने पंचविषयना स्वरवतो त्याग करे छे ॥ एविरी ते जे ब्रह्म स्थितिने
पास्यो ते नीद्रष्टिमां जीव तथा जगत नयी ॥ अने तेने जीवई धरने माया एवण नो भेद दलि जाय छे ॥ माटे दू श्वर जाणिने
जे प्रत्यक्ष सदगुरु नी उपासना भक्ति करतो इतो ते उपासना तो मीथ्या थई जाय छे के हे तां गुरुने विषे वैराट रूप दू श्वर
पणानो भाव ह तो ते भाव तो दलि जाय छे पण जे ब्रह्मरूप थयो तेने पर ब्रह्म नी उपासना तो अरबंडर हे छे ॥ के म के
ब्रह्मरूप थाय पछे तेने पर ब्रह्म ओ लरवाय छे ॥ ते पण गीताना अभ्यासमां क हं के ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ ब्रह्म भू-
त्वसनात्मा ॥ न श्रो सति न काक्षति ॥ सम सर्वेषु भूतेषु भद्रं क्ति ज भते पराम् ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ब्रह्मरूपने प्रसन्न
छे ॥ आत्मा के हे तां मन ते जे नुं ने दर्पने शो क ते गया छे तेना ने सर्व जीव प्राणि मात्र उपर समान छे दृष्टि ते जे नी एवो ज
आत्मा ते परमात्मा एवा जे श्री कृष्ण तेने जाणवा भजवानो अधिकारी छे ॥ के म के प्रथम ज्यारे शिष्य ब्रह्म स्थितिने पा-
मे छे ॥ त्यारे शिष्य एम कह छे जे हे गुरु इवे हु ने त मे बेय एक रूप छु इये त्यारे गुरु ये क हं के हुं ने तुं बेय एक नयी ने तुं भू-
त्वमां हु तो तारा ब्रह्म स्वरूपनो प्रकाश क एवो पर ब्रह्म छु ॥ ने तुं तो ब्रह्मरूप एवो मारा अंगनो प्रकाश छे एम जाणय त्यारे
शिष्ये क हं के प्रथम त मे मुने एम क हं हु तुं जे हुं वैराट रूप दू श्वर छु ॥ ते वैराट रूप दू श्वर नुं स्वरूप तो ब्रह्म स्वरूप नी स्थि-
ति मी मिथ्या देखाय छे ॥ तेनुं के म समज बु ॥ त्यारे गुरु ये क हं के वैराट रूप दू श्वर नुं स्वरूप तो मिथ्या छे ॥ ते मिथ्या स्वरूपनो धारण नो करनारो जे आत्मा ते सत्य एवुं जे ब्रह्म तेने के म जाणी श के म जाणि श के ॥ अने तुं ने मे प्रथम क हं

धोलका
सि० ४९

॥६५॥

जेहं दुश्चरं ॥ एतो तारिद्रिमां मायां नुं आवाण ह तुं ते ज्यां सुधि माईक द्रष्टि होय तेने मनुष्य स्वरूप ने विषे माया पर
परमात्माना स्वरूप नीह ॥ पडे नहि के मके वेद मां कळं छे जे ॥ ॥ यतो वाचो निवर्तते ॥ अप्राप्य मनसा सह ॥ ॥
अर्थ ॥ ॥ जे इंद्रियो अंतःकरण ना ग्रहण क त्या मां आवे ए देवा परमात्मान थी ॥ माटे जिवने ज्यां सुधि इंद्रियो अंतः
करण ने विषे पंचविषय नीचा सनाये करि ने माया नुं आवरण होय त्यां सुधि तेने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूप नो निश्चय
थ तो न धि ॥ माटे ह वे सुतारि स्थिति मां विचार कर जे तारिद्रिमां जीव दुश्चर माया कांई देखाय छे ॥ न थी देखातुं ॥
त्यारे जे ने ज्ञाने करि ने तुं एवो माया पर ब्रह्म रूप पयो तो ते ज्ञान दाता मां माया के महोय न ज होय ॥ माटे हुं तो ब्रह्म नो
प्रकाश क ॥ एवो पर ब्रह्म छुं ॥ एम जाण्य पछे ए विरीत नी ब्रह्म स्थिति ने पा म्यो एवो जे मुक्त ते एम जाणें छे जे प्रत्यक्ष
आत्यंतिक ज्ञान ना आप नारा सद गुरु तेज पर ब्रह्म छे ॥ परमात्मा छे दिव्य मूर्ति छे अज न्म्या छे अखंड मूर्ति छे ॥ अ
ने ते सद गुरु नी मूर्ति बिना बिजुं माईक आकार मात्र तथा जीव दुश्चर ना आकार ते सर्वे मिथ्या छे ॥ ए विरीते जे ब्रह्म
स्थिति ने पा म्यो ते नी द्रष्टि मां जीव दुश्चर माया कांई न थी ॥ अने ए वि स्थिति ने पा म्यो तेने म ते परमात्माना अवतार पण न
धि थ ता ॥ के मके ते नी द्रष्टि मां जग त जन थी ॥ तो जग त बिना जन्म के म सं भवे माटे पोताने पण जन्म न धि तो पोतना
स्वामि एवा जे परमात्मा एने जन्म के महोय न ज होय ॥ अने जे नी माईक द्रष्टि छे तेने जीव दुश्चर माया जग त सर्वे छे
अने तेने अर्थ परमात्माना अवतार थाय छे ॥ एम क हेवाय छे ॥ एण परमात्मा तो अज न्म्या छे ॥ एण पोतानी ईछाये
करि ने जीवो ने ज न्म्या एवा देखाय छे ॥ माटे रां कर स्वामिये सिद्ध स्थिति मां कळं के जीव दुश्चर माया न थी ॥ ते पण
सत्य कळुं छे ॥ अने जे परमात्मा आव ता ज तान थी ने अवतार धर तान थी ॥ ने अज न्म्या ने अक्षर धाम मां अखंड रखा छे
तेज आप्रत्यक्ष राम कृष्ण दिक ज्ञान दाता परमात्मा छे ॥ अने परमात्मा पोताना ब्रह्म धाम ने विषे अखंड रखा थका प्र
त्यक्ष दरशन आपे छे ॥ माटे रां कर स्वामिये कळं के आराम कृष्ण दिक तेज कोई दहा डे अवतार धर तान थी ते सत्य

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६६ ॥

कह्यंछे ॥ अने रामा तुजे उपदेश देवाने अर्थे असिद्धने सिद्ध करवासाहं कह्यं केजे परमात्मा माया परने अक्षराति कहे
ने अजन्म्याने दिव्य मूर्ति छे ॥ ने ए ज पोतानी स्वदृष्ट्याये करिने जीवोनां कल्याण करवाने अर्थे राम कृष्णादिक
अवतारनुं धारण करे छे ते पण सत्य कह्यंछे ॥ केम के जो जीव न दोय तो उपदेश केने करयो माटे जीव छे ॥ अने ते जीव
घणाक छे ॥ केम के जीव घणाक न दोय ने एक जीव दोय तो एक नी मूर्ति थाय तो सर्वे नी मूर्ति थवी जोर्दये ने तेनुं जन्म
मरण टलि जाय तो वांसे पछे जगत रहे पुन जोर्दये ॥ ने मूर्त्त तो घणाक थई गया छे ॥ अने जे मुक्त थयो ते ते पाछो जन्म
ने धरतो न थी ॥ अने ज म त मां तो जीव घणाक देर वाय छे ॥ अने जीव ने अच्युत ने अखंड कह्यो छे ॥ माटे जीव नाक कडा
के भाग लायता न थी ॥ अने जो जीव नाक कडा थता होत तो तो थोडाक ककडा नी मुक्ति थात ॥ ने थोडाक ककडा जन्म मर
ण ने पामत पण तेम तो जीव छे दाय भेदाय एवो न थी ॥ एम सर्वे शास्त्र ने वेद कह्ये छे ॥ माटे जीव घणाक जुराजुदा छे ॥ ए-
विरी ते सत्पुरुष ना मुख थकि शास्त्र ने सां भले तो सर्वे शास्त्र सब जां सम जाय अने सत पुरुष ना समागम विना तो शा-
स्त्र ने सां भली ने ना स्ति थई ज वाय छे ॥ माटे रघु सत्पुरुष ना समागम करयो ॥ तेनुं नाम जसत्संग छे ॥ अने एवै सत्सं-
गे करिने जिवनी तत्काल मूर्त्ति थाय छे ॥ माटे ते सत्संग आज तमने सर्वे ने प्राप्त थयो छे ॥ ते तमारा भाख्यो पार न सि-

॥

॥ इति श्री मुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्ण भवन मोनम् ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ आगणिसें ॥ २३ ॥ त्रैवि सना पोषवदि ॥ ९ ॥ नवमिने दिवस महाराज श्री

हरिकृष्ण भगवान गाम श्री धोलका मध्ये सोनी बाब दिवालिने घर गादित कियानरवा विने दोलिया उपर विराज-
मान थया हता ॥ ने सर्वे जरियानीय स्त्रधारण कल्यां हतां ॥ ने पीलाने धोला पुष्पनां आभूषण सर्वे अंग मां सो भिर-
त्यां हतां ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगत साधु तथा घणाक हरि भक्त नी सभा भराइने बठिदति ॥ पछे पंड्या म
हासंकर श्री खेडे श्री आया ॥ तेणे पंड्या नर सै राम वजे रामनां खखे लां छु प्रधन दोर यर डो ते महाराज ना हस्त कमल

धोलका.
सि० ५०

ज

॥ ६६ ॥

मां आर्यो ने एम क हं के हे म हारा ज ते ना प्र क्ष ना उत्तर करि आपो ॥ पछे म हारा ज बो व्या जे ल्यो ए ना उत्तर करिये ते सां भ
 लो ॥ जे प्रथम प्र क्ष ए छे जे ॥ मनुष्य ने पो ताना क व्या ए ने वा स्ते सर्व पी सारा मां सारुं भुं कर बुं ॥ अने मा ग बुं भुं ॥ ने के नि
 पा से ए प्र क्ष मा रा बुं ॥ इ वे ते नो उत्तर जे आत्मा ना मो क्ष ने अर्थे वेद प्र मा णे निष्काम कर्म कर बुं त्या रे त मे के हे यो जे क
 र्म तो बंधन कर्त्ता छे ॥ एम क हे शी तो ते नो उत्तर जे ते क र्म ना त्र ण मे द छे ॥ एक वेद मां क ह्या प्र मा णे फ ल नी दू छा रा रिये ने
 क र्म कर बुं ते नुं ना म स का म क र्म छे ॥ ने ते क र्म बंधन कारि छे ॥ अने ते नुं फ ल स्वर्ग क हे तां उत्तम भोग प्रा स था य छे ॥ अने
 क र्म तो ते नुं ते वेद मां क ह्या प्र मा णे कर बुं ॥ पण फ ल नी दू छा ये र हित ज्ञान पा म वा ने अर्थे कर बुं ते नुं ना म निष्काम क र्म
 छे ॥ अने जे निष्काम क र्म छे ॥ ते तो ज्ञान रूप छे के म के निष्काम क र्म कर तां कर तां ज्ञान था य छे ॥ ने ज्ञान थ पुं ए ज मो क्ष छे
 ॥ ते ध र्म शास्त्र मां पण क हं छे ॥ जे ॥ ॥ क र्म णा जा य ते ज्ञान ॥ ज्ञाना न्मो क्ष म वा प्य ते ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जे
 निष्काम कर वा थ कि ज्ञान था य छे ॥ ने ज्ञाने करि ने मो क्ष था य छे ॥ इ वे निष्काम क र्म ते श्रुं तो प्र त्य क्ष पर मा त्मा ते नी आ
 ज्ञा प्र मा णे वेद वि हित निष्काम क र्म कर बुं ॥ ए ज मनुष्य मा त्र ने ज रू र कर वा नुं छे ॥ अने त्रि जुं क र्म शास्त्र पी अ ब लुं क
 र बुं ते नुं ना म निषेध क र्म छे ॥ ने ते क र्म नुं फ ल न क छे ॥ अने ब लि रा क अ क र्म छे ॥ के हे तां शुभ के अ शुभ का र्द न क
 र बुं ॥ ते नुं फ ल प ण न क छे ॥ के म के का र्द न क र बुं ए म जा णि ने शुभ के अ शुभ क र्म न हि करे तो पण अ शुभ क र्म तो
 ए नी मे ले द द धा रि मा त्र ने थ या ज करे छे ॥ जे म र ये तर मां सारु धान्य तो वा धिये ने ते नी र क्षा करिये त्या रे था य छे ॥ अने न
 का रू र ख ड स त्वा दिक तो ए नी मे ले था य छे ॥ ते म शुभ क र्म तो करे त्या रे था य ॥ अने वेद नि र्या द ने अर्थे अ शुभ क र्म तो
 ए नी मे ले रा त दि व स थ या ज करे छे अने ब लि जे म ब रू ने धो व रा भिये छिये त्या रे उ ज लां था य छे ॥ अने मे लु तो ए नी मे ले था

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥६७॥

यछे॥नेवजिजेमघरमांषिद्वाडुकाद्वियेछैयेत्यारेघरश्रुद्धथायछे॥नेकचरोतोघरमांएनीमेंलेभरायछे॥तेमशुभकर्म
तोदारवडोकरिनेकरियेत्यारेथायछे॥अनेअशुभकर्मतोएनीमेंलेथायछे॥केमकेद्विष्टोअतःकरणपोतपोताना
विषयमां प्रवरत वारूपकर्मतेथयाजकरेछे॥तेजेनेशुभअशुभनोविवेकनथी॥तेनेतोअशुभकर्मथयाजकरेछे॥
नेतेनुंफलअधोगतिछे॥माटेमनुष्यनेपोतानाकल्याणनेवास्तेसर्वथीसारामांसारुंएबुंजेनीष्कामकर्मतेजरुर
करबुं॥अनेमागबुंशुं॥एप्रह्न॥तेनोउत्तर॥जेमागविशान्ति॥हवेदान्तितेशुंनेदान्तिशाथीथाय॥तेज्ञानेक
रिनेदान्तिथायछे॥तेपणकहंछेजे॥ज्ञानाह्वयापरसदान्ति॥अनेअज्ञानिछेएजअज्ञांतिछे॥अनेतेअज्ञानेकरि
नेजन्ममरणग्रभयासनेचोराशिनांमहादुःखभोगवबांपडेछे॥माटेएसर्वदुःखनेराजेएविशान्तितेमागवि॥हवेदा
न्तिमागवीकेनीपासे॥एप्रह्न॥तेनोउत्तर॥जेपुरणपुरुषोत्तमएवांजेपरमात्माप्रत्यक्षसद्गुरुतेनीपासेशांतिमागवि
केमकेअपुरणपणुंछेएजअज्ञांतिछे॥माटेपूरणहोयतेजपूरणकरेछे॥पणअपूरणथकिपूरणथवायनहिं॥माटे
मनुष्यदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषस्त्वधि सर्वेअपूरणछेनेअज्ञांतिवाजाछे॥अनेप्रकृतिपुरुषधीपरजेअक्षरब्रह्म
तेपणदान्तिकरवारूपज्ञानआपिशकतुंनथी॥केमकेब्रह्मतो निराकारछेनेतेनीद्रष्टिमांजिबदश्वरमाथाजग
तछेजनहिं॥माटेकेनेज्ञानआपे॥नआपेतेसारुब्रह्मतोजेनोप्रकाशछे॥एवांजेपरब्रह्मपरमात्माप्रत्यक्षसद्गुरु
रुतेजेएकपूरणकामछे॥माटेअपूरणएवांजेजीवोतेनेआत्यंतिकज्ञानआपिनेपूरणकामकरिनेपरमदान्तिरु
पजेमोक्षतेअपेछे॥माटेप्रत्यक्षसद्गुरुपासेशान्तिमागविअनेगायत्रिमांषणपरमात्मापासेज्ञानेकरिनेदान्तिजमाग्मानुंक्तुंछे॥माटेपरमात्मापा
सेमागबुं॥हवेविजुंप्रह्न॥जेवेदमार्गनेरस्तेथीचालवुंतेरिक्छेकेपूराएमागंथीचालवुंतेरिक्छेतेनोउत्तरजेवेदशास्त्रनेपूराणतेनेएकजमा
गछेपणनोखोमार्गनथी॥केमकेपरमात्मानास्वरूपनोजेपूर्वबोधतेनुंनामवेदछे॥अनेतेवेदनाअर्थनेसाक्षात्कारदेरवाडिआप्बुतेनुं
नामशास्त्रछे॥अनेतेवेदशास्त्रनेज्ञानेकरिनेपरमात्माप्रगटथदनेमोतेशिष्योनेउपदेशआप्योनेपरमपदनेपमाड्यातेमांजेगुरुशिष्यनी

धोलका
सिद्धांत
॥६८॥

॥६७॥

विद्याचेष्टाने लिखाते सर्वे स्वरूपाणी ते नुनाम पूराण छे ॥ मारे वेद शास्त्रने पूरण ते नो एक जमार्ग छे ॥ पण अधिक धन्यारे समजाय तो पूराण का
 म एवाजे परमात्मा ते ज प्रगट थईने समजावे कां ते ना एकांतिक संत ते समजाये त्यारे समजाय छे ॥ एप्रश्न नो एज उत्तर छे ॥ हवे श्रीजु प्रश्न जे कोई स
 र्ति छे तेनी राक्ति थी ज दुनीयानी अंदर थाय छे ॥ के बिना कोई जोग भी थाय छे एप्रश्न ते नो उत्तर जे कर्ता छे तेनी राक्ति थी ॥ सर्वत्र थाय छे पण ते बिना बि
 जा की ई नुंक खुं थतुं न थी त्या रित मे कहे शो जे सर्व कर्ता नुंक खुं थाय छे त्या पाप पुन्य सत्य दुःख ए सर्व कर्ता करे छे केशु हवे ते नुं तो एम छे जे जे म राजा छे तेना राज
 मार जानुंक खुं थाय छे ॥ मारे ते राजा ये पोतानो हुकम चलायवाने अर्थे सर्वे वस्तीने स्वरूप करवा सातं काय दो कसो छे ते कायदा प्रमाणे चाले छे ते शाहु कार
 कहे वाय छे ने ते स्वरूप ने पामे छे ॥ अने ते कायदाने जे लोपे छे ते चोर कहे वाय छे ने दुःख ने पामे छे ने तेने राजा सजा करे छे ते म परमात्मा सर्वे नाराजां धिक्
 ज छे ॥ ते परमात्मा ये जीवोने स्वरुपया करवाने अर्थे वेद रुपिकाय बोळ्यो छे ॥ से वेद रुपी कायदा प्रमाणे निष्क
 म कर्म अथवा सकाम कर्म करे छे ते आत्मा स्वरूप ने पामे छे ॥ अने जे ते वेद रुपिकाय दानो त्याग करि ने पोताना
 मन नीरुशि प्रमाणे चाले छे ॥ ते दुःख ने पामे छे ॥ अने ते परमात्मा जे ते पोतानी राक्ति जे काल कर्म मायाने पुरुष
 द्वारा ये शुभ अशुभ कर्मना फलने पमोडे छे जे म राजा पोताना चाकरो पासे राज्या नुं काम चलावे छे ते म परमात्मा नीदृच्छा
 बिना कोई बिजानुंक खुं थतुं न थी ॥ एप्रश्न नो एज उत्तर छे ॥ हवे चो थुं प्रश्न जे कर्म करवा थी जे कांई सारामां सातं फल पेदा
 करयुं ॥ ते थवानुं ॥ के कर्म राहित थी बनी श करवरुं ॥ ने ते म होय तो कि या शास्त्रने आधारे ॥ प्रश्न ॥ हवे ते नो उत्तर ॥ जे कर्म क
 रवा थी ज फल मले छे ॥ ते जरवरुं छे अने कर्म क त्या बिना तो कोई यातनी सिद्धी थति जन थी ते कर्म प्रणवेद
 विहित महात्मा पुरुषनी आत्मा ये करि ने करे त्यारे मन वांछित फल मले छे ॥ अने कर्म नो त्याग करवानुं कलुदरो ॥ ते ते
 अशुभ कर्म नो त्याग करवानुं कलुं छे ॥ तथा कर्मना फल नीदृच्छा नो त्याग करवानुं कलुं छे ॥ पण शुभ कर्म नो तो क्यारे त्या
 ग करवो नहिं ॥ अने ते शुभ कर्म करि ने ज मनोरथ सिद्ध थाय छे ॥ ते जरवरुं छे ॥ एप्रश्न नो एज उत्तर छे ॥ हवे पांचमं प्रश्न
 जे आचारियो ये शिष्यो नुंक व्याण छे वटपद पामवाने अर्थे कियो उद्देश करवो अने जे उपदेदी पने जेरित थी शिष्ये

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६६॥

चालवुं ॥ तेरित थीबिजीरीते आचार्यो ये चालवाने कियुं शास्त्रहरो ॥ ए प्रश्न ॥ हवे ते नो उत्तर ॥ जे आचार्यो ये शिष्यो ने
छे बट पदपामवानो वेदांत नाम हा वाक्य नो उपदेश करवो ॥ ते महावाक्य ना बेअर्थ छे ॥ एक वाक्य अर्थ छे ॥ ने बिजो
लक्षार्थ छे ॥ हवे वाक्यार्थ नुं महावाक्य जे ॥ अहं ब्रह्मास्मि न् ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जे त्रण देहाति त एवुं जे निर्गुण
निराकार सर्व व्यापक एकरस चैतन्य प्रकाशवान् ब्रह्म जे तुरियापद तेने विषे दृढ स्थिति थाय छे ॥ ते एमक हे छे जे हुं-
ब्रह्म छुं ॥ नेहुं बिना बिजुं जियदुश्चर माया कां ई न थी एम जाणे छे तो पण तेने जन्म मरण नुं कारण जे अर्धमात्र रूप अद्वै-
त्तितेन थिटलति ॥ केमके निराकारपणे अधरपधर ब्रह्म मां रहे वा तुं न थी ॥ माटे अहं ब्रह्मास्मि न् ॥ यदसिद्ध कस्युं हो
यने माया द्रष्टि मां थी टलिगई होय तो पण ज्यां सृधि महावाक्य ना लक्षार्थ नी सिद्ध कस्यो न होय त्यां सृधि देह धर वो
पडे छे ॥ हवे लक्षार्थ नुं महावाक्य एम छे जे ॥ ॥ तवदा सोहंदा सोहं सोहं ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जे ब्रह्म रूप एवो पर ब्र-
ह्म प्रत्यक्ष ज्ञान दाता सद्गुरु परमात्मा तेनो हुंदा स छुं ॥ ए विरीते परमात्माने विषे दास पणुं दृढ थाय छे त्या रे ज जन्म
मरण नुं कारण जे अर्धमात्र रूप महा माया ते टले छे ॥ ते पण भगवद्गीता मां भगवाने कह्युं छे ॥ ॥ सर्वधर्मान्परि-
तज्य ॥ मामेकं शरणं व्रज ॥ अहं त्वं सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ १ ॥ ब्रह्म भुत प्रसेनात्मानो च तिन कां क्षति
॥ सम सर्वेषु भुतेषु मद्भक्तिलंभते परां ॥ २ ॥ देवि एषां गुणमयि मम माया दुरत्यया ॥ मामेक्ये प्रपद्यते ॥ माया मे तां तरं-
तिते ॥ ३ ॥ ॥ ए विरीते ब्रह्म रूप धरने पर ब्रह्म प्रत्यक्ष ने पामवुं ॥ ए ज छे बट पदपामवानो उपदेश आयवो ॥ ए प्रश्न नो
एज उत्तर छे ॥ हवे पांचमा प्रश्न मां बिजुं प्रश्न ॥ जे शिष्य ने जे उपदेशा थी ने जेरीत थी चालवुं ते थी बिजीरीते आचार्यो
चालवाने कियुं शास्त्रहरो ॥ हवे तेनो उत्तर ॥ जे जे म मेहे ताजी नुं व्रतांत ने निश्चाजियानुं वरतांत एक न थी ॥ केमके नि-
श्चाजियाये मेहे ताजी ने नमवुं सेवा करवी ने पुछवुं ने जे विद्यानो पाठ आपे ते नुं श्रवण मन ने ने निदध्यास करवो ॥ ने वे
नी आत्मा मां वरतवुं ॥ ने मेहे ताजी ने ते मां थी काई न करवुं ॥ ते म आचार्यो ये शिष्यो ना संशयो ने दूर करवाने पोतानी

श्रीलका
सि० ५०

॥६६॥

सेयातेनाभाव प्रमाणे करावविने शिष्योने पोतानी आज्ञा मां वरता वषा ॥ नेपो ते तो पोतानी दृष्ट्वा मां आये ते मवरतवु
 केमके मायापर ॥ ॥ कर्तुं मकर्तुं मन्यथा कर्तुं समर्थ ॥ ॥ होय तेने ज आचार्य पदवी घटे छे ॥ माटे तेना आचरण
 प्रमाणे शिष्यने आचरण न करवुं ॥ केमके शंकराचार्य ना शिष्ये शंकर स्वामिना जेवुं आचरण कस्युं तो तेने विमुख
 रिने कादि मुक्या ॥ माटे गुरु शिष्यनुं व्रतांत जुदुं ॥ एप्रश्ननो एज उत्तर छे ॥ हवे छवु प्रभु ॥ जे आचार्य पोताना क-
 ल्याएने माटे प्रथम के छे वट कियोर स्तो पकडवो ॥ एप्रश्न ॥ हवे तेनो उत्तर ॥ जे आचार्य पोताना कल्याण मां कांई
 अधूरुन होय तेज ॥ खरा आचार्य छे ॥ अने ते आचार्यने प्रथम थो ते छे वट स्रुधि एर स्तो पकडवो ॥ जे शिष्योनुं कल्याण
 थाय एवे उपदेशा निर आलस थईने करवो एज आचार्यनुं कल्याण छे ॥ एतले रूड कहेतां आचार्यनो एज धर्म छे ॥
 पण ते बिना बिजुं कांई आचार्यने कल्याण पामवा सां अधूरुन थी ॥ केमके जेचे बिषे मायनो जे शान होय तेने ज आ-
 चार्य पदवि घटे छे अने तेने ज गुरुपणुं घटे छे ॥ ने ते बिना नान्ना भूरा विषय नीवासनावा ला होयने ते आचार्य थईने फरे छे
 के गुरु थईने फरे छे ते तो पापि छे ने कहेवामात्र ना आचार्य छे ने कहेवामात्र ना गुरु छे ॥ पण मायापर स्थिति न होय ॥
 ते खरा आचार्य के खरा गुरु कहेवाय नहिं ॥ माटे खरा आचार्यने खरा गुरु होय तेने तो शिष्योनुं कल्याण करवाना निर-
 आलस थईने उपदेशा करवो एज तेनुं कल्याण छे ॥ एघिरी ते विस्तारना भयथी संक्षेप मात्र प्रश्नना उत्तर लख्या छे ॥ अ-
 ने सर्वे संषय मात्र समागम थी दलरो ॥ ॥ इति श्री श्रुत सिद्धांत समाप्त ॥ ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिते ॥ २३ ॥ ने विसना महाशुद्धि ॥ ५ ॥ पंचमीने दिवस

महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम्भीर्य धोजका मधेशोनी गीरधरनी मातु श्री बाई धोजिने घेर पुष्प नाहि डोहा उपर विराज
 मान थया हताने सर्वे वसंति केनारियां वल्लभधारण कस्यां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरया दतां ॥
 ने के शरणी आचाने कंकुनो चांद जो कस्यो दतो ॥ ने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधु तथा घणांक विद्वान्ना-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६९ ॥

स्मरणो तथादेशदेशानाहरि भक्तनीमोटिसभाभरार्द्धनेबेठिहतीपछेसंध्याआर्तिथयाकेडेमहाराजसर्वेसभाप्रत्येबोल्या
जे ॥ सर्वेसभानेअमेएकग्रहपुछीयेछैयेजेकर्मउपासनानेज्ञानएअणछे ॥ तेवेदमांकहाप्रमाणेज्ञानएअणेसिद्धा-
तछेकेकल्पितछे ॥ तेनोउत्तरब्राह्मणमंडलकरो ॥ पछेअद्वैतज्ञाननामतमांहेनोएकब्राह्मणदतोतेबोल्या ॥
केकर्मउपासनानेज्ञान ॥ एअणेसिद्धांतछे ॥ पछेमहाराजबोल्याजेअद्वैतब्रह्मनाज्ञानवालाएकहेछेजे ॥
सर्वेखल्विदंब्रह्म ॥ एअविरातेसर्वेब्रह्मछे ॥ कहेताजीवनथीदृश्यनथीनेमनुष्यपशुपंखीकिटपतंगसर्वरूपे
भगवानजथयाछे ॥ एकहेछे ॥ अनेवेदमांतोएककह्छेजेजीवनीबचनेपरमात्मानीबचनेअंतरायछेतेनेटाजबोतेनुं
नामतोकर्मछे ॥ तेअंतरायपोतानीमेलेटलतो नथी केमेकेपोतानीमेलेटलतोदोयतोकोईजीवअंतरायरहेबाशुंकरवा
दिये ॥ नेजन्ममरणमांदुरबरिदपामे ॥ माटेकामलोभादिकजिबनाअंतराशुंतेपोतानीमेलेटलतानथी ॥ तेमारुं
गुरुकरवोपडेछे ॥ तेगुरुनीआत्तापालधि ॥ तेनुं नामकर्मकांडछे ॥ अनेतेगुरुनीसेवाकरपीतेनुं नामउपासनाकांडछे
अनेजेनेजीवनथीजाणतोतेनेजाणाविदियेछे ॥ तेनेयथार्थजाणवुंतेनुं नामज्ञानछे ॥ माटेएकजसर्वेपरमात्मादोयतो
अंतरायदोनोदोयनेअंतरायनबीबत्यारेआज्ञाकोईनीशुंकरवापालबीपडे ॥ नेसेयाशुंकरवाकरवापडेनेपरमात्मापो
तेएकजछे तोतेनेज्ञानकेनुंपावबुंछे ॥ केमकेपोतेपोतानेकाईभूलेजेपोतेपोतानेजाणवुं पडेनेपोतेपोतानेभूलेत्या
रेतोतेपरमात्माअज्ञानीहो ॥ माटेपरमात्माअज्ञानीनथी तेनुं केमसमजवुंतेकहो ॥ पछेकेहलाकविद्वानब्राह्म-
णबेसाहता ॥ तेणोउत्तरकरवामांडपो पणकोईथीयथार्थउत्तरथयोनहिं ॥ पछेमहाराजबोल्याजेजिवदृश्यमायाब्र-
ह्मनेपरब्रह्म ॥ एवापांचभेदअमादिनाछे ॥ तेमांजीवमायानेआधिनछे ॥ मैदृश्यमायामानियंताछेनेब्रह्मनेविषेमाया
नोलेखानथी ॥ अनेजेपरब्रह्मछे ॥ तेतोजीवदृश्यमायानेब्रह्मएचारनाआधारछे ॥ नेकरताछेनेतेथीपरछे अनेतेपरब्र-
ह्मप्रत्यक्षरामकृष्णादिक तेजपरमात्माछे ॥ नेतेप्रत्यक्षनोआश्रयजेजीवकरेछेतेजीवनेज्ञानेकरिनेमायानुंआवरण

धोलका
सि०५१

॥ ६९ ॥

दजाधिने ब्रह्मरूपकरेछे ॥ नेते जीव अनादिनो अज्ञानी छे ॥ ने परमात्मा थी जु दोछे तेने प्रत्यक्ष प्रमात्मा पोताना मन्वथाकर
तुपणाना गुणे करिने ब्रह्मरूप करेछे ॥ ने पोताना धाममां लेई जाय छे ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥ ॥ संयत् ॥ १९ ॥ ओगणिसे ॥ २५ ॥ चौबिसना ॥

कारतगवदि ॥ १३ ॥ तेराने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामभीउमासि मध्ये पटेज भक्त जालदास ही एजीने
घेर आधमणा बारना न्योस्दानी आगल चोकमां गादित किये जुक्त एलंग बिछाविने ते उपर विराज मान थयाहवा ॥ ने स-
र्व जारियानी वस्त्र धारण कत्थां इतां अने सर्व अंगने विषे गलगो राना पिला पुष्पनां आभूषण शोभीरत्नां इतां ने जलाव
ने पीषे कंकुनो चांद जो कस्यो इतो ने पोताना मूरबारिंदनी आगल साधु तथा घणा क हरि भक्तनी मोटिस भा भाराईने
बेरिइति ॥ पछे संध्या आर्ति बयाकेछे महाराज श्रीहरिकृष्ण महाराज सर्वे सभा प्रत्ये कृपा दृष्टि करिने बोल्या ॥ जे सर्वे स्त-
रत देईने सां भलजो ॥ आज एक वार्ता करबिछे ॥ अने आज वार्ता करीशुं ॥ तेने जे समजशे तेनो ज मोक्ष थाशे ॥ पण ते पा-
र्तास मज्या बिना बिजा कोटिक साधन करे तो पण तेनो मोक्ष थाय नहिं ॥ ते वार्ता कहिये छिये ॥ जे आत्माना मोक्षने अ-
र्थ जे वेदनु ज्ञान पाम बुंजो देखे छिये ॥ पण ते वेदनु ज्ञान समज बुंघणुं करण छे ॥ अने ते ज्ञान समज्या बिना जीवनो मोक्ष पतो
मथी अने जे वेदनु ज्ञान छे ते परमात्माना श्रीमुरयनी जवाणि छे ॥ पण ते वेदनु ज्ञान सर्वे ने समज बुंघणुं करण छे मादे ते वै-
दना अर्थने जणाव वासारु गोतमादिक महतरुषियोये ॥ छ शास्त्र कत्थां छे ॥ ते शास्त्रे करिने वेदनो अर्थ साक्षात्-
कार देखाय छे ते माटे ए छ शास्त्र ने छ दर्शन कइछे ते उपर शास्त्र प्रकारनो ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ द्वैत को चेत् मि-
मांसा ॥ द्वैयोगा यिति षट्बुधः ॥ वेदार्थ दर्शकत्वेन दर्शनानि प्रपच्यते ॥ १ ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ वेतर्क दर्शन एक
न्याय शास्त्र ने बिजुं वैषेकि शास्त्र ॥ अने वेमिमांसा ॥ एक पूर्व मिमांसाने बिजुं उत्तर मिमांसा ॥ पूर्व मिमांसा एदुसै
धर्म शास्त्र ॥ अने उत्तर मिमांसा एदुसै वेदां व शास्त्र ॥ अने वैयोग शास्त्र एक सांख्य शास्त्र ने बिजुं पातां जलिसा ॥

श्रीगुरुप
सिद्धांत
॥७०॥

॥ एष वेदना अर्थने देखा देछे ॥ माटे तेने पंडित पुरुष परं दरशन कहे छे ॥ एष मांथी एक न्याय शास्त्र छे तेनो मत
राम छे जे ॥ जे वस्तु आद्य होय ते अंतर दे छे ॥ एटले आद्य वस्तु नो नाश थो नथी ॥ माटे तमने सर्वे ने हुं पुच्छुं छुं जे एक
आजीय छे ने एक जीव नो देह छे ॥ एवे एक दश के जुदा जुदा दश ते कहो ॥ पछे सर्वे बोल्या जे देह ने जीव तो वेंय जुदा
दा छे ॥ पछे यल्लि महाराज बोल्या जे देह ने जीव जुदा तो खरा ॥ पण ते जीव देह ना भेगो उत्य न थयो छे ॥ के देह ना मोर नो छे
के देह ना के डे वां से थो थयो छे ॥ ते कहो ॥ पछे तेनो उत्तर को ई थी थयो नहिं ॥ पछे महाराज बोल्या जे एनो उत्तर राम छे जे ॥ जि
वात्मा तो अनादि नो छे छे ने छे पण ते जीव आषा चोरा शिमां अने कदे दधारण कत्था छे ॥ हवे को ई ने एमरा का धाय जे जिवे
अने कदे दधारण कत्था छे ॥ ने जिव देह नी पेहे लो छे ॥ तेनुं प्रमाण छुं ॥ तो तेनुं प्रमाण ए छे जे ॥ देह तो पंच भूत नो विकार छे
ते पंच भूत तो जड छे ॥ माटे जड पदार्थ नो तो धर्म एयो छे ॥ जे पोतानी मेले जुद पड्यु होय ते भेगु थईरा के नहिं ॥ अने भेगु प-
ड्यु होय तो जुद थईरा के नहिं ॥ जे मवे पथरा भेगा पड्या होय तो ते पोतानी मेले जुदा थईरा के नहिं ॥ अने जुदा पड्या होय तो
पोतानी मेले भेगा थईरा के नहिं ॥ अने जो को कजीव तो पुरुष जुदा होय तेने भेगा करे ने भेगा होय तेने जुदा करे तारै थ
पण ते बिना जुदा के भेगा धाय नहिं ॥ ते मपांच भूत ना द्वाणीणा द्वाणीणा प्रमाणो जुदा जुदा छे ते प्रमाणो छे तेनो जे देह धाय छे
ते पेहे लो चैतन आत्मान होय तो जड वस्तु नो पनी मेले देह बंधाय नहिं ॥ माटे देह नी मोर नो पेहे लो चैतन्य आत्मा छे ॥ ते
आत्मा ये आ करण करिने देह उत्य न कत्थो छे ॥ ते उपर वैदनु प्रमाण ॥ ॥ श्रुति ॥ ॥ तस्मादात्मनः आका-
रा संभुतः आकाशाद्वायुः ॥ वायोरग्निः ॥ अग्नेरापः ॥ अभ्यः पृथ्विः ॥ पृथ्वि पृथिव्या ओषधयः ॥ ओषधिभ्यो भः ॥ अन्ना-
त्पुरुषः ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ आत्मा थकि आकाश उत्य न थयो छे ने आकाश थकि वायु थयो छे ॥ वायु थकि अ-
ग्नि थयो छे ॥ अग्नि थकि जल थयो छे ने जल थकि पृथ्वी थई छे ॥ ने पृथ्वी थकि ओषधि थई छे ने ओषधि थकि अन्न-
थयो छे ॥ ने अन्न थकि पुरुष एटले देह थयो छे ॥ ए विरीते चैतन आत्मा जे ते देह थया पेहे लो ह तो तेणे आकर्षण करि

उभासि-
सि० ७२

ने आकाशवायुअग्निजलपृथ्वीतेनांप्रमाणो जुदां जुदां हतां तेने भेगां करिने तेनो देह उत्पन्न करिने ते देह मां आत्मार
हो छे ॥ मारे देह ना पेहे लो जीवात्मा छे ॥ अने ते देह मां आत्मा होय त्या सृष्टि देह सचेतन रहे छे ॥ अमे आत्मा देह मां धी नि
सरि जाय छे त्या रे देह ना प्राण मे छे ने पंचभूतना प्रमाणो द्वीणा द्वीणा धी ने पाछा उडि जाय छे ॥ मारे जिय देह ना पेहे जो
छे ॥ एवा त सिद्ध छे ॥ अने ते या तने जे कोई अज्ञाने करिने खोदिक हे तो ते मुरख कहै वाब ॥ अने बलि केद लाक वेद धर्म
धी विरुद्ध मत बाला छे ते एम कहै छे जे आत्माने आपे हे लो वहे लो ज जन्म थयो छे ॥ पण आ गल जन्म नो हो तो ॥ अ
ने हवे आ देह मां धी आत्मानिक लक्षो एट ले फरिने जन्म नहि थाय ॥ अने जो आत्माने आ देह ना पेहे लो आ गल जन्म हो
य तो अमने सांभरे नहि ॥ मारे पूर्व नुं कांई पण सांभरतुं नथि ॥ ते सारुं एम जाणिये छिये जे आत्माने पूर्व जन्म न हो तो ॥
अने पूर्व जन्म नो हो तो मारे हवे पाछु ल जन्म पण नहि थाय तो एवा तर बोदि छे ॥ केम के आत्माने पेहे लो ज जन्म हो तो प
ण ते सांभर तो नथी ॥ ते सारुं तुं एम कहै छे जे ॥ मारे जन्म न हो तो पण ते सांभर तो नहि केम सांभरे नहि तो जीवने अज्ञान
छे मारे सांभर तो नथी ॥ ते नुं दुष्टां तजे जेम तुं नानो छु मदिनानो अण सम जु बाल कह तो ते दहाडे तुं शंकर तो ह तो ते कां
ई सांभरे छे ॥ नथी सांभर तुं ॥ मारे ते सांभर तुं नथी ते सारुं तुं एम कहि जे मारे बाल पशुं न हो तुं ॥ एम कही श्रुतो
सु मुरख कहै बाई श्रा ॥ केम के बाल पणुं तो जरु रह तुं ॥ पण ते अज्ञान अवस्था हती मारे सांभर तुं नथि ॥ तेम जीवने आ
गल पूर्व जन्म हो तो ॥ पण जीवने अनादि नुं अज्ञान छे मारे सांभर तुं नथी ॥ अने पूर्व जन्म हो तो तो पाछु ल जन्म पण जरु
भरो ॥ केम के आद्य होय ते अंतर हे छे ॥ एवो वेद शास्त्र नो न्याय छे ते कोई का ले मिथ्या थाय नहि ॥ एबि रीते जियने
मां धे अने कफेरा जन्म मरण छे ॥ एवा त सिद्ध छे ॥ इवे एक बिजुं पुछुं छुं के आसर्वे देह छे ते बधाय देह मां जीव एक छे के
देह देह प्रत्ये जुदा जुदा घणा क जीव छे ते कदो पछे एक सस्क वेदांति ब्राह्मण बेरो ह तो तेणे क ह्मं के सर्वे देह मां जीव तो
एक ज छे ॥ पछे महाराज बो ल्या जे सर्वे देह मां एक जीव नथी जीव तो देह देह प्रत्ये जुदा जुदा छे अने क छे केम के जुदा जुदा

श्रीमुर
सिद्धिस्त
॥११॥

नदोयने सर्वेनो एकज जीव होय तो एक जीव नो मोक्ष थाय त्यारे सर्वेनो मोक्ष थयो जो ईये ने एकना मननु बिजाने जाण्यु जो ईये
ने एक पाप करे तो सर्वेने पाप लाग्यु जो ईये ने एक मरि जाय तो सर्वेने मरि ज बुं जो ईये ॥ पण ते तो कां ई ते मां थो थतुं नथी ॥ माटे-
जीव जु दा जु दा पणा कछे ॥ एयात पण सिद्ध छे ॥ अने जे मुरव छे ने अतिशो अज्ञानी छे ने जे ने घणां क पाप क व छे ॥ ते एम क ह्ये
जे सर्वेनो एक जीव छे ॥ पण जीव जु दा जु दा अने क छे ॥ अने सर्वे जिवना आधार ने सर्वे ना प्रकाश क एया परमात्मा भगवान-
न ते एक छे ने सर्वे जीवो ने प्रकाश करे छे ॥ जे म आपणी आरख्यो जु दि जु दि अने क छे ने ते आरख्यो प्रकाश क सूर्य ते एक छे
॥ ते म जीव अने क छे ने ते जियो ना प्रकाश सूर्य नीपे हे परमात्मा भगवान एक छे ॥ अने ते परमात्मा माया पर छे ने अज-
न्या छे ॥ अने जीव सर्व कथा मां छे ॥ ने जन्म मरण ने पामे छे ॥ ते जन्म मरण ने जीव नी एो करी ने पामे छे तो जीव ने आत्मा पर
मात्मा ना स्वरुपनु अज्ञान छे ॥ ते एो करि ने जन्म मरण ने पामे छे त्यां वेद नी श्रुति ॥ ॥ आत्मा ज्ञाना त् जगत भाति ॥
॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जीव जे ते आत्मा परमात्माना अज्ञाने करि ने जग त मां जन्म मरण ने पामे छे ते अज्ञान जीव ने अना-
दिनु छे ॥ माटे न्याय वास्त्र मां एम क ह्ये जे जे आद्य होय ते अंतर हे छे ॥ पण तेनो नाश थतो नथी ॥ माटे जीव ने अनादिनु
अज्ञान छे ॥ ते अज्ञान नाश पामवानु नहिं ॥ अने अज्ञान गया विना जीव नो मोक्ष थाय नहिं ॥ त्यां वेद नी श्रुति ॥ ॥
रु ते ज्ञाना त् न मुक्तिः ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ज्ञान विना मुक्ति थाय नहिं ॥ अने जो एम क ह्ये जे जीव तो प्रथम सुद्ध ने ज्ञा-
नी द तो ने पछे अज्ञान थयुं छे माटे अज्ञान नास थरो ने जीव मो क्ष ने पामरो एम क ह्ये तो ते मां पण एक बाध आवे छे ॥
जे जीव पे हे लो सुद्ध ने ज्ञानी द तो ॥ ते ने पछे अज्ञान थयुं छे ॥ त्यारे ते सुद्ध ने ज्ञानी थरो तो पण ते पाछुं ते ने बलि पूर्व ना
स्वभाय प्रमाणे अज्ञान उपजरो केम के एक बार सुद्ध ह तो ॥ ते ने अज्ञान थयुं तो ते ने फरि पण अज्ञान थाय बरुं ॥ माटे
एबिरी ते होय तो मोक्ष ज रवो टी ठरे छे केम के अनादिनु अज्ञान क ह्ये तो जे अनादि होय तेनो नाश थाय नहिं ॥
अने पे हे लो जीव सुद्ध ह तो ने पछे अज्ञान थयुं छे ॥ एम क ह्ये तो जे ने एक बार अज्ञान थयुं ते ने फरि पण अज्ञान थाय बरुं

उभासि
सि० ५२

॥११॥

રુમદે એવિરીતે મોક્ષનો મારગ સોટો થઈ જાય છે ॥ ત્યારે કોઈ એમ કહે સેજે જિવ મુદ્દ જન ધિને સર્વ માં એક પરમાત્મા જ છે ॥
વિજુ કોઈ નથી ॥ એમ કહે શ્રી તો ત્યાં પળ એક મોટો બાધ આવે છે તે શો બાધ આવે છે ॥ તો એક પરમાત્મા જ સર્વ માં હોય અને
જીવ મુદ્દ જન હોય તો વેદના કર્મ કાંડ ઉપાસના કાંડને જ્ઞાન કાંડ તે રવોટા થાય કેમ કે કર્મ એટલે કોઈ કની આત્મા કોઈ
કની પાસથી ॥ અને ઉપાસના એટલે શિષ્યે ગુરુની સેવા કરવિ ॥ અને જ્ઞાન એટલે જે વસ્તુ જે વસ્તુને નથી જાણતો તેને ગુરુ
જણાવે તે પ્રમાણે જાણવું માટે તે તો એક સર્વ માં પરમાત્મા જ હોય તો કોણે કની આત્મા પાસેને કોણે કની સેવા કરે ને કો
ણે કને જાણે એવી રીતે જો એક જ સર્વ માં પરમાત્મા જ હોય તો વેદના આસર્વ રવોટા રે છે અને જન્મ મરણ સ્થરબદુરબ અજ્ઞા
ન મોહ માયા કર્મ ઉપાસના જ્ઞાન તે સર્વે પરમાત્માને માથે રે અને આભૂ લેલા સરસા જીવ જાણાય છે તે પરમાત્મા પોતે પો-
તાને જ ધુભિ જાય ને પોતે પોતાને માને નહિ ॥ બલી પોત પોતાને મનાવે છે ને પોતે પોતા સાથે લડાઈ કરે છે ને પોતાને પોતે
માનતો નથી ॥ ને પોતે પોતાની ચોરી કરે છે ॥ ને બલિ પોતે પોતાને કેદમાં ના રહે છે ॥ એવિરીતે પરમાત્મા જ પોતે મહા ક્ષેત્ર-
ને પામે કે શ્રુ માટે એવા લપણ રચો દિ છે ॥ ને પરમાત્મા તો સર્વ થી જુદા છે ॥ યજ્ઞ પરમાત્મા એવા અજ્ઞાની હોય નહિ ॥ માટે એવિરી
તે મોક્ષનો મારગ પોતાની મેલે કોઈ મોટા દેવ બ્રહ્માદિક ને પળ જડુ તો નથી ॥ અને જીવ પોતાની મેલે જે મેજે મ છુટવા નાડ
પાય કરે છે તે મતે બડલો બંધાતો જાય છે ॥ માટે જીવનો મોક્ષ થયો એ તો ઘણું જ કઠણ કામ છે તે સાફ સર્વે જીવના જીવન ને સ-
ર્વ થી પર ને સર્વેના પ્રકારાક એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે જ પોતે પોતાની સ્વરૂપાયે કરિને માયા પર રત્યા પકા જીવોને જ્ઞાન
આપિને મોક્ષ કરવાને અર્થે મનુષ્ય સ્વરૂપ નુંધારણ કરિને જ્ઞાન આપિને જીવોને માથા પર કરે છે ॥ ત્યારે જ તે જીવોનું અજ્ઞા
ન દે છે ॥ ને મોક્ષ ને પામે છે ॥ પળ તે વિના મોક્ષ થતો નથી ત્યારે તે માં કોઈ કને એમ શાંકા થાય જે જીવને અનાદિતું અજ્ઞા-
ન છે ॥ તે ન્યાય શાસ્ત્ર માં તમે એમ કહે તાહતા ॥ જે જે અનાદિ હોય તેનો તો નાશ થાય નહિ ને વલિ કહો છો જે પ્રગટ ભગવા
ન મલે ને તે જ્ઞાન આવે તો અજ્ઞાનનો નાશ થાય ને જીવની સુક્તિ થાય ॥ એમ કહ્યું તેનું કેમ હશે ॥ એમ શાંકા થાય તો તેનો ઉત્તર

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१२॥

एमछेजेमायापरएवाजेएकअद्वित्यरमात्माछेतेकेवाछे॥ ॥तोकर्तुमकर्तुनेअन्यथाकर्तुसमर्थछे॥ ॥तेक-
र्तुपणानेजेपरमात्मानेविषेगुणछेतेणेकरिनेतोपरमात्मापेजगतनीउत्पत्तिकरिछे॥ केमकेजगतनीउत्पत्तिनीपेहेलां
जीवमहामायानेविषेघोररूषुसिमादतात्यारेतेबरबतेजीवोनेकर्मपणनोहोतुंनेदेहपणनहोतोकेमकेदेहविनाकर्म
थायनदि॥नेकर्मविनादेहधरायनदि॥माटेकर्मपणनहोतुंनेदेहपणनहोतोमाटेसमर्थएवाजेपरमात्मातेणेकृपा
करिनेजीवोनेमायापरकरवासारुजगतनीउत्पत्तिकरिनेदेहसृजिआप्याछे॥तेनाउपरप्रमाणश्रीमद्वागवत्नार
दामस्कंधमां॥८७॥सत्याशीमाअध्यायमां॥२॥विजोश्लोक॥ ॥बुद्धिद्रियमनःप्राणान्जनानामस्तजत्प्रभुः
॥माश्रयैवभयार्थैवआत्मनेकल्यनायच॥२॥अर्थ॥ ॥प्रभुजेहरितेजेतेजनजेजीवतेमनांबुद्धिद्रियोमन
नेप्राणतेसरजीआपेछे॥तेशामाटेकेविषयादिकभोगभोगववानेअर्थेअनेजन्मलेखानेअर्थेअनेजन्मलेनेक
र्मकरवानेअर्थेएटलेपरलोकमांजईनेभोगकरवानेअर्थेअनेअतेअकल्यनायएटलेसर्वलोकमोगादिकध-
किबैरागपांमिनेपोतानामननीकल्यनानोनासयवानीमाटेएटलेमोक्षनेअर्थेपरमात्माजेतेदेहसरजीआपेछे॥ए-
धिरितेपरमात्मापेपोतानासत्यसंकल्यरूपिकर्तापणानागुणेकरिनेप्रथमजगतनीउत्पत्तिकरिछेतेणेकरिने
परमात्माकरताकहेयायछे॥अनेतेसृष्टिसरज्यापछेजीवजेवाजेवांकर्मकरेछे॥तेवांतेवाफलतेनेबैराजपुरु-
षरूपदृश्यरआपेछे॥पणपरमात्मापोतेनथीआपता॥अनेपोतेतोपोतानाअक्षरधामनेविषेअरबंदरखाधका-
अनंतकोटिमुक्तनेदर्शनआपेछे॥पणपोतेविजुंकाईनथीकरता॥माटेपरमात्माअकर्ताकहेयायछे॥अनेपो-
तानाअन्यथाकरतापणानागुणेकरिनेजीवोनेजेअनादिनुंअज्ञाननेमायानुंबंधनछेतेनेरामकृष्णारिकअप-
तारनुंधारणकरिनेजीवोनेज्ञानआपिनेजेअज्ञानअनादिनुंछेतेनोमासकरेछे॥मेजीवोनेब्रह्मरूपकरिनेमा-
यानुंबंधनराजिनेपोतानाप्रत्यक्षस्वरूपनुंध्यानकराबिनेभागवतीतनुंएटलेदिव्यमूर्तिधराबिनेपोताना

उभासि.
सि.५२

साधर्म पक्षाने पमाडे छे केहे तां जे बापो ते परमात्मा का लक्ष्म कर्म मायाये रहित छे ते बो ते नो भक्त का लक्ष्म मायाये रहित
पाय छे ॥ मादे प्रत्यक्ष परमात्माना अवतार जे राम कृष्ण आदिक भगवान तेने आश्रय करिने ज जीवनी मुक्ति पाय छे
पण ते बिना बिजां कोटि साधन करे तो पण जीवनु अज्ञानने माया नु बंधन ते टले नहिं ॥ ते उपर एक प्राकृत साखि छे ॥
॥ छुत्पान्ना उपाय करे ॥ तेम तेम जीव बंधाय ॥ आप बल छुटे नहिं ॥ छोहे त्रिभोवन राय ॥ बलि
ते उपर गिताना ॥ १६ ॥ अठारमा अध्याय मां ॥ ६६ ॥ मोक्षोक्त ॥ सर्व धर्मान् परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ॥ अ
हं त्वां सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥ ६५ ॥ बलिगीताना अध्याय नोक्षोक्त ॥ दैविये वा गुणमयि म-
माया दुरत्यया ॥ मामेव ये प्रपद्यन्ते ॥ मायामेतां तरति ते ॥ एषिरी ते वेदशास्त्रेण पुराणादिकने विषे कहलु
छे जे ॥ कर्तुमकर्तुने अन्यथा कर्तुं समर्थ ॥ एवाजे परमात्मा ते ज प्रत्यक्ष मनुष्य स्वरूप नु धारण क-
रिने जीवोने ज्ञान आपे छे त्वारे ज जीवनु आत्यंतिक मोक्ष पाय छे ॥ ते पूर्व पण जे ना जे ना मोक्ष थया छे ते पण प्रत्य-
क्ष राम कृष्ण आदिक भगवान जेने मल्या छे ने ते नो आश्रय करिने ते थकि ज्ञान पा म्या छे ते ना ज मोक्ष थपा छे ॥ मा-
दे आज पण ते प्रत्यक्ष अमारो आश्रय करिने अमारा थकि ज्ञान पा मने त्वारे ते नो आत्यंतिक मोक्ष थवो अने आ-
ज नहिं समजाय तो आगल पण प्रत्यक्ष परमात्मा पृथ्वी उपर दूरो ने ते नो आश्रय करी त्वारे ज ते नो पण मोक्ष थरो प-
ण प्रत्यक्ष परमात्मा मल्या बिना कांई जीव नो मोक्ष थयो नथी ॥ ने परो पण नहिं ॥ ए सिद्धांत बारता छे ॥ मादे आयाती
सर्व जीव प्राणि मात्र ने जरूर एक समजवानी छे ॥ अने आवात जिने समजाणी तेने तो मोक्ष ना मारग नो मुहो हाथ
आव्यो जाणवो ॥ अने प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिक भगवानना अवतार नो आश्रय मु किने कहता ते नो त्याग करिने बिजां
अनंत साधन करे तथा अनंत ज्ञान कथे बैराग राखे भेरव लिये संन्यासि थाय परम हं सथाय उंधे मां थे तप करे पण ते
सर्व तेनां साधन ब्रथा छे ॥ अने तेणे करिने तेने कांई पण सिद्धि थति नथी केम के जे सर्वेथी परने अक्षरा तित

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७३॥

परमात्मा परब्रह्म छे ते दिव्यसृष्टिमान छे ॥ ने जे पीपर कोई नथी तेना तेज परमात्मा पो ते राम कृष्णादिक अवतारनुं धा
रण करे छे ॥ अने तेनो आश्रय जे जे जीव करे छे तेनो जसा क्षात्कार आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥
॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥
संवत् ॥ १९॥ अगणिसै ॥ २४॥ चौविसना कारत गवदि ॥ १४॥ चतुर्दशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान ॥
गाम श्रीडभासि मध्ये भटपरशोत्तम बापुजीने घर उत्तरादे बार मेडिनीर वेशमां हिंडो लारवाट उपर विराजमान थया
हता ॥ ने निल्ला किनरापनो सरालधारण कस्यो हतो ने सोने रिडग लिपे हेरी हतीने निल्लारंगनो सोने रिरेटो धारण करि
ने ते उपर कसंबल सोनेरी कोरना छे डानुं सेलुं बांधुं हतुं ॥ ने एक सेलुं रवभेनारखुं हतुं ने सोनेरि कसंबल पाधि मुस्तक
उपर धारण करि हति ॥ ने पीला पुष्पनाहार कठमां धारण कस्यो हता ने पाघमां तोरा बे कोरे लटक ताहता ने हाथने धिषे पुष्प
नाबाबुने गजरा धारण कस्यो हता ॥ ने ललारने धिषे कफुनो चांदलो कस्यो हतो ने पोताना सुरवारिदिनी आगल साधु तथा
घणाक हरि भक्तनी सभा भरार्दने बे ठिहति ॥ पछे ते सभामां जामनगरनो पूराणि ब्राह्मण बे रोहतो तेने महाराज प्रधम पु
छुं जे परमात्मा भगवान छे ते मूर्तिमान छे के निराकार छे ॥ ते कहो ॥ पछे ते ब्राह्मणे क हंके भगवान निराकार छे ॥
अने साकारण कहे थाय छे पछे महाराज बोल्या जे कै विरिते भगवान निराकार छे ॥ ने कै विरिते साकार छे ॥ पछे ते ब्राह्मणे क हंके निराकार तो
सर्व व्यापक छे ने ते भगवान विना अणुपण रयावि नथी अने ते भगवान मांथी राम कृष्णादिक अवतार थाय छे तेणे करिने भगवान साकार कहे थाय
छे पछे महाराज बोल्या जे निराकार थकि साकार के मथाय सारे ते ब्राह्मणे क हंके निराकार थकि जे मसूरि सृष्टि थिई छे ते मराम कृष्णादिक भ
गवानना अवतार थाय छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे ॥ सृष्टि थिई छे ते विजरीते राम कृष्णादिक भगवानना अवतार हो
यत्यारे तो सर्व सरया कहे थाय माटे सर्वेनुं भजन कस्युं जोईये ॥ ते सर्वेनुं तो भजन कोई करतुं नथी ने राम कृष्णादि
कनुं भजन थाय छे ॥ तेनुं शुंकारण दरो पछे ते ब्राह्मणे हाथ जोडिने कस्युं के हे महाराज जे म होय ते म यथार्थ तमे

डभासि
सि० ५३

॥७३॥

અમને સમજાવો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યાં જે નિરાકાર થકિ તો સ્પર્શ થાય જ નહિં ॥ તો સિદ્ધાંત સમજવી કેમ કે નિરાકાર તો સર્વ વસ્તુ કાળે રહે તે પોતા થિના વિજે ક્યાંદ રવાણિ જ ગ્યો હોય નહિં ॥ માટે સ્પર્શને ડપ જવાનો માગ ન મલે ॥ અને બલિ વેદમાં પરમાત્માને નિરંજનને નિરઅવકાશ કહ્યા છે ॥ જે અવકાશ કહેતાં પરમાત્માને વિષે પોત્ય નથી ને અંજન કહે તો પરમાત્માને વિષે માયા નથી તે સારું પરમાત્માને વિષે સજાતિ ધિજાતિ ને સ્વગત ભેદ નથી માટે એ ચિરી તે નિરાકાર પરમાત્મા હોય તો સ્પર્શ થઈ ન જોઈયે ત્યારે હવે તેનું કેમ સમજવું ॥ ને પરમાત્મા કેવા છે ॥ તો મૂર્તિ માન પરમાત્મા છે તે દિવ્ય મૂર્તિ છે જે જેને વિષે માયાનો લેશ નથી ને નિરઅવકાશ મૂર્તિ છે ॥ ને તે મૂર્તિના અંગનો પ્રકાર છે તેને બ્રહ્મ કહે છે ॥ તે સર્વ વ્યાપક છે ॥ પછે બલિ તે બ્રાહ્મણે પ્રશ્ન પૂછ્યું જે મહારાજ પરમાત્મા મૂર્તિ માન છે ત્યારે તે પરમાત્મા ક્યાં રહેતા હશે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યાં જે પરમાત્મા માયાને જગત તેથી પર રહે છે ॥ તે જગત ક્યાં સ્થિત છે ॥ તો કાંઈ દિને દિગ પાલ દેવ છે ત્યાં સ્થિત જગતનો શબ્દ છે ॥ કામગચાણ લેશાબ્દ ન મલે ॥ અને ત્વચ્છા છે તો સ્પર્શનું સ્પર્શદુરવ છે ॥ ત્વચ્છા ગર્દાદ લે સ્પર્શ ન મલે ॥ અને નેત્ર છે તો રૂપ દેશાબ્દ છે ॥ આંચ ગર્દાદ લે રૂપ ન મલે ॥ અને રસના છે તો રસ છે ॥ માટે રસના ગર્દાદ લે રસ ન મલે ॥ અને નાસિકા છે તો ગંધ છે ॥ નાક ગચ્છાણ લે ગંધ ન મલે ॥ અને વાણ છે તો બોલવું છે ॥ મુખ ગચ્છાણ લે બોલવું ન મલે ॥ અને હાથ છે તો લેવું દેવું છે ॥ હાથ ગચ્છાણ લે લેવું દેવું ન મલે ॥ અને પગ છે તો જવું આવવું છે ॥ પગ ગચ્છાણ લે જવું આવવું ન મલે ॥ અને મન છે તો સંકલ્પ ચિકલ્મ છે ॥ મન ગચ્છાણ લે સંકલ્પ ન મલે ॥ એ ચિરી તે દ્વિયો અંતઃકરણ નિવૃત્તિયો માં જગત છે ॥ અને તે પ્રતિયોનો ત્યાગ કરિને નિવૃત્તિ થાવું ॥ તે નિવૃત્તિ રૂપ અક્ષર ધામ છે ॥ ને તે અક્ષર ધામને વિષે ભગવાન રહ્યા છે ॥ તે નિવૃત્તિને ક્યારે પમાય છે ॥ તો તે પરમાત્માને પરમાત્માના સંત પ્રત્યક્ષ મને ને તેનો આશ્રય જીવ કરિને તે થકિ આત્યંતિક પ્રલયના જ્ઞાનને જાણે ત્યારે જ તે જીવની વૃત્તિના પદને પામે છે ॥ ને નીવૃત્તિને પામ્યો જ ભગવાનનું ધામ છે ને તેમાં ભગવાન અરવંડ નિવાસ કરિને રહ્યા છે ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७१॥

इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

संस्तुतः ॥१९॥ ओगणिसं ॥२४॥ चोबिसना माग्वार श्रुति ॥२॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान् गाम श्रीडभासि
मध्ये ॥ पदेल करवान दास पर भुदास ने घेर उगमण बास्मोर डानी आगल गादित किये युक्त पलंग उपर विराज मान प
याइता ॥ ने सर्वजरि शानी कसंबल वस्त्र धारण कस्यां दतां ने पिला पुष्पनां आ भुषण सबै अंगमां शोभिर ह्यां दतां ने कुं
नो चांद लो कस्यो दतो ॥ ने पोताना मूरवार्धिदनी आगल साधुत पाघणा क हरि भक्तनी सभा भरार्दिने बैठि दती ॥ प
छे महाराजनी संध्या आर्ति थ्या के डे गाम सो जीवना भक्त दे सार्दिये एक प्रह्म पुच्छु ॥ जे हे महाराज मन क्षितवानो -
शो उपाय हरो ॥ ते कृपा करि ने कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे मन क्षितवानो तो ए उपाय छे जे धर्म ज्ञान वैराग्य ने महा
त्मे सहित प्रत्यक्ष परमात्मानि भक्ति करि ॥ अने पछे ए चार साधन सिद्ध करि ने जे स्वरूप पोताने प्राप्त थयुं होय ते
नुं आत्माने विषे ध्यान करे तेनुं मन बस थाय छे ॥ ने तेने जन्म मरण टलि जाय छे ॥ पण ते विना बिजां को दिसा धन करे
तो यमन बन्ध थाय नहि ॥ तेमां धर्म करि ने तो इंद्रियो क्षिताय छे ॥ अने ज्ञाने करि ने देहा भिमान्द ले छे ॥ केहे तां जेने पो-
ताना आत्माना स्वरूप नुं ज्ञान थाय छे तेने देह नो अहंकार टलि जाय छे अने आत्म ज्ञान थयुं होय तो पण तेने पंचवि-
षयमां राग रहे छे ॥ अने ते राग ज्यारे चारे प्रकारना प्रलय नो बिचार करि ने पिंड ब्रह्मांडादिक ने नात्रावत ने दुखवरूप
जाणि ने तेथी वैराग्यने पामे त्यारे टले ॥ पछे ए वा ज्ञानना आपनाराने निरवासनिक करना ए वा जे प्रत्यक्ष भगवान-
नने भगवानना संत तेने विषे दृढ प्रितिकरे त्यारे ते निरवासनिक थईने ब्रह्मरूप थाय छे ॥ अने ब्रह्मरूप थईने पर ब्र-
ह्मने विषे प्रितिकरे तेने पिंड ब्रह्मांडादिक लोक भोग नीचासना तो टलि जाय खरि ॥ तो पण तेने प्रत्यक्ष भगवाननी मू-
र्तिने विषे ध्याने करि ने सलक्षण जो डाणो न होय त्यां सुधिमन बस थतुं नथी ॥ अने मन बस थया बिना जन्म मरण
टले नहि ॥ ते पूर्व नारद तथा भरतजी तेणो धर्म ज्ञान वैराग्यने भगवानने विषे दृढ प्रितिकरि दति तो पण ते प्रत्यक्ष भगवा

डभासि.
सि. ५४

॥७१॥

नमि मूर्तिने विषे ध्यान करिने सल ग्रपणे जो हाणांन होता ॥ तो तेनुं मन विकारने पाप्मुं ने तेने जन्म धर्या पड्या ॥ माटे प्रत्यक्ष
 भगवाननी मूर्तिने विषे ध्यान करिने जो हाय छे तेनुं मन व्याथाय छे ने तेने जन्म मरण दलि जाय छे ते सांरुं जेने मन जीतवुं
 होय तेने धर्मज्ञान वैराग्य ने दृढ करिने प्रत्यक्ष भगवाननी नवधा भक्तिये करिने भगवाननी मूर्ति मां जो डाई जयुं एज-
 मन श्रित घानो उपाय छे पण ते विना किजो उपाय नथी ॥ एतमारा प्रश्न ननो उत्तर छे ॥ माटे जेने मन बस करिने पाम पदने
 पामनुं होय तेने भगवानने भगवानना निवासनिक पंचविषयना त्यागि संत तेने विषे प्रीतिये करिने जो डाई जयुं ॥

॥

॥ इति श्रीसुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९ अोगणिसं ॥ २४ ॥ चो विसना माग्नार शुद्धि ॥ ११ ॥ एका दक्षिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीवि-
 रोल मध्ये पटेल मधुरभाई रणछोड भाईने घेर आथमणा बार ना और डानी आगल गादित किये जुक्त पलंग बिछाविने-
 ते उपर विराजमान थया हुता ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कत्यां हुतां ॥ ने पिला पुष्पना आभूषण सर्वे अंगमांशो भिरल्यां-
 हुतां ॥ ने कुमकुम नोचांद लोक लो हुतां ॥ ने पोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणाकदरि भक्तनी सभा भरदिने
 वेरि हति ॥ पछे महाराजनी संध्या र्ति थया पछी महाराज श्रीहरिकृष्ण महाराज कृपा करिने बोल्या जे सर्वे सांभलो एक वा-
 त करवि छे ॥ अने आषाढ करतुं तेने जे समज शे ते जीव नो मोक्ष थरो ॥ ते वात कहिये छिये जे परमेश्वरे जीवोनी भूक्ति क-
 रवाने अर्थ वेद क त्या छे ॥ अने ते वेदना ज्ञानने साक्षात्कार करावधाने अर्थ छ शास्त्र क त्यां छे तेनो ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥
 द्वौ तर्कौ ध्यौ च मिमांसे ॥ द्वौ योगा यितिष दुधः ॥ वेदार्थ दर्शकत्वेन दर्शनानि प्रपच्यते ॥ १ ॥ ॥ अर्थः ॥ ॥ वेतर्क दर्श-
 न ॥ एक न्यायशास्त्र ने बिजुं वैशे किशास्त्र ॥ अने बेमिमांसा ॥ एक पूर्व मिमांसा एट ले धर्मशास्त्र ॥ अने बिजुं उत्तर मिमां-
 सा एट ले वेदांतशास्त्र ॥ अने वेयोगशास्त्र एक शाख्यशास्त्र ने बिजुं पातांजलिशास्त्र ए छ शास्त्र वेदना अर्थने सा-
 क्षात्कार देखाडे छे ॥ माटे हवे ए छ शास्त्र मां थिएक पातांजलि योग दर्शन निवात आज करिये छैये ॥ अने ए शास्त्र

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૭૫॥

નું પાતાં જાણિયાં નામ શાથિ પડ્યું છે ॥ તો તેના કર્ના પાતાં જાણિયાં છે માટે તે રૂષિને નામે કરિને તે શાસ્ત્રનું નામ પાતાં જાણિ
પડ્યું છે ॥ અને એ યોગ યજ્ઞનામ શુકર વાપડ્યું છે ॥ તો જિવને પરમેશ્વરનો વિજોગ્યનાદિકાલનો છે તેણે કરિને જીવ જન્મ મર
ણને પામે છે ॥ તે જીવને હવે પરમેશ્વર મૌઘીય ધાય તો જન્મ મરણ મટે તે યોગ પરમેશ્વરનો જીવને ધાય તે નીરીત્ય બધિયે આપાતાં
જાણિયાં શાસ્ત્રમાં કહી છે ॥ માટે એ શાસ્ત્રનું યોગ્ય દરશન યજ્ઞનામ પડ્યું છે ॥ હવે તે પરમેશ્વરનો યોગ્ય થવામાં જીવને અંતરાય
શું છે ॥ તો જીવને વિષે છ દોષ છે ॥ અને પરમેશ્વર છ દોષે રહિત છે ॥ તે છ દોષ કયા ॥ તો એક અવિદ્યા ॥ બિજો અસ્મિતા ॥
ત્રીજો રાગ ॥ ચોથો દ્વેષ ॥ પાંચમો અભિનિવેશ ॥ છઠો કર્મ ક્ષિપાક ॥ એ છ દોષ જિવને વિષે છે ॥ તે છ દોષનો જીવ ત્યાગ કરે
ત્યારે તે જીવને પરમેશ્વરનો યોગ ધાય છે ॥ પણ તે વિના પરમેશ્વરને પમાતું નથી ॥ હવે એ છ દોષને શ્રી કરવાય છે ॥ જે અવિદ્યા
દેહને શું તો સત્યને અસત્ય માનવું ॥ ને અસત્યને સત્ય માનવું કહેતાં પોતાનું સત્ય સ્વરૂપ જે આત્માને આત્માના પ્રકાર કા
વા જે પરમાત્મા પરમેશ્વર તેને ભૂલિને અસત્ય એવો જે દેહને અસત્ય એવાં જે દેહ સંબંધિ પદાર્થ તેને સાચાં માનીને તેને વિષે અહં
મમત્વ કરે છે ને તેણે કરિને જન્મ મરણ ગર્ભ વાસને ચોરાસિનાં મહાદુર બોલે છે ॥ એનું નામ અવિદ્યા કહેવાય છે ॥ માટે એ દો
ષ જીવને વિષે છે ॥ અને પરમેશ્વરમાં એ દોષ નથી ॥ અને બિજો દોષ અસ્મિતા દેહને જિવમાત્ર અંતઃકરણને દુઃખ કહે છે ॥ પણ અં
તઃકરણથી તો આત્મા જુદો છે ને અંતઃકરણ તો અવિદ્યામાયાનું છે ॥ માટે એ દોષ જીવમાં છે ॥ ને પરમેશ્વરમાં એ દોષ નથી ॥ કેમકે
પરમેશ્વરની સૂતિને વિષે તો મુદ્ધમાયાનો ભાગ જ નથી માટે પરમેશ્વરને અંતઃકરણ નથી તેથી પરમેશ્વર દુઃખ કહેતો નથી ॥ ૩
ને ત્રીજો દોષ રાગ છે ॥ રાગ દેહને મીઠા સ્કલમાં પ્રિતિ તેનું નામ રાગ છે ॥ કહેતાં ચોરા દેહને પોષણ કરે ॥ એવાં જે પંચ વિષયના
પદાર્થ તેને ભોગવવાની ધણિદ્ધિ રાગ રાગ છે ॥ માટે એ દોષ જિવને વિષે છે ॥ અને પરમેશ્વરને કોઈ પદાર્થમાં પ્રિતિ નથી દેહને
પરમેશ્વર પૂરણ કામ છે ॥ માટે એ દોષ પરમેશ્વરને વિષે નથી ॥ ચોથો દોષ દ્વેષ છે ॥ એ દેહ રાગવાન પદાર્થ હોય ને તેનો કોઈ ભંગ
કરે ॥ અપવાના સથાય ત્યારે જીવ ક્રોધ કરિને વિરુપ થઈ જાય છે ॥ કહેતાં બે ભાનિ થઈ જાય છે ॥ એ દોષ જીવમાં છે ॥ અને

વિરોલ
સિ. ૫૫

॥૭૫॥

परमेश्वरमां एदोषनथि ॥ केमके कोई पदार्थ मां रागद्वेषद्वारे द्वेष धायछे ॥ माटे परमेश्वरने रागनथी ॥ माटे कोई उपर-
 क्षपणनथी ॥ अने पांचमो दोष अभिनिवेश छे ॥ अभिनीवेश एटले जीवने देह मुकतिवरयते अतिशो मुद्वण्य धायछे केहे तां बेभा-
 न धर्दने घणोष लोपात करेछे ॥ माटे एदोष जीवमां छे अने परमेश्वरमां एदोषनथी ॥ केमके परमेश्वरने देह धरवो पडतो नथी ॥ ते-
 म मुकवो पण पडतो नथी ॥ ने परमेश्वर तो अखंड मूर्ति छे केहे तां परमात्मा नी मूर्तिने विषे पंचभूतात्मक मायानो भागनथी माटे
 परमात्मा नी मूर्तिने विषे देह जिव एवो भेदनथी ॥ परमात्मा नी तो मूर्ति ज परमात्मा छे ॥ जे म सो करनु ना लियेर होय तेनो गो-
 लोकाचलिने चोदलिसर्वे साकरनु छे ते म परमात्मा नी मूर्ति साकरना ना लियेर नी पेठे ते नां दु द्वियो अंतःकरण सर्वे प-
 रमात्मा छे ॥ माटे ते परमात्मा नी मूर्ति अखंड अविनासि छे ॥ ते सारु परमात्माने विषे अभिनिवेशरुपि दोषनथि ॥ अ-
 ने जीवने देह तो जे म ना लियेरनु ना लियेर होय ते मां थी फोडिने गोजानुं ग्रहण करायछे ॥ अने काचलिने चोदलिना वि-
 देषायछे ॥ ते म जीवने देह काचलि चोदलिनी पेठे भिथ्याछे ॥ एटले म जे छे ते ना ना थायछे ॥ अने ते मां गोत्मारुपि जीव चै-
 तन आत्मा छे ते सत्य छे ॥ माटे जीवने देह धरवो पडेछे ने मुकवो पडेछे ॥ माटे जीवने विषे अभिनिवेश रूपी दोष छे ॥ अने
 जीवने विषे छु ठो दोष कर्म विपाकरुपि दोष छे ॥ कर्म विपाक एटले जीवक स्थां जे कर्म तेनो भोग स्वरुदुःख ते जीवने भोग
 बवुं पडेछे ॥ अने परमेश्वरने कर्मनो भोग भोगवो पडतो नथी ॥ माटे एदोष जीवने विषे छे ने परमेश्वरने विषे एदोषनथी ॥ मा-
 टे एछ दोषने हाल ध्याने अर्थने परमात्मा ना स्वरुपने पामवाने अर्थे योगनुं ज्ञान सिद्ध करवुं ते योगनां आठ अंग छे ॥ ते आठ
 अंग कियां तो ॥ १ ॥ एक यम ॥ २ ॥ बिजुं नियम ॥ ३ ॥ त्रिजुं आसन ॥ ४ ॥ चोथुं प्राणायाम ॥ ५ ॥ पांचमुं प्रत्याहार ॥ ६ ॥ छु-
 ध्यान ॥ ७ ॥ सातमुं धारणा ॥ ८ ॥ आठमुं समाधि ॥ ए आठ योगनां अंग कहै वायछे ॥ हवे तेनां रुप कहैछे ॥ यम एटले मुं
 तो यमना ॥ ५ ॥ पांच भेद छे ॥ १ ॥ एक अहिंसा ॥ २ ॥ बिजुं सत्य ॥ ३ ॥ त्रिजुं अस्तेय ॥ ४ ॥ चोथुं ब्रह्मचर्य ॥ ५ ॥ पांचमुं अपरिग्र-
 ह ॥ ए पांचने यम कहिये हवे ते पांचेनां रुप कहैछे ॥ अहिंसा एटले कोई ना आत्माने मन वाणिने कायाये करिने कोईने

શ્રીકૃષ્ણ
સિદ્ધાંત
॥૭૬॥

પિડાયા એમ કરવું નહિ ॥ તેનું નામ અદિસા કહેવાય છે ॥ અને સત્ય એટલે મન તથા વાણિયે કરિને યથાર્થ પળે થતું ॥ કહેતાં વા
ણિયે કરિને જુવું ન બોલવું ॥ ને મનમાં અધર્મ અનિતિનો સંકલ્પ ન કરવો ॥ એનું નામ સત્ય કહેવાય છે ॥ અને અસ્તેષ એટલે કો
ઈની પારકિવસ્તુ ચોરાય નહિ કહેતાં ધણિયાતિવસ્તુ કોઈની માગ્યા વિના લેવિ નહિ ॥ તથા જોરા ચરિયે લેવિ નહિ ॥ તેનું નામ
અસ્તેષ કહેવાય ॥ અને બ્રહ્મચર્ય એટલે ગ્રહસ્થ પુરુષને પરસ્ત્રિ સંગનો ત્યાગ કરવો ॥ ને સધવા સ્ત્રિ હોય તેને પર પુરુષનો સંગ
ત્યાગ કરવો ॥ ને વિધવા સ્ત્રિ હોય તેને પુરુષ માત્રના સંગનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ત્યાગી એવા જે સાધુ બ્રહ્મચારિ સંન્યાસી પર્મદંસ
આદિક જેને સંસારનો ત્યાગ કર્યો હોય ॥ તેને અષ્ટ પ્રકારે સ્ત્રિમાત્રનો ત્યાગ કર્યો તેનું નામ બ્રહ્મચર્ય કહેવાય છે ॥ અને અપરિ
ગ્રહ એટલે પંચવિષયના ઉત્તમ પદાર્થને ભોગનો ત્યાગ કરવો કહેતાં દંબિયોને પ્રિયે લાગે એવા જે ઉત્તમ પદાર્થ તેનું ગ્રહણ કરવું
નહિ તેનું નામ અપરિગ્રહ કહેવાય છે ॥ યદિ રીતે પાંચ પ્રકારનું જે યોગનું પેદેલું અંગ યમ તેને જે બરાબર પાલે છે તે મહાવ્રત
ધારિયો ગી કહેવાય છે ॥ અને એ યોગનું અંગ પેદેલું જે યમ તેને જે દ્રવ્ય કરે છે તેને અષ્ટાંગ યોગ સિદ્ધ થાય છે ॥ અને જે યમ નિય
મને પાલ્યા વિના જે યોગ સાધ્યા વેસે છે ને ધ્યાન કરે છે પણ તેને કોઈ દહાડો યોગ સિદ્ધ થતો જ નથી ॥ ને આન પળ સ્ને
પવું જ નથી ॥ અને યમ નિયમ પાલ્યા વિના જે એમ કહે છે જે હું યોગ સાધું છું ॥ એમ કહેનારને પા રવંડિ જાણવો ॥ અને જે
આકલ્ય પાંચ પ્રકારનું યમ તેને બરાબર પાલિને વિધીયાદી ક્તિનો ત્યાગ કરે છે તેને ચરોયોગી જાણવો ॥ અને એવા યોગી
ને તતકાલ યોગ સિદ્ધ થાય છે કે દેતાં તેને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના સ્વરૂપનો નિશ્ચયને મહાત્મે સહિત પ્રિતિ થાય છે ને તેનો મો
ક્ષ થાય છે ॥ માટે જેને પરમાત્માને પામવું હોય તેને પ્રથમ પાંચ પ્રકારનું યમ તેને બરાબર પાલવું અને યમ નિયમો આદિક
આઠ યોગનાં જે અંગ છે તે પરમાત્માના જ એ આદિ ગુણ છે ॥ તે પરમાત્માના ગુણને પોતાના આત્માને વિષે ધારણ કરવા
એ જિવને પરમાત્માનો યોગ થયો કહેવાય છે કે દેતાં યમ નિયમો આદિક આઠમાંથી જે દલા ગુણ જીવમાં આવે છે તે દલ
તેના આત્મામાં પરમાત્મા નિવાસ કરે છે ॥ અને જે દલા ગુણ જીવમાં આવે છે તે દલાદોષ તે જીવનાટલે છે ॥ અને જ્યારે

વિશેષ
સિ. ૫૫

॥૭૬॥

आदे अंगयोगनां सिद्ध धाय छे त्वारे जीयने विषे जे दोष छे ॥ ते बधाय दोष टलि जाय छे ॥ अने त्वारे दोष टले छे त्वारे ते आ-
त्वाने विषे परमात्मा साक्षात्कार निवास करिने अखंड रह्ये ॥ अने परमात्मा त्वारे अखंड आत्मा मां रह्ये छे त्वारे जे
आत्मानि जन्म मरणे रहित एषी आत्यंतिक मुक्ति थाय छे ॥ माटे योगनां आठ अंग जीयने जरूर सिद्ध करयाना छे माटे
पूर्व कर्तुं जे पांच प्रकारनुं यम तेने बराबर सिद्ध करवुं ॥ पछे योगनुं बिजुं अंग जे नियम छे तेने सिद्ध करवुं ॥ हवे नियम
एटले श्रुतो नियम पण पांच प्रकारनुं छे ॥ ते पांच प्रकार कियतो ॥ १॥ एक राउच ॥ २॥ बिजुं संतोष ॥ ३॥ बिजुं स्वा-
ध्याय ॥ ४॥ चोपुं तप ॥ ५॥ पांचमुं दूधर प्रणिधान ॥ एपांच प्रकारनुं नियम छे ॥ ते मां शौच राउले श्रुतो शौच बे प्रकारनुं
छे ॥ एक बास्त्र शौच छे ॥ एटले माटित था जल ते थकि यं स्थूल वारीर नाम ल धोवा कहे तां शरिर जले करिने सद्ध
राखवुं तथा घर लिपे करिने पवित्र राखवुं ॥ तेनुं नाम बास्त्र शौच कहे वाय छे ॥ अने बिजुं आभ्यांतर शौच एटले
सौदा दां दिक् बडे करिने राग द्वेष काम क्रोध लोभादिक विगरे अंतःकरण नाम ल धोवा कहे तां काम लोभादिक दो-
ष नो त्याग करयो ॥ तेनुं नाम आभ्यांतर शौच कहे वाय छे ॥ अने बिजुं संतोष राखवो एटले सर्वे पदार्थने विषे पूरण ता राखि
मनने ते थकि पाखुं वा खवुं कहे तां कोर्द पदार्थने पाम बानी ईछा राखि नहि तेनुं नाम संतोष कहे वाय छे ॥ अने बिजुं तप क-
रवुं ॥ एटले पोत पोताना स्वधर्म प्रमाणे यथार्थ वर्तवुं तेनुं नाम तप कहे वाय छे ॥ अने चोपुं स्वाध्याय करयो एटले उं का
पूर्व उचार करिने वेदनामंत्र भणवा कहे तां गायत्रि आदिक वेदनामंत्र नो जप करवो ॥ तथा वेद वा स्त्रने भणवा वांचवानो
अभ्यास करवो तेनुं नाम स्वाध्याय कहे वाय छे ॥ अने पांचमुं दूधर प्रणिधान कयुं एटले जे जे सुभकर्म करवुं ते परमात्मा
ने अप्रपण करवुं कहे तां फल नीद छाये रहित निष्काम भाये परमात्मा प्रसन्न थाय ते सारु शुभकर्म करवुं ॥ तेनुं नाम दूध-
र प्रणिधान कहे वाय छे ॥ एधिरी ते योगनुं अंग बिजुं नियम छे ते नियम ने जे यथार्थ पाले छे ॥ तेनुं अंतःकरण शुद्ध थाय-
छे ॥ ने तेने तमोगुणने रजोगुण ते नाश पामी जाय छे ॥ ने तेने सद्ध सत्व गुण नो प्रकाश थाय छे ॥ अने ते आत्मा यो गौगि

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥७१॥

थायछे ॥ कहेतां परमात्माना स्वरूपनुं ध्यान करवानो अधिकारी थायछे ॥ माटे योगना करनारा योगीने प्रथम यमने नियम
एवेय अंगने सिद्ध करवां ने पछे तेने परमात्मानुं ध्यान करवा बेसवुं ॥ तेनेने ध्यान करवामां स्वरय आयेछे हवे भिजुं योगनुं
अंग आसन वासुं एटले ध्यान करवा बेसवुं ॥ तेने अर्थे बेठ क सिद्ध करवि कहेतां स्वस्ति कासन डंडासन पद्मासन
इत्यादिक चो रासि आसन कहेवायछे अने ते आसन अभ्यास वडे आवडेछे ॥ अने ए आसन स्थिर थायछे त्यारे तेने ध्या
नमां जेट जिवार बेसवुं होय ते टलियार बेसायछे पण आसन स्थिर थायविना ध्यानमां झाझिवार रहेवातुं नथी माटे ध्यान
योगीने आसन स्थिर करवुं हवे चोपुं योगनुं अंग प्राणायाम कर्या एटले प्राणने स्थिर करवो ते प्राणने स्थिर करवाने अ
र्थे प्रथम अहार विहारादिक देहनी चेष्टा क्रिया ते युक्त करवी कहेतां अतिशो अहार विहारादिक द्यावुन करवुं ते म
अतिशो थोडुं पणन करवुं ॥ एबिरी ते अवस्थ घटे ते टलुं करवुं ॥ ने पछे प्राणायाम करवुं ॥ ते प्राणायाम करवाना अण
भेदछे ॥ पूर्वक ॥ कुंभक ने रेचक ॥ एटले नासिकाये करिने स्वासने ताणिने भित्तर स्वासने भरयो तेनुं नामतो
पूर्वक कहेवायछे ॥ अने ते स्वासने घडामां जलनी पेढे भित्तर स्वासने रोकि राखवो तेनुं नाम कुंभक कहेवायछे
अने भित्तर नाश्वासने पाछो बहार काढवो तेनुं नाम रेचक कहेवायछे ॥ एबिरी ते अहार विहार युक्त करिने प्राण
ने स्थिर करवो ॥ तेनुं नाम प्राणायाम कहेवायछे ॥ ए प्राणायाम करवाथ कि चित्तना क्लेश मटि जायछे ॥ हवे पोच
मुं योगनुं अंग प्रत्याहारछे ॥ प्रत्याहार एटले पोतपोताना विषयेथ कि इंद्रियो ने पाछां वालिने पोताना आत्माने वि
बेरायवां कहेतां एमविचार करवो जे हुं आत्मा छुं ॥ सत्य छुं स्वरूप छुं ॥ तान रूप छुं अने जे देह दारिक पिंड ब्रह्मांड छे ॥
तेमि थ्याछे ॥ दुःख रूप छे ॥ पाप रूप छे ॥ नासवंत छे ॥ एमसमजीने इंद्रियोनी प्रतियोने आत्मा सन्मुख करवि ॥ अने इंद्रियो
नी प्रतियो ज्यार बहारना विषयो उपर जतिनथी त्यारे तेनुं चित्त स्थिर थायछे अने चित्त स्थिर थायछे त्यारे पछे कोई
इंद्रियो विषय उपर जाती नथी के मके चित्तनी पाछ लसर्वे इंद्रियो जायछे ॥ माटे प्रथम विषयो उपरथी चित्तने पाछुं

विरोज.
सि. ५५

॥७७॥

વાલવું ॥ અને ચિત્તપાછું બલતાં સર્વે દ્વિયો વિષય થકિ પાછાં આવે છે ॥ અને દ્વિયો પાછી ચલતાં દ્વિયો નીચ્છતિ થો સ્થિર
 થાય છે ॥ એવિરીતે પ્રત્યાહારનો અભ્યાસ કરવા થકિ દ્વિયો વશ થાય છે ॥ અને દ્વિયો વશ થઈ તેને પછે પરમાત્માનું અર્થ
 ધ્યાન થાય છે ॥ માટે એવિરીતે આત્મા અનાત્માનો વિચાર કરિને વિષય થકિ દ્વિયોને નિવૃત્તિ પમાડયા ॥ ને તે વૃત્તિયો
 ને આત્મા સન્મુખ અરવંડુ રાવવિ ॥ તેનું નામ પ્રત્યાહાર કહેવાય છે ॥ હવે છતું યોગનું અંગ ધ્યાન એટલે પોતાના આત્માને વિ
 શે રહેવા વાલાને આત્માના પ્રકાશક એવા જે પરમાત્મા રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાન પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનદાતા સદ્ગુરુ તેની મૂર્તિને
 આત્મામાં ધારીને તે મૂર્તિનું અકેકું અંગ સંભારી સંભારીને તે તે અંગનું પોતાના મનમાં ચિંતવન કરવું ને તે મૂર્તિમાં મનને ધ
 ડિ ઘડિ બેબે ઘડિ સ્થિર કરવું તેનું નામ ધ્યાન કહેવાય છે ॥ હવે યોગનું સાતમું અંગ ધારણા છે ॥ ધારણા એટલે પ્રત્યક્ષ ભગ
 વાનની મૂર્તિને સમગ્ર પળે એક તાર આત્મામાં જોઈ રહવું ને તે મૂર્તિમાંથી અંતઃકરણની વૃત્તિ ક્યાં દે જાય નહિ તેનું નામ ધારણા
 કહેવાય છે ॥ હવે આઠમું યોગનું અંગ સમાધિ છે ॥ સમાધિ એટલે શું તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ધ્યાન ધારણા રૂપ
 જે સંકલ્પ વિકલ્પ તેટલિને ધેયાકાર વ્રતિ થઈ જાય કહેતાં પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુ રૂપ પરમાત્માની મૂર્તિને વિષે નિર્વિકલ્પ નિ
 શ્ચયને મહાત્મે કરિને સમગ્ર પળે એક તાર જોડાઈ જવું તેનું નામ સમાધિ કહેવાય છે ॥ અને એવિરીતે આઠ અંગે સહિત
 યોગ સિદ્ધ થયો તે આત્મા અક્ષર રૂપ થાય છે ॥ ને તેને વિષે પરમાત્મા અરવંડુ નિવાસ કરિને રહે છે ॥ અને તે આત્માને વિષે જે છ
 ટોષ છે ॥ તેનાં વિજ્ઞ બલિ જાય છે ॥ પછે ફરિને તેને જન્મ મરણ રહેતું નથી ॥ અને જે પુરુષે આઠ અંગે સહિત યોગ સિદ્ધ
 કર્યો કહેતાં પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય જેને થયો તે પુરુષ કોઈ વિષય સિદ્ધિ માં મોહ
 યામતો નથી ॥ તથા તેને એમ દૃઢ સમજણ રહે છે જે સર્વે દેહ દ્વિયાદિક જડ પદાર્થો પીડું ચૈતન આત્મા જુદો હું ॥ અને
 સર્વેનો અધિષ્ઠાતા કહેતાં સર્વેનો કારણ આધારને પ્રકાશક એવા જે પરમેશ્વર પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાન તે સર્વેથી
 જુદો છે ॥ એમ સ્કહુ વિચેક વાલો થાય છે ॥ અને એવિરીતે વિચેક વાલો થઈને દેહ દ્વિયો વિગેરેને અનિત્ય અશુદ્ધ ને

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૭૬॥

દુઃસ્વરૂપજાણેછે ॥ તેટલામોટે તેના ઉપર ચૈરાગરા રહે છે ॥ અને તે ચૈરાગે કરિને અંતઃકરણમાંથી રોષનાં વિજક્ષયપામે છે ॥ અને દોષક્ષયપામ્યા પછે તે આત્માને વિષે પરમાત્મા અરવંડની સાસકારિને રહે છે ॥ ૩ ॥ અને જે ના આત્માને વિષે પરમાત્મા નિવાસકારિને રહે છે ॥ તે યોગી પ્રકૃતિના વંધથી છુટિને મુક્ત થાય છે ॥ ને મુક્ત થઈને પરમાત્માના સ્વરૂપને વિષે અરવંડ જોડાઈ જાય છે ॥ કહેતાં તેને અસ્વંડ પરમાત્માધિના ધિજુંકાંઈ સાં ભરતું નથી ને તેને દેહ મુકિને ફરિને જન્મ મરણ રહે સું નથી ॥ મોટે જેને પોતાના આત્માના મોક્ષની દુહા હોયને જન્મ મૃત્યુને ચોરાગીનાં મદાકણને ટાલવાં હોય તેને આક-
ત્યો જે અષ્ટાંગયોગ તેનો જરૂર અભ્યાસ કરવો ॥ અને યોગનો અભ્યાસ કરવો તેને જરૂર પરમાત્માના સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ થશે
પણ યોગનો અભ્યાસ કર્યા વિના કોઈ દહાડે પરમાત્માની પ્રાપ્તિ પતી નથી ॥ મોટે યોગરાવવાની મોટિ જરૂર છે ॥ ॥

॥

॥ વૃત્તિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના માગશર વદિ ॥ ૬ ॥ છત્રને દિવસ મહારાજ શ્રી હ-
રિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી કાવિઠા સ્થળે ॥ પટેલ ભક્ત રેવંદાસ યાદાજીભાઈને ઘેર ઉત્તરાદાશરના ઓરડાની ઓસરિમાં
ગાવિતકિયે યુક્ત પલંગ બિહાવ્યો હતો ॥ તે ઉપર બિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે કસંબલ જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા
હતા ॥ ને પુષ્પના આશૂષણ સર્વે અંગમાં હો ॥ શીરદ્યાં હતાં ને કુમકુમનો ચાંદ લોલલાટને વિષે કર્યો હતો ને સંધ્યા આર્તિ
ને સમે પોતાના સુરવાર્થે દની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિભક્તની મોટી સભા મરાઈને બેઠિહતી પછે મહારાજ શ્રી હ-
રિકૃષ્ણ મહારાજ કૃપાદૃષ્ટિ કરિને સમાપ્રત્યે બોલ્યા જે આજતો કાંઈક પ્રહ્ન પુછો તો ચાર્તા કરિયે ॥ પછે તે ગામના
વિપ્ર યાધ્યા રૈવાશંકર શેઠકરામે પ્રહ્ન પુછું જે મહારાજ ॥ શ્રીવને વિશ્વુ એ છે તેમાં કોણ મોટા હશે ને કોણ નાના
હશે ॥ અને શાસ્ત્રમાં તો વિષ્ણુ પુરાણને વિષે વિષ્ણુને ભગવાન કહ્યા છે ॥ અને શિવને વિષ્ણુના ભક્ત કહ્યા છે ને શિવે વિ-
શ્વુની ભક્તિ કરિ છે ॥ ને સ્તુતિ કરિ છે ॥ અને શિવ પુરાણને વિષે શિવને ભગવાન કહ્યા છે ॥ અને વિષ્ણુને તેના ભક્ત ક-

કાવિઠા
સિ. ૫૬

॥૭૬॥

याछे ने विशुपशिखनी मक्तिने स्तुति करिछे एकसुंछे ॥ माटे तेनुं के मसम जसुं ॥ ते कृपा करिने कहौ ॥ पछे महाराज बो-
ल्याजे बहु सारु प्रभुपुंछुं ॥ हवे सां भजो तेनो उत्तर करि ये छिये ॥ जे सर्वोपरि अक्षराति परब्रह्म परमात्मा जगत्कर्ता परमेश्वर
एक छे ते परमेश्वर नां पांच अंग छे ॥ अंग एटले परमेश्वर नां पांच गुण छे ॥ ते पांच गुण कियौ ॥ एक सूर्य रूपे गुण छे ॥ बि-
जो शक्ति रूपे गुण छे ॥ त्रिजो विश्वरूपे गुण छे ॥ चोथो गणपति रूपे गुण छे ॥ पांचमो शिव रूपे गुण छे ॥ ए पांच देव रूपे पर-
मात्मा नां पांच गुण छे ॥ अथवा परमात्मा नां पांच अंग पण कहै बायछे ॥ हवे ए पांच नां रूप कहुं छुं जे स्वर्ग एटले आत्मे-
तिक प्रलयने विषे जगतनो अंधकार हतो ॥ कहे तां जगतनो होतुं ने जिय महा कारण रूप मायाने विषे घोर लक्ष्मि मां ह-
तां ॥ तेने परमात्मा जगतनी उत्पत्ति करि ॥ नै प्रकाश कर्यो कहे तां जिवोने बुद्धि इंद्रियो मनः प्राणादिक सरजी आ-
प्यां तेनो श्रीमद्भागवतने विषे सत्याशिमा अध्याय मां ॥ २ ॥ बिजो ॥ ॥ भोक्तृ ॥ ॥ बुद्धिद्रियमनः प्राणान् ॥
जनानां मसृजत् प्रभु ॥ मात्रार्थे च भवार्थे च आत्मने कल्याणाय च ॥ २ ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ प्रभु जे परमात्मा ते जे-
ते जन जे जीव ते मनां बुद्धि इंद्रियो मनने प्राण ॥ ते मनेस्तु जि आपेछे ते शमाटे के विषयादिक भोग भोग बवाने अर्थे
अने पारे बरे जन्म ले बाने अर्थे अने जन्म ले ईने कर्म कर्माने अर्थे ॥ एटले कर्म करिने पर लोक मां जईने भोग करवाने
अर्थे अने अंत्य कल्याण कहै तां लोक भोगादिक नुं प्रमाण करिने ते मां अपार दुरवर सां छे ॥ माटे ते थकि बैराग
ने पांमिने पोताना मननी कल्याणो त्याग बवाने अर्थे एटले मोक्षने काजे सूरजी आपेछे ॥ ए विरीते परमात्मा जे जग-
तने प्रकाश्य माटे परमात्मानुं नाम सूर्य कहै बायछे ॥ अने तेना ते परमात्मा जे ते पोतानी एक आकराण शक्तिये करिने
अनंत कोटि ब्रह्मांडने आधार आपिने सो सै तो लिखा छे ॥ माटे ते परमात्मानुं नाम बिजुं शक्ति कहै बायछे ॥ अने ते ज-
परमात्मा सर्व जीवोनां इंद्रियो गण तेने देवरूपे प्रकाश करेछे ॥ माटे परमात्मानुं नाम त्रिजुं गणपति कहै बायछे ॥ अने ते
परमात्मा अनंत कोटि विश्वना जीव प्राणिमात्र तेनुं भरण पोषण करेछे ने ते अंतरजामी रूप सर्व मां आपिने रखा छे ॥

श्रीसुर
सिद्धांत
॥७९॥

नेजेजीवनं जेपुं कर्म ते प्रमाणे तेने फल आपेछे ॥ माटे परमात्मानुं नाम चो भुं विशुद्ध देवाय छे ॥ अने तेना ते परमात्मा जे ते
जीवोना मोक्ष करवाने अर्थे चार प्रकारना प्रलयनुं ज्ञान करावने लोक भोगादिकधी बैरागमां डिने मूर्ति आपेछे ॥ नेक व्या
ण करेछे ॥ माटे परमात्मानुं नाम पांच मुद्रां कर कहेवाय छे तथा शिव पण कहेवाय छे ॥ शंकर एट ले प्रलयनुं ज्ञान करावेछे
माटे शंकर कहेवाय छे ॥ नेक व्याण करेछे माटे शिव कहेवाय छे ॥ एविरि ते एक परमात्मा छे तेणे जगतनी प्रकाश कसे
तेथी सविता एट ले सूर्य नारायण करेछे ॥ नेपोता निशक्ति एट ले पोताना सामर्थ्ये करिने अनंत कोटि ब्रह्मांड ने तो लिरहा
छे ॥ तेथी परमात्माने शक्ति कहाछे ॥ ने सर्व जीवोना इंद्रियोगणने प्रकाश करेछे तेथी परमात्माने गणपति कहाछे ॥ अने स-
र्व जीवोने भरण पोषण करेछे ने कर्म फल आपेछे तेथी परमात्माने विष्णु कहाछे ॥ अने प्रलयनुं ज्ञान करावने जीवोनांक
व्याण करेछे ॥ तेथी परमात्माने शंकर तथा शिव कहाछे ॥ एविरि ते पांच देवरूपे परमात्मा एक छे पण तेमां कांई भेदनधि
तथा कोई नाना मोटा नथी एक ज छे ॥ हवेशास्त्रने विषे कसुं छे फे एक धिजा नी भक्ति करिछे ने एक बिजानी स्तुति क
रीछे ॥ तेनुं एम छे जे परमात्माये प्रथम जगतनी उत्पत्ति करिने पछे ते जगतना जियोने ज्ञान आपिने मोक्ष करवाने अर्थे
पोते अक्षर धाममां अरबंडरहाथका पृथ्वी उपर अवतार धारण करेछे ते अवतार धारण करिने परमात्माये प्रथम ब्रह्माने
पोताना स्वरूपनुं ज्ञान आप्यु तेने करिने ज्ञान आप्यु तो पोताना पांच देवरूप पांच ईश्वर्य छे तेणे करिने परमात्माये पो-
ताना स्वरूपनुं ज्ञान ब्रह्माने करावु छे ॥ ते प्रथम तो ब्रह्माने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान न होतु माटे प्रत्यक्ष परमात्माने
ओजरब तो न होतो ॥ पछे परमात्मा पोते सहस्र रूपे प्रोक्षर हिने पोताना परस्वरूपनुं ज्ञान ब्रह्माने आप्यु ॥ परोक्ष एट ले ब्र-
ह्मा जे स्वरूपने नथी जाणतो ॥ कहेतां प्रत्यक्ष मूर्तिने परमात्मानधि जाणतो ॥ माटे ते स्वरूपने ओजरबाब बासा रु प्रथम पो-
तानो जगतनी उत्पत्ति करवारूपे सूर्य नोखण कहेतां पोतानुं स्वरूप तेनुं वरणन कसुं के परमात्मा परमेश्वर के बाछे के सूर्य
रूप छे ॥ जेणे आधिश्चने प्रकाश कसो छे ॥ एविरि ते सूर्य रूप परमात्मानो महिमा कसो ने तेनी भक्ति पोते करि चताधि

कावि
सि० ५६

॥७९॥

नेतेनीस्तुतिकरिबताधीछे पछे तेसूर्यरूपपरमात्मानास्वरूपनुं ज्ञान ब्रह्मानेथयुं ते सर्वे ज्ञान ब्रह्माये जखिरारव्युं ॥ पछे प्रत्यक्ष
 परमात्माये पोतानुं शक्तिरूपे वर्णन कस्युं नेतेनी भक्तिनेस्तुतिकरितेशक्तिरूपपरमात्मानुं ज्ञानपण ब्रह्मानेथयुं ते ज्ञान
 नेपण ब्रह्माये जखिरारव्युं ॥ पछे गणपतिरूपे परमात्माये पोतानुं वर्णन करिने ब्रह्माने ज्ञान कराव्युं नेतेनी भक्तिनेस्तुति
 करिदेखाडि ॥ पछे ते गणपतिरूपपरमात्मानुं ज्ञान पण ब्रह्मानेथयुं ॥ ते ज्ञाननेपण ब्रह्माये जखि लिधुं ॥ पछे विश्वरूपे
 पोते पोताना स्वरूपनुं वर्णन कस्युं ॥ नेतेनी भक्तिनेस्तुतिकरिदेखाडि ॥ पछे ते विश्वरूपपरमात्मानुं ज्ञानपण ब्रह्मानेथयुं
 ॥ ते ज्ञाननेपण ब्रह्माये जखि लिधुं ॥ पछे वांकररूपे परमात्माये पोताना स्वरूपनुं वर्णन कस्युं नेतेनी भक्तिनेस्तुतिकरि
 देखाडि ॥ पछे ते वांकररूपपरमात्माना स्वरूपनुं ज्ञानपण ब्रह्मानेथयुं ॥ त्यारे तो ते ब्रह्मानी इष्टिमां पीजगतदलिंगयुं
 केहेतां कोई आकारमान इष्टिमां रह्यो नहिं ॥ नै एक ब्रह्माकार इष्टि पद गद पछे ब्रह्माये विचार कस्यो जे आबुं माया
 परज्ञान आपिने मुने ब्रह्मरूप जेणे कस्यो एवा जे आ प्रत्यक्ष ज्ञान दाता सद्गुरु तेजपोते पंचदेवरूपे परमात्मा छे ॥
 पण ते बिना बिजो कोई परमात्मानपी ॥ केम के बिजा जीयो तो सर्वे माया मां छे ॥ माटे तेने माया पर एवा जे परमात्मा तेना
 स्वरूपनुं ज्ञान होय नहिं ॥ अने जीयो तो बधाय जगतनी उत्पत्ति पहेला घोर सूक्ष्म मां दता ॥ माटे तेने जगतनी उत्पत्ति
 नुं ज्ञान होय नहिं ॥ अने ज्यारे जगतनो प्रलय थाय छे त्यारे पण कोई जीव नो आकार रहे तो नपी माटे प्रलयनुं ज्ञानपण तेको
 ई जीवोने होय नहिं ॥ माटे उत्पत्ति प्रलयादिकनुं ज्ञान जेनी पासे परिपूर्ण होय ते तो साक्षात्कार पोते परमात्मा भगवान
 छे एम जाणिने ब्रह्माने प्रत्यक्ष सद्गुरुने विषे भगवान पणानो निश्चय थयो तेना उपर ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ उत्पत्ति वि
 शंश्च लोकां नां मतर गत गता वैति विद्याम विद्यां च स वाच्यो भगवानिति ॥ १॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ भगवान केना
 छे तो जगतनी उत्पत्तिने प्रलयने जाणे तथा लोकनी गतिने ने अगतिने जाणे तथा विद्यानेने अविद्याने जाणे एछ इश्वर
 ने जाणे ते भगवान कहेवाय छे ॥ कहेतां भगवाम बिना बिजो एछ वानाने कोई जाणे तो नपी ॥ जेम बापना जनमे छोको

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८०॥

जाणे नदिने छोकराना जन्मनी बापने यथार्थ स्वप्न होय छे ॥ ते मजगतना जीवोने जगतनी उत्पत्ति आदिकनी स्वप्न होयनी हिं
माटे जगतना पिता एवाजे परमात्मा भगवान तेने ज जर्मतनी उत्पत्ति प्रलयादिक नी यथार्थ स्वप्न छे ॥ एविरी ते ब्रह्माने प्रत्य-
क्ष परमात्माना स्वरूप नो निश्चय थयो पछे ते ज्ञान पण ब्रह्मये ज रिव सरव्यु ॥ ते ज्ञान नुं नाम वेद कह बाय छे ॥ तेने दने विषे
पांच देवरूपे परमात्मानुं वरणन कस्युं छे ॥ ते पांच देवनुं पांच देवरूप एवाजे परमात्मा तेणे पोते ज पोताना स्वरूप नुं वरण
न कस्युं छे ॥ ने ब्रह्माने पोतानी भक्तिने स्तुतिने सेवा करा शिखवाड्यासारुं परमात्माये पोते पोताना स्वरूपनी भक्ति
स्तुतिने सेवा करि देखाडि छे ॥ तेजे मकोई कवि हान होय ते पोताना छोकराने विधा प्रथम शिखये छे त्यारे पोते एम कह
छे जे राकडे एक बगडे बैय ॥ एम वारे वारे कल्या करे छे ते मपरमात्मा पोतानो महिमा पोते एक ज जाणे छे ॥ बिजो कोई जा
णतो न थी माटे पोतानो महिमा कहवाने अर्थे पांच देवरूपे ब्रह्माने पोतानुं ज्ञान कराव्युं छे ॥ ते परमात्मा पोते पांच देवरूप-
प छे ॥ माटे प्रथम परमात्माये सूर्यरूपे परमात्मानुं वरणन कस्युं त्यारे सूर्यनो सर्वोपरी जगत्कर्ता भगवान कल्या अने बाकि
चार देवरूप पोते परमात्मा छे तेणे ब्रह्माने उपासना कर्म ज्ञान शिखवाड्यासारुं सूर्यनी उपासना भक्ति सेवा स्तुति करि
छे ॥ एट जीवा त वेद मांज रवाणि ते ट जायेद मां सूर्य सर्वो परि भगवान कल्या छे ॥ ने बिजाचार देवोने ते सूर्यना भक्त कल्या
छे ॥ अने ज्यारे शक्तिरूपे परमात्मानुं वरणन पोते कस्युं त्यारे तेने विषे शक्ति शर्वो परि भगवान कल्या छे ने बिजाचार देव
रूपे पोते ज छे ॥ पण ते ब्रह्माने शिखवाड्यासारुं शक्तिनी भक्ति सेवा स्तुति करि छे माटे ते उपदेशाने विषे शक्ति भगवा
न कल्या छे ॥ ने बिजा शिव गणपति सूर्यने विष्णु एचारे तेना भक्त कल्या छे ॥ एविजरी ते गणपति नुं वरणन कस्युं
ते मांगणपति सर्वो परि भगवान कल्या ॥ ने बिजाचार देव तेना भक्त कल्या छे ॥ अने विष्णु नुं वरणन कस्युं त्यारे विष्णु स
र्वो परि भगवान कल्या छे ने बिजा देवो एतेनी स्तुति भक्ती करि छे एम कस्युं छे ॥ शंकर नुं वरणन कस्युं त्यारे शं-
कर सर्वो परि भगवान कल्या छे ॥ ने बिजाचार देवो तेना भक्त कल्या छे ॥ एविरी ते सर्वो परि एक परमात्मा छे

काविय
सि० ५६

॥८०॥

તેનાં પાંચદેવરૂપે પંચઅંગ છે માટે પરમાત્મા એ બ્રહ્માને પોતાનું જ્ઞાન ભક્તિ સેવા સ્તુતિ કરવા શિશુ સ્વરૂપે પાંચદેવરૂપે પોતે પોતાનો મહિમા કહ્યો છે ને પોતે પોતાની ભક્તિ કરી છે ને પોતે પોતાની સ્તુતિ કરી છે એવિસીતે પરમાત્મા અદ્વૈત પાંચદેવરૂપે એક જ છે ॥ પણ તેમાં કોઈ દેવના નામો ટાકેલા નથી ॥ પાંચે એક પરમાત્મા જ છે માટે વેદને વિષે પાંચ દેવરૂપે પરમાત્માનું ચરણ ન કહ્યું છે તે વેદ ઉપર થી વ્યાસજિએ પૂરાણ કહ્યાં છે ॥ તે પૂરાણને વિષે જે દેવના નામનું પૂરાણ કહ્યું છે તે દેવના નામને સર્વોપરિ ભગવાન કહ્યા છે ને વિજાચાર દેવ તેના ભક્ત કહ્યા છે તે જ્ઞા સ્કધિ જીવને પરમાત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન પશું નહોય ત્યાં સ્કધિ પાંચે દેવને વિષેના નામો ટાકેલા સમજાય છે ॥ પછે એક દેવનું ભજન કરે છે ને વિજાદેવની નિંદ્યા કરે છે ॥ તે જેનું પોતે ભજન કરે છે તે જ દેવનો તેના ઉપર કોપ થાય છે ॥ કેમકે પાંચે દેવરૂપે પરમાત્મા એક છે ॥ માટે જે દેવની નિંદ્યા કરે છે તે પરમાત્માની જ નિંદ્યા થાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માના કલ્યાણને વૃદ્ધિનું તેને તો પાંચે દેવરૂપે એક પરમાત્મા છે એમ જાણીને પાંચે દેવને પુજ્ય પણે કરીને માનવા ॥ અને પાંચે દેવ છે તેમાંથી જે દેવ ઉપર પોતાને ઘણો ભાવ થતો હોય તે દેવની ભક્તિ ભજન સેવા ધ્યાન કરવું ॥ અને વિજાદેવને એમ જાણવું જેનું ભજન કરું તેનાં અંગ છે ॥ અંગ એટલે તેની શક્તિ યો છે ॥ શક્તિ યો એટલે પરમાત્માને જગત કરવાનું પોતાનું સામર્થ્ય છે માટે પાંચે દેવરૂપે પરમાત્મા પોતે જ છે ॥ એમ સમજીને જે જે દેવની ભક્તિ કરી તો તેની ભક્તિ રવરિ છે ॥ અને એમ જે નથી સમજતા ને જે એક દેવને ભજે છે ને વિજાદેવની નિંદ્યા કરે છે તે તો પારવંડિ છે તે ઉપર ॥ ॥ શ્લોક ॥ ॥ બ્રહ્મણંકેશવં રુદ્રમિજાએ નમોદિતી ॥ પસ્યંતિકં નં જાનંતિ પારવંડોપઃ ॥ નાજનઃ ॥ ॥ અર્પ ॥ ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ ને રુદ્ર એટલે શંકર આદિ પંચદેવ તેને વિષે જુદા જુદા છે ॥ એમ સમજીને મોહ પામ્યો નહિ ॥ કહેતા પાંચે દેવને એક પરમાત્મા જાણવા એટલે પાંચે દેવરૂપે એક પરમાત્મા છે ॥ અને જે પાંચે દેવને જુદા જુદા સમજે છે તે તો પારવંડિ છે ॥ પારવંડિ એટલે ॥ પાજે સર્વેનું પાજણ કરે એવા જે વેદ કહેતાં સર્વે જીવનું કલ્યાણ કરે એવા જે પરમાત્માના શ્રી મુરવની યાણિ રૂપ જે વેદ તે વેદનું જે રવંડન કરે તેને પારવંડિક કહેયે ॥ માટે એવા જે પારવંડિ હોય તે પંચ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६१ ॥

देवने नानामोक्षकहे छे ॥ नेनुंराजु रासमजे छे ॥ पणजे सद्दुसंप्रदायना वेदोक्तधर्मिहोय ते पांचदेवने जुदाजुदा समजता
नथी ॥ एतमारा प्रश्ननो उत्तरछे ॥ एमकदिने वार्तानी समाप्ति करि ॥ पछि महाराज श्रीहरिकृष्ण महाराज सभामांथी उठ्या
ते पोताना उताराना ओरडामां पधास्याने सर्वे जरियानी वस्त्र पुष्पना आभूषण उतारीने बिजां स्वेत वस्त्रधारण करिने पाछा
सभामां पलंग उपर विराजमान थया ॥ पछे गाम श्रीरोई शाला नाना ब्राह्मण भगवान जी लक्ष्मी रामे महाराजने एक प्रश्न पु
छ्युं जे हे महाराज भगवान ना धाम त्रण कहेया छे एक बैकुंठ बिजुंगो लोक ने त्रिजुं अक्षर ए त्रण धाम छे ते धामने विषे जे भ
गवान रत्ना छे ते त्रण ठेकाणे भगवाननां स्वरूप सरखां हूँ के कांई अधिक नुन्य हूँ ते कृपा करिने जे मदीय ते मकहू ॥
पछे महाराज श्री हरिकृष्ण महाराज बोल्या जे त्रण धामने विषे भगवान तो एक ज छे ॥ पण भगवानना स्वरूपने विषे भेद न
थी ॥ तेनुं द्रष्टां ॥ जे म एकहु आदी पलंग उपर बेठो छुं ॥ अने बिजाबे मोक्ष काचना तकता लाबिने तेने मारे बे पढर वेसा
मा मुके तोहुं ए बेतकता मां जे बो अहिं बेठो छुं तेवोने तेवो साक्षात्कार ते मां देखाउं ते आपलंग उपरने बेतकता मां त्रण
ठेकाणो हुं जे देखाउं पण ते मां भेदन कहेया ॥ ते म अक्षर धाम छे ते तो आपलंग मां हुं बेठो तेने ठेकाणो छे ॥ अने बेतकता
ने ठेकाणो बैकुंठने गो लोक छे ॥ मारे त्रण धामने विषे भगवाननी मूर्ति तो एक ज छे पण ते मूर्ति मां भेदन थी ॥ अने ते बि
जरीते बिजापण बे धाम छे ॥ एक बहिका श्रमने बिजुं धत द्विप छे ॥ तेने विषे पण भगवाननी मूर्ति बोर दिछे ॥ ते पण ए
कना एक ज भगवान छे ॥ पण पांच प्रकारना भक्त छे ते भक्तने भेदे करिने पांच धाम जुदां जुदां कहेबा छे ॥ पण भगवा
न तो पांचे धाम मां एक ज छे ॥ हे वे पांच प्रकारना भक्त किया ॥ तो एक तो जे पोतानो देह आत्मानु ज्ञान न होय मारे देहने
पोतानुं स्वरूप मानतो होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवान मत्स्या छे मारे ते भगवानने सर्वा परी अक्षरा तित जाणिने तेनी उपा
सना भक्ति सेवा स्मरण करे छे ॥ ते भक्त बैकुंठ धामने पामे छे ॥ अने ते भगवाननु नाम भक्तने भेदे करिने बैकुंठ वासि
कहेबा छे ॥ अने ते भक्तने बैकुंठ धाम मारिने अर्धन्य वस्त्र आभूषणादिक भारे भारे पदार्थ करिने भगवाननी सेवा

काबिठा.
सि० ५६

॥ ६१ ॥

करेछे ॥ अने ते भगवाननी सेवाये करिने ते सेवाना पदार्थ स्थान कने सेवक सर्वे निर्गुण कहैवायछे ॥ अने ते भक्तने ज्यारे प्रत्यक्ष भग-
वाननी सेवा भक्तिने समागम करतां करतां पोताना आत्मानु ज्ञान थायछे ॥ ने आत्मारुप धर्दने पोताने मल्याजे प्रत्यक्ष भ-
गवान तेने सर्वोपरि अक्षराति तज्जाहिने ते मूर्तिने पोताना आत्माने विषे साक्षात्कार करवा साहं ने ते भगवानना मूर्तिने
विषे ध्यान धारणाने समाधि लक्ष पामबाने अर्थ भगवाननी सेवा करेछे कहेतां तन मन धन्य बस्त्र आभूषणादिक पदार्थ
करिने प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा उपासना भक्ति करेछे ॥ तेने गो लोक वासि भक्त जाणवो ॥ अने ते भक्तने भेदे करिने ते
भगवाननु नाम गो लोकाधिप कहैवायछे ॥ अने ते गो लोक वासि भक्त के बीरी ते भगवाननी सेवा करेछे तो भगवाननी मूर्-
तिनां अंगो अंगने संभारिने पोताना आत्माने विषे ध्यानमां सिद्ध करवनि अर्थ भगवाननी सेवामां पदार्थनु आज्ञ बन क-
रेछे ॥ केहेतां भगवानना मुस्तकनु ध्यान करवा साहं मुस्तक उपर पाघ धराविने ते मुस्तकनु ध्यान करेछे अने ते पाघ-
मां सारी पेरे बुद्धियो नी प्रति ने प्रिति उपजे ते साहं पाघमां तोरा कलंगिछो गला धारण करिने ने पाघे सहित भगवानना
मुस्तकनु ध्यान करिने भगवानना मुस्तकने पोताना आत्माने विषे ध्यानमां सिद्ध करेछे ॥ एविजरी ते भगवाननी
मूर्तिना सर्वे अंगने पोताना आत्माने विषे ध्यानमां सिद्ध करवा साहं सर्वे अंगो अंगमां वस्त्र आभूषणादिक शरणमा
धारण कराविने ते भगवाननी मूर्तिनां अंगने निरखि निरखिने पोताना आत्माना ध्यान करेछे ने ध्यान करतां
कस्तां भगवाननी मूर्तिने विषे धारणा थायछे केहेतां समग्र भगवाननी मूर्ति पोताना आत्माने विषे ध्याने करिने अरब-
इसा भक्ता करेछे ॥ अने ते पंचविषयनी वासनाद जिजायछे ॥ अने ते भक्तने पछे बैराग थायछे ॥ ते वैस्मै करिने संसा-
रनी त्याग करिने साधु संन्यासि थर्दने प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा भक्ति ध्यान भजन करेछे ॥ ते भक्तने बदरीकाश्रमवा
सि जीणवो ॥ ने ते भगवाननु नाम नर नारायण कहैवायछे ॥ अने ते बदरीकाश्रमवासि भक्त तपने मुख्य राखिने
भगवाननी सेवा भक्तिने ध्यान करेछे अने तप करतां करतां तेनो आत्मा ब्रह्म रुप धर्दने निरावरण इष्टिने पामेछे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८२॥

ने एकप्रत्यक्ष भगवाननी मूर्ति विना बिजो कोई मार्बक आकार मात्र ते नी इष्टि मारहे तो नथी ते भक्त स्वेत द्विपधाम वा-
सिक हेवाय छे ॥ अने ते भक्त भगवाननी मूर्ति तुं ध्यान मुख्य राखिने भगवाननी भक्ति सेवा करे छे ॥ अने ते भक्त ने भेदे
करिने ते भगवाननुं नाम स्वेत द्विप वासिक हेवाय छे ॥ एबिरी ते बेय ग्रहस्थ भक्त छे ने बे त्यागि भक्ति छे एचार प्रकार
ना भक्त ने भेदे करिने चार धाम रुप चार स्थान कहेवाय छे पण भगवान चारे धाम ने बिषे एकज छे ॥ एट लेजे परमात्मा
अक्षर धाम मां दिव्य मूर्ति अखंड रह्य छे ॥ तेना ते परमात्मा अक्षर मां अखंड रह्य थका राम कृष्ण आदिक अयत्तार धारण
करिने प्रगट थाय छे ॥ ते प्रगट भगवान नो जे जीय आश्रय करे छे ते मां ते भक्त वासना वालो छे ने तेने वासना मुक्यानी द-
छापण नथी ने प्रत्यक्ष भगवान ने तो अक्षर धाम मां ना बासी जाणीने तन मन धन आदिक परार्पण करिने प्रगट भगवाननी सेवा भ-
क्ति करे छे ॥ ते भक्त देह मुकरोत्यारे बैकुण्ठ धाम ने पामत्रो ॥ अने जे बिजो ग्रहस्थ भक्त छे तेने पण वासना तो छे पण ते
वासना मुक्यानी तेने दृष्टा छे अने पोताने देह थीनो रयो एबो आत्मारुप माने छे अने भगवाननी मूर्ति ने पोताना आ-
त्माने बिषे ध्यान मां सिद्ध करवा साकं भगवान ने भारे भारे ब्रह्म ने आभूषण आदिक परार्पण करिने सेवा करवा मां घणो भा-
व होय ते भक्त देह मुकरोत्यारे ते गोलोक धाम ने पामत्रो ॥ अने जे भक्त पोताने आत्मारुप माने ते संसार थी बैराग पा-
मिने पंचे विषय नो त्याग करिने साधु संन्यासि थर्दने प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति सेवा करे छे ने ते तपे करिने भगवान ने प्रस-
न्न करवाने दूछे ते भक्त देह मुकरोत्यारे बहरी काश्रमनं पामत्रो ॥ अने जे भक्त साधु संन्यासि थर्दने निरवासनी कने
ब्रह्म रुप थयो छे ने भगवान प्रत्यक्ष पोताने मज्या छे तेनी मूर्ति तुं अखंड ध्यान कथा करे छे ते भक्त देह मुकरोत्यारे स्वे-
त द्विप ने पामत्रो ॥ अने जे भक्त त्यागि छे ॥ अथवा संसार मां भगवाननी आत्मा ये करिने रह्यो होय अथवा प्रार धेक-
रिने जनक विदेहिनी पेठे संसार मां रह्यो होय पण ते ज्ञाने करिने चार देह थी पर पोताना स्वरुप ने जाणतो होय ॥
अने ते चार देहातिव एबुं जे पोतानुं स्वरुप अक्षर ब्रह्म तेने बिषे इट स्थिति ने पामीने पंचे विषय नो त्याग करिने पछे

काबिरा
सि० ५६

॥८२॥

તે અક્ષર બ્રહ્મના આધારને પ્રકાશ કરવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વરતે છે ને મોરે કહ્યા જે ચાર પ્રકારના ભક્ત તેની પેઠે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા તપને ધ્યાન તેને અરવંડક ત્વા કરે છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનું દરવાનને સેવા યુક્તિને પોતાની મેજે ક્યાઈ એક ક્ષણ માત્ર પણ છોટે જવાનો સંકલ્પ કરતો નથી ને તેણે પ્રત્યક્ષ ભગવાન પીછે દેર દેવાય પણ નહિ એવો ભક્ત છે ॥ તે દેહ સુકડો ત્યારે તે ભક્ત અક્ષરધામને પામડો ॥ એધિરી તે ભક્તને ભેદે કરીને ધામના ભેદ કહેવાય છે ॥ પણ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ભેદ નથી અને જેને વૈકુંઠ વાસિકહ્યા ગોલોક વાસિકહ્યા ॥ બદરીકાશ્રમ વાસિકહ્યા સ્થૈતદ્વિપ વાસિકહ્યા તેના તે ભગવાન અક્ષરના વાસિ છે તે અક્ષરધામમાં અરવંડ રહ્યાથકા કાચના તકતારુપ જે બિજાં ચાર ધામ છે તેને વિષે ભગવાન જે તે તે ધામના ભક્તોને દરવાન આપે છે ॥ અને પાંચે પ્રકારના ભક્ત ભગવાનની સેવાતો સરવિરીતે કરે છે ॥ પણ તેની સમજણને ભેદે કરીને સ્થાનકના ભેદ પડ્યા છે પણ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ભેદ નથી ॥ અને જે ભગવાનની મૂર્તિને વિષે જે ભેદ પાડે છે તેતો અજ્ઞાની છે ॥ ને તેને પારવંડિ જાણવો ॥ એતમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥

॥

॥ શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૧૨ ॥ ચોવિ-

સના માગશાસ્ત્રદિ ॥ ૧૦ ॥ દ્વામિને દિવસે ॥ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી ચિરોલમધ્યે પટેલ ભક્ત મથુરભાઈર-
ણચોડભાઈને ઘેર આથમણા બારના ઓરડાની ઓસરિમાં ગાદિતકિયે યુક્ત પલંગ બિછાવિને તે ઉપર ચિરાજમાન થયાદ-
તાને સર્વે કસંબલ સોનેરિ વસ્ત્રધારણ કર્યાંદતાં ને પિલાપુષ્પના આભૂષણ સર્વે અંગને વિષે શોભિરહ્યાંદતાં ને કુમકુમ
નોચાંદલો કત્યોહતો ॥ ને પોતાના સુરવાર્ધેની આગલસાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્ત નિમોદિ સભા ભરાઈને બેઠિહતી ॥
પછે મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજની સંધ્યાઆર્તિ થયાપછે ॥ ગામશ્રી રોડશાળાના વિષ્ણુ ભગવાનજીયે મહારાજને પ્રશ્ન
પુછ્યું જે મહારાજ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના ભક્ત ત્રણ છે તેમાં એક જ્ઞાનિ ભક્ત છે ને એક વિસવાસિ છે ને એક પ્રિતિવાલો છે ॥ અ-
ને એ ત્રણે ભક્તને આત્મજ્ઞાન વૈરાગ્યને ધર્મ તેતો દ્રવ્યને સરવાં છે ॥ અને વાસના પણ ત્રણેને દલિગઈ છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન

શ્રીમુરય
સિદ્ધાન્ત
॥૬૩॥

ને વિષે સર્વોપરિ પુરુષોત્તમ જાણીને ત્રણે ભક્ત જોડાઈ ગયા છે ॥ મારે તૈ ત્રણે ભક્ત ભગવાનના ધામમાં સરસ્વાસ્ત્ર સ્તવને પામશે કેમકે
દુઃખ અધિક નુત્પર દેશે તે કહો ॥ પછે મહારાજશ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ બોલ્યાં જે એ ત્રણે ભક્તને સરસ્વાસ્ત્ર સ્તવની પ્રાપ્તિ થશે કેમકે
જે સ્વરૂપને વિષે જ્ઞાની જ્ઞાને કરિને જોડાણો છે તે જ સ્વરૂપને વિષે વિશ્વાસીને પ્રિતિવાલો એવેય જોડાણો છે ॥ મારે ત્રણેને સર
સ્વાસ્ત્ર સ્તવની પ્રાપ્તિ થશે તેમાં જે જ્ઞાની છે તે તો જીવદશ્વર માયા બ્રહ્મ પર બ્રહ્મ તેના સ્વરૂપને જાણીને તેમાંથી જીવદશ્વર સા
યાનો ભેદ રાજીને સાધના પર પંચનો ત્યાગ કરિને પોતે આત્મા બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મ જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેને વિષે જોડાય છે ॥ અને
જે વિશ્વાસીને પ્રિતિવાલા ભક્ત છે ॥ તેને પૂર્વને સંસ્કારે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય પ્રથમ વિશ્વાસીને પ્રિતિ
યે કરિને દૃઢ પાળે પાપ છે ॥ પછે તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન એમ ઉપદેશ કરે છે જે તું કામની વાસના મુકિદે તથા સ્વાદનો ત્યાગ કરત્ય ॥ અ
ને અમારા વિના વિજે ન્યાંઈ પ્રિતિ રાશિ નહિ ॥ અને કોઈ જાતનું માન રાશિ નહિ અને તું આ તારા દેહથી નો રવો આત્મા છું ॥
અને તે આત્મા બ્રહ્મરૂપ છે મારે કામાદિકને પાપ રૂપને દુઃખ રૂપ છે એમ જાણીને તેનો ત્યાગ કરિને પંચવિષયની અરુચિ કે
રિને એક મારે વિષે પ્રિતિ રાશ ॥ જે એ ચિરીત્યે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને એક વાર કહ્યું ત્યારે તે વાતને તે ઘડિયે સત્ય માનિને વિશ્વા
સીને પ્રિતિવાલા ભક્ત છે તે પોતાના મનમાં તે ચિરીતે સમજીને થરતે છે ને તેમાં લેવા માત્ર ફેર પડવા દિયે નહિ ॥ અને પ્રત્યક્ષ
ભગવાનની મૂર્તિને વિષે જે વીરી તે જ્ઞાની નિરવાસનિક થઈને જોડાય છે તે વિજરીતે વિશ્વાસીને પ્રિતિવાલા ભક્ત પણ જો
ડાય છે મારે ત્રણે ભક્ત સરસ્વિ પદ વિને પામે છે ॥ એ તમારા પ્રદાનનો ઉત્તર છે ॥ એમ કહિને પછે મહારાજ બોલ્યાં જે અમે સર્વે
ને એક પ્રદાન પુછીયે જે ધર્મ તે ધર્મ શું જે તેમાં અધર્મ પ્રવેશ કરિ જવા કે નહિ ॥ અને જ્ઞાન તે જ્ઞાન શું જે પાછું કોઈ દિવસ અ
જ્ઞાન થાય જ નહિ ॥ અને વૈરાગ્ય તે વૈરાગ્ય શું જે ફરિને કોઈ પદાર્થમાં રાગ થાય જ નહિ અને ભક્તિ તે ભક્તિ શું જે કોઈ
દેહાદે ભગવાનથી વિમુરય થાય જ નહિ ॥ એ ચાર પ્રદાન છે ॥ અને બલિ ધર્મ તે અધર્મ સંજે કે દેવ ધર્મ ને માંદા માંદા
અધર્મ હોય ॥ અને જ્ઞાન તે શું જે કેહેવાય જ્ઞાનને માર્દક પ્રદાન જ્ઞાન હોય અને વૈરાગ્ય તે રાગ શું જે કેહેવાય વૈરાગ્યને

વિરોલ
સિદ્ધાન્ત

॥૬૩॥

अतिवैराग्य होय ॥ अने भक्ति ते भक्ति शुंजे कहे वाय भक्ति ने परमेश्वर की विमुख होय राचार प्रभु बिजा छे ॥ अने वलि
अधर्म ते धर्म संजे जणाय अधर्म जे बु ॥ पण मांही महाधर्म होय ॥ अने अज्ञान ते शुंजे मणाय अज्ञान जे बुं पण मांदिम
हाज्ञान होय ॥ अने राग ते वैराग्य शुंजे जणाय राग जे बुं पण मांदि महावैराग्य होय ॥ अने अभक्ति ते भक्ति शुंजे जणाय अभक्ति
जे बुं पण मांदि महाभक्ति होय ॥ एविरि ते बार प्रभु छे ॥ ति उत्तर जेने आवडे ते करो ॥ पछे अक्षर सुक्तानंद त्यामि
ये उत्तर करवा मांझो ॥ पण जथार्थ उत्तर पयो नहि ॥ पछे महाराज श्री हरिकृष्ण महाराज बोल्या जे सावधान धर्मे
ने सांभलो जो दुंते नो उत्तर करुं छुं ॥ जे धर्म ते धर्म शुं तो मार्दक पंचविषय मांही द्विधोनी वृत्तियो ने पाछि पाणिने ते वृ-
त्तियो ने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप मां रारवि ॥ तेनुं नाम धर्म छे ॥ ने ते धर्म ने विषे अधर्म कोई दहाडे पे से जनहिं ॥ अने तान ते
ज्ञान शुं तो प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप ने साक्षात्कार जाणवाने पामवा सांरुं पोताने आत्मारूप थावुं तेनुं नाम तो ज्ञान छे ॥
ते ज्ञान ने विषे कोई दहाडे अज्ञान पे सतुं जननी ॥ हवे वैराग्य ने वैराग्य शुं तो प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ती ने ध्यान करवा मांजे
पदार्थ आडां आवे तेनो अतिशय अभाव आणि ने ते ते पदार्थ नो त्याग करवो तेनुं नाम वैराग्य छे ते वैराग्य मां कोई दहाडे राग
पे से जनहिं ॥ हवे भक्ति ते भक्ति शुं तो धर्म ज्ञान वैराग्य ने दृढ करिने निरवास निक धर्मे ने पोताना आत्माने ब्रह्मरूप
जाणि ने प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्ति ने विषे महात्मो सहित प्रितिक्रियि तेनुं नाम भक्ति छे अने ते भक्त कोई काले विमु-
क्त थाय जनहिं ॥ अने हवे धर्म ते अधर्म शुं तो सर्वे जगत नाकर्ताने सर्वे ना आधार ने सर्वे ना पाजक एवाजे भगवान पुरु-
षोत्तम अक्षराति त छे ते भगवान अनंत जीयो ने ज्ञान आपिने उद्धार करवा सांरुं राम कृष्ण आदिक रूपे प्रगट थाय छे ते प्रगट
भगवानना आश्रय नो त्याग करिने पोताना पुरुषार्थ पडे करिने पोताना कल्याणनी इच्छा राखिने धर्म नियम पाले छे ने
तप व्रत करे छे पण ते धर्म जे बुं जणाय छे ॥ पण ते धर्म ते महाअधर्म छे ॥ ते एवो जे नमत नो धर्म छे ते लोक मां तो तेनो
धर्म सारो कहे वाय छे ॥ पण ते कल्याणना मारग मां अधर्म छे के म के कल्याणना दाता जे भगवान तेनो त्याग कसो

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ८९ ॥

मादे तेनो धर्म ते अधर्म छे ॥ हवे ज्ञान ते अज्ञान भुं तो पोताने देइ थीनो खो आत्मारूप मानीने ते आत्मा थी पर परमात्मा म
गवान एक छे ॥ ने सर्वे ना प्रकाशक छे ॥ तेने भूलिने एम समजे जे आत्मा ते परमात्मा छे एम जाणिने पोताने भगवान
माने छे जेहुं आत्मा ते भगवान भुं बलि बिजो कोण भगवान छे एवुं जे ज्ञान ते महा अज्ञान छे ते एवा ज्ञानी निरधिजस्त -
स्क वेदांति छे ते ज्ञानक थे छे ॥ पण ते ज्ञान ते अज्ञान छे ॥ हवे बैराग ते राग भुं तो पोते काम लोभादिक नो त्याग करिने
माईक आकार जे भिंडु ब्रह्मांडादिक तेनेना सबंत जाणिने संसार पीछा दास रहे तो होय पण ते एम जाणतो होय जे राम
कृष्णादिक भगवान केहेवाय छे ॥ पण ते तो काम क्रोधादिकने विषे चर्त्या छे मादे ते करतां तोहुं बैरागवान भुं एम स-
मजीवने पोताने भगवान ना अवतार करतां अष्ट मनाथ जे राम कृष्णादिक करतां हुं मोरो छुं एवौ जे बैरागवान ते सो अ-
तिशो महारागि छे ॥ ने ते तो महा पापी छे ॥ ते एवो बैराग माध्यानं दया से छे ॥ अने दुई भक्ति ते अ भक्ति भुं तो एम सम-
झ जतो होय जे घर घर मां बोले छे ते बिजो न थी एज परमेश्वर छे एम जाणिने सर्वेने भगवान माने छे ने ते सर्वे जीवनी
भक्ति करे छे ते कै बिरीते भक्ति करे छे तो के देश के कुत कुं वास्तु देव छे गंधे दुं वास्तु देव बलद वास्तु देव सर्वे जीव प्राणी माध
वास्तु देव छे ॥ अम जाणिने स्त्रियो पुरुष एक बिजां भेगा पर्देने एक बिजानी भक्ति सेवा करे छे ने विषयने भोग थे छे ॥ अ-
ने जे साचा भगवान राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष छे ॥ तेने मातना मथी ॥ अने जीव जीवनी भक्ति करे छे ए बिजे भक्ति ते
अ भक्ति छे केहेतां एम सम जनारा प्रभु थी विमुख छे ने ते धर्म नीयम पण कांई पालतान थी मादे लोक मां तो साधु वा-
वाने स्ववरावे छे सेवा करे ते भक्त केहेवाय पण ते तो भगवान नी भक्ति थी विमुख छे ॥ अने हवे अधर्म ते धर्म भुं तो
प्रत्यक्ष भगवान नी भक्ति सेवा ने समागम करवामां कांईक अधर्म जे भुं जणा तुं होय तो पण ते अधर्म ते जरबे रवो धर्म छे
जे मधुन नी गोपि योत्त थारु विपत्तियो तेणे पोताना पतिने पड्यामु किने वेद नी आत्मा छे जे स्त्रिये पोताना पति
नी आत्मा मां रहेयु ते आत्मा लोपीने श्री कृष्ण प्रगट भगवानने पाल जमाड्या गर्दयो ॥ तथारासरम वागईयो ॥

शिरो ल.
सि ०५७

॥ ८९ ॥

तथा सेवा करवा गर्दियो ते लोक मां तथा धर्मज्ञा स्व मां अधर्म जे बुं कहे वाय पण ते अधर्म ते मोटो धर्म छे केम के जे एो करि ने तेनुं क-
ल्याण थयुं छे ॥ तेजो अधर्म होय तो कल्याण थय नहि ॥ केम के अधर्मिनुं कल्याण थनुं नथी मारे गो पियोनुं तथा रुषिपत्तियो
नुं साक्षात्कार कल्याण थयुं ॥ त्यारे ते अधर्म ते अति दूज धर्म छे ॥ बलि जे मश्री कृष्ण भगवाने अरजुन ने कहुं के ॥
सर्व धर्मान् परितज्य ॥ मामेकं दारणं ध्रज ॥ ॥ कहे तां तारा कुल कुटुंब ने मारी नारव ने सर्व धर्म नो त्याग करि ने एकमा
रा चरण नो आश्रय रा रव्य ए विरि ते प्रत्यक्ष भगवान नी सेवा करवा मां ने आज्ञा पाजवा मां अधर्म जे बुं होय तो पण ते अधर्म
तेज धर्म छे ॥ अने इवे अज्ञान ते ज्ञान अं तो इंद्रियो अंतःकरण ना विषय ने प्रितिये करि ने भोग वचा तेनुं नाम अज्ञान क-
हे वाय छे ॥ ते इंद्रियो अंतःकरणे करि ने जे प्रत्यक्ष भगवान ना भक्त छे ते ने इंद्रिये करि ने भगवान नी मूर्ति ने प्रितिये करि ने
जुवे छे ने काने करि ने भगवान ना वाद मां एक तार प्रीतीये करि ने जोडाई जाय छे ने रसना ये करि ने भगवान नी प्रसादिज
मवा मां जोडाई जाय छे ने भगवान नी मूर्ति ने विषे त्वचा ये करि ने प्रितिये सहित बाथ मां धालि ने मले छे ने नासिका ये क-
दि ने भगवान ना प्रसादि ना पुष्प ना दार चंद ना दिक नी सुगंधि प्रितिये करि ने लिये छे ने मने करि ने प्रत्यक्ष भगवान नी सेवा
करवा ना संकल्प रात्यदियस कथा करे छे ॥ ने बुद्धिये करि ने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप नो निश्चय करे छे ने चित्ते क-
रि ने भगवान नी मूर्ति नुं चिंतवन कर्या करे छे ॥ अने अइंकारे करि ने हुं भगवान नो दास छुं ॥ एबुं अभिमान धरे छे ॥ ए विरि ते इंद्रि-
यो अंतःकरण रुप जे मायानुं टोलुं तेणे करि ने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां प्रितिये करि ने जोडाई जाय छे ॥ ते इंद्रियो ना वि-
षयरुपि अज्ञान ते महाज्ञान छे ॥ केम के भगवान नी मूर्ति बिना बिजे जोडाय ते तो अज्ञान छे ॥ पण ते ना इंद्रियो अंतःकर-
ण प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां जोडाय ते तो ते अज्ञान ते ज्ञान छे केम के भगवान बिना बिजे इंद्रियो अंतःकरण जोडा-
य छे तो ते जिय नरक मां जाय छे ॥ अने भगवान नी मूर्ति मां जोडाय छे त्यारे ते ना इंद्रियो अंतःकरण निरगुण भाव ने पामी
जाय छे ॥ ने ते आत्मा ब्रह्म रूप धरने अक्षर धाम मां जाय छे ॥ जे म जोडुं छे ते सर्व धातुं करतां उत्तरतुं छे पण ते ने जो

श्रीसुख
सिद्धांत
॥ ६५ ॥

पारसमणिनो परसथाय तो ते लोदुं मटिने सोनुं थई जायछे ॥ तेमजीवनां दुंद्रियो अंतःकरण तो खोदानीपेदे जीवने नर-
कमां नारवनां छे नेमदा अज्ञानरुप छे पण ते दुंद्रियो अंतःकरणने प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थई जाय तो तेनुं अज्ञानने
माईक भाव तेद जिजायछे ॥ नेते निरगुण एतले ज्ञानरुप थई जायछे ॥ माटे ते अज्ञान ते ज्ञान छे ॥ अने हवे राग ते वैरा-
गशुं तो माईक पदार्थमां प्रितितेनुं नामराग छे ॥ तेमाईक पदार्थने विषे प्रितिकरिने ते पदार्थ बडे प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा
करेछे ॥ तो वैराग ते वैराग छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननी सेवाभासं बंधमां जे जे पदार्थ आवेछे ते पदार्थ तो निर्गुण थई जा-
यछे ॥ ते ते पदार्थ तो अमाईक रुप छे एतले कल्याण कारिछे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा करवानां जे पदार्थ तेने वि-
षे जे प्रीती जे राग ते तो वैराग छे ॥ अने हवे अभक्ति ते भक्तिशुं तो धर्मज्ञान वैराग सिद्ध करिने निरवासनिक थईने पोता-
ना आत्माने अक्षर ब्रह्मसाथे एकत्व पणुं करिने ते अक्षर ब्रह्ममां अरव उरव्या एया जे परब्रह्म परमात्मा प्रत्यक्ष मूर्ति भग-
वान तेने विषे समाधिलक्षे करिने धेयाकारणे अद्वैत भावने पाभिगयो जे मुक्त तेने अभक्ति कहेवायछे केमके भगवान
नी मूर्ति थकि पोताने जुदायणानो भाव जणाय त्यारे तेनी भक्ति के सेवा करे पण ते तो तेनी सेवाकार प्रति थई गई छे
॥ जेम गोपियोने ग्रंदावनने विषे भगवानसाथे रासरमवाने समे अंतर ध्यान थई गया ॥ पछे गोपीयो भगवानने खोल
तार खोलतां भगवान कयां दहाधन आव्या पछे भगवानने संभारतां संभारतां गोपीयोनी व्रतियो भगवानरुप थई गई हो
पछे ते गोपियो थे कछुं छे के अमे कछुं छे दूधे ने भगवानना जेनुं आचरण करवा लागी दती ॥ कहेतां भगवाने गोवर धन
तो ल्यो दतो तेमपो ते लाक डिउपर बुगडु नाखिने उचुं करिने कछुं के मेगोवर धन तो ल्यो छे ॥ एधिरी ते भगवानना
भावने व्रतियो पामी गई दती ॥ तेमजेने भगवानने विषे धेयाकार व्रति थई जायछे तेनुं नाम अभक्ति छे ते अभक्ति
पण ते तो महा मोटि भक्ति छे ॥ एधिरी ते प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिने संबंधे करिने साधन सर्वे फल थायछे ॥
अने प्रत्यक्ष भगवानना संबंध विना साधन सज्जे तेद लां करे पण ते सर्वे अफल छे माटे प्रत्यक्ष भगवाननो जेने

विरोज.
सि० ५७

॥ ६५ ॥

संबंधथापछेनेतेनेविषेजीवजोडायछे ॥ तेनुंज कल्याणथापछे तेसुंज तोतानेकरिने प्रत्यक्ष भगवानमांजोडाय नेसुंजे
तोप्रीतियेकरिने जोडाय ॥ अनेसुंजे तो विश्वासे करिनेजोडाय नेसुंजे तो गमे तेभावेप्रत्यक्ष भगवाननीसूतिनेविषे
जोडाईजाय तोते सर्वेनुं सररबुंजकल्याणथापछे अने प्रत्यक्ष भगवान मल्याबिना ने ते भगवाननीसूतिनेविषेजोडा
णाबिना सुंजेतेदलोत्तानीहोय सुंजेतेदलोवैराग्यानहोय सुंजेतेयो त्यागिहोय तपस्वि होय भेरषजेईनेबनमां
रहेतोहोय संन्यासिथयोहोय श्रीपातथयोहोय तोपणप्रगटभगवान मल्यानहोय त्यांसुधि सर्वसाधनब्रथाछे
॥ नेतेनुं कल्याणथलुंनयी ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९६ ॥ अंगणसे ॥ २४ ॥ चाविसना पोषशुदि ॥ १ ॥ प

डवा ने ॥ दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीवीरोलमधे ॥ पदे ल सिधर ल खुजीनेघेर आथमाणे बार ओ
रडानीरवे समांगादितकिये युक्तपलंग उपरविराजमान थयाहता ॥ नेसर्वे जरियानीबस्त्र धारण कत्याहता ॥ नेसर्वे
अंगमां पिलापुष्पनां आभूषणशोभीर ह्यां हवां ने ललाटनेविषे कंकुनां चांदलो कथोहतो ने पोताना मूरवार्दिदनी आ
गलसाधुतपाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेठिहती ॥ पछेमहाराजनीसंध्याआर्तिथयाकेडे महाराजेसाधुनेप्र
भपुछुपुजेआत्मारूपने ब्रह्मरुपाबेएकहरोकेजुदाजुदाहरोतेकहो ॥ पछेअक्षरमुक्तानंदस्वामियेकहुंकेजुदा
जुदाछे ॥ केमकेआत्मारूपछे तेतोत्रणेदेहनोइष्टाछे ॥ अनेजेब्रह्मरूपछे तेतोत्रणदेहनेजाणसोनयी ॥ पछेमहा
राजबोल्याजेजेनेविषेरजोगुणनेतमोगुणनुं कार्यजे कामक्रोधलोभस्वादस्नेहदंभकपटअसुयाईरसारागद्वे
शादिकदोषवर्तताहोय तेनेजीवजाणवो ॥ अनेतेजीवनकंचोरासिमांजायछे ॥ अनेजेनेविषेसत्वगुणनुं कार्य
जेधर्मज्ञानवैरागभक्तिशिलसंतोषदयाक्षमाविवेकविचार अहिंसा ब्रह्मचर्यादिकशुभगुणवर्तताहोय तेनेआ
त्मारूपजाणवो ॥ अनेतेआत्मारूपनेतेशुभगुणनुं मानदोयरयरुं ॥ मारेतेआत्मारूपथयो तेइश्वरनासाधर्म्यपणाने

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૬૬॥

પામે છે ॥ અને જે બ્રહ્મરૂપ છે તેને વિષે શુભગુણ તો સર્વે સંપૂર્ણ હોય રવરા પળ તેને તે ગુણનું માન હોય નહિ ॥ મારે જો ગુણને તમે
ગુણવર્તતા હોય તેને જીવ જાણવો અને સત્ત્વ ગુણ જેને વર્તે તો હોય પણ જેને તે ગુણનું માન હોય તેને આત્મારૂપ જાણવો
અને જેને સત્ત્વ ગુણરૂપ શુભ ગુણ તો ચરત તા હોય પણ તેનું માન હોય નહિ તે બ્રહ્મરૂપ છે ॥ ને જે બ્રહ્મરૂપ થાય છે તે ભગવાનના
અક્ષરધામને પામે છે અને તે શુભગુણનું માન ક્યારે દે છે ॥ તો જેને વિષે શુભ ગુણ અનંત અપાર છે પણ તે ગુણનું
માન માન નથી જેને એવા જે પરમાત્માને તેના એકાંતિક સંતને પ્રત્યક્ષ મલે ને તેનો આશ્રય કરે ત્યારે તેને જ શુભગુણ-
નું માન દલિ જાય છે ॥ ને તે આત્મા બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ પણ તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતના આશ્રય વિના કોઈ કો
જે શુભગુણનું માન દલતું નથી ॥ અને ગુણનું માન રંચ માન હોય ત્યાં સ્કથિતે બ્રહ્મરૂપ કહેવાય નહિ ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગ-
વાનને સંતના આશ્રય વિના ગુણનું માન આ વ્યાધિના રહે જ નહિ ॥ એ સિદ્ધાંત વાર્તા છે ॥ અને તે સ્કથ ગુણ પણ પરમાત્માના
જ ધરના છે ॥ પણ તે પરમાત્માને જ પાર્થ જાણ્યા નથી ત્યાં સ્કથિતે ગુણનું માન રહે છે ॥ અને તે પરમાત્માને જાણવા તે પોતે
પરમાત્મા પડે અથવા તેના એકાંતિક સંત જાણે ત્યારે જણાય છે ॥ પણ તે વિના બિજો કોઈ પરમાત્માને જાણા વિરાકતો
નથી ॥ મારે પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના સંત મત્યા વિના શુભગુણનું માન આ વ્યાધિના રહે જ નહિ ॥ જેમ કુધાની બહા
ર હોજ હોય તે કુવાને જાણે કરિને ભરાઈને છલકી જાય છે ॥ ત્યારે તે હોજ એમ જાણે જે મારા જેટલું જલ કુવામાં તથા
ધીરે કાળે નહિ હોય ॥ એમ હોજ ફૂલાય છે ॥ અને જે કુવો છે તેમાં તો અપાર જલ ભર્યું છે તે એવા એક હોજ જે આ અનંત
હોજને મરિ મુકે તો પણ તે કુવાનું પાણિ રવટે નહિ ॥ એટલું અપાર જલ કુવામાં ભર્યું છે ॥ તો પણ તે કુવો છલકાતો નથી
॥ અને હોજમાં તો કુવાનું જલ આવે છે ત્યારે તે હોજ ભરાય છે ॥ ને જો કુવાનું જલ હોજમાં આવે તો તે હોજમાં લેવા માત્ર
જલ રહે નહિ ॥ તે હોજે કુવાના જલને નથી જાણ્યું ત્યાં સ્કથિતે ફૂલાય છે ॥ પણ જો કુવાના જલને હોજ જાણે તો તે
હોજને રંચ માત્ર માન રહે નહિ ॥ તેમ એ તો દૃષ્ટાંતને તેનું સિદ્ધાંત તો એ છે જે બિજા મનુષ્ય દેવ બ્રહ્માને પ્રકૃતિ પુરુષાદિક

વિરોધ
સિ ૦૫૬ ॥

॥૬૬॥

સર્વેતેહોજનેઠેકાણેછે॥અનેપ્રત્યક્ષપરમાત્માભગવાનછેનેભગવાનનાસંતછેતેકુચાનેઠેકાણેછેતેજેમહોજમાંપાણી
જેદલુંદોયછેતેકુચામાંથીજઆવેછેપણકુવાચિનાહોજમાંપાણિહોયજનહિંતેમમનુષ્યદેવબ્રહ્માદિકનેવિષેજેદલા
જેદલાશુભગુણઆવ્યાછેતેસ્વેપરમાત્માનેતેનાસંતનાજગુણઆવ્યાછેપણતેદેવબ્રહ્માદિકપરમાત્માનેનથીજાણ-
તાત્યાંસુધિતેસર્વેનેશુભગુણજેમજેમપોતાનેવિષેઆવતાજાયછેતેમતેમગુણનુંમાનઆવતુંજાયછે॥નેતેગુણનેમાને
કરિનેતેગુણમાંતેસર્વેબંધાયછે॥અનેપ્રત્યક્ષપરમાત્માનેવિષેઅનંતશુભગુણરહ્યાછેપણતેગુણનુંમાનતેનેનથીતેસારુપ
રમાત્માનોઆશ્રયજેઆત્માકરેછે॥તેનેગુણનુંમાનરહેતુંનથી॥માટેતેપરમાત્માનોઆશ્રયકરવાસારુંપ્રથમજીવપણ
નારજોગુણીતમોગુણિકામક્રોધાદિકદોષતેનોત્યાગકરવોનેસત્વગુણનાસિલસંતોષાદિકશુભગુણતેનેશિષ્-
વાઅનેતેશુભગુણનેતોદ્રુઢકરિનેરાવવાનેતેગુણનામાનનેદાલવાનેઅર્થેપ્રત્યક્ષપરમાત્માનેતેનાસંતનેસ્પેલણા॥
અનેતેપરમાત્માનેરવોનતાંરવોજતાંઘણાકજન્મનાશુભગુણનાશુભસંસ્કારભેગાધાયછેત્યારેતેઆત્માનેપ્રત્યક્ષ
પરમાત્મામલેછે॥પછેતેપ્રત્યક્ષપરમાત્માજેતેતેનાશુભગુણતેમાનનેનાસકરિનેબ્રહ્મરૂપકરેછે॥તેકેબિરીતેમાનમુ-
કાવેછે॥તોપરમાત્માપોતેપોતાનાસ્વરૂપનોમહાત્મેસહિતનિશ્ચયકરાવિનેપોતાનાઆશ્રયમાંરારવેછેનેપો-
તાનીઆત્મામાંરતાવેછેઅનેતેઆત્માબ્રહ્મસ્થિતિનેપામ્યોહોયનેઘણાફશુભગુણવાનથયોહોયનેમહામુક્તપ
યોહોયતોષણતેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનીઆત્મામાંલગારેકફેરપડેતોતેનેતત્કાલશિક્ષાકરેછે॥નેતેશિક્ષાના
સારુંકરેછેતોતેનેશુભગુણઘણાકઆવ્યાછેમાટેરરવેતેગુણનુંમાનઆવેનહિંઅનેજોકોઈજાતનુંમાનઆવશેતો
તેનાગુણતેસર્વેદુર્ગુણથર્દજશેમજાણિનેમુક્તનેપણવારંવારશિક્ષાકત્વાકરેછેનેદંડદિધાકરેછે॥અનેજેમુક્ત-
છેતેતોબિજાસર્વજગતનાતોગુરુછે॥માટેપ્રત્યક્ષપરમાત્માધિનાબિજોકોઈતેનામાનનેમુકાવવાનેસમરથનથી
અનેજેનેશુભગુણઆવ્યાદોયનેતેનુંજેમાનચડેતેમાનપોતાનીમેલેદજતુંનથીતેસારુઆત્મારૂપથયોહોયતેનેબ્રહ્મ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८७॥

रूपकरवा साहं तेनामाननुं खंडनकरवाने प्रत्यक्ष भगवानने तेनाएकांतिकसं तसमर्थछे माटे प्रत्यक्ष भगवानने संतनोआ
अथ करिने तेनी आत्ता मां जेम कहे तेमयर तत्रो ॥ तेनुं मानटलशो ने ते आत्मा ब्रह्मरूप थईने अक्षर धामने पामरो ॥ ॥
॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥
॥ संवत् ॥ १९॥ अगणिसें ॥ २४॥ चो विसना पोषधुदि ॥ ५॥ पंचमिने दिवस ॥ महाराज श्रीहरिकृ
ष्ण भगवान गामश्री विरोलमध्ये पटेल जिवाभाई धनजभाईने घेर आयमणा बारनाओ रडानी खेनामां गादित कि या नरबाधि
ने पलंय उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वे कस्तं बलजरियानी वरुणधारणक स्वांइतां ॥ ने सर्वे अंगमां पिलापुष्पनाआ
भूषणनां भिरव्याता ॥ ने कंकुनोचां दलोक स्योइतो ने पोताना मुखाविंदनी आगजसाधुतथा घणाक हरि मत्तनी सभा
भरोईने बेरिइति ॥ पछे महाराजनी संध्या आर्ति थयाकेडे ॥ महाराज सर्वे सभाप्रत्ये बोल्या जे भगवानना धामने जीव
व्यारे पामेछे ॥ तो जीवने भगवानना स्वरूपनो उत्तम निरर्थक त्यनिश्चय थायछे ॥ त्यारे ते जीव भगवानना अक्षर धामने
पामेछे ॥ अने भगवानना स्वरूपमां संशय होय त्यां संधि ते जीव भगवानना धामने पामे नहिं ॥ इये ते भगवानना स्वरू
पनो निश्चय ते भुंस्तो भगवानने यथार्थ जे वाछे ते वाजाएवा ॥ तेनुं नाम निश्चय कहे वाय ते भगवाननुं स्वरूप बे प्रकारनुं
छे ॥ एक दिव्य स्वरूपछे ने एक दिव्य थका जिवो नाक ल्याण करवा साहं मनुष्य स्वरूपनुं धारण करेछे ॥ ते एवेय प्रका
रना स्वरूपने जाणो त्यारे तेने भगवानना स्वरूपमां संशय थाय नहिं अने बे प्रकारना स्वरूपने जाणुं न होय तेने भगवानना
मनुष्य स्वरूपने विषे नाना प्रकारना चरित्र जोईने संशय थायछे इये ते बे प्रकारना स्वरूपने जाणवानी रीत कहिये छे ये ॥
जे दिव्य रूप भगवाननुं केवुंछे तो काने करिने सां भल्यामां आवे एवानथी ॥ ने आखे करिने जोयामां आवे एवानथी ॥ ने
रसनाना वरणनमो आवे एवानथी ॥ ने नासिकाना संघ्यामां आवे एवानथी ॥ ने चित्तना चिंतवनमां आवे एवानथी
ने बुद्धिना निश्चयमां आवे एवानथी ॥ ने मनना संकल्पमां आवे एवानथी ॥ ने अहंकारना अमिमानमां आवे एवान-

विरोल
सि० ५९

॥८७॥

पि॥ एवादिब्यस्वरूप भगवान् इन्द्रियोऽन्तःकरणधीपरछे ॥ नेदिव्यमूर्तिमानयका अक्षरधामने विषे विराजमान रखाछे ॥
नेते भगवानना एक एकोमने विषे कोटानकोटिस्वर्य चंद्रमाने अग्नि तेना प्रकाशने पण जांरयो करे एवो तो जे नो प्रकाश
छे ॥ ने अनंतकोटि दिव्य पारसदे विंटाणाधका दिव्य सिंहासन उपर विराजमान छे ॥ ने जे नी दुछामात्रे करिने कोटि ब्रह्मांडनी
उत्पत्ति थाय छे ॥ ने जे नी दुछाये करिने कोटि ब्रह्मांडनी स्थिति रहे छे ॥ अने जे नी दुछाये करिने कोटि ब्रह्मांडनो जय धई जाय छे
॥ ने जे नी शक्तिकाल छे ॥ जे नी शक्ति माया छे ॥ जे नी शक्ति पुरुष छे ॥ जे नी शक्ति अक्षर छे ॥ एवा अनंत शक्तियो नाई शंछे ॥
ने अनंतकोटि ब्रह्मांड नाराजा धिराज छे ॥ अने ते ब्रह्मांड ब्रह्मांड प्रत्ये ब्रह्माविष्णुने श्रिय छे ॥ ते ब्रह्मांड नुर खावलु करे छे ॥
ने ते ब्रह्मांड ना देवदैत्य मनुष्य सर्वे ब्रह्माविष्णु शिवनुं भजन करे छे ॥ ने ते नी आज्ञा मांवर ते छे ॥ ने ब्रह्माविष्णु शिव छे ॥ ते दिव्य
स्वरूपने भगवान तेनुं भजन करे छे ॥ ने ते नी आज्ञा मांवर ते छे ॥ अने ते ब्रह्माविष्णु शिव ते भगवान नी प्रार्थना करे छे ॥ जे हे म
हाराज तमे कृपा करिने अमारा ब्रह्मांड मां पधारोने अमारा ब्रह्मांड ना सर्वे जीवोनां कल्याण करो ॥ अने अमारा धिते वीत-
मारी से बाधो ते टलिकस्वुं ॥ एम प्रार्थना करे छे ॥ ते प्रार्थनाने सां भजिने दिव्य स्वरूप पण जे भगवान ते पोतानो दिव्य भा
व लुपाविने ब्रह्मांडने विषे पधार छे ॥ ते ज्यां जे चुं कार्य होय त्यां ते वा देहनुं धारण करे छे ॥ ने जे वो देह धारण करे छे ते विज, चेष्टा
करे छे ॥ पण ते पी अधिक पणेन थी वरतता ॥ ते भगवाने मछुकछु नो देह धर्यो ह तो तो ते जन्म मांज फर्या ॥ ने वाराह अव-
तार धारण कस्यो त्यारे ते विरीते वरत्या ह ता ॥ अने इय ग्रिव अवतार धारण कस्यो त्यारे घोडानी पेरे वरत्या ॥ अने नरसिंह अ-
वतार धर्यो त्यारे सिंहीनी पेरे वरत्या ॥ अने राम कृष्णादिक मनुष्य देहनुं धारण कस्युं त्यारे मनुष्य ना जे वीज चेष्टा करिने म-
नुष्य नी पेरे वरत्या पण बिजीरी तेन वरत्या ते जे मनुष्य प्रथम गर्भ मां आये ने ते गर्भ ब्रह्मिने पामे ने पछे बालक जनमे ने ते बाल-
कं जुवान थाय ॥ ब्रह्म थाय ने देह मुके तेम भगवान पण ते विरीते गर्भ मां आये बालक थाय जुवान थाय ब्रह्म थाय ॥
देह मुके ने जे मनुष्य ने खावुं पिबुं ओढवुं पेहेरुं काम क्रोध लोभ स्थाद स्नेह मान पक्षपात पारकुं पोतानुं ईत्यादिक गु-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६६ ॥

एहोय ते मते विरीते भगवान मनुष्यदेहनुं धारण करे छे ॥ त्वारे तेने विषे मनुष्यनी पेढे काम क्रोध लोभ मोह पारकुं पोतानुं पक्ष
पातहार बुंजीत बुं दत्तादिक मनुष्यना जे वा सर्वे गुण पोताने विषे जणावे छे ॥ ने मनुष्यनी रीते जयते छे ॥ पण मनुष्यना करतो
अधिक पणने धीवरतवा ॥ त्वारे कोर्दने शंका थायजे भगवान माणसनी पेढे वरते त्वारे ते जीवने भगवाननी ओलखाण केम
पडे तो ओलखाण एम पडे जे जोयामां ने वरत्यामां ने क्रियामां तो माणसजे वा जणाय वरा पण तेने विषे कोर्द क दिव्य भाव
होय वरो ते दिव्य भाव ते शुं तो ते भगवानने विषे जे बुं तान होय ते बुं तान बिजा कोर्द मनुष्यने विषे होय नहिं ॥ ते बुद्धि बाजो म-
नुष्य होय ने जाणो जे मनुष्य तो सर्वे छे पण आबुं मनुष्य कोर्द होय नहिं ॥ एम बुद्धि पान होय ते प्रत्यक्ष भगवानने ओलखे छे
पण बिजे कोर्द प्रकारे भगवान ओलखा तान धी ॥ अने जे भगवान दिव्य स्वरूप कथा ते माते ज भगवान मनुष्य जे वा थाय छे
॥ पण जीवने ज्यां सुधि मायानुं आवरण होय त्यां सुधितेने दिव्य रूपने मनुष्य रूप बेथ जुदा जुदा जणाय छे ॥ पण भगवान बे-
न धी ॥ एक ज छे ॥ केनी पेढे तो जे मचंद्र एक छे पण आपणी आंख्यो उपर आंग लिनी मार राखिने जोर्दये त्वारे बे चंद्र जणाय
छे ॥ ने ज्यारे आंग लि उपाडि लेईने जोर्दये त्वारे पाखो जे धी छे ते बो एक चंद्र जणाय तेम भगवान तो एक छे पण आंख उप-
पर आंग लिनी पेढे जीवनी उपर आंख आवरण रूप मायानो दाब छे ते दाबे करिने भगवान ने बे रूपे देरवे छे ॥ अने ज्यारे
मायानुं आवरण जीवने टलि जाय छे त्वारे तेने दिव्य रूपने मनुष्य रूप भगवान ते एक जणाय छे ॥ ते पूर्व व्यासने वाल्मि-
कने शुकने सनकादिक ने नवयोगि श्वर आदिक मोटा मोटा मुनि तेने मायानुं आवरण टलि गयुं हतुं तो तेणे मनुष्या क्र-
ति एवा जे राम कृष्णादिक भगवानना अवतार तेने दिव्य रूप जाणिने ते प्रत्यक्ष भगवाननी जिताने चेष्टाने चरित्र तेनुं गानव-
खुं छे ॥ अने ते राम कृष्णादिक भगवान मनुष्यनी पेढे वरत्या छे तो पण तेने विषे माया पर करवानुं ज्ञान हतुं तो ते मनुष्य मूर्तिने
दिव्य जाणिने मोटा मोटा मुनियो घणा कते संसार धी वैराग्या मिने ब्रह्म रूप थईने वनमांजईने ते प्रत्यक्ष मूर्ति विषे ध्याने
करिने जोडाई गया छे ॥ मारे मनुष्य मूर्तिने दिव्य मूर्ति भगवान बेथ एक छे ॥ तो पण जीवोना कल्याण करवां ते तो मनुष्य

विरोज.
सि० ५९

॥ ६६ ॥

मूर्तिपकिज थायछे ॥ परादिब्य मूर्तिपकि कोईजीवनं कल्याण थायनहिं ॥ केमके ज्ञानविनाजियनुं कल्याण थातुनयी ॥ नेदि
 व्यस्वरूपतो जीवना जाण्यामां आयेवुं नयी ॥ माटेजीवने जाण्यामां आये एवास्वरूपनुं धारण करिने जियनासु जातिथई
 नेज्ञान आपेछे त्यारेजीवने छिक पडेछे ॥ नेभगवानने विषेजीवनेहे तथायछे ॥ नेहेतेकरिनेजीवनं कल्याण थायछे ॥ माटे
 भगवान मनुष्यस्वरूपनुं धारण करेछे ॥ नेमनुष्यनीरीते बरतेछे ॥ अनेजो दिव्यरूप भगवान प्रगट करे तो जिक्नेछिक पडे
 नहिं ॥ नेहेतपण थायनहिं ॥ नेउलटो जीव बीमरेने मुझाई जाय ॥ जेमश्रीकृष्ण भगवाने अरजुनने विश्वरूपदेखाड्युं ॥ त्वा
 रेतेरूपजोईने अरजुन आकुलव्याकुल थई गयो नेकहुं केहेमहाराज आतमारु अद्भुतरूपजोईनेहुं भयनेपामुंछुं ॥
 माटेकृपा करिने तमारु मनुष्यस्वरूप प्रथमदुतुं मुने देखाडो तो मुने स्तब्ध थाय ॥ पछे भगवाने मनुष्यस्वरूपदेखा
 ड्युं त्यारे अरजुनने स्तब्ध थयुं माटे भगवामना दिव्यस्वरूपनेजोईने कोईजीवने स्तब्ध थायनहिं ॥ नेहेतपण थायनहिं
 ॥ केमके विजाति भाव थयो ॥ माटे विजाती भाव पणामां जीवनेहे तथायनहिं ॥ तेसारुं भगवान मनुष्यस्वरूपनुं धारण करेछे
 त्यारे ते मनुष्यस्वरूपने विषेजीवनेहे तथायछे नेहेते करिनेजीवनं कल्याण थायछे ॥ अनेजो दिव्यरूप भगवान छे तेनातेज
 मनुष्यस्वरूपछे पण भगवान बेनयी ॥ अनेजीवोनां कल्याण करवासारुं भगवाने मनुष्यदेह धारण कस्यो होय ते मनुष्यनी
 पेढेज नर्तेछे ॥ नेतेनो आशरो करे तेनुं ज कल्याण थायछे पण दिव्यस्वरूपयी कोईजीवनं कल्याण थातुनयी केमके तेस्वरूप
 कोईना ग्रहण कस्यामां आवंतुं वयी ॥ तेसारुं कृपा करिने भगवान मनुष्यस्वरूपनुं धारण करेछे ॥ नेमनुष्यदेह धार
 ण करिने मनुष्यनी पेढे बरतेछे ॥ पण अस्फुरिने दिव्यभावरंचमात्र देखाडतानयी ॥ माटे एविरीते बेप्रकारना स्वरूप
 नेजाणिने प्रत्यक्ष भगवाननो आसरो जेणे कस्यो होय तेने भगवानना मनुष्यस्वरूपने विषे गमे तेवाचरित्र करे पण तेने
 संषय थायनहिं ॥ ते भगवान समरथपणे बरते असमरथपणे बरते कामजणावे क्रोधजणावे लोभजणावे ॥ क्यारे कभा
 गे क्यारे करोवे इत्यादिक मनुष्यनी पेढे गमे तेवांचस्त्रि करे तोपण तेने संशय थायनहिं अने एविरीते समजीने जेणे

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥ ૨૯ ॥

પ્રત્યક્ષભગવાનનો આશ્રય કર્યો હોય તેને કલ્યાણના મારગમાં કોઈ વિઘ્ન લાગે નહિ ॥ અને એ વિરિતે બે પ્રકાર સ્વરૂપને
જાણ્યું નહોય ॥ ને તેને બિજાં અનંત સાધન કલ્યાણ હોય તો પણ તેનું કલ્યાણ કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ માટે એ પ્રકારના સ્વરૂપ
ને એક જાણિને પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપ તમને મલ્યું છે તેનો દ્રઢ આશ્રય કરો એટલે તમારાં કલ્યાણ સાક્ષાત્કાર થશે ॥ અને જેને આ
શ્રયક સ્થો છે તેનાં તો કલ્યાણ થઈ રહ્યા છે ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

શ્રીહરિકલ્યાણમોનમઃ ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २४ ॥ चो विसना पौष शुद्धि ॥ ६ ॥ छठे

દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકલ્યાણ ભગવાન ગામ શ્રીવિરોલ મધ્યે પટેલ મનોરરાઈને ઘેર ઉગમણે બારશ્વોરડાની રવેસમાં ગા
દિત કિયે યુક્ત પલંગ ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ને સરવે જરિયાની વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં ને સર્વે અંગમાં પીલા પુષ્પનાં
આભુષણ શોભિ રહ્યાં હતાં ને કંકુ નો ચાંદ લોક સ્થો હતા ને પોતાના મુરવાર્ચિની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની
સભા મરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ કૃપા કરિને બોલ્યા જે જીવને સ્ત્રવ થયાના બે ઉપાય છે ॥ એક પોતાની મેલે મેહેન સ
કલ્યાણી સ્ત્રવ મેલે છે ॥ ને બિજું કોઈ કની મેહેન બાની થાય તો તેથી વગર દારવડે સ્ત્રવ થાય છે ॥ જેમ કોઈ કગરિ બમાણ
મહોય તે રેવેતી કરિને વેપાર કરિને કોઈની ચાકેરિ મંડાવિને પૈસા કમાય ॥ તે સો વસે દુજાર બે દુજાર સ્ત્રવ કમાય ॥ ને તે
એ કરિને તે સ્ત્રવિયો થાય ॥ અને કોઈ કની ઉપર તો કોઈ મોટો રાજા પ્રસન્ન થાય તે પોતાના હોલિયાનો ચાકર કરિને
રાવે ને તેને પોતાનો રવજીનો હોય તે બધોય સોંપિ દિયે તે વગર દારવડે સ્ત્રવે ચારી થઈ જાય ને તે મહા સ્ત્રવને પામે ॥
તેમ પરલોકમાં જીવે સ્ત્રવ પામવાના બે ઉપાય છે ॥ તે જેમ મેહેન ત્ય કરિને પૈસા કમાઈને સ્ત્રવને પામે તેમ પરલોકમાં
સ્ત્રવ પામવા સારુ પોતાની મેલે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય મેળે શ્રદ્ધા એ ચાર ગુણ શિખે છે ને તે ચાર ગુણે કરિને તમો ગુણે રજો મુ
ણદલિને સત્વ ગુણિ થાય છે ॥ ને તે સત્વ ગુણ છે તે સ્ત્રવ કરી છે ॥ ને સત્વ ગુણિને દેવાદિક લોકની પ્રાપ્તિ થાય છે ॥ એ
દલું તો જીવ પોતાની મેલે પુરુષ પ્રયત્ને કરિને સ્ત્રવને પામે છે ॥ હવે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય મેળે શ્રદ્ધા નું શ્રું રૂપ છે ॥ તોં દિયો ને નિ-

વિરોજ.
સિ. ૬૦

॥ ૨૯ ॥

યમમાં રાશિને પોતાના આત્માનું રૂઢું થાય એવે મારગે ચાલે તેનું નામ ધર્મ કહેવાય છે ॥ અને દેહને ને આત્માને નો રાજા જાણવાને
 દેહને મિથ્યા જડને બુઃ સ્વરૂપ જાણવો ॥ ને આત્માને પોતાનું સ્વરૂપ જાણવું ॥ ને તે આત્મા સત્ય છે ॥ સ્વરૂપ છે પ્રકાશાવાન છે
 જ્ઞાનરૂપ છે એમ જાણીને માર્ગ કપદાર્થને વિષે દ્વાપ્યવૃદ્ધ સ્વરૂપ દુઃસ્વે કરિને હ રસવશો કને પામે નહિ ને તેને જ્ઞાન કહિયે ॥
 અને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાકૃત જગત પદાર્થને વિષે અભાવ વર્તે તેને વૈરાગ્ય કહિયે અને જે જે મનોરથને પારે તે તે મનોરથને
 ચોટી કરી શકે તેને એશ્વર્ય કહિયે ॥ એવા ગુણ જેને વિષે હોય તે આત્મા સત્ય ગુણ કહેવાય છે ને તે સ્વરૂપને પામે છે ॥ અને
 એટલું સ્વરૂપ જીવ પોતાની મેહેન તે કરિને મેલ વિદ્યાકે છે ॥ પણ તેણે કરિને દેહ કરિને સ્વરૂપ ભોગવે પણ તેના આત્માનું
 કલ્યાણ થાય નહિ ॥ અને જો એવો સત્ય ગુણી હોય ને તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો આશ્રય થાય તો તે આત્મા
 બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના અક્ષરધામને પામે ॥ અને તમો ગુણીરજો ગુણી જીવ હોય ને તેણે કાંઈ કૃતકૃત કાર્ય નહોય
 પણ તેને જો પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે દેહ તથા જાય તો તેના ઉપર ભગવાનની એવી કૃપા થાય તે તેનાં તમો
 ગુણને રજો ગુણી કર્મના અનંત પાપ તે સર્વે બલિને ભસ્મ થઈ જાય છે ॥ ને તે આત્મા બ્રહ્મરૂપ થઈ ને ભગવાનના અક્ષરધામ
 ને પામે છે ॥ જેમ કહોય ને તેને રાજાની મેદર બાની થાય તો કારમો કલરવે તારિ થઈ જાય ॥ તેમ મહાપાપિ જિવ હોય પ-
 ના તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો આશ્રય થઈ જાય ને તેની સેવા કરે તો તે જીવ કારમો કલરૂપ થઈને ભગવાનના ધામને
 પામે છે ॥ અને સત્ય ગુણી આત્મા હોય ને ધર્મ જ્ઞાનાદિક મુળે જુક્ત હોય પણ જો તેને પ્રત્યક્ષ મહાત્મા પુરુષનો અગ્ર ગુણ આવે તો
 તેનાં સત્ય ગુણી કર્મનાં સ્ફુટ્ય માત્ર તે બલિને ભસ્મ થઈ જાય છે ॥ ને તે જીવ ધોર નર્ક માં જાય છે ॥ જેમ કોઈક મેદે નત્ય
 કરિને સો બસે હજાર વેદ જાર રૂપેયાક માણો હોય પણ તે જો રાજાનો દ્રોહ કરે તો તે રાજા તેના ઉપર કોપાય માન થઈને
 તેનું ઘર ચાર લુટિ લે છે ॥ ને તેને કેદમાં પુરિ દે છે ॥ તેમ સ્વજે એવો સત્ય ગુણના ધર્મ જ્ઞાનાદિક જ્ઞાણો જુક્ત હોય ને તે સત્ય
 ગુણનો સંપત્તિ થે કરિને દેવલોકમાં જાવાનો હોય ॥ પણ તે જો પ્રત્યક્ષ મહાત્મા પુરુષનો દ્રોહ કરે તો તેનાં સ્ફુટ્ય માત્ર

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥९०॥

बलिने भस्म थई जाय छे ॥ ने तेने जिव नर्क मां पड़े छे ॥ एयो प्रत्यक्ष महात्मा पुरुषना अपराधना पापनो दोष छे ॥ अने तेने जीव नो पा
छो कोई काले ते पापनो छुट को थतो नथी त्यां भ्नो क छे जे ॥ ॥ अन्य क्षेत्रे कृतं पापं तिर्थक्षेत्रे विनश्यति ॥ तिर्थक्षेत्रे
कृतं पापं ॥ बज्र लेपो भविष्यति ॥ १॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ अन्य क्षेत्रे कृतं पापं ॥ तिर्थक्षेत्रे विनश्यति ॥ के देतां अस तपुस्ते
ष्वने संगे करि ने जे जे पाप थयां होय ॥ ने तेने तिर्थरूप स तपुरुषनो आश्रय थई जाय तो तेनां पाप सर्वे ना स पा मि जाय छे ॥ अ-
ने तिर्थरूपे जे स तपुरुष तेनो अपराध थाय तो तेनुं पाप बज्र लेप एद ले कोई काले ते पाप ना स थवुं नथी ॥ अने ते स तपुरुषना द्रो
हनो करनारो तेणे मोर सुजे एद ला पुन्य क स्या होय तिर्थ क स्यां होय ब्रह्म क स्या होय परोक्ष पणे भगवाननी भक्ति करि होय
एवां एणां क शुभ कर्म कर्यां होय ते सर्वे तेनां सकृत्तनुं पुन्य तत कालनाश पा मि जाय छे ने तेने जीवन कर्मां जाय छे ॥ अने जे
स तपुरुषनो गुण लेई ने तेनी सेवा करे छे ॥ ने तेणे सुजे एद लां मो रे पाप क स्यां होय ने तेने नर्क मां जायानो होय ते पाप तेनां
तत कालनाश पा मि जाय छे ॥ ने तेने जीव नुं कल्याण थाय छे ॥ माटे सु कृति जीव होय अथवा दु कृति जीव होय पण ते जो प्रत्यक्ष
महात्मा पुरुषनो गुण लेई ने सेवा करे तो तेने जीव नुं कल्याण थाय छे ॥ अने सुजे एयो सु कृति होय पण स तपुरुषना अच गुणनो
लेनारो जरु नर्क मां जाय छे ॥ माटे जेने पोतानुं कल्याण दछवुं तेने स तपुरुषनो अच गुण कोई काले लेयो नहिं ने गुण ज लेयो
॥ ने सेवा पोतानी श्रद्धा प्रमाणे थाय ते टली करवी पण अच गुण तो लेवो जनहिं ॥ अने जे स तपुरुषनो द्रोह करता द्रो तेने तो
अंतर मां जम पुरीना जे बुंदुर थवुं द्रो ने तेने अनपण भाव तुं नहिं होय ॥ ने दृढ काया कुतरानी पेढे रा त दहाडो सं तापने
पाम्या कर तो द्रो ॥ ने तेने कोई ठेका एो शान्ति नहिं थती होय अने मरि ने ते घोर नर्क मां पडरो ॥ अने जे स तपुरुषनो गुण
लेई ने सेवा करे छे तेना अंतर मां महा सुख वर थुं द्रो ॥ ने तेने रात्य दिवस आनंद मां ने आनंद मां जतो द्रो ॥ ने ते देह सु-
किने भगवानना घामने पामरो ॥ माटे जे अमारा आश्रीत होय ॥ ने अमने प्रसन्न जेने करवा होय तेने धर्म ज्ञान वैराग-
ने महा त्वे सहित प्रत्यक्ष राम कृष्णदिक भगवाननी भक्ति करता होय ॥ अथवा भक्ति करवता होय एया जे वेदोक्त

चिरोल.
सि० ६०

॥९०॥

ના પર પરત કસત પુરુષ તેનો કોઈ દેહદે અપયુગ લેયો નહિ મે જે દલી થાય તે દલી તેની સેવા કરવી ને તેનો સમાગમ કરવો ॥
અને આપ્રત્યક્ષ સત્પુરુષના દોહના કરનારા હોયને તે ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યે સુક્ત હોય અથવા ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યે રહિત હોય પણ તેને
અસ્તર જાણવા ॥ ને તેનો સંગ કરવો નહિ ને તેની સેવા પણ કરવિ નહિ ॥ એથી રીતે સમજવો તેના આત્માનું કન્યા એવો ॥

॥ દતિશ્રી મુરલિસિદ્ધાંત સમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમઃ ॥

॥

॥

॥ સંવત ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના ॥ શ્લોક ॥ મુરિ ॥ ૭ ॥ સાતમને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ

કૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી વિરોલમધે પટેલ પૂંજા આજીને ઘેર આયમણે બાર ઓરડાની રવેરામાં ગાદિત કિયે યુક્ત પલંગ
ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે કસંબલચક્ષુ ધારણ કર્યા હતાં ને સર્વે અંગને વિષે પીલા પુષ્પનાં આશુષ્ણ શોભિર-
ચાહતાં ॥ ને કંકુનોં ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના મુરખા વિંદીતી આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરીભક્તની સમામરાઈ
ને બેઠિહતિ ॥ પછે મહારાજની સંખ્યા આર્તિ થયા કેહે મહારાજ બોલ્યા જે જીવમાત્રને વિષે ચાર રોગ છે ॥ તે ચાર રોગને ટાલ
વાને અર્થે ચાર પ્રકારનું ઔષધ કરવું જોઈયે ॥ ત્યારે તે ચારે રોગ દલે પણ એક ઉપાયે ચારે રોગ દલે નહિ ॥ જે મહારાજમાં એક
ગુમડું થયું હોય ને વિતું વિંછીયે ચટકો અસ્યો હોય ને ત્રિજું એક ઘૂટકાનો ધાવાગ્યો હોય ને ચોથો પત્યનો રોગ થયો હોય
તે ચાર પ્રકારના દરદને ચાર પ્રકારના ઔષધ કરે ત્યારે તે સ્તરવને પામે ॥ પણ એક ઔષધે ચારે દરદ મટે નહિ તેમજી બને વિ-
ષે ચાર રોગ છે ॥ તે ચાર રોગ તે કિયા તો એક તો સ્થૂલદેહ જીવને યલગ્યો છે તે જન્મ મરણ રુપિદુઃખ ચારંચાર દિધા કરે છે ॥
અને બિજો સૂક્ષ્મદેહ રુપિ રોગ છે ॥ ને ત્રિજો કારણદેહ રુપિ રોગ છે ॥ અને ચોથો મહા કારણદેહ રુપિ રોગ છે ॥ એ ચાર પ્ર-
કારના રોગે કરિને જીવમહાદુઃખને પામે છે ॥ તેમાં જે સ્થૂલદેહ છે તે ગુમડાને ઠેકાણે છે ॥ અને જે સૂક્ષ્મદેહ છે તે વિંછિ-
ના ચટકાને ઠેકાણે છે ॥ અને જે કારણદેહ છે તે ઘૂટકાના ઘાને ઠેકાણે છે ॥ અને જે મહા કારણદેહ છે તે પત્યને ઠેકાણે છે ॥
તે જેમ ચાર દરદને મટાડવાના નોરવા નોરવા ચાર ઔષધ કરવા પડે છે ॥ ત્યારે તે દરદ મટે છે ॥ અને ચારે દરદ મટે ત્યારે

श्रीपुरुष
सिद्धांत
॥९१॥

तेनारीने स्वरव्यावेच्छे ॥ पण चारमांथी एकेदरदोयत्यांस्तुषि तेना शरीरने स्वरव्यावेच्छे ॥ तेमजीषने स्थूलसूक्ष्मका
रणनेमहाकारणरूपीयाचाररोगछे तेनारोगटले त्यारेजीवने स्वरव्याय पण चाररोगने टालवाने अर्थे चारउपायक
साहे ॥ तेकिचाचारउपाय छे ॥ तोस्थूलदेह रूपियारोगने टालवाने अर्थे तो धर्मसहित तप करवो ॥ तेतपेकरिने स्थू
लदेहना विकारटले छे ॥ अने तपविना बिजां अन्नंत साधन करे तो पण ते स्थूलदेहनां प्रिकारटले नहिं ॥ माटे कल्याणना
रवयथा ज्ञाने प्रथमतपतो जरूर करवो ॥ अने जे तपे रहित होय ते जीवतुं कौई काले कल्याण थाय नहिं माटे तपे करिने
स्थूलदेह रूपीयो रोगटले छे ॥ अने सूक्ष्मदेहनो रोग आत्म विचारे करिने टले छे ते आत्म विचार के बिरीते करवो तो जड
चैतननो बिचे क समजवो ॥ जे चो विसत त्यात्मक पिंड ब्रह्मांड ते जड छे ॥ नेना श्रवंत छे दुःखरूप छे ॥ ने मिथ्या छे अने ते
जडने धरि रहे नारो आत्मा चैतन छे ॥ ने अविनाशि छे ने सत्य छे स्वरूप छे अने एबे जे चैतन आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप
जाणवुं एबिरीते आत्म ज्ञाने करिने सूक्ष्मदेह रूपीयो रोगटले छे पण ते आत्म ज्ञान केने थाय छे तो जेणे तपे करिने स्थूलदेहना
विकार टाल्या होय तेने आत्म ज्ञान थाय छे ॥ पण तपक त्या विना ने स्थूलदेहना विकार टाल्या विना आत्मा अनात्मानो
विचार अन्नंत धरस क अधिक त्या करे तो पण तेने आत्म ज्ञान थाय नहिं ने आत्म ज्ञान थाय विना सूक्ष्मदेह रूपीयो रोगटले
नहिं ॥ माटे तपे सहित आत्म विचार करे तो सूक्ष्मदेहने स्थूलदेह बेयदेह रूपीयारोगटले छे ॥ अने कारणदेह रूपीयो
रोग भगवाननी मूर्तिने ध्याने करिने टले छे ते ध्यान के बिरीते करवुं तो द्दियो अंतःकरणनी प्रतियोने एकाग्र करिने
ध्यान करवुं ॥ ते प्रति एकाग्र करे थाय तो पंचविषयनो रागटले त्यारे एकाग्र थाय ते रागने टालवाने अर्थे वैरागनो वि
चार करवो जे आत्माने परमात्मा विना पिंड ब्रह्मांडादिक सर्व जगतनां सवंत छे ने दुःखरूप छे पाप रूप छे एमजा एने ते
बकी वैरागने पामीने एकाग्र प्रतियो करिने भगवाननी मूर्तिनुं ध्यान करवुं ॥ अने एबिरीते ध्यान करे छे तेने कारण
देहनुं जे अंधाहुं ते टलिने प्रकाश थाय छे ॥ ते प्रकाशने तुरियापदक देछे ॥ तथा तेने महाकारणदेह कहे छे ते जेणे धर्म-

विरोज
सि० ६१

॥९१॥

સહિત તપે કરિને સ્થૂલદેહનો રોગ દાલ્યો હોય ॥ તથા આત્મવિચારે કરિને સૂક્ષ્મદેહનો રોગ દાલ્યો હોય તેને જ વૈરાગ્ય પડે છે ॥
 અને જેને લોકભોગાદિકને વિષે વૈરાગ્ય હોય તેને જ ભગવાનની મુર્તિ તું ધ્યાન પાડે છે ॥ અને ધ્યાને કરિને કારણદેહનો નાશ પા
 ય છે ॥ અને કારણદેહ દલિગયું હોય તો પણ તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે આત્મ સંત્રિ મુક્તિ જે પ્રીતિ તે પર્વન હોય ત્યાં સુધિ
 તેને મહાકારણદેહ રહે છે ॥ અને મહાકારણદેહ દલિગયું હોય ત્યાં સુધિ તેને જન્મ મરણ રુપિદુઃસ્વરહે છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ મ
 ગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ પાડે ત્યારે મહાકારણદેહ દલિ જાય છે ને તે આત્મા પ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરધામને પામે
 છે ॥ ને તેને જન્મ મરણાદિક મહાદુઃસ્વ તે સર્વે દલિ જાય છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ પર્વન હો
 યને વિજાધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે કરિને ત્રણદેહને દાલિ નારખ્યા હોય તો પણ તેને જન્મ મરણ રુપિ મહાકારણદેહની પીડા તે મટે ન
 દિં જે મનુમંડું બિંછિ ને દ્વંદ્વ કાની પિડા દલિ ગઈ હોય તો પણ જો પત્યર લિન હોય તો તેને દુઃસ્વરહે છે અને પત્યર લિ ગઈ હોય પણ વિજાનરો
 ગ હોય તો પણ તેને દુઃસ્વરહે છે ॥ તેમ ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે કરિને સ્થૂલ સૂક્ષ્મ કારણદેહના રોગને દાલ્યા હોય પણ પત્યરુપે મહાકારણદેહ તે દલ્યું
 ન હોય ત્યાં સુધિ તેને દેહે કરિને સ્વચરતે સ્વરૂપ જન્મ મરણ રુપી મહામોહ તે દલે ન દિં અને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે જુક્ત હોય ને તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન
 ને ભગવાનના સંતમને તેને વિષે પ્રિતિ પાડે તો તેના સર્વ રોગ દલિ ને અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે જુક્ત
 ન હોય ને ત્રિવિધિના તાપમાં જીવ બલતો હોય પણ જો તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ પર્વ જાય તો તેનું
 ચારે દેહના રોગ દલિ ને અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને ત્રિવિધિના તાપ સર્વે સમાઈ જાય છે ॥ જેમ એક ચંદ્ર કાંત મણિ હોય છે
 તેમ ચંદ્ર કાંત મણિને હાથમાં જે રૂને મોરિ અગ્નિની જ્વાલા બલતી હોય તેમાં જર્વેને બેસે તો તે અગ્નિ દાદિ સિતલ જે થી થઈ
 જાય મે તે પુરુષને રંચ માત્ર તાપ લાગે નહિ ॥ એવો ચંદ્ર કાંત મણિ માંગુણર હોય છે ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સં
 તની મુર્તિ છે તે ચંદ્ર કાંત મણિ જે થી છે ॥ તેને આત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો આશ્રય કરિને તેને વિષે પ્રિતિયે કરિને
 જોડાઈ જાય છે તેને ચાર દેહ રુપિયારોગ તથા ત્રિવિધીના તાપ સર્વેના સથઈ જાય છે ॥ ને તે આત્મા યે તપ જ્ઞાનાના દિ

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥९२॥

कसाधनकत्वां होय नेमहातमोगुणीजीवहोय नेचारेदेहनारोगमां महादुःखने पामतोहोय पणतेनेचंद्रकांतमणीरूपप्र
त्यक्ष भगवानने भगवानना एकांतिक क्षिरवासनी कपचविषयना त्यागीसंतनीमूर्तिने विषे प्रीतिथाय तो ते जीवचारेदे
हातितथर्द्धने अक्षरधामने पामेछे ॥ अने जो प्रत्यक्ष भगवानपी विमुरव रहिने प्रत्यक्ष भगवानने संतनाद्रोहना करना
राहोय ते नो संग करे तो ते जीव महासंतापने पामेछे ॥ जे मएक सूर्य कांत मणि छे तेने हाथमां जेर्द्धने सातसमुद्रना
जलमां जाय तो ते साते समुद्रनुं पाणि बलिने भस्मथर्द्ध जाय ॥ एवो सूर्य कांत मणीमां अग्निरह्यो छे ॥ ते मप्रत्यक्ष भगवा
ननाद्रोहना करना छे ते तो सूर्य कांत मणीनीपेदे सातसमुद्ररूप जे धर्मज्ञान वैरागादिक शुभगुण तेने बालिने भस्म
करे छे ॥ ने ते प्रत्यक्ष भगवानने संतनाद्रोहना करना नोजे संग करे छे ॥ ते पण तेने संगे करिने द्रोह करवा शिखे छे ॥ ने
ते द्रोहने करना ते करिने स्मूलदेह नारोगने टाव्यो होय ने आत्मज्ञाने करिने सूक्ष्म देह नारोगने टाव्यो होय ने वैरागे कस्ति
ने कारण देह नारोगने टाव्यो होय ने आत्मारूपधर्द्धने प्रोक्ष भगवाननी भक्ति करतो होय पण जो ते प्रत्यक्ष भगवानने तेना संतनो
द्रोह करे तो तेनां साधन सर्वे नाशपामी जाय छे ॥ ने ते आत्माने पाछा चारे देह नारोग प्रगटथर्द्धने ते जीवपणाना भायने पा
मिजे ॥ नरकमां जाय छे ॥ ते पूर्व कृष्ण अवतारने विषे राजा जरासंध दतो तेने तपज्ञानने वैरागे करिने अणदेह नारोगने तो
टाव्याइताने प्रोक्ष भगवाननी भक्तिपण फरतो दतो ॥ पण जो तेने प्रत्यक्ष भगवान श्री कृष्ण तेनो द्रोह कर्यो तो ते अस्तर
कहेयाणो ॥ तथा कौरव तथा करण आदिक घणाक मोढा मोढा ते महाधर्मवाला ने सतयादिदृष्टाने प्रोक्ष भगवाननी
एवधाय भक्ति करता दता पण तेने एक प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना भक्तनोजो द्रोह कर्यो तो तेना सकृत्तमात्रद
जिने भस्मथर्द्ध ग्यां ने ते अस्तरदैत्य केहेयाणा ॥ ने ते सर्वे नर्कमां ग्या ॥ अने व्रजमां गोप गोबाज तथा रामा अयतारमां
धोराजा भिक्षु तथा सचरि भिलडि तथा बांदरा तेने काई जपतपसाधन कत्वां नदोतां ने काई समजतां नदोतां नध
र्व नियमपण पाजतां नदोतां पाणते ए प्रगट भगवानने विषे प्रीतिकरि तो ते सर्वे परमथर्द्धने पामीग्या ॥ ने तेना गुणमोह

विरोल
सि० ५१

॥९३॥

ब्रह्मादिकं गायछे ॥ माटे सजे एबो अर्धमि जीव होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो आश्रय पर्ई जायतो तेही न परमप
 मित्र धर्मेने भगवानना धामने पामेछे ॥ नेतेने चारे देहना रोगद विजायछे ॥ अनेजे प्रत्यक्ष भगवानने संतनो द्रोह करे ने तेणे वि-
 जा अनेत साधन कत्या होय ते सर्वे बलिने भस्म पर्ई जायछे ने जीवनर्क मां पडेछे ॥ माटे जेने पोताना आत्माना कल्याण मिर्द
 हुं तेने कोर्द शुद्ध ज्ञान दाता महात्मा पुरुष प्रगट थया होय तेनो द्रोह करयो नहिं ॥ नेते बीजे दली थाय ते दलि सेषा करयो ॥
 नेतेने विषे प्रतिकरवि ॥ एबीरीते समजे तेनु कल्याण थायछे ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरीकृष्णबनमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसं ॥ २४ ॥ चै

विसना पोष शुद्धि ॥ १९ ॥ एकादशीने दिवस माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री बोचास एमधे पटे ज गणो सजीव
 रभाईने घेर उत्तरादावारना चोरहानी आगल गादित किषे युक्त पलंग उपर धिराज मान थया हता ॥ ने सर्वे कसंबल वस्त्र
 धारण कत्या हताने पीला पुष्पनां आभूषण सर्वे अंग मांशो भिरह्या हतां ने क कुनो चांदले क र्यो दतो ने पोताना मुरया विर
 नी आगल साधु तथा षणा कहरि भक्तनी सभा भरार्दने बैठि हती ॥ पछे महाराजनी संभ्या आर्ति थया केडे महाराज
 बोल्याजे सर्वेने अमे एक प्रक्ष पुष्टिये छिये जे एकादशी करवानुं श्रुं कारण हरो ॥ अने एकादशी पर्दक्यां पी हरो ॥ नेते ए
 कादशी करवी क्यां कृधि ॥ ने कहो ॥ पछे धर्मानंद स्वामिये उत्तर करवा मांज्यो पण थार्ध थयोन हीं ॥ पछे महाराज बो
 ल्याजे सां भलो अमे तेनो उत्तर करिये जे एकादशी करवानुं कारण तो एखे जेद सद्द्विषोनी व्रतियो अने एक मन एटले अं
 तः करण एअ गियारमलिने लिंगशरिर कहेवायछे ॥ ते एलिंगशरिर गले कहेतां लिंगशरिर नाश पामे त्या रे आत्मानु
 कल्याण थायछे ॥ माटे एलिंगशरिरने गालयाने अर्थे एकादशी करवि ॥ ते एकादशी करवापकि लिंगशरिर गलि जा
 यछे ॥ अने लिंगशरिर गल्युं एटले एकादशी पूरी पर्दहि ॥ हवे ते एकादशीये करिने कोषिरीते लिंगशरिर नास पामेछे ॥
 तोद सद्द्विषोने अगियार मुं मन तेनी व्रतियो नाजे माई क पंचविषय तेने बंध करवा बडे करिने लिंगशरिर नास पामेछे ॥

श्रीसुरय
सिद्धांत
॥१३॥

॥ केमकेदसद्विद्योनेमननीप्रतियोनेविषयमांप्रितिएजलिंगशरिरछे ॥ तेएद्विद्योनीवृत्तियोनेविषयथकिपाछीबावि-
नेभगवाननास्वरूपमांराखे तोतेनेलिंगनुंशरिरगलिजायछे ॥ नेतेआत्मानुकज्याएथायछे ॥ अनेजेनेलिंगशरिरग-
लिगयुं होय तेनेतोअरखंड बारेमासएकादशियथाकरेछे तेआअमारासाधुछे तेनेअरखंड एकादशियथाकरेछे तथावि-
जाअमाराग्रहस्थहरिभक्तकेटलाकबाद् भाईछे तेनेपणअरखंड एकादशियथाकरेछे ॥ अनेजेनेलिंगशरिरगल्युं
नहोअतेनेएधिरितेअरखंडतोएकादशिकरवानुं बलहोअनहिं तेसारुंमहात्मापुरुषे पंदरदिवसे एकदिवसेएकाद-
शिकरवानो ठेराय कर्योछे ॥ तेपंदरदहाडे एकदिवसतो जरुर एकादशिकरवि ॥ इवेतेएकादशिकरवानीत्रीरीतछे ॥
नेकेधिरितेकरे तेनुं नाम एकादशिकरि कहै बाय तोजेदिवस एकादशिनुं घन होय तेदिवस एमठराव करयो जे सवार
मा उठिने स्नानविधिकरिनेज्यां देवमंदिरोय त्यां संसार वेहेवारनो त्यागकरिनेजुं ॥ नेत्यांमंदिने विषेजईनेकोई
भगवाननीमूर्तिहोय अथवा भगवाननासंत पंचविषयनात्यागिते रहेताहोय तेनांआंखेकरिनेदरशन करवां ॥ य-
एतेदिवस भगवाननेभगवाननाभक्त अथवासंततेविनाबिजारूपमात्रजोवांनहिंनेभगवाननेभगवाननाभक्त
नादरशनविनाबिजाआकारमात्रनेपापरूपनेबलताअग्निजेबाजाणिनेकोईआकारनेआंखेकरिनेजोवांनहिं ॥
अनेतेविजरीतेकानेकरिनेभगवाननीकथावार्ता किर्तनेसांभलवा ॥ नेतेविनाबिजावाब्दमात्रनेपापरूपजाणि
नेतेनोत्यागकरवो अनेतैमजत्वचायेकरिनेभगवाननेभगवाननासंतनोस्पर्श करवो नेबिजास्पर्शनोत्यागकर-
वो ॥ नेरसनायेकरिनेभगवाननाचरित्रगावानोरसुलेवोनेतेविनाबिजारसमात्रनोत्यागकरवो ॥ नेनासिकाये
करिनेभगवाननाप्रसादिपुष्पचंदनतेनोसुगंधलेवोनेबिजासुगंधमात्रनोत्यागकरवो ॥ अनेहाथेकरिनेभग-
वाननेभगवाननासंतवीसेवाकरवि ॥ नेबिजीसर्वक्रियानोत्यागकरवो ॥ अनेवाणियेकरिनेभगवाननुंभज-
नकिरतनकरयुं ॥ नेतेविनाबिजुं बोखवानोत्यागकरवो ॥ नेअंतःकरणमां भगवाननीमूर्तिनुं ध्यानकरवुं ॥

बोचासण
सि० ६२

॥१३॥

નેતે વિનામાર્ક પંચવિષયસંબંધિદેહગેહાદિક જગતનાં પદાર્થને સંભારણ નહિં ॥ એવિરીતે દસ દુંદ્રિયોને અગિયાર મુચ્ચંતઃક
 રણ તેની ગ્રતિયોને માર્ક પંચવિષયનો ત્યાગ કરાવિને ભગવાનના સ્વરૂપ જોડીદેવિયોને અગિયારે દુંદ્રિયોને નિરહ
 ર પળે રાવિને ઉપવાસ કરવો તેનું નામ એકાદશીકરિક બેવાય છે ॥ અને તેમાં જેટલો ફેર પડે તેટલિ તેને એકાદશી-અ
 રી છે ॥ એમ જાણવું ॥ માટે રવ બડદાર થઈને પ્રથમ કહ્યું તેવીરીતે એકાદશીનું વ્રત કરે છે તેને લિંગશરિર ગણવા માંડે છે
 પછે એવિરીતે એકાદશી કરતાં કરતાં લિંગશરિર ગણિ જાય છે ॥ અને લિંગશરિર ગણ્યું એટલે તેને ભગવાન પ્રગટ થઈને
 દરશન આપે છે ॥ નેતે ભગવાનની મૂર્તિને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાઈ જાય છે તેને કલ્યાણ થાય છે માટે જ ને પોતાના આ-
 ત્માના કલ્યાણની દૃષ્ટા હોય તેને એકાદશીનું વ્રત આકલ્યું તે પ્રમાણે વિધિયે સહિત જરૂર કરવું ॥

હિતિ શ્રીમુખ્યસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥

૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના ॥ પીષ્ણુદિ ॥ ૧૨ ॥ દ્વાદશિને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીચોલા સળમ
 ઐપટેલદિરાભાઈનાના ભાઈને ઘેર ઉત્તરદિવાર ઓરડાની રબેસમાં ગાદીતકિયે યુક્ત પૂજંગ ઉપર ધિરાજ માન થયા હતા
 ને સર્વે કસુંબજ રિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ॥ ને પુષ્પનાં આભૂષણ સર્વે અગમાં શોભિ રાંદતાં ॥ ને કંકુનો ચાંદલો
 કસોદતો ને પોતાના મુરવાર્વિંદની આગલ સાધુ તથા પળાકુદરિ ભક્તની સભા ભાઈને બેઠિહિતિ ॥ પછે સંધ્યા આર્તિ થયા
 પછિ મહારાજ બોલ્યા જે ભગવાને પ્રથમ અધિકરિત્યારે સર્વે મનુષ્ય એક ધર્મિંદતાં ને કોઈને કુસંપન દોતો ને તે દહાડે
 સત્તજુ ગવરત તો હતો ને પછે કાલે કરિને ઘણાક જુદા જુદા ધર્મ થઈ ગયા ને એક વિજાનાં મન નોરવાં પડિ ગયાં ને કુસંપ
 થઈ ગયો છે ॥ તે કુસંપ થયાનું કારણ શું છે ॥ તો પ્રથમ જીવોને તાત્કાલિને માયા ધીમુકારિને ભગવાન પોતાના અક્ષરધામમાં
 લેઈ જવા સાત ॥ ને જીવોને જન્મ મરણને મર્મવાસને ચોરાસિનામ હાદુ રવે તેથી ઉદ્ધાર કરવાને અર્થે ભગવાને આ પ્રથિ
 ને વિષે મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરિને પ્રગટ થયાને પ્રગટ થઈને ઘણાક જીવોને જ્ઞાન આપિને માયા પર વસ્ત્યાને ઘણાક જી

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૪॥

વપ્રત્યક્ષ ભગવાનના આશ્રિત થયાને એકાંતિકર્મનું સ્થાપન કરીને પછે ભગવાન પાછા પોતાની દુહાએ કરીને સ્કધામ માંગ્યા
પછે કાલે કરીને તે ધર્મનો લોપ થઈ ગયો ને વિષયની પ્રવૃત્તિ ઘણી થઈ ગઈ તે મોક્ષનો મારગ બંધ થયો ત્યારે બલિ ફેર પાછા ભગ
વાન પ્રગટ થયા ને જ્ઞાન દેવા માંડ્યું ને વિષયનો ત્યાગ કરાવિને નિરવાસનીક કરવા માંડ્યા ને કેટલાક દૈવિ જીવ હતા
તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશ્રય કરીને નિરવાસનીક થયાં પછે મોરના પોતાના જ ધર્મના હતા પણ તે તો વિષયની વાસનાએ કરી-
ને વિષયમાં અષ્ટ થઈ ગયા હોય તેણે કરીને તે વિષયના ત્યાગિ જે પ્રગટ ભગવાનના ભક્ત તથા પ્રગટ ભગવાન તેને દેવિને બલિ
મરે ॥ ને તેનો દ્રોહ કરે છે ॥ પણ તે પ્રગટ ને માને નહિ ॥ પછે ભગવાન તો સમર થયે તે બિજા ધર્મનું સ્થાપન કરીને દૈવિ જીવનું ક
ત્યાગ કરીને પાછા સ્કધામ માં જાય છે ॥ ૧ ॥ અવિરતે ભગવાનના ઘણાક અવતાર થયા ને તેણે કરીને જુદા જુદા ધર્મ થઈ ગયા છે
૧ ॥ એક બિજાને કુસંપ થઈ ગયો છે ॥ તે સંકરાચાર્ય પ્રગટ થયા ત્યારે મોરના જે જૈનમ તથા હતા તેને ને સંકર સ્વામિને લડા
ઈ થઈ ॥ ને તે જૈનમ તમાં જે દૈવિ જીવ હતા તે સંકર સ્વામિને આશરે આવ્યા ને જે આસુરિ જીવ હતા તેનો સંકર સ્વામિ પરા-
જય કર્યો અને સંકર સ્વામિ પછી રામાનુજ પ્રગટ થયા ત્યારે સંકર સ્વામિ બાલાયે રામાનુજનો દ્રોહ તેમાં જે દૈવિ જીવ હતા તે
ણે રામાનુજનો આશ્રય કહ્યો ॥ ને જે આસુરિ જીવ હતા તેણે રામાનુજનો દ્રોહ કહ્યો ॥ અને રામાનુજ કેડે વલ્લભાચાર્ય
પ્રગટ થયા ત્યારે તે રામાનુજવાલે વલ્લભાચાર્યનો દ્રોહ કરવા માંડ્યો ને તેમાં જે દૈવિ જીવ હતા તેણે વલ્લભાચાર્ય તે ઓ-
લ રબાને આશ્રય કહ્યો ॥ ને જે આસુરિ જીવ હતા તે દ્રોહ કરતારહ્યા ॥ ને તેનર્ક માંગ્યા ॥ અને ચલ્લભાચાર્ય કેડે સદ-
જાનંદ સ્વામિ પ્રગટ થયા ॥ ત્યારે તેનો દ્રોહ વલ્લભાચાર્ય વાલેષળો કહ્યો ને તેમાં જે દૈવિ જીવ હતા તેણે તો સદ જાનંદ સ્વા-
મિનો આશ્રય કહ્યો ને જે બિજા હતા તેણે દ્રોહ કહ્યો ॥ અને આજ હવે સદ જાનંદ સ્વામિવાલે અમારો દ્રોહ કરવા માંડ્યો
છે ॥ તેમાં જે દૈવિ જીવ હશે તે તો અમારે આસરે આવશે ને કેટલાક તો અમારા આશીરવદને અમારું ભજન કરે છે ॥ અને જે
આસુરિ જીવ હશે તે તો અમારો દ્રોહ કરે છે ને તેના આત્માનું ખુંડું થશે ॥ માટે જ્યારે જ્યારે ભગવાનના અવતાર થાય છે

બોધાસણ-
સિંદ્ધ ૬૩

॥૧૪॥

ત્યારે મોહોરના અવતારના ભક્ત હોય તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રોહ કરે છે પછે એક વિજાનાં મન મોરયાં પડ્યાં ને ધર્મ પળનો રસો
 કેહેવાળો ॥ એ ચિરીતે ભગવાનના ઘણાક અવતાર થઈ ગયા તેણે કરીને ઘણાક ધર્મ થઈ ગયા છે ॥ પણ તે માં જેટલા દેવિ જી
 વહે ॥ તે તો સર્વે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને આશરે થઈ જાય છે ॥ ને જેટલા અસ્તુરિ જીવ છે તે તો પ્રગટ ભગવાનનો દ્રોહ કરે છે ॥
 ને પ્રોક્ષને બાંધી રહે છે ॥ ને તે ધર્મ નિયમ પણ કાંઈ પાલતા નથી ॥ માટે તે જીવનર્ક માં જાય છે ॥ ને પ્રગટ ભગવાનને ભજવા
 ભાગે છે ॥ તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માના કલ્યાણને દુષ્ટ વું તેને પ્રથવી ઉપર પ્રગટ ભગવાન ન હોય
 ત્યારે તો જે ધર્મ માં વિષયનો ત્યાગ કરતા કરાવતા હોય તથા ભગવાનને દિવ્ય સાકાર જાણીને તે જ ભગવાન અવતાર
 રખે છે ॥ તેનું ભજન કરતા કરાવતા હોય તેવા મારગ માર્ગિને ભગવાનનું ભજન કરવું અને જ્યારે ભગવાન પ્રગટ થાય
 ત્યારે પ્રગટનો આશ્રય કરવો ॥ ને તેનું ભજન કરવું ॥ ને પ્રગટના ભજન કરવા માં જે ના પાડે તેનો ત્યાગ કરવો એમ સમજ
 શો ॥ તેનું કલ્યાણ થશે ॥

॥ દતિશ્રી મુશ્વસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ અગણિ સે ॥ ૨૫ ॥ ચૌવિસના પૌષકૃદિ ॥ ૧૫ ॥ ૧૫

સ્વમને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી બોચાસણ મધ્યે પટેલ દારવજી ભાઈ ડુંગર ભાઈ ને ઘેર ઉગમણે બાર ઓર
 ડાની આગલ ગાદિ તકિયા નરવા વિને પલંગ ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરીયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પી
 લા પુષ્પના આભૂષણ સર્વે અંગમાં સો મીરઘાં હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કત્યો હતો ને પોતાના મુરવાર્ધિની આગલ સાપુત થા
 ઘણાક હરિ ભક્તની સભા ભરાઈ બેઠે ઘેઠી હતી ને સંધ્યા આર્તિ થયા કેડે મહારાજ બોલ્યા જે પ્રગટ ભગવાનને ઓલવવા
 નું એક જ આધાન છે ॥ જે ભગવાનની પાસે જેવું જ્ઞાન છે તેવું જ્ઞાન વિજા કોઈ પાસે હોય નહિ ॥ અને ઉપરથી જોયા મા
 તો વિજા માણસ જેવા જાણતા હોય ને જેમ વિજા મનુષ્ય રચાય પિયે ઓટે પેહેરે તે ચિરીતે ભગવાન પણ રચાય પિયે ઓ
 ટે પેહેરે ને સર્વે ક્રીયા માણસના જેવી જ કરે છે ॥ પણ ભગવાન પાસે જેવું જ્ઞાન હોય તેવું જ્ઞાન વિજા કોઈ પાસે હોય નહિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९५॥

माटे ज्ञाने करि ने जे ने अमारि परिक्षाले बी होय ते जियो ॥ अमारी पासे जे बुं ज्ञान छे ते बुं ज्ञान चौद लोक नी मां दे जिकोरे कोई नी पासे न
थी ॥ माटे स्वाभि नारायण ना धर्म ना बधाय साधु ब्रह्मचारी शास्त्रि पूराणि आचार्य आवे ने मु ने ज्ञाने करि ने ते नी नजर मां आवे
ते पुछे तो हुं ते ने मारा स्व रूप नो निश्चय करायुं ॥ ने ते बिना बिजा संकराचार्य वा ज्ञा आवे रामानुजन आचेल भाचार्य
ना आवे जैन मत ना आवे मुसलमान आवे तो ते सर्व ने ज्ञाने करि ने मारा स्व रूप ने विषे भगवान पणानो निश्चय करायुं
ने मोदा देव ब्रह्म ने प्रकृति पुरुष कृतिना सर्व मारि पासे आपि ने ज्ञान पुछे तो हुं ते ने निश्चय करायुं ने ते पण मारा आश्रीत थई
ने भजन कर वा मांडे अने ज्ञान बिना बिजीरी ते मारी पासे परिक्षाले ई ने निश्चय कर वा आवे ते ने तो हुं कोई दहाडे ओलखा तो
न थी ॥ ने ते बुं कल्याण पण थतुं न थी ॥ त्यारे कोई ने रां का थाय जे ज्ञान तो घणाय माणस पासे होय छे ॥ ते ए करि ने कांई भग
वान कहे वा ता ह्यो ॥ तो बिजामनुष्य पासे जे ज्ञान छे ते तो माया बुं ज्ञान छे ते ज्ञान नुं नाम तो अज्ञान कहे वाय छे ॥ अने
ते ज्ञाने करि ने तो उ जहुं जीव नुं भुं थाय छे ॥ अने जे प्रगट भगवान पासे ज्ञान होय ते तो माया पर ज्ञान होय ने अपार ज्ञान होय
ने बगर शिख्युं ज्ञान प्रगट भगवान पासे होय ॥ अने बिजा कोई भगवान ना भक्त पासे ज्ञान होय ते तो ते प्रगट भगवान पा
से शिख्यो होय ते बुं ज्ञान ते पासे होय ॥ पण वधारे ज्ञान होय नहिं ॥ अने प्रगट भगवान पासे जे ज्ञान होय ते तो बगर शि
ख्युं अपार ज्ञान होय ॥ जे म एक कुवामां पाणि होय ने एकटां कामां पाणि होय ॥ ते कुवामां पाणी छे ते तो अखुटे ने अपार
पातावनुं पाणि छे ते सजे ते द बुं पाणि कुवामां थी का दे पण कोई दहाडे कुवानुं पाणि खुटे नहिं ॥ अने दां कामां पाणी छे ॥
ते तो मेघ ना चर साद बुं पाणि आयु छे ॥ ते द बुं पाणि छे ॥ ते ते मां थी का दे ते द बुं ते दां कामां थी पाणि ओ बुं थाय ते एम
काद ता काद ता खुटि रहे ॥ ते म भगवान ना भक्त पासे जे ज्ञान होय ते तो दां कानुं पाणी छे ते जे द बुं भगवान पासे थी शि
ख्यो होय ते द बुं ते नी पासे ज्ञान होय ॥ पण वधारे होय नहिं ॥ अने प्रगट भगवान पासे जे ज्ञान छे ते तो कुवानुं पाणी छे ते
बगर शिख्युं अपार ज्ञान होय ॥ ते अनंत अज्ञानी जीवो ने ज्ञान आपी ने ब्रह्म रूप करि सुके छे तो पण जे ज्ञान नो अंत आ

बोचासण
सि० ६४

॥९५॥

यतो नथि ॥ एवं ज्ञान प्रगट भगवान् पासो होय छे माटे ए बिरीते ज्ञाने करिने ज भगवान् ओ लरवाय छे ॥ अने ज्ञान विना बिजी को
ईरीते भगवान् ओ लरवातानथी ॥ अने बलिते प्रगट भगवान् न ज्ञाने करिने तेना आश्रित पंचविषयनी कामना घेरहित
थईने हट निष्कामि थईने निरभय थाय छे ॥ एज प्रगट भगवान् नो प्रताप छे माटे ज्ञाने करिने ज भगवान् ओ लरवाय छे ॥
अने ज्ञान विना जे परछो मागे छे ते तो मूरख छे ने तेने प्रगट भगवान् को ई काले ओ लरवातानथी ॥ ते पण मुक्तानंद स्वामि
ना किरतन मां कह्युं छे ॥ ॥ परछो दुछे तेने पामर जाणवो ॥ जनन दुख बुजो मजाणे ॥ निष्कामी ते ज नारायण रूप छे ॥
आज्ञाने आस उर मां ज नाणे ॥ ॥ माटे परछो मागे ते तो पामर कहवाय केहे तां ते आस रिजीव छे ने तेने भगवान् ओ लरवा
तानथी ॥ अने पूर्व जे टला अवतार थई गया छे ते को ई अवतार मां परछो आय्यो नथी ॥ ने जेणे परछो माग्यो छे ॥ ते आस
र कहवाणा छे ॥ अने जेणे ज्ञाने करिने ओ लख्या छे ते भक्त के हेवाणा छे ॥ ते शास्त्र मां पण जुबो तो सर्व अवतार नुं ज्ञान ज
लख्युं छे ॥ माटे ज्ञान छे एज सर्व कर्ता भगवान् नुं मोदुं प्राक्म छे ॥ के म के अमारी पासो एक ज्ञान छे तो निर्भय थईने मूल
क मां फरिये छैये ॥ ने ज्ञाने करिने निश्चय कराविय छिये ॥ पण ज्ञान विना बीजुं कांई अमारि पासो जोर जणातुं नथी ॥ तो
पण अमने को ई पुगवाने समर्थ थतो नथी ते नुं कारण शुं छे तो ज्ञान मां अनंत शक्ति रहि छे ॥ ने ज्ञान विना बिजुं सजे सेदुं
बल होय पण ते सर्व ज्ञान आग लतरणा मात्र छे ॥ जे म अंग्रेज सरकारी पासो माथिक ज्ञान छे ॥ तो ते परदेश मां थो आधि
ने बधाये माणसोने पोताने बन्ना कस्था छे ॥ ने उपरथी जोईये तो ते माणस तो थोडा कछे ने आदेशना माणस तो तेना करता ला
ख घणा बधारे छे ॥ पण आदेशना माणसने बुद्धि नथी तेथी ते मां बल नथी ते म प्रगट भगवान् तो माणस जे वाजणा ताहो
यने तेने कांई झाझा मनुष्य पण भेगां होय नहि ॥ ने बिजाम तप थया लाओ ने तो मनुष्य घणा होय ने घणां लोक तेने मान
ता होय ने पैसानुं पण तेने जोर घणुं होय ॥ तो पण ते सर्व मजिने प्रत्यक्ष भगवान् ने पुगवाने समर्थ थतानथी ॥ ने भगवान्
थी छे टेरेहिने अविद्या करे पण कोई पासो आध्मे पुगावा के नहि ॥ ते दे विजीव होयने ते प्रगट भगवान् पासो आवे तो तेने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥९६॥

ज्ञान आपिने पोतानो आश्रीत करिने पोताना स्वरूपनो निश्चय करावे छे ॥ ने अस्करि जीपदोयने ते प्रगट भगवान पासे आने
तो तेने ज्ञान रूपि रयडगे करिने नजी बोकरे छे ॥ कहेतां ते अस्करिने भगवानना भक्तने पिड्डिके नडिं एवो तेनो पराज
य करे छे ॥ एवो अदभूत ज्ञाननो प्रताय छे ॥ माटे ज्ञाने करिने जन्ममासुं स्वरूप ओलखाय छे ने जियनुं कल्याण ज्ञाने
करिने जथाय छे ॥ पछे पटे लहरायजी भाईये महाराजने हाथ जोडिने कहुं के हे महाराज तमे तो साक्षात्कार परमात्मा
भगवान छो ॥ एवो मुने तमारा स्वरूपनो निश्चय थयो छे ॥ पण हवे तमारी मूर्ति मारा आत्माने विषे अरबंडे रखाय एवो मुस
य मुने बतायो ॥ पछे महाराज बोल्याजे भगवाननी मूर्तिने देखावामांजे आत्माने आहुं माया नुं आवरण छे तेने चिदाका
शनी दृष्टि करिने ते आवरणने टालि नारये तो तेने मूर्ति अरबंडे रखाया करे ॥ हवे ते के विरीते चिदा काशनी दृष्टि करि
ये तो एम विचार करवोजे पिंड ब्रह्मांडादिक माया कृत ते सर्वे मिथ्या छे ने स्वप्न वत छे ॥ एम जाणीने पोताना आत्माने निराकार
ने व्यापक मांभीने सर्व ठेकाणे आकाश बधाय मांडुर ह्यो छे ॥ हुं बिना कोई जग्यार धालिन री ॥ एवो हुं अक्षर ब्रह्म रूप छुं ॥ ने
ते मारा स्वरूपने विषे प्रत्यक्ष भगवान रखा छे ॥ एम विचार करिने आभमारी मूर्ति जे बीत मे देखावो ते विवस्त्र पुष्ये सदि
त संमरिने ध्यान करवुं ॥ ने मूर्ति सा मुं जोई रहे वुं ॥ पछे एम ध्यान करवानो अभ्यास थोडा क दिवस करवो राटने अंतरमां
प्रकाश थरो ॥ ने ते प्रकाशमो अमरु स्वरूप अनंत प्रतापने अनंत पारस दे सद्धि त देखावो ॥ पछे ते मूर्ति नीक्यारेय विल
मर्ति थरो नहिं ॥ माटे पूर्वे कहुं एवो विचार करिने ध्याननो अभ्यास करवो ओट जेतमने अमारि मूर्ति आत्मा मां अ
रबंडे रखावो ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥ अगो गणिते ॥ २५ ॥ ओ विसना ॥ पोष वदि ॥ १० ॥ दश

विने विवस ॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री बोचा सण मध्ये कोटया लबादा ला ला लात था बा पु अमराने पेर
गादित किये युक्त पलंग विछाव्यो हतो ते उपर विराजमान थया हतां ने किन रषापनो सूरया लने डगलि धारण कत्वा हता

बोचा सण
सि० ६५

॥९६॥

॥नेजिलारंगनोजरियानीरेटोपेदेसोह तोनेकसंबलसेलुं एककबडे बांधुंहुतुं॥नेएकसेलुंरवभेधारणकसुंदतुं॥नेमुस्तक
 उपर कसंबलसोनेरिकोरे छेडाजिमो टिपाघधारणकरिहती॥नेसर्वेअंगमांपिलापुष्पना आभूषण सोभिरह्यांइतां॥
 नेककुनोचांदलोकयोह तो॥नेपोतानामूखार्चिदनीआगल साधुतथा घणाकहरिभक्तनीसभा भराईनेवे दिहतीअने
 तेपलंगउपर फूलनो हिंडो लो बांध्योह तो॥अनेमहाराजनीसंध्याआर्तिथयापछी महाराजबो ज्याजेजीवने बिषे बेदो
 बछे॥एकअपराधने बिजोमहाअपराधएबेदोष ज्यां सुधीहोयत्यां सुधिजीवनुं कल्याणथायनहिं॥तेअपराधअंतो
 जगतकर्ताएवाजे अनंतकोटि ब्रह्मांडनापति भगवान तेने नेनाशयंतए बोजेदेह तथादेहनासगांस्त्रिछोकरां मा बापतथा
 धन्यदोलत गामरास तेबेयने सरखांजाणेछे॥ने भगवानउपरने माईकपदार्थउपर सरखुंहेतरारवेछे॥तेतोअपराधि
 जीवछे॥अनेजे भगवानना करतां माईकपदार्थमांघधारे हेतरारवेछे ते तोमहाअपराधिछे॥केमके भगवानक्यांने
 माईकपदार्थक्यां॥एबेमांतोघणोजभेदछे॥जेमएकचिंतामणि तेक्यांनेएकफूटिलबदामनुं फोतरुंक्यां॥तेम भग-
 वानतो चिंतामणीरूपछे॥नेमाईकपदार्थतो फूटिलबदामनाफोतराजेवांछेमाई भगवानने देह ने देहनासगासंबंधी
 धनमालने सरखांमानेछेनेसरखुंहेत शारवेछे तेनेअपराधिजीवजाणवो॥नेतेनुं कल्याणथायनहिंअनेजे भ-
 गवानना करतां माईकपदार्थमांघधारे हेतरारवेछे॥तेनेतो महाअपराधि जाणवो॥केमके जीवनासाच्यासगानेक-
 स्यना आपनारातो भगवान्छे॥अनेदेहने देहना सगासंबंधी धन्यमालगामगरासतेतो कोईजीवनी भेगुंआवतुंन
 थो॥नेउलटाजीवनेदुःखनेदेनारांछेनेनाशयंतछे॥तेमांघधारे प्रितिरारवेछे॥ने भगवानमांप्रीतिनथीरारवतो तेनेतो
 महाअपराधिजाणवो॥अनेअपराधिनेमहाअपराधि एवाजेजीवतेएमजाणेछेजे सुने स्त्रि मांथीसरवपाशो केइअ
 मांथीसरवथरो॥के स्त्रिजाणेजे मरिपुरुषमांथी सरवथरो॥ ॥केसांसंसारुंखावामांथीसरवथरो केमारेद्वारा
 सगांसंबंधिहोयतोतेमांथी सरवथरो केसुने घणा मनुष्य वरवाणे नेमानआफोकरबीघो पाउ॥राबीरीतेमाईकपदार्थ

શ્રી સુરવ
સિદ્ધાંત
॥૯૭॥

કરિને સુરવ થવાને દે છે છે ॥ પળ તેણે કરિને કોઈ કાલે જીવને સુરવ થયું નથી ને થશે પળ નહિ ॥ અને આ સુરવને મધ્યે
ભગવાન જ જીવની રક્ષા કરે છે ॥ ને સર્વે સુરવના સીંધુ તો એક ભગવાન છે અને ભગવાન બિના બિજું સર્વે સુરવ રૂપ છે માટે
ભગવાનને બિજા માર્ગ કપદાર્થને સર્વ જાણે છે તથા ભગવાન કરતાં યથારે વાલાં કરે છે તે તો મહા અપરાધ છે ॥ ને તે
સુંકલ્યા એ કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ માટે જેને પોતાના આત્માના કલ્યાણને ઈચ્છ્યું તેને ભગવાન જેવું કોઈ પદાર્થ બહાલું રા
ખ્યું નહિ ॥ ત્યારે કોઈ એમ કહે જે માર્ગ કપદાર્થ એવાં નકારાં ને દુઃખનાં ને નારાં છે ત્યારે તેને પામે શ્વે શું કરવા કલ્યાંદરો ॥ ને તે
માં સુરવ જેવું શું કરવા જણાવ્યું હશે ॥ તો તેનું એમ છે જે ભગવાન ને પોતાના સુરવનું જ્ઞાન કરાવવા સાંઠું જગતની ઉત્પત્તિ ક
રે છે ॥ ને તે જગતને વિષે જે સુરવ જણાય છે તે સુરવ કેવું છે તો જેમ સમુદ્રના જળમાંથી એક સલિ મરિને બહાર નાખે તે કેટલું
થોડું કહેવાય તેમ સમુદ્ર જેટલું ભગવાનના ધામનું સુરવ છે તે સુરવનું જ્ઞાન કરાવવા સાંઠું તેમાંથી એક સલિ જેટલું સુરવ
એક મૂળ પ્રકૃતિ પુરુષને આપ્યું છે ॥ તે સુરવે કરિને પ્રકૃતિ પુરુષે અને તકોટિ બ્રહ્માંડ ઉપજાવ્યાં ॥ ને તેણે કરિને સર્વે બ્ર
હ્માંડોના અને તકોટિ દેવદેવ ત્યારા પ્રજા પશુ પક્ષિ જીવ પ્રાણિ માત્ર સુરવિયા થયા છે અને તે સુરવે કરિને મોટા મોટા દેવ બ્રહ્મા
દિક તથા પશુ પક્ષાદિક સર્વે રચિય ચિરત્યા છે ॥ ને તેમાં સર્વે જિય પ્રાણિ માત્ર મોહ પામિને તેમાં એક તારજો ડાઢી રત્યા છે ॥
પળ તે માર્ગ સુરવમાંથી કોઈ જીવ વ્યથા થતો નથી તેમ તે સુરવ થકી કોઈ જીવ પોતાને જાણે ઉદાસ પળ થતો નથી એવું
આશ્ચર્ય કારિ લાગે છે ॥ પછે તે સુરવમાંથી વૈરાગ્ય કરાવિને પોતાના સુરવનો અનુભવ કરાવવા સાંઠું પરમાત્મા પોતે પૃથ્વી
ઉપર પ્રગટ થાય છે ને પ્રગટ થઈને પોતાને દારણે આવ્યા એવા જે જીવો ॥ તેને એમ જ્ઞાન કરાવે છે જે મારા એક સંકલ્પે કરિને
અને તકોટિ બ્રહ્માંડ ઉત્પન્ન થયા છે ॥ તે તમને મારા સુરવનો અનુભવ કરાવવા સાંઠું મિથ્યા સ્વપ્ન થતું રવાડ્યું છે તો તેમાં
તમે આશ્ચર્ય પામિને તેમાં જોડાઈ ગયા છે ॥ એમ અનુભવ કરાવિને પોતાના સ્વરૂપમાં પ્રિતિ કરાવિને દેહ તથા દેહ સંબંધિ
પદાર્થની વાસના તલાવિને નિરવાસનિક કરિને બ્રહ્મ સ્થિતિ કરાવિને પોતાના અક્ષર ધામને પમાડવા સાંઠું ભગવાને

બોલાસણ
સિદ્ધાંત
॥૯૭॥

॥૯૭॥

जगतनी उत्पत्तिकरि छे ॥ माटे भगवाने जे जे कस्युं छे ते जीवना मोक्षने अर्थ कस्युं छे ॥ एमजाणिने अपराधने महा अपराध
रूपि दोषनो त्याग करीने ॥ भगवानने भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि निरवासनिक संततेने विषे प्रीतिकरि
॥ ने भगवानने भगवानना संतजे बुंकोई पदार्थ बहालुं राख बुंनहिं ॥

पुः ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमोनमः ॥

॥ इति श्रीसुर्यसिद्धांतसमा
॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिसी ॥ १२ ॥

चो विसना पोषवदि ॥ १९ ॥ एकादशिने दिक्स महा राज श्री हरि कृष्ण भगवानगाम श्रीबो चा सण मध्ये ॥ पटेज गबडका
कुजीने घेर उत्तरादेवार श्री रडानी आगल गारि त किया बिछा बिने ते उपर विराज मान्थयाद ता ने सर्वे कस्तंब जरिय
नी पत्न्य धारण कत्थां हता ॥ ने पुष्पना आभूषण सर्वे अंगमांसो भिर ह्यां हतां ने कंकुनो चांदलो कस्यो हतो ने पोताना
मुरवा बिदिनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तेनी सभा भरार्द्धने बेरि हति ॥ पछे पटे लहिरा भार्द नाना भार्दये प्रभु पुं
जे हेमहाराज रामचंद्र जीतो भगवानहता ने सर्वज्ञहता ने त्रणे कालनुं जाणे एया हता ॥ तो पण सिताजिने रावण ह-
रि गयो ते केमजाण्युं नहिं ॥ पछे महाराज बोल्या जे रामचंद्र जी भगवानने सर्वतने त्रणे कालने जाणनारा कछाने ते
पे सितानुहरण केमजाण्युं नहिं एम कहेषाय नहिं ॥ ने एम कहे बुंजे एम भगवान सर्वज्ञ छे ॥ ते सर्ववातने जाणता हता
तो पण तेणे सितानुहरण केमथयादि धुहरो ॥ एम कहो ॥ पछे हीरे भार्दये कहुं केहामहाराज भगवाने एयिलि जा
शा सारुं करि ॥ पछे महाराज बोल्या जे भगवान छे ते न्याय कछे ते न्याये करिने अस्तरनो नाश करे छे ने न्याये क-
रिने जीवनुं कल्याण करे छे ॥ ते अस्तरने बांकांमां आणिने तेनो नास करे छे ॥ ते पोते रामचंद्र जि जाणता हता जे सितानुहरण थो
ते सिताजीने आगल थी कहुं हतुं जे तमने रावण हरि जरो पण ते वातनी फि कर राखि शंभु ॥ ने तमे आत्मा छो ते आ-
त्मा तो देह थीनो र्यो छे ॥ ने निरले पछे एबीरो ते ज्ञान अग्निमां सिताजीने प्रवेश कराव्यो हतो ॥ ने छाया रूप जे पं च भु-
तनो देह तेने रावण हररो एवु आगल थी कहुं हतुं ॥ सांटे राम तो सर्वज्ञने करता दरता दता ते पोतानी ई छाये करिने

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१६॥

सितानुंदरणथयुं॥ने रावणअसरहतो तेनेयांकमांआणिनेतेनोनाशकस्योअनेभगवानेवानराओभांकल्याणकस्यांतेप
णभक्तिकस्याविनाकल्याणथायनहिं॥तेभक्तिशुंतोप्रगटभगवानकहेतेमकरबुंतेनुंजनामभक्तिछेतेरावणनेमार
वानेअर्थेभगवानेजेमकलुंतेमहनुमानसुप्रिवजाबुवाननलनिलआदिकअद्वारपस्यवांदरातेणेआज्ञापालिनेप्रत्य
क्षभगवाननेविषेहेतेकारिनेजोडाईगयां तोतेसर्वेनुंकल्याणरामचंद्रजीयेकस्युंमाटेप्रत्यक्षभगवानछेतेअंतरजामि
नेसर्वज्ञनेसर्वकरताहताछे॥तोपणामनुष्यदेहद्वयेद्वोयतेमनुष्यनीरीतेरतेतैणेकरिनेअज्ञानीमनुष्यओजरपीशा
केनहिं॥पणजेदिव्यमूर्तिनेक्षरअक्षरनाआधारनेवेदजेनेनेविनेतिकहेछेनेजेथीपरकोईनथीतेजपोतेरामस्वारथ
नेघेरप्रगटथयाहता॥पणतेविनाबिजोकोईभगवाननथीअनेजेरामहतातेजकल्लथयाहतामाटेजगतकरतानेस
र्वनाकारणभगवानतेजपोतेजीवोनांकल्याणकरवानअर्थेनेअधर्मनेअसरनोनाशकरवानेअर्थेनेधर्मनुंस्थाप
नकरवानेअर्थे॥यारंमबारअवतारधारणकरिनेप्रगटथायछे॥पछेजेदैविनेशुभसंस्कारिजीवहोयतेप्रत्यक्षभगवान
चोआश्रयकरिनेसेवाभक्तिकरेछेतेजीवनभगवानकल्याणकरेछेनेजेअसरिजीवहोयतेप्रत्यक्षभगवाननोद्वो
दकरेछे॥तेनोभगवाननाशकरेछे॥अनेदैविनेअसरिनीरबरप्रगटभगवानहोयत्यारेजपडेछे॥केजेदैविहोयते
प्रगटभगवाननोगुणलेईनेसेवाकरेछे॥नेजेअसरिहोयतेप्रगटभगवाननोअवगुणलेईनेद्वोदकरेछे॥अनेजे
णेप्रगटभगवाननोगुणलेईनेसेवाकरिछेतेनांकल्याणथयांछेनेजेणेप्रगटभगवाननोअवगुणलेईनेद्वोदकस्योछे
तेसर्वेनर्कमांगयाछे॥माटेजेनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेईछुबुंतेनेप्रगटभगवाननोआश्रयकरवोनेतेनीआ
ज्ञापालवि॥एजजीवनाकल्याणनुंअन्वलसिद्धांतछे॥अनेकोईएमकहेतोहोयजेएकरामतोघटघटवोले॥बिजा
रामद्वारथघरडोले॥बिजारामसकलपसारा॥चोथारामसबसेंन्यारा॥एमरामनोनोरवानोरवाभेदबताविने
प्रत्यक्षदसरथनापुत्ररामतेनेविषेथीआस्थाउरडाविनेनास्तिककरे॥तेतोनास्तिकछेनेकल्याणनारवपबाळाने

बोधासण
सि०६६

॥१६॥

તેનો સંગ કર્યો નહિ ॥ ને જે રામ દસરથના પુત્ર તે ચિના બિજો કોઈ ક નિરંજન મિરાકાર ભગવાન છે એમ કહે છે તે તો અસર
 છે ॥ ને મહાપાપિ છે ॥ ને તેનો જે સંભરે તેને પળ નિત્યે પંચમહાપાપ લાગે છે ॥ તે પંચમહાપાપ તે કિયાં તો એક પ્રહ્લદ ત્યાને બિ
 જીગૌહ ત્યાને બિજી સ્ત્રિહ ત્યાને ચોથી બાલહ ત્યાને પાંચમિ એ ચારમાંથી એકે જળનો સંગ કર્યો એ પાંચમહાપાપ છે ॥ તે
 જે પ્રગટ દસરથના પુત્ર રામ તેને સુકિને તે ચિના બિજો કોઈ ભગવાન છે એમ કહે તો દોય તેને ને તેના સંગના કરનારને નિત્યે
 પંચમહાપાપ લાગે છે ને તે જીવનું કોઈ કાલે કલ્યાણ થતું નથી ॥ માટે એવા પાપિનો સંગ કર્યો નહિ ॥ ને સર્વ કરતાને સર્વ કાર
 ણ પ્રત્યક્ષ રામ કૃષ્ણાદિક છે ॥ તે એમ સમજવું ને તેનું ભજન કરવું ॥ ને પ્રત્યક્ષ રામ કૃષ્ણ ભગવાનનું ભજન કરાય તો દોય ને ચો
 રિ સ્થિતિના લિદારુ માટિ ગાંજાદિક અધર્મનો ત્યાગ કરિ કરાવિને ધર્મમાં રહે તાર રવાવતા દોય તેનો સમાગમ કર્યો ને પોતાને
 દેહથી નોર્યો આત્મારૂપ માનવું ॥ ને પંચ વિષયનાં પદાર્થ ઉપર અરુચિ રાવવિ ॥ ને પ્રત્યક્ષ રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાન નિમ્
 તિ થો ને તેના સંત તેને વિષે મહાત્મે સહિત પ્રીતિ કરવિ એ વિરીતે સમજીને ભગવાનનું ભજન કરવો તેનું કલ્યાણ થયો ॥

॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાચ નમો નમા ॥

॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥ શ્રોગણિ સે ॥ ૨૪ ॥ ચો વિસના મહાશ્વ દિ ॥ ૧ ॥ પડવાને દિવસ મહારાજ શ્રી

હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી બોચાસણ મધ્યે પટેલ ગણે સજી બેઠે ચરદાસને ઘેર ગાવિત કિયા યુક્ત પલંગ ઉપર વિરાજ
 માન થયા હતા ॥ ને પોતાના મુખાંચિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સમાભરાઈને બેઠિહતી ॥ ને કંકુનો ચાં
 દલો કલ્પ્યો હતો ॥ પછે ગામરોડ સાલાના ભક્ત ભગવાનજી લક્ષ્મિરામે પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ આજીવ છે તે ક્યાંથી
 ચતો હરો ને પાછો ક્યાં જતો હરો તે આશ્વતો જતો જણાતો નથી તે અમને કહો જે ક્યાંથી આવે છે ને ક્યાં જાય છે ॥ પછે મહા
 રાજ બોલ્યા જે એવા તજાળવી ઘણી જ કઠણ છે અને જે મધિજાં માર્દક પદાર્થ દેરવાય છે તે વિરીતે જીવદેરવાય એવો પાળી
 અને સમજળે કરિને દેરવાય એવો છે ॥ તે સમજળે કરિને જીવને આવ્યો ગયો દેરવાયું છે ॥ જે જીવને પાંચ કોશરૂપિ રહેવા-

श्रीसुर
सिद्धांत
॥९९॥

नां पांचस्थान कछे ॥ ते पांचस्थान ककियां तो एक अन्नमय कोश छे ॥ बिजो प्राणमय कोश छे ॥ त्रिजो मनोमय कोश छे ॥
चोथो ज्ञानमय कोश छे ॥ ते पांचमो आनंदमय कोश छे ॥ ए पांच कोशाने विषे जीवर ह्यो छे ॥ ते मां प्रथम जीव आनंदमय
कोश रूप जे कारण माया धोर सक्त भित्तेने विषे ह तो ॥ पछे उत्पत्ति समे आनंदमय कोशने भेगो लेईने विज्ञानमय कोश जे
बुद्धि ते मां प्रवेश करे छे ने ते पछे आनंदमयने विज्ञानमय कोशे सहित मनोमय कोश जे मन ते मां प्रवेश करे छे ॥ नेत्यार
पछे ए अणे कोशे सहित जीव जे ते प्राणमय कोश मां प्रवेश करे छे ॥ नेत्यार पछे ए चारे कोशाने भेगो लेईने जीव जे ते अन्नम
य कोश जे स्थूल देह ते मां प्रवेश करे छे ॥ अने पाछो स्थूल देह नी आधरा आधिर देत्यारे प्राणमय कोश मां जाय छे ॥ ने प्रा
णमय मनोमयने विज्ञानमय ए अणे कोश मलिने सूक्ष्म देह कहे बाय छे ॥ अने ए अणे कोशाने भेगो लेईने जीव जे ते आनंद
मय कोश रूप जे कारण देह ते मां प्रवेश करे छे ॥ ए विरहिते जाय चारे छे ने जाय छे ॥ ने जन्म मरणने पामे छे ॥ ने वस्तुगत ए-
चारे देह धकि जीव जुरे छे ॥ पण ते जीवने ज्यां संधि पंचविषय नी बासना छे त्यां संधि ते जीव पांच कोश रूपि घरने बचपि
ने स्थो छे अने ज्या रे जीवने राम कृष्णादिक भगवान ना अवतार ते प्रत्यक्ष मले ने भगवानने भगवान ना संतनो आश्रय करे
मे ते थकि ज्ञानने पामिने पंचविषय नी बासना तो त्याग करिने भगवान ना स्वरूप मां जोडाय त्वारे ते आत्मा पांच कोश रूपि
घरने त्याग करिने अखंड आनंद मां ए बुं जे अक्षर धाम ते ने पामे छे अने बासना टलिन होय त्यां संधि पांच कोश
रूपि घर मां बांधाई रह छे ते पांच कोश के बाछे के जे म आपणे आधर छे ते ने पांच रबंड छे ॥ एक मोटा आगल चो कक
हे बाय छे ॥ ने बिजुं ए करवेश कहे बाय छे ने त्रि जी एक पड शा ल कहे बाय छे ॥ ने चोथो एक ओर डो कहे बाय छे ने पांचम
एक अगासि युं कहे बाय छे ॥ अने ते घर मां पुरुष रहे तो होय ते पुरुष ज्या रे चो क मां बेसे त्वारे ते नी पांच रबंड मां स्फुरत रहे
ने बहार पण ते नी चारे कोरे नजर पडे ॥ अने ज्या रे चो क मां थी रवेश मां जाय त्वारे ते ने घे कोरे नजर जायने बे कोरे न
जर जाय नहिं ॥ ने ज्या रे पुरुष शा ल मां ते पुरुष जई ने बेरोने आगला बारनु क मां उ बंध करे त्वारे तो ते ने अण रबंड मां

बोचा सण.
सि० ६७

જનરજાય પળરયેશને ચોકણેની રવર રહે નહિં ॥ અને જ્યારે ઓરડા માં જાય ત્યારે તો બે સ્વંડની સરત રહે ને ત્રણની રવર રહે નહિં ॥
 અને જ્યારે અગાસિયામાં જડને બે સે ત્યારે તો ચારે સ્વંડની રવર પડે નહિં ॥ તેમ ચોકને ઠેકાણે સ્થૂળદેહ છે તે સ્થૂળદેહમાં જીવર-
 તત્તો હોય ત્યારે તો તેને પાંચે કોશની રવર રહે છે ને બહાર ચારે કોરે જગતના પદાર્થની પણ રવર રહે છે ॥ અને જ્યારે રયેશરૂપ સ્વ-
 પ્રમાંજાય છે ત્યારે તેને બહાર પદાર્થ દેશા તાં નથી ને સ્વપ્નનાં પદાર્થ દેશાય છે ॥ અને જ્યારે પડશાજરૂપ સૂક્ષ્મ પ્રિમાંજિવ જાય છે
 ત્યારે તો તેને સ્થૂળદેહ તથા સ્થૂળદેહ કરિને જળાયા જે બહાર પદાર્થ તથા સૂક્ષ્મદેહ તથા સૂક્ષ્મદેહ કરિને દેશાણાં જે સ્વપ્નનાં
 પદાર્થ તે એકેની રવર પડતિ નથી ॥ અને જ્યારે ઓરડારૂપ મહા સૂક્ષ્મ પ્રિમાંજિવ જાય છે ત્યારે તેને સ્થૂળ સૂક્ષ્મ ને કારણ એ
 ઠોડેહની વિસમર્તિ થાય છે ॥ અને જ્યારે અગાસિયા રૂપ મહા કારણદેહમાં જીવ જાય છે ત્યારે તેને ચાર કોશરૂપ ત્રણે અવ-
 સ્થાનો વિસમર્તિ થાય છે ॥ ને બલિ પાછો જીવ મહા કારણમાંથી કારણદેહમાં આવે છે ને કારણમાંથી સૂક્ષ્મદેહમાં આ-
 વે છે ને સૂક્ષ્મમાંથી સ્થૂળદેહમાં આવે છે ॥ એવિરીતે જિવ આવે છે ને જાય છે ॥ ને જન્મ મરણ ને પામે છે ॥ અને જ્યારે પ્રત્યક્ષ મ-
 ગધાન ને મગધાનના સંતનો આશ્રય કરિને જ્ઞાન ને પામિને નિવરતિ પરાય છે ત્યારે તે જીવ પાંચ કોશરૂપ માયાનો
 ત્યાગ કરિને બ્રહ્મરૂપ પડે ને મગધાનના અક્ષરધામ ને પામે છે ॥ એતમારા પ્રશ્નનો હત્તર છે ॥

દૂતિ શ્રી સુરસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણ ચનમોનમઃ ॥

સંવત ॥ ૧૯ ॥ આગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના ॥ મહાશુદિ ॥ ૨ ॥ વિજને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગધાન ગામ ગોલ્લ
 મધ્યે પડેલ બકોર રગનાથને ઘેર ગાદિ તકિયે જુક્ત પલંગ ઉપર વિરાજ માન થયા હતાને સર્વે વસંતિ વસ્ત્ર ધારણ કર્યાં
 હતાને પિતાપુષ્પનો આભૂષણ સર્વે અંગમાં શોભિત્યાં હતાં ॥ ને કંકુનો ચાંદલો કસોદતો ॥ ને પોતાના મુરયાર્પિની આ-
 ગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સભા મરાડે ને બેઠિહતી ॥ પછી મહારાજ બોલ્યા જે જિવને વિષે કામ જોખાદિક
 પાંચ દોષનાં વિજ અનાદિનાં રહ્યાં છે તે કામાદિક ડે થડે ને જિવને પિડા કરે છે ને જન્મ મરણ ને પમાડે છે ॥ મારે જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१७॥

नेकल्याणनेइछुबुं तेनेकामजोभादिकनास्वभावपडवादेवानहि॥अनेस्वभावपड्याहोयतोतेस्वभावनेटालवानीरवट-
करारववि॥अनेकामादिकनास्वभावतोएनीमेलेबगरदारवडेजीवनेपडेछेनेतेस्वभाबनेटालवातेतोदारवडोकरे
त्यारेटलेछे॥जेमबस्त्रमांमेजतोएनीमेलेभरायछेनेतेमेजनेकाढवानेअर्थेतोदारवडोकरवोपडेछे॥त्यारेतेनिसरेछे
॥यजिजेमफानस मांकाजलतोएनीमेलेबलेछेनेचोखुंतोदारवडोकरिनेकरेछेत्यारेथापछेतेमकामजोभस्वाद्मान
आदिकनास्वभावतोजीवमांभगरशिरव्यापडेछे॥अनेतेस्वभावनेटालवानेअर्थेतोमहादारवडोकरिनेसतपुरुषनो
समागमकरिनेनित्येखटकोराखेत्यारेस्वभावटलेछेअनेस्वभावजजीवनेदुःखनादेनाराछे॥नेजेनेस्वभावटलि
गयातेतोभगवाननाधामनेपासिरह्योछे॥माटेपोतानेकामजोभादिकनास्वभावछेएजजीवनापाकानात्रुछे॥प-
एषिजोकोईजीवनोत्रात्रुनथी॥केमकेपोतानोकोईकहेतुंहोय॥नेतेनेआपणाउपरअतिशोप्रतिहोयपणजोआ-
पणेकामनीअतिशोचासनाहोयनेतेनिस्त्रिसारुंतेनाघरमांयेसिथेतोतेनेतेमाथुंवाढवाउभोथायनेहेतुमटिनेत्रात्रुथा
यछे॥तेत्रात्रुकोएकस्योकेपोतानेकामनोस्वभावहूतोतेणेत्रात्रुकस्योमाटेकामादिकदोषछेएजजीवनात्रात्रुछे॥
माटेबुद्धिमानहोयतेनेभगवाननेभगवाननासंतनोआश्रयकरिनेपोतानादोषटालवानेविषेसूरभिरथवुं॥अनेजे
भगवाननेभगवाननासंतनीआज्ञामांरहिनेपोतानादोषटालवानोरवटकोराखेछेतेनादोषटलिजायछे॥नेते
तुंकल्याणथायछे॥माटेजेनेपोतानाआत्मानेनिरदोषकरिनेपरमस्वरूपनेपामबुंहोयतेनेभगवाननेभगवाननासंत
नोसमागमकरिनेतेनीआज्ञामांवरतवुं॥अनेजेभगवाननेभगवाननासंतनीआज्ञाप्रमाणेवरतशेतेनासर्वदोषटलि
नेपरममोक्षनेपामरो॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

नेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीधर्मजमध्येपटेलत्रिकमभाईतलसिभाईनेघेरउतरादाबारनाओर

धर्मज-
सि०६९

॥१७॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥संवत्॥१९॥॥ओगाणिसें॥२५॥चोविसनामहाशुदि॥८॥अष्टमि

इानीआगलगादितकिया बिछाविनेदो लियाउपर विराजमान थपाइताने सर्वेकसंबलजरिथानीयस्त्रधारणकत्थांइ
तां॥नेपिजापुष्पनांआभूषण सर्वेअंगमांशो भीरत्थांइतांनेकंकुनोचांदलोकस्योइतोनेपोतानामुरगविंदनीआगल
साधुतथायणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेवेविइति॥पछेमहाराजनीसंध्यातिथयाकेडेमहाराजकृपाकरिनेसर्वे
सभाप्रत्येबोल्याजेजेनेआलोकमांनेपरलोकमांमहास्तरवनेपामबुंदोयतेनेसत्वगुणरारवबोअनेसत्वगुणेकरि
मैआलोकनेपरलोकनेविषेजीवनेमहास्तरवथायछे॥जेसत्वगुणरारिनेकामकरवानुंधारेतेकामसिद्धथायछे
अनेजोरजोगुणनेतमोगुणमांमहादुःखरखुछे॥नेरजोगुणितमोगुणिनेकोईमनोरथसिद्धतोनधी॥केमकेकोईक
नीपासेआपणेकामकरावबुंदोयत्यारेतेनीपासेजईनेतेनेसत्वगुणरारिनेतेपासेमिठांमिठांवेणकहिशुंतोतेआ
पशुंकामकरो॥अनेजोरजोगुणकेतमोगुणआणीनेतेनेकडवांवचनकहियेतोतेनेकामकरबुंदोयतोपणनक
रेनेदेतुहोयतेपणत्रात्रुथाय॥अनेआपणोकोईकत्रात्रुहोयपणतेनीआगलसत्वगुणरारिनेसत्यहितनीप्रियेव
चनबो लियेतोतेत्रात्रुमदिनेदेतुथईजाय॥नेतेदुःखदेतोआससिनेस्तरवदेवामडेतेआलोकमांजेमसत्वगुणमांस्
रवथायछे॥नेतमोगुणमांदुःखथायछे॥तेमपरलोकमांजीवनाकल्याणनेअर्थेपणकोईमहात्मापुरुषहोयतेनि
पासेसत्वगुणरारिनेनिरमानीथईनेदिनआधिनपणेहाथजोडिनेगरिबथईयेनेमहात्मापुरुषनीसेवाकरिये॥
तोतेमहात्मापुरुषकृपाकरिनेतेनेज्ञानआपेनेतेज्ञानेकरिनेजीवनुकल्याणथायछे॥पणजेतमोगुणेकरिनेमहात्मा
पुरुषनेकचयावेतोतेनाउपरमहात्मापुरुषप्रसन्नथायनहिं॥नेतेजीवमरिनेमहादुःखनेपामेमदिजेनेपोतानाक
ल्याणनेईछबुंतेनेकोईमहात्मापुरुषआगलतमोगुणकरबोनहिं॥नेतेनेवसमुंलागेएबुंवचनतोभूल्यमांपणबो
लबुंनहिं॥अनेविष्णुशिषगणपतिदेयिनेसूर्यएपंचदेवनीमिंद्याव्यारेयकावीनहिं॥नेतेनीनिंद्याकोईककरतो
होयतेनोसंगकरयो नहिं॥अनेएपांचेदेवजगतकर्ताजेपरमात्मातेनारूपछे॥मादेपांचेदेवनेपुज्यपणेकरिने

श्रीगुरुव
सिद्धांत
॥१०१॥

मानवाअनेरामकृष्णादिक जेअवतार कहेवायछे तेपणसर्वनाकारणनेसर्वनाआधारनेसर्वेधीपरएवाजेपरब्रह्मपरमा
त्माभगवानतेनाजअवतारछे कहेतांतेपरमात्मापोतेज जीवोनाकल्याणकरया सारुंस्वइछायेप्रथीनुपरप्रगटथा
यछे नेतेनोआश्रयकरयाथकिजजीवनं कल्याणथायछे ॥ पणतेरामकृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवानना आश्रयविना-
जीवनं कल्याण कोईतुंथयुंनथीनेथशे पणनहिं ॥ माटे रामकृष्णादिक भगवानना अवतारना मनुष्यचरित्रनेविषे
दोषजोबोनहिं ॥ नेतेनीचरीअनेतो कल्याणकारीजाणवां नेतेनुं गानकरवुं ॥ नेतेनेविषेदोषदेरबाडे तेनेमहापापि
जाणयो ॥ नेतेतोअस्तरछे ॥ नेतेनोजे संगकरे तेजिवनरकमांजायछे ॥ माटे रामकृष्णादिक भगवानने विषेदोषदेख
डेतेनोसंगकरयोनहिं नेतेनोजेसंगकरेछे ॥ तेनेनित्येब्रह्महत्यानुं पापलागेछे एमसमजीने सत्वगुणराखिने शुद्ध
ज्ञानदातामहात्मापुरुषहोय तेनीआगलनिरमानीधईने समागम करवो तो तेआत्मानुं कल्याणथायछे ॥

॥

॥ इति श्रीगुरुव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अयोगिसे ॥ २४ ॥ चो विसना महाशुद्धि ॥ १७ ॥ दशमिने दिवस महाराज

श्रीहरिकृष्णभगवान गामश्री धर्मजमध्ये पटेल गला भाईरणछोड भाईनेघेरउगमणे बारमेडिनी आगलगादितकि
येयुक्तषडंगपरविराजमानथयाहता ॥ नेकिनरबापनोस्तरवालनेडगलिधारणकत्यां हतां नेलिलारंगनीसेनेरि
पुरादाररेटोपेहेत्योहतो ॥ नेकसंबलसेलुं केडेबांधुंहतुं नेएकबिजुंसेलुं रयभेधारणक खुंदतुं नेपिलापुष्पनां
आभूषणसर्वेअंगमांशोभीरह्यां हतां ॥ नेककुनोचांदलोकस्थोहतो नेपोतानासुरवारिंदनीआगल मुनिमंडजतथा
षणाकहरिभक्तनीसभाभरार्दनेबेठिहती पछेमहाराज श्रीहरिकृष्णभगवान कृपाकरिने सर्वेसभाप्रत्ये बोल्याजेवे
दादिक सर्वेशास्त्रनीजेमूलमतलबछे ॥ तेनेजेपुरुष महात्मापासेथी समजेछे तेनेशास्त्रसबजापडेछे ॥ अनेसर्वेनी
मूलमतलबनजाणीहोय तेनेशास्त्रअबजापडेछे केमकेकोईशास्त्रमां केमकसुंहोय नेकोईशास्त्रमां केमकसुंहोय

धर्मज.
सि०७०

॥१०१॥

માટે બુદ્ધિ ભમિજાવશે ને પછિ નાસ્તિક ભાવ આધિજાય છે ॥ માટે કલ્યાણના રવ પવા જાને કોઈ મહાત્મા પુરુષ નો સમાગમ કરિ ને શા-
 સ્યની મૂલમત લખજે મહે તેમ તમને કહિયે છે ॥ જે શાસ્ત્રમાં અળ વિચાર કહ્યા છે ॥ એક ભયાનક વિચાર કહ્યો છે ને વિજોરે ચક્ર
 વિચાર કહ્યો છે ॥ ને ત્રિજોય થાઈ વિચાર કહ્યો છે ॥ તે ત્રણ પ્રકારના જીવ છે તે ત્રણ પ્રકારના જીવને નોર પોનો સ્થો વિચાર કરવા
 નું કહ્યું છે ॥ તે ત્રણ પ્રકારના જીવ કીમ્પા તો પાંમર વિષેથી ને મુમુક્ષુ ॥ તેમાં પામરને ભયાનક વિચાર આપ્યો છે ॥ તે ભયાનકનું
 શુરૂપ છે ॥ તો પામર હોય તે પાપ કર્મ કરતો હોય ને પાપે કરિ ને જે દુઃખ થવો તે નીરવ બર નથી ॥ માટે ભયાનક વિચાર આપિને
 પાપ થકિ ભય પમાડિને પાપ સુકાવવાં છે તે સારું જેટલાં પાપે કરિ ને દુઃખ થાય છે તે વધાંય દુઃખને ભેગાં કરિ ને તેનો મહાત્મા
 પુરુષે સરવાલો લેઈને છલારવને ચોરા સિદ્ધ જાર નરક નાકુંડ કહ્યા ॥ તેમાં અઠાવિસ કુંડ તો મોટા નામાધારિક હ્યા ॥
 ને તે કુંડમાં આવાં આવાં દુઃખ જીવોને ભોગવવાં પડે છે ॥ ને તે દુઃખના આપનારા એવા મોટા મોટા યમદૂતનાં રૂપ દેરવાડ્યાં ॥
 ને તે યમદૂત મહાવિકરા લે છે ॥ ને કાજલ જેવા કાઢા છે ॥ ને સાતતાડ જેવડાં ઢાંચા છે ને તેનાં રૂવાઈં બેર છિની અણી જેવાં
 છે ને પાપી જીવોને મારવા સારું અનેક પ્રકારનાં શાસ્ત્ર લીધાં છે ॥ ને આવા પાપ કરે તેને આભિરીતે જમ મારે છે ॥ ને કાલિ-
 ચિત્તો ન રવાયે છે ॥ ને નરકના કુંડમાં ડબકિયો રવ વરાવે છે ને માથા ઉપર મુદગલના માર મારે છે ॥ એ વિરીતે પાપ કરે છે તેને જમ
 પુરિમાં જઈને નરકના કુંડમાં જમના મારવા પડે છે ॥ એવું પાપ થકિ દુઃખ થાય છે ॥ એમ સાંભળ્યું ત્યારે પામરને પણ દુઃખ
 તો વસ મુંડાગે છે ॥ તે પાપ થકિ ભય પામિને પાપ કરવું મુકિ દિયે છે ને ધર્મ નિયમને પાલે છે ॥ ને તે જીવ સુખિયો થાય છે ॥ અને
 ચત્તુર્ગતે જમ પુરિ તથા નરકના કુંડ તથા જમના દુત નથી પણ જમ પુરિમાં તથા નરકના કુંડમાં તથા જમના દુતનાં દુઃખ
 કહ્યાં તે થકિ લારવ ઘણાં વધારે દુઃખ જીવને પાપ કર્મે કરિ ને પ્રભાસમાં ભોગવવાં પડે છે તે દુઃખ સાચાં છે ॥ પણ એ
 રવની તો જીવને રવ બર નથી ॥ માટે દુઃખનાં રૂપ દેરવાડીને પામર જીવને પાપ થકિ પાછો વાલે છે પછે ને રેચક વિચાર આપિને
 શુભ કર્મ કરાવવા સારું મહાત્મા પુરુષે સ્વર્ગનાં સરવદેરવાડ્યાં જે આવાં કર્મ વેદમાં કહ્યા પ્રમાણે કરિ શાતો દેવલો

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०२॥

कमांजर्दने आवां सरवपामिश्र ॥ ने तारे स्त्रिनी इछा इच्छो तो देव लोक मांघणी कअप्सराओ मजरो ने द्रव्यनी इछा इच्छो
तो विरामोति मणियो नादगलामजरो ॥ एविरितेशु भकर्म करि शतो मनजे चिंतविशते सरवदेव लोकमां तुने मजरो
॥ एषो विचार ज्यारे सां भल्यो त्यारे जीवने सरवतो साहं लागेछे ॥ पछे शुभकर्म करवामं द्विगयो ॥ पछे कर्मने विषे आस्था
वेठि ॥ ने शुभकर्म करिने विषयनां सरवपण मजवा मांझ्यां त्यारे तेने यथार्थ विचार आप्यो जे भाई तुं शुभकर्म करिने दे-
वादिकना सरवने दुछेछे पण ते सरवतो अंते नाश थवानां छे ॥ ने नित्यनिमित्त प्राकृतने आत्यंतिक प्रलयमां देवादिक
लोके सहित कोटि ब्रह्मांड नो नाश थई जशे ने ते मां तो मद्दादुःखपाम वुं पडवो ॥ माटे एस र्थे नी यासनानो त्याग करिने
तुं आत्मारूप थईने तारा शुभकर्मनुं फलते परमात्माने अरण कर एदले तुं माया ना परपंच थकि छुटिने भगवानना धा-
मने पामिश्र ॥ एविरिते यथार्थ विचार सां भल्यो त्यारे शुभकर्म करिने अंतःकरण शुद्ध थईर वुं हुवो ॥ ते माटे ते विचार
जीवमां समजाई गयो ने विषय बासनानो त्याग करिने भगवान भजीने ते आत्मा भगवानना धामने पामेछे ॥ माटे आ-
धिरिते जीयो ना कल्याणने अर्थे महात्मा पुरुषे दया करिने अण प्रकार ना जीव छे ते साहं शास्त्रमां अण प्रकार ना उपदे-
शना भेद क ह्याछे ॥ तेने समजी नश के पछे शास्त्रमां दोष का दे जे भाई शास्त्रनुं क्यां दे काणुं छे ॥ कोई कवे काणो
के मक बुंछे ने कोई कवे काणो के मक बुंछे ॥ माटे शास्त्र रवो दांछे एम समजीने नास्ति कथई जायछे ॥ माटे ना-
स्तिक न थवुं ने सत्पुरुष थकि शास्त्रने समजिये त्यारे शास्त्र सब जां समजायछे ने जीवनुं कल्याण थायछे ॥ मा-
टे सत्पुरुष थकि शास्त्र सां भलनुं पण असत पुरुष पासे भी शास्त्रन सां भलवुं ॥ दुचे शात पुरुष के वा होय ॥ अने अस-
त पुरुष के वा होय ॥ तो सत पुरुषने विषे चार गुण होयछे ॥ अने असत पुरुषने विषे चार दोष होयछे ॥ दुचे किया
गुणने किया दोष तो सत पुरुष पंच विषय नो त्याग करता करावता होय ॥ अने असत पुरुष पंच विषयने भोगवता
होय ने बिजाने भोगवावता होय ॥ अने सत पुरुष पोते देह धीनो रवो आत्मा तेने पोतानुं रुपमानने दिव्य साकार एवा

धर्मज.
सि०७०

॥१०२॥

જે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ મગવાનરામ કૃષ્ણાદિક તેની ભક્તિ કરતા હોય ને બિજાને ભક્તિ કરાવતા હોય ને જીવ જુદા જુદા અનેક
 છે ॥ ને જીવ પી જુદા પરમાત્મા તે એક છે ॥ તેની ભક્તિ કરતા કરાવતા હોય અને અસત પુરુષ હોય તેનો બધાય જીવને એક જા
 ણતા હાય અને જીવ એજ પરમેશ્વર છે ॥ એમ સમજીને રામ કૃષ્ણાદિક મગવાના અવતાર ને ને પોતાને એક માનતા હોય
 મોટો મહાદોષ છે ॥ માટે એમ સમજે ને બિજાને એમ સમજાવે તેને અસત પુરુષ જાણવા ને તેને મહા પાપિ જાણવા અને જે પોતે
 જુદો આત્મા રૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માની ભક્તિ કરે છે ને બિજાને ભક્તિ કરાવે છે તે મોટો ગુણ છે ॥ ને એ ગુણ જેને વિષે
 હોય તેને સત પુરુષ જાણવા ॥ અને સત પુરુષને વિષે થઈ જુદો હોય કે જે તેનાં દ્વિયો નિયમ માં હોય ॥ ને અસત પુરુષની દ્વિયો
 નિયમ માં હોય નહિ ॥ અને સત પુરુષને વિષે ચૈરાગ હોય કહે તેનાં જગતના પદાર્થ ઉપર અભાવ હોય ॥ અને અસત પુરુષને
 જગતના પદાર્થ ઉપર પ્રિતિ હોય એ બિરીતના ગુણ દોષ જોઈને જેને વિષે દોષ જણાય તેને અસત પુરુષ જાણવા ને તેનાં સં
 ગનો ત્યાગ કરવો ॥ અને જેને વિષે મોટો રે કહ્યા એવા ગુણ જણાય તેને સત પુરુષ જાણવા ને તેનો સમાગમ કરવો ને તેથી
 રાગને સાંભલવાં ॥ એ બિરીતે સમજે તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥ માટે આ સમે તમારે સર્વે પ્રકારે સબલું સમજવાનો ને મો
 ક્ષ્યામવાનો સમો આવ્યો છે ॥ તેજે ચેતિને નિરમાની થઈને અમારે ચરણે આવશે ને જે ચરણે આવ્યા છે તેનાં તો સાક્ષાત્
 કારક કલ્યાણ થશે એમાં કાર્દ સંરાય નથી ॥

॥ હિતિ શ્રી મુરલિ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥ અગણિ સે ॥ ૧૨૪ ॥

॥ ચોવિસના મહાવદિ ॥ ૫ ॥ પંચમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગવાન ગામ શ્રી ધર્મજ મધ્યે પટેલ રણછોડ ભાઈ
 ગિરધર ભાઈ ને ઘેર ગાદિ તકિયે યુક્ત પલંગ ઉપર યિરાજ માન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની ચત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પિ
 તાપુષ્યનાં આશ્રૂષણ સર્વે અંગમાં સોભિ રાંદતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાધુ
 તથા ઘણા કહારિ ભક્તની સમાભરાઈ ને વેદિ હતી ॥ પછે મહારાજ કૃપાકરિને બોલ્યા જે સર્વે સાંભલો એક ચાતકરિ

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१०३॥

ये छे ये अने ते यात देवि जीवना कामनी छे ॥ अने जे आसुरि होय तेने तो एषात समजाति जननी ॥ मारे आसुरि जीवने
पञ्चामुकीने देवि जीवने यात करिये छे ये जे जीवने प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप ओ नखाय छे त्यारे जीवनुं कल्याण थाय-
छे ते प्रगट भगवान केने ओलखाय छे ॥ तो प्रगट भगवानने विषे हेत थाय छे ॥ त्यारे ते हेते करिने प्रगट भगवानना दिख्य
गुण ते जाण्या मां आये छे ॥ अने जेने विषे हेत न होय तेना गुण तेने जणाता नथी ॥ अने जेने विषे जेने हेत होय तेना गुण
जन जरे आये छे ॥ ने हेत वालाना दोष तो देखाय जनहिं ॥ जेम जेने दिकरामां के स्त्रि मां हेत होय तो तेमां अनंत दोष
छे ॥ तो पण तेने तेना एके दोष न जरे आवतानथी ॥ केम के स्त्रिने विषे वासना होय तो ते जीवने रूमां जाय छे ने दिखाने
विषे वासना होय तो त्यां पाछो जन्म धरवो पडे छे ॥ एषा मोटा मोटा दोष छे तो पण तेने विषे जेने स्नेह होय ते तो एमजा
एजे मारी स्त्रि जे वि कोईनी स्त्रि नथी ॥ ने मारा दिकरा जेयो कोई नो दो करो नथी एम स्नेह वालाने भासे अने पोतानुं
घर बार धन माल गाम गरास सर्व तेने आपि दिये ॥ अने जेने हेत न होय तेने गुण ते दोष भासे ॥ तेम जेने प्रत्यक्ष पर-
मात्माना गुण जाणवा होय तेने प्रथमतो महात्मा पुरुष मां हेत करयुं ने हेते करिने तेमां जे अनंत कल्याण कारि
गुण रखा छे ते जणाय छे पण ते बिना भगवान साधे बैरां धिने कहे जे तमारा गुण देखाडो ॥ तो ए बिरीते कोई काले
भगवान ओलखातानथी ने ते जीवनुं कल्याण थतुं नथी मारे जेने पोताना कल्याण ने दछुं होय ने जेने प्रगट भग-
वानने भगवानना संतने ओलखाय होय तेने जेटला संसारने विषे मोटा पुरुष कहवाता होय ते बधाय साधे हेतरा
खवुं ॥ ने तेनो समागम करवो ने हेतरा रयतां थकां तेने विषे जे गुण होय अथवा दोष होय ते जणाय छे पछे तेने बीषे के
ईजातनो दोष जणाय के कपट जणाय तो तेना संगनो त्याग करवो पण तेनो द्रोह न करवो अने समागम करतां कर-
तां तेना गुण जणाय तो तेनो आश्रय करवो ॥ तो ते थकि आत्मानुं कल्याण थाय छे पण भगवानने भगवानना सं-
त प्रगट होय ने तेने विषे हेतरा रयेनहिं ॥ ने समागम करे नहिं ॥ ने उलटो निंद्या कत्या करतो होय ने एम कहे जे

धर्मज.
सि० ७१

॥१०३॥

जो भगवान होय तो मुने कांई परछोदेखादिने ओजरवाये तो हुं भगवान मानुं एम कहै तेने कोई काजे भगवानने भगवानना संत
 ओलखातानथी ॥ नेतेनुं कल्याण कोई काजे थतुं नथीने जे कोई महात्मा पुरुष पासे परछो मागेछे तेने तो अस्तर जाणवोने ते
 नीजे संग करे तेना आत्मानुं पण अतिशो भुंडुं थायछे ॥ अने जे सत पुरुषने विषे प्रितिकरिने सत पुरुषनी सेवा करौ तेने ज प्रगट
 भगवानने भगवानना संत ओलखाओ ने तेनुं कल्याण थरो ॥ माटे प्रथमतो प्रगट भगवानने संत साधे अतिशो प्रितिकरि
 एज कल्याणनुं मुख्य साधनछे ॥ पण ते मां जे दैयि जीव हरो तेने आयात समजाओ ने समजीने सत पुरुषने विषे हेत प्रितक-
 रओ ॥ अने जे अस्तरि जीव हरो तेने तो सत पुरुषने विषे कोई काजे हेत प्रित थाय जनहि ॥ अने ते तो ज्यारे सत्य पुरुष प्रगट था
 यत्यारे तेनो द्रोह जकरेछे ॥ अने तेनो जे संग करेछे तेने पण सत्य पुरुषनो द्रोह जकरवा शिरबवेछे ॥ नेते जीवनुं अतिशो भुंडुं था
 यछे ॥ अने जे महात्मा पुरुषने विषे प्रितिकरिने सेवा करेछे तेने प्रगट भगवानने भगवानना संतनुं स्वरूप ओजरवायछे ॥ ने
 तेनुं कल्याण थायछे ॥ माटे जे नेपोताना कल्याणने दूछुं तेने प्रगट भगवानने भगवानना संत ओजरवायछे ॥ नेतेनुं क-
 ल्याण थरो ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय न-

मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९६॥ अोगणिसे ॥ २५॥ चोविसना ॥ माहावदि ॥ १२॥ द्वादशिने द्विचम

हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री धर्मज मध्ये पटेज तिकम भाई

आरडानी ओसरिमां

गादित किये युक्त पलंग उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वे कसं बलवत् स्तधारण कत्वांइतां ॥ ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूष
 एओ भिरत्वांइतां ने कंकुनो चांद लोक स्थोइतो नेपोताना मुखार्चिदनी आगल संत मंडल तथा घणाक हरि भक्तनी सभा
 भराईने बेठिइति ॥ पछे महाराजनी संध्या आर्ति थयापछे ॥ महाराज बो ल्याजे गितामां अरजुने भगवानने कथुं केत
 मे मुने एम कहो छोजे तुं युद्ध कर एम कहो छो पण ते मां मारे स्त खथरो केदुःख थरो हार थरो के जीत थरो एकांई मुने जणा
 लुनथी ॥ माटे हुं भुं करुं ॥ पछे भगवाने कथुं के स्त खदुःख लाभ अलाभ जय पराजय तेने समान करिने तुं युद्ध मारी आ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०४॥

ज्ञायेकरिने कर एटलेतुने कोईकर्मबंधनकरेनिहिं ॥ ॥त्यांश्लोक॥ ॥स्तरवदुःखसमेकत्रवाला भावा
भोजयाजयौ ॥ ॥एमां भगवाने श्रुं कहुं के जीवने स्थूलदेहनुं जेटलुं जेटलुं स्तरवदुःखद्वारबुं जीतवुं रात्रादिक अने
तप्रकारनो स्थूलदेह नो व्यवहार छे त्यारे स्वप्नने सुसुप्तिमां जायछे ॥ त्यारे सर्वे मिथ्याथर्दे जायछे ॥ नेते समेराजापणुं के रं-
कपणुं कां ईरदेतुं नपी ॥ तेमजस्थूलदेह नो त्याग करे छे त्यारे पण तेदेहनां सुखदुःखादिक उपाधि ते सर्वे मिथ्याथर्दे जा
यछे ॥ माटे जे ज्ञानी होयते आलोकना सुखदुःखादिके करिने हरखशोकनं पां मतानपीने आलोकने स्वप्नदलदे
खे छे ॥ ने एक भगवाने सत्यजाणीने तेनुं भजन करे छे ॥ पछे पटे लकासिदासे प्रभु पुछुं जे जेम स्वप्नने सुसुप्ति
मां जीव जायछे ॥ त्यारे जगतनां पदार्थ सर्वे मिथ्याथर्दे जायछे ॥ ने कोई पदार्थ कम आबतुं नपी ॥ तेम पापने पुन्यते पण
नाशपामतुं हरो के नाश नहि पामतुं होय ॥ तेनुं के मद्दरो ते अमने जेम होय तेम कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे आजि
वदेह नो त्याग करे छे त्यारे आलोकना भोगपदार्थने स्थानक ते मिथ्याथर्दे जायछे पण तेदेहे करिने शुभने अशुभ कथां
जे कर्मतेनुं फल पापने पुन्य ते तो सूक्ष्मने कारणदेह मां जीव भेगुं जायछे ॥ पण ते कर्मनुं फल जेम आलोकमां पदार्थ
मिथ्याथय छे तेम ते मिथ्याथतां नपी ॥ केम के कर्म तो अंतःकरण नी समजणे करिने थायछे ॥ तेजेने सतपुरुषने समाग-
मे करिने सबलिसमजण होय ते शुभकर्म करे छे ॥ अने जे नी असतपुरुषने संगे करिने अबलिसमजण होय छे ते अशुभ
कर्म करे छे ॥ माटे ते कर्मनुं फल पापने पुन्य बेय जीवना भेगां जायछे ॥ ने पाछो फरिने जीव जे ते स्थूलदेहनुं धारण करि
ने पूर्वना कर्मनुं फल स्तरवदुःख तेने भोगवे छे ॥ अने तेने जे खोटुं कहे छे ते तो महापापि छे केम के तेने घणाकपाप
कथां हरो ॥ ने घनिघणां कतेने पापकरां हरो ॥ माटे ते कर्मना फलने मिथ्या कहे छे ॥ अने जे शुद्धसंप्रदावना वे
दोक्त धर्मि छे ॥ ते तो कर्मना फलने सत्यजाणीने अशुभकर्म नो त्याग करिने शुभकर्म कथां करे छे माटे कर्मनुं फल
नास पापतुं नपी ॥ अने एक बाते कर्मनुं फलनाशपामे छे ॥ के जे आत्माने प्रत्यक्ष परमात्मा ने तेना संतनो आश्रय

धर्मज.
सि० ७२

॥१०४॥

चोद्योयनेतेथकि ज्ञाननेपामिनेअणदेह नो भावटा लि नाखिने आत्मारुपधर्दने परमात्मानी भक्ति कर्ते होषनेतेपरमात्माने
 तेनासंतनी प्रसन्नताने अर्थे तेनी आज्ञाये करिने निष्काम कर्म करे तो तेने ते कर्मनुं फल भोग वयुं पडतुं नथी ॥ केमके तेने
 कर्मना फलने रदेवानुं स्थान कजे अंतःकरण रूपसूक्ष्म शरिर तेनाशपा मिगयुछे ॥ केमके तेणे मन आदि कंद्रियो
 अंतःकरण परमात्माने तेनो एकांतिक पंचविषयना त्यागि संत तेने अपण कयुं छे ॥ माटे तेने कर्म बंधन करतुं नथी ॥
 अने ते पोताना मनने धारे कोई कर्म करे नहि ॥ न परमात्माने संतनी आज्ञाये करिने निष्काम भाये करे ॥ ते पण
 गितामां श्रीकृष्ण भगवाने अरजुनने कथुं छे जे तारामन कल्पित धर्म तेनो त्याग करिने हुं कहुं एम सारि आज्ञाये करि
 ने कर्म कर एटजे तुंने कर्म बंधन करीने हिं ॥ माटे एविरिते प्रत्यक्ष भगवानने भगवाननो एकांतिक संतनी आज्ञाये
 करिने जे मै कर्म करे ते कर्मनुं फल भोग वयुं पडतुं नथी ने ते आत्मात्तो भगवानना धामने पा मे छे ॥ अने भगवान
 ने संतना आश्रयिने तेनी आज्ञा बिना तो जीवने जे बांजे बां कर्म करे छे तेने ते बांजे बां फल भोग वयां पडे छे एसि
 दांत चार ता छे ॥

॥ इति श्रीमुरचसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

यन्मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसे ॥ २४ ॥ चोविसना फाग एवदि ॥ ९ ॥ नवमिने दिवस

॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान नाम श्रीभादरण मध्ये पटे लहाथी भाई तजसि नाईने धेर उगम एो बार ओरडानी आ-
 गल संध्या आर्ति समे घाट उपर गदित किये जुक्त पलंग बिछाव्यो ह तो ते उपर विराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया
 नी वस्त्र धारण क त्यां ह तां अने सर्वे अंगने विषे पुष्पनां आभूषण सो भिर त्यां ह तां ॥ ने जलादने विषे कंकुनो चं
 दलो क त्यो ह तो मै पोताना मुखार्थि देनी आग लसा धु तथा घणा कह रि भक्तनी सभा भराईने बेठि दति पछे म-
 हाराज बो ल्या जे जीवने पोताना आत्माना स्वरुपनु तथा परमात्माना स्वरुप तुं अज्ञान छे तेणे करिने जन्म मर-
 णादि क संसार मां दुःखने पा मे छे ॥ ते वेद मां पण कथुं छे जे ॥

॥ आत्मा ज्ञान तजगत भाति इति श्रुति ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०५॥

॥ ॥अर्थ॥ ॥जे आत्माशब्दे करिने आत्मा परमात्मा वेचना स्वरूपना अज्ञाने करिने जीवने जगत्तो भास
थयो छे ॥ ने जन्म मरण ने पामे छे ॥ हवे ज्ञान थाय त्या रे जीवनी मुक्ति थाय ॥ ते पण वेद मां कह्युं छे जे ॥ ॥रते ज्ञाना व
मुक्ति ॥ ॥अर्थ॥ ॥ज्ञान बिना मुक्ति थाय नहिं ॥ माटे ज्ञाने करिने ज मुक्ति थाय छे ॥ अने ते ज्ञान पोतानी
मैले थतुं नथी ॥ केम के पोतानी मैले ज्ञान थतुं होय तो जीव आ ज दिवस सुख भुं कर वा अज्ञानी रहो ॥ माटे ज्ञान आ
प नार बिजो कोई जोई ये छिये ॥ अने बिजो पुरुष जोई ये ते पण माया पर होय ते ज्ञान आप नार दरो त्या रे ज्ञान थरो ॥
पण जे माया मां होय ते थकि माया परनुं ज्ञान थाय नहिं ॥ ते साहं माया परतो एक परमात्मा छे ॥ ते परमात्मा जीवो ने ज्ञान आ
प वा साहं माया पर र ह्या थका पोताना सत्य संकल्पे करिने मनुष्य ने जो या मां आ वे एया राम कृष्णादिक अवतार तुं धारण
करे छे ॥ ने जीवो ने ज्ञान आपिने ब्रह्म रूप करिने पोताना धाम मां लेई जाय छे ॥ माटे कल्याण नाथ प बा जाने महात्मा पुरु
ष पासे थी ज्ञान जरुर सां भजयुं ॥ ने ते नी सेवा कर बिताते ते ज्ञान थाय ने कल्याण थाय छे फेले भीखा भाई रण छोड भाई ये महा
राज ने मश्र पुछ्युं जे परमात्मा प्रत्यक्ष होय ते ने श्रो लक्षणे करिने ओ लखाय जे आपर मात्मा दरो ॥ ते कहो ॥ पछे म-
हाराज बोल्या जे जे मजे वृक्ष ने बिषे जे बो गुण होय छे ॥ ते वो गुण ते ना फल मां आवे छे ॥ ते फले करि ने जे म वृक्ष ओ ल-
खाय छे ॥ ते म परमात्मा ना गुण परमात्मा ना ज्ञाने करि सिद्ध थाय छे एया जे ते म ना भक्त जन संत ते ने जोई परमात्मा
ओ लखाय छे ॥ जे म आं बानी कैरि जमिये ने ते कैरि नी म धुरता सर स होय त्या रे एम जाणिये जे आ आं बो सर स छे ॥
ते म जे ना ज्ञाने करि ने ते ना आश्रित निरवास निक भइने पंच विषय थकी वैराग ने पामी ने विषय नो त्याग करिने
ब्रह्म स्थिति मां वर्तता होय त्या रे एम जाणयुं जे परमात्मा बिना बिजा को थ थकि निरवास निक थाय नहिं ॥ माटे नि
रवास नी क ने पंच विषय ना त्यागि संत ज्यां होय त्यां परमात्मा हो य छे एम जाणयुं ॥ अने ज्यां प्रत्यक्ष परमात्मा होय
त्यां एवा संत जरुर होय ॥ पण ते बिना पंच विषय ना त्यागि संत होय नहिं ॥ अने एवा संत होय ते पंच विषय नो त्याग

भादरण.
सि. ७३

॥१०५॥

करिने ब्रह्मरूप धर्मेने परमात्मानीन बधा भक्ति कर ता होय ॥ माटे एवा ब्रह्मरूप मुक्त जे नीस वाकरे छे ॥ ते परमात्मा छे एम जाणवुं ॥
 सेहेने तमे तेषमाणे न जरे जोईने परमात्माने ओ जखो ॥ एतमारा प्रश्न नो उत्तर छे ॥ पछे गाम सीसवाना थाणदार मांमा -
 साहेब श्रीमहाराजने प्रश्न पुछ्यु जे हेमहाराज जे काने सांभले तो नहिं होयने मुगो होय तेने परमात्मानु ज्ञान शिरीते थाय
 ॥ अने ज्ञान थया बिना तो जीवनी मुक्ति थाय नहिं ॥ माटे तेने ज्ञान थयाने काई हरो के नहिं होय ॥ पछे महाराज बोल्या जे जेबे
 हेरोने मुगो होय तेनां जे सगां भाई बाप के दिकरो होय ते तेने कोई गाकोर जीनु मंदिर होय तथा प्रगट भगवानने तेना संत पु
 धी उपर होय त्यां ते डिजायने तेने आरव्यो होय ते भगवानने भगवाननी मूर्तियोने संत तेनां दरशन करावे ॥ पछे ते भग
 वानने भगवाननी मूर्तिने संतने पगे लागे उंडवत कर तां घणामनुष्यने देखे माटे ते बेहे रानामन मां एम ज्ञान थाय
 जे आ कोई मोटा देय छे ॥ एम जाणिने पोते पगे लागे उंडवत करे ने मन मां स्तुतिकरे ॥ ने एम चिंतन करे जे हे देव मां
 सारुं कर जे ॥ एम तेने ज्ञान आंखे करिने थाय छे ने ते जीवनुं कल्याण थाय छे ॥ पछे वसि ते थाणदारे पु छ्यु जे कोई क -
 आ धला जीवने तो आंख कान जी भद्रा थ पगादिक ए केई दियो होय नहिं ॥ तेने शिरीते ज्ञान थाय ॥ के तेनुं कल्याण
 शिरीते थाय के तेनुं तो कल्याण ज थाय जनहिं ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे जेने एकेई दियो हो मन हितेनुं तो एम
 कल्याण थाय जे तेनां सगां होय ॥ ते प्रगट भगवानने भगवानना संतना चरणा बिंदने धोईने तेनुं चरणा मृत तेने पियरा
 येने तेने शरिरे चोपडे ॥ तथा गंगा मां न चरावे तो तेणे करिने तेनुं कल्याण थाय छे ॥ ते पण भागवत मां कह्युं छे जे जे वृ
 क्ष तले प्रगट भगवानने भगवानना एकांतिक संत उभा होय ते वृक्षने पण परम पदनुं अधीकारि कह्युं छे ॥ माटे प्रगट
 भगवानने संतना संबंध मां जे जे जीव आ विजाय ॥ ते सर्वेनुं कल्याण थाय छे एयो प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना सं
 तना संबंध नो प्रताप छे ॥ माटे जेने कल्याणने ईछ्यु होय तेने पोताने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो संबं
 ध राखवो ॥ ने बिजां पोतानां सगां होय तेने भगवानने भगवानना संतनो समागम कराववो ॥ एम जीवने कल्याण

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०६॥

थयानोउपायछे ॥ केमके एक भगवाननेदेखवानेदेखीने जाणवात्यारेजीवनुं आत्यंतिक कल्याणथायछे तेमांदेस
याएतो भगवाननी कृपाछे ॥ अनेतेनेजाणवा तेतोपुरुष प्रयत्नछे तेदर्शनता भगवान कृपाकरिने प्रगट थायछे त्यारे
ज्ञानिअज्ञानी सर्वेनेदर्शनथायछे ॥ पणतेनेजाणवाकठणछे ॥ माटेप्रगट भगवान नांदर्शन करिने तेनेजाणवा
साहं नित्येसंतनोसमागमकरयोने सेबाकरवि ॥ तोतेथकिप्रगट भगवानजणायछे नेओलरवायछे ॥ नेतेजिवनुं
कल्याणथायछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायन-

मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९५ ॥ अोगणिसें ॥ १२४ ॥ चो विसना फागणबदि ॥ १७ ॥ दसमिनेदिव

स महाराजश्रीहरिकृष्णभगवान गामश्री भादरण मध्ये सोनी गला भगवाननेघेर उगमणे बार ओरडानी आ ग ल
पाटउपर गादित कीयेयुक्त पलंग बिछायो हतो ॥ तेउपरविराज मानथथाहता ॥ नेसर्वेजरियानीचरुधारणकत्थां
हुतां ॥ नेपुष्पनां आभूषणसर्वेअंगमांशोभिरह्याहतां ॥ नेपोताना मुरपार्थिदनी आगल साधु तथाषणा कहिरभक्त
नी सभाभरार्दनेबेठिहती ॥ यछेमहाराजबो व्याजें बेसाधन सिद्धथायछे ॥ त्यारेजीबनेजन्म मरणटलेछे ॥ तेबेसा
धनकियांतो एकप्रत्यक्ष भगवानना स्वरुपमां प्रीतिकरविने बिजुंवासनानो त्यागकरयो ॥ एबेसाधनपुरांथायत्यारे
जीबनेजन्म मरणटलेअनेएबेमांथी एकवासनानो त्याग कत्थोहोयपण तेनेअक्षरातित परमात्मा प्रगट धर्दनेमल्या
नहोय ॥ अनेतेनेविषे प्रतिधर्दनेहोय त्या कृधितेने जन्मधरवोपडेछे ॥ अनेकहापिप्रगट भगवानमल्याहोषपण
तेनेपंचविषयमांवासनारहिहोय ॥ तो तेनेपणजन्म धरवोपडेछे ॥ माटेजेनेजन्म मरणराखिने आत्यंतिक मोक्षनेपा
मयुंहोय ॥ तेनेबेयसाधन सिद्ध करवां ॥ तेमांवासनाराख बानेअर्थे त्रणसाधन सिद्ध करवां ॥ एकतो धर्म दृढ करि
नेराखयो ॥ केहेसांइं द्विषोनेनियमे करिने विषयथकियाछांवालयो नेवर्णाश्रमनो धर्म जेनेजेम वैदमां कत्थोहोय
तेप्रमाणे धरतबुं ॥ पणतेमांकोबुद्धहाडे फेर पाडवो नहिं ॥ नेआत्यंतिक ज्ञाननेपामिने वासनादली गर्दहोय नेप्रत्य

भादरण.
सि०७४

॥१०६॥

१५ भगवानने विषे प्रितिधई गई होय ॥ तो पण वरणाश्रमनो धर्मने इंद्रियोनो नियम ते तो देह पर्यंत रारवयां पण तेनो क्यारे वस्य
 ग करवो नहिं ॥ अने वरणाश्रमनो धर्मने इंद्रियोनो नियम तेनो त्याग करिने अनियम पणे वर्तेशो तो ते सुजे एयो मोटो कहे बातो
 हरो ॥ ने ब्रह्म स्थितिने पाम्यो हरो ॥ तो पण ते भ्रष्ट धई जरो ॥ ने ते जन्म मरणने पामरो ॥ ते पूर्व नारद जी महा मोटा हता ॥ ने ब्र
 ह्म स्थितिने पाम्या हता पण जो वर्णाश्रम धर्मने इंद्रियोना नियमनो त्याग करिने राजानी कन्यानुं भविष्य जो वा सारुं तेना
 हाथनो स्पर्श कस्यो तो ते ब्रह्म स्थितिमांथी तत्काल पडि गया ॥ ए आदिक षणाकने नियम चुकया थी कजंक लाग्यां छे ॥
 माटे नियमने वरणाश्रमनो धर्मने देह करिने रारवयां ॥ अने बिजुं देहने आत्मा एवेने जुदा जाणया ॥ अने आत्माने पो
 द्यानुं स्वरूप माननुं ॥ अने पंचविषयना भोग ते देह ना छे ॥ पण आत्माना नथी ॥ एम जाणिने विषयनो त्याग करयो ॥ अने आ
 त्मा अरबंड अविनाशि छे ॥ तेने विषे स्थिति पामयिते नुना मज्ञान कहे वाय छे ॥ अने बिजुं चार प्रकारना प्रलयनो बिचा
 र करिने पिंड ब्रह्मांड थकि वैरागने पामनुं एचण साधने करिने वासना टजे छे ॥ पछे एवा ज्ञानना आपना राने निर्वा
 स निक करिने ब्रह्म स्थितिने पमाडनारा एवा जे प्रत्यक्ष सद्गुरु तेने विषे प्रिति करवि ॥ अने जे निरवास निक धईने प्र
 त्यक्ष भगवानने विषे प्रितिये करिने जो डाई गयो तेनी आत्यंतिक मुक्ति पाय छे अने ते मांजे टलुं अधूरां होय छे ते ट
 लुं तेने जन्म मरण रह्ये छे ॥ ने पूर्व भरत राजाने प्रगट भगवान रुष भई वने विषे प्रिती तो धई हति ॥ पण तेने स्नेह
 रूपी वासना टलिन होती ॥ तेने मृगलाना बचामां स्नेह थयोने तेणे करिने जन्म धरवो पड्यो पछे त्रिजे जन्मे जड भ
 त थया ॥ ने स्नेह रूपी वासना ने टालवाने अर्थे जाणिने मांडा थया ॥ ने पंचविषयनो अतिशे त्याग कस्यो ने अतिशे वै
 रागने पामिने असंग पणे वर त्याने अतिशे निरवास निक धईने भगवानना अक्षर धामने पाम्या ॥ ते सर्वे शास्त्रने विषे
 ने सर्वे पूराणने विषे लखे लुं छे जे जड भरतना जेयो कोईनो त्याग वैराग नहिं ॥ केम के तेने एक बार वासनाये धको ल
 गाड्यो ते सारुं वासनाने टालवासारु अतिशे सावधान थयाने वासना टलिन भगवान मां प्रितितो पूरवनी हति ॥

श्रीमुरय
सिद्धांत
॥९७॥

माटे दे साधन भेगां थयां ॥ त्वारे ते नो मोक्ष थयो ॥ अने गोपियो ने वासना टालि गये जीहती ॥ पण तेने प्रत्यक्ष भगवान
ने विषे प्रिति न द्योती ते सारु श्रीकृष्ण भगवानने विषे प्रितिकरवाने अर्थे भगवान साधे गोपियो रासरभियो ने प्रिति
भगवान मां थाय ते विरीतनां अनंत साधन कथां ॥ ने भगवानने पण पोताने विषे प्रितिकरावा सारु गोपियो साधे ते
बिलीत्वा करि ने पोताने विषे प्रितिकराविने ते नो मोक्ष थयो ॥ के मके ते पूर्वैरुषिहता ते जपत पषणा करि ने वासना
टालि ना विहती ॥ पण तेने भगवान प्रगट मां प्रिति र्द न द्योति ॥ ने परोक्ष पणे भगवाननुं ध्यान करता हता पछे तेने रामे
प्रगट र्दने दरशन वनने विषे आप्यां ॥ पछे ते रुषिये स्तुति करि ने भगवानने कथुं जे हे महाराज अमे चौद लोकना स्तरव-
नी वासनानो त्याग करि ने तमने पाम वा सारु ध्यान करता हता ॥ ते तमे कृपा करि ने असने दरशन आप्यां ॥ पण हवेत
मारे विषे प्रिति थाय एवि अमारा उपर कृपा करो ॥ पछे भगवाने तेने कथुं के आजत मारे मारे विषे प्रिति नहिं थाय ॥
माटे आग लहं कृष्ण अबतार धारण करिवा ॥ अने तमे वृंदावनने विषे स्त्री शोना देह धर जो अटले तमारा मन नाम नो-
रय तर्प सिद्ध थो ने मारे विषे तमारे अतिशो प्रेम थो ॥ एमबरदान भगवाने आप्युं दतुं ॥ पछे रुषि बधाय गोपियो थया
ने भगवान कृष्ण रुपे थया ॥ ने तेने पोताने विषे प्रितिकरावा सारु गोपियो साधे रासिक पण वरत्या ने रासरम्या ॥ ने दुध
दहिं नीचोरी यो करी ॥ ने दाणली धाने वल्लहृत्वा एवा भाव देखाडीने गोपियो नांचित पोताने विषे जोडाव्यां ने अति
शो प्रेम उपजाव्यो ॥ ते कृष्ण विना गोपियो ने बिजुं कांई जसां भरे नहिं ॥ ने घेलियो र्दने कृष्ण कृष्ण कातियो फरो ॥
एयो कृष्णने विषे गोपियो ने अतिशो प्रेम थयो ॥ माटे पूर्वै वासना टालि हतिने प्रगट कृष्णने विषे निश्चये सहित प्रेम
थयो तो तेनुं कल्याण थयुं ॥ माटे वासना टालवाने अर्थे धर्म ज्ञानने वेराग दृढ करि ने राखयां ने भगवान मां प्रीति
करवाने अर्थे ॥ भगवान नी श्रीवर्ण किर्तनादिक नवधा भक्ति करवी ॥ पछे भक्ति करतां करतां तेने प्रगट भग-
वानमने छे ॥ ने तेने विषे ते भक्तने निश्चयने प्रेम थाय छे ॥ ने ते भक्त अक्षर धामने पामे छे ॥ माटे धर्मे सहित भ-

भादरण
सि०७१

॥९७॥

गवाननी भक्ति करे छे ॥ तेनुं कल्याण पाय छे ॥ पण भक्ति करे ने धर्म पावने नहिं ॥ तो तेनुं कल्याण थतुं नथी ॥ ने धर्म पावतो हो
य पण ते जो भगवाननी भक्ति न करे तो पण कल्याण पाय नहिं ॥ ते पण कृष्ण जन्म रवंडने विषे भगवाने कहु छे ॥ जे मारि भ-
क्ति करतो होय पण जो ते धर्म पावतो न होय तो ते मारो दोहि छे ॥ अने ते धर्म रहित हे कृष्ण हे कृष्ण करतो होय ॥ तो पण
ते नर्क मां जाय छे ॥ माटे धर्म सहित परमात्मा राम कृष्णादिक भगवान तेनी भक्ति करयि ॥

इति श्री गुरुव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अंगण से ॥ २४ ॥ चोविसना ॥ फागण वदि ॥ १३ ॥ ते रसने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री भा-
दरण मध्ये नवाडि से बकरामनी स्त्रि बार्द हर कुवर ने घेर गादि त किये युक्त पलंग बिछाव्यो दूतो ते उपर विराजमान थया
हुता ॥ ने जरिया नीक संबल वस्त्र धारण कत्या हुता ॥ ने सर्वे अंग मां पुष्पनां आभूषण शोभिर त्या हुता ॥ ने कंकुनो चां
द लो क स्यो दूतो ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा घणा क हरि भक्त नीस भा भराई ने बेठिहती ॥ पछे महा
राज बोल्या जे जीव ने दुःख ना रे नारा माई क पांच विषय छे ॥ ते पांच विषय किया तो ॥ १ ॥ एक शब्द ॥ २ ॥ बिजो स्पर्श
॥ ३ ॥ त्रिजो रूप ॥ ४ ॥ चौथो रस ॥ ५ ॥ पांचमो गंध ॥ ए पांच विषय नी वासना ये करि ने जीव जे ते जन्म मरण ने पामे छे ॥
माटे पांच विषय जीव ना राखु छे ॥ अने ते राखु ने जीव हेतु मान्या छे ॥ एज जीव नुं महा अज्ञान छे ॥ केम के एक फेरो कोणे-
क मायो होय तो तेना उपर के बुवे रथाय छे ॥ तो पांच विषय तो जीव ने अनंत फेरा माखो छे ने गर्भ वासने चोरा सिमां अपार
दुःख रिधा छे तो पण तेनी ते जीव ने भान नथी ॥ ने विषय मां प्रीति राखि ने विषय ने भोग वे छे ॥ एज जीव नुं महा अज्ञान छे
केम के अरवंड ने अविनाशि ने अजर ने अमर ए बुं जे पोताना आत्मानुं स्वरूप तेने भूलि ने माशयं तने दुःख रूप एवो जे
देह तेने पोता पणुं मानि ने ते देह ने स्वरूप स्वरूप ने देह ने दुःखे दुःख माने छे ने ते देह ने संगे करि ने अपरमित कलेश
ने पामे छे ॥ ने ते कलेश थकि पोतानी मेले छुटवाने समर्थ नथी माटे ते दुःख थकि जीव क्यारे छुटे तो माया पर

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०६॥

एवाजे भगवानने भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागी संतते जीवने मलेने तेने विषे प्रतिकरे त्यारे ते जीवने भगवानने
भगवानना संतज्ञान आपिने विषयनो त्याग करावे छे त्यारे ते जीव महासूरवेने पामे छे ने तेनुं कल्याण थाप छे ॥ ने जन्म
मरण गर्भ यासने चोरासिनां महादुःख ते मटि जाय छे ॥ ने अद्भूतने अलौकिकने पूरण एबुं जे भगवाननुं अक्षर धा
म तेने पामे छे ॥ माटेने समो आजत मारे सर्वेने आय्यो छे ॥ ते तमारा भाग्यनो पारनयी के मके जेने अने कजन्मनां महापु
त्यहोय तेने भगवानने भगवानना निरयासनिक संत मले छे ॥ ते तमने आज भगवानने भगवानना संत मल्या छे ॥ माटे
पोतानुं मोटुं भाग्यमानीने अमारोने अमारानि यासनिक संतना समागम करिने पंचविषयनो त्याग करयो ॥ ने ज्ञान
पामिने अविनासि स्वरुने पामवु ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १॥ अगणिते ॥ २४॥ चो विसना ॥ चैत्र शुद्धि ॥ १॥ त्रि-

जने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्री भादरण मध्ये पटेज हाथी भाई तलसि भाईने घेर गादित किये जुक्त
पलंगउ पर विराज मानथ पादता ॥ मेसर्वे जरियानी बल्लधारण कछां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां नो भिर
ह्या हतां ॥ ने कंकुनो चांदलो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधूत थापणा कह रिभक्तनी सभा भराई
ने वेठिहती ॥ पछे महाराज बोल्या जे परमात्माने साक्षात्कार पामवानो एक एबो कियो रस्तो द्रो ॥ जे एकर स्तेक
धने परमात्माने जीप पापि जाय ॥ एप्रश्न सर्वेने पुछिये छै ये ते कदो ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामिये कहुं के आत्मारुप
धने परमात्माने भक्ति करे ॥ तो ते जीव परमात्माने पामे छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे अमे पुछुं ते नो उत्तर तो एम छे जे
परमात्मानुं नाम ब्रह्म छे ते ब्रह्म जे परमात्मा तेने साक्षात्कार पामवानो एक रस्तो ब्रह्म चर्य ब्रत सिद्ध करवुं ते ब्रह्मच
र्यनो शो अर्थ छे ॥ तो ब्रह्म जे परमात्मा तेना स्वरुपने विषे गति करयि ॥ कहेतां परमात्माने पामवानो मार्ग तेनुं नाम ब्रह्मचर्य
छे ॥ पण ब्रह्मचर्य बिना बिजो परमात्मा ने पामवानो मार्ग नयी ॥ हरे ब्रह्मचर्य भुं तो कामनो त्याग करयो ॥ तेनुं नाम

भादरण
सि० ७६

॥ १०६ ॥

ब्रह्मचर्य छे ॥ इवे कामधुं तो पुरुषने स्त्रिना भोगनी दछा ॥ अने स्त्रिने पुरुषना भोगनी दछा एज काम छे ॥ अथवा रात्र स्पर्शरु पर-
सने गंध ॥ एवाजे मार्दक पंचविषय तेने भोगवानी अभिलषा तेनुं नाम पण काम छे ॥ माटे एकामनो त्याग करवो तेनुं
नाम ब्रह्मचर्य छे ॥ तेमां मुख्य पणो पुरुषने स्त्रिना संगनो त्याग करवो ॥ अने स्त्रिने पुरुषना संगनो त्याग करवो ॥ एज ब्रह्म-
चर्य कहै वाय छे ॥ अने जे स्त्रि पुरुषना संगनी ईछानो त्याग करवो तेने पांचे विषयनी कामना टलिजवो ॥ अने तेमज जे पु-
रुष स्त्रिना संगनी दछानो त्याग करवो तेने पण बिजा पांचे विषयनी कामना टलिजवो ॥ केमके काम थकि जगतनी उत्प-
त्ति छे ॥ अने अज्ञान थकि काम छे ॥ माटे एमजेने ज्ञान थजुं जे काम एज जन्म मणी दिकहु ॥ खनो देनारो छे एमसमजीने
कामनो त्याग करे छे ते परमात्माने पामे छे माटे ब्रह्मचर्य व्रत पालवुं ॥ एज एक परमात्माने पामवानो धकधोर धर माग छे
पण ब्रह्मचर्य पाल्या विना परमात्माने पमायन नहिं ॥ अने ब्रह्मचर्य व्रत पाल तो नहिं होय ॥ ने ते बिजा जपत पदान्य पुन्य
यज्ञादिक अनंत साधन करतो होय ते सर्वे तेनां साधन ग्रथाय ईजाय छे ॥ अने जे ब्रह्मचर्य व्रत राखिने जे जे दान पुन्य ति-
र्थादिक करवो तेनां साधन सफल थारो ॥ माटे ब्रह्मचर्य पाल्या विना कोई बातनी सिद्धि थति नथी ते सारुं जेने परमात्मा
ने पामवुं होय तेने ब्रह्मचर्य व्रतना पालनारा एवाजे भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि निरासनिक संत तेनो समा-
गम करिने ब्रह्मचर्य व्रत पालवुं ॥ पण अमारो रंच मान्न अवगुण लिये नहिं ॥ पछे बलि श्रीहरि कृष्ण महाराजे एक वार ताक-
रिजे बार्द अथवा भार्द ते अमारो रवरा भक्त किया तो अमे तेने यां के अथवा अगर बांके सज्जे ते बावडिये मारिये तिरस्का-
र करिये काटि मुकिये ॥ तो पण ते मुझायन हिं ॥ ने ते मां सामो राजी थाय ॥ पण अमारो रंच मान्न अवगुण लीयेन हिं ते अमा-
रो रवरो भक्त छे ॥ ने तेना उपर अमे घणा प्रसन्न धर्ये छिये ॥ केमके पूर्वे पण जे जे भक्ते भगवाननी कसणि रपमि छे ॥ ते-
ना उपर ज भगवान प्रसन्न थया छे ॥ ते जे म बलिराजाने रामन जि भगवाने घाणी कसणी आपी ॥ तो पण बलिराजा मुझा-
णो नहिं ॥ ने सामो राजी थयो तो ते उपर चामन जि भगवान घणा प्रसन्न थयाने तेने वसथई ने तेने घेर भगवान अखंड रह्या

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१०६॥

॥नेतेने भगवाने पोतानो एकांतिक भक्त करिने अखंड स्वरुपे पमाड्यो ॥ अने बलि मोर ध्वज राजाने भगवाने माथे
करयत सुख ॥ तो पण ते सुझाणो नहिं नेरंच मान्त्र अवगुण पण लिखो नहिं ॥ नेसा मुं राजी थयो ॥ अने शरिने वस सुं जागुं
त्यारे डाबि आंख मां पी आंख पड्युं त्यारे भगवाने कथुं के तां अंग आपता तुं कुरा जी थयो त्यारे मोरे तां अंग रपे नहिं ॥ एम
कहिने भगवान चालि निस त्या ॥ पछे मोर ध्वज राजा ये भगवाने कथुं के हे प्रभु डाबि आंख मां तो एम आंख आंख जे
मणा अंगने भगवान प्रदण करी ने डाबा अंगनी द्विअ भाग जे भगवान ना काम मां न आव्युं ॥ एम जाणिने डाबि आं-
ख मां आंख आव्युं छे ॥ एम मोर ध्वज राजा ये कहुं त्यारे तेना उपर भगवान पणा प्रसन्न थया ॥ नेतेने पोतानो एकांतिक भ-
क्त करिने पोताना अक्षर धामने पमाड्यो ॥ ए बिरी ते कसणिं आपीने पोताना खरा भक्त करे छे ते कसणिने जे खये
छे ॥ नेते मां सुझातो नथी नेते मां सामु जेरा जिथाय छे ने एम सम जे छे जे मजे म भगवान मुने कसणि आपो ते म
से म मारा उपर भगवान पणा प्रसन्न थया ॥ ने मारे य स थईने मने घणुं स्वरुप आपो एम सम जीने जे अमारि भक्ति कर
शे तेना उपर अमे घणा प्रसन्न थया ॥ अने ए विसम जण बा ला ते ज अमारा खरा भक्त छे नेतेने कल्याणा ना मारग मां
कोई बिघन आवशे नहिं ॥ अने ए विसम जण बा ला ते ज अक्षर धामने पामरो ॥ माटे ए वार खरा भक्त थयुं ॥ पण लो-
चा पो चार हे वुं नहिं ॥

श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीसुर सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ संवत् १९६॥ अगणीसे ॥ २५ ॥ चो विसना चैत्र शुदि ॥ ५ ॥ पं

चमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्री सो जिन्ना मध्ये आस कुबेर जी दुधरने घेर दक्षणा देवार ओखानी आ-
गस गादित किये युक्त पलंग बिछाव्यो हु तो ते उपर विराज मान थया हुता ने सर्वे जरिया नी बस्त्र धारण क त्यां हुता ने पुष्प
नां आभूषण सर्वे अंगने बिषेशो भिर ह्या हुता ने क कुनो चार लो कस्यो हुतो ॥ ने पोताना मुरपा विंदीनी आग ज साधु तथा
घणा क हरि भक्त नी सभा भरा ईने बेठि हति ॥ पछे महाराज बोल्या जे जिय जे ते नग गुणो करिने स्वर्ग मृत्युने पातान

सो जिन्ना
सि० ७७

॥ १०६ ॥

एवमलोकने विषे जन्म मरणने पामेछे ॥ तेमां सत्वगुणिकर्मकरिने जाग्रत अवस्थारूपमनुष्यना जन्मने पामेछे ॥ अने रजोगुणिक
र्मकरिने स्वप्न अवस्थारूपपशुजातिमां जन्मपामेछे ॥ अने तमोगुणिकर्मकरिने सुषुप्तिरूपवृक्षादिकमां जन्मपामेछे ॥
मादे सत्वगुणानीवृद्धि पायछे त्यारे तेने मनुष्यना जेवो जन्म आवेछे ॥ अने मनुष्यदेहे करिने जीवतुंक त्याग पायछे ॥ के मके
मनुष्यदेहे करिने प्रगट महात्मा पुरुषनो मेला पथायछे ॥ पछे महात्मा पुरुष मनुष्यदेह धारीने आत्माने ज्ञान आपेछे ॥
मे ज्ञाने करिने क त्याग पायछे ॥ ने मनुष्यदेहे महात्मान मलेने रजोगुणिकेतमोगुणिकर्मकरे तो तेने पाछो मनुष्यदेह
फरिने आवयो घणो दुर्लभछे ॥ अने सतपुरुषना आशरा बिना ने सत्संग कत्या बिना मनुष्यदेह सत्वगुणिकर्म थकि
थतुं जनपी ॥ अने सत्वगुणि बिना मनुष्यदेह जीवने आय तो जनपी ॥ अने जे जीव सत्पुरुषनो आश्रयने समागम करीने
धर्म ज्ञान वैराग भक्ति सिल संतोष दया क्षमादिक रूडा गुण शिखे तो तेने एने ऐदेहे करिने आत्मा परमात्मानु ज्ञान
पाप ते जीव ब्रह्म रूप धर्मे भगवानना धामेने पामेछे ॥ तेने तो फरिने जन्म धरवो पडतो नपी ॥ अने जे ने ज्ञानमां कोई कअ
धूरं देछे ॥ तेने पाछो मनुष्यनो ने मनुष्यनो जन्म आवेछे ॥ ने ते धर्म ज्ञानादिक सत्वगुणिकर्म करेछे ॥ ने प्रत्यक्षराम-
कृष्णादिक भगवाननी भक्ति करेछे ॥ ने पछे तेने ज्यारे ज्ञान पायछे त्यारे ते मोक्षने पामेछे ॥ अने सतपुरुषना सत्संग वि-
नाने प्रत्यक्षराम कृष्णादिक परमात्माना आश्रय बिना कोई एके मनुष्यने सत्वगुणिकर्म थतुं जनपी ॥ ने कोई ने पाछो
फरिने मनुष्यदेह आवतो नपी ॥ त्यारे कोई ने एमनां का पायजे सतपुरुषना आश्रय बिना मनुष्यदेहे करिने सत्वगुणिक
र्म थतानपी ॥ ने ते फरिने मनुष्यदेह आवतो नपी ॥ त्यारे मनुष्य बिना बिजा अयतार मां तो के मसत्वगुणिकर्म जीव
करिना कशो ने सत्वगुण वृद्धि पाया बिना मनुष्यदेह तो आवतो नपी ॥ त्यारे ते जीवने फेर मनुष्यदेह आवेछे के न-
थि आवतो ॥ बलि एमक हे वायछे जे चोरा शिफरि देछे त्यारे तेने मनुष्यदेह आवेछे तेनुं के महनो एमनां का पाय ॥ तो
त्वां कहिये छिये जे सतपुरुषना आश्रय बिना नां जे बिजां मनुष्य तेना करतां तो पशुजातिमां तथा वृक्षादिकने विषे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१९०॥

संदेहे सत्व गुणिकर्म थाय छे ॥ के म के सत्व गुणिकर्म थुं छे ॥ तो हिंसायेर हित परमार्थ करचो ॥ तेनुं नाम सत्व गुणिकर्म
छे ते गाय भेंस बलद आदिक पशु छे ते हिंसायेर हित पर उपकार करे छे ॥ तथा आंबाराण्यो रोरडी आदिक वृक्ष छे ते
पण हिंसायेर हित पर उपकार करे छे ॥ माटे पशु वृक्षादिक ने विषे सेहे जे सत्व गुण जीवने वृद्धि पामे छे ने तेने करिने
पाछो मनुष्य देह आवे छे अने भगवानना आश्रय बिना नो जे मनुष्य ते तो केवल हिंसाये सहित रजोगुणिने तमोगुणि
ज कर्म करे छे ॥ पण सत्व गुणिकर्म करता जनथी ॥ माटे प्रत्यक्ष सत पुरुष ना आश्रय बिना नो मनुष्य जे टला छे
ते सर्वे ने देह मु किने जख चोरा सिमां जवुं पडे छे ॥ अने चोरा सिमां पशु वृक्षादिक ना जन्मने विषे सत्व गुण वृद्धि पां भिने तेने पाछो
मनुष्य देह आवे छे ॥ माटे राम कृष्णादिक भगवानना आश्रित ने तेनी आज्ञा रूपि धर्म पालनारा भगवानना भक्त ते बिना
मनुष्य छे ॥ ते करतां तो पशु तथा वृक्ष ते सारांने सकृत् ति छे ने भगवानना भक्त बिना ना मनुष्य ते तो पशु वृक्ष करतां म
हावृत्ति छे ॥ ने महा पापियां छे ॥ ने आत्म धाति छे ॥ के म के भवसागर तरवाने अर्थे मनुष्य देह रूपि परमेश्वरे ना वआणुं
ते मनुष्य देहे करिने परमेश्वर ना पद ने पा मवाने अर्थे धर्म सहित परमात्मा प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक नी उपासनाने भक्ति
न करि ॥ माटे ते तो मनुष्य रूपि गधा डो छे ॥ ने तेने धिकार छे ॥ ने जे प्रत्यक्ष आमारे आश्रय करिने अमारी आज्ञा जे
बेद ते मां क ह्या जे चार वरण ने चार आश्रम ना धर्म तेने पालनो तेने धन्य छे ॥ ने तेनुं साक्षात्कार कल्याण थरो ॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ सबत ॥ १९ ॥ ओमणिसे ॥ २४ ॥ चोपिसना चै तरवदि ॥ १२ ॥ द्वादशिने दिवस महा

राज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री पलो ल मध्ये पटल कालु भाई बेचर भाई ने घेर आथ मणो बार ओर डानी आंग
लगादित किषे युक्त पलंग बिछाव्यो हतो ॥ ते उपर बिराज मान थराहता ॥ ने सर्वे कसं बल जरिया नी बरु पा
रण करवां हता ॥ ने पुष्पनां आश्रयण सर्वे अंगने विषे सोभिरह्यां हता ॥ ने कंकुनो चांद लोक र्यो हतो ॥ ने पोसाना

पलो ल.
सि० ७६

॥ १९ ॥

सुखार्चिदनीआगजसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेठिहति॥पछेमहाराजकृपाकरिनेबोल्याजेआप
कअमेवातकरवुंतेप्रमाणेजेसमजबोनेबरतबोतेनुंसाक्षात्कल्याणथरो॥अनेतेवातनेभूतिनेबिजाअनंतठुपा
यकरवोतोपणतेनुंकल्याणथायनहि॥हवेतेवातकहुंचुं॥तेमांप्रथमदृष्टांतकहेछेजेजेमुआलोकमांसूखपामवा
नेअर्थपैसाएतलेद्रव्यकमाईनेभोगुकरिराखेछे॥तेनेकालपडेत्यारेकामआयेछेनेतेसरयनेपामेछे॥अनेजेनेद्रव्य
नेधान्यनहोयतेकालमांदुःखीपायछे॥तेमआत्मानेपरलोकमांसूखपामवानेअर्थप्रत्यक्षभगवाननीधर्मसहित
भक्तिकरवि॥अनेजेधर्मसहितपरमात्माभगवाननीभक्तिकरेछे॥तेआत्मादेहमुकिनेपरमात्माभगवाननाधाममां
जायछे॥केमकेजीवप्राणिमात्रमादामायारूपउंडाकुवामांपड्याछे॥तेमायारूपिकुवामांथीजीवोमेकादवानेअर्थ
परमात्माचेमायापररह्याथकापोतेप्रगटथईनेधर्मरूपिदोरडुमुक्युंछे॥तेधर्मरूपिदोरडानेजेजीवपकडरोतेनेपरमा
त्माताणिनेमायारूपिकुवानीबद्दाकादरोनेतेआत्माभगवाननाधामनेपामरो॥अनेजेजीवप्रत्यक्षनीआत्मारूपि
धर्मनेनहिपकडे॥कहेतांधर्मनेनहिंपालेतेजीवनुंकोईकालेकल्याणथरोनहि॥माटेप्रत्यक्षभगवाननीआत्मारूपि
धर्मपालयो॥एजएकजीवनामोक्षनेअर्थअचलसाधनछे॥अनेजेधर्मपालेछे॥तेनेधर्मअर्थकामनेमोक्षएचारे
पुरुषार्थनिसिद्धेयायछे॥हवेतेधर्मसुं॥तोप्रत्यक्षअमारीआत्मापालविएधर्मछे॥तेआत्माअमारीशीछेतोग्रहस्थ
होयतेनेएकचोरिनकरवि॥तथापरस्त्रितथापरपुरुषनोसंगकरवोनहिं॥तथाविश्वासघातनकरवो॥तथापारकी
थापणओलवयीनहिं॥तथातुठिसाहेहिभरयीनहिं॥तथालांचलेधिनहिं॥तथास्त्रिधनादिकपदार्थनास्वार्थसा
रुंजुंहुंबोजवुंनहिं॥तथामद्यमांसमफरमाजमअफिणगांजोखिलागरआदिककेफवस्तुतथाअभक्षवस्तुतेनेरवा
निषिडीनहिं॥तथाब्राह्मणसाधूवेदतथासूर्यगणपतिदेविबिष्णुनेशिवएजेपंचदेवतेएकपरमात्मानुंरुपछे॥माटे
तेनीनिंदाकरविनहिं॥नेआकायाथीपोतानाआत्मानेजुदोसमजबो॥तेदेहनाशवंतछेनेहुंआत्माअविनाशीहुं

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१११॥

एवमसमजबुं॥नेअमारिमूर्तिने अंतःकरणमां ध्यानकरिनेअमाराक्षमनीपांचमालाफेरवे॥नेअमारोआश्रयद्वंद्वरवेतोते
ब्रह्मस्थाममीहोयतेनाआत्मानुं साक्षात्कारकज्याणथायछे॥अनेजेत्यागिहोयतेपांचेविषयनो त्यागकरेनेअमारांभ
जनकरे॥तोतेत्यागिनुं पण साक्षात्कारकज्याणथायछे॥अनेहुंप्रगटहउंनेमुनेमुकिने बिजां साधनकरेछे नेबिजेति-
थीदिकमां फरेछे तेतो ब्रह्मछे ने पापिछे॥नेतेनुं कज्याण कोर्बूकालेनहिं थाय॥
सिद्धांत समाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥इतिश्रीसुर-
संबत्॥११॥ओ

गणिते॥२४॥चोविसना वैशाकशुदि॥१॥पडयानेदिवस॥महाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगामश्री गाडामध्ये पटेलरा-
माभाईगगाभाईने घेर आथमणा बारना ओरडा नीआगज गादितकियेयुक्त पजंग बिछावीनेविराजमानथयाहता ॥
नेसर्वेजरिबानीयस्त्रधारणकर्याहतां॥नेपुष्पनांचाभूषणसर्वेअंगमांशोभिरह्याहतां॥नेकंकुनोचांदलो कस्योदतो॥ने
पोतानामुरवारिंदनीआगजसाधूतथा घणाकदरिभक्तनीसभाभराईनेबेदिहती॥पछेमहाराज कृपाकरिनेबोल्याजेए
कज्ञानछे नेएकअज्ञानछे॥तेअज्ञानजीबोनेअनादिनुंछे॥तेअज्ञानकारणछे॥नेअज्ञाननुं कार्यआपिउग्रह्यांडरुप
जगतछे तेकारणजेअज्ञान तेथकिजगतउपज्युंछे॥नेकार्यरुफजेजगत तेनेआधारेअज्ञानरह्युंछे॥जेमकुंभारनो
चाकडोछे तेकारणछे नेनलियोतेनुं कार्यछे॥पणतेचाकडानेनजियानुं करे लुंघरतेनो आश्रयछे॥तेघरमांचाकडाने
मुकेतोचोमासानावरसादनेजलेकरिनेनासनपामे॥अनेजोघरमांनमुकेतो बसदिनेजलेकरिने पजलिनेतेनामुषाजा
नाहुचानिसरिजायनेमाहीधोवाईनेचाकडोनाशपाभिजाय॥तेमअज्ञानथकिउपज्युंजेजगतरुपद्विषोअंतःकरण
तेनेआधारेअज्ञानरह्युंछे॥अनेजोईद्वियोअंतःकरणनो नाशथायतो अज्ञाननाशपामे॥जेमबिजकारणछे॥नेतेनुं वृक्ष
कार्यछे॥तेवृक्षनेफलथयामोहोरकापिनाखिये॥तेतेनाकारणरूपबिजनो नाशथईजायअनेजोवृक्षनेनकापी
मारवेतोतेवृक्षमांथीबिजोपणांकथायछे॥तेमकारणजेअज्ञानमेथकि पिंडब्रह्मांडरुपजगतउपज्युंछे तेपिंडब्रह्मांड

गाडा.
सि०७९

॥१११॥

रूपजगतमो निषेध करिये तो ज्ञानरूपी वरसादना जजे करिने अज्ञान रूपि चाकडो पल्लिने नाशार्थ जायछे ॥ नते जीवमो मो-
 क्ष थायछे ॥ माटे इंद्रियो अंतःकरण तथा इंद्रियो अंतःकरणना ग्रहण कर्यामां अघे एवाजे पांच विषय तेनो नाश करवो ॥ हवे ते
 इंद्रियो अंतःकरणनो के विरीते नाश करवो ॥ ने पंच विषयनो के विरीते नाश करवो ॥ तो इंद्रियो अंतःकरणनी बारजे जगतना
 विषय सन मुख घत्ति छे ॥ ते अज्ञानने यधारनारि छे ॥ अने जगत संबंधी बाह्यार विषयनो त्याग करिने ते घृत्तिने पाछि या-
 जिने ते इंद्रियो अंतःकरण पर एवाजे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप जाणिने ते आत्माना प्रकाशकने आत्मना आधार एवाजे
 परमात्मारामकृष्णादिक भगवानना अवतार माया पर दिव्य मुर्ति प्रत्यक्ष तेने विषे इंद्रियो अंतःकरणना घृत्तियोने जो-
 विदे वियो ॥ ते काने करिने जगतना मार्क शब्दनो अभाय करिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संत तेना शब्द प्रितिये
 करिने सांभलया ॥ ने आंखे करिने जगतना मार्क रूप आकारनो अभाय करिने भगवानने भगवानना संतनां दरशन
 आंखे करिने प्रितिये सहित करयां ॥ ए विरीते जगत संबंधी मार्क पंच विषयनो त्याग करिने भगवानने संतनां द-
 रशन स्पर्शादिक विषयनुं ग्रहण करवुं ॥ अने ए विरीते जगत संबंधी मार्क विषयनो अभाय करिने भगवानने संतनां
 स्वरूपमां जो डायछे ॥ ते ए इंद्रियो अंतःकरणरूप पिंड ब्रह्मांडनो नाशक स्यो जाणवो ॥ अने इंद्रियो अंतःकरणरूपि
 पिंड ब्रह्मांडने नाश करिने कारणरूप जे अनादिनुं अज्ञान तेनो नाशार्थ जायछे ने ते आत्मा भगवानना धामने याये
 छे ॥

॥ इति श्रीमुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९॥ अंगणिसं ॥ २४॥ चो विसना वैशा कशुदि ॥ ३॥ विजने दिवस महारा
 राज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री गाडामधे ॥ पटेल नरसिं लरया मर्दने घेर आथमणे बार ओरदानी आगल गारित-
 किये युक्त पलंग विछाविने तेउपर विराजमान पयाइ ता ने सर्वेक संखल तारा जांबस्य धारण कर्यो हतां ने पुष्पना आ-
 धरण सर्वे अंग भांशो भिर ह्यो हतां ॥ ने कंकुनो चोदलो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधु तथा घणा

कहरि भक्तनीसभाभराईनेबेडिहतिपछे महाराजनीसंध्याआर्त्तधियाकडे महाराज बोल्याजे सर्वेशास्त्रनेविषे सत्
संगनोमहिमाबहुकस्योछे ॥ अनेसत्संगे करिनेजीवनोमोक्षथायछे ॥ अनेसत्संगविना बिजांअनंत साधन करे तिर्थ
करे ॥ ज्ञानकये शास्त्रयांचेसांभले ॥ तोपणजीवनोमोक्षथायनहिं ॥ अनेबिजांसाधनकाईकस्यांनहोयपणजोतेने
सत्संगनोबोगधईजाय ॥ तोतेआत्मानोततकालमोक्षधईजायछे ॥ एवोसत्संगनोअपारमहिमाछे अनेपूर्वेसत्सं
मेकरिनेघणाकजीवपरमपदने पाभिगयाछे ॥ माटेमनुष्यमात्रनेपोतानाआत्मानामोक्षनेअर्थेसत्संगजरकरवो ॥ प
णतेसत्संगजीवनेमलयोतथाओलरचयोघणोकरुणछे ॥ केमकेएकसत्संगछे ॥ नेएककुसंगछे ॥ तेउपरधीतोबेयनो
सरखोबेशजणातोहोय ॥ जेमएकहंसछे ॥ नेएकबगलोछे ॥ तेउपरधीतोबेयधोलाजणाताहोय पणतेमांभेदघणो
छे ॥ केमकेजेहंसछे ॥ तेतोमानसरोवरहोयत्यांरहेछे ॥ नेमोतीनोचारोचरे पणतेबिनाबिजुकाईरथायनहिं ॥ अ
नेतेहंसदूधपाणिबेभेगांहोयतेनेजुदांकरिनेदूधमुंघरणकरेछे नेपाणीनोत्यागकरेछे ॥ अनेजेबगलांछे तेतोज्यांरथा
उरवाबोबीयानां पाणिहोयनेजेमांघणाजंतुहोय ॥ एषांतलाबडांहोयत्यांरहेछे ॥ नेमाछलादिकजीवनोआसेकरे
छे ॥ नेदूधपाणीनेजुराकरिशकतामधीमटेहंसनेबगलाउपरधीसखींउज्वलजणाताहोय पणतेनीक्रियामांघणोभेदछे
तेमएकहंसरूपसतपुरुषछे ॥ अनेएकबगलांरूपअसतपुरुषछे तेउपरधीतोसाधुतथाब्रह्मचारितथासत्यासितभा
परमहंसतथाब्राह्मणक्षत्रिवैश्यतथाछापमानातिलकेयुक्तभक्ततेसरबेसरखाजणाताहोय पणतेनाआचरण
मांनेतेनीसमजणमांघणोभेदछे ॥ तेजेहंसरूपसतपुरुषछे तेतोमानसरोवररूपजेपरमात्माप्रत्यक्षरामकृष्णादिक
भगवानतेनेआश्रयरहेताहोय पणतेप्रत्यक्षपरमात्मानाआश्रयनोत्यागक्यारेयकरेनहिं ॥ अनेतेप्रत्यक्षपरमात्माना
नामगुणलिलाचरित्रतेरुपिमोतितेनुअवर्णकिर्तनादिकनयधामक्तिरुपिचारोकरताहोय ॥ अनेदूधपाणिनीपेदे
आत्माबूधरूपछे ॥ नेदेहप्राणिरूपछे ॥ तेबेएकधईगयांछे ॥ तेनेसांख्यविचारेकरिनेजुदाकरेछे नेपाणिरूपदेहनो

निषेधकरिनेदुधरुपआत्माचुं ग्रहणकरायताहोय ॥ अनेजे बगजारुपअसत्पुरुषहोयतेतो रयाडारवाओचियारुपजे शुद्धदेव
 तेनाआश्रयणीरहेताहोय ॥ इषेसुद्धदेवते शुं तोपरमात्माप्रत्यक्षना अयतारुपजे पंचदेव विश्वेश्वरगणपति सूर्यनेशक्ति ते
 नाजेने मद्यमांसतुं नैवेद्यतुं होय तेने शुद्धदेवजाणया ॥ माटे असत्पुरुष तेनी उपासनाकरताहोय ने अनियमपणोप-
 षविषयने भोगयताहोय ॥ नेदेहनेपोतान्तरुपमानताहोय नेतेने जगतनापदार्थमां प्रितिबहुहोय नेजे सत्पुरुष होयतेतो
 इन्द्रियोनानीयमरुपि धर्म दृढकरिने राखताहोय ॥ नेपोतेआत्मारुपेवर्तताहोय ने जगतनापदार्थ उपरतेने प्रीतिनहोय
 एयां लक्षणहोय तेने सत्पुरुषजाणयो ॥ नेतेनो समागम करयो तेनुं नाम सत्संगछे ॥ नेते सत्संगे करिने जीवनी मोक्षपा-
 यछे ॥ ते सत्संग आजत मने मन्योछे ॥ माटे तमारां बहुज मोटां भाग्यछे ॥

॥ इति श्रीसुरव सिद्धांतस-

मासः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २४ ॥

बोधिसना वैशाकशुदि ॥ ५ ॥ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीगाडामध्ये पटे लल्लुभाई दाजीभा-
 ईने घेर आथमणा बारनाओर डानी पडना लमां भोजन जमवा बिराज मान दयाहता ते भोजन जमी नेते घरना उबारिया
 पडुभाइताने एक श्वेतपोतिबुं लासकोरनुं पेदे खुंदतुं ॥ नेपोताना पुरुषा पिंदनी आगल साधुचार उभाहता तथा हरिमक्तु-
 सपचिस आशारे उभाहता ॥ पछे महाराज कृपादृष्टिकरिने बोल्याजे अमने साक्षात्कार पांमवाने अर्थे परोक्षपणे जपतपति
 र्षवृत्तयज्ञदान पुण्यधर्म तानवैरागादिक अनंतशुभकर्म करिने अक्षरधामविना बिजां अनंत धामछे तेने पायाहता ॥
 ते सर्वेने अमारा स्वरूपनी प्राप्ति कराविने अक्षरधामने पमाडवाने अर्थे एसर्वे अनंत सुक्तने अमे आसमे मनुष्यनादेह
 धरायाछे ॥ माटे सर्वे बार्द भार्द नानां मोटांने प्रितिथायछे ॥ अने ते सर्वेने अमे जेजे नियम धराविये छिये तेने शिरसाटे
 पालेछे ॥ ने अमास तानसांभलिने पंचविषयनी वासना रुपि जे काम तेनो त्याग करे छे ने अखंड ब्रह्म स्थिति मांवरतया
 गेछे ॥ ते मोटा मोटा योगिने पण एवि स्थिति आववी घणी कठण ॥ ते स्थिति अमारियात सांभलीने सेदे जमां आयि-

श्रीसुख
सिंह
॥११३॥

जायछे॥तेएविस्थीतिसेहेजमांपामेछे॥तेनुंकारणशुंछे॥तोआजअमेघणाकधामोनामुक्तनेदेहधराव्याछेमाटेबसस्थि
तिनेसेहेजमांपामेछे॥नेअमारास्वरूपमांकोईनेसंसयरहेतोनी॥तेअमेनानाबारवरसनीअसस्थाअमारीहति॥
तेदहाडेचुडेपीबलदाणेहुंजतोहतो॥पछेतेबलदाणाघचेनेचुडायचेअमेउभारहिनेअमेएवोसंकल्पकस्योकेजे
अमनेपामवानेअर्थेसाधनेकरिनेजेजेलोकमांरहाहोयतपाजेजेधाममांगयाहोयतेसर्वेआसोरदेवमांसोसोगा
उफरताफरताजन्मधरजो॥एवोसंकल्पअमेकर्योहितोमाटेतेबधायमुक्तमुमुक्षुएजन्मधर्याछे॥अनेजेदेजेमुक्तमु-
मुक्षुएजन्मधर्याछेतेसर्वेनेअमारेविषेसेहेजमांप्रतिथायछे॥नेतेनेअमारास्वरूपनोनिश्चयथायछे॥अनेजेदेजानेसं-
स्कारओछोछेतेनेअमारास्वरूपनोनिश्चयथवामांबारलागेछे॥माटेतमारेसर्वेनेअमारेविषेतरतप्रतिथद्॥नेअम-
रास्वरूपनोनिश्चयथयेतेअमेतमनेजन्मधराव्याछेमेतमोनेदरशनदेवासारुंनेतमोनेअमारास्वरूपनोनिश्चयकराविने
अमाराधामनेपमाडवानेअर्थेहुंपणामारिस्वर्द्धायेकरिनेप्रगटथयोछुं॥तेहुंजेनेसाक्षत्कारप्रगटमचुंछुं॥नेमारास्वरूपनो
जेनेनिश्चयथायछेतेनुंसक्षणशुंछे॥तोतेनेसंसारनासूरवनीआशक्तिरूपजेकामतेनाशपाभिजायछे॥एजप्रग-
टभगवानेभगवाननासंतमलवानोप्रतापछे॥तेउपरतुलसीदासनीसाविछे॥जे॥॥रामत्यांकामनहिं॥
कामत्यांनहिंराम॥तुलसीदोनुंनरहे॥रविरजनीएकेगाम॥१॥॥नेनोअर्थ॥॥जेरामत्यांनहिंकामएदेजेरा-
मकहेतांप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनिश्चयजेनाअंतःकरणमांथायछे॥तेनाअंतःकरणमांपंचविषयनीवासनारुपि
कामनानापाभिजायछे॥अनेपंचविषयनीवासनारुपिकामजेनाअंतःकरणमांछेतोतेनाअंतःकरणमांभगवान
नथी॥जेमदियसनेरात्रिबेभेगांहोयनहिं॥तेमपरमात्मानास्वरूपनुंज्ञानजेनेथयुं॥तेनेविषयनीवासनारुपीअज्ञा-
नरहेतुंनथी॥अनेजेनेपंचविषयनेविषेआशक्तिरूपअज्ञानछे॥तेनेप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूपनुंज्ञानबधुंनथी॥
एमजाएयुं॥माटेआतमनेसर्वेनेजन्मधराव्याछे॥अनेअनंतजन्मषयांअमनेपामवासारुंजपतपसाधनकर्यहतां

माडा-
सि०६१

॥११३॥

तिसर्वेनुं फलतमने आज प्राप्त पयुंछे ॥ नेतयारसर्वेनां साधन पुरां रईरह्यांछे ॥ हवेतमारेकाई करवुं रखुंनयी ॥ माटे तमारे देह रहे
त्यां स्तुति अमे अप्याजे वर्तमान तेने देह राखिने अमाहुं भजन कत्या करजो ॥ एतले तमारो साक्षात्कार मोक्ष पईरह्योछे ॥

॥ इति श्रीसुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९९ ॥ अंगणिते ॥ २४ ॥ चोविसना वैशाख शुदि ॥ १३ ॥ तेरसने दिवस महाराज-

श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीगाडामध्ये पटेलकाजीदास समडीतलेगादित। के ये नुक्त पक्षंग विद्या

विने ते उपर भिराजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरीयानी बस्त्रधारण कत्यांइतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशो भिरह्यांइतां

ने कंकुनोचांद लोकस्थोइतो ॥ ने पोताना मुखारविंदनी आगल साधुतथा घणाक हरिभक्तनी सभाभराईने बेठिइती ॥ पछे

महाराज बोल्याजे सर्वे सभाने एक प्रभुपुछिये छैये ते जेने आबडे ते उत्तर करजो ॥ ते प्रभु उपर एक साखिये ॥

दया मुक्त को मूल दे ॥ नर्क मूल अभिमान ॥ तुलसि दयानछांडिये ॥ जब लग घटमे प्राण ॥ १ ॥ ॥ जे दयाछे ते मुक्ति नुं

मूल छे ॥ अने जे अभिमान छे ते नर्क नुं मूल छे ॥ इये ते मापुछवानुं एछे जे जो दयारारवया जायछे तो अहंकार बिना दयारहे

तीनयी ॥ अने जो अहंकार रहेछे तो मुक्त थवातुंनयी ॥ केमके देहने जेईने दयारहीछे ॥ जे देहने दुःख कोई जीबने थवुंइ

ब तेने जोईने तेना उपर एम दया आवेजे हुंए नुं दुःख मटाडुं ॥ एषो दयाने विषे अहंकार रहेछे ॥ अने जो देहना अहंकार नो त्या

ग करिने आत्मारूप पोताने माने तो ते आत्मा तो सदा रसखरूप छे ॥ ने अखंड अविनाशि छे ॥ ने देह तो जड छे अने तेम

ज सर्वेना आत्मा तो सूरवरूपने अखंड अविनाशि छे ॥ ने देह तो जड छे ॥ माटे कोना ठुपर दयारारवबि ॥ एम समजेछे तो अ-

हंकार टलि जाय पण ते भेगी दया टलि जायछे ॥ अने ज्यारे दया टले छे त्यारे मुक्ति नुं मूल तो दया छे ते मूल गयुं त्यारे मुक्ति

पण थायनहिं ॥ माटे अहंकार टालिये छिये त्यारे दयारहे तीनयी ॥ अने दयाराखिये छिये तो अहंकार टलतो नयी ॥ माटे

दयारहेने अहंकार टले तेनो शोउपाय छे ॥ ते कहो ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिये कहुंके देहना अहंकार नो त्याग करि

नेआत्मारूपधर्मे ब्रह्मदशानेपामिनेदेहनेदेहसंबंधिपदार्थनेनासवंतनेपापरूपनेदुःखरूपजाणिनेजगतनामाईकशाब्दा
दिकपंचविषयनीयासनानोत्यागकरिनेपछेदयाराखवि॥तेकेविरितेदयाराखयी तोएविरिते ब्रह्मरूपधयोहोयतेपण
पोतानादेहनारक्षणनेअर्थेअथस्य घटेतेहलुं देहनेरखबराखबुं पिवराखबुंओहाडबुं येहेराखबुंदत्यादिकपोतानादेहउपरद-
याराखेछे॥नेजोएहलीदयानराखेतोदेहपडिजाय॥अनेजोदेहपडिजायतो धर्मज्ञानवैराग्यभक्तियादिकभगवान-
नीप्रसन्नतानांसाधनतेरोनेकरिनेकरे॥अनेसाधनकरेनहिं तोमुक्तपयायनहिं॥एमजाणिनेपोतानादेहनुरक्षण
मुक्तपयोहोयतेपणकरेछे तोजेमपोतानादेहनुं॥तेमबिजासर्वेजीवप्राणिमात्रनाशरीरनुंदयाराखिनेरक्षणकरबुं
एमसमजेतोतेनेदयापणरहेछेनेअहंकारपणटलिजायछे॥पछेमहाराजबोल्याजेएपणउत्तरखरो॥पणएकते
नोबिजोउत्तरछे॥जेआमसमजेतोतेनेअहंकारपणटलिजायछे॥निंदयापणरहे॥तोजेजीवप्रत्यक्षभगवानने
भगवाननासंतनोद्रवआश्रयकरिनेतेणेकरिजेआज्ञातेआज्ञारूपिजेधर्मतेधर्मनेद्रवराखिनेपछेजेवारीतेघटेतेविरि
तेपोतानासामर्थप्रमाणेबिजाजीवोउपरदयाराखै॥अनेजेदयाराखवामांपोतानाधर्मनेलगारेपणघसारोआवे॥क
हेतांदयाराखतांधर्मलोपायतोतेदयानेपापरूपजाणिनेतेनोत्यागकरो॥अनेपोतानादुसदेवेजेनेजेजेनीमध्य
राख्याहोयतेनेपोतानेशिरसादेराखिनेपछेबिजाजीवोनुंजेमसारुंथायएविदयाराखेतोतेनोअहंकारपणटलि-
जायछे॥नेतेनेदयापणरहेछे॥नेतेमुक्तधर्मेभगवाननाअक्षरधामनेपामेछे॥अनेजेपोतानोधर्मचुकिनेदयारा
खेछे॥तेतोमहापापिछेनेतेतोमहाअहंकारीछे॥नेतेनीदयातेपणबिजाजीवोनुंभुंडुंकरेएबिछेअनेपोतानोष
र्भचुकिनेजेदयाकरेछे॥तेतोदेहमुकिनेजसरनर्कमांपडेछे॥मादेजेनेपोतानाआत्मानुंकल्याणदुखबुंहोयतेने
तोपरमात्मायेकत्याजेवेदमांवर्यनेआश्रमनाधर्मतेनेद्रवकरिनेपालबा॥नेतेधर्ममांरहिनेदयाराखबीअनेपर
मात्माप्रत्यक्षरामकृष्णादिकतेनुंभजनकरबुं॥एविरितेसमजीनेवर्तरोतेजीवनुंकल्याणधरो॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अगणितं ॥ २५ ॥ चोविसना ॥ वैशाख शुदि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् गाम श्री गाडामध्ये पदे लहरयजी काजिदासने धेर आयमणा बारना ओरडानी आगल गादित किये युक्त पलंग बिछाव्यो ह तो ॥ ते उपर विराज मान थया ह ताने सरबेजरियानी कस्तूर बलवत्त धारण कत्यां ह ता ॥ ने श्वेत पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरत्यां ह तां ने कंकुनो चांद लो क स्यो ह तो ॥ तथा पोताना बुर्या र्थि दनी आगल साधु तथा घणा क हरि भक्तनी सभा भ रार्इने बेरिदती पछे महाराजनी संध्या आर्ति थया केडे ते गामना भक्त पदे ल कल्याण भार्ये महाराजने एक मधुपुष्पं जे आशब्द उठे छे ॥ ते क्यां थी उठ तो हरो ने तेरा ब्द शोने करिने बोला तो हरो ॥ ते कृपा करिने कहो ॥ पछे महाराज श्री ह रि कृष्ण महाराज बोल्या जे ॥ अर्धमात्रा रूप जे तुरिया अवस्था त्यां थि प्रथम शब्द उठे छे ॥ ने तेरा ब्द ने प रावाणि कहिये ॥ अने ते तुरियानुं स्थान क दशमो द्वार जे मगज त्यां छे ॥ अने त्यां थी राब्द र दयने विवे आवे छे ॥ ने ते र दय म कार मात्रा रूप कारण देह ने सुषुप्ति अवस्था छे ॥ ने तेरा ब्द ने प स्यंति वाणि कहिये ॥ अने र दय मां थी तेरा ब्द कं दे आवे छे ॥ ने ते कं ठ ने उ कार मात्रा रूप सूक्ष्म देह ने स्वप्न अवस्था छे ॥ ने तेरा ब्द ने मध्यमा वाणि कहिये ॥ अने ते कं ठे थी राब्द वा क इं द्रिये आविने बोले छे ने ते वा क इं द्रि अकार मात्रा रूप स्थूल देह ने जाग्रत अवस्था छे ॥ ने तेने वै र बरि वाणि कहिये ॥ महे मगजरूप जे विचार करियानुं स्थान क दशमो द्वार त्यां थि राब्द उठे छे ॥ ने त्यां थी र दय मां आवीने पछे कं ठ मां पईने वाणिये आविने जि ब्दाये करिने बोले छे ॥ एत मारा प्रभनो उत्तर छे ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमा

प्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितं

॥ २५ ॥ चोविसना वैशाख शुदि ॥ १९ ॥ चतुर्दशीने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् गाम श्री गाडामध्ये पदे ल काजीदास ने धेर उगमणे बार ओरडानी आगल चोक मां गादित किये युक्त पलंग बिछाविने

તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં જે પુણ્યનાં આધૂષણ સર્વે અં ગમાં શોભિ રહ્યાં હતાં ॥ ને કં
કુનો ચાંદ લોક ર્યો હતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સખા ભરાઈને બેઠિ રહી પછે મહારાજ કૂ-
પા કરિને બોલ્યા જે સર્વે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ તે પરમાત્માને આધાર રહ્યાં છે ॥ જેમ આ જગતને વિષે જેટલા આકાર
માત્ર જણાય છે ॥ તે સર્વેને આપૃથ્વીનો આધાર છે ॥ ને તે આકાર પૃથ્વી પકિ ઉપન્યા છે ॥ ને પાછા પૃથ્વીમાં લય પામે છે ॥ અને પૃથ્વીને
જલનો આધાર છે ॥ ને જલને અગ્નિનો આધાર છે ॥ ને અગ્નિને વાયુનો આધાર છે ॥ ને વાયુને આકાશનો આધાર છે ॥ ને આકાશને
અહંકારનો આધાર છે ॥ ને અહંકારને મહત્ત્વનો આધાર છે ॥ ને મહત્ત્વને પ્રધાન પુરુષનો આધાર છે ॥ ને પ્રધાન પુરુષને સૂ-
ક્ષ્મ પ્રકૃતિ પુરુષનો આધાર છે ॥ ને પ્રકૃતિ પુરુષને અક્ષર બ્રહ્મનો આધાર છે ॥ અને અક્ષર બ્રહ્મને પરમાત્માનો આધાર છે ॥ ને પ-
રમાત્માને કોઈનો આધાર નથી ॥ ને પરમાત્મા તો સર્વાધાર છે ॥ ને નિરાધાર છે ॥ કેહેતાં જીવર્દશ્વર માયા બ્રહ્મ એ સર્વેને પર-
માત્માનો આધાર છે ॥ મારે પરમાત્મા સર્વાધાર કહેવાય છે ॥ અને પરમાત્માને કોઈનો આધાર નથી ॥ મારે પરમાત્મા નિરાધાર
કહેવાય છે ॥ અને તે પરમાત્મા દિવ્ય મૂર્તિ માન છે ॥ ને ॥ ॥ કર્તુ મકર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ છે ॥ ॥ અને
તે જ પરમાત્મા જીવોના કલ્યાણ કરવાને અર્થે આપૃથ્વીને વિષે રામ કૃષ્ણાદિક અવતારનું ધારણ કરે છે અને તે પ્રત્યક્ષ
ભગવાનનો આશ્રય જે જીવ કરે છે તે જીવનો મોક્ષ થાય છે ॥ અને તે જીવાત્માનું અનાદિ ધર જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પામે છે
પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના આશ્રય વિના જીવનો મોક્ષ થતો નથી ॥ ને પોતાનું મૂલ ધર જે અક્ષર બ્રહ્મ તે જડ તું નથી ॥ કેમ કે પ્ર-
થમ તો જીવ અજ્ઞાન અવસ્થામાં બ્રહ્મ માંથી સૃષ્ટિમાં આવ્યો છે ॥ મારે પોતાની જાણે પોતાનું મૂલ ધર જે અક્ષર બ્રહ્મ તે જડ
તું નથી ॥ જેમ કોઈક મનુષ્ય અદ્વિંથી કાશિયે ગયું હોય ॥ તેને દિકરો છ મહિનાનો હોય તેને ભેગો તે દિગયો હોય તે
હોંકરો મોટી થાય પણ તો તેને પોતાના ધરની ગમ હોય નહિ ॥ અને તેને ધેરથી કાઢીયે ગયો ॥ તેમાં જે જે ગામ રોઢેર ચ-
ચમાં આવ્યા હોય તેની પણ હોંકરાને સ્વર હોય નહિ ॥ અને તે હોંકરાનાં માં વાપ છે તેને પોતાના ધરની પણ સ્વર ॥

अनेवचे मारगमांजेजे गामरोहेर आख्यां होय तेने पण जाणे छे ते पाछो तेनादिकराने मारग ब तावरी ने घेर पोताने ते डि
 जशे ॥ त्यारे ते पोताने मूल घेर पुगरो ॥ ते मजीब प्रथम पोतानुं मूल घर जे अक्षर ब्रह्म तेना कोक देवाने विषे अज्ञान अथ
 स्थामां माहा मायाने विषे हेतां केहेतां चिदाकाशाने विषे चार भूतना प्रमाणो रूप जे महा कारण शरीर तेने विषे जीव
 हता ॥ ते जीवोने माया मांथी बहार काढिने ज्ञान आपिने महा स्वरिय धाकर बासा परमात्मा ये पोतानो आधार आपिने
 काशीये जवारुप जगतनी उत्पत्तिकरि छे ॥ ते के बिरीते श्रष्टिकरि छे तो प्रथम चिदाकाशाने विषे जीव सहित चार भूतनां
 प्रमाणो हतां ॥ ते मांथी परमात्मा ये वायुनां प्रमाणो मेगां करिने एक मोटो वायु कर्षी ॥ अने ते वायुने विषे त्रण गुण रेखा
 छे ॥ सत्वर जने तम ते मांथी वायुना सत्त्व गुणनी स्वराग्रहण करनारित्य चांद्रि पामेश्वरे करिने ते दंडिना वायुन
 मे देव कस्या ॥ अने वायुनार जो गुण थकि हस्त दंडि करि ॥ ने ते दंडिना इंदना मे देव कस्या ॥ अने वायुना तमो गुण
 नो मोटो वायु कस्यो ने पंच प्राण कस्या ॥ तथा चलन चलन धावन पसारन ने अकोचन एपांच भाग थया ॥ अने
 रूप विनानो स्पर्श विषय रूप प्रमाणो हतां ते थकि वायु परमेश्वरे कर्षी छे ॥ अने वायु रेखा छे ॥ जेने विषे एवो जे आका
 श ॥ ते आकाश वायुने उपजवे करिने अंधकारे जुक्त थया माटे ते चिदाकाश विकार पामिने महदाकाश थयो अने
 ते महदाकाशाने विषे त्रण गुण रेखा छे ॥ ते मांस त्व गुण थकि शब्द ग्रहण करनारी श्रोत्र दंडि थई ॥ तथा ते दंडिना दीग पालना मे
 देव परमेश्वरे कस्या छे ॥ अने आकाश नार जो गुणनी वाक दंडि करिने ते दंडिना अग्निना मे देव कस्या छे ॥ अने सूक्ष्म आकाश
 ना तमो गुणना अंतःकरण मन बुद्धि चित्तने अहंकार कर्षी छे ॥ अने अंतःकरण ना देव कस्या छे ते ॥ मन ना देव चंद्र अटले
 अनिरुद्ध ॥ ने बुद्धि ना देव ब्रह्मा एटले प्रद्युमन ॥ अने चित्त ना देव वासुदेव ने अहंकार ना देव रुद्र एटले शंकराण ए चा
 देव परमात्मा ये निरगुण ब्रह्म रूप जे चिदाकाश ते थकी कस्या छे ॥ अने ते आकाशाने विषे शब्द विषय थयो छे ॥ ते मह
 दाकाशानुं कारण छे ते शब्द थकि महदाकाश थयो छे ॥ अने महदाकाश थकि स्पर्श विषय थयो छे ने स्पर्श थकि

वायुपयो छे ॥ अने ते अग्निने विषे उना स्पर्शवालां अग्निनां प्रमाणोरह्यां छे ॥ तेने परमा तमाये भेगां करिने तेनो रुपविषय
कर्यो ॥ अने ते रुपविषय थकि मोटो अग्निकर्यो ॥ अने ते अग्निने विषे पणत्रण गुणरह्या छे ॥ तेमां सत्व गुण थकि रुपग्रह
ण करनारी चक्षुदं द्रि करिने तेदं द्रि नो देव सूर्य कर्यो ॥ ने अग्नि नारजो गुण थकि पाददं द्रि करि ॥ ने तेदं द्रि ना विष्णु
ना मे देव कर्यो ॥ अने अग्निना तमो गुण थकि भूय तरा निद्रा अल सने का ति ए पांच भाग कस्था छे अने ते अग्निने
विषे टाढ स्पर्श विषय वालां प्रमाणोरह्यां छे तेने भेगां करिने जल परमेश्वर कर्यो ॥ अने ते जलने विषे त्रण गुण छे ॥ ते
मां सत्व गुण थकि रसग्रहण करनारी रसनादं द्रि करि ॥ तथा तेदं द्रि ना वरुण ना मे देव कस्था अने जल नारजो गुण
थकि शि श्चुदं द्रि करि ॥ तथा तेदं द्रि ना प्रजापति ना मे देव कर्यो ॥ अने जल ना तमो गुण थकि विर्य मुत्र परशो योजा
जने लोहि ए पांच भाग कस्था छे ॥ अने ते जलने विषे कठण स्पर्शवाला गंध विषय रुष पृथ्वीनां प्रमाणोरह्यां छे तेने पर
मात्माये भेगां करिने मोटी पृथ्वी करि ॥ अने ते पृथ्वी ना गंध विषय ग्रहण करनारी नासिकादं द्रि करि तथा तेदं द्रि ना
अश्वनी कुमार ना मे देव कर्यो ॥ अने पृथ्वी नारजो गुण थकि गुदादं द्रि करि तथा तेदं द्रि ना वमना मे देव कर्यो ॥ अने पृ
थ्वी ना तमो गुण थकी हाड मांस ना डियो ल्ब चाने रोम ए पांच भाग कस्था छे ॥ अने तेमां मोटो आकाश मोटो वायु मोटो
अग्नि मोटुं जलने मोटी पृथ्वी ए पांच भूत तथा ते पंच महा भूत थकि थपां जेदं द्रि यो अंतःकरण ने तेना देव अने ते सर्वे
थकि थयुं जे बैराटरुप ब्रह्मांड तेने द्रश्यरुपे करिने परमात्माये पोते धारण कर्युं छे ॥ अने ते परमात्मानुं अनवयस्वरुप
कहे बाय छे ॥ अने ते पंच भूत ना प्रमाणो ने विषे हता जे जीव तेने मोटा पंच भूतने अंशे करिने नाना नारी सरजी आणां
ते नारी नुं ना मपिंड कहे बाय छे तेमां द्रश्य नां दं द्रियो अंतःकरण छे ॥ ते जीव नां दं द्रियो अंतःकरण ना देव कहे बाय छे ॥ राशि
री ते अक्षर मापी जीव प्रींड मां आ व्या छे तेने परमात्मा जाणे छे पण जीवने तेनी रव बरन थी जे दुं कथां थी आ व्यो छुं ॥ मा
टे ते जीवने तो परमात्मा पोते तेनुं मूल धर जे अक्षर ब्रह्म ते देव बाडो त्यारे ते पोताना मूल धर ने जीव पा मरो ॥ ने ते जी

बनीमुक्तिपथे ॥ जेमनानाबालकनेतेनां माबाप परदेशमांतेडिगयाहोय तेबालकनेतेनां माबाप पोतानुं धरबतापथे ॥
 त्यारे ते बालकने खबरपडशे ॥ तेमोटो विसवरसनी थयोहोय तोपषतेने पोतानेजाणे पोताना मूलघरनी खबर पडेनहि
 माटे ते बालकनां माबाप तेनुं धर बतावरो नेघेर तेडीजशे त्यारे ते पोताना धरनेपामनो ॥ अने समजु थयापछे पोतानां
 माबाप पोतानेघेर ते डिजाय ॥ त्यार केडे तो ते परदेश गयो हतो ॥ तेरोहेर तथाबचमां जे जे गामशेहेर आव्यां होय ते
 सर्वनी खबर पडेछे ॥ तेम माबापरुप एवाजे परमात्मा तेणे मूल घर जे अक्षर ब्रह्म त्यांथी परदेशा रुप पिंड ब्रह्मांड मांजीव
 ने देह धराव्यो छे ते हवे तेने ज्ञान आपीने जीवात्मानुं मूल घर जे अक्षर ब्रह्म तेने पमाडवाने अर्थ परमात्मा पोति अक्षरमां
 र ह्याथका राम कृष्णादिक अवतारनुं धारण करेछे पछे ते प्रत्यक्ष भगवानने आश्रये जे जीव आये छे तेने जेरी ते अक्षर-
 मांथी अज्ञान अवस्थामां जीव पिंड ब्रह्मांड मां आव्यो छे तेरीतने प्रत्यक्ष परमात्मा बताविआपेछे ॥ केम के परमात्माये
 पोते जीवोने ज्ञान करावयासारुं परदेशा रूप पिंड ब्रह्मांड मां लाव्याछे ॥ अने जीव तो बालकनी पेरे अज्ञान मां आव्यो-
 छे ॥ माटे जिव पोतानी मेले समर्थ नथी ॥ अने तेमज पिंड ब्रह्मांड ने विषे सर्वे देव ब्रह्मादिक तथा सर्वे मनुष्यादिक अनं
 तकोटि ब्रह्मांड ना जीव प्राणि मान्न ते सर्वे अज्ञानी अनादी नाइता ॥ माटे ज्ञान आपवासारुं ए सर्वेने परमात्मा सृष्टि
 मां लाव्याछे ॥ माटे ते देव ब्रह्माने मनुष्यादिक कोटि पण पोताना मूल घर ने क देवा जाणवाने पोतानी मेले समर्थ नथी
 ॥ माटे एक परमात्मा ज्ञान करा विने मूल घर जे अक्षर ब्रह्म तेमां जेई जवाने समर्थ छे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानना अव-
 तार जे राम कृष्णादिक तेनो आश्रय जे जीव करे छे ते जीवनुं से हेजमां थोडा कदारवडे कल्याण थाय छे ॥ जेम बालक
 परदेशा मां गयो ॥ तेने पोताने घेर आवया सारुं तेनां माबापनो आश्रय करिने ते भेगो चाल्यो आवे ॥ तो तेने मारग पुढ
 वो पडे नहि ॥ तथा क्यार्द भूलोपण पडे नहि ॥ तथा तेने वाटमां भाता पोतानी पण फिफर राखवी पडे नहि ने से देज
 मां पोताना माबाप भेगो चाल्यो आवे तो पोताने घेर पोचे ॥ ने सरुवने पामे ॥ अने मूर्याई करिने एम कहे जे हवे तोहुं

मोटो थयो छुं ॥ ते मा बापनुं शुं कामछे ॥ हुं मारी मे ले मारे घेर जाईना ॥ एम कही ने ते ना मा बापथी जु दो पडिने एक लो चा ले
तो वाट मां भूलो पडे ॥ ने पो तानुं घर होय पूरय मां ने चालया मां डे पश्चिम मां ॥ पछे जेम जेम चाले ते म ते म पो ताना घर पो
छे दुं पडतुं जाये ॥ पछे पो ता जे वाज अजाण्या होय ते ने मार ग पुछे तो ते बराबर बता विशके नहि ॥ माटे जीबे त्यां सधि
पंथ कत्या करे ने पर देना मां भटक्या करे ॥ पण पो ता ने घेर पो हो चैनहि ॥ ने आथ डि आथ डि ने कच मां ते ना प्राण जाय ॥
ते म प्रत्यक्ष परमात्माना आश्रय नो त्याग करि ने पो ताने जाणे नास्त्र ने भणि सां भजि वां चीने मोक्ष ने मार्गे चाल बाज
यछे ॥ तो ते नो मोक्ष कोई काले थ तो नथी ॥ ने ते तो नर्क चोरा सि मां भटक्या करे छे ॥ अने जे प्रत्यक्ष भगवान नो आश्रय क
री ने मोक्ष ने मार्गे चाले छे ॥ ते तो वगर दार बडे मोक्ष ने पामे छे ॥ ने ते ने तो आ लोक मां कोई धन लागतुं नथी ॥ ने ते निर
भय धको परम पद ने पामे छे ॥ हवे ते प्रत्यक्ष भगवान के विरी ते अक्षर मां जीवने लेई जाय छे तो जे वी रीति जगत नी उत्पत्ति
थई छे ॥ ते वी री ते पाछो ज्ञाने क रि ने प्रलय करावे छे ॥ जे प्रथम प्रथी नुं जीवने तान करावे छे ॥ जे घट पटा दिक आकार
मां ते सर्वे पृथ्वी थ कि थया छे ॥ माटे ते आकार मात्र पाछा पृथ्वी मां लय पामरो ॥ ने पृथ्वी गंध विषय मां थी थई छे ॥ माटे
ते पृथ्वी गंध मां लय पामरो ॥ अने ए गंध छे ते परमाणो रूप थई ने जल ने विषे लय पामे छे ॥ अने जल छे ते रस ने विषे
लय पामरो ॥ ने रस विषय रूप जल ना प्रमाणो थई ने अग्नि ने विषे लय पामरो अने रूप विषय रूप अग्नि ना परमाणो थई
ने वायु ने विषे लय पामरो ॥ अने वायु छे ते स्पर्श ने विषे लय पामरो ॥ अने स्पर्श विषय छे ते ना प्रमाणो थई ने आकाश ने
विषे लय पामरो ॥ अने आकाश छे ते अहंकार मां लय पामरो ॥ अने अहंकार छे ते चित्त मां लय पामरो ॥ अने चित्त
छे ते महत्त्व मां लय पामरो ॥ अने महत्त्व छे ते मन मां लय पामरो ॥ अने मन छे ते प्रधान पुरुष मां लय पामरो ॥
अने प्रधान पुरुष छे ते बुद्धि ने विषे लय पामरो ॥ अने बुद्धि छे ते मूल प्रकृति पुरुष ने विषे लय पामरो ॥ अने प्रकृति पुरु
ष छे ते सद् चैतन आत्माने विषे लय पामरो ॥ अने सद् चैतन आत्मा छे ते अक्षर ने विषे प्रवेश कररो कहे तां माया ना

॥ अने ए अक्षर ब्रह्मना
आधार अने प्रकाशक एवाजे परब्रह्म परमात्मा तेने पोताना ब्रह्मस्य रूपने विषे साक्षात्कार देखे छे ॥ अने तेजे अक्षरना आ
धार अक्षराति परमात्मा तेज आ प्रत्यक्ष मुने मळ्या छे ॥ ने तेणे जमुने मारुं मूल घरजे अक्षर ब्रह्म तेनुं ज्ञान कराविने अक्षर
ने पमाड्यो ॥ एबिरी ते तेने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो उत्तम निर्विकल्प निश्चय धाय छे ॥ ने ते आत्मा अक्षर ब्रह्म रूप ध
रने प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्ति ने विषे महात्म ज्ञाने सहित जोडाई जाय छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष परमात्मा भगवाननी मूर्ति ने वि
षे जोडावे करिने ते आत्मांनी ब्रह्म मय दिव्य एबी भगवति तनुं बंधाय छे ॥ अने ते आत्मा आलोक मां होय त्यां स्फुटिते
नो देह उपर थी जोया मां तो मारुं कने पंच भूतनो देरवाय ॥ तो पण मां हे तो ते आत्मा ब्रह्मनी ज मूर्ति छे ॥ जेम क चरानुं बि
बु करिने ते मां धातुनो र सरडे छे ॥ एटले धातुनी मूर्ति बंधाय छे ॥ पण ज्यां स्फुटिक चराना बिबोने भागिनार व्युं नपी ॥
त्यां स्फुटि धातुनी मूर्ति देरवाति नपी ॥ तेम क चराना बिबारु पजे पंच भूतनो देह ते मां आत्मा परमात्मा ना ज्ञान रूपि
धातुनो र स ते र स दु द्वियो अंतः करण रूपे द्वारे करिने जे ना आत्मा मां उत त्या ते नी ब्रह्म मय दिव्य एबि भगवति तनुं बंधा
य छे ॥ पण ज्यां स्फुटि पंच भूतनो देह ना सन थी पाम्यो ॥ त्यां स्फुटि उपर थी बार दृष्टि बालाने ब्रह्म मय दिव्य मूर्ति जोया
मां न थी आवति ॥ अने अंतर दृष्टि बाला जे ज्ञानी पुरुष छे ॥ ते तो मुक्तने सक्षितकार ब्रह्मनी ज मूर्ति देखे अने ते जि
वन मुक्त कहे जाय छे ॥ अने ज्या रे पंच भूतना देह नो नाश थरो ॥ त्या रे ते मुक्त विदेहि मुक्त पदविने पामवो ॥ अने पर
मात्मा नी मूर्ति ने विषे भक्ति जे प्रीति तेणे करिने अखंड जोडाई रहे छे ॥ ने ते मुक्त पाछो कोई काले देह धरतोन थी ने अ
खंड सरवने पामे छे ॥ अने प्रथम जीवनुं मूल घरजे अक्षर ते मां थी आव्यो ह तो एम क ह्युं ते तो अक्षरना को करे शाने विषे
अज्ञान अयस्था मां अनादि नो ह तो ॥ तेने परमात्मा जे ज्ञान आपीने अज्ञान नो नाश करिने आत्मानुं मूल घरजे अ
क्षर ब्रह्म तेना मध्य रूप जे व्यतिरेक ब्रह्म अने ते व्यतिरेक ब्रह्मना प्रकाशक परमात्मा तेने साक्षात्कार पोते परमात्मा

रघ
पुत
६॥

येपमाड्यो ॥ ते आत्मा पाछो फेर अक्षरमांथी आलोकमां पाछो देह धरतो नथि ॥

माप्रः ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांतस

॥ संवत ॥ १९६ ॥ ओगणिसं ॥ २५ ॥

सोजीत्रा
सि ० ६५

चो विसना वैशाकचदि ॥ ६ ॥ छठने दिवसे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री सो जिंनमभ्ये पोतानामं दिरमां सेहे
जवर उपरगादि त किये जुक्त पजंग बिछा विने ते उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण कस्थाइतां ने पुष्प
नां आभूषण सर्वे अंगमां शो भिर द्याइतां ॥ ने ललाटने विषे कंकु नोच्याइतो कयोइतो ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आग लसा
धुतपा घणा कदरि भक्तनी मोरि सभा भरार्चने बेडिइति ॥ पछे महाराज बोल्याजे आजस ने परमाद ए बेदोष षडे करिने जीव
जन्म मरणादि कदुःखने पामेछे ॥ ते आलस ते भुं तो काई देहे करिने क्रिया कर विनहिं ॥ ते तुं नाम आलस कहे बाय तेजे आल-
सु दोष ते आलोक मां ने परलोक मां कोई ठे काणे सरव पामे नहिं ॥ ने ते महादुःखने पामे ॥ पछे तेने कोई एक एम कहे जेतुं कं
ईक उद्यम कर तो तेने सरव मल्लो पण उद्यम कथा विना काई सरव मल्लो ने हिं ॥ एम कहुं त्वारे तेणे उद्यम करवा मां ड्यो
पण ते उद्यमने विषे पण महादुःख थवा मां ड्युं ॥ केम के कर्म करेछे पण परमाद रुपि दोषे करिने दुःख उपजे एषुं न करवानुं
कर्म धायछे ॥ ने सरव उपजे एषुं जे करवानुं कर्म ते थनु नथि ॥ केम के करवानुं न करवानुं ने न करवानुं करवानुं एज परमाद नुरुप
छे ॥ माटे परमादे करिने न करवानुं कर्म करवा थकि महादुःख थवा लाग्यु ॥ त्वारे बलि कोई के एम कहुं जे भाई कर्म नो
त्याग करिने निवृत्ति पामशो त्वारे सरव थावो ॥ एम सां भली ने पाछो कर्म नो त्याग करवी गयो ॥ त्यां आलस रुपि दोष आब्यो ॥
ते आलसमां पण महादुःख रहंछे ॥ एबिरी ते जीव पोताने जाणे कर्म नो त्याग करेछे ॥ तो पण आलस करिने दुःख
पामेछे ॥ अने कर्म करेछे तो परमादे करिने न करवानुं धायछे ते मांथी पण महादुःखने पामेछे ॥ एबिरी ते कोरि कल्प
यां जीव जे ते जन्म मरणाग्र भवास ने चोरा सिमां दुःख पाम्या करेछे ॥ हवे ते जीव सरवने क्यारे पामे ने ए बेदोष क्यारे टले
ने चोरा या परने जेने विषे ए बेदोष कोई दहाडोइतानहिं ॥ एवा जे परमात्माने ने जा संव ते प्रत्यक्ष मजे ॥

॥ १९६ ॥

નેતેનોઆશ્રયજીવદદકરે॥નેતેપ્રત્યક્ષભગવાનનીમૂર્તિનીઅરવંડસ્મૃતિરાખે॥અનેતેભગવાનનેસંતજેવીરીતેપ્રસન્ન
 થાયતેશિરીતેઆજ્ઞામાંવર્તેતોતેજીવનેવિષેથીઆલસનેપરમાદરૂપીદોષટલિજાયછે॥નેબ્રહ્મરૂપથર્દનેભગવાનનાઅ
 ક્ષરધામનેપામેછે॥અનેજેનેપ્રગટભગવાનનેભગવાનનાનિવાસનીકપંચવિષયનાત્યાગિસંતમલેછે॥તેનેઆલસરૂ
 પીદોષહતોતેમલિનેતેનીતેઆલસકલ્યાણકારીથાયછે॥અનેજેપરમાદરૂપીદોષેકરિનેકર્મબંધનકારીદતું॥તેકર્મ
 પ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતનેઆશ્રયેકરિનેપ્રમાદરૂપીદોષટલિનેકલ્યાણકારીથાયછે॥માટેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતજેનેમ
 લેછે॥નેતેનોઆશ્રયકરિનેપ્રત્યક્ષભગવાનનાસ્વરૂપનીઅરવંડસ્મૃતિરાખે॥નેતેનીપ્રસન્નતાપ્રમાણેવર્તે॥તોતેનેઆ
 લસનેપ્રમાદરૂપીજેઅનાદિનાજિવનામહાદોષતેટલિજાયછે॥નેતેજિવઅક્ષરધામનેપામેછે॥અનેપ્રત્યક્ષભગવાનમ
 લ્યાવિનાનેતેનોઆશ્રયપ્રસન્નતાનેસ્મૃતિવિનાબીજાંકોદિસાધનકરે॥તોપણતેનેઆલસનેપ્રમાદરૂપીદોષકોઈ
 કાલેટલેનહિં॥નેતેજીવનોમોક્ષપણથાયનહિં॥તેસારુંજેનેપોતાનાઆત્માનાકલ્યાણનેદૂછવુંહોયતેનેતોપ્રત્યક્ષભગ
 વાનનેભગવાનનાઆકાંતિકનિવાસનીકપંચવિષયનાત્યાગિસંતતેનોઆશ્રયકરિનેતેનીઆજ્ઞાપ્રમાણેમનક્રમ
 વચનેવર્તવુંઅનેજેભગવાનનેભગવાનનાસંતનીઆજ્ઞાપ્રમાણેવરતત્તો॥તેનાઆલસનેપરમાદરૂપીદોષટલિજશે॥નેતે
 બ્રહ્મરૂપથર્દનેઅક્ષરબ્રહ્મનેપામશે॥

॥ઇતિશ્રીસુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

શ્રીહરિકૃશ્ણાયનમોનમઃ॥

॥સંવત્ ૧૧૯૧ ॥ઓગણિસં ॥૨૪॥ચોવિસનાજેષ્ટવદિ ॥૨॥ચિત્રનેદિ

વસમહારાજશ્રીહરિકૃશ્ણભગવાનગામશ્રીસોજીંત્રામધ્યેભક્તદ્વશ્વદાસઅંબૈદાસનેઘેરપાટુપરગાદિતકિયેજુક્તપલ્લ
 ગચિહાવિનેતેઉપરસંખ્યાઆર્તિસમેસર્વેનાગારધારણકરિનેવિરાજમાનથયાહતાનેપોતાનામૂરવાર્ધિદનીઆ
 ગણસાધૂતથાષણાકહરિભક્તનીસમાભરાઈનેબેઠિહિતિપછેમહારાજકૃપાકરિનેબોલ્યજેસર્વેજીવનાત્રારિરૂપરત્રણ
 આકર્ષણછે॥જેમસર્વેચેડુનાચેતરચેતરપ્રત્યેષ્ઠાનોદુકમછે॥અકચેડુચેતરનોધણિકહેવાયછે॥અનેચિત્તો

जाये जेने प्रगणुं सोपुं होय एवो जे मेहे तो ते नो पण ते खेतर उपर हुकम छे ॥ अने त्रिजो सर्वे खेतर उपर राजा नो हुकम छे ॥
ते मदेह देह प्रत्ये एक एक जीव नुं आकर्षण छे ॥ ते देह ने जीव साचवे छे ॥ ने रक्षण करे छे ॥ जे मरये दुखे तरने साचवे छे ने रक्ष-
ण करे छे ॥ त्यारे ते मां निपज आवे छे ॥ ने रवे दुन रक्षण करे तो खेतर मां निपज आवे नहिं ॥ ने रवे दुःख ने पामे ॥ ते म जीव
देह ने साचवे नहिं ने शुभ मार मे चलाये नहिं तो ते जीव महा दुःख ने पामे ॥ माटे एक तो देह उपर जिव नुं आकर्षण छे ॥ तेणे
करि ने देह नो बंधो बस्तर वे छे ॥ ने जीव देह मां थि निसरि जाय ॥ ने देह पांच दश दिवस पड़्यो रहे तो देह सडि ने सांधे सांधे थि
नो खो थई ने विरवार जाय ॥ माटे एक जीव नुं धणि पणुं देह उपर छे ॥ अने बिजुं जे पृथ्वी उपर आपणे रहिये छैये तेने धारण
नो कर नारो एक जीव छे ॥ ते जीव नुं पण पृथ्वी उपर त्या प्राणि मान्त्र उपर आकर्षण छे ॥ अने आपृथ्वी मां जीव छे तेणे करि ने
जन्मा पृथ्वी नी मज बुताई रहै छे ॥ ने जीव पृथ्वी मां न होय तो पृथ्वी सिखल वीरव लथई ने परमाणो रूप थई जाय ॥ माटे पृ-
थ्वी मां जीव छे ॥ ते जीव तत्सर्व जीव ना देह उपर आकर्षण छे ॥ अने ते मज पांचे भूत ने विषे एके को जीव छे ॥ ते नुं पण सर्व जी-
व ना देह उपर आकर्षण छे ॥ अने ते मज आतारा मंडल देखा छे ॥ ते मां सर्वे ने विषे एक को जीव छे ॥ ते तारा मंडल ना
जीवो नुं पण आपृथ्वी ना देहो जीवो ना सर्वे देह उपर आकर्षण छे ॥ अने बिजुं अनंत को टि ब्रह्मांड ना आधार एवा जे द-
श्वर ते नुं पण सर्व जीव ना देह उपर आकर्षण छे ॥ ते दश्वर सर्व जीव ना सूभ असूभ भसर्व कर्म ने जाणे छे ने ते कर्म प्रमाणो
स्वरवदुःख रूप फल ते जीवो ने नय ग्रहादिक द्वारा ये आपे छे ॥ ते म सूभ कर्म नुं फल सूभ ग्रहादिके करि ने स्वरव आपे छे ॥
ने असूभ कर्म नुं फल असूभ ग्रहादिके करि ने दुःख आपे छे ॥ माटे वेद नुं छवुं अंग जे ज्यो तिथ ते मां जे जे ग्रहादिके क-
रि ने स्वरवदुःख कह्युं छे ॥ ते प्रमाणे जीव ने थाप छै ॥ ते सत्य छे ॥ ते जीव देह करि ने वेद मां कथा प्रमाणे शुभ कर्म करे छे
तेने दश्वर शुभ ग्रहादिके करि ने स्वरव पमाडे छे ॥ अने जे जीव वेद ना धर्म नो त्याग करि ने अस्स भकर्म करे छे तेने अ-
शुभ ग्रहादिके करि ने दश्वरदुःख रूप फल पमाडे छे ॥ जे म राजा छे ते जे पोताना कायदा प्रमाणे बर्ते छे तेने राजा पो

તાનાચાકરજેમેહેતાકારભારિસિપાઈતેપાસેતેલોકોનેસ્ત્રિચારાચલાનેઅર્પેતેનીરક્ષાકરાવેછે॥અનેજેલોકોરા
 જાનોકાયદોલોપિનેજુલમકરેછે॥તેનેમેહેતાકારભારિસિપાઈતેપાસેશિક્ષાઅપાવેછેનેતેકાયદાનોલોપનારોદુઃસ્વ
 નેપામેછે॥નેકાયદાપ્રમાણેવર્તનારાસ્ત્રચલાનેપામેછે॥તેમદુશ્વરનોકાયદોજેવેદતેમાંકહ્યાપ્રમાણેજેસૂઘકર્મક
 રેછે॥તેનેદુશ્વરપોતાનાચાકરજેકાજમાયાનેગ્રહાદિકપાસેસ્ત્રચલાઅપાવેછે॥અનેજેવેદરુપદુશ્વરનાકાયદાલોપિને
 અસૂઘકર્મકરેછે॥તેનેદુશ્વરકાલમાયાદિકપાસેદુઃસ્વપમાડેછે॥અનેજીવનાસ્ત્રાસૂઘકર્મનેદુશ્વરજાણેછે
 નેતેનાકર્મપ્રમાણેતેનાંફલજરુરપમાડેછે॥માટેઆવાતનેજેજાણેછે॥તેઅસૂઘકર્મનોત્યાગકરિનેશુઘકર્મજકરેછે
 અનેતેજીવઆલોકપરલોકમાંસ્ત્રચલાપામેછે॥અનેજેઆવાતનેનથીજાણતા॥તથાતેનેજેચોટુંમાનેછેતેઅસૂઘકર્મ
 કરેછે॥અનેતેઆલોકપરલોકમાંદુઃસ્વજપામેછે॥નેતેનુંકલ્યાણકોઈકાલેથતુંનથી॥અનેજેદુશ્વરનેઅંતરજામીજા
 ણેછે॥નેયેદમાંજેજેકહ્યુંછે॥તેનેસત્યમાનેછે॥તેતરતઅસૂઘકર્મનોત્યાગકરિનેસૂઘકર્મકરેછે॥નેતેજીવનુંકલ્યા
 ણથાયછે॥માટેજેનેસ્ત્રચલાથયુંહોય॥તેનેદુશ્વરનેઅંતરજામીજાણીનેવેદમાંજેજેશુઘકર્મકરવાનુંકહ્યુંહોયતે
 સર્વેનેકરવું॥નેતેમાંદુશ્વરનુંસ્મરણકરવું॥તેદુશ્વરપરમાત્માછે॥અનેતેજપરમાત્માજીવોનાકલ્યાણનેઅર્થેરામ
 કૃષ્ણાદિકઅવતારનુંધારણકરેછે॥નેતેનોઆશ્રયકરિનેઆત્મામાંરહિનેભજનકરેછેતેનુંકલ્યાણથાયછે॥માટેઆ
 વાર્તાસર્વનેજરુરસમજવાનીછે॥

॥ઈતિશ્રીસુચિસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

॥

શ્રીહરિકૃષ્ણપ્રમોદનમઃ॥

॥સંવત્ ૧૯૬૫ ॥ ચોગણિંસે ૧૨૪ ॥ ચોવિસનાજેષ્ટવદિ ૫ ॥ ચતુર્થિને

દિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીસોજિંઆમધ્યેપોતાનામંદિરનેવિષેરવેસમાંપાદુપરગાદિતકિયેજુ
 ક્તપલંગબિહાવિનેતેઉપરસંધ્યાઆરતીસમેસર્વેદાણગારધારણકરિનેવિરાજમાનથયાહતા॥નેપોતાનાસુચા
 વિંદિનીઆગતસાધુતથાપણાકહરિભક્તનીસભાભરાઈનેબોધિતિ॥પછેમહારાજકૃપાકરિનેબોધ્યાજેવેદનેવિષેચ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२०॥

रवर्णने चार आश्रम क ह्या छे ॥ ते चार आश्रम कियांतो ब्रह्मचारि ग्रहस्थपान प्रस्थने संन्यासि ॥ ते मां ब्रह्मचारीनो तो धर्म ए
छे जे स्त्रियादिक पांचे विषयनो त्याग करिने आत्मारूप पोताने मानेने परमात्माने पा मया ने अर्थ वेदाभ्यासने करतो थको परमा
त्माने नवधा भक्तिकरे ॥ अने परमात्माना स्वरूपने साक्षात्कार पमाटे एवाजे सतगुरु तेनी सेवा करे ॥ अने ग्रहस्थ नो ध
र्म ए छे जे पोताने सारंग्य विचार करिने देहणीनो रवो आत्मा मानेने परमात्माने भक्तिने उपासनाने करतो थको परउपकार
ने माटे ग्रहस्थाश्रम राखे ॥ ने साधु संत कोई महात्मा पोताना गुरु तेनी सेवा मां पोतानुंत नमन धन स्त्रिछोकरां सर्वेने
जोडि देवा ॥ अने कोई गरिब अथवा समर्थ होय ने तेने कोई कदेवा काले करिने दुरव आधिपडे ॥ तो तेना दुरवने पोताना सा
मर्थ प्रमाणो टाळ्यानो उपाय करवो ॥ ए विरीते जीव प्राणिमात्र उपर दया राखिने परउपगार पाए करवो अने धान प्रस्थनो
ए धर्म छे जे पोते ग्रहस्थाश्रम नो त्याग करिने पंचविषयनी यासना मुकिने ब्रह्मरूप धर्मेने परब्रह्म प्रत्यक्ष परमात्मानु ध्यान
भजनने सेवा करवि ॥ अने संन्यासिनो ए धर्म छे जे ॥ अक्षर ब्रह्म साधे पोताना आत्माने एक करिने ते ब्रह्म तो जेना अंगने
प्रकट छे ॥ एवाजे परब्रह्म परमात्मा तेने विषे अद्वैत पणे जोडाई जाय ॥ ए विरीते चार आश्रमनो धर्म छे ॥ ते मां दवे ग्रह
स्थाश्रमिनो धर्म थिस्तारे करिने जथार्थ कटुं ॥ जे ग्रहस्थनो धर्म केवल परउपगार माटे परमेश्वरे स्थापन क ह्यो छे ॥
केमके बिजा सर्वने देह निरवाह करवाने अर्थे अन्न वस्त्रादिक जोईये ॥ ते ग्रहस्थाश्रमि द्वाराये परमेश्वर उपजावे छे ॥ त
था तेने धेर बंधा विन्याया छे ॥ तथापै सारा खवानी तेने आत्ता आपि छे ॥ माटे तेने अन्न धन वस्त्र घर शरीरादिक सर्वे पर
थे करिने परउपकार करवो ॥ ए जे ग्रहस्थनो धर्म छे ॥ अने जे परब्रह्मकार को छे तेने कोई दुरव आचतुं नथी ने तेने क
दापि पूर्यना कर्मे करिने दुरव आधिपडे ॥ तो ते दुरवने टाळवाने अर्थे बिजा अनंत लोको सहाय करवाने जागे छे ॥
ने तेने दुरव तत कास व ली जाय छे ॥ ते पोते मोडो ग्रहस्थ होय ने तेणे कोई गरिबने उपकार क ह्यो होय ॥ तो ते गरिब
पण कोई कबरवते मोडाने दुरव आधे तो तेने ते गरिब पण सहाय करिने दुरव थकि मुका विशा के छे ॥ ते उपर एक प्रमाणे

सो जिंजा
सि० ६७

॥१२०॥

॥ जे एक किडि पाणिमां तण्णार्जतीहती ॥ तेने हो लेदीही ॥ त्यारे ते हो जाने दया आधी जे ते किडी ने बहार का दधानो उपाय मारायी
 बनी चाके ते दलोक रुं ॥ समजाणि ने ते हो ले एक खडसलानी सलीचांचयते जायी ने ते किडिनी आगज पाणिमां नाखि ने ते स
 खिनो एक छे डो पाणि ने कांठे पोताना पगबते दाबी राख्यो ॥ पछे ते किडि सजीउपर चढि ने बहार नी सरि ने ते किडिये बिचा
 र कस्यो जे मारुं तो मृत्युं आव्युं दतुं पण आदो ले मुने जीवति राखि ॥ पण ते हो जाना उपगार ने पाछो मारायी वले तो ठिक ॥ पछे
 ते हो जाने एक दिवसन समे दक्ष उपर बेढो ह तो ॥ तेने मारवाने अर्थे पारधिये बंधुक भरि ने है ये चढायी ॥ त्यारे तेने किडिये दी
 गे पछे ते किडिये हो जाने उगारवाने अर्थे ते पारधिनी पगनी घुं टिमां जईने चट को भख्यो ॥ ते चट के करि ने तेनी नजर चुकि
 गई ॥ ने बंधुक बछुटी तेने भडा के करि ने हो लो उडि गयो ॥ एबिरी ते हो जो घणो मोटो ॥ ने किडि घणी नानी पण ते कीडी ने
 हो ने उपकार कर्यो ह तो तो ते किडि ये हो जानो पण उपकार कर्यो ने मरण थकि उगार्यो तें म मोटो ग्रह स्थ हो य ने ते गरि बने उप
 कार करे ॥ तो ते गरीब पण को कवरयते मोटाने दुःख आबी पडे तो ते दुःख थकि मुकाबी चाके ॥ माटे नाना मोटा सर्व ग्रह स्थो
 ने पर उपकार करयो ॥ अने जे पर उपकार करे छे ॥ तेना सर्वे प्राणियो हे बुथाय छे ॥ ने ते सर्वे आसर्गिद अपि छे जे तेनुं साहं थजो सा
 रुं थजो एमक दे छे ॥ अने एवा पर उपकारी छे ॥ तेना उपर पण परमात्मा नी पण कृपा थाय छे ॥ अने तेनुं क त्याग थाय छे ॥ अ
 ने जे ग्रह स्थ पर उपकार नथी करतो ॥ ने पोतानां सर्व पदार्थ नो पोते एक लो ज भोक्त थाय छे ॥ ने पोतानां स्त्रिछो करां ने
 भोग वाची ने राजी थाय छे ॥ तेने तो मदाया पिजाणयो ॥ अने ते तो दुःख छे ने ग्रह स्थ ना धर्म थकी तेने भ्रष्ट थयो जाणवो
 ॥ अने जे देहा भिमानी होय ते पर उपकार कर तो नथी ॥ अने जे देह ने पोतानुं स्वरूप मानी ने पोतानां पदार्थ पोते एक
 लो भोग ये छे ॥ ने ते मां थी पर उपकार नी माटे कोर्द ने नथी आपतो ॥ तेने आजगत ने विषे जे दलुं पाप थाय छे ते सर्व पा
 प तेने लागे छे ने ते मरि ने घोर नर्क मां पडे छे ॥ ने नर्क ना जीव पण तेने तिरस्कार करे छे जे हे दुष्ट तुं अमारा भेगो क्यां थी
 आव्यो ॥ के म के ते पर उपकार कर्यो नथी ॥ माटे तुने दुश्चर नर्क मां थी कोर्द काले का दवो नहि ॥ ते तारे पापे करि ने तारा

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२१॥

भेगुंअमारेपणघणाककालनर्कमांरहेबुं पडुशे ॥ केमकेपापिनासंगनुं पणपापलागेछे ॥ माटेतेनर्कनाजीयपणजेणेपरउपकार
नधीकर्योतेनेतिरस्कारकरेछे ॥ नेआपआपेछे ॥ माटेजेग्रहस्थाश्रमबांधिनेबेठोतेकांईपणपरउपकारनधिकरतोतेजेवोतो
कोईपापिनधी ॥ अनेजेग्रहस्थपरउपकारकरेछे ॥ नेपोतानोदेहनेदेहनासंगासंबंधिनेविषेजेवीदयानेस्नेहछेतेयोबिजा
सर्वप्राणिनेविषेदयानेस्नेहराखिनेजेवुंदेहनेदेहनासंबंधिनेस्वरथायतेमकरेतेमसर्वप्राणिमात्रनेपोतानासामर्थप्र-
माणेस्वरथायएमपरउपकारकरेछे ॥ तेग्रहस्थनेधन्यछे ॥ अनेतेनेआजगतनेविषेजेदुखुं पुन्यथायछे ॥ तेदुखुं पुन्यपरउ-
पकारीनेथायछे ॥ अनेजेपरउपकारीदोयतेनुंजकल्याणथायछे ॥ माटेजेनेपोतानाआत्मानेपरमस्वरथायमाडुवुं होयतेनेपो-
तानाधर्ममांरहिनेपरमात्मानाभक्तिथेसहितपरउपकारकरवो ॥ कहेतांएमसमजबुंजेमारादृष्टदेवनेजगतनाकरताएवाजे
परमात्माभगवान्तेसर्वप्राणिमात्रनाआत्मानेविषेअंतरजामिपणेरहाछे ॥ माटेसर्वप्राणिनेपरउपकारेकरिनेपरमात्माना
सेवाथायछे ॥ नेजेकोईप्राणिनेमाराधीदुरवथशे ॥ तोतेमांरहाजेपरमात्मातेदुभाशेएमजाणिनेपरउपकारजेकरेछे ॥ पण
पोतानास्वार्थनेमाटेकोईजीवनेदुरवतोनधि ॥ तेजग्रहस्थाश्रमिखरोछे ॥ नेतेजअमारोभक्तछेनेतेनुंजकल्याणआनेआ
देहेकरिनेथशे ॥ अनेजेपरउपकारनधीकरतो ॥ नेपोतानासर्वपदार्थनेपोतेएकलोजभोगयेछे ॥ नेपोतानासंबंधिनेभोगवा
वेछे ॥ नेवधारेपदार्थहोयतेनेसंचिराखेछे ॥ नेयलिबिजांपदार्थभेगांकरवानेअर्थेबिजांप्राणियोनेदुरवदेछेतेग्रहस्थनुंतो
कोईकालेकल्याणनहिंथाय ॥ नेतेतोग्रहस्थमोटोगधेडोछे ॥ नेजेपरउपकारकरेछे ॥ तेग्रहस्थनेधन्यछे ॥ माटेग्रहस्थाश्रमप-
रउपकारिनेमाटेपरमेश्वरेबांध्योछे ॥ तेनेपरउपकारकरवोएजग्रहस्थनोधर्मछे ॥

माप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संपत् ॥ १६ ॥ अगणिसं ॥ १२४ ॥ चोबिस-

वाजेष्टदि ॥ ६ ॥ छठनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीसेजींचामयेपोतानामंदिरमांउत्तरादाचारनीमेडिबोनी
रवेशमांसेजवट उपरगादितकियेयुक्तपलंगबिछाव्योदतो ॥ नेतेउपरविराजमानथयादतां ॥ नेश्वेतस्वरथावनेफूळ-

सोजिंआ
सि० ८८

॥१२१॥

छाटमनीडगजीपेहेस्पांइतां॥नेगुदोरेटोपेदेरीनेतेउपरकसंबलसेजुंधारणकसुंहतुं॥नेएकसेखुरभेनारव्यइतुनेकसंबल
सोनेरीपापसुस्तकेधारणकरिहती॥नेकंकुमोचांदलोकस्वेहतो॥नेपोतानामुखाधिदिनीआगलसाधुतथाघणाकहिरिभ-
क्तनीसभाभराईनेबेविहति॥पछेमहाराजबोल्याजेजेनेसदायस्कखियारहेबुंहोयवेकोईदिवसदुःखदेखयुंनहोयतेने
आयातकहीशुं॥तेप्रमाणेसमजीनेवरतेतोतेसदायस्कखिरहेनेतेनेकोईदीयसदुःखआवेजनहिं॥तेयातकहीयेतेसांभ-
लो॥जेपरमेश्वरेजगतनीउत्पत्तिकरिनेतेजगतनासर्वेमनुष्योंनेस्वरूपआपवानेअर्थपरमेश्वरेपोतानोधर्मरूपिदुतमोक
व्योछे॥तेधर्मनेजेराखेछेतेसदायस्कस्वनेपामेछे॥नेजेधर्मनेनधिराखतातेदुःखनेपामेछे॥तेधर्मबेप्रकारनोछे॥राक
वर्णाश्रमनोधर्मछे॥नेएकएकांतिकधर्मछे॥तेवर्णाश्रमनेधर्मकरिनेपापनोक्षयधायछे॥नेएकांतिकधर्मकरिनेभगवानना
अक्षरधामनेपमायछे॥तेजेप्रथमवर्णाश्रमनोधर्मपालीनेनिसूपापिथायछे॥त्यारपछेतेएकांतिकधर्मनेपामेछे॥नेएकां-
तिकधर्मनेपामिनेभगवाननोएकांतिकभक्तधर्मनेअक्षरधामनेपामेछे॥माटेआत्मानामोक्षनेअर्थेसर्वेमनुष्यमात्रनेव
र्णाश्रमनोधर्मजरूपाखो॥अनेजेधर्मपालेछे॥तेनेआलोकमांकोईरहाडेदुःखआयतुंनथी॥अनेपरलोकमांपणम-
हास्वरनेपामेछे॥अनेजेधर्मनेनधीजाणतानेधर्मनोत्यागकरेछे॥तेनेआलोकमांजरुदुःखआवेछे॥अनेपरलोकमांन
कैमांपडेछे॥हवेधर्मशुंछेतोचारवरणनेचारआश्रमनानोरवानोस्वाधर्मछे॥तेमांइहस्याश्रमिनोधर्मकहियेछेये॥जेग्र-
हस्थनेपरमेश्वरेरामआज्ञाकरिछेजे॥तेनेजेजेइकमेहेनतकरिनेजेजेअन्नधनादिकपरार्थकमायुं॥तेमांथीवसमोभाग
चोरयोकादिनेभगवाननेअरण्यकरयो॥नेबाकिनवभागरत्नातेनेपोतानादेहनिर्वाहमांवावरया॥नेतेमांपणजो-
कोईवधारेपरार्थरहे॥तोतेनेपरउपकारकरयो॥एथिरीतेजेधर्मनोभागकहाडिनेभगवाननेअरण्यकरेछे॥तेनेकोईवहाडेये
हेबारमांदुःखआयतुंनथीनेतेनेस्वरूपीवेहेयारचालेछे॥नेएथिरीतेजेधर्मनोभागकहाडेछे॥तेकोईदिवसअनितिअधर्म
करेजनहिं॥नेतेनेपरमेश्वरतेनाउद्यममारसमुकेछे॥केहेतातेधर्मनाभागनेकाहनारोथोडोउद्यमकरेतेमांतेनेघणीउ

श्रीगुरुप
सिद्धान्त
॥१२२॥

पजआवेछे ॥ अने तेना पाप सर्वे नाशपामी जायछे ॥ ने तेना उपर परमेश्वरनी कृपाथायछे ॥ अने जे पोता नाउरुमथकि प्राप्तथया
जे अनंत धनादिक पदार्थ ॥ तेमां धीदशमो भाग भगवानने अर्पणनधी करतो ने ते धर्म भागनो धणी पोते पायछे ते तो महापा
पिछे ॥ ने ते तो आलोकमां जरुर दुःख पायेछे ॥ अने जे धर्म भाग पोताने जाणे कादिने भगवानने अर्पणनधी करतो तेने
परमेश्वर राजा द्वारि लेखरावेछे ॥ पण परमेश्वर पोतानो भ्राम्युकतानधी ॥ पण जे पोताने जाणे भगवानने धर्म भाग अर्पण करेछे
ते निस्पापिथई ने मोक्षने पायेछे ॥ अने जे धर्म भाग पोताने जाणे अर्पणनधी करतो ॥ ते पुरुष पाषने पामतो थको राजा चोर
अग्निद्वारे डुंडाईने नर्कमां जायछे ॥ माटे आसमे लोको एधर्म भाग कादिने भगवानने अर्पण करयो बंध कर्यो छे ते सारुद्व
रे राजामां प्रवेश करिने लोकोने डुंडया मां दुखाछे ॥ माटे आरखंडे रावने दुश्चरेज प्रेरणा करिछे ॥ जे कोई लोको धर्म भाग अर्प
ण करवामा तो समजता जननी माटे राजा ए सर्व सजेया मां दुखे ॥ ने कोई ना घरमां धातु पात्र रहे या देवुं नधी ॥ एवं ब्राह्मण
भार आदिक सर्वे नुं जेई जे वुं ॥ केमके सर्व लोको धर्म भाग ना धणिथईने पोते ज भोगवता थयाछे ॥ माटे राजाने दुश्चरेज एमि
प्रेरणा करिछे ॥ अने जो सर्व लोको धर्म भाग कादिने भगवानने अर्पण करवा जागे तो हमणे राजानी बुद्धि सारि थायने सर्व
लोकोने सुख थाय तेम करवा लागे ॥ ए विरी ते दुश्चर राजामां प्रेरणा करेछे ॥ पण आसमे लोकोनी बुद्धि धर्म उपर पीडि
गईछे माटे ते वुं धवुं महा कठणछे ॥ अने क्यारे धर्म उपर लोकोने आस्था आवरो ॥ तो ज्यारे कोई ना घरमां अन्न रसवारहे
ओ नहिं ॥ ने महा पिडाने पां मरो ॥ त्यारे दुश्चरने पो कार करवा लागरो ॥ ने कोई धर्म गुरुद्वारे तेने एम कहेरो जे हेम हाराज अ
मारु दुःख मरे तो तमे जेम कहेतेम करिये ॥ त्यारे ते धर्म गुरु तेने धर्म भाग गुरुने अर्पण करवानुं कहेरो ॥ एटलै राजीप
ईने अर्पण करवा लागरो ॥ पण सारि स्थिति होय ने घरमां अन्न रस वायाम लतुं होय त्यां सुधि कोई नो उपदेश मनावनहि
जेम कोई धनवान ग्रहस्थ होय ॥ तेना शरिरने कोई कठण ग्रह आवनारो दोष ॥ ने ते शरिरि स्राजो नी रोगि होय तेवासमा
मां कोई ब्राह्मण तेने एम कहे जे तारे घात चंद्र आवनारो छे ॥ ते तुने पिडा जरुर करे एम छे ॥ माटे तेना निवारणने अर्थे नि

सो जिआ
सि० ६ ६

॥१२२॥

षड्विंशसूर्यगणपतिआदिकदेवनामंत्रजपाप्य ॥ नेदशविंश ब्राह्मण साधुजमाउप नेदसधिसरुपियानुं दान पुन्य कर ॥ तो
 तने घातचंद्रनडे नहिं ॥ एम ब्राह्मण ते ग्रहस्थने तेनाहितसाकं कहे ॥ पण ते शरीरे साजो होय त्यां संधी तेने मनाय नहिं ॥
 नेते सामो ब्राह्मणने एमकहे जे तारे जमवुं द्रोने मारी पासे थी पै साधूतिजवाहरो ॥ पणहुं धूताउएवोनथी ॥ एम शरीरे सा-
 जो होय त्यां संधी ते ब्राह्मण नोउपदेशादितकारीछे ॥ पण मनाय नहिं ॥ पण ते पुरुष तेना शरीरे मांदो थाय ॥ ने शरीर मां पिडा ब-
 हु थवा लागे ने मरण तुल्य थई जाय ॥ त्यारे ते ब्राह्मणने तेडा विने एमकहे जेहुं आ मंदवाड मां थी जीव तो रहुं ने साजो थाउं तो
 तुं जेमकहे तेमकरुं ॥ एविरि ते दुःखनी वरवते ते ब्राह्मण जेमकहे तेमकरे ॥ पण सारी स्थिति मां दान पुन्य कराय नहिं ॥
 अने जे सारी स्थिति मां दान्य पुन्य करे छे तेने दुःख व्याधना रुं होय तेमहि जाय छे ॥ पण सारी स्थिति मां कोई कज दान पुन्य क-
 रिवा के छे ॥ अने दुःख व्यापि पडे त्यारे तो सर्व दान पुन्य जप करवा लागे छे ॥ तेम लोकनी सारि स्थिति ने संपत्ति बान होय
 तेने धर्म गुरु धर्म भाग काढि ने भगवानने अर्पण करावानो उपदेश आये ते घणा लोकोने मनाय नहिं माटे ते अंते जरु रदु-
 ख पा मवानां छे ॥ अने ज्यारे दुःख पा मरो त्यारे धर्म गुरु नोउपदेशा मनाओ ॥ पण आज मनाय एवुं जणा तुं नथी ॥ माटे दुःखे
 राजा मां प्रवेश करि ने अनेक प्रकार ना कायदा करि ने पै सा लोको पासे थी लेवा मां ड्या छे ते पै सा घर मां थी जरो तो पण भगवा-
 नना तो चोर रदेशे ॥ नेते पापे करि ने नर्क मां पडवुं थरो ॥ माटे जे स मनु हरो ने जेने परलोक आलोक मां सखिया थपुं होय
 तेने पोतपोताना वणि श्रमना धर्म भार हिने ग्रहस्थ होय तेने पोतपोताना उद्यम थकि पोताने प्रा सपथुं जे अन्न धनादिक
 पदार्थ ते मां थी वेद मां क ह्या प्रमाणे दसमो भाग काढि ने भगवानने अर्पण करयो ॥ कहे तां पोताना जे जे देव शिव विभु आ-
 दिक प्रिये होय ॥ अथवा पोताना गुरु होय तेनामं दिर मां अर्पण करयो ॥ अने जे एविरि ते सद्वाये सदित धर्म भाग भग-
 वानने अर्पण कररो ते आलोक मां कोई दहाडो दुःख पा मरो नहिं ॥ अने परलोक मां पण जरु र कल्याण तेनुं थाय छे ॥

॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्त समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२३॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितसे ॥ २४ ॥ चो विसना जे सुबदि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण
गवान गाम श्री सोजीचामध्ये पोताना मंदिरां से हे जवट उपर गादित किये युक्त पलंग बिछावने ते उपर विराजमान पण
हता ॥ ने सर्वे जरियांनी यत्न धारण कर्त्यां हतां ॥ ने ललाटेने विषे कंकुनो चोदलो कसो हतो ॥ ने सर्वे अंगने विषे पुष्पनां
आभूषण शोभीरव्यां हतां ॥ ने पोताना सुखार्चि दनी आगल साधू तथा घणाक हरिभक्तनी सभा भरार्चने बेगिदति ॥ पछे म
दाराज बोल्याजे परमेश्वरे प्रथम सृष्टि करित्यारे सर्वे ब्राह्मण हता ॥ अने तेने षट्कर्म करवानी आता परमेश्वरे करिहति
ते रवट कर्म मां सर्वे बराबर ज्यास धिरव्यां त्यां सुधिसर्वे ब्राह्मण कहे वाता हता ॥ ने सर्वे एक पंक्ति मां येसी नेरवाता हता
॥ पछे ते षट्कर्म मां धीकेटलां कर्मां कर्म करवा लाग्वा ॥ त्यां ते सत्रिक हेवाणा ॥ तेथीं आं कर्म रव्यां ॥ त्यां ते
वैश्य केहेवाणा ॥ अने तेथीं आं कर्म कर्या ॥ त्यां ते शूद्र कहेवाणा ॥ अने तेथीं आं कर्म कर्या त्यां ते असत शूद्र कहेवाणा ॥ अ
ने मुदल कर्म करवानो त्याग कसो त्यां ते देड तथा ओजगाणा तथा मलेच्छादिक भावने पा मि गया ॥ माटे रवट कर्म करवै क रिने
जीवउंची पदवीने पा मेछे ॥ अने रवट कर्मनो जेम जेम त्याग करेछे तेम तेम निची निची गतिने पा मतो जायछे ॥ ते सर्वे मनुष्य मान
ने रवट कर्म करवानी आज्ञा वेदने विषे क दिछे ॥ अने जेम मनुष्य छ करम बराबर विधिसहित करेछे ते रवरो ब्राह्मण कहेवायछे ॥
कहेतां ते परमात्माने जाण नारो थायछे ॥ पण निस्का म कर्म करिने अतः करणने सुद्ध नपी करता तेने भगवान ओलखाता-
नथी ॥ माटे जेने सुखियाथवानुं होय ॥ ने जन्म मरण नादुरव थकि मुकावुं होय तेने सउ सउ नाधर्म प्रमाणे जरूर वरतयुं ॥
॥ इति श्रीसुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितसे ॥ २४ ॥ चो विसना अशाड बदि ॥ ११ ॥ चतुर्थिने दिवस महाराज श्रीह
रि कृष्ण भगवान गाम श्री धोलकामध्ये शोनी गिरधरणा छोडत धान सैरण छेड ने घेरउत्तरादे बार मेडीनी ओसरि मांगादि
तकिया जुक्त पलंग बिछावने ते उपर विराजमान पण हता ॥ ने सर्वे जरियांनी यत्न धारण कर्त्यां हतां ने पुष्पनां आभूषण

धोलका
सि १२

॥१२३॥

सर्वे अंगमांशो भिर ह्यं हतां ॥ ने कंकुनो चांद लो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मुरया र्विंदनी आगज साधुत पा घणा क हरि भक्त नी सभा भरा
 ईने वे विहती ॥ पछे संध्या आर्ति थया पछे महाराज बो व्याजे वेदने विषे कह्यु छेजे ॥ ॥ रते ताना तन सुक्ति हि ॥ ॥ ए श्रुति
 मां ए म कह्यु छेजे ज्ञान विना सुक्ति थाय नहि ॥ ते ज्ञान श्रुंतो क्षर अक्षर ने अक्षरा तित ए त्रण पद ने जाणवा तेनुना मज्ञान कहे वा-
 य छे ॥ हवे त्रण ने जाणवाने अर्थ तेना रूप कहिये छीये ॥ जे क्षर ते श्रुंतो स्थूल सूक्ष्म कारण ने महा कारण ए चार देह ॥ अने जाय
 त स्वप्न सूक्ष्मि ने तुरिया ए चार अवस्था ॥ ए जिवना चार देह ने चार अवस्था कहे वाय छे ॥ अने वैराट सूत्रात्माने अव्याक-
 त ए त्रण नो अभिमान धारण करनार दू श्वर नो आत्मा महत उपाधिये युक्त ए दू श्वर ना चार देह अने उत्पत्ति स्थिति ने प्रज-
 यने महा प्रलय ए चार दू श्वर नी अवस्था कहे वाय छे ॥ ते जीवना देह ने पंडु कहे छे ॥ अने दू श्वर ना देह ने ब्रह्मांड कहे छे ॥
 ए पंडु ने ब्रह्मांड तेनुना मक्षर कहे वाय छे ॥ कहे तां मिथ्या नाशवंत छे ॥ अने ए चार देह ने चार अवस्था तेने ज्ञान प्रलय करि
 ने पोते सूक्ष्म चैतन निराकार व्यापक आत्मा रूप थईने ते आत्माना प्रकारा क एवा जे परमात्मा तेना अंग नो प्रकाश दुं छुं ॥
 कहे तां अज्ञान रूप अंधकारे युक्त हतो तेने जे एो ज्ञान आपिने ब्रह्म रूप कर्यो एवा जे पर ब्रह्म परमात्मा तेनो दास छुं ए मजा
 णिने ते परमात्माने विषे ध्याने करिने जो डाय छे ॥ ने परमात्मा विना तेनी दृष्टि मां बिजुं कांई देखावुं नथी ॥ एक परमात्मा
 नी मूर्ति ने अखंड देखा करे छे ॥ एवा जे ब्रह्म रूप मुक्त तेनुना म अक्षर कहे वाय छे ॥ अने हवे अक्षरा तित ते श्रुंतो ॥ ॥
 कर्तुं म कर्तुं ने मन्य था कर्तुं समर्थ ॥ ॥ एवा जे अक्षर ना आधार ने अक्षर थी पर अने दू श्वर ना आधार ने दू श्वर थी पर अने
 जीवना आधार ने जीव थी पर ॥ अने माया ना आधार ने माया थी पर सर्व ना आधार ने सर्व थी पर एवा ने पो ते सर्व धार ॥
 कहे तां पोताने कोई नो आधार नथी ॥ अने पोते पोताने ज आधार र ह्या छे ॥ एवा जे प्रत्यक्ष राम कृष्ण दिक भगवान ते अक्ष-
 रा तित छे ॥ ए विरी ते क्षर अक्षर ने अक्षरा तित ना रूप जाणिने क्षर नो त्याग करिने अक्षर रूप पोताने जाणिने अक्षरा तित
 एवा जे प्रत्यक्ष परमात्मा तेनो आश्रय करिने ते भगवान नी आत्मा मां द्रष्ट पणे रहिने तेने विषे प्रीति ये सहित भक्ति करे छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११५॥

ते जीवनी मुक्ति धायछे ॥ पछे से सभामां एक सु स्व वेदांति ब्राह्मण बेगोहतो ॥ तणे महाराजने प्रश्न पुछ्युं जे हे महाराज
तमे तो एम कहो छोजे जीवनी रवोछे ॥ इश्वर नो रवोछे ॥ माया नो रवोछे ॥ ब्रह्म नो रवुंछे ॥ ने पर ब्रह्म नो रवाछे ॥ एबिरी
ते पांच भेद कहो छो ॥ अने वेद तथा वेदांत मां तो एम कह्युंछे जे ॥ सर्व रव त्विदं ब्रह्म ॥ ॥ एश्रुति मां एम कह्युंछे जे ॥ स
र्व ब्रह्म छे ॥ बलिक ह्युंके ॥ ॥ उं सोहं तत्त्वमसि ॥ ॥ एमां पण एम कह्युंछे जे ज्ञान नो आपनारो जे गुरु तणे शि
ष्य ने कह्युंके उं जे ब्रह्म ते सोहं कहे तांहुं ब्रह्म छुं ॥ अने सिष्य ने कहे तुं पण ते ब्रह्म छो एम कह्युंछे ते तुं के म समजवुं ॥ पछे महारा
ज बोल्या जे वेदांत बे प्रकार नुंछे ॥ एक निर बिज वेदांत छे ॥ ने बिजुं स बिज वेदांत छे ॥ ते मां नीर बिज वेदांत छे ते तो बेद ना छ
अंग छे ॥ ते नांथी छ दुअंग वेदांत छे ॥ ते छ ठा अंग मां तो छ ठा भाग नुं ज्ञान होय ॥ माटे ते तो पांच भागे अधूरु ज्ञान छे ते सारुं
अधुरा ज्ञान मां पूरी समजण होय नहिं ॥ माटे जे एक लानीर बिज वेदांत ने समजीने सर्व ने ब्रह्म माने छे ॥ ने पोताने पण ब्रह्म
समजीने पछे विधि निषेध ने खोटा मानीने धर्म नियम नो त्याग करिने पाप पुन्य ने स मान मानीने निसंकपणे घर ते छे ॥ ने
राम कृष्ण आदिक प्रत्यक्ष परमात्मा पर ब्रह्म तेनी उपासना भक्ति सेवा नथि करतो ॥ ने ते ब्रह्म चारी कहे वा तो होय ॥ ग्रह स्थ हो
य ॥ संन्यासि थयो होय ॥ परमहंस कहे वा तो होय ॥ ब्राह्मण होय ॥ क्षत्रि होय ॥ वैश्य होय ॥ ते सर्व महापापि छे ॥ अने ते ए
क ज्ञान नाक थनारा सर्व नर्क मां जे ॥ त्यारे दुबे ए श्रुति नो अर्थ के म छे ॥ तो सर्व ब्रह्म छे ॥ बिजुं कांई नथी एम कोण
बोळ्युंछे ॥ तो जे प्रत्यक्ष परमात्मा नो आश्रय करिने तथ कि ज्ञान ने पामीने चार देह नो ज्ञान प्रलय करिने पो ते ब्रह्म रूप थ
ईने पर ब्रह्म नी मूर्ति ने विषे प्रीति ये करिये जो डार्दगवोछे ॥ ने जे नीद्र हि मां परमात्मा बिना बिजुं कांई पिंड ब्रह्मांडादिक
देखावुं नथी ॥ ते एम बोळ्योछे जे सर्व ब्रह्म छे बिजुं कांई नथी ॥ ते एवा ज्ञान ने पायो ॥ ते ने सर्व ब्रह्म छे ते रव रुं पण जे ने
एवुं ज्ञान तो थयुं नथी ॥ ने देह ने पोतानुं रुप मानीने विषय ने भोगवतो होय ॥ ने देह ने सत्ये सरवने देह ने दुःखे दुःख मा
नतो होय भे मोटे थो कहे वा शिख्यो होय जे सर्व ब्रह्म छे माटे पाप पुन्य के ने छे ॥ एम जाणिने वेद मां कथा जे वरणाश्रमना

धोलका
सि० १०

॥१२४॥

धर्म तेने तो डिने बर्तता होय ते तो पापी छे ॥ ने तेने अक्षर जाणिने कव्या ए नारय पदा जे तेना संगनो त्याग करवो ॥ माटे सर्वे मां ब्रह्म
 कोणे जाणवो ॥ तो जेणे इंद्रियो अंतःकरण मांथी माईक पंचविषय नीचासनानो त्याग करिने जेनां इंद्रियो अंतःकरण मां प्रत्यक्ष पो
 ताने मत्था जे भगवान तेने धर्म वा कहे तां जे काने कस्मिने जगदना दृष्ट प्रितिये कस्मिने सांभलतो इतो ॥ ते जगतनाश अने तेमां प्रि
 ती तेनो त्याग करिने ते काने प्रत्यक्ष परमात्माना दृष्ट सांभलया ॥ अने जे त्वचाये करिने माईक जगतना स्त्रियारिकनो प्रितिये
 करिने स्पर्श करतो इतो ॥ ते जगतना स्त्रियारिक पदार्थना स्पर्शने तेमां प्रितितेनो त्याग करिने ते त्वचाये करिने प्रत्यक्ष भ
 गवानना चरणनो स्पर्श करे छे ॥ एघिरी ते जेरे काणे जगत देवानुं इतुं ॥ ते जगतने ठे काणे ब्रह्म जे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान ते
 ने जोयामाटे तेने ॥ ॥ सर्वे खल दंड ब्रह्म ॥ ॥ नो अर्थ सिद्ध थयो जाणवो ॥ अने ते विना जे माईक जगतना पंचविष
 यने प्रितिये करिने भोगवे छे ॥ ने मोटे पीएम कहे छे जे सर्वे ब्रह्म छे ॥ एम कहे नाराने तो ब्रह्म बक वा थयो जाणवो ॥ ने ते
 तो पापि छे ॥ ने तेनो जे संग करे ने तेनी जे चात माने तेने पण महा पाप जागे छे ॥ अने जो सर्वे ब्रह्म होय ॥ ने बिजुं काई न होय
 त्वारे ॥ असां भजवानुं काम शुरु ह्युं ॥ अने गुरु करवानुं पण शुं काम रह्युं ॥ अने धर्म नियम जप तपतिर्थ व्रत कर्म उपास
 ना ज्ञान एसर्वे रवो दुं ठरे छे ॥ केम के सर्वे एक ब्रह्म छे ॥ त्वारे ब्रह्म ने तो काई करवुं नथी ॥ माटे सर्वे ब्रह्म नथी ॥ ने ब्रह्म तो एक
 प्रत्यक्ष परमात्मा राम कृष्णादिक भगवानना अवतार ते ब्रह्म छे ॥ अने तेनो आश्रय करिने तेने विषे प्रितिये करिने जो डार्ड जा
 य छे ॥ ते पण ब्रह्म रूप एवा प्रत्यक्ष पर ब्रह्मनो दास छे ॥ अने ते विना बिजा सर्वे मायाना जीव छे ॥ ने ते जन्म मरणने पामे
 छे ॥ माटे ते जीवने ज्ञान आपिने माया पर करवाने अर्थे प्रत्यक्ष परमात्मा उपदेष्टा निमित्त बोल्या छे जे ॥ ॥ ई सोह त
 त्वमसि ॥ ॥ तेनो अर्थ ॥ ॥ जे सर्वे र्था परने सर्वेनो कारणने सर्वेनो आधार ने जेने बेदने तिने ति कहे छे ॥ ते इंद्रुं
 ॥ एममनुष्य स्वरूप एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने पोताने द्वारणे आव्यो एवो जे जीव तेने पोताना स्वरूपनुं ज्ञान आपया
 सां कहुं ॥ त्वारे ते द्वारणे आव्यो एवो जे मुमुक्षु तेणे कहुं के त्वारे हुं कोण छुं ॥ त्वारे ते परमात्मा ये कहुं के तुं पण तेनो दास छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२५॥

त्यारे कहे हुं तेने क्यारे पांमुं ॥ त्यारे तेणे कहुं के तुं मारो आश्रय राखिने मारा विना बिजे प्रीति होय तेनो त्याग करवाने अर्थे मारी आज्ञा पाव्य ने हुं कहुं ते प्रमाणे ज्ञान समज्य एतले ते स्व रूप ने हुं तेने पमा डिस ॥ एविरि ते प्रत्यक्ष भगवानना आश्रय करिने तेथ कि कर्म उपासनाने ज्ञान सिद्ध करे छे ॥ ते जीव नुं जीव पणुं मदिने ब्रह्म रूप पईने पर ब्रह्म नो एकांतिक भक्त धईने मांक्षने पामे छे ॥ ते मां उपासन ते श्रुं ॥ तो प्रत्यक्ष पोताने मत्याजे सद्ध ज्ञान दाता मनुष्य स्व रूप भगवान तेनो आश्रय राख बो कहे तां ते विना बिजो कोई नो आधार नहिं एक तेनो ज आधार राख बो ॥ तेनुं नाम उपासना कहे वाय ॥ अने कर्म एतले श्रुं तो ते प्रत्यक्ष भगवाननी आज्ञा दृढ करिने पालवी ॥ ने ते मां ज राय फेर पडवा दे बोन हिं ॥ तेनुं नाम कर्म कांड कहे वाय छे ॥ अने ज्ञान एतले श्रुं ॥ तो चार देह ने चार अवस्थानो त्याग करिने तेथी नोरवो एवाजे सद्ध चैतन आत्मा तेने पोतानुं स्व रूप जाणिने ते आत्माना प्रकाशक एवाजे परमात्मा पर ब्रह्म ते सर्वेना आधार छे ॥ ने तेथी पर कोई नथी एवाजे परमात्मा ते सदाय अखंड अक्षर धाम मार त्यायका जियोने पोतानुं स्व रूप जणाववाने अर्थे ॥ ने जीयोने ज्ञान आपिने मुक्ति आपवासारुं पोतानी स्वदु छायक रिने राम कृष्णादिक मनुष्य स्व रूप नुं धारण करे छे ॥ एम जाणीने ते प्रत्यक्ष भगवानने ब्रह्मना आधार जाणवा ॥ ने ते प्रत्यक्ष मूर्तिने विषे इंद्रियो अंतःकरणने अनुभवे करिने जोडाई जयुं ॥ तेनुं नाम ज्ञान छे ॥ ने एविरि ते कर्म उपासनाने ज्ञानने सम जीने प्रत्यक्ष भगवानने विषे प्रीति करे छे तेनी आत्यंतिक मुक्ति पाय छे ॥ अने जे राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवानना आश्रय नो त्याग करिने एक एम कहे छे जे हुं जीव नुं ते हुं अज्ञानी छुं ॥ ने पंचविषयने विषे जो लुपवती तो होय ॥ एवो एक पामर जीव अने एक एक तानि राबिज वेदांतना पुस्तकने सांभलीने तथावांचिने तेमां कथा प्रमाणे समजिने एम कहे तो होय ॥ जे स्थूल देह हुं नहिं ॥ सूक्ष्म देह हुं नहिं ॥ कारण देह हुं नहिं ॥ महाकारण देह हुं नहिं ॥ तथा जाग्रत स्वप्न ससप्तित्तुरिया ए- चार अवस्था हुं नहिं ॥ तथा विराट सूत्रात्मा अव्याकृतने तेनो अभिमाती दूधर ते हुं नहिं ॥ ने हुं तो सर्वथी पर छुं ॥ हुं- मस्रुं ॥ हुं सच्चिदानंद छुं ॥ एम कहे तो होय ॥ ने एम जाणतो होय ॥ अने एम जाणिने विधि नीषेधने मिथ्या जाणिने विष

धोलक
सि० ९०

॥१२५॥

बने भोगयतो होय ॥ अथवा विधिनिषेधने सत्यजाणिने विषयनो त्याग करिने निरघासनी कपणे बर्ततो होय पण पोताथी पर
 परमात्मा परब्रह्म छे ॥ नेते परमात्मा रामकृष्णादिक अयतारनुं धारण करे छे ॥ एमन समजतो होय ने एम समजतो होय जे
 आत्मा तेज परमात्मा छे ॥ एम समजनारो एयो एक ज्ञानी अने एक कांईन समजतो होय ॥ एयो जे पामरजीव ॥ एबेय
 सरस्या छे ॥ ने एबेय मरिने नर्क मांजरो ॥ केमके ब्रह्मरूप थाय पण परब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान रामकृष्णादिक तेनी
 उपासना भक्ति न करे तो तेने कांई पण सिद्धि पाती नथी ॥ ने प्रत्यक्ष भगवाननी उपासनाने भक्ति विना नो पोताने ब्रह्मरु
 पमाननारो एयो जे ज्ञानी तेने तो अज्ञानी जीवनां करतां उलटुं वधारे बंधन थाय छे ॥ ने तेने तो परमात्मा पोताना अयतार
 रामकृष्णादिक तेने नमानवारुप पाये करिने तेने ब्रह्मना कोक देशने विषे महासूक्तसिमां लिन करि मूके छे ते पाछो ते
 ने कोई दिषसकादतानथी ॥ माटे प्रत्यक्ष परमात्मानी भक्ति ने उपासनानो त्याग करिने दुं ब्रह्म छुं ॥ एम समजयुं ॥ एमो
 दुं पाप छे ॥ ने तेनुं कोई काले कल्याण थाय नहि ॥ त्यारे तेमां कोईने एम शंका थाय जे ब्रह्मरुप पोताने मानयुं ॥ ते पा
 प हरु ॥ तो हा जे ब्रह्मरुपमानवे करिने रामकृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवाननी उपासनाने भक्ति रति जाय एयुं जे ज्ञान तेतो
 महापाप रूप छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवाननी उपासनाने भक्ति इद करवासारुं ब्रह्मरुप थयुं ॥ ते तो मोदुं पून्य छे ॥ जेम को
 ई रजपूतनी दि करी होय ॥ ते रूडागुणशीखिने पछे चक्रवती राजाने परणे ने राजानी आत्मा प्रमाणे करे ने पति प्रताने
 धर्म पावे ॥ तो ते महासूखने पामे ॥ ने जे दलामां राजा नुराज्य छे ॥ ते दलामां राणिनुं पण राज्य कहे थाय ॥ अने जे दलीरा
 जानी स्पृद्धि ते दलीराणिनी स्पृद्धि कहे वाच ॥ ने जे दलुराजा सरय भोगये ते दलुराणि पण सरय भोगये ॥ अने ते रज
 पूतनी दि करि रूडागुण शिखे ॥ पण राजाने परणे नहि ॥ तो ते सरयने पामे नहि ॥ ने ते कन्या दुरभागणिक हे थाय ॥ अने
 रुडागुणने पामी एविजे कन्या ते जो कोई पोताना कुलने घटित एयो जे पुरुष तेने परणे नहि ॥ तो ते अंते जतां जरुर
 अष्टथाय ने महादुःखने पामे ॥ अने बलि अष्टथयामोहोर रुडागुणने माने करिने राजानो झोह करे ॥ ने एम कहे जे रा-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२६॥

जाते राजानधी ॥ ने दुंरा जाछुं ॥ एमक दिने बुक मकरया जाय ॥ तो राजा तेने को पायमान थईने जन्म के दकरे ॥ ने ते महादुःख
ने पामे ॥ तेम लुरिया पदने पाम्युं ने ब्रह्मरूप पोताने मानबुं ॥ ते तो रजपूतने घेरजे मभुभ गुणयानदिकरि थई ते राजाने प
र्ण बाजोग थई ॥ तेम ब्रह्मरूप थयो ते प्रत्यक्ष परमात्मा नी भक्तिने उपासना करानो अधिकारी थयो ॥ ते उपर गितानो श्लोक
छे ॥ ॥ ब्रह्मभूत प्रसन्नात्मा ॥ न सो सति न कां सती स्म सर्वे शुभुते शु ॥ मद्रुक्ति लभते परा ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥
परमात्मा एवाजे श्रीकृष्ण ॥ तेणे कहुं के मारि भक्तिनो अधिकारि कोण छे ॥ तो ब्रह्मरूपने प्रसन्न छे आत्मा जेनो ने हररषमे
श्लोक गया छे जेनाने सर्व भूत प्राणिमात्रने विषे समान छे ॥ इष्टि जेनी ते मारी भक्ति करिने मारा धामने पामवानो अ-
धिकारी छे ॥ एविरिते ब्रह्मरूप थईने प्रत्यक्ष परमात्मा नी भक्ति करे छे ॥ ते परम मोक्षने पामे छे ॥ अने पूर्व नारद सनक
दिक सुनियो तथा जनकादिक भक्तो ते ब्रह्मरूप थईने प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिक भगवाननी भक्ति करिने मोक्षने पामि ग-
या छे ॥ पण ते बिना प्रत्यक्ष भगवाननी उपासनानो त्याग करिने कोई मोक्षने पाम्यो नथी ॥ माटे ब्रह्मरूप थईने प्रत्यक्ष भ-
गवाननी भक्ति करवी एज मोक्षनो अचल सिद्धांत छे ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समा-
प्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९१॥ ॥ ओ गणिसं

॥ २५ ॥ चो विसना ॥ अषाढ बदि ॥ १२ ॥ ह्वादिशने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री धोलकामध्ये ॥ सोनी
परभुदासगो विंदजीने घेर उगमणे बार मेडिना चोक मां पाट उपर विराजमान थया हता ने सर्व जरियानी वस्त्र धारण क-
त्वां हता ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अगमांशो भीरत्वां हतां ने के सस्त्री अरचने ललाटने विषे चांद जो कत्पो हतो ॥
ने पोताना मुखार्चिदिनी आगल साधु तथा देवादेशना घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्इने बेठिहती ॥ पछे महाराज बो-
ल्या जे कमीनि गहन गति छे के हेतां कर्मने जपार्थ जाणबुं धणुं कण छे ॥ ते कर्म श्रुं तो वेदे जे जे आज्ञा करि होय ॥ ते
प्रमाणे ॥ वर्तबुं ॥ तेनुं नाम कर्म छे ॥ ते वेदनी बेहे ली आतो जे हिसान करवि ॥ बिजी आज्ञा जे रवो दुं न बोलबुं ॥ बिजी आ-

धोलका.
सि०९१

॥ १२६ ॥

જાજે તપ કરવું ॥ ચોથી આજ્ઞાજે વ્રત કરવાં ॥ પાંચમી આજ્ઞાજે ચોરી ન કરવી ॥ છઠી આજ્ઞાજે વિભિચાર ન કરવો ॥ સાતમી આજ્ઞા
 જિમાં સનસારું ॥ આઠમી આજ્ઞાજે મદ્ય ન પીવું ॥ નવમી આજ્ઞાજે કોઈની નિંદ્યા ન કરવી ॥ દસમી આજ્ઞાજે વિહ્વુતી ભક્તિ કરવી
 ॥ ૧૨ ત્યાદિક અનેક પ્રકારની આજ્ઞાઓ વેદમાં કહેલી છે ॥ તે આજ્ઞાઓ પ્રમાણે ચર્ચું ॥ તેનું નામ કર્મ છે તે આજ્ઞાઓને જે વગ
 લેવા લે તેનું કલ્યાણ થાય ॥ હવે તે આજ્ઞા અનેક પ્રકારની છે ॥ તેમાં પ્રત્યેક ચિત્ત આપે છે ॥ તેને જાણવું તેષણું કર્યા છે ॥ તે
 શું ચિત્ત છે ॥ તે વેદની પેઢેલી જે હિંસા ન કરવી ॥ ને બિજી આજ્ઞાજે ચોટું ન બોલવું ॥ ૧૩ આજ્ઞાજે રૂર પાલવાની છે ॥ પણ તેમાં એવો
 દેશ કાલ આપે જે કોઈ ગાયને કસાઈ મારતો હોય ॥ ને તે કસાઈના હાથમાંથી વહુટીને ગાયના સીંજતી હોય તેને આપણે જતાં રી
 થી પછે તેને યાં સે કસાઈ આપ્યો ॥ તેણે પુછ્યું કે એક ગાય આવા ઘણી ને આવાં તેનાં સિંગડાં છે ॥ તે જતાં તમંદીદિ એમ કહ્યું તે
 વેજો સાચું બોલશું ને તેને ગાય બતાવીશું તો હિંસા થશે ॥ અને જો ગાયને ડગારવા જશું તો રવોટું બોલવું પડે ॥ ત્યારે ત્યાં
 કેમ કરવું ॥ તો તેને તોલ કરવો ॥ કેનો પરિણામ સાચો છે ॥ એમ તપાસ કરિને જોઈશું તો ગાયને ડગારવી ॥ એજ શ્રેષ્ઠ છે ॥ ને
 ગાયને ડગારવાને અર્થે રવોટું બોલવું પડે તે તો સાચું છે ॥ એમ જાણિને તે કસાઈને એમ કહેવું જે તમારી ગાયને મેં જતાં દીધી
 તે ગદી હોય ડગારીને બતાવવી આથમણી ॥ ૧૪ ધિરી તે રવોટું બાલીને ગાયને ડગારવી ॥ તે ડગારવાટું બોલ્યો કહેવાય
 સ્પષ્ટ પણ તેનો પરિણામ સાચો છે તો તે રવોટું તે પણ સાચું જ છે ॥ કેમ કે તે કસાઈ મહા અધર્મ કરતો હતો ॥ માટે જે ડગારવા
 રિને કસાઈના હાથમાંથી ગાય મુકાવવી એજ સાચું છે ॥ તે એજ વેદની આજ્ઞા છે ॥ જે સર્વે આજ્ઞાઓ પાલીને જીવ જીવ પ્રાણી માથે
 ને સ્ત્રી કર્યા ॥ અને તે પ્રાણીઓને કોઈ દુરવદેસું હોય ॥ તો તે થકિ હરેક ઉપાયે કરિને યોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે તેને ડગારવા
 એજ ધર્મ છે ॥ ને એજ પરમેશ્વરની આજ્ઞા છે ॥ એમ સમજે તે જ્ઞાની કહેવાય ॥ અને જે મૂરખ હોય તે તો એમ જાણે જે ગાય તો મરી
 કે જીવે ॥ પણ આપણે તો રવોટું બોલવું નહિ ॥ એમ સમજીને તે કસાઈને ગાય બતાવે તો તેમનાં એમ જાણે જે હું સાચું
 બોલુ છું ॥ તેને તો રવોટું બોલો જાણવો ॥ ને તે તો મહા પાપ છે ॥ કેમ કે તેના બોલવાથી ગાયનો વધ થતાં માટે તેનું સાચું

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१२७॥

तेसफरयोदुं छे ॥ अने गायने उगौरवाने अर्थे रबोदुं बो ज्योतेणे करिने गाय जीवतीरहे शो ॥ मारे ते नुरयोदुं ते साफ साचुं छे ॥ ए
थिरीते तेना कर्मनो विवेक अमेक प्रकारनो छे ॥ ते पोतानी मेले आता शास्त्रमांथी सांभलिने पा लवा जायतो धर्म होय
तेने अधर्म मनाय छे ॥ ने अधर्म होय तेने धर्म मनाय छे ॥ मारे मह तपुरुषना संगविना कर्मनी सद्धि थली जिनथी ते कर्म
छे ॥ तो पापक्षयने अर्थे पण सत्पुरुषना आश्रय विनाने ते ता संगविना जीव पोतानी मेले जे जे सभ कर्म करे छे ते मांउ लरा
पापज ब्रह्मि पामे छे ॥ मारे कर्मनी गहन गति छे ॥ केहे तां निरबाध पणानां कर्मने जणि न्ना काय एमनथी ॥ केम के अज्ञान
नाने कर्मना भेद अनेक प्रकारना छे ॥ ते एकादशीने दिवस अन्न खावुन हिं ॥ तथा त्यागीने नित्ये एक वरयत रखायुं ॥
ते एकादशीने दिवस तो मृदलन रखायुं ॥ ने पछे रोज एक वरयत रखायुं ॥ एम आज्ञा छे ॥ पण तेने शरीरे मंद बाड थाय ॥ त्यारे
तेने नियम न राख्युं ॥ ने एकादशीने दिवस पण अन्न खने रखायुं ॥ ते एक बे वरयत रखाय ॥ जे थिरी ते शरीने स्वरय थाय ते वीरी
ते रखाय तेनो बाध नहिं ॥ ने मां दाने उपवासन थाय ने अन्न खाव एज धर्म छे ॥ केम के देह छे ते धर्म पा लवानुं साधन छे ॥ ते दे
ह साजो हश तो धर्म ज्ञान वैराग्य भक्ति सिद्ध सुभ थरो ॥ पण देह विना एसा धन थाय नहिं ॥ मारे देह पढिन जाय ते वीरीने
चर्तुं ॥ एम स मजीने मांदो होय तेने एकादशीन कगय तथा एक बे वरयत रखायानो नियम त्यागीने न रहे तथा गल्या चिक
एणानो नियम न रहे तेनो कांई बाध नहिं ॥ ते मांदो भगवान प्रत्यक्षनो भक्त छे ते कर्म कांई न थी करतो पण तेने सर्वे कर्म
थाय छे ॥ अने मंद बाड मां पण एम जाणे जे एकादशीने दिवस ते अन्न खावानी ना पाडि छे ॥ ते मे के मरवाय ॥ ने बिजा पण
एम जाणे जे ते मांदो छे ॥ पण एकादशीने दिवस ते के मरवाय ॥ अने साधु मांदो छे ते कांई के तेने भावे तेवुं दूध दहिं घी गोल
साकर खाय तो ठीक ॥ पण तेने रखाय नहिं ॥ केम के तेने नियम छे एम जे सम जे तेने मूरख जाणयो ॥ केम के मां दाने तो ए-
कादशीनो तथा एक बे वरयत रखावानो तथा गल्या चिक एणानो नियम न रहे तेनो दोष नथी ॥ मारे ते मां दाने तो जे मरुचे
ते प्रमाणे एकादशीने दिवस रखाय तथा गल्या चिकणुं रखाय ॥ तथा एक बे वरयत रखायने शरीरने स्वरय थाय एम करवुं ॥

धोलका
सि० ९९

॥१२७॥

ને બિજાને એમ કરાવું એજ સુખ કર્મ છે ॥ અને તેમાં જે દોષ પર છે જે જો એકાદશીને દિવસ અન્ન રવાય છે ॥ તથા ત્યાગિ થઈને
 ગણ્યું ચિકાણું રવાય છે ॥ એમ સમજીને જે માંદાનો અવશુણિષે છે તેને પાપી જાણવો ॥ અને શરીરે નિરોગી થાય પછે જેના જે
 મનિયમ દોષ તે પ્રમાણે નિયમ રાચવા ॥ ને તેમાં ફેર પાડે તો તેને ભ્રષ્ટ થયો જાણવો ॥ એવિરીતના અનેક પ્રકારના કર્મના વિ
 વેક છે ॥ તેને જાણવા ઘણા કઠણ છે ॥ મારે કર્મની ગહન ગતિ કહિ છે ॥ તે સારુ પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા ભગવાનના એકા
 તિક નિર્યાસનીક સંત તેનો આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે કરે તો તેનું પ્રત્યક્ષ કલ્યાણ થાય ॥ પણ તે વિના શાસ્ત્ર
 માંથી સાંભલીને તથા અજ્ઞાની ગુરુઓ તથા ભગવાનના આશ્રય નો ત્યાગ કરિને પોતાની મેલે જ જે કર્મ કરશે તેને અવલું
 જ કર્મ થશે ॥ ને તેનું કલ્યાણ કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ તે પશ્ચાત્ત આશ્રય ભગવાને કહ્યું છે જે ॥ ॥ દેશિ એ સાગુણમયી ॥
 મમ માયા દુર તથા મામેવયે પ્રપદ્યંતે માયામેતાં તરંતિતે ॥ ॥ તથા ॥ ॥ સર્વ ધર્માન્ પરિત્યજ્ય મામેકં સરણં
 વ્રજંદ્રત્ય સર્વ પાપંભ્યો સોશયીત્યામિ માંસુચ ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ જે અજ્ઞાન દશામાં પોતાના માનેલા ॥
 એવા જે સર્વ ધર્મ તેનો ત્યાગ કર્ય ॥ ને એક મારાચરણને પામ્ય કહેતાં હું કહું તેમ માણે કર્મ કર્ય તો હું તેને સર્વ પાપથી ક્ષુ
 કાવિશ ॥ ને તારો મોક્ષ કરિશ ॥ હું કાંદિં ચિંતારાચિરં નહિ ॥ તથા પેદેલા શ્લોકમાં દેશિને ગુણમયી એવિજે મારી માયા
 તે દુઃખે કરિને તરાય એવી નથી ॥ પણ જો એક મારાચરણને મામે કહે તો મારો આશ્રય કરિને મારી આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તે તો તેમા
 યાને તરિજાય ॥ એવિરીતે સર્વ શાસ્ત્રને વિષે તથા વેદને વિષે કહેલું છે ॥ જે ક્ષર અક્ષરથી પરણવા જે એવા જે પરમાત્મા તેજ
 પરમાત્મા જીવોના કલ્યાણ કરવા સારુ પોતાની સ્વદેહાયે કરિને રામ રુદ્રનાદિક મનુષ્ય સ્વરૂપનું ધારણ કરે છે ॥ તે
 પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તે છે ॥ તેનાં જ સર્વ કર્મ શુભ થાય છે ॥ ને તેનાં પાપ માત્ર ક્ષ
 ય થઈ જાય છે ॥ ને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના આશ્રયે કરિને જ જીવનો આત્યંતિક મોક્ષ થાય છે ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને મત્યા
 વિના તેનો આશ્રય કલ્યાણ વિના કોઈનો મોક્ષ થાય નહિ ॥ ને તે વિના કર્મ સુજે એટલાં કરે પણ તેને કલ્યાણનો મારગ સુ

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१२६॥

ज तो नथी ॥ ते पूर्व रावण इ तो ते बेद नो भणे जो इ तो ॥ ने सर्वे शास्त्र नो पण भणे जो इ तो ॥ अने वेद शास्त्र ना कल्या प्रमाणे परोक्ष परमात्मा
ने पामया सां कर्म बरा बर कर तो ॥ ने उपासना पण प्रोक्ष पण शंकर ने परमात्मा जाणी ने कर तो इ तो ॥ न ज्ञान पण तत्त्व मसि महा-
वाक्य ना अर्थ ने जाण ता इ तो ॥ तथा जरा संध तथा हरणा कं स तथा सहस्रा अर्जुन तथा दूर जो पन तथा कर्ण इत्यादि क मोटा मो-
टा राजा ने सर्वे कर्म कांड नी उपासना चालाने ज्ञानी इ ता पण तेणे प्रत्यक्ष परमात्मा राम के आदिक भगवान ना अवतार ते नो
आश्रय कर्यो नहि ने सामो ते नो द्रोह कर्यो नो तेना कर्म उपासना ज्ञान सर्वे अफल पई ग्या ॥ ने ते उलटा दे त्य के हे वाणा ॥ अने
ग्रज ना गो पि गो वा ज तथा बां दरां घो राजा भील सवरी भील डी कुबजा आदिक घणा क भक्तो थई ग्या ॥ ते काई भणे लान हो
ता ॥ ने कर्म उपासना ज्ञान मां पण स मज तान हो ता पण तेणे प्रगट भगवान नो आश्रय कर्यो ने प्रगट नी आत्ता मां वर त्या तो
तेना मोक्ष थई ग्या ॥ ने तेना सर्वे साधन पुरां थई र ह्या ॥ मारे प्रगट भगवान नो आश्रय करि ने तेनी आ ज्ञा प्रमाणे वर्तवुं राज
कर्म मोक्ष ने अर्थ थाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान म ल्या बिना ने ते नो आश्रय कल्या बिना सृजे ते ट लां शुभ कर्म कर बाजाय
॥ ते सर्वे अशुभ कर्म ज थाय छे ॥ ने ते कर्म करि ने उलटुं बंधारे बंधन थाय छे ॥ मारे जे ने पो ताना कल्याण ने इ छु बुं ते ने प्रत्यक्ष
भगवान नो आश्रय करि ने तेनी आ ज्ञा प्रमाणे वर्तवुं ॥ तो ते नुं साक्षात् कार क त्याण थरो ॥ अने आसमे जे प्रत्यक्ष अमारो
आश्रय करि ने अमारी आ ज्ञा प्रमाणे वर्त छे ॥ तेनां तो साक्षात् कार क त्याण थई र ह्यां छे ॥ ने ते ने तो काई कर वुं र ह्युं नथी
॥ अने अमारो आश्रय सुकि ने बिजां सृजे एट लां कर्म करे तिर्थ करे वृत्त करे यज्ञ करे होम करे ज्ञान कथे बैराग राखे भंस
ल्लिये ॥ तप करे योग साधे पण एक प्रत्यक्ष हुं प्रथी उपर हुं ने मारो आश्रय करे नहि नो तेनां सर्वे साधन ग्रथां छे मे
ते सर्वे साधने करि ने काई पण सिद्धि पती नथी ॥ मारे जे ने पो ताना कल्याण ने इ छु बुं ते ने सर्वे मत पंथादिक ना धर्म नो
त्याग करि ने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत नो आश्रय करि ने तेनी आ ज्ञा पी लवी एज मोक्ष नो अचल सिद्धांत
छे अने पूर्व जेनां जेनां कल्याण थाय छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवान जे ने म ल्या छे तेनां ज थयां छे पण ते बिना कोई नो क

धो ल का
सि० ९१

॥१२६॥

ल्याणयोंनपी ॥ मादे ते दुर्लभसमो आजनमारे सर्वे ने आओ छे ॥ ते जे चेतरो ते नो मो सथरो ने जे नहिं चेत ते न के मांजरो
एसिद्धांत यात छे ॥ ॥ इति श्री मुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्ण

यनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २४ ॥ चो विसना श्रावण शुदि ॥ ११ ॥ पडवाने दिवस

महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री धोतकामध्ये जोशी सदाशीव किपाशंकर ने पेरउतरादे बार ओरडानी ओसरि मांगा
दित किये युक्त पतंग बिछावीने तेउपर बिराज मानयया हता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण कस्यां हता ॥ ने पुष्पनां आभू
षण सर्वे अंगमां धारण कस्यां हता ॥ ने ललाटेने विषे के सरनी अरचा करि हती ॥ ने योताना मूर्यार्थिंदनी आगल साधु
तथा घणा कह रिभक्तनी सभा भराईने बेठि हती ॥ ने संध्या आर्ति यया पछे ॥ महाराज कृपा करि ने बो ल्याजे आजन्तने
विषे एक कडुने सत्य एवो वेदोक्त धर्म छे ॥ ने ते वेदोक्त धर्म नुं प्रतिपादन करे एषां सत्य शास्त्र छे ॥ अने तेने जे जे जीव
आसरे छे ॥ तेनु कल्याण थाय छे ॥ अने बिजो वेदोक्त धर्म पीउलरो पारखंड धर्म छे ॥ ने ते पारखंड धर्म नुं प्रतिपादन करे ए
वा असत वास्त्र छे ॥ अने ते पारखंड धर्म ने जे जे आसरे छे ते जीवन कर्क मां जाय छे ॥ हवे वेदोक्त धर्म नुं शुं रूप छे ॥ ने पारखंड ध
र्म नुं शुं रूप छे ॥ तो धर्म तान वैरागने भक्ति एचार साधन ने सिद्ध करवा तेनु नाम वेदोक्त धर्म छे ॥ अने ते वेदोक्त धर्म पीउल
रो एरले अधर्म अतान रागने अभक्ति एचार वानां जे ठे काणे हूय ते पारखंड धर्म कहवाय ॥ हवे धर्म ते शुं तो परमात्मा
परब्रह्म वेदोक्त धर्मना प्रकाराक एबाजे रामकृष्ण दिक प्रत्यक्ष भगवान तेनी आताजे वरणाश्रमना धर्म मां रहिने पंच
विषय थकि दं द्वियोने पाछि बालीने दं द्वियोनी वृत्तियोने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां जो डिदेवा ॥ तेनु नाम धर्म छे ॥ अने
ज्ञान ते शुं तो देह आत्मानो विवेक करिने देह ने मिथ्या जाणयो ॥ ने आत्माने पोतानुं स्वरूप जाणिने ते आत्माना आत्मा ए
बाजे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान तेनी उपासना भक्ति करवि तेनु नाम ज्ञान छे ॥ अने अज्ञान शुं तो प्रथम देह आत्मानो
विवेक करिने पोताने आत्मारूप मानीने पछे ते आत्मा एज परमात्मा छे ॥ एममानीने विधि निषेधने तोडिने विषयने

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१२९॥

भोगवेछे ॥ नेते पछे विप्रीतवामिथर्दने मद्यमांसादिकने भक्षण करेछे ॥ नेप्रत्यक्ष भगवानना आश्रययकि विमुखधर्दने
नर्कमांजायछे ॥ तेने प्रत्यक्ष भगवानना आश्रयविना तानविकारपामीने विप्रीतवामीथर्दने महाअज्ञानी थायछे ॥ अने
अधर्मशुं तो धर्मविकारपाम्यो ॥ एटले अधर्म थर्दगयो तेके विरीते धर्मविकारपाम्यो तो प्रत्यक्ष भगवानना आश्रयनो त्या
गकरिने शास्त्र मांक ह्या प्रमाणे धर्मपालेने नियमराखेने विषयनो त्याग करेपण ते प्रत्यक्ष सत्पुरुषना आश्रयविना
धर्मनियमअं तेजतारहेतांनथी ने भ्रष्टथाय पछे धर्मनि यमनो त्याग करिने विषयनीसंकथर्दने भोगवयामं डिजाय
छे ॥ पछे ते एमकहेजे अधूराहोय तेने नियमराखवुं पडे ॥ पणजे सिद्धदज्ञाने पाम्योहोय तेने नियमशुंकरवा राखयो
पडे ॥ माटेजे नियमराखे छे तेतोह जिसीद्वनथीने अधूराछे ॥ नेअमेतो सिद्धछे येमाटे अमारे शुंकरवा नियमराखवोप
डे ॥ एमकहिने निषंकथर्दने विषयने भोगवेछे ने भ्रष्टथायछे नेके दलाक विषयनारागीने भोलाने विस्थासीलोकोने
भ्रष्टकरेछे नेतेसर्वे मरिने घोरनर्कमांजायछे ॥ ते एवो अधर्ममारीपंथमांछे तेजेने कुडापंथकहेछे तथाविजपंथ-
कहेछे ॥ तेपंथधर्मविकारपामिने अधर्मनो चाल्योछे ॥ तेधर्मने पारखंडधर्मकहिये ॥ अनेते धर्मनीजेने प्रतितिआवेछे ॥ तेसर्वे
जीवनर्कमांजायछे ॥ माटे एपंथधर्मथकि भ्रष्टथयेजाछे ॥ तेसारु एपंथमां धर्मनियमकोईराखतुंनथी ॥ अनेते पारखंड
धर्मनीपुष्टीकरे एवाभक्तमाजादिक असतशास्त्रकथांछे ॥ नेतेने विषेचर्णाश्रमने ब्रह्मचर्यनुं अतिशोरखंडनकसुछे ॥
माटे तेवे दोक्तथी विरूद्धपारखंडधर्मछे नेते मारगनर्कमांजवानोछे अनेतानविकारपामिने अज्ञानरूपएवो विप्री-
तवामिनोपंथचाल्योछे कहेतांजेपंथमांशक्तिनुं नामलेईने दारुमाटीनुं भक्षणकरेछे ॥ एधर्मपणपाखंडधर्मछे ॥
केमके दारुमाटिनुं भक्षणकरयुं तेतोयामाजेशक्तिनेने गमतुंजनथी ॥ माटे शक्तिनुं नामलेईने दारुमांसनुं भक्ष-
णकरेछे ॥ तेनाउपरतोशक्तिनो उल्टोकोपथायछे ॥ केमकेवेदने विषे पांचदेवरूपे परमात्मांनीउपासनाकरवि ॥
कहिछे ॥ तेचोरिछिनालीदारुमाटिजुनुं बोलवुंने हिंसाएछवानानो त्यागकरिने पंचदेवमांथीजेदेवपोताने प्रीयहोय

धोलका.
सि०९२

॥१२९॥

॥ तेनी उपासना भक्ति करवितो ते देव तेना उपर प्रसन्न थायछे ॥ एछ मांथी एके वानुं करतो हरो ॥ तो तेना उपर पांच मांथी
एके देव प्रसन्न थावोनहिं ॥ ने सामुं तेना उपर जे देवनुं भजन करतो होय ते देवनो जतेना उपर को पथरो ॥ माटे जे शक्तिनुं
नाम लेईने दारु माटिने विभिचारादिक भूंडां कर्म करेछे ॥ ते तो विप्रीत वामीछे ॥ ने पारवंडीछे ॥ ने ते चोखो नर्कनो मार्गछे ॥

॥ इति श्रीसुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २५ ॥ चोविसना आवण शुद्धि ॥ ८ ॥ अष्टमीने दिवस महाराज
श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री धोलकामध्ये भक्त आशाराम जे राने घेर हिंडोला खाट उपर विराज मान थयाहता ॥ ने
सर्वे जरियानी बस्त्र धारण कत्वां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांथो ग्रीरहां हतां ने कंकुनो चांदलोक स्योहतो ॥
ने पोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तपायणा कहारि भक्तनी सभा भरईने बैठिहति ॥ पछे महाराज बोल्या जे आज
अमेवात करि शुं ॥ ते वातने जे समजरो तेने पछे काई समजवुं रहेरो नहिं ॥ अने ते वातनी जोडे कोई बिजीवात आवे एम
नथी ॥ एवात तो एक जछे ॥ अने एवातने जे समजरो तेना संवाय मात्र टलिजरो ॥ ने निरसंशय पणे परमात्माना स्वरु
पुने जाणिने परम मोक्षने पामरो ॥ माटे आवातर बडदार बढने सांभलजो जे एक परब्रह्मछे ॥ ने एक निर्गुण ब्रह्मछे ॥ ने
त्रिजुं सबल ब्रह्मछे ॥ ने चोथु मिथ्या ब्रह्मछे ॥ ते मिथ्या ब्रह्म नात्रण भेदछे ॥ उत्तम मध्यमने कनिष्ठ ॥ हवे मिथ्या ब्रह्म ते
शुं तो आजगत रुप जे विराट् सूनात्माने अव्याकृत जे देवधरनां त्रण शरीर तेनुं नाम मिथ्या ब्रह्मछे ॥ अने ए चण शरीर नो धा
रण नो करनारो जे देवधर आत्मा तेनुं नाम सबल ब्रह्मछे ॥ अने ए मिथ्या ब्रह्मने सबल ब्रह्म तेजे नीदृष्टि मानिथी ॥ एधुं जे
सुदृढ चैतन्य सर्वव्यापक तेनुं नाम निर्गुण ब्रह्मछे ॥ अने ए निर्गुण ब्रह्म तेजे ना अंगनो प्रकाशछे ॥ एवा जे दिव्य मूर्ति प
रमात्मा तेनुं नाम पर ब्रह्मछे ॥ हवे मिथ्या ब्रह्म नात्रण भेद कथा तेनुं ए रुपछे जे जाडा पंचभूतात्मक जे देवधरनुं स्थूल
वैराट् देह तेनुं नाम मिथ्या कनिष्ठ ब्रह्मछे ॥ अने ए स्थूलने प्रकारा करनारुं सूक्ष्म पंचभूतात्मक देवधरनुं सूनात्मा देह

श्रीसुरप
सिद्धांत
॥१३०॥

तेतुं नाममध्यममिथ्या ब्रह्मछे ॥ अने एवैराटने सूत्रात्मा जे मां पीउत्पन्न थयां एविजे अहं ब्रतिरूप द्धारुं अव्याकृत देह ते
तुनाम उत्तम मिथ्या ब्रह्म छे ॥ एविरी ते त्रण प्रकारनुं मिथ्या ब्रह्मने चोथुं सब ब्रह्मने पांच मुं निर्गुण ब्रह्मने छग परब्र
ह्म ए प्रकारे वेदने विषे ब्रह्मना छ भेद कथा छे ॥ अने ए छ प्रकार ना ब्रह्म ना स्वरूप ने न जाण नारा ए वा अज्ञानी जीवो
ते असंख्य छे ते जीवो ने ज्ञान आपवा सां छ प्रकारनुं ब्रह्म ते आश्रत्य लोक ने विषे मनुष्य देहनुं धारण करे छे ॥ अने मनु
ष्य स्वरूप ने धारण कथुं एवुं जे ब्रह्म ते जीवो ने छ प्रकार ना ब्रह्म तनुं तान आपिने निर्गुण ब्रह्म रूप करिने परब्रह्मने पमा
डे छे ॥ त्यारे ते जीवनी मुक्ति पाय छे ॥ हवे ए छ प्रकार ना ब्रह्म तेणे मनुष्य देह धारण कस्यो होय तेने ओल खयानी एरीत छे
जे क निष्ठ मिथ्या ब्रह्म जे वैराट तेणे देह धर्यो होय तो ते पोतानुं स्वरूप जे वैराट तेना ज्ञानने वगर शिख्युं जथार्थ जाण
नो होय ते पोताने आश्रये आबे जे जीव तेने वैराट रूपने क निष्ठ मिथ्या ब्रह्म तेनुं ज्ञान करावै छे ने ते वैराटने विषे जेट
लीक लाओ छे ते सचैनुं साक्षात्कार ज्ञान करविने तेना जाणयाने विषे निरसंषय करे छे ॥ अने ते बाह्यारदृष्टिये
जो यामांतो माणस जे बोज जणा तो होय ॥ पण तेने ज्ञाने करिने जो ईये तो तेना जे वुं ज्ञान बिजा को ई माणस पासे होय नहि
अने ते पोताना शिष्यो ने एम कहै जे हुं ईश्वरनुं शरिर जे वैराट तेने विषे अद्वैत छु ॥ कहे तां हुं वैराट छु ॥ मारे तमे मारे विषे
प्रितिकरिने मारा स्वरूप मां ज्ञाने करिने जो डाई जावो राट ले तमे मुने पामना ॥ पछे तेने विषे विश्वास राखिने जे प्रितिये
करिने जो डाई जाय ॥ ते वैराट ना साधर्म्य पणाने पामे ॥ अने ते विजरी ते सूत्रात्मारूप मध्यमिथ्या ब्रह्म देह धर्यो होय तो ते
सूत्रात्मारूप द्धारुं ना शरिर ना ज्ञानने जथार्थ जाण तो होय ने ते एम कहै जे हुं सूत्रात्मा ब्रह्म छु ॥ अने तमे मारे विषे प्रि
तिकरो एट ले तमे तेने पामना ॥ अने अव्याकृतरूप मिथ्या ब्रह्म देह धर्यो होय तो तेने विषे विराट सूत्रात्माने अव्या
कृत ए च एनुं ज्ञान होय ॥ अने ते एम कहै जे हुं अव्याकृत ब्रह्म छु ॥ अने तेने विषे जे प्रितिये करिने जो डाई जाय छे ते अव्या
कृतरूप मिथ्या ब्रह्म ना साधर्म्य पणाने पामे छे ॥ अने सबल ब्रह्म देह धर्यो होय तो तेने विषे सूत्रात्माने अव्याकृत

धोलका
सि० १३

॥१३०॥

एवमणशरिर नेधारणकरिरह्यो एवोजे सबल ब्रह्म एचारे प्रकारना ब्रह्मना ज्ञानने वगर शिरव्युं ज धार्थ जा एतो होय ॥
नेतेने आश्रये जे जे जीय आये तेने ज्ञान आपीने अनंतको दि ब्रह्मांडने दूधे जीमां ज प्रनुटी पुं देखाय तेमदेखाडिये नेतेनो
करताने कारण एवोजे सबल ब्रह्म तेनु ज्ञान कराये ॥ अने पोते एमकहे जे दुंसबल ब्रह्म छु ॥ अने तेनोजे आश्रय करिने ते
नी भक्तिकरे छे ते सबल ब्रह्म रूप जे सूल प्रकृति पुरुष तेना साधर्म्य पणाने पामे छे ॥ अने निर्गुण ब्रह्मनो अवतार थयो होय
तो तेने विषे त्रण प्रकारना मिथ्या ब्रह्मनु ज्ञान होय ॥ तथा निर्गुण ब्रह्मनु ज्ञान होय ॥ ते वगर शिरव्युं साक्षात् ज्ञान होय ॥
अने ते एमकहे जे ॥ उंसोहं कहे तां मिथ्या ब्रह्मने सबल ब्रह्म एबे यथी पर एवुं जे निरगुण ब्रह्म ते मां स्व रूप छे
॥ अने तेनोजे जे जीय आश्रय करे तेने निरगुण ब्रह्मना साधर्म्य पणाने पमाडे छे ॥ अने ज्यारे पर ब्रह्म पोते अवतार धारण क
रे छे त्यारे तेने विषे विराट् सूत्रात्मा अव्याकृत रूप मिथ्या ब्रह्मनु ज्ञान तथा सबल ब्रह्मनु ज्ञान ॥ तथा निर्गुण ब्रह्मनु ज्ञान
तथा पर ब्रह्मनु एचारिक अनंत ब्रह्म विद्यानु ज्ञान होय छे अने ते पण एमकहे जे उंसोहं कहे तां मिथ्या ब्रह्म निर्गुण ब्रह्म
येथी पर जे पर ब्रह्म ते मां स्व रूप छे अने तेनो आश्रय करिने तेने विषे जोडाई जाय छे ते निर्गुण ब्रह्म रूप थईने पर ब्रह्म
ना साधर्म्य पणाने पामे छे ॥ एबीरी ते जेनो अवतार थयो होय तेनु ज्ञान तेनी पास वगर शिरव्युं होय एम ज्ञाने करिने
ओलखाय छे ॥ अने जेने जेने मत्स्या होय तेना ते भगवान कहे वाय ने भगवान जाणीने तेनु भजन करे अने ते स
र्व अवतार क ह्या तेने विषे ज्ञान तो जेवुं जेनुं स्वरूप होय ते टलुं ते आपीना के पण सर्वेने विषे इंद्रियो नानियम रूप जे धर्म तथा दे
ह आत्मा ना विवेक रूप जे ज्ञान ॥ तथा पंचविषय बा त्याम रूप जे वैराग्य अने एवा ज्ञान ना आपनारा प्रत्यक्ष सत् गुरु तेनी
आज्ञाने सेवा रूप भक्ति एचार साधन तेने संपूरण सरखां होय छे ॥ एबीरी ते बेदने विषे ब्रह्मना ज्ञानना भेद क ह्या
छे ॥ ते ज्ञान सधने मोक्ष पामवानु छे ॥ ते मोक्ष तो सर्वात्मा ब्रह्म जे पर ब्रह्म तेने पामने त्यारे थनो ॥ पण ते पर ब्रह्म
ने पामवुं तेना मारग मां बिजा पांच प्रकारना ब्रह्मनु ज्ञान पामवुं ॥ जोई ये छे ये ॥ ते बिना पाधरुं पर ब्रह्मने नथी पमातुं

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१३१॥

॥तेसारु परब्रह्मेज एछ प्रकारना ब्रह्मनुज्ञानउत्पन्नकहुंछे ॥ नेकोईकोईसमे एपांच प्रकारना ब्रह्म कल्यातेनेअव
तारधारिने तेनास्वरुपनुज्ञानजिवोनेकरावेछे ॥ तेजेनेजे मल्याहोय तेनाते भगवानकहेबायछे ॥ अनेकोईसमेतो
पोतेसर्वकारण सर्वकरता सर्वाधारनेसर्वथीपरपरब्रह्मतेअवतारधारणकरेछे ॥ नेछप्रकारना ब्रह्मनुज्ञानआपिनेमि
शुण ब्रह्मरुपजिवनेकरिनेपोताना साधर्म्यपणानेयमाडेछे ॥ एविरीतेजिवनोमोक्षज्ञानआपीनेकरेछेते एछप्रकारेब्र
ह्मनाअवतारआपृथ्वीउपरधायछे ॥ तेउपरथीजोयामांतोसर्वेमाणसजेया सरखादेखाय ॥ पणतेनाज्ञानमांषणोभेदहो
तेजेवाजेहोय तेदखुंतेनीपासेज्ञानहोयछे ॥ अनेतेमाणसजेबाहोय तोपणएमकहेजे अमे ब्रह्मछैये तेतोसाचाब्रह्मछे ॥ के
मके तेनीपासेब्रह्मनुज्ञानथीपणहवेजेने एवुंज्ञानतोनहोयने पोतेतोजीवहोय तेएमकहेजेहुं पण ब्रह्मछे ॥ केमके
पूर्वेरामकृष्णभक्तपिलादिक अवतारथर्द गयातेणो पण कहुंछेजेअमेब्रह्मछैयेतोतेपणमाणसहता ॥ नेहुंपणतेजेयो
माणसहुं ॥ माटेहुंपणब्रह्मछुं ॥ एमकहेनारोअस्तरछे ॥ नेपापिछे ॥ नेतेने ब्रह्मचकवाधयोजाएयो केमकेतेमाणसजे
चाहता पणतेनीबांसे साक्षात्कार ब्रह्मनुज्ञानहवुं ॥ नेतारिपासेतो ज्ञाननोलेखनथीमाटेतुने ॥ तेरामकृष्णादिकस
रखानथी ॥ जेमएकपृथ्वीनोपतिराजातेमाणसनेएककोईकरांक भिरबमागतोहोयतेमाणस ॥ एबेमांकैटलोभेदछे ॥ के
मकेजेराजाछे तेएमकहेजेहुंराजाछुं ॥ तेतोसाचोराजाछेनेतेनोतोहुकमचालरो ॥ अनेजेरांकछेतेएमजाणीजेराजाय
माणसछेनेहुंयमाणसछे ॥ माटेहुंपणराजाछुं ॥ एमकहेपणतेनोहुकमचालेनहि ॥ नेतेनेराजाजाणेतो तेनुघाणोघालि
नेतेछकादिनारवे ॥ तेमजेरामकृष्णादिकअवतार तेतोब्रह्महतामाटेतेणेकहुंजेअमेब्रह्मछैये ॥ नेतेनीपासेतोब्रह्मरु
पकरवानीअदभूतएवीज्ञानशक्तिहती ॥ अनेतेनोवादजेदूनेविजोअज्ञानीजीवछे ॥ तेरास्त्रमांथीसांभलीनेएम
कहेजेहुब्रह्मछुं ॥ तेतोएमकहेनारोपापीछे ॥ नेतेनाउपरतो ब्रह्मनोकोपथावछे ॥ माटेएज्ञानरयोदुंछे ॥ अने धर्मज्ञान
बैरागनेभक्तियेसहित एवुंजे ब्रह्मनुज्ञानथीताम तेजेनीपासेहोय तेसाचाब्रह्मछे ॥ अनेतेमाणसजेबादेखायछे ॥ तोप

धोलका
सि०९३

॥१३१॥

णतेमाणस नयी ॥ ब्रह्मनीजसूति छे ॥ नेते तो पोताना धाम मां रत्ना थका पोतानी योग्य माया ये करिने माणस जे वादे रवाय छे ॥
 तेम अवतार आदिक मनुष्य स्वरूप छे ॥ ते तेम ब्रह्मनी सूति छे ॥ यण तेने विषे देह देही एवो भेद नयी माटे माया परने पर ब्रह्म
 ने तेना अवतार राम कृष्ण आदिक तेवे एक जे छे ॥ अने ते अवतार बिना बिजा माणस ते तो जीव छे ते जिय ए प्रत्यक्ष अव-
 तार मूर्ति तेनो आश्रय करिने एथ कि ताने पामे तो ते जीवतु अज्ञान रस्ति ने माया पर धर्मे ब्रह्म ना स्व रूप ने साक्षात्का
 र पामे ॥ यण तेना आश्रय बिना ब्रह्म ना स्वरूप ने कोई पामे ज नहिं ॥ अने ते विना ब्राह्मणाधी मां भलीने हुं ब्रह्म छुं एम क
 हे छे ॥ ते तो जे मरां कहोय ते एम कहें जे हुं राजा छुं ॥ एम कहें यण तेनो रं च मान हुं कम चा लें नहिं ॥ ने जीव मागीने ते
 ना प्राण जतार दे ॥ तेम राम कृष्ण आदिक पर ब्रह्म ना अवतार ॥ तेना आश्रय नो त्याग करिने जीव कहें जे हुं ब्रह्म छुं ॥ एम कहें ना
 रा तो जमना दुतनो मार खाशे ॥ ने खख चो राशी मां जन्म मरण ने पामे ॥ ते को ई दहाडे तेनो छूट को नहिं थाय ॥ माटे जीव
 को ई दहाडे ब्रह्म नयी ॥ जीव ते अनादि ना जीव ज छे ॥ ते जीव ने ब्रह्म ना अवतार जे राम कृष्ण आदिक तेनो आश्रय थाय ने तेने
 विषे जीव जोडाई जाय ॥ तो ते जीव ब्रह्म ने पामे ॥ ने तेने जन्म मरण रस्ति ने मुक्ति थाय ॥ यण प्रत्यक्ष पर ब्रह्म ना अवतार ना आश्र
 य बिना जीव नी मुक्ति थाय महिं ॥ त्यारे को ई एम कहें जे ब्राह्म मां तो पोताने ब्रह्म रूप मानवुं एम कहें छे तेनुं के मस मजवुं ॥ तो
 तेनुं एम स मजवुं जे ज्यारे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्ण आदिक रूपे ज्ञान दाता जीव ने मले ने ते थ कितेनो आश्रय करिने धर्म ज्ञान
 वैराग ने भक्ति सिद्ध करिने निरवास नी क थाय ॥ त्यारे ते जीव ब्रह्म रूप थाय छे ॥ पछे एवो ब्रह्म रूप निरवास नी क थयो तेने एम
 मानवुं जे हुं ब्रह्म रूप एवो पर ब्रह्म नो दास छुं ॥ एम स मजवुं जे जे मराजाने घेर जन्म ने पामिने राज नीति ने भलीने पछे ॥ ते
 एम कहें जे हुं राजा छुं ॥ ते तो राजा खरो ॥ अने जे रां क ने घेर जन्म ने मार खजेयो होय ते एम कहें जे हुं राजा छुं ॥ ते तो मार पछे
 ॥ ने राजा नो गुं ने गार थाय छे ॥ तेम जेने भगवान ने भगवान ना निरवास नी क पंच विषय ना त्यागी ब्रह्म रूप संत तेनो आश्रय बोले
 ने ते थ कि धर्म ज्ञान वैराग ने महात्मे सद्धि त प्रत्यक्ष भगवान नी भक्ति सिद्ध करिने आत्यंतिक ज्ञान ने पामे छे ॥ ते तो

श्रीसुख
सिद्धांत
॥११२॥

ब्रह्मरूपछे ॥ नेतेने एम मानवुं जे हुं ब्रह्मछुं ॥ पण जे ने प्रत्यक्ष भगवान रामकृष्णादिक नो आश्रय न होय ने धर्मज्ञाना
दिक गुण पण न होय ने पंचविषयमां लो लुपथईरह्यो होय ॥ ने विषयने भोगयतो होय ने ते एम कहे जे हुं ब्रह्मछुं ॥ ते तो पा
मीछे ॥ ने ते नारुपर तो ब्रह्म नो को पथायछे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना निर्वासनिक सत नो आश्रय करिने
निर्वासनिक थाय ते ब्रह्मरूपछे ॥ ने ते नीमूक्ति पथो ॥ ने जे ने भगवानने भगवानना संतनो आश्रय न थी ते तो सर्वजी
वछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णा-

यन मोक्षमः ॥

॥ संवत ॥ १९॥ आगणिसे ॥ २४॥ चो विसना श्रावण शुद्धि ॥ १२॥ द्वादशीने दि

वसमहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीधो ल कामध्वे शोनीनी धर्मशास्त्रामां हिंदो ल्हाखाटउपर विराजमान थ
याह ता ॥ ने सर्वे जरिया नीय स्त्रधारण कखाह तां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरखाह तां ॥ ने पोताना मू-
खा बिंदनी आगल साधु तथा घणाक हरिभक्त नी सभा भराई ने बे दिहती पछे महाराज बोल्या जे जीवनी सु-
क्ति थपी ते ज्ञाने करिने थायछे ॥ पण आजगतने ज्ञाने करिने मुक्ति थतिन थी ॥ केमके जगतनु ज्ञान तो मनुष्य ने पशु
ने पंखिने ए आदिक जे टला जंगम जीवमा चछे ॥ ते सर्वे ने जगतनु ज्ञान छे ॥ अने झाड पहाडादिक स्थावरजी
वस्तु स्मृति अयस्थामां छे ते ने जगतनु ज्ञान न थी ॥ अने जंगम जीवने तो पोतपोताना देह निर्वाहने अर्थे विषय
रूप जगतनु ज्ञान छे ॥ माटे ते ज्ञाने करिने मूक्ति थतिन थी ॥ मुक्तितो वेदांतने ज्ञाने करिने थायछे ॥ ते वेदांत
एह लेखुं तो वेद जे जगतनु ज्ञान थुं ॥ ते नो जे अत तेनुं नाम वेदांत छे ॥ केहे तां जगतनो अंत एह ले जगतपर जे ज्ञान
तेनुं नाम वेदांत छे ॥ अने बलिते वेदांतनो बिजो अर्थ छे जे वेद जे ज्ञान ते नो अत तेनुं नाम वेदांत छे ॥ केहे तां ज्ञा
न जे ब्रह्म ते थी पर एवा जे दिव्य मूर्ति पर ब्रह्म परमात्मा ते ने जाणवा ॥ तेनुं नाम वेदांत कहे बायछे ॥ माटे वेदां
त वे प्रकारनु छे ॥ एक निरविषे वेदांत छे ॥ ने बिजुं संविशेष वेदांत छे ॥ ते जगतनो अंत एह ले जगतनो प्र-

धो लका.
सि० १४

॥ १३२ ॥

जयकरिने जे ज्ञानने पामबुं तेनुं नाम निरविषे वेषांत कहे वायछे ॥ अने ज्ञानरूप जे ब्रह्म ते रूप पोते धर्मे ए ब्रह्म ना प्रकाशक एवा जे
दिव्य मूर्ति परब्रह्म तेने साक्षात्कार जाणवाने पामवा ॥ तेनुं नाम सविषे वेषांत कहे वायछे ॥ माटे ए वेष प्रकार ना वेदांत ना
ज्ञानने सिद्ध करे ॥ तेजियनी मूर्ति थायछे ॥ हवे ते वेदांतनुं ज्ञान सांख्यने योगे करिने सिद्ध थायछे ॥ तेशांख्यने योग पण
बे प्रकार ना छे ॥ एक नीर बिज सांख्य छे ने एक निरबिज योग छे ॥ ने बिजुं सविज सांख्य छे ने सविज योग छे ॥ हवे निरबि
ज सांख्य ते शुं ॥ तो आदेह र्था जीवने जुदो जाणयो ॥ अने ब्रह्मांड थीदू श्वर मे जुदो जाणयो ॥ तेनुं नाम निरबिज सांख्य कहे
वायछे ॥ अने ए पिंड ब्रह्मांड नीजे मउत्पत्ति थईछे ॥ ते मतेनो प्रलय करिने जीवदू श्वरने विषे जे दृष्टा इच्छ्यनो भेद छे ॥ तेनेटा
जिने ब्रह्म रूप जे अधो उर्ध भेदे रहित प्रकाश तेने विषे एकत्व पणुं करयुं ॥ कहे तां ब्रह्म रूप प्रकाश पिना पिंड ब्रह्मांड तथा
जिबदू श्वर कांई न जरे आवे नहि ॥ तेनुं नाम निरबिज योग कहे वायछे ॥ अने ए धिरी ते निरबिज सांख्यने निरबिज यो
गना ज्ञाने करिने ब्रह्म ना भावने पामबुं ॥ कहे तां ब्रह्म थयुं ॥ तेनुं नाम निरविषे वेषांत कहे वायछे ॥ पण ते एक ले नि
रविषे वेषांत ने ज्ञाने करिने जन्म मरण टलतुं नथी ॥ केम के प्रकाश मां निराकार पणे अधर पधर निराधार पणोर हे
वातुं नथी ॥ माटे तेने देह नो आधार टल तो नथी ॥ माटे निरबिज सांख्य योगे करिने निर्विशेष वेदांत ना ज्ञानने सिद्ध
करिने ब्रह्म ना भावने पामि जायछे ॥ ने पछे सविषे वेदांत ना ज्ञानने पाम वासारुं सविज सांख्य ने सविज योगने सि
द्ध करयां ॥ हवे सविज सांख्य ते शुं ॥ तो सुद्ध चैतन निर्गुण निराकार व्यापक ब्रह्म रूप प्रकाश ते प्रकाशने मध्ये प्रका
शना आधार दिव्य मूर्ति परमात्मा रह्या छे ॥ एम जाणवुं तेनुं नाम सविज सांख्य कहे वायछे ॥ केम के प्रकाशने मध्ये
प्रकाशवान होय ॥ जे मसूर्य ना प्रकाश मां सूर्य रह्यो छे ॥ पण सूर्य पिना प्रकाश एक लो अधर पधर हे तो नथी ॥ तेम ब्र
ह्म रूप जे प्रकाश तेने मध्ये ते ब्रह्म ना प्रकाशक एवा पर ब्रह्म परमात्मा ते दिव्य मूर्ति मान थकार रह्या छे ॥ एम समज
वुं तेनुं नाम सविज सांख्य कहे वायछे ॥ अने हवे सविज योग्य ते शुं तो ए ब्रह्म ना आधार एवा जे दिव्य मूर्ति परमात्मा

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३३॥

तेजपरमात्मा प्रत्यक्षरामकृष्णादिक रूपे प्रगटथायछे ॥ एमजाणिने ते प्रत्यक्ष भगवाननीमूर्तिने विषे प्रितिये करिने जोडा
ईजबुं ॥ तेनुं नाम सविजयोगकहे वायछे ॥ केमके प्रत्यक्ष सत्गुरुये सात प्रकारना ब्रह्मनुज्ञान आपिने जीवने ब्रह्मरूपक
र्थी ॥ माटे ब्रह्मधीपरहोय तेज ब्रह्मरूपकप्रियाके पणते विना बिजो कोई ब्रह्मरूपकरवाने समर्थनथी ॥ मटे प्रत्यक्षर
मकृष्णादिक परमात्मा ते ब्रह्मना आधार ने ब्रह्मना मध्यमि विषे दिव्य मूर्तिमान पका अखंडरहाछे ॥ एमजा
णिने ते प्रत्यक्षज्ञानदाता पोताने मल्या जे परमात्मा तेने विषे प्रितिये करिने जोडाई जबुं ॥ तेनुं नाम सविजयोगकहे वा
यछे ॥ अने सविजसांख्ययोगे करिने ब्रह्मने विषे दिव्य मूर्ति परमात्माने सिद्ध करिने ते परमात्मा प्रत्यक्षरामकृष्णादि
कपोताने मल्या ते छे ॥ एमजाणिने ते प्रत्यक्ष मूर्तिने विषे जोडाई जबुं ॥ तेनुं नाम सविषे वेदांतनुं तानजाणबुं ॥ एवि
रीते निरविजसविजसांख्ययोगादिके करिने निर्विशेषसविशेष वेदांतनाज्ञानने सिद्ध करबुं ॥ तेणे करिने आत्मा
नीमूर्ति थायछे ॥ ने जन्ममरण टले छे ॥ माटे जेने पोताना आत्माने मोक्षपमाउवानी दृष्टा होय तेने आत्यंतिकज्ञानना
आपेनारा एवाजे प्रत्यक्ष भगवान तेनो आश्रय करिने निर्विशेषसविषे वेदांतनुं तान सिद्ध करबुं ॥ हये तेज्ञान पामवानी
रीत कहिये छिबे ॥ तेमां प्रथम निर्विजसांख्यनुज्ञानकहे वारो ॥ तेमां प्रथम जगतनी शिरी तेउ त्यसिथई छे ॥ तेने जाण
बुं जे प्रथम आत्यंतिक प्रलयमां जगत बहोतुं ॥ तेदहाडे दिव्य मूर्तिमान एवाजे परमात्मा ते एकहता ॥ अने ते परमात्मा
ना अंगनो प्रकाश जे सर्वव्यापक अक्षरब्रह्म तेने विषे एप्रकाशना स्वजाति एवा अक्षरव्यकोटि जिबो ते अज्ञानअ
वस्थामारहाहता ॥ ते ब्रह्मना प्रकाशमां मलिने रहाहता ॥ पण ब्रह्मधी जीव जुदादे खातान होता ॥ जे मसूर्यना प्रकाश
ने विषे चंद्रमानो प्रकाश तारानो प्रकाश मशालनो प्रकाश दिवानो प्रकाश एकमलिने रहे छे ॥ एण दिवसना प्रका
शमां एमनथी देखातुं जे आटलो चंद्रमानो प्रकाश छे ने आटलो तारानो प्रकाश छे ॥ ने आटलो मशालनो प्रकाश
छे ॥ ने आटलो दिवानो प्रकाश छे ॥ एमदिवसना प्रकाशमां कोईनो जुदो प्रकाश देखातो नथी सर्वेनो प्रकाशाए-

धोलका.
सि. ९४

॥१३३॥

कजणायछे ॥ तेम सूर्यरूपया दिव्यमूर्तिमान परमात्मा छे ॥ नेतेना अंगनो प्रकाशस्य व्यापक विरंजन निर्गुण ब्रह्म छे ॥
 वेते ब्रह्म के बुद्धे तो सर्व व्यापक एह ले एता बिना कोई जग्यो रया लिन थि ॥ ने निरंजन एह ले जे मां अंधारु नथी ने निरगुण एह ले
 जे ने बिषेर जतम सत्वात्मक माया नागुण नथी ए बुद्ध छे ॥ ए एतेने बिषे अवकाश छे ॥ ते अवकाश ने बिषे ब्रह्मना प्रकाश-
 ना स्वजाति जीयो ते अज्ञान अवस्था मां लिन पणेर ह्याइता ॥ ते जीयो ने परमात्माना स्वरूपनु ज्ञान नथी ॥ ने तेने पोतान
 स्वरूपनु पण ज्ञान नथी ॥ एवा जे अज्ञानी जीयो ॥ तेने आत्मा परमात्मानु ज्ञान करावना सारु ए ब्रह्मना प्रकाशक ने दिव्यमूर्ति
 ने निरवकाश मूर्ति ने ॥ ॥ कर्तुं मकर्तु ने अन्यथा कर्तु समर्थ ॥ ॥ एवा जे परमात्मा परब्रह्म तेणे ब्रह्म मां अ-
 र्बुद्ध र ह्यायका ब्रह्मना को कदेश ने बिषे जगत् करवानी ईछा करि पछे आ जयत ने बिषे जीवर ह्या छे ॥ ते बंधाय जीव भे-
 गा करिये ते मां जेट लुं बल ते जछे ॥ तेथी अनंत घणुं बल ते जया लो एयो सर्व जीव नो जियन एक पुरुष प्रगट कस्यो ॥ तेनुं
 नाम मूल पुरुष कहवाय छे ॥ अने बंधाय जीव नी बुद्धि भेगी करिये एवडि एक बुद्धिरूप प्रकृति प्रगट करि ते सर्व जीव नो
 बुद्धि ने प्रकाश छे ॥ अने ए प्रकृति पुरुष थकि सर्व जीव नो बंधाय मन भेगा करिये एवुं महत् ईश्वर नाम न रूप प्रधान पुरुष
 प्रगट कस्युं ॥ ते प्रधान पुरुष रूप मन जे ते सर्व जीव नो मन ने प्रकाश करे छे ॥ अने ते प्रधान पुरुष थकि परमात्मा ये सर्व जीव
 ना चित नी सरवालो लेईये एवडुं एक ईश्वरनु चित्त इत्यन्न कस्युं ॥ तेनुं नाम महत्त्व कहवाय छे ॥ ते महत्त्व रूप ई-
 श्वरनु चित्त ते सर्व जीव ना चित्त ने प्रकाश करे छे ॥ अने सर्व जीव ना अहंकार नो सरवालो लेईये एवडुं एक अहंकार
 प्रगट कस्यो ॥ तेनुं नाम वैराट रूप ईश्वर नो अहंकार कहवाय छे ॥ अने ईश्वर नो आत्मा जे मूल पुरुष जे ने सब ब्र-
 ह्म कह्ये छे ॥ ते पुरुष जे ते अनंत को टि ब्रह्मांड ना देव दैत्य मनुष्य पशु पंथि संचराचर सर्व जीव मात्र तेने प्रकाश छे ॥
 ते पुरुष ने प्रकाश करि ने जियने बिषे चैतन्य ता जाणयणुं व्यापक पणुं ने प्रकाशयणुं आवे छे ॥ अने ईश्वर जे ते पुरुष-
 पे करि ने जीव ने प्रकाश नहि ॥ तो ते जीव ने बिषे चैतन्य ता पणुं जाणयणुं व्यापक पणुं ने प्रकाशयणुं ते जे रां मात्र न रहे ॥

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३४॥

नेपथरजेयोजडवत् जियथईजाय ॥ माटे जीवने विषे चैतन्यता जाणपणुं व्यापकपणुं प्रकाशपणुं ॥ ते पुरुषने प्रकाशवे करिने
आवेछे ॥ अने पुरुषने परमात्माये पोताना अंगनो प्रकाश रूपजे निरगुण ब्रह्म तेणे करिने प्रकाशयेछे ॥ नेतेने प्रकाशो करिने
पुरुषजे ते अनंत कोटि ब्रह्मांडना जीवने प्रकाशवाणी वाक्तिने पाम्योछे ॥ अने जो ते पुरुषने परमात्मान प्रकाशो तो ते पुरुष
काई करवाने समर्थ नथी ॥ अने परमात्माना प्रकाश विना तो जेवो जीवछे ॥ तेवो ते पुरुषपण जडरूप धरि देछे ॥ माटे परमात्माने
प्रकाशवे करिने पुरुषजे ते अनंत कोटि ब्रह्मांडना जीवने प्रकाश करवाणी वाक्तिने पाम्योछे ॥ माटे ईश्वरजे ते पुरुषरूपे करिने
जीवमात्रने प्रकाशो छे ॥ अने ईश्वरनी बुद्धिजे मूलप्रकृतितेणे करिने अनंत कोटि ब्रह्मांडना जे जीव प्राणिमात्र तेनी बुद्धिने प्र
काशो छे ॥ तेणे करिने सर्व जीवजे ते सर्व पदार्थनो निश्चय करिवा के छे ॥ अने जो ईश्वर पोतानी बुद्धिजे प्रकृतितेणे करि
ने प्रकाशान करे तो जीवजे ते कोई पदार्थनो निश्चय करिवा के नहि ॥ माटे ईश्वरनी महत्त बुद्धिजे सूक्ष्म प्रकृतितेने प्रकाश
वे करिने सर्व जीवनी बुद्धिजे तेने निश्चय करेछे ॥ अने ईश्वरनुं मनजे प्रधान पुरुष तेणे करिने सर्व जीव प्राणिमात्रना
ममने प्रकाश करेछे ॥ तेणे करिने संकल्प विकल्प करिवा के छे ॥ पाण ईश्वरनुं मनजे प्रधान पुरुष तेना प्रकाश विना जिय
जे ते संकल्प करवाने समर्थ नथी ॥ माटे प्रधान पुरुषजे ईश्वरनुं मन ते जीवने प्रकाशो छे ॥ अने महत्तत्वरूपजे ईश्वरनुं
चित्त तेजे ते सर्व जीवना चित्तने चितवन करावेछे ॥ अने जो ईश्वर महत्तत्वरूप पोताना चित्ते करिने प्रकाशान कर
रे तो ॥ कोई जीव चितवन करिवा के नहि ॥ केहे तां कोई पदार्थनी स्मृति जीवने रहने नहि ॥ माटे महत्तत्वे करिने सर्व जीव
ना चित्तने ईश्वर प्रकाशो छे ॥ तेणे करिने पदार्थनी स्मृति करिवा के छे ॥ अने वैराटरूप अहंकारे करिने ईश्वरजे ते सर्व
जीवने अमी मान धरावेछे ॥ अने वैराट प्रकाशान करे तो जीवजे ते पोताना देहनुं धारनुं पाणनुं आश्रमनुं नात्यनुं जातनुं
धन्यनुं दुःखादिक कोई जातनुं अभिमान धरिवा के नहि ॥ केहे तां दुःकया वरण मांछुं के कया आश्रम मांछुं के आमां
नात्यछुं ॥ के आमारुं धरछे ॥ के आमारो देह छे ॥ के बिजो मारो देह हरो ॥ एम कोई जातनी रवबर रहने नहि ॥ माटे नात

पोलका
सि० १४

॥१३४॥

जातवरण आश्रम धर्म नियम दत्तादिक मरजादानोर स्वाध्यासरोजे अहंकार तेने वैराद प्रकाश करेछे ॥ त्वारे तेनी मरजादा
 रहेछे ॥ माटे मरजादानोर स्वाध्यासरो एवजे अहंकार तेने वैराद प्रकाश छे ॥ अने ईश्वरना देह मांजे महत आकाश छे ते
 सर्वे जीवना देह मां अवकाशने आपेछे ॥ केहे तां देहने बहारनो वेहे बार हार वाफर वादिक तथा देहने मांहेनो वेहे वार
 जे केडनीपोल ॥ उदरनीपोल ॥ छातीनीपोल कंठनीपोल ॥ मुस्तकनीपोल तथा कान मोहं आंखना कंठिगुहा
 आदिक दंष्ट्रियोनीपोल ए सर्वेने अवकाश आपेछे ॥ अने जो महदाकासे करिने दुश्चरजीवने अवकाशना आपेतो
 को ईजीव काईपण वेवार करिना केनहिं ॥ माटे दुश्चरजेते पोताना महदाकाशे करिने सर्वे जीवना देहने अवकाश
 आपेछे ॥ अने ईश्वरना देह मांजे महत बायु तेणे करिने जीवजेते प्राणादिक स्वासो स्वास लेईसं केछे ॥ तथा चजन
 वसन धावन प्रसार आकोसनादिक क्रिया करिना केछे ॥ अने दुश्चरना महत अभिये करिने जीवना देह मां अ-
 न्नादिक पाचन थायछे ॥ अने दुश्चरना महत जले करिने जीवना देह मां विर्य मुत्रादिक नुपोषण थायछे ॥ अने
 ईश्वरनी महत पृथ्वीये करिने जीवना देह मां अन्नादिक नुपोषण थायछे ॥ माटे जे म चक्रवर्तिराजा पोतानी राज
 गादिये बेगोथको आरवा मुलक मां पोतानी कायरो पोताना कारभारी द्वारे अदल प्रमाणे चलावेछे ॥ तेम परमा-
 त्मा भगवान पोताना अनंत ईश्वरिये तथा अनंत सक्तियो द्वाराये अनंत ब्रह्मांडना जीवने तथा अनंत कोटि ईश्वर
 तेने पोतानी दुखाना कति करिने वरतावेछे ॥ तेन्ना राम कथांना फिस्किं धाकांडनीचो पाईछे ॥ ॥ उमा दारु
 रिमरकट नाहिं ॥ सबद्धिनचा बतराम गुसाहिं ॥ ॥ माटे अखिल विश्व एक भगवाननी दुखाये करिने सर्व
 क्रिया करवाने समर्थ थायछे ॥ अने मोक्षपण एक भगवान करेछे कां भगवानपासे पीतान पाषिने सिद्धदशाने
 पामेला संत तेषकि मोक्ष पायछे ॥ ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥
 श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ ॥ संवत् १९॥ अगणिते ॥ २५॥ पचिसना श्रावण ॥ शुद्धि ॥ १५॥

श्रीगुरु
सिद्धांत
॥१३५॥

धोलका
सि०९५

एरणमासिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगाम श्री धोलकामध्ये सोनीनी धर्मशास्त्रामां संध्या आर्तिने समे हिंडोला
खाटउपर विराजमान थयाहता ॥ नेजरियानी वस्त्रधारण कत्याहता ॥ नेसर्वे अंगमां पूष्यना आभूषणशोभिरत्याहता
ने कंकुनोचांदलोकस्थोहता ॥ नेपोताना मूर्खाविंदनी आगल साधुतथा घणाकहरिभक्तनी सभाभराईने बेठिहति ॥ प
छेमहाराज बोल्याजे गितामां श्रीकृष्णभगवाने कढंछेजे ॥ रागद्वेषरहितथायत्यारे जीवमोक्षनेपामे ॥ तेरागद्वेषतेथुं
तो सारापदार्थउपर प्रिति तेनुं नामसग ॥ अनेनरसापदार्थउपर प्रिति नहि ॥ एअभावएबेयटलिजायत्यारे जीवनी मूर्क्ति
थाय ॥ पणते बिनामुक्ति थायनहिं ॥ माटेरागद्वेषटालवो घणोकठ एछे ॥ केमके रागटालवाजायतो द्वेषरहेछे ॥ अनेद्वेष
टालवाजायतो रागरहेछे ॥ अनेकोई मुमुक्षुहोयने ते एमजाणेजे आपणे तो रागकरवाजोगजे सारापदार्थने द्वेषकरवाजो
गजे नरसापदार्थ एबेयनो त्याग करिने भगवानभजवा एमजाणिने जगतनापदार्थपीवैरागपामिने भगवानमां प्रितिकरे ॥
तोपणतेनेरागद्वेषतोरहेछे ॥ केमके जगतनापदार्थसाथे वैरागएव ले द्वेषथयो अने उत्तमगुणने पिबे प्रितिकरि
तोपण तेनेसुभगुणजे धर्मज्ञानवैरागादिक तेनो अहंममत्व रुपरागरहेछे ॥ माटेभगवाननाभक्तने रागनेद्वेषट
ल्यो नहिं ॥ अनेकदापि भगवानमां प्रितिकरे तेबि जगतनापदार्थमां पणप्रितिरावे ॥ नेद्वेषकोई साथेनरावे तो द्वेषतो
नमां पण प्रितिनकरे ॥ नेसर्वे थकिउदासपदने एकलोबेवरीरहेतो तेनेरागटल्यो पणतेनेद्वेषरहेछे ॥ केमकेद्वेष
बिनाकोईपदार्थनो त्यागथतो नपी ॥ अनेरागबिनाकोईपदार्थनुं ग्रहणथतुं नपी ॥ माटेरागटालवाजायछेत्या
रेद्वेषरहेछे ॥ नेद्वेषटालवाजायछेत्यारेरागरहेछे ॥ अनेरागनेद्वेषबेयटल्याबिना मूर्क्ति थाय तेनोशोउपायछे ॥ तेकहो ॥ पछे कोईथीउत्तर
नेहुं प्रश्नपुछुंछुंजे ॥ एरागनेद्वेष बेयटलिजायने जीवनी मूर्क्ति थाय तेनोशोउपायछे ॥ तेकहो ॥ पछे कोईथीउत्तर
नथया ॥ प्रछेमहाराज बोल्याजे प्रत्यक्षमायापरं सत्गुरुमले नेतेनेबिबेजीवने प्रीतीथाय नेतेआत्मापरमात्मानुंज्ञान

॥१३५॥

સુધાત્યંતિકકરાવેનેતેનિનિષ્કામભાવરાગિનેસેવાકરેત્યારેરાગનેદ્વેષદેહેછે॥ કેમકેપૂરાજ્ઞાનનેવિષેરાગનેદ્વેષ
 જનહિ॥ અનેઅધુરાજ્ઞાનનેવિષેરાગદ્વેષછે॥ અનેજેનેજ્ઞાનપ્રયુજાએપુરુષતેસારઅસારનોવિવેકરાગિનેબરતેછે॥ તેતે
 જ્ઞાનીજહે॥ કેમકેભગવાનનાસંતનેહંસકહ્યાછે॥ તેકેમહંસકહ્યાછે॥ તોહંસછેતેદૂધપાણિનેજુરાંકરિનેપાણીનેપ-
 ળ્યુંમુકિનેદૂધનુંગ્રહણકરેછે॥ તેમસંતપણપીડબ્રહ્માંડરૂપિમાયાનુંઠતતેનેપડ્યુંમુકિનેઆત્માપરમાત્માતેનુંગ્રહણક-
 રેછે॥ મારેસંતનેહંસનીઉપમાઆપેછે॥

॥ દ્વિશ્રીમુશ્વસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ ॥

॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિસે

॥ ૨૪ ॥ ચોવિસનાભાદરવાવદિ ॥ ૬ ॥ અષ્ટમિનેદિવસમેહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીધરોડામધ્યે ॥ પંડપાગુમા-
 ર્ણિપિતાંમરનીશ્ચિવાઈઅચરતનેધેરઉતરાદાબારઓરડાનીઆગલપાટુપરગાદિતકિયાબિહ્વાવિનેધિરાજમાનથ-
 યાહતા ॥ નેરાતાકિનરવાપનોફરયાલપેહેસ્યોહતો ॥ નેસોનેરીલપેટાનીડગલીધારણકરિહતી ॥ નેસોનેરિગ્રેષ-
 ધિલિલારંગનોરેદોપેહેરીનેતેઉપરકસંબલસેલુંકોડેધારણકસ્યુંહતુંનેએકસેલુંપખેનાચુંહતુંનેકંઠમાંગુલાબ-
 નાપુષ્પનાહારધારણકસ્યાહતાં ॥ નેબેહાથનેવિષેકરેણાનાપુષ્પનાઆભૂષણબાજુનેગજરાધારણકસ્યાહતા ॥ નેબે
 કાનઉપરગુલાબનાપુષ્પનાગુચ્છધારણકસ્યાહતાં ॥ નેલલાટનેવિષેકેસરનીઅરચાનેકંકુનોઘાંદલોકસ્યોહ-
 તો ॥ સુસ્તકઉપરકસંબલપાઘધારણકરિહતી ॥ નેપાઘમાંપુષ્પનાતોરાવેકોરેલટકતાહતા ॥ અનેપોતાનામુશ્વ-
 વિંદિનીઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનીસમાભરાઈનેબેઠિહતિ ॥ પછેભટનંબકરામેપ્રશ્નપુછ્યુંજેહેમહારાજ
 પામરવિષયીમુમુક્ષુનેસુક્તઅર્ચાપ્રકારનામનુષ્યછેતેનાંકેવાંલક્ષણહોય ॥ તેક્રયાકરિનેકહો ॥ પછેમહારા-
 જબોલ્યાજેબહુસાઠપુછ્યું ॥ સાંભલો ॥ તેનાંલક્ષણકહિયેજેઆપ્રકારનામનુષ્યછે ॥ તેનેવિષેચારદોષરહ્યાછે ॥
 તેચારદોષકિયા ॥ તોએકમહામોહનેબિજોમોહનેત્રીજોપરમાદનેચોથોઆલસઅર્ચારદોષેકરિનેજન્મમરણનેપામેછે

श्रीमुख
सिद्धीत
॥१३६॥

॥ तेमां पामरने विषे महामोह मुख्यपण रहा ॥ ते महामोहने विषे बिजान्न दोष मलिते भेगार ह्या छे ॥ एट ले पामरने वि
षे चार दोष वरते छे ॥ अने विषयीने विष मुख्यपण मोह वरते छे ॥ ने बिजाबे दोष तेने विषे मलीने र ह्या छे ॥ एट ले विषयीने
विषे त्रण दोष वरते छे ॥ अने मुमुक्षुने विषे मुख्यपण परमाद वरते छे ॥ ते परमादने विषे आत्स सरही छे माटे मुमुक्षुने वि
षे बे दोष र ह्या छे ॥ अने मुक्तने विषे एक आत्मरूपि दोष र ह्या छे ॥ हवे पामरने विषे महामोह वरते छे ॥ ते महामोह
नुं भुंरूप छे तो जेने महामोह वरत तो होय तेने पापनी के पुन्यनी र वर होय नहिं ॥ तथा धर्मनी के अधर्मनी र वर होय
नहिं ॥ अने तेने आहार मै पुनने निद्रा जे भय ए चार वा ननुं ज्ञान होय ॥ तेने पामर जीव जाणयो ॥ हवे विषयीने विषे मोह वर
ते छे ॥ ते मोह नुं भुंरूप छे ॥ तो जेने विषे मोह वरत तो होय ॥ तेने सत्यने विषे असत्यनी भावना होय ॥ ने असत्यने विषे सत्यनी
भावना होय ॥ केहे तां सत्य एवो जे आत्माने आत्माना आधार एवा जे परमात्मा भगवान तेनुं ज्ञान होय नहिं ॥ अने अस
त्य एवो जे देह ने देहने पोषण करे एवा जे पंचविषयनां पदार्थ तेने विषे सत्यपणानी भावनाये सहित भोग बुद्धि होय ॥
माटे शास्त्रमा कह्या जे धर्मने अधर्म पापने पुण्य तेने जाणीने ॥ अधर्मना त्याग करिने धर्म मारहिने उत्तम विषय भोगने
पामराने अर्थे इंद्रियो नियममां राखिन दान्य पुन्य जप तप तीर्थ व्रत यज्ञादिक सुभकर्म करे ने ते सुभकर्म करिने प्राप्त
धवा जे मादक पंचविषयना पदार्थ तेने पोते देहे करिने भोगविने राजी थाय ॥ तेने विषयी जीव जाणयो ॥ अने ते विषयी
ने विषे मोहने परमाद बेय दोष भेगार वरते छे ॥ केमके मोहे करिने सत्यने असत्य जाणुं ने असत्यने सत्य जाणुं ॥
अने परमाद एट ले करवानुं न करवुं ने करवानुं करवुं एज परमाद छे ॥ पारिजे वुं स मजाय छे ते वुं जकराय छे ॥ ते
सारु अविबेकि एवो जे विषयी जीव तेने करवा जे गज विषयने पामरानी क्रिया तेने करे छे ॥ अने करवा जे गज आ
त्मा परमात्माने पामराने अर्थे निष्कामकर्म तेने नथी करतो एवा लक्षण जेने विषे होय तेने विषयी जाणयो ॥
अने पामरने विषयी एवेय मिथ्या एवो जे देह तेने पोतानुं रूपमानता होय ॥ अने जे मुमुक्षु होय ते तो देह धीनोरयो

धरोडा
सि० ९६

॥१३६॥

जे आत्मा तेने पोतानु रूप जाणे छे ॥ अने आत्माने बंधन ना कर नारा एवा जे माई क पंच विषय तेथ की मुकाधाने अर्थे निष्-
 काम भाव्ये धर्म ज्ञान ये रागादिक साधन कर तो होय ॥ तथा तिथी दिक देह र मन कर तो होय ॥ तथा पंच विषय थकि
 मुकावे एवा जे प्रगट भगवान ॥ अथवा प्रगट भगवान ना एकांतिक संत ते मुने क्यारे मले ॥ ए-
 मई छा कर तो होय ॥ अने विषयने भोग कता होय ॥ ने बिजा ने भोग घास ता होय ॥ एवा जे असत पुरुष ते बीदर हें तो
 होय ॥ ने राम छ्मादिक भगवान ना अवतार तेने ब्रह्म ना आधार एवा जे पर ब्रह्म जाणिने तेनी उपासना भक्ती कर
 तो होय ॥ अने माई क पंच विषयने पामवाने अर्थे जे उपाय तेने त्याग करिने उदास थको रहे तो होय एवा जे नालु स-
 ए होय ॥ तेने मुमुक्षु जा एवो ॥ अने जे मुक्त छे ते तो पंच विषय थकि मुकाईने ब्रह्म रूप थईने आत्मा परमात्माने
 साक्षात्कार देख तो होय ॥ ते एवा मुक्त बे प्रकार ना छे ॥ एक जीवन मुक्त छे ॥ ने एक विदेहि मुक्त छे ॥ तेमां जे जीव-
 न मुक्त छे ॥ ते तो विषयना त्याग करिने पोत पोताना जे वरणा श्रम ना धर्म क ह्या छे ते धर्म मार हिने विषय थकि विरक्त
 वारता होय ॥ पण नियम रूपि धर्मने क्यारे थुके नहिं ॥ अने जो नियमने थुके तो तत्काल मुक्त स्थिति थकि पडि-
 जाय ॥ माटे जीवन मुक्त छे ते देह पर्यंत पोत पोताना नियम रूपी जे धर्म तेने क्यारे थुके नहिं ॥ अने जे विदेही मुक्त
 छे ॥ ते तो विषयनु ग्रहण करता थका विषय थकि विरक्त वारते छे ॥ ते केनी पेठे तेनु दृष्टांत ॥ जे मा एक माछ लुं छे ॥ ते
 जल मांने जल मार हे छे ॥ ने ते जो जल थी बहार निसरे तो ते माछ लुं मरि जाय ॥ अने एक पक्षि छे ते वृक्ष उपर रहे छे
 पण ते जो जल मां पे से तो ते पक्षि मरि जाय ॥ अने एक जल कुकडि छे ते तो जल मां पण माछ लां भेगीर हे अने वज्रि प-
 क्षि भेगी वृक्ष उपर आकाश मां पण तेने क्यार् आबरण थाय नहिं ॥ ते मजे जीवन मुक्त छे ॥ ते तो माछ लुं ने पक्षि जे
 वा छे ॥ माटे तेने तो पोत पोताना जे वरणने आश्रम एबेय प्रकार ना धर्म वेद मां क ह्या छे ते मार हे तो ते मुक्त निर्वि-
 घ्न पणो अक्षर धामने पामे छे ॥ अने धर्म थु के तो भगवान ना मार्ग थकि पडिने ज म भरणने पामे ॥ अने जे बीदेहि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३७॥

मुक्तछे ॥ ते तो जलकु कडिनीपेठे पोतानी नजरमां आवे ॥ ते मवरते तो पण तेने काई बंधन थाय नहिं ॥ अने विदेहि मुक्त तो पो
ताने चरणे जे जे जीव आवे तेना अताने मायाना बंधन तेने टाखीने जीवन मुक्त करि मुक्ते एवुं अदभूत स्यामर्थ लेमां होय
ने एवा विदेहि मुक्त कोण छे ॥ तो परमात्मा परब्रह्मना अवतार जे राम कृष्णादिक जे तुं भजन थाय छे से विदेहि मुक्त छे ॥
अने एयी देहि मुक्त ना भजने करिने सिद्ध दाने पाम्या ॥ एवा जे नारद सनकादिक शुक देव जड भरतादिक संतत
पाश्र्व प्रवृत्तादिक भक्त ते सर्व जीवन मुक्त छे ॥ ते जीवन मुक्त ने माये विधि निषेध रुपि धर्म मो काय दाछे ॥ अने रा-
म कृष्णादिक जे भगवानना अवतार तेने माये विधि निषेध रुपि धर्म मो काय दो नथी ॥ ते तो पोतानी ईछा आवे ते मवरते
पण तेने बंधन थतुं नथी ॥ ने बिजा जीयोना अनंत बंधन ने कापिने अक्षर धामने पमाडे छे ॥ अने बिजो कोई तेनो बस
लेईने नजरमां आवे ते मवरत बाजाय ॥ तो ते घोर नर्क मां पड़े ॥ ने ते सज्जेवो मोटो कहेवा तो होय पण अष्टथईने जगतमां
नंदा बालागे ॥ ते नारद महा मोटाहता ॥ पण तेणे जो पोतानो धर्म जेत्यागी होय तेने छि मो पर सकरो नहिं ॥ ते धर्म चु-
किने राजानी कंन्या नो ब्राध जो वासा रु स्पर्श कस्यो ॥ तो ते नारद नी मोटी अप किर्ति थईने ब्रह्म स्थिति मां पी पडि ग-
या ॥ एआदिक घणा क मोटा मोटनि धर्म चुक वाथ कि फजे ती थई छे ॥ अने राम कृष्णादिक भगवानना अवतार ते तो पो-
तानी ईछा मां आवे ते मघर त्याछे ॥ तो पण तेनां चरित्र तो कज्याणकारी कहेवाणां छे ॥ ने ते चरित्रने मोटा मोटा मुक्त तेणे
गान कस्यो छे ने तेने गांने करिने अनंत जीयोना उद्धार थई गया छे ॥ एविरि ते विदेहि मुक्त रुप जे प्रत्यक्ष परमात्माना अव-
तार जे राम कृष्णादिक तेने विषे जे दोष परे छे ॥ ते तो असूर छे ने दैत्य छे ॥ केम के जेने भजने करिने अनंत जीव ओ धरि ग-
या छे ॥ तेने विषे जे दोष परे छे ते जेवो पापी कोण ॥ एतो महा पापि छे ॥ मादे विदेहि मुक्त रुप एवा जे राम कृष्णादिक भग-
वानना अवतार तेना चरित्र ने तेनुं ज्ञान ने तेनी से वा तेणे करिने पामर विषयीने मुमुक्षु एवणो प्रकारना मनुष्य ते जीव
वन मुक्त पदधिने पामे छे ॥ एविरि ते पामर विषयी मुमुक्षु ने मुक्त नां लक्षण छे ॥ तेने समजीने जे पोताना अंतरमां-

परोडा-
सि० ९६

॥१३७॥

विचारकरिनेसतपुरुषनोसमागमकरिनेदोषनेमुकिनेगुणनोयदणकरेतेपणाजीवनमुक्तनीपदवीमेपामेछे॥

इतिश्रीसुरवसिदांतसमाप्तः॥ ९६ ॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥
॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥

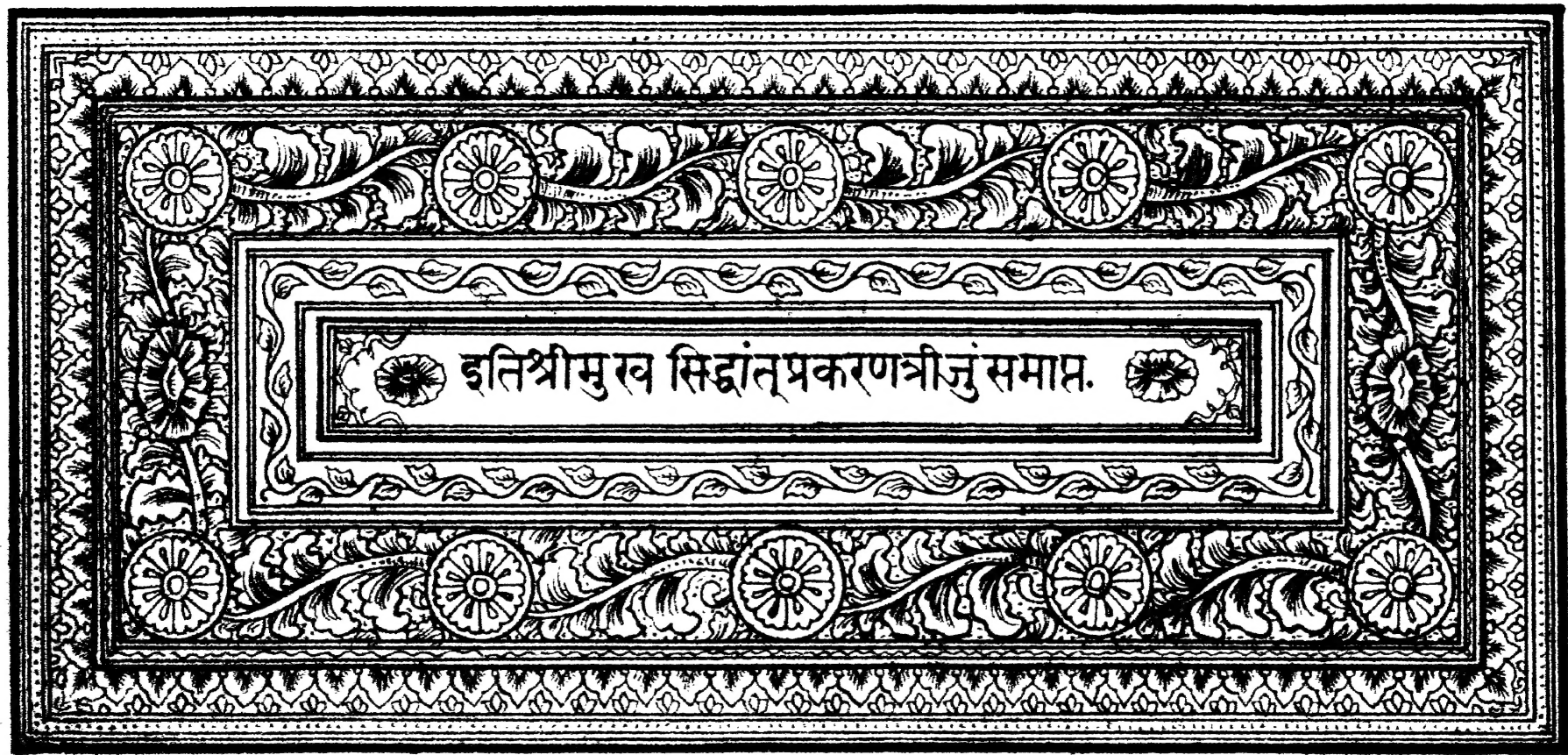

आपुस्तकअमराबाद मध्ये मामानी हवेलिमां युनाईटेड प्रिन्टिंग अने जनरल एजन्सि कंपनी "लिमिटेडना" प्रेसमां
रणछोडलाल गंगारामे छापीप्रसिद्ध कसुं.

मुकाम अमदावाद.

संवत् १९३३-३४

शके. १७९९

इति श्रीमुख सिद्धान्तप्रकरणत्रीजुं समाप्त.

